

Biblia Sacra Iuxta Vulgatam Versionem

adjuvantibus

B. Fischer, I. Gribomont,
H. F. D. Sparks, W. Thiele

recensuit et brevi apparatu critico instruxit

Robert Weber

Editionen quintam emendatam retractatam

praeparavit

Roger Gryson

Complete Text without Apparatus

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

www.dbg.de

www.academic-bible.com

INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI PRESBYTERI IN PENTATEUCHO	5
INCIPIIT LIBER BRESITH ID EST GENESIS	6
INCIPIIT LIBER ELLESMOTH ID EST EXODUS	105
INCIPIIT LIBER VAIECRA ID EST LEVITICUS	191
INCIPIIT LIBER VAIEDABBER ID EST NUMERI	249
INCIPIIT LIBER HELLEADDABARIM ID EST DEUTERONOMIUM	331
INCIPIIT PRAEFATIO SANCTI HIERONYMI IN LIBRO IOSUE	402
INCIPIIT LIBER IOSUE BENNUN ID EST IESU NAVE	403
INCIPIIT LIBER SOPTHIM ID EST IUDICUM	452
INCIPIIT LIBER RUTH	502
INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI IN LIBRO REGUM	510
INCIPIIT LIBER SAMUHELIS ID EST REGUM PRIMUS ET SECUNDUS	512
INCIPIIT LIBER MALACHIM ID EST REGUM TERTIUS ET QUARTUS	643
INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI IN LIBRO PARALIPOMENON	772
INCIPIIT LIBER DABREIAMIN ID EST VERBA DIERUM QUI GRAECE DICITUR PARALIPOMENON	773
INCIPIIT PROLOGUS EUSEBII HIERONYMI IN LIBRO EZRAE	886
INCIPIIT LIBER EZRAE	887
INCIPIIT PROLOGUS TOBIAE	944
INCIPIIT LIBER TOBIAE	944
INCIPIIT PROLOGUS IUDITH	962
INCIPIIT LIBER IUDITH	962
INCIPIIT PROLOGUS HESTER	988
INCIPIIT LIBER HESTER	988
INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI IN LIBRO IOB	1011
INCIPIIT LIBER IOB	1012
INCIPIIT PRAEFATIO EUSEBII HIERONYMI IN LIBRO PSALMORUM	1052
INCIPIIT ALIA EIUSDEM PRAEFATIO	1052
INCIPIIT LIBER PSALMORUM IUXTA SEPTUAGINTA EMENDATUS	1054
INCIPIIT LIBER PSALMORUM IUXTA HEBRAICUM TRANSLATUS	1210
INCIPIIT PROLOGUS HIERONYMI IN LIBRIS SALOMONIS	1348
INCIPIIT LIBER PROVERBIORUM SALOMONIS	1348
INCIPIIT LIBER ECCLESIASTES	1379
INCIPIIT LIBER CANTICUM CANTICORUM	1391
INCIPIIT LIBER SAPIENTIAE SALOMONIS	1398

INCIPIIT PROLOGUS IN LIBRO IESU FILII SIRACH	1431
INCIPIIT LIBER IESU FILII SIRACH	1431
INCIPIIT PROLOGUS HIERONYMI IN ISAIA PROPHETA	1530
INCIPIIT LIBER ISAIAE PROPHETAE	1531
INCIPIIT PROLOGUS HIERONYMI IN LIBRO HIEREMIAE PROPHETAE	1624
INCIPIIT LIBER HIEREMIAE PROPHETAE	1624
INCIPIIT LIBER BARUCH	1746
INCIPIIT PROLOGUS HIEZECHIELIS PROPHETAE	1761
INCIPIIT LIBER HIEZECHIELIS PROPHETAE	1761
INCIPIIT PROLOGUS HIERONYMI IN DANIHELE PROPHETA	1864
INCIPIIT LIBER DANIHELIS PROPHETAE	1865
INCIPIIT PROLOGUS DUODECIM PROPHETARUM	1907
INCIPIIT OSEE PROPHETA	1907
INCIPIIT IOHEL PROPHETA	1924
INCIPIIT AMOS PROPHETA	1930
INCIPIIT ABDIAS PROPHETA	1943
INCIPIIT IONA PROPHETA	1945
INCIPIIT MICHA PROPHETA	1949
INCIPIIT NAUM PROPHETA	1959
INCIPIIT ABACUC PROPHETA	1964
INCIPIIT SOFONIAS PROPHETA	1970
INCIPIIT AGGEUS PROPHETA	1975
INCIPIIT ZACCHARIAS PROPHETA	1979
INCIPIIT MALACHI PROPHETA	1997
INCIPIIT LIBER PRIMUS MACCHABEORUM	2002
INCIPIIT LIBER SECUNDUS	2065
INCIPIIT PRAEFATIO SANCTI HIERONYMI PRESBYTERI IN EVANGELIO	2108
INCIPIIT EVANGELIUM SECUNDUM MATTHEUM	2109
INCIPIIT SECUNDUM MARCUM	2184
INCIPIIT SECUNDUM LUCAM	2230
INCIPIIT SECUNDUM IOHANNEM	2313
INCIPIIT LIBER ACTUUM APOSTOLORUM	2377
INCIPIIT PROLOGUS IN EPISTULIS PAULI APOSTOLI	2448
INCIPIIT EPISTULA AD ROMANOS	2449
INCIPIIT AD CORINTHIOS ·I·	2481

INCIPIIT AD EOSDEM ·II·	2515
INCIPIIT AD GALATAS	2536
INCIPIIT AD EPHESIOS	2547
INCIPIIT AD PHILIPPENSES	2557
INCIPIIT AD COLOSSENSES	2565
INCIPIIT AD THESSALONICENSES ·I·	2573
INCIPIIT AD EOSDEM ·II·	2580
INCIPIIT AD TIMOTHEUM ·I·	2584
INCIPIIT AD EUNDEM ·II·	2593
INCIPIIT AD TITUM	2600
INCIPIIT AD PHILEMONEM	2604
INCIPIIT AD HEBRAEOS	2606
INCIPIIT EPISTULA IACOBI	2628
INCIPIIT EPISTULA PETRI ·I·	2636
INCIPIIT EIUSDEM ·II·	2644
INCIPIIT EPISTULA IOHANNIS ·I·	2649
INCIPIIT EIUSDEM ·II·	2657
INCIPIIT EIUSDEM ·III·	2658
INCIPIIT EPISTULA IUDAE	2660
INCIPIIT APOCALYPSIS IOHANNIS APOSTOLI	2662
INCIPIIT ORATIO MANASSE	2695
INCIPIIT LIBER EZRAE TERTIUS	2696
INCIPIIT LIBER EZRAE QUARTUS	2715
INCIPIIT PSALMUS CLI	2753
INCIPIIT EPISTULA AD LAODICENSES	2754

INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI PRESBYTERI IN PENTATEUCHO

Desiderii mei desideratas accepi epistulas, qui quodam praesagio futurorum cum Danihele sortitus est nomen, obsecrantis ut translatum in latinam linguam de hebraeo sermone Pentateuchum nostrorum auribus traderem. Periculosum opus certe, obtrectatorum latratibus patens, qui me adserunt in Septuaginta interpretum suggillationem nova pro veteribus cedere, ita ingenium quasi vinum probantes, cum ego saepissime testatus sim me pro virili portione in tabernaculum Dei offerre quae possim, nec opes alterius aliorum paupertate foedari. Quod ut auderem, Origenis me studium provocavit, qui editioni antiquae translationem Theodotionis miscuit, asterisco et obelo, id est stella et veru, opus omne distinguens, dum aut inlucescere facit quae minus ante fuerant aut superflua quaeque iugulat et confodit, maximeque Evangelistarum et Apostolorum auctoritas, in quibus multa de Veteri Testamento legimus quae in nostris codicibus non habentur, ut est illud: «Ex Aegypto vocavi filium meum», et: «Quoniam Nazareus vocabitur», et: «Videbunt in quem conpunerunt», et: «Flumina de ventre eius fluent aquae vivae», et: «Quae nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt quae praeparavit Deus diligentibus se», et multa alia quae proprium *συνταγμα* desiderant. Interrogemus ergo eos ubi haec scripta sint, et cum dicere non potuerint, de libris hebraicis proferamus. Primum testimonium est in Osee, secundum in Isaia, tertium in Zaccharia, quartum in Proverbiis, quintum aequae in Isaia; quod multi ignorantes apocriforum deliramenta sectantur et hiberas nenias libris authenticis praeferrunt. Causas erroris non est meum exponere. Iudaei prudenti factum dicunt esse consilio, ne Ptolomeus, unius dei cultor, etiam apud Hebraeos duplicem divinitatem deprehenderet, quos maximi idcirco faciebat, quia in Platonis dogma cadere videbantur. Denique ubicumque sacratum aliquid Scriptura testatur de Patre et Filio et Spiritu Sancto, aut aliter interpretati sunt aut omnino tacuerunt, ut et regi satisfacerent et arcanum fidei non vulgarent. Et nescio quis primus auctor septuaginta cellulas Alexandriae mendacio suo extruxerit, quibus divisi eadem scriptitarint, cum Aristheus eiusdem Ptolomei *υπερασπιστης* et multo post tempore Iosephus nihil tale rettulerint, sed in una basilica congregatos contulisse scribant, non prophetasse. Aliud est enim vatem, aliud esse interpretem: ibi spiritus ventura praedicit, hic eruditio et verborum copia ea quae intellegit transfert; nisi forte putandus est Tullius Oeconomicum Xenofontis et Platonis Protagoram et Demosthenis Pro Ctesifonte afflatus

rethorico spiritu transtulisse, aut aliter de hisdem libris per Septuaginta interpretes, aliter per Apostolos Spiritus Sanctus testimonia texuit, ut quod illi tacuerunt, hii scriptum esse mentiti sint. Quid igitur? Damnamus veteres? Minime; sed post priorum studia in domo Domini quod possumus laboramus. Illi interpretati sunt ante adventum Christi et quod nesciebant dubiis protulere sententiis, nos post passionem et resurrectionem eius non tam prophetiam quam historiam scribimus; aliter enim audita, aliter visa narrantur: quod melius intellegimus, melius et proferimus. Audi igitur, aemule, obtrectator ausculta: non damno, non reprehendo Septuaginta, sed confidenter cunctis illis Apostolos praefero. Per istorum os mihi Christus sonat, quos ante prophetas inter spiritalia charismata positos lego, in quibus ultimum paene gradum interpretes tenent. Quid livore torqueris? Quid inperitorum animos contra me concitas? Sicubi tibi in translatione videor errare, interroga Hebraeos, diversarum urbium magistros consule: quod illi habent de Christo, tui codices non habent. Aliud est, si contra se postea ab Apostolis usurpata testimonia probaverunt, et emendatiora sunt exemplaria latina quam graeca, graeca quam hebraea! Verum haec contra invidos. Nunc te precor, Desideri carissime, ut qui tantum opus me subire fecisti et a Genesi exordium capere, orationibus iuves, quo possim eodem spiritu quo scripti sunt libri, in latinum eos transferre sermonem.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER BRESITH ID EST GENESIS

1,¹ In principio creavit Deus caelum et terram
1,² terra autem erat inanis et vacua
et tenebrae super faciem abyssi
et spiritus Dei ferebatur super aquas
1,³ dixitque Deus
fiat lux et facta est lux
1,⁴ et vidit Deus lucem quod esset bona
et divisit lucem ac tenebras
1,⁵ appellavitque lucem diem et tenebras noctem
factumque est vespere et mane dies unus
1,⁶ dixit quoque Deus

fiat firmamentum in medio aquarum
et dividat aquas ab aquis
1,7et fecit Deus firmamentum
divisitque aquas quae erant sub firmamento ab his quae erant super firmamentum
et factum est ita
1,8vocavitque Deus firmamentum caelum
et factum est vespere et mane dies secundus
1,9dixit vero Deus
congregentur aquae quae sub caelo sunt in locum unum et appareat arida
factumque est ita
1,10et vocavit Deus aridam terram
congregationesque aquarum appellavit maria
et vidit Deus quod esset bonum 1,11et ait
germinet terra herbam virentem et facientem semen
et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum
cuius semen in semet ipso sit super terram
et factum est ita
1,12et protulit terra herbam virentem et adferentem semen iuxta genus suum
lignumque faciens fructum
et habens unumquodque sementem secundum speciem suam
et vidit Deus quod esset bonum
1,13factumque est vespere et mane dies tertius
1,14dixit autem Deus
fiant luminaria in firmamento caeli
ut dividant diem ac noctem
et sint in signa et tempora et dies et annos
1,15ut luceant in firmamento caeli et inluminent terram
et factum est ita
1,16fecitque Deus duo magna luminaria
luminare maius ut praeesset diei
et luminare minus ut praeesset nocti et stellas
1,17et posuit eas in firmamento caeli
ut lucerent super terram 1,18et praeesent diei ac nocti
et dividerent lucem ac tenebras
et vidit Deus quod esset bonum

1,¹⁹et factum est vespere et mane dies quartus
1,²⁰dixit etiam Deus
producant aquae reptile animae viventis
et volatile super terram sub firmamento caeli
1,²¹creavitque Deus cete grandia
et omnem animam viventem atque motabilem
quam produxerant aquae in species suas
et omne volatile secundum genus suum
et vidit Deus quod esset bonum
1,²²benedixitque eis dicens
crescite et multiplicamini et replete aquas maris
avesque multiplicentur super terram
1,²³et factum est vespere et mane dies quintus
1,²⁴dixit quoque Deus
producat terra animam viventem in genere suo
iumenta et reptilia et bestias terrae secundum species suas
factumque est ita
1,²⁵et fecit Deus bestias terrae iuxta species suas
et iumenta et omne reptile terrae in genere suo
et vidit Deus quod esset bonum 1,²⁶et ait
faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram
et praesit piscibus maris et volatilibus caeli
et bestiis universaeque terrae
omnique reptili quod movetur in terra
1,²⁷et creavit Deus hominem ad imaginem suam
ad imaginem Dei creavit illum
masculum et feminam creavit eos
1,²⁸benedixitque illis Deus et ait
crescite et multiplicamini et replete terram et subicite eam
et dominamini piscibus maris et volatilibus caeli
et universis animantibus quae moventur super terram
1,²⁹dixitque Deus
ecce dedi vobis omnem herbam adferentem semen super terram
et universa ligna quae habent in semet ipsis sementem generis sui
ut sint vobis in escam 1,³⁰et cunctis animantibus terrae

omnique volucris caeli et universis quae moventur in terra
et in quibus est anima vivens ut habeant ad vescendum
et factum est ita

1,³¹viditque Deus cuncta quae fecit et erant valde bona
et factum est vespere et mane dies sextus

2,¹ igitur perfecti sunt caeli et terra et omnis ornatus eorum

2,² conplevitque Deus die septimo opus suum quod fecerat
et requievit die septimo ab universo opere quod patrarat

2,³ et benedixit diei septimo et sanctificavit illum

quia in ipso cessaverat ab omni opere suo quod creavit Deus ut faceret

2,⁴ istae generationes caeli et terrae quando creatae sunt
in die quo fecit Dominus Deus caelum et terram

2,⁵ et omne virgultum agri antequam oreretur in terra
omnemque herbam regionis priusquam germinaret

non enim pluerat Dominus Deus super terram
et homo non erat qui operaretur terram

2,⁶ sed fons ascendebat e terra inrigans universam superficiem terrae

2,⁷ formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae
et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae

et factus est homo in animam viventem

2,⁸ plantaverat autem Dominus Deus paradisum voluptatis a principio
in quo posuit hominem quem formaverat

2,⁹ produxitque Dominus Deus de humo omne lignum pulchrum visu et ad vescendum sua-
ve

lignum etiam vitae in medio paradisi

lignumque scientiae boni et mali

2,¹⁰ et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad inrigandum paradisum
qui inde dividitur in quattuor capita

2,¹¹ nomen uni Phison

ipse est qui circuit omnem terram Evilat

ubi nascitur aurum

2,¹² et aurum terrae illius optimum est

ibique invenitur bdellium et lapis onychinus

2,¹³ et nomen fluvio secundo Geon

ipse est qui circuit omnem terram Aethiopiae

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

2,¹⁴nomen vero fluminis tertii Tigris
ipse vadit contra Assyrios
fluvius autem quartus ipse est Eufrates
2,¹⁵tulit ergo Dominus Deus hominem et posuit eum in paradiso voluptatis
ut operaretur et custodiret illum
2,¹⁶praecepitque ei dicens
ex omni ligno paradisi comede
2,¹⁷de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas
in quocumque enim die comederis ex eo morte morieris
2,¹⁸dixit quoque Dominus Deus
non est bonum esse hominem solum
faciamus ei adiutorium similem sui
2,¹⁹formatis igitur Dominus Deus de humo cunctis animantibus terrae et universis volatili-
bus caeli
adduxit ea ad Adam ut videret quid vocaret ea
omne enim quod vocavit Adam animae viventis ipsum est nomen eius
2,²⁰appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia
et universa volatilia caeli et omnes bestias terrae
Adam vero non inveniebatur adiutor similis eius
2,²¹inmisit ergo Dominus Deus soporem in Adam
cumque obdormisset tulit unam de costis eius et replevit carnem pro ea
2,²²et aedificavit Dominus Deus costam quam tulerat de Adam in mulierem
et adduxit eam ad Adam
2,²³dixitque Adam
hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea
haec vocabitur virago quoniam de viro sumpta est
2,²⁴quam ob rem relinquet homo patrem suum et matrem
et adhaerebit uxori suae et erunt duo in carne una
2,²⁵erant autem uterque nudi
Adam scilicet et uxor eius et non erubescabant
3,¹ sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terrae quae fecerat Dominus Deus
qui dixit ad mulierem
cur praecepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradisi
3,²cui respondit mulier
de fructu lignorum quae sunt in paradiso vescemur

3,³de fructu vero ligni quod est in medio paradisi
praecepit nobis Deus ne comederemus et ne tangeremus illud ne forte moriamur
3,⁴dixit autem serpens ad mulierem
nequaquam morte moriemini
3,⁵scit enim Deus quod in quocumque die comederitis ex eo
aperientur oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et malum
3,⁶vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum
et pulchrum oculis aspectuque delectabile
et tulit de fructu illius et comedit deditque viro suo
qui comedit 3,⁷et aperti sunt oculi amborum
cumque cognovissent esse se nudos
consuerunt folia ficus et fecerunt sibi perizomata
3,⁸et cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem
abscondit se Adam et uxor eius a facie Domini Dei in medio ligni paradisi
3,⁹vocavitque Dominus Deus Adam et dixit ei ubi es
3,¹⁰qui ait vocem tuam audivi in paradiso et timui eo quod nudus essem et abscondi me
3,¹¹cui dixit quis enim indicavit tibi quod nudus esses
nisi quod ex ligno de quo tibi praeceperam ne comederes comedisti
3,¹²dixitque Adam mulier quam dedisti sociam mihi dedit mihi de ligno et comedi
3,¹³et dixit Dominus Deus ad mulierem quare hoc fecisti
quae respondit serpens decepit me et comedi
3,¹⁴et ait Dominus Deus ad serpentem
quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia et bestias terrae
super pectus tuum gradieris
et terram comedes cunctis diebus vitae tuae
3,¹⁵inimicitias ponam inter te et mulierem
et semen tuum et semen illius
ipsa conteret caput tuum
et tu insidiaberis calcaneo eius
3,¹⁶mulieri quoque dixit
multiplicabo aerumnas tuas et conceptus tuos
in dolore paries filios et sub viri potestate eris et ipse dominabitur tui
3,¹⁷ad Adam vero dixit
quia audisti vocem uxoris tuae
et comedisti de ligno ex quo praeceperam tibi ne comederes

maledicta terra in opere tuo
in laboribus comedes eam cunctis diebus vitae tuae
3,¹⁸ spinas et tribulos germinabit tibi et comedes herbas terrae
3,¹⁹ in sudore vultus tui vesceris pane
donec revertaris in terram de qua sumptus es
quia pulvis es et in pulverem reverteris
3,²⁰ et vocavit Adam nomen uxoris suae Hava eo quod mater esset cunctorum viventium
3,²¹ fecit quoque Dominus Deus Adam et uxori eius tunicas pellicias
et induit eos 3,²² et ait
ecce Adam factus est quasi unus ex nobis sciens bonum et malum
nunc ergo ne forte mittat manum suam
et sumat etiam de ligno vitae
et comedat et vivat in aeternum
3,²³ emisit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis
ut operaretur terram de qua sumptus est
3,²⁴ eiecitque Adam
et conlocavit ante paradisum voluptatis
cherubin et flammeum gladium atque versatilem
ad custodiendam viam ligni vitae
4,¹ Adam vero cognovit Havam uxorem suam
quae concepit et peperit Cain dicens
posse hominem per Dominum
4,² rursusque peperit fratrem eius Abel
fuit autem Abel pastor ovium et Cain agricola
4,³ factum est autem post multos dies
ut offerret Cain de fructibus terrae munera Domino
4,⁴ Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui et de adipibus eorum
et respexit Dominus ad Abel et ad munera eius
4,⁵ ad Cain vero et ad munera illius non respexit
iratusque est Cain vehementer et concidit vultus eius
4,⁶ dixitque Dominus ad eum
quare maestus es et cur concidit facies tua
4,⁷ nonne si bene egeris recipies
sin autem male statim in foribus peccatum aderit
sed sub te erit appetitus eius et tu dominaberis illius

4,⁸dixitque Cain ad Abel fratrem suum egrediamur foras
cumque essent in agro
consurrexit Cain adversus Abel fratrem suum et interfecit eum
4,⁹et ait Dominus ad Cain ubi est Abel frater tuus
qui respondit nescio num custos fratris mei sum
4,¹⁰dixitque ad eum quid fecisti
vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra
4,¹¹nunc igitur maledictus eris super terram
quae aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua
4,¹²cum operatus fueris eam non dabit tibi fructus suos
vagus et profugus eris super terram
4,¹³dixitque Cain ad Dominum
maior est iniquitas mea quam ut veniam merear
4,¹⁴ecce eicis me hodie a facie terrae
et a facie tua abscondar
et ero vagus et profugus in terra
omnis igitur qui invenerit me occidet me
4,¹⁵dixitque ei Dominus
nequaquam ita fiet
sed omnis qui occiderit Cain septuplum punietur
posuitque Dominus Cain signum ut non eum interficeret omnis qui invenisset eum
4,¹⁶egressusque Cain a facie Domini habitavit in terra profugus ad orientalem plagam Eden
4,¹⁷cognovit autem Cain uxorem suam
quae concepit et peperit Enoch
et aedificavit civitatem vocavitque nomen eius ex nomine filii sui Enoch
4,¹⁸porro Enoch genuit Irad
et Irad genuit Maviahel
et Maviahel genuit Matusahel
et Matusahel genuit Lamech
4,¹⁹qui accepit uxores duas
nomen uni Ada et nomen alteri Sella
4,²⁰genuitque Ada Iabel qui fuit pater habitantium in tentoriis atque pastorum
4,²¹et nomen fratris eius Iubal ipse fuit pater canentium cithara et organo
4,²²Sella quoque genuit Thubalcain
qui fuit malleator et faber in cuncta opera aeris et ferri

soror vero Thubalcain Noemma
4,²³dixitque Lamech uxoribus suis Adae et Sellae
audite vocem meam uxores Lamech
auscultate sermonem meum
quoniam occidi virum in vulnus meum
et adolescentulum in livorem meum
4,²⁴septuplum ultio dabitur de Cain
de Lamech vero septuagies septies
4,²⁵cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam et peperit filium
vocavitque nomen eius Seth dicens
posuit mihi Deus semen aliud pro Abel quem occidit Cain
4,²⁶sed et Seth natus est filius quem vocavit Enos
iste coepit invocare nomen Domini
5,¹ hic est liber generationis Adam
in die qua creavit Deus hominem
ad similitudinem Dei fecit illum
5,²masculum et feminam creavit eos
et benedixit illis et vocavit nomen eorum Adam in die qua creati sunt
5,³vixit autem Adam centum triginta annis
et genuit ad similitudinem et imaginem suam
vocavitque nomen eius Seth
5,⁴et facti sunt dies Adam postquam genuit Seth octingenti anni
genuitque filios et filias
5,⁵et factum est omne tempus quod vixit Adam anni nongenti triginta et mortuus est
5,⁶vixit quoque Seth centum quinque annos et genuit Enos
5,⁷vixitque Seth postquam genuit Enos octingentis septem annis
genuitque filios et filias
5,⁸et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum et mortuus est
5,⁹vixit vero Enos nonaginta annis et genuit Cainan
5,¹⁰post cuius ortum vixit octingentis quindecim annis
et genuit filios et filias
5,¹¹factique sunt omnes dies Enos nongentorum quinque annorum et mortuus est
5,¹²vixit quoque Cainan septuaginta annis et genuit Malalehel
5,¹³et vixit Cainan postquam genuit Malalehel octingentos quadraginta annos
genuitque filios et filias

5,¹⁴et facti sunt omnes dies Cainan nongenti decem anni et mortuus est
5,¹⁵vixit autem Malalehel sexaginta quinque annos et genuit Iared
5,¹⁶et vixit Malalehel postquam genuit Iared octingentis triginta annis
et genuit filios et filias
5,¹⁷et facti sunt omnes dies Malalehel octingenti nonaginta quinque anni et mortuus est
5,¹⁸vixitque Iared centum sexaginta duobus annis et genuit Enoch
5,¹⁹et vixit Iared postquam genuit Enoch octingentos annos
et genuit filios et filias
5,²⁰et facti sunt omnes dies Iared nongenti sexaginta duo anni et mortuus est
5,²¹porro Enoch vixit sexaginta quinque annis et genuit Mathusalam
5,²²et ambulavit Enoch cum Deo postquam genuit Mathusalam trecentis annis
et genuit filios et filias
5,²³et facti sunt omnes dies Enoch trecenti sexaginta quinque anni
5,²⁴ambulavitque cum Deo et non apparuit quia tulit eum Deus
5,²⁵vixit quoque Mathusalam centum octoginta septem annos et genuit Lamech
5,²⁶et vixit Mathusalam postquam genuit Lamech septingentos octoginta duos annos
et genuit filios et filias
5,²⁷et facti sunt omnes dies Mathusalae nongenti sexaginta novem anni et mortuus est
5,²⁸vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis
et genuit filium 5,²⁹vocavitque nomen eius Noe dicens
iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum in terra cui maledixit
Dominus
5,³⁰vixitque Lamech postquam genuit Noe quingentos nonaginta quinque annos
et genuit filios et filias
5,³¹et facti sunt omnes dies Lamech septingenti septuaginta septem anni et mortuus est
Noe vero cum quingentorum esset annorum genuit Sem et Ham et Iafeth
6,¹ cumque coepissent homines multiplicari super terram et filias procreassent
6,²videntes filii Dei filias eorum quod essent pulchrae
acceperunt uxores sibi ex omnibus quas elegerant
6,³dixitque Deus non permanebit spiritus meus in homine in aeternum quia caro est
eruntque dies illius centum viginti annorum
6,⁴gigantes autem erant super terram in diebus illis
postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum illaeque genuerunt
isti sunt potentes a saeculo viri famosi
6,⁵videns autem Deus quod multa malitia hominum esset in terra

et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore
6,⁶paenituit eum quod hominem fecisset in terra
et tactus dolore cordis intrinsecus
6,⁷delebo inquit hominem quem creavi a facie terrae
ab homine usque ad animantia
a reptili usque ad volucres caeli
paenitet enim me fecisse eos
6,⁸Noe vero invenit gratiam coram Domino
6,⁹hae generationes Noe
Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis
cum Deo ambulavit
6,¹⁰et genuit tres filios Sem Ham et Iafeth
6,¹¹corrupta est autem terra coram Deo et repleta est iniquitate
6,¹²cumque vidisset Deus terram esse corruptam
omnis quippe caro corruerat viam suam super terram
6,¹³dixit ad Noe finis universae carnis venit coram me
repleta est terra iniquitate a facie eorum
et ego disperdam eos cum terra
6,¹⁴fac tibi arcam de lignis levigatis
mansiunculas in arca facies
et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus 6,¹⁵et sic facies eam
trecentorum cubitorum erit longitudo arcae
quingenta cubitorum latitudo
et triginta cubitorum altitudo illius
6,¹⁶fenestram in arca facies et in cubito consummabis summitatem
ostium autem arcae pones ex latere deorsum
cenacula et tristega facies in ea
6,¹⁷ecce ego adducam diluvii aquas super terram
ut interficiam omnem carnem
in qua spiritus vitae est subter caelum
universa quae in terra sunt consumentur
6,¹⁸ponamque foedus meum tecum
et ingredieris arcam tu et filii tui
uxor tua et uxores filiorum tuorum tecum
6,¹⁹et ex cunctis animantibus universae carnis

bina induces in arcam ut vivant tecum
masculini sexus et feminini
6,²⁰ de volucribus iuxta genus suum
et de iumentis in genere suo
et ex omni reptili terrae secundum genus suum
bina de omnibus ingredientur tecum ut possint vivere
6,²¹ tolles igitur tecum ex omnibus escis quae mandari possunt et conportabis apud te
et erunt tam tibi quam illis in cibum
6,²² fecit ergo Noe omnia quae praeceperat illi Deus
7,¹ dixitque Dominus ad eum
ingredere tu et omnis domus tua arcam
te enim vidi iustum coram me in generatione hac
7,² ex omnibus animantibus mundis tolle septena septena masculum et feminam
de animantibus vero non mundis duo duo masculum et feminam
7,³ sed et de volatilibus caeli septena septena masculum et feminam
ut salvetur semen super faciem universae terrae
7,⁴ adhuc enim et post dies septem ego pluam super terram
quadraginta diebus et quadraginta noctibus
et delebo omnem substantiam quam feci de superficie terrae
7,⁵ fecit ergo Noe omnia quae mandaverat ei Dominus
7,⁶ eratque sescentorum annorum quando diluvii aquae inundaverunt super terram
7,⁷ et ingressus est Noe et filii eius
uxor eius et uxores filiorum eius cum eo in arcam propter aquas diluvii
7,⁸ de animantibus quoque mundis et inmundis
et de volucribus et ex omni quod movetur super terram
7,⁹ duo et duo ingressa sunt ad Noe in arcam masculus et femina
sicut praeceperat Deus Noe
7,¹⁰ cumque transissent septem dies aquae diluvii inundaverunt super terram
7,¹¹ anno sescentesimo vitae Noe mense secundo septimodecimo die mensis
rupti sunt omnes fontes abyssi magnae
et cataractae caeli apertae sunt
7,¹² et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus
7,¹³ in articulo diei illius ingressus est Noe et Sem et Ham et Iafeth filii eius
uxor illius et tres uxores filiorum eius cum eis in arcam
7,¹⁴ ipsi et omne animal secundum genus suum

universaque iumenta in genus suum
et omne quod movetur super terram in genere suo
cunctumque volatile secundum genus suum
universae aves omnesque volucres
7,¹⁵ingressae sunt ad Noe in arcam bina et bina
ex omni carne in qua erat spiritus vitae
7,¹⁶et quae ingressa sunt masculus et femina ex omni carne introierunt
sicut praeceperat ei Deus
et inclusit eum Dominus de foris
7,¹⁷factumque est diluvium quadraginta diebus super terram
et multiplicatae sunt aquae et elevaverunt arcam in sublime a terra
7,¹⁸vehementer inundaverunt et omnia repleverunt in superficie terrae
porro arca ferebatur super aquas
7,¹⁹et aquae praevaluerunt nimis super terram
opertique sunt omnes montes excelsi sub universo caelo
7,²⁰quindecim cubitis altior fuit aqua super montes quos operuerat
7,²¹consumptaque est omnis caro quae movebatur super terram
volucrum animantium bestiarum omniumque reptilium quae reptant super terram
universi homines 7,²²et cuncta in quibus spiraculum vitae est in terra mortua sunt
7,²³et delevit omnem substantiam quae erat super terram ab homine usque ad pecus
tam reptile quam volucres caeli
et deleta sunt de terra
remansit autem solus Noe et qui cum eo erant in arca
7,²⁴obtineruntque aquae terras centum quinquaginta diebus
8,¹ recordatus autem Deus Noe cunctarumque animantium
et omnium iumentorum quae erant cum eo in arca
adduxit spiritum super terram et inminutae sunt aquae
8,²et clausi sunt fontes abyssi et cataractae caeli
et prohibitae sunt pluviae de caelo
8,³reversaeque aquae de terra euntes et redeuntes
et coeperunt minui post centum quinquaginta dies
8,⁴requievitque arca mense septimo vicesima septima die mensis super montes Armeniae
8,⁵at vero aquae ibant et decrescebant usque ad decimum mensem
decimo enim mense prima die mensis apparuerunt cacumina montium
8,⁶cumque transissent quadraginta dies

aperiens Noe fenestram arcae quam fecerat dimisit corvum
8,⁷ qui egrediebatur et revertebatur donec sicarentur aquae super terram
8,⁸ emisit quoque columbam post eum ut videret si iam cessassent aquae super faciem terrae
8,⁹ quae cum non invenisset ubi requiesceret pes eius reversa est ad eum in arcam
aquae enim erant super universam terram
extenditque manum et adprehensam intulit in arcam
8,¹⁰ expectatis autem ultra septem diebus aliis rursus dimisit columbam ex arca
8,¹¹ at illa venit ad eum ad vesperam
portans ramum olivae virentibus foliis in ore suo
intellexit ergo Noe quod cessassent aquae super terram
8,¹² expectavitque nihilominus septem alios dies et emisit columbam
quae non est reversa ultra ad eum
8,¹³ igitur sescentesimo primo anno primo mense prima die mensis
inminutae sunt aquae super terram
et aperiens Noe tectum arcae aspexit viditque quod exsiccata esset superficies terrae
8,¹⁴ mense secundo septima et vicesima die mensis arefacta est terra
8,¹⁵ locutus est autem Deus ad Noe dicens
8,¹⁶ egredere de arca tu et uxor tua
filii tui et uxores filiorum tuorum tecum
8,¹⁷ cuncta animantia quae sunt apud te ex omni carne
tam in volatilibus quam in bestiis
et in universis reptilibus quae reptant super terram
educ tecum et ingredimini super terram
crescite et multiplicamini super eam
8,¹⁸ egressus est ergo Noe et filii eius
uxor illius et uxores filiorum eius cum eo
8,¹⁹ sed et omnia animantia iumenta et reptilia quae repunt super terram
secundum genus suum arcam egressa sunt
8,²⁰ aedificavit autem Noe altare Domino
et tollens de cunctis pecoribus et volucribus mundis obtulit holocausta super altare
8,²¹ odoratusque est Dominus odorem suavitatis et ait ad eum
nequaquam ultra maledicam terrae propter homines
sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua
non igitur ultra percutiam omnem animantem sicut feci
8,²² cunctis diebus terrae sementis et messis frigus et aestus

aestas et hiemps nox et dies non requiescent
9,¹ benedixitque Deus Noe et filiis eius et dixit ad eos
crescite et multiplicamini et implete terram
9,² et terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terrae
et super omnes volucres caeli cum universis quae moventur in terra
omnes pisces maris manus vestrae traditi sunt
9,³ et omne quod movetur et vivit erit vobis in cibum
quasi holera virentia tradidi vobis omnia
9,⁴ excepto quod carnem cum sanguine non comedetis
9,⁵ sanguinem enim animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum et de
manu hominis
de manu viri et fratris eius requiram animam hominis
9,⁶ quicumque effuderit humanum sanguinem fundetur sanguis illius
ad imaginem quippe Dei factus est homo
9,⁷ vos autem crescite et multiplicamini et ingredimini super terram et implete eam
9,⁸ haec quoque dixit Deus ad Noe et ad filios eius cum eo
9,⁹ ecce ego statuam pactum meum vobiscum et cum semine vestro post vos
9,¹⁰ et ad omnem animam viventem quae est vobiscum
tam in volucribus quam in iumentis et pecudibus terrae
cunctis quae egressa sunt de arca et universis bestiis terrae
9,¹¹ statuam pactum meum vobiscum
et nequaquam ultra interficietur omnis caro aquis diluvii neque erit deinceps diluvium dis-
sipans terram
9,¹² dixitque Deus
hoc signum foederis quod do inter me et vos
et ad omnem animam viventem quae est vobiscum in generationes sempiternas
9,¹³ arcum meum ponam in nubibus
et erit signum foederis inter me et inter terram
9,¹⁴ cumque obduxero nubibus caelum
apparebit arcus meus in nubibus
9,¹⁵ et recordabor foederis mei vobiscum
et cum omni anima vivente quae carnem vegetat
et non erunt ultra aquae diluvii ad delendam universam carnem
9,¹⁶ eritque arcus in nubibus et videbo illum et recordabor foederis sempiterni

quod pactum est inter Deum et inter omnem animam viventem universae carnis quae est
super terram
9,¹⁷dixitque Deus Noe
hoc erit signum foederis quod constitui inter me et inter omnem carnem super terram
9,¹⁸erant igitur filii Noe qui egressi sunt de arca Sem Ham et Iafeth
porro Ham ipse est pater Chanaan
9,¹⁹tres isti sunt filii Noe et ab his disseminatum est omne hominum genus super universam
terram
9,²⁰coepitque Noe vir agricola exercere terram
et plantavit vineam 9,²¹bibensque vinum inebriatus est et nudatus in tabernaculo suo
9,²²quod cum vidisset Ham pater Chanaan
verenda scilicet patris sui esse nuda
nuntiavit duobus fratribus suis foras
9,²³at vero Sem et Iafeth pallium inposuerunt umeris suis
et incedentes retrorsum operuerunt verecunda patris sui
faciesque eorum aversae erant et patris virilia non viderunt
9,²⁴evigilans autem Noe ex vino
cum didicisset quae fecerat ei filius suus minor 9,²⁵ait
maledictus Chanaan
servus servorum erit fratribus suis
9,²⁶dixitque
benedictus Dominus Deus Sem
sit Chanaan servus eius
9,²⁷dilatet Deus Iafeth et habitet in tabernaculis Sem
sitque Chanaan servus eius
9,²⁸vixit autem Noe post diluvium trecentis quinquaginta annis
9,²⁹et impleti sunt omnes dies eius nongentorum quinquaginta annorum et mortuus est
10,¹hae generationes filiorum Noe Sem Ham Iafeth
natique sunt eis filii post diluvium
10,²filii Iafeth Gomer Magog et Madai
Iavan et Thubal et Mosoch et Thiras
10,³porro filii Gomer Aschenez et Rifath et Thogorma
10,⁴filii autem Iavan Elisa et Tharsis Cetthim et Dodanim
10,⁵ab his divisae sunt insulae gentium in regionibus suis
unusquisque secundum linguam et familias in nationibus suis

10,⁶ filii autem Ham Chus et Mesraim et Fut et Chanaan
10,⁷ filii Chus Saba et Hevila et Sabatha et Regma et Sabathaca
filii Regma Saba et Dadan
10,⁸ porro Chus genuit Nemrod
ipse coepit esse potens in terra
10,⁹ et erat robustus venator coram Domino
ab hoc exivit proverbium quasi Nemrod robustus venator coram Domino
10,¹⁰ fuit autem principium regni eius Babylon et Arach et Archad et Chalanne in terra
Sennaar
10,¹¹ de terra illa egressus est Assur
et aedificavit Nineven et plateas civitatis et Chale
10,¹² Resen quoque inter Nineven et Chale haec est civitas magna
10,¹³ at vero Mesraim genuit Ludim et Anamim et Laabim
Nepthuim 10,¹⁴ et Phetrusim et Cesluim
de quibus egressi sunt Philisthim et Capthurim
10,¹⁵ Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum
Ettheum 10,¹⁶ et Iebuseum et Amorreum
Gergeseum 10,¹⁷ Eveum et Araceum
Sineum 10,¹⁸ et Aradium Samariten et Amatheum
et post haec disseminati sunt populi Chananeorum
10,¹⁹ factique sunt termini Chanaan
venientibus a Sidone Geraram usque Gazam
donec ingrediatis Sodomam et Gomorram et Adama et Seboim usque Lesa
10,²⁰ hii filii Ham in cognationibus et linguis et generationibus terrisque et gentibus suis
10,²¹ de Sem quoque nati sunt patre omnium filiorum Eber fratre Iafeth maiore
10,²² filii Sem Aelam et Assur et Arfaxad et Lud et Aram
10,²³ filii Aram Us et Hul et Gether et Mes
10,²⁴ at vero Arfaxad genuit Sala de quo ortus est Eber
10,²⁵ natiqque sunt Eber filii duo
nomen uni Faleg eo quod in diebus eius divisa sit terra
et nomen fratris eius Iectan
10,²⁶ qui Iectan genuit Helmodad et Saleph et Asarmoth
Iare 10,²⁷ et Aduram et Uzal
Decla 10,²⁸ et Ebal et Abimahel
Saba 10,²⁹ et Ophir et Evila et Iobab

omnes isti filii Iectan

10,³⁰et facta est habitatio eorum de Messa pergentibus usque Sephar montem orientalem

10,³¹isti filii Sem secundum cognationes et linguas et regiones in gentibus suis

10,³²hae familiae Noe iuxta populos et nationes suas

ab his divisae sunt gentes in terra post diluvium

11,¹erat autem terra labii unius et sermonum eorundem

11,²cumque proficiscerentur de oriente

invenerunt campum in terra Sennaar et habitaverunt in eo

11,³dixitque alter ad proximum suum

venite faciamus lateres et coquamus eos igni

habueruntque lateres pro saxis

et bitumen pro cemento

11,⁴et dixerunt venite faciamus nobis civitatem et turrem cuius culmen pertingat ad caelum

et celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras

11,⁵descendit autem Dominus ut videret civitatem et turrem quam aedificabant filii Adam

11,⁶et dixit

ecce unus est populus et unum labium omnibus

coeperuntque hoc facere nec desistent a cogitationibus suis donec eas opere compleant

11,⁷venite igitur descendamus et confundamus ibi linguam eorum

ut non audiat unusquisque vocem proximi sui

11,⁸atque ita divisit eos Dominus ex illo loco in universas terras

et cessaverunt aedificare civitatem

11,⁹et idcirco vocatum est nomen eius Babel

quia ibi confusum est labium universae terrae

et inde dispersit eos Dominus super faciem cunctarum regionum

11,¹⁰hae generationes Sem

Sem centum erat annorum quando genuit Arfaxad biennio post diluvium

11,¹¹vixitque Sem postquam genuit Arfaxad quingentos annos

et genuit filios et filias

11,¹²porro Arfaxad vixit triginta quinque annos et genuit Sale

11,¹³vixitque Arfaxad postquam genuit Sale trecentis tribus annis

et genuit filios et filias

11,¹⁴Sale quoque vixit triginta annis et genuit Eber

11,¹⁵vixitque Sale postquam genuit Eber quadringentis tribus annis

et genuit filios et filias

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

11,¹⁶vixit autem Eber triginta quattuor annis et genuit Faleg
11,¹⁷et vixit Eber postquam genuit Faleg quadringentis triginta annis
et genuit filios et filias
11,¹⁸vixit quoque Faleg triginta annis et genuit Reu
11,¹⁹vixitque Faleg postquam genuit Reu ducentis novem annis
et genuit filios et filias
11,²⁰vixit autem Reu triginta duobus annis et genuit Sarug
11,²¹vixitque Reu postquam genuit Sarug ducentis septem annis
et genuit filios et filias
11,²²vixit vero Sarug triginta annis et genuit Nahor
11,²³vixitque Sarug postquam genuit Nahor ducentos annos
et genuit filios et filias
11,²⁴vixit autem Nahor viginti novem annis et genuit Thare
11,²⁵vixitque Nahor postquam genuit Thare centum decem et novem annos
et genuit filios et filias
11,²⁶vixitque Thare septuaginta annis et genuit Abram et Nahor et Aran
11,²⁷hae sunt autem generationes Thare
Thare genuit Abram et Nahor et Aran
porro Aran genuit Loth
11,²⁸mortuusque est Aran ante Thare patrem suum
in terra nativitatis suae in Ur Chaldeorum
11,²⁹duxerunt autem Abram et Nahor uxores
nomen autem uxoris Abram Sarai
et nomen uxoris Nahor Melcha
filia Aran patris Melchae et patris Ieschae
11,³⁰erat autem Sarai sterilis nec habebat liberos
11,³¹tulit itaque Thare Abram filium suum et Loth filium Aran filium filii sui
et Sarai nurum suam uxorem Abram filii sui
et eduxit eos de Ur Chaldeorum ut irent in terram Chanaan
veneruntque usque Haran et habitaverunt ibi
11,³²et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum et mortuus est in Haran
12,¹dixit autem Dominus ad Abram
egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui
in terram quam monstrabo tibi
12,²faciamque te in gentem magnam

et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum erisque benedictus
12,³ benedicam benedicientibus tibi et maledicam maledicentibus tibi
atque in te benedicentur universae cognationes terrae
12,⁴ egressus est itaque Abram sicut praeceperat ei Dominus et ivit cum eo Loth
septuaginta quinque annorum erat Abram cum egrederetur de Haran
12,⁵ tulitque Sarai uxorem suam et Loth filium fratris sui
universamque substantiam quam possederant
et animas quas fecerant in Haran
et egressi sunt ut irent in terram Chanaan
cumque venissent in eam
12,⁶ pertransivit Abram terram usque ad locum Sychem usque ad convallem Inlustrem
Chananeus autem tunc erat in terra
12,⁷ apparuitque Dominus Abram et dixit ei
semini tuo dabo terram hanc
qui aedificavit ibi altare Domino qui apparuerat ei
12,⁸ et inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem Bethel tetendit ibi tabernacu-
lum suum
ab occidente habens Bethel et ab oriente Ai
aedificavit quoque ibi altare Domino et invocavit nomen eius
12,⁹ perrexitque Abram vadens et ultra progrediens ad meridiem
12,¹⁰ facta est autem fames in terra
descenditque Abram in Aegyptum ut peregrinaretur ibi
praevaluerat enim fames in terra
12,¹¹ cumque prope esset ut ingrederetur Aegyptum
dixit Sarai uxori suae
novi quod pulchra sis mulier
12,¹² et quod cum viderint te Aegyptii dicturi sunt uxor ipsius est
et interficient me et te reservabunt
12,¹³ dic ergo obsecro te quod soror mea sis
ut bene sit mihi propter te et vivat anima mea ob gratiam tui
12,¹⁴ cum itaque ingressus esset Abram Aegyptum
viderunt Aegyptii mulierem quod esset pulchra nimis
12,¹⁵ et nuntiaverunt principes Pharaoni et laudaverunt eam apud illum
et sublata est mulier in domum Pharaonis
12,¹⁶ Abram vero bene usi sunt propter illam

fueruntque ei oves et boves et asini et servi et famulae et asinae et cameli
12,¹⁷flagellavit autem Dominus Pharaonem plagis maximis et domum eius
propter Sarai uxorem Abram
12,¹⁸vocavitque Pharaonem Abram et dixit ei
quidnam est quod fecisti mihi
quare non indicasti quod uxor tua esset
12,¹⁹quam ob causam dixisti esse sororem tuam ut tollerem eam mihi in uxorem
nunc igitur ecce coniux tua accipe eam et vade
12,²⁰praecepitque Pharaonem super Abram viris
et deduxerunt eum et uxorem illius et omnia quae habebat
13,¹ ascendit ergo Abram de Aegypto
ipse et uxor eius et omnia quae habebat
et Loth cum eo ad australem plagam
13,²erat autem dives valde in possessione argenti et auri
13,³reversusque est per iter quo venerat a meridie in Bethel
usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel et Ai
13,⁴in loco altaris quod fecerat prius
et invocavit ibi nomen Domini
13,⁵sed et Loth qui erat cum Abram fuerunt greges ovium et armenta et tabernacula
13,⁶nec poterat eos capere terra ut habitarent simul
erat quippe substantia eorum multa
et non quibant habitare communiter
13,⁷unde et facta est rixa inter pastores gregum Abram et Loth
eo autem tempore Chananeus et Ferezeus habitabant in illa terra
13,⁸dixit ergo Abram ad Loth ne quaeso sit iurgium inter me et te
et inter pastores meos et pastores tuos
fratres enim sumus
13,⁹ecce universa terra coram te est
recede a me obsecro
si ad sinistram ieris ego ad dexteram tenebo
si tu dexteram elegeris ego ad sinistram pergam
13,¹⁰elevatis itaque Loth oculis
vidit omnem circa regionem Iordanis quae universa inrigabatur
antequam subverteret Dominus Sodomam et Gomorram
sicut paradisos Domini et sicut Aegyptus venientibus in Segor

13,¹¹ elegitque sibi Loth regionem circa Iordanem et recessit ab oriente
divisique sunt alterutrum a fratre suo
13,¹² Abram habitavit in terra Chanaan
Loth moratus est in oppidis quae erant circa Iordanem et habitavit in Sodomis
13,¹³ homines autem Sodomitae pessimi erant et peccatores coram Domino nimis
13,¹⁴ dixitque Dominus ad Abram postquam divisus est Loth ab eo
leva oculos tuos et vide a loco in quo nunc es
ad aquilonem et ad meridiem ad orientem et ad occidentem
13,¹⁵ omnem terram quam conspicias tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum
13,¹⁶ faciamque semen tuum sicut pulverem terrae
si quis potest hominum numerare pulverem
semen quoque tuum numerare poterit
13,¹⁷ surge et perambula terram in longitudine et in latitudine sua quia tibi daturus sum eam
13,¹⁸ movens igitur Abram tabernaculum suum
venit et habitavit iuxta convallem Mambre quod est in Hebron
aedificavitque ibi altare Domino
14,¹ factum est autem in illo tempore ut Amrafel rex Sennaar
et Arioch rex Ponti
et Chodorlahomor rex Aelamitarum
et Thadal rex Gentium
14,² inirent bellum contra Bara regem Sodomorum
et contra Bersa regem Gomorrae
et contra Sennaab regem Adamae
et contra Semeber regem Seboim
contraque regem Balae ipsa est Segor
14,³ omnes hii convenerunt in vallem Silvestrem quae nunc est mare Salis
14,⁴ duodecim enim annis servierant Chodorlahomor
et tertio decimo anno recesserunt ab eo
14,⁵ igitur anno quartodecimo venit Chodorlahomor et reges qui erant cum eo
percusseruntque Rafaim in Astharothcarnaim
et Zuzim cum eis
et Emim in Savecariathaim
14,⁶ et Chorrees in montibus Seir
usque ad campestria Pharan quae est in solitudine
14,⁷ reversique sunt et venerunt ad fontem Mesfat ipsa est Cades

et percusserunt omnem regionem Amalechitarum
et Amorreum qui habitabat in Asasonthamar
14,⁸et egressi sunt rex Sodomorum et rex Gomorrae
rexque Adamae et rex Seboim
nec non et rex Balae quae est Segor
et direxerunt contra eos aciem in valle Silvestri
14,⁹scilicet adversum Chodorlahomor regem Aelamitarum
et Thadal regem Gentium
et Amrafel regem Sennaar
et Arioch regem Ponti
quattuor reges adversus quinque
14,¹⁰vallis autem Silvestris habebat puteos multos bituminis
itaque rex Sodomorum et Gomorrae terga verterunt cecideruntque ibi
et qui remanserant fugerunt ad montem
14,¹¹tulerunt autem omnem substantiam Sodomorum et Gomorrae
et universa quae ad cibum pertinent et abierunt
14,¹²nec non et Loth et substantiam eius
filium fratris Abram qui habitabat in Sodomis
14,¹³et ecce unus qui evaserat nuntiavit Abram Hebraeo
qui habitabat in convalle Mambre Amorrei
fratris Eschol et fratris Aner
hii enim pepigerant foedus cum Abram
14,¹⁴quod cum audisset Abram captum videlicet Loth fratrem suum
numeravit expeditos vernaculos suos trecentos decem et octo
et persecutus est eos usque Dan
14,¹⁵et divisis sociis inruit super eos nocte
percussitque eos et persecutus est usque Hoba quae est ad levam Damasci
14,¹⁶reduxitque omnem substantiam et Loth fratrem suum cum substantia illius
mulieres quoque et populum
14,¹⁷egressus est autem rex Sodomorum in occursum eius
postquam reversus est a caede Chodorlahomor et regum qui cum eo erant
in valle Save quae est vallis Regis
14,¹⁸at vero Melchisedech rex Salem proferens panem et vinum
erat enim sacerdos Dei altissimi
14,¹⁹benedixit ei et ait

benedictus Abram Deo excelsio qui creavit caelum et terram
14,²⁰et benedictus Deus excelsus quo protegente hostes in manibus tuis sunt
et dedit ei decimas ex omnibus
14,²¹dixit autem rex Sodomorum ad Abram
da mihi animas cetera tolle tibi
14,²²qui respondit ei levo manum meam ad Dominum Deum excelsum possessorem caeli et
terrae
14,²³quod a filo subteminis usque ad corrigiam caligae non accipiam ex omnibus quae tua
sunt
ne dicas ego ditavi Abram
14,²⁴exceptis his quae comederunt iuvenes
et partibus virorum qui venerunt mecum Aner Eschol et Mambre
isti accipient partes suas
15,¹ his itaque transactis
factus est sermo Domini ad Abram per visionem dicens
noli timere Abram
ego protector tuus sum et merces tua magna nimis
15,²dixitque Abram Domine Deus quid dabis mihi
ego vadam absque liberis
et filius procuratoris domus meae iste Damascus Eliezer
15,³addiditque Abram
mihi autem non dedisti semen et ecce vernaculus meus heres meus erit
15,⁴statimque sermo Domini factus est ad eum dicens
non erit hic heres tuus sed qui egredietur de utero tuo ipsum habebis heredem
15,⁵eduxitque eum foras et ait illi
suspice caelum et numera stellas si potes
et dixit ei sic erit semen tuum
15,⁶credidit Domino et reputatum est ei ad iustitiam
15,⁷dixitque ad eum
ego Dominus qui eduxi te de Ur Chaldeorum
ut darem tibi terram istam et possideres eam
15,⁸at ille ait Domine Deus unde scire possum quod possessurus sim eam
15,⁹respondens Dominus
sume inquit mihi vaccam triennem
et capram trimam et arietem annorum trium

turturem quoque et columbam
 15,¹⁰ qui tollens universa haec divisit per medium
 et utrasque partes contra se altrinsecus posuit aves autem non divisit
 15,¹¹ descenderuntque volucres super cadavera et abigebat eas Abram
 15,¹² cumque sol occumberet sopor inruit super Abram
 et horror magnus et tenebrosus invasit eum
 15,¹³ dictumque est ad eum
 scito praenosces quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua
 et subicient eos servituti et adfligent quadringentis annis
 15,¹⁴ verumtamen gentem cui servituri sunt ego iudicabo
 et post haec egredientur cum magna substantia
 15,¹⁵ tu autem ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona
 15,¹⁶ generatione autem quarta revertentur huc
 necdum enim completae sunt iniquitates Amorreorum usque ad praesens tempus
 15,¹⁷ cum ergo occubisset sol facta est caligo tenebrosa
 et apparuit clibanus fumans et lampas ignis transiens inter divisiones illas
 15,¹⁸ in die illo pepigit Dominus cum Abram foedus dicens
 semini tuo dabo terram hanc
 a fluvio Aegypti usque ad fluvium magnum flumen Eufraten
 15,¹⁹ Cineos et Cenezeos et Cedmoneos 15,²⁰ et Hettheos et Ferezeos
 Rafaim quoque 15,²¹ et Amorreos et Chananeos et Gergeseos et Iebuseos
 16,¹ igitur Sarai uxor Abram non genuerat liberos
 sed habens ancillam aegyptiam nomine Agar 16,² dixit marito suo
 ecce conclusit me Dominus ne parerem
 ingredi ad ancillam meam si forte saltem ex illa suscipiam filios
 cumque ille adquiesceret deprecanti
 16,³ tulit Agar Aegyptiam ancillam suam
 post annos decem quam habitare coeperant in terra Chanaan
 et dedit eam viro suo uxorem
 16,⁴ qui ingressus est ad eam
 at illa concepisse se videns despexit dominam suam
 16,⁵ dixitque Sarai ad Abram
 inique agis contra me
 ego dedi ancillam meam in sinum tuum
 quae videns quod conceperit despectui me habet

iudicet Dominus inter me et te
 16,⁶ cui respondens Abram
 ecce ait ancilla tua in manu tua est utere ea ut libet
 adfligente igitur eam Sarai fugam iniit
 16,⁷ cumque invenisset illam angelus Domini iuxta fontem aquae in solitudine qui est in via
 Sur 16,⁸ dixit ad eam
 Agar ancilla Sarai unde venis et quo vadis
 quae respondit a facie Sarai dominae meae ego fugio
 16,⁹ dixitque ei angelus Domini
 revertere ad dominam tuam et humiliare sub manibus ipsius
 16,¹⁰ et rursum multiplicans inquit multiplicabo semen tuum et non numerabitur prae mul-
 titudine
 16,¹¹ ac deinceps ecce ait concepisti et paries filium
 vocabisque nomen eius Ismahel
 eo quod audierit Dominus adflictionem tuam
 16,¹² hic erit ferus homo
 manus eius contra omnes et manus omnium contra eum
 et e regione universorum fratrum suorum figet tabernacula
 16,¹³ vocavit autem nomen Domini qui loquebatur ad eam Tu Deus qui vidisti me
 dixit enim profecto hic vidi posteriora videntis me
 16,¹⁴ propterea appellavit puteum illum puteum Viventis et videntis me
 ipse est inter Cades et Barad
 16,¹⁵ peperitque Abrae filium qui vocavit nomen eius Ismahel
 16,¹⁶ octoginta et sex annorum erat quando peperit ei Agar Ismahelem
 17,¹ postquam vero nonaginta et novem annorum esse coeperat
 apparuit ei Dominus dixitque ad eum
 ego Deus omnipotens ambula coram me et esto perfectus
 17,² ponamque foedus meum inter me et te
 et multiplicabo te vehementer nimis
 17,³ cecidit Abram pronus in faciem 17,⁴ dixitque ei Deus
 ego sum et pactum meum tecum
 erisque pater multarum gentium
 17,⁵ nec ultra vocabitur nomen tuum Abram
 sed appellaberis Abraham
 quia patrem multarum gentium constitui te

17,⁶faciamque te crescere vehementissime
et ponam in gentibus regesque ex te egredientur
17,⁷et statuam pactum meum inter me et te
et inter semen tuum post te
in generationibus suis foedere sempiterno
ut sim Deus tuus et seminis tui post te
17,⁸daboque tibi et semini tuo terram peregrinationis tuae
omnem terram Chanaan in possessionem aeternam eroque Deus eorum
17,⁹dixit iterum Deus ad Abraham
et tu ergo custodies pactum meum
et semen tuum post te in generationibus suis
17,¹⁰hoc est pactum quod observabitis inter me et vos et semen tuum post te
circumcidetur ex vobis omne masculinum
17,¹¹et circumcidetis carnem praeputii vestri
ut sit in signum foederis inter me et vos
17,¹²infans octo dierum circumcidetur in vobis
omne masculinum in generationibus vestris
tam vernaculus quam empticius circumcidetur
et quicumque non fuerit de stirpe vestra
17,¹³eritque pactum meum in carne vestra in foedus aeternum
17,¹⁴masculus cuius praeputii caro circumcisa non fuerit
delebitur anima illa de populo suo
quia pactum meum irritum fecit
17,¹⁵dixit quoque Deus ad Abraham
Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai sed Sarram
17,¹⁶et benedicam ei et ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum
eritque in nationes et reges populorum orientur ex eo
17,¹⁷cecidit Abraham in faciem et risit dicens in corde suo
putasne centenario nascetur filius et Sarra nonagenaria pariet
17,¹⁸dixitque ad Deum utinam Ismahel vivat coram te
17,¹⁹et ait Deus ad Abraham
Sarra uxor tua pariet tibi filium vocabisque nomen eius Isaac
et constituam pactum meum illi in foedus sempiternum et semini eius post eum
17,²⁰super Ismahel quoque exaudi te
ecce benedicam ei et augebo et multiplicabo eum valde

duodecim duces generabit et faciam illum in gentem magnam
17,²¹pactum vero meum statuam ad Isaac
quem pariet tibi Sarra tempore isto in anno altero
17,²²cumque finitus esset sermo loquentis cum eo
ascendit Deus ab Abraham
17,²³tulit autem Abraham Ismahelem filium suum
et omnes vernaculos domus suae universosque quos emerat
cunctos mares ex omnibus viris domus suae
et circumcidit carnem praeputii eorum
statim in ipsa die sicut praeceperat ei Deus
17,²⁴nonaginta novem erat annorum quando circumcidit carnem praeputii sui
17,²⁵et Ismahel filius eius tredecim annos impleverat tempore circumcisionis suae
17,²⁶eadem die circumcisis est Abraham et Ismahel filius eius
17,²⁷et omnes viri domus illius
tam vernaculi quam empticii et alienigenae pariter circumcisi sunt
18,¹ apparuit autem ei Dominus in convalle Mambre
sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso fervore diei
18,²cumque elevasset oculos apparuerunt ei tres viri stantes propter eum
quos cum vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi
et adoravit in terra 18,³et dixit
Domine si inveni gratiam in oculis tuis ne transeas servum tuum
18,⁴sed adferam pauxillum aquae et lavate pedes vestros et requiescite sub arbore
18,⁵ponam buccellam panis et confortate cor vestrum
postea transibitis
idcirco enim declinastis ad servum vestrum
qui dixerunt fac ut locutus es
18,⁶festinavit Abraham in tabernaculum ad Sarram dixitque ei
adcelera tria sata similiae commisce et fac subcinericios panes
18,⁷ipse vero ad armentum cucurrit
et tulit inde vitulum tenerrimum et optimum
deditque puero qui festinavit et coxit illum
18,⁸tulit quoque butyrum et lac et vitulum quem coxerat et posuit coram eis
ipse vero stabat iuxta eos sub arbore
18,⁹cumque comedissent dixerunt ad eum
ubi est Sarra uxor tua

ille respondit ecce in tabernaculo est 18,¹⁰ cui dixit
revertens veniam ad te tempore isto vita comite
et habebit filium Sarra uxor tua
quo audito Sarra risit post ostium tabernaculi
18,¹¹ erant autem ambo senes provectaeque aetatis
et desierant Sarrae fieri muliebria
18,¹² quae risit occulte dicens
postquam consenui et dominus meus vetulus est voluptati operam dabo
18,¹³ dixit autem Dominus ad Abraham
quare risit Sarra dicens num vere paritura sum anus
18,¹⁴ numquid Deo est quicquam difficile
iuxta condictum revertar ad te
hoc eodem tempore vita comite et habebit Sarra filium
18,¹⁵ negavit Sarra dicens non risi timore perterrita
Dominus autem non est inquit ita sed risisti
18,¹⁶ cum ergo surrexissent inde viri direxerunt oculos suos contra Sodomam
et Abraham simul gradiebatur deducens eos
18,¹⁷ dixitque Dominus
num celare potero Abraham quae gesturus sum
18,¹⁸ cum futurus sit in gentem magnam ac robustissimam
et benedicendae sint in illo omnes nationes terrae
18,¹⁹ scio enim quod praecepturus sit filiis suis et domui suae post se
ut custodiant viam Domini et faciant iustitiam et iudicium
ut adducat Dominus propter Abraham omnia quae locutus est ad eum
18,²⁰ dixit itaque Dominus
clamor Sodomorum et Gomorrae multiplicatus est
et peccatum earum adgravatum est nimis
18,²¹ descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint
an non est ita ut sciam
18,²² converteruntque se inde et abierunt Sodomam
Abraham vero adhuc stabat coram Domino
18,²³ et adpropinquans ait
numquid perdes iustum cum impio
18,²⁴ si fuerint quinquaginta iusti in civitate peribunt simul
et non parces loco illi propter quinquaginta iustos si fuerint in eo

18,²⁵absit a te ut rem hanc facias et occidas iustum cum impio
fiatque iustus sicut impius
non est hoc tuum qui iudicas omnem terram nequaquam facies iudicium
18,²⁶dixitque Dominus ad eum
si invenero Sodomis quinquaginta iustos in medio civitatis
dimittam omni loco propter eos
18,²⁷respondens Abraham ait
quia semel coepi loquar ad Dominum meum cum sim pulvis et cinis
18,²⁸quid si minus quinquaginta iustis quinque fuerint
delebis propter quinque universam urbem
et ait non delebo si invenero ibi quadraginta quinque
18,²⁹rursumque locutus est ad eum
sin autem quadraginta inventi fuerint quid facies
ait non percutiam propter quadraginta
18,³⁰ne quaeso inquit indigneris Domine si loquar
quid si inventi fuerint ibi triginta
respondit non faciam si invenero ibi triginta
18,³¹quia semel ait coepi loquar ad Dominum meum
quid si inventi fuerint ibi viginti
dixit non interficiam propter viginti
18,³²obsecro inquit ne irascaris Domine si loquar adhuc semel
quid si inventi fuerint ibi decem
dixit non delebo propter decem
18,³³abiit Dominus postquam cessavit loqui ad Abraham
et ille reversus est in locum suum
19,¹veneruntque duo angeli Sodomam vespere
sedente Loth in foribus civitatis
qui cum vidisset surrexit et ivit obviam eis
adoravitque pronus in terra 19,²et dixit
obsecro domini declinate in domum pueri vestri et manete ibi
lavate pedes vestros et mane proficiscimini in viam vestram
qui dixerunt minime sed in platea manebimus
19,³compulit illos oppido ut deverterent ad eum
ingressisque domum illius fecit convivium
coxit azyma et comederunt

19,⁴prius autem quam irent cubitum
viri civitatis vallaverunt domum
a puero usque ad senem omnis populus simul
19,⁵vocaveruntque Loth et dixerunt ei
ubi sunt viri qui introierunt ad te nocte
educ illos huc ut cognoscamus eos
19,⁶egressus ad eos Loth post tergum adcludens ostium ait
19,⁷nolite quaeso fratres mei nolite malum hoc facere
19,⁸habeo duas filias quae necdum cognoverunt virum
educam eas ad vos et abutimini eis sicut placuerit vobis
dummodo viris istis nihil faciatis mali
quia ingressi sunt sub umbraculum tegminis mei
19,⁹at illi dixerunt recede illuc
et rursus ingressus es inquit ut advena numquid ut iudices
te ergo ipsum magis quam hos adfligemus
vimque faciebant Loth vehementissime
iam prope erat ut refringerent fores
19,¹⁰et ecce miserunt manum viri et introduxerunt ad se Loth cluseruntque ostium
19,¹¹et eos qui erant foris percusserunt caecitate a minimo usque ad maximum
ita ut ostium invenire non possent
19,¹²dixerunt autem ad Loth
habes hic tuorum quempiam generum aut filios aut filias
omnes qui tui sunt educ de urbe hac
19,¹³delebimus enim locum istum
eo quod increverit clamor eorum coram Domino
qui misit nos ut perdamus illos
19,¹⁴egressus itaque Loth locutus est ad generos suos
qui accepturi erant filias eius et dixit
surgite egredimini de loco isto
quia delebit Dominus civitatem hanc
et visus est eis quasi ludens loqui
19,¹⁵cumque esset mane cogeabant eum angeli dicentes
surge et tolle uxorem tuam et duas filias quas habes
ne et tu pariter pereas in scelere civitatis

19,¹⁶dissimulante illo adprehenderunt manum eius et manum uxoris ac duarum filiarum
eius
eo quod parceret Dominus illi
19,¹⁷et eduxerunt eum posueruntque extra civitatem
ibi locutus est ad eum
salva animam tuam noli respicere post tergum
nec stes in omni circa regione
sed in monte salvum te fac ne et tu simul pereas
19,¹⁸dixitque Loth ad eos
quaeso Domine mi 19,¹⁹quia invenit servus tuus gratiam coram te
et magnificasti misericordiam tuam quam fecisti mecum
ut salvares animam meam
nec possum in monte salvari ne forte adprehendat me malum et moriar
19,²⁰est civitas haec iuxta ad quam possum fugere parva et salvabor in ea
numquid non modica est et vivet anima mea
19,²¹dixitque ad eum
ecce etiam in hoc suscepi preces tuas
ut non subvertam urbem pro qua locutus es
19,²²festina et salvare ibi quia non potero facere quicquam donec ingrediaris illuc
idcirco vocatum est nomen urbis illius Segor
19,²³sol egressus est super terram et Loth ingressus est in Segor
19,²⁴igitur Dominus pluit super Sodomam et Gomorram sulphur et ignem a Domino de cae-
lo
19,²⁵et subvertit civitates has et omnem circa regionem
universos habitatores urbium et cuncta terrae virentia
19,²⁶respiciensque uxor eius post se versa est in statuam salis
19,²⁷Abraham autem consurgens mane ubi steterat prius cum Domino
19,²⁸intuitus est Sodomam et Gomorram
et universam terram regionis illius
viditque ascendentem favillam de terra quasi fornacis fumum
19,²⁹cum enim subverteret Deus civitates regionis illius
recordatus est Abrahae et liberavit Loth de subversione urbium in quibus habitaverat
19,³⁰ascenditque Loth de Segor et mansit in monte
duae quoque filiae eius cum eo
timuerat enim manere in Segor

et mansit in spelunca ipse et duae filiae eius
19,³¹ dixitque maior ad minorem
pater noster senex est et nullus virorum remansit in terra
qui possit ingredi ad nos iuxta morem universae terrae
19,³² veni inebriemus eum vino dormiamusque cum eo
ut servare possimus ex patre nostro semen
19,³³ dederunt itaque patri suo bibere vinum nocte illa
et ingressa est maior dormivitque cum patre
at ille non sensit nec quando accubuit filia nec quando surrexit
19,³⁴ altera quoque die dixit maior ad minorem
ecce dormivi heri cum patre meo
demus ei bibere vinum etiam hac nocte
et dormies cum eo ut salvemus semen de patre nostro
19,³⁵ dederunt et illa nocte patri vinum
ingressaque minor filia dormivit cum eo
et nec tunc quidem sensit quando concubuerit vel quando illa surrexerit
19,³⁶ conceperunt ergo duae filiae Loth de patre suo
19,³⁷ peperitque maior filium et vocavit nomen eius Moab
ipse est pater Moabitarum usque in praesentem diem
19,³⁸ minor quoque peperit filium et vocavit nomen eius Ammon id est filius populi mei
ipse est pater Ammanitarum usque hodie
20,¹ profectus inde Abraham in terram australem
habitavit inter Cades et Sur
et peregrinatus est in Geraris
20,² dixitque de Sarra uxore sua soror mea est
misit ergo Abimelech rex Gerarae et tulit eam
20,³ venit autem Deus ad Abimelech per somnium noctis et ait ei
en morieris propter mulierem quam tulisti habet enim virum
20,⁴ Abimelech vero non tetigerat eam
et ait Domine num gentem ignorantem et iustam interficies
20,⁵ nonne ipse dixit mihi soror mea est
et ipsa ait frater meus est
in simplicitate cordis mei et munditia manuum mearum feci hoc
20,⁶ dixitque ad eum Deus
et ego scio quod simplici corde feceris

et ideo custodi te ne peccares in me
et non dimisi ut tangeres eam
20,⁷nunc igitur redde uxorem viro suo
quia propheta est et orabit pro te et vives
si autem nolueris reddere scito quod morte morieris tu et omnia quae tua sunt
20,⁸statimque de nocte consurgens Abimelech vocavit omnes servos suos
et locutus est universa verba haec in auribus eorum
timueruntque omnes viri valde
20,⁹vocavit autem Abimelech etiam Abraham et dixit ei
quid fecisti nobis quid peccavimus in te
quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande
quae non debuisti facere fecisti nobis
20,¹⁰rursusque exostulans ait quid vidisti ut hoc faceres
20,¹¹respondit Abraham
cogitavi mecum dicens forsitan non est timor Dei in loco isto
et interficient me propter uxorem meam
20,¹²alias autem et vere soror mea est
filia patris mei et non filia matris meae et duxi eam uxorem
20,¹³postquam autem eduxit me Deus de domo patris mei dixi ad eam
hanc misericordiam facies mecum
in omni loco ad quem ingrediemur dices quod frater tuus sim
20,¹⁴tulit igitur Abimelech oves et boves et servos et ancillas et dedit Abraham
reddiditque illi Sarram uxorem suam 20,¹⁵et ait
terra coram vobis est ubicumque tibi placuerit habita
20,¹⁶Sarrae autem dixit
ecce mille argenteos dedi fratri tuo
hoc erit tibi in velamen oculorum
ad omnes qui tecum sunt et quocumque perrexeris
mementoque te deprehensam
20,¹⁷orante autem Abraham sanavit Deus Abimelech et uxorem ancillasque eius et pepererunt
20,¹⁸concluserat enim Deus omnem vulvam domus Abimelech
propter Sarram uxorem Abraham
21,¹visitavit autem Dominus Sarram sicut promiserat et implevit quae locutus est
21,²concepitque et peperit filium in senectute sua

tempore quo praedixerat ei Deus
21,³vocavitque Abraham nomen filii sui quem genuit ei Sarra Isaac
21,⁴et circumcidit eum octavo die sicut praeceperat ei Deus
21,⁵cum centum esset annorum
hac quippe aetate patris natus est Isaac
21,⁶dixitque Sarra risum fecit mihi Deus
quicumque audierit conridebit mihi
21,⁷rursumque ait
quis auditurum crederet Abraham quod Sarra lactaret filium
quem peperit ei iam seni
21,⁸crevit igitur puer et ablactatus est
fecitque Abraham grande convivium
in die ablactationis eius
21,⁹cumque vidisset Sarra filium Agar Aegyptiae ludentem
dixit ad Abraham
21,¹⁰eice ancillam hanc et filium eius
non enim erit heres filius ancillae cum filio meo Isaac
21,¹¹dure accepit hoc Abraham pro filio suo
21,¹²cui dixit Deus
non tibi videatur asperum super puero et super ancilla tua
omnia quae dixerit tibi Sarra audi vocem eius
quia in Isaac vocabitur tibi semen
21,¹³sed et filium ancillae faciam in gentem magnam
quia semen tuum est
21,¹⁴surrexit itaque Abraham mane
et tollens panem et utrem aquae inposuit scapulae eius
tradiditque puerum et dimisit eam
quae cum abisset errabat in solitudine Bersabee
21,¹⁵cumque consumpta esset aqua in utre
abiecit puerum subter unam arborum quae ibi erant
21,¹⁶et abiit seditque e regione procul
quantum potest arcus iacere
dixit enim non videbo morientem puerum
et sedens contra levavit vocem suam et flevit
21,¹⁷exaudivit autem Deus vocem pueri

vocavitque angelus Domini Agar de caelo dicens
quid agis Agar noli timere
exaudivit enim Deus vocem pueri de loco in quo est
21,¹⁸ surge tolle puerum et tene manum illius
quia in gentem magnam faciam eum
21,¹⁹ aperuitque oculos eius Deus
quae videns puteum aquae abiit et implevit utrem deditque puero bibere
21,²⁰ et fuit cum eo
qui crevit et moratus est in solitudine et factus est iuvenis sagittarius
21,²¹ habitavitque in deserto Pharan
et accepit illi mater sua uxorem de terra Aegypti
21,²² eodem tempore dixit Abimelech et Fichol princeps exercitus eius ad Abraham
Deus tecum est in universis quae agis
21,²³ iura ergo per Dominum ne noceas mihi et posteris meis stirpique meae
sed iuxta misericordiam quam feci tibi
facies mihi et terrae in qua versatus es advena
21,²⁴ dixitque Abraham ego iurabo
21,²⁵ et increpavit Abimelech
propter puteum aquae quem vi abstulerant servi illius
21,²⁶ respondit Abimelech
nescivi quis fecerit hanc rem
sed et tu non indicasti mihi et ego non audivi praeter hodie
21,²⁷ tulit itaque Abraham oves et boves et dedit Abimelech
percusseruntque ambo foedus
21,²⁸ et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum
21,²⁹ cui dixit Abimelech
quid sibi volunt septem agnae istae quas stare fecisti seorsum
21,³⁰ at ille septem inquit agnas accipies de manu mea
ut sint in testimonium mihi quoniam ego fodi puteum istum
21,³¹ idcirco vocatus est locus ille Bersabee
quia ibi uterque iuraverunt 21,³² et inierunt foedus pro puteo Iuramenti
21,³³ surrexit autem Abimelech et Fichol princeps militiae eius
reversique sunt in terram Palestinorum
Abraham vero plantavit nemus in Bersabee
et invocavit ibi nomen Domini Dei aeterni

21,³⁴et fuit colonus terrae Philisthinorum diebus multis
22,¹ quae postquam gesta sunt
temptavit Deus Abraham et dixit ad eum
Abraham ille respondit adsum
22,² ait ei tolle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac
et vade in terram Visionis atque offer eum ibi holocaustum
super unum montium quem monstravero tibi
22,³ igitur Abraham de nocte consurgens stravit asinum suum
ducens secum duos iuvenes et Isaac filium suum
cumque concidisset ligna in holocaustum
abiit ad locum quem praeceperat ei Deus
22,⁴ die autem tertio elevatis oculis vidit locum procul
22,⁵ dixitque ad pueros suos
expectate hic cum asino
ego et puer illuc usque properantes postquam adoraverimus revertemur ad vos
22,⁶ tulit quoque ligna holocausti et inposuit super Isaac filium suum
ipse vero portabat in manibus ignem et gladium
cumque duo pergerent simul
22,⁷ dixit Isaac patri suo pater mi
at ille respondit quid vis fili
ecce inquit ignis et ligna ubi est victima holocausti
22,⁸ dixit Abraham Deus providebit sibi victimam holocausti fili mi
pergebant ergo pariter
22,⁹ veneruntque ad locum quem ostenderat ei Deus
in quo aedificavit altare et desuper ligna composuit
cumque conligasset Isaac filium suum
posuit eum in altari super struem lignorum
22,¹⁰ extenditque manum et arripuit gladium ut immolaret filium
22,¹¹ et ecce angelus Domini de caelo clamavit dicens
Abraham Abraham
qui respondit adsum
22,¹² dixitque ei non extendas manum tuam super puerum neque facias illi quicquam
nunc cognovi quod timeas Dominum et non peperceris filio tuo unigenito propter me
22,¹³ levavit Abraham oculos viditque post tergum arietem inter vepres herentem cornibus
quem adsumens obtulit holocaustum pro filio

22,¹⁴appellavitque nomen loci illius Dominus videt
unde usque hodie dicitur in monte Dominus videbit
22,¹⁵vocavit autem angelus Domini Abraham secundo de caelo dicens
22,¹⁶per memet ipsum iuravi dicit Dominus
quia fecisti rem hanc et non pepercisti filio tuo unigenito
22,¹⁷benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli et velut harenam quae est
in litore maris
possidebit semen tuum portas inimicorum suorum
22,¹⁸et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae
quia oboedisti voci meae
22,¹⁹reversus est Abraham ad pueros suos
abieruntque Bersabee simul et habitavit ibi
22,²⁰his itaque gestis nuntiatum est Abraham quod Melcha quoque genuisset filios Nahor
fratri suo
22,²¹Hus primogenitum et Buz fratrem eius
Camuhel patrem Syrorum 22,²²et Chased et Azau
Pheldas quoque et Iedlaph 22,²³ac Bathuel de quo nata est Rebecca
octo istos genuit Melcha Nahor fratri Abraham
22,²⁴concupina vero illius nomine Roma peperit Tabee et Gaom et Thaas et Maacha
23,¹vixit autem Sarra centum viginti septem annis
23,²et mortua est in civitate Arbee quae est Hebron in terra Chanaan
venitque Abraham ut plangeret et fleret eam
23,³cumque surrexisset ab officio funeris
locutus est ad filios Heth dicens
23,⁴advena sum et peregrinus apud vos
date mihi ius sepulchri vobiscum ut sepeliam mortuum meum
23,⁵responderuntque filii Heth
23,⁶audi nos domine princeps Dei es apud nos
in electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum
nullusque prohibere te poterit quin in monumento eius sepelias mortuum tuum
23,⁷surrexit Abraham et adoravit populum terrae
filios videlicet Heth
23,⁸dixitque ad eos
si placet animae vestrae ut sepeliam mortuum meum
audite me et intercedite apud Ephron filium Soor

23,⁹ut det mihi speluncam duplicem quam habet in extrema parte agri sui
 pecunia digna tradat mihi eam coram vobis in possessionem sepulchri
 23,¹⁰habitabat autem Ephron in medio filiorum Heth
 responditque ad Abraham cunctis audientibus qui ingrediebantur portam civitatis illius di-
 cens
 23,¹¹nequaquam ita fiat domine mi sed magis ausculta quod loquor
 agrum trado tibi et speluncam quae in eo est praesentibus filiis populi mei
 sepeli mortuum tuum
 23,¹²adoravit Abraham coram populo terrae
 23,¹³et locutus est ad Ephron circumstante plebe
 quaeso ut audias me
 dabo pecuniam pro agro
 suscipe eam et sic sepeliam mortuum meum in eo
 23,¹⁴respondit Ephron 23,¹⁵domine mi audi
 terram quam postulas quadringentis argenti siclis valet
 istud est pretium inter me et te
 sed quantum est hoc sepeli mortuum tuum
 23,¹⁶quod cum audisset Abraham adpendit pecuniam quam Ephron postulaverat audienti-
 bus filiis Heth
 quadringentos siclos argenti et probati monetae publicae
 23,¹⁷confirmatusque est ager quondam Ephronis in quo erat spelunca duplex respiciens
 Mambre
 tam ipse quam spelunca et omnes arbores eius in cunctis terminis per circuitum 23,¹⁸Abra-
 hae in possessionem
 videntibus filiis Heth et cunctis qui intrabant portam civitatis illius
 23,¹⁹atque ita sepelivit Abraham Sarram uxorem suam in spelunca agri duplici
 qui respiciebat Mambre haec est Hebron in terra Chanaan
 23,²⁰et confirmatus est ager et antrum quod erat in eo Abrahae in possessionem monumenti
 a filiis Heth
 24,¹erat autem Abraham senex dierumque multorum
 et Dominus in cunctis benedixerat ei
 24,²dixitque ad servum seniore[m] domus suae
 qui praeerat omnibus quae habebat
 pone manum tuam subter femur meum
 24,³ut adiurem te per Dominum Deum caeli et terrae

ut non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananeorum inter quos habito
24,⁴sed ad terram et ad cognationem meam proficiscaris
et inde accipias uxorem filio meo Isaac
24,⁵respondit servus
si noluerit mulier venire mecum in terram hanc
num reducere debeo filium tuum ad locum de quo egressus es
24,⁶dixit Abraham cave nequando reducas illuc filium meum
24,⁷Dominus Deus caeli qui tulit me de domo patris mei et de terra nativitatis meae
qui locutus est mihi et iuravit dicens
semini tuo dabo terram hanc
ipse mittet angelum suum coram te
et accipies inde uxorem filio meo
24,⁸sin autem noluerit mulier sequi te non teneberis iuramento
filium tantum meum ne reducas illuc
24,⁹posuit ergo servus manum sub femore Abraham domini sui
et iuravit illi super sermone hoc
24,¹⁰tulitque decem camelos de grege domini sui et abiit
ex omnibus bonis eius portans secum
profectusque perrexit Mesopotamiam ad urbem Nahor
24,¹¹cumque camelos fecisset accumbere
extra oppidum iuxta puteum aquae vespere
eo tempore quo solent mulieres egredi ad hauriendam aquam dixit
24,¹²Domine Deus domini mei Abraham
occorre obsecro hodie mihi et fac misericordiam cum domino meo Abraham
24,¹³ecce ego sto propter fontem aquae
et filiae habitatorum huius civitatis egredientur ad hauriendam aquam
24,¹⁴igitur puella cui ego dixero inclina hydriam tuam ut bibam
et illa responderit bibe quin et camelis tuis dabo potum
ipsa est quam praeparasti servo tuo Isaac
et per hoc intellegam quod feceris misericordiam cum domino meo
24,¹⁵necdum intra se verba conpleverat
et ecce Rebecca egrediebatur
filia Bathuel filii Melchae uxoris Nahor fratris Abraham
habens hydriam in scapula
24,¹⁶puella decora nimis virgoque pulcherrima et incognita viro

descenderat autem ad fontem et impleverat hydriam ac revertebatur
24,¹⁷occurritque ei servus et ait
pauxillum mihi ad sorbendum praebe aquae de hydria tua
24,¹⁸quae respondit
bibe domine mi
celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam et dedit ei potum
24,¹⁹cumque ille bibisset adiecit
quin et camelis tuis hauriam aquam donec cuncti bibant
24,²⁰effundensque hydriam in canalibus recurrit ad puteum ut hauriret aquam
et haustam omnibus camelis dedit
24,²¹ille autem contemplabatur eam tacitus
scire volens utrum prosperum fecisset iter suum Dominus an non
24,²²postquam ergo biberunt cameli
protulit vir inaures aureas adpendentes siclos duos
et armillas totidem pondo siclorum decem
24,²³dixitque ad eam cuius es filia indica mihi
est in domo patris tui locus ad manendum
24,²⁴quae respondit filia Bathuelis sum filii Melchae quem peperit Nahor
24,²⁵et addidit dicens
palearum quoque et faeni plurimum est apud nos
et locus spatiosus ad manendum
24,²⁶inclinavit se homo et adoravit Dominum 24,²⁷dicens
benedictus Dominus Deus domini mei Abraham
qui non abstulit misericordiam et veritatem suam a domino meo
et recto me itinere perduxit in domum fratris domini mei
24,²⁸cucurrit itaque puella et nuntiavit in domum matris suae omnia quae audierat
24,²⁹habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban
qui festinus egressus est ad hominem ubi erat fons
24,³⁰cumque vidisset inaures et armillas in manibus sororis suae
et audisset cuncta verba referentis
haec locutus est mihi homo
venit ad virum qui stabat iuxta camelos et propter fontem aquae 24,³¹dixitque ad eum
ingredere benedicte Domini cur foris stas
praeparavi domum et locum camelis
24,³²et introduxit eum hospitium ac destravit camelos

deditque paleas et faenum et aquam ad lavandos pedes camelorum et virorum qui venerant
cum eo

24,³³et adpositus est in conspectu eius panis
qui ait non comedam donec loquar sermones meos
respondit ei loquere

24,³⁴at ille servus inquit Abraham sum

24,³⁵et Dominus benedixit domino meo valde
magnificatusque est et dedit ei oves et boves argentum et aurum servos et ancillas camelos
et asinos

24,³⁶et peperit Sarra uxor domini mei filium domino meo in senectute sua
deditque illi omnia quae habuerat

24,³⁷et adiuravit me dominus meus dicens
non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananeorum in quorum terra habito

24,³⁸sed ad domum patris mei perges
et de cognatione mea accipies uxorem filio meo

24,³⁹ego vero respondi domino meo
quid si noluerit venire mecum mulier

24,⁴⁰Dominus ait in cuius conspectu ambulo
mittet angelum suum tecum et diriget viam tuam
accipiesque uxorem filio meo de cognatione mea et de domo patris mei

24,⁴¹innocens eris a maledictione mea cum veneris ad propinquos meos et non dederint tibi

24,⁴²veni ergo hodie ad fontem et dixi
Domine Deus domini mei Abraham
si direxisti viam meam in qua nunc ambulo

24,⁴³ecce sto iuxta fontem aquae
et virgo quae egredietur ad hauriendam aquam audierit a me
da mihi pauxillum aquae ad bibendum ex hydria tua

24,⁴⁴et dixerit mihi et tu bibe et camelis tuis hauriam
ipsa est mulier quam praeparavit Dominus filio domini mei

24,⁴⁵dum haec mecum tacitus volverem
apparuit Rebecca veniens cum hydria quam portabat in scapula
descenditque ad fontem et hausit aquam
et aio ad eam

da mihi paululum bibere

24,⁴⁶quae festina deposuit hydriam de umero et dixit mihi

et tu bibe et camelis tuis potum tribuam
bibi et adequavit camelos
24,⁴⁷interrogavique eam et dixi cuius es filia
quae respondit
filia Bathuelis sum filii Nahor quem peperit illi Melcha
suspendi itaque in aures ad ornandam faciem eius et armillas posui in manibus
24,⁴⁸pronusque adoravi Dominum benedicens Domino Deo domini mei Abraham
qui perduxisset me recto itinere
ut sumerem filiam fratris domini mei filio eius
24,⁴⁹quam ob rem si facitis misericordiam et veritatem cum domino meo indicate mihi
sin autem aliud placet et hoc dicite ut vadam ad dextram sive ad sinistram
24,⁵⁰responderunt Laban et Bathuel
a Domino egressus est sermo
non possumus extra placitum eius quicquam aliud tecum loqui
24,⁵¹en Rebecca coram te est tolle eam et proficiscere
et sit uxor filii domini tui sicut locutus est Dominus
24,⁵²quod cum audisset puer Abraham adoravit in terra Dominum
24,⁵³prolatisque vasis argenteis et aureis ac vestibus dedit ea Rebeccae pro munere
fratribus quoque eius et matri dona obtulit
24,⁵⁴initoque convivio vescentes pariter et bibentes manserunt ibi
surgens autem mane locutus est puer
dimittite me ut vadam ad dominum meum
24,⁵⁵responderunt fratres eius et mater
maneat puella saltem decem dies apud nos et postea proficiscetur
24,⁵⁶nolite ait me retinere quia Dominus direxit viam meam
dimittite me ut pergam ad dominum meum
24,⁵⁷dixerunt vocemus puellam et quaeramus ipsius voluntatem
24,⁵⁸cumque vocata venisset sciscitati sunt
vis ire cum homine isto
quae ait vadam
24,⁵⁹dimiserunt ergo eam et nutricem illius servumque Abraham et comites eius
24,⁶⁰inprecantes prospera sorori suae atque dicentes
soror nostra es
crescas in mille milia et possideat semen tuum portas inimicorum suorum
24,⁶¹igitur Rebecca et puellae illius ascensis camelis secutae sunt virum

qui festinus revertebatur ad dominum suum
24,⁶² eo tempore Isaac deambulabat per viam quae ducit ad puteum cuius nomen est Viven-
tis et videntis
habitabat enim in terra australi
24,⁶³ et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinata iam die
cumque levasset oculos vidit camelos venientes procul
24,⁶⁴ Rebecca quoque conspecto Isaac descendit de camelo
24,⁶⁵ et ait ad puerum quis est ille homo qui venit per agrum in occursum nobis
dixit ei ipse est dominus meus
at illa tollens cito pallium operuit se
24,⁶⁶ servus autem cuncta quae gesserat narravit Isaac
24,⁶⁷ qui introduxit eam in tabernaculum Sarrae matris suae et accepit uxorem
et in tantum dilexit ut dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret
25,¹ Abraham vero aliam duxit uxorem nomine Cetthuram
25,² quae peperit ei Zamram et Iexan et Madan et Madian et Iesboch et Sue
25,³ Iexan quoque genuit Saba et Dadan
filii Dadan fuerunt Assurim et Lathusim et Lommim
25,⁴ at vero ex Madian ortus est Epha et Opher et Enoch et Abida et Eldaa
omnes hii filii Cetthurae
25,⁵ deditque Abraham cuncta quae possederat Isaac
25,⁶ filiis autem concubinarum largitus est munera
et separavit eos ab Isaac filio suo dum adhuc ipse viveret ad plagam orientalem
25,⁷ fuerunt autem dies vitae eius centum septuaginta quinque anni
25,⁸ et deficiens mortuus est in senectute bona
provectaeque aetatis et plenus dierum
congregatusque est ad populum suum
25,⁹ et sepelierunt eum Isaac et Ismahel filii sui
in spelunca duplici quae sita est in agro Ephron filii Soor Hetthei e regione Mambre
25,¹⁰ quem emerat a filiis Heth
ibi sepultus est ipse et Sarra uxor eius
25,¹¹ et post obitum illius benedixit Deus Isaac filio eius
qui habitabat iuxta puteum nomine Videntis et videntis
25,¹² hae sunt generationes Ismahel filii Abraham
quem peperit ei Agar Aegyptia famula Sarrae
25,¹³ et haec nomina filiorum eius in vocabulis et generationibus suis

primogenitus Ismahelis Nabaioth
dein Cedar et Abdeel et Mabsam
25,¹⁴Masma quoque et Duma et Massa
25,¹⁵Adad et Thema
Itur et Naphis et Cedma
25,¹⁶isti sunt filii Ismahel
et haec nomina per castella et oppida eorum
duodecim principes tribuum suarum
25,¹⁷anni vitae Ismahel centum triginta septem
deficiens mortuus est et adpositus ad populum suum
25,¹⁸habitavit autem ab Evila usque Sur quae respicit Aegyptum introeuntibus Assyrios
coram cunctis fratribus suis obiit
25,¹⁹hae quoque sunt generationes Isaac filii Abraham
Abraham genuit Isaac
25,²⁰qui cum quadraginta esset annorum
duxit uxorem Rebeccam filiam Bathuel Syri de Mesopotamiam sororem Laban
25,²¹deprecatusque est Dominum pro uxore sua eo quod esset sterilis
qui exaudivit eum
et dedit conceptum Rebeckae
25,²²sed conlidebantur in utero eius parvuli
quae ait si sic mihi futurum erat quid necesse fuit concipere
perrexitque ut consuleret Dominum
25,²³qui respondens ait
duae gentes in utero tuo sunt
et duo populi ex ventre tuo dividuntur
populusque populum superabit et maior minori serviet
25,²⁴iam tempus pariendi venerat
et ecce gemini in utero repperti sunt
25,²⁵qui primus egressus est rufus erat et totus in morem pellis hispidus
vocaturnque est nomen eius Esau
protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu
et idcirco appellavit eum Iacob
25,²⁶sexagenarius erat Isaac quando nati sunt parvuli
25,²⁷quibus adultis factus est Esau vir gnarus venandi et homo agricola
Iacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis

25,²⁸Isaac amabat Esau eo quod de venationibus illius vesceretur
et Rebecca diligebat Iacob
25,²⁹coxit autem Iacob pulmentum
ad quem cum venisset Esau de agro lassus 25,³⁰ait
da mihi de coctione hac rufa quia oppido lassus sum
quam ob causam vocatum est nomen eius Edom
25,³¹cui dixit Iacob vende mihi primogenita tua
25,³²ille respondit en morior quid mihi proderunt primogenita
25,³³ait Iacob iura ergo mihi
iuravit Esau et vendidit primogenita
25,³⁴et sic accepto pane et lentis edulio comedit et bibit
et abiit parvipendens quod primogenita vendidisset
26,¹ orta autem fame super terram
post eam sterilitatem quae acciderat in diebus Abraham
abiit Isaac ad Abimelech regem Palestinorum in Gerara
26,²apparuitque ei Dominus et ait
ne descendas in Aegyptum sed quiesce in terra quam dixero tibi 26,³et peregrinare in ea
eroque tecum et benedicam tibi
tibi enim et semini tuo dabo universas regiones has
complens iuramentum quod spopondi Abraham patri tuo
26,⁴et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli
daboque posteris tuis universas regiones has
et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae
26,⁵eo quod oboedierit Abraham voci meae et custodierit praecepta et mandata mea
et caerimonias legesque servaverit
26,⁶mansit itaque Isaac in Geraris
26,⁷qui cum interrogaretur a viris loci illius super uxore sua
respondit soror mea est
timuerat enim confiteri quod sibi esset sociata coniugio
reputans ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinem
26,⁸cumque pertransissent dies plurimi et ibi demoraretur
prospiciens Abimelech Palestinorum rex per fenestram
vidit eum iocantem cum Rebecca uxore sua 26,⁹et accersito ait
perspicuum est quod uxor tua sit
cur mentitus es sororem tuam esse

respondit timui ne morerer propter eam
26,¹⁰dixitque Abimelech quare inposuisti nobis
potuit coire quispiam de populo cum uxore tua
et induxeras super nos grande peccatum
praecepitque omni populo dicens
26,¹¹qui tetigerit hominis huius uxorem morte morietur
26,¹²seruit autem Isaac in terra illa et invenit in ipso anno centuplum
benedixitque ei Dominus 26,¹³et locupletatus est homo
et ibat proficiens atque succrescens
donec magnus vehementer effectus est
26,¹⁴habuit quoque possessionem ovium et armentorum
et familiae plurimum
ob haec invidentes ei Palestini
26,¹⁵omnes puteos quos foderant servi patris illius Abraham illo tempore
obstruxerunt implentes humo
26,¹⁶in tantum ut ipse Abimelech diceret ad Isaac
recede a nobis quoniam potentior nostri factus es valde
26,¹⁷et ille discedens veniret ad torrentem Gerarae habitaretque ibi
26,¹⁸rursum fodit alios puteos quos foderant servi patris sui Abraham
et quos illo mortuo olim obstruxerant Philisthim
appellavitque eos hisdem nominibus quibus ante pater vocaverat
26,¹⁹foderunt in torrente et reppererunt aquam vivam
26,²⁰sed et ibi iurgium fuit pastorum Gerarae adversum pastores Isaac dicentium nostra est
aqua
quam ob rem nomen putei ex eo quod acciderat vocavit Calumniam
26,²¹foderunt et alium et pro illo quoque rixati sunt
appellavitque eum Inimicitias
26,²²profectus inde fodit alium puteum pro quo non contenderunt
itaque vocavit nomen illius Latitudo dicens
nunc dilatavit nos Dominus et fecit crescere super terram
26,²³ascendit autem ex illo loco in Bersabee
26,²⁴ubi apparuit ei Dominus in ipsa nocte dicens
ego sum Deus Abraham patris tui
noli metuere quia tecum sum
benedicam tibi et multiplicabo semen tuum propter servum meum Abraham

26,²⁵itaque aedificavit ibi altare et invocato nomine Domini extendit tabernaculum
praecepitque servis suis ut foderent puteum
26,²⁶ad quem locum cum venissent de Geraris
Abimelech et Ochozath amicus illius et Fichol dux militum
26,²⁷locutus est eis Isaac
quid venistis ad me hominem quem odistis et expulistis a vobis
26,²⁸qui responderunt vidimus tecum esse Dominum et idcirco nunc diximus
sit iuramentum inter nos et ineamus foedus
26,²⁹ut non facias nobis quicquam mali
sicut et nos nihil tuorum adtigimus
nec fecimus quod te laederet sed cum pace dimisimus auctum benedictione Domini
26,³⁰fecit ergo eis convivium et post cibum et potum 26,³¹surgentes mane iuraverunt sibi
mutuo
dimisitque eos Isaac pacifice in locum suum
26,³²ecce autem venerunt in ipso die servi Isaac
adnuntiantes ei de puteo quem foderant
atque dicentes invenimus aquam
26,³³unde appellavit eum Abundantiam
et nomen urbi inpositum est Bersabee usque in praesentem diem
26,³⁴Esau vero quadragenarius duxit uxores
Iudith filiam Beeri Hetthei
et Basemath filiam Helon eiusdem loci
26,³⁵quae ambae offenderant animum Isaac et Rebeckae
27,¹ senuit autem Isaac et caligaverunt oculi eius et videre non poterat
vocavitque Esau filium suum maiorem et dixit ei fili mi
qui respondit adsum
27,² cui pater vides inquit quod senuerim et ignorem diem mortis meae
27,³sume arma tua faretram et arcum et egredere foras
cumque venatu aliquid adprehenderis
27,⁴fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti
et adfer ut comedam et benedicat tibi anima mea antequam moriar
27,⁵quod cum audisset Rebecca
et ille abisset in agrum ut iussionem patris expleret
27,⁶dixit filio suo Iacob
audivi patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo et dicentem ei

27,⁷ adfer mihi venationem tuam et fac cibos ut comedam
et benedicam tibi coram Domino antequam moriar
27,⁸ nunc ergo fili mi adquiesce consiliis meis
27,⁹ et pergens ad gregem adfer mihi duos hedos optimos
ut faciam ex eis escas patri tuo quibus libenter vescitur
27,¹⁰ quas cum intuleris et comederit benedicat tibi priusquam moriatur
27,¹¹ cui ille respondit
nosti quod Esau frater meus homo pilosus sit et ego lenis
27,¹² si adtractaverit me pater meus et senserit
timeo ne putet sibi voluisse inludere
et inducat super me maledictionem pro benedictione
27,¹³ ad quem mater in me sit ait ista maledictio fili mi
tantum audi vocem meam et perge adferque quae dixi
27,¹⁴ abiit et adtulit deditque matri
paravit illa cibos sicut noverat velle patrem illius
27,¹⁵ et vestibus Esau valde bonis quas apud se habebat domi induit eum
27,¹⁶ pelliculasque hedorum circumdedit manibus et colli nuda protexit
27,¹⁷ dedit pulmentum et panes quos coxerat tradidit
27,¹⁸ quibus inlatis dixit pater mi
et ille respondit audio quis tu es fili mi
27,¹⁹ dixitque Iacob ego sum Esau primogenitus tuus
feci sicut praecepisti mihi
surge sede et comede de venatione mea
ut benedicat mihi anima tua
27,²⁰ rursum Isaac ad filium suum
quomodo inquit tam cito invenire potuisti fili mi
qui respondit voluntatis Dei fuit ut cito mihi occurreret quod volebam
27,²¹ dixitque Isaac accede huc ut tangam te fili mi
et probem utrum tu sis filius meus Esau an non
27,²² accessit ille ad patrem et palpato eo dixit Isaac
vox quidem vox Iacob est sed manus manus sunt Esau
27,²³ et non cognovit eum quia pilosae manus similitudinem maioris expresserant
benedicens ergo illi 27,²⁴ ait
tu es filius meus Esau
respondit ego sum

27,²⁵at ille offer inquit mihi cibos de venatione tua fili mi
ut benedicat tibi anima mea
quos cum oblatos comedisset obtulit ei etiam vinum
quo hausto 27,²⁶dixit ad eum
accede ad me et da mihi osculum fili mi
27,²⁷accessit et osculatus est eum
statimque ut sensit vestimentorum illius flagrantiam benedicens ait
ecce odor filii mei sicut odor agri cui benedixit Dominus
27,²⁸det tibi Deus de rore caeli et de pinguedine terrae
abundantiam frumenti et vini
27,²⁹et serviant tibi populi et adorent te tribus
esto dominus fratrum tuorum et incurventur ante te filii matris tuae
qui maledixerit tibi sit maledictus
et qui benedixerit benedictionibus repleatur
27,³⁰vix Isaac sermonem impleverat
et egresso Iacob foras venit Esau
27,³¹coctosque de venatione cibos intulit patri dicens
surge pater mi et comede de venatione filii tui ut benedicat mihi anima tua
27,³²dixitque illi Isaac quis enim es tu
qui respondit ego sum primogenitus filius tuus Esau
27,³³expavit Isaac stupore vehementi et ultra quam credi potest admirans ait
quis igitur ille est qui dudum captam venationem adtulit mihi
et comedi ex omnibus priusquam tu venires
benedixique ei et erit benedictus
27,³⁴auditis Esau sermonibus patris inrugiit clamore magno et consternatus ait
benedic etiam mihi pater mi
27,³⁵qui ait venit germanus tuus fraudulenter et accepit benedictionem tuam
27,³⁶at ille subiunxit
iuste vocatum est nomen eius Iacob
subplantavit enim me en altera vice
primogenita mea ante tulit
et nunc secundo subripuit benedictionem meam
rursumque ad patrem
numquid non reservasti ait et mihi benedictionem
27,³⁷respondit Isaac dominum tuum illum constitui

et omnes fratres eius servituti illius subiugavi
frumento et vino stabilivi eum
tibi post haec fili mi ultra quid faciam
27,³⁸cui Esau num unam inquit tantum benedictionem habes pater
mihi quoque obsecro ut benedicas
cumque heulatu magno fleret
27,³⁹motus Isaac dixit ad eum
in pinguedine terrae et in rore caeli desuper 27,⁴⁰erit benedictio tua
vives gladio et fratri tuo servies
tempusque veniet cum excutias et solvas iugum eius de cervicibus tuis
27,⁴¹oderat ergo semper Esau Iacob
pro benedictione qua benedixerat ei pater
dixitque in corde suo
veniant dies luctus patris mei ut occidam Iacob fratrem meum
27,⁴²nuntiata sunt haec Rebeccae
quae mittens et vocans Iacob filium suum dixit ad eum
ecce Esau frater tuus minatur ut occidat te
27,⁴³nunc ergo fili audi vocem meam
et consurgens fuge ad Laban fratrem meum in Haran
27,⁴⁴habitabisque cum eo dies paucos donec requiescat furor fratris tui
27,⁴⁵et cesset indignatio eius
obliviscaturque eorum quae fecisti in eum
postea mittam et adducam te inde huc
cur utroque orbabor filio in una die
27,⁴⁶dixit quoque Rebecca ad Isaac
taedet me vitae meae propter filias Heth
si acceperit Iacob uxorem de stirpe huius terrae nolo vivere
28,¹vocavit itaque Isaac Iacob et benedixit praecepitque ei dicens
noli accipere coniugem de genere Chanaan
28,²sed vade et proficiscere in Mesopotamiam Syriae
ad domum Bathuel patrem matris tuae
et accipe tibi inde uxorem de filiabus Laban avunculi tui
28,³Deus autem omnipotens benedicat tibi
et crescere te faciat atque multiplicet
ut sis in turbas populorum

28,⁴et det tibi benedictiones Abraham et semini tuo post te
ut possideas terram peregrinationis tuae quam pollicitus est avo tuo
28,⁵cumque dimisisset eum Isaac
profectus venit in Mesopotamiam Syriae
ad Laban filium Bathuel Syri fratrem Rebeckae matris suae
28,⁶videns autem Esau quod benedixisset pater suus Iacob
et misisset eum in Mesopotamiam Syriae ut inde uxorem duceret
et quod post benedictionem praecepisset ei dicens
non accipies coniugem de filiabus Chanaan
28,⁷quodque oboediens Iacob parentibus isset in Syriam
28,⁸probans quoque quod non libenter aspiceret filias Chanaan pater suus
28,⁹ivit ad Ismahelem et duxit uxorem absque his quas prius habebat
Maeleth filiam Ismahel filii Abraham sororem Nabaioth
28,¹⁰igitur egressus Iacob de Bersabee pergebat Haran
28,¹¹cumque venisset ad quendam locum et vellet in eo requiescere post solis occubitum
tulit de lapidibus qui iacebant
et subponens capiti suo dormivit in eodem loco
28,¹²viditque in somnis scalam stantem super terram et cacumen illius tangens caelum
angelos quoque Dei ascendentes et descendentes per eam
28,¹³et Dominum innixum scalae dicentem sibi
ego sum Dominus Deus Abraham patris tui et Deus Isaac
terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo
28,¹⁴eritque germen tuum quasi pulvis terrae
dilataberis ad occidentem et orientem septentrionem et meridiem
et benedicentur in te et in semine tuo cunctae tribus terrae
28,¹⁵et ero custos tuus quocumque perrexeris
et reducam te in terram hanc
nec dimittam nisi complevero universa quae dixi
28,¹⁶cumque evigilasset Iacob de somno ait
vere Dominus est in loco isto et ego nesciebam
28,¹⁷pavensque quam terribilis inquit est locus iste
non est hic aliud nisi domus Dei et porta caeli
28,¹⁸surgens ergo mane tulit lapidem quem subposuerat capiti suo
et erexit in titulum
fundens oleum desuper

28,¹⁹ appellavitque nomen urbis Bethel quae prius Luza vocabatur
28,²⁰ vovit etiam votum dicens
si fuerit Deus mecum et custodierit me in via per quam ambulo
et dederit mihi panem ad vescendum et vestem ad induendum
28,²¹ reversusque fuero prospere ad domum patris mei
erit mihi Dominus in Deum
28,²² et lapis iste quem erexi in titulum vocabitur Domus Dei
cunctorumque quae dederis mihi decimas offeram tibi
29,¹ profectus ergo Iacob venit ad terram orientalem
29,² et vidit puteum in agro
tresque greges ovium accubantes iuxta eum
nam ex illo adequabantur pecora
et os eius grandi lapide claudebatur
29,³ morisque erat ut cunctis ovibus congregatis devolverent lapidem
et reffectis gregibus rursum super os putei ponerent
29,⁴ dixitque ad pastores
fratres unde estis
qui responderunt de Haran
29,⁵ quos interrogans
numquid ait nostis Laban filium Nahor
dixerunt novimus
29,⁶ sanusne est inquit
valet inquiunt
et ecce Rahel filia eius venit cum grege suo
29,⁷ dixitque Iacob adhuc multum diei superest
nec est tempus ut reducantur ad caulas greges
date ante potum ovibus et sic ad pastum eas reducite
29,⁸ qui responderunt non possumus donec omnia pecora congregentur
et amoveamus lapidem de ore putei ut adequemus greges
29,⁹ adhuc loquebantur
et ecce Rahel veniebat cum ovibus patris sui
nam gregem ipsa pascebat
29,¹⁰ quam cum vidisset Iacob et sciret consobrinam suam ovesque Laban avunculi sui
amovit lapidem quo puteus claudebatur
29,¹¹ et adequato grege osculatus est eam

elevataque voce flevit 29,¹²et indicavit ei quod frater esset patris eius et filius Rebeccae
at illa festinans nuntiavit patri suo
29,¹³qui cum audisset venisse Iacob filium sororis suae cucurrit obviam
complexusque eum et in oscula ruens duxit in domum suam
auditis autem causis itineris 29,¹⁴respondit
os meum es et caro mea
et postquam expleti sunt dies mensis unius 29,¹⁵dixit ei
num quia frater meus es gratis servies mihi
dic quid mercedis accipias
29,¹⁶habebat vero filias duas nomen maioris Lia minor appellabatur Rahel
29,¹⁷sed Lia lippis erat oculis
Rahel decora facie et venusto aspectu
29,¹⁸quam diligens Iacob ait
serviam tibi pro Rahel filia tua minore septem annis
29,¹⁹respondit Laban melius est ut tibi eam dem quam viro alteri
mane apud me
29,²⁰servivit igitur Iacob pro Rahel septem annis
et videbantur illi pauci dies prae amoris magnitudine
29,²¹dixitque ad Laban
da mihi uxorem meam quia iam tempus expletum est ut ingrediar ad eam
29,²²qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium fecit nuptias
29,²³et vespere filiam suam Liam introduxit ad eum
29,²⁴dans ancillam filiae Zelpham nomine
ad quam cum ex more Iacob fuisset ingressus
facto mane vidit Liam 29,²⁵et dixit ad socerum
quid est quod facere voluisti
nonne pro Rahel servivi tibi quare inposuisti mihi
29,²⁶respondit Laban non est in loco nostro consuetudinis ut minores ante tradamus ad
nuptias
29,²⁷imple ebdomadem dierum huius copulae
et hanc quoque dabo tibi pro opere quo serviturus es mihi septem annis aliis
29,²⁸adquievit placito et ebdomade transacta Rahel duxit uxorem
29,²⁹cui pater servam Balam dederat
29,³⁰tandemque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori praetulit
serviens apud eum septem annis aliis

29,³¹videns autem Dominus quod despiceret Liam aperuit vulvam eius
sorore sterili permanente
29,³²quae conceptum genuit filium vocavitque nomen eius Ruben dicens
vidit Dominus humilitatem meam nunc amabit me vir meus
29,³³rursumque concepit et peperit filium et ait
quoniam audivit Dominus haberi me contemptui dedit etiam istum mihi
vocavitque nomen illius Symeon
29,³⁴concepit tertio et genuit alium dixitque
nunc quoque copulabitur mihi maritus meus
eo quod pepererim illi tres filios
et idcirco appellavit nomen eius Levi
29,³⁵quarto concepit et peperit filium et ait
modo confitebor Domino
et ob hoc vocavit eum Iudam cessavitque parere
30,¹cernens autem Rahel quod infecunda esset invidit sorori et ait marito suo
da mihi liberos alioquin moriar
30,²cui iratus respondit Iacob
num pro Deo ego sum qui privavit te fructu ventris tui
30,³at illa habeo inquit famulam Balam ingredi ad eam
ut pariat super genua mea et habeam ex ea filios
30,⁴deditque illi Balam in coniugium
quae 30,⁵ingresso ad se viro concepit et peperit filium
30,⁶dixitque Rahel iudicavit mihi Dominus et exaudivit vocem meam deditque mihi filium
et idcirco appellavit nomen illius Dan
30,⁷rursumque Bala concipiens peperit alterum
30,⁸pro quo ait Rahel
comparavit me Deus cum sorore mea et invalui
vocavitque eum Nephtalim
30,⁹sentiens Lia quod parere desisset
Zelpham ancillam suam marito tradidit
30,¹⁰qua post conceptum edente filium 30,¹¹dixit feliciter
et idcirco vocavit nomen eius Gad
30,¹²peperit quoque Zelpha alterum 30,¹³dixitque Lia
hoc pro beatitudine mea
beatam quippe me dicent mulieres

propterea appellavit eum Aser
30,¹⁴egressus autem Ruben tempore messis triticeae
in agro repperit mandragoras quos matri Liae detulit
dixitque Rahel da mihi partem de mandragoris filii tui
30,¹⁵illa respondit parumne tibi videtur quod praeripueris maritum mihi
nisi etiam mandragoras filii mei tuleris
ait Rahel dormiat tecum hac nocte pro mandragoris filii tui
30,¹⁶redeuntique ad vesperam de agro Iacob
egressa est in occursum Lia
et ad me inquit intrabis quia mercede conduxisti te pro mandragoris filii mei
dormivit cum ea nocte illa 30,¹⁷et exaudivit Deus preces eius
concepitque et peperit filium quintum 30,¹⁸et ait
dedit Deus mercedem mihi quia dedi ancillam meam viro meo
appellavitque nomen illius Isachar
30,¹⁹rursum Lia concipiens peperit sextum filium 30,²⁰et ait
ditavit me Deus dote bona etiam hac vice
mecum erit maritus meus eo quod genuerim ei sex filios
et idcirco appellavit nomen eius Zabulon
30,²¹post quem peperit filiam nomine Dinam
30,²²recordatus quoque Dominus Rahelis
exaudivit eam et aperuit vulvam illius
30,²³quae concepit et peperit filium dicens
abstulit Deus obprobrium meum
30,²⁴et vocavit nomen illius Ioseph dicens
addat mihi Dominus filium alterum
30,²⁵nato autem Ioseph dixit Iacob socero suo
dimitte me ut revertar in patriam et ad terram meam
30,²⁶da mihi uxores et liberos meos pro quibus servivi tibi ut abeam
tu nosti servitutum qua servivi tibi
30,²⁷ait ei Laban inveniam gratiam in conspectu tuo
experimento didici quod benedixerit mihi Deus propter te
30,²⁸constitue mercedem tuam quam dem tibi
30,²⁹at ille respondit
tu nosti quomodo servierim tibi et quanta in manibus meis fuerit possessio tua
30,³⁰modicum habuisti antequam venirem

et nunc dives effectus es
benedixitque tibi Dominus ad introitum meum
iustum est igitur ut aliquando provideam etiam domui meae
30,³¹dixitque Laban quid dabo tibi
at ille ait nihil volo
sed si feceris quod postulo
iterum pascam et custodiam pecora tua
30,³²gyra omnes greges tuos et separa cunctas oves varias et sparso vellere
et quodcumque furvum et maculosum variumque fuerit tam in ovibus quam in capris erit
merces mea
30,³³respondebitque mihi cras iustitia mea quando placiti tempus advenerit coram te
et omnia quae non fuerint varia et maculosa et furva
tam in ovibus quam in capris furti me arguent
30,³⁴dixit Laban gratum habeo quod petis
30,³⁵et separavit in die illo capras et oves hircos et arietes varios atque maculosos
cunctum autem gregem unicolorem id est albi et nigri velleris
tradidit in manu filiorum suorum
30,³⁶et posuit spatium itineris inter se et generum dierum trium
qui pascebat reliquos greges eius
30,³⁷tollens ergo Iacob virgas populeas virides et amigdalinas et ex platanis
ex parte decorticavit eas
detractisque corticibus in his quae spoliata fuerant candor apparuit
illa vero quae integra erant viridia permanserunt
atque in hunc modum color effectus est varius
30,³⁸posuitque eas in canalibus ubi effundebatur aqua
ut cum venissent greges ad bibendum
ante oculos haberent virgas
et in aspectu earum conciperent
30,³⁹factumque est ut in ipso calore coitus oves intuerentur virgas
et parerent maculosa et varia et diverso colore respersa
30,⁴⁰divisitque gregem Iacob et posuit virgas ante oculos arietum
erant autem alba quaeque et nigra Laban
cetera vero Iacob separatis inter se gregibus
30,⁴¹igitur quando primo tempore ascendebantur oves
ponebat Iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium

ut in earum contemplatione conciperent
30,⁴² quando vero serotina admissura erat et conceptus extremus non ponebat eas
factaque sunt ea quae erant serotina Laban et quae primi temporis Iacob
30,⁴³ ditatusque est homo ultra modum
et habuit greges multos ancillas et servos camelos et asinos
31,¹ postquam autem audivit verba filiorum Laban dicentium
tulit Iacob omnia quae fuerunt patris nostri
et de illius facultate ditatus factus est inclitus
31,² animadvertit quoque faciem Laban quod non esset erga se sicut heri et nudius tertius
31,³ maxime dicente sibi Domino
revertere in terram patrum tuorum et ad generationem tuam eroque tecum
31,⁴ misit et vocavit Rahel et Liam in agrum ubi pascebat greges 31,⁵ dixitque eis
video faciem patris vestri quod non sit erga me sicut heri et nudius tertius
Deus autem patris mei fuit mecum
31,⁶ et ipsae nostis quod totis viribus meis servierim patri vestro
31,⁷ sed pater vester circumvenit me
et mutavit mercedem meam decem vicibus
et tamen non dimisit eum Deus ut noceret mihi
31,⁸ si quando dixit variae erunt mercedes tuae
pariebant omnes oves varios fetus
quando vero e contrario ait
alba quaeque accipies pro mercede
omnes greges alba pepererunt
31,⁹ tulitque Deus substantiam patris vestri et dedit mihi
31,¹⁰ postquam enim conceptus ovium tempus advenerat
levavi oculos meos et vidi in somnis
ascendentes mares super feminas varios et maculosos et diversorum colorum
31,¹¹ dixitque angelus Dei ad me in somnis
Iacob et ego respondi adsum
31,¹² qui ait leva oculos tuos et vide universos masculos ascendentes super feminas
varios respersos atque maculosos
vidi enim omnia quae fecit tibi Laban
31,¹³ ego sum Deus Bethel ubi unxisti lapidem et votum vovisti mihi
nunc ergo surge et egredere de terra hac revertens in terram nativitatis tuae
31,¹⁴ responderunt Rahel et Lia

numquid habemus residui quicquam in facultatibus et hereditate domus patris nostri
31,¹⁵ nonne quasi alienas reputavit nos
et vendidit comeditque pretium nostrum
31,¹⁶ sed Deus tulit opes patris nostri et nobis eas tradidit ac filiis nostris
unde omnia quae praecepit fac
31,¹⁷ surrexit itaque Iacob et inpositis liberis et coniugibus suis super camelos abiit
31,¹⁸ tulitque omnem substantiam et greges et quicquid in Mesopotamiam quaesierat
pergens ad Isaac patrem suum in terram Chanaan
31,¹⁹ eo tempore Laban ierat ad tondendas oves
et Rahel furata est idola patris sui
31,²⁰ noluitque Iacob confiteri socero quod fugeret
31,²¹ cumque abisset tam ipse quam omnia quae iuris eius erant
et amne transmisso pergeret contra montem Galaad
31,²² nuntiatum est Laban die tertio quod fugeret Iacob
31,²³ qui adsumptis fratribus suis persecutus est eum diebus septem
et comprehendit in monte Galaad
31,²⁴ viditque in somnis dicentem sibi Dominum
cave ne quicquam aspere loquaris contra Iacob
31,²⁵ iamque Iacob extenderat in monte tabernaculum
cum ille consecutus eum cum fratribus suis in eodem monte Galaad fixit tentorium
31,²⁶ et dixit ad Iacob
quare ita egisti ut clam me abigeres filias meas quasi captivas gladio
31,²⁷ cur ignorante me fugere voluisti
nec indicare mihi ut prosequerer te cum gaudio et canticis et tympanis et cithara
31,²⁸ non es passus ut oscularer filios meos ac filias
stulte operatus es
et nunc 31,²⁹ valet quidem manus mea reddere tibi malum
sed Deus patris vestri heri dixit mihi
cave ne loquaris cum Iacob quicquam durius
31,³⁰ esto ad tuos ire cupiebas et desiderio tibi erat domus patris tui
cur furatus es deos meos
31,³¹ respondit Iacob
quod inscio te profectus sum
timui ne violenter auferres filias tuas
31,³² quod autem furti arguis

apud quemcumque inveneris deos tuos necetur coram fratribus nostris
scrutare quicquid tuorum apud me inveneris et aufer
haec dicens ignorabat quod Rahel furata esset idola
31,³³ingressus itaque Laban tabernaculum Iacob et Liae et utriusque famulae non invenit
cumque intrasset tentorium Rahelis
31,³⁴illa festinans abscondit idola subter stramen cameli et sedit desuper
scrutantique omne tentorium et nihil inveniendi 31,³⁵ait
ne irascatur dominus meus quod coram te adsurgere nequeo
quia iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi
sic delusa sollicitudo quaerentis est
31,³⁶tumensque Iacob cum iurgio ait
quam ob culpam meam et ob quod peccatum sic exarsisti post me
31,³⁷et scrutatus es omnem suppellectilem meam
quid invenisti de cuncta substantia domus tuae
pone hic coram fratribus meis et fratribus tuis
et iudicent inter me et te
31,³⁸idcirco viginti annis fui tecum
oves tuae et caprae steriles non fuerunt
arietes gregis tui non comedi
31,³⁹nec captum a bestia ostendi tibi
ego damnum omne reddebam
quicquid furto perierat a me exigebas
31,⁴⁰die noctuque aestu urebar et gelu
fugiebat somnus ab oculis meis
31,⁴¹sic per viginti annos in domo tua servivi tibi
quattuordecim pro filiabus et sex pro gregibus tuis
inmutasti quoque mercedem meam decem vicibus
31,⁴²nisi Deus patris mei Abraham et Timor Isaac adfuisset mihi
forsitan modo nudum me dimisisses
ad afflictionem meam et laborem manuum mearum respexit Deus et arguit te heri
31,⁴³respondit ei Laban
filiae et filii et greges tui et omnia quae cernis mea sunt
quid possum facere filiis et nepotibus meis
31,⁴⁴veni ergo et ineamus foedus ut sit testimonium inter me et te
31,⁴⁵tulit itaque Iacob lapidem et erexit illum in titulum

31,⁴⁶ dixitque fratribus suis adferte lapides
qui congregantes fecerunt tumulum comederuntque super eum
31,⁴⁷ quem vocavit Laban tumulus Testis
et Iacob acervum Testimonii
uterque iuxta proprietatem linguae suae
31,⁴⁸ dixitque Laban
tumulus iste testis erit inter me et te hodie
et idcirco appellatum est nomen eius Galaad id est tumulus Testis
31,⁴⁹ intueatur Dominus et iudicet inter nos quando recesserimus a nobis
31,⁵⁰ si adflixeris filias meas
et si introduxeris uxores alias super eas
nullus sermonis nostri testis est absque Deo qui praesens respicit
31,⁵¹ dixitque rursus ad Iacob
en tumulus hic et lapis quem erexi inter me et te 31,⁵² testis erit
tumulus inquam iste et lapis sint in testimonio
si aut ego transiero illum pergens ad te
aut tu praeterieris malum mihi cogitans
31,⁵³ Deus Abraham et Deus Nahor iudicet inter nos Deus patris eorum
iuravit Iacob per Timorem patris sui Isaac
31,⁵⁴ immolatisque victimis in monte vocavit fratres suos ut ederent panem
qui cum comedissent manserunt ibi
31,⁵⁵ Laban vero de nocte consurgens osculatus est filios et filias suas
et benedixit illis reversus in locum suum
32,¹ Iacob quoque abiit itinere quo coeperat
fueruntque ei obviam angeli Dei
32,² quos cum vidisset ait castra Dei sunt haec
et appellavit nomen loci illius Manaim id est Castra
32,³ misit autem et nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terram Seir regionis Edom
32,⁴ praecepitque eis dicens
sic loquimini domino meo Esau
haec dicit frater tuus Iacob
apud Laban peregrinatus sum et fui usque in praesentem diem
32,⁵ habeo boves et asinos oves et servos atque ancillas
mittoque nunc legationem ad dominum meum
ut inveniam gratiam in conspectu tuo

32,⁶reversi sunt nuntii ad Iacob dicentes
venimus ad Esau fratrem tuum
et ecce properat in occursum tibi cum quadringentis viris
32,⁷timuit Iacob valde et perterritus divisit populum qui secum erat
greges quoque et oves et boves et camelos in duas turmas 32,⁸dicens
si venerit Esau ad unam turmam et percusserit eam
alia turma quae reliqua est salvabitur
32,⁹dixitque Iacob
Deus patris mei Abraham et Deus patris mei Isaac
Domine qui dixisti mihi
revertere in terram tuam et in locum nativitatis tuae
et benefaciam tibi
32,¹⁰minor sum cunctis miserationibus et veritate quam explesti servo tuo
in baculo meo transivi Iordanem istum
et nunc cum duabus turmis regredior
32,¹¹erue me de manu fratris mei de manu Esau
quia valde eum timeo
ne forte veniens percutiat matrem cum filiis
32,¹²tu locutus es quod bene mihi faceres
et dilatares semen meum sicut harenam maris
quae prae multitudine numerari non potest
32,¹³cumque dormisset ibi nocte illa
separavit de his quae habebat munera Esau fratri suo
32,¹⁴capras ducentas hircos viginti
oves ducentas arietes viginti
32,¹⁵camelos fetas cum pullis suis triginta
vaccas quadraginta et tauros viginti
asinas viginti et pullos earum decem
32,¹⁶et misit per manus servorum suorum singulos seorsum greges
dixitque pueris suis
antecedite me et sit spatium inter gregem et gregem
32,¹⁷et praecepit priori dicens
si obvium habueris Esau fratrem meum
et interrogaverit te cuius es et quo vadis et cuius sunt ista quae sequeris
32,¹⁸respondebis servi tui Iacob

munera misit domino meo Esau
ipse quoque post nos venit
32,¹⁹similiter mandata dedit secundo ac tertio et cunctis qui sequebantur greges dicens
hisdem verbis loquimini ad Esau cum inveneritis eum
32,²⁰et addetis ipse quoque servus tuus Iacob iter nostrum insequitur
dixit enim placabo illum muneribus quae praecedunt et postea videbo
forsitan propitiabitur mihi
32,²¹praecesserunt itaque munera ante eum
ipse vero mansit nocte illa in Castris
32,²²cumque mature surrexisset
tulit duas uxores suas et totidem famulas cum undecim filiis
et transivit vadum Iaboc
32,²³transductisque omnibus quae ad se pertinebant 32,²⁴remansit solus
et ecce vir luctabatur cum eo usque mane
32,²⁵qui cum videret quod eum superare non posset
tetigit nervum femoris eius et statim emarcuit
32,²⁶dixitque ad eum dimitte me iam enim ascendit aurora
respondit non dimittam te nisi benedixeris mihi
32,²⁷ait ergo quod nomen est tibi
respondit Iacob
32,²⁸at ille nequaquam inquit Iacob appellabitur nomen tuum sed Israhel
quoniam si contra Deum fortis fuisti quanto magis contra homines praevaleris
32,²⁹interrogavit eum Iacob
dic mihi quo appellaris nomine
respondit cur quaeris nomen meum
et benedixit ei in eodem loco
32,³⁰vocavitque Iacob nomen loci illius Phanuhel dicens
vidi Deum facie ad faciem et salva facta est anima mea
32,³¹ortusque est ei statim sol postquam transgressus est Phanuhel
ipse vero claudicabat pede
32,³²quam ob causam non comedunt filii Israhel nervum qui emarcuit in femore Iacob us-
que in praesentem diem
eo quod tetigerit nervum femoris eius et obstipuerit
33,¹levans autem Iacob oculos suos vidit venientem Esau
et cum eo quadringentos viros

divisitque filios Liae et Rahel ambarumque famularum
33,²et posuit utramque ancillam et liberos earum in principio
Liam vero et filios eius in secundo loco
Rahel autem et Ioseph novissimos
33,³et ipse praegrediens adoravit pronus in terram septies
donec adpropinquaret frater eius
33,⁴currens itaque Esau obviam fratri suo amplexatus est eum
stringensque collum et osculans flevit
33,⁵levatisque oculis vidit mulieres et parvulos earum et ait
quid sibi volunt isti et si ad te pertinent
respondit parvuli sunt quos donavit mihi Deus servo tuo
33,⁶et adpropinquantes ancillae et filii earum incurvati sunt
33,⁷accessitque Lia cum liberis suis
et cum similiter adorassent
extremi Ioseph et Rahel adoraverunt
33,⁸quaenam sunt inquit istae turmae quas obvias habui
respondit ut invenirem gratiam coram domino meo
33,⁹et ille habeo ait plurima frater mi sint tua tibi
33,¹⁰dixit Iacob noli ita obsecro
sed si inveni gratiam in oculis tuis accipe munusculum de manibus meis
sic enim vidi faciem tuam quasi viderim vultum Dei
esto mihi propitius 33,¹¹et suscipe benedictionem quam adtuli tibi
et quam donavit mihi Deus tribuens omnia
vix fratre compellente suscipiens 33,¹²ait
gradiamur simul eroque socius itineris tui
33,¹³dixit Iacob nosti domine mi quod parvulos habeam teneros
et oves ac boves fetas mecum
quas si plus in ambulando fecero laborare
morientur una die cuncti greges
33,¹⁴praecedat dominus meus ante servum suum
et ego sequar paulatim vestigia eius sicut videro posse parvulos meos
donec veniam ad dominum meum in Seir
33,¹⁵respondit Esau oro te ut de populo qui mecum est saltem socii remaneant viae tuae
non est inquit necesse
hoc uno indigeo ut inveniam gratiam in conspectu domini mei

33,¹⁶reversus est itaque illo die Esau itinere quo venerat in Seir
33,¹⁷et Iacob venit in Soccoth
ubi aedificata domo et fixis tentoriis
appellavit nomen loci illius Soccoth id est Tabernacula
33,¹⁸transivitque in Salem urbem Sycimorum quae est in terra Chanaan
postquam regressus est de Mesopotamiam Syriae
et habitavit iuxta oppidum
33,¹⁹emitque partem agri in qua fixerat tabernaculum
a filiis Emor patris Sychem centum agnis
33,²⁰et erecto ibi altari invocavit super illud Fortissimum Deum Israhel
34,¹egressa est autem Dina filia Liae ut videret mulieres regionis illius
34,²quam cum vidisset Sychem filius Emor Evei princeps terrae illius
adamavit et rapuit et dormivit cum illa vi opprimens virginem
34,³et conglutinata est anima eius cum ea
tristemque blanditiis delinivit
34,⁴et pergens ad Emor patrem suum
accipe mihi inquit puellam hanc coniugem
34,⁵quod cum audisset Iacob
absentibus filiis et in pastu occupatis pecorum
siluit donec redirent
34,⁶egresso autem Emor patre Sychem ut loqueretur ad Iacob
34,⁷ecce filii eius veniebant de agro
auditoque quod acciderat irati sunt valde
eo quod foedam rem esset operatus in Israhel
et violata filia Iacob rem inlicitam perpetrasset
34,⁸locutus est itaque Emor ad eos
Sychem filii mei adhesit anima filiae vestrae
date eam illi uxorem 34,⁹et iungamus vicissim conubia
filias vestras tradite nobis et filias nostras accipite 34,¹⁰et habitate nobiscum
terra in potestate vestra est exercete negotiamini et possidete eam
34,¹¹sed et Sychem ad patrem et ad fratres eius ait
inveniam gratiam coram vobis et quaecumque statueritis dabo
34,¹²augete dotem munera postulate libens tribuam quod petieritis
tantum date mihi puellam hanc uxorem
34,¹³responderunt filii Iacob Sychem et patri eius in dolo

saevientes ob stuprum sororis
34,¹⁴non possumus facere quod petitis
nec dare sororem nostram homini incircumciso
quod illicitum et nefarium est apud nos
34,¹⁵sed in hoc valebimus foederari
si esse volueritis nostri similes
et circumcidatur in vobis omne masculini sexus
34,¹⁶tunc dabimus et accipiemus mutuo filias nostras ac vestras
et habitabimus vobiscum erimusque unus populus
34,¹⁷sin autem circumcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus
34,¹⁸placuit oblatio eorum Emor et Sychem filio eius
34,¹⁹nec distulit adulescens quin statim quod petebatur expleret
amabat enim puellam valde
et ipse erat inclitus in omni domo patris sui
34,²⁰ingressique portam urbis locuti sunt populo
34,²¹viri isti pacifici sunt et volunt habitare nobiscum
negotientur in terra et exerceant eam quae spatiosa et lata cultoribus indiget
filias eorum accipiemus uxores et nostras illis dabimus
34,²²unum est quod differtur tantum bonum
si circumcidamus masculos nostros ritum gentis imitantes
34,²³et substantia eorum et pecora et cuncta quae possident nostra erunt
tantum in hoc adquiescamus
et habitantes simul unum efficiemus populum
34,²⁴adsensi sunt omnes circumcisis cunctis maribus
34,²⁵et ecce die tertio quando gravissimus vulnerum dolor est
arreptis duo Iacob filii Symeon et Levi fratres Dinae gladiis
ingressi sunt urbem confidenter
interfectisque omnibus masculis 34,²⁶Emor et Sychem pariter necaverunt
tollentes Dinam de domo Sychem sororem suam
34,²⁷quibus egressis inruerunt super occisos ceteri filii Iacob
et depopulati sunt urbem in ultionem stupri
34,²⁸oves eorum et armenta et asinos cunctaque vastantes quae in domibus et in agris erant
34,²⁹parvulos quoque et uxores eorum duxere captivas
34,³⁰quibus patratis audacter Iacob dixit ad Symeon et Levi
turbastis me et odiosum fecistis Chananeis et Ferezeis habitatoribus terrae huius

nos pauci sumus illi congregati percutient me et delebor ego et domus mea
34,³¹responderunt numquid ut scorto abuti debuere sorore nostra
35,¹interea locutus est Deus ad Iacob
surge et ascende Bethel et habita ibi
facque altare Deo qui apparuit tibi quando fugiebas Esau fratrem tuum
35,²Iacob vero convocata omni domo sua ait
abicite deos alienos qui in medio vestri sunt
et mundamini ac mutate vestimenta vestra
35,³surgite et ascendamus in Bethel
ut faciamus ibi altare Deo
qui exaudivit me in die tribulationis meae
et fuit socius itineris mei
35,⁴dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebant
et inaures quae erant in auribus eorum
at ille infodit ea subter terebinthum quae est post urbem Sychem
35,⁵cumque profecti essent
terror Dei invasit omnes per circuitum civitates
et non sunt ausi persequi recedentes
35,⁶venit igitur Iacob Luzam quae est in terra Chanaan cognomento Bethel
ipse et omnis populus cum eo
35,⁷aedificavitque ibi altare et appellavit nomen loci Domus Dei
ibi enim apparuit ei Deus cum fugeret fratrem suum
35,⁸eodem tempore mortua est Debbora nutrix Rebeccae
et sepulta ad radices Bethel subter quercum
vocatumque est nomen loci quercus Fletus
35,⁹apparuit autem iterum Deus Iacob
postquam reversus est de Mesopotamiam Syriae
benedixitque ei 35,¹⁰dicens
non vocaberis ultra Iacob sed Israhel erit nomen tuum
et appellavit eum Israhel
35,¹¹dixitque ei ego Deus omnipotens cresce et multiplicare
gentes et populi nationum erunt ex te
reges de lumbis tuis egredientur
35,¹²terramque quam dedi Abraham et Isaac dabo tibi et semini tuo post te
35,¹³et recessit ab eo

35,¹⁴ ille vero erexit titulum lapideum in loco quo locutus ei fuerat Deus
 libans super eum libamina et effundens oleum 35,¹⁵ vocansque nomen loci Bethel
 35,¹⁶ egressus inde venit verno tempore ad terram quae ducit Efratham
 in qua cum parturiret Rahel 35,¹⁷ ob difficultatem partus periclitari coepit
 dixitque ei obsetrix noli timere quia et hunc habebis filium
 35,¹⁸ egrediente autem anima prae dolore et imminente iam morte
 vocavit nomen filii sui Benoni id est filius doloris mei
 pater vero appellavit eum Benjamin id est filius dexteræ
 35,¹⁹ mortua est ergo Rahel et sepulta in via quae ducit Efratham haec est Bethleem
 35,²⁰ erexitque Iacob titulum super sepulchrum eius
 hic est titulus monumenti Rahel usque in praesentem diem
 35,²¹ egressus inde fixit tabernaculum trans turrem Gregis
 35,²² cumque habitaret in illa regione
 abiit Ruben et dormivit cum Bala concubina patris sui quod illum minime latuit
 erant autem filii Iacob duodecim
 35,²³ filii Liae primogenitus Ruben et Symeon et Levi et Iudas et Isachar et Zabulon
 35,²⁴ filii Rahel Ioseph et Benjamin
 35,²⁵ filii Balae ancillae Rahelis Dan et Nepthalim
 35,²⁶ filii Zelphae ancillae Liae Gad et Aser
 hii filii Iacob qui nati sunt ei in Mesopotamiam Syriae
 35,²⁷ venit etiam ad Isaac patrem suum in Mambre civitatem Arbee haec est Hebron
 in qua peregrinatus est Abraham et Isaac
 35,²⁸ et completi sunt dies Isaac centum octoginta annorum
 35,²⁹ consumptusque aetate mortuus est et adpositus populo suo senex et plenus dierum
 et sepelierunt eum Esau et Iacob filii sui
 36,¹ hae sunt autem generationes Esau ipse est Edom
 36,² Esau accepit uxores de filiabus Chanaan
 Ada filiam Elom Hetthei et Oolibama filiam Anae filiae Sebeon Evei
 36,³ Basemath quoque filiam Ismahel sororem Nabaioth
 36,⁴ peperit autem Ada Eliphaz
 Basemath genuit Rauhel
 36,⁵ Oolibama edidit Hieus et Hielom et Core
 hii filii Esau qui nati sunt ei in terra Chanaan
 36,⁶ tulit autem Esau uxores suas et filios et filias et omnem animam domus suae
 et substantiam et pecora et cuncta quae habere poterat in terra Chanaan

et abiit in alteram regionem recessitque a fratre suo Iacob
 36,⁷divites enim erant valde et simul habitare non poterant
 nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum prae multitudine gregum
 36,⁸habitavitque Esau in monte Seir ipse est Edom
 36,⁹hae sunt generationes Esau patris Edom in monte Seir
 36,¹⁰et haec nomina filiorum eius
 Eliphaz filius Ada uxoris Esau
 Rauhel quoque filius Basemath uxoris eius
 36,¹¹fueruntque filii Eliphaz Theman Omar Sephu et Gatham et Cenez
 36,¹²erat autem Thamna concubina Eliphaz filii Esau quae peperit ei Amalech
 hii sunt filii Adae uxoris Esau
 36,¹³filii autem Rauhel Naath et Zara Semma et Meza
 hii filii Basemath uxoris Esau
 36,¹⁴isti quoque erant filii Oolibama filiae Ana filiae Sebeon uxoris Esau quos genuit ei
 Hieus et Hielom et Core
 36,¹⁵hii duces filiorum Esau
 filii Eliphaz primogeniti Esau
 dux Theman dux Omar dux Sephu
 dux Cenez 36,¹⁶dux Core dux Gatham dux Amalech
 hii filii Eliphaz in terra Edom et hii filii Adae
 36,¹⁷hii quoque filii Rauhel filii Esau
 dux Naath dux Zara dux Semma dux Meza
 hii duces Rauhel in terra Edom
 isti filii Basemath uxoris Esau
 36,¹⁸hii autem filii Oolibama uxoris Esau
 dux Hieus dux Hielom dux Core
 hii duces Oolibama filiae Ana uxoris Esau
 36,¹⁹isti filii Esau et hii duces eorum ipse est Edom
 36,²⁰isti filii Seir Horrei habitatores terrae
 Lotham et Sobal et Sebeon et Anan 36,²¹Dison et Eser et Disan
 hii duces Horrei filii Seir in terra Edom
 36,²²facti sunt autem filii Lotham Horrei et Heman
 erat autem soror Lotham Thamna
 36,²³et isti filii Sobal Alvam et Maneeth et Hebal Sephi et Onam
 36,²⁴et hii filii Sebeon Ahaia et Anam

iste est Ana qui invenit aquas calidas in solitudine
 cum pasceret asinos Sebeon patris sui
 36,²⁵habuitque filium Disan et filiam Oolibama
 36,²⁶et isti filii Disan Amdan et Esban et Iethran et Charan
 36,²⁷hii quoque filii Eser
 Balaan et Zevan et Acham
 36,²⁸habuit autem filios Disan Hus et Aran
 36,²⁹isti duces Horreorum
 dux Lothan dux Sobal dux Sebeon
 dux Ana 36,³⁰dux Disan dux Eser dux Disan
 isti duces Horreorum qui imperaverunt in terra Seir
 36,³¹reges autem qui regnaverunt in terra Edom
 antequam haberent regem filii Israhel fuerunt hii
 36,³²Bale filius Beor
 nomenque urbis eius Denaba
 36,³³mortuus est autem Bale et regnavit pro eo Iobab filius Zare de Bosra
 36,³⁴cumque mortuus esset Iobab regnavit pro eo Husan de terra Themanorum
 36,³⁵hoc quoque mortuo regnavit pro eo Adad filius Badadi
 qui percussit Madian in regione Moab
 et nomen urbis eius Ahuith
 36,³⁶cumque mortuus esset Adad regnavit pro eo Semla de Maserecha
 36,³⁷hoc quoque mortuo regnavit pro eo Saul de fluvio Rooboth
 36,³⁸cumque et hic obisset successit in regnum Baalanam filius Achobor
 36,³⁹isto quoque mortuo regnavit pro eo Adad
 nomenque urbis eius Phau
 et appellabatur uxor illius Meezabel filia Matred filiae Mizaab
 36,⁴⁰haec ergo nomina Esau in cognationibus et locis et vocabulis suis
 dux Thamna dux Alva dux Ietheth
 36,⁴¹dux Oolibama dux Ela dux Phinon
 36,⁴²dux Cenez dux Theman dux Mabsar
 36,⁴³dux Mabdiel dux Iram
 hii duces Edom habitantes in terra imperii sui
 ipse est Esau pater Idumeorum
 37,¹ habitavit autem Iacob in terra Chanaan in qua peregrinatus est pater suus
 37,²et hae sunt generationes eius

Ioseph cum sedecim esset annorum pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer
 et erat cum filiis Balae et Zelphae uxorum patris sui
 accusavitque fratres suos apud patrem crimine pessimo
 37,³Israhel autem diligebat Ioseph super omnes filios suos
 eo quod in senectute genuisset eum
 fecitque ei tunicam polymitam
 37,⁴videntes autem fratres eius quod a patre plus cunctis filiis amaretur oderant eum
 nec poterant ei quicquam pacificum loqui
 37,⁵accidit quoque ut visum somnium referret fratribus
 quae causa maioris odii seminarium fuit
 37,⁶dixitque ad eos
 audite somnium meum quod vidi
 37,⁷putabam ligare nos manipulos in agro
 et quasi consurgere manipulum meum et stare
 vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum
 37,⁸responderunt fratres eius
 numquid rex noster eris aut subiciemur dicioni tuae
 haec ergo causa somniorum atque sermonum invidiae et odii fomitem ministravit
 37,⁹aliud quoque vidit somnium quod narrans fratribus ait
 vidi per somnium quasi solem et lunam et stellas undecim adorare me
 37,¹⁰quod cum patri suo et fratribus rettulisset
 increpavit eum pater et dixit
 quid sibi vult hoc somnium quod vidisti
 num ego et mater tua et fratres adorabimus te super terram
 37,¹¹invidebant igitur ei fratres sui
 pater vero rem tacitus considerabat
 37,¹²cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in Sychem
 37,¹³dixit ad eum Israhel
 fratres tui pascunt oves in Sycimis
 veni mittam te ad eos
 quo respondente 37,¹⁴praesto sum ait
 vade et vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora
 et renuntia mihi quid agatur
 missus de valle Hebron venit in Sychem
 37,¹⁵invenitque eum vir errantem in agro

et interrogavit quid quaereret
37,¹⁶at ille respondit
fratres meos quaero
indica mihi ubi pascant greges
37,¹⁷dixitque ei vir recesserunt de loco isto
audivi autem eos dicentes eamus in Dothain
perrexit ergo Ioseph post fratres suos et invenit eos in Dothain
37,¹⁸qui cum vidissent eum procul
antequam accederet ad eos cogitaverunt illum occidere 37,¹⁹et mutuo loquebantur
ecce somniator venit 37,²⁰venite occidamus eum
et mittamus in cisternam veterem
dicemusque fera pessima devoravit eum
et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua
37,²¹audiens hoc Ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum et dicebat
37,²²non interficiamus animam eius nec effundatis sanguinem
sed proicite eum in cisternam hanc quae est in solitudine
manusque vestras servate innoxias
hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum et reddere patri suo
37,²³confestim igitur ut pervenit ad fratres
nudaverunt eum tunica talari et polymita
37,²⁴miseruntque in cisternam quae non habebat aquam
37,²⁵et sedentes ut comederent panem
viderunt viatores Ismahelitas venire de Galaad
et camelos eorum portare aromata et resinam et stacten in Aegyptum
37,²⁶dixit ergo Iudas fratribus suis
quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum et celaverimus sanguinem ipsius
37,²⁷melius est ut vendatur Ismahelitis et manus nostrae non polluantur
frater enim et caro nostra est
adquieverunt fratres sermonibus eius
37,²⁸et praetereuntibus Madianitis negotiatoribus extrahentes eum de cisterna
vendiderunt Ismahelitis viginti argenteis
qui duxerunt eum in Aegyptum
37,²⁹reversusque Ruben ad cisternam non invenit puerum
37,³⁰et scissis vestibus pergens ad fratres ait
puer non conparet et ego quo ibo

37,³¹tulerunt autem tunicam eius et in sanguinem hedi quem occiderant tinxerunt
37,³²mittentes qui ferrent ad patrem et dicerent
hanc invenimus vide utrum tunica filii tui sit an non
37,³³quam cum agnovisset pater ait
tunica filii mei est fera pessima comedit eum
bestia devoravit Ioseph
37,³⁴scissisque vestibus indutus est cilicio lugens filium multo tempore
37,³⁵congregatis autem cunctis liberis eius ut lenirent dolorem patris
noluit consolationem recipere et ait
descendam ad filium meum lugens in infernum
et illo perseverante in fletu
37,³⁶Madianei vendiderunt Ioseph in Aegypto
Putiphar eunucho Pharaonis magistro militiae
38,¹ eo tempore descendens Iudas a fratribus suis
divertit ad virum odollamitem nomine Hiram
38,²viditque ibi filiam hominis chananei vocabulo Suae
et uxore accepta ingressus est ad eam
38,³quae concepit et peperit filium vocavitque nomen eius Her
38,⁴rursum concepto fetu natum filium nominavit Onam
38,⁵tertium quoque peperit quem appellavit Sela
quo nato parere ultra cessavit
38,⁶dedit autem Iudas uxorem primogenito suo Her nomine Thamar
38,⁷fuitque Her primogenitus Iudae nequam in conspectu Domini et ab eo occisus est
38,⁸dixit ergo Iudas ad Onam filium suum
ingredere ad uxorem fratris tui et sociare illi ut suscites semen fratri tuo
38,⁹ille sciens non sibi nasci filios
introiens ad uxorem fratris sui semen fundebat in terram
ne liberi fratris nomine nascerentur
38,¹⁰et idcirco percussit eum Dominus quod rem detestabilem faceret
38,¹¹quam ob rem dixit Iudas Thamar nurui suae
esto vidua in domo patris tui donec crescat Sela filius meus
timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius
quae abiit et habitavit in domo patris sui
38,¹²evolutis autem multis diebus mortua est filia Suae uxor Iudae
qui post luctum consolatione suscepta

ascendebat ad tonsores ovium suarum
ipse et Hiras opilio gregis Odollamita in Thamnas
38,¹³nuntiatumque est Thamar quod socer illius ascenderet in Thamnas ad tondendas oves
38,¹⁴quae depositis viduitatis vestibibus adsumpsit theristrum
et mutato habitu sedit in bivio itineris quod ducit Thamnam
eo quod crevisset Sela et non eum accepisset maritum
38,¹⁵quam cum vidisset Iudas suspicatus est esse meretricem
operuerat enim vultum suum ne cognosceretur
38,¹⁶ingrediensque ad eam ait
dimitte me ut coeam tecum
nesciebat enim quod nurus sua esset
qua respondente quid mihi dabis ut fruaris concubitu meo
38,¹⁷dixit mittam tibi hedum de gregibus
rursum illa dicente patiar quod vis si dederis mihi arrabonem donec mittas quod polliceris
38,¹⁸ait Iudas quid vis tibi pro arrabone dari
respondit anulum tuum et armillam et baculum quem manu tenes
ad unum igitur coitum concepit mulier 38,¹⁹et surgens abiit
depositoque habitu quem adsumpserat induta est viduitatis vestibibus
38,²⁰misit autem Iudas hedum per pastorem suum Odollamitem
ut reciperet pignus quod dederat mulieri
qui cum non invenisset eam 38,²¹interrogavit homines loci illius
ubi est mulier quae sedebat in bivio
respondentibus cunctis non fuit in loco isto meretrix
38,²²reversus est ad Iudam et dixit ei non inveni eam
sed et homines loci illius dixerunt mihi numquam ibi sedisse scortum
38,²³ait Iudas habeat sibi certe mendacii nos arguere non poterit
ego misi hedum quem promiseram
et tu non invenisti eam
38,²⁴ecce autem post tres menses nuntiaverunt Iudae dicentes
fornicata est Thamar nurus tua
et videtur uterus illius intumescere
dixit Iudas producite eam ut conburatur
38,²⁵quae cum educeretur ad poenam
misit ad socerum suum dicens
de viro cuius haec sunt concepi

cognosce cuius sit anulus et armilla et baculus
38,²⁶ qui agnitis muneribus ait
iustior me est quia non tradidi eam Sela filio meo
attamen ultra non cognovit illam
38,²⁷ instante autem partu apparuerunt gemini in utero
atque in ipsa effusione infantum unus protulit manum
in qua obsetrix ligavit coccinum dicens
38,²⁸ iste egreditur prior
38,²⁹ illo vero retrahente manum egressus est alter
dixitque mulier
quare divisa est propter te maceria
et ob hanc causam vocavit nomen eius Phares
38,³⁰ postea egressus est frater in cuius manu erat coccinum quem appellavit Zara
39,¹ igitur Ioseph ductus est in Aegyptum
emitque eum Putiphar eunuchus Pharaonis princeps exercitus vir aegyptius
de manu Ismahelitarum a quibus perductus erat
39,² fuitque Dominus cum eo
et erat vir in cunctis prospere agens
habitabatque in domo domini sui
39,³ qui optime noverat esse Dominum cum eo
et omnia quae gereret ab eo dirigi in manu illius
39,⁴ invenitque Ioseph gratiam coram domino suo et ministrabat ei
a quo praepositus omnibus gubernabat creditam sibi domum et universa quae tradita fu-
erant
39,⁵ benedixitque Dominus domui Aegyptii propter Ioseph
et multiplicavit tam in aedibus quam in agris cunctam eius substantiam
39,⁶ nec quicquam aliud noverat nisi panem quo vescebatur
erat autem Ioseph pulchra facie et decorus aspectu
39,⁷ post multos itaque dies iecit domina oculos suos in Ioseph et ait dormi mecum
39,⁸ qui nequaquam adquiescens operi nefario dixit ad eam
ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua
39,⁹ nec quicquam est quod non in mea sit potestate vel non tradiderit mihi praeter te quae
uxor eius es
quomodo ergo possum malum hoc facere et peccare in Deum meum
39,¹⁰ huiusmodi verbis per singulos dies et mulier molesta erat adolescenti

et ille recusabat stuprum

39,¹¹ accidit autem ut quadam die intraret Ioseph domum et operis quippiam absque arbitris faceret

39,¹² et illa adprehensa lacinia vestimenti eius diceret dormi mecum qui relicto in manu illius pallio fugit et egressus est foras

39,¹³ cumque vidisset mulier vestem in manibus suis et se esse contemptam

39,¹⁴ vocavit homines domus suae et ait ad eos
en introduxit virum hebraeum ut inluderet nobis
ingressus est ad me ut coiret mecum

cumque ego succlamassem 39,¹⁵ et audisset vocem meam
reliquit pallium quod tenebam et fugit foras

39,¹⁶ in argumentum ergo fidei retentum pallium ostendit marito revertenti domum 39,¹⁷ et
ait

ingressus est ad me servus hebraeus quem adduxisti ut inluderet mihi

39,¹⁸ cumque vidisset me clamare reliquit pallium et fugit foras

39,¹⁹ his auditis dominus et nimium credulus verbis coniugis iratus est valde

39,²⁰ tradiditque Ioseph in carcerem ubi vincti regis custodiebantur et erat ibi clausus

39,²¹ fuit autem Dominus cum Ioseph et misertus illius dedit ei gratiam in conspectu principis carceris

39,²² qui tradidit in manu ipsius universos vinctos qui in custodia tenebantur
et quicquid fiebat sub ipso erat

39,²³ nec noverat aliquid cunctis ei creditis

Dominus enim erat cum illo et omnia eius opera dirigebat

40,¹ his ita gestis accidit ut peccarent duo eunuchi pincerna regis Aegypti et pistor domino
suo

40,² iratusque Pharaon contra eos

nam alter pincernis praeerat alter pistoribus

40,³ misit eos in carcerem principis militum

in quo erat vinctus et Ioseph

40,⁴ at custos carceris tradidit eos Ioseph qui et ministrabat eis
aliquantum temporis fluxerat et illi in custodia tenebantur

40,⁵ videruntque ambo somnium nocte una iuxta interpretationem congruam sibi

40,⁶ ad quos cum introisset Ioseph mane et vidisset eos tristes 40,⁷ sciscitatus est dicens
cur tristior est hodie solito facies vestra

40,⁸ qui responderunt

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

somnium vidimus et non est qui interpretetur nobis
dixitque ad eos Ioseph
numquid non Dei est interpretatio
referte mihi quid videritis
40,⁹narravit prior praepositus pincernarum somnium
videbam coram me vitem 40,¹⁰in qua erant tres propagines
crescere paulatim gemmas et post flores uvas maturescere
40,¹¹calicemque Pharaonis in manu mea
tuli ergo uvas et expressi in calicem quem tenebam et tradidi poculum Pharaoni
40,¹²respondit Ioseph
haec est interpretatio somnii
tres propagines tres adhuc dies sunt
40,¹³post quos recordabitur Pharao magisterii tui
et restituet te in gradum pristinum
dabisque ei calicem iuxta officium tuum sicut facere ante consueveras
40,¹⁴tantum memento mei cum tibi bene fuerit
et facies mecum misericordiam
ut suggeras Pharaoni et educat me de isto carcere
40,¹⁵quia furto sublatus sum de terra Hebraeorum
et hic innocens in lacum missus sum
40,¹⁶videns pistorum magister quod prudenter somnium dissolvisset ait
et ego vidi somnium quod haberem tria canistra farinae super caput meum
40,¹⁷et in uno canistro quod erat excelsius
portare me omnes cibos qui fiunt arte pistoria
avesque comedere ex eo
40,¹⁸respondit Ioseph
haec est interpretatio somnii
tria canistra tres adhuc dies sunt
40,¹⁹post quos auferet Pharao caput tuum ac suspendet te in cruce
et lacerabunt volucres carnes tuas
40,²⁰exin dies tertius natalicius Pharaonis erat
qui faciens grande convivium pueris suis
recordatus est inter epulas magistri pincernarum et pistorum principis
40,²¹restituitque alterum in locum suum ut porrigeret regi poculum
40,²²alterum suspendit in patibulo ut coniectoris veritas probaretur

40,²³et tamen succedentibus prosperis praepositus pincernarum oblitus est interpretis sui
41,¹ post duos annos vidit Pharaon somnium
putabat se stare super fluvium 41,²de quo ascendebant septem boves pulchrae et crassae
nimis
et pascebantur in locis palustribus
41,³aliae quoque septem emergebant de flumine foedae confectaeque macie
et pascebantur in ipsa amnis ripa in locis virentibus
41,⁴devoraveruntque eas quarum mira species et habitudo corporum erat
expergefactus Pharaon 41,⁵rursum dormivit et vidit alterum somnium
septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque formosae
41,⁶aliae quoque totidem spicae tenues et percussae uredine oriebantur
41,⁷devorantes omnem priorum pulchritudinem
evigilans post quietem 41,⁸et facto mane pavore perterritus
misit ad coniectores Aegypti cunctosque sapientes
et accersitis narravit somnium nec erat qui interpretaretur
41,⁹tunc demum reminiscens pincernarum magister ait
confiteor peccatum meum
41,¹⁰iratus rex servis suis me et magistrum pistorum retrudi iussit in carcerem principis mi-
litum
41,¹¹ubi una nocte uterque vidimus somnium praesagum futurorum
41,¹²erat ibi puer hebraeus eiusdem ducis militum famulus
cui narrantes somnia 41,¹³audivimus quicquid postea rei probavit eventus
ego enim redditus sum officio meo et ille suspensus est in cruce
41,¹⁴protinus ad regis imperium eductum de carcere Ioseph totonderunt
ac veste mutata obtulerunt ei
41,¹⁵cui ille ait
vidi somnia nec est qui edisserat
quae audivi te prudentissime conicere
41,¹⁶respondit Ioseph
absque me Deus respondebit prospera Pharaoni
41,¹⁷narravit ergo ille quod viderat
putabam me stare super ripam fluminis
41,¹⁸et septem boves de amne conscendere pulchras nimis et obesis carnibus
quae in pastu paludis virecta carpebant
41,¹⁹et ecce has sequebantur aliae septem boves

in tantum deformes et macilentae ut numquam tales in terra Aegypti viderim
41,²⁰ quae devoratis et consumptis prioribus 41,²¹ nullum saturitatis dedere vestigium
sed simili macie et squalore torpebant
evigilans rursus sopore depressus 41,²² vidi somnium
septem spicae pullulabant in culmo uno plenae atque pulcherrimae
41,²³ aliae quoque septem tenues et percussae uredine oriebantur stipula
41,²⁴ quae priorum pulchritudinem devorarunt
narravi coniectoris somnium et nemo est qui edisserat
41,²⁵ respondit Ioseph somnium regis unum est
quae facturus est Deus ostendit Pharaoni
41,²⁶ septem boves pulchrae et septem spicae plenae septem ubertatis anni sunt
eandemque vim somnii comprehendunt
41,²⁷ septem quoque boves tenues atque macilentae quae ascenderunt post eas
et septem spicae tenues et vento urente percussae
septem anni sunt venturae famis
41,²⁸ qui hoc ordine complebuntur
41,²⁹ ecce septem anni venient fertilitatis magnae in universa terra Aegypti
41,³⁰ quos sequentur septem anni alii tantae sterilitatis
ut oblivioni tradatur cuncta retro abundantia
consumptura est enim fames omnem terram
41,³¹ et ubertatis magnitudinem perditura inopiae magnitudo
41,³² quod autem vidisti secundo ad eandem rem pertinens somnium firmitatis indicium est
eo quod fiat sermo Dei et velocius impleatur
41,³³ nunc ergo provideat rex virum sapientem et industrium
et praeficiat eum terrae Aegypti
41,³⁴ qui constituat praepositos per singulas regiones
et quintam partem fructuum per septem annos fertilitatis 41,³⁵ qui iam nunc futuri sunt
congreget in horrea
et omne frumentum sub Pharaonis potestate condatur
serveturque in urbibus 41,³⁶ et pareatur futurae septem annorum fami quae pressura est
Aegyptum
et non consumetur terra inopia
41,³⁷ placuit Pharaoni consilium et cunctis ministris eius
41,³⁸ locutusque est ad eos
num invenire poterimus talem virum qui spiritu Dei plenus sit

41,³⁹dixit ergo ad Ioseph
quia ostendit Deus tibi omnia quae locutus es
numquid sapientiozem et similem tui invenire potero
41,⁴⁰tu eris super domum meam
et ad tui oris imperium cunctus populus oboediet
uno tantum regni solio te praecedam
41,⁴¹dicens quoque rursum Pharao ad Ioseph
ecce constitui te super universam terram Aegypti
41,⁴²tulit anulum de manu sua et dedit in manu eius
vestivitque eum stola byssina et collo torquem auream circumposuit
41,⁴³fecitque ascendere super currum suum secundum clamante praecone
ut omnes coram eo genu flecterent
et praepositum esse scirent universae terrae Aegypti
41,⁴⁴dixit quoque rex ad Ioseph ego sum Pharao
absque tuo imperio non movebit quisquam manum aut pedem in omni terra Aegypti
41,⁴⁵vertitque nomen illius et vocavit eum lingua aegyptiaca Salvatorem mundi
dedit quoque illi uxorem Aseneth filiam Putiphare sacerdotis Heliopoleos
egressus itaque Ioseph ad terram Aegypti
41,⁴⁶triginta autem erat annorum quando stetit in conspectu regis Pharaonis
circuivit omnes regiones Aegypti
41,⁴⁷venitque fertilitas septem annorum
et in manipulos redactae segetes congregatae sunt in horrea Aegypti
41,⁴⁸omnis etiam frugum abundantia in singulis urbibus condita est
41,⁴⁹tantaque fuit multitudo tritici ut harenae maris coaequaretur
et copia mensuram excederet
41,⁵⁰nati sunt autem Ioseph filii duo antequam veniret fames
quos ei peperit Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos
41,⁵¹vocavitque nomen primogeniti Manasse dicens
oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum et domum patris mei
41,⁵²nomen quoque secundi appellavit Ephraim dicens
crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae
41,⁵³igitur transactis septem annis ubertatis qui fuerant in Aegypto
41,⁵⁴coeperunt venire septem anni inopiae quos praedixerat Ioseph
et in universo orbe fames praevaluit
in cuncta autem terra Aegypti erat panis

41,⁵⁵qua esuriente clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens
quibus ille respondit
ite ad Ioseph et quicquid vobis dixerit facite
41,⁵⁶crecebat autem cotidie fames in omni terra
aperuitque Ioseph universa horrea et vendebat Aegyptiis
nam et illos oppresserat fames
41,⁵⁷omnesque provinciae veniebant in Aegyptum ut emerent escas
et malum inopiae temperarent
42,¹audiens autem Iacob quod alimenta venderentur in Aegypto dixit filiis suis
quare neglegitis 42,²audivi quod triticum venundetur in Aegypto
descendite et emite nobis necessaria
ut possimus vivere et non consumamur inopia
42,³descendentes igitur fratres Ioseph decem ut emerent frumenta in Aegypto
42,⁴Beniamin domi retento ab Iacob qui dixerat fratribus eius
ne forte in itinere quicquam patiatur mali
42,⁵ingressi sunt terram Aegypti cum aliis qui pergebant ad emendum
erat autem fames in terra Chanaan
42,⁶et Ioseph princeps Aegypti atque ad illius nutum frumenta populis vendebantur
cumque adorassent eum fratres sui 42,⁷et agnovisset eos
quasi ad alienos durius loquebatur interrogans eos unde venistis
qui responderunt de terra Chanaan ut emamus victui necessaria
42,⁸et tamen fratres ipse cognoscens non est agnitus ab eis
42,⁹recordatusque somniorum quae aliquando viderat ait
exploratores estis ut videatis infirmiora terrae venistis
42,¹⁰qui dixerunt non est ita domine
sed servi tui venerunt ut emerent cibos
42,¹¹omnes filii unius viri sumus
pacifici venimus nec quicquam famuli tui machinantur mali
42,¹²quibus ille respondit aliter est
inmunita terrae huius considerare venistis
42,¹³et illi duodecim inquit servi tui fratres sumus filii viri unius in terra Chanaan
minimus cum patre nostro est alius non est super
42,¹⁴hoc est ait quod locutus sum exploratores estis
42,¹⁵iam nunc experimentum vestri capiam
per salutem Pharaonis non egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus

42,¹⁶mittite e vobis unum et adducat eum
vos autem eritis in vinculis donec probentur quae dixistis utrum falsa an vera sint
alioquin per salutem Pharaonis exploratores estis
42,¹⁷tradidit ergo eos custodiae tribus diebus
42,¹⁸die autem tertio eductis de carcere ait
facite quod dixi et vivetis Deum enim timeo
42,¹⁹si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere
vos autem abite et ferte frumenta quae emistis in domos vestras
42,²⁰et fratrem vestrum minimum ad me adducite
ut possim vestros probare sermones et non moriamini
fecerunt ut dixerat 42,²¹et locuti sunt invicem
merito haec patimur quia peccavimus in fratrem nostrum
videntes angustiam animae illius cum deprecaretur nos et non audivimus
idcirco venit super nos ista tribulatio
42,²²e quibus unus Ruben ait
numquid non dixi vobis nolite peccare in puerum et non audistis me
en sanguis eius exquiritur
42,²³nesciebant autem quod intellexeret Ioseph eo quod per interpretem loquebatur ad eos
42,²⁴avertitque se parumper et flevit
et reversus locutus est ad eos
42,²⁵tollens Symeon et ligans illis praesentibus
iussitque ministris ut implerent saccos eorum tritico
et reponerent pecunias singulorum in sacculis suis datis supra cibariis in via
qui fecerunt ita
42,²⁶at illi portantes frumenta in asinis profecti sunt
42,²⁷apertoque unus sacco ut daret iumento pabulum in diversorio
contemplatus pecuniam in ore sacculi 42,²⁸dixit fratribus suis
reddita est mihi pecunia en habetur in sacco
et obstupefacti turbatique dixerunt mutuo
quidnam est hoc quod fecit nobis Deus
42,²⁹veneruntque ad Iacob patrem suum in terra Chanaan
et narraverunt ei omnia quae accidissent sibi dicentes
42,³⁰locutus est nobis dominus terrae dure
et putavit nos exploratores provinciae
42,³¹cui respondimus

pacifici sumus nec ullas molimur insidias
42,³² duodecim fratres uno patre geniti sumus
unus non est super
minimus cum patre versatur in terra Chanaan
42,³³ qui ait nobis sic probabo quod pacifici sitis
fratrem vestrum unum dimittite apud me
et cibaria domibus vestris necessaria sumite et abite
42,³⁴ fratremque vestrum minimum adducite ad me
ut sciam quod non sitis exploratores
et istum qui tenetur in vinculis recipere possitis
ac deinceps emendi quae vultis habeatis licentiam
42,³⁵ his dictis cum frumenta effunderent singuli
reppererunt in ore saccorum ligatas pecunias
exterritisque simul omnibus 42,³⁶ dixit pater Iacob
absque liberis me esse fecistis
Ioseph non est super Symeon tenetur in vinculis Benjamin auferetis
in me haec mala omnia reciderunt
42,³⁷ cui respondit Ruben
duos filios meos interfice si non reduxero illum tibi
trade in manu mea et ego eum restituum
42,³⁸ at ille non descendet inquit filius meus vobiscum
frater eius mortuus est ipse solus remansit
si quid ei adversi acciderit in terra ad quam pergitis
deducetis canos meos cum dolore ad inferos
43,¹ interim fames omnem terram vehementer premebat
43,² consumptisque cibis quos ex Aegypto detulerant dixit Iacob ad filios suos
revertimini et emite pauxillum escarum
43,³ respondit Iudas
denuntiavit nobis vir ille sub testificatione iurandi dicens
non videbitis faciem meam nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum
43,⁴ si ergo vis mittere eum nobiscum pergemus pariter
et ememus tibi necessaria
43,⁵ si autem non vis non ibimus
vir enim ut saepe diximus denuntiavit nobis dicens
non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo

43,⁶dixit eis Israhel
in meam hoc fecistis miseriam ut indicaretis ei et alium habere vos fratrem
43,⁷at illi responderunt
interrogavit nos homo per ordinem nostram progeniem
si pater viveret si haberemus fratrem
et nos respondimus ei consequenter iuxta id quod fuerat sciscitatus
numquid scire poteramus quod dicturus esset adducite vobiscum fratrem vestrum
43,⁸Iudas quoque dixit patri suo
mitte puerum mecum ut proficiscamur et possimus vivere
ne moriamur nos et parvuli nostri
43,⁹ego suscipio puerum de manu mea require illum
nisi reduxero et tradidero eum tibi ero peccati in te reus omni tempore
43,¹⁰si non intercessisset dilatio iam vice altera venissemus
43,¹¹igitur Israhel pater eorum dixit ad eos
si sic necesse est facite quod vultis
sumite de optimis terrae fructibus in vasis vestris et deferte viro munera
modicum resinae et mellis et styracis et stactes et terebinthi et amigdalarum
43,¹²pecuniamque duplicem ferte vobiscum
et illam quam invenistis in sacculis reportate ne forte errore factum sit
43,¹³sed et fratrem vestrum tollite et ite ad virum
43,¹⁴Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilem
et remittat vobiscum fratrem vestrum quem tenet et hunc Benjamin
ego autem quasi orbatus absque liberis ero
43,¹⁵tulerunt ergo viri munera et pecuniam duplicem et Benjamin
descenderuntque in Aegyptum et steterunt coram Ioseph
43,¹⁶quos cum ille vidisset et Benjamin simul
praecepit dispensatori domus suae dicens
introduc viros domum et occide victimas et instrue convivium
quoniam mecum sunt comesuri meridie
43,¹⁷fecit ille sicut fuerat imperatum et introduxit viros domum
43,¹⁸ibique exterriti dixerunt mutuo
propter pecuniam quam rettulimus prius in saccis nostris introducti sumus
ut devolvat in nos calumniam
et violenter subiciat servituti et nos et asinos nostros
43,¹⁹quam ob rem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem 43,²⁰locuti sunt

oramus domine ut audias
iam ante descendimus ut emeremus escas
43,²¹ quibus emptis cum venissemus ad diversorium
aperuimus sacculos nostros et invenimus pecuniam in ore saccorum
quam nunc eodem pondere reportamus
43,²² sed et aliud adtulimus argentum ut emamus quae necessaria sunt
non est in nostra conscientia quis eam posuerit in marsuppiis nostris
43,²³ at ille respondit pax vobiscum nolite timere
Deus vester et Deus patris vestri dedit vobis thesauros in sacculis vestris
nam pecuniam quam dedistis mihi probatam ego habeo
eduxitque ad eos Symeon
43,²⁴ et introductis domum adtulit aquam et laverunt pedes suos
deditque pabula asinis eorum
43,²⁵ illi vero parabant munera donec ingrederetur Ioseph meridie
audierant enim quod ibi comesuri essent panem
43,²⁶ igitur ingressus est Ioseph domum suam
obtuleruntque ei munera tenentes in manibus
et adoraverunt proni in terram
43,²⁷ at ille clementer resalutatis eis interrogavit dicens
salvusne est pater vester senex de quo dixeratis mihi adhuc vivit
43,²⁸ qui responderunt sospes est servus tuus pater noster adhuc vivit
et incurvati adoraverunt eum
43,²⁹ adtollens autem oculos Ioseph vidit Benjamin fratrem suum uterinum et ait
iste est frater vester parvulus de quo dixeratis mihi
et rursum Deus inquit misereatur tui fili mi
43,³⁰ festinavitque quia commota fuerant viscera eius super fratre suo et erumpebant lacri-
mae
et introiens cubiculum flevit
43,³¹ rursusque lota facie egressus continuit se et ait ponite panes
43,³² quibus adpositis seorsum Ioseph et seorsum fratribus
Aegyptiis quoque qui vescebantur simul seorsum
inlicitum est enim Aegyptiis comedere cum Hebraeis
et profanum putant huiusmodi convivium
43,³³ sederunt coram eo
primogenitus iuxta primogenita sua

et minimus iuxta aetatem suam
 et mirabantur nimis 43,³⁴sumptis partibus quas ab eo acceperant
 maiorque pars venit Benjamin
 ita ut quinque partibus excederet
 biberuntque et inebriati sunt cum eo
 44,¹ praecepit autem Ioseph dispensatori domus suae dicens
 imple saccos eorum frumento quantum possunt capere
 et pone pecuniam singulorum in summitate sacci
 44,²scyphum autem meum argenteum et pretium quod dedit tritici pone in ore sacci iunio-
 ris
 factumque est ita
 44,³et orto mane dimissi sunt cum asinis suis
 44,⁴iamque urbem exierant et processerant paululum
 tum Ioseph accessit dispensatore domus
 surge inquit persequere viros et adprehensis dicit
 quare reddidistis malum pro bono
 44,⁵scyphum quem furati estis ipse est in quo bibit dominus meus et in quo augurari solet
 pessimam rem fecistis
 44,⁶fecit ille ut iusserat
 et adprehensis per ordinem locutus est
 44,⁷qui responderunt quare sic loquitur dominus noster ut servi tui tantum flagitii commi-
 serint
 44,⁸pecuniam quam invenimus in summitate saccorum
 reportavimus ad te de terra Chanaan
 et quomodo consequens est ut furati simus de domo domini tui aurum vel argentum
 44,⁹apud quemcumque fuerit inventum servorum tuorum quod quaeris moriatur
 et nos servi erimus domini nostri
 44,¹⁰qui dixit fiat iuxta vestram sententiam
 apud quem fuerit inventum ipse sit servus meus vos autem eritis innoxii
 44,¹¹itaque festinato deponentes in terram saccos aperuerunt singuli
 44,¹²quos scrutatus incipiens a maiore usque ad minimum
 invenit scyphum in sacco Benjamin
 44,¹³at illi scissis vestibibus oneratisque rursus asinis reversi sunt in oppidum
 44,¹⁴primusque Iudas cum fratribus ingressus est ad Ioseph
 necdum enim de loco abierat

omnesque ante eum in terra pariter corruerunt
44,¹⁵ quibus ille ait cur sic agere voluistis
an ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia
44,¹⁶ cui Iudas
quid respondebimus inquit domino meo vel quid loquemur
aut iusti poterimus obtendere
Deus invenit iniquitatem servorum tuorum
en omnes servi sumus domini mei et nos et apud quem inventus est scyphus
44,¹⁷ respondit Ioseph absit a me ut sic agam
qui furatus est scyphum ipse sit servus meus
vos autem abite liberi ad patrem vestrum
44,¹⁸ accedens propius Iudas confidenter ait
oro domine mi loquatur servus tuus verbum in auribus tuis et ne irascaris famulo tuo
tu es enim post Pharaonem 44,¹⁹ dominus meus
interrogasti prius servos tuos habetis patrem aut fratrem
44,²⁰ et nos respondimus tibi domino meo
est nobis pater senex et puer parvulus qui in senecta illius natus est
cuius uterinus frater est mortuus
et ipsum solum habet mater sua
pater vero tenere diligit eum
44,²¹ dixistique servis tuis adducite eum ad me
et ponam oculos meos super illum
44,²² suggestimus domino meo non potest puer relinquere patrem suum
si enim illum dimiserit morietur
44,²³ et dixisti servis tuis
nisi venerit frater vester minimus vobiscum
non videbitis amplius faciem meam
44,²⁴ cum ergo ascendissemus ad famulum tuum patrem nostrum
narravimus ei omnia quae locutus est dominus meus
44,²⁵ et dixit pater noster
revertimini et emite nobis parum tritici
44,²⁶ cui diximus ire non possumus
si frater noster minimus descendet nobiscum proficiscemur simul
alioquin illo absente non audemus videre faciem viri
44,²⁷ atque ille respondit

vos scitis quod duos genuerit mihi uxor mea
44,²⁸egressus est unus et dixistis bestia devoravit eum
et hucusque non conparet
44,²⁹si tuleritis et istum et aliquid ei in via contigerit
deducetis canos meos cum maerore ad inferos
44,³⁰igitur si intravero ad servum tuum patrem nostrum et puer defuerit
cum anima illius ex huius anima pendeat
44,³¹videritque eum non esse nobiscum morietur
et deducet famuli tui canos eius cum dolore ad inferos
44,³²ego proprie servus tuus qui in meam hunc recepi fidem et sponendi dicens
nisi reduxero eum peccati reus ero in patrem meum omni tempore
44,³³manebo itaque servus tuus pro puero in ministerium domini mei
et puer ascendat cum fratribus suis
44,³⁴non enim possum redire ad patrem absente puero
ne calamitatis quae oppressura est patrem meum testis adsistam
45,¹ non se poterat ultra cohibere Ioseph multis coram adstantibus
unde praecepit ut egrederentur cuncti foras
et nullus interesset alienus agnitioni mutuae
45,²elevavitque vocem cum fletu
quam audierunt Aegyptii omnisque domus Pharaonis
45,³et dixit fratribus suis
ego sum Ioseph
adhuc pater meus vivit
nec poterant respondere fratres nimio timore perterriti
45,⁴ad quos ille clementer accedite inquit ad me
et cum accessissent prope
ego sum ait Ioseph frater vester quem vendidistis in Aegypto
45,⁵nolite pavere nec vobis durum esse videatur quod vendidistis me in his regionibus
pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Aegyptum
45,⁶biennium est quod fames esse coepit in terra
et adhuc quinque anni restant quibus nec arari poterit nec meti
45,⁷praemisitque me Deus ut reservemini super terram
et escas ad vivendum habere possitis
45,⁸non vestro consilio sed Dei huc voluntate missus sum
qui fecit me quasi patrem Pharaonis

et dominum universae domus eius
ac principem in omni terra Aegypti
45,⁹festinate et ascendite ad patrem meum et dicetis ei
haec mandat filius tuus Ioseph
Deus me fecit dominum universae terrae Aegypti
descende ad me ne moreris 45,¹⁰et habita in terra Gessen
erisque iuxta me tu et filii tui et filii filiorum tuorum
oves tuae et armenta tua et universa quae possides
45,¹¹ibique te pascam
adhuc enim quinque anni residui sunt famis
ne et tu pereas et domus tua et omnia quae possides
45,¹²en oculi vestri et oculi fratris mei Benjamin vident quod os meum loquatur ad vos
45,¹³nuntiate patri meo universam gloriam meam
et cuncta quae vidistis in Aegypto
festinate et adducite eum ad me
45,¹⁴cumque amplexatus recidisset in collum Benjamin fratris sui flevit
illo quoque flente similiter super collum eius
45,¹⁵osculatusque est Ioseph omnes fratres suos et ploravit super singulos
post quae ausi sunt loqui ad eum
45,¹⁶auditumque est et celebri sermone vulgatum in aula regis
venerunt fratres Ioseph
et gavisus est Pharaon atque omnis familia eius
45,¹⁷dixitque ad Ioseph
ut imperaret fratribus suis dicens
onerantes iumenta ite in terram Chanaan
45,¹⁸et tollite inde patrem vestrum et cognationem et venite ad me
et ego dabo vobis omnia bona Aegypti
ut comedatis medullam terrae
45,¹⁹praecipe etiam ut tollant plaustra de terra Aegypti
ad subvectionem parvulorum suorum et coniugum ac dicite
tollite patrem vestrum et properate quantocius
venientes 45,²⁰ne dimittatis quicquam de suppellectili vestra
quia omnes opes Aegypti vestrae erunt
45,²¹fecerunt filii Israhel ut eis mandatum fuerat
quibus dedit Ioseph plaustra secundum Pharaonis imperium et cibaria in itinere

45,²² singulisque proferri iussit binas stolas
Beniamin vero dedit trecentos argenteos cum quinque stolis optimis
45,²³ tantundem pecuniae et vestium mittens patri suo
addens eis asinos decem qui subveherent ex omnibus divitiis Aegypti
et totidem asinas triticum in itinere panesque portantes
45,²⁴ dimisit ergo fratres suos et proficiscentibus ait
ne irascamini in via
45,²⁵ qui ascendentes ex Aegypto venerunt in terram Chanaan ad patrem suum Iacob
45,²⁶ et nuntiaverunt ei dicentes
Ioseph vivit et ipse dominatur in omni terra Aegypti
quo audito quasi de gravi somno evigilans tamen non credebat eis
45,²⁷ illi contra referebant omnem ordinem rei
cumque vidisset plaustra et universa quae miserat revixit spiritus eius 45,²⁸ et ait
sufficit mihi si adhuc Ioseph filius meus vivit
vadam et videbo illum antequam moriar
46,¹ profectusque Israhel cum omnibus quae habebat venit ad puteum Iuramenti
et mactatis ibi victimis Deo patris sui Isaac
46,² audivit eum per visionem nocte
vocantem se et dicentem sibi Iacob Iacob
cui respondit ecce adsum
46,³ ait illi Deus ego sum Fortissimus Deus patris tui
noli timere et descende in Aegyptum
quia in gentem magnam faciam te ibi
46,⁴ ego descendam tecum illuc
et ego inde adducam te revertentem
Ioseph quoque ponet manum suam super oculos tuos
46,⁵ surrexit Iacob a puteo Iuramenti
tuleruntque eum filii cum parvulis et uxoribus suis
in plaustris quae miserat Pharao ad portandum senem 46,⁶ et omnia quae possederat in ter-
ra Chanaan
venitque in Aegyptum cum omni semine suo
46,⁷ filii eius et nepotes filiae et cuncta simul progenies
46,⁸ haec sunt autem nomina filiorum Israhel qui ingressi sunt in Aegyptum ipse cum liberis
suis
primogenitus Ruben

46,⁹ filii Ruben Enoch et Phallu et Esrom et Charmi
46,¹⁰ filii Symeon Iemuhel et Iamin et Ahod et Iachin et Saher et Saul filius Chananitidis
46,¹¹ filii Levi Gerson Caath et Merari
46,¹² filii Iuda Her et Onan et Sela et Phares et Zara
mortui sunt autem Her et Onan in terra Chanaan
natique sunt filii Phares Esrom et Amul
46,¹³ filii Isachar Thola et Phua et Iob et Semron
46,¹⁴ filii Zabulon Sared et Helon et Iahelel
46,¹⁵ hii filii Liae quos genuit in Mesopotamiam Syriae cum Dina filia sua
omnes animae filiorum eius et filiarum triginta tres
46,¹⁶ filii Gad Sephion et Haggi
Suni et Esebon
Heri et Arodi et Areli
46,¹⁷ filii Aser Iamne et Iesua et Iesui et Beria
Sara quoque soror eorum
filii Beria Heber et Melchihel
46,¹⁸ hii filii Zelphae quam dedit Laban Liae filiae suae
et hos genuit Iacob sedecim animas
46,¹⁹ filii Rahel uxoris Iacob Ioseph et Benjamin
46,²⁰ natique sunt Ioseph filii in terra Aegypti quos genuit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos Manasses et Ephraim
46,²¹ filii Benjamin Bela et Bechor et Asbel
Gera et Naaman et Ehi et Ros
Mophim et Opphim et Ared
46,²² hii filii Rahel quos genuit Iacob omnes animae quattuordecim
46,²³ filii Dan Usim
46,²⁴ filii Nepthalim Iasihel et Guni et Hieser et Sallem
46,²⁵ hii filii Balae quam dedit Laban Raheli filiae suae
et hos genuit Iacob omnes animae septem
46,²⁶ cunctae animae quae ingressae sunt cum Iacob in Aegyptum
et egressae de femore illius absque uxoribus filiorum sexaginta sex
46,²⁷ filii autem Ioseph qui nati sunt ei in terra Aegypti animae duae
omnis anima domus Iacob quae ingressa est Aegyptum fuere septuaginta
46,²⁸ misit autem Iudam ante se ad Ioseph ut nuntiaret ei et ille occurreret in Gessen
46,²⁹ quo cum pervenisset iuncto Ioseph curru suo ascendit obviam patri ad eundem locum

vidensque eum inruit super collum eius et inter amplexus flevit
46,³⁰dixitque pater ad Ioseph
iam laetus moriar quia vidi faciem tuam et superstitem te relinquo
46,³¹et ille locutus est ad fratres et ad omnem domum patris sui
ascendam et nuntiabo Pharaoni dicamque ei
fratres mei et domus patris mei qui erant in terra Chanaan venerunt ad me
46,³²et sunt viri pastores ovium curamque habent alendorum gregum
pecora sua et armenta et omnia quae habere potuerunt adduxerunt secum
46,³³cumque vocaverit vos et dixerit quod est opus vestrum
46,³⁴respondebitis viri pastores sumus servi tui ab infantia nostra usque in praesens et nos
et patres nostri
haec autem dicetis ut habitare possitis in terra Gessen
quia detestantur Aegyptii omnes pastores ovium
47,¹ ingressus ergo Ioseph nuntiavit Pharaoni dicens
pater meus et fratres oves eorum et armenta et cuncta quae possident venerunt de terra
Chanaan
et ecce consistunt in terra Gessen
47,²extremos quoque fratrum suorum quinque viros statuit coram rege
47,³quos ille interrogavit quid habetis operis
responderunt pastores ovium sumus servi tui et nos et patres nostri
47,⁴ad peregrinandum in terra tua venimus
quoniam non est herba gregibus servorum tuorum
ingravescente fame in regione Chanaan
petimusque ut esse nos iubeas servos tuos in terra Gessen
47,⁵dixit itaque rex ad Ioseph
pater tuus et fratres tui venerunt ad te
47,⁶terra Aegypti in conspectu tuo est
in optimo loco fac habitare eos et trade eis terram Gessen
quod si nosti esse in eis viros industrios constitue illos magistros pecorum meorum
47,⁷post haec introduxit Ioseph patrem suum ad regem et statuit eum coram eo
qui benedicens illi 47,⁸et interrogatus ab eo quot sunt dies annorum vitae tuae
47,⁹respondit dies peregrinationis vitae meae centum triginta annorum sunt parvi et mali
et non pervenerunt usque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt
47,¹⁰et benedicto rege egressus est foras
47,¹¹Ioseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in Aegypto

in optimo loco terrae solo Ramesses ut praeceperat Pharaonem
47,¹² et alebat eos omnemque domum patris sui praebens cibaria singulis
47,¹³ in toto enim orbe panis deerat
et oppresserat fames terram maxime Aegypti et Chanaan
47,¹⁴ e quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti
et intulit eam in aerarium regis
47,¹⁵ cumque defecisset emptoris pretium
venit cuncta Aegyptus ad Ioseph dicens
da nobis panes quare morimur coram te deficiente pecunia
47,¹⁶ quibus ille respondit
adducite pecora vestra et dabo vobis pro eis cibos si pretium non habetis
47,¹⁷ quae cum adduxissent
dedit eis alimenta pro equis et ovibus et bubus et asinis
sustentavitque eos illo anno pro commutatione pecorum
47,¹⁸ veneruntque anno secundo et dixerunt ei
non celamus dominum nostrum quod deficiente pecunia pecora simul defecerint
nec clam te est quod absque corporibus et terra nihil habeamus
47,¹⁹ cur ergo morimur te vidente
et nos et terra nostra tui erimus
eme nos in servitutem regiam
et praebe semina ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinem
47,²⁰ emit igitur Ioseph omnem terram Aegypti
vendentibus singulis possessiones suas prae magnitudine famis
subiecitque eam Pharaoni 47,²¹ et cunctos populos eius
a novissimis terminis Aegypti usque ad extremos fines eius
47,²² praeter terram sacerdotum quae a rege tradita fuerat eis
quibus et statuta cibaria ex horreis publicis praebebantur
et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas
47,²³ dixit ergo Ioseph ad populos
en ut cernitis et vos et terram vestram Pharaonem possidet
accipite semina et serite agros 47,²⁴ ut fruges habere possitis
quintam partem regi dabitis quattuor reliquas permitto vobis
in sementem et in cibos famulis et liberis vestris
47,²⁵ qui responderunt salus nostra in manu tua est
respiciat nos tantum dominus noster et laeti serviemus regi

47,²⁶ex eo tempore usque in praesentem diem in universa terra Aegypti regibus quinta pars solvitur
et factum est quasi in legem
absque terra sacerdotali quae libera ab hac condicione fuit
47,²⁷habitavit ergo Israhel in Aegypto
id est in terra Gessen et possedit eam
auctusque est et multiplicatus nimis
47,²⁸et vixit in ea decem et septem annis
factique sunt omnes dies vitae illius centum quadraginta septem annorum
47,²⁹cumque adpropinquare cerneret mortis diem
vocavit filium suum Ioseph et dixit ad eum
si inveni gratiam in conspectu tuo pone manum sub femore meo
et facies mihi misericordiam et veritatem
ut non sepelias me in Aegypto 47,³⁰sed dormiam cum patribus meis
et auferas me de hac terra condasque in sepulchro maiorum
cui respondit Ioseph ego faciam quod iussisti
47,³¹et ille iura ergo inquit mihi
quo iurante adoravit Israhel Deum conversus ad lectuli caput
48,¹ his ita transactis nuntiatum est Ioseph quod aegrotaret pater eius
qui adsumptis duobus filiis Manasse et Ephraim ire perrexit
48,²dictumque est seni ecce filius tuus Ioseph venit ad te
qui confortatus sedit in lectulo 48,³et ingresso ad se ait
Deus omnipotens apparuit mihi in Luza quae est in terra Chanaan
benedixitque mihi 48,⁴et ait
ego te augebo et multiplicabo et faciam in turbas populorum
daboque tibi terram hanc et semini tuo post te in possessionem sempiternam
48,⁵duo igitur filii tui qui nati sunt tibi in terra Aegypti antequam huc venirem ad te mei erunt
Ephraim et Manasses sicut Ruben et Symeon reputabuntur mihi
48,⁶reliquos autem quos genueris post eos tui erunt
et nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis
48,⁷mihi enim quando veniebam de Mesopotamiam mortua est Rahel in terra Chanaan in ipso itinere
eratque venum tempus et ingrediebar Ephratam
et sepelivi eam iuxta viam Ephratae quae alio nomine appellatur Bethleem

48,⁸videns autem filios eius dixit ad eum qui sunt isti
48,⁹respondit filii mei sunt quos dedit mihi Deus in hoc loco
adduc inquit eos ad me ut benedicam illis
48,¹⁰oculi enim Israhel caligabant prae nimia senectute et clare videre non poterat
adplicitosque ad se deosculatus et circumplexus 48,¹¹dixit ad filium
non sum fraudatus aspectu tuo
insuper ostendit mihi Deus semen tuum
48,¹²cumque tulisset eos Ioseph de gremio patris
adoravit pronus in terram
48,¹³et posuit Ephraim ad dexteram suam id est ad sinistram Israhel
Manassen vero in sinistra sua ad dexteram scilicet patris
adplicitque ambos ad eum
48,¹⁴qui extendens manum dextram posuit super caput Ephraim iunioris fratris
sinistram autem super caput Manasse qui maior natu erat commutans manus
48,¹⁵benedixitque Ioseph filio suo et ait
Deus in cuius conspectu ambulaverunt patres mei Abraham et Isaac
Deus qui pascit me ab adulescentia mea usque in praesentem diem
48,¹⁶angelus qui eruit me de cunctis malis
benedicat pueris et invocetur super eos nomen meum
nomina quoque patrum meorum Abraham et Isaac
et crescant in multitudinem super terram
48,¹⁷videns autem Ioseph quod posuisset pater suus dexteram manum super caput Ephraim
graviter accepit et adprehensam patris manum levare conatus est de capite Ephraim
et transferre super caput Manasse
48,¹⁸dixitque ad patrem
non ita convenit pater quia hic est primogenitus
pone dexteram tuam super caput eius
48,¹⁹qui rennuens ait scio fili mi scio
et iste quidem erit in populos et multiplicabitur
sed frater eius iunior maior illo erit
et semen illius crescet in gentes
48,²⁰benedixitque eis in ipso tempore dicens
in te benedicetur Israhel atque dicetur
faciat tibi Deus sicut Ephraim et sicut Manasse
constituitque Ephraim ante Manassen

48,²¹ et ait ad Ioseph filium suum
en ego morior et erit Deus vobiscum
reducetque vos ad terram patrum vestrorum
48,²² do tibi partem unam extra fratres tuos
quam tuli de manu Amorrei in gladio et arcu meo
49,¹ vocavit autem Iacob filios suos et ait eis
congregamini ut adnuntiem quae ventura sunt vobis diebus novissimis
49,² congregamini et audite filii Iacob
audite Israhel patrem vestrum
49,³ Ruben primogenitus meus
tu fortitudo mea et principium doloris mei
prior in donis maior imperio
49,⁴ effusus es sicut aqua non crescas
quia ascendisti cubile patris tui et maculasti stratum eius
49,⁵ Symeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia
49,⁶ in consilio eorum ne veniat anima mea
et in coetu illorum non sit gloria mea
quia in furore suo occiderunt virum et in voluntate sua suffoderunt murum
49,⁷ maledictus furor eorum quia pertinax
et indignatio illorum quia dura
dividam eos in Iacob et dispergam illos in Israhel
49,⁸ Iuda te laudabunt fratres tui
manus tua in cervicibus inimicorum tuorum
adorabunt te filii patris tui
49,⁹ catulus leonis Iuda a praeda fili mi ascendisti
requiescens accubuisti ut leo et quasi leaena quis suscitabit eum
49,¹⁰ non auferetur sceptrum de Iuda et dux de femoribus eius donec veniat qui mittendus
est et ipse erit expectatio gentium
49,¹¹ ligans ad vineam pullum suum et ad vitem o fili mi asinam suam
lavabit vino stolam suam et sanguine uvae pallium suum
49,¹² pulchriores oculi eius vino et dentes lacte candidiores
49,¹³ Zabulon in litore maris habitabit et in statione navium pertingens usque ad Sidonem
49,¹⁴ Isachar asinus fortis accubans inter terminos
49,¹⁵ vidit requiem quod esset bona et terram quod optima
et subposuit umerum suum ad portandum

factusque est tributis serviens
49,¹⁶Dan iudicabit populum suum sicut et alia tribus Israhel
49,¹⁷fiat Dan coluber in via cerastes in semita
mordens ungulas equi ut cadat ascensor eius retro
49,¹⁸salutare tuum expectabo Domine
49,¹⁹Gad accinctus proeliabitur ante eum et ipse accingetur retrorsum
49,²⁰Aser pinguis panis eius et praebebit delicias regibus
49,²¹Nephtalim cervus emissus et dans eloquia pulchritudinis
49,²²filius adcrecens Ioseph filius adcrecens et decorus aspectu
filiae discurrerunt super murum 49,²³sed exasperaverunt eum
et iurgati sunt invideruntque illi habentes iacula
49,²⁴sedit in forti arcus eius et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum illius per manus potentis Iacob
inde pastor egressus est lapis Israhel
49,²⁵Deus patris tui erit adiutor tuus et Omnipotens benedicet tibi
benedictionibus caeli desuper
benedictionibus abyssi iacentis deorsum
benedictionibus uberum et vulvae
49,²⁶benedictiones patris tui confortatae sunt benedictionibus patrum eius
donec veniret desiderium collium aeternorum
fiant in capite Ioseph et in vertice nazarei inter fratres suos
49,²⁷Beniamin lupus rapax mane comedet praedam et vespere dividet spolia
49,²⁸omnes hii in tribubus Israhel duodecim
haec locutus est eis pater suus
benedixitque singulis benedictionibus propriis 49,²⁹et praecepit eis dicens
ego congregor ad populum meum
sepelire me cum patribus meis in spelunca duplici
quae est in agro Ephron Hetthei 49,³⁰contra Mambre in terra Chanaan
quam emit Abraham cum agro ab Ephron Hettheo in possessionem sepulchri
49,³¹ibi sepelierunt eum et Sarram uxorem eius
ibi sepultus est Isaac cum Rebecca coniuge
ibi et Lia condita iacet
49,³²finitisque mandatis quibus filios instruebat
collegit pedes suos super lectulum et obiit
adpositusque est ad populum suum

50,¹ quod cernens Ioseph ruit super faciem patris
flens et deosculans eum
50,² praecepitque servis suis medicis ut aromatibus condirent patrem
50,³ quibus iussa explentibus transierunt quadraginta dies
iste quippe mos erat cadaverum conditorum
flevitque eum Aegyptus septuaginta diebus
50,⁴ et expleto planctus tempore locutus est Ioseph ad familiam Pharaonis
si inveni gratiam in conspectu vestro
loquimini in auribus Pharaonis
50,⁵ eo quod pater meus adiuraverit me dicens
en morior in sepulchro meo quod fodi mihi in terra Chanaan sepelies me
ascendam igitur et sepeliam patrem meum ac revertar
50,⁶ dixitque ei Pharao
ascende et sepeli patrem tuum sicut adiuratus es
50,⁷ quo ascendente ierunt cum eo omnes senes domus Pharaonis
cunctique maiores natu terrae Aegypti
50,⁸ domus Ioseph cum fratribus suis absque parvulis et gregibus atque armentis quae dere-
liquerant in terra Gessen
50,⁹ habuit quoque in comitatu currus et equites
et facta est turba non modica
50,¹⁰ veneruntque ad aream Atad quae sita est trans Iordanem
ubi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleverunt septem dies
50,¹¹ quod cum vidissent habitatores terrae Chanaan dixerunt
planctus magnus est iste Aegyptiis
et idcirco appellaverunt nomen loci illius Planctus Aegypti
50,¹² fecerunt ergo filii Iacob sicut praeceperat eis
50,¹³ et portantes eum in terram Chanaan sepelierunt in spelunca duplici
quam emerat Abraham cum agro in possessionem sepulchri ab Ephron Hettheo contra fa-
ciem Mambre
50,¹⁴ reversusque est Ioseph in Aegyptum cum fratribus suis et omni comitatu sepulto patre
50,¹⁵ quo mortuo timentes fratres eius et mutuo conloquentes
ne forte memor sit iniuriae quam passus est
et reddat nobis malum omne quod fecimus
50,¹⁶ mandaverunt ei pater tuus praecepit nobis antequam moreretur
50,¹⁷ ut haec tibi verbis illius diceremus

obsecro ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum
et peccati atque malitiae quam exercuerunt in te
nos quoque oramus ut servis Dei patris tui dimittas iniquitatem hanc
quibus auditis flevit Ioseph
50,¹⁸veneruntque ad eum fratres sui
et proni in terram dixerunt servi tui sumus
50,¹⁹quibus ille respondit
nolite timere num Dei possumus rennuere voluntatem
50,²⁰vos cogitastis de me malum et Deus vertit illud in bonum
ut exaltaret me sicut inpraesentiarum cernitis
et salvos faceret multos populos
50,²¹nolite metuere ego pascam vos et parvulos vestros
consolatusque est eos et blande ac leniter est locutus
50,²²et habitavit in Aegypto cum omni domo patris sui
vixitque centum decem annis
et vidit Ephraim filios usque ad tertiam generationem
filii quoque Machir filii Manasse nati sunt in genibus Ioseph
50,²³quibus transactis locutus est fratribus suis
post mortem meam Deus visitabit vos et ascendere faciet de terra ista
ad terram quam iuravit Abraham Isaac et Iacob
50,²⁴cumque adiurasset eos atque dixisset Deus visitabit vos
asportate vobiscum ossa mea de loco isto
50,²⁵mortuus est expletis centum decem vitae suae annis
et conditus aromatibus repositus est in loculo in Aegypto

EXPLICIT LIBER BRESITH ID EST GENESIS

INCIPIT LIBER ELLESMOTH ID EST EXODUS

1,¹ Haec sunt nomina filiorum Israhel
qui ingressi sunt Aegyptum cum Iacob
singuli cum domibus suis introierunt
1,²Ruben Symeon Levi Iuda 1,³Isachar Zabulon et Benjamin
1,⁴Dan et Nephtalim Gad et Aser
1,⁵erant igitur omnes animae eorum qui egressi sunt de femore Iacob septuaginta
Ioseph autem in Aegypto erat
1,⁶quo mortuo et universis fratribus eius omnique cognatione illa
1,⁷filiis Israhel creverunt et quasi germinantes multiplicati sunt
ac roborati nimis impleverunt terram
1,⁸surrexit interea rex novus super Aegyptum qui ignorabat Ioseph
1,⁹et ait ad populum suum
ecce populus filiorum Israhel multus et fortior nobis
1,¹⁰venite sapienter opprimamus eum
ne forte multiplicetur
et si ingruerit contra nos bellum
addatur inimicis nostris
expugnatisque nobis egrediatur e terra
1,¹¹praeposuit itaque eis magistros operum ut adfligerent eos oneribus
aedificaveruntque urbes tabernaculorum Pharaoni Phiton et Ramesses
1,¹²quantoque opprimebant eos tanto magis multiplicabantur et crescebant
1,¹³oderantque filios Israhel Aegyptii
et adfligebant inludentes eis
1,¹⁴atque ad amaritudinem perducebant vitam eorum
operibus duris luti et lateris
omnique famulatu quo in terrae operibus premebantur
1,¹⁵dixit autem rex Aegypti obsetricibus Hebraeorum
quarum una vocabatur Sefhra altera Phua 1,¹⁶praecipiens eis
quando obsetricabitis Hebraeas et partus tempus advenerit
si masculus fuerit interficite illum si femina reservate
1,¹⁷timuerunt autem obsetrices Deum

et non fecerunt iuxta praeceptum regis Aegypti sed conservabant mares
1,¹⁸ quibus ad se accersitis rex ait
quidnam est hoc quod facere voluistis ut pueros servaretis
1,¹⁹ quae responderunt
non sunt hebraeae sicut aegyptiae mulieres
ipsae enim obsetricandi habent scientiam
et priusquam veniamus ad eas pariunt
1,²⁰ bene ergo fecit Deus obsetricibus
et crevit populus confortatusque est nimis
1,²¹ et quia timuerant obsetrices Deum aedificavit illis domos
1,²² praecepit autem Pharaon omni populo suo dicens
quicquid masculini sexus natum fuerit in flumen proicite
quicquid feminei reservate
2,¹ egressus est post haec vir de domo Levi accepta uxore stirpis suae
2,² quae concepit et peperit filium
et videns eum elegantem abscondit tribus mensibus
2,³ cumque iam celare non posset
sumpsit fiscellam scirpeam et linivit eam bitumine ac pice
posuitque intus infantulum et exposuit eum in carecto ripae fluminis
2,⁴ stante procul sorore eius et considerante eventum rei
2,⁵ ecce autem descendebat filia Pharaonis ut lavaretur in flumine
et puellae eius gradiebantur per crepidinem alvei
quae cum vidisset fiscellam in papyrione
misit unam e famulis suis
et adlatam 2,⁶ aperiens cernensque in ea parvulum vagientem
miserta eius ait
de infantibus Hebraeorum est
2,⁷ cui soror pueri vis inquit ut vadam et vocem tibi hebraeam mulierem quae nutrire possit
infantulum
2,⁸ respondit vade
perrexit puella et vocavit matrem eius
2,⁹ ad quam locuta filia Pharaonis
accipe ait puerum istum et nutri mihi
ego tibi dabo mercedem tuam
suscepit mulier et nutritivum puerum

adultumque tradidit filiae Pharaonis
2,¹⁰quem illa adoptavit in locum filii
vocavitque nomen eius Mosi dicens quia de aqua tuli eum
2,¹¹in diebus illis postquam creverat Moses
egressus ad fratres suos vidit adflictionem eorum
et virum aegyptium percutientem quendam de Hebraeis fratribus suis
2,¹²cumque circumspexisset huc atque illuc
et nullum adesse vidisset
percussum Aegyptium abscondit sabulo
2,¹³et egressus die altero conspexit duos Hebraeos rixantes
dixitque ei qui faciebat iniuriam
quare percutis proximum tuum
2,¹⁴qui respondit quis constituit te principem et iudicem super nos
num occidere me tu dicis sicut occidisti Aegyptium
timuit Moses et ait quomodo palam factum est verbum istud
2,¹⁵audivitque Pharaon sermonem hunc et quaerebat occidere Mosen
qui fugiens de conspectu eius moratus est in terra Madian et sedit iuxta puteum
2,¹⁶erant sacerdoti Madian septem filiae
quae venerunt ad hauriendas aquas
et impletis canalibus adaquare cupiebant greges patris sui
2,¹⁷supervenere pastores et eiecerunt eas
surrexitque Moses et defensis puellis adaquavit oves earum
2,¹⁸quae cum revertissent ad Raguhel patrem suum dixit ad eas
cur velocius venistis solito
2,¹⁹responderunt vir aegyptius liberavit nos de manu pastorum
insuper et hausit aquam nobiscum potumque dedit ovibus
2,²⁰at ille ubi est inquit quare dimisistis hominem
vocate eum ut comedat panem
2,²¹iuravit ergo Moses quod habitaret cum eo
accepitque Sefforam filiam eius
2,²²quae peperit filium quem vocavit Gersam
dicens advena fui in terra aliena
2,²³post multum temporis mortuus est rex Aegypti
et ingemescentes filii Israhel propter opera vociferati sunt
ascenditque clamor eorum ad Deum ab operibus

2,²⁴et audivit gemitum eorum
ac recordatus foederis quod pepigerat cum Abraham et Isaac et Iacob
2,²⁵respexit filios Israhel et cognovit eos
3,¹ Moses autem pascebat oves Iethro cognati sui sacerdotis Madian
cumque minasset gregem ad interiora deserti
venit ad montem Dei Horeb
3,²apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi
et videbat quod rubus arderet et non conbureretur
3,³dixit ergo Moses vadam et videbo visionem hanc magnam quare non conburatur rubus
3,⁴cernens autem Dominus quod pergeret ad videndum
vocavit eum de medio rubi et ait
Moses Moses qui respondit adsum
3,⁵at ille ne adpropies inquit huc
solve calciamentum de pedibus tuis
locus enim in quo stas terra sancta est
3,⁶et ait ego sum Deus patris tui
Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob
abscondit Moses faciem suam non enim audebat aspicere contra Deum
3,⁷cui ait Dominus vidi adfflictionem populi mei in Aegypto
et clamorem eius audivi
propter duritiam eorum qui praesunt operibus
3,⁸et sciens dolorem eius descendi ut liberarem eum de manibus Aegyptiorum
et educerem de terra illa in terram bonam et spatiosam
in terram quae fluit lacte et melle
ad loca Chananei et Hetthei et Amorrei
Ferezei et Evei et Iebusei
3,⁹clamor ergo filiorum Israhel venit ad me
vidique adfflictionem eorum qua ab Aegyptiis opprimuntur
3,¹⁰sed veni mittam te ad Pharaonem
ut educas populum meum filios Israhel de Aegypto
3,¹¹dixit Moses ad Deum
quis ego sum ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israhel de Aegypto
3,¹²qui dixit ei ero tecum et hoc habebis signum quod miserim te
cum eduxeris populum de Aegypto
immolabis Deo super montem istum

3,¹³ait Moses ad Deum
ecce ego vadam ad filios Israhel et dicam eis
Deus patrum vestrorum misit me ad vos
si dixerint mihi quod est nomen eius quid dicam eis
3,¹⁴dixit Deus ad Mosen ego sum qui sum
ait sic dices filiis Israhel qui est misit me ad vos
3,¹⁵dixitque iterum Deus ad Mosen
haec dices filiis Israhel
Dominus Deus patrum vestrorum
Deus Abraham Deus Isaac et Deus Iacob misit me ad vos
hoc nomen mihi est in aeternum
et hoc memoriale meum in generationem et generatione
3,¹⁶vade congrega seniores Israhel et dices ad eos
Dominus Deus patrum vestrorum apparuit mihi
Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob dicens
visitans visitavi vos et omnia quae acciderunt vobis in Aegypto
3,¹⁷et dixi ut educam vos de adflictione Aegypti
in terram Chananei et Hetthei et Amorrei
Ferezei et Evei et Iebusei
ad terram fluentem lacte et melle
3,¹⁸et audient vocem tuam
ingredierisque tu et seniores Israhel ad regem Aegypti et dices ad eum
Dominus Deus Hebraeorum vocavit nos
ibimus viam trium dierum per solitudinem
ut immolemus Domino Deo nostro
3,¹⁹sed ego scio quod non dimittet vos rex Aegypti ut eatis
nisi per manum validam
3,²⁰extendam enim manum meam et percutiam Aegyptum
in cunctis mirabilibus meis quae facturus sum in medio eorum
post haec dimittet vos
3,²¹daboque gratiam populo huic coram Aegyptiis
et cum egrediemini non exhibitis vacui
3,²²sed postulabit mulier a vicina sua et ab hospita vasa argentea et aurea ac vestes
ponetisque eas super filios et filias vestras et spoliabitis Aegyptum
4,¹ respondens Moses ait

non credent mihi neque audient vocem meam
sed dicent non apparuit tibi Dominus
4,²dixit ergo ad eum
quid est hoc quod tenes in manu tua
respondit virga
4,³ait proice eam in terram
proiecit et versa est in colubrum ita ut fugeret Moses
4,⁴dixitque Dominus extende manum tuam et adprehende caudam eius
extendit et tenuit versaque est in virgam
4,⁵ut credant inquit quod apparuerit tibi Dominus Deus patrum tuorum
Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob
4,⁶dixitque Dominus rursum mitte manum in sinum tuum
quam cum misisset in sinum protulit leprosam instar nivis
4,⁷retrahe ait manum in sinum tuum
retraxit et protulit iterum et erat similis carni reliquae
4,⁸si non crediderint inquit tibi neque audierint sermonem signi prioris
credent verbo signi sequentis
4,⁹quod si nec duobus quidem his signis crediderint neque audierint vocem tuam
sume aquam fluminis et effunde eam super aridam
et quicquid hauseris de fluvio vertetur in sanguinem
4,¹⁰ait Moses obsecro Domine non sum eloquens
ab heri et nudius tertius et ex quo locutus es ad servum tuum
inpeditionis et tardioris linguae sum
4,¹¹dixit Dominus ad eum
quis fecit os hominis aut quis fabricatus est mutum et surdum videntem et caecum nonne
ego
4,¹²perge igitur et ego ero in ore tuo doceboque te quid loquaris
4,¹³at ille obsecro inquit Domine mitte quem missurus es
4,¹⁴iratus Dominus in Mosen ait
Aaron frater tuus Levites scio quod eloquens sit
ecce ipse egreditur in occursum tuum
vidensque te laetabitur corde
4,¹⁵loquere ad eum et pone verba mea in ore eius
ego ero in ore tuo et in ore illius
et ostendam vobis quid agere debeatis

4,¹⁶ ipse loquetur pro te ad populum et erit os tuum
tu autem eris ei in his quae ad Deum pertinent
4,¹⁷ virgam quoque hanc sume in manu tua in qua facturus es signa
4,¹⁸ abiit Moses et reversus est ad Iethro cognatum suum
dixitque ei vadam et revertar ad fratres meos in Aegyptum
ut videam si adhuc vivunt
cui ait Iethro vade in pace
4,¹⁹ dixit ergo Dominus ad Mosen in Madian
vade revertere in Aegyptum
mortui sunt omnes qui quaerebant animam tuam
4,²⁰ tulit Moses uxorem et filios suos
et inposuit eos super asinum
reversusque est in Aegyptum
portans virgam Dei in manu sua
4,²¹ dixitque ei Dominus revertenti in Aegyptum
vide ut omnia ostenta quae posui in manu tua facias coram Pharaone
ego indurabo cor eius et non dimittet populum
4,²² dicesque ad eum haec dicit Dominus
filius meus primogenitus meus Israhel
4,²³ dixi tibi dimitte filium meum ut serviat mihi
et noluisti dimittere eum
ecce ego interficiam filium tuum primogenitum
4,²⁴ cumque esset in itinere in diversorio
occurrit ei Dominus et volebat occidere eum
4,²⁵ tulit ilico Seffora acutissimam petram
et circumcidit praeputium filii sui
tetigitque pedes eius et ait
sponsus sanguinum tu mihi es
4,²⁶ et dimisit eum postquam dixerat sponsus sanguinum ob circumcisionem
4,²⁷ dixit autem Dominus ad Aaron
vade in occursum Mosi in deserto
qui perrexit ei obviam in montem Dei et osculatus est eum
4,²⁸ narravitque Moses Aaron omnia verba Domini quibus miserat eum
et signa quae mandaverat
4,²⁹ veneruntque simul et congregaverunt cunctos seniores filiorum Israhel

4,³⁰locutusque est Aaron omnia verba quae dixerat Dominus ad Mosen
et fecit signa coram populo 4,³¹et credidit populus
audieruntque quod visitasset Dominus filios Israhel
et quod respexisset ad afflictionem eorum
et proni adoraverunt
5,¹ post haec ingressi sunt Moses et Aaron et dixerunt Pharaoni
haec dicit Dominus Deus Israhel
dimitte populum meum ut sacrificet mihi in deserto
5,²at ille respondit
quis est Dominus ut audiam vocem eius et dimittam Israhel
nescio Dominum et Israhel non dimittam
5,³dixerunt Deus Hebraeorum vocavit nos
ut eamus viam trium dierum in solitudinem
et sacrificemus Domino Deo nostro
ne forte accidat nobis pestis aut gladius
5,⁴ait ad eos rex Aegypti
quare Moses et Aaron sollicitatis populum ab operibus suis
ite ad onera vestra
5,⁵dixitque Pharaon multus est populus terrae videtis quod turba succreverit
quanto magis si dederitis eis requiem ab operibus
5,⁶praecepit ergo in die illo praefectis operum et exactoribus populi dicens
5,⁷nequaquam ultra dabitur paleas populo
ad conficiendos lateres sicut prius
sed ipsi vadant et colligant stipulam
5,⁸et mensuram laterum quos prius faciebant inponetis super eos nec minuetis quicquam
vacant enim et idcirco vociferantur dicentes
eamus et sacrificemus Deo nostro
5,⁹opprimantur operibus et expleant ea
ut non adquiescant verbis mendacibus
5,¹⁰igitur egressi praefecti operum et exactores ad populum dixerunt
sic dicit Pharaon non do vobis paleas
5,¹¹ite et colligite sicubi invenire potueritis
nec minuetur quicquam de opere vestro
5,¹²dispersusque est populus per omnem terram Aegypti ad colligendas paleas
5,¹³praefecti quoque operum instabant dicentes

complete opus vestrum cotidie
ut prius facere solebatis quando dabantur vobis paleae
5,¹⁴flagellatique sunt qui praeerant operibus filiorum Israhel
ab exactoribus Pharaonis dicentibus
quare non impletis mensuram laterum sicut prius nec heri nec hodie
5,¹⁵veneruntque praepositi filiorum Israhel
et vociferati sunt ad Pharaonem dicentes
cur ita agis contra servos tuos
5,¹⁶paleae non dantur nobis et lateres similiter imperantur
en famuli tui flagellis caedimur
et iniuste agitur contra populum tuum
5,¹⁷qui ait vacatis otio et idcirco dicitis eamus et sacrificemus Domino
5,¹⁸ite ergo et operamini
paleae non dabuntur vobis
et reddetis consuetum numerum laterum
5,¹⁹videbantque se praepositi filiorum Israhel in malo
eo quod diceretur eis non minuetur quicquam de lateribus per singulos dies
5,²⁰ocurreruntque Mosi et Aaron qui stabant ex adverso egredientes a Pharaone
5,²¹et dixerunt ad eos videat Dominus et iudicet
quoniam fetere fecistis odorem nostrum coram Pharaone et servis eius
et praebuistis ei gladium ut occideret nos
5,²²reversusque Moses ad Dominum ait
Domine cur adflixisti populum istum
quare misisti me
5,²³ex eo enim quo ingressus sum ad Pharaonem ut loquerer nomine tuo
adflixit populum tuum et non liberasti eos
6,¹ dixit Dominus ad Mosen
nunc videbis quae facturus sum Pharaoni
per manum enim fortem dimittet eos
et in manu robusta eiciet illos de terra sua
6,²locutusque est Dominus ad Mosen dicens
ego Dominus 6,³qui apparui Abraham Isaac et Iacob in Deo omnipotente
et nomen meum Adonai non indicavi eis
6,⁴pepigi que cum eis foedus ut darem illis terram Chanaan
terram peregrinationis eorum in qua fuerunt advenae

6,⁵ego audivi gemitum filiorum Israhel quo Aegyptii oppresserunt eos
et recordatus sum pacti mei
6,⁶ideo dic filiis Israhel ego Dominus
qui educam vos de ergastulo Aegyptiorum
et eruam de servitute
ac redimam in brachio excelso
et iudiciis magnis
6,⁷et adsumam vos mihi in populum
et ero vester Deus scietisque quod ego sim Dominus Deus vester
qui eduxerim vos de ergastulo Aegyptiorum
6,⁸et induxerim in terram super quam levavi manum meam
ut darem eam Abraham Isaac et Iacob
daboque illam vobis possidendam ego Dominus
6,⁹narravit ergo Moses omnia filiis Israhel
qui non adquieverunt ei
propter angustiam spiritus et opus durissimum
6,¹⁰locutusque est Dominus ad Mosen dicens
6,¹¹ingredere et loquere ad Pharaon regem Aegypti
ut dimittat filios Israhel de terra sua
6,¹²respondit Moses coram Domino
ecce filii Israhel non me audiunt
et quomodo audiet me Pharaon
praesertim cum sim incircumcisis labiis
6,¹³locutus est Dominus ad Mosen et Aaron
et dedit mandatum ad filios Israhel
et ad Pharaon regem Aegypti
ut educerent filios Israhel de terra Aegypti
6,¹⁴isti sunt principes domorum per familias suas
filii Ruben primogeniti Israhelis
Enoch et Phallu Aesrom et Charmi
6,¹⁵hae cognationes Ruben
filii Symeon Iamuhel et Iamin et Aod
Iachin et Soer et Saul filius Chananitidis
hae progenies Symeon
6,¹⁶et haec nomina filiorum Levi per cognationes suas

Gerson et Caath et Merari
 anni autem vitae Levi fuerunt centum triginta septem
 6,¹⁷ filii Gerson Lobeni et Semei per cognationes suas
 6,¹⁸ filii Caath Amram et Isuar et Hebron et Ozihel
 annique vitae Caath centum triginta tres
 6,¹⁹ filii Merari Mooli et Musi
 hae cognationes Levi per familias suas
 6,²⁰ accepit autem Amram uxorem Iocabed patruelem suam
 quae peperit ei Aaron et Mosen
 fueruntque anni vitae Amram centum triginta septem
 6,²¹ filii quoque Isuar Core et Napheg et Zechri
 6,²² filii quoque Ozihel Misahel et Elsaphan et Sethri
 6,²³ accepit autem Aaron uxorem Elisabe filiam Aminadab sororem Naasson
 quae peperit ei Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar
 6,²⁴ filii quoque Core Asir et Helcana et Abiasab
 hae sunt cognationes Coritarum
 6,²⁵ at vero Eleazar filius Aaron accepit uxorem de filiabus Phutihel
 quae peperit ei Finees
 hii sunt principes familiarum leviticarum per cognationes suas
 6,²⁶ iste est Aaron et Moses quibus praecepit Dominus
 ut educerent filios Israhel de terra Aegypti per turmas suas
 6,²⁷ hii sunt qui loquuntur ad Pharaonem regem Aegypti
 ut educant filios Israhel de Aegypto
 iste Moses et Aaron
 6,²⁸ in die qua locutus est Dominus ad Mosen in terra Aegypti
 6,²⁹ et locutus est Dominus ad Mosen dicens
 ego Dominus loquere ad Pharaonem regem Aegypti omnia quae ego loquor tibi
 6,³⁰ et ait Moses coram Domino
 en incircumciscus labiis sum
 quomodo audiet me Pharaonem
 7,¹ dixitque Dominus ad Mosen
 ecce constitui te Deum Pharaonis
 Aaron frater tuus erit propheta tuus
 7,² tu loqueris omnia quae mando tibi
 ille loquetur ad Pharaonem

ut dimittat filios Israhel de terra sua
7,³sed ego indurabo cor eius
et multiplicabo signa et ostenta mea in terra Aegypti
7,⁴et non audiet vos
inmittamque manum meam super Aegyptum
et educam exercitum et populum meum filios Israhel de terra Aegypti
per iudicia maxima
7,⁵et scient Aegyptii quod ego sim Dominus
qui extenderim manum meam super Aegyptum
et eduxerim filios Israhel de medio eorum
7,⁶fecit itaque Moses et Aaron
sicut praeceperat Dominus ita egerunt
7,⁷erat autem Moses octoginta annorum
et Aaron octoginta trium
quando locuti sunt ad Pharaonem
7,⁸dixitque Dominus ad Mosen et Aaron
7,⁹cum dixerit vobis Pharao ostendite signa
dices ad Aaron tolle virgam tuam et proice eam coram Pharao ac vertatur in colubrum
7,¹⁰ingressi itaque Moses et Aaron ad Pharaonem
fecerunt sicut praeceperat Dominus
tulitque Aaron virgam coram Pharao et servis eius
quae versa est in colubrum
7,¹¹vocavit autem Pharao sapientes et maleficos
et fecerunt etiam ipsi per incantationes aegyptias et arcana quaedam similiter
7,¹²proieceruntque singuli virgas suas
quae versae sunt in dracones
sed devoravit virga Aaron virgas eorum
7,¹³induratumque est cor Pharaonis
et non audivit eos sicut praeceperat Dominus
7,¹⁴dixit autem Dominus ad Mosen
ingravatum est cor Pharaonis non vult dimittere populum
7,¹⁵vade ad eum mane
ecce egredietur ad aquas
et stabis in occursum eius super ripam fluminis
et virgam quae conversa est in draconem

tolles in manu tua 7,¹⁶dicesque ad eum
Dominus Deus Hebraeorum misit me ad te dicens
dimitte populum meum ut mihi sacrificet in deserto
et usque ad praesens audire noluisti
7,¹⁷haec igitur dicit Dominus
in hoc scies quod Dominus sim
ecce percutiam virga quae in manu mea est aquam fluminis
et vertetur in sanguinem
7,¹⁸pisces quoque qui sunt in fluvio morientur
et computrescent aquae
et adfligentur Aegyptii bibentes aquam fluminis
7,¹⁹dixit quoque Dominus ad Moysen
dic ad Aaron
tolle virgam tuam et extende manum tuam super aquas Aegypti
et super fluvios eorum et rivos ac paludes et omnes lacus aquarum
ut vertantur in sanguinem
et sit cruor in omni terra Aegypti
tam in ligneis vasis quam in saxeis
7,²⁰feceruntque ita Moyses et Aaron sicut praeceperat Dominus
et elevans virgam percussit aquam fluminis coram Pharao et servis eius
quae versa est in sanguinem
7,²¹et pisces qui erant in flumine mortui sunt
computruitque fluvius
et non poterant Aegyptii bibere aquam fluminis
et fuit sanguis in tota terra Aegypti
7,²²feceruntque similiter malefici Aegyptiorum incantationibus suis
et induratum est cor Pharaonis
nec audivit eos sicut praeceperat Dominus
7,²³avertitque se et ingressus est domum suam
nec adposuit cor etiam hac vice
7,²⁴foderunt autem omnes Aegyptii per circuitum fluminis aquam ut biberent
non enim poterant bibere de aqua fluminis
7,²⁵impletisque sunt septem dies postquam percussit Dominus fluvium
8,¹dixitque Dominus ad Moysen
ingredere ad Pharao et dices ad eum

haec dicit Dominus
dimitte populum meum ut sacrificet mihi
8,² sin autem nolueris dimittere
ecce ego percutiam omnes terminos tuos ranis
8,³ et ebulliet fluvius ranas
quae ascendent et ingredientur domum tuam
et cubiculum lectuli tui
et super stratum tuum
et in domos servorum tuorum
et in populum tuum et in furnos tuos
et in reliquias ciborum tuorum
8,⁴ et ad te et ad populum tuum
et ad omnes servos tuos intrabunt ranae
8,⁵ dixitque Dominus ad Mosen dic Aaron
extende manum tuam super fluvios et super rivos ac paludes
et educ ranae super terram Aegypti
8,⁶ extendit Aaron manum super aquas Aegypti
et ascenderunt ranae operueruntque terram Aegypti
8,⁷ fecerunt autem et malefici per incantationes suas similiter
eduxeruntque ranae super terram Aegypti
8,⁸ vocavit autem Pharaon Mosen et Aaron et dixit
orate Dominum ut auferat ranae a me et a populo meo
et dimittam populum ut sacrificet Domino
8,⁹ dixitque Moses Pharaoni
constitue mihi quando deprecer pro te et pro servis tuis et pro populo tuo
ut abigantur ranae a te et a domo tua et tantum in flumine remaneant
8,¹⁰ qui respondit cras
at ille iuxta verbum inquit tuum
ut scias quoniam non est sicut Dominus Deus noster
8,¹¹ et recedent ranae a te et a domo tua et a servis tuis et a populo tuo
tantum in flumine remanebunt
8,¹² egressique sunt Moses et Aaron a Pharaone
et clamavit Moses ad Dominum pro sponsione ranarum quam condixerat Pharaoni
8,¹³ fecitque Dominus iuxta verbum Mosi
et mortuae sunt ranae de domibus et de villis et de agris

8,¹⁴congregaveruntque eas in inensos aggeres et conputruit terra
8,¹⁵videns autem Pharaon quod data esset requies
ingravavit cor suum et non audivit eos sicut praeceperat Dominus
8,¹⁶dixitque Dominus ad Mosen loquere ad Aaron
extende virgam tuam et percute pulverem terrae
et sint scinifes in universa terra Aegypti
8,¹⁷feceruntque ita
et extendit Aaron manu virgam tenens
percussitque pulverem terrae
et facti sunt scinifes in hominibus et in iumentis
omnis pulvis terrae versus est in scinifes per totam terram Aegypti
8,¹⁸feceruntque similiter malefici incantationibus suis
ut educerent scinifes et non potuerunt
erantque scinifes tam in hominibus quam in iumentis
8,¹⁹et dixerunt malefici ad Pharaon digitus Dei est
induratumque est cor Pharaonis et non audivit eos sicut praeceperat Dominus
8,²⁰dixit quoque Dominus ad Mosen
consurge diluculo et sta coram Pharaone
egreditur enim ad aquas
et dices ad eum haec dicit Dominus
dimitte populum meum ut sacrificet mihi
8,²¹quod si non dimiseris eum
ecce ego inmittam in te et in servos tuos
et in populum tuum et in domos tuas omne genus muscarum
et implebuntur domus Aegyptiorum muscis diversi generis
et in universa terra in qua fuerint
8,²²faciamque mirabilem in die illa terram Gessen in qua populus meus est
ut non sint ibi muscae
et scias quoniam ego Dominus in medio terrae
8,²³ponamque divisionem inter populum meum et populum tuum
cras erit signum istud
8,²⁴fecitque Dominus ita
et venit musca gravissima in domos Pharaonis et servorum eius
et in omnem terram Aegypti
corruptaque est terra ab huiusmodi muscis

8,²⁵vocavit Pharaos Mosen et Aaron et ait eis
ite sacrificate Deo vestro in terra
8,²⁶et ait Moses non potest ita fieri
abominationes enim Aegyptiorum immolabimus Domino Deo nostro
quod si mactaverimus ea quae colunt Aegyptii coram eis
lapidibus nos obruent
8,²⁷via trium dierum pergemus in solitudine
et sacrificabimus Domino Deo nostro sicut praeceperit nobis
8,²⁸dixitque Pharaos
ego dimittam vos ut sacrificetis Domino Deo vestro in deserto
verumtamen longius ne abeatis rogate pro me
8,²⁹et ait Moses egressus a te orabo Dominum
et recedet musca a Pharaone et a servis et a populo eius cras
verumtamen noli ultra fallere
ut non dimittas populum sacrificare Domino
8,³⁰egressusque Moses a Pharaos oravit Dominum
8,³¹qui fecit iuxta verbum illius
et abstulit muscas a Pharaos et a servis et a populo eius
non superfuit ne una quidem
8,³²et ingravatum est cor Pharaonis
ita ut ne hac quidem vice dimitteret populum
9,¹dixit autem Dominus ad Mosen
ingredere ad Pharaonem et loquere ad eum
haec dicit Dominus Deus Hebraeorum
dimitte populum meum ut sacrificet mihi
9,²quod si adhuc rennuis et retines eos
9,³ecce manus mea erit super agros tuos
et super equos et asinos et camelos et boves et oves pestis valde gravis
9,⁴et faciet Dominus mirabile inter possessiones Israhel et possessiones Aegyptiorum
ut nihil omnino intereat ex his quae pertinent ad filios Israhel
9,⁵constituitque Dominus tempus dicens
cras faciet Dominus verbum istud in terra
9,⁶fecit ergo Dominus verbum hoc altero die
mortuaeque sunt omnia animantia Aegyptiorum
de animalibus vero filiorum Israhel nihil omnino periit

9,⁷et misit Pharao ad videndum
nec erat quicquam mortuum de his quae possidebat Israhel
ingravatumque est cor Pharaonis et non dimisit populum
9,⁸et dixit Dominus ad Mosen et Aaron
tollite plenas manus cineris de camino
et spargat illud Moses in caelum coram Pharao
9,⁹sitque pulvis super omnem terram Aegypti
erunt enim in hominibus et in iumentis vulnera et vesicae turgentes
in universa terra Aegypti
9,¹⁰tuleruntque cinerem de camino et steterunt contra Pharao
et sparsit illud Moses in caelum
factaque sunt vulnera vesicarum turgentium in hominibus et in iumentis
9,¹¹nec poterant malefici stare coram Mosen
propter vulnera quae in illis erant et in omni terra Aegypti
9,¹²induravitque Dominus cor Pharaonis
et non audivit eos sicut locutus est Dominus ad Mosen
9,¹³dixit quoque Dominus ad Mosen
mane consurge et sta coram Pharao et dices ad eum
haec dicit Dominus Deus Hebraeorum
dimitte populum meum ut sacrificet mihi
9,¹⁴quia in hac vice mittam omnes plagas meas super cor tuum
super servos tuos et super populum tuum
ut scias quod non sit similis mei in omni terra
9,¹⁵nunc enim extendens manum percutiam te et populum tuum peste
peribisque de terra
9,¹⁶idcirco autem posui te ut ostendam in te fortitudinem meam
et narretur nomen meum in omni terra
9,¹⁷adhuc retines populum meum et non vis eum dimittere
9,¹⁸en pluam hac ipsa hora cras grandinem multam nimis
qualis non fuit in Aegypto
a die qua fundata est usque in praesens tempus
9,¹⁹mitte ergo iam nunc et congrega iumenta tua et omnia quae habes in agro
homines enim et iumenta et universa quae inventa fuerint foris
nec congregata de agris
cecideritque super ea grando morientur

9,²⁰ qui timuit verbum Domini de servis Pharao
fecit confugere servos suos et iumenta in domos
9,²¹ qui autem neglexit sermonem Domini
dimisit servos suos et iumenta in agris
9,²² et dixit Dominus ad Mosen
extende manum tuam in caelum ut fiat grando in universa terra Aegypti
super homines et super iumenta
et super omnem herbam agri in terra Aegypti
9,²³ extenditque Moses virgam in caelum
et Dominus dedit tonitrua et grandinem
ac discurrentia fulgura super terram
pluitque Dominus grandinem super terram Aegypti
9,²⁴ et grando et ignis inmixta pariter ferebantur
tantaeque fuit magnitudinis
quanta ante numquam apparuit in universa terra Aegypti
ex quo gens illa condita est
9,²⁵ et percussit grando in omni terra Aegypti
cuncta quae fuerunt in agris
ab homine usque ad iumentum
cunctam herbam agri percussit grando
et omne lignum regionis confregit
9,²⁶ tantum in terra Gessen ubi erant filii Israhel grando non cecidit
9,²⁷ misitque Pharao et vocavit Mosen et Aaron dicens ad eos
peccavi etiam nunc
Dominus iustus ego et populus meus impii
9,²⁸ orate Dominum et desinant tonitrua Dei et grando
ut dimittam vos et nequaquam hic ultra maneatis
9,²⁹ ait Moses cum egressus fuero de urbe extendam palmas meas ad Dominum
et cessabunt tonitrua et grando non erit
ut scias quia Domini est terra
9,³⁰ novi autem quod et tu et servi tui necdum timeatis Dominum Deum
9,³¹ linum ergo et hordeum laesum est
eo quod hordeum esset virens
et linum iam folliculos germinaret
9,³² triticum autem et far non sunt laesa

quia serotina erant
9,³³egressusque Moses a Pharaone et ex urbe
tetendit manus ad Dominum
et cessaverunt tonitrua et grando
nec ultra stillavit pluvia super terram
9,³⁴videns autem Pharao quod cessasset pluvia et grando et tonitrua
auxit peccatum 9,³⁵et ingravatatum est cor eius et servorum illius et induratum nimis
nec dimisit filios Israhel sicut praeceperat Dominus per manum Mosi
10,¹ et dixit Dominus ad Mosen ingredi ad Pharao
ego enim induravi cor eius et servorum illius
ut faciam signa mea haec in eo
10,²et narres in auribus filii tui et nepotum tuorum
quotiens contriverim Aegyptios
et signa mea fecerim in eis
et sciatis quia ego Dominus
10,³introierunt ergo Moses et Aaron ad Pharaonem et dixerunt ad eum
haec dicit Dominus Deus Hebraeorum
usquequo non vis subici mihi
dimitte populum meum ut sacrificet mihi
10,⁴sin autem resistis et non vis dimittere eum
ecce ego inducam cras lucustam in fines tuos
10,⁵quae operiat superficiem terrae
nec quicquam eius appareat
sed comedatur quod residuum fuit grandini
conrodet enim omnia ligna quae germinant in agris
10,⁶et implebunt domos tuas et servorum tuorum et omnium Aegyptiorum
quantam non viderunt patres tui et avi
ex quo orti sunt super terram usque in praesentem diem
avertitque se et egressus est a Pharaone
10,⁷dixerunt autem servi Pharaonis ad eum
usquequo patiemur hoc scandalum
dimitte homines ut sacrificent Domino Deo suo
nonne vides quod perierit Aegyptus
10,⁸revocaveruntque Mosen et Aaron ad Pharaonem
qui dixit eis

ite sacrificate Domino Deo vestro
quinam sunt qui ituri sunt
10,⁹ait Moses cum parvulis nostris et senibus pergemus cum filiis et filiabus
cum ovibus et armentis
est enim sollemnitas Domini nostri
10,¹⁰et respondit
sic Dominus sit vobiscum quomodo ego dimittam vos et parvulos vestros
cui dubium est quod pessime cogitetis
10,¹¹non fiet ita
sed ite tantum viri et sacrificate Domino
hoc enim et ipsi petistis
statimque eiecti sunt de conspectu Pharaonis
10,¹²dixit autem Dominus ad Mosen
extende manum tuam super terram Aegypti ad lucustam ut ascendat super eam
et devoret omnem herbam quae residua fuit grandini
10,¹³extendit Moses virgam super terram Aegypti
et Dominus induxit ventum urentem tota illa die ac nocte
et mane facto ventus urens levavit lucustas
10,¹⁴quae ascenderunt super universam terram Aegypti
et sederunt in cunctis finibus Aegyptiorum innumerabiles
quales ante illud tempus non fuerant nec postea futurae sunt
10,¹⁵operueruntque universam superficiem terrae vastantes omnia
devorata est igitur herba terrae
et quicquid pomorum in arboribus fuit quae grando dimiserat
nihilque omnino virens relictum est
in lignis et in herbis terrae in cuncta Aegypto
10,¹⁶quam ob rem festinus Pharaeo vocavit Mosen et Aaron et dixit eis
peccavi in Dominum Deum vestrum et in vos
10,¹⁷sed nunc dimittite peccatum mihi etiam hac vice
et rogate Dominum Deum vestrum ut auferat a me mortem istam
10,¹⁸egressusque est de conspectu Pharaonis et oravit Dominum
10,¹⁹qui flare fecit ventum ab occidente vehementissimum
et arreptam lucustam proiecit in mare Rubrum
non remansit ne una quidem in cunctis finibus Aegypti
10,²⁰et induravit Dominus cor Pharaonis

nec dimisit filios Israhel
10,²¹ dixit autem Dominus ad Mosen
extende manum tuam in caelum
et sint tenebrae super terram Aegypti
tam densae ut palpari queant
10,²² extendit Moses manum in caelum
et factae sunt tenebrae horribiles in universa terra Aegypti
tribus diebus 10,²³ nemo vidit fratrem suum
nec movit se de loco in quo erat
ubicumque autem habitabant filii Israhel lux erat
10,²⁴ vocavitque Pharaos Mosen et Aaron et dixit eis
ite sacrificate Domino
oves tantum vestrae et armenta remaneant
parvuli vestri eant vobiscum
10,²⁵ ait Moses
hostias quoque et holocausta dabis nobis
quae offeramus Domino Deo nostro
10,²⁶ cuncti greges pergant nobiscum
non remanebit ex eis ungula
quae necessaria sunt in cultum Domini Dei nostri
praesertim cum ignoremus quid debeat immolari
donec ad ipsum locum perveniamus
10,²⁷ induravit autem Dominus cor Pharaonis
et noluit dimittere eos
10,²⁸ dixitque Pharaos ad eum
recede a me cave ne ultra videas faciem meam
quocumque die apparueris mihi morieris
10,²⁹ respondit Moses ita fiat ut locutus es
non videbo ultra faciem tuam
11,¹ et dixit Dominus ad Mosen
adhuc una plaga tangam Pharaonem et Aegyptum
et post haec dimittet vos et exire compellet
11,² dices ergo omni plebi
ut postulet vir ab amico suo et mulier a vicina sua vasa argentea et aurea
11,³ dabit autem Dominus gratiam populo coram Aegyptiis

fuitque Moses vir magnus valde in terra Aegypti
coram servis Pharaonis et omni populo
11,⁴et ait
haec dicit Dominus
media nocte egrediar in Aegyptum
11,⁵et morietur omne primogenitum in terra Aegyptiorum
a primogenito Pharaonis qui sedet in solio eius
usque ad primogenitum ancillae quae est ad molam
et omnia primogenita iumentorum
11,⁶eritque clamor magnus in universa terra Aegypti
qualis nec ante fuit nec postea futurus est
11,⁷apud omnes autem filios Israhel non muttiet canis
ab homine usque ad pecus
ut sciatis quanto miraculo dividat Dominus Aegyptios et Israhel
11,⁸descendentque omnes servi tui isti ad me
et adorabunt me dicentes
egredere tu et omnis populus qui subiectus est tibi
post haec egrediemur
11,⁹et exivit a Pharaone iratus nimis
dixit autem Dominus ad Mosen
non audiet vos Pharaonis
ut multa signa fiant in terra Aegypti
11,¹⁰Moses autem et Aaron fecerunt omnia ostenta quae scripta sunt coram Pharaone
et induravit Dominus cor Pharaonis
nec dimisit filios Israhel de terra sua
12,¹dixit quoque Dominus ad Mosen et Aaron in terra Aegypti
12,²mensis iste vobis principium mensuum
primus erit in mensibus anni
12,³loquimini ad universum coetum filiorum Israhel et dicite eis
decima die mensis huius
tollat unusquisque agnum per familias et domos suas
12,⁴sin autem minor est numerus
ut sufficere possit ad vescendum agnum
adsumet vicinum suum qui iunctus est domui eius
iuxta numerum animarum quae sufficere possunt ad esum agni

12,⁵erit autem agnus absque macula masculus anniculus
iuxta quem ritum tolletis et hedum
12,⁶et servabitis eum usque ad quartamdecimam diem mensis huius
immolabitque eum universa multitudo filiorum Israhel ad vesperam
12,⁷et sument de sanguine ac ponent super utrumque postem
et in superliminaribus domorum in quibus comedent illum
12,⁸et edent carnes nocte illa assas igni
et azymos panes cum lactucis agrestibus
12,⁹non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua
sed assum tantum igni
caput cum pedibus eius et intestinis vorabitis
12,¹⁰nec remanebit ex eo quicquam usque mane
si quid residui fuerit igne conburetis
12,¹¹sic autem comedetis illum
renes vestros accingetis
calciamenta habebitis in pedibus
tenentes baculos in manibus
et comedetis festinantes
est enim phase id est transitus Domini
12,¹²et transibo per terram Aegypti nocte illa
percutiamque omne primogenitum in terra Aegypti
ab homine usque ad pecus
et in cunctis diis Aegypti faciam iudicia ego Dominus
12,¹³erit autem sanguis vobis in signum in aedibus in quibus eritis
et videbo sanguinem ac transibo vos
nec erit in vobis plaga disperdens
quando percussero terram Aegypti
12,¹⁴habebitis autem hanc diem in monumentum
et celebrabitis eam sollemnem Domino
in generationibus vestris cultu sempiterno
12,¹⁵septem diebus azyma comedetis
in die primo non erit fermentum in domibus vestris
quicumque comederit fermentatum peribit anima illa de Israhel
a primo die usque ad diem septimum
12,¹⁶dies prima erit sancta atque sollemnis

et dies septima eadem festivitate venerabilis
nihil operis facietis in eis exceptis his quae ad vescendum pertinent
12,¹⁷et observabitis azyma
in eadem enim ipsa die educam exercitum vestrum de terra Aegypti
et custodietis diem istum in generationes vestras ritu perpetuo
12,¹⁸primo mense quartadecima die mensis ad vesperam comedetis azyma
usque ad diem vicesimam primam eiusdem mensis ad vesperam
12,¹⁹septem diebus fermentum non invenietur in domibus vestris
qui comederit fermentatum peribit anima eius de coetu Israhel
tam de advenis quam de indigenis terrae
12,²⁰omne fermentatum non comedetis
in cunctis habitaculis vestris edetis azyma
12,²¹vocavit autem Moses omnes seniores filiorum Israhel et dixit ad eos
ite tollentes animal per familias vestras immolate phase
12,²²fasciculumque hysopi tinguite sanguine qui est in limine
et aspergite ex eo superliminare et utrumque postem
nullus vestrum egrediatur ostium domus suae usque mane
12,²³transibit enim Dominus percutiens Aegyptios
cumque viderit sanguinem in superliminari et in utroque poste
transcendet ostium et non sinet percussorem ingredi domos vestras et laedere
12,²⁴custodi verbum istud legitimum tibi et filiis tuis usque in aeternum
12,²⁵cumque introieritis terram quam Dominus daturus est vobis ut pollicitus est
observabitis caerimonias istas
12,²⁶et cum dixerint vobis filii vestri quae est ista religio
12,²⁷dicetis eis victima transitus Domini est
quando transivit super domos filiorum Israhel in Aegypto
percutiens Aegyptios et domos nostras liberans
incurvatusque populus adoravit
12,²⁸et egressi filii Israhel fecerunt sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron
12,²⁹factum est autem in noctis medio
percussit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti
a primogenito Pharaonis qui sedebat in solio eius
usque ad primogenitum captivae quae erat in carcere
et omne primogenitum iumentorum
12,³⁰surrexitque Pharaon nocte et omnes servi eius cunctaque Aegyptus

et ortus est clamor magnus in Aegypto
neque enim erat domus in qua non iaceret mortuus
12,³¹vocatisque Mosen et Aaron nocte ait
surgite egredimini a populo meo et vos et filii Israhel
ite immolate Domino sicut dicitis
12,³²oves vestras et armenta adsumite ut petieratis
et abeuntes benedicite mihi
12,³³urguebantque Aegyptii populum de terra exire velociter dicentes omnes moriemur
12,³⁴tulit igitur populus conspersam farinam antequam fermentaretur
et ligans in palliis posuit super umeros suos
12,³⁵feceruntque filii Israhel sicut praeceperat Moses
et petierunt ab Aegyptiis vasa argentea et aurea vestemque plurimam
12,³⁶dedit autem Dominus gratiam populo coram Aegyptiis ut commodarent eis
et spoliaverunt Aegyptios
12,³⁷profectique sunt filii Israhel de Ramesse in Soccoth
sescenta ferme milia peditum virorum absque parvulis
12,³⁸sed et vulgus promiscuum innumerabile ascendit cum eis
oves et armenta et animantia diversi generis multa nimis
12,³⁹coxeruntque farinam quam dudum conspersam de Aegypto tulerant
et fecerunt subcinericios panes azymos
neque enim poterant fermentari
cogentibus exire Aegyptiis et nullam facere sinentibus moram
nec pulmenti quicquam occurrerant praeparare
12,⁴⁰habitatio autem filiorum Israhel qua manserant in Aegypto fuit quadringentorum tri-
ginta annorum
12,⁴¹quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus Domini de terra Aegypti
12,⁴²nox est ista observabilis Domini quando eduxit eos de terra Aegypti
hanc observare debent omnes filii Israhel in generationibus suis
12,⁴³dixitque Dominus ad Mosen et Aaron
haec est religio phase
omnis alienigena non comedet ex eo
12,⁴⁴omnis autem servus empticius circumcidetur et sic comedet
12,⁴⁵advena et mercennarius non edent ex eo
12,⁴⁶in una domo comedetur
nec efferetis de carnibus eius foras

nec os illius confringetis
12,⁴⁷omnis coetus filiorum Israhel faciet illud
12,⁴⁸quod si quis peregrinorum in vestram voluerit transire coloniam et facere phase Domi-
ni
circumcidetur prius omne masculinum eius et tunc rite celebrabit
eritque sicut indigena terrae
si quis autem circumcisis non fuerit non vescetur ex eo
12,⁴⁹eadem lex erit indigenae et colono qui peregrinatur apud vos
12,⁵⁰fecerunt omnes filii Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron
12,⁵¹et in eadem die eduxit Dominus filios Israhel de terra Aegypti per turmas suas
13,¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
13,²sanctifica mihi omne primogenitum quod aperit vulvam in filiis Israhel
tam de hominibus quam de iumentis mea sunt enim omnia
13,³et ait Moses ad populum
mementote diei huius in qua egressi estis de Aegypto et de domo servitutis
quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco isto
ut non comedatis fermentatum panem
13,⁴hodie egredimini mense novarum frugum
13,⁵cumque te introduxerit Dominus
in terram Chananei et Hetthei et Amorrei et Evei et Iebusei
quam iuravit patribus tuis ut daret tibi
terram fluentem lacte et melle
celebrabis hunc morem sacrorum mense isto
13,⁶septem diebus vesceris azymis
et in die septimo erit sollemnitas Domini
13,⁷azyma comedetis septem diebus
non apparebit apud te aliquid fermentatum nec in cunctis finibus tuis
13,⁸narrabisque filio tuo in die illo dicens
hoc est quod fecit Dominus mihi quando egressus sum de Aegypto
13,⁹et erit quasi signum in manu tua
et quasi monumentum ante oculos tuos
et ut lex Domini semper in ore tuo
in manu enim forti eduxit te Dominus de Aegypto
13,¹⁰custodies huiusmodi cultum statuto tempore a diebus in dies
13,¹¹cumque introduxerit te in terram Chananei

sicut iuravit tibi et patribus tuis
et dederit eam tibi
13,¹²separabis omne quod aperit vulvam Domino
et quod primitivum est in pecoribus tuis
quicquid habueris masculini sexus consecrabis Domino
13,¹³primogenitum asini mutabis ove
quod si non redemeris interficies
omne autem primogenitum hominis de filiis tuis pretio redimes
13,¹⁴cumque interrogaverit te filius tuus cras dicens quid est hoc respondebis ei
in manu forti eduxit nos Dominus de Aegypto de domo servitutis
13,¹⁵nam cum induratus esset Pharaos et nollet nos dimittere
occidit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti
a primogenito hominis usque ad primogenitum iumentorum
idcirco immolo Domino omne quod aperit vulvam masculini sexus
et omnia primogenita filiorum meorum redimo
13,¹⁶erit igitur quasi signum in manu tua
et quasi adpensum quid ob recordationem inter oculos tuos
eo quod in manu forti eduxerit nos Dominus de Aegypto
13,¹⁷igitur cum emisisset Pharaos populum
non eos duxit Dominus per viam terrae Philisthim quae vicina est
reputans ne forte paeniteret eum si vidisset adversum se bella consurgere
et reverteretur in Aegyptum
13,¹⁸sed circumduxit per viam deserti quae est iuxta mare Rubrum
et armati ascenderunt filii Israhel de terra Aegypti
13,¹⁹tulit quoque Moses ossa Ioseph secum
eo quod adiurasset filios Israhel dicens
visitabit vos Deus efferte ossa mea hinc vobiscum
13,²⁰profectique de Socoth castrametati sunt in Etham in extremis finibus solitudinis
13,²¹Dominus autem praecedebat eos ad ostendendam viam
per diem in columna nubis
et per noctem in columna ignis
ut dux esset itineris utroque tempore
13,²²numquam defuit columna nubis per diem
nec columna ignis per noctem coram populo
14,¹locutus est autem Dominus ad Mosen dicens

14,² loquere filiis Israhel
reversi castrametentur e regione Phiahiroth
quae est inter Magdolum et mare contra Beelsephon
in conspectu eius castra ponetis super mare
14,³ dicturusque est Pharao super filiis Israhel
coartati sunt in terra
conclusit eos desertum
14,⁴ et indurabo cor eius ac persequetur vos
et glorificabor in Pharao et in omni exercitu eius
scientque Aegyptii quia ego sum Dominus
feceruntque ita
14,⁵ et nuntiatum est regi Aegyptiorum quod fugisset populus
inmutatumque est cor Pharaonis et servorum eius super populo et dixerunt
quid volumus facere ut dimitteremus Israhel ne serviret nobis
14,⁶ iunxit ergo currum et omnem populum suum adsumpsit secum
14,⁷ tulitque sescentos currus electos
quicquid in Aegypto curruum fuit
et duces totius exercitus
14,⁸ induravitque Dominus cor Pharaonis regis Aegypti
et persecutus est filios Israhel
at illi egressi erant in manu excelsa
14,⁹ cumque persequerentur Aegyptii vestigia praecedentium
reppererunt eos in castris super mare
omnis equitatus et currus Pharaonis et universus exercitus
erant in Ahiroth contra Beelsephon
14,¹⁰ cumque adpropinquasset Pharao
levantes filii Israhel oculos viderunt Aegyptios post se et timuerunt valde
clamaveruntque ad Dominum 14,¹¹ et dixerunt ad Mosen
forsitan non erant sepulchra in Aegypto
ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine
quid hoc facere voluisti ut educeres nos ex Aegypto
14,¹² nonne iste est sermo quem loquebamur ad te in Aegypto dicentes
recede a nobis ut serviamus Aegyptiis
multo enim melius est servire eis quam mori in solitudine
14,¹³ et ait Moses ad populum nolite timere

state et videte magnalia Domini quae facturus est hodie
Aegyptios enim quos nunc videtis
nequaquam ultra videbitis usque in sempiternum
14,¹⁴Dominus pugnabit pro vobis et vos tacebitis
14,¹⁵dixitque Dominus ad Moysen quid clamas ad me
loquere filiis Israel ut proficiscantur
14,¹⁶tu autem eleva virgam tuam et extende manum super mare et divide illud
ut gradientur filii Israel in medio mari per siccum
14,¹⁷ego autem indurabo cor Aegyptiorum ut persequantur vos
et glorificabor in Pharaone et in omni exercitu eius
in curribus et in equitibus illius
14,¹⁸et scient Aegyptii quia ego sum Dominus
cum glorificatus fuero in Pharaone et in curribus atque in equitibus eius
14,¹⁹tollensque se angelus Dei qui praecedebat castra Israel abiit post eos
et cum eo pariter columna nubis
priora dimittens post tergum 14,²⁰stetit inter castra Aegyptiorum et castra Israel
et erat nubes tenebrosa et inluminans noctem
ut ad se invicem toto noctis tempore accedere non valerent
14,²¹cumque extendisset Moyses manum super mare
abstulit illud Dominus flante vento vehementi et urente tota nocte
et vertit in siccum divisaque est aqua
14,²²et ingressi sunt filii Israel per medium maris sicci
erat enim aqua quasi murus a dextra eorum et leva
14,²³persequentesque Aegyptii ingressi sunt post eos
omnis equitatus Pharaonis currus eius et equites per medium maris
14,²⁴iamque advenerat vigilia matutina
et ecce respiciens Dominus super castra Aegyptiorum per columnam ignis et nubis
interfecit exercitum eorum
14,²⁵et subvertit rotas curruum ferebanturque in profundum
dixerunt ergo Aegyptii fugiamus Israhelem
Dominus enim pugnat pro eis contra nos
14,²⁶et ait Dominus ad Moysen
extende manum tuam super mare ut revertantur aquae ad Aegyptios
super currus et equites eorum
14,²⁷cumque extendisset Moyses manum contra mare

reversum est primo diluculo ad priorem locum
fugientibusque Aegyptiis occurrerunt aquae
et involvit eos Dominus in mediis fluctibus
14,²⁸reversaeque sunt aquae
et operuerunt currus et equites cuncti exercitus Pharaonis
qui sequentes ingressi fuerant mare
ne unus quidem superfuit ex eis
14,²⁹filiis autem Israhel perrexerunt per medium sicci maris
et aquae eis erant quasi pro muro a dextris et a sinistris
14,³⁰liberavitque Dominus in die illo Israhel de manu Aegyptiorum
14,³¹et viderunt Aegyptios mortuos super litus maris
et manum magnam quam exercuerat Dominus contra eos
timuitque populus Dominum et crediderunt Domino et Mosi servo eius
15,¹ tunc cecinit Moses et filii Israhel carmen hoc Domino et dixerunt
Cantemus Domino gloriose enim magnificatus est
equum et ascensorem deiecit in mare
15,²fortitudo mea et laus mea Dominus
et factus est mihi in salutem
iste Deus meus et glorificabo eum
Deus patris mei et exaltabo eum
15,³Dominus quasi vir pugnator Omnipotens nomen eius
15,⁴currus Pharaonis et exercitum eius proiecit in mare
electi principes eius submersi sunt in mari Rubro
15,⁵abyssi operuerunt eos
descenderunt in profundum quasi lapis
15,⁶dextera tua Domine magnifice in fortitudine
dextera tua Domine percussit inimicum
15,⁷et in multitudine gloriae tuae deposuisti adversarios meos
misisti iram tuam quae devoravit eos ut stipulam
15,⁸et in spiritu furoris tui congregatae sunt aquae
stetit unda fluens
congregatae sunt abyssi in medio mari
15,⁹dixit inimicus persequar et conprehendam
dividam spolia implebitur anima mea
evaginabo gladium meum interficiet eos manus mea

15,¹⁰flavit spiritus tuus et operuit eos mare
submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus
15,¹¹quis similis tui in fortibus Domine quis similis tui
magnificus in sanctitate
terribilis atque laudabilis et faciens mirabilia
15,¹²extendisti manum tuam et devoravit eos terra
15,¹³dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti
et portasti eum in fortitudine tua ad habitaculum sanctum tuum
15,¹⁴adtenderunt populi et irati sunt
dolores obtinuerunt habitatores Philisthim
15,¹⁵tunc conturbati sunt principes Edom robustos Moab obtinuit tremor
obriguerunt omnes habitatores Chanaan
15,¹⁶inruat super eos formido et pavor in magnitudine brachii tui
fiant immobiles quasi lapis
donec pertranseat populus tuus Domine
donec pertranseat populus tuus iste quem possedisti
15,¹⁷introduces eos et plantabis in monte hereditatis tuae
firmissimo habitaculo tuo quod operatus es Domine
sanctuarium Domine quod firmaverunt manus tuae
15,¹⁸Dominus regnabit in aeternum et ultra
15,¹⁹ingressus est enim equus Pharao cum curribus et equitibus eius in mare
et reduxit super eos Dominus aquas maris
filii autem Israhel ambulaverunt per siccum in medio eius
15,²⁰sumpsit ergo Maria prophetis soror Aaron tympanum in manu
egressaeque sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris
15,²¹quibus praecinebat dicens
cantemus Domino gloriose enim magnificatus est
equum et ascensorem eius deiecit in mare
15,²²tulit autem Moses Israhel de mari Rubro et egressi sunt in desertum Sur
ambulaveruntque tribus diebus per solitudinem et non inveniebant aquam
15,²³et venerunt in Marath
nec poterant bibere aquas de Mara eo quod essent amarae
unde et congruum loco nomen inposuit
vocans illud Mara id est amaritudinem
15,²⁴et murmuravit populus contra Mosen dicens quid bibemus

15,²⁵at ille clamavit ad Dominum qui ostendit ei lignum
quod cum misisset in aquas in dulcedinem versae sunt
ibi constituit ei praecepta atque iudicia
et ibi temptavit eum 15,²⁶dicens
si audieris vocem Domini Dei tui
et quod rectum est coram eo feceris
et oboedieris mandatis eius
custodierisque omnia praecepta illius
cunctum languorem quem posui in Aegypto non inducam super te
ego enim Dominus sanator tuus
15,²⁷venerunt autem in Helim
ubi erant duodecim fontes aquarum et septuaginta palmae
et castrametati sunt iuxta aquas
16,¹ profectique sunt de Helim
et venit omnis multitudo filiorum Israhel in desertum Sin
quod est inter Helim et Sinai
quintodecimo die mensis secundi
postquam egressi sunt de terra Aegypti
16,²et murmuravit omnis congregatio filiorum Israhel
contra Moesen et contra Aaron in solitudine
16,³dixeruntque ad eos filii Israhel
utinam mortui essemus per manum Domini in terra Aegypti
quando sedebamus super ollas carnum
et comedebamus panes in saturitate
cur eduxistis nos in desertum istud
ut occideretis omnem multitudinem fame
16,⁴dixit autem Dominus ad Moesen
ecce ego pluam vobis panes de caelo
egredietur populus et colligat quae sufficiunt per singulos dies
ut temptem eum utrum ambulet in lege mea an non
16,⁵die autem sexta parent quod inferant
et sit duplum quam colligere solebant per singulos dies
16,⁶dixeruntque Moyses et Aaron ad omnes filios Israhel
vespere scietis quod Dominus eduxerit vos de terra Aegypti
16,⁷et mane videbitis gloriam Domini

audivit enim murmur vestrum contra Dominum
nos vero quid sumus quia mussitatis contra nos
16,⁸ et ait Moses
dabit Dominus vobis vespere carnes edere
et mane panes in saturitate
eo quod audierit murmurationes vestras
quibus murmurati estis contra eum
nos enim quid sumus
nec contra nos est murmur vestrum sed contra Dominum
16,⁹ dixitque Moses ad Aaron
dic universae congregationi filiorum Israhel
accedite coram Domino audivit enim murmur vestrum
16,¹⁰ cumque loqueretur Aaron ad omnem coetum filiorum Israhel
respexerunt ad solitudinem
et ecce gloria Domini apparuit in nube
16,¹¹ locutus est autem Dominus ad Mosen dicens
16,¹² audivi murmurationes filiorum Israhel
loquere ad eos
vespere comedetis carnes et mane saturabimini panibus
scietisque quod sim Dominus Deus vester
16,¹³ factum est ergo vespere et ascendens coturnix operuit castra
mane quoque ros iacuit per circuitum castrorum
16,¹⁴ cumque operuisset superficiem terrae
apparuit in solitudine minutum et quasi pilo tunsum
in similitudinem pruinae super terram
16,¹⁵ quod cum vidissent filii Israhel
dixerunt ad invicem man hu quod significat quid est hoc
ignorabant enim quid esset
quibus ait Moses
iste est panis quem dedit Dominus vobis ad vescendum
16,¹⁶ hic est sermo quem praecepit Dominus
colligat ex eo unusquisque quantum sufficiat ad vescendum
gomor per singula capita
iuxta numerum animarum vestrarum quae habitant in tabernaculo sic tolletis
16,¹⁷ feceruntque ita filii Israhel

et collegerunt alius plus alius minus
16,¹⁸et mensi sunt ad mensuram gomor
nec qui plus collegerat habuit amplius
nec qui minus paraverat repperit minus
sed singuli iuxta id quod edere poterant congregarunt
16,¹⁹dixitque Moses ad eos
nullus relinquat ex eo in mane
16,²⁰qui non audierunt eum
sed dimiserunt quidam ex eis usque mane
et scatere coepit vermibus atque conputruit
et iratus est contra eos Moses
16,²¹colligebant autem mane singuli quantum sufficere poterat ad vescendum
cumque incaluisset sol liquefiebat
16,²²in die vero sexta collegerunt cibos duplices
id est duo gomor per singulos homines
venerunt autem omnes principes multitudinis
et narraverunt Mosi
16,²³qui ait eis hoc est quod locutus est Dominus
requies sabbati sanctificata erit Domino
cras quodcumque operandum est facite
et quae coquenda sunt coquite
quicquid autem reliquum fuerit reponite usque in mane
16,²⁴feceruntque ita ut praeceperat Moses
et non conputruit neque vermis inventus est in eo
16,²⁵dixitque Moses
comedite illud hodie quia sabbatum est Domino
non inveniatur hodie in agro
16,²⁶sex diebus colligite
in die autem septimo sabbatum est Domino
idcirco non inveniatur
16,²⁷venit septima dies
et egressi de populo ut colligerent non invenerunt
16,²⁸dixit autem Dominus ad Mosen
usquequo non vultis custodire mandata mea et legem meam
16,²⁹videte quod Dominus dederit vobis sabbatum

et propter hoc tribuerit vobis die sexto cibos duplices
maneat unusquisque apud semet ipsum
nullus egrediatur de loco suo die septimo
16,³⁰et sabbatizavit populus die septimo
16,³¹appellavitque domus Israhel nomen eius man
quod erat quasi semen coriandri album
gustusque eius quasi similiae cum melle
16,³²dixit autem Moses
iste est sermo quem praecepit Dominus
imple gomor ex eo et custodiatur in futuras retro generationes
ut noverint panem quo alui vos in solitudine
quando educti estis de terra Aegypti
16,³³dixitque Moses ad Aaron
sume vas unum et mitte ibi man quantum potest capere gomor
et repone coram Domino ad servandum in generationes vestras
16,³⁴sicut praecepit Dominus Mosi
posuitque illud Aaron in tabernaculo reservandum
16,³⁵filii autem Israhel comederunt man quadraginta annis donec venirent in terram habita-
bilem
hoc cibo aliti sunt usquequo tangerent fines terrae Chanaan
16,³⁶gomor autem decima pars est oephi
17,¹igitur profecta omnis multitudo filiorum Israhel de deserto Sin
per mansiones suas iuxta sermonem Domini
castrametata est in Raphidim
ubi non erat aqua ad bibendum populo
17,²qui iurgatus contra Mosen ait
da nobis aquam ut bibamus
quibus respondit Moses
quid iurgamini contra me cur temptatis Dominum
17,³sitivit ergo populus ibi pro aquae penuria
et murmuravit contra Mosen dicens
cur nos exire fecisti de Aegypto
ut occideres et nos et liberos nostros ac iumenta siti
17,⁴clamavit autem Moses ad Dominum dicens
quid faciam populo huic

adhuc pauxillum et lapidabunt me
17,⁵ ait Dominus ad Mosen
antecede populum et sume tecum de senibus Israhel
et virgam qua percussisti fluvium tolle in manu tua et vade
17,⁶ en ego stabo coram te ibi super petram Horeb
percutiesque petram et exibat ex ea aqua ut bibat populus
fecit Moses ita coram senibus Israhel
17,⁷ et vocavit nomen loci illius Temptatio
propter iurgium filiorum Israhel
et quia temptaverunt Dominum dicentes
estne Dominus in nobis an non
17,⁸ venit autem Amalech et pugnat contra Israhel in Raphidim
17,⁹ dixitque Moses ad Iosue
elige viros et egressus pugna contra Amalech
cras ego stabo in vertice collis
habens virgam Dei in manu mea
17,¹⁰ fecit Iosue ut locutus ei erat Moses
et pugnavit contra Amalech
Moses autem et Aaron et Hur ascenderunt super verticem collis
17,¹¹ cumque levaret Moses manus vincebat Israhel
sin autem paululum remisisset superabat Amalech
17,¹² manus autem Mosi erant graves
sumentes igitur lapidem posuerunt subter eum in quo sedit
Aaron autem et Hur sustentabant manus eius ex utraque parte
et factum est ut manus ipsius non lassarentur usque ad occasum solis
17,¹³ fugavitque Iosue Amalech et populum eius in ore gladii
17,¹⁴ dixit autem Dominus ad Mosen
scribe hoc ob monumentum in libro
et trade auribus Iosue
delebo enim memoriam Amalech sub caelo
17,¹⁵ aedificavitque Moses altare
et vocavit nomen eius Dominus exaltatio mea dicens
17,¹⁶ quia manus solii Domini et bellum Dei erit contra Amalech a generatione in generatio-
nem
18,¹ cumque audisset Iethro sacerdos Madian cognatus Mosi

omnia quae fecerat Deus Mosi et Israhel populo suo
eo quod eduxisset Dominus Israhel de Aegypto
18,²tulit Sefforam uxorem Mosi quam remiserat 18,³et duos filios eius
quorum unus vocabatur Gersan
dicente patre advena fui in terra aliena
18,⁴alter vero Eliezer
Deus enim ait patris mei adiutor meus
et eruit me de gladio Pharaonis
18,⁵venit ergo Iethro cognatus Mosi
et filii eius et uxor ad Mosen in desertum
ubi erat castrametatus iuxta montem Dei
18,⁶et mandavit Mosi dicens
ego cognatus tuus Iethro venio ad te
et uxor tua et duo filii tui cum ea
18,⁷qui egressus in occursum cognati sui
adoravit et osculatus est eum
salutaveruntque se mutuo verbis pacificis
cumque intrasset tabernaculum
18,⁸narravit Moses cognato suo
cuncta quae fecerat Deus Pharaoni et Aegyptiis propter Israhel
universum laborem qui accidisset eis in itinere
quo liberarat eos Dominus
18,⁹laetatusque est Iethro super omnibus bonis quae fecerat Dominus Israheli
eo quod eruisset eum de manu Aegyptiorum 18,¹⁰et ait
benedictus Dominus qui liberavit vos de manu Aegyptiorum et de manu Pharaonis
qui eruit populum suum de manu Aegypti
18,¹¹nunc cognovi quia magnus Dominus super omnes deos
eo quod superbe egerint contra illos
18,¹²obtulit ergo Iethro cognatus Mosi holocausta et hostias Deo
veneruntque Aaron et omnes senes Israhel
ut comederent panem cum eo coram Domino
18,¹³altero autem die sedit Moses ut iudicaret populum
qui adsistebat Mosi de mane usque ad vesperam
18,¹⁴quod cum vidisset cognatus eius
omnia scilicet quae agebat in populo ait

quid est hoc quod facis in plebe
cur solus sedes
et omnis populus praestolatur de mane usque ad vesperam
18,¹⁵ cui respondit Moses
venit ad me populus quaerens sententiam Dei
18,¹⁶ cumque acciderit eis aliqua disceptatio
veniunt ad me ut iudicem inter eos
et ostendam praecepta Dei et leges eius
18,¹⁷ at ille non bonam inquit rem facis
18,¹⁸ stulto labore consumeris et tu et populus iste qui tecum est
ultra vires tuas est negotium
solus illud non poteris sustinere
18,¹⁹ sed audi verba mea atque consilia et erit Deus tecum
esto tu populo in his quae ad Deum pertinent
ut referas quae dicuntur ad eum
18,²⁰ ostendasque populo caerimonias et ritum colendi
viamque per quam ingredi debeant et opus quod facere
18,²¹ provide autem de omni plebe viros potentes et timentes Deum
in quibus sit veritas et qui oderint avaritiam
et constitue ex eis tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos
18,²² qui iudicent populum omni tempore
quicquid autem maius fuerit referant ad te
et ipsi minora tantummodo iudicent
leviusque tibi sit partito in alios onere
18,²³ si hoc feceris implebis imperium Dei
et praecepta eius poteris sustentare
et omnis hic populus revertetur cum pace ad loca sua
18,²⁴ quibus auditis Moses fecit omnia quae ille suggesserat
18,²⁵ et electis viris strenuis de cuncto Israhel
constituit eos principes populi
tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos
18,²⁶ qui iudicabant plebem omni tempore
quicquid autem gravius erat referebant ad eum
faciliora tantummodo iudicantes
18,²⁷ dimisitque cognatum qui reversus abiit in terram suam

19,¹ mense tertio egressionis Israhel de terra Aegypti in die hac
venerunt in solitudinem Sinai
19,² nam profecti de Raphidim et pervenientes usque in desertum Sinai castrametati sunt in
eodem loco
ibique Israhel fixit tentoria e regione montis
19,³ Moses autem ascendit ad Deum
vocavitque eum Dominus de monte et ait
haec dices domui Iacob et adnuntiabis filiis Israhel
19,⁴ vos ipsi vidistis quae fecerim Aegyptiis
quomodo portaverim vos super alas aquilarum et adsumpserim mihi
19,⁵ si ergo audieritis vocem meam
et custodieritis pactum meum
eritis mihi in peculium de cunctis populis
mea est enim omnis terra
19,⁶ et vos eritis mihi regnum sacerdotale et gens sancta
haec sunt verba quae loqueris ad filios Israhel
19,⁷ venit Moses et convocatis maioribus natu populi
exposuit omnes sermones quos mandaverat Dominus
19,⁸ responditque universus populus simul
cuncta quae locutus est Dominus faciemus
cumque rettulisset Moses verba populi ad Dominum
19,⁹ ait ei Dominus iam nunc veniam ad te in caligine nubis
ut audiat me populus loquentem ad te
et credat tibi in perpetuum
nuntiavit ergo Moses verba populi ad Dominum
19,¹⁰ qui dixit ei vade ad populum et sanctifica illos hodie et cras
laventque vestimenta sua
19,¹¹ et sint parati in diem tertium
die enim tertio descendet Dominus coram omni plebe super montem Sinai
19,¹² constituesque terminos populo per circuitum et dices
cavete ne ascendatis in montem
nec tangatis fines illius
omnis qui tetigerit montem morte morietur
19,¹³ manus non tanget eum
sed lapidibus opprimetur aut confodietur iaculis

sive iumentum fuerit sive homo non vivet
cum coeperit clangere bucina tunc ascendant in montem
19,¹⁴descenditque Moses de monte ad populum et sanctificavit eum
cumque lavissent vestimenta sua 19,¹⁵ait ad eos
estote parati in diem tertium
ne adpropinquetis uxoribus vestris
19,¹⁶iam advenerat tertius dies et mane inclaruerat
et ecce coeperunt audiri tonitrua ac micare fulgura
et nubes densissima operire montem
clangorque bucinæ vehementius perstrepebat
timuit populus qui erat in castris
19,¹⁷cumque eduxisset eos Moses in occursum Dei de loco castrorum
steterunt ad radices montis
19,¹⁸totus autem mons Sinai fumabat
eo quod descendisset Dominus super eum in igne
et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace
eratque mons omnis terribilis
19,¹⁹et sonitus bucinæ paulatim crescebat in maius et prolixius tendebatur
Moses loquebatur et Dominus respondebat ei
19,²⁰descenditque Dominus super montem Sinai in ipso montis vertice
et vocavit Mosen in cacumen eius
quo cum ascendisset 19,²¹dixit ad eum
descende et contestare populum
ne forte velint transcendere terminos ad videndum Dominum
et pereat ex eis plurima multitudo
19,²²sacerdotes quoque qui accedunt ad Dominum sanctificentur ne percutiat eos
19,²³dixitque Moses ad Dominum
non poterit vulgus ascendere in montem Sinai
tu enim testificatus es et iussisti dicens
pone terminos circa montem et sanctifica illum
19,²⁴cui ait Dominus vade descende
ascendesque tu et Aaron tecum
sacerdotes autem et populus ne transeant terminos
nec ascendant ad Dominum ne forte interficiat illos
19,²⁵descendit Moses ad populum et omnia narravit eis

20,¹ locutus quoque est Dominus cunctos sermones hos
20,² ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti de domo servitutis
20,³ non habebis deos alienos coram me
20,⁴ non facies tibi sculptile
neque omnem similitudinem quae est in caelo desuper et quae in terra deorsum
nec eorum quae sunt in aquis sub terra
20,⁵ non adorabis ea neque coles
ego sum Dominus Deus tuus fortis zelotes
visitans iniquitatem patrum in filiis
in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me
20,⁶ et faciens misericordiam in milia
his qui diligunt me et custodiunt praecepta mea
20,⁷ non adsumes nomen Domini Dei tui in vanum
nec enim habebit insontem Dominus eum qui adsumpserit nomen Domini Dei sui frustra
20,⁸ memento ut diem sabbati sanctifices
20,⁹ sex diebus operaberis et facies omnia opera tua
20,¹⁰ septimo autem die sabbati Domini Dei tui non facies omne opus
tu et filius tuus et filia tua
servus tuus et ancilla tua
iumentum tuum et advena qui est intra portas tuas
20,¹¹ sex enim diebus fecit Dominus caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt
et requievit in die septimo
idcirco benedixit Dominus diei sabbati et sanctificavit eum
20,¹² honora patrem tuum et matrem tuam
ut sis longevus super terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi
20,¹³ non occides
20,¹⁴ non moechaberis
20,¹⁵ non furtum facies
20,¹⁶ non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium
20,¹⁷ non concupisces domum proximi tui
nec desiderabis uxorem eius
non servum non ancillam non bovem non asinum nec omnia quae illius sunt
20,¹⁸ cunctus autem populus videbat voces et lampadas et sonitum bucinae
montemque fumantem
et perterriti ac pavore concussi

steterunt procul 20,¹⁹dicentes Mosi
loquere tu nobis et audiemus
non loquatur nobis Dominus ne forte moriamur
20,²⁰et ait Moses ad populum nolite timere
ut enim probaret vos venit Deus
et ut terror illius esset in vobis et non peccaretis
20,²¹stetitque populus de longe
Moses autem accessit ad caliginem in qua erat Deus
20,²²dixit praeterea Dominus ad Mosen
haec dices filiis Israhel
vos vidistis quod de caelo locutus sum vobis
20,²³non facietis mecum deos argenteos
nec deos aureos facietis vobis
20,²⁴altare de terra facietis mihi
et offeretis super eo holocausta et pacifica vestra
oves vestras et boves in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei
veniam ad te et benedicam tibi
20,²⁵quod si altare lapideum feceris mihi
non aedificabis illud de sectis lapidibus
si enim levaveris cultrum tuum super eo polluetur
20,²⁶non ascendes per gradus ad altare meum
ne reveletur turpitudine tua
21,¹ haec sunt iudicia quae propones eis
21,²si emeris servum hebraeum
sex annis serviet tibi
in septimo egredietur liber gratis
21,³cum quali veste intraverit cum tali exeat
si habens uxorem et uxor egredietur simul
21,⁴sin autem dominus dederit illi uxorem
et peperit filios et filias
mulier et liberi eius erunt domini sui
ipse vero exhibit cum vestitu suo
21,⁵quod si dixerit servus diligo dominum meum et uxorem ac liberos non egrediar liber
21,⁶offeret eum dominus diis
et adplicabitur ad ostium et postes

perforabitque aurem eius subula
et erit ei servus in saeculum
21,⁷ si quis vendiderit filiam suam in famulam
non egredietur sicut ancillae exire consuerunt
21,⁸ si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerit dimittet eam
populo autem alieno vendendi non habet potestatem si spreverit eam
21,⁹ si autem filio suo desponderit eam
iuxta morem filiarum faciet illi
21,¹⁰ quod si alteram ei acceperit
providebit puellae nuptias
et vestimenta et pretium pudicitiae non negabit
21,¹¹ si tria ista non fecerit egredietur gratis absque pecunia
21,¹² qui percusserit hominem volens occidere morte moriatur
21,¹³ qui autem non est insidiatus
sed Deus illum tradidit in manu eius
constituam tibi locum quo fugere debeat
21,¹⁴ si quis de industria occiderit proximum suum et per insidias
ab altari meo evelles eum ut moriatur
21,¹⁵ qui percusserit patrem suum et matrem morte moriatur
21,¹⁶ qui furatus fuerit hominem et vendiderit eum
convictus noxae morte moriatur
21,¹⁷ qui maledixerit patri suo et matri morte moriatur
21,¹⁸ si rixati fuerint viri
et percusserit alter proximum suum lapide vel pugno
et ille mortuus non fuerit sed iacuerit in lectulo
21,¹⁹ si surrexerit et ambulaverit foris super baculum suum
innocens erit qui percussit
ita tamen ut operas eius et inpensas in medicos restituat
21,²⁰ qui percusserit servum suum vel ancillam virga
et mortui fuerint in manibus eius criminis reus erit
21,²¹ si autem uno die supervixerit vel duobus
non subiacebit poenae quia pecunia illius est
21,²² si rixati fuerint viri et percusserit quis mulierem praegnantem
et abortivum quidem fecerit sed ipsa vixerit
subiacebit damno quantum expetierit maritus mulieris et arbitri iudicant

21,²³ sin autem mors eius fuerit subsecuta
reddet animam pro anima
21,²⁴ oculum pro oculo dentem pro dente
manum pro manu pedem pro pede
21,²⁵ adustionem pro adustione vulnus pro vulnere
livorem pro livore
21,²⁶ si percusserit quispiam oculum servi sui aut ancillae et luscus eos fecerit
dimittet liberos pro oculo quem eruit
21,²⁷ dentem quoque si excusserit servo vel ancillae suae
similiter dimittet eos liberos
21,²⁸ si bos cornu petierit virum aut mulierem et mortui fuerint
lapidibus obruetur et non comedentur carnes eius
dominusque bovis innocens erit
21,²⁹ quod si bos cornipeta fuerit ab heri et nudius tertius
et contestati sunt dominum eius nec reclusit eum
occideritque virum aut mulierem
et bos lapidibus obruetur et dominum illius occident
21,³⁰ quod si pretium ei fuerit inpositum
dabit pro anima sua quicquid fuerit postulat
21,³¹ filium quoque et filiam si cornu percusserit simili sententiae subiacebit
21,³² si servum ancillamque invaserit
triginta siclos argenti dabit domino
bos vero lapidibus opprimetur
21,³³ si quis aperuerit cisternam et foderit et non operuerit eam
cecideritque bos vel asinus in eam
21,³⁴ dominus cisternae reddet pretium iumentorum
quod autem mortuum est ipsius erit
21,³⁵ si bos alienus bovem alterius vulnerarit
et ille mortuus fuerit
vendent bovem vivum et dividunt pretium
cadaver autem mortui inter se dispertient
21,³⁶ sin autem sciebat quod bos cornipeta esset ab heri et nudius tertius
et non custodivit eum dominus suus
reddet bovem pro bove et cadaver integrum accipiet
22,¹ si quis furatus fuerit bovem aut ovem

et occiderit vel vendiderit
quinque boves pro uno bove restituet
et quattuor oves pro una ove
22,² si effringens fur domum sive suffodiens fuerit inventus
et accepto vulnere mortuus fuerit
percussor non erit reus sanguinis
22,³ quod si orto sole hoc fecerit
homicidium perpetravit et ipse morietur
si non habuerit quod pro furto reddat venundabitur
22,⁴ si inventum fuerit apud eum quod furatus est vivens sive bos sive asinus sive ovis
duplum restituet
22,⁵ si laeserit quispiam agrum vel vineam
et dimiserit iumentum suum ut depascatur aliena
quicquid optimum habuerit in agro suo vel in vinea
pro damni aestimatione restituet
22,⁶ si egressus ignis invenerit spinas
et comprehenderit acervos frugum
sive stantes segetes in agris
reddet damnum qui ignem succenderit
22,⁷ si quis commendaverit amico pecuniam aut vas in custodiam
et ab eo qui susceperat furto ablata fuerint
si invenitur fur duplum reddet
22,⁸ si latet dominus domus adplicabitur ad deos
et iurabit quod non extenderit manum in rem proximi sui 22,⁹ ad perpetranda fraudem
tam in bove quam in asino et ove ac vestimento
et quicquid damnum inferre potest
ad deos utriusque causa perveniet
et si illi iudicaverint duplum restituet proximo suo
22,¹⁰ si quis commendaverit proximo suo asinum bovem ovem et omne iumentum ad custodiam
et mortuum fuerit aut debilitatum vel captum ab hostibus
nullusque hoc viderit
22,¹¹ iusiurandum erit in medio
quod non extenderit manum ad rem proximi sui
suscipietque dominus iuramentum et ille reddere non cogetur

22,¹²quod si furto ablatum fuerit restituet damnum domino
22,¹³si comestum a bestia
deferet ad eum quod occisum est et non restituet
22,¹⁴qui a proximo suo quicquam horum mutuo postularit
et debilitatum aut mortuum fuerit domino non praesente reddere conpelletur
22,¹⁵quod si inpraesentiarum fuit dominus non restituet
maxime si conductum venerat pro mercede operis sui
22,¹⁶si seduxerit quis virginem necdum desponsatam et dormierit cum ea
dotabit eam et habebit uxorem
22,¹⁷si pater virginis dare noluerit
reddet pecuniam iuxta modum dotis quam virgines accipere consuerunt
22,¹⁸maleficos non patieris vivere
22,¹⁹qui coierit cum iumento morte moriatur
22,²⁰qui immolat diis occidetur praeter Domino soli
22,²¹advenam non contristabis neque adfliges eum
advenae enim et ipsi fuistis in terra Aegypti
22,²²viduae et pupillo non nocebitis
22,²³si laeseritis eos
vociferabuntur ad me et ego audiam clamorem eorum
22,²⁴et indignabitur furor meus
percutiamque vos gladio
et erunt uxores vestrae viduae
et filii vestri pupilli
22,²⁵si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum
non urgues eum quasi exactor nec usuris opprimes
22,²⁶si pignus a proximo tuo acceperis vestimentum
ante solis occasum redde ei
22,²⁷ipsum enim est solum quo operitur indumentum carnis eius
nec habet aliud in quo dormiat
si clamaverit ad me exaudiam eum quia misericors sum
22,²⁸diis non detrahes et principi populi tui non maledices
22,²⁹decimas tuas et primitias non tardabis offerre
primogenitum filiorum tuorum dabis mihi
22,³⁰de bubus quoque et ovibus similiter facies
septem diebus sit cum matre sua

die octavo reddes illum mihi
22,³¹ viri sancti eritis mihi
carnem quae a bestiis fuerit praegustata non comedetis sed proicietis canibus
23,¹ non suscipies vocem mendacii
nec iunges manum tuam ut pro impio dicas falsum testimonium
23,² non sequeris turbam ad faciendum malum
nec in iudicio plurimorum adquiesces sententiae ut a vero devies
23,³ pauperis quoque non misereberis in negotio
23,⁴ si occurreris bovi inimici tui aut asino erranti reduc ad eum
23,⁵ si videris asinum odientis te iacere sub onere
non pertransibis sed sublevabis cum eo
23,⁶ non declinabis in iudicio pauperis
23,⁷ mendacium fugies
insontem et iustum non occides
quia aversor impium
23,⁸ nec accipias munera quae excaecant etiam prudentes
et subvertunt verba iustorum
23,⁹ peregrino molestus non eris
scitis enim advenarum animas
quia et ipsi peregrini fuistis in terra Aegypti
23,¹⁰ sex annis seminabis terram tuam et congregabis fruges eius
23,¹¹ anno autem septimo dimittes eam et requiescere facies
ut comedant pauperes populi tui
et quicquid reliqui fuerit edant bestiae agri
ita facies in vinea et in oliveto tuo
23,¹² sex diebus operaberis
septima die cessabis
ut requiescat bos et asinus tuus
et refrigeretur filius ancillae tuae et advena
23,¹³ omnia quae dixi vobis custodite
et per nomen externorum deorum non iurabitis
neque audietur ex ore vestro
23,¹⁴ tribus vicibus per singulos annos mihi festa celebrabitis
23,¹⁵ sollemnitatem azymorum custodies
septem diebus comedes azyma sicut praecepi tibi

tempore mensis novorum quando egressus es de Aegypto
non apparebis in conspectu meo vacuus
23,¹⁶et sollemnitatem messis primitivorum operis tui quaecumque serueris in agro
sollemnitatem quoque in exitu anni
quando congregaveris omnes fruges tuas de agro
23,¹⁷ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram Domino Deo
23,¹⁸non immolabis super fermento sanguinem victimae meae
nec remanebit adeps sollemnitatis meae usque mane
23,¹⁹primitias frugum terrae tuae deferes in domum Domini Dei tui
nec coques hedum in lacte matris suae
23,²⁰ecce ego mittam angelum meum qui praecedat te et custodiat in via
et introducat ad locum quem paravi
23,²¹observa eum et audi vocem eius nec contemnendum putes
quia non dimittet cum peccaveritis
et est nomen meum in illo
23,²²quod si audieris vocem eius et feceris omnia quae loquor
inimicus ero inimicis tuis
et adfligam adfligentes te
23,²³praecedetque te angelus meus
et introducet te ad Amorreum et Hettheum et Ferezeum
Chananeumque et Eveum et Iebuseum
quos ego contribo
23,²⁴non adorabis deos eorum nec coles eos
non facies opera eorum
sed destrues eos et confringes statuas eorum
23,²⁵servietisque Domino Deo vestro
ut benedicam panibus tuis et aquis
et auferam infirmitatem de medio tui
23,²⁶non erit infecunda nec sterilis in terra tua
numerus dierum tuorum implebo
23,²⁷terrorem meum mittam in praecursum tuum
et occidam omnem populum ad quem ingredieris
cunctorumque inimicorum tuorum coram te terga vertam
23,²⁸emittens crabrones prius
qui fugabunt Eveum et Chananeum et Hettheum antequam introeas

23,²⁹ non eiciam eos a facie tua anno uno
ne terra in solitudinem redigatur
et crescant contra te bestiae
23,³⁰ paulatim expellam eos de conspectu tuo
donec augearis et possideas terram
23,³¹ ponam autem terminos tuos a mari Rubro usque ad mare Palestinorum
et a deserto usque ad Fluvium
tradam manibus vestris habitatores terrae
et eiciam eos de conspectu vestro
23,³² non inibis cum eis foedus nec cum diis eorum
23,³³ non habitent in terra tua
ne forte peccare te faciant in me
si servieris diis eorum quod tibi certo
erit in scandalum
24,¹ Mosi quoque dixit
ascende ad Dominum tu et Aaron Nadab et Abiu
et septuaginta senes ex Israhel
et adorabitis procul
24,² solusque Moses ascendet ad Dominum
et illi non adpropinquabunt
nec populus ascendet cum eo
24,³ venit ergo Moses et narravit plebi omnia verba Domini atque iudicia
responditque cunctus populus una voce
omnia verba Domini quae locutus est faciemus
24,⁴ scripsit autem Moses universos sermones Domini
et mane consurgens aedificavit altare ad radices montis
et duodecim titulos per duodecim tribus Israhel
24,⁵ misitque iuvenes de filiis Israhel
et obtulerunt holocausta
immolaveruntque victimas pacificas Domino vitulos
24,⁶ tulit itaque Moses dimidiam partem sanguinis et misit in crateras
partem autem residuam fudit super altare
24,⁷ adsumensque volumen foederis legit audiente populo
qui dixerunt
omnia quae locutus est Dominus faciemus

et erimus oboedientes
24,⁸ ille vero sumptum sanguinem respersit in populum et ait
hic est sanguis foederis quod pepigit Dominus vobiscum
super cunctis sermonibus his
24,⁹ ascenderuntque Moses et Aaron Nadab et Abiu
et septuaginta de senioribus Israhel
24,¹⁰ et viderunt Deum Israhel
sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphirini
et quasi caelum cum serenum est
24,¹¹ nec super eos qui procul recesserant de filiis Israhel misit manum suam
videruntque Deum et comederunt ac biberunt
24,¹² dixit autem Dominus ad Mosen
ascende ad me in montem et esto ibi
daboque tibi tabulas lapideas
et legem ac mandata quae scripsi ut doceas eos
24,¹³ surrexerunt Moses et Iosue minister eius
ascendensque Moses in montem Dei 24,¹⁴ senioribus ait
expectate hic donec revertamur ad vos
habetis Aaron et Hur vobiscum
si quid natum fuerit quaestionis referetis ad eos
24,¹⁵ cumque ascendisset Moses operuit nubes montem
24,¹⁶ et habitavit gloria Domini super Sinai tegens illum nube sex diebus
septimo autem die vocavit eum de medio caliginis
24,¹⁷ erat autem species gloriae Domini quasi ignis ardens
super verticem montis in conspectu filiorum Israhel
24,¹⁸ ingressusque Moses medium nebulae ascendit in montem
et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus
25,¹ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
25,² loquere filiis Israhel ut tollant mihi primitias
ab omni homine qui offert ultroneus accipietis eas
25,³ haec sunt autem quae accipere debetis
aurum et argentum et aes
25,⁴ hyacinthum et purpuram coccumque bis tinctum et byssum
pilos caprarum 25,⁵ et pelles arietum rubricatas
pelles ianthinas et ligna setthim

25,⁶oleum ad luminaria concinnanda
aromata in unguentum et thymiana boni odoris
25,⁷lapides onychinos et gemmas ad ornandum
ephod ac rationale
25,⁸facientque mihi sanctuarium et habitabo in medio eorum
25,⁹iuxta omnem similitudinem tabernaculi quod ostendam tibi
et omnium vasorum in cultum eius
sicque facietis illud
25,¹⁰arcam de lignis sethim conpingite
cuius longitudo habeat duos semis cubitos
latitudo cubitum et dimidium
altitudo cubitum similiter ac semissem
25,¹¹et deaurabis eam auro mundissimo intus et foris
faciesque supra coronam auream per circuitum
25,¹²et quattuor circulos aureos
quos pones per quattuor arcae angulos
duo circuli sint in latere uno et duo in altero
25,¹³facies quoque vectes de lignis sethim
et operies eos auro
25,¹⁴inducesque per circulos qui sunt in arcae lateribus ut portetur in eis
25,¹⁵qui semper erunt in circulis nec umquam extrahentur ab eis
25,¹⁶ponesque in arcam testificationem quam dabo tibi
25,¹⁷facies et propitiatorium de auro mundissimo
duos cubitos et dimidium tenebit longitudo eius
cubitum ac semissem latitudo
25,¹⁸duos quoque cherubin aureos et productiles facies ex utraque parte oraculi
25,¹⁹cherub unus sit in latere uno et alter in altero
25,²⁰utrumque latus propitiatorii tegant
expandentes alas et operientes oraculum
respiciantque se mutuo versis vultibus in propitiatorium
quo operienda est arca
25,²¹in qua pones testimonium quod dabo tibi
25,²²inde praecipiam et loquar ad te
supra propitiatorio scilicet ac medio duorum cherubin
qui erunt super arcam testimonii

cuncta quae mandabo per te filiis Israhel
25,²³ facies et mensam de lignis setthim
habentem duos cubitos longitudinis et in latitudine cubitum
et in altitudine cubitum ac semissem
25,²⁴ et inaurabis eam auro purissimo
faciesque illi labium aureum per circuitum
25,²⁵ et ipsi labio coronam interrasilem altam quattuor digitis
et super illam alteram coronam aureolam
25,²⁶ quattuor quoque circulos aureos praeparabis
et pones eos in quattuor angulis eiusdem mensae per singulos pedes
25,²⁷ subter coronam erunt circuli aurei
ut mittantur vectes per eos et possit mensa portari
25,²⁸ ipsosque vectes facies de lignis setthim
et circumdabis auro ad subvehendam mensam
25,²⁹ parabis et acetabula ac fialas turibula et cyatos
in quibus offerenda sunt libamina
ex auro purissimo
25,³⁰ et pones super mensam panes propositionis in conspectu meo semper
25,³¹ facies et candelabrum ductile de auro mundissimo
hastile eius et calamos
scyphos et spherulas ac lilia ex ipso procedentia
25,³² sex calami egredientur de lateribus
tres ex uno latere et tres ex altero
25,³³ tres scyphi quasi in nucis modum per calamos singulos
spherulaque simul et lilium
et tres similiter scyphi instar nucis in calamo altero
spherulaque et lilium
hoc erit opus sex calamorum qui producendi sunt de hastili
25,³⁴ in ipso autem candelabro erunt quattuor scyphi in nucis modum
spherulaeque per singulos et lilia
25,³⁵ spherula sub duobus calamis per tria loca
qui simul sex fiunt procedentes de hastili uno
25,³⁶ et sphaerae igitur et calami ex ipso erunt
universa ductilia de auro purissimo
25,³⁷ facies et lucernas septem et pones eas super candelabrum ut luceant ex adverso

25,³⁸emunctoria quoque et ubi quae emuncta sunt extinguantur fient de auro purissimo
25,³⁹omne pondus candelabri cum universis vasis suis
habebit talentum auri mundissimi
25,⁴⁰inspice et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est
26,¹ tabernaculum vero ita fiet
decem cortinas de bysso retorta et hyacintho ac purpura coccoque bis tincto
variatas opere plumario facies
26,²longitudo cortinae unius habebit viginti octo cubitos
latitudo quattuor cubitorum erit
unius mensurae fient universa tentoria
26,³quinque cortinae sibi iungentur mutuo
et aliae quinque nexu simili coherebunt
26,⁴ansulas hyacinthinas in lateribus ac summitatibus facies cortinarum
ut possint invicem copulari
26,⁵quinguagenas ansulas cortina habebit in utraque parte
ita insertas ut ansa contra ansam veniat
et altera alteri possit aptari
26,⁶facies et quinquaginta circulos aureos
quibus cortinarum vela iungenda sunt ut unum tabernaculum fiat
26,⁷facies et saga cilicina undecim ad operiendum tectum tabernaculi
26,⁸longitudo sagi unius habebit triginta cubitos
et latitudo quattuor
aequa erit mensura sagorum omnium
26,⁹e quibus quinque iunges seorsum
et sex sibi mutuo copulabis
ita ut sextum sagum in fronte tecti duplices
26,¹⁰facies et quinquaginta ansas in ora sagi unius ut coniungi cum altero queat
et quinquaginta ansas in ora sagi alterius ut cum altero copuletur
26,¹¹quinquaginta fibulas aeneas quibus iungantur ansae
et unum ex omnibus operimentum fiat
26,¹²quod autem superfuerit in sagis quae parantur tecto
id est unum sagum quod amplius est
ex medietate eius operies posteriora tabernaculi
26,¹³et cubitus ex una parte pendebit et alter ex altera
qui plus est in sagorum longitudine

utrumque latus tabernaculi protegens
26,¹⁴ facies et operimentum aliud tecto de pellibus arietum rubricatis
et super hoc rursum aliud operimentum de ianthinis pellibus
26,¹⁵ facies et tabulas stantes tabernaculi de lignis setthim
26,¹⁶ quae singulae denos cubitos in longitudine habeant
et in latitudine singulos ac semissem
26,¹⁷ in lateribus tabulae duae incastraturae fient
quibus tabula alteri tabulae conectatur
atque in hunc modum cunctae tabulae parabuntur
26,¹⁸ quarum viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad austrum
26,¹⁹ quibus quadraginta bases argenteas fundes
ut binae bases singulis tabulis per duos angulos subiciantur
26,²⁰ in latere quoque secundo tabernaculi quod vergit ad aquilonem
viginti tabulae erunt
26,²¹ quadraginta habentes bases argenteas
binae bases singulis tabulis subponentur
26,²² ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas
26,²³ et rursum alias duas
quae in angulis erigantur post tergum tabernaculi
26,²⁴ eruntque coniunctae a deorsum usque sursum
et una omnes compago retinebit
duabus quoque tabulis quae in angulis ponendae sunt similis iunctura servabitur
26,²⁵ et erunt simul tabulae octo
bases earum argenteae sedecim
duabus basibus per unam tabulam supputatis
26,²⁶ facies et vectes de lignis setthim quinque
ad continendas tabulas in uno latere tabernaculi
26,²⁷ et quinque alios in altero
et eiusdem numeri ad occidentalem plagam
26,²⁸ qui mittentur per medias tabulas a summo usque ad summum
26,²⁹ ipsasque tabulas deaurabis
et fundes eis anulos aureos
per quos vectes tabulata contineant
quos operies lamminis aureis
26,³⁰ et eriges tabernaculum iuxta exemplum quod tibi in monte monstratum est

26,³¹ facies et velum de hyacintho et purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta
opere plumario et pulchra varietate contextum
26,³² quod adpendes ante quattuor columnas de lignis setthim
quae ipsae quidem deauratae erunt
et habebunt capita aurea
sed bases argenteas
26,³³ inseretur autem velum per circulos
intra quod pones arcam testimonii
et quo sanctuarium et sanctuarii sanctuaria dividuntur
26,³⁴ pones et propitiatorium super arcam testimonii in sancta sanctorum
26,³⁵ mensamque extra velum
et contra mensam candelabrum in latere tabernaculi meridiano
mensa enim stabit in parte aquilonis
26,³⁶ facies et tentorium in introitu tabernaculi
de hyacintho et purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumarii
26,³⁷ et quinque columnas deaurabis lignorum setthim
ante quas ducetur tentorium
quarum erunt capita aurea et bases aeneae
27,¹ facies et altare de lignis setthim
quod habebit quinque cubitos in longitudine
et totidem in latitudine id est quadrum
et tres cubitos in altitudine
27,² cornua autem per quattuor angulos ex ipso erunt
et operies illud aere
27,³ faciesque in usus eius lebetas ad suscipiendos cineres
et forcipes atque fuscinulas et ignium receptacula
omnia vasa ex aere fabricabis
27,⁴ craticulamque in modum retis aeneam
per cuius quattuor angulos erunt quattuor anuli aenei
27,⁵ quos pones subter arulam altaris
eritque craticula usque ad altaris medium
27,⁶ facies et vectes altaris de lignis setthim duos
quos operies lamminis aeneis

27,⁷et induces per circulos
eruntque ex utroque latere altaris ad portandum
27,⁸non solidum sed inane et cavum intrinsecus facies illud
sicut tibi in monte monstratum est
27,⁹facies et atrium tabernaculi in cuius plaga australi contra meridiem
erunt tentoria de bysso retorta
centum cubitos unum latus tenebit in longitudine
27,¹⁰et columnas viginti cum basibus totidem aeneis
quae capita cum celaturis suis habebunt argentea
27,¹¹similiter in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum
columnae viginti et bases aeneae eiusdem numeri
et capita earum cum celaturis suis argentea
27,¹²in latitudine vero atrii quod respicit ad occidentem
erunt tentoria per quinquaginta cubitos
et columnae decem basesque totidem
27,¹³in ea quoque atrii latitudine quae respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt
27,¹⁴in quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabuntur
columnaeque tres et bases totidem
27,¹⁵et in latere altero erunt tentoria cubitos obtinentia quindecim
columnas tres et bases totidem
27,¹⁶in introitu vero atrii fiet tentorium cubitorum viginti
ex hyacintho et purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumarii
columnas habebit quattuor cum basibus totidem
27,¹⁷omnes columnae atrii per circuitum vestitae erunt argenti lamminis
capitibus argenteis et basibus aeneis
27,¹⁸in longitudine occupabit atrium cubitos centum
in latitudine quinquaginta
altitudo quinque cubitorum erit
fietque de bysso retorta et habebit bases aeneas
27,¹⁹cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et caerimonias
tam paxillos eius quam atrii ex aere facies
27,²⁰praecipe filiis Israhel
ut adferant tibi oleum de arboribus olivarum
purissimum piloque contusum

ut ardeat lucerna semper 27,²¹ in tabernaculo testimonii
extra velum quod oppansum est testimonio
et conlocabunt eam Aaron et filii eius
ut usque mane luceat coram Domino
perpetuus erit cultus per successiones eorum a filiis Israhel
28,¹ adplica quoque ad te Aaron fratrem tuum cum filiis suis de medio filiorum Israhel
ut sacerdotio fungantur mihi
Aaron Nadab et Abiu Eleazar et Ithamar
28,² faciesque vestem sanctam fratri tuo in gloriam et decorem
28,³ et loqueris cunctis sapientibus corde quos replevi spiritu prudentiae
ut faciant vestes Aaron in quibus sanctificatus ministret mihi
28,⁴ haec autem erunt vestimenta quae facient
rationale et superumerale
tunicam et lineam strictam
cidarim et balteum
facient vestimenta sancta Aaron fratri tuo et filiis eius
ut sacerdotio fungantur mihi
28,⁵ accipientque aurum et hyacinthum et purpuram
coccumque bis tinctum et byssum
28,⁶ facient autem superumerale de auro et hyacintho ac purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta opere polymito
28,⁷ duas oras iunctas habebit in utroque latere summitatum ut in unum redeant
28,⁸ ipsaque textura et cuncta operis varietas
erit ex auro et hyacintho et purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta
28,⁹ sumesque duos lapides onychinos et sculpes in eis nomina filiorum Israhel
28,¹⁰ sex nomina in lapide uno
et sex reliqua in altero
iuxta ordinem nativitatis eorum
28,¹¹ opere sculptoris et celatura gemmarii
sculpes eos nominibus filiorum Israhel
inclusos auro atque circumdatos
28,¹² et pones in utroque latere superumeralis memoriale filiis Israhel
portabitque Aaron nomina eorum coram Domino
super utrumque umerum ob recordationem

28,¹³ facies et uncinos ex auro
28,¹⁴ et duas catenulas auri purissimi
sibi invicem coherentes quas inseres uncinis
28,¹⁵ rationale quoque iudicii facies opere polymito
iuxta texturam superumeralis
ex auro hyacintho et purpura
coccoque bis tincto et bysso retorta
28,¹⁶ quadrangulum erit et duplex
mensuram palmi habebit tam in longitudine quam in latitudine
28,¹⁷ ponesque in eo quattuor ordines lapidum
in primo versu erit lapis sardius et topazius et zmaragdus
28,¹⁸ in secundo carbunculus sapphyrus et iaspis
28,¹⁹ in tertio ligyrius achates et amethystus
28,²⁰ in quarto chrysolitus onychinus et berillus
inclusi auro erunt per ordines suos
28,²¹ habebuntque nomina filiorum Israhel
duodecim nominibus celabuntur
singuli lapides nominibus singulorum per duodecim tribus
28,²² facies in rationali catenas sibi invicem coherentes ex auro purissimo
28,²³ et duos anulos aureos
quos pones in utraque rationalis summitate
28,²⁴ catenasque aureas iunges anulis qui sunt in marginibus eius
28,²⁵ et ipsarum catenarum extrema duobus copulabis uncinis
in utroque latere superumeralis quod rationale respicit
28,²⁶ facies et duos anulos aureos
quos pones in summitatibus rationalis
et in oris quae e regione sunt superumeralis
et posteriora eius aspiciunt
28,²⁷ nec non et alios duos anulos aureos
qui ponendi sunt in utroque latere superumeralis deorsum
quod respicit contra faciem iuncturae inferioris
ut aptari possit cum superumerali
28,²⁸ et stringatur rationale anulis suis cum anulis superumeralis vitta hyacinthina
ut maneat iunctura fabrefacta
et a se invicem rationale et superumerale nequeant separari

28,²⁹portabitque Aaron nomina filiorum Israhel
in rationali iudicii super pectus suum quando ingreditur sanctuarium
memoriale coram Domino in aeternum
28,³⁰pones autem in rationali iudicii doctrinam et veritatem
quae erunt in pectore Aaron quando ingreditur coram Domino
et gestabit iudicium filiorum Israhel in pectore suo in conspectu Domini semper
28,³¹facies et tunicam superumeralis totam hyacinthinam
28,³²in cuius medio supra erit capitium et ora per gyrum eius textilis
sicut fieri solet in extremis vestium partibus ne facile rumpatur
28,³³deorsum vero ad pedes eiusdem tunicae per circuitum
quasi mala punica facies
ex hyacintho et purpura et cocco bis tincto
mixtis in medio tintinabulis
28,³⁴ita ut tintinabulum sit aureum et malum
rursumque tintinabulum aliud aureum et malum punicum
28,³⁵et vestietur ea Aaron in officio ministerii
ut audiatur sonitus quando ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu Domini et non
moriatur
28,³⁶facies et lamminam de auro purissimo
in qua sculpes opere celatoris Sanctum Domino
28,³⁷ligabisque eam vitta hyacinthina
et erit super tiaram 28,³⁸inminens fronti pontificis
portabitque Aaron iniquitates eorum
quae obtulerint et sanctificaverint filii Israhel
in cunctis muneribus et donariis suis
erit autem lammina semper in fronte eius
ut placatus eis sit Dominus
28,³⁹stringesque tunicam bysso
et tiaram byssinam facies
et balteum opere plumarii
28,⁴⁰porro filiis Aaron tunicas lineas parabis
et balteos ac tiaras in gloriam et decorem
28,⁴¹vestiesque his omnibus Aaron fratrem tuum et filios eius cum eo
et cunctorum consecrabis manus
sanctificabisque illos ut sacerdotio fungantur mihi

28,⁴² facies et feminalia linea
ut operiant carnem turpitudinis suae
a renibus usque ad femina
28,⁴³ et utentur eis Aaron et filii eius
quando ingredientur tabernaculum testimonii
vel quando adpropinquant ad altare
ut ministrent in sanctuario
ne iniquitatis rei moriantur
legitimum sempiternum erit Aaron et semini eius post eum
29,¹ sed et hoc facies ut mihi in sacerdotio consecrentur
tolle vitulum de armento
et arietes duos immaculatos
29,² panesque azymos et crustula absque fermento
quae conspersa sint oleo
lagana quoque azyma oleo lita
de simila triticea cuncta facies
29,³ et posita in canistro offeres
vitulum autem et duos arietes
29,⁴ et Aaron ac filios eius adplicabis ad ostium tabernaculi testimonii
cumque laveris patrem cum filiis aqua
29,⁵ indues Aaron vestimentis suis
id est linea et tunica et superumerali et rationali quod constringes balteo
29,⁶ et pones tiaram in capite eius
et lamminam sanctam super tiaram
29,⁷ et oleum unctionis fundes super caput eius
atque hoc ritu consecrabitur
29,⁸ filios quoque illius adplicabis
et indues tunicis lineis cingesque balteo
29,⁹ Aaron scilicet et liberos eius
et inpones eis mitras
eruntque sacerdotes mei in religione perpetua
postquam initiaveris manus eorum
29,¹⁰ adplicabis et vitulum coram tabernaculo testimonii
inponentque Aaron et filii eius manus super caput illius
29,¹¹ et mactabis eum in conspectu Domini

iuxta ostium tabernaculi testimonii
29,¹²sumptumque de sanguine vituli pones super cornua altaris digito tuo
reliquum autem sanguinem fundes iuxta basim eius
29,¹³sumes et adipem totum qui operit intestina
et reticulum iecoris ac duos renes
et adipem qui super eos est
et offeres incensum super altare
29,¹⁴carnes vero vituli et corium et fimum
combures foris extra castra
eo quod pro peccato sit
29,¹⁵unum quoque arietem sumes
super cuius caput ponent Aaron et filii eius manus
29,¹⁶quem cum mactaveris
tolles de sanguine eius et fundes circa altare
29,¹⁷ipsum autem arietem secabis in frusta
lotaque intestina eius ac pedes pones super concisas carnes et super caput illius
29,¹⁸et offeres totum arietem in incensum super altare
oblatio est Domini odor suavissimus victimae Dei
29,¹⁹tolles quoque arietem alterum
super cuius caput Aaron et filii eius ponent manus
29,²⁰quem cum immolaveris sumes de sanguine ipsius
et pones super extremum dextrae auriculae Aaron et filiorum eius
et super pollices manus eorum et pedis dextri
fundesque sanguinem super altare per circuitum
29,²¹cumque tuleris de sanguine qui est super altare et de oleo unctionis
asperges Aaron et vestes eius
filios et vestimenta eorum
consecratisque et ipsis et vestibus
29,²²tolles adipem de ariete et caudam
et arvinam quae operit vitalia ac reticulum iecoris
et duos renes atque adipem qui super eos est
armumque dextrum
eo quod sit aries consecrationum
29,²³tortam panis unius
crustulum conspersum oleo

laganum de canistro azymorum quod positum est in conspectu Domini
29,²⁴ponesque omnia super manus Aaron et filiorum eius
et sanctificabis eos elevans coram Domino
29,²⁵suscipiesque universa de manibus eorum
et incendes super altare in holocaustum
odorem suavissimum in conspectu Domini quia oblatio eius est
29,²⁶sumes quoque pectusculum de ariete quo initiatus est Aaron
sanctificabisque illud elatum coram Domino
et cedet in partem tuam
29,²⁷sanctificabis et pectusculum consecratum
et armum quem de ariete separasti
29,²⁸quo initiatus est Aaron et filii eius
cedentque in partem Aaron et filiorum eius
iure perpetuo a filiis Israhel
quia primitiva sunt et initia de victimis eorum pacificis quae offerunt Domino
29,²⁹vestem autem sanctam qua utitur Aaron habebunt filii eius post eum
ut unguantur in ea et consecrentur manus eorum
29,³⁰septem diebus utetur illa qui pontifex pro eo fuerit constitutus de filiis eius
et qui ingredietur tabernaculum testimonii ut ministret in sanctuario
29,³¹arietem autem consecrationum tolles
et coques carnes eius in loco sancto
29,³²quibus vescetur Aaron et filii eius
panes quoque qui sunt in canistro
in vestibulo tabernaculi testimonii comedent
29,³³ut sit placabile sacrificium
et sanctificentur offerentium manus
alienigena non vescetur ex eis quia sancti sunt
29,³⁴quod si remanserit de carnibus consecratis
sive de panibus usque mane
conbures reliquias igni
non comedentur quia sanctificata sunt
29,³⁵omnia quae praecepi tibi facies super Aaron et filiis eius
septem diebus consecrabis manus eorum
29,³⁶et vitulum pro peccato offeres per singulos dies ad expiandum
mundabisque altare cum immolaris expiationis hostiam

et ungues illud in sanctificationem
29,³⁷septem diebus expiabis altare et sanctificabis
et erit sanctum sanctorum
omnis qui tetigerit illud sanctificabitur
29,³⁸hoc est quod facies in altari
agnos anniculos duos per singulos dies iugiter
29,³⁹unum agnum mane et alterum vespere
29,⁴⁰decimam partem similiae conspersae oleo tunso
quod habeat mensuram quartam partem hin
et vinum ad libandum eiusdem mensurae in agno uno
29,⁴¹alterum vero agnum offeres ad vesperam
iuxta ritum matutinae oblationis
et iuxta ea quae diximus
in odorem suavitatis 29,⁴²sacrificium Domino
oblatione perpetua in generationes vestras
ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino
ubi constituam ut loquar ad te
29,⁴³ibique praecipiam filiis Israhel
et sanctificabitur altare in gloria mea
29,⁴⁴sanctificabo et tabernaculum testimonii cum altari
et Aaron cum filiis eius ut sacerdotio fungantur mihi
29,⁴⁵et habitabo in medio filiorum Israhel
eroque eis Deus 29,⁴⁶et scient quia ego Dominus Deus eorum
qui eduxi eos de terra Aegypti
ut manerem inter illos ego Dominus Deus ipsorum
30,¹ facies quoque altare in adolendum thymiana de lignis sethim
30,²habens cubitum longitudinis et alterum latitudinis
id est quadrangulum
et duos cubitos in altitudine
cornua ex ipso procedent
30,³vestiesque illud auro purissimo
tam craticulam eius quam parietes per circuitum et cornua
faciesque ei coronam aureolam per gyrum
30,⁴et duos anulos aureos sub corona per singula latera
ut mittantur in eos vectes et altare portetur

30,⁵ ipsos quoque vectes facies de lignis setthim et inaurabis
30,⁶ ponesque altare contra velum quod ante arcam pendet testimonii
coram propitiatorio quo tegitur testimonium ubi loquar tibi
30,⁷ et adolebit incensum super eo Aaron suave fragrans mane
quando conponet lucernas incendet illud
30,⁸ et quando conlocat eas ad vesperum
uret thymiam sempiternum coram Domino in generationes vestras
30,⁹ non offeretis super eo thymiam compositionis alterius
nec oblationem et victimam nec liba libabitis
30,¹⁰ et deprecabitur Aaron super cornua eius semel per annum
in sanguine quod oblatum est pro peccato
et placabit super eo in generationibus vestris
sanctum sanctorum erit Domino
30,¹¹ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
30,¹² quando tuleris summam filiorum Israhel
iuxta numerum dabunt singuli pretium pro animabus suis Domino
et non erit plaga in eis cum fuerint recensiti
30,¹³ hoc autem dabit omnis qui transit ad nomen
dimidium sicli iuxta mensuram templi
siclus viginti obolos habet
media pars sicli offeretur Domino
30,¹⁴ qui habetur in numero a viginti annis et supra dabit pretium
30,¹⁵ dives non addet ad medium sicli
et pauper nihil minuet
30,¹⁶ susceptamque pecuniam quae conlata est a filiis Israhel
trades in usus tabernaculi testimonii
ut sit monumentum eorum coram Domino
et propitietur animabus illorum
30,¹⁷ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
30,¹⁸ facies et labium aeneum cum basi sua ad lavandum
ponesque illud inter tabernaculum testimonii et altare
et missa aqua 30,¹⁹ lavabunt in eo Aaron et filii eius manus suas ac pedes
30,²⁰ quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii
et quando accessuri ad altare
ut offerant in eo thymiam Domino 30,²¹ ne forte moriantur

legitimum sempiternum erit ipsi et semini eius per successiones
30,²²locutusque est Dominus ad Mosen 30,²³dicens
sume tibi aromata prima
et zmyrnae electae quingentos siclos
et cinnamomi medium id est ducentos quinquaginta
calami similiter ducentos quinquaginta
30,²⁴cassiae autem quingentos siclos in pondere sanctuarii
olei de olivetis mensuram hin
30,²⁵faciesque unctionis oleum sanctum
unguentum conpositum opere unguentarii
30,²⁶et ungues ex eo tabernaculum testimonii et arcam testamenti
30,²⁷mensamque cum vasis suis
candelabrum et utensilia eius
altaria thymiamatis 30,²⁸et holocausti
et universam supellectilem quae ad cultum eorum pertinent
30,²⁹sanctificabisque omnia et erunt sancta sanctorum
qui tetigerit ea sanctificabitur
30,³⁰Aaron et filios eius ungues
sanctificabisque eos ut sacerdotio fungantur mihi
30,³¹filiis quoque Israhel dices
hoc oleum unctionis sanctum erit mihi in generationes vestras
30,³²caro hominis non unguetur ex eo
et iuxta conpositionem eius non facietis aliud
quia sanctificatum est et sanctum erit vobis
30,³³homo quicumque tale conposuerit et dederit ex eo alieno exterminabitur de populo suo
30,³⁴dixitque Dominus ad Mosen
sume tibi aromata stacten et onycha
galbanen boni odoris et tus lucidissimum
aequalis ponderis erunt omnia
30,³⁵faciesque thymiama conpositum opere unguentarii
mixtum diligenter et purum et sanctificatione dignissimum
30,³⁶cumque in tenuissimum pulverem universa contuderis
pones ex eo coram testimonio tabernaculi
in quo loco apparebo tibi
sanctum sanctorum erit vobis thymiama

30,³⁷talem conpositionem non facietis in usus vestros quia sanctum est Domino
30,³⁸homo quicumque fecerit simile ut odore illius perfruatur peribit de populis suis
31,¹ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
31,²ecce vocavi ex nomine Beselehel filium Uri filii Hur de tribu Iuda
31,³et implevi eum spiritu Dei
sapientia intelligentia et scientia in omni opere
31,⁴ad excogitandum fabre quicquid fieri potest
ex auro et argento et aere
31,⁵marmore et gemmis et diversitate lignorum
31,⁶dedique ei socium Hooliab filium Achisamech de tribu Dan
et in corde omnis eruditi posui sapientiam
ut faciant cuncta quae praecepi tibi
31,⁷tabernaculum foederis et arcam testimonii
et propitiatorium quod super eam est
et cuncta vasa tabernaculi
31,⁸mensamque et vasa eius
candelabrum purissimum cum vasis suis
et altaria thymiamatis 31,⁹et holocausti
et omnia vasa eorum
labium cum basi sua
31,¹⁰vestes sanctas in ministerio Aaron sacerdoti et filiis eius
ut fungantur officio suo in sacris
31,¹¹oleum unctionis et thymiamata aromatum in sanctuario
omnia quae praecepi tibi facient
31,¹²et locutus est Dominus ad Mosen dicens
31,¹³loquere filiis Israhel et dices ad eos
videte ut sabbatum meum custodiatis
quia signum est inter me et vos in generationibus vestris
ut sciatis quia ego Dominus qui sanctifico vos
31,¹⁴custodite sabbatum
sanctum est enim vobis
qui polluerit illud morte morietur
qui fecerit in eo opus peribit anima illius de medio populi sui
31,¹⁵sex diebus facietis opus
in die septimo sabbatum est requies sancta Domino

omnis qui fecerit opus in hac die morietur
31,¹⁶custodiant filii Israhel sabbatum
et celebrent illud in generationibus suis
pactum est sempiternum 31,¹⁷inter me et filios Israhel
signumque perpetuum
sex enim diebus fecit Dominus caelum et terram
et in septimo ab opere cessavit
31,¹⁸dedit quoque Mosi conpletis huiuscemodi sermonibus in monte Sinai
duas tabulas testimonii lapideas scriptas digito Dei
32,¹ videns autem populus quod moram faceret descendendi de monte Moses
congregatus adversus Aaron ait
surge fac nobis deos qui nos praecedant
Mosi enim huic viro qui nos eduxit de terra Aegypti ignoramus quid acciderit
32,²dixitque ad eos Aaron
tollite inaures aureas de uxorum filiorumque et filiarum vestrarum auribus et adferte ad me
32,³fecit populus quae iusserat deferens inaures ad Aaron
32,⁴quas cum ille accepisset formavit opere fusorio
et fecit ex eis vitulum conflatilem
dixeruntque hii sunt dii tui Israhel qui te eduxerunt de terra Aegypti
32,⁵quod cum vidisset Aaron aedificavit altare coram eo
et praeconis voce clamavit dicens
cras sollemnitas Domini est
32,⁶surgentesque mane obtulerunt holocausta et hostias pacificas
et sedit populus comedere ac bibere et surrexerunt ludere
32,⁷locutus est autem Dominus ad Mosen
vade descende peccavit populus tuus quem eduxisti de terra Aegypti
32,⁸recesserunt cito de via quam ostendisti eis
feceruntque sibi vitulum conflatilem et adoraverunt
atque immolantes ei hostias dixerunt
isti sunt dii tui Israhel qui te eduxerunt de terra Aegypti
32,⁹rursumque ait Dominus ad Mosen
cerno quod populus iste durae cervicis sit
32,¹⁰dimitte me ut irascatur furor meus contra eos et deleam eos
faciamque te in gentem magnam
32,¹¹Moses autem orabat Dominum Deum suum dicens

cur Domine irascitur furor tuus contra populum tuum quem eduxisti de terra Aegypti
in fortitudine magna et in manu robusta
32,¹²ne quaeso dicant Aegyptii
callide eduxit eos ut interficeret in montibus et deleret e terra
quiescat ira tua et esto placabilis super nequitia populi tui
32,¹³recordare Abraham Isaac et Israhel servorum tuorum
quibus iurasti per temet ipsum dicens
multiplicabo semen vestrum sicut stellas caeli
et universam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro
et possidebitis eam semper
32,¹⁴placatusque est Dominus ne faceret malum quod locutus fuerat adversus populum su-
um
32,¹⁵et reversus est Moses de monte
portans duas tabulas testimonii manu
scriptas ex utraque parte 32,¹⁶et factas opere Dei
scriptura quoque Dei erat sculpta in tabulis
32,¹⁷audiens autem Iosue tumultum populi vociferantis dixit ad Mosen
ululatus pugnae auditur in castris
32,¹⁸qui respondit
non est clamor adhortantium ad pugnam
neque vociferatio compellentium ad fugam
sed vocem cantantium ego audio
32,¹⁹cumque adpropinquasset ad castra
vidit vitulum et choros
iratusque valde proiecit de manu tabulas
et confregit eas ad radices montis
32,²⁰arripiensque vitulum quem fecerant
conbusit et contrivit usque ad pulverem
quem sparsit in aqua et dedit ex eo potum filiis Israhel
32,²¹dixitque ad Aaron
quid tibi fecit hic populus ut induceres super eum peccatum maximum
32,²²cui ille respondit ne indignetur dominus meus
tu enim nosti populum istum quod pronus sit ad malum
32,²³dixerunt mihi fac nobis deos qui praecedant nos
huic enim Mosi qui nos eduxit de terra Aegypti nescimus quid acciderit

32,²⁴quibus ego dixi quis vestrum habet aurum
tulerunt et dederunt mihi
et proieci illud in ignem
egressusque est hic vitulus
32,²⁵videns ergo Moses populum quod esset nudatus
spoliaverat enim eum Aaron propter ignominiam sordis
et inter hostes nudum constituerat
32,²⁶et stans in porta castrorum ait
si quis est Domini iungatur mihi
congregatique sunt ad eum omnes filii Levi
32,²⁷quibus ait haec dicit Dominus Deus Israhel
ponat vir gladium super femur suum
ite et redite de porta usque ad portam per medium castrorum
et occidat unusquisque fratrem et amicum et proximum suum
32,²⁸fecerunt filii Levi iuxta sermonem Mosi
cecideruntque in die illo quasi tria milia hominum
32,²⁹et ait Moses
consecrastis manus vestras hodie Domino unusquisque in filio et fratre suo ut detur vobis
benedictio
32,³⁰facto autem die altero
locutus est Moses ad populum
peccastis peccatum maximum
ascendam ad Dominum
si quo modo eum quivero deprecari pro scelere vestro
32,³¹reversusque ad Dominum ait
obsecro peccavit populus iste peccatum magnum
feceruntque sibi deos aureos
aut dimitte eis hanc noxam
32,³²aut si non facis dele me de libro tuo quem scripsisti
32,³³cui respondit Dominus
qui peccaverit mihi delebo eum de libro meo
32,³⁴tu autem vade et duc populum istum quo locutus sum tibi
angelus meus praecedet te
ego autem in die ultionis visitabo et hoc peccatum eorum
32,³⁵percussit ergo Dominus populum pro reatu vituli quem fecit Aaron

33,¹ locutusque est Dominus ad Mosen
vade ascende de loco isto
tu et populus tuus quem eduxisti de terra Aegypti
in terram quam iuravi Abraham Isaac et Iacob dicens
semini tuo dabo eam
33,² et mittam praecursorem tui angelum
ut eiciam Chananeum et Amorreum et Heththeum et Ferezeum et Eveum et Iebuseum
33,³ et intres in terram fluentem lacte et melle
non enim ascendam tecum quia populus durae cervicis est
ne forte disperdam te in via
33,⁴ audiens populus sermonem hunc pessimum luxit
et nullus ex more indutus est cultu suo
33,⁵ dixitque Dominus ad Mosen
loquere filiis Israhel populus durae cervicis es
semel ascendam in medio tui et delebo te
iam nunc depone ornatum tuum ut sciam quid faciam tibi
33,⁶ deposuerunt ergo filii Israhel ornatum suum a monte Horeb
33,⁷ Moses quoque tollens tabernaculum tetendit extra castra procul
vocavitque nomen eius tabernaculum foederis
et omnis populus qui habebat aliquam quaestionem egrediebatur ad tabernaculum foederis
extra castra
33,⁸ cumque egrederetur Moses ad tabernaculum
surgebat universa plebs
et stabat unusquisque in ostio papilionis sui
aspiciebantque tergum Mosi donec ingrederetur tentorium
33,⁹ ingresso autem illo tabernaculum foederis
descendebat columna nubis et stabat ad ostium
loquebaturque cum Mosi
33,¹⁰ cernentibus universis quod columna nubis staret ad ostium tabernaculi
stabantque ipsi et adorabant per fores tabernaculorum suorum
33,¹¹ loquebatur autem Dominus ad Mosen facie ad faciem sicut loqui solet homo ad ami-
cum suum
cumque ille reverteretur in castra
minister eius Iosue filius Nun puer non recedebat de tabernaculo
33,¹² dixit autem Moses ad Dominum

praecipis ut educam populum istum et non indicas mihi quem missurus es mecum
praesertim cum dixeris novi te ex nomine et invenisti gratiam coram me
33,¹³ si ergo inveni gratiam in conspectu tuo ostende mihi viam tuam
ut sciam te et inveniam gratiam ante oculos tuos
respice populum tuum gentem hanc
33,¹⁴ dixitque Dominus facies mea praecedet te
et requiem dabo tibi
33,¹⁵ et ait Moses si non tu ipse praecedes ne educas nos de loco isto
33,¹⁶ in quo enim scire poterimus ego et populus tuus invenisse nos gratiam in conspectu
tuo
nisi ambulaveris nobiscum ut glorificemur ab omnibus populis qui habitant super terram
33,¹⁷ dixit autem Dominus ad Moysen
et verbum istud quod locutus es faciam
invenisti enim gratiam coram me
et te ipsum novi ex nomine
33,¹⁸ qui ait ostende mihi gloriam tuam
33,¹⁹ respondit ego ostendam omne bonum tibi
et vocabo in nomine Domini coram te
et miserebor cui voluero
et clemens ero in quem mihi placuerit
33,²⁰ rursumque ait non poteris videre faciem meam
non enim videbit me homo et vivet
33,²¹ et iterum ecce inquit est locus apud me
stabis super petram
33,²² cumque transibit gloria mea ponam te in foramine petrae
et protegam dextera mea donec transeam
33,²³ tollamque manum meam et videbis posteriora mea
faciem autem meam videre non poteris
34,¹ ac deinceps praecide ait tibi duas tabulas lapideas instar priorum
et scribam super eas verba quae habuerunt tabulae quas fregisti
34,² esto paratus mane ut ascendas statim in montem Sinai
stabisque mecum super verticem montis
34,³ nullus ascendant tecum
nec videatur quispiam per totum montem
boves quoque et oves non pascantur e contra

34,⁴excidit ergo duas tabulas lapideas quales ante fuerant
et de nocte consurgens ascendit in montem Sinai sicut ei praeceperat Dominus
portans secum tabulas
34,⁵cumque descendisset Dominus per nubem stetit Moses cum eo invocans nomen Domini
34,⁶quo transeunte coram eo ait
Dominator Domine Deus misericors et clemens patiens et multae miserationis ac verus
34,⁷qui custodis misericordiam in milia
qui aufers iniquitatem et scelera atque peccata
nullusque apud te per se innocens est
qui reddis iniquitatem patrum in filiis ac nepotibus
in tertiam et quartam progeniem
34,⁸festinusque Moses curvatus est pronus in terram et adorans 34,⁹ait
si inveni gratiam in conspectu tuo Domine
obsecro ut gradiaris nobiscum
populus enim durae cervicis est
et auferas iniquitates nostras atque peccata nosque possideas
34,¹⁰respondit Dominus ego inibo pactum
videntibus cunctis signa faciam
quae numquam sunt visa super terram nec in ullis gentibus
ut cernat populus in cuius es medio opus Domini terribile quod facturus sum
34,¹¹observa cuncta quae hodie mando tibi
ego ipse eiciam ante faciem tuam
Amorreum et Chananeum et Hettheum
Ferezeum quoque et Eveum et Iebuseum
34,¹²cave ne umquam cum habitatoribus terrae illius iungas amicitias quae tibi sint in rui-
nam
34,¹³sed aras eorum destrue
confringe statuas lucosque succide
34,¹⁴noli adorare deum alienum
Dominus Zelotes nomen eius Deus est aemulator
34,¹⁵ne ineas pactum cum hominibus illarum regionum
ne cum fornicati fuerint cum diis suis et adoraverint simulacra eorum
vocet te quispiam ut comedas de immolatis
34,¹⁶nec uxorem de filiabus eorum accipies filiis tuis
ne postquam ipsae fuerint fornicatae

fornicari faciant et filios tuos in deos suos
34,¹⁷ deos conflatiles non facies tibi
34,¹⁸ sollemnitatem azymorum custodies
septem diebus vesceris azymis
sicut praecepi tibi in tempore mensis novorum
mense enim verni temporis egressus es de Aegypto
34,¹⁹ omne quod aperit vulvam generis masculini meum erit
de cunctis animantibus tam de bubus quam de ovibus meum erit
34,²⁰ primogenitum asini redimes ove
sin autem nec pretium pro eo dederis occidetur
primogenitum filiorum tuorum redimes
nec apparebis in conspectu meo vacuus
34,²¹ sex diebus operaberis
die septimo cessabis arare et metere
34,²² sollemnitatem ebdomadarum facies tibi in primitiis frugum messis tuae triticeae
et sollemnitatem quando redeunte anni tempore cuncta conduntur
34,²³ tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum in conspectu omnipotentis
Domini Dei Israhel
34,²⁴ cum enim tulero gentes a facie tua et dilatavero terminos tuos
nullus insidiabitur terrae tuae
ascendente te et apprente in conspectu Domini Dei tui ter in anno
34,²⁵ non immolabis super fermento sanguinem hostiae meae
neque residebit mane de victima sollemnitatis phase
34,²⁶ primitias frugum terrae tuae offeres in domum Domini Dei tui
non coques hedum in lacte matris suae
34,²⁷ dixitque Dominus ad Mosen
scribe tibi verba haec quibus et tecum et cum Israhel pepigi foedus
34,²⁸ fecit ergo ibi cum Domino quadraginta dies et quadraginta noctes
panem non comedit et aquam non bibit
et scripsit in tabulis verba foederis decem
34,²⁹ cumque descenderet Moses de monte Sinai
tenebat duas tabulas testimonii
et ignorabat quod cornuta esset facies sua ex consortio sermonis Dei
34,³⁰ videntes autem Aaron et filii Israhel cornutam Mosi faciem timuerunt prope accedere
34,³¹ vocatique ab eo reversi sunt

tam Aaron quam principes synagogae
et postquam locutus est 34,³²venerunt ad eum etiam omnes filii Israhel
quibus praecepit cuncta quae audierat a Domino in monte Sinai
34,³³impletisque sermonibus posuit velamen super faciem suam
34,³⁴quod ingressus ad Dominum et loquens cum eo auferebat donec exiret
et tunc loquebatur ad filios Israhel omnia quae sibi fuerant imperata
34,³⁵qui videbant faciem egredientis Mosis esse cornutam
sed operiebat rursus ille faciem suam si quando loquebatur ad eos
35,¹ igitur congregata omni turba filiorum Israhel dixit ad eos
haec sunt quae iussit Dominus fieri
35,²sex diebus facietis opus
septimus dies erit vobis sanctus
sabbatum et requies Domini
qui fecerit opus in eo occidetur
35,³non succendetis ignem in omnibus habitaculis vestris per diem sabbati
35,⁴et ait Moses ad omnem catervam filiorum Israhel
iste est sermo quem praecepit Dominus dicens
35,⁵separate apud vos primitias Domino
omnis voluntarius et proni animi offerat eas Domino
aurum et argentum et aes
35,⁶hyacinthum purpuram coccumque bis tinctum et byssum
pilos caprarum 35,⁷et pelles arietum rubricatas et ianthinas
ligna setthim 35,⁸et oleum ad luminaria concinnanda
et ut conficiatur unguentum et thymiama suavissimum
35,⁹lapides onychinos et gemmas ad ornatum superumeralis et rationalis
35,¹⁰quisquis vestrum est sapiens veniat et faciat quod Dominus imperavit
35,¹¹tabernaculum scilicet et tectum eius atque operimentum
anulos et tabulata cum vectibus
paxillos et bases 35,¹²arcam et vectes
propitiatorium et velum quod ante illud oppanditur
35,¹³mensam cum vectibus et vasis et propositionis panibus
35,¹⁴candelabrum ad luminaria sustentanda
vasa illius et lucernas et oleum ad nutrimenta ignium
35,¹⁵altare thymiamatis et vectes
oleum unctionis et thymiamata ex aromatibus

tentorium ad ostium tabernaculi
35,¹⁶ altare holocausti et craticulam eius aeneam cum vectibus et vasis suis
labrum et basim eius
35,¹⁷ cortinas atrii cum columnis et basibus
tentorium in foribus vestibuli
35,¹⁸ paxillos tabernaculi et atrii cum funiculis suis
35,¹⁹ vestimenta quorum usus est in ministerio sanctuarii
vestes Aaron pontificis ac filiorum eius ut sacerdotio fungantur mihi
35,²⁰ egressaque omnis multitudo filiorum Israhel de conspectu Mosi
35,²¹ obtulit mente promptissima atque devota primitias Domino
ad faciendum opus tabernaculi testimonii
quicquid in cultum et ad vestes sanctas necessarium erat
35,²² viri cum mulieribus praebuerunt
armillas et in aures anulos et dextralia
omne vas aureum in donaria Domini separatum est
35,²³ si quis habuit hyacinthum purpuram coccumque bis tinctum
byssum et pilos caprarum
pelles arietum rubricatas et ianthinas
35,²⁴ argenti et aeris metalla obtulerunt Domino
lignaue sethim in varios usus
35,²⁵ sed et mulieres doctae dederunt quae neverant
hyacinthum purpuram et vermiculum ac byssum
35,²⁶ et pilos caprarum sponte propria cuncta tribuentes
35,²⁷ principes vero obtulerunt lapides onychinos et gemmas
ad superumerale et rationale
35,²⁸ aromataque et oleum ad luminaria concinnanda
et ad praeparandum unguentum
ac thymiana odoris suavissimi componendum
35,²⁹ omnes viri et mulieres mente devota obtulerunt donaria
ut fierent opera quae iusserat Dominus per manum Mosi
cuncti filii Israhel voluntaria Domino dedicaverunt
35,³⁰ dixitque Moses ad filios Israhel
ecce vocavit Dominus ex nomine Beselehel filium Uri filii Hur de tribu Iuda
35,³¹ implevitque eum spiritu Dei sapientiae et intellegentiae et scientiae
omni doctrina 35,³² ad excogitandum et faciendum opus in auro et argento et aere

35,³³sculpendisque lapidibus et opere carpentario
quicquid fabre adinveniri potest 35,³⁴dedit in corde eius
Hooliab quoque filium Achisamech de tribu Dan
35,³⁵ambos erudivit sapientia
ut faciant opera abietarii polymitarii ac plumarii
de hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso
et texant omnia ac nova quaeque repperiant
36,¹ fecit ergo Beselehel et Hooliab et omnis vir sapiens
quibus dedit Dominus sapientiam et intellectum
ut scirent fabre operari quae in usus sanctuarii necessaria sunt
et quae praecepit Dominus
36,²cumque vocasset eos Moses
et omnem eruditum virum cui dederat Deus sapientiam
et qui sponte sua obtulerant se ad faciendum opus
36,³tradidit eis universa donaria filiorum Israhel
qui cum instarent operi
cotidie mane vota populus offerebat
36,⁴unde artifices venire compulsi 36,⁵dixerunt Mosi
plus offert populus quam necessarium est
36,⁶iussit ergo Moses praeconis voce cantari
nec vir nec mulier quicquam ultra offerat in opere sanctuarii
sicque cessatum est a muneribus offerendis
36,⁷eo quod oblata sufficerent et superabundarent
36,⁸feceruntque omnes corde sapientes
ad explendum opus tabernaculi cortinas decem
de bysso retorta et hyacintho et purpura coccoque bis tincto
opere vario et arte polymita
36,⁹quarum una habebat in longitudine viginti octo cubitos
et in latitudine quattuor
una mensura erat omnium cortinarum
36,¹⁰coniunxitque cortinas quinque alteram alteri
et alias quinque sibi invicem copulavit
36,¹¹fecit et ansas hyacinthinas in ora cortinae unius ex utroque latere
et in ora cortinae alterius similiter
36,¹²ut contra se invicem venirent ansae et mutuo iungerentur

36,¹³ unde et quinquaginta fudit circulos aureos
qui morderent cortinarum ansas et fieret unum tabernaculum
36,¹⁴ fecit et saga undecim de pilis caprarum ad operiendum tectum tabernaculi
36,¹⁵ unum sagum habebat in longitudine cubitos triginta
et in latitudine cubitos quattuor
unius mensurae erant omnia saga
36,¹⁶ quorum quinque iunxit seorsum
et sex alia separatim
36,¹⁷ fecitque ansas quinquaginta in ora sagi unius
et quinquaginta in ora sagi alterius ut sibi invicem iungerentur
36,¹⁸ et fibulas aeneas quinquaginta quibus necteretur tectum
et unum pallium ex omnibus sagis fieret
36,¹⁹ fecit et opertorium tabernaculi de pellibus arietum rubricatis
aliudque desuper velamentum de pellibus ianthinis
36,²⁰ fecit et tabulas tabernaculi de lignis setthim stantes
36,²¹ decem cubitorum erat longitudo tabulae unius
et unum ac semis cubitum latitudo retinebat
36,²² binae incastraturae erant per singulas tabulas ut altera alteri iungeretur
sic fecit in omnibus tabulis tabernaculi
36,²³ e quibus viginti ad plagam meridianam erant contra austrum
36,²⁴ cum quadraginta basibus argenteis duae bases sub una tabula ponebantur
ex utraque angulorum parte
ubi incastraturae laterum in angulis terminantur
36,²⁵ ad plagam quoque tabernaculi quae respicit ad aquilonem
fecit viginti tabulas 36,²⁶ cum quadraginta argenteis basibus
duas bases per singulas tabulas
36,²⁷ contra occidentem vero id est ad eam partem tabernaculi quae mare respicit
fecit sex tabulas 36,²⁸ et duas alias per singulos angulos tabernaculi retro
36,²⁹ quae iunctae erant deorsum usque sursum
et in unam conpagem pariter ferebantur
ita fecit ex utraque parte per angulos
36,³⁰ ut octo essent simul tabulae
et haberent bases argenteas sedecim
binas scilicet bases sub singulis tabulis
36,³¹ fecit et vectes de lignis setthim quinque

ad continendas tabulas unius lateris tabernaculi
36,³²et quinque alios ad alterius lateris tabulas coaptandas
et extra hos quinque alios vectes
ad occidentalem plagam tabernaculi contra mare
36,³³fecit quoque vectem alium
qui per medias tabulas ab angulo usque ad angulum perveniret
36,³⁴ipsa autem tabulata deauravit
et circulos eorum fecit aureos per quos vectes induci possint
quos et ipsos aureis lamminis operuit
36,³⁵fecit et velum de hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta
opere polymitarario varium atque distinctum
36,³⁶et quattuor columnas de lignis setthim
quas cum capitibus deauravit
fuis basibus earum argenteis
36,³⁷fecit et tentorium in introitu tabernaculi
ex hyacintho purpura vermiculo byssoque retorta opere plumarii
36,³⁸et columnas quinque cum capitibus suis quas operuit auro
basesque earum fudit aeneas
37,¹ fecit autem Beselehel et arcam de lignis setthim
habentem duos semis cubitos in longitudinem
et cubitum ac semissem in latitudinem
altitudo quoque uno cubito fuit et dimidio
vestivitque eam auro purissimo intus ac foris
37,²et fecit illi coronam auream per gyrum
37,³conflans quattuor anulos aureos per quattuor angulos eius
duos anulos in latere uno et duos in altero
37,⁴vectes quoque fecit de lignis setthim quos vestivit auro
37,⁵et quos misit in anulos qui erant in lateribus arcae ad portandum eam
37,⁶fecit et propitiatorium id est oraculum de auro mundissimo
duorum cubitorum et dimidio in longitudine
et cubito ac semisse in latitudine
37,⁷duos etiam cherubin ex auro ductili
quos posuit ex utraque parte propitiatorii
37,⁸cherub unum in summitate huius partis
et cherub alterum in summitate partis alterius

duos cherubin in singulis summitatibus propitiatorii
37,⁹extendentes alas et tegentes propitiatorium
seque mutuo et illud respectantes
37,¹⁰fecit et mensam de lignis setthim
in longitudine duorum cubitorum
et in latitudine unius cubiti
quae habebat in altitudine cubitum ac semissem
37,¹¹circumdeditque eam auro mundissimo
et fecit illi labium aureum per gyrum
37,¹²ipsique labio coronam interrasilem quattuor digitorum
et super eandem alteram coronam auream
37,¹³fudit et quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis
per singulos pedes mensae 37,¹⁴contra coronam
misitque in eos vectes ut possit mensa portari
37,¹⁵ipsos quoque vectes fecit de lignis setthim
et circumdedit eos auro
37,¹⁶et vasa ad diversos usus mensae
acetabula fialas cyatos et turibula ex auro puro
in quibus offerenda sunt liba
37,¹⁷fecit et candelabrum ductile de auro mundissimo
de cuius vecte calami scyphi spherulae ac lilia procedebant
37,¹⁸sex in utroque latere
tres calami ex parte una et tres ex altera
37,¹⁹tres scyphi in nucis modum per calamos singulos
spherulaeque simul et lilia
et tres scyphi instar nucis in calamo altero
spherulaeque simul et lilia
aequum erat opus sex calamorum
qui procedebant de stipite candelabri
37,²⁰in ipso autem vecte erant quattuor scyphi in nucis modum
spherulaeque per singulos et lilia
37,²¹et sphaerae sub duobus calamis per loca tria
qui simul sex fiunt calami procedentes de vecte uno
37,²²et sphaerae igitur et calami ex ipso erant
universa ductilia de auro purissimo

37,²³fecit et lucernas septem cum emunctoriis suis
et vasa ubi quae emuncta sunt extinguntur de auro mundissimo
37,²⁴talentum auri adpendebat candelabrum cum omnibus vasis suis
37,²⁵fecit et altare thymiamatis de lignis setthim
habens per quadrum singulos cubitos et in altitudine duos
e cuius angulis procedebant cornua
37,²⁶vestivitque illud auro purissimo
cum craticula ac parietibus et cornibus
37,²⁷fecitque ei coronam aureolam per gyrum
et duos anulos aureos sub corona per singula latera
ut mittantur in eos vectes et possit altare portari
37,²⁸ipsos autem vectes fecit de lignis setthim
et operuit lamminis aureis
37,²⁹conposuit et oleum ad sanctificationis unguentum
et thymiana de aromatibus mundissimis opere pigmentarii
38,¹ fecit et altare holocausti de lignis setthim
quinque cubitorum per quadrum et trium in altitudine
38,²cuius cornua de angulis procedebant
operuitque illud aeneis lamminis
38,³et in usus eius paravit ex aere vasa diversa
lebetas forcipes fuscinulas uncinos et ignium receptacula
38,⁴craticulamque eius in modum retis fecit aeneam
et subter eam in altaris medio arulam
38,⁵fusis quattuor anulis per totidem retiaculi summitates
ad inmittendos vectes ad portandum
38,⁶quos et ipsos fecit de lignis setthim et operuit lamminis aeneis
38,⁷induxitque in circulos qui in altaris lateribus eminebant
ipsum autem altare non erat solidum
sed cavum ex tabulis et intus vacuum
38,⁸fecit et labrum aeneum cum base sua
de speculis mulierum quae excubabant in ostio tabernaculi
38,⁹et atrium in cuius australi plaga erant tentoria de bysso retorta cubitorum centum
38,¹⁰columnae aeneae viginti cum basibus suis
capita columnarum et tota operis celatura argentea
38,¹¹aeque ad septentrionalis plagam

tentoria columnae basesque et capita columnarum
 eiusdem et mensurae et operis ac metalli erant
 38,¹² in ea vero plaga quae occidentem respicit
 fuere tentoria cubitorum quinquaginta
 columnae decem cum basibus suis aeneae
 et capita columnarum celata argentea
 38,¹³ porro contra orientem quinquaginta cubitorum paravit tentoria
 38,¹⁴ e quibus quindecim cubitos columnarum trium cum basibus suis unum tenebat latus
 38,¹⁵ et in parte altera quia utraque introitum tabernaculi facit
 quindecim aequae cubitorum erant tentoria
 columnae tres et bases totidem
 38,¹⁶ cuncta atrii tentoria byssus torta texuerat
 38,¹⁷ bases columnarum fuere aeneae
 capita autem earum cum celaturis suis argentea
 sed et ipsas columnas atrii vestivit argento
 38,¹⁸ et in introitu eius opere plumario fecit tentorium
 ex hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta
 quod habebat viginti cubitos in longitudine
 altitudo vero quinque cubitorum erat
 iuxta mensuram quam cuncta atrii habebant tentoria
 38,¹⁹ columnae autem ingressus fuere quattuor cum basibus aeneis
 capitaque earum et celaturae argenteae
 38,²⁰ paxillos quoque tabernaculi et atrii per gyrum fecit aeneos
 38,²¹ haec sunt instrumenta tabernaculi testimonii
 quae numerata sunt iuxta praeceptum Mosi
 in caerimonias Levitarum
 per manum Ithamar filii Aaron sacerdotis
 38,²² quas Beselehel filius Uri filii Hur de tribu Iuda
 Domino per Mosen iubente compleverat
 38,²³ iuncto sibi socio Hooliab filio Achisamech de tribu Dan
 qui et ipse artifex lignorum egregius fuit
 et polymitarius atque plumarius
 ex hyacintho purpura vermiculo et bysso
 38,²⁴ omne aurum quod expensum est in opere sanctuarii et quod oblatum in donariis viginti
 novem talentorum fuit

et septingentorum triginta siclorum
ad mensuram sanctuarii
38,²⁵ oblatum est autem ab his qui transierant ad numerum
a viginti annis et supra
de sescentis tribus milibus et quingentis quinquaginta armatorum
38,²⁶ fuerunt praeterea centum talenta argenti
e quibus conflatae sunt bases sanctuarii
et introitus ubi velum pendet
38,²⁷ centum bases factae sunt de talentis centum
singulis talentis per bases singulas supputatis
38,²⁸ de mille autem septingentis et septuaginta quinque fecit capita columnarum quas et
ipsas vestivit argento
38,²⁹ aeris quoque oblata sunt talenta septuaginta duo milia et quadringenti supra sicut
38,³⁰ ex quibus fusae sunt bases in introitu tabernaculi testimonii
et altare aeneum cum craticula sua
omniaque vasa quae ad usum eius pertinent
38,³¹ et bases atrii tam in circuitu quam in ingressu eius
et paxilli tabernaculi atque atrii per gyrum
39,¹ de hyacintho vero et purpura vermiculo ac bysso
fecit vestes quibus indueretur Aaron quando ministrabat in sanctis
sicut praecepit Dominus Mosi
39,² fecit igitur superumerale
de auro hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta 39,³ opere polymitario
inciditque bratteas aureas et extenuavit in fila
ut possint torqueri cum priorum colorum subtemine
39,⁴ duasque oras sibi invicem copulatas in utroque latere summitatum
39,⁵ et balteum ex hisdem coloribus
sicut praeceperat Dominus Mosi
39,⁶ paravit et duos lapides onychinos adstrictos et inclusos auro
et sculptos arte gemmaria nominibus filiorum Israhel
39,⁷ posuitque eos in lateribus superumeralis
in monumentum filiorum Israhel
sicut praeceperat Dominus Mosi
39,⁸ fecit et rationale opere polymito iuxta opus superumeralis
ex auro hyacintho purpura coccoque bis tincto et bysso retorta

39,⁹quadrangulum duplex mensurae palmi
39,¹⁰et posuit in eo gemmarum ordines quattuor
in primo versu erat sardius topazius zmaragdus
39,¹¹in secundo carbunculus sapphyrus iaspis
39,¹²in tertio ligyrius achates amethystus
39,¹³in quarto chrysolitus onychinus berillus
circumdati et inclusi auro per ordines suos
39,¹⁴ipsique lapides duodecim sculpti erant nominibus duodecim tribuum Israhel
singuli per nomina singulorum
39,¹⁵fecerunt in rationali et catenulas sibi invicem coherentes de auro purissimo
39,¹⁶et duos uncinos totidemque anulos aureos
porro anulos posuerunt in utroque latere rationalis
39,¹⁷e quibus penderent duae catenae aureae quas inseruerunt uncinis
qui in superumeralis angulis eminebant
39,¹⁸haec et ante et retro ita conveniebant sibi
ut superumerale et rationale mutuo necterentur
39,¹⁹stricta ad balteum et anulis fortius copulata
quos iungebat vitta hyacinthina
ne laxae fluerent et a se invicem moverentur
sicut praecepit Dominus Mosi
39,²⁰fecerunt quoque tunicam superumeralis totam hyacinthinam
39,²¹et capitium in superiori parte contra medium
oramque per gyrum capitii textilem
39,²²deorsum autem ad pedes mala punica
ex hyacintho purpura vermiculo ac bysso retorta
39,²³et tintinabula de auro mundissimo
quae posuerunt inter mala granata
in extrema parte tunicae per gyrum
39,²⁴tintinabulum aureum et malum punicum
quibus ornatus incedebat pontifex quando ministerio fungebatur
sicut praecepit Dominus Mosi
39,²⁵fecerunt et tunicas byssinas opere textili Aaron et filiis eius
39,²⁶et mitras cum coronulis suis ex bysso
39,²⁷feminalia quoque linea byssina

39,²⁸cingulum vero de bysso retorta hyacintho purpura ac vermiculo distinctum arte plumaria
sicut praecepit Dominus Mosi
39,²⁹fecerunt et lamminam sacrae venerationis de auro purissimo
scripseruntque in ea opere gemmario Sanctum Domini
39,³⁰et strinxerunt eam cum mitra vitta hyacinthina
sicut praecepit Dominus Mosi
39,³¹perfectum est igitur omne opus tabernaculi et tecti testimonii
feceruntque filii Israhel cuncta quae praeceperat Dominus Mosi
39,³²et obtulerunt tabernaculum et tectum et universam supellectilem
anulos tabulas vectes columnas ac bases
39,³³opertorium de pellibus arietum rubricatis
et aliud operimentum de ianthinis pellibus
39,³⁴velum arcam vectes propitiatorium
39,³⁵mensam cum vasis et propositionis panibus
39,³⁶candelabrum lucernas et utensilia eorum cum oleo
39,³⁷altare aureum et unguentum
thymiana ex aromatibus 39,³⁸et tentorium in introitu tabernaculi
39,³⁹altare aeneum retiaculum vectes et vasa eius omnia
labrum cum basi sua
tentoria atrii et columnas cum basibus suis
39,⁴⁰tentorium in introitu atrii funiculosque illius et paxillos
nihil ex vasis defuit quae in ministerium tabernaculi et in tectum foederis iussa sunt fieri
39,⁴¹vestes quoque quibus sacerdotes utuntur in sanctuario Aaron scilicet et filii eius
39,⁴²obtulerunt filii Israhel sicut praeceperat Dominus
39,⁴³quae postquam Moses cuncta vidit expleta benedixit eis
40,¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
40,²mense primo die prima mensis
eriges tabernaculum testimonii 40,³et pones in eo arcam
dimittesque ante illam velum
40,⁴et inlata mensa pones super eam quae rite praecepta sunt
candelabrum stabit cum lucernis suis
40,⁵et altare aureum in quo adoletur incensum coram arca testimonii
tentorium in introitu tabernaculi pones
40,⁶et ante illud altare holocausti

40,⁷labrum inter altare et tabernaculum quod implebis aqua
40,⁸circumdabisque atrium tentoriis et ingressum eius
40,⁹et adsumpto unctionis oleo ungues tabernaculum cum vasis suis ut sanctificentur
40,¹⁰altare holocausti et omnia vasa eius
40,¹¹labrum cum basi sua
omnia unctionis oleo consecrabis ut sint sancta sanctorum
40,¹²adplicabisque Aaron et filios eius ad fores tabernaculi testimonii
et lotos aqua 40,¹³indues sanctis vestibus
ut ministrent mihi et unctio eorum in sacerdotium proficiat sempiternum
40,¹⁴fecitque Moses omnia quae praeceperat Dominus
40,¹⁵igitur mense primo anni secundi in prima die mensis conlocatum est tabernaculum
40,¹⁶erexitque illud Moses
et posuit tabulas ac bases et vectes
statuitque columnas 40,¹⁷et expandit tectum super tabernaculum
inposito desuper operimento sicut Dominus imperarat
40,¹⁸posuit et testimonium in arca
subditis infra vectibus et oraculum desuper
40,¹⁹cumque intulisset arcam in tabernaculum
adpendit ante eam velum ut expleret Domini iussionem
40,²⁰posuit et mensam in tabernaculo testimonii
ad plagam septentrionalem extra velum
40,²¹ordinatis coram propositionis panibus
sicut praeceperat Dominus Mosi
40,²²posuit et candelabrum in tabernaculum testimonii
e regione mensae in parte australi
40,²³locatis per ordinem lucernis iuxta praeceptum Domini
40,²⁴posuit et altare aureum sub tecto testimonii contra velum
40,²⁵et adolevit super eo incensum aromatum sicut iusserat Dominus
40,²⁶posuit et tentorium in introitu tabernaculi
40,²⁷et altare holocausti in vestibulo testimonii
offerens in eo holocaustum et sacrificia ut Dominus imperarat
40,²⁸labrum quoque statuit inter tabernaculum testimonii et altare implens illud aqua
40,²⁹laveruntque Moses et Aaron ac filii eius manus suas et pedes
40,³⁰cum ingrederentur tectum foederis
et accederent ad altare sicut praeceperat Dominus

40,³¹erexit et atrium per gyrum tabernaculi et altaris
ducto in introitu eius tentorio
postquam cuncta perfecta sunt
40,³²operuit nubes tabernaculum testimonii
et gloria Domini implevit illud
40,³³nec poterat Moses ingredi tectum foederis
nube operiente omnia
et maiestate Domini coruscante
quia cuncta nubes operuerat
40,³⁴si quando nubes tabernaculum deserebat
proficiscebantur filii Israhel per turmas suas
40,³⁵si pendebat desuper manebant in eodem loco
40,³⁶nubes quippe Domini incubabat per diem tabernaculo
et ignis in nocte
videntibus populis Israhel per cunctas mansiones suas

EXPLICIT LIBER ELLESMOTH ID EST EXODUS

INCIPIIT LIBER VAIECRA ID EST LEVITICUS

1,¹ Vocavit autem Mosen et locutus est ei Dominus de tabernaculo testimonii dicens
1,² loquere filiis Israhel et dices ad eos
homo qui obtulerit ex vobis hostiam Domino de pecoribus
id est de bubus et ovibus offerens victimas
1,³ si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento
masculum immaculatum offeret ad ostium tabernaculi testimonii
ad placandum sibi Dominum
1,⁴ ponetque manus super caput hostiae
et acceptabilis erit atque in expiationem eius proficiens
1,⁵ immolabitque vitulum coram Domino
et offerent filii Aaron sacerdotes sanguinem eius
fundentes super altaris circuitum
quod est ante ostium tabernaculi
1,⁶ detractaque pelle hostiae
artus in frusta concident
1,⁷ et subicient in altari ignem
strue lignorum ante composita
1,⁸ et membra quae caesa sunt desuper ordinantes
caput videlicet et cuncta quae adherent iecori
1,⁹ intestinis et pedibus lotis aqua
adolebitque ea sacerdos super altare
in holocaustum et suavem odorem Domino
1,¹⁰ quod si de pecoribus oblatio est
de ovibus sive de capris holocaustum
anniculum et absque macula offeret
1,¹¹ immolabitque ad latus altaris quod respicit ad aquilonem coram Domino
sanguinem vero illius fundent super altare filii Aaron per circuitum 1,¹² dividantque mem-
bra
caput et omnia quae adherent iecori
et inponent super ligna quibus subiciendus est ignis
1,¹³ intestina vero et pedes lavabunt aqua

et oblata omnia adolebit sacerdos super altare
in holocaustum et odorem suavissimum Domino
1,¹⁴sin autem de avibus holocausti oblatio fuerit Domino
de turturibus et pullis columbae
1,¹⁵offeret eam sacerdos ad altare
et retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco
decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris
1,¹⁶vesiculam vero gutturis et plumas proiciet propter altare ad orientalem plagam in loco in
quo cineres effundi solent
1,¹⁷confringetque ascellas eius
et non secabit nec ferro dividet eam
et adolebit super altare lignis igne subposito
holocaustum est et oblatio suavissimi odoris Domino
2,¹ anima cum obtulerit oblationem sacrificii Domino
simila erit eius oblatio
fundetque super eam oleum et ponet tus
2,²ac deferet ad filios Aaron sacerdotes
quorum unus tollet pugillum plenum similae et olei ac totum tus
et ponet memoriale super altare in odorem suavissimum Domino
2,³quod autem reliquum fuerit de sacrificio
erit Aaron et filiorum eius
sanctum sanctorum de oblationibus Domini
2,⁴cum autem obtuleris sacrificium coctum in clibano de simila
panes scilicet absque fermento conspersos oleo
et lagana azyma oleo lita
2,⁵si oblatio tua fuerit de sartagine
similae conspersae oleo et absque fermento
2,⁶divides eam minutatim et fundes supra oleum
2,⁷sin autem de craticula sacrificium
aeque simila oleo conspergetur
2,⁸quam offeres Domino tradens manibus sacerdotis
2,⁹qui cum obtulerit eam
tollet memoriale de sacrificio
et adolebit super altare in odorem suavitatis Domino
2,¹⁰quicquid autem reliquum est erit Aaron et filiorum eius

sanctum sanctorum de oblationibus Domini
2,¹¹ omnis oblatio quae offertur Domino absque fermento fiet
nec quicquam fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio Domini
2,¹² primitias tantum eorum offeretis et munera
super altare vero non ponentur in odorem suavitatis
2,¹³ quicquid obtuleris sacrificii sale condies
nec auferes sal foederis Dei tui de sacrificio tuo
in omni oblatione offeres sal
2,¹⁴ sin autem obtuleris munus primarum frugum tuarum Domino
de spicis adhuc virentibus
torres eas igni et confringes in morem farris
et sic offeres primitias tuas Domino
2,¹⁵ fundens supra oleum et tus inponens quia oblatio Domini est
2,¹⁶ de qua adolebit sacerdos in memoriam muneris
partem farris fracti et olei ac totum tus
3,¹ quod si hostia pacificorum fuerit eius oblatio
et de bubus voluerit offerre marem sive feminam
inmaculata offeret coram Domino
3,² ponetque manum super caput victimae suae
quae immolabitur in introitu tabernaculi
fundentque filii Aaron sacerdotes sanguinem per circuitum altaris
3,³ et offerent de hostia pacificorum in oblationem Domini adipem qui operit vitalia
et quicquid pinguedinis intrinsecus est
3,⁴ duos renes cum adipe quo teguntur ilia
et reticulum iecoris cum renunculis
3,⁵ adolebuntque ea super altare in holocaustum
lignis igne subposito
in oblationem suavissimi odoris Domino
3,⁶ si vero de ovibus fuerit eius oblatio et pacificorum hostia
sive masculum sive feminam obtulerit inmaculata erunt
3,⁷ si agnum obtulerit coram Domino 3,⁸ ponet manum super caput victimae suae
quae immolabitur in vestibulo tabernaculi testimonii
fundentque filii Aaron sanguinem eius per altaris circuitum
3,⁹ et offerent de pacificorum hostia sacrificium Domino
adipem et caudam totam 3,¹⁰ cum renibus

et pinguedinem quae operit ventrem atque universa vitalia
 et utrumque renunculum cum adipe qui est iuxta ilia
 reticulumque iecoris cum renunculis
 3,¹¹et adolebit ea sacerdos super altare in pabulum ignis et oblationis Domini
 3,¹²si capra fuerit eius oblatio et obtulerit eam Domino 3,¹³ponet manum suam super caput
 eius
 immolabitque eam in introitu tabernaculi testimonii
 et fundent filii Aaron sanguinem eius per altaris circuitum
 3,¹⁴tollentque ex ea in pastum ignis dominici
 adipem qui operit ventrem et qui tegit universa vitalia
 3,¹⁵duos renunculos cum reticulo qui est super eos iuxta ilia
 et arvinam iecoris cum renunculis
 3,¹⁶adolebitque ea sacerdos super altare
 in alimoniam ignis et suavissimi odoris
 omnis adeps Domini erit 3,¹⁷iure perpetuo
 in generationibus et cunctis habitaculis vestris
 nec adipem nec sanguinem omnino comedetis
 4,¹locutusque est Dominus ad Moysen dicens
 4,²loquere filiis Israel
 anima cum peccaverit per ignorantiam
 et de universis mandatis Domini quae praecepit ut non fierent quippiam fecerit
 4,³si sacerdos qui est unctus peccaverit
 delinquere faciens populum
 offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino
 4,⁴et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino
 ponetque manum super caput eius et immolabit eum Domino
 4,⁵hauriet quoque de sanguine vituli
 inferens illud in tabernaculum testimonii
 4,⁶cumque intinxerit digitum in sanguinem
 asperget eo septies coram Domino contra velum sanctuarii
 4,⁷ponetque de eodem sanguine super cornua altaris thymiamatis gratissimi Domino
 quod est in tabernaculo testimonii
 omnem autem reliquum sanguinem fundet in basim altaris holocausti in introitu tabernacu-
 li
 4,⁸et adipem vituli auferet pro peccato

tam eum qui operit vitalia
 quam omnia quae intrinsecus sunt
 4,⁹ duos renunculos et reticulum quod est super eos iuxta ilia
 et adipem iecoris cum renunculis
 4,¹⁰ sicut aufertur de vitulo hostiae pacificorum
 et adolebit ea super altare holocausti
 4,¹¹ pellem vero et omnes carnes cum capite et pedibus
 et intestinis et fimo 4,¹² et reliquo corpore
 efferet extra castra in locum mundum ubi cineres effundi solent
 incendetque ea super lignorum struem
 quae in loco effusorum cinerum cremabuntur
 4,¹³ quod si omnis turba Israhel ignoraverit
 et per inperitiam fecerit quod contra mandatum Domini est
 4,¹⁴ et postea intellexerit peccatum suum
 offeret vitulum pro peccato
 adducetque eum ad ostium tabernaculi
 4,¹⁵ et ponent seniores populi manus super caput eius coram Domino
 immolatoque vitulo in conspectu Domini
 4,¹⁶ inferet sacerdos qui unctus est de sanguine eius in tabernaculum testimonii
 4,¹⁷ tincto digito aspergens septies contra velum
 4,¹⁸ ponetque de eodem sanguine in cornibus altaris quod est coram Domino in tabernaculo
 testimonii
 reliquum autem sanguinem fundet iuxta basim altaris holocaustorum quod est in ostio ta-
 bernaculi testimonii
 4,¹⁹ omnemque eius adipem tollet et adolebit super altare
 4,²⁰ sic faciens et de hoc vitulo quomodo fecit et prius
 et rogante pro eis sacerdote propitius erit Dominus
 4,²¹ ipsum autem vitulum efferet extra castra atque comburet
 sicut et priorem vitulum
 quia pro peccato est multitudinis
 4,²² si peccaverit princeps
 et fecerit unum e pluribus per ignorantiam quod Domini lege prohibetur
 4,²³ et postea intellexerit peccatum suum
 offeret hostiam Domino
 hircum de capris immaculatum

4,²⁴ponetque manum suam super caput eius
cumque immolaverit eum in loco ubi solet mactari holocaustum coram Domino quia pro
peccato est

4,²⁵tinguet sacerdos digitum in sanguine hostiae pro peccato
tangens cornua altaris holocausti
et reliquum fundens ad basim eius

4,²⁶adipem vero adolebit supra sicut in victimis pacificorum fieri solet
rogabitque pro eo et pro peccato eius ac dimittetur ei

4,²⁷quod si peccaverit anima per ignorantiam de populo terrae
ut faciat quicquam ex his quae Domini lege prohibentur atque delinquat

4,²⁸et cognoverit peccatum suum
offeret capram immaculatam

4,²⁹ponetque manum super caput hostiae quae pro peccato est
et immolabit eam in loco holocausti

4,³⁰tolletque sacerdos de sanguine in digito suo et tangens cornua altaris holocausti
reliquum fundet ad basim eius

4,³¹omnem autem auferens adipem sicut auferri solet de victimis pacificorum
adolebit super altare in odorem suavitatis Domino
rogabitque pro eo et dimittetur ei

4,³²sin autem de pecoribus obtulerit victimam pro peccato ovem scilicet immaculatam

4,³³ponet manum super caput eius
et immolabit eam in loco ubi solent holocaustorum caedi hostiae

4,³⁴sumetque sacerdos de sanguine eius digito suo
et tangens cornua altaris holocausti
reliquum fundet ad basim eius

4,³⁵omnem quoque auferens adipem sicut auferri solet adeps arietis qui immolatur pro paci-
ficis
et cremabit super altare in incensum Domini
rogabitque pro eo et pro peccato eius et dimittetur illi

5,¹ si peccaverit anima
et audierit vocem iurantis testisque fuerit
quod aut ipse vidit aut conscius est
nisi indicaverit portabit iniquitatem suam

5,²anima quae tetigerit aliquid inmundum
sive quod occisum a bestia est aut per se mortuum vel quodlibet aliud reptile

et oblita fuerit inmunditiae suae rea est et deliquit
5,³et si tetigerit quicquam de inmunditia hominis
iuxta omnem impuritatem qua pollui solet
oblitaque cognoverit postea subiacebit delicto
5,⁴anima quae iuraverit et protulerit labiis suis
ut vel male quid faceret vel bene
et id ipsum iuramento et sermone firmaverit
oblitaque postea intellexerit delictum suum
5,⁵agat paenitentiam pro peccato
5,⁶et offerat agnam de gregibus sive capram
orabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius
5,⁷sin autem non potuerit offerre pecus
offerat duos turtures vel duos pullos columbarum Domino
unum pro peccato et alterum in holocaustum
5,⁸dabitque eos sacerdoti
qui primum offerens pro peccato retorquebit caput eius ad pinnulas
ita ut collo hereat et non penitus abrumpatur
5,⁹et asperget de sanguine eius parietem altaris
quicquid autem reliquum fuerit
faciet destillare ad fundamentum eius quia pro peccato est
5,¹⁰alterum vero adolebit holocaustum ut fieri solet
rogabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius et dimittetur ei
5,¹¹quod si non quiverit manus eius offerre duos turtures vel duos pullos columbae
offeret pro peccato similam partem oephi decimam
non mittet in eam oleum nec turis aliquid inponet quia pro peccato est
5,¹²tradetque eam sacerdoti qui plenum ex toto pugillum hauriens
cremabit super altare in monumentum eius qui obtulit 5,¹³rogans pro illo et expians
reliquam vero partem ipse habebit in munere
5,¹⁴locutus est Dominus ad Mosen dicens
5,¹⁵anima si praevaricans caerimonias per errorem in his quae Domino sunt sanctificata
peccaverit
offeret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus
qui emi potest duobus siclis iuxta pondus sanctuarii
5,¹⁶ipsumque quod intulit damni restituet
et quintam partem ponet supra tradens sacerdoti

qui rogabit pro eo offerens arietem et dimittetur ei
5,¹⁷anima si peccaverit per ignorantiam
feceritque unum ex his quae Domini lege prohibentur
et peccati rea intellexerit iniquitatem suam
5,¹⁸offeret arietem immaculatum de gregibus sacerdoti
iuxta mensuram aestimationemque peccati
qui orabit pro eo quod nesciens fecerit et dimittetur ei
5,¹⁹quia per errorem deliquit in Dominum
6,¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
6,²anima quae peccaverit et contempto Domino negaverit depositum proximo suo
quod fidei eius creditum fuerat
vel vi aliquid extorserit aut calumniam fecerit
6,³sive rem perditam invenerit
et infitians insuper peierarit
et quodlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus peccare solent homines
6,⁴convicta delicti reddet 6,⁵omnia quae per fraudem voluit obtinere integra
et quintam insuper partem domino cui damnum intulerat
6,⁶pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege et dabit eum sacerdoti
iuxta aestimationem mensuramque delicti
6,⁷qui rogabit pro eo coram Domino et dimittetur illi
pro singulis quae faciendo peccaverit
6,⁸locutus est Dominus ad Mosen dicens
6,⁹praecipe Aaron et filiis eius
haec est lex holocausti
cremabitur in altari tota nocte usque mane
ignis ex eodem altari erit
6,¹⁰vestietur sacerdos tunica et feminalibus lineis
tolletque cineres quos vorans ignis exusit
et ponens iuxta altare
6,¹¹spoliabitur prioribus vestimentis
indutusque aliis efferet eos extra castra
et in loco mundissimo usque ad favillam consumi faciet
6,¹²ignis autem in altari semper ardebit
quem nutriet sacerdos subiciens ligna mane per singulos dies
et inposito holocausto desuper adolebit adipem pacificorum

6,¹³ignis est iste perpetuus qui numquam deficiet in altari
6,¹⁴haec est lex sacrificii et libamentorum quae offerent filii Aaron
coram Domino et coram altari
6,¹⁵tollet sacerdos pugillum similae quae conspersa est oleo
et totum tus quod super similam positum est
adolebitque illud in altari in monumentum odoris suavissimi Domino
6,¹⁶reliquam autem partem similae comedet Aaron cum filiis suis absque fermento
et comedet in loco sancto atrii tabernaculi
6,¹⁷ideo autem non fermentabitur
quia pars eius in Domini offertur incensum
sanctum sanctorum erit sicut pro peccato atque delicto
6,¹⁸mares tantum stirpis Aaron comedent illud
legitimum ac sempiternum est in generationibus vestris de sacrificiis Domini
omnis qui tetigerit illa sanctificabitur
6,¹⁹et locutus est Dominus ad Mosen dicens
6,²⁰haec est oblatio Aaron et filiorum eius
quam offerre debent Domino in die unctionis suae
decimam partem oephi offerent similae in sacrificio sempiterno
medium eius mane et medium vespere
6,²¹quae in sartagine oleo conspersa frigetur
offeret autem eam calidam in odorem suavissimum Domino
6,²²sacerdos qui patri iure successerit
et tota cremabitur in altari
6,²³omne enim sacrificium sacerdotum igne consumetur
nec quisquam comedet ex eo
6,²⁴locutus est Dominus ad Mosen dicens
6,²⁵loquere Aaron et filiis eius
ista est lex hostiae pro peccato
in loco ubi offertur holocaustum immolabitur coram Domino sanctum sanctorum est
6,²⁶sacerdos qui offert comedet eam
in loco sancto in atrio tabernaculi
6,²⁷quicquid tetigerit carnes eius sanctificabitur
si de sanguine illius vestis fuerit aspersa
lavabitur in loco sancto
6,²⁸vas autem fictile in quo cocta est confringetur

quod si vas aeneum fuerit defricabitur et lavabitur aqua
6,²⁹omnis masculus de genere sacerdotali vescetur carnibus eius quia sanctum sanctorum
est
6,³⁰hostia enim quae caeditur pro peccato
cuius sanguis infertur in tabernaculum testimonii ad expiandum in sanctuario
non comedetur sed comburetur igni
7,¹ haec quoque est lex hostiae pro delicto
sancta sanctorum est
7,²idcirco ubi immolatur holocaustum mactabitur et victima pro delicto
sanguis eius per gyrum fundetur altaris
7,³offerent ex ea caudam et adipem qui operit vitalia
7,⁴duos renunculos et pinguedinem quae iuxta ilia est
reticulumque iecoris cum renunculis
7,⁵et adolebit ea sacerdos super altare
incensum est Domini pro delicto
7,⁶omnis masculus de sacerdotali genere
in loco sancto vescetur his carnibus quia sanctum sanctorum est
7,⁷sicut pro peccato offertur hostia ita et pro delicto
utriusque hostiae lex una erit
ad sacerdotem qui eam obtulerit pertinebit
7,⁸sacerdos qui offert holocausti victimam habebit pellem eius
7,⁹et omne sacrificium similiae quod coquitur in clibano
et quicquid in craticula vel in sartagine praeparatur
eius erit sacerdotis a quo offertur
7,¹⁰sive oleo conspersa sive arida fuerit
cunctis filiis Aaron aequa mensura per singulos dividetur
7,¹¹haec est lex hostiae pacificorum quae offertur Domino
7,¹²si pro gratiarum actione fuerit oblatio
offerent panes absque fermento conspersos oleo
et lagana azyma uncta oleo
coctamque similam et collyridas olei admixtione conspersas
7,¹³panes quoque fermentatos cum hostia gratiarum quae immolatur pro pacificis
7,¹⁴ex quibus unus pro primitiis offeretur Domino
et erit sacerdotis qui fundet hostiae sanguinem
7,¹⁵cuius carnes eadem comedentur die

nec remanebit ex eis quicquam usque mane
7,¹⁶si voto vel sponte quisquam obtulerit hostiam
eadem similiter edetur die
sed et si quid in crastinum remanserit vesci licitum est
7,¹⁷quicquid autem tertius invenerit dies ignis absumet
7,¹⁸si quis de carnibus victimae pacificorum die tertio comederit
irrita fiet oblatio nec proderit offerenti
quin potius quaecumque anima tali se edulio contaminarit praevaricationis rea erit
7,¹⁹caro quae aliquid tetigerit immundum non comedetur sed conburetur igni
qui fuerit mundus vescetur ea
7,²⁰anima polluta quae ederit de carnibus hostiae pacificorum quae oblata est Domino peri-
bit de populis suis
7,²¹et quae tetigerit immunditiam hominis vel iumentum
sive omnis rei quae polluere potest
et comederit de huiuscemodi carnibus
interibit de populis suis
7,²²locutusque est Dominus ad Mosen dicens
7,²³loquere filiis Israel
adipem bovis et ovis et caprae non comedetis
7,²⁴adipem cadaveris morticini et eius animalis quod a bestia captum est
habebitis in usus varios
7,²⁵si quis adipem qui offerri debet in incensum Domini comederit peribit de populo suo
7,²⁶sanguinem quoque omnis animalis non sumetis in cibo
tam de avibus quam de pecoribus
7,²⁷omnis anima quae ederit sanguinem peribit de populis suis
7,²⁸locutus est Dominus ad Mosen dicens
7,²⁹loquere filiis Israel
qui offert victimam pacificorum Domino
offerat simul et sacrificium id est libamenta eius
7,³⁰tenebit manibus adipem hostiae et pectusculum
cumque ambo oblata Domino consecrarit tradet sacerdoti
7,³¹qui adolebit adipem super altare
pectusculum autem erit Aaron et filiorum eius
7,³²armus quoque dexter de pacificorum hostiis
cedet in primitias sacerdotis

7,³³qui obtulerit sanguinem et adipem filiorum Aaron
ipse habebit et armum dextrum in portione sua
7,³⁴pectusculum enim elationis et armum separationis tuli a filiis Israhel de hostiis eorum
 pacificis
et dedi Aaron sacerdoti ac filiis eius lege perpetua ab omni populo Israhel
7,³⁵haec est unctio Aaron et filiorum eius in caerimoniis Domini
die qua obtulit eos Moses ut sacerdotio fungerentur
7,³⁶et quae praecepit dari eis Dominus a filiis Israhel
religione perpetua in generationibus suis
7,³⁷ista est lex holocausti et sacrificii pro peccato atque delicto
et pro consecratione et pacificorum victimis 7,³⁸quas constituit Dominus Mosi in monte
 Sinai
quando mandavit filiis Israhel ut offerrent oblationes suas Domino in deserto Sinai
8,¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
8,²tolle Aaron cum filiis suis
vestes eorum et unctionis oleum
vitulum pro peccato duos arietes canistrum cum azymis
8,³et congregabis omnem coetum ad ostium tabernaculi
8,⁴fecit Moses ut Dominus imperarat
congregataque omni turba ante fores 8,⁵ait
iste est sermo quem iussit Dominus fieri
8,⁶statimque obtulit Aaron et filios eius
cumque lavisset eos 8,⁷vestivit pontificem subucula linea
accingens eum balteo et induens tunica hyacinthina
et desuper umerale inposuit
8,⁸quod adstringens cingulo aptavit rationali
in quo erat doctrina et veritas
8,⁹cidarim quoque texit caput
et super eam contra frontem posuit lamminam auream
consecratam in sanctificationem sicut praeceperat ei Dominus
8,¹⁰tulit et unctionis oleum quo levit tabernaculum cum omni supellectili sua
8,¹¹cumque sanctificans aspersisset altare septem vicibus
unxit illud et omnia vasa eius
labrumque cum basi sua sanctificavit oleo
8,¹²quod fundens super caput Aaron unxit eum et consecravit

8,¹³ filios quoque eius oblatos vestivit tunicis lineis et cinxit balteo
inposuitque mitras ut iusserat Dominus
8,¹⁴ obtulit et vitulum pro peccato
cumque super caput eius posuissent Aaron et filii eius manus suas
8,¹⁵ immolavit eum hauriens sanguinem
et tincto digito tetigit cornua altaris per gyrum
quo expiato et sanctificato fudit reliquum sanguinem ad fundamenta eius
8,¹⁶ adipem autem qui erat super vitalia et reticulum iecoris
duosque renunculos cum arvinulis suis adolevit super altare
8,¹⁷ vitulum cum pelle carnibus et fimo cremans extra castra sicut praeceperat Dominus
8,¹⁸ obtulit et arietem in holocaustum
super cuius caput cum inposuissent Aaron et filii eius manus suas
8,¹⁹ immolavit eum et fudit sanguinem eius per altaris circuitum
8,²⁰ ipsumque arietem in frusta concidens
caput eius et artus et adipem adolevit igni
8,²¹ lotis prius intestinis et pedibus
totumque simul arietem incendit super altare
eo quod esset holocaustum suavissimi odoris Domino sicut praeceperat ei
8,²² obtulit et arietem secundum in consecrationem sacerdotum
posueruntque super caput illius Aaron et filii eius manus suas
8,²³ quem cum immolasset Moses sumens de sanguine tetigit extremum auriculae dextrae
Aaron
et pollicem manus eius dextrae similiter et pedis
8,²⁴ obtulit et filios Aaron
cumque de sanguine arietis immolati tetigisset extremum auriculae singulorum dextrae
et pollices manus ac pedis dextri
reliquum fudit super altare per circuitum
8,²⁵ adipem vero et caudam omnemque pinguedinem quae operit intestina
reticulumque iecoris et duos renes cum adipibus suis et armo dextro separavit
8,²⁶ tollens autem de canistro azymorum quod erat coram Domino panem absque fermento
et collyridam conspersam oleo laganumque posuit super adipem et armum dextrum
8,²⁷ tradens simul omnia Aaron et filiis eius
qui postquam levaverunt ea coram Domino
8,²⁸ rursum suscepta de manibus eorum
adolevit super altare holocausti

eo quod consecrationis esset oblatio
in odorem suavitatis sacrificii Domini
8,²⁹tulit et pectusculum elevans illud coram Domino
de ariete consecrationis in partem suam
sicut praeceperat ei Dominus
8,³⁰adsumensque unguentum et sanguinem qui erat in altari
aspersit super Aaron et vestimenta eius
et super filios illius ac vestes eorum
8,³¹cumque sanctificasset eos in vestitu suo
praecepit eis dicens
coquite carnes ante fores tabernaculi et ibi comedite eas
panes quoque consecrationis edite qui positi sunt in canistro
sicut praecepit mihi dicens
Aaron et filii eius comedent eos
8,³²quicquid autem reliquum fuerit de carne et panibus ignis absumet
8,³³de ostio quoque tabernaculi non exhibitis septem diebus
usque ad diem quo complebitur tempus consecrationis vestrae
septem enim diebus finitur consecratio
8,³⁴sicut et inpraesentiarum factum est
ut ritus sacrificii compleretur
8,³⁵die ac nocte manebitis in tabernaculo
observantes custodias Domini ne moriamini
sic enim mihi praeceptum est
8,³⁶feceruntque Aaron et filii eius cuncta quae locutus est Dominus per manum Mosi
9,¹ facto autem octavo die vocavit Moses Aaron et filios eius ac maiores natu Israhel
dixitque ad Aaron
9,²tolle de armento vitulum pro peccato
et arietem in holocaustum utrumque immaculatos
et offer illos coram Domino
9,³et ad filios Israhel loqueris
tollite hircum pro peccato
et vitulum atque agnum anniculos et sine macula in holocaustum
9,⁴bovem et arietem pro pacificis
et immolate eos coram Domino in sacrificio singulorum similam oleo conspersam offerentes
hodie enim Dominus apparebit vobis

9,⁵tulerunt ergo cuncta quae iusserat Moses ad ostium tabernaculi
ubi cum omnis staret multitudo 9,⁶ait Moses
iste est sermo quem praecepit Dominus
facite et apparebit vobis gloria eius
9,⁷dixit et ad Aaron accede ad altare et immola pro peccato tuo
offer holocaustum et deprecare pro te et pro populo
cumque mactaveris hostiam populi ora pro eo sicut praecepit Dominus
9,⁸statimque Aaron accedens ad altare
immolavit vitulum pro peccato suo
9,⁹cuius sanguinem obtulerunt ei filii sui
in quo tinguens digitum tetigit cornua altaris
et fudit residuum ad basim eius
9,¹⁰adipemque et renunculos ac reticulum iecoris quae sunt pro peccato
adolevit super altare sicut praeceperat Dominus Mosi
9,¹¹carnes vero et pellem eius extra castra conbusit igni
9,¹²immolavit et holocausti victimam
obtuleruntque ei filii sui sanguinem eius
quem fudit per altaris circuitum
9,¹³ipsam etiam hostiam in frusta concisam
cum capite et membris singulis obtulerunt
quae omnia super altare cremavit igni
9,¹⁴lotis prius aqua intestinis et pedibus
9,¹⁵et pro peccato populi offerens mactavit hircum
expiatoque altari 9,¹⁶fecit holocaustum
9,¹⁷addens in sacrificio libamenta quae pariter offeruntur
et adolens ea super altare
absque caerimoniis holocausti matutini
9,¹⁸immolavit et bovem atque arietem hostias pacificas populi
obtuleruntque ei filii sui sanguinem
quem fudit super altare in circuitu
9,¹⁹adipes autem bovis et caudam arietis
renunculosque cum adipibus suis
et reticulum iecoris 9,²⁰posuerunt super pectora
cumque cremati essent adipes in altari

9,²¹pectora eorum et armos dextros separavit Aaron elevans coram Domino sicut praeceperat Moses

9,²²et tendens manum contra populum benedixit eis
sicque completis hostiis pro peccato et holocaustis et pacificis descendit

9,²³ingressi autem Moses et Aaron tabernaculum testimonii
et deinceps egressi benedixerunt populo

apparuitque gloria Domini omni multitudini

9,²⁴et ecce egressus ignis a Domino

devoravit holocaustum et adipem qui erant super altare

quod cum vidissent turbae laudaverunt Dominum ruentes in facies suas

10,¹ arreptisque Nadab et Abiu filii Aaron turibulis

posuerunt ignem et incensum desuper

offerentes coram Domino ignem alienum

quod eis praeceptum non erat

10,²egressusque ignis a Domino devoravit eos

et mortui sunt coram Domino

10,³dixitque Moses ad Aaron

hoc est quod locutus est Dominus

sanctificabor in his qui adpropinquant mihi

et in conspectu omnis populi glorificabor

quod audiens tacuit Aaron

10,⁴vocatis autem Moses Misahel et Elsaphan filios Ozihel patrum Aaron ait ad eos

ite et colligite fratres vestros de conspectu sanctuarii et asportate extra castra

10,⁵confestimque pergentes tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis

et eiecerunt foras ut sibi fuerat imperatum

10,⁶locutus est Moses ad Aaron et ad Eleazar atque Ithamar filios eius

capita vestra nolite nudare et vestimenta nolite scindere

ne forte moriamini et super omnem coetum oriatur indignatio

fratres vestri et omnis domus Israhel plangent incendium quod Dominus suscitavit

10,⁷vos autem non egredimini fores tabernaculi

alioquin peribitis

oleum quippe sanctae unctionis est super vos

qui fecerunt omnia iuxta praeceptum Mosi

10,⁸dixit quoque Dominus ad Aaron

10,⁹vinum et omne quod inebriare potest

non bibetis tu et filii tui quando intratis tabernaculum testimonii ne moriamini
quia praeceptum est sempiternum in generationes vestras
10,¹⁰et ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum
inter pollutum et mundum
10,¹¹doceatisque filios Israhel omnia legitima mea quae locutus est Dominus ad eos per ma-
num Mosi
10,¹²locutusque est Moses ad Aaron et ad Eleazar atque Ithamar filios eius qui residui erant
tollite sacrificium quod remansit de oblatione Domini
et comedite illud absque fermento iuxta altare
quia sanctum sanctorum est
10,¹³comedetis autem in loco sancto quod datum est tibi et filiis tuis de oblationibus Domi-
ni sicut praeceptum est mihi
10,¹⁴pectusculum quoque quod oblatum est
et armum qui separatus est
edetis in loco mundissimo tu et filii tui ac filiae tuae tecum
tibi enim ac liberis tuis reposita sunt de hostiis salutaribus filiorum Israhel
10,¹⁵eo quod armum et pectus et adipēs qui cremantur in altari elevaverint coram Domino
et pertineant ad te et ad filios tuos lege perpetua sicut praecepit Dominus
10,¹⁶inter haec hircum qui oblatus fuerat pro peccato
cum quaereret Moses exustum repperit
iratusque contra Eleazar et Ithamar filios Aaron qui remanserant ait
10,¹⁷cur non comedistis hostiam pro peccato in loco sancto
quae sancta sanctorum est
et data vobis ut portetis iniquitatem multitudinis
et rogetis pro ea in conspectu Domini
10,¹⁸praesertim cum de sanguine illius non sit inlatum intra sancta
et comedere eam debueritis in sanctuario
sicut praeceptum est mihi
10,¹⁹respondit Aaron
oblata est hodie victima pro peccato et holocaustum coram Domino
mihi autem accidit quod vides
quomodo potui comedere eam aut placere Domino in caerimoniis mente lugubri
10,²⁰quod cum audisset Moses recepit satisfactionem
11,¹locutus est Dominus ad Mosen et Aaron dicens 11,²dicite filiis Israhel
haec sunt animalia quae comedere debetis

de cunctis animantibus terrae

11,³omne quod habet divisam ungulam et ruminat in pecoribus comedetis

11,⁴quicquid autem ruminat quidem et habet ungulam

sed non dividit eam sicut camelus et cetera non comedetis illud

et inter immunda reputabitis

11,⁵chyrogryllus qui ruminat ungulamque non dividit immundus est

11,⁶lepus quoque nam et ipse ruminat sed ungulam non dividit

11,⁷et sus qui cum ungulam dividat non ruminat

11,⁸horum carnibus non vescemini nec cadavera contingetis quia immunda sunt vobis

11,⁹haec sunt quae gignuntur in aquis et vesci licitum est

omne quod habet pinnulas et squamas

tam in mari quam in fluminibus et stagnis comedetis

11,¹⁰quicquid autem pinnulas et squamas non habet

eorum quae in aquis moventur et vivunt

abominabile vobis 11,¹¹et execrandum erit

carnes eorum non comedetis et morticina vitabitis

11,¹²cuncta quae non habent pinnulas et squamas in aquis polluta erunt

11,¹³haec sunt quae de avibus comedere non debetis et vitanda sunt vobis

aquilam et grypem et alietum

11,¹⁴milvum ac vulturem iuxta genus suum

11,¹⁵et omne corvini generis in similitudinem suam

11,¹⁶strutionem et noctuam et larum et accipitrem iuxta genus suum

11,¹⁷bubonem et mergulum et ibin

11,¹⁸cycnum et onocrotalum et porphirionem

11,¹⁹erodionem et charadrion iuxta genus suum

opupam quoque et vespertilionem

11,²⁰omne de volucris quod graditur super quattuor pedes

abominabile erit vobis

11,²¹quicquid autem ambulat quidem super quattuor pedes

sed habet longiora retro crura per quae salit super terram 11,²²comedere debetis

ut est brucus in genere suo

et attacus atque ophiomachus ac lucusta

singula iuxta genus suum

11,²³quicquid autem ex volucris quattuor tantum habet pedes

execrabile erit vobis

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

11,²⁴et quicumque morticina eorum tetigerit polluetur et erit immundus usque ad vesperum
11,²⁵et si necesse fuerit ut portet quippiam horum mortuum
lavabit vestimenta sua et immundus erit usque ad solis occasum
11,²⁶omne animal quod habet quidem ungulam
sed non dividit eam nec ruminat immundum erit
et quicquid tetigerit illud contaminabitur
11,²⁷quod ambulat super manus ex cunctis animantibus quae incedunt quadrupedia in-
mundum erit
qui tetigerit morticina eorum polluetur usque ad vesperum
11,²⁸et qui portaverit huiusmodi cadavera lavabit vestimenta sua
et immundus erit usque ad vesperum
quia omnia haec immunda sunt vobis
11,²⁹hoc quoque inter polluta reputabitur de his quae moventur in terra
mustela et mus et corcodillus
singula iuxta genus suum
11,³⁰migale et cameleon et stelio ac lacerta et talpa
11,³¹omnia haec immunda sunt
qui tetigerit morticina eorum immundus erit usque ad vesperum
11,³²et super quod ceciderit quicquam de morticinis eorum polluetur
tam vas ligneum et vestimentum quam pelles et cilicia et in quocumque fit opus
tinguentur aqua et polluta erunt usque ad vesperum
et sic postea mundabuntur
11,³³vas autem fictile in quo horum quicquam intro ceciderit polluetur
et idcirco frangendum est
11,³⁴omnis cibus quem comeditis si fusa fuerit super eum aqua immundus erit
et omne liquens quod bibitur de universo vase immundum erit
11,³⁵et quicquid de morticinis istiusmodi ceciderit super illud immundum erit
sive clibani sive cytropodes destruentur et immundi erunt
11,³⁶fontes vero et cisternae et omnis aquarum congregatio munda erit
qui morticinum eorum tetigerit polluetur
11,³⁷si ceciderint super sementem non polluent eam
11,³⁸sin autem quispiam aqua sementem perfuderit
et postea morticinis tacta fuerit ilico polluetur
11,³⁹si mortuum fuerit animal quod licet vobis comedere
qui cadaver eius tetigerit immundus erit usque ad vesperum

11,⁴⁰et qui comederit ex eo quippiam sive portaverit
lavabit vestimenta sua et inmundus erit usque ad vesperum
11,⁴¹omne quod reptat super terram abominabile erit nec adsumetur in cibum
11,⁴²quicquid super pectus quadrupes graditur
et multos habet pedes sive per humum trahitur non comedetis quia abominabile est
11,⁴³nolite contaminare animas vestras
nec tangatis quicquam eorum ne inmundi sitis
11,⁴⁴ego enim sum Dominus Deus vester
sancti estote quoniam et ego sanctus sum
ne polluatis animas vestras in omni reptili quod movetur super terram
11,⁴⁵ego sum Dominus qui eduxi vos de terra Aegypti ut essem vobis in Deum
sancti eritis quia et ego sanctus sum
11,⁴⁶ista est lex animantium et volucrum et omnis animae viventis
quae movetur in aqua et reptat in terra
11,⁴⁷ut differentias noveritis mundi et inmundi
et sciatis quid comedere et quid respuere debeatis
12,¹locutus est Dominus ad Moysen dicens
12,²loquere filiis Israhel et dices ad eos
mulier si suscepto semine pepererit masculum
inmunda erit septem diebus
iuxta dies separationis menstruae
12,³et die octavo circumcidetur infantulus
12,⁴ipsa vero triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis suae
omne sanctum non tanget
nec ingredietur sanctuarium donec impleantur dies purificationis eius
12,⁵sin autem feminam pepererit inmunda erit duabus ebdomadibus
iuxta ritum fluxus menstrui
et sexaginta ac sex diebus manebit in sanguine purificationis suae
12,⁶cumque expleti fuerint dies purificationis eius pro filio sive pro filia
deferet agnum anniculum in holocaustum
et pullum columbae sive turturem pro peccato
ad ostium tabernaculi testimonii et tradet sacerdoti
12,⁷qui offeret illa coram Domino et rogabit pro ea
et sic mundabitur a profluvio sanguinis sui
ista est lex parientis masculum ac feminam

12,⁸quod si non invenerit manus eius
nec potuerit offerre agnum
sumet duos turtures vel duos pullos columbae
unum in holocaustum et alterum pro peccato
orabitque pro ea sacerdos et sic mundabitur
13,¹ locutus est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
13,² homo in cuius carne et cute ortus fuerit diversus color
sive pustula aut quasi lucens quippiam id est plaga leprae
adducetur ad Aaron sacerdotem
vel ad unum quemlibet filiorum eius
13,³ qui cum viderit lepram in cute et pilos in album mutatos colorem
ipsamque speciem leprae humiliorem cute et carne reliqua
plaga leprae est et ad arbitrium eius separabitur
13,⁴ sin autem lucens candor fuerit in cute
nec humilior carne reliqua
et pili coloris pristini
recludet eum sacerdos septem diebus
13,⁵ et considerabit die septimo
et siquidem lepra ultra non creverit nec transierit in cute priores terminos
rursum includet eum septem diebus aliis
13,⁶ et die septimo contemplabitur
si obscurior fuerit lepra et non creverit in cute
mundabit eum quia scabies est
lavabitque homo vestimenta sua et mundus erit
13,⁷ quod si postquam a sacerdote visus est et redditus munditiae iterum lepra creverit
adducetur ad eum 13,⁸ et inmunditiae condemnabitur
13,⁹ plaga leprae si fuerit in homine
adducetur ad sacerdotem 13,¹⁰ et videbit eum
cumque color albus in cute fuerit
et capillorum mutarit aspectum
ipsa quoque caro viva apparuerit
13,¹¹ lepra vetustissima iudicabitur atque inolita cuti
contaminabit itaque eum sacerdos et non recludet
quia perspicue inmunditia est

13,¹²sin autem effloruerit discurrens lepra in cute et operuerit omnem carnem a capite us-
que ad pedes
quicquid sub aspectu oculorum cadit
13,¹³considerabit eum sacerdos
et teneri lepra mundissima iudicabit
eo quod omnis in candorem versa sit
et idcirco homo mundus erit
13,¹⁴quando vero caro vivens in eo apparuerit
13,¹⁵tunc sacerdotis iudicio polluetur
et inter imundos reputabitur
caro enim viva si lepra aspergatur inmundata est
13,¹⁶quod si rursum versa fuerit in alborem
et totum hominem operuerit
13,¹⁷considerabit eum sacerdos et mundum esse decernet
13,¹⁸caro et cutis in qua ulcus natum est et sanatum
13,¹⁹et in loco ulceris cicatrix apparuerit alba sive subrufa
adducetur homo ad sacerdotem
13,²⁰qui cum viderit locum leprae humiliorem carne reliqua
et pilos versos in candorem contaminabit eum
plaga enim leprae orta est in ulcere
13,²¹quod si pilus coloris est pristini
et cicatrix subobscura
et vicina carne non est humilior
recludet eum septem diebus
13,²²et siquidem creverit adiudicabit eum leprae
13,²³sin autem steterit in loco suo ulceris est cicatrix
et homo mundus erit
13,²⁴caro et cutis quam ignis exuserit
et sanata albam sive rufam habuerit cicatricem
13,²⁵considerabit eam sacerdos
et ecce versa est in alborem
et locus eius reliqua cute humilior
contaminabit eum quia plaga leprae in cicatrice orta est
13,²⁶quod si pilorum color non fuerit inmutatus
nec humilior plaga carne reliqua

et ipsa leprae species fuerit subobscura
recludet eum septem diebus
13,²⁷et die septimo contemplabitur
si creverit in cute lepra contaminabit eum
13,²⁸sin autem in loco suo candor steterit non satis clarus plaga combustionis est
et idcirco mundabitur quia cicatrix est combusturae
13,²⁹vir sive mulier in cuius capite vel barba germinarit lepra
videbit eos sacerdos
13,³⁰et siquidem humilior fuerit locus carne reliqua
et capillus flavus solitoque subtilior
contaminabit eos quia lepra capitis ac barbae est
13,³¹sin autem viderit et locum maculae aequalem vicinae carni et capillum nigrum
recludet eos septem diebus
13,³²et die septimo intuebitur
si non creverit macula et capillus sui coloris est
et locus plagae carni reliquae aequalis
13,³³radetur homo absque loco maculae
et includetur septem diebus aliis
13,³⁴si die septimo visa fuerit stetisse plaga in loco suo
nec humilior carne reliqua mundabit eum
lotisque vestibus mundus erit
13,³⁵sin autem post emundationem rursus creverit macula in cute
13,³⁶non quaeret amplius utrum capillus in flavum colorem sit commutatus
quia aperte inmundus est
13,³⁷porro si steterit macula et capilli nigri fuerint
noverit hominem esse sanatum
et confidenter eum pronuntiet mundum
13,³⁸vir et mulier in cuius cute candor apparuerit
13,³⁹intuebitur eos sacerdos
si deprehenderit subobscurum alborem lucere in cute
sciat non esse lepram sed maculam coloris candidi et hominem mundum
13,⁴⁰vir de cuius capite capilli fluunt calvus ac mundus est
13,⁴¹et si a fronte ceciderint pili
recalvaster et mundus est
13,⁴²sin autem in calvitio sive in recalvatione

albus vel rufus color fuerit exortus
13,⁴³et hoc sacerdos viderit condemnabit eum
haut dubiae leprae quae orta est in calvitio
13,⁴⁴quicumque ergo maculatus fuerit lepra
et separatus ad arbitrium sacerdotis
13,⁴⁵habebit vestimenta dissuta caput nudum os veste contectum
contaminatum ac sordidum se clamabit
13,⁴⁶omni tempore quo leprosus est et immundus
solus habitabit extra castra
13,⁴⁷vestis lanæ sive lineæ quæ lepram habuerit 13,⁴⁸in stamine atque subtemine
aut certe pellis vel quicquid ex pelle confectum est
13,⁴⁹si alba aut rufa macula fuerit infecta
lepra reputabitur ostendeturque sacerdoti
13,⁵⁰qui consideratam recludet septem diebus
13,⁵¹et die septimo rursus aspiciens
si crevisse deprehenderit lepra perseverans est
pollutum iudicabit vestimentum et omne in quo fuerit inventa
13,⁵²et idcirco conburetur flammis
13,⁵³quod si eam viderit non crevisse
13,⁵⁴praecipiet et lavabunt id in quo lepra est
recludetque illud septem diebus aliis
13,⁵⁵et cum viderit faciem quidem pristinam non reversam nec tamen crevisse lepram
immundum iudicabit et igne conburet
eo quod infusa sit in superficie vestimenti vel per totum lepra
13,⁵⁶sin autem obscurior fuerit locus leprae postquam vestis est lota
abrumpet eum et a solido dividet
13,⁵⁷quod si ultra apparuerit in his locis quæ prius immaculata erant
lepra volatilis et vaga debet igne conburi
13,⁵⁸si cessaverit lavabit ea quæ pura sunt secundo et munda erunt
13,⁵⁹ista est lex leprae
vestimenti lanei et linei staminis atque subteminis omnisque supellectilis pelliciae
quomodo mundari debeat vel contaminari
14,¹locutusque est Dominus ad Moysen dicens
14,²hic est ritus leprosi quando mundandus est
adducetur ad sacerdotem

14,³qui egressus e castris cum invenerit lepram esse mundatam
14,⁴praecipiet ei qui purificatur
ut offerat pro se duos passeris vivos quos vesci licitum est
et lignum cedrinum vermiculumque et hysopum
14,⁵et unum e passeribus immolari iubebit in vase fictili super aquas viventes
14,⁶aliud autem vivum cum ligno cedrino et cocco et hysopo tinguet in sanguine passeris
immolati
14,⁷quo asperget illum qui mundandus est septies ut iure purgetur
et dimittet passerem vivum ut in agrum avolet
14,⁸cumque laverit homo vestimenta sua
radet omnes pilos corporis et lavabitur aqua
purificatusque ingredietur castra
ita dumtaxat ut maneat extra tabernaculum suum septem diebus
14,⁹et die septimo radat capillos capitis
barbamque et supercilia ac totius corporis pilos
et lotis rursum vestibus et corpore
14,¹⁰die octavo adsumet duos agnos immaculatos
et ovem anniculam absque macula
et tres decimas similiae in sacrificium quae conspersa sit oleo
et seorsum olei sextarium
14,¹¹cumque sacerdos purificans hominem
statuerit eum et haec omnia coram Domino
in ostio tabernaculi testimonii
14,¹²tollet agnum et offeret eum pro delicto
oleique sextarium
et oblati ante Dominum omnibus
14,¹³immolabit agnum ubi immolari solet hostia pro peccato et holocaustum id est in loco
sancto
sicut enim pro peccato ita et pro delicto
ad sacerdotem pertinet hostia
sancta sanctorum est
14,¹⁴adsumensque sacerdos de sanguine hostiae quae immolata est pro delicto
ponet super extremum auriculae dextrae eius qui mundatur
et super pollices manus dextrae et pedis
14,¹⁵et de olei sextario mittet in manum suam sinistram

14,¹⁶tinguetque digitum dextrum in eo
et asperget septies contra Dominum
14,¹⁷quod autem reliquum est olei in leva manu
fundet super extremum auriculae dextrae eius qui mundatur
et super pollices manus ac pedis dextri
et super sanguinem qui fusus est pro delicto 14,¹⁸et super caput eius
14,¹⁹rogabitque pro eo coram Domino
et faciet sacrificium pro peccato
tunc immolabit holocaustum 14,²⁰et ponet illud in altari cum libamentis suis
et homo rite mundabitur
14,²¹quod si pauper est et non potest manus eius invenire quae dicta sunt
adsumet agnum pro delicto ad oblationem
ut roget pro eo sacerdos
decimamque partem similiae conspersae oleo in sacrificium et olei sextarium
14,²²duosque turtures sive duos pullos columbae
quorum sit unus pro peccato et alter in holocaustum
14,²³offeretque ea die octavo purificationis suae sacerdoti
ad ostium tabernaculi testimonii coram Domino
14,²⁴qui suscipiens agnum pro delicto et sextarium olei levabit simul
14,²⁵immolatoque agno de sanguine eius ponet super extremum auriculae dextrae illius qui
mundatur
et super pollices manus eius ac pedis dextri
14,²⁶olei vero partem mittet in manum suam sinistram
14,²⁷in quo tinguens digitum dextrae manus
asperget septies contra Dominum
14,²⁸tangetque extremum dextrae auriculae illius qui mundatur
et pollices manus ac pedis dextri
in loco sanguinis qui effusus est pro delicto
14,²⁹reliquam autem partem olei quae est in sinistra manu
mittet super caput purificati ut placet pro eo Dominum
14,³⁰et turturem sive pullum columbae offeret
14,³¹unum pro delicto et alterum in holocaustum cum libamentis suis
14,³²hoc est sacrificium leprosi
qui habere non potest omnia in emundationem sui
14,³³locutus est Dominus ad Mosen et Aaron dicens

14,³⁴cum ingressi fueritis terram Chanaan quam ego dabo vobis in possessionem
si fuerit plaga leprae in aedibus
14,³⁵ibit cuius est domus nuntians sacerdoti et dicet
quasi plaga leprae videtur mihi esse in domo mea
14,³⁶at ille praecipiet ut efferant universa de domo
priusquam ingrediatur eam et videat utrum lepra sit
ne immunda fiant omnia quae in domo sunt
intrabitque postea ut consideret domus lepram
14,³⁷et cum viderit in parietibus illius quasi valliculas pallore sive rubore deformes
et humiliores superficie reliqua
14,³⁸egredietur ostium domus et statim claudet eam septem diebus
14,³⁹reversusque die septimo considerabit eam
si invenerit crevisse lepram
14,⁴⁰iubebit erui lapides in quibus lepra est
et proici eos extra civitatem in loco immundo
14,⁴¹domum autem ipsam radi intrinsecus per circuitum
et spargi pulverem rasurae extra urbem in loco immundo
14,⁴²lapidesque alios reponi pro his qui ablati fuerint
et luto alio liniri domum
14,⁴³sin autem postquam eruti sunt lapides
et pulvis elatus et alia terra lita
14,⁴⁴ingressus sacerdos viderit reversam lepram
et parietes aspersione maculis
lepra est perseverans et immunda domus
14,⁴⁵quam statim destruent
et lapides eius ac ligna atque universum pulverem
proicient extra oppidum in loco immundo
14,⁴⁶qui intraverit domum quando clausa est immundus erit usque ad vesperum
14,⁴⁷et qui dormierit in ea et comederit quippiam
lavabit vestimenta sua
14,⁴⁸quod si introiens sacerdos
viderit lepram non crevisse in domo postquam denuo lita est
purificabit eam reddita sanitate
14,⁴⁹et in purificationem eius sumet duos passeris
lignumque cedrinum et vermiculum atque hysopum

14,⁵⁰et immolato uno passere in vase fictili super aquas vivas
14,⁵¹tollet lignum cedrinum et hysopum et coccum et passerem vivum
et intinguet omnia in sanguine passeris immolati atque in aquis viventibus
et asperget domum septies 14,⁵²purificabitque eam
tam in sanguine passeris quam in aquis viventibus
et in passere vivo lignoque cedrino et hysopo atque vermiculo
14,⁵³cumque dimiserit passerem avolare in agrum libere
orabit pro domo et iure mundabitur
14,⁵⁴ista est lex omnis leprae et percussurae
14,⁵⁵leprae vestium et domorum
14,⁵⁶cicatricis et erumpentium papularum
lucentis maculae et in varias species coloribus inmutatis
14,⁵⁷ut possit sciri quo tempore mundum quid vel inmundum sit
15,¹locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
15,²loquimini filiis Israhel et dicite eis
vir qui patitur fluxum seminis inmundus erit
15,³et tunc iudicabitur huic vitio subiacere
cum per momenta singula adhererit carni illius atque concreverit foedus humor
15,⁴omne stratum in quo dormierit inmundum erit et ubicumque sederit
15,⁵si quis hominum tetigerit lectum eius
lavabit vestimenta sua
et ipse lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,⁶si sederit ubi ille sederat
et ipse lavabit vestimenta sua
et lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,⁷qui tetigerit carnem eius lavabit vestimenta sua
et ipse lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,⁸si salivam huiusmodi homo iecerit super eum qui mundus est
lavabit vestem suam
et lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,⁹sagma super quo sederit inmundum erit
15,¹⁰et quicquid sub eo fuerit qui fluxum seminis patitur pollutum erit usque ad vesperum
qui portaverit horum aliquid
lavabit vestem suam
et ipse lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum

15,¹¹omnis quem tetigerit qui talis est non lotis ante manibus
lavabit vestimenta sua
et lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,¹²vas fictile quod tetigerit confringetur
vas autem ligneum lavabitur aqua
15,¹³si sanatus fuerit qui huiuscemodi sustinet passionem
numerabit septem dies post emundationem sui
et lotis vestibus ac toto corpore in aquis viventibus erit mundus
15,¹⁴die autem octavo sumet duos turtures aut duos pullos columbae
et veniet in conspectu Domini ad ostium tabernaculi testimonii dabitque eos sacerdoti
15,¹⁵qui faciet unum pro peccato et alterum in holocaustum
rogabitque pro eo coram Domino ut emundetur a fluxu seminis sui
15,¹⁶vir de quo egreditur semen coitus
lavabit aqua omne corpus suum
et inmundus erit usque ad vesperum
15,¹⁷vestem et pellem quam habuerit
lavabit aqua et inmundus erit usque ad vesperum
15,¹⁸mulier cum qua coierit lavabitur aqua et inmundus erit usque ad vesperum
15,¹⁹mulier quae redeunte mense patitur fluxum sanguinis
septem diebus separabitur
15,²⁰omnis qui tetigerit eam inmundus erit usque ad vesperum
15,²¹et in quo dormierit vel sederit diebus separationis suae polluetur
15,²²qui tetigerit lectum eius lavabit vestimenta sua
et ipse lotus aqua inmundus erit usque ad vesperum
15,²³omne vas super quo illa sederit quisquis adtigerit
lavabit vestimenta sua
et lotus aqua pollutus erit usque ad vesperum
15,²⁴si coierit cum ea vir tempore sanguinis menstrualis inmundus erit septem diebus
et omne stratum in quo dormierit polluetur
15,²⁵mulier quae patitur multis diebus fluxum sanguinis non in tempore menstruali
vel quae post menstruum sanguinem fluere non cessat
quamdiu huic subiacet passioni
inmundus erit quasi sit in tempore menstruo
15,²⁶omne stratum in quo dormierit
et vas in quo sederit pollutum erit

15,²⁷ quicumque tetigerit eam lavabit vestimenta sua
et ipse lotus aqua immundus erit usque ad vesperum
15,²⁸ si steterit sanguis et fluere cessarit
numerabit septem dies purificationis suae
15,²⁹ et octavo die offeret pro se sacerdoti
duos turtures vel duos pullos columbae
ad ostium tabernaculi testimonii
15,³⁰ qui unum faciet pro peccato et alterum in holocaustum
rogabitque pro ea coram Domino
et pro fluxu immunditiae eius
15,³¹ docebitis ergo filios Israhel ut caveant immunditiam
et non moriantur in sordibus suis
cum polluerint tabernaculum meum quod est inter eos
15,³² ista est lex eius qui patitur fluxum seminis
et qui polluitur coitu
15,³³ et quae menstruis temporibus separatur
vel quae iugi fluit sanguine
et hominis qui dormierit cum ea
16,¹ locutusque est Dominus ad Moysen
post mortem duum filiorum Aaron
quando offerentes ignem alienum interfecti sunt
16,² et praecepit ei dicens
loquere ad Aaron fratrem tuum
ne omni tempore ingrediatur sanctuarium quod est intra velum coram propitiatorio quo te-
gitur arca ut non moriatur
quia in nube apparebo super oraculum
16,³ nisi haec ante fecerit
vitulum offeret pro peccato et arietem in holocaustum
16,⁴ tunica linea vestietur
feminalibus lineis verecunda celabit
accingetur zona linea
cidarim lineam inponet capiti
haec enim vestimenta sunt sancta
quibus cunctis cum lotus fuerit indues vestietur

16,⁵suscipietque ab universa multitudine filiorum Israhel duos hircos pro peccato et unum arietem in holocaustum
16,⁶cumque obtulerit vitulum et oraverit pro se et pro domo sua
16,⁷duos hircos stare faciet coram Domino in ostio tabernaculi testimonii
16,⁸mittens super utrumque sortem unam Domino et alteram capro emissario
16,⁹cuius sors exierit Domino offeret illum pro peccato
16,¹⁰cuius autem in caprum emissarium statuet eum vivum coram Domino ut fundat preces super eo et emittat illum in solitudinem
16,¹¹his rite celebratis offeret vitulum et rogans pro se et pro domo sua immolabit eum
16,¹²adsumptoque turibulo quod de prunis altaris impleverit et hauriens manu conpositum thymiama in incensum ultra velum intrabit in sancta
16,¹³ut positis super ignem aromatibus nebula eorum et vapor operiat oraculum quod est super testimonium et non moriatur
16,¹⁴tollet quoque de sanguine vituli et asperget digito septies contra propitiatorium ad orientem
16,¹⁵cumque mactaverit hircum pro peccato populi inferet sanguinem eius intra velum sicut praeceptum est de sanguine vituli ut aspergat e regione oraculi
16,¹⁶et expiet sanctuarium ab inmunditiis filiorum Israhel et a praevaricationibus eorum cunctisque peccatis iuxta hunc ritum faciet tabernaculo testimonii quod fixum est inter eos in medio sordium habitationis eorum
16,¹⁷nullus hominum sit in tabernaculo quando pontifex ingreditur sanctuarium ut roget pro se et pro domo sua et pro universo coetu Israhel donec egrediatur
16,¹⁸cum autem exierit ad altare quod coram Domino est oret pro se et sumptum sanguinem vituli atque hirci fundat super cornua eius per gyrum
16,¹⁹aspergensque digito septies expiet et sanctificet illud ab inmunditiis filiorum Israhel
16,²⁰postquam emundarit sanctuarium et tabernaculum et altare tunc offerat hircum viventem

16,²¹et posita utraque manu super caput eius
confiteatur omnes iniquitates filiorum Israhel
et universa delicta atque peccata eorum
quae inprecans capiti eius
emittet illum per hominem paratum in desertum
16,²²cumque portaverit hircus omnes iniquitates eorum in terram solitariam
et dimissus fuerit in deserto
16,²³revertetur Aaron in tabernaculum testimonii
et depositis vestibus quibus prius indutus erat cum intraret sanctuarium
relictisque ibi 16,²⁴lavabit carnem suam in loco sancto
indueturque vestimentis suis
et postquam egressus obtulerit holocaustum suum ac plebis
rogabit tam pro se quam pro populo
16,²⁵et adipem qui oblatum est pro peccatis adolebit super altare
16,²⁶ille vero qui dimiserit caprum emissarium
lavabit vestimenta sua et corpus aqua
et sic ingredietur in castra
16,²⁷vitulum autem et hircum qui pro peccato fuerant immolati
et quorum sanguis inlatus est ut in sanctuario expiatio conpleretur
asportabunt foras castra et comburent igni
tam pelles quam carnes eorum et fimum
16,²⁸et quicumque combuserit ea
lavabit vestimenta sua et carnem aqua
et sic ingredietur in castra
16,²⁹eritque hoc vobis legitimum sempiternum
mense septimo decima die mensis adfligatis animas vestras nullumque facietis opus
sive indigena sive advena qui peregrinatur inter vos
16,³⁰in hac die expiatio erit vestri atque mundatio
ab omnibus peccatis vestris coram Domino mundabimini
16,³¹sabbatum enim requietionis est
et adfligatis animas vestras religione perpetua
16,³²expiabit autem sacerdos
qui unctus fuerit et cuius initiatae manus ut sacerdotio fungatur pro patre suo
indueturque stola linea et vestibus sanctis
16,³³et expiabit sanctuarium et tabernaculum testimonii atque altare

sacerdotes quoque et universum populum
16,³⁴eritque hoc vobis legitimum sempiternum
ut oretis pro filiis Israhel
et pro cunctis peccatis eorum semel in anno
fecit igitur sicut praeceperat Dominus Mosi
17,¹ et locutus est Dominus ad Mosen dicens
17,² loquere Aaron et filiis eius
et cunctis filiis Israhel et dices ad eos
iste est sermo quem mandavit Dominus dicens
17,³ homo quilibet de domo Israhel
si occiderit bovem aut ovem sive capram in castris vel extra castra
17,⁴ et non obtulerit ad ostium tabernaculi oblationem Domino sanguinis reus erit
quasi sanguinem fuderit sic peribit de medio populi sui
17,⁵ ideo offerre debent sacerdoti filii Israhel hostias suas quas occidunt in agro
ut sanctificentur Domino ante ostium tabernaculi testimonii
et immolent eas hostias pacificas Domino
17,⁶ fundetque sacerdos sanguinem super altare Domini
ad ostium tabernaculi testimonii
et adolebit adipem in odorem suavitatis Domino
17,⁷ et nequaquam ultra immolabunt hostias suas daemonibus cum quibus fornicati sunt
legitimum sempiternum erit illis et posteris eorum
17,⁸ et ad ipsos dices
homo de domo Israhel et de advenis qui peregrinantur apud vos
qui obtulerit holocaustum sive victimam
17,⁹ et ad ostium tabernaculi testimonii
non adduxerit eam ut offeratur Domino interibit de populo suo
17,¹⁰ homo quilibet de domo Israhel et de advenis qui peregrinantur inter eos
si comederit sanguinem obfirmabo faciem meam contra animam illius
et disperdam eam de populo suo
17,¹¹ quia anima carnis in sanguine est
et ego dedi illum vobis ut super altare in eo expietis pro animabus vestris
et sanguis pro animae piaculo sit
17,¹² idcirco dixi filiis Israhel
omnis anima ex vobis non comedet sanguinem
nec ex advenis qui peregrinantur inter vos

17,¹³ homo quicumque de filiis Israhel et de advenis qui peregrinantur apud vos
si venatione atque aucupio ceperit feram vel avem quibus vesci licitum est
fundat sanguinem eius et operiat illum terra
17,¹⁴ anima enim omnis carnis in sanguine est
unde dixi filiis Israhel
sanguinem universae carnis non comedetis
quia anima carnis in sanguine est
et quicumque comederit illum interibit
17,¹⁵ anima quae comederit morticinum vel captum a bestia
tam de indigenis quam de advenis
lavabit vestes suas et semet ipsum aqua
et contaminatus erit usque ad vesperum
et hoc ordine mundus fiet
17,¹⁶ quod si non laverit vestimenta sua nec corpus
portabit iniquitatem suam
18,¹ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
18,² loquere filiis Israhel et dices ad eos
ego Dominus Deus vester
18,³ iuxta consuetudinem terrae Aegypti in qua habitastis non facietis
et iuxta morem regionis Chanaan ad quam ego introducturus sum vos non agetis
nec in legitimis eorum ambulabitis
18,⁴ facietis iudicia mea et praecepta servabitis et ambulabitis in eis
ego Dominus Deus vester
18,⁵ custodite leges meas atque iudicia quae faciens homo vivet in eis ego Dominus
18,⁶ omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet
ut revelet turpitudinem eius ego Dominus
18,⁷ turpitudinem patris et turpitudinem matris tuae non discoperies
mater tua est non revelabis turpitudinem eius
18,⁸ turpitudinem uxoris patris tui non discoperies turpitudinem enim patris tui est
18,⁹ turpitudinem sororis tuae ex patre sive ex matre quae domi vel foris genita est non reve-
labis
18,¹⁰ turpitudinem filiae filii tui vel neptis ex filia non revelabis quia turpitudinem tua est
18,¹¹ turpitudinem filiae uxoris patris tui quam peperit patri tuo et est soror tua non revela-
bis
18,¹² turpitudinem sororis patris tui non discoperies quia caro est patris tui

18,¹³turpitudinem sororis matris tuae non revelabis eo quod caro sit matris tuae
18,¹⁴turpitudinem patruī tui non revelabis
nec accedes ad uxorem eius quae tibi adfinitate coniungitur
18,¹⁵turpitudinem nurus tuae non revelabis quia uxor filii tui est
nec discoperies ignominiam eius
18,¹⁶turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis quia turpitudō fratris tui est
18,¹⁷turpitudinem uxoris tuae et filiae eius non revelabis
filiam filii eius et filiam filiae illius non sumes
ut reveles ignominiam eius
quia caro illius sunt et talis coitus incestus est
18,¹⁸sororem uxoris tuae in pelicatum illius non accipies
nec revelabis turpitudinem eius adhuc illa vivente
18,¹⁹ad mulierem quae patitur menstrua non accedes
nec revelabis foeditatem eius
18,²⁰cum uxore proximi tui non coibis
nec seminis commixtione maculaberis
18,²¹de semine tuo non dabis ut consecretur idolo Moloch
nec pollues nomen Dei tui ego Dominus
18,²²cum masculo non commisceberis coitu femineo
quia abominatio est
18,²³cum omni pecore non coibis
nec maculaberis cum eo
mulier non subcumbet iumento nec miscebitur ei quia scelus est
18,²⁴ne polluamini in omnibus his
quibus contaminatae sunt universae gentes
quas ego eiciam ante conspectum vestrum
18,²⁵et quibus polluta est terra
cuius ego scelera visitabo
ut evomat habitatores suos
18,²⁶custodite legitima mea atque iudicia
et non faciat ex omnibus abominationibus istis
tam indigena quam colonus qui peregrinatur apud vos
18,²⁷omnes enim execrationes istas
fecerunt accolae terrae qui fuerunt ante vos
et polluerunt eam

18,²⁸ cavete ergo ne et vos similiter evomat cum paria feceritis
sicut evomuit gentem quae fuit ante vos
18,²⁹ omnis anima quae fecerit de abominationibus his quippiam peribit de medio populi sui
18,³⁰ custodite mandata mea
nolite facere quae fecerunt hii qui fuerunt ante vos et ne polluamini in eis
ego Dominus Deus vester
19,¹ locutus est Dominus ad Mosen dicens
19,² loquere ad omnem coetum filiorum Israhel et dices ad eos
sancti estote quia ego sanctus sum Dominus Deus vester
19,³ unusquisque matrem et patrem suum timeat
sabbata mea custodite ego Dominus Deus vester
19,⁴ nolite converti ad idola nec deos conflates faciatis vobis ego Dominus Deus vester
19,⁵ si immolaveritis hostiam pacificorum Domino ut sit placabilis
19,⁶ eo die quo fuerit immolata comedetis eam et die altero
quicquid autem residuum fuerit in diem tertium igne comburetis
19,⁷ si quis post biduum comederit ex ea
profanus erit et impietatis reus
19,⁸ portabit iniquitatem suam quia sanctum Domini polluit
et peribit anima illa de populo suo
19,⁹ cum messueris segetes terrae tuae
non tondebis usque ad solum superficiem terrae
nec remanentes spicas colliges
19,¹⁰ neque in vinea tua racemos et grana decidentia congregabis
sed pauperibus et peregrinis carpenda dimittes ego Dominus Deus vester
19,¹¹ non facietis furtum
non mentiemini
nec decipiet unusquisque proximum suum
19,¹² non peierabis in nomine meo
nec pollues nomen Dei tui ego Dominus
19,¹³ non facies calumniam proximo tuo nec vi opprimes eum
non morabitur opus mercennarii apud te usque mane
19,¹⁴ non maledices surdo
nec coram caeco pones offendiculum
sed timebis Deum tuum quia ego sum Dominus
19,¹⁵ non facies quod iniquum est

nec iniuste iudicabis
nec consideres personam pauperis
nec honores vultum potentis
iuste iudica proximo tuo
19,¹⁶ non eris criminator et susurro in populis
non stabis contra sanguinem proximi tui ego Dominus
19,¹⁷ ne oderis fratrem tuum in corde tuo
sed publice argue eum ne habeas super illo peccatum
19,¹⁸ non quaeres ultionem nec memor eris iniuriae civium tuorum
diliges amicum tuum sicut temet ipsum ego Dominus
19,¹⁹ leges meas custodite
iumenta tua non facies coire cum alterius generis animantibus
agrum non seres diverso semine
veste quae ex duobus texta est non indueris
19,²⁰ homo si dormierit cum muliere coitu seminis
quae sit ancilla etiam nubilis et tamen pretio non redempta nec libertate donata
vapulabunt ambo et non morientur
quia non fuit libera
19,²¹ pro delicto autem suo offeret Domino ad ostium tabernaculi testimonii arietem
19,²² orabitque pro eo sacerdos et pro delicto eius coram Domino
et repropitiabitur ei dimitteturque peccatum
19,²³ quando ingressi fueritis terram
et plantaveritis in ea ligna pomifera
auferetis praepudia eorum
poma quae germinant immunda erunt vobis nec edetis ex eis
19,²⁴ quarto anno omnis fructus eorum sanctificabitur laudabilis Domino
19,²⁵ quinto autem anno comedetis fructus congregantes poma quae proferunt
ego Dominus Deus vester
19,²⁶ non comedetis cum sanguine
non augurabimini nec observabitis somnia
19,²⁷ neque in rotundum adtondebitis comam
nec radatis barbam
19,²⁸ et super mortuo non incidetis carnem vestram
neque figuras aliquas et stigmata facietis vobis ego Dominus
19,²⁹ ne prostituas filiam tuam et contaminetur terra et impleatur piaculo

19,³⁰sabbata mea custodite
et sanctuarium meum metuite ego Dominus
19,³¹ne declinetis ad magos
nec ab ariolis aliquid sciscitemini ut polluamini per eos
ego Dominus Deus vester
19,³²coram cano capite consurge
et honora personam senis et time Deum tuum
ego sum Dominus
19,³³si habitaverit advena in terra vestra
et moratus fuerit inter vos
ne exprobretis ei 19,³⁴sed sit inter vos quasi indigena
et diligetis eum quasi vosmet ipsos
fuiſtis enim et vos advenae in terra Aegypti
ego Dominus Deus vester
19,³⁵nolite facere iniquum aliquid in iudicio
in regula in pondere in mensura
19,³⁶statera iusta et aequa sint pondera
iustus modius aequusque sextarius
ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti
19,³⁷custodite omnia praecepta mea
et universa iudicia et facite ea ego Dominus
20,¹locutusque est Dominus ad Moſen dicens
20,²haec loqueris filiis Israhel
homo de filiis Israhel et de advenis qui habitant in Israhel
si quis dederit de semine suo idolo Moloch morte moriatur
populus terrae lapidabit eum
20,³et ego ponam faciem meam contra illum
succidamque eum de medio populi sui
eo quod dederit de semine suo Moloch
et contaminaverit sanctuarium meum
ac polluerit nomen sanctum meum
20,⁴quod si neglegens populus terrae
et quasi parvipendens imperium meum
dimiserit hominem qui dederit de semine suo Moloch nec voluerit eum occidere
20,⁵ponam faciem meam super hominem illum et cognationem eius

succidamque et ipsum et omnes qui consenserunt ei ut fornicarentur cum Moloch de medio
populi sui

20,⁶ anima quae declinaverit ad magos et ariolos
et fornicata fuerit cum eis

ponam faciem meam contra eam
et interficiam illam de medio populi sui

20,⁷ sanctificamini et estote sancti quia ego Dominus Deus vester

20,⁸ custodite praecepta mea et facite ea
ego Dominus qui sanctifico vos

20,⁹ qui maledixerit patri suo et matri morte moriatur
patri matrique maledixit
sanguis eius sit super eum

20,¹⁰ si moechatus quis fuerit cum uxore alterius
et adulterium perpetrarit cum coniuge proximi sui
morte moriantur et moechus et adultera

20,¹¹ qui dormierit cum noverca sua et revelaverit ignominiam patris sui
morte moriantur ambo
sanguis eorum sit super eos

20,¹² si quis dormierit cum nuru sua
uterque moriantur quia scelus operati sunt
sanguis eorum sit super eos

20,¹³ qui dormierit cum masculo coitu femineo
uterque operati sunt nefas morte moriantur
sit sanguis eorum super eos

20,¹⁴ qui supra uxorem filiam duxerit matrem eius
scelus operatus est vivus ardebit cum eis
nec permanebit tantum nefas in medio vestri

20,¹⁵ qui cum iumento et pecore coierit morte moriatur
pecus quoque occidite

20,¹⁶ mulier quae subcubuerit cuilibet iumento simul interficietur cum eo
sanguis eorum sit super eos

20,¹⁷ qui acceperit sororem suam filiam patris sui vel filiam matris suae
et viderit turpitudinem eius
illaque conspexerit fratris ignominiam
nefariam rem operati sunt

occidentur in conspectu populi sui
eo quod turpitudinem suam mutuo revelarint
et portabunt iniquitatem suam
20,¹⁸ qui coierit cum muliere in fluxu menstruo et revelaverit turpitudinem eius
ipsaque aperuerit fontem sanguinis sui
interficientur ambo de medio populi sui
20,¹⁹ turpitudinem materterae tuae et amitae tuae non discoperies
qui hoc fecerit ignominiam carnis suae nudavit
portabunt ambo iniquitatem suam
20,²⁰ qui coierit cum uxore patruī vel avunculi sui
et revelaverit ignominiam cognationis suae
portabunt ambo peccatum suum
absque liberis morientur
20,²¹ qui duxerit uxorem fratris sui rem facit illicitam
turpitudinem fratris sui revelavit
absque filiis erunt
20,²² custodite leges meas atque iudicia et facite ea
ne et vos evomat terra quam intraturi estis et habitaturi
20,²³ nolite ambulare in legitimis nationum quas ego expulsurus sum ante vos
omnia enim haec fecerunt et abominatus sum eos
20,²⁴ vobis autem loquor
possidete terram eorum quam dabo vobis in hereditatem
terram fluentem lacte et melle
ego Dominus Deus vester
qui separavi vos a ceteris populis
20,²⁵ separate ergo et vos iumentum mundum ab immundo
et avem mundam ab inmunda
ne polluatis animas vestras in pecore et in avibus et cunctis quae moventur in terra
et quae vobis ostendi esse polluta
20,²⁶ eritis sancti mihi quia sanctus ego sum Dominus
et separavi vos a ceteris populis ut essetis mei
20,²⁷ vir sive mulier in quibus pythonicus vel divinationis fuerit spiritus morte moriantur
lapidibus obruent eos
sanguis eorum sit super illos
21,¹ dixit quoque Dominus ad Moſen

loquere ad sacerdotes filios Aaron et dices eis
ne contaminetur sacerdos in mortibus civium suorum
21,²nisi tantum in consanguineis ac propinquis
id est super matre et patre et filio ac filia
fratre quoque 21,³et sorore virgine quae non est nupta viro
21,⁴sed nec in principe populi sui contaminabitur
21,⁵non radent caput nec barbam
neque in carnibus suis facient incisuras
21,⁶sancti erunt Deo suo et non polluent nomen eius
incensum enim Domini et panes Dei sui offerunt
et ideo sancti erunt
21,⁷scortum et vile prostibulum non ducet uxorem
nec eam quae repudiata est a marito
quia consecratus est Deo suo
21,⁸et panes propositionis offert
sit ergo sanctus quia et ego sanctus sum Dominus qui sanctifico vos
21,⁹sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro
et violaverit nomen patris sui
flammis exuretur
21,¹⁰pontifex id est sacerdos maximus inter fratres suos
super cuius caput fustum est unctionis oleum
et cuius manus in sacerdotio consecratae sunt
vestitusque est sanctis vestibus
caput suum non discoperiet
vestimenta non scindet
21,¹¹et ad omnem mortuum non ingredietur omnino
super patre quoque suo et matre non contaminabitur
21,¹²nec egredietur de sanctis ne polluat sanctuarium Domini
quia oleum sanctae unctionis Dei sui super eum est ego Dominus
21,¹³virginem ducet uxorem
21,¹⁴viduam et repudiatam et sordidam atque meretricem non accipiet
sed puellam de populo suo
21,¹⁵ne commisceat stirpem generis sui vulgo gentis suae
quia ego Dominus qui sanctifico eum
21,¹⁶locutusque est Dominus ad Mosen dicens

21,¹⁷loquere ad Aaron
homo de semine tuo per familias qui habuerit maculam
non offeret panes Deo suo
21,¹⁸nec accedet ad ministerium eius
si caecus fuerit si claudus
si vel parvo vel grandi et torto naso
21,¹⁹si fracto pede si manu
21,²⁰si gibbus si lippus
si albuginem habens in oculo
si iugem scabiem
si inpetiginem in corpore vel hirsutus
21,²¹omnis qui habuerit maculam de semine Aaron sacerdotis
non accedet offerre hostias Domino nec panes Deo suo
21,²²vescetur tamen panibus qui offeruntur in sanctuario
21,²³ita dumtaxat ut intra velum non ingrediatur
nec accedat ad altare
quia maculam habet et contaminare non debet sanctuarium meum
ego Dominus qui sanctifico eos
21,²⁴locutus est ergo Moses ad Aaron et filios eius et ad omnem Israhel
cuncta quae sibi fuerant imperata
22,¹ locutus quoque est Dominus ad Mosen dicens
22,²loquere ad Aaron et ad filios eius
ut caveant ab his quae consecrata sunt filiorum Israhel
et non contaminent nomen sanctificatorum mihi quae ipsi offerunt
ego Dominus
22,³dic ad eos et ad posteros eorum
omnis homo qui accesserit de stirpe vestra
ad ea quae consecrata sunt et quae obtulerunt filii Israhel Domino
in quo est inmunditia peribit coram Domino
ego sum Dominus
22,⁴homo de semine Aaron qui fuerit leprosus aut patiens fluxum seminis
non vescetur de his quae sanctificata sunt mihi donec sanetur
qui tetigerit inmundum super mortuo et ex quo egreditur semen quasi coitus
22,⁵et qui tangit reptile et quodlibet inmundum cuius tactus est sordidus
22,⁶inmundus erit usque ad vesperum

et non vescetur his quae sanctificata sunt
sed cum laverit carnem suam aqua 22,⁷et occubuerit sol
tunc mundatus vescetur de sanctificatis quia cibus illius est
22,⁸morticinum et captum a bestia non comedent nec polluentur in eis
ego sum Dominus
22,⁹custodient praecepta mea ut non subiaceant peccato
et moriantur in sanctuario cum polluerint illud
ego Dominus qui sanctifico eos
22,¹⁰omnis alienigena non comedet de sanctificatis
inquilinus sacerdotis et mercennarius non vescentur ex eis
22,¹¹quem autem sacerdos emerit et qui vernaculus domus eius fuerit hii comedent ex eis
22,¹²si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit
de his quae sanctificata sunt et de primitiis non vescetur
22,¹³sin autem vidua vel repudiata et absque liberis reversa fuerit ad domum patris sui
sicut puella consuerat aletur cibus patris sui
omnis alienigena comedendi ex eis non habet potestatem
22,¹⁴qui comederit de sanctificatis per ignorantiam addet quintam partem cum eo quod co-
medit
et dabit sacerdoti in sanctuarium
22,¹⁵nec contaminabunt sanctificata filiorum Israhel quae offerunt Domino
22,¹⁶ne forte sustineant iniquitatem delicti sui cum sanctificata comederint
ego Dominus qui sanctifico eos
22,¹⁷locutus est Dominus ad Mosen dicens
22,¹⁸loquere ad Aaron et filios eius
et ad omnes filios Israhel dicesque ad eos
homo de domo Israhel et de advenis qui habitant apud vos
qui obtulerit oblationem suam
vel vota solvens vel sponte offerens
quicquid illud obtulerit in holocaustum Domini 22,¹⁹ut offeratur per vos
masculus immaculatus erit ex bubus et ex ovibus et ex capris
22,²⁰si maculam habuerit non offeretis neque erit acceptabile
22,²¹homo qui obtulerit victimam pacificorum Domino
vel vota solvens vel sponte offerens
tam de bubus quam de ovibus
immaculatum offeret ut acceptabile sit

omnis macula non erit in eo
22,²²si caecum fuerit si fractum
si cicatricem habens si papulas
aut scabiem vel inpetiginem
non offeretis ea Domino
neque adolebitis ex eis super altare Domini
22,²³bovem et ovem aure et cauda amputatis voluntarie offerre potes
votum autem ex his solvi non potest
22,²⁴omne animal quod vel contritis vel tunsis vel sectis ablatisque testiculis est
non offeretis Domino
et in terra vestra hoc omnino ne faciatis
22,²⁵de manu alienigenae non offeretis panes Deo vestro et quicquid aliud dare voluerint
quia corrupta et maculata sunt omnia
non suscipietis ea
22,²⁶locutusque est Dominus ad Mosen dicens
22,²⁷bos ovis et capra cum genita fuerint
septem diebus erunt sub ubere matris suae
die autem octavo et deinceps offerri poterunt Domino
22,²⁸sive illa bos sive ovis non immolabuntur una die cum fetibus suis
22,²⁹si immolaveritis hostiam pro gratiarum actione Domino ut possit esse placabilis
22,³⁰eodem die comedetis eam
non remanebit quicquam in mane alterius diei
ego Dominus
22,³¹custodite mandata mea et facite ea ego Dominus
22,³²ne polluatis nomen meum sanctum
ut sanctificer in medio filiorum Israhel
ego Dominus qui sanctifico vos
22,³³et eduxi de terra Aegypti ut essem vobis in Deum ego Dominus
23,¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
23,²loquere filiis Israhel et dices ad eos
hae sunt feriae Domini quas vocabitis sanctas
23,³sex diebus facietis opus
dies septimus quia sabbati requies est vocabitur sanctus
omne opus non facietis in eo
sabbatum Domini est in cunctis habitationibus vestris

23,⁴hae sunt ergo feriae Domini sanctae
quas celebrare debetis temporibus suis
23,⁵mense primo quartadecima die mensis ad vesperum phase Domini est
23,⁶et quintadecima die mensis huius
sollemnitas azymorum Domini est
septem diebus azyma comedetis
23,⁷dies primus erit vobis celeberrimus sanctusque
omne opus servile non facietis in eo
23,⁸sed offeretis sacrificium in igne Domino septem diebus
dies autem septimus erit celebrior et sanctior
nullumque servile opus fiet in eo
23,⁹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
23,¹⁰loquere filiis Israhel et dices ad eos
cum ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis
et messueritis segetem
feretis manipulos spicarum
primitias messis vestrae ad sacerdotem
23,¹¹qui elevabit fasciculum coram Domino ut acceptabile sit pro vobis
altero die sabbati et sanctificabit illum
23,¹²atque in eodem die quo manipulus consecratur
caedetur agnus immaculatus anniculus in holocaustum Domini
23,¹³et libamenta offerentur cum eo
duae decimae similiae conspersae oleo
in incensum Domini odoremque suavissimum
liba quoque vini quarta pars hin
23,¹⁴panem et pulentam et pultes non comedetis ex segete
usque ad diem qua offeratis ex ea Deo vestro
praeceptum est sempiternum in generationibus cunctisque habitaculis vestris
23,¹⁵numerabitis ergo ab altero die sabbati
in quo obtulistis manipulum primitiarum
septem ebdomadas plenas
23,¹⁶usque ad alteram diem expletionis ebdomadae septimae id est quinquaginta dies
et sic offeretis sacrificium novum Domino 23,¹⁷ex omnibus habitaculis vestris
panes primitiarum duos
de duabus decimis similiae fermentatae

quos coquetis in primitias Domini
23,¹⁸ offeretisque cum panibus
septem agnos immaculatos anniculos
et vitulum de armento unum et arietes duos
et erunt in holocausto cum libamentis suis
in odorem suavissimum Domino
23,¹⁹ facietis et hircum pro peccato
duosque agnos anniculos hostias pacificorum
23,²⁰ cumque elevaverit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram Domino
cedent in usum eius
23,²¹ et vocabitis hunc diem celeberrimum atque sanctissimum
omne opus servile non facietis in eo
legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibus vestris
23,²² postquam autem messueritis segetem terrae vestrae
non secabitis eam usque ad solum
nec remanentes spicas colligetis
sed pauperibus et peregrinis dimittetis eas
ego Dominus Deus vester
23,²³ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
23,²⁴ loquere filiis Israhel
mense septimo prima die mensis
erit vobis sabbatum memorabile clangentibus tubis
et vocabitur sanctum
23,²⁵ omne opus servile non facietis in eo et offeretis holocaustum Domino
23,²⁶ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
23,²⁷ decimo die mensis huius septimi
dies expiationum erit celeberrimus
et vocabitur sanctus
adfligetisque animas vestras in eo
et offeretis holocaustum Domino
23,²⁸ omne opus non facietis in tempore diei huius
quia dies propitiationis est
ut propitietur vobis Dominus Deus vester
23,²⁹ omnis anima quae adflcta non fuerit die hoc peribit de populis suis
23,³⁰ et quae operis quippiam fecerit delebo eam de populo suo

23,³¹ nihil ergo operis facietis in eo
legitimum sempiternum erit vobis
in cunctis generationibus et habitationibus vestris
23,³² sabbatum requietionis est
adfligetis animas vestras
die nono mensis a vespero usque ad vesperum celebrabitis sabbata vestra
23,³³ et locutus est Dominus ad Mosen dicens
23,³⁴ loquere filiis Israhel
a quintodecimo die mensis huius septimi
erunt feriae tabernaculorum septem diebus Domino
23,³⁵ dies primus vocabitur celeberrimus atque sanctissimus
omne opus servile non facietis
23,³⁶ et septem diebus offeretis holocausta Domino
dies quoque octavus erit celeberrimus atque sanctissimus
et offeretis holocaustum Domino
est enim coetus atque collectae
omne opus servile non facietis in eo
23,³⁷ hae sunt feriae Domini quas vocabitis celeberrimas et sanctissimas
offeretisque in eis oblationes Domino
holocausta et libamenta iuxta ritum uniuscuiusque diei
23,³⁸ exceptis sabbatis Domini donisque vestris
et quae offertis ex voto vel quae sponte tribuitis Domino
23,³⁹ a quintodecimo ergo die mensis septimi
quando congregaveritis omnes fructus terrae vestrae
celebrabitis ferias Domini septem diebus
die primo et die octavo erit sabbatum id est requies
23,⁴⁰ sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrimae
spatulasque palmarum
et ramos ligni densarum frondium
et salices de torrente
et laetabimini coram Domino Deo vestro
23,⁴¹ celebrabitisque sollemnitatem eius septem diebus per annum
legitimum sempiternum erit in generationibus vestris
mense septimo festa celebrabitis
23,⁴² et habitabitis in umbraculis septem diebus

omnis qui de genere est Israhel manebit in tabernaculis
23,⁴³ut discant posteri vestri quod in tabernaculis habitare fecerim filios Israhel
cum educerem eos de terra Aegypti
ego Dominus Deus vester
23,⁴⁴locutusque est Moses super sollemnitatibus Domini ad filios Israhel
24,¹ et locutus est Dominus ad Mosen dicens
24,²praecipe filiis Israhel
ut adferant tibi oleum de olivis
purissimum ac lucidum
ad concinnandas lucernas iugiter
24,³extra velum testimonii in tabernaculo foederis
ponetque eas Aaron a vespere usque in mane coram Domino
cultu rituque perpetuo in generationibus vestris
24,⁴super candelabro mundissimo ponentur semper in conspectu Domini
24,⁵accipies quoque similam
et coques ex ea duodecim panes
qui singuli habebunt duas decimas
24,⁶quorum senos altrinsecus super mensam purissimam coram Domino statues
24,⁷et pones super eos tus lucidissimum
ut sit panis in monumentum oblationis Domini
24,⁸per singula sabbata mutabuntur coram Domino
suscepti a filiis Israhel foedere sempiterno
24,⁹eruntque Aaron et filiorum eius
ut comedant eos in loco sancto
quia sanctum sanctorum est de sacrificiis Domini iure perpetuo
24,¹⁰ecce autem egressus filius mulieris israhelitis
quem pepererat de viro aegyptio inter filios Israhel
iurgatus est in castris cum viro israhelite
24,¹¹cumque blasphemasset nomen et maledixisset ei
adductus est ad Mosen
vocabatur autem mater eius Salumith filia Dabri de tribu Dan
24,¹²miseruntque eum in carcerem donec nossent quid iuberet Dominus
24,¹³qui locutus est ad Mosen 24,¹⁴dicens
educ blasphemum extra castra
et ponant omnes qui audierunt manus suas super caput eius

et lapidet eum populus universus
24,¹⁵et ad filios Israhel loqueris
homo qui maledixerit Deo suo portabit peccatum suum
24,¹⁶et qui blasphemaverit nomen Domini morte moriatur
lapidibus opprimet eum omnis multitudo
sive ille civis seu peregrinus fuerit
qui blasphemaverit nomen Domini morte moriatur
24,¹⁷qui percusserit et occiderit hominem morte moriatur
24,¹⁸qui percusserit animal reddat vicarium
id est animam pro anima
24,¹⁹qui inrogaverit maculam cuilibet civium suorum
sicut fecit fiet ei
24,²⁰fracturam pro fractura oculum pro oculo dentem pro dente restituet
qualem inflixerit maculam talem sustinere cogetur
24,²¹qui percusserit iumentum reddet aliud
qui percusserit hominem punietur
24,²²aequum iudicium sit inter vos
sive peregrinus sive civis peccaverit
quia ego sum Dominus Deus vester
24,²³locutusque est Moses ad filios Israhel
et eduxerunt eum qui blasphemaverat extra castra
ac lapidibus oppresserunt
feceruntque filii Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi
25,¹locutusque est Dominus ad Mosen in monte Sinai dicens
25,²loquere filiis Israhel et dices ad eos
quando ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis sabbatizet sabbatum Domini
25,³sex annis seres agrum tuum
et sex annis putabis vineam tuam colligesque fructus eius
25,⁴septimo autem anno sabbatum erit terrae requietionis Domini
agrum non seres et vineam non putabis
25,⁵quae sponte gignit humus non metes
et uvas primitiarum tuarum non colliges quasi vindemiam
annus enim requietionis terrae est
25,⁶sed erunt vobis in cibum
tibi et servo tuo ancillae et mercenario tuo et advenae qui peregrinantur apud te

25,⁷iumentis tuis et pecoribus
omnia quae nascuntur praebebunt cibum
25,⁸numerabis quoque tibi septem ebdomades annorum
id est septem septies quae simul faciunt annos quadraginta novem
25,⁹et clanges bucina mense septimo decima die mensis
propitiationis tempore in universa terra vestra
25,¹⁰sanctificabisque annum quinquagesimum
et vocabis remissionem cunctis habitatoribus terrae tuae
ipse est enim iobeus
revertetur homo ad possessionem suam
et unusquisque rediet ad familiam pristinam
25,¹¹quia iobeus est et quinquagesimus annus
non seretis neque metetis
sponte in agro nascentia et primitias vindemiae non colligetis
25,¹²ob sanctificationem iobei
sed statim ablata comedetis
25,¹³anno iobei redient omnes ad possessiones suas
25,¹⁴quando vendas quippiam civi tuo vel emes ab eo
ne contristes fratrem tuum
sed iuxta numerum annorum iobei emes ab eo
25,¹⁵et iuxta supputationem frugum vendet tibi
25,¹⁶quanto plus anni remanserint post iobeum tanto crescet et pretium
et quanto minus temporis numeraveris tanto minoris et emptio constabit
tempus enim frugum vendet tibi
25,¹⁷nolite adfligere contribules vestros
sed timeat unusquisque Deum suum
quia ego Dominus Deus vester
25,¹⁸facite praecepta mea et iudicia custodite et implete ea
ut habitare possitis in terra absque ullo pavore
25,¹⁹et gignat vobis humus fructus suos
quibus vescamini usque ad saturitatem
nullius impetum formidantes
25,²⁰quod si dixeritis quid comedemus anno septimo
si non seruerimus neque collegerimus fruges nostras
25,²¹dabo benedictionem meam vobis anno sexto

et faciet fructus trium annorum

25,²²seretisque anno octavo et comedetis veteres fruges usque ad nonum annum
donec nova nascantur edetis vetera

25,²³terra quoque non veniet in perpetuum
quia mea est et vos advenae et coloni mei estis

25,²⁴unde cuncta regio possessionis vestrae
sub redemptionis condicione vendetur

25,²⁵si adtenuatus frater tuus vendiderit possessiunculam suam
et voluerit propinquus eius potest redimere quod ille vendiderat

25,²⁶sin autem non habuerit proximum
et ipse pretium ad redimendum potuerit invenire

25,²⁷computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit
et quod reliquum est reddet emptori

sicque recipiet possessionem suam

25,²⁸quod si non invenerit manus eius ut reddat pretium
habebit emptor quod emerat usque ad annum iobelem

in ipso enim omnis venditio redit ad dominum et ad possessorem pristinum

25,²⁹qui vendiderit domum intra urbis muros habebit licentiam redimendi donec unus im-
pleatur annus

25,³⁰si non redemerit et anni circulus fuerit evolutus
emptor possidebit eam et posteri eius in perpetuum
et redimi non poterit etiam in iobeleo

25,³¹sin autem in villa fuerit domus quae muros non habet agrorum iure vendetur
si ante redempta non fuerit in iobeleo revertetur ad dominum

25,³²aedes Levitarum quae in urbibus sunt semper possunt redimi

25,³³si redemptae non fuerint in iobeleo revertentur ad dominos
quia domus urbium leviticarum pro possessionibus sunt inter filios Israhel

25,³⁴suburbana autem eorum non venient quia possessio sempiterna est

25,³⁵si adtenuatus fuerit frater tuus et infirmus manu
et susceperis eum quasi advenam et peregrinum et vixerit tecum

25,³⁶ne accipias usuras ab eo nec amplius quam dedisti
time Deum tuum ut vivere possit frater tuus apud te

25,³⁷pecuniam tuam non dabis ei ad usuram
et frugum superabundantiam non exiges

25,³⁸ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

ut darem vobis terram Chanaan et essem vester Deus
 25,³⁹si paupertate compulsus vendiderit se tibi frater tuus
 non eum opprimes servitute famulorum
 25,⁴⁰sed quasi mercennarius et colonus erit
 usque ad annum iobelem operabitur apud te
 25,⁴¹et postea egredietur cum liberis suis
 et revertetur ad cognationem et ad possessionem patrum suorum
 25,⁴²mei enim servi sunt et ego eduxi eos de terra Aegypti
 non venient condicione servorum
 25,⁴³ne adfligas eum per potentiam sed metuito Deum tuum
 25,⁴⁴servus et ancilla sint vobis de nationibus quae in circuitu vestro sunt
 25,⁴⁵et de advenis qui peregrinantur apud vos
 vel qui ex his nati fuerint in terra vestra
 hos habebitis famulos 25,⁴⁶et hereditario iure transmittetis ad posteros ac possidebitis in
 aeternum
 fratres autem vestros filios Israhel ne opprimatis per potentiam
 25,⁴⁷si invaluerit apud vos manus advenae atque peregrini
 et adtenuatus frater tuus vendiderit se ei aut cuiquam de stirpe eius
 25,⁴⁸post venditionem potest redimi
 qui voluerit ex fratribus suis redimet eum
 25,⁴⁹et patruus et patruelis et consanguineus et adfinis
 sin autem et ipse potuerit redimet se
 25,⁵⁰supputatis dumtaxat annis
 a tempore venditionis suae usque ad annum iobelem
 et pecunia qua venditus fuerat
 iuxta annorum numerum et rationem mercennarii supputata
 25,⁵¹si plures fuerint anni qui remanent usque ad iobelem
 secundum hos reddet et pretium
 25,⁵²si pauci ponet rationem cum eo iuxta annorum numerum
 et reddet emptori quod reliquum est annorum 25,⁵³quibus ante servivit mercedibus inputa-
 tis
 non adfliget eum violenter in conspectu tuo
 25,⁵⁴quod si per haec redimi non potuerit
 anno iobeleo egredietur cum liberis suis
 25,⁵⁵mei sunt enim servi filii Israhel quos eduxi de terra Aegypti

26,¹ ego Dominus Deus vester
non facietis vobis idolum et sculptile
nec titulos erigetis
nec insignem lapidem ponetis in terra vestra ut adoretis eum
ego enim sum Dominus Deus vester
26,² custodite sabbata mea et pavete ad sanctuarium meum ego Dominus
26,³ si in praeceptis meis ambulaveritis
et mandata mea custodieritis et feceritis ea
dabo vobis pluvias temporibus suis
26,⁴ et terra gignet germen suum
et pomis arbores replebuntur
26,⁵ adprehendet messium tritura vindemiam
et vindemia occupabit sementem
et comedetis panem vestrum in saturitatem
et absque pavore habitabitis in terra vestra
26,⁶ dabo pacem in finibus vestris
dormietis et non erit qui exterreat
auferam malas bestias
et gladius non transibit terminos vestros
26,⁷ persequemini inimicos vestros et corruent coram vobis
26,⁸ persequentur quinque de vestris centum alienos
et centum ex vobis decem milia
cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio
26,⁹ respiciam vos et crescere faciam
multiplicabimini et firmabo pactum meum vobiscum
26,¹⁰ comedetis vetustissima veterum
et vetera novis supervenientibus proicietis
26,¹¹ ponam tabernaculum meum in medio vestri
et non abiciet vos anima mea
26,¹² ambulabo inter vos et ero vester Deus
vosque eritis populus meus
26,¹³ ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegyptiorum ne serviretis eis
et qui confregi catenas cervicum vestrarum ut incederetis erecti
26,¹⁴ quod si non audieritis me nec feceritis omnia mandata mea
26,¹⁵ si spreveritis leges meas et iudicia mea contempseritis

ut non faciatis ea quae a me constituta sunt
et ad irritum perducatis pactum meum
26,¹⁶ ego quoque haec faciam vobis
visitabo vos velociter in egestate et ardore
qui conficiat oculos vestros et consumat animas
frustra seretis sementem quae ab hostibus devorabitur
26,¹⁷ ponam faciem meam contra vos
et corruetis coram hostibus vestris
et subiciemini his qui oderunt vos
fugietis nemine persequente
26,¹⁸ sin autem nec sic oboedieritis mihi
addam correptiones vestras septuplum propter peccata vestra
26,¹⁹ et conteram superbiam duritiae vestrae
daboque caelum vobis desuper sicut ferrum et terram aeneam
26,²⁰ consumetur in cassum labor vester
non proferet terra germen nec arbores poma praebebunt
26,²¹ si ambulaveritis ex adverso mihi nec volueritis audire me
addam plagas vestras usque in septuplum propter peccata vestra
26,²² emittamque in vos bestias agri
quae consumant et vos et pecora vestra
et ad paucitatem cuncta redigant
desertaeque fiant viae vestrae
26,²³ quod si nec sic volueritis recipere disciplinam
sed ambulaveritis ex adverso mihi
26,²⁴ ego quoque contra vos adversus incedam
et percutiam vos septies propter peccata vestra
26,²⁵ inducamque super vos gladium ultorem foederis mei
cumque confugeritis in urbes mittam pestilentiam in medio vestri
et trademini hostium manibus
26,²⁶ postquam confregero baculum panis vestri
ita ut decem mulieres in uno clibano coquant panes
et reddant eos ad pondus
et comedetis et non saturabimini
26,²⁷ sin autem nec per haec audieritis me
sed ambulaveritis contra me

26,²⁸et ego incedam adversum vos in furore contrario
et corripiam vos septem plagis propter peccata vestra
26,²⁹ita ut comedatis carnes filiorum et filiarum vestrarum
26,³⁰destruam excelsa vestra et simulacra confringam
cadetis inter ruinas idolorum vestrorum
et abominabitur vos anima mea
26,³¹in tantum ut urbes vestras redigam in solitudinem
et deserta faciam sanctuaria vestra
nec recipiam ultra odorem suavissimum
26,³²disperdamque terram vestram
et stupebunt super ea inimici vestri cum habitatores illius fuerint
26,³³vos autem dispergam in gentes
et evaginabo post vos gladium
eritque terra vestra deserta et civitates dirutae
26,³⁴tunc placebunt terrae sabbata sua cunctis diebus solitudinis suae
quando fueritis 26,³⁵in terra hostili
sabbatizabit et requiescet in sabbatis solitudinis suae
eo quod non requieverit in sabbatis vestris quando habitabatis in ea
26,³⁶et qui de vobis remanserint
dabo pavorem in cordibus eorum in regionibus hostium
terrebit eos sonitus folii volantis
et ita fugient quasi gladium
cadent nullo sequente
26,³⁷et corruent singuli super fratres suos quasi bella fugientes
nemo vestrum inimicis audebit resistere
26,³⁸peribitis inter gentes et hostilis vos terra consumet
26,³⁹quod si et de his aliqui remanserint
tabescent in iniquitatibus suis in terra inimicorum suorum
et propter peccata patrum suorum et sua adfligentur
26,⁴⁰donec confiteantur iniquitates suas et maiorum suorum
quibus praevaricati sunt in me
et ambulaverunt ex adverso mihi
26,⁴¹ambulabo igitur et ego contra eos
et inducam illos in terram hostilem
donec erubescat incircumcisa mens eorum

tunc orabunt pro impietatibus suis
26,⁴²et recordabor foederis mei
quod pepigi cum Iacob et Isaac et Abraham
terrae quoque memor ero
26,⁴³quae cum relictæ fuerit ab eis
conplacebit sibi in sabbatis suis patiens solitudinem propter illos
ipsi vero rogabunt pro peccatis suis eo quod abiecerint iudicia mea et leges meas desper-
xerint
26,⁴⁴et tamen etiam cum essent in terra hostili non penitus abieci eos
neque sic despexi ut consumerentur
et irritum facerem pactum meum cum eis
ego enim sum Dominus Deus eorum
26,⁴⁵et recordabor foederis mei pristini
quando eduxi eos de terra Aegypti in conspectu gentium
ut essem Deus eorum ego Dominus Deus
haec sunt praecepta atque iudicia et leges
quas dedit Dominus inter se et inter filios Israhel in monte Sinai per manum Mosi
27,¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
27,²loquere filiis Israhel et dices ad eos
homo qui votum fecerit et sponderit Deo animam suam
sub aestimatione dabit pretium
27,³si fuerit masculus
a vicesimo usque ad sexagesimum annum
dabit quinquaginta siclos argenti ad mensuram sanctuarii
27,⁴si mulier triginta
27,⁵a quinto autem anno usque ad vicesimum
masculus dabit viginti siclos femina decem
27,⁶ab uno mense usque ad annum quintum
pro masculo dabuntur quinque sicli pro femina tres
27,⁷sexagenarius et ultra masculus dabit quindecim siclos femina decem
27,⁸si pauper fuerit et aestimationem reddere non valebit
stabit coram sacerdote
et quantum ille aestimaverit et viderit eum posse reddere tantum dabit
27,⁹animal autem quod immolari potest Domino si quis voverit sanctum erit
27,¹⁰et mutari non poterit

id est nec melius malo nec peius bono
quod si mutaverit
et ipsum quod mutatum est et illud pro quo mutatum est consecratum erit Domino
27,¹¹ animal immundum quod immolari Domino non potest si quis voverit adducetur ante
sacerdotem
27,¹² qui diiudicans utrum bonum an malum sit statuet pretium
27,¹³ quod si dare voluerit is qui offert
addet supra aestimationis quintam partem
27,¹⁴ homo si voverit domum suam et sanctificaverit Domino
considerabit eam sacerdos utrum bona an mala sit
et iuxta pretium quod ab eo fuerit constitutum venundabitur
27,¹⁵ sin autem ille qui voverat voluerit redimere eam
dabit quintam partem aestimationis supra et habebit domum
27,¹⁶ quod si agrum possessionis suae voverit et consecraverit Domino
iuxta mensuram sementis aestimabitur pretium
si triginta modiis hordei seritur terra
quingenta siclis veniet argenti
27,¹⁷ si statim ab anno incipientis iobei voverit agrum
quanto valere potest tanto aestimabitur
27,¹⁸ sin autem post aliquantum temporis
supputabit sacerdos pecuniam
iuxta annorum qui reliqui sunt numerum usque ad iobeum
et detrahatur ex pretio
27,¹⁹ quod si voluerit redimere agrum ille qui voverat
addet quintam partem aestimatae pecuniae et possidebit eum
27,²⁰ sin autem noluerit redimere
sed alteri cuilibet fuerit venundatus
ultra eum qui voverat redimere non poterit
27,²¹ quia cum iobei venerit dies sanctificatus erit Domino
et possessio consecrata ad ius pertinet sacerdotum
27,²² si ager emptus et non de possessione maiorum sanctificatus fuerit Domino
27,²³ supputabit sacerdos iuxta annorum numerum usque ad iobeum pretium
et dabit ille qui voverat eum Domino
27,²⁴ in iobeo autem revertetur ad priorem dominum qui vendiderat eum
et habuerat in sortem possessionis suae

27,²⁵omnis aestimatio siclo sanctuarii ponderabitur
siclus viginti obolos habet
27,²⁶primogenita quae ad Dominum pertinent
nemo sanctificare poterit et vovere
sive bos sive ovis fuerit Domini sunt
27,²⁷quod si inmundum est animal
redimet qui obtulit iuxta aestimationem tuam
et addet quintam partem pretii
si redimere noluerit vendetur alteri
quantocumque a te fuerit aestimatum
27,²⁸omne quod Domino consecratur
sive homo fuerit sive animal sive ager
non veniet nec redimi poterit
quicquid semel fuerit consecratum sanctum sanctorum erit Domino
27,²⁹et omnis consecratio quae offertur ab homine
non redimetur sed morte morietur
27,³⁰omnes decimae terrae
sive de frugibus sive de pomis arborum
Domini sunt et illi sanctificantur
27,³¹si quis autem voluerit redimere decimas suas
addet quintam partem earum
27,³²omnium decimarum boves et oves et caprae
quae sub pastoris virga transeunt
quicquid decimum venerit sanctificabitur Domino
27,³³non eligetur nec bonum nec malum nec altero commutabitur
si quis mutaverit
et quod mutatum est et pro quo mutatum est
sanctificabitur Domino et non redimetur
27,³⁴haec sunt praecepta quae mandavit Dominus Mosi ad filios Israhel in monte Sinai

EXPLICIT LIBER VAIECRA ID EST LEVITICUS

INCIPIIT LIBER VAIEDABBER ID EST NUMERI

1,¹ Locutusque est Dominus ad Mosen in deserto Sinai
in tabernaculo foederis
prima die mensis secundi
anno altero egressionis eorum ex Aegypto dicens
1,²tollite summam universae congregationis filiorum Israhel
per cognationes et domos suas et nomina singulorum
quicquid sexus est masculini
1,³a vicesimo anno et supra omnium virorum fortium ex Israhel
et numerabitis eos per turmas suas tu et Aaron
1,⁴eruntque vobiscum principes tribuum ac domorum in cognationibus suis
1,⁵quorum ista sunt nomina
de Ruben Elisur filius Sedeur
1,⁶de Symeon Salamihel filius Surisaddai
1,⁷de Iuda Naasson filius Aminadab
1,⁸de Isachar Nathanahel filius Suar
1,⁹de Zabulon Heliab filius Helon
1,¹⁰filiorum autem Ioseph
de Ephraim Helisama filius Ammiud
de Manasse Gamalihel filius Phadassur
1,¹¹de Benjamin Abidan filius Gedeonis
1,¹²de Dan Ahiezer filius Amisaddai
1,¹³de Aser Phegihel filius Ochran
1,¹⁴de Gad Heliasaph filius Duhel
1,¹⁵de Nepthali Ahira filius Henan
1,¹⁶hii nobilissimi principes multitudinis
per tribus et cognationes suas et capita exercitus Israhel
1,¹⁷quos tulerunt Moses et Aaron cum omni vulgi multitudine
1,¹⁸et congregaverunt primo die mensis secundi
recensentes eos per cognationes et domos ac familias et capita et nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
1,¹⁹sicut praeceperat Dominus Mosi

numeratique sunt in deserto Sinai
1,²⁰ de Ruben primogenito Israhelis
per generationes et familias ac domos suas et nomina capitum singulorum
omne quod sexus est masculini
a vicesimo anno et supra
procedentium ad bellum
1,²¹ quadraginta sex milia quingenti
1,²² de filiis Symeon per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina et capita singulorum
omne quod sexus est masculini
a vicesimo anno et supra
procedentium ad bellum
1,²³ quinquaginta novem milia trecenti
1,²⁴ de filiis Gad per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina singulorum
a viginti annis et supra
omnes qui ad bella procederent
1,²⁵ quadraginta quinque milia sescenti quinquaginta
1,²⁶ de filiis Iuda per generationes et familias ac domos cognationum suarum
per nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,²⁷ recensiti sunt septuaginta quattuor milia sescenti
1,²⁸ de filiis Isachar per generationes et familias ac domos cognationum suarum
per nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui ad bella procederent
1,²⁹ recensiti sunt quinquaginta quattuor milia quadringenti
1,³⁰ de filiis Zabulon per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,³¹ quinquaginta septem milia quadringenti
1,³² de filiis Ioseph filiorum Ephraim
per generationes et familias ac domos cognationum suarum

recensiti sunt per nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,³³quadraginta milia quingenti
1,³⁴porro filiorum Manasse
per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina singulorum
a viginti annis et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,³⁵triginta duo milia ducenti
1,³⁶de filiis Benjamin per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt nominibus singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,³⁷triginta quinque milia quadringenti
1,³⁸de filiis Dan per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt nominibus singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,³⁹sexaginta duo milia septingenti
1,⁴⁰de filiis Aser per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt per nomina singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,⁴¹quadraginta milia et mille quingenti
1,⁴²de filiis Nephthali per generationes et familias ac domos cognationum suarum
recensiti sunt nominibus singulorum
a vicesimo anno et supra
omnes qui poterant ad bella procedere
1,⁴³quingenta tria milia quadringenti
1,⁴⁴hii sunt quos numeraverunt Moses et Aaron et duodecim principes Israhel
singulos per domos cognationum suarum
1,⁴⁵fueruntque omnes filiorum Israhel
per domos et familias suas
a vicesimo anno et supra

qui poterant ad bella procedere
1,⁴⁶sescenta tria milia virorum quingenti quinquaginta
1,⁴⁷Levitae autem in tribu familiarum suarum non sunt numerati cum eis
1,⁴⁸locutusque est Dominus ad Mosen dicens
1,⁴⁹tribum Levi noli numerare
neque ponas summam eorum cum filiis Israhel
1,⁵⁰sed constitue eos super tabernaculum testimonii
cuncta vasa eius et quicquid ad caerimonias pertinet
ipsi portabunt tabernaculum et omnia utensilia eius
et erunt in ministerio
ac per gyrum tabernaculi metabuntur
1,⁵¹cum proficiscendum fuerit deponent Levitae tabernaculum
cum castra metanda erigent
quisquis externorum accesserit occidetur
1,⁵²metabuntur autem castra filii Israhel
unusquisque per turmas et cuneos atque exercitum suum
1,⁵³porro Levitae per gyrum tabernaculi figent tentoria
ne fiat indignatio super multitudinem filiorum Israhel
et excubabunt in custodiis tabernaculi testimonii
1,⁵⁴fecerunt ergo filii Israhel iuxta omnia quae praeceperat Dominus Mosi
2,¹locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
2,²singuli per turmas signa atque vexilla
et domos cognationum suarum
castrametabuntur filiorum Israhel
per gyrum tabernaculi foederis
2,³ad orientem Iudas figet tentoria per turmas exercitus sui
eritque princeps filiorum eius Naasson filius Aminadab
2,⁴et omnis de stirpe eius summa pignantium
septuaginta quattuor milia sescentorum
2,⁵iuxta eum castrametati sunt de tribu Isachar
quorum princeps fuit Nathanahel filius Suar
2,⁶et omnis numerus pugnatorum eius
quingenta quattuor milia quadringenti
2,⁷in tribu Zabulon princeps fuit Heliab filius Helon
2,⁸omnis de stirpe eius exercitus pugnatorum

quingenta septem milia quadringenti
2,⁹universi qui in castris Iudae adnumerati sunt
fuerunt centum octoginta sex milia quadringenti
et per turmas suas primi egredientur
2,¹⁰in castris filiorum Ruben ad meridianam plagam
erit princeps Elisur filius Sedeur
2,¹¹et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
quadraginta sex milia quingenti
2,¹²iuxta eum castrametati sunt de tribu Symeon
quorum princeps fuit Salamihel filius Surisaddai
2,¹³et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
quingenta novem milia trecenti
2,¹⁴in tribu Gad princeps fuit Heliasaph filius Duhel
2,¹⁵et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
quadraginta quinque milia sescenti quingenta
2,¹⁶omnes qui recensiti sunt in castris Ruben
centum quingenta milia et mille quadringenti quingenta
per turmas suas in secundo loco proficiscentur
2,¹⁷levabitur autem tabernaculum testimonii
per officia Levitarum et turmas eorum
quomodo erigetur ita et deponetur
singuli per loca et ordines suos proficiscentur
2,¹⁸ad occidentalem plagam erunt castra filiorum Ephraim
quorum princeps fuit Helisama filius Ammiud
2,¹⁹cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
quadraginta milia quingenti
2,²⁰et cum eis tribus filiorum Manasse
quorum princeps fuit Gamalihel filius Phadassur
2,²¹cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
triginta duo milia ducenti
2,²²in tribu filiorum Benjamin princeps fuit Abidan filius Gedeonis
2,²³et cunctus exercitus pugnatorum eius qui recensiti sunt
triginta quinque milia quadringenti
2,²⁴omnes qui numerati sunt in castris Ephraim
centum octo milia centum

per turmas suas tertii proficiscentur
2,²⁵ad aquilonis partem castrametati sunt filii Dan
quorum princeps fuit Ahiezer filius Amisaddai
2,²⁶cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
sexaginta duo milia septingenti
2,²⁷iuxta eum fixere tentoria de tribu Aser
quorum princeps fuit Phegihel filius Ochran
2,²⁸cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt
quadraginta milia et mille quingenti
2,²⁹de tribu filiorum Nepthalim princeps fuit Ahira filius Henan
2,³⁰cunctus exercitus pugnatorum eius
quingenta tria milia quadringenti
2,³¹omnes qui numerati sunt in castris Dan
fuerunt centum quinquaginta septem milia sescenti
et novissimi proficiscentur
2,³²hic numerus filiorum Israhel
per domos cognationum suarum
et turmas divisi exercitus
sescenta tria milia quingenti quinquaginta
2,³³Levitae autem non sunt numerati inter filios Israhel
sic enim praecepit Dominus Mosi
2,³⁴feceruntque filii Israhel iuxta omnia quae mandaverat Dominus
castrametati sunt per turmas suas
et profecti per familias ac domos patrum suorum
3,¹ haec sunt generationes Aaron et Mosi
in die qua locutus est Dominus ad Mosen in monte Sinai
3,²et haec nomina filiorum Aaron
primogenitus eius Nadab dein Abiu et Eleazar et Ithamar
3,³haec nomina filiorum Aaron sacerdotum
qui uncti sunt et quorum repletae et consecratae manus ut sacerdotio fungerentur
3,⁴mortui sunt Nadab et Abiu
cum offerrent ignem alienum in conspectu Domini in deserto Sinai absque liberis
functique sunt sacerdotio Eleazar et Ithamar coram Aaron patre suo
3,⁵locutus est Dominus ad Mosen dicens
3,⁶adplica tribum Levi et fac stare in conspectu Aaron sacerdotis

ut ministrent ei et excubent 3,⁷et observent
quicquid ad cultum pertinet multitudinis
coram tabernaculo testimonii
3,⁸et custodiant vasa tabernaculi servientes in ministerio eius
3,⁹dabisque dono Levitas 3,¹⁰Aaron et filiis eius
quibus traditi sunt a filiis Israhel
Aaron autem et filios eius constitues super cultum sacerdotii
externus qui ad ministrandum accesserit morietur
3,¹¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
3,¹²ego tuli Levitas a filiis Israhel
pro omni primogenito qui aperit vulvam in filiis Israhel
eruntque Levitae mei
3,¹³meum est enim omne primogenitum
ex quo percussi primogenitos in terra Aegypti
sanctificavi mihi quicquid primum nascitur in Israhel
ab homine usque ad pecus mei sunt ego Dominus
3,¹⁴locutus est Dominus ad Mosen in deserto Sinai dicens
3,¹⁵numera filios Levi per domos patrum suorum et familias
omnem masculum ab uno mense et supra
3,¹⁶numeravit Moses ut praeceperat Dominus
3,¹⁷et inventi sunt filii Levi per nomina sua
Gerson et Caath et Merari
3,¹⁸filiis Gerson Lebni et Semei
3,¹⁹filiis Caath Amram et Iessaar Hebron et Ozihel
3,²⁰filiis Merari Mooli et Musi
3,²¹de Gerson fuere familiae duae lebnitica et semeitica
3,²²quarum numeratus est populus sexus masculini ab uno mense et supra
septem milia quingentorum
3,²³hii post tabernaculum metabuntur ad occidentem
3,²⁴sub principe Eliasaph filio Lahel
3,²⁵et habebunt excubias in tabernaculo foederis
3,²⁶ipsum tabernaculum et operimentum eius
tentorium quod trahitur ante fores tecti foederis et cortinas atrii
tentorium quoque quod adpenditur in introitu atrii tabernaculi
et quicquid ad ritum altaris pertinet

funes tabernaculi et omnia utensilia eius
3,²⁷cognatio Caath habebit populos
Amramitas et Iessaaritas et Hebronitas et Ozihelitas
hae sunt familiae Caathitarum
recensitae per nomina sua
3,²⁸omnes generis masculini ab uno mense et supra
octo milia sescenti
habebunt excubias sanctuarii
3,²⁹et castrametabuntur ad meridianam plagam
3,³⁰princepsque eorum erit Elisaphan filius Ozihel
3,³¹et custodient arcam mensamque et candelabrum
altaria et vasa sanctuarii in quibus ministratur
et velum cunctamque huiuscemodi supellectilem
3,³²princeps autem principum Levitarum
Eleazar filius Aaron sacerdotis
erit super excubitores custodiae sanctuarii
3,³³at vero de Merari erunt populi Moolitae et Musitae
recensiti per nomina sua
3,³⁴omnes generis masculini ab uno mense et supra
sex milia ducenti
3,³⁵princeps eorum Surihel filius Abiahihel
in plaga septentrionali castrametabuntur
3,³⁶erunt sub custodia eorum
tabulae tabernaculi et vectes et columnae ac bases earum
et omnia quae ad cultum huiuscemodi pertinent
3,³⁷columnaeque atrii per circuitum cum basibus suis
et paxilli cum funibus
3,³⁸castrametabuntur ante tabernaculum foederis id est ad orientalem plagam
Moses et Aaron cum filiis suis
habentes custodiam sanctuarii in medio filiorum Israhel
quisquis alienus accesserit morietur
3,³⁹omnes Levitae quos numeraverunt Moses et Aaron iuxta praeceptum Domini
per familias suas in genere masculino
a mense uno et supra
fuerunt viginti duo milia

3,⁴⁰et ait Dominus ad Mosen
numera primogenitos sexus masculini de filiis Israhel a mense uno et supra
et habebis summam eorum
3,⁴¹tollesque Levitas mihi pro omni primogenito filiorum Israhel
ego sum Dominus
et pecora eorum pro universis primogenitis pecoris filiorum Israhel
3,⁴²recensuit Moses sicut praeceperat Dominus primogenitos filiorum Israhel
3,⁴³et fuerunt masculi per nomina sua a mense uno et supra
viginti duo milia ducenti septuaginta tres
3,⁴⁴locutusque est Dominus ad Mosen
3,⁴⁵tolle Levitas pro primogenitis filiorum Israhel
et pecora Levitarum pro pecoribus eorum
eruntque Levitae mei
ego sum Dominus
3,⁴⁶in pretio autem ducentorum septuaginta trium
qui excedunt numerum Levitarum
de primogenitis filiorum Israhel
3,⁴⁷accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram sanctuarii
siclus habet obolos viginti
3,⁴⁸dabisque pecuniam Aaron et filiis eius
pretium eorum qui supra sunt
3,⁴⁹tulit igitur Moses pecuniam eorum qui fuerant amplius
et quos redemerant a Levitis 3,⁵⁰pro primogenitis filiorum Israhel
mille trecentorum sexaginta quinque siclorum
iuxta pondus sanctuarii
3,⁵¹et dedit eam Aaroni et filiis eius
iuxta verbum quod praeceperat sibi Dominus
4,¹locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
4,²tolle summam filiorum Caath de medio Levitarum
per domos et familias suas
4,³a tricesimo anno et supra usque ad quinquagesimum annum
omnium qui ingrediuntur ut stent et ministrent in tabernaculo foederis
4,⁴hic est cultus filiorum Caath
tabernaculum foederis et sanctum sanctorum 4,⁵ingredientur Aaron et filii eius
quando movenda sunt castra

et deponent velum quod pendet ante fores
involventque eo arcam testimonii
4,⁶et operient rursum velamine ianthinarum pellium
extendentque desuper pallium totum hyacinthinum
et inducent vectes
4,⁷mensam quoque propositionis involvent hyacinthino pallio
et ponent cum ea turibula et mortariola cyatos et crateras ad liba fundenda
panes semper in ea erunt
4,⁸extendentque desuper pallium coccineum
quod rursum operient velamento ianthinarum pellium
et inducent vectes
4,⁹sument et pallium hyacinthinum
quo operient candelabrum cum lucernis et forcipibus suis
et emunctoriis et cunctis vasis olei quae ad concinnandas lucernas necessaria sunt
4,¹⁰et super omnia ponent operimentum ianthinarum pellium
et inducent vectes
4,¹¹nec non et altare aureum involvent hyacinthino vestimento
et extendent desuper operimentum ianthinarum pellium
inducuntque vectes
4,¹²omnia vasa quibus ministratur in sanctuario
involvent hyacinthino pallio
et extendent desuper operimentum ianthinarum pellium
inducuntque vectes
4,¹³sed et altare mundabunt cinere et involvent illud purpureo vestimento
4,¹⁴ponentque cum eo omnia vasa quibus in ministerio eius utuntur
id est ignium receptacula
fusicinulas ac tridentes
uncinos et vatilla
cuncta vasa altaris operient simul velamine ianthinarum pellium
et inducent vectes
4,¹⁵cumque involverint Aaron et filii eius sanctuarium et omnia vasa eius in commotione
castrorum
tunc intrabunt filii Caath
ut portent involuta et non tangant vasa sanctuarii ne moriantur
ista sunt onera filiorum Caath in tabernaculo foederis

4,¹⁶super quos erit Eleazar filius Aaron sacerdotis
ad cuius pertinet curam oleum ad concinnandas lucernas
et compositionis incensum
et sacrificium quod semper offertur
et oleum unctionis
et quicquid ad cultum tabernaculi pertinet
omniumque vasorum quae in sanctuario sunt
4,¹⁷locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
4,¹⁸nolite perdere populum Caath de medio Levitarum
4,¹⁹sed hoc facite eis ut vivant et non moriantur si tetigerint sancta sanctorum
Aaron et filii eius intrabunt
ipsique disponent opera singulorum
et dividant quid portare quis debeat
4,²⁰alii nulla curiositate videant quae sunt in sanctuario priusquam involvantur
alioquin morientur
4,²¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
4,²²tolle summam etiam filiorum Gerson
per domos ac familias et cognationes suas
4,²³a triginta annis et supra usque ad annos quinquaginta numera
omnes qui ingrediuntur et ministrant in tabernaculo foederis
4,²⁴hoc est officium familiae Gersonitarum
4,²⁵ut portent cortinas tabernaculi et tectum foederis
operimentum aliud et super omnia velamen ianthinum
tentoriumque quod pendet in introitu foederis tabernaculi
4,²⁶cortinas atrii et velum in introitu quod est ante tabernaculum
omnia quae ad altare pertinent
funiculos et vasa ministerii
4,²⁷iubente Aaron et filiis eius portabunt filii Gerson
et scient singuli cui debeant oneri mancipari
4,²⁸hic est cultus familiae Gersonitarum in tabernaculo foederis
eruntque sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis
4,²⁹filios quoque Merari per familias et domos patrum suorum recensebis
4,³⁰a triginta annis et supra usque ad annos quinquaginta
omnes qui ingrediuntur ad officium ministerii sui et cultum foederis testimonii
4,³¹haec sunt onera eorum

portabunt tabulas tabernaculi et vectes eius
columnas et bases earum
4,³²columnas quoque atrii per circuitum
cum basibus et paxillis et funibus suis
omnia vasa et supellectilem ad numerum accipient sicque portabunt
4,³³hoc est officium familiae Meraritarum
et ministerium in tabernaculo foederis
eruntque sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis
4,³⁴recensuerunt igitur Moses et Aaron et principes synagogae
filios Caath per cognationes et domos patrum suorum
4,³⁵a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum
omnes qui ingrediuntur ad ministerium tabernaculi foederis
4,³⁶et inventi sunt duo milia septingenti quinquaginta
4,³⁷hic est numerus populi Caath qui intrat tabernaculum foederis
hos numeravit Moses et Aaron
iuxta sermonem Domini per manum Mosi
4,³⁸numerati sunt et filii Gerson per cognationes et domos patrum suorum
4,³⁹a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum
omnes qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo foederis
4,⁴⁰et inventi sunt duo milia sescenti triginta
4,⁴¹hic est populus Gersonitarum
quos numeraverunt Moses et Aaron iuxta verbum Domini
4,⁴²numerati sunt et filii Merari per cognationes et domos patrum suorum
4,⁴³a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum
omnes qui ingrediuntur ad explendos ritus tabernaculi foederis
4,⁴⁴et inventi sunt tria milia ducenti
4,⁴⁵hic est numerus filiorum Merari
quos recensuerunt Moses et Aaron
iuxta imperium Domini per manum Mosi
4,⁴⁶omnes qui recensiti sunt de Levitis
et quos fecit ad nomen Moses et Aaron et principes Israhel
per cognationes et domos patrum suorum
4,⁴⁷a triginta annis et supra usque ad annum quinquagesimum
ingredientes ad ministerium tabernaculi et onera portanda
4,⁴⁸fuerunt simul octo milia quingenti octoginta

4,⁴⁹iuxta verbum Domini recensuit eos Moses
unumquemque iuxta officium et onera sua
sicut praeceperat ei Dominus
5,¹ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
5,²praecipe filiis Israhel ut eiciant de castris
omnem leprosum et qui semine fluit pollutusque est super mortuo
5,³tam masculum quam feminam eicite de castris
ne contaminent ea cum habitaverim vobiscum
5,⁴feceruntque ita filii Israhel
et eiecerunt eos extra castra
sicut locutus erat Dominus Mosi
5,⁵locutus est Dominus ad Mosen dicens
5,⁶loquere ad filios Israhel
vir sive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis quae solent hominibus accidere
et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini atque deliquerint
5,⁷confitebuntur peccatum suum
et reddent ipsum caput quintamque partem desuper ei in quem peccaverint
5,⁸sin autem non fuerit qui recipiat
dabunt Domino et erit sacerdotis
excepto ariete qui offertur pro expiatione ut sit placabilis hostia
5,⁹omnes quoque primitiae quas offerunt filii Israhel
ad sacerdotem pertinent
5,¹⁰et quicquid in sanctuarium offertur a singulis
et traditur manibus sacerdotis ipsius erit
5,¹¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
5,¹²loquere ad filios Israhel et dices ad eos
vir cuius uxor erraverit
maritumque contemnens 5,¹³dormierit cum altero viro
et hoc maritus deprehendere non quiverit
sed latet adulterium
et testibus argui non potest quia non est inventa in stupro
5,¹⁴si spiritus zelotypiae concitaverit virum contra uxorem suam
quae vel polluta est vel falsa suspicione appetitur
5,¹⁵adducet eam ad sacerdotem et offeret oblationem pro illa
decimam partem sati farinae hordiaciae

non fundet super eam oleum nec inponet tus
quia sacrificium zelotypiae est et oblatio investigans adulterium
5,¹⁶offeret igitur eam sacerdos et statuet coram Domino
5,¹⁷adsumetque aquam sanctam in vase fictili
et pauxillum terrae de pavimento tabernaculi mittet in eam
5,¹⁸cumque steterit mulier in conspectu Domini
discoperiet caput eius et ponet super manus illius sacrificium recordationis et oblationem
zelotypiae
ipse autem tenebit aquas amarissimas
in quibus cum execratione maledicta congegit
5,¹⁹adiurabitque eam et dicet
si non dormivit vir alienus tecum
et si non polluta es deserto mariti toro
non te nocebunt aquae istae amarissimae in quas maledicta congegit
5,²⁰sin autem declinasti a viro tuo atque polluta es
et concubuisti cum altero
5,²¹his maledictionibus subiacebis
det te Dominus in maledictionem exemplumque cunctorum in populo suo
putrescere faciat femur tuum et tumens uterus dirumpatur
5,²²ingrediantur aquae maledictae in ventrem tuum
et utero tumescente putrescat femur
et respondebit mulier amen amen
5,²³scribetque sacerdos in libello ista maledicta
et delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta congegit
5,²⁴et dabit ei bibere
quas cum exhauserit
5,²⁵tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotypiae
et elevabit illud coram Domino inponetque super altare
ita dumtaxat ut prius 5,²⁶pugillum sacrificii tollat de eo quod offertur
et incendat super altare
et sic potum det mulieri aquas amarissimas
5,²⁷quas cum biberit
si polluta est et contempto viro adulterii rea
pertransibunt eam aquae maledictionis
et inflato ventre conputrescet femur

eritque mulier in maledictionem et in exemplum omni populo
5,²⁸quod si polluta non fuerit
erit innoxia et faciet liberos
5,²⁹ista est lex zelotypiae si declinaverit mulier a viro suo et si polluta fuerit
5,³⁰maritusque zelotypiae spiritu concitatus adduxerit eam in conspectu Domini
et fecerit ei sacerdos iuxta omnia quae scripta sunt
5,³¹maritus absque culpa erit et illa recipiet iniquitatem suam
6,¹locutus est Dominus ad Moysen dicens
6,²loquere ad filios Israhel et dices ad eos
vir sive mulier cum fecerit votum ut sanctificentur
et se voluerint Domino consecrare
6,³vino et omni quod inebriare potest abstinebunt
acetum ex vino et ex qualibet alia potione
et quicquid de uva exprimitur non bibent
uvas recentes siccasque non comedent
6,⁴cunctis diebus quibus ex voto Domino consecrantur
quicquid ex vinea esse potest ab uva passa usque ad acinum non comedent
6,⁵omni tempore separationis suae novacula non transibit super caput eius
usque ad completum diem quo Domino consecratur
sanctus erit crescente caesarie capitis eius
6,⁶omni tempore consecrationis suae super mortuum non ingreditur
6,⁷nec super patris quidem et matris et fratris sororisque funere contaminabitur
quia consecratio Dei sui super caput eius est
6,⁸omnes dies separationis suae sanctus erit Domino
6,⁹sin autem mortuus fuerit subito quispiam coram eo
polluetur caput consecrationis eius
quod radet ilico et in eadem die purgationis suae et rursus septima
6,¹⁰in octavo autem die offeret duos turtures vel duos pullos columbae sacerdoti
in introitu foederis testimonii
6,¹¹facietque sacerdos unum pro peccato et alterum in holocaustum
et deprecabitur pro eo quia peccavit super mortuo
sanctificabitque caput eius in die illo
6,¹²et consecrabit Domino dies separationis illius
offerens agnum anniculum pro peccato
ita tamen ut dies priores irriti fiant

quoniam polluta est sanctificatio eius
 6,¹³ ista est lex consecrationis cum dies quos ex voto decreverat conplebuntur
 adducet eum ad ostium tabernaculi foederis
 6,¹⁴ et offeret oblationem eius Domino
 agnum anniculum immaculatum in holocaustum
 et ovem anniculam immaculatam pro peccato
 et arietem immaculatum hostiam pacificam
 6,¹⁵ canistrum quoque panum azymorum qui conspersi sunt oleo
 et lagana absque fermento uncta oleo ac libamina singulorum
 6,¹⁶ quae offeret sacerdos coram Domino
 et faciet tam pro peccato quam in holocaustum
 6,¹⁷ arietem vero immolabit hostiam pacificam Domino
 offerens simul canistrum azymorum et libamenta quae ex more debentur
 6,¹⁸ tunc radetur nazareus ante ostium tabernaculi foederis caesarie consecrationis suae
 tolletque capillos eius et ponet super ignem qui est subpositus sacrificio pacificorum
 6,¹⁹ et armum coctum arietis
 tortamque absque fermento unam de canistro et laganum azymum unum
 et tradet in manibus nazarei postquam rasum fuerit caput eius
 6,²⁰ susceptaque rursum ab eo elevabit in conspectu Domini
 et sanctificata sacerdotis erunt
 sicut pectusculum quod separari iussum est et femur
 post haec potest bibere nazareus vinum
 6,²¹ ista est lex nazarei cum voverit oblationem suam Domino tempore consecrationis suae
 exceptis his quae invenerit manus eius
 iuxta quod mente devoverat ita faciet ad perfectionem sanctificationis suae
 6,²² locutus est Dominus ad Moysen dicens
 6,²³ loquere Aaron et filiis eius
 sic benedicetis filiis Israhel et dicetis eis
 6,²⁴ benedicat tibi Dominus et custodiat te
 6,²⁵ ostendat Dominus faciem suam tibi et misereatur tui
 6,²⁶ convertat Dominus vultum suum ad te et det tibi pacem
 6,²⁷ invocabunt nomen meum super filios Israhel et ego benedicam eis
 7,¹ factum est autem in die qua conplevit Moses tabernaculum et erexit illud
 unxitque et sanctificavit cum omnibus vasis suis
 altare similiter et vasa eius

7,² obtulerunt principes Israhel et capita familiarum qui erant per singulas tribus
 praefecti eorum qui numerati fuerant 7,³ munera coram Domino
 sex plaustra tecta cum duodecim bubus
 unum plastrum obtulere duo duces et unum bovem singuli
 obtuleruntque ea in conspectu tabernaculi
 7,⁴ ait autem Dominus ad Mosen
 7,⁵ suscipe ab eis ut serviant in ministerio tabernaculi
 et tradas ea Levitis iuxta ordinem ministerii sui
 7,⁶ itaque cum suscepisset Moses plaustra et boves tradidit eos Levitis
 7,⁷ duo plaustra et quattuor boves dedit filiis Gerson
 iuxta id quod habebant necessarium
 7,⁸ quattuor alia plaustra et octo boves dedit filiis Merari
 secundum officia et cultum suum
 sub manu Ithamar filii Aaron sacerdotis
 7,⁹ filiis autem Caath non dedit plaustra et boves
 quia in sanctuario serviunt et onera propriis portant umeris
 7,¹⁰ igitur obtulerunt duces in dedicationem altaris die qua unctum est
 oblationem suam ante altare
 7,¹¹ dixitque Dominus ad Mosen
 singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicationem altaris
 7,¹² primo die obtulit oblationem suam Naasson filius Aminadab de tribu Iuda
 7,¹³ fueruntque in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclorum
 fiala argentea habens septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii
 utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
 7,¹⁴ mortariolum ex decem siclis aureis plenum incenso
 7,¹⁵ bovem et arietem et agnum anniculum in holocaustum
 7,¹⁶ hircumque pro peccato
 7,¹⁷ et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
 quinque
 haec est oblatio Naasson filii Aminadab
 7,¹⁸ secundo die obtulit Nathanahel filius Suar dux de tribu Isachar
 7,¹⁹ acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
 fialam argenteam habentem septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii
 utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
 7,²⁰ mortariolum aureum habens decem siclos plenum incenso

7,²¹bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,²²hircumque pro peccato
7,²³et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Nathanahel filii Suar
7,²⁴tertio die princeps filiorum Zabulon Heliab filius Helon
7,²⁵obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,²⁶mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,²⁷bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,²⁸hircumque pro peccato
7,²⁹et in sacrificio pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec est oblatio Heliab filii Helon
7,³⁰die quarto princeps filiorum Ruben Helisur filius Sedeur
7,³¹obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,³²mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,³³bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,³⁴hircumque pro peccato
7,³⁵et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Helisur filii Sedeur
7,³⁶die quinto princeps filiorum Symeon Salamihel filius Surisaddai
7,³⁷obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,³⁸mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,³⁹bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁴⁰hircumque pro peccato
7,⁴¹et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Salamihel filii Surisaddai

7,⁴² die sexto princeps filiorum Gad Heliasaph filius Duhel
7,⁴³ obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁴⁴ mortariolum aureum adpendens siclos decem plenum incenso
7,⁴⁵ bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁴⁶ hircumque pro peccato
7,⁴⁷ et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque

haec fuit oblatio Heliasaph filii Duhel

7,⁴⁸ die septimo princeps filiorum Ephraim Helisama filius Ammiud
7,⁴⁹ obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁵⁰ mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,⁵¹ bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁵² hircumque pro peccato
7,⁵³ et in hostias pacificas boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos quin-
que

haec fuit oblatio Helisama filii Ammiud

7,⁵⁴ die octavo princeps filiorum Manasse Gamalihel filius Phadassur
7,⁵⁵ obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁵⁶ mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,⁵⁷ bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁵⁸ hircumque pro peccato
7,⁵⁹ et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque

haec fuit oblatio Gamalihel filii Phadassur

7,⁶⁰ die nono princeps filiorum Benjamin Abidan filius Gedeonis
7,⁶¹ obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁶² mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso

7,⁶³bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁶⁴hircumque pro peccato
7,⁶⁵et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Abidan filii Gedeonis
7,⁶⁶die decimo princeps filiorum Dan Ahiezer filius Amisaddai
7,⁶⁷obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁶⁸mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,⁶⁹bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁷⁰hircumque pro peccato
7,⁷¹et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Ahiezer filii Amisaddai
7,⁷²die undecimo princeps filiorum Aser Phagaihel filius Ochrans
7,⁷³obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁷⁴mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,⁷⁵bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁷⁶hircumque pro peccato
7,⁷⁷et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Phagaihel filii Ochrans
7,⁷⁸die duodecimo princeps filiorum Nephtalim Achira filius Henan
7,⁷⁹obtulit acetabulum argenteum adpendens centum triginta siclos
fialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii
utrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium
7,⁸⁰mortariolum aureum adpendens decem siclos plenum incenso
7,⁸¹bovem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum
7,⁸²hircumque pro peccato
7,⁸³et in hostias pacificorum boves duos arietes quinque hircos quinque agnos anniculos
quinque
haec fuit oblatio Achira filii Henan

7,⁸⁴haec in dedicatione altaris oblata sunt a principibus Israhel in die qua consecratum est
acetabula argentea duodecim
fialae argenteae duodecim
mortariola aurea duodecim
7,⁸⁵ita ut centum triginta argenti siclos haberet unum acetabulum
et septuaginta siclos una fiala
id est in commune vasorum omnium ex argento
sicli duo milia quadringenti pondere sanctuarii
7,⁸⁶mortariola aurea duodecim plena incenso
denos siclos adpendentia pondere sanctuarii
id est simul auri sicli centum viginti
7,⁸⁷boves de armento in holocaustum duodecim
arietes duodecim agni anniculi duodecim et libamenta eorum
hirci duodecim pro peccato
7,⁸⁸hostiae pacificorum boves viginti quattuor
arietes sexaginta hirci sexaginta agni anniculi sexaginta
haec oblata sunt in dedicatione altaris quando unctum est
7,⁸⁹cumque ingrederetur Moses tabernaculum foederis ut consuleret oraculum
audiebat vocem loquentis ad se de propitiatorio
quod erat super arcam testimonii inter duos cherubin unde et loquebatur ei
8,¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
8,²loquere Aaroni et dices ad eum
cum posueris septem lucernas
contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebunt
8,³fecitque Aaron et inposuit lucernas super candelabrum ut praeceperat Dominus Mosi
8,⁴haec autem erat factura candelabri
ex auro ductili tam medius stipes quam cuncta ex utroque calamorum latera nascebantur
iuxta exemplum quod ostendit Dominus Mosi ita operatus est candelabrum
8,⁵et locutus est Dominus ad Mosen dicens
8,⁶tolle Levitas de medio filiorum Israhel
et purificabis eos 8,⁷iuxta hunc ritum
aspergantur aqua lustrationis et radant omnes pilos carnis suae
cumque laverint vestimenta sua et mundati fuerint
8,⁸tollant bovem de armentis et libamentum eius similam oleo conspersam
bovem autem alterum de armento tu accipies pro peccato

8,⁹et adplicabis Levitas coram tabernaculo foederis
convocata omni multitudine filiorum Israhel
8,¹⁰cumque Levitae fuerint coram Domino
ponent filii Israhel manus suas super eos
8,¹¹et offeret Aaron Levitas munus in conspectu Domini a filiis Israhel
ut serviant in ministerio eius
8,¹²Levitae quoque ponent manus suas super capita boum
e quibus unum facies pro peccato
et alterum in holocaustum Domini
ut depreceris pro eis
8,¹³statuesque Levitas in conspectu Aaron et filiorum eius
et consecrabis oblatos Domino
8,¹⁴ac separabis de medio filiorum Israhel ut sint mei
8,¹⁵et postea ingrediantur tabernaculum foederis ut serviant mihi
sicque purificabis et consecrabis eos in oblationem Domini
quoniam dono donati sunt mihi a filiis Israhel
8,¹⁶pro primogenitis quae aperiunt omnem vulvam in Israhel accepi eos
8,¹⁷mea sunt omnia primogenita filiorum Israhel
tam ex hominibus quam ex iumentis
ex die quo percussi omnem primogenitum in terra Aegypti sanctificavi eos mihi
8,¹⁸et tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum Israhel
8,¹⁹tradidique eos dono Aaroni et filiis eius de medio populi
ut serviant mihi pro Israhel in tabernaculo foederis
et orent pro eis ne sit in populo plaga si ausi fuerint accedere ad sanctuarium
8,²⁰feceruntque Moses et Aaron et omnis multitudo filiorum Israhel super Levitas
quae praeceperat Dominus Mosi
8,²¹purificatique sunt et laverunt vestimenta sua
elevavitque eos Aaron in conspectu Domini
et oravit pro eis 8,²²ut purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculum foederis
coram Aaron et filiis eius
sicut praeceperat Dominus Mosi de Levitis ita factum est
8,²³locutus est Dominus ad Mosen dicens
8,²⁴haec est lex Levitarum
a viginti quinque annis et supra ingredientur ut ministrent in tabernaculo foederis
8,²⁵cumque quinquagesimum annum aetatis impleverint servire cessabunt

8,²⁶eruntque ministri fratrum suorum in tabernaculo foederis
ut custodiant quae sibi fuerint commendata
opera autem ipsa non faciant
sic dispones Levitas in custodiis suis
9,¹ locutus est Dominus ad Mosen in deserto Sinai anno secundo
postquam egressi sunt de terra Aegypti mense primo dicens
9,²faciant filii Israhel phase in tempore suo
9,³quartadecima die mensis huius ad vesperam
iuxta omnes caerimonias et iustificationes eius
9,⁴praecepitque Moses filiis Israhel ut facerent phase
9,⁵qui fecerunt tempore suo
quartadecima die mensis ad vesperam in monte Sinai
iuxta omnia quae mandaverat Dominus Mosi fecerunt filii Israhel
9,⁶ecce autem quidam inmundi super animam hominis
qui non poterant facere pascha in die illo
accedentes ad Mosen et Aaron 9,⁷dixerunt eis
inmundi sumus super animam hominis
quare fraudamur ut non valeamus offerre oblationem Domino in tempore suo inter filios
Israhel
9,⁸quibus respondit Moses
state ut consulam quid praecipiat Dominus de vobis
9,⁹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
9,¹⁰loquere filiis Israhel
homo qui fuerit inmundus super anima sive in via procul in gente vestra
faciat phase Domino 9,¹¹mense secundo
quartadecima die mensis ad vesperam
cum azymis et lactucis agrestibus comedent illud
9,¹²non relinquent ex eo quippiam usque mane
et os eius non confringent
omnem ritum phase observabunt
9,¹³si quis autem et mundus est et in itinere non fuit
et tamen non fecit phase
exterminabitur anima illa de populis suis
quia sacrificium Domino non obtulit tempore suo
peccatum suum ipse portabit

9,¹⁴peregrinus quoque et advena si fuerit apud vos
faciet phase Domini iuxta caerimonias et iustificationes eius
praeceptum idem erit apud vos tam advenae quam indigenae
9,¹⁵igitur die qua erectum est tabernaculum operuit illud nubes
a vespere autem super tentorium erat quasi species ignis usque mane
9,¹⁶sic fiebat iugiter
per diem operiebat illud nubes
et per noctem quasi species ignis
9,¹⁷cumque ablata fuisset nubes quae tabernaculum protegebat
tunc proficiscebantur filii Israhel
et in loco ubi stetisset nubes ibi castrametabantur
9,¹⁸ad imperium Domini proficiscebantur et ad imperium illius figebant tabernaculum
cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum manebant in eodem loco
9,¹⁹et si evenisset ut multo tempore maneret super illud
erant filii Israhel in excubiis Domini
et non proficiscebantur 9,²⁰quotquot diebus fuisset nubes super tabernaculum
ad imperium Domini erigebant tentoria et ad imperium illius deponebant
9,²¹si fuisset nubes a vespere usque mane et statim diluculo tabernaculum reliquisset profi-
ciscebantur
et si post diem et noctem recessisset dissipabant tentoria
9,²²si biduo aut uno mense vel longiori tempore fuisset super tabernaculum
manebant filii Israhel in eodem loco et non proficiscebantur
statim autem ut recessisset movebant castra
9,²³per verbum Domini figebant tentoria et per verbum illius proficiscebantur
erantque in excubiis Domini iuxta imperium eius per manum Mosi
10,¹locutus est Dominus ad Mosen dicens
10,²fac tibi duas tubas argenteas ductiles
quibus convocare possis multitudinem quando movenda sunt castra
10,³cumque increpueris tubis
congregabitur ad te omnis turba ad ostium foederis tabernaculi
10,⁴si semel clangueris venient ad te principes et capita multitudinis Israhel
10,⁵sin autem prolixior atque concisus clangor increpuerit
movebunt castra primi qui sunt ad orientalem plagam
10,⁶in secundo autem sonitu et pari ululatu tubae
levabunt tentoria qui habitant ad meridiem

et iuxta hunc modum reliqui facient ululantibus tubis in profectioe
10,⁷quando autem congregandus est populus
simplex tubarum clangor erit et non concise ululabunt
10,⁸filiis Aaron sacerdotes clangent tubis
eritque hoc legitimum sempiternum in generationibus vestris
10,⁹si exieritis ad bellum de terra vestra
contra hostes qui dimicant adversum vos
clangetis ululantibus tubis
et erit recordatio vestri coram Domino Deo vestro
ut eruamini de manibus inimicorum vestrorum
10,¹⁰si quando habebitis epulum et dies festos et kalendas
canetis tubis super holocaustis et pacificis victimis
ut sint vobis in recordationem Dei vestri ego Dominus Deus vester
10,¹¹anno secundo mense secundo vicesima die mensis
elevata est nubes de tabernaculo foederis
10,¹²profectique sunt filii Israhel per turmas suas de deserto Sinai
et recubuit nubes in solitudine Pharan
10,¹³moveruntque castra primi iuxta imperium Domini in manu Mosi 10,¹⁴filiis Iuda per
turmas suas
quorum princeps erat Naasson filius Aminadab
10,¹⁵in tribu filiorum Isachar fuit princeps Nathanahel filius Suar
10,¹⁶in tribu Zabulon erat princeps Heliab filius Helon
10,¹⁷depositumque est tabernaculum
quod portantes egressi sunt filii Gerson et Merari
10,¹⁸profectique sunt et filii Ruben per turmas et ordinem suum
quorum princeps erat Helisur filius Seducur
10,¹⁹in tribu autem filiorum Symeon princeps fuit Salamihel filius Surisaddai
10,²⁰porro in tribu Gad erat princeps Heliasaph filius Duhel
10,²¹profectique sunt et Caathitae portantes sanctuarium
tamdiu tabernaculum portabatur donec venirent ad erectionis locum
10,²²moverunt castra et filii Ephraim per turmas suas
in quorum exercitu princeps erat Helisama filius Ammiud
10,²³in tribu autem filiorum Manasse princeps fuit Gamalihel filius Phadassur
10,²⁴et in tribu Benjamin dux Abidan filius Gedeonis
10,²⁵novissimi castrorum omnium profecti sunt filii Dan per turmas suas

in quorum exercitu princeps fuit Ahiezer filius Amisaddai
10,²⁶in tribu autem filiorum Aser erat princeps Phagaihel filius Ochrans
10,²⁷et in tribu filiorum Nephtalim princeps Achira filius Henan
10,²⁸haec sunt castra et profectio filiorum Israhel
per turmas suas quando egrediebantur
10,²⁹dixitque Moses Hobab filio Rahuhel Madianiti cognato suo
proficiscimur ad locum quem Dominus daturus est nobis
veni nobiscum ut beneficiamus tibi
quia Dominus bona promisit Israheli
10,³⁰cui ille respondit
non vadam tecum sed revertar in terram meam in qua natus sum
10,³¹et ille noli inquit nos relinquere
tu enim nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus
et eris ductor noster
10,³²cumque nobiscum veneris
quicquid optimum fuerit ex opibus quas nobis traditurus est Dominus dabimus tibi
10,³³profecti sunt ergo de monte Domini via trium dierum
arca foederis Domini praecedebat eos per dies tres providens castrorum locum
10,³⁴nubes quoque Domini super eos erat per diem cum incederent
10,³⁵cumque elevaretur arca dicebat Moses
surge Domine et dissipentur inimici tui
et fugiant qui oderunt te a facie tua
10,³⁶cum autem deponeretur arca
revertere Domine ad multitudinem exercitus Israhel
11,¹interea ortum est murmur populi quasi dolentium pro labore contra Dominum
quod cum audisset iratus est
et accensus in eos ignis Domini devoravit extremam castrorum partem
11,²cumque clamasset populus ad Moysen
oravit Moyses Dominum et absorptus est ignis
11,³vocavitque nomen loci illius Incensio
eo quod succensus fuisset contra eos ignis Domini
11,⁴vulgus quippe promiscuum quod ascenderat cum eis
flagravit desiderio sedens et flens iunctis sibi pariter filiis Israhel et ait
quis dabit nobis ad vescendum carnes
11,⁵recordamur piscium quos comedebamus in Aegypto gratis

in mentem nobis veniunt cucumeres et pepones porrique et cepae et alia
11,⁶anima nostra arida est
nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man
11,⁷erat autem man quasi semen coriandri coloris bdellii
11,⁸circuibatque populus et colligens illud frangebatur mola sive terebat in mortario
coquens in olla et faciens ex eo tortulas
saporis quasi panis oleati
11,⁹cumque descenderet nocte super castra ros
descendebat pariter et man
11,¹⁰audivit ergo Moses flentem populum per familias
singulos per ostia tentorii sui
iratusque est furor Domini valde
sed et Mosi intoleranda res visa est
11,¹¹et ait ad Dominum
cur adflixisti servum tuum
quare non invenio gratiam coram te
et cur inposuisti pondus universi populi huius super me
11,¹²numquid ego concepì omnem hanc multitudinem vel genui eam
ut dicas mihi porta eos in sinu tuo
sicut portare solet nutrix infantulum
et defer in terram pro qua iurasti patribus eorum
11,¹³unde mihi carnes ut dem tantae multitudini
flent contra me dicentes
da nobis carnes ut comedamus
11,¹⁴non possum solus sustinere omnem hunc populum quia gravis mihi est
11,¹⁵sin aliter tibi videtur obsecro ut interficias me
et inveniam gratiam in oculis tuis
ne tantis adficiar malis
11,¹⁶et dixit Dominus ad Mosen
congrega mihi septuaginta viros de senibus Israhel
quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri
et duces eos ad ostium tabernaculi foederis
faciesque ibi stare tecum
11,¹⁷ut descendam et loquar tibi
et auferam de spiritu tuo tradamque eis

ut sustentent tecum onus populi et non tu solus graveris
11,¹⁸populo quoque dices
sanctificamini cras comedetis carnes
ego enim audivi vos dicere
quis dabit nobis escas carniū
bene nobis erat in Aegypto
ut det vobis Dominus carnes et comedatis
11,¹⁹non uno die nec duobus vel quinque aut decem
nec viginti quidem
11,²⁰sed usque ad mensem dierum
donec exeat per nares vestras et vertatur in nausiam
eo quod reppuleritis Dominum qui in medio vestri est
et fleveritis coram eo dicentes
quare egressi sumus ex Aegypto
11,²¹et ait Moses sescenta milia peditum huius populi sunt
et tu dices dabo eis esum carniū mense integro
11,²²numquid ovium et boum multitudo caedetur
ut possit sufficere ad cibum
vel omnes pisces maris in unum congregabuntur ut eos satient
11,²³cui respondit Dominus
numquid manus Domini invalida est
iam nunc videbis utrum meus sermo opere conpleatur
11,²⁴venit igitur Moses et narravit populo verba Domini
congregans septuaginta viros de senibus Israhel
quos stare fecit circa tabernaculum
11,²⁵descenditque Dominus per nubem et locutus est ad eum
auferens de spiritu qui erat in Mosen et dans septuaginta viris
cumque requievisset in eis spiritus prophetaverunt nec ultra cessarunt
11,²⁶remanserant autem in castris duo viri
quorum unus vocabatur Heldad et alter Medad
super quos requievit spiritus
nam et ipsi descripti fuerant et non exierant ad tabernaculum
11,²⁷cumque prophetarent in castris
cucurrit puer et nuntiavit Mosi dicens
Heldad et Medad prophetant in castris

11,²⁸ statim Iosue filius Nun minister Mosi et electus e pluribus ait
domine mi Moses prohibe eos
11,²⁹ at ille quid inquit aemularis pro me
quis tribuat ut omnis populus prophetet
et det eis Dominus spiritum suum
11,³⁰ reversusque est Moses et maiores natu Israhel in castra
11,³¹ ventus autem egrediens a Domino
arreptas trans mare coturnices
detulit et dimisit in castra
itinere quantum uno die confici potest
ex omni parte castrorum per circuitum
volabantque in aere duobus cubitis altitudine super terram
11,³² surgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero
congregavit coturnicum qui parum decem choros
et siccaverunt eas per gyrum castrorum
11,³³ adhuc carnes erant in dentibus eorum nec defecerat huiuscemodi cibus
et ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna nimis
11,³⁴ vocatusque est ille locus sepulchra Concupiscentiae
ibi enim sepelierunt populum qui desideraverat
egressi autem de sepulchris Concupiscentiae venerunt in Aseroth et manserunt ibi
12,¹ locutaque est Maria et Aaron contra Mosen
propter uxorem eius aethiopissam 12,² et dixerunt
num per solum Mosen locutus est Dominus
nonne et nobis similiter est locutus
quod cum audisset Dominus
12,³ erat enim Moses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra
12,⁴ statim locutus est ad eum et ad Aaron et Mariam
egredimini vos tantum tres ad tabernaculum foederis
cumque fuissent egressi
12,⁵ descendit Dominus in columna nubis et stetit in introitu tabernaculi
vocans Aaron et Mariam
qui cum issent 12,⁶ dixit ad eos
audite sermones meos
si quis fuerit inter vos propheta Domini
in visione apparebo ei vel per somnium loquar ad illum

12,⁷at non talis servus meus Moses
qui in omni domo mea fidelissimus est
12,⁸ore enim ad os loquor ei
et palam non per enigmata et figuras Dominum videt
quare igitur non timuistis detrahere servo meo Mosi
12,⁹iratusque contra eos abiit
12,¹⁰nubes quoque recessit quae erat super tabernaculum
et ecce Maria apparuit candens lepra quasi nix
cumque respexisset eam Aaron et vidisset perfusam lepra 12,¹¹ait ad Mosen
obsecro domine mi ne inponas nobis hoc peccatum quod stulte commisimus
12,¹²ne fiat haec quasi mortua et ut abortivum quod proicitur de vulva matris suae
ecce iam medium carnis eius devoratum est lepra
12,¹³clamavitque Moses ad Dominum dicens
Deus obsecro sana eam
12,¹⁴cui respondit Dominus
si pater eius spuisset in faciem illius
nonne debuerat saltem septem dierum rubore suffundi
separetur septem diebus extra castra et postea revocabitur
12,¹⁵exclusa est itaque Maria extra castra septem diebus
et populus non est motus de loco illo donec revocata est Maria
13,¹ profectus est de Aseroth fixis tentoriis in deserto Pharan
13,²ibi locutus est Dominus ad Mosen dicens
13,³mitte viros qui considerent terram Chanaan quam daturus sum filiis Israhel
singulos de singulis tribubus ex principibus
13,⁴fecit Moses quod Dominus imperarat
de deserto Pharan mittens principes viros
quorum ista sunt nomina
13,⁵de tribu Ruben Semmua filium Zecchur
13,⁶de tribu Symeon Saphat filium Huri
13,⁷de tribu Iuda Chaleb filium Iepphone
13,⁸de tribu Isachar Igal filium Ioseph
13,⁹de tribu Ephraim Osee filium Nun
13,¹⁰de tribu Benjamin Phalti filium Raphu
13,¹¹de tribu Zabulon Geddihel filium Sodi
13,¹²de tribu Ioseph sceptri Manasse Gaddi filium Susi

13,¹³de tribu Dan Ammihel filium Gemalli
13,¹⁴de tribu Aser Sthur filium Michahel
13,¹⁵de tribu Nephthali Naabbi filium Vaphsi
13,¹⁶de tribu Gad Guhel filium Machi
13,¹⁷haec sunt nomina virorum quos misit Moses ad considerandam terram
vocavitque Osee filium Nun Iosue
13,¹⁸misit ergo eos Moses ad considerandam terram Chanaan et dixit ad eos
ascendite per meridianam plagam
cumque veneritis ad montes
13,¹⁹considerate terram qualis sit
et populum qui habitator est eius
utrum fortis sit an infirmus
pauci numero an plures
13,²⁰ipsa terra bona an mala
urbes quales muratae an absque muris
13,²¹humus pinguis an sterilis
nemorosa an absque arboribus
confortamini et adferte nobis de fructibus terrae
erat autem tempus quando iam praecoquae uvae vesci possunt
13,²²cumque ascendissent exploraverunt terram
a deserto Sin usque Roob intransibus Emath
13,²³ascenderuntque ad meridiem et venerunt in Hebron
ubi erant Ahiman et Sisai et Tholmai filii Enach
nam Hebron septem annis ante Tanim urbem Aegypti condita est
13,²⁴pergentesque usque ad torrentem Botri abscederunt palmitem cum uva sua
quem portaverunt in vecte duo viri
de malis quoque granatis et de ficis loci illius tulerunt
13,²⁵qui appellatus est Neelescol id est torrens Botri
eo quod botrum inde portassent filii Israhel
13,²⁶reversique exploratores terrae post quadraginta dies
omni regione circuita
13,²⁷venerunt ad Mosen et Aaron et ad omnem coetum filiorum Israhel
in desertum Pharan quod est in Cades
locutique eis et omni multitudini
ostenderunt fructus terrae 13,²⁸et narraverunt dicentes

venimus in terram ad quam misisti nos
quae re vera fluit lacte et melle ut ex his fructibus cognosci potest
13,²⁹sed cultores fortissimos habet
et urbes grandes atque muratas
stirpem Enach vidimus ibi
13,³⁰Amalech habitat in meridie
Hettheus et Iebuseus et Amorreus in montanis
Chananeus vero moratur iuxta mare et circa fluentia Iordanis
13,³¹inter haec Chaleb conpescens murmur populi qui oriebatur contra Mosen ait
ascendamus et possideamus terram
quoniam poterimus obtinere eam
13,³²alii vero qui fuerant cum eo dicebant
nequaquam ad hunc populum valemus ascendere quia fortior nobis est
13,³³detraheruntque terrae quam inspexerant apud filios Israhel dicentes
terram quam lustravimus devorat habitatores suos
populum quem aspeximus procerae staturae est
13,³⁴ibi vidimus monstra quaedam filiorum Enach de genere giganteo
quibus comparati quasi lucustae videbamur
14,¹igitur vociferans omnis turba flevit nocte illa
14,²et murmurati sunt contra Mosen et Aaron cuncti filii Israhel dicentes
14,³utinam mortui essemus in Aegypto et non in hac vasta solitudine
utinam pereamus et non inducat nos Dominus in terram istam
ne cadamus gladio et uxores ac liberi nostri ducantur captivi
nonne melius est reverti in Aegyptum
14,⁴dixeruntque alter ad alterum
constituamus nobis ducem et revertamur in Aegyptum
14,⁵quo audito Moses et Aaron ceciderunt proni in terram
coram omni multitudine filiorum Israhel
14,⁶at vero Iosue filius Nun et Chaleb filius Iepphone
qui et ipsi lustraverant terram
sciderunt vestimenta sua
14,⁷et ad omnem multitudinem filiorum Israhel locuti sunt
terram quam circuivimus valde bona est
14,⁸si propitius fuerit Dominus inducet nos in eam
et tradet humum lacte et melle manantem

14,⁹ nolite rebelles esse contra Dominum
neque timeatis populum terrae huius
quia sicut panem ita eos possumus devorare
recessit ab illis omne praesidium
Dominus nobiscum est nolite metuere
14,¹⁰ cumque clamaret omnis multitudo
et lapidibus eos vellet opprimere
apparuit gloria Domini super tectum foederis cunctis filiis Israhel
14,¹¹ et dixit Dominus ad Moysen
usquequo detrahet mihi populus iste
quousque non credent mihi in omnibus signis quae feci coram eis
14,¹² feriam igitur eos pestilentia atque consumam
te autem faciam principem super gentem magnam et fortiorem quam haec est
14,¹³ et ait Moyses ad Dominum
ut audiant Aegyptii de quorum medio eduxisti populum istum
14,¹⁴ et habitatores terrae huius
qui audierunt quod tu Domine in populo isto sis
et facie videaris ad faciem
et nubes tua protegat illos
et in columna nubis praecedas eos per diem
et in columna ignis per noctem
14,¹⁵ quod occideris tantam multitudinem quasi unum hominem
et dicant 14,¹⁶ non poterat introducere populum in terram pro qua iuraverat
idcirco occidit eos in solitudine
14,¹⁷ magnificetur ergo fortitudo Domini sicut iurasti dicens
14,¹⁸ Dominus patiens et multae misericordiae
auferens iniquitatem et scelera
nullumque innoxium derelinquens
qui visitas peccata patrum in filios
in tertiam et quartam generationem
14,¹⁹ dimitte obsecro peccatum populi tui huius
secundum magnitudinem misericordiae tuae
sicut propitius fuisti egredientibus de Aegypto usque ad locum istum
14,²⁰ dixitque Dominus dimisi iuxta verbum tuum
14,²¹ vivo ego et implebitur gloria Domini universa terra

14,²²attamen omnes homines qui viderunt maiestatem meam
et signa quae feci in Aegypto et in solitudine
et temptaverunt me iam per decem vices
nec oboedierunt voci meae
14,²³non videbunt terram pro qua iuravi patribus eorum
nec quisquam ex illis qui detraxit mihi intuebitur eam
14,²⁴servum meum Chaleb qui plenus alio spiritu secutus est me
inducam in terram hanc quam circumvit
et semen eius possidebit eam
14,²⁵quoniam Amalechites et Chananeus habitant in vallibus
cras movete castra et revertimini in solitudinem per viam maris Rubri
14,²⁶locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
14,²⁷usquequo multitudo haec pessima murmurat contra me
querellas filiorum Israhel audivi
14,²⁸dic ergo eis
vivo ego ait Dominus
sicut locuti estis audiente me sic faciam vobis
14,²⁹in solitudine hac iacebunt cadavera vestra
omnes qui numerati estis a viginti annis et supra
et murmurastis contra me
14,³⁰non intrabitis terram super quam levavi manum meam ut habitare vos facerem
praeter Chaleb filium Iepphone et Iosue filium Nun
14,³¹parvulos autem vestros de quibus dixistis quod praedae hostibus forent
introducarn ut videant terram quae vobis displicuit
14,³²vestra cadavera iacebunt in solitudine
14,³³fili vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta
et portabunt fornicationem vestram
donec consumantur cadavera patrum in deserto
14,³⁴iuxta numerum quadraginta dierum quibus considerastis terram
annus pro die inputabitur
et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras
et scietis ultionem meam
14,³⁵quoniam sicut locutus sum ita faciam omni multitudini huic pessimae
quae consurrexit adversum me
in solitudine hac deficiet et morietur

14,³⁶igitur omnes viri quos miserat Moses ad contemplandam terram
et qui reversi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem
detrahentes terrae quod esset mala
14,³⁷mortui sunt atque percussi in conspectu Domini
14,³⁸Iosue autem filius Nun et Chaleb filius Iepphonne
vixerunt ex omnibus qui perrexerant ad considerandam terram
14,³⁹locutusque est Moses universa verba haec ad omnes filios Israhel
et luxit populus nimis
14,⁴⁰et ecce mane primo surgentes
ascenderunt verticem montis atque dixerunt
parati sumus ascendere ad locum de quo Dominus locutus est quia peccavimus
14,⁴¹quibus Moses cur inquit transgredimini verbum Domini quod vobis non cedit in pro-
sperum
14,⁴²nolite ascendere non enim est Dominus vobiscum
ne corruatis coram inimicis vestris
14,⁴³Amalechites et Chananeus ante vos sunt
quorum gladio corruetis
eo quod nolueritis adquiescere Domino
nec erit Dominus vobiscum
14,⁴⁴at illi contenebrati ascenderunt in verticem montis
arca autem testamenti Domini et Moses non recesserunt de castris
14,⁴⁵descenditque Amalechites et Chananeus qui habitabant in monte
et percutiens eos atque concidens persecutus est usque Horma
15,¹ locutus est Dominus ad Mosen dicens
15,²loquere ad filios Israhel et dices ad eos
cum ingressi fueritis terram habitationis vestrae quam ego dabo vobis
15,³et feceritis oblationem Domino in holocaustum aut victimam
vota solventes vel sponte offerentes munera
aut in sollemnitatibus vestris adolentes odorem suavitatis Domino
de bubus sive de ovibus
15,⁴offeret quicumque immolaverit victimam
sacrificium similiae decimam partem oephi conspersae oleo
quod mensuram habebit quartam partem hin
15,⁵et vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae
dabit in holocausto sive in victima per agnos singulos

15,⁶et arietis erit sacrificium similiae duarum decimarum
quae conspersa sit oleo tertiae partis hin
15,⁷et vinum ad libamentum tertiae partis eiusdem mensurae
offeret in odorem suavitatis Domino
15,⁸quando vero de bubus feceris holocaustum aut hostiam
ut impleas votum vel pacificas victimas
15,⁹dabis per singulos boves similiae tres decimas
conspersae oleo quod habeat medium mensurae hin
15,¹⁰et vinum ad liba fundenda eiusdem mensurae
in oblationem suavissimi odoris Domino
15,¹¹sic facietis 15,¹²per singulos boves et arietes et agnos et hedos
15,¹³tam indigenae quam peregrini 15,¹⁴eodem ritu offerent sacrificia
15,¹⁵unum praeceptum erit atque iudicium
tam vobis quam advenis terrae
15,¹⁶locutus est Dominus ad Mosen dicens
15,¹⁷loquere filiis Israhel et dices ad eos
15,¹⁸cum veneritis in terram quam dabo vobis
15,¹⁹et comederitis de panibus regionis illius
separabitis primitias Domino 15,²⁰de cibis vestris
sicut de areis primitias separatis
15,²¹ita et de pulmentis dabitur primitiva Domino
15,²²quod si per ignorantiam praeterieritis quicquam horum quae locutus est Dominus ad
Mosen
15,²³et mandavit per eum ad vos a die qua coepit iubere et ultra
15,²⁴oblitaque fuerit facere multitudo
offeret vitulum de armento holocaustum in odorem suavissimum Domino
et sacrificium eius ac liba ut caerimoniae postulant
hircumque pro peccato
15,²⁵et rogabit sacerdos pro omni multitudine filiorum Israhel et dimittetur eis
quoniam non sponte peccaverunt
nihilominus offerentes incensum Domino
pro se et pro peccato atque errore suo
15,²⁶et dimittetur universae plebi filiorum Israhel
et advenis qui peregrinantur inter vos
quoniam culpa est omnis populi per ignorantiam

15,²⁷quod si anima una nesciens peccaverit
offeret capram anniculam pro peccato suo
15,²⁸et deprecabitur pro ea sacerdos
quod inscia peccaverit coram Domino
inpetrabitque ei veniam et dimittetur illi
15,²⁹tam indigenis quam advenis
una lex erit omnium qui peccaverint ignorantes
15,³⁰anima vero quae per superbiam aliquid commiserit
sive civis sit ille sive peregrinus
quoniam adversum Dominum rebellis fuit peribit de populo suo
15,³¹verbum enim Domini contempsit et praeceptum illius fecit irritum
idcirco delebitur et portabit iniquitatem suam
15,³²factum est autem cum essent filii Israhel in solitudine
et invenissent hominem colligentem ligna in die sabbati
15,³³obtulerunt eum Mosi et Aaron et universae multitudini
15,³⁴qui recluserunt eum in carcerem
nescientes quid super eo facere deberent
15,³⁵dixitque Dominus ad Mosen
morte moriatur homo iste
obruat eum lapidibus omnis turba extra castra
15,³⁶cumque eduxissent eum foras obruerunt lapidibus
et mortuus est sicut praeceperat Dominus
15,³⁷dixit quoque Dominus ad Mosen
15,³⁸loquere filiis Israhel et dices ad eos
ut faciant sibi fimbrias per angulos palliorum
ponentes in eis vittas hyacinthinas
15,³⁹quas cum viderint recordentur omnium mandatorum Domini
nec sequantur cogitationes suas et oculos per res varias fornicantes
15,⁴⁰sed magis memores praeceptorum Domini faciant ea
sintque sancti Deo suo
15,⁴¹ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Aegypti
ut essem vester Deus
16,¹ ecce autem Core filius Isaar filii Caath filii Levi
et Dathan atque Abiram filii Heliab
Hon quoque filius Pheleth de filiis Ruben

16,²surrexerunt contra Mosen
aliique filiorum Israhel ducenti quinquaginta viri
proceres synagogae et qui tempore concilii per nomina vocabantur
16,³cumque stetissent adversum Mosen et Aaron dixerunt
sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorum est et in ipsis est Dominus
cur elevamini super populum Domini
16,⁴quod cum audisset Moses cecidit pronus in faciem
16,⁵locutusque ad Core et ad omnem multitudinem
mane inquit notum faciet Dominus qui ad se pertineant
et sanctos adplicabit sibi et quos elegerit adpropinquabunt ei
16,⁶hoc igitur facite tollat unusquisque turibula sua
tu Core et omne concilium tuum
16,⁷et hausto cras igne ponite desuper thymiama coram Domino
et quemcumque elegerit ipse erit sanctus
multum erigimini filii Levi
16,⁸dixitque rursum ad Core
audite filii Levi
16,⁹num parum vobis est quod separavit vos Deus Israhel ab omni populo et iunxit sibi
ut serviretis ei in cultu tabernaculi
et staretis coram frequentia populi et ministraretis ei
16,¹⁰idcirco ad se fecit accedere te et omnes fratres tuos filios Levi
ut vobis etiam sacerdotium vindicetis
16,¹¹et omnis globus tuus stet contra Dominum
quid est enim Aaron ut murmuretis contra eum
16,¹²misit ergo Moses ut vocaret Dathan et Abiram filios Heliab
qui responderunt non venimus
16,¹³numquid parum est tibi quod eduxisti nos de terra quae lacte et melle manabat ut occi-
deres in deserto
nisi et dominatus fueris nostri
16,¹⁴re vera induxisti nos in terram quae fluit rivis lactis et mellis
et dedisti nobis possessiones agrorum et vinearum
an et oculos nostros vis eruere
non venimus
16,¹⁵iratusque Moses valde ait ad Dominum
ne respicias sacrificia eorum

tu scis quod ne asellum quidem umquam acceperim ab eis
nec adflixerim quempiam eorum
16,¹⁶dixitque ad Core
tu et omnis congregatio tua state seorsum coram Domino
et Aaron die crastino separatim
16,¹⁷tollite singuli turibula vestra
et ponite super ea incensum
offerentes Domino ducenta quinquaginta turibula
Aaron quoque teneat turibulum suum
16,¹⁸quod cum fecissent stantibus Mosen et Aaron
16,¹⁹et coacervassent adversum eos omnem multitudinem ad ostium tabernaculi
apparuit cunctis gloria Domini
16,²⁰locutusque Dominus ad Mosen et Aaron ait
16,²¹separamini de medio congregationis huius
ut eos repente disperdam
16,²²qui ceciderunt proni in faciem atque dixerunt
fortissime Deus spirituum universae carnis
num uno peccante contra omnes tua ira desaeviet
16,²³et ait Dominus ad Mosen
16,²⁴praecipe universo populo ut separetur a tabernaculis Core et Dathan et Abiram
16,²⁵surrexitque Moses et abiit ad Dathan et Abiram
et sequentibus eum senioribus Israhel 16,²⁶dixit ad turbam
recedite a tabernaculis hominum impiorum
et nolite tangere quae ad eos pertinent
ne involvamini in peccatis eorum
16,²⁷cumque recessissent a tentoriis eorum per circuitum
Dathan et Abiram egressi stabant in introitu papilionum suorum
cum uxoribus et liberis omnique frequentia
16,²⁸et ait Moses
in hoc scietis quod Dominus miserit me ut facerem universa quae cernitis
et non ex proprio ea corde protulerim
16,²⁹si consueta hominum morte interierint
et visitaverit eos plaga qua et ceteri visitari solent
non misit me Dominus
16,³⁰sin autem novam rem fecerit Dominus

ut aperiens terra os suum degluttiat eos et omnia quae ad illos pertinent
descenderintque viventes in infernum
scietis quod blasphemaverint Dominum
16,³¹confestim igitur ut cessavit loqui
disrupta est terra sub pedibus eorum
16,³²et aperiens os suum devoravit illos cum tabernaculis suis et universa substantia
16,³³descenderuntque vivi in infernum operti humo
et perierunt de medio multitudinis
16,³⁴at vero omnis Israhel qui stabat per gyrum fugit ad clamorem pereuntium dicens
ne forte et nos terra degluttiat
16,³⁵sed et ignis egressus a Domino interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant
incensum
16,³⁶locutusque est Dominus ad Mosen dicens
16,³⁷praecipe Eleazaro filio Aaron sacerdotis
ut tollat turibula quae iacent in incendio
et ignem huc illucque dispergat
quoniam sanctificata sunt 16,³⁸in mortibus peccatorum
producatque ea in lamminas et adfigat altari
eo quod oblatum sit in eis incensum Domino et sanctificata sint
ut cernant ea pro signo et monumento filii Israhel
16,³⁹tulit ergo Eleazar sacerdos turibula aenea in quibus obtulerant hii quos incendium devoravit
et produxit ea in lamminas adfigens altari
16,⁴⁰ut haberent postea filii Israhel quibus commonerentur
ne quis accedat alienigena et qui non est de semine Aaron
ad offerendum incensum Domino
ne patiatur sicut passus est Core et omnis congregatio eius
loquente Domino ad Mosen
16,⁴¹murmuravit autem omnis multitudo filiorum Israhel sequenti die
contra Mosen et Aaron dicens
vos interfecistis populum Domini
16,⁴²cumque oreretur seditio et tumultus incresceret
16,⁴³Moses et Aaron fugerunt ad tabernaculum foederis
quod postquam ingressi sunt operuit nubes et apparuit gloria Domini
16,⁴⁴dixitque Dominus ad Mosen

16,⁴⁵ recedite de medio huius multitudinis etiam nunc delebo eos
cumque iacerent in terra 16,⁴⁶ dixit Moses ad Aaron
tolle turibulum et hausto igne de altari mitte incensum desuper
pergens cito ad populum ut roges pro eis
iam enim egressa est ira a Domino et plaga desaevit
16,⁴⁷ quod cum fecisset Aaron et cucurrisset ad mediam multitudinem quam iam vastabat
incendium
obtulit thymiam 16,⁴⁸ et stans inter mortuos ac viventes
pro populo deprecatus est et plaga cessavit
16,⁴⁹ fuerunt autem qui percussi sunt quattuordecim milia hominum et septingenti
absque his qui perierant in seditione Core
16,⁵⁰ reversusque est Aaron ad Mosen ad ostium tabernaculi foederis postquam quievit inte-
ritus
17,¹ et locutus est Dominus ad Mosen dicens
17,² loquere ad filios Israhel et accipe ab eis virgas singulas per cognationes suas
a cunctis principibus tribuum virgas duodecim
et uniuscuiusque nomen superscribes virgae suae
17,³ nomen autem Aaron erit in tribu Levi
et una virga cunctas eorum familias continebit
17,⁴ ponesque eas in tabernaculo foederis coram testimonio ubi loquar ad te
17,⁵ quem ex his elegero germinabit virga eius
et cohibebo a me querimonias filiorum Israhel quibus contra vos murmurant
17,⁶ locutusque est Moses ad filios Israhel
et dederunt ei omnes principes virgas per singulas tribus
fueruntque virgae duodecim absque virga Aaron
17,⁷ quas cum posuisset Moses coram Domino in tabernaculo testimonii
17,⁸ sequenti die regressus invenit germinasse virgam Aaron in domo Levi
et turgentibus gemmis eruperant flores
qui foliis dilatatis in amigdalas deformati sunt
17,⁹ protulit ergo Moses omnes virgas de conspectu Domini ad cunctos filios Israhel
videruntque et receperunt singuli virgas suas
17,¹⁰ dixitque Dominus ad Mosen
refer virgam Aaron in tabernaculum testimonii ut servetur ibi
in signum rebellium filiorum
et quiescant querellae eorum a me ne moriantur

17,¹¹fecitque Moses sicut praeceperat Dominus
17,¹²dixerunt autem filii Israhel ad Mosen
ecce consumpti sumus omnes perivimus
17,¹³quicumque accedit ad tabernaculum Domini moritur
num usque ad internicionem cuncti delendi sumus
18,¹dixitque Dominus ad Aaron
tu et filii tui et domus patris tui tecum
portabitis iniquitatem sanctuarii
et tu et filii tui simul sustinebitis peccata sacerdotii vestri
18,²sed et fratres tuos de tribu Levi et scepro patris tui sume tecum
praestoque sint et ministrent tibi
tu autem et filii tui ministrabitis in tabernaculo testimonii
18,³excubabuntque Levitae ad praecepta tua et ad cuncta opera tabernaculi
ita dumtaxat ut ad vasa sanctuarii et altare non accedant
ne et illi moriantur et vos pereatis simul
18,⁴sint autem tecum et excubent in custodiis tabernaculi
et in omnibus caerimoniis eius
alienigena non miscebitur vobis
18,⁵excubate in custodia sanctuarii et in ministerio altaris
ne oriatur indignatio super filios Israhel
18,⁶ego dedi vobis fratres vestros Levitas de medio filiorum Israhel
et tradidi donum Domino ut serviant in ministeriis tabernaculi eius
18,⁷tu autem et filii tui custodite sacerdotium vestrum
et omnia quae ad cultum altaris pertinent et intra velum sunt
per sacerdotes administrabuntur
si quis externus accesserit occidetur
18,⁸locutus est Dominus ad Aaron
ecce dedi tibi custodiam primitiarum mearum
omnia quae sanctificantur a filiis Israhel tibi tradidi et filiis tuis
pro officio sacerdotali legitima sempiterna
18,⁹haec ergo accipies de his quae sanctificantur et oblata sunt Domino
omnis oblatio et sacrificium
et quicquid pro peccato atque delicto redditur mihi et cedet in sancta sanctorum
tuum erit et filiorum tuorum
18,¹⁰in sanctuario comedes illud

mares tantum edent ex eo quia consecratum est tibi
18,¹¹ primitias autem quas voverint et obtulerint filii Israhel
tibi dedi et filiis ac filiabus tuis iure perpetuo
qui mundus est in domo tua vescetur eis
18,¹² omnem medullam olei et vini ac frumenti
quicquid offerunt primitiarum Domino tibi dedi
18,¹³ universa frugum initia quas gignit humus et Domino deportantur cedent in usus tuos
qui mundus est in domo tua vescetur eis
18,¹⁴ omne quod ex voto reddiderint filii Israhel tuum erit
18,¹⁵ quicquid primum erumpet e vulva cunctae carnis quam offerunt Domino
sive ex hominibus sive de pecoribus fuerit tui iuris erit
ita dumtaxat ut pro hominis primogenito pretium accipias
et omne animal quod inmundum est redimi facias
18,¹⁶ cuius redemptio erit post unum mensem
siclis argenti quinque pondere sanctuarii
siclus viginti obolos habet
18,¹⁷ primogenitum autem bovis et ovis et caprae non facies redimi
quia sanctificata sunt Domino
sanguinem tantum eorum fundes super altare
et adipem adolebis in suavissimum odorem Domino
18,¹⁸ carnes vero in usum tuum cedent
sicut pectusculum consecratum et armus dexter tua erunt
18,¹⁹ omnes primitias sanctuarii quas offerunt filii Israhel Domino
tibi dedi et filiis ac filiabus tuis iure perpetuo
pactum salis est sempiternum coram Domino tibi ac filiis tuis
18,²⁰ dixitque Dominus ad Aaron
in terra eorum nihil possidebitis
nec habebitis partem inter eos
ego pars et hereditas tua in medio filiorum Israhel
18,²¹ filiis autem Levi dedi omnes decimas Israhelis in possessionem
pro ministerio quo serviunt mihi in tabernaculo foederis
18,²² ut non accedant ultra filii Israhel ad tabernaculum
nec committant peccatum mortiferum
18,²³ solis filiis Levi mihi in tabernaculo servientibus
et portantibus peccata populi

legitimum sempiternum erit in generationibus vestris
nihil aliud possidebunt 18,²⁴decimarum oblatione contenti
quas in usus eorum et necessaria separavi
18,²⁵locutusque est Dominus ad Mosen dicens
18,²⁶praecipe Levitis atque denuntia
cum acceperitis a filiis Israhel decimas quas dedi vobis
primitias earum offerte Domino
id est decimam partem decimae
18,²⁷ut reputetur vobis in oblationem primitivorum
tam de areis quam de torcularibus 18,²⁸et universis quorum accipitis primitias
offerte Domino et date Aaron sacerdoti
18,²⁹omnia quae offertis ex decimis et in donaria Domini separatis
optima et electa erunt
18,³⁰dicesque ad eos
si praeclara et meliora quaeque obtuleritis ex decimis
reputabitur vobis quasi de area et torculari dederitis primitias
18,³¹et comedetis eas in omnibus locis vestris
tam vos quam familiae vestrae
quia pretium est pro ministerio quo servitis in tabernaculo testimonii
18,³²et non peccabitis super hoc
egregia vobis et pingua reservantes
ne polluat oblationes filiorum Israhel et moriamini
19,¹locutusque est Dominus ad Mosen et Aaron dicens
19,²ista est religio victimae quam constituit Dominus
praecipe filiis Israhel ut adducant ad te vaccam rufam aetatis integrae
in qua nulla sit macula nec portaverit iugum
19,³tradetisque eam Eleazaro sacerdoti
qui eductam extra castra immolabit in conspectu omnium
19,⁴et tinguens digitum in sanguine eius
asperget contra fores tabernaculi septem vicibus
19,⁵conburetque eam cunctis videntibus
tam pelle et carnibus eius quam sanguine et fimo flammae traditis
19,⁶lignum quoque cedrinum et hysopum coccumque bis tinctum
sacerdos mittet in flammam quae vaccam vorat
19,⁷et tunc demum lotis vestibibus et corpore suo ingredietur in castra

commaculatusque erit usque ad vesperam
19,⁸ sed et ille qui conbuserit eam
lavabit vestimenta sua et corpus
et inmundus erit usque ad vesperam
19,⁹ colliget autem vir mundus cineres vaccae
et effundet eos extra castra in loco purissimo
ut sint multitudini filiorum Israhel in custodiam et in aquam aspersionis
quia pro peccato vacca combusta est
19,¹⁰ cumque laverit qui vaccae portaverat cineres vestimenta sua
inmundus erit usque ad vesperum
habebunt hoc filii Israhel et advenae qui habitant inter eos sanctum iure perpetuo
19,¹¹ qui tetigerit cadaver hominis et propter hoc septem diebus fuerit inmundus
19,¹² aspergetur ex hac aqua die tertio et septimo et sic mundabitur
si die tertio aspersus non fuerit septimo non poterit emundari
19,¹³ omnis qui tetigerit humanae animae morticinum
et aspersus hac commixtione non fuerit
polluet tabernaculum Domini et peribit ex Israhel
quia aqua expiationis non est aspersus
inmundus erit et manebit spurcitia eius super eum
19,¹⁴ ista est lex hominis qui moritur in tabernaculo
omnes qui ingrediuntur tentorium illius
et universa vasa quae ibi sunt polluta erunt septem diebus
19,¹⁵ vas quod non habuerit operculum nec ligaturam desuper inmundum erit
19,¹⁶ si quis in agro tetigerit cadaver occisi hominis aut per se mortui
sive os illius vel sepulchrum inmundus erit septem diebus
19,¹⁷ tollent de cineribus combustionis atque peccati
et mittent aquas vivas super eos in vas
19,¹⁸ in quibus cum homo mundus tinxerit hysopum
asperget eo omne tentorium et cunctam supellectilem
et homines huiusmodi contagione pollutos
19,¹⁹ atque hoc modo mundus lustrabit inmundum tertio et septimo die
expiatusque die septimo lavabit et se et vestimenta sua et mundus erit ad vesperam
19,²⁰ si quis hoc ritu non fuerit expiatus peribit anima illius de medio ecclesiae
quia sanctuarium Domini polluit et non est aqua lustrationis aspersus
19,²¹ erit hoc praeceptum legitimum sempiternum

ipse quoque qui aspergit aquas lavabit vestimenta sua
omnis qui tetigerit aquas expiationis immundus erit usque ad vesperam
19,²² quicquid tetigerit immundus immundum faciet
et anima quae horum quippiam tetigerit immunda erit usque ad vesperum
20,¹ veneruntque filii Israhel et omnis multitudo in desertum Sin mense primo
et mansit populus in Cades
mortuaque est ibi Maria et sepulta in eodem loco
20,² cumque indigeret aqua populus coierunt adversum Mosen et Aaron
20,³ et versi in seditionem dixerunt
utinam perissemus inter fratres nostros coram Domino
20,⁴ cur eduxistis ecclesiam Domini in solitudinem
ut et nos et nostra iumenta moriantur
20,⁵ quare nos fecistis ascendere de Aegypto
et adduxistis in locum istum pessimum qui seri non potest
qui nec ficum gignit nec vineas nec mala granata
insuper et aquam non habet ad bibendum
20,⁶ ingressusque Moses et Aaron dimissa multitudo tabernaculum foederis
corruerunt proni in terram
et apparuit gloria Domini super eos
20,⁷ locutusque est Dominus ad Mosen dicens
20,⁸ tolle virgam et congrega populum tu et Aaron frater tuus
et loquimini ad petram coram eis et illa dabit aquas
cumque eduxeris aquam de petra bibet omnis multitudo et iumenta eius
20,⁹ tulit igitur Moses virgam quae erat in conspectu Domini sicut praeceperat ei
20,¹⁰ congregata multitudo ante petram dixitque eis
audite rebelles et increduli
num de petra hac vobis aquam poterimus eicere
20,¹¹ cumque elevasset Moses manum percutiens virga bis silicem
egressae sunt aquae largissimae
ita ut et populus biberet et iumenta
20,¹² dixitque Dominus ad Mosen et Aaron
quia non credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis Israhel
non introducetis hos populos in terram quam dabo eis
20,¹³ haec est aqua Contradictionis ubi iurgati sunt filii Israhel contra Dominum
et sanctificatus est in eis

20,¹⁴misit interea nuntios Moses de Cades ad regem Edom qui dicerent
haec mandat frater tuus Israhel
nosti omnem laborem qui adprehendit nos
20,¹⁵quomodo descenderint patres nostri in Aegyptum
et habitaverimus ibi multo tempore
adflixerintque nos Aegyptii et patres nostros
20,¹⁶et quomodo clamaverimus ad Dominum et exaudierit nos
miseritque angelum qui eduxerit nos de Aegypto
ecce in urbe Cades quae est in extremis finibus tuis positi
20,¹⁷obsecramus ut nobis transire liceat per terram tuam
non ibimus per agros nec per vineas
non bibemus aquas de puteis tuis
sed gradiemur via publica
nec ad dextram nec ad sinistram declinantes
donec transeamus terminos tuos
20,¹⁸cui respondit Edom
non transibis per me alioquin armatus occurram tibi
20,¹⁹dixeruntque filii Israhel
per tritam gradiemur viam
et si biberimus aquas tuas nos et pecora nostra
dabimus quod iustum est
nulla erit in pretio difficultas
tantum velociter transeamus
20,²⁰at ille respondit non transibis
statimque egressus est obuius cum infinita multitudine et manu forti
20,²¹nec voluit adquiescere deprecanti
ut concederet transitum per fines suos
quam ob rem devertit ab eo Israhel
20,²²cumque castra movissent de Cades venerunt in montem Or qui est in finibus terrae E-
dom
20,²³ubi locutus est Dominus ad Mosen
20,²⁴pergat inquit Aaron ad populos suos
non enim intrabit terram quam dedi filiis Israhel
eo quod incredulus fuerit ori meo ad aquas Contradictionis
20,²⁵tolle Aaron et filium eius cum eo et duces eos in montem Or

20,²⁶ cumque nudaveris patrem veste sua
indues ea Eleazarum filium eius
et Aaron colligetur et morietur ibi
20,²⁷ fecit Moses ut praeceperat Dominus
et ascenderunt in montem Or coram omni multitudine
20,²⁸ cumque Aaron spoliasset vestibus suis
induit eis Eleazarum filium eius
20,²⁹ illo mortuo in montis supercilio descendit cum Eleazaro
20,³⁰ omnis autem multitudo videns occubuisse Aaron
flevit super eo triginta diebus per cunctas familias suas
21,¹ quod cum audisset Chananeus rex Arad qui habitabat ad meridiem
venisse scilicet Israhel per exploratorum viam
pugnavit contra illum et victor existens duxit ex eo praedam
21,² at Israhel voto se Domino obligans ait
si tradideris populum istum in manu mea delebo urbes eius
21,³ exaudivitque Dominus preces Israhel et tradidit Chananeum
quem ille interfecit subversis urbibus eius
et vocavit nomen loci illius Horma id est anathema
21,⁴ profecti sunt autem et de monte Or per viam quae ducit ad mare Rubrum
ut circumirent terram Edom
et taedere coepit populum itineris ac laboris
21,⁵ locutusque contra Deum et Mosen ait
cur eduxisti nos de Aegypto ut moreremur in solitudine
deest panis non sunt aquae
anima nostra iam nausiat super cibo isto levissimo
21,⁶ quam ob rem misit Dominus in populum ignitos serpentes
ad quorum plagas et mortes plurimorum
21,⁷ venerunt ad Mosen atque dixerunt
peccavimus quia locuti sumus contra Dominum et te
ora ut tollat a nobis serpentes
oravit Moses pro populo 21,⁸ et locutus est Dominus ad eum
fac serpentem et pone eum pro signo
qui percussus aspexerit eum vivet
21,⁹ fecit ergo Moses serpentem aeneum et posuit pro signo
quem cum percussi aspicerent sanabantur

21,¹⁰ profectique filii Israhel castrametati sunt in Oboth
21,¹¹ unde egressi fixere tentoria in Hieabarim
in solitudine quae respicit Moab contra orientalem plagam
21,¹² et inde moventes venerunt ad torrentem Zared
21,¹³ quem relinquentes castrametati sunt contra Arnon
quae est in deserto et prominet in finibus Amorrei
siquidem Arnon terminus est Moab
dividens Moabitas et Amorreos
21,¹⁴ unde dicitur in libro bellorum Domini
sicut fecit in mari Rubro sic faciet in torrentibus Arnon
21,¹⁵ scopuli torrentium inclinati sunt
ut requiescerent in Ar et recumberent in finibus Moabitarum
21,¹⁶ ex eo loco apparuit puteus super quo locutus est Dominus ad Mosen
congrega populum et dabo ei aquam
21,¹⁷ tunc cecinit Israhel carmen istud
ascendat puteus concinebant
21,¹⁸ puteus quem foderunt principes et paraverunt duces multitudinis
in datore legis et in baculis suis
de solitudine Matthana
21,¹⁹ de Matthana Nahalihel
de Nahalihel in Bamoth
21,²⁰ de Bamoth vallis est in regione Moab in vertice Phasga
et quod respicit contra desertum
21,²¹ misit autem Israhel nuntios ad Seon regem Amorreorum dicens
21,²² obsecro ut transire mihi liceat per terram tuam
non declinabimus in agros et vineas
non bibemus aquas ex puteis
via regia gradiemur donec transeamus terminos tuos
21,²³ qui concedere noluit ut transiret Israhel per fines suos
quin potius exercitu congregato egressus est obviam in desertum
et venit in Iasa pugnavitque contra eum
21,²⁴ a quo percussus est in ore gladii et possessa est terra eius
ab Arnon usque Ieboc et filios Ammon
quia forti praesidio tenebantur termini Ammanitarum
21,²⁵ tulit ergo Israhel omnes civitates eius et habitavit in urbibus Amorrei

in Esebon scilicet et viculis eius
21,²⁶urbs Esebon fuit regis Seon Amorrei
qui pugnavit contra regem Moab
et tulit omnem terram quae dicionis illius fuerat usque Arnon
21,²⁷idcirco dicitur in proverbio
venite in Esebon aedificetur et construatur civitas Seon
21,²⁸ignis egressus est de Esebon flamma de oppido Seon
et devoravit Ar Moabitarum et habitatores excelsorum Arnon
21,²⁹vae tibi Moab peristi popule Chamos
dedit filios eius in fugam et filias in captivitatem regi Amorreorum Seon
21,³⁰iugum ipsorum disperit ab Esebon usque Dibon
lassi pervenerunt in Nophe et usque Medaba
21,³¹habitavit itaque Israhel in terra Amorrei
21,³²misitque Moses qui explorarent Iazer
cuius ceperunt viculos et possederunt habitatores
21,³³verteruntque se et ascenderunt per viam Basan
et occurrit eis Og rex Basan cum omni populo suo pugnaturus in Edrai
21,³⁴dixitque Dominus ad Mosen
ne timeas eum quia in manu tua tradidi illum
et omnem populum ac terram eius
faciesque illi sicut fecisti Seon regi Amorreorum habitatori Esebon
21,³⁵percusserunt igitur et hunc cum filiis suis
universumque populum eius usque ad internicionem
et possederunt terram illius
22,¹ profectique castrametati sunt in campestribus Moab
ubi trans Iordanem Hierichus sita est
22,²videns autem Balac filius Sepphor omnia quae fecerat Israhel Amorreo
22,³et quod pertimuissent eum Moabitae
et impetum eius ferre non possent
22,⁴dixit ad maiores natu Madian
ita delebit hic populus omnes qui in nostris finibus commorantur
quomodo solet bos herbas usque ad radices carpere
ipse erat eo tempore rex in Moab
22,⁵misit ergo nuntios ad Balaam filium Beor ariolum
qui habitabat super flumen terrae filiorum Ammon

ut vocarent eum et dicerent
ecce egressus est populus ex Aegypto
qui operuit superficiem terrae sedens contra me
22,⁶veni igitur et maledic populo huic quia fortior me est
si quo modo possim percutere et eicere eum de terra mea
novi enim quod benedictus sit cui benedixeris
et maledictus in quem maledicta congesseris
22,⁷perrexerunt seniores Moab et maiores natu Madian
habentes divinationis pretium in manibus
cumque venissent ad Balaam et narrassent ei omnia verba Balac 22,⁸ille respondit
manete hic nocte et respondebo quicquid mihi dixerit Dominus
manentibus illis apud Balaam venit Deus et ait ad eum
22,⁹quid sibi volunt homines isti apud te
22,¹⁰respondit Balac filius Sepphor rex Moabitarum misit ad me 22,¹¹dicens
ecce populus qui egressus est de Aegypto operuit superficiem terrae
veni et maledic ei si quo modo possim pugnans abicere eum
22,¹²dixitque Deus ad Balaam
noli ire cum eis neque maledicas populo quia benedictus est
22,¹³qui mane consurgens dixit ad principes
ite in terram vestram quia prohibuit me Deus venire vobiscum
22,¹⁴reversi principes dixerunt ad Balac
noluit Balaam venire nobiscum
22,¹⁵rursum ille multo plures et nobiliores quam ante miserat misit
22,¹⁶qui cum venissent ad Balaam dixerunt
sic dicit Balac filius Sepphor ne cuncteris venire ad me
22,¹⁷paratum honorare te et quicquid volueris dare
veni et maledic populo isti
22,¹⁸respondit Balaam
si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti et auri
non potero inmutare verbum Domini Dei mei
ut vel plus vel minus loquar
22,¹⁹obsecro ut hic maneatis etiam hac nocte
et scire queam quid mihi rursus respondeat Dominus
22,²⁰venit ergo Deus ad Balaam nocte et ait ei
si vocare te venerunt homines isti surge et vade cum eis

ita dumtaxat ut quod tibi praecepero facias
22,²¹surrexit Balaam mane
et strata asina profectus est cum eis
22,²²et iratus est Deus stetitque angelus Domini in via contra Balaam
qui sedebat asinae et duos pueros habebat secum
22,²³cernens asina angelum stantem in via evaginato gladio
avertit se de itinere et ibat per agrum
quam cum verberaret Balaam et vellet ad semitam reducere
22,²⁴stetit angelus in angustiis duarum maceriarum quibus vineae cingebantur
22,²⁵quem videns asina iunxit se parieti et adtrivit sedentis pedem
at ille iterum verberabat
22,²⁶et nihilominus angelus ad locum angustum transiens
ubi nec ad dextram nec ad sinistram poterat deviari obvius stetit
22,²⁷cumque vidisset asina stantem angelum concidit sub pedibus sedentis
qui iratus vehementius caedebat fuste latera
22,²⁸aperuitque Dominus os asinae et locuta est
quid feci tibi cur percutis me ecce iam tertio
22,²⁹respondit Balaam
quia commeruisti et inlusisti mihi
utinam haberem gladium ut te percuterem
22,³⁰dixit asina nonne animal tuum sum cui semper sedere consuesti usque in praesentem
diem
dic quid simile umquam fecerim tibi
at ille ait numquam
22,³¹protinus aperuit Dominus oculos Balaam
et vidit angelum stantem in via evaginato gladio
adoravitque eum pronus in terram
22,³²cui angelus cur inquit tertio verberas asinam tuam
ego veni ut adversarer tibi
quia perversa est via tua mihi que contraria
22,³³et nisi asina declinasset de via dans locum resistenti
te occidissem et illa viveret
22,³⁴dixit Balaam
peccavi nesciens quod tu stares contra me
et nunc si displicet tibi ut vadam revertar

22,³⁵ait angelus vade cum istis et cave ne aliud quam praecepero tibi loquaris
ivit igitur cum principibus
22,³⁶quod cum audisset Balac egressus est in occursum eius
in oppido Moabitarum quod situm est in extremis finibus Arnon
22,³⁷dixitque ad Balaam
misi nuntios ut vocarent te
cur non statim venisti ad me
an quia mercedem adventui tuo reddere nequeo
22,³⁸cui ille respondit
ecce adsum
numquid loqui potero aliud nisi quod Deus posuerit in ore meo
22,³⁹perrexerunt ergo simul et venerunt in urbem quae in extremis regni eius finibus erat
22,⁴⁰cumque occidisset Balac boves et oves
misit ad Balaam et principes qui cum eo erant munera
22,⁴¹mane autem facto duxit eum ad excelsa Baal
et intuitus est extremam partem populi
23,¹ dixitque Balaam ad Balac
aedifica mihi hic septem aras
et para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes
23,²cumque fecisset iuxta sermonem Balaam
inposuerunt simul vitulum et arietem super aram
23,³dixitque Balaam ad Balac
sta paulisper iuxta holocaustum tuum donec vadam
si forte occurrat mihi Dominus
et quodcumque imperaverit loquar tibi
23,⁴cumque abisset velociter occurrit ei Deus
locutusque ad eum Balaam
septem inquit aras erexi et inposui vitulum et arietem desuper
23,⁵Dominus autem posuit verbum in ore eius et ait
revertere ad Balac et haec loqueris
23,⁶reversus invenit stantem Balac iuxta holocaustum suum
et omnes principes Moabitarum
23,⁷adsumptaque parabola sua dixit
de Aram adduxit me Balac rex Moabitarum de montibus orientis
veni inquit et maledic Jacob

propera et detestare Israhel
23,⁸ quomodo maledicam cui non maledixit Deus
qua ratione detester quem Dominus non detestatur
23,⁹ de summis silicibus videbo eum
et de collibus considerabo illum
populus solus habitabit et inter gentes non reputabitur
23,¹⁰ quis dinumerare possit pulverem Iacob et nosse numerum stirpis Israhel
moriatur anima mea morte iustorum
et fiant novissima mea horum similia
23,¹¹ dixitque Balac ad Balaam
quid est hoc quod agis
ut malediceres inimicis vocavi te
et tu e contrario benedicis eis
23,¹² cui ille respondit
num aliud possum loqui nisi quod iusserit Dominus
23,¹³ dixit ergo Balac
veni mecum in alterum locum
unde partem Israhelis videas et totum videre non possis
inde maledicito ei
23,¹⁴ cumque duxisset eum in locum sublimem super verticem montis Phasga
aedificavit Balaam septem aras
et inpositis supra vitulo atque ariete 23,¹⁵ dixit ad Balac
sta hic iuxta holocaustum tuum donec ego pergam obvius
23,¹⁶ cui cum Dominus occurrisset posuissetque verbum in ore eius ait
revertere ad Balac et haec loqueris ei
23,¹⁷ reversus invenit eum stantem iuxta holocaustum suum
et principes Moabitarum cum eo
ad quem Balac quid inquit locutus est Dominus
23,¹⁸ at ille adsumpta parabola sua ait
sta Balac et ausculta audi fili Sepphor
23,¹⁹ non est Deus quasi homo ut mentiatur
nec ut filius hominis ut mutetur
dixit ergo et non faciet locutus est et non implebit
23,²⁰ ad benedicendum adductus sum benedictionem prohibere non valeo
23,²¹ non est idolum in Iacob nec videtur simulacrum in Israhel

Dominus Deus eius cum eo est et clangor victoriae regis in illo
23,²²Deus eduxit eum de Aegypto
cuius fortitudo similis est rinocerotis
23,²³non est augurium in Iacob nec divinatio in Israhel
temporibus suis dicetur Iacob et Israheli quid operatus sit Deus
23,²⁴ecce populus ut leaena consurget et quasi leo erigetur
non accubabit donec devoret praedam et occisorum sanguinem bibat
23,²⁵dixitque Balac ad Balaam
nec maledicas ei nec benedicas
23,²⁶et ille nonne ait dixi tibi quod quicquid mihi Deus imperaret hoc facerem
23,²⁷et ait Balac ad eum
veni et ducam te ad alium locum
si forte placeat Deo ut inde maledicas eis
23,²⁸cumque duxisset eum super verticem montis Phogor qui respicit solitudinem
23,²⁹dixit ei Balaam
aedifica mihi hic septem aras
et para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes
23,³⁰fecit Balac ut Balaam dixerat
inposuitque vitulos et arietes per singulas aras
24,¹ cumque vidisset Balaam quod placeret Domino ut benediceret Israheli
nequaquam abiit ut ante perrexerat ut augurium quaereret
sed dirigens contra desertum vultum suum 24,²et elevans oculos
vidit Israhel in tentoriis commorantem per tribus suas
et inruente in se spiritu Dei 24,³adsumpta parabola ait
dixit Balaam filius Beor
dixit homo cuius obturatus est oculus
24,⁴dixit auditor sermonum Dei
qui visionem Omnipotentis intuitus est
qui cadit et sic aperiuntur oculi eius
24,⁵quam pulchra tabernacula tua Iacob et tentoria tua Israhel
24,⁶ut valles nemorosae
ut horti iuxta fluvios inrigui
ut tabernacula quae fixit Dominus
quasi cedri propter aquas
24,⁷fluet aqua de situla eius et semen illius erit in aquas multas

tolletur propter Agag rex eius et auferetur regnum illius
24,⁸Deus eduxit illum de Aegypto
cuius fortitudo similis est rinocerotis
devorabunt gentes hostes illius ossaque eorum confringent et perforabunt sagittis
24,⁹accubans dormivit ut leo et quasi leaena quam suscitare nullus audebit
qui benedixerit tibi erit ipse benedictus
qui maledixerit in maledictione reputabitur
24,¹⁰iratusque Balac contra Balaam conplosis manibus ait
ad maledicendum inimicis meis vocavi te
quibus e contrario tertio benedixisti
24,¹¹revertere ad locum tuum
decreveram quidem magnifice honorare te
sed Dominus privavit te honore disposito
24,¹²respondit Balaam ad Balac
nonne nuntiis tuis quos misisti ad me dixi
24,¹³si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti et auri
non potero praeterire sermonem Domini Dei mei
ut vel boni quid vel mali proferam ex corde meo
sed quicquid Dominus dixerit hoc loquar
24,¹⁴verumtamen pergens ad populum meum
dabo consilium quid populus tuus huic populo faciat extremo tempore
24,¹⁵sumpta igitur parabola rursum ait
dixit Balaam filius Beor
dixit homo cuius obturatus est oculus
24,¹⁶dixit auditor sermonum Dei
qui novit doctrinam Altissimi
et visiones Omnipotentis videt
qui cadens apertos habet oculos
24,¹⁷videbo eum sed non modo
intuebor illum sed non prope
orietur stella ex Iacob et consurget virga de Israhel
et percutiet duces Moab vastabitque omnes filios Seth
24,¹⁸et erit Idumea possessio eius
hereditas Seir cedet inimicis suis
Israhel vero fortiter aget

24,¹⁹ de Iacob erit qui dominetur et perdat reliquias civitatis
 24,²⁰ cumque vidisset Amalech adsumens parabolam ait
 principium gentium Amalech cuius extrema perdentur
 24,²¹ vidit quoque Cineum et adsumpta parabola ait
 robustum est quidem habitaculum tuum
 sed si in petra posueris nidum tuum
 24,²² et fueris electus de stirpe Cain
 quamdiu poteris permanere
 Assur enim capiet te
 24,²³ adsumptaque parabola iterum locutus est
 heu quis victurus est quando ista faciet Deus
 24,²⁴ venient in trieribus de Italia
 superabunt Assyrios
 vastabuntque Hebraeos
 et ad extremum etiam ipsi peribunt
 24,²⁵ surrexitque Balaam et reversus est in locum suum
 Balac quoque via qua venerat rediit
 25,¹ morabatur autem eo tempore Israhel in Setthim
 et fornicatus est populus cum filiabus Moab
 25,² quae vocaverunt eos ad sacrificia sua
 at illi comederunt et adoraverunt deos earum
 25,³ initiatusque est Israhel Beelphegor
 et iratus Dominus 25,⁴ ait ad Mosen
 tolle cunctos principes populi et suspende eos contra solem in patibulis
 ut avertatur furor meus ab Israhel
 25,⁵ dixitque Moses ad iudices Israhel
 occidat unusquisque proximos suos qui initiati sunt Beelphegor
 25,⁶ et ecce unus de filiis Israhel intravit coram fratribus suis ad scortum madianitin
 vidente Mose et omni turba filiorum Israhel
 qui flebant ante fores tabernaculi
 25,⁷ quod cum vidisset Finees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis
 surrexit de medio multitudinis
 et arrepto pugione 25,⁸ ingressus est post virum israhelitem in lupanar
 et perfodit ambos simul
 virum scilicet et mulierem in locis genitalibus

cessavitque plaga a filiis Israhel
25,⁹et occisi sunt viginti quattuor milia homines
25,¹⁰dixitque Dominus ad Mosen
25,¹¹Finees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis
avertit iram meam a filiis Israhel
quia zelo meo commotus est contra eos
ut non ipse delerem filios Israhel in zelo meo
25,¹²idcirco loquere ad eos
ecce do ei pacem foederis mei
25,¹³et erit tam ipsi quam semini illius pactum sacerdotii sempiternum
quia zelatus est pro Deo suo
et expiavit scelus filiorum Israhel
25,¹⁴erat autem nomen viri israhelitae qui occisus est cum Madianitide
Zambri filius Salu dux de cognatione et tribu Symeonis
25,¹⁵porro mulier madianitis quae pariter interfecta est vocabatur Chozbi
filia Sur principis nobilissimi Madianitarum
25,¹⁶locutusque est Dominus ad Mosen dicens
25,¹⁷hostes vos sentiant Madianitae et percutite eos
25,¹⁸quia et ipsi hostiliter egerunt contra vos
et deceptere insidiis per idolum Phogor et Chozbi filiam ducis Madian sororem suam
quae percussa est in die plagae pro sacrilegio Phogor
26,¹ postquam noxiorum sanguis effusus est
dixit Dominus ad Mosen et Eleazarum filium Aaron sacerdotem
26,²numerate omnem summam filiorum Israhel
a viginti annis et supra
per domos et cognationes suas
cunctos qui possunt ad bella procedere
26,³locuti sunt itaque Moses et Eleazar sacerdos
in campestribus Moab super Iordanem contra Hierichum
ad eos qui erant 26,⁴a viginti annis et supra sicut Dominus imperarat
quorum iste est numerus
26,⁵Ruben primogenitus Israhel
huius filius Enoch a quo familia Enochitarum
et Phallu a quo familia Phalluitarum
26,⁶et Esrom a quo familia Esromitarum

et Charmi a quo familia Charmitarum
26,⁷hae sunt familiae de stirpe Ruben
quarum numerus inventus est quadraginta tria milia et septingenti triginta
26,⁸filius Phallu Heliab
26,⁹huius filii Namuhel et Dathan et Abiram
isti sunt Dathan et Abiram principes populi
qui surrexerunt contra Mosen et Aaron in seditione Core
quando adversum Dominum rebellaverunt
26,¹⁰et aperiens terra os suum devoravit Core morientibus plurimis
quando conbusit ignis ducentos quinquaginta viros
et factum est grande miraculum
26,¹¹ut Core pereunte filii illius non perirent
26,¹²filiis Symeon per cognationes suas
Namuhel ab hoc familia Namuhelitarum
Iamin ab hoc familia Iaminitarum
Iachin ab hoc familia Iachinitarum
26,¹³Zare ab hoc familia Zareitarum
Saul ab hoc familia Saulitarum
26,¹⁴hae sunt familiae de stirpe Symeon
quarum omnis numerus fuit viginti duo milia ducentorum
26,¹⁵filiis Gad per cognationes suas
Sephon ab hoc familia Sephonitarum
Aggi ab hoc familia Aggitarum
Suni ab hoc familia Sunitarum
26,¹⁶Ozni ab hoc familia Oznitarum
Heri ab hoc familia Heritarum
26,¹⁷Arod ab hoc familia Aroditarum
Arihel ab hoc familia Arihelitarum
26,¹⁸istae sunt familiae Gad
quarum omnis numerus fuit quadraginta milia quingentorum
26,¹⁹filiis Iuda Her et Onan qui ambo mortui sunt in terra Chanaan
26,²⁰fueruntque filii Iuda per cognationes suas
Sela a quo familia Selanitarum
Phares a quo familia Pharesitarum
Zare a quo familia Zareitarum

26,²¹porro filii Phares
Esrom a quo familia Esromitarum
et Amul a quo familia Amulitarum
26,²²istae sunt familiae Iuda
quarum omnis numerus fuit septuaginta milia quingentorum
26,²³filiis Isachar per cognationes suas
Thola a quo familia Tholaitarum
Phua a quo familia Phuaitarum
26,²⁴Iasub a quo familia Iasubitarum
Semran a quo familia Semranitarum
26,²⁵hae sunt cognationes Isachar
quarum numerus fuit sexaginta quattuor milia trecentorum
26,²⁶filiis Zabulon per cognationes suas
Sared a quo familia Sareditarum
Helon a quo familia Helonitarum
Ialel a quo familia Ialelitarum
26,²⁷hae sunt cognationes Zabulon
quarum numerus fuit sexaginta milia quingentorum
26,²⁸filiis Ioseph per cognationes suas
Manasse et Ephraim
26,²⁹de Manasse ortus est Machir a quo familia Machiritarum
Machir genuit Galaad a quo familia Galaaditarum
26,³⁰Galaad habuit filios Hiezer a quo familia Hiezeritarum
et Elec a quo familia Elecarum
26,³¹et Asrihel a quo familia Asrihelitarum
et Sechem a quo familia Sechemitarum
26,³²et Semida a quo familia Semidatarum
et Epher a quo familia Epheritarum
26,³³fuit autem Epher pater Salphaad qui filios non habebat sed tantum filias
quarum ista sunt nomina
Maala et Noa et Egla et Melcha et Thersa
26,³⁴hae sunt familiae Manasse
et numerus earum quinquaginta duo milia septingentorum
26,³⁵filiis autem Ephraim per cognationes suas fuerunt hii
Suthala a quo familia Suthalitarum

Becher a quo familia Becheritarum
Tehen a quo familia Tehenitarum
26,³⁶porro filius Suthala fuit Heran a quo familia Heranitarum
26,³⁷hae sunt cognationes filiorum Ephraim
quarum numerus triginta duo milia quingentorum
26,³⁸isti sunt filii Ioseph per familias suas
filii Benjamin in cognationibus suis
Bale a quo familia Baleitarum
Azbel a quo familia Azbelitarum
Ahiram a quo familia Ahiramitarum
26,³⁹Supham a quo familia Suphamitarum
Hupham a quo familia Huphamitarum
26,⁴⁰filii Bale Hered et Noeman
de Hered familia Hereditarum
de Noeman familia Noemitarum
26,⁴¹hii sunt filii Benjamin per cognationes suas
quorum numerus quadraginta quinque milia sescentorum
26,⁴²filii Dan per cognationes suas
Suham a quo familia Suhamitarum
hae cognationes Dan per familias suas
26,⁴³omnes fuere Suhamitae
quorum numerus erat sexaginta quattuor milia quadringentorum
26,⁴⁴filii Aser per cognationes suas
Iemna a quo familia Iemnaitarum
Iessui a quo familia Iessuitarum
Brie a quo familia Briearum
26,⁴⁵filii Brie Haber a quo familia Haberitarum
et Melchihel a quo familia Melchihelitarum
26,⁴⁶nomen autem filiae Aser fuit Sara
26,⁴⁷hae cognationes filiorum Aser
et numerus eorum quinquaginta tria milia quadringentorum
26,⁴⁸filii Nephtalim per cognationes suas
Iessihel a quo familia Iessihelitarum
Guni a quo familia Gunitarum
26,⁴⁹Iesser a quo familia Iesseritarum

Sellem a quo familia Sellemitarum

26,⁵⁰hae sunt cognationes filiorum Nephtalim per familias suas
quorum numerus quadraginta quinque milia quadingentorum

26,⁵¹ista est summa filiorum Israhel qui recensiti sunt
sescenta milia et mille septingenti triginta

26,⁵²locutusque est Dominus ad Mosen dicens

26,⁵³istis dividetur terra iuxta numerum vocabulorum in possessiones suas

26,⁵⁴pluribus maiorem partem dabis et paucioribus minorem
singulis sicut nunc recensiti sunt tradetur possessio

26,⁵⁵ita dumtaxat ut sors terram tribubus dividat et familiis

26,⁵⁶quicquid sorte contigerit hoc vel plures accipient vel pauciores

26,⁵⁷hic quoque est numerus filiorum Levi per familias suas

Gerson a quo familia Gersonitarum

Caath a quo familia Caathitarum

Merari a quo familia Meraritarum

26,⁵⁸hae sunt familiae Levi

familia Lobni familia Hebroni familia Mooli familia Musi familia Cori

at vero Caath genuit Amram

26,⁵⁹qui habuit uxorem Iochabed filiam Levi quae nata est ei in Aegypto

haec genuit viro suo Amram filios Aaron et Mosen et Mariam sororem eorum

26,⁶⁰de Aaron orti sunt Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar

26,⁶¹quorum Nadab et Abiu mortui sunt cum obtulissent ignem alienum coram Domino

26,⁶²fueruntque omnes qui numerati sunt viginti tria milia generis masculini
ab uno mense et supra

quia non sunt recensiti inter filios Israhel

nec eis cum ceteris data possessio

26,⁶³hic est numerus filiorum Israhel

qui descripti sunt a Mosen et Eleazaro sacerdote

in campestribus Moab supra Iordanem contra Hiericho

26,⁶⁴inter quos nullus fuit eorum qui ante numerati sunt a Mose et Aaron in deserto Sinai

26,⁶⁵praedixerat enim Dominus quod omnes morerentur in solitudine

nullusque remansit ex eis nisi Chaleb filius Iepphonne et Iosue filius Nun

27,¹ accesserunt autem filiae Salphaad filii Epher filii Galaad filii Machir filii Manasse qui
fuit filius Ioseph

quarum sunt nomina Maala et Noa et Egla et Melcha et Thersa

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

27,² steteruntque coram Mosen et Eleazaro sacerdote
et cunctis principibus populi
ad ostium tabernaculi foederis atque dixerunt
27,³ pater noster mortuus est in deserto
nec fuit in seditione quae concitata est contra Dominum sub Core
sed in peccato suo mortuus est
hic non habuit mares filios
cur tollitur nomen illius de familia sua quia non habet filium
date nobis possessionem inter cognatos patris nostri
27,⁴ rettulitque Moses causam earum ad iudicium Domini
27,⁵ qui dixit ad eum
27,⁶ iustam rem postulant filiae Salphaad
da eis possessionem inter cognatos patris sui
et ei in hereditate succedant
27,⁷ ad filios autem Israhel loqueris haec
27,⁸ homo cum mortuus fuerit absque filio
ad filiam eius transibit hereditas
27,⁹ si filiam non habuerit habebit successores fratres suos
27,¹⁰ quod si et fratres non fuerint dabitur hereditatem fratribus patris eius
27,¹¹ sin autem nec patruos habuerit dabitur hereditas his qui ei proximi sunt
eritque hoc filiis Israhel sanctum lege perpetua
sicut praecepit Dominus Mosi
27,¹² dixit quoque Dominus ad Mosen
ascende in montem istum Abarim
et contemplare inde terram quam daturus sum filiis Israhel
27,¹³ cumque videris eam ibis et tu ad populum tuum
sicut iuit frater tuus Aaron
27,¹⁴ quia offendistis me in deserto Sin in contradictione multitudinis
nec sanctificare me voluistis coram ea super aquas
hae sunt aquae Contradictionis in Cades deserti Sin
27,¹⁵ cui respondit Moses
27,¹⁶ provideat Dominus Deus spirituum omnis carnis
hominem qui sit super multitudinem hanc
27,¹⁷ et possit exire et intrare ante eos
et educere illos vel introducere

ne sit populus Domini sicut oves absque pastore
27,¹⁸dixitque Dominus ad eum
tolle Iosue filium Nun virum in quo est spiritus
et pone manum tuam super eum
27,¹⁹qui stabit coram Eleazaro sacerdote et omni multitudine
27,²⁰et dabis ei praecepta cunctis videntibus et partem gloriae tuae
ut audiat eum omnis synagoga filiorum Israhel
27,²¹pro hoc si quid agendum erit Eleazar sacerdos consulet Dominum
ad verbum eius egredietur et ingredietur
ipse et omnes filii Israhel cum eo et cetera multitudo
27,²²fecit Moses ut praeceperat Dominus
cumque tulisset Iosue statuit eum coram Eleazaro sacerdote et omni frequentia populi
27,²³et inpositis capiti eius manibus cuncta replicavit quae mandaverat Dominus
28,¹dixit quoque Dominus ad Mosen
28,²praecipe filiis Israhel et dices ad eos
oblationem meam et panes et incensum odoris suavissimi offerite per tempora sua
28,³haec sunt sacrificia quae offerre debetis
agnos anniculos immaculatos duos cotidie in holocaustum sempiternum
28,⁴unum offeretis mane et alterum ad vesperam
28,⁵decimam partem oephi similae quae conspersa sit oleo purissimo
et habeat quartam partem hin
28,⁶holocaustum iuge est quod obtulistis in monte Sinai
in odorem suavissimum incensi Domini
28,⁷et libabitis vini quartam partem hin per agnos singulos in sanctuario Domini
28,⁸alterumque agnum similiter offeretis ad vesperam
iuxta omnem ritum sacrificii matutini et libamentorum eius
oblationem suavissimi odoris Domino
28,⁹die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos
et duas decimas similae oleo conspersae in sacrificio
et liba 28,¹⁰quae rite funduntur per singula sabbata in holocausto sempiterno
28,¹¹in kalendis autem id est in mensuum exordiis offeretis holocaustum Domino
vitulos de armento duos
arietem unum
agnos anniculos septem immaculatos
28,¹²et tres decimas similae oleo conspersae in sacrificio per singulos vitulos

et duas decimas similiae oleo conspersae per singulos arietes
28,¹³et decimam decimae similiae ex oleo in sacrificio per agnos singulos
holocaustum suavissimi odoris atque incensi est Domino
28,¹⁴libamenta autem vini quae per singulas fundenda sunt victimas ista erunt
media pars hin per vitulos singulos
tertia per arietem
quarta per agnum
hoc erit holocaustum per omnes menses qui sibi anno vertente succedunt
28,¹⁵hircus quoque offeretur Domino pro peccatis in holocaustum sempiternum cum liba-
mentis suis
28,¹⁶mense autem primo quartadecima die mensis phase Domini erit
28,¹⁷et quintadecima die sollemnitatis
septem diebus vescentur azymis
28,¹⁸quarum dies prima venerabilis et sancta erit
omne opus servile non facietis in ea
28,¹⁹offeretisque incensum holocaustum Domino
vitulos de armento duos
arietem unum
agnos anniculos immaculatos septem
28,²⁰et sacrificia singulorum ex simila quae conspersa sit oleo
tres decimas per singulos vitulos
et duas decimas per arietem
28,²¹et decimam decimae per agnos singulos id est per septem agnos
28,²²et hircum pro peccato unum ut expietur pro vobis
28,²³praeter holocaustum matutinum quod semper offertis
28,²⁴ita facietis per singulos dies septem dierum
in fomitem ignis et in odorem suavissimum Domino
qui surget de holocausto et de libationibus singulorum
28,²⁵dies quoque septimus celeberrimus et sanctus erit vobis
omne opus servile non facietis in eo
28,²⁶dies etiam primitivorum
quando offertis novas fruges Domino expletis ebdomadibus
venerabilis et sancta erit
omne opus servile non facietis in ea
28,²⁷offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino

vitulos de armento duos
arietem unum
et agnos anniculos immaculatos septem
28,²⁸ atque in sacrificiis eorum
similae oleo conspersae tres decimas per singulos vitulos
per arietes duas
28,²⁹ per agnos decimam decimae qui simul sunt agni septem
hircum quoque 28,³⁰ qui mactatur pro expiatione
praeter holocaustum sempiternum et liba eius
28,³¹ immaculata offeretis omnia cum libationibus suis
29,¹ mensis etiam septimi prima dies venerabilis et sancta erit vobis
omne opus servile non facietis in ea
quia dies clangoris est et tubarum
29,² offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino
vitulum de armento unum
arietem unum
agnos anniculos immaculatos septem
29,³ et in sacrificiis eorum similae oleo conspersae tres decimas per singulos vitulos
duas decimas per arietem
29,⁴ unam decimam per agnum qui simul sunt agni septem
29,⁵ et hircum pro peccato qui offertur in expiationem populi
29,⁶ praeter holocaustum kalendarum cum sacrificiis suis
et holocaustum sempiternum cum libationibus solitis
hisdem caerimoniis offeretis in odorem suavissimum incensum Domino
29,⁷ decima quoque dies mensis huius septimi
erit vobis sancta atque venerabilis
et adfligetis animas vestras
omne opus servile non facietis in ea
29,⁸ offeretisque holocaustum Domino in odorem suavissimum
vitulum de armento unum
arietem unum
agnos anniculos immaculatos septem
29,⁹ et in sacrificiis eorum similae oleo conspersae tres decimas per vitulos singulos
duas decimas per arietem
29,¹⁰ decimam decimae per agnos singulos qui simul septem agni

29,¹¹ et hircum pro peccato
absque his quae offerri pro delicto solent
in expiationem et holocaustum sempiternum
in sacrificio et libaminibus eorum
29,¹² quintadecima vero die mensis septimi
quae vobis erit sancta atque venerabilis
omne opus servile non facietis in ea
sed celebrabitis sollemnitatem Domino septem diebus
29,¹³ offeretisque holocaustum in odorem suavissimum Domino
vitulos de armento tredecim
arietes duos
agnos anniculos quattuordecim immaculatos
29,¹⁴ et in libamentis eorum similiae oleo consersae tres decimas
per vitulos singulos qui sunt simul vituli tredecim
et duas decimas arietibus uno id est simul arietibus duobus
29,¹⁵ et decimam decimae agnis singulis qui sunt simul agni quattuordecim
29,¹⁶ et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno et sacrificio et libamine eius
29,¹⁷ in die altero offeres vitulos de armento duodecim
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim
29,¹⁸ sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,¹⁹ et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine
29,²⁰ die tertio offeres vitulos undecim
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim
29,²¹ sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,²² et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno et sacrificio et libamine eius
29,²³ die quarto offeres vitulos decem
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim

29,²⁴sacrificiaque eorum et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,²⁵et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine
29,²⁶die quinto offeres vitulos novem
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim
29,²⁷sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,²⁸et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine
29,²⁹die sexto offeres vitulos octo
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim
29,³⁰sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,³¹et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine
29,³²die septimo offeres vitulos septem
arietes duos
agnos anniculos immaculatos quattuordecim
29,³³sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,³⁴et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine
29,³⁵die octavo qui est celeberrimus
omne opus servile non facietis
29,³⁶offerentes holocaustum in odorem suavissimum Domino
vitulum unum
arietem unum
agnos anniculos immaculatos septem
29,³⁷sacrificiaque et libamina singulorum
per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis
29,³⁸et hircum pro peccato
absque holocausto sempiterno sacrificioque eius et libamine

29,³⁹haec offeretis Domino in sollemnitatibus vestris
praeter vota et oblationes spontaneas
in holocausto in sacrificio in libamine et in hostiis pacificis
30,¹narravitque Moses filiis Israhel omnia quae ei Dominus imperarat
30,²et locutus est ad principes tribuum filiorum Israhel
iste est sermo quem praecepit Dominus
30,³si quis virorum votum Domino voverit
aut se constrinxerit iuramento
non faciet irritum verbum suum
sed omne quod promisit implebit
30,⁴mulier si quippiam voverit et se constrinxerit iuramento
quae est in domo patris sui et in aetate adhuc puellari
si cognoverit pater votum quod pollicita est
et iuramentum quo obligavit animam suam
et tacuerit voti rea erit
30,⁵quicquid pollicita est et iuravit opere complebit
30,⁶sin autem statim ut audierit contradixerit pater
et vota et iuramenta eius irrita erunt
nec obnoxia tenebitur sponsioni
eo quod contradixerit pater
30,⁷si maritum habuerit et voverit aliquid
et semel verbum de ore eius egrediens animam illius obligaverit iuramento
30,⁸quo die audierit vir et non contradixerit
voti rea erit reddet quodcumque promiserat
30,⁹sin autem audiens statim contradixerit
et irritas fecerit pollicitationes eius
verbaque quibus obstrinxerat animam suam
propitius ei erit Dominus
30,¹⁰vidua et repudiata quicquid voverint reddent
30,¹¹uxor in domo viri cum se voto constrinxerit et iuramento
30,¹²si audierit vir et tacuerit nec contradixerit sponsioni
reddet quodcumque promiserat
30,¹³sin autem extemplo contradixerit
non tenebitur promissionis rea
quia maritus contradixit

et Dominus ei propitius erit
30,¹⁴si voverit et iuramento se constrinxerit
ut per ieiunium vel ceterarum rerum abstinentiam adfligat animam suam
in arbitrio viri erit ut faciat sive non faciat
30,¹⁵quod si audiens vir tacuerit
et in alteram diem distulerit sententiam
quicquid voverat atque promiserat reddet
quia statim ut audivit tacuit
30,¹⁶sin autem contradixerit postquam rescivit
portabit ipse iniquitatem eius
30,¹⁷istae sunt leges quas constituit Dominus Mosi
inter virum et uxorem
inter patrem et filiam
quae in puellari adhuc aetate est
vel quae manet in parentis domo
31,¹locutusque est Dominus ad Mosen dicens
31,²ulciscere prius filios Israhel de Madianitis
et sic colligeris ad populum tuum
31,³statimque Moses armate inquit ex vobis viros ad pugnam
qui possint ultionem Domini expetere de Madianitis
31,⁴mille viri de singulis tribubus eligantur Israhel qui mittantur ad bellum
31,⁵dederuntque millenos de cunctis tribubus
id est duodecim milia expeditorum ad pugnam
31,⁶quos misit Moses cum Finees filio Eleazari sacerdotis
vasa quoque sancta et tubas ad clangendum tradidit ei
31,⁷cumque pugnassent contra Madianitas atque vicissent omnes mares occiderunt
31,⁸et reges eorum Evi et Recem et Sur et Ur et Rebe quinque principes gentis
Balaam quoque filium Beor interfecerunt gladio
31,⁹ceperuntque mulieres eorum et parvulos
omniaque pecora et cunctam supellectilem
quicquid habere potuerant depopulati sunt
31,¹⁰tam urbes quam viculos et castella flamma consumpsit
31,¹¹et tulerunt praedam et universa quae ceperant
tam ex hominibus quam ex iumentis
31,¹²et adduxerunt ad Mosen et Eleazarum sacerdotem

et ad omnem multitudinem filiorum Israhel
reliqua etiam utensilia portaverunt ad castra
in campestribus Moab iuxta Iordanem contra Hiericho
31,¹³egressi sunt autem Moses et Eleazar sacerdos et omnes principes synagogae in occur-
sum eorum extra castra
31,¹⁴iratusque Moses principibus exercitus tribunis et centurionibus qui venerant de bello
31,¹⁵ait
cur feminas reservastis
31,¹⁶nonne istae sunt quae deceperunt filios Israhel ad suggestionem Balaam
et praevaricari vos fecerunt in Domino super peccato Phogor
unde et percussus est populus
31,¹⁷ergo cunctos interficite quicquid est generis masculini etiam in parvulis
et mulieres quae noverunt viros in coitu iugulate
31,¹⁸puellas autem et omnes feminas virgines reservate vobis
31,¹⁹et manete extra castra septem diebus
qui occiderit hominem vel occisum tetigerit
lustrabitur die tertio et septimo
31,²⁰et de omni praeda sive vestimentum fuerit sive vas
et aliquid in utensilia praeparatum
de caprarum pellibus et pilis et ligno expiabitur
31,²¹Eleazar quoque sacerdos ad viros exercitus qui pugnaverant sic locutus est
hoc est praeceptum legis quod mandavit Dominus Mosi
31,²²aurum et argentum et aes et ferrum et stagnum et plumbum
31,²³et omne quod potest transire per flammam igne purgabitur
quicquid autem ignem non potest sustinere
aqua expiationis sanctificabitur
31,²⁴et lavabitis vestimenta vestra die septimo
et purificati postea castra intrabitis
31,²⁵dixitque Dominus ad Mosen
31,²⁶tollite summam eorum quae capta sunt ab homine usque ad pecus
tu et Eleazar sacerdos et principes vulgi
31,²⁷dividesque ex aequo praedam
inter eos qui pugnaverunt et egressi sunt ad bellum
et inter omnem reliquam multitudinem
31,²⁸et separabis partem Domino ab his qui pugnaverunt et fuerunt in bello

unam animam de quingentis
tam ex hominibus quam ex bubus et asinis et ovibus
31,²⁹et dabis eam Eleazaro sacerdoti quia primitiae Domini sunt
31,³⁰ex media quoque parte filiorum Israhel
accipies quinquagesimum caput
hominum et boum et asinorum et ovium cunctarumque animantium
et dabis ea Levitis qui excubant in custodiis tabernaculi Domini
31,³¹feceruntque Moses et Eleazar sicut praeceperat Dominus
31,³²fuit autem praeda quam exercitus ceperat
ovium sescenta septuaginta quinque milia
31,³³boum septuaginta duo milia
31,³⁴asinorum sexaginta milia et mille
31,³⁵animae hominum sexus feminei quae non cognoverant viros triginta duo milia
31,³⁶dataque est media pars his qui in proelio fuerant
ovium trecenta triginta septem milia quingenta
31,³⁷e quibus in partem Domini supputatae sunt oves sescentae septuaginta quinque
31,³⁸et de bubus triginta sex milibus boves septuaginta duo
31,³⁹de asinis triginta milibus quingentis asini sexaginta unus
31,⁴⁰de animabus hominum sedecim milibus cesserunt in partem Domini triginta duae a-
nimae
31,⁴¹tradiditque Moses numerum primitiarum Domini Eleazaro sacerdoti
sicut ei fuerat imperatum
31,⁴²ex media parte filiorum Israhel
quam separaverat his qui in proelio fuerant
31,⁴³de media vero parte quae contigerat reliquae multitudini
id est de ovium trecentis triginta septem milibus quingentis
31,⁴⁴et de bubus triginta sex milibus
31,⁴⁵et de asinis triginta milibus quingentis
31,⁴⁶et de hominibus sedecim milibus
31,⁴⁷tulit Moses quinquagesimum caput
et dedit Levitis qui excubant in tabernaculo Domini
sicut praeceperat Dominus
31,⁴⁸cumque accessissent principes exercitus ad Mosen
et tribuni centurionesque dixerunt
31,⁴⁹nos servi tui recensuimus numerum pugnatorum quos habuimus sub manu nostra

et ne unus quidem defuit
 31,⁵⁰ob hanc causam offerimus in donariis Domini
 singuli quod in praeda auri potuimus invenire
 periscelides et armillas anulos et dextralia ac murenulas
 ut depreceris pro nobis Dominum
 31,⁵¹susceperuntque Moses et Eleazar sacerdos
 omne aurum in diversis speciebus
 31,⁵²pondo sedecim milia septingentos quinquaginta siclos
 a tribunis et centurionibus
 31,⁵³unusquisque enim quod in praeda rapuerat suum erat
 31,⁵⁴et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonii
 in monumentum filiorum Israhel coram Domino
 32,¹ filii autem Ruben et Gad habebant pecora multa
 et erat illis in iumentis infinita substantia
 cumque vidissent Iazer et Galaad aptas alendis animalibus
 32,²venerunt ad Mosen et ad Eleazarum sacerdotem et principes multitudinis atque dixe-
 runt
 32,³Atharoth et Dibon et Iazer et Nemra
 Esbon et Eleale et Sabam et Nebo et Beon
 32,⁴terram quam percussit Dominus in conspectu filiorum Israhel
 regionis uberrimae est ad pastum animalium
 et nos servi tui habemus iumenta plurima
 32,⁵precamurque si invenimus gratiam coram te
 ut des nobis famulis tuis eam in possessionem
 ne facias nos transire Iordanem
 32,⁶quibus respondit Moses
 numquid fratres vestri ibunt ad pugnam et vos hic sedebitis
 32,⁷cur subvertitis mentes filiorum Israhel
 ne transire audeant in locum quem eis daturus est Dominus
 32,⁸nonne ita egerunt patres vestri
 quando misi de Cadesbarne ad explorandam terram
 32,⁹cumque venissent usque ad Vallem Botri
 lustrata omni regione subverterunt cor filiorum Israhel
 ut non intrarent fines quos eis Dominus dedit
 32,¹⁰qui iratus iuravit dicens

32,¹¹ si videbunt homines isti qui ascenderunt ex Aegypto a viginti annis et supra
terram quam sub iuramento pollicitus sum Abraham Isaac et Iacob
et noluerunt sequi me
32,¹² praeter Chaleb filium Iepphone Cenezeum et Iosue filium Nun
isti impleverunt voluntatem meam
32,¹³ iratusque Dominus adversum Israhel
circumduxit eum per desertum quadraginta annis
donec consumeretur universa generatio quae fecerat malum in conspectu eius
32,¹⁴ et ecce inquit vos surrexistis pro patribus vestris
incrementa et alumni hominum peccatorum
ut augetis furorem Domini contra Israhel
32,¹⁵ qui si nolueritis sequi eum
in solitudine populum derelinquet
et vos causa eritis necis omnium
32,¹⁶ at illi prope accedentes dixerunt
caulas ovium fabricabimus et stabula iumentorum
parvulis quoque nostris urbes munitas
32,¹⁷ nos autem ipsi armati et accincti pergemus ad proelium ante filios Israhel
donec introducamus eos ad loca sua
parvuli nostri et quicquid habere possumus
erunt in urbibus muratis propter habitatorum insidias
32,¹⁸ non revertemur in domos nostras usquequo possideant filii Israhel hereditatem suam
32,¹⁹ nec quicquam quaeremus trans Iordanem
quia iam habemus possessionem nostram in orientali eius plaga
32,²⁰ quibus Moses ait
si facitis quod promittitis expediti pergite coram Domino ad pugnam
32,²¹ et omnis vir bellator armatus Iordanem transeat
donec subvertat Dominus inimicos suos
32,²² et subiciatur ei omnis terra
tunc eritis inculpabiles et apud Dominum et apud Israhel
et obtinebitis regiones quas vultis coram Domino
32,²³ sin autem quod dicitis non feceritis
nulli dubium quin peccetis in Dominum
et scitote quoniam peccatum vestrum adprehendet vos
32,²⁴ aedificate ergo urbes parvulis vestris

et caulas ac stabula ovibus ac iumentis
et quod polliciti estis implete
32,²⁵dixeruntque filii Gad et Ruben ad Mosen
servi tui sumus faciemus quod iubet dominus noster
32,²⁶parvulos nostros et mulieres et pecora ac iumenta relinquemus in urbibus Galaad
32,²⁷nos autem famuli tui omnes expediti pergemus ad bellum sicut tu domine loqueris
32,²⁸praecepit ergo Moses Eleazaro sacerdote et Iosue filio Nun
et principibus familiarum per tribus Israhel et dixit ad eos
32,²⁹si transierint filii Gad et filii Ruben vobiscum Iordanem
omnes armati ad bellum coram Domino
et vobis fuerit terra subiecta
date eis Galaad in possessionem
32,³⁰sin autem noluerint transire vobiscum in terram Chanaan
inter vos habitandi accipiant loca
32,³¹responderuntque filii Gad et filii Ruben
sicut locutus est Dominus servis suis ita faciemus
32,³²ipsi armati pergemus coram Domino in terram Chanaan
et possessionem iam suscepisse nos confitemur trans Iordanem
32,³³dedit itaque Moses filiis Gad et Ruben
et dimidiae tribui Manasse filii Ioseph
regnum Seon regis Amorrei
et regnum Og regis Basan
et terram eorum cum urbibus suis per circuitum
32,³⁴igitur extruxerunt filii Gad Dibon et Atharoth et Aroer
32,³⁵Etrothsophan et Iazer
Iecbaa 32,³⁶et Bethnemra et Betharan urbes munitas
et caulas pecoribus suis
32,³⁷filii vero Ruben aedificaverunt
Esbon et Eleale et Cariathaim
32,³⁸et Nabo et Baalmeon versis nominibus
Sabama quoque
inponentes vocabula urbibus quas extruxerant
32,³⁹porro filii Machir filii Manasse
perrexerunt in Galaad et vastaverunt eam
interfecto Amorreo habitatore eius

32,⁴⁰ dedit ergo Moses terram Galaad
Machir filio Manasse qui habitavit in ea
32,⁴¹ Iair autem filius Manasse abiit et occupavit vicos eius
quos appellavit Avothair id est villas Iair
32,⁴² Nobe quoque perrexit et adprehendit Canath cum viculis suis
vocavitque eam ex nomine suo Nobe
33,¹ hae sunt mansiones filiorum Israhel
qui egressi sunt de Aegypto per turmas suas in manu Mosi et Aaron
33,² quas descripsit Moses iuxta castrorum loca
quae Domini iussione mutabant
33,³ profecti igitur de Ramesse
mense primo quintadecima die mensis primi altera die phase
filii Israhel in manu excelsa
videntibus cunctis Aegyptiis
33,⁴ et sepelientibus primogenitos quos percusserat Dominus
nam et in diis eorum exercuerat ultionem
33,⁵ castrametati sunt in Soccoth
33,⁶ et de Soccoth venerunt in Aetham quae est in extremis finibus solitudinis
33,⁷ inde egressi venerunt contra Phiahiroth quae respicit Beelsephon
et castrametati sunt ante Magdolum
33,⁸ profectique de Phiahiroth transierunt per medium mare in solitudinem
et ambulantes tribus diebus per desertum Aetham castrametati sunt in Mara
33,⁹ profectique de Mara venerunt in Helim
ubi erant duodecim fontes aquarum et palmae septuaginta
ibique castrametati sunt
33,¹⁰ sed et inde egressi fixere tentoria super mare Rubrum
profectique de mari Rubro 33,¹¹ castrametati sunt in deserto Sin
33,¹² unde egressi venerunt in Dephca
33,¹³ profectique de Dephca castrametati sunt in Alus
33,¹⁴ egressi de Alus Raphidim fixere tentoria
ubi aqua populo defuit ad bibendum
33,¹⁵ profectique de Raphidim castrametati sunt in deserto Sinai
33,¹⁶ sed et de solitudine Sinai egressi venerunt ad sepulchra Concupiscentiae
33,¹⁷ profectique de sepulchris Concupiscentiae castrametati sunt in Aseroth
33,¹⁸ et de Aseroth venerunt in Rethma

33,¹⁹profectique de Rethma castrametati sunt in Remmonphares
33,²⁰unde egressi venerunt in Lebna
33,²¹et de Lebna castrametati sunt in Ressa
33,²²egressi de Ressa venerunt in Ceelatha
33,²³unde profecti castrametati sunt in monte Sepher
33,²⁴egressi de monte Sepher venerunt in Arada
33,²⁵inde proficiscentes castrametati sunt in Maceloth
33,²⁶profectique de Maceloth venerunt in Thaath
33,²⁷de Thaath castrametati sunt in Thare
33,²⁸unde egressi fixerunt tentoria in Methca
33,²⁹et de Methca castrametati sunt in Esmona
33,³⁰profectique de Esmona venerunt in Moseroth
33,³¹et de Moseroth castrametati sunt in Baneiacan
33,³²egressique de Baneiacan venerunt in montem Gadgad
33,³³unde profecti castrametati sunt in Hietebatha
33,³⁴et de Hietebatha venerunt in Ebrona
33,³⁵egressique de Ebrona castrametati sunt in Asiongaber
33,³⁶inde profecti venerunt in desertum Sin haec est Cades
33,³⁷egressique de Cades castrametati sunt in monte Hor
in extremis finibus terrae Edom
33,³⁸ascenditque Aaron sacerdos montem Hor iubente Domino
et ibi mortuus est
anno quadagesimo egressionis filiorum Israhel ex Aegypto
mense quinto prima die mensis
33,³⁹cum esset annorum centum viginti trium
33,⁴⁰audivitque Chananeus rex Arad
qui habitabat ad meridiem in terra Chanaan
venisse filios Israhel
33,⁴¹et profecti de monte Hor castrametati sunt in Salmona
33,⁴²unde egressi venerunt in Phinon
33,⁴³profectique de Phinon castrametati sunt in Oboth
33,⁴⁴et de Oboth venerunt in Ieabarim quae est in finibus Moabitarum
33,⁴⁵profectique de Ieabarim fixere tentoria in Dibongad
33,⁴⁶unde egressi castrametati sunt in Elmondeblathaim
33,⁴⁷egressi de Elmondeblathaim venerunt ad montes Abarim contra Nabo

33,⁴⁸ profectique de montibus Abarim transierunt ad campestria Moab super Iordanem contra Hiericho

33,⁴⁹ ibique castrametati sunt

de Bethsimon usque ad Belsattim in planioribus locis Moabitarum

33,⁵⁰ ubi locutus est Dominus ad Mosen

33,⁵¹ praecipe filiis Israhel et dic ad eos

quando transieritis Iordanem intrantes terram Chanaan

33,⁵² disperdite cunctos habitatores regionis illius

confringite titulos et statuas comminuite

atque omnia excelsa vastate

33,⁵³ mundantes terram et habitantes in ea

ego enim dedi vobis illam in possessionem

33,⁵⁴ quam dividetis vobis sorte

pluribus dabitur latiore et paucis angustiore

singulis ut sors ceciderit ita tribuetur hereditas

per tribus et familias possessio dividetur

33,⁵⁵ sin autem nolueritis interficere habitatores terrae

qui remanserint erunt vobis quasi clavi in oculis et lanceae in lateribus

et adversabuntur vobis in terra habitationis vestrae

33,⁵⁶ et quicquid illis facere cogitaram vobis faciam

34,¹ locutus est Dominus ad Mosen

34,² praecipe filiis Israhel et dices ad eos

cum ingressi fueritis terram Chanaan

et in possessionem vobis sorte ceciderit

his finibus terminabitur

34,³ pars meridiana incipiet a solitudine Sin quae est iuxta Edom

et habebit terminos contra orientem mare Salsissimum

34,⁴ qui circumibunt australem plagam per ascensum Scorpionis

ita ut transeant Senna et perveniant in meridiem usque ad Cadesbarne

unde egredientur confinia ad villam nomine Addar

et tendent usque Asemona

34,⁵ ibique per gyrum terminus ab Asemona usque ad torrentem Aegypti

et maris Magni litore finietur

34,⁶ plaga autem occidentalis a mari Magno incipiet et ipso fine cludetur

34,⁷ porro ad septentrionalem plagam

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

a mari Magno termini incipient pervenientes usque ad montem Altissimum
34,⁸a quo venies in Emath usque ad terminos Sedada
34,⁹ibuntque confinia usque Zephrona et villam Henan
hii erunt termini in parte aquilonis
34,¹⁰inde metabuntur fines contra orientalem plagam
de villa Henan usque Sephama
34,¹¹et de Sephama descendent termini in Rebla contra fontem
inde pervenient contra orientem ad mare Chenereth
34,¹²et tendent usque Iordanem
et ad ultimum Salsissimo cludentur mari
hanc habebitis terram per fines suos in circuitu
34,¹³praecepitque Moses filiis Israhel dicens
haec erit terra quam possidebitis sorte
et quam iussit dari Dominus novem tribubus et dimidia tribui
34,¹⁴tribus enim filiorum Ruben per familias suas
et tribus filiorum Gad iuxta cognationum numerum
media quoque tribus Manasse
34,¹⁵id est duae semis tribus
acceperunt partem suam trans Iordanem contra Hiericho ad orientalem plagam
34,¹⁶et ait Dominus ad Mosen
34,¹⁷haec sunt nomina virorum qui terram vobis divident
Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun 34,¹⁸et singuli principes de tribubus singulis
34,¹⁹quorum ista sunt vocabula
de tribu Iuda Chaleb filius Iepphone
34,²⁰de tribu Symeon Samuhel filius Ammiud
34,²¹de tribu Benjamin Helidad filius Chaselon
34,²²de tribu filiorum Dan Bocci filius Iogli
34,²³filiorum Ioseph de tribu Manasse Hannihel filius Ephod
34,²⁴de tribu Ephraim Camuhel filius Sephtan
34,²⁵de tribu Zabulon Elisaphan filius Pharnach
34,²⁶de tribu Isachar dux Faltihel filius Ozan
34,²⁷de tribu Aser Ahiud filius Salomi
34,²⁸de tribu Nepthali Phedahel filius Ameiud
34,²⁹hii sunt quibus praecepit Dominus ut dividerent filiis Israhel terram Chanaan
35,¹ haec quoque locutus est Dominus ad Mosen

in campestribus Moab super Iordanem contra Hiericho
35,²praecipe filiis Israhel ut dent Levitis de possessionibus suis
35,³urbes ad habitandum et suburbana earum per circuitum
ut ipsi in oppidis maneat et suburbana sint pecoribus ac iumentis
35,⁴quae a muris civitatum forinsecus per circuitum
mille passuum spatio tendentur
35,⁵contra orientem duo milia erunt cubiti
et contra meridiem similiter duo milia
ad mare quoque quod respicit occidentem eadem mensura erit
et septentrionalis plaga aequali termino finietur
eruntque urbes in medio et foris suburbana
35,⁶de ipsis autem oppidis quae Levitis dabitur
sex erunt in fugitivorum auxilia separata
ut fugiat ad ea qui fuderit sanguinem
exceptis his alia quadraginta duo oppida
35,⁷id est simul quadraginta octo cum suburbanis suis
35,⁸ipsaeque urbes quae dabuntur de possessionibus filiorum Israhel
ab his qui plus habent plures auferentur et qui minus pauciores
singuli iuxta mensuram hereditatis suae dabunt oppida Levitis
35,⁹ait Dominus ad Mosen
35,¹⁰loquere filiis Israhel et dices ad eos
quando transgressi fueritis Iordanem in terram Chanaan
35,¹¹decernite quae urbes esse debeant in praesidia fugitivorum qui nolentes sanguinem fu-
derint
35,¹²in quibus cum fuerit profugus
cognatus occisi eum non poterit occidere
donec stet in conspectu multitudinis et causa illius iudicetur
35,¹³de ipsis autem urbibus quae ad fugitivorum subsidia separantur
35,¹⁴tres erunt trans Iordanem et tres in terra Chanaan
35,¹⁵tam filiis Israhel quam advenis atque peregrinis
ut confugiat ad eas qui nolens sanguinem fuderit
35,¹⁶si quis ferro percusserit et mortuus fuerit qui percussus est
reus erit homicidii et ipse morietur
35,¹⁷si lapidem iecerit et ictus occubuerit similiter punietur
35,¹⁸si ligno percussus interierit

percussoris sanguine vindicabitur
35,¹⁹propinquus occisi homicidam interficiet
statim ut adprehenderit eum percutiet
35,²⁰si per odium quis hominem inpulerit
vel iecerit quippiam in eum per insidias
35,²¹aut cum esset inimicus manu percusserit
et ille mortuus fuerit
percussor homicidii reus erit
cognatus occisi statim ut invenerit eum iugulabit
35,²²quod si fortuito et absque odio 35,²³et inimicitiiis quicumque horum fecerit
35,²⁴et hoc audiente populo fuerit comprobatum
atque inter percussorem et propinquum sanguinis quaestio ventilata
35,²⁵liberabitur innocens de ultoris manu
et reducetur per sententiam in urbem ad quam confugerat
manebitque ibi donec sacerdos magnus qui oleo sancto unctus est moriatur
35,²⁶si interfector extra fines urbium quae exulibus deputatae sunt 35,²⁷fuerit inventus
et percussus ab eo qui ultor est sanguinis
absque noxa erit qui eum occiderit
35,²⁸debuerat enim profugus usque ad mortem pontificis in urbe residere
postquam autem ille obierit homicida revertetur in terram suam
35,²⁹haec sempiterna erunt et legitima in cunctis habitationibus vestris
35,³⁰homicida sub testibus punietur
ad unius testimonium nullus condemnabitur
35,³¹non accipietis pretium ab eo qui reus est sanguinis
statim et ipse morietur
35,³²exules et profugi ante mortem pontificis nullo modo in urbes suas reverti poterunt
35,³³ne polluat is terram habitationis vestrae
quae insontium cruore maculatur
nec aliter expiari potest
nisi per eius sanguinem qui alterius sanguinem fuderit
35,³⁴atque ita emundabitur vestra possessio me commorante vobiscum
ego enim sum Dominus qui habito inter filios Israhel
36,¹ accesserunt autem et principes familiarum Galaad
filii Machir filii Manasse
de stirpe filiorum Ioseph

locutique sunt Mosi coram principibus Israhel atque dixerunt
36,²tibi domino nostro praecepit Dominus
ut terram sorte divideres filiis Israhel
et ut filiabus Salphaad fratris nostri dares possessionem debitam patri
36,³quas si alterius tribus homines uxores acceperint
sequetur possessio sua
et translata ad aliam tribum de nostra hereditate minuetur
36,⁴atque ita fiet ut cum iobeus id est quinquagesimus annus remissionis advenerit
confundatur sortium distributio
et aliorum possessio ad alios transeat
36,⁵respondit Moses filiis Israhel et Domino praecipiente ait
recte tribus filiorum Ioseph locuta est
36,⁶et haec lex super filiabus Salphaad a Domino promulgata est
nubant quibus volunt tantum ut suae tribus hominibus
36,⁷ne commisceatur possessio filiorum Israhel de tribu in tribum
omnes enim viri ducent uxores de tribu et cognatione sua
36,⁸et cunctae feminae maritos de eadem tribu accipient
ut hereditas permaneat in familiis
36,⁹nec sibi misceantur tribus
sed ita maneant 36,¹⁰ut a Domino separatae sunt
feceruntque filiae Salphaad ut fuerat imperatum
36,¹¹et nupserunt Maala et Thersa et Egla et Melcha et Noa
filiis patris sui 36,¹²de familia Manasse qui fuit filius Ioseph
et possessio quae illis fuerat adtributa
mansit in tribu et familia patris earum
36,¹³haec sunt mandata atque iudicia quae praecepit Dominus per manum Mosi ad filios
Israhel
in campestribus Moab super Iordanem contra Hiericho

EXPLICIT LIBER VAIEDABBER ID EST NUMERI

INCIPIIT LIBER HELLEADDABARIM ID EST DEUTERONOMIUM

1,¹ Haec sunt verba quae locutus est Moses ad omnem Israhel
trans Iordanem in solitudine campestri contra mare Rubrum
inter Pharan et Thophel et Laban et Aseroth
ubi auri est plurimum
1,² undecim diebus de Horeb per viam montis Seir usque Cadesbarne
1,³ quadragesimo anno undecimo mense prima die mensis
locutus est Moses ad filios Israhel
omnia quae praeceperat illi Dominus ut diceret eis
1,⁴ postquam percussit Seon regem Amorreorum qui habitavit in Esebon
et Og regem Basan qui mansit in Aseroth et in Edrai 1,⁵ trans Iordanem in terra Moab
coepitque Moses explanare legem et dicere
1,⁶ Dominus Deus noster locutus est ad nos in Horeb dicens
sufficit vobis quod in hoc monte mansistis
1,⁷ revertimini et venite ad montem Amorreorum
et ad cetera quae ei proxima sunt
campestria atque montana et humiliora loca
contra meridiem et iuxta litus maris
terram Chananeorum et Libani usque ad flumen magnum Eufraten
1,⁸ en inquit tradidi vobis ingredimini et possidete eam
super qua iuravit Dominus patribus vestris Abraham et Isaac et Iacob
ut daret illam eis et semini eorum post eos
1,⁹ dixique vobis illo in tempore
1,¹⁰ non possum solus sustinere vos
quia Dominus Deus vester multiplicavit vos
et estis hodie sicut stellae caeli plurimae
1,¹¹ Dominus Deus patrum vestrorum addat ad hunc numerum multa milia
et benedicat vobis sicut locutus est
1,¹² non valeo solus vestra negotia sustinere et pondus ac iurgia
1,¹³ date e vobis viros sapientes et gnaros
et quorum conversatio sit probata in tribubus vestris
ut ponam eos vobis principes

1,¹⁴ tunc respondistis mihi
bona res est quam vis facere
1,¹⁵ tulique de tribubus vestris viros sapientes et nobiles
et constitui eos principes
tribunos et centuriones et quinquagenarios ac decanos
qui docerent vos singula
1,¹⁶ praecepique eis dicens
audite illos et quod iustum est iudicate
sive civis sit ille sive peregrinus
1,¹⁷ nulla erit distantia personarum
ita parvum audietis ut magnum
nec accipietis cuiusquam personam quia Dei iudicium est
quod si difficile vobis aliquid visum fuerit
referte ad me et ego audiam
1,¹⁸ praecepique omnia quae facere deberetis
1,¹⁹ profecti autem de Horeb transivimus per heremum terribilem et maximam quam vidis-
tis
per viam montis Amorrei
sicut praeceperat Dominus Deus noster nobis
cumque venissemus in Cadesbarne 1,²⁰ dixi vobis
venistis ad montem Amorrei quem Dominus Deus noster daturus est nobis
1,²¹ vide terram quam Dominus Deus tuus dat tibi
ascende et posside eam
sicut locutus est Dominus Deus patribus tuis
noli metuere nec quicquam paveas
1,²² et accessistis ad me omnes atque dixistis
mittamus viros qui considerent terram
et renuntient per quod iter debeamus ascendere
et ad quas pergere civitates
1,²³ cumque mihi sermo placuisset
misi e vobis duodecim viros singulos de tribubus suis
1,²⁴ qui cum perrexissent et ascendissent in montana
venerunt usque ad vallem Botri
et considerata terra 1,²⁵ sumentes de fructibus eius ut ostenderent ubertatem
adtulerunt ad nos atque dixerunt

bona est terra quam Dominus Deus noster daturus est nobis
1,²⁶ et noluitis ascendere
sed increduli ad sermonem Domini Dei nostri
1,²⁷ murmurati estis in tabernaculis vestris atque dixistis
odit nos Dominus et idcirco eduxit nos de terra Aegypti
ut traderet in manu Amorreii atque deleret
1,²⁸ quo ascendemus nuntii terruerunt cor nostrum dicentes
maxima multitudo est et nobis in statura procerior
urbes magnae et ad caelum usque munitae
filios Enacim vidimus ibi
1,²⁹ et dixi vobis
nolite metuere nec timeatis eos
1,³⁰ Dominus Deus qui ductor est vester pro vobis ipse pugnabit
sicut fecit in Aegypto videntibus cunctis
1,³¹ et in solitudine ipse vidisti
portavit te Dominus Deus tuus
ut solet homo gestare parvulum filium suum in omni via per quam ambulasti
donec veniretis ad locum istum
1,³² et nec sic quidem credidistis Domino Deo vestro
1,³³ qui praecessit vos in via
et metatus est locum in quo tentoria figere deberetis
nocte ostendens vobis iter per ignem et die per columnam nubis
1,³⁴ cumque audisset Dominus vocem sermonum vestrorum iratus iuravit et ait
1,³⁵ non videbit quispiam de hominibus generationis huius pessimae
terram bonam quam sub iuramento pollicitus sum patribus vestris
1,³⁶ praeter Chaleb filium Iepphone
ipse enim videbit eam et ipsi dabo terram quam calcavit et filiis eius
quia secutus est Dominum
1,³⁷ nec miranda indignatio in populum
cum mihi quoque iratus Dominus propter vos dixerit
nec tu ingredieris illuc 1,³⁸ sed Iosue filius Nun minister tuus ipse intrabit pro te
hunc exhortare et robora et ipse terram sorte dividat Israheli
1,³⁹ parvuli vestri de quibus dixistis quod captivi ducerentur
et filii qui hodie boni ac mali ignorant distantiam
ipsi ingredientur et ipsis dabo terram et possidebunt eam

1,⁴⁰ vos autem revertimini et abite in solitudinem per viam maris Rubri
1,⁴¹ et respondistis mihi peccavimus Domino
ascendemus atque pugnabimus sicut praecepit Dominus Deus noster
cumque instructi armis pergeretis in montem
1,⁴² ait mihi Dominus dic ad eos
nolite ascendere neque pugnetis
non enim sum vobiscum ne cadatis coram inimicis vestris
1,⁴³ locutus sum et non audistis sed adversantes imperio Domini et tumentes superbia
ascendistis in montem
1,⁴⁴ itaque egressus Amorreus qui habitabat in montibus et obviam veniens
persecutus est vos sicut solent apes persequi
et cecidit de Seir usque Horma
1,⁴⁵ cumque reversi ploraretis coram Domino
non audivit vos nec voci vestrae voluit adquiescere
1,⁴⁶ sedistis ergo in Cadesbarne multo tempore
2,¹ profectique inde venimus in solitudinem quae ducit ad mare Rubrum
sicut mihi dixerat Dominus
et circumivimus montem Seir longo tempore
2,² dixitque Dominus ad me
2,³ sufficit vobis circumire montem istum
ite contra aquilonem
2,⁴ et populo praecipe dicens
transibitis per terminos fratrum vestrorum filiorum Esau
qui habitant in Seir et timebunt vos
2,⁵ videte ergo diligenter ne moveamini contra eos
neque enim dabo vobis de terra eorum quantum potest unius pedis calcare vestigium
quia in possessionem Esau dedi montem Seir
2,⁶ cibos emetis ab eis pecunia et comedetis
aquam emptam haurietis et bibetis
2,⁷ Dominus Deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarum
novit iter tuum quomodo transieris solitudinem hanc magnam per quadraginta annos
habitans tecum Dominus Deus tuus et nihil tibi defuit
2,⁸ cumque transissemus fratres nostros filios Esau qui habitabant in Seir
per viam campestrum de Helath et de Asiongaber
venimus ad iter quod ducit in desertum Moab

2,⁹ dixitque Dominus ad me
non pugnes contra Moabitas nec ineas adversum eos proelium
non enim dabo tibi quicquam de terra eorum
quia filiis Loth tradidi Ar in possessionem
2,¹⁰ Emim primi fuerunt habitatores eius
populus magnus et validus
et tam excelsus ut de Enacim stirpe 2,¹¹ quasi gigantes crederentur
et essent similes filiorum Enacim
denique Moabitae appellant eos Emim
2,¹² in Seir autem prius habitaverunt Horim
quibus expulsis atque deletis habitaverunt filii Esau
sicut fecit Israhel in terra possessionis suae quam dedit ei Dominus
2,¹³ surgentes ergo ut transiremus torrentem Zared venimus ad eum
2,¹⁴ tempus autem quo ambulavimus de Cadesbarne usque ad transitum torrentis Zared
triginta octo annorum fuit
donec consumeretur omnis generatio hominum bellatorum de castris
sicut iuraverat Dominus
2,¹⁵ cuius manus fuit adversum eos
ut interirent de castrorum medio
2,¹⁶ postquam autem universi ceciderunt pugnatore
2,¹⁷ locutus est Dominus ad me dicens
2,¹⁸ tu transibis hodie terminos Moab
urbem nomine Ar
2,¹⁹ et accedens in vicina filiorum Ammon
cave ne pugnes contra eos nec movearis ad proelium
non enim dabo tibi de terra filiorum Ammon
quia filiis Loth dedi eam in possessionem
2,²⁰ terra gigantum reputata est
et in ipsa olim habitaverunt gigantes
quos Ammanitae vocant Zomzommim
2,²¹ populus magnus et multus et procerae longitudinis
sicut Enacim quos delevit Dominus a facie eorum
et fecit illos habitare pro eis
2,²² sicut fecerat filiis Esau qui habitant in Seir
delens Horreos et terram eorum illis tradens

quam possident usque in praesens
 2,²³ Eveos quoque qui habitabant in Aserim usque Gazam
 Cappadoces expulerunt
 qui egressi de Cappadocia deleverunt eos et habitaverunt pro illis
 2,²⁴ surgite et transite torrentem Arnon
 ecce tradidi in manu tua Seon regem Esebon Amorreum et terram eius
 incipe possidere et committe adversum eum proelium
 2,²⁵ hodie incipiam mittere terrorem atque formidinem tuam
 in populos qui habitant sub omni caelo
 ut audito nomine tuo paveant
 et in morem parturientium contremescant et dolore teneantur
 2,²⁶ misi ergo nuntios de solitudine Cademoth
 ad Seon regem Esebon
 verbis pacificis dicens
 2,²⁷ transibimus per terram tuam
 publica gradiemur via
 non declinabimus neque ad dextram neque ad sinistram
 2,²⁸ alimenta pretio vende nobis ut vescamur
 aquam pecunia tribue et sic bibemus
 tantum est ut nobis concedas transitum
 2,²⁹ sicut fecerunt filii Esau qui habitant in Seir
 et Moabitae qui morantur in Ar
 donec veniamus ad Iordanem et transeamus in terram quam Dominus Deus noster daturus
 est nobis
 2,³⁰ noluitque Seon rex Esebon dare nobis transitum
 quia induraverat Dominus Deus tuus spiritum eius et obfirmaverat cor illius
 ut traderetur in manus tuas sicut nunc vides
 2,³¹ dixitque Dominus ad me
 ecce coepi tradere tibi Seon et terram eius
 incipe possidere eam
 2,³² egressusque est Seon obviam nobis cum omni populo suo ad proelium in Iesa
 2,³³ et tradidit eum Dominus Deus noster nobis
 percussimusque eum cum filiis et omni populo suo
 2,³⁴ cunctasque urbes in tempore illo cepimus
 interfectis habitatoribus earum viris ac mulieribus et parvulis

non reliquimus in eis quicquam
 2,³⁵ absque iumentis quae in partem venere praedantium
 et spoliis urbium quas cepimus
 2,³⁶ ab Aroer quae est super ripam torrentis Arnon
 oppido quod in valle situm est usque Galaad
 non fuit vicus et civitas quae nostras effugeret manus
 omnes tradidit Dominus Deus noster nobis
 2,³⁷ absque terra filiorum Ammon ad quam non accessimus
 et cunctis quae adiacent torrenti Ieboc
 et urbibus montanis universisque locis
 a quibus nos prohibuit Dominus Deus noster
 3,¹ itaque conversi ascendimus per iter Basan
 egressusque est Og rex Basan in occursum nobis cum populo suo ad bellandum in Edrai
 3,² dixitque Dominus ad me
 ne timeas eum quia in manu tua traditus est cum omni populo ac terra sua
 faciesque ei sicut fecisti Seon regi Amorreorum qui habitavit in Esebon
 3,³ tradidit ergo Dominus Deus noster in manibus nostris
 etiam Og regem Basan et universum populum eius
 percussimusque eos usque ad internicionem
 3,⁴ vastantes cunctas civitates illius uno tempore
 non fuit oppidum quod nos effugeret
 sexaginta urbes omnem regionem Argob regni Og in Basan
 3,⁵ cunctae urbes erant munitae muris altissimis portisque et vectibus
 absque oppidis innumeris quae non habebant muros
 3,⁶ et delevimus eos sicut feceramus Seon regi Esebon
 disperdentes omnem civitatem virosque ac mulieres et parvulos
 3,⁷ iumenta autem et spolia urbium diripuimus
 3,⁸ tulimusque illo in tempore terram de manu duorum regum Amorreorum qui erant trans
 Iordanem
 a torrente Arnon usque ad montem Hermon
 3,⁹ quem Sidonii Sarion vocant et Amorrei Sanir
 3,¹⁰ omnes civitates quae sitae sunt in planitie
 et universam terram Galaad et Basan
 usque Selcha et Edrai
 civitates regni Og in Basan

3,¹¹ solus quippe Og rex Basan restiterat de stirpe gigantum
monstratur lectus eius ferreus qui est in Rabbath filiorum Ammon
novem cubitos habens longitudinis et quattuor latitudinis
ad mensuram cubiti virilis manus
3,¹² terramque possedimus in tempore illo
ab Aroer quae est super ripam torrentis Arnon
usque ad mediam partem montis Galaad
et civitates illius dedi Ruben et Gad
3,¹³ reliquam autem partem Galaad et omnem Basan regni Og
tradidi mediae tribui Manasse
omnem regionem Argob
cuncta Basan vocatur terra gigantum
3,¹⁴ Iair filius Manasse possedit omnem regionem Argob
usque ad terminos Gesuri et Machathi
vocavitque ex nomine suo Basan
Avothiair id est villas Iair usque in praesentem diem
3,¹⁵ Machir quoque dedi Galaad
3,¹⁶ et tribubus Ruben et Gad dedi terram Galaad usque ad torrentem Arnon
medium torrentis et finium
usque ad torrentem Ieboc qui est terminus filiorum Ammon
3,¹⁷ et planitiem solitudinis atque Iordanem
et terminos Chenereth usque ad mare Deserti quod est Salsissimum
ad radices montis Phasga contra orientem
3,¹⁸ praecepique vobis in tempore illo dicens
Dominus Deus vester dat vobis terram hanc in hereditatem
expediti praecedite fratres vestros filios Israhel omnes viri robusti
3,¹⁹ absque uxoribus et parvulis ac iumentis
novi enim quod plura habeatis pecora
et in urbibus remanere debebunt quas tradidi vobis
3,²⁰ donec requiem tribuat Dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit
et possideant etiam ipsi terram quam daturus est eis trans Iordanem
tunc revertetur unusquisque in possessionem suam quam dedi vobis
3,²¹ Iosue quoque in tempore illo praecepi dicens
oculi tui viderunt quae fecit Dominus Deus vester duobus his regibus
sic faciet omnibus regnis ad quae transurus es

3,²² ne timeas eos Dominus enim Deus vester pugnabit pro vobis
 3,²³ precatusque sum Dominum in tempore illo dicens
 3,²⁴ Domine Deus tu coepisti ostendere servo tuo magnitudinem tuam manumque fortissimam
 neque enim est alius Deus vel in caelo vel in terra
 qui possit facere opera tua et comparari fortitudini tuae
 3,²⁵ transibo igitur et videbo terram hanc optimam trans Iordanem
 et montem istum egregium et Libanum
 3,²⁶ iratusque est Dominus mihi propter vos
 nec exaudivit me sed dixit mihi
 sufficit tibi nequaquam ultra loquaris de hac re ad me
 3,²⁷ ascende cacumen Phasgae
 et oculos tuos circumfer ad occidentem et aquilonem austrumque et orientem et aspice
 nec enim transibis Iordanem istum
 3,²⁸ praecipe Iosue et corrobora eum atque conforta
 quia ipse praecedet populum istum et dividet eis terram quam visurus es
 3,²⁹ mansimusque in valle contra fanum Phogor
 4,¹ et nunc Israhel audi praecepta et iudicia quae ego doceo te
 ut faciens ea vivas
 et ingrediens possideas terram quam Dominus Deus patrum vestrorum daturus est vobis
 4,² non addetis ad verbum quod vobis loquor neque auferetis ex eo
 custodite mandata Domini Dei vestri quae ego praecipio vobis
 4,³ oculi vestri viderunt omnia quae fecit Dominus contra Beelphegor
 quomodo contriverit omnes cultores eius de medio vestri
 4,⁴ vos autem qui adheretis Domino Deo vestro vivitis universi usque in praesentem diem
 4,⁵ scitis quod docuerim vos praecepta atque iustitias
 sicut mandavit mihi Dominus Deus meus
 sic facietis ea in terra quam possessuri estis 4,⁶ et observabitis et implebitis opere
 haec est enim vestra sapientia et intellectus coram populis
 ut audientes universa praecepta haec dicant
 en populus sapiens et intellegens gens magna
 4,⁷ nec est alia natio tam grandis quae habeat deos adpropinquantes sibi
 sicut Dominus Deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris
 4,⁸ quae est enim alia gens sic inclita ut habeat caerimonias iustaque iudicia
 et universam legem quam ego proponam hodie ante oculos vestros

4,⁹ custodi igitur temet ipsum et animam tuam sollicite
ne obliviscaris verborum quae viderunt oculi tui
et ne excedant de corde tuo cunctis diebus vitae tuae
docebis ea filios ac nepotes tuos
4,¹⁰ diem in quo stetisti coram Domino Deo tuo in Horeb
quando Dominus locutus est mihi dicens
congrega ad me populum ut audiat sermones meos
et discat timere me omni tempore quo vivit in terra
doceantque filios suos
4,¹¹ et accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad caelum
erantque in eo tenebrae nubes et caligo
4,¹² locutusque est Dominus ad vos de medio ignis
vocem verborum eius audistis et formam penitus non vidistis
4,¹³ et ostendit vobis pactum suum quod praecepit ut faceretis
et decem verba quae scripsit in duabus tabulis lapideis
4,¹⁴ mihi que mandavit in illo tempore ut docerem vos caerimonias et iudicia
quae facere deberetis in terra quam possessuri estis
4,¹⁵ custodite igitur sollicite animas vestras
non vidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est Dominus vobis in Horeb de medio
ignis
4,¹⁶ ne forte decepti faciatis vobis sculptam similitudinem aut imaginem masculi vel feminae
4,¹⁷ similitudinem omnium iumentorum quae sunt super terram
vel avium sub caelo volantium
4,¹⁸ atque reptilium quae moventur in terra
sive piscium qui sub terra morantur in aquis
4,¹⁹ ne forte oculis elevatis ad caelum videas solem et lunam et omnia astra caeli
et errore deceptus adores ea et colas
quae creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus quae sub caelo sunt
4,²⁰ vos autem tulit Dominus et eduxit de fornace ferrea Aegypti
ut haberet populum hereditarium sicut est in praesenti die
4,²¹ iratusque est Dominus contra me propter sermones vestros
et iuravit ut non transirem Iordanem
nec ingrederer terram optimam quam daturus est vobis
4,²² ecce morior in hac humo non transibo Iordanem
vos transibitis et possidebitis terram egregiam

4,²³ cave nequando obliviscaris pacti Domini Dei tui quod pepigit tecum
et facias tibi sculptam similitudinem eorum quae fieri Dominus prohibuit
4,²⁴ quia Dominus Deus tuus ignis consumens est Deus aemulator
4,²⁵ si genueritis filios ac nepotes
et morati fueritis in terra
deceptique feceritis vobis aliquam similitudinem
patrantes malum coram Domino Deo vestro
ut eum ad iracundiam provocetis
4,²⁶ testes invoco hodie caelum et terram
cito perituros vos esse de terra
quam transito Iordane possessuri estis
non habitabitis in ea longo tempore
sed delebit vos Dominus 4,²⁷ atque disperget in omnes gentes
et remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est Dominus
4,²⁸ ibique servietis diis qui hominum manu fabricati sunt
ligno et lapidi qui non vident non audiunt non comedunt non odorantur
4,²⁹ cumque quaesieris ibi Dominum Deum tuum invenies eum
si tamen toto corde quaesieris et tota tribulatione animae tuae
4,³⁰ postquam te invenerint omnia quae praedicta sunt
novissimo tempore reverteris ad Dominum Deum tuum et audies vocem eius
4,³¹ quia Deus misericors Dominus Deus tuus est
non dimittet te nec omnino delebit
neque obliviscetur pacti in quo iuravit patribus tuis
4,³² interroga de diebus antiquis qui fuerunt ante te
ex die quo creavit Deus hominem super terram
a summo caeli usque ad summum eius
si facta est aliquando huiusmodi res aut umquam cognitum est
4,³³ ut audiret populus vocem Dei loquentis de medio ignis
sicut tu audisti et vixisti
4,³⁴ si fecit Deus ut ingrederetur et tolleret sibi gentem de medio nationum
per temptationes signa atque portenta
per pugnam et robustam manum
extentumque brachium et horribiles visiones
iuxta omnia quae fecit pro vobis Dominus Deus vester in Aegypto videntibus oculis tuis
4,³⁵ ut scires quoniam Dominus ipse est Deus et non est alius praeter unum

4,³⁶ de caelo te fecit audire vocem suam ut doceret te
et in terra ostendit tibi ignem suum maximum
et audisti verba illius de medio ignis
4,³⁷ quia dilexit patres tuos et elegit semen eorum post eos
eduxitque te praecedens in virtute sua magna ex Aegypto
4,³⁸ ut deleret nationes maximas et fortiores te in introitu tuo
et introduceret te daretque tibi terram earum in possessionem sicut cernis in praesenti die
4,³⁹ scito ergo hodie et cogitato in corde tuo
quod Dominus ipse sit Deus in caelo sursum et in terra deorsum et non sit alius
4,⁴⁰ custodi praecepta eius atque mandata quae ego praecipio tibi
ut bene sit tibi et filiis tuis post te
et permanes multo tempore super terram
quam Dominus Deus tuus daturus est tibi
4,⁴¹ tunc separavit Moses tres civitates trans Iordanem ad orientalem plagam
4,⁴² ut confugiat ad eas qui occiderit nolens proximum suum
nec fuerit inimicus ante unum et alterum diem
et ad harum aliquam urbium possit evadere
4,⁴³ Bosor in solitudine quae sita est in terra campestri de tribu Ruben
et Ramoth in Galaad quae est in tribu Gad
et Golam in Basan quae est in tribu Manasse
4,⁴⁴ ista est lex quam proposuit Moses coram filiis Israhel
4,⁴⁵ et haec testimonia et caerimoniae atque iudicia
quae locutus est ad filios Israhel
quando egressi sunt de Aegypto
4,⁴⁶ trans Iordanem in valle contra fanum Phogor
in terra Seon regis Amorrei qui habitavit in Esebon quem percussit Moses
filii quoque Israhel egressi ex Aegypto 4,⁴⁷ possederunt terram eius
et terram Og regis Basan
duorum regum Amorreorum qui erant trans Iordanem ad solis ortum
4,⁴⁸ ab Aroer quae sita est super ripam torrentis Arnon
usque ad montem Sion qui est et Hermon
4,⁴⁹ omnem planitiem trans Iordanem ad orientalem plagam
usque ad mare Solitudinis et usque ad radices montis Phasga
5,¹ vocavitque Moses omnem Israhelem et dixit ad eum
audi Israhel caerimoniae atque iudicia

quae ego loquor in auribus vestris hodie
discite ea et opere complete
5,² Dominus Deus noster pepigit nobiscum foedus in Horeb
5,³ non cum patribus nostris iniit pactum
sed nobiscum qui inpraesentiarum sumus et vivimus
5,⁴ facie ad faciem locutus est nobis in monte de medio ignis
5,⁵ ego sequester et medius fui inter Dominum et vos in tempore illo
ut adnuntiarem vobis verba eius
timuistis enim ignem et non ascendistis in montem
et ait 5,⁶ ego Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti de domo servitutis
5,⁷ non habebis deos alienos in conspectu meo
5,⁸ non facies tibi sculptile nec similitudinem omnium
quae in caelo sunt desuper et quae in terra deorsum et quae versantur in aquis sub terra
5,⁹ non adorabis ea et non coles
ego enim sum Dominus Deus tuus Deus aemulator
reddens iniquitatem patrum super filios in tertiam et quartam generationem his qui oderunt
me
5,¹⁰ et faciens misericordiam in multa milia diligentibus me et custodientibus praecepta mea
5,¹¹ non usurpabis nomen Domini Dei tui frustra
quia non erit impunitus qui super re vana nomen eius adsumpserit
5,¹² observa diem sabbati ut sanctifices eum sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus
5,¹³ sex diebus operaberis et facies omnia opera tua
5,¹⁴ septimus dies sabbati est id est requies Domini Dei tui
non facies in eo quicquam operis
tu et filius tuus et filia
servus et ancilla et bos et asinus et omne iumentum tuum
et peregrinus qui est intra portas tuas
ut requiescat servus et ancilla tua sicut et tu
5,¹⁵ memento quod et ipse servieris in Aegypto
et eduxerit te inde Dominus Deus tuus in manu forti et brachio extento
idcirco praecepit tibi ut observares diem sabbati
5,¹⁶ honora patrem tuum et matrem sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus
ut longo vivas tempore et bene sit tibi in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi
5,¹⁷ non occides
5,¹⁸ neque moechaberis

5,¹⁹ furtumque non facies
5,²⁰ nec loqueris contra proximum tuum falsum testimonium
5,²¹ non concupisces uxorem proximi tui
non domum non agrum non servum non ancillam
non bovem non asinum et universa quae illius sunt
5,²² haec verba locutus est Dominus ad omnem multitudinem vestram in monte
de medio ignis et nubis et caliginis voce magna
nihil addens amplius
et scripsit ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi
5,²³ vos autem postquam audistis vocem de medio tenebrarum et montem ardere vidistis
accessistis ad me omnes principes tribuum et maiores natu atque dixistis
5,²⁴ ecce ostendit nobis Dominus Deus noster maiestatem et magnitudinem suam
vocem eius audivimus de medio ignis
et probavimus hodie quod loquente Deo cum homine vixerit homo
5,²⁵ cur ergo morimur et devorabit nos ignis hic maximus
si enim audierimus ultra vocem Domini Dei nostri moriemur
5,²⁶ quid est omnis caro ut audiat vocem Dei viventis qui de medio ignis loquitur sicut nos
audivimus et possit vivere
5,²⁷ tu magis accede et audi cuncta quae dixerit Dominus Deus noster tibi
loquerisque ad nos et nos audientes faciemus ea
5,²⁸ quod cum audisset Dominus ait ad me
audivi vocem verborum populi huius
quae locuti sunt tibi bene omnia sunt locuti
5,²⁹ quis det talem eos habere mentem ut timeant me
et custodiant universa mandata mea in omni tempore
ut bene sit eis et filiis eorum in sempiternum
5,³⁰ vade et dic eis
revertimini in tentoria vestra
5,³¹ tu vero hic sta mecum
et loquar tibi omnia mandata et caerimonias atque iudicia quae docebis eos
ut faciant ea in terra quam dabo illis in possessionem
5,³² custodite igitur et facite quae praecepit Dominus Deus vobis
non declinabitis neque ad dextram neque ad sinistram
5,³³ sed per viam quam praecepit Dominus Deus vester ambulabitis
ut vivatis et bene sit vobis et protelentur dies in terra possessionis vestrae

6,¹ haec sunt praecepta et caerimoniae atque iudicia quae mandavit Dominus Deus vester
ut docerem vos et faciatis ea in terra ad quam transgredimini possidendam
6,² ut timeas Dominum Deum tuum
et custodias omnia mandata et praecepta eius
quae ego praecipio tibi et filiis ac nepotibus tuis cunctis diebus vitae tuae
ut prolongentur dies tui
6,³ audi Israhel et observa ut facias et bene sit tibi et multipliceris amplius
sicut pollicitus est Dominus Deus patrum tuorum tibi
terram lacte et melle manantem
6,⁴ audi Israhel Dominus Deus noster Dominus unus est
6,⁵ diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota fortitudi-
ne tua
6,⁶ eruntque verba haec quae ego praecipio tibi hodie in corde tuo
6,⁷ et narrabis ea filiis tuis
et meditaberis sedens in domo tua
et ambulans in itinere dormiens atque consurgens
6,⁸ et ligabis ea quasi signum in manu tua
eruntque et movebuntur inter oculos tuos
6,⁹ scribesque ea in limine et ostiis domus tuae
6,¹⁰ cumque introduxerit te Dominus Deus tuus in terram
pro qua iuravit patribus tuis Abraham Isaac et Iacob
et dederit tibi civitates magnas et optimas quas non aedificasti
6,¹¹ domos plenas cunctarum opum quas non extruxisti
cisternas quas non fodisti
vineta et oliveta quae non plantasti
6,¹² et comederis et saturatus fueris
6,¹³ cave diligenter ne obliviscaris Domini
qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis
Dominum Deum tuum timebis et ipsi servies
ac per nomen illius iurabis
6,¹⁴ non ibitis post deos alienos cunctarum gentium quae in circuitu vestro sunt
6,¹⁵ quoniam Deus aemulator Dominus Deus tuus in medio tui
nequando irascatur furor Domini Dei tui contra te
et auferat te de superficie terrae
6,¹⁶ non temptabis Dominum Deum tuum

sicut temptasti in loco temptationis
6,¹⁷ custodi praecepta Domini Dei tui
ac testimonia et caerimonias quas praecepit tibi
6,¹⁸ et fac quod placitum est et bonum in conspectu Domini
ut bene sit tibi et ingressus possideas terram optimam
de qua iuravit Dominus patribus tuis
6,¹⁹ ut deleret omnes inimicos tuos coram te sicut locutus est
6,²⁰ cum interrogaverit te filius tuus cras dicens
quid sibi volunt testimonia haec et caerimoniae atque iudicia
quae praecepit Dominus Deus noster nobis 6,²¹ dices ei
servi eramus Pharaonis in Aegypto
et eduxit nos Dominus de Aegypto in manu forti
6,²² fecitque signa atque prodigia magna et pessima in Aegypto
contra Pharaonem et omnem domum illius in conspectu nostro
6,²³ et eduxit nos inde
ut introductis daret terram super qua iuravit patribus nostris
6,²⁴ praecepitque nobis Dominus ut faciamus omnia legitima haec
et timeamus Dominum Deum nostrum
et bene sit nobis cunctis diebus vitae nostrae sicut est hodie
6,²⁵ eritque nostri misericors
si custodierimus et fecerimus omnia praecepta eius coram Domino Deo nostro
sicut mandavit nobis
7,¹ cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram quam possessurus ingredieris
et deleverit gentes multas coram te
Hettheum et Gergeseum et Amorreum
Chananeum et Ferezeum et Eveum et Iebuseum
septem gentes multo maioris numeri quam tu es et robustiores te
7,² tradideritque eas Dominus Deus tuus tibi
percuties eas usque ad internicionem
non inibis cum eis foedus
nec misereberis earum
7,³ neque sociabis cum eis coniugia
filiam tuam non dabis filio eius
nec filiam illius accipies filio tuo
7,⁴ quia seducet filium tuum ne sequatur me et ut magis serviat diis alienis

irasceturque furor Domini et delebit te cito
7,⁵ quin potius haec facietis eis
aras eorum subvertite
confringite statuas lucosque succidite
et sculptilia conburite
7,⁶ quia populus sanctus es Domino Deo tuo
te elegit Dominus Deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super
terram
7,⁷ non quia cunctas gentes numero vincebatis
vobis iunctus est Dominus et elegit vos
cum omnibus sitis populis pauciores
7,⁸ sed quia dilexit vos Dominus
et custodivit iuramentum quod iuravit patribus vestris
eduxitque vos in manu forti et redemit de domo servitutis
de manu Pharaonis regis Aegypti
7,⁹ et scies quia Dominus Deus tuus ipse est Deus fortis et fidelis
custodiens pactum et misericordiam diligentibus se
et his qui custodiunt praecepta eius in mille generationes
7,¹⁰ et reddens odientibus se statim ita ut disperdat eos et ultra non differat
protinus eis restituens quod merentur
7,¹¹ custodi ergo praecepta et caerimonias atque iudicia
quae ego mando tibi hodie ut facias
7,¹² si postquam audieris haec iudicia
custodieris ea et feceris
custodiet et Dominus Deus tuus tibi pactum et misericordiam quam iuravit patribus tuis
7,¹³ et diliget te ac multiplicabit
benedicetque fructui ventris tui et fructui terrae tuae
frumento tuo atque vindemiae
oleo et armentis gregibus ovium tuarum super terram
pro qua iuravit patribus tuis ut daret eam tibi
7,¹⁴ benedictus eris inter omnes populos
non erit apud te sterilis utriusque sexus
tam in hominibus quam in gregibus tuis
7,¹⁵ auferet Dominus a te omnem languorem
et infirmitates Aegypti pessimas quas novisti

non inferet tibi sed cunctis hostibus tuis
7,¹⁶ devorabis omnes populos quos Dominus Deus tuus daturus est tibi
non parcat eis oculus tuus
nec servies diis eorum ne sint in ruinam tui
7,¹⁷ si dixeris in corde tuo plures sunt gentes istae quam ego
quomodo potero delere eas
7,¹⁸ noli metuere sed recordare quae fecerit Dominus Deus tuus Pharaoni et cunctis Aegyptiis
7,¹⁹ plagas maximas quas viderunt oculi tui
et signa atque portenta manumque robustam et extentum brachium
ut educeret te Dominus Deus tuus
sic faciet cunctis populis quos metuis
7,²⁰ insuper et crabrones mittet Dominus Deus tuus in eos
donec deleat omnes atque disperdat
qui te fugerint et latere potuerint
7,²¹ non timebis eos quia Dominus Deus tuus in medio tui est
Deus magnus et terribilis
7,²² ipse consumet nationes has in conspectu tuo
paulatim atque per partes
non poteris delere eas pariter
ne forte multiplicentur contra te bestiae terrae
7,²³ dabitque eos Dominus Deus tuus in conspectu tuo
et interficiet illos donec penitus deleantur
7,²⁴ tradet reges eorum in manus tuas
et disperdes nomina eorum sub caelo
nullus poterit resistere tibi donec conteras eos
7,²⁵ sculptilia eorum igne conbures
non concupisces argentum et aurum de quibus facta sunt
neque adsumes ex eis tibi quicquam ne offendas propter ea
quia abominatio est Domini Dei tui
7,²⁶ nec inferes quippiam ex idolo in domum tuam
ne fias anathema sicut et illud est
quasi spurcitiam detestaberis
et velut inquinamentum ac sordes abominationi habebis quia anathema est
8,¹ omne mandatum quod ego praecipio tibi hodie cave diligenter ut facias

ut possitis vivere et multiplicemini
ingressique possideatis terram pro qua iuravit Dominus patribus vestris
8,² et recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te Dominus Deus tuus quadraginta annis
per desertum
ut adfligeret te atque temptaret
et nota fierent quae in tuo animo versabantur
utrum custodires mandata illius an non
8,³ adflixit te penuria et dedit tibi cibum manna
quem ignorabas tu et patres tui
ut ostenderet tibi quod non in solo pane vivat homo sed in omni verbo quod egreditur ex
ore Domini
8,⁴ vestimentum tuum quo operiebaris nequaquam vetustate defecit
et pes tuus non est subtritus
en quadragesimus annus est
8,⁵ ut recogites in corde tuo
quia sicut erudit homo filium suum sic Dominus Deus tuus erudivit te
8,⁶ ut custodias mandata Domini Dei tui
et ambules in viis eius et timeas eum
8,⁷ Dominus enim Deus tuus introducet te in terram bonam
terram rivorum aquarumque et fontium
in cuius campis et montibus erumpunt fluviorum abyssi
8,⁸ terram frumenti hordei vinearum
in qua ficus et mala granata et oliveta nascuntur
terram olei ac mellis
8,⁹ ubi absque ulla penuria comedes panem tuum
et rerum omnium abundantia perfrueris
cuius lapides ferrum sunt
et de montibus eius aeris metalla fodiuntur
8,¹⁰ ut cum comederis et satiatus fueris
benedicas Domino Deo tuo pro terra optima quam dedit tibi
8,¹¹ observa et cave nequando obliviscaris Domini Dei tui
et neglegas mandata eius atque iudicia et caerimonias quas ego praecipio tibi hodie
8,¹² ne postquam comederis et satiatus domos pulchras aedificaveris et habitaveris in eis
8,¹³ habuerisque armenta et ovium greges
argenti et auri cunctarumque rerum copiam

8,¹⁴ eleuetur cor tuum et non reminiscaris Domini Dei tui
qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis
8,¹⁵ et ductor tuus fuit in solitudine magna atque terribili
in qua erat serpens flatu adurens
et scorpio ac dipsas et nullae omnino aquae
qui eduxit rivos de petra durissima
8,¹⁶ et cibavit te manna in solitudine quod nescierunt patres tui
et postquam adflixit ac probavit
ad extremum misertus est tui
8,¹⁷ ne diceres in corde tuo
fortitudo mea et robur manus meae haec mihi omnia praestiterunt
8,¹⁸ sed recorderis Domini Dei tui
quod ipse tibi vires praebuerit
ut impleret pactum suum super quo iuravit patribus tuis
sicut praesens indicat dies
8,¹⁹ sin autem oblitus Domini Dei tui secutus fueris alienos deos
coluerisque illos et adoraveris
ecce nunc praedico tibi quod omnino dispereas
8,²⁰ sicut gentes quas delevit Dominus in introitu tuo
ita et vos peribitis si inoboedientes fueritis voci Domini Dei vestri
9,¹ audi Israhel tu transgredieris hodie Iordanem
ut possideas nationes maximas et fortiores te
civitates ingentes et ad caelum usque muratas
9,² populum magnum atque sublimem
filios Enacim quos ipse vidisti et audisti
quibus nullus potest ex adverso resistere
9,³ scies ergo hodie quod Dominus Deus tuus ipse transibit ante te
ignis devorans atque consumens
qui conterat eos et deleat atque disperdat ante faciem tuam velociter
sicut locutus est tibi
9,⁴ ne dicas in corde tuo
cum deleverit eos Dominus Deus tuus in conspectu tuo
propter iustitiam meam introduxit me Dominus ut terram hanc possiderem
cum propter impietates suas istae deletae sint nationes

9,⁵ neque enim propter iustitias tuas et aequitatem cordis tui ingredieris ut possideas terras eorum
sed quia illae egerunt impie te introeunte deletae sunt
et ut conpleret verbum suum Dominus
quod sub iuramento pollicitus est patribus tuis Abraham Isaac et Iacob
9,⁶ scito igitur quod non propter iustitias tuas Dominus Deus tuus dederit tibi terram hanc optimam in possessionem
cum durissimae cervicis sis populus
9,⁷ memento et ne obliviscaris quomodo ad iracundiam provocaveris Dominum Deum tuum in solitudine
ex eo die quo es egressus ex Aegypto usque ad locum istum semper adversum Dominum contendisti
9,⁸ nam et in Horeb provocasti eum et iratus delere te voluit
9,⁹ quando ascendi in montem ut acciperem tabulas lapideas
tabulas pacti quod pepigit vobiscum Dominus
et perseveravi in monte quadraginta diebus ac noctibus
panem non comedens et aquam non bibens
9,¹⁰ deditque mihi Dominus duas tabulas lapideas scriptas digito Dei
et continentes omnia verba quae vobis in monte locutus est de medio ignis
quando contio populi congregata est
9,¹¹ cumque transissent quadraginta dies et totidem noctes
dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas tabulas foederis
9,¹² dixitque mihi surge et descende hinc cito
quia populus tuus quos eduxisti de Aegypto
deseruerunt velociter viam quam demonstrasti eis
feceruntque sibi conflatile
9,¹³ rursumque ait Dominus ad me
cerno quod populus iste durae cervicis sit
9,¹⁴ dimitte me ut conteram eum et deeam nomen eius sub caelo
et constituam te super gentem quae hac maior et fortior sit
9,¹⁵ cumque de monte ardente descenderem
et duas tabulas foederis utraque tenerem manu
9,¹⁶ vidissemque vos peccasse Domino Deo vestro
et fecisse vobis vitulum conflatilem ac deseruisse velociter viam eius quam vobis ostenderat
9,¹⁷ proieci tabulas de manibus meis

confregique eas in conspectu vestro
9,¹⁸ et procidi ante Dominum sicut prius quadraginta diebus et noctibus
panem non comedens et aquam non bibens
propter omnia peccata vestra quae gessistis contra Dominum
et eum ad iracundiam provocastis
9,¹⁹ timui enim indignationem et iram illius qua adversum vos concitatus delere vos voluit
et exaudivit me Dominus etiam hac vice
9,²⁰ adversum Aaron quoque vehementer iratus voluit eum contere
et pro illo similiter deprecatus sum
9,²¹ peccatum autem vestrum quod feceratis id est vitulum arripiens igne combusi
et in frusta comminuens omninoque in pulverem redigens
proieci in torrentem qui de monte descendit
9,²² in Incendio quoque et in Temptatione et in sepulchris Concupiscentiae provocastis
Dominum
9,²³ et quando misit vos de Cadesbarne dicens
ascendite et possidete terram quam dedi vobis
et contempsistis imperium Domini Dei vestri
et non credidistis ei neque vocem eius audire voluistis
9,²⁴ sed semper fuistis rebelles
a die qua nosse vos coepi
9,²⁵ et iacui coram Domino quadraginta diebus ac noctibus
quibus eum suppliciter deprecabar
ne deleret vos ut fuerat comminatus
9,²⁶ et orans dixi
Domine Deus ne disperdas populum tuum
et hereditatem tuam quam redemisti in magnitudine tua
quos eduxisti de Aegypto in manu forti
9,²⁷ recordare servorum tuorum Abraham Isaac et Iacob
ne aspicias duritiam populi huius et impietatem atque peccatum
9,²⁸ ne forte dicant habitatores terrae de qua eduxisti nos
non poterat Dominus introducere eos in terram quam pollicitus est eis et oderat illos
idcirco eduxit ut interficeret eos in solitudine
9,²⁹ qui sunt populus tuus et hereditas tua
quos eduxisti in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento
10,¹ in tempore illo dixit Dominus ad me

dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerunt
et ascende ad me in montem
faciesque arcam ligneam
10,² et scribam in tabulis verba quae fuerunt in his quas ante confregisti
ponesque eas in arca
10,³ feci igitur arcam de lignis setthim
cumque dolassem duas tabulas lapideas instar priorum
ascendi in montem habens eas in manibus
10,⁴ scripsitque in tabulis iuxta id quod prius scripserat
verba decem quae locutus est Dominus ad vos in monte de medio ignis
quando populus congregatus est et dedit eas mihi
10,⁵ reversusque de monte descendi
et posui tabulas in arcam quam feceram
quae hucusque ibi sunt sicut mihi praecepit Dominus
10,⁶ filii autem Israhel castra moverunt ex Beroth filiorum Iacan
in Musera ubi Aaron mortuus ac sepultus est
pro quo sacerdotio functus est filius eius Eleazar
10,⁷ inde venerunt in Gadgad
de quo loco profecti castrametati sunt in Ietabatha
in terra aquarum atque torrentium
10,⁸ eo tempore separavit tribum Levi
ut portaret arcam foederis Domini
et staret coram eo in ministerio
ac benediceret in nomine illius usque in praesentem diem
10,⁹ quam ob rem non habuit Levi partem neque possessionem cum fratribus suis
quia ipse Dominus possessio eius est
sicut promisit ei Dominus Deus tuus
10,¹⁰ ego autem steti in monte sicut prius quadraginta diebus ac noctibus
exaudivitque me Dominus etiam hac vice
et te perdere noluit
10,¹¹ dixitque mihi vade et praecede populum
ut ingrediatur et possideat terram
quam iuravi patribus eorum ut traderem eis
10,¹² et nunc Israhel quid Dominus Deus tuus petit a te
nisi ut timeas Dominum Deum tuum et ambules in viis eius

et diligas eum ac servias Domino Deo tuo
in toto corde tuo et in tota anima tua
10,¹³ custodiasque mandata Domini et caerimonias eius quas ego hodie praecipio ut bene sit
tibi
10,¹⁴ en Domini Dei tui caelum est et caelum caeli
terra et omnia quae in ea sunt
10,¹⁵ et tamen patribus tuis conglutinator est Dominus et amavit eos
elegitque semen eorum post eos id est vos de cunctis gentibus sicut hodie conprobatur
10,¹⁶ circumcidite igitur praeputium cordis vestri
et cervicem vestram ne induretis amplius
10,¹⁷ quia Dominus Deus vester ipse est Deus deorum et Dominus dominantium
Deus magnus et potens et terribilis
qui personam non accipit nec munera
10,¹⁸ facit iudicium pupillo et viduae
amat peregrinum et dat ei victum atque vestitum
10,¹⁹ et vos ergo amate peregrinos quia et ipsi fuistis advenae in terra Aegypti
10,²⁰ Dominum Deum tuum timebis et ei servies
ipsi adherebis iurabisque in nomine illius
10,²¹ ipse est laus tua et Deus tuus
qui fecit tibi haec magna et terribilia quae viderunt oculi tui
10,²² in septuaginta animabus descenderunt patres tui in Aegyptum
et ecce nunc multiplicavit te Dominus Deus tuus sicut astra caeli
11,¹ ama itaque Dominum Deum tuum
et observa praecepta eius et caerimonias iudicia atque mandata omni tempore
11,² cognoscite hodie quae ignorant filii vestri
qui non viderunt disciplinam Domini Dei vestri
magna eius et robustam manum extentumque brachium
11,³ signa et opera quae fecit in medio Aegypti
Pharaoni regi et universae terrae eius
11,⁴ omnique exercitui Aegyptiorum et equis ac curribus
quomodo operuerint eos aquae Rubri maris cum vos persequerentur
et deleverit eos Dominus usque in praesentem diem
11,⁵ vobisque quae fecerit in solitudine donec veniretis ad hunc locum
11,⁶ et Dathan atque Abiram filiis Heliab qui fuit filius Ruben
quos aperto ore suo terra absorbit

cum domibus et tabernaculis et universa substantia eorum quam habebant
in medio Israhelis

11,⁷ oculi vestri viderunt omnia opera Domini magna quae fecit

11,⁸ ut custodiatis universa mandata illius quae ego hodie praecipio vobis
et possitis introire et possidere terram ad quam ingredimini

11,⁹ multoque in ea vivatis tempore
quam sub iuramento pollicitus est Dominus patribus vestris et semini eorum
lacte et melle manantem

11,¹⁰ terra enim ad quam ingredieris possidendam
non est sicut terra Aegypti de qua existi
ubi iacto semine in hortorum morem aquae ducuntur inriguae

11,¹¹ sed montuosa est et campestris
de caelo expectans pluvias

11,¹² quam Dominus Deus tuus semper invisit
et oculi illius in ea sunt a principio anni usque ad finem eius

11,¹³ si ergo oboedieritis mandatis meis quae hodie praecipio vobis
ut diligatis Dominum Deum vestrum et serviatis ei
in toto corde vestro et in tota anima vestra

11,¹⁴ dabo pluviam terrae vestrae temporivam et serotinam
ut colligatis frumentum et vinum et oleum

11,¹⁵ faenum ex agris ad pascenda iumenta
et ut ipsi comedatis ac saturemini

11,¹⁶ cavete ne forte decipiatur cor vestrum et recedatis a Domino serviatisque diis alienis et
adoretis eos

11,¹⁷ iratusque Dominus claudat caelum et pluviae non descendant nec terra det germen su-
um

pereatisque velociter de terra optima quam Dominus daturus est vobis

11,¹⁸ ponite haec verba mea in cordibus et in animis vestris
et suspendite ea pro signo in manibus et inter vestros oculos conlocate

11,¹⁹ docete filios vestros ut illa meditentur
quando sederis in domo tua et ambulaveris in via et accubueris atque surrexeris

11,²⁰ scribes ea super postes et ianuas domus tuae

11,²¹ ut multiplicentur dies tui et filiorum tuorum
in terra quam iuravit Dominus patribus tuis ut daret eis
quamdiu caelum imminet terrae

11,²² si enim custodieritis mandata quae ego praecipio vobis et feceritis ea
ut diligatis Dominum Deum vestrum
et ambuletis in omnibus viis eius adherentes ei
11,²³ disperdet Dominus omnes gentes istas ante faciem vestram
et possidebitis eas quae maiores et fortiores vobis sunt
11,²⁴ omnis locus quem calcaverit pes vester vester erit
a deserto et Libano a flumine magno Eufraten usque ad mare occidentale erunt termini
vestri
11,²⁵ nullus stabit contra vos
terrorem vestrum et formidinem
dabit Dominus Deus vester super omnem terram quam calcaturi estis sicut locutus est vobis
11,²⁶ en propono in conspectu vestro hodie benedictionem et maledictionem
11,²⁷ benedictionem si oboedieritis mandatis Domini Dei vestri quae ego praecipio vobis
11,²⁸ maledictionem si non audieritis mandata Domini Dei vestri
sed recesseritis de via quam ego nunc ostendo vobis
et ambulaveritis post deos alienos quos ignoratis
11,²⁹ cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram ad quam pergis habitandam
pones benedictionem super montem Garizim
maledictionem super montem Hebal
11,³⁰ qui sunt trans Iordanem post viam quae vergit ad solis occubitus
in terra Chananei qui habitat in campestribus
contra Galgalam quae est iuxta vallem tendentem et intrantem procul
11,³¹ vos enim transibitis Iordanem ut possideatis terram quam Dominus Deus vester datu-
rus est vobis
et habeatis ac possideatis illam
11,³² videte ergo ut impleatis caerimonias atque iudicia quae ego hodie ponam in conspectu
vestro
12,¹ haec sunt praecepta atque iudicia quae facere debetis
in terra quam Dominus Deus patrum tuorum daturus est tibi
ut possideas eam cunctis diebus quibus super humum gradieris
12,² subvertite omnia loca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos
super montes excelsos et colles et subter omne lignum frondosum
12,³ dissipate aras earum et confringite statuas
lucos igne conburite et idola comminuite
disperдите nomina eorum de locis illis

12,⁴ non facietis ita Domino Deo vestro
12,⁵ sed ad locum quem elegerit Dominus Deus vester de cunctis tribubus vestris
ut ponat nomen suum ibi et habitet in eo
venietis 12,⁶ et offeretis in illo loco holocausta et victimas vestras
decimas et primitias manuum vestrarum et vota atque donaria
primogenita bouum et ovium
12,⁷ et comedetis ibi in conspectu Domini Dei vestri
ac laetabimini in cunctis ad quae miseritis manum
vos et domus vestrae in quibus benedixerit vobis Dominus Deus vester
12,⁸ non facietis ibi quae nos hic facimus hodie singuli quod sibi rectum videtur
12,⁹ neque enim usque in praesens tempus venistis ad requiem et possessionem quam Do-
minus Deus daturus est vobis
12,¹⁰ transibitis Iordanem et habitabitis in terram quam Dominus Deus vester daturus est
vobis
ut requiescatis a cunctis hostibus per circuitum
et absque ullo timore habitetis
12,¹¹ in loco quem elegerit Dominus Deus vester
ut sit nomen eius in eo
illuc omnia quae praecipio conferetis
holocausta et hostias ac decimas et primitias manuum vestrarum
et quicquid praecipuum est in muneribus quae vovistis Domino
12,¹² ibi epulabimini coram Domino Deo vestro
vos filii ac filiae vestrae
famuli et famulae atque Levites qui in vestris urbibus commorantur
neque enim habet aliam partem et possessionem inter vos
12,¹³ cave ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris
12,¹⁴ sed in eo quem elegerit Dominus in una tribuum tuarum
offeres hostias et facies quaecumque praecipio tibi
12,¹⁵ sin autem comedere volueris et te esus carniū delectarit
occide et comede iuxta benedictionem Domini Dei tui
quam dedit tibi in urbibus tuis
sive inmundum fuerit hoc est maculatum et debile
sive mundum hoc est integrum et sine macula quod offerri licet sicut capream et cervum
comedes
12,¹⁶ absque esu dumtaxat sanguinis quod super terram quasi aquam effundes

12,¹⁷ non poteris comedere in oppidis tuis decimam frumenti et vini et olei tui
primogenita armentorum et pecorum
et omnia quae voveris et sponte offerre volueris et primitias manuum tuarum
12,¹⁸ sed coram Domino Deo tuo comedes ea
in loco quem elegerit Dominus Deus tuus
tu et filius tuus ac filia
servus et famula atque Levites qui manet in urbibus tuis
et laetaberis et reficieris coram Domino Deo tuo
in cunctis ad quae extenderis manum tuam
12,¹⁹ cave ne derelinquas Levitem omni tempore quo versaris in terra
12,²⁰ quando dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos sicut locutus est tibi
et volueris vesci carnibus quas desiderat anima tua
12,²¹ locus autem quem elegerit Dominus Deus tuus ut sit nomen eius ibi si procul fuerit
occides de armentis et pecoribus quae habueris sicut praecepi tibi
et comedes in oppidis tuis ut tibi placet
12,²² sicut comeditur caprea et cervus ita vesceris eis
et mundus et immundus in commune vescentur
12,²³ hoc solum cave ne sanguinem comedas
sanguis enim eorum pro anima est
et idcirco non debes animam comedere cum carnibus
12,²⁴ sed super terram fundes quasi aquam
12,²⁵ ut sit tibi bene et filiis tuis post te
cum feceris quod placet in conspectu Domini
12,²⁶ quae autem sanctificaveris et voveris Domino
tolles et venies ad locum quem elegerit Dominus
12,²⁷ et offeres oblationes tuas
carnem et sanguinem super altare Domini Dei tui
sanguinem hostiarum fundes in altari carnibus autem ipse vesceris
12,²⁸ observa et audi omnia quae ego praecipio tibi
ut bene sit tibi et filiis tuis post te in sempiternum
cum feceris quod bonum est et placitum in conspectu Domini Dei tui
12,²⁹ quando disperderit Dominus Deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingredieris
possidendas
et possederis eas atque habitaveris in terra earum
12,³⁰ cave ne imiteris eas postquam te fuerint introeunte subversae

et requiras caerimonias earum dicens
sicut coluerunt gentes istae deos suos ita et ego colam
12,³¹ non facies similiter Domino Deo tuo
omnes enim abominationes quas aversatur Dominus fecerunt diis suis
offerentes filios et filias et conburentes igne
12,³² quod praecipio tibi hoc tantum facito Domino
nec addas quicquam nec minuas
13,¹ si surrexerit in medio tui propheta aut qui somnium vidisse se dicat
et praedixerit signum atque portentum
13,² et evenerit quod locutus est
et dixerit tibi eamus et sequamur deos alienos quos ignoras et serviamus eis
13,³ non audies verba prophetae illius aut somniatoris
quia temptat vos Dominus Deus vester
ut palam fiat utrum diligatis eum an non in toto corde et in tota anima vestra
13,⁴ Dominum Deum vestrum sequimini et ipsum timete
mandata illius custodite et audite vocem eius
ipsi servietis et ipsi adherebitis
13,⁵ propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur
quia locutus est ut vos averteret a Domino Deo vestro
qui eduxit vos de terra Aegypti et redemit de domo servitutis
ut errare te faceret de via quam tibi praecepit Dominus Deus tuus
et auferes malum de medio tui
13,⁶ si tibi voluerit persuadere frater tuus filius matris tuae
aut filius tuus vel filia sive uxor quae est in sinu tuo
aut amicus quem diligis ut animam tuam clam dicens
eamus et serviamus diis alienis quos ignoras tu et patres tui
13,⁷ cunctarum in circuitu gentium quae iuxta vel procul sunt ab initio usque ad finem ter-
rae
13,⁸ non adquiescas ei nec audias
neque parcat ei oculus tuus ut miserearis et occultes eum 13,⁹ sed statim interficies
sit primum manus tua super eum et post te omnis populus mittat manum
13,¹⁰ lapidibus obrutus necabitur
quia voluit te abstrahere a Domino Deo tuo
qui eduxit te de terra Aegypti de domo servitutis
13,¹¹ ut omnis Israhel audiens timeat

et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile
13,¹² si audieris in una urbium tuarum
quas Dominus Deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliquos
13,¹³ egressi sunt filii Belial de medio tui et averterunt habitatores urbis tuae atque dixerunt
eamus et serviamus diis alienis quos ignoratis
13,¹⁴ quaere sollicite et diligenter rei veritate perspecta
si inveneris certum esse quod dicitur
et abominationem hanc opere perpetrata
13,¹⁵ statim percuties habitatores urbis illius in ore gladii
et delebis eam omniaque quae in illa sunt usque ad pecora
13,¹⁶ quicquid etiam suppellectilis fuerit congregabis in medium platearum eius
et cum ipsa civitate succendes
ita ut universa consumas Domino Deo tuo
et sit tumulus sempiternus
non aedificabitur amplius
13,¹⁷ et non adhaerebit de illo anathemate quicquam in manu tua
ut avertatur Dominus ab ira furoris sui
et misereatur tui multiplicetque te sicut iuravit patribus tuis
13,¹⁸ quando audieris vocem Domini Dei tui
custodiens omnia praecepta eius quae ego praecipio tibi hodie
ut facias quod placitum est in conspectu Domini Dei tui
14,¹ filii estote Domini Dei vestri
non vos incidetis nec facietis calvitium super mortuo
14,² quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo
et te elegit ut sis ei in populum peculiarem
de cunctis gentibus quae sunt super terram
14,³ ne comedatis quae immunda sunt
14,⁴ hoc est animal quod comedere debetis
bovem et ovem et capram
14,⁵ cervum capream bubalum
tragelaphum pygargon orygem camelopardalum
14,⁶ omne animal quod in duas partes ungulam findit et ruminat comedetis
14,⁷ de his autem quae ruminant et ungulam non findunt haec comedere non debetis
camelum leporem choerogyllium
quia ruminant et non dividunt ungulam

inmunda erunt vobis

14,⁸ sus quoque quoniam dividit unguam et non ruminat inmunda erit
carnibus eorum non vescemini

et cadavera non tangetis

14,⁹ haec comedetis ex omnibus quae morantur in aquis
quae habent pinnulas et squamas comedite

14,¹⁰ quae absque pinnulis et squamis sunt ne comedatis quia inmunda sunt

14,¹¹ omnes aves mundas comedite

14,¹² inmundas ne comedatis

aquilam scilicet et grypem et alietum

14,¹³ ixon et vulturem ac milvum iuxta genus suum

14,¹⁴ et omne corvini generis

14,¹⁵ strutionem ac noctuam et larum atque accipitrem iuxta genus suum

14,¹⁶ herodium et cycnum et ibin 14,¹⁷ ac mergulum

porphirionem et nycticoracem 14,¹⁸ onocrotalum et charadrium

singula in genere suo

upupam quoque et vespertilionem 14,¹⁹ et omne quod reptat et pinnulas habet
inmundum erit nec comedetur

14,²⁰ omne quod mundum est comedite

14,²¹ quicquid morticinum est ne vescamini ex eo

peregrino qui intra portas tuas est da ut comedat aut vende ei

quia tu populus sanctus Domini Dei tui es

non coques hedum in lacte matris suae

14,²² decimam partem separabis de cunctis frugibus tuis quae nascuntur in terra per annos
singulos

14,²³ et comedes in conspectu Domini Dei tui

in loco quem elegerit ut in eo nomen illius invocetur

decimam frumenti tui et vini et olei

et primogenita de armentis et ovibus tuis

ut discas timere Dominum Deum tuum omni tempore

14,²⁴ cum autem longior fuerit via et locus quem elegerit Dominus Deus tuus tibi que bene-
dixerit

nec potueris ad eum haec cuncta portare

14,²⁵ vendes omnia et in pretium rediges

portabisque manu tua et proficisceris ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

14,²⁶ et emes ex eadem pecunia quicquid tibi placuerit
sive ex armentis sive ex ovibus
vinum quoque et siceram et omne quod desiderat anima tua
et comedes coram Domino Deo tuo
et epulaberis tu et domus tua 14,²⁷ et Levita qui intra portas tuas est
cave ne derelinquas eum quia non habet aliam partem in possessione tua
14,²⁸ anno tertio separabis aliam decimam ex omnibus quae nascuntur tibi eo tempore
et repones intra ianuas tuas
14,²⁹ venietque Levites qui aliam non habet partem nec possessionem tecum
et peregrinus et pupillus ac vidua qui intra portas tuas sunt
et comedent et saturabuntur
ut benedicat tibi Dominus Deus tuus
in cunctis operibus manuum tuarum quae feceris
15,¹ septimo anno facies remissionem
15,² quae hoc ordine celebrabitur
cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre suo
repetere non poterit quia annus remissionis est Domini
15,³ a peregrino et advena exiges
civem et propinquum repetendi non habes potestatem
15,⁴ et omnino indigens et mendicus non erit inter vos
ut benedicat tibi Dominus in terra quam traditurus est tibi in possessionem
15,⁵ si tamen audieris vocem Domini Dei tui et custodieris universa quae iussit
et quae ego hodie praecipio tibi
benedicet tibi ut pollicitus est
15,⁶ fenerabis gentibus multis et ipse a nullo accipies mutuum
dominaberis nationibus plurimis et tui nemo dominabitur
15,⁷ si unus de fratribus tuis qui morantur intra portas civitatis tuae
in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi
ad paupertatem venerit
non obdurabis cor tuum nec contrahes manum
15,⁸ sed aperies eam pauperi et dabis mutuum quod eum indigere perspexeris
15,⁹ cave ne forte subripiat tibi impia cogitatio et dicas in corde tuo
adpropinquat septimus annus remissionis
et avertas oculos a paupere fratre tuo
nolens ei quod postulat mutuum commodare

ne clamet contra te ad Dominum et fiat tibi in peccatum
15,¹⁰ sed dabis ei nec ages quippiam callide in eius necessitatibus sublevandis
ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore
et in cunctis ad quae manum miseris
15,¹¹ non deerunt pauperes in terra habitationis tuae
idcirco ego praecipio tibi ut aperias manum fratri tuo
egeno et pauperi qui tecum versatur in terra
15,¹² cum tibi venditus fuerit frater tuus hebraeus aut hebraea et sex annis servierit tibi
in septimo anno dimittes eum liberum
15,¹³ et quem libertate donaveris nequaquam vacuum abire patieris
15,¹⁴ sed dabis viaticum de gregibus et de area et torculari tuo
quibus Dominus Deus tuus benedixerit tibi
15,¹⁵ memento quod et ipse servieris in terra Aegypti
et liberaverit te Dominus Deus tuus
et idcirco ego nunc praecipiam tibi
15,¹⁶ sin autem dixerit nolo egredi
eo quod diligat te et domum tuam
et bene sibi apud te esse sentiat
15,¹⁷ adsumes subulam et perforabis aurem eius in ianua domus tuae
et serviet tibi usque in aeternum
ancillae quoque similiter facies
15,¹⁸ non avertes ab eis oculos tuos quando dimiseris eos liberos
quoniam iuxta mercedem mercennarii per sex annos servivit tibi
ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus quae agis
15,¹⁹ de primogenitis quae nascuntur in armentis et ovibus tuis
quicquid sexus est masculini sanctificabis Domino Deo tuo
non operaberis in primogenito bovis
et non tondebis primogenita ovium
15,²⁰ in conspectu Domini Dei tui comedes ea per annos singulos
in loco quem elegerit Dominus tu et domus tua
15,²¹ sin autem habuerit maculam
et vel claudum fuerit vel caecum
aut in aliqua parte deforme vel debile
non immolabitur Domino Deo tuo
15,²² sed intra portas urbis tuae comedes illud

tam mundus quam immundus similiter vescentur eis quasi caprea et cervo
15,²³ hoc solum observabis ut sanguinem eorum non comedas sed effundas in terram quasi
aquam
16,¹ observa mensem novarum frugum et verni primum temporis ut facias phase Domino
Deo tuo
quoniam in isto mense eduxit te Dominus Deus tuus de Aegypto nocte
16,² immolabisque phase Domino Deo tuo de ovibus et de bubus
in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi
16,³ non comedes in eo panem fermentatum
septem diebus comedes absque fermento adflictionis panem
quoniam in pavore egressus es de Aegypto
ut memineris diei egressionis tuae de Aegypto omnibus diebus vitae tuae
16,⁴ non apparebit fermentum in omnibus terminis tuis septem diebus
et non manebit de carnibus eius quod immolatum est vesperi in die primo mane
16,⁵ non poteris immolare phase in qualibet urbium tuarum quas Dominus Deus tuus datu-
rus est tibi
16,⁶ sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi
immolabis phase vesperi ad solis occasum quando egressus es de Aegypto
16,⁷ et coques et comedes in loco quem elegerit Dominus Deus tuus
manequo consurgens vades in tabernacula tua
16,⁸ sex diebus comedes azyma
et in die septimo quia collecta est Domini Dei tui non facies opus
16,⁹ septem ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in segetem miseris
16,¹⁰ et celebrabis diem festum ebdomadarum Domino Deo tuo
oblationem spontaneam manus tuae quam offeres iuxta benedictionem Domini Dei tui
16,¹¹ et epulaberis coram Domino Deo tuo
tu et filius tuus et filia tua et servus tuus et ancilla
et Levites qui est intra portas tuas et advena ac pupillus et vidua qui morantur vobiscum
in loco quem elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen eius ibi
16,¹² et recordaberis quoniam servus fueris in Aegypto
custodiesque ac facies quae praecepta sunt
16,¹³ sollemnitatem quoque tabernaculorum celebrabis per septem dies
quando collegeris de area et torculari fruges tuas
16,¹⁴ et epulaberis in festivitate tua
tu et filius tuus et filia et servus tuus et ancilla

Levites quoque et advena et pupillus ac vidua qui intra portas tuas sunt
16,¹⁵ septem diebus Domino Deo tuo festa celebrabis
in loco quem elegerit Dominus
benedicetque tibi Dominus Deus tuus
in cunctis frugibus tuis et in omni opere manuum tuarum erisque in laetitia
16,¹⁶ tribus vicibus per annum
apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit
in sollemnitate azymorum
et in sollemnitate ebdomadaram
et in sollemnitate tabernaculorum
non apparebit ante Dominum vacuus
16,¹⁷ sed offeret unusquisque secundum quod habuerit
iuxta benedictionem Domini Dei sui quam dederit ei
16,¹⁸ iudices et magistros constitues
in omnibus portis tuis quas Dominus Deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas
ut iudicent populum iusto iudicio
16,¹⁹ nec in alteram partem declinent
non accipies personam nec munera
quia munera excaecant oculos sapientium et mutant verba iustorum
16,²⁰ iuste quod iustum est persequeris
ut vivas et possideas terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi
16,²¹ non plantabis lucum et omnem arborem iuxta altare Domini Dei tui
16,²² nec facies tibi atque constitues statuam
quae odit Dominus Deus tuus
17,¹ non immolabis Domino Deo tuo bovem et ovem in quo est macula aut quippiam vitii
quia abominatio est Domini Dei tui
17,² cum repperti fuerint apud te intra unam portarum tuarum quas Dominus Deus tuus
dabit tibi
vir aut mulier qui faciant malum in conspectu Domini Dei tui
et transgrediantur pactum illius
17,³ ut vadant et serviant diis alienis et adorent eos
solem et lunam et omnem militiam caeli quae non praecepi
17,⁴ et hoc tibi fuerit nuntiatum
audiensque inquisieris diligenter et verum esse reppereris
et abominatio facta est in Israhel

17,⁵ educes virum ac mulierem qui rem sceleratissimam perpetrarunt ad portas civitatis tuae
et lapidibus obruentur

17,⁶ in ore duorum aut trium testium peribit qui interficietur
nemo occidatur uno contra se dicente testimonium

17,⁷ manus testium prima interficiet eum
et manus reliqui populi extrema mittetur
ut auferas malum de medio tui

17,⁸ si difficile et ambiguum apud te iudicium esse perspexeris
inter sanguinem et sanguinem causam et causam lepram et non lepram
et iudicium intra portas tuas videris verba variari

surge et ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus

17,⁹ veniesque ad sacerdotes levitici generis
et ad iudicem qui fuerit illo tempore
quaeresque ab eis qui indicabunt tibi iudicii veritatem

17,¹⁰ et facies quodcumque dixerint
qui praesunt loco quem elegerit Dominus
et docuerint te 17,¹¹ iuxta legem eius

sequeris sententiam eorum nec declinabis ad dextram vel ad sinistram

17,¹² qui autem superbierit nolens oboedire sacerdotis imperio
qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo
et decreto iudicis

morietur homo ille et auferes malum de Israhel

17,¹³ cunctusque populus audiens timebit
ut nullus deinceps intumescat superbia

17,¹⁴ cum ingressus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi
et possederis eam habitaverisque in illa

et dixeris constituam super me regem sicut habent omnes per circuitum nationes

17,¹⁵ eum constitues quem Dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum
non poteris alterius gentis hominem regem facere qui non sit frater tuus

17,¹⁶ cumque fuerit constitutus

non multiplicabit sibi equos

nec reducet populum in Aegyptum equitatus numero sublevatus

praesertim cum Dominus praeceperit vobis

ut nequaquam amplius per eandem viam revertamini

17,¹⁷ non habebit uxores plurimas quae inliciant animum eius

neque argenti et auri inmensa pondera
17,¹⁸ postquam autem sederit in solio regni sui
describet sibi deuteronomium legis huius in volumine
accipiens exemplar a sacerdotibus leviticae tribus
17,¹⁹ et habebit secum legetque illud omnibus diebus vitae suae
ut discat timere Dominum Deum suum
et custodire verba et caerimonias eius quae lege praecepta sunt
17,²⁰ nec elevetur cor eius in superbiam super fratres suos
neque declinet in partem dextram vel sinistram
ut longo tempore regnet ipse et filii eius super Israhel
18,¹ non habebunt sacerdotes et Levitae et omnes qui de eadem tribu sunt
partem et hereditatem cum reliquo Israhel
quia sacrificia Domini et oblationes eius comedent
18,² et nihil aliud accipient de possessione fratrum suorum
Dominus enim ipse est hereditas eorum sicut locutus est illis
18,³ hoc erit iudicium sacerdotum a populo et ab his qui offerunt victimas
sive bovem sive ovem immolaverint
dabunt sacerdoti armum ac ventriculum
18,⁴ primitias frumenti vini et olei
et lanarum partem ex ovium tonsione
18,⁵ ipsum enim elegit Dominus Deus tuus de cunctis tribubus tuis
ut stet et ministret nomini Domini ipse et filii eius in sempiternum
18,⁶ si exierit Levites de una urbium tuarum ex omni Israhel in qua habitat
et voluerit venire desiderans locum quem elegerit Dominus
18,⁷ ministrabit in nomine Dei sui
sicut omnes fratres eius Levitae qui stabunt eo tempore coram Domino
18,⁸ partem ciborum eandem accipiet quam et ceteri
excepto eo quod in urbe sua ex paterna ei successione debetur
18,⁹ quando ingressus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi
cave ne imitari velis abominationes illarum gentium
18,¹⁰ nec inveniatur in te qui lustret filium suum aut filiam ducens per ignem
aut qui ariolos sciscitetur et observet somnia atque auguria
ne sit maleficus 18,¹¹ ne incantator
ne pythones consulat ne divinos
et quaerat a mortuis veritatem

18,¹² omnia enim haec abominatur Dominus
et propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo
18,¹³ perfectus eris et absque macula cum Domino Deo tuo
18,¹⁴ gentes istae quarum possidebis terram augures et divinos audiunt
tu autem a Domino Deo tuo aliter institutus es
18,¹⁵ prophetam de gente tua et de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi Dominus Deus tuus
ipsum audies 18,¹⁶ ut petisti a Domino Deo tuo in Horeb
quando contio congregata est atque dixisti
ultra non audiam vocem Domini Dei mei
et ignem hunc maximum amplius non videbo ne moriar
18,¹⁷ et ait Dominus mihi bene omnia sunt locuti
18,¹⁸ prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui
et ponam verba mea in ore eius
loqueturque ad eos omnia quae praecepero illi
18,¹⁹ qui autem verba eius quae loquetur in nomine meo audire noluerit ego ultor existam
18,²⁰ propheta autem qui arrogantia depravatus
voluerit loqui in nomine meo quae ego non praecepi illi ut diceret
aut ex nomine alienorum deorum interficietur
18,²¹ quod si tacita cogitatione responderis
quomodo possum intellegere verbum quod non est locutus Dominus
18,²² hoc habebis signum
quod in nomine Domini propheta ille praedixerit et non evenerit
hoc Dominus non locutus est
sed per tumorem animi sui propheta confinxit
et idcirco non timebis eum
19,¹ cum disperderit Dominus Deus tuus gentes quarum tibi traditurus est terram
et possederis eam habitaverisque in urbibus eius et in aedibus
19,² tres civitates separabis tibi in medio terrae quam Dominus Deus tuus dabit tibi in possessionem
19,³ sternens diligenter viam
et in tres aequaliter partes totam terrae tuae provinciam divides
ut habeat e vicino qui propter homicidium profugus est quo possit evadere
19,⁴ haec erit lex homicidae fugientis cuius vita servanda est
qui percusserit proximum suum nesciens
et qui heri et nudius tertius nullum contra eum habuisse odium conprobatur

19,⁵ sed abisse simpliciter cum eo in silvam ad ligna caedenda
et in succisione lignorum securis fugerit manu
ferrumque lapsum de manubrio
amicum eius percusserit et occiderit
hic ad unam supradictarum urbium confugiet et vivet
19,⁶ ne forsitan proximus eius cuius effusus est sanguis
dolore stimulatus persequatur et adprehendat eum si longior via fuerit
et percutiat animam eius qui non est reus mortis
quia nullum contra eum qui occisus est odium prius habuisse monstratur
19,⁷ idcirco praecipio tibi ut tres civitates aequalis inter se spatii divides
19,⁸ cum autem dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos sicut iuravit patribus tuis
et dederit tibi cunctam terram quam eis pollicitus est
19,⁹ si tamen custodieris mandata eius et feceris quae hodie praecipio tibi
ut diligas Dominum Deum tuum
et ambules in viis eius omni tempore
addes tibi tres alias civitates
et supradictarum trium urbium numerum duplicabis
19,¹⁰ ut non effundatur sanguis innoxius
in medio terrae quam Dominus Deus tuus dabit tibi possidendam
nec sis sanguinis reus
19,¹¹ si quis autem odio habens proximum suum insidiatus fuerit vitae eius
surgensque percusserit illum et mortuus fuerit
fugeritque ad unam de supradictis urbibus
19,¹² mittent seniores civitatis illius et arripiant eum de loco effugii
tradentque in manu proximi cuius sanguis effusus est et morietur
19,¹³ nec misereberis eius
et auferes innoxium sanguinem de Israhel ut bene sit tibi
19,¹⁴ non adsumes et transferes terminos proximi tui
quos fixerunt priores in possessione tua
quam Dominus Deus tuus dabit tibi in terra quam acceperis possidendam
19,¹⁵ non stabit testis unus contra aliquem
quicquid illud peccati et facinoris fuerit
sed in ore duorum aut trium testium stabit omne verbum
19,¹⁶ si steterit testis mendax contra hominem
accusans eum praevaricationis

19,¹⁷ stabunt ambo quorum causa est ante Dominum
in conspectu sacerdotum et iudicum qui fuerint in diebus illis
19,¹⁸ cumque diligentissime perscrutantes
invenerint falsum testem dixisse contra fratrem suum mendacium
19,¹⁹ reddent ei sicut fratri suo facere cogitavit
et auferes malum de medio tui
19,²⁰ ut audientes ceteri timorem habeant et nequaquam talia audeant facere
19,²¹ non misereberis eius sed animam pro anima
oculum pro oculo dentem pro dente
manum pro manu pedem pro pede exiges
20,¹ si exieris ad bellum contra hostes tuos
et videris equitatum et currus
et maiorem quam tu habes adversarii exercitus multitudinem
non timebis eos quia Dominus Deus tuus tecum est
qui eduxit te de terra Aegypti
20,² adpropinquante autem iam proelio
stabit sacerdos ante aciem et sic loquetur ad populum
20,³ audi Israhel vos hodie contra inimicos vestros pugnam committitis
non pertimescat cor vestrum
nolite metuere nolite cedere nec formidetis eos
20,⁴ quia Dominus Deus vester in medio vestri est
et pro vobis contra adversarios dimicabit
ut eruat vos de periculo
20,⁵ duces quoque per singulas turmas audiente exercitu proclamabunt
quis est homo qui aedificavit domum novam et non dedicavit eam
vadat et revertatur in domum suam
ne forte moriatur in bello et alius dedicet illam
20,⁶ quis est homo qui plantavit vineam
et necdum eam fecit esse communem et de qua vesci omnibus liceat
vadat et revertatur in domum suam
ne forte moriatur in bello
et alius homo eius fungatur officio
20,⁷ quis est homo qui despondit uxorem et non accepit eam
vadat et revertatur in domum suam
ne forte moriatur in bello

et alius homo accipiat eam
20,⁸ his dictis addent reliqua et loquentur ad populum
quis est homo formidolosus et corde pavido
vadat et revertatur in domum suam
ne pavere faciat corda fratrum suorum
sicut ipse timore perterritus est
20,⁹ cumque siluerint exercitus duces et finem loquendi fecerint
unusquisque suos ad bellandum cuneos praeparabit
20,¹⁰ si quando accesseris ad expugnandam civitatem
offeres ei primum pacem
20,¹¹ si receperit et aperuerit tibi portas
cunctus populus qui in ea est salvabitur et serviet tibi sub tributo
20,¹² sin autem foedus inire noluerint
et receperint contra te bellum
obpugnabis eam
20,¹³ cumque tradiderit Dominus Deus tuus illam in manu tua
percuties omne quod in ea generis masculini est in ore gladii
20,¹⁴ absque mulieribus et infantibus iumentis et ceteris quae in civitate sunt
omnem praedam exercitui divides
et comedes de spoliis hostium tuorum
quae Dominus Deus tuus dederit tibi
20,¹⁵ sic facies cunctis civitatibus quae a te procul valde sunt
et non sunt de his urbibus quas in possessionem accepturus es
20,¹⁶ de his autem civitatibus quae dabuntur tibi
nullum omnino permittes vivere
20,¹⁷ sed interficies in ore gladii
Hettheum videlicet et Amorreum et Chananeum
Ferezeum et Eveum et Iebuseum
sicut praecepit tibi Dominus Deus tuus
20,¹⁸ ne forte doceant vos facere cunctas abominationes quas ipsi operati sunt diis suis
et peccetis in Dominum Deum vestrum
20,¹⁹ quando obsederis civitatem multo tempore
et munitionibus circumdederis ut expugnes eam
non succides arbores de quibus vesci potest
nec securibus per circuitum debes vastare regionem

quoniam lignum est et non homo
nec potest bellantium contra te augere numerum
20,²⁰ si qua autem ligna non sunt pomifera sed agrestia et in ceteros apta usus
succide et extrue machinas
donec capias civitatem quae contra te dimicat
21,¹ quando inventum fuerit in terra quam Dominus Deus tuus daturus est tibi
hominis cadaver occisi et ignoratur caedis reus
21,² egredientur maiores natu et iudices tui
et metientur a loco cadaveris singularum per circuitum spatia civitatum
21,³ et quam viciniorem ceteris esse perspexerint
seniores civitatis eius tollent vitulam de armento
quae non traxit iugum nec terram scidit vomere
21,⁴ et ducent eam ad vallem asperam atque saxosam
quae numquam arata est nec sementem recepit
et caedent in ea cervices vitulae
21,⁵ accedentque sacerdotes filii Levi
quos elegerit Dominus Deus tuus ut ministrent ei
et benedicant in nomine eius
et ad verbum eorum omne negotium et quicquid mundum vel inmundum est iudicetur
21,⁶ et maiores natu civitatis illius ad interfectum
lavabuntque manus suas super vitulam quae in valle percussa est 21,⁷ et dicent
manus nostrae non effuderunt hunc sanguinem
nec oculi viderunt
21,⁸ propitius esto populo tuo Israhel quem redemisti Domine
et non reputes sanguinem innocentem in medio populi tui Israhel
et auferetur ab eis reatus sanguinis
21,⁹ tu autem alienus eris ab innocentis cruore qui fusus est
cum feceris quod praecepit Dominus
21,¹⁰ si egressus fueris ad pugnam contra inimicos tuos
et tradiderit eos Dominus Deus tuus in manu tua captivosque duxeris
21,¹¹ et videris in numero captivorum mulierem pulchram
et adamaveris eam voluerisque habere uxorem
21,¹² introduces in domum tuam
quae radet caesariem et circumcidet ungues 21,¹³ et deponet vestem in qua capta est
sedensque in domo tua flebit patrem et matrem suam uno mense

et postea intrabis ad eam
dormiesque cum illa et erit uxor tua
21,¹⁴ sin autem postea non sederit animo tuo
dimittes eam liberam
nec vendere poteris pecunia
nec opprimere per potentiam quia humiliasti eam
21,¹⁵ si habuerit homo uxores duas
unam dilectam et alteram odiosam
genuerintque ex eo liberos
et fuerit filius odiosae primogenitus
21,¹⁶ volueritque substantiam inter filios suos dividere
non poterit filium dilectae facere primogenitum et praeferre filio odiosae
21,¹⁷ sed filium odiosae agnoscet primogenitum
dabitque ei de his quae habuerit cuncta duplicia
iste est enim principium liberorum eius
et huic debentur primogenita
21,¹⁸ si genuerit homo filium contumacem et protervum
qui non audiat patris aut matris imperium
et coercitus oboedire contempserit
21,¹⁹ adprehendent eum et ducent ad seniores civitatis illius et ad portam iudicii 21,²⁰ di-
centque ad eos
filius noster iste protervus et contumax est
monita nostra audire contemnit
comesationibus vacat et luxuriae atque conviviis
21,²¹ lapidibus eum obruet populus civitatis et morietur
ut auferatis malum de medio vestri
et universus Israhel audiens pertimescat
21,²² quando peccaverit homo quod morte plectendum est
et adiudicatus morti adpensus fuerit in patibulo
21,²³ non permanebit cadaver eius in ligno
sed in eadem die sepelietur
quia maledictus a Deo est qui pendet in ligno
et nequaquam contaminabis terram tuam quam Dominus Deus tuus dederit tibi in possessi-
onem
22,¹ non videbis bovem fratris tui aut ovem errantem et praeteribis sed reduces fratri tuo

22,² etiam si non est propinquus tuus frater nec nosti eum
duces in domum tuam et erunt apud te
quamdiu quaerat ea frater tuus et recipiat
22,³ similiter facies de asino et de vestimento et de omni re fratris tui quae perierit si inven-
neris eam
ne neglegas quasi alienam
22,⁴ si videris asinum fratris tui aut bovem cecidisse in via
non despicias sed sublevabis cum eo
22,⁵ non induetur mulier veste virili
nec vir utetur veste feminea
abominabilis enim apud Deum est qui facit haec
22,⁶ si ambulans per viam in arbore vel in terra nidum avis inveneris
et matrem pullis vel ovis desuper incubantem
non tenebis eam cum filiis
22,⁷ sed abire patieris captos tenens filios
ut bene sit tibi et longo vivas tempore
22,⁸ cum aedificaveris domum novam
facies murum tecti per circuitum
ne effundatur sanguis in domo tua
et sis reus labente alio et in praeceps ruente
22,⁹ non seres vineam tuam altero semine
ne et sementis quam sevesti et quae nascuntur ex vinea pariter sanctificentur
22,¹⁰ non arabis in bove simul et asino
22,¹¹ non indueris vestimento quod ex lana linoque contextum est
22,¹² funiculos in fimbriis facies per quattuor angulos pallii tui quo operieris
22,¹³ si duxerit vir uxorem et postea eam odio habuerit
22,¹⁴ quaesieritque occasiones quibus dimittat eam
obiciens ei nomen pessimum et dixerit
uxorem hanc accepi et ingressus ad eam non inveni virginem
22,¹⁵ tollent eam pater et mater eius
et ferent secum signa virginitatis eius ad seniores urbis qui in porta sunt
22,¹⁶ et dicet pater filiam meam dedi huic uxorem
quam quia odit 22,¹⁷ inponet ei nomen pessimum
ut dicat non inveni filiam tuam virginem
et ecce haec sunt signa virginitatis filiae meae

expandent vestimentum coram senibus civitatis
22,¹⁸ adprehendentque senes urbis illius virum et verberabunt illum
22,¹⁹ condemnantes insuper centum siclis argenti
quos dabit patri puellae
quoniam diffamavit nomen pessimum super virginem Israhel
habebitque eam uxorem et non poterit dimittere omni tempore vitae suae
22,²⁰ quod si verum est quod obicit
et non est in puella inventa virginitas
22,²¹ eicient eam extra fores domus patris sui
et lapidibus obruent viri civitatis eius et morietur
quoniam fecit nefas in Israhel
ut fornicaretur in domo patris sui
et auferes malum de medio tui
22,²² si dormierit vir cum uxore alterius uterque morientur
id est adulter et adultera
et auferes malum de Israhel
22,²³ si puellam virginem desponderit vir
et invenerit eam aliquis in civitate et concubuerit cum illa
22,²⁴ educes utrumque ad portam civitatis illius et lapidibus obruentur
puella quia non clamavit cum esset in civitate
vir quia humiliavit uxorem proximi sui
et auferes malum de medio tui
22,²⁵ sin autem in agro reppererit vir puellam quae desponsata est
et adprehendens concubuerit cum illa ipse morietur solus
22,²⁶ puella nihil patietur nec est rea mortis
quoniam sicut latro consurgit contra fratrem suum et occidit animam eius
ita et puella perpessa est
22,²⁷ sola erat in agro
clamavit et nullus adfuit qui liberaret eam
22,²⁸ si invenerit vir puellam virginem quae non habet sponsum
et adprehendens concubuerit cum ea et res ad iudicium venerit
22,²⁹ dabit qui dormivit cum ea patri puellae quinquaginta siclos argenti
et habebit eam uxorem
quia humiliavit illam non poterit dimittere cunctis diebus vitae suae
22,³⁰ non accipiet homo uxorem patris sui

nec revelabit operimentum eius

23,¹ non intrabit eunuchus adtritis vel amputatis testiculis et absciso veretro ecclesiam Domini

23,² non ingredietur mamzer hoc est de scorto natus in ecclesiam Domini usque ad decimam generationem

23,³ Ammanites et Moabites etiam post decimam generationem non intrabunt ecclesiam Domini in aeternum

23,⁴ quia noluerunt vobis occurrere cum pane et aqua in via quando egressi estis de Aegypto et quia conduxerunt contra te Balaam filium Beor de Mesopotamiam Syriae ut malediceret tibi

23,⁵ et noluit Dominus Deus tuus audire Balaam
verititque maledictionem eius in benedictionem tuam eo quod diligeret te

23,⁶ non facies cum eis pacem

nec quaeres eis bona cunctis diebus vitae tuae in sempiternum

23,⁷ non abominaberis Idumeum quia frater tuus est

nec Aegyptium quia advena fuisti in terra eius

23,⁸ qui nati fuerint ex eis tertia generatione intrabunt ecclesiam Domini

23,⁹ quando egressus fueris adversus hostes tuos in pugnam
custodies te ab omni re mala

23,¹⁰ si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio

egredietur extra castra 23,¹¹ et non revertetur

priusquam ad vesperam lavetur aqua

et post solis occasum regredietur in castra

23,¹² habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita naturae 23,¹³ gerens paxillum in balteo

cumque sederis fodies per circuitum

et egesta humo operies 23,¹⁴ quo relevatus es

Dominus enim Deus tuus ambulat in medio castrorum

ut eruat te et tradat tibi inimicos tuos

ut sint castra tua sancta

et nihil in eis appareat foeditatis nec derelinquat te

23,¹⁵ non trades servum domino suo qui ad te confugerit

23,¹⁶ habitabit tecum in loco qui ei placuerit

et in una urbium tuarum requiescet

nec contristes eum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

23,¹⁷ non erit meretrix de filiabus Israhel
neque scortator de filiis Israhel
23,¹⁸ non offeres mercedem prostibuli nec pretium canis in domum Domini Dei tui
quicquid illud est quod voverint
quia abominatio est utrumque apud Dominum Deum tuum
23,¹⁹ non fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniam
nec fruges nec quamlibet aliam rem 23,²⁰ sed alieno
fratri autem tuo absque usura id quod indiget commodabis
ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere tuo
in terra ad quam ingredieris possidendam
23,²¹ cum voveris votum Domino Deo tuo non tardabis reddere
quia requiret illud Dominus Deus tuus
et si moratus fueris reputabit tibi in peccatum
23,²² si nolueris polliceri absque peccato eris
23,²³ quod autem semel egressum est de labiis tuis
observabis et facies sicut promisisti Domino Deo tuo
et propria voluntate et ore tuo locutus es
23,²⁴ ingressus vineam proximi tui comede uvas quantum tibi placuerit
foras autem ne efferas tecum
23,²⁵ si intraveris in segetem amici tui
franges spicas et manu conteres
falce autem non metes
24,¹ si acceperit homo uxorem et habuerit eam
et non invenerit gratiam ante oculos eius propter aliquam foeditatem
scribet libellum repudii et dabit in manu illius et dimittet eam de domo sua
24,² cumque egressa alterum maritum duxerit
24,³ et ille quoque oderit eam dederitque ei libellum repudii
et dimiserit de domo sua vel certe mortuus fuerit
24,⁴ non poterit prior maritus recipere eam in uxorem
quia polluta est et abominabilis facta est coram Domino
ne peccare facias terram tuam
quam Dominus Deus tuus tibi tradiderit possidendam
24,⁵ cum acceperit homo nuper uxorem
non procedet ad bellum nec ei quippiam necessitatis iniungetur publicae
sed vacabit absque culpa domui suae

ut uno anno laetetur cum uxore sua
24,⁶ non accipies loco pignoris inferiorem et superiorem molam
quia animam suam adposuit tibi
24,⁷ si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrem suum de filiis Israhel
et vendito eo accipiens pretium
interficietur et auferes malum de medio tui
24,⁸ observa diligenter ne incurras in plagam leprae
sed facies quaecumque docuerint te sacerdotes levitici generis
iuxta id quod praecepi eis et imple sollicite
24,⁹ mementote quae fecerit Dominus Deus vester Mariae in via cum egrederemini de
Aegypto
24,¹⁰ cum repetes a proximo tuo rem aliquam quam debet tibi
non ingredieris domum eius ut pignus auferas
24,¹¹ sed stabis foris et ille tibi proferet quod habuerit
24,¹² sin autem pauper est non pernoctabit apud te pignus
24,¹³ sed statim reddes ei ante solis occasum
ut dormiens in vestimento suo benedicat tibi
et habeas iustitiam coram Domino Deo tuo
24,¹⁴ non negabis mercedem indigentis et pauperis fratris tui
sive advenae qui tecum moratur in terra et intra portas tuas est
24,¹⁵ sed eadem die reddes ei pretium laboris sui ante solis occasum
quia pauper est et ex eo sustentat animam suam
ne clamet contra te ad Dominum et reputetur tibi in peccatum
24,¹⁶ non occidentur patres pro filiis nec filii pro patribus
sed unusquisque pro suo peccato morietur
24,¹⁷ non pervertes iudicium advenae et pupilli
nec auferes pignoris loco viduae vestimentum
24,¹⁸ memento quod servieris in Aegypto
et eruerit te Dominus Deus tuus inde
idcirco praecipio tibi ut facias hanc rem
24,¹⁹ quando messueris segetem in agro tuo
et oblitus manipulum reliqueris
non reverteris ut tollas eum
sed advenam et pupillum et viduam auferre patieris
ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum

24,²⁰ si fruges colliges olivarum quicquid remanserit in arboribus non reverteris ut colligas
sed relinques advenae pupillo ac viduae

24,²¹ si vindemiaveris vineam tuam non colliges remanentes racemos
sed cedent in usus advenae pupilli ac viduae

24,²² memento quod et tu servieris in Aegypto
et idcirco praecipiam tibi ut facias hanc rem

25,¹ si fuerit causa inter aliquos et interpellaverint iudices
quem iustum esse perspexerint illi iustitiae palmam dabunt
quem impium condemnabunt impietatis

25,² sin autem eum qui peccavit dignum viderint plagis
prosternent et coram se facient verberari
pro mensura peccati erit et plagarum modus

25,³ ita dumtaxat ut quadragenarium numerum non excedant
ne foede laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus

25,⁴ non ligabis os bovis terentis in area fruges tuas

25,⁵ quando habitaverint fratres simul
et unus ex eis absque liberis mortuus fuerit

uxor defuncti non nubet alteri
sed accipiet eam frater eius
et suscitabit semen fratris sui

25,⁶ et primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit
ut non deleatur nomen eius ex Israhel

25,⁷ sin autem noluerit accipere uxorem fratris sui quae ei lege debetur
perget mulier ad portam civitatis
et interpellabit maiores natu dicetque

non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israhel nec me in coniugium sumere

25,⁸ statimque accersiri eum facient et interrogabunt
si responderit nolo eam uxorem accipere

25,⁹ accedet mulier ad eum coram senioribus
et tollet calciamentum de pede eius
spuetque in faciem illius et dicet

sic fit homini qui non aedificat domum fratris sui

25,¹⁰ et vocabitur nomen illius in Israhel domus Disculciati

25,¹¹ si habuerint inter se iurgium viri
et unus contra alterum rixari coeperit

volensque uxor alterius eruere virum suum de manu fortioris
miserit manum et adprehenderit verenda eius
25,¹² abscondes manum illius nec flecteris super eam ulla misericordia
25,¹³ non habebis in sacco diversa pondera maius et minus
25,¹⁴ nec erit in domo tua modius maior et minor
25,¹⁵ pondus habebis iustum et verum
et modius aequalis et verus erit tibi
ut multo vivas tempore super terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi
25,¹⁶ abominatur enim Dominus eum qui facit haec
et aversatur omnem iniustitiam
25,¹⁷ memento quae fecerit tibi Amalech in via
quando egrediebaris ex Aegypto
25,¹⁸ quomodo occurrerit tibi
et extremos agminis tui qui lassi residebant ceciderit
quando tu eras fame et labore confectus
et non timuerit Deum
25,¹⁹ cum ergo Dominus Deus tuus dederit tibi requiem
et subiecerit cunctas per circuitum nationes
in terra quam tibi pollicitus est
delebis nomen eius sub caelo
cave ne obliviscaris
26,¹ cumque intraveris terram quam Dominus Deus tuus tibi daturus est possidendam
et obtinueris eam atque habitaveris in illa
26,² tolles de cunctis frugibus primitias et pones in cartallo
pergesque ad locum quem Dominus Deus tuus elegerit
ut ibi invocetur nomen eius
26,³ accedesque ad sacerdotem qui fuerit in diebus illis et dices ad eum
profiteor hodie coram Domino Deo tuo
quod ingressus sim terram pro qua iuravit patribus nostris ut daret eam nobis
26,⁴ suscipiensque sacerdos cartallum de manu eius
ponet ante altare Domini Dei tui
26,⁵ et loqueris in conspectu Domini Dei tui
Syrus persequabatur patrem meum
qui descendit in Aegyptum et ibi peregrinatus est in paucissimo numero
crevitque in gentem magnam et robustam et infinitae multitudinis

26,⁶ adflixeruntque nos Aegyptii et persecuti sunt
inponentes onera gravissima
26,⁷ et clamavimus ad Dominum Deum patrum nostrorum
qui exaudivit nos et respexit humilitatem nostram et laborem atque angustias
26,⁸ et eduxit nos de Aegypto in manu forti et brachio extento
in ingenti pavore in signis atque portentis
26,⁹ et introduxit ad locum istum
et tradidit nobis terram lacte et melle manantem
26,¹⁰ et idcirco nunc offero primitias frugum terrae quam dedit Dominus mihi
et dimittes eas in conspectu Domini Dei tui
adorato Domino Deo tuo
26,¹¹ et epulaberis in omnibus bonis quae Dominus Deus tuus dederit tibi et domui tuae
tu et Levites et advena qui tecum est
26,¹² quando conpleveris decimam cunctarum frugum tuarum
anno decimarum tertio
dabis Levitae et advenae et pupillo et viduae
ut comedant intra portas tuas et saturentur
26,¹³ loquerisque in conspectu Domini Dei tui
abstuli quod sanctificatum est de domo mea
et dedi illud Levitae et advenae pupillo et viduae sicut iussisti mihi
non praeterivi mandata tua nec sum oblitus imperii
26,¹⁴ non comedi ex eis in luctu meo
nec separavi ea in qualibet immunditia
nec expendi ex his quicquam in re funebri
oboedivi voci Domini Dei mei
et feci omnia sicut praecepisti mihi
26,¹⁵ respice de sanctuario tuo
de excelso caelorum habitaculo
et benedic populo tuo Israhel
et terrae quam dedisti nobis
sicut iurasti patribus nostris
terrae lacte et melle mananti
26,¹⁶ hodie Dominus Deus tuus praecepit tibi ut facias mandata haec atque iudicia
et custodias et impleas ex toto corde tuo et ex tota anima tua
26,¹⁷ Dominum elegisti hodie ut sit tibi Deus et ambules in viis eius

et custodias caerimonias illius
et mandata atque iudicia
et oboedias eius imperio
26,¹⁸ et Dominus elegit te hodie ut sis ei populus peculiaris sicut locutus est tibi
et custodias omnia praecepta eius
26,¹⁹ et faciat te excelsiorem cunctis gentibus quas creavit in laudem et nomen et gloriam
suam
ut sis populus sanctus Domini Dei tui sicut locutus est
27,¹ praecepit autem Moses et seniores Israhel populo dicentes
custodite omne mandatum quod praecipio vobis hodie
27,² cumque transieritis Iordanem in terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi
eriges ingentes lapides et calce levigabis eos
27,³ ut possis in eis scribere omnia verba legis huius Iordane transmisso
ut introeas terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi
terram lacte et melle manantem
sicut iuravit patribus tuis
27,⁴ quando ergo transieritis Iordanem
erige lapides quos ego hodie praecipio vobis in monte Hebal et levigabis calce
27,⁵ et aedificabis ibi altare Domino Deo tuo
de lapidibus quos ferrum non tetigit
27,⁶ et de saxis informibus et inpolitibus
et offeres super eo holocausta Domino Deo tuo
27,⁷ et immolabis hostias pacificas
comedesque ibi et epulaberis coram Domino Deo tuo
27,⁸ et scribes super lapides omnia verba legis huius plane et lucide
27,⁹ dixeruntque Moses et sacerdotes levitici generis ad omnem Israhelem
adrende et audi Israhel
hodie factus es populus Domini Dei tui
27,¹⁰ audies vocem eius et facies mandata atque iustitias quas ego praecipio tibi
27,¹¹ praecepitque Moses populo in die illo dicens
27,¹² hii stabunt ad benedicendum Domino super montem Garizim Iordane transmisso
Symeon Levi Iudas Isachar Ioseph et Beniamin
27,¹³ et e regione isti stabunt ad maledicendum in monte Hebal
Ruben Gad et Aser Zabulon Dan et Nephtalim
27,¹⁴ et pronuntiabunt Levitae dicentque ad omnes viros Israhel excelsa voce

27,¹⁵ maledictus homo qui facit sculptile et conflatile abominationem Domini
opus manuum artificum ponetque illud in abscondito
et respondebit omnis populus et dicet amen
27,¹⁶ maledictus qui non honorat patrem suum et matrem
et dicet omnis populus amen
27,¹⁷ maledictus qui transfert terminos proximi sui
et dicet omnis populus amen
27,¹⁸ maledictus qui errare facit caecum in itinere
et dicet omnis populus amen
27,¹⁹ maledictus qui pervertit iudicium advenae pupilli et viduae
et dicet omnis populus amen
27,²⁰ maledictus qui dormit cum uxore patris sui et revelat operimentum lectuli eius
et dicet omnis populus amen
27,²¹ maledictus qui dormit cum omni iumento
et dicet omnis populus amen
27,²² maledictus qui dormit cum sorore sua filia patris sui sive matris suae
et dicet omnis populus amen
27,²³ maledictus qui dormit cum socru sua
et dicet omnis populus amen
27,²⁴ maledictus qui clam percusserit proximum suum
et dicet omnis populus amen
27,²⁵ maledictus qui accipit munera ut percutiat animam sanguinis innocentis
et dicet omnis populus amen
27,²⁶ maledictus qui non permanet in sermonibus legis huius nec eos opere perficit
et dicet omnis populus amen
28,¹ sin autem audieris vocem Domini Dei tui
ut facias atque custodias omnia mandata eius quae ego praecipio tibi hodie
faciet te Dominus Deus tuus excelsiorem cunctis gentibus quae versantur in terra
28,² venientque super te universae benedictiones istae et adprehendent te
si tamen praecepta eius audieris
28,³ benedictus tu in civitate et benedictus in agro
28,⁴ benedictus fructus ventris tui et fructus terrae tuae fructusque iumentorum tuorum
greges armentorum et caulae ovium tuarum
28,⁵ benedicta horrea tua et benedictae reliquiae tuae
28,⁶ benedictus eris et ingrediens et egrediens

28,⁷ dabit Dominus inimicos tuos qui consurgunt adversum te corruentes in conspectu tuo
per unam viam venient contra te et per septem fugient a facie tua

28,⁸ emittet Dominus benedictionem super cellaria tua et super omnia opera manuum tuarum

benedicetque tibi in terra quam acceperis

28,⁹ suscitabit te Dominus sibi in populum sanctum sicut iuravit tibi

si custodieris mandata Domini Dei tui et ambulaveris in viis eius

28,¹⁰ videbuntque omnes terrarum populi quod nomen Domini invocatum sit super te et timebunt te

28,¹¹ abundare te faciet Dominus omnibus bonis

fructu uteri tui et fructu iumentorum tuorum

fructu terrae tuae quam iuravit Dominus patribus tuis ut daret tibi

28,¹² aperiet Dominus thesaurum suum optimum caelum

ut tribuat pluviam terrae tuae in tempore suo

benedicet cunctis operibus manuum tuarum

et fenerabis gentibus multis et ipse a nullo fenus accipies

28,¹³ constituet te Dominus in caput et non in caudam

et eris semper supra et non subter

si audieris mandata Domini Dei tui quae ego praecipio tibi hodie

et custodieris et feceris 28,¹⁴ ac non declinaveris ab eis nec ad dextram nec ad sinistram

nec secutus fueris deos alienos neque colueris eos

28,¹⁵ quod si audire nolueris vocem Domini Dei tui

ut custodias et facias omnia mandata eius et caerimonias quas ego praecipio tibi hodie

venient super te omnes maledictiones istae et adprehendent te

28,¹⁶ maledictus eris in civitate maledictus in agro

28,¹⁷ maledictum horreum tuum et maledictae reliquiae tuae

28,¹⁸ maledictus fructus ventris tui et fructus terrae tuae

armenta bouum tuorum et greges ovium tuarum

28,¹⁹ maledictus eris ingrediens et maledictus egrediens

28,²⁰ mittet Dominus super te famem et esuriem et increpationem in omnia opera tua quae facies

donec conterat te et perdat velociter

propter adinventiones tuas pessimas in quibus reliquisti me

28,²¹ adiungat Dominus tibi pestilentiam

donec consumat te de terra ad quam ingredieris possidendam

28,²² percutiat te Dominus egestate febris et frigore
ardore et aestu et aere corrupto ac robigine
et persequatur donec pereas
28,²³ sit caelum quod supra te est aeneum
et terra quam calcas ferrea
28,²⁴ det Dominus imbrem terrae tuae pulverem
et de caelo descendat super te cinis donec conteraris
28,²⁵ tradat te Dominus corruentem ante hostes tuos
per unam viam egrediaris contra eos et per septem fugias
et dispergaris per omnia regna terrae
28,²⁶ sitque cadaver tuum in escam cunctis volatilibus caeli et bestiis terrae
et non sit qui abigat
28,²⁷ percutiat te Dominus ulcere Aegypti
et parte corporis per quam stercora digeruntur
scabie quoque et prurigine ita ut curari nequeas
28,²⁸ percutiat te Dominus amentia et caecitate ac furore mentis
28,²⁹ et palpes in meridie sicut palpare solet caecus in tenebris et non dirigas vias tuas
omni tempore calumniam sustineas
et opprimaris violentia nec habeas qui liberet te
28,³⁰ uxorem accipias et alius dormiat cum ea
domum aedifices et non habites in ea
plantas vineam et non vindemias eam
28,³¹ bos tuus immoletur coram te et non comedas ex eo
asinus tuus rapiatur in conspectu tuo et non reddatur tibi
oves tuae dentur inimicis tuis et non sit qui te adiuvet
28,³² filii tui et filiae tuae tradantur alteri populo
videntibus oculis tuis et deficientibus ad conspectum eorum tota die
et non sit fortitudo in manu tua
28,³³ fructus terrae tuae et omnes labores tuos comedat populus quem ignoras
et sis semper calumniam sustinens et oppressus cunctis diebus
28,³⁴ et stupens ad terrorem eorum quae videbunt oculi tui
28,³⁵ percutiat te Dominus ulcere pessimo in genibus et in suris
sanarique non possis a planta pedis usque ad verticem tuum
28,³⁶ ducet Dominus te et regem tuum quem constitueris super te
in gentem quam ignoras tu et patres tui

et servies ibi diis alienis ligno et lapidi
28,³⁷ et eris perditus in proverbium ac fabulam omnibus populis ad quos te introduxerit
Dominus
28,³⁸ sementem multam iacies in terram et modicum congregabis
quia lucustae omnia devorabunt
28,³⁹ vineam plantabis et fodies
et vinum non bibes nec colliges ex ea quippiam
quoniam vastabitur vermibus
28,⁴⁰ olivas habebis in omnibus terminis tuis
et non ungueris oleo quia defluent et peribunt
28,⁴¹ filios generabis et filias et non frueris eis quoniam ducentur in captivitatem
28,⁴² omnes arbores tuas et fruges terrae tuae robigo consumet
28,⁴³ advena qui tecum versatur in terra ascendet super te eritque sublimior
tu autem descendes et eris inferior
28,⁴⁴ ipse fenerabit tibi et tu non fenerabis ei
ipse erit in caput et tu eris in caudam
28,⁴⁵ et venient super te omnes maledictiones istae
et persequentes adprehendent te donec intereas
quia non audisti vocem Domini Dei tui
nec servasti mandata eius et caerimonias quas praecepit tibi
28,⁴⁶ et erunt in te signa atque prodigia et in semine tuo usque in sempiternum
28,⁴⁷ eo quod non servieris Domino Deo tuo in gaudio cordisque laetitia
propter rerum omnium abundantiam
28,⁴⁸ servies inimico tuo quem inmittet Dominus tibi
in fame et siti et nuditate et omnium penuria
et ponet iugum ferreum super cervicem tuam donec te conterat
28,⁴⁹ adducet Dominus super te gentem de longinquo et de extremis finibus terrae
in similitudinem aquilae volantis cum impetu
cuius linguam intellegere non possis
28,⁵⁰ gentem procacissimam
quae non deferat seni nec misereatur parvulo
28,⁵¹ et devoret fructum iumentorum tuorum ac fruges terrae tuae donec intereas
et non relinquat tibi triticum vinum et oleum
armenta bouum et greges ovium
donec te disperdat 28,⁵² et conterat in cunctis urbibus tuis

et destruantur muri tui firmi atque sublimes in quibus habebas fiduciam in omni terra tua
obsideberis intra portas tuas in omni terra quam dabit tibi Dominus Deus tuus
28,⁵³ et comedes fructum uteri tui
et carnes filiorum et filiarum tuarum quas dedit tibi Dominus Deus tuus
in angustia et vastitate qua opprimet te hostis tuus
28,⁵⁴ homo delicatus in te et luxuriosus valde
invidet fratri suo et uxori quae cubat in sinu suo
28,⁵⁵ ne det eis de carnibus filiorum suorum quas comedet
eo quod nihil habeat aliud in obsidione et penuria
qua vastaverint te inimici tui intra omnes portas tuas
28,⁵⁶ tenera mulier et delicata
quae super terram ingredi non valebat
nec pedis vestigium figere propter mollitiem et teneritudinem nimiam
invidet viro suo qui cubat in sinu eius
super filii et filiae carnibus
28,⁵⁷ et inlue secundarum quae egrediuntur de medio feminum eius
et super liberis qui eadem hora nati sunt
comedent enim eos clam
propter rerum omnium penuriam
in obsidione et vastitate qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas
28,⁵⁸ nisi custodieris et feceris omnia verba legis huius
quae scripta sunt in hoc volumine
et timueris nomen eius gloriosum et terribile hoc est Dominum Deum tuum
28,⁵⁹ augebit Dominus plagas tuas et plagas seminis tui
plagas magnas et perseverantes
infirmities pessimas et perpetuas
28,⁶⁰ et convertet in te omnes afflictiones Aegypti quas timuisti et adhaerent tibi
28,⁶¹ insuper et universos languores et plagas quae non sunt scriptae in volumine legis huius
us
inducet Dominus super te donec te conterat
28,⁶² et remanebitis pauci numero qui prius eratis sicut astra caeli prae multitudine
quoniam non audisti vocem Domini Dei tui
28,⁶³ et sicut ante laetatus est Dominus super vos bene vobis faciens vosque multiplicans
sic laetabitur disperdens vos atque subvertens
ut auferamini de terra ad quam ingredieris possidendam

28,⁶⁴ disperget te Dominus in omnes populos
a summitate terrae usque ad terminos eius
et servies ibi diis alienis
quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidibus
28,⁶⁵ in gentibus quoque illis non quiesces
neque erit requies vestigio pedis tui
dabit enim tibi Dominus ibi cor pavidum et deficientes oculos et animam maerore con-
sumptam
28,⁶⁶ et erit vita tua quasi pendens ante te
timebis nocte et die et non credes vitae tuae
28,⁶⁷ mane dices quis mihi det vesperum
et vespere quis mihi det mane
propter cordis tui formidinem qua terreberis
et propter ea quae tuis videbis oculis
28,⁶⁸ reducet te Dominus classibus in Aegyptum
per viam de qua dixi tibi ut eam amplius non videres
ibi venderis inimicis tuis in servos et ancillas et non erit qui emat
29,¹ haec sunt verba foederis quod praecepit Dominus Mosi ut feriret cum filiis Israhel in
terra Moab
praeter illud foedus quod cum eis pepigit in Horeb
29,² vocavitque Moses omnem Israhelem et dixit ad eos
vos vidistis universa quae fecit Dominus coram vobis in terra Aegypti
Pharaoni et omnibus servis eius universaeque terrae illius
29,³ temptationes magnas quas viderunt oculi tui
signa illa portentaque ingentia
29,⁴ et non dedit Dominus vobis cor intellegens et oculos videntes et aures quae possint au-
dire
usque in praesentem diem
29,⁵ adduxi vos quadraginta annis per desertum
non sunt adtrita vestimenta vestra
nec calciamenta pedum tuorum vetustate consumpta sunt
29,⁶ panem non comedistis vinum et siceram non bibistis
ut sciretis quia ego sum Dominus Deus vester
29,⁷ et venistis ad locum hunc
egressusque est Seon rex Esebon et Og rex Basan occurrens nobis ad pugnam

et percussimus eos 29,⁸ et tulimus terram eorum
ac tradidimus possidendam Ruben et Gad et dimidia tribui Manasse
29,⁹ custodite ergo verba pacti huius et implete ea
ut intellegatis universa quae facitis
29,¹⁰ vos statis hodie cuncti coram Domino Deo vestro
principes vestri ac tribus
et maiores natu atque doctores omnis populus Israhel
29,¹¹ liberi et uxores vestrae
et advena qui tecum moratur in castris
exceptis lignorum caesoribus et his qui conportant aquas
29,¹² ut transeas in foedere Domini Dei tui
et in iureiurando quod hodie Dominus Deus tuus percutit tecum
29,¹³ ut suscitet te sibi in populum et ipse sit Deus tuus
sicut locutus est tibi et sicut iuravit patribus tuis Abraham Isaac et Iacob
29,¹⁴ nec vobis solis ego hoc foedus ferio et haec iuramenta confirmo
29,¹⁵ sed cunctis praesentibus et absentibus
29,¹⁶ vos enim nostis ut habitaverimus in terra Aegypti
et quomodo transierimus per medium nationum
quas transeuntes 29,¹⁷ vidistis abominationes et sordes id est idola eorum
lignum et lapidem argentum et aurum quae colebant
29,¹⁸ ne forte sit inter vos vir aut mulier familia aut tribus
cuius cor aversum est hodie a Domino Deo vestro
ut vadat et serviat diis illarum gentium
et sit inter vos radix germinans fel et amaritudinem
29,¹⁹ cumque audierit verba iuramenti huius benedicat sibi in corde suo dicens
pax erit mihi et ambulabo in pravitate cordis mei
et adsumat ebria sitientem
29,²⁰ et Dominus non ignoscat ei
sed tunc quam maxime furor eius fumet et zelus contra hominem illum
et sedeant super eo omnia maledicta quae scripta sunt in hoc volumine
et deleat nomen eius sub caelo
29,²¹ et consumat eum in perditionem ex omnibus tribubus Israhel
iuxta maledictiones quae in libro legis huius ac foederis continentur
29,²² dicetque sequens generatio et filii qui nascentur deinceps
et peregrini qui de longe venerint

videntes plagas terrae illius et infirmitates quibus eam adflixerit Dominus
29,²³ sulphure et salis ardore conburens
ita ut ultra non seratur nec virens quippiam germinet
in exemplum subversionis Sodomae et Gomorrae Adamae et Seboim
quas subvertit Dominus in ira et furore suo
29,²⁴ et dicent omnes gentes
quare sic fecit Dominus terrae huic
quae est haec ira furoris eius inmensa
29,²⁵ et respondebunt
quia dereliquerunt pactum Domini quod pepigit cum patribus eorum quando eduxit eos de
terra Aegypti
29,²⁶ et servierunt diis alienis et adoraverunt eos quos nesciebant et quibus non fuerant
adtributi
29,²⁷ idcirco iratus est furor Domini contra terram istam
ut induceret super eam omnia maledicta quae in hoc volumine scripta sunt
29,²⁸ et eiecit eos de terra sua in ira et furore et indignatione maxima
proiecitque in terram alienam sicut hodie conprobatur
29,²⁹ abscondita Domino Deo nostro
quae manifesta sunt nobis et filiis nostris usque in aeternum
ut faciamus universa legis huius
30,¹ cum ergo venerint super te omnes sermones isti
benedictio sive maledictio quam proposui in conspectu tuo
et ductus paenitudine cordis tui
in universis gentibus in quas disperserit te Dominus Deus tuus
30,² reversus fueris ad eum et oboedieris eius imperiis
sicut ego hodie praecipio tibi cum filiis tuis
in toto corde tuo et in tota anima tua
30,³ reducet Dominus Deus tuus captivitatem tuam ac miserebitur tui
et rursus congregabit te de cunctis populis in quos te ante dispersit
30,⁴ si ad cardines caeli fueris dissipatus
inde te retrahet Dominus Deus tuus
30,⁵ et adsumet atque introducet in terram quam possederunt patres tui et obtinebis eam
et benedicens tibi maioris numeri esse te faciet quam fuerunt patres tui
30,⁶ circumcidet Dominus Deus tuus cor tuum et cor seminis tui
ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua et possis vivere

30,⁷ omnes autem maledictiones has convertet super inimicos tuos
et eos qui oderunt te et persequuntur
30,⁸ tu autem reverteris et audies vocem Domini Dei tui
faciesque universa mandata quae ego praecipio tibi hodie
30,⁹ et abundare te faciet Dominus Deus tuus
in cunctis operibus manuum tuarum
in subole uteri tui et in fructu iumentorum tuorum
in ubertate terrae tuae et in rerum omnium largitate
revertetur enim Dominus ut gaudeat super te in omnibus bonis
sicut gavisus est in patribus tuis
30,¹⁰ si tamen audieris vocem Domini Dei tui
et custodieris praecepta eius et caerimonias quae in hac lege conscriptae sunt
et revertaris ad Dominum Deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua
30,¹¹ mandatum hoc quod ego praecipio tibi hodie
non supra te est neque procul positum 30,¹² nec in caelo situm
ut possis dicere quis nostrum ad caelum valet conscendere
ut deferat illud ad nos et audiamus atque opere compleamus
30,¹³ neque trans mare positum ut causeris et dicas
quis e nobis transfretare poterit mare
et illud ad nos usque deferre
ut possimus audire et facere quod praeceptum est
30,¹⁴ sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo ut facias illum
30,¹⁵ considera quod hodie proposuerim in conspectu tuo vitam et bonum
et e contrario mortem et malum
30,¹⁶ ut diligas Dominum Deum tuum et ambules in viis eius
et custodias mandata illius et caerimonias atque iudicia
et vivas ac multiplicet te benedicatque tibi in terra ad quam ingredieris possidendam
30,¹⁷ sin autem aversum fuerit cor tuum et audire nolueris
atque errore deceptus adoraveris deos alienos et servieris eis
30,¹⁸ praedico tibi hodie quod pereas
et parvo tempore moreris in terra
ad quam Iordane transmisso ingredieris possidendam
30,¹⁹ testes invoco hodie caelum et terram
quod proposuerim vobis vitam et mortem bonum et malum benedictionem et maledictionem

elige ergo vitam ut et tu vivas et semen tuum
30,²⁰ et diligas Dominum Deum tuum atque oboedias voci eius et illi adhereas
ipse est enim vita tua et longitudo dierum tuorum
ut habites in terra pro qua iuravit Dominus patribus tuis Abraham Isaac et Iacob ut daret
eam illis
31,¹ abiit itaque Moses et locutus est omnia verba haec ad universum Israhel 31,² et dixit ad
eos
centum viginti annorum sum hodie
non possum ultra egredi et ingredi
praesertim cum et Dominus dixerit mihi
non transibis Iordanem istum
31,³ Dominus ergo Deus tuus transibit ante te
ipse delebit omnes gentes has in conspectu tuo et possidebis eas
et Iosue iste transibit ante te sicut locutus est Dominus
31,⁴ facietque Dominus eis sicut fecit Seon et Og regibus Amorreorum et terrae eorum dele-
bitque eos
31,⁵ cum ergo et hos tradiderit vobis similiter
facietis eis sicut praecepi vobis
31,⁶ viriliter agite et confortamini
nolite timere nec paveatis a conspectu eorum
quia Dominus Deus tuus ipse est ductor tuus
et non dimittet nec derelinquet te
31,⁷ vocavitque Moses Iosue et dixit ei coram omni Israhel
confortare et esto robustus
tu enim introduces populum istum in terram quam daturum se patribus eorum iuravit Do-
minus
et tu eam sorte divides
31,⁸ et Dominus qui ductor vester est ipse erit tecum
non dimittet nec derelinquet te
noli timere nec paveas
31,⁹ scripsit itaque Moses legem hanc
et tradidit eam sacerdotibus filiis Levi
qui portabant arcam foederis Domini
et cunctis senioribus Israhelis
31,¹⁰ praecepitque eis dicens

post septem annos anno remissionis
in sollemnitate tabernaculorum
31,¹¹ convenientibus cunctis ex Israhel
ut appareant in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit Dominus
leges verba legis huius coram omni Israhel
audientibus eis 31,¹² et in unum omni populo congregato tam viris quam mulieribus
parvulis et advenis qui sunt intra portas tuas
ut audientes discant et timeant Dominum Deum vestrum
et custodiant impleantque omnes sermones legis huius
31,¹³ filii quoque eorum qui nunc ignorant audire possint et timeant Dominum Deum suum
cunctis diebus quibus versantur in terra
ad quam vos Iordane transito pergitis obtinendam
31,¹⁴ et ait Dominus ad Mosen
ecce prope sunt dies mortis tuae
voca Iosue et state in tabernaculo testimonii ut praecipiam ei
abierunt ergo Moses et Iosue et steterunt in tabernaculo testimonii
31,¹⁵ apparuitque Dominus ibi in columna nubis quae stetit in introitu tabernaculi
31,¹⁶ dixitque Dominus ad Mosen
ecce tu dormies cum patribus tuis
et populus iste consurgens fornicabitur post deos alienos
in terra ad quam ingredietur et habitabit in ea
ibi derelinquet me et irritum faciet foedus quod pepigi cum eo
31,¹⁷ et irascetur furor meus contra eum in die illo
et derelinquam eum et abscondam faciem meam ab eo et erit in devorationem
invenient eum omnia mala et adflictiones
ita ut dicat in illo die
vere quia non est Deus mecum invenerunt me haec mala
31,¹⁸ ego autem abscondam et celabo faciem meam in die illo propter omnia mala quae fecit
quia secutus est deos alienos
31,¹⁹ nunc itaque scribite vobis canticum istud
et docete filios Israhel
ut memoriter teneant et ore decantent
et sit mihi carmen istud pro testimonio inter filios Israhel
31,²⁰ introducarn enim eum in terram pro qua iuravi patribus eius lacte et melle manantem
cumque comederint et saturati crassique fuerint

avertentur ad deos alienos et servient eis
et detrahent mihi et irritum facient pactum meum
31,²¹ postquam invenerint eum mala multa et afflictiones
respondebit ei canticum istud pro testimonio
quod nulla delebit oblivio ex ore seminis tui
scio enim cogitationes eius quae facturus sit hodie
antequam introducam eum in terram quam ei pollicitus sum
31,²² scripsit ergo Moses canticum et docuit filios Israhel
31,²³ praecepitque Iosue filio Nun et ait
confortare et esto robustus
tu enim introduces filios Israhel in terram quam pollicitus sum et ego ero tecum
31,²⁴ postquam ergo scripsit Moses verba legis huius in volumine atque conplevit
31,²⁵ praecepit Levitis qui portabant arcam foederis Domini dicens
31,²⁶ tollite librum istum et ponite eum in latere arcae foederis Domini Dei vestri
ut sit ibi contra te in testimonio
31,²⁷ ego enim scio contentionem tuam et cervicem tuam durissimam
adhuc vivente me et ingrediente vobiscum
semper contentiose egistis contra Dominum
quanto magis cum mortuus fuero
31,²⁸ congregate ad me omnes maiores natu per tribus vestras atque doctores
et loquar audientibus eis sermones istos
et invocabo contra eos caelum et terram
31,²⁹ novi enim quod post mortem meam inique agetis
et declinabitis cito de via quam praecepi vobis
et occurrent vobis mala in extremo tempore
quando feceritis malum in conspectu Domini
ut iniritetis eum per opera manuum vestrarum
31,³⁰ locutus est ergo Moses audiente universo coetu Israhel verba carminis huius et ad finem usque conplevit
32,¹ Audite caeli quae loquor
audiat terra verba oris mei
32,² concreseat in pluvia doctrina mea
fluat ut ros eloquium meum
quasi imber super herbam et quasi stillae super gramina
32,³ quia nomen Domini invocabo

date magnificentiam Deo nostro
32,⁴ Dei perfecta sunt opera et omnes viae eius iudicia
Deus fidelis et absque ulla iniquitate iustus et rectus
32,⁵ peccaverunt ei non filii eius in sordibus
generatio prava atque perversa
32,⁶ haecine reddis Domino popule stulte et insipiens
numquid non ipse est pater tuus qui possedit et fecit et creavit te
32,⁷ memento dierum antiquorum
cogita generationes singulas
interroga patrem tuum et adnuntiabit tibi
maiores tuos et dicent tibi
32,⁸ quando dividebat Altissimus gentes
quando separabat filios Adam
constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Israhel
32,⁹ pars autem Domini populus eius Iacob funiculus hereditatis eius
32,¹⁰ invenit eum in terra deserta
in loco horroris et vastae solitudinis
circumduxit eum et docuit et custodivit quasi pupillam oculi sui
32,¹¹ sicut aquila provocans ad volandum pullos suos et super eos volitans
expandit alas suas et adsumpsit eum atque portavit in umeris suis
32,¹² Dominus solus dux eius fuit et non erat cum eo deus alienus
32,¹³ constituit eum super excelsam terram
ut comederet fructus agrorum
ut sugeret mel de petra oleumque de saxo durissimo
32,¹⁴ butyrum de armento et lac de ovibus
cum adipe agnorum et arietum filiorum Basan
et hircos cum medulla tritici et sanguinem uvae biberet meracissimum
32,¹⁵ incrassatus est dilectus et recalcitravit incrassatus inpinguatus dilatatus
dereliquit Deum factorem suum et recessit a Deo salutari suo
32,¹⁶ provocaverunt eum in diis alienis et in abominationibus ad iracundiam concitaverunt
32,¹⁷ immolaverunt daemonibus et non Deo diis quos ignorabant
novi recentesque venerunt quos non coluerunt patres eorum
32,¹⁸ Deum qui te genuit dereliquisti et oblitus es Domini creatoris tui
32,¹⁹ vidit Dominus et ad iracundiam concitatus est
quia provocaverunt eum filii sui et filiae

32,²⁰ et ait abscondam faciem meam ab eis et considerabo novissima eorum
generatio enim perversa est et infideles filii
32,²¹ ipsi me provocaverunt in eo qui non erat Deus
et inritaverunt in vanitatibus suis
et ego provocabo eos in eo qui non est populus
et in gente stulta inritabo illos
32,²² ignis succensus est in furore meo et ardebit usque ad inferni novissima
devorabitque terram cum germine suo et montium fundamenta comburet
32,²³ congregabo super eos mala et sagittas meas conplebo in eis
32,²⁴ consumentur fame et devorabunt eos aves morsu amarissimo
dentes bestiarum inmittam in eos cum furore trahentium super terram atque serpentium
32,²⁵ foris vastabit eos gladius et intus pavor
iuvenem simul ac virginem lactantem cum homine sene
32,²⁶ dixi ubinam sunt
cessare faciam ex hominibus memoriam eorum
32,²⁷ sed propter iram inimicorum distuli
ne forte superbirent hostes eorum et dicerent
manus nostra excelsa et non Dominus fecit haec omnia
32,²⁸ gens absque consilio est et sine prudentia
32,²⁹ utinam saperent et intellegerent ac novissima providerent
32,³⁰ quomodo persequatur unus mille et duo fugent decem milia
nonne ideo quia Deus suus vendidit eos et Dominus conclusit illos
32,³¹ non enim est Deus noster ut deus eorum et inimici nostri sunt iudices
32,³² de vinea Sodomorum vinea eorum et de suburbanis Gomorrae uva eorum
uva fellis et botri amarissimi
32,³³ fel draconum vinum eorum et venenum aspidum insanabile
32,³⁴ nonne haec condita sunt apud me et signata in thesauris meis
32,³⁵ mea est ultio et ego retribuam in tempore ut labatur pes eorum
iuxta est dies perditionis et adesse festinant tempora
32,³⁶ iudicabit Dominus populum suum et in servis suis miserebitur
videbit quod infirmata sit manus et clausi quoque defecerint residuique consumpti sint
32,³⁷ et dicet ubi sunt dii eorum in quibus habebant fiduciam
32,³⁸ de quorum victimis comedebant adipem et bibebant vinum libaminum
surgant et opulentur vobis et in necessitate vos protegant
32,³⁹ videte quod ego sim solus et non sit alius deus praeter me

ego occidam et ego vivere faciam percutiam et ego sanabo
et non est qui de manu mea possit eruere
32,⁴⁰ levabo ad caelum manum meam et dicam vivo ego in aeternum
32,⁴¹ si acuero ut fulgur gladium meum et arripuerit iudicium manus mea
reddam ultionem hostibus meis et his qui oderunt me retribuam
32,⁴² inebriabo sagittas meas sanguine et gladius meus devorabit carnes
de cruore occisorum et de captivitate nudati inimicorum capitis
32,⁴³ laudate gentes populum eius
quia sanguinem servorum suorum ulciscetur
et vindictam retribuet in hostes eorum et propitius erit terrae populi sui
32,⁴⁴ venit ergo Moses et locutus est omnia verba cantici huius in auribus populi
ipse et Iosue filius Nun
32,⁴⁵ conplevitque omnes sermones istos loquens ad universum Israhel 32,⁴⁶ et dixit ad eos
ponite corda vestra in omnia verba quae ego testificor vobis hodie
ut mandetis ea filiis vestris
custodire et facere et implere universa quae scripta sunt legis huius
32,⁴⁷ quia non in cassum praecepta sunt vobis
sed ut singuli in eis viverent
quae facientes longo perseveretis tempore
in terra ad quam Iordane transmisso ingredimini possidendam
32,⁴⁸ locutusque est Dominus ad Moysen in eadem die dicens
32,⁴⁹ ascende in montem istum Abarim id est transituum
in montem Nebo qui est in terra Moab contra Hiericho
et vide terram Chanaan quam ego tradam filiis Israhel obtinendam
et morere in monte 32,⁵⁰ quem conscendens iungeris populis tuis
sicut mortuus est Aaron frater tuus in monte Hor
et adpositus populis suis
32,⁵¹ quia praevaricati estis contra me in medio filiorum Israhel ad aquas Contradictionis in
Cades deserti Sin
et non sanctificastis me inter filios Israhel
32,⁵² e contra videbis terram et non ingredieris in eam
quam ego dabo filiis Israhel
33,¹ haec est benedictio qua benedixit Moses homo Dei filiis Israhel ante mortem suam 33,
² et ait
Dominus de Sina venit et de Seir ortus est nobis

apparuit de monte Pharan et cum eo sanctorum milia
in dextera eius ignea lex 33,³ dilexit populos
omnes sancti in manu illius sunt
et qui adpropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius
33,⁴ legem praecepit nobis Moses
hereditatem multitudinis Iacob
33,⁵ erit apud rectissimum rex congregatis principibus populi cum tribubus Israhel
33,⁶ vivat Ruben et non moriatur et sit parvus in numero
33,⁷ haec est Iudae benedictio
audi Domine vocem Iudae et ad populum suum introduc eum
manus eius pugnabunt pro eo et adiutor illius contra adversarios eius erit
33,⁸ Levi quoque ait
perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo
quem probasti in Temptatione et iudicasti ad aquas Contradictionis
33,⁹ qui dixit patri suo et matri suae nescio vos
et fratribus suis ignoro illos
et nescierunt filios suos
hii custodierunt eloquium tuum et pactum tuum servaverunt
33,¹⁰ iudicia tua o Iacob et legem tuam o Israhel
ponent thymiama in furore tuo
et holocaustum super altare tuum
33,¹¹ benedic Domine fortitudini eius et opera manuum illius suscipe
percute dorsa inimicorum eius et qui oderunt eum non consurgant
33,¹² et Benjamin ait
amantissimus Domini habitabit confidenter in eo
quasi in thalamo tota die morabitur
et inter umeros illius requiescet
33,¹³ Ioseph quoque ait
de benedictione Domini terra eius
de pomis caeli et rore atque abyssu subiacente
33,¹⁴ de pomis fructuum solis ac lunae
33,¹⁵ de vertice antiquorum montium
de pomis collium aeternorum
33,¹⁶ et de frugibus terrae et plenitudine eius
benedictio illius qui apparuit in rubo veniat super caput Ioseph

et super verticem nazarei inter fratres suos
33,¹⁷ quasi primogeniti tauri pulchritudo eius
cornua rinocerotis cornua illius
in ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terrae
hae sunt multitudines Ephraim et haec milia Manasse
33,¹⁸ et Zabulon ait
laetare Zabulon in exitu tuo
et Isachar in tabernaculis tuis
33,¹⁹ populos ad montem vocabunt
ibi immolabunt victimas iustitiae
qui inundationem maris quasi lac sugent et thesauros absconditos harenarum
33,²⁰ et Gad ait
benedictus in latitudine Gad quasi leo requievit
cepitque brachium et verticem
33,²¹ et vidit principatum suum quod in parte sua doctor esset repositus
qui fuit cum principibus populi et fecit iustitias Domini et iudicium suum cum Israhel
33,²² Dan quoque ait
Dan catulus leonis fluet largiter de Basan
33,²³ et Nephtalim dixit
Nephtalim abundantia perfruetur
et plenus erit benedictione Domini
mare et meridiem possidebit
33,²⁴ Aser quoque ait
benedictus in filiis Aser
sit placens fratribus suis
tinguat in oleo pedem suum
33,²⁵ ferrum et aes calciamentum eius
sicut dies iuventutis tuae ita et senectus tua
33,²⁶ non est alius ut Deus rectissimi
ascensor caeli auxiliator tuus
magnificentia eius discurrunt nubes
33,²⁷ habitaculum eius sursum et subter brachia sempiterna
eiciet a facie tua inimicum dicetque conterere
33,²⁸ habitabit Israhel confidenter et solus
oculus Iacob in terra frumenti et vini

caelique caligabunt rore
33,²⁹ beatus tu Israhel quis similis tui
popule qui salvaris
in Domino scutum auxilii tui et gladius gloriae tuae
negabunt te inimici tui et tu eorum colla calcabis
34,¹ ascendit ergo Moses de campestribus Moab super montem Nebo in verticem Phasga
contra Hiericho
ostenditque ei Dominus omnem terram Galaad usque Dan
34,² et universum Nephtalim
terramque Ephraim et Manasse
et omnem terram usque ad mare Novissimum 34,³ et australem partem
et latitudinem campi Hiericho civitatis Palmarum usque Segor
34,⁴ dixitque Dominus ad eum
haec est terra pro qua iuravi Abraham Isaac et Iacob dicens
semini tuo dabo eam
vidisti eam oculis tuis et non transibis ad illam
34,⁵ mortuusque est ibi Moses servus Domini in terra Moab iubente Domino
34,⁶ et sepelivit eum in valle terrae Moab contra Phogor
et non cognovit homo sepulchrum eius usque in praesentem diem
34,⁷ Moses centum et viginti annorum erat quando mortuus est
non caligavit oculus eius nec dentes illius moti sunt
34,⁸ fleveruntque eum filii Israhel in campestribus Moab triginta diebus
et completi sunt dies planctus lugentium Mosen
34,⁹ Iosue vero filius Nun repletus est spiritu sapientiae
quia Moses posuit super eum manus suas
et oboedierunt ei filii Israhel
feceruntque sicut praecepit Dominus Mosi
34,¹⁰ et non surrexit propheta ultra in Israhel sicut Moses
quem nosset Dominus facie ad faciem 34,¹¹ in omnibus signis atque portentis quae misit
per eum
ut faceret in terra Aegypti
Pharaoni et omnibus servis eius
universaeque terrae illius
34,¹² et cunctam manum robustam
magnaue mirabilia quae fecit Moses coram universo Israhel

EXPLICIT LIBER HELLEADDABARIM ID EST DEUTERONOMIUM

INCIPIIT PRAEFATIO

SANCTI HIERONYMI IN LIBRO IOSUE

Tandem finita Pentateucho Mosi, velut grandi fenore liberati, ad Iesum filium Nave manum mittimus, quem Hebraei Iosue Bennun id est Iosue filium Nun vocant, et ad Iudicum librum, quem Sopthim appellant, ad Ruth quoque et Hester, quos hisdem nominibus effecerunt. Monemusque lectorem, ut silvam hebraicorum nominum et distinctiones per membra divisas diligens scriptura conservet, ne et noster labor et illius studium pereat; et ut in primis, quod saepe testatus sum, sciat me non in reprehensionem veterum nova cudere, sicut amici mei criminantur, sed pro virili parte offerre linguae meae hominibus, quos tamen nostra delectant, ut pro Graecorum *εξαπλοις*, quae et sumptu et labore maximo indigent, editionem nostram habeant et, sicubi in antiquorum voluminum lectione dubitarint, haec illis conferentes inveniant quod requirunt, maxime cum apud Latinos tot sint exemplaria quot codices, et unusquisque pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est, et utique non possit verum esse quod dissonet. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius et sanctum opus venenata carpere lingua desistat, vel suscipiens si placet vel contemnens si displicet, memineritque illorum versuum: «Os tuum abundavit malitia et lingua tua concinnabat dolos; sedens adversus fratrem tuum loquebaris et adversus filium matris tuae ponebas scandalum. Haec fecisti et tacui; existimasti inique quod ero tui similis; arguam te et statuam contra faciem tuam». Quae enim audientis utilitas est nos labore sudare et alios detrahendo laborare, dolere Iudaeos quod calumniandi eis et inridendi Christianos sit ablata occasio, et Ecclesiae homines id despiciere, immo lacerare, unde adversarii torqueantur? Quod si vetus eis tantum interpretatio placet, quae et mihi non displicet, et nihil extra recipiendum putant, cur ea quae sub asteriscis et obelis vel addita sunt vel amputata, legunt et non legunt? Quare Danihelem iuxta Theodotionis translationem ecclesiae susceperunt? Cur Origenem mirantur et Eusebium Pamphili cunctas editiones similiter disserentes? Aut quae fuit stultitia, postquam vera dixerint, proferre quae falsa sunt? Unde autem in Novo Testamento probare poterunt adsumpta testimonia, quae in libris veteribus non habentur? Haec dicimus, ne omnino calumniantibus tacere videamur. Ceterum, post sanctae Paulae dormitionem, cuius vita virtutis exemplum est, et hos libros, quos Eustochiae virgini Christi negare non potui, decrevimus «dum spiritus hos regit artus» Prophetarum explanationi incumbere, et omissum iam diu opus quodam postliminio repetere, praesertim cum et admirabilis sanctusque vir Pammachius hoc idem litteris flagitet, et nos ad patriam festinantes mortiferos sirenarum cantus surda debeamus aure transire.

INCIPIT LIBER IOSUE BENNUN ID EST IESU NAVE

1,¹ Et factum est ut post mortem Mosi servi Domini loqueretur Dominus ad Iosue filium

Nun ministrum Mosi et diceret ei

1,² Moses servus meus mortuus est

surge et transi Iordanem istum tu et omnis populus tecum in terram quam ego dabo filiis
Israhel

1,³ omnem locum quem calcaverit vestigium pedis vestri vobis tradam sicut locutus sum
Mosi

1,^{4a} deserto et Libano usque ad fluvium magnum Eufraten
omnis terra Heththeorum usque ad mare Magnum contra solis occasum erit terminus vester

1,⁵ nullus vobis poterit resistere cunctis diebus vitae tuae

sicut fui cum Mose ero et tecum

non dimittam nec derelinquam te

1,⁶ confortare et esto robustus

tu enim sorte divides populo huic terram

pro qua iuravi patribus suis ut traderem eam illis

1,⁷ confortare igitur et esto robustus valde

ut custodias et facias omnem legem quam praecepit tibi Moses servus meus

ne declines ab ea ad dextram vel ad sinistram ut intellegas cuncta quae agis

1,⁸ non recedat volumen legis huius de ore tuo

sed meditaberis in eo diebus ac noctibus

ut custodias et facias omnia quae scripta sunt in eo

tunc diriges viam tuam et intelleges eam

1,⁹ ecce praecipio tibi confortare et esto robustus

noli metuere et noli timere

quoniam tecum est Dominus Deus tuus in omnibus ad quaecumque perrexeris

1,¹⁰ praecepitque Iosue principibus populi dicens

transite per medium castrorum et imperate populo ac dicite

1,¹¹ praeparate vobis cibaria quoniam post diem tertium transibitis Iordanem

et intrabitis ad possidendam terram quam Dominus Deus vester daturus est vobis

1,¹²Rubenitis quoque et Gadditis et dimidia tribui Manasse ait
1,¹³mementote sermonis quem praecepit vobis Moses famulus Domini dicens
Dominus Deus vester dedit vobis requiem et omnem terram
1,¹⁴uxores vestrae et filii ac iumenta manebunt in terra quam tradidit vobis Moses trans Iordanem
vos autem transite armati ante fratres vestros omnes fortes manu
et pugnate pro eis 1,¹⁵donec det requiem Dominus fratribus vestris sicut et vobis dedit
et possideant ipsi quoque terram quam Dominus Deus vester daturus est eis
et sic revertemini in terram possessionis vestrae et habitabitis in ea
quam vobis dedit Moses famulus Domini trans Iordanem contra solis ortum
1,¹⁶responderuntque ad Iosue atque dixerunt
omnia quae praecepisti nobis faciemus
et quocumque miseris ibimus
1,¹⁷sicut oboedivimus in cunctis Mosi ita oboediemus et tibi
tantum sit Dominus Deus tecum sicut fuit cum Mose
1,¹⁸qui contradixerit ori tuo et non oboedierit cunctis sermonibus quos praeceperis ei moriatur
tu tantum confortare et viriliter age
2,¹ misit ergo Iosue filius Nun de Setthim duos viros exploratores abscondito et dixit eis
ite et considerate terram urbemque Hiericho
qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine Raab et quieverunt apud eam
2,²nuntiatumque est regi Hiericho et dictum
ecce viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israhel ut explorarent terram
2,³misitque rex Hiericho ad Raab dicens
educ viros qui venerunt ad te et ingressi sunt domum tuam
exploratores quippe sunt et omnem terram considerare venerunt
2,⁴tollensque mulier viros abscondit et ait
fateor venerunt ad me sed nesciebam unde essent
2,⁵cumque porta clauderetur in tenebris et illi pariter exierunt
nescio quo abierunt
persequimini cito et comprehendetis eos
2,⁶ipsa autem fecit ascendere viros in solarium domus suae
operuitque eos lini stipula quae ibi erat
2,⁷hii autem qui missi fuerant secuti sunt eos per viam quae ducit ad vadum Iordanis

illisque egressis statim porta clausa est
2,⁸ necdum obdormierant qui latebant
et ecce mulier ascendit ad eos et ait
2,⁹ novi quod tradiderit Dominus vobis terram
etenim inruit in nos terror vester
et elanguerunt omnes habitatores terrae
2,¹⁰ audivimus quod siccaverit Dominus aquas maris Rubri ad vestrum introitum
quando egressi estis ex Aegypto
et quae feceritis duobus Amorreorum regibus qui erant trans Iordanem
Seon et Og quos interfecistis
2,¹¹ et haec audientes pertimuimus et elanguit cor nostrum
nec remansit in nobis spiritus ad introitum vestrum
Dominus enim Deus vester ipse est Deus in caelo sursum et in terra deorsum
2,¹² nunc ergo iurate mihi per Dominum
ut quomodo ego feci vobiscum misericordiam
ita et vos faciatis cum domo patris mei
detisque mihi signum verum 2,¹³ et salvetis patrem meum et matrem
fratres ac sorores meas et omnia quae eorum sunt
et eruatis animas nostras de morte
2,¹⁴ qui responderunt ei
anima nostra sit pro vobis in mortem si tamen non prodideris nos
cumque tradiderit nobis Dominus terram
faciemus in te misericordiam et veritatem
2,¹⁵ dimisit ergo eos per funem de fenestra
domus enim eius herebat muro
2,¹⁶ dixitque ad eos
ad montana conscendite ne forte occurrant vobis revertentes
ibique latete diebus tribus donec redeant
et sic ibitis per viam vestram
2,¹⁷ qui dixerunt ad eam
innocui erimus a iuramento hoc quo adiurasti nos
2,¹⁸ si ingredientibus nobis terram signum fuerit funiculus iste coccineus
et ligaveris eum in fenestra per quam nos dimisisti
et patrem tuum ac matrem fratresque et omnem cognationem tuam congregaveris in
domum tuam

2,¹⁹ qui ostium domus tuae egressus fuerit
sanguis ipsius erit in caput eius et nos erimus alieni
cunctorum autem sanguis qui tecum fuerint in domo
redundabit in caput nostrum si eos aliquis tetigerit
2,²⁰ quod si nos prodere volueris et sermonem istum proferre in medium
erimus mundi ab hoc iuramento quo adiurasti nos
2,²¹ et illa respondit sicut locuti estis ita fiat
dimittensque eos ut pergerent
adpendit funiculum coccineum in fenestra
2,²² illi vero ambulantes pervenerunt ad montana
et manserunt ibi tres dies
donec reverterentur qui fuerant persecuti
quaerentes enim per omnem viam non reppererunt eos
2,²³ quibus urbem ingressis reversi sunt et descenderunt exploratores de monte
et Iordane transmisso venerunt ad Iosue filium Nun
narraveruntque ei omnia quae acciderant sibi 2,²⁴ atque dixerunt
tradidit Dominus in manus nostras omnem terram hanc
et timore prostrati sunt cuncti habitatores eius
3,¹ igitur Iosue de nocte consurgens movit castra
egredientesque de Setthim venerunt ad Iordanem
ipse et omnes filii Israhel
et morati sunt ibi per tres dies
3,² quibus evolutis transierunt praecones per castrorum medium 3,³ et clamare coeperunt
quando videritis arcam foederis Domini Dei vestri
et sacerdotes stirpis leviticae portantes eam
vos quoque consurgite et sequimini praecedentes
3,⁴ sitque inter vos et arcam spatium cubitorum duum milium
ut procul videre possitis et nosse per quam viam ingrediamini
quia prius non ambulastis per eam
et cavete ne adpropinquetis ad arcam
3,⁵ dixitque Iosue ad populum
sanctificamini cras enim faciet Dominus inter vos mirabilia
3,⁶ et ait ad sacerdotes
tollite arcam foederis et praecedite populum
qui iussa complentes tulerunt et ambulaverunt ante eos

3,⁷dixitque Dominus ad Iosue
hodie incipiam exaltare te coram omni Israhel
ut sciant quod sicut cum Mosi fui ita et tecum sim
3,⁸tu autem praecipe sacerdotibus qui portant arcam foederis et dic eis
cum ingressi fueritis partem aquae Iordanis state in ea
3,⁹dixitque Iosue ad filios Israhel
accedite huc et audite verba Domini Dei vestri
3,¹⁰et rursum in hoc inquit scietis quod Dominus Deus vivens in medio vestri est
et disperdat in conspectu vestro
Chananeum Hettheum Eveum et Ferezeum
Gergeseum quoque et Amorreum et Iebuseum
3,¹¹ecce arca foederis Domini omnis terrae antecedit vos per Iordanem
3,¹²parate duodecim viros de tribubus Israhel
singulos per singulas tribus
3,¹³et cum posuerint vestigia pedum suorum sacerdotes qui portant arcam Domini Dei uni-
versae terrae in aquis Iordanis
aquae quae inferiores sunt decurrent atque deficient
quae autem desuper veniunt in una mole consistent
3,¹⁴igitur egressus est populus de tabernaculis suis ut transirent Iordanem
et sacerdotes qui portabant arcam foederis pergebant ante eum
3,¹⁵ingressisque eis Iordanem et pedibus eorum tinctis in parte aquae
cum Iordanis autem ripas alvei sui tempore messis impleret
3,¹⁶steterunt aquae descendentes in uno loco
et instar montis intumescentes apparebant procul
ab urbe quae vocatur Adom usque ad locum Sarthan
quae autem inferiores erant in mare Solitudinis quod nunc vocatur Mortuum descenderunt
usquequo omnino deficerent
3,¹⁷populus autem incedebat contra Iordanem
et sacerdotes qui portabant arcam foederis Domini
stabant super siccam humum in medio Iordanis accincti
omnisque populus per arentem alveum transiebat
4,¹ quibus transgressis dixit Dominus ad Iosue
4,²elige duodecim viros singulos per singulas tribus
4,³et praecipe eis ut tollant de medio Iordanis alveo
ubi steterunt sacerdotum pedes

duodecim durissimos lapides
quos ponetis in loco castrorum ubi fixeritis hac nocte tentoria
4,⁴vocavitque Iosue duodecim viros quos elegerat de filiis Israhel
singulos de tribubus singulis 4,⁵et ait ad eos
ite ante arcam Domini Dei vestri ad Iordanis medium
et portate singuli singulos lapides in umeris vestris
iuxta numerum filiorum Israhel
4,⁶ut sit signum inter vos
et quando interrogaverint vos filii vestri cras dicentes
quid sibi volunt isti lapides
4,⁷respondebitis eis
defecerunt aquae Iordanis ante arcam foederis Domini cum transiret eum
idcirco positi sunt lapides isti in monumentum filiorum Israhel usque in aeternum
4,⁸fecerunt ergo filii Israhel sicut eis praecepit Iosue
portantes de medio Iordanis alveo duodecim lapides ut ei Dominus imperarat
iuxta numerum filiorum Israhel
usque ad locum in quo castrametati sunt
ibique posuerunt eos
4,⁹alios quoque duodecim lapides posuit Iosue in medio Iordanis alveo
ubi steterunt sacerdotes qui portabant arcam foederis
et sunt ibi usque in praesentem diem
4,¹⁰sacerdotes autem qui portabant arcam stabant in Iordanis medio
donec omnia conplerentur quae Iosue ut loqueretur ad populum praeceperat Dominus et
dixerat ei Moses
festinavitque populus et transiit
4,¹¹cumque transissent omnes transivit et arca Domini
sacerdotesque pergebant ante populum
4,¹²filii quoque Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse
armati praecedebant filios Israhel sicut eis praeceperat Moses
4,¹³et quadraginta pugnatorum milia per turmas et cuneos incedebant per plana atque cam-
pestria urbis Hiericho
4,¹⁴in illo die magnificavit Dominus Iosue coram omni Israhel
ut timerent eum sicut timuerant Mosen dum adviveret
4,¹⁵dixitque ad eum
4,¹⁶praecipe sacerdotibus qui portant arcam foederis ut ascendant de Iordane

4,¹⁷ qui praecepit eis dicens ascendite de Iordane
4,¹⁸ cumque ascendissent portantes arcam foederis Domini
et siccam humum calcare coepissent
reversae sunt aquae in alveum suum
et fluebant sicut ante consueverant
4,¹⁹ populus autem ascendit de Iordane decimo mensis primi die
et castrametati sunt in Galgalis
contra orientalem plagam urbis Hiericho
4,²⁰ duodecim quoque lapides quos de Iordanis alveo sumpserant
posuit Iosue in Galgalis
4,²¹ et dixit ad filios Israhel
quando interrogaverint filii vestri cras patres suos et dixerint eis
quid sibi volunt isti lapides
4,²² docebitis eos atque dicetis
per arentem alveum transivit Israhel Iordanem istum
4,²³ siccante Domino Deo vestro aquas eius in conspectu vestro donec transiretis
4,²⁴ sicut fecerat prius in mari Rubro quod siccavit donec transiremus
4,²⁵ ut discant omnes terrarum populi fortissimam Domini manum
et ut vos timeatis Dominum Deum vestrum omni tempore
5,¹ postquam ergo audierunt omnes reges Amorreorum
qui habitabant trans Iordanem ad occidentalem plagam
et cuncti reges Chanaan qui propinqua possidebant Magno mari loca
quod siccasset Dominus fluenta Iordanis coram filiis Israhel donec transirent
dissolutum est cor eorum et non remansit in eis spiritus
timentium introitum filiorum Israhel
5,² eo tempore ait Dominus ad Iosue
fac tibi cultros lapideos et circumcide secundo filios Israhel
5,³ fecit quod iusserat Dominus et circumcidit filios Israhel in colle Praeputiorum
5,⁴ haec autem causa est secundae circumcisionis
omnis populus qui egressus est ex Aegypto generis masculini
universi bellatores viri mortui sunt in deserto
per longissimos viae circuitus
5,⁵ qui omnes circumcisi erant
populus autem qui natus est in deserto
5,⁶ per quadraginta annos itineris latissimae solitudinis incircumciscus fuit

donec consumerentur qui non audierant vocem Domini
et quibus ante iuraverat ut ostenderet eis terram lacte et melle manantem
5,⁷horum filii in locum successerunt patrum
et circumcisi sunt ab Iosue
quia sicut nati fuerant in praeputio erant
nec eos in via aliquis circumciderat
5,⁸postquam autem omnes circumcisi sunt
manserunt in eodem castrorum loco donec sanarentur
5,⁹dixitque Dominus ad Iosue
hodie abstuli obprobrium Aegypti a vobis
vocatumque est nomen loci illius Galgala usque in praesentem diem
5,¹⁰manseruntque filii Israhel in Galgalis
et fecerunt phase quartadecima die mensis ad vesperum in campestribus Hiericho
5,¹¹et comederunt de frugibus terrae die altero azymos panes et pulentam eiusdem anni
5,¹²defecitque manna postquam comederunt de frugibus terrae
nec usi sunt ultra illo cibo filii Israhel
sed comederunt de frugibus praesentis anni terrae Chanaan
5,¹³cum autem esset Iosue in agro urbis Hiericho
levavit oculos et vidit virum stantem contra se
et evaginatum tenentem gladium
perrexitque ad eum et ait
noster es an adversariorum
5,¹⁴qui respondit nequaquam
sed sum princeps exercitus Domini et nunc venio
5,¹⁵cecidit Iosue pronus in terram et adorans ait
quid dominus meus loquitur ad servum suum
5,¹⁶solve inquit calciamentum de pedibus tuis
locus enim in quo stas sanctus est
fecitque Iosue ut sibi fuerat imperatum
6,¹Hiericho autem clausa erat atque munita timore filiorum Israhel
et nullus egredi audebat aut ingredi
6,²dixitque Dominus ad Iosue
ecce dedi in manus tuas Hiericho et regem eius omnesque fortes viros
6,³circuite urbem cuncti bellatores semel per diem
sic facietis sex diebus

6,⁴ septimo autem die sacerdotes tollant septem bucinas quarum usus est in iobeleo
et praecedant arcam foederis
septiesque circuibitis civitatem
et sacerdotes clangent bucinis
6,⁵ cumque insonuerit vox tubae longior atque concisior
et in auribus vestris increpauerit
conclamabit omnis populus vociferatione maxima
et muri funditus corruent civitatis
ingredienturque singuli per locum contra quem steterint
6,⁶ vocavit ergo Iosue filius Nun sacerdotes et dixit ad eos
tollite arcam foederis
et septem alii sacerdotes tollant septem iobeleorum bucinas
et incedant ante arcam Domini
6,⁷ ad populum quoque ait
vadite et circuите civitatem armati praecedentes arcam Domini
6,⁸ cumque Iosue verba finisset
et septem sacerdotes septem bucinis clangerent ante arcam foederis Domini
6,⁹ omnisque praecederet armatus exercitus
reliquum vulgus arcam sequebatur
ac bucinis omnia concrepabant
6,¹⁰ praeceperat autem Iosue populo dicens
non clamabitis nec audietur vox vestra
neque ullus sermo ex ore vestro egredietur
donec veniat dies in quo dicam vobis clamate et vociferamini
6,¹¹ circuvit ergo arca Domini civitatem semel per diem
et reversa in castra mansit ibi
6,¹² igitur Iosue de nocte consurgente tulerunt sacerdotes arcam Domini
6,¹³ et septem ex eis septem bucinas
quarum in iobeleis usus est
praecedebantque arcam Domini ambulantes atque clangentes
et armatus populus ibat ante eos
vulgus autem reliquum sequebatur arcam et bucinis personabat
6,¹⁴ circumieruntque civitatem secundo die semel
et reversi sunt in castra
sic fecerunt sex diebus

6,¹⁵ die autem septimo diluculo consurgentes
circumierunt urbem sicut dispositum erat septies
6,¹⁶ cumque septimo circuitu clangerent bucinis sacerdotes
dixit Iosue ad omnem Israhel
vociferamini tradidit enim vobis Dominus civitatem
6,¹⁷ sitque civitas haec anathema et omnia quae in ea sunt Domino
sola Raab meretrix vivat cum universis qui cum ea in domo sunt
abscondit enim nuntios quos direximus
6,¹⁸ vos autem cavete ne de his quae praecepta sunt quippiam contingatis
et sitis praevaricationis rei
et omnia castra Israhel sub peccato sint atque turbentur
6,¹⁹ quicquid autem auri et argenti fuerit et vasorum aeneorum ac ferri
Domino consecretur repositum in thesauris eius
6,²⁰ igitur omni vociferante populo et clangentibus tubis
postquam in aures multitudinis vox sonitusque increpuit
muri ilico corruerunt
et ascendit unusquisque per locum qui contra se erat
ceperuntque civitatem 6,²¹ et interfecerunt omnia quae erant in ea
a viro usque ad mulierem ab infante usque ad senem
boves quoque et oves et asinos in ore gladii percusserunt
6,²² duobus autem viris qui exploratores missi fuerant dixit Iosue
ingredimini domum mulieris meretricis
et producite eam omniaque quae illius sunt
sicut illi iuramento firmastis
6,²³ ingressique iuvenes eduxerunt Raab et parentes eius
fratres quoque et cunctam suppellectilem ac cognationem illius
et extra castra Israhel manere fecerunt
6,²⁴ urbem autem et omnia quae in ea sunt succenderunt
absque argento et auro et vasis aeneis ac ferro
quae in aerarium Domini consecrarunt
6,²⁵ Raab vero meretricem et domum patris eius atque omnia quae habebat fecit Iosue vivere
et habitaverunt in medio Israhel usque in praesentem diem
eo quod absconderit nuntios quos miserat ut explorarent Hiericho
in tempore illo inprecatus est Iosue dicens
6,²⁶ maledictus vir coram Domino qui suscitaverit et aedificaverit civitatem Hiericho

in primogenito suo fundamenta illius iaciat
et in novissimo liberorum ponat portas eius
6,²⁷ fuit ergo Dominus cum Iosue et nomen eius in omni terra vulgatum est
7,¹ filii autem Israhel praevaricati sunt mandatum
et usurpaverunt de anathemate
nam Achan filius Charmi filii Zabdi filii Zare de tribu Iuda
tulit aliquid de anathemate
iratusque est Dominus contra filios Israhel
7,² cumque mitteret Iosue de Hiericho viros contra Ahi quae est iuxta Bethaven ad orienta-
lem plagam oppidi Bethel
dixit eis ascendite et explorete terram
qui praecepta complentes exploraverunt Ahi
7,³ et reversi dixerunt ei
non ascendat omnis populus
sed duo vel tria milia virorum pergant et deleant civitatem
quare omnis populus frustra vexatur contra hostes paucissimos
7,⁴ ascenderunt ergo tria milia pugnatores
qui statim terga vertentes 7,⁵ percussi sunt a viris urbis Ahi
et corruerunt ex eis triginta et sex homines
persecutique sunt eos adversarii de porta usque Sabarim
et ceciderunt per prona fugientes
pertimuitque cor populi et instar aquae liquefactum est
7,⁶ Iosue vero scidit vestimenta sua
et cecidit pronus in terram coram arca Domini usque ad vesperum
tam ipse quam omnes senes Israhel
miseruntque pulverem super capita sua
7,⁷ et dixit Iosue
heu Domine Deus quid voluisti transducere populum istum Iordanem fluvium
ut traderes nos in manus Amorrei et perderes
utinam ut coepimus mansissemus trans Iordanem
7,⁸ mi Domine Deus quid dicam
videns Israhelem hostibus suis terga vertentem
7,⁹ audient Chananei et omnes habitatores terrae
ac pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra
et quid facies magno nomini tuo

7,¹⁰dixitque Dominus ad Iosue
surge cur iaces pronus in terra
7,¹¹peccavit Israhel et praevaricatus est pactum meum
tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti
et absconderunt inter vasa sua
7,¹²nec poterit Israhel stare ante hostes suos eosque fugiet
quia pollutus est anathemate
non ero ultra vobiscum
donec conteratis eum qui huius sceleris reus est
7,¹³surge sanctifica populum et dic eis
sanctificamini in crastinum
haec enim dicit Dominus Deus Israhel
anathema in medio tui est Israhel
non poteris stare coram hostibus tuis
donec deleatur ex te qui hoc contaminatus est scelere
7,¹⁴accedetisque mane singuli per tribus vestras
et quamcumque tribum sors invenerit
accedet per cognationes suas
et cognatio per domos domusque per viros
7,¹⁵et quicumque ille in hoc facinore fuerit deprehensus
comburetur igni cum omni substantia sua
quoniam praevaricatus est pactum Domini et fecit nefas in Israhel
7,¹⁶surgens itaque Iosue mane adplicavit Israhel per tribus suas
et inventa est tribus Iuda
7,¹⁷quae cum iuxta familias suas esset oblata
inventa est familia Zarai
illam quoque per viros offerens repperit Zabdi
7,¹⁸cuius domum in singulos dividens viros
invenit Achan filium Charmi filii Zabdi filii Zare de tribu Iuda
7,¹⁹et ait ad Achan
fili mi da gloriam Domino Deo Israhel
et confitere atque indica mihi quid feceris ne abscondas
7,²⁰responditque Achan Iosue et dixit ei
vere ego peccavi Domino Deo Israhel et sic et sic feci
7,²¹vidi enim inter spolia pallium coccineum valde bonum

et ducentos siclos argenti
regulamque auream quinquaginta siclorum
et concupiscens abstuli et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei
argentumque fossa humo operui
7,²² misit ergo Iosue ministros
qui currentes ad tabernaculum illius
reppererunt cuncta abscondita in eodem loco et argentum simul
7,²³ auferentesque de tentorio tulerunt ea ad Iosue et ad omnes filios Israhel proieceruntque
ante Dominum
7,²⁴ tollens itaque Iosue Achan filium Zare
argentumque et pallium et auream regulam
filiosque eius et filias
boves et asinos et oves
ipsumque tabernaculum et cunctam suppellectilem
et omnis Israhel cum eo
duxerunt eos ad vallem Achor
7,²⁵ ubi dixit Iosue
quia turbasti nos exturbet te Dominus in die hac
lapidavitque eum omnis Israhel
et cuncta quae illius erant igne consumpta sunt
7,²⁶ congregaverunt quoque super eum acervum magnum lapidum
qui permanet usque in praesentem diem
et aversus est furor Domini ab eis
vocatumque est nomen loci illius vallis Achor usque hodie
8,¹ dixit autem Dominus ad Iosue
ne timeas neque formides
tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum
et consurgens ascende in oppidum Ahi
ecce tradidi in manu tua regem eius et populum urbemque et terram
8,² faciesque urbi Ahi et regi eius
sicut fecisti Hiericho et regi illius
praedam vero et omnia animantia diripietis vobis
pone insidias urbi post eam
8,³ surrexitque Iosue et omnis exercitus bellatorum cum eo ut ascenderent in Ahi
et electa triginta milia virorum fortium misit nocte

8,⁴praecepitque eis dicens
ponite insidias post civitatem nec longius recedatis
et eritis omnes parati
8,⁵ego autem et reliqua multitudo quae mecum est accedemus ex adverso contra urbem
cumque exierint contra nos sicut ante fecimus fugiemus et terga vertemus
8,⁶donec persequentes ab urbe longius protrahantur
putabunt enim fugere nos sicut prius
8,⁷nobis ergo fugientibus et illis sequentibus
consurgetis de insidiis et vastabitis civitatem
tradetque eam Dominus Deus vester in manus vestras
8,⁸cumque ceperitis succendite eam
sic omnia facietis ut iussi
8,⁹dimisitque eos et perrexerunt ad insidiarum locum
sederuntque inter Bethel et Ahi ad occidentalem plagam urbis Ahi
Iosue autem nocte illa in medio mansit populi
8,¹⁰surgensque diluculo recensuit socios
et ascendit cum senioribus in fronte exercitus
vallatus auxilio pugnatorum
8,¹¹cumque venissent et ascendissent ex adverso civitatis
steterunt ad septentrionalem urbis plagam
inter quam et eos vallis media erat
8,¹²quinque milia autem viros elegerat et posuerat in insidiis inter Bethaven et Ahi ex occi-
dentali parte eiusdem civitatis
8,¹³omnis vero reliquus exercitus ad aquilonem aciem dirigebat
ita ut novissimi multitudinis occidentalem plagam urbis adtingerent
abiit ergo Iosue nocte illa et stetit in vallis medio
8,¹⁴quod cum vidisset rex Ahi
festinavit mane et egressus est cum omni exercitu civitatis
direxitque aciem contra desertum
ignorans quod post tergum laterent insidiae
8,¹⁵Iosue vero et omnis Israhel cesserunt loco
simulantes metum et fugientes per viam solitudinis
8,¹⁶at illi vociferantes pariter et se mutuo cohortantes persecuti sunt eos
cumque recessissent a civitate
8,¹⁷et ne unus quidem in urbe Ahi et Bethel remansisset qui non persequeretur Israhel

sicut eruperant aperta oppida relinquentes
8,¹⁸dixit Dominus ad Iosue
leva clypeum qui in manu tua est contra urbem Ahi quoniam tibi tradam eam
8,¹⁹cumque elevasset clypeum ex adverso civitatis
insidiae quae latebant surrexerunt confestim
et pergentes ad civitatem ceperunt et succenderunt eam
8,²⁰virii autem civitatis qui persequiebantur Iosue
respicientes et videntes fumum urbis ad caelum usque conscendere
non potuerunt ultra huc illucque diffugere
praesertim cum hii qui simulaverant fugam et tendebant ad solitudinem
contra persequentes fortissime restitissent
8,²¹vidensque Iosue et omnis Israhel
quod capta esset civitas et fumus urbis ascenderet
reversus percussit viros Ahi
8,²²siquidem et illi qui ceperant et succenderant civitatem
egressi ex urbe contra suos medios hostium ferire coeperunt
cum ergo ex utraque parte adversarii caederentur
ita ut nullus de tanta multitudine salvaretur
8,²³regem quoque urbis Ahi adprehendere viventem et obtulerunt Iosue
8,²⁴igitur omnibus interfectis qui Israhel ad deserta tendentem fuerant persecuti
et in eodem loco gladio corruentibus
reversi filii Israhel percusserunt civitatem
8,²⁵erant autem qui in eo die conciderant a viro usque ad mulierem
duodecim milia hominum omnes urbis Ahi
8,²⁶Iosue vero non contraxit manum quam in sublime porrexerat tenens clypeum
donec interficerentur omnes habitatores Ahi
8,²⁷iumenta autem et praedam civitatis diviserunt sibi filii Israhel
sicut praeceperat Dominus Iosue
8,²⁸qui succendit urbem et fecit eam tumulum sempiternum
8,²⁹regem quoque eius suspendit in patibulo usque ad vesperum et solis occasum
praecepitque et deposuerunt cadaver eius de cruce
proieceruntque in ipso introitu civitatis
congesto super eum magno acervo lapidum qui permanet usque in praesentem diem
8,³⁰tunc aedificavit Iosue altare Domino Deo Israhel in monte Hebal
8,³¹sicut praeceperat Moses famulus Domini filiis Israhel

et scriptum est in volumine legis Mosi
altare de lapidibus inpolitus quos ferrum non tetigit
et obtulit super eo holocausta Domino
immolavitque pacificas victimas
8,³²et scripsit super lapides deuteronomium legis Mosi
quod ille digesserat coram filiis Israhel
8,³³omnis autem populus et maiores natu ducesque ac iudices
stabant ex utraque parte arcae
in conspectu sacerdotum qui portabant arcam foederis Domini
ut advena ita et indigena
media eorum pars iuxta montem Garizim et media iuxta montem Hebal
sicut praeceperat Moses famulus Domini
et primum quidem benedixit populo Israhel
8,³⁴post haec legit omnia verba benedictionis et maledictionis
et cuncta quae scripta erant in legis volumine
8,³⁵nihil ex his quae Moses iusserat reliquit intactum
sed universa replicavit coram omni multitudine Israhel
mulieribus ac parvulis et advenis qui inter eos morabantur
9,¹ quibus auditis cuncti reges trans Iordanem
qui versabantur in montanis et in campestribus
in maritimis ac litore maris Magni
hii quoque qui habitabant iuxta Libanum
Hettheus et Amorreus et Chananeus
Ferezeus et Eveus et Iebuseus
9,²congregati sunt pariter ut pugnarent contra Iosue et Israhel
uno animo eademque sententia
9,³at hii qui habitabant in Gabaon
audientes cuncta quae fecerat Iosue Hiericho et Ahi 9,⁴et callide cogitantes
tulerunt sibi cibaria
saccos veteres asinis inponentes
et utres vinarios scissos atque consutos
9,⁵calciamenta que perantiqua quae ad indicium vetustatis pittaciis consuta erant
induti veteribus vestimentis
panes quoque quos portabant ob viaticum duri erant et in frustra comminuti
9,⁶perrexeruntque ad Iosue qui tunc morabatur in castris Galgalae

et dixerunt ei atque omni simul Israheli
de terra longinqua venimus pacem vobiscum facere cupientes
responderuntque viri Israhel ad eos atque dixerunt
9,⁷ne forsitan in terra quae nobis sorte debetur habitetis
et non possimus foedus inire vobiscum
9,⁸at illi ad Iosue servi inquit tui sumus
quibus Iosue quinam ait estis et unde venistis
9,⁹responderunt de terra longinqua valde venerunt servi tui in nomine Domini Dei tui
audivimus enim famam potentiae eius
cuncta quae fecit in Aegypto
9,¹⁰et duobus Amorreorum regibus trans Iordanem
Seon regi Esebon et Og regi Basan qui erat in Astharoth
9,¹¹dixeruntque nobis seniores et omnes habitatores terrae nostrae
tollite in manibus cibaria ob longissimam viam
et occurrite eis ac dicite
servi vestri sumus foedus inite nobiscum
9,¹²en panes quando egressi sumus de domibus nostris ut veniremus ad vos calidos sump-
simus
nunc sicci facti sunt et vetustate nimia comminuti
9,¹³utres vini novos implevimus nunc rupti sunt et soluti
vestes et calciamenta quibus induimur et quae habemus in pedibus
ob longitudinem largioris viae trita sunt et paene consumpta
9,¹⁴susceperunt igitur de cibariis eorum
et os Domini non interrogaverunt
9,¹⁵fecitque Iosue cum eis pacem
et inito foedere pollicitus est quod non occiderentur
principes quoque multitudinis iuraverunt eis
9,¹⁶post dies autem tres initi foederis audierunt quod in vicino habitarent et inter eos futuri
essent
9,¹⁷moveruntque castra filii Israhel
et venerunt in civitates eorum die tertio
quarum haec vocabula sunt
Gabaon et Caphira et Beroth et Cariathiarim
9,¹⁸et non percusserunt eos
eo quod iurassent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Israhel

murmuravit itaque omne vulgus contra principes
9,¹⁹ qui responderunt eis
iuravimus illis in nomine Domini Dei Israhel
et idcirco non possumus eos contingere
9,²⁰ sed hoc faciemus eis
reserventur quidem ut vivant
ne contra nos ira Domini concitetur si peieraverimus
9,²¹ sed sic vivant ut in usus universae multitudinis ligna caedant aquasque conportent
quibus haec loquentibus 9,²² vocavit Gabaonitas Iosue et dixit eis
cur nos decipere fraude voluistis
ut diceretis procul valde habitamus a vobis
cum in medio nostri sitis
9,²³ itaque sub maledictione eritis
et non deficiet de stirpe vestra ligna caedens aquasque conportans in domum Dei mei
9,²⁴ qui responderunt
nuntiatum est nobis servis tuis quae promississet Dominus Deus tuus Mosi servo suo
ut traderet vobis omnem terram
et disperderet cunctos habitatores eius
timuimus igitur valde et providimus animabus nostris vestro terrore compulsi
et hoc consilium inivimus
9,²⁵ nunc autem in manu tua sumus
quod tibi bonum et rectum videtur fac nobis
9,²⁶ fecit ergo Iosue ut dixerat
et liberavit eos de manibus filiorum Israhel ut non occiderentur
9,²⁷ decrevitque in illo die esse eos in ministerium cuncti populi et altaris Domini
caedentes ligna et aquas conportantes usque in praesens tempus
in loco quem Dominus elegerat
10,¹ quae cum audisset Adonisedec rex Hierusalem
quod scilicet cepisset Iosue Ahi et subvertisset eam
sicut enim fecerat Hiericho et regi eius sic fecit Ahi et regi illius
et quod transfugissent Gabaonitae ad Israhel et essent foederati eorum
10,² timuit valde
urbs enim magna erat Gabaon
et una regalium civitatum et maior oppido Ahi
omnesque bellatores eius fortissimi

10,³misit ergo Adonisedec rex Hierusalem
ad Oham regem Hebron et ad Pharam regem Hieremoth
ad Iaphie quoque regem Lachis et ad Dabir regem Eglon dicens
10,⁴ascendite ad me et ferte praesidium ut expugnemus Gabaon
quare transfugerit ad Iosue et filios Israhel
10,⁵congregati igitur ascenderunt quinque reges Amorreorum
rex Hierusalem rex Hebron rex Hieremoth rex Lachis rex Eglon
simul cum exercitibus suis
et castrametati sunt circa Gabaon obpugnantes eam
10,⁶habitatores autem Gabaon urbis obsessae
miserunt ad Iosue qui tunc morabatur in castris apud Galgalam et dixerunt ei
ne retrahas manus tuas ab auxilio servorum tuorum
ascende cito et libera nos ferque praesidium
convenerunt enim adversum nos omnes reges Amorreorum qui habitant in montanis
10,⁷ascenditque Iosue de Galgalis et omnis exercitus bellatorum cum eo viri fortissimi
10,⁸dixitque Dominus ad Iosue
ne timeas eos in manus enim tuas tradidi illos
nullus tibi ex eis resistere poterit
10,⁹inruit itaque Iosue super eos repente
tota ascendens nocte de Galgalis
10,¹⁰et conturbavit eos Dominus a facie Israhel
contrivitque plaga magna in Gabaon
ac persecutus est per viam ascensus Bethoron
et percussit usque Azeca et Maceda
10,¹¹cumque fugerent filios Israhel et essent in descensu Bethoron
Dominus misit super eos lapides magnos de caelo usque Azeca
et mortui sunt multo plures lapidibus grandinis quam quos gladio percusserant filii Israhel
10,¹²tunc locutus est Iosue Domino
in die qua tradidit Amorreum in conspectu filiorum Israhel
dixitque coram eis
sol contra Gabaon ne movearis et luna contra vallem Ahialon
10,¹³steteruntque sol et luna donec ulcisceretur se gens de inimicis suis
nonne scriptum est hoc in libro Iustorum
stetit itaque sol in medio caeli
et non festinavit occumbere spatium unius diei

10,¹⁴non fuit ante et postea tam longa dies
oboediente Domino voci hominis et pugnante pro Israhel
10,¹⁵reversusque est Iosue cum omni Israhel in castra Galgalae
10,¹⁶fugerant enim quinque reges et se absconderant in spelunca urbis Maceda
10,¹⁷nuntiatumque est Iosue quod inventi essent quinque reges latentes in spelunca Maceda
10,¹⁸qui praecepit sociis et ait
volvite saxa ingentia ad os speluncae
et ponite viros industrios qui clausos custodiant
10,¹⁹vos autem nolite stare
sed persequimini hostes et extremos quosque fugientium caedite
ne dimittatis eos urbium suarum intrare praesidia
quos tradidit Dominus Deus in manus vestras
10,²⁰caesis igitur adversariis plaga magna et usque ad internicionem paene consumptis
hii qui Israhel effugere potuerunt ingressi sunt civitates munitas
10,²¹reversusque est omnis exercitus ad Iosue in Maceda ubi tunc erant castra
sani et integro numero
nullusque contra filios Israhel muttire ausus est
10,²²praecepitque Iosue dicens
aperite os speluncae et producite ad me quinque reges qui in ea latitant
10,²³fecerunt ministri ut sibi fuerat imperatum
et eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca
regem Hierusalem regem Hebron regem Hieremoth regem Lachis regem Eglon
10,²⁴cumque educti essent ad eum
vocavit omnes viros Israhel
et ait ad principes exercitus qui secum erant
ite et ponite pedes super colla regum istorum
qui cum perrexissent et subiectorum pedibus colla calcarent
10,²⁵rursum ait ad eos
nolite timere nec paveatis confortamini et estote robusti
sic enim faciet Dominus cunctis hostibus vestris adversum quos dimicatis
10,²⁶percussitque Iosue et interfecit eos atque suspendit super quinque stipites
fueruntque suspensi usque ad vesperum
10,²⁷cumque occumberet sol praecepit sociis ut deponerent eos de patibulis
qui depositos proiecerunt in speluncam in qua latuerant
et posuerunt super os eius saxa ingentia quae permanent usque in praesens

10,²⁸eodem die Macedam quoque cepit Iosue et percussit in ore gladii
regemque illius interfecit et omnes habitatores eius
non dimisit in ea saltim parvas reliquias
fecitque regi Maceda sicut fecerat regi Hiericho
10,²⁹transivit cum omni Israhel de Maceda in Lebna et pugnabat contra eam
10,³⁰quam tradidit Dominus cum rege suo in manu Israhel
percusseruntque urbem in ore gladii et omnes habitatores eius
non dimiserunt in ea ullas reliquias
feceruntque regi Lebna sicut fecerant regi Hiericho
10,³¹de Lebna transivit in Lachis
et exercitu per gyrum disposito obpugnabat eam
10,³²tradiditque Dominus Lachis in manu Israhel
et cepit eam die altero atque percussit in ore gladii
omnemque animam quae fuerat in ea sicut fecerat Lebna
10,³³eo tempore ascendit Hiram rex Gazer ut auxiliaretur Lachis
quem percussit Iosue cum omni populo eius usque ad internicionem
10,³⁴transivitque de Lachis in Eglon
et circumdedit 10,³⁵atque expugnavit eam eadem die
percussitque in ore gladii omnes animas quae erant in ea
iuxta omnia quae fecerat Lachis
10,³⁶ascendit quoque cum omni Israhele de Eglon in Hebron et pugnavit contra eam
10,³⁷cepitque et percussit in ore gladii
regem quoque eius et omnia oppida regionis illius
universasque animas quae in ea fuerant commoratae
non reliquit in ea ullas reliquias
sicut fecerat Eglon sic fecit et Hebron
cuncta quae in ea repperit consumens gladio
10,³⁸inde reversus in Dabir 10,³⁹cepit eam atque vastavit
regem quoque eius et omnia per circuitum oppida percussit in ore gladii
non dimisit in ea ullas reliquias
sicut fecerat Hebron et Lebna et regibus earum
sic fecit Dabir et regi illius
10,⁴⁰percussit itaque Iosue omnem terram montanam et meridianam atque campestem
et Asedoth cum regibus suis
non dimisit in ea ullas reliquias

sed omne quod spirare poterat interfecit
sicut praeceperat ei Dominus Deus Israhel
10,⁴¹a Cadesbarne usque Gazam
omnem terram Gosen usque Gabaon
10,⁴²universos reges et regiones eorum uno cepit impetu atque vastavit
Dominus enim Deus Israhel pugnabat pro eo
10,⁴³reversusque est cum omni Israhele ad locum castrorum in Galgala
11,¹ quae cum audisset Iabin rex Asor
misit ad Iobab regem Madon
et ad regem Someron atque ad regem Acsaph
11,²ad reges quoque aquilonis qui habitabant in montanis et in planitie
contra meridiem Cheneroth
in campestribus quoque et in regionibus Dor iuxta mare
11,³Chananeumque ab oriente et occidente
et Amorreum atque Hettheum ac Ferezeum et Iebuseum in montanis
Eveum quoque qui habitabat ad radices Hermon in terra Masphe
11,⁴egressique sunt omnes cum turmis suis populus multus nimis
sicut harena quae est in litore maris
equi quoque et currus immensae multitudinis
11,⁵conveneruntque omnes reges isti in unum ad aquas Merom ut pugnarent contra Israhel
11,⁶dixitque Dominus ad Iosue ne timeas eos
cras enim hac eadem hora ego tradam omnes istos vulnerandos in conspectu Israhel
equos eorum subnervabis et currus igne combures
11,⁷venitque Iosue et omnis exercitus cum eo adversum illos ad aquas Merom subito
et inruerunt super eos
11,⁸tradiditque illos Dominus in manu Israhel
qui percusserunt eos et persecuti sunt usque ad Sidonem magnam et aquas Maserefoth
campumque Masphe qui est ad orientalem illius partem
ita percussit omnes ut nullas dimitteret ex eis reliquias
11,⁹fecit sicut praeceperat ei Dominus
equos eorum subnervavit currusque combustit
11,¹⁰reversusque statim cepit Asor
et regem eius percussit gladio
Asor enim antiquitus inter omnia regna haec principatum tenebat
11,¹¹percussitque omnes animas quae ibidem morabantur

non dimisit in ea ullas reliquias
sed usque ad internicionem universa vastavit
ipsamque urbem permisit incendio
11,¹²et omnes per circuitum civitates regesque earum
cepit percussit atque delevit
sicut praeceperat ei Moses famulus Domini
11,¹³absque urbibus quae erant in collibus et in tumulis sitae
ceteras succendit Israhel
unam tantum Asor munitissimam flamma consumpsit
11,¹⁴omnemque praedam istarum urbium ac iumenta diviserunt sibi filii Israhel
cunctis hominibus interfectis
11,¹⁵sicut praeceperat Dominus Mosi servo suo
ita praecepit Moses Iosue
et ille universa complevit
non praeteriit de universis mandatis ne unum quidem verbum quod iusserat Dominus Mosi
11,¹⁶cepit itaque Iosue omnem terram montanam et meridianam
terramque Gosen et planitiem et occidentalem plagam
montemque Israhel et campestria eius
11,¹⁷et partem montis quae ascendit Seir
usque Baalgad per planitiem Libani subter montem Hermon
omnes reges eorum cepit percussit occidit
11,¹⁸multo tempore pugnavit Iosue contra reges istos
11,¹⁹non fuit civitas quae se non traderet filiis Israhel
praeter Eveum qui habitabat in Gabaon omnes bellando cepit
11,²⁰Domini enim sententiae fuerat ut indurarentur corda eorum
et pugnarent contra Israhel et caderent
et non mererentur ullam clementiam ac perirent
sicut praeceperat Dominus Mosi
11,²¹in tempore illo venit Iosue et interfecit Enacim
de montanis Hebron et Dabir et Anab
et de omni monte Iuda et Israhel
urbesque eorum delevit
11,²²non reliquit ullum de stirpe Enacim in terra filiorum Israhel
absque civitatibus Gaza et Geth et Azoto in quibus solis relictis sunt
11,²³cepit ergo Iosue omnem terram sicut locutus est Dominus ad Mosen

et tradidit eam in possessionem filiis Israhel
secundum partes et tribus suas
quievitque terra a proeliis
12,¹ hii sunt reges quos percusserunt filii Israhel
et possederunt terram eorum trans Iordanem ad solis ortum
a torrente Arnon usque ad montem Hermon
et omnem orientalem plagam quae respicit solitudinem
12,² Seon rex Amorreorum qui habitavit in Esebon
dominatus est ab Aroer quae sita est super ripam torrentis Arnon
et mediae partis in valle dimidiique Galaad
usque ad torrentem Iaboc qui est terminus filiorum Ammon
12,³ et a solitudine usque ad mare Cheneroth contra orientem
et usque ad mare Deserti quod est mare Salsissimum ad orientalem plagam
per viam quae ducit Bethesimoth
et ab australi parte quae subiacent Asedothphasga
12,⁴ terminus Og regis Basan de reliquiis Rafaim
qui habitavit in Astharoth et in Edrain
et dominatus est in monte Hermon et in Salacha atque in universa Basan
usque ad terminos 12,⁵ Gesuri et Machathi et dimidiae partis Galaad terminos Seon regis
Esebon
12,⁶ Moses famulus Domini et filii Israhel percusserunt eos
tradiditque terram eorum Moses in possessionem
Rubenitis et Gadditis et dimidiae tribui Manasse
12,⁷ hii sunt reges terrae quos percussit Iosue et filii Israhel
trans Iordanem ad occidentalem plagam
a Baalgad in campo Libani usque ad montem cuius pars ascendit in Seir
tradiditque eam Iosue in possessionem tribubus Israhel singulis partes suas
12,⁸ tam in montanis quam in planis atque campestribus
in Aseroth et solitudine ac meridie
Hettheus fuit et Amorreus
Chananeus et Ferezeus
Eveus et Iebuseus
12,⁹ rex Hiericho unus
rex Ahi quae est ex latere Bethel unus
12,¹⁰ rex Hierusalem unus

rex Hebron unus
12,¹¹rex Hierimoth unus
rex Lachis unus
12,¹²rex Eglon unus
rex Gazer unus
12,¹³rex Dabir unus
rex Gader unus
12,¹⁴rex Herma unus
rex Hered unus
12,¹⁵rex Lebna unus
rex Odollam unus
12,¹⁶rex Maceda unus
rex Bethel unus
12,¹⁷rex Thaffua unus
rex Afer unus
12,¹⁸rex Afec unus
rex Saron unus
12,¹⁹rex Madon unus
rex Asor unus
12,²⁰rex Someron unus
rex Acsaph unus
12,²¹rex Thenach unus
rex Mageddo unus
12,²²rex Cades unus
rex Iachanaem Chermeli unus
12,²³rex Dor et provinciae Dor unus
rex gentium Galgal unus
12,²⁴rex Thersa unus
omnes reges triginta et unus
13,¹ Iosue senex provectaeque aetatis erat
et dixit Dominus ad eum
senuisti et longevus es
terraque latissima derelicta est quae necdum est sorte divisa
13,²omnis videlicet Galilea Philisthim et universa Gesuri
13,³a fluvio turbido qui inrigat Aegyptum

usque ad terminos Accaron contra aquilonem
terra Chanaan quae in quinque regulos Philisthim dividitur
Gazeos Azotios Ascalonitas Gettheos et Accaronitas
13,⁴ad meridiem vero sunt Evei
omnis terra Chanaan et Maara Sidoniorum
usque Afeca et terminos Amorrei 13,⁵eiusque confinia
Libani quoque regio contra orientem
a Baalgad sub monte Hermon donec ingrediaris Emath
13,⁶omnium qui habitant in monte
a Libano usque ad aquas Masrefoth
universique Sidonii
ego sum qui delebo eos a facie filiorum Israhel
veniat ergo in parte hereditatis Israhel sicut praecepi tibi
13,⁷et nunc divide terram in possessionem
novem tribubus et dimidiae tribui Manasse
13,⁸cum qua Ruben et Gad possederunt terram
quam tradidit eis Moses famulus Domini
trans fluentia Iordanis ad orientalem plagam
13,⁹ab Aroer quae sita est in ripa torrentis Arnon et in vallis medio
universaque campestria Medaba usque Dibon
13,¹⁰et cunctas civitates Seon regis Amorrei qui regnavit in Esebon
usque ad terminos filiorum Ammon
13,¹¹et Galaad ac terminum Gesuri et Machathi
omnemque montem Hermon et universam Basan usque Saleca
13,¹²omne regnum Og in Basan qui regnavit in Astharoth et Edraim
ipse fuit de reliquiis Rafaim
percussitque eos Moses atque delevit
13,¹³nolueruntque disperdere filii Israhel Gesuri et Machathi
et habitaverunt in medio Israhel usque in praesentem diem
13,¹⁴tribui autem Levi non dedit possessionem
sed sacrificia et victimae Domini Dei Israhel
ipsa est eius hereditas sicut locutus est illi
13,¹⁵dedit ergo Moses possessionem tribui filiorum Ruben iuxta cognationes suas
13,¹⁶fuitque terminus eorum
ab Aroer quae sita est in ripa torrentis Arnon

et in valle eiusdem torrentis media
universam planitiem quae ducit Medaba 13,¹⁷et Esebon
cunctosque viculos earum qui sunt in campestribus
Dibon quoque et Bamothbaal et oppidum Baalmaon
13,¹⁸Iessa et Cedmoth et Mepheeth
13,¹⁹Cariathaim et Sebama et Sarathasar in monte convallis
13,²⁰Bethpheor et Asedothphasga et Bethaisimoth
13,²¹omnes urbes campestris
universaque regna Seon regis Amorrei qui regnavit in Esebon
quem percussit Moses cum principibus Madian
Eveum et Recem et Sur et Ur et Rabee duces Seon habitatores terrae
13,²²et Balaam filium Beor ariolum occiderunt filii Israhel gladio cum ceteris interfectis
13,²³factusque est terminus filiorum Ruben Iordanis fluvius
haec est possessio Rubenitarum per cognationes suas urbium et viculorum
13,²⁴deditque Moses tribui Gad et filiis eius per cognationes suas possessionem
cuius haec divisio est
13,²⁵terminus Iazer et omnes civitates Galaad dimidiamque partem terrae filiorum Ammon
usque ad Aroer quae est contra Rabba
13,²⁶et ab Esebon usque Ramoth Masphe et Batanim
et a Manaim usque ad terminos Dabir
13,²⁷in valle quoque Betharaam et Bethnemra et Soccoth et Saphon
reliquam partem regni Seon regis Esebon
huius quoque Iordanis finis est usque ad extremam partem maris Chenereth
trans Iordanem ad orientalem plagam
13,²⁸haec est possessio filiorum Gad per familias suas
civitates et villae earum
13,²⁹dedit et dimidia tribui Manasse filiisque eius
iuxta cognationes suas possessionem
13,³⁰cuius hoc principium est
a Manaim universam Basan
et cuncta regna Og regis Basan
omnesque vicos Air qui sunt in Basan
sexaginta oppida 13,³¹et dimidiam partem Galaad
Astharoth et Edrai urbes regni Og in Basan
filiis Machir filii Manasse

dimidiae parti filiorum Machir iuxta cognationes suas
13,³² hanc possessionem divisit Moses in campestribus Moab
trans Iordanem contra Hiericho ad orientalem plagam
13,³³ tribui autem Levi non dedit possessionem
quoniam Dominus Deus Israhel ipse est possessio eius ut locutus est illi
14,¹ hoc est quod possederunt filii Israhel in terra Chanaan
quam dederunt eis Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun
et principes familiarum per tribus Israhel
14,² sorte omnia dividentes
sicut praeceperat Dominus in manu Mosi
novem tribubus et dimidiae tribui
14,³ duabus enim tribubus et dimidiae dederat Moses trans Iordanem possessionem
absque Levitis qui nihil terrae acceperunt inter fratres suos
14,⁴ sed in eorum successerant locum filii Ioseph in duas divisi tribus Manasse et Ephraim
nec acceperunt Levitae aliam in terra partem
nisi urbes ad habitandum et suburbana earum
ad alenda iumenta et pecora sua
14,⁵ sicut praecepit Dominus Mosi ita fecerunt filii Israhel et diviserunt terram
14,⁶ accesserunt itaque filii Iuda ad Iosue in Galgala
locutusque est ad eum Chaleb filius Iepphonne Cenezeus
nosti quid locutus sit Dominus ad Mosen hominem Dei de me et te in Cadesbarne
14,⁷ quadraginta annorum eram quando me misit Moses famulus Domini de Cadesbarne ut
considerarem terram
nuntiavi que ei quod mihi verum videbatur
14,⁸ fratres autem mei qui ascenderant mecum dissolverunt cor populi
et nihilominus ego secutus sum Dominum Deum meum
14,⁹ iuravitque Moses in die illo dicens
terram quam calcavit pes tuus erit possessio tua et filiorum tuorum in aeternum
quia secutus es Dominum Deum meum
14,¹⁰ concessit ergo Dominus vitam mihi sicut pollicitus est usque in praesentem diem
quadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus est Dominus verbum istud ad Mosen
quando ambulabat Israhel per solitudinem
hodie octoginta quinque annorum sum
14,¹¹ sic valens ut eo valebam tempore quando ad explorandum missus sum
illius in me temporis fortitudo usque hodie perseverat

tam ad bellandum quam ad gradiendum
 14,¹²da ergo mihi montem istum quem pollicitus est Dominus te quoque audiente
 in quo Enacim sunt et urbes magnae atque munitae
 si forte sit Dominus mecum et potuero delere eos sicut promisit mihi
 14,¹³benedixitque ei Iosue et tradidit Hebron in possessionem
 14,¹⁴atque ex eo fuit Hebron Chaleb filio Iepphone Cenezeo usque in praesentem diem
 quia secutus est Dominum Deum Israhel
 14,¹⁵nomen Hebron antea vocabatur Cariatharbe
 Adam maximus ibi inter Enacim situs est
 et terra cessavit a proeliis
 15,¹igitur sors filiorum Iudae per cognationes suas ista fuit
 a termino Edom desertum Sin contra meridiem
 et usque ad extremam partem australis plagae
 15,²initium eius a summitate maris Salsissimi et a lingua eius quae respicit meridiem
 15,³egrediturque contra ascensum Scorpionis et pertransit in Sina
 ascenditque in Cadesbarne et pervenit in Esrom
 ascendens Addara et circumiens Caricaa
 15,⁴atque inde pertransiens in Asemona et perveniens ad torrentem Aegypti
 eruntque termini eius mare Magnum
 hic erit finis meridianae plagae
 15,⁵ab oriente vero erit initium mare Salsissimum usque ad extrema Iordanis
 et ea quae respiciunt aquilonem
 a lingua maris usque ad eundem Iordanem fluvium
 15,⁶ascenditque terminus in Bethagla et transit ab aquilone in Betharaba
 ascendens ad lapidem Boem filii Ruben
 15,⁷et tendens usque ad terminos Debera
 de valle Achor contra aquilonem respiciens Galgala
 quae est ex adverso ascensionis Adommim ab australi parte torrentis
 transitque aquas quae vocantur fons Solis
 et erunt exitus eius ad fontem Rogel
 15,⁸ascenditque per convallem filii Ennom ex latere Iebusei ad meridiem
 haec est Hierusalem
 et inde se erigens ad verticem montis qui est contra Gehennom ad occidentem
 in summitate vallis Rafaim contra aquilonem
 15,⁹pertransitque a vertice montis usque ad fontem aquae Nepthoa

et pervenit usque ad vicos montis Ephron
inclinaturque in Bala quae est Cariathiarim id est urbs Silvarum
15,¹⁰et circuit de Bala contra occidentem usque ad montem Seir
transitque iuxta latus montis Iarim ad aquilonem in Cheslon
et descendit in Bethsames
transitque in Thamna 15,¹¹et pervenit contra aquilonem partis Accaron ex latere
inclinaturque Sechrona et transit montem Baala
pervenitque in Iebnehel
et maris Magni contra occidentem fine concluditur
15,¹²hii sunt termini filiorum Iuda per circuitum in cognationibus suis
15,¹³Chaleb vero filio Iepphonne dedit partem in medio filiorum Iuda
sicut praeceperat ei Dominus
Cariatharbe patris Enach ipsa est Hebron
15,¹⁴delevitque ex ea Chaleb tres filios Enach
Sesai et Ahiman et Tholmai de stirpe Enach
15,¹⁵atque inde conscendens venit ad habitatores Dabir
quae prius vocabatur Cariathsepher id est Civitas litterarum
15,¹⁶dixitque Chaleb
qui percusserit Cariathsepher et ceperit eam
dabo illi Axam filiam meam uxorem
15,¹⁷cepitque eam Othonihel filius Cenez frater Chaleb iunior
deditque ei Axam filiam suam uxorem
15,¹⁸quae cum pergerent simul suasit viro ut peteret a patre suo agrum
suspavitque ut sedebat in asino
cui Chaleb quid habes inquit
15,¹⁹at illa respondit
da mihi benedictionem
terram australem et arentem dedisti mihi
iunge et inriguam
dedit itaque ei Chaleb inriguum superius et inferius
15,²⁰haec est possessio tribus filiorum Iuda per cognationes suas
15,²¹erantque civitates ab extremis partibus filiorum Iuda iuxta terminos Edom a meridie
Cabsehel et Eder et Iagur 15,²²et Cina et Dimona
Adeda 15,²³et Cedes et Asor Iethnan 15,²⁴Zif et Thelem
Baloth 15,²⁵et Asor nova et Cariothesrom haec est Asor 15,²⁶Aman

Same et Molada 15,²⁷et Asergadda et Asemon
 Bethfeleth 15,²⁸et Asersual et Bersabee et Baziothia 15,²⁹Bala et Hiim
 Esem 15,³⁰et Heltholad Exiil et Harma
 15,³¹Siceleg et Medemena et Sensenna
 15,³²Lebaoth et Selim et Aenremmon
 omnes civitates viginti novem et villae earum
 15,³³in campestribus vero Esthaul et Saraa et Asena 15,³⁴et Azanoe
 et Aengannim Thaffua et Aenaim 15,³⁵et Hierimoth
 Adulam Soccho et Azeca 15,³⁶et Saraim
 Adithaim et Gedera et Giderothaim
 urbes quattuordecim et villae earum
 15,³⁷Sanan et Adesa et Magdalgad
 15,³⁸Delean et Mesfa et Iecthel
 15,³⁹Lachis et Bascath et Aglon
 15,⁴⁰Thebbon et Lehemas et Chethlis 15,⁴¹et Gideroth
 Bethdagon et Neema et Maceda
 civitates sedecim et villae earum
 15,⁴²Labana et Aether et Asan
 15,⁴³Ieptha et Esna et Nesib
 15,⁴⁴Ceila et Achzib et Maresa
 civitates novem et villae earum
 15,⁴⁵Accaron cum vicis et villulis suis
 15,⁴⁶ab Accaron usque ad mare omnia quae vergunt ad Azotum et viculos eius
 15,⁴⁷Azotus cum vicis et villulis suis
 Gaza cum viculis et villulis suis usque ad torrentem Aegypti
 mare Magnum terminus eius
 15,⁴⁸et in monte Samir et Iether et Soccho 15,⁴⁹et Edenna
 Cariathsenna haec est Dabir
 15,⁵⁰Anab et Isthemo et Anim
 15,⁵¹Gosen et Olon et Gilo
 civitates undecim et villae earum
 15,⁵²Arab et Roma et Esaan
 15,⁵³Ianum et Bethafua et Afeca
 15,⁵⁴Ammatha et Cariatharbe haec est Hebron et Sior
 civitates novem et villae earum

15,⁵⁵Maon et Chermel et Zif et Iotae
15,⁵⁶Iezrehel et Iucadam et Zanoë
15,⁵⁷Accaim Gebaa et Thamna
civitates decem et villae earum
15,⁵⁸Alul et Bethsur et Gedor
15,⁵⁹Mareth et Bethanoth et Elthecen
civitates sex et villae earum
15,⁶⁰Cariathbaal haec est Cariathiarim urbs Silvarum et Arebba
civitates duae et villae earum
15,⁶¹in deserto Betharaba Meddin et Schacha
15,⁶²Anepsan et civitas Salis et Engaddi
civitates sex et villae earum
15,⁶³Iebuseum autem habitatorem Hierusalem non potuerunt filii Iuda delere
habitavitque Iebuseus cum filiis Iuda in Hierusalem usque in praesentem diem
16,¹ cecidit quoque sors filiorum Ioseph ab Iordane contra Hiericho et aquas eius ab oriente
solitudo quae ascendit de Hiericho ad montana Bethel 16,²et egreditur de Bethel Luzam
transitque terminum Archiatharoth
16,³et descendit ad occidentem iuxta terminum Ieflethi
usque ad terminos Bethoron inferioris et Gazer
finiunturque regiones eius mari Magno
16,⁴possederuntque filii Ioseph Manasse et Ephraim
16,⁵et factus est terminus filiorum Ephraim per cognationes suas et possessio eorum
contra orientem Atharothaddar usque Bethoron superiorem
16,⁶egrediunturque confinia in mare
Machmethath vero aquilonem respicit
et circuit terminus contra orientem in Thanathselo
et pertransit ab oriente Ianoe
16,⁷descenditque de Ianoe in Atharoth et Noaratha
et pervenit in Hiericho
et egreditur ad Iordanem 16,⁸de Taffua
pertransitque contra mare in valle Harundineti
suntque egressus eius in mare Salsissimum
haec est possessio tribus filiorum Ephraim per familias suas
16,⁹urbesque quae separatae sunt filiis Ephraim in medio possessionis filiorum Manasse et
villae earum

16,¹⁰et non interfecerunt filii Ephraim Chananeum qui habitabat in Gazer habitavitque Chananeus in medio Ephraim usque in diem hanc tributarius
17,¹ cecidit autem sors tribui Manasse
ipse est enim primogenitus Ioseph
Machir primogenito Manasse patri Galaad qui fuit vir pugnator
habuitque possessionem Galaad et Basan
17,²et reliquis filiorum Manasse iuxta familias suas
filiis Abiezer et filiis Elech et filiis Esrihel
et filiis Sechem et filiis Epher et filiis Semida
isti sunt filii Manasse filii Ioseph mares per cognationes suas
17,³Salphaad vero filio Epher filii Galaad filii Machir filii Manasse
non erant filii sed solae filiae
quarum ista sunt nomina
Maala et Noa Egla et Melcha et Thersa
17,⁴veneruntque in conspectu Eleazari sacerdotis et Iosue filii Nun et principum dicentes
Dominus praecepit per manum Mosi ut daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorum
deditque eis iuxta imperium Domini possessionem in medio fratrum patris earum
17,⁵et ceciderunt funiculi Manasse decem
absque terra Galaad et Basan trans Iordanem
17,⁶filiae enim Manasse possederunt hereditatem in medio filiorum eius
terra autem Galaad cecidit in sortem filiorum Manasse qui reliqui erant
17,⁷fuitque terminus Manasse ab Aser Machmathath quae respicit Sychem
et egreditur ad dextram iuxta habitatores fontis Taffuae
17,⁸etenim in sorte Manasse ceciderat terra Taffuae
quae est iuxta terminos Manasse filiorum Ephraim
17,⁹descenditque terminus vallis Harundineti in meridiem torrentis civitatum Ephraim quae
in medio sunt urbium Manasse
terminus Manasse ab aquilone torrentis
et exitus eius pergat ad mare
17,¹⁰ita ut ab austro sit possessio Ephraim
et ab aquilone Manasse
et utramque claudat mare
et coniungantur sibi in tribu Aser ab aquilone
et in tribu Isachar ab oriente

17,¹¹ fuitque hereditas Manasse in Isachar et in Aser
Bethsan et viculi eius
et Ieblaam cum villulis suis
et habitatores Dor cum oppidis suis
habitatores quoque Hendor cum villulis suis
similiterque habitatores Thanach cum villulis suis
et habitatores Mageddo cum viculis suis
et tertia pars urbis Nofeth
17,¹² nec potuerunt filii Manasse has subvertere civitates
sed coepit Chananeus habitare in terra ista
17,¹³ postquam autem convaluerunt filii Israhel
subiecerunt Chananeos et fecerunt sibi tributarios nec interfecerunt eos
17,¹⁴ locutique sunt filii Ioseph ad Iosue atque dixerunt
quare dedisti mihi possessionem sortis et funiculi unius
cum sim tantae multitudinis et benedixerit mihi Dominus
17,¹⁵ ad quos Iosue ait
si populus multus es ascende in silvam
et succide tibi spatia in terra Ferezei et Rafaim
quia angusta est tibi possessio montis Ephraim
17,¹⁶ cui responderunt filii Ioseph
non poterimus ad montana conscendere
cum ferreis curribus utantur Chananei
qui habitant in terra campestri
in qua sitae sunt Bethsan cum viculis suis
et Iezrahel mediam possidens vallem
17,¹⁷ dixitque Iosue ad domum Ioseph Ephraim et Manasse
populus multus es et magnae fortitudinis
non habebis sortem unam 17,¹⁸ sed transibis ad montem
et succides tibi atque purgabis ad habitandum spatia
et poteris ultra procedere
cum subverteris Chananeum
quem dicis ferreos habere currus et esse fortissimum
18,¹ congregatique sunt omnes filii Israhel in Silo
ibique fixerunt tabernaculum testimonii
et fuit eis terra subiecta

18,²remanserant autem filiorum Israhel septem tribus
quae necdum acceperant possessiones suas
18,³ad quos Iosue ait
usquequo marcetis ignavia
et non intratis ad possidendam terram quam Dominus Deus patrum vestrorum dedit vobis
18,⁴eligite de singulis tribubus ternos viros
ut mittam eos et pergant atque circumeant terram
et describant eam iuxta numerum uniuscuiusque multitudinis
referantque ad me quod descripserint
18,⁵dividite vobis terram in septem partes
Iudas sit in terminis suis ab australi plaga
et domus Ioseph ab aquilone
18,⁶mediam inter hos terram in septem partes describite
et huc venietis ad me
ut coram Domino Deo vestro mittam vobis hic sortem
18,⁷quia non est inter vos pars Levitarum
sed sacerdotium Domini est eorum hereditas
Gad autem et Ruben et dimidia tribus Manasse
iam acceperant possessiones suas trans Iordanem ad orientalem plagam
quas dedit eis Moses famulus Domini
18,⁸cumque surrexissent viri ut pergerent ad describendam terram
praecepit eis Iosue dicens
circuite terram et describite eam ac revertimini ad me
ut hic coram Domino Deo in Silo mittam vobis sortem
18,⁹itaque perrexerunt et lustrantes eam in septem partes diviserunt scribentes in volumine
reversique sunt ad Iosue in castra Silo
18,¹⁰qui misit sortes coram Domino in Silo
divisitque terram filiis Israhel in septem partes
18,¹¹et ascendit sors prima filiorum Beniamin per familias suas
ut possiderent terram inter filios Iuda et filios Ioseph
18,¹²fuitque terminus eorum contra aquilonem ab Iordane
pergens iuxta latus Hiericho septentrionalis plagae
et inde contra occidentem ad montana conscendens
et perveniens in solitudinem Bethaven
18,¹³atque pertransiens iuxta Luzam ad meridiem ipsa est Bethel

descenditque in Atharothaddar
 in montem qui est ad meridiem Bethoron inferioris
 18,¹⁴et inclinatur circumiens contra mare a meridie montis qui respicit Bethoron contra af-
 ricum
 suntque exitus eius in Cariathbaal quae vocatur et Cariathiarim urbem filiorum Iuda
 haec est plaga contra mare et occidentem
 18,¹⁵a meridie autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra mare
 et pervenit usque ad fontem aquarum Nepthoa
 18,¹⁶descenditque in partem montis qui respicit vallem filiorum Ennom
 et est contra septentrionalem plagam in extrema parte vallis Rafaim
 descenditque Gehennom id est vallis Ennom iuxta latus Iebusei ad austrum
 et pervenit ad fontem Rogel
 18,¹⁷transiens ad aquilonem et egrediens ad Aensem id est fontem Solis
 18,¹⁸et pertransit usque ad tumulos qui sunt e regione ascensus Adommim
 descenditque ad Abenboen id est lapidem Boen filii Ruben
 et pertransit ex latere aquilonis ad campestria
 descenditque in planitiem 18,¹⁹et praetergreditur contra aquilonem Bethagla
 suntque exitus eius contra linguam maris Salsissimi ab aquilone
 in fine Iordanis ad australem plagam 18,²⁰qui est terminus illius ab oriente
 haec est possessio filiorum Benjamin per terminos suos in circuitu et familias singulas
 18,²¹fueruntque civitates eius Hiericho et Bethagla et vallis Casis
 18,²²Betharaba et Semaraim et Bethel
 18,²³Avim et Affara et Ofra
 18,²⁴villa Emona et Ofni et Gabee
 civitates duodecim et villae earum
 18,²⁵Gabaon et Rama et Beroth 18,²⁶et Mesfe
 Cafera et Ammosa 18,²⁷et Recem
 Iarafel et Tharala 18,²⁸et Sela
 Eleph et Iebus quae est Hierusalem
 Gabaath et Cariath
 civitates quattuordecim et villae earum
 haec est possessio filiorum Benjamin iuxta familias suas
 19,¹et egressa est sors secunda filiorum Symeon per cognationes suas
 fuitque hereditas 19,²eorum in medio possessionis filiorum Iuda
 Bersabee et Sabee et Molada 19,³et Asersual

Bala et Asem 19,⁴et Heltholath
Bethul Arma 19,⁵et Seceleg et Bethmarchaboth
Asersusa 19,⁶et Bethlebaoth et Saroen
civitates tredecim et villae earum
19,⁷Ahin et Remmon et Athar et Asan
civitates quattuor et villae earum
19,⁸omnes viculi per circuitum urbium istarum
usque ad Balaath Berrameth contra australem plagam
haec est hereditas filiorum Symeon iuxta cognationes suas
19,⁹in funiculo et possessione filiorum Iuda quia maior erat
et idcirco possederunt filii Symeon in medio hereditatis eorum
19,¹⁰cecidit quoque sors tertia filiorum Zabulon per cognationes suas
et factus est terminus possessionis eorum usque Sarith
19,¹¹ascenditque de mari et Medala ac pervenit in Debbaseth
usque ad torrentem qui est contra Iecennam
19,¹²et revertitur de Sarith contra orientem in fines Ceseleththabor
et egreditur ad Dabereth
ascenditque contra Iafie
19,¹³et inde pertransit ad orientalem plagam Getthefer Etthacasin
et egreditur in Remmon Ampthar et Noa
19,¹⁴et circuit ad aquilonem et Nathon
suntque egressus eius vallis Iepthahel
19,¹⁵et Catheth et Nehalal et Semron et Iedala et Bethleem
civitates duodecim et villae earum
19,¹⁶haec est hereditas tribus filiorum Zabulon per cognationes suas urbes et viculi earum
19,¹⁷Isachar egressa est sors quarta per cognationes suas
19,¹⁸fuitque eius hereditas Hiezzrahel et Chasaloth et Sunem 19,¹⁹et Afaraim
Seon et Anaarath 19,²⁰et Rabbith et Cesion
Abes 19,²¹et Rameth et Engannim et Enadda et Bethfesese
19,²²et pervenit terminus usque Thabor et Seesima et Bethsemese
eruntque exitus eius Iordanes
civitates sedecim et villae earum
19,²³haec est possessio filiorum Isachar per cognationes suas urbes et viculi earum
19,²⁴cecidit sors quinta tribui filiorum Aser per cognationes suas
19,²⁵fuitque terminus eorum

Alcath et Oali et Beten et Axab
 19,²⁶Elmelech et Amaad et Messal
 et pervenit usque ad Carmelum maris et Siorlabanath
 19,²⁷ac revertitur contra orientem Bethdagon
 et pertransit usque Zabulon et vallem Iepthahel contra aquilonem in Bethemech et Neihel
 egrediturque ad levam Chabul 19,²⁸et Achran et Roob et Amon et Canae usque ad Sidonem
 magnam
 19,²⁹revertiturque in Orma usque ad civitatem munitissimam Tyrum et usque Osa
 eruntque exitus eius in mare
 de funiculo Acziba 19,³⁰et Amma et Afec et Roob
 civitates viginti duae et villae earum
 19,³¹haec est possessio filiorum Aser per cognationes suas urbes et viculi earum
 19,³²filiorum Neptholim sexta pars cecidit per familias suas
 19,³³et coepit terminus de Heleb et Helon in Sananim et Adami quae est Neceb et Iebnahel
 usque Lecum
 et egressus eorum usque ad Iordanem
 19,³⁴revertiturque terminus contra occidentem in Aznoththabor
 atque inde egreditur in Ucoca
 et pertransit in Zabulon contra meridiem
 et in Aser contra occidentem
 et in Iuda ad Iordanem contra ortum solis
 19,³⁵civitates munitissimae
 Aseddim Ser et Ammath et Recchath
 Chenereth 19,³⁶et Edema et Arama
 Asor 19,³⁷et Cedes et Edrai
 Nasor 19,³⁸et Ieron et Magdalel
 Horem et Bethanath et Bethsemes
 civitates decem et novem et villae earum
 19,³⁹haec est possessio tribus filiorum Nepthali per cognationes suas urbes et viculi earum
 19,⁴⁰tribui filiorum Dan per familias suas egressa est sors septima
 19,⁴¹et fuit terminus possessionis eius
 Saraa et Esthaol et Ahirsemes id est civitas Solis
 19,⁴²Selebin et Ahialon et Iethela
 19,⁴³Helon et Themna et Acron
 19,⁴⁴Helthecen et Gebthon et Baalath

19,⁴⁵Iud et Benebarach et Gethremmon
19,⁴⁶aquae Hiercon et Arecon cum termino qui respicit Ioppen
19,⁴⁷et ipso fine concluditur
ascenderuntque filii Dan et pugnaverunt contra Lesem
ceperuntque eam et percusserunt in ore gladii
ac possederunt et habitaverunt in ea
vocantes nomen eius Lesemdan
ex nomine Dan patris sui
19,⁴⁸haec est possessio tribus filiorum Dan per cognationes suas urbes et viculi earum
19,⁴⁹cumque conplesset terram sorte dividere singulis per tribus suas
dederunt filii Israhel possessionem Iosue filio Nun in medio sui
19,⁵⁰iuxta praeceptum Domini urbem quam postulavit
Thamnathseraa in monte Ephraim
et aedificavit civitatem habitavitque in ea
19,⁵¹hae sunt possessiones quas sorte diviserunt
Eleazar sacerdos et Iosue filius Nun
et principes familiarum ac tribuum filiorum Israhel
in Silo coram Domino ad ostium tabernaculi testimonii partitque sunt terram
20,¹ et locutus est Dominus ad Iosue dicens
loquere filiis Israhel et dic eis
20,²separate urbes fugitivorum de quibus locutus sum ad vos per manum Mosi
20,³ut confugiat ad eas quicumque animam percusserit nescius
et possit evadere iram proximi qui ultor est sanguinis
20,⁴cum ad unam harum confugerit civitatum
stabitque ante portam civitatis
et loquetur senioribus urbis illius ea quae se conprobennt innocentem
sicque suscipient eum et dabunt ei locum ad habitandum
20,⁵cumque ultor sanguinis eum fuerit persecutus non tradent in manus eius
quia ignorans percussit proximum eius
nec ante biduum triduumve eius probatur inimicus
20,⁶et habitabit in civitate illa
donec stet ante iudicium causam reddens facti sui
et moriatur sacerdos magnus qui fuerit in illo tempore
tunc revertetur homicida et ingredietur civitatem et domum suam de qua fugerat
20,⁷decreveruntque Cedes in Galilea montis Nephthali

et Sychem in monte Ephraim
et Cariatharbe ipsa est Hebron in monte Iuda
20,⁸et trans Iordanem contra orientalem plagam Hiericho
statuerunt Bosor quae sita est in campestri solitudine de tribu Ruben
et Ramoth in Galaad de tribu Gad
et Gaulon in Basan de tribu Manasse
20,⁹hae civitates constitutae sunt cunctis filiis Israhel
et advenis qui habitant inter eos
ut fugeret ad eas qui animam nescius percussisset
et non moreretur in manu proximi effusum sanguinem vindicare cupientis
donec staret ante populum expositurus causam suam
21,¹ accesseruntque principes familiarum Levi
ad Eleazar sacerdotem et Iosue filium Nun
et ad duces cognationum per singulas tribus filiorum Israhel
21,²locutique sunt ad eos in Silo terrae Chanaan atque dixerunt
Dominus praecepit per manum Mosi
ut darentur nobis urbes ad habitandum
et suburbana earum ad alenda iumenta
21,³dederuntque filii Israhel de possessionibus suis iuxta imperium Domini
civitates et suburbana earum
21,⁴egressaque est sors in familiam Caath filiorum Aaron sacerdotis
de tribubus Iuda et Symeon et Benjamin civitates tredecim
21,⁵et reliquis filiorum Caath id est Levitis qui superflui erant
de tribubus Ephraim et Dan et dimidia tribu Manasse civitates decem
21,⁶porro filiis Gerson egressa est sors ut acciperent de tribubus Isachar et Aser et Nephtalim
dimidiaque tribu Manasse in Basan civitates numero tredecim
21,⁷et filiis Merari per cognationes suas
de tribubus Ruben et Gad et Zabulon urbes duodecim
21,⁸dederuntque filii Israhel Levitis civitates et suburbana earum
sicut praecepit Dominus per manum Mosi singulis sorte tribuentes
21,⁹de tribubus filiorum Iuda et Symeon dedit Iosue civitates quarum ista sunt nomina
21,¹⁰filiis Aaron per familias Caath levitici generis
prima enim sors illis egressa est

21,¹¹ Cariatharbe patris Enach quae vocatur Hebron in monte Iuda et suburbana eius per circuitum
21,¹² agros vero et villas eius dederat Chaleb filio Iepphone ad possidendum
21,¹³ dedit ergo filiis Aaron sacerdotis Hebron confugii civitatem ac suburbana eius et Lebnam cum suburbanis suis
21,¹⁴ et Iether et Isthimon 21,¹⁵ et Helon Dabir 21,¹⁶ et Ahin et Iethan et Bethsemes cum suburbanis suis civitates novem de tribubus ut dictum est duabus
21,¹⁷ de tribu autem filiorum Benjamin Gabaon et Gabee 21,¹⁸ et Anathoth et Almon cum suburbanis suis civitates quattuor
21,¹⁹ omnes simul civitates filiorum Aaron sacerdotis tredecim cum suburbanis suis
21,²⁰ reliquis vero per familias filiorum Caath levitici generis haec est data possessio
21,²¹ de tribu Ephraim urbs confugii Sychem cum suburbanis suis in monte Ephraim et Gazer 21,²² et Cepsain et Bethoron cum suburbanis suis civitates quattuor
21,²³ de tribu quoque Dan Elthece et Gebbethon 21,²⁴ et Ahialon et Gethremmon cum suburbanis suis civitates quattuor
21,²⁵ porro de dimidia tribu Manasse Thanach et Gethremmon cum suburbanis suis civitates duae
21,²⁶ omnes civitates decem et suburbana earum datae sunt filiis Caath inferioris gradus
21,²⁷ filiis quoque Gerson levitici generis dedit de dimidia tribu Manasse confugii civitatem Gaulon in Basan et Bosram cum suburbanis suis civitates duas
21,²⁸ porro de tribu Isachar Cesion et Dabereth 21,²⁹ et Iaramoth et Engannim cum suburbanis suis civitates quattuor
21,³⁰ de tribu autem Aser Masal et Abdon 21,³¹ et Elacoth et Roob cum suburbanis suis civitates quattuor
21,³² de tribu quoque Nepthali civitatem confugii Cedes in Galilea et Ammothdor et Charthan cum suburbanis suis civitates tres
21,³³ omnes urbes familiarum Gerson tredecim cum suburbanis suis
21,³⁴ filiis autem Merari Levitis inferioris gradus per familias suas data est de tribu Zabulon Iechenam et Chartha 21,³⁵ et Damna et Nalol civitates quattuor cum suburbanis suis

21,³⁶ 21,³⁷ et de tribu Gad civitates confugii Ramoth in Galaad
et Manaim et Esebon et Iazer
civitates quattuor cum suburbanis suis
21,³⁸ omnes urbes filiorum Merari per familias et cognationes suas duodecim
21,³⁹ itaque universae civitates Levitarum in medio possessionis filiorum Israhel
fuerunt quadraginta octo 21,⁴⁰ cum suburbanis suis singulae per familias distributae
21,⁴¹ deditque Dominus Israheli omnem terram quam traditurum se patribus eorum iurave-
rat
et possederunt illam atque habitaverunt in ea
21,⁴² dataque est ab eo pax in omnes per circuitum nationes
nullusque eis hostium resistere ausus est
sed cuncti in eorum dicionem redacti sunt
21,⁴³ ne unum quidem verbum quod illis praestaturum se esse promiserat irritum fuit
sed rebus expleta sunt omnia
22,¹ eodem tempore vocavit Iosue Rubenitas et Gadditas et dimidiam tribum Manasse 22,²
dixitque ad eos
fecistis omnia quae vobis praecepit Moses famulus Domini
mihi quoque in omnibus oboedistis
22,³ nec reliquistis fratres vestros longo tempore usque in praesentem diem
custodientes imperium Domini Dei vestri
22,⁴ quia igitur dedit Dominus Deus vester fratribus vestris quietem ac pacem sicut pollicitus
est
revertimini et ite in tabernacula vestra
et in terram possessionis quam tradidit vobis Moses famulus Domini trans Iordanem
22,⁵ ita dumtaxat ut custodiatis adtente et opere conpleatis
mandatum et legem quam praecepit vobis Moses servus Domini
ut diligatis Dominum Deum vestrum
et ambuletis in omnibus viis eius
et observetis mandata illius adhereatisque ei ac serviatis in omni corde et in omni anima
vestra
22,⁶ benedixitque eis Iosue et dimisit eos
qui reversi sunt in tabernacula sua
22,⁷ tribui autem Manasse mediae possessionem Moses dederat in Basan
et idcirco mediae quae superfuit dedit Iosue sortem inter ceteros fratres suos
trans Iordanem ad occidentalem eius plagam

cumque dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset illis 22,⁸dixit ad eos
in multa substantia atque divitiis revertimini ad sedes vestras
cum argento et auro aere ac ferro et veste multiplici
dividite praedam hostium cum fratribus vestris
22,⁹reversique sunt et abierunt filii Ruben et filii Gad et dimidia tribus Manasse a filiis Isra-
hel
de Silo quae sita est in Chanaan
ut intrarent Galaad terram possessionis suae
quam obtinuerant iuxta imperium Domini in manu Mosi
22,¹⁰cumque venissent ad tumulos Iordanis in terra Chanaan
aedificaverunt iuxta Iordanem altare infinitae magnitudinis
22,¹¹quod cum audissent filii Israhel et ad eos certi nuntii detulissent
aedificasse filios Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse altare
in terra Chanaan super Iordanis tumulos contra filios Israhel
22,¹²convenerunt omnes in Silo ut ascenderent et dimicarent contra eos
22,¹³et interim miserunt ad illos in terram Galaad Finees filium Eleazar sacerdotem
22,¹⁴et decem principes cum eo singulos de tribubus singulis
22,¹⁵qui venerunt ad filios Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse in terram Galaad
dixeruntque ad eos
22,¹⁶haec mandat omnis populus Domini
quae est ista transgressio
cur reliquistis Dominum Deum Israhel
aedificantes altare sacrilegum et a cultu illius recedentes
22,¹⁷an parum vobis est quod peccastis in Beelphegor
et usque in praesentem diem macula huius sceleris in nobis permanet
multique de populo corruerunt
22,¹⁸et vos hodie reliquistis Dominum
et cras in universum Israhel eius ira desaeviet
22,¹⁹quod si putatis inmundam esse terram possessionis vestrae
transite ad terram in qua tabernaculum Domini est et habitate inter nos
tantum ut a Domino et a nostro consortio non recedatis
aedificato altari praeter altare Domini Dei vestri
22,²⁰nonne Achan filius Zare praeteriit mandatum Domini
et super omnem populum Israhel ira eius incubuit
et ille erat unus homo

atque utinam solus perisset in scelere suo
22,²¹ responderuntque filii Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse principibus legationis
Israhel
22,²² fortissimus Deus Dominus fortissimus Deus Dominus ipse novit
et Israhel simul intelleget
si praevaricationis animo hoc altare construximus
non custodiat nos sed puniat in praesenti
22,²³ et si ea mente fecimus ut holocausta et sacrificium et pacificas victimas super eo inpo-
neremus
ipse quaerat et iudicet
22,²⁴ et non ea magis cogitatione atque tractatu ut diceremus
cras dicent filii vestri filiis nostris
quid vobis et Domino Deo Israhel
22,²⁵ terminum posuit Dominus inter nos et vos o filii Ruben et filii Gad Iordanem fluvium
et idcirco partem non habetis in Domino
et per hanc occasionem avertent filii vestri filios nostros a timore Domini
putavimus itaque melius 22,²⁶ et diximus
extruamus nobis altare
non in holocausta neque ad victimas offerendas
22,²⁷ sed in testimonium inter nos et vos
et subolem nostram vestramque progeniem
ut serviamus Domino et iuris nostri sit offerre holocausta et victimas et pacificas hostias
et nequaquam dicant cras filii vestri filiis nostris
non est vobis pars in Domino
22,²⁸ quod si voluerint dicere respondebunt eis
ecce altare Domini quod fecerunt patres nostri
non in holocausta neque in sacrificium sed in testimonium vestrum ac nostrum
22,²⁹ absit a nobis hoc scelus
ut recedamus a Domino et eius vestigia relinquamus
extracto altari ad holocausta et sacrificia et victimas offerendas
praeter altare Domini Dei nostri quod extractum est ante tabernaculum eius
22,³⁰ quibus auditis Finees sacerdos et principes legationis Israhel qui erant cum eo placati
sunt
et verba filiorum Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse libentissime susceperunt
22,³¹ dixitque Finees filius Eleazari sacerdos ad eos

nunc scimus quod nobiscum sit Dominus
quoniam alieni estis a praevaricatione hac
et liberastis filios Israhel de manu Domini
22,³²reversusque est cum principibus a filiis Ruben et Gad de terra Galaad finium Chanaan
ad filios Israhel et rettulit eis
22,³³placuitque sermo cunctis audientibus
et laudaverunt Deum filii Israhel
et nequaquam ultra dixerunt ut ascenderent contra eos atque pugnarent
et delerent terram possessionis eorum
22,³⁴vocaveruntque filii Ruben et filii Gad altare quod extruxerant
Testimonium nostrum quod Dominus ipse sit Deus
23,¹ evoluto autem multo tempore postquam pacem Dominus dederat Israheli
subiectis in gyro nationibus universis
et Iosue iam longevo et persenilis aetatis
23,²vocavit Iosue omnem Israhelem maioresque natu et principes ac duces et magistros di-
xitque ad eos
ego senui et progressioris aetatis sum
23,³vosque cernitis omnia quae fecerit Dominus Deus vester cunctis per circuitum nationi-
bus
quomodo pro vobis ipse pugnaverit
23,⁴et nunc quia vobis sorte divisit omnem terram
ab orientali parte Iordanis usque ad mare Magnum
multaeque adhuc supersunt nationes
23,⁵Dominus Deus vester disperdet eas et auferet a facie vestra
et possidebitis terram sicut vobis pollicitus est
23,⁶tantum confortamini et estote solliciti
ut custodiatis cuncta quae scripta sunt in volumine legis Mosi
et non declinetis ab eis nec ad dextram nec ad sinistram
23,⁷ne postquam intraveritis ad gentes quae inter vos futurae sunt
iuretis in nomine deorum earum
et serviatis eis et adoretis illos
23,⁸sed adhereatis Domino Deo vestro
quod fecistis usque in diem hanc
23,⁹et tunc auferet Dominus in conspectu vestro gentes magnas et robustissimas et nullus
vobis resistere poterit

23,¹⁰ unus e vobis persequetur hostium mille viros
quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit sicut pollicitus est
23,¹¹ hoc tantum diligentissime praecavete
ut diligatis Dominum Deum vestrum
23,¹² quod si volueritis gentium harum quae inter vos habitant erroribus adherere
et cum eis miscere conubia atque amicitias copulare
23,¹³ iam nunc scitote quod Dominus Deus vester non eas deleat ante faciem vestram
sed sint vobis in foveam ac laqueum et offendiculum ex latere vestro
et sudes in oculis vestris
donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima quam tradidit vobis
23,¹⁴ en ego hodie ingrediar viam universae terrae et toto animo cognoscetis
quod de omnibus verbis quae se Dominus praestaturum nobis esse pollicitus est unum non
praeterierit in cassum
23,¹⁵ sicut ergo implevit opere quod promisit et prospera cuncta venerunt
sic adducet super vos quicquid malorum comminatus est
donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima quam tradidit vobis
23,¹⁶ eo quod praeterieritis pactum Domini Dei vestri quod pepigit vobiscum
et servieritis diis alienis et adoraveritis eos
cito atque velociter consurget in vos furor Domini
et auferemini de terra hac optima quam tradidit vobis
24,¹ congregavitque Iosue omnes tribus Israhel in Sychem
et vocavit maiores natu ac principes et iudices et magistros
steteruntque in conspectu Domini
24,² et ad populum sic locutus est
haec dicit Dominus Deus Israhel
trans fluvium habitaverunt patres vestri ab initio
Thare pater Abraham et Nahor
servieruntque diis alienis
24,³ tuli ergo patrem vestrum Abraham de Mesopotamiae finibus
et adduxi eum in terram Chanaan
multiplicavique semen eius 24,⁴ et dedi ei Isaac
illique rursum dedi Iacob et Esau
e quibus Esau dedi montem Seir ad possidendum
Iacob vero et filii eius descenderunt in Aegyptum
24,⁵ misique Mosen et Aaron et percussi Aegyptum multis signis atque portentis

24,⁶eduxique vos et patres vestros de Aegypto et venistis ad mare
persecutique sunt Aegyptii patres vestros cum curribus et equitatu usque ad mare Rubrum
24,⁷clamaverunt autem ad Dominum filii Israhel
qui posuit tenebras inter vos et Aegyptios et adduxit super eos mare et operuit illos
viderunt oculi vestri cuncta quae in Aegypto fecerim
et habitastis in solitudine multo tempore
24,⁸et introduxi vos ad terram Amorrei qui habitabat trans Iordanem
cumque pugnarent contra vos tradidi eos in manus vestras
et possedistis terram eorum atque interfecistis illos
24,⁹surrexit autem Balac filius Sepphor rex Moab et pugnavit contra Israhelem
misitque et vocavit Balaam filium Beor ut malediceret vobis
24,¹⁰et ego nolui audire eum sed e contrario per illum benedixi vobis
et liberavi vos de manu eius
24,¹¹transistisque Iordanem et venistis ad Hiericho
pugnaueruntque contra vos viri civitatis eius
Amorreus et Ferezeus et Chananeus
et Hettheus et Gergeseus et Eveus et Iebuseus
et tradidi illos in manus vestras
24,¹²misique ante vos crabrones et eieci eos de locis suis duos reges Amorreorum non in
gladio et arcu tuo
24,¹³dedique vobis terram in qua non laborastis
et urbes quas non aedificastis ut habitaretis in eis
vineas et oliveta quae non plantastis
24,¹⁴nunc ergo timete Dominum et servite ei perfecto corde atque verissimo
et auferte deos quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia et in Aegypto ac servite Do-
mino
24,¹⁵sin autem malum vobis videtur ut Domino serviatis
optio vobis datur eligite hodie quod placet
cui potissimum servire debeatis
utrum diis quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia
an diis Amorreorum in quorum terra habitatis
ego autem et domus mea serviemus Domino
24,¹⁶responditque populus et ait
absit a nobis ut relinquamus Dominum et serviamus diis alienis

24,¹⁷Dominus Deus noster ipse eduxit nos et patres nostros de terra Aegypti de domo servitutis
fecitque videntibus nobis signa ingentia
et custodivit nos in omni via per quam ambulavimus et in cunctis populis per quos transivimus
24,¹⁸et eiecit universas gentes
Amorreum habitatorem terrae quam nos intravimus
serviemus igitur Domino quia ipse est Deus noster
24,¹⁹dixitque Iosue ad populum
non poteritis servire Domino
Deus enim sanctus et fortis aemulator est
nec ignoscet sceleribus vestris atque peccatis
24,²⁰si dimiseritis Dominum et servieritis diis alienis
convertet se et adfliget vos atque subvertet postquam vobis praestiterit bona
24,²¹dixitque populus ad Iosue
nequaquam ita ut loqueris erit sed Domino serviemus
24,²²et Iosue ad populum
testes inquit vos estis quia ipsi elegeritis vobis Dominum ut serviatis ei
responderuntque testes
24,²³nunc ergo ait auferte deos alienos de medio vestrum
et inclinate corda vestra ad Dominum Deum Israhel
24,²⁴dixitque populus ad Iosue
Domino Deo nostro serviemus oboedientes praeceptis eius
24,²⁵percussit igitur Iosue in die illo foedus
et proposuit populo praecepta atque iudicia in Sychem
24,²⁶scripsitque omnia verba haec in volumine legis Dei
et tulit lapidem pergrandem posuitque eum subter quercum quae erat in sanctuario Domini
24,²⁷et dixit ad omnem populum
en lapis iste erit vobis in testimonium quod audierit omnia verba Domini quae locutus est vobis
ne forte postea negare velitis et mentiri Domino Deo vestro
24,²⁸dimisitque populum singulos in possessionem suam
24,²⁹et post haec mortuus est Iosue filius Nun servus Domini centum decem annorum
24,³⁰sepelieruntque eum in finibus possessionis suae in Thamnathsare
quae sita est in monte Ephraim

a septentrionali parte montis Gaas

24,³¹servivitque Israhel Domino cunctis diebus Iosue

et seniorum qui longo vixerunt tempore post Iosue

et qui noverant omnia opera Domini quae fecerat in Israhel

24,³²ossa quoque Ioseph quae tulerant filii Israhel de Aegypto sepelierunt in Sychem

in parte agri quem emerat Iacob a filiis Emmor patris Sychem centum novellis ovibus

et fuit in possessione filiorum Ioseph

24,³³Eleazar quoque filius Aaron mortuus est et sepelierunt eum in Gaab Finees filii eius

quae data est ei in monte Ephraim

EXPLICIT LIBER IOSUE BENNUN ID EST IESU NAVE

INCIPIT LIBER SOPTHIM ID EST IUDICUM

1,¹ Post mortem Iosue consuluerunt filii Israhel Dominum dicentes
quis ascendet ante nos contra Chananeum et erit dux belli
1,² dixitque Dominus Iudas ascendet
ecce tradidi terram in manus eius
1,³ et ait Iudas Symeoni fratri suo
ascende mecum in sorte mea et pugna contra Chananeum
ut et ego pergam tecum in sorte tua
et abiit cum eo Symeon
1,⁴ ascenditque Iudas et tradidit Dominus Chananeum ac Ferezeum in manus eorum
et percusserunt in Bezec decem milia virorum
1,⁵ inveneruntque Adonibezec in Bezec
et pugnaverunt contra eum ac percusserunt Chananeum et Ferezeum
1,⁶ fugit autem Adonibezec
quem secuti comprehenderunt caesis summitatibus manuum eius ac pedum
1,⁷ dixitque Adonibezec
septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summitatibus
colligebant sub mensa mea ciborum reliquias
sicut feci ita reddidit mihi Deus
adduxeruntque eum in Hierusalem et ibi mortuus est
1,⁸ obpugnantes ergo filii Iuda Hierusalem ceperunt eam
et percusserunt in ore gladii tradentes cunctam incendio civitatem
1,⁹ et postea descendentes pugnaverunt contra Chananeum
qui habitabat in montanis et ad meridiem et in campestribus
1,¹⁰ pergensque Iudas contra Chananeum qui habitabat in Hebron
cui nomen fuit antiquitus Cariatharbe
percussit Sisai et Ahiman et Tholmai
1,¹¹ atque inde profectus abiit ad habitatores Dabir
cuius nomen vetus erat Cariathsepher
id est civitas Litterarum
1,¹² dixitque Chaleb
qui percusserit Cariathsepher et vastaverit eam

dabo ei Axam filiam meam uxorem
1,¹³cumque cepisset eam Othonihel filius Cenez frater Chaleb minor
dedit ei filiam suam coniugem
1,¹⁴quam pergentem in itinere monuit vir suus
ut peteret a patre suo agrum
quae cum suspirasset sedens asino
dixit ei Chaleb quid habes
1,¹⁵at illa respondit
da mihi benedictionem
quia terram arentem dedisti mihi
da et inriguam aquis
dedit ergo ei Chaleb inriguum superius et inriguum inferius
1,¹⁶filiis autem Cinei cognati Mosi
ascenderunt de civitate Palmarum cum filiis Iuda
in desertum sortis eius quod est ad meridiem Arad
et habitaverunt cum eo
1,¹⁷abiit autem Iudas cum Symeone fratre suo
et percusserunt simul Chananeum qui habitabat in Sephath et interfecerunt eum
vocatumque est nomen urbis Horma id est anathema
1,¹⁸cepitque Iudas Gazam cum finibus suis
et Ascalonem atque Accaron cum terminis suis
1,¹⁹fuitque Dominus cum Iuda et montana possedit
nec potuit delere habitatores vallis
quia falcatis curribus abundabant
1,²⁰dederuntque Chaleb Hebron sicut dixerat Moses
qui delevit ex ea tres filios Enach
1,²¹Iebuseum autem habitatorem Hierusalem non deleverunt filii Benjamin
habitavitque Iebuseus cum filiis Benjamin in Hierusalem usque in praesentem diem
1,²²domus quoque Ioseph ascendit in Bethel
fuitque Dominus cum eis
1,²³nam cum obsiderent urbem quae prius Luza vocabatur
1,²⁴viderunt hominem egredientem de civitate
dixeruntque ad eum
ostende nobis introitum civitatis et faciemus tecum misericordiam
1,²⁵qui cum ostendisset eis

percusserunt urbem in ore gladii
 hominem autem illum et omnem cognationem eius dimiserunt
 1,²⁶ qui dimissus abiit in terram Etthim et aedificavit ibi civitatem
 vocavitque eam Luzam
 quae ita appellatur usque in praesentem diem
 1,²⁷ Manasses quoque non delevit Bethsan et Thanach cum viculis suis
 et habitatores Dor et Ieblaam et Mageddo cum viculis suis
 coepitque Chananeus habitare cum eis
 1,²⁸ postquam autem confortatus est Israhel
 fecit eos tributarios et delere noluit
 1,²⁹ Ephraim etiam non interfecit Chananeum qui habitabat in Gazer
 sed habitavit cum eo
 1,³⁰ Zabulon non delevit habitatores Cetron et Naalon
 sed habitavit Chananeus in medio eius
 factusque est ei tributarius
 1,³¹ Aser quoque non delevit habitatores Achcho et Sidonis
 Alab et Achazib et Alba et Afec et Roob
 1,³² habitavitque in medio Chananei habitatoris illius terrae nec interfecit eum
 1,³³ Nepthali non delevit habitatores Bethsemes et Bethanath
 et habitavit inter Chananeum habitatorem terrae
 fueruntque ei Bethsemitae et Bethanitae tributarii
 1,³⁴ artavitque Amorreus filios Dan in monte
 nec dedit eis locum ut ad planiora descenderent
 1,³⁵ habitavitque in monte Hares quod interpretatur testaceo
 in Ahilon et Salabim
 et adgravata est manus domus Ioseph
 factusque est ei tributarius
 1,³⁶ fuit autem terminus Amorrei
 ab ascensu Scorpionis Petra et superiora loca
 2,¹ ascenditque angelus Domini de Galgal ad locum Flentium et ait
 eduxi vos de Aegypto et introduxi in terram
 pro qua iuravi patribus vestris et pollicitus sum
 ut non facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum
 2,² ita dumtaxat ut non feriretis foedus cum habitatoribus terrae huius et aras eorum subver-
 teretis

et nolulistis audire vocem meam
cur hoc fecistis
2,³quam ob rem nolui delere eos a facie vestra
ut habeatis hostes et dii eorum sint vobis in ruinam
2,⁴cumque loqueretur angelus Domini verba haec ad omnes filios Israhel
elevaverunt vocem suam et fleverunt
2,⁵et vocatum est nomen loci illius Flentium sive Lacrimarum
immolaveruntque ibi hostias Domino
2,⁶dimisit ergo Iosue populum
et abierunt filii Israhel unusquisque in possessionem suam ut obtinerent eam
2,⁷servieruntque Domino cunctis diebus eius
et seniorum qui longo post eum vixerunt tempore
et noverant omnia opera Domini quae fecerat cum Israhel
2,⁸mortuus est autem Iosue filius Nun famulus Domini centum et decem annorum
2,⁹et sepelierunt eum in finibus possessionis suae in Thamnathsare in monte Ephraim
a septentrionali plaga montis Gaas
2,¹⁰omnisque illa generatio congregata est ad patres suos
et surrexerunt alii qui non noverant Dominum et opera quae fecerat cum Israhel
2,¹¹feceruntque filii Israhel malum in conspectu Domini
et servierunt Baalim
2,¹²ac dimiserunt Dominum Deum patrum suorum
qui eduxerat eos de terra Aegypti
et secuti sunt deos alienos
deos quoque populorum qui habitabant in circuitu eorum
et adoraverunt eos
et ad iracundiam concitaverunt Dominum
2,¹³dimittentes eum et servientes Baal et Astharoth
2,¹⁴iratusque Dominus contra Israhel
tradidit eos in manibus diripientium
qui ceperunt eos et vendiderunt hostibus qui habitabant per gyrum
nec potuerunt resistere adversariis suis
2,¹⁵sed quocumque pergere voluissent manus Domini erat super eos
sicut locutus est et iuravit eis
et vehementer adfflicti sunt
2,¹⁶suscitavitque Dominus iudices qui liberarent eos de vastantium manibus

sed nec illos audire voluerunt
2,¹⁷fornicantes cum diis alienis et adorantes eos
cito deseruerunt viam per quam ingressi fuerant patres eorum
et audientes mandata Domini omnia fecere contraria
2,¹⁸cumque Dominus iudices suscicaret in diebus eorum flectebatur misericordia
et audiebat adflictorum gemitus
et liberabat eos de caede vastantium
2,¹⁹postquam autem mortuus esset iudex
revertebantur et multo maiora faciebant quam fecerant patres sui
sequentes deos alienos et servientes eis et adorantes illos
non dimiserunt adinventiones suas
et viam durissimam per quam ambulare consueverant
2,²⁰iratusque est furor Domini in Israhel et ait
quia irritum fecit gens ista pactum meum quod pepigeram cum patribus eorum
et vocem meam audire contempsit
2,²¹et ego non delebo gentes quas dimisit Iosue et mortuus est
2,²²ut in ipsis experiar Israhel
utrum custodiant viam Domini et ambulent in ea
sicut custodierunt patres eorum an non
2,²³dimisit ergo Dominus omnes has nationes et cito subvertere noluit
nec tradidit in manibus Iosue
3,¹ hae sunt gentes quas Dominus dereliquit
ut erudiret in eis Israhelem et omnes qui non noverant bella Chananeorum
3,²et postea discerent filii eorum certare cum hostibus
et habere consuetudinem proeliandi
3,³quinque satrapas Philisthinorum
omnemque Chananeum et Sidonium atque Eveum qui habitabat in monte Libano
de monte Baalhermon usque ad introitum Emath
3,⁴dimisitque eos ut in ipsis experiretur Israhelem
utrum audiret mandata Domini quae praeceperat patribus eorum per manum Mosi an non
3,⁵itaque filii Israhel habitaverunt in medio Chananei et Hetthei et Amorrei et Ferezei et E-
vei et Iebusei
3,⁶et duxerunt uxores filias eorum
ipsique filias suas eorum filiis tradiderunt
et servierunt diis eorum

3,⁷feceruntque malum in conspectu Domini et obliti sunt Dei sui
servientes Baalim et Astharoth
3,⁸iratusque Dominus contra Israhel
tradidit eos in manus Chusanrasathaim regis Mesopotamiae
servieruntque ei octo annis
3,⁹et clamaverunt ad Dominum qui suscitavit eis salvatorem et liberavit eos
Othonihel videlicet filium Cenez fratrem Chaleb minorem
3,¹⁰fuitque in eo spiritus Domini et iudicavit Israhel
egressusque est ad pugnam et tradidit Dominus in manu eius Chusanrasathaim regem Syri-
ae et oppressit eum
3,¹¹quievitque terra quadraginta annis
et mortuus est Othonihel filius Cenez
3,¹²addiderunt autem filii Israhel facere malum in conspectu Domini
qui confortavit adversum eos Eglon regem Moab quia fecerunt malum in conspectu eius
3,¹³et copulavit ei filios Ammon et Amalech
abiitque et percussit Israhel atque possedit Urbem palmarum
3,¹⁴servieruntque filii Israhel Eglon regi Moab decem et octo annis
3,¹⁵et postea clamaverunt ad Dominum
qui suscitavit eis salvatorem vocabulo Ahoth filium Gera filii Iemini
qui utraque manu utebatur pro dextera
miseruntque filii Israhel per illum munera Eglon regi Moab
3,¹⁶qui fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio capulum longitudinis palmae manus
et accinctus est eo subter sagum in dextro femore
3,¹⁷obtulitque munera Eglon regi Moab
erat autem Eglon crassus nimis
3,¹⁸cumque obtulisset ei munera
prosecutus est socios qui cum eo venerant
3,¹⁹et reversus de Galgalis ubi erant idola dixit ad regem
verbum secretum habeo ad te o rex
et ille imperavit silentium
egressisque omnibus qui circa eum erant
3,²⁰ingressus est Ahoth ad eum
sedebat autem in aestivo cenaculo solus
dixitque verbum Dei habeo ad te
qui statim surrexit de throno

3,²¹ extenditque Ahoth manum sinistram
et tulit sicam de dextro femore suo
infixitque eam in ventre eius
3,²² tam valide ut capulus ferrum sequeretur in vulnere
ac pinguisimo adipe stringeretur
nec eduxit gladium sed ita ut percusserat reliquit in corpore
statimque per secreta naturae alvi stercore proruperunt
3,²³ Ahoth autem clausis diligentissime ostiis cenaculi et obfirmatis sera 3,²⁴ per posticam
egressus est
servique regis ingressi viderunt clausas fores cenaculi atque dixerunt
forsitan purgat alvum in aestivo cubiculo
3,²⁵ expectantesque diu donec erubescerent
et videntes quod nullus aperiret tulerunt clavem
et aperientes invenerunt dominum suum iacentem in terra mortuum
3,²⁶ Ahoth autem dum illi turbarentur effugit
et pertransiit locum Idolorum unde reversus fuerat
venitque in Seirath
3,²⁷ et statim insonuit bucina in monte Ephraim
descenderuntque cum eo filii Israhel ipso in fronte gradiente
3,²⁸ qui dixit ad eos
sequimini me tradidit enim Dominus inimicos nostros Moabitas in manus nostras
descenderuntque post eum
et occupaverunt vada Iordanis quae transmittunt in Moab
et non dimiserunt transire quemquam
3,²⁹ sed percusserunt Moabitas in tempore illo circiter decem milia
omnes robustos et fortes viros
nullus eorum evadere potuit
3,³⁰ humiliatusque est Moab die illo sub manu Israhel
et quievit terra octoginta annis
3,³¹ post hunc fuit Samgar filius Anath
qui percussit de Philisthim sescentos viros vomere
et ipse quoque defendit Israhel
4,¹ addideruntque filii Israhel facere malum in conspectu Domini post mortem Ahoth
4,² et tradidit illos Dominus in manu Iabin regis Chanaan qui regnavit in Asor
habuitque ducem exercitus sui nomine Sisaram

ipse autem habitabat in Aroseth gentium
4,³ clamaveruntque filii Israhel ad Dominum
nongentos enim habebat falcatos currus
et per viginti annos vehementer oppresserat eos
4,⁴ erat autem Debbora prophetis uxor Lapidoth quae iudicabat populum in illo tempore
4,⁵ et sedebat sub palma quae nomine illius vocabatur
inter Rama et Bethel in monte Ephraim
ascendebantque ad eam filii Israhel in omne iudicium
4,⁶ quae misit et vocavit Barac filium Abinoem de Cedus Nephtalim
dixitque ad eum praecepit tibi Dominus Deus Israhel
vade et duc exercitum in montem Thabor
tollesque tecum decem milia pugnatorum
de filiis Nephtalim et de filiis Zabulon
4,⁷ ego autem ducam ad te in loco torrentis Cison
Sisaram principem exercitus Iabin
et currus eius atque omnem multitudinem
et tradam eos in manu tua
4,⁸ dixitque ad eam Barac
si venis mecum vadam
si nolueris venire non pergam
4,⁹ quae dixit ad eum
ibo quidem tecum sed in hac vice tibi victoria non reputabitur
quia in manu mulieris tradetur Sisara
surrexit itaque Debbora et perrexit cum Barac in Cedus
4,¹⁰ qui accitis Zabulon et Nephtalim
ascendit cum decem milibus pugnatorum
habens Debboram in comitatu suo
4,¹¹ Aber autem Cineus recesserat quondam a ceteris Cineis fratribus suis filiis Obab cognati
Mosi
et tetenderat tabernacula usque ad vallem quae vocatur Sennim et erat iuxta Cedus
4,¹² nuntiatumque est Sisarae quod ascendisset Barac filius Abinoem in montem Thabor
4,¹³ et congregavit nongentos falcatos currus omnemque exercitum
de Aroseth gentium ad torrentem Cison
4,¹⁴ dixitque Debbora ad Barac
surge haec est enim dies in qua tradidit Dominus Sisaram in manus tuas

en ipse ductor est tuus
descendit itaque Barac de monte Thabor
et decem milia pugnatorum cum eo
4,¹⁵perterritaque Dominus Sisaram et omnes currus eius universamque multitudinem in ore
gladii ad conspectum Barac
in tantum ut Sisara de curru desiliens pedibus fugeret
4,¹⁶et Barac persequeretur fugientes currus et exercitum usque ad Aroseth gentium
et omnis hostium multitudo usque ad internicionem caderet
4,¹⁷Sisara autem fugiens pervenit ad tentorium Iahel uxoris Aber Cinei
erat enim pax inter Iabin regem Asor et domum Aber Cinei
4,¹⁸egressa igitur Iahel in occursum Sisarae dixit ad eum
intra ad me domine mi intra ne timeas
qui ingressus tabernaculum eius et opertus ab ea pallio 4,¹⁹dixit ad eam
da mihi obsecro paululum aquae quia valde sitio
quae aperuit utrem lactis et dedit ei bibere et operuit illum
4,²⁰dixitque Sisara ad eam
sta ante ostium tabernaculi
et cum venerit aliquis interrogans te et dicens
numquid hic est aliquis
respondebis nullus est
4,²¹tulit itaque Iahel uxor Aber clavum tabernaculi
adsumens pariter malleum
et ingressa abscondite et cum silentio posuit supra tempus capitis eius clavum
percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram
qui soporem morti socians defecit et mortuus est
4,²²et ecce Barac sequens Sisaram veniebat
egressaque Iahel in occursum eius dixit ei
veni et ostendam tibi virum quem quaeris
qui cum intrasset ad eam vidit Sisaram iacentem mortuum
et clavum infixum in tempore eius
4,²³humiliavit ergo Deus in die illo Iabin regem Chanaan coram filiis Israhel
4,²⁴qui crescebant cotidie et forti manu opprimebant Iabin regem Chanaan donec delerent
eum
5,¹cecineruntque Debbora et Barac filius Abinoem in die illo dicentes
5,²qui sponte obtulistis de Israhel animas vestras ad periculum benedicite Domino

5,³ audite reges percipite auribus principes
ego sum ego sum quae Domino canam psallam Domino Deo Israhel
5,⁴ Domine cum exires de Seir et transires per regiones Edom
terra mota est caelique ac nubes stillaverunt aquis
5,⁵ montes fluxerunt a facie Domini et Sinai a facie Domini Dei Israhel
5,⁶ in diebus Samgar filii Anath in diebus Iahel quieverunt semitae
et qui ingrediebantur per eas ambulaverunt per calles devios
5,⁷ cessaverunt fortes in Israhel et quieverunt
donec surgeret Debbora surgeret mater in Israhel
5,⁸ nova bella elegit Dominus et portas hostium ipse subvertit
clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta milibus Israhel
5,⁹ cor meum diligit principes Israhel
qui propria voluntate obtulistis vos discrimini benedicite Domino
5,¹⁰ qui ascenditis super nitentes asinos et sedetis in iudicio et ambulatis in via loquimini
5,¹¹ ubi conlisi sunt currus et hostium est suffocatus exercitus
ibi narrentur iustitiae Domini et clementia in fortes Israhel
tunc descendit populus Domini ad portas et obtinuit principatum
5,¹² surge surge Debbora surge surge et loquere canticum
surge Barac et adprehende captivos tuos fili Abinoem
5,¹³ salvatae sunt reliquiae populi Dominus in fortibus dimicavit
5,¹⁴ ex Ephraim delevit eos in Amalech et post eum ex Benjamin
in populos tuos o Amalech de Machir principes descenderunt
et de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum
5,¹⁵ duces Isachar fuere cum Debbora et Barac vestigia sunt secuti
qui quasi in praeceps ac baratrum se discrimini dedit
diviso contra se Ruben magnanimorum repperta contentio est
5,¹⁶ quare habitas inter duos terminos ut audias sibilos gregum
diviso contra se Ruben magnanimorum repperta contentio est
5,¹⁷ Galaad trans Iordanem quiescebat et Dan vacabat navibus
Aser habitabat in litore maris et in portibus morabatur
5,¹⁸ Zabulon vero et Nepthalim obtulerunt animas suas morti in regione Merome
5,¹⁹ venerunt reges et pugnaverunt
pugnaverunt reges Chanaan in Thanach iuxta aquas Mageddo
et tamen nihil tulere praedantes
5,²⁰ de caelo dimicatum est contra eos

stellae manentes in ordine et cursu suo adversum Sisaram pugnaverunt
5,²¹torrens Cison traxit cadavera eorum torrens Cadumim torrens Cison
conculca anima mea robustos
5,²²ungulae equorum ceciderunt fugientibus impetu et per praeceps ruentibus fortissimis
hostium
5,²³maledicite terrae Meroz dixit angelus Domini maledicite habitatoribus eius
quia non venerunt ad auxilium Domini in adiutorium fortissimorum eius
5,²⁴benedicta inter mulieres Iahel uxor Aber Cinei benedicatur in tabernaculo suo
5,²⁵aquam petenti lac dedit et in fiala principum obtulit butyrum
5,²⁶sinistram manum misit ad clavum et dexteram ad fabrorum malleos
percussitque Sisaram quaerens in capite vulneri locum et tempus valide perforans
5,²⁷inter pedes eius ruit defecit et mortuus est
ante pedes illiusolvebatur et iacebat exanimis et miserabilis
5,²⁸per fenestram prospiciens ululabat mater eius et de cenaculo loquebatur
cur moratur regredi currus eius quare tardaverunt pedes quadrigarum illius
5,²⁹una sapientior ceteris uxoribus eius haec socruiverba respondit
5,³⁰forsitan nunc dividit spolia et pulcherrima feminarum eligitur ei
vestes diversorum colorum Sisarae traduntur in praedam
et supellex varia ad ornanda colla congeritur
5,³¹sic pereant omnes inimici tui Domine
qui autem diligunt te sicut sol in ortu suo splendet ita rutilent
5,³²quievitque terra per quadraginta annos
6,¹fecerunt autem filii Israhel malum in conspectu Domini
qui tradidit eos in manu Madian septem annis
6,²et oppressi sunt valde ab eis
feceruntque sibi antra et speluncas in montibus
et munitissima ad repugnandum loca
6,³cumque sevisset Israhel ascendebat Madian et Amalech et ceteri orientalium nationum
6,⁴et apud eos figentes tentoria sicut erant in herbis cuncta vastabant usque ad introitum
Gazae
nihilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in Israhel
non oves non boves non asinos
6,⁵ipsi enim et universi greges eorum veniebant cum tabernaculis
et instar lucustarum universa complebant
innumera multitudo hominum et camelorum quicquid tetigerant devastantes

6,⁶humiliatusque est Israhel valde in conspectu Madian
6,⁷et clamavit ad Dominum postulans auxilium contra Madianitas
6,⁸qui misit ad eos virum prophetam et locutus est
haec dicit Dominus Deus Israhel
ego vos feci conscendere de Aegypto
et eduxi de domo servitutis
6,⁹et liberavi de manu Aegyptiorum et omnium inimicorum qui adfligebant vos
eiecique eos ad introitum vestrum
et tradidi vobis terram eorum 6,¹⁰et dixi
ego Dominus Deus vester
ne timeatis deos Amorreorum in quorum terra habitatis
et nolulistis audire vocem meam
6,¹¹venit autem angelus Domini et sedit sub quercu quae erat in Ephra
et pertinebat ad Ioas patrem familiae Ezri
cumque Gedeon filius eius excuteret atque purgaret frumenta in torculari ut fugeret Madian
6,¹²apparuit ei et ait
Dominus tecum virorum fortissime
6,¹³dixitque ei Gedeon
obsecro Domine si Dominus nobiscum est cur adprehenderunt nos haec omnia
ubi sunt mirabilia eius quae narraverunt patres nostri atque dixerunt
de Aegypto eduxit nos Dominus
nunc autem dereliquit nos et tradidit in manibus Madian
6,¹⁴respexitque ad eum Dominus et ait
vade in hac fortitudine tua et liberabis Israhel de manu Madian
scito quod miserim te
6,¹⁵qui respondens ait
obsecro Domine mi in quo liberabo Israhel
ecce familia mea infima est in Manasse
et ego minimus in domo patris mei
6,¹⁶dixitque ei Dominus
ego ero tecum et percuties Madian quasi unum virum
6,¹⁷et ille si inveni inquit gratiam coram te
da mihi signum quod tu sis qui loquaris ad me
6,¹⁸ne recedas hinc donec revertar ad te
portans sacrificium et offerens tibi

qui respondit ego praestolabor adventum tuum
6,¹⁹ ingressus est itaque Gedeon et coxit hedum et de farinae modio azymos panes
carnesque ponens in canistro
et ius carniū mittens in ollam
tulit omnia sub quercum et obtulit ei
6,²⁰ cui dixit angelus Domini
tolle carnes et panes azymos
et pone super petram illam et ius desuper funde
cumque fecisset ita
6,²¹ extendit angelus Domini summitatem virgae quam tenebat in manu
et tetigit carnes et azymos panes
ascenditque ignis de petra et carnes azymosque consumpsit
angelus autem Domini evanuit ex oculis eius
6,²² vidensque Gedeon quod esset angelus Domini ait
heu mihi Domine Deus quia vidi angelum Domini facie ad faciem
6,²³ dixitque ei Dominus pax tecum ne timeas non morieris
6,²⁴ aedificavit ergo ibi Gedeon altare Domino
vocavitque illud Domini pax usque in praesentem diem
cum adhuc esset in Ephra quae est familiae Ezri
6,²⁵ nocte illa dixit Dominus ad eum
tolle taurum patris tui et alterum taurum annorum septem
destruesque aram Baal quae est patris tui
et nemus quod circa aram est succide
6,²⁶ et aedificabis altare Domino Deo tuo
in summitate petrae huius super quam sacrificium ante posuisti
tollesque taurum secundum et offeres holocaustum super lignorum struem
quae de nemore succideris
6,²⁷ adsumptis igitur Gedeon decem viris de servis suis
fecit sicut praeceperat Dominus
timens autem domum patris sui et homines illius civitatis
per diem facere noluit sed omnia nocte conplevit
6,²⁸ cumque surrexissent viri oppidi eius mane
viderunt destructam aram Baal lucumque succisum
et taurum alterum inpositum super altare quod tunc aedificatum erat
6,²⁹ dixeruntque ad invicem quis hoc fecit

cumque perquirerent auctorem facti dictum est
Gedeon filius Ioas fecit haec omnia
6,³⁰et dixerunt ad Ioas
produc filium tuum ut moriatur
quia destruxit aram Baal et succidit nemus
6,³¹quibus ille respondit
numquid ultores estis Baal et pugnatis pro eo
qui adversarius eius est moriatur antequam lux crastina veniat
si deus est vindicet se de eo qui suffodit aram eius
6,³²ex illo die vocatus est Gedeon Hierobbaal
eo quod dixisset Ioas ulciscatur se de eo Baal qui suffodit altare eius
6,³³igitur omnis Madian et Amalech et orientales populi congregati sunt simul
et transeuntes Iordanem castrametati sunt in valle Iezrahel
6,³⁴spiritus autem Domini induit Gedeon
qui clangens bucina convocavit domum Abiezer ut sequeretur
6,³⁵misitque nuntios in universum Manassen
qui et ipse secutus est eum
et alios nuntios in Aser et Zabulon et Nephtalim
qui occurrerunt ei
6,³⁶dixitque Gedeon ad Dominum
si salvum facis per manum meam Israhel sicut locutus es
6,³⁷ponam vellus hoc lanae in area
si ros in solo vellere fuerit et in omni terra siccitas
sciam quod per manum meam sicut locutus es liberabis Israhel
6,³⁸factumque est ita
et de nocte consurgens expresso vellere concam rore conplevit
6,³⁹dixitque rursus ad Dominum
ne irascatur furor tuus contra me si adhuc semel temptavero signum quaerens in vellere
oro ut solum vellus siccum sit et omnis terra rore madens
6,⁴⁰fecitque Dominus nocte illa ut postulaverat
et fuit siccitas in solo vellere et ros in omni terra
7,¹ igitur Hierobbaal qui est et Gedeon de nocte consurgens et omnis populus cum eo venit
ad fontem qui vocatur Arad
erant autem castra Madian in valle ad septentrionalem plagam collis Excelsi
7,²dixitque Dominus ad Gedeon

multus tecum est populus nec tradetur Madian in manus eius
ne gloriatur contra me Israhel et dicat meis viribus liberatus sum
7,³ loquere ad populum et cunctis audientibus praedica
qui formidolosus et timidus est revertatur
recesseruntque de monte Galaad
et reversa sunt ex populo viginti duo milia virorum
et tantum decem milia remanserunt
7,⁴ dixitque Dominus ad Gedeon
adhuc populus multus est
duc eos ad aquas et ibi probabo illos
et de quo dixeris tibi ut tecum vadat ipse pergat
quem ire prohibuero revertatur
7,⁵ cumque descendisset populus ad aquas
dixit Dominus ad Gedeon
qui lingua lambuerint aquas sicut solent canes lambere separabis eos seorsum
qui autem curvatis genibus biberint in altera parte erunt
7,⁶ fuit itaque numerus eorum qui manu ad os proiciente aquas lambuerant trecenti viri
omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat
7,⁷ et ait Dominus ad Gedeon
in trecentis viris qui lambuerunt aquas liberabo vos
et tradam Madian in manu tua
omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum
7,⁸ sumptis itaque pro numero cibariis et tubis
omnem reliquam multitudinem abire praecepit ad tabernacula sua
et ipse cum trecentis viris se certamini dedit
castra autem Madian erant subter in valle
7,⁹ eadem nocte dixit Dominus ad eum
surge et descende in castra quia tradidi eos in manu tua
7,¹⁰ sin autem solus ire formidas descendat tecum Phara puer tuus
7,¹¹ et cum audieris quid loquantur
tunc confortabuntur manus tuae
et securior ad hostium castra descendes
descendit ergo ipse et Phara puer eius in partem castrorum ubi erant armatorum vigiliae
7,¹² Madian autem et Amalech et omnes orientales populi
fusi iacebant in valle ut lucustarum multitudo

cameli quoque innumerabiles erant
sicut harena quae iacet in litoribus maris
7,¹³cumque venisset Gedeon narrabat aliquis somnium proximo suo
et in hunc modum referebat quod viderat
vidi somnium et videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo
volvi et in Madian castra descendere
cumque pervenisset ad tabernaculum
percussit illud atque subvertit et terrae funditus coaequavit
7,¹⁴respondit is cui loquebatur
non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis filii Ioas viri israhelitae
tradidit Deus in manu eius Madian et omnia castra eius
7,¹⁵cumque audisset Gedeon somnium et interpretationem eius adoravit
et reversus ad castra Israhel ait
surgite tradidit enim Dominus in manus nostras castra Madian
7,¹⁶divisitque trecentos viros in tres partes
et dedit tubas in manibus eorum
lagoenasque vacuas ac lampadas in medio lagoenarum
7,¹⁷et dixit ad eos
quod me facere videritis hoc facite
ingrediar partem castrorum et quod fecero sectamini
7,¹⁸quando personaverit tuba in manu mea
vos quoque per castrorum circuitum clangite et conclamate Domino et Gedeoni
7,¹⁹ingressusque est Gedeon et trecenti viri qui erant cum eo in parte castrorum
incipientibus vigiliis noctis mediae
et custodibus suscitatis coeperunt bucinis clangere et conplodere inter se lagoenas
7,²⁰cumque per gyrum castrorum in tribus personarent locis et hydrias confregissent
tenuerunt sinistris manibus lampadas et dextris sonantes tubas
clamaveruntque gladius Domini et Gedeonis
7,²¹stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium
omnia itaque castra turbata sunt
et vociferantes ululantesque fugerunt
7,²²et nihilominus insistebant trecenti viri bucinis personantes
inmisitque Dominus gladium in omnibus castris
et mutua se caede truncabant
7,²³fugientes usque Bethseta et crepidinem Abelmeula in Tebbath

conclamantes autem viri Israhel
de Nepthali et Aser et omni Manasse persequabantur Madian
7,²⁴misitque Gedeon nuntios in omnem montem Ephraim dicens
descendite in occursum Madian et occupate aquas usque Bethbera atque Iordanem
clamavitque omnis Ephraim
et praeoccupavit aquas atque Iordanem usque Bethbera
7,²⁵adprehensosque duos viros Madian Oreb et Zeb interfecit
Oreb in petra Oreb Zeb vero in torculari Zeb
et persecuti sunt Madian
capita Oreb et Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Iordanis
8,¹ dixeruntque ad eum viri Ephraim
quid est hoc quod facere voluisti
ut non nos vocares cum ad pugnam pergeres contra Madian
iurgantes fortiter et prope vim inferentes
8,²quibus ille respondit
quid enim tale facere potui quale vos fecistis
nonne melior est racemus Ephraim vindemiis Abiezer
8,³in manus vestras tradidit Dominus principes Madian Oreb et Zeb
quid tale facere potui quale vos fecistis
quod cum locutus esset requievit spiritus eorum quo tuebant contra eum
8,⁴cumque venisset Gedeon ad Iordanem
transivit eum cum trecentis viris qui secum erant
et prae lassitudine fugientes persequi non poterant
8,⁵dixitque ad viros Soccoth
date obsecro panes populo qui mecum est quia valde defecerunt
ut possimus persequi Zebee et Salmana reges Madian
8,⁶responderunt principes Soccoth
forsitan palmae manuum Zebee et Salmana in manu tua sunt
et idcirco postulas ut demus exercitui tuo panes
8,⁷quibus ille ait
cum ergo tradiderit Dominus Zebee et Salmana in manus meas
conteram carnes vestras cum spinis tribulisque deserti
8,⁸et inde conscendens venit in Phanuhel
locutusque est ad viros eius loci similia
cui et illi responderunt sicut responderant viri Soccoth

8,⁹dixit itaque et eis
cum reversus fuero victor in pace destruam turrem hanc
8,¹⁰Zebee autem et Salmana requiescebant cum omni exercitu suo
quindecim milia enim viri remanserant ex omnibus turmis orientalium populorum
caesis centum viginti milibus bellatorum et edudentium gladium
8,¹¹ascendensque Gedeon per viam eorum qui in tabernaculis morabantur
ad orientalem partem Nobee et Iecbaa
percussit castra hostium
qui securi erant et nihil adversi suspicabantur
8,¹²fugeruntque Zebee et Salmana
quos persequens Gedeon comprehendit turbato omni exercitu eorum
8,¹³revertensque de bello ante solis ortum 8,¹⁴adprehendit puerum de viris Soccoth
interrogavitque eum nomina principum et seniorum Soccoth
et descripsit septuaginta septem viros
8,¹⁵venitque ad Soccoth et dixit eis
en Zebee et Salmana super quibus exprobrastis mihi dicentes
forsitan manus Zebee et Salmana in manibus tuis sunt
et idcirco postulas ut demus viris qui lassi sunt et defecerunt panes
8,¹⁶tulit ergo seniores civitatis et spinas deserti ac tribulos
et contrivit cum eis atque comminuit viros Soccoth
8,¹⁷turrem quoque Phanuhel subvertit occisis habitatoribus civitatis
8,¹⁸dixitque ad Zebee et Salmana
quales fuerunt viri quos occidistis in Thabor
qui responderunt similes tui et unus ex eis quasi filius regis
8,¹⁹quibus ille ait
fratres mei fuerunt filii matris meae
vivit Dominus si servassetis eos non vos occiderem
8,²⁰dixitque Iether primogenito suo
surge et interfice eos
qui non eduxit gladium
timebat enim quia adhuc puer erat
8,²¹dixeruntque Zebee et Salmana
tu surge et inrue in nos
quia iuxta aetatem robur est hominis
surrexit Gedeon et interfecit Zebee et Salmana

et tulit ornamenta ac bullas quibus colla regalium camelorum decorari solent
8,²²dixeruntque omnes viri Israhel ad Gedeon
dominare nostri tu et filius tuus et filius filii tui
quia liberasti nos de manu Madian
8,²³quibus ille ait
non dominabor vestri nec dominabitur in vos filius meus sed dominabitur Dominus
8,²⁴dixitque ad eos unam petitionem postulo a vobis
date mihi inaures ex praeda vestra
inaures enim aureas Ismahelitae habere consuerant
8,²⁵qui responderunt libentissime dabimus
expandentesque super terram pallium
proiecerunt in eo inaures de praeda
8,²⁶et fuit pondus postularum inaurium mille septingenti auri sicali
absque ornamentis et monilibus et veste purpurea
quibus Madian reges uti soliti erant
et praeter torques aureos camelorum
8,²⁷fecitque ex eo Gedeon ephod et posuit illud in civitate sua Ephra
fornicatusque est omnis Israhel in eo
et factum est Gedeoni et omni domui eius in ruinam
8,²⁸humiliatus est autem Madian coram filiis Israhel
nec potuerunt ultra elevare cervices
sed quievit terra per quadraginta annos quibus praefuit Gedeon
8,²⁹abiit itaque Hierobbaal filius Ioas et habitavit in domo sua
8,³⁰habuitque septuaginta filios qui egressi sunt de femore eius
eo quod plures haberet uxores
8,³¹concubina autem illius quam habebat in Sychem
genuit ei filium nomine Abimelech
8,³²mortuusque est Gedeon filius Ioas in senectute bona
et sepultus in sepulchro Ioas patris sui in Ephra de familia Ezri
8,³³postquam autem mortuus est Gedeon
aversi sunt filii Israhel et fornicati cum Baalim
percusseruntque cum Baal foedus ut esset eis in deum
8,³⁴nec recordati sunt Domini Dei sui
qui eruit eos de manu omnium inimicorum suorum per circuitum
8,³⁵nec fecerunt misericordiam cum domo Hierobbaal Gedeon

iuxta omnia bona quae fecerat Israheli
9,¹ abiit autem Abimelech filius Hierobbaal in Sychem ad fratres matris suae
et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae dicens
9,² loquimini ad omnes viros Sychem
quid vobis est melius ut dominantur vestri septuaginta viri omnes filii Hierobbaal
an ut dominetur vobis unus vir
simulque considerate quia os vestrum et caro vestra sum
9,³ locutique sunt fratres matris eius de eo ad omnes viros Sychem universos sermones istos
et inclinaverunt cor eorum post Abimelech dicentes frater noster est
9,⁴ dederuntque illi septuaginta pondo argenti de fano Baalbrith
qui conduxit sibi ex eo viros inopes et vagos
secutique sunt eum
9,⁵ et venit in domum patris sui Ephra
et occidit fratres suos filios Hierobbaal septuaginta viros super lapidem unum
remansitque Ioatham filius Hierobbaal minimus et absconditus est
9,⁶ congregati sunt autem omnes viri Sychem
et universae familiae urbis Mello
abieruntque et constituerunt regem Abimelech iuxta quercum quae stabat in Sychem
9,⁷ quod cum nuntiatum esset Ioatham
ivit et stetit in vertice montis Garizim
elevataque voce clamavit et dixit
audite me viri Sychem ita audiat vos Deus
9,⁸ ierunt ligna ut unguerent super se regem
dixeruntque olivae impera nobis
9,⁹ quae respondit
numquid possum deserere pinguedinem meam qua et dii utuntur et homines
et venire ut inter ligna promovear
9,¹⁰ dixeruntque ligna ad arborem ficum
veni et super nos regnum accipe
9,¹¹ quae respondit eis
numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos
et ire ut inter cetera ligna commovear
9,¹² locuta sunt quoque ligna ad vitem
veni et impera nobis
9,¹³ quae respondit

numquid possum deserere vinum meum quod laetificat Deum et homines
et inter ligna cetera commoveri
9,¹⁴dixeruntque omnia ligna ad ramnum
veni et impera super nos
9,¹⁵quae respondit eis
si vere me regem vobis constituitis
venite et sub mea umbra requiescite
sin autem non vultis egrediatur ignis de ramno et devoret cedros Libani
9,¹⁶nunc igitur si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech
et bene egistis cum Hierobbaal et cum domo eius
et reddidistis vicem beneficiis eius
qui pugnavit pro vobis 9,¹⁷et animam suam dedit periculis
ut erueret vos de manu Madian
9,¹⁸qui nunc surrexistis contra domum patris mei
et interfecistis filios eius septuaginta viros super unum lapidem
et constituistis regem Abimelech filium ancillae eius super habitatores Sychem
eo quod frater vester sit
9,¹⁹si ergo recte et absque vitio egistis cum Hierobbaal et domo eius
hodie laetamini in Abimelech et ille laetetur in vobis
9,²⁰sin autem perverse
egrediatur ignis ex eo et consumat habitatores Sychem et oppidum Mello
egrediaturque ignis de viris Sychem et de oppido Mello et devoret Abimelech
9,²¹quae cum dixisset fugit et abiit in Bera
habitavitque ibi metu Abimelech fratris sui
9,²²regnavit itaque Abimelech super Israhel tribus annis
9,²³misitque Deus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sychem
qui coeperunt eum detestari
9,²⁴et scelus interfectionis septuaginta filiorum Hierobbaal et effusionem sanguinis eorum
conferre in Abimelech fratrem suum
et in ceteros Sycimarum principes qui eum adiuverant
9,²⁵posueruntque insidias adversum eum in montium summitate
et dum illius praestolantur adventum
exercebant latrocinia agentes praedas de praetereuntibus
nuntiatumque est Abimelech
9,²⁶venit autem Gaal filius Obed cum fratribus suis et transivit in Sycimam

ad cuius adventum erecti habitatores Sychem 9,²⁷ egressi sunt in agros
vastantes vineas uvasque calcantes
et factis cantantium choris ingressi sunt fanum dei sui
et inter epulas et pocula maledicebant Abimelech
9,²⁸ clamante Gaal filio Obed
quis est Abimelech et quae est Sychem ut serviamus ei
numquid non est filius Hierobbaal
et constituit principem Zebul servum suum super viros Emmor patris Sychem
cur igitur servimus ei
9,²⁹ utinam daret aliquis populum istum sub manu mea ut auferrem de medio Abimelech
dictumque est Abimelech
congrega exercitus multitudinem et veni
9,³⁰ Zebul enim princeps civitatis auditis sermonibus Gaal filii Obed iratus est valde
9,³¹ et misit clam ad Abimelech nuntios dicens
ecce Gaal filius Obed venit in Sycimam cum fratribus suis
et obpugnat adversum te civitatem
9,³² surge itaque nocte cum populo qui tecum est et latita in agro
9,³³ et primo mane oriente sole inrue super civitatem
illo autem egrediente adversum te cum populo suo fac ei quod potueris
9,³⁴ surrexit itaque Abimelech cum omni exercitu suo nocte
et tetendit insidias iuxta Sycimam in quattuor locis
9,³⁵ egressusque est Gaal filius Obed et stetit in introitu portae civitatis
surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco
9,³⁶ cumque vidisset populum Gaal dixit ad Zebul
ecce de montibus multitudo descendit
cui ille respondit
umbras montium vides quasi hominum capita et hoc errore deciperis
9,³⁷ rursumque Gaal ait
ecce populus de umbilico terrae descendit
et unus cuneus venit per viam quae respicit quercum
9,³⁸ cui dixit Zebul
ubi est nunc os tuum quo loquebaris
quis est Abimelech ut serviamus ei
nonne iste est populus quem despiciebas
egredere et pugna contra eum

9,³⁹abiit ergo Gaal spectante Sycimarum populo
et pugnavit contra Abimelech
9,⁴⁰qui persecutus est eum fugientem et in urbem compulit
cecideruntque ex parte eius plurimi usque ad portam civitatis
9,⁴¹et Abimelech sedit in Ruma
Zebul autem Gaal et socios eius expulit de urbe nec in ea passus est commorari
9,⁴²sequenti ergo die egressus est populus in campum
quod cum nuntiatum esset Abimelech
9,⁴³tulit exercitum suum et divisit in tres turmas
tendens insidias in agris
vidensque quod egrederetur populus de civitate
surrexit et inruit in eos 9,⁴⁴cum cuneo suo
obpugnans et obsidens civitatem
duae autem turmae palantes per campum adversarios sequebantur
9,⁴⁵porro Abimelech omni illo die obpugnabat urbem
quam cepit interfectis habitatoribus eius
ipsaque destructa ita ut sal in ea dispergeret
9,⁴⁶quod cum audissent qui habitabant in turre Sycimorum
ingressi sunt fanum dei sui Berith
ubi foedus cum eo pepigerant et ex eo locus nomen acceperat
qui erat valde munitus
9,⁴⁷Abimelech quoque audiens viros turris Sycimorum pariter conglobatos
9,⁴⁸ascendit in montem Selmon cum omni populo suo
et arrepta securi praecidit arboris ramum
inpositumque ferens umero dixit ad socios
quod me vidistis facere cito facite
9,⁴⁹igitur certatim ramos de arboribus praecidentes sequebantur ducem
quos circumdantes praesidio succenderunt
atque ita factum est ut fumo et igne mille hominum necarentur
viri pariter ac mulieres habitatorum turris Sychem
9,⁵⁰Abimelech autem inde proficiscens venit ad oppidum Thebes
quod circumdans obsidebat exercitu
9,⁵¹erat autem turris excelsa in media civitate
ad quam confugerant viri simul ac mulieres et omnes principes civitatis
clausa firmissime ianua et super turris tectum stantes per propugnacula

9,⁵² accedensque Abimelech iuxta turrem pugnabat fortiter
et adpropinquans ostio ignem subponere nitebatur
9,⁵³ et ecce una mulier fragmen molae desuper iaciens inlisit capiti Abimelech
et confregit cerebrum eius
9,⁵⁴ qui vocavit cito armigerum suum et ait ad eum
evagina gladium tuum et percute me
ne forte dicatur quod a femina interfectus sim
qui iussa perficiens interfecit eum
9,⁵⁵ illoque mortuo omnes qui cum eo erant de Israhel reversi sunt in sedes suas
9,⁵⁶ et reddidit Deus malum quod fecerat Abimelech contra patrem suum
interfectis septuaginta fratribus suis
9,⁵⁷ Sycimitis quoque quod operati erant retributum est
et venit super eos maledictio Ioatham filii Hierobbaal
10,¹ post Abimelech surrexit dux in Israhel Thola filius Phoa patrum Abimelech vir de Isachar
qui habitavit in Sanir montis Ephraim
10,² et iudicavit Israhel viginti et tribus annis
mortuusque ac sepultus est in Sanir
10,³ huic successit Iair Galaadites qui iudicavit Israhel per viginti et duos annos
10,⁴ habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum
et principes triginta civitatum
quae ex nomine eius appellatae sunt Avothiair id est oppida Iair usque in praesentem diem
in terra Galaad
10,⁵ mortuusque est Iair ac sepultus in loco cui est vocabulum Camon
10,⁶ filii autem Israhel peccatis veteribus iungentes nova
fecerunt malum in conspectu Domini
et servierunt idolis Baalim et Astharoth
et diis Syriae ac Sidonis et Moab et filiorum Ammon et Philisthim
dimiseruntque Dominum et non colebant eum
10,⁷ contra quos iratus tradidit eos in manu Philisthim et filiorum Ammon
10,⁸ adflictique sunt et vehementer oppressi per annos decem et octo
omnes qui habitabant trans Iordanem in terra Amorrei quae est in Galaad
10,⁹ in tantum ut filii Ammon Iordane transmissio vastarent Iudam et Benjamin et Ephraim
adflictusque est Israhel nimis
10,¹⁰ et clamantes ad Dominum dixerunt
peccavimus tibi quia dereliquimus Deum nostrum et servivimus Baalim

10,¹¹ quibus locutus est Dominus
numquid non Aegyptii et Amorrei filiique Ammon et Philisthim
10,¹² Sidonii quoque et Amalech et Chanaan oppresserunt vos
et clamastis ad me et erui vos de manu eorum
10,¹³ et tamen reliquistis me et coluistis deos alienos
idcirco non addam ut ultra vos liberem
10,¹⁴ ite et invocate deos quos elegistis
ipsi vos liberent in tempore angustiae
10,¹⁵ dixeruntque filii Israhel ad Dominum
peccavimus redde tu nobis quicquid tibi placet
tantum nunc libera nos
10,¹⁶ quae dicentes omnia de finibus suis alienorum deorum idola proiecerunt
et servierunt Deo
qui doluit super miseriis eorum
10,¹⁷ itaque filii Ammon conclamantes in Galaad fixere tentoria
contra quos congregati filii Israhel in Maspha castrametati sunt
10,¹⁸ dixeruntque principes Galaad singuli ad proximos suos
qui primus e nobis contra filios Ammon coeperit dimicare erit dux populi Galaad
11,¹ fuit illo tempore Iepthae Galaadites vir fortissimus atque pugnator
filius meretricis mulieris qui natus est de Galaad
11,² habuit autem Galaad uxorem de qua suscepit filios
qui postquam creverant eiecerunt Iepthae dicentes
heres in domo patris nostri esse non poteris quia de altera matre generatus es
11,³ quos ille fugiens atque devitans habitavit in terra Tob
congregatique sunt ad eum viri inopes et latrocinantes
et quasi principem sequebantur
11,⁴ in illis diebus pugnabant filii Ammon contra Israhel
11,⁵ quibus acriter instantibus perrexerunt maiores natu de Galaad
ut tollerent in auxilium sui Iepthae de terra Tob
11,⁶ dixeruntque ad eum
veni et esto princeps noster et pugna contra filios Ammon
11,⁷ quibus ille respondit
nonne vos estis qui odistis me et eiecistis de domo patris mei
et nunc venistis ad me necessitate compulsi
11,⁸ dixeruntque principes Galaad ad Iepthae

ob hanc igitur causam nunc ad te venimus
ut proficiscaris nobiscum et pugnes contra filios Ammon
sisque dux omnium qui habitant in Galaad
11,⁹Iepthae quoque dixit eis
si vere venistis ad me ut pugnem pro vobis contra filios Ammon
tradideritque eos Dominus in manus meas ego ero princeps vester
11,¹⁰qui responderunt ei
Dominus qui haec audit ipse mediator ac testis est quod nostra promissa faciamus
11,¹¹abiit itaque Iepthae cum principibus Galaad
fecitque eum omnis populus principem sui
locutusque est Iepthae omnes sermones suos coram Domino in Maspha
11,¹²et misit nuntios ad regem filiorum Ammon qui ex persona sua dicerent
quid mihi et tibi est quia venisti contra me ut vastares terram meam
11,¹³quibus ille respondit
quia tulit Israhel terram meam quando ascendit de Aegypto
a finibus Arnon usque Iaboc atque Iordanem
nunc igitur cum pace redde mihi eam
11,¹⁴per quos rursum mandavit Iepthae et imperavit eis ut dicerent regi Ammon
11,¹⁵haec dicit Iepthae
non tulit Israhel terram Moab nec terram filiorum Ammon
11,¹⁶sed quando de Aegypto conscenderunt
ambulavit per solitudinem usque ad mare Rubrum et venit in Cades
11,¹⁷misitque nuntios ad regem Edom dicens
dimitte ut transeam per terram tuam
qui noluit adquiescere precibus eius
misit quoque et ad regem Moab
qui et ipse transitum praebere contempsit
mansit itaque in Cades 11,¹⁸et circuivit ex latere terram Edom et terram Moab
venitque contra orientalem plagam terrae Moab
et castrametatus est trans Arnon
nec voluit intrare terminos Moab
Arnon quippe confinium est terrae Moab
11,¹⁹misit itaque Israhel nuntios ad Seon regem Amorreorum qui habitabat in Esebon et
dixerunt ei
dimitte ut transeam per terram tuam usque ad fluvium

11,²⁰ qui et ipse Israhel verba despiciens
non dimisit eum transire per terminos suos
sed infinita multitudine congregata egressus est contra eum in Iassa et fortiter resistebat
11,²¹ tradiditque eum Dominus in manu Israhel cum omni exercitu suo
qui percussit eum et possedit omnem terram Amorrei habitatoris regionis illius
11,²² et universos fines eius de Arnon usque Iaboc
et de solitudine usque ad Iordanem
11,²³ Dominus ergo Deus Israhel subvertit Amorreum pugnante contra illum populo suo Israhel
et tu nunc vis possidere terram eius
11,²⁴ nonne ea quae possedit Chamos deus tuus tibi iure debentur
quae autem Dominus Deus noster victor obtinuit in nostram cedent possessionem
11,²⁵ nisi forte melior es Balac filio Sepphor rege Moab
aut docere potes quod iurgatus sit contra Israhel et pugnaverit contra eum
11,²⁶ quando habitavit in Esebon et viculis eius
et in Aroer et villis illius
vel in cunctis civitatibus iuxta Iordanem per trecentos annos
quare tanto tempore nihil super hac repetitione temptastis
11,²⁷ igitur non ego pecco in te sed tu contra me male agis indicens mihi bella non iusta
iudicet Dominus arbiter huius diei inter Israhel et inter filios Ammon
11,²⁸ noluitque adquiescere rex filiorum Ammon verbis Iepthae quae per nuntios mandaverat
11,²⁹ factus est ergo super Iepthae spiritus Domini
et circumiens Galaad et Manasse
Maspha quoque Galaad
et inde transiens ad filios Ammon
11,³⁰ votum vovit Domino dicens
si tradideris filios Ammon in manus meas
11,³¹ quicumque primus fuerit egressus de foribus domus meae
mihique occurrerit revertenti cum pace a filiis Ammon
eum holocaustum offeram Domino
11,³² transivitque Iepthae ad filios Ammon ut pugnaret contra eos
quos tradidit Dominus in manus eius
11,³³ percussitque ab Aroer usque dum venias in Mennith viginti civitates
et usque ad Abel quae est vineis consita plaga magna nimis
humiliatique sunt filii Ammon a filiis Israhel

11,³⁴revertenti autem Iepthae in Maspha domum suam
occurrit unigenita filia cum tympanis et choris
non enim habebat alios liberos
11,³⁵qua visa scidit vestimenta sua et ait
heu filia mi decepisti me et ipsa decepta es
aperui enim os meum ad Dominum et aliud facere non potero
11,³⁶cui illa respondit
pater mi si aperuisti os tuum ad Dominum fac mihi quodcumque pollicitus es
concessa tibi ultione atque victoria de hostibus tuis
11,³⁷dixitque ad patrem hoc solum mihi praesta quod deprecor
dimitte me ut duobus mensibus circumeam montes
et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis
11,³⁸cui ille respondit vade et dimisit eam duobus mensibus
cumque abisset cum sociis ac sodalibus suis
flebat virginitatem suam in montibus
11,³⁹expletisque duobus mensibus reversa est ad patrem suum
et fecit ei sicut voverat quae ignorabat virum
exinde mos increbuit in Israhel et consuetudo servata est
11,⁴⁰ut post anni circulum conveniant in unum filiae Israhel
et plangent filiam Iepthae Galaaditae diebus quattuor
12,¹ ecce autem in Ephraim orta seditio est
nam transeuntes contra aquilonem dixerunt ad Iepthae
quare vadens ad pugnam contra filios Ammon vocare nos noluisti ut pergeremus tecum
igitur incendimus domum tuam
12,²quibus ille respondit
disceptatio erat mihi et populo meo contra filios Ammon vehemens
vocavi que vos ut mihi praeberetis auxilium et facere noluistis
12,³quod cernens posui in manibus meis animam meam
transivique ad filios Ammon
et tradidit eos Dominus in manus meas
quid commerui ut adversum me consurgatis in proelium
12,⁴vocatis itaque ad se cunctis viris Galaad pugnabat contra Ephraim
percusseruntque viri Galaad Ephraim
quia dixerat fugitivus est Galaad de Ephraim
et habitat in medio Ephraim et Manasse

12,⁵occupaveruntque Galaaditae vada Iordanis per quae Ephraim reversurus erat
cumque venisset ad ea de Ephraim numero fugiens atque dixisset
obsecro ut me transire permittas
dicebant ei Galaaditae
numquid Ephrateus es
quo dicente non sum 12,⁶interrogabant eum
dic ergo sebboleth quod interpretatur spica
qui respondebat tebboleth
eadem littera spicam exprimere non valens
statimque adprehensum iugulabant in ipso Iordanis transitu
et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo milia
12,⁷iudicavitque Iepthae Galaadites Israhel sex annis
et mortuus est ac sepultus in civitate sua Galaad
12,⁸post hunc iudicavit Israhel Abessan de Bethleem
12,⁹qui habuit triginta filios et totidem filias
quas emittens foras maritis dedit
et eiusdem numeri filiis suis accepit uxores introducens in domum suam
qui septem annis iudicavit Israhel
12,¹⁰mortuusque est ac sepultus in Bethleem
12,¹¹cui successit Ahialon Zabulonites
et iudicavit Israhelem decem annis
12,¹²mortuusque est ac sepultus in Zabulon
12,¹³post hunc iudicavit in Israhel Abdon filius Hellel Farathonites
12,¹⁴qui habuit quadraginta filios et triginta ex eis nepotes
ascendentes super septuaginta pullos asinarum
et iudicavit in Israhel octo annis
12,¹⁵mortuusque est ac sepultus in Farathon terrae Ephraim in monte Amalech
13,¹ rursumque filii Israhel fecerunt malum in conspectu Domini
qui tradidit eos in manus Philisthinorum quadraginta annis
13,²erat autem vir quidam de Saraa et de stirpe Dan nomine Manue
habens uxorem sterilem
13,³cui apparuit angelus Domini et dixit ad eam
sterilis es et absque liberis
sed concipies et paries filium
13,⁴cave ergo ne vinum bibas ac siceram

ne inmundum quicquam comedas
13,⁵ quia concipies et paries filium cuius non tanget caput novacula
erit enim nazareus Dei ab infantia sua et ex matris utero
et ipse incipiet liberare Israhel de manu Philisthinorum
13,⁶ quae cum venisset ad maritum dixit ei
vir Dei venit ad me habens vultum angelicum terribilis nimis
quem cum interrogassem quis esset et unde venisset et quo nomine vocaretur
noluit mihi dicere 13,⁷ sed hoc respondit
ecce concipies et paries filium
cave ne vinum bibas et siceram
et ne aliquo vescaris in mundo
erit enim puer nazareus Dei ab infantia sua et ex utero matris usque ad diem mortis suae
13,⁸ oravit itaque Manue Deum et ait
obsecro Domine ut vir Dei quem misisti veniat iterum
et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus est
13,⁹ exaudivitque Dominus precantem Manue
et apparuit rursum angelus Domini uxori eius sedenti in agro
Manue autem maritus eius non erat cum ea
quae cum vidisset angelum 13,¹⁰ festinavit et cucurrit ad virum suum
nuntiavitque ei dicens
ecce apparuit mihi vir quem ante videram
13,¹¹ qui surrexit et secutus est uxorem suam
veniensque ad virum dixit ei
tu es qui locutus es mulieri
et ille respondit ego sum
13,¹² cui Manue
quando inquit sermo tuus fuerit expletus
quid vis ut faciat puer aut a quo se observare debebit
13,¹³ dixitque angelus Domini ad Manue
ab omnibus quae locutus sum uxori tuae abstineat se
13,¹⁴ et quicquid ex vinea nascitur non comedat
vinum et siceram non bibat
nullo vescatur in mundo
et quod ei praecepi impleat atque custodiat
13,¹⁵ dixitque Manue ad angelum Domini

obsecro te ut adquiescas precibus meis
et faciamus tibi hedum de capris
13,¹⁶ cui respondit angelus
si me cogis non comedam panes tuos
sin autem vis holocaustum facere offer illud Domino
et nesciebat Manue quod angelus Dei esset
13,¹⁷ dixitque ad eum quod est tibi nomen
ut si sermo tuus fuerit expletus honoremus te
13,¹⁸ cui ille respondit
cur quaeris nomen meum quod est mirabile
13,¹⁹ tulit itaque Manue hedum de capris et libamenta
et posuit super petram
offerens Domino qui facit mirabilia
ipse autem et uxor eius intuebantur
13,²⁰ cumque ascenderet flamma altaris in caelum
angelus Domini in flamma pariter ascendit
quod cum vidisset Manue et uxor eius proni ceciderunt in terram
13,²¹ et ultra non eis apparuit angelus Domini
statimque intellexit Manue angelum esse Domini 13,²² et dixit ad uxorem suam
morte moriemur quia vidimus Deum
13,²³ cui respondit mulier
si Dominus nos vellet occidere
de manibus nostris holocaustum et libamenta non suscepisset
nec ostendisset nobis haec omnia
neque ea quae sunt ventura dixisset
13,²⁴ peperit itaque filium et vocavit nomen eius Samson
crevitque puer et benedixit ei Dominus
13,²⁵ coepitque spiritus Domini esse cum eo in castris Dan inter Saraa et Esthaol
14,¹ descendit igitur Samson in Thamnatha
vidensque ibi mulierem de filiabus Philisthim
14,² ascendit et nuntiavit patri suo et matri dicens
vidi mulierem in Thamnatha de filiabus Philisthinorum
quam quaeso ut mihi accipiatis uxorem
14,³ cui dixerunt pater et mater sua
numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum et in omni populo meo

quia vis accipere uxorem de Philisthim qui incircumcisi sunt
dixitque Samson ad patrem suum
hanc mihi accipe quia placuit oculis meis
14,⁴parentes autem eius nesciebant quod res a Domino fieret
et quaereret occasionem contra Philisthim
eo enim tempore Philisthim dominabantur Israheli
14,⁵descendit itaque Samson cum patre suo et matre in Thamnatha
cumque venissent ad vineas oppidi
apparuit catulus leonis saevus rugiens et occurrit ei
14,⁶inruit autem spiritus Domini in Samson
et dilaceravit leonem quasi hedum in frusta concerperet nihil omnino habens in manu
et hoc patri et matri noluit indicare
14,⁷descenditque et locutus est mulieri quae placuerat oculis eius
14,⁸et post aliquot dies revertens ut acciperet eam
declinavit ut videret cadaver leonis
et ecce examen apium in ore leonis erat ac favus mellis
14,⁹quem cum sumpsisset in manibus comedebat in via
veniensque ad patrem suum et matrem dedit eis partem
qui et ipsi comederunt
nec tamen eis voluit indicare quod mel de corpore leonis adsumpserat
14,¹⁰descendit itaque pater eius ad mulierem et fecit filio suo Samson convivium
sic enim iuvenes facere consuerant
14,¹¹cum igitur cives loci vidissent eum dederunt ei sodales triginta qui essent cum eo
14,¹²quibus locutus est Samson
proponam vobis problema
quod si solveritis mihi intra septem dies convivii
dabo vobis triginta sindones et totidem tunicas
14,¹³sin autem non potueritis solvere
vos dabitis mihi triginta sindones et eiusdem numeri tunicas
qui responderunt ei propone problema ut audiamus
14,¹⁴dixitque eis
de comedente exivit cibus et de forte est egressa dulcedo
nec potuerunt per tres dies propositionem solvere
14,¹⁵cumque adesset dies septimus
dixerunt ad uxorem Samson

blandire viro tuo et suade ei ut indicet tibi quid significet problema
quod si facere nolueris incendimus et te et domum patris tui
an idcirco nos vocastis ad nuptias ut spoliaretis
14,¹⁶ quae fundebat apud Samson lacrimas et querebatur dicens
odisti me et non diligis
idcirco problema quod proposuisti filiis populi mei non vis mihi exponere
at ille respondit
patri meo et matri nolui dicere et tibi indicare potero
14,¹⁷ septem igitur diebus convivii flebat apud eum
tandemque die septimo cum ei molesta esset exposuit
quae statim indicavit civibus suis
14,¹⁸ et illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitum
quid dulcius melle et quid leone fortius
qui ait ad eos
si non arassetis in vitula mea non invenissetis propositionem meam
14,¹⁹ inruit itaque in eo spiritus Domini
descenditque Ascalonem et percussit ibi triginta viros
quorum ablatas vestes dedit his qui problema solverant
iratusque nimis ascendit in domum patris sui
14,²⁰ uxor autem eius accepit maritum unum de amicis eius et pronubis
15,¹ post aliquantum autem temporis cum dies triticeae messis instarent
venit Samson invisere volens uxorem suam et adtulit ei hedum de capris
cumque cubiculum eius solito vellet intrare prohibuit eum pater illius dicens
15,² putavi quod odisses eam et ideo tradidi illam amico tuo
sed habet sororem quae iunior et pulchrior illa est sit tibi pro ea uxor
15,³ cui respondit Samson
ab hac die non erit culpa in me contra Philistheos faciam enim vobis mala
15,⁴ perrexitque et cepit trecentas vulpes
caudasque earum iunxit ad caudas et faces ligavit in medio
15,⁵ quas igne succendens dimisit ut huc illucque discurrerent
quae statim perrexerunt in segetes Philisthinorum
quibus succensis et conportatae iam fruges et adhuc stantes in stipula concrematae sunt
in tantum ut vineas quoque et oliveta flamma consumeret
15,⁶ dixeruntque Philisthim quis fecit hanc rem
quibus dictum est Samson gener Thamnathei

quia tulit uxorem eius et alteri tradidit haec operatus est
ascenderuntque Philisthim et conbuserunt tam mulierem quam patrem eius
15,⁷ quibus ait Samson
licet haec feceritis tamen adhuc ex vobis expetam ultionem et tunc quiescam
15,⁸ percussitque eos ingenti plaga
ita ut stupentes suram femori inponerent
et descendens habitavit in spelunca petrae Aetham
15,⁹ igitur ascendentes Philisthim in terra Iuda castrametati sunt
et in loco qui postea vocatus est Lehi id est Maxilla eorum est fusus exercitus
15,¹⁰ dixeruntque ad eos de tribu Iuda
cur ascendistis adversum nos
qui responderunt
ut ligemus Samson venimus et reddamus ei quae in nos operatus est
15,¹¹ descenderunt ergo tria milia virorum de Iuda ad specum silicis Aetham dixeruntque ad
Samson
nescis quod Philisthim imperent nobis quare hoc facere voluisti
quibus ille ait sicut fecerunt mihi feci eis
15,¹² ligare inquit te venimus et tradere in manus Philisthinorum
iurate respondit mihi quod non me occidatis
15,¹³ dixerunt non te occidimus sed vinctum tradimus
ligaveruntque eum duobus novis funibus et tulerunt de petra Aetham
15,¹⁴ qui cum venisset ad locum Maxillae et Philisthim vociferantes occurrissent ei
inruit spiritus Domini in eum
et sicut solent ad odorem ignis lina consumi
ita vincula quibus ligatus erat dissipata sunt et soluta
15,¹⁵ inventamque maxillam id est mandibulam asini quae iacebat arripiens
interfecit in ea mille viros 15,¹⁶ et ait
in maxilla asini in mandibula pulli asinarum delevi eos et percussi mille viros
15,¹⁷ cumque haec canens verba complisset
proiecit mandibulam de manu et vocavit nomen loci illius Ramathlehi
quod interpretatur elevatio Maxillae
15,¹⁸ sitiensque valde clamavit ad Dominum et ait
tu dedisti in manu servi tui salutem hanc maximam atque victoriam
et en siti morior incidamque in manus incircumcisorum
15,¹⁹ aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla asini

et egressae sunt ex eo aquae
quibus haustis refocilavit spiritum et vires recepit
idcirco appellatum est nomen loci illius Fons invocantis de maxilla usque in praesentem
diem

15,²⁰iudicavitque Israhel in diebus Philisthim viginti annis

16,¹ abiit quoque in Gazam et vidit ibi meretricem mulierem ingressusque est ad eam

16,²quod cum audissent Philisthim et percrebuisset apud eos intrasse urbem Samson
circumdede runt eum positus in porta civitatis custodibus

et ibi tota nocte cum silentio praestolantes ut facto mane exeuntem occiderent

16,³dormivit autem Samson usque ad noctis medium

et inde consurgens adprehendit ambas portae fores cum postibus suis et sera
inpositasque umeris portavit ad verticem montis qui respicit Hebron

16,⁴post haec amavit mulierem quae habitabat in valle Sorech et vocabatur Dalila

16,⁵veneruntque ad eam principes Philisthinorum atque dixerunt

decipe eum et disce ab illo in quo tantam habeat fortitudinem

et quomodo eum superare valeamus et vinctum adfligere

quod si feceris dabimus tibi singuli mille centum argenteos

16,⁶locuta est ergo Dalila ad Samson

dic mihi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo

et quid sit quo ligatus erumpere nequeas

16,⁷cui respondit Samson

si septem nervicis funibus necdum siccis et adhuc humentibus ligatus fuero

infirmus ero ut ceteri homines

16,⁸adtuleruntque ad eam satrapae Philisthinorum septem funes ut dixerat

quibus vinxit eum 16,⁹latentibus apud se insidiis et in cubiculo finem rei expectantibus

clamavitque ad eum Philisthim super te Samson

qui rupit vincula quomodo si rumpat quis filum de stuppae tortum putamine cum odorem
ignis acceperit

et non est cognitum in quo esset fortitudo eius

16,¹⁰dixitque ad eum Dalila

ecce inlusisti mihi et falsum locutus es

saltim nunc indica quo ligari debeas

16,¹¹cui ille respondit

si ligatus fuero novis funibus qui numquam fuerunt in opere

infirmus ero et aliorum hominum similis

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

16,¹² quibus rursus Dalila vinxit eum et clamavit
Philisthim super te Samson
in cubiculo insidiis praeparatis
qui ita rupit vincula quasi fila telarum
16,¹³ dixitque Dalila rursus ad eum
usquequo decipis me et falsum loqueris
ostende quo vinciri debeas
si inquit septem crines capitis mei cum licio plexeris et clavum his circumligatum terrae
fixeris infirmus ero
16,¹⁴ quod cum fecisset Dalila dixit ad eum
Philisthim super te Samson
qui consurgens de somno extraxit clavum cum crinibus et licio
16,¹⁵ dixitque ad eum Dalila
quomodo dicis quod ames me cum animus tuus non sit mecum
per tres vices mentitus es mihi et noluisti dicere in quo sit tua maxima fortitudo
16,¹⁶ cumque molesta ei esset et per multos dies iugiter adhereret
spatium ad quietem non tribuens
defecit anima eius et ad mortem usque lassata est
16,¹⁷ tunc aperiens veritatem rei dixit ad eam
ferrum numquam ascendit super caput meum
quia nazareus id est consecratus Deo sum de utero matris meae
si rasum fuerit caput meum recedet a me fortitudo mea et deficiam
eroque ut ceteri homines
16,¹⁸ videns illa quod confessus ei esset omnem animum suum
misit ad principes Philistinorum atque mandavit
ascendite adhuc semel quia nunc mihi aperuit cor suum
qui ascenderunt adsumpta pecunia quam promiserant
16,¹⁹ at illa dormire eum fecit super genua sua et in sinu suo reclinare caput
vocavitque tonsorem et rasit septem crines eius
et coepit abicere eum et a se repellere
statim enim ab eo fortitudo discessit
16,²⁰ dixitque Philisthim super te Samson
qui de somno consurgens dixit in animo suo
egrediar sicut ante feci et me excutiam
nesciens quod Dominus recessisset ab eo

16,²¹quem cum adprehendissent Philisthim statim eruerunt oculos eius
et duxerunt Gazam vinctum catenis
et clausum in carcere molere fecerunt
16,²²iamque capilli eius renasci coeperant
16,²³et principes Philisthinorum convenerunt in unum
ut immolarent hostias magnificas Dagon deo suo et epularentur dicentes
tradidit deus noster inimicum nostrum Samson in manus nostras
16,²⁴quod etiam populus videns laudabat deum suum eademque dicebat
tradidit deus noster in manus nostras adversarium qui delevit terram nostram et occidit plu-
rimos
16,²⁵laetantesque per convivia sumptis iam epulis praeceperunt ut vocaretur Samson et ante
eos luderet
qui adductus de carcere ludebat ante eos
feceruntque eum stare inter duas columnas
16,²⁶qui dixit puero regenti gressus suos
dimitte me ut tangam columnas quibus omnis inminet domus
ut recliner super eas et paululum requiescam
16,²⁷domus autem plena erat virorum ac mulierum
et erant ibi omnes principes Philisthinorum
ac de tecto et solario circiter tria milia utriusque sexus spectabant ludentem Samson
16,²⁸at ille invocato Domino ait
Domine Deus memento mei
et redde nunc mihi pristinam fortitudinem Deus meus
ut ulciscar me de hostibus meis
et pro amissione duorum luminum unam ultionem recipiam
16,²⁹et adprehendens ambas columnas quibus innitebatur domus
alteramque earum dextera et alteram leva tenens 16,³⁰ait
moriatur anima mea cum Philisthim
concussisque fortiter columnis cecidit domus
super omnes principes et ceteram multitudinem quae ibi erat
multoque plures interfecit moriens quam ante vivus occiderat
16,³¹descendentes autem fratres eius et universa cognatio
tulerunt corpus eius et sepelierunt
inter Saraa et Esthaol in sepulchro patris Manue
iudicavitque Israhel viginti annis

17,¹ fuit eo tempore vir quidam de monte Ephraim nomine Michas
17,² qui dixit matri suae
mille centum argenteos quos separaveras tibi
et super quibus me audiente iuraveras
ecce ego habeo et apud me sunt
cui illa respondit
benedictus filius meus Domino
17,³ reddidit ergo eos matri suae quae dixerat ei
consecrari et vovi argentum hoc Domino
ut de manu mea suscipiat filius meus
et faciat sculptile atque conflatile
et nunc trado illud tibi
17,⁴ reddidit igitur matri suae
quae tulit ducentos argenteos et dedit eos argentario
ut faceret ex eis sculptile atque conflatile quod fuit in domo Micha
17,⁵ qui aediculam quoque in ea Deo separavit
et fecit ephod ac theraphim id est vestem sacerdotalem et idola
implevitque unius filiorum suorum manum et factus est ei sacerdos
17,⁶ in diebus illis non erat rex in Israhel
sed unusquisque quod sibi rectum videbatur hoc faciebat
17,⁷ fuit quoque alter adulescens de Bethleem Iuda et cognatione eius
eratque ipse Levites et habitabat ibi
17,⁸ egressusque de civitate Bethleem
peregrinari voluit ubicumque sibi commodum repperisset
cumque venisset in monte Ephraim iter faciens
et declinasset parumper in domum Micha
17,⁹ interrogatus est ab eo unde venis
qui respondit Levita sum de Bethleem Iuda
et vado ut habitem ubi potuero et utile mihi esse perspexero
17,¹⁰ mane inquit apud me et esto mihi parens ac sacerdos
daboque tibi per annos singulos decem argenteos ac vestem duplicem et quae ad victum ne-
cessaria sunt
17,¹¹ adquevit et mansit apud hominem
fuitque illi quasi unus de filiis
17,¹² implevitque Micha manum eius et habuit apud se puerum sacerdotem

17,¹³nunc scio dicens quod bene mihi faciat Deus habenti levitici generis sacerdotem
18,¹ in diebus illis non erat rex in Israhel
et tribus Dan quaerebat possessionem sibi ut habitaret in ea
usque ad illum enim diem inter ceteras tribus sortem non acceperat
18,²miserunt igitur filii Dan stirpis et familiae suae
quinque viros fortissimos de Saraa et Esthaol
ut explorarent terram et diligenter inspicerent
dixeruntque eis ite et considerate terram
qui cum pergentes venissent in montem Ephraim et intrassent domum Micha requieverunt
ibi
18,³et agnoscentes vocem adulescentis Levitae
utentesque illius diversorio dixerunt ad eum
quis te huc adduxit quid hic agis quam ob causam huc venire voluisti
18,⁴qui respondit eis haec et haec praestitit mihi Michas et me mercede conduxit ut sim ei
sacerdos
18,⁵rogaveruntque eum ut consuleret Dominum
et scire possent an prospero itinere pergerent et res haberet effectum
18,⁶qui respondit eis ite cum pace
Dominus respicit viam vestram et iter quo pergitis
18,⁷euntes itaque quinque viri venerunt Lais
videruntque populum habitantem in ea absque ullo timore
iuxta Sidoniorum consuetudinem securum et quietum nullo eis penitus resistente
magnarumque opum et procul a Sidone atque a cunctis hominibus separatum
18,⁸reversique ad fratres suos in Saraa et Esthaol et quid egissent sciscitantibus responde-
runt
18,⁹surgite et ascendamus ad eos
vidimus enim terram valde opulentam et uberem
nolite negligere nolite cessare
eamus et possideamus eam
nullus erit labor 18,¹⁰intrabimus ad securos in regionem latissimam
tradetque nobis Dominus locum in quo nullius rei est penuria eorum quae gignuntur in ter-
ra
18,¹¹profecti igitur sunt de cognatione Dan id est de Saraa et Esthaol
sescenti viri accincti armis bellicis
18,¹²ascendentesque manserunt in Cariathiarim Iudae

qui locus ex eo tempore castrorum Dan nomen accepit et est post tergum Cariathiarim
18,¹³ inde transierunt in montem Ephraim
cumque venissent ad domum Micha
18,¹⁴ dixerunt quinque viri qui prius missi fuerant ad considerandam terram Lais ceteris
fratribus suis
nostis quod in domibus istis sit ephod et therafin et sculptile atque conflatile
videte quid vobis placeat
18,¹⁵ et cum paululum declinassent
ingressi sunt domum adolescentis Levitae qui erat in domo Micha
salutaveruntque eum verbis pacificis
18,¹⁶ sescenti autem viri ita ut erant armati stabant ante ostium
18,¹⁷ at illi qui ingressi fuerant domum iuvenis
sculptile et ephod et therafin atque conflatile tollere nitebantur
et sacerdos stabat ante ostium sescentis viris fortissimis haut procul expectantibus
18,¹⁸ tulerunt igitur qui intraverant sculptile ephod et idola atque conflatile
quibus dixit sacerdos quid facitis
18,¹⁹ cui responderunt tace et pone digitum super os tuum
venique nobiscum ut habeamus te patrem et sacerdotem
quid tibi melius est ut sis sacerdos in domo unius viri
an in una tribu et familia in Israhel
18,²⁰ quod cum audisset adqueievit sermonibus eorum
et tulit ephod et idola ac sculptile
et cum eis profectus est
18,²¹ qui cum pergerent et ante se ire fecissent parvulos et iumenta et omne quod erat preti-
osum
18,²² iamque a domo Michae essent procul
viri qui habitabant in aedibus Michae conclamantes secuti sunt
18,²³ et post tergum clamare coeperunt
qui cum respexissent dixerunt ad Micham
quid tibi vis cur clamas
18,²⁴ qui respondit deos meos quos mihi feci tulistis et sacerdotem et omnia quae habeo
et dicitis quid tibi est
18,²⁵ dixeruntque ei filii Dan
cave ne ultra loquaris ad nos
et veniant ad te viri animo concitati

et ipse cum omni domo tua pereas
18,²⁶et sic coepto itinere perrexerunt
videns autem Micha quod fortiores se essent reversus est in domum suam
18,²⁷sescenti autem viri tulerunt sacerdotem et quae supra diximus
veneruntque in Lais ad populum quiescentem atque securum
et percusserunt eos in ore gladii
urbemque incendio tradiderunt
18,²⁸nullo penitus ferente praesidium
eo quod procul habitarent a Sidone
et cum nullo hominum haberent quicquam societatis ac negotii
erat autem civitas sita in regione Roob
quam rursum extruentes habitaverunt in ea
18,²⁹vocato nomine civitatis Dan
iuxta vocabulum patris sui quem genuerat Israhel
quae prius Lais dicebatur
18,³⁰posueruntque sibi sculptile
et Ionathan filium Gersan filii Mosi ac filios eius sacerdotes in tribu Dan usque ad diem captivitatis suae
18,³¹mansitque apud eos idolum Michae omni tempore quo fuit domus Dei in Silo
in diebus illis non erat rex in Israhel
19,¹ fuit quidam vir Levites habitans in latere montis Ephraim
qui accepit uxorem de Bethleem Iuda
19,²quae reliquit eum et reversa est in domum patris sui Bethleem
mansitque apud eum quattuor mensibus
19,³secutusque est eam vir suus
volens ei reconciliari atque blandiri et secum reducere
habens in comitatu puerum et duos asinos
quae suscepit eum et introduxit in domum patris sui
quod cum audisset socer eius eumque vidisset
occurrit ei laetus 19,⁴et amplexatus est hominem
mansitque gener in domo soceri tribus diebus
comedens cum eo et bibens familiariter
19,⁵die autem quarto de nocte consurgens proficisci voluit
quem tenuit socer et ait ad eum
gusta prius pauxillum panis et conforta stomachum et sic proficisceris

19,⁶sederuntque simul et comederunt ac biberunt
dixitque pater puellae ad generum suum
quaeso te ut hodie hic maneas pariterque laetemur
19,⁷at ille consurgens coepit velle proficisci
et nihilominus obnixè eum socer tenuit et apud se fecit manere
19,⁸mane facto parabat Levites iter
cui rursus socer
oro te inquit ut paululum cibi capias
et adsumptis viribus donec increseat dies postea proficiscaris
comederunt ergo simul
19,⁹surrexitque adulescens ut pergeret cum uxore sua et puero
cui rursus locutus est socer
considera quod dies ad occasum declivior sit et propinquet ad vesperum
mane apud me etiam hodie et duc laetum diem
et cras proficisceris ut vadas in domum tuam
19,¹⁰noluit gener adquiescere sermonibus eius
sed statim perrexit et venit contra Iebus
quae altero nomine vocabatur Hierusalem
ducens secum duos asinos onustos et concubinam
19,¹¹iamque aderant iuxta Iebus et dies mutabatur in noctem
dixitque puer ad dominum suum
veni obsecro declinemus ad urbem Iebuseorum et maneamus in ea
19,¹²cui respondit dominus
non ingrediar oppidum gentis alienae quae non est de filiis Israhel
sed transibo usque Gabaa
19,¹³et cum illuc pervenero manebimus in ea
aut certe in urbe Rama
19,¹⁴transierunt igitur Iebus et coeptum carpebant iter
occubuitque eis sol iuxta Gabaa
quae est in tribu Benjamin
19,¹⁵deverteruntque ad eam ut manerent ibi
quo cum intrassent sedebant in platea civitatis et nullus eos recipere volebat hospitio
19,¹⁶et ecce apparuit homo senex revertens de agro et de opere suo vespere
qui et ipse erat de monte Ephraim
et peregrinus habitabat in Gabaa

homines autem regionis illius erant filii Iemini
19,¹⁷ elevatisque oculis vidit senex sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis
et dixit ad eum
unde venis et quo vadis
19,¹⁸ qui respondit ei
profecti sumus de Bethleem Iuda et pergimus ad locum nostrum qui est in latere montis E-
phraim unde ieramus Bethleem
et nunc vadimus ad domum Dei
nullusque nos sub tectum suum vult recipere
19,¹⁹ habentes paleas et faenum in asinorum pabulum
et panem ac vinum in meos et ancillae tuae usus et pueri qui mecum est
nulla re indigemus nisi hospitio
19,²⁰ cui respondit senex
pax tecum sit ego praebebo omnia quae necessaria sunt
tantum quaeso ne in platea maneas
19,²¹ introduxitque eum in domum suam et pabulum asinis praebuit
ac postquam laverunt pedes suos recepit eos in convivium
19,²² illis epulantibus et post laborem itineris cibo ac potu reficientibus corpora
venerunt viri civitatis illius filii Belial id est absque iugo
et circumdantes domum senis fores pulsare coeperunt
clamantes ad dominum domus atque dicentes
educ virum qui ingressus est domum tuam ut abutamur eo
19,²³ egressusque est ad eos senex et ait
nolite fratres nolite facere malum hoc
quia ingressus est homo hospitium meum et cessate ab hac stultitia
19,²⁴ habeo filiam virginem et hic homo habet concubinam
educam eas ad vos ut humilietis eas et vestram libidinem compleatis
tantum obsecro ne scelus hoc contra naturam operemini in virum
19,²⁵ nolebant adquiescere sermonibus eius
quod cernens homo eduxit ad eos concubinam suam et eis tradidit inludendam
qua cum tota nocte abusi essent dimiserunt eam mane
19,²⁶ at mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus et
ibi corruit
19,²⁷ mane facto surrexit homo et aperuit ostium ut coeptam expleret viam
et ecce concubina eius iacebat ante ostium sparsis in limine manibus

19,²⁸cui ille putans eam quiescere loquebatur
surge ut ambulemus
qua nihil respondente intellegens quod erat
tulit eam et inposuit asino
reversusque est in domum suam
19,²⁹quam cum esset ingressus arripuit gladium
et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frusta concidens
misit in omnes terminos Israhel
19,³⁰quod cum vidissent singuli conclamabant
numquam res talis facta est in Israhel
ex eo die quo ascenderunt patres nostri de Aegypto usque in praesens tempus
ferre sententiam et in commune decernite quid facto opus sit
20,¹egressi sunt itaque omnes filii Israhel et pariter congregati quasi vir unus
de Dan usque Bersabee et terra Galaad ad Dominum in Maspha
20,²omnesque anguli populorum et cunctae tribus Israhel in ecclesiam populi Dei conven-
runt
quadringenta milia peditum pugnatorum
20,³nec latuit filios Benjamin quod ascendissent filii Israhel in Maspha
interrogatusque Levita maritus mulieris interfectae
quomodo tantum scelus perpetratum esset 20,⁴respondit
veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea illucque deverti
20,⁵et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum in qua manebam
volentes me occidere et uxorem meam incredibili libidinis furore vexantes
denique mortua est
20,⁶quam arreptam in frusta concidi
misi que partes in omnes terminos possessionis vestrae
quia numquam tantum nefas et tam grande piaculum factum est in Israhel
20,⁷adestis omnes filii Israhel decernite quid facere debeatis
20,⁸stansque omnis populus quasi unius hominis sermone respondit
non recedemus in tabernacula nostra
nec suam quisquam intrabit domum
20,⁹sed hoc contra Gabaa in commune faciemus
20,¹⁰decem viri eligantur e centum
ex omnibus tribubus Israhel
et centum de mille

et mille de decem milibus
ut conportent exercitui cibaria
et possimus pugnantes contra Gabaa Benjamin reddere ei pro scelere quod meretur
20,¹¹convenitque universus Israhel ad civitatem quasi unus homo eadem mente unoque
consilio
20,¹²et miserunt nuntios ad omnem tribum Benjamin qui dicerent
cur tantum nefas in vobis reppertum est
20,¹³tradite homines de Gabaa qui hoc flagitium perpetrarunt ut moriantur et auferatur ma-
lum de Israhel
qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israhel audire mandatum
20,¹⁴sed ex cunctis urbibus quae suae sortis erant convenerunt in Gabaa ut illis ferrent auxi-
lium
et contra universum Israhel populum dimicarent
20,¹⁵inventique sunt viginti quinque milia de Benjamin educentium gladium
praeter habitatores Gabaa
20,¹⁶qui septingenti erant viri fortissimi
ita sinistra ut dextra proeliantes
et sic fundis ad certum iacentes lapides
ut capillum quoque possent percutere et nequaquam in alteram partem ictus lapidis deferre-
tur
20,¹⁷virorum quoque Israhel absque filiis Benjamin inventa sunt quadringenta milia educen-
tium gladios et paratorum ad pugnam
20,¹⁸qui surgentes venerunt in domum Dei hoc est in Silo
consulueruntque eum atque dixerunt
quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin
quibus respondit Dominus Iudas sit dux vester
20,¹⁹statimque filii Israhel surgentes mane
castrametati sunt iuxta Gabaa
20,²⁰et inde procedentes ad pugnam contra Benjamin urbem obpugnare coeperunt
20,²¹egressique filii Benjamin de Gabaa
occiderunt de filiis Israhel die illo viginti duo milia viros
20,²²rursum filii Israhel et fortitudine et numero confidentes
in eodem loco in quo prius certaverant aciem direxerunt
20,²³ita tamen ut prius ascenderent et flerent coram Domino usque ad noctem
consulerentque eum et dicerent

debeo ultra procedere ad dimicandum contra filios Benjamin fratres meos an non
quibus ille respondit
ascendite ad eum et inite certamen
20,²⁴cumque filii Israhel altero die contra Benjamin ad proelium processissent
20,²⁵eruperunt filii Benjamin de portis Gabaa
et occurrentes eis tanta in illos caede baccati sunt
ut decem et octo milia virorum edudentium gladium prosternerent
20,²⁶quam ob rem omnes filii Israhel venerunt in domum Dei
et sedentes flebant coram Domino
ieiunaveruntque illo die usque ad vesperam
et obtulerunt ei holocausta et pacificas victimas
20,²⁷et super statu suo interrogaverunt
eo tempore ibi erat arca foederis Dei
20,²⁸et Finees filius Eleazari filii Aaron praepositus domus
consuluerunt igitur Dominum atque dixerunt
exire ultra debemus ad pugnam contra filios Benjamin fratres nostros an quiescere
quibus ait Dominus ascendite
cras enim tradam eos in manus vestras
20,²⁹posueruntque filii Israhel insidias per circuitum urbis Gabaa
20,³⁰et tertia vice sicut semel et bis contra Benjamin exercitum producerunt
20,³¹sed et filii Benjamin audacter eruperunt de civitate
et fugientes adversarios longius persecuti sunt
ita ut vulnerarent ex eis sicut primo et secundo die
et caederent per duas semitas terga vertentes
quarum una ferebat in Bethel
altera in Gabaa
atque prosternerent triginta circiter viros
20,³²putaverunt enim solito eos more cedere
qui fugam arte simulantes iniere consilium
ut abstraherent eos de civitate et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent
20,³³omnes itaque filii Israhel surgentes de sedibus suis
tetenderunt aciem in loco qui vocatur Baalthamar
insidiae quoque quae circa urbem erant paulatim se aperire coeperunt 20,³⁴et ab occidentali
urbis parte procedere

sed et alia decem milia virorum de universo Israhel habitatores urbis ad certamina provocabant

ingravatumque est bellum contra filios Benjamin

et non intellexerunt quod ex omni parte illis instaret interitus

20,³⁵percussitque eos Dominus in conspectu filiorum Israhel

et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinque milia et centum viros

omnes bellatores et educentes gladium

20,³⁶fili autem Benjamin cum se inferiores esse vidissent coeperunt fugere

quod cernentes filii Israhel dederunt eis ad fugiendum locum

ut ad praeparatas insidias devenirent quas iuxta urbem posuerant

20,³⁷qui cum repente de latibulis surrexissent

et Benjamin terga caedentibus daret

ingressi sunt civitatem et percusserunt eam in ore gladii

20,³⁸signum autem dederant filii Israhel his quos in insidiis conlocaverant

ut postquam urbem cepissent ignem accenderent

et ascendente in altum fumo captam urbem demonstrarent

20,³⁹quod cum cernerent filii Israhel in ipso certamine positi

putaverunt enim filii Benjamin eos fugere

et instantius sequebantur caesis de exercitu eorum triginta viris

20,⁴⁰et viderent quasi columnam fumi de civitate conscendere

Benjamin quoque retro aspiciens captam cerneret civitatem et flammas in sublime ferri

20,⁴¹qui prius simulaverant fugam versa facie fortius resistebant

quod cum vidissent filii Benjamin in fugam versi sunt

20,⁴²et ad viam deserti ire coeperunt

illuc quoque eos adversariis persequentibus

sed et hii qui urbem succenderant occurrerunt eis

20,⁴³atque ita factum est ut ex utraque parte ab hostibus caederentur

nec erat ulla morientium requies

ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis Gabaa

20,⁴⁴fuerunt autem qui in eodem loco interfecti sunt decem et octo milia virorum

omnes robustissimi pugnatores

20,⁴⁵quod cum vidissent qui remanserant de Benjamin

fugerunt in solitudinem et pergebant ad petram cuius vocabulum est Remmon

in illa quoque fuga palantes et in diversa tendentes occiderunt quinque milia viros

et cum ultra tenderent persecuti sunt eos

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et interfecerunt etiam alios duo milia
20,⁴⁶et sic factum est ut omnes qui ceciderant de Benjamin in diversis locis
essent viginti quinque milia pugnatores ad bella promptissimi
20,⁴⁷remanserunt itaque de omni numero Benjamin qui evadere potuerant et fugere in soli-
tudinem sescenti viri
sederuntque in petra Remmon mensibus quattuor
20,⁴⁸regressi autem filii Israhel omnes reliquias civitatis a viris usque ad iumenta gladio per-
cusserunt
cunctasque urbes et viculos Benjamin vorax flamma consumpsit
21,¹iuraverunt quoque filii Israhel in Maspha et dixerunt
nullus nostrum dabit filiis Benjamin de filiabus suis uxorem
21,²veneruntque omnes ad domum Dei in Silo
et in conspectu eius sedentes usque ad vesperam
levaverunt vocem et magno ululatu coeperunt flere dicentes
21,³quare Domine Deus Israhel factum est hoc malum in populo tuo
ut hodie una tribus auferretur ex nobis
21,⁴altera autem die diluculo consurgentes extruxerunt altare
obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas et dixerunt
21,⁵quis non ascendit in exercitu Domini de universis tribubus Israhel
grandi enim se iuramento constrinxerant cum essent in Maspha
interfici eos qui defuissent
21,⁶ductique paenitentia filii Israhel
super fratre suo Benjamin coeperunt dicere
ablata est una tribus de Israhel
21,⁷unde uxores accipient
omnes enim in commune iuravimus non duros nos his filias nostras
21,⁸idcirco dixerunt quis est de universis tribubus Israhel qui non ascendit ad Dominum in
Maspha
et ecce inventi sunt habitatores Iabisgalaad in illo exercitu non fuisse
21,⁹eo quoque tempore cum essent in Silo nullus ex eis ibi reppertus est
21,¹⁰miserunt itaque decem milia viros robustissimos et praeceperunt eis
ite et percutite habitatores Iabisgalaad in ore gladii tam uxores quam parvulos eorum
21,¹¹et hoc erit quod observare debetis
omne generis masculini et mulieres quae cognoverunt viros interficite
21,¹²inventaeque sunt de Iabisgalaad quadringentae virgines quae nescierunt viri torum

et adduxerunt eas in castra in Silo in terra Chanaan
21,¹³miseruntque nuntios ad filios Benjamin qui erant in petra Remmon
et praeceperunt eis ut eos in pace susciperent
21,¹⁴veneruntque filii Benjamin in illo tempore
et datae sunt eis uxores de filiabus Iabisgalaad
alias autem non reppererunt quas simili modo traderent
21,¹⁵universusque Israhel valde doluit et egit paenitudinem
super interfectione unius tribus ex Israhel
21,¹⁶dixeruntque maiores natu
quid faciemus reliquis qui non acceperunt uxores
omnes in Benjamin feminae conciderunt
21,¹⁷et magna nobis cura ingentique studio providendum est
ne una tribus deleatur ex Israhel
21,¹⁸falias nostras eis dare non possumus
constricti iuramento et maledictione qua diximus
maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem Benjamin
21,¹⁹ceperuntque consilium atque dixerunt
ecce sollemnitas Domini est in Silo anniversaria
quae sita est ad septentrionem urbis Bethel
et ad orientalem plagam viae quae de Bethel tendit ad Sycimam
et ad meridiem oppidi Lebona
21,²⁰praeceperuntque filiis Benjamin atque dixerunt
ite et latete in vineis
21,²¹cumque videritis filias Silo ad ducendos choros ex more procedere
exite repente de vineis et rapite eas
singuli uxores singulas
et pergite in terram Benjamin
21,²²cumque venerint patres earum ac fratres
et adversum vos queri coeperint atque iurgari
dicemus eis miseremini eorum
non enim rapuerunt eas iure bellantium atque victorum
sed rogantibus ut acciperent non dedistis
et a vestra parte peccatum est
21,²³feceruntque filii Benjamin ut sibi fuerat imperatum
et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his quae ducebant choros uxores singulas

abieruntque in possessionem suam aedificantes urbes et habitantes in eis
21,²⁴filiique Israhel reversi sunt per tribus et familias in tabernacula sua
in diebus illis non erat rex in Israhel
sed unusquisque quod sibi rectum videbatur hoc faciebat

EXPLICIT LIBER SOPHIM ID EST IUDICUM

INCIPIIT LIBER RUTH

1,¹ In diebus unius iudicis quando iudices praeerant facta est fames in terra
abiitque homo de Bethleem Iuda ut peregrinaretur in regione moabitide cum uxore sua ac
duobus liberis
1,² ipse vocabatur Helimelech uxor eius Noemi
e duobus filiis alter Maalon et alter Chellion
Ephrathei de Bethleem Iuda
ingressique regionem moabitidem morabantur ibi
1,³ et mortuus est Helimelech maritus Noemi
remansitque ipsa cum filiis
1,⁴ qui acceperunt uxores moabitidas
quarum una vocabatur Orpha altera Ruth
manseruntque ibi decem annis 1,⁵ et ambo mortui sunt
Maalon videlicet et Chellion
remansitque mulier orbata duobus liberis ac marito
1,⁶ et surrexit ut in patriam pergeret cum utraque nuru sua de regione moabitide
audierat enim quod respexisset Dominus populum suum et dedisset eis escas
1,⁷ egressa est itaque de loco peregrinationis suae cum utraque nuru
et iam in via posita revertendi in terram Iuda 1,⁸ dixit ad eas
ite in domum matris vestrae
faciat Dominus vobiscum misericordiam
sicut fecistis cum mortuis et mecum
1,⁹ det vobis invenire requiem in domibus virorum quos sortiturae estis
et osculata est eas
quae elevata voce flere coeperunt 1,¹⁰ et dicere
tecum pergemus ad populum tuum
1,¹¹ quibus illa respondit
revertimini filiae mi cur venitis mecum
num ultra habeo filios in utero meo
ut viros ex me sperare possitis
1,¹² revertimini filiae mi abite
iam enim senectute confecta sum nec apta vinculo coniugali
etiam si possem hac nocte concipere et parere filios
1,¹³ si eos expectare velitis donec crescant et annos impleant pubertatis

ante eritis vetulae quam nubatis
nolite quaeso filiae mi quia vestra angustia me magis premit
et egressa est manus Domini contra me
1,¹⁴elevata igitur voce rursum flere coeperunt
Orpha osculata socrum est ac reversa
Ruth adhesit socrui suae
1,¹⁵cui dixit Noemi
en reversa est cognata tua ad populum suum et ad deos suos vade cum ea
1,¹⁶quae respondit
ne adverseris mihi ut relinquam te et abeam
quocumque perrexeris pergam
ubi morata fueris et ego pariter morabor
populus tuus populus meus et Deus tuus Deus meus
1,¹⁷quae te morientem terra susceperit in ea moriar
ibique locum accipiam sepulturae
haec mihi faciat Deus et haec addat si non sola mors me et te separaverit
1,¹⁸videns ergo Noemi quod obstinato Ruth animo decrevisset secum pergere
adversari noluit nec ultra ad suos reditum persuadere
1,¹⁹profectaeque sunt simul et venerunt in Bethleem
quibus urbem ingressis velox apud cunctos fama percrebuit
dicebantque mulieres haec est illa Noemi
1,²⁰quibus ait ne vocetis me Noemi id est pulchram
sed vocate me Mara hoc est amaram
quia valde me amaritudine replevit Omnipotens
1,²¹egressa sum plena et vacuam reduxit me Dominus
cur igitur vocatis me Noemi
quam humiliavit Dominus et adflixit Omnipotens
1,²²venit ergo Noemi cum Ruth Moabitide nuru sua de terra peregrinationis suae
ac reversa est in Bethleem quando primum hordea metebantur
2,¹ erat autem vir Helimelech consanguineus
homo potens et magnarum opum nomine Booz
2,²dixitque Ruth Moabitis ad socrum suam
si iubes vadam in agrum et colligam spicas quae metentium fugerint manus
ubicumque clementis in me patris familias repperero gratiam
cui illa respondit vade filia mi

2,³ abiit itaque et colligebat spicas post terga metentium
accidit autem ut ager ille haberet dominum Booz qui erat de cognatione Helimelech
2,⁴ et ecce ipse veniebat de Bethleem
dixitque messoribus Dominus vobiscum
qui responderunt ei benedicat tibi Dominus
2,⁵ dixitque Booz iuveni qui messoribus praeerat
cuius est haec puella
2,⁶ qui respondit
haec est Moabitis quae venit cum Noemi de regione moabitude
2,⁷ et rogavit ut spicas colligeret remanentes sequens messorum vestigia
et de mane usque nunc stat in agro
et ne ad momentum quidem domum reversa est
2,⁸ et ait Booz ad Ruth
audi filia ne vadas ad colligendum in alterum agrum nec recedas ab hoc loco
sed iungere puellis meis 2,⁹ et ubi messuerint sequere
mandavi enim pueris meis ut nemo tibi molestus sit
sed etiam si sitieris vade ad sarcinulas
et bibe aquas de quibus et pueri bibunt
2,¹⁰ quae cadens in faciem suam et adorans super terram dixit ad eum
unde mihi hoc ut invenirem gratiam ante oculos tuos
et nosse me dignareris peregrinam mulierem
2,¹¹ cui ille respondit
nuntiata sunt mihi omnia quae feceris socrui tuae post mortem viri tui
et quod dereliqueris parentes tuos et terram in qua nata es
et veneris ad populum quem ante nesciebas
2,¹² reddat tibi Dominus pro opere tuo
et plenam mercedem recipias a Domino Deo Israhel
ad quem venisti et sub cuius confugisti alas
2,¹³ quae ait
inveni gratiam ante oculos tuos domine mi
qui consolatus es me et locutus es ad cor ancillae tuae
quae non sum similis unius puellarum tuarum
2,¹⁴ dixitque ad eam Booz
quando hora vescendi fuerit
veni huc et comede panem et intingue buccellam tuam in aceto

sedit itaque ad messorum latus et congegit pulentam sibi
comeditque et saturata est et tulit reliquias
2,¹⁵atque inde surrexit ut spicas ex more colligeret
praecepit autem Booz pueris suis dicens
etiam si vobiscum metere voluerit ne prohibeatis eam
2,¹⁶et de vestris quoque manipulis proicite de industria et remanere permittite
ut absque rubore colligat
et colligentem nemo corripiat
2,¹⁷collegit ergo in agro usque ad vesperam
et quae collegerat virga caedens et excutiens
invenit hordei quasi oephi mensuram id est tres modios
2,¹⁸quos portans reversa est in civitatem et ostendit socru suae
insuper protulit et dedit ei de reliquiis cibi sui quo saturata fuerat
2,¹⁹dixitque ei socrus
ubi hodie collegisti et ubi fecisti opus
sit benedictus qui misertus est tui
indicavitque ei apud quem esset operata
et nomen dixit viri quod Booz vocaretur
2,²⁰cui respondit Noemi
benedictus sit a Domino
quoniam eandem gratiam quam prae buerat vivis servavit et mortuis
rursumque propinquus ait noster est homo
2,²¹et Ruth hoc quoque inquit praecepit mihi
ut tamdiu messoribus eius iungerer
donec omnes segetes meterentur
2,²²cui dixit socrus
melius est filia mi ut cum puellis eius exeas ad metendum
ne in alieno agro quispiam resistat tibi
2,²³iuncta est itaque puellis Booz
et tamdiu cum eis messuit donec hordea et triticum in horreis conderentur
3,¹ postquam autem reversa est ad socrum suam audivit ab ea
filia mi quaeram tibi requiem et providebo ut bene sit tibi
3,²Booz iste cuius puellis in agro iuncta es propinquus est noster
et hac nocte aream hordei ventilat
3,³lava igitur et unguere et induere cultioribus vestimentis ac descende in aream

non te videat homo donec esum potumque finierit
3,⁴quando autem ierit ad dormiendum nota locum in quo dormiat
veniesque et discoperies pallium quo operitur a parte pedum
et proicies te et ibi iacebis
ipse autem dicet tibi quid agere debeas
3,⁵quae respondit quicquid praeceperis faciam
3,⁶descenditque in aream et fecit omnia quae sibi imperaverat socrus
3,⁷cumque comedisset Booz et bibisset et factus esset hilarior
issetque ad dormiendum iuxta acervum manipulorum
venit abscondite et discoperto a pedibus eius pallio se proiecit
3,⁸et ecce nocte iam media expavit homo et conturbatus est
viditque mulierem iacentem ad pedes suos
3,⁹et ait illi quae es
illaque respondit
ego sum Ruth ancilla tua
expande pallium tuum super famulam tuam quia propinquus es
3,¹⁰et ille benedicta inquit es Domino filia
et priorem misericordiam posteriore superasti
quia non es secuta iuvenes pauperes sive divites
3,¹¹noli ergo metuere sed quicquid dixeris mihi faciam tibi
scit enim omnis populus qui habitat intra portas urbis meae mulierem te esse virtutis
3,¹²nec abnuo me propinquum
sed est alius me propinquior
3,¹³quiesce hac nocte et facto mane si te voluerit propinquitatis iure retinere bene res acta
est
sin autem ille noluerit ego te absque ulla dubitatione suscipiam vivit Dominus
dormi usque mane
3,¹⁴dormivit itaque ad pedes eius usque ad noctis abscessum
surrexitque antequam homines se cognoscerent mutuo
et dixit Booz
cave ne quis noverit quod huc veneris
3,¹⁵et rursum expande inquit palliolum tuum quo operiris et tene utraque manu
qua extendente et tenente mensus est sex modios hordei et posuit super eam
quae portans ingressa est civitatem 3,¹⁶et venit ad socrum suam
quae dixit ei quid egisti filia

narravitque ei omnia quae sibi fecisset homo 3,¹⁷et ait
ecce sex modios hordei dedit mihi et ait
nolo vacuam te reverti ad socrum tuam
3,¹⁸dixitque Noemi expecta filia donec videamus quem res exitum habeat
neque enim cessabit homo nisi compleverit quod locutus est
4,¹ ascendit ergo Booz ad portam et sedit ibi
cumque vidisset propinquum praeterire de quo prius sermo habitus est dixit ad eum
declina paulisper et sede hic vocans eum nomine suo
qui devertit et sedit
4,²tollens autem Booz decem viros de senioribus civitatis dixit ad eos sedete hic
4,³quibus residentibus locutus est ad propinquum
partem agri fratris nostri Helimelech vendit Noemi quae reversa est de regione moabide
4,⁴quod audire te volui et tibi dicere coram cunctis sedentibus et maioribus natu de populo
meo
si vis possidere iure propinquitatis eme et posside
sin autem tibi displicet hoc ipsum indica mihi ut sciam quid facere debeam
nullus est enim propinquus excepto te qui prior es et me qui secundus sum
at ille respondit ego agrum emam
4,⁵cui dixit Booz
quando emeris agrum de manu mulieris
Ruth quoque Moabidem quae uxor defuncti fuit debes accipere
ut suscites nomen propinqui tui in hereditate sua
4,⁶qui respondit
cedo iure propinquitatis
neque enim posteritatem familiae meae delere debeo
tu meo utere privilegio quo me libenter carere profiteor
4,⁷hic autem erat mos antiquitus in Israhel inter propinquos
et si quando alter alteri suo iure cedebat
ut esset firma concessio
solvebat homo calciamentum suum et dabat proximo suo
hoc erat testimonium cessionis in Israhel
4,⁸dixit ergo propinquus Booz
tolle calciamentum quod statim solvit de pede suo
4,⁹at ille maioribus natu et universo populo
testes inquit vos estis hodie

quod possederim omnia quae fuerunt Helimelech et Chellion et Maalon tradente Noemi
4,¹⁰et Ruth Moabitidem uxorem Maalon in coniugium sumpserim
ut suscitem nomen defuncti in hereditate sua
ne vocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo deleatur
vos inquam huius rei testes estis
4,¹¹respondit omnis populus qui erat in porta et maiores natu nos testes sumus
faciat Dominus hanc mulierem quae ingreditur domum tuam
sicut Rachel et Liam quae aedificaverunt domum Israhel
ut sit exemplum virtutis in Ephrata
et habeat celebre nomen in Bethleem
4,¹²fiatque domus tua sicut domus Phares quem Thamar peperit Iudae de semine quod de-
derit Dominus tibi ex hac puella
4,¹³tulit itaque Booz Ruth et accepit uxorem
ingressusque est ad eam et dedit illi Dominus ut conciperet et pareret filium
4,¹⁴dixeruntque mulieres ad Noemi
benedictus Dominus qui non est passus ut deficeret successor familiae tuae
et vocaretur nomen eius in Israhel
4,¹⁵et habeas qui consoletur animam tuam et enutriet senectutem
de nuru enim tua natus est quae te diligit et multo tibi est melior quam si septem haberes
filios
4,¹⁶susceptumque Noemi puerum posuit in sinu suo
et nutricis ac gerulae officio fungebatur
4,¹⁷vicinae autem mulieres congratulantes ei et dicentes natus est filius Noemi vocaverunt
nomen eius Obed
hic est pater Isai patris David
4,¹⁸hae sunt generationes Phares
Phares genuit Esrom
4,¹⁹Esrom genuit Aram
Aram genuit Aminadab
4,²⁰Aminadab genuit Naasson
Naasson genuit Salma
4,²¹Salma genuit Booz
Booz genuit Obed
4,²²Obed genuit Isai
Isai genuit David

EXPLICIT LIBER RUTH

INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI IN LIBRO REGUM

Viginti et duas esse litteras apud Hebraeos, Syrorum quoque et Chaldeorum lingua testatur, quae hebraeae magna ex parte confinis est; nam et ipsi viginti duo elementa habent eodem sono, sed diversis characteribus. Samaritani etiam Pentateuchum Mosi totidem litteris scriptitant, figuris tantum et apicibus discrepantes. Certumque est Ezram scribam legisque doctorem post captam Hierosolymam et instaurationem templi sub Zorobabel alias litteras repperisse, quibus nunc utimur, cum ad illud usque tempus idem Samaritanorum et Hebraeorum characteres fuerint. In libro quoque Numerorum haec eadem supputatio sub Levitarum ac sacerdotum censu mystice ostenditur. Et nomen Domini tetragrammaton in quibusdam graecis voluminibus usque hodie antiquis expressum litteris invenimus. Sed et psalmi tricesimus sextus, et centesimus decimus, et centesimus undecimus, et centesimus octavus decimus, et centesimus quadragesimus quartus, quamquam diverso scribantur metro, tamen eiusdem numeri texuntur alfabeto. Et Hieremiae Lamentationes et oratio eius, Salomonis quoque in fine Proverbia ab eo loco in quo ait: «Mulierem fortem quis inveniet», hisdem alfabetis vel incisionibus suppuntantur. Porro quinque litterae duplices apud eos sunt: chaph, mem, nun, phe, sade; aliter enim per has scribunt principia medietatesque verborum, aliter fines. Unde et quinque a plerisque libri duplices aestimantur: Samuhel, Malachim, Dabreiamin, Ezras, Hieremias cum Cinoth, id est Lamentationibus suis. Quomodo igitur viginti duo elementa sunt, per quae scribimus hebraice omne quod loquimur, et eorum initiis vox humana comprehenditur, ita viginti duo volumina supputantur, quibus quasi litteris et exordiis, in Dei doctrina, tenera adhuc et lactans viri iusti eruditur infantia.

Primus apud eos liber vocatur Bresith, quem nos Genesim dicimus; secundus Hellesmoth, qui Exodus appellatur; tertius Vaieera, id est Leviticus; quartus Vaiedabber, quem Numeros vocamus; quintus Addabarim, qui Deuteronomium praenotatur. Hii sunt quinque libri Mosi, quos proprie Thorath, id est Legem appellant.

Secundum Prophetarum ordinem faciunt, et incipiunt ab Iesu filio Nave, qui apud eos Iosue Bennum dicitur. Deinde subtexunt Sophthim, id est Iudicum librum; et in eundem conpingunt Ruth, quia in diebus Iudicum facta narratur historia. Tertius sequitur Samuhel, quem nos Regnorum primum et secundum dicimus. Quartus Malachim, id est Regum, qui tertio et quarto Regnorum volumine continetur; meliusque multo est Malachim, id est Regum, quam Malachoth, id est Regnorum dicere, non enim multarum gentium regna describit, sed unius israhelitici populi qui tribus duodecim continetur. Quintus est Esaias, sex-

tus Hieremias, septimus Hiezechel, octavus liber duodecim Prophetarum, qui apud illos vocatur Thareasra.

Tertius ordo *αγιογραφα* possidet, et primus liber incipit ab Iob, secundus a David, quem quinque incisionibus et uno Psalmorum volumine comprehendunt. Tertius est Salomon, tres libros habens: Proverbia, quae illi Parabolas, id est Masaloth appellant, et Ecclesiasten, id est Accoeleth, et Canticum canticorum, quem titulo Sirassirim praenotant. Sextus est Daniel, septimus Dabreiamin, id est Verba dierum, quod significantius *χρονικον* totius divinae historiae possumus appellare, qui liber apud nos Paralipomenon primus et secundus scribitur; octavus Ezras, qui et ipse similiter apud Graecos et Latinos in duos libros divisus est, nonus Hester.

Atque ita fiunt pariter veteris legis libri viginti duo, id est Mosi quinque, Prophetarum octo, Agiograforum novem. Quamquam nonnulli Ruth et Cinoth inter Agiografa scriptitent et libros hos in suo putent numero supputandos, ac per hoc esse priscae legis libros viginti quattuor, quos sub numero viginti quattuor seniorum Apocalypsis Iohannis inducit adorantes Agnum et coronas suas prostratis vultibus offerentes, stantibus coram quattuor animalibus oculatis retro et ante, id est et in praeteritum et in futurum, et indefessa voce clamantibus: «Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat et qui est et qui futurus est».

Hic prologus Scripturarum quasi galeatum principium omnibus libris, quos de hebraeo vertimus in latinum, convenire potest, ut scire valeamus, quicquid extra hos est, inter apocrypha seponendum. Igitur Sapientia, quae vulgo Salomonis inscribitur, et Iesu filii Sirach liber et Iudith et Tobias et Pastor non sunt in canone. Macchabeorum primum librum hebraicum repperi, secundus graecus est, quod et ex ipsa *φρασιν* probari potest.

Quae cum ita se habeant, obsecro te lector, ne laborem meum reprehensionem aestimes antiquorum. In tabernaculum Dei offert unusquisque quod potest: alii aurum et argentum et lapides pretiosos, alii byssum et purpuram, coccum offerunt et hyacinthum; nobiscum bene agetur, si obtulerimus pelles et caprarum pilos. Et tamen Apostolus contemptibilia nostra magis necessaria iudicat. Unde et tota illa tabernaculi pulchritudo et per singulas species Ecclesiae praesentis futuraeque distinctio pellibus tegitur et ciliciis, ardoremque solis et iniuriam imbrium ea quae viliora sunt prohibent. Lege ergo primum Samuhel et Malachim meum; meum, inquam, meum: quicquid enim crebrius vertendo et emendando sollicitius et didicimus et tenemus, nostrum est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas, vel interpretem me aestimato, si gratus es, vel *παραφραστην*, si ingratus, quamquam mihi omnino conscius non sim mutasse me quippiam de hebraica veritate. Certe si incredulus es, lege graecos codices et latinos et confer cum his opusculis, et ubicumque inter se videris

discrepare, interroga quemlibet Hebraeorum cui magis accomodare debeas fidem, et si nostra firmaverit, puto quod eum non aestimes coniectorem, ut in eodem loco mecum similiter divinarit.

Sed et vos famulas Christi rogo, quae Domini discumbentis pretiosissimo fidei myro unguitis caput, quae nequaquam Salvatorem quaeritis in sepulchro, quibus iam ad Patrem Christus ascendit, ut contra latrantes canes, qui adversum me rabido ore desaeviunt et circumcumeunt civitatem atque in eo se doctos arbitrantur, si aliis detrahant, orationum vestrarum clypeos opponatis. Ego sciens humilitatem meam, illius semper sententiae recordabor: «Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea; posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me; obmutui et humiliatus sum, et silui a bonis».

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER SAMUHELIS ID EST REGUM PRIMUS ET SECUNDUS

1,¹ Fuit vir unus de Ramathaimsophim de monte Ephraim
et nomen eius Helcana
filius Hieroam filii Heliu filii Thau filii Suph Ephratheus
1,² et habuit duas uxores
nomen uni Anna et nomen secundae Fenenna
fueruntque Fenennae filii
Annae autem non erant liberi
1,³ et ascendebat vir ille de civitate sua statutis diebus
ut adoraret et sacrificaret Domino exercituum in Silo
erant autem ibi duo filii Heli Ofni et Finees sacerdotes Domini
1,⁴ venit ergo dies et immolavit Helcana
deditque Fenennae uxori suae et cunctis filiis eius et filiabus partes
1,⁵ Annae autem dedit partem unam tristis
quia Annam diligebat Dominus autem concluserat vulvam eius
1,⁶ adfligebat quoque eam aemula eius et vehementer angebat
in tantum ut exprobraret quod conclusisset Dominus vulvam eius
1,⁷ sicque faciebat per singulos annos
cum redeunte tempore ascenderent templum Domini

et sic provocabat eam
porro illa flebat et non capiebat cibum
1,⁸dixit ergo ei Helcana vir suus
Anna cur fles et quare non comedis
et quam ob rem adfligitur cor tuum
numquid non ego melior sum tibi quam decem filii
1,⁹surrexit autem Anna postquam comederat in Silo et biberat
et Heli sacerdote sedente super sellam ante postes templi Domini
1,¹⁰cum esset amaro animo
oravit Dominum flens largiter 1,¹¹et votum vovit dicens
Domine exercituum
si respiciens videris adflictionem famulae tuae
et recordatus mei fueris nec oblitus ancillae tuae
dederisque servae tuae sexum virilem
dabo eum Domino omnes dies vitae eius
et novacula non ascendet super caput eius
1,¹²factum est ergo cum illa multiplicaret preces coram Domino
ut Heli observaret os eius
1,¹³porro Anna loquebatur in corde suo
tantumque labia illius movebantur
et vox penitus non audiebatur
aestimavit igitur eam Heli temulentam
1,¹⁴dixitque ei usquequo ebria eris
digere paulisper vinum quo mades
1,¹⁵respondens Anna nequaquam inquit domine mi
nam mulier infelix nimis ego sum
vinumque et omne quod inebriare potest non bibi
sed effudi animam meam in conspectu Domini
1,¹⁶ne reputes ancillam tuam quasi unam de filiabus Belial
quia ex multitudine doloris et maeroris mei locuta sum usque in praesens
1,¹⁷tunc Heli ait ei
vade in pace et Deus Israhel det tibi petitionem quam rogasti eum
1,¹⁸et illa dixit utinam inveniat ancilla tua gratiam in oculis tuis
et abiit mulier in viam suam et comedit
vultusque eius non sunt amplius in diversa mutati

1,¹⁹et surrexerunt mane et adoraverunt coram Domino
reversique sunt et venerunt in domum suam Ramatha
cognovit autem Helcana Annam uxorem suam
et recordatus est eius Dominus
1,²⁰et factum est post circulum dierum
concepit Anna et peperit filium
vocavitque nomen eius Samuhel eo quod a Domino postulasset eum
1,²¹ascendit autem vir Helcana et omnis domus eius
ut immolaret Domino hostiam sollemnem et votum suum
1,²²et Anna non ascendit
dixit enim viro suo
non vadam donec ablactetur infans et ducam eum et appareat ante conspectum Domini et
 maneat ibi iugiter
1,²³et ait ei Helcana vir suus
fac quod bonum tibi videtur
et mane donec ablactes eum
precorque ut impleat Dominus verbum suum
mansit ergo mulier et lactavit filium suum donec amoveret eum a lacte
1,²⁴et adduxit eum secum postquam ablactaverat
in vitulis tribus et tribus modiis farinae et amphora vini
et adduxit eum ad domum Domini in Silo
puer autem erat adhuc infantulus
1,²⁵et immolaverunt vitulum et obtulerunt puerum Heli
1,²⁶et ait obsecro mi domine
vivit anima tua domine
ego sum illa mulier quae steti coram te hic orans Dominum 1,²⁷pro puero isto
oravi et dedit Dominus mihi petitionem meam quam postulavi eum
1,²⁸idcirco et ego commodavi eum Domino cunctis diebus quibus fuerit accommodatus
 Domino
et adoraverunt ibi Dominum
et oravit Anna et ait
2,¹ Exultavit cor meum in Domino
exaltatum est cornu meum in Domino
dilatatum est os meum super inimicos meos
quia laetata sum in salutari tuo

2,² non est sanctus ut est Dominus
neque enim est alius extra te
et non est fortis sicut Deus noster
2,³ nolite multiplicare loqui sublimia gloriantes
recedant vetera de ore vestro
quoniam Deus scientiarum Dominus est
et ipsi praeparantur cogitationes
2,⁴ arcus fortium superatus est
et infirmi accincti sunt robore
2,⁵ saturati prius pro pane se locaverunt
et famelici saturati sunt
donec sterilis peperit plurimos
et quae multos habebat filios infirmata est
2,⁶ Dominus mortificat et vivificat
deducit ad infernum et reducit
2,⁷ Dominus pauperem facit et ditat
humiliat et subleuat
2,⁸ suscitatur de pulvere egenum et de stercore elevat pauperem
ut sedeat cum principibus et solium gloriae teneat
Domini enim sunt cardines terrae et posuit super eos orbem
2,⁹ pedes sanctorum suorum servabit
et impii in tenebris conticescent
quia non in fortitudine roborabitur vir
2,¹⁰ Dominum formidabunt adversarii eius super ipsos in caelis tonabit
Dominus iudicabit fines terrae et dabit imperium regi suo
et sublimabit cornu christi sui
2,¹¹ et abiit Helcana Ramatha in domum suam
puer autem erat minister in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis
2,¹² porro filii Heli filii Belial
nescientes Dominum 2,¹³ neque officium sacerdotum ad populum
sed quicumque immolasset victimam
veniebat puer sacerdotis dum coquerentur carnes
et habebat fuscinulam tridentem in manu sua
2,¹⁴ et mittebat eam in lebetem vel in caldarium
aut in ollam sive in caccabum

et omne quod levabat fuscinula tollebat sacerdos sibi
sic faciebant universo Israheli venientium in Silo
2,¹⁵etiam antequam adolerent adipem
veniebat puer sacerdotis et dicebat immolanti
da mihi carnem ut coquam sacerdoti
non enim accipiam a te carnem coctam sed crudam
2,¹⁶dicebatque illi immolans
incendatur primum iuxta morem hodie adeps
et tolle tibi quantumcumque desiderat anima tua
qui respondens aiebat ei nequaquam
nunc enim dabis alioquin tollam vi
2,¹⁷erat ergo peccatum puerorum grande nimis coram Domino
quia detrahebant homines sacrificio Domini
2,¹⁸Samuhel autem ministrabat ante faciem Domini puer
accinctus ephod lineo
2,¹⁹et tunicam parvam faciebat ei mater sua
quam adferebat statutis diebus ascendens cum viro suo ut immolaret hostiam sollemnem
2,²⁰et benedixit Heli Helcanae et uxori eius
dixitque reddat Dominus tibi semen de muliere hac
pro fenore quod commodasti Domino
et abierunt in locum suum
2,²¹visitavit ergo Dominus Annam
et concepit et peperit tres filios et duas filias
et magnificatus est puer Samuhel apud Dominum
2,²²Heli autem erat senex valde
et audivit omnia quae faciebant filii sui universo Israheli
et quomodo dormiebant cum mulieribus quae observabant ad ostium tabernaculi
2,²³et dixit eis quare facitis res huiusmodi
quas ego audio res pessimas ab omni populo
2,²⁴nolite filii mi
non enim est bona fama quam ego audio
ut transgredi faciatis populum Domini
2,²⁵si peccaverit vir in virum placari ei potest Deus
si autem in Domino peccaverit vir quis orabit pro eo
et non audierunt vocem patris sui

quia voluit Dominus occidere eos
2,²⁶puer autem Samuhel proficiebat atque crescebat
et placebat tam Deo quam hominibus
2,²⁷venit autem vir Dei ad Heli
et ait ad eum haec dicit Dominus
numquid non aperte revelatus sum domui patris tui
cum essent in Aegypto in domo Pharaonis
2,²⁸et elegi eum ex omnibus tribubus Israhel mihi in sacerdotem
ut ascenderet altare meum et adoleret mihi incensum
et portaret ephod coram me
et dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum Israhel
2,²⁹quare calce abicitis victimam meam
et munera mea quae praecepi ut offerrentur in templo
et magis honorasti filios tuos quam me
ut comederetis primitias omnis sacrificii Israhel populi mei
2,³⁰propterea ait Dominus Deus Israhel
loquens locutus sum
ut domus tua et domus patris tui
ministraret in conspectu meo usque in sempiternum
nunc autem dicit Dominus absit hoc a me
sed quicumque glorificaverit me glorificabo eum
qui autem contemnunt me erunt ignobiles
2,³¹ecce dies veniunt
et praecidam brachium tuum et brachium domus patris tui
ut non sit senex in domo tua
2,³²et videbis aemulum tuum in templo in universis prosperis Israhel
et non erit senex in domo tua omnibus diebus
2,³³verumtamen non auferam penitus virum ex te ab altari meo
sed ut deficiant oculi tui et tabescat anima tua
et pars magna domus tuae morietur cum ad virilem aetatem venerit
2,³⁴hoc autem erit tibi signum
quod venturum est duobus filiis tuis Ofni et Finees
in die uno morientur ambo
2,³⁵et suscitabo mihi sacerdotem fidelem
qui iuxta cor meum et animam meam faciat

et aedificabo ei domum fidelem
et ambulabit coram christo meo cunctis diebus
2,³⁶ futurum est autem ut quicumque remanserit in domo tua
veniat ut oretur pro eo
et offerat nummum argenteum et tortam panis
dicatque dimitte me obsecro ad unam partem sacerdotalem
ut comedam buccellam panis
3,¹ puer autem Samuhel ministrabat Domino coram Heli
et sermo Domini erat pretiosus in diebus illis
non erat visio manifesta
3,² factum est ergo in die quadam
Heli iacebat in loco suo
et oculi eius caligaverant nec poterat videre
3,³ lucerna Dei antequam extingueretur
Samuhel autem dormiebat in templo Domini ubi erat arca Dei
3,⁴ et vocavit Dominus Samuhel
qui respondens ait ecce ego
3,⁵ et cucurrit ad Heli et dixit
ecce ego vocasti enim me
qui dixit non vocavi revertere dormi
et abiit et dormivit
3,⁶ et adiecit Dominus vocare rursus Samuhel
consurgensque Samuhel abiit ad Heli et dixit
ecce ego quia vocasti me
qui respondit non vocavi te fili mi
revertere et dormi
3,⁷ porro Samuhel necdum sciebat Dominum
neque revelatus fuerat ei sermo Domini
3,⁸ et adiecit Dominus et vocavit adhuc Samuhel tertio
qui consurgens abiit ad Heli 3,⁹ et ait
ecce ego quia vocasti me
intellexit igitur Heli quia Dominus vocaret puerum
et ait ad Samuhel vade et dormi
et si deinceps vocaverit te
dices loquere Domine quia audit servus tuus

abiit ergo Samuhel et dormivit in loco suo
3,¹⁰et venit Dominus et stetit
et vocavit sicut vocaverat secundo Samuhel Samuhel
et ait Samuhel loquere quia audit servus tuus
3,¹¹et dixit Dominus ad Samuhel
ecce ego facio verbum in Israhel
quod quicumque audierit tinnient ambae aures eius
3,¹²in die illo suscitabo adversum Heli omnia quae locutus sum super domum eius
incipiam et complebo
3,¹³praedixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in aeternum propter iniquitatem
eo quod noverat indigne agere filios suos et non corripuit eos
3,¹⁴idcirco iuravi domui Heli
quod non expietur iniquitas domus eius victimis et muneribus usque in aeternum
3,¹⁵dormivit autem Samuhel usque mane
aperuitque ostia domus Domini
et Samuhel timebat indicare visionem Heli
3,¹⁶vocavit ergo Heli Samuhelem et dixit
Samuhel fili mi
qui respondens ait praesto sum
3,¹⁷et interrogavit eum
quis est sermo quem locutus est ad te
oro te ne celaveris me
haec faciat tibi Deus et haec addat
si absconderis a me sermonem ex omnibus verbis quae dicta sunt tibi
3,¹⁸indicavit itaque ei Samuhel universos sermones
et non abscondit ab eo
et ille respondit Dominus est quod bonum est in oculis suis faciat
3,¹⁹crevit autem Samuhel et Dominus erat cum eo
et non cecidit ex omnibus verbis eius in terram
3,²⁰et cognovit universus Israhel a Dan usque Bersabee
quod fidelis Samuhel propheta esset Domini
3,²¹et addidit Dominus ut appareret in Silo
quoniam revelatus fuerat Dominus Samuheli in Silo iuxta verbum Domini
et evenit sermo Samuhelis universo Israheli
4,¹egressus est namque Israhel obviam Philisthim in proelium

et castrametatus est iuxta lapidem Adiutorii
porro Philisthim venerunt in Afec
4,2 et instruxerunt aciem contra Israhel
inito autem certamine terga vertit Israhel Philistheis
et caesa sunt in illo certamine passim per agros quasi quattuor milia virorum
4,3 et reversus est populus ad castra
dixeruntque maiores natu de Israhel
quare percussit nos Dominus hodie coram Philisthim
adferamus ad nos de Silo arcam foederis Domini
et veniat in medium nostri
ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum
4,4 misit ergo populus in Silo
et tulerunt inde arcam foederis Domini exercituum sedentis super cherubin
erantque duo filii Heli cum arca foederis Domini Ofni et Finees
4,5 cumque venisset arca foederis Domini in castra
vociferatus est omnis Israhel clamore grandi et personuit terra
4,6 et audierunt Philisthim vocem clamoris
dixeruntque quoniam haec est vox clamoris magni in castris Hebraeorum
et cognoverunt quod arca Domini venisset in castra
4,7 timueruntque Philisthim dicentes venit Deus in castra
et ingemuerunt 4,8 vae nobis
non enim fuit tanta exultatio heri et nudius tertius
vae nobis quis nos servabit de manu deorum sublimium istorum
hii sunt dii qui percusserunt Aegyptum omni plaga in deserto
4,9 confortamini et estote viri Philisthim
ne serviatis Hebraeis sicut illi servierunt vobis
confortamini et bellate
4,10 pugnaverunt ergo Philisthim et caesus est Israhel
et fugit unusquisque in tabernaculum suum
et facta est plaga magna nimis
et ceciderunt de Israhel triginta milia peditum
4,11 et arca Dei capta est
duoque filii Heli mortui sunt Ofni et Finees
4,12 currens autem vir de Benjamin ex acie
venit in Silo in die illo scissa veste

et conspersus pulvere caput
4,¹³cumque ille venisset Heli sedebat super sellam contra viam aspectans
erat enim cor eius pavens pro arca Domini
vir autem ille postquam ingressus est nuntiavit urbi
et ululavit omnis civitas
4,¹⁴et audivit Heli sonitum clamoris
dixitque quis est hic sonitus tumultus huius
at ille festinavit et venit et adnuntiavit Heli
4,¹⁵Heli autem erat nonaginta et octo annorum
et oculi eius caligaverant et videre non poterat
4,¹⁶et dixit ad Heli
ego sum qui veni de proelio
et ego qui de acie fugi hodie
cui ille ait quid actum est fili mi
4,¹⁷respondens autem qui nuntiabat
fugit inquit Israhel coram Philisthim
et ruina magna facta est in populo
insuper et duo filii tui mortui sunt Ofni et Finees
et arca Dei capta est
4,¹⁸cumque ille nominasset arcam Dei
cecidit de sella retrorsum iuxta ostium
et fractis cervicibus mortuus est
senex enim erat vir et grandevus
et ipse iudicavit Israhel quadraginta annis
4,¹⁹nurus autem eius uxor Finees praegnans erat vicinaque partui
et audito nuntio quod capta esset arca Dei
et mortuus socer suus et vir suus
incurvavit se et peperit
inruerant enim in eam dolores subiti
4,²⁰in ipso autem momento mortis eius
dixerunt ei quae stabant circa eam
ne timeas quia filium peperisti
quae non respondit eis neque animadvertit
4,²¹et vocavit puerum Hicabod
dicens translata est gloria de Israhel

quia capta est arca Dei
et pro socero suo et pro viro suo
4,²²et ait translata est gloria ab Israhel
eo quod capta esset arca Dei
5,¹ Philisthim autem tulerunt arcam Dei
et asportaverunt eam a lapide Adiutorii in Azotum
5,²tulerunt Philisthim arcam Dei et intulerunt eam in templum Dagon
et statuerunt eam iuxta Dagon
5,³cumque surrexissent diluculo Azotii altera die
ecce Dagon iacebat pronus in terram ante arcam Domini
et tulerunt Dagon et restituerunt eum in loco suo
5,⁴rursumque mane die alio consurgentes
invenerunt Dagon iacentem super faciem suam in terram coram arca Domini
caput autem Dagon et duae palmae manuum eius abscisae erant super limen
5,⁵porro Dagon truncus solus remanserat in loco suo
propter hanc causam non calcant sacerdotes Dagon et omnes qui ingrediuntur templum ei-
us
super limen Dagon in Azoto usque in hodiernum diem
5,⁶adgravata autem est manus Domini super Azotios et demolitus est eos
et percussit in secretiori parte natium Azotum et fines eius
5,⁷videntes autem viri azotii huiuscemodi plagam dixerunt
non maneat arca Dei Israhel apud nos
quoniam dura est manus eius super nos et super Dagon deum nostrum
5,⁸et mittentes congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum ad se et dixerunt
quid faciemus de arca Dei Israhel
responderuntque Getthei
circumducatur arca Dei Israhel
et circumduxerunt arcam Dei Israhel
5,⁹illis autem circumducentibus eam
fiebat manus Dei per singulas civitates interfectionis magnae nimis
et percutiebat viros uniuscuiusque urbis a parvo usque ad maiorem
et conputrescebant prominentes extales eorum
5,¹⁰miserunt ergo arcam Dei in Accaron
cumque venisset arca Dei in Accaron
exclamaverunt Accaronitae dicentes

adduxerunt ad nos arcam Dei Israhel
ut interficiat nos et populum nostrum
5,¹¹ miserunt itaque et congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum
qui dixerunt dimittite arcam Dei Israhel et revertatur in locum suum
et non interficiat nos cum populo nostro
5,¹² fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus
et gravissima valde manus Dei
viri quoque qui mortui non fuerant
percutiebantur in secretiori parte natium
et ascendebat ululatus uniuscuiusque civitatis in caelum
6,¹ fuit ergo arca Domini in regione Philisthinorum septem mensibus
6,² et vocaverunt Philisthim sacerdotes et divinos dicentes
quid faciemus de arca Dei indicate nobis
quomodo remitemus eam in locum suum
qui dixerunt 6,³ si remittitis arcam Dei Israhel
nolite dimittere eam vacuum
sed quod debetis reddite ei pro peccato
et tunc curabimini
et scietis quare non recedat manus eius a vobis
6,⁴ qui dixerunt quid est quod pro delicto reddere debeamus ei
responderuntque illi
6,⁵ iuxta numerum provinciarum Philisthim
quinque anos aureos facietis
et quinque mures aureos
quia plaga una fuit omnibus vobis et satrapis vestris
facietisque similitudines anorum vestrorum
et similitudines murium qui demoliti sunt terram
et dabitur Deo Israhel gloriam
si forte relevet manum suam a vobis et a diis vestris et a terra vestra
6,⁶ quare gravatis corda vestra
sicut adgravavit Aegyptus et Pharao cor suum
nonne postquam percussus est tunc dimisit eos et abierunt
6,⁷ nunc ergo arripite et facite plaustrum novum unum
et duas vaccas fetas quibus non est inpositum iugum iungite in plastro
et recludite vitulos earum domi

6,⁸tolletisque arcam Domini et ponetis in plaustro
et vasa aurea quae exsolvistis ei pro delicto
ponetis in capsella ad latus eius
et dimittite eam ut vadat 6,⁹et aspicietis
et si quidem per viam finium suorum ascenderit contra Bethsames
ipse fecit nobis malum hoc grande
sin autem minime
sciemus quia nequaquam manus eius tetigit nos sed casu accidit
6,¹⁰fecerunt ergo illi hoc modo
et tollentes duas vaccas quae lactabant vitulos iunxerunt ad plastrum
vitulosque earum concluderunt domi
6,¹¹et posuerunt arcam Dei super plastrum
et capsellam quae habebat mures aureos et similitudinem anorum
6,¹²ibant autem in directum vaccae per viam quae ducit Bethsames
et itinere uno gradiebantur pergentes et mugientes
et non declinabant neque ad dextram neque ad sinistram
sed et satrapae Philisthinorum sequebantur usque ad terminos Bethsames
6,¹³porro Bethsamitae metebant triticum in valle
et elevantes oculos viderunt arcam
et gavisii sunt cum vidissent
6,¹⁴et plastrum venit in agrum Iosue Bethsamitae et stetit ibi
erat autem ibi lapis magnus
et conciderunt ligna plaustri
vaccasque inposuerunt super ea holocaustum Domino
6,¹⁵Levitae autem deposuerunt arcam Dei
et capsellam quae erat iuxta eam in qua erant vasa aurea
et posuerunt super lapidem grandem
viri autem bethsamitae obtulerunt holocausta
et immolaverunt victimas in die illa Domino
6,¹⁶et quinque satrapae Philisthinorum viderunt
et reversi sunt in Accaron in die illa
6,¹⁷hii sunt autem ani aurei quos reddiderunt Philisthim pro delicto Domino
Azotus unum Gaza unum Ascalon unum Geth unum Accaron unum
6,¹⁸et mures aureos secundum numerum urbium Philisthim quinque provinciarum
ab urbe murata usque ad villam quae erat absque muro

et usque ad Abel magnum super quem posuerunt arcam Domini
quae erat usque in illa die in agro Iosue Bethsamitis
6,¹⁹percussit autem de viris bethsamitibus eo quod vidissent arcam Domini
et percussit de populo septuaginta viros et quinquaginta milia plebis
luxitque populus quod percussisset Dominus plebem plaga magna
6,²⁰et dixerunt viri bethsamitae
quis poterit stare in conspectu Domini Dei sancti huius
et ad quem ascendet a nobis
6,²¹miseruntque nuntios ad habitatores Cariathiarim dicentes
reducerunt Philisthim arcam Domini
descendite et ducite eam ad vos
7,¹venerunt ergo viri Cariathiarim et duxerunt arcam Domini
et intulerunt eam in domum Abinadab in Gabaa
Eleazarum autem filium eius sanctificaverunt ut custodiret arcam Domini
7,²et factum est ex qua die mansit arca in Cariathiarim
multiplicati sunt dies
erat quippe iam annus vicesimus
et requievit omnis domus Israhel post Dominum
7,³ait autem Samuhel ad universam domum Israhel dicens
si in toto corde vestro revertimini ad Dominum
auferte deos alienos de medio vestrum et Astharoth
et praeparate corda vestra Domino et servite ei soli
et eruet vos de manu Philisthim
7,⁴abstulerunt ergo filii Israhel Baalim et Astharoth
et servierunt Domino soli
7,⁵dixit autem Samuhel
congregate universum Israhel in Masphat
ut orem pro vobis Dominum
7,⁶et convenerunt in Masphat
hauseruntque aquam et effuderunt in conspectu Domini
et ieiunaverunt in die illa
et dixerunt ibi peccavimus Domino
iudicavitque Samuhel filios Israhel in Masphat
7,⁷et audierunt Philisthim quod congregati essent filii Israhel in Masphat
et ascenderunt satrapae Philisthinorum ad Israhel

quod cum audissent filii Israhel timuerunt a facie Philisthinorum
7,⁸dixeruntque ad Samuhel
ne cesses pro nobis clamare ad Dominum Deum nostrum
ut salvet nos de manu Philisthinorum
7,⁹tulit autem Samuhel agnum lactantem unum
et obtulit illum holocaustum integrum Domino
et clamavit Samuhel ad Dominum pro Israhel
et exaudivit eum Dominus
7,¹⁰factum est ergo cum Samuhel offerret holocaustum
Philistheos inire proelium contra Israhel
intonuit autem Dominus fragore magno in die illa super Philisthim
et exterruit eos et caesi sunt a filiis Israhel
7,¹¹egressique viri Israhel de Masphat persecuti sunt Philistheos
et percusserunt eos usque ad locum qui erat subter Bethchar
7,¹²tulit autem Samuhel lapidem unum
et posuit eum inter Masphat et inter Sen
et vocavit nomen eius lapis Adiutorii
dixitque hucusque auxiliatus est nobis Dominus
7,¹³et humiliati sunt Philisthim
nec adposuerunt ultra ut venirent in terminos Israhel
facta est itaque manus Domini super Philistheos cunctis diebus Samuhel
7,¹⁴et redditae sunt urbes quas tulerant Philisthim ab Israhel Israheli
ab Accaron usque Geth
et terminos suos liberavit Israhel de manu Philisthinorum
eratque pax inter Israhel et Amorreum
7,¹⁵iudicabat quoque Samuhel Israhel cunctis diebus vitae suae
7,¹⁶et ibat per singulos annos circumiens Bethel et Galgal et Masphat
et iudicabat Israhelem in supradictis locis
7,¹⁷revertebaturque in Ramatha
ibi enim erat domus eius
et ibi iudicabat Israhelem
aedificavit etiam ibi altare Domino
8,¹ factum est autem cum senuisset Samuhel
posuit filios suos iudices Israhel
8,²fuitque nomen filii eius primogeniti Iohel

et nomen secundi Abia iudicum in Bersabee
8,³et non ambulaverunt filii illius in viis eius
sed declinaverunt post avaritiam
acceperuntque munera et perverterunt iudicium
8,⁴congregati ergo universi maiores natu Israhel
venerunt ad Samuhel in Ramatha 8,⁵dixeruntque ei
ecce tu senuisti et filii tui non ambulant in viis tuis
constitue nobis regem ut iudicet nos sicut universae habent nationes
8,⁶displicuitque sermo in oculis Samuhelis
eo quod dixissent da nobis regem ut iudicet nos
et oravit Samuhel Dominum
8,⁷dixit autem Dominus ad Samuhel
audi vocem populi in omnibus quae loquuntur tibi
non enim te abiecerunt sed me ne regnem super eos
8,⁸iuxta omnia opera sua quae fecerunt
a die qua eduxi eos de Aegypto usque ad diem hanc
sicut dereliquerunt me et servierunt diis alienis
sic faciunt etiam tibi
8,⁹nunc ergo audi vocem eorum
verumtamen contestare eos
et praedic eis ius regis qui regnaturus est super eos
8,¹⁰dixit itaque Samuhel omnia verba Domini ad populum qui petierat a se regem 8,¹¹et ait
hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis
filios vestros tollet et ponet in curribus suis
facietque sibi equites et praecursores quadrigarum suarum
8,¹²et constituet sibi tribunos et centuriones
et aratores agrorum suorum et messorum segetum
et fabros armorum et curruum suorum
8,¹³filias quoque vestras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas
8,¹⁴agros quoque vestros et vineas et oliveta optima tollet et dabit servis suis
8,¹⁵sed et segetes vestras et vinearum redditus addecimabit
ut det eunuchis et famulis suis
8,¹⁶servos etiam vestros et ancillas et iuvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo
8,¹⁷greges vestros addecimabit
vosque eritis ei servi

8,¹⁸et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegistis vobis
et non exaudiet vos Dominus in die illa
8,¹⁹noluit autem populus audire vocem Samuhel
sed dixerunt nequaquam rex enim erit super nos
8,²⁰et erimus nos quoque sicut omnes gentes
et iudicabit nos rex noster
et egredietur ante nos et pugnabit bella nostra pro nobis
8,²¹et audivit Samuhel omnia verba populi et locutus est ea in auribus Domini
8,²²dixit autem Dominus ad Samuhel
audi vocem eorum et constitue super eos regem
et ait Samuhel ad viros Israhel
vadat unusquisque in civitatem suam
9,¹ et erat vir de Benjamin nomine Cis filius Abihel
filii Seror filii Bechoreth
filii Afia
filii viri Iemini fortis robore
9,²et erat ei filius vocabulo Saul electus et bonus
et non erat vir de filiis Israhel melior illo
ab umero et sursum eminebat super omnem populum
9,³perierant autem asinae Cis patris Saul
et dixit Cis ad Saul filium suum
tolle tecum unum de pueris et consurgens vade et quaere asinas
qui cum transissent per montem Ephraim
9,⁴et per terram Salisa et non invenissent
transierunt etiam per terram Salim et non erant
sed et per terram Iemini et minime reppererunt
9,⁵cum autem venissent in terram Suph
dixit Saul ad puerum suum qui erat cum eo
veni et revertamur ne forte dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit pro nobis
9,⁶qui ait ei ecce est vir Dei in civitate hac vir nobilis
omne quod loquitur absque ambiguitate venit
nunc ergo eamus illuc
si forte indicet nobis de via nostra propter quam venimus
9,⁷dixitque Saul ad puerum suum
ecce ibimus quid feremus ad virum

panis defecit in sitarciis nostris
et sportulam non habemus ut demus homini Dei nec quicquam aliud
9,⁸ rursus puer respondit Sauli et ait
ecce inventa est in manu mea quarta pars stateris argenti
demus homini Dei ut indicet nobis viam nostram
9,⁹ olim in Israhel sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum
venite et eamus ad videntem
qui enim propheta dicitur hodie vocabatur olim videns
9,¹⁰ et dixit Saul ad puerum suum
optimus sermo tuus veni eamus
et ierunt in civitatem in qua erat vir Dei
9,¹¹ cumque ascenderent clivum civitatis
invenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam
et dixerunt eis num hic est videns
9,¹² quae respondentes dixerunt illis hic est
ecce ante te festina nunc
hodie enim venit in civitate
quia sacrificium est hodie populo in excelso
9,¹³ ingredientes urbem statim invenietis eum antequam ascendat excelsum ad vescendum
neque enim comesurus est populus donec ille veniat
quia ipse benedicit hostiae et deinceps comedunt qui vocati sunt
nunc ergo conscendite quia hodie repperietis eum
9,¹⁴ et ascenderunt in civitatem
cumque illi ambularent in medio urbis
apparuit Samuhel egrediens obviam eis ut ascenderet in excelsum
9,¹⁵ Dominus autem revelaverat auriculam Samuhel ante unam diem quam veniret Saul di-
cens
9,¹⁶ hac ipsa quae nunc est hora cras mittam ad te virum de terra Benjamin
et unguet eum ducem super populum meum Israhel
et salvabit populum meum de manu Philistinorum
quia respexi populum meum
venit enim clamor eorum ad me
9,¹⁷ cumque aspexisset Samuhel Saulem
Dominus ait ei ecce vir quem dixeram tibi iste dominabitur populo meo
9,¹⁸ accessit autem Saul ad Samuhelem in medio portae et ait

indica oro mihi ubi est domus videntis
9,¹⁹et respondit Samuhel Sauli dicens
ego sum videns ascende ante me in excelsum
ut comedatis mecum hodie et dimittam te mane
et omnia quae sunt in corde tuo indicabo tibi
9,²⁰et de asinis quas perdidisti nudius tertius
ne sollicitus sis quia inventae sunt
et cuius erunt optima quaeque Israhel
nonne tibi et omni domui patris tui
9,²¹respondens autem Saul ait
numquid non filius Iemini ego sum de minima tribu Israhel
et cognatio mea novissima inter omnes familias de tribu Benjamin
quare ergo locutus es mihi sermonem istum
9,²²adsumens itaque Samuhel Saulem et puerum eius
introduxit eos in triclinium
et dedit eis locum in capite eorum qui fuerant invitati
erant enim quasi triginta viri
9,²³dixitque Samuhel coco
da partem quam dedi tibi et praecepi ut reponeres seorsum apud te
9,²⁴levavit autem cocus armum et posuit ante Saul
dixitque Samuhel ecce quod remansit pone ante te et comede
quia de industria servatum est tibi quando populum vocavi
et comedit Saul cum Samuhel in die illa
9,²⁵et descenderunt de excelso in oppidum
et locutus est cum Saul in solarium
9,²⁶cumque mane surrexissent et iam dilucesceret
vocavit Samuhel Saul in solarium dicens
surge ut dimittam te
et surrexit Saul egressique sunt ambo
ipse videlicet et Samuhel
9,²⁷cumque descenderent in extrema parte civitatis
Samuhel dixit ad Saul
dic puero ut antecedit nos et transeat
tu autem subsiste paulisper ut indicem tibi verbum Domini
10,¹tulit autem Samuhel lenticulam olei et effudit super caput eius

et deosculatus eum ait
ecce unxit te Dominus super hereditatem suam in principem
10,² cum abieris hodie a me
invenies duos viros iuxta sepulchrum Rachel in finibus Benjamin in meridie
dicentque tibi inventae sunt asinae ad quas ieras perquirendas
et intermissis pater tuus asinis sollicitus est pro vobis
et dicit quid faciam de filio meo
10,³ cumque abieris inde et ultra transieris
et veneris ad quercum Thabor
invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel
unus portans tres hedos
et alius tres tortas panis
et alius portans lagenam vini
10,⁴ cumque te salutaverint dabunt tibi duos panes
et accipies de manu eorum
10,⁵ post haec venies in collem Domini ubi est statio Philistinorum
et cum ingressus fueris ibi urbem
obviam habebis gregem prophetarum descendantium de excelso
et ante eos psalterium et tympanum
et tibiam et citharam ipsosque prophetantes
10,⁶ et insiliet in te spiritus Domini et prophetabis cum eis
et mutaberis in virum alium
10,⁷ quando ergo evenerint signa haec omnia tibi
fac quaecumque invenerit manus tua quia Dominus tecum est
10,⁸ et descendes ante me in Galgala
ego quippe descendam ad te
ut offeras oblationem et immoles victimas pacificas
septem diebus expectabis donec veniam ad te
et ostendam tibi quae facias
10,⁹ itaque cum avertisset umerum suum ut abiret a Samuhele
inmutavit ei Deus cor aliud
et venerunt omnia signa haec in die illa
10,¹⁰ veneruntque ad praedictum collem
et ecce cuneus prophetarum obvisus ei
et insilivit super eum spiritus Dei et prophetavit in medio eorum

10,¹¹videntes autem omnes qui noverant eum heri et nudius tertius
quod esset cum prophetis et prophetaret
dixerunt ad invicem
quaenam res accidit filio Cis num et Saul in prophetis
10,¹²responditque alius ad alterum dicens
et quis pater eorum
propterea versum est in proverbium num et Saul inter prophetas
10,¹³cessavit autem prophetare et venit ad excelsum
10,¹⁴dixitque patruus Saul ad eum et ad puerum eius quo abistis
qui responderunt quaerere asinas
quas cum non repperissemus venimus ad Samuhelem
10,¹⁵et dixit ei patruus suus
indica mihi quid dixerit tibi Samuhel
10,¹⁶et ait Saul ad patruum suum
indicavit nobis quia inventae essent asinae
de sermone autem regni non indicavit ei quem locutus illi fuerat Samuhel
10,¹⁷et convocavit Samuhel populum ad Dominum in Maspha
10,¹⁸et ait ad filios Israhel
haec dicit Dominus Deus Israhel
ego eduxi Israhel de Aegypto
et erui vos de manu Aegyptiorum
et de manu omnium regum qui adfligebant vos
10,¹⁹vos autem hodie proiecistis Deum vestrum
qui solus salvavit vos de universis malis et tribulationibus vestris
et dixistis nequaquam
sed regem constitue super nos
nunc ergo state coram Domino per tribus vestras et per familias
10,²⁰et adplicuit Samuhel omnes tribus Israhel
et cecidit sors tribus Beniamin
10,²¹et adplicuit tribum Beniamin et cognationes eius
et cecidit cognatio Metri et pervenit usque ad Saul filium Cis
quaesierunt ergo eum et non est inventus
10,²²et consuluerunt post haec Dominum
utrumnam venturus esset illuc
responditque Dominus ecce absconditus est domi

10,²³cucurrerunt itaque et tulerunt eum inde
stetitque in medio populi
et altior fuit universo populo ab umero et sursum
10,²⁴et ait Samuhel ad omnem populum
certe videtis quem elegit Dominus
quoniam non sit similis ei in omni populo
et clamavit cunctus populus et ait vivat rex
10,²⁵locutus est autem Samuhel ad populum legem regni
et scripsit in libro et reposuit coram Domino
et dimisit Samuhel omnem populum singulos in domum suam
10,²⁶sed et Saul abiit in domum suam in Gabaath
et abiit cum eo pars exercitus quorum tetigerat Deus corda
10,²⁷filiis vero Belial dixerunt
num salvare nos poterit iste
et despexerunt eum et non adtulerunt ei munera
ille vero dissimulabat se audire
11,¹ ascendit autem Naas Ammonites et pugnare coepit adversus Iabesgalaad
dixeruntque omnes viri Iabes ad Naas
habeto nos foederatos et serviemus tibi
11,²et respondit ad eos Naas Ammonites
in hoc feriam vobiscum foedus
ut eruam omnium vestrum oculos dextros
ponamque vos obprobrium in universo Israhel
11,³et dixerunt ad eum seniores Iabes
concede nobis septem dies ut mittamus nuntios in universos terminos Israhel
et si non fuerit qui defendat nos egrediemur ad te
11,⁴venerunt ergo nuntii in Gabaath Saulis
et locuti sunt verba audiente populo
et levavit omnis populus vocem suam et flevit
11,⁵et ecce Saul veniebat sequens boves de agro
et ait quid habet populus quod plorat
et narraverunt ei verba virorum Iabes
11,⁶et insilivit spiritus Domini in Saul cum audisset verba haec
et iratus est furor eius nimis
11,⁷et adsumens utrumque bovem concidit in frusta

misitque in omnes terminos Israhel per manum nuntiorum dicens
quicumque non exierit secutusque fuerit Saul et Samuhelem
sic fiet bubus eius
invasit ergo timor Domini populum et egressi sunt quasi vir unus
11,⁸et recensuit eos in Bezec
fueruntque filiorum Israhel trecenta milia
virorum autem Iuda triginta milia
11,⁹et dixerunt nuntiis qui venerant
sic dicetis viris qui sunt in Iabesgalaad
cras erit vobis salus cum incaluerit sol
venerunt ergo nuntii et adnuntiaverunt viris Iabes
qui laetati sunt 11,¹⁰et dixerunt mane exhibimus ad vos
et facietis nobis omne quod placuerit vobis
11,¹¹et factum est cum venisset dies crastinus
constituit Saul populum in tres partes
et ingressus est media castra in vigilia matutina
et percussit Ammon usque dum incalesceret dies
reliqui autem dispersi sunt ita ut non relinquerentur in eis duo pariter
11,¹²et ait populus ad Samuhel
quis est iste qui dixit Saul non regnabit super nos
date viros et interficiemus eos
11,¹³et ait Saul non occidetur quisquam in die hac
quia hodie fecit Dominus salutem in Israhel
11,¹⁴dixit autem Samuhel ad populum
venite et eamus in Galgala et innovemus ibi regnum
11,¹⁵et perrexit omnis populus in Galgala
et fecerunt ibi regem Saul coram Domino in Galgala
et immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino
et laetatus est ibi Saul et cuncti viri Israhel nimis
12,¹dixit autem Samuhel ad universum Israhel
ecce audivi vocem vestram iuxta omnia quae locuti estis ad me et constitui super vos regem
12,²et nunc rex graditur ante vos
ego autem senui et incanui
porro filii mei vobiscum sunt
itaque conversatus coram vobis ab adulescentia mea usque ad diem hanc ecce praesto sum

12,³loquimini de me coram Domino et coram christo eius
utrum bovem cuiusquam tulerim an asinum
si quempiam calumniatus sum
si oppressi aliquem
si de manu cuiusquam munus accepi
et contemnam illud hodie restituamque vobis
12,⁴et dixerunt non es calumniatus nos
neque oppressisti
neque tulisti de manu alicuius quippiam
12,⁵dixitque ad eos
testis Dominus adversus vos et testis christus eius in die hac
quia non inveneritis in manu mea quippiam
et dixerunt testis
12,⁶et ait Samuhel ad populum
Dominus qui fecit Mosen et Aaron
et eduxit patres nostros de terra Aegypti
12,⁷nunc ergo state ut iudicio contendam adversum vos coram Domino
de omnibus misericordiis Domini quas fecit vobiscum et cum patribus vestris
12,⁸quomodo ingressus est Iacob in Aegyptum
et clamaverunt patres vestri ad Dominum
et misit Dominus Mosen et Aaron
et eduxit patres vestros ex Aegypto
et conlocavit eos in loco hoc
12,⁹qui obliti sunt Domini Dei sui
et tradidit eos in manu Sisarae magistri militiae Asor
et in manu Philisthinorum et in manu regis Moab
et pugnaverunt adversum eos
12,¹⁰postea autem clamaverunt ad Dominum et dixerunt
peccavimus quia dereliquimus Dominum
et servivimus Baalim et Astharoth
nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum et serviemus tibi
12,¹¹et misit Dominus Hierobaal et Bedan et Ieptha et Samuhel
et eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum
et habitastis confidenter
12,¹²videntes autem quod Naas rex filiorum Ammon venisset adversum vos

dixistis mihi nequaquam sed rex imperabit nobis
cum Dominus Deus vester regnaret in vobis
12,¹³nunc ergo praesto est rex vester quem elegistis et petistis
ecce dedit vobis Dominus regem
12,¹⁴si timueritis Dominum et servieritis ei
et audieritis vocem eius et non exasperaveritis os Domini
eritis et vos et rex qui imperat vobis sequentes Dominum Deum vestrum
12,¹⁵si autem non audieritis vocem Domini
sed exasperaveritis sermonem Domini
erit manus Domini super vos et super patres vestros
12,¹⁶sed et nunc state et videte rem istam grandem quam facturus est Dominus in conspec-
tu vestro
12,¹⁷numquid non messis tritici est hodie
invocabo Dominum et dabit voces et pluvias
et scietis et videbitis quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini petentes super
vos regem
12,¹⁸et clamavit Samuhel ad Dominum
et dedit Dominus voces et pluviam in die illa
12,¹⁹et timuit omnis populus nimis Dominum et Samuhelem
dixitque universus populus ad Samuhel
ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum ut non moriamur
addidimus enim universis peccatis nostris malum ut peteremus nobis regem
12,²⁰dixit autem Samuhel ad populum nolite timere
vos fecistis universum malum hoc
verumtamen nolite recedere a tergo Domini
et servite Domino in omni corde vestro
12,²¹et nolite declinare post vana quae non proderunt vobis
neque eruent vos quia vana sunt
12,²²et non derelinquet Dominus populum suum propter nomen suum magnum
quia iuravit Dominus facere vos sibi populum
12,²³absit autem a me hoc peccatum in Domino ut cessem orare pro vobis
et docebo vos viam bonam et rectam
12,²⁴igitur timete Dominum et servite ei in veritate et ex toto corde vestro
vidistis enim magnifica quae in vobis gesserit
12,²⁵quod si perseveraveritis in malitia

et vos et rex vester pariter peribitis
13,¹ filius unius anni Saul cum regnare coepisset
duobus autem annis regnavit super Israhel
13,² et elegit sibi Saul tria milia de Israhel
et erant cum Saul duo milia in Machmas et in monte Bethel
mille autem cum Ionathan in Gabaath Beniamin
porro ceterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua
13,³ et percussit Ionathan stationem Philisthim quae erat in Gabaa
quod cum audissent Philisthim
Saul cecinit bucina in omni terra dicens audiant Hebraei
13,⁴ et universus Israhel audivit huiuscemodi famam
percussit Saul stationem Philisthinorum
et erexit se Israhel adversum Philisthim
clamavit ergo populus post Saul in Galgala
13,⁵ et Philisthim congregati sunt ad proeliandum contra Israhel
triginta milia curruum et sex milia equitum
et reliquum vulgus sicut harena quae est in litore maris plurima
et ascendentes castrametati sunt in Machmas ad orientem Bethaven
13,⁶ quod cum vidissent viri Israhel se in arto sitos
adflactus est enim populus
absconderunt se in speluncis et in abditis
in petris quoque et in antris et in cisternis
13,⁷ Hebraei autem transierunt Iordanem terram Gad et Galaad
cumque adhuc esset Saul in Galgal
universus populus perterritus est qui sequebatur eum
13,⁸ et expectavit septem diebus iuxta placitum Samuhel
et non venit Samuhel in Galgala
dilapsusque est populus ab eo
13,⁹ ait ergo Saul adferte mihi holocaustum et pacifica
et obtulit holocaustum
13,¹⁰ cumque conplesset offerens holocaustum
ecce Samuhel veniebat
et egressus est Saul obviam ei ut salutaret eum
13,¹¹ locutusque est ad eum Samuhel quid fecisti
respondit Saul

quia vidi quod dilaberetur populus a me
et tu non veneras iuxta placitos dies
porro Philisthim congregati fuerant in Machmas
13,¹²dixi nunc descendent Philisthim ad me in Galgala
et faciem Domini non placavi
necessitate compulsus obtuli holocaustum
13,¹³dixitque Samuhel ad Saul
stulte egisti nec custodisti mandata Domini Dei tui quae praecepit tibi
quod si non fecisses iam nunc praeparasset Dominus regnum tuum super Israhel in sempiternum
13,¹⁴sed nequaquam regnum tuum ultra consurget
quaesivit sibi Dominus virum iuxta cor suum
et praecepit ei Dominus ut esset dux super populum suum
eo quod non servaveris quae praecepit Dominus
13,¹⁵surrexit autem Samuhel et ascendit de Galgalis in Gabaa Benjamin
et recensuit Saul populum qui inventi fuerant cum eo quasi sescentos viros
13,¹⁶et Saul et Ionathan filius eius
populusque qui inventus fuerat cum eis erat in Gabaa Benjamin
porro Philisthim consederant in Machmas
13,¹⁷et egressi sunt ad praedandum de castris Philisthim tres cunei
unus cuneus pergebat contra viam Ephra ad terram Saul
13,¹⁸porro alius ingrediebatur per viam Bethoron
tertius autem verterat se ad iter termini imminentis valli Seboim contra desertum
13,¹⁹porro faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Israhel
caverant enim Philisthim ne forte facerent Hebraei gladium aut lanceam
13,²⁰descendebat ergo omnis Israhel ad Philisthim
ut exacueret unusquisque vomerem suum et ligonem et securim et sarculum
13,²¹retunsae itaque erant acies vomerum et ligonum et tridentum et securium usque ad
stimulum corrigendum
13,²²cumque venisset dies proelii
non est inventus ensis et lancea in manu totius populi qui erat cum Saul et cum Ionathan
excepto Saul et Ionathan filio eius
13,²³egressa est autem statio Philisthim ut transcenderet in Machmas
14,¹ et accidit quadam die ut diceret Ionathan filius Saul ad adulescentem armigerum suum
veni et transeamus ad stationem Philisthim quae est trans locum illum

patri autem suo hoc ipsum non indicavit
 14,²porro Saul morabatur in extrema parte Gabaa
 sub malogranato quae erat in Magron
 et erat populus cum eo quasi sescentorum virorum
 14,³et Ahias filius Achitob fratris Ichabod filii Finees
 qui ortus fuerat ex Heli sacerdote Domini in Silo portabat ephod
 sed et populus ignorabat quod isset Ionathan
 14,⁴erant autem inter ascensus per quos nitebatur Ionathan transire ad stationem Philist-
 hinorum
 eminentes petrae ex utraque parte
 et quasi in modum dentium scopuli hinc inde praerupti
 nomen uni Boses et nomen alteri Sene
 14,⁵unus scopulus prominens ad aquilonem ex adverso Machmas
 et alter a meridie contra Gabaa
 14,⁶dixit autem Ionathan ad adolescentem armigerum suum
 veni transeamus ad stationem incircumcisorum horum
 si forte faciat Dominus pro nobis
 quia non est Domino difficile salvare vel in multitudine vel in paucis
 14,⁷dixitque ei armiger suus
 fac omnia quae placent animo tuo
 perge quo cupis ero tecum ubicumque volueris
 14,⁸et ait Ionathan ecce nos transimus ad viros istos
 cumque apparuerimus eis
 14,⁹si taliter locuti fuerint ad nos manete donec veniamus ad vos
 stemus in loco nostro nec ascendamus ad eos
 14,¹⁰si autem dixerint ascendite ad nos
 ascendamus quia tradidit eos Dominus in manibus nostris
 hoc erit nobis signum
 14,¹¹apparuit igitur uterque stationi Philisthinorum
 dixeruntque Philisthim
 en Hebraei egrediuntur de cavernis in quibus absconditi fuerant
 14,¹²et locuti sunt viri de statione ad Ionathan et ad armigerum eius
 dixeruntque ascendite ad nos et ostendimus vobis rem
 et ait Ionathan ad armigerum suum
 ascendamus sequere me

tradidit enim eos Dominus in manu Israhel
14,¹³ ascendit autem Ionathan reptans manibus et pedibus
et armiger eius post eum
itaque alii cadebant ante Ionathan
alios armiger eius interficiebat sequens eum
14,¹⁴ et facta est plaga prima quam percussit Ionathan et armiger eius
quasi viginti virorum in media parte iugeri
quam par boum in die arare consuevit
14,¹⁵ et factum est miraculum in castris per agros
sed et omnis populus stationis eorum qui ierant ad praedandum
obstipuit et conturbata est terra
et accidit quasi miraculum a Deo
14,¹⁶ et respexerunt speculatores Saul qui erant in Gabaa Benjamin
et ecce multitudo prostrata et huc illucque diffugiens
14,¹⁷ et ait Saul populo qui erat cum eo
requirite et videte quis abierit ex nobis
cumque requisissent repperitum est non adesse Ionathan et armigerum eius
14,¹⁸ et ait Saul ad Ahiam adplica arcam Dei
erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israhel
14,¹⁹ cumque loqueretur Saul ad sacerdotem
tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum
crescebatque paulatim et clarius reboabat
et ait Saul ad sacerdotem
contrahe manum tuam
14,²⁰ conclamavit ergo Saul et omnis populus qui erat cum eo
et venerunt usque ad locum certaminis
et ecce versus fuerat gladius uniuscuiusque ad proximum suum
et caedes magna nimis
14,²¹ sed et Hebraei qui fuerant cum Philisthim heri et nudius tertius
ascenderantque cum eis in castris
reversi sunt ut essent cum Israhele qui erant cum Saul et Ionathan
14,²² omnes quoque Israhelitae qui se absconderant in monte Ephraim
audientes quod fugissent Philisthim
sociaverunt se cum suis in proelio
14,²³ et salvavit Dominus in die illa Israhel

pugna autem pervenit usque Bethaven
14,²⁴et vir Israhel sociatus sibi est in die illa
adiuravit autem Saul populum dicens
maledictus vir qui comederit panem usque ad vesperam
donec ulciscar de inimicis meis
et non manducavit universus populus panem
14,²⁵omneque terrae vulgus venit in saltum
in quo erat mel super faciem agri
14,²⁶ingressus est itaque populus saltum et apparuit fluens mel
nullusque adplicuit manum ad os suum
timebat enim populus iuramentum
14,²⁷porro Ionathan non audierat cum adiuraret pater eius populum
extenditque summitatem virgae quam habebat in manu
et intinxit in favo mellis
et convertit manum suam ad os suum et inluminati sunt oculi eius
14,²⁸respondensque unus de populo ait
iureiurando constrinxit pater tuus populum dicens
maledictus qui comederit panem hodie
defecerat autem populus
14,²⁹dixitque Ionathan
turbavit pater meus terram
vidistis ipsi quia inluminati sunt oculi mei
eo quod gustaverim paululum de melle isto
14,³⁰quanto magis si comedisset populus de praeda inimicorum suorum quam repperit
nonne maior facta fuisset plaga in Philisthim
14,³¹percusserunt ergo in die illa Philistheos a Machmis usque in Ahialon
defatigatus est autem populus nimis
14,³²et versus ad praedam tulit oves et boves et vitulos
et mactaverunt in terra comeditque populus cum sanguine
14,³³nuntiaverunt autem Saul dicentes
quod populus peccasset Domino comedens cum sanguine
qui ait praevaricati estis volvite ad me iam nunc saxum grande
14,³⁴et dixit Saul dispergimini in vulgus et dicite eis
ut adducat ad me unusquisque bovem suum et arietem
et occidite super istud et vescimini

et non peccabitis Domino comedentes cum sanguine
adduxit itaque omnis populus unusquisque bovem in manu sua usque ad noctem et occide-
runt ibi

14,³⁵aedificavit autem Saul altare Domini
tuncque primum coepit aedificare altare Domini
14,³⁶et dixit Saul inruamus super Philisthim nocte
et vastemus eos usque dum inlucescat mane
nec relinquamus de eis virum
dixitque populus omne quod bonum videtur in oculis tuis fac
et ait sacerdos accedamus huc ad Deum

14,³⁷et consuluit Saul Deum
num persequar Philisthim
si trades eos in manu Israhel
et non respondit ei in die illa

14,³⁸dixitque Saul adplicate huc universos angulos populi
et scitote et videte per quem acciderit peccatum hoc hodie

14,³⁹vivit Dominus salvator Israhel quia si per Ionathan filium meum factum est
absque retractatione morietur
ad quod nullus contradixit ei de omni populo

14,⁴⁰et ait ad universum Israhel
separamini vos in partem unam
et ego cum Ionathan filio meo ero in parte una
respondit populus ad Saul
quod bonum videtur in oculis tuis fac

14,⁴¹et dixit Saul ad Dominum Deum Israhel
da indicium

et deprehensus est Ionathan et Saul
populus autem exivit

14,⁴²et ait Saul mittite sortem inter me et inter Ionathan filium meum
et captus est Ionathan

14,⁴³dixit autem Saul ad Ionathan indica mihi quid feceris
et indicavit ei Ionathan et ait
gustans gustavi in summitate virgae
quae erat in manu mea paululum mellis
et ecce ego morior

14,⁴⁴et ait Saul haec faciat mihi Deus et haec addat
quia morte morieris Ionathan
14,⁴⁵dixitque populus ad Saul
ergone Ionathan morietur qui fecit salutem hanc magnam in Israhel
hoc nefas est
vivit Dominus si ceciderit capillus de capite eius in terram
quia cum Deo operatus est hodie
liberavit ergo populus Ionathan ut non moreretur
14,⁴⁶recessitque Saul nec persecutus est Philisthim
porro Philisthim abierunt in loca sua
14,⁴⁷at Saul confirmato regno super Israhel
pugnabat per circuitum adversum omnes inimicos eius
contra Moab et filios Ammon
et Edom et reges Suba et Philistheos
et quocumque se verterat superabat
14,⁴⁸congregatoque exercitu percussit Amalech
et eruit Israhel de manu vastatorum eius
14,⁴⁹fuerunt autem filii Saul Ionathan et Iesui et Melchisua
nomina duarum filiarum eius
nomen primogenitae Merob et nomen minoris Michol
14,⁵⁰et nomen uxoris Saul Ahinoem filia Ahimaas
et nomina principum militiae eius
Abner filius Ner patruelis Saul
14,⁵¹Cis fuerat pater Saul et Ner pater Abner filius Abihel
14,⁵²erat autem bellum potens adversum Philistheos omnibus diebus Saul
nam quemcumque viderat Saul virum fortem et aptum ad proelium sociabat eum sibi
15,¹ et dixit Samuhel ad Saul
me misit Dominus ut unguerem te in regem super populum eius Israhel
nunc ergo audi vocem Domini
15,²haec dicit Dominus exercituum
recensui quaecumque fecit Amalech Israheli
quomodo restitit ei in via cum ascenderet de Aegypto
15,³nunc igitur vade et percute Amalech et demolire universa eius
non parcas ei sed interfice a viro usque ad mulierem
et parvulum atque lactantem

bovem et ovem camelum et asinum
15,⁴praecepit itaque Saul populo
et recensuit eos quasi agnos
ducenta milia peditum et decem milia virorum Iuda
15,⁵cumque venisset Saul usque ad civitatem Amalech
tetendit insidias in torrente
15,⁶dixitque Saul Cineo
abite recedite atque descendite ab Amalech
ne forte involvam te cum eo
tu enim fecisti misericordiam cum omnibus filiis Israhel cum ascenderent de Aegypto
et recessit Cineus de medio Amalech
15,⁷percussitque Saul Amalech
ab Evila donec venias Sur quae est e regione Aegypti
15,⁸et adprehendit Agag regem Amalech vivum
omne autem vulgus interfecit in ore gladii
15,⁹et pepercit Saul et populus Agag
et optimis gregibus ovium et armentorum
et vestibus et arietibus et universis quae pulchra erant
nec voluerunt disperdere ea
quicquid vero vile fuit et reprobum hoc demoliti sunt
15,¹⁰factum est autem verbum Domini ad Samuhel dicens
15,¹¹paenitet me quod constituerim Saul regem
quia dereliquit me et verba mea opere non implevit
contristatusque est Samuhel et clamavit ad Dominum tota nocte
15,¹²cumque de nocte surrexisset Samuhel ut iret ad Saul mane
nuntiatum est Samuheli eo quod venisset Saul in Carmelum
et erexisset sibi fornicem triumphalem
et reversus transisset descendissetque in Galgala
venit ergo Samuhel ad Saul et 15,¹³dixit ei Saul
benedictus tu Domino implevi verbum Domini
15,¹⁴dixitque Samuhel
et quae est haec vox gregum quae resonat in auribus meis
et armentorum quam ego audio
15,¹⁵et ait Saul de Amalech adduxerunt ea
pepercit enim populus melioribus ovibus et armentis

ut immolarentur Domino Deo tuo
reliqua vero occidimus
15,¹⁶dixit autem Samuhel ad Saul
sine me et indicabo tibi quae locutus sit Dominus ad me nocte
dixitque ei loquere
15,¹⁷et ait Samuhel
nonne cum parvulus esses in oculis tuis
caput in tribubus Israhel factus es
unxitque te Dominus regem super Israhel
15,¹⁸et misit te Dominus in via et ait
vade et interfice peccatores Amalech
et pugnabis contra eos usque ad internicionem eorum
15,¹⁹quare ergo non audisti vocem Domini
sed versus ad praedam es
et fecisti malum in oculis Domini
15,²⁰et ait Saul ad Samuhelem
immo audivi vocem Domini et ambulavi in via per quam misit me Dominus
et adduxi Agag regem Amalech et Amalech interfeci
15,²¹tulit autem populus de praeda oves et boves
primitias eorum quae caesa sunt
ut immolet Domino Deo suo in Galgalis
15,²²et ait Samuhel
numquid vult Dominus holocausta aut victimas
et non potius ut oboediatur voci Domini
melior est enim oboedientia quam victimae
et auscultare magis quam offerre adipem arietum
15,²³quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare
et quasi scelus idolatriae nolle adquiescere
pro eo ergo quod abiecisti sermonem Domini
abiecit te ne sis rex
15,²⁴dixitque Saul ad Samuhel
peccavi quia praevaricatus sum sermonem Domini et verba tua
timens populum et oboediens voci eorum
15,²⁵sed nunc porta quaeso peccatum meum
et revertere mecum ut adorem Dominum

15,²⁶et ait Samuhel ad Saul
non revertar tecum quia proiecisti sermonem Domini
et proiecit te Dominus ne sis rex super Israhel
15,²⁷et conversus est Samuhel ut abiret
ille autem adprehendit summitatem pallii eius quae et scissa est
15,²⁸et ait ad eum Samuhel
scidit Dominus regnum Israhel a te hodie
et tradidit illud proximo tuo meliori te
15,²⁹porro Triumphator in Israhel non parcet
et paenitudine non flectetur
neque enim homo est ut agat paenitentiam
15,³⁰at ille ait peccavi sed nunc honora me coram senibus populi mei et coram Israhel
et revertere mecum ut adorem Dominum Deum tuum
15,³¹reversus ergo Samuhel secutus est Saulem
et adoravit Saul Dominum
15,³²dixitque Samuhel adducite ad me Agag regem Amalech
et oblatum est ei Agag pinguis
et dixit Agag
sicine separat amara mors
15,³³et ait Samuhel
sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus
sic absque liberis erit inter mulieres mater tua
et in frustra concidit Samuhel Agag coram Domino in Galgalis
15,³⁴abiit autem Samuhel in Ramatha
Saul vero ascendit in domum suam in Gabaath
15,³⁵et non vidit Samuhel ultra Saul usque ad diem mortis suae
verumtamen lugebat Samuhel Saul
quoniam Dominum paenitebat quod constituisset regem Saul super Israhel
16,¹dixitque Dominus ad Samuhel
usquequo tu luges Saul cum ego proiecerim eum ne regnet super Israhel
imple cornu tuum oleo et veni ut mittam te ad Isai Bethleemitem
providi enim in filiis eius mihi regem
16,²et ait Samuhel quomodo vadam
audiet enim Saul et interficiet me
et ait Dominus vitulum de armento tolles in manu tua

et dices ad immolandum Domino veni
16,³et vocabis Isai ad victimam
et ego ostendam tibi quid facias
et ungues quemcumque monstravero tibi
16,⁴fecit ergo Samuhel sicut locutus est ei Dominus
venitque in Bethleem
et admirati sunt seniores civitatis occurrentes ei
dixeruntque pacificus ingressus tuus
16,⁵et ait pacificus
ad immolandum Domino veni
sanctificamini et venite mecum ut immolem
sanctificavit ergo Isai et filios eius et vocavit eos ad sacrificium
16,⁶cumque ingressi essent vidit Heliab et ait
num coram Domino est christus eius
16,⁷et dixit Dominus ad Samuhel
ne respicias vultum eius neque altitudinem staturae eius
quoniam abieci eum
nec iuxta intuitum hominis iudico
homo enim videt ea quae parent
Dominus autem intuetur cor
16,⁸et vocavit Isai Abinadab
et adduxit eum coram Samuhel
qui dixit nec hunc elegit Dominus
16,⁹adduxit autem Isai Samma de quo ait
etiam hunc non elegit Dominus
16,¹⁰adduxit itaque Isai septem filios suos coram Samuhel
et ait Samuhel ad Isai
non elegit Dominus ex istis
16,¹¹dixitque Samuhel ad Isai
numquid iam completi sunt filii
qui respondit adhuc reliquus est parvulus et pascit oves
et ait Samuhel ad Isai
mitte et adduc eum
nec enim discumbemus priusquam ille huc venerit
16,¹²misit ergo et adduxit eum

erat autem rufus et pulcher aspectu decoraque facie
et ait Dominus
surge ungue eum ipse est enim
16,¹³tulit igitur Samuhel cornu olei
et unxit eum in medio fratrum eius
et directus est spiritus Domini in David a die illa et in reliquum
surgensque Samuhel abiit in Ramatha
16,¹⁴spiritus autem Domini recessit a Saul
et exagitabat eum spiritus nequam a Domino
16,¹⁵dixeruntque servi Saul ad eum
ecce spiritus Dei malus exagitat te
16,¹⁶iubeat dominus noster
et servi tui qui coram te sunt
quaerant hominem scientem psallere cithara
ut quando arripuerit te spiritus Dei malus
psallat manu sua et levius feras
16,¹⁷et ait Saul ad servos suos
providete mihi aliquem bene psallentem et adducite eum ad me
16,¹⁸et respondens unus de pueris ait
ecce vidi filium Isai Bethleemitem
scientem psallere et fortissimum robore
et virum bellicosum et prudentem in verbis
et virum pulchrum et Dominus est cum eo
16,¹⁹misit ergo Saul nuntios ad Isai dicens
mitte ad me David filium tuum qui est in pascuis
16,²⁰tulitque Isai asinum plenum panibus et lagoenam vini et hedum de capris unum
et misit per manum David filii sui Saul
16,²¹et venit David ad Saul et stetit coram eo
at ille dilexit eum nimis
et factus est eius armiger
16,²²misitque Saul ad Isai dicens
stet David in conspectu meo
invenit enim gratiam in oculis meis
16,²³igitur quandocumque spiritus Dei arripiebat Saul
tollebat David citharam et percutiebat manu sua

et refocilabatur Saul et levius habebat
recedeabat enim ab eo spiritus malus
17,¹ congregantes vero Philisthim agmina sua in proelium convenerunt in Soccho Iudae
et castrametati sunt inter Soccho et Azeca in finibus Dommim
17,² porro Saul et viri Israhel congregati venerunt in valle Terebinthi
et direxerunt aciem ad pugnandum contra Philisthim
17,³ et Philisthim stabant super montem ex hac parte
et Israhel stabat super montem ex altera parte
vallisque erat inter eos
17,⁴ et egressus est vir spurius de castris Philisthinorum
nomine Goliath de Geth
altitudinis sex cubitorum et palmo
17,⁵ et cassis aerea super caput eius
et lorica hamata induebatur
porro pondus loricae eius quinque milia siclorum aeris
17,⁶ et ocreas aereas habebat in cruribus
et clypeus aereus tegebat umeros eius
17,⁷ hastile autem hastae eius erat quasi liciatorium textentium
ipsum autem ferrum hastae eius sescentos siclos habebat ferri
et armiger eius antecedeabat eum
17,⁸ stansque clamabat adversum falangas Israhel et dicebat eis
quare venitis parati ad proelium
numquid ego non sum Philistheus et vos servi Saul
eligite ex vobis virum et descendat ad singulare certamen
17,⁹ si quiverit pugnare mecum et percusserit me erimus vobis servi
si autem ego praevaluero et percussero eum vos servi eritis et servietis nobis
17,¹⁰ et aiebat Philistheus
ego exprobravi agminibus Israhelis hodie
date mihi virum et ineat mecum singulare certamen
17,¹¹ audiens autem Saul et omnes viri israhelitae sermones Philisthei huiuscemodi
stupebant et metuebant nimis
17,¹² David autem erat filius viri ephrathei de quo supra dictum est de Bethleem Iuda
cui erat nomen Isai
qui habebat octo filios
et erat vir in diebus Saul senex et grandevus inter viros

17,¹³ abierunt autem tres filii eius maiores post Saul in proelium
et nomina trium filiorum eius qui perrexerant ad bellum
Heliab primogenitus et secundus Abinadab tertiusque Samma
17,¹⁴ David autem erat minimus
tribus ergo maioribus secutis Saulem
17,¹⁵ abiit David et reversus est a Saul ut pasceret gregem patris sui in Bethleem
17,¹⁶ procedebat vero Philistheus mane et vespere et stabat quadraginta diebus
17,¹⁷ dixit autem Isai ad David filium suum
accipe fratribus tuis oephi pulentae et decem panes istos
et curre in castra ad fratres tuos
17,¹⁸ et decem formellas casei has deferes ad tribunum
et fratres tuos visitabis si recte agant
et cum quibus ordinati sint disce
17,¹⁹ Saul autem et illi et omnes filii Israhel in valle Terebinthi pugnabant adversum Philisthim
17,²⁰ surrexit itaque David mane et commendavit gregem custodi
et onustus abiit sicut praeceperat ei Isai
et venit ad locum Magala
et ad exercitum qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine
17,²¹ direxerat enim aciem Israhel
sed et Philisthim ex adverso fuerant praeparati
17,²² derelinquens ergo David vasa quae adtulerat
sub manu custodis ad sarcinas
cucurrit ad locum certaminis
et interrogabat si omnia recte agerentur erga fratres suos
17,²³ cumque adhuc ille loqueretur eis
apparuit vir ille spurius ascendens
Goliath nomine Philistheus de Geth ex castris Philisthinorum
et loquente eo haec eadem verba audivit David
17,²⁴ omnes autem Israhelitae cum vidissent virum fugerunt a facie eius timentes eum valde
17,²⁵ et dixit unus quispiam de Israhel
num vidisti virum hunc qui ascendit
ad exprobrandum enim Israheli ascendit
virum ergo qui percusserit eum ditabit rex divitiis magnis
et filiam suam dabit ei

et domum patris eius faciet absque tributo in Israhel
17,²⁶et ait David ad viros qui stabant secum dicens
quid dabitur viro qui percusserit Philistheum hunc
et tulerit obprobrium de Israhel
quis est enim hic Philistheus incircumciscus
qui exprobravit acies Dei viventis
17,²⁷referebat autem ei populus eundem sermonem dicens
haec dabuntur viro qui percusserit eum
17,²⁸quod cum audisset Heliab frater eius maior
loquente eo cum aliis iratus est contra David et ait
quare venisti et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto
ego novi superbiam tuam et nequitiam cordis tui
quia ut videres proelium descendisti
17,²⁹et dixit David quid feci numquid non verbum est
17,³⁰et declinavit paululum ab eo ad alium
dixitque eundem sermonem
et respondit ei populus verbum sicut et prius
17,³¹audita sunt autem verba quae locutus est David
et adnuntiata in conspectu Saul
17,³²ad quem cum fuisset adductus locutus est ei
non concidat cor cuiusquam in eo
ego servus tuus vadam et pugnabo adversus Philistheum
17,³³et ait Saul ad David
non vales resistere Philistheo isti
nec pugnare adversum eum quia puer es
hic autem vir bellator ab adulescentia sua
17,³⁴dixitque David ad Saul
pasebat servus tuus patris sui gregem
et veniebat leo vel ursus
tollebatque arietem de medio gregis
17,³⁵et sequebar eos et percutiebam
eruebamque de ore eorum
et illi consurgebant adversum me
et adprehendebam mentum eorum
et suffocabam interficiebamque eos

17,³⁶nam et leonem et ursum interfeci ego servus tuus
erit igitur et Philistheus hic incircumcisis quasi unus ex eis
quia ausus est maledicere exercitum Dei viventis
17,³⁷et ait David
Dominus qui eruit me de manu leonis et de manu ursi
ipse liberabit me de manu Philisthei huius
dixit autem Saul ad David
vade et Dominus tecum sit
17,³⁸et induit Saul David vestimentis suis
et inposuit galeam aeream super caput eius
et vestivit eum lorica
17,³⁹accinctus ergo David gladio eius super veste sua
coepit temptare si armatus posset incedere
non enim habebat consuetudinem
dixitque David ad Saul
non possum sic incedere quia nec usum habeo
et deposuit ea 17,⁴⁰et tulit baculum suum quem semper habebat in manibus
et elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente
et misit eos in peram pastoralem quam habebat secum
et fundam manu tulit
et processit adversum Philistheum
17,⁴¹ibat autem Philistheus incedens et adpropinquans adversum David
et armiger eius ante eum
17,⁴²cumque inspexisset Philistheus et vidisset David despexit eum
erat enim adulescens rufus et pulcher aspectu
17,⁴³et dixit Philistheus ad David
numquid ego canis sum quod tu venis ad me cum baculo
et maledixit Philistheus David in diis suis
17,⁴⁴dixitque ad David
veni ad me et dabo carnes tuas volatilibus caeli et bestiis terrae
17,⁴⁵dixit autem David ad Philistheum
tu venis ad me cum gladio et hasta et clypeo
ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum Dei agminum Israhel quibus ex-
probrasti 17,⁴⁶hodie
et dabit te Dominus in manu mea

et percutiam te et auferam caput tuum a te
et dabo cadaver castrorum Philisthim hodie volatilibus caeli et bestiis terrae
ut sciat omnis terra quia est Deus in Israhel
17,⁴⁷et noverit universa ecclesia haec
quia non in gladio nec in hasta salvat Dominus
ipsius est enim bellum et tradet vos in manus nostras
17,⁴⁸cum ergo surrexisset Philistheus et veniret et adpropinquaret contra David
festinavit David et cucurrit ad pugnam ex adverso Philisthei
17,⁴⁹et misit manum suam in peram
tulitque unum lapidem et funda iecit
et percussit Philistheum in fronte
et infixus est lapis in fronte eius
et cecidit in faciem suam super terram
17,⁵⁰praevaluitque David adversus Philistheum in funda et in lapide
percussusque Philistheum interfecit
cumque gladium non haberet in manu David
17,⁵¹cucurrit et stetit super Philistheum
et tulit gladium eius et eduxit de vagina sua
et interfecit eum praeciditque caput eius
videntes autem Philisthim quod mortuus esset fortissimus eorum fugerunt
17,⁵²et consurgentes viri Israhel et Iuda
vociferati sunt et persecuti Philistheos usque dum venirent in vallem
et usque ad portas Accaron
cecidissentque vulnerati de Philisthim in via Sarim usque ad Geth et usque Accaron
17,⁵³et revertentes filii Israhel postquam persecuti fuerant Philistheos
invaserunt castra eorum
17,⁵⁴adsumens autem David caput Philisthei
adtulit illud in Hierusalem
arma vero eius posuit in tabernaculo suo
17,⁵⁵eo autem tempore quo viderat Saul David egredientem contra Philistheum
ait ad Abner principem militiae
de qua stirpe descendit hic adulescens Abner
dixitque Abner
vivit anima tua rex si novi
17,⁵⁶et ait rex interroga tu cuius filius sit iste puer

17,⁵⁷ cumque regressus esset David percusso Philistheo
tulit eum Abner et introduxit coram Saul
caput Philisthei habentem in manu
17,⁵⁸ et ait ad eum Saul
de qua progenie es o adulescens
dixitque David
filius servi tui Isai Bethleemitaego sum
18,¹ et factum est cum conplesset loqui ad Saul
anima Ionathan conligata est animae David
et dilexit eum Ionathan quasi animam suam
18,² tulitque eum Saul in die illa
et non concessit ei ut reverteretur in domum patris sui
18,³ inierunt autem Ionathan et David foedus
diligebat enim eum quasi animam suam
18,⁴ nam expoliavit se Ionathan tunicam qua erat vestitus
et dedit eam David
et reliqua vestimenta sua usque ad gladium et arcum suum et usque ad balteum
18,⁵ egrediebatur quoque David ad omnia quaecumque misisset eum Saul et prudenter se
agebat
posuitque eum Saul super viros belli
et acceptus erat in oculis universi populi
maximeque in conspectu famulorum Saul
18,⁶ porro cum reverteretur percusso Philistheo David
egressae sunt mulieres de universis urbibus Israhel
cantantes chorosque ducentes in occursum Saul regis
in tympanis laetitiae et in sistris
18,⁷ et praecinebant mulieres ludentes atque dicentes
percussit Saul mille et David decem milia
18,⁸ iratus est autem Saul nimis
et displicuit in oculis eius iste sermo
dixitque dederunt David decem milia et mihi dederunt mille
quid ei superest nisi solum regnum
18,⁹ non rectis ergo oculis Saul aspiciebat David ex die illa et deinceps
18,¹⁰ post diem autem alteram invasit spiritus Dei malus Saul
et prophetabat in medio domus suae

David autem psallebat manu sua sicut per singulos dies
tenebatque Saul lanceam 18,¹¹et misit eam putans quod configere posset David cum pariete
et declinavit David a facie eius secundo
18,¹²et timuit Saul David eo quod esset Dominus cum eo et a se recessisset
18,¹³amovit ergo eum Saul a se
et fecit eum tribunum super mille viros
et egrediebatur et intrabat in conspectu populi
18,¹⁴in omnibus quoque viis suis David prudenter agebat et Dominus erat cum eo
18,¹⁵vidit itaque Saul quod prudens esset nimis
et coepit cavere eum
18,¹⁶omnis autem Israhel et Iuda diligebat David
ipse enim egrediebatur et ingrediebatur ante eos
18,¹⁷dixit autem Saul ad David
ecce filia mea maior Merob
ipsam dabo tibi uxorem
tantummodo esto vir fortis et proeliare bella Domini
Saul autem reputabat dicens
non sit manus mea in eo sed sit super illum manus Philisthinorum
18,¹⁸ait autem David ad Saul
quis ego sum aut quae est vita mea aut cognatio patris mei in Israhel
ut fiam gener regis
18,¹⁹factum est autem tempus cum deberet dari Merob filia Saul David
data est Hadrihel Molathitae uxor
18,²⁰dilexit autem Michol filia Saul altera David
et nuntiatum est Saul et placuit ei
18,²¹dixitque Saul dabo eam illi ut fiat ei in scandalum
et sit super eum manus Philisthinorum
dixit ergo Saul ad David
in duabus rebus gener meus eris hodie
18,²²et mandavit Saul servis suis
loquimini ad David clam me dicentes
ecce places regi et omnes servi eius diligunt te
nunc ergo esto gener regis
18,²³et locuti sunt servi Saul in auribus David omnia verba haec
et ait David

num parum vobis videtur generum esse regis
ego autem sum vir pauper et tenuis
18,²⁴et renuntiaverunt servi Saul dicentes
huiusmodi verba locutus est David
18,²⁵dixit autem Saul sic loquimini ad David
non habet necesse rex sponsalia
nisi tantum centum praepudia Philisthinorum
ut fiat ultio de inimicis regis
porro Saul cogitabat tradere David in manibus Philisthinorum
18,²⁶cumque renuntiassent servi eius David verba quae diximus
placuit sermo in oculis David ut fieret gener regis
18,²⁷et post dies paucos surgens David abiit cum viris qui sub eo erant
et percussis Philisthim ducentis viris
adtulit praepudia eorum et adnumeravit ea regi ut esset gener eius
dedit itaque ei Saul Michol filiam suam uxorem
18,²⁸et vidit Saul et intellexit quia Dominus esset cum David
Michol autem filia Saul diligebat eum
18,²⁹et Saul magis coepit timere David
factusque est Saul inimicus David cunctis diebus
18,³⁰et egressi sunt principes Philisthinorum
a principio autem egressionis eorum
prudentius se gerebat David quam omnes servi Saul
et celebre factum est nomen eius nimis
19,¹ locutus est autem Saul ad Ionathan filium suum
et ad omnes servos suos ut occiderent David
porro Ionathan filius Saul diligebat David valde
19,²et indicavit Ionathan David dicens
quaerit Saul pater meus occidere te
quapropter observa te quaeso mane
et manebis clam et absconderis
19,³ego autem egrediens stabo iuxta patrem meum in agro ubicumque fueris
et ego loquar de te ad patrem meum
et quodcumque videro nuntiabo tibi
19,⁴locutus est ergo Ionathan de David bona ad Saul patrem suum
dixitque ad eum

ne pecces rex in servum tuum David
quia non peccavit tibi
et opera eius bona sunt tibi valde
19,⁵et posuit animam suam in manu sua
et percussit Philistheum
et fecit Dominus salutem magnam universo Israhel
vidisti et laetatus es
quare ergo peccas in sanguine innoxio
interficiens David qui est absque culpa
19,⁶quod cum audisset Saul placatus voce Ionathae iuravit
vivit Dominus quia non occidetur
19,⁷vocavit itaque Jonathan David
et indicavit ei omnia verba haec
et introduxit Jonathan David ad Saul
et fuit ante eum sicut fuerat heri et nudius tertius
19,⁸motum est autem rursus bellum
et egressus David pugnavit adversus Philisthim
percussitque eos plaga magna et fugerunt a facie eius
19,⁹et factus est spiritus Domini malus in Saul
sedebat autem in domo sua et tenebat lanceam
porro David psallebat in manu sua
19,¹⁰nisusque est Saul configere lancea David in pariete
et declinavit David a facie Saul
lancea autem casso vulnere perlata est in parietem
et David fugit et salvatus est nocte illa
19,¹¹misit ergo Saul satellites suos in domum David ut custodirent eum et interficeretur
mane
quod cum adnuntiasset David Michol uxor sua dicens
nisi salvaveris te nocte hac cras morieris
19,¹²deposuit eum per fenestram
porro ille abiit et aufugit atque salvatus est
19,¹³tulit autem Michol statuam et posuit eam super lectum
et pellem pilosam caprarum posuit ad caput eius et operuit eam vestimentis
19,¹⁴misit autem Saul apparitores qui raperent David
et responsum est quod aegrotaret

19,¹⁵rursumque misit Saul nuntios ut viderent David dicens
adferte eum ad me in lecto ut occidatur
19,¹⁶cumque venissent nuntii
inventum est simulacrum super lectum
et pellis caprarum ad caput eius
19,¹⁷dixitque Saul ad Michol
quare sic inlusisti mihi
et dimisisti inimicum meum ut fugeret
et respondit Michol ad Saul
quia ipse locutus est mihi dimitte me alioquin interficiam te
19,¹⁸David autem fugiens salvatus est et venit ad Samuhel in Ramatha
et nuntiavit ei omnia quae fecerat sibi Saul
et abierunt ipse et Samuhel et morati sunt in Nahioth
19,¹⁹nuntiatum est autem Sauli a dicentibus
ecce David in Nahioth in Rama
19,²⁰misit ergo Saul lictores ut raperent David
qui cum vidissent cuneum prophetarum vaticinantium
et Samuhel stantem super eos
factus est etiam in illis spiritus Domini
et prophetare coeperunt etiam ipsi
19,²¹quod cum nuntiatum esset Sauli misit alios nuntios
prophetaverunt autem et illi
et rursus Saul misit tertios nuntios
qui et ipsi prophetaverunt
19,²²abiit autem etiam ipse in Ramatha
et venit usque ad cisternam magnam quae est in Soccho
et interrogavit et dixit
in quo loco sunt Samuhel et David
dictumque est ei ecce in Nahioth sunt in Rama
19,²³et abiit in Nahioth in Rama
et factus est etiam super eum spiritus Dei
et ambulabat ingrediens et prophetabat usque dum veniret in Nahioth in Rama
19,²⁴et expoliavit se etiam ipse vestimentis suis
et prophetavit cum ceteris coram Samuhel
et cecidit nudus tota die illa et nocte

unde et exivit proverbium
num et Saul inter prophetas
20,¹ fugit autem David de Nahioth quae erat in Rama
veniensque locutus est coram Ionathan
quid feci quae est iniquitas mea
et quod peccatum meum in patrem tuum
quia quaerit animam meam
20,² qui dixit ei absit non morieris
neque enim faciet pater meus quicumque grande vel parvum nisi prius indicaverit mihi
hunc ergo celavit me pater meus sermonem tantummodo
nequaquam erit istud
20,³ et iuravit rursum David
et ille ait
scit profecto pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis
et dicet nesciat hoc Ionathan ne forte tristetur
quinimmo vivit Dominus et vivit anima tua
quia uno tantum ut ita dicam gradu ego morsque dividimur
20,⁴ et ait Ionathan ad David
quodcumque dixerit mihi anima tua faciam tibi
20,⁵ dixit autem David ad Ionathan
ecce kalendae sunt crastino
et ego ex more sedere soleo iuxta regem ad vescendum
dimitte ergo me ut abscondar in agro usque ad vesperam diei tertiae
20,⁶ si requisierit me pater tuus respondebis ei
rogavit me David ut iret celeriter in Bethleem civitatem suam
quia victimae sollemnes ibi sunt universis contribulibus eius
20,⁷ si dixerit bene pax erit servo tuo
si autem fuerit iratus scito quia completa est malitia eius
20,⁸ fac ergo misericordiam in servum tuum
quia foedus Domini me famulum tuum tecum inire fecisti
si autem est in me aliqua iniquitas tu me interfice
et ad patrem tuum ne introducas me
20,⁹ et ait Ionathan absit hoc a te
neque enim fieri potest
ut si certo cognovero completam patris mei esse malitiam contra te

non adnuntiem tibi
20,¹⁰responditque David ad Ionathan
quis nuntiabit mihi si quid forte responderit tibi pater tuus dure
20,¹¹et ait Ionathan ad David
veni egrediamur in agrum
cumque exissent ambo in agrum
20,¹²ait Ionathan ad David
Domine Deus Israhel
si investigavero sententiam patris mei crastino vel perendie
et aliquid boni fuerit super David
et non statim misero ad te et notum tibi fecero
20,¹³haec faciat Dominus Ionathan et haec augeat
si autem perseveraverit patris mei malitia adversum te
revelabo aurem tuam et dimittam te ut vadas in pace
et sit Dominus tecum sicut fuit cum patre meo
20,¹⁴et si vixero facies mihi misericordiam Domini
si vero mortuus fuero
20,¹⁵non auferas misericordiam tuam a domo mea usque in sempiternum
quando eradicaverit Dominus inimicos David unumquemque de terra
20,¹⁶pepigit ergo foedus Ionathan cum domo David
et requisivit Dominus de manu inimicorum David
20,¹⁷et addidit Ionathan deierare David eo quod diligeret illum
sicut animam enim suam ita diligebat eum
20,¹⁸dixitque ad eum Ionathan
cras kalendae sunt et requireris
20,¹⁹requiretur enim sessio tua usque perendie
descendes ergo festinus et venies in locum ubi celandus es in die qua operari licet
et sedebis iuxta lapidem cui est nomen Ezel
20,²⁰et ego tres sagittas mittam iuxta eum
et iaciam quasi exercens me ad signum
20,²¹mittam quoque et puerum dicens ei
vade et adfer mihi sagittas
20,²²si dixero puero ecce sagittae intra te sunt tolle eas
tu veni ad me quia pax tibi est et nihil est mali vivit Dominus
si autem sic locutus fuero puero

ecce sagittae ultra te sunt
vade quia dimisit te Dominus
20,²³ de verbo autem quod locuti fuimus ego et tu
sit Dominus inter me et te usque in sempiternum
20,²⁴ absconditus est ergo David in agro
et venerunt kalendae
et sedit rex ad comedendum panem
20,²⁵ cumque sedisset rex super cathedram suam
secundum consuetudinem quae erat iuxta parietem
surrexit Ionathan et sedit Abner ex latere Saul
vacuusque apparuit locus David
20,²⁶ et non est locutus Saul quicquam in die illa
cogitabat enim quod forte evenisset ei ut non esset mundus nec purificatus
20,²⁷ cumque inluxisset dies secunda post kalendas
rursum vacuus apparuit locus David
dixitque Saul ad Ionathan filium suum
cur non venit filius Isai nec heri nec hodie ad vescendum
20,²⁸ et respondit Ionathan Sauli
rogavit me obnix ut iret in Bethleem
20,²⁹ et ait dimitte me quoniam sacrificium sollemne est in civitate
unus de fratribus meis accersivit me
nunc ergo si inveni gratiam in oculis tuis
vadam cito et videbo fratres meos
ob hanc causam non venit ad mensam regis
20,³⁰ iratus autem Saul adversus Ionathan dixit ei
fili mulieris virum ultro rapientis
numquid ignoro quia diligis filium Isai
in confusionem tuam et in confusionem ignominiosae matris tuae
20,³¹ omnibus enim diebus quibus filius Isai vixerit super terram
non stabilieris tu neque regnum tuum
itaque iam nunc mitte et adduc eum ad me quia filius mortis est
20,³² respondens autem Ionathan Sauli patri suo ait
quare moritur quid fecit
20,³³ et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum
et intellexit Ionathan quod definitum esset patri suo ut interficeret David

20,³⁴surrexit ergo Ionathan a mensa in ira furoris
et non comedit in die kalendarum secunda panem
contristatus est enim super David
eo quod confudisset eum pater suus
20,³⁵cumque inluxisset mane
venit Ionathan in agrum iuxta placitum David
et puer parvulus cum eo
20,³⁶et ait ad puerum suum
vade et adfer mihi sagittas quas ego iacio
cumque puer cucurrisset iecit aliam sagittam trans puerum
20,³⁷venit itaque puer ad locum iaculi quod miserat Ionathan
et clamavit Ionathan post tergum pueri et ait
ecce ibi est sagitta porro ultra te
20,³⁸clamavitque Ionathan post tergum pueri
festina velociter ne steteris
collegit autem puer Ionathae sagittas et adtulit ad dominum suum
20,³⁹et quid ageretur penitus ignorabat
tantummodo enim Ionathan et David rem noverant
20,⁴⁰dedit igitur Ionathan arma sua puero
et dixit ei vade defer in civitatem
20,⁴¹cumque abisset puer
surrexit David de loco qui vergebat ad austrum
et cadens pronus in terram adoravit tertio
et osculantes alterutrum fleverunt pariter
David autem amplius
20,⁴²dixit ergo Ionathan ad David
vade in pace
quaecumque iuravimus ambo in nomine Domini dicentes
Dominus sit inter me et te et inter semen meum et semen tuum usque in sempiternum
20,⁴³et surrexit et abiit
sed et Ionathan ingressus est civitatem
21,¹venit autem David in Nobe ad Ahimelech sacerdotem
et obstipuit Ahimelech eo quod venisset David et dixit ei
quare tu solus et nullus est tecum
21,²et ait David ad Ahimelech sacerdotem

rex praecepit mihi sermonem et dixit
nemo sciat rem propter quam a me missus es
et cuiusmodi tibi praecepta dederim
nam et pueris condixi in illum et illum locum
21,³nunc igitur si quid habes ad manum vel quinque panes da mihi aut quicquid inveneris
21,⁴et respondens sacerdos David ait ei
non habeo panes laicos ad manum sed tantum panem sanctum
si mundi sunt pueri maxime a mulieribus
21,⁵et respondit David sacerdoti et dixit ei
equidem si de mulieribus agitur
continuimus nos ab heri et nudius tertius quando egrediebamur
et fuerunt vasa puerorum sancta
porro via haec polluta est
sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis
21,⁶dedit ergo ei sacerdos sanctificatum panem
neque enim erat ibi panis nisi tantum panes propositionis
qui sublati fuerant a facie Domini
ut ponerentur panes calidi
21,⁷erat autem ibi vir de servis Saul in die illa intus in tabernaculo Domini
et nomen eius Doec Idumeus
potentissimus pastorum Saul
21,⁸dixit autem David ad Ahimelech
si habes hic ad manum hastam aut gladium
quia gladium meum et arma mea non tuli mecum
sermo enim regis urgebat
21,⁹et dixit sacerdos
gladius Goliath Philisthei quem percussisti in valle Terebinthi
est involutus pallio post ephod
si istum vis tollere tolle
neque enim est alius hic absque eo
et ait David non est huic alter similis da mihi eum
21,¹⁰surrexit itaque David et fugit in die illa a facie Saul
et venit ad Achis regem Geth
21,¹¹dixeruntque ei servi Achis
numquid non iste est David rex terrae

nonne huic cantabant per choros dicentes
percussit Saul mille et David decem milia
21,¹²posuit autem David sermones istos in corde suo
et extimuit valde a facie Achis regis Geth
21,¹³et inmutavit os suum coram eis
et conlabebatur inter manus eorum
et inpingebat in ostia portae
defluebantque salivae eius in barbam
21,¹⁴et ait Achis ad servos suos
vidistis hominem insanum
quare adduxistis eum ad me
21,¹⁵an desunt nobis furiosi
quod introduxistis istum ut fureret me praesente
hicine ingredietur domum meam
22,¹abiit ergo inde David et fugit in speluncam Odollam
quod cum audissent fratres eius et omnis domus patris eius
descenderunt ad eum illuc
22,²et convenerunt ad eum omnes qui erant in angustia constituti
et oppressi aere alieno et amaro animo
et factus est eorum princeps
fueruntque cum eo quasi quadringenti viri
22,³et profectus est David inde in Maspha quae est Moab
et dixit ad regem Moab
maneat oro pater meus et mater mea vobiscum
donec sciam quid faciat mihi Deus
22,⁴et reliquit eos ante faciem regis Moab
manseruntque apud eum cunctis diebus quibus David fuit in praesidio
22,⁵dixitque Gad propheta ad David noli manere in praesidio
proficiscere et vade in terram Iuda
et profectus David venit in saltum Hareth
22,⁶et audivit Saul quod apparuisset David et viri qui erant cum eo
Saul autem cum maneret in Gabaa
et esset in nemore quod est in Rama
hastam manu tenens
cunctique socii eius circumstarent eum

22,⁷ait ad servos suos qui adsistebant ei
audite filii Iemini
numquid omnibus vobis dabit filius Isai agros et vineas
et universos vos faciet tribunos et centuriones
22,⁸quoniam coniurastis omnes adversum me
et non est qui mihi renuntiet
maxime cum et filius meus foedus iunxerit cum filio Isai
non est qui vicem meam doleat ex vobis
nec qui adnuntiet mihi
eo quod suscitaverit filius meus servum meum adversum me insidiantem mihi usque hodie
22,⁹respondens autem Doec Idumeus
qui adsistebat et erat primus inter servos Saul
vidi inquit filium Isai in Nobe apud Ahimelech filium Achitob
22,¹⁰qui consuluit pro eo Dominum et cibaria dedit ei
sed et gladium Goliath Philisthei dedit illi
22,¹¹misit ergo rex ad accersendum Ahimelech filium Achitob sacerdotem
et omnem domum patris eius sacerdotum qui erant in Nobe
qui venerunt universi ad regem
22,¹²et ait Saul
audi fili Achitob
qui respondit praesto sum domine
22,¹³dixitque ad eum Saul
quare coniurastis adversum me tu et filius Isai
et dedisti ei panes et gladium
et consuluisti pro eo Deum
ut consurgeret adversum me insidiator usque hodie permanens
22,¹⁴respondensque Ahimelech regi ait
et quis in omnibus servis tuis sicut David fidelis
et gener regis et pergens ad imperium tuum
et gloriosus in domo tua
22,¹⁵num hodie coepi consulere pro eo Deum
absit hoc a me
ne suspicetur rex adversus servum suum rem huiusmodi in universa domo patris mei
non enim scivit servus tuus quicquam super hoc negotio vel modicum vel grande
22,¹⁶dixitque rex morte morieris Ahimelech tu et omnis domus patris tui

22,¹⁷ et ait rex emissariis qui circumstabant eum
convertimini et interficite sacerdotes Domini
nam manus eorum cum David est
scientes quod fugisset non indicaverunt mihi
noluerunt autem servi regis extendere manum suam in sacerdotes Domini
22,¹⁸ et ait rex Doec
convertere tu et inrue in sacerdotes
conversusque Doec Idumeus inruit in sacerdotes
et trucidavit in die illa octoginta quinque viros vestitos ephod lineo
22,¹⁹ Nobe autem civitatem sacerdotum percussit in ore gladii
viros et mulieres parvulos et lactantes
bovem et asinum et ovem in ore gladii
22,²⁰ evadens autem unus filius Ahimelech filii Achitob
cuius nomen erat Abiathar fugit ad David
22,²¹ et adnuntiavit ei quod occidisset Saul sacerdotes Domini
22,²² et ait David ad Abiathar
sciebam in die illa quod cum ibi esset Doec Idumeus procul dubio adnuntiaret Saul
ego sum reus omnium animarum patris tui
22,²³ mane mecum ne timeas
si quis quaesierit animam meam quaeret et animam tuam mecumque servaberis
23,¹ et nuntiaverunt David dicentes
ecce Philisthim obpugnant Ceila et diripiunt areas
23,² consuluit igitur David Dominum dicens
num vadam et percutiam Philistheos istos
et ait Dominus ad David
vade et percuties Philistheos et salvabis Ceila
23,³ et dixerunt viri qui erant cum David ad eum
ecce nos hic in Iudaea consistentes timemus
quanto magis si ierimus in Ceila adversum agmina Philisthinorum
23,⁴ rursum ergo David consuluit Dominum
qui respondens ei ait
surge et vade in Ceila
ego enim tradam Philistheos in manu tua
23,⁵ abiit David et viri eius in Ceila
et pugnavit adversum Philistheos

et abegit iumenta eorum et percussit eos plaga magna
et salvavit David habitatores Ceilae
23,⁶porro eo tempore quo fugiebat Abiathar filius Ahimelech ad David in Ceila
ephod secum habens descenderat
23,⁷nuntiatum est autem Saul quod venisset David in Ceila
et ait Saul
tradidit eum Deus in manus meas
conclususque est introgressus urbem in qua portae et serae
23,⁸et praecepit Saul omni populo ut ad pugnam descenderet in Ceila
et obsideret David et viros eius
23,⁹quod cum rescisset David quia praepararet ei Saul clam malum
dixit ad Abiathar sacerdotem
adplica ephod
23,¹⁰et ait David
Domine Deus Israhel
audivit famam servus tuus
quod disponat Saul venire ad Ceila ut evertat urbem propter me
23,¹¹si tradent me viri Ceila in manus eius
et si descendet Saul sicut audivit servus tuus
Domine Deus Israhel indica servo tuo
et ait Dominus descendet
23,¹²dixitque David
si tradent viri Ceilae me et viros qui sunt mecum in manu Saul
et dixit Dominus tradent
23,¹³surrexit ergo David et viri eius quasi sescenti
et egressi de Ceila huc atque illuc vagabantur incerti
nuntiatumque est Saul quod fugisset David de Ceila
quam ob rem dissimulavit exire
23,¹⁴morabatur autem David in deserto in locis firmissimis
mansitque in monte solitudinis Ziph
quaerebat tamen eum Saul cunctis diebus
et non tradidit eum Deus in manus eius
23,¹⁵et vidit David quod egressus esset Saul ut quaereret animam eius
porro David erat in deserto Ziph in silva
23,¹⁶et surrexit Jonathan filius Saul

et abiit ad David in silva
et confortavit manus eius in Deo
dixitque ei 23,¹⁷ ne timeas
neque enim inveniet te manus Saul patris mei
et tu regnabis super Israhel
et ego ero tibi secundus
sed et Saul pater meus scit hoc
23,¹⁸ percussit igitur uterque foedus coram Domino
mansitque David in silva
Ionathas autem reversus est in domum suam
23,¹⁹ ascenderunt autem Ziphei ad Saul in Gabaa dicentes
nonne David latitat apud nos in locis tutissimis silvae
in colle Achilae quae est ad dexteram deserti
23,²⁰ nunc ergo sicut desideravit anima tua ut descenderes descende
nostrum autem erit ut tradamus eum in manus regis
23,²¹ dixitque Saul
benedicti vos a Domino quia doluistis vicem meam
23,²² abite oro et diligentius praeparate et curiosius agite
et considerate locum ubi sit pes eius
vel quis viderit eum ibi
recogitat enim de me quod callide insidier ei
23,²³ considerate et videte omnia latibula eius in quibus absconditur
et revertimini ad me ad rem certam ut vadam vobiscum
quod si etiam in terra se abstruserit
perscrutabor eum in cunctis milibus Iuda
23,²⁴ at illi surgentes abierunt in Ziph ante Saul
David autem et viri eius erant in deserto Maon in campestribus ad dextram Iesimuth
23,²⁵ ivit ergo Saul et socii eius ad quaerendum
et nuntiatum est David
statimque descendit ad petram et versabatur in deserto Maon
quod cum audisset Saul persecutus est David in deserto Maon
23,²⁶ et ibat Saul ad latus montis ex parte una
David autem et viri eius erant in latere montis ex parte altera
porro David desperabat se posse evadere a facie Saul
itaque Saul et viri eius

in modum coronae cingebant David et viros eius ut caperent eos
23,²⁷et nuntius venit ad Saul dicens festina et veni
quoniam infuderunt se Philisthim super terram
23,²⁸reversus est ergo Saul desistens persequi David
et perrexit in occursum Philisthinorum
propter hoc vocaverunt locum illum petram Dividentem
24,¹ ascendit ergo David inde et habitavit in locis tutissimis Engaddi
24,²cumque reversus esset Saul postquam persecutus est Philistheos
nuntiaverunt ei dicentes
ecce David in deserto est Engaddi
24,³adsumens ergo Saul tria milia electorum virorum ex omni Israhel
perrexit ad investigandum David et viros eius
etiam super abruptissimas petras quae solis hibicibus perviae sunt
24,⁴et venit ad caulas quoque ovium quae se offerebant vianti
eratque ibi spelunca quam ingressus est Saul ut purgaret ventrem
porro David et viri eius in interiori parte speluncae latebant
24,⁵et dixerunt servi David ad eum
ecce dies de qua locutus est Dominus ad te
ego tradam tibi inimicum tuum ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis
surrexit ergo David et praecidit oram clamidis Saul silenter
24,⁶post haec percussit cor suum David eo quod abscidisset oram clamidis Saul
24,⁷dixitque ad viros suos
propitius mihi sit Dominus ne faciam hanc rem domino meo christo Domini
ut mittam manum meam in eum quoniam christus Domini est
24,⁸et confregit David viros suos sermonibus
et non permisit eos ut consurgerent in Saul
porro Saul exsurgens de spelunca pergebat coepto itinere
24,⁹surrexit autem et David post eum
et egressus de spelunca clamavit post tergum Saul dicens
domine mi rex
et respexit Saul post se
et inclinans se David pronus in terram adoravit
24,¹⁰dixitque ad Saul
quare audis verba hominum loquentium
David quaerit malum adversum te

24,¹¹ ecce hodie viderunt oculi tui quod tradiderit te Dominus in manu mea in spelunca
et cogitavi ut occiderem te sed pepercit tibi oculus meus
dixi enim non extendam manum meam in domino meo quia christus Domini est
24,¹² quin potius pater mi
vide et cognosce oram clamydis tuae in manu mea
quoniam cum praeciderem summitatem clamydis tuae
nolui extendere manum meam in te
animadvertite et vide quoniam non est in manu mea malum neque iniquitas neque peccavi in
te
tu autem insidiaris animae meae ut auferas eam
24,¹³ iudicet Dominus inter me et te
et ulciscatur me Dominus ex te
manus autem mea non sit in te
24,¹⁴ sicut et in proverbio antiquo dicitur
ab impiis egredietur impietas
manus ergo mea non sit in te
24,¹⁵ quem sequeris rex Israhel quem persequeris
canem mortuum sequeris et pulicem unum
24,¹⁶ sit Dominus iudex et iudicet inter me et te
et videat et diiudicet causam meam
et eruat me de manu tua
24,¹⁷ cum autem conplesset David loquens sermones huiusmodi ad Saul
dixit Saul numquid vox haec tua est fili mi David
et levavit Saul vocem suam et flevit
24,¹⁸ dixitque ad David
iustior tu es quam ego
tu enim tribuisti mihi bona ego autem reddidi tibi mala
24,¹⁹ et tu indicasti hodie quae feceris mihi bona
quomodo tradiderit me Dominus in manu tua et non occideris me
24,²⁰ quis enim cum invenerit inimicum suum dimittet eum in via bona
sed Dominus reddat tibi vicissitudinem hanc
pro eo quod hodie operatus es in me
24,²¹ et nunc quia scio quod certissime regnaturus sis
et habiturus in manu tua regnum Israhel
24,²² iura mihi in Domino ne deleas semen meum post me

neque auferas nomen meum de domo patris mei
24,²³et iuravit David Sauli
abiit ergo Saul in domum suam
et David et viri eius ascenderunt ad tutiora loca
25,¹ mortuus est autem Samuhel
et congregatus est universus Israhel
et planxerunt eum et sepelierunt in domo sua in Rama
consurgensque David descendit in desertum Pharan
25,²erat autem vir quispiam in solitudine Maon
et possessio eius in Carmelo
et homo ille magnus nimis
erantque ei oves tria milia et mille caprae
et accidit ut tonderetur grex eius in Carmelo
25,³nomen autem viri illius erat Nabal
et nomen uxoris eius Abigail
eratque mulier illa prudentissima et speciosa
porro vir eius durus et pessimus et malitiosus
erat autem de genere Chaleb
25,⁴cum ergo audisset David in deserto
quod tonderet Nabal gregem suum
25,⁵misit decem iuvenes et dixit eis
ascendite in Carmelum et venietis ad Nabal
et salutabitis eum ex nomine meo pacifice
25,⁶et dicetis sic fratribus meis et tibi pax et domui tuae pax
et omnibus quaecumque habes sit pax
25,⁷audivi quod tonderent pastores tui qui erant nobiscum in deserto
numquam eis molesti fuimus
nec aliquando defuit eis quicquam de grege omni tempore quo fuerunt nobiscum in Carmelo
25,⁸interroga pueros tuos et indicabunt tibi
nunc ergo inveniant pueri gratiam in oculis tuis
in die enim bona venimus
quodcumque invenerit manus tua da servis tuis et filio tuo David
25,⁹cumque venissent pueri David
locuti sunt ad Nabal omnia verba haec ex nomine David et siluerunt

25,¹⁰respondens autem Nabal pueris David ait
quis est David et quis est filius Isai
hodie increverunt servi qui fugiunt dominos suos
25,¹¹tollam ergo panes meos et aquas meas et carnes pecorum quae occidi tonsoribus meis
et dabo viris quos nescio unde sint
25,¹²regressi sunt itaque pueri David per viam suam
et reversi venerunt et nuntiaverunt ei omnia verba quae dixerat
25,¹³tunc David ait viris suis
accingatur unusquisque gladio suo
et accincti sunt singuli gladio suo
accinctusque est et David ense suo
et secuti sunt David quasi quadringenti viri
porro ducenti remanserunt ad sarcinas
25,¹⁴Abigail autem uxori Nabal nuntiavit unus de pueris dicens
ecce misit David nuntios de deserto ut benedicerent domino nostro
et aversus est eos
25,¹⁵homines isti boni satis fuerunt nobis et non molesti
nec quicquam aliquando periit omni tempore quo sumus conversati cum eis in deserto
25,¹⁶pro muro erant nobis tam in nocte quam in die
omnibus diebus quibus pavimus apud eos greges
25,¹⁷quam ob rem considera et recogita quid facias
quoniam completa est malitia adversum virum tuum et adversum domum tuam
et ipse filius est Belial
ita ut nemo ei possit loqui
25,¹⁸festinavit igitur Abigail
et tulit ducentos panes
et duos utres vini
et quinque arietes coctos
et quinque sata pulentae
et centum ligaturas uvae passae
et ducentas massas caricarum
et inposuit super asinos
25,¹⁹dixitque pueris suis
praecedite me ecce ego post tergum sequar vos
viro autem suo Nabal non indicavit

25,²⁰ cum ergo ascendisset asinum et descenderet ad radices montis
David et viri eius descendebant in occursum eius
quibus et illa occurrit
25,²¹ et ait David
vere frustra servavi omnia quae huius erant in deserto
et non periit quicquam de cunctis quae ad eum pertinebant
et reddidit mihi malum pro bono
25,²² haec faciat Deus inimicis David et haec addat
si reliquero de omnibus quae ad eum pertinent usque mane mingentem ad parietem
25,²³ cum autem vidisset Abigail David
festinavit et descendit de asino
et procidit coram David super faciem suam
et adoravit super terram
25,²⁴ et cecidit ad pedes eius et dixit
in me sit domine mi haec iniquitas
loquatur obsecro ancilla tua in auribus tuis
et audi verba famulae tuae
25,²⁵ ne ponat oro dominus meus rex cor suum super virum istum iniquum Nabal
quia secundum nomen suum stultus est
et est stultitia cum eo
ego autem ancilla tua non vidi pueros tuos domine mi quos misisti
25,²⁶ nunc ergo domine mi vivit Dominus et vivit anima tua
qui prohibuit te ne venires in sanguine
et salvavit manum tuam tibi
et nunc fiant sicut Nabal inimici tui
et qui quaerunt domino meo malum
25,²⁷ quapropter suscipe benedictionem hanc
quam adtulit ancilla tua tibi domino meo
et da pueris qui sequuntur te dominum meum
25,²⁸ aufer iniquitatem famulae tuae
faciens enim faciet tibi Dominus domino meo domum fidelem
quia proelia Domini domine mi tu proeliaris
malitia ergo non inveniatur in te omnibus diebus vitae tuae
25,²⁹ si enim surrexerit aliquando homo persequens te et quaerens animam tuam
erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum

porro anima inimicorum tuorum rotabitur quasi in impetu et circulo fundae
25,³⁰ cum ergo fecerit tibi Dominus domino meo omnia quae locutus est bona de te
et constituerit te ducem super Israhel
25,³¹ non erit tibi hoc in singultum et in scrupulum cordis domino meo
quod effuderis sanguinem innoxium
aut ipse te ultus fueris
et cum benefecerit Dominus domino meo
recordaberis ancillae tuae
25,³² et ait David ad Abigail
benedictus Dominus Deus Israhel
qui misit te hodie in occursum meum
et benedictum eloquium tuum
25,³³ et benedicta tu quae prohibuisti me hodie ne irem ad sanguinem
et ulciscerer me manu mea
25,³⁴ alioquin vivit Dominus Deus Israhel
qui prohibuit me malum facere tibi
nisi cito venisses in occursum mihi
non remansisset Nabal usque ad lucem matutinam mingens ad parietem
25,³⁵ suscepit ergo David de manu eius omnia quae adtulerat ei
dixitque ei vade pacifice in domum tuam
ecce audivi vocem tuam et honoravi faciem tuam
25,³⁶ venit autem Abigail ad Nabal
et ecce erat ei convivium in domo eius quasi convivium regis
et cor Nabal iucundum
erat enim ebrius nimis
et non indicavit ei verbum pusillum aut grande usque in mane
25,³⁷ diluculo autem cum digessisset vinum Nabal
indicavit ei uxor sua verba haec
et emortuum est cor eius intrinsecus et factus est quasi lapis
25,³⁸ cumque pertransissent decem dies
percussit Dominus Nabal et mortuus est
25,³⁹ quod cum audisset David mortuum Nabal ait
benedictus Dominus qui iudicavit causam obprobrii mei de manu Nabal
et servum suum custodivit a malo
et malitiam Nabal reddidit Dominus in caput eius

misit ergo David et locutus est ad Abigail
ut sumeret eam sibi in uxorem
25,⁴⁰et venerunt pueri David ad Abigail in Carmelum
et locuti sunt ad eam dicentes
David misit nos ad te ut accipiat te sibi in uxorem
25,⁴¹quae consurgens adoravit prona in terram et ait
ecce famula tua sit in ancillam ut lavet pedes servorum domini mei
25,⁴²et festinavit et surrexit Abigail
et ascendit super asinum
et quinque puellae ierunt cum ea pedisequae eius
et secuta est nuntios David
et facta est illi uxor
25,⁴³sed et Ahinoem accepit David de Iezrahel
et fuit utraque uxor eius
25,⁴⁴Saul autem dedit Michol filiam suam uxorem David
Falti filio Lais qui erat de Gallim
26,¹ et venerunt Ziphei ad Saul in Gabaa dicentes
ecce David absconditus est in colle Achilae quae est ex adverso solitudinis
26,²et surrexit Saul et descendit in desertum Ziph
et cum eo tria milia virorum de electis Israhel
ut quaereret David in deserto Ziph
26,³et castrametatus est Saul in Gabaa Achilae quae erat ex adverso solitudinis in via
David autem habitabat in deserto
videns autem quod venisset Saul post se in desertum
26,⁴misit exploratores et didicit quod venisset certissime
26,⁵et surrexit David et venit ad locum ubi erat Saul
cumque vidisset locum in quo dormiebat Saul
et Abner filius Ner princeps militiae eius
Saulem dormientem in tentorio et reliquum vulgus per circuitum eius
26,⁶ait David ad Ahimelech Cetheum et Abisai filium Sarviae fratrem Ioab dicens
quis descendet mecum ad Saul in castra
dixitque Abisai ego descendam tecum
26,⁷venerunt ergo David et Abisai ad populum nocte
et invenerunt Saul iacentem et dormientem in tentorio
et hastam fixam in terra ad caput eius

Abner autem et populum dormientes in circuitu eius
26,⁸dixitque Abisai ad David
conclusit Deus hodie inimicum tuum in manus tuas
nunc ergo perfodiam eum lancea in terra semel et secundo opus non erit
26,⁹et dixit David ad Abisai ne interficias eum
quis enim extendit manum suam in christum Domini et innocens erit
26,¹⁰et dixit David
vivit Dominus quia nisi Dominus percusserit eum
aut dies eius venerit ut moriatur
aut in proelium descendens perierit
26,¹¹propitius mihi sit Dominus ne extendam manum meam in christum Domini
nunc igitur tolle hastam quae est ad caput eius
et scyphum aquae et abeamus
26,¹²tulit ergo David hastam et scyphum aquae qui erat ad caput Saul et abierunt
et non erat quisquam qui videret et intellegeret et vigilaret
sed omnes dormiebant quia sopor Domini inruerat super eos
26,¹³cumque transisset David ex adverso
et stetisset in vertice montis de longe
et esset grande intervallum inter eos
26,¹⁴clamavit David ad populum
et ad Abner filium Ner dicens
nonne respondebis Abner
et respondens Abner ait
quis es tu qui clamas et inquietas regem
26,¹⁵et ait David ad Abner
numquid non vir tu es et quis alius similis tui in Israhel
quare ergo non custodisti dominum tuum regem
ingressus est enim unus de turba ut interficeret regem dominum tuum
26,¹⁶non est bonum hoc quod fecisti
vivit Dominus quoniam filii mortis estis vos
qui non custodistis dominum vestrum christum Domini
nunc ergo vide ubi sit hasta regis
et ubi scyphus aquae qui erat ad caput eius
26,¹⁷cognovit autem Saul vocem David et dixit
num vox tua est haec fili mi David

et David vox mea domine mi rex
26,¹⁸ et ait quam ob causam dominus meus persequitur servum suum
quid feci aut quod est in manu mea malum
26,¹⁹ nunc ergo audi oro domine mi rex verba servi tui
si Dominus incitat te adversum me odoretur sacrificium
si autem filii hominum maledicti sunt in conspectu Domini
qui eiecerunt me hodie ut non habitem in hereditate Domini dicentes
vade servi diis alienis
26,²⁰ et nunc non effundatur sanguis meus in terra coram Domino
quia egressus est rex Israhel ut quaerat pulicem unum
sicut persequitur perdix in montibus
26,²¹ et ait Saul peccavi revertere fili mi David
nequaquam enim ultra male tibi faciam
eo quod pretiosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie
apparet quod stulte egerim et ignoraverim multa nimis
26,²² et respondens David ait
ecce hasta regis transeat unus de pueris et tollat eam
26,²³ Dominus autem retribuet unicuique secundum iustitiam suam et fidem
tradidit enim te Dominus hodie in manu mea
et nolui levare manum meam in christum Domini
26,²⁴ et sicuti magnificata est anima tua hodie in oculis meis
sic magnificetur anima mea in oculis Domini
et liberet me de omni angustia
26,²⁵ ait ergo Saul ad David
benedictus tu fili mi David
et quidem faciens facies et potens poteris
abiit autem David in viam suam
et Saul reversus est in locum suum
27,¹ et ait David in corde suo
aliquando incidam in uno die in manu Saul
nonne melius est ut fugiam et salver in terra Philistinorum
ut desperet Saul cessetque me quaerere in cunctis finibus Israhel
fugiam ergo manus eius
27,² et surrexit David et abiit ipse et sescenti viri cum eo
ad Achis filium Mahoc regem Geth

27,³et habitavit David cum Achis in Geth ipse et viri eius vir et domus eius
David et duae uxores eius
Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli
27,⁴et nuntiatum est Saul quod fugisset David in Geth
et non addidit ultra ut quaereret eum
27,⁵dixit autem David ad Achis
si inveni gratiam in oculis tuis
detur mihi locus in una urbium regionis huius ut habitem ibi
cur enim manet servus tuus in civitate regis tecum
27,⁶dedit itaque ei Achis in die illa Siceleg
propter quam causam facta est Siceleg regum Iuda usque in diem hanc
27,⁷fuit autem numerus dierum quibus habitavit David in regione Philisthinorum quattuor
mensuum
27,⁸et ascendit David et viri eius
et agebant praedas de Gesuri et de Gedri et de Amalechitis
hii enim pagi habitabantur in terra antiquitus
euntibus Sur usque ad terram Aegypti
27,⁹et percutiebat David omnem terram
nec relinquebat viventem virum et mulierem
tollensque oves et boves et asinos et camelos et vestes
revertebatur et veniebat ad Achis
27,¹⁰dicebat autem ei Achis
in quem inruisti hodie
respondebatque David contra meridiem Iudae
et contra meridiem Hiramel
et contra meridiem Ceni
27,¹¹virum et mulierem non vivificabat David nec adducebat in Geth dicens
ne forte loquantur adversum nos haec fecit David
et hoc erat decretum illi omnibus diebus quibus habitavit in regione Philisthinorum
27,¹²credidit ergo Achis David dicens
multa mala operatus est contra populum suum Israhel
erit igitur mihi servus sempiternus
28,¹ factum est autem in diebus illis
congregaverunt Philisthim agmina sua
ut praepararentur ad bellum contra Israhel

dixitque Achis ad David
sciens nunc scito quoniam mecum egredieris in castris tu et viri tui
28,²dixitque David ad Achis
nunc scies quae facturus est servus tuus
et ait Achis ad David
et ego custodem capitis mei ponam te cunctis diebus
28,³Samuhel autem mortuus est planxitque eum omnis Israhel
et sepelierunt eum in Rama urbe sua
et Saul abstulit magos et ariolos de terra
28,⁴congregatique sunt Philisthim
et venerunt et castrametati sunt in Sunam
congregavit autem et Saul universum Israhel
et venit in Gelboe
28,⁵et vidit Saul castra Philisthim et timuit et expavit cor eius nimis
28,⁶consuluitque Dominum et non respondit ei
neque per somnia neque per sacerdotes neque per prophetas
28,⁷dixitque Saul servis suis
quaerite mihi mulierem habentem pythonem
et vadam ad eam et sciscitabor per illam
et dixerunt servi eius ad eum
est mulier habens pythonem in Aendor
28,⁸mutavit ergo habitum suum vestitusque est aliis vestimentis
abiit ipse et duo viri cum eo
veneruntque ad mulierem nocte
et ait divina mihi in pythone
et suscita mihi quem dixero tibi
28,⁹et ait mulier ad eum
ecce tu nosti quanta fecerit Saul
et quomodo eraserit magos et ariolos de terra
quare ergo insidiaris animae meae ut occidar
28,¹⁰et iuravit ei Saul in Domino dicens
vivit Dominus quia non veniet tibi quicquam mali propter hanc rem
28,¹¹dixitque ei mulier
quem suscitabo tibi
qui ait Samuhelem suscita mihi

28,¹² cum autem vidisset mulier Samuhelem
exclamavit voce magna et dixit ad Saul
quare inposuisti mihi tu es enim Saul
28,¹³ dixitque ei rex noli timere quid vidisti
et ait mulier ad Saul
deos vidi ascendentes de terra
28,¹⁴ dixitque ei qualis est forma eius
quae ait vir senex ascendit et ipse amictus est pallio
intellexit Saul quod Samuhel esset
et inclinavit se super faciem suam in terra et adoravit
28,¹⁵ dixit autem Samuhel ad Saul
quare inquietasti me ut suscitarer
et ait Saul
coartor nimis siquidem Philisthim pugnant adversum me
et Deus recessit a me et exaudire me noluit
neque in manu prophetarum neque per somnia
vocavi ergo te ut ostenderes mihi quid faciam
28,¹⁶ et ait Samuhel
quid interrogas me cum Dominus recesserit a te
et transierit ad aemulum tuum
28,¹⁷ faciet enim Dominus tibi sicut locutus est in manu mea
et scindet regnum de manu tua
et dabit illud proximo tuo David
28,¹⁸ quia non oboedisti voci Domini
neque fecisti iram furoris eius in Amalech
idcirco quod pateris fecit tibi Dominus hodie
28,¹⁹ et dabit Dominus etiam Israhel tecum in manu Philisthim
cras autem tu et filii tui mecum eritis
sed et castra Israhel tradet Dominus in manu Philisthim
28,²⁰ statimque Saul cecidit porrectus in terram
extimuerat enim verba Samuhel
et robur non erat in eo
quia non comederat panem tota die illa
28,²¹ ingressa est itaque mulier ad Saul et ait
conturbatus enim erat valde

dixitque ad eum
ecce oboedivit ancilla tua voci tuae
et posui animam meam in manu mea
et audivi sermones tuos quos locutus es ad me
28,²²nunc igitur audi et tu vocem ancillae tuae
ut ponam coram te buccellam panis
et comedens convalescas
ut possis iter facere
28,²³qui rennuit et ait non comedam
coegerunt autem eum servi sui et mulier
et tandem audita voce eorum
surrexit de terra et sedit super lectum
28,²⁴mulier autem illa habebat vitulum pascualem in domo
et festinavit et occidit eum
tollensque farinam miscuit eam et coxit azyma
28,²⁵et posuit ante Saul et ante servos eius qui cum comedissent surrexerunt
et ambulaverunt per totam noctem illam
29,¹ congregata sunt ergo Philisthim universa agmina in Afec
sed et Israhel castrametatus est super fontem qui erat in Iezrahel
29,²et satrapae quidem Philisthim incedebant in centuriis et milibus
David autem et viri eius erant in novissimo agmine cum Achis
29,³dixeruntque principes Philisthim
quid sibi volunt Hebraei isti
et ait Achis ad principes Philisthim
num ignoratis David qui fuit servus Saul regis Israhel
et est apud me multis diebus vel annis
et non inveni in eo quicquam
ex die qua transfugit ad me usque ad diem hanc
29,⁴irati sunt autem adversus eum principes Philisthim
et dixerunt ei
revertatur vir et sedeat in loco suo in quo constituisti eum
et non descendat nobiscum in proelium
ne fiat nobis adversarius cum proeliari coeperimus
quomodo enim aliter placare poterit dominum suum
nisi in capitibus nostris

29,⁵ nonne iste est David cui cantabant in choro dicentes
percussit Saul in milibus suis
et David in decem milibus suis
29,⁶ vocavit ergo Achis David et ait ei
vivit Dominus quia rectus es tu
et bonus in conspectu meo
et exitus tuus et introitus tuus mecum est in castris
et non inveni in te quicquam mali
ex die qua venisti ad me usque ad diem hanc
sed satrapis non places
29,⁷ revertere ergo et vade in pace
et non offendes oculos satraparum Philisthim
29,⁸ dixitque David ad Achis
quid enim feci et quid invenisti in me servo tuo
a die qua fui in conspectu tuo usque in diem hanc
ut non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis
29,⁹ respondens autem Achis locutus est ad David
scio quia bonus es tu in oculis meis sicut angelus Dei
sed principes Philisthim dixerunt non ascendet nobiscum in proelium
29,¹⁰ igitur consurge mane tu et servi domini tui qui venerunt tecum
et cum de nocte surrexeritis et coeperit dilulescere pergite
29,¹¹ surrexit itaque de nocte David
ipse et viri eius ut proficiscerentur mane
et reverterentur ad terram Philisthim
Philisthim autem ascenderunt in Iezrahel
30,¹ cumque venissent David et viri eius in Siceleg die tertia
Amalechitae impetum fecerant ex parte australi in Siceleg
et percusserant Siceleg
et succenderant eam igni
30,² et captivas duxerant mulieres ex ea
et a minimo usque ad magnum
et non interfecerant quemquam
sed secum duxerant et pergebant in itinere suo
30,³ cum ergo venisset David et viri eius ad civitatem
et invenissent eam succensam igni

et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captivas
30,⁴levaverunt David et populus qui erat cum eo voces suas
et planxerunt donec deficerent in eis lacrimae
30,⁵siquidem et duae uxores David captivae ductae fuerant
Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli
30,⁶et contristatus est David valde
volebat enim eum populus lapidare
quia amara erat anima uniuscuiusque viri super filiis suis et filiabus
confortatus est autem David in Domino Deo suo
30,⁷et ait ad Abiathar sacerdotem filium Ahimelech
adplica ad me ephod
et adplicuit Abiathar ephod ad David
30,⁸et consuluit David Dominum dicens
persequar an non latrunculos hos et comprehendam eos
dixitque ei persequere
absque dubio enim comprehendes eos et excuties praedam
30,⁹abiit ergo David ipse et sescenti viri qui erant cum eo
et venerunt usque ad torrentem Besor
et lassi quidam substiterunt
30,¹⁰persecutus est autem David ipse et quadringenti viri
substiterant enim ducenti qui lassi transire non poterant torrentem Besor
30,¹¹et invenerunt virum aegyptium in agro
et adduxerunt eum ad David
dederuntque ei panem ut comederet et ut biberet aquam
30,¹²sed et fragmen massae caricarum
et duas ligaturas uvae passae
quae cum comedisset reversus est spiritus eius et refocilatus est
non enim comederat panem neque biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus
30,¹³dixit itaque ei David
cuius es tu vel unde quo pergis
qui ait ei puer aegyptius ego sum servus viri amalechitae
dereliquit autem me dominus meus quia aegrotare coepi nudius tertius
30,¹⁴siquidem nos erupimus ad australem partem Cerethi
et contra Iudam et ad meridiem Chaleb
et Siceleg succendimus igni

30,¹⁵ dixitque ei David
potes me ducere ad istum cuneum
qui ait iura mihi per Deum quod non occidas me
et non tradas me in manu domini mei
et ducam te ad cuneum istum
30,¹⁶ qui cum duxisset eum ecce illi discumbebant super faciem universae terrae
comedentes et bibentes et quasi festum celebrantes diem
pro cuncta praeda et spoliis quae ceperant de terra Philisthim et de terra Iuda
30,¹⁷ et percussit eos David a vespere usque ad vesperam alterius diei
et non evasit ex eis quisquam
nisi quadringenti viri adulescentes
qui ascenderant camelos et fugerant
30,¹⁸ eruit ergo David omnia quae tulerant Amalechitae
et duas uxores suas eruit
30,¹⁹ nec defuit quicquam a parvo usque ad magnum
tam de filiis quam de filiabus et de spoliis
et quaecumque rapuerant omnia reduxit David
30,²⁰ et tulit universos greges et armenta
et minavit ante faciem suam
dixeruntque haec est praeda David
30,²¹ venit autem David ad ducentos viros
qui lassii substiterant nec sequi potuerant David
et residere eos iusserat in torrente Besor
qui egressi sunt obviam David et populo qui erat cum eo
accedens autem David ad populum salutavit eos pacifice
30,²² respondensque omnis vir pessimus et iniquus
de viris qui ierant cum David dixit
quia non venerunt nobiscum
non dabimus eis quicquam de praeda quam eruimus
sed sufficiat unicuique uxor sua et filii
quos cum acceperint recedant
30,²³ dixit autem David
non sic facietis fratres mei de his quae tradidit Dominus nobis
et custodivit nos et dedit latrunculos qui eruperant adversum nos in manu nostra
30,²⁴ nec audiet vos quisquam super sermone hoc

aequa enim pars erit
descendentis ad proelium et remanentis ad sarcinas
et similiter dividunt
30,²⁵et factum est hoc ex die illa et deinceps
constitutum et praefinitum et quasi lex in Israhel usque ad diem hanc
30,²⁶venit ergo David in Siceleg et misit dona de praeda senioribus Iuda proximis suis di-
cens
accipite benedictionem de praeda hostium Domini
30,²⁷his qui erant in Bethel et qui in Ramoth ad meridiem
et qui in Iether 30,²⁸et qui in Aroer
et qui in Sefamoth et qui in Esthama
30,²⁹et qui in Rachal et qui in urbibus Ierameli et qui in urbibus Ceni
30,³⁰et qui in Arama et qui in lacu Asan
et qui in Athac 30,³¹et qui in Hebron
et reliquis qui erant in his locis
in quibus commoratus fuerat David ipse et viri eius
31,¹Philisthim autem pugnabant adversum Israhel
et fugerunt viri Israhel ante faciem Philisthim
et ceciderunt interfecti in monte Gelboe
31,²inrueruntque Philisthim in Saul et filios eius
et percusserunt Ionathan et Abinadab et Melchisue filios Saul
31,³totumque pondus proelii versum est in Saul
et consecuti sunt eum viri sagittarii
et vulneratus est vehementer a sagittariis
31,⁴dixitque Saul ad armigerum suum
evagina gladium tuum et percute me
ne forte veniant incircumcisi isti et interficiant me inludentes mihi
et noluit armiger eius
fuerat enim nimio timore perterritus
arripuit itaque Saul gladium et inruit super eum
31,⁵quod cum vidisset armiger eius
videlicet quod mortuus esset Saul
inruit etiam ipse super gladium suum et mortuus est cum eo
31,⁶mortuus est ergo Saul et tres filii eius
et armiger illius et universi viri eius in die illa pariter

31,⁷videntes autem viri Israhel qui erant trans vallem et trans Iordanem
quod fugissent viri israhelitae
et quod mortuus esset Saul et filii eius
reliquerunt civitates suas et fugerunt
veneruntque Philisthim et habitaverunt ibi
31,⁸facta autem die altera venerunt Philisthim ut spoliarent interfectos
et invenerunt Saul et tres filios eius iacentes in monte Gelboe
31,⁹et praeciderunt caput Saul et expoliaverunt eum armis
et miserunt in terram Philisthinorum per circuitum
ut adnuntiaretur in templo idolorum et in populis
31,¹⁰et posuerunt arma eius in templo Astharoth
corpus vero eius suspenderunt in muro Bethsan
31,¹¹quod cum audissent habitatores Iabesgalaad
quaecumque fecerant Philisthim Saul
31,¹²surrexerunt omnes viri fortissimi et ambulaverunt tota nocte
et tulerunt cadaver Saul et cadavera filiorum eius de muro Bethsan
veneruntque Iabes et combuserunt ea ibi
31,¹³et tulerunt ossa eorum et sepelierunt in nemore Iabes
et ieiunaverunt septem diebus
II Regum 1,¹Factum est autem postquam mortuus est Saul
ut David reverteretur a caede Amalech
et maneret in Siceleg dies duos
1,²in die autem tertia apparuit homo veniens de castris Saul
veste conscissa et pulvere aspersione caput
et ut venit ad David cecidit super faciem suam et adoravit
1,³dixitque ad eum David unde venis
qui ait ad eum de castris Israhel fugi
1,⁴et dixit ad eum David
quod est verbum quod factum est indica mihi
qui ait fugit populus e proelio
et multi corruentes e populo mortui sunt
sed et Saul et Jonathan filius eius interierunt
1,⁵dixitque David ad adolescentem qui nuntiabat
unde scis quia mortuus est Saul et Jonathan filius eius
1,⁶ait adolescens qui narrabat ei

casu veni in montem Gelboe
et Saul incumbibat super hastam suam
porro currus et equites adpropinquabant ei
1,7 et conversus post tergum suum vidensque me vocavit
cui cum respondissem adsum
1,8 dixit mihi quisnam es tu
et aio ad eum Amalechites sum
1,9 et locutus est mihi
sta super me et interfice me
quoniam tenent me angustiae
et adhuc tota anima in me est
1,10 stansque super eum occidi illum
sciebam enim quod vivere non poterat post ruinam
et tuli diadema quod erat in capite eius
et armillam de brachio illius
et adtuli ad te dominum meum huc
1,11 adprehendens autem David vestimenta sua scidit
omnesque viri qui erant cum eo
1,12 et planxerunt et fleverunt et ieiunaverunt usque ad vesperam
super Saul et super Ionathan filium eius
et super populum Domini
et super domum Israhel quod corruissent gladio
1,13 dixitque David ad iuvenem qui nuntiaverat ei unde es
qui respondit filius hominis advenae amalechitae ego sum
1,14 et ait ad eum David
quare non timuisti mittere manum tuam ut occideres christum Domini
1,15 vocansque David unum de pueris ait
accedens inrue in eum
qui percussit illum et mortuus est
1,16 et ait ad eum David
sanguis tuus super caput tuum
os enim tuum locutum est adversum te dicens
ego interfeci christum Domini
1,17 planxit autem David planctum huiusmodi super Saul et super Ionathan filium eius
1,18 et praecepit ut docerent filios Iuda arcum

sicut scriptum est in libro Iustorum
1,¹⁹incliti Israhel super montes tuos interfecti sunt
quomodo ceciderunt fortes
1,²⁰nolite adnuntiare in Geth
neque adnuntietis in conpetis Ascalonis
ne forte laetentur filiae Philisthim
ne exultent filiae incircumcisorum
1,²¹montes Gelboe nec ros nec pluviae veniant super vos
neque sint agri primitiarum
quia ibi abiectus est clypeus fortium clypeus Saul
quasi non esset unctus oleo
1,²²a sanguine interfectorum ab adipe fortium
sagitta Ionathan numquam rediit retrorsum
et gladius Saul non est reversus inanis
1,²³Saul et Ionathan amabiles et decori in vita sua
in morte quoque non sunt divisi
aquilis velociore leonibus fortiores
1,²⁴filiae Israhel super Saul flete
qui vestiebat vos coccino in deliciis
qui praebebat ornamenta aurea cultui vestro
1,²⁵quomodo ceciderunt fortes in proelio
Ionathan in excelsis tuis occisus est
1,²⁶doleo super te frater mi Ionathan
decore nimis et amabilis super amorem mulierum
1,²⁷quomodo ceciderunt robusti et perierunt arma bellica
2,¹ igitur post haec consuluit David Dominum dicens
num ascendam in unam de civitatibus Iuda
et ait Dominus ad eum ascende
dixitque David quo ascendam
et respondit ei in Hebron
2,² ascendit ergo David et duae uxores eius
Ahinoem Iezrahelites et Abigail uxor Nabal Carmeli
2,³ sed et viros qui erant cum eo duxit David singulos cum domo sua
et manserunt in oppidis Hebron
2,⁴ veneruntque viri Iuda et unxerunt ibi David ut regnaret super domum Iuda

et nuntiatum est David quod viri Iabesgalaad sepelissent Saul
2,⁵ misit ergo David nuntios ad viros Iabesgalaad dixitque ad eos
benedicti vos Domino
qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro Saul et sepelistis eum
2,⁶ et nunc retribuet quidem vobis Dominus misericordiam et veritatem
sed et ego reddam gratiam eo quod feceritis verbum istud
2,⁷ confortentur manus vestrae et estote filii fortitudinis
licet enim mortuus sit dominus vester Saul
tamen me unxit domus Iuda regem sibi
2,⁸ Abner autem filius Ner princeps exercitus Saul
tulit Hisboeth filium Saul et circumduxit eum per Castra
2,⁹ regemque constituit super Galaad et super Gesuri
et super Iezrahel et super Ephraim
et super Benjamin et super Israhel universum
2,¹⁰ quadraginta annorum erat Hisboeth filius Saul cum regnare coepisset super Israhel
et duobus annis regnavit
sola autem domus Iuda sequebatur David
2,¹¹ et fuit numerus dierum quos commoratus est David imperans in Hebron super domum
Iuda
septem annorum et sex mensuum
2,¹² egressusque Abner filius Ner
et pueri Hisboeth filii Saul de Castris in Gabaon
2,¹³ porro Ioab filius Sarviae et pueri David egressi sunt
et occurrerunt eis iuxta piscinam Gabaon
et cum in unum convenissent e regione sederunt
hii ex una parte piscinae et illi ex altera
2,¹⁴ dixitque Abner ad Ioab
surgant pueri et ludant coram nobis
et respondit Ioab surgant
2,¹⁵ surrexerunt ergo et transierunt numero duodecim de Benjamin ex parte Hisboeth filii
Saul
et duodecim de pueris David
2,¹⁶ adprehensoque unusquisque capite conparis sui
defixit gladium in latus contrarii et ceciderunt simul
vocaturnque est nomen loci illius ager Robustorum in Gabaon

2,¹⁷et ortum est bellum durum satis in die illa
fugatusque est Abner et viri Israhel a pueris David
2,¹⁸erant autem ibi tres filii Sarviae Ioab et Abisai et Asahel
porro Asahel cursor velocissimus fuit
quasi unus ex capreis quae morantur in silvis
2,¹⁹persequabatur autem Asahel Abner
et non declinavit ad dexteram sive ad sinistram omittens persequi Abner
2,²⁰respexit itaque Abner post tergum suum et ait
tune es Asahel
qui respondit ego sum
2,²¹dixitque ei Abner
vade ad dextram sive ad sinistram
et adprehende unum de adolescentibus et tolle tibi spolia eius
noluit autem Asahel omittere quin urgueret eum
2,²²rursumque locutus est Abner ad Asahel
recede noli me sequi ne conpellar confodere te in terra
et levare non potero faciem meam ad Ioab fratrem tuum
2,²³qui audire contempsit et noluit declinare
percussit ergo eum Abner aversa hasta in inguine et transfodit
et mortuus est in eodem loco
omnesque qui transiebant per locum in quo ceciderat Asahel et mortuus erat subsistebant
2,²⁴persequentibus autem Ioab et Abisai fugientem Abner sol occubuit
et venerunt usque ad collem Aquaeductus qui est ex adverso vallis et itineris deserti in Ga-
baon
2,²⁵congregatique sunt filii Beniamin ad Abner
et conglobati in unum cuneum steterunt in summitate tumuli unius
2,²⁶et exclamavit Abner ad Ioab et ait
num usque ad internicionem tuus mucro desaeviet
an ignoras quod periculosa sit desperatio
usquequo non dicis populo ut omittat persequi fratres suos
2,²⁷et ait Ioab
vivit Dominus si locutus fuisses mane recessisset populus persequens fratrem suum
2,²⁸insonuit ergo Ioab bucina et stetit omnis exercitus
nec persecuti sunt ultra Israhel neque iniere certamen
2,²⁹Abner autem et viri eius abierunt per campestria tota nocte illa et transierunt Iordanem

et lustrata omni Bethoron venerunt ad Castra
2,³⁰porro Ioab reversus omisso Abner congregavit omnem populum
et defuerunt de pueris David decem et novem viri excepto Asahele
2,³¹servi autem David percusserunt de Benjamin et de viris qui erant cum Abner
trecentos sexaginta qui et mortui sunt
2,³²tuleruntque Asahel et sepelierunt eum in sepulchro patris sui in Bethleem
et ambulaverunt tota nocte Ioab et viri qui erant cum eo
et in ipso crepusculo pervenerunt in Hebron
3,¹ facta est ergo longa concertatio inter domum Saul et inter domum David
David proficiens et semper se ipso robustior
domus autem Saul decrescens cotidie
3,²nati quoque sunt filii David in Hebron
fuitque primogenitus eius Amnon de Ahinoem Iezrahelitide
3,³et post eum Chelaab de Abigail uxore Nabal Carmeli
porro tertius Absalom filius Maacha filiae Tholomai regis Gessur
3,⁴quartus autem Adonias filius Aggith
et quintus Safathia filius Abital
3,⁵sextus quoque Iethraam de Agla uxore David
hii nati sunt David in Hebron
3,⁶cum ergo esset proelium inter domum Saul et domum David
Abner filius Ner regebat domum Saul
3,⁷fuerautem Sauli concubina nomine Respha filia Ahia
dixitque Hisboeth ad Abner
3,⁸quare ingressus es ad concubinam patris mei
qui iratus nimis propter verba Hisboeth ait
numquid caput canis ego sum adversum Iuda hodie
qui fecerim misericordiam super domum Saul patris tui
et super fratres et proximos eius
et non tradidi te in manu David
et tu requisisti in me quod argueres pro muliere hodie
3,⁹haec faciat Deus Abner et haec addat ei
nisi quomodo iuravit Dominus David sic faciam cum eo
3,¹⁰ut transferatur regnum de domo Saul
et elevetur thronus David super Israhel et super Iudam a Dan usque Bersabee
3,¹¹et non potuit respondere ei quicquam quia metuebat illum

3,¹²misit ergo Abner nuntios ad David pro se dicentes cuius est terra
et loquerentur fac mecum amicitias et erit manus mea tecum
et reducam ad te universum Israhel
3,¹³qui ait optime ego faciam tecum amicitias
sed unam rem peto a te dicens
non videbis faciem meam antequam adduxeris Michol filiam Saul
et sic venies et videbis me
3,¹⁴misit autem David nuntios ad Hisboeth filium Saul dicens
redde uxorem meam Michol
quam despondi mihi centum praeputiis Philisthim
3,¹⁵misit ergo Hisboeth et tulit eam a viro suo Faltihel filio Lais
3,¹⁶sequebaturque eam vir suus plorans usque Baurim
et dixit ad eum Abner vade revertere qui reversus est
3,¹⁷sermonem quoque intulit Abner ad seniores Israhel dicens
tam heri quam nudius tertius quaerebatis David ut regnaret super vos
3,¹⁸nunc ergo facite quoniam Dominus locutus est ad David dicens
in manu servi mei David salvabo populum meum Israhel
de manu Philisthim et omnium inimicorum eius
3,¹⁹locutus est autem Abner etiam ad Benjamin
et abiit ut loqueretur ad David in Hebron omnia quae placuerant Israhel et universo Benia-
min
3,²⁰venitque ad David in Hebron cum viginti viris
et fecit David Abner et viris eius qui venerant cum eo convivium
3,²¹et dixit Abner ad David
surgam ut congregem ad te dominum meum regem omnem Israhel
et ineam tecum foedus et imperes omnibus sicut desiderat anima tua
cum ergo deduxisset David Abner
et ille isset in pace
3,²²statim pueri David et Ioab venerunt caesis latronibus cum praeda magna nimis
Abner autem non erat cum David in Hebron
quia iam dimiserat eum et profectus fuerat in pace
3,²³et Ioab et omnis exercitus qui erat cum eo postea venerant
nuntiatum est itaque Ioab a narrantibus
venit Abner filius Ner ad regem et dimisit eum et abiit in pace
3,²⁴et ingressus est Ioab ad regem et ait

quid fecisti ecce venit Abner ad te quare dimisisti eum et abiit et recessit
3,²⁵ignoras Abner filium Ner quoniam ad hoc venit ut deciperet te
et sciret exitum tuum et introitum tuum et nosset omnia quae agis
3,²⁶egressus itaque Ioab a David
misit nuntios post Abner et reduxit eum a cisterna Sira ignorante David
3,²⁷cumque redisset Abner in Hebron
seorsum abduxit eum Ioab ad medium portae ut loqueretur ei in dolo
et percussit illum ibi in inguine et mortuus est in ultionem sanguinis Asahel fratris eius
3,²⁸quod cum audisset David rem iam gestam ait
mundus ego sum et regnum meum apud Dominum usque in sempiternum
a sanguine Abner filii Ner
3,²⁹et veniat super caput Ioab et super omnem domum patris eius
nec deficiat de domo Ioab fluxum seminis sustinens et leprosus
tenens fusum et cadens gladio et indigens pane
3,³⁰igitur Ioab et Abisai frater eius interfecerunt Abner
eo quod occidisset Asahel fratrem eorum in Gabaon in proelio
3,³¹dixit autem David ad Ioab et ad omnem populum qui erat cum eo
scindite vestimenta vestra et accingimini saccis
et plangite ante exequias Abner
porro rex David sequebatur feretrum
3,³²cumque sepelissent Abner in Hebron
levavit rex vocem suam et flevit super tumulum Abner
flevit autem et omnis populus
3,³³plangensque rex Abner ait
nequaquam ut mori solent ignavi mortuus est Abner
3,³⁴manus tuae non sunt ligatae et pedes tui non sunt conpedibus adgravati
sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis corruisti
congeminansque omnis populus flevit super eum
3,³⁵cumque venisset universa multitudo cibum capere cum David clara adhuc die iuravit
David dicens
haec faciat mihi Deus et haec addat
si ante occasum solis gustavero panem vel aliud quicquam
3,³⁶omnisque populus audivit et placuerunt eis cuncta quae fecit rex in conspectu totius
populi
3,³⁷et cognovit omne vulgus et universus Israhel in die illa

quoniam non actum fuisset a rege ut occideretur Abner filius Ner
3,³⁸dixit quoque rex ad servos suos
num ignoratis quoniam princeps et maximus cecidit hodie in Israhel
3,³⁹ego autem adhuc delicatus et unctus rex
porro viri isti filii Sarviae duri mihi sunt
retribuatur Dominus facienti malum iuxta malitiam suam
4,¹ audivit autem filius Saul quod cecidisset Abner in Hebron
et dissolutae sunt manus eius omnisque Israhel perturbatus est
4,² duo autem viri principes latronum erant filio Saul
nomen uni Baana et nomen alteri Rechab
filii Remmon Berothitae de filiis Benjamin
siquidem et Beroth reputata est in Benjamin
4,³et fugerunt Berothitae in Getthaim fueruntque ibi advenae usque in tempus illud
4,⁴erat autem Jonathan filio Saul filius debilis pedibus
quinguennis enim fuit quando venit nuntius de Saul et Jonathan ex Iezrahel
tollens itaque eum nutrix sua fugit
cumque festinaret ut fugeret cecidit et claudus effectus est
habuitque vocabulum Mifiboseth
4,⁵venientes igitur filii Remmon Berothitae Rechab et Baana
ingressi sunt fervente die domum Hisboseth
qui dormiebat super stratum suum meridie
4,⁶ingressi sunt autem domum adsumentes spicas tritici
et percusserunt eum in inguine
Rechab et Baana frater eius et fugerunt
4,⁷cum autem ingressi fuissent domum ille dormiebat super lectulum suum in conclavi
et percutientes interfecerunt eum
sublatoque capite eius abierunt per viam deserti tota nocte
4,⁸et adtulerunt caput Hisboseth ad David in Hebron
dixeruntque ad regem
ecce caput Hisboseth filii Saul inimici tui qui quaerebat animam tuam
et dedit Dominus domino meo regi ultiones hodie de Saul et de semine eius
4,⁹respondens autem David Rechab et Baana fratri eius filiis Remmon Berothi dixit ad eos
vixit Dominus qui eruit animam meam de omni angustia
4,¹⁰quoniam eum qui adnuntiaverat mihi et dixerat mortuus est Saul
qui putabat se prospera nuntiare tui et occidi in Siceleg

cui oportebat me dare mercedem pro nuntio
4,¹¹ quanto magis nunc cum homines impii interfecerint virum innoxium in domo sua super
lectulum suum
non quaeram sanguinem eius de manu vestra
et auferam vos de terra
4,¹² praecepit itaque David pueris et interfecerunt eos
praecedentesque manus et pedes eorum
suspenderunt eos super piscinam in Hebron
caput autem Hisboseth tulerunt et sepelierunt in sepulchro Abner in Hebron
5,¹ et venerunt universae tribus Israhel ad David in Hebron dicentes
ecce nos os tuum et caro tua sumus
5,² sed et heri et nudius tertius cum esset Saul rex super nos
tu eras educens et reducens Israhel
dixit autem Dominus ad te tu pasces populum meum Israhel
et tu eris dux super Israhel
5,³ venerunt quoque et senes de Israhel ad regem in Hebron
et percussit cum eis rex David foedus in Hebron coram Domino
unxeruntque David in regem super Israhel
5,⁴ filius triginta annorum erat David cum regnare coepisset
et quadraginta annis regnavit
5,⁵ in Hebron regnavit super Iudam septem annis et sex mensibus
in Hierusalem autem regnavit triginta tribus annis super omnem Israhel et Iudam
5,⁶ et abiit rex et omnes viri qui erant cum eo in Hierusalem ad Iebuseum habitatorem terrae
dictumque est ad David ab eis
non ingredieris huc nisi abstuleris caecos et claudos dicentes
non ingredietur David huc
5,⁷ cepit autem David arcem Sion
haec est civitas David
5,⁸ proposuerat enim in die illa praemium
qui percussisset Iebuseum et tetigisset domatum fistulas
et claudos et caecos odientes animam David
idcirco dicitur in proverbio
caecus et claudus non intrabunt templum
5,⁹ habitavit autem David in arce et vocavit eam civitatem David
et aedificavit per gyrum a Mello et intrinsecus

5,¹⁰ et ingrediebatur proficiens atque succrescens
et Dominus Deus exercituum erat cum eo
5,¹¹ misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David et ligna cedrina
et artifices lignorum artificesque lapidum ad parietes
et aedificaverunt domum David
5,¹² et cognovit David quoniam confirmasset eum Dominus regem super Israhel
et quoniam exaltasset regnum eius super populum suum Israhel
5,¹³ accepit ergo adhuc concubinas et uxores de Hierusalem
postquam venerat de Hebron
nati sunt David et alii filii et filiae
5,¹⁴ et haec nomina eorum qui nati sunt ei in Hierusalem
Samua et Sobab et Nathan et Salomon 5,¹⁵ et Ibaar et Helisua
et Nepheg 5,¹⁶ et Iafia et Helisama et Helida et Helifeleth
5,¹⁷ audierunt vero Philisthim quod unxissent David regem super Israhel
et ascenderunt universi ut quaerent David
quod cum audisset David descendit in praesidium
5,¹⁸ Philisthim autem venientes diffusi sunt in valle Raphaim
5,¹⁹ et consuluit David Dominum dicens
si ascendam ad Philisthim et si dabis eos in manu mea
et dixit Dominus ad David ascende quia tradens dabo Philisthim in manu tua
5,²⁰ venit ergo David in Baalpharasim et percussit eos ibi
et dixit divisit Dominus inimicos meos coram me sicut dividuntur aquae
propterea vocatum est nomen loci illius Baalpharasim
5,²¹ et reliquerunt ibi sculptilia sua quae tulit David et viri eius
5,²² et addiderunt adhuc Philisthim ut ascenderent et diffusi sunt in valle Raphaim
5,²³ consuluit autem David Dominum
qui respondit non ascendas sed gyra post tergum eorum
et venies ad eos ex adverso pirorum
5,²⁴ et cum audieris sonitum gradientis in cacumine pirorum tunc inibis proelium
quia tunc egredietur Dominus ante faciem tuam ut percutiat castra Philisthim
5,²⁵ fecit itaque David sicut ei praeceperat Dominus
et percussit Philisthim de Gabee usque dum venias Gezer
6,¹ congregavit autem rursum David omnes electos ex Israhel triginta milia
6,² surrexitque et abiit
et universus populus qui erat cum eo de viris Iuda ut adducerent arcam Dei

super quam invocatum est nomen Domini exercituum sedentis in cherubin super eam
6,³et inposuerunt arcam Domini super plaustrum novum
tuleruntque eam de domo Abinadab qui erat in Gabaa
Oza autem et Haio filii Abinadab minabant plaustrum novum
6,⁴cumque tulissent eam de domo Abinadab qui erat in Gabaa custodiens arcam Dei
Haio praecedebat arcam
6,⁵David autem et omnis Israhel ludebant coram Domino
in omnibus lignis fabrefactis et citharis et lyris et tympanis et sistris et cymbalis
6,⁶postquam autem venerunt ad aream Nachon
extendit manum Oza ad arcam Dei et tenuit eam quoniam calcitrabant boves
6,⁷iratusque est indignatione Dominus contra Ozam et percussit eum super temeritate
qui mortuus est ibi iuxta arcam Dei
6,⁸contristatus autem est David eo quod percussisset Dominus Ozam
et vocatum est nomen loci illius Percussio Oza usque in diem hanc
6,⁹et extimuit David Dominum in die illa dicens
quomodo ingredietur ad me arca Domini
6,¹⁰et noluit devertere ad se arcam Domini in civitate David
sed devertit eam in domo Obededom Getthei
6,¹¹et habitavit arca Domini in domo Obededom Getthei tribus mensibus
et benedixit Dominus Obededom et omnem domum eius
6,¹²nuntiatumque est regi David
benedixit Dominus Obededom et omnia eius propter arcam Dei
abiit ergo David et adduxit arcam Dei de domo Obededom in civitatem David cum gaudio
6,¹³cumque transcendissent qui portabant arcam Domini sex passus
immolabat bovem et arietem
6,¹⁴et David saltabat totis viribus ante Dominum
porro David erat accinctus ephod lineo
6,¹⁵et David et omnis domus Israhel
ducebant arcam testamenti Domini
in iubilo et in clangore bucinae
6,¹⁶cumque intrasset arca Domini civitatem David
Michol filia Saul prospiciens per fenestram
vidit regem David subsilentem atque saltantem coram Domino
et despexit eum in corde suo
6,¹⁷et introduxerunt arcam Domini et posuerunt eam in loco suo

in medio tabernaculi quod tetenderat ei David
et obtulit David holocausta coram Domino et pacifica
6,¹⁸ cumque conplesset offerens holocaustum et pacifica
benedixit populo in nomine Domini exercituum
6,¹⁹ et partitus est multitudini universae Israhel
tam viro quam mulieri
singulis collyridam panis unam
et assaturam bubulae carnis unam
et similam frixam oleo
et abiit omnis populus unusquisque in domum suam
6,²⁰ reversusque est et David ut benediceret domui suae
et egressa Michol filia Saul in occursum David ait
quam gloriosus fuit hodie rex Israhel
discoperiens se ante ancillas servorum suorum
et nudatus est quasi si nudetur unus de scurris
6,²¹ dixitque David ad Michol
ante Dominum qui elegit me potius quam patrem tuum
et quam omnem domum eius
et praecepit mihi ut essem dux super populum Domini Israhel
6,²² et ludam et vilior fiam plus quam factus sum
et ero humilis in oculis meis
et cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo
6,²³ igitur Michol filiae Saul non est natus filius usque ad diem mortis suae
7,¹ factum est autem cum sedisset rex in domo sua
et Dominus dedisset ei requiem undique ab universis inimicis suis
7,² dixit ad Nathan prophetam
videsne quod ego habitem in domo cedrina
et arca Dei posita sit in medio pellium
7,³ dixitque Nathan ad regem
omne quod est in corde tuo vade fac quia Dominus tecum est
7,⁴ factum est autem in nocte illa et ecce sermo Domini ad Nathan dicens
7,⁵ vade et loquere ad servum meum David
haec dicit Dominus
numquid tu aedificabis mihi domum ad habitandum
7,⁶ neque enim habitavi in domo

ex die qua eduxi filios Israhel de terra Aegypti usque in diem hanc
sed ambulans ambulabam in tabernaculo et in tentorio
7,⁷per cuncta loca quae transivi cum omnibus filiis Israhel
numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israhel
cui praecepi ut pasceret populum meum Israhel dicens
quare non aedificastis mihi domum cedrinam
7,⁸et nunc haec dices servo meo David
haec dicit Dominus exercituum
ego tuli te de pascuis sequentem greges
ut esses dux super populum meum Israhel
7,⁹et fui tecum in omnibus ubicumque ambulasti
et interfeci universos inimicos tuos a facie tua
fecique tibi nomen grande iuxta nomen magnorum qui sunt in terra
7,¹⁰et ponam locum populo meo Israhel
et plantabo eum et habitabit sub eo
et non turbabitur amplius
nec addent filii iniquitatis ut adfligant eum sicut prius
7,¹¹ex die qua constitui iudices super populum meum Israhel
et requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis
praedicitque tibi Dominus quod domum faciat tibi Dominus
7,¹²cumque completi fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis
suscitabo semen tuum post te quod egredietur de utero tuo
et firmabo regnum eius
7,¹³ipse aedificabit domum nomini meo
et stabiliam thronum regni eius usque in sempiternum
7,¹⁴ego ero ei in patrem et ipse erit mihi in filium
qui si inique aliquid gesserit
arguam eum in virga virorum et in plagis filiorum hominum
7,¹⁵misericordiam autem meam non auferam ab eo
sicut abstuli a Saul quem amovi a facie tua
7,¹⁶et fidelis erit domus tua et regnum tuum usque in aeternum ante faciem tuam
et thronus tuus erit firmus iugiter
7,¹⁷secundum omnia verba haec
et iuxta universam visionem istam
sic locutus est Nathan ad David

7,¹⁸ingressus est autem rex David et sedit coram Domino et dixit
quis ego sum Domine Deus
et quae domus mea
quia adduxisti me hucusque
7,¹⁹sed et hoc parum visum est in conspectu tuo Domine Deus
nisi loquereris etiam de domo servi tui in longinquum
ista est enim lex Adam Domine Deus
7,²⁰quid ergo addere poterit adhuc David ut loquatur ad te
tu enim scis servum tuum Domine Deus 7,²¹propter verbum tuum
et secundum cor tuum fecisti omnia magnalia haec
ita ut notum faceres servo tuo
7,²²idcirco magnificatus es Domine Deus
quia non est similis tui
neque est deus extra te
in omnibus quae audivimus auribus nostris
7,²³quae est autem ut populus tuus Israhel gens in terra
propter quam ivit Deus ut redimeret eam sibi in populum
et poneret sibi nomen faceretque eis magnalia et horribilia super terram
a facie populi tui quem redemisti tibi ex Aegypto
gentem et deum eius
7,²⁴et firmasti tibi populum tuum Israhel in populum sempiternum
et tu Domine factus es eis in Deum
7,²⁵nunc ergo Domine Deus
verbum quod locutus es super servum tuum et super domum eius
suscita in sempiternum et fac sicut locutus es
7,²⁶et magnificetur nomen tuum usque in sempiternum atque dicatur
Dominus exercituum Deus super Israhel
et domus servi tui David erit stabilita coram Domino
7,²⁷quia tu Domine exercituum Deus Israhel revelasti aurem servi tui dicens
domum aedificabo tibi
propterea invenit servus tuus cor suum ut oraret te oratione hac
7,²⁸nunc ergo Domine Deus
tu es Deus et verba tua erunt vera
locutus es enim ad servum tuum bona haec
7,²⁹incipi igitur et benedic domui servi tui

ut sit in sempiternum coram te
quia tu Domine Deus locutus es
et benedictione tua benedicetur domus servi tui in sempiternum
8,¹ factum est autem post haec
percussit David Philisthim et humiliavit eos
et tulit David frenum tributi de manu Philisthim
8,² et percussit Moab et mensus est eos funiculo coequans terrae
mensus est autem duos funiculos
unum ad occidendum et unum ad vivificandum
factusque est Moab David serviens sub tributo
8,³ et percussit David Adadezer filium Roob regem Soba
quando profectus est ut dominaretur super flumen Eufraten
8,⁴ et captis David ex parte eius mille septingentis equitibus et viginti milibus peditum
subnervavit omnes iugales curruum
dereliquit autem ex eis centum currus
8,⁵ venit quoque Syria Damasci ut praesidium ferret Adadezer regi Soba
et percussit David de Syria viginti duo milia virorum
8,⁶ et posuit David praesidium in Syria Damasci
factaque est Syria David serviens sub tributo
servavit Dominus David in omnibus ad quaecumque profectus est
8,⁷ et tulit David arma aurea quae habebant servi Adadezer
et detulit ea in Hierusalem
8,⁸ et de Bete et de Beroth civitatibus Adadezer
tulit rex David aes multum nimis
8,⁹ audivit autem Thou rex Emath quod percussisset David omne robur Adadezer
8,¹⁰ et misit Thou Ioram filium suum ad regem David
ut saluaret eum congratulans et gratias ageret
eo quod expugnasset Adadezer et percussisset eum
hostis quippe erat Thou Adadezer
et in manu eius erant vasa argentea et vasa aurea et vasa aerea
8,¹¹ quae et ipsa sanctificavit rex David Domino
cum argento et auro quae sanctificaverat de universis gentibus quas subegerat
8,¹² de Syria et Moab et filiis Ammon et Philisthim et Amalech
et de manubiis Adadezer filii Roob regis Soba
8,¹³ fecit quoque sibi David nomen cum reverteretur capta Syria

in valle Salinarum caesis duodecim milibus
8,¹⁴et posuit in Idumea custodes statuitque praesidium
et facta est universa Idumea serviens David
et servavit Dominus David in omnibus ad quaecumque profectus est
8,¹⁵et regnavit David super omnem Israhel
faciebat quoque David iudicium et iustitiam omni populo suo
8,¹⁶Ioab autem filius Sarviae erat super exercitum
porro Iosaphat filius Ahilud erat a commentariis
8,¹⁷et Sadoc filius Achitob et Ahimelech filius Abiathar sacerdotes
et Saraias scriba
8,¹⁸Banaias autem filius Ioiada super Cherethi et Felethi
filii autem David sacerdotes erant
9,¹ et dixit David
putasne est aliquis qui remanserit de domo Saul
ut faciam cum eo misericordiam propter Ionathan
9,²erat autem de domo Saul servus nomine Siba
quem cum vocasset rex ad se dixit ei tune es Siba
et ille respondit ego sum servus tuus
9,³et ait rex num superest aliquis de domo Saul
ut faciam cum eo misericordiam Dei
dixitque Siba regi
superest filius Ionathan debilis pedibus
9,⁴ubi inquit est
et Siba ad regem
ecce ait in domo est Machir filii Amihel in Lodabar
9,⁵misit ergo rex David et tulit eum de domo Machir filii Amihel de Lodabar
9,⁶cum autem venisset Mifiboseth filius Ionathan filii Saul ad David
corruit in faciem suam et adoravit
dixitque David Mifiboseth
qui respondit adsum servus tuus
9,⁷et ait ei David ne timeas quia faciens faciam in te misericordiam
propter Ionathan patrem tuum
et restituam tibi omnes agros Saul patris tui
et tu comedes panem in mensa mea semper
9,⁸qui adorans eum dixit

quis ego sum servus tuus
 quoniam respexisti super canem mortuum similem mei
 9,⁹vocavit itaque rex Sibam puerum Saul et dixit ei
 omnia quaecumque fuerunt Saul et universam domum eius dedi filio domini tui
 9,¹⁰operare igitur ei terram tu et filii tui et servi tui
 et inferes filio domini tui cibos ut alatur
 Mifiboseth autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam
 erant autem Sibae quindecim filii et viginti servi
 9,¹¹dixitque Siba ad regem
 sicut iussisti domine mi rex servo tuo sic faciet servus tuus
 et Mifiboseth comedet super mensam tuam quasi unus de filiis regis
 9,¹²habebat autem Mifiboseth filium parvulum nomine Micha
 omnis vero cognatio domus Siba serviebat Mifiboseth
 9,¹³porro Mifiboseth habitabat in Hierusalem
 quia de mensa regis iugiter vescebatur
 et erat claudus utroque pede
 10,¹ factum est autem post haec ut moreretur rex filiorum Ammon
 et regnaret Anon filius eius pro eo
 10,²dixitque David faciam misericordiam cum Anon filio Naas
 sicut fecit pater eius mecum misericordiam
 misit ergo David consolans eum per servos suos super patris interitu
 cum autem venissent servi David in terram filiorum Ammon
 10,³dixerunt principes filiorum Ammon ad Anon dominum suum
 putas quod propter honorem patris tui David miserit ad te consolatores
 et non ideo ut investigaret et exploraret civitatem et everteret eam
 misit David servos suos ad te
 10,⁴tulit itaque Anon servos David
 rasiitque dimidiam partem barbae eorum
 et praecidit vestes eorum medias usque ad nates et dimisit eos
 10,⁵quod cum nuntiatum esset David misit in occursum eorum
 erant enim viri confusi turpiter valde
 et mandavit eis David
 manete Hiericho donec crescat barba vestra et tunc revertimini
 10,⁶videntes autem filii Ammon quod iniuriam fecissent David
 miserunt et conduxerunt mercede Syrum Roob et Syrum Soba viginti milia peditum

et a rege Maacha mille viros
et ab Histob duodecim milia virorum
10,⁷quod cum audisset David misit Ioab et omnem exercitum bellatorum
10,⁸egressi sunt ergo filii Ammon et direxerunt aciem ante ipsum introitum portae
Syrus autem Soba et Roob et Histob et Maacha seorsum erant in campo
10,⁹videns igitur Ioab quod praeparatum esset adversum se proelium et ex adverso et post
tergum
elegit ex omnibus electis Israhel
et instruxit aciem contra Syrum
10,¹⁰reliquam autem partem populi tradidit Abisai fratri suo
qui direxit aciem adversum filios Ammon
10,¹¹et ait Ioab si praevaluerint adversum me Syri eris mihi in adiutorium
si autem filii Ammon praevaluerint adversum te auxiliabor tibi
10,¹²esto vir fortis et pugnemus pro populo nostro et civitate Dei nostri
Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo
10,¹³iniit itaque Ioab et populus qui erat cum eo certamen contra Syros
qui statim fugerunt a facie eius
10,¹⁴filii autem Ammon videntes quod fugissent Syri
fugerunt et ipsi a facie Abisai et ingressi sunt civitatem
reversusque est Ioab a filiis Ammon et venit Hierusalem
10,¹⁵videntes igitur Syri quoniam corruissent coram Israhel
congregati sunt pariter
10,¹⁶misitque Adadezer et eduxit Syros qui erant trans Fluvium
et adduxit exercitum eorum
Sobach autem magister militiae Adadezer erat princeps eorum
10,¹⁷quod cum nuntiatum esset David
contraxit omnem Israhelem et transivit Iordanem venitque in Helema
et direxerunt aciem Syri ex adverso David et pugnaverunt contra eum
10,¹⁸fugeruntque Syri a facie Israhel
et occidit David de Syris septingentos currus et quadraginta milia equitum
et Sobach principem militiae percussit qui statim mortuus est
10,¹⁹videntes autem universi reges qui erant in praesidio Adadezer
victos se ab Israhel
fecerunt pacem cum Israhel et servierunt eis
timueruntque Syri auxilium praebere filiis Ammon

11,¹ factum est ergo vertente anno
eo tempore quo solent reges ad bella procedere
misit David Ioab et servos suos cum eo et universum Israhel
et vastaverunt filios Ammon et obsederunt Rabba
David autem remansit in Hierusalem
11,² dum haec agerentur accidit ut surgeret David de stratu suo post meridiem
et deambularet in solario domus regiae
viditque mulierem se lavantem ex adverso super solarium suum
erat autem mulier pulchra valde
11,³ misit ergo rex et requisivit quae esset mulier
nuntiatumque ei est quod ipsa esset Bethsabee filia Heliam uxor Uriae Hetthei
11,⁴ missis itaque David nuntiis tulit eam
quae cum ingressa esset ad illum dormivit cum ea
statimque sanctificata est ab inmunditia sua
11,⁵ et reversa est domum suam concepto fetu
mittensque nuntiavit David et ait concepisti
11,⁶ misit autem David ad Ioab dicens
mitte ad me Uriam Hettheum
misitque Ioab Uriam ad David
11,⁷ et venit Urias ad David
quaesivitque David quam recte ageret Ioab et populus
et quomodo administraretur bellum
11,⁸ et dixit David ad Uriam
vade in domum tuam et lava pedes tuos
egressus est Urias de domo regis
secutusque est eum cibus regius
11,⁹ dormivit autem Urias ante portam domus regiae
cum aliis servis domini sui
et non descendit ad domum suam
11,¹⁰ nuntiatumque est David a dicentibus
non ivit Urias ad domum suam
et ait David ad Uriam
numquid non de via venisti
quare non descendisti ad domum tuam
11,¹¹ et ait Urias ad David

arca et Israhel et Iuda habitant in papilionibus
et dominus meus Ioab et servi domini mei super faciem terrae manent
et ego ingrediar domum meam
ut comedam et bibam et dormiam cum uxore mea
per salutem tuam et per salutem animae tuae quod non faciam rem hanc
11,¹²ait ergo David ad Uriam
mane hic etiam hodie et cras dimittam te
mansit Urias in Hierusalem die illa et altera
11,¹³et vocavit eum David ut comederet coram se et biberet et inebriavit eum
qui egressus vespere dormivit in stratu suo cum servis domini sui
et in domum suam non descendit
11,¹⁴factum est ergo mane et scripsit David epistulam ad Ioab
misitque per manum Uriae 11,¹⁵scribens in epistula
ponite Uriam ex adverso belli ubi fortissimum proelium est
et derelinquite eum ut percussus intereat
11,¹⁶igitur cum Ioab obsideret urbem
posuit Uriam in loco quo sciebat viros esse fortissimos
11,¹⁷egressique viri de civitate bellabant adversum Ioab
et ceciderunt de populo servorum David
et mortuus est etiam Urias Hettheus
11,¹⁸misit itaque Ioab et nuntiavit David omnia verba proelii
11,¹⁹praecepitque nuntio dicens
cum compleveris universos sermones belli ad regem
11,²⁰si eum videris indignari et dixerit
quare accessistis ad murum ut proeliaremini
an ignorabatis quod multa desuper ex muro tela mittantur
11,²¹quis percussit Abimelech filium Hieroboseth
nonne mulier misit super eum fragmen molae de muro
et interfecit eum in Thebes
quare iuxta murum accessistis
dices etiam servus tuus Urias Hettheus occubuit
11,²²abiit ergo nuntius et venit et narravit David omnia quae ei praeceperat Ioab
11,²³et dixit nuntius ad David
praevaluerunt adversum nos viri
et egressi sunt ad nos in agrum

nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portam civitatis
11,²⁴et direxerunt iacula sagittarii ad servos tuos ex muro desuper
mortuique sunt de servis regis
quin etiam servus tuus Urias Hettheus mortuus est
11,²⁵et dixit David ad nuntium haec dices Ioab
non te frangat ista res
varius enim eventus est proelii
et nunc hunc nunc illum consumit gladius
conforta bellatores tuos adversum urbem
ut destruas eam et exhortare eos
11,²⁶audivit autem uxor Uriae quod mortuus esset Urias vir suus et planxit eum
11,²⁷transactoque luctu misit David et introduxit eam domum suam
et facta est ei uxor peperitque ei filium
et displicuit verbum hoc quod fecerat David coram Domino
12,¹ misit ergo Dominus Nathan ad David
qui cum venisset ad eum dixit ei
duo viri erant in civitate una
unus dives et alter pauper
12,²dives habebat oves et boves plurimos valde
12,³pauper autem nihil habebat omnino praeter ovem unam parvulam
quam emerat et nutrierat et quae creverat apud eum cum filiis eius simul
de pane illius comedens et de calice eius bibens
et in sinu illius dormiens
eratque illi sicut filia
12,⁴cum autem peregrinus quidam venisset ad divitem
parcens ille sumere de ovibus et de bubus suis ut exhiberet convivium peregrino illi qui ve-
nerat ad se
tulit ovem viri pauperis et praeparavit cibos homini qui venerat ad se
12,⁵iratus autem indignatione David adversus hominem illum nimis dixit ad Nathan
vivit Dominus quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc
12,⁶ovem reddet in quadruplum eo quod fecerit verbum istud et non pepercerit
12,⁷dixit autem Nathan ad David tu es ille vir
haec dicit Dominus Deus Israhel
ego unxi te in regem super Israhel
et ego erui te de manu Saul

12,⁸et dedi tibi domum domini tui
et uxores domini tui in sinu tuo
dedique tibi domum Israhel et Iuda
et si parva sunt ista adiciam tibi multo maiora
12,⁹quare ergo contempsisti verbum Domini ut faceres malum in conspectu meo
Uriam Hettheum percussisti gladio et uxorem illius accepisti uxorem
et interfecisti eum gladio filiorum Ammon
12,¹⁰quam ob rem non recedet gladius de domo tua usque in sempiternum
eo quod despexeris me et tuleris uxorem Uriae Hetthei ut esset uxor tua
12,¹¹itaque haec dicit Dominus
ecce ego suscitabo super te malum de domo tua
et tollam uxores tuas in oculis tuis et dabo proximo tuo
et dormiet cum uxoribus tuis in oculis solis huius
12,¹²tu enim fecisti abscondite
ego vero faciam verbum istud in conspectu omnis Israhel et in conspectu solis
12,¹³et dixit David ad Nathan peccavi Domino
dixitque Nathan ad David
Dominus quoque transtulit peccatum tuum non morieris
12,¹⁴verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc
filius qui natus est tibi morte morietur
12,¹⁵et reversus est Nathan domum suam
percussitque Dominus parvulum quem pepererat uxor Uriae David et desperatus est
12,¹⁶deprecatusque est David Dominum pro parvulo
et ieiunavit David ieiunio et ingressus seorsum iacuit super terram
12,¹⁷venerunt autem seniores domus eius cogentes eum ut surgeret de terra
qui noluit neque comedit cum eis cibum
12,¹⁸accidit autem die septima ut moreretur infans
timueruntque servi David nuntiare ei quod mortuus esset parvulus
dixerunt enim ecce cum parvulus adhuc viveret
loquebamur ad eum et non audiebat vocem nostram
quanto magis si dixerimus mortuus est puer se adfliget
12,¹⁹cum ergo vidisset David servos suos musitantes
intellexit quod mortuus esset infantulus
dixitque ad servos suos
num mortuus est puer

qui responderunt ei mortuus est
12,²⁰surrexit igitur David de terra et lotus unctusque est
cumque mutasset vestem ingressus est domum Domini et adoravit et venit in domum suam
petivitque ut ponerent ei panem et comedit
12,²¹dixerunt autem ei servi sui
quis est sermo quem fecisti propter infantem
cum adhuc viveret ieiunasti et flebas
mortuo autem puero surrexisti et comedisti panem
12,²²qui ait propter infantem dum adhuc viveret ieiunavi et flevi
dicebam enim quis scit si forte donet eum mihi Dominus et vivet infans
12,²³nunc autem quia mortuus est quare ieiuno
numquid potero revocare eum amplius
ego vadam magis ad eum ille vero non revertetur ad me
12,²⁴et consolatus est David Bethsabee uxorem suam
ingressusque ad eam dormivit cum ea
quae genuit filium et vocavit nomen eius Salomon
et Dominus dilexit eum 12,²⁵misitque in manu Nathan prophetae
et vocavit nomen eius Amabilis Domino
eo quod diligeret eum Dominus
12,²⁶igitur pugnabat Ioab contra Rabbath filiorum Ammon
et expugnabat urbem regiam
12,²⁷misitque Ioab nuntios ad David dicens
dimicavi adversum Rabbath et capienda est urbs Aquarum
12,²⁸nunc igitur congrega reliquam partem populi
et obside civitatem et cape eam
ne cum a me vastata fuerit urbs
nomini meo adscribatur victoria
12,²⁹congregavit itaque David omnem populum
et profectus est adversum Rabbath
cumque dimicasset cepit eam
12,³⁰et tulit diadema regis eorum de capite eius pondo auri talentum
habens gemmas pretiosissimas
et inpositum est super caput David
sed et praedam civitatis asportavit multam valde
12,³¹populum quoque eius adducens serravit

et circumegit super eos ferrata carpenta
divisitque cultris et transduxit in typo laterum
sic fecit universis civitatibus filiorum Ammon
et reversus est David et omnis exercitus Hierusalem
13,¹ factum est autem post haec
ut Absalom filii David sororem speciosissimam vocabulo Thamar
adamaret Amnon filius David 13,²et deperiret eam valde
ita ut aegrotaret propter amorem eius
quia cum esset virgo difficile ei videbatur ut quippiam inhoneste ageret cum ea
13,³erat autem Amnonis amicus nomine Ionadab filius Semaam fratris David
vir prudens valde 13,⁴qui dixit ad eum
quare sic adtenuaris macie filii regis per singulos dies
cur non indicas mihi
dixitque ei Amnon
Thamar sororem Absalom fratris mei amo
13,⁵cui respondit Ionadab
cuba super lectulum tuum et languorem simula
cumque venerit pater tuus ut visitet te dic ei
veniat oro Thamar soror mea ut det mihi cibum
et faciat pulmentum ut comedam de manu eius
13,⁶accubuit itaque Amnon et quasi aegrotare coepit
cumque venisset rex ad visitandum eum
ait Amnon ad regem
veniat obsecro Thamar soror mea
ut faciat in oculis meis duas sorbitiunculas et cibum capiam de manu eius
13,⁷misit ergo David ad Thamar domum dicens
veni in domum Amnon fratris tui et fac ei pulmentum
13,⁸venitque Thamar in domum Amnon fratris sui
ille autem iacebat
quae tollens farinam commiscuit
et liquefaciens in oculis eius coxit sorbitiunculas
13,⁹tollensque quod coxerat effudit et posuit coram eo
et noluit comedere
dixitque Amnon eicite universos a me
cumque eiecissent omnes

13,¹⁰ dixit Amnon ad Thamar
infer cibum in conclave ut vescar de manu tua
tulit ergo Thamar sorbitiunculas quas fecerat
et intulit ad Amnon fratrem suum in conclave
13,¹¹ cumque obtulisset ei cibum adprehendit eam et ait
veni cuba mecum soror mea
13,¹² quae respondit ei
noli frater mi noli opprimere me
neque enim hoc fas est in Israhel
noli facere stultitiam hanc
13,¹³ et ego enim ferre non potero obprobrium meum
et tu eris quasi unus de insipientibus in Israhel
quin potius loquere ad regem et non negabit me tibi
13,¹⁴ noluit autem acquiescere precibus eius
sed praevalens viribus oppressit eam et cubavit cum illa
13,¹⁵ et exosam eam habuit Amnon magno odio nimis
ita ut maius esset odium quo oderat eam amore quo ante dilexerat
dixitque ei Amnon surge vade
13,¹⁶ quae respondit ei
maius est hoc malum quod nunc agis adversum me quam quod ante fecisti expellens me
et noluit audire eam
13,¹⁷ sed vocato puero qui ministrabat ei dixit
eice hanc a me foras et claude ostium post eam
13,¹⁸ quae induta erat talari tunica
huiuscemodi enim filiae regis virgines vestibus utebantur
eiecit itaque eam minister illius foras clausitque fores post eam
13,¹⁹ quae aspergens cinerem capiti suo
scissa talari tunica
inpositisque manibus super caput suum
ibat ingrediens et clamans
13,²⁰ dixit autem ei Absalom frater suus
num Amnon frater tuus concubuit tecum
sed nunc soror tace frater tuus est
neque adfligas cor tuum pro re hac
mansit itaque Thamar contabescens in domo Absalom fratris sui

13,²¹ cum autem audisset rex David verba haec contristatus est valde
13,²² porro non est locutus Absalom ad Amnon nec malum nec bonum
oderat enim Absalom Amnon eo quod violasset Thamar sororem suam
13,²³ factum est autem post tempus biennii
ut tonderentur oves Absalom in Baalator quae est iuxta Ephraim
et vocavit Absalom omnes filios regis
13,²⁴ venitque ad regem et ait ad eum
ecce tondentur oves servi tui
veniat oro rex cum servis suis ad servum suum
13,²⁵ dixitque rex ad Absalom
noli fili mi noli rogare ut veniamus omnes et gravemus te
cum autem cogeret eum et nolisset ire benedixit ei
13,²⁶ et ait Absalom si non vis venire veniat obsecro nobiscum saltem Amnon frater meus
dixitque ad eum rex non est necesse ut vadat tecum
13,²⁷ coegit itaque eum Absalom et dimisit cum eo Amnon et universos filios regis
13,²⁸ praeceperat autem Absalom pueris suis dicens
observate cum temulentus fuerit Amnon vino
et dixero vobis percutite eum et interficite nolite timere
ego enim sum qui praecepi vobis
roboramini et estote viri fortes
13,²⁹ fecerunt ergo pueri Absalom adversum Amnon sicut praeceperat eis Absalom
surgentesque omnes filii regis ascenderunt singuli mulas suas et fugerunt
13,³⁰ cumque adhuc pergerent in itinere
fama praevenit ad David dicens
percussit Absalom omnes filios regis
et non remansit ex eis saltem unus
13,³¹ surrexit itaque rex et scidit vestimenta sua et cecidit super terram
et omnes servi ipsius qui adsistebant ei sciderunt vestimenta sua
13,³² respondens autem Ionadab filius Samaa fratris David dixit
ne aestimet dominus meus quod omnes pueri filii regis occisi sint
Amnon solus mortuus est
quoniam in ore Absalom erat positus ex die qua oppressit Thamar sororem eius
13,³³ nunc ergo ne ponat dominus meus rex super cor suum verbum istud dicens
omnes filii regis occisi sunt
quoniam Amnon solus mortuus est

13,³⁴fugit autem Absalom
et levavit puer speculator oculos suos et aspexit
et ecce populus multus veniebat per iter devium ex latere montis
13,³⁵dixit autem Ionadab ad regem
ecce filii regis adsunt iuxta verbum servi tui sic factum est
13,³⁶cumque cessasset loqui apparuerunt et filii regis
et intrantes levaverunt vocem suam et fleverunt
sed et rex et omnes servi eius fleverunt ploratu magno nimis
13,³⁷porro Absalom fugiens abiit ad Tholomai filium Amiur regem Gessur
luxit ergo David filium suum cunctis diebus
13,³⁸Absalom autem cum fugisset et venisset in Gessur fuit ibi tribus annis
13,³⁹cessavitque David rex persequi Absalom
eo quod consolatus esset super Amnon interitu
14,¹ intellegens autem Ioab filius Sarviae quod cor regis versum esset ad Absalom
14,²misit Thecuam et tulit inde mulierem sapientem dixitque ad eam
lugere te simula et induere veste lugubri et ne unguaris oleo
ut sis quasi mulier plurimo iam tempore lugens mortuum
14,³et ingredieris ad regem et loqueris ad eum sermones huiuscemodi
posuit autem Ioab verba in ore eius
14,⁴itaque cum ingressa fuisset mulier thecuites ad regem
cecidit coram eo super terram et adoravit et dixit serva me rex
14,⁵et ait ad eam rex quid causae habes
quae respondit heu mulier vidua ego sum
mortuus est enim vir meus
14,⁶et ancillae tuae erant duo filii
qui rixati sunt adversum se in agro
nullusque erat qui eos prohibere posset
et percussit alter alterum et interfecit eum
14,⁷et ecce consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam dicit
trade eum qui percussit fratrem suum
ut occidamus eum pro anima fratris sui quem interfecit
et delemus heredem
et quaerunt extinguere scintillam meam quae relictam est
ut non supersit viro meo nomen et reliquiae super terram
14,⁸et ait rex ad mulierem

vade in domum tuam et ego iubebo pro te
14,⁹dixitque mulier thecuites ad regem
in me domine mi rex iniquitas et in domum patris mei
rex autem et thronus eius sit innocens
14,¹⁰et ait rex qui contradixerit tibi adduc eum ad me et ultra non addet ut tangat te
14,¹¹quae ait recordetur rex Domini Dei sui
ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum
et nequaquam interficient filium meum
qui ait vivit Dominus quia non cadet de capillis filii tui super terram
14,¹²dixit ergo mulier loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum
et ait loquere
14,¹³dixitque mulier
quare cogitasti istiusmodi rem contra populum Dei
et locutus est rex verbum istud ut peccet et non reducat eiectum suum
14,¹⁴omnes morimur et quasi aquae delabimur in terram quae non revertuntur
nec vult perire Deus animam
sed retractat cogitans ne penitus pereat qui abiectus est
14,¹⁵nunc igitur veni ut loquar ad regem dominum meum verbum hoc praesente populo
et dixit ancilla tua loquar ad regem
si quo modo faciat rex verbum ancillae suae
14,¹⁶et audivit rex ut liberaret ancillam suam
de manu omnium qui volebant delere me et filium meum simul de hereditate Dei
14,¹⁷dicat ergo ancilla tua ut fiat verbum domini mei regis quasi sacrificium
sicut enim angelus Dei sic est dominus meus rex
ut nec benedictione nec maledictione moveatur
unde et Dominus Deus tuus est tecum
14,¹⁸et respondens rex dixit ad mulierem
ne abscondas a me verbum quod te interrogo
dixitque mulier loquere domine mi rex
14,¹⁹et ait rex numquid manus Ioab tecum est in omnibus istis
respondit mulier et ait
per salutem animae tuae domine mi rex
nec ad dextram nec ad sinistram est ex omnibus his quae locutus est dominus meus rex
servus enim tuus Ioab ipse praecepit mihi
et ipse posuit in os ancillae tuae omnia verba haec

14,²⁰ ut verterem figuram sermonis huius
servus tuus Ioab praecepit istud
tu autem domine mi sapiens es sicut habet sapientiam angelus Dei
ut intellegas omnia super terram
14,²¹ et ait rex ad Ioab ecce placatus feci verbum tuum
vade igitur et revoca puerum Absalom
14,²² cadensque Ioab super faciem suam in terram
adoravit et benedixit regi
et dixit Ioab
hodie intellexit servus tuus quia inveni gratiam in oculis tuis domine mi rex
fecisti enim sermonem servi tui
14,²³ surrexit ergo Ioab et abiit in Gessur
et adduxit Absalom in Hierusalem
14,²⁴ dixit autem rex revertatur in domum suam et faciem meam non videat
reversus est itaque Absalom in domum suam et faciem regis non vidit
14,²⁵ porro sicut Absalom vir non erat pulcher in omni Israhel et decorus nimis
a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula
14,²⁶ et quando tondebatur capillum
semel autem in anno tondebatur quia gravabat eum caesaries
ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pondere publico
14,²⁷ nati sunt autem Absalom filii tres
et filia una nomine Thamar eleganti forma
14,²⁸ mansitque Absalom Hierusalem duobus annis et faciem regis non vidit
14,²⁹ misit itaque ad Ioab ut mitteret eum ad regem qui noluit venire ad eum
cumque secundo misisset et ille noluisset venire 14,³⁰ dixit servis suis
scitis agrum Ioab iuxta agrum meum habentem messem hordei
ite igitur et succendite eum igni
succenderunt ergo servi Absalom segetem igni
14,³¹ surrexitque Ioab et venit ad Absalom in domum eius et dixit
quare succenderunt servi tui segetem meam igni
14,³² et respondit Absalom ad Ioab
misi ad te obsecrans ut venires ad me et mitterem te ad regem ut diceres ei quare veni de
Gessur
melius mihi erat ibi esse
obsecro ergo ut videam faciem regis

quod si memor est iniquitatis meae interficiat me
14,³³ ingressus Ioab ad regem nuntiavit ei
vocatusque Absalom intravit ad regem
et adoravit super faciem terrae coram eo
osculatusque est rex Absalom
15,¹ igitur post haec fecit sibi Absalom currum et equites et quinquaginta viros qui praece-
derent eum
15,² et mane consurgens Absalom stabat iuxta introitum portae
et omnem virum qui habebat negotium ut veniret ad regis iudicium
vocabat Absalom ad se et dicebat
de qua civitate es tu
qui respondens aiebat ex una tribu Israhel ego sum servus tuus
15,³ respondebatque ei Absalom
videntur mihi sermones tui boni et iusti
sed non est qui te audiat constitutus a rege
dicebatque Absalom
15,⁴ quis me constituat iudicem super terram
ut ad me veniant omnes qui habent negotium et iuste iudicem
15,⁵ sed et cum accederet ad eum homo ut salutaret illum
extendebat manum suam et adprehendens osculabatur eum
15,⁶ faciebatque hoc omni Israhel qui veniebat ad iudicium ut audiretur a rege
et sollicitabat corda virorum Israhel
15,⁷ post quattuor autem annos dixit Absalom ad regem
vadam et reddam vota mea quae vovi Domino in Hebron
15,⁸ vovens enim vovit servus tuus cum esset in Gessur Syriae dicens
si reduxerit me Dominus in Hierusalem sacrificabo Domino
15,⁹ dixitque ei rex vade in pace
et surrexit et abiit in Hebron
15,¹⁰ misit autem Absalom exploratores in universas tribus Israhel dicens
statim ut audieritis clangorem bucinae dicite regnavit Absalom in Hebron
15,¹¹ porro cum Absalom ierunt ducenti viri de Hierusalem vocati
euntes simplici corde et causam penitus ignorantes
15,¹² accersivit quoque Absalom Ahitofel Gilonitem consiliarium David de civitate sua Gilo
cum immolaret victimas
et facta est coniuratio valida

populusque concurrrens augebatur cum Absalom
15,¹³venit igitur nuntius ad David dicens
toto corde universus Israhel sequitur Absalom
15,¹⁴et ait David servis suis qui erant cum eo in Hierusalem
surgite fugiamus neque enim erit nobis effugium a facie Absalom
festinate egredi ne forte veniens occupet nos
et inpellat super nos ruinam
et percutiat civitatem in ore gladii
15,¹⁵dixeruntque servi regis ad eum
omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex libenter exsequimur servi tui
15,¹⁶egressus est ergo rex et universa domus eius pedibus suis
et dereliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum
15,¹⁷egressusque rex et omnis Israhel pedibus suis
stetit procul a domo
15,¹⁸et universi servi eius ambulabant iuxta eum
et legiones Cherethi et Felethi
et omnes Getthei sescenti viri qui secuti eum fuerant de Geth praecedebant regem
15,¹⁹dixit autem rex ad Ethai Gettheum
cur venis nobiscum
revertere et habita cum rege
quia peregrinus es et egressus de loco tuo
15,²⁰heri venisti et hodie inpelleris nobiscum egredi
ego autem vadam quo iturus sum
revertere et reduc tecum fratres tuos
ostendisti gratiam et fidem
15,²¹et respondit Ethai regi dicens
vivit Dominus et vivit dominus meus rex
quoniam in quocumque loco fueris domine mi rex
sive in morte sive in vita
ibi erit servus tuus
15,²²et ait David Ethai veni et transi
et transivit Ethai Gettheus
et omnes viri qui cum eo erant
et reliqua multitudo
15,²³omnesque flebant voce magna

et universus populus transiebat
rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron
et cunctus populus incedebat contra viam quae respicit ad desertum
15,²⁴venit autem et Sadoc et universi Levitae cum eo
portantes arcam foederis Dei
et deposuerunt arcam Dei
et ascendit Abiathar
donec expletus est omnis populus qui egressus fuerat de civitate
15,²⁵et dixit rex ad Sadoc
reporta arcam Dei in urbem
si invenero gratiam in oculis Domini
reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculum suum
15,²⁶si autem dixerit non places
praesto sum faciat quod bonum est coram se
15,²⁷et dixit rex ad Sadoc sacerdotem
o videns revertere in civitatem in pace
et Achimaas filius tuus et Jonathan filius Abiathar
duo filii vestri sint vobiscum
15,²⁸ecce ego abscondar in campestribus deserti
donec veniat sermo a vobis indicans mihi
15,²⁹reportaverunt igitur Sadoc et Abiathar arcam Dei Hierusalem et manserunt ibi
15,³⁰porro David ascendebat clivum Olivarum scandens et flens
operto capite et nudis pedibus incedens
sed et omnis populus qui erat cum eo
operto capite ascendebat plorans
15,³¹nuntiatum est autem David quod et Ahitofel esset in coniuratione cum Absalom
dixitque David infatua quaeso consilium Ahitofel Domine
15,³²cumque ascenderet David summitatem montis
in quo adoraturus erat Dominum
ecce occurrit ei Husai Arachites
scissa veste et terra pleno capite
15,³³et dixit ei David
si veneris mecum eris mihi oneri
15,³⁴si autem in civitatem revertaris et dixeris Absalom servus tuus sum rex
sicut fui servus patris tui sic ero servus tuus

dissipabis consilium Ahitofel
15,³⁵ habes autem tecum Sadoc et Abiathar sacerdotes
et omne verbum quodcumque audieris de domo regis
indicabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus
15,³⁶ sunt autem cum eis duo filii eorum
Achimaas Sadoc et Ionathan Abiathar
et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis
15,³⁷ veniente ergo Husai amico David in civitatem
Absalom quoque ingressus est Hierusalem
16,¹ cumque David transisset paululum montis verticem
apparuit Siba puer Mifiboseth in occursum eius cum duobus asinis
qui onerati erant ducentis panibus
et centum alligaturis uvae passae
et centum massis palatarum et utribus vini
16,² et dixit rex Sibae quid sibi volunt haec
responditque Siba asini domestici regis ut sedeant
et panes et palatae ad vescendum pueris tuis
vinum autem ut bibat si quis defecerit in deserto
16,³ et ait rex ubi est filius domini tui
responditque Siba regi
remansit in Hierusalem dicens
hodie restituet mihi domus Israhel regnum patris mei
16,⁴ et ait rex Sibae
tua sint omnia quae fuerunt Mifiboseth
dixitque Siba adoro
inveniam gratiam coram te domine mi rex
16,⁵ venit ergo rex David usque Baurim
et ecce egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul nomine Semei filius Gera
procedebat egrediens et maledicebat
16,⁶ mittebatque lapides contra David et contra universos servos regis David
omnis autem populus et universi bellatores
a dextro et sinistro latere regis incedebant
16,⁷ ita autem loquebatur Semei cum malediceret regi
egredere egredere vir sanguinum et vir Belial
16,⁸ reddidit tibi Dominus universum sanguinem domus Saul

quoniam invasisti regnum pro eo
et dedit Dominus regnum in manu Absalom filii tui
et ecce premunt te mala tua
quoniam vir sanguinum es
16,⁹dixit autem Abisai filius Sarviae regi
quare maledicit canis hic moriturus domino meo regi
vadam et amputabo caput eius
16,¹⁰et ait rex
quid mihi et vobis filii Sarviae
dimittite eum maledicat
Dominus enim praecepit ei ut malediceret David
et quis est qui audeat dicere quare sic fecerit
16,¹¹et ait rex Abisai et universis servis suis
ecce filius meus qui egressus est de utero meo quaerit animam meam
quanto magis nunc filius Iemini
dimittite eum ut maledicat iuxta praeceptum Domini
16,¹²si forte respiciat Dominus ad afflictionem meam
et reddat mihi bonum pro maledictione hac hodierna
16,¹³ambulabat itaque David et socii eius per viam cum eo
Semei autem per iugum montis ex latere contra illum gradiebatur maledicens
et mittens lapides adversum eum terramque spargens
16,¹⁴venit itaque rex et universus populus cum eo lassus et refocilati sunt ibi
16,¹⁵Absalom autem et omnis populus Israhel ingressi sunt Hierusalem
sed et Ahitofel cum eo
16,¹⁶cum autem venisset Husai Arachites amicus David ad Absalom
locutus est ad eum salve rex salve rex
16,¹⁷ad quem Absalom
haec est inquit gratia tua ad amicum tuum
quare non isti cum amico tuo
16,¹⁸responditque Husai ad Absalom
nequaquam quia illius ero quem elegit Dominus
et omnis hic populus et universus Israhel
et cum eo manebo
16,¹⁹sed ut et hoc inferam
cui ego serviturus sum nonne filio regis

sicut parui patri tuo sic parebo et tibi
16,²⁰ dixit autem Absalom ad Ahitofel
inite consilium quid agere debeamus
16,²¹ et ait Ahitofel ad Absalom
ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendam domum
ut cum audierit omnis Israhel quod foedaveris patrem tuum
roborentur manus eorum tecum
16,²² tetenderunt igitur Absalom tabernaculum in solario
ingressusque est ad concubinas patris sui coram universo Israhel
16,²³ consilium autem Ahitofel quod dabat in diebus illis
quasi si quis consuleret Deum sic erat omne consilium Ahitofel
et cum esset cum David et cum esset cum Absalom
17,¹ dixit igitur Ahitofel ad Absalom
eligam mihi duodecim milia virorum
et consurgens persequar David hac nocte
17,² et inruens super eum quippe qui lassus est et solutis manibus percutiam eum
cumque fugerit omnis populus qui cum eo est percutiam regem desolatum
17,³ et reducam universum populum quomodo omnis reverti solet
unum enim virum tu quaeris
et omnis populus erit in pace
17,⁴ placuitque sermo eius Absalom et cunctis maioribus natu Israhel
17,⁵ ait autem Absalom
vocate et Husai Arachiten
et audiamus quid etiam ipse dicat
17,⁶ cumque venisset Husai ad Absalom
ait Absalom ad eum
huiuscemodi sermonem locutus est Ahitofel
facere debemus an non
quod das consilium
17,⁷ et dixit Husai ad Absalom
non bonum consilium quod dedit Ahitofel hac vice
17,⁸ et rursum intulit Husai
tu nosti patrem tuum et viros qui cum eo sunt esse fortissimos et amaro animo
veluti si ursa raptis catulis in saltu saeviat
sed et pater tuus vir bellator est

nec morabitur cum populo
17,⁹forsitan nunc latitat in foveis aut in uno quo voluerit loco
et cum ceciderit unus quilibet in principio
audiet quicumque audierit et dicet
facta est plaga in populo qui sequebatur Absalom
17,¹⁰et fortissimus quoque cuius cor est quasi leonis pavore solvetur
scit enim omnis populus Israhel
fortem esse patrem tuum et robustos omnes qui cum eo sunt
17,¹¹sed hoc mihi videtur rectum esse consilium
congregetur ad te universus Israhel a Dan usque Bersabee quasi harena maris innumerabilis
et tu eris in medio eorum
17,¹²et inruemus super eum in quocumque loco fuerit inventus
et operiemus eum sicut cadere solet ros super terram
et non relinquemus de viris qui cum eo sunt ne unum quidem
17,¹³quod si urbem aliquam fuerit ingressus
circumdabit omnis Israhel civitati illi funes
et trahemus eam in torrentem
ut non repperiatur nec calculus quidem ex ea
17,¹⁴dixitque Absalom et omnis vir Israhel
melius consilium Husai Arachitae consilio Ahitofel
Domini autem nutu dissipatum est consilium Ahitofel utile
ut induceret Dominus super Absalom malum
17,¹⁵et ait Husai Sadoc et Abiathar sacerdotibus
hoc et hoc modo consilium dedit Ahitofel Absalom et senibus Israhel
et ego tale et tale dedi consilium
17,¹⁶nunc ergo mittite cito et nuntiate David dicentes
ne moremini nocte hac in campestribus deserti
sed absque dilatione transgredere
ne forte absorbeatur rex et omnis populus qui cum eo est
17,¹⁷Jonathan autem et Achimaas stabant iuxta fontem Rogel
abiit ancilla et nuntiavit eis
et illi profecti sunt ut referrent ad regem David nuntium
non enim poterant videri aut introire civitatem
17,¹⁸vidit autem eos quidam puer et indicavit Absalom
illi vero concito gradu ingressi sunt domum cuiusdam viri in Baurim

qui habebat puteum in vestibulo suo
et descenderunt in eum
17,¹⁹tulit autem mulier et expandit velamen super os putei quasi siccans ptisanas
et sic res latuit
17,²⁰cumque venissent servi Absalom ad mulierem in domum
dixerunt ubi est Achimaas et Ionathan
et respondit eis mulier
transierunt gustata paululum aqua
at hii qui quaerebant cum non repperissent reversi sunt Hierusalem
17,²¹cumque abissent ascenderunt illi de puteo
et pergentes nuntiaverunt regi David atque dixerunt
surgite transite cito fluvium
quoniam huiuscemodi dedit consilium contra vos Ahitofel
17,²²surrexit ergo David et omnis populus qui erat cum eo
et transierunt Iordanem donec dilucesceret
et ne unus quidem residuus fuit qui non transisset fluvium
17,²³porro Ahitofel videns quod non fuisset factum consilium suum
stravit asinum suum et surrexit et abiit in domum suam et in civitatem suam
et disposita domo sua suspendio interiit
et sepultus est in sepulchro patris sui
17,²⁴David autem venit in Castra
et Absalom transivit Iordanem
ipse et omnis vir Israhel cum eo
17,²⁵Amasam vero constituit Absalom pro Ioab super exercitum
Amasa autem erat filius viri qui vocabatur Iethra de Hiesreli
qui ingressus est ad Abigail filiam Naas
sororem Sarviae quae fuit mater Ioab
17,²⁶et castrametatus est Israhel cum Absalom in terra Galaad
17,²⁷cumque venisset David in Castra
Sobi filius Naas de Rabbath filiorum Ammon
et Machir filius Ammihel de Lodabar
et Berzellai Galaadites de Rogelim
17,²⁸obtulerunt ei stratoria et tappetia et vasa fictilia
frumentum et hordeum et farinam
pulentam et fabam et lentem

frixum cicer 17,²⁹et mel et butyrum
oves et pingues vitulos
dederuntque David et populo qui cum eo erat ad vescendum
suspicati enim sunt populum fame et siti fatigari in deserto
18,¹ igitur considerato David populo suo
constituit super eum tribunos et centuriones
18,²et dedit populi tertiam partem sub manu Ioab
et tertiam in manu Abisai filii Sarviae fratris Ioab
et tertiam sub manu Ethai qui erat de Geth
dixitque rex ad populum
egrediar et ego vobiscum
18,³et respondit populus non exhibis
sive enim fugerimus non magnopere ad eos de nobis pertinebit
sive media pars ceciderit e nobis non satis curabunt
quia tu unus pro decem milibus computaris
melius est igitur ut sis nobis in urbe praesidio
18,⁴ad quos rex ait
quod vobis rectum videtur hoc faciam
stetit ergo rex iuxta portam
egrediebaturque populus per turmas suas centeni et milleni
18,⁵et praecepit rex Ioab et Abisai et Ethai dicens
servate mihi puerum Absalom
et omnis populus audiebat praecipientem regem cunctis principibus pro Absalom
18,⁶itaque egressus est populus in campum contra Israhel
et factum est proelium in saltu Ephraim
18,⁷et caesus est ibi populus Israhel ab exercitu David
factaque est ibi plaga magna in die illa viginti milium
18,⁸fuit autem ibi proelium dispersum super faciem omnis terrae
et multo plures erant quos saltus consumpserat de populo
quam hii quos voraverat gladius in die illa
18,⁹accidit autem ut occurreret Absalom servis David sedens mulo
cumque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum et magnam
adhesit caput eius quercui
et illo suspenso inter caelum et terram
mulus cui sederat pertransivit

18,¹⁰vidit autem hoc quispiam et nuntiavit Ioab dicens
vidi Absalom pendere de quercu
18,¹¹et ait Ioab viro qui nuntiaverat ei
si vidisti quare non confodisti eum cum terra
et ego dedissem tibi decem argenti siclos et unum balteum
18,¹²qui dixit ad Ioab
si adpenderes in manibus meis mille argenteos
nequaquam mitterem manum meam in filium regis
audientibus enim nobis praecepit rex tibi et Abisai et Ethai dicens
custodite mihi puerum Absalom
18,¹³sed et si fecissem contra animam meam audacter
nequaquam hoc regem latere potuisset et tu stares ex adverso
18,¹⁴et ait Ioab non sicut tu vis sed adgrediar eum coram te
tulit ergo tres lanceas in manu sua et infixit eas in corde Absalom
cumque adhuc palpitaret herens in quercu
18,¹⁵cucurrerunt decem iuvenes armigeri Ioab
et percutientes interfecerunt eum
18,¹⁶cecinit autem Ioab bucina
et retinuit populum ne persequeretur fugientem Israhel
volens parcere multitudini
18,¹⁷et tulerunt Absalom et proiecerunt eum in saltu in foveam grandem
et conportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis
omnis autem Israhel fugit in tabernacula sua
18,¹⁸porro Absalom erexerat sibi cum adhuc viveret titulum qui est in valle Regis
dixerat enim non habeo filium et hoc erit monumentum nominis mei
vocavitque titulum nomine suo
et appellatur manus Absalom usque ad hanc diem
18,¹⁹Achimaas autem filius Sadoc ait
curram et nuntiabo regi
quia iudicium fecerit ei Dominus de manu inimicorum eius
18,²⁰ad quem Ioab dixit
non eris nuntius in hac die sed nuntiabis in alia
hodie nolo te nuntiare
filius enim regis est mortuus
18,²¹et ait Ioab Chusi vade et nuntia regi quae vidisti

adoravit Chusi Ioab et cucurrit
18,²² rursum autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Ioab
quid inpedit si etiam ego curram post Chusi
dixitque Ioab
quid vis currere fili mi
non eris boni nuntii baiulus
18,²³ qui respondit quid enim si cucurrero
et ait ei curre
currens ergo Achimaas per viam compendii transivit Chusi
18,²⁴ David autem sedebat inter duas portas
speculator vero qui erat in fastigio portae super murum
elevans oculos vidit hominem currentem solum
18,²⁵ et exclamans indicavit regi
dixitque rex si solus est bonus est nuntius in ore eius
properante autem illo et accedente propius
18,²⁶ vidit speculator hominem alterum currentem
et vociferans in culmine ait
apparet mihi homo currens solus
dixitque rex et iste bonus est nuntius
18,²⁷ speculator autem contemplos ait cursum prioris quasi cursum Achimaas filii Sadoc
et ait rex vir bonus est et nuntium portans bonum venit
18,²⁸ clamans autem Achimaas dixit ad regem salve
et adorans regem coram eo pronus in terram ait
benedictus Dominus Deus tuus qui conclusit homines qui levaverunt manus suas contra
dominum meum regem
18,²⁹ et ait rex estne pax puero Absalom
dixitque Achimaas
vidi tumultum magnum cum mitteret Ioab servus tuus o rex me servum tuum nescio aliud
18,³⁰ ad quem rex transi ait et sta hic
cumque ille transisset et staret
18,³¹ apparuit Chusi et veniens ait
bonum adporto nuntium domine mi rex
iudicavit enim pro te Dominus hodie
de manu omnium qui surrexerunt contra te
18,³² dixit autem rex ad Chusi

estne pax puero Absalom
cui respondens Chusi
fiant inquit sicut puer inimici domini mei regis
et universi qui consurgunt adversum eum in malum
18,³³contristatus itaque rex ascendit cenaculum portae
et flevit et sic loquebatur vadens
fili mi Absalom fili mi Absalom
quis mihi tribuat ut ego moriar pro te
Absalom fili mi fili mi
19,¹nuntiatum est autem Ioab quod rex fleret et lugeret filium suum
19,²et versa est victoria in die illa in luctum omni populo
audivit enim populus in die illa dici dolet rex super filio suo
19,³et declinabat populus in die illa ingredi civitatem
quomodo declinare solet populus versus et fugiens de proelio
19,⁴porro rex operuit caput suum et clamabat voce magna
fili mi Absalom Absalom fili mi fili mi
19,⁵ingressus ergo Ioab ad regem in domo dixit
confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum
qui salvam fecerunt animam tuam
et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum
et animam uxorum tuarum et animam concubinarum tuarum
19,⁶diligis odientes te et odio habes diligentes te
et ostendisti hodie quia non curas de ducibus tuis et de servis tuis
et vere cognovi modo quia si Absalom viveret et nos omnes occubuissemus tunc placeret
tibi
19,⁷nunc igitur surge et procede et adloquens satisfac servis tuis
iuro enim tibi per Dominum quod si non exieris ne unus quidem remansurus sit tecum noc-
te hac
et peius erit hoc tibi quam omnia mala quae venerunt super te ab adulescentia tua usque in
praesens
19,⁸surrexit ergo rex et sedit in porta
et omni populo nuntiatum est quod rex sederet in porta
venitque universa multitudo coram rege
Israhel autem fugit in tabernacula sua
19,⁹omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Israhel dicens

rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum
 ipse salvavit nos de manu Philistinorum
 et nunc fugit de terra propter Absalom
 19,¹⁰ Absalom autem quem unximus super nos mortuus est in bello
 usquequo siletis et non reducit is regem
 19,¹¹ rex vero David misit ad Sadoc et ad Abiathar sacerdotes dicens
 loquimini ad maiores natu Iuda dicentes
 cur venitis novissimi ad reducendum regem in domum suam
 sermo autem omnis Israhel pervenerat ad regem in domo eius
 19,¹² fratres mei vos os meum et caro mea vos
 quare novissimi reducit is regem
 19,¹³ et Amasae dicite nonne os meum es et caro mea
 haec faciat mihi Deus et haec addat
 si non magister militiae fueris coram me omni tempore pro Ioab
 19,¹⁴ et inclinavit cor omnium virorum Iuda quasi viri unius
 miseruntque ad regem dicentes
 revertere tu et omnes servi tui
 19,¹⁵ et reversus est rex et venit usque ad Iordanem
 et Iuda venit in Galgala
 ut occurreret regi et transduceret eum Iordanem
 19,¹⁶ festinavit autem Semei filius Gera filii Iemini de Baurim
 et descendit cum viris Iuda in occursum regis David
 19,¹⁷ cum mille viris de Benjamin
 et Siba puer de domo Saul et quindecim filii eius ac viginti servi erant cum eo
 et inrumpentes Iordanem ante regem 19,¹⁸ transierunt vada
 ut transducerent domum regis et facerent iuxta iussionem eius
 Semei autem filius Gera prostratus coram rege cum iam transisset Iordanem 19,¹⁹ dixit ad
 eum
 ne reputes mihi domine mi iniquitatem
 neque memineris iniuriam servi tui in die qua egressus es domine mi rex de Hierusalem
 neque ponas rex in corde tuo
 19,²⁰ agnosco enim servus tuus peccatum meum
 et idcirco hodie primus veni de omni domo Ioseph
 descendique in occursum domini mei regis
 19,²¹ respondens vero Abisai filius Sarviae dixit

numquid pro his verbis non occidetur Semei quia maledixit christo Domini
19,²²et ait David quid mihi et vobis filii Sarviae
cur efficimini mihi hodie in Satan
ergone hodie interficietur vir in Israhel
an ignoro hodie me factum regem super Israhel
19,²³et ait rex Semei non morieris iuravitque ei
19,²⁴Mifiboseth quoque filius Saul descendit in occursum regis in lotis pedibus et intonsa
barba
vestesque suas non laverat a die qua egressus fuerat rex usque ad diem reversionis eius in
pace
19,²⁵cumque Hierusalem occurrisset regi dixit ei rex
quare non venisti mecum Mifiboseth
19,²⁶qui respondens ait
domine mi rex servus meus contempsit me
dixi ei ego famulus tuus ut sterneret mihi asinum et ascendens abirem cum rege
claudus enim sum servus tuus
19,²⁷insuper et accusavit me servum tuum ad te dominum meum regem
tu autem domine mi rex sicut angelus Dei
fac quod placitum est tibi
19,²⁸neque enim fuit domus patris mei nisi morti obnoxia domino meo regi
tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensae tuae
quid igitur habeo iustae querellae
aut quid possum ultra vociferari ad regem
19,²⁹ait ergo ei rex
quid ultra loqueris fixum est quod locutus sum
tu et Siba dividite possessiones
19,³⁰responditque Mifiboseth regi
etiam cuncta accipiat postquam reversus est dominus meus rex pacifice in domum suam
19,³¹Berzellai quoque Galaadites descendens de Rogelim transduxit regem Iordanem
paratus etiam ultra fluvium prosequi eum
19,³²erat autem Berzellai Galaadites senex valde id est octogenarius
et ipse praebuit alimenta regi cum moraretur in Castris
fuit quippe vir dives nimis
19,³³dixit itaque rex ad Berzellai
veni mecum ut requiescas secure mecum in Hierusalem

19,³⁴et ait Berzellai ad regem
quot sunt dies annorum vitae meae
ut ascendam cum rege Hierusalem
19,³⁵octogenarius sum hodie
numquid vigent sensus mei ad discernendum suave aut amarum
aut delectare potest servum tuum cibus et potus
vel audire ultra possum vocem cantorum atque cantricum
quare servus tuus fit oneri domino meo regi
19,³⁶paululum procedam famulus tuus ab Iordane tecum
nec indigeo hac vicissitudine
19,³⁷sed obsecro ut revertar servus tuus
et moriar in civitate mea iuxta sepulchrum patris mei et matris meae
est autem servus tuus Chamaam
ipse vadat tecum domine mi rex
et fac ei quod tibi bonum videtur
19,³⁸dixitque rex mecum transeat Chamaam
et ego faciam ei quicquid tibi placuerit
et omne quod petieris a me inpetrabis
19,³⁹cumque transisset universus populus et rex Iordanem
osculatus est rex Berzellai et benedixit ei
et ille reversus est in locum suum
19,⁴⁰transivit ergo rex in Galgalam et Chamaam cum eo
omnis autem populus Iuda transduxerat regem
et media tantum pars adfuerat de populo Israhel
19,⁴¹itaque omnes viri Israhel concurrentes ad regem dixerunt ei
quare te furati sunt fratres nostri viri Iuda
et transduxerunt regem et domum eius Iordanem
omnesque viros David cum eo
19,⁴²et respondit omnis vir Iuda ad viros Israhel
quia propior mihi est rex
cur irasceris super hac re
numquid comedimus aliquid ex rege
aut munera nobis data sunt
19,⁴³et respondit vir Israhel ad viros Iuda et ait
decem partibus maior ego sum apud regem

magisque ad me pertinet David quam ad te
cur mihi fecisti iniuriam
et non mihi nuntiatum est priori ut reducerem regem meum
durius autem responderunt viri Iuda viris Israhel
20,¹ accidit quoque ut ibi esset vir Belial nomine Seba filius Bochri vir iemineus
et cecinit bucina et ait
non est nobis pars in David neque hereditas in filio Isai
vir in tabernacula tua Israhel
20,² et separatus est omnis Israhel a David
secutusque est Seba filium Bochri
viri autem Iuda adhererunt regi suo a Iordane usque Hierusalem
20,³ cumque venisset rex in domum suam Hierusalem
tulit decem mulieres concubinas quas dereliquerat ad custodiendam domum
et tradidit eas in custodiam alimenta eis praebens
et non est ingressus ad eas
sed erant clausae usque ad diem mortis suae in viduitate viventes
20,⁴ dixit autem rex Amasae
convoca mihi omnes viros Iuda in diem tertium et tu adesto praesens
20,⁵ abiit ergo Amasa ut convocaret Iudam
et moratus est extra placitum quod ei constituerat
20,⁶ ait autem David ad Abisai
nunc magis adflicturus est nos Seba filius Bochri quam Absalom
tolle igitur servos domini tui et persequere eum
ne forte inveniatis civitates munitas et effugiat nos
20,⁷ egressi sunt ergo cum eo viri Ioab
Cherethi quoque et Felethi et omnes robusti exierunt de Hierusalem
ad persequendum Seba filium Bochri
20,⁸ cumque illi essent iuxta lapidem grandem qui est in Gabaon
Amasa veniens occurrit eis
porro Ioab vestitus erat tunica stricta ad mensuram habitus sui
et desuper accinctus gladio dependente usque ad ilia in vagina
qui fabrefactus levi motu egredi poterat et percutere
20,⁹ dixit itaque Ioab ad Amasa salve mi frater
et tenuit manu dextra mentum Amasae quasi osculans eum
20,¹⁰ porro Amasa non observavit gladium quem habebat Ioab

qui percussit eum in latere et effudit intestina eius in terram
nec secundum vulnus adposuit
Ioab autem et Abisai frater eius persecuti sunt Seba filium Bochri
20,¹¹interea quidam viri cum stetissent iuxta cadaver Amasae de sociis Ioab dixerunt
ecce qui esse voluit pro Ioab comes David pro Ioab
20,¹²Amasa autem conspersus sanguine iacebat in media via
vidit hoc quidam vir quod subsisteret omnis populus ad videndum eum
et amovit Amasam de via in agrum
operuitque eum vestimento ne subsisterent transeuntes propter eum
20,¹³amoto igitur illo de via
transiebat omnis vir sequens Ioab
ad persequendum Seba filium Bochri
20,¹⁴porro ille transierat per omnes tribus Israhel in Abelam et in Bethmacha
omnesque electi congregati fuerant ad eum
20,¹⁵venerunt itaque et obpugnabant eum in Abela et in Bethmacha
et circumdederunt munitionibus civitatem et obsessa est urbs
omnis autem turba quae erat cum Ioab
moliebatur destruere muros
20,¹⁶et exclamavit mulier sapiens de civitate
audite audite dicite Ioab adpropinqua huc et loquar tecum
20,¹⁷qui cum accessisset ad eam ait illi
tu es Ioab et ille respondit ego
ad quem sic locuta est
audi sermones ancillae tuae
qui respondit audio
20,¹⁸rursumque illa
sermo inquit dicebatur in veteri proverbio
qui interrogant interrogent in Abela et sic perficiebant
20,¹⁹nonne ego sum quae respondeo veritatem Israhel
et tu quaeris subruere civitatem et evertere matrem in Israhel
quare praecipitas hereditatem Domini
20,²⁰respondensque Ioab ait
absit absit hoc a me
non praecipito neque demolior
20,²¹non se sic habet res

sed homo de monte Ephraim Seba filius Bochri cognomine
levavit manum contra regem David
tradite illum solum et recedemus a civitate
et ait mulier ad Ioab
ecce caput eius mittetur ad te per murum
20,²²ingressa est ergo ad omnem populum
et locuta est eis sapienter
qui abscisum caput Seba filii Bochri proiecerunt ad Ioab
et ille cecinit tuba et recesserunt ab urbe unusquisque in tabernacula sua
Ioab autem reversus est Hierusalem ad regem
20,²³fuit ergo Ioab super omnem exercitum Israhel
Banaias autem filius Ioiadae super Cheretheos et Feletheos
20,²⁴Aduram vero super tributa
porro Iosaphat filius Ahilud a commentariis
20,²⁵Sia autem scriba
Sadoc vero et Abiathar sacerdotes
20,²⁶Hira autem Hiaiarites erat sacerdos David
21,¹ facta est quoque fames in diebus David tribus annis iugiter
et consuluit David oraculum Domini
dixitque Dominus propter Saul et domum eius et sanguinem
quia occidit Gabaonitas
21,²vocatis ergo Gabaonitis rex dixit ad eos
porro Gabaonitae non sunt de filiis Israhel
sed reliquiae Amorreorum
filii quippe Israhel iuraverant eis
et voluit Saul percutere eos zelo quasi pro filiis Israhel et Iuda
21,³dixit ergo David ad Gabaonitas
quid faciam vobis et quod erit vestri piaculum
ut benedicatis hereditati Domini
21,⁴dixeruntque ei Gabaonitae
non est nobis super argento et auro quaestio contra Saul et contra domum eius
neque volumus ut interficiatur homo de Israhel
ad quos ait quid ergo vultis ut faciam vobis
21,⁵qui dixerunt regi
virum qui adtrivit nos et oppressit inique

ita delere debemus ut ne unus quidem residuus sit de stirpe eius in cunctis finibus Israhel

21,⁶dentur nobis septem viri de filiis eius et crucifigamus eos Domino in Gabaath Saul

quondam electi Domini

et ait rex ego dabo

21,⁷pepercitque rex Mifiboseth filio Ionathan filii Saul

propter iusiurandum Domini quod fuerat inter David et inter Ionathan filium Saul

21,⁸tulit itaque rex duos filios Respha filiae Ahia quos peperit Saul Armoni et Mifiboseth

et quinque filios Michol filiae Saul quos genuerat Hadriheli filio Berzellai qui fuit de Molathi

21,⁹et dedit eos in manu Gabaonitarum

qui crucifixerunt illos in monte coram Domino

et ceciderunt hii septem simul

occisi in diebus messis primis incipiente messione hordei

21,¹⁰tollens autem Respha filia Ahia cilicium substravit sibi super petram

ab initio messis donec stillaret aqua super eos de caelo

et non dimisit aves lacerare eos per diem neque bestias per noctem

21,¹¹et nuntiata sunt David quae fecerat Respha filia Ahia concubina Saul

21,¹²et abiit David et tulit ossa Saul et ossa Ionathan filii eius

a viris Iabesgalaad qui furati fuerant ea de platea Bethsan in qua suspenderant eos Philisthim

cum interfecissent Saul in Gelboe

21,¹³et asportavit inde ossa Saul et ossa Ionathan filii eius

et colligentes ossa eorum qui adfixi fuerant

21,¹⁴sepelierunt ea cum ossibus Saul et Ionathan filii eius

in terra Benjamin in latere in sepulchro Cis patris eius

feceruntque omnia quae praeceperat rex

et repropitiatus est Deus terrae post haec

21,¹⁵factum est autem rursus proelium Philisthinorum adversum Israhel

et descendit David et servi eius cum eo et pugnabant contra Philisthim

deficiente autem David

21,¹⁶Iesbidenob qui fuit de genere Arafa

cuius ferrum hastae trecentas uncias adpendebat

et accinctus erat ense novo

nisus est percutere David

21,¹⁷praesidioque ei fuit Abisai filius Sarviae

et percussum Philistheum interfecit

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

tunc iuraverunt viri David dicentes
non egredieris nobiscum in bellum
ne extinguas lucernam Israhel
21,¹⁸secundum quoque fuit bellum in Gob contra Philistheos
tunc percussit Sobbochai de Usathi Seph de stirpe Arafa
21,¹⁹tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philistheos
in quo percussit Adeodatus filius Saltus polymitarius bethleemites Goliath Gettheum
cuius hastile hastae erat quasi liciatorium textentium
21,²⁰quartum bellum fuit in Geth
in quo vir excelsus qui senos in manibus pedibusque habebat digitos id est viginti et quatuor
et erat de origine Arafa
21,²¹blasphemavit Israhel
percussit autem eum Jonathan filius Sammaa fratris David
21,²²hii quattuor nati sunt de Arafa in Geth
et ceciderunt in manu David et servorum eius
22,¹locutus est autem David Domino verba carminis huius
in die qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum
et de manu Saul 22,²et ait
Dominus petra mea et robur meum et salvator meus
22,³Deus meus fortis meus sperabo in eum
scutum meum et cornu salutis meae
elevator meus et refugium meum
salvator meus de iniquitate liberabis me
22,⁴laudabilem invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero
22,⁵quia circumdederunt me contritiones mortis torrentes Belial terruerunt me
22,⁶funes inferi circumdederunt me praevenierunt me laquei mortis
22,⁷in tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo
et exaudiet de templo suo vocem meam et clamor meus veniet ad aures eius
22,⁸commota est et contremuit terra
fundamenta montium concussa sunt et conquassata quoniam iratus est
22,⁹ascendit fumus de naribus eius et ignis de ore eius voravit
carbones incensi sunt ab eo
22,¹⁰et inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus eius
22,¹¹et ascendit super cherubin et volavit et lapsus est super pinnas venti

22,¹²posuit tenebras in circuitu suo latibulum
cribrans aquas de nubibus caelorum
22,¹³prae fulgore in conspectu eius succensi sunt carbones ignis
22,¹⁴tonabit de caelis Dominus et Excelsus dabit vocem suam
22,¹⁵misit sagittas et dissipavit eos fulgur et consumpsit eos
22,¹⁶et apparuerunt effusiones maris et revelata sunt fundamenta orbis
ab increpatione Domini ab inspiratione spiritus furoris eius
22,¹⁷misit de excelso et adsumpsit me extraxit me de aquis multis
22,¹⁸liberavit me ab inimico meo potentissimo
ab his qui oderant me quoniam robustiores me erant
22,¹⁹praevenit me in die adflictionis meae et factus est Dominus firmamentum meum
22,²⁰et eduxit me in latitudinem liberavit me quia placuit ei
22,²¹retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam
et secundum munditiam manuum mearum reddet mihi
22,²²quia custodivi vias Domini et non egi impie a Deo meo
22,²³omnia enim iudicia eius in conspectu meo
et praecepta eius non amovi a me
22,²⁴et ero perfectus cum eo et custodiam me ab iniquitate mea
22,²⁵et restituet Dominus mihi secundum iustitiam meam
et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum suorum
22,²⁶cum sancto sanctus eris et cum robusto perfectus
22,²⁷cum electo electus eris et cum perverso perverteris
22,²⁸et populum pauperem salvum facies oculisque tuis excelsos humiliabis
22,²⁹quia tu lucerna mea Domine et Domine inluminabis tenebras meas
22,³⁰in te enim curram accinctus in Deo meo transiliam murum
22,³¹Deus immaculata via eius
eloquium Domini igne examinatum scutum est omnium sperantium in se
22,³²quis est deus praeter Dominum et quis fortis praeter Deum nostrum
22,³³Deus qui accingit me fortitudine et conplanavit perfectam viam meam
22,³⁴coaequans pedes meos cervis et super excelsa mea statuens me
22,³⁵docens manus meas ad proelium et componens quasi arcum aereum brachia mea
22,³⁶dedisti mihi clypeum salutis tuae et mansuetudo mea multiplicavit me
22,³⁷dilatabis gressus meos subtus me et non deficient tali mei
22,³⁸persequar inimicos meos et conteram et non revertar donec consumam eos
22,³⁹consumam eos et confringam ut non consurgant cadent sub pedibus meis

22,⁴⁰accinxisti me fortitudine ad proelium incurvabis resistentes mihi sub me
22,⁴¹inimicos meos dedisti mihi dorsum odientes me et disperdam eos
22,⁴²clamabunt et non erit qui salvet ad Dominum et non exaudiet eos
22,⁴³delebo eos ut pulverem terrae
quasi lutum platearum comminam eos atque conpingam
22,⁴⁴salvabis me a contradictionibus populi mei
custodies in caput gentium
populus quem ignoro serviet mihi
22,⁴⁵filii alieni resistent mihi auditu auris oboedient mihi
22,⁴⁶filii alieni defluerunt et contrahentur in angustiis suis
22,⁴⁷vivit Dominus et benedictus Deus meus et exaltabitur Deus fortis salutis meae
22,⁴⁸Deus qui das vindictas mihi et deicis populos sub me
22,⁴⁹qui educis me ab inimicis meis et a resistentibus mihi elevas me
a viro iniquo liberabis me
22,⁵⁰propterea confitebor tibi Domine in gentibus et nomini tuo cantabo
22,⁵¹magnificanti salutes regis sui et facienti misericordiam christo suo
David et semini eius in sempiternum
23,¹ haec autem sunt verba novissima
quae dixit David filius Isai
dixit vir cui constitutum est de christo Dei Iacob
egregius psalta Israhel
23,²spiritus Domini locutus est per me et sermo eius per linguam meam
23,³dixit Deus Israhel mihi locutus est Fortis Israhel
dominator hominum iustus
dominator in timore Dei
23,⁴sicut lux aurorae oriente sole mane absque nubibus rutilat
et sicut pluviis germinat herba de terra
23,⁵nec tanta est domus mea apud Deum
ut pactum aeternum iniret mecum
firmum in omnibus atque munitum
cuncta enim salus mea et omnis voluntas nec est quicquam ex ea quod non germinet
23,⁶praevaricatores autem quasi spinae evellentur universi
quae non tolluntur manibus
23,⁷et si quis tangere voluerit eas
armabitur ferro et ligno lanceato

igneque succensae comburentur usque ad nihilum
23,⁸haec nomina fortium David
Sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres
ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus
qui octingentos interfecit impetu uno
23,⁹post hunc Eleazar filius patruī eius Ahoi
inter tres fortes qui erant cum David
quando exprobraverunt Philisthim
et congregati sunt illuc in proelium
23,¹⁰cumque ascendissent viri Israhel
ipse stetit et percussit Philistheos donec deficeret manus eius et obrigesceret cum gladio
fecitque Dominus salutem magnam in die illa
et populus qui fugerat reversus est ad caesorum spolia detrahenda
23,¹¹et post hunc Semma filius Age de Arari
et congregati sunt Philisthim in statione
erat quippe ibi ager plenus lente
cumque fugisset populus a facie Philisthim
23,¹²stetit ille in medio agri et tuitus est eum
percussitque Philistheos et fecit Dominus salutem magnam
23,¹³nec non ante descenderant tres qui erant principes inter triginta
et venerant tempore messis ad David in speluncam Odollam
castra autem Philisthim erant posita in valle Gigantum
23,¹⁴et David erat in praesidio
porro statio Philisthinorum tunc erat in Bethleem
23,¹⁵desideravit igitur David et ait
si quis mihi daret potum aquae de cisterna quae est in Bethleem iuxta portam
23,¹⁶inruperunt ergo tres fortes castra Philisthinorum
et hauserunt aquam de cisterna Bethleem quae erat iuxta portam et adtulerunt ad David
at ille noluit bibere sed libavit illam Domino 23,¹⁷dicens
propitius mihi sit Dominus ne faciam hoc
num sanguinem hominum istorum qui profecti sunt et animarum periculum bibam
noluit ergo bibere
haec fecerunt tres robustissimi
23,¹⁸Abisai quoque frater Ioab filius Sarviae princeps erat de tribus
ipse est qui elevavit hastam suam contra trecentos quos interfecit

nominatus in tribus 23,¹⁹et inter tres nobilior
eratque eorum princeps
sed usque ad tres primos non pervenerat
23,²⁰et Banaias filius Ioiada viri fortissimi magnorum operum de Capsehel
ipse percussit duos leones Moab
et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna diebus nivis
23,²¹ipse quoque interfecit virum aegyptium
virum dignum spectaculo
habentem in manu hastam
itaque cum descendisset ad eum in virga
vi extorsit hastam de manu Aegyptii
et interfecit eum hasta sua
23,²²haec fecit Banaias filius Ioiadae
23,²³et ipse nominatus inter tres robustos qui erant inter triginta nobiliores
verumtamen usque ad tres non pervenerat
fecitque eum David sibi auricularium a secreto
23,²⁴Asahel frater Ioab inter triginta
Eleanan filius patruis eius de Bethleem
23,²⁵Semma de Arari
Helica de Arodi
23,²⁶Helas de Felthi
Hira filius Aces de Thecua
23,²⁷Abiezer de Anathoth
Mobonnai de Usathi
23,²⁸Selmon Aohites
Maharai Netophathites
23,²⁹Heled filius Banaa et ipse Netophathites
Hithai filius Ribai de Gebeeth filiorum Benjamin
23,³⁰Banahi Aufrathonites
Heddai de torrente Gaas
23,³¹Abialbon Arbathites
Azmaveth de Beromi
23,³²Eliaba de Salboni
filii Iasen Ionathan
23,³³Semma de Horodi

Haiam filius Sarar Arorites
23,³⁴Elifeleth filius Aasbai filii Maachathi
Heliam filius Ahitofel Gelonites
23,³⁵Esrai de Carmelo
Farai de Arbi
23,³⁶Igaal filius Nathan de Soba
Bonni de Gaddi
23,³⁷Selech de Ammoni
Naharai Berothites armiger Ioab filii Sarviae
23,³⁸Hira Hiethrites
Gareb et ipse Hiethrites
23,³⁹Urias Hettheus
omnes triginta septem
24,¹ et addidit furor Domini irasci contra Israhel
commovitque David in eis dicentem
vade numera Israhel et Iudam
24,²dixitque rex ad Ioab principem exercitus sui
perambula omnes tribus Israhel a Dan usque Bersabee
et numerate populum ut sciam numerum eius
24,³dixitque Ioab regi
adaugeat Dominus Deus tuus ad populum quantus nunc est
iterumque centuplicet in conspectu domini mei regis
sed quid sibi dominus meus rex vult in re huiuscemodi
24,⁴obtinuit autem sermo regis verba Ioab et principum exercitus
egressusque est Ioab et principes militum a facie regis ut numerarent populum Israhel
24,⁵cumque pertransissent Iordanem venerunt in Aroer
ad dextram urbis quae est in valle Gad
24,⁶et per Iazer transierunt in Galaad et in terram inferiorem Hodsi
et venerunt in Dan silvestria
circumeuntesque iuxta Sidonem 24,⁷transierunt propter moenia Tyri
et omnem terram Hevei et Chananei
veneruntque ad meridiem Iuda in Bersabee
24,⁸et lustrata universa terra adfuerunt post novem menses et viginti dies in Hierusalem
24,⁹dedit ergo Ioab numerum descriptionis populi regi
et inventa sunt de Israhel octingenta milia virorum fortium qui educerent gladium

et de Iuda quingenta milia pugnatorum
24,¹⁰ percussit autem cor David eum postquam numeratus est populus
et dixit David ad Dominum
peccavi valde in hoc facto
sed precor Domine ut transferas iniquitatem servi tui quia stulte egi nimis
24,¹¹ surrexit itaque David mane
et sermo Domini factus est ad Gad propheten et videntem David dicens
24,¹² vade et loquere ad David
haec dicit Dominus
trium tibi datur optio
elige unum quod volueris ex his ut faciam tibi
24,¹³ cumque venisset Gad ad David nuntiavit ei dicens
aut septem annis veniet tibi fames in terra tua
aut tribus mensibus fugies adversarios tuos et illi persequentur
aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua
nunc ergo delibera et vide quem respondeam ei qui me misit sermonem
24,¹⁴ dixit autem David ad Gad artor nimis
sed melius est ut incidam in manu Domini
multae enim misericordiae eius sunt
quam in manu hominis
24,¹⁵ inmisitque Dominus pestilentiam in Israhel
de mane usque ad tempus constitutum
et mortui sunt ex populo a Dan usque Bersabee septuaginta milia virorum
24,¹⁶ cumque extendisset manum angelus Dei super Hierusalem ut disperderet eam
misertus est Dominus super adflictione
et ait angelo percutienti populum
sufficit nunc contine manum tuam
erat autem angelus Domini iuxta aream Areuna Iebusei
24,¹⁷ dixitque David ad Dominum cum vidisset angelum caedentem populum
ego sum qui peccavi ego inique egi
isti qui oves sunt quid fecerunt
vertatur obsecro manus tua contra me et contra domum patris mei
24,¹⁸ venit autem Gad ad David in die illa et dixit ei
ascende constitue Domino altare in area Areuna Iebusei
24,¹⁹ et ascendit David iuxta sermonem Gad quem praeceperat ei Dominus

24,²⁰ conspiciensque Areuna animadvertit regem et servos eius transire ad se
24,²¹ et egressus adoravit regem prono vultu in terra et ait
quid causae est ut veniat dominus meus rex ad servum suum
cui David ait
ut emam a te aream et aedificem altare Domino
et cesset interfectio quae grassatur in populo
24,²² et ait Areuna ad David
accipiat et offerat dominus meus rex sicut ei placet
habes boves in holocaustum
et plaustrum et iuga boum in usum lignorum
24,²³ omnia dedit Areuna rex regi
dixitque Areuna ad regem
Dominus Deus tuus suscipiat votum tuum
24,²⁴ cui respondens rex ait
nequaquam ut vis sed emam pretio a te
et non offeram Domino Deo meo holocausta gratuita
emit ergo David aream et boves argenti siclis quinquaginta
24,²⁵ et aedificavit ibi David altare Domino
et obtulit holocausta et pacifica
et repropitiatus est Dominus terrae et cohibita est plaga ab Israhel

EXPLICIT LIBER SAMUHELIS ID EST REGUM PRIMUS ET SECUNDUS

INCIPIT LIBER MALACHIM ID EST REGUM TERTIUS ET QUARTUS

1,¹ Et rex David senuerat habebatque aetatis plurimos dies
cumque operiretur vestibus non calefiebat
1,² dixerunt ergo ei servi sui
quaeramus domino nostro regi adolescentulam virginem
et stet coram rege et foveat eum
dormiatque in sinu tuo et calefaciat dominum nostrum regem
1,³ quaesierunt igitur adolescentulam speciosam in omnibus finibus Israhel
et invenerunt Abisag Sunamitin et adduxerunt eam ad regem
1,⁴ erat autem puella pulchra nimis
dormiebatque cum rege et ministrabat ei
rex vero non cognovit eam
1,⁵ Adonias autem filius Aggith elevabatur dicens ego regnabo
fecitque sibi currum et equites
et quinquaginta viros qui ante eum currerent
1,⁶ nec corripuit eum pater suus aliquando dicens quare hoc fecisti
erat autem et ipse pulcher valde secundus natu post Absalom
1,⁷ et sermo ei cum Ioab filio Sarviae et cum Abiathar sacerdote
qui adiuvabant partes Adoniae
1,⁸ Sadoc vero sacerdos et Banaias filius Ioiadae
et Nathan propheta et Semei et Rhei
et robur exercitus David non erat cum Adonia
1,⁹ immolatis ergo Adonias arietibus et vitulis et universis pinguibus
iuxta lapidem Zoheleth qui erat vicinus fonti Rogel
vocavit universos fratres suos filios regis
et omnes viros Iuda servos regis
1,¹⁰ Nathan autem prophetam et Banaiam et robustos quosque et Salomonem fratrem suum
non vocavit
1,¹¹ dixit itaque Nathan ad Bethsabee matrem Salomonis
num audisti quod regnaverit Adonias filius Aggith
et dominus noster David hoc ignorat
1,¹² nunc ergo veni accipe a me consilium

et salva animam tuam filiique tui Salomonis
1,¹³vade et ingredere ad regem David et dic ei
nonne tu domine mi rex iurasti mihi ancillae tuae dicens
quod Salomon filius tuus regnabit post me
et ipse sedebit in solio meo
quare ergo regnavit Adonias
1,¹⁴et adhuc ibi te loquente cum rege
ego veniam post te et conplebo sermones tuos
1,¹⁵ingressa est itaque Bethsabee ad regem in cubiculo
rex autem senuerat nimis
et Abisag Sunamitis ministrabat ei
1,¹⁶inclinavit se Bethsabee et adoravit regem
ad quam rex quid tibi inquit vis
1,¹⁷quae respondens ait
domine mi tu iurasti per Dominum Deum tuum ancillae tuae
Salomon filius tuus regnabit post me
et ipse sedebit in solio meo
1,¹⁸et ecce nunc Adonias regnavit te domine mi rex ignorante
1,¹⁹mactavit boves et pinguia quaeque et arietes plurimos
et vocavit omnes filios regis
Abiathar quoque sacerdotem et Ioab principem militiae
Salomonem autem servum tuum non vocavit
1,²⁰verumtamen domine mi rex in te oculi respiciunt totius Israhel
ut indices eis qui sedere debeat in solio tuo domine mi rex post te
1,²¹eritque cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis
erimus ego et filius meus Salomon peccatores
1,²²adhuc illa loquente cum rege Nathan propheta venit
1,²³et nuntiaverunt regi dicentes adest Nathan propheta
cumque introisset ante conspectum regis
et adorasset eum pronus in terram 1,²⁴dixit Nathan
domine mi rex tu dixisti
Adonias regnet post me et ipse sedeat super thronum meum
1,²⁵quia descendit hodie et immolavit boves et pinguia et arietes plurimos
et vocavit universos filios regis et principes exercitus
Abiathar quoque sacerdotem

illisque vescentibus et bibentibus coram eo
et dicentibus vivat rex Adonias
1,²⁶ me servum tuum et Sadoc sacerdotem et Banaïam filium Ioiadae
et Salomonem famulum tuum non vocavit
1,²⁷ numquid a domino meo rege exivit hoc verbum
et mihi non indicasti servo tuo
qui sessurus esset super thronum domini mei regis post eum
1,²⁸ et respondit rex David dicens
vocate ad me Bethsabée
quae cum fuisset ingressa coram rege et stetisset ante eum
1,²⁹ iuravit rex et ait
vivit Dominus qui eruit animam meam de omni angustia
1,³⁰ quia sicut iuravi tibi per Dominum Deum Israhel dicens
Salomon filius tuus regnabit post me
et ipse sedebit super solium meum pro me
sic faciam hodie
1,³¹ submissoque Bethsabée in terram vultu adoravit regem dicens
vivat dominus meus rex David in aeternum
1,³² dixit quoque rex David
vocate mihi Sadoc sacerdotem et Nathan propheten et Banaïam filium Ioiadae
qui cum ingressi fuissent coram rege 1,³³ dixit ad eos
tollite vobiscum servos domini vestri
et inponite Salomonem filium meum super mulam meam
et ducite eum in Gion
1,³⁴ et unguat eum ibi Sadoc sacerdos et Nathan propheta in regem super Israhel
et canetis bucina atque dicetis
vivat rex Salomon
1,³⁵ et ascendetis post eum et veniet
et sedebit super solium meum et ipse regnabit pro me
illique praecipiam ut sit dux super Israhel et super Iudam
1,³⁶ et respondit Banaïas filius Ioiadae regi dicens amen
sic loquatur Dominus Deus domini mei regis
1,³⁷ quomodo fuit Dominus cum domino meo rege sic sit cum Salomone
et sublimius faciat solium eius a solio domini mei regis David
1,³⁸ descendit ergo Sadoc sacerdos et Nathan propheta et Banaïas filius Ioiadae

et Cherethi et Felethi
et inposuerunt Salomonem super mulam regis David
et adduxerunt eum in Gion
1,³⁹sumpsitque Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo et unxit Salomonem
et cecinerunt bucina
et dixit omnis populus vivat rex Salomon
1,⁴⁰et ascendit universa multitudo post eum
et populus canentium tibiis et laetantium gaudio magno
et insonuit terra ad clamorem eorum
1,⁴¹audivit autem Adonias et omnes qui invitati fuerant ab eo
iamque convivium finitum erat
sed et Ioab audita voce tubae ait
quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis
1,⁴²adhuc illo loquente Jonathan filius Abiathar sacerdotis venit
cui dixit Adonias ingredi quia vir fortis es et bona nuntians
1,⁴³responditque Jonathan Adoniae
nequaquam dominus enim noster rex David regem constituit Salomonem
1,⁴⁴misitque cum eo Sadoc sacerdotem et Nathan prophetam et Banaiam filium Ioiadae
et Cherethi et Felethi
et inposuerunt eum super mulam regis
1,⁴⁵unxeruntque eum Sadoc sacerdos et Nathan propheta regem in Gion
et ascenderunt inde laetantes et insonuit civitas
haec est vox quam audistis
1,⁴⁶sed et Salomon sedit super solio regni
1,⁴⁷et ingressi servi regis benedixerunt domino nostro regi David dicentes
amplificet Deus nomen Salomonis super nomen tuum
et magnificet thronum eius super thronum tuum
et adoravit rex in lectulo suo
1,⁴⁸insuper et haec locutus est
benedictus Dominus Deus Israhel
qui dedit hodie sedentem in solio meo videntibus oculis meis
1,⁴⁹territi sunt ergo et surrexerunt omnes qui invitati fuerant ab Adonia
et ivit unusquisque in viam suam
1,⁵⁰Adonias autem timens Salomonem
surrexit et abiit tenuitque cornu altaris

1,⁵¹et nuntiaverunt Salomoni dicentes
ecce Adonias timens regem Salomonem tenuit cornu altaris dicens
iuret mihi hodie rex Salomon quod non interficiat servum suum gladio
1,⁵²dixitque Salomon
si fuerit vir bonus non cadet ne unus quidem capillus eius in terram
sin autem malum inventum fuerit in eo morietur
1,⁵³misit ergo rex Salomon et eduxit eum ab altari
et ingressus adoravit regem Salomonem
dixitque ei Salomon vade in domum tuam
2,¹ adpropinquaverant autem dies David ut moreretur
praecepitque Salomoni filio suo dicens
2,²ego ingredior viam universae terrae
confortare et esto vir
2,³et observa custodias Domini Dei tui
ut ambules in viis eius
et custodias caerimonias eius et praecepta eius
et iudicia et testimonia
sicut scriptum est in lege Mosi
ut intellegas universa quae facis
et quocumque te verteris
2,⁴ut confirmet Dominus sermones suos quos locutus est de me dicens
si custodierint filii tui viam suam
et ambulaverint coram me in veritate
in omni corde suo et in omni anima sua
non auferetur tibi vir de solio Israhel
2,⁵tu quoque nosti quae fecerit mihi Ioab filius Sarviae
quae fecerit duobus principibus exercitus Israhel
Abner filio Ner et Amasa filio Iether
quos occidit et effudit sanguinem belli in pace
et posuit cruorem proelii in balteo suo qui erat circa lumbos eius
et in calciamento suo quod erat in pedibus eius
2,⁶facies ergo iuxta sapientiam tuam
et non deduces canitiem eius pacifice ad inferos
2,⁷sed et filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam
eruntque comedentes in mensa tua

occurrerunt enim mihi quando fugiebam a facie Absalom fratris tui
2,⁸ habes quoque apud te Semei filium Gera filii Iemini de Baurim
qui maledixit mihi maledictione pessima quando ibam ad Castra
sed quia descendit mihi in occursum cum transirem Iordanem
et iuravi ei per Dominum dicens non te interficiam gladio
2,⁹ tu noli pati esse eum innoxium
vir autem sapiens es et scies quae facias ei
deducesque canos eius cum sanguine ad infernum
2,¹⁰ dormivit igitur David cum patribus suis
et sepultus est in civitate David
2,¹¹ dies autem quibus regnavit David super Israhel quadraginta anni sunt
in Hebron regnavit septem annis
in Hierusalem triginta tribus
2,¹² Salomon autem sedit super thronum David patris sui
et firmatum est regnum eius nimis
2,¹³ et ingressus est Adonias filius Aggith ad Bethsabee matrem Salomonis
quae dixit ei pacificusne ingressus tuus
qui respondit pacificus 2,¹⁴ addiditque
sermo mihi est ad te
cui ait loquere
et ille 2,¹⁵ tu inquit nosti quia meum erat regnum
et me proposuerat omnis Israhel sibi in regem
sed translatum est regnum et factum est fratris mei
a Domino enim constitutum est ei
2,¹⁶ nunc ergo petitionem unam deprecor a te ne confundas faciem meam
quae dixit ad eum loquere
2,¹⁷ et ille ait
precor ut dicas Salomoni regi
neque enim negare tibi quicquam potest
ut det mihi Abisag Sunamitin uxorem
2,¹⁸ et ait Bethsabee bene ego loquar pro te regi
2,¹⁹ venit ergo Bethsabee ad regem Salomonem ut loqueretur ei pro Adonia
et surrexit rex in occursum eius
adoravitque eam et sedit super thronum suum
positus quoque est thronus matri regis

quae sedit ad dexteram eius 2,²⁰dixitque ei
petitionem unam parvulam ego deprecor a te
ne confundas faciem meam
dixit ei rex pete mater mi
neque enim fas est ut avertam faciem tuam
2,²¹quae ait detur Abisag Sunamitis Adoniae fratri tuo uxor
2,²²responditque rex Salomon et dixit matri suae
quare postulas Abisag Sunamitin Adoniae
postula ei et regnum
ipse est enim frater meus maior me
et habet Abiathar sacerdotem et Ioab filium Sarviae
2,²³iuravit itaque rex Salomon per Dominum dicens
haec faciat mihi Deus et haec addat
quia contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc
2,²⁴et nunc vivit Dominus qui firmavit me et conlocavit super solium David patris mei
et qui fecit mihi domum sicut locutus est
quia hodie occidetur Adonias
2,²⁵misitque rex Salomon per manum Banaiae filii Ioiadae
qui interfecit eum et mortuus est
2,²⁶Abiathar quoque sacerdoti dixit rex
vade in Anathot ad agrum tuum
es quidem vir mortis sed hodie te non interficiam
quia portasti arcam Domini Dei coram David patre meo
et sustinuisti laborem in omnibus in quibus laboravit pater meus
2,²⁷eiecit ergo Salomon Abiathar ut non esset sacerdos Domini
ut impleretur sermo Domini quem locutus est super domum Heli in Silo
2,²⁸venit autem nuntius ad Ioab
quod Ioab declinasset post Adoniam et post Absalom non declinasset
fugit ergo Ioab in tabernaculum Domini et adprehendit cornu altaris
2,²⁹nuntiatumque est regi Salomoni
quod fugisset Ioab in tabernaculum Domini et esset iuxta altare
misitque Salomon Banaiam filium Ioiadae dicens vade interfice eum
2,³⁰venit Banaias ad tabernaculum Domini et dixit ei
haec dicit rex egredere
qui ait non egrediar sed hic moriar

renuntiavit Banaias regi sermonem dicens
haec locutus est Ioab et haec respondit mihi
2,³¹dixitque ei rex fac sicut locutus est et interfice eum et sepeli
et amovebis sanguinem innocentem qui effusus est a Ioab
a me et a domo patris mei
2,³²et reddat Dominus sanguinem eius super caput eius
quia interfecit duos viros iustos melioresque se
et occidit eos gladio patre meo David ignorante
Abner filium Ner principem militiae Israhel
et Amasa filium Iether principem exercitus Iuda
2,³³et revertetur sanguis illorum in caput Ioab
et in caput seminis eius in sempiternum
David autem et semini eius et domui et throno illius sit pax usque in aeternum a Domino
2,³⁴ascendit itaque Banaias filius Ioiadae et adgressus eum interfecit
sepultusque est in domo sua in deserto
2,³⁵et constituit rex Banaiam filium Ioiadae pro eo super exercitum
et Sadoc sacerdotem posuit pro Abiathar
2,³⁶misit quoque rex et vocavit Semei dixitque ei
aedifica tibi domum in Hierusalem et habita ibi
et non egredieris inde huc atque illuc
2,³⁷quacumque autem die egressus fueris et transieris torrentem Cedron
scito te interficiendum
sanguis tuus erit super caput tuum
2,³⁸dixitque Semei regi bonus sermo
sicut locutus est dominus meus rex sic faciet servus tuus
habitavit itaque Semei in Hierusalem diebus multis
2,³⁹factum est autem post annos tres
ut fugerent servi Semei ad Achis filium Maacha regem Geth
nuntiatumque est Semei quod servi eius essent in Geth
2,⁴⁰et surrexit Semei et stravit asinum suum
ivitque in Geth ad Achis ad requirendos servos suos
et adduxit eos de Geth
2,⁴¹nuntiatum est autem Salomoni quod isset Semei in Geth de Hierusalem et redisset
2,⁴²et mittens vocavit eum dixitque illi
nonne testificatus sum tibi per Dominum et praedixi tibi

quacumque die egressus ieris huc et illuc scito te esse moriturum
et respondisti mihi bonus sermo audivi
2,⁴³quare ergo non custodisti iusiurandum Domini
et praeceptum quod praeceperam tibi
2,⁴⁴dixitque rex ad Semei
tu nosti omne malum cuius tibi conscius est cor tuum
quod fecisti David patri meo
reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum
2,⁴⁵et rex Salomon benedictus
et thronus David erit stabilis coram Domino usque in sempiternum
2,⁴⁶iussit itaque rex Banaiae filio Ioiadae
qui egressus percussit eum et mortuus est
3,¹ confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis
et adfinitate coniunctus est Pharaoni regi Aegypti
accepit namque filiam eius et adduxit in civitatem David
donec conpleret aedificans domum suam et domum Domini
et murum Hierusalem per circuitum
3,²et tamen populus immolabat in excelsis
non enim aedificatum erat templum nomini Domini usque in die illo
3,³dilexit autem Salomon Dominum ambulans in praeceptis David patris sui
excepto quod in excelsis immolabat et accendebat thymiamam
3,⁴abiit itaque in Gabaon ut immolaret ibi
illud quippe erat excelsum maximum
mille hostias in holocaustum obtulit Salomon super altare illud
in Gabaon 3,⁵apparuit Dominus Salomoni per somnium nocte dicens
postula quod vis ut dem tibi
3,⁶et ait Salomon
tu fecisti cum servo tuo David patre meo misericordiam magnam
sicut ambulavit in conspectu tuo in veritate et iustitia et recto corde tecum
custodisti ei misericordiam tuam grandem
et dedisti ei filium sedentem super thronum eius sicut et hodie
3,⁷et nunc Domine Deus tu regnare fecisti servum tuum pro David patre meo
ego autem sum puer parvus et ignorans egressum et introitum meum
3,⁸et servus tuus in medio est populi quem elegisti
populi infiniti qui numerari et supputari non potest prae multitudine

3,⁹dabis ergo servo tuo cor docile
ut iudicare possit populum tuum et discernere inter malum et bonum
quis enim potest iudicare populum istum populum tuum hunc multum
3,¹⁰placuit ergo sermo coram Domino
quod Salomon rem huiusmodi postulasset
3,¹¹et dixit Deus Salomoni
quia postulasti verbum hoc et non petisti tibi dies multos
nec divitias aut animam inimicorum tuorum
sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudicium
3,¹²ecce feci tibi secundum sermones tuos
et dedi tibi cor sapiens et intellegens
in tantum ut nullus ante te similis tui fuerit
nec post te surrecturus sit
3,¹³sed et haec quae non postulasti dedi tibi
divitias scilicet et gloriam
ut nemo fuerit similis tui in regibus cunctis retro diebus
3,¹⁴si autem ambulaveris in viis meis
et custodieris praecepta mea et mandata mea
sicut ambulavit pater tuus
longos faciam dies tuos
3,¹⁵igitur evigilavit Salomon
et intellexit quod esset somnium
cumque venisset Hierusalem
stetit coram arca foederis Domini
et obtulit holocausta
et fecit victimas pacificas et grande convivium
universis famulis suis
3,¹⁶tunc venerunt duae mulieres meretrices ad regem
steteruntque coram eo
3,¹⁷quarum una ait obsecro mi domine
ego et mulier haec habitabamus in domo una et peperit apud eam in cubiculo
3,¹⁸tertia vero die postquam ego peperit peperit et haec et eramus simul
nullusque alius in domo nobiscum exceptis nobis duabus
3,¹⁹mortuus est autem filius mulieris huius nocte
dormiens quippe oppressit eum

3,²⁰et consurgens intempesta nocte silentio
tulit filium meum de latere meo ancillae tuae dormientis
et conlocavit in sinu suo
suum autem filium qui erat mortuus posuit in sinu meo
3,²¹cumque surrexissem mane ut darem lac filio meo apparuit mortuus
quem diligentius intuens clara luce
deprehendi non esse meum quem genueram
3,²²responditque altera mulier non est ita
sed filius tuus mortuus est meus autem vivit
e contrario illa dicebat mentiris
filius quippe meus vivit et filius tuus mortuus est
atque in hunc modum contendebant coram rege
3,²³tunc rex ait
haec dicit filius meus vivit et filius tuus mortuus est
et ista respondit non
sed filius tuus mortuus est et filius meus vivit
3,²⁴dixit ergo rex
adferte mihi gladium
cumque adtulissent gladium coram rege
3,²⁵dividite inquit infantem vivum in duas partes
et date dimidiam partem uni et dimidiam partem alteri
3,²⁶dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem
commota sunt quippe viscera eius super filio suo
obsecro domine date illi infantem vivum et nolite interficere eum
contra illa dicebat
nec mihi nec tibi sit dividatur
3,²⁷respondens rex ait
date huic infantem vivum et non occidatur
haec est mater eius
3,²⁸audivit itaque omnis Israhel iudicium quod iudicasset rex et timuerunt regem
videntes sapientiam Dei esse in eo ad faciendum iudicium
4,¹ erat autem rex Salomon regnans super omnem Israhel
4,²et hii principes quos habebat
Azarias filius Sadoc sacerdos
4,³Helioeph et Ahia filii Sesa scribae

Iosaphat filius Ahilud a commentariis
 4,⁴Banaias filius Ioiadae super exercitum
 Sadoc autem et Abiathar sacerdotes
 4,⁵Azarias filius Nathan super eos qui adsistebant regi
 Zabud filius Nathan sacerdos amicus regis
 4,⁶et Ahisar praepositus domus
 et Adoniram filius Abda super tributa
 4,⁷habebat autem Salomon duodecim praefectos super omnem Israhel
 qui praebebant annonam regi et domui eius
 per singulos enim menses in anno singuli necessaria ministrabant
 4,⁸et haec nomina eorum
 Benhur in monte Ephraim
 4,⁹Bendecar in Macces
 et in Salebbim et in Bethsemes et Helon Bethanan
 4,¹⁰Benesed in Araboth
 ipsius erat Soccho et omnis terra Epher
 4,¹¹Benabinadab cuius omnis Nephtad Dor Tapheth filiam Salomonis habebat uxorem
 4,¹²Bana filius Ahilud regebat Thanac et Mageddo et universam Bethsan quae est iuxta
 Sarthana
 subter Hiezhrahel a Bethsan usque Abelmeula e regione Iecmaan
 4,¹³Bengaber in Ramoth Galaad habebat Avothiair filii Manasse in Galaad
 ipse praeerat in omni regione Argob quae est in Basan sexaginta civitatibus magnis atque
 muratis quae habebant seras aereas
 4,¹⁴Ahinadab filius Addo praeerat in Manaim
 4,¹⁵Ahimaas in Nepthali
 sed et ipse habebat Basmath filiam Salomonis in coniugio
 4,¹⁶Baana filius Usi in Aser et in Balod
 4,¹⁷Iosaphat filius Pharue in Isachar
 4,¹⁸Semei filius Hela in Benjamin
 4,¹⁹Gaber filius Uri in terra Galaad in terra Seon regis Amorrei et Og regis Basan super om-
 nia quae erant in illa terra
 4,²⁰Iuda et Israhel innumerabiles sicut harena maris in multitudine
 comedentes et bibentes atque laetantes
 4,²¹Salomon autem erat in dicione sua habens omnia regna
 sicut a flumine terrae Philisthim usque ad terminum Aegypti

offerentium sibi munera et servientium ei cunctis diebus vitae eius
4,²²erat autem cibus Salomonis per dies singulos
triginta chori similae et sexaginta chori farinae
4,²³decem boves pingues et viginti boves pascuales et centum arietes
excepta venatione cervorum caprearum atque bubalorum et avium altilium
4,²⁴ipse enim obtinebat omnem regionem quae erat trans flumen
quasi a Thapsa usque Gazam
et cunctos reges illarum regionum
et habebat pacem ex omni parte in circuitu
4,²⁵habitabatque Iudas et Israhel absque timore ullo
unusquisque sub vite sua et sub ficu sua
a Dan usque Bersabee cunctis diebus Salomonis
4,²⁶et habebat Salomon quadraginta milia praesepia equorum currulium
et duodecim milia equestrium
4,²⁷nutriebantque eos supradicti regis praefecti
sed et necessaria mensae regis Salomonis cum ingenti cura praebebant in tempore suo
4,²⁸hordeum quoque et paleas equorum et iumentorum
deferebant in locum ubi erat rex iuxta constitutum sibi
4,²⁹dedit quoque Deus sapientiam Salomoni et prudentiam multam nimis
et latitudinem cordis quasi harenam quae est in litore maris
4,³⁰et praecedebat sapientia Salomonis sapientiam omnium Orientalium et Aegyptiorum
4,³¹et erat sapientior cunctis hominibus
sapientior Aethan Ezraita et Heman et Chalcal et Dorda filiis Maol
et erat nominatus in universis gentibus per circuitum
4,³²locutus est quoque Salomon tria milia parabolas
et fuerunt carmina eius quinque et mille
4,³³et disputavit super lignis
a cedro quae est in Libano usque ad hysopum quae egreditur de pariete
et disseruit de iumentis et volucribus et reptilibus et piscibus
4,³⁴et veniebant de cunctis populis ad audiendam sapientiam Salomonis
et ab universis regibus terrae qui audiebant sapientiam eius
5,¹ misit quoque Hiram rex Tyri servos suos ad Salomonem
audivit enim quod ipsum unxissent regem pro patre eius
quia amicus fuerat Hiram David omni tempore
5,²misit autem et Salomon ad Hiram dicens

5,³tu scis voluntatem David patris mei
et quia non potuerit aedificare domum nomini Domini Dei sui
propter bella imminetia per circuitum
donec daret Dominus eos sub vestigio pedum eius
5,⁴nunc autem requiem dedit Deus meus mihi per circuitum
non est Satan neque occursus malus
5,⁵quam ob rem cogito aedificare templum nomini Domini Dei mei
sicut locutus est Dominus David patri meo dicens
filius tuus quem dabo pro te super solium tuum ipse aedificabit domum nomini meo
5,⁶praecipe igitur ut praecidant mihi cedros de Libano
et servi mei sint cum servis tuis
mercedem autem servorum tuorum dabo tibi quamcumque praeceperis
scis enim quoniam non est in populo meo vir qui noverit ligna caedere sicut Sidonii
5,⁷cum ergo audisset Hiram verba Salomonis
laetatus est valde et ait
benedictus Dominus hodie
qui dedit David filium sapientissimum
super populum hunc plurimum
5,⁸et misit Hiram ad Salomonem dicens
audivi quaecumque mandasti mihi
ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis et abiegnis
5,⁹servi mei deponent ea de Libano ad mare
et ego conponam ea in ratibus in mari
usque ad locum quem significaveris mihi
et adplicabo ea ibi et tu tolles ea
praebebisque necessaria mihi ut detur cibus domui meae
5,¹⁰itaque Hiram dabat Salomoni ligna cedrina et ligna abiegna iuxta omnem voluntatem
eius
5,¹¹Salomon autem praebebat Hiram viginti milia chororum tritici in cibum domui eius
et viginti choros purissimi olei
haec tribuebat Salomon Hiram per annos singulos
5,¹²dedit quoque Dominus sapientiam Salomoni sicut locutus est ei
et erat pax inter Hiram et Salomonem
et percusserunt foedus ambo
5,¹³legitque rex Salomon operas de omni Israhel

et erat indictio triginta milia virorum
5,¹⁴mittebatque eos in Libanum
decem milia per menses singulos vicissim
ita ut duobus mensibus essent in domibus suis
et Adoniram erat super huiuscemodi indictione
5,¹⁵fuerunt itaque Salomoni septuaginta milia eorum qui onera portabant
et octoginta milia latomorum in monte
5,¹⁶absque praepositis qui praeerant singulis operibus numero trium milium et trecentorum
praecipientium populo et his qui faciebant opus
5,¹⁷praecepitque rex ut tollerent lapides grandes
lapides pretiosos in fundamentum templi et quadrarent eos
5,¹⁸quos dolaverunt cementarii Salomonis et cementarii Hiram
porro Biblii praeparaverunt ligna et lapides ad aedificandam domum
6,¹ factum est igitur quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorum Israhel de
terra Aegypti
in anno quarto mense zio ipse est mensis secundus regis Salomonis super Israhel
aedificare coepit domum Domino
6,²domus autem quam aedificabat rex Salomon Domino
habebat sexaginta cubitos in longitudine
et viginti cubitos in latitudine
et triginta cubitos in altitudine
6,³et porticus erat ante templum viginti cubitorum longitudinis
iuxta mensuram latitudinis templi
et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi
6,⁴fecitque in templo fenestras obliquas
6,⁵et aedificavit super parietem templi tabulata per gyrum
in parietibus domus per circuitum templi et oraculi
et fecit latera in circuitu
6,⁶tabulatum quod subter erat quinque cubitos habebat latitudinis
et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis
et tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis
trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus
ut non hererent muris templi
6,⁷domus autem cum aedificaretur lapidibus dedolatis atque perfectis aedificata est
et malleus et securis et omne ferramentum non sunt audita in domo cum aedificaretur

6,⁸ostium lateris medii in parte erat domus dexteræ
et per cocleam ascendebant in medium cenaculum
et a medio in tertium
6,⁹et aedificavit domum et consummavit eam
textit quoque domum laquearibus cedrinis
6,¹⁰et aedificavit tabulatum super omnem domum quinque cubitis altitudinis
et operuit domum lignis cedrinis
6,¹¹et factus est sermo Domini ad Salomonem dicens
6,¹²domus haec quam aedificas
si ambulaveris in praeceptis meis
et iudicia mea feceris
et custodieris omnia mandata mea gradiens per ea
firmabo sermonem meum tibi quem locutus sum ad David patrem tuum
6,¹³et habitabo in medio filiorum Israhel
et non derelinquam populum meum Israhel
6,¹⁴igitur aedificavit Salomon domum et consummavit eam
6,¹⁵et aedificavit parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis
a pavimento domus usque ad summitatem parietum et usque ad laquearia operuit lignis
intrinsecus
et textit pavimentum domus tabulis abiegnis
6,¹⁶aedificavitque viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina
a pavimento usque ad superiora
et fecit interiorem domum oraculi in sanctum sanctorum
6,¹⁷porro quadraginta cubitorum erat ipsum templum pro foribus oraculi
6,¹⁸et cedro omnis domus intrinsecus vestiebatur
habens tornaturas suas et iuncturas fabrefactas et celaturas eminentes
omnia cedrinis tabulis vestiebantur
nec omnino lapis apparere poterat in pariete
6,¹⁹oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat
ut poneret ibi arcam foederis Domini
6,²⁰porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis
et viginti cubitos latitudinis
et viginti cubitos altitudinis
et operuit illud atque vestivit auro purissimo
sed et altare vestivit cedro

6,²¹ domum quoque ante oraculum operuit auro purissimo
et adfixit lamminas clavis aureis
6,²² nihilque erat in templo quod non auro tegeretur
sed et totum altare oraculi textit auro
6,²³ et fecit in oraculo duo cherubin de lignis olivarum
decem cubitorum altitudinis
6,²⁴ quinque cubitorum ala cherub una
et quinque cubitorum ala cherub altera
id est decem cubitos habentes
a summitate alae usque ad alae alterius summitatem
6,²⁵ decem quoque cubitorum erat cherub secundus mensura pari
et opus unum erat in duobus cherubin
6,²⁶ id est altitudinem habebat unus cherub decem cubitorum
et similiter cherub secundus
6,²⁷ posuitque cherubin in medio templi interioris
extendebant autem alas suas cherubin
et tangebant ala una parietem
et ala cherub secundi tangebant parietem alterum
alae autem alterae in media parte templi se invicem contingebant
6,²⁸ textit quoque cherubin auro
6,²⁹ et omnes parietes templi per circuitum scalpsit variis celaturis et torno
et fecit in eis cherubin et palmas et picturas varias
quasi prominentes de pariete et egredientes
6,³⁰ sed et pavimentum domus textit auro intrinsecus et extrinsecus
6,³¹ et in ingressu oraculi fecit ostiola de lignis olivarum
postesque angulorum quinque
6,³² et duo ostia de lignis olivarum
et scalpsit in eis picturam cherubin
et palmarum species et anaglyfa valde prominentia
et textit ea auro
et operuit tam cherubin quam palmas et cetera auro
6,³³ fecitque in introitum templi postes de lignis olivarum quadrangulatos
6,³⁴ et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus
et utrumque ostium duplex erat
et se invicem tenens aperiebatur

6,³⁵et scalpsit cherubin et palmas et celaturas valde eminentes
operuitque omnia lamminis aureis opere quadro ad regulam
6,³⁶et aedificavit atrium interius tribus ordinibus lapidum politorum
et uno ordine lignorum cedri
6,³⁷anno quarto fundata est domus Domini in mense zio
6,³⁸et in anno undecimo mense bul
ipse est mensis octavus
perfecta est domus in omni opere suo et in universis utensilibus
aedificavitque eam annis septem
7,¹ domum autem suam aedificavit Salomon tredecim annis
et ad perfectum usque perduxit
7,²aedificavit quoque domum saltus Libani
centum cubitorum longitudinis
et quinquaginta cubitorum latitudinis
et triginta cubitorum altitudinis
et quattuor deambulacra inter columnas cedrinas
ligna quippe cedrina exciderat in columnas
7,³et tabulatis cedrinis vestivit totam cameram
quae quadraginta quinque columnis sustentabatur
unus autem ordo habebat columnas quindecim 7,⁴contra se invicem positas
7,⁵et e regione se respicientes aequali spatio inter columnas
et super columnas quadrangulata ligna in cunctis aequalia
7,⁶et porticum columnarum fecit
quinquaginta cubitorum longitudinis
et triginta cubitorum latitudinis
et alteram porticum in facie maioris porticus
et columnas et epistylia super columnas
7,⁷porticum quoque solii in qua tribunal est fecit
et texit lignis cedrinis a pavimento usque ad summitatem
7,⁸et domuncula in qua sedetur ad iudicandum erat in media porticu simili opere
domum quoque fecit filiae Pharaonis quam uxorem duxerat Salomon
tali opere quali et hanc porticum
7,⁹omnia lapidibus pretiosis
qui ad normam quandam atque mensuram
tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant

a fundamento usque ad summitatem parietum
et intrinsecus usque ad atrium maius
7,¹⁰ fundamenta autem de lapidibus pretiosis lapidibus magnis
decem sive octo cubitorum
7,¹¹ et desuper lapides pretiosi aequalis mensurae secti erant similiterque de cedro
7,¹² et atrium maius rotundum trium ordinum de lapidibus sectis
et unius ordinis dolata cedro
nec non et in atrio domus Domini interiori et in porticu domus
7,¹³ misit quoque rex Salomon et tulit Hiram de Tyro
7,¹⁴ filium mulieris viduae de tribu Nepthali patre Tyrio
artificem aerarium et plenum sapientia et intellegentia et doctrina
ad faciendum omne opus ex aere
qui cum venisset ad regem Salomonem fecit omne opus eius
7,¹⁵ et finxit duas columnas aereas
decem et octo cubitorum altitudinis columnam unam
et linea duodecim cubitorum ambiebat columnam utramque
7,¹⁶ duo quoque capitella fecit quae ponerentur super capita columnarum fusili aere
quinque cubitorum altitudinis capitellum unum
et quinque cubitorum altitudinis capitellum alterum
7,¹⁷ et quasi in modum retis et catenarum sibi invicem miro opere contextarum
utrumque capitellum columnarum fusile erat
septena versuum retiacula in capitello uno
et septena retiacula in capitello altero
7,¹⁸ et perfecit columnas et duos ordines per circuitum retiaculorum singulorum
ut tegerent capitella quae erant super summitatem malogranatorum
eodem modo fecit et capitello secundo
7,¹⁹ capitella autem quae erant super capita columnarum
quasi opere lilii fabricata erant in porticu quattuor cubitorum
7,²⁰ et rursus alia capitella in summitate columnarum desuper
iuxta mensuram columnae contra retiacula
malogranatorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi
7,²¹ et statuit duas columnas in porticum templi
cumque statuisset columnam dexteram vocavit eam nomine Iachin
similiter erexit columnam secundam et vocavit nomen eius Booz
7,²² et super capita columnarum opus in modum lilii posuit

perfectumque est opus columnarum
7,²³fecit quoque mare fusile
decem cubitorum a labio usque ad labium
rotundum in circuitu
quinque cubitorum altitudo eius
et resticula triginta cubitorum cingebat illud per circuitum
7,²⁴et scalptura subter labium circumibat illud decem cubitis ambiens mare
duo ordines scalpturarum histriatarum erant fusiles
7,²⁵et stabat super duodecim boves
e quibus tres respiciebant ad aquilonem
et tres ad occidentem et tres ad meridiem et tres ad orientem
et mare super eos desuper erat
quorum posteriora universa intrinsecus latitabant
7,²⁶grossitudo autem luteris trium unciarum erat
labiumque eius quasi labium calicis et folium repandi lili
duo milia batos capiebat
7,²⁷et fecit bases decem aereas quattuor cubitorum longitudinis bases singulas
et quattuor cubitorum latitudinis
et trium cubitorum altitudinis
7,²⁸et ipsum opus basium interrasile erat
et scalpturae inter iuncturas
7,²⁹et inter coronulas et plectas leones et boves et cherubin
et in iuncturis similiter desuper
et subter leones et boves
quasi lora ex aere dependentia
7,³⁰et quattuor rotae per bases singulas et axes aerei
et per quattuor partes quasi umeruli subter luterem fusiles contra se invicem respectantes
7,³¹os quoque luteris intrinsecus erat in capitis summitate
et quod forinsecus apparebat unius cubiti erat totum rotundum
pariterque habebat unum cubitum et dimidium
in angulis autem columnarum variae celaturae erant
et media intercolumnia quadrata non rotunda
7,³²quattuor quoque rotae quae per quattuor angulos basis erant coherebant subter basi
una rota habebat altitudinis cubitum et semis
7,³³tales autem rotae erant quales solent in curru fieri

et axes earum et radii et canti et modioli omnia fusilia
7,³⁴nam et umeruli illi quattuor per singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusiles et coniuncti erant
7,³⁵in summitate autem basis erat quaedam rotunditas dimidii cubiti ita fabrefacta ut luter desuper possit inponi habens celaturas suas et scalpturas varias ex semet ipso
7,³⁶scalpsit quoque in tabulatis illis quae erant ex aere et in angulis cherubin et leones et palmas quasi in similitudinem stantis hominis ut non celata sed adposita per circuitum viderentur
7,³⁷in hunc modum fecit decem bases fusura una et mensura scalpturaque consimili
7,³⁸fecit quoque decem luteris aereos quadraginta batos capiebat luter unus eratque quattuor cubitorum singulosque luteris per singulas id est decem bases posuit
7,³⁹et constituit decem bases quinque ad dexteram partem templi et quinque ad sinistram mare autem posuit ad dexteram partem templi contra orientem ad meridiem
7,⁴⁰fecit ergo Hiram lebetas et scutras et amulas et perfecit omne opus regis Salomonis in templo Domini
7,⁴¹columnas duas et funiculos capitulorum super capitella columnarum duos et retiacula duo ut operirent duos funiculos qui erant super capita columnarum
7,⁴²et malogranata quadringenta in duobus retiaculis duos versus malogranatorum in retiaculis singulis ad operiendos funiculos capitellorum qui erant super capita columnarum
7,⁴³et bases decem et luteris decem super bases
7,⁴⁴et mare unum et boves duodecim subter mare
7,⁴⁵et lebetas et scutras et amulas omnia vasa quae fecit Hiram regi Salomoni in domo Domini de aurichalco erant
7,⁴⁶in campestri regione Iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter Socchoth et Sarthan
7,⁴⁷et posuit Salomon omnia vasa propter multitudinem autem nimiam non erat pondus aeris
7,⁴⁸fecitque Salomon omnia vasa in domo Domini altare aureum et mensam super quam ponerentur panes propositionis auream
7,⁴⁹et candelabra aurea quinque ad dexteram et quinque ad sinistram contra oraculum ex auro primo et quasi lili flores et lucernas desuper aureas et forcipes aureos

7,⁵⁰et hydrias et fuscinulas et fialas et mortariola et turibula de auro purissimo
et cardines ostiorum domus interioris sancti sanctorum et ostiorum domus templi ex auro
erant

7,⁵¹et perfecit omne opus quod faciebat Salomon in domo Domini
et intulit quae sanctificaverat David pater suus
argentum et aurum et vasa reposuitque in thesauris domus Domini

8,¹ tunc congregavit omnes maiores natu Israhel cum principibus tribuum
et duces familiarum filiorum Israhel
ad regem Salomonem in Hierusalem

ut deferrent arcam foederis Domini de civitate David id est de Sion

8,²convenitque ad regem Salomonem universus Israhel
in mense hethanim in sollemni die
ipse est mensis septimus

8,³veneruntque cuncti senes ex Israhel
et tulerunt sacerdotes arcam

8,⁴et portaverunt arcam Domini et tabernaculum foederis
et omnia vasa sanctuarii quae erant in tabernaculo
et ferebant ea sacerdotes et Levitae

8,⁵rex autem Salomon et omnis multitudo Israhel quae convenerat ad eum gradiebatur cum
illo ante arcam

et immolabant oves et boves absque aestimatione et numero

8,⁶et intulerunt sacerdotes arcam foederis Domini in locum suum
in oraculum templi in sanctum sanctorum subter alas cherubin

8,⁷siquidem cherubin expandebant alas super locum arcae
et protegebant arcam et vectes eius desuper

8,⁸cumque eminenter vectes et apparerent summitates eorum foris sanctuarium ante oracu-
lum

non apparebant ultra extrinsecus

qui et fuerunt ibi usque in praesentem diem

8,⁹in arca autem non est aliud nisi duae tabulae lapideae quas posuerat in ea Moses in Ho-
reb

quando pepigit foedus Dominus cum filiis Israhel cum egrederentur de terra Aegypti

8,¹⁰factum est autem cum exissent sacerdotes de sanctuario
nebula implevit domum Domini

8,¹¹et non poterant sacerdotes stare et ministrare propter nebulam

impleverat enim gloria Domini domum Domini
8,¹²tunc ait Salomon
Dominus dixit ut habitaret in nebula
8,¹³aedificans aedificavi domum in habitaculum tuum
firmissimum solium tuum in sempiternum
8,¹⁴convertitque rex faciem suam et benedixit omni ecclesiae Israhel
omnis enim ecclesia Israhel stabat 8,¹⁵et ait
benedictus Dominus Deus Israhel qui locutus est ore suo ad David patrem meum
et in manibus eius perfecit dicens
8,¹⁶a die qua eduxi populum meum Israhel de Aegypto
non elegi civitatem de universis tribubus Israhel
ut aedificaretur domus et esset nomen meum ibi
sed elegi David ut esset super populum meum Israhel
8,¹⁷voluitque David pater meus aedificare domum nomini Domini Dei Israhel
8,¹⁸et ait Dominus ad David patrem meum
quod cogitasti in corde tuo aedificare domum nomini meo bene fecisti hoc ipsum mente
tractans
8,¹⁹verumtamen tu non aedificabis domum
sed filius tuus qui egredietur de renibus tuis
ipse aedificabit domum nomini meo
8,²⁰confirmavit Dominus sermonem suum quem locutus est
stetique pro David patre meo
et sedi super thronum Israhel sicut locutus est Dominus
et aedificavi domum nomini Domini Dei Israhel
8,²¹et constitui ibi locum arcae in qua foedus est Domini
quod percussit cum patribus nostris
quando egressi sunt de terra Aegypti
8,²²stetit autem Salomon ante altare Domini in conspectu ecclesiae Israhel
et expandit manus suas in caelum 8,²³et ait
Domine Deus Israhel non est similis tui Deus in caelo desuper et super terra deorsum
qui custodis pactum et misericordiam servis tuis
qui ambulant coram te in toto corde suo
8,²⁴qui custodisti servo tuo David patri meo quae locutus es ei
ore locutus es et manibus perfecisti ut et haec dies probat
8,²⁵nunc igitur Domine Deus Israhel

conserva famulo tuo David patri meo quae locutus es ei dicens
non auferetur de te vir coram me qui sedeat super thronum Israhel
ita tamen si custodierint filii tui viam suam ut ambulent coram me sicut tu ambulasti in
 conspectu meo

8,²⁶et nunc Deus Israhel firmentur verba tua quae locutus es servo tuo David patri meo
8,²⁷ergone putandum est quod vere Deus habitet super terram
si enim caelum et caeli caelorum te capere non possunt quanto magis domus haec quam ae-
 dificavi

8,²⁸sed respice ad orationem servi tui et ad preces eius Domine Deus meus
audi hymnum et orationem quam servus tuus orat coram te hodie

8,²⁹ut sint oculi tui aperti super domum hanc nocte et die
super domum de qua dixisti erit nomen meum ibi
ut exaudias orationem qua orat te servus tuus in loco isto

8,³⁰ut exaudias deprecationem servi tui et populi tui Israhel
quodcumque oraverint in loco isto
et exaudies in loco habitaculi tui in caelo
et cum exaudieris propitius eris

8,³¹si peccaverit homo in proximum suum
et habuerit aliquod iuramentum quo teneatur adstrictus
et venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam

8,³²tu exaudies in caelo et facies
et iudicabis servos tuos
condemnans impium et reddens viam suam super caput eius
iustificansque iustum et retribuens ei secundum iustitiam suam

8,³³si fugerit populus tuus Israhel inimicos suos
quia peccaturus est tibi
et agentes paenitentiam et confitentes nomini tuo

venerint et oraverint et deprecati te fuerint in domo hac

8,³⁴exaudi in caelo et dimitte peccatum populi tui Israhel
et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum

8,³⁵si clausum fuerit caelum et non pluerit propter peccata eorum
et orantes in loco isto paenitentiam egerint nomini tuo
et a peccatis suis conversi fuerint propter adflictionem suam

8,³⁶exaudi eos in caelo et dimitte peccata servorum tuorum et populi tui Israhel
et ostende eis viam bonam per quam ambulent

et da pluviam super terram tuam quam dedisti populo tuo in possessionem
8,³⁷fames si oborta fuerit in terra aut pestilentia aut corruptus aer
aurugo lucusta rubigo et adflixerit eum
et inimicus eius portas obsidens
omnis plaga universa infirmitas
8,³⁸cuncta devotatio et inprecatio quae acciderit omni homini de populo tuo Israhel
si quis cognoverit plagam cordis sui
et expanderet manus suas in domo hac
8,³⁹tu audies in caelo in loco habitationis tuae et repropitiaberis
et facies ut des unicuique secundum omnes vias suas
sicut videris cor eius quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum
8,⁴⁰ut timeant te cunctis diebus quibus vivunt super faciem terrae quam dedisti patribus
nostris
8,⁴¹insuper et alienigena qui non est de populo tuo Israhel
cum venerit de terra longinqua propter nomen tuum
audietur enim nomen tuum magnum et manus tua fortis et brachium tuum 8,⁴²extentum
ubique
cum venerit ergo et oraverit in loco hoc
8,⁴³tu exaudies in caelo in firmamento habitaculi tui
et facies omnia pro quibus invocaverit te alienigena
ut discant universi populi terrarum nomen tuum timere sicut populus tuus Israhel
et probent quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam aedificavi
8,⁴⁴si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per viam quocumque mi-
seris eos
orabunt te contra viam civitatis quam elegisti
et contra domum quam aedificavi nomini tuo
8,⁴⁵et exaudies in caelo orationem eorum et preces eorum
et facies iudicium eorum
8,⁴⁶quod si peccaverint tibi
non est enim homo qui non peccet
et iratus tradideris eos inimicis suis
et capti ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope
8,⁴⁷et egerint paenitentiam in corde suo in loco captivitatis
et conversi deprecati te fuerint in captivitate sua dicentes
peccavimus inique egimus impie gessimus

8,⁴⁸et reversi fuerint ad te in universo corde suo et tota anima sua
in terra inimicorum suorum ad quam captivi ducti sunt
et oraverint te contra viam terrae suae quam dedisti patribus eorum
et civitatis quam elegisti et templi quod aedificavi nomini tuo
8,⁴⁹exaudies in caelo in firmamento solii tui orationem eorum et preces
et facies iudicium eorum
8,⁵⁰et propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi
et omnibus iniquitatibus eorum quibus praevaricati sunt in te
et dabis misericordiam coram eis qui eos captivos habuerint ut misereantur eis
8,⁵¹populus enim tuus est et hereditas tua
quos eduxisti de terra Aegypti de medio fornacis ferreae
8,⁵²ut sint oculi tui aperti ad deprecationem servi tui et populi tui Israhel
et exaudias eos in universis pro quibus invocaverint te
8,⁵³tu enim separasti eos tibi in hereditatem de universis populis terrae
sicut locutus es per Mosen servum tuum
quando eduxisti patres nostros de Aegypto Domine Deus
8,⁵⁴factum est autem cum conplesset Salomon orans Dominum omnem orationem et depre-
cationem hanc
surrexit de conspectu altaris Domini
utrumque enim genu in terram fixerat
et manus expanderat ad caelum
8,⁵⁵stetit ergo et benedixit omni ecclesiae Israhel voce magna dicens
8,⁵⁶benedictus Dominus qui dedit requiem populo suo Israhel iuxta omnia quae locutus est
non cecidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis quae locutus est per Mosen servum
suum
8,⁵⁷sit Dominus Deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris non derelinquens nos
neque proiciens
8,⁵⁸sed inclinet corda nostra ad se
ut ambulemus in universis viis eius
et custodiamus mandata eius et caerimonias et iudicia
quaecumque mandavit patribus nostris
8,⁵⁹et sint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram Domino
adpropinquantes Domino Deo nostro die et nocte
ut faciat iudicium servo suo et populo suo Israhel per singulos dies
8,⁶⁰et sciant omnes populi terrae quia Dominus ipse est Deus

et non est ultra absque eo
8,⁶¹ sit quoque cor nostrum perfectum cum Domino Deo nostro
ut ambulemus in decretis eius et custodiamus mandata eius sicut et hodie
8,⁶² igitur rex et omnis Israhel cum eo immolabant victimas coram Domino
8,⁶³ mactavitque Salomon hostias pacificas quas immolavit Domino
boum viginti duo milia
ovium centum viginti milia
et dedicaverunt templum Domini rex et filii Israhel
8,⁶⁴ in die illa sanctificavit rex medium atrii quod erat ante domum Domini
fecit quippe ibi holocaustum et sacrificium et adipem pacificorum
quia altare aereum quod erat coram Domino minus erat
et capere non poterat holocausta et sacrificium et adipem pacificorum
8,⁶⁵ fecit ergo Salomon in tempore illo festivitatem celebrem et omnis Israhel cum eo multi-
tudo magna
ab introitu Emath usque ad rivum Aegypti coram Domino Deo nostro
septem diebus et septem diebus id est quattuordecim diebus
8,⁶⁶ et in die octava dimisit populos
qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua
laetantes et alacri corde
super omnibus bonis quae fecerat Dominus David servo suo et Israhel populo suo
9,¹ factum est autem cum perfecisset Salomon aedificium domus Domini et aedificium regis
et omne quod optaverat et voluerat facere
9,² apparuit Dominus ei secundo sicut apparuerat ei in Gabaon
9,³ dixitque Dominus ad eum
exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam qua deprecatus es coram me
sanctificavi domum hanc quam aedificasti
ut ponerem nomen meum ibi in sempiternum
et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus
9,⁴ tu quoque si ambulaveris coram me sicut ambulavit pater tuus
in simplicitate cordis et in aequitate
et feceris omnia quae praecepi tibi
et legitima mea et iudicia mea servaveris
9,⁵ ponam thronum regni tui super Israhel in sempiternum
sicut locutus sum David patri tuo dicens
non auferetur de genere tuo vir de solio Israhel

9,⁶si autem aversione aversi fueritis vos et filii vestri
non sequentes me nec custodientes mandata mea et caerimonias quas proposui vobis
sed abieritis et colueritis deos alienos et adoraveritis eos
9,⁷auferam Israhel de superficie terrae quam dedi eis
et templum quod sanctificavi nomini meo proiciam a conspectu meo
eritque Israhel in proverbium et in fabulam cunctis populis
9,⁸et domus haec erit in exemplum
omnis qui transierit per eam stupebit et sibilabit et dicet
quare fecit Dominus sic terrae huic et domui huic
9,⁹et respondebunt quia dereliquerunt Dominum Deum suum
qui eduxit patres eorum de terra Aegypti
et secuti sunt deos alienos
et adoraverunt eos et coluerunt
idcirco induxit Dominus super eos omne malum hoc
9,¹⁰expletis autem annis viginti postquam aedificaverat Salomon duas domos
id est domum Domini et domum regis
9,¹¹Hiram rege Tyri praebente Salomoni ligna cedrina et abiegna et aurum iuxta omne quod
opus habuerat
tunc dedit Salomon Hiram viginti oppida in terra Galileae
9,¹²egressusque est Hiram de Tyro ut videret oppida quae dederat ei Salomon et non placu-
erunt ei
9,¹³et ait haecine sunt civitates quas dedisti mihi frater
et appellavit eas terram Chabul usque in diem hanc
9,¹⁴misit quoque Hiram ad regem centum viginti talenta auri
9,¹⁵haec est summa expensarum quam obtulit rex Salomon ad aedificandam domum Domi-
ni et domum suam et Mello et murum Hierusalem
et Eser et Mageddo et Gazer
9,¹⁶Pharao rex Aegypti ascendit et cepit Gazer succenditque eam igni
et Chananeum qui habitabat in civitate interfecit
et dedit eam in dote filiae suae uxori Salomonis
9,¹⁷aedificavit ergo Salomon Gazer et Bethoron inferiorem
9,¹⁸et Baalath et Palmyram in terra solitudinis
9,¹⁹et omnes vicos qui ad se pertinebant et erant absque muro munivit
et civitates curruum et civitates equitum

et quodcumque ei placuit ut aedificaret in Hierusalem et in Libano et in omni terra potestatis suae

9,²⁰ universum populum qui remanserat de Amorreis et Heththeis et Ferezeis et Eveis et Iebuseis

qui non sunt de filiis Israhel

9,²¹ horum filios qui remanserant in terra

quos scilicet non potuerant filii Israhel exterminare

fecit Salomon tributarios usque ad diem hanc

9,²² de filiis autem Israhel non constituit Salomon servire quemquam

sed erant viri bellatores et ministri eius et principes et duces

et praefecti curruum et equorum

9,²³ erant autem principes super omnia opera Salomonis praepositi quingenti quinquaginta qui habebant subiectum populum et statutis operibus imperabant

9,²⁴ filia autem Pharaonis ascendit de civitate David in domum suam quam aedificaverat ei tunc aedificavit Mello

9,²⁵ offerebat quoque Salomon tribus vicibus per annos singulos

holocausta et pacificas victimas super altare quod aedificaverat Domino

et adolebat thymiana coram Domino

perfectumque est templum

9,²⁶ classem quoque fecit rex Salomon in Asiongaber

quae est iuxta Ahilam in litore maris Rubri in terra Idumea

9,²⁷ misitque Hiram in classe illa servos suos viros nauticos et gnaros maris cum servis Salomonis

9,²⁸ qui cum venissent in Ophir sumptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum detulerunt ad regem Salomonem

10,¹ sed et regina Saba audita fama Salomonis in nomine Domini

venit temptare eum in enigmatibus

10,² et ingressa Hierusalem multo comitatu et divitiis

camelis portantibus aromata et aurum infinitum nimis et gemmas pretiosas

venit ad Salomonem et locuta est ei universa quae habebat in corde suo

10,³ et docuit eam Salomon omnia verba quae proposuerat

non fuit sermo qui regem posset latere et non responderet ei

10,⁴ videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis

et domum quam aedificaverat 10,⁵ et cibos mensae eius

et habitacula servorum et ordinem ministrantium vestesque eorum et pincernas

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et holocausta quae offerebat in domo Domini
non habebat ultra spiritum
10,⁶dixitque ad regem
verus est sermo quem audiui in terra mea
10,⁷super sermonibus tuis et super sapientia tua
et non credebam narrantibus mihi
donec ipsa veni et vidi oculis meis et probavi
quod media pars mihi nuntiata non fuerit
maior est sapientia et opera tua quam rumor quem audiui
10,⁸beati viri tui et beati servi tui hii qui stant coram te semper et audiunt sapientiam tuam
10,⁹sit Dominus Deus tuus benedictus cui placuisti et posuit te super thronum Israhel
eo quod dilexerit Dominus Israhel in sempiternum
et constituit te regem ut faceres iudicium et iustitiam
10,¹⁰dedit ergo regi centum viginti talenta auri
et aromata multa nimis et gemmas pretiosas
non sunt adlata ultra aromata tam multa quam ea quae dedit regina Saba regi Salomoni
10,¹¹sed et classis Hiram quae portabat aurum de Ophir
adtulit ex Ophir ligna thyina multa nimis et gemmas pretiosas
10,¹²fecitque rex de lignis thyinis fulchra domus Domini et domus regiae
et citharas lyrasque cantoribus
non sunt adlata huiuscemodi ligna thyina neque visa usque in praesentem diem
10,¹³rex autem Salomon dedit reginae Saba omnia quae voluit et petivit ab eo
exceptis his quae ultro obtulerat ei munere regio
quae reversa est et abiit in terram suam cum servis suis
10,¹⁴erat autem pondus auri quod adferebatur Salomoni per annos singulos
sescentorum sexaginta sex talentorum auri
10,¹⁵excepto eo quod offerebant viri qui super vectigalia erant
et negotiatores universique scruta vendentes et omnes reges Arabiae ducesque terrae
10,¹⁶fecit quoque rex Salomon ducenta scuta de auro puro
sescentos auri siclos dedit in lamminas scuti unius
10,¹⁷et trecentas peltas ex auro probato
trecentae minae auri unam peltam vestiebant
posuitque ea rex in domo silvae Libani
10,¹⁸fecit etiam rex Salomon thronum de ebore grandem
et vestivit eum auro fulvo nimis

10,¹⁹qui habebat sex gradus
et summitas throni rotunda erat in parte posteriori
et duae manus hinc atque inde tenentes sedile
et duo leones stabant iuxta manus singulas
10,²⁰et duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde
non est factum tale opus in universis regnis
10,²¹sed et omnia vasa de quibus potabat rex Salomon erant aurea
et universa supellex domus saltus Libani de auro purissimo
non erat argentum nec alicuius pretii putabatur in diebus Salomonis
10,²²quia classis regis per mare cum classe Hiram semel per tres annos ibat in Tharsis
deferens inde aurum et argentum
dentes elefantorum et simias et pavos
10,²³magnificatus est ergo rex Salomon super omnes reges terrae divitiis et sapientia
10,²⁴et universa terra desiderabat vultum Salomonis
ut audiret sapientiam eius quam dederat Deus in corde eius
10,²⁵et singuli deferebant ei munera
vasa argentea et aurea
vestes et arma bellica
aromata quoque et equos et mulos per annos singulos
10,²⁶congregavitque Salomon currus et equites
et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum
et disposuit eos per civitates munitas et cum rege in Hierusalem
10,²⁷fecitque ut tanta esset abundantia argenti in Hierusalem quanta lapidum
et cedrorum praebebat multitudinem quasi sycomoros quae nascuntur in campestribus
10,²⁸et educebantur equi Salomoni de Aegypto et de Coa
negotiatores enim regis emebant de Coa et statuto pretio perducebant
10,²⁹egrediebatur autem quadriga ex Aegypto sescentis siclis argenti
et equus centum quinquaginta
atque in hunc modum cuncti reges Hethaeorum et Syriae equos venundabant
11,¹rex autem Salomon amavit mulieres alienigenas multas
filiam quoque Pharaonis et Moabitidas et Ammanitidas Idumeas et Sidonias et Chethaeas
11,²de gentibus super quibus dixit Dominus filiis Israhel
non ingrediemini ad eas
neque de illis ingredientur ad vestras
certissimo enim avertent corda vestra ut sequamini deos earum

his itaque copulatus est Salomon ardentissimo amore
11,³fueruntque ei uxores quasi reginae septingentae et concubinae trecentae
et averterunt mulieres cor eius
11,⁴cumque iam esset senex depravatum est per mulieres cor eius ut sequeretur deos alienos
nec erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris eius
11,⁵sed colebat Salomon Astharthen deam Sidoniorum
et Moloch idolum Ammanitarum
11,⁶fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino
et non adimplevit ut sequeretur Dominum sicut pater eius
11,⁷tunc aedificavit Salomon fanum Chamos idolo Moab in monte qui est contra Hierusa-
lem
et Moloch idolo filiorum Ammon
11,⁸atque in hunc modum fecit universis uxoribus suis alienigenis
quae adolebant tura et immolabant diis suis
11,⁹igitur iratus est Dominus Salomoni
quod aversa esset mens eius a Domino Deo Israhel
qui apparuerat ei secundo
11,¹⁰et praeceperat de verbo hoc ne sequeretur deos alienos
et non custodivit quae mandavit ei Dominus
11,¹¹dixit itaque Dominus Salomoni
quia habuisti hoc apud te
et non custodisti pactum meum et praecepta mea quae mandavi tibi
disrumpens scindam regnum tuum et dabo illud servo tuo
11,¹²verumtamen in diebus tuis non faciam propter David patrem tuum
de manu filii tui scindam illud
11,¹³nec totum regnum auferam
sed tribum unam dabo filio tuo propter David servum meum et Hierusalem quam elegi
11,¹⁴suscitavit autem Dominus adversarium Salomoni Adad Idumeum de semine regio qui
erat in Edom
11,¹⁵cum enim esset David in Idumea
et ascendisset Ioab princeps militiae ad sepeliendos eos qui fuerant interfecti
et occidisset omne masculinum in Idumea
11,¹⁶sex enim mensibus ibi moratus est Ioab et omnis Israhel
donec interimerent omne masculinum in Idumea
11,¹⁷fugit Adad ipse et viri idumei de servis patris eius cum eo ut ingrederetur Aegyptum

erat autem Adad puer parvulus
11,¹⁸cumque surrexissent de Madian venerunt in Pharan
tuleruntque secum viros de Pharan
et introierunt Aegyptum ad Pharaonem regem Aegypti
qui dedit ei domum et cibos constituit et terram delegavit
11,¹⁹et invenit Adad gratiam coram Pharaeo valde
in tantum ut daret ei uxorem sororem uxoris suae germanam Tafnes reginae
11,²⁰genuitque ei soror Tafnes Genebath filium
et nutrit eum Tafnes in domo Pharaonis
eratque Genebath habitans apud Pharaonem cum filiis eius
11,²¹cumque audisset Adad in Aegypto dormisse David cum patribus suis
et mortuum esse Ioab principem militiae
dixit Pharaoni dimitte me ut vadam in terram meam
11,²²dixitque ei Pharaeo qua enim re apud me indiges ut quaeras ire ad terram tuam
at ille respondit nulla sed obsecro ut dimittas me
11,²³suscitavit quoque ei Deus adversarium Razon filium Heliada qui fugerat Adadezer re-
gem Soba dominum suum
11,²⁴et congregavit contra eum viros
et factus est princeps latronum cum interficeret eos David
abieruntque Damascum et habitaverunt ibi
et constituerunt eum regem in Damasco
11,²⁵eratque adversarius Israhel cunctis diebus Salomonis
et hoc est malum Adad et odium contra Israhel regnavitque in Syria
11,²⁶Hieroboam quoque filius Nabath Ephratheus de Sareda
cuius mater erat nomine Sarva mulier vidua servus Salomonis
levavit manum contra regem
11,²⁷et haec causa rebellionis adversus eum
quia Salomon aedificavit Mello
et coaequavit voraginem civitatis David patris sui
11,²⁸erat autem Hieroboam vir fortis et potens
vidensque Salomon adulescentem bonae indolis et industrium
constituerat eum praefectum super tributa universae domus Ioseph
11,²⁹factum est igitur in tempore illo ut Hieroboam egrederetur de Hierusalem
et inveniret eum Ahias Silonites propheta in via opertus pallio novo
erant autem duo tantum in agro

11,³⁰adprehendensque Ahia pallium suum novum quo opertus erat scidit in duodecim partes

11,³¹et ait ad Hieroboam tolle tibi decem scissuras

haec enim dicit Dominus Deus Israhel

ecce ego scindam regnum de manu Salomonis

et dabo tibi decem tribus

11,³²porro una tribus remanebit ei propter servum meum David et Hierusalem civitatem quam elegi ex omnibus tribubus Israhel

11,³³eo quod dereliquerint me

et adoraverint Astharoth deam Sidoniorum

et Chamos deum Moab

et Melchom deum filiorum Ammon

et non ambulaverint in viis meis

ut facerent iustitiam coram me et praecepta mea et iudicia sicut David pater eius

11,³⁴nec auferam omne regnum de manu eius

sed ducem ponam eum cunctis diebus vitae suae

propter David servum meum quem elegi

qui custodivit mandata mea et praecepta mea

11,³⁵auferam autem regnum de manu filii eius

et dabo tibi decem tribus

11,³⁶filio autem eius dabo tribum unam

ut remaneat lucerna David servo meo cunctis diebus coram me

in Hierusalem civitatem quam elegi ut esset nomen meum ibi

11,³⁷te autem adsumam et regnabis super omnia quae desiderat anima tua erisque rex super Israhel

11,³⁸si igitur audieris omnia quae praecepero tibi

et ambulaveris in viis meis

et feceris quod rectum est coram me

custodiens mandata mea et praecepta mea sicut fecit David servus meus

ero tecum et aedificabo tibi domum fidelem

quomodo aedificavi David

et tradam tibi Israhel

11,³⁹et adfligam semen David super hoc

verumtamen non cunctis diebus

11,⁴⁰voluit ergo Salomon interficere Hieroboam

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

qui surrexit et aufugit in Aegyptum ad Susac regem Aegypti
et fuit in Aegypto usque ad mortem Salomonis
11,⁴¹ reliquum autem verborum Salomonis
et omnia quae fecit et sapientia eius
ecce universa scripta sunt in libro verborum Salomonis
11,⁴² dies autem quos regnavit Salomon in Hierusalem super omnem Israhel
quadraginta anni sunt
11,⁴³ dormivitque Salomon cum patribus suis
et sepultus est in civitate David patris sui
regnavitque Roboam filius eius pro eo
12,¹ venit autem Roboam in Sychem
illuc enim congregatus erat omnis Israhel ad constituendum eum regem
12,² at Hieroboam filius Nabath cum adhuc esset in Aegypto profugus a facie regis Salomonis
audita morte eius reversus est de Aegypto
12,³ miseruntque et vocaverunt eum
venit ergo Hieroboam et omnis multitudo Israhel
et locuti sunt ad Roboam dicentes
12,⁴ pater tuus durissimum iugum inposuit nobis
tu itaque nunc inminue paululum de imperio patris tui durissimo
et de iugo gravissimo quod inposuit nobis et serviemus tibi
12,⁵ qui ait eis
ite usque ad tertium diem et revertimini ad me
cumque abisset populus 12,⁶ iniit consilium rex Roboam cum senibus
qui adsistebant coram Salomone patre eius dum adviveret
et ait quod mihi datis consilium ut respondeam populo
12,⁷ qui dixerunt ei
si hodie oboedieris populo huic et servieris
et petitioni eorum cesseris
locutusque fueris ad eos verba lenia
erunt tibi servi cunctis diebus
12,⁸ qui dereliquit consilium senum quod dederant ei
et adhibuit adolescentes qui nutriti fuerant cum eo et adsistebant illi
12,⁹ dixitque ad eos quod mihi datis consilium ut respondeam populo huic
qui dixerunt mihi levius fac iugum quod inposuit pater tuus super nos

12,¹⁰et dixerunt ei iuvenes qui nutriti fuerant cum eo
sic loquere populo huic qui locuti sunt ad te dicentes
pater tuus adgravavit iugum nostrum tu releva nos
sic loqueris ad eos
minimus digitus meus grossior est dorso patris mei
12,¹¹et nunc pater meus posuit super vos iugum grave
ego autem addam super iugum vestrum
pater meus cecidit vos flagellis ego autem caedam scorpionibus
12,¹²venit ergo Hieroboam et omnis populus ad Roboam die tertia
sicut locutus fuerat rex dicens
revertimini ad me die tertia
12,¹³responditque rex populo dura
derelicto consilio seniorum quod ei dederant
12,¹⁴et locutus est eis secundum consilium iuvenum dicens
pater meus adgravavit iugum vestrum
ego autem addam iugo vestro
pater meus cecidit vos flagellis et ego caedam scorpionibus
12,¹⁵et non adquevit rex populo
quoniam aversatus eum fuerat Dominus
ut suscicaret verbum suum
quod locutus fuerat in manu Ahiae Silonitae ad Hieroboam filium Nabath
12,¹⁶videns itaque populus quod nolisset eos audire rex
respondit ei dicens
quae nobis pars in David
vel quae hereditas in filio Isai
in tabernacula tua Israhel
nunc vide domum tuam David
et abiit Israhel in tabernacula sua
12,¹⁷super filios autem Israhel quicumque habitabant in civitatibus Iuda regnavit Roboam
12,¹⁸misit igitur rex Roboam Aduram qui erat super tributum
et lapidavit eum omnis Israhel et mortuus est
porro rex Roboam festinus ascendit currum et fugit in Hierusalem
12,¹⁹recessitque Israhel a domo David usque in praesentem diem
12,²⁰factum est autem cum audisset omnis Israhel quod reversus esset Hieroboam
miserunt et vocaverunt eum congregato coetu

et constituerunt regem super omnem Israhel
nec secutus est quisquam domum David praeter tribum Iuda solam
12,²¹venit autem Roboam Hierusalem
et congregavit universam domum Iuda et tribum Benjamin
centum octoginta milia electorum virorum et bellatorum
ut pugnaret contra domum Israhel
et reduceret regnum Roboam filio Salomonis
12,²²factus est vero sermo Domini ad Semeiam virum Dei dicens
12,²³loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda
et ad omnem domum Iuda et Benjamin et reliquos de populo dicens
12,²⁴haec dicit Dominus
non ascendetis nec bellabitis contra fratres vestros filios Israhel
revertatur vir in domum suam
a me enim factum est verbum hoc
audierunt sermonem Domini et reversi sunt de itinere
sicut eis praeceperat Dominus
12,²⁵aedificavit autem Hieroboam Sychem in monte Ephraim et habitavit ibi
et egressus inde aedificavit Phanuhel
12,²⁶dixitque Hieroboam in corde suo
nunc revertetur regnum ad domum David
12,²⁷si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo Domini in Hierusalem
et convertetur cor populi huius ad dominum suum Roboam regem Iuda
interficiantque me et revertentur ad eum
12,²⁸et excogitato consilio fecit duos vitulos aureos et dixit eis
nolite ultra ascendere Hierusalem
ecce dii tui Israhel qui eduxerunt te de terra Aegypti
12,²⁹posuitque unum in Bethel et alterum in Dan
12,³⁰et factum est verbum hoc in peccatum
ibat enim populus ad adorandum vitulum usque in Dan
12,³¹et fecit fana in excelsis
et sacerdotes de extremis populi qui non erant de filiis Levi
12,³²constituitque diem sollemnem in mense octavo quintadecima die mensis
in similitudinem sollemnitatis quae celebratur in Iuda
et ascendens altare similiter fecit in Bethel
ut immolaret vitulis quos fabricatus erat

constituitque in Bethel sacerdotes excelsorum quae fecerat
12,³³et ascendit super altare quod extruxerat in Bethel
quintadecima die mensis octavi quem finxerat de corde suo
et fecit sollemnitatem filiis Israhel
et ascendit super altare ut adoleret incensum
13,¹ et ecce vir Dei venit de Iuda in sermone Domini in Bethel
Hieroboam stante super altare et tus iacente
13,²et exclamavit contra altare in sermone Domini et ait
altare altare haec dicit Dominus
ecce filius nascetur domui David Iosias nomine
et immolabit super te sacerdotes excelsorum
qui nunc in te tura succendunt
et ossa hominum incendet super te
13,³deditque in die illa signum dicens
hoc erit signum quod locutus est Dominus
ecce altare scinditur et effunditur cinis qui in eo est
13,⁴cumque audisset rex sermonem hominis Dei quem inclamaverat contra altare in Bethel
extendit manum suam de altari dicens adprehendite eum
et exaruit manus eius quam extenderat contra eum
nec valuit retrahere eam ad se
13,⁵altare quoque scissum est et effusus cinis de altari
iuxta signum quod praedixerat vir Dei in sermone Domini
13,⁶et ait rex ad virum Dei
deprecare faciem Domini Dei tui et ora pro me
ut restituatur manus mea mihi
oravit vir Dei faciem Domini et reversa est manus regis ad eum et facta est sicut prius fuerat
13,⁷locutus est autem rex ad virum Dei
veni mecum domum ut prandeas
et dabo tibi munera
13,⁸responditque vir Dei ad regem
si dederis mihi mediam partem domus tuae non veniam tecum
nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto
13,⁹sic enim mandatum est mihi in sermone Domini praecipientis
non comedes panem neque bibes aquam
nec reverteris per viam qua venisti

13,¹⁰abiit ergo per aliam viam et non est reversus per iter quo venerat in Bethel
13,¹¹prophetes autem quidam senex habitabat in Bethel
ad quem venit filius suus
et narravit ei omnia opera quae fecerat vir Dei illa die in Bethel
et verba quae locutus fuerat ad regem
et narraverunt patri suo
13,¹²et dixit eis pater eorum
per quam viam abiit
ostenderunt ei filii sui viam per quam abierat vir Dei qui venerat de Iuda
13,¹³et ait filiis suis
sternite mihi asinum
qui cum stravissent ascendit 13,¹⁴et abiit post virum Dei
et invenit eum sedentem subtus terebinthum
et ait illi tune es vir Dei qui venisti de Iuda
respondit ille ego sum
13,¹⁵dixit ad eum veni mecum domum ut comedas panem
13,¹⁶qui ait non possum reverti neque venire tecum
nec comedam panem nec bibam aquam in loco isto
13,¹⁷quia locutus est Dominus ad me in sermone Domini dicens
non comedes panem et non bibes ibi aquam nec reverteris per viam qua ieris
13,¹⁸qui ait illi et ego propheta sum similis tui
et angelus locutus est mihi in sermone Domini dicens
reduc eum tecum in domum tuam
et comedat panem et bibat aquam
fefellit eum 13,¹⁹et reduxit secum
comedit ergo panem in domo eius et bibit aquam
13,²⁰cumque sederent ad mensam
factus est sermo Domini ad prophetam qui reduxerat eum
13,²¹et exclamavit ad virum Dei qui venerat de Iuda dicens
haec dicit Dominus quia inoboediens fuisti ori Domini
et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus
13,²²et reversus es et comedisti panem et bibisti aquam
in loco in quo praecepit tibi ne comederes panem neque biberes aquam
non inferetur cadaver tuum in sepulchrum patrum tuorum
13,²³cumque comedisset et bibisset

stravit asinum prophetae quem reduxerat
13,²⁴qui cum abisset invenit eum leo in via et occidit
et erat cadaver eius proiectum in itinere
asinus autem stabat iuxta illum
et leo stabat iuxta cadaver
13,²⁵et ecce viri transeuntes viderunt cadaver proiectum in via
et leonem stantem iuxta cadaver
et venerunt et divulgaverunt in civitate in qua propheta senex ille habitabat
13,²⁶quod cum audisset propheta ille qui reduxerat eum de via ait
vir Dei est qui inoboediens fuit ori Domini
et tradidit eum Dominus leoni
et confregit eum et occidit
iuxta verbum Domini quod locutus est ei
13,²⁷dixitque ad filios suos
sternite mihi asinum
qui cum stravissent 13,²⁸et ille abisset
invenit cadaver eius proiectum in via
et asinum et leonem stantes iuxta cadaver
non comedit leo de cadavere nec laesit asinum
13,²⁹tulit ergo propheta cadaver viri Dei et posuit illud super asinum
et reversus intulit in civitatem prophetae senis ut plangerent eum
13,³⁰et posuit cadaver eius in sepulchro suo
et planxerunt eum heu frater
13,³¹cumque planxissent eum dixit ad filios suos
cum mortuus fuero sepelite me in sepulchro in quo vir Dei sepultus est
iuxta ossa eius ponite ossa mea
13,³²profecto enim veniet sermo quem praedixit in sermone Domini
contra altare quod est in Bethel
et contra omnia fana excelsorum quae sunt in urbibus Samariae
13,³³post verba haec non est reversus Hieroboam de via sua pessima
sed e contrario fecit de novissimis populi sacerdotes excelsorum
quicumque volebat implebat manum suam et fiebat sacerdos excelsorum
13,³⁴et propter hanc causam peccavit domus Hieroboam
et eversa est et deleta de superficie terrae
14,¹ in tempore illo aegrotavit Abia filius Hieroboam

14,²dixitque Hieroboam uxori suae
surge et commuta habitum ne cognoscaris quod sis uxor Hieroboam
et vade in Silo ubi est Ahia propheta qui locutus est mihi quod regnaturus essem super po-
pulum hunc
14,³tolle quoque in manu tua decem panes et crustula et vas mellis et vade ad illum
ipse indicabit tibi quid eventurum sit huic puero
14,⁴fecit ut dixerat uxor Hieroboam
et consurgens abiit in Silo
et venit in domum Ahia
at ille non poterat videre quia caligaverant oculi eius prae senectute
14,⁵dixit autem Dominus ad Ahiam
ecce uxor Hieroboam ingreditur ut consulat te super filio suo qui aegrotat
haec et haec loqueris ei
cum ergo illa intraret et dissimularet se esse quae erat
14,⁶audivit Ahias sonitum pedum eius introeuntis per ostium et ait
ingredere uxor Hieroboam
quare aliam esse te simulas
ego autem missus sum ad te durus nuntius
14,⁷vade et dic Hieroboam
haec dicit Dominus Deus Israhel
quia exaltavi te de medio populi
et dedi te ducem super populum meum Israhel
14,⁸et scidi regnum domus David et dedi illud tibi
et non fuisti sicut servus meus David qui custodivit mandata mea
et secutus est me in toto corde suo
faciens quod placitum esset in conspectu meo
14,⁹sed operatus es male super omnes qui fuerunt ante te
et fecisti tibi deos alienos et conflatiles
ut me ad iracundiam provocares
me autem proiecisti post corpus tuum
14,¹⁰idcirco ecce ego inducam mala super domum Hieroboam
et percutiam de Hieroboam mingentem ad parietem
et clausum et novissimum in Israhel
et mundabo reliquias domus Hieroboam
sicut mundari solet fimus usque ad purum

14,¹¹ qui mortui fuerint de Hieroboam in civitate comedent eos canes
qui autem mortui fuerint in agro vorabunt eos aves caeli
quia Dominus locutus est
14,¹² tu igitur surge et vade in domum tuam et in ipso introitu pedum tuorum in urbem
moriatur puer 14,¹³ et planget eum omnis Israhel et sepeliet
iste enim solus infertur de Hieroboam in sepulchrum
quia inventus est super eo sermo bonus ad Dominum Deum Israhel in domo Hieroboam
14,¹⁴ constituet autem sibi Dominus regem super Israhel
qui percutiat domum Hieroboam in hac die et in hoc tempore
14,¹⁵ et percutiet Dominus Israhel
sicut moveri solet harundo in aqua
et evellet Israhel de terra bona hac quam dedit patribus eorum
et ventilabit eos trans Flumen
quia fecerunt sibi lucos ut iritarent Dominum
14,¹⁶ et tradet Dominus Israhel propter peccata Hieroboam qui peccavit et peccare fecit Israhel
hel
14,¹⁷ surrexit itaque uxor Hieroboam et abiit et venit in Thersa
cumque illa ingrederetur limen domus puer mortuus est
14,¹⁸ et sepelierunt eum
et planxit illum omnis Israhel iuxta sermonem Domini quem locutus est in manu servi sui
Ahaie prophetae
14,¹⁹ reliqua autem verborum Hieroboam quomodo pugnaverit et quomodo regnaverit
ecce scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
14,²⁰ dies autem quibus regnavit Hieroboam viginti duo anni sunt
et dormivit cum patribus suis
regnavitque Nadab filius eius pro eo
14,²¹ porro Roboam filius Salomonis regnavit in Iuda
quadraginta et unius anni erat Roboam cum regnare coepisset
et decem et septem annis regnavit in Hierusalem civitatem quam elegit Dominus
ut poneret nomen suum ibi ex omnibus tribubus Israhel
nomen autem matris eius Naama Ammanites
14,²² et fecit Iudas malum coram Domino
et iritaverunt eum super omnibus quae fecerant patres eorum
in peccatis suis quae peccaverant
14,²³ aedificaverunt enim et ipsi sibi aras et statuas et lucos

super omnem collem excelsum et subter omnem arborem frondosam
14,²⁴sed et effeminati fuerunt in terra
feceruntque omnes abominationes gentium
quas adtrivit Dominus ante faciem filiorum Israhel
14,²⁵in quinto autem anno regni Roboam
ascendit Sesac rex Aegypti in Hierusalem
14,²⁶et tulit thesauros domus Domini
et thesauros regios et universa diripuit
scuta quoque aurea quae fecerat Salomon
14,²⁷pro quibus fecit rex Roboam scuta aerea
et tradidit ea in manu ducum scutariorum et eorum qui excubabant ante ostium domus re-
gis
14,²⁸cumque ingrederetur rex in domum Domini
portabant ea qui praeundi habebant officium
et postea reportabant ad armamentarium scutariorum
14,²⁹reliqua autem sermonum Roboam et omnium quae fecit
ecce scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
14,³⁰fuitque bellum inter Roboam et Hieroboam cunctis diebus
14,³¹dormivit itaque Roboam cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David
nomen autem matris eius Naama Ammanites
et regnavit Abiam filius eius pro eo
15,¹igitur in octavodecimo anno regni Hieroboam filii Nabath
regnavit Abiam super Iudam
15,²tribus annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Maacha filia Absalom
15,³ambulavitque in omnibus peccatis patris sui quae fecerat ante eum
nec erat cor eius perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris eius
15,⁴sed propter David dedit ei Dominus Deus suus lucernam in Hierusalem
ut suscicaret filium eius post eum et staret Hierusalem
15,⁵eo quod fecisset David rectum in oculis Domini
et non declinasset ab omnibus quae praeceperat ei cunctis diebus vitae suae
excepto sermone Uriae Heththi
15,⁶attamen bellum fuit inter Roboam et inter Hieroboam omni tempore vitae eius
15,⁷reliqua autem sermonum Abiam et omnia quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

fuitque proelium inter Abiam et inter Hieroboam
15,⁸et dormivit Abiam cum patribus suis
et sepelierunt eum in civitate David
regnavitque Asa filius eius pro eo
15,⁹in anno ergo vicesimo Hieroboam regis Israhel regnavit Asa rex Iuda
15,¹⁰et quadraginta uno anno regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Maacha filia Absalom
15,¹¹et fecit Asa rectum ante conspectum Domini sicut David pater eius
15,¹²et abstulit effeminatos de terra
purgavitque universas sordes idolorum quae fecerant patres eius
15,¹³insuper et Maacham matrem suam amovit
ne esset princeps in sacris Priapi et in luco eius quem consecraverat
subvertitque specum eius et confregit simulacrum turpissimum
et conbusit in torrente Cedron
15,¹⁴excelsa autem non abstulit
verumtamen cor Asa perfectum erat cum Deo cunctis diebus suis
15,¹⁵et intulit ea quae sanctificaverat pater suus et voverat in domum Domini argentum et
aurum et vasa
15,¹⁶bellum autem erat inter Asa et Baasa regem Israhel cunctis diebus eorum
15,¹⁷ascendit quoque Baasa rex Israhel in Iudam
et aedificavit Rama ut non possit quispiam egredi vel ingredi de parte Asa regis Iudae
15,¹⁸tollens itaque Asa omne argentum et aurum quod remanserat in thesauris domus Do-
mini et in thesauris domus regiae
dedit illud in manu servorum suorum
et misit ad Benadad filium Tabremmon filii Ezion regem Syriae qui habitabat in Damasco
dicens
15,¹⁹foedus est inter me et te
et inter patrem meum et patrem tuum
ideo misi tibi munera argentum et aurum
et peto ut venias et irritum facias foedus quod habes cum Baasa rege Israhel et recedat a me
15,²⁰adquiescens Benadad regi Asa misit principes exercitus sui in civitates Israhel
et percusserunt Ahion et Dan et Abel domum Maacha
et universam Cenneroth omnem scilicet terram Nepthalim
15,²¹quod cum audisset Baasa intermisit aedificare Rama
et reversus est in Thersa

15,²²rex autem Asa nuntium misit in omnem Iudam nemo sit excusatus
et tulerunt lapides Rama et ligna eius quibus aedificaverat Baasa
et extruxit de eis rex Asa Gaba Benjamin et Maspha
15,²³reliqua autem omnium sermonum Asa
et universae fortitudines eius et cuncta quae fecit
et civitates quas extruxit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
verumtamen in tempore senectutis suae doluit pedes
15,²⁴et dormivit cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David patris sui
regnavitque Iosaphat filius eius pro eo
15,²⁵Nadab vero filius Hieroboam regnavit super Israhel anno secundo Asa regis Iuda
regnavitque super Israhel duobus annis
15,²⁶et fecit quod malum est in conspectu Domini
et ambulavit in viis patris sui et in peccatis eius quibus peccare fecit Israhel
15,²⁷insidiatus est autem ei Baasa filius Ahia de domo Isachar
et percussit eum in Gebbethon quae est urbs Philistinorum
siquidem Nadab et omnis Israhel obsidebant Gebbethon
15,²⁸interfecit igitur illum Baasa
in anno tertio Asa regis Iuda et regnavit pro eo
15,²⁹cumque regnasset percussit omnem domum Hieroboam
non dimisit ne unam quidem animam de semine eius
donec deleret eum iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu servi sui Ahiae Siloni-
tis
15,³⁰propter peccata Hieroboam quae peccaverat
et quibus peccare fecerat Israhel
et propter delictum quo inritaverat Dominum Deum Israhel
15,³¹reliqua autem sermonum Nadab et omnia quae operatus est
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
15,³²fuitque bellum inter Asa et Baasa regem Israhel cunctis diebus eorum
15,³³anno tertio Asa regis Iuda
regnavit Baasa filius Ahia super omnem Israhel in Thersa viginti quattuor annis
15,³⁴et fecit malum coram Domino
ambulavitque in via Hieroboam
et in peccatis eius quibus peccare fecit Israhel
16,¹ factus est autem sermo Domini ad Hieu filium Anani contra Baasa dicens

16,²pro eo quod exaltavi te de pulvere et posui ducem super populum meum Israhel
tu autem ambulasti in via Hieroboam
et peccare fecisti populum meum Israhel
ut me irritares in peccatis eorum
16,³ecce ego demetam posteriora Baasa et posteriora domus eius
et faciam domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabath
16,⁴qui mortuus fuerit de Baasa in civitate comedent eum canes
et qui mortuus fuerit ex eo in regione comedent eum volucres caeli
16,⁵reliqua autem sermonum Baasa et quaecumque fecit et proelia eius
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
16,⁶dormivit ergo Baasa cum patribus suis sepultusque est in Thersa
et regnavit Hela filius eius pro eo
16,⁷cum autem in manu Hieu filii Anani prophetae
verbum Domini factum esset contra Baasa et contra domum eius et contra omne malum
quod fecerat coram Domino
ad irritandum eum in operibus manuum suarum
ut fieret sicut domus Hieroboam
ob hanc causam occidit eum
16,⁸anno vicesimo sexto Asa regis Iuda
regnavit Hela filius Baasa super Israhel in Thersa duobus annis
16,⁹et rebellavit contra eum servus suus Zamri
dux mediae partis equitum
erat autem Hela in Thersa bibens et temulentus in domo Arsa praefecti Thersa
16,¹⁰inruens ergo Zamri percussit et occidit eum
anno vicesimo septimo Asa regis Iuda
et regnavit pro eo
16,¹¹cumque regnasset et sedisset super solium eius
percussit omnem domum Baasa
et non dereliquit ex eo mingentem ad parietem
et propinquos et amicos eius
16,¹²delevitque Zamri omnem domum Baasa
iuxta verbum Domini quod locutus fuerat ad Baasa in manu Hieu prophetae
16,¹³propter universa peccata Baasa et peccata Hela filii eius
qui peccaverunt et peccare fecerunt Israhel
provocantes Dominum Deum Israhel in vanitatibus suis

16,¹⁴reliqua autem sermonum Hela et omnia quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
16,¹⁵anno vicesimo et septimo Asa regis Iuda
regnavit Zamri septem diebus in Thersa
porro exercitus obsidebat Gebbethon urbem Philisthinorum
16,¹⁶cumque audisset rebellasse Zamri et occidisse regem
fecit sibi regem omnis Israhel Amri
qui erat princeps militiae super Israhel in die illa in castris
16,¹⁷ascendit ergo Amri et omnis Israhel cum eo de Gebbethon et obsidebant Thersa
16,¹⁸videns autem Zamri quod expugnanda esset civitas
ingressus est palatium et succendit secum domum regiam
et mortuus est 16,¹⁹in peccatis suis quae peccaverat
faciens malum coram Domino et ambulans in via Hieroboam
et in peccato eius quo fecit peccare Israhel
16,²⁰reliqua autem sermonum Zamri
et insidiarum eius et tyrannidis
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
16,²¹tunc divisus est populus Israhel in duas partes
media pars populi sequebatur Thebni filium Gineth ut constitueret eum regem
et media pars Amri
16,²²praevaluit autem populus qui erat cum Amri populo qui sequebatur Thebni filium Gi-
neth
mortuusque est Thebni et regnavit Amri
16,²³anno tricesimo primo Asa regis Iuda
regnavit Amri super Israhel duodecim annis
in Thersa regnavit sex annis
16,²⁴emitque montem Samariae a Somer duobus talentis argenti
et aedificavit eam et vocavit nomen civitatis quam extruxerat nomine Somer domini montis
Samariae
16,²⁵fecit autem Amri malum in conspectu Domini
et operatus est nequiter super omnes qui fuerant ante eum
16,²⁶ambulavitque in omni via Hieroboam filii Nabath
et in peccatis eius quibus peccare fecerat Israhel
ut iniret Dominum Deum Israhel in vanitatibus suis
16,²⁷reliqua autem sermonum Amri et proelia eius quae gessit

nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
16,²⁸et dormivit Amri cum patribus suis et sepultus est in Samaria
regnavitque Ahab filius eius pro eo
16,²⁹Ahab vero filius Amri regnavit super Israhel anno tricesimo octavo Asa regis Iuda
et regnavit Ahab filius Amri super Israhel in Samaria viginti et duobus annis
16,³⁰et fecit Ahab filius Amri malum in conspectu Domini
super omnes qui fuerunt ante eum
16,³¹nec suffecit ei ut ambularet in peccatis Hieroboam filii Nabath
insuper duxit uxorem Hiezabel filiam Ethbaal regis Sidoniorum
et abiit et servivit Baal et adoravit eum
16,³²et posuit aram Baal in templo Baal quod aedificaverat in Samaria
16,³³et plantavit lucum
et addidit Ahab in opere suo inritans Dominum Deum Israhel
super omnes reges Israhel qui fuerant ante eum
16,³⁴in diebus eius aedificavit Ahiel de Bethel Hiericho
in Abiram primitivo suo fundavit eam
et in Segub novissimo suo posuit portas eius
iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Iosue filii Nun
17,¹ et dixit Helias Thesbites de habitatoribus Galaad ad Ahab
vivit Dominus Deus Israhel in cuius conspectu sto
si erit annis his ros et pluvia nisi iuxta oris mei verba
17,²et factum est verbum Domini ad eum dicens
17,³recede hinc et vade contra orientem
et abscondere in torrente Charith qui est contra Iordanem
17,⁴et ibi de torrente bibes
corvisque praecepi ut pascant te ibi
17,⁵abiit ergo et fecit iuxta verbum Domini
cumque abisset sedit in torrente Charith qui est contra Iordanem
17,⁶corvi quoque deferebant panem et carnes mane
similiter panem et carnes vesperi
et bibebat de torrente
17,⁷post dies autem siccatus est torrens
non enim pluerat super terram
17,⁸factus est igitur sermo Domini ad eum dicens
17,⁹surge et vade in Sareptha Sidoniorum et manebis ibi

praecepi enim ibi mulieri viduae ut pascat te
17,¹⁰surrexit et abiit Sareptham
cumque venisset ad portam civitatis
apparuit ei mulier vidua colligens ligna
et vocavit eam dixitque
da mihi paululum aquae in vase ut bibam
17,¹¹cumque illa pergeret ut adferret
clamavit post tergum eius dicens
adfer mihi obsecro et buccellam panis in manu tua
17,¹²quae respondit
vivit Dominus Deus tuus quia non habeo panem nisi quantum pugillus capere potest farinae
in hydria
et paululum olei in lecytho
en colligo duo ligna ut ingrediar et faciam illud mihi et filio meo ut comedamus et moriamur
17,¹³ad quam Helias ait noli timere
sed vade et fac sicut dixisti
verumtamen mihi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem parvulum et adfer ad me
tibi autem et filio tuo facies postea
17,¹⁴haec autem dicit Dominus Deus Israhel
hydria farinae non deficiet
nec lecythus olei minuetur
usque ad diem in qua daturus est Dominus pluviam super faciem terrae
17,¹⁵quae abiit et fecit iuxta verbum Heliae
et comedit ipse et illa et domus eius
et ex illa die 17,¹⁶hydria farinae non defecit
et lecythus olei non est inminutus
iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Heliae
17,¹⁷factum est autem post verba haec
aegrotavit filius mulieris matris familiae
et erat languor fortis nimis ita ut non remaneret in eo halitus
17,¹⁸dixit ergo ad Heliam
quid mihi et tibi vir Dei
ingressus es ad me ut rememorarentur iniquitates meae

et interficeres filium meum
17,¹⁹et ait ad eam da mihi filium tuum
tulitque eum de sinu illius
et portavit in cenaculum ubi ipse manebat
et posuit super lectulum suum
17,²⁰et clamavit ad Dominum et dixit
Domine Deus meus etiamne viduam apud quam ego utcumque sustentor adflixisti ut inter-
ficeres filium eius
17,²¹et expandit se atque mensus est super puerum tribus vicibus
clamavitque ad Dominum et ait
Domine Deus meus revertatur oro anima pueri huius in viscera eius
17,²²exaudivit Dominus vocem Heliae et reversa est anima pueri intra eum et revixit
17,²³tulitque Helias puerum et deposuit eum de cenaculo in inferiorem domum
et tradidit matri suae et ait illi
en vivit filius tuus
17,²⁴dixitque mulier ad Heliam
nunc in isto cognovi quoniam vir Dei es tu
et verbum Domini in ore tuo verum est
18,¹ post dies multos verbum Domini factum est ad Heliam in anno tertio dicens
vade et ostende te Ahab ut dem pluviam super faciem terrae
18,²ivit ergo Helias ut ostenderet se Ahab
erat autem fames vehemens in Samaria
18,³vocavitque Ahab Abdiam dispensatorem domus suae
Abdias autem timebat Dominum valde
18,⁴nam cum interficeret Hiezabel prophetas Domini
tulit ille centum prophetas et abscondit eos quinquagenos in speluncis
et pavit eos pane et aqua
18,⁵dixit ergo Ahab ad Abdiam
vade in terram ad universos fontes aquarum et in cunctas valles
si forte invenire possimus herbam
et salvare equos et mulos
et non penitus iumenta intereant
18,⁶diviseruntque sibi regiones ut circuissent eas
Ahab ibat per viam unam et Abdias per viam alteram seorsum
18,⁷cumque esset Abdias in via Helias occurrit ei

qui cum cognovisset eum cecidit super faciem suam et ait
num tu es domine mi Helias
18,⁸ cui ille respondit ego
vade dic domino tuo adest Helias
18,⁹ et ille quid peccavi inquit quoniam trades me servum tuum in manu Ahab ut interficiat
me
18,¹⁰ vivit Dominus Deus tuus non est gens aut regnum quo non miserit dominus meus te
requirens
et respondentibus cunctis non est hic
adiuravit regna singula et gentes eo quod minime repperireris
18,¹¹ et nunc dicis mihi vade et dic domino tuo adest Helias
18,¹² cumque recessero a te spiritus Domini asportabit te in locum quem ego ignoro
ingressus nuntiabo Ahab et non inveniet te et interficiet me
servus autem tuus timet Dominum ab infantia sua
18,¹³ numquid non indicatum est tibi domino meo quid fecerim
cum interficeret Hiezabel prophetas Domini
quod absconderim de prophetis Domini centum viros quinquagenos et quinquagenos in
speluncis
et paverim eos pane et aqua
18,¹⁴ et nunc tu dicis vade et dic domino tuo adest Helias ut interficiat me
18,¹⁵ dixit Helias
vivit Dominus exercituum ante cuius vultum sto quia hodie apparebo ei
18,¹⁶ abiit ergo Abdias in occursum Ahab et indicavit ei
venitque Ahab in occursum Heliae 18,¹⁷ et cum vidisset eum ait
tune es ille qui conturbas Israhel
18,¹⁸ et ille ait
non turbavi Israhel sed tu et domus patris tui qui dereliquistis mandata Domini et secuti
estis Baalim
18,¹⁹ verumtamen nunc mitte et congrega ad me universum Israhel in monte Carmeli
et prophetas Baal quadringentos quinquaginta
prophetasque lucorum quadringentos
qui comedunt de mensa Hiezabel
18,²⁰ misit Ahab ad omnes filios Israhel et congregavit prophetas in monte Carmeli
18,²¹ accedens autem Helias ad omnem populum ait
usquequo claudicatis in duas partes

si Dominus est Deus sequimini eum
si autem Baal sequimini illum
et non respondit ei populus verbum
18,²²et ait rursum Helias ad populum
ego remansi propheta Domini solus
prophetae autem Baal quadringenti et quinquaginta viri sunt
18,²³dentur nobis duo boves
et illi eligant bovem unum
et in frusta caedentes ponant super ligna
ignem autem non subponant
et ego faciam bovem alterum
et inponam super ligna
ignemque non subponam
18,²⁴invocate nomina deorum vestrorum
et ego invocabo nomen Domini
et deus qui exaudierit per ignem ipse sit Deus
respondens omnis populus ait optima propositio
18,²⁵dixit ergo Helias prophetis Baal
eligite vobis bovem unum
et facite primi quia vos plures estis
et invocate nomina deorum vestrorum
ignemque non subponatis
18,²⁶qui cum tulissent bovem quem dederat eis
fecerunt et invocabant nomen Baal de mane usque ad meridiem dicentes
Baal exaudi nos
et non erat vox nec qui responderet
transiliebantque altare quod fecerant
18,²⁷cumque esset iam meridies
inludebat eis Helias dicens
clamate voce maiore
deus enim est et forsitan loquitur
aut in diversorio est aut in itinere
aut certe dormit ut excitetur
18,²⁸clamabant ergo voce magna et incidebant se iuxta ritum suum cultris et lanceolis
donec perfunderentur sanguine

18,²⁹postquam autem transiit meridies et illis prophetantibus venerat tempus quo sacrificium offerri solet
nec audiebatur vox neque aliquis respondebat nec attendebat orantes
18,³⁰dixit Helias omni populo venite ad me
et accedente ad se populo
curavit altare Domini quod destructum fuerat
18,³¹et tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum Iacob
ad quem factus est sermo Domini dicens
Israhel erit nomen tuum
18,³²et aedificavit lapidibus altare in nomine Domini
fecitque aquaeductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris
18,³³et conposuit ligna
divisitque per membra bovem
et posuit super ligna 18,³⁴et ait
implete quattuor hydrias aqua
et fundite super holocaustum et super ligna
rursumque dixit etiam secundo hoc facite
qui cum fecissent et secundo ait
etiam tertio id ipsum facite
feceruntque et tertio 18,³⁵et currebant aquae circa altare
et fossa aquaeductus repleta est
18,³⁶cumque iam tempus esset ut offerretur holocaustum
accedens Helias propheta ait
Domine Deus Abraham Isaac et Israhel
hodie ostende quia tu es Deus Israhel et ego servus tuus
et iuxta praeceptum tuum feci omnia verba haec
18,³⁷exaudi me Domine exaudi me
ut discat populus iste quia tu es Dominus Deus
et tu convertisti cor eorum iterum
18,³⁸cecidit autem ignis Domini et voravit holocaustum et ligna et lapides
pulverem quoque et aquam quae erat in aquaeductu lambens
18,³⁹quod cum vidisset omnis populus cecidit in faciem suam et ait
Dominus ipse est Deus Dominus ipse est Deus
18,⁴⁰dixitque Helias ad eos
adprehendite prophetas Baal et ne unus quidem fugiat ex eis

quos cum comprehendissent
duxit eos Helias ad torrentem Cison et interfecit eos ibi
18,⁴¹et ait Helias ad Ahab
ascende comede et bibe quia sonus multae pluviae est
18,⁴²ascendit Ahab ut comederet et biberet
Helias autem ascendit in vertice Carmeli
et pronus in terram posuit faciem inter genua sua
18,⁴³et dixit ad puerum suum
ascende et prospice contra mare
qui cum ascendisset et contemplatus esset ait non est quicquam
et rursum ait illi revertere septem vicibus
18,⁴⁴in septima autem vice ecce nubacula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari
qui ait ascende et dic Ahab iunge et descende ne occupet te pluvia
18,⁴⁵cumque se verterent huc atque illuc
ecce caeli contenebrati sunt et nubes et ventus et facta est pluvia grandis
ascendens itaque Ahab abiit in Hiezrahel
18,⁴⁶et manus Domini facta est super Heliam
accinctisque lumbis currebat ante Ahab donec veniret in Hiezrahel
19,¹nuntiavit autem Ahab Hiezabel omnia quae fecerat Helias
et quomodo occidisset universos prophetas gladio
19,²misitque Hiezabel nuntium ad Heliam dicens
haec mihi faciant dii et haec addant
nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animam unius ex illis
19,³timuit ergo Helias et surgens abiit quocumque eum ferebat voluntas
venitque in Bersabee Iuda
et dimisit ibi puerum suum 19,⁴et perrexit in desertum via unius diei
cumque venisset et sederet subter unam iuniperum
petivit animae suae ut moreretur et ait
sufficit mihi Domine tolle animam meam
neque enim melior sum quam patres mei
19,⁵proiecitque se et obdormivit in umbra iuniperi
et ecce angelus tetigit eum et dixit illi surge comede
19,⁶respexit et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aquae
comedit ergo et bibit et rursum obdormivit
19,⁷reversusque est angelus Domini secundo et tetigit eum dixitque illi

surge comede grandis enim tibi restat via
19,⁸qui cum surrexisset comedit et bibit
et ambulavit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctibus
usque ad montem Dei Horeb
19,⁹cumque venisset illuc mansit in spelunca
et ecce sermo Domini ad eum dixitque illi
quid hic agis Helia
19,¹⁰at ille respondit
zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum
quia dereliquerunt pactum Domini filii Israhel
altaria tua destruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio
et derelictus sum ego solus et quaerunt animam meam ut auferant eam
19,¹¹et ait ei egredere et sta in monte coram Domino
et ecce Dominus transit
et spiritus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras ante Dominum
non in spiritu Dominus
et post spiritum commotio non in commotione Dominus
19,¹²et post commotionem ignis non in igne Dominus
et post ignem sibilus aurae tenuis
19,¹³quod cum audisset Helias operuit vultum suum pallio
et egressus stetit in ostio speluncae
et ecce vox ad eum dicens
quid agis hic Helia
19,¹⁴et ille respondit
zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum
quia dereliquerunt pactum tuum filii Israhel
altaria tua destruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio
et derelictus sum ego solus et quaerunt animam meam ut auferant eam
19,¹⁵et ait Dominus ad eum
vade et revertere in viam tuam per desertum in Damascum
cumque perveneris ungues Azahel regem super Syriam
19,¹⁶et Hieu filium Namsi ungues regem super Israhel
Heliseum autem filium Saphat qui est de Abelmaula ungues prophetam pro te
19,¹⁷et erit quicumque fugerit gladium Azahel occidet eum Hieu
et qui fugerit gladium Hieu interficiet eum Heliseus

19,¹⁸et derelinquam mihi in Israhel septem milia
universorum genua quae non sunt incurvata Baal
et omne os quod non adoravit eum osculans manum
19,¹⁹profectus ergo inde repperit Heliseum filium Saphat arantem duodecim iugis boum
et ipse in duodecim arantibus unus erat
cumque venisset Helias ad eum
misit pallium suum super illum
19,²⁰qui statim relictis bubus cucurrit post Heliam et ait
osculer oro te patrem meum et matrem meam et sic sequar te
dixitque ei vade et revertere
quod enim meum erat feci tibi
19,²¹reversus autem ab eo tulit par boum et mactavit illud
et in aratro boum coxit carnes et dedit populo et comederunt
consurgensque abiit et secutus est Heliam et ministrabat ei
20,¹ porro Benadad rex Syriae congregavit omnem exercitum suum
et triginta et duos reges secum et equos et currus
et ascendens pugnabat contra Samariam et obsidebat eam
20,²mittensque nuntios ad Ahab regem Israhel in civitatem 20,³ait
haec dicit Benadad
argentum tuum et aurum tuum meum est
et uxores tuae et filii tui optimi mei sunt
20,⁴responditque rex Israhel
iuxta verbum tuum domine mi rex tuus sum ego et omnia mea
20,⁵revertentesque nuntii dixerunt
haec dicit Benadad qui misit nos ad te
argentum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis mihi
20,⁶cras igitur hac eadem hora mittam servos meos ad te
et scrutabuntur domum tuam et domum servorum tuorum
et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent
20,⁷vocavit autem rex Israhel omnes seniores terrae et ait
animadvertite et videte quoniam insidietur nobis
misit enim ad me pro uxoribus meis et filiis
et pro argento et auro et non abnui
20,⁸dixeruntque omnes maiores natu et universus populus ad eum
non audias neque acquiescas illi

20,⁹respondit itaque nuntiis Benadad
dicite domino meo regi
omnia propter quae misisti ad me servum tuum initio faciam
hanc autem rem facere non possum
20,¹⁰reversique nuntii rettulerunt ei
qui remisit et ait
haec faciant mihi dii et haec addant
si suffecerit pulvis Samariae pugillis omnis populi qui sequitur me
20,¹¹et respondens rex Israhel ait
dicite ei ne gloriatur accinctus aequae ut discinctus
20,¹²factum est autem cum audisset verbum istud
bibebat ipse et reges in umbraculis
et ait servis suis
circumdate civitatem
et circumdederunt eam
20,¹³et ecce propheta unus accedens ad Ahab regem Israhel ait
haec dicit Dominus
certe vidisti omnem multitudinem hanc nimiam
ecce ego tradam eam in manu tua hodie
ut scias quia ego sum Dominus
20,¹⁴et ait Ahab per quem
dixitque ei haec dicit Dominus
per pedisequos principum provinciarum
et ait quis incipiet proeliari
et ille dixit tu
20,¹⁵recensuit ergo pueros principum provinciarum
et repperit numerum ducentorum triginta duum
et post eos recensuit populum omnes filios Israhel septem milia
20,¹⁶et egressi sunt meridie
Benadad autem bibebat temulentus in umbraculo suo
et reges triginta duo cum eo qui ad auxilium eius venerant
20,¹⁷egressi sunt autem pueri principum provinciarum in prima fronte
misit itaque Benadad qui nuntiaverunt ei dicentes
viri egressi sunt de Samaria
20,¹⁸at ille sive ait pro pace veniunt adprehendite eos vivos

sive ut proelientur vivos eos capite
20,¹⁹egressi sunt ergo pueri principum provinciarum ac reliquus exercitus sequebatur
20,²⁰et percussit unusquisque virum qui contra se venerat
fugeruntque Syri et persecutus est eos Israhel
fugit quoque Benadad rex Syriae in equo cum equitibus
20,²¹nec non et egressus rex Israhel percussit equos et currus
et percussit Syriam plaga magna
20,²²accedens autem propheta ad regem Israhel dixit ei
vade et confortare et scito et vide quid facias
sequenti enim anno rex Syriae ascendet contra te
20,²³servi vero regis Syriae dixerunt ei
dii montium sunt dii eorum ideo superaverunt nos
sed melius est ut pugnemus contra eos in campestribus et obtinebimus eos
20,²⁴tu ergo verbum hoc fac
amove reges singulos ab exercitu suo
et pone principes pro eis
20,²⁵et instaure numerum militum qui ceciderunt de tuis
et equos secundum equos pristinos
et currus secundum currus quos ante habuisti
et pugnabimus contra eos in campestribus et videbis quod obtinebimus eos
credidit consilio eorum et fecit ita
20,²⁶igitur postquam annus transierat
recensuit Benadad Syros et ascendit in Afec
ut pugnaret contra Israhel
20,²⁷porro filii Israhel recensiti sunt et acceptis cibariis profecti ex adverso
castraque metati contra eos quasi duo parvi greges caprarum
Syri autem repleverunt terram
20,²⁸et accedens unus vir Dei dixit ad regem Israhel
haec dicit Dominus
quia dixerunt Syri deus montium est Dominus et non est deus vallium
dabo omnem multitudinem grandem hanc in manu tua
et scietis quia ego Dominus
20,²⁹dirigebant septem diebus ex adverso hii atque illi acies
septima autem die commissum est bellum
percusseruntque filii Israhel de Syris centum milia peditum in die una

20,³⁰fugerunt autem qui remanserant in Afec in civitatem
et cecidit murus super viginti septem milia hominum qui remanserant
porro Benadad fugiens ingressus est civitatem in cubiculum quod erat intra cubiculum
20,³¹dixeruntque ei servi sui
ecce audivimus quod reges domus Israhel clementes sint
ponamus itaque saccos in lumbis nostris et funiculos in capitibus nostris
et egrediamur ad regem Israhel
forsitan salvabit animas nostras
20,³²accinxerunt saccis lumbos suos et posuerunt funes in capitibus
veneruntque ad regem Israhel et dixerunt
servus tuus Benadad dicit vivat oro te anima mea
et ille ait si adhuc vivit frater meus est
20,³³quod acceperunt viri pro omine
et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius atque dixerunt
frater tuus Benadad
et dixit eis ite et adducite eum
egressus est ergo ad eum Benadad
et levavit eum in currum suum
20,³⁴qui dixit ei
civitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam
et plateas fac tibi in Damasco sicut fecit pater meus in Samaria
et ego foederatus recedam a te
pepigit ergo foedus et dimisit eum
20,³⁵tunc vir quidam de filiis prophetarum dixit ad socium suum in sermone Domini percu-
te me
at ille noluit percutere
20,³⁶cui ait
quia noluisti audire vocem Domini
ecce recedes a me et percutiet te leo
cumque paululum recessisset ab eo invenit eum leo atque percussit
20,³⁷sed et alterum conveniens virum
dixit ad eum percute me
qui percussit eum et vulneravit
20,³⁸abiit ergo propheta et occurrit regi in via
et mutavit aspersione pulveris os et oculos suos

20,³⁹cumque rex transiret clamavit ad regem et ait
servus tuus egressus est ad proeliandum comminus
cumque fugisset vir unus
adduxit eum quidam ad me et ait
custodi virum istum
qui si lapsus fuerit erit anima tua pro anima eius aut talentum argenti adpendes
20,⁴⁰dum autem ego turbatus huc illucque me verterem
subito non conparuit
et ait rex Israhel ad eum
hoc est iudicium tuum quod ipse decrevisti
20,⁴¹at ille statim abstersit pulverem de facie sua
et cognovit eum rex Israhel quod esset de prophetis
20,⁴²qui ait ad eum
haec dicit Dominus
quia dimisisti virum dignum morte de manu tua
erit anima tua pro anima eius
et populus tuus pro populo eius
20,⁴³reversus est igitur rex Israhel in domum suam
audire contemnens et furibundus venit Samariam
21,¹ post verba autem haec vinea erat Naboth Hiezrahelitae qui erat in Hiezrahel
iuxta palatium Ahab regis Samariae
21,²locutus est ergo Ahab ad Naboth dicens
da mihi vineam tuam ut faciam mihi hortum holerum
quia vicina est et prope domum meam
daboque tibi pro ea vineam meliorem
aut si tibi commodius putas argenti pretium quanto digna est
21,³cui respondit Naboth
propitius mihi sit Dominus
ne dem hereditatem patrum meorum tibi
21,⁴venit ergo Ahab in domum suam indignans et frendens super verbo quod locutus fuerat
ad eum Naboth Hiezrahelites dicens
non do tibi hereditatem patrum meorum
et proiciens se in lectulum suum
avertit faciem ad parietem et non comedit panem
21,⁵ingressa est autem ad eum Hiezabel uxor sua dixitque ei

quid est hoc unde anima tua contristata est et quare non comedis panem
21,⁶qui respondit ei
locutus sum Naboth Hiezrahelitae et dixi ei
da mihi vineam tuam accepta pecunia
aut si tibi placet dabo tibi vineam pro ea
et ille ait non do tibi vineam meam
21,⁷dixit ergo ad eum Hiezabel uxor eius
grandis auctoritatis es et bene regis regnum Israhel
surge et comede panem et aequo esto animo
ego dabo tibi vineam Naboth Hiezrahelitae
21,⁸scripsit itaque litteras ex nomine Ahab
et signavit eas anulo eius
et misit ad maiores natu et ad optimates
qui erant in civitate eius et habitabant cum Naboth
21,⁹litterarum autem erat ista sententia
praedicate ieiunium
et sedere facite Naboth inter primos populi
21,¹⁰et submittite duos viros filios Belial contra eum
et falsum testimonium dicant
benedixit Deum et regem
et educite eum et lapidate sicque moriatur
21,¹¹fecerunt ergo cives eius maiores natu et optimates qui habitabant cum eo in urbe
sicut praeceperat eis Hiezabel
et sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos
21,¹²praedicaverunt ieiunium et sedere fecerunt Naboth inter primos populi
21,¹³et adductis duobus viris filiis diaboli fecerunt eos sedere contra eum
at illi scilicet ut viri diabolici dixerunt contra eum testimonium coram multitudine
benedixit Naboth Deo et regi
quam ob rem eduxerunt eum extra civitatem et lapidibus interfecerunt
21,¹⁴miseruntque ad Hiezabel dicentes
lapidatus est Naboth et mortuus est
21,¹⁵factum est autem cum audisset Hiezabel lapidatum Naboth et mortuum
locuta est ad Ahab surge posside vineam Naboth Hiezrahelitae
qui noluit tibi adquiescere et dare eam accepta pecunia
non enim vivit Naboth sed mortuus est

21,¹⁶quod cum audisset Ahab mortuum videlicet Naboth
surrexit et descendebat in vineam Naboth Hieзраhelitae ut possideret eam
21,¹⁷factus est igitur sermo Domini ad Heliam Thesbitem dicens
21,¹⁸surge et descende in occursum Ahab regis Israhel qui est in Samaria
ecce ad vineam Naboth descendit ut possideat eam
21,¹⁹et loqueris ad eum dicens haec dicit Dominus
occidisti insuper et possedisti
et post haec addes haec dicit Dominus
in loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem Naboth
lambent tuum quoque sanguinem
21,²⁰et ait Ahab ad Heliam
num invenisti me inimice mee
qui dixit inveni
eo quod venundatus sis ut faceres malum in conspectu Domini
21,²¹ecce ego inducam super te malum
et demetam posteriora tua
et interficiam de Ahab mingentem ad parietem et clausum et ultimum in Israhel
21,²²et dabo domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabath
et sicut domum Baasa filii Ahia
quia egisti ut me ad iracundiam provocares et peccare fecisti Israhel
21,²³sed et de Hiezabel locutus est Dominus dicens
canes comedent Hiezabel in agro Hieзраhel
21,²⁴si mortuus fuerit Ahab in civitate comedent eum canes
si autem mortuus fuerit in agro comedent eum volucres caeli
21,²⁵igitur non fuit alter talis ut Ahab
qui venundatus est ut faceret malum in conspectu Domini
concitavit enim eum Hiezabel uxor sua
21,²⁶et abominabilis effectus est
in tantum ut sequeretur idola quae fecerant Amorrei
quos consumpsit Dominus a facie filiorum Israhel
21,²⁷itaque cum audisset Ahab sermones istos
scidit vestem suam
et operuit cilicio carnem suam
ieiunavitque et dormivit in sacco
et ambulabat dimisso capite

21,²⁸ factus est autem sermo Domini ad Heliam Thesbiten dicens
21,²⁹ nonne vidisti humiliatum Ahab coram me
quia igitur humiliatus est mei causa
non inducam malum in diebus eius
sed in diebus filii sui inferam malum domui eius
22,¹ transierunt igitur tres anni absque bello inter Syriam et Israhel
22,² in anno autem tertio descendit Iosaphat rex Iuda ad regem Israhel
22,³ dixitque rex Israhel ad servos suos
ignoratis quod nostra sit Ramoth Galaad
et neglegimus tollere eam de manu regis Syriae
22,⁴ et ait ad Iosaphat
veniesne mecum ad proeliandum in Ramoth Galaad
22,⁵ dixitque Iosaphat ad regem Israhel
sicut ego sum ita et tu
populus meus et populus tuus unum sunt
et equites mei et equites tui
dixitque Iosaphat ad regem Israhel
quaere oro te hodie sermonem Domini
22,⁶ congregavit ergo rex Israhel prophetas quadringentos circiter viros
et ait ad eos
ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum an quiescere
qui responderunt ascende et dabit Dominus in manu regis
22,⁷ dixit autem Iosaphat
non est hic propheta Domini quispiam ut interrogemus per eum
22,⁸ et ait rex Israhel ad Iosaphat
remansit vir unus per quem possimus interrogare Dominum
sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum sed malum
Micheas filius Hiemla
cui Iosaphat ait
ne loquaris ita rex
22,⁹ vocavit ergo rex Israhel eunuchum quendam et dixit ei
festina adducere Micheam filium Hiemla
22,¹⁰ rex autem Israhel et Iosaphat rex Iuda sedebat unusquisque in solio suo
vestiti cultu regio in area iuxta ostium portae Samariae
et universi prophetae prophetabant in conspectu eorum

22,¹¹fecit quoque sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea et ait
haec dicit Dominus his ventilabis Syriam donec deleas eam
22,¹²omnesque prophetae similiter prophetabant dicentes
ascende in Ramoth Galaad et vade prospere et tradet Dominus in manu regis
22,¹³nuntius vero qui ierat ut vocaret Micheam
locutus est ad eum dicens
ecce sermones prophetarum ore uno bona regi praedicant
sit ergo et sermo tuus similis eorum et loquere bona
22,¹⁴cui Micheas ait
vivit Dominus quia quodcumque dixerit mihi Dominus hoc loquar
22,¹⁵venit itaque ad regem et ait illi rex
Michea ire debemus in Ramoth Galaad ad proeliandum an cessare
cui ille respondit
ascende et vade prospere et tradet Dominus in manu regis
22,¹⁶dixit autem rex ad eum
iterum atque iterum adiuro te ut non loquaris mihi nisi quod verum est in nomine Domini
22,¹⁷et ille ait
vidi cunctum Israhel dispersum in montibus quasi oves non habentes pastorem
et ait Dominus non habent dominum isti
revertatur unusquisque in domum suam in pace
22,¹⁸dixit ergo rex Israhel ad Iosaphat
numquid non dixi tibi quia non prophetat mihi bonum sed semper malum
22,¹⁹ille vero addens ait
propterea audi sermonem Domini
vidi Dominum sedentem super solium suum
et omnem exercitum caeli adsistentem ei a dextris et a sinistris
22,²⁰et ait Dominus quis decipiet Ahab regem Israhel
ut ascendat et cadat in Ramoth Galaad
et dixit unus verba huiusmodi et alius aliter
22,²¹egressus est autem spiritus et stetit coram Domino et ait
ego decipiam illum
cui locutus est Dominus in quo
22,²²et ille ait egrediar et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius
et dixit Dominus decipies et praevalebis egredere et fac ita

22,²³nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum qui hic sunt
et Dominus locutus est contra te malum
22,²⁴accessit autem Sedecias filius Chanaan et percussit Micheam in maxillam et dixit mene ergo dimisit spiritus Domini et locutus est tibi
22,²⁵et ait Micheas
visurus es in die illa quando ingredieris cubiculum intra cubiculum ut abscondaris
22,²⁶et ait rex Israhel
tollite Micheam et maneat apud Amon principem civitatis
et apud Ioas filium Ammelech
22,²⁷et dicite eis haec dicit rex
mittite virum istum in carcerem
et sustentate eum pane tribulationis et aqua angustiae
donec revertar in pace
22,²⁸dixitque Micheas
si reversus fueris in pace non est locutus Dominus in me
et ait audite populi omnes
22,²⁹ascendit itaque rex Israhel et Iosaphat rex Iuda in Ramoth Galaad
22,³⁰dixitque rex Israhel ad Iosaphat
sume arma et ingredere proelium et induere vestibus tuis
porro rex Israhel mutavit habitum et ingressus est bellum
22,³¹rex autem Syriae praeceperat principibus curruum triginta duobus dicens
non pugnabitis contra minorem et maiorem quempiam
nisi contra regem Israhel solum
22,³²cum ergo vidissent principes curruum Iosaphat
suspicati sunt quod ipse esset rex Israhel
et impetu facto pugnabant contra eum
et exclamavit Iosaphat
22,³³intellexeruntque principes curruum quod non esset rex Israhel
et cessaverunt ab eo
22,³⁴unus autem quidam tetendit arcum in incertum sagittam dirigens
et casu percussit regem Israhel inter pulmonem et stomachum
at ille dixit aurigae suo
verte manum tuam et eice me de exercitu
quia graviter vulneratus sum

22,³⁵ commissum est ergo proelium in die illa
et rex Israhel stabat in curru suo contra Syros et mortuus est vesperi
fluebat autem sanguis plagae in sinum currus
22,³⁶ et praeco personuit in universo exercitu antequam sol occumberet dicens
unusquisque revertatur in civitatem et in terram suam
22,³⁷ mortuus est autem rex et perlatus est Samariam
sepelieruntque regem in Samaria
22,³⁸ et laverunt currum in piscina Samariae
et linxerunt canes sanguinem eius
et habenas laverunt iuxta verbum Domini quod locutus fuerat
22,³⁹ reliqua vero sermonum Ahab
et universa quae fecit
et domus eburneae quam aedificavit
cunctarumque urbium quas extruxit
nonne scripta sunt haec in libro verborum dierum regum Israhel
22,⁴⁰ dormivit ergo Ahab cum patribus suis
et regnavit Ohozias filius eius pro eo
22,⁴¹ Iosaphat filius Asa regnare coeperat super Iudam anno quarto Ahab regis Israhel
22,⁴² triginta quinque annorum erat cum regnare coepisset
et viginti et quinque annos regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Azuba filia Salai
22,⁴³ et ambulavit in omni via Asa patris sui et non declinavit ex ea
fecitque quod rectum est in conspectu Domini
22,⁴⁴ verumtamen excelsa non abstulit
adhuc enim populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis
22,⁴⁵ pacemque habuit Iosaphat cum rege Israhel
22,⁴⁶ reliqua autem verborum Iosaphat
et opera eius quae gessit et proelia
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
22,⁴⁷ sed et reliquias effeminatorum qui remanserant in diebus Asa patris eius abstulit de
terra
22,⁴⁸ nec erat tunc rex constitutus in Edom
22,⁴⁹ rex vero Iosaphat fecerat classes in mari quae navigarent in Ophir propter aurum
et ire non potuerunt quia confractae sunt in Asiongaber
22,⁵⁰ tunc ait Ohozias filius Ahab ad Iosaphat

vadant servi mei cum servis tuis in navibus
et noluit Iosaphat
22,⁵¹dormivitque cum patribus suis
et sepultus est cum eis in civitate David patris sui
regnavitque Ioram filius eius pro eo
22,⁵²Ohozias autem filius Ahab regnare coeperat super Israhel in Samaria
anno septimodecimo Iosaphat regis Iuda
regnavitque super Israhel duobus annis
22,⁵³et fecit malum in conspectu Domini
et ambulavit in via patris sui et matris suae
et in via Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel
22,⁵⁴servivit quoque Baal et adoravit eum
et inritavit Dominum Deum Israhel iuxta omnia quae fecerat pater eius
IV Regum 1,¹ Praevaricatus est autem Moab in Israhel postquam mortuus est Ahab
1,²ceciditque Ohozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in Samaria
et aegrotavit misitque nuntios dicens ad eos
ite consulite Beelzebub deum Accaron
utrum vivere queam de infirmitate mea hac
1,³angelus autem Domini locutus est ad Heliam Thesbitem
surge ascende in occursum nuntiorum regis Samariae et dices ad eos
numquid non est Deus in Israhel ut eatis ad consulendum Beelzebub deum Accaron
1,⁴quam ob rem haec dicit Dominus
de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris
et abiit Helias 1,⁵reversique sunt nuntii ad Ohoziam
qui dixit eis quare reversi estis
1,⁶at illi responderunt ei
vir occurrit nobis et dixit ad nos
ite revertimini ad regem qui misit vos
et dicetis ei haec dicit Dominus
numquid quia non erat Deus in Israhel mittis ut consulatur Beelzebub deus Accaron
idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris
1,⁷qui dixit eis cuius figurae et habitu est vir qui occurrit vobis
et locutus est verba haec
1,⁸at illi dixerunt vir pilosus et zona pellicia accinctis renibus
qui ait Helias Thesbites est

1,⁹misitque ad eum quinquagenarium principem et quinquaginta qui erant sub eo
qui ascendit ad eum sedentique in vertice montis ait
homo Dei rex praecepit ut descendas
1,¹⁰respondensque Helias dixit quinquagenario
si homo Dei sum descendat ignis e caelo et devoret te et quinquaginta tuos
descendit itaque ignis e caelo et devoravit eum et quinquaginta qui erant cum eo
1,¹¹rursum misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo
qui locutus est illi
homo Dei haec dicit rex festina descende
1,¹²respondens Helias ait
si homo Dei ego sum descendat ignis e caelo et devoret te et quinquaginta tuos
descendit ergo ignis Dei e caelo et devoravit illum et quinquaginta eius
1,¹³iterum misit principem quinquagenarium tertium et quinquaginta qui erant cum eo
qui cum venisset curvavit genua contra Heliam
et precatus est eum et ait
homo Dei noli despiciere animam meam et animam servorum tuorum qui mecum sunt
1,¹⁴ecce descendit ignis de caelo
et devoravit duos principes quinquagenarios primos
et quinquagenos qui cum eis erant
sed nunc obsecro ut miserearis animae meae
1,¹⁵locutus est autem angelus Domini ad Heliam dicens
descende cum eo ne timeas
surrexit igitur et descendit cum eo ad regem
1,¹⁶et locutus est ei haec dicit Dominus
quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum Accaron
quasi non esset Deus in Israhel a quo possis interrogare sermonem
ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris
1,¹⁷mortuus est ergo iuxta sermonem Domini quem locutus est Helias
et regnavit Ioram frater eius pro eo anno secundo Ioram filii Iosaphat regis Iudae
non enim habebat filium
1,¹⁸reliqua autem verborum Ohoziae quae operatus est
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
2,¹ factum est autem cum levare vellet Dominus Heliam per turbinem in caelum
ibant Helias et Heliseus de Galgalis
2,²dixitque Helias ad Heliseum

sede hic quia Dominus misit me usque Bethel
cui ait Heliseus vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te
cumque descendissent Bethel
2,³egressi sunt filii prophetarum qui erant Bethel ad Heliseum et dixerunt ei
numquid nosti quia hodie Dominus tollat dominum tuum a te
qui respondit et ego novi silete
2,⁴dixit autem Helias ad Heliseum
sede hic quia Dominus misit me in Hiericho
et ille ait vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te
cumque venissent Hierichum
2,⁵accesserunt filii prophetarum qui erant in Hiericho ad Heliseum et dixerunt ei
numquid nosti quia hodie Dominus tollet dominum tuum a te
et ait et ego novi silete
2,⁶dixit autem ei Helias
sede hic quia Dominus misit me ad Iordanem
qui ait vivit Dominus et vivit anima tua quia non derelinquam te
ierunt igitur ambo pariter
2,⁷et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt
qui et steterunt e contra longe
illi autem ambo stabant super Iordanem
2,⁸tulitque Helias pallium suum et involvit illud et percussit aquas
quae divisae sunt in utramque partem
et transierunt ambo per siccum
2,⁹cumque transissent Helias dixit ad Heliseum
postula quod vis ut faciam tibi antequam tollar a te
dixitque Heliseus
obsecro ut fiat duplex spiritus tuus in me
2,¹⁰qui respondit rem difficilem postulasti
attamen si videris me quando tollor a te erit quod petisti
si autem non videris non erit
2,¹¹cumque pergerent et incedentes sermocinarentur
ecce currus igneus et equi ignei diviserunt utrumque
et ascendit Helias per turbinem in caelum
2,¹²Heliseus autem videbat et clamabat
pater mi pater mi currus Israhel et auriga eius

et non vidit eum amplius
adprehenditque vestimenta sua et scidit illa in duas partes
2,¹³et levavit pallium Heliae quod ceciderat ei
reversusque stetit super ripam Iordanis
2,¹⁴et pallio Heliae quod ceciderat ei percussit aquas
et dixit ubi est Deus Heliae etiam nunc
percussitque aquas et divisae sunt huc atque illuc et transiit Heliseus
2,¹⁵videntes autem filii prophetarum qui erant in Hiericho de contra dixerunt
requievit spiritus Heliae super Heliseum
et venientes in occursum eius adoraverunt eum proni in terram
2,¹⁶dixeruntque illi
ecce cum servis tuis sunt quinquaginta viri fortes
qui possint ire et quaerere dominum tuum
ne forte tulerit eum spiritus Domini
et proiecerit in uno montium aut in una vallium
qui ait nolite mittere
2,¹⁷coegeruntque eum donec adquiesceret et diceret mittite
et miserunt quinquaginta viros
qui cum quaesissent tribus diebus non invenerunt 2,¹⁸et reversi sunt ad eum
at ille habitabat in Hiericho
dixitque eis numquid non dixi vobis nolite ire
2,¹⁹dixerunt quoque viri civitatis ad Heliseum
ecce habitatio civitatis huius optima est
sicut tu ipse domine perspicias
sed aquae pessimae sunt et terra sterilis
2,²⁰at ille ait adferte mihi vas novum et mittite in illud sal
qui cum adtulissent 2,²¹egressus ad fontem aquarum misit in eum sal et ait
haec dicit Dominus sanavi aquas has
et non erit ultra in eis mors neque sterilitas
2,²²sanatae sunt ergo aquae usque ad diem hanc iuxta verbum Helisei quod locutus est
2,²³ascendit autem inde Bethel
cumque ascenderet per viam
pueri parvi egressi sunt de civitate et inludebant ei dicentes
ascende calve ascende calve
2,²⁴qui cum se respexisset vidit eos

et maledixit eis in nomine Domini
egressique sunt duo ursi de saltu
et laceraverunt ex eis quadraginta duos pueros
2,²⁵abiit autem inde in montem Carmeli
et inde reversus est Samariam
3,¹ Ioram vero filius Ahab regnavit super Israhel in Samaria
anno octavodecimo Iosaphat regis Iudae
regnavitque duodecim annis
3,²et fecit malum coram Domino
sed non sicut pater suus et mater
tulit enim statuas Baal quas fecerat pater eius
3,³verumtamen in peccatis Hieroboam filii Nabath
qui peccare fecit Israhel adhesit
nec recessit ab eis
3,⁴porro Mesa rex Moab nutriebat pecora multa
et solvebat regi Israhel centum milia agnorum
et centum milia arietum cum velleribus suis
3,⁵cumque mortuus fuisset Ahab
praevaricatus est foedus quod habebat cum rege Israhel
3,⁶egressus est igitur rex Ioram in die illa de Samaria et recensuit universum Israhel
3,⁷misitque ad Iosaphat regem Iuda dicens
rex Moab recessit a me
veni mecum contra Moab ad proelium
qui respondit ascendam
qui meus est tuus est
populus meus populus tuus equi mei equi tui
3,⁸dixitque per quam viam ascendemus
at ille respondit per desertum Idumeae
3,⁹perrexerunt igitur rex Israhel et rex Iuda et rex Edom
et circumierunt per viam septem dierum
nec erat aqua exercitui et iumentis quae sequebantur eos
3,¹⁰dixitque rex Israhel
eheu eheu eheu
congregavit nos Dominus tres reges ut traderet in manu Moab
3,¹¹et ait Iosaphat estne hic propheta Domini ut deprecemur Dominum per eum

et respondit unus de servis regis Israhel
est hic Heliseus filius Saphat qui fundebat aquam super manus Heliae
3,¹²et ait Iosaphat est apud eum sermo Domini
descenditque ad eum rex Israhel et Iosaphat et rex Edom
3,¹³dixit autem Heliseus ad regem Israhel
quid mihi et tibi est vade ad prophetas patris tui et matris tuae
et ait illi rex Israhel
quare congregavit Dominus tres reges hos ut traderet eos in manu Moab
3,¹⁴dixit autem Heliseus
vivit Dominus exercituum in cuius conspectu sto
quod si non vultum Iosaphat regis Iudae erubescerem
ne adtendissem quidem te nec respexissem
3,¹⁵nunc autem adducite mihi psalten
cumque caneret psaltes
facta est super eum manus Domini et ait
3,¹⁶haec dicit Dominus
facite alveum torrentis huius fossas et fossas
3,¹⁷haec enim dicit Dominus
non videbitis ventum neque pluviam
et alveus iste replebitur aquis
et bibetis vos et familiae vestrae et iumenta vestra
3,¹⁸parumque hoc est in conspectu Domini
insuper tradet etiam Moab in manu vestra
3,¹⁹et percutietis omnem civitatem munitam et omnem urbem electam
et universum lignum fructiferum succidietis
cunctosque fontes aquarum obturabitis
et omnem agrum egregium operietis lapidibus
3,²⁰factum est igitur mane quando sacrificium offerri solet
et ecce aquae veniebant per viam Edom et repleta est terra aquis
3,²¹universi autem Moabitae audientes quod ascendissent reges ut pugnarent adversum eos
convocaverunt omnes qui accincti erant balteo desuper
et steterunt in terminis
3,²²primoque mane surgentes et orto iam sole ex adverso aquarum
viderunt Moabitae contra aquas rubras quasi sanguinem
3,²³dixeruntque sanguis est gladii

pugnaverunt reges contra se et caesi sunt mutuo
nunc perge ad praedam Moab
3,²⁴perrexeruntque in castra Israhel
porro consurgens Israhel percussit Moab
at illi fugerunt coram eis
venerunt igitur qui vicerant et percusserunt Moab
3,²⁵et civitates destruxerunt
et omnem agrum optimum mittentes singuli lapides repleverunt
et universos fontes aquarum obturaverunt
et omnia ligna fructifera succiderunt
ita ut muri tantum fictiles remanerent
et circumdata est civitas a fundibaliis
et magna ex parte percussa
3,²⁶quod cum vidisset rex Moab praevaluisse scilicet hostes
tulit secum septingentos viros educentes gladium
ut inrumperet ad regem Edom et non potuerunt
3,²⁷arripiensque filium suum primogenitum
qui regnaturus erat pro eo
obtulit holocaustum super murum
et facta est indignatio magna in Israhel
statimque recesserunt ab eo et reversi sunt in terram suam
4,¹ mulier autem quaedam de uxoribus prophetarum
clamabat ad Heliseum dicens
servus tuus vir meus mortuus est
et tu nosti quia servus tuus fuit timens Dominum
et ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi
4,² cui dixit Heliseus
quid vis ut faciam tibi dic mihi
quid habes in domo tua
at illa respondit non habeo ancilla tua quicquam in domo mea
nisi parum olei quo unguear
4,³ cui ait vade pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca
4,⁴ et ingredere et claude ostium cum intrinsecus fueris tu et filii tui
et mitte inde in omnia vasa haec
et cum plena fuerint tolles

4,⁵ivit itaque mulier et clusit ostium super se et super filios suos
illi offerebant vasa et illa infundebat
4,⁶cumque plena fuissent vasa dixit ad filium suum
adfer mihi adhuc vas
et ille respondit non habeo
stetitque oleum
4,⁷venit autem illa et indicavit homini Dei
et ille vade inquit vende oleum et redde creditori tuo
tu autem et filii tui vivite de reliquo
4,⁸facta est autem quaedam dies et transiebat Heliseus per Sunam
erat autem ibi mulier magna quae tenuit eum ut comederet panem
cumque frequenter inde transiret
devertebat ad eam ut comederet panem
4,⁹quae dixit ad virum suum
animadverto quod vir Dei sanctus est iste qui transit per nos frequenter
4,¹⁰faciamus ergo cenaculum parvum
et ponamus ei in eo lectulum et mensam et sellam et candelabrum
ut cum venerit ad nos maneat ibi
4,¹¹facta est igitur dies quaedam et veniens devertit in cenaculum et requievit ibi
4,¹²dixitque ad Giezi puerum suum voca Sunamitin istam
qui cum vocasset eam et illa stetisset coram eo 4,¹³dixit ad puerum
loquere ad eam ecce sedule in omnibus ministrasti nobis
quid vis ut faciam tibi
numquid habes negotium et vis ut loquar regi sive principi militiae
quae respondit in medio populi mei habito
4,¹⁴et ait quid ergo vult ut faciam ei
dixitque Giezi ne quaeras
filium enim non habet et vir eius senex est
4,¹⁵praecepit itaque ut vocaret eam
quae cum vocata fuisset et stetisset ad ostium 4,¹⁶dixit ad eam
in tempore isto et in hac eadem hora si vita comes fuerit habebis in utero filium
at illa respondit noli quaeso domine mi vir Dei noli mentiri ancillae tuae
4,¹⁷et concepit mulier et peperit filium
in tempore et in hora eadem quam dixerat Heliseus

4,¹⁸ crevit autem puer et cum esset quaedam dies et egressus isset ad patrem suum ad mes-
sores

4,¹⁹ ait patri suo caput meum caput meum
at ille dixit puero tolle et duc eum ad matrem suam

4,²⁰ qui cum tulisset et adduxisset eum ad matrem suam
posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem et mortuus est

4,²¹ ascendit autem et conlocavit eum super lectulum hominis Dei
et clusit ostium et egressa 4,²² vocavit virum suum et ait

mitte mecum obsecro unum de pueris et asinam
ut excurram usque ad hominem Dei et revertar

4,²³ qui ait illi quam ob causam vadis ad eum hodie
non sunt kalendae neque sabbatum quae respondit vale

4,²⁴ stravitque asinam et praecepit puero
mina et propera ne mihi moram facias in eundo
et hoc age quod praecipio tibi

4,²⁵ profecta est igitur et venit ad virum Dei in montem Carmeli
cumque vidisset eam vir Dei de contra

ait ad Giezi puerum suum
ecce Sunamitis illa 4,²⁶ vade ergo in occursum eius et dic ei
rectene agitur circa te et circa virum tuum et circa filium tuum
quae respondit recte

4,²⁷ cumque venisset ad virum Dei in monte
adprehendit pedes eius

et accessit Giezi ut amoveret eam
et ait homo Dei dimitte illam
anima enim eius in amaritudine est
et Dominus celavit me et non indicavit mihi

4,²⁸ quae dixit illi numquid petivi filium a domino meo
numquid non dixi tibi ne inludas me

4,²⁹ et ille ait ad Giezi accinge lumbos tuos
et tolle baculum meum in manu tua et vade
si occurrerit tibi homo non salutes eum
et si salutaverit te quispiam non respondeas illi
et pones baculum meum super faciem pueri

4,³⁰ porro mater pueri ait

vivit Dominus et vivit anima tua non dimittam te
surrexit ergo et secutus est eam
4,³¹Giezi autem praecesserat eos et posuerat baculum super faciem pueri
et non erat vox neque sensus
reversusque est in occursum eius et nuntiavit ei dicens non surrexit puer
4,³²ingressus est ergo Heliseus domum
et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius
4,³³ingressusque clusit ostium super se et puerum
et oravit ad Dominum
4,³⁴et ascendit et incubuit super puerum
posuitque os suum super os eius
et oculos suos super oculos eius
et manus suas super manus eius
et incurvavit se super eum et calefacta est caro pueri
4,³⁵at ille reversus deambulavit in domo semel huc et illuc
et ascendit et incubuit super eum
et oscitavit puer septies aperuitque oculos
4,³⁶et ille vocavit Giezi et dixit ei voca Sunamitin hanc
quae vocata ingressa est ad eum
qui ait tolle filium tuum
4,³⁷venit illa et corruit ad pedes eius et adoravit super terram
tulitque filium suum et egressa est
4,³⁸et Heliseus reversus est in Galgala
erat autem fames in terra
et filii prophetarum habitabant coram eo
dixitque uni de pueris suis pone ollam grandem et coque pulmentum filiis prophetarum
4,³⁹et egressus est unus in agrum ut colligeret herbas agrestes
invenitque quasi vitem silvestrem et collegit ex ea colocyntidas agri
et implevit pallium suum et reversus concidit in ollam pulmenti
nesciebat enim quid esset
4,⁴⁰infuderunt ergo socii ut comederent
cumque gustassent de coctione
exclamaverunt dicentes mors in olla vir Dei
et non potuerunt comedere
4,⁴¹at ille adferte inquit farinam

et misit in ollam et ait
infunde turbae et comedat
et non fuit amplius quicquam amaritudinis in olla
4,⁴²vir autem quidam venit de Balsalisa
deferens viro Dei panes primitiarum et viginti panes hordiacios et frumentum novum in pe-
ra sua
at ille dixit da populo ut comedat
4,⁴³responditque ei minister eius
quantum est hoc ut adponam coram centum viris
rursum ille da ait populo ut comedat
haec enim dicit Dominus comedent et supererit
4,⁴⁴posuit itaque coram eis
qui comederunt et superfuit iuxta verbum Domini
5,¹ Naaman princeps militiae regis Syriae
erat vir magnus apud dominum suum et honoratus
per illum enim dedit Dominus salutem Syriae
erat autem vir fortis et dives sed leprosus
5,²porro de Syria egressi fuerant latrunculi
et captivam duxerant de terra Israhel puellam parvulam
quae erat in obsequio uxoris Naaman
5,³quae ait ad dominam suam
utinam fuisset dominus meus ad prophetam qui est in Samaria
profecto curasset eum a lepra quam habet
5,⁴ingressus est itaque Naaman ad dominum suum et nuntiavit ei dicens
sic et sic locuta est puella de terra Israhel
5,⁵dixitque ei rex Syriae
vade et mittam litteras ad regem Israhel
qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex milia aureos et decem
mutatoria vestimentorum
5,⁶detulit litteras ad regem Israhel in haec verba
cum acceperis epistulam hanc
scito quod miserim ad te Naaman servum meum ut cures eum a lepra sua
5,⁷cumque legisset rex Israhel litteras scidit vestimenta sua et ait
numquid Deus sum ut occidere possim et vivificare
quia iste misit ad me ut curem hominem a lepra sua

animadvertite et videte quod occasiones quaerat adversum me
5,⁸ quod cum audisset Heliseus vir Dei
scidisse videlicet regem Israhel vestimenta sua
misit ad eum dicens
quare scidisti vestimenta tua
veniat ad me et sciat esse prophetam in Israhel
5,⁹ venit ergo Naaman cum equis et curribus
et stetit ad ostium domus Helisei
5,¹⁰ misitque ad eum Heliseus nuntium dicens
vade et lavare septies in Iordane et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis
5,¹¹ iratus Naaman recedebat dicens
putabam quod egrederetur ad me et stans invocaret nomen Domini Dei sui
et tangeret manu sua locum leprae et curaret me
5,¹² numquid non meliores sunt Abana et Pharphar fluvii Damasci omnibus aquis Israhel ut
laver in eis et munder
cum ergo vertisset se et abiret indignans
5,¹³ accesserunt ad eum servi sui et locuti sunt ei
pater si rem grandem dixisset tibi propheta certe facere debueras
quanto magis quia nunc dixit tibi lavare et mundaberis
5,¹⁴ descendit et lavit in Iordane septies iuxta sermonem viri Dei
et restituta est caro eius sicut caro pueri parvuli et mundatus est
5,¹⁵ reversusque ad virum Dei cum universo comitatu suo
venit et stetit coram eo et ait
vere scio quod non sit Deus in universa terra nisi tantum in Israhel
obsecro itaque ut accipias benedictionem a servo tuo
5,¹⁶ at ille respondit
vivit Dominus ante quem sto quia non accipiam
cumque vim faceret penitus non adquevit
5,¹⁷ dixitque Naaman ut vis
sed obsecro concede mihi servo tuo
ut tollam onus duorum burdonum de terra
non enim faciet ultra servus tuus holocaustum aut victimam diis alienis nisi Domino
5,¹⁸ hoc autem solum est de quo depreceris Dominum pro servo tuo
quando ingreditur dominus meus templum Remmon ut adoret
et illo innitente super manum meam

si adoravero in templo Remmon adorante me in eodem loco
ut ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re
5,¹⁹ qui dixit ei vade in pace
abiit ergo ab eo electo terrae tempore
5,²⁰ dixitque Giezi puer viri Dei
pepercit dominus meus Naaman Syro isti
ut non acciperet ab eo quae adtulit
vivit Dominus quia curram post eum et accipiam ab eo aliquid
5,²¹ et secutus est Giezi post tergum Naaman
quem cum vidisset ille currentem ad se
desilivit de curru in occursum eius et ait rectene sunt omnia
5,²² et ille ait recte
dominus meus misit me dicens
modo venerunt ad me duo adulescentes de monte Ephraim ex filiis prophetarum
da eis talentum argenti et vestes mutatorias duplices
5,²³ dixitque Naaman
melius est ut accipias duo talenta
et coegit eum ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis
et duplicia vestimenta
et inposuit duobus pueris suis qui et portaverunt coram eo
5,²⁴ cumque venisset iam vesperi
tulit de manu eorum et reposuit in domo
dimisitque viros et abierunt
5,²⁵ ipse autem ingressus stetit coram domino suo
et dixit Heliseus unde venis Giezi
qui respondit non ivit servus tuus quoquam
5,²⁶ at ille nonne ait cor meum in praesenti erat
quando reversus est homo de curru suo in occursum tui
nunc igitur accepisti argentum et accepisti vestes
ut emas oliveta et vineta et oves et boves et servos et ancillas
5,²⁷ sed et lepra Naaman adherebit tibi et semini tuo in sempiternum
et egressus est ab eo leprosus quasi nix
6,¹ dixerunt autem filii prophetarum ad Heliseum
ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis
6,² eamus usque ad Iordanem

et tollant singuli de silva materias singulas
ut aedificemus nobis ibi locum ad habitandum
qui dixit ite
6,³et ait unus ex illis veni ergo et tu cum servis tuis
respondit ego veniam 6,⁴et abiit cum eis
cumque venissent ad Iordanem caedebant ligna
6,⁵accidit autem ut cum unus materiem succidisset
caderet ferrum securis in aquam
exclamavitque ille et ait
eheu eheu eheu domine mi et hoc ipsum mutuo acceperam
6,⁶dixit autem homo Dei ubi cecidit
at ille monstravit ei locum
praecidit ergo lignum et misit illuc
natavitque ferrum 6,⁷et ait tolle
qui extendit manum et tulit illud
6,⁸rex autem Syriae pugnabat contra Israhel
consiliumque iniit cum servis suis dicens
in loco illo et illo ponamus insidias
6,⁹misit itaque vir Dei ad regem Israhel dicens
cave ne transeas in loco illo quia ibi Syri in insidiis sunt
6,¹⁰misit rex Israhel ad locum quem dixerat ei vir Dei
et praeoccupavit eum
et observavit se ibi non semel neque bis
6,¹¹conturbatumque est cor regis Syriae pro hac re
et convocatis servis suis ait
quare non indicastis mihi quis proditor mei sit apud regem Israhel
6,¹²dixitque unus servorum eius nequaquam domine mi rex
sed Heliseus propheta qui est in Israhel
indicat regi Israhel omnia verba quaecumque locutus fueris in conclavi tuo
6,¹³dixit eis ite et videte ubi sit ut mittam et capiam eum
adnuntiaveruntque ei dicentes ecce in Dothan
6,¹⁴misit ergo illuc equos et currus et robur exercitus
qui cum venissent nocte circumdederunt civitatem
6,¹⁵consurgens autem diluculo minister viri Dei egressus est
viditque exercitum in circuitu civitatis et equos et currus

nuntiavitque ei dicens
eheu eheu domine mi quid faciemus
6,¹⁶at ille respondit noli timere
plures enim nobiscum sunt quam cum illis
6,¹⁷cumque orasset Heliseus ait
Domine aperi oculos huius ut videat
et aperuit Dominus oculos pueri et vidit
et ecce mons plenus equorum et curruum igneorum in circuitu Helisei
6,¹⁸hostes vero descenderunt ad eum
porro Heliseus oravit Dominum dicens
percute obsecro gentem hanc caecitate
percussitque eos Dominus ne viderent iuxta verbum Helisei
6,¹⁹dixit autem ad eos Heliseus
non est haec via nec ista est civitas
sequimini me et ostendam vobis virum quem quaeritis
duxit ergo eos in Samariam
6,²⁰cumque ingressi fuissent in Samaria dixit Heliseus
Domine aperi oculos istorum ut videant
aperuitque Dominus oculos eorum et viderunt esse se in medio Samariae
6,²¹dixitque rex Israhel ad Heliseum cum vidisset eos
numquid percutiam eos pater mi
6,²²at ille ait non percuties
neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo ut percutias
pone panem et aquam coram eis
ut comedant et bibant et vadant ad dominum suum
6,²³adpositaque est eis ciborum magna praeparatio
et comederunt et biberunt et dimisit eos
abieruntque ad dominum suum
et ultra non venerunt latrones Syriae in terram Israhel
6,²⁴factum est autem post haec
congregavit Benadad rex Syriae universum exercitum suum
et ascendit et obsidebat Samariam
6,²⁵factaque est fames magna in Samaria
et tamdiu obsessa est donec venundaretur caput asini octoginta argenteis
et quarta pars cibi stercoris columbarum quinque argenteis

6,²⁶ cumque rex Israhel transiret per murum
mulier exclamavit ad eum dicens
salva me domine mi rex
6,²⁷ qui ait non te salvet Dominus
unde salvare te possum
de area an de torculari
dixitque ad eam rex quid tibi vis
quae respondit
6,²⁸ mulier ista dixit mihi da filium tuum ut comedamus eum hodie
et filium meum comedemus cras
6,²⁹ coximus ergo filium meum et comedimus
dixique ei die altera da filium tuum ut comedamus eum
quae abscondit filium suum
6,³⁰ quod cum audisset rex scidit vestimenta sua
et transiebat super murum
viditque omnis populus cilicium quo vestitus erat ad carnem intrinsecus
6,³¹ et ait haec mihi faciat Deus et haec addat si steterit caput Helisei filii Saphat super eum
hodie
6,³² Heliseus autem sedebat in domo sua
et senes sedebant cum eo
praemisit itaque virum
et antequam veniret nuntius
ille dixit ad senes
numquid scitis quod miserit filius homicidae hic ut praecidatur caput meum
videte ergo cum venerit nuntius cludite ostium
et non sinatis eum introire
ecce enim sonitus pedum domini eius post eum est
6,³³ et adhuc illo loquente eis apparuit nuntius qui veniebat ad eum
et ait ecce tantum malum a Domino est
quid amplius expectabo a Domino
7,¹ dixit autem Heliseus
audite verbum Domini haec dicit Dominus
in tempore hoc cras modius similiae uno statere erit
et duo modii hordei statere uno in porta Samariae
7,² respondens unus de ducibus super cuius manum rex incumbibat homini Dei ait

si Dominus fecerit etiam cataractas in caelo
numquid poterit esse quod loqueris
qui ait videbis oculis tuis et inde non comedes
7,³ quattuor ergo viri erant leprosi iuxta introitum portae
qui dixerunt ad invicem
quid hic esse volumus donec moriamur
7,⁴ sive ingredi voluerimus civitatem fame moriemur
sive manserimus hic moriendum nobis est
venite igitur et transfugiamus ad castra Syriae
si pepercerint nobis vivemus
si autem occidere voluerint nihilominus moriemur
7,⁵ surrexerunt igitur vesperi ut venirent ad castra Syriae
cumque venissent ad principium castrorum Syriae
nullum ibidem reppererunt
7,⁶ siquidem Dominus sonitum audiri fecerat in castris Syriae
curruum et equorum et exercitus plurimi
dixeruntque ad invicem
ecce mercede conduxit adversum nos rex Israhel reges Heththeorum et Aegyptiorum
et venerunt super nos
7,⁷ surrexerunt ergo et fugerunt in tenebris
et dereliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris
fugeruntque animas tantum suas salvare cupientes
7,⁸ igitur cum venissent leprosi illi ad principium castrorum
ingressi sunt unum tabernaculum et comederunt et biberunt
tuleruntque inde argentum et aurum et vestes
et abierunt et absconderunt
et rursus reversi sunt ad aliud tabernaculum
et inde similiter auferentes absconderunt
7,⁹ dixeruntque ad invicem non recte facimus
haec enim dies boni nuntii est
si tacuerimus et noluerimus nuntiare usque mane sceleris arguemur
venite eamus et nuntiemus in aula regis
7,¹⁰ cumque venissent ad portam civitatis
narraverunt eis dicentes
ivimus ad castra Syriae et nullum ibidem repperimus hominum

nisi equos et asinos alligatos et fixa tentoria
7,¹¹ierunt ergo portarii et nuntiaverunt in palatio regis intrinsecus
7,¹²qui surrexit nocte et ait ad servos suos
dico vobis quid fecerint nobis Syri
sciunt quia fame laboramus et idcirco egressi sunt de castris et latitant in agris dicentes
cum egressi fuerint de civitate capiemus eos viventes
et tunc civitatem ingredi poterimus
7,¹³respondit autem unus servorum eius
tollamus quinque equos qui remanserunt in urbe
quia ipsi tantum sunt in universa multitudine Israhel
alii enim consumpti sunt
et mittentes explorare poterimus
7,¹⁴adduxerunt ergo duos equos
misitque rex ad castra Syrorum dicens ite videte
7,¹⁵qui abierunt post eos usque ad Iordanem
ecce autem omnis via plena erat vestibus et vasis quae proiecerant Syri cum turbarentur
reversique nuntii indicaverunt regi
7,¹⁶et egressus populus diripuit castra Syriae
factusque est modius similae statere uno
et duo modii hordei statere uno iuxta verbum Domini
7,¹⁷porro rex ducem illum in cuius manu incubuerat constituit ad portam
quem conculcavit turba in introitu et mortuus est
iuxta quod locutus fuerat vir Dei quando descenderat rex ad eum
7,¹⁸factumque est secundum sermonem viri Dei quem dixerat regi
quando ait duo modii hordei statere uno erunt
et modius similae statere uno
hoc eodem tempore cras in porta Samariae
7,¹⁹quando responderat dux ille viro Dei et dixerat
etiam si Dominus fecerit cataractas in caelo
numquid fieri poterit quod loqueris
et dixit ei videbis oculis tuis et inde non comedes
7,²⁰evenit ergo ei sicut praedictum erat
et conculcavit eum populus in porta et mortuus est
8,¹ Heliseus autem locutus est ad mulierem
cuius vivere fecerat filium dicens

surge vade tu et domus tua et peregrinare ubicumque reppereris
vocavit enim Dominus famem et veniet super terram septem annis
8,² quae surrexit et fecit iuxta verbum hominis Dei
et vadens cum domo sua peregrinata est in terra Philisthim diebus multis
8,³ cumque finiti essent anni septem
reversa est mulier de terra Philisthim
et egressa est ut interpellaret regem pro domo sua et agris suis
8,⁴ rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei dicens
narra mihi omnia magnalia quae fecit Heliseus
8,⁵ cumque ille narraret regi quomodo mortuum suscitasset
apparuit mulier cuius vivificaverat filium
clamans ad regem pro domo sua et pro agris suis
dixitque Giezi
domine mi rex haec est mulier et hic filius eius quem suscitavit Heliseus
8,⁶ et interrogavit rex mulierem quae narravit ei
deditque ei rex eunuchum unum dicens
restituere ei omnia quae sua sunt
et universos redditus agrorum
a die qua reliquit terram usque ad praesens
8,⁷ venit quoque Heliseus Damascum
et Benadad rex Syriae aegrotabat
nuntiaveruntque ei dicentes venit vir Dei huc
8,⁸ et ait rex ad Azahel
tolle tecum munera et vade in occursum viri Dei
et consule Dominum per eum dicens
si evadere potero de infirmitate mea hac
8,⁹ ivit igitur Azahel in occursum eius
habens secum munera et omnia bona Damasci
onera quadraginta camelorum
cumque stetisset coram eo ait
filius tuus Benadad rex Syriae misit me ad te dicens
si sanari potero de infirmitate mea hac
8,¹⁰ dixitque ei Heliseus vade dic ei sanaberis
porro ostendit mihi Dominus quia morte morietur
8,¹¹ stetitque cum eo et conturbatus est usque ad suffusionem vultus flevitque vir Dei

8,¹² cui Azahel ait quare dominus meus flet
at ille respondit quia scio quae facturus sis filiis Israhel mala
civitates eorum munitas igne succendes
et iuvenes eorum interficies gladio
et parvulos eorum elides et praegnantas divides
8,¹³ dixitque Azahel
quid enim sum servus tuus canis ut faciam rem istam magnam
et ait Heliseus
ostendit mihi Dominus te regem Syriae fore
8,¹⁴ qui cum recessisset ab Heliseo venit ad dominum suum
qui ait ei quid tibi dixit Heliseus
at ille respondit
dixit mihi recipiet sanitatem
8,¹⁵ cumque venisset dies altera
tulit sagulum et infudit aqua et expandit super faciem eius
quo mortuo regnavit Azahel pro eo
8,¹⁶ anno quinto Ioram filii Ahab regis Israhel et Iosaphat regis Iuda
regnavit Ioram filius Iosaphat rex Iuda
8,¹⁷ triginta duorum erat annorum cum regnare coepisset
et octo annis regnavit in Hierusalem
8,¹⁸ ambulavitque in viis regum Israhel
sicut ambulaverat domus Ahab
filia enim Ahab erat uxor eius
et fecit quod malum est coram Domino
8,¹⁹ noluit autem Dominus disperdere Iudam propter David servum suum
sicut promiserat ei ut daret illi lucernam et filiis eius cunctis diebus
8,²⁰ in diebus eius recessit Edom ne esset sub Iuda
et constituit sibi regem
8,²¹ venitque Ioram Seira et omnis currus cum eo
et surrexit nocte percussitque Idumeos qui eum circumdederant et principes curruum
populus autem fugit in tabernacula sua
8,²² recessit ergo Edom ne esset sub Iuda usque ad diem hanc
tunc recessit et Lobna in tempore illo
8,²³ reliqua autem sermonum Ioram et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda

8,²⁴et dormivit Ioram cum patribus suis
sepultusque est cum eis in civitate David
et regnavit Ahazias filius eius pro eo
8,²⁵anno duodecimo Ioram filii Ahab regis Israhel
regnavit Ahazias filius Ioram regis Iudae
8,²⁶viginti duorum annorum erat Ahazias cum regnare coepisset
et uno anno regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Athalia filia Amri regis Israhel
8,²⁷et ambulavit in viis domus Ahab
et fecit quod malum est coram Domino sicut domus Ahab
gener enim domus Ahab fuit
8,²⁸abiit quoque cum Ioram filio Ahab
ad proeliandum contra Azahel regem Syriae in Ramoth Galaad
et vulneraverunt Syri Ioram
8,²⁹qui reversus est ut curaretur in Hieзраhel
quia vulneraverant eum Syri in Rama
proeliantem contra Azahel regem Syriae
porro Ahazias filius Ioram rex Iuda
descendit invisere Ioram filium Ahab in Hieзраhel quia aegrotabat
9,¹ Heliseus autem propheta vocavit unum de filiis prophetarum et ait illi
accinge lumbos tuos et tolle lenticulam olei hanc in manu tua
et vade in Ramoth Galaad
9,²cumque veneris illuc
videbis Hieu filium Iosaphat filii Namsi
et ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum
et introduces interius cubiculum
9,³tenensque lenticulam olei fundes super caput eius
et dices haec dicit Dominus
unxi te regem super Israhel
aperiesque ostium et fugies et non ibi subsistes
9,⁴abiit ergo adulescens puer prophetae Ramoth Galaad 9,⁵et ingressus est
ecce autem principes exercitus sedebant
et ait verbum mihi ad te princeps
dixitque Hieu ad quem ex omnibus nobis
at ille dixit ad te o princeps

9,⁶et surrexit et ingressus est cubiculum
at ille fudit oleum super caput eius et ait
haec dicit Dominus Deus Israhel
unxi te regem super populum Domini Israhel
9,⁷et percuties domum Ahab domini tui
ut ulciscar sanguinem servorum meorum prophetarum
et sanguinem omnium servorum Domini de manu Hiezabel
9,⁸perdamque omnem domum Ahab
et interficiam de Ahab mingentem ad parietem
et clausum et novissimum in Israhel
9,⁹et dabo domum Ahab sicut domum Hieroboam filii Nabath
et sicut domum Baasa filii Ahia
9,¹⁰Hiezabel quoque comedent canes in agro Hiezrahel
nec erit qui sepeliat eam
aperuitque ostium et fugit
9,¹¹Hieu autem egressus est ad servos domini sui
qui dixerunt ei rectene sunt omnia
quid venit insanus iste ad te
qui ait eis nostis hominem et quid locutus sit
9,¹²at illi responderunt falsum est sed magis narra nobis
qui ait eis haec et haec locutus est mihi
et ait haec dicit Dominus
unxi te regem super Israhel
9,¹³festinaverunt itaque et unusquisque tollens pallium suum
posuerunt sub pedibus eius in similitudinem tribunalis
et cecinerunt tuba atque dixerunt regnavit Hieu
9,¹⁴coniuravit ergo Hieu filius Iosaphat filii Namsi contra Ioram
porro Ioram obsederat Ramoth Galaad ipse et omnis Israhel contra Azahel regem Syriae
9,¹⁵et reversus fuerat ut curaretur in Hiezrahel propter vulnera
quia percusserant eum Syri proeliantem contra Azahel regem Syriae
dixitque Hieu
si placet vobis nemo egrediatur profugus de civitate
ne vadat et nuntiet in Hiezrahel
9,¹⁶et ascendit et profectus est in Hiezrahel
Ioram enim aegrotabat ibi

et Ahazia rex Iuda descenderat ad visitandum Ioram
9,¹⁷igitur speculator qui stabat super turrem Hiezhrahel
vidit globum Hieu venientis et ait
video ego globum
dixitque Ioram tolle currum et mitte in occursum eorum
et dicat vadens rectene sunt omnia
9,¹⁸abiit igitur qui ascenderat currum in occursum eius
et ait haec dicit rex pacata sunt omnia
dixitque ei Hieu quid tibi et paci
transi et sequere me
nuntiavit quoque speculator dicens
venit nuntius ad eos et non revertitur
9,¹⁹misit etiam currum equorum secundum
venitque ad eos et ait
haec dicit rex num pax est
et ait Hieu quid tibi et paci
transi et sequere me
9,²⁰nuntiavit autem speculator dicens
venit usque ad eos et non revertitur
est autem incessus quasi incessus Hieu filii Namsi
praeceps enim graditur
9,²¹et ait Ioram iunge currum
iunxeruntque currum eius
et egressus est Ioram rex Israhel
et Ahazias rex Iuda singuli in curribus suis
egressique sunt in occursum Hieu
et invenerunt eum in agro Naboth Hiezhrahelitis
9,²²cumque vidisset Ioram Hieu dixit
pax est Hieu
at ille respondit quae pax
adhuc fornicationes Hiezhabel matris tuae et veneficia eius multa vigent
9,²³convertit autem Ioram manum suam
et fugiens ait ad Ahaziam insidiae Ahazia
9,²⁴porro Hieu tetendit arcum manu et percussit Ioram inter scapulas
et egressa est sagitta per cor eius statimque corruit in curru suo

9,²⁵ dixitque Hieu ad Baddacer ducem
tolle proice eum in agro Naboth Hieзраhelitae
memini enim quando ego et tu sedentes in curru sequebamur Ahab patrem huius
quod Dominus onus hoc levaverit super eum dicens
9,²⁶ si non pro sanguine Naboth et pro sanguine filiorum eius quem vidi heri ait Dominus
reddam tibi in agro isto dicit Dominus
nunc igitur tolle proice eum in agro iuxta verbum Domini
9,²⁷ Ahazias autem rex Iuda videns hoc fugit per viam domus horti
persecutusque est eum Hieu et ait
etiam hunc percutite in curru suo in ascensu Gaber qui est iuxta Iebllaam
qui fugit in Mageddo et mortuus est ibi
9,²⁸ et inposuerunt eum servi eius super currum suum et tulerunt Hierusalem
sepelieruntque in sepulchro cum patribus suis in civitate David
9,²⁹ anno undecimo Ioram filii Ahab rege Ahazia super Iudam 9,³⁰ venit Hieu Hieзраhel
porro Hiezabel introitu eius audito
depinxit oculos suos stibio et ornavit caput suum
et respexit per fenestram 9,³¹ ingredientem Hieu per portam et ait
numquid pax esse potest Zamri qui interfecit dominum suum
9,³² levavitque Hieu faciem suam ad fenestram et ait quae est ista
et inclinaverunt se ad eum duo vel tres eunuchi
9,³³ at ille dixit eis praecipitate eam deorsum
et praecipitaverunt eam
aspersusque est sanguine paries
et equorum ungulae qui conculcaverunt eam
9,³⁴ cumque ingressus esset et comederet bibissetque ait
ite videte maledictam illam et sepelite eam quia filia regis est
9,³⁵ cumque issent ut sepelirent eam
non invenerunt nisi calvariam et pedes et summas manus
9,³⁶ reversique nuntiaverunt ei
et ait Hieu sermo Domini est quem locutus est per servum suum Heliam Thesbiten dicens
in agro Hieзраhel comedent canes carnes Hiezabel
9,³⁷ et erunt carnes Hiezabel sicut stercus super faciem terrae in agro Hieзраhel
ita ut praetereuntes dicant haecine est illa Hiezabel
10,¹ erant autem Ahab septuaginta filii in Samaria

scripsit ergo Hieu litteras et misit in Samariam ad optimates civitatis et ad maiores natu et ad nutricios Ahab dicens

10,² statim ut acceperitis litteras has
qui habetis filios domini vestri et currus et equos et civitates firmas et arma

10,³ eligite meliorem et eum qui vobis placuerit de filiis domini vestri
et ponite eum super solium patris sui

et pugnate pro domo domini vestri
10,⁴ timuerunt illi vehementer et dixerunt

ecce duo reges non potuerunt stare coram eo
et quomodo nos valebimus resistere

10,⁵ miserunt ergo praepositus domus et praefectus civitatis et maiores natu et nutricii ad Hieu dicentes

servi tui sumus quaecumque iusseris faciemus
nec constituemus regem

quodcumque tibi placet fac

10,⁶ rescripsit autem eis litteras secundo dicens

si mei estis et oboeditis mihi

tollite capita filiorum domini vestri

et venite ad me hac eadem hora cras in Hiezrahel

porro filii regis septuaginta viri apud optimates civitatis nutriebantur

10,⁷ cumque venissent litterae ad eos

tulerunt filios regis et occiderunt septuaginta viros

et posuerunt capita eorum in cofinis

et miserunt ad eum in Hiezrahel

10,⁸ venit autem nuntius et indicavit ei dicens

adtulerunt capita filiorum regis

qui respondit ponite ea duos acervos iuxta introitum portae usque mane

10,⁹ cumque diluxisset egressus est

et stans dixit ad omnem populum

iusti estis si ego coniuravi contra dominum meum et interfeci eum

quis percussit omnes hos

10,¹⁰ videte ergo nunc quoniam non cecidit de sermonibus Domini in terram

quos locutus est Dominus super domum Ahab

et Dominus fecit quod locutus est in manu servi sui Heliae

10,¹¹ percussit igitur Hieu omnes qui reliqui erant de domo Ahab in Hiezrahel

et universos optimates eius et notos et sacerdotes
donec non remanerent ex eo reliquiae
10,¹²et surrexit et venit in Samariam
cumque venisset ad Camaram pastorum in via
10,¹³invenit fratres Ahaziae regis Iuda
dixitque ad eos quinam estis vos
at illi responderunt fratres Ahaziae sumus
et descendimus ad salutandos filios regis et filios reginae
10,¹⁴qui ait comprehendite eos vivos
quos cum comprehendissent vivos
iugulaverunt eos in cisterna iuxta Camaram quadraginta duos viros
et non reliquit ex eis quemquam
10,¹⁵cumque abisset inde
invenit Ionadab filium Rechab in occursum sibi et benedixit ei
et ait ad eum
numquid est cor tuum rectum sicut cor meum cum corde tuo
et ait Ionadab est
si est inquit da manum tuam
qui dedit manum suam
at ille levavit eum ad se in curru 10,¹⁶dixitque ad eum
veni mecum et vide zelum meum pro Domino
et inpositum currui suo 10,¹⁷duxit in Samariam
et percussit omnes qui reliqui fuerant de Ahab in Samaria usque ad unum
iuxta verbum Domini quod locutus est per Heliam
10,¹⁸congregavit ergo Hieu omnem populum et dixit ad eos
Ahab coluit Baal parum ego autem colam eum amplius
10,¹⁹nunc igitur omnes prophetas Baal et universos servos eius
et cunctos sacerdotes ipsius vocate ad me
nullus sit qui non veniat
sacrificium enim grande est mihi Baal
quicumque defuerit non vivet
porro Hieu faciebat hoc insidiose ut disperderet cultores Baal
10,²⁰dixit sanctificate diem sollemnem Baal
vocavitque 10,²¹et misit in universos terminos Israhel
et venerunt cuncti servi Baal

non fuit residuus ne unus quidem qui non veniret
et ingressi sunt templum Baal et repleta est domus Baal a summo usque ad summum
10,²²dixitque his qui erant super vestes
proferte vestimenta universis servis Baal
et protulerunt eis vestes
10,²³ingressusque Hieu et Ionadab filius Rechab templum Baal
et ait cultoribus Baal
perquirite et videte ne quis forte vobiscum sit de servis Domini sed ut sint soli servi Baal
10,²⁴ingressi sunt igitur ut facerent victimas et holocausta
Hieu autem praeparaverat sibi foris octoginta viros et dixerat eis
quicumque fugerit de hominibus his quos ego adduxero in manus vestras
anima eius erit pro anima illius
10,²⁵factum est ergo cum completum esset holocaustum
praecepit Hieu militibus et ducibus suis
ingredimini et percutite eos nullus evadat
percusseruntque eos ore gladii et proiecerunt milites et duces
et ierunt in civitatem templi Baal
10,²⁶et protulerunt statuam de fano Baal
et conbuserunt 10,²⁷et comminuerunt eam
destruxerunt quoque aedem Baal et fecerunt pro ea latrinas usque ad diem hanc
10,²⁸delevit itaque Hieu Baal de Israhel
10,²⁹verumtamen a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecerat Israhel non recessit
nec dereliquit vitulos aureos qui erant in Bethel et in Dan
10,³⁰dixit autem Dominus ad Hieu
quia studiose fecisti quod rectum erat et placebat in oculis meis
et omnia quae erant in corde meo fecisti contra domum Ahab
filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum Israhel
10,³¹porro Hieu non custodivit ut ambularet in lege Domini Dei Israhel in toto corde suo
non enim recessit a peccatis Hieroboam qui peccare fecerat Israhel
10,³²in diebus illis coepit Dominus taedere super Israhel
percussitque eos Azahel in universis finibus Israhel
10,³³a Iordane contra orientalem plagam
omnem terram Galaad et Gad et Ruben et Manasse
ab Aroer quae est super torrentem Arnon et Galaad et Basan
10,³⁴reliqua autem verborum Hieu et universa quae fecit et fortitudo eius

nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israhel
 10,³⁵et dormivit Hieu cum patribus suis
 sepelieruntque eum in Samaria
 et regnavit Ioachaz filius eius pro eo
 10,³⁶dies autem quos regnavit Hieu super Israhel
 viginti et octo anni sunt in Samaria
 11,¹ Athalia vero mater Ahaziae videns mortuum filium suum
 surrexit et interfecit omne semen regium
 11,²tollens autem Iosaba filia regis Ioram soror Ahaziae
 Ioas filium Ahaziae
 furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur
 et nutricem eius de triclinio
 et abscondit eum a facie Athaliae ut non interficeretur
 11,³eratque cum ea in domo Domini clam sex annis
 porro Athalia regnavit super terram
 11,⁴anno autem septimo misit Ioiada
 et adsumens centuriones et milites
 introduxit ad se in templum Domini
 pepigitque cum eis foedus
 et adiurans eos in domo Domini ostendit eis filium regis
 11,⁵et praecepit illis dicens
 iste sermo quem facere debetis
 11,⁶tertia pars vestrum introeat sabbato et observet excubitum domus regis
 tertia autem pars sit ad portam Sir
 et tertia pars ad portam quae est post habitaculum scutariorum
 et custodietis excubitum domus Messa
 11,⁷duae vero partes e vobis omnes egredientes sabbato
 custodiant excubias domus Domini circum regem
 11,⁸et vallabitis eum habentes arma in manibus vestris
 si quis autem ingressus fuerit septum templi interficiatur
 eritisque cum rege introeunte et egrediente
 11,⁹et fecerunt centuriones iuxta omnia quae praeceperat eis Ioiada sacerdos
 et adsumentes singuli viros suos qui ingrediebantur sabbatum cum his qui egrediebantur e
 sabbato
 venerunt ad Ioiada sacerdotem

11,¹⁰ qui dedit eis hastas et arma regis David quae erant in domo Domini
11,¹¹ et steterunt singuli habentes arma in manu sua
a parte templi dextra usque ad partem sinistram altaris et aedis circum regem
11,¹² produxitque filium regis et posuit super eum diadema et testimonium
feceruntque eum regem et unxerunt
et plaudentes manu dixerunt vivat rex
11,¹³ audivit Athalia vocem currentis populi
et ingressa ad turbas in templum Domini
11,¹⁴ vidit regem stantem super tribunal iuxta morem
et cantores et tubas propter eum
omnemque populum terrae laetantem et canentem tubis
et scidit vestimenta sua clamavitque coniuratio coniuratio
11,¹⁵ praecepit autem Ioiada centurionibus qui erant super exercitum et ait eis
educite eam extra consepta templi
et quicumque secutus eam fuerit feriat gladio
dixerat enim sacerdos non occidatur in templo Domini
11,¹⁶ inposueruntque ei manus et inpegerunt eam per viam introitus equorum iuxta palatium
et interfecta est ibi
11,¹⁷ pepigit igitur Ioiada foedus inter Dominum et inter regem et inter populum
ut esset populus Domini
et inter regem et populum
11,¹⁸ ingressusque est omnis populus terrae templum Baal
et destruxerunt aras eius et imagines contriverunt valide
Matthan quoque sacerdotem Baal occiderunt coram altari
et posuit sacerdos custodias in domo Domini
11,¹⁹ tulitque centuriones et Cherethi et Felethi legiones
et omnem populum terrae
deduxeruntque regem de domo Domini
et venerunt per viam portae scutariorum in palatium
et sedit super thronum regum
11,²⁰ laetatusque est omnis populus terrae et civitas conquievit
Athalia autem occisa est gladio in domo regis
11,²¹ septemque annorum erat Ioas cum regnare coepisset
12,¹ anno septimo Hieu regnavit Ioas
quadraginta annis regnavit in Hierusalem

nomen matris eius Sebia de Bersabee
12,²fecitque Ioas rectum coram Domino
cunctis diebus quibus docuit eum Ioiada sacerdos
12,³verumtamen excelsa non abstulit
adhuc populus immolabat et adolebat in excelsis incensum
12,⁴dixitque Ioas ad sacerdotes
omnem pecuniam sanctorum quae inlata fuerit in templum Domini a praetereuntibus
quae offertur pro pretio animae
et quam sponte et arbitrio cordis sui inferunt in templum Domini
12,⁵accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suum
et instaurent sarta tecta domus
si quid necessarium viderint instauratione
12,⁶igitur usque ad vicesimum tertium annum regis Ioas non instauraverunt sacerdotes sar-
ta tecta templi
12,⁷vocavitque rex Ioas Ioiada pontificem et sacerdotes dicens eis
quare sarta tecta non instaurastis templi
nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem vestrum
sed ad instaurationem templi reddite eam
12,⁸prohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo
et instaurare sarta tecta domus
12,⁹et tulit Ioiada pontifex gazofilacium unum
aperuitque foramen desuper
et posuit illud iuxta altare ad dexteram ingredientium domum Domini
mittebantque in eo sacerdotes qui custodiebant ostia omnem pecuniam quae deferebatur ad
templum Domini
12,¹⁰cumque viderent nimiam pecuniam esse in gazofilacio
ascendebat scriba regis et pontifex
effundebantque et numerabant pecuniam quae inveniebatur in domo Domini
12,¹¹et dabant eam iuxta numerum atque mensuram
in manu eorum qui praeerant cementariis domus Domini
qui inpendebant eam in fabris lignorum et in cementariis
his qui operabantur in domo Domini 12,¹²et sarta tecta faciebant
et in his qui caedebant saxa
et ut emerent ligna et lapides qui excidebantur
ita ut impleretur instauratione domus Domini

in universis quae indigebant expensa ad muniendam domum
12,¹³verumtamen non fiebant ex eadem pecunia hydriae templi Domini
et fuscinae et turibula et tubae
omne vas aureum et argenteum
de pecunia quae inferebatur in templum Domini
12,¹⁴his enim qui faciebant opus dabatur
ut instauraretur templum Domini
12,¹⁵et non fiebat ratio his hominibus qui accipiebant pecuniam
ut distribuerent eam artificibus
sed in fide tractabant eam
12,¹⁶pecuniam vero pro delicto et pecuniam pro peccatis
non inferebant in templum Domini
quia sacerdotum erat
12,¹⁷tunc ascendit Azahel rex Syriae
et pugnabat contra Geth cepitque eam
et direxit faciem suam ut ascenderet in Hierusalem
12,¹⁸quam ob rem tulit Ioas rex Iuda
omnia sanctificata quae consecraverant Iosaphat et Ioram et Ahazia patres eius reges Iuda
et quae ipse obtulerat
et universum argentum quod inveniri potuit in thesauris templi Domini et in palatio regis
misitque Azaheli regi Syriae et recessit ab Hierusalem
12,¹⁹reliqua autem sermonum Ioas et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
12,²⁰surrexerunt autem servi eius et coniuraverunt inter se
percusseruntque Ioas in domo Mello in descensu Sela
12,²¹Iozachar namque filius Semath et Iozabad filius Somer servi eius
percusserunt eum et mortuus est
et sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David
regnavitque Amasias filius eius pro eo
13,¹ anno vicesimo tertio Ioas filii Ahaziae regis Iudae
regnavit Ioachaz filius Hieu super Israhel in Samaria decem et septem annis
13,²et fecit malum coram Domino
secutusque est peccata Hieroboam filii Nabath
qui peccare fecit Israhel
non declinavit ab eis

13,³iratusque est furor Domini contra Israhel
et tradidit eos in manu Azahelis regis Syriae
et in manu Benadad filii Azahel cunctis diebus
13,⁴deprecatus est autem Ioachaz faciem Domini et audivit eum Dominus
vidit enim angustiam Israhel qua adtriverat eos rex Syriae
13,⁵et dedit Dominus Israheli salvatorem
et liberatus est de manu Syriae
habitaveruntque filii Israhel in tabernaculis suis sicut heri et nudius tertius
13,⁶verumtamen non recesserunt a peccatis domus Hieroboam
qui peccare fecit Israhel
in ipsis ambulaverunt
siquidem et lucus permansit in Samaria
13,⁷et non sunt derelicti Ioachaz de populo
nisi quinquaginta equites et decem currus et decem milia peditum
interfecerat enim eos rex Syriae et redegerat quasi pulverem in tritura areae
13,⁸reliqua autem sermonum Ioachaz
et universa quae fecit sed et fortitudo eius
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
13,⁹dormivitque Ioachaz cum patribus suis et sepelierunt eum in Samaria
regnavitque Ioas filius eius pro eo
13,¹⁰anno tricesimo septimo Ioas regis Iuda
regnavit Ioas filius Ioachaz super Israhel in Samaria sedecim annis
13,¹¹et fecit quod malum est in conspectu Domini
non declinavit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabath
qui peccare fecit Israhel
in ipsis ambulavit
13,¹²reliqua autem sermonum Ioas et universa quae fecit
sed et fortitudo eius quomodo pugnaverit contra Amasiam regem Iuda
nonne haec scripta sunt in libro sermonum regum Israhel
13,¹³et dormivit Ioas cum patribus suis
Hieroboam autem sedit super solium eius
porro Ioas sepultus est in Samaria cum regibus Israhel
13,¹⁴Heliseus autem aegrotabat infirmitate qua et mortuus est
descenditque ad eum Ioas rex Israhel
et flebat coram eo dicebatque

pater mi pater mi currus Israhel et auriga eius
13,¹⁵et ait illi Heliseus
adfer arcum et sagittas
cumque adtulisset ad eum arcum et sagittas 13,¹⁶dixit ad regem Israhel
pone manum tuam super arcum
et cum posuisset ille manum suam
superposuit Heliseus manus suas manibus regis
13,¹⁷et ait aperi fenestram orientalem
cumque aperuisset dixit Heliseus
iace sagittam et iecit
et ait Heliseus sagitta salutis Domini et sagitta salutis contra Syriam
percutiesque Syriam in Aphec donec consumas eam
13,¹⁸et ait tolle sagittas
qui cum tulisset rursum dixit ei
percute iaculo terram
et cum percussisset tribus vicibus et stetit
13,¹⁹iratus est contra eum vir Dei et ait
si percussisses quinquies aut sexies sive septies
percussisses Syriam usque ad consummationem
nunc autem tribus vicibus percuties eam
13,²⁰mortuus est ergo Heliseus et sepelierunt eum
latrunculi quoque de Moab venerunt in terra in ipso anno
13,²¹quidam autem sepelientes hominem viderunt latrunculos
et proiecerunt cadaver in sepulchro Helisei
quod ambulavit et tetigit ossa Helisei
et revixit homo et stetit super pedes suos
13,²²igitur Azahel rex Syriae adflixit Israhel cunctis diebus Ioachaz
13,²³et misertus est Dominus eorum
et reversus est ad eos
propter pactum suum quod habebat cum Abraham Isaac et Iacob
et noluit disperdere eos neque proicere penitus usque in praesens tempus
13,²⁴mortuus est autem Azahel rex Syriae
et regnavit Benadad filius eius pro eo
13,²⁵porro Ioas filius Ioachaz
tulit urbes de manu Benadad filii Azahel

quas tulerat de manu Ioachaz patris sui iure proelii
tribus vicibus percussit eum Ioas
et reddidit civitates Israheli
14,¹ anno secundo Ioas filii Ioachaz regis Israhel
regnavit Amasias filius Ioas regis Iuda
14,² viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset
viginti autem et novem annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Ioaden de Hierusalem
14,³ et fecit rectum coram Domino
verumtamen non ut David pater eius
iuxta omnia quae fecit Ioas pater suus fecit
14,⁴ nisi hoc tantum quod excelsa non abstulit
adhuc enim populus immolabat et adolebat in excelsis
14,⁵ cumque obtinisset regnum
percussit servos suos qui interfecerant regem patrem suum
14,⁶ filios autem eorum qui occiderant non occidit
iuxta quod scriptum est in libro legis Mosi
sicut praecepit Dominus dicens
non morientur patres pro filiis
neque filii morientur pro patribus
sed unusquisque in peccato suo morietur
14,⁷ ipse percussit Edom in valle Salinarum decem milia
et adprehendit Petram in proelio
vocavitque nomen eius Iecethel usque in praesentem diem
14,⁸ tunc misit Amasias nuntios ad Ioas filium Ioachaz filii Hieu regis Israhel dicens
veni et videamus nos
14,⁹ remisitque Ioas rex Israhel ad Amasiam regem Iuda dicens
carduus Libani misit ad cedrum quae est in Libano dicens
da filiam tuam filio meo uxorem
transieruntque bestiae saltus quae sunt in Libano et conculcaverunt carduum
14,¹⁰ percutiens invaluisti super Edom et sublevavit te cor tuum
contentus esto gloria et sede in domo tua
quare provocas malum ut cadas tu et Iuda tecum
14,¹¹ et non adquievit Amasias
ascenditque Ioas rex Israhel

et viderunt se ipse et Amasias rex Iuda in Bethsames oppido Iudae
14,¹²percussusque est Iuda coram Israhel
et fugerunt unusquisque in tabernacula sua
14,¹³Amasiam vero regem Iuda filium Ioas filii Ahaziae
cepit Ioas rex Israhel in Bethsames
et adduxit eum in Hierusalem
et interrupit murum Hierusalem
a porta Ephraim usque ad portam Anguli quadringentis cubitis
14,¹⁴tulitque omne aurum et argentum et universa vasa quae inventa sunt in domo Domini
et in thesauris regis et obsides
et reversus est Samariam
14,¹⁵reliqua autem verborum Ioas quae fecit
et fortitudo eius qua pugnavit contra Amasiam regem Iuda
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
14,¹⁶dormivitque Ioas cum patribus suis et sepultus est in Samaria cum regibus Israhel
et regnavit Hieroboam filius eius pro eo
14,¹⁷vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda
postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz regis Israhel
viginti quinque annis
14,¹⁸reliqua autem sermonum Amasiae
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda
14,¹⁹factaque est contra eum coniuratio in Hierusalem
at ille fugit in Lachis
miseruntque post eum in Lachis
et interfecerunt eum ibi
14,²⁰et asportaverunt in equis
sepultusque est in Hierusalem cum patribus suis in civitate David
14,²¹tulit autem universus populus Iudae Azariam annos natum sedecim
et constituerunt eum regem pro patre eius Amasia
14,²²ipse aedificavit Ahilam
et restituit eam Iudae
postquam dormivit rex cum patribus suis
14,²³anno quintodecimo Amasiae filii Ioas regis Iuda
regnavit Hieroboam filius Ioas regis Israhel in Samaria quadraginta et uno anno
14,²⁴et fecit quod malum est coram Domino

non recessit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabath
qui peccare fecit Israhel
14,²⁵ ipse restituit terminos Israhel
ab introitu Emath usque ad mare Solitudinis
iuxta sermonem Domini Dei Israhel
quem locutus est per servum suum Ionam filium Amathi prophetam
qui erat de Geth quae est in Opher
14,²⁶ vidit enim Dominus adflictionem Israhel amaram nimis
et quod consumpti essent usque ad clausos carcere et extremos
et non esset qui auxiliaretur Israhel
14,²⁷ nec locutus est Dominus ut deleret nomen Israhel sub caelo
sed salvavit eos in manu Hieroboam filii Ioas
14,²⁸ reliqua autem sermonum Hieroboam et universa quae fecit
et fortitudo eius qua proeliatus est
et quomodo restituit Damascum et Emath Iudae in Israhel
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
14,²⁹ dormivitque Hieroboam cum patribus suis regibus Israhel
et regnavit Zaccharias filius eius pro eo
15,¹ anno vicesimo septimo Hieroboam regis Israhel
regnavit Azarias filius Amasiae regis Iudae
15,² sedecim annorum erat cum regnare coepisset
et quinquaginta duobus annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Iecelia de Hierusalem
15,³ fecitque quod erat placitum coram Domino
iuxta omnia quae fecit Amasias pater eius
15,⁴ verumtamen excelsa non est demolitus
adhuc populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis
15,⁵ percussit autem Dominus regem
et fuit leprosus usque in diem mortis suae
et habitabat in domo libera seorsum
Ioatham vero filius regis gubernabat palatium
et iudicabat populum terrae
15,⁶ reliqua autem sermonum Azariae et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
15,⁷ et dormivit Azarias cum patribus suis

sepelieruntque eum cum maioribus suis in civitate David
et regnavit Ioatham filius eius pro eo
15,⁸ anno tricesimo octavo Azariae regis Iudae
regnavit Zaccharias filius Hieroboam super Israhel in Samaria sex mensibus
15,⁹ et fecit quod malum est coram Domino sicut fecerant patres eius
non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel
15,¹⁰ coniuravit autem contra eum Sellum filius Iabes
percussitque eum palam et interfecit regnavitque pro eo
15,¹¹ reliqua autem verborum Zacchariae
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
15,¹² ipse est sermo Domini quem locutus est ad Hieu dicens
filii usque ad quartam generationem sedebunt de te super thronum Israhel
factumque est ita
15,¹³ Sellum filius Iabes regnavit tricesimo nono anno Azariae regis Iudae
regnavit autem uno mense in Samaria
15,¹⁴ et ascendit Manahem filius Gaddi de Thersa venitque Samariam
et percussit Sellum filium Iabes in Samaria et interfecit eum regnavitque pro eo
15,¹⁵ reliqua autem verborum Sellum
et coniuratio eius per quam tetendit insidias
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
15,¹⁶ tunc percussit Manahem Thapsam et omnes qui erant in ea et terminos eius de Thersa
noluerant enim aperire ei
et interfecit omnes praegnantas eius et scidit eas
15,¹⁷ anno tricesimo nono Azariae regis Iuda
regnavit Manahem filius Gaddi super Israhel decem annis in Samaria
15,¹⁸ fecitque quod erat malum coram Domino
non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel
cunctis diebus eius 15,¹⁹ veniebat Phul rex Assyriorum in terram
et dabat Manahem Phul mille talenta argenti
ut esset ei in auxilio et firmaret regnum eius
15,²⁰ indixitque Manahem argentum super Israhel cunctis potentibus et divitibus
ut daret regi Assyriorum
quingenta siclos argenti per singulos
reversusque est rex Assyriorum et non est moratus in terra
15,²¹ reliqua autem sermonum Manahem et universa quae fecit

nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
15,²²et dormivit Manahem cum patribus suis
regnavitque Phaceia filius eius pro eo
15,²³anno quinquagesimo Azariae regis Iudae
regnavit Phaceia filius Manahem super Israhel in Samaria biennio
15,²⁴et fecit quod erat malum coram Domino
non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel
15,²⁵coniuravit autem adversum eum Phacee filius Romeliae dux eius
et percussit eum in Samaria in turre domus regiae iuxta Argob et iuxta Ari
et cum eo quinquaginta viros de filiis Galaaditarum
et interfecit eum regnavitque pro eo
15,²⁶reliqua autem sermonum Phaceia et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
15,²⁷anno quinquagesimo secundo Azariae regis Iudae
regnavit Phacee filius Romeliae super Israhel in Samaria viginti annis
15,²⁸et fecit quod malum erat coram Domino
non recessit a peccatis Hieroboam filii Nabath qui peccare fecit Israhel
15,²⁹in diebus Phacee regis Israhel
venit Theglathfalassar rex Assur
et cepit Aiom et Abel domum Maacha
et Ianoe et Cedes et Asor
et Galaad et Galileam universam terram Nephthalim
et transtulit eos in Assyrios
15,³⁰coniuravit autem et tetendit insidias Osee filius Hela contra Phacee filium Romeliae
et percussit eum et interfecit
regnavitque pro eo vicesimo anno Ioatham filii Oziae
15,³¹reliqua autem sermonum Phacee et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israhel
15,³²anno secundo Phacee filii Romeliae regis Israhel
regnavit Ioatham filius Oziae regis Iuda
15,³³viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset
et sedecim annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Hierusa filia Sadoc
15,³⁴fecitque quod erat placitum coram Domino
iuxta omnia quae fecerat Ozias pater suus operatus est

15,³⁵verumtamen excelsa non abstulit
adhuc populus immolabat et adolebat incensum in excelsis
ipse aedificavit portam domus Domini sublimissimam
15,³⁶reliqua autem sermonum Ioatham et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
15,³⁷in diebus illis coepit Dominus mittere in Iudam Rasin regem Syriae
et Phacee filium Romeliae
15,³⁸et dormivit Ioatham cum patribus suis
sepultusque est cum eis in civitate David patris sui
et regnavit Ahaz filius eius pro eo
16,¹ anno septimodecimo Phacee filii Romeliae regnavit Ahaz filius Ioatham regis Iuda
16,²viginti annorum erat Ahaz cum regnare coepisset
et sedecim annis regnavit in Hierusalem
non fecit quod erat placitum in conspectu Domini Dei sui sicut David pater eius
16,³sed ambulavit in via regum Israhel
insuper et filium suum consecravit transferens per ignem secundum idola gentium quae
dissipavit Dominus coram filiis Israhel
16,⁴immolabat quoque victimas et adolebat incensum in excelsis et in collibus et sub omni
ligno frondoso
16,⁵tunc ascendit Rasin rex Syriae et Phacee filius Romeliae rex Israhel in Hierusalem ad
proeliandum
cumque obsiderent Ahaz non valuerunt superare eum
16,⁶in tempore illo restituit Rasin rex Syriae Ahilam Syriae
et eiecit Iudaeos de Ahilam
et Idumei venerunt in Ahilam et habitaverunt ibi usque in diem hanc
16,⁷misit autem Ahaz nuntios ad Theglathfalassar regem Assyriorum dicens
servus tuus et filius tuus ego sum
ascende et salvum me fac de manu regis Syriae et de manu regis Israhel
qui consurrexerunt adversum me
16,⁸et cum collegisset argentum et aurum
quod invenire potuit in domo Domini et in thesauris regis
misit regi Assyriorum munera
16,⁹qui et adquevit voluntati eius
ascendit enim rex Assyriorum in Damascum et vastavit eam
et transtulit habitatores eius Cyrenen

Rasin autem interfecit

16,¹⁰perrexitque rex Ahaz in occursum Theglathfalassar regis Assyriorum in Damascum cumque vidisset altare Damasci

misit rex Ahaz ad Uriam sacerdotem exemplar eius et similitudinem iuxta omne opus eius

16,¹¹extruxitque Urias sacerdos altare iuxta omnia quae praeceperat rex Ahaz de Damasco ita fecit Urias sacerdos

donec veniret rex Ahaz de Damasco

16,¹²cumque venisset rex de Damasco

vidit altare et veneratus est illud

ascenditque et immolavit holocausta et sacrificium suum

16,¹³et libavit libamina et fudit sanguinem pacificorum quae obtulerat super altare

16,¹⁴porro altare aeneum quod erat coram Domino

transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco templi Domini

posuitque illud ex latere altaris ad aquilonem

16,¹⁵praecepit quoque rex Ahaz Uriae sacerdoti dicens

super altare maius offer holocaustum matutinum et sacrificium vespertinum

et holocaustum regis et sacrificium eius

et holocaustum universi populi terrae et sacrificia eorum et libamina eorum

et omnem sanguinem holocausti

et universum sanguinem victimae super illud effundes

altare vero aeneum erit paratum ad voluntatem meam

16,¹⁶fecit igitur Urias sacerdos iuxta omnia quae praeceperat rex Ahaz

16,¹⁷tulit autem rex Ahaz celatas bases et luterem qui erat desuper

et mare deposuit de bubus aeneis qui sustentabant illud

et posuit super pavimentum stratum lapide

16,¹⁸Musach quoque sabbati quod aedificaverat in templo

et ingressum regis exterius convertit in templo Domini propter regem Assyriorum

16,¹⁹reliqua autem verborum Ahaz quae fecit

nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

16,²⁰dormivitque Ahaz cum patribus suis

et sepultus est cum eis in civitate David

et regnavit Ezechias filius eius pro eo

17,¹ anno duodecimo Ahaz regis Iuda

regnavit Osee filius Hela in Samaria super Israhel novem annis

17,²fecitque malum coram Domino sed non sicut reges Israhel qui ante eum fuerant

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

17,³ contra hunc ascendit Salmanassar rex Assyriorum
et factus est ei Osee servus reddebatque illi tributa
17,⁴ cumque deprehendisset rex Assyriorum Osee
quod rebellare nitens misisset nuntios ad Sua regem Aegypti
ne praestaret tributa regi Assyriorum sicut singulis annis solitus erat
obsedit eum et vinctum misit in carcerem
17,⁵ pervagatusque est omnem terram
et ascendens Samariam obsedit eam tribus annis
17,⁶ anno autem nono Osee cepit rex Assyriorum Samariam
et transtulit Israhel in Assyrios
posuitque eos in Ala et in Habor iuxta fluvium Gozan in civitatibus Medorum
17,⁷ factum est enim cum peccassent filii Israhel Domino Deo suo
qui eduxerat eos de terra Aegypti de manu Pharaonis regis Aegypti
coluerunt deos alienos 17,⁸ et ambulaverunt iuxta ritum gentium
quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum Israhel
et regum Israhel quia similiter fecerant
17,⁹ et operuerunt filii Israhel verbis non rectis Dominum Deum suum
et aedificaverunt sibi excelsa in cunctis urbibus suis
a turre custodum usque ad civitatem munitam
17,¹⁰ feceruntque sibi statuas et lucos in omni colle sublimi et subter omne lignum nemoro-
sum
17,¹¹ et adolebant ibi incensum super aras
in more gentium quas transtulerat Dominus a facie eorum
feceruntque verba pessima irritantes Dominum
17,¹² et coluerunt immunditias
de quibus praecepit Dominus eis ne facerent verbum hoc
17,¹³ et testificatus est Dominus in Israhel et in Iuda
per manum omnium prophetarum et videntum dicens
revertimini a viis vestris pessimis
et custodite praecepta mea et caerimonias
iuxta omnem legem quam praecepi patribus vestris
et sicut misi ad vos in manu servorum meorum prophetarum
17,¹⁴ qui non audierunt sed induraverunt cervicem suam
iuxta cervicem patrum suorum qui noluerunt oboedire Domino Deo suo
17,¹⁵ et abiecerunt legitima eius

et pactum quod pepigit cum patribus eorum
et testificationes quibus contestatus est eos
secutique sunt vanitates et vane egerunt
et secuti sunt gentes quae erant per circuitum eorum
super quibus praeceperat Dominus eis ut non facerent sicut et illae faciebant
17,¹⁶et dereliquerunt omnia praecepta Domini Dei sui
feceruntque sibi conflates duos vitulos et lucos
et adoraverunt universam militiam caeli
servieruntque Baal 17,¹⁷et consecrabant ei filios suos et filias suas per ignem
et divinationibus inserviebant et auguriis
et tradiderunt se ut facerent malum coram Domino et inritarent eum
17,¹⁸iratusque est Dominus vehementer Israhel
et abstulit eos de conspectu suo
et non remansit nisi tribus Iuda tantummodo
17,¹⁹sed nec ipse Iuda custodivit mandata Domini Dei sui
verum ambulavit in erroribus Israhel quos operatus fuerat
17,²⁰proiecitque Dominus omne semen Israhel
et adflixit eos et tradidit in manu diripientium
donec proiceret eos a facie sua
17,²¹ex eo iam tempore quo scissus est Israhel a domo David
et constituerunt sibi regem Hieroboam filium Nabath
separavit enim Hieroboam Israhel a Domino et peccare eos fecit peccatum magnum
17,²²et ambulaverunt filii Israhel in universis peccatis Hieroboam quae fecerat
non recesserunt ab eis
17,²³usquequo auferret Dominus Israhel a facie sua
sicut locutus fuerat in manu omnium servorum suorum prophetarum
translatusque est Israhel de terra sua in Assyrios usque in diem hanc
17,²⁴adduxit autem rex Assyriorum
de Babylone et de Chutha et de Haiath
et de Emath et de Sepharvaim
et conlocavit eos in civitatibus Samariae pro filiis Israhel
qui possederunt Samariam et habitaverunt in urbibus eius
17,²⁵cumque ibi habitare coepissent non timebant Dominum
et inmisit eis Dominus leones qui interficiebant eos
17,²⁶nuntiatumque est regi Assyriorum et dictum

gentes quas transtulisti et habitare fecisti in civitatibus Samariae
ignorant legitima Dei terrae
et inmisit in eos Dominus leones et ecce interficiunt eos
eo quod ignorent ritum Dei terrae
17,²⁷praecepit autem rex Assyriorum dicens
ducite illuc unum de sacerdotibus quos inde captivos adduxistis
et vadat et habitet cum eis et doceat eos legitima Dei terrae
17,²⁸igitur cum venisset unus de sacerdotibus his qui captivi ducti fuerant de Samaria
habitavit in Bethel et docebat eos quomodo colerent Dominum
17,²⁹et unaquaeque gens fabricata est deum suum
posueruntque eos in fanis excelsis quae fecerant Samaritae
gens et gens in urbibus suis in quibus habitabant
17,³⁰viri enim babilonii fecerunt Socchothbenoth
viri autem chutheni fecerunt Nergel
et viri de Emath fecerunt Asima
17,³¹porro Evei fecerunt Nebaaz et Tharthac
hii autem qui erant de Sepharvaim conburebant filios suos igni
Adramelech et Anamelech diis Sepharvaim
17,³²et nihilominus colebant Dominum
fecerunt autem sibi de novissimis sacerdotes excelsorum
et ponebant eos in fanis sublimibus
17,³³et cum Dominum colerent diis quoque suis serviebant
iuxta consuetudinem gentium de quibus translati fuerant Samariam
17,³⁴usque in praesentem diem morem sequuntur antiquum
non timent Dominum neque custodiunt caerimonias eius
et iudicia et legem et mandatum
quod praeceperat Dominus filiis Iacob quem cognominavit Israhel
17,³⁵et percusserat cum eis pactum et mandaverat eis dicens
nolite timere deos alienos
et non adoretis eos neque colatis
et non immoletis eis
17,³⁶sed Dominum Deum vestrum qui eduxit vos de terra Aegypti
in fortitudine magna et in brachio extento
ipsum timete illum adorate et ipsi immolate
17,³⁷caerimonias quoque et iudicia et legem et mandatum quod scripsit vobis custodite

ut faciatis cunctis diebus et non timeatis deos alienos
17,³⁸et pactum quod percussi vobiscum nolite oblivisci
nec colatis deos alienos
17,³⁹sed Dominum Deum vestrum timete
et ipse eruet vos de manu omnium inimicorum vestrorum
17,⁴⁰illi vero non audierunt
sed iuxta consuetudinem suam pristinam perpetrabant
17,⁴¹fuerunt igitur gentes istae timentes quidem Dominum sed nihilominus et idolis suis
servientes
nam et filii eorum et nepotes
sicut fecerunt parentes sui ita faciunt usque in praesentem diem
18,¹ anno tertio Osee filii Hela regis Israhel
regnavit Ezechias filius Ahaz regis Iuda
18,²viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset
et viginti et novem annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Abi filia Zacchariae
18,³fecitque quod erat bonum coram Domino
iuxta omnia quae fecerat David pater suus
18,⁴ipse dissipavit excelsa et contrivit statuas et succidit lucos
confregitque serpentem aeneum quem fecerat Moses
siquidem usque ad illud tempus filii Israhel adolebant ei incensum
vocavitque eum Naasthan
18,⁵in Domino Deo Israhel speravit
itaque post eum non fuit similis ei de cunctis regibus Iuda
sed neque in his qui ante eum fuerunt
18,⁶et adhesit Domino et non recessit a vestigiis eius
fecitque mandata eius quae praeceperat Dominus Mosi
18,⁷unde et erat Dominus cum eo
et in cunctis ad quae procedebat sapienter se agebat
rebellavit quoque contra regem Assyriorum et non servivit ei
18,⁸ipse percussit Philistheos usque Gazam et omnes terminos eorum
a turre custodum usque ad civitatem muratam
18,⁹anno quarto regis Ezechiae qui erat annus septimus Osee filii Hela regis Israhel
ascendit Salmanassar rex Assyriorum Samariam et obpugnavit eam 18,¹⁰et cepit

nam post annos tres anno sexto Ezechiae id est nono anno Osee regis Israhel capta est Samaria

18,¹¹ et transtulit rex Assyriorum Israhel in Assyrios
conlocavitque eos in Ala et in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum

18,¹² quia non audierunt vocem Domini Dei sui
sed praetergressi sunt pactum eius

omnia quae praeceperat Moses servus Domini non audierunt neque fecerunt

18,¹³ anno quartodecimo regis Ezechiae ascendit Sennacherib rex Assyriorum ad universas
civitates Iuda munitas et cepit eas

18,¹⁴ tunc misit Ezechias rex Iuda nuntios ad regem Assyriorum Lachis dicens

peccavi recede a me et omne quod inposueris mihi feram

indixit itaque rex Assyriorum Ezechiae regi Iudae

trecenta talenta argenti

et triginta talenta auri

18,¹⁵ deditque Ezechias omne argentum

quod repperit fuerat in domo Domini et in thesauris regis

18,¹⁶ in tempore illo confregit Ezechias valvas templi Domini

et lamminas auri quas ipse adfixerat

et dedit eas regi Assyriorum

18,¹⁷ misit autem rex Assyriorum

Tharthan et Rabsaris et Rabsacen de Lachis ad regem Ezechiam cum manu valida Hierusalem

qui cum ascendissent venerunt in Hierusalem et steterunt iuxta aquaeductum piscinae superioris

quae est in via agri Fullonis

18,¹⁸ vocaveruntque regem

egressus est autem ad eos Eliachim filius Helciae praepositus domus

et Sobna scribe et Ioahel filius Asaph a commentariis

18,¹⁹ dixitque ad eos Rabsaces

loquimini Ezechiae

haec dicit rex magnus rex Assyriorum quae est ista fiducia qua niteris

18,²⁰ forsitan inisti consilium ut praepares te ad proelium

in quo confidis ut audeas rebellare

18,²¹ an speras in baculo harundineo atque confracto Aegypto

super quem si incubuerit homo

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

comminutus ingreditur manum eius et perforabit eam
sic est Pharao rex Aegypti omnibus qui confidunt in se
18,²²quod si dixeritis mihi in Domino Deo nostro habemus fiduciam
nonne iste est cuius abstulit Ezechias excelsa et altaria
et praecepit Iudae et Hierusalem
ante altare hoc adorabitis in Hierusalem
18,²³nunc igitur transite ad dominum meum regem Assyriorum
et dabo vobis duo milia equorum
et videte an habere valeatis ascensores eorum
18,²⁴et quomodo potestis resistere
ante unum satrapam de servis domini mei minimis
an fiduciam habes in Aegypto propter currus et equites
18,²⁵numquid sine Domini voluntate ascendi ad locum istum ut demolirer eum
Dominus dixit mihi ascende ad terram hanc et demolire eam
18,²⁶dixerunt autem Eliachim filius Helciae et Sobna et Ioah Rabsaci
precamur ut loquaris nobis servis tuis syriace
siquidem intellegimus hanc linguam
et non loquaris nobis iudaice audiente populo qui est super murum
18,²⁷responditque eis Rabsaces
numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer sermones hos
et non ad viros qui sedent super murum
ut comedant stercora sua et bibant urinam suam vobiscum
18,²⁸stetit itaque Rabsaces et clamavit voce magna iudaice et ait
audite verba regis magni regis Assyriorum
18,²⁹haec dicit rex
non vos seducat Ezechias
non enim poterit eruere vos de manu mea
18,³⁰neque fiduciam vobis tribuat super Domino dicens
eruens liberabit nos Dominus
et non tradetur civitas haec in manu regis Assyriorum
18,³¹nolite audire Ezechiam haec enim dicit rex Assyriorum
facite mecum quod vobis est utile
et egredimini ad me
et comedet unusquisque de vinea sua et de ficu sua
et bibetis aquas de cisternis vestris

18,³²donec veniam et transferam vos in terram quae similis terrae vestrae est
in terram fructiferam et fertilem vini
terram panis et vinearum
terram olivarum et olei ac mellis
et vivetis et non moriemini
nolite audire Ezechiam qui vos decipit dicens Dominus liberabit nos
18,³³numquid liberaverunt dii gentium terram suam de manu regis Assyriorum
18,³⁴ubi est deus Emath et Arfad
ubi est deus Sepharvaim Ana et Ava
numquid liberaverunt Samariam de manu mea
18,³⁵quinam illi sunt in universis diis terrarum qui eruerunt regionem suam de manu mea
ut possit eruere Dominus Hierusalem de manu mea
18,³⁶tacuit itaque populus et non respondit ei quicquam
siquidem praeceptum regis acceperant ut non responderent ei
18,³⁷venitque Eliachim filius Helciae praepositus domus
et Sobna scriba et Ioahel filius Asaph a commentariis
ad Ezechiam scissis vestibus et nuntiaverunt ei verba Rabsacis
19,¹ quae cum audisset rex Ezechias
scidit vestimenta sua et opertus est sacco
ingressusque est domum Domini
19,²et misit Eliachim praepositum domus
et Sobnam scribam
et senes de sacerdotibus
opertos saccis ad Esaiam prophetam filium Amos
19,³qui dixerunt haec dicit Ezechias
dies tribulationis et increpationis et blasphemiae dies iste
venerunt filii usque ad partum et vires non habet parturiens
19,⁴si forte audiat Dominus Deus tuus universa verba Rabsacis
quem misit rex Assyriorum dominus suus
ut exprobraret Deum viventem
et argueret verbis quae audivit Dominus Deus tuus
et fac orationem pro reliquiis quae reppertae sunt
19,⁵venerunt ergo servi regis Ezechiae ad Esaiam
19,⁶dixitque eis Esaias
haec dicetis domino vestro

haec dicit Dominus
noli timere a facie sermonum quos audisti
quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me
19,⁷ ecce ego inmittam ei spiritum et audiet nuntium
et revertetur in terram suam et deiciam eum gladio in terra sua
19,⁸ reversus est igitur Rabsaces et invenit regem Assyriorum expugnantem Lobnam
audierat enim quod recessisset de Lachis
19,⁹ cumque audisset de Tharaca rege Aethiopiae dicentes
ecce egressus est ut pugnet adversum te
et iret contra eum
misit nuntios ad Ezechiam dicens
19,¹⁰ haec dicite Ezechiae regi Iudae
non te seducat Deus tuus in quo habes fiduciam
neque dicas non tradetur Hierusalem in manu regis Assyriorum
19,¹¹ tu enim ipse audisti quae fecerint reges Assyriorum universis terris
quomodo vastaverint eas
num ergo solus poteris liberari
19,¹² numquid liberaverunt dii gentium singulos quos vastaverunt patres mei
Gozan videlicet et Aran et Reseph
et filios Eden qui erant in Thelassar
19,¹³ ubi est rex Emath
et rex Arfad et rex civitatis Sepharvaim Ana et Ava
19,¹⁴ itaque cum accepisset Ezechias litteras de manu nuntiorum et legisset eas
ascendit in domum Domini et expandit eas coram Domino
19,¹⁵ et oravit in conspectu eius dicens
Domine Deus Israhel qui sedes super cherubin
tu es Deus solus regum omnium terrae
tu fecisti caelum et terram
19,¹⁶ inclina aurem tuam et audi
aperi Domine oculos tuos et vide
et audi omnia verba Sennacherib
qui misit ut exprobraret nobis Deum viventem
19,¹⁷ vere Domine dissipaverunt reges Assyriorum gentes et terras omnium
19,¹⁸ et miserunt deos eorum in ignem
non enim erant dii sed opera manuum hominum e ligno et lapide

et perdiderunt eos

19,¹⁹nunc igitur Domine Deus noster salvos nos fac de manu eius
ut sciant omnia regna terrae quia tu es Dominus Deus solus

19,²⁰misit autem Esaias filius Amos ad Ezechiam dicens

haec dicit Dominus Deus Israhel

quae deprecatus es me super Sennacherib rege Assyriorum audivi

19,²¹iste est sermo quem locutus est Dominus de eo

sprevit te et subsannavit virgo filia Sion

post tergum tuum caput movit filia Hierusalem

19,²²cui exprobrasti et quem blasphemasti

contra quem exaltasti vocem

et elevasti in excelsum oculos tuos

contra Sanctum Israhel

19,²³per manum servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti

in multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium in summitate Libani

et succidi sublimes cedros eius electas abietes eius

et ingressus sum usque ad terminos eius

saltum Carmeli eius 19,²⁴ego succidi

et bibi aquas alienas et siccavi vestigiis pedum meorum omnes aquas clausas

19,²⁵numquid non audisti quid ab initio fecerim

ex diebus antiquis plasmavi illud et nunc adduxi

eruntque in ruinam collium pignantium civitates munitae

19,²⁶et qui sedent in eis humiles manu contremuerunt et confusi sunt

facti sunt quasi faenum agri et virens herba tectorum

quae arefacta est antequam veniret ad maturitatem

19,²⁷habitaculum tuum et egressum tuum et viam tuam ego praescivi et furorem tuum contra me

19,²⁸insanisti in me et superbia tua ascendit in aures meas

ponam itaque circulum in naribus tuis et camum in labris tuis

et reducam te in viam per quam venisti

19,²⁹tibi autem Ezechia hoc erit signum

comede hoc anno quod reppereris

in secundo autem anno quae sponte nascuntur

porro in anno tertio seminate et metite

plantate vineas et comedite fructum earum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

19,³⁰et quodcumque reliquum fuerit de domo Iuda
 mittet radicem deorsum et faciet fructum sursum
 19,³¹de Hierusalem quippe egredientur reliquiae et quod salvetur de monte Sion
 zelus Domini exercituum faciet hoc
 19,³²quam ob rem haec dicit Dominus de rege Assyriorum
 non ingredietur urbem hanc
 nec mittet in eam sagittam
 nec occupabit eam clypeus
 nec circumdabit eam munitio
 19,³³per viam qua venit revertetur
 et civitatem hanc non ingredietur dicit Dominus
 19,³⁴protegamque urbem hanc et salvabo eam
 propter me et propter David servum meum
 19,³⁵factum est igitur in nocte illa
 venit angelus Domini et percussit castra Assyriorum
 centum octoginta quinque milia
 cumque diluculo surrexisset
 vidit omnia corpora mortuorum
 et recedens abiit 19,³⁶et reversus est Sennacherib rex Assyriorum et mansit in Nineve
 19,³⁷cumque adoraret in templo Naserach deum suum
 Adramelech et Sarasar filii eius percusserunt eum gladio
 fugeruntque in terram Armeniorum
 et regnavit Eseraddon filius eius pro eo
 20,¹ in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem
 et venit ad eum Esaias filius Amos propheta
 dixitque ei haec dicit Dominus Deus
 praecipe domui tuae morieris enim et non vives
 20,²qui convertit faciem suam ad parietem
 et oravit Dominum dicens
 20,³obsecro Domine
 memento quomodo ambulaverim coram te in veritate et in corde perfecto
 et quod placitum est coram te fecerim
 flevit itaque Ezechias fletu magno
 20,⁴et antequam egrederetur Esaias mediam partem atrii
 factus est sermo Domini ad eum dicens

20,⁵revertere et dic Ezechiae duci populi mei
haec dicit Dominus Deus David patris tui
audivi orationem tuam
vidi lacrimam tuam et ecce sanavi te
die tertio ascendes templum Domini
20,⁶et addam diebus tuis quindecim annos
sed et de manu regis Assyriorum liberabo te et civitatem hanc
et protegam urbem istam propter me et propter David servum meum
20,⁷dixitque Esaias adferte massam ficorum
quam cum adtulissent et posuissent super ulcus eius curatus est
20,⁸dixerat autem Ezechias ad Esaiam
quod erit signum quia Dominus me sanabit
et quia ascensus sum die tertio templum Domini
20,⁹cui ait Esaias
hoc erit signum a Domino quod facturus sit Dominus sermonem quem locutus est
vis ut accedat umbra decem lineis
an ut revertatur totidem gradibus
20,¹⁰et ait Ezechias
facile est umbram crescere decem lineis
nec hoc volo ut fiat
sed ut revertatur retrorsum decem gradibus
20,¹¹invocavit itaque Esaias propheta Dominum
et reduxit umbram per lineas quibus iam descenderat in horologio Ahaz retrorsum decem
gradibus
20,¹²in tempore illo misit Berodach Baladan filius Baladan rex Babyloniorum litteras et mu-
nera ad Ezechiam
audierat enim quod aegrotasset Ezechias
20,¹³laetatus est autem in adventum eorum Ezechias
et ostendit eis domum aromatum
et aurum et argentum et pigmenta varia
unguenta quoque et domum vasorum suorum
et omnia quae habere potuerat in thesauris suis
non fuit quod non monstraret eis Ezechias
in domo sua et in omni potestate sua
20,¹⁴venit autem Esaias propheta ad regem Ezechiam dixitque ei

quid dixerunt viri isti aut unde venerunt ad te
cui ait Ezechias
de terra longinqua venerunt de Babylone
20,¹⁵at ille respondit
quid viderunt in domo tua
ait Ezechias
omnia quae sunt in domo mea viderunt
nihil est quod non monstraverim eis in thesauris meis
20,¹⁶dixit itaque Esaias Ezechiae
audi sermonem Domini
20,¹⁷ecce dies venient et auferentur omnia quae sunt in domo tua
et quae condiderunt patres tui usque in diem hanc in Babylone
non remanebit quicquam ait Dominus
20,¹⁸sed et de filiis tuis qui egredientur ex te quos generabis tollentur et erunt eunuchi in
palatio regis Babylonis
20,¹⁹dixit Ezechias ad Esaiam
bonus sermo Domini quem locutus est
sit pax et veritas in diebus meis
20,²⁰reliqua autem sermonum Ezechiae
et omnis fortitudo eius
et quomodo fecerit piscinam et aquaeductum
et introduxerit aquas in civitatem
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda
20,²¹dormivitque Ezechias cum patribus suis
et regnavit Manasses filius eius pro eo
21,¹duodecim annorum erat Manasses cum regnare coepisset
et quinquaginta quinque annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Apsiba
21,²fecitque malum in conspectu Domini
iuxta idola gentium quas delevit Dominus a facie filiorum Israhel
21,³conversusque est et aedificavit excelsa quae dissipaverat Ezechias pater eius
et erexit aras Baal et fecit lucos sicut fecerat Ahab rex Israhel
et adoravit omnem militiam caeli et coluit eam
21,⁴extruxitque aras in domo Domini
de qua dixit Dominus

in Hierusalem ponam nomen meum
21,⁵et extruxit altaria universae militiae caeli in duobus atriis templi Domini
21,⁶et transduxit filium suum per ignem
et ariolatus est et observavit auguria
et fecit pythones et aruspices multiplicavit
ut faceret malum coram Domino et iniraret eum
21,⁷posuit quoque idolum luci quem fecerat in templo Domini
super quo locutus est Dominus ad David et ad Salomonem filium eius
in templo hoc et in Hierusalem quam elegi de cunctis tribubus Israhel
ponam nomen meum in sempiternum
21,⁸et ultra non faciam commoveri pedem Israhel de terra quam dedi patribus eorum
sic tamen si custodierint opere omnia quae praecepi eis
et universam legem quam mandavit eis servus meus Moses
21,⁹illi vero non audierunt sed seducti sunt a Manasse
ut facerent malum super gentes quas contrivit Dominus a facie filiorum Israhel
21,¹⁰locutusque est Dominus in manu servorum suorum prophetarum dicens
21,¹¹quia fecit Manasses rex Iuda abominationes istas pessimas super omnia quae fecerunt
Amorrei ante eum
et peccare fecit etiam Iudam in inmunditiis suis
21,¹²propterea haec dicit Dominus Deus Israhel
ecce ego inducam mala super Hierusalem et Iudam
ut quicumque audierit tinniant ambae aures eius
21,¹³et extendam super Hierusalem funiculum Samariae et pondus domus Ahab et delebo
Hierusalem sicut deleri solent tabulae
delens vertam et ducam crebrius stilum super faciem eius
21,¹⁴dimittam vero reliquias hereditatis meae
et tradam eas in manu inimicorum eius
eruntque in vastitate et rapina cunctis adversariis suis
21,¹⁵eo quod fecerint malum coram me et perseveraverint inirantes me
ex die qua egressi sunt patres eorum ex Aegypto usque ad diem hanc
21,¹⁶insuper et sanguinem innoxium fudit Manasses multum nimis
donec impleret Hierusalem usque ad os
absque peccatis suis quibus peccare fecit Iudam
ut faceret malum coram Domino

21,¹⁷reliqua autem sermonum Manasse et universa quae fecit et peccatum eius quod peccavit

nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

21,¹⁸dormivitque Manasses cum patribus suis et sepultus est in horto domus suae in horto Aza

et regnavit Amon filius eius pro eo

21,¹⁹viginti et duo annorum erat Amon cum regnare coepisset duobusque annis regnavit in Hierusalem

nomen matris eius Mesallemeth filia Arus de Iethba

21,²⁰fecitque malum in conspectu Domini sicut fecerat Manasses pater eius

21,²¹et ambulavit in omni via per quam ambulaverat pater eius

servivitque inmunditiis quibus servierat pater suus et adoravit eas

21,²²et dereliquit Dominum Deum patrum suorum et non ambulavit in via Domini

21,²³tetenderuntque ei insidias servi sui et interfecerunt regem in domo sua

21,²⁴percussit autem populus terrae omnes qui coniuraverant contra regem Amon et constituerunt sibi regem Iosiam filium eius pro eo

21,²⁵reliqua autem sermonum Amon quae fecit

nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda

21,²⁶sepelieruntque eum in sepulchro suo in horto Aza

et regnavit Iosias filius eius pro eo

22,¹ octo annorum erat Iosias cum regnare coepisset

et triginta uno anno regnavit in Hierusalem

nomen matris eius Idida filia Phadaia de Besecath

22,²fecitque quod placitum erat coram Domino

et ambulavit per omnes vias David patris sui

non declinavit ad dextram sive ad sinistram

22,³anno autem octavodecimo regis Iosiae

misit rex Saphan filium Aslia filii Mesullam scribam templi Domini dicens ei

22,⁴vade ad Helciam sacerdotem magnum

ut conflatur pecunia quae inlata est in templum Domini

quam collegerunt ianitores a populo

22,⁵deturque fabris per praepositos in domo Domini

qui et distribuent eam his qui operantur in templo Domini

ad instauranda sarta tecta templi

22,⁶tignariis videlicet et cementariis

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et his qui interrupta componunt
et ut emantur ligna et lapides de lapidicinis ad instaurandum templum
22,⁷verumtamen non supputetur eis argentum quod accipiunt
sed in potestate habeant et in fide
22,⁸dixit autem Helcias pontifex ad Saphan scribam
librum legis repperi in domo Domini
deditque Helcias volumen Saphan qui et legit illud
22,⁹venit quoque Saphan scriba ad regem et renuntiavit ei quod praeceperat et ait
conflaverunt servi tui pecuniam quae repperta est in domo Domini
et dederunt ut distribueretur fabris a praefectis operum templi Domini
22,¹⁰narravitque Saphan scriba regi dicens
librum dedit mihi Helcias sacerdos
quem cum legisset Saphan coram rege 22,¹¹et audisset rex verba libri legis Domini
scidit vestimenta sua
22,¹²et praecepit Helciae sacerdoti
et Ahicham filio Saphan
et Achobor filio Micha
et Saphan scribae
et Asaiae servo regis dicens
22,¹³ite et consulite Dominum
super me et super populo et super omni Iuda
de verbis voluminis istius quod inventum est
magna enim ira Domini succensa est contra nos
quia non audierunt patres nostri verba libri huius
ut facerent omne quod scriptum est nobis
22,¹⁴ierunt itaque Helcias sacerdos et Ahicham et Achobor et Saphan et Asaia
ad Oldam propheten uxorem Sellum filii Thecue
filii Araas custodis vestium
quae habitabat in Hierusalem in secunda
locutique sunt ad eam
22,¹⁵et illa respondit eis
haec dicit Dominus Deus Israhel
dicite viro qui misit vos ad me 22,¹⁶haec dicit Dominus
ecce ego adducam mala super locum hunc
et super habitatores eius omnia verba legis quae legit rex Iuda

22,¹⁷ quia dereliquerunt me
et sacrificaverunt diis alienis
inirritantes me in cunctis operibus manuum suarum
et succendetur indignatio mea in loco hoc et non extinguetur
22,¹⁸ regi autem Iuda qui misit vos ut consuleretis Dominum sic dicetis
haec dicit Dominus Deus Israhel
pro eo quod audisti verba voluminis 22,¹⁹ et perterritum est cor tuum
et humiliatus es coram Domino
auditis sermonibus contra locum istum et habitatores eius
quo videlicet fierent in stuporem et in maledictum
et scidisti vestimenta tua et flevisti coram me
et ego audivi ait Dominus
22,²⁰ idcirco colligam te ad patres tuos
et colligeris ad sepulchrum tuum in pace
ut non videant oculi tui omnia mala quae inducturus sum super locum istum
23,¹ et renuntiaverunt regi quod dixerat
qui misit et congregati sunt ad eum omnes senes Iuda et Hierusalem
23,² ascenditque rex templum Domini et omnes viri Iuda universique qui habitant in Hieru-
salem cum eo
sacerdotes et prophetae et omnis populus a parvo usque ad magnum
legitque cunctis audientibus omnia verba libri foederis
qui inventus est in domo Domini
23,³ stetitque rex super gradum
et percussit foedus coram Domino ut ambularent post Dominum
et custodirent praecepta eius et testimonia et caerimonias
in omni corde et in tota anima
et suscitarent verba foederis huius
quae scripta erant in libro illo
adquievitque populus pacto
23,⁴ et praecepit rex Helciae pontifici
et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus
ut proicerent de templo Domini
omnia vasa quae facta fuerant Baal et in luco
et universae militiae caeli
et conbusit ea foris Hierusalem in convalle Cedron

et tulit pulverem eorum in Bethel
23,⁵et delevit aruspices quos posuerant reges Iuda ad sacrificandum in excelsis
per civitates Iuda et in circuitu Hierusalem
et eos qui adolebant incensum Baal
et soli et lunae et duodecim signis et omni militiae caeli
23,⁶et efferru fecit lucum de domo Domini foras Hierusalem in convalle Cedron
et conbusit eum ibi et redegit in pulverem
et proiecit super sepulchrum vulgi
23,⁷destruxit quoque aediculas effeminatorum quae erant in domo Domini
pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci
23,⁸congregavitque omnes sacerdotes de civitatibus Iuda
et contaminavit excelsa ubi sacrificabant sacerdotes
de Gabaa usque Bersabee
et destruxit aras portarum in introitu ostii Iosue principis civitatis
quod erat ad sinistram portae civitatis
23,⁹verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad altare Domini in Hierusalem
sed tantum comedebant azyma in medio fratrum suorum
23,¹⁰contaminavit quoque Thafeth quod est in convalle filii Ennom
ut nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem Moloch
23,¹¹abstulit quoque equos quos dederant reges Iudae soli in introitu templi Domini
iuxta exedram Nathanmelech eunuchi qui erat in Farurim
currus autem solis conbusit igni
23,¹²altaria quoque quae erant super tecta cenaculi Ahaz
quae fecerant reges Iuda
et altaria quae fecerat Manasses in duobus atriis templi Domini destruxit rex
et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentem Cedron
23,¹³excelsa quoque quae erant in Hierusalem ad dexteram partem montis Offensionis
quae aedificaverat Salomon rex Israhel Astharoth idolo Sidoniorum
et Chamos offensionis Moab
et Melchom abominationi filiorum Ammon
polluit rex 23,¹⁴et contrivit statuas et succidit lucos
replevitque loca eorum ossibus mortuorum
23,¹⁵insuper et altare quod erat in Bethel
excelsum quod fecerat Hieroboam filius Nabath qui peccare fecit Israhel
et altare illud et excelsum destruxit atque conbusit

et comminuit in pulverem
succenditque etiam lucum
23,¹⁶et conversus Iosias vidit ibi sepulchra quae erant in monte
misitque et tulit ossa de sepulchris et conbusit ea super altare et polluit illud
iuxta verbum Domini quod locutus est vir Dei qui praedixerat verba haec
23,¹⁷et ait quis est titulus ille quem video
responderuntque ei cives illius urbis
sepulchrum est hominis Dei qui venit de Iuda
et praedixit verba haec quae fecisti super altare Bethel
23,¹⁸et ait dimittite eum nemo commoveat ossa eius
et intacta manserunt ossa illius cum ossibus prophetae qui venerat de Samaria
23,¹⁹insuper et omnia fana excelsorum quae erant in civitatibus Samariae
quae fecerant reges Israhel ad irritandum Dominum abstulit Iosias
et fecit eis secundum omnia opera quae fecerat in Bethel
23,²⁰et occidit universos sacerdotes excelsorum qui erant ibi super altaria
et conbusit ossa humana super ea
reversusque est Hierusalem
23,²¹et praecepit omni populo dicens
facite phase Domino Deo vestro
secundum quod scriptum est in libro foederis huius
23,²²nec enim factum est phase tale a diebus iudicum qui iudicaverunt Israhel
et omnium dierum regum Israhel et regum Iuda
23,²³sicut in octavodecimo anno regis Iosiae factum est phase istud Domino in Hierusalem
23,²⁴sed et pythones et ariolos et figuras idolorum
et inmunditias abominationesque quae fuerant in terra Iuda et in Hierusalem abstulit Iosias
ut statueret verba legis quae scripta sunt in libro quem invenit Helcias sacerdos in templo
Domini
23,²⁵similis illi non fuit ante eum rex
qui reverteretur ad Dominum
in omni corde suo et in tota anima sua et in universa virtute sua
iuxta omnem legem Mosi
neque post eum surrexit similis illi
23,²⁶verumtamen non est aversus Dominus ab ira furoris sui magni
quo iratus est furor eius contra Iudam
propter irritationes quibus provocaverat eum Manasses

23,²⁷ dixit itaque Dominus
etiam Iudam auferam a facie mea sicut abstuli Israhel
et proiciam civitatem hanc quam elegi Hierusalem
et domum de qua dixi erit nomen meum ibi
23,²⁸ reliqua autem verba Iosiae et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Iuda
23,²⁹ in diebus eius ascendit Pharaos Necho rex Aegypti contra regem Assyriorum ad flumen
Eufraten
et abiit Iosias rex in occursum eius
et occisus est in Mageddo cum vidisset eum
23,³⁰ et portaverunt eum servi sui mortuum de Mageddo
et pertulerunt in Hierusalem
et sepelierunt eum in sepulchro suo
tulitque populus terrae Ioahaz filium Iosiae
et unxerunt eum et constituerunt eum regem pro patre suo
23,³¹ viginti trium annorum erat Ioahaz cum regnare coepisset
et tribus mensibus regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Amithal filia Hieremiae de Lobna
23,³² et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerant patres eius
23,³³ vinxitque eum Pharaos Necho in Rebla quae est in terra Emath ne regnaret in Hierusa-
lem
et inposuit multam terrae centum talentis argenti et talento auri
23,³⁴ regemque constituit Pharaos Necho Eliachim filium Iosiae pro Iosia patre eius
vertitque nomen eius Ioiachim
porro Ioahaz tulit et duxit in Aegyptum
23,³⁵ argentum autem et aurum dedit Ioiachim Pharaoni
cum indixisset terrae per singulos ut conferretur iuxta praeceptum Pharaonis
et unumquemque secundum vires suas exegit
tam argentum quam aurum de populo terrae ut daret Pharaoni Necho
23,³⁶ viginti quinque annorum erat Ioiachim cum regnare coepisset
et undecim annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Zebida filia Phadaia de Ruma
23,³⁷ et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerant patres eius
24,¹ in diebus eius ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis
et factus est ei Ioiachim servus tribus annis

et rursus rebellavit contra eum

24,² inmisitque ei Dominus latrunculos Chaldeorum et latrunculos Syriae

latrunculos Moab et latrunculos filiorum Ammon

et inmisit eos in Iudam ut disperderent eum iuxta verbum Domini quod locutus erat per
servos suos prophetas

24,³ factum est autem hoc per verbum Domini contra Iudam
ut auferret eum coram se

propter peccata Manasse universa quae fecit

24,⁴ et propter sanguinem innoxium quem effudit
et implevit Hierusalem cruore innocentium

et ob hanc rem noluit Dominus propitiari

24,⁵ reliqua autem sermonum Ioiachim et universa quae fecit
nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Iuda
et dormivit Ioiachim cum patribus suis

24,⁶ regnavitque Ioiachin filius eius pro eo

24,⁷ et ultra non addidit rex Aegypti ut egrederetur de terra sua
tulerat enim rex Babylonis a rivo Aegypti usque ad fluvium Eufraten omnia quae fuerant
regis Aegypti

24,⁸ decem et octo annorum erat Ioiachin cum regnare coepisset
et tribus mensibus regnavit in Hierusalem

nomen matris eius Naestha filia Helnathan de Hierusalem

24,⁹ et fecit malum coram Domino iuxta omnia quae fecerat pater eius

24,¹⁰ in tempore illo ascenderunt servi Nabuchodonosor regis Babylonis in Hierusalem
et circumdata est urbs munitionibus

24,¹¹ venitque Nabuchodonosor rex Babylonis ad civitatem cum servi eius obpugnarent eam

24,¹² egressusque est Ioiachin rex Iuda ad regem Babylonis
ipse et mater eius et servi eius et principes eius et eunuchi eius
et suscepit eum rex Babylonis anno octavo regni sui

24,¹³ et protulit inde omnes thesauros domus Domini et thesauros domus regiae
et concidit universa vasa aurea quae fecerat Salomon rex Israhel in templo Domini iuxta
verbum Domini

24,¹⁴ et transtulit omnem Hierusalem
et universos principes et omnes fortes exercitus decem milia in captivitatem
et omnem artificem et clusorem
nihilque relictum est exceptis pauperibus populi terrae

24,¹⁵ transtulit quoque Ioiachin in Babylonem
et matrem regis et uxores regis et eunuchos eius et iudices terrae
duxit in captivitatem de Hierusalem in Babylonem
24,¹⁶ et omnes viros robustos septem milia et artifices et clusores mille
omnes viros fortes et bellatores
duxitque eos rex Babylonis captivos in Babylonem
24,¹⁷ et constituit Matthaniam patrum eius pro eo
inposuitque nomen ei Sedeciam
24,¹⁸ vicesimum et primum annum aetatis habebat Sedecias cum regnare coepisset
et undecim annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius erat Amithal filia Hieremiae de Lobna
24,¹⁹ et fecit malum coram Domino
iuxta omnia quae fecerat Ioiachim
24,²⁰ irascebatur enim Dominus contra Hierusalem et contra Iudam
donec proiceret eos a facie sua
recessitque Sedecias a rege Babylonis
25,¹ factum est autem anno nono regni eius mense decimo decima die mensis
venit Nabuchodonosor rex Babylonis
ipse et omnis exercitus eius in Hierusalem
et circumdederunt eam
et extruxerunt in circuitu eius munitiones
25,² et clausa est civitas atque vallata
usque ad undecimum annum regis Sedeciae 25,³ nona die mensis
praevaluitque fames in civitate
nec erat panis populo terrae
25,⁴ et interrupta est civitas
et omnes viri bellatores nocte fugerunt
per viam portae quae est inter duplicem murum ad hortum regis
porro Chaldei obsidebant in circuitu civitatem
fugit itaque per viam quae ducit ad campestria solitudinis
25,⁵ et persecutus est exercitus Chaldeorum regem
comprehenditque eum in planitie Hiericho
et omnes bellatores qui erant cum eo dispersi sunt et reliquerunt eum
25,⁶ adprehensum ergo regem duxerunt ad regem Babylonis in Reblatha
qui locutus est cum eo iudicium

25,⁷filios autem Sedeciae occidit coram eo et oculos eius effodit
vinxitque eum catenis et adduxit in Babylonem
25,⁸mense quinto septima die mensis ipse est annus nonusdecimus regis Babylonis
venit Nabuzardan princeps exercitus
servus regis Babylonis Hierusalem
25,⁹et succendit domum Domini et domum regis et domos Hierusalem
omnemque domum conbusit igni
25,¹⁰et muros Hierusalem in circuitu destruxit omnis exercitus Chaldeorum qui erat cum
principe militum
25,¹¹reliquam autem populi partem qui remanserat in civitate
et perfugas qui transfugerant ad regem Babylonis
et reliquum vulgus transtulit Nabuzardan princeps militiae
25,¹²et de pauperibus terrae reliquit vinitores et agricolas
25,¹³columnas autem aereas quae erant in templo Domini et bases
et mare aereum quod erat in domo Domini
confregerunt Chaldei et transtulerunt aes omnium in Babylonem
25,¹⁴ollas quoque aereas et trullas et tridentes et scyphos
et omnia vasa aerea in quibus ministrabant tulerunt
25,¹⁵nec non turibula et fialas
quae aurea aurea et quae argentea argentea
tulit princeps militiae
25,¹⁶id est columnas duas mare unum et bases quas fecerat Salomon in templo Domini
non erat pondus aeris omnium vasorum
25,¹⁷decem et octo cubitos altitudinis habebat columna una
et capitellum aereum super se altitudinis trium cubitorum
et reticulum et malgranata super capitellum columnae omnia aerea
similem et columna secunda habebat ornatum
25,¹⁸tulit quoque princeps militiae Seraian sacerdotem primum
et Sophoniam sacerdotem secundum
et tres ianitores
25,¹⁹et de civitate eunuchum unum qui erat praefectus super viros bellatores
et quinque viros de his qui steterant coram rege quos repperit in civitate
et Sopher principem exercitus qui probabat tirones de populo terrae
et sex viros e vulgo qui inventi fuerant in civitate
25,²⁰quos tollens Nabuzardan princeps militum duxit ad regem Babylonis in Reblatha

25,²¹percussitque eos rex Babylonis et interfecit in Reblatha in terra Emath
et translatus est Iuda de terra sua
25,²²populo autem qui relictus erat in terra Iuda
quem dimiserat Nabuchodonosor rex Babylonis
praefecit Godoliam filium Ahicham filii Saphan
25,²³quod cum audissent omnes duces militum
ipsi et viri qui erant cum eis
videlicet quod constituisset rex Babylonis Godoliam
venerunt ad Godoliam in Maspha
Ismahel filius Nathaniae
et Iohanan filius Caree
et Sareia filius Thenaameth Nethophathites
et Iezonias filius Maachathi
ipsi et socii eorum
25,²⁴iuravitque eis Godolias et sociis eorum dicens
nolite timere servire Chaldeis
manete in terra et servite regi Babylonis et bene erit vobis
25,²⁵factum est autem in mense septimo
venit Ismahel filius Nathaniae filii Elisama de semine regio et decem viri cum eo
percusseruntque Godoliam qui mortuus est
sed et Iudaeos et Chaldeos qui erant cum eo in Maspha
25,²⁶consurgens autem omnis populus a parvo usque ad magnum et principes militum
venerunt in Aegyptum timentes Chaldeos
25,²⁷factum est vero anno tricesimo septimo transmigrationis Ioiachin regis Iudae
mense duodecimo vicesima septima die mensis
sublevavit Evilmerodach rex Babylonis anno quo regnare coeperat
caput Ioiachin regis Iuda de carcere
25,²⁸et locutus est ei benigna
et posuit thronum eius super thronum regum qui erant cum eo in Babylone
25,²⁹et mutavit vestes eius quas habuerat in carcere
et comedebat panem semper in conspectu eius cunctis diebus vitae suae
25,³⁰annonam quoque constituit ei absque intermissione
quae et dabatur ei a rege per singulos dies omnibus diebus vitae suae

EXPLICIT LIBER MALACHIM ID EST REGUM TERTIUS ET QUARTUS

INCIPIIT PROLOGUS SANCTI HIERONYMI IN LIBRO PARALIPOMENON

Si Septuaginta interpretum pura et ut ab eis in graecum versa est editio permaneret, superflue me, mi Cromati, episcoporum sanctissime atque doctissime, inpelleres, ut hebraea volumina latino sermone transferrem. Quod enim semel aures hominum occupaverat et nascentis Ecclesiae roboraverat fidem, iustum erat etiam nostro silentio conprobari. Nunc vero cum pro varietate regionum diversa ferantur exemplaria et germana illa antiquaque translatio corrupta sit atque violata, nostri arbitrii putas, aut e pluribus iudicare quid verum sit, aut novum opus in veteri opere condere, inludentibusque Iudaeis «cornicum», ut dicitur, «oculos configere». Alexandria et Aegyptus in Septuaginta suis Hesychium laudat auctorem, Constantinopolis usque Antiochiam Luciani martyris exemplaria probat, mediae inter has provinciae palestinos codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius et Pamphilius vulgaverunt, totusque orbis hac inter se trifaria varietate conpugnat. Et certe Origenes non solum exempla composuit quattuor editionum e regione singula verba describens, ut unus dissentiens statim ceteris inter se consentientibus arguatur, sed, quod maioris audaciae est, in editione Septuaginta Theodotionis editionem miscuit, asteriscis designans quae minus fuerint, et virgulis quae ex superfluo videantur adposita. Si igitur aliis licuit non tenere quod semel susceperant, et post septuaginta cellulas, quae vulgo sine auctore iactantur, singulas cellulas aperuere, hocque in ecclesiis legitur quod Septuaginta nescierunt, cur me non suscipiant Latini mei, qui inviolata editione veteri ita novam condidi, ut laborem meum Hebraeis et, quod his maius est, Apostolis auctoribus probem? Scripsi nuper librum De optimo genere interpretandi, ostendens illa de Evangelio: «Ex Aegypto vocavi filium meum» et: «Quoniam Nazareus vocabitur» et: «Videbunt in quem conpunerunt» et illud Apostoli: «Quae oculus non vidit, nec auris audivit, et in cor hominis non ascenderunt, quae praeparavit Deus diligentibus se» ceteraque his similia in Hebraeorum libris inveniri. Certe Apostoli et Evangelistae Septuaginta interpretes noverant, et unde eis haec dicere quae in Septuaginta non habentur? Christus Deus noster utriusque Testamenti conditor in Evangelio secundum Iohannem, «Qui credit», inquit, «in me, sicut dixit Scriptura, flumina de ventre eius fluent aquae vivae». Utique scriptum est quod Salvator scriptum esse testatur. Ubi scriptum est? Septuaginta non habent, apocrypha nescit Ecclesia; ad Hebraeos igitur revertendum est, unde et Dominus loquitur et discipuli exempla praesumunt. Haec pace veterum

loquar et obtrectatoribus meis tantum respondeo, qui canino dente me rodunt, in publico detrahentes, legentes in angulis, idem et accusatores et defensores, cum in aliis probent quod in me reprobant, quasi virtus et vitium non in rebus sit, sed cum auctore mutetur. Ceterum memini editionem Septuaginta translatorum olim de graeco emendatam tribuisse me nostris, nec inimicum debere aestimari eorum quos in conventu fratrum semper edissero. Et quod nunc Dabreiamin, id est Verba dierum, interpretatus sum, idcirco feci, ut inextricabiles moras et silvam nominum, quae scriptorum confusa sunt vitio, sensuumque barbariem apertius et per versuum cola digererem, «mihimet ipsi et meis» iuxta Hismenium «canens», si aures surdae sunt ceterorum.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER DABREIAMIN ID EST VERBA DIERUM QUI GRAECE DICITUR PARALIPOMENON

1,¹ Adam Seth Enos 1,²Cainan Malelehel Iared 1,³Enoch Matusale Lamech 1,⁴Noe Sem Ham et Iafeth

1,⁵filiis Iafeth Gomer Magog Madai et Iavan

Thubal Mosoch Thiras

1,⁶porro filii Gomer Aschenez et Rifath et Thogorma

1,⁷filiis autem Iavan Elisa et Tharsis Cetthim et Dodanim

1,⁸filiis Ham Chus et Mesraim Phut et Chanaan

1,⁹filiis autem Chus Saba et Evila

Sabatha et Rechma et Sabathaca

porro filii Rechma Saba et Dadan

1,¹⁰Chus autem genuit Nemrod

iste coepit esse potens in terra

1,¹¹Mesraim vero genuit Ludim et Ananim et Laabim et Nepthumim

1,¹²Phethrosim quoque et Chaslumim

de quibus egressi sunt Philisthim et Capthurim

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

1,¹³Chanaan vero genuit Sidonem primogenitum et Heth
1,¹⁴Iebuseum quoque et Amorreum et Gergeseum
1,¹⁵Evheumque et Aruceum et Asineum
1,¹⁶Aradium quoque et Samareum et Ematheum
1,¹⁷filiis Sem Aelam et Assur et Arfaxad et Lud et Aram
et Us et Hul et Gothor et Mosoch
1,¹⁸Arfaxad autem genuit Sala qui et ipse genuit Heber
1,¹⁹porro Heber nati sunt duo filii
nomen uni Phaleg quia in diebus eius divisa est terra
et nomen fratris eius Iectan
1,²⁰Iectan autem genuit Helmodad et Saleph et Asermoth et Iare
1,²¹Aduram quoque et Uzal et Decla
1,²²Ebal etiam et Abimahel et Saba
nec non 1,²³et Ophir et Evila et Iobab omnes isti filii Iectan
1,²⁴Sem Arfaxad Sale 1,²⁵Heber Phaleg Raau 1,²⁶Serug Nahor Thare 1,²⁷Abram
iste est Abraham
1,²⁸filiis autem Abraham Isaac et Ismahel
1,²⁹et hae generationes eorum
primogenitus Ismahelis Nabaioth et Cedar et Adbeel et Mabsam
1,³⁰Masma et Duma Massa Adad et Thema 1,³¹Iathur Naphis Cedma
hii sunt filii Ismahelis
1,³²filiis autem Cetthurae concubinae Abraham quos genuit
Zamram Iecsan Madan Madian Iesboc Sue
porro filii Iecsan Saba et Dadan
1,³³filiis autem Madian Epha et Apher et Enoch et Abida et Eldaa
omnes hii filii Cetthurae
1,³⁴generavit autem Abraham Isaac cuius fuerunt filii Esau et Israhel
1,³⁵filiis Esau Eliphaz Rauhel Iaus Ialam Core
1,³⁶filiis Eliphaz Theman Omer Sepphu Gethem Cenez Thamna Amalech
1,³⁷filiis Rauhel Naath Zara Samma Maza
1,³⁸filiis Seir Lothan Sobal Sebeon Ana Dison Eser Disan
1,³⁹filiis Lothan Horri Humam
soror autem Lothan fuit Thamna
1,⁴⁰filiis Sobal Alian et Manaath et Ebal et Sepphi et Onam
filii Sebeon Aia et Ana

filiis Ana Dison

1,⁴¹ filii Dison Amaran et Eseban et Iethran et Charan

1,⁴² filii Eser Balaan et Zaban et Iacan

filiis Dison Us et Aran

1,⁴³ isti sunt reges qui imperaverunt in terra Edom

antequam esset rex super filios Israhel

Bale filius Beor et nomen civitatis eius Denaba

1,⁴⁴ mortuus est autem Bale et regnavit pro eo Iobab filius Zare de Bosra

1,⁴⁵ cumque et Iobab fuisset mortuus regnavit pro eo Husam de terra Themanorum

1,⁴⁶ obiit quoque et Husam et regnavit pro eo Adad filius Badad

qui percussit Madian in terra Moab

et nomen civitatis eius Avith

1,⁴⁷ cumque et Adad fuisset mortuus regnavit pro eo Semla de Masreca

1,⁴⁸ sed et Semla mortuus est et regnavit pro eo Saul de Rooboth quae iuxta amnem sita est

1,⁴⁹ mortuo quoque Saul regnavit pro eo Baalanan filius Achobor

1,⁵⁰ sed et hic mortuus est et regnavit pro eo Adad cuius urbis fuit nomen Phou

et appellata est uxor eius Mehetabel filia Matred filiae Mezaab

1,⁵¹ Adad autem mortuo duces pro regibus in Edom esse coeperunt

dux Thamna dux Alva dux Ietheth

1,⁵² dux Oolibama dux Hela dux Phinon

1,⁵³ dux Cenez dux Theman dux Mabsar

1,⁵⁴ dux Magdihel dux Iram

hii duces Edom

2,¹ filii autem Israhel Ruben Symeon Levi Iuda Isachar et Zabulon

2,² Dan Ioseph Benjamin Nepthali Gad Aser

2,³ filii Iuda Her Aunan Sela tres nati sunt ei de filia Sue Chananitidis

fuit autem Her primogenitus Iuda malus coram Domino et occidit eum

2,⁴ Thamar autem nurus eius peperit ei Phares et Zara

omnes ergo filii Iuda quinque

2,⁵ filii autem Phares Esrom et Hamul

2,⁶ filii quoque Zarae Zamri et Ethan et Eman

Chalchal quoque et Darda simul quinque

2,⁷ filii Carmi Achar qui turbavit Israhel et peccavit in furto anathematis

2,⁸ filii Ethan Azarias

2,⁹ filii autem Esrom qui nati sunt ei Ieremahel et Ram et Chalubi

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

2,¹⁰porro Ram genuit Aminadab
Aminadab autem genuit Naasson principem filiorum Iuda
2,¹¹Naasson quoque genuit Salma de quo ortus est Boez
2,¹²Boez vero genuit Obed qui et ipse genuit Isai
2,¹³Isai autem genuit primogenitum Heliab secundum Abinadab
tertium Samaa 2,¹⁴quartum Nathanahel quintum Raddai
2,¹⁵sextum Asom septimum David
2,¹⁶quorum sorores fuerunt Sarvia et Abigail
filii Sarviae Abisai Ioab et Asahel tres
2,¹⁷Abigail autem genuit Amasa cuius pater fuit Iether Ismahelites
2,¹⁸Chaleb vero filius Esrom accepit uxorem nomine Azuba de qua genuit Ierioth
fueruntque filii eius Iesar et Sobab et Ardon
2,¹⁹cumque mortua fuisset Azuba accepit uxorem Chaleb Ephrath quae peperit ei Ur
2,²⁰porro Ur genuit Uri et Uri genuit Beselehel
2,²¹post haec ingressus est Esrom ad filiam Machir patris Galaad
et accepit eam cum esset annorum sexaginta quae peperit ei Segub
2,²²sed et Segub genuit Iair et possedit viginti tres civitates in terra Galaad
2,²³cepitque Gessur et Aram oppida Iair et Canath et viculos eius sexaginta civitatum
omnes isti filii Machir patris Galaad
2,²⁴cum autem mortuus esset Esrom ingressus est Chaleb ad Ephrata
habuit quoque Esrom uxorem Abia quae peperit ei Assur patrem Thecuc
2,²⁵nati sunt autem filii Hieramehel primogeniti Esrom
Ram primogenitus eius et Buna et Aran et Asom et Ahia
2,²⁶duxit quoque uxorem alteram Hieramehel nomine Atara quae fuit mater Onam
2,²⁷sed et filii Ram primogeniti Hieramehel fuerunt Moos et Iamin et Achar
2,²⁸Onam autem habuit filios Semmei et Iada
filii autem Semmei Nadab et Abisur
2,²⁹nomen vero uxoris Abisur Abiail quae peperit Ahobban et Molid
2,³⁰filii autem Nadab fuerunt Saled et Apphaim
mortuus est autem Saled absque liberis
2,³¹filius vero Apphaim Iesi qui Iesi genuit Sesan
porro Sesan genuit Oholi
2,³²filii autem Iada fratris Semmei Iether et Ionathan
sed et Iether mortuus est absque liberis
2,³³porro Ionathan genuit Phaleth et Ziza

isti fuerunt filii Hieramehel
2,³⁴Sesan autem non habuit filios sed filias et servum aegyptium nomine Ieraa
2,³⁵deditque ei filiam suam uxorem quae peperit ei Eththei
2,³⁶Eththei autem genuit Nathan et Nathan genuit Zabad
2,³⁷Zabad quoque genuit Ophlal et Ophlal genuit Obed
2,³⁸Obed genuit Ieu
Ieu genuit Azariam
2,³⁹Azarias genuit Helles
Helles genuit Elasa
2,⁴⁰Elasa genuit Sisamoi
Sisamoi genuit Sellum
2,⁴¹Sellum genuit Icamian
Icamian genuit Elisama
2,⁴²filii autem Chaleb fratris Hieramehel
Mosa primogenitus eius ipse est pater Ziph
et filii Maresa patris Hebron
2,⁴³porro filii Hebron Core et Thapphu et Recem et Samma
2,⁴⁴Samma autem genuit Raam patrem Iercaam et Recem genuit Semmei
2,⁴⁵filius Semmei Maon et Maon pater Bethsur
2,⁴⁶Epha autem concubina Chaleb peperit Arran et Musa et Gezez
porro Arran genuit Gezez
2,⁴⁷filii Iadai Regom et Iotham et Gesum et Phaleth et Epha et Saaph
2,⁴⁸concubina Chaleb Maacha peperit Saber et Tharana
2,⁴⁹genuit autem Saaph pater Madmena Sue patrem Machbena et patrem Gabaa
filia vero Chaleb fuit Achsa
2,⁵⁰hii erant filii Chaleb
filii Ur primogeniti Ephrata
Sobal pater Cariathiarim
2,⁵¹Salma pater Bethleem
Ariph pater Bethgader
2,⁵²fuerunt autem filii Sobal patris Cariathiarim qui videbat dimidium requietionum
2,⁵³et de cognatione Cariathiarim Iethrei et Apphutei et Semathei et Maserei
ex his egressi sunt Saraitae et Esthaolitae
2,⁵⁴filii Salma Bethleem et Netophathi coronae domus Ioab et dimidium requietionis Sarai

2,⁵⁵cognationes quoque scribarum habitantium in Iabis canentes atque resonantes et in tabernaculis commorantes
hii sunt Cinei qui venerunt de calore patris domus Rechab
3,¹ David vero hos habuit filios qui ei nati sunt in Hebron
primogenitum Amnon ex Achinaam Iezrahelide
secundum Danihel de Abigail Carmelide
3,²tertium Absalom filium Maacha filiae Tholmei regis Gessur
quartum Adoniam filium Aggith
3,³quintum Saphatiam ex Abital
sextum Iethraam de Egla uxore sua
3,⁴sex ergo nati sunt ei in Hebron ubi regnavit septem annis et sex mensibus
triginta autem et tribus annis regnavit in Hierusalem
3,⁵porro in Hierusalem nati sunt ei filii Samaa et Sobab et Nathan et Salomon quattuor de
Bethsabee filia Amihel
3,⁶Iebaar quoque et Elisama 3,⁷et Eliphalet et Noge et Napheg et Iaphie
3,⁸nec non Elisama et Heliade et Eliphalet novem
3,⁹omnes hii filii David absque filiis concubinarum habuerunt sororem Thamar
3,¹⁰filius autem Salomonis Roboam cuius Abia filius genuit Asa
de hoc quoque natus est Iosaphat 3,¹¹pater Ioram
qui Ioram genuit Ohoziam ex quo ortus est Ioas
3,¹²et huius Amasias filius genuit Azariam
porro Azariae filius Ioatham 3,¹³procreavit Achaz patrem Ezechiae de quo natus est Manasses
3,¹⁴sed et Manasses genuit Amon patrem Iosiae
3,¹⁵filii autem Iosiae fuerunt primogenitus Iohanan secundus Ioiacim tertius Sedecias quartus Sellum
3,¹⁶de Ioiacim natus est Iechonias et Sedecias
3,¹⁷filii Iechoniae fuerunt Asir Salathihel 3,¹⁸Melchiram Phadaia
Sennaser et Iecemia Sama et Nadabia
3,¹⁹de Phadaia orti sunt Zorobabel et Semei
Zorobabel genuit Mosollam Ananiam et Salomith sororem eorum
3,²⁰Asabamque et Ohol et Barachiam et Asadiam Iosabesed quinque
3,²¹filius autem Ananiae Phaltias pater Ieseiae cuius filius Raphaia
huius quoque filius Arnam de quo natus est Obdia cuius filius fuit Sechenia
3,²²filius Secheniae Semeia

cuius filii Attus et Iegal et Baria et Naaria et Saphat sex numero
 3,²³ filius Naariae Helioenai et Ezechias et Ezricam tres
 3,²⁴ filii Helioenai Oduia et Heliasub et Pheleia et Accub et Iohanan et Dalaia et Anani sep-
 tem
 4,¹ filii Iuda Phares Esrom et Carmi et Ur et Subal
 4,² Reaia vero filius Subal genuit Ieth
 de quo nati sunt Ahimai et Laed
 hae cognationes Sarathi
 4,³ ista quoque stirps Hetam Iezrahel et Iesema et Iedebos
 nomenque sororis eorum Asalelphuni
 4,⁴ Phunihel autem pater Gedor et Ezer pater Osa
 isti sunt filii Ur primogeniti Ephrata patris Bethleem
 4,⁵ Asur vero patris Thecue erant duae uxores Halaa et Naara
 4,⁶ peperit autem ei Naara Oozam et Epher et Themani et Asthari
 isti sunt filii Naara
 4,⁷ porro filii Halaa Sereth Isaar et Ethnan
 4,⁸ Cos autem genuit Anob et Sobaba et cognationem Aral filii Arum
 4,⁹ fuit autem Iabes inclitus prae fratribus suis
 et mater eius vocavit nomen illius Iabes dicens
 quia peperit eum in dolore
 4,¹⁰ invocavit vero Iabes Deum Israhel dicens
 si benedicens benedixeris mihi et dilataveris terminos meos
 et fuerit manus tua mecum et feceris me a malitia non opprimi
 et praestitit Deus quae precatus est
 4,¹¹ Chaleb autem frater Suaa genuit Machir qui fuit pater Esthon
 4,¹² porro Esthon genuit Bethrapha et Phesse et Thena patrem urbis Naas
 hii sunt viri Recha
 4,¹³ filii autem Cenez Othonihel et Saraia
 porro filii Othonihel Athath 4,¹⁴ et Maonathi genuit Ophra
 Saraias autem genuit Ioab patrem vallis Artificum
 ibi quippe artifices erant
 4,¹⁵ filii vero Chaleb filii Iephonne Hir et Hela et Nahem
 filiique Hela et Cenez
 4,¹⁶ filii quoque Iallelel Ziph et Zipha Thiria et Asrahel
 4,¹⁷ et filii Ezra Iether et Mered et Epher et Ialon

genuitque Mariam et Sammai et Iesba patrem Esthamo
 4,¹⁸ uxor quoque eius Iudaia peperit Iared patrem Gedor et Heber patrem Soccho et Hicut-
 hihel patrem Zano
 hii autem filii Beththiae filiae Pharaonis quam accepit Mered
 4,¹⁹ et filii uxoris Odaiae sororis Naham patris Ceila
 Garmi et Esthamo qui fuit de Machathi
 4,²⁰ filii quoque Simon Amnon et Rena filius Anan et Thilon
 et filii Iesi Zoeth et Benzoeth
 4,²¹ filii Sela filii Iuda Her pater Lecha et Laada pater Maresa
 et cognationes Domus operantium byssum in domo Iuramenti
 4,²² et Qui stare fecit solem virique Mendacii et Securus et Incendens
 qui principes fuerunt in Moab et qui reversi sunt in Leem
 haec autem verba vetera
 4,²³ hii sunt figuli habitantes in plantationibus et in praesepibus apud regem in operibus eius
 commoratique sunt ibi
 4,²⁴ filii Symeon Namuhel et Iamin Iarib Zara Saul
 4,²⁵ Sellum filius eius Mabsam filius eius Masma filius eius
 4,²⁶ filii Masma Amuhel filius eius Zacchur filius eius Semei filius eius
 4,²⁷ filii Semei sedecim et filiae sex
 fratres autem eius non habuerunt filios multos
 et universa cognatio non potuit adaequare summam filiorum Iuda
 4,²⁸ habitaverunt autem in Bersabee et Molada et Asarsual 4,²⁹ et in Ballaa et in Asom et in
 Tholad 4,³⁰ et in Bathuhel et in Orma et in Siceleg 4,³¹ et in Bethmarchaboth et in Asarsu-
 sim et in Bethberai et in Saarim
 hae civitates eorum usque ad regem David
 4,³² villae quoque eorum Etham et Aen et Remmon et Thochen et Asan civitates quinque
 4,³³ et universi viculi eorum per circuitum civitatum istarum usque ad Baal
 haec est habitatio eorum et sedum distributio
 4,³⁴ Masobab quoque et Iemlech
 et Iosa filius Amasiae 4,³⁵ et Iohel
 et Ieu filius Iosabiae filii Saraiae filii Asihel
 4,³⁶ et Helioenai et Iacoba et Isuaia et Asaia et Adihel et Isimihel et Banaia
 4,³⁷ Ziza quoque filius Sephei filii Allon filii Idaia filii Semri filii Samaia
 4,³⁸ isti sunt nominati principes in cognationibus suis
 et in domo adfinitatum suarum multiplicati sunt vehementer

4,³⁹et profecti sunt ut ingrederentur in Gador usque ad orientem vallis
 et ut quaerent pascua gregibus suis
 4,⁴⁰inveneruntque pascuas uberes et valde bonas
 et terram latissimam et quietam et fertilem
 in qua ante habitaverunt de stirpe Ham
 4,⁴¹hii ergo venerunt quos supra descripsimus nominatim in diebus Ezechiae regis Iuda
 et percusserunt tabernacula eorum et habitatores qui inventi fuerant ibi
 et deleverunt eos usque in praesentem diem habitaveruntque pro eis
 quoniam uberrimas ibidem pascuas reppererunt
 4,⁴²de filiis quoque Symeon abierunt in montem Seir viri quingenti
 habentes principes Phaltiam et Nahariam et Raphaiam et Ozihel filios Iesi
 4,⁴³et percusserunt reliquias quae evadere potuerant Amalechitarum
 et habitaverunt ibi pro eis usque ad diem hanc
 5,¹ filii quoque Ruben primogeniti Israhel
 ipse quippe fuit primogenitus eius
 sed cum violasset torum patris sui data sunt primogenita eius filiis Ioseph filii Israhel
 et non est ille reputatus in primogenitum
 5,²porro Iudas qui erat fortissimus inter fratres suos de stirpe eius principes germinati sunt
 primogenita autem reputata sunt Ioseph
 5,³filiis ergo Ruben primogeniti Israhel Enoch et Phallu Esrom et Charmi
 5,⁴filiis Iohel Samaia filius eius Gog filius eius Semei filius eius 5,⁵Micha filius eius Reeia
 filius eius Baal filius eius 5,⁶Beera filius eius
 quem captivum duxit Theglathphalnasar rex Assyriorum
 et fuit princeps in tribu Ruben
 5,⁷fratres autem eius et universa cognatio quando numerabantur per familias suas
 habuerunt principes Ieihel et Zacchariam
 5,⁸porro Bala filius Azaz filii Samma filii Iohel ipse habitavit in Aroer usque ad Nebo et
 Beelmeon
 5,⁹contra orientalem quoque plagam habitavit usque ad introitum heremi et flumen Eufra-
 ten
 multum quippe iumentorum numerum possidebat in terra Galaad
 5,¹⁰in diebus autem Saul proeliati sunt contra Agareos et interfecerunt illos
 habitaveruntque pro eis in tabernaculis eorum
 in omni plaga quae respicit ad orientem Galaad
 5,¹¹filiis vero Gad e regione eorum habitaverunt in terra Basan usque Selcha

5,¹²Iohel in capite et Saphan secundus
 Ianai autem et Saphat in Basan
 5,¹³fratres vero eorum secundum domos cognationum suarum
 Michahel et Mosollam et Sebe et Iori et Iachan et Zie et Heber septem
 5,¹⁴hii filii Abiahil filii Uri filii Iaro filii Galaad filii Michahel filii Iesesi filii Ieddo filii Buz
 5,¹⁵fratres quoque filii Abdihel filii Guni princeps domus in familiis suis
 5,¹⁶et habitaverunt in Galaad et in Basan et in viculis eius
 et in cunctis suburbanis Saron usque ad terminos
 5,¹⁷omnes hii numerati sunt in diebus Ioatham regis Iuda et in diebus Hieroboam regis Israhel
 5,¹⁸filii Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse
 viri bellatores scuta portantes et gladios
 et tendentes arcum eruditique ad proelia quadraginta quattuor milia et septingenti sexaginta
 procedentes ad pugnam 5,¹⁹dimicaverunt contra Agarenos
 Iturei vero et Naphei et Nodab 5,²⁰praebuerunt eis auxilium
 traditique sunt in manus eorum Agareni
 et universi qui fuerant cum eis
 quia Deum invocaverunt cum proeliarentur
 et exaudivit eos eo quod credidissent in eum
 5,²¹ceperuntque omnia quae possederant
 camelorum quinquaginta milia et ovium ducenta quinquaginta milia asinos duo milia et animas hominum centum milia
 5,²²vulnerati autem multi corruerunt
 fuit enim bellum Domini
 habitaveruntque pro eis usque ad transmigrationem
 5,²³filii quoque dimidia tribus Manasse possederunt terram
 a finibus Basan usque Baalhermon et Sanir et montem Hermon
 ingens quippe numerus erat
 5,²⁴et hii fuerunt principes domus cognationis eorum
 Epher et Iesi et Helihel Ezrihel et Hieremia et Odoia et Iedihel
 viri fortissimi et potentes et nominati duces in familiis suis
 5,²⁵reliquerunt autem Deum patrum suorum
 et fornicati sunt post deos populorum terrae quos abstulit Dominus coram eis
 5,²⁶et suscitavit Deus Israhel spiritum Ful regis Assyriorum
 et spiritum Theglathphalnasar regis Assur

et transtulit Ruben et Gad et dimidium tribus Manasse
 et adduxit eos in Alae et Abor et Ara et fluvium Gozan usque ad diem hanc
 6,¹ filii Levi Gersom Caath Merari
 6,² filii Caath Amram Isaar Hebron et Ozihel
 6,³ filii Amram Aaron Moses et Maria
 filii Aaron Nadab et Abiu Eleazar et Ithamar
 6,⁴ Eleazar genuit Finees et Finees genuit Abisue
 6,⁵ Abisue vero genuit Bocci et Bocci genuit Ozi
 6,⁶ Ozi genuit Zariaam et Zariaas genuit Meraioth
 6,⁷ porro Meraioth genuit Amariam et Amarias genuit Ahitob
 6,⁸ Ahitob genuit Sadoc Sadoc genuit Achimaas
 6,⁹ Achimaas genuit Azariam Azarias genuit Iohanan 6,¹⁰ Iohanan genuit Azariam
 ipse est qui sacerdotio functus est in domo quam aedificavit Salomon in Hierusalem
 6,¹¹ genuit autem Azarias Amariam et Amarias genuit Ahitob
 6,¹² Ahitob genuit Sadoc et Sadoc genuit Sellum
 6,¹³ Sellum genuit Helciam et Helcias genuit Azariam
 6,¹⁴ Azarias genuit Saraiam et Saraias genuit Iosedec
 6,¹⁵ porro Iosedec egressus est quando transtulit Dominus Iudam et Hierusalem per manus
 Nabuchodonosor
 6,¹⁶ filii ergo Levi Gersom Caath et Merari
 6,¹⁷ et haec nomina filiorum Gersom Lobeni et Semei
 6,¹⁸ filii Caath Amram et Isaar et Hebron et Ozihel
 6,¹⁹ filii Merari Mooli et Musi
 hae autem cognationes Levi secundum familias eorum
 6,²⁰ Gersom Lobeni filius eius Iaath filius eius Zamma filius eius 6,²¹ Ioaa filius eius Addo
 filius eius Zara filius eius Iethrai filius eius
 6,²² filii Caath Aminadab filius eius Core filius eius Asir filius eius 6,²³ Helcana filius eius
 Abiasaph filius eius Asir filius eius 6,²⁴ Thaath filius eius Urihel filius eius Ozias filius eius
 Saul filius eius
 6,²⁵ filii Helcana Amasai et Ahimoth 6,²⁶ Helcana
 filii Helcana Sophai filius eius Naath filius eius 6,²⁷ Heliab filius eius Hieroam filius eius
 Helcana filius eius
 6,²⁸ filii Samuhel primogenitus Vasseni et Abia
 6,²⁹ filii autem Merari Mooli Lobeni filius eius Semei filius eius Oza filius eius 6,³⁰ Samaa
 filius eius Aggia filius eius Asaia filius eius

6,³¹ isti sunt quos constituit David super cantores domus Domini ex quo conlocata est arca
 6,³² et ministrabant coram tabernaculo testimonii canentes
 donec aedificaret Salomon domum Domini in Hierusalem
 stabant autem iuxta ordinem suum in ministerio
 6,³³ hii vero sunt qui adsistebant cum filiis suis
 de filiis Caath Heman cantor filius Iohel filii Samuhel 6,³⁴ filii Helcana filii Hieroam filii He-
 lihel filii Thou 6,³⁵ filii Suph filii Helcana filii Maath filii Amasai 6,³⁶ filii Helcana filii Io-
 hel filii Azariae filii Sophoniae 6,³⁷ filii Thaath filii Asir filii Abiasaph filii Core 6,³⁸ filii I-
 saar filii Caath filii Levi filii Israhel
 6,³⁹ et fratres eius Asaph qui stabat a dextris eius
 Asaph filius Barachiae filii Samaa 6,⁴⁰ filii Michahel filii Basiae filii Melchiae 6,⁴¹ filii Athnai
 filii Zara filii Adaia 6,⁴² filii Ethan filii Zamma filii Semei 6,⁴³ filii Ieth filii Gersom filii Le-
 vi
 6,⁴⁴ filii autem Merari fratres eorum ad sinistram
 Ethan filius Cusi filii Abdi filii Maloch 6,⁴⁵ filii Asabiae filii Amasiae filii Helciae 6,⁴⁶ filii A-
 masai filii Bonni filii Somer 6,⁴⁷ filii Mooli filii Musi filii Merari filii Levi
 6,⁴⁸ fratres quoque eorum Levitae
 qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus Domini
 6,⁴⁹ Aaron vero et filii eius adolebant incensum super altare holocausti
 et super altare thymiamatis in omne opus sancti sanctorum
 et ut precarentur pro Israhel iuxta omnia quae praecepit Moses servus Dei
 6,⁵⁰ hii sunt autem filii Aaron Eleazar filius eius Finees filius eius Abisue filius eius 6,⁵¹ Bocci
 filius eius Ozi filius eius Zaraia filius eius 6,⁵² Meraioth filius eius Amaria filius eius A-
 hitob filius eius 6,⁵³ Sadoc filius eius Achimaas filius eius
 6,⁵⁴ et haec habitacula eorum per vicos atque confinia
 filiorum scilicet Aaron iuxta cognationes Caathitarum
 ipsis enim sorte contigerat
 6,⁵⁵ dederunt igitur eis Hebron in terra Iuda et suburbana eius per circuitum
 6,⁵⁶ agros autem civitatis et villas Chaleb filio Iephone
 6,⁵⁷ porro filiis Aaron dederunt civitates ad confugiendum
 Hebron et Lobna et suburbana eius
 6,⁵⁸ Iether quoque et Esthmo cum suburbanis suis
 sed et Helon et Dabir cum suburbanis suis
 6,⁵⁹ Asan quoque et Bethsemes et suburbana eorum
 6,⁶⁰ de tribu autem Benjamin Gabee et suburbana eius et Almath cum suburbanis suis

Anathoth quoque cum suburbanis suis
 omnes civitates tredecim per cognationes suas
 6,⁶¹ filiis autem Caath residuis de cognatione sua
 dederunt ex dimidia tribu Manasse in possessionem urbes decem
 6,⁶² porro filiis Gersom per cognationes suas de tribu Isachar et de tribu Aser et de tribu
 Nepthali et de tribu Manasse in Basan urbes tredecim
 6,⁶³ filiis autem Merari per cognationes suas de tribu Ruben et de tribu Gad et de tribu Za-
 bulon
 dederunt sorte civitates duodecim
 6,⁶⁴ dederunt quoque filii Israhel Levitis civitates et suburbana earum
 6,⁶⁵ dederuntque per sortem ex tribu filiorum Iuda et ex tribu filiorum Symeon et ex tribu
 filiorum Beniamin
 urbes has quas vocaverunt nominibus suis
 6,⁶⁶ et his qui erant ex cognatione filiorum Caath
 fueruntque civitates in terminis eorum de tribu Ephraim
 6,⁶⁷ dederunt ergo eis urbes ad confugiendum
 Sychem cum suburbanis suis in monte Ephraim et Gazer cum suburbanis suis
 6,⁶⁸ Hicmaam quoque cum suburbanis suis et Bethoron similiter
 6,⁶⁹ nec non et Helon cum suburbanis suis et Gethremmon in eundem modum
 6,⁷⁰ porro ex dimidia tribu Manasse Aner et suburbana eius
 Balaam et suburbana eius
 his videlicet qui de cognatione filiorum Caath reliqui erant
 6,⁷¹ filiis autem Gersom de cognatione dimidia tribus Manasse
 Gaulon in Basan et suburbana eius et Astharoth cum suburbanis suis
 6,⁷² de tribu Isachar
 Cedes et suburbana eius et Dabereth cum suburbanis suis
 6,⁷³ Ramoth quoque et suburbana illius et Anem cum suburbanis suis
 6,⁷⁴ de tribu vero Aser
 Masal cum suburbanis suis et Abdon similiter
 6,⁷⁵ Acac quoque et suburbana eius et Roob cum suburbanis suis
 6,⁷⁶ porro de tribu Nepthali
 Cedes in Galilea et suburbana eius
 Amon cum suburbanis suis et Cariathaim et suburbana eius
 6,⁷⁷ filiis autem Merari residuis
 de tribu Zabulon

Remmono et suburbana eius et Thabor cum suburbanis suis
 6,⁷⁸trans Iordanem quoque ex adverso Hiericho contra orientem Iordanis de tribu Ruben
 Bosor in solitudine cum suburbanis suis et Iasa cum suburbanis suis
 6,⁷⁹Cademoth quoque et suburbana eius et Miphaath cum suburbanis suis
 6,⁸⁰nec non de tribu Gad
 Ramoth in Galaad et suburbana eius et Manaim cum suburbanis suis
 6,⁸¹sed et Esbon cum suburbanis eius et Iezer cum suburbanis suis
 7,¹ porro filii Isachar Thola et Phua Iasub et Samaron quattuor
 7,²filii Thola Ozi et Raphaia et Ierihel et Iemai et Iebsem et Samuhel
 principes per domos cognationum suarum de stirpe Thola viri fortissimi numerati sunt in
 diebus David viginti duo milia sescenti
 7,³filii Ozi Iezraia de quo nati sunt Michahel et Obadia et Iohel et Iesia quinque omnes
 principes
 7,⁴cumque eis per familias et populos suos accincti ad proelium viri fortissimi triginta sex
 milia
 multas enim habuere uxores et filios
 7,⁵fratresque eorum per omnem cognationem Isachar robustissimi ad pugnandum octoginta
 septem milia numerati sunt
 7,⁶Beniamin Bale et Bochor et Iadihel tres
 7,⁷filii Bale Esbon et Ozi et Ozihel et Ierimoth et Urai quinque
 principes familiarum et ad pugnandum robustissimi
 numerus autem eorum viginti duo milia et triginta quattuor
 7,⁸porro filii Bochor Zamira et Ioas et Eliezer et Helioenai et Amri et Ierimoth et Abia et A-
 nathoth et Almathan
 omnes hii filii Bochor
 7,⁹numerati sunt autem per familias suas principes cognationum ad bella fortissimi viginti
 milia et ducenti
 7,¹⁰porro filii Iadihel Balan
 filii autem Balan Hieus et Beniamin et Ahoth et Chanana et Iothan et Tharsis et Haisaar
 7,¹¹omnes hii filii Iadihel
 principes cognationum suarum viri fortissimi decem et septem milia et ducenti ad proelium
 procedentes
 7,¹²Sephan quoque et Aphas filii Hir et Asim filii Aer
 7,¹³filii autem Nepthali Iasihel et Guni et Asar et Sellum filii Balaa
 7,¹⁴porro filius Manasse Esrihel

concubinaque eius syra peperit Machir patrem Galaad
 7,¹⁵Machir autem accepit uxores filiis suis Happhim et Sepham
 et habuit sororem nomine Maacha
 nomen autem secundi Salphaad
 nataeque sunt Salphaad filiae
 7,¹⁶et peperit Maacha uxor Machir filium vocavitque nomen eius Phares
 porro nomen fratris eius Sares et filii eius Ulam et Recem
 7,¹⁷filius autem Ulam Badan
 hii sunt filii Galaad filii Machir filii Manasse
 7,¹⁸soror autem eius Regina peperit virum Decorum et Abiezer et Moola
 7,¹⁹erant autem filii Semida Ahin et Sechem et Leci et Aniam
 7,²⁰filii autem Ephraim Suthala Bareth filius eius Thaath filius eius Elada filius eius Thaath
 filius eius
 et huius filius Zabad 7,²¹et huius filius Suthala et huius filius Ezer et Elad
 occiderunt autem eos viri Geth indigenae
 quia descenderant ut invaderent possessiones eorum
 7,²²luxit igitur Ephraim pater eorum multis diebus
 et venerunt fratres eius ut consolarentur eum
 7,²³ingressusque est ad uxorem suam quae concepit et peperit filium
 et vocavit nomen eius Beria eo quod in malis domus eius ortus esset
 7,²⁴filia autem eius fuit Sara
 quae aedificavit Bethoron inferiorem et superiorem et Ozensara
 7,²⁵porro filius eius Rapha et Reseph et Thale de quo natus est Thaan 7,²⁶qui genuit Laa-
 dan
 huius quoque filius Ammiud genuit Elisama
 7,²⁷de quo ortus est Nun qui habuit filium Iosue
 7,²⁸possessio autem eorum et habitatio Bethel cum filiabus suis
 et contra orientem Noran
 ad occidentalem plagam Gazer et filiae eius
 Sychem quoque cum filiabus suis usque Aza et filias eius
 7,²⁹iuxta filios quoque Manasse Bethsan et filias eius Thanach et filias eius Mageddo et filias
 eius Dor et filias eius
 in his habitaverunt filii Ioseph filii Israhel
 7,³⁰filii Aser Iomna et Iesua et Isui et Baria et Sara soror eorum
 7,³¹filii autem Baria Heber et Melchihel ipse est pater Barzaith

7,³²Heber autem genuit Iephlat et Somer et Otham et Suaa sororem eorum
 7,³³filii Iephlat Phosech et Chamaal et Asoth
 hii filii Iephlat
 7,³⁴porro filii Somer Ahi et Roaga et Iaba et Aram
 7,³⁵filii autem Helem fratris eius Supha et Iemna et Selles et Amal
 7,³⁶filii Supha Sue Arnaphed et Sual et Beri et Iamra
 7,³⁷Bosor et Od et Samma et Salusa et Iethran et Bera
 7,³⁸filii Iether Iephonne et Phaspha et Ara
 7,³⁹filii autem Olla Aree et Anihel et Resia
 7,⁴⁰omnes hii filii Aser
 principes cognationum electi atque fortissimi duces ducum
 numerus autem eorum aetatis quae apta esset ad bellum viginti sex milia
 8,¹ Benjamin autem genuit Bale primogenitum suum Asbal secundum Ohora tertium 8,²
 Nuaha quartum et Rapha quintum
 8,³fueruntque filii Bale Addaor et Gera et Abiud
 8,⁴Abisue quoque et Neman et Ahoe
 8,⁵sed et Gera et Sephuphan et Uram
 8,⁶hii sunt filii Aod principes cognationum habitantium in Gabaa
 qui translati sunt in Manath
 8,⁷Nooman autem et Achia et Gera
 ipse transtulit eos et genuit Oza et Ahiud
 8,⁸porro Saarim genuit in regione Moab postquam dimisit Usim et Bara uxores suas
 8,⁹genuit autem de Edes uxore sua Iobab et Sebia et Mosa et Molchom
 8,¹⁰Iehus quoque et Sechia et Marma
 hii sunt filii eius principes in familiis suis
 8,¹¹Meusim vero genuit Abitob et Elphaal
 8,¹²porro filii Elphaal Heber et Misaam et Samad
 hic aedificavit Ono et Lod et filias eius
 8,¹³Bara autem et Samma principes cognationum habitantium in Aialon
 hii fugaverunt habitatores Geth
 8,¹⁴et Haio et Sesac et Ierimoth 8,¹⁵et Zabadia et Arod et Eder
 8,¹⁶Michahel quoque et Iespha et Ioaa filii Baria
 8,¹⁷et Zabadia et Mosollam et Ezeci et Heber 8,¹⁸et Iesamari et Iezlia et Iobab filii Elphaal
 8,¹⁹et Iacim et Zechri et Zabdi 8,²⁰et Helioenai et Selethai et Helihel 8,²¹et Adaia et Baraia
 et Samarath filii Semei

8,²²et Iesphan et Heber et Helihel 8,²³et Abdon et Zechri et Hanan 8,²⁴et Anania et Ailam
 et Anathothia 8,²⁵et Iephdaia et Phanuhel filii Sesac
 8,²⁶et Samsari et Sooria et Otholia 8,²⁷et Iersia et Helia et Zechri filii Ieroam
 8,²⁸hii patriarchae et cognationum principes qui habitaverunt in Hierusalem
 8,²⁹in Gabaon autem habitaverunt Abigabaon et nomen uxoris eius Maacha
 8,³⁰filiusque eius primogenitus Abdon et Sur et Cis et Baal et Nadab
 8,³¹Gedor quoque et Ahio et Zacher
 8,³²et Macelloth genuit Samaa
 habitaveruntque ex adverso fratrum suorum in Hierusalem cum fratribus suis
 8,³³Ner autem genuit Cis et Cis genuit Saul
 porro Saul genuit Ionathan et Melchisuae et Abinadab et Esbaal
 8,³⁴filius autem Ionathan Meribbaal et Meribbaal genuit Micha
 8,³⁵filii Micha Phithon et Melech et Thara et Ahaz
 8,³⁶et Ahaz genuit Ioada et Ioada genuit Almoth et Azmoth et Zamari
 porro Zamari genuit Mosa
 8,³⁷et Mosa genuit Baana cuius filius fuit Rapha
 de quo ortus est Elasa qui genuit Asel
 8,³⁸porro Asel sex filii fuere his nominibus Ezricam Bochrus Ismahel Saria Abadia Anan
 omnes hii filii Asel
 8,³⁹filii autem Esec fratris eius
 Ulam primogenitus et Us secundus et Eliphalet tertius
 8,⁴⁰ fueruntque filii Ulam viri robustissimi et magno robore tendentes arcum
 et multos habentes filios ac nepotes usque ad centum quinquaginta
 omnes hii filii Benjamin
 9,¹ universus ergo Israhel dinumeratus est et summa eorum scripta est in libro regum Isra-
 hel et Iuda
 translatique sunt in Babylonem propter delictum suum
 9,² qui autem habitaverunt primi in possessionibus et in urbibus suis Israhel et sacerdotes
 Levitae et Nathinnei
 9,³ commorati sunt in Hierusalem de filiis Iuda et de filiis Benjamin
 de filiis quoque Ephraim et Manasse
 9,⁴ Othei filius Amiud filius Emri filii Omrai filii Bonni
 de filiis Phares filii Iuda 9,⁵ et de Siloni Asaia primogenitus et filii eius
 9,⁶ de filiis autem Zara Ieuhel et fratres eorum sescenti nonaginta
 9,⁷ porro de filiis Benjamin Salo filius Mosollam filii Oduia filii Asana

9,⁸et Iobania filius Hieroam
et Hela filius Ozi filii Mochori
et Mosollam filius Saphataiae filii Rahuhel filii Iebaniae
9,⁹et fratres eorum per familias suas nongenti quinquaginta sex
omnes hii principes cognationum per domos patrum suorum
9,¹⁰de sacerdotibus autem Iedaia Ioiarib et Iachin
9,¹¹Azarias quoque filius Helciae filii Mosollam filii Sadoc filii Maraioth filii Ahitob pontifex
domus Dei
9,¹²porro Adaias filius Hieroam filii Phasor filii Melchia
et Masaia filius Adihel filii Iezra filii Mosollam filii Mosollamoth filii Emmer
9,¹³fratres quoque eorum principes per familias suas mille septingenti sexaginta fortissimi
robore
ad faciendum opus ministerii in domo Dei
9,¹⁴de Levitis autem Semeia filius Assub filii Ezricam filii Asebiu de filiis Merari
9,¹⁵Bacbacar quoque carpentarius et Galal
et Mathania filius Micha filii Zechri filii Asaph
9,¹⁶et Obdia filius Semeiae filii Galal filii Idithun
et Barachia filius Asa filii Helcana qui habitavit in atriis Netophathi
9,¹⁷ianitores autem Sellum et Acub et Telmon et Ahiman
et frater eorum Sellum princeps
9,¹⁸usque ad illud tempus in porta Regis ad orientem observabant per vices suas de filiis Le-
vi
9,¹⁹Sellum vero filius Core filii Abiasaph filii Core cum fratribus suis et domo patris sui
hii sunt Coritae super opera ministerii
custodes vestibulorum tabernaculi
et familiae eorum per vices castrorum Domini custodientes introitum
9,²⁰Finees autem filius Eleazar erat dux eorum coram Domino
9,²¹porro Zaccharias filius Mosollamia ianitor portae tabernaculi testimonii
9,²²omnes hii electi in ostiarios per portas ducenti duodecim et descripti in villis propriis
quos constituerunt David et Samuhel videns in fide sua
9,²³tam ipsos quam filios eorum in ostiis domus Domini et in tabernaculo vicibus suis
9,²⁴per quattuor ventos erant ostiarii id est ad orientem et ad occidentem ad aquilonem et
ad austrum
9,²⁵fratres autem eorum in viculis morabantur
et veniebant in sabbatis suis de tempore usque ad tempus

9,²⁶his quattuor Levitis creditus erat omnis numerus ianitorum
 et erant super exedras et thesauros domus Domini
 9,²⁷per gyrum quoque templi Domini morabantur in custodiis suis
 ut cum tempus fuisset ipsi mane aperirent fores
 9,²⁸de horum grege erant et super vasa ministerii
 ad numerum enim et inferebantur vasa et efferebantur
 9,²⁹de ipsis et qui credita habebant utensilia sanctuarii praeerant similae et vino et oleo et
 turi et aromatibus
 9,³⁰fili autem sacerdotum unguenta ex aromatibus conficiebant
 9,³¹et Matthathias Levites primogenitus Sellum Coritae praefectus erat eorum quae in sarta-
 gine frigeantur
 9,³²porro de filiis Caath fratribus eorum super panes erant propositionis
 ut semper novos per singula sabbata praepararent
 9,³³hii sunt principes cantorum per familias Levitarum qui in exedris morabantur
 ita ut die et nocte iugiter suo ministerio deservirent
 9,³⁴capita Levitarum per familias suas principes manserunt in Hierusalem
 9,³⁵in Gabaon autem commorati sunt pater Gabaon Iaihel
 et nomen uxoris eius Maacha
 9,³⁶filius primogenitus eius Abdon et Sur et Cis et Baal et Ner et Nadab
 9,³⁷Gedor quoque et Ahio et Zaccharias et Macelloth
 9,³⁸porro Macelloth genuit Semmaam
 isti habitaverunt e regione fratrum suorum in Hierusalem cum fratribus suis
 9,³⁹Ner autem genuit Cis et Cis genuit Saul
 et Saul genuit Ionathan et Melchisuae et Abinadab et Esbaal
 9,⁴⁰filius autem Ionathan Meribbaal et Meribbaal genuit Micha
 9,⁴¹porro filii Micha Phiton et Malech et Thara
 9,⁴²Ahaz autem genuit Iara
 et Iara genuit Alamath et Azmoth et Zamri
 et Zamri genuit Mosa 9,⁴³Mosa vero genuit Baana
 cuius filius Raphaia genuit Elasa de quo ortus est Esel
 9,⁴⁴porro Esel sex filios habuit his nominibus Ezricam Bochrus Ismahel Saria Obdia Anan
 hii filii Esel
 10,¹Philisthim autem pugnabant contra Israhel
 fugeruntque viri Israhel Palestinos
 et ceciderunt vulnerati in monte Gelboe

10,²cumque adpropinquassent Philisthei persequentes Saul et filios eius
percusserunt Ionathan et Abinadab et Melchisuae filios Saul
10,³et adgravatum est proelium contra Saul
inveneruntque eum sagittarii et vulneraverunt iaculis
10,⁴et dixit Saul ad armigerum suum
evagina gladium tuum et interfice me
ne forte veniant incircumcisi isti et inludant mihi
noluit autem armiger eius hoc facere timore perterritus
arripuit igitur Saul ensem et inruit in eum
10,⁵quod cum vidisset armiger eius videlicet mortuum esse Saul
inruit etiam ipse in gladium suum et mortuus est
10,⁶interiit ergo Saul et tres filii eius et omnis domus illius pariter concidit
10,⁷quod cum vidissent viri Israhel qui habitabant in campestribus fugerunt
et Saul ac filiis eius mortuis dereliquerunt urbes suas et huc illucque dispersi sunt
veneruntque Philisthim et habitaverunt in eis
10,⁸die igitur altero detrahentes Philisthim spolia caesorum
invenerunt Saul et filios eius iacentes in monte Gelboe
10,⁹cumque spoliassent eum et amputassent caput armisque nudassent miserunt in terram
suam
ut circumferretur et ostenderetur idolorum templis et populis
10,¹⁰arma autem eius consecraverunt in fano dei sui
et caput adfixerunt in templo Dagon
10,¹¹hoc cum audissent viri Iabesgalaad
omnia scilicet quae Philisthim fecerunt super Saul
10,¹²consurrexerunt singuli virorum fortium
et tulerunt cadavera Saul et filiorum eius
adtuleruntque ea in Iabes
et sepelierunt ossa eorum subter quercum quae erat in Iabes
et ieiunaverunt septem diebus
10,¹³mortuus est ergo Saul propter iniquitates suas
eo quod praevaricatus sit mandatum Domini quod praeceperat et non custodierit illud
sed insuper etiam pythonissam consuluerit
10,¹⁴nec speraverit in Domino
propter quod et interfecit eum
et transtulit regnum eius ad David filium Isai

11,¹ congregatus est igitur omnis Israhel ad David in Hebron dicens
os tuum sumus et caro tua
11,² heri quoque et nudius tertius cum adhuc regnaret Saul tu eras qui educebas et introdu-
cebas Israhel
tibi enim dixit Dominus Deus tuus
tu pasces populum meum Israhel et tu eris princeps super eum
11,³ venerunt ergo omnes maiores natu Israhel ad regem in Hebron
et iniit David cum eis foedus coram Domino
unxeruntque eum regem super Israhel iuxta sermonem Domini quem locutus est in manu
Samuhel
11,⁴ abiit quoque David et omnis Israhel in Hierusalem haec est Iebus
ubi erant Iebusei habitatores terrae
11,⁵ dixeruntque qui habitabant in Iebus ad David
non ingredieris huc
porro David cepit arcem Sion quae est civitas David
11,⁶ dixitque omnis qui percusserit Iebuseum in primis erit princeps et dux
ascendit igitur primus Ioab filius Sarviae et factus est princeps
11,⁷ habitavit autem David in arce
et idcirco appellata est civitas David
11,⁸ aedificavitque urbem in circuitu a Mello usque ad gyrum
Ioab autem reliqua urbis extruxit
11,⁹ proficiebatque David vadens et crescens
et Dominus exercituum erat cum eo
11,¹⁰ hii principes virorum fortium David qui adiuverunt eum ut rex fieret super omnem Is-
rahel
iuxta verbum Domini quod locutus est ad Israhel
11,¹¹ et iste numerus robustorum David
Iesbaam filius Achamoni princeps inter triginta
iste levavit hastam suam super trecentos vulneratos una vice
11,¹² et post eum Eleazar filius patruis eius Ahoites qui erat inter tres potentes
11,¹³ iste fuit cum David in Aphesdommim quando Philisthim congregati sunt ad locum il-
lum in proelium
et erat ager regionis illius plenus hordeo
fugeratque populus a facie Philisthinorum
11,¹⁴ hic stetit in medio agri et defendit eum

cumque percussisset Philistheos dedit Dominus salutem magnam populo suo
11,¹⁵descenderunt autem tres de triginta principibus ad petram in qua erat David ad spelun-
cam Odollam
quando Philisthim fuerant castrametati in valle Raphaim
11,¹⁶porro David erat in praesidio et statio Philisthinorum in Bethleem
11,¹⁷desideravit igitur David et dixit
o si quis daret mihi aquam de cisterna Bethleem quae est in porta
11,¹⁸tres ergo isti per media castra Philisthinorum perrexerunt
et hauserunt aquam de cisterna Bethleem quae erat in porta
et adtulerunt ad David ut biberet
qui noluit sed magis libavit illam Domino 11,¹⁹dicens
absit ut in conspectu Dei mei hoc faciam et sanguinem virorum istorum bibam
quia in periculo animarum suarum adtulerunt mihi aquam
et ob hanc causam noluit bibere
haec fecerunt tres robustissimi
11,²⁰Abisai quoque frater Ioab ipse erat princeps trium
et ipse levavit hastam suam contra trecentos vulneratos
et ipse erat inter tres nominatissimus
11,²¹inter tres secundos inclitus et princeps eorum
verumtamen usque ad tres primos non pervenerat
11,²²Banaia filius Ioiadae viri robustissimi qui multa opera perpetrarat de Capsehel
ipse percussit duos Arihel Moab
et ipse descendit et interfecit leonem in media cisterna tempore nivis
11,²³et ipse percussit virum aegyptium cuius statura erat quinque cubitorum
et habebat lanceam ut liciatorium textentium
descendit ergo ad eum cum virga
et rapuit hastam quam tenebat manu et interfecit eum hasta sua
11,²⁴haec fecit Banaia filius Ioiada
qui erat inter tres robustos nominatissimus 11,²⁵inter triginta primus
verumtamen ad tres usque non pervenerat
posuit autem eum David ad auriculam suam
11,²⁶porro fortissimi in exercitu
Asahel frater Ioab
et Eleanan filius patruis eius de Bethleem
11,²⁷Semmoth Arorites

Helles Phallonites
11,²⁸Iras filius Acces Thecuites
Abiezer Anathothites
11,²⁹Sobbochai Asothites
Ilai Ahoites
11,³⁰Marai Netophathites
Heled filius Baana Netophathites
11,³¹Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum Benjamin
Banaia Pharathonites
11,³²Uri de torrente Gaas
Abial Arabathites
Azmoth Bauramites
Eliaba Salabonites
11,³³fili Asom Gezonites
Jonathan filius Segar Ararites
11,³⁴Ahiam filius Sachar Ararites
11,³⁵Eliphal filius Ur
11,³⁶Apher Mechurathites
Ahia Phellonites
11,³⁷Asrai Carmelites
Noorai filius Azbi
11,³⁸Iohel frater Nathan
Mabar filius Agarai
11,³⁹Sellec Ammonites
Noorai Berothites armiger Ioab filii Sarviae
11,⁴⁰Iras Iethreus
Gareb Iethreus
11,⁴¹Urias Ettheus
Zabad filius Ooli
11,⁴²Adina filius Seza Rubenites princeps Rubenitarum et cum eo triginta
11,⁴³Hanan filius Maacha
et Iosaphat Mathanites
11,⁴⁴Ozias Astharothites
Semma et Iaihel filii Hotam Aroerites
11,⁴⁵Iedihel filius Samri et Ioha frater eius Thosaites

11,⁴⁶Elihel Maumites
 et Ieribai et Iosaia filii Elnaem
 et Iethma Moabites
 Elihel et Obed et Iasihel de Masobia
 12,¹ hii quoque venerunt ad David in Siceleg cum adhuc fugeret Saul filium Cis
 qui erant fortissimi et egregii pugnatores 12,²tendentes arcum
 et utraque manu fundis saxa iacentes et dirigentes sagittas
 de fratribus Saul ex Benjamin
 12,³princeps Ahiezer et Ioas filii Sammaa Gabathites
 et Iazihel et Phallet filii Azmoth
 et Baracha et Ieu Anathothites
 12,⁴Samaias quoque Gabaonites fortissimus inter triginta et super triginta
 Hieremias et Iezihel et Iohanan et Iezbad Gaderothites
 12,⁵Eluzai et Ierimuth et Baalia et Samaria et Saphatia Aruphites
 12,⁶Helcana et Iesia et Azrahel et Ioezer et Iesbaam de Careim
 12,⁷Ioeela quoque et Zabadia filii Ieroam de Gedor
 12,⁸sed et de Gaddi transfugerunt ad David cum lateret in deserto
 viri robustissimi et pugnatores optimi tenentes clypeum et hastam
 facies eorum quasi facies leonis
 et veloces quasi capreae in montibus
 12,⁹Ezer princeps Obdias secundus
 Eliab tertius 12,¹⁰Masmana quartus
 Hieremias quintus 12,¹¹Hetthi sextus
 Helihel septimus 12,¹²Iohanan octavus
 Helzebad nonus 12,¹³Hieremias decimus Bachannai undecimus
 12,¹⁴hii de filiis Gad principes exercitus
 novissimus centum militibus praeerat et maximus mille
 12,¹⁵isti sunt qui transierunt Iordanem mense primo
 quando inundare consuevit super ripas suas
 et omnes fugaverunt qui morabantur in vallibus ad orientalem plagam et occidentalem
 12,¹⁶venerunt autem et de Benjamin et de Iuda ad praesidium in quo morabatur David
 12,¹⁷egressusque est David obviam eis et ait
 si pacifice venistis ad me ut auxiliemini mihi cor meum iungatur vobis
 si autem insidiamini mihi pro adversariis meis cum ego iniquitatem in manibus non habe-
 am

videat Deus patrum nostrorum et iudicet
12,¹⁸spiritus vero induit Amessai principem inter triginta et ait
tui sumus o David et tecum fili Isai pax
pax tibi et pax adiutoribus tuis
te enim adiuvat Deus tuus
suscepit ergo eos David et constituit principes turmae
12,¹⁹porro de Manasse transfugerunt ad David
quando veniebat cum Philisthim adversum Saul ut pugnaret
et non dimicavit cum eis
quia inito consilio remiserunt eum principes Philisthinorum dicentes
periculo capitis nostri revertetur ad dominum suum Saul
12,²⁰quando igitur reversus est in Siceleg transfugerunt ad eum de Manasse
Ednas et Iozabad et Iedihel et Michahel et Iozabad et Heliu et Salathi
principes milium in Manasse
12,²¹hii prae buerunt auxilium David adversum latrunculos
omnes enim erant viri fortissimi et facti sunt principes in exercitu
12,²²sed et per singulos dies veniebant ad David ad auxiliandum ei
usque dum fieret grandis numerus quasi exercitus Dei
12,²³iste quoque est numerus principum exercitus qui venerunt ad David cum esset in He-
bron
ut transferrent regnum Saul ad eum iuxta verbum Domini
12,²⁴filiis Iuda portantes clypeum et hastam sex milia octingenti expediti ad proelium
12,²⁵de filiis Symeon virorum fortissimorum ad pugnandum septem milia centum
12,²⁶de filiis Levi quattuor milia sescenti
12,²⁷Ioiada quoque princeps de stirpe Aaron et cum eo tria milia septingenti
12,²⁸Sadoc etiam puer egregiae indolis et domus patris eius principes viginti duo
12,²⁹de filiis autem Benjamin fratribus Saul tria milia
magna enim pars eorum adhuc sequebatur domum Saul
12,³⁰porro de filiis Ephraim viginti milia octingenti
fortissimi robore viri nominati in cognationibus suis
12,³¹et ex dimidia parte tribus Manasse decem et octo milia singuli per nomina sua
venerunt ut constituerent regem David
12,³²de filiis quoque Isachar viri eruditi
qui norant singula tempora ad praecipendum quid facere deberet Israhel principes ducenti
omnis autem reliqua tribus eorum consilium sequebatur

12,³³porro de Zabulon qui egrediebantur ad proelium
et stabant in acie instructi armis bellicis quinquaginta milia
venerunt in auxilium non in corde duplici
12,³⁴et de Nepthali principes mille
et cum eis instructa clypeo et hasta triginta septem milia
12,³⁵de Dan etiam praeparata ad proelium viginti octo milia sescentorum
12,³⁶et de Aser egredientes ad pugnam et in acie provocantes quadraginta milia
12,³⁷trans Iordanem autem de filiis Ruben et Gad et dimidia parte tribus Manasse instructa
armis bellicis centum viginti milia
12,³⁸omnes isti viri bellatores et expediti ad pugnandum corde perfecto venerunt in Hebron
ut constituerent regem David super universum Israhel
sed et omnes reliqui ex Israhel uno corde erant ut rex fieret David
12,³⁹fueruntque ibi apud David tribus diebus comedentes et bibentes
praeparaverunt enim eis fratres sui
12,⁴⁰sed et qui iuxta eos erant usque ad Isachar et Zabulon et Neptholim adferebant panes
in asinis et camelis et mulis et bubus ad vescendum
farinam palatas uvam passam vinum oleum boves arietes ad omnem copiam
gaudium quippe erat in Israhel
13,¹ iniit autem consilium David cum tribunis et centurionibus et universis principibus
13,²et ait ad omnem coetum Israhel
si placet vobis et a Domino Deo nostro egreditur sermo quem loquor
mittamus ad fratres nostros reliquos in universas regiones Israhel
et ad sacerdotes et Levitas qui habitant in suburbanis urbium ut congregentur ad nos
13,³et reducamus arcam Dei nostri ad nos
non enim requisivimus eam in diebus Saul
13,⁴et respondit universa multitudo ut ita fieret
placuerat enim sermo omni populo
13,⁵congregavit ergo David cunctum Israhel a Sior Aegypti usque dum ingrediatis Emath
ut adduceret arcam Dei de Cariathiarim
13,⁶et ascendit David et omnis vir Israhel ad collem Cariathiarim quae est in Iuda
ut adferrent inde arcam Dei Domini sedentis super cherubin ubi invocatum est nomen eius
13,⁷inposueruntque arcam Dei super plaustrum novum de domo Aminadab
Oza autem et fratres eius minabant plaustrum
13,⁸porro David et universus Israhel ludebant coram Deo omni virtute
in canticis et in citharis et psalteriis et tympanis et cymbalis et tubis

13,⁹cum autem pervenissent ad aream Chidon
 tetendit Oza manum suam ut sustentaret arcam
 bos quippe lasciviens paululum inclinaverat eam
 13,¹⁰iratus est itaque Dominus contra Ozam
 et percussit eum eo quod contigisset arcam
 et mortuus est ibi coram Deo
 13,¹¹contristatusque David eo quod divisisset Dominus Ozam
 vocavit locum illum Divisio Oza usque in praesentem diem
 13,¹²et timuit Deum tunc temporis dicens
 quomodo possum ad me introducere arcam Dei
 13,¹³et ob hanc causam non eam adduxit ad se hoc est in civitatem David
 sed avertit in domum Obededom Getthei
 13,¹⁴mansit ergo arca Dei in domo Obededom tribus mensibus
 et benedixit Dominus domui eius et omnibus quae habebat
 14,¹ misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David
 et ligna cedrina et artifices parietum lignorumque ut aedificarent ei domum
 14,²cognovitque David eo quod confirmasset eum Dominus in regem super Israhel
 et sublevatum esset regnum suum super populum eius Israhel
 14,³accepit quoque David alias uxores in Hierusalem genuitque filios et filias
 14,⁴et haec nomina eorum qui nati sunt ei in Hierusalem
 Sammu et Sobab Nathan et Salomon 14,⁵Iebar et Helisu et Eliphaleth
 14,⁶Noga quoque et Napheg et Iaphiae
 14,⁷Elisama et Baliada et Eliphaleth
 14,⁸audientes autem Philisthim eo quod unctus esset David in regem super universum Isra-
 hel
 ascenderunt omnes ut quaererent eum
 quod cum audisset David egressus est obviam eis
 14,⁹porro Philisthim venientes diffusi sunt in valle Raphaim
 14,¹⁰consuluitque David Deum dicens
 si ascendam ad Philistheos si trades eos in manu mea
 et dixit ei Dominus
 ascende et tradam eos in manu tua
 14,¹¹cumque illi ascendissent in Baalpharasim percussit eos ibi David et dixit
 divisit Deus inimicos meos per manum meam sicuti dividuntur aquae
 et idcirco vocatum est nomen loci illius Baalpharasim

14,¹² dereliqueruntque ibi deos suos quos David iussit exuri
14,¹³ alia etiam vice Philisthim inruerunt et diffusi sunt in valle
14,¹⁴ consuluitque rursum David Deum
et dixit ei Deus
non ascendas post eos recede ab eis
et venies contra illos ex adverso pirorum
14,¹⁵ cumque audieris sonitum gradientis in cacumine pirorum
tunc egredieris ad bellum
egressus est enim Deus ante te ut percutiat castra Philisthim
14,¹⁶ fecit ergo David sicut praeceperat ei Deus
et percussit castra Philisthinorum de Gabaon usque Gazera
14,¹⁷ divulgatumque est nomen David in universis regionibus
et Dominus dedit pavorem eius super omnes gentes
15,¹ fecit quoque sibi domos in civitate David
et aedificavit locum arcae Dei tetenditque ei tabernaculum
15,² tunc dixit David
inlicitum est ut a quocumque portetur arca Dei
nisi a Levitis quos elegit Dominus ad portandum eam et ad ministrandum sibi usque in aeternum
15,³ congregavitque universum Israhel in Hierusalem
ut adferretur arca Dei in locum suum quem praeparaverat ei
15,⁴ nec non et filios Aaron et Levitas
15,⁵ de filiis Caath Urihel princeps fuit et fratres eius centum viginti
15,⁶ de filiis Merari Asaia princeps et fratres eius ducenti viginti
15,⁷ de filiis Gersom Iohel princeps et fratres eius centum triginta
15,⁸ de filiis Elisaphan Semeias princeps et fratres eius ducenti
15,⁹ de filiis Hebron Elihel princeps et fratres eius octoginta
15,¹⁰ de filiis Ozihel Aminadab princeps et fratres eius centum duodecim
15,¹¹ vocavitque David Sadoc et Abiathar sacerdotes
et Levitas Urihel Asaiam Iohel Semeiam Elihel et Aminadab
15,¹² et dixit ad eos
vos qui estis principes familiarum leviticarum sanctificamini cum fratribus vestris
et adferte arcam Domini Dei Israhel ad locum qui ei praeparatus est
15,¹³ ne ut a principio quia non eratis praesentes percussit nos Dominus sic et nunc fiat
inlicitum quid nobis agentibus

15,¹⁴sanctificati sunt ergo sacerdotes et Levitae ut portarent arcam Domini Dei Israhel
 15,¹⁵et tulerunt filii Levi arcam Dei sicut praeceperat Moses iuxta verbum Domini umeris
 suis in vectibus
 15,¹⁶dixit quoque David principibus Levitarum ut constituerent de fratribus suis cantores in
 organis musicorum
 nablis videlicet et lyris et cymbalis
 ut resonaret in excelsum sonitus laetitiae
 15,¹⁷constitueruntque Levitas Heman filium Iohel
 et de fratribus eius Asaph filium Barachiae
 de filiis vero Merari fratribus eorum Ethan filium Casaiae
 15,¹⁸et cum eis fratres eorum in secundo ordine
 Zacchariam et Ben et Iazihel et Semiramothe et Iahihel et Ani
 Eliab et Banaiam et Maasiam et Matthathiam et Eliphalu et Macheniam et Obededom et Iei-
 hel ianitores
 15,¹⁹porro cantores Heman Asaph et Ethan in cymbalis aeneis concrepantes
 15,²⁰Zaccharias autem et Ozihel et Semiramothe et Iahihel et Ani et Eliab et Maasias et Ba-
 naias in nablis arcana cantabant
 15,²¹porro Matthathias et Eliphalu et Machenias et Obededom et Ieihel et Ozaziu in citharis
 pro octava canebant *ἐπιβικιον*
 15,²²Chonenias autem princeps Levitarum prophetiae praeerat ad praecinendam melodiam
 erat quippe valde sapiens
 15,²³et Barachias et Helcana ianitores arcae
 15,²⁴porro Sebenias et Iosaphat et Nathanahel et Amasai et Zaccharias et Banaias et Eliezer
 sacerdotes
 clangebant tubis coram arca Dei
 et Obededom et Ahias erant ianitores arcae
 15,²⁵igitur David et maiores natu Israhel et tribuni
 ierunt ad deportandam arcam foederis Domini de domo Obededom cum laetitia
 15,²⁶cumque adiuvisset Deus Levitas qui portabant arcam foederis Domini
 immolabantur septem tauri et septem arietes
 15,²⁷porro David erat indutus stola byssina et universi Levitae qui portabant arcam
 cantoresque et Chonenias princeps prophetiae inter cantores
 David autem indutus erat etiam ephod lineo
 15,²⁸universusque Israhel deducebant arcam foederis Domini
 in iubilo et sonitu bucinae et tubis et cymbalis et nablis et citharis concrepantes

15,²⁹ cumque pervenisset arca foederis Domini usque ad civitatem David
Michol filia Saul prospiciens per fenestram
vidit regem David saltantem atque ludentem et despexit eum in corde suo
16,¹ adtulerunt igitur arcam Dei et constituerunt eam in medio tabernaculi quod tetenderat
ei David
et obtulerunt holocausta et pacifica coram Deo
16,² cumque conplesset David offerens holocausta et pacifica benedixit populo in nomine
Domini
16,³ et divisit universis per singulos a viro usque ad mulierem
tortam panis et partem assae carnis bubulae et frixam oleo similam
16,⁴ constituitque coram arca Domini de Levitis qui ministrarent et recordarentur operum
eius
et glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israhel
16,⁵ Asaph principem et secundum eius Zacchariam
porro Iahihel et Semiramoth et Ieihel et Matthathiam et Eliab et Banaiam et Obededom et
Ieihel super organa psalterii et lyras
Asaph autem ut cymbalis personaret
16,⁶ Banaiam vero et Azihel sacerdotes canere tuba iugiter coram arca foederis Domini
16,⁷ in illo die fecit David principem ad confitendum Domino Asaph et fratres eius
16,⁸ confitemini Domino invocate nomen eius
notas facite in populis adinventiones illius
16,⁹ canite ei et psallite et narrate omnia mirabilia eius
16,¹⁰ laudate nomen sanctum eius laetetur cor quaerentium Dominum
16,¹¹ quaerite Dominum et virtutem eius quaerite faciem eius semper
16,¹² recordamini mirabilium eius quae fecit signorum illius et iudiciorum oris eius
16,¹³ semen Israhel servi eius filii Iacob electi illius
16,¹⁴ ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius
16,¹⁵ recordamini in sempiternum pacti eius sermonis quem praecepit in mille generationes
16,¹⁶ quem pepigit cum Abraham et iuramenti illius cum Isaac
16,¹⁷ et constituit illud Iacob in praeceptum et Israhel in pactum sempiternum
16,¹⁸ dicens tibi dabo terram Chanaan
funiculum hereditatis vestrae
16,¹⁹ cum essent pauci numero parvi et coloni eius
16,²⁰ et transierunt de gente in gentem et de regno ad populum alterum
16,²¹ non dimisit quemquam calumniari eos sed increpuit pro eis reges

16,²²nolite tangere christos meos et in prophetis meis nolite malignari
16,²³canite Domino omnis terra adnuntiate ex die in diem salutare eius
16,²⁴narrate in gentibus gloriam eius in cunctis populis mirabilia illius
16,²⁵quia magnus Dominus et laudabilis nimis et horribilis super omnes deos
16,²⁶omnes enim dii populorum idola Dominus autem caelos fecit
16,²⁷confessio et magnificentia coram eo fortitudo et gaudium in loco eius
16,²⁸adferte Domino familiae populorum adferte Domino gloriam et imperium
16,²⁹date Domino gloriam nomini eius levate sacrificium
et venite in conspectu eius et adorate Dominum in decore sancto
16,³⁰commoveatur a facie illius omnis terra ipse enim fundavit orbem immobilem
16,³¹laetentur caeli et exultet terra et dicant in nationibus Dominus regnavit
16,³²tonet mare et plenitudo eius exultent agri et omnia quae in eis sunt
16,³³tunc laudabunt ligna saltus coram Domino quia venit iudicare terram
16,³⁴confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius
16,³⁵et dicite salva nos Deus salvator noster et congrega nos et erue de gentibus
ut confiteamur nomini sancto tuo et exulemus in carminibus tuis
16,³⁶benedictus Dominus Deus Israhel ab aeterno usque in aeternum
et dicat omnis populus amen et hymnus Domino
16,³⁷dereliquit itaque ibi coram arca foederis Domini Asaph et fratres eius
ut ministrarent in conspectu arcae iugiter per singulos dies et vices suas
16,³⁸porro Obededom et fratres eius sexaginta octo et Obededom filium Idithun et Osa
constituit ianitores
16,³⁹Sadoc autem sacerdotem et fratres illius sacerdotes coram tabernaculo Domini in excel-
so quod erat in Gabaon
16,⁴⁰ut offerrent holocausta Domino super altare holocaustomatis iugiter mane et vespere
iuxta omnia quae scripta sunt in lege Domini quam praecepit Israheli
16,⁴¹et post eum Heman et Idithun et reliquos electos unumquemque vocabulo suo
ad confitendum Domino quoniam in aeternum misericordia eius
16,⁴²Heman quoque et Idithun canentes tuba et quatientes cymbala et omnia musicorum
organa ad canendum Deo
filios autem Idithun fecit esse portarios
16,⁴³reversusque est omnis populus in domum suam
et David ut benediceret etiam domui suae
17,¹ cum autem habitaret David in domo sua dixit ad Nathan prophetam
ecce ego habito in domo cedrina arca autem foederis Domini sub pellibus est

17,²et ait Nathan ad David
omnia quae in corde tuo sunt fac Deus enim tecum est
17,³igitur nocte illa factus est sermo Dei ad Nathan dicens
17,⁴vade et loquere David servo meo
haec dicit Dominus non aedificabis tu mihi domum ad habitandum
17,⁵neque enim mansi in domo ex eo tempore quo eduxi Israhel usque ad hanc diem
sed fui semper mutans loca tabernaculi et in tentorio 17,⁶manens cum omni Israhel
numquid locutus sum saltim uni iudicum Israhel quibus praeceperam ut pascerent populum
meum et dixi
quare non aedificastis mihi domum cedrinam
17,⁷nunc itaque sic loqueris ad servum meum David
haec dicit Dominus exercituum
ego tuli te cum in pascuis sequereris gregem ut esses dux populi mei Israhel
17,⁸et fui tecum quocumque perrexisti
et interfeci omnes inimicos tuos coram te
fecique tibi nomen quasi unius magnorum qui celebrantur in terra
17,⁹et dedi locum populo meo Israhel
plantabitur et habitabit in eo et ultra non commovebitur
nec filii iniquitatis adterent eos sicut a principio
17,¹⁰ex diebus quibus dedi iudices populo meo Israhel
et humiliavi universos inimicos tuos
adnuntio ergo tibi quod aedificaturus sit domum tibi Dominus
17,¹¹cumque impleveris dies tuos ut vadas ad patres tuos
suscitabo semen tuum post te quod erit de filiis tuis
et stabiliam regnum eius
17,¹²ipse aedificabit mihi domum et firmabo solium eius usque in aeternum
17,¹³ego ero ei in patrem et ipse erit mihi in filium
et misericordiam meam non auferam ab eo sicut abstuli ab eo qui ante te fuit
17,¹⁴et statuam eum in domo mea et in regno meo usque in sempiternum
et thronus eius erit firmissimus in perpetuum
17,¹⁵iuxta omnia verba haec et iuxta universam visionem istam sic locutus est Nathan ad
David
17,¹⁶cumque venisset rex David et sedisset coram Domino dixit
quis ego sum Domine Deus et quae domus mea ut praestares mihi talia
17,¹⁷sed et hoc parum visum est in conspectu tuo

ideoque locutus es super domum servi tui etiam in futurum
et fecisti me spectabilem super omnes homines Domine Deus meus
17,¹⁸quid ultra addere potest David cum ita glorificaveris servum tuum et cognoveris eum
17,¹⁹Domine propter famulum tuum
iuxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc
et nota esse voluisti universa magnalia
17,²⁰Domine non est similis tui et non est alius deus absque te ex omnibus quos audivimus
auribus nostris
17,²¹quis autem est alius ut populus tuus Israhel gens una in terra ad quam perrexit Deus ut
liberaret et faceret populum sibi
et magnitudine sua atque terroribus eiceret nationes a facie eius quem de Aegypto liberarat
17,²²et posuisti populum tuum Israhel tibi in populum usque in aeternum
et tu Domine factus es Deus eius
17,²³nunc igitur Domine sermo quem locutus es famulo tuo et super domum eius confirme-
tur in perpetuum
et fac sicut locutus es
17,²⁴permaneatque et magnificetur nomen tuum usque in sempiternum
et dicatur Dominus exercituum Deus Israhel
et domus David servi eius permanens coram eo
17,²⁵tu enim Domine Deus meus revelasti auriculam servi tui ut aedificares ei domum
et idcirco invenit servus tuus fiduciam ut oret coram te
17,²⁶nunc ergo Domine tu es Deus et locutus es ad servum tuum tanta beneficia
17,²⁷et coepisti benedicere domui servi tui ut sit semper coram te
te enim Domine benedicente benedicta erit in perpetuum
18,¹ factum est autem post haec ut percuteret David Philisthim et humiliaret eos
et tolleret Geth et filias eius de manu Philisthim
18,²percuteretque Moab et fierent Moabitae servi David offerentes ei munera
18,³eo tempore percussit David etiam Adadezer regem Suba regionis Emath
quando perrexit ut dilataret imperium suum usque ad flumen Eufraten
18,⁴cepit ergo David mille quadrigas eius et septem milia equites ac viginti milia virorum
peditum
subnervavitque omnes equos curruum exceptis centum quadrigis quas reservavit sibi
18,⁵supervenit autem et Syrus damascenus ut auxilium praeberet Adadezer regi Suba
sed et huius percussit David viginti duo milia virorum
18,⁶et posuit milites in Damasco

ut Syria quoque serviret sibi et offerret munera
adiuvitque eum Dominus in cunctis ad quae perrexerat
18,⁷tulit quoque David faretras aureas quas habuerant servi Adadezer
et adtulit eas in Hierusalem
18,⁸nec non de Thebath et Chun urbibus Adadezer aeris plurimum
de quo fecit Salomon mare aeneum et columnas et vasa aenea
18,⁹quod cum audisset Thou rex Emath percussisse videlicet David omnem exercitum A-
dadezer regis Suba
18,¹⁰misit Aduram filium suum ad regem David ut postularet ab eo pacem
et congratularetur ei eo quod expugnasset et percussisset Adadezer
adversarius quippe Thou erat Adadezer
18,¹¹sed et omnia vasa aurea et argentea et aenea consecravit rex David Domino
cum argento et auro quod tulerat ex universis gentibus
tam de Idumea et Moab et filiis Ammon quam de Philisthim et Amalech
18,¹²Abisai vero filius Sarviae percussit Edom in valle Salinarum decem et octo milia
18,¹³et constituit in Edom praesidium ut serviret Idumea David
salvavitque Dominus David in cunctis ad quae perrexerat
18,¹⁴regnavit ergo David super universum Israhel
et faciebat iudicium atque iustitiam cuncto populo suo
18,¹⁵porro Ioab filius Sarviae erat super exercitum et Iosaphat filius Ahilud a commentariis
18,¹⁶Sadoc autem filius Ahitob et Ahimelech filius Abiathar sacerdotes et Susa scriba
18,¹⁷Banaias vero filius Ioiada super legiones Cherethi et Felethi
porro filii David primi ad manum regis
19,¹accidit autem ut moreretur Naas rex filiorum Ammon et regnaret filius eius pro eo
19,²dixitque David faciam misericordiam cum Hanon filio Naas
praestitit enim pater eius mihi gratiam
misitque David nuntios ad consolandum eum super morte patris sui
qui cum pervenissent in terram filiorum Ammon ut consolarentur Hanon
19,³dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon
tu forsitan putas quod David honoris causa in patrem tuum miserit qui consolentur te
nec animadvertis quod ut explorent et investigent et scrutentur terram tuam venerint ad te
servi eius
19,⁴igitur Hanon pueros David decalvavit et rasisit
et praecidit tunicas eorum a natibus usque ad pedes et dimisit eos
19,⁵qui cum abissent et hoc mandassent David

misit in occursum eorum
grandem enim contumeliam sustinuerant
et praecepit ut manerent in Hiericho donec cresceret barba eorum et tunc reverterentur
19,⁶videntes autem filii Ammon quod iniuriam fecissent David tam Hanon quam reliquus
populus
miserunt mille talenta argenti ut conducerent sibi de Mesopotamia et de Syria Macha et de
Suba currus et equites
19,⁷conduxeruntque triginta duo milia curruum et regem Macha cum populo eius
qui cum venissent castrametati sunt e regione Medaba
filii quoque Ammon congregati de urbibus suis venerunt ad bellum
19,⁸quod cum audisset David misit Ioab et omnem exercitum virorum fortium
19,⁹egressique filii Ammon direxerunt aciem iuxta portam civitatis
reges autem qui ad auxilium venerant separatim in agro steterunt
19,¹⁰igitur Ioab intellegens bellum et ex adverso et post tergum contra se fieri
elegit viros fortissimos de universo Israhel et perrexit contra Syrum
19,¹¹reliquam autem partem populi dedit sub manu Abisai fratris sui
et perrexerunt contra filios Ammon
19,¹²dixitque si vicerit me Syrus auxilio eris mihi
sin autem superaverint te filii Ammon ero tibi in praesidium
19,¹³confortare et agamus viriliter pro populo nostro et pro urbibus Dei nostri
Dominus autem quod in conspectu suo bonum est faciet
19,¹⁴perrexit ergo Ioab et populus qui cum eo erat contra Syrum ad proelium et fugavit eos
19,¹⁵porro filii Ammon videntes quod fugisset Syrus
ipsi quoque fugerunt Abisai fratrem eius et ingressi sunt civitatem
reversusque est etiam Ioab in Hierusalem
19,¹⁶videns autem Syrus quod cecidisset coram Israhel
misit nuntios et adduxit Syrum qui erat trans Fluvium
Sophach autem princeps militiae Adadezer erat dux eorum
19,¹⁷quod cum nuntiatum esset David congregavit universum Israhel
et transivit Iordanem inruitque in eos
et direxit ex adverso aciem illis contra pugnantes
19,¹⁸fugit autem Syrus Israhel
et interfecit David de Syris septem milia curruum et quadraginta milia peditum et Sophach
exercitus principem
19,¹⁹videntes autem servi Adadezer se ab Israhel esse superatos

transfugerunt ad David et servierunt ei
noluitque ultra Syria auxilium praeberere filiis Ammon
20,¹ factum est autem post anni circulum eo tempore quo solent reges ad bella procedere
congregavit Ioab exercitum et robur militiae et vastavit terram filiorum Ammon
perrexitque et obsedit Rabba
porro David manebat in Hierusalem quando Ioab percussit Rabba et destruxit eam
20,² tulit autem David coronam Melchom de capite eius
et invenit in ea auri pondo talentum et pretiosissimas gemmas
fecitque sibi inde diadema
manubias quoque urbis plurimas tulit
20,³ populum autem qui erat in ea eduxit
et fecit super eos tribulas et trahas et ferrata carpenta transire ita ut dissicarentur et contere-
rentur
sic fecit David cunctis urbibus filiorum Ammon
et reversus est cum omni populo suo in Hierusalem
20,⁴ post haec initum est bellum in Gazer adversus Philistheos
in quo percussit Sobbochai Usathites Saphai de genere Raphaim et humiliavit eos
20,⁵ aliud quoque bellum gestum est adversum Philistheos
in quo percussit Adeodatus filius Saltus Lehemites fratrem Goliath Getthei
cuius hastae lignum erat quasi liciatorium textentium
20,⁶ sed et aliud bellum accidit in Geth
in quo fuit homo longissimus habens digitos senos id est simul viginti quattuor
qui et ipse de Rapha fuerat stirpe generatus
20,⁷ hic blasphemavit Israhel
et percussit eum Ionathan filius Sammaa fratris David
hii sunt filii Rapha in Geth qui ceciderunt in manu David et servorum eius
21,¹ consurrexit autem Satan contra Israhel et incitavit David ut numeraret Israhel
21,² dixitque David ad Ioab et ad principes populi
ite et numerate Israhel a Bersabee usque Dan et adferte mihi numerum ut sciam
21,³ responditque Ioab
augeat Dominus populum suum centuplum quam sunt
nonne domine mi rex omnes servi tui sunt
quare hoc quaerit dominus meus quod in peccatum reputetur Israheli
21,⁴ sed sermo regis magis praevaluit
egressusque est Ioab et circuivit universum Israhel

et reversus est Hierusalem 21,⁵deditque David numerum eorum quos circumierat
et inventus est omnis Israhel numerus mille milia et centum milia virorum educentium gla-
dium
de Iuda autem trecenta septuaginta milia bellatorum
21,⁶nam Levi et Benjamin non numeravit eo quod invitus exsequeretur regis imperium
21,⁷displicuit autem Deo quod iussum erat et percussit Israhel
21,⁸dixitque David ad Deum
peccavi nimis ut hoc facerem
obsecro aufer iniquitatem servi tui quia insipienter egi
21,⁹et locutus est Dominus ad Gad videntem David dicens
21,¹⁰vade et loquere ad David et dic
haec dicit Dominus trium tibi optionem do
unum quod volueris elige et faciam tibi
21,¹¹cumque venisset Gad ad David dixit ei
haec dicit Dominus elige quod volueris
21,¹²aut tribus annis pestilentiam
aut tribus mensibus fugere te hostes tuos et gladium eorum non posse evadere
aut tribus diebus gladium Domini et mortem versari in terra et angelum Domini interficere
in universis finibus Israhel
nunc igitur vide quid respondeam ei qui misit me
21,¹³et dixit David ad Gad
ex omni parte me angustiae premunt
sed melius mihi est ut incidam in manus Domini quia multae sunt miserationes eius quam
in manus hominum
21,¹⁴misit ergo Dominus pestilentiam in Israhel
et ceciderunt de Israhel septuaginta milia virorum
21,¹⁵misit quoque angelum in Hierusalem ut percuteret eam
cumque percuteretur vidit Dominus et misertus est super magnitudinem mali
et imperavit angelo qui percutiebat
sufficit iam cesset manus tua
porro angelus Domini stabat iuxta aream Ornan Iebusei
21,¹⁶levansque David oculos suos vidit angelum Domini stantem inter terram et caelum
et evaginatum gladium in manu eius et versum contra Hierusalem
et ceciderunt tam ipse quam maiores natu vestiti ciliciis et proni in terram
21,¹⁷dixitque David ad Deum

nonne ego sum qui iussi ut numeraretur populus
ego qui peccavi ego qui malum feci iste grex quid commeruit
Domine Deus meus vertatur obsecro manus tua in me et in domum patris mei
populus autem tuus non percutiatur
21,¹⁸ angelus autem Domini praecepit Gad ut diceret David
et ascenderet extrueretque altare Domino Deo in area Ornan Iebusei
21,¹⁹ ascendit ergo David iuxta sermonem Gad quem locutus fuerat ex nomine Domini
21,²⁰ porro Ornan cum suspexisset et vidisset angelum quattuorque filii eius cum eo abscon-
derunt se
nam eo tempore terebat in area triticum
21,²¹ igitur cum venisset David ad Ornan
conspexit eum Ornan et processit ei obviam de area et adoravit illum pronus in terram
21,²² dixitque ei David
da mihi locum areae tuae ut aedificem in ea altare Domini
ita ut quantum valet argenti accipias et cesset plaga a populo
21,²³ dixit autem Ornan ad David
tolle et faciat dominus meus rex quodcumque ei placet
sed et boves do in holocaustum et tribulas in ligna et triticum in sacrificium omnia libens
praebeo
21,²⁴ dixitque ei rex David
nequaquam ita fiet sed argentum dabo quantum valet
neque enim tibi auferre debeo et sic offerre Domino holocausta gratuita
21,²⁵ dedit ergo David Ornan pro loco siclos auri iustissimi ponderis sescentos
21,²⁶ et aedificavit ibi altare Domino
obtulitque holocausta et pacifica et invocavit Dominum
et exaudivit eum in igne de caelo super altare holocausti
21,²⁷ praecepitque Dominus angelo et convertit gladium suum in vaginam
21,²⁸ protinus ergo David videns quod exaudivisset eum Dominus in area Ornan Iebusei im-
molavit ibi victimas
21,²⁹ tabernaculum autem Domini quod fecerat Moses in deserto et altare holocaustorum
ea tempestate erat in excelso Gabaon
21,³⁰ et non praevaluit David ire ad altare ut ibi obsecraret Deum
nimio enim fuerat timore perterritus videns gladium angeli Domini
22,¹ dixitque David haec est domus Dei et hoc altare in holocaustum Israhel
22,² et praecepit ut congregarentur omnes proselyti de terra Israhel

et constituit ex eis latomos ad caedendos lapides et poliendos ut aedificaretur domus Dei
22,³ferrum quoque plurimum ad clavos ianuarum et ad commissuras atque iuncturas praeparavit David
et aeris pondus innumerabile
22,⁴ligna quoque cedrina non poterant aestimari quae Sidonii et Tyrii deportaverant ad David
22,⁵et dixit David
Salomon filius meus puer parvulus est et delicatus
domus autem quam aedificari volo Domino talis esse debet ut in cunctis regionibus nominetur
praeparabo ergo ei necessaria
et ob hanc causam ante mortem suam omnes paravit inpensas
22,⁶vocavitque Salomonem filium suum et praecepit ei ut aedificaret domum Domino Deo Israhel
22,⁷dixitque David ad Salomonem
fili mi voluntatis meae fuit ut aedificarem domum nomini Domini Dei mei
22,⁸sed factus est ad me sermo Domini dicens
multum sanguinem effudisti et plurima bella bellasti
non poteris aedificare domum nomini meo tanto effuso sanguine coram me
22,⁹filius qui nascetur tibi et erit vir quietissimus
faciam enim eum requiescere ab omnibus inimicis suis per circuitum
et ob hanc causam pacificus vocabitur
et pacem et otium dabo in Israhel cunctis diebus eius
22,¹⁰ipse aedificabit domum nomini meo
et ipse erit mihi in filium et ego ero ei in patrem
firmaboque solium regni eius super Israhel in aeternum
22,¹¹nunc ergo fili mi sit Dominus tecum et prosperare et aedifica domum Domino Deo tuo
sicut locutus est de te
22,¹²det quoque tibi Dominus prudentiam et sensum
ut regere possis Israhel et custodire legem Domini Dei tui
22,¹³tunc enim proficere poteris si custodieris mandata et iudicia
quae praecepit Dominus Mosi ut doceret Israhel
confortare viriliter age ne timeas neque paveas
22,¹⁴ecce ego in paupertatula mea praeparavi inpensas domus Domini
auri talenta centum milia et argenti mille milia talentorum

aeris vero et ferri non est pondus
vincitur enim numerus magnitudine
ligna et lapides praeparavi ad universa inpendia
22,¹⁵ habes quoque plurimos artifices latomos et cementarios
artificesque lignorum et omnium artium ad faciendum opus prudentissimos
22,¹⁶ in auro et argento aere et ferro cuius non est numerus
surge igitur et fac et erit Dominus tecum
22,¹⁷ praecepit quoque David cunctis principibus Israhel ut adiuvent Salomonem filium
suum
22,¹⁸ cernitis inquit quod Dominus Deus vester vobiscum sit
et dederit vobis requiem per circuitum
et tradiderit omnes inimicos in manu vestra
et subiecta sit terra coram Domino et coram populo eius
22,¹⁹ praebete igitur corda vestra et animas vestras ut quaeratis Dominum Deum vestrum
et consurgite et aedificate sanctuarium Domino Deo
ut introducatur arca foederis Domini et vasa Domino consecrata in domum quae aedificatur
nomini Domini
23,¹ igitur David senex et plenus dierum regem constituit Salomonem filium suum super
Israhel
23,² et congregavit omnes principes Israhel et sacerdotes atque Levitas
23,³ numeratique sunt Levitae a triginta annis et supra
et inventa sunt triginta octo milia virorum
23,⁴ ex his electi sunt et distributi in ministerium domus Domini viginti quattuor milia
praepositorum autem et iudicum sex milia
23,⁵ porro quattuor milia ianitores et totidem psaltae canentes Domino in organis quae fece-
rat ad canendum
23,⁶ et distribuit eos David per vices filiorum Levi Gersom videlicet et Caath et Merari
23,⁷ Gersom Leedan et Semei
23,⁸ filii Leedan princeps Ieihel et Zetham et Iohel tres
23,⁹ filii Semei Salomith et Ozihel et Aran tres
isti principes familiarum Leedan
23,¹⁰ porro filii Semei Ieeth et Ziza et Iaus et Baria
isti filii Semei quattuor
23,¹¹ erat autem Ieeth prior Ziza secundus
porro Iaus et Baria non habuerunt plurimos filios

et idcirco in una familia unaque domo computati sunt
 23,¹² filii Caath Amram et Isaar Hebron et Ozihel quattuor
 23,¹³ filii Amram Aaron et Moses
 separatusque est Aaron ut ministraret in sancto sanctorum ipse et filii eius in sempiternum
 et adoleret incensum Domino secundum ritum suum
 ac benediceret nomini eius in perpetuum
 23,¹⁴ Mosi quoque hominis Dei filii adnumerati sunt in tribu Levi
 23,¹⁵ filii Mosi Gersom et Eliezer
 23,¹⁶ filii Gersom Subuhel primus
 23,¹⁷ fuerunt autem filii Eliezer Roobia primus
 et non erant Eliezer filii alii
 porro filii Roobia multiplicati sunt nimis
 23,¹⁸ filii Isaar Salumith primus
 23,¹⁹ filii Hebron Ieriau primus Amarias secundus Iazihel tertius Iecmaam quartus
 23,²⁰ filii Ozihel Micha primus Iesia secundus
 23,²¹ filii Merari Mooli et Musi
 filii Mooli Eleazar et Cis
 23,²² mortuus est autem Eleazar et non habuit filios sed filias
 acceperuntque eas filii Cis fratres earum
 23,²³ filii Musi Mooli et Eder et Ierimuth tres
 23,²⁴ hii filii Levi in cognationibus et familiis suis
 principes per vices et numerum capitum singulorum
 qui faciebant opera ministerii domus Domini a viginti annis et supra
 23,²⁵ dixit enim David
 requiem dedit Dominus Deus Israhel populo suo et habitationem Hierusalem usque in ae-
 ternum
 23,²⁶ nec erit officii Levitarum ut ultra portent tabernaculum et omnia vasa eius ad mi-
 nistrandum
 23,²⁷ iuxta praecepta quoque David novissima supputabitur numerus filiorum Levi a viginti
 annis et supra
 23,²⁸ et erunt sub manu filiorum Aaron in cultum domus Domini
 in vestibulis et in exedris et in loco purificationis et in sanctuario
 et in universis operibus ministerii templi Domini
 23,²⁹ sacerdotes autem super panes propositionis et ad similae sacrificium
 et ad lagana et azyma et sartaginem et ad ferventem similam

et super omne pondus atque mensuram
23,³⁰ Levitae vero ut stent mane ad confitendum et canendum Domino
similiterque ad vesperam
23,³¹ tam in oblatione holocaustorum Domini
quam in sabbatis et kalendis et sollemnitatibus reliquis
iuxta numerum et caerimonias uniuscuiusque rei iugiter coram Domino
23,³² et custodiant observationes tabernaculi foederis et ritum sanctuarii
et observationem filiorum Aaron fratrum suorum ut ministrent in domo Domini
24,¹ porro filiis Aaron hae partitiones erunt
filii Aaron Nadab et Abiu et Eleazar et Ithamar
24,² mortui sunt autem Nadab et Abiu ante patrem suum absque liberis
sacerdotioque functus est Eleazar et Ithamar
24,³ et divisit eos David id est Sadoc de filiis Eleazar et Ahimelech de filiis Ithamar secundum vices suas et ministerium
24,⁴ inventique sunt multo plures filii Eleazar in principibus viris quam filii Ithamar
divisit autem eis hoc est filiis Eleazar principes per familias sedecim
et filiis Ithamar per familias et domos suas octo
24,⁵ porro divisit utrasque inter se familias sortibus
erant enim principes sanctuarii et principes Dei tam de filiis Eleazar quam de filiis Ithamar
24,⁶ descripsitque eos Semeias filius Nathanahel scriba Levites coram rege et principibus et
Sadoc sacerdote et Ahimelech filio Abiathar
principibus quoque familiarum sacerdotalium et leviticarum
unam domum quae ceteris praeerat Eleazar
et alteram domum quae sub se habebat ceteros Ithamar
24,⁷ exivit autem sors prima Ioiarib secunda Iedeiae
24,⁸ tertia Arim quarta Seorim
24,⁹ quinta Melchia sexta Maiman
24,¹⁰ septima Accos octava Abia
24,¹¹ nona Hiesu decima Sechenia
24,¹² undecima Eliasib duodecima Iacim
24,¹³ tertiadecima Oppa quartadecima Isbaal
24,¹⁴ quintadecima Belga sextadecima Emmer
24,¹⁵ septimadecima Ezir octavadecima Hapses
24,¹⁶ nonadecima Phetheia vicesima Iezecel
24,¹⁷ vicesima prima Iachin vicesima secunda Gamul

24,¹⁸vicesima tertia Dalaiu vicesima quarta Mazziau
24,¹⁹hae vices eorum secundum ministeria sua ut ingrediantur domum Domini
et iuxta ritum suum sub manu Aaron patris eorum sicut praecepit Dominus Deus Israhel
24,²⁰porro filiorum Levi qui reliqui fuerant
de filiis Amram erat Subahel
et filiis Subahel Iedeia
24,²¹de filiis quoque Roobiae princeps Iesias
24,²²Isaaris vero Salemoth filiusque Salemoth Iaath
24,²³filiusque eius Ieriahu Amarias secundus Iazihel tertius Iecmaam quartus
24,²⁴filius Ozihel Micha
filius Micha Samir
24,²⁵frater Micha Iesia
filiusque Iesiae Zaccharias
24,²⁶filiis Merari Mooli et Musi
filius Ioziau Benno
24,²⁷filius quoque Merari Oziau et Soem et Zacchur et Hebri
24,²⁸porro Mooli filius Eleazar qui non habebat liberos
24,²⁹filius vero Cis Ierahemel
24,³⁰filiis Musi Mooli Eder et Ierimoth
isti filii Levi secundum domos familiarum suarum
24,³¹miseruntque et ipsi sortes contra fratres suos filios Aaron coram David rege et Sadoc et
Ahimelech
et principibus familiarum sacerdotalium et leviticarum
tam maiores quam minores omnes sors aequaliter dividebat
25,¹igitur David et magistratus exercitus secreverunt in ministerium filios Asaph et Heman
et Idithun
qui prophetarent in citharis et psalteriis et cymbalis
secundum numerum suum dedicato sibi officio servientes
25,²de filiis Asaph Zacchur et Ioseph et Nathania et Asarela
filii Asaph sub manu Asaph prophetantis iuxta regem
25,³porro Idithun filii Idithun Godolias Sori Iesaias et Sabias et Matthathias sex sub manu
patris sui Idithun
qui in cithara prophetabat super confitentes et laudantes Dominum
25,⁴Heman quoque filii Heman Bocciau Matthaniau Ozihel Subuhel et Ierimoth
Ananias Anani Elietha Geddelthi et Romemthiezer

et Iesbacasa Mellothi Othir Mazioth

25,⁵ omnes isti filii Heman videntis regis in sermonibus Dei ut exaltaret cornu deditque Deus Heman filios quattuordecim et filias tres

25,⁶ universi sub manu patris sui ad cantandum in templo Domini distributi erant in cymbalis et psalteriis et citharis in ministeria domus Domini iuxta regem Asaph videlicet et Idithun et Heman

25,⁷ fuit autem numerus eorum cum fratribus suis qui erudiebant canticum Domini cuncti doctores ducenti octoginta octo

25,⁸ miseruntque sortes per vices suas ex aequo tam maior quam minor doctus pariter et indoctus

25,⁹ egressaque est sors prima Ioseph qui erat de Asaph secunda Godoliae ipsi et filiis eius et fratribus duodecim

25,¹⁰ tertia Zacchur filiis et fratribus eius duodecim

25,¹¹ quarta Isari filiis et fratribus eius duodecim

25,¹² quinta Nathaniae filiis et fratribus eius duodecim

25,¹³ sexta Bocciau filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁴ septima Israhela filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁵ octava Isaiæ filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁶ nona Matthaniae filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁷ decima Semeiae filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁸ undecima Ezrahel filiis et fratribus eius duodecim

25,¹⁹ duodecima Asabiae filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁰ tertiadecima Subahel filiis et fratribus eius duodecim

25,²¹ quartadecima Matthathiae filiis et fratribus eius duodecim

25,²² quintadecima Ierimoth filiis et fratribus eius duodecim

25,²³ sextadecima Ananiae filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁴ septimadecima Iesbocasae filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁵ octavadecima Anani filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁶ nonadecima Mellothi filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁷ vicesima Eliatha filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁸ vicesima prima Othir filiis et fratribus eius duodecim

25,²⁹ vicesima secunda Godollathi filiis et fratribus eius duodecim

25,³⁰ vicesima tertia Maziuth filiis et fratribus eius duodecim

25,³¹ vicesima quarta Romamthiezer filiis et fratribus eius duodecim

26,¹ divisiones autem ianitorum de Coritis Mesellemia filius Core de filiis Asaph

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

26,² filii Mesellemae

Zaccharias primogenitus Iadihel secundus Zabadias tertius Iathanahel quartus 26,³ Ahilam quintus Iohanan sextus Helioenai septimus

26,⁴ filii autem Obededom

Semeias primogenitus Iozabad secundus Iohaa tertius Sachar quartus Nathanahel quintus

26,⁵ Amihel sextus Isachar septimus Phollathi octavus quia benedixit illi Dominus

26,⁶ Semeiae autem filio eius nati sunt filii praefecti familiarum suarum

erant enim viri fortissimi

26,⁷ filii ergo Semeiae Othni et Raphahel et Obedihel Zabad fratres eius viri fortissimi

Heliu quoque et Samachias

26,⁸ omnes hii de filiis Obededom

ipsi et filii et fratres eorum fortissimi ad ministrandum sexaginta duo de Obededom

26,⁹ porro Mesellamae filii et fratres robustissimi decem et octo

26,¹⁰ de Hosa autem id est de filiis Merari Semri princeps

non enim habuerat primogenitum et idcirco posuerat eum pater eius in principem

26,¹¹ Helchias secundus Tabelias tertius Zaccharias quartus

omnes hii filii et fratres Hosa tredecim

26,¹² hii divisi sunt in ianitores ut semper principes custodiarum sicut et fratres eorum ministrarent in domo Domini

26,¹³ missae sunt autem sortes ex aequo et parvis et magnis per familias suas in unamquamque portarum

26,¹⁴ cecidit igitur sors orientalis Selemiae

porro Zacchariae filio eius viro prudentissimo et erudito sortito obtigit plaga septentrionalis

26,¹⁵ Obededom vero et filiis eius ad austrum in qua parte domus erat seniorum concilium

26,¹⁶ Sepphima et Hosa ad occidentem iuxta portam quae ducit ad viam ascensionis custodia contra custodiam

26,¹⁷ ad orientem vero Levitae sex et ad aquilonem quattuor per diem

atque ad meridiem similiter in die quattuor et ubi erat concilium bini et bini

26,¹⁸ in cellulis quoque ianitorum ad occidentem quattuor in via binique per cellulas

26,¹⁹ hae sunt divisiones ianitorum filiorum Core et Merari

26,²⁰ porro Achias erat super thesauros domus Dei ac vasa sanctorum

26,²¹ filii Ledan filii Gersonni de Ledan principes familiarum Ledan et Gersonni Ieiheli

26,²² filii Ieiheli Zathan et Iohel frater eius super thesauros domus Domini

26,²³ Amramitis et Isaaritis et Hebronitis et Ozihelitibus

26,²⁴ Subahel autem filius Gersom filii Mosi praepositus thesauris

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

26,²⁵ fratres quoque eius Eliezer cuius filius Raabia et huius filius Isaias et huius filius Ioram huius quoque filius Zechri sed et huius filius Selemith
26,²⁶ ipse Selemith et fratres eius super thesauros sanctorum quae sanctificavit David rex et principes familiarum et tribuni et centuriones et duces exercitus
26,²⁷ de bellis et manubiis proeliorum quae consecraverant ad instaurationem et suppellectilem templi Domini
26,²⁸ haec autem universa sanctificavit Samuhel videns et Saul filius Cis et Abner filius Ner et Ioab filius Sarviae
omnes qui sanctificaverunt ea per manum Salemith et fratrum eius
26,²⁹ Saaritis vero praeerat Chonenias et filii eius ad opera forinsecus super Israhel ad docendum et ad iudicandum eos
26,³⁰ porro de Hebronitis Asabias et fratres eius viri fortissimi mille septingenti praeerant Israheli trans Iordanem contra occidentem
in cunctis operibus Domini et in ministerium regis
26,³¹ Hebronitarum autem princeps fuit Hieria secundum familias et cognationes eorum quadragesimo anno regni David recensiti sunt et inventi viri fortissimi in Iazer Galaad
26,³² fratresque eius robustioris aetatis duo milia septingenti principes familiarum praeposuit autem eos David rex Rubenitis et Gadditis et dimidio tribus Manasse in omne ministerium Dei et regis
27,¹ filii autem Israhel secundum numerum suum principes familiarum tribuni et centuriones et praefecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas ingredientes et egredientes per singulos menses in anno viginti quattuor milibus singuli praeerant
27,² primae turmae in primo mense Isboam praeerat filius Zabdihel et sub eo viginti quattuor milia
27,³ de filiis Phares princeps cunctorum principum in exercitu mense primo
27,⁴ secundi mensis habebat turmam Dudi Ahohites et post se alterum nomine Macelloth qui regebat partem exercitus viginti quattuor milium
27,⁵ dux quoque turmae tertiae in mense tertio erat Banaias filius Ioiadae sacerdos et in divisione sua viginti quattuor milia
27,⁶ ipse est Banaias fortissimus inter triginta et super triginta praeerat autem turmae ipsius Amizabad filius eius
27,⁷ quartus mense quarto Asahel frater Ioab et Zabadias filius eius post eum

et in turma eius viginti quattuor milia
27,⁸ quintus mense quinto princeps Samaoth Iezarites
et in turma eius viginti quattuor milia
27,⁹ sextus mense sexto Hira filius Acces Thecuites
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹⁰ septimus mense septimo Helles Phallonites de filiis Ephraim
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹¹ octavus mense octavo Sobochai Asothites de stirpe Zarai
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹² nonus mense nono Abiezer Anathothites de filiis Iemini
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹³ decimus mense decimo Marai et ipse Netophathites de stirpe Zarai
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹⁴ undecimus mense undecimo Banaias Pharathonites de filiis Ephraim
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹⁵ duodecimus mense duodecimo Holdai Netophathites de stirpe Gothonihel
et in turma eius viginti quattuor milia
27,¹⁶ porro tribubus praeerant Israhel
Rubenitis dux Eliezer filius Zechri
Symeonitis dux Saphatias filius Macha
27,¹⁷ Levitis Asabias filius Camuhel
Aaronitis Sadoc
27,¹⁸ Iuda Heliu frater David
Isachar Amri filius Michahel
27,¹⁹ Zabulonitis Iesmaias filius Abdiae
Nepthalitibus Ierimoth filius Ozihel
27,²⁰ filiis Ephraim Osee filius Ozaziu
dimidio tribus Manasse Iohel filius Phadiae
27,²¹ et dimidio tribus Manasse in Galaad Iaddo filius Zacchariae
Beniamin autem Iasihel filius Abner
27,²² Dan vero Ezrihel filius Hieroam
hii principes filiorum Israhel
27,²³ noluit autem David numerare eos a viginti annis inferius
quia dixerat Dominus ut multiplicaret Israhel quasi stellas caeli

27,²⁴Ioab filius Sarviae coeperat numerare nec conplevit quia super hoc ira inruerat in Isra-
 hel
 et idcirco numerus eorum qui fuerant recensiti non est relatus in fastos regis David
 27,²⁵super thesauros autem regis fuit Azmoth filius Adihel
 his autem thesauris qui erant in urbibus et in vicis et in turribus praesidebat Jonathan filius
 Oziae
 27,²⁶operi autem rustico et agricolis qui exercebant terram praecerat Ezri filius Chelub
 27,²⁷vinearumque cultoribus Semeias Ramathites
 cellis autem vinariis Zabdias Aphonites
 27,²⁸nam super oliveta et ficeta quae erant in campestribus Balanan Gaderites
 super apothecas autem olei Ioas
 27,²⁹porro armentis quae pascebantur in Sarona praepositus fuit Setrai Saronites
 et super boves in vallibus Saphat filius Adli
 27,³⁰super camelos vero Ubil Ismahelites
 et super asinos Iadiaz Meronathites
 27,³¹super oves quoque Iaziz Agareus
 omnes hii principes substantiae regis David
 27,³²Jonathan autem patruus David consiliarius vir prudens et litteratus
 ipse et Iaihel filius Achamoni erant cum filiis regis
 27,³³Ahitophel etiam consiliarius regis et Husi Arachites amicus regis
 27,³⁴post Ahitophel fuit Ioiada filius Banaiae et Abiathar
 princeps autem exercitus regis erat Ioab
 28,¹ convocavit igitur David omnes principes Israhel
 duces tribuum et praepositos turmarum qui ministrabant regi
 tribunos quoque et centuriones et qui praerant substantiae et possessionibus regis
 filiosque suos cum eunuchis et potentes et robustissimos quosque in exercitu Hierusalem
 28,²cumque surrexisset rex et stetisset ait
 audite me fratres mei et populus meus
 cogitavi ut aedificarem domum in qua requiesceret arca foederis Domini et scabillum pe-
 dum Dei nostri
 et ad aedificandum omnia praeparavi
 28,³Deus autem dixit mihi
 non aedificabis domum nomini meo eo quod sis vir bellator et sanguinem fuderis
 28,⁴sed elegit Dominus Deus Israhel me de universa domo patris mei ut essem rex super
 Israhel in sempiternum

de Iuda enim elegit principes
porro de domo Iuda domum patris mei
et de filiis patris mei placuit ei ut me eligeret regem super cunctum Israhel
28,⁵ sed et de filiis meis
filios enim multos dedit mihi Dominus
elegit Salomonem filium meum ut sederet in throno regni Domini super Israhel
28,⁶ dixitque mihi
Salomon filius tuus aedificabit domum meam et atria mea
ipsum enim elegi mihi in filium et ego ero ei in patrem
28,⁷ et firmabo regnum eius usque in aeternum
si perseveraverit facere praecepta mea et iudicia sicut et hodie
28,⁸ nunc igitur coram universo coetu Israhel audiente Deo nostro custodite et perquirite
cuncta mandata Domini Dei nostri
ut possideatis terram bonam et relinquatis eam filiis vestris post vos usque in sempiternum
28,⁹ tu autem Salomon fili mi scito Deum patris tui et servi ei corde perfecto et animo voluntario
omnia enim corda scrutatur Dominus et universas mentium cogitationes intellegit
si quaesieris eum invenies
si autem dereliqueris illum proiciet te in aeternum
28,¹⁰ nunc ergo quia elegit te Dominus ut aedificares domum sanctuarii confortare et perfice
28,¹¹ dedit autem David Salomoni filio suo descriptionem porticus et templi et cellariorum et
cenaculi et cubiculorum in adytis et domus propitiationis
28,¹² nec non et omnium quae cogitaverat atriorum et exedrarum per circuitum in thesauros
domus Domini et in thesauros sanctorum
28,¹³ divisionumque sacerdotalium et leviticarum in omnia opera domus Domini et in universa vasa ministerii templi Domini
28,¹⁴ aurum in pondere per singula vasa ministerii
argenti quoque pondus pro vasorum ad opera diversitate
28,¹⁵ sed et ad candelabra aurea et ad lucernas eorum aurum pro mensura uniuscuiusque
candelabri et lucernarum
similiter et in candelabris argenteis et in lucernis eorum pro diversitate mensurae pondus
argenti tradidit
28,¹⁶ aurum quoque dedit in mensas propositionis pro diversitate mensarum
similiter et argentum in alias mensas argenteas
28,¹⁷ ad fuscinulas quoque et fialas et turibula ex auro purissimo et leunculos aureos

pro qualitate mensurae pondus distribuit in leunculum et leunculum
similiter et in leones argenteos diversum argenti pondus separavit
28,¹⁸ altari autem in quo adoletur incensum aurum purissimum dedit
ut ex ipso fieret similitudo quadrigae cherubin extendentium alas et velantium arcam foederis Domini
28,¹⁹ omnia inquit venerunt scripta manu Domini ad me ut intellegerem universa opera exemplaris
28,²⁰ dixit quoque David Salomoni filio suo
viriliter age et confortare et fac ne timeas et ne paveas
Dominus enim Deus meus tecum erit et non dimittet te nec derelinquet
donec perficias omne opus ministerii domus Domini
28,²¹ ecce divisiones sacerdotum et Levitarum in omne ministerium domus Domini adsistent tibi
et parati sunt et noverunt tam principes quam populus facere omnia praecepta tua
29,¹ locutusque est David rex ad omnem ecclesiam
Salomonem filium meum unum elegit Deus adhuc puerum et tenellum
opus autem grande est neque enim homini praeparatur habitatio sed Deo
29,² ego autem totis viribus meis praeparavi inpensas domus Dei mei
aurum ad vasa aurea et argentum in argentea aes in aenea ferrum in ferrea lignum ad lignea
lapides onychinos et quasi stibinos et diversorum colorum
omnem pretiosum lapidem et marmor parium abundantissime
29,³ et super haec quae obtuli in domum Dei mei de peculio meo aurum et argentum do in templum Dei mei
exceptis his quae paravi in aedem sanctam
29,⁴ tria milia talenta auri de auro Ophir
et septem milia talentorum argenti probatissimi
ad deaurandos parietes templi
29,⁵ ut ubicumque opus est aurum de auro
et ubicumque opus est argentum argenti opera fiant per manus artificum
et si quis sponte offert impleat manum suam hodie et offerat quod voluerit Domino
29,⁶ polliciti sunt itaque principes familiarum et proceres tribuum Israhel
tribuni quoque et centuriones et principes possessionum regis
29,⁷ dederuntque in opera domus Dei auri talenta quinque milia et solidos decem milia
argenti talenta decem milia et aeris talenta decem et octo milia
ferri quoque centum milia talentorum

29,⁸et apud quemcumque inventi sunt lapides dederunt in thesaurum domus Domini per
manum Ieiher Gersonitis
29,⁹laetatusque est populus cum vota sponte promitterent quia corde toto offerebant ea
Domino
sed et David rex laetatus est gaudio magno 29,¹⁰et benedixit Domino coram universa multi-
tudine et ait
benedictus es Domine Deus Israhel patris nostri ab aeterno in aeternum
29,¹¹tua est Domine magnificentia et potentia et gloria atque victoria et tibi laus
cuncta enim quae in caelo sunt et in terra tua sunt
tuum Domine regnum et tu es super omnes principes
29,¹²tuae divitiae et tua est gloria
tu dominaris omnium
in manu tua virtus et potentia
in manu tua magnitudo et imperium omnium
29,¹³nunc igitur Deus noster confitemur tibi et laudamus nomen tuum inclitum
29,¹⁴quis ego et quis populus meus ut possimus haec tibi universa promittere
tua sunt omnia et quae de manu tua accepimus dedimus tibi
29,¹⁵peregrini enim sumus coram te et advenae sicut omnes patres nostri
dies nostri quasi umbra super terram et nulla est mora
29,¹⁶Domine Deus noster omnis haec copia quam paravimus ut aedificaretur domus nomini
sancto tuo de manu tua est et tua sunt omnia
29,¹⁷scio Deus meus quod probes corda et simplicitatem diligas
unde et ego in simplicitate cordis mei laetus obtuli universa haec
et populum tuum qui hic repperit est vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria
29,¹⁸Domine Deus Abraham et Isaac et Israhel patrum nostrorum
custodi in aeternum hanc voluntatem cordis eorum
et semper in venerationem tui mens ista permaneat
29,¹⁹Salomoni quoque filio meo da cor perfectum ut custodiat mandata tua testimonia tua
caerimonias tuas
et faciat universa et aedificet aedem cuius inpensas paravi
29,²⁰praecepit autem David universae ecclesiae benedicite Domino Deo nostro
et benedixit omnis ecclesia Domino Deo patrum suorum
et inclinaverunt se et adoraverunt Deum et deinde regem
29,²¹immolaveruntque victimas Domino et obtulerunt holocausta die sequenti

tauros mille arietes mille agnos mille cum libaminibus suis et universo ritu abundantissime
in omnem Israhel

29,²²et comederunt et biberunt coram Domino in die illo cum grandi laetitia
et unxerunt secundo Salomonem filium David

unxerunt autem Domino in principem et Sadoc in pontificem

29,²³seditque Salomon super solium Domini in regem pro David patre suo
et cunctis placuit et paruit illi omnis Israhel

29,²⁴sed et universi principes et potentes et cuncti filii regis David dederunt manum et subiecti fuerunt Salomoni regi

29,²⁵magnificavit ergo Dominus Salomonem super omnem Israhel
et dedit illi gloriam regni qualem nullus habuit ante eum rex Israhel

29,²⁶igitur David filius Isai regnavit super universum Israhel

29,²⁷et dies quibus regnavit super Israhel fuerunt quadraginta anni
in Hebron regnavit septem annis et in Hierusalem triginta tribus

29,²⁸et mortuus est in senectute bona plenus dierum et divitiis et gloria
regnavitque Salomon filius eius pro eo

29,²⁹gesta autem David regis priora et novissima

scripta sunt in libro Samuhel videntis et in libro Nathan prophetae atque in volumine Gad
videntis

29,³⁰universique regni eius et fortitudinis et temporum quae transierunt sub eo
sive in Israhel sive in cunctis regnis terrarum

II Paralipomenon 1,¹Confortatus est ergo Salomon filius David in regno suo
et Dominus erat cum eo et magnificavit eum in excelsum

1,²praecepitque Salomon universo Israheli

tribunis et centurionibus et ducibus et iudicibus omnis Israhel et principibus familiarum

1,³et abiit cum universa multitudine in excelsum Gabaon

ubi erat tabernaculum foederis Dei quod fecit Moses famulus Dei in solitudine

1,⁴arcam autem Dei adduxerat David de Cariathiarim

in locum quem paraverat ei et ubi fixerat illi tabernaculum hoc est in Hierusalem

1,⁵altare quoque aeneum quod fabricatus fuerat Beselehel filius Uri filii Ur ibi erat coram
tabernaculo Domini

quod et requisivit Salomon et omnis ecclesia

1,⁶ascenditque Salomon ad altare aeneum coram tabernaculo foederis Domini et obtulit in
eo mille hostias

1,⁷ecce autem in ipsa nocte apparuit ei Deus dicens

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

postula quod vis ut dem tibi

1,⁸dixitque Salomon Deo

tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam et constituisti me regem pro eo

1,⁹nunc igitur Domine Deus impleatur sermo tuus quem pollicitus es David patri meo

tu enim fecisti me regem super populum tuum multum

qui tam innumerabilis est quam pulvis terrae

1,¹⁰da mihi sapientiam et intellegentiam ut egrediar coram populo tuo et ingrediar

quis enim potest hunc populum tuum digne qui tam grandis est iudicare

1,¹¹dixit autem Deus ad Salomonem

quia hoc magis placuit cordi tuo et non postulasti divitias et substantiam et gloriam

neque animas eorum qui te oderunt sed nec dies vitae plurimos

petisti autem sapientiam et scientiam ut iudicare possis populum meum super quem constitui te regem

1,¹²sapientia et scientia data sunt tibi

divitias autem et substantiam et gloriam dabo tibi

ita ut nullus in regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui

1,¹³venit ergo Salomon ab excelso Gabaon in Hierusalem coram tabernaculo foederis et regnavit super Israhel

1,¹⁴congregavitque sibi currus et equites

et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum

et fecit eos esse in urbibus quadrigarum et cum rege in Hierusalem

1,¹⁵praebuitque rex argentum et aurum in Hierusalem quasi lapides

et cedros quasi sycomoros quae nascuntur in campestribus multitudine magna

1,¹⁶adducebantur autem ei et equi de Aegypto et de Coa a negotiatoribus regis

qui ibant et coemebant pretio 1,¹⁷quadrigam equorum sescentis argenteis et equum centum quinquaginta

similiter de universis regnis Cetheorum et a regibus Syriae emptio celebrabatur

2,¹ decrevit autem Salomon aedificare domum nomini Domini et palatium sibi

2,²et numeravit septuaginta milia virorum portantium umeris

et octoginta milia qui caederent lapides in montibus

praepositosque eorum tria milia sescentos

2,³misit quoque ad Hiram regem Tyri dicens

sicut egisti cum David patre meo et misisti ei ligna cedrina ut aedificaret sibi domum in qua et habitavit

2,⁴sic fac mecum ut aedificem domum nomini Domini Dei mei

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et consecrem eam ad adolendum incensum coram illo et fumiganda aromata
et ad propositionem panum sempiternam et holocaustomata mane et vespere
sabbatis quoque et neomeniis et sollempnitatibus Domini Dei nostri in sempiternum quae
mandata sunt Israheli

2,⁵domus autem quam aedificare cupio magna est
magnus est enim Deus noster super omnes deos

2,⁶quis ergo poterit praevalere ut aedificet ei dignam domum
si caelum et caeli caelorum capere eum non queunt
quantus ego sum ut possim ei aedificare domum
sed ad hoc tantum ut adoleatur incensum coram illo

2,⁷mitte igitur mihi virum eruditum qui noverit operari in auro et argento aere ferro pur-
pura coccino et hyacintho

et qui sciat scalpere celata cum his artificibus quos mecum habeo in Iudaea et in Hierusalem
quos praeparavit David pater meus

2,⁸sed et ligna cedrina mitte mihi et arceuthina et pinea de Libano
scio enim quod servi tui noverint caedere ligna de Libano

et erunt servi mei cum servis tuis 2,⁹ut parentur mihi ligna plurima
domus enim quam cupio aedificare magna est nimis et inclita

2,¹⁰praeterea operariis qui caesuri sunt ligna servis tuis dabo in cibaria
tritici choros viginti milia et hordei choros totidem olei quoque sata viginti milia

2,¹¹dixit autem Hiram rex Tyri per litteras quas miserat Salomoni
quia dilexit Dominus populum suum idcirco te regnare fecit super eum

2,¹²et addidit dicens

benedictus Dominus Deus Israhel qui fecit caelum et terram
qui dedit David regi filium sapientem et eruditum et sensatum atque prudentem
ut aedificaret domum Domino et palatium sibi

2,¹³misi ergo tibi virum prudentem et scientissimum Hiram patrem meum

2,¹⁴filium mulieris de filiabus Dan cuius pater Tyrius fuit

qui noverit operari in auro et argento et aere et ferro et marmore et lignis
in purpura quoque et hyacintho et bysso et coccino
et qui sciat celare omnem sculpturam

et adinvenire prudenter quodcumque in opere necessarium est
cum artificibus tuis et cum artificibus domini mei David patris tui

2,¹⁵triticum ergo et hordeum et oleum et vinum quae pollicitus es domine mi mitte servis
tuis

2,¹⁶ nos autem caedemus ligna de Libano quot necessaria habueris
et adplicabimus ea ratibus per mare in Ioppe
tuum erit transferre ea in Hierusalem
2,¹⁷ numeravit igitur Salomon omnes viros proselytos qui erant in terra Israhel
post dinumerationem quam dinumeravit David pater eius
et inventi sunt centum quinquaginta milia et tria milia sescenti
2,¹⁸ fecitque ex eis septuaginta milia qui umeris onera portarent
et octoginta milia qui lapides in montibus caederent
tria milia autem et sescentos praepositos operum populi
3,¹ et coepit Salomon aedificare domum Domini in Hierusalem in monte Moria
qui demonstratus fuerat David patri eius
in loco quem paraverat David in area Ornan Iebusei
3,² coepit autem aedificare mense secundo anno quarto regni sui
3,³ et haec sunt fundamenta quae iecit Salomon ut aedificaret domum Dei
longitudinis cubitos in mensura prima sexaginta latitudinis cubitos viginti
3,⁴ porticum vero ante frontem quae tendebatur in longum iuxta mensuram latitudinis
domus cubitorum viginti
porro altitudo centum viginti cubitorum erat
et deauravit eam intrinsecus auro mundissimo
3,⁵ domum quoque maiorem textit tabulis ligneis abiignis
et lamminas auri obrizi adfixit per totum
scalpsitque in ea palmas et quasi catenulas se invicem conplectentes
3,⁶ stravit quoque pavementum templi pretiosissimo marmore decore multo
3,⁷ porro aurum erat probatissimum de cuius lamminis textit domum et trabes eius et postes
et parietes et ostia
et celavit cherubin in parietibus
3,⁸ fecit quoque domum sancti sanctorum
longitudinem iuxta latitudinem domus cubitorum viginti
et latitudinem similiter viginti cubitorum
et lamminis aureis textit eam quasi talentis sescentis
3,⁹ sed et clavos fecit aureos ita ut singuli clavi siclos quinquagenos adpenderent
cenacula quoque textit auro
3,¹⁰ fecit etiam in domo sancti sanctorum cherubin duo opere statuario et textit eos auro
3,¹¹ alae cherubin viginti cubitis extendebantur
ita ut una ala haberet cubitos quinque et tangeret parietem domus

et altera quinque cubitos habens alam tangeret alterius cherub
3,¹² similiter cherub alterius ala quinque habebat cubitos et tangebatur parietem
et ala eius altera quinque cubitorum alam cherub alterius contingebat
3,¹³ igitur alae utriusque cherubin expansae erant et extendebantur per cubitos viginti
ipsi autem stabant erectis pedibus et facies eorum versae erant ad exteriorem domum
3,¹⁴ fecit quoque velum ex hyacintho purpura coccino et bysso et intexuit ei cherubin
3,¹⁵ ante fores etiam templi duas columnas quae triginta et quinque cubitos habebant altitudinis
porro capita earum quinque cubitorum
3,¹⁶ nec non et quasi catenulas in oraculo
et superposuit eas capitibus columnarum
malagranata etiam centum quae catenulis interposuit
3,¹⁷ ipsas quoque columnas posuit in vestibulo templi unam a dextris et alteram a sinistris
eam quae a dextris erat vocavit Iachin et quae ad levam Booz
4,¹ fecit quoque altare aeneum viginti cubitorum longitudinis et viginti cubitorum latitudinis
et decem cubitorum altitudinis
4,² mare etiam fusile decem cubitis a labio usque ad labium rotundum per circuitum
quinque cubitos habebat altitudinis
et funiculus triginta cubitorum ambiebat gyrum eius
4,³ similitudo quoque boum erat subter illud
et decem cubitis quaedam extrinsecus celaturae quasi duobus versibus alvum maris circuibant
boves autem erant fusiles
4,⁴ et ipsum mare super duodecim boves inpositum erat
quorum tres respiciebant aquilonem et alii tres occidentem
porro tres alii meridiem et tres qui reliqui erant orientem
mare habentes superpositum
posteriora autem boum erant intrinsecus sub mari
4,⁵ porro vastitas eius habebat mensuram palmi
et labium illius erat quasi labium calicis vel repandi lili
capiebatque mensurae tria milia metretas
4,⁶ fecit quoque concas decem
et posuit quinque a dextris et quinque a sinistris
ut lavarent in eis omnia quae in holocaustum oblaturi erant
porro in mari sacerdotes lavabantur

4,⁷fecit autem et candelabra aurea decem secundum speciem qua iussa erant fieri
et posuit ea in templo quinque a dextris et quinque a sinistris
4,⁸nec non et mensas decem
posuitque eas in templo quinque a dextris et quinque a sinistris
fialas quoque aureas centum
4,⁹fecit etiam atrium sacerdotum et basilicam grandem
et ostia in basilica quae textit aere
4,¹⁰porro mare posuit in latere dextro contra orientem ad meridiem
4,¹¹fecit autem Hiram lebetas quoque et creagras et fialas
et conplevit omne opus regis in domo Dei
4,¹²hoc est columnas duas et epistylia et capita et quasi quaedam retiacula quae capita tege-
rent super epistylia
4,¹³malagranata quoque quadringenta et retiacula duo
ita ut bini ordines malagranatorum singulis retiaculis iungerentur
quae protegerent epistylia et capita columnarum
4,¹⁴bases etiam fecit et concas quas superposuit basibus
4,¹⁵mare unum bovesque duodecim sub mari
4,¹⁶et lebetas et creagras et fialas
omnia vasa fecit Salomoni Hiram pater eius in domo Domini ex aere mundissimo
4,¹⁷in regione Iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter Socchoth et Saredatha
4,¹⁸erat autem multitudo vasorum innumerabilis ita ut ignoraretur pondus aeris
4,¹⁹fecitque Salomon omnia vasa domus Dei et altare aureum et mensas et super eas panes
propositionis
4,²⁰candelabra quoque cum lucernis suis ut lucerent ante oraculum iuxta ritum ex auro pu-
rissimo
4,²¹et florentia quaedam et lucernas et forcipes aureos
omnia de auro mundissimo facta sunt
4,²²thymiamateria quoque et turibula et fialas et mortariola ex auro purissimo
et ostia celavit templi interioris id est in sancto sanctorum et ostia templi forinsecus aurea
sicque conplectum est omne opus quod fecit Salomon in domo Domini
5,¹ intulit igitur Salomon omnia quae voverat David pater suus
argentum et aurum et universa vasa posuit in thesauris domus Dei
5,²post quae congregavit maiores natu Israhel et cunctos principes tribuum et capita famili-
arum de filiis Israhel in Hierusalem
ut adducerent arcam foederis Domini de civitate David quae est Sion

5,³venerunt igitur ad regem omnes viri Israhel in die sollemni mensis septimi
5,⁴cumque venissent cuncti seniorum Israhel portaverunt Levitae arcam
5,⁵et intulerunt eam et omnem paraturam tabernaculi
porro vasa sanctuarii quae erant in tabernaculo portaverunt sacerdotes cum Levitis
5,⁶rex autem Salomon et universus coetus Israhel et omnes qui fuerant congregati ante ar-
cam
immolabant arietes et boves absque ullo numero
tanta enim erat multitudo victimarum
5,⁷et intulerunt sacerdotes arcam foederis Domini in locum suum
id est ad oraculum templi in sancta sanctorum subter alas cherubin
5,⁸ita ut cherubin expanderent alas suas super locum in quo posita erat arca
et ipsam arcam tegerent cum vectibus eius
5,⁹vectium autem quibus portabatur arca quia paululum longiores erant capita parebant an-
te oraculum
si vero quis paululum fuisset extrinsecus eos videre non poterat
fuit itaque arca ibi usque in praesentem diem
5,¹⁰nihilque erat aliud in arca nisi duae tabulae quas posuerat Moses in Horeb
quando legem dedit Dominus filiis Israhel egredientibus ex Aegypto
5,¹¹egressis autem sacerdotibus de sanctuario
omnes enim sacerdotes qui ibi potuerant inveniri sanctificati sunt
nec adhuc illo tempore vices et ministeriorum ordo inter eos divisus erat
5,¹²tam Levitae quam cantores
id est et qui sub Asaph erant et qui sub Heman et qui sub Idithun
filii et fratres eorum
vestiti byssinis cymbalis et psalteriis et citharis concrepabant
stantes ad orientalem plagam altaris
cumque eis sacerdotes centum viginti canentes tubis
5,¹³igitur cunctis pariter et tubis et voce et cymbalis et organis et diversi generis musicorum
concinentibus
et vocem in sublime tollentibus longe sonitus audiebatur
ita ut cum Dominum laudare coepissent et dicere
confitemini Domino quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius
impleretur domus Domini nube
5,¹⁴nec possent sacerdotes stare et ministrare propter caliginem
conpleverat enim gloria Domini domum Dei

6,¹ tunc Salomon ait
Dominus pollicitus est ut habitaret in caligine
6,² ego autem aedificavi domum nomini eius ut habitaret ibi in perpetuum
6,³ et convertit faciem suam et benedixit universae multitudini Israhel
nam omnis turba stabat intent et ait
6,⁴ benedictus Dominus Deus Israhel qui quod locutus est David patri meo opere conplevit
dicens 6,⁵ a die qua eduxi populum meum de terra Aegypti
non elegi civitatem de cunctis tribubus Israhel
ut aedificaretur in ea domus nomini meo
neque elegi quemquam alium virum ut esset dux in populo meo Israhel
6,⁶ sed elegi Hierusalem ut sit nomen meum in ea
et elegi David ut constituerem eum super populum meum Israhel
6,⁷ cumque fuisset voluntatis David patris mei ut aedificaret domum nomini Domini Dei Israhel
6,⁸ dixit Dominus ad eum
quia haec fuit voluntas tua ut aedificares domum nomini meo
bene quidem fecisti habere huiuscemodi voluntatem
6,⁹ sed non tu aedificabis domum
verum filius tuus qui egredietur de lumbis tuis
ipse aedificabit domum nomini meo
6,¹⁰ conplevit ergo Dominus sermonem suum quem locutus fuerat
et ego surrexi pro David patre meo
et sedi super thronum Israhel sicut locutus est Dominus
et aedificavi domum nomini Domini Dei Israhel
6,¹¹ et posui in ea arcam in qua est pactum Domini quod pepigit cum filiis Israhel
6,¹² stetit ergo coram altare Domini ex adverso universae multitudinis Israhel
et extendit manus suas
6,¹³ siquidem fecerat Salomon basem aeneam et posuerat eam in medio basilicae
habentem quinque cubitos longitudinis et quinque cubitos latitudinis et tres cubitos in
altum
stetitque super eam
et deinceps flexis genibus contra universam multitudinem Israhel
et palmis in caelum levatis 6,¹⁴ ait
Domine Deus Israhel non est similis tui Deus in caelo et in terra

qui custodis pactum et misericordiam cum servis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo

6,¹⁵ qui praestitisti servo tuo David patri meo quaecumque locutus fueras ei et quae ore promiseras opere conplesti sicut et praesens tempus probat

6,¹⁶ nunc ergo Domine Deus Israhel imple servo tuo patri meo David quaecumque locutus es dicens

non deficiet ex te vir coram me qui sedeat super thronum Israhel

ita tamen si custodierint filii tui vias suas et ambulaverint in lege mea sicut et tu ambulasti coram me

6,¹⁷ et nunc Domine Deus Israhel firmetur sermo tuus quem locutus es servo tuo David

6,¹⁸ ergone credibile est ut habitet Deus cum hominibus super terram

si caelum et caeli caelorum non te capiunt quanto magis domus ista quam aedificavi

6,¹⁹ sed ad hoc tantum facta est ut respicias orationem servi tui

et obsecrationem eius Domine Deus meus audias

et preces quas fundit famulus tuus coram te

6,²⁰ ut aperias oculos tuos super domum istam diebus et noctibus

super locum in quo pollicitus es ut invocaretur nomen tuum

6,²¹ et exaudires orationem quam servus tuus orat in eo

exaudi preces famuli tui et populi tui Israhel

quicumque oraverit in loco isto

et exaudi de habitaculo tuo id est de caelis et propitiare

6,²² si peccaverit quispiam in proximum suum

et iurare contra eum paratus venerit

seque maledicto constrinxerit coram altari in domo ista

6,²³ tu audies de caelo et facies iudicium servorum tuorum

ita ut reddas iniquo viam suam in caput proprium

et ulciscaris iustum retribuens ei secundum iustitiam suam

6,²⁴ si superatus fuerit populus tuus Israhel ab inimicis

peccabunt enim tibi

et conversi egerint paenitentiam et obsecraverint nomen tuum et fuerint deprecati in loco isto

6,²⁵ tu exaudi de caelo et propitiare peccato populi tui Israhel

et reduc eos in terram quam dedisti eis et patribus eorum

6,²⁶ si clauso caelo pluvia non fluxerit propter peccata populi

et deprecati te fuerint in loco isto et confessi nomini tuo

et conversi a peccatis suis cum eos adflixeris
6,²⁷exaudi de caelo Domine et dimitte peccata servis tuis et populi tui Israhel
et doce eos viam bonam per quam ingrediantur
et da pluviam terrae quam dedisti populo tuo ad possidendum
6,²⁸fames si orta fuerit in terra et pestilentia erugo et aurugo et lucusta et brucus
et hostes vastatis regionibus portas obsederint civitatis
omnisque plaga et infirmitas presserit
6,²⁹si quis de populo tuo Israhel fuerit deprecatus cognoscens plagam et infirmitatem suam
et expanderit manus suas in domo hac
6,³⁰tu exaudi de caelo de sublimi scilicet habitaculo tuo et propitiare
et redde unicuique secundum vias suas quas nosti eum habere in corde suo
tu enim solus nosti corda filiorum hominum
6,³¹ut timeant te et ambulent in viis tuis cunctis diebus quibus vivunt super faciem terrae
quam dedisti patribus nostris
6,³²externum quoque qui non est de populo tuo Israhel si venerit de terra longinqua
propter nomen tuum magnum et propter manum tuam robustam et brachium tuum exten-
tum
et adoraverit in loco isto
6,³³tu exaudies de caelo firmissimo habitaculo tuo
et facies cuncta pro quibus invocaverit te ille peregrinus
ut sciant omnes populi terrae nomen tuum et timeant te sicut populus tuus Israhel
et cognoscant quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam aedificavi
6,³⁴si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra adversarios suos per viam in qua mise-
ris eos
adorabunt te contra viam in qua civitas haec est quam elegisti
et domus quam aedificavi nomini tuo
6,³⁵ut exaudias de caelo preces eorum et obsecrationem et ulciscaris
6,³⁶si autem et peccaverint tibi
neque enim est homo qui non peccet
et iratus fueris eis et tradideris hostibus
et captivos eos duxerint in terram longinquam vel certe quae iuxta est
6,³⁷et conversi corde suo in terra ad quam captivi ducti fuerant egerint paenitentiam
et deprecati te fuerint in terra captivitatis suae dicentes
peccavimus inique fecimus iniuste egimus

6,³⁸et reversi fuerint ad te in toto corde suo et in tota anima sua in terra captivitatis suae ad
quam ducti sunt
adorabunt te contra viam terrae suae quam dedisti patribus eorum et urbis quam elegisti et
domus quam aedificavi nomini tuo
6,³⁹ut exaudias de caelo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum
et facias iudicium et dimittas populo tuo quamvis peccatori
6,⁴⁰tu es enim Deus meus
aperiantur quaeso oculi tui et aures tuae intentae sint ad orationem quae fit in loco isto
6,⁴¹nunc igitur consurge Domine Deus in requiem tuam
tu et arca fortitudinis tuae
sacerdotes tui Domine Deus induantur salute et sancti tui laetentur in bonis
6,⁴²Domine Deus ne averseris faciem christi tui memento misericordiarum David servi tui
7,¹ cumque conplesset Salomon fundens preces
ignis descendit de caelo et devoravit holocausta et victimas
et maiestas Domini implevit domum
7,²nec poterant sacerdotes ingredi templum Domini
eo quod implesset maiestas Domini templum Domini
7,³sed et omnes filii Israhel videbant descendentem ignem et gloriam Domini super domum
et corruentes proni in terram super pavementum stratum lapide adoraverunt
et laudaverunt Dominum quoniam bonus quoniam in aeternum misericordia eius
7,⁴rex autem et omnis populus immolabant victimas coram Domino
7,⁵mactavit igitur rex Salomon hostias boum viginti duo milia arietum centum viginti milia
et dedicavit domum Dei rex et universus populus
7,⁶sacerdotes autem stabant in officiis suis
et Levitae in organis carminum Domini quae fecit David rex ad laudandum Dominum quo-
niam in aeternum misericordia eius
hymnos David canentes per manus suas
porro sacerdotes canebant tubis ante eos cunctusque Israhel stabat
7,⁷sanctificavit quoque Salomon medium atrii ante templum Domini
obtulerat enim ibi holocausta et adipem pacificorum
quia altare aeneum quod fecerat non poterat sustinere holocausta et sacrificia et adipem
7,⁸fecit ergo Salomon sollemnitatem in tempore illo septem diebus
et omnis Israhel cum eo ecclesia magna valde
ab introitu Emath usque ad torrentem Aegypti

7,⁹fecitque die octavo collectam eo quod dedicasset altare septem diebus et sollempnitatem celebrasset diebus septem

7,¹⁰igitur in die vicesimo tertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua laetantes atque gaudentes super bono quod fecerat Dominus David et Salomoni et Israhel populo suo

7,¹¹conplevitque Salomon domum Domini et domum regis et omnia quae disposuerat in corde suo ut faceret in domo Domini et in domo sua et prosperatus est

7,¹²apparuit autem ei Dominus nocte et ait audivi orationem tuam et elegi locum istum mihi in domum sacrificii

7,¹³si clausero caelum et pluvia non fluxerit et mandavero et praecepero lucustae ut devoret terram et misero pestilentiam in populum meum

7,¹⁴conversus autem populus meus super quos invocatum est nomen meum deprecatus me fuerit et exquisierit faciem meam et egerit paenitentiam a viis suis pessimis et ego exaudiam de caelo et propitius ero peccatis eorum et sanabo terram eorum

7,¹⁵oculi quoque mei erunt aperti et aures meae erectae ad orationem eius qui in loco isto oraverit

7,¹⁶elegi enim et sanctificavi locum istum ut sit nomen meum ibi in sempiternum et permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus

7,¹⁷tu quoque si ambulaveris coram me sicut ambulavit David pater tuus et feceris iuxta omnia quae praecepi tibi et iustitias meas iudiciaque servaveris

7,¹⁸suscitabo thronum regni tui sicut pollicitus sum David patri tuo dicens non auferetur de stirpe tua vir qui sit princeps in Israhel

7,¹⁹si autem aversi fueritis et dereliqueritis iustitias meas et praecepta mea quae proposui vobis et abeuntes servieritis diis alienis et adoraveritis eos

7,²⁰evellam vos de terra mea quam dedi vobis et domum hanc quam sanctificavi nomini meo proiciam a facie mea et tradam eam in parabolam et in exemplum cunctis populis

7,²¹et domus ista erit in proverbium universis transeuntibus et dicent stupentes quare fecit Dominus sic terrae huic et domui huic

7,²²respondebuntque quia dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum qui eduxit eos de terra Aegypti

et adprehenderunt deos alienos et adoraverunt eos atque coluerunt
idcirco venerunt super eos universa haec mala
8,¹ expletis autem viginti annis postquam aedificavit Salomon domum Domini et domum
suam
8,² civitates quas dederat Hiram Salomoni aedificavit et habitare ibi fecit filios Israhel
8,³ abiit quoque in Emath Suba et obtinuit eam
8,⁴ et aedificavit Palmyram in deserto
et alias civitates munitissimas aedificavit in Emath
8,⁵ extruxitque Bethoron superiorem et Bethoron inferiorem
civitates muratas habentes portas et vectes et seras
8,⁶ Baalath etiam et omnes urbes firmissimas quae fuerunt Salomonis
cunctasque urbes quadrigarum et urbes equitum
omnia quae voluit Salomon atque disposuit aedificavit
in Hierusalem et in Libano et in universa terra potestatis suae
8,⁷ omnem populum qui derelictus fuerat de Hettheis et Amorreis et Ferezeis et Eweis et Ie-
buseis qui non erant de stirpe Israhel
8,⁸ de filiis eorum et de posteris quos non interfecerant filii Israhel
subiugavit Salomon in tributarios usque in diem hanc
8,⁹ porro de filiis Israhel non posuit ut servirent operibus regis
ipsi enim erant viri bellatores et duces primi et principes quadrigarum et equitum eius
8,¹⁰ omnes autem principes exercitus regis Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta qui eru-
diebant populum
8,¹¹ filiam vero Pharaonis transtulit de civitate David in domum quam aedificaverat ei
dixit enim non habitabit uxor mea in domo David regis Israhel
eo quod sanctificata sit quia ingressa est eam arca Domini
8,¹² tunc obtulit Salomon holocausta Domino super altare Domini quod extruxerat ante por-
ticum
8,¹³ ut per singulos dies offerretur in eo iuxta praeceptum Mosi
in sabbatis et in kalendis et in festis diebus
ter per annum id est in sollemnitate azymorum et in sollemnitate ebdomadaram et in sol-
lemnitate tabernaculorum
8,¹⁴ et constituit iuxta dispositionem David patris sui officia sacerdotum in ministeriis suis
et Levitas in ordine suo ut laudarent et ministrarent coram sacerdotibus iuxta ritum uniu-
scuiusque diei
et ianitores in divisionibus suis per portam et portam

sic enim praeceperat David homo Dei
8,¹⁵ nec praetergressi sunt de mandatis regis tam sacerdotes quam Levitae ex omnibus quae
praeceperat
et in custodiis thesaurorum 8,¹⁶ omnes inpensas praeparatas habuit Salomon
ex eo die quo fundavit domum Domini usque in diem quo perfecit eam
8,¹⁷ tunc abiit Salomon in Hesiongaber et in Ahilath ad oram maris Rubri quae est in terra
Edom
8,¹⁸ misit autem ei Hiram per manum servorum suorum naves et nautas gnaros maris
et abierunt cum servis Salomonis in Ophir
tuleruntque inde quadringenta quinquaginta talenta auri et adtulerunt ad regem Salomo-
nem
9,¹ regina quoque Saba cum audisset famam Salomonis venit ut temptaret eum enigmatibus
in Hierusalem
cum magnis opibus et camelis qui portabant aromata et auri plurimum gemmasque pretio-
sas
cumque venisset ad Salomonem locuta est ei quaecumque erant in corde suo
9,² et exposuit ei Salomon omnia quae proposuerat
nec quicquam fuit quod ei non perspicuum fecerit
9,³ quod postquam vidit sapientiam scilicet Salomonis et domum quam aedificaverat
9,⁴ nec non cibaria mensae eius et habitacula servorum et officia ministrorum eius et vesti-
menta eorum
pincernas quoque et vestes eorum et victimas quas immolabat in domo Domini
non erat prae stupore ultra in ea spiritus
9,⁵ dixitque ad regem
verus sermo quem audieram in terra mea de virtutibus et sapientia tua
9,⁶ non credebam narrantibus donec ipsa venissem et vidissent oculi mei
et probassem vix medietatem mihi sapientiae tuae fuisse narratam
vicisti famam virtutibus tuis
9,⁷ beati viri tui et beati servi tui hii qui adsistunt coram te in omni tempore et audiunt sapi-
entiam tuam
9,⁸ sit Dominus Deus tuus benedictus qui voluit te ordinare super thronum suum regem
Domini Dei tui
quia diligit Deus Israhel et vult servare eum in aeternum
idcirco posuit te super eum regem ut facias iudicia atque iustitiam

9,⁹dedit autem regi centum viginti talenta auri et aromata multa nimis et gemmas pretiosissimas
non fuerunt aromata talia ut haec quae dedit regina Saba regi Salomoni
9,¹⁰sed et servi Hiram cum servis Salomonis adtulerunt aurum de Ophir et ligna thyina et
gemmas pretiosissimas
9,¹¹de quibus fecit rex de lignis scilicet thyinis gradus in domo Domini et in domo regia
citharas quoque et psalteria cantoribus
numquam visa sunt in terra Iuda ligna talia
9,¹²rex autem Salomon dedit reginae Saba cuncta quae voluit et quae postulavit
multo plura quam adtulerat ad eum
quae reversa abiit in terram suam cum servis suis
9,¹³erat autem pondus auri quod adferebatur Salomoni per annos singulos sescenta sexaginta
sex talenta auri
9,¹⁴excepta ea summa quam legati diversarum gentium et negotiatores adferre consueverant
omnesque reges Arabiae et satrapae terrarum qui conportabant aurum et argentum Salomoni
9,¹⁵fecit igitur rex Salomon ducentas hastas aureas de summa sescentorum aureorum qui in
hastis singulis expendebantur
9,¹⁶trecenta quoque scuta aurea trecentorum aureorum quibus tegebantur scuta singula
posuitque ea rex in armamentario quod erat consitum nemore
9,¹⁷fecit quoque rex solium eburneum grande et vestivit illud auro mundissimo
9,¹⁸sexque gradus quibus ascendebatur ad solium et scabillum aureum
et brachiola duo altrinsecus et duos leones stantes iuxta brachiola
9,¹⁹sed et alios duodecim leunculos stantes super sex gradus ex utraque parte
non fuit tale solium in universis regnis
9,²⁰omnia quoque vasa convivii regis erant aurea
et vasa domus saltus Libani ex auro purissimo
argentum enim in diebus illis pro nihilo reputabatur
9,²¹siquidem naves regis ibant in Tharsis cum servis Hiram semel in annis tribus
et deferebant inde aurum et argentum et ebur et simias et pavos
9,²²magnificatus est igitur Salomon super omnes reges terrae divitiis et gloria
9,²³omnesque reges terrarum desiderabant faciem videre Salomonis
ut audirent sapientiam quam dederat Deus in corde eius
9,²⁴et deferebant ei munera vasa argentea et aurea et vestes et arma et aromata equos et mulos
per singulos annos

9,²⁵habuit quoque Salomon quadraginta milia equorum in stabulis et curruum equitumque
duodecim milia
constituitque eos in urbibus quadrigarum et ubi erat rex in Hierusalem
9,²⁶exercuit etiam potestatem super cunctos reges a fluvio Eufraten usque ad terram Philist-
hinorum id est usque ad terminos Aegypti
9,²⁷tantamque copiam praebuit argenti in Hierusalem quasi lapidum
et cedrorum tantam multitudinem velut sycaminorum quae gignuntur in campestribus
9,²⁸adducebantur autem ei equi de Aegypto cunctisque regionibus
9,²⁹reliqua vero operum Salomonis priorum et novissimorum
scripta sunt in verbis Nathan prophetae et in libris Ahiae Silonitis
in visione quoque Iaddo videntis contra Hieroboam filium Nabath
9,³⁰regnavit autem Salomon in Hierusalem super omnem Israhel quadraginta annis
9,³¹dormivitque cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David
regnavitque pro eo Roboam filius eius
10,¹ profectus est autem Roboam in Sychem
illuc enim cunctus Israhel convenerat ut constituerent eum regem
10,²quod cum audisset Hieroboam filius Nabath qui erat in Aegypto
fugerat quippe illuc ante Salomonem statim reversus est
10,³vocaveruntque eum et venit cum universo Israhel
et locuti sunt ad Roboam dicentes
10,⁴pater tuus durissimo iugo nos pressit
tu leviora impera patre tuo qui nobis gravem inposuit servitatem
et paululum de onere subleva ut serviamus tibi
10,⁵qui ait post tres dies revertimini ad me
cumque abisset populus
10,⁶iniit consilium cum senibus qui steterant coram patre eius Salomone dum adviveret di-
cens
quid datis consilii ut respondeam populo
10,⁷qui dixerunt ei
si placueris populo huic et lenieris eos verbis clementibus servient tibi omni tempore
10,⁸at ille reliquit consilium senum
et cum iuvenibus tractare coepit qui cum eo nutriti fuerant et erant in comitatu illius
10,⁹dixitque ad eos
quid vobis videtur vel respondere quid debeo populo huic
qui dixit mihi subleva iugum quod inposuit nobis pater tuus

10,¹⁰at illi responderunt ut iuvenes et nutriti cum eo in deliciis atque dixerunt
sic loqueris populo qui dixit tibi pater tuus adgravavit iugum nostrum tu subleva
et sic respondebis eis
minimus digitus meus grossior est lumbis patris mei
10,¹¹pater meus inposuit vobis iugum grave et ego maius pondus adponam
pater meus cecidit vos flagellis ego vero caedam scorpionibus
10,¹²venit ergo Hieroboam et universus populus ad Roboam die tertio sicut praeceperat eis
10,¹³responditque rex dura derelicto consilio seniorum
10,¹⁴locutusque est iuxta iuvenum voluntatem
pater meus grave vobis inposuit iugum quod ego gravius faciam
pater meus cecidit vos flagellis ego vero caedam scorpionibus
10,¹⁵et non adquievit populi precibus
erat enim voluntatis Dei ut conpleretur sermo eius quem locutus fuerat per manum Ahiae
Silonitis ad Hieroboam filium Nabath
10,¹⁶populus autem universus rege duriora dicente sic locutus est ad eum
non est nobis pars in David neque hereditas in filio Isai
revertere in tabernacula tua Israhel tu autem pasce domum tuam David
et abiit Israhel in tabernacula sua
10,¹⁷super filios autem Israhel qui habitabant in civitatibus Iuda regnavit Roboam
10,¹⁸misitque rex Roboam Aduram qui praeerat tributis
et lapidaverunt eum filii Israhel et mortuus est
porro rex Roboam currum festinavit ascendere et fugit in Hierusalem
10,¹⁹recessitque Israhel a domo David usque ad diem hanc
11,¹venit autem Roboam in Hierusalem
et convocavit universam domum Iuda et Benjamin in centum octoginta milibus electorum
atque bellantium
ut dimicaret contra Israhel et converteret ad se regnum suum
11,²factusque est sermo Domini ad Semeiam hominem Dei dicens
11,³loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda et ad universum Israhel qui est in Iuda
et Benjamin
11,⁴haec dicit Dominus non ascendetis neque pugnabitis contra fratres vestros
revertatur unusquisque in domum suam quia mea hoc gestum est voluntate
qui cum audissent sermonem Domini reversi sunt nec perrexerunt contra Hieroboam
11,⁵habitavit autem Roboam in Hierusalem et aedificavit civitates muratas in Iuda
11,⁶extruxitque Bethleem et Aetham et Thecue

11,⁷Bethsur quoque et Soccho et Odollam
11,⁸nec non Geth et Maresa et Ziph 11,⁹sed et Aduram et Lachis et Azecha
11,¹⁰Saraa quoque et Ahilon et Hebron quae erant in Iuda et Benjamin civitates munitissimas
11,¹¹cumque clausisset eas muris posuit in eis principes ciborumque horrea hoc est olei et vini
11,¹²sed et in singulis urbibus fecit armamentaria scutorum et hastarum firmavitque eas multa diligentia et imperavit super Iudam et Benjamin
11,¹³sacerdotes autem et Levitae qui erant in universo Israhel venerunt ad eum de cunctis sedibus suis
11,¹⁴relinquentes suburbana et possessiones suas et transeuntes ad Iudam et Hierusalem
eo quod abiecisset eos Hieroboam et posterius eius ne sacerdotio Domini fungerentur
11,¹⁵qui constituit sibi sacerdotes excelsorum et daemonum vitulorumque quos fecerat
11,¹⁶sed et de cunctis tribubus Israhel quicumque dederant cor suum ut quaerent Dominum Deum Israhel
venerunt Hierusalem ad immolandas victimas Domino Deo patrum suorum
11,¹⁷et roboraverunt regnum Iuda et confirmaverunt Roboam filium Salomonis per tres annos
ambulaverunt enim in viis David et Salomonis annis tantum tribus
11,¹⁸duxit autem Roboam uxorem Maalath filiam Hierimuth filii David Abiail quoque filiam Heliab filii Isai
11,¹⁹quae peperit ei filios Ieus et Somoriam et Zoom
11,²⁰post hanc quoque accepit Maacha filiam Absalom quae peperit ei Abia et Ethai et Ziza et Salumith
11,²¹amavit autem Roboam Maacha filiam Absalom super omnes uxores suas et concubinas nam uxores decem et octo duxerat concubinasque sexaginta et genuit viginti octo filios et sexaginta filias
11,²²constituit vero in capite Abiam filium Maacha ducem super fratres suos ipsum enim regem facere cogitabat
11,²³qui sapientior fuit et potentior super omnes filios eius et in cunctis finibus Iuda et Benjamin et in universis civitatibus muratis praebuitque eis escas plurimas et multas petivit uxores
12,¹ cumque roboratum fuisset regnum Roboam et confortatum dereliquit legem Domini et omnis Israhel cum eo

12,²anno autem quinto regni Roboam ascendit Sesac rex Aegypti in Hierusalem quia peccaverunt Domino

12,³cum mille ducentis curribus et sexaginta milibus equitum
nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex Aegypto

Lybies scilicet et Trogoditae et Aethiopes

12,⁴cepitque civitates munitissimas in Iuda et venit usque Hierusalem

12,⁵Semeias autem propheta ingressus est ad Roboam et principes Iuda qui congregati fuerant in Hierusalem fugientes Sesac

dixitque ad eos haec dicit Dominus

vos reliquistis me et ego reliqui vos in manu Sesac

12,⁶consternatique principes Israhel et rex dixerunt iustus est Dominus

12,⁷cumque vidisset Dominus quod humiliati essent factus est sermo Domini ad Semeiam dicens

quia humiliati sunt non disperdam eos daboque eis pauxillum auxilii

et non stillabit furor meus super Hierusalem per manum Sesac

12,⁸verumtamen servient ei ut sciant distantiam servitutis meae et servitutis regni terrarum

12,⁹recessit itaque Sesac rex Aegypti ab Hierusalem sublatis thesauris domus Domini et domus regis

omniaque secum tulit et clypeos aureos quos fecerat Salomon

12,¹⁰pro quibus fecit rex aeneos

et tradidit illos principibus scutariorum qui custodiebant vestibulum palatii

12,¹¹cumque introiret rex domum Domini veniebant scutarii et tollebant eos iterumque referebant ad armamentarium suum

12,¹²verumtamen quia humiliati sunt aversa est ab eis ira Domini nec deleti sunt penitus siquidem et in Iuda inventa sunt opera bona

12,¹³confortatus est igitur rex Roboam in Hierusalem atque regnavit

quadraginta autem et unius anni erat cum regnare coepisset

et decem septemque annis regnavit in Hierusalem urbe quam elegit Dominus

ut confirmaret nomen suum ibi de cunctis tribubus Israhel

nomenque matris eius Naama Ammanitis

12,¹⁴fecit autem malum et non praeparavit cor suum ut quaereret Dominum

12,¹⁵opera vero Roboam prima et novissima

scripta sunt in libris Semeiae prophetae et Addo videntis et diligenter exposita pugnaueruntque adversum se Roboam et Hieroboam cunctis diebus

12,¹⁶et dormivit Roboam cum patribus suis sepultusque est in civitate David

et regnavit Abia filius eius pro eo
13,¹ anno octavodecimo regis Hieroboam regnavit Abia super Iudam
13,² tribus annis regnavit in Hierusalem
nomenque matris eius Michaia filia Urihel de Gabaa
et erat bellum inter Abia et Hieroboam
13,³ cumque inisset Abia certamen et haberet bellicosissimos viros et electorum quadringenta milia
Hieroboam instruxit e contra aciem octingenta milia virorum qui et ipsi electi erant et ad bella fortissimi
13,⁴ stetit igitur Abia super montem Someron qui erat in Ephraim et ait
audi Hieroboam et omnis Israhel
13,⁵ num ignoratis quod Dominus Deus Israhel dederit regnum David super Israhel in sempiternum
ipsi et filiis eius pactum salis
13,⁶ et surrexit Hieroboam filius Nabath servus Salomonis filii David et rebellavit contra dominum suum
13,⁷ congregatique sunt ad eum viri vanissimi et filii Belial
et praevaluerunt contra Roboam filium Salomonis
porro Roboam erat rudis et corde pavido nec potuit resistere eis
13,⁸ nunc ergo vos dicitis quod resistere possitis regno Domini quod possidet per filios David
habetisque grandem populi multitudinem atque vitulos aureos quos fecit vobis Hieroboam in deos
13,⁹ et eiecistis sacerdotes Domini filios Aaron atque Levitas
et fecistis vobis sacerdotes sicut omnes populi terrarum
quicumque venerit et initiaverit manum suam in tauro in bubus et in arietibus septem fit sacerdos eorum qui non sunt dii
13,¹⁰ noster autem Dominus Deus est quem non relinquimus
sacerdotesque ministrant Domino de filiis Aaron et Levitae sunt in ordine suo
13,¹¹ holocausta quoque offerunt Domino per singulos dies mane et vespere
et thymiana iuxta legis praecepta confectum
et proponuntur panes in mensa mundissima
estque apud nos candelabrum aureum et lucernae eius ut accendantur semper ad vesperam
nos quippe custodimus praecepta Domini Dei nostri quem vos reliquistis

13,¹² ergo in exercitu nostro dux Deus est et sacerdotes eius qui clangunt tubis et resonant
contra vos
filii Israhel nolite pugnare contra Dominum Deum patrum vestrorum quia non vobis expedit
13,¹³ haec illo loquente Hieroboam retro moliebatur insidias
cumque ex adverso hostium staret ignorantem Iudam suo ambiebat exercitu
13,¹⁴ respiciensque Iudas vidit instare bellum ex adverso et post tergum
et clamavit ad Dominum ac sacerdotes tubis canere coeperunt
13,¹⁵ omnesque viri Iuda vociferati sunt
et ecce illis clamantibus perterritus Deus Hieroboam
et omnem Israhel qui stabat ex adverso Abia et Iuda
13,¹⁶ fugeruntque filii Israhel Iudam et tradidit eos Deus in manu eorum
13,¹⁷ percussit ergo eos Abia et populus eius plaga magna
et corruerunt vulnerati ex Israhel quingenta milia virorum fortium
13,¹⁸ humiliatique sunt filii Israhel in tempore illo
et vehementissime confortati filii Iuda eo quod sperassent in Domino Deo patrum suorum
13,¹⁹ persecutus est autem Abia fugientem Hieroboam et cepit civitates eius
Bethel et filias eius et Hiesena cum filiabus suis Ephron quoque et filias eius
13,²⁰ nec valuit ultra resistere Hieroboam in diebus Abia
quem percussit Dominus et mortuus est
13,²¹ igitur Abia confortato imperio suo accepit uxores quattuordecim
procreavitque viginti duos filios et sedecim filias
13,²² reliqua autem sermonum Abia viarumque et operum eius
scripta sunt diligentissime in libro prophetae Addo
14,¹ dormivit autem Abia cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David
regnavitque Asa filius eius pro eo
in cuius diebus quievit terra annis decem
14,² fecit autem Asa quod bonum et placitum erat in conspectu Dei sui
et subvertit altaria peregrini cultus et excelsa
14,³ et confregit statuas lucosque succidit
14,⁴ ac praecepit Iudae ut quaereret Dominum Deum patrum suorum
et faceret legem et universa mandata
14,⁵ et abstulit e cunctis urbibus Iuda aras et fana et regnavit in pace
14,⁶ aedificavit quoque urbes munitas in Iuda
quia quietus erat et nulla temporibus eius bella surrexerant pacem Domino largiente

14,⁷dixit autem Iudae aedificemus civitates istas
et vallemus muris et roboremus turribus et portis et seris
donec a bellis quieta sunt omnia eo quod quaesierimus Dominum Deum patrum nostrorum
et dederit nobis pacem per gyrum
aedificaverunt igitur et nullum in extruendo impedimentum fuit
14,⁸habuit autem Asa in exercitu suo portantium scuta et hastas de Iuda trecenta milia
de Benjamin vero scutariorum et sagittariorum ducenta octoginta milia
omnes isti viri fortissimi
14,⁹egressus est autem contra eos Zara Aethiops cum exercitu decies centena milia et curri-
bus trecentis et venit usque Maresa
14,¹⁰porro Asa perrexit obviam et instruxit aciem ad bellum in valle Sephata quae est iuxta
Maresa
14,¹¹et invocavit Dominum Deum et ait
Domine non est apud te ulla distantia utrum in paucis auxiliis an in pluribus
adiuva nos Domine Deus noster
in te enim et in tuo nomine habentes fiduciam venimus contra hanc multitudinem
Domine Deus noster tu es non praevaleat contra te homo
14,¹²exterruit itaque Dominus Aethiops coram Asa et Iuda
fugeruntque Aethiopes 14,¹³et persecutus est eos Asa et populus qui cum eo erat usque
Gerar
et ruerunt Aethiopes usque ad internicionem
quia Domino caedente contriti sunt et exercitu illius proliante
tulerunt ergo spolia multa 14,¹⁴et percusserunt omnes civitates per circuitum Gerare
grandis quippe cunctos terror invaserat
et diripuerunt urbes et multam praedam asportaverunt
14,¹⁵sed et caulas ovium destruentes tulerunt pecorum infinitam multitudinem et camelo-
rum
reversique sunt Hierusalem
15,¹ Azarias autem filius Oded facto in se spiritu Dei 15,²egressus est in occursum Asa et
dixit ei
audite me Asa et omnis Iuda et Benjamin
Dominus vobiscum quia fuistis cum eo
si quaesieritis eum invenietis si autem dereliqueritis derelinquet vos
15,³transibunt autem multi dies in Israhel absque Deo vero et absque sacerdote doctore et
absque lege

15,⁴cumque reversi fuerint in angustia sua ad Dominum Deum Israhel et quaesierint eum
repperient
15,⁵in tempore illo non erit pax egredienti et ingredienti
sed terrores undique in cunctis habitatoribus terrarum
15,⁶pugnabit enim gens contra gentem et civitas contra civitatem
quia Dominus conturbabit eos in omni angustia
15,⁷vos ergo confortamini et non dissolvantur manus vestrae
erit enim merces operi vestro
15,⁸quod cum audisset Asa verba scilicet et prophetiam Oded prophetae
confortatus est et abstulit idola de omni terra Iuda et Beniamin
et ex urbibus quas ceperat montis Ephraim
et dedicavit altare Domini quod erat ante porticum Domini
15,⁹congregavitque universum Iuda et Beniamin
et advenas cum eis de Ephraim et de Manasse et de Symeon
plures enim ad eum confugerant ex Israhel videntes quod Dominus Deus illius esset cum eo
15,¹⁰cumque venissent Hierusalem mense tertio anno quintodecimo regni Asa
15,¹¹immolaverunt Domino in die illa de manubiis et praeda quam adduxerant
boves septingentos et arietes septem milia
15,¹²et intravit ex more ad corroborandum foedus ut quaerent Dominum Deum patrum
suorum in toto corde et in tota anima sua
15,¹³si quis autem inquit non quaesierit Dominum Deum Israhel moriatur
a minimo usque ad maximum a viro usque ad mulierem
15,¹⁴iuraveruntque Domino voce magna in iubilo et in clangore tubae et in sonitu bucina-
rum
15,¹⁵omnes qui erant in Iuda cum execratione
in omni enim corde suo iuraverunt
et in tota voluntate quaesierunt eum et invenerunt
praestititque eis Dominus requiem per circuitum
15,¹⁶sed et Maacham matrem Asa regis ex Augusto deposuit imperio
eo quod fecisset in luco simulacrum Priapi
quod omne contrivit et in frusta comminuens conbusit in torrente Cedron
15,¹⁷excelsa autem derelicta sunt in Israhel
attamen cor Asa erat perfectum cunctis diebus eius
15,¹⁸ea quae voverat pater suus et ipse intulit in domum Domini
argentum et aurum vasorumque diversam suppellectilem

15,¹⁹bellum vero non fuit usque ad tricesimum quintum annum regni Asa
16,¹ anno autem tricesimo sexto regni eius ascendit Baasa rex Israhel in Iudam et muro circumdabat Rama
ut nullus tute posset egredi et ingredi de regno Asa
16,²protulit ergo Asa argentum et aurum de thesauris domus Domini et de thesauris regis misitque ad Benadad regem Syriae qui habitabat in Damasco dicens
16,³foedus inter me et te est
pater quoque meus et pater tuus habuere concordiam
quam ob rem misi tibi argentum et aurum
ut rupto foedere quod habes cum Baasa rege Israhel facias eum a me recedere
16,⁴quo conperto Benadad misit principes exercituum suorum ad urbes Israhel qui percusserunt Ahion et Dan et Abelmaim et universas urbes muratas Nephtalim
16,⁵quod cum audisset Baasa desivit aedificare Rama et intermisit opus suum
16,⁶porro Asa rex adsumpsit universum Iudam
et tulerunt lapides Rama et ligna quae aedificationi praeparaverat Baasa aedificavitque ex eis Gabaa et Maspha
16,⁷in tempore illo venit Anani propheta ad Asam regem Iuda et dixit ei quia habuisti fiduciam in rege Syriae et non in Domino Deo tuo
idcirco evasit Syriae regis exercitus de manu tua
16,⁸nonne Aethiopes et Lybies multo plures erant quadrigis et equitibus et multitudine nimia
quos cum Domino credidisses tradidit in manu tua
16,⁹oculi enim eius contemplantur universam terram
et praebent fortitudinem his qui corde perfecto credunt in eum
stulte igitur egisti et propter hoc ex praesenti tempore contra te bella consurgent
16,¹⁰iratusque Asa adversus videntem iussit eum mitti in nervum
valde quippe super hoc fuerat indignatus
et interfecit de populo in tempore illo plurimos
16,¹¹opera autem Asa prima et novissima scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel
16,¹²aegrotavit etiam Asa anno tricesimo nono regni sui dolore pedum vehementissimo
et nec in infirmitate sua quaesivit Dominum sed magis in medicorum arte confisus est
16,¹³dormivitque cum patribus suis et mortuus est anno quadragesimo primo regni sui
16,¹⁴et sepelierunt eum in sepulchro suo quod foderat sibi in civitate David
posueruntque eum super lectulum suum plenum aromatibus et unguentis meretriciis quae erant pigmentariorum arte confecta

et conbuserunt super eum ambitione nimia
17,¹ regnavit autem Iosaphat filius eius pro eo et invaluit contra Israhel
17,² constituitque militum numeros in cunctis urbibus Iudae quae erant vallatae muris
praesidiaque disposuit in terra Iuda et in civitatibus Ephraim quas ceperat Asa pater eius
17,³ et fuit Dominus cum Iosaphat quia ambulavit in viis David patris sui primis
et non speravit in Baalim 17,⁴ sed in Deo patris sui
et perrexit in praeceptis illius et non iuxta peccata Israhel
17,⁵ confirmavitque Dominus regnum in manu eius
et dedit omnis Iuda munera Iosaphat
factaeque sunt ei infinitae divitiae et multa gloria
17,⁶ cumque sumpsisset cor eius audaciam propter vias Domini etiam excelsa et lucos de Iuda abstulit
17,⁷ tertio autem anno regni sui misit de principibus suis Benail et Obdiam et Zacchariam et
Nathanahel et Micheam
ut docerent in civitatibus Iuda
17,⁸ et cum eis Levitas Semeiam et Nathanium et Zabadiam
Asahel quoque et Semiramoth et Ionathan
Adoniam et Tobiam et Tobadoniam Levitas
et cum eis Elisama et Ioram sacerdotes
17,⁹ docebantque in Iuda habentes librum legis Domini
et circuibant cunctas urbes Iuda atque erudiebant populum
17,¹⁰ itaque factus est pavor Domini super omnia regna terrarum quae erant per gyrum Iuda
nec audebant bellare contra Iosaphat
17,¹¹ sed et Philisthei Iosaphat munera deferebant et vectigal argenti
Arabes quoque adducebant pecora arietum septem milia septingentos et hircos totidem
17,¹² crevit ergo Iosaphat et magnificatus est usque in sublime
atque aedificavit in Iuda domos ad instar turrium urbesque muratas
17,¹³ et multa opera patravit in urbibus Iuda
viri quoque bellatores et robusti erant in Hierusalem
17,¹⁴ quorum iste numerus per domos atque familias singulorum
in Iuda principes exercitus Ednas dux et cum eo robustissimorum trecenta milia
17,¹⁵ post hunc Iohanan princeps et cum eo ducenta octoginta milia
17,¹⁶ post istum quoque Amasias filius Zechri consecratus Domino et cum eo ducenta milia
virorum fortium

17,¹⁷ hunc sequebatur robustus ad proelia Heliada et cum eo tenentium arcum et clypeum
ducenta milia
17,¹⁸ post istum etiam Iozabath et cum eo centum octoginta milia expeditorum militum
17,¹⁹ hii omnes erant ad manum regis
exceptis aliis quos posuerat in urbibus muratis et in universo Iuda
18,¹ fuit ergo Iosaphat dives et inclitus multum
et adfinitate coniunctus est Ahab 18,² descenditque post annos ad eum in Samariam
ad cuius adventum mactavit Ahab arietes et boves plurimos et populo qui venerat cum eo
persuasitque illi ut ascenderet in Ramoth Galaad
18,³ dixitque Ahab rex Israhel ad Iosaphat regem Iuda
veni mecum in Ramoth Galaad
cui ille respondit
ut ego et tu sicut populus tuus sic et populus meus tecumque erimus in bello
18,⁴ dixitque Iosaphat ad regem Israhel
consule obsecro inpraesentiarum sermonem Domini
18,⁵ congregavitque rex Israhel prophetarum quadringentos viros et dixit ad eos
in Ramoth Galaad ad bellandum ire debemus an quiescere
at illi ascende inquit et tradet Deus in manu regis
18,⁶ dixitque Iosaphat
numquid non est hic propheta Domini ut ab illo etiam requiramus
18,⁷ et ait rex Israhel ad Iosaphat
est vir unus a quo possumus quaerere Domini voluntatem
sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum sed malum omni tempore
est autem Micheas filius Iembla
dixitque Iosaphat
ne loquaris rex hoc modo
18,⁸ vocavit ergo rex Israhel unum de eunuchis et dixit ei
voca cito Micheam filium Iembla
18,⁹ porro rex Israhel et Iosaphat rex Iuda uterque sedebant in solio suo vestiti cultu regio
sedebant autem in area iuxta portam Samariae
omnesque prophetae vaticinabantur coram eis
18,¹⁰ Sedecias vero filius Chanana fecit sibi cornua ferrea et ait
haec dicit Dominus his ventilabis Syriam donec conteras eam
18,¹¹ omnesque prophetae similiter prophetabant atque dicebant
ascende in Ramoth Galaad et prosperaberis et tradet eos Dominus in manu regis

18,¹²nuntius autem qui ierat ad vocandum Micheam ait illi
en verba omnium prophetarum uno ore bona regi adnuntiant
quaeso ergo te ut et sermo tuus ab eis non dissentiat loquarisque prospera
18,¹³cui respondit Micheas
vivit Dominus quia quodcumque dixerit Deus meus hoc loquar
18,¹⁴venit ergo ad regem
cui rex ait Michea ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum an quiescere
cui ille respondit ascendite
cuncta enim prospera evenient et tradentur hostes in manus vestras
18,¹⁵dixitque rex iterum atque iterum te adiuro ut non mihi loquaris nisi quod verum est in
nomine Domini
18,¹⁶at ille ait vidi universum Israhel dispersum in montibus sicut oves absque pastore
et dixit Dominus non habent isti dominos revertatur unusquisque ad domum suam in pace
18,¹⁷et ait rex Israhel ad Iosaphat
nonne dixi tibi quod non prophetaret iste mihi quicquam boni sed ea quae mala sunt
18,¹⁸at ille idcirco ait audite verbum Domini
vidi Dominum sedentem in solio suo et omnem exercitum caeli adsistentem ei a dextris et
sinistris
18,¹⁹et dixit Dominus quis decipiet Ahab regem Israhel ut ascendat et corruat in Ramoth
Galaad
cumque diceret unus hoc modo et alter alio
18,²⁰processit spiritus et stetit coram Domino et ait ego decipiam eum
cui Dominus in quo inquit decipies
18,²¹at ille respondit egrediar et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius
dixitque Dominus decipies et praevaleris egredere et fac ita
18,²²nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuo-
rum et Dominus locutus est de te mala
18,²³accessit autem Sedecias filius Chanana et percussit Micheae maxillam et ait
per quam viam transivit spiritus Domini a me ut loqueretur tibi
18,²⁴dixitque Micheas
tu ipse videbis in die illo quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo ut abscondaris
18,²⁵praecepit autem rex Israhel dicens
tollite Micheam et ducite eum ad Amon principem civitatis et ad Ioas filium Ammelech 18,
²⁶et dicetis haec dicit rex

mittite hunc in carcerem et date ei panis modicum et aquae pauxillum donec revertar in pace

18,²⁷dixitque Micheas si reversus fueris in pace non est locutus Dominus in me et ait audite populi omnes

18,²⁸igitur ascenderunt rex Israhel et Iosaphat rex Iuda in Ramoth Galaad

18,²⁹dixitque rex Israhel ad Iosaphat

mutabo habitum et sic ad pugnandum vadam tu autem induere vestibus tuis mutatoque rex Israhel habitu venit ad bellum

18,³⁰rex autem Syriae praeceperat ducibus equitatus sui dicens

ne pugnetis contra minimum aut contra maximum nisi contra solum regem Israhel

18,³¹itaque cum vidissent principes equitatus Iosaphat dixerunt rex Israhel iste est et circumdederunt eum dimicantes

at ille clamavit ad Dominum et auxiliatus est ei atque avertit eos ab illo

18,³²cum enim vidissent duces equitatus quod non esset rex Israhel reliquerunt eum

18,³³accidit autem ut unus e populo sagittam in incertum iaceret

et percuteret regem Israhel inter cervicem et scapulas

at ille aurigae suo ait

converte manum tuam et educ me de acie quia vulneratus sum

18,³⁴et finita est pugna in die illo

porro rex Israhel stabat in curru suo contra Syros usque ad vesperam et mortuus est occidente sole

19,¹ reversus est autem Iosaphat rex Iuda domum suam pacifice in Hierusalem

19,²cui occurrit Hieu filius Anani videns et ait ad eum

impio praebes auxilium et his qui oderunt Dominum amicitia iungeris

et idcirco iram quidem Domini merebaris 19,³sed bona opera inventa sunt in te

eo quod abstuleris lucos de terra Iuda et praeparaveris cor tuum ut requireres Dominum

19,⁴habitavit ergo Iosaphat in Hierusalem

rursumque egressus est ad populum de Bersabee usque ad montem Ephraim

et revocavit eos ad Dominum Deum patrum suorum

19,⁵constituitque iudices terrae in cunctis civitatibus Iuda munitis per singula loca

19,⁶et praecipiens iudicibus videte ait quid faciatis

non enim hominis exercetis iudicium sed Domini

et quodcumque iudicaveritis in vos redundabit

19,⁷sit timor Domini vobiscum et cum diligentia cuncta facite

non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas nec personarum acceptio nec cupido munerum

19,⁸in Hierusalem quoque constituit Iosaphat Levitas et sacerdotes et principes familiarum ex Israhel

ut iudicium et causam Domini iudicarent habitatoribus eius

19,⁹praecepitque eis dicens sic ageris in timore Dei fideliter et corde perfecto

19,¹⁰omnem causam quae venerit ad vos fratrum vestrorum qui habitant in urbibus suis inter cognationem et cognationem

ubicumque quaestio est de lege de mandato de caerimoniis de iustificationibus ostendite eis ut non peccent in Dominum et ne veniat ira super vos et super fratres vestros

sic ergo ageris et non peccabitis

19,¹¹Amarias autem sacerdos et pontifex vester in his quae ad Dominum pertinent praesidebit

porro Zabadias filius Ismahel qui est dux in domo Iuda super ea opera erit quae ad regis officium pertinent

habetisque magistros Levitas coram vobis

confortamini et agite diligenter et erit Dominus cum bonis

20,¹ post haec congregati sunt filii Moab et filii Ammon et cum eis de Ammanitis ad Iosaphat ut pugnarent contra eum

20,²veneruntque nuntii et indicaverunt Iosaphat dicentes

venit contra te multitudo magna de his locis quae trans mare sunt et de Syria

et ecce consistunt in Asasonthamar quae est Engaddi

20,³Iosaphat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandum Dominum et praedicavit ieiunium universo Iuda

20,⁴congregatusque Iudas ad precandum Dominum

sed et omnes de urbibus suis venerunt ad obsecrandum eum

20,⁵cumque stetisset Iosaphat in medio coetu Iudae et Hierusalem in domo Domini ante atrium novum 20,⁶ait

Domine Deus patrum nostrorum tu es Deus in caelo et dominaris cunctis regnis gentium

in manu tua est fortitudo et potentia nec quisquam tibi potest resistere

20,⁷nonne tu Deus noster interfecisti omnes habitatores terrae huius coram populo tuo Israhel

et dedisti eam semini Abraham amici tui in sempiternum

20,⁸habiteruntque in ea et extruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo dicentes

20,⁹si inruerint super nos mala gladius iudicii pestilentia et fames

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

stabimus coram domo hac in conspectu tuo in qua invocatum est nomen tuum
et clamabimus ad te in tribulationibus nostris et exaudies salvosque facies
20,¹⁰nunc igitur ecce filii Ammon et Moab et mons Seir
per quos non concessisti Israheli ut transirent quando egrediebantur de Aegypto
sed declinaverunt ab eis et non interfecerunt illos
20,¹¹e contrario agunt et nituntur eicere nos de possessione quam tradidisti nobis 20,¹²
Deus noster
ergo non iudicabis eos
in nobis quidem non tanta est fortitudo ut possimus huic multitudini resistere quae inruit
super nos
sed cum ignoremus quid agere debeamus
hoc solum habemus residui ut oculos nostros dirigamus ad te
20,¹³omnis vero Iuda stabat coram Domino cum parvulis et uxoribus et liberis suis
20,¹⁴erat autem Hiazihel filius Zacchariae filii Banaiae filii Hiehihel filii Mathaniae Levites
de filiis Asaph
super quem factus est spiritus Domini in medio turbae 20,¹⁵et ait
adtentate omnis Iuda et qui habitatis Hierusalem et tu rex Iosaphat
haec dicit Dominus vobis
nolite timere nec paveatis hanc multitudinem
non est enim vestra pugna sed Dei
20,¹⁶cras descendetis contra eos
ascensuri enim sunt per clivum nomine Sis
et invenietis illos in summitate torrentis qui est contra solitudinem Hieruhel
20,¹⁷non eritis vos qui dimicabitis sed tantummodo confidenter state et videbitis auxilium
Domini super vos
o Iuda et Hierusalem nolite timere nec paveatis
cras egredimini contra eos et Dominus erit vobiscum
20,¹⁸Iosaphat ergo et Iuda et omnes habitatores Hierusalem ceciderunt proni in terram co-
ram Domino et adoraverunt eum
20,¹⁹porro Levitae de filiis Caath et de filiis Core laudabant Dominum Deum Israhel voce
magna in excelsum
20,²⁰cumque mane surrexissent egressi sunt per desertum Thecuae
profectisque eis stans Iosaphat in medio eorum dixit
audite me Iuda et omnes habitatores Hierusalem
credite in Domino Deo vestro et securi eritis

credite prophetis eius et cuncta evenient prospera
20,²¹deditque consilium populo et statuit cantores Domini ut laudarent eum in turmis suis
et antecederent exercitum ac voce consona dicerent
confitemini Domino quoniam in aeternum misericordia eius
20,²²cumque coepissent laudes canere vertit Dominus insidias eorum in semet ipsos
filiorum scilicet Ammon et Moab et montis Seir qui egressi fuerant ut pugnarent contra Iu-
dam et percussi sunt
20,²³namque filii Ammon et Moab consurrexerunt adversum habitatores montis Seir ut in-
terficerent et delerent eos
cumque hoc opere perpetrassent etiam in semet ipsos versi mutuis concidere vulneribus
20,²⁴porro Iudas cum venisset ad speculam quae respicit solitudinem
vidit procul omnem late regionem plenam cadaveribus
nec superesse quemquam qui necem potuisset evadere
20,²⁵venit ergo Iosaphat et omnis populus cum eo ad detrahenda spolia mortuorum
inveneruntque inter cadavera variam supellectilem
vestes quoque et vasa pretiosissima et diripuerunt
ita ut omnia portare non possent
nec per tres dies spolia auferre pro praedae magnitudine
20,²⁶die autem quarto congregati sunt in valle Benedictionis
etenim quoniam ibi benedixerant Domino vocaverunt locum illum vallis Benedictionis us-
que in praesentem diem
20,²⁷reversusque est omnis vir Iuda et habitatores Hierusalem
et Iosaphat ante eos in Hierusalem cum laetitia magna
eo quod dedisset eis Dominus gaudium de inimicis suis
20,²⁸ingressique sunt Hierusalem cum psalteriis et citharis et tubis in domum Domini
20,²⁹inruit autem pavor Domini super universa regna terrarum
cum audissent quod pugnasset Dominus contra inimicos Israhel
20,³⁰quievitque regnum Iosaphat et praebuit ei Deus pacem per circuitum
20,³¹regnavit igitur Iosaphat super Iudam
et erat triginta quinque annorum cum regnare coepisset
viginti autem et quinque annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Azuba filia Selachi
20,³²et ambulavit in via patris sui Asa nec declinavit ab ea faciens quae placita erant coram
Domino
20,³³verumtamen excelsa non abstulit

et adhuc populus non direxerat cor suum ad Dominum Deum patrum suorum
20,³⁴reliqua autem gestorum Iosaphat priorum et novissimorum
scripta sunt in verbis Hieu filii Anani quae digessit in libro regum Israhel
20,³⁵post haec iniit amicitias Iosaphat rex Iuda cum Ochozia rege Israhel cuius opera fue-
runt impiissima
20,³⁶et particeps fuit ut facerent naves quae irent in Tharsis
feceruntque classem in Asiongaber
20,³⁷prophetavit autem Eliezer filius Dodoau de Maresa ad Iosaphat dicens
quia habuisti foedus cum Ochozia percussit Dominus opera tua
contritaeque sunt naves nec potuerunt ire in Tharsis
21,¹dormivit autem Iosaphat cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate David
regnavitque Ioram filius eius pro eo
21,²qui habuit fratres filios Iosaphat Azariam et Hiahihel et Zacchariam et Azariam et Mi-
chahel et Saphatiam
omnes hii filii Iosaphat regis Israhel
21,³deditque eis pater suus multa munera argenti et auri et pensationes cum civitatibus
munitissimis in Iuda
regnum autem tradidit Ioram eo quod esset primogenitus
21,⁴surrexit ergo Ioram super regnum patris sui
cumque se confirmasset occidit omnes fratres suos gladio et quosdam de principibus Israhel
21,⁵triginta duo annorum erat Ioram cum regnare coepisset
et octo annis regnavit in Hierusalem
21,⁶ambulavitque in viis regum Israhel sicut egerat domus Ahab
filia quippe Ahab erat uxor eius
et fecit malum in conspectu Domini
21,⁷noluit autem Dominus disperdere domum David propter pactum quod inierat cum eo
et quia promiserat ut daret illi lucernam et filiis eius omni tempore
21,⁸in diebus illis rebellavit Edom ne esset subditus Iudae et constituit sibi regem
21,⁹cumque transisset Ioram cum principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum
surrexit nocte et percussit Edom qui se circumdederat et omnes duces equitatus eius
21,¹⁰attamen rebellavit Edom ne esset sub ditione Iuda usque ad hanc diem
eo tempore et Lobna recessit ne esset sub manu illius
dereliquerat enim Dominum Deum patrum suorum
21,¹¹insuper et excelsa fabricatus est in urbibus Iuda
et fornicari fecit habitatores Hierusalem et praevaricari Iudam

21,¹²adlatae sunt autem ei litterae ab Helia propheta in quibus scriptum erat
haec dicit Dominus Deus David patris tui
quoniam non ambulasti in viis Iosaphat patris tui et in viis Asa regis Iuda
21,¹³sed incessisti per iter regum Israhel
et fornicari fecisti Iudam et habitatores Hierusalem imitatus fornicationem domus Ahab
insuper et fratres tuos domum patris tui meliores te occidisti
21,¹⁴ecce Dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo et filiis et uxoribus tuis univ-
saque substantia tua
21,¹⁵tu autem aegrotabis pessimo languore uteri donec egrediantur vitalia tua paulatim per
dies singulos
21,¹⁶suscitavit ergo Dominus contra Ioram spiritum Philisthinorum et Arabum qui confines
sunt Aethiopibus
21,¹⁷et ascenderunt in terram Iuda et vastaverunt eam
diripueruntque cunctam substantiam quae inventa est in domo regis
insuper et filios eius et uxores
nec remansit ei filius nisi Ioachaz qui minimus natu erat
21,¹⁸et super haec omnia percussit eum Dominus alvi languore insanabili
21,¹⁹cumque diei succederet dies et temporum spatia volverentur duorum annorum expletus
est circulus
et sic longa consumptus tabe ita ut egereret etiam viscera sua languore pariter et vita caruit
mortuusque est in infirmitate pessima
et non fecit ei populus secundum morem combustionis exequias sicut fecerat maioribus eius
21,²⁰triginta duum annorum fuit cum regnare coepisset
et octo annis regnavit in Hierusalem ambulavitque non recte
et sepelierunt eum in civitate David verumtamen non in sepulchro regum
22,¹constituerunt autem habitatores Hierusalem Ochoziam filium eius minimum regem pro
eo
omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant interfecerant latrones Arabum qui intruerant
in castra
regnavitque Ochozias filius Ioram regis Iuda
22,²filius quadraginta duo annorum erat Ochozias cum regnare coepisset
et uno anno regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Otholia filia Amri
22,³sed et ipse ingressus est per vias domus Ahab
mater enim eius inpulit eum ut impie ageret

22,⁴fecit igitur malum in conspectu Domini sicut domus Ahab
ipsi enim fuerunt ei consiliarii post mortem patris sui in interitum eius
22,⁵ambulavitque in consiliis eorum
et perrexit cum Ioram filio Ahab rege Israhel in bellum contra Azahel regem Syriae in Ramoth Galaad
vulneraveruntque Syri Ioram
22,⁶qui reversus est ut curaretur in Hieзраhel
multas enim plagas acceperat in supradicto certamine
igitur Azarias filius Ioram rex Iuda descendit ut inviseret Ioram filium Ahab in Hieзраhel aegrotantem
22,⁷voluntatis quippe fuit Dei adversum Ochoziam ut veniret ad Ioram
et cum venisset egrederetur cum eo adversum Hieu filium Namsi
quem unxit Dominus ut deleret domum Ahab
22,⁸cum ergo subverteret Hieu domum Ahab
invenit principes Iuda et filios fratrum Ochoziae qui ministrabant ei et interfecit illos
22,⁹ipsumque perquirens Ochoziam comprehendit latentem in Samaria
adductumque ad se occidit
et sepelierunt eum eo quod esset filius Iosaphat qui quaesierat Dominum in toto corde suo
nec erat ultra spes aliqua ut de stirpe regnaret Ochoziae
22,¹⁰siquidem Otholia mater eius videns quod mortuus esset filius suus
surrexit et interfecit omnem stirpem regiam domus Ioram
22,¹¹porro Iosabeth filia regis tulit Ioas filium Ochoziae
et furata est eum de medio filiorum regis cum interficerentur
absconditque cum nutrice sua in cubiculo lectulorum
Iosabeth autem quae absconderat eum erat filia regis Ioram uxor Ioiadae pontificis soror
Ochoziae
et idcirco Otholia non interfecit eum
22,¹²fuit ergo cum eis in domo Dei absconditus sex annis quibus regnavit Otholia super terram
23,¹anno autem septimo confortatus Ioiadae adsumpsit centuriones
Azariam videlicet filium Hieroam et Ismahel filium Iohanam
Azariam quoque filium Oded et Maasiam filium Adaiam et Elisaphat filium Zechri
et iniit cum eis foedus
23,²qui circumeuntes Iudam congregaverunt Levitas de cunctis urbibus Iuda et principes
familiarum Israhel

veneruntque in Hierusalem

23,³iniit igitur omnis multitudo pactum in domo Domini cum rege
dixitque ad eos Ioiadae

ecce filius regis regnabit sicut locutus est Dominus super filios David

23,⁴iste est ergo sermo quem facietis

23,⁵tertia pars vestrum qui veniunt ad sabbatum sacerdotum et Levitarum et ianitorum erit
in portis

tertia vero pars ad domum regis

et tertia in porta quae appellatur Fundamenti

omne vero reliquum vulgus sit in atriis domus Domini

23,⁶nec quisquam alius ingrediatur domum Domini nisi sacerdotes et qui ministrant de Le-
vitis

ipsi tantummodo ingrediantur quia sanctificati sunt

et omne reliquum vulgus observet custodias Domini

23,⁷Levitae autem circumdent regem habentes singuli arma sua

et si quis alius ingressus fuerit templum interficiatur

sintque cum rege et intrante et egrediente

23,⁸fecerunt igitur Levitae et universus Iuda iuxta omnia quae praeceperat Ioiadae pontifex
et adsumpserunt singuli viros qui sub se erant et veniebant per ordinem sabbati

cum his qui iam impleverant sabbatum et egressuri erant

siquidem Ioiadae pontifex non dimiserat abire turmas quae sibi per singulas ebdomadas
succedere consueverant

23,⁹deditque Ioiadae sacerdos centurionibus lanceas clypeosque et peltas regis David quas
consecraverat in domo Domini

23,¹⁰constituitque omnem populum tenentium pugiones

a parte templi dextra usque ad partem templi sinistram

coram altari et templo per circuitum regis

23,¹¹et eduxerunt filium regis et inposuerunt ei diadema

dederuntque in manu eius tenendam legem et constituerunt eum regem

unxit quoque illum Ioiadae pontifex et filii eius

inprecatique sunt atque dixerunt vivat rex

23,¹²quod cum audisset Otholia vocem scilicet currentium atque laudantium regem

ingressa est ad populum in templum Domini

23,¹³cumque vidisset regem stantem super gradum in introitu et principes turmasque circa
eum

omnem quoque populum terrae gaudentem atque clangentem tubis
et diversi generis organis concinentem vocemque laudantium
scidit vestimenta sua et ait insidiae insidiae
23,¹⁴egressus autem Ioiadae pontifex ad centuriones et principes exercitus dixit eis
educite illam extra septa templi et interficiatur foris gladio
praecepitque sacerdos ne occideretur in domo Domini
23,¹⁵et inposuerunt cervicibus eius manus
cumque intrasset portam Equorum domus regis interfecerunt eam ibi
23,¹⁶pepigit autem Ioiadae foedus inter se universumque populum et regem ut esset popu-
lus Domini
23,¹⁷itaque ingressus est omnis populus domum Baal et destruxerunt eam
et altaria ac simulacra illius confregerunt
Matthan quoque sacerdotem Baal interfecerunt ante aras
23,¹⁸constituit autem Ioiadae praepositos in domo Domini et sub manibus sacerdotum ac
Levitarum
quos distribuit David in domo Domini ut offerrent holocausta Domino
sicut scriptum est in lege Mosi
in gaudio et canticis iuxta dispositionem David
23,¹⁹constituit quoque ianitores in portis domus Domini
ut non ingrederetur eam inmundus in omni re
23,²⁰adsumpsitque centuriones et fortissimos viros ac principes populi et omne vulgus ter-
rae
et fecerunt descendere regem de domo Domini et introire per medium portae superioris in
domum regis
et conlocaverunt eum in solio regali
23,²¹laetatusque est omnis populus terrae et urbs quievit
porro Otholia interfecta est gladio
24,¹septem annorum erat Ioas cum regnare coepisset
et quadraginta annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Sebia de Bersabee
24,²fecitque quod bonum est coram Domino cunctis diebus Ioiadae sacerdotis
24,³accepit autem ei Ioiadae uxores duas e quibus genuit filios et filias
24,⁴post quae placuit Ioas ut instauraret domum Domini
24,⁵congregavitque sacerdotes et Levitas et dixit eis

egredimini ad civitates Iuda et colligite de universo Israhel pecuniam ad sarta tecta templi
Dei vestri per singulos annos
festinatoque hoc facite
porro Levitae egere neglegentius
24,⁶vocavitque rex Ioiadae principem et dixit ei
quare non tibi fuit curae ut cogeres Levitas inferre de Iuda et de Hierusalem pecuniam quae
constituta est a Mose servo Domini
ut inferret eam omnis multitudo Israhel in tabernaculum testimonii
24,⁷Otholia enim impiissima et filii eius destruxerunt domum Domini
et de universis quae sanctificata fuerant templo Domini ornaverunt fanum Baalim
24,⁸praecepit ergo rex et fecerunt arcam
posueruntque eam iuxta portam domus Domini forinsecus
24,⁹et praedicatum est in Iuda et Hierusalem ut deferrent singuli pretium Domino
quod constituit Moses servus Dei super omnem Israhel in deserto
24,¹⁰laetatique sunt cuncti principes et omnis populus
et ingressi contulerunt in arcam Domini atque miserunt ita ut impleretur
24,¹¹cumque tempus esset ut deferrent arcam coram rege per manus Levitarum
videbant enim multam pecuniam
ingrediebatur scriba regis et quem primus sacerdos constituerat
effundebantque pecuniam quae erat in arca
porro arcam reportabant ad locum suum
sicque faciebant per singulos dies
et congregata est infinita pecunia
24,¹²quam dederunt rex et Ioiada his qui praeerant operibus domus Domini
at illi conducebant ex ea caesores lapidum et artifices operum singulorum ut instaurarent
domum Domini
fabros quoque ferri et aeris ut quod cadere coeperat fulciretur
24,¹³egeruntque hii qui operabantur industrie
et obducebatur parietum cicatrix per manus eorum
ac suscitaverunt domum Domini in statum pristinum et firme eam stare fecerunt
24,¹⁴cumque conplessent omnia opera detulerunt coram rege et Ioiadae reliquam partem
pecuniae
de qua facta sunt vasa templi in ministerium et ad holocausta
fialae quoque et cetera vasa aurea et argentea
et offerebantur holocausta in domo Domini iugiter cunctis diebus Ioiadae

24,¹⁵ senuit autem Ioiadae plenus dierum et mortuus est cum centum triginta esset annorum
24,¹⁶ sepelieruntque eum in civitate David cum regibus
eo quod fecisset bonum cum Israhel et cum domo eius
24,¹⁷ postquam autem obiit Ioiada ingressi sunt principes Iuda et adoraverunt regem
qui delinitus obsequiis eorum adquievit eis
24,¹⁸ et dereliquerunt templum Domini Dei patrum suorum
servieruntque lucis et sculptilibus
et facta est ira contra Iudam et Hierusalem propter hoc peccatum
24,¹⁹ mittebatque eis prophetas ut reverterentur ad Dominum
quos protestantes illi audire nolebant
24,²⁰ spiritus itaque Dei induit Zacchariam filium Ioiadae sacerdotem
et stetit in conspectu populi et dixit eis
haec dicit Dominus
quare transgredimini praeceptum Domini quod vobis non proderit
et dereliquistis Dominum ut derelinqueret vos
24,²¹ qui congregati adversus eum miserunt lapides iuxta regis imperium in atrio domus
Domini
24,²² et non est recordatus Ioas rex misericordiae quam fecerat Ioiadae pater illius secum
sed interfecit filium eius
qui cum moreretur ait videat Dominus et requirat
24,²³ cumque evolutus esset annus ascendit contra eum exercitus Syriae
venitque in Iudam et Hierusalem et interfecit cunctos principes populi
atque universam praedam miserunt regi Damascum
24,²⁴ et certe cum permodicus venisset numerus Syrorum
tradidit Dominus manibus eorum infinitam multitudinem
eo quod reliquissent Dominum Deum patrum suorum
in Ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia
24,²⁵ et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis
surrexerunt autem contra eum servi sui in ultionem sanguinis filii Ioiadae sacerdotis
et occiderunt eum in lectulo suo et mortuus est
sepelieruntque eum in civitate David sed non in sepulchris regum
24,²⁶ insidiati vero sunt ei Zabath filius Semath Ammanitidis
et Iozabath filius Semarith Moabitidis
24,²⁷ porro filii eius ac summa pecuniae quae adunata fuerat sub eo et instauratio domus Dei
scripta sunt diligentius in libro regum

regnauitque Amasias filius eius pro eo
25,¹ viginti quinque annorum erat Amasias cum regnare coepisset
et viginti novem annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Ioaden de Hierusalem
25,² fecitque bonum in conspectu Domini verumtamen non in corde perfecto
25,³ cumque roboratum sibi videret imperium
iugulavit servos qui occiderant regem patrem suum
25,⁴ sed filios eorum non interfecit
sicut scriptum est in libro legis Mosi ubi praecepit Dominus dicens
non occidentur patres pro filiis neque filii pro patribus suis
sed unusquisque in suo peccato morietur
25,⁵ congregavit igitur Amasias Iudam et constituit eos per familias
tribunosque et centuriones in universo Iuda et Benjamin
et recensuit a viginti annis sursum
invenitque triginta milia iuvenum qui egrederentur ad pugnam et tenerent hastam et cly-
peum
25,⁶ mercede quoque conduxit de Israhel centum milia robustorum centum talentis argenti
25,⁷ venit autem homo Dei ad illum et ait
o rex ne egrediatur tecum exercitus Israhel
non est enim Dominus cum Israhel et cunctis filiis Ephraim
25,⁸ quod si putas in robore exercitus bella consistere superari te faciet Deus ab hostibus
Dei quippe est et adiuuare et in fugam vertere
25,⁹ dixitque Amasias ad hominem Dei
quid ergo fiet de centum talentis quae dedi militibus Israhel
et respondit ei homo Dei
habet Dominus unde tibi dare possit multo his plura
25,¹⁰ separavit itaque Amasias exercitum qui venerat ad eum ex Ephraim ut reverteretur in
locum suum
at illi contra Iudam vehementer irati reversi sunt in regionem suam
25,¹¹ porro Amasias confidenter eduxit populum suum
et abiit in vallem Salinarum percussitque filios Seir decem milia
25,¹² et alia decem milia virorum ceperunt filii Iuda
et adduxerunt ad praeruptum cuiusdam petrae
praecipitaueruntque eos de summo in praecipitum qui universi crepuerunt
25,¹³ at ille exercitus quem remiserat Amasias ne secum iret ad proelium

diffusus est in civitatibus Iuda a Samaria usque Bethoron
et interfectis tribus milibus diripuit praedam magnam
25,¹⁴ Amasias vero post caedem Idumeorum et adlatos deos filiorum Seir statuit illos in deos
sibi
et adorabat eos et illis adolebat incensum
25,¹⁵ quam ob rem iratus Dominus contra Amasiam misit ad illum prophetam qui diceret ei
cur adorasti deos qui non liberaverunt populum suum de manu tua
25,¹⁶ cumque haec ille loqueretur respondit ei
num consiliarius regis es quiesce ne interficiam te
discedensque prophet scio inquit quod cogitaverit Dominus occidere te
qui et fecisti hoc malum et insuper non adquievisti consilio meo
25,¹⁷ igitur Amasias rex Iuda inito pessimo consilio misit ad Ioas filium Ioachaz filii Hieu
regem Israhel dicens
veni videamus nos mutuo
25,¹⁸ at ille remisit nuntium dicens
carduus qui est in Libano misit ad cedrum Libani dicens
da filiam tuam filio meo uxorem
et ecce bestiae quae erant in silva Libani transierunt et conculcaverunt carduum
25,¹⁹ dixisti percussi Edom et idcirco erigitur cor tuum in superbiam
sede in domo tua
cur malum adversum te provocas ut cadas et tu et Iudas tecum
25,²⁰ noluit audire Amasias
eo quod Domini esset voluntas ut traderetur in manibus hostium propter deos Edom
25,²¹ ascendit igitur Ioas rex Israhel et mutuos sibi praebuere conspectus
Amasias autem rex Iuda erat in Bethsames Iudae
25,²² corruitque Iudas coram Israhel et fugit in tabernacula sua
25,²³ porro Amasiam regem Iuda filium Ioas filii Ioachaz cepit Ioas rex Israhel in Bethsames
et adduxit in Hierusalem
destruxitque murum eius a porta Ephraim usque ad portam Anguli quadringentis cubitis
25,²⁴ omne quoque aurum et argentum et universa vasa quae reppererat in domo Dei et apud
Obededom in thesauris etiam domus regiae
nec non et filios obsidum reduxit Samariam
25,²⁵ vixit autem Amasias filius Ioas rex Iuda postquam mortuus est Ioas filius Ioachaz rex
Israhel quindecim annis

25,²⁶ reliqua vero sermonum Amasiae priorum et novissimorum scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel

25,²⁷ qui postquam recessit a Domino tetenderunt ei insidias in Hierusalem cumque fugisset Lachis miserunt et interfecerunt eum ibi

25,²⁸ reportantesque super equos sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David

26,¹ omnis autem populus Iuda filium eius Oziam annorum sedecim constituit regem pro patre suo Amasia

26,² ipse aedificavit Ahilath et restituit eam dicioni Iudae postquam dormivit rex cum patribus suis

26,³ sedecim annorum erat Ozias cum regnare coepisset et quinquaginta duobus annis regnavit in Hierusalem nomen matris eius Hiechelia de Hierusalem

26,⁴ fecitque quod erat rectum in oculis Domini iuxta omnia quae fecerat Amasias pater eius

26,⁵ et exquisivit Deum in diebus Zacchariae intellegentis et videntis Deum cumque requireret Dominum direxit eum in omnibus

26,⁶ denique egressus est et pugnavit contra Philisthim et destruxit murum Geth et murum Iabniae murumque Azoti aedificavit quoque oppida in Azoto et in Philisthim

26,⁷ et adiuvit eum Deus contra Philisthim et contra Arabas qui habitabant in Gurbaal et contra Ammanitas

26,⁸ pendebantque Ammanitae munera Oziae et divulgatum est nomen eius usque ad introitum Aegypti propter crebras victorias

26,⁹ aedificavitque Ozias turres in Hierusalem super portam Anguli et super portam Vallis et reliquas in eodem muri latere firmavitque eas

26,¹⁰ extruxit etiam turres in solitudine et fodit cisternas plurimas eo quod haberet multa pecora tam in campestribus quam in heremi vastitate vineas quoque habuit et vinitores in montibus et in Carmelo erat quippe homo agriculturae deditus

26,¹¹ fuit autem exercitus bellatorum eius qui procedebant ad proelia sub manu Hiehihel scribae Maasiaeque doctoris et sub manu Ananiae qui erat de ducibus regis

26,¹² omnisque numerus principum per familias virorum fortium duum milium sescentorum

26,¹³ et sub eis universus exercitus trecentorum et septem milium quingentorum qui erant apti ad bella et pro rege contra adversarios dimicabant

26,¹⁴ praeparavit quoque eis Ozias id est cuncto exercitui clypeos et hastas et galeas et loricas

arcusque et fundas ad iaciendos lapides
26,¹⁵et fecit in Hierusalem diversi generis machinas
quas in turribus conlocavit et in angulis murorum
ut mitterent sagittas et saxa grandia
egressumque est nomen eius procul eo quod auxiliaretur ei Dominus et corroborasset illum
26,¹⁶sed cum roboratus esset elevatum est cor eius in interitum suum et neglexit Dominum
Deum suum
ingressusque templum Domini adolere voluit incensum super altare thymiamatis
26,¹⁷statimque ingressus post eum Azarias sacerdos
et cum eo sacerdotes Domini octoginta viri fortissimi 26,¹⁸restiterunt regi atque dixerunt
non est tui officii Ozia ut adoleas incensum Domino
sed sacerdotum hoc est filiorum Aaron qui consecrati sunt ad huiusmodi ministerium
egredere de sanctuario ne contempseris
quia non reputabitur tibi in gloriam hoc a Domino Deo
26,¹⁹iratusque est Ozias et tenens in manu turibulum ut adoleret incensum minabatur sa-
cerdotibus
statimque orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibus in domo Domini super altare
thymiamatis
26,²⁰cumque respexisset eum Azarias pontifex et omnes reliqui sacerdotes
viderunt lepram in fronte eius et festinato expulerunt eum
sed et ipse perterritus adceleravit egredi eo quod sensisset ilico plagam Domini
26,²¹fuit igitur Ozias rex leprosus usque ad diem mortis suae
et habitavit in domo separata plenus lepra
ob quam et eiectus fuerat de domo Domini
porro Ioatham filius eius rexit domum regis et iudicabat populum terrae
26,²²reliqua autem sermonum Oziae priorum et novissimorum scripsit Esaias filius Amos
propheta
26,²³dormivitque Ozias cum patribus suis
et sepelierunt eum in agro regalium sepulchrorum eo quod esset leprosus
regnavitque Ioatham filius eius pro eo
27,¹viginti quinque annorum erat Ioatham cum regnare coepisset
et sedecim annis regnavit in Hierusalem
nomen matris eius Hierusa filia Sadoc
27,²fecitque quod rectum erat coram Domino iuxta omnia quae fecerat Ozias pater suus
excepto quod non est ingressus templum Domini et adhuc populus delinquebat

27,³ ipse aedificavit portam domus Domini Excelsam et in muro Ophel multa construxit
27,⁴ urbes quoque aedificavit in montibus Iuda et in saltibus castella et turre
27,⁵ ipse pugnavit contra regem filiorum Ammon et vicit eos
dederuntque ei filii Ammon in tempore illo centum talenta argenti
et decem milia choros tritici ac totidem choros hordei
haec ei praebuerunt filii Ammon in anno secundo et tertio
27,⁶ corroboratusque est Ioatham eo quod direxisset vias suas coram Domino Deo suo
27,⁷ reliqua autem sermonum Ioatham et omnes pugnae eius et opera
scripta sunt in libro regum Israhel et Iuda
27,⁸ viginti quinque annorum erat cum regnare coepisset
et sedecim annis regnavit in Hierusalem
27,⁹ dormivitque Ioatham cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate David
et regnavit Achaz filius eius pro eo
28,¹ viginti annorum erat Achaz cum regnare coepisset
et sedecim annis regnavit in Hierusalem
non fecit rectum in conspectu Domini sicut David pater eius
28,² sed ambulavit in viis regum Israhel
insuper et statuas fudit Baalim
28,³ ipse est qui adolevit incensum in valle Benennon
et lustravit filios suos in igne iuxta ritum gentium quas interfecit Dominus in adventu filio-
rum Israhel
28,⁴ sacrificabat quoque et thymiama succendebat in excelsis et in collibus et sub omni ligno
frondoso
28,⁵ tradiditque eum Dominus Deus eius in manu regis Syriae
qui percussit eum magnamque praedam de eius cepit imperio et adduxit in Damascum
manibus quoque regis Israhel traditus est et percussus plaga grandi
28,⁶ occiditque Phacee filius Romeliae de Iuda centum viginti milia in die uno
omnes viros bellatores
eo quod reliquissent Dominum Deum patrum suorum
28,⁷ eodem tempore occidit Zechri vir potens ex Ephraim Masiam filium regis et Ezricam
ducem domus eius
Helcanam quoque secundum a rege
28,⁸ ceperuntque filii Israhel de fratribus suis ducenta milia mulierum puerorum et puella-
rum et infinitam praedam
pertuleruntque eam in Samariam

28,⁹ea tempestate erat ibi propheta Domini nomine Oded
qui egressus obviam exercitui venientium in Samariam dixit eis
ecce iratus Dominus Deus patrum vestrorum contra Iudam tradidit eos manibus vestris
et occidistis illos atrociter ita ut caelum pertingeret vestra crudelitas
28,¹⁰insuper filios Iuda et Hierusalem vultis vobis subicere in servos et ancillas
quod nequaquam facto opus est
peccatis enim super hoc Domino Deo vestro
28,¹¹sed audite consilium meum et reducite captivos quos adduxistis de fratribus vestris
quia magnus furor Domini inminet vobis
28,¹²steterunt itaque viri de principibus filiorum Ephraim
Azarias filius Iohanan Barachias filius Mosollamoth
Hiezechias filius Sellum et Amasa filius Adali
contra eos qui veniebant de proelio 28,¹³et dixerunt eis
non introducetis huc captivos ne peccemus Domino
quare vultis adicere super peccata nostra et vetera cumulare delicta
grande quippe peccatum est et ira furoris Domini inminet super Israhel
28,¹⁴dimiseruntque viri bellatores praedam et universa quae ceperant coram principibus et
omni multitudine
28,¹⁵steteruntque viri quos supra memoravimus
et adprehendentes captivos omnesque qui nudi erant vestierunt de spoliis
cumque vestissent eos et calciassent et refecissent cibo ac potu
unxissent quoque propter laborem et adhibuissent eis curam
quicumque ambulare non poterant et erant inbecillo corpore inposuerunt eos iumentis
et adduxerunt Hierichum civitatem Palmarum ad fratres eorum
ipsique reversi sunt Samariam
28,¹⁶tempore illo misit rex Achaz ad regem Assyriorum auxilium postulans
28,¹⁷veneruntque Idumei et percusserunt multos ex Iuda et ceperunt praedam magnam
28,¹⁸Philisthim quoque diffusi sunt per urbes campestris et ad meridiem Iuda
ceperuntque Bethsames et Ahilon et Gaderoth
Soccho quoque et Thamnam et Gamzo cum viculis suis et habitaverunt in eis
28,¹⁹humiliaverat enim Dominus Iudam propter Achaz regem Iuda
eo quod nudasset eum auxilio et contemptui habuisset Dominum
28,²⁰adduxitque contra eum Thaglathphalnasar regem Assyriorum
qui et adflixit eum et nullo resistente vastavit
28,²¹igitur Achaz spoliata domo Domini et domo regum et principum

dedit regi Assyriorum munera et tamen nihil ei profuit
 28,²²insuper et in tempore angustiae suae auxit contemptum in Dominum
 ipse per se rex Achaz 28,²³immolavit diis Damasci victimas percussoribus suis et dixit
 dii regum Syriae auxiliantur eis quos ego placabo hostiis et aderunt mihi
 cum e contrario ipsi fuerint ruina eius et universo Israhel
 28,²⁴direptis itaque Achaz omnibus vasis domus Dei atque confractis clusit ianuas templi
 Dei
 et fecit sibi altaria in universis angulis Hierusalem
 28,²⁵in omnibus quoque urbibus Iuda extruxit aras ad cremandum tus
 atque ad iracundiam provocavit Dominum Deum patrum suorum
 28,²⁶reliqua autem sermonum eius et omnium operum priorum et novissimorum
 scripta sunt in libro regum Iuda et Israhel
 28,²⁷dormivitque Achaz cum patribus suis et sepelierunt eum in civitate Hierusalem
 neque enim receperunt eum in sepulchra regum Israhel
 regnavitque Ezechias filius eius pro eo
 29,¹igitur Ezechias regnare coepit cum viginti quinque esset annorum
 et viginti novem annis regnavit in Hierusalem
 nomen matris eius Abia filia Zacchariae
 29,²fecitque quod erat placitum in conspectu Domini
 iuxta omnia quae fecerat David pater eius
 29,³ipse anno et mense primo regni sui aperuit valvas domus Domini et instauravit eas
 29,⁴adduxitque sacerdotes atque Levitas
 et congregavit eos in plateam orientalem 29,⁵dixitque ad eos
 audite me Levitae et sanctificamini
 mundate domum Domini Dei patrum vestrorum
 auferte omnem inmunditiam de sanctuario
 29,⁶peccaverunt patres nostri et fecerunt malum in conspectu Domini Dei nostri derelin-
 quentes eum
 averterunt facies suas a tabernaculo Domini et praebuerunt dorsum
 29,⁷cluserunt ostia quae erant in porticu et extinxerunt lucernas
 incensumque non adoleverunt et holocausta non obtulerunt in sanctuario Deo Israhel
 29,⁸concitatus est itaque furor Domini super Iudam et Hierusalem
 tradiditque eos in commotionem et in interitum et in sibilum sicut ipsi cernitis oculis vestris
 29,⁹en corruerunt patres nostri gladiis
 filii nostri et filiae nostrae et coniuges captivae ductae sunt propter hoc scelus

29,¹⁰nunc igitur placet mihi ut ineamus foedus cum Domino Deo Israhel
et avertat a nobis furorem irae suae
29,¹¹filiis mi nolite negligere
vos elegit Dominus ut stetis coram eo et ministretis illi
colatis eum et cremetis incensum
29,¹²surrexerunt ergo Levitae Maath filius Amasiae et Iohel filius Azariae de filiis Caath
porro de filiis Merari Cis filius Abdai et Azarias filius Iallelel
de filiis autem Gersom Ioha filius Zemina et Eden filius Ioaha
29,¹³at vero de filiis Elisaphan Samri et Iahihel
de filiis quoque Asaph Zaccharias et Mathanias
29,¹⁴nec non de filiis Heman Iahihel et Semei
sed et de filiis Idithun Semeias et Ozihel
29,¹⁵congregaveruntque fratres suos et sanctificati sunt
et ingressi iuxta mandatum regis et imperium Domini ut expiarent domum Dei
29,¹⁶sacerdotes quoque ingressi templum Domini ut sanctificarent illud
extulerunt omnem inmunditiam quam intro reppererant in vestibulum domus Domini
quam tulerunt Levitae et asportaverunt ad torrentem Cedron foras
29,¹⁷coeperunt autem prima die mensis primi mundare
et in die octava eiusdem mensis ingressi sunt porticum templi Domini
expiaveruntque templum diebus octo
et in die sextadecima mensis eiusdem quod coeperant impleverunt
29,¹⁸ingressi quoque sunt ad Ezechiam regem et dixerunt ei
sanctificavimus omnem domum Domini et altare holocaustoseos vasaque eius
nec non et mensam propositionis cum omnibus vasis suis
29,¹⁹cunctamque templi supellectilem
quam polluerat rex Achaz in regno suo postquam praevaricatus est
et ecce exposita sunt omnia coram altari Domini
29,²⁰consurgensque diluculo Ezechias rex adunavit omnes principes civitatis
et ascendit domum Domini 29,²¹obtuleruntque simul tauros septem arietes septem agnos
septem et hircos septem
pro peccato pro regno pro sanctuario pro Iuda
dixit quoque sacerdotibus filiis Aaron ut offerrent super altare Domini
29,²²mactaverunt igitur tauros et susceperunt sacerdotes sanguinem et fuderunt illud super
altare
mactaverunt etiam arietes et illorum sanguinem super altare fuderunt

immolaverunt agnos et fuderunt super altare sanguinem
29,²³adplicaverunt hircos pro peccato coram rege et universa multitudine
inposueruntque manus suas super eos 29,²⁴et immolaverunt illos sacerdotes
et aspersionem sanguinem eorum altari pro piaculo universi Israhelis
pro omni quippe Israhel praeceperat rex ut holocaustum fieret et pro peccato
29,²⁵constituit quoque Levitas in domo Domini cum cymbalis et psalteriis et citharis
secundum dispositionem David et Gad videntis regis et Nathan prophetae
siquidem Domini praeceptum fuit per manum prophetarum eius
29,²⁶steteruntque Levitae tenentes organa David et sacerdotes tubas
29,²⁷et iussit Ezechias ut offerrent holocaustum super altare
cumque offerrentur holocausta coeperunt laudes canere Domino et clangere tubis
atque in diversis organis quae David rex Israhel reppererat concrepare
29,²⁸omni autem turba adorante cantores et hii qui tenebant tubas erant in officio suo donec
conpleretur holocaustum
29,²⁹cumque finita esset oblatio incurvatus est rex et omnes qui erant cum eo et adoraverunt
29,³⁰praecepitque Ezechias et principes Levitis ut laudarent Dominum sermonibus David et
Asaph videntis
qui laudaverunt eum magna laetitia et curvato genu adoraverunt
29,³¹Ezechias autem etiam haec addidit
impletis manus vestras Domino accedite et offerte victimas et laudes in domo Domini
obtulit ergo universa multitudo hostias et laudes et holocausta mente devota
29,³²porro numerus holocaustorum quae obtulit multitudo hic fuit
tauros septuaginta arietes centum agnos ducentos
29,³³sanctificaveruntque Domino boves sescentos et oves tria milia
29,³⁴sacerdotes vero pauci erant nec poterant sufficere ut pelles holocaustorum detraherent
unde et Levitae fratres eorum adiuverunt eos
donec impleretur opus et sanctificarentur antistites
Levitae quippe faciliori ritu sanctificantur quam sacerdotes
29,³⁵fuerunt igitur holocausta plurima adipem pacificorum et libamina holocaustorum
et completus est cultus domus Domini
29,³⁶laetatusque est Ezechias et omnis populus eo quod ministerium Domini esset expletum
de repente quippe hoc fieri placuerat
30,¹ misit quoque Ezechias ad omnem Israhel et Iudam scripsitque epistulas ad Ephraim et
Manassem
ut venirent ad domum Domini in Hierusalem et facerent phase Domino Deo Israhel

30,²inito ergo consilio regis et principum et universi coetus Hierusalem
decreverunt ut facerent phase mense secundo
30,³non enim occurrerant facere in tempore suo
quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerant
et populus necdum congregatus erat in Hierusalem
30,⁴placuitque sermo regi et omni multitudini
30,⁵et decreverunt ut mitterent nuntios in universum Israhel de Bersabee usque Dan
ut venirent et facerent phase Domino Deo Israhel in Hierusalem
multi enim non fecerant sicut lege praescriptum est
30,⁶perrexeruntque cursores cum epistulis ex regis imperio et principum eius in universum
Israhel et Iudam
iuxta quod rex iusserat praedicantes
filii Israhel revertimini ad Dominum Deum Abraham et Isaac et Israhel
et revertetur ad reliquias quae effugerunt manum regis Assyriorum
30,⁷nolite fieri sicut patres vestri et fratres
qui recesserunt a Domino Deo patrum suorum
et tradidit eos in interitum ut ipsi cernitis
30,⁸nolite indurare cervices vestras sicut patres vestri
tradite manus Domino et venite ad sanctuarium eius quod sanctificavit in aeternum
servite Domino Deo patrum vestrorum et avertetur a vobis ira furoris eius
30,⁹si enim vos reversi fueritis ad Dominum
fratres vestri et filii habebunt misericordiam coram dominis suis qui illos duxere captivos
et revertentur in terram hanc
pius enim et clemens est Dominus Deus vester
et non avertet faciem suam a vobis si reversi fueritis ad eum
30,¹⁰igitur cursores pergebant velociter de civitate in civitatem per terram Ephraim et Ma-
nasse usque Zabulon
illis inridentibus et subsannantibus eos
30,¹¹attamen quidam viri ex Aser et Manasse et Zabulon adquiescentes consilio venerunt
Hierusalem
30,¹²in Iuda vero facta est manus Domini ut daret eis cor unum
et facerent iuxta praeceptum regis et principum verbum Domini
30,¹³congregatique sunt in Hierusalem populi multi
ut facerent sollemnitatem azymorum in mense secundo
30,¹⁴et surgentes destruxerunt altaria quae erant in Hierusalem

atque universa in quibus idolis adolebatur incensum subvertentes proiecerunt in torrentem
Cedron

30,¹⁵immolaverunt autem phase quartadecima die mensis secundi

sacerdotes quoque atque Levitae tandem sanctificati obtulerunt holocausta in domo Domini

30,¹⁶steteruntque in ordine suo iuxta dispositionem et legem Mosi hominis Dei

sacerdotes vero suscipiebant effundendum sanguinem de manibus Levitarum

30,¹⁷eo quod multa turba sanctificata non esset

et idcirco Levitae immolarent phase his qui non occurrerant sanctificari Domino

30,¹⁸magna etiam pars populi de Ephraim et Manasse et Isachar et Zabulon quae sanctifica-
ta non fuerat

comedit phase non iuxta quod scriptum est

et oravit pro eis Ezechias dicens

Dominus bonus propitiabitur 30,¹⁹cunctis qui in toto corde requirunt Dominum Deum pat-
rum suorum

et non inputabit eis quod minus sanctificati sunt

30,²⁰quem exaudivit Dominus et placatus est populo

30,²¹feceruntque filii Israhel qui inventi sunt in Hierusalem sollemnitatem azymorum sep-
tem diebus in laetitia magna

laudantes Dominum per singulos dies

Levitae quoque et sacerdotes per organa quae suo officio congruebant

30,²²et locutus est Ezechias ad cor omnium Levitarum qui habebant intellegentiam bonam
super Domino

et comederunt septem diebus sollemnitatis

immolantes victimas pacificorum et laudantes Dominum Deum patrum suorum

30,²³placuitque universae multitudini ut celebrarent etiam alios dies septem

quod et fecerunt cum ingenti gaudio

30,²⁴Ezechias enim rex Iuda praebuerat multitudini mille tauros et septem milia ovium

principes vero dederant populo tauros mille et oves decem milia

sanctificata ergo est sacerdotum plurima multitudo

30,²⁵et hilaritate perfusa omnis turba Iuda

tam sacerdotum et Levitarum quam universae frequentiae quae venerat ex Israhel

proselytorum quoque de terra Israhel et habitantium in Iuda

30,²⁶factaque est grandis celebritas in Hierusalem

qualis a diebus Salomonis filii David regis Israhel in ea urbe non fuerat

30,²⁷surrexerunt autem sacerdotes atque Levitae benedicentes populo

et exaudita est vox eorum pervenitque oratio in habitaculum sanctum caeli
31,¹ cumque haec fuissent rite celebrata
egressus est omnis Israhel qui inventus fuerat in urbibus Iuda
et fregerunt simulacra succideruntque lucos
demoliti sunt excelsa et altaria destruxerunt
non solum de universo Iuda et Benjamin sed de Ephraim quoque et Manasse donec penitus
everterent
reversique sunt omnes filii Israhel in possessiones et civitates suas
31,² Ezechias vero constituit turmas sacerdotales et leviticas per divisiones suas
unumquemque in officio proprio
tam sacerdotum videlicet quam Levitarum ad holocausta et pacifica
ut ministrarent et confiterentur canerentque in portis castrorum Domini
31,³ pars autem regis erat ut de propria eius substantia offerretur holocaustum mane semper
et vespere
sabbatis quoque et kalendis et sollemnitatibus ceteris sicut scriptum est in lege Mosi
31,⁴ praecepit etiam populo habitantium Hierusalem
ut darent partes sacerdotibus et Levitis et possent vacare legi Domini
31,⁵ quod cum precrebuisset in auribus multitudinis
plurimas obtulere primitias filii Israhel frumenti vini et olei
mellis quoque et omnium quae gignit humus decimas obtulerunt
31,⁶ sed et filii Israhel et Iuda qui habitabant in urbibus Iuda obtulerunt decimas boum et
ovium
decimasque sanctorum quae voverant Domino Deo suo
atque universa portantes fecerunt acervos plurimos
31,⁷ mense tertio coeperunt acervorum iacere fundamenta
et mense septimo compleverunt eos
31,⁸ cumque ingressi fuissent Ezechias et principes eius
viderunt acervos et benedixerunt Domino ac populo Israhel
31,⁹ interrogavitque Ezechias sacerdotes et Levitas cur ita iacerent acervi
31,¹⁰ respondit illi Azarias sacerdos primus de stirpe Sadoc dicens
ex quo coeperunt offerri primitiae in domo Domini comedimus et saturati sumus
remanseruntque plurima eo quod benedixerit Dominus populo suo
reliquiarum autem copia est ista quam cernis
31,¹¹ praecepit igitur Ezechias ut praeepararent horrea in domo Domini

quod cum fecissent 31,¹²intulerunt tam primitias quam decimas et quaecumque voverant fideliter

fuit autem praefectus eorum Chonenias Levita et Semei frater eius secundus

31,¹³post quem Ieihel et Azazias et Naath et Asahel et Ierimoth

Iozabath quoque et Helihel et Iesmachias et Maath et Banaias praepositi

sub manibus Choneniae et Semei fratris eius

ex imperio Ezechiae regis et Azariae pontificis domus Domini ad quos omnia pertinebant

31,¹⁴Core vero filius Iemna Levites et ianitor orientalis portae

praepositus erat his quae sponte offerebantur Domino

primitiisque et consecratis in sancta sanctorum

31,¹⁵et sub cura eius Eden et Meniamin Hiesue et Sameias

Amarias quoque et Sechenias in civitatibus sacerdotum

ut fideliter distribuerent fratribus suis partes minoribus atque maioribus

31,¹⁶exceptis maribus ab annis tribus et supra cunctis qui ingrediebantur templum Domini

et quicquid per dies singulos conducebat in ministerio atque observationibus iuxta divisiones suas

31,¹⁷sacerdotibus per familias

et Levitis a vicesimo anno et supra per ordines et turmas suas

31,¹⁸universaeque multitudini tam uxoribus quam liberis eorum utriusque sexus

fideliter cibi de his quae sanctificata fuerant praebebantur

31,¹⁹sed et filiorum Aaron per agros et suburbana urbium singularum dispositi erant viri

qui partes distribuerent universo sexui masculino de sacerdotibus et Levitis

31,²⁰fecit ergo Ezechias universa quae diximus in omni Iuda

operatusque est bonum et rectum et verum coram Domino Deo suo

31,²¹in universa cultura ministerii domus Domini iuxta legem et caerimonias

volens requirere Deum suum in toto corde suo

fecitque et prosperatus est

32,¹ post quae et huiuscemodi veritatem venit Sennacherib rex Assyriorum

et ingressus Iudam obsedit civitates munitas volens eas capere

32,²quod cum vidisset Ezechias

venisse scilicet Sennacherib et totum belli impetum verti contra Hierusalem

32,³inito cum principibus consilio virisque fortissimis ut obturarent capita fontium quae erant extra urbem

et hoc omnium decernente sententia

32,⁴congregavit plurimam multitudinem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et obturaverunt cunctos fontes et rivum qui fluebat in medio terrae dicentes
 ne veniant reges Assyriorum et inveniant aquarum abundantiam
 32,⁵aedificavit quoque agens industrie omnem murum qui fuerat dissipatus
 et extruxit tures desuper et forinsecus alterum murum
 instauravitque Mello in civitate David
 et fecit universi generis armaturam et clypeos
 32,⁶constituitque principes bellatorum in exercitu
 et convocavit universos in platea portae civitatis ac locutus est ad cor eorum dicens
 32,⁷viriliter agite et confortamini nolite timere
 nec paveatis regem Assyriorum et universam multitudinem quae est cum eo
 multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo
 32,⁸cum illo est brachium carneum nobiscum Dominus Deus noster
 qui auxiliator est noster pugnatque pro nobis
 confortatusque est populus huiusmodi verbis Ezechiae regis Iuda
 32,⁹quae postquam gesta sunt misit Sennacherib rex Assyriorum servos suos Hierusalem
 ipse enim cum universo exercitu obsidebat Lachis
 ad Ezechiam regem Iuda et ad omnem populum qui erat in urbe dicens
 32,¹⁰haec dicit Sennacherib rex Assyriorum
 in quo habentes fiduciam sedetis obsessi in Hierusalem
 32,¹¹num Ezechias decipit vos ut tradat morti in fame et siti
 adfirmans quod Dominus Deus vester liberet vos de manu regis Assyriorum
 32,¹²numquid non iste est Ezechias qui destruxit excelsa illius et altaria
 et praecepit Iudae et Hierusalem dicens
 coram altari uno adorabitis et in ipso conburetis incensum
 32,¹³an ignoratis quae ego fecerim et patres mei cunctis terrarum populis
 numquid praevaluerunt dii gentium omniumque terrarum liberare regionem suam de manu
 mea
 32,¹⁴quis est de universis diis gentium quas vastaverunt patres mei qui potuerit eruere po-
 pulum suum de manu mea
 ut possit etiam Deus vester eruere vos de hac manu
 32,¹⁵non vos ergo decipiat Ezechias nec vana persuasione deludat neque credatis ei
 si enim nullus potuit deus cunctarum gentium atque regnorum liberare populum suum de
 manu mea et de manu patrum meorum
 consequenter nec Deus vester poterit eruere vos de hac manu

32,¹⁶sed et alia multa locuti sunt servi eius contra Dominum Deum et contra Ezechiam servum eius
32,¹⁷epistulas quoque scripsit plenas blasphemiae in Dominum Deum Israhel et locutus est adversus eum
sicut dii gentium ceterarum non potuerunt liberare populos suos de manu mea
sic et Deus Ezechiae eruere non poterit populum suum de manu ista
32,¹⁸insuper et clamore magno lingua iudaica contra populum qui sedebat in muris Hierusalem personabat
ut terreret eos et caperet civitatem
32,¹⁹locutusque est contra Deum Hierusalem
sicut adversum deos populorum terrae opera manuum hominum
32,²⁰oraverunt igitur Ezechias rex et Esaias filius Amos prophetae adversum hanc blasphemiam ac vociferati sunt usque in caelum
32,²¹et misit Dominus angelum qui percussit omnem virum robustum et bellatorem et principem exercitus regis Assyriorum
reversusque est cum ignominia in terram suam
cumque ingressus esset domum dei sui filii qui egressi fuerant de utero eius interfecerunt eum gladio
32,²²salvavitque Dominus Ezechiam et habitatores Hierusalem de manu Sennacherib regis Assyriorum et de manu omnium
et praestitit ei quietem per circuitum
32,²³multi etiam deferebant hostias et sacrificia Domino Hierusalem et munera Ezechiae regi Iuda
qui exaltatus est post haec coram cunctis gentibus
32,²⁴in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem
et oravit Dominum exaudivitque eum et dedit ei signum
32,²⁵sed non iuxta beneficia quae acceperat retribuit quia elevatum est cor eius
et facta est contra eum ira et contra Iudam ac Hierusalem
32,²⁶humiliatusque est postea eo quod exaltatum fuisset cor eius tam ipse quam habitatores Hierusalem
et idcirco non venit super eos ira Domini in diebus Ezechiae
32,²⁷fuit autem Ezechias dives et inclitus valde
et thesauros sibi plurimos congregavit argenti auri et lapidis pretiosi
aromatum et armorum universi generis et vasorum magni pretii
32,²⁸apothecas quoque frumenti vini et olei

et praesepia omnium iumentorum caulasque pecoribus 32,²⁹ et urbes exaedificavit
 habebat quippe greges ovium et armentorum innumerabiles
 eo quod dedisset ei Dominus substantiam multam nimis
 32,³⁰ ipse est Ezechias qui obturavit superiorem fontem aquarum Gion
 et avertit eas subter ad occidentem urbis David
 in omnibus operibus suis fecit prospere quae voluit
 32,³¹ attamen in legatione principum Babylonis qui missi fuerant ad eum
 ut interrogarent de portento quod acciderat super terram
 dereliquit eum Deus ut temptaretur et nota fierent omnia quae erant in corde eius
 32,³² reliqua autem sermonum Ezechiae et misericordiarum eius
 scripta sunt in visione Esaiiae filii Amos prophetae et in libro regum Iuda et Israhel
 32,³³ dormivitque Ezechias cum patribus suis et sepelierunt eum supra sepulchra filiorum
 David
 et celebravit eius exequias universus Iuda et omnes habitatores Hierusalem
 regnavitque Manasses filius eius pro eo
 33,¹ duodecim annorum erat Manasses cum regnare coepisset
 et quinquaginta quinque annis regnavit in Hierusalem
 33,² fecit autem malum coram Domino iuxta abominationes gentium quas subvertit Domi-
 nus coram filiis Israhel
 33,³ et conversus instauravit excelsa quae demolitus fuerat Ezechias pater eius
 construxitque aras Baalim et fecit lucos
 et adoravit omnem militiam caeli et coluit eam
 33,⁴ aedificavit quoque altaria in domo Domini de qua dixerat Dominus in Hierusalem erit
 nomen meum in aeternum
 33,⁵ aedificavit autem ea cuncto exercitui caeli in duobus atriis domus Domini
 33,⁶ transireque fecit filios suos per ignem in valle Benennon
 observabat somnia sectabatur auguria maleficis artibus inserviebat
 habebat secum magos et incantatores
 multaque mala operatus est coram Domino ut inritaret eum
 33,⁷ sculptile quoque et conflatile signum posuit in domo Domini
 de qua locutus est Dominus ad David et ad Salomonem filium eius dicens
 in domo hac et in Hierusalem quam elegi de cunctis tribubus Israhel ponam nomen meum
 in sempiternum
 33,⁸ et movere non faciam pedem Israhel de terra quam tradidi patribus eorum
 ita dumtaxat si custodierint facere quae praecepi eis

cunctamque legem et caerimonias atque iudicia per manum Mosi
33,⁹igitur Manasses seduxit Iudam et habitatores Hierusalem
ut facerent malum super omnes gentes quas subverterat Dominus a facie filiorum Israhel
33,¹⁰locutusque est Dominus ad eum et ad populum illius et adtendere noluerunt
33,¹¹idcirco superinduxit eis principes exercitus regis Assyriorum
ceperuntque Manassen et vinctum catenis atque conpedibus duxerunt Babylonem
33,¹²qui postquam coangustatus est oravit Dominum Deum suum
et egit paenitentiam valde coram Deo patrum suorum
33,¹³deprecatusque est eum et obsecravit intente
et exaudivit orationem eius reduxitque eum Hierusalem in regnum suum
et cognovit Manasses quod Dominus ipse esset Deus
33,¹⁴post haec aedificavit murum extra civitatem David ad occidentem Gion in convalle
ab introitu portae Piscium per circuitum usque ad Ophel
et exaltavit illum vehementer
constituitque principes exercitus in cunctis civitatibus Iuda munitis
33,¹⁵et abstulit deos alienos et simulacrum de domo Domini
aras quoque quas fecerat in monte domus Domini et in Hierusalem
et proiecit omnia extra urbem
33,¹⁶porro instauravit altare Domini et immolavit super illud victimas et pacifica et laudem
praecepitque Iudae ut serviret Domino Deo Israhel
33,¹⁷attamen adhuc populus immolabat in excelsis Domino Deo suo
33,¹⁸reliqua autem gestorum Manasse et obsecratio eius ad Deum suum
verba quoque videntium qui loquebantur ad eum in nomine Domini Dei Israhel continentur
in sermonibus regum Israhel
33,¹⁹oratio quoque eius et exauditio et cuncta peccata atque contemptus
loca etiam in quibus aedificavit excelsa et fecit lucos et statuas antequam ageret paenitenti-
am scripta sunt in sermonibus Ozai
33,²⁰dormivit ergo Manasses cum patribus suis et sepelierunt eum in domo sua
regnavitque pro eo filius eius Amon
33,²¹viginti duo annorum erat Amon cum regnare coepisset
et duobus annis regnavit in Hierusalem
33,²²fecitque malum in conspectu Domini sicut fecerat Manasses pater eius
et cunctis idolis quae Manasses fuerat fabricatus immolavit atque servivit
33,²³et non est reveritus faciem Domini sicut reveritus est Manasses pater eius
et multo maiora deliquit

33,²⁴cumque coniurassent adversus eum servi sui interfecerunt eum in domo sua
 33,²⁵porro reliqua populi multitudo caesis his qui Amon percusserant constituit regem Iosiam filium eius pro eo
 34,¹ octo annorum erat Iosias cum regnare coepisset
 et triginta et uno annis regnavit in Hierusalem
 34,²fecitque quod erat rectum in conspectu Domini
 et ambulavit in viis David patris sui
 non declinavit neque ad dexteram neque ad sinistram
 34,³octavo autem anno regni sui cum adhuc esset puer coepit quaerere Deum patris sui David
 et duodecimo anno postquam coeperat mundavit Iudam et Hierusalem ab excelsis et lucis simulacrisque et sculptilibus
 34,⁴destruxeruntque coram eo aras Baalim et simulacra quae superposita fuerant demoliti sunt
 lucos etiam et sculptilia succidit atque comminuit
 et super tumulos eorum qui eis immolare consueverant fragmenta dispersit
 34,⁵ossa praeterea sacerdotum conbusit in altaribus idolorum
 mundavitque Iudam et Hierusalem
 34,⁶sed et in urbibus Manasse et Ephraim et Symeon usque Nepthalim cuncta subvertit
 34,⁷cumque altaria dissipasset et lucos et sculptilia contrivisset in frusta
 cunctaque delubra demolitus esset de universa terra Israhel reversus est Hierusalem
 34,⁸igitur anno octavodecimo regni sui mundata iam terra et templo Domini misit Saphan filium Eseliae et Maasiam principem civitatis et Ioha filium Ioachaz a commentariis
 ut instaurarent domum Domini Dei sui
 34,⁹qui venerunt ad Helciam sacerdotem magnum
 acceptamque ab eo pecuniam quae inlata fuerat in domum Domini
 et quam congregaverant Levitae ianitores de Manasse et Ephraim et universis reliquiis Israhel
 ab omni quoque Iuda et Benjamin et habitatoribus Hierusalem
 34,¹⁰tradiderunt in manibus eorum qui praeerant operariis in domo Domini
 ut instaurarent templum et infirma quaeque sarcirent
 34,¹¹at illi dederunt eam artificibus et cementariis
 ut emerent lapides de lapidicinis et ligna ad commissuras aedificii
 et ad contignationem domorum quas destruxerant reges Iuda

34,¹² qui fideliter cuncta faciebant
erant autem praepositi operantium Iaath et Abdias de filiis Merari
Zaccharias et Mosollam de filiis Caath qui urgebant opus
omnes Levitae scientes organis canere
34,¹³ super eos vero qui ad varios usus onera portabant erant scribae et magistri de Levitis
ianitores
34,¹⁴ cumque efferrent pecuniam quae inlata fuerat in templum Domini
repperit Helcias sacerdos librum legis Domini per manum Mosi
34,¹⁵ et ait ad Saphan scribam librum legis inveni in domo Domini et tradidit ei
34,¹⁶ at ille intulit volumen ad regem et nuntiavit ei dicens
omnia quae dedisti in manu servorum tuorum ecce conplentur
34,¹⁷ argentum quod repperit in domo Domini conflaverunt
datumque est praefectis artificum et diversa opera fabricantium
34,¹⁸ praeterea tradidit mihi Helcias sacerdos hunc librum
quem cum rege praesente recitasset 34,¹⁹ audissetque ille verba legis scidit vestimenta sua
34,²⁰ et praecepit Helciae et Ahicam filio Saphan et Abdon filio Micha
Saphan quoque scribae et Asaiae servo regis dicens
34,²¹ ite et orate Dominum pro me et pro reliquiis Israhel et Iuda
super universis sermonibus libri istius qui repperit est
magnus enim furor Domini stillavit super nos
eo quod non custodierint patres nostri verba Domini
ut facerent omnia quae scripta sunt in isto volumine
34,²² abiit igitur Helcias et hii qui simul a rege missi fuerant
ad Holdan propheten uxorem Sellum filii Thecuath filii Hasra custodis vestium
quae habitabat Hierusalem in secunda
et locuti sunt ei verba quae supra narravimus
34,²³ at illa respondit eis
haec dicit Dominus Deus Israhel
dicite viro qui misit vos ad me
34,²⁴ haec dicit Dominus
ecce ego inducam mala super locum istum et super habitatores eius
cunctaque maledicta quae scripta sunt in libro hoc quem legerunt coram rege Iuda
34,²⁵ quia dereliquerunt me et sacrificaverunt diis alienis
ut me ad iracundiam provocarent in cunctis operibus manuum suarum
idcirco stillavit furor meus super locum istum et non extinguetur

34,²⁶ ad regem autem Iuda qui misit vos pro Domino deprecando sic loquimini
haec dicit Dominus Deus Israhel
quoniam audisti verba voluminis 34,²⁷ atque emollitum est cor tuum et humiliatus es in
 conspectu Dei
super his quae dicta sunt contra locum hunc et habitatores Hierusalem
reveritusque faciem meam scidisti vestimenta tua et flevisti coram me
ego quoque exaudivi te dicit Dominus
34,²⁸ iam enim colligam te ad patres tuos et infereris in sepulchrum tuum in pace
nec videbunt oculi tui omne malum quod ego inducturus sum super locum istum et super
 habitatores eius
rettulerunt itaque regi cuncta quae dixerat
34,²⁹ at ille convocatis universis maioribus natu Iuda et Hierusalem 34,³⁰ ascendit domum
 Domini
unaque omnes viri Iuda et habitatores Hierusalem
sacerdotes et Levitae et cunctus populus a minimo usque ad maximum
quibus audientibus in domo Domini legit rex omnia verba voluminis
34,³¹ et stans in tribunali suo percussit foedus coram Domino
ut ambularet post eum et custodiret praecepta et testimonia et iustificationes eius
in toto corde suo et in tota anima sua
faceretque quae scripta sunt in volumine illo quem legerat
34,³² adiuravit quoque super hoc omnes qui repperiti fuerant in Hierusalem et Benjamin
et fecerunt habitatores Hierusalem iuxta pactum Domini Dei patrum suorum
34,³³ abstulit ergo Iosias cunctas abominationes de universis regionibus filiorum Israhel
et fecit omnes qui residui erant in Israhel servire Domino Deo suo
cunctis diebus eius non recesserunt a Domino Deo patrum suorum
35,¹ fecit autem Iosias in Hierusalem phase Domino
quod immolatum est quartadecima die mensis primi
35,² et constituit sacerdotes in officiis suis
hortatusque est eos ut ministrarent in domo Domini
35,³ Levitis quoque ad quorum eruditionem omnis Israhel sanctificabatur Domino locutus
 est
ponite arcam in sanctuario templi quod aedificavit Salomon filius David rex Israhel
nequaquam enim eam ultra portabitis
nunc autem ministrare Domino Deo vestro et populo eius Israhel
35,⁴ et praeparate vos per domos et cognationes vestras in divisionibus singulorum

sicut praecepit David rex Israhel et descripsit Salomon filius eius
35,⁵ ministrare in sanctuario per familias turmasque leviticis 35,⁶ et sanctificati immolate
phase
fratres etiam vestros ut possint iuxta verba quae locutus est Dominus in manu Mosi facere
praeparate
35,⁷ dedit praeterea Iosias omni populo qui ibi fuerat inventus in sollemnitate phase
agnos et hedos de gregibus et reliqui pecoris triginta milia boumque tria milia
haec de regis universa substantia
35,⁸ duces quoque eius sponte quod voluerant obtulerunt
tam populo quam sacerdotibus et Levitis
porro Helcias et Zaccharias et Iehihel principes domus Domini dederunt sacerdotibus ad
faciendum phase
pecora commixtim duo milia sescenta et boves trecentos
35,⁹ Chonenias autem Semeias etiam et Nathanahel fratres eius
nec non Asabias et Iahihel et Iozabath principes Levitarum
dederunt ceteris Levitis ad celebrandum phase quinque milia pecorum et boves quingentos
35,¹⁰ praeparatumque est ministerium et steterunt sacerdotes in officio suo
Levitae quoque in turmis iuxta regis imperium
35,¹¹ et immolatum est phase aspersionemque sacerdotes manu sua sanguinem
et Levitae detraxerunt pelles holocaustorum
35,¹² et separaverunt ea ut darent per domos et familias singulorum
et offerrentur Domino sicut scriptum est in libro Mosi
de bubus quoque fecere similiter
35,¹³ et assaverunt phase super ignem iuxta quod lege praeceptum est
pacificas vero hostias coxerunt in lebetis et caccabis et ollis
et festinato distribuerunt universae plebi
35,¹⁴ sibi autem et sacerdotibus postea paraverunt
nam in oblatione holocaustorum et adipum usque ad noctem sacerdotes fuerant occupati
unde Levitae et sibi et sacerdotibus filiis Aaron paraverunt novissimis
35,¹⁵ porro cantores filii Asaph stabant in ordine suo
iuxta praeceptum David et Asaph et Heman et Idithun prophetarum regis
ianitores vero per portas singulas observabant
ita ut ne puncto quidem discederent a ministerio
quam ob rem et fratres eorum Levitae paraverunt eis cibos
35,¹⁶ omnis igitur cultura Domini rite completa est in die illa ut facerent phase

et offerrent holocausta super altare Domini iuxta praeceptum regis Iosiae
35,¹⁷ feceruntque filii Israhel qui repperti fuerant ibi phase in tempore illo et sollemnitatem
azymorum septem diebus
35,¹⁸ non fuit phase simile huic in Israhel a diebus Samuhelis prophetae
sed nec quisquam de cunctis regibus Israhel fecit phase sicut Iosias
sacerdotibus et Levitis et omni Iuda et Israhel qui reppertus fuerat et habitantibus in Hieru-
salem
35,¹⁹ octavodecimo anno regni Iosiae hoc phase celebratum est
35,²⁰ postquam instauraverat Iosias templum
ascendit Nechao rex Aegypti ad pugnandum in Charchamis iuxta Eufraten
et processit in occursum eius Iosias
35,²¹ at ille missis ad eum nuntiis ait
quid mihi et tibi est rex Iuda non adversum te hodie venio
sed contra aliam pugno domum ad quam me Deus festinato ire praecepit
desine adversum Deum facere qui mecum est ne interficiat te
35,²² noluit Iosias reverti sed praeparavit contra eum bellum
nec acquievit sermonibus Nechao ex ore Dei
verum perrexit ut dimicaret in campo Mageddo
35,²³ ibique vulneratus a sagittariis dixit pueris suis
educite me de proelio quia oppido vulneratus sum
35,²⁴ qui transtulerunt eum de curru in alterum currum qui sequebatur eum more regio
et asportaverunt in Hierusalem
mortuusque est et sepultus in mausoleo patrum suorum
et universus Iuda et Hierusalem luxerunt eum
35,²⁵ Hieremias maxime cuius omnes cantores atque cantrices usque in praesentem diem
lamentationes super Iosia replicant
et quasi lex obtinuit in Israhel
ecce scriptum fertur in Lamentationibus
35,²⁶ reliqua autem sermonum Iosiae et misericordiarum eius quae lege praecepta sunt Do-
mini
35,²⁷ opera quoque illius prima et novissima scripta sunt in libro regum Israhel et Iuda
36,¹ tulit ergo populus terrae Ioachaz filium Iosiae
et constituit regem pro patre suo in Hierusalem
36,² viginti trium annorum erat Ioachaz cum regnare coepisset
et tribus mensibus regnavit in Hierusalem

36,³ amovit autem eum rex Aegypti cum venisset Hierusalem
et condemnavit terram centum talentis argenti et talento auri
36,⁴ constituitque regem pro eo Eliacim fratrem eius super Iudam et Hierusalem
et vertit nomen eius Ioacim
ipsum vero Ioachaz tulit secum et adduxit in Aegyptum
36,⁵ viginti quinque annorum erat Ioacim cum regnare coepisset
et undecim annis regnavit in Hierusalem
fecitque malum coram Domino Deo suo
36,⁶ contra hunc ascendit Nabuchodonosor rex Chaldeorum
et vinctum catenis duxit in Babylonem
36,⁷ ad quam et vasa Domini transtulit et posuit ea in templo suo
36,⁸ reliqua autem verborum Ioacim et abominationum eius quas operatus est et quae inven-
ta sunt in eo
continentur in libro regum Israhel et Iuda
regnavitque Ioachin filius eius pro eo
36,⁹ octo annorum erat Ioachin cum regnare coepisset
et tribus mensibus ac decem diebus regnavit in Hierusalem
fecitque malum in conspectu Domini
36,¹⁰ cumque anni circulus volveretur misit Nabuchodonosor rex qui et adduxerunt eum in
Babylonem
asportatis simul pretiosissimis vasis domus Domini
regem vero constituit Sedeciam fratrem eius super Iudam et Hierusalem
36,¹¹ viginti et unius anni erat Sedecias cum regnare coepisset
et undecim annis regnavit in Hierusalem
36,¹² fecitque malum in oculis Domini Dei sui
nec erubuit faciem Hieremiae prophetae loquentis ad se ex ore Domini
36,¹³ a rege quoque Nabuchodonosor recessit qui adiuraverat eum per Deum
et induravit cervicem suam et cor ut non reverteretur ad Dominum Deum Israhel
36,¹⁴ sed et universi principes sacerdotum et populus praevaricati sunt inique iuxta universas
abominationes gentium
et polluerunt domum Domini quam sanctificaverat sibi in Hierusalem
36,¹⁵ mittebat autem Dominus Deus patrum suorum ad illos per manum nuntiorum suorum
de nocte consurgens et cotidie commonens eo quod parceret populo et habitaculo suo
36,¹⁶ at illi subsannabant nuntios Dei et parvipendebant sermones eius includebantque pro-
phetis

donec ascenderet furor Domini in populum eius et esset nulla curatio
36,¹⁷adduxit enim super eos regem Chaldeorum
et interfecit iuvenes eorum gladio in domo sanctuarii sui
non est misertus adulescentis et virginis et senis nec decrepiti quidem sed omnes tradidit
manibus eius
36,¹⁸universaque vasa domus Domini tam maiora quam minora
et thesauros templi et regis et principum transtulit in Babylonem
36,¹⁹incenderunt hostes domum Dei destruxerunt murum Hierusalem
universas turres conbuserunt et quicquid pretiosum fuerat demoliti sunt
36,²⁰si quis evaserat gladium ductus in Babylonem servivit regi et filiis eius
donec imperaret rex Persarum 36,²¹et conpleretur sermo Domini ex ore Hieremiae
et celebraret terra sabbata sua
cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum usque dum conplerentur septuaginta anni
36,²²anno autem primo Cyri regis Persarum
ad explendum sermonem Domini quem locutus fuerat per os Hieremiae
suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum
qui iussit praedicari in universo regno suo etiam per scripturam dicens
36,²³haec dicit Cyrus rex Persarum
omnia regna terrae dedit mihi Dominus Deus caeli
et ipse praecepit mihi ut aedificarem ei domum in Hierusalem quae est in Iudaea
quis ex vobis est in omni populo eius sit Dominus Deus suus cum eo et ascendat

EXPLICIT LIBER DABREIAMIN ID EST VERBA DIERUM

INCIPIIT PROLOGUS

EUSEBII HIERONYMI IN LIBRO EZRAE

Utrum difficilius sit facere quod poscitis an negare necdum statui; nam neque vobis aliquid imperantibus abnuere sententiae est, et magnitudo oneris inpositi ita cervices premit, ut ante sub fasce ruendum sit quam levandum. Accedunt ad hoc invidorum studia, qui omne quod scribimus reprehendendum putant et, interdum contra se conscientia repugnante, publice lacerant quae occulte legunt, in tantum ut clamare compellar et dicere: «Domine, libera animam meam a labiis iniquis et a lingua dolosa.» Tertius annus est quod semper scribitis atque rescribitis, ut Ezrae librum vobis de hebraeo transferam, quasi non habeatis graeca et latina volumina, aut quicquid illud est quod a nobis vertitur, non statim ab omnibus conspuendum sit. «Frustra autem,» ut ait quidam, «niti neque aliud fatigando nisi odium quaerere, extremae dementiae est.» Itaque obsecro vos, mi Domnion et Rogatiane carissime, ut privata lectione contenti librum non efferatis in publicum nec fastidiosis ingeratis cibos vitetisque eorum supercilium qui iudicare tantum de aliis et ipsi facere nil noverunt. Si qui autem fratrum sunt quibus nostra non displicent, his tribuatis exemplar, admonentes ut hebraea nomina, quorum grandis in hoc volumine copia est, distincte et per intervalla transcribant. Nihil enim proderit emendasse librum, nisi emendatio librariorum diligentia conservetur.

Nec quemquam moveat, quod unus a nobis editus liber est, nec apocriforum tertii et quarti libri somniis delectetur; quia et apud Hebraeos Ezrae Neemiaeque sermones in unum volumen coartantur, et quae non habentur apud illos nec de viginti quattuor senibus sunt, procul abicienda. Si quis autem Septuaginta vobis opposuerit interpretes, quorum exemplaria varietas ipsa lacerata et eversa demonstrat, nec potest utique verum adseri quod diversum est, mittite eum ad Evangelia, in quibus multa ponuntur quasi de Veteri Testamento, quae apud Septuaginta interpretes non habentur, velut illud: «Quoniam Nazareus vocabitur», et: «Ex Aegypto vocavi filium meum», et: «Videbunt quem conpunerunt», multaque alia quae latiori operi reservamus; et quaerite ab eo ubi scripta sint, cumque proferre non potuerit, vos legite de his exemplaribus quae nuper a nobis edita maledicorum cotidie linguis confodiuntur.

Sed, ut ad compendium veniam, certe quod inlaturus sum aequissimum est. Edidi aliquid quod non habetur in graeco vel aliter habetur quam a me versum est. Quid interpretem laniant? Interrogent Hebraeos et ipsis auctoribus translationi meae vel adrogent vel derogent fidem. Porro aliud est, si clausis, quod dicitur, oculis mihi volunt maledicere et non imitan-

tur Graecorum studium et benivolentiam, qui post Septuaginta translatores iam Christi Evangelio coruscante Iudaeos et Hebraeos legis veteris interpretes, Aquilam videlicet, Symmachum et Theodotionem, et curiose legunt et per Origenis laborem in *ἐξάπλοις* ecclesiis dedicarunt. Quanto magis Latini grati esse deberent, quod exultantem cernerent Graeciam a se aliquid mutuari. Primum enim magnorum sumptuum est et infinitae difficultatis exemplaria posse habere omnia, deinde etiam qui habuerint et hebraei sermonis ignari sunt, magis errabunt ignorantes quis e multis verius dixerit. Quod etiam sapientissimo cuidam nuper apud Graecos accidit, ut interdum Scripturae sensum relinquens uniuscuiuslibet interpretis sequeretur errorem. Nos autem, qui hebraeae linguae saltem parvam habemus scientiam et latinus nobis utcumque sermo non deest, et de aliis magis possumus iudicare et ea quae ipsi intellegimus in nostra lingua expromere. Itaque licet excetra sibilet «victorque Sinon incendia iactet», numquam meum iuvante Christo silebit eloquium, etiam praecisa lingua balbutiet. Legant qui volunt, qui nolunt abiciant. Eventilent apices, litteras calumnientur, magis vestra caritate provocabor ad studium, quam illorum detractio et odio deterrebor.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER EZRAE

1,¹ In anno primo Cyri regis Persarum
ut conpleretur verbum Domini ex ore Hieremiae
suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum
et transduxit vocem in universo regno suo etiam per scripturam dicens
1,²haec dicit Cyrus rex Persarum
omnia regna terrae dedit mihi Dominus Deus caeli
et ipse praecepit mihi ut aedificarem ei domum in Hierusalem quae est in Iudaea
1,³quis est in vobis de universo populo eius
sit Deus illius cum ipso
ascendat Hierusalem quae est in Iudaea
et aedificet domum Domini Dei Israhel
ipse est Deus qui est in Hierusalem
1,⁴et omnes reliqui in cunctis locis ubicumque habitant
adiuvent eum viri de loco suo
argento et auro et substantia et pecoribus
excepto quod voluntarie offerunt templo Dei quod est in Hierusalem

1,⁵et surrexerunt principes patrum de Iuda et Benjamin
et sacerdotes et Levitae
omnis cuius suscitavit Deus spiritum
ut ascenderent ad aedificandum templum Domini quod erat in Hierusalem
1,⁶universique qui erant in circuitu
adiuverunt manus eorum
in vasis argenteis et aureis
in substantia in iumentis in supellectili
exceptis his quae sponte obtulerunt
1,⁷rex quoque Cyrus protulit vasa templi Domini quae tulerat Nabuchodonosor de Hierusa-
lem
et posuerat ea in templo dei sui
1,⁸protulit autem ea Cyrus rex Persarum
per manum Mitridatis filii Gazabar
et adnumeravit ea Sasabassar principi Iudae
1,⁹et hic est numerus eorum
fialae aureae triginta
fialae argenteae mille
cultri viginti novem
scyphi aurei triginta
1,¹⁰scyphi argentei secundi quadringenti decem
vasa alia mille
1,¹¹omnia vasa aurea et argentea quinque milia quadringenta
universa tulit Sasabassar
cum his qui ascendebant de transmigratione Babylonis in Hierusalem
2,¹ hii sunt autem filii provinciae
qui ascenderunt de captivitate quam transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis in Babylo-
nem
et reversi sunt in Hierusalem et Iudam unusquisque in civitatem suam
2,²qui venerunt cum Zorobabel
Hiesua Neemia Saraia
Rahelaia Mardochai Belsan Mesphar
Beguai Reum Baana
numerus virorum populi Israhel
2,³filiis Pharos duo milia centum septuaginta duo

2,⁴ filii Sephetia trecenti septuaginta duo
2,⁵ filii Area septingenti septuaginta quinque
2,⁶ filii Phaethmoab filiorum Iosue Ioab duo milia octingenti duodecim
2,⁷ filii Helam mille ducenti quinquaginta quattuor
2,⁸ filii Zeththua nongenti quadraginta quinque
2,⁹ filii Zacchai septingenti sexaginta
2,¹⁰ filii Bani sescenti quadraginta duo
2,¹¹ filii Bebai sescenti viginti tres
2,¹² filii Azgad mille ducenti viginti duo
2,¹³ filii Adonicam sescenti sexaginta sex
2,¹⁴ filii Beguai duo milia quinquaginta sex
2,¹⁵ filii Adin quadringenti quinquaginta quattuor
2,¹⁶ filii Ater qui erant ex Hiezechia nonaginta octo
2,¹⁷ filii Besai trecenti viginti tres
2,¹⁸ filii Iora centum duodecim
2,¹⁹ filii Asom ducenti viginti tres
2,²⁰ filii Gebbar nonaginta quinque
2,²¹ filii Bethleem centum viginti tres
2,²² viri Netupha quinquaginta sex
2,²³ viri Anathoth centum viginti octo
2,²⁴ filii Azmaveth quadraginta duo
2,²⁵ filii Cariathiarim Caephira et Beroth septingenti quadraginta tres
2,²⁶ filii Arama et Gaba sescenti viginti unus
2,²⁷ viri Machmas centum viginti duo
2,²⁸ viri Bethel et Gai ducenti viginti tres
2,²⁹ filii Nebo quinquaginta duo
2,³⁰ filii Megbis centum quinquaginta sex
2,³¹ filii Helam alterius mille ducenti quinquaginta quattuor
2,³² filii Arim trecenti viginti
2,³³ filii Lod Adid et Ono septingenti viginti quinque
2,³⁴ filii Hiericho trecenti quadraginta quinque
2,³⁵ filii Sennaa tria milia sescenti triginta
2,³⁶ sacerdotes
filii Idaia in domo Hiesue nongenti septuaginta tres
2,³⁷ filii Emmer mille quinquaginta duo

2,³⁸ filii Phessur mille ducenti quadraginta septem
2,³⁹ filii Arim mille decem et septem
2,⁴⁰ Levitae
filii Hiesue et Cedmihel filiorum Odevia septuaginta quattuor
2,⁴¹ cantores
filii Asaph centum viginti octo
2,⁴² filii ianitorum
filii Sellum filii Ater
filii Telmon filii Accub
filii Atita filii Sobai
universi centum triginta novem
2,⁴³ Nathinnei
filii Sia filii Asupha
filii Tebbaoth 2,⁴⁴ filii Ceros
filii Siaan filii Phadon
2,⁴⁵ filii Levana filii Agaba
filii Accub 2,⁴⁶ filii Agab
filii Selmai filii Anan
2,⁴⁷ filii Gaddel filii Gaer
filii Rahaia 2,⁴⁸ filii Rasin
filii Nechoda filii Gazem
2,⁴⁹ filii Aza filii Phasea
filii Besee 2,⁵⁰ filii Asenaa
filii Munim filii Nephusim
2,⁵¹ filii Becbuc filii Acupha
filii Arur 2,⁵² filii Besluth
filii Maida filii Arsa
2,⁵³ filii Bercos filii Sisara
filii Thema 2,⁵⁴ filii Nasia
filii Atupha
2,⁵⁵ filii servorum Salomonis
filii Sotei filii Suphereth
filii Pharuda 2,⁵⁶ filii Iala
filii Dercon filii Gedel
2,⁵⁷ filii Saphatia filii Athil

fili Phocereth qui erant de Asebaim
fili Ammi
2,⁵⁸ omnes Nathinnei et filii servorum Salomonis trecenti nonaginta duo
2,⁵⁹ et hii qui ascenderunt de Thelmela Thelarsa
Cherub et Don et Mer
et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum
utrum ex Israhel essent
2,⁶⁰ filii Delaia filii Tobia
fili Necoda sescenti quinquaginta duo
2,⁶¹ et de filiis sacerdotum
fili Obia filii Accos
fili Berzellai qui accepit de filiabus Berzellai Galaditis uxorem
et vocatus est nomine eorum
2,⁶² hii quaesierunt scripturam genealogiae suae et non invenerunt
et eiecti sunt de sacerdotio
2,⁶³ et dixit Athersatha eis ut non comederent de sancto sanctorum
donec surgeret sacerdos doctus atque perfectus
2,⁶⁴ omnis multitudo quasi unus quadraginta duo milia trecenti sexaginta
2,⁶⁵ exceptis servis eorum et ancillis
qui erant septem milia trecenti triginta septem
et in ipsis cantores atque cantrices ducentae
2,⁶⁶ equi eorum septingenti triginta sex
muli eorum ducenti quadraginta quinque
2,⁶⁷ cameli eorum quadringenti triginta quinque
asini eorum sex milia septingenti viginti
2,⁶⁸ et de principibus patrum
cum ingrederentur templum Domini quod est in Hierusalem
sponte obtulerunt in domum Dei
ad extruendam eam in loco suo
2,⁶⁹ secundum vires suas dederunt in inpensas operis
auri solidos sexaginta milia et mille
argenti minas quinque milia
et vestes sacerdotales centum
2,⁷⁰ habitaverunt ergo sacerdotes et Levitae et de populo
et cantores et ianitores et Nathinnei in urbibus suis

universusque Israhel in civitatibus suis
3,¹ iamque venerat mensis septimus
et erant filii Israhel in civitatibus suis
congregatus est ergo populus quasi vir unus in Hierusalem
3,² et surrexit Iosue filius Iosedech et fratres eius sacerdotes
et Zorobabel filius Salathihel et fratres eius
et aedificaverunt altare Dei Israhel
ut offerrent in eo holocaustomata
sicut scriptum est in lege Mosi viri Dei
3,³ conlocaverunt autem altare super bases suas
deterrentibus eos per circuitum populis terrarum
et obtulerunt super illud holocaustum Domino mane et vespere
3,⁴ feceruntque sollemnitatem tabernaculorum sicut scriptum est
et holocaustum diebus singulis per ordinem secundum praeceptum opus diei in die suo
3,⁵ et post haec holocaustum iuge
tam in kalendis quam in universis sollemnitatibus Domini quae erant consecratae
et in omnibus in quibus ultro offerebatur munus Deo
3,⁶ a primo die mensis septimi coeperunt offerre holocaustum Domino
porro templum Dei fundatum necdum erat
3,⁷ dederunt autem pecunias latomis et cementariis
cibum quoque et potum et oleum Sidoniis Tyriisque
ut deferrent ligna cedrina de Libano ad mare Ioppes
iuxta quod praeceperat Cyrus rex Persarum eis
3,⁸ anno autem secundo adventus eorum ad templum Dei in Hierusalem mense secundo
coeperunt Zorobabel filius Salathihel et Iosue filius Iosedech
et reliqui de fratribus eorum sacerdotes et Levitae
et omnes qui venerant de captivitate in Hierusalem
et constituerunt Levitas a viginti annis et supra ut urguerent opus Domini
3,⁹ stetitque Iosue filii eius et fratres eius
Cedmihel et filii eius et filii Iuda quasi unus
ut instarent super eos qui faciebant opus in templo Dei
filii Enadad filii eorum et fratres eorum Levitae
3,¹⁰ fundato igitur a cementariis templo Domini
steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis
et Levitae filii Asaph in cymbalis

ut laudarent Deum per manus David regis Israhel
3,¹¹ et concinebant in hymnis et confessione Domino
quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius super Israhel
omnis quoque populus vociferabatur clamore magno in laudando Dominum
eo quod fundatum esset templum Domini
3,¹² plurimi etiam de sacerdotibus et Levitis
et principes patrum seniores
qui viderant templum prius
cum fundatum esset et hoc templum in oculis eorum
flebant voce magna
et multi vociferantes in laetitia elevabant vocem
3,¹³ nec poterat quisquam agnoscere vocem clamoris laetantium et vocem fletus populi
commixtim enim populus vociferabatur clamore magno
et vox audiebatur procul
4,¹ audierunt autem hostes Iudae et Beniamin
quia filii captivitatis aedificarent templum Domino Deo Israhel
4,² et accedentes ad Zorobabel et ad principes patrum dixerunt eis
aedificemus vobiscum quia ita ut vos quaerimus Deum vestrum
ecce nos immolamus victimas ex diebus Asoraddan regis Assur qui adduxit nos huc
4,³ et dixit eis Zorobabel et Iosue et reliqui principes patrum Israhel
non est vobis et nobis ut aedificemus domum Deo nostro
sed nos ipsi soli aedificabimus Domino Deo nostro
sicut praecepit nobis rex Cyrus rex Persarum
4,⁴ factum est igitur ut populus terrae inpediret manus populi Iudae
et turbaret eos in aedificando
4,⁵ conduxerunt quoque adversum eos consiliatores ut destruerent consilium eorum
omnibus diebus Cyri regis Persarum et usque ad regnum Darii regis Persarum
4,⁶ in regno autem Asueri principio regni eius
scripserunt accusationem adversum habitatores Iudae et Hierusalem
4,⁷ et in diebus Artaxersis
scripsit Beselam Mitridatis et Tabel
et reliqui qui erant in consilio eorum
ad Artaxersen regem Persarum
epistula autem accusationis scripta erat syriace

et legebatur sermone syro
4,⁸ Reum Beelteem et Samsai scriba
scripserunt epistulam unam de Hierusalem
Artaxersi regi huiuscemodi
4,⁹ Reum Beelteem et Samsai scriba
et reliqui consiliatores eorum
Dinei et Apharsathei Terphalei Apharsei
Erchuei Babylonii
Susannechei Deaei Aelamitae
4,¹⁰ et ceteri de gentibus quas transtulit Asennaphar magnus et gloriosus
et habitare eas fecit in civitatibus Samariae
et in reliquis regionibus trans Flumen in pace
4,¹¹ hoc est exemplar epistulae quam miserunt ad eum
Artaxersi regi servi tui viri qui sunt trans Fluvium salutem dicunt
4,¹² notum sit regi quia Iudaei qui ascenderunt a te ad nos
venerunt in Hierusalem civitatem rebellem et pessimam quam aedificant
extruentes muros eius et parietes componentes
4,¹³ nunc igitur notum sit regi quia si civitas illa aedificata fuerit et muri eius instaurati
tributum et vectigal et annuos redditus non dabunt
et usque ad reges haec noxa perveniet
4,¹⁴ nos ergo memores salis quod in palatio comedimus
et quia laesiones regis videre nefas ducimus
idcirco misimus et nuntiavimus regi
4,¹⁵ ut recenseas in libris historiarum patrum tuorum
et invenies scriptum in commentariis et scies
quoniam urbs illa urbs rebellis est
et nocens regibus et provinciis
et bella concitant in ea ex diebus antiquis
quam ob rem et civitas ipsa destructa est
4,¹⁶ nuntiamus nos regi
quoniam si civitas illa aedificata fuerit
et muri ipsius instaurati
possessionem trans Fluvium non habebis
4,¹⁷ verbum misit rex ad Reum Beelteem et Samsai scribam
et ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores Samariae et ceteris trans Fluvium

salutem dicens et pacem

4,¹⁸accusationem quam misistis ad nos manifeste lecta est coram me

4,¹⁹et a me praeceptum est et recensuerunt inveneruntque
quoniam civitas illa a diebus antiquis adversum reges rebellat
et seditiones et proelia concitantur in ea

4,²⁰nam et reges fortissimi fuerunt in Hierusalem
qui et dominati sunt omni regioni quae trans Fluvium est
tributum quoque et vectigal et reditus accipiebant

4,²¹nunc ergo audite sententiam
ut prohibeatis viros illos et urbs illa non aedificetur
donec si forte a me iussum fuerit

4,²²videte ne negligenter hoc impleatis
et paulatim crescat malum contra reges

4,²³itaque exemplum edicti Artaxersis regis lectum est coram Reum et Samsai scriba et
consiliariis eorum

et abierunt festini in Hierusalem ad Iudaeos
et prohibuerunt eos in brachio et robore

4,²⁴tunc intermissum est opus domus Dei in Hierusalem
et non fiebat usque ad annum secundum regni Darii regis Persarum

5,¹ prophetaverunt autem Aggeus propheta et Zaccharias filius Addo
prophetantes ad Iudaeos qui erant in Iudaea et Hierusalem
in nomine Dei Israhel

5,²tunc surrexerunt Zorobabel filius Salathihel et Iosue filius Iosedech
et coeperunt aedificare templum Dei in Hierusalem
et cum eis prophetae Dei adiuvantes eos

5,³in ipso tempore venit ad eos Tatannai qui erat dux trans Flumen
et Starbuzannai et consilarii eorum
sicque dixerunt eis

quis dedit vobis consilium ut domum hanc aedificaretis
et muros hos instauraretis

5,⁴ad quod respondimus eis

quae essent nomina hominum auctorum illius aedificationis

5,⁵oculus autem Dei eorum factus est super senes Iudaeorum
et non potuerunt inhibere eos

placuitque ut res ad Darium referretur

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et tunc satisfacerent adversus accusationem illam
5,⁶exemplar epistulae quam misit Tatannai dux regionis trans Flumen
et Starbuzannai et consiliatores eius Apharsacei qui erant trans Flumen ad Darium regem
5,⁷sermo quem miserant ei sic scriptus erat
Dario regi pax omnis
5,⁸notum sit regi isse nos ad Iudaeam provinciam
ad domum Dei magni quae aedificatur lapide inpolito
et ligna ponuntur in parietibus
opusque illud diligenter extruitur
et crescit in manibus eorum
5,⁹interrogavimus ergo senes illos et ita diximus eis
quis dedit vobis potestatem ut domum hanc aedificaretis et muros instauraretis
5,¹⁰sed et nomina eorum quaesivimus ab eis ut nuntiaremus tibi
quae scripsimus nomina virorum qui sunt principes in eis
5,¹¹huiusmodi autem sermonem responderunt nobis dicentes
nos sumus servi Dei caeli et terrae
et aedificamus templum quod erat extractum ante hos annos multos
quodque rex Israhel magnus aedificaverat et extruxerat
5,¹²postquam autem ad iracundiam provocaverunt patres nostri Deum caeli
et tradidit eos in manu Nabuchodonosor regis Babylonis Chaldei
domum quoque hanc destruxit et populum eius transtulit in Babylonem
5,¹³anno autem primo Cyri regis Babylonis
Cyrus rex proposuit edictum
ut domus Dei aedificaretur
5,¹⁴nam et vasa templi Dei aurea et argentea
quae Nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in Hierusalem
et asportaverat ea in templum Babylonis
protulit Cyrus rex de templo Babylonis
et data sunt Sasabassar vocabulo
quem et principem constituit 5,¹⁵dixitque ei
haec vasa tolle et vade et pone ea in templo quod est in Hierusalem
et domus Dei aedificetur in loco suo
5,¹⁶tunc itaque Sasabassar ille venit
et posuit fundamenta templi Dei in Hierusalem
et ex eo tempore usque nunc aedificatur et necdum completum est

5,¹⁷nunc ergo si videtur regi bonum
recenseat in bibliotheca regis quae est in Babylone
utrumnam a Cyro rege iussum sit
ut aedificaretur domus Dei in Hierusalem
et voluntatem regis super hac re mittat ad nos

6,¹ tunc Darius rex praecepit et recensuerunt in bibliotheca librorum qui erant repositi in
Babylone

6,²et inventum est in Ecbathanis quod est castrum in Madena provincia volumen unum
talisque scriptus erat in eo commentarius

6,³anno primo Cyri regis Cyrus rex decrevit
ut domus Dei quae est in Hierusalem aedificaretur in loco ubi immolent hostias
et ut ponant fundamenta subportantia
altitudinem cubitorum sexaginta et latitudinem cubitorum sexaginta

6,⁴ordines de lapidibus in politis tres
et sic ordines de lignis novis
sumptus autem de domo regis dabuntur

6,⁵sed et vasa templi Dei aurea et argentea
quae Nabuchodonosor tulerat de templo Hierusalem
et adtulerat ea in Babylonem
reddantur et referantur in templo Hierusalem in locum suum
quae et posita sunt in templo Dei

6,⁶nunc ergo Tatannai dux regionis quae est trans Flumen
Starbuzannai et consiliarii vestri Apharsacei qui estis trans Flumen
procul recedite ab illis

6,⁷et dimittite fieri templum Dei illud a duce Iudaeorum et a senioribus eorum
domum Dei illam aedificent in loco suo

6,⁸sed et a me praeceptum est quid oporteat fieri a presbyteris Iudaeorum illis
ut aedificetur domus Dei
scilicet ut de arca regis
id est de tributis quae dantur de regione trans Flumen
studiose sumptus dentur viris illis ne inpediatur opus

6,⁹quod si necesse fuerit et vitulos et agnos et hedos in holocaustum Deo caeli
frumentum sal vinum et oleum
secundum ritum sacerdotum qui sunt in Hierusalem
detur eis per dies singulos ne sit in aliquo querimonia

6,¹⁰et offerant oblationes Deo caeli
orientque pro vita regis et filiorum eius
6,¹¹a me ergo positum est decretum
ut omnis homo qui hanc mutaverit iussionem
tollatur lignum de domo ipsius et erigatur et configatur in eo
domus autem eius publicetur
6,¹²Deus autem qui habitare fecit nomen suum ibi
dissipet omnia regna et populum qui extenderit manum suam
ut repugnet et dissipet domum Dei illam quae est in Hierusalem
ego Darius statui decretum quod studiose impleri volo
6,¹³igitur Tatannai dux regionis trans Flumen
et Starbuzannai et consilarii eius
secundum quod praeceperat Darius rex
sic diligenter exsecuti sunt
6,¹⁴seniores autem Iudaeorum aedificabant et prosperabantur
iuxta prophetiam Aggei prophetae et Zacchariae filii Addo
et aedificaverunt et construxerunt
iubente Deo Israhel
et iubente Cyro et Dario et Artarxerse regibus Persarum
6,¹⁵et conpleverunt domum Dei istam usque ad diem tertium mensis adar
qui est annus sextus regni Darii regis
6,¹⁶fecerunt autem filii Israhel
sacerdotes et Levitae
et reliqui filiorum transmigrationis
dedicationem domus Dei in gaudio
6,¹⁷et obtulerunt in dedicationem domus Dei
vitulos centum
arietes ducentos
agnos quadringentos
hircos caprarum pro peccato totius Israhel duodecim
iuxta numerum tribuum Israhel
6,¹⁸et statuerunt sacerdotes in ordinibus suis
et Levitas in vicibus suis
super opera Dei in Hierusalem
sicut scriptum est in libro Mosi

6,¹⁹fecerunt autem filii transmigrationis pascha
quartadecima die mensis primi
6,²⁰purificati enim fuerant sacerdotes et Levitae quasi unus
omnes mundi ad immolandum pascha
universis filiis transmigrationis et fratribus suis sacerdotibus et sibi
6,²¹et comederunt filii Israhel
qui reversi fuerant de transmigracione
et omnis qui se separaverat a coinquinatione gentium terrae ad eos
ut quaererent Dominum Deum Israhel
6,²²et fecerunt sollempnitatem azymorum septem diebus in laetitia
quoniam laetificaverat eos Dominus
et converterat cor regis Assur ad eos
ut adiuveret manus eorum in opere domus Domini Dei Israhel
7,¹ post haec autem verba
in regno Artaxersis regis Persarum
Ezras filius Saraiae
filii Azariae filii Helciae 7,²filii Sellum
filii Sadoc filii Achitob 7,³filii Amariae
filii Azariae filii Maraioth 7,⁴filii Zariae
filii Ozi filii Bocci 7,⁵filii Abisue filii Finees filii Eleazar
filii Aaron sacerdotis ab initio
7,⁶ipse Ezras ascendit de Babylone
et ipse scriba velox in lege Mosi
quam dedit Dominus Deus Israhel
et dedit ei rex secundum manum Domini Dei eius super eum omnem petitionem eius
7,⁷et ascenderunt de filiis Israhel
et de filiis sacerdotum
et de filiis Levitarum
et de cantoribus
et de ianitoribus
et de Nathinneis in Hierusalem
anno septimo Artaxersis regis
7,⁸et venerunt in Hierusalem mense quinto
ipse est annus septimus regis
7,⁹quia in primo die mensis primi coepit ascendere de Babylone

et in primo mensis quinti venit in Hierusalem
iuxta manum Dei sui bonam super se
7,¹⁰ Ezras enim paravit cor suum ut investigaret legem Domini
et faceret et doceret in Israhel praeceptum et iudicium
7,¹¹ hoc est autem exemplar epistulae edicti
quod dedit rex Artaxersis Ezrae sacerdoti
scribae erudito in sermonibus et praeceptis Domini
et caerimoniis eius in Israhel
7,¹² Artaxersis rex regum
Ezrae sacerdoti scribae legis Dei caeli doctissimo salutem
7,¹³ a me decretum est
ut cuicumque placuerit in regno meo
de populo Israhel et de sacerdotibus eius et de Levitis
ire in Hierusalem tecum vadat
7,¹⁴ a facie enim regis et septem consiliatorum eius missus es
ut visites Iudaeam et Hierusalem
in lege Dei tui quae est in manu tua
7,¹⁵ et ut feras argentum et aurum
quod rex et consiliores eius sponte obtulerunt Deo Israhel
cuius in Hierusalem tabernaculum est
7,¹⁶ et omne argentum et aurum
quodcumque inveneris in universa provincia Babylonis
et populus offerre voluerit
et de sacerdotibus qui sponte obtulerint domui Dei sui quae est in Hierusalem
7,¹⁷ libere accipe et studiose eme de hac pecunia
vitulos arietes agnos et sacrificia et libamina eorum
et offer ea super altare templi Dei vestri quod est in Hierusalem
7,¹⁸ sed et si quid tibi et fratribus tuis placuerit
de reliquo argento et auro ut faciatis
iuxta voluntatem Dei vestri facite
7,¹⁹ vasa quoque quae dantur tibi in ministerium domus Dei tui
trade in conspectu Dei Hierusalem
7,²⁰ sed et cetera quibus opus fuerit in domo Dei tui
quantumcumque necesse est ut expendas
dabis de thesauro et de fisco regis 7,²¹ et a me

ego Artaxersis rex statui atque decrevi
omnibus custodibus arcae publicae qui sunt trans Flumen
ut quodcumque petierit a vobis Ezras sacerdos scriba legis Dei caeli
absque mora detis
7,²² usque ad argenti talenta centum
et usque ad frumenti choros centum
et usque ad vini batos centum
et usque ad batos olei centum
sal vero absque mensura
7,²³ omne quod ad ritum Dei caeli pertinet
tribuatur diligenter in domo Dei caeli
ne forte irascatur contra regnum regis et filiorum eius
7,²⁴ vobisque notum facimus
de universis sacerdotibus et Levitis
cantoribus ianitoribus Nathinneis et ministris domus Dei huius
ut vectigal et tributum et annonas non habeatis potestatem imponendi super eos
7,²⁵ tu autem Ezras secundum sapientiam Dei tui quae est in manu tua
constitue iudices et praesides ut iudicent omni populo qui est trans Flumen
his videlicet qui noverunt legem Dei tui
sed et inperitos docete libere
7,²⁶ et omnis qui non fecerit legem Dei tui et legem regis diligenter
iudicium erit de eo
sive in mortem sive in exilium
sive in condemnationem substantiae eius vel certe in carcerem
7,²⁷ benedictus Dominus Deus patrum nostrorum
qui dedit hoc in corde regis
ut glorificaret domum Domini quae est in Hierusalem
7,²⁸ et in me inclinavit misericordiam coram rege et consiliatoribus eius
et universis principibus regis potentibus
et ego confortatus manu Domini Dei mei quae erat in me
congregavi de Israhel principes qui ascenderent mecum
8,¹ hii sunt ergo principes familiarum
et genealogia eorum qui ascenderunt mecum
in regno Artaxersis regis de Babylone
8,² de filiis Finees Gersom

de filiis Ithamar Danihel
de filiis David Attus
8,³de filiis Secheniae et de filiis Pharos Zaccharias
et cum eo numerati sunt viri centum quinquaginta
8,⁴de filiis Phaethmoab Helioenai filius Zareae et cum eo ducenti viri
8,⁵de filiis Secheniae filius Hiezihel et cum eo trecenti viri
8,⁶de filiis Adden Abeth filius Ionathan et cum eo quinquaginta viri
8,⁷de filiis Helam Isaias filius Athaliae et cum eo septuaginta viri
8,⁸de filiis Saphatae Zebedia filius Michahel et cum eo octoginta viri
8,⁹de filiis Ioab Obedia filius Iehihel et cum eo ducenti decem et octo viri
8,¹⁰de filiis Selomith filius Iosphiae et cum eo centum sexaginta viri
8,¹¹de filiis Bebai Zaccharias filius Bebai et cum eo viginti octo viri
8,¹²de filiis Ezgad Iohanan filius Ecetan et cum eo centum decem viri
8,¹³de filiis Adonicam qui erant novissimi
et haec nomina eorum
Helifeleth et Heihel et Samaias et cum eis sexaginta viri
8,¹⁴de filiis Beggui Uthai et Zacchur et cum eo septuaginta viri
8,¹⁵congregavi autem eos ad fluvium qui decurrit ad Ahavva
et mansimus ibi diebus tribus
quaesivique in populo et in sacerdotibus de filiis Levi et non inveni ibi
8,¹⁶itaque misi Heliezer et Arihel et Semeam
et Helnathan et Iarib et alterum Helnathan
et Nathan et Zacchariam et Mesolam principes
et Ioarib et Helnathan sapientes
8,¹⁷et misi eos ad Heddo qui est primus in Casphiae loco
et posui in ore eorum verba quae loquerentur ad Addom et ad fratres eius Nathinneos in
loco Casphiae
ut adducerent nobis ministros domus Dei nostri
8,¹⁸et adduxerunt nobis per manum Dei nostri bonam super nos
virum doctissimum de filiis Moolli filii Levi filii Israhel
et Sarabiam et filios eius et fratres eius decem et octo
8,¹⁹et Asabiam et cum eo Isaiam de filiis Merari fratres eius et filios eius viginti
8,²⁰et de Nathinneis quos dederat David et principes ad ministeria Levitarum Nathinneos
ducentos viginti
omnes hii suis nominibus vocabantur

8,²¹ et praedicavi ibi ieiunium iuxta fluvium Ahavva
ut adfligeremur coram Domino Deo nostro
et peteremus ab eo viam rectam nobis et filiis nostris
universaeque substantiae nostrae
8,²² erubui enim petere regem auxilium et equites
qui defenderent nos ab inimico in via
quia dixeramus regi manus Dei nostri est super omnes qui quaerunt eum in bonitate
et imperium eius et fortitudo eius et furor super omnes qui derelinquunt eum
8,²³ ieiunavimus autem et rogavimus Deum nostrum pro hoc
et evenit nobis prospere
8,²⁴ et separavi de principibus sacerdotum duodecim
Sarabian Asabian et cum eis de fratribus eorum decem
8,²⁵ adpendique eis argentum et aurum et vasa consecrata domus Dei nostri
quae obtulerat rex et consiliatores eius
et principes eius universusque Israhel eorum qui inventi fuerant
8,²⁶ et adpendi in manibus eorum argenti talenta sescenta quinquaginta
et vasa argentea centum
auri centum talenta
8,²⁷ et crateras aureos viginti
qui habebant solidos millenos
et vasa aeris fulgentis optimi duo pulchra ut aurum
8,²⁸ et dixi eis
vos sancti Domini et vasa sancta
et argentum et aurum quod sponte oblatum est Domino Deo patrum vestrorum
8,²⁹ vigilate et custodite
donec adpendatis coram principibus sacerdotum et Levitarum
et ducibus familiarum Israhel
in Hierusalem et thesaurum domus Domini
8,³⁰ susceperunt autem sacerdotes et Levitae
pondus argenti et auri et vasorum
ut deferrent in Hierusalem in domum Dei nostri
8,³¹ promovimus ergo a flumine Ahavva
duodecimo die mensis primi
ut pergeremus Hierusalem
et manus Dei nostri fuit super nos

et liberavit nos de manu inimici et insidiatoris in via
8,³²et venimus Hierusalem
et mansimus ibi diebus tribus
8,³³die autem quarta adpensum est argentum et aurum et vasa in domo Dei nostri
per manum Meremoth filii Uriae sacerdotis
et cum eo Eleazar filius Finees
cumque eis Iozaded filius Iosue et Noadaia filius Bennoi Levitae
8,³⁴iuxta numerum et pondus omnium
descriptumque est omne pondus in tempore illo
8,³⁵sed et qui venerant de captivitate filii transmigrationis
obtulerunt holocaustomata Deo Israhel
vitulos duodecim pro omni Israhel
arietes nonaginta sex
agnos septuaginta septem
hircos pro peccato duodecim
omnia in holocaustum Domino
8,³⁶dederunt autem edicta regis satrapis qui erant de conspectu regis et ducibus trans Flu-
men
et elevaverunt populum et domum Dei
9,¹ postquam autem haec completa sunt
accesserunt ad me principes dicentes
non est separatus populus Israhel
et sacerdotes et Levitae a populis terrarum
et de abominationibus eorum
Chananei videlicet et Hetthei et Ferezei
et Iebusei et Ammanitarum et Moabitarum
et Aegyptiorum et Amorreorum
9,²tulerunt enim de filiabus eorum sibi et filiis suis
et commiscuerunt semen sanctum cum populis terrarum
manus etiam principum et magistratum fuit in transgressione hac prima
9,³cumque audissem sermonem istum
scidi pallium meum et tunicam
et evelli capillos capitis mei et barbae et sedi maerens
9,⁴convenerunt autem ad me omnes qui timebant verbum Dei Israhel
pro transgressione eorum qui de captivitate venerant

et ego sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum
9,⁵et in sacrificio vespertino surrexi de afflictione mea
et scisso pallio et tunica
curvavi genua mea et expandi manus meas ad Dominum Deum meum 9,⁶et dixi
Deus meus confundor et erubesco levare Deus meus faciem meam ad te
quoniam iniquitates nostrae multiplicatae sunt super caput
et delicta nostra creverunt usque in caelum
9,⁷a diebus patrum nostrorum
sed et nos ipsi peccavimus granditer usque ad diem hanc
et in iniquitatibus nostris traditi sumus
ipsi et reges nostri et sacerdotes nostri
in manum regum terrarum
in gladium in captivitatem in rapinam et in confusionem vultus
sicut et die hac
9,⁸et nunc quasi parum et ad momentum facta est deprecatio nostra apud Dominum Deum
nostrum
ut dimitterentur nobis reliquiae
et daretur paxillus in loco sancto eius
et inluminaret oculos nostros Deus noster
et daret nobis vitam modicam in servitute nostra
9,⁹quia servi sumus et in servitute nostra non dereliquit nos Deus noster
et inclinavit super nos misericordiam coram rege Persarum
ut daret nobis vitam
et sublimaret domum Dei nostri
et extrueret solitudines eius
et daret nobis sepem in Iuda et in Hierusalem
9,¹⁰et nunc quid dicemus Deus noster post haec
quia dereliquimus mandata tua 9,¹¹quae praecepisti in manu servorum tuorum propheta-
rum dicens
terram ad quam vos ingredimini ut possideatis eam
terra immunda est
iuxta immunditiam populorum ceterarumque terrarum
abominationibus eorum qui repleverunt eam ab ore usque ad os in coinquinatione sua
9,¹²nunc ergo filias vestras ne detis filiis eorum
et filias eorum non accipiatis filiis vestris

et non quaeratis pacem eorum et prosperitatem eorum usque in aeternum
ut confortemini et comedatis quae bona sunt terrae
et heredes habeatis filios vestros usque in saeculum
9,¹³et post omnia quae venerunt super nos
in operibus nostris pessimis et in delicto nostro magno
quia tu Deus noster liberasti nos de iniquitate nostra
et dedisti nobis salutem sicut est hodie
9,¹⁴ut non converteremur et irrita faceremus mandata tua
neque matrimonia iungeremus cum populis abominationum istarum
numquid iratus es nobis usque ad consummationem
ne dimitteres nobis reliquias et salutem
9,¹⁵Domine Deus Israhel iustus tu
quoniam derelicti sumus qui salvemur sicut die hac
ecce coram te sumus in delicto nostro
non enim stari potest coram te super hoc
10,¹ sic ergo orante Ezra et inplorante eo
et flente et iacente ante templum Dei
collectus est ad eum de Israhel coetus grandis nimis
virorum et mulierum puerorumque
et flevit populus multo fletu
10,²et respondit Sechenia filius Iehihel de filiis Helam et dixit Ezrae
nos praevaricati sumus in Deum nostrum
et duximus uxores alienigenas de populis terrae
et nunc si est paenitentia Israhel super hoc
10,³percutiamus foedus cum Deo nostro
ut proiciamus universas uxores et eos qui de his nati sunt
iuxta voluntatem Domini et eorum qui timent praeceptum Dei nostri secundum legem fiat
10,⁴surge tuum est decernere
nosque erimus tecum
confortare et fac
10,⁵surrexit ergo Ezras et adiuravit principes sacerdotum Levitarum et omnem Israhel
ut facerent secundum verbum hoc
et iuraverunt
10,⁶et surrexit Ezras ante domum Dei
et abiit ad cubiculum Iohanan filii Eliasib

et ingressus est illuc
panem non comedit et aquam non bibit
lugebat enim in transgressione eorum qui de captivitate venerant
10,⁷et missa est vox in Iuda et in Hierusalem
omnibus filiis transmigrationis
ut congregarentur in Hierusalem
10,⁸et omnis qui non venerit in tribus diebus
iuxta consilium principum et seniorum
auferetur universa substantia eius
et ipse abicietur de coetu transmigrationis
10,⁹convenerunt igitur omnes viri Iuda et Benjamin in Hierusalem tribus diebus
ipse est mensis nonus vicesimo die mensis
et sedit omnis populus in platea domus Dei
tremescentes pro peccato et pluviis
10,¹⁰et surrexit Ezras sacerdos et dixit ad eos
vos transgressi estis et duxistis uxores alienigenas
ut adderetis super delictum Israhel
10,¹¹et nunc date confessionem Domino Deo patrum vestrorum
et facite placitum eius
et separamini a populis terrae et ab uxoribus alienigenis
10,¹²et respondit universa multitudo dixitque voce magna
iuxta verbum tuum ad nos sic fiat
10,¹³verumtamen quia populus multus est et tempus pluviae
et non sustinemus stare foris
et opus non est diei unius vel duorum
vehementer quippe peccavimus in sermone isto
10,¹⁴constituantur principes in universa multitudine
et omnes in civitatibus nostris qui duxerunt uxores alienigenas
veniant in temporibus statutis
et cum his seniores per civitatem et civitatem et iudices eius
donec avertatur ira Dei nostri a nobis super peccato hoc
10,¹⁵igitur Ionathan filius Asahel et Iazbia filius Thecuae steterunt super hoc
et Mesollam et Sebethai Levites adiuverunt eos
10,¹⁶feceruntque sic filii transmigrationis
et abierunt Ezras sacerdos et viri principes familiarum in domum patrum suorum

et omnes per nomina sua
 et sederunt in die primo mensis decimi ut quaererent rem
 10,¹⁷et consummati sunt omnes viri qui duxerant uxores alienigenas usque ad diem primam
 mensis primi
 10,¹⁸et inventi sunt de filiis sacerdotum qui duxerant uxores alienigenas
 de filiis Iosue filii Iosedech
 et fratres eius Maasia et Eliezer et Iarib et Godolia
 10,¹⁹et dederunt manus suas ut eicerent uxores suas
 et pro delicto suo arietem de ovibus offerrent
 10,²⁰et de filiis Emmer Anani et Zebedia
 10,²¹et de filiis Erim Masia et Helia et Semeia et Hiehihel et Ozias
 10,²²et de filiis Phessur Helioenai Maasia Ismahel Nathanahel Iozabeth et Elasa
 10,²³et de filiis Levitarum Iozabeth et Semei et Celaia ipse est Calita Phataia Iuda et Eliezer
 10,²⁴et de cantoribus Eliasub
 et de ianitoribus Sellum et Telem et Uri
 10,²⁵et ex Israhel
 de filiis Pharos Remia et Ezia et Melchia et Miamin et Eliezer et Melchia et Banea
 10,²⁶et de filiis Helam Mathania Zaccharias et Hiehil et Abdi et Irimoth et Helia
 10,²⁷et de filiis Zethua Helioenai Eliasib Mathania et Ierimuth et Zabeth et Aziza
 10,²⁸et de filiis Bebai Iohanan Anania Zabbai Athalai
 10,²⁹et de filiis Bani Mosollam et Melluch et Adaia Iasub et Saal et Ramoth
 10,³⁰et de filiis Phaethmoab Edna et Chalal Banaias Maasias Mathanias Beselehel et Bennui
 et Manasse
 10,³¹et de filiis Erem Eliezer Iesue Melchias Semeias Symeon 10,³²Beniamin Maloch Samari-
 rias
 10,³³de filiis Asom Matthanai Matthetha Zabed Elipheleth Iermai Manasse Semei
 10,³⁴de filiis Bani Maaddi Amram et Huhel
 10,³⁵Baneas et Badaias Cheiliau 10,³⁶Vannia Marimuth et Eliasib
 10,³⁷Matthanas Mathanai et Iasi 10,³⁸et Bani
 et Bennui Semei 10,³⁹et Salmias et Nathan
 et Adaias 10,⁴⁰Mechnedabai Sisai Sarai
 10,⁴¹Ezrel et Selemau Semeria 10,⁴²Sellum
 Amaria Ioseph
 10,⁴³de filiis Nebu Iaihel Matthathias Zabed Zabina Ieddu et Iohel Banaia
 10,⁴⁴omnes hii acceperunt uxores alienigenas

et fuerunt ex eis mulieres quae pepererant filios
II Esdrae 1,¹ Verba Neemiae filii Echliae
et factum est in mense casleu
anno vicesimo et ego eram in Susis castro
1,² et venit Anani unus de fratribus meis ipse et viri ex Iuda
et interrogavi eos de Iudaeis qui remanserant et supererant de captivitate
et de Hierusalem
1,³ et dixerunt mihi
qui remanserunt et derelicti sunt de captivitate ibi in provincia
in adflictione magna sunt et in obprobrio
et murus Hierusalem dissipatus est
et portae eius combustae sunt igni
1,⁴ cumque audissem verba huiusmodi
sedi et fleui et luxi diebus
et ieiunabam et orabam ante faciem Dei caeli 1,⁵ et dixi
quaeso Domine Deus caeli fortis magne atque terribilis
qui custodis pactum et misericordiam
cum his qui te diligunt et custodiunt mandata tua
1,⁶ fiat auris tua auscultans
et oculi tui aperti
ut audias orationem servi tui
quam ego oro coram te hodie nocte et die pro filiis Israhel servis tuis
et confiteor pro peccatis filiorum Israhel quibus peccaverunt tibi
et ego et domus patris mei peccavimus
1,⁷ vanitate seducti sumus
et non custodivimus mandatum
et caerimonias et iudicia quae praecepisti Mosi servo tuo
1,⁸ memento verbi quod mandasti Mosi famulo tuo dicens
cum transgressi fueritis ego dispergam vos in populos
1,⁹ et si revertamini ad me et custodiatis mandata mea et faciatis ea
etiam si abducti fueritis ad extrema caeli inde congregabo vos
et inducam in locum quem elegi ut habitaret nomen meum ibi
1,¹⁰ et ipsi servi tui et populus tuus quos redemisti
in fortitudine tua magna et in manu tua valida
1,¹¹ obsecro Domine sit auris tua attendens ad orationem servi tui

et ad orationem servorum tuorum
qui volunt timere nomen tuum
et dirige servum tuum hodie
et da ei misericordiam ante virum hunc
ego enim eram pincerna regis
2,¹ factum est autem in mense nisan
anno vicesimo Artaxersis regis
et vinum erat ante eum
et levavi vinum et dedi regi
et non eram quasi languidus ante faciem eius
2,² dixitque mihi rex
quare vultus tuus tristis cum te aegrotum non videam
non est hoc frustra
sed malum nescio quid in corde tuo est
et timui valde ac nimis
2,³ et dixi regi
rex in aeternum vive
quare non maereat vultus meus
quia civitas domus sepulchrorum patris mei deserta est
et portae eius combustae sunt igni
2,⁴ et ait mihi rex
pro qua re postulas
et oravi Deum caeli 2,⁵ et dixi ad regem
si videtur regi bonum
et si placet servus tuus ante faciem tuam
ut mittas me in Iudaeam
ad civitatem sepulchri patris mei
et aedificabo eam
2,⁶ dixitque mihi rex et regina quae sedebat iuxta eum
usque ad quod tempus erit iter tuum
et quando reverteris
et placuit ante vultum regis
et misit me
et constitui ei tempus
2,⁷ et dixi regi

si regi videtur bonum
epistulas det mihi ad duces regionis trans Flumen
ut transducant me donec veniam in Iudaeam
2,⁸et epistulam ad Asaph custodem saltus regis
ut det mihi ligna et tegere possim portas turris domus
et muri civitatis
et domum quam ingressus fuero
et dedit mihi rex iuxta manum Dei mei bonam mecum
2,⁹et veni ad duces regionis trans Flumen
dedique eis epistulas regis
miserat autem mecum rex principes militum et equites
2,¹⁰et audierunt Sanaballat Horonites et Tobias servus ammanites
et contristati sunt afflictione magna
quod venisset homo qui quaereret prosperitatem filiorum Israhel
2,¹¹et veni Hierusalem
et eram ibi diebus tribus
2,¹²et surrexi nocte ego et viri pauci mecum
et non indicavi cuiquam
quid Deus dedisset in corde meo ut facerem in Hierusalem
et iumentum non erat mecum nisi animal cui sedebam
2,¹³et egressus sum per portam Vallis nocte
et ante fontem Draconis
et ad portam Stercoris
et considerabam murum Hierusalem dissipatum
et portas eius consumptas igni
2,¹⁴et transivi ad portam Fontis
et ad aquaeductum Regis
et non erat locus iumento cui sedebam ut transiret
2,¹⁵et ascendi per torrentem nocte
et considerabam murum
et reversus veni ad portam Vallis et redii
2,¹⁶magistratus autem nesciebant quo abissem aut quid ego facerem
sed et Iudaeis et sacerdotibus et optimatibus et magistratibus
et reliquis qui faciebant opus
usque ad id locorum nihil indicaveram

2,¹⁷et dixi eis
vos nostis adflictionem in qua sumus
quia Hierusalem deserta est
et portae eius consumptae sunt igni
venite et aedificemus muros Hierusalem
et non simus ultra obprobrium
2,¹⁸et indicavi eis manum Dei mei quod esset bona mecum
et verba regis quae locutus est mihi et aio
surgamus et aedificemus
et confortatae sunt manus eorum in bono
2,¹⁹audierunt autem Sanaballat Horonites
et Tobias servus ammanites
et Gosem Arabs
et subsannaverunt nos et despexerunt dixeruntque
quae est haec res quam facitis
numquid contra regem vos rebellatis
2,²⁰et reddidi eis sermonem dixique ad eos
Deus caeli ipse nos iuvat
et nos servi eius sumus
surgamus et aedificemus
vobis autem non est pars et iustitia et memoria in Hierusalem
3,¹ et surrexit Eliasib sacerdos magnus
et fratres eius sacerdotes
et aedificaverunt portam Gregis
ipsi sanctificaverunt eam
et statuerunt valvas eius
et usque ad turrem centum cubitorum sanctificaverunt eam
usque ad turrem Ananehel
3,²et iuxta eum aedificaverunt viri Hiericho
et iuxta eum aedificavit Zecchur filius Amri
3,³portam autem Piscium aedificaverunt filii Asanaa
ipsi texerunt eam et statuerunt valvas eius et seras et vectes
et iuxta eos aedificavit Marimuth filius Uriae filii Accus
3,⁴et iuxta eos aedificavit Mosollam filius Barachiae filii Mesezebel
et iuxta eos aedificavit Sadoc filius Baana

3,⁵et iuxta eos aedificaverunt Thecueni
optimates autem eorum non subposuerunt colla sua in opere Domini sui
3,⁶et portam Veterem aedificaverunt Ioiada filius Fasea
et Mosollam filius Besodia
ipsi texerunt eam et statuerunt valvas eius et seras et vectes
3,⁷et iuxta eos aedificavit Meletias Gabaonites
et Iadon Meronathites
viri de Gabaon et Maspha
pro duce qui erat in regione trans Flumen
3,⁸et iuxta eum aedificavit Ezihel filius Araia aurifex
et iuxta eum aedificavit Anania filius pigmentarii
et dimiserunt Hierusalem usque ad murum plateae latioris
3,⁹et iuxta eum aedificavit Rafaia filius Ahur
princeps vici Hierusalem
3,¹⁰et iuxta eos aedificavit Ieiada filius Aromath contra domum suam
et iuxta eum aedificavit Attus filius Asebeniae
3,¹¹mediam partem vici aedificavit Melchias filius Erem
et Asub filius Phaethmoab
et turrem Furnorum
3,¹²iuxta eum aedificavit Sellum filius Alloes
princeps mediae partis vici Hierusalem
ipse et filiae eius
3,¹³et portam Vallis aedificavit Anun et habitatores Zanoë
ipsi aedificaverunt eam
et statuerunt valvas eius et seras et vectes
et mille cubitos in muro usque ad portam Sterquilinii
3,¹⁴et portam Sterquilinii aedificavit Melchias filius Rechab
princeps vici Bethaccharem
ipse aedificavit eam et statuit valvas eius et seras et vectes
3,¹⁵et portam Fontis aedificavit Sellum filius Choloozai
princeps pagi Maspha
ipse aedificavit eam et texit
et statuit valvas eius et seras et vectes
et muros piscinae Siloae in hortum regis
et usque ad gradus qui descendunt de civitate David

3,¹⁶post eum aedificavit Neemias filius Azboc
princeps dimidiae partis vici Bethsur
usque contra sepulchra David
et usque ad piscinam quae grandi opere constructa est
et usque ad domum Fortium
3,¹⁷post eum aedificaverunt Levitae Reum filius Benni
post eum aedificavit Asebias princeps dimidiae partis vici Ceilae in vico suo
3,¹⁸post eum aedificaverunt fratres eorum
Behui filius Enadad princeps dimidiae partis Ceila
3,¹⁹et aedificavit iuxta eum Azer filius Iosue princeps Maspha mensuram secundam
contra ascensum firmissimi anguli
3,²⁰post eum in monte aedificavit Baruch filius Zacchai mensuram secundam
ab angulo usque ad portam domus Eliasib sacerdotis magni
3,²¹post eum aedificavit Meremuth filius Uriae filii Accus
mensuram secundam a porta domus Eliasib
donec extenderetur domus Eliasib
3,²²et post eum aedificaverunt sacerdotes viri de campestribus Iordanis
3,²³post eum aedificavit Benjamin et Asub contra domum suam
et post eum aedificavit Azarias filius Maasiae filii Ananiae contra domum suam
3,²⁴post eum aedificavit Bennui filius Enadda mensuram secundam
a domo Azariae usque ad flexuram et usque ad angulum
3,²⁵Falel filius Ozi contra flexuram et turrem
quae eminet de domo regis excelsa
id est in atrio carceris
post eum Phadaia filius Pheros
3,²⁶Nathinnei autem habitabant in Ofel
usque contra portam Aquarum ad orientem
et turrem quae prominebat
3,²⁷post eum aedificaverunt Thecueni mensuram secundam e regione
a turre magna et eminenti usque ad murum templi
3,²⁸sursum autem a porta Equorum aedificaverunt sacerdotes
unusquisque contra domum suam
3,²⁹post eos aedificavit Seddo filius Emmer contra domum suam
et post eum aedificavit Semeia filius Secheniae custos portae orientalis
3,³⁰post eum aedificavit Anania filius Selemiae

et Anon filius Selo sextus mensuram secundam
post eum aedificavit Mosollam filius Barachiae contra gazofilacium suum
post eum aedificavit Melchias filius aurificis
usque ad domum Nathinneorum et scruta vendentium
contra portam Iudicialem
et usque ad cenaculum Anguli
3,³¹ et inter cenaculum Anguli in porta Gregis
aedificaverunt artifices et negotiatores
4,¹ factum est autem cum audisset Sanaballat quod aedificaremus murum
iratus est valde
et motus nimis subsannavit Iudaeos 4,² et dixit
coram fratribus suis et frequentia Samaritanorum
quid Iudaei inbecilli faciunt
num dimittent eos gentes
num sacrificabunt et complebunt in una die
numquid aedificare poterunt lapides de acervis pulveris qui combusti sunt
4,³ sed et Tobias Ammanites proximus eius ait aedificent
si ascenderit vulpis transiliet murum eorum lapideum
4,⁴ audi Deus noster
quia facti sumus despectio
converte obprobrium super caput eorum
et da eos in despectionem in terra captivitatis
4,⁵ ne operias iniquitatem eorum
et peccatum eorum coram facie tua non deleatur
quia inriserunt aedificantes
4,⁶ itaque aedificavimus murum
et coniunximus totum usque ad partem dimidiam
et provocatum est cor populi ad operandum
4,⁷ factum est autem cum audisset Sanaballat et Tobias
et Arabes et Ammanitae et Azotii
quod obducta esset cicatrix muri Hierusalem
et quod coepissent interrupta concludi
irati sunt nimis 4,⁸ et congregati omnes pariter
ut venirent et pugnarent contra Hierusalem et molirentur insidias
4,⁹ et oravimus Deum nostrum

et posuimus custodes super murum die et nocte contra eos
4,¹⁰ dixit autem Iudas
debilitata est fortitudo portantis
et humus nimia est
et nos non poterimus aedificare murum
4,¹¹ et dixerunt hostes nostri
nesciant et ignorent
donec veniamus in medio eorum et interficiamus eos
et cessare faciamus opus
4,¹² factum est autem venientibus Iudaeis qui habitabant iuxta eos
et dicentibus nobis per decem vices
ex omnibus locis quibus venerant ad nos
4,¹³ statui in loco post murum per circuitum populum in ordine cum gladiis suis et lanceis et
arcis
4,¹⁴ perspexi atque surrexi
et aio ad optimates et ad magistratus
et ad reliquam partem vulgi
nolite timere a facie eorum
Domini magni et terribilis mementote
et pugnate pro fratribus vestris filiis vestris et filiabus vestris
uxoribus vestris et domibus
4,¹⁵ factum est autem cum audissent inimici nostri nuntiatum esse nobis
dissipavit Deus consilium eorum
et reversi sumus omnes ad muros
unusquisque ad opus suum
4,¹⁶ et factum est a die illa
media pars iuvenum eorum faciebant opus
et media parata erat ad bellum
et lanceae et scuta et arcus et loricae
et principes post eos in omni domo Iuda
4,¹⁷ aedificantium in muro et portantium onera et inponentium
una manu sua faciebat opus
et altera tenebat gladium
4,¹⁸ aedificantium enim unusquisque gladio erat accinctus renes
et aedificabant et clangebant bucina iuxta me

4,¹⁹et dixi ad optimates et ad magistratus
et ad reliquam partem vulgi
opus grande est et latum
et nos separati sumus in muro procul alter ab altero
4,²⁰in loco quocumque audieritis clangorem tubae illuc concurrite ad nos
Deus noster pugnabit pro nobis
4,²¹et nos ipsi faciamus opus
et media pars nostrum teneat lanceas
ab ascensu aurorae donec egrediantur astra
4,²²in tempore quoque illo dixi populo
unusquisque cum puero suo maneat in medio Hierusalem
et sint vobis vices per noctem et diem ad operandum
4,²³ego autem et fratres mei et pueri mei
et custodes qui erant post me
non deponebamus vestimenta nostra
unusquisque tantum nudabatur ad baptismum
5,¹ et factus est clamor populi et uxorum eius magnus
adversus fratres suos iudaeos
5,²et erant qui dicerent
filii nostri et filiae nostrae multae sunt nimis
accipiamus pro pretio eorum frumentum
et comedamus et vivamus
5,³et erant qui dicerent
agros nostros et vineas et domos nostras opponamus
et accipiamus frumentum in fame
5,⁴et alii dicebant
mutuo sumamus pecunias in tributa regis
demusque agros nostros et vineas
5,⁵et nunc sicut carnes fratrum nostrorum sic carnes nostrae sunt
sicut filii eorum ita filii nostri
ecce nos subiugamus filios nostros et filias nostras in servitatem
et de filiabus nostris sunt famulae
nec habemus unde possint redimi
et agros nostros et vineas alii possident
5,⁶et iratus sum nimis

cum audissem clamorem eorum secundum verba haec
5,7 cogitavitque cor meum mecum
et increpui optimates et magistratus et dixi eis
usurasne singuli a fratribus vestris exigatis
et congregavi adversus eos contionem magnam 5,8 et dixi eis
nos ut scitis redemimus fratres nostros iudaeos qui venditi fuerant gentibus
secundum possibilitatem nostram
et vos igitur vendite fratres vestros et emimus eos
et siluerunt nec invenerunt quid responderent
5,9 dixique ad eos
non est bona res quam facitis
quare non in timore Dei nostri ambulatis
ne exprobretur nobis a gentibus inimicis nostris
5,10 et ego et fratres mei et pueri mei
commodavimus plurimis pecuniam et frumentum
non repetamus in commune istud aes alienum
concedamus quod debetur nobis
5,11 reddite eis hodie agros suos vineas suas oliveta sua et domos suas
quin potius et centesimam pecuniae frumenti vini et olei
quam exigere soletis ab eis date pro illis
5,12 et dixerunt reddimus
et ab eis nihil quaerimus
sicque faciemus ut loqueris
et vocavi sacerdotes
et adiuravi eos ut facerent iuxta quod dixeram
5,13 insuper et sinum meum excussi et dixi
sic excutiat Deus omnem virum qui non compleverit verbum istud
de domo sua et de laboribus suis
sic excutiatur et vacuus fiat
et dixit universa multitudo amen
et laudaverunt Deum
fecit ergo populus sicut dictum erat
5,14 a die autem illa qua praeceperat mihi
ut essem dux in terra Iuda

ab anno vicesimo usque ad annum tricesimum secundum Artaxersis regis per annos duodecim

ego et fratres mei annonas quae ducibus debebantur non comedimus

5,¹⁵ duces autem primi qui fuerant ante me

gravaverunt populum

et acceperunt ab eis in pane vino et pecunia cotidie siclos quadraginta

sed et ministri eorum depresserant populum

ego autem non feci ita propter timorem Dei

5,¹⁶ quin potius in opere muri aedificavi

et agrum non emi

et omnes pueri mei congregati ad opus erant

5,¹⁷ Iudaei quoque et magistratus centum quinquaginta viri

et qui veniebant ad nos de gentibus quae in circuitu nostro sunt

in mensa mea erant

5,¹⁸ parabatur autem mihi per dies singulos

bos unus arietes sex electi exceptis volatilibus

et inter dies decem vina diversa

et alia multa tribuebam

insuper et annonas ducatus mei non quaesivi

valde enim erat adtenuatus populus

5,¹⁹ memento mei Deus meus in bonum

secundum omnia quae feci populo huic

6,¹ factum est autem cum audisset Sanaballat et Tobia et Gosem Arabs

et ceteri inimici nostri

quod aedificassem ego murum

et non esset in ipso residua interruptio

usque ad tempus autem illud valvas non posueram in portis

6,² miserunt Sanaballat et Gosem ad me dicentes

veni et percutiamus foedus pariter in viculis in campo Ono

ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum

6,³ misi ergo ad eos nuntios dicens

opus grande ego facio

et non possum descendere ne forte neglegatur cum venero et descendero ad vos

6,⁴ miserunt autem ad me secundum verbum hoc per quattuor vices

et respondi eis iuxta sermonem priorem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

6,⁵et misit ad me Sanaballat iuxta verbum prius quinta vice puerum suum
et epistulam habebat in manu scriptam hoc modo
6,⁶in gentibus auditum est et Gosem dixit
quod tu et Iudaei cogitetis rebellare
et propterea aedifices murum
et levare te velis super eos regem
propter quam causam 6,⁷et prophetas posueris
qui praedicient de te in Hierusalem dicentes
rex in Iudaea est
auditurus est rex verba haec
idcirco nunc veni ut ineamus consilium pariter
6,⁸et misi ad eos dicens
non est factum secundum verba haec quae tu loqueris
de corde enim tuo tu conponis haec
6,⁹omnes autem hii terrebant nos cogitantes
quod cessarent manus nostrae ab opere et quiesceremus
quam ob causam magis confortavi manus meas
6,¹⁰et ingressus sum domum Samaiae filii Dalaiae filii Metabehel secreto
qui ait
tractemus nobiscum in domo Dei in medio templi
et claudamus portas aedis
quia venturi sunt ut interficiant te
et nocte venturi sunt ad occidendum te
6,¹¹et dixi
num quisquam similis mei fugit
et quis ut ego ingredietur templum et vivet
non ingrediar
6,¹²et intellexi quod Deus non misisset eum
sed quasi vaticinans locutus esset ad me
et Tobia et Sanaballat conduxissent eum
6,¹³acceperat enim pretium
ut territus facerem et peccarem
et haberent malum quod exprobrarent mihi
6,¹⁴memento Domine mei pro Tobia et Sanaballat
iuxta opera eorum talia

sed et Noadaie prophetae et ceterorum prophetarum qui terrebant me
6,¹⁵ completus est autem murus vicesimo quinto die mensis elul quinquaginta duobus diebus
6,¹⁶ factum est ergo cum audissent omnes inimici nostri
ut timerent universae gentes quae erant in circuitu nostro
et conciderent intra semet ipsos
et scirent quod a Deo factum esset opus hoc
6,¹⁷ sed et in diebus illis multae optimatum Iudaeorum epistulae mittebantur ad Tobiam
et a Tobia veniebant ad eos
6,¹⁸ multi enim erant in Iudaea habentes iuramentum eius
quia gener erat Secheniae filii Orei
et Iohanen filius eius acceperat filiam Mosollam filii Barachiae
6,¹⁹ sed et laudabant eum coram me
et verba mea nuntiabant ei
et Tobias mittebat epistulas ut terreret me
7,¹ postquam autem aedificatus est murus et posui valvas
et recensui ianitores et cantores et Levitas
7,² praecepi Aneni fratri meo
et Ananiae principi domus de Hierusalem
ipse enim quasi vir verax et timens Deum plus ceteris videbatur
7,³ et dixi eis
non aperiantur portae Hierusalem usque ad calorem solis
cumque adhuc adsisterent
clausae portae sunt et oppilatae
et posui custodes de habitatoribus Hierusalem
singulos per vices suas
et unumquemque contra domum suam
7,⁴ civitas autem erat lata nimis et grandis
et populus parvus in medio eius
et non erant domus aedificatae
7,⁵ dedit autem Deus in corde meo
et congregavi optimates et magistratus et vulgum
ut recenserem eos
et inveni librum census eorum qui ascenderant primum
et inventum est scriptum in eo
7,⁶ isti filii provinciae qui ascenderunt de captivitate migrantium

quos transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis
 et reversi sunt in Hierusalem et in Iudaeam unusquisque in civitatem suam
 7,⁷ qui venerunt cum Zorobabel
 Hiesuae Neemias Azarias
 Raamias Naamni Mardocheus
 Belsar Mespharath
 Beggoai Naum Baana
 numerus virorum populi Israhel
 7,⁸ filii Pharos duo milia centum septuaginta duo
 7,⁹ filii Saphatae trecenti septuaginta duo
 7,¹⁰ filii Area sescenti quinquaginta duo
 7,¹¹ filii Phaethmoab filiorum Hiesuae et Ioab duo milia octingenti decem et octo
 7,¹² filii Helam mille octingenti quinquaginta quattuor
 7,¹³ filii Zethua octingenti quadraginta quinque
 7,¹⁴ filii Zacchai septingenti sexaginta
 7,¹⁵ filii Bennui sescenti quadraginta octo
 7,¹⁶ filii Bebai sescenti viginti octo
 7,¹⁷ filii Azgad duo milia trecenti viginti duo
 7,¹⁸ filii Adonicam sescenti sexaginta septem
 7,¹⁹ filii Baggoaim duo milia sexaginta septem
 7,²⁰ filii Adin sescenti quinquaginta quinque
 7,²¹ filii Ater filii Ezechiae nonaginta octo
 7,²² filii Asem trecenti viginti octo
 7,²³ filii Besai trecenti viginti quattuor
 7,²⁴ filii Areph centum duodecim
 7,²⁵ filii Gabaon nonaginta quinque
 7,²⁶ viri Bethleem et Netupha centum octoginta octo
 7,²⁷ viri Anathoth centum viginti octo
 7,²⁸ viri Bethamoth quadraginta duo
 7,²⁹ viri Cariathiarim Cephira et Beroth septingenti quadraginta tres
 7,³⁰ viri Rama et Geba sescenti viginti unus
 7,³¹ viri Machmas centum viginti duo
 7,³² viri Bethel et Hai centum viginti tres
 7,³³ viri Nebo alterius quinquaginta duo
 7,³⁴ viri Helam alterius mille ducenti quinquaginta quattuor

7,³⁵ filii Arem trecenti viginti
 7,³⁶ filii Hiericho trecenti quadraginta quinque
 7,³⁷ filii Lod Adid et Ono septingenti viginti unus
 7,³⁸ filii Senaa tria milia nongenti triginta
 7,³⁹ sacerdotes
 filii Idaia in domo Iosua nongenti septuaginta tres
 7,⁴⁰ filii Emmer mille quinquaginta duo
 7,⁴¹ filii Phassur mille ducenti quadraginta septem
 7,⁴² filii Arem mille decem et septem
 Levitae
 7,⁴³ filii Iosue et Cadmihel filiorum 7,⁴⁴ Oduia septuaginta quattuor
 cantores
 7,⁴⁵ filii Asaph centum quadraginta octo
 7,⁴⁶ ianitores
 filii Sellum filii Ater filii Telmon filii Accub
 filii Atita filii Sobai centum triginta octo
 7,⁴⁷ Nathinnei
 filii Soa filii Asfa filii Tebaoth
 7,⁴⁸ filii Ceros filii Siao
 filii Fado filii Lebana filii Agaba
 filii Selmon 7,⁴⁹ filii Anan
 filii Geddel filii Gaer
 7,⁵⁰ filii Raaia filii Rasim
 filii Necoda 7,⁵¹ filii Gezem
 filii Aza filii Fasea
 7,⁵² filii Besai filii Munim
 filii Nephusim 7,⁵³ filii Becbuc filii Acupha
 filii Arur 7,⁵⁴ filii Besloth
 filii Meida filii Arsa
 7,⁵⁵ filii Bercos filii Sisara
 filii Thema 7,⁵⁶ filii Nesia filii Atipha
 7,⁵⁷ filii servorum Salomonis
 filii Sotai filii Sophereth
 filii Pherida 7,⁵⁸ filii Iahala filii Dercon
 filii Geddel 7,⁵⁹ filii Saphatia

fili Athil filii Phocereth
qui erat ortus ex Sabaim filio Amon
7,⁶⁰ omnes Nathinnei et filii servorum Salomonis trecenti nonaginta duo
7,⁶¹ hii sunt autem qui ascenderunt de Thelmella Thelarsa
Cherub Addon et Emmer
et non potuerunt indicare domum patrum suorum
et semen suum utrum ex Israhel essent
7,⁶² filii Dalaia filii Tobia
filii Necoda sescenti quadraginta duo
7,⁶³ et de sacerdotibus
filii Abia filii Accos
filii Berzellai qui accepit de filiabus Berzellai Galaditis uxorem
et vocatus est nomine eorum
7,⁶⁴ hii quaesierunt scripturam suam in censu
et non invenerunt
et eiecti sunt de sacerdotio
7,⁶⁵ dixitque Athersatha eis
ut non manducarent de sanctis sanctorum
donec staret sacerdos doctus et eruditus
7,⁶⁶ omnis multitudo quasi unus quadraginta duo milia sescenti sexaginta
7,⁶⁷ absque servis et ancillis eorum
qui erant septem milia trecenti triginta et septem
et inter eos cantores et cantrices ducentae quadraginta quinque
7,⁶⁹ cameli quadringenti triginta quinque
asini sex milia septingenti viginti
7,⁷⁰ nonnulli autem de principibus familiarum dederunt in opus
Athersatha dedit in thesaurum auri dragmas mille
fialas quinquaginta
tunicas sacerdotales quingentas triginta
7,⁷¹ et de principibus familiarum dederunt in thesaurum operis auri dragmas viginti milia
et argenti minas duo milia ducentas
7,⁷² et quod dedit reliquus populus
auri dragmas viginti milia
et argenti minas duo milia
et tunicas sacerdotales sexaginta septem

7,⁷³ habitaverunt autem sacerdotes et Levitae
et ianitores et cantores
et reliquum vulgus et Nathinnei et omnis Israhel in civitatibus suis
8,¹ et venerat mensis septimus
filii autem Israhel erant in civitatibus suis
congregatusque est omnis populus quasi vir unus ad plateam quae est ante portam Aquarum
et dixerunt Ezrae scribae ut adferret librum legis Mosi
quam praecepit Dominus Israheli
8,² adtulit ergo Ezras sacerdos legem
coram multitudine virorum et mulierum
cunctisque qui poterant intellegere
in die prima mensis septimi
8,³ et legit in eo aperte
in platea quae erat ante portam Aquarum
de mane usque ad mediam diem in conspectu virorum et mulierum et sapientium
et aures omnis populi erant erectae ad librum
8,⁴ stetit autem Ezras scriba super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum
et steterunt iuxta eum
Matthathia et Sema et Ania et Uria
et Helcia et Maasia ad dextram eius
et ad sinistram Phadaia Misahel et Melchia et Asum
et Asephdana Zaccharia et Mosollam
8,⁵ et aperuit Ezras librum coram omni populo
super universum quippe populum eminebat
et cum aperuisset eum stetit omnis populus
8,⁶ et benedixit Ezras Domino Deo magno
et respondit omnis populus amen amen elevans manus suas
et incurvati sunt et adoraverunt Deum proni in terram
8,⁷ porro Hiesue et Baani et Serebia
Iamin Accub Septhai
Odia Maasia Celita
Azarias Iozabed Anam Phalaia Levitae
silentium faciebant in populo ad audiendam legem
populus autem stabat in gradu suo

8,⁸et legerunt in libro legis Dei
distincte et adposite ad intellegendum
et intellexerunt cum legeretur
8,⁹dixit autem Neemias
ipse est Athersatha
et Ezras sacerdos scriba
et Levitae interpretantes universo populo
dies sanctificatus est Domino Deo nostro
nolite lugere et nolite flere
flebat enim omnis populus cum audiret verba legis
8,¹⁰et dixit eis
ite comedite pinguia
et bibite mulsum
et mittite partes ei qui non praeparavit sibi
quia sanctus dies Domini est
et nolite contristari
gaudium enim Domini est fortitudo nostra
8,¹¹Levitae autem silentium faciebant in omni populo dicentes
tacete quia dies sanctus est et nolite dolere
8,¹²abiit itaque omnis populus ut comederet et biberet
et mitteret partes
et faceret laetitiam magnam
quia intellexerant verba quae docuerat eos
8,¹³et in die secundo congregati sunt principes familiarum universi populi
sacerdotes et Levitae ad Ezram scribam
ut interpretaretur eis verba legis
8,¹⁴et invenerunt scriptum in lege
praecepisse Dominum in manu Mosi
ut habitent filii Israhel in tabernaculis
in die sollemni mense septimo
8,¹⁵et ut praedicent et divulgent vocem
in universis urbibus suis et in Hierusalem dicentes
egredimini in montem et adferte frondes olivae
et frondes ligni pulcherrimi
frondes myrti et ramos palmarum

et frondes ligni nemorosi
ut fiant tabernacula sicut scriptum est
8,¹⁶et egressus est populus
et adtulerunt feceruntque sibi tabernacula
unusquisque in domate suo
et in atriis suis et in atriis domus Dei
et in platea portae Aquarum et in platea portae Ephraim
8,¹⁷fecit ergo universa ecclesia eorum qui redierant de captivitate tabernacula
et habitaverunt in tabernaculis
non enim fecerant a diebus Iosue filii Nun taliter filii Israhel usque ad diem illum
et fuit laetitia magna nimis
8,¹⁸legit autem in libro legis Dei per dies singulos
a die primo usque ad diem novissimum
et fecerunt sollemnitatem septem diebus
et in die octavo collectum iuxta ritum
9,¹ in die autem vicesimo quarto mensis huius
convenerunt filii Israhel
in ieiunio et in saccis et humus super eos
9,²et separatum est semen filiorum Israhel ab omni filio alienigena
et steterunt et confitebantur peccata sua
et iniquitates patrum suorum
9,³et consurrexerunt ad standum
et legerunt in volumine legis Domini Dei sui quater in die
et quater confitebantur et adorabant Dominum Deum suum
9,⁴surrexit autem super gradum Levitarum
Iosue et Bani Cedmihel Sebnia Bani Sarebias
Bani Chanani
et in clamaverunt voce magna Dominum Deum suum
9,⁵et dixerunt Levitae
Iosue et Cedmihel
Bonni Asebia Serebia
Odoia Sebnia Fataia
surgite benedicite Domino Deo vestro
ab aeterno usque in aeternum
et benedicant nomini gloriae tuae excelso

in omni benedictione et laude
9,⁶tu ipse Domine solus tu fecisti caelum
caelum caelorum et omnem exercitum eorum
terram et universa quae in ea sunt
maria et omnia quae in eis sunt
et tu vivificas omnia haec
et exercitus caeli te adorat
9,⁷tu ipse Domine Deus
qui elegisti Abram et eduxisti eum de igne Chaldeorum
et posuisti nomen eius Abraham
9,⁸et invenisti cor eius fidele coram te
et percussisti cum eo foedus
ut dares ei terram Chananei Chetthei Amorrei
et Ferezei et Iebusei et Gergesei
ut dares semini eius
et implesti verba tua quoniam iustus es
9,⁹et vidisti adflictionem patrum nostrorum in Aegypto
clamoremque eorum audisti super mare Rubrum
9,¹⁰et dedisti signa et portenta
in Pharao et in universis servis eius
et in omni populo terrae illius
cognovisti enim quia superbe egerant contra eos
et fecisti tibi nomen sicut et in hac die
9,¹¹et mare divisisti ante eos
et transierunt per medium maris in sicca
persecutores autem eorum proiecisti in profundum
quasi lapidem in aquas validas
9,¹²et in columna nubis ductor eorum fuisti per diem
et in columna ignis per noctem
ut appareret eis via per quam ingrediebantur
9,¹³ad montem quoque Sinai descendisti
et locutus es cum eis de caelo
et dedisti eis iudicia recta et legem veritatis
caerimonias et praecepta bona
9,¹⁴et sabbatum sanctificatum tuum ostendisti eis

et mandata et caerimonias et legem praecepisti eis
in manu Mosi servi tui
9,¹⁵ panem quoque de caelo dedisti eis in fame eorum
et aquam de petra eduxisti eis sitientibus
et dixisti eis ut ingrederentur et possiderent terram
super quam levasti manum tuam ut traderes eis
9,¹⁶ ipsi vero et patres nostri superbe egerunt
et induraverunt cervices suas
et non audierunt mandata tua 9,¹⁷ et noluerunt audire
et non sunt recordati mirabilium tuorum quae feceras eis
et induraverunt cervices suas et dederunt caput
ut converterentur ad servitutem suam quasi per contentionem
tu autem Deus propitius clemens et misericors
longanimis et multae miserationis
non dereliquisti eos
9,¹⁸ et quidem cum fecissent sibi vitulum conflatilem
et dixissent iste est Deus tuus qui eduxit te de Aegypto
feceruntque blasphemias magnas
9,¹⁹ tu autem in misericordiis tuis multis non dimisisti eos in deserto
columna nubis non recessit ab eis per diem
ut duceret eos in via
et columna ignis in nocte
ut ostenderet eis iter per quod ingrederentur
9,²⁰ et spiritum tuum bonum dedisti qui doceret eos
et manna tuum non prohibuisti ab ore eorum
et aquam dedisti eis in siti
9,²¹ quadraginta annis pavisti eos in deserto
nihilque eis defuit
vestimenta eorum non inveteraverunt
et pedes eorum non sunt adtriti
9,²² et dedisti eis regna et populos
et partitus es eis sortes
et possederunt terram Seon et terram regis Esebon
et terram Og regis Basan
9,²³ et filios eorum multiplicasti sicut stellas caeli

et adduxisti eos ad terram de qua dixeras patribus eorum
ut ingrederentur et possiderent
9,²⁴et venerunt filii et possederunt terram
et humiliasti coram eis habitatores terrae Chananeos
et dedisti eos in manu eorum
et reges eorum et populos terrae
ut facerent eis sicut placebat illis
9,²⁵ceperunt itaque urbes munitas et humum pinguem
et possederunt domos plenas cunctis bonis
cisternas ab aliis fabricatas
vineas et oliveta et ligna pomifera multa
et comederunt et saturati sunt
et inpinguati sunt et abundavere deliciis in bonitate tua magna
9,²⁶provocaverunt autem te ad iracundiam
et recesserunt a te
et proiecerunt legem tuam post terga sua
et prophetas tuos occiderunt
qui contestabantur eos ut reverterentur ad te
feceruntque blasphemias grandes
9,²⁷et dedisti eos in manu hostium suorum
et afflixerunt eos
et in tempore tribulationis suae clamaverunt ad te
et tu de caelo audisti
et secundum miserationes tuas multas
dedisti eis salvatores qui salvaverunt eos de manu hostium suorum
9,²⁸cumque requievissent reversi sunt ut facerent malum in conspectu tuo
et dereliquisti eos in manu inimicorum suorum et possederunt eos
conversique sunt et clamaverunt ad te
tu autem de caelo audisti
et liberasti eos in misericordiis tuis multis temporibus
9,²⁹et contestatus es eos ut reverterentur ad legem tuam
ipsi vero superbe egerunt
et non audierunt mandata tua
et in iudiciis tuis peccaverunt
quae faciet homo et vivet in eis

et dederunt umerum recedentem
et cervicem suam induraverunt
nec audierunt
9,³⁰et protraxisti super eos annos multos
et contestatus es eos in spiritu tuo
per manum prophetarum tuorum et non audierunt
et tradidisti eos in manu populorum terrarum
9,³¹in misericordiis autem tuis plurimis
non fecisti eos in consumptione nec dereliquisti eos
quoniam Deus miserationum et clemens tu es
9,³²nunc itaque Deus noster Deus magne fortis et terribilis
custodiens pactum et misericordiam
ne avertas a facie tua omnem laborem qui invenit nos
reges nostros principes nostros et sacerdotes nostros
prophetas nostros et patres nostros et omnem populum tuum
a diebus regis Assur usque in diem hanc
9,³³et tu iustus in omnibus quae venerunt super nos
quia veritatem fecisti
nos autem impie egimus
9,³⁴reges nostri principes nostri sacerdotes nostri et patres nostri
non fecerunt legem tuam
et non adtenderunt mandata tua et testimonia tua
quae testificatus es in eis
9,³⁵et ipsi in regnis suis bonis
et in bonitate tua multa quam dederas eis
et in terra latissima et pingui quam tradideras in conspectu eorum
non servierunt tibi nec reversi sunt ab studiis suis pessimis
9,³⁶ecce nos ipsi hodie servi sumus
et terram quam dedisti patribus nostris
ut comederent panem eius et quae bona sunt eius
et nos ipsi servi sumus in ea
9,³⁷et fruges eius multiplicantur regibus
quos posuisti super nos propter peccata nostra
et in corporibus nostris dominantur
et in iumentis nostris

secundum voluntatem suam
et in tribulatione magna sumus
9,³⁸super omnibus ergo his
nos ipsi percutimus foedus et scribimus
et signant principes nostri Levitae nostri et sacerdotes nostri
10,¹ signatores autem fuerunt
Neemias Athersatha filius Achelai
et Sedecias 10,²Saraias
Azarias Hieremias
10,³Phessur Amaria
Melchia 10,⁴Attus Sebenia
Melluc 10,⁵Arem Mermuth
Obdias 10,⁶Danihel Genton
Baruch 10,⁷Mosollam
Abia Miamin 10,⁸Mazia
Belga Semaia hii sacerdotes
10,⁹porro Levitae
Iosue filius Azaniae
Bennui de filiis Enadad
Cedmihel 10,¹⁰et fratres eorum
Sechenia Odevia
Celita Phalaia Anan
10,¹¹Micha Roob Asebia
10,¹²Zacchur Serebia
Sabania 10,¹³Odia Bani Baninu
10,¹⁴capita populi
Pheros Phaethmoab
Helam Zethu Bani
10,¹⁵Bonni Azgad Bebai
10,¹⁶Adonia Beggoai Adin
10,¹⁷Ater Ezechia Azur
10,¹⁸Odevia Asum Besai
10,¹⁹Ares Anathoth Nebai
10,²⁰Mecphia Mosollam
Azir 10,²¹Mesizabel Sadoc

Ieddua 10,²²Felthia Anan
Ania 10,²³Osee Anania
Asub 10,²⁴Aloes Phaleam
Sobec 10,²⁵Reum Asebna
Madsia 10,²⁶et Haia Hanam
Anan 10,²⁷Melluc Arem Baana
10,²⁸et reliqui de populo
sacerdotes Levitae ianitores et cantores
Nathinnei et omnes qui se separaverunt de populis terrarum ad legem Dei
uxores eorum filii eorum et filiae eorum
10,²⁹omnis qui poterat sapere
spondentes pro fratribus suis
optimates eorum et qui veniebant ad pollicendum et iurandum
ut ambularent in lege Dei quam dederat in manu Mosi servi Dei
ut facerent et custodirent universa mandata Domini Dei nostri
et iudicia eius et caerimonias eius
10,³⁰et ut non daremus filias nostras populo terrae
et filias eorum non acciperemus filiis nostris
10,³¹populi quoque terrae qui inportant venalia et omnia ad usum
per diem sabbati ut vendant
non accipiemus ab eis in sabbato et in die sanctificata
et dimitemus annum septimum et exactionem universae manus
10,³²et statuemus super nos praecepta
ut demus tertiam partem sicli per annum
ad opus domus Dei nostri
10,³³ad panes propositionis
et ad sacrificium sempiternum
et in holocaustum sempiternum
in sabbatis in kalendis in sollemnitatibus et in sanctificatis
et pro peccato ut exoretur pro Israhel
et in omnem usum domus Dei nostri
10,³⁴sortes ergo misimus super oblatione lignorum
inter sacerdotes et Levitas et populos
ut inferrentur in domum Dei nostri
per domos patrum nostrorum

per tempora a temporibus anni usque ad annum
ut arderent super altare Domini Dei nostri
sicut scriptum est in lege Mosi
10,³⁵et ut adferremus primogenita terrae nostrae
et primitiva universi fructus omnis ligni
ab anno in annum in domo Domini
10,³⁶et primitiva filiorum nostrorum et pecorum nostrorum
sicut scriptum est in lege
et primitiva boum nostrorum et ovium nostrorum
ut offerrentur in domo Dei nostri
sacerdotibus qui ministrant in domo Dei nostri
10,³⁷et primitias ciborum nostrorum
et libaminum nostrorum
et poma omnis ligni
vindemiae quoque et olei
adferemus sacerdotibus ad gazofilacium Dei nostri
et decimam partem terrae nostrae Levitis
ipsi Levitae decimas accipient ex omnibus civitatibus operum nostrorum
10,³⁸erit autem sacerdos filius Aaron cum Levitis in decimis Levitarum
et Levitae offerent decimam partem decimae suae
in domum Dei nostri ad gazofilacium in domo thesauri
10,³⁹ad gazofilacium enim deportabunt filii Israhel et filii Levi
primitias frumenti vini et olei
et ibi erunt vasa sanctificata
et sacerdotes et cantores et ianitores et ministri
et non dimitemus domum Dei nostri
11,¹ habitaverunt autem principes populi in Hierusalem
reliqua vero plebs misit sortem ut tollerent unam partem de decem
qui habitaturi essent in Hierusalem in civitate sancta
novem vero partes in civitatibus
11,²benedixit autem populus omnibus viris qui se sponte obtulerunt ut habitarent in Hieru-
salem
11,³hii sunt itaque principes provinciae qui habitaverunt in Hierusalem
et in civitatibus Iuda habitavit unusquisque in possessione sua in urbibus suis
Israhel sacerdotes Levitae Nathinnei et filii servorum Salomonis

11,⁴et in Hierusalem habitaverunt
de filiis Iuda et de filiis Benjamin
de filiis Iuda

Athaias filius Aziam
filii Zacchariae filii Amariae
filii Saphatia filii Malelehel
de filiis Phares

11,⁵Imaasia filius Baruch
filius Coloza filius Azia filius Adaia
filius Ioiarib filius Zacchariae filius Silonites

11,⁶omnes filii Phares qui habitaverunt in Hierusalem quadringenti sexaginta octo viri fortes

11,⁷hii sunt autem filii Benjamin
Sellum filius Mosollam filius Ioed
filius Phadaia filius Colaia filius Masia
filius Ethehel filius Isaia

11,⁸et post eum Gabbai Sellai nongenti viginti octo

11,⁹et Iohel filius Zechri praepositus eorum
et Iuda filius Sennua super civitatem secundus

11,¹⁰et de sacerdotibus

Idaia filius Ioarib Iachin 11,¹¹Saraia filius Elcia filius Mesollam
filius Sadoc filius Meraioth filius Ahitub
princeps domus Dei

11,¹²et fratres eorum facientes opera templi octingenti viginti duo
et Adaia filius Ieroam

filius Felelia filius Amsi filius Zacchariae
filius Phessur filius Melchiae

11,¹³et fratres eius principes patrum ducenti quadraginta duo
et Amassai filius Azrihel filius Aazi

filius Mosollamoth filius Emmer

11,¹⁴et fratres eorum potentes nimis centum viginti octo
et praepositus eorum Zabdihel filius potentium

11,¹⁵et de Levitis

Sebenia filius Asob

filius Azaricam filius Asabia filius Boni

11,¹⁶et Sabathai et Iozabed
super opera quae erant forinsecus in domo Dei a principibus Levitarum
11,¹⁷et Mathania filius Micha filius Zebdaei filius Asaph
princeps ad laudandum et confitendum in oratione
et Becbecia secundus de fratribus eius
et Abda filius Sammua
filius Galal filius Idithun
11,¹⁸omnes Levitae in civitate sancta ducenti octoginta quattuor
11,¹⁹et ianitores
Accob Telmon et fratres eorum qui custodiebant ostia centum septuaginta duo
11,²⁰et reliqui ex Israhel
sacerdotes et Levitae
in universis civitatibus Iuda
unusquisque in possessione sua
11,²¹et Nathinnei qui habitabant in Ofel
et Siaha et Gaspha de Nathinneis
11,²²et episcopus Levitarum in Hierusalem
Azzi filius Bani filius Asabiae filius Matthaniae filius Michae
de filiis Asaph cantores in ministerio domus Dei
11,²³praeceptum quippe regis super eos erat
et ordo in cantoribus per dies singulos
11,²⁴et Fataia filius Mesezebel de filiis Zera filii Iuda
in manu regis iuxta omne verbum populi
11,²⁵et in domibus per omnes regiones eorum
de filiis Iuda habitaverunt in Cariatharbe et in filiabus eius
et in Dibon et in filiabus eius
et in Capsel et in viculis eius
11,²⁶et in Iesue et in Molada
et in Bethfaleth 11,²⁷et in Asersual
et in Bersabee et in filiabus eius
11,²⁸et in Siceleg et in Mochona et in filiabus eius
11,²⁹et in Ainremmon et in Sara et in Irimuth
11,³⁰Zanoa Odollam et villis earum
Lachis et regionibus eius
Azeca et filiabus eius

et manserunt in Bersabee usque ad vallem Ennom
 11,³¹ filii autem Beniamin
 a Geba Mechmas et Aia et Bethel et filiabus eius
 11,³² Anathoth Nob Anania
 11,³³ Asor Rama Getthaim
 11,³⁴ Adid Seboim Neballa
 Loth 11,³⁵ et Ono valle Artificum
 11,³⁶ et de Levitis partitiones Iuda et Beniamin
 12,¹ hii autem sacerdotes et Levitae
 qui ascenderunt cum Zorobabel filio Salathihel et Iosue
 Saraia Hieremias Ezra
 12,² Amaria Melluch Attus
 12,³ Sechenia Reum Meremuth 12,⁴ Addo
 Genthon Abia 12,⁵ Miamin
 Madia Belga 12,⁶ Semaia
 et Ioarib Idaia Sellum
 Amoc Elceia 12,⁷ Idaia
 isti principes sacerdotum et fratres eorum
 in diebus Iosue
 12,⁸ porro Levitae
 Iesua Bennui Cedmihel
 Sarabia Iuda Mathanias super hymnos
 ipsi et fratres eorum
 12,⁹ et Becbecia atque et Hanni fratres eorum
 unusquisque in officio suo
 12,¹⁰ Hiesue autem genuit Ioachim
 et Ioachim genuit Eliasib
 et Eliasib genuit Ioiada
 12,¹¹ et Ioiada genuit Ionathan
 et Ionathan genuit Ieddoa
 12,¹² in diebus autem Ioachim erant sacerdotes principes familiarum
 Saraiae Amaria
 Hieremiae Anania
 12,¹³ Ezrae Mosollam
 Amariae Iohanam

12,¹⁴Milico Ionathan
Sebeniae Ioseph
12,¹⁵Arem Edna
Maraioth Elci
12,¹⁶Addaiae Zaccharia
Genthon Mosollam
12,¹⁷Abiae Zecheri
Miamin et Moadiae Felti
12,¹⁸Belgae Sammua
Semaiae Ionathan
12,¹⁹Ioiarib Matthanai
Iadaiae Azzi
12,²⁰Sellaiae Celai
Amoc Eber
12,²¹Elciae Asebia
Idaiae Nathanahel
12,²²Levitae in diebus Eliasib et Ioiada et Ionan et Ieddoa
scripti principes familiarum
et sacerdotes in regno Darii Persae
12,²³fili Levi principes familiarum
scripti in libro verborum dierum
et usque ad dies Ionathan filii Eliasib
12,²⁴et principes Levitarum Asebia Serebia
et Iesue filius Cedmihel
et fratres eorum per vices suas
ut laudarent et confiterentur
iuxta praeceptum David viri Dei
et observarent aequae per ordinem
12,²⁵Matthania et Becbecia Obedia
Mosollam Thelmon Accub
custodes portarum et vestibulorum ante portas
12,²⁶hii in diebus Ioachim filii Iesue filii Iosedech
et in diebus Neemiae ducis
et Ezrae sacerdotis scribaeque
12,²⁷in dedicatione autem muri Hierusalem

requisierunt Levitas de omnibus locis suis
ut adducerent eos in Hierusalem
et facerent dedicationem et laetitiam
in actione gratiarum et in cantico
in cymbalis psalteriis et citharis
12,²⁸ congregati sunt ergo filii cantorum
et de campestribus circa Hierusalem
et de villis Netuphati
12,²⁹ et de domo Galgal
et de regionibus Geba et Azmaveth
quoniam villas aedificaverunt sibi cantores in circuitu Hierusalem
12,³⁰ et mundati sunt sacerdotes et Levitae
et mundaverunt populum et portas et murum
12,³¹ ascendere autem feci principes Iuda super murum
et statui duos choros laudantium magnos
et ierunt ad dexteram super murum ad portam Sterquilinii
12,³² et ivit post eos Osaias et media pars principum Iuda
12,³³ et Azarias Ezras et Mosollam
Iuda et Benjamin et Semeia et Hieremia
12,³⁴ et de filiis sacerdotum in tubis
Zaccharias filius Ionathan
filius Semeiae filius Mathaniae filius Michaiiae
filius Zecchur filius Asaph
12,³⁵ et fratres eius Semeia et Azarel Malalai Galalai
Maai Nathanel et Iuda et Anani
in vasis cantici David viri Dei
et Ezras scriba ante eos in porta Fontis
12,³⁶ et contra eos ascenderunt in gradibus civitatis David
in ascensu muri super domum David
et usque ad portam Aquarum ad orientem
12,³⁷ et chorus secundus gratias referentium ibat ex adverso
et ego post eum et media pars populi
super murum et super turrem Furnorum
et usque ad murum latissimum
12,³⁸ et super portam Ephraim et super portam Antiquam

et super portam Piscium et turrem Ananel et turrem Ema
et usque ad portam Gregis
et steterunt in porta Custodiae
12,³⁹steteruntque duo chori laudantium in domo Dei
et ego et dimidia pars magistratum mecum
12,⁴⁰et sacerdotes Eliachim Maasia Miniamin
Michea Elioenai Zaccharia Anania in tubis
12,⁴¹et Maasia et Semea et Eleazar et Azi et Iohanan et Melchia
et Elam et Ezer
et clare cecinerunt cantores
et Iezraia praepositus
12,⁴²et immolaverunt in die illa victimas magnas et laetati sunt
Deus enim laetificaverat eos laetitia magna
sed et uxores eorum et liberi gavisii sunt
et audita est laetitia Hierusalem procul
12,⁴³recensuerunt quoque in die illa viros super gazofilacia thesauri
ad libamina et ad primitias et ad decimas
ut introferrent per eos principes civitatis
in decore gratiarum actionis
sacerdotes et Levitas
quia laetatus est Iuda in sacerdotibus et Levitis adstantibus
12,⁴⁴et custodierunt observationem Dei sui
et observationem expiationis
et cantores et ianitores
iuxta praeceptum David et Salomonis filii eius
12,⁴⁵quia in diebus David et Asaph
ab exordio erant principes constituti cantorum in carmine
laudantium et confitentium Deo
12,⁴⁶et omnis Israhel in diebus Zorobabel et in diebus Neemiae
dabat partes cantoribus et ianitoribus per dies singulos
et sanctificabant Levitas
et Levitae sanctificabant filios Aaron
13,¹ in die autem illo lectum est in volumine Mosi audiente populo
et inventum est scriptum in eo
quod non debeat introire Ammanites et Moabites in ecclesiam Dei usque in aeternum

13,²eo quod non occurrerint filiis Israhel cum pane et aqua
et conduxerint adversum eum Balaam ad maledicendum ei
et convertit Deus noster maledictionem in benedictionem
13,³factum est autem cum audissent legem
separaverunt omnem alienigenam ab Israhel
13,⁴et super hoc erat Eliasib sacerdos
qui fuerat positus in gazofilacio domus Dei nostri
et proximus Tobiae
13,⁵fecit ergo sibi gazofilacium grande
et ibi erant ante eum reponentes munera et tus et vasa
et decimam frumenti et vini et olei
partes Levitarum et cantorum et ianitorum
et primitias sacerdotales
13,⁶in omnibus autem his non fui in Hierusalem
quia in anno tricesimo secundo Artaxersis regis Babylonis veni ad regem
et in fine dierum rogavi regem
13,⁷et veni in Hierusalem
et intellexi malum quod fecerat Eliasib Tobiae
ut faceret ei thesaurum in vestibulis domus Dei
13,⁸et malum mihi visum est valde
et proieci vasa domus Tobiae foras de gazofilacio
13,⁹praecepique et mundaverunt gazofilacia
et rettuli ibi vasa domus Dei sacrificium et tus
13,¹⁰et cognovi quoniam partes Levitarum non fuissent datae
et fugisset unusquisque in regionem suam
de Levitis et de cantoribus et de his qui ministrabant
13,¹¹et egi causam adversus magistratus et dixi
quare dereliquimus domum Dei
et congregavi eos et feci stare in stationibus suis
13,¹²et omnis Iuda adportabat decimam frumenti et vini et olei in horrea
13,¹³et constituimus super horrea Selemiam sacerdotem
et Sadoc scribam
et Phadaiam de Levitis
et iuxta eos Anan filium Zacchur filium Matthaniae
quoniam fideles conprobati sunt

et ipsis creditae sunt partes fratrum suorum
13,¹⁴memento mei Deus meus pro hoc
et ne deleas miserationes meas
quas feci in domo Dei mei et in caerimoniis eius
13,¹⁵in diebus illis vidi in Iuda
calcabant torcularia in sabbato portantes acervos
et onerantes super asinos vinum et uvas et ficus et omne onus
et inferentes Hierusalem in die sabbati
et contestatus sum ut in die qua vendere liceret venderent
13,¹⁶et Tyrii habitaverunt in ea
inferentes pisces et omnia venalia
et vendebant in sabbatis filiis Iuda et in Hierusalem
13,¹⁷et obiurgavi optimates Iuda et dixi eis
quae est res haec mala quam vos facitis
et profanatis diem sabbati
13,¹⁸numquid non haec fecerunt patres nostri
et adduxit Deus noster super nos omne malum hoc
et super civitatem hanc
et vos additis iracundiam super Israhel violando sabbatum
13,¹⁹factum est itaque cum quievissent portae Hierusalem die sabbati
dixi et cluserunt ianuas
et praecepi ut non aperirent eas usque post sabbatum
et de pueris meis constitui super portas
ut nullus inferret onus in die sabbati
13,²⁰et manserunt negotiatores et vendentes universa venalia
foris Hierusalem semel et bis
13,²¹et contestatus sum eos et dixi eis
quare manetis ex adverso muri
si secundo hoc feceritis manum mittam in vos
itaque ex tempore illo non venerunt in sabbato
13,²²dixi quoque Levitis ut mundarentur et venirent
ad custodiendas portas et sanctificandum diem sabbati
et pro hoc ergo memento mei Deus meus et parce mihi secundum multitudinem miserationum
tuarum
13,²³sed et in diebus illis vidi Iudaeos ducentes uxores

azotias ammanitidas et moabitidas
13,²⁴et filii eorum ex media parte loquebantur azotice
et nesciebant loqui iudaice
et loquebantur iuxta linguam populi et populi
13,²⁵et obiurgavi eos et maledixi
et cecidi ex ipsis viros
et decalvavi eos
et adiuravi in Deo
ut non darent filias suas filiis eorum
et non acciperent de filiabus eorum filiis suis et sibimet ipsis dicens
13,²⁶numquid non in huiusmodi re peccavit Salomon rex Israhel
et certe in gentibus multis non erat rex similis ei
et dilectus Deo suo erat
et posuit eum Deus regem super omnem Israhel
et ipsum ergo ad peccatum duxerunt mulieres alienigenae
13,²⁷numquid et nos inoboedientes
faciemus omne malum grande hoc
ut praevaricemur in Deo nostro
et ducamus uxores peregrinas
13,²⁸de filiis autem Ioiada filii Eliasib sacerdotis magni
gener erat Sanaballat Horonitis quem fugavi a me
13,²⁹recordare Domine Deus meus adversum eos qui polluunt sacerdotium
iusque sacerdotale et leviticum
13,³⁰igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis
et constitui ordines sacerdotum et Levitarum
unumquemque in ministerio suo 13,³¹et in oblatione lignorum
in temporibus constitutis et in primitiis
memento mei Deus meus in bonum

EXPLICIT LIBER EZRAE

INCIPIIT PROLOGUS TOBIAE

Cromatio et Heliodoro episcopis Hieronymus in Domino salutem.

Mirari non desino exactionis vestrae instantiam. Exigitis enim, ut librum chaldeo sermone conscriptum ad latinum stilum traham, librum utique Tobiae, quem Hebraei de catalogo divinarum Scripturarum secantes, his quae Agiografa memorant manciparunt. Feci satis desiderio vestro, non tamen meo studio. Arguunt enim nos Hebraeorum studia et inputant nobis, contra suum canonem latinis auribus ista transferre. Sed melius esse iudicans Pharisaeorum displicere iudicio et episcoporum iussionibus deservire, institi ut potui, et quia vicina est Chaldeorum lingua sermoni hebraico, utriusque linguae peritissimum loquacem repperiens, unius diei laborem arripui et quicquid ille mihi hebraicis verbis expressit, haec ego accito notario, sermonibus latinis exposui.

Orationibus vestris mercedem huius operis compensabo, cum gratum vobis didicero me quod iubere estis dignati complesse.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER TOBIAE

1,¹ Tobias ex tribu et civitate Nephtalim

quae est in superioribus Galileae supra Naasson post viam quae ducit ad occidentem in sinistro habens civitatem Sephet

1,² cum captus esset in diebus Salmanassar regis Assyriorum in captivitate tamen positus viam veritatis non deseruit

1,³ ita ut omnia quae habere poterat cotidie concaptivis fratribus qui erant ex genere inperiret

1,⁴ cumque esset iunior omnibus in tribu Nephtalim nihil tamen puerile gessit in opere

1,⁵ denique cum irent omnes ad vitulos aureos quos Hieroboam fecerat rex Israhel hic solus fugiebat consortia omnium 1,⁶ et pergebat ad Hierusalem ad templum Domini et ibi adorabat Dominum Deum suum Israhel

omnia primitiva sua et decimas suas fideliter offerens

1,⁷ ita ut in tertio anno proselytis et advenis ministraret omnem decimationem

1,⁸ haec et his similia secundum legem Dei puerulus observabat

1,⁹ cum vero factus esset vir accepit uxorem Annam ex tribu sua genuitque ex ea filium nomen suum inponens ei

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

1,¹⁰ ab infantia timere Deum docuit et abstinere ab omni peccato
1,¹¹ igitur cum per captivitatem devenisset cum uxore sua et filio in civitatem Nineve cum
omni tribu sua
1,¹² et omnes ederent ex cibis gentilium iste custodivit animam suam
et numquam contaminatus est in escis eorum
1,¹³ et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo
dedit illi Dominus gratiam in conspectu Salmanassar regis
1,¹⁴ et dedit ei potestatem quocumque vellet ire habens libertatem quaecumque facere volu-
isset
1,¹⁵ pergebat ergo per omnes qui erant in captivitate et monita salutis dabat eis
1,¹⁶ cum autem venisset in Rages civitatem Medorum
et ex his quibus honoratus fuerat a rege habuisset decem talenta argenti
1,¹⁷ et cum multa turba generis sui Gabelum egentem videret qui erat ex tribu eius
sub chirografo dedit illi memoratum pondus argenti
1,¹⁸ post multum vero temporis mortuo Salmanassar rege
cum regnaret Sennacherim filius eius pro eo
et filios Israhel exosos haberet in conspectu suo
1,¹⁹ Tobias pergebat per omnem cognationem suam et consolabatur eos
dividebatque unicuique prout poterat de facultatibus suis
1,²⁰ esurientes alebat nudis vestimenta praebebat
et mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhibebat
1,²¹ denique cum reversus esset rex Sennacherim fugiens a Iudaea plagam quam circa eum
Deus fecerat propter blasphemiam suam
et iratus multos occideret ex filiis Israhel Tobias sepeliebat corpora eorum
1,²² at ubi nuntiatum est regi iussit eum occidi et tulit ei omnem substantiam eius
1,²³ Tobias vero cum filio suo et cum uxore fugiens nudus latuit quia multi diligebant eum
1,²⁴ post dies vero quadraginta et quinque occiderunt regem filii ipsius
1,²⁵ et reversus est Tobias ad domum suam
omnisque facultas eius restituta est ei
2,¹ post haec vero cum esset dies festus Domini
et factum esset prandium bonum in domo Tobis
2,² dixit filio suo vade et adduc aliquos ex tribu nostra timentes Deum et epulentur nobi-
scum
2,³ cumque abisset reversus nuntiat unum ex filiis Israhel iugulatum iacere in platea
statimque exiliens de accubitu suo relinquens prandium ieiunus pervenit ad corpus

2,⁴tollensque illud portavit ad domum suam occulte
ut dum sol occubisset caute sepeliret eum
2,⁵cumque occultasset corpus manducavit panem cum luctu et tremore
2,⁶memorans illum sermonem quem dixit Dominus per Amos prophetam
dies festi vestri convertentur in lamentationem et luctum
2,⁷cum vero sol occubisset abiit et sepelivit eum
2,⁸arguebant autem illum omnes proximi sui dicentes
iam huius rei causa interfici iussus es et vix effugisti mortis imperium
et iterum sepelis mortuos
2,⁹sed Tobias plus timens Deum quam regem
rapiebat corpora occisorum et occultabat in domo sua
et mediis noctibus sepeliebat ea
2,¹⁰contigit autem ut quadam die fatigatus a sepultura veniens domum iactasset se iuxta pa-
rietem et obdormisset
2,¹¹ex nido hirundinum dormienti illi calida stercora insiderent super oculos eius fieretque
caecus
2,¹²hanc autem temptationem ideo permisit Dominus evenire illi
ut posteris daretur exemplum patientiae eius sicut et sancti Iob
2,¹³nam cum ab infantia sua semper Deum timuerit et mandata eius custodierit
non est contristatus contra Deum quod plaga caecitatis evenerit ei
2,¹⁴sed immobilis in Dei timore permansit agens gratias Deo omnibus diebus vitae suae
2,¹⁵nam sicut beato Iob insultabant reges ita isti parentes et cognati eius
et inridebant vitam eius dicentes
2,¹⁶ubi est spes tua pro qua elemosynas et sepulturas faciebas
2,¹⁷Tobias vero increpabat eos dicens
nolite ita loqui 2,¹⁸quoniam filii sanctorum sumus et vitam illam expectamus quam Deus
daturus est his qui fidem suam numquam mutant ab eo
2,¹⁹Anna vero uxor eius ibat ad textrinum opus cotidie
et de labore manuum suarum victum quem consequi poterat deferebat
2,²⁰unde factum est ut hedum caprarum accipiens detulisset domi
2,²¹cuius cum vocem balantis vir eius audisset dixit
videte ne forte furtivus sit reddite eum dominis suis
quia non licet nobis ex furto aliquid aut edere aut contingere
2,²²ad haec uxor eius irata respondit
manifeste vana facta est spes tua et elemosynae tuae modo paruerunt

2,²³atque his et aliis huiusmodi verbis exprobrabat ei
3,¹ tunc Tobias ingemuit et coepit orare cum lacrimis 3,² dicens
iustus es Domine et omnia iudicia tua iusta sunt
et omnes viae tuae misericordia et veritas et iudicium
3,³ et nunc Domine memor esto mei
ne vindictam sumas de peccatis meis
neque reminiscaris delicta mea vel parentum meorum
3,⁴ quoniam non oboedivimus praeceptis tuis
et traditi sumus in direptionem et captivitatem et mortem
et in fabulam et in inproperium omnibus nationibus in quibus dispersisti nos
3,⁵ et nunc Domine magna iudicia tua quia non egimus secundum praecepta tua
et non ambulavimus sinceriter coram te
3,⁶ et nunc Domine secundum voluntatem tuam fac mecum
et praecipe in pace recipi spiritum meum
expedit enim mihi mori magis quam vivere
3,⁷ eadem itaque die contigit ut Sarra filia Raguhel in civitate Medorum
ut et ipsa audiret inproperium ab una ex ancillis patris sui
3,⁸ quoniam tradita fuerat septem viris
et daemonium nomine Asmodeus occiderat eos mox ut ingressi fuissent ad eam
3,⁹ ergo cum pro culpa sua increparet puellam respondit ei dicens
amplius ex te non videamus filium aut filiam super terram
interfectorum tuorum 3,¹⁰ numquid et me occidere vis sicut et iam septem occidisti
ad hanc vocem perrexit in superiori cubiculo domus suae
et tribus diebus et tribus noctibus non manducavit neque bibit
3,¹¹ sed in oratione persistens lacrimis deprecabatur Dominum
ut ab isto inproperio liberaret eam
3,¹² factum est autem tertia die dum conpleret orationem benedicens Dominum 3,¹³ dixit
benedictum est nomen tuum Deus patrum nostrorum
qui cum iratus fueris misericordiam facies
et in tempore tribulationis peccata dimittis his qui invocant te
3,¹⁴ ad te Domine faciem meam converto ad te oculos meos converto
3,¹⁵ peto Domine ut de vinculo inproperii huius absolvas me
aut certe desuper terra eripias me
3,¹⁶ tu scis Domine quia numquam concupivi virum
et mundam servavi animam meam ab omni concupiscentia

3,¹⁷ numquam cum ludentibus miscui me
neque cum his qui in levitate ambulant participem me praebui
3,¹⁸ virum autem cum timore tuo non libidine mea consensi suscipere
3,¹⁹ et aut ego indigna fui illis aut illi mihi forsitan digni non fuerunt
quia forsitan viro alio conservasti me
3,²⁰ non est enim in hominis potestate consilium tuum
3,²¹ hoc autem certum habet omnis qui colit te
quia vita eius si in probatione fuerit coronabitur
si autem in tribulatione fuerit liberabitur
et si in correptione fuerit ad misericordiam tuam pervenire licebit
3,²² non enim delectaris in perditionibus nostris
quia post tempestatem tranquillum facis
et post lacrimationem et fletum exultationem infundis
3,²³ sit nomen tuum Deus Israhel benedictum in saecula
3,²⁴ in illo tempore exauditae sunt preces amborum in conspectu gloriae summi Dei
3,²⁵ et missus est angelus Domini sanctus Rafahel ut curaret ambos
quorum uno tempore fuerat oratio in conspectu Domini recitata
4,¹ igitur cum Tobias putaret orationem suam exaudiri ut mori potuisset
vocavit ad se Tobiam filium suum 4,² dixitque ei
audi fili mi verba oris mei et ea in corde tuo quasi fundamentum construe
4,³ cum acceperit Deus animam meam corpus meum sepeli
et honorem habebis matri tuae omnibus diebus vitae eius
4,⁴ memor enim esse debes quae et quanta pericula passa sit propter te in utero suo
4,⁵ cum autem et ipsa conpleverit tempus vitae suae sepelies eam circa me
4,⁶ omnibus autem diebus vitae tuae Deum in mente habe
et cave ne aliquando peccato consentias et praetermittas praecepta Dei nostri
4,⁷ ex substantia tua fac elemosynam et noli avertere faciem tuam ab ullo paupere
ita enim fiet ut nec a te avertatur facies Domini
4,⁸ quomodo potueris ita esto misericors
4,⁹ si multum tibi fuerit abundanter tribue
si exiguum fuerit etiam exiguum libenter inpertire stude
4,¹⁰ praemium enim tibi bonum thesaurizas in die necessitatis
4,¹¹ quoniam elemosyna ab omni peccato et a morte liberat
et non patietur animam ire in tenebras
4,¹² fiducia magna erit coram summo Deo elemosyna omnibus qui faciunt eam

4,¹³ad tēde tibi fili mi ab omni fornicatione
et praeter uxorem tuam numquam patiaris crimen scire
4,¹⁴superbiam numquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas
in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio
4,¹⁵quicumque aliquid tibi operatus fuerit statim mercedem ei restitue
et merces mercennarii apud te omnino non maneat
4,¹⁶quod ab alio odis fieri tibi vide ne alteri tu aliquando facias
4,¹⁷panem tuum cum esurientibus et egenis comede
et de vestimentis tuis nudos tege
4,¹⁸panem tuum et vinum super sepulturam iusti constitue
et noli ex eo manducare et bibere cum peccatoribus
4,¹⁹consilium semper a sapiente perquire
4,²⁰omni tempore benedic Deum
et pete ab eo ut vias tuas dirigat et omnia consilia tua in ipso permaneant
4,²¹indico etiam tibi fili mi dedisse me decem talenta argenti dum infantulus esses Gabelo in
Rages civitate Medorum
et chirografum eius apud me habeo
4,²²et ideo perquire quomodo ad eum pervenias
et recipias ab eo supra memoratum pondus argenti
et restituas ei chirografum suum
4,²³noli timere fili mi pauperem quidem vitam gerimus
sed multa bona habemus si timuerimus Deum et recesserimus ab omni peccato et fecerimus
bene
5,¹tunc Tobias respondit patri suo et dixit
omnia quaecumque praecepisti mihi faciam pater
5,²quomodo autem hanc pecuniam inquiram ignoro
ille me nescit neque ego illum
quod signum dabo illi
sed neque viam qua pergatur illuc aliquando cognovi
5,³tunc pater suus respondit illi et dixit
chirografum quidem eius penes me habeo
quem dum illi ostenderis statim restituet
5,⁴sed perge nunc et inquire tibi aliquem fidelem virum
qui eat tecum salva mercede sua dum adhuc vivo ut recipias ea

5,⁵tunc egressus Tobias invenit iuvenem splendidum stantem praecinctum et quasi paratum
ad ambulandum
5,⁶et ignorans quod angelus Dei esset salutavit eum et dixit
unde te habemus bone iuvenis
5,⁷at ille respondit ex filiis Israhel
et Tobias dixit ei nosti viam quae ducit in regionem Medorum
5,⁸cui respondit novi et omnia itinera eius frequenter ambulavi
et mansi apud Gabelum fratrem nostrum
qui moratur in Rages civitate Medorum quae posita est in monte Exbathanis
5,⁹cui Tobias ait sustine me obsecro donec haec ipsa nuntiem patri meo
5,¹⁰tunc ingressus indicavit universa haec patri suo
super quae admiratus pater rogat ut introiret ad eum
5,¹¹ingressus itaque salutavit eum et dixit
gaudium tibi semper sit
5,¹²et Tobias ait quale mihi gaudium erit qui in tenebris sedeo et lumen caeli non video
5,¹³cui ait iuvenis forti animo esto in proximo est ut a Deo cureris
5,¹⁴dixit itaque illi Tobias numquid poteris perducere filium meum ad Gabelum in Rages
Medorum
et cum redieris restituam tibi mercedem tuam
5,¹⁵et dixit ei angelus ego eum ducam et reducam ad te
5,¹⁶cui Tobias respondit rogo te indica mihi de qua domo aut de qua tribu es tu
5,¹⁷cui Rafahel angelus dixit
genus quaeris mercennarii an ipsum mercennarium qui cum filio tuo eat
5,¹⁸sed ne forte sollicitum te reddam ego sum Azarias Ananiae magni filius
5,¹⁹et Tobias respondit ex magno genere es tu
sed peto ne irascaris quod voluerim cognoscere genus tuum
5,²⁰dixit autem illi angelus
ego sanum ducam et sanum tibi reducam filium tuum
5,²¹respondens autem Tobias dixit
bene ambuletis et sit Deus in itinere vestro et angelus eius comitetur vobiscum
5,²²tunc paratis omnibus quae erant in via portanda
fecit Tobias vale patri et matri suae et ambulaverunt ambo simul
5,²³cumque profecti essent coepit flere mater eius et dicere
baculum senectutis nostrae tulisti et transmisisti a nobis
5,²⁴numquam esset ipsa pecunia pro qua misisti eum

5,²⁵sufficiebat enim nobis paupertas nostra
ut divitias computaremus hoc quod videbamus filium nostrum
5,²⁶dixitque ei Tobias noli flere
salvus perveniet filius noster et salvus revertetur ad nos
et oculi tui videbunt eum
5,²⁷credo enim quoniam angelus Dei bonus comitetur ei
et bene disponat omnia quae circa ipsum geruntur
ita ut cum gaudio revertatur ad nos
5,²⁸ad hanc vocem cessavit mater eius flere et tacuit
6,¹ profectusque est Tobias et canis secutus est eum
et mansit prima mansione iuxta fluvium Tigris
6,²et exivit ut lavaret pedes suos et ecce piscis inmanis exivit ad devorandum eum
6,³quem expavescens clamavit voce magna dicens
Domine invadet me
6,⁴et dixit ei angelus
adprehende brancia eius et trahe eum ad te
quod cum fecisset adtraxit eum in sicco et palpitare coepit ante pedes eius
6,⁵tunc dixit ei angelus extentera hunc piscem
et cor eius et fel eius et iecur repone tibi
sunt enim haec necessaria ad medicamenta utiliter
6,⁶quod cum fecisset assavit carnes eius et secum sustulerunt in via
cetera salierunt quae sufficerent eis quousque pervenirent in Rages civitatem Medorum
6,⁷tunc interrogavit Tobias angelum et dixit ei
obsecro te Azarias frater ut dicas mihi quod remedium habebunt ista quae de pisce servare
iussisti
6,⁸respondensque dixit ei
cordis eius particulam si super carbones ponas
fumus eius extricat omne daemonium
sive a viro sive a muliere ita ut ultra non accedat ad eos
6,¹⁰et dixit ei ubi vis ut maneamus
6,¹¹respondensque angelus ait
est hic Raguhel nomine propinquus vir de tribu tua
et hic habet filiam nomine Sarram
sed neque masculum neque feminam ullum habet alium praeter eam
6,¹²tibi debetur omnis substantia eius

et oportet te eam accipere coniugem
6,¹³pete ergo eam a patre eius et dabit tibi eam uxorem
6,¹⁴tunc respondit Tobias et dixit
audio quia tradita est viris septem et mortui sunt
sed et haec audivi quia daemonium illos occidit
6,¹⁵timeo ergo ne forte mihi haec eveniant
et cum sim unicus parentibus meis deponam senectutem illorum cum tristitia ad infernum
6,¹⁶tunc angelus Rafahel dixit ei
audi me et ostendam tibi qui sunt quibus praevalere potest daemonium
6,¹⁷hii namque qui coniugium ita suscipiunt ut Deum a se sua mente excludant
et suae libidini ita vacent sicut equus et mulus in quibus non est intellectus
habet potestatem daemonium super eos
6,¹⁸tu autem cum acceperis eam ingressus cubiculum per tres dies continens esto ab ea
et nihil aliud nisi orationibus vacabis cum ea
6,¹⁹ipsa autem nocte incenso iecore piscis fugabitur daemonium
6,²⁰secunda vero nocte in copulatione sanctorum patriarcharum admitteris
6,²¹tertia autem nocte benedictione consequeris ut filii ex vobis incolomes procreentur
6,²²transacta autem tertia nocte accipies virginem cum timore Domini
amore filiorum magis quam libidinis ductus
ut in semine Abrahae benedictionem in filiis consequaris
7,¹ ingressi sunt autem ad Raguhel et suscepit eos Raguhel cum gaudio
7,²intuensque Tobiam Raguhel dixit Annae uxori suae
quam similis est iuvenis iste consobrino meo
7,³et cum haec dixisset ait unde estis iuvenes fratres nostri
at illi dixerunt
ex tribu Nephtalim sumus ex captivitate Nineven
7,⁴dixit illis Raguhel nostis Tobiam fratrem meum
qui dixerunt novimus
7,⁵cumque multa bona loquerentur de eo dixit angelus ad Raguhel
Tobias de quo interrogas pater huius est
7,⁶et misit se Raguhel et cum lacrimis osculatus est eum
et plorans super collum eius 7,⁷dixit
benedictio sit tibi fili mi quia boni et optimi viri filius es
7,⁸et Anna uxor eius et Sarra filia ipsorum lacrimatae sunt
7,⁹postquam autem locuti sunt praecepit Raguhel occidi arietem et parari convivium

cumque hortaretur eos discumbere ad prandendum 7,¹⁰Tobias dixit
hic ego hodie non manducabo neque bibam nisi prius petitionem meam confirmes
et promittas mihi dare Sarram filiam tuam
7,¹¹quo audito verbo Raguhel expavit sciens quid evenerit illis septem viris
et timere coepit ne forte et huic similiter accideret
et cum nutaret et non daret ullum petenti responsum
7,¹²dixit ei angelus noli timere dare illam isti
quoniam huic timenti Deum debetur coniux filia tua
propterea alius non potuit habere illam
7,¹³tunc dixit Raguhel
non dubito quod Deus preces et lacrimas meas in conspectu suo admiserit
7,¹⁴et credo quoniam ideo vos fecit ad me venire ut ista coniungeretur cognationi suae se-
cundum legem Mosi
et nunc noli dubium gerere quod tibi eam non tradam
7,¹⁵et adprehendens dexteram filiae suae dexteræ Tobiae tradidit dicens
Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob sit vobiscum
et ipse coniungat vos impleatque benedictionem suam in vobis
7,¹⁶et accepta carta fecerunt conscriptionem coniugii
7,¹⁷et post haec epulati sunt benedicentes Deum
7,¹⁸vocavitque ad se Raguhel Annam uxorem suam et praecepit ei ut praepararet alterum
cubiculum
7,¹⁹et introduxit in eum Sarram filiam suam et lacrimata est
7,²⁰dixitque ei forti animo esto filia mi
Dominus caeli det tibi gaudium pro taedio quo perpessa es
8,¹ postquam vero cenaverunt introduxerunt iuvenem ad eam
8,²recordatus itaque Tobias sermonem angeli
protulit de cassidile suo partem iecoris posuitque eam super carbones vivos
8,³tunc Rafahel angelus adprehendit daemonium et religavit eum in deserto superioris
Aegypti
8,⁴tunc hortatus est virginem Tobias dixitque ei
Sarra exsurge deprecemur Deum hodie et cras et secundum cras
quia istis tribus noctibus Deo iungimur
tertia autem transacta nocte in nostro erimus coniugio
8,⁵fili quippe sanctorum sumus
et non possumus ita coniungi sicut et gentes quae ignorant Deum

8,⁶ surgentes autem pariter
instanter orabant ambo ut sanitas daretur eis
8,⁷ dixitque Tobias
Domine Deus patrum nostrorum benedicant te caeli et terra et mare
fontes et flumina et omnis creatura tua quae in eis sunt
8,⁸ tu fecisti Adam de limo terrae dedistique ei adiutorium Evam
8,⁹ et nunc Domine tu scis quia non luxuriae causa accipio sororem meam
sed sola posteritatis dilectione in qua benedicatur nomen tuum in saecula saeculorum
8,¹⁰ dixit itaque Sarra
miserere nobis Domine miserere nobis et consenescamus ambo pariter sani
8,¹¹ et factum est circa pullorum cantum
accersiri iussit Raguhel servos suos
et abierunt pariter ut foderent sepulchrum
8,¹² dicebat enim ne simili modo evenerit ei quod et ceteris illis septem qui sunt ingressi ad
eam
8,¹³ cumque parassent fossam reversus ad uxorem suam Raguhel dixit
8,¹⁴ mitte unam ex ancillis tuis et videat si mortuus est ut sepeliam illum antequam inlu-
cescat
8,¹⁵ at illa mittens unam ex ancillis suis
ingressa cubiculum reperitque eos incolomes secum pariter dormientes
8,¹⁶ reversa nuntiavit bonum nuntium
et benedixerunt Deum Raguhel videlicet et Anna uxor eius 8,¹⁷ et dixerunt
benedicimus te Domine Deus Israhel quia non contigit nobis quemadmodum putabamus
8,¹⁸ fecisti enim nobiscum misericordiam tuam
et exclusisti a nobis inimicum persequentem nos
8,¹⁹ misertus es autem duobus unicus
fac eos Domine in plenius benedicere te
et sacrificium tibi laudis tuae et suae sanitatis offerre
ut cognoscat universitas gentium quia tu es Deus solus in universa terra
8,²⁰ statimque praecepit servis suis Raguhel ut replerent fossam quam fecerant priusquam
lucesceret
8,²¹ uxori autem suae dixit ut instrueret convivium
et praepararet omnia quae in cibos erant iter agentibus necessaria
8,²² duas quoque vaccas pingues et quattuor arietes occidi fecit
et parari epulas omnibus vicinis suis et cunctis amicis

8,²³et adiuravit Raguhel Tobiam ut duas ebdomadas moraretur apud eum
8,²⁴de omnibus autem quae possidebat Raguhel dimidiam partem dedit Tobiae
et fecit hanc scripturam
ut pars dimidia quae supererat post obitum eorum Tobis dominio deveniret
9,¹ tunc vocavit ad se Tobias angelum quem quidem hominem aestimabat
et dixit ei Azarias frater peto ut auscultes verba mea
9,²si me ipsum tradam tibi servum non ero condignus providentiae tuae
9,³tamen obsecro ut adsumas tibi animalia sive servitia
et vadas ad Gabelum in Rages Medorum
reddasque ei chirografum suum et recipias ab eo pecuniam
et roges eum venire ad nuptias meas
9,⁴scis enim ipse quoniam numerat dies pater meus
et si tardavero una die plus contristatur anima eius
9,⁵et certe vides quomodo Raguhel coniuraverit me
cuius adiuramentum spernere non possum
9,⁶tunc Rafahel adsumens quattuor ex servis Raguhelis et duos camelos in Rages Medorum
perrexit
et inveniens Gabelum dedit ei chirografum suum
et recepit omnem pecuniam
9,⁷indicavitque ei de Tobia filio Tobiae omnia quae gesta sunt
fecitque eum secum venire ad nuptias
9,⁸cumque ingressus esset domum Raguhelis invenit Tobiam discumbentem
et exiliens osculati sunt se alterutrum
flevit itaque Gabelus et benedixit Deum 9,⁹et dixit
benedicat te Dominus Deus Israhel
quia filius es viri optimi et iusti et timentis Deum et elemosynas facientis
9,¹⁰et dicatur benedictio super uxorem tuam et super parentes vestros
9,¹¹et videatis filios vestros et filios filiorum vestrorum usque in tertiam et quartam genera-
tionem
et sit semen vestrum benedictum a Deo Israhel qui regnat in saecula saeculorum
9,¹²cumque omnes dixissent amen accesserunt ad convivium
sed et cum timore Domini nuptiarum convivium exercebant
10,¹ cum vero moras faceret Tobias causa nuptiarum
sollicitus erat pater eius Tobias dicens
putas quare moratur filius meus aut quare detentus est ibi

10,²putasne Gabelus mortuus est et nemo illi reddet pecuniam
10,³coepit autem contristari nimis ipse et Anna uxor eius cum eo
et coeperunt ambo simul flere eo quod die statuto minime reverteretur filius eorum ad eos
10,⁴flebat igitur mater eius inremediabilibus lacrimis atque dicebat
heu heu me fili mi ut quid te misimus peregrinari
lumen oculorum nostrorum
baculum senectutis nostrae
solacium vitae nostrae
spem posteritatis nostrae
10,⁵omnia in te uno habentes
te non debuimus dimittere ire a nobis
10,⁶cui dicebat Tobias tace et noli turbari sanus est filius noster
satis fidelis est vir ille cum quo misimus eum
10,⁷illa autem nullo modo consolari poterat
sed cotidie exiliens circumspiciebat et circuibat vias omnes per quas spes remeandi videba-
tur
ut procul videret eum si fieri possit venientem
10,⁸at vero Raguhel dicebat ad generum suum
mane hic et ego mittam nuntium salutis de te ad Tobiam patrem tuum
10,⁹cui Tobias dixit
ego novi quia pater meus et mater mea modo dies computant
et cruciatur spiritus eorum in ipsis
10,¹⁰cumque verbis multis rogaret Raguhel Tobiam et ille eum nulla ratione vellet audire
tradidit ei Sarram et dimidiam partem omnis substantiae suae
in pueris et in puellis et in pecudibus et in camelis et in pecunia multa
et salvum atque gaudentem dimisit eum a se 10,¹¹dicens
angelus Domini sanctus sit in itinere vestro
perducatque vos incolomes et inveniatis omnia recte circa conparentes vestros
et videant oculi mei filios vestros priusquam moriar
10,¹²et adprehendentes parentes filiam suam osculati sunt eam
et dimiserunt ire 10,¹³monentes eam honorare soceros
diligere maritum regere familiam gubernare domum
et se ipsam inreprehensibilem exhibere
11,¹ cumque reverterentur pervenerunt ad Charram
quae est in medio itinere contra Nineven undecimo die

11,²dixit angelus Tobias frater
scis quemadmodum reliquisti patrem tuum
11,³si placet itaque tibi praecedamus
et lento gradu insequentur iter nostrum familiae simul cum coniuge tua et cum animalibus
11,⁴cumque hoc placuisset ut irent
dixit Rafahel ad Tobiam
tolle tecum ex felle piscis erit enim necessarium
tulit itaque Tobias ex felle illo et abierunt
11,⁵Anna vero sedebat secus viam in supercilio montis
unde respicere poterat de longinquo
11,⁶et dum ex eodem loco specularetur adventum eius vidit a longe
et ilico agnovit venientem filium suum et currens nuntiavit viro suo dicens
ecce venit filius tuus
11,⁷dixitque Rafahel ad Tobiam
adubi introieris domum tuam statim adora Dominum Deum tuum
et gratias agens ei accede ad patrem tuum et osculare eum
11,⁸statimque lini super oculos eius ex felle isto piscis quod portas tecum
scias enim quoniam mox aperientur oculi eius
et videbit pater tuus lumen caeli et in aspectu tuo gaudebit
11,⁹tunc praecurrit canis qui simul fuerat in via
et quasi nuntius adveniens blandimento suae caudae gaudebat
11,¹⁰unde contigit ut exurgens caecus pater coepit offendens pedibus currere
et data manu puero occurrit in obviam filio suo
11,¹¹et suscipiens osculatus est eum cum uxore sua et coeperunt flere prae gaudio
11,¹²cumque adorassent Dominum et gratias egissent consederunt
11,¹³tunc sumens Tobias de felle piscis linivit oculos patri suo
11,¹⁴et sustinens quasi dimidiam fere horam
coepit albugo ex oculis eius quasi membrana ovi egredi
11,¹⁵quem adprehendens Tobias traxit ab oculis eius statimque visum recepit
11,¹⁶et glorificabant Deum ipse videlicet et uxor eius et omnes qui sciebant eum
11,¹⁷dicebatque Tobias benedico te Domine Deus Israhel quoniam tu castigasti me
et tu sanasti me et ecce video Tobiam filium meum
11,¹⁸ingressa est etiam post septem dies Sarra uxor filii eius et omnes familiae
et pecora sana et cameli et pecunia multa uxoris
sed et alia pecunia quam receperat a Gabelo

11,¹⁹et narravit parentibus suis omnia beneficia Dei
quae fecisset circa eum per hominem qui eum duxerat
11,²⁰veneruntque Achior et Nabath consobrini Tobiae gaudentes ad Tobin
congratulantes ei de omnibus bonis quae circa illum ostenderat Deus
11,²¹et per septem dies epulantes omnes gaudio magno gavisi sunt
12,¹tunc vocavit ad se Tobias filium suum dixitque ei
quid possumus dare viro isti sancto qui venit tecum
12,²respondens Tobias dixit
pater quam mercedem dabimus ei aut quid dignum poterit esse beneficiis eius
12,³me duxit et reduxit sanum
pecuniam a Gabelo ipse suscepit
uxorem ipse me habere fecit et daemonium ab ea conpescuit
gaudium parentibus eius fecit
me ipsum a devoratione piscis eripuit
te quoque fecit videre lumen caeli et bonis omnibus per eum repleti sumus
quid illi ad haec dignum poterimus dare
12,⁴sed peto te pater mi ut roges eum
si forte dignabitur medietatem de omnibus quae adlata sunt sibi adsumere
12,⁵et vocantes eum pater scilicet et filius tulerunt eum in partem
et rogare coeperunt ut dignaretur dimidiam partem omnium quae adtulerant acceptam ha-
bere
12,⁶tunc dixit eis occulte
benedicite Deum caeli et coram omnibus viventibus confitemini illi
quoniam fecit vobiscum misericordiam suam
12,⁷etenim sacramentum regis abscondere bonum est
opera autem Dei revelare et confiteri honorificum est
12,⁸bona est oratio cum ieiunio et elemosyna magis quam thesauros auri condere
12,⁹quoniam elemosyna a morte liberat et ipsa est quae purgat peccata
et faciet invenire vitam aeternam
12,¹⁰qui autem faciunt peccatum et iniquitatem hostes sunt animae suae
12,¹¹manifesto ergo vobis veritatem et non abscondam a vobis sermonem occultum
12,¹²quando orabas cum lacrimis et sepeliebas mortuos et derelinquebas prandium
et mortuos abscondebas per diem in domo tua et nocte sepeliebas
ego obtuli orationem tuam Domino
12,¹³et quia acceptus eras Deo necesse fuit ut temptatio probaret te

12,¹⁴et nunc misit me Dominus ut curarem te et Sarram uxorem filii tui a daemonio libera-
rem

12,¹⁵ego enim sum Rafahel angelus unus ex septem qui adstamus ante Dominum

12,¹⁶cumque haec audissent turbati sunt et trementes ceciderunt super faciem suam

12,¹⁷dixitque eis angelus pax vobis nolite timere

12,¹⁸etenim cum essem vobiscum per voluntatem Dei

ipsum benedicite et cantate illi

12,¹⁹videbar quidem vobiscum manducare et bibere

sed ego cibo invisibili et potu qui ab hominibus videri non potest utor

12,²⁰tempus est ergo ut revertar ad eum qui me misit

vos autem benedicite Deum et narrate omnia mirabilia eius

12,²¹et cum haec dixisset ab aspectu eorum ablatu est

et ultra eum videre non potuerunt

12,²²tunc prostrati per horas tres in faciem benedixerunt Deum

et exsurgentes narraverunt omnia mirabilia eius

13,¹aperiens autem Tobias senior os suum benedixit Dominum et dixit

magnus es Domine in aeternum et in omnia saecula regnum tuum

13,²quoniam tu flagellas et salvas

deducis ad infernum et reducis

et non est qui effugiat manum tuam

13,³confitemini Domino filii Israhel et in conspectu gentium laudate eum

13,⁴quoniam ideo dispersit vos inter gentes quae ignorant eum

ut vos narretis mirabilia eius

et faciatis scire eos quia non est alius Deus omnipotens praeter eum

13,⁵ipse castigavit nos propter iniquitates nostras

et ipse salvabit nos propter misericordiam suam

13,⁶aspicite ergo quae fecit vobiscum

et cum timore et tremore confitemini illi

regemque saeculorum exaltate in operibus vestris

13,⁷ego autem in terra captivitatis meae confitebor illi

quoniam ostendit maiestatem suam in gentem peccatricem

13,⁸convertimini itaque peccatores et facite iustitiam coram Deo

credentes quod faciat vobiscum misericordiam suam

13,⁹ego autem et anima mea in eo laetabimur

13,¹⁰benedicite Dominum omnes electi eius

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

agite dies laetitiae et confitemini illi

13,¹¹ Hierusalem civitas Dei castigavit te Dominus in operibus manuum tuarum

13,¹² confitere Domino in bonis et benedic Deum saeculorum

ut reaedificet in te tabernaculum suum et revocet ad te omnes captivos et gaudeas in omnia saecula saeculorum

13,¹³ luce splendida fulgebis et omnes fines terrae adorabunt te

13,¹⁴ nationes ex longinquo ad te venient

et munera deferentes adorabunt Dominum in te

et terram tuam in sanctificatione habebunt

13,¹⁵ nomen magnum invocabunt in te

13,¹⁶ maledicti erunt qui contempserint te

et condemnati erunt omnes qui blasphemaverint te

benedictique erunt qui aedificaverint te

13,¹⁷ tu autem laetaberis in filiis tuis

quoniam omnes benedicentur et congregabuntur ad Dominum

13,¹⁸ beati omnes qui diligunt te et qui gaudent super pace tua

13,¹⁹ anima mea benedic Dominum quoniam liberavit Hierusalem civitatem suam

13,²⁰ beatus ero si fuerint reliquiae seminis mei ad videndam claritatem Hierusalem

13,²¹ portae Hierusalem ex sapphyro et zmaragdo aedificabuntur

et ex lapide pretioso omnis circuitus murorum eius

13,²² ex lapide candido et mundo omnes plateae eius sternentur

et per vicos eius alleluia cantabitur

13,²³ benedictus Dominus qui excitavit eam

ut sit regnum eius in saecula saeculorum super eam amen

14,¹ et consummati sunt sermones Tobii

et posteaquam inluminatus est vixit annis quadraginta duobus

et vidit filios nepotum suorum

14,² completis itaque annis centum duobus sepultus est honorifice in Nineven

14,³ quinquaginta namque et sex annorum oculorum lumen amisit

sexagenarius vero recepit

14,⁴ reliquum vero vitae suae in gaudio fuit et cum bono profectu timoris Dei perrexit in pace

14,⁵ in hora autem mortis suae vocavit ad se Tobiam filium suum et septem iuvenes filios eius nepotes suos

dixitque eis 14,⁶ prope erit interitus Nineven

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

non enim excidit verbum Dei
et fratres nostri qui dispersi sunt a terra Israhel revertentur ad eam
14,⁷omnis autem deserta terra eius replebitur
et domus Dei quae in ea incensa est iterum reaedificabitur
ibique revertentur omnes timentes Deum
14,⁸et relinquent gentes idola sua et venient in Hierusalem et inhabitabunt in ea
14,⁹et gaudebunt in ea omnes adorantes regem Israhel
14,¹⁰audite ergo filii mei patrem vestrum
servite Domino in veritate et inquirete ut faciatis quae sunt placita illi
14,¹¹et filiis vestris mandate ut faciant iustitias et elemosynas
ut sint memores Dei et benedicant eum in omni tempore
in veritate et in tota virtute sua
14,¹²nunc ergo filii audite me et nolite manere hic
sed quacumque die sepelieritis matrem vestram circa me in uno sepulchro
ex eo dirigite gressus vestros ut exeatis hinc
14,¹³video enim quoniam iniquitas eius finem dabit ei
14,¹⁴factum est autem post obitum matris suae Tobias abscessit ex Nineven
cum uxore sua et filiis
et reversus est ad soceros suos
14,¹⁵invenitque eos incolomes in senectute bona et curam eorum gessit
et ipse clausit oculos eorum et omnem hereditatem domus Raguhel ipse percepit
viditque quintam generationem filios filiorum suorum
14,¹⁶et completis annis nonaginta et novem in timore Domini
cum gaudio sepelierunt eum 14,¹⁷omnis cognatio eius
et omnis generatio eius in bona vita et sancta conversatione permansit
ita ut accepti essent tam Deo quam hominibus et cunctis habitatoribus terrae

EXPLICIT LIBER TOBIAE

INCIPIIT PROLOGUS IUDITH

Apud Hebraeos liber Iudith inter Agiografa legitur; cuius auctoritas ad roboranda illa quae in contentione veniunt, minus idonea iudicatur. Chaldeo tamen sermone conscriptus inter historias computatur. Sed quia hunc librum sinodus nicena in numero Sanctarum Scripturarum legitur computasse, adqueivi postulationi vestrae, immo exactioni, et sepositis occupationibus quibus vehementer artabar, huic unam lucubratiunculam dedi, magis sensum e sensu quam ex verbo verbum transferens. Multorum codicum varietatem vitiosissimam amputavi; sola ea quae intellegentia integra in verbis chaldeis invenire potui, latinis expressi.

Accipite Iudith viduam, castitatis exemplum, et triumphali laude perpetuis eam praeconiis declarate. Hanc enim non solum feminis, sed et viris imitabilem dedit, qui, castitatis eius remunerator, virtutem talem tribuit, ut invictum omnibus hominibus vinceret, insuperabilem superaret.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER IUDITH

1,¹ Arfaxat itaque rex Medorum subiugaverat multas gentes imperio suo
et ipse aedificavit civitatem potentissimam quam appellavit Igbathanis
1,² ex lapidibus quadratis et sectis fecit muros eius
in altitudine cubitorum septuaginta et in latitudine cubitorum triginta
turres vero eius posuit in altitudinem cubitorum centum
1,³ per quadrum vero earum latus utrumque vicenorum pedum spatio tendebatur
posuitque portas eius in altitudine turrium
1,⁴ et gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui et in gloria quadrigarum suarum
1,⁵ anno igitur duodecimo regni sui
Nabuchodonosor rex Assyriorum
qui regnabat in Nineven civitatem magnam pugnavit contra Arfaxat
et obtinuit eum 1,⁶ in campo magno qui appellatur Ragau
circa Eufraten et Tigrin et Hyadas in campo Erioch regis Elicorum
1,⁷ tunc exaltatum est regnum Nabuchodonosor et cor eius elatum est
et misit ad omnes qui habitabant in Cilicia et Damasco et Libano
1,⁸ et ad gentes quae sunt in Carmelo et Cedar
et inhabitantes Galileam in campo magno Hesdraelon

1,⁹et ad omnes qui erant in Samaria et trans flumen Iordanem usque Hierusalem et omnem terram Iesse

quousque perveniatur ad montes Aethiopiae

1,¹⁰ad hos omnes misit nuntios Nabuchodonosor rex Assyriorum

1,¹¹qui omnes uno animo contradixerunt

et remiserunt eos vacuos ac sine honore abiecerunt

1,¹²tunc indignatus est Nabuchodonosor rex ad omnem terram illam

et iuravit per regnum et thronum suum

quod defenderet se de omnibus regionibus his

2,¹ anno tertio decimo Nabuchodonosor regis

vicesima et secunda die mensis primi

factum est verbum in domo Nabuchodonosor regis Assyriorum ut defenderet se

2,²vocavitque omnes maiores omnesque duces bellatores suos

et habuit cum eis mysterium consilii sui

2,³dixitque cogitationem suam in eo esse

ut omnem terram suo subiugaret imperio

2,⁴quod dictum cum placuisset omnibus

vocavit Nabuchodonosor rex Holofernem principem militiae suae 2,⁵et dixit

egredere adversum omne regnum occidentis

et contra eos praecipue qui contempserunt imperium meum

2,⁶non parcat oculus meus ulli regno omnemque urbem munitam subiugabis mihi

2,⁷tunc Holofernus vocavit duces et magistratus virtutis Assyriorum

et dinumeravit viros in expeditione sicut praecepit ei rex

centum viginti milia peditum pugnatorum

et equites sagittarios duodecim milia

2,⁸omnemque expeditionem suam fecit praerire multitudinem innumerabilium camelorum

cum his quae exercitibus sufficerent copiose

boum quoque armenta gregesque ovium quorum non erat numerus

2,⁹frumentum ex omni Syria in transitu suo parari constituit

2,¹⁰aurum vero et argentum de domo regis adsumpsit multum nimis

2,¹¹et profectus est ipse et omnis exercitus cum quadrigis et equitibus et sagittariis

qui cooperuerunt faciem terrae sicut lucustae

2,¹²cumque pertransisset fines Assyriorum

venit ad magnos montes Angae qui sunt a sinistro Ciliciae

ascenditque omnia castella eorum

et obtinuit omnem munitionem
2,¹³effregit autem civitatem opinatissimam Meluthi
praedavitque omnes filios Tharsis et filios Ismahel
qui erant contra faciem deserti et ad austrum terrae Celeon
2,¹⁴et transiit Eufraten et venit ad Mesopotamiam
et fregit omnes civitates excelsas quae erant ibi
a torrente Mambre usquequo perveniatur ad mare
2,¹⁵et occupavit terminos eius a Cilicia usque ad fines Iafeth qui sunt ad austrum
2,¹⁶abduxitque omnes filios Madian ac praedavit omnem locupletationem eorum
omnesque resistentes sibi occidit in ore gladii
2,¹⁷et post haec descendit in campos Damasci in diebus messis
et succendit omnia sata omnesque arbores ac vineas fecit incidi
2,¹⁸et cecidit timor illius super omnes inhabitantes terram
3,¹tunc miserunt legatos suos universarum urbium et provinciarum reges ac principes
Syriae scilicet Mesopotamiae et Syriae Sobal et Lybiae atque Ciliciae
qui venientes ad Holofernem dixerunt
3,²desinat indignatio tua circa nos
melius est enim ut viventes serviamus Nabuchodonosor regi magno et subditi simus tibi
quam morientes cum interitu nostro ipsi servitutis nostrae damna patiamini
3,³omnis civitas nostra omnisque possessio
omnes colles et montes et campi
armenta boum greges ovium caprarumque equorum camelorumque
et universae facultates nostrae atque familiae in conspectu tuo sunt
3,⁴sint omnia sub lege tua
3,⁵nos iam et filii nostri servi tui sumus
3,⁶veni nobis pacificus dominus
et utere servitia nostra sicut placuerit tibi
3,⁷tunc descendit de montibus cum equitibus in virtute magna
et obtinuit omnem civitatem et omnem inhabitantem terram
3,⁸de universis autem urbibus adsumpsit sibi auxiliarios viros fortes et electos ad bellum
3,⁹tantusque metus provinciis illius incubuit
ut universarum urbium habitatores
principes et honorati simul cum populis exirent in obviam venienti
3,¹⁰excipientes eum cum coronis et lampadibus ducentes choros in tibiis et tympanis
3,¹¹nec ista tamen facientes ferocitatem eius pectoris mitigare potuerunt

3,¹²nam et civitates eorum destruxit et lucos eorum excidit
3,¹³praeceperat enim illi Nabuchodonosor rex ut omnes deos terrae exterminaret
videlicet ut ipse solus diceretur deus ab his nationibus quae potuissent Holofernis potentia
subiugari
3,¹⁴pertransiens autem Syriam Subal et omnem Apamiam omnemque Mesopotamiam
venit ad Idumeos in terra Gabaa 3,¹⁵accepitque civitates eorum
et sedit ibi per triginta dies
in quibus diebus adunari praecepit universum exercitum virtutis suae
4,¹tunc audientes haec filii Israhel qui habitabant in terra Iudaeae
timuerunt valde a facie eius
4,²tremor etiam et horror invasit sensus eorum
ne hoc faceret Hierusalem et templo Domini
quod fecerat ceteris civitatibus et templis earum
4,³et miserunt in omnem Samariam per circuitum usque Hiericho
et praeoccupaverunt omnes vertices montium
4,⁴et muris circumdederunt vicos suos et congregaverunt frumenta in praeparatione pugnae
4,⁵sacerdos etiam Heliachim scripsit ad universos qui erant contra Hesdraelon
quae est contra faciem campi magni iuxta Dothain
et universis per quos transitus esse poterat
4,⁶ut obtinerent ascensus montium per quos via esse poterat ad Hierusalem
ut illic custodirent ubi angustum iter esse poterat inter montes
4,⁷et fecerunt filii Israhel secundum quod constituerat eis sacerdos Domini Heliachim
4,⁸et clamavit omnis populus ad Dominum instantia magna
et humiliaverunt animas suas in ieiuniis ipsi et mulieres eorum
4,⁹et induerunt se sacerdotes ciliciis
et infantes prostraverunt contra faciem templi Domini
et altare Domini operuerunt cilicio
4,¹⁰et clamaverunt ad Deum Israhel unianimiter ne darentur in praedam infantes eorum
et uxores eorum in divisionem
et civitates eorum in exterminium et sancta eorum in pollutionibus
4,¹¹tunc Heliachim sacerdos Domini magnus circuivit omnem Israhel
adlocutusque est eos 4,¹²dicens
scitote quoniam exaudivit Dominus preces vestras
si manentes permanseritis in ieiuniis et orationibus in conspectu Domini
4,¹³memores estote Mosi servi Domini

qui Amalech confidentem in virtute sua et in potentia sua et in exercitu suo
et in clypeis suis et in curribus suis et in equitibus suis
non ferro pugnando
sed precibus sanctis orando deiecit
4,¹⁴sic erunt universi hostes Israhel si perseveraveritis in hoc opere quo coepistis
4,¹⁵ad hanc igitur exhortationem eius deprecantes Dominum
permanebant in conspectu Domini
4,¹⁶ita ut etiam hii qui holocausta Domino offerebant
praecincti ciliciis offerrent sacrificia Domino
et erat cinis super capita eorum
4,¹⁷et ex toto corde suo omnes orabant Deum ut visitaret populum suum Israhel
5,¹nuntiatumque est Holoferni principi militiae Assyriorum
quod filii Israhel praepararent se ad resistendum
ac montium itinera conclusissent
5,²et furore nimio exarsit iracundia magna
vocavitque omnes principes Moab et duces Ammon 5,³et dixit eis
dicite mihi quid sit populus iste qui montana obsidet
aut quae et quales et quanta sint civitates eorum
quae etiam sit virtus eorum aut quae sit multitudo eorum
vel quis rex militiae illorum
5,⁴quare prae omnibus qui habitant in oriente isti contempserunt
et non exierunt in obviam nobis ut susciperent nos cum pace
5,⁵tunc Achior dux omnium filiorum Ammon respondens ait
si digneris audire domine meus dicam veritatem in conspectu tuo
de populo isto qui in montanis habitat
et non egredietur verbum falsum ex ore meo
5,⁶populus iste ex progenie Chaldeorum est
5,⁷hic primum in Mesopotamiam habitavit
quoniam noluerunt sequi deos patrum suorum
qui erant in terra Chaldeorum
5,⁸deserentes itaque caerimonias patrum suorum
quae in multitudine deorum erant
5,⁹unum Deum caeli coluerunt
qui et praecepit eis ut exirent inde et habitarent in Charam
cumque cooperuisset omnem terram fames descenderunt in Aegyptum

illicque per quadringentos annos sic multiplicati sunt ut dinumerari eorum non possit exercitus

5,¹⁰ cumque gravaret eos rex Aegypti

atque in aedificationibus urbium suarum in luto et latere subiugasset eos clamaverunt ad Deum suum et percussit totam terram Aegypti plagis variis

5,¹¹ cumque eiecissent eos a se Aegyptii et cessasset plaga ab eis

et iterum eos vellent capere

et ad suum servitium revocare

5,¹² fugientibus his Deus caeli mare aperuit

ita ut hinc inde aquae quasi murus solidarentur

et isti pede sicco fundum maris perambulando transirent

5,¹³ in quo loco dum innumerabilis exercitus Aegyptiorum eos persequeretur

ita aquis coopertus est ut non remaneret vel unus qui factum posteris nuntiaret

5,¹⁴ egressis etiam mare Rubrum deserta Sina montis occurrerunt

in quibus numquam homo habitare potuit vel filius hominis requievit

5,¹⁵ illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibendum

et per annos quadraginta annonam de caelo consecuti sunt

5,¹⁶ ubicumque ingressi sunt sine arcu et sagitta et absque scuta et gladio

Deus eorum pro eis pugnavit et vicit

5,¹⁷ et non fuit qui insultaret populo isti

nisi quando recessit a cultura Domini Dei sui

5,¹⁸ quotienscumque autem praeter ipsum Deum suum alterum coluerunt

dati sunt in praedam et in gladium et in obprobrium

5,¹⁹ quotienscumque autem paenituerunt se recessisse a cultura Dei sui

dedit eis Deus caeli virtutem resistendi

5,²⁰ denique Chananeum regem et Iebuseum et Ferezeum

et Hettheum et Eveum et Amorreum

et omnes potentes in Esebon prostraverunt

et terras eorum et civitates eorum ipsi possederunt

5,²¹ et usque dum non peccarent in conspectu Dei sui erant cum illis bona

Deus enim illorum odit iniquitatem

5,²² nam et ante hos annos cum recessissent a via quam dederat illis Deus ut ambularent in eam

exterminati sunt proeliis multis nationibus

et plurimi eorum captivi abducti sunt in terram non suam

5,²³nuper autem reversi ad Deum suum ex dispersione qua dispersi fuerant adunati sunt
et ascenderunt montana haec omnia et iterum possident Hierusalem ubi sunt sancta eorum

5,²⁴nunc ergo meus domine perquire
si est aliqua iniquitas eorum in conspectu Dei eorum
ascendamus ad illos quoniam tradens tradet illos Deus eorum tibi
et subiugati erunt sub iugo potentiae tuae

5,²⁵si autem non est offensio populi huius coram Deo suo
non poterimus resistere illis

quoniam Deus eorum defendet illos
et erimus in obprobrium universae terrae

5,²⁶et factum est cum cessasset loqui Achior verba
irati sunt omnes magnates Holofernus
et cogitabant interficere eum dicentes ad alterutrum

5,²⁷quis iste est qui filios Israhel posse dicat resistere regi Nabuchodonosor et exercitibus
eius

homines inermes et sine virtute et sine peritia artis pugnae

5,²⁸ut ergo agnoscat Achior quoniam fallit nos ascendemus in montana
et cum capti fuerint potentes eorum
tunc cum eisdem gladio transverberabitur

5,²⁹ut sciat omnis gens quoniam Nabuchodonosor deus terrae est
et praeter ipsum alius non est

6,¹ factum est autem cum cessassent loqui
indignatus Holofernus vehementer dixit ad Achior

6,²quoniam prophetasti nobis dicens quod gens Israhel defendatur a Deo suo
ut ostendam tibi quia non est deus nisi Nabuchodonosor

6,³cum percusserimus eos omnes sicut hominem unum
tunc et ipse cum illis Assyriorum gladio interibis
et omnis Israhel tecum perditione disperiet

6,⁴et probabis quoniam Nabuchodonosor dominus sit universae terrae
tuncque gladius militiae meae transiet per latera tua
et confixus cades inter vulneratos Israhel

et non respirabis ultra donec extermineris cum illis

6,⁵porro autem si prophetiam tuam veram existimas
non concidat vultus tuus

et pallor qui faciem tuam obtinuit abscedat a te

si verba mea haec putas impleri non posse
6,⁶ut autem noveris quia simul cum illis haec experieris
ecce ex hac hora illorum populo sociaberis
ut dum dignas mei gladii poenas exceperint
ipse simul ultioni subiaceas
6,⁷tunc Holofernus praecepit servis suis ut comprehenderent Achior
ut ducerent eum in Bethuliam
et traderent eum in manu filiorum Israhel
6,⁸et accipientes eum servi Holofernus profecti sunt per campestria
sed cum adpropinquassent ad montana
exierunt contra eos fundibularii
6,⁹illi autem divertentes a latere montis
ligaverunt Achior ad arborem manibus et pedibus
et sic vinctum de restibus dimiserunt eum
et reversi sunt ad dominum suum
6,¹⁰porro filii Israhel descendentes de Bethulia venerunt ad eum
quem solventes duxerunt ad Bethuliam atque in medio populi illum statuentes
percontati sunt quid rerum esset quod illum vinctum Assyrii reliquissent
6,¹¹in diebus illis erant illic principes Ozias filius Micha de tribu Symeon
et Carmi qui et Gothonihiel
6,¹²in medio itaque seniorum et in conspectu omnium Achior dixit omnia
quae locutus ipse fuerat ab Holoferne interrogatus
et qualiter populus Holofernus voluisset propter hoc verbum interficere eum
6,¹³quemadmodum ipse Holofernus iratus iusserit eum Israhelitis hac de causa tradi
ut dum vinceret filios Israhel
tunc etiam ipsum Achior diversis iubeat suppliciis interire
propter hoc quod dixisset Deus caeli defensor eorum est
6,¹⁴cumque universa Achior exposuisset omnis populus cecidit in faciem adorantes Dominum
um
et communi lamentatione et fletu unianimes preces suas Deo effuderunt 6,¹⁵dicentes
Domine Deus caeli et terrae intuerere superbiam illorum
et respice ad nostram humilitatem
et faciem tuorum sanctorum adtende
et ostende quia non derelinquis praesumentes de te
et praesumentes de se et de sua virtute gloriantes humilias

6,¹⁶ finito itaque fletu et per totum diem populorum oratione completa
consolati sunt Achior 6,¹⁷ dicentes
Deus patrum nostrorum cuius tu virtutem praedicasti
ipse tibi hanc dabit vicissitudinem ut eorum magis tu interitum videas
6,¹⁸ cum vero Dominus Deus noster dederit hanc libertatem servis suis
sit et tecum Deus in medio nostri
ut sicut placuerit tibi ita cum tuis omnibus converseris
6,¹⁹ tunc Ozias finito consilio suscepit eum in domum suam et fecit cenam magnam
6,²⁰ et vocatis omnibus presbyteris simul expleto ieiunio refecerunt
6,²¹ postea vero convocatus omnis populus et per totam noctem intra ecclesiam oraverunt
petentes auxilium a Deo Israhel
7,¹ Holofernus autem altera die praecepit exercitibus suis ut ascenderent contra Bethuliam
7,² erant autem pedites bellatorum centum viginti milia et equites viginti duo milia
praeter praeparationes virorum illorum quos occupaverat captivitas
et adducti fuerant de provinciis et urbibus universae iuventutis
7,³ omnes pariter paraverunt se ad pugnam contra filios Israhel
et venerunt per crepidinem montis usque ad apicem
qui respicit super Dothain a loco qui dicitur Belma usque Chelmo qui est contra Hesdraelon
7,⁴ filii autem Israhel ut viderunt multitudinem illorum
prostraverunt se super terram mittentes cinerem super capita sua
unianimes orantes ut Deus Israhel misericordiam suam ostenderet super populum suum
7,⁵ et adsumentes arma sua bellica sederunt per loca
quae angusti itineris tramitem dirigunt inter montuosa
et erant custodientes ea tota die et nocte
7,⁶ porro Holofernus dum circuit per gyrum
repperit quod fons qui influebat aquaeductum illorum
a parte australi extra civitatem dirigeret
incidi praecepit aquaeductum eorum
7,⁷ erant tamen non longe a muris fontes ex quibus furtim videbantur haurire aquam
ad refocilandum potius quam ad potandum
7,⁸ sed filii Ammon et Moab accesserunt ad Holofernem dicentes
filii Israhel non in lancea nec in sagitta confidunt
sed montes defendunt illos
et muniunt illos colles in praecipitio constituti
7,⁹ ut ergo sine congressione pugnae possis superare eos

pone custodes fontium ut non hauriant ex eis et sine gladio interficias eos
vel certe fatigati tradent civitatem suam quam putant civitatem montibus positam superari
non posse

7,¹⁰et placuerunt verba haec coram Holoferne et coram omnibus satellitibus eius
et constituit per gyrum centenarios per singulos fontes

7,¹¹cumque ista custodia per dies viginti fuisset expleta
defecerunt cisternae et collectiones aquarum omnibus inhabitantibus in Bethuliam
ita ut non esset intra civitatem unde satiarentur vel una die
quoniam ad mensuram dabatur populis aqua cotidie

7,¹²tunc ad Oziam congregati omnes viri feminaeque iuvenes et parvuli
simul omnes una voce 7,¹³dixerunt
iudicet Deus inter nos et te

quoniam fecisti in nos mala nolentes loqui pacifice cum Assyriis
et propter hoc vendidit nos Deus in manibus eorum

7,¹⁴et ideo non est qui adiuvet cum prosternamur ante oculos eorum in siti et perditione
magna

7,¹⁵et nunc congregate universos qui in civitate sunt
ut sponte nos tradamus omnes populo Holofernus

7,¹⁶melius est enim ut captivi benedicamus Deum viventes
quam moriamur et simus obprobrium omni carni
cum videamus uxores nostras et infantes nostros mori ante oculos nostros

7,¹⁷contestamur hodie caelum et terram et Deum patrum nostrorum qui ulciscitur nos se-
cundum peccata nostra

ut iam tradatis civitatem in manu militiae Holofernus
et sit finis noster brevis in ore gladii
qui longior efficitur in ariditate sitis

7,¹⁸et cum haec dixissent

factus est fletus et ululatus magnus in ecclesia omnibus
et per multas horas una voce clamaverunt ad Deum dicentes

7,¹⁹peccavimus cum patribus nostris iniuste egimus iniquitatem fecimus

7,²⁰tu quia pius es miserere nostri
aut in tuo flagello vindica iniquitates nostras

et noli tradere confitentes te populo qui ignorat te

7,²¹ut non dicant inter gentes ubi est Deus eorum

7,²²et cum fatigati his clamoribus et his fletibus lassati siluissent

7,²³exsurgens Ozias infusus lacrimis dixit
aequo animo estote fratres et hos quinque dies expectemus a Domino misericordiam
7,²⁴forsitan enim indignationem suam abscidet
et dat gloriam nomini suo
7,²⁵si autem transactis quinque diebus non venerit adiutorium
faciemus haec verba quae locuti estis
8,¹ et factum est cum audisset haec Iudith vidua
quae erat filia Merari filii Idox filii Ioseph
filii Oziae filii Elai filii Iamnor
filii Gedeon filii Rafoin filii Acitob
filii Melchiae filii Enam filii Nathaniae
filii Salathihel filii Symeon filii Ruben
8,²et vir eius fuit Manasses
qui mortuus est in diebus messis hordiariae
8,³instabat enim super alligantes manipulos in campo
et venit aestus super caput eius
et mortuus est in Bethuliam civitatem suam
et sepultus est illic cum patribus suis
8,⁴erat autem Iudith relicta eius vidua iam annis tribus et mensibus sex
8,⁵et in superioribus domus suae fecit sibi secretum cubiculum
in quo cum puellis suis clausa morabatur
8,⁶et habens super lumbos suos cilicium
ieiunabat omnibus diebus vitae suae
praeter sabbata et neomenia et festa domus Israhel
8,⁷erat autem eleganti aspectu nimis
cui vir suus reliquerat divitias multas et familiam copiosam
ac possessiones armentis boum et gregibus ovium plenas
8,⁸et erat haec in eo omnibus famosissima quoniam timebat Dominum valde
nec erat qui loqueretur de illa verbum malum
8,⁹haec itaque cum audisset quoniam Ozias promississet
quod transacto quinto die traderet civitatem
misit ad presbyteros Chabri et Carmin
8,¹⁰et venerunt ad illam et dixit illis
quod est hoc verbum in quo consensit Ozias ut tradat civitatem Assyriis
si intra quinque dies non venerit vobis adiutorium

8,¹¹et qui estis vos qui temptatis Dominum
8,¹²non est iste sermo qui misericordiam provocet
sed potius qui iram excitet et furorem accendat
8,¹³posuistis vos tempus miserationis Domini et in arbitrium vestrum diem constituistis ei
8,¹⁴sed quia patiens est Dominus in hoc ipso paeniteamur
et indulgentiam eius lacrimis postulemus
8,¹⁵non enim quasi homo Deus sic comminabitur
neque sicut filius hominis ad iracundiam inflammabitur
8,¹⁶et ideo humiliemus illi animas nostras
et in spiritu constituti humiliato servientes illi
8,¹⁷dicamus flentes Domino ut secundum voluntatem suam sic faciat nobiscum misericordi-
am suam
ut sicut conturbatum est cor nostrum in superbia eorum
ita etiam de nostra humilitate gloriemur
8,¹⁸quoniam non sumus secuti peccata patrum nostrorum
qui dereliquerunt Deum suum et adoraverunt deos alienos
8,¹⁹pro scelere quo dati sunt in gladium et in rapinam et in confusionem inimicis suis
nos autem alterum deum nescimus praeter ipsum
8,²⁰expectemus humiles consolationem eius
et exquiret sanguinem nostrum de adflictionibus inimicorum nostrorum
et humiliabit omnes gentes quaecumque insurgunt contra nos
et faciet illas sine honore Dominus Deus noster
8,²¹et nunc fratres quoniam vos qui estis presbyteri in populo Dei
ex vobis pendet anima illorum
adloquio vestro corda eorum erigite
ut memores sint quia temptati sunt patres nostri ut probarentur
si vere colerent Deum suum
8,²²memores esse debent quomodo pater noster Abraham temptatus est
et per multas tribulationes probatus Dei amicus effectus est
8,²³sic Isaac sic Iacob
sic Moses et omnes qui placuerunt Deo
per multas tribulationes transierunt fideles
8,²⁴illi autem qui temptationes non susceperunt cum timore Domini et patientia sua
inproperium murmurationis suae contra Dominum protulerunt
8,²⁵exterminati sunt ab exterminatore et a serpentibus perierunt

8,²⁶et nos ergo non ulciscamur nos pro his quae patimur
8,²⁷sed reputantes peccatis nostris haec ipsa minora esse supplicia
flagella Domini quasi servi qui corripimur ad emendationem non ad perditionem nostram
evenisse credamus
8,²⁸et dixerunt illi Ozias et presbyteri
omnia quae locuta es vera sunt
et non est in sermonibus tuis ulla reprehensio
8,²⁹nunc ergo ora pro nobis quoniam mulier sancta es et timens Dominum
8,³⁰et dixit illis Iudith
sicut quod loqui potui Dei esse cognoscitis
8,³¹ita quod facere disposui probate si ex Deo est
et orate ut firmum faciat consilium meum Deus
8,³²stabitis vos ad portam nocte ista et ego exeam cum abra mea
et orate ut sicut dixistis in diebus quinque respiciat Dominus populum suum Israhel
8,³³vos autem nolo scrutemini actum meum
et usque dum renuntiem vobis nihil aliud fiat
nisi oratio pro me ad Dominum Deum nostrum
8,³⁴et dixit ad eam Ozias princeps Iudaeae
vade in pace et Dominus sit tecum in ultione inimicorum nostrorum
et revertentes abierunt
9,¹ quibus abscedentibus Iudith ingressa est oratorium suum
et induens se cilicio posuit cinerem super caput suum
et prosternens se Domino clamavit ad Dominum dicens
9,²Domine Deus patris mei Symeon qui dedisti illi gladium in defensione alienigenarum
qui violatores extiterunt in coinquinatione sua
et denudaverunt femur virginis in confusionem
9,³et dedisti mulieres eorum in praedam et filias eorum in captivitatem
et omnem praedam in divisionem servis tuis qui zelaverunt zelum tuum
subveni quaeso te Domine Deus meus mihi viduae
9,⁴tu enim fecisti priora et illa post illa cogitasti
et hoc factum est quod ipse voluisti
9,⁵omnes enim viae tuae paratae sunt
et tua iudicia in providentia tua posuisti
9,⁶respice castra Assyriorum nunc
sicut tunc castra videre Aegyptiorum dignatus es

quando post servos tuos armati currebant
confidentes in quadrigis et in equitatu suo et in multitudine bellatorum
9,⁷ sed aspexisti super castra eorum et tenebrae fatigaverunt eos
9,⁸ tenuit pedes eorum abyssus et aquae operuerunt eos
9,⁹ sic fiant et isti Domine
qui confidunt in multitudine sua et in curribus suis
et in contis et in sagittis suis et in lanceis gloriantur
9,¹⁰ et nesciunt quia tu ipse es Deus noster qui conteris bella ab initio
et Dominus nomen est tibi
9,¹¹ erige brachium tuum sicut ab initio
et adlide virtutem eorum in virtute tua
cadat virtus eorum in iracundiam tuam
qui promittunt se violare sancta tua
et polluere tabernaculum honoris tui
et deicere gladio suo cornu altaris tui
9,¹² fac Domine ut gladio proprio eius superbia amputetur
9,¹³ capiatur laqueo oculorum suorum in me et percuties eum ex labiis caritatis meae
9,¹⁴ da mihi in animo constantiam ut contemnam illum
et virtutem ut evertam illum
9,¹⁵ erit enim memoriale nominis tui
cum manus feminea deiecerit eum
9,¹⁶ non enim in multitudine est virtus tua Domine
neque in equorum viribus voluntas tua
nec superbi ab initio placuerunt tibi
sed humilium et mansuetorum tibi semper placuit deprecatio
9,¹⁷ Deus caelorum creator aquarum et dominus totius creaturae
exaudi me miseram deprecantem
et de tua misericordia praesumentem
9,¹⁸ memento Domine testamenti tui
et da verbum in ore meo et in corde meo consilium corrobora
ut domus tua in tua sanctificatione permaneat
9,¹⁹ et omnes gentes agnoscant quoniam tu es Deus et non est alius praeter te
10,¹ factum est autem cum cessasset clamare ad Dominum
surrexit de loco quo iacuerat prostrata Domino
10,² vocavitque abram suam

et descendens in domum suam abstulit a se cilicium
et exuit se vestimentis viduitatis suae
10,³et lavit corpus suum et unxit se myrro optimo
et discriminavit crinem capitis sui et inposuit mitram super caput suum
et induit se vestimentis iucunditatis suae induitque sandalia pedibus suis
adsumpsitque dextraliola et lilia et inaures et anulos
et omnibus ornamentis suis ornavit se
10,⁴cui etiam Dominus contulit splendorem
quoniam omnis ista conpositio non ex libidine
sed ex virtute pendebat
et ideo Dominus hanc in illam pulchritudinem ampliavit
ut incomparabili decore omnium oculis appareret
10,⁵inposuit itaque abrae suae ascopam vini et vas olei et pulenta
et palatas et panes et caseum et profecta est
10,⁶cumque venisset ad portas civitatis
invenerunt expectantem Oziam et presbyteros civitatis
10,⁷qui cum vidissent eam stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem eius
10,⁸nihil tamen interrogantes eam dimiserunt transire dicentes
Deus patrum nostrorum det tibi gratiam
et omne consilium tui cordis sua virtute corroboret
ut glorietur super te Hierusalem
et sit nomen tuum in numero sanctorum et iustorum
10,⁹et dixerunt hii qui illic erant omnes una voce fiat fiat
10,¹⁰Iudith vero orans Dominum transiit portas ipsa et abra eius
10,¹¹factum est autem cum descenderet montem circa ortum diei
ocurrerunt ei exploratores Assyriorum
et tenuerunt illam dicentes unde venis aut quo vadis
10,¹²quae respondit filia sum Hebraeorum
ideo ego fugi a facie eorum
quoniam futurum agnovi quod dentur vobis in depraedationem
pro eo quod contemnentes vos noluerunt ultro tradere se ipsos
ut invenirent misericordiam in conspectu vestro
10,¹³hac de causa cogitavi mecum dicens
vadam ad faciem principis Holofernus ut indicem illi secreta illorum
et ostendam illi quo aditu possit obtinere eos

ita ut non cadat unus vir de exercitu eius
10,¹⁴et cum audissent viri verba eius considerabant faciem eius
et erat in oculis eorum stupor
quoniam mirabantur pulchritudinem eius nimis
10,¹⁵et dixerunt ad eam conservasti animam tuam
eo quod tale repperisti consilium ut descenderes ad dominum nostrum
10,¹⁶hoc autem scias quoniam cum steteris in conspectu eius bene tibi faciet
et eris gratissima in corde eius
duxeruntque illam ad tabernaculum Holofernus et nuntiantes eam
10,¹⁷cumque intrasset ante faciem eius statim captus est in suis oculis Holofernus
10,¹⁸dixeruntque ad eum satellites eius
quis contemnat populum Hebraeorum qui tam decoras mulieres habent
ut non pro his merito pugnare contra eos debeamus
10,¹⁹videns itaque Holofernem Iudith sedentem in conopeo
quod erat ex purpura et auro et zmaragdo
et lapidibus pretiosis intextum
10,²⁰et cum in faciem eius intendisset adoravit eum prosternens se super terram
et levaverunt illam servi Holofernus iubente domino suo
11,¹tunc Holofernus dixit ei
aequo animo esto et noli pavere in corde tuo
quoniam ego numquam nocui virum qui voluit servire Nabuchodonosor regi
11,²populus autem tuus si non contempsisset me
non adlevassem lanceam meam super illum
11,³nunc autem dic mihi qua ex causa recessisti ab illis
et placuit tibi ut venires ad nos
11,⁴et dixit illi Iudith
sume verba ancillae tuae
quoniam si secutus fueris verba ancillae tuae
perfectam rem faciet Dominus tecum
11,⁵vivit enim Nabuchodonosor rex terrae
et vivit virtus eius quae est in te ad correptionem omnium animarum errantium
quoniam non solum homines serviunt illi per te
sed et bestiae agri obtemperant illi
11,⁶nuntiatur enim industria animi tui universis gentibus
et indicatum est omni saeculo

quoniam tu solus bonus et potens es in omni regno eius
et disciplina tua omnibus provinciis praedicatur
11,⁷nec hoc latet quod locutus est Achior
nec illud ignoratur quod ei iusseris evenire
11,⁸constat enim Deum nostrum sic peccatis offensum
ut mandaverit per prophetas suos ad populum quod tradat eos pro peccatis suis
11,⁹et quoniam sciunt se offendisse Deum suum filii Israhel
tremor tuus super ipsos est
11,¹⁰insuper etiam fames invasit eos et ab ariditate aquae iam inter mortuos computantur
11,¹¹denique hoc ordinant ut interficiant pecora sua et sanguinem eorum bibant
11,¹²et sancta Domini sui quae praecepit Deus non contingi
in frumento vino et oleo haec cogitaverunt inpendere
et volunt consumere quae nec manibus deberent contingere
ergo quoniam haec faciunt certum est quod in perditione dabuntur
11,¹³quod ego ancilla tua cognoscens fugi ab illis
et misit me Dominus haec ipsa nuntiare tibi
11,¹⁴ego enim ancilla tua Deum colo etiam nunc apud te
et exiet ancilla tua et orabo Deum
11,¹⁵et dicet mihi quando eis reddat peccatum suum
et veniens nuntiabo tibi
ita ut ego adducam te per mediam Hierusalem
et habebis omnem populum Israhel sicut oves quibus non est pastor
et non latrabit vel unus contra te
11,¹⁶quoniam haec mihi dicta sunt per providentiam Dei
11,¹⁷et quoniam iratus est illis Deus
hoc ipsa missa sum nuntiare tibi
11,¹⁸placuerunt autem omnia verba haec coram Holoferne et coram pueris eius
et mirabantur ad sapientiam eius
et dicebant alter ad alterum
11,¹⁹non est talis mulier super terram
in aspectu in pulchritudine et in sensu verborum
11,²⁰et dixit ad illam Holofernus
bene fecit Deus qui misit te ante populum ut des illum tu in manibus nostris
11,²¹et quoniam bona est promissio tua
si fecerit mihi hoc Deus tuus erit et meus Deus

et tu in domo Nabuchodonosor magna eris
et nomen tuum nominabitur in universa terra
12,¹ tunc iussit eam introire ubi repositi erant thesauri eius
et iussit illic manere eam
et constituit quid daretur illi de convivio suo
12,² cui respondens Iudith dixit
nunc non potero manducare ex his quae mihi praecipis tribui
ne veniat super me offensio
ex his autem quae mihi detuli manducabo
12,³ cui Holofernis ait
si defecerint tibi ista quae tecum detulisti
quid faciemus tibi
12,⁴ et dixit Iudith
vivit anima tua domine meus
quoniam non expendet omnia haec ancilla tua
donec faciat Deus in manu mea haec quae cogitavi
et induxerunt illam servi eius in tabernaculo quo praeceperat
12,⁵ et petiit dum introiret ut daretur ei copia nocte et ante lucem egrediendi foras ad orationem et deprecandi Dominum
12,⁶ et praecepit cubiculariis suis
ut sicut placeret illi exiret et introiret ad orandum Deum suum per triduum
12,⁷ et exiebat noctibus in vallem Bethuliae
et baptizabat se in fontem aquae
12,⁸ et ut ascendebat orabat Dominum Deum Israhel
ut dirigeret viam eius ad liberationem populi sui
12,⁹ et introiens munda manebat in tabernaculum
usque dum acciperet escam suam in vesperam
12,¹⁰ et factum est quarto die Holofernis fecit cenam servis suis
et dixit ad Bagao eunuchum
vade et suade Hebraeam illam
ut sponte consentiat habitare mecum
12,¹¹ foedum est enim apud Assyrios si femina inrideat virum
agendo ut immunis transeat ab eo
12,¹² tunc introivit Bagao ad Iudith et dixit
non vereatur bona puella introire ad dominum meum

ut honorificetur ante faciem eius et manducet cum eo et bibat vinum in iucunditate
12,¹³cui Iudith respondit
quae ego sum ut contradicam domino meo
12,¹⁴omne quod erit ante oculos eius bonum et optimum faciam
quicquid autem illi placuerit hoc mihi erit optimum omnibus diebus vitae meae
12,¹⁵et surrexit et ornavit se vestimento suo
et ingressa stetit ante faciem eius
12,¹⁶cor autem Holofernus concussum est
erat enim ardens in concupiscentia eius
12,¹⁷et dixit ad eam Holofernus
bibe nunc et accumbe in iucunditate quoniam gratiam invenisti coram me
12,¹⁸et dixit Iudith
bibam domine quoniam magnificata est anima mea hodie prae omnibus diebus meis
12,¹⁹et accepit et manducavit et bibit coram ipso
ea quae paraverat illi ancilla eius
12,²⁰et iucundus factus est Holofernus ad illam
bibitque vinum nimis multum quantum numquam biberat in vita sua
13,¹ ut autem sero factum est
festinaverunt servi illius ad hospitia sua
et conclusit Bagao ostia cubiculi et abiit
13,²erant autem omnes fatigati a vino
13,³eratque Iudith sola in cubiculo
13,⁴porro Holofernus iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus
13,⁵dixitque Iudith puellae suae ut staret foras ante cubiculum et observaret
13,⁶stetitque Iudith ante lectum orans cum lacrimis
et labiorum motu in silentio 13,⁷dicens
confirma me Domine Deus Israhel
et respice in hac hora ad opera manuum mearum
ut sicut promisisti Hierusalem civitatem tuam erigas
et hoc quod credens per te posse fieri cogitavi perficiam
13,⁸et haec cum dixisset accessit ad columnam quae erat ad caput lectuli eius
et pugionem eius qui in ea ligatus pendeat exsolvit
13,⁹cumque evaginasset illud adprehendit comam capitis eius et ait
confirma me Domine Deus Israhel in hac hora
13,¹⁰et percussit bis in cervicem eius et abscidit caput eius

et abstulit conopeum eius a columnis
et evolvit corpus eius truncum
13,¹¹et post pusillum exivit
et tradidit caput Holofernis ancillae suae
et iussit ut mitteret illud in peram suam
13,¹²et exierunt duae secundum consuetudinem suam quasi ad orationem
et transierunt castra
et gyrantes vallem venerunt ad portam civitatis
13,¹³et dixit Iudith a longe custodibus murorum
aperite portas quoniam nobiscum est Deus qui fecit virtutem in Israhel
13,¹⁴et factum est cum audissent viri vocem eius
vocaverunt presbyteros civitatis
13,¹⁵et concurrerunt ad eam omnes a minimo usque ad maximum
quoniam speraverunt eam iam non esse venturam
13,¹⁶et accendentes luminaria
congyraverunt circa eam universi
illa autem ascendens in eminentiori loco iussit fieri silentium
cumque omnes tacuissent 13,¹⁷dixit Iudith
laudate Dominum Deum nostrum qui non deseruit sperantes in se
13,¹⁸et in me ancillam suam adimplevit misericordiam suam quam promisit domui Israhel
et interfecit in manu mea hostem populi sui in hac nocte
13,¹⁹et proferens de pera caput Holofernis ostendit illis dicens
ecce caput Holofernis principis militiae Assyriorum
et ecce conopeum illius in quo recumbebat in ebrietate sua
ubi et per manum feminae percussit illum Dominus Deus noster
13,²⁰vivit autem ipse Dominus quoniam custodivit me angelus eius
et hinc euntem et ibi commorantem et inde huc revertentem
et non permisit me ancillam suam Dominus coinquinari
sed sine pollutione peccati
revocavit me vobis gaudentem in victoria sua in evasione mea in liberatione vestra
13,²¹confiteamur illi omnes quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius
13,²²universi autem adorantes Dominum dixerunt ad eam
benedixit te Dominus in virtute sua
quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros
13,²³porro Ozias princeps populi Israhel dixit ad eam

benedicta es tu filia a Domino Deo excelso prae omnibus mulieribus super terram
13,²⁴benedictus Dominus qui creavit caelum et terram
qui te direxit in vulnere capitis principis inimicorum nostrorum
13,²⁵quia hodie nomen tuum ita magnificavit
ut non recedat laus tua de ore hominum
qui memores fuerint virtutis Domini in aeternum
pro quibus non pepercisti animae tuae propter angustias et tribulationem generis tui
sed subvenisti ruinae ante conspectum Dei nostri
13,²⁶et dixit omnis populus fiat fiat
13,²⁷porro Achior vocatus venit et dixit ei
Deus Israhel cui tu testimonium dedisti quod ulciscatur de inimicis suis
ipse caput omnium incredulorum incidit in hac nocte in manu mea
13,²⁸ut probes quia ita est
ecce caput Holofernus qui in contemptu superbiae suae Deum Israhel contempsit
et tibi interitum minabatur dicens
cum captus fuerit populus Israhel
gladio perforari praecipiam latera tua
13,²⁹videns autem Achior caput Holofernus
angustiatus prae pavore cecidit in faciem suam super terram et aestuavit anima eius
13,³⁰postea vero quam resumpto spiritu recreatus est
procidit ad pedes eius et adoravit eam et dixit
13,³¹benedicta tu Deo tuo in omni tabernaculo Iacob
quoniam in omni gente quae audierit nomen tuum
magnificabit Deum Israhel super te
14,¹ dixit autem Iudith ad omnem populum
audite me fratres
suspendite caput hoc super muros nostros
14,²et erit cum exierit sol accipiat unusquisque arma sua et exite cum impetu
non ut descendatis deorsum sed quasi impetum facientes
14,³tunc exploratores necesse erit ut fugiant ad principem suum excitandum ad pugnam
14,⁴cumque duces eorum cucurrerint ad tabernaculum Holofernus
et invenerint eum truncum in suo sanguine volutatum
decidet super eos timor
14,⁵cumque cognoveritis fugere illos
ite post illos securi

quoniam Dominus conteret eos sub pedibus vestris
 14,⁶tunc Achior videns virtutem quam fecit Deus Israhel
 relicto gentilitatis ritu credidit Deo
 et circumcidit carnem praeputii sui
 et adpositus est ad populum Israhel
 et omnis successio generis eius usque in hodiernum diem
 14,⁷mox autem ut ortus est dies
 suspenderunt super muros caput Holofernus
 accepitque unusquisque vir arma sua
 et egressi sunt cum grandi strepitu et ululatu
 14,⁸quod videntes exploratores ad tabernaculum cucurrerunt
 14,⁹porro hii qui in tabernaculo erant venientes et ante ingressum cubiculi perstreptentes
 excitandi gratia inquietudinem arte moliebantur
 ut non ab excitantibus sed a sonantibus Holofernus evigilaret
 14,¹⁰nullus enim audebat cubiculum virtutis Assyriorum pulsando aut intrando aperire
 14,¹¹sed cum venissent duces eius et tribuni
 et universi maiores exercitus Assyriorum
 dixerunt cubiculariis
 14,¹²intrate et excitate illum
 quoniam egressi mures de cavernis suis
 ausi sunt provocare ad proelium
 14,¹³tunc ingressus Bagao cubiculum eius stetit ante cortinam et plausum fecit manibus suis
 suspicabatur enim illum cum Iudith dormire
 14,¹⁴sed cum nullum motum iacentis sensu aurium caperet
 accessit proximans ad cortinam
 et elevans eam videns iacens cadaver absque capite Holofernus
 in suo sanguine tabefactum iacere super terram
 et clamavit voce magna cum fletu et scidit vestimenta sua
 14,¹⁵et ingressus tabernaculum Iudith non invenit eam
 et exilivit foras ad populum 14,¹⁶et dixit
 una mulier hebraea fecit confusionem in domo regis Nabuchodonosor
 ecce enim Holofernus iacet in terra et caput ipsius non est in illo
 14,¹⁷quod cum audissent principes virtutis Assyriorum
 sciderunt omnes vestimenta sua
 et intolerabilis timor et tremor cecidit super eos

et turbati sunt animi eorum valde
14,¹⁸et factus est clamor incomparabilis in media castra eorum
15,¹ cumque omnis exercitus decollatum Holofernem audisset
fugit mens et consilium ab eis
et solo tremore et metu agitati fugae praesidium sumunt
15,²ita ut nullus loqueretur cum proximo suo
sed inclinato capite relictis omnibus
evadere Hebraeos quos armatos venire super se audierant
fugientes per vias camporum et semitas collium
15,³videntes itaque filii Israhel fugientes illos
descenderunt clangentes tubis et ululantes post ipsos
15,⁴et quoniam Assyrii non adunati in fuga ibant praecipites
filii autem Israhel uno agmine persequentes
debilitabant omnes quos invenire potuissent
15,⁵misitque Ozias nuntios per omnes civitates et regiones Israhel
15,⁶omnis itaque regio omnisque urbs electam iuventutem misit armatam post eos
et persecuti sunt eos in ore gladii
quousque pervenirent ad extremitatem finium suarum
15,⁷reliqui autem qui erant in Bethulia
ingressi sunt castra Assyriorum
et praedam quam fugientes Assyrii reliquerant abstulerunt
et honestati sunt valde
15,⁸hii vero qui victores reversi sunt ad Bethuliam
omnia quaeque erant illorum abstulerunt secum
ita ut non esset numerus in pecoribus in iumentis et universis mobilibus eorum
ut a minimo usque ad magnum
omnes divites fierent de praedationibus eorum
15,⁹Ioachim autem summus pontifex de Hierusalem venit in Bethuliam
cum universis presbyteris suis ut videret Iudith
15,¹⁰quae cum exisset ad illum
benedixerunt illam omnes una voce dicentes
tu gloria Hierusalem
tu laetitia Israhel
tu honorificentia populi nostri
15,¹¹quia fecisti viriliter et confortatum est cor tuum

eo quod castitatem amaveris
et post virum tuum alterum non scieris
ideo et manus Domini confortavit te
et ideo eris benedicta in aeternum
15,¹²et dixit omnis populus fiat fiat
15,¹³per dies autem triginta vix collecta est spolia Assyriorum a populo Israhel
15,¹⁴porro autem universa quae Holofernus peculiariter fuisse probata sunt dederunt Iudith
in auro et argento et vestibus et gemmis et omni supellectile
et tradita sunt illi omnia a populo
15,¹⁵et omnes populi gaudebant cum mulieribus et virginibus et iuvenibus in organis et cit-
haris
16,¹tunc cantavit canticum hoc Domino Iudith dicens
16,²incipite Domino in tympanis
cantate Deo in cymbalis
modulamini illi psalmum novum
exaltate et invocate nomen eius
16,³Dominus conterens bella Dominus nomen est illi
16,⁴qui posuit castra sua in medio populi sui
ut eriperet nos de manu omnium inimicorum nostrorum
16,⁵venit Assur ex montibus ab aquilone in multitudine fortitudinis suae
cuius multitudo obturavit torrentes
et equi eorum cooperuerunt valles
16,⁶dixit se incensurum fines meos
et iuvenes meos occisurum gladio
infantes meos dare in praedam et virgines in captivitatem
16,⁷Dominus autem omnipotens nocuit eum et tradidit eum in manus feminae
et confudit eum
16,⁸non enim cecidit potens eorum a iuvenibus
nec filii Titan percusserunt eum
nec excelsi gigantes inposuerunt se illi
sed Iudith filia Merari in specie faciei suae dissolvit eum
16,⁹exuit enim se vestimenta viduitatis
et induit se vestimenta laetitiae
in exultatione filiorum Israhel
16,¹⁰unxit faciem suam unguento

conligavit cincinnos suos mitra ad decipiendum illum
16,¹¹ sandalia eius rapuerunt oculos eius
pulchritudo eius captivam fecit animam eius
amputavit pugione cervicem eius
16,¹² horruerunt Persae constantiam eius et Medi audaciam eius
16,¹³ tunc ululaverunt castra Assyriorum
quando apparuerunt humiles mei arescentes in siti
16,¹⁴ filii puellarum conpunxerunt eos et sicut pueros fugientes occiderunt eos
perierunt in proelio a facie Domini mei
16,¹⁵ hymnum cantemus Domino
hymnum novum cantemus Deo nostro
16,¹⁶ Adonai Domine magnus es tu et praeclarus in virtute et quem superare nemo potest
16,¹⁷ tibi serviat omnis creatura tua
quia dixisti et facta sunt
misisti spiritum tuum et creata sunt et non est qui resistat voci tuae
16,¹⁸ montes a fundamentis movebuntur cum aquis
petrae sicut cera liquescent ante faciem tuam
16,¹⁹ qui autem timent te magni erunt apud te prae omnia
16,²⁰ vae genti insurgenti super genus meum
Dominus enim omnipotens vindicabit in eis
in die iudicii visitabit illos
16,²¹ dabit enim ignem et vermes in carnes eorum
ut urantur et sentiant usque in sempiternum
16,²² et factum est post haec omnis populus post victoriam venit ad Hierusalem adorare
Dominum
et mox ut purificati sunt obtulerunt omnes holocausta et vota et repromissiones suas
16,²³ porro Iudith universa vasa bellica Holofernus quae dedit illi populus
et conopeum quod ipsa sustulerat in anathema oblivionis
16,²⁴ erat autem populus iucundus secundum faciem sanctorum
et per tres menses gaudium huius victoriae celebratum est cum Iudith
16,²⁵ post dies autem illos unusquisque rediit in sua
et Iudith magna facta est in Bethulia
et praeclarior erat universae terrae Israhel
16,²⁶ erat etiam virtuti castitatis adiuncta
ita ut non cognosceret virum omnibus diebus vitae suae

ex quo defunctus est Manasses vir eius
16,²⁷erat autem diebus festis procedens cum gloria magna
16,²⁸mansit autem in domo viri sui annos centum quinque
et dimisit abram suam liberam
et defuncta est ac sepulta cum viro suo in Bethuliam
16,²⁹luxitque illam omnis populus diebus septem
16,³⁰in omni autem spatio vitae eius non fuit qui perturbaret Israhel
et post mortem eius annis multis
16,³¹dies autem victoriae huius festivitatem ab Hebraeis
in numero dierum sanctorum accepit
et colitur a Iudaeis ex illo tempore usque in praesentem diem

EXPLICIT LIBER IUDITH

INCIPIT PROLOGUS HESTER

Librum Hester variis translatoribus constat esse vitiatum. Quem ego de archivis Hebraeorum elevans verbum e verbo pressius transtuli. Quem librum editio vulgata laciniosis hinc inde verborum funibus trahit, addens ea quae ex tempore dici poterant et audiri, sicut solitum est scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare, quibus verbis uti potuit qui iniuriam passus est vel ille qui iniuriam fecit.

Vos autem, o Paula et Eustochium, quoniam et bibliothecas Hebraeorum studuistis intrare et interpretum certamina conprobastis, tenentes Hester hebraicum librum, per singula verba nostram translationem aspice, ut possitis agnoscere me nihil etiam augmentasse addendo, sed fideli testimonio simpliciter, sicut in hebraeo habetur, historiam hebraicam latinae linguae tradidisse. Nec affectamur laudes hominum nec vituperationes expavescimus. Deo enim placere curantes minas hominum penitus non timemus, quoniam «dissipat Deus ossa eorum qui hominibus placere desiderant» et secundum Apostolum qui huiusmodi sunt «servi Christi esse non possunt».

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER HESTER

1,¹ In diebus Asueri qui regnavit ab India usque Aethiopiam super centum viginti septem provincias
1,² quando sedit in solio regni sui
Susa civitas regni eius exordium fuit
1,³ tertio igitur anno imperii sui
fecit grande convivium cunctis principibus
et pueris suis fortissimis Persarum et Medorum
inclitis et praefectis provinciarum coram se
1,⁴ ut ostenderet divitias gloriae regni sui
ac magnitudinem atque iactantiam potentiae suae multo tempore
centum videlicet et octoginta diebus
1,⁵ cumque implerentur dies convivii
invitavit omnem populum qui inventus est Susis
a maximo usque ad minimum
et septem diebus iussit convivium praeparari in vestibulo horti et nemoris

quod regio cultu et manu consitum erat
1,⁶et pendebant ex omni parte tentoria aërii coloris et carpasini et hyacinthini
sustentata funibus byssinis atque purpureis
qui eburneis circulis inserti erant et columnis marmoreis fulciebantur
lectuli quoque aurei et argentei super pavementum zmaragdino et pario stratum lapide dis-
positi erant
quod mira varietate pictura decorabat
1,⁷bibebant autem qui invitati erant aureis poculis
et aliis atque aliis vasis cibi inferebantur
vinum quoque ut magnificentia regia dignum erat
abundans et praecipuum ponebatur
1,⁸nec erat qui nolentes cogeret ad bibendum
sed sic rex statuerat praeponens mensis singulos de principibus suis
ut sumeret unusquisque quod vellet
1,⁹Vasthi quoque regina fecit convivium feminarum
in palatio ubi rex Asuerus manere consueverat
1,¹⁰itaque die septimo cum rex esset hilarior
et post nimiam potionem incaluisset mero
praecepit Mauman et Bazatha et Arbona et Bagatha et Abgatha et Zarath et Charchas
septem eunuchis qui in conspectu eius ministrabant
1,¹¹ut introducerent reginam Vasthi coram rege
posito super caput eius diademate
et ostenderet cunctis populis et principibus illius pulchritudinem
erat enim pulchra valde
1,¹²quae rennuit et ad regis imperium quod per eunuchos mandaverat venire contempsit
unde iratus rex et nimio furore succensus
1,¹³interrogavit sapientes qui ex more regio semper ei aderant
et illorum faciebat cuncta consilio scientium leges ac iura maiorum
1,¹⁴erant autem primi et proximi
Charsena et Sethar et Admatha et Tharsis et Mares et Marsana et Mamucha
septem duces Persarum atque Medorum qui videbant faciem regis
et primi post eum residere soliti erant
1,¹⁵cui sententiae Vasthi regina subiaceret
quae Asueri regis imperium quod per eunuchos mandaverat facere noluisset
1,¹⁶responditque Mamuchan audiente rege atque principibus

non solum regem laesit regina Vasthi sed omnes principes et populos
qui sunt in cunctis provinciis regis Asueri
1,¹⁷ egredietur enim sermo reginae ad omnes mulieres ut contemnant viros suos et dicant
rex Asuerus iussit ut regina Vasthi intraret ad eum et illa noluit
1,¹⁸ atque hoc exemplo omnes principum coniuges Persarum atque Medorum parvipendent
imperia maritorum
unde regis iusta est indignatio
1,¹⁹ et si tibi placet egrediatur edictum a facie tua
et scribatur iuxta legem Persarum atque Medorum
quam praeteriri illicitum est
ut nequaquam ultra Vasthi ingrediatur ad regem
sed regnum illius altera quae melior illa est accipiat
1,²⁰ et hoc in omne quod latissimum est provinciarum tuarum divulgetur imperium
et cunctae uxores tam maiorum quam minorum deferant maritis suis
1,²¹ placuit consilium eius regi et principibus
fecitque rex iuxta consultum Mamuchan
1,²² et misit epistulas ad universas provincias regni sui
ut quaeque gens audire et legere poterat diversis linguis et litteris
esse viros principes ac maiores in domibus suis
et hoc per cunctos populos divulgari
2,¹ his itaque gestis postquam regis Asueri deferbuerat indignatio
recordatus est Vasthi et quae fecisset vel quae passa esset
2,² dixeruntque pueri regis ac ministri eius
quaerantur regi puellae virgines ac speciosae
2,³ et mittantur qui considerent per universas provincias puellas speciosas et virgines
et adducant eas ad civitatem Susan
et tradant in domum feminarum sub manu Aegaei eunuchi
qui est praepositus et custos mulierum regiarum
et accipiant mundum muliebrem et cetera ad usus necessaria
2,⁴ et quaecumque inter omnes oculis regis placuerit ipsa regnet pro Vasthi
placuit sermo regi et ita ut suggesserant iussit fieri
2,⁵ erat vir iudaeus in Susis civitate vocabulo Mardocheus
filius Iair filii Semei filii Cis de stirpe Iemini
2,⁶ qui translatus fuerat de Hierusalem
eo tempore quo Iechoniam regem Iuda Nabuchodonosor rex Babylonis transtulerat

2,⁷ qui fuit nutricius filiae fratris sui Edessae
quae altero nomine Hester vocabatur
et utrumque parentem amiserat
pulchra nimis et decora facie
mortuisque patre eius ac matre Mardocheus sibi eam adoptavit in filiam
2,⁸ cumque percrebuisset regis imperium
et iuxta mandata illius multae virgines pulchrae adducerentur Susan
et Aegaeo traderentur eunucho
Hester quoque inter ceteras puellas ei tradita est
ut servaretur in numero feminarum
2,⁹ quae placuit ei et invenit gratiam in conspectu illius ut adceleraret mundum muliebrem
et traderet ei partes suas
et septem puellas speciosissimas de domo regis
et tam ipsam quam pedisequas eius ornaret atque excoleret
2,¹⁰ quae noluit indicare ei populum et patriam suam
Mardocheus enim praeceperat ut de hac re omnino reticeret
2,¹¹ qui deambulabat cotidie ante vestibulum domus
in qua electae virgines servabantur
curam agens salutis Hester
et scire volens quid ei accideret
2,¹² cum autem venisset tempus singularum per ordinem puellarum ut intrarent ad regem
expletis omnibus quae ad cultum muliebrem pertinebant
mensis duodecimus vertebatur
ita dumtaxat ut sex menses oleo unguerentur myrtino
et aliis sex quibusdam pigmentis et aromatibus uterentur
2,¹³ ingredientiisque ad regem quicquid postulassent ad ornatum pertinens accipiebant
et ut eis placuerat conpositae de triclinio feminarum ad regis cubiculum transiebant
2,¹⁴ et quae intraverat vespere egrediebatur mane
atque inde in secundas aedes deducebatur
quae sub manu Sasagazi eunuchi erant qui concubinis regis praesidebat
nec habebat potestatem ad regem ultra redeundi
nisi voluisset rex et eam venire iussisset ex nomine
2,¹⁵ evoluta autem tempore per ordinem instabat dies
quo Hester filia Abiahil fratris Mardochei quam sibi adoptaverat in filiam
intrare deberet ad regem

quae non quaesivit muliebrem cultum
sed quaecumque voluit Aegaeus eunuchus custos virginum
haec ei ad ornatum dedit
erat enim formosa valde
et incredibili pulchritudine omnium oculis gratiosa et amabilis videbatur
2,¹⁶ducta est itaque ad cubiculum regis Asueri mense decimo
qui vocatur tebeth septimo anno regni eius
2,¹⁷et amavit eam rex plus quam omnes mulieres
habuitque gratiam et misericordiam coram eo super omnes mulieres
et posuit diadema regni in capite eius
fecitque eam regnare in loco Vasthi
2,¹⁸et iussit convivium praeparari permagnificum
cunctis principibus et servis suis pro coniunctione et nuptiis Hester
et dedit requiem in universis provinciis
ac dona largitus est iuxta magnificentiam principalem
2,¹⁹cumque et secundo quaererentur virgines et congregarentur
Mardocheus manebat ad regis ianuam
2,²⁰necdumque prodiderat Hester patriam et populum suum iuxta mandatum eius
quicquid enim ille praecipiebat observabat Hester
et ita cuncta faciebat ut eo tempore solita erat quo eam parvulam nutriebat
2,²¹eo igitur tempore quo Mardocheus ad regis ianuam morabatur
irati sunt Bagathan et Thares duo eunuchi regis qui ianitores erant
et in primo palatii limine praesidebant
volueruntque insurgere in regem et occidere eum
2,²²quod Mardocheum non latuit
statimque nuntiavit reginae Hester
et illa regi ex nomine Mardochei qui ad se rem detulerat
2,²³quaesitum est et inventum
et adpensus uterque eorum in patibulo
mandatumque historiis et annalibus traditum coram rege
3,¹ post haec rex Asuerus exaltavit Aman filium Amadathi
qui erat de stirpe Agag
et posuit solium eius super omnes principes quos habebat
3,²cunctique servi regis qui in foribus palatii versabantur
flectebant genu et adorabant Aman

sic enim eis praeceperat imperator
solus Mardocheus non flectebat genu neque adorabat eum
3,³ cui dixerunt regis pueri qui ad fores palatii praesidebant
cur praeter ceteros non observas mandata regis
3,⁴ cumque hoc crebrius dicerent et ille nollet audire
nuntiaverunt Aman scire cupientes utrum perseveraret in sententia
dixerat enim eis se esse Iudaeum
3,⁵ quod cum audisset Aman et experimento probasset
quod Mardocheus non sibi flecteret genu nec se adoraret
iratus est valde
3,⁶ et pro nihilo duxit in unum Mardocheum mittere manus suas
audierat enim quod esset gentis iudaeae
magisque voluit omnem Iudaeorum qui erant in regno Asueri perdere nationem
3,⁷ mense primo cuius vocabulum est nisan
anno duodecimo regni Asueri missa est sors in urnam
quae hebraice dicitur phur coram Aman
quo die et quo mense gens Iudaeorum deberet interfici
et exivit mensis duodecimus qui vocatur adar
3,⁸ dixitque Aman regi Asuero
est populus per omnes provincias regni tui dispersus
et a se mutuo separatus
novis utens legibus et caerimoniis
insuper et regis scita contemnens
et optime nosti quod non expediat regno tuo ut insolescat per licentiam
3,⁹ si tibi placet decerne ut pereat
et decem milia talentorum adpendam arcariis gazae tuae
3,¹⁰ tulit ergo rex anulum quo utebatur de manu sua
et dedit eum Aman filio Amadathi de progenie Agag hosti Iudaeorum
3,¹¹ dixitque ad eum argentum quod polliceris tuum sit
de populo age quod tibi placet
3,¹² vocatique sunt scribae regis mense primo nisan tertiadecima die eius
et scriptum est ut iusserat Aman ad omnes satrapas regis
et iudices provinciarum diversarumque gentium
ut quaeque gens legere poterat et audire pro varietate linguarum ex nomine regis Asueri
et litterae ipsius signatae anulo 3,¹³ missae sunt per cursores regis ad universas provincias

ut occiderent atque delerent omnes Iudaeos a puero usque ad senem parvulos et mulieres
uno die hoc est tertiodecimo mensis duodecimi qui vocatur adar
et bona eorum diriperent

3,¹⁴summa autem epistularum haec fuit

ut omnes provinciae scirent et pararent se ad praedictam diem

3,¹⁵festinabant cursores qui missi erant explere regis imperium
statimque in Susis pependit edictum rege et Aman celebrante convivium
et cunctis qui in urbe erant flentibus

4,¹ quae cum audisset Mardocheus scidit vestimenta sua
et indutus est sacco spargens cinerem capiti
et in platea mediae civitatis voce magna clamabat
ostendens amaritudinem animi sui

4,²et hoc heiulatu usque ad fores palatii gradiens
non enim erat licitum indutum sacco aulam regis intrare

4,³in omnibus quoque provinciis oppidis ac locis ad quae crudele regis dogma pervenerat
planctus ingens erat apud Iudaeos
ieiunium ululatus et fletus

sacco et cinere multis pro strato utentibus

4,⁴ingressae sunt autem puellae Hester et eunuchi nuntiaveruntque ei
quod audiens consternata est

et misit vestem ut ablato sacco induerent eum
quam accipere noluit

4,⁵accitoque Athac eunucho quem rex ministrum ei dederat
praecepit ut iret ad Mardocheum et disceret ab eo cur hoc faceret

4,⁶egressusque Athac ivit ad Mardocheum stantem in platea civitatis ante ostium palatii

4,⁷qui indicavit ei omnia quae acciderant

quomodo Aman promisisset

ut in thesauros regis pro Iudaeorum nece inferret argentum

4,⁸exemplarque edicti quod pendeat in Susis dedit ei

ut reginae ostenderet et moneret eam ut intraret ad regem
et deprecaretur eum pro populo suo

4,⁹regressus Athac nuntiavit Hester omnia quae Mardocheus dixerat

4,¹⁰quae respondit ei et iussit ut diceret Mardocheo

4,¹¹omnes servi regis et cunctae quae sub ditione eius sunt norunt provinciae
quod sive vir sive mulier invocatus interius atrium regis intraverit

absque ulla cunctatione statim interficiatur
nisi forte rex auream virgam ad eum tetenderit pro signo clementiae
atque ita possit vivere
ego igitur quomodo ad regem intrare potero
quae triginta iam diebus non sum vocata ad eum
4,¹²quod cum audisset Mardocheus 4,¹³rursum mandavit Hester dicens
ne putes quod animam tuam tantum libereres
quia in domo regis es prae cunctis Iudaeis
4,¹⁴si enim nunc silueris per aliam occasionem liberabuntur Iudaei
et tu et domus patris tui peribitis
et quis novit utrum idcirco ad regnum veneris ut in tali tempore parareris
4,¹⁵rursumque Hester haec Mardocheo verba mandavit
4,¹⁶vade et congrega omnes Iudaeos quos in Susis reppereris et orate pro me
non comedatis et non bibatis tribus diebus ac noctibus
et ego cum ancillulis meis similiter ieiunabo
et tunc ingrediar ad regem contra legem faciens invocata
tradensque me morti et periculo
4,¹⁷ivit itaque Mardocheus
et fecit omnia quae ei Hester praeceperat
5,¹ die autem tertio induta est Hester regalibus vestimentis
et stetit in atrio domus regiae
quod erat interius contra basilicam regis
at ille sedebat super solium in consistorio palatii contra ostium domus
5,²cumque vidisset Hester reginam stantem placuit oculis eius
et extendit contra eam virgam auream quam tenebat manu
quae accedens osculata est summitatem virgae eius
5,³dixitque ad eam rex
quid vis Hester regina
quae est petitio tua
etiam si dimidiam regni partem petieris dabitur tibi
5,⁴at illa respondit
si regi placet obsecro ut venias ad me hodie et Aman tecum ad convivium quod paravi
5,⁵statimque rex vocate inquit cito Aman ut Hester oboediat voluntati
venerunt itaque rex et Aman ad convivium quod eis regina paraverat
5,⁶dixitque ei rex postquam vinum biberat abundanter

quid petis ut detur tibi et pro qua re postulas
etiam si dimidiam partem regni mei petieris inpetrabis
5,⁷ cui respondit Hester
petitio mea et preces istae sunt
5,⁸ si inveni gratiam in conspectu regis
et si regi placet ut det mihi quod postulo et meam impleat petitionem
veniat rex et Aman ad convivium quod paravi eis
et cras regi aperiam voluntatem meam
5,⁹ egressus est itaque illo die Aman laetus et alacer
cumque vidisset Mardocheum sedentem ante fores palatii
et non solum non adsurrexisse sibi
sed nec motum quidem de loco sessionis suae
indignatus est valde
5,¹⁰ et dissimulata ira reversus in domum suam
convocavit ad se amicos et Zares uxorem suam
5,¹¹ et exposuit illis magnitudinem divitiarum suarum filiorumque turbam
et quanta eum gloria super omnes principes et servos suos rex elevasset
5,¹² et post haec ait
regina quoque Hester nullum alium vocavit cum rege ad convivium praeter me
apud quam etiam cras cum rege pransurus sum
5,¹³ et cum haec omnia habeam nihil me habere puto
quamdiu videro Mardocheum Iudaeum sedentem ante fores regias
5,¹⁴ responderuntque ei Zares uxor eius et ceteri amici
iube parari excelsam trabem habentem altitudinem quinquaginta cubitos
et dic mane regi ut adpendatur super eam Mardocheus
et sic ibis cum rege laetus ad convivium
placuit ei consilium et iussit excelsam parari crucem
6,¹ noctem illam rex duxit insomnem
iussitque adferri sibi historias et annales priorum temporum
qui cum illo praesente legerentur 6,² ventum est ad eum locum ubi scriptum erat
quomodo nuntiasset Mardocheus insidias Bagathan et Thares eunuchorum
regem Asuerum iugulare cupientium
6,³ quod cum rex audisset ait
quid pro hac fide honoris ac praemii Mardocheus consecutus est
dixeruntque ei servi illius ac ministri

nihil omnino mercedis accepit
 6,⁴statimque rex quis est inquit in atrio
 Aman quippe interius atrium domus regiae intraverat
 ut suggereret regi et iuberet Mardocheum adfigi patibulo quod ei fuerat praeparatum
 6,⁵responderunt pueri Aman stat in atrio
 dixitque rex ingrediatur
 6,⁶cumque esset ingressus ait illi
 quid debet fieri viro quem rex honorare desiderat
 cogitans Aman in corde suo et reputans quod nullum alium rex nisi se vellet honorare 6,⁷
 respondit
 homo quem rex honorare cupit 6,⁸debet indui vestibus regiis
 et inponi super equum qui de sella regis est
 et accipere regium diadema super caput suum
 6,⁹et primus de regis principibus ac tyrannis teneat equum eius
 et per plateam civitatis incedens clamet ac dicat
 sic honorabitur quemcumque rex voluerit honorare
 6,¹⁰dixitque ei rex festina et sumpta stola et equo
 fac ita ut locutus es Mardocheo Iudaeo qui sedet ante fores palatii
 cave ne quicquam de his quae locutus es praetermittas
 6,¹¹tulit itaque Aman stolam et equum
 indutumque Mardocheum in platea civitatis et inpositum equo praecedebat atque clamabat
 hoc honore condignus est quemcumque rex voluerit honorare
 6,¹²reversus est Mardocheus ad ianuam palatii
 et Aman festinavit ire in domum suam lugens et operto capite
 6,¹³narravitque Zares uxori suae et amicis omnia quae evenissent sibi
 cui responderunt sapientes quos habebat in consilio et uxor eius
 si de semine Iudaeorum est Mardocheus ante quem cadere coepisti
 non poteris ei resistere sed cades in conspectu eius
 6,¹⁴adhuc illis loquentibus
 venerunt eunuchi regis et cito eum ad convivium quod regina paraverat pergere compulerunt
 7,¹ intravit itaque rex et Aman ut biberent cum regina
 7,²dixitque ei rex etiam in secundo die postquam vino incaluerat
 quae est petitio tua Hester ut detur tibi
 et quid vis fieri
 etiam si dimidiam regni mei partem petieris inpetrabis

7,³ad quem illa respondit
si inveni gratiam in oculis tuis o rex et si tibi placet
dona mihi animam meam pro qua rogo
et populum meum pro quo obsecro
7,⁴traditi enim sumus ego et populus meus ut conteramur iugulemur et pereamus
atque utinam in servos et famulas venderemur
esset tolerabile malum et gemens tacerem
nunc autem hostis noster est cuius crudelitas redundat in regem
7,⁵respondensque rex Asuerus ait
quis est iste et cuius potentiae ut haec audeat facere
7,⁶dixit Hester
hostis et inimicus noster pessimus iste est Aman
quod ille audiens ilico obstipuit
vultum regis ac reginae ferre non sustinens
7,⁷rex autem surrexit iratus
et de loco convivii intravit in hortum arboribus consitum
Aman quoque surrexit ut rogaret Hester reginam pro anima sua
intellexit enim a rege sibi paratum malum
7,⁸qui cum reversus esset de horto nemoribus consito et intrasset convivii locum
repperit Aman super lectulum corruisse in quo iacebat Hester et ait
etiam reginam vult opprimere me praesente in domo mea
necdum verbum de ore regis exierat et statim operuerunt faciem eius
7,⁹dixitque Arbona unus de eunuchis qui stabant in ministerio regis
en lignum quod paraverat Mardocheo qui locutus est pro rege
stat in domo Aman habens altitudinis quinquaginta cubitos
cui dixit rex adpendite eum in eo
7,¹⁰suspensus est itaque Aman in patibulo quod paraverat Mardocheo
et regis ira quievit
8,¹ die illo dedit rex Asuerus Hester reginae domum Aman adversarii Iudaeorum
et Mardocheus ingressus est ante faciem regis
confessa est enim ei Hester quod esset patruus suus
8,²tulitque rex anulum quem ab Aman recipi iusserat
et tradidit Mardocheo
Hester autem constituit Mardocheum super domum suam
8,³nec his contenta procidit ad pedes regis

flevitque et locuta ad eum oravit ut malitiam Aman Agagitae
et machinationes eius pessimas quas excogitaverat contra Iudaeos
iuberet irritas fieri
8,4at ille ex more sceptrum aureum protendit manu
quo signum clementiae monstrabatur
illaque consurgens stetit ante eum 8,5et ait
si placet regi et inveni gratiam coram oculis eius
et deprecatio mea non ei videtur esse contraria
obsecro ut novis epistulis veteres Aman litterae insidiatoris et hostis Iudaeorum
quibus eos in cunctis regis provinciis perire praeceperat corrigantur
8,6quomodo enim potero sustinere necem et interfectionem populi mei
8,7responditque rex Asuerus Hester reginae et Mardocheo Iudaeo
domum Aman concessi Hester et ipsum iussi adfigi cruci
qui ausus est manum in Iudaeos mittere
8,8scribite ergo Iudaeis sicut vobis placet ex regis nomine
signantes litteras anulo meo
haec enim consuetudo erat ut epistulis quae ex regis nomine mittebantur et illius anulo sig-
natae erant
nemo auderet contradicere
8,9accitisque scribis et librariis regis
erat autem tempus tertii mensis qui appellatur siban
vicesima et tertia illius die scriptae sunt epistulae
ut Mardocheus voluerat ad Iudaeos et ad principes procuratoresque et iudices
qui centum viginti septem provinciis ab India usque Aethiopiam praesidebant
provinciae atque provinciae populo et populo iuxta linguas et litteras suas
et Iudaeis ut legere poterant et audire
8,10ipsaeque epistulae quae ex regis nomine mittebantur anulo illius obsignatae sunt
et missae per veredarios qui per omnes provincias discurrentes veteres litteras novis nuntiis
praevenirent
8,11quibus imperavit rex ut convenirent Iudaeos per singulas civitates
et in unum praeciperent congregari ut starent pro animabus suis
et omnes inimicos suos cum coniugibus ac liberis et universis domibus interficerent atque
deherent
8,12et constituta est per omnes provincias una ultionis dies
id est tertiadecima mensis duodecimi adar

8,¹³summaque epistulae fuit ut in omnibus terris ac populis qui regis Asueri imperio subiacabant notum fieret

paratos esse Iudaeos ad capiendam vindictam de hostibus suis

8,¹⁴egressique sunt veredarii celeres nuntios perferentes

et edictum regis pependit in Susis

8,¹⁵Mardocheus autem de palatio et de conspectu regis egrediens fulgebat vestibus regiis hyacinthinis videlicet et aerinis

coronam auream portans capite

et amictus pallio serico atque purpureo

omnisque civitas exultavit atque laetata est

8,¹⁶Iudaeis autem nova lux oriri visa est gaudium honor et tripudium

8,¹⁷apud omnes populos urbes atque provincias quocumque regis iussa veniebant

mira exultatio epulae atque convivia et festus dies

in tantum ut plures alterius gentis et sectae eorum religioni et caerimoniis iungerentur

grandis enim cunctos iudaici nominis terror invaserat

9,¹igitur duodecimi mensis quem adar vocari ante iam diximus

tertiadecima die quando cunctis Iudaeis interfectio parabatur

et hostes eorum inhiabant sanguini

versa vice Iudaei superiores esse coeperunt

et se de adversariis vindicare

9,²congregatique sunt per singulas civitates oppida et loca

ut extenderent manum contra inimicos et persecutores suos

nullusque ausus est resistere eo quod omnes populos magnitudinis eorum formido penetrarat

9,³nam et provinciarum iudices duces et procuratores

omnisque dignitas quae singulis locis et operibus praeerat extollebant Iudaeos

timore Mardochei 9,⁴quem principem esse palatii et plurimum posse cognoverant

fama quoque nominis eius crescebat cotidie

et per cunctorum ora volitabat

9,⁵itaque percusserunt Iudaei inimicos suos plaga magna et occiderunt eos

reddentes eis quod sibi paraverant facere

9,⁶in tantum ut etiam in Susis quingentos viros interficerent

et decem extra filios Aman Agagitae hostis Iudaeorum quorum ista sunt nomina

9,⁷Pharsandatha et Delphon et Esphata 9,⁸et Phorata et Adalia et Aridatha 9,⁹et Ephermesta et Arisai et Aridai et Vaizatha

9,¹⁰ quos cum occidissent praedas de substantiis eorum agere noluerunt
9,¹¹ statimque numerus eorum qui occisi erant in Susis ad regem relatus est
9,¹² qui dixit reginae in urbe Susis interfecere Iudaei quingentos viros
et alios decem filios Aman
quantam putas eos exercere caedem in universis provinciis
quid ultra postulas et quid vis ut fieri iubeam
9,¹³ cui illa respondit
si regi placet detur potestas Iudaeis ut sicut hodie fecerunt in Susis sic et cras faciant
et decem filii Aman in patibulis suspendantur
9,¹⁴ praecepitque rex ut ita fieret
statimque in Susis pependit edictum
et decem Aman filii suspensi sunt
9,¹⁵ congregatis Iudaeis quartadecima adar mensis die
interfecti sunt in Susis trecenti viri
nec eorum ab illis direpta substantia est
9,¹⁶ sed et per omnes provincias quae dicioni regis subiacebant
pro animabus suis steterunt Iudaei interfectis hostibus ac persecutoribus suis
in tantum ut septuaginta quinque milia occisorum implerentur
et nullus de substantiis eorum quicquam contingeret
9,¹⁷ dies autem tertiusdecimus mensis adar
unus apud omnes interfectionis fuit
et quartodecimo die caedere desierunt
quem constituerunt esse sollemnem
ut in eo omni deinceps tempore vacarent epulis gaudio atque conviviis
9,¹⁸ at hii qui in urbe Susis caedem exercuerant
tertiodecimo et quartodecimo eiusdem mensis die in caede versati sunt
quintodecimo autem die percutere desierunt
et idcirco eandem diem constituere sollemnem epularum atque laetitiae
9,¹⁹ hii vero Iudaei qui in oppidis non muratis ac villis morabantur
quartumdecimum diem mensis adar conviviorum et gaudii decreverunt
ita ut exultent in eo et mittant sibi mutuo partes epularum et ciborum
9,²⁰ scripsit itaque Mardocheus omnia haec et litteris comprehensa misit ad Iudaeos
qui in omnibus regis provinciis morabantur
tam in vicino positos quam procul
9,²¹ ut quartamdecimam et quintamdecimam diem mensis adar pro festis susciperent

et revertente semper anno sollemni honore celebrarent
9,²² quia in ipsis diebus se ulti sunt Iudaei de inimicis suis
et luctus atque tristitia in hilaritatem gaudiumque conversa sint
essentque istae dies epularum atque laetitiae
et mitterent sibi invicem ciborum partes et pauperibus munuscula largirentur
9,²³ susceperuntque Iudaei in sollemnem ritum
cuncta quae eo tempore facere coeperant
et quae Mardocheus litteris facienda mandaverat
9,²⁴ Aman enim filius Amadathi stirpis Agag hostis et adversarius Iudaeorum
cogitavit contra eos malum ut occideret illos atque deleret
et misit phur quod nostra lingua vertitur in sortem
9,²⁵ et postea ingressa est Hester ad regem obsecrans
ut conatus eius litteris regis irriti fierent
et malum quod contra Iudaeos cogitaverat reverteretur in caput eius
denique et ipsum et filios eius adfixerunt cruci
9,²⁶ atque ex illo tempore dies isti appellati sunt Phurim id est Sortium
eo quod phur id est sors in urnam missa fuerit
et cuncta quae gesta sunt epistulae id est libri huius volumine continentur
9,²⁷ quaeque sustinuerint et quae deinceps inmutata sint
suscepere Iudaei super se et semen suum
et super cunctos qui religioni eorum voluerint copulari
ut nulli liceat duos hos dies absque sollemnitate transigere
quam scriptura testatur et certa expetunt tempora
annis sibi iugiter succedentibus
9,²⁸ isti sunt dies quos nulla umquam delebit oblivio
et per singulas generationes cunctae in toto orbe provinciae celebrabunt
nec est ulla civitas in qua dies Phurim id est Sortium non observentur a Iudaeis
et ab eorum progenie quae his caerimoniis obligata est
9,²⁹ scripseruntque Hester regina filia Abiahil et Mardocheus Iudaeus etiam secundam e-
pistulam
ut omni studio dies ista sollemnis sanciretur in posterum
9,³⁰ et miserunt ad omnes Iudaeos qui in centum viginti septem regis Asueri provinciis
versabantur
ut haberent pacem et susciperent veritatem
9,³¹ observantes dies Sortium et suo tempore cum gaudio celebrarent

sicut constituerat Mardocheus et Hester
et illi observanda susceperant a se et a semine suo
ieiunia atque clamores et Sortium dies
9,³²et omnia quae libri huius qui vocatur Hester historia continentur
10,¹ rex vero Asuerus omnem terram et cunctas maris insulas fecit tributarias
10,²cuius fortitudo et imperium et dignitas atque sublimitas qua exaltavit Mardocheum
scripta sunt in libris Medorum atque Persarum
10,³et quomodo Mardocheus iudaici generis secundus a rege Asuero fuerit
et magnus inter Iudaeos et acceptabilis plebi fratrum suorum
quaerens bona populo suo
et loquens ea quae ad pacem sui seminis pertinerent
QUAE HABENTUR IN HEBRAEO PLENA FIDE EXPRESSI · HAEC AUTEM QUAE SE-
QUUNTUR SCRIPTA REPPERI IN EDITIONE VULGATA QUAE GRAECORUM LIN-
GUA ET LITTERIS CONTINENTUR ET INTERIM POST FINEM LIBRI HOC CAPITU-
LUM FEREBATUR QUOD IUXTA CONSUETUDINEM NOSTRAM OBELO ID EST
VERU PRAENOTAVIMUS
10,⁴dixitque Mardocheus a Deo facta sunt ista
10,⁵recordatus sum somnii quod videram haec eadem significantis
nec eorum quicquam irritum fuit
10,⁶parvus fons qui crevit in fluvium
et in lucem solemque conversus est et in aquas plurimas redundavit
Hester est quam rex accepit uxorem et voluit esse reginam
10,⁷duo autem dracones ego sum et Aman
10,⁸gentes quae convenerant hii sunt qui delere nomen conati sunt Iudaeorum
10,⁹gens autem mea Israhel est qui clamavit ad Deum et salvum fecit Dominus populum
suum liberavitque nos de omnibus malis
et fecit signa magna atque portenta inter gentes
10,¹⁰et duas sortes esse praecepit
unam populo Dei et alteram cunctarum gentium
10,¹¹venitque utraque sors in statutum ex illo iam tempore diem coram Deo universis genti-
bus
10,¹²et recordatus est Dominus populi sui ac misertus hereditati suae
10,¹³et observabuntur dies isti in mense adar quartadecima et quintadecima die eiusdem
mensis
cum omni studio et gaudio in unum coetum populi congregati

in cunctas deinceps generationes populi Israhel
 11,¹ anno quarto regnantibus Ptolomeo et Cleopatra
 adtulerunt Dositheus qui se sacerdotem et levitici generis ferebat
 et Ptolomeus filius eius hanc epistulam Phurim
 quam dixerunt interpretatum esse Lysimachum Ptolomei filium in Hierusalem
 HOC QUOQUE PRINCIPIUM ERAT IN EDITIONE VULGATA QUOD NEC IN
 HEBRAEO NEC APUD ULLUM FERTUR INTERPRETUM
 11,² anno secundo regnante Artarxerse maximo
 prima die mensis nisan
 vidit somnium Mardocheus filius Iahiri filii Semei filii Cis de tribu Benjamin
 11,³ homo iudaeus qui habitabat in urbe Susis vir magnus et inter primos aulae regiae
 11,⁴ erat autem de eo numero captivorum
 quos transtulerat Nabuchodonosor rex Babylonis de Hierusalem cum Iechonia rege Iudaeae
 11,⁵ et hoc eius somnium fuit
 apparuerunt voces et tumultus et tonitrua et terraemotus et conturbatio super terram
 11,⁶ et ecce duo dracones magni paratique contra se in proelium
 11,⁷ ad quorum clamorem cunctae concitatae sunt nationes
 ut pugnarent contra gentem iustorum
 11,⁸ fuitque dies illa tenebrarum et discriminis tribulationis et angustiae et ingens formido
 super terram
 11,⁹ conturbataque est gens iustorum timentium mala sua et praeparata ad mortem
 11,¹⁰ clamaveruntque ad Deum
 et illis vociferantibus fons parvus crevit in fluvium maximum et in aquas plurimas redun-
 dit
 11,¹¹ lux et sol ortus est et humiles exaltati sunt et devoraverunt inclitos
 11,¹² quod cum vidisset Mardocheus et surrexisset de stratu
 cogitabat quid Deus facere vellet et fixum habebat in animo
 scire cupiens quid significaret somnium
 12,¹ morabatur autem eo tempore in aula regis cum Gabatha et Thara eunuchis regis qui
 ianitores erant palatii
 12,² cumque intellexisset cogitationes eorum et curas diligentius pervidisset
 didicit quod conarentur in regem Artarxersen manus mittere
 et nuntiavit super eo regi 12,³ qui de utroque habita quaestione confessos duci iussit ad
 mortem
 12,⁴ rex autem quod gestum erat scripsit in commentariis

sed et Mardocheus rei memoriam litteris tradidit

12,⁵praecepitque ei rex ut in aula palatii moraretur datis ei pro delatione muneribus

12,⁶Aman vero filius Amadathi Bugeus erat gloriosissimus coram rege

et voluit nocere Mardocheo et populo eius pro duobus regis eunuchis qui fuerant interfecti

HUCUSQUE PROEMIUM

QUAE SEQUUNTUR IN EO LOCO POSITA ERANT UBI SCRIPTUM EST IN VOLUMINE

et diripuerunt bona VEL substantias eorum QUAE IN SOLA VULGATA EDITIONE

REPPERIMUS

epistulae autem hoc exemplar fuit

13,¹ rex maximus Artaxerses ab India usque Aethiopiam centum viginti septem provinciarum principibus et ducibus qui eius imperio subiecti sunt salutem dicit

13,²cum plurimis gentibus imperarem et universum orbem meae dicioni subiugassem

volui nequaquam abuti potentiae magnitudine

sed clementia et lenitate gubernare subiectos

ut absque ullo terrore vitam silentio transigentes optata cunctis mortalibus pace fruerentur

13,³quaerente autem me a consiliariis meis quomodo hoc posset impleri

unus qui sapientia et fide ceteros praecellebat

et erat post regem secundus Aman nomine

13,⁴indicavit mihi in toto orbe terrarum populum esse dispersum

qui novis uteretur legibus et contra omnium gentium faciens consuetudinem regum iussa contemneret

et universarum concordiam nationum sua dissensione violaret

13,⁵quod cum didicissemus

videntes unam gentem rebellem adversum omne hominum genus perversis uti legibus

nostrisque iussionibus contraire

et turbare subiectarum nobis provinciarum pacem atque concordiam

13,⁶iussimus ut quoscumque Aman qui omnibus provinciis praepositus est et secundus a rege et quem patris loco colimus monstraverit

cum coniugibus ac liberis deleantur ab inimicis suis nullusque eorum misereatur

quartadecima die duodecimi mensis adar anni praesentis

13,⁷ut nefarii homines uno die ad inferos descendentes reddant imperio nostro pacem quam turbaverunt

HUCUSQUE EXEMPLAR EPISTULAE

QUAE SEQUUNTUR POST EUM LOCUM SCRIPTA REPPERI UBI LEGITUR pergensque
Mardocheus fecit omnia quae ei mandaverat Hester NEC TAMEN HABENTUR IN
HEBRAICO ET APUD NULLUM PENITUS FERUNTUR INTERPRETUM

13,⁸Mardocheus autem deprecatus est Dominum

memor omnium operum eius 13,⁹et dixit

Domine Domine rex omnipotens in dicione enim tua cuncta sunt posita

et non est qui possit tuae resistere voluntati

si decreveris salvare Israhel

13,¹⁰tu fecisti caelum et terram et quicquid caeli ambitu continetur

13,¹¹Dominus omnium es nec est qui resistat maiestati tuae

13,¹²cuncta nosti et scis quia non pro superbia et contumelia et aliqua gloriae cupiditate fecerim hoc ut non adorarem Aman superbissimum

13,¹³libenter enim pro salute Israhel etiam vestigia pedum eius deosculari paratus essem

13,¹⁴sed timui ne honorem Dei mei transferrem ad hominem

et ne quemquam adorarem excepto Domino meo

13,¹⁵et nunc Domine rex Deus Abraham miserere populi tui

quia volunt nos inimici perdere et hereditatem tuam delere

13,¹⁶ne despicias partem tuam quam redemisti tibi de Aegypto

13,¹⁷exaudi deprecationem meam et propitius esto sorti et funiculo tuo

et converte luctum nostrum in gaudium

ut viventes laudemus nomen tuum Domine

et non claudas ora te canentium

13,¹⁸omnis quoque Israhel pari mente et obsecratione clamavit ad Dominum eo quod eis certa mors inpenderet

14,¹ Hester quoque regina confugit ad Dominum pavens periculum quod iminebat

14,²cumque deposuisset vestes regias fletibus et luctui apta indumenta suscepit

et pro unguentis variis cinere et stercore implevit caput et corpus suum humiliavit ieiuniis omniaque loca in quibus laetari ante consueverat crinium laceratione conplevit

14,³et deprecabatur Dominum Deum Israhel dicens

Domine mi qui rex noster es solus adiuva me solitariam

et cuius praeter te nullus auxiliator est alius

14,⁴periculum meum in manibus meis est

14,⁵audivi a patre meo quod tu Domine tulisses Israhel de cunctis gentibus et patres nostros ex omnibus retro maioribus suis

ut possideres hereditatem sempiternam

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

fecistique eis sicut locutus es

14,⁶peccavimus in conspectu tuo et idcirco tradidisti nos in manibus inimicorum nostrorum

14,⁷coluimus enim deos eorum

iustus es Domine

14,⁸et nunc non eis sufficit quod durissima nos opprimunt servitute

sed robur manuum suarum idolorum potentiae deputantes

14,⁹volunt tua mutare promissa

et delere hereditatem tuam et claudere ora te laudantium atque extinguere gloriam templi et
altaris tui

14,¹⁰ut aperiant ora gentium

et laudent idolorum fortitudinem

et praedicent carnalem regem in sempiternum

14,¹¹ne tradas Domine sceptrum tuum his qui non sunt

ne rideant ad ruinam nostram

sed converte consilium eorum super eos et eum qui in nos coepit saevire disperde

14,¹²memento Domine et ostende te nobis in tempore tribulationis nostrae

et mihi da fiduciam rex deorum et universae Domine potestatis

14,¹³tribue sermonem compositum in ore meo in conspectu leonis

et transfer cor illius in odium hostis nostri

ut et ipse pereat et ceteri qui ei consentiunt

14,¹⁴nos autem libera manu tua

et adiuva me nullum alium habentem auxilium nisi te Domine

habes omnium scientiam 14,¹⁵et nosti quia oderim gloriam iniquorum et detester cubile
incircumcisorum et omnis alienigenae

14,¹⁶tu scis necessitatem meam quod abominer signum superbiae et gloriae meae quod est
super caput meum

in diebus ostentationis meae

et detester illud quasi pannum menstruatae

et non portem in diebus silentii mei

14,¹⁷et quod non comederim in mensa Aman

nec mihi placuerit convivium regis

et non biberim vinum libaminum

14,¹⁸et numquam laetata sit ancilla tua

ex quo huc translata sum usque in praesentem diem

nisi in te Domine Deus Abraham 14,¹⁹Deus fortis super omnes

exaudi vocem eorum qui nullam aliam spem habent
et libera nos de manu iniquorum et erue me a timore meo
15, Tit HAEC QUOQUE ADDITA REPPERI IN EDITIONE VULGATA
15,¹ et mandavit ei
haut dubium quin Hesteri Mardocheus
ut ingrederetur ad regem et rogaret pro populo suo et pro patria sua
15,² memor inquit dierum humilitatis tuae quomodo nutrita sis in manu mea
quia Aman secundus a rege locutus est contra nos in mortem
15,³ et tu invoca Dominum et loquere regi pro nobis et libera nos de morte
NEC NON ET ISTA QUAE SUBDITA SUNT
15,⁴ die autem tertio deposuit vestimenta ornatus sui et circumdata est gloria sua
15,⁵ cumque regio fulgeret habitu et invocasset omnium rectorem et salvatorem Deum ad-
sumpsit duas famulas
15,⁶ et super unam quidem innitebatur quasi prae deliciis et nimia teneritudine corpus suum
ferre non sustinens
15,⁷ altera autem famularum sequebatur dominam
defluentia in humum indumenta sustentans
15,⁸ ipsa autem roseo vultu colore perfusa et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat ani-
mum et nimio timore contractum
15,⁹ ingressa igitur cuncta per ordinem ostia stetit contra regem
ubi ille residebat super solium regni sui indutus vestibus regiis auroque fulgens et pretiosis
lapidibus eratque terribilis aspectu
15,¹⁰ cumque elevasset faciem et ardentibus oculis furorem pectoris indicasset
regina corruit et in pallorem colore mutato lassum super ancillulam reclinavit caput
15,¹¹ convertitque Deus spiritum regis in mansuetudinem
et festinus ac metuens exilivit de solio
et sustentans eam ulnis suis donec rediret ad se his verbis blandiebatur
15,¹² quid habes Hester ego sum frater tuus noli metuere 15,¹³ non morieris
non enim pro te sed pro omnibus haec lex constituta est
15,¹⁴ accede igitur et tange sceptrum
15,¹⁵ cumque illa reticeret tulit auream virgam et posuit super collum eius
et osculatus est eam et ait
cur mihi non loqueris
15,¹⁶ quae respondit vidi te domine quasi angelum Dei
et conturbatum est cor meum prae timore gloriae tuae

15,¹⁷valde enim mirabilis es domine et facies tua plena est gratiarum
15,¹⁸cumque loqueretur rursus corruit et paene exanimata est
15,¹⁹rex autem turbabatur et omnes ministri eius consolabantur eam
16,Tit EXEMPLAR EPISTULAE REGIS ARTARXERSIS QUAM PRO IUDAEIS AD TOTAS
REGNI SUI PROVINCIAS MISIT QUOD ET IPSUM IN HEBRAICO VOLUMINE NON
HABETUR
16,¹rex magnus Artarxerses ab India usque Aethiopiam centum viginti septem provinciarum
ducibus ac principibus qui nostrae oboediunt iussioni salutem dicit
16,²multi bonitate principum et honore qui in eos conlatus est abusi sunt in superbiam
16,³et non solum subiectos regibus nituntur opprimere
sed datam sibi gloriam non ferentes in ipsos qui dederunt moliuntur insidias
16,⁴nec contenti sunt gratias non agere beneficiis et humanitatis in se iura violare
sed Dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se fugere posse sententiam
16,⁵et in tantum vesaniae proruperunt ut eos qui credita sibi officia diligenter observant
et ita cuncta agunt ut omnium laude sint digni
mendaciorum cuniculis conentur subvertere
16,⁶dum aures principum simplices et ex sua natura alios aestimantes callida fraude decipi-
unt
16,⁷quae res et ex veteribus probatur historiis et ex his quae geruntur cotidie quomodo ma-
lis quorundam suggestionibus regum studia depraventur
16,⁸unde providendum est paci omnium provinciarum
16,⁹nec putare debetis si diversa iubeamus
ex animi nostri venire levitate
sed pro qualitate et necessitate temporum
ut reipublicae poscit utilitas ferre sententiam
16,¹⁰et ut manifestius quod dicimus intellegatis
Aman filius Amadathi et animo et gente Macedo alienusque a Persarum sanguine
et pietatem nostram sua crudelitate commaculans
peregrinus susceptus a nobis est
16,¹¹et tantam in se expertus humanitatem ut pater noster vocaretur
et adoraretur ab omnibus post regem secundus
16,¹²qui in tantum arrogantiae tumore sublatus est
ut regno nos privare niteretur et spiritu
16,¹³nam Mardocheum cuius fide et beneficiis vivimus

et consortem regni nostri Hester cum omni gente sua novis quibusdam atque inauditis machinis expetivit in mortem

16,¹⁴ hoc cogitans ut illis interfectis insidiaretur nostrae solitudini et regnum Persarum transferret in Macedonas

16,¹⁵ nos autem a pessimo mortalium Iudaeos neci destinatos in nulla penitus culpa reperimus

sed e contrario iustis utentes legibus 16,¹⁶ et filios altissimi et maximi semperque viventis Dei

cuius beneficio et patribus nostris et nobis regnum est traditum et usque hodie custoditur

16,¹⁷ unde eas litteras quas sub nomine nostro ille direxerat sciatis esse irritas

16,¹⁸ pro quo scelere ante portas huius urbis id est Susis et ipse qui machinatus est et omnis cognatio eius pendet in patibulis

non nobis sed Deo ei reddente quod meruit

16,¹⁹ hoc autem edictum quod nunc mittimus in cunctis urbibus proponatur

ut liceat Iudaeis uti legibus suis

16,²⁰ quibus debetis esse adminiculo

ut eos qui se ad necem eorum paraverant possint interficere

tertiadecima die mensis duodecimi qui vocatur adar

16,²¹ hanc enim diem omnipotens Deus maeroris et luctus eis vertit in gaudium

16,²² unde et vos inter ceteros festos dies hanc habetote diem et celebrate eam cum omni laetitia

ut et in posterum cognoscatur 16,²³ omnes qui fideliter Persis oboediunt dignam pro fide recipere mercedem

qui autem insidiantur regno eorum perire pro scelere

16,²⁴ omnis autem provincia et civitas quae noluerit sollemnitatis huius esse particeps gladio et igne pereat

et sic deleatur ut non solum hominibus sed etiam bestiis in via sit in sempiternum pro exemplo contemptus et inoboedientiae

EXPLICIT LIBER HESTER

INCIPIT PROLOGUS

SANCTI HIERONYMI IN LIBRO IOB

Cogor per singulos Scripturae divinae libros adversariorum respondere maledictis, qui interpretationem meam reprehensionem Septuaginta interpretum criminantur, quasi non et apud Graecos Aquila, Symmachus et Theodotion vel verbum e verbo, vel sensum de sensu, vel ex utroque commixtum et medie temperatum genus translationis expresserint, et omnia Veteris Instrumenti volumina Origenes obelis asteriscisque distinxerit, quos vel additos vel de Theodotione sumptos translationi antiquae inseruit, probans defuisse quod additum est. Discant igitur obtrectatores mei recipere in toto quod in partibus susceperunt aut interpretationem meam cum asteriscis suis radere. Neque enim fieri potest, ut quos plura intermississe susceperint, non eosdem etiam in quibusdam errasse fateantur, praecipue in Iob, cui si ea quae sub asteriscis addita sunt subtraxeris, pars maxima detruncabitur. Et hoc dumtaxat apud Graecos. Ceterum apud Latinos ante eam translationem quam sub asteriscis et obelis nuper edidimus, septingenti ferme aut octingenti versus sunt, ut decurtatus et laceratus conrosusque liber foeditatem sui publice legentibus praebeat.

Haec autem translatio nullum de veteribus sequitur interpretem, sed ex ipso hebraico arabicoque sermone et interdum syro, nunc verba, nunc sensus, nunc simul utrumque resonabit. Obliquus enim etiam apud Hebraeos totus liber fertur et lubricus et quod graece rethores vocant *εσχηματισμενος*, dumque aliud loquitur aliud agit, ut si velis anguillam aut murenulam strictis tenere manibus, quanto fortius presseris, tanto citius elabitur. Memini me ob intellegentiam huius voluminis lyddeum quemdam praeceptorem qui apud Hebraeos primas habere putabatur, non parvis redemisse nummis, cuius doctrina an aliquid profecerim nescio, hoc unum scio non potuisse me interpretari nisi quod ante intellexeram.

A principio itaque voluminis usque ad verba Iob apud Hebraeos prosa oratio est. Porro a verbis Iob in quibus ait: «Pereat dies in qua natus sum et nox in qua dictum est: Conceptus est homo» usque ad eum locum, ubi ante finem voluminis scriptum est: «Idcirco ipse me reprehendo et ago paenitentiam in favilla et cinere», exametri versus sunt, dactilo spondeoque currentes et propter linguae idioma crebro recipientes et alios pedes non earundem syllabarum, sed eorundem temporum. Interdum quoque rithmus ipse dulcis et tinnulus fertur numeris lege solutis, quod metrici magis quam simplex lector intellegunt. A supradicto autem versu usque ad finem libri parvum comma quod remanet prosa oratione contextitur. Quod si cui videtur incredulum, metra scilicet esse apud Hebraeos et in morem nostri Flacci graecique Pindari et Alchei et Saffo vel Psalterium vel Lamentationes Hieremiae vel omnia

ferme Scripturarum cantica comprehendi, legat Filonem, Ioseppum, Origenem, caesariensem Eusebium, et eorum testimonio me verum dicere conprobabit.

Audiant quapropter canes mei idcirco me in hoc volumine laborasse, non ut interpretationem antiquam reprehenderem, sed ut ea quae in illa aut obscura sunt aut omissa aut certe scriptorum vitio depravata, manifestiora nostra interpretatione fierent, qui et hebraeum sermonem ex parte didicimus et in latino paene ab ipsis incunabulis inter grammaticos et rethores et philosophos detriti sumus. Quod si apud Graecos, post Septuaginta editionem, iam Christi Evangelio coruscante, iudaeus Aquila, et Symmachus ac Theodotion iudaizantes heretici sunt recepti, qui multa mysteria Salvatoris subdola interpretatione celarunt et tamen in *εξαπλοις* habentur apud ecclesias et explanantur ab ecclesiasticis viris, quanto magis ego christianus, de parentibus christianis et vexillum crucis in mea fronte portans, cuius studium fuit omissa repetere, depravata corrigere et sacramenta Ecclesiae puro et fidei aperire sermone, vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus non debeo reprobari? Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis auro argentoque descriptos, vel uncialibus, ut vulgo aiunt, litteris onera magis exarata quam codices, dum mihi meisque permittant pauperes habere scidulas et non tam pulchros codices quam emendatos. Utraque editio, et Septuaginta iuxta Graecos et mea iuxta Hebraeos, in latinum meo labore translata est. Eligat unusquisque quod vult et studiosum se magis quam malivolum probet.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER IOB

1,¹ Vir erat in terra Hus nomine Iob et erat vir ille simplex et rectus ac timens Deum et recedens a malo

1,² natique sunt ei septem filii et tres filiae

1,³ et fuit possessio eius septem milia ovium et tria milia camelorum quingenta quoque iuga boum et quingentae asinae ac familia multa nimis eratque vir ille magnus inter omnes Orientales

1,⁴ et ibant filii eius et faciebant convivium per domos unusquisque in die suo et mittentes vocabant tres sorores suas ut comederent et biberent cum eis

1,⁵ cumque in orbem transissent dies convivii mittebat ad eos Iob et sanctificabat illos consurgensque diluculo offerebat holocausta per singulos dicebat enim

ne forte peccaverint filii mei et benedixerint Deo in cordibus suis
sic faciebat Iob cunctis diebus
1,⁶ quadam autem die cum venissent filii Dei ut adsisterent coram Domino
adfuit inter eos etiam Satan
1,⁷ cui dixit Dominus unde venis
qui respondens ait
circuivi terram et perambulavi eam
1,⁸ dixitque Dominus ad eum
numquid considerasti servum meum Iob quod non sit ei similis in terra
homo simplex et rectus et timens Deum ac recedens a malo
1,⁹ cui respondens Satan ait
numquid frustra timet Iob Deum
1,¹⁰ nonne tu vallasti eum ac domum eius
universamque substantiam per circuitum
operibus manuum eius benedixisti
et possessio illius crevit in terra
1,¹¹ sed extende paululum manum tuam et tange cuncta quae possidet
nisi in facie tua benedixerit tibi
1,¹² dixit ergo Dominus ad Satan
ecce universa quae habet in manu tua sunt
tantum in eum ne extendas manum tuam
egressusque est Satan a facie Domini
1,¹³ cum autem quadam die filii et filiae eius comederent et biberent vinum in domo fratris
sui primogeniti
1,¹⁴ nuntius venit ad Iob qui diceret
boves arabant et asinae pascebantur iuxta eos
1,¹⁵ et inruerunt Sabei tuleruntque omnia
et pueros percusserunt gladio
et evasi ego solus ut nuntiarem tibi
1,¹⁶ cumque adhuc ille loqueretur venit alter et dixit
ignis Dei cecidit e caelo et tactas oves puerosque consumpsit
et effugi ego solus ut nuntiarem tibi
1,¹⁷ sed et illo adhuc loquente venit alius et dixit
Chaldei fecerunt tres turmas et invaserunt camelos et tulerunt eos
nec non et pueros percusserunt gladio

et ego fugi solus ut nuntiarem tibi
1,¹⁸ loquebatur ille et ecce alius intravit et dixit
filiis tuis et filiabus vescentibus et bibentibus vinum in domo fratris sui primogeniti
1,¹⁹ repente ventus vehemens inruit a regione deserti
et concussit quattuor angulos domus
quae corruens oppressit liberos tuos et mortui sunt
et effugi ego solus ut nuntiarem tibi
1,²⁰ tunc surrexit Iob et scidit tunicam suam et tonso capite corruens in terram adoravit 1,
 ²¹ et dixit
nudus egressus sum de utero matris meae
et nudus revertar illuc
Dominus dedit Dominus abstulit sit nomen Domini benedictum
1,²² in omnibus his non peccavit Iob
neque stultum quid contra Deum locutus est
2,¹ factum est autem cum quadam die venissent filii Dei et starent coram Domino
venisset quoque Satan inter eos et staret in conspectu eius
2,² ut diceret Dominus ad Satan unde venis
qui respondens ait
circuivi terram et perambulavi eam
2,³ et dixit Dominus ad Satan
numquid considerasti servum meum Iob quod non sit ei similis in terra
vir simplex et rectus timens Deum ac recedens a malo et adhuc retinens innocentiam
tu autem commovisti me adversus eum ut adfligerem illum frustra
2,⁴ cui respondens Satan ait
pellem pro pelle et cuncta quae habet homo dabit pro anima sua
2,⁵ alioquin mitte manum tuam et tange os eius et carnem
et tunc videbis quod in facie benedicat tibi
2,⁶ dixit ergo Dominus ad Satan
ecce in manu tua est
verumtamen animam illius serva
2,⁷ egressus igitur Satan a facie Domini percussit Iob ulcere pessimo a planta pedis usque ad
 verticem eius
2,⁸ qui testa saniem deradebat sedens in sterquilinio
2,⁹ dixit autem illi uxor sua
adhuc tu permanes in simplicitate tua

benedic Deo et morere

2,¹⁰ qui ait ad illam quasi una de stultis locuta es

si bona suscepimus de manu Domini quare mala non suscipiamus

in omnibus his non peccavit Iob labiis suis

2,¹¹ igitur audientes tres amici Iob omne malum quod accidisset ei venerunt singuli de loco suo

Eliphaz Themanites et Baldad Suites et Sophar Naamathites

condixerant enim ut pariter venientes visitarent eum et consolarentur

2,¹² cumque levassent procul oculos suos non cognoverunt eum et exclamantes ploraverunt scissisque vestibus sparserunt pulverem super caput suum in caelum

2,¹³ et sederunt cum eo in terram septem diebus et septem noctibus et nemo loquebatur ei verbum

videbant enim dolorem esse vehementem

3,¹ post haec aperuit Iob os suum et maledixit diei suo 3,² et locutus est

3,³ pereat dies in qua natus sum et nox in qua dictum est conceptus est homo

3,⁴ dies ille vertatur in tenebras

non requirat eum Deus desuper et non inlustret lumine

3,⁵ obscurent eum tenebrae et umbra mortis

occupet eum caligo et involvatur amaritudine

3,⁶ noctem illam tenebrosus turbo possideat

non computetur in diebus anni nec numeretur in mensibus

3,⁷ sit nox illa solitaria nec laude digna

3,⁸ maledicant ei qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare Leviathan

3,⁹ obtenebrentur stellae caligine eius

expectet lucem et non videat nec ortum surgentis aurorae

3,¹⁰ quia non conclusit ostia ventris qui portavit me nec abstulit mala ab oculis meis

3,¹¹ quare non in vulva mortuus sum

egressus ex utero non statim perii

3,¹² quare exceptus genibus cur lactatus uberibus

3,¹³ nunc enim dormiens silerem et somno meo requiescerem

3,¹⁴ cum regibus et consulibus terrae qui aedificant sibi solitudines

3,¹⁵ aut cum principibus qui possident aurum et replent domos suas argento

3,¹⁶ aut sicut abortivum absconditum non subsisterem vel qui concepti non viderunt lucem

3,¹⁷ ibi impii cessaverunt a tumultu et ibi requieverunt fessi robore

3,¹⁸ et quondam vincti pariter sine molestia non audierunt vocem exactoris

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

3,¹⁹ parvus et magnus ibi sunt et servus liber a domino suo
 3,²⁰ quare data est misero lux et vita his qui in amaritudine animae sunt
 3,²¹ qui expectant mortem et non venit quasi effodientes thesaurum
 3,²² gaudentque vehementer cum invenerint sepulchrum
 3,²³ viro cuius abscondita est via et circumdedit eum Deus tenebris
 3,²⁴ antequam comedam suspiro et quasi inundantes aquae sic rugitus meus
 3,²⁵ quia timor quem timebam evenit mihi et quod verebar accidit
 3,²⁶ nonne dissimulavi nonne silui nonne quievi et venit super me indignatio
 4,¹ respondens autem Eliphaz Themanites dixit
 4,² si coeperimus loqui tibi forsitan moleste accipias
 sed conceptum sermonem tenere quis possit
 4,³ ecce docuisti multos et manus lassas roborasti
 4,⁴ vacillantes confirmaverunt sermones tui et genua trementia confortasti
 4,⁵ nunc autem venit super te plaga et defecisti
 tetigit te et conturbatus es
 4,⁶ timor tuus fortitudo tua patientia tua et perfectio viarum tuarum
 4,⁷ recordare obsecro te quis umquam innocens perierit aut quando recti deleti sint
 4,⁸ quin potius vidi eos qui operantur iniquitatem et seminant dolores et metunt eos
 4,⁹ flante Deo perisse et spiritu irae eius esse consumptos
 4,¹⁰ rugitus leonis et vox leaenae et dentes catulorum leonum contriti sunt
 4,¹¹ tigris periit eo quod non haberet praedam et catuli leonis dissipati sunt
 4,¹² porro ad me dictum est verbum absconditum et quasi furtive suscepit auris mea venas
 susurri eius
 4,¹³ in horrore visionis nocturnae quando solet sopor occupare homines
 4,¹⁴ pavor tenuit me et tremor et omnia ossa mea perterrita sunt
 4,¹⁵ et cum spiritus me praesente transiret inhorruerunt pili carnis meae
 4,¹⁶ stetit quidam cuius non agnoscebam vultum
 imago coram oculis meis et vocem quasi aurae lenis audivi
 4,¹⁷ numquid homo Dei conparatione iustificabitur aut factore suo purior erit vir
 4,¹⁸ ecce qui serviunt ei non sunt stabiles et in angelis suis repperit pravitatem
 4,¹⁹ quanto magis hii qui habitant domos luteas qui terrenum habent fundamentum
 consumentur velut a tineas
 4,²⁰ de mane usque ad vesperum succidentur
 et quia nullus intellegit in aeternum peribunt
 4,²¹ qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis

morientur et non in sapientia

5,¹ voca ergo si est qui tibi respondeat et ad aliquem sanctorum convertere

5,² vere stultum interficit iracundia et parvulum occidit invidia

5,³ ego vidi stultum firma radice et maledixi pulchritudini eius statim

5,⁴ longe fient filii eius a salute et conterentur in porta et non erit qui eruat

5,⁵ cuius messem famelicus comedet et ipsum rapiet armatus et ebibent sitientes divitias eius

5,⁶ nihil in terra sine causa fit et de humo non orietur dolor

5,⁷ homo ad laborem nascitur et avis ad volatum

5,⁸ quam ob rem ego deprecabor Dominum et ad Deum ponam eloquium meum

5,⁹ qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia absque numero

5,¹⁰ qui dat pluviam super faciem terrae et inrigat aquis universa

5,¹¹ qui ponit humiles in sublimi et maerentes erigit sospitate

5,¹² qui dissipat cogitationes malignorum ne possint implere manus eorum quod coeperant

5,¹³ qui adprehendit sapientes in astutia eorum et consilium pravorum dissipat

5,¹⁴ per diem incurrent tenebras et quasi in nocte sic palpabunt in meridie

5,¹⁵ porro salvum faciet a gladio oris eorum et de manu violenti pauperem

5,¹⁶ et erit egeno spes iniquitas autem contrahet os suum

5,¹⁷ beatus homo qui corripitur a Domino

inreproationem ergo Domini ne reprobos

5,¹⁸ quia ipse vulnerat et medetur percutit et manus eius sanabunt

5,¹⁹ in sex tribulationibus liberabit te et in septima non tanget te malum

5,²⁰ in fame eruet te de morte et in bello de manu gladii

5,²¹ a flagello linguae absconderis et non timebis calamitatem cum venerit

5,²² in vastitate et fame ridebis et bestiam terrae non formidabis

5,²³ sed cum lapidibus regionum pactum tuum et bestiae terrae pacificae erunt tibi

5,²⁴ et scies quod pacem habeat tabernaculum tuum et visitans speciem tuam non peccabis

5,²⁵ scies quoque quoniam multiplex erit semen tuum et progenies tua quasi herba terrae

5,²⁶ ingredieris in abundantia sepulchrum sicut infertur acervus in tempore suo

5,²⁷ ecce hoc ut investigavimus ita est quod auditum mente pertracta

6,¹ respondens autem Iob dixit

6,² utinam adpenderentur peccata mea quibus iram merui et calamitas quam patior in state-
ra

6,³ quasi harena maris haec gravior appareret

unde et verba mea dolore sunt plena

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

6,⁴ quia sagittae Domini in me sunt quarum indignatio ebibit spiritum meum et terrores
 Domini militant contra me
 6,⁵ numquid rugiet onager cum habuerit herbam aut mugiet bos cum ante praesepe plenum
 steterit
 6,⁶ aut poterit comedi insulsum quod non est sale conditum
 aut potest aliquis gustare quod gustatum adfert mortem
 6,⁷ quae prius tangere nolebat anima mea nunc prae angustia cibi mei sunt
 6,⁸ quis det ut veniat petitio mea et quod expecto tribuat mihi Deus
 6,⁹ et qui coepit ipse me conterat solvat manum suam et succidat me
 6,¹⁰ et haec mihi sit consolatio ut adfligens me dolore non parcat nec contradicam sermoni-
 bus Sancti
 6,¹¹ quae est enim fortitudo mea ut sustineam aut quis finis meus ut patienter agam
 6,¹² nec fortitudo lapidum fortitudo mea nec caro mea aerea est
 6,¹³ ecce non est auxilium mihi in me et necessarii quoque mei recesserunt a me
 6,¹⁴ qui tollit ab amico suo misericordiam timorem Domini derelinquit
 6,¹⁵ fratres mei praeterierunt me sicut torrens qui raptim transit in convallibus
 6,¹⁶ qui timent pruina inruet super eos nix
 6,¹⁷ tempore quo fuerint dissipati peribunt et ut incaluerit solventur de loco suo
 6,¹⁸ involutae sunt semitae gressuum eorum ambulabunt in vacuum et peribunt
 6,¹⁹ considerate semitas Theman itinera Saba et expectate paulisper
 6,²⁰ confusi sunt quia speravi venerunt quoque usque ad me et pudore cooperti sunt
 6,²¹ nunc venistis et modo videntes plagam meam timetis
 6,²² numquid dixi adferte mihi et de substantia vestra donate mihi
 6,²³ vel liberate me de manu hostis et de manu robustorum eruite me
 6,²⁴ docete me et ego tacebo et si quid forte ignoravi instruite me
 6,²⁵ quare detraxistis sermonibus veritatis cum e vobis nullus sit qui possit arguere
 6,²⁶ ad increpandum tantum eloquia concinnatis et in ventum verba profertis
 6,²⁷ super pupillum inruitis et subvertere nitimini amicum vestrum
 6,²⁸ verumtamen quod coepistis explete praebete aurem et videte an mentiar
 6,²⁹ respondete obsecro absque contentione et loquentes id quod iustum est iudicate
 6,³⁰ et non invenietis in lingua mea iniquitatem nec in faucibus meis stultitia personabit
 7,¹ militia est vita hominis super terram et sicut dies mercennarii dies eius
 7,² sicut servus desiderat umbram et sicut mercennarius praestolatur finem operis sui
 7,³ sic et ego habui menses vacuos et noctes laboriosas enumeravi mihi
 7,⁴ si dormiero dico quando consurgam

et rursus expectabo vesperam et replebor doloribus usque ad tenebras
 7,⁵ induta est caro mea putredine et sordibus pulveris
 cutis mea aruit et contracta est
 7,⁶ dies mei velocius transierunt quam a texente tela succiditur et consumpti sunt absque
 ulla spe
 7,⁷ memento quia ventus est vita mea et non revertetur oculus meus ut videat bona
 7,⁸ nec aspiciet me visus hominis
 oculi tui in me et non subsistam
 7,⁹ sicut consumitur nubes et pertransit sic qui descenderit ad inferos non ascendet
 7,¹⁰ nec revertetur ultra in domum suam neque cognoscet eum amplius locus eius
 7,¹¹ quapropter et ego non parcam ori meo
 loquar in tribulatione spiritus mei
 confabulabor cum amaritudine animae meae
 7,¹² numquid mare sum ego aut cetus quia circumdedisti me carcere
 7,¹³ si dixerero consolabitur me lectulus meus et relevabor loquens mecum in strato meo
 7,¹⁴ terrebis me per somnia et per visiones horrore concuties
 7,¹⁵ quam ob rem elegit suspendium anima mea et mortem ossa mea
 7,¹⁶ desperavi nequaquam ultra iam vivam
 parce mihi nihil enim sunt dies mei
 7,¹⁷ quid est homo quia magnificas eum aut quia ponis erga eum cor tuum
 7,¹⁸ visitas eum diluculo et subito probas illum
 7,¹⁹ usquequo non parces mihi nec dimittis me ut gluttiam salivam meam
 7,²⁰ peccavi quid faciam tibi o custos hominum
 quare posuisti me contrarium tibi et factus sum mihimet ipsi gravis
 7,²¹ cur non tolles peccatum meum et quare non auferes iniquitatem meam
 ecce nunc in pulvere dormiam et si mane me quaesieris non subsistam
 8,¹ respondens autem Baldad Suites dixit
 8,² usquequo loqueris talia et spiritus multiplex sermones oris tui
 8,³ numquid Deus subplantat iudicium et Omnipotens subvertit quod iustum est
 8,⁴ etiam si filii tui peccaverunt ei et dimisit eos in manu iniquitatis suae
 8,⁵ tu tamen si diluculo consurrexeris ad Deum et Omnipotentem fueris deprecatus
 8,⁶ si mundus et rectus incesseris statim evigilabit ad te et pacatum reddet habitaculum ius-
 titiae tuae
 8,⁷ in tantum ut priora tua fuerint parva et novissima tua multiplicentur nimis
 8,⁸ interroga enim generationem pristinam et diligenter investiga patrum memoriam

8,⁹ hesterni quippe sumus et ignoramus quoniam sicut umbra dies nostri sunt super terram
8,¹⁰ et ipsi docebunt te loquentur tibi et de corde suo proferent eloquia
8,¹¹ numquid vivere potest scirpus absque humore aut crescet carectum sine aqua
8,¹² cum adhuc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit
8,¹³ sic viae omnium qui obliviscuntur Deum et spes hypocritae peribit
8,¹⁴ non ei placebit vecordia sua et sicut tela aranearum fiducia eius
8,¹⁵ innitetur super domum suam et non stabit
fulciet eam et non consurget
8,¹⁶ humectus videtur antequam veniat sol et in horto suo germen eius egreditur
8,¹⁷ super acervum petrarum radices eius densabuntur et inter lapides commorabitur
8,¹⁸ si absorbuerit eum de loco suo negabit eum et dicet non novi te
8,¹⁹ haec est enim laetitia viae eius ut rursus de terra alii germinentur
8,²⁰ Deus non proiciet simplicem nec porriget manum malignis
8,²¹ donec impleatur risu os tuum et labia tua iubilo
8,²² qui oderunt te induentur confusione et tabernaculum impiorum non subsistet
9,¹ et respondens Iob ait
9,² vere scio quod ita sit et quod non iustificetur homo conpositus Deo
9,³ si voluerit contendere cum eo non poterit ei respondere unum pro mille
9,⁴ sapiens corde est et fortis robore
quis restitit ei et pacem habuit
9,⁵ qui transtulit montes et nescierunt hii quos subvertit in furore suo
9,⁶ qui commovet terram de loco suo et columnae eius concutiuntur
9,⁷ qui praecipit soli et non oritur et stellas claudit quasi sub signaculo
9,⁸ qui extendit caelos solus et graditur super fluctus maris
9,⁹ qui facit Arcturum et Oriona et Hyadas et interiora austri
9,¹⁰ qui facit magna et inconprehensibilia et mirabilia quorum non est numerus
9,¹¹ si venerit ad me non videbo si abierit non intellegam eum
9,¹² si repente interroget quis respondebit ei vel quis dicere potest cur facis
9,¹³ Deus cuius resistere irae nemo potest et sub quo curvantur qui portant orbem
9,¹⁴ quantus ergo sum ego qui respondeam ei et loquar verbis meis cum eo
9,¹⁵ qui etiam si habuero quippiam iustum non respondebo sed meum iudicem deprecabor
9,¹⁶ et cum invocantem exaudierit me non credo quod audierit vocem meam
9,¹⁷ in turbine enim conteret me et multiplicabit vulnera mea etiam sine causa
9,¹⁸ non concedit requiescere spiritum meum et implet me amaritudinibus
9,¹⁹ si fortitudo quaeritur robustissimus est

si aequitas iudicii nemo pro me audet testimonium dicere
 9,²⁰ si iustificare me voluero os meum condemnabit me
 si innocentem ostendere pravum me conprobabit
 9,²¹ etiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima mea et taedebit me vitae meae
 9,²² unum est quod locutus sum et innocentem et impium ipse consumit
 9,²³ si flagellat occidat semel et non de poenis innocentum rideat
 9,²⁴ terra data est in manu impii vultum iudicum eius operit
 quod si non ille est quis ergo est
 9,²⁵ dies mei velociores fuerunt cursore fugerunt et non viderunt bonum
 9,²⁶ pertransierunt quasi naves poma portantes sicut aquila volans ad escam
 9,²⁷ cum dixero nequaquam ita loquar commuto faciem meam et dolore torqueor
 9,²⁸ verebar omnia opera mea sciens quod non parceres delinquenti
 9,²⁹ si autem et sic impius sum quare frustra laboravi
 9,³⁰ si lotus fuero quasi aquis nivis et fulserint velut mundissimae manus meae
 9,³¹ tamen sordibus intingues me et abominabuntur me vestimenta mea
 9,³² neque enim viro qui similis mei est respondebo nec qui mecum in iudicio ex aequo possit audiri
 9,³³ non est qui utrumque valeat arguere et ponere manum suam in ambobus
 9,³⁴ auferat a me virgam suam et pavor eius non me terreat
 9,³⁵ loquar et non timebo eum neque enim possum metuens respondere
 10,¹ taedet animam meam vitae meae
 dimittam adversum me eloquium meum
 loquar in amaritudine animae meae
 10,² dicam Deo noli me condemnare indica mihi cur me ita iudices
 10,³ numquid bonum tibi videtur si calumnieris et opprimas me opus manuum tuarum
 et consilium impiorum adiuves
 10,⁴ numquid oculi carnei tibi sunt aut sicut videt homo et tu videbis
 10,⁵ numquid sicut dies hominis dies tui et anni tui sicut humana sunt tempora
 10,⁶ ut quaeras iniquitatem meam et peccatum meum scruteris
 10,⁷ et scias quia nihil impium fecerim cum sit nemo qui de manu tua possit eruere
 10,⁸ manus tuae plasmaverunt me et fecerunt me totum in circuitu et sic repente praecipitas
 me
 10,⁹ memento quaeso quod sicut lutum feceris me et in pulverem reduces me
 10,¹⁰ nonne sicut lac mulsisti me et sicut caseum me coagulasti
 10,¹¹ pelle et carnibus vestisti me et ossibus et nervis conpegisti me

10,¹² vitam et misericordiam tribuisti mihi et visitatio tua custodivit spiritum meum
10,¹³ licet haec celes in corde tuo tamen scio quia universorum memineris
10,¹⁴ si peccavi et ad horam pepercisti mihi cur ab iniquitate mea mundum me esse non pa-
teris
10,¹⁵ et si impius fuero vae mihi est
et si iustus non levabo caput saturatus adflictione et miseria
10,¹⁶ et propter superbiam quasi leaenam capies me reversusque mirabiliter me crucias
10,¹⁷ instauras testes tuos contra me et multiplicas iram tuam adversum me et poenae mili-
tant in me
10,¹⁸ quare de vulva eduxisti me qui utinam consumptus essem ne oculus me videret
10,¹⁹ fuisset quasi qui non essem de utero translatus ad tumulum
10,²⁰ numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi
dimitte ergo me ut plangam paululum dolorem meum
10,²¹ antequam vadam et non revertar ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine
10,²² terram miseriae et tenebrarum ubi umbra mortis et nullus ordo et sempiternus horror
inhabitans
11,¹ respondens autem Sophar Naamathites dixit
11,² numquid qui multa loquitur non et audiet
aut vir verbosus iustificabitur
11,³ tibi soli tacebunt homines et cum ceteros inriseris a nullo confutaberis
11,⁴ dixisti enim purus est sermo meus et mundus sum in conspectu tuo
11,⁵ atque utinam Deus loqueretur tecum et aperiret labia sua tibi
11,⁶ ut ostenderet tibi secreta sapientiae et quod multiplex esset lex eius
et intellegeres quod multo minora exigaris a Deo quam meretur iniquitas tua
11,⁷ forsitan vestigia Dei comprehendes et usque ad perfectum Omnipotentem repperies
11,⁸ excelsior caelo est et quid facies profundior inferno et unde cognosces
11,⁹ longior terrae mensura eius et latior mari
11,¹⁰ si subverterit omnia vel in unum coartaverit quis contradicet ei
11,¹¹ ipse enim novit hominum vanitatem et videns iniquitatem nonne considerat
11,¹² vir vanus in superbiam erigitur et tamquam pullum onagri se liberum natum putat
11,¹³ tu autem firmasti cor tuum et expandisti ad eum manus tuas
11,¹⁴ si iniquitatem quod est in manu tua abstuleris a te et non manserit in tabernaculo tuo
iniustitia
11,¹⁵ tum levare poteris faciem tuam absque macula et eris stabilis et non timebis
11,¹⁶ miseriae quoque oblivisceris et quasi aquarum quae praeterierint recordaberis

11,¹⁷ et quasi meridianus fulgor consurget tibi ad vesperam
et cum te consumptum putaveris orieris ut lucifer
11,¹⁸ et habebis fiduciam proposita tibi spe et defossus securus dormies
11,¹⁹ requiesces et non erit qui te exterreat et deprecabuntur faciem tuam plurimi
11,²⁰ oculi autem impiorum deficient et effugium peribit ab eis et spes eorum abominatio
animae
12,¹ respondens autem Iob dixit
12,² ergo vos estis soli homines et vobiscum morietur sapientia
12,³ et mihi est cor sicut et vobis nec inferior vestri sum
quis enim haec quae nostis ignorat
12,⁴ qui deridetur ab amico suo sicut ego invocabit Deum et exaudiet eum
deridetur enim iusti simplicitas
12,⁵ lampas contempta apud cogitationes divitum parata ad tempus statutum
12,⁶ abundant tabernacula praedonum et audacter provocant Deum
cum ipse dederit omnia in manibus eorum
12,⁷ nimirum interroga iumenta et docebunt te et volatilia caeli et indicabunt tibi
12,⁸ loquere terrae et respondebit tibi et narrabunt pisces maris
12,⁹ quis ignorat quod omnia haec manus Domini fecerit
12,¹⁰ in cuius manu anima omnis viventis et spiritus universae carnis hominis
12,¹¹ nonne auris verba diiudicat et fauces comedentis saporem
12,¹² in antiquis est sapientia et in multo tempore prudentia
12,¹³ apud ipsum est sapientia et fortitudo ipse habet consilium et intelligentiam
12,¹⁴ si destruxerit nemo est qui aedificet et si incluserit hominem nullus est qui aperiat
12,¹⁵ si continuerit aquas omnia siccabuntur et si emisit eas subvertent terram
12,¹⁶ apud ipsum est fortitudo et sapientia ipse novit et decipientem et eum qui decipitur
12,¹⁷ adducit consiliarios in stultum finem et iudices in stuporem
12,¹⁸ balteum regum dissolvit et praecingit fune renes eorum
12,¹⁹ ducit sacerdotes inglorios et optimates subplantat
12,²⁰ commutans labium veracium et doctrinam senum auferens
12,²¹ effundit despectionem super principes et eos qui oppressi fuerant relevans
12,²² qui revelat profunda de tenebris et producit in lucem umbram mortis
12,²³ qui multiplicat gentes et perdet eas et subversas in integrum restituet
12,²⁴ qui inmutat cor principum populi terrae et decipit eos ut frustra incedant per invium
12,²⁵ palpabunt quasi in tenebris et non in luce et errare eos faciet quasi ebrios
13,¹ ecce omnia et vidit oculus meus et audivit auris mea et intellexi singula

13,² secundum scientiam vestram et ego novi nec inferior vestri sum
13,³ sed tamen ad Omnipotentem loquar et disputare cum Deo cupio
13,⁴ prius vos ostendens fabricatores mendacii et cultores perversorum dogmatum
13,⁵ atque utinam taceretis ut putaremini esse sapientes
13,⁶ audite ergo correptiones meas et iudicium labiorum meorum adtendite
13,⁷ numquid Deus indiget vestro mendacio ut pro illo loquamini dolos
13,⁸ numquid faciem eius accipitis et pro Deo iudicare nitimini
13,⁹ aut placebit ei quem celare nihil potest aut decipietur ut homo vestris fraudulentis
13,¹⁰ ipse vos arguet quoniam in abscondito faciem eius accipitis
13,¹¹ statim ut se commoverit turbabit vos et terror eius inruet super vos
13,¹² memoria vestra comparabitur cineri et redigentur in lutum cervices vestrae
13,¹³ tacete paulisper ut loquar quodcumque mihi mens suggesserit
13,¹⁴ quare lacero carnes meas dentibus meis et animam meam porto in manibus meis
13,¹⁵ etiam si occiderit me in ipso sperabo
verumtamen vias meas in conspectu eius arguam 13,¹⁶ et ipse erit salvator meus
non enim veniet in conspectu eius omnis hypocrita
13,¹⁷ audite sermonem meum et enigmata percipite auribus vestris
13,¹⁸ si fuero iudicatus scio quod iustus inveniar
13,¹⁹ quis est qui iudicetur mecum veniat quare tacens consumor
13,²⁰ duo tantum ne facias mihi et tunc a facie tua non abscondar
13,²¹ manum tuam longe fac a me et formido tua non me terreat
13,²² et voca me et respondebo tibi aut certe loquar et tu responde mihi
13,²³ quantas habeo iniquitates et peccata scelera mea et delicta ostende mihi
13,²⁴ cur faciem tuam abscondis et arbitraris me inimicum tuum
13,²⁵ contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam et stipulam siccam perse-
queris
13,²⁶ scribis enim contra me amaritudines et consumere me vis peccatis adolescentiae meae
13,²⁷ posuisti in nervo pedem meum et observasti omnes semitas meas et vestigia pedum
meorum considerasti
13,²⁸ qui quasi putredo consumendus sum et quasi vestimentum quod comeditur a tineam
14,¹ homo natus de muliere brevi vivens tempore repletus multis miseriis
14,² quasi flos egreditur et conteritur et fugit velut umbra et numquam in eodem statu per-
manet
14,³ et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos et adducere eum tecum in iudi-
cium

14,⁴ quis potest facere mundum de inmundo conceptum semine nonne tu qui solus es
14,⁵ breves dies hominis sunt numerus mensuum eius apud te est
constituisti terminos eius qui praeterire non poterunt
14,⁶ recede paululum ab eo ut quiescat donec optata veniat sicut mercennarii dies eius
14,⁷ lignum habet spem si praecisum fuerit rursus virescit et rami eius pullulant
14,⁸ si senuerit in terra radix eius et in pulvere emortuus fuerit truncus illius
14,⁹ ad odorem aquae germinabit et faciet comam quasi cum primum plantatum est
14,¹⁰ homo vero cum mortuus fuerit et nudatus atque consumptus ubi quaeso est
14,¹¹ quomodo si recedant aquae de mari et fluvius vacuefactus arescat
14,¹² sic homo cum dormierit non resurget
donec adteratur caelum non evigilabit nec consurget de somno suo
14,¹³ quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me
ut abscondas me donec pertranseat furor tuus
et constituas mihi tempus in quo recorderis mei
14,¹⁴ putasne mortuus homo rursus vivet
cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat inmutatio mea
14,¹⁵ vocabis et ego respondebo tibi operi manuum tuarum porriges dexteram
14,¹⁶ tu quidem gressus meos dinumerasti sed parces peccatis meis
14,¹⁷ signasti quasi in sacco delicta mea sed curasti iniquitatem meam
14,¹⁸ mons cadens defluet et saxum transfertur de loco suo
14,¹⁹ lapides excavant aquae et adluvione paulatim terra consumitur
et homines ergo similiter perdes
14,²⁰ roborasti eum paululum ut in perpetuum pertransiret
inmutabis faciem eius et emittes eum
14,²¹ sive nobiles fuerint filii eius sive ignobiles non intelleget
14,²² attamen caro eius dum vivet dolebit et anima illius super semet ipso lugebit
15,¹ respondens autem Eliphaz Themanites dixit
15,² numquid sapiens respondebit quasi in ventum loquens et implebit ardore stomachum
suum
15,³ arguis verbis eum qui non est aequalis tui et loqueris quod tibi non expedit
15,⁴ quantum in te est evacuasti timorem et tulisti preces coram Deo
15,⁵ docuit enim iniquitas tua os tuum et imitaris linguam blasphemantium
15,⁶ condemnabit te os tuum et non ego et labia tua respondebunt tibi
15,⁷ numquid primus homo tu natus es et ante colles formatus
15,⁸ numquid consilium Dei audisti et inferior te erit eius sapientia

15,⁹ quid nosti quod ignoremus quid intellegis quod nesciamus
15,¹⁰ et senes et antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui
15,¹¹ numquid grande est ut consoletur te Deus sed verba tua prava hoc prohibent
15,¹² quid te elevat cor tuum et quasi magna cogitans adtonitos habes oculos
15,¹³ quid tumet contra Deum spiritus tuus ut proferas de ore huiuscemodi sermones
15,¹⁴ quid est homo ut immaculatus sit et ut iustus appareat natus de muliere
15,¹⁵ ecce inter sanctos eius nemo inmutabilis et caeli non sunt mundi in conspectu eius
15,¹⁶ quanto magis abominabilis et inutilis homo qui bibit quasi aquas iniquitatem
15,¹⁷ ostendam tibi audi me quod vidi narrabo tibi
15,¹⁸ sapientes confitentur et non abscondunt patres suos
15,¹⁹ quibus solis data est terra et non transibit alienus per eos
15,²⁰ cunctis diebus suis impius superbit et numerus annorum incertus est tyrannidis eius
15,²¹ sonitus terroris semper in auribus illius et cum pax sit ille insidias suspicatur
15,²² non credit quod reverti possit de tenebris circumspectans undique gladium
15,²³ cum se moverit ad quaerendum panem novit quod paratus sit in manu eius tenebra-
rum dies
15,²⁴ terrebit eum tribulatio et angustia vallabit eum sicut regem qui praeparatur ad proeli-
um
15,²⁵ tetendit enim adversus Deum manum suam et contra Omnipotentem roboratus est
15,²⁶ cucurrit adversus eum erecto collo et pingui cervice armatus est
15,²⁷ operuit faciem eius crassitudo et de lateribus eius arvina dependet
15,²⁸ habitavit in civitatibus desolatis et in domibus desertis quae in tumulos sunt redactae
15,²⁹ non ditabitur nec perseverabit substantia eius nec mittet in terra radicem suam
15,³⁰ non recedet de tenebris
ramos eius arefaciet flamma et auferetur spiritu oris sui
15,³¹ non credat frustra errore deceptus quod aliquo pretio redimendus sit
15,³² antequam dies eius impleantur peribit et manus eius arescet
15,³³ laedetur quasi vinea in primo flore botrus eius et quasi oliva proiciens florem suum
15,³⁴ congregatio enim hypocritae sterilis et ignis devorabit tabernacula eorum qui munera
libenter accipiunt
15,³⁵ concepit dolorem et peperit iniquitatem et uterus eius praeparat dolos
16,¹ respondens autem Iob dixit
16,² audivi frequenter talia
consolatores onerosi omnes vos estis
16,³ numquid habebunt finem verba ventosa aut aliquid tibi molestum est si loquaris

16,⁴ poteram et ego similia vestri loqui
atque utinam esset anima vestra pro anima mea
16,⁵ consolarer et ego vos sermonibus et moverem caput meum super vos
16,⁶ roborarem vos ore meo et moverem labia quasi parcens vobis
16,⁷ sed quid agam
si locutus fuero non quiescet dolor meus et si tacuero non recedet a me
16,⁸ nunc autem oppressit me dolor meus et in nihili redacti sunt omnes artus mei
16,⁹ rugae meae testimonium dicunt contra me
et suscitatur falsiloquus adversus faciem meam contradicens mihi
16,¹⁰ collegit furorem suum in me et comminans mihi infremuit contra me dentibus suis
hostis meus terribilibus oculis me intuitus est
16,¹¹ aperuerunt super me ora sua exprobrantes percusserunt maxillam meam satiati sunt
 poenis meis
16,¹² conclusit me Deus apud iniquum et manibus impiorum me tradidit
16,¹³ ego ille quondam opulentus repente contritus sum
tenuit cervicem meam confregit me et posuit sibi quasi in signum
16,¹⁴ circumdedit me lanceis suis convulneravit lumbos meos
non percipit et effudit in terra viscera mea
16,¹⁵ concidit me vulnere super vulnus inruit in me quasi gigans
16,¹⁶ saccum consui super cutem meam et operui cinere cornu meum
16,¹⁷ facies mea intumuit a fletu et palpebrae meae caligaverunt
16,¹⁸ haec passus sum absque iniquitate manus meae cum haberem mundas ad Deum preces
16,¹⁹ terra ne operias sanguinem meum neque inveniat locum in te latendi clamor meus
16,²⁰ ecce enim in caelo testis meus et conscius meus in excelsis
16,²¹ verbosi mei amici mei ad Deum stillat oculus meus
16,²² atque utinam sic iudicaretur vir cum Deo quomodo iudicatur filius hominis cum colle-
 ga suo
16,²³ ecce enim breves anni transeunt et semitam per quam non revertar ambulo
17,¹ spiritus meus adtenuabitur dies mei breviabuntur et solum mihi superest sepulchrum
17,² non peccavi et in amaritudinibus moratur oculus meus
17,³ libera me et pone iuxta te et cuiusvis manus pugnet contra me
17,⁴ cor eorum longe fecisti a disciplina et propterea non exaltabuntur
17,⁵ praedam pollicetur sociis et oculi filiorum eius deficient
17,⁶ posuit me quasi in proverbium vulgi et exemplum sum coram eis
17,⁷ caligavit ab indignatione oculus meus et membra mea quasi in nihili redacta sunt

17,⁸ stupebunt iusti super hoc et innocens contra hypocritam suscitabitur
17,⁹ et tenebit iustus viam suam et mundis manibus addet fortitudinem
17,¹⁰ igitur vos omnes convertimini et venite et non inueniam in vobis ullum sapientem
17,¹¹ dies mei transierunt cogitationes meae dissipatae sunt torquentes cor meum
17,¹² noctem verterunt in diem et rursus post tenebras spero lucem
17,¹³ si sustinuero infernus domus mea est in tenebris stravi lectulum meum
17,¹⁴ putredini dixi pater meus es mater mea et soror mea vermibus
17,¹⁵ ubi est ergo nunc praestolatio mea et patientiam meam quis considerat
17,¹⁶ in profundissimum infernum descendent omnia mea putasne saltem ibi erit requies
mihi
18,¹ respondens autem Baldad Suites dixit
18,² usque ad quem finem verba iactabitis
intellegite prius et sic loquamur
18,³ quare reputati sumus ut iumenta et sorduimus coram vobis
18,⁴ qui perdis animam tuam in furore tuo
numquid propter te derelinquetur terra et transferentur rupes de loco suo
18,⁵ nonne lux impii extinguetur nec splendet flamma ignis eius
18,⁶ lux obtenebrescet in tabernaculo illius et lucerna quae super eum est extinguetur
18,⁷ artabuntur gressus virtutis eius et praecipitabit eum consilium suum
18,⁸ inmisit enim in rete pedes suos et in maculis eius ambulat
18,⁹ tenebitur planta illius laqueo et exardescet contra eum sitis
18,¹⁰ abscondita est in terra pedica eius et decipula illius super semitam
18,¹¹ undique terrebunt eum formidines et involvent pedes eius
18,¹² adtenuetur fame robur eius et inedia invadat costas illius
18,¹³ devoret pulchritudinem cutis eius consumat brachia illius primogenita mors
18,¹⁴ avellatur de tabernaculo suo fiducia eius et calcet super eum quasi rex interitus
18,¹⁵ habitent in tabernaculo illius socii eius qui non est aspergatur in tabernaculo eius
sulphur
18,¹⁶ deorsum radices eius siccentur sursum autem adteratur messis eius
18,¹⁷ memoria illius pereat de terra et non celebretur nomen eius in plateis
18,¹⁸ expellet eum de luce in tenebras et de orbe transferet eum
18,¹⁹ non erit semen eius neque progenies in populo suo nec ullae reliquiae in regionibus
eius
18,²⁰ in die eius stupebunt novissimi et primos invadet horror
18,²¹ haec sunt ergo tabernacula iniqui et iste locus eius qui ignorat Deum

19,¹ respondens autem Iob dixit
19,² usquequo adfligitis animam meam et adteritis me sermonibus
19,³ en decies confunditis me et non erubescitis opprimentes me
19,⁴ nempe et si ignoravi mecum erit ignorantia mea
19,⁵ at vos contra me erigimini et arguitis me obprobriis meis
19,⁶ saltim nunc intellegite quia Deus non aequo iudicio adflixerit me et flagellis suis me
 cinxerit
19,⁷ ecce clamabo vim patiens et nemo audiet vociferabor et non est qui iudicet
19,⁸ semitam meam circumsepsit et transire non possum et in calle meo tenebras posuit
19,⁹ spoliavit me gloria mea et abstulit coronam de capite meo
19,¹⁰ destruxit me undique et pereo et quasi evulsae arbori abstulit spem meam
19,¹¹ iratus est contra me furor eius et sic me habuit quasi hostem suum
19,¹² simul venerunt latrones eius et fecerunt sibi viam per me et obsederunt in gyro taber-
 naculum meum
19,¹³ fratres meos longe fecit a me et noti mei quasi alieni recesserunt a me
19,¹⁴ dereliquerunt me propinqui mei et qui me noverant obliti sunt mei
19,¹⁵ inquilini domus meae et ancillae meae sicut alienum habuerunt me et quasi peregrinus
 fui in oculis eorum
19,¹⁶ servum meum vocavi et non respondit ore proprio deprecabar illum
19,¹⁷ halitum meum exhorruit uxor mea et orabam filios uteri mei
19,¹⁸ stulti quoque despiciebant me et cum ab eis recessissem detrahebant mihi
19,¹⁹ abominati sunt me quondam consiliarii mei et quem maxime diligebam aversatus est
 me
19,²⁰ pelli meae consumptis carnibus adhesit os meum et derelicta sunt tantummodo labia
 circa dentes meos
19,²¹ miseremini mei miseremini mei saltim vos amici mei quia manus Domini tetigit me
19,²² quare persequimini me sicut Deus et carnibus meis saturamini
19,²³ quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei
 quis mihi det ut exarentur in libro 19,²⁴ stilo ferreo et plumbi lammina vel certe sculpantur
 in silice
19,²⁵ scio enim quod redemptor meus vivat et in novissimo de terra surrecturus sim
19,²⁶ et rursum circumdabor pelle mea et in carne mea videbo Deum
19,²⁷ quem visurus sum ego ipse et oculi mei conspecturi sunt et non alius
 reposita est haec spes mea in sinu meo
19,²⁸ quare ergo nunc dicitis persequamur eum et radicem verbi inveniamus contra eum

19,²⁹ fugite ergo a facie gladii quoniam ultor iniquitatum gladius est et scitote esse iudicium
20,¹ respondens autem Sophar Naamathites dixit
20,² idcirco cogitationes meae variae succedunt sibi et mens in diversa rapitur
20,³ doctrinam qua me arguis audiam et spiritus intelligentiae meae respondebit mihi
20,⁴ hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram
20,⁵ quod laus impiorum brevis sit et gaudium hypocritae ad instar puncti
20,⁶ si ascenderit usque ad caelum superbia eius et caput eius nubes tetigerit
20,⁷ quasi sterquilinum in fine perdetur et qui eum viderant dicent ubi est
20,⁸ velut somnium avolans non invenietur transiet sicut visio nocturna
20,⁹ oculus qui eum viderat non videbit neque ultra intuebitur eum locus suus
20,¹⁰ filii eius adterentur egestate et manus illius reddent ei dolorem suum
20,¹¹ ossa eius implebuntur vitiis adolescentiae eius et cum eo in pulverem dormient
20,¹² cum enim dulce fuerit in ore eius malum abscondet illud sub lingua sua
20,¹³ parcat illi et non derelinquet illud et celabit in gutture suo
20,¹⁴ panis eius in utero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus
20,¹⁵ divitias quas devoravit evomet et de ventre illius extrahet eas Deus
20,¹⁶ caput aspidum suget occidet eum lingua viperae
20,¹⁷ non videat rivulos fluminis torrentes mellis et butyri
20,¹⁸ luet quae fecit omnia nec tamen consumetur
iuxta multitudinem adinventionum suarum sic et sustinebit
20,¹⁹ quoniam confringens nudavit pauperes domum rapuit et non aedificavit eam 20,²⁰ nec
est satiatus venter eius
et cum habuerit quae cupierat possidere non poterit
20,²¹ non remansit de cibo eius et propterea nihil permanebit de bonis eius
20,²² cum satiatus fuerit artabitur aestuabit et omnis dolor inruet in eum
20,²³ utinam impleatur venter eius ut emittat in eum iram furoris sui et pluat super illum
bellum suum
20,²⁴ fugiet arma ferrea et inruet in arcum aereum
20,²⁵ eductus et egrediens de vagina sua et fulgurans in amaritudine sua
vadent et venient super eum horribiles
20,²⁶ omnes tenebrae absconditae sunt in occultis eius
devorabit eum ignis qui non succenditur adfligetur relictus in tabernaculo suo
20,²⁷ revelabunt caeli iniquitatem eius et terra consurget adversus eum
20,²⁸ apertum erit germen domus illius detrahetur in die furoris Dei
20,²⁹ haec est pars hominis impii a Deo et hereditas verborum eius a Domino

21,¹ respondens autem Iob dixit
21,² audite quaeso sermones meos et agetis paenitentiam
21,³ sustinete me ut et ego loquar et post mea si videbitur verba ridete
21,⁴ numquid contra hominem disputatio mea est ut merito non debeam contristari
21,⁵ attendite me et obstupescite et superponite digitum ori vestro
21,⁶ et ego quando recordatus fuero pertimesco et concutit carnem meam tremor
21,⁷ quare ergo impii vivunt sublevati sunt confortatique divitiis
21,⁸ semen eorum permanet coram eis propinquorum turba et nepotum in conspectu eorum
21,⁹ domus eorum securae sunt et pacatae et non est virga Dei super illos
21,¹⁰ bos eorum concepit et non abortit vacca peperit et non est privata fetu suo
21,¹¹ egrediuntur quasi greges parvuli eorum et infantes eorum exultant lusibus
21,¹² tenent tympanum et citharam et gaudent ad sonitum organi
21,¹³ ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt
21,¹⁴ qui dixerunt Deo recede a nobis et scientiam viarum tuarum nolumus
21,¹⁵ quid est Omnipotens ut serviamus ei et quid nobis prodest si oraverimus illum
21,¹⁶ verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua consilium impiorum longe sit a
me
21,¹⁷ quotiens lucerna impiorum extinguetur et superveniet eis inundatio et dolores dividet
furoris sui
21,¹⁸ erunt sicut paleae ante faciem venti et sicut favilla quam turbo dispergit
21,¹⁹ Deus servabit filiis illius dolorem patris et cum reddiderit tunc sciet
21,²⁰ videbunt oculi eius interfectionem suam et de furore Omnipotentis bibet
21,²¹ quid enim ad eum pertinet de domo sua post se et si numerus mensuum eius dimidietur
21,²² numquid Deum quispiam docebit scientiam qui excelsos iudicat
21,²³ iste moritur robustus et sanus dives et felix
21,²⁴ viscera eius plena sunt adipe et medullis ossa illius inrigantur
21,²⁵ alius vero moritur in amaritudine animae absque ullis opibus
21,²⁶ et tamen simul in pulverem dormient et vermes operient eos
21,²⁷ certe novi cogitationes vestras et sententias contra me iniquas
21,²⁸ dicitis enim ubi est domus principis et ubi tabernacula impiorum
21,²⁹ interrogate quemlibet de viatoribus et haec eadem eum intellegere cognoscetis
21,³⁰ quia in diem perditionis servabitur malus et ad diem furoris ducitur
21,³¹ quis arguet coram eo viam eius et quae fecit quis reddet illi
21,³² ipse ad sepulchra ducetur et in congerie mortuorum vigilabit

21,³³ dulcis fuit glareis Cocyti et post se omnem hominem trahet et ante se innumerabiles
 21,³⁴ quomodo igitur consolamini me frustra cum responsio vestra repugnare ostensa sit
 veritati
 22,¹ respondens autem Eliphaz Themanites dixit
 22,² numquid Deo comparari potest homo etiam cum perfectae fuerit scientiae
 22,³ quid prodest Deo si iustus fueris aut quid ei confers si immaculata fuerit via tua
 22,⁴ numquid timens arguet te et veniet tecum in iudicium
 22,⁵ et non propter malitiam tuam plurimam et infinitas iniquitates tuas
 22,⁶ abstulisti enim pignus fratrum tuorum sine causa et nudos spoliasti vestibus
 22,⁷ aquam lasso non dedisti et esurienti subtraxisti panem
 22,⁸ in fortitudine brachii tui possidebas terram et potentissimus obtinebas eam
 22,⁹ viduas dimisisti vacuas et lacertos pupillorum comminuisti
 22,¹⁰ propterea circumdatus es laqueis et conturbat te formido subita
 22,¹¹ et putabas te tenebras non visurum et impetu aquarum inundantium non oppressurum
 22,¹² an cogitas quod Deus excelsior caelo et super stellarum vertices sublimetur
 22,¹³ et dicis quid enim novit Deus et quasi per caliginem iudicat
 22,¹⁴ nubes latibulum eius nec nostra considerat et circa cardines caeli perambulat
 22,¹⁵ numquid semitam saeculorum custodire cupis quam calcaverunt viri iniqui
 22,¹⁶ qui sublati sunt ante tempus suum et fluvius subvertit fundamentum eorum
 22,¹⁷ qui dicebant Deo recede a nobis et quasi nihil possit facere Omnipotens aestimabant
 eum
 22,¹⁸ cum ille implesset domos eorum bonis quorum sententia procul sit a me
 22,¹⁹ videbunt iusti et laetabuntur et innocens subsannabit eos
 22,²⁰ nonne succisa est erectio eorum et reliquias eorum devoravit ignis
 22,²¹ adquiesce igitur ei et habeto pacem et per haec habebis fructus optimos
 22,²² suscipe ex ore illius legem et pone sermones eius in corde tuo
 22,²³ si reversus fueris ad Omnipotentem aedificaberis et longe facies iniquitatem a taberna-
 culo tuo
 22,²⁴ dabit pro terra silicem et pro silice torrentes aureos
 22,²⁵ eritque Omnipotens contra hostes tuos et argentum coacervabitur tibi
 22,²⁶ tunc super Omnipotentem deliciis afflues et elevabis ad Deum faciem tuam
 22,²⁷ rogabis eum et exaudiet te et vota tua reddes
 22,²⁸ decernes rem et veniet tibi et in viis tuis splendeat lumen
 22,²⁹ qui enim humiliatus fuerit erit in gloria et qui inclinaverit oculos suos ipse salvabitur
 22,³⁰ salvabitur innocens salvabitur autem munditia manuum suarum

23,¹ respondens autem Iob dixit
 23,² nunc quoque in amaritudine est sermo meus et manus plagae meae adgravata est super
 gemitum meum
 23,³ quis mihi tribuat ut cognoscam et inveniam illum et veniam usque ad solium eius
 23,⁴ ponam coram eo iudicium et os meum replebo increpationibus
 23,⁵ ut sciam verba quae mihi respondeat et intellegam quid loquatur mihi
 23,⁶ nolo multa fortitudine contendat mecum nec magnitudinis suae mole me premat
 23,⁷ proponat aequitatem contra me et perveniat ad victoriam iudicium meum
 23,⁸ si ad orientem iero non apparet si ad occidentem non intellegam eum
 23,⁹ si ad sinistram quid agat non adprehendam eum
 si me vertam ad dextram non videbo illum
 23,¹⁰ ipse vero scit viam meam et probavit me quasi aurum quod per ignem transit
 23,¹¹ vestigia eius secutus est pes meus viam eius custodivi et non declinavi ex ea
 23,¹² a mandatis labiorum eius non recessi et in sinu meo abscondi verba oris eius
 23,¹³ ipse enim solus est et nemo avertere potest cogitationem eius
 et anima eius quodcumque voluerit hoc facit
 23,¹⁴ cum expleverit in me voluntatem suam et alia multa similia praesto sunt ei
 23,¹⁵ et idcirco a facie eius turbatus sum et considerans eum timore sollicitor
 23,¹⁶ Deus mollivit cor meum et Omnipotens conturbavit me
 23,¹⁷ non enim perii propter imminentes tenebras nec faciem meam operuit caligo
 24,¹ ab Omnipotente non sunt abscondita tempora qui autem noverunt eum ignorant dies
 illius
 24,² alii terminos transtulerunt diripuerunt greges et paverunt eos
 24,³ asinum pupillorum abigerunt et abstulerunt pro pignore bovem viduae
 24,⁴ subverterunt pauperum viam et oppresserunt pariter mansuetos terrae
 24,⁵ alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum vigilantesque ad praedam prae-
 parant panem liberis
 24,⁶ agrum non suum demetunt et vineam eius quem vi oppresserunt vindemiant
 24,⁷ nudos dimittunt homines indumenta tollentes quibus non est operimentum in frigore
 24,⁸ quos imbres montium rigant et non habentes velamen amplexantur lapides
 24,⁹ vim fecerunt depraedantes pupillos et vulgum pauperem spoliaverunt
 24,¹⁰ nudis et incedentibus absque vestitu et esurientibus tulerunt spicas
 24,¹¹ inter acervos eorum meridiati sunt qui calcatis torcularibus sitiunt
 24,¹² de civitatibus fecerunt viros gemere et anima vulneratorum clamavit et Deus inultum
 abire non patitur

24,¹³ ipsi fuerunt rebelles luminis nescierunt vias eius nec reversi sunt per semitas illius
24,¹⁴ mane primo consurgit homicida interficit egenum et pauperem per noctem vero erit
quasi fur

24,¹⁵ oculus adulteri observat caliginem dicens non me videbit oculus et operiet vultum su-
um

24,¹⁶ perfodit in tenebris domos sicut in die condixerant sibi et ignoraverunt lucem

24,¹⁷ si subito apparuerit aurora arbitrantur umbram mortis et sic in tenebris quasi in luce
ambulant

24,¹⁸ levis est super faciem aquae

maledicta sit pars eius in terra nec ambulet per viam vinearum

24,¹⁹ ad nimium calorem transeat ab aquis nivium et usque ad inferos peccatum illius

24,²⁰ obliviscatur eius misericordia dulcedo illius vermes

non sit in recordatione sed conteratur quasi lignum infructuosum

24,²¹ pavit enim sterilem et quae non parit et viduae bene non fecit

24,²² detraxit fortes in fortitudine sua et cum steterit non credet vitae suae

24,²³ dedit ei Deus locum paenitentiae et ille abutitur eo in superbiam

oculi autem eius sunt in viis illius

24,²⁴ elevati sunt ad modicum et non subsistent

et humiliabuntur sicut omnia et auferentur et sicut summitates spicarum conterentur

24,²⁵ quod si non est ita quis me potest arguere esse mentitum et ponere ante Deum verba
mea

25,¹ respondens autem Baldad Suites dixit

25,² potestas et terror apud eum est qui facit concordiam in sublimibus suis

25,³ numquid est numerus militum eius et super quem non surget lumen illius

25,⁴ numquid iustificari potest homo comparatus Deo aut apparere mundus natus de muliere

25,⁵ ecce etiam luna non splendet et stellae non sunt mundaе in conspectu eius

25,⁶ quanto magis homo putredo et filius hominis vermis

26,¹ respondens autem Iob dixit

26,² cuius adiutor es numquid inbecilli et sustentas brachium eius qui non est fortis

26,³ cui dedisti consilium forsitan illi qui non habet sapientiam et prudentiam tuam osten-
disti plurimam

26,⁴ quem docere voluisti nonne eum qui fecit spiramen tuum

26,⁵ ecce gigantes gemunt sub aquis et qui habitant cum eis

26,⁶ nudus est inferus coram illo et nullum est operimentum perditioni

26,⁷ qui extendit aquilonem super vacuum et adpendit terram super nihili

26,⁸ qui ligat aquas in nubibus suis ut non erumpant pariter deorsum
 26,⁹ qui tenet vultum solii sui et expandit super illud nebulam suam
 26,¹⁰ terminum circumdedit aquis usque dum finiantur lux et tenebrae
 26,¹¹ columnae caeli contremescunt et pavent ad nutum eius
 26,¹² in fortitudine illius repente maria congregata sunt et prudentia eius percussit super-
 bum
 26,¹³ spiritus eius ornavit caelos et obsetricante manu eius eductus est coluber tortuosus
 26,¹⁴ ecce haec ex parte dicta sunt viarum eius
 et cum vix parvam stillam sermonis eius audierimus quis poterit tonitruum magnitudinis
 illius intueri
 27,¹ addidit quoque Iob adsumens parabolam suam et dixit
 27,² vivit Deus qui abstulit iudicium meum et Omnipotens qui ad amaritudinem adduxit
 animam meam
 27,³ quia donec superest halitus in me et spiritus Dei in naribus meis
 27,⁴ non loquentur labia mea iniquitatem nec lingua mea meditabitur mendacium
 27,⁵ absit a me ut iustos vos esse iudicem
 donec deficiam non recedam ab innocentia mea
 27,⁶ iustificationem meam quam coepi tenere non deseram
 nec enim reprehendit me cor meum in omni vita mea
 27,⁷ sit ut impius inimicus meus et adversarius meus quasi iniquus
 27,⁸ quae enim spes est hypocritae si avare rapiat et non liberet Deus animam eius
 27,⁹ numquid clamorem eius Deus audiet cum venerit super illum angustia
 27,¹⁰ aut poterit in Omnipotente delectari et invocare Deum in omni tempore
 27,¹¹ docebo vos per manum Dei quae Omnipotens habeat nec abscondam
 27,¹² ecce vos omnes nostis et quid sine causa vana loquimini
 27,¹³ haec est pars hominis impii apud Deum et hereditas violentorum quam ab Omnipoten-
 te suscipient
 27,¹⁴ si multiplicati fuerint filii eius in gladio erunt et nepotes eius non saturabuntur pane
 27,¹⁵ qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu et viduae illius non plorabunt
 27,¹⁶ si conportaverit quasi terram argentum et sicut lutum praeparaverit vestimenta
 27,¹⁷ praeparabit quidem sed iustus vestietur illis et argentum innocens dividet
 27,¹⁸ aedificavit sicut tinea domum suam et sicut custos fecit umbraculum
 27,¹⁹ dives cum dormierit nihil secum auferet aperit oculos suos et nihil inveniet
 27,²⁰ apprehendit eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas
 27,²¹ tollet eum ventus urens et auferet et velut turbo rapiet eum de loco suo

27,²² et mittet super eum et non parcat de manu eius fugiens fugiet
 27,²³ stringet super eum manus suas et sibilabit super illum intuens locum eius
 28,¹ habet argentum venarum suarum principia et auro locus est in quo conflatur
 28,² ferrum de terra tollitur et lapis solutus calore in aes vertitur
 28,³ tempus posuit tenebris et universorum finem ipse considerat
 lapidem quoque caliginis et umbram mortis
 28,⁴ dividit torrens a populo peregrinante eos quos oblitus est pes egentis hominum et invi-
 os
 28,⁵ terra de qua oriebatur panis in loco suo igne subversa est
 28,⁶ locus sapphyri lapides eius et glebae illius aurum
 28,⁷ semitam ignoravit avis nec intuitus est oculus vulturis
 28,⁸ non calcaverunt eam filii institorum nec pertransivit per eam leaena
 28,⁹ ad silicem extendit manum suam subvertit a radicibus montes
 28,¹⁰ in petris rivos excidit et omne pretiosum vidit oculus eius
 28,¹¹ profunda quoque fluviorum scrutatus est et abscondita produxit in lucem
 28,¹² sapientia vero ubi invenitur et quis est locus intellegentiae
 28,¹³ nescit homo pretium eius nec invenitur in terra suaviter viventium
 28,¹⁴ abyssus dicit non est in me et mare loquitur non est mecum
 28,¹⁵ non dabitur aurum obrizum pro ea nec adpendetur argentum in commutatione eius
 28,¹⁶ non conferetur tinctis Indiae coloribus nec lapidi sardonico pretiosissimo vel sapphyro
 28,¹⁷ non adaequabitur ei aurum vel vitrum nec commutabuntur pro ea vasa auri
 28,¹⁸ excelsa et eminentia non memorabuntur comparatione eius
 trahitur autem sapientia de occultis
 28,¹⁹ non adaequabitur ei topazium de Aethiopia nec tincturae mundissimae conponetur
 28,²⁰ unde ergo sapientia veniet et quis est locus intellegentiae
 28,²¹ abscondita est ab oculis omnium viventium volucres quoque caeli latet
 28,²² perditio et mors dixerunt auribus nostris audivimus famam eius
 28,²³ Deus intellegit viam eius et ipse novit locum illius
 28,²⁴ ipse enim fines mundi intuetur et omnia quae sub caelo sunt respicit
 28,²⁵ qui fecit ventis pondus et aquas adpendit mensura
 28,²⁶ quando ponebat pluviis legem et viam procellis sonantibus
 28,²⁷ tunc vidit illam et enarravit et praeparavit et investigavit
 28,²⁸ et dixit homini ecce timor Domini ipsa est sapientia et recedere a malo intellegentia
 29,¹ addidit quoque Iob adsumens parabolam suam et dixit

29,² quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos secundum dies quibus Deus custodiebat me

29,³ quando splendebat lucerna eius super caput meum et ad lumen eius ambulabam in tenebris

29,⁴ sicut fui in diebus adolescentiae meae quando secreto Deus erat in tabernaculo meo

29,⁵ quando erat Omnipotens mecum et in circuitu meo pueri mei

29,⁶ quando lavabam pedes meos butyro et petra fundebat mihi rivus olei

29,⁷ quando procedebam ad portam civitatis et in platea parabant cathedram mihi

29,⁸ videbant me iuvenes et abscondebantur et senes adsurgentes stabant

29,⁹ principes cessabant loqui et digitum superponebant ori suo

29,¹⁰ vocem suam cohibebant duces et lingua eorum gutturi suo adhaerebat

29,¹¹ auris audiens beatificabat me et oculus videns testimonium reddebat mihi

29,¹² quod liberassem pauperem vociferantem et pupillum cui non esset adiutor

29,¹³ benedictio perituri super me veniebat et cor viduae consolatus sum

29,¹⁴ iustitia indutus sum et vestivit me sicut vestimento et diademate iudicio meo

29,¹⁵ oculus fui caeco et pes claudus

29,¹⁶ pater eram pauperum et causam quam nesciebam diligentissime investigabam

29,¹⁷ conterebam molas iniqui et de dentibus illius auferebam praedam

29,¹⁸ dicebamque in nidulo meo moriar et sicut palma multiplicabo dies

29,¹⁹ radix mea aperta est secus aquas et ros morabitur in messione mea

29,²⁰ gloria mea semper innovabitur et arcus meus in manu mea instaurabitur

29,²¹ qui me audiebant expectabant sententiam et intenti tacebant ad consilium meum

29,²² verbis meis addere nihil audebant et super illos stillabat eloquium meum

29,²³ expectabant me sicut pluviam et os suum aperiebant quasi ad imbrem serotinum

29,²⁴ si quando ridebam ad eos non credebant et lux vultus mei non cadebat in terram

29,²⁵ si voluissem ire ad eos sedebam primus

cumque sederem quasi rex circumstante exercitu eram tamen maerentium consolator

30,¹ nunc autem derident me iuniores tempore quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei

30,² quorum virtus manuum erat mihi pro nihilo et vita ipsa putabantur indigni 30,³ egestate et fame steriles

qui rodebant in solitudine squalentes calamitate et miseria

30,⁴ et mandebant herbas et arborum cortices et radix iuniperorum erat cibus eorum

30,⁵ qui de convallibus ista rapientes cum singula repperissent ad ea cum clamore currebant

30,⁶ in desertis habitabant torrentium et in cavernis terrae vel super glaream

30,⁷ qui inter huiusmodi laetabantur et esse sub sentibus delicias computabant
30,⁸ filii stultorum et ignobilium et in terra penitus non parentes
30,⁹ nunc in eorum canticum versus sum et factus sum eis proverbium
30,¹⁰ abominantur me et longe fugiunt a me et faciem meam conspuere non verentur
30,¹¹ faretram enim suam aperuit et adflixit me et frenum posuit in os meum
30,¹² ad dexteram orientis calamitatis meae ilico surrexerunt
pedes meos subverterunt et oppresserunt quasi fluctibus semitis suis
30,¹³ dissipaverunt itinera mea insidiati sunt mihi et praevaluerunt et non fuit qui ferret auxilium
30,¹⁴ quasi rupto muro et aperta ianua iruerunt super me et ad meas miseras devoluti sunt
30,¹⁵ redactus sum in nihili abstulisti quasi ventus desiderium meum et velut nubes pertransiit salus mea
30,¹⁶ nunc autem in memet ipso marcescit anima mea et possident me dies afflictionis
30,¹⁷ nocte os meum perforatur doloribus et qui me comedunt non dormiunt
30,¹⁸ in multitudine eorum consumitur vestimentum meum et quasi capitis tunicae sic cinxerunt me
30,¹⁹ comparatus sum luto et adsimilatus favillae et cineri
30,²⁰ clamo ad te et non exaudis me sto et non respicis me
30,²¹ mutatus es mihi in crudelem et in duritia manus tuae adversaris mihi
30,²² elevasti me et quasi super ventum ponens elisisti me valide
30,²³ scio quia morti tradas me ubi constituta domus est omni viventi
30,²⁴ verumtamen non ad consumptionem eorum emittis manum tuam et si corruerint ipse salvabis
30,²⁵ flebam quondam super eum qui afflictus erat et conpatiebatur anima mea pauperi
30,²⁶ expectabam bona et venerunt mihi mala
praestolabar lucem et eruperunt tenebrae
30,²⁷ interiora mea efferbuerunt absque ulla requie praevenierunt me dies afflictionis
30,²⁸ maerens incedebam sine furore consurgens in turba clamavi
30,²⁹ frater fui draconum et socius strutionum
30,³⁰ cutis mea denigrata est super me et ossa mea aruerunt prae caumate
30,³¹ versa est in luctum cithara mea et organum meum in vocem flentium
31,¹ pepigi foedus cum oculis meis ut ne cogitarem quidem de virgine
31,² quam enim partem haberet Deus in me desuper et hereditatem Omnipotens de excelsis
31,³ numquid non perditio est iniquo et alienatio operantibus iniustitiam
31,⁴ nonne ipse considerat vias meas et cunctos gressus meos dinumerat

31,⁵ si ambulavi in vanitate et festinavi in dolo pes meus
 31,⁶ adpendat me in statera iusta et sciat Deus simplicitatem meam
 31,⁷ si declinavit gressus meus de via
 et si secutum est oculos meos cor meum et in manibus meis adhesit macula
 31,⁸ seram et alius comedat et progenies mea eradicetur
 31,⁹ si deceptum est cor meum super mulierem et si ad ostium amici mei insidiatus sum
 31,¹⁰ scortum sit alteri uxor mea et super illam incurventur alii
 31,¹¹ hoc enim nefas est et iniquitas maxima
 31,¹² ignis est usque ad perditionem devorans et omnia eradicans genimina
 31,¹³ si contempsi subire iudicium cum servo meo et ancillae meae cum disceptarent adversum me
 31,¹⁴ quid enim faciam cum surrexerit ad iudicandum Deus et cum quaesierit quid respondebo illi
 31,¹⁵ numquid non in utero fecit me qui et illum operatus est et formavit in vulva unus
 31,¹⁶ si negavi quod volebant pauperibus et oculos viduae expectare feci
 31,¹⁷ si comedi buccellam meam solus et non comedit pupillus ex ea
 31,¹⁸ quia ab infantia mea crevit mecum miseratio et de utero matris meae egressa est mecum
 31,¹⁹ si despexi pereuntem eo quod non habuerit indumentum et absque operimento pauperem
 31,²⁰ si non benedixerunt mihi latera eius et de velleribus ovium mearum calefactus est
 31,²¹ si levavi super pupillum manum meam etiam cum viderem me in porta superiorem
 31,²² umerus meus a iunctura sua cadat et brachium meum cum suis ossibus confringatur
 31,²³ semper enim quasi tumentes super me fluctus timui Deum et pondus eius ferre non potui
 31,²⁴ si putavi aurum robur meum et obrizae dixi fiducia mea
 31,²⁵ si laetatus sum super multis divitiis meis et quia plurima repperit manus mea
 31,²⁶ si vidi solem cum fulgeret et lunam incedentem clare
 31,²⁷ et lactatum est in abscondito cor meum et osculatus sum manum meam ore meo
 31,²⁸ quae est iniquitas maxima et negatio contra Deum altissimum
 31,²⁹ si gavisus sum ad ruinam eius qui me oderat et exultavi quod invenisset eum malum
 31,³⁰ non enim dedi ad peccandum guttur meum ut expeterem maledicens animam eius
 31,³¹ si non dixerunt viri tabernaculi mei quis det de carnibus eius ut saturemur
 31,³² foris non mansit peregrinus ostium meum viatori patuit
 31,³³ si abscondi quasi homo peccatum meum et celavi in sinu meo iniquitatem meam

31,³⁴ si expavi ad multitudinem nimiam et despectio propinquorum terruit me
et non magis tacui nec egressus sum ostium
31,³⁵ quis mihi tribuat auditorem ut desiderium meum Omnipotens audiat et librum scribat
ipse qui iudicat
31,³⁶ ut in umero meo portem illum et circumdem illum quasi coronam mihi
31,³⁷ per singulos gradus meos pronuntiabo illum et quasi principi offeram eum
31,³⁸ si adversum me terra mea clamat et cum ipsa sulci eius deflent
31,³⁹ si fructus eius comedi absque pecunia et animam agricolarum eius adflixi
31,⁴⁰ pro frumento oriatur mihi tribulus et pro hordeo spina
finita sunt verba Iob
32,¹ omiserunt autem tres viri isti respondere Iob eo quod iustus sibi videretur
32,² et iratus indignatusque Heliu filius Barachel Buzites de cognatione Ram
iratus est autem adversus Iob eo quod iustum se esse diceret coram Deo
32,³ porro adversum amicos eius indignatus est eo quod non invenissent responsonem rati-
onabilem sed tantummodo condemnassent Iob
32,⁴ igitur Heliu expectavit Iob loquentem eo quod seniores se essent qui loquebantur
32,⁵ cum autem vidisset quod tres respondere non potuissent iratus est vehementer
32,⁶ respondensque Heliu filius Barachel Buzites dixit
iunior sum tempore vos autem antiquiores
idcirco dimisso capite veritus sum indicare vobis meam sententiam
32,⁷ sperabam enim quod aetas prolixior loqueretur et annorum multitudo doceret sapienti-
am
32,⁸ sed ut video spiritus est in hominibus et inspiratio Omnipotentis dat intellegentiam
32,⁹ non sunt longevi sapientes nec senes intellegunt iudicium
32,¹⁰ ideo dicam audite me ostendam vobis etiam ego meam scientiam
32,¹¹ expectavi enim sermones vestros audivi prudentiam vestram donec disceptaremini
sermonibus
32,¹² et donec putabam vos aliquid dicere considerabam
sed ut video non est qui arguere possit Iob et respondere ex vobis sermonibus eius
32,¹³ ne forte dicatis invenimus sapientiam Deus proiecit eum non homo
32,¹⁴ nihil locutus est mihi et ego non secundum vestros sermones respondebo illi
32,¹⁵ extimuerunt non responderunt ultra abstuleruntque a se eloquia
32,¹⁶ quoniam igitur expectavi et non sunt locuti steterunt nec responderunt ultra
32,¹⁷ respondebo et ego partem meam et ostendam scientiam meam
32,¹⁸ plenus sum enim sermonibus et coartat me spiritus uteri mei

32,¹⁹ en venter meus quasi mustum absque spiraculo quod lagunculas novas dirumpit
32,²⁰ loquar et respirabo paululum aperiam labia mea et respondebo
32,²¹ non accipiam personam viri et Deum homini non aequabo
32,²² nescio enim quamdiu subsistam et si post modicum tollat me factor meus
33,¹ audi igitur Iob eloquia mea et omnes sermones meos ausculta
33,² ecce aperui os meum loquatur lingua mea in faucibus meis
33,³ simplici corde meo sermones mei et sententiam labia mea puram loquentur
33,⁴ spiritus Dei fecit me et spiraculum Omnipotentis vivificavit me
33,⁵ si potes responde mihi et adversus faciem meam consiste
33,⁶ ecce et me sicut et te fecit Deus et de eodem luto ego quoque formatus sum
33,⁷ verumtamen miraculum meum non te terreat et eloquentia mea non sit tibi gravis
33,⁸ dixisti ergo in auribus meis et vocem verborum audivi
33,⁹ mundus sum ego absque delicto immaculatus et non est iniquitas in me
33,¹⁰ quia querellas in me repperit ideo arbitratus est me inimicum sibi
33,¹¹ posuit in nervo pedes meos custodivit omnes semitas meas
33,¹² hoc est ergo in quo non es iustificatus
respondebo tibi quia maior sit Deus homine
33,¹³ adversum eum contendis quod non ad omnia verba responderit tibi
33,¹⁴ semel loquitur Deus et secundo id ipsum non repetit
33,¹⁵ per somnium in visione nocturna quando inruit sopor super homines et dormiunt in
lectulo
33,¹⁶ tunc aperit aures virorum et erudiens eos instruit disciplinam
33,¹⁷ ut avertat hominem ab his quae facit et liberet eum de superbia
33,¹⁸ eruens animam eius a corruptione et vitam illius ut non transeat in gladium
33,¹⁹ increpat quoque per dolorem in lectulo et omnia ossa eius marcescere facit
33,²⁰ abominabilis ei fit in vita sua panis et animae illius cibus ante desiderabilis
33,²¹ tabescet caro eius et ossa quae tecta fuerant nudabuntur
33,²² adpropinquabit corruptioni anima eius et vita illius mortiferis
33,²³ si fuerit pro eo angelus loquens unum de milibus ut adnuntiet hominis aequitatem
33,²⁴ miserebitur eius et dicet libera eum et non descendat in corruptionem inveni in quo ei
propitier
33,²⁵ consumpta est caro eius a suppliciiis revertatur ad dies adolescentiae suae
33,²⁶ deprecabitur Deum et placabilis ei erit et videbit faciem eius in iubilo et reddet homini
iustitiam suam
33,²⁷ respiciet homines et dicet peccavi et vere deliqui et ut eram dignus non recepi

33,²⁸ liberavit animam suam ne pergeret in interitum sed vivens lucem videret
 33,²⁹ ecce haec omnia operatur Deus tribus vicibus per singulos
 33,³⁰ ut revocet animas eorum a corruptione et inluminet luce viventium
 33,³¹ adtende Iob et audi me et tace dum ego loquar
 33,³² si autem habes quod loquaris responde mihi loquere volo enim te apparere iustum
 33,³³ quod si non habes audi me tace et docebo te sapientiam
 34,¹ pronuntians itaque Heliu etiam haec locutus est
 34,² audite sapientes verba mea et eruditi auscultate me
 34,³ auris enim verba probat et guttur escas gustu diiudicat
 34,⁴ iudicium eligamus nobis et inter nos videamus quid sit melius
 34,⁵ quia dixit Iob iustus sum et Deus subvertit iudicium meum
 34,⁶ in iudicando enim me mendacium est violenta sagitta mea absque ullo peccato
 34,⁷ quis est vir ut est Iob qui bibit subsannationem quasi aquam
 34,⁸ qui graditur cum operantibus iniquitatem et ambulat cum viris impiis
 34,⁹ dixit enim non placebit vir Deo etiam si cucurrerit cum eo
 34,¹⁰ ideo viri cordati audite me
 absit a Deo impietas et ab Omnipotente iniquitas
 34,¹¹ opus enim hominis reddet ei et iuxta vias singulorum restituet
 34,¹² vere enim Deus non condemnabit frustra nec Omnipotens subvertet iudicium
 34,¹³ quem constituit alium super terram aut quem posuit super orbem quem fabricatus est
 34,¹⁴ si direxerit ad eum cor suum spiritum illius et flatum ad se trahet
 34,¹⁵ deficiet omnis caro simul et homo in cinerem revertetur
 34,¹⁶ si habes ergo intellectum audi quod dicitur et ausculta vocem eloquii mei
 34,¹⁷ numquid qui non amat iudicium sanare potest et quomodo tu eum qui iustus est in
 tantum condemnas
 34,¹⁸ qui dicit regi apostata qui vocat duces impios
 34,¹⁹ qui non accipit personas principum nec cognovit tyrannum cum disceptaret contra
 pauperem
 opus enim manuum eius sunt universi
 34,²⁰ subito morientur et in media nocte
 turbabuntur populi et pertransibunt et auferent violentum absque manu
 34,²¹ oculi enim eius super vias hominum et omnes gressus eorum considerat
 34,²² non sunt tenebrae et non est umbra mortis ut abscondantur ibi qui operantur iniqui-
 tatem
 34,²³ neque enim ultra in hominis potestate est ut veniat ad Deum in iudicium

34,²⁴ conteret multos innumerabiles et stare faciet alios pro eis
 34,²⁵ novit enim opera eorum et idcirco inducet noctem et conterentur
 34,²⁶ quasi impios percussit eos in loco videntium
 34,²⁷ qui quasi de industria recesserunt ab eo et omnes vias eius intellegere noluerunt
 34,²⁸ ut pervenire facerent ad eum clamorem egeni et audiret vocem pauperum
 34,²⁹ ipso enim concedente pacem quis est qui condemnet
 ex quo absconderit vultum quis est qui contempletur eum et super gentem et super omnes
 homines
 34,³⁰ qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi
 34,³¹ quia ergo ego locutus sum ad Deum te quoque non prohibeo
 34,³² si erravi tu doce me si iniquitatem locutus sum ultra non addam
 34,³³ numquid a te Deus expetit eam quia displicuit tibi
 tu enim coepisti loqui et non ego
 quod si quid nosti melius loquere
 34,³⁴ viri intellegentes loquantur mihi et vir sapiens audiat me
 34,³⁵ Iob autem stulte locutus est et verba illius non sonant disciplinam
 34,³⁶ pater mi probetur Iob usque ad finem ne desinas in hominibus iniquitatis
 34,³⁷ quia addit super peccata sua blasphemiam
 inter nos interim constringatur et tunc ad iudicium provocet sermonibus suis Deum
 35,¹ igitur Heliu haec rursus locutus est
 35,² numquid aequa tibi videtur tua cogitatio ut diceres iustior Deo sum
 35,³ dixisti enim non tibi placet quod rectum est vel quid tibi proderit si ego peccavero
 35,⁴ itaque ego respondebo sermonibus tuis et amicis tuis tecum
 35,⁵ suspice caelum et intuere et contemplare aethera quod altior te sit
 35,⁶ si peccaveris quid ei nocebis et si multiplicatae fuerint iniquitates tuae quid facies con-
 tra eum
 35,⁷ porro si iuste egeris quid donabis ei aut quid de manu tua accipiet
 35,⁸ homini qui similis tui est nocebit impietas tua et filium hominis adiuvabit iustitia tua
 35,⁹ propter multitudinem calumniatorum clamabunt et heulabunt propter vim brachii ty-
 rannorum
 35,¹⁰ et non dixit ubi est Deus qui fecit me qui dedit carmina in nocte
 35,¹¹ qui docet nos super iumenta terrae et super volucres caeli erudit nos
 35,¹² ibi clamabunt et non exaudiet propter superbiam malorum
 35,¹³ non ergo frustra audiet Deus et Omnipotens singulorum causas intuebitur
 35,¹⁴ etiam cum dixeris non considerat iudicare coram eo et expecta eum

35,¹⁵ nunc enim non infert furorem suum nec ulciscitur scelus valde
 35,¹⁶ ergo Iob frustra aperit os suum et absque scientia verba multiplicat
 36,¹ addens quoque Heliu haec locutus est
 36,² sustine me paululum et indicabo tibi adhuc enim habeo quod pro Deo loquar
 36,³ repetam scientiam meam a principio et operatorem meum probabo iustum
 36,⁴ vere enim absque mendacio sermones mei et perfecta scientia probabitur tibi
 36,⁵ Deus potentes non abicit cum et ipse sit potens
 36,⁶ sed non salvat impios et iudicium pauperibus tribuit
 36,⁷ non aufert a iusto oculos suos et reges in solio conlocat in perpetuum et illi eriguntur
 36,⁸ et si fuerint in catenis et vinciantur funibus paupertatis
 36,⁹ indicabit eis opera eorum et scelera eorum quia violenti fuerint
 36,¹⁰ revelabit quoque aurem eorum ut corripiat et loquetur ut revertantur ab iniquitate
 36,¹¹ si audierint et observaverint complebunt dies suos in bono et annos suos in gloria
 36,¹² si autem non audierint transibunt per gladium et consumentur in stultitia
 36,¹³ simulatores et callidi provocant iram Dei neque clamabunt cum vincti fuerint
 36,¹⁴ morietur in tempestate anima eorum et vita eorum inter effeminatos
 36,¹⁵ eripiet pauperem de angustia sua et revelabit in tribulatione aurem eius
 36,¹⁶ igitur salvabit te de ore angusto latissime et non habentis fundamentum subter se
 requies autem mensae tuae erit plena pinguedine
 36,¹⁷ causa tua quasi impii iudicata est causam iudiciumque recipies
 36,¹⁸ non te ergo superet ira ut aliquem opprimas nec multitudo donorum inclinet te
 36,¹⁹ depone magnitudinem tuam absque tribulatione et omnes robustos fortitudine
 36,²⁰ ne protrahas noctem ut ascendant populi pro eis
 36,²¹ cave ne declines ad iniquitatem hanc enim coepisti sequi post miseriam
 36,²² ecce Deus excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in legislatoribus
 36,²³ quis poterit scrutari vias eius aut quis ei dicere operatus es iniquitatem
 36,²⁴ memento quod ignores opus eius de quo cecinerunt viri
 36,²⁵ omnes homines vident eum unusquisque intuetur procul
 36,²⁶ ecce Deus magnus vincens scientiam nostram numerus annorum eius inaestimabilis
 36,²⁷ qui aufert stillas pluviae et effundit imbres ad instar gurgitum
 36,²⁸ qui de nubibus fluunt quae praetexunt cuncta desuper
 36,²⁹ si voluerit extendere nubes quasi tentorium suum 36,³⁰ et fulgurare lumine suo desuper
 cardines quoque maris operiet
 36,³¹ per haec enim iudicat populos et dat escas multis mortalibus

36,³² in manibus abscondit lucem et praecipit ei ut rursus adveniat
 36,³³ adnuntiat de ea amico suo quod possessio eius sit et ad eam possit ascendere
 37,¹ super hoc expavit cor meum et emotum est de loco suo
 37,² audite auditionem in terrore vocis eius et sonum de ore illius procedentem
 37,³ subter omnes caelos ipse considerat et lumen illius super terminos terrae
 37,⁴ post eum rugiet sonitus tonabit voce magnitudinis suae
 et non investigabitur cum audita fuerit vox eius
 37,⁵ tonabit Deus in voce sua mirabiliter qui facit magna et inscrutabilia
 37,⁶ qui praecipit nivi ut descendat in terram et hiemis pluviis et imbri fortitudinis suae
 37,⁷ qui in manu omnium hominum signat ut noverint singuli opera sua
 37,⁸ ingredietur bestia latibulum et in antro suo morabitur
 37,⁹ ab interioribus egreditur tempestas et ab Arcturo frigus
 37,¹⁰ flante Deo concrevit gelu et rursus latissimae funduntur aquae
 37,¹¹ frumentum desiderat nubes et nubes spargunt lumen suum
 37,¹² quae lustrant per circuitum quocumque eas voluntas gubernantis duxerit
 ad omne quod praeceperit illis super faciem orbis terrarum
 37,¹³ sive in una tribu sive in terra sua sive in quocumque loco misericordiae suae eas iusse-
 rit inveniri
 37,¹⁴ ausculta haec Iob sta et considera miracula Dei
 37,¹⁵ numquid scis quando praeceperit Deus pluviis ut ostenderent lucem nubium eius
 37,¹⁶ numquid nosti semitas nubium magnas et perfectas scientias
 37,¹⁷ nonne vestimenta tua calida sunt cum perflata fuerit terra austro
 37,¹⁸ tu forsitan cum eo fabricatus es caelos qui solidissimi quasi aere fusi sunt
 37,¹⁹ ostende nobis quid dicamus illi nos quippe involvimur tenebris
 37,²⁰ quis narrabit ei quae loquor etiam si locutus fuerit homo devorabitur
 37,²¹ at nunc non vident lucem subito aer cogitur in nubes et ventus transiens fugabit eas
 37,²² ab aquilone aurum venit et ad Deum formidolosa laudatio
 37,²³ digne eum invenire non possumus magnus fortitudine et iudicio et iustitia et enarrari
 non potest
 37,²⁴ ideo timebunt eum viri et non audebunt contemplari omnes qui sibi videntur esse sa-
 pientes
 38,¹ respondens autem Dominus Iob de turbine dixit
 38,² quis est iste involvens sententias sermonibus inperitis
 38,³ accinge sicut vir lumbos tuos interrogabo te et responde mihi
 38,⁴ ubi eras quando ponebam fundamenta terrae indica mihi si habes intellegentiam

38,⁵ quis posuit mensuras eius si nosti vel quis tetendit super eam lineam
38,⁶ super quo bases illius solidatae sunt aut quis dimisit lapidem angularem eius
38,⁷ cum me laudarent simul astra matutina et iubilarent omnes filii Dei
38,⁸ quis conclusit ostiis mare quando erumpebat quasi de vulva procedens
38,⁹ cum ponerem nubem vestimentum eius et caligine illud quasi pannis infantiae obvolverem
38,¹⁰ circumdedi illud terminis meis et posui vectem et ostia
38,¹¹ et dixi usque huc venies et non procedes amplius et hic confringes tumentes fluctus tuos
38,¹² numquid post ortum tuum praecepisti diluculo et ostendisti aurorae locum suum
38,¹³ et tenuisti concutiens extrema terrae et excussisti impios ex ea
38,¹⁴ restituetur ut lutum signaculum et stabit sicut vestimentum
38,¹⁵ auferetur ab impiis lux sua et brachium excelsum confringetur
38,¹⁶ numquid ingressus es profunda maris et in novissimis abyssi deambulasti
38,¹⁷ numquid apertae tibi sunt portae mortis et ostia tenebrosa vidisti
38,¹⁸ numquid considerasti latitudines terrae
indica mihi si nosti omnia 38,¹⁹ in qua via habitet lux et tenebrarum quis locus sit
38,²⁰ ut ducas unumquodque ad terminos suos et intellegas semitas domus eius
38,²¹ sciebas tunc quod nasciturus esses et numerum dierum tuorum noveras
38,²² numquid ingressus es thesauros nivis aut thesauros grandinis aspexisti
38,²³ quae praeparavi in tempus hostis in diem pugnae et belli
38,²⁴ per quam viam spargitur lux dividitur aestus super terram
38,²⁵ quis dedit vehementissimo imbri cursum et viam sonantis tonitru
38,²⁶ ut plueret super terram absque homine in deserto ubi nullus mortalium commoratur
38,²⁷ ut impleret inviam et desolatam et produceret herbas virentes
38,²⁸ quis est pluviae pater vel quis genuit stillas roris
38,²⁹ de cuius utero egressa est glacies et gelu de caelo quis genuit
38,³⁰ in similitudinem lapidis aquae durantur et superficies abyssi constringitur
38,³¹ numquid coniungere valebis micantes stellas Pliadis aut gyrum Arcturi poteris dissipare
38,³² numquid producis luciferum in tempore suo et vesperum super filios terrae consurgere facis
38,³³ numquid nosti ordinem caeli et pones rationem eius in terra
38,³⁴ numquid elevabis in nebula vocem tuam et impetus aquarum operiet te
38,³⁵ numquid mittes fulgura et ibunt et revertentia dicent tibi adsumus

38,³⁶ quis posuit in visceribus hominis sapientiam vel quis dedit gallo intellegentiam
 38,³⁷ quis enarravit caelorum rationem et concentum caeli quis dormire faciet
 38,³⁸ quando fundebatur pulvis in terram et glebae conpingebantur
 38,³⁹ numquid capies leaenae praedam et animam catulorum eius implebis
 38,⁴⁰ quando cubant in antris et in specubus insidiantur
 38,⁴¹ quis praeparat corvo escam suam quando pulli eius ad Deum clamant vagantes eo
 quod non habeant cibos
 39,¹ numquid nosti tempus partus hibicum in petris vel parturientes cervas observasti
 39,² dinumerasti menses conceptus earum et scisti tempus partus earum
 39,³ incurvantur ad fetum et pariunt et rugitus emittunt
 39,⁴ separantur filii earum pergunt ad pastum egrediuntur et non revertuntur ad eas
 39,⁵ quis dimisit onagrum liberum et vincula eius quis solvit
 39,⁶ cui dedi in solitudine domum et tabernacula eius in terra salsuginis
 39,⁷ contemnit multitudinem civitatis clamorem exactoris non audit
 39,⁸ circumspicit montes pascuae suae et virentia quaeque perquirat
 39,⁹ numquid volet rinoceros servire tibi aut morabitur ad praesepe tuum
 39,¹⁰ numquid alligabis rinocerota ad arandum loro tuo aut confringet glebas vallium post
 te
 39,¹¹ numquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius et derelinques ei labores tuos
 39,¹² numquid credes ei quoniam reddat sementem tibi et aream tuam congreget
 39,¹³ pinna strutionum similis est pinnis herodii et accipitris
 39,¹⁴ quando derelinquit in terra ova sua tu forsitan in pulvere calefacis ea
 39,¹⁵ obliviscitur quod pes conculcet ea aut bestiae agri conterant
 39,¹⁶ duratur ad filios suos quasi non sint sui frustra laboravit nullo timore cogente
 39,¹⁷ privavit enim eam Deus sapientia nec dedit illi intellegentiam
 39,¹⁸ cum tempus fuerit in altum alas erigit deridet equitem et ascensorem eius
 39,¹⁹ numquid praebebis equo fortitudinem aut circumdabis collo eius hinnitum
 39,²⁰ numquid suscitabis eum quasi lucustas gloria narium eius terror
 39,²¹ terram ungula fodit exultat audacter in occursum pergat armatis
 39,²² contemnit pavorem nec cedit gladio
 39,²³ super ipsum sonabit faretra vibrabit hasta et clypeus
 39,²⁴ fervens et fremens sorbet terram nec reputat tubae sonare clangorem
 39,²⁵ ubi audierit bucinam dicet va
 procul odoratur bellum exhortationem ducum et ululatum exercitus
 39,²⁶ numquid per sapientiam tuam plumescit accipiter expandens alas suas ad austrum

39,²⁷ aut ad praeceptum tuum elevabitur aquila et in arduis ponet nidum suum
39,²⁸ in petris manet et in praeruptis silicibus commoratur atque inaccessis rupibus
39,²⁹ inde contemplatur escam et de longe oculi eius prospiciunt
39,³⁰ pulli eius lambent sanguinem et ubicumque cadaver fuerit statim adest
39,³¹ et adiecit Dominus et locutus est ad Iob
39,³² numquid qui contendit cum Deo tam facile conquiescit
utique qui arguit Deum debet respondere ei
39,³³ respondens autem Iob Domino dixit
39,³⁴ qui leviter locutus sum respondere quid possum
manum meam ponam super os meum
39,³⁵ unum locutus sum quod utinam non dixissem et alterum quibus ultra non addam
40,¹ respondens autem Dominus Iob de turbine ait
40,² accinge sicut vir lumbos tuos interrogabo te et indica mihi
40,³ numquid irritum facies iudicium meum et condemnabis me ut tu iustificeris
40,⁴ et si habes brachium sicut Deus et si voce simili tonas
40,⁵ circumda tibi decorem et in sublime erigere et esto gloriosus et speciosus induere vesti-
bus
40,⁶ disperge superbos furore tuo et respiciens omnem arrogantem humilia
40,⁷ respice cunctos superbos et confunde eos et contere impios in loco suo
40,⁸ absconde eos in pulvere simul et facies eorum demerge in foveam
40,⁹ et ego confitebor quod salvare te possit dextera tua
40,¹⁰ ecce Behemoth quem feci tecum faenum quasi bos comedet
40,¹¹ fortitudo eius in lumbis eius et virtus illius in umbilicis ventris eius
40,¹² constringit caudam suam quasi cedrum nervi testiculorum eius perplexi sunt
40,¹³ ossa eius velut fistulae aeris cartilago illius quasi lamminae ferreae
40,¹⁴ ipse principium est viarum Dei qui fecit eum adplicabit gladium eius
40,¹⁵ huic montes herbas ferunt omnes bestiae agri ludent ibi
40,¹⁶ sub umbra dormit in secreto calami et locis humentibus
40,¹⁷ protegunt umbrae umbram eius circumdabunt eum salices torrentis
40,¹⁸ ecce absorbebit fluvium et non mirabitur habet fiduciam quod influat Iordanis in os
eius
40,¹⁹ in oculis eius quasi hamo capiet eum et in sudibus perforabit nares eius
40,²⁰ an extrahere poteris Leviathan hamo et fune ligabis linguam eius
40,²¹ numquid pones circulum in naribus eius et armilla perforabis maxillam eius
40,²² numquid multiplicabit ad te preces aut loquetur tibi mollia

40,²³ numquid feriet tecum pactum et accipies eum servum sempiternum
40,²⁴ numquid inludes ei quasi avi aut ligabis illum ancillis tuis
40,²⁵ concident eum amici dividet illum negotiatores
40,²⁶ numquid implebis sagenas pelle eius et gurgustium piscium capite illius
40,²⁷ pone super eum manum tuam memento belli nec ultra addas loqui
40,²⁸ ecce spes eius frustrabitur eum et videntibus cunctis praecipitabitur
41,¹ non quasi crudelis suscitabo eum
quis enim resistere potest vultui meo
41,² quis ante dedit mihi ut reddam ei
omnia quae sub caelo sunt mea sunt
41,³ non parcam ei et verbis potentibus et ad deprecandum conpositis
41,⁴ quis revelavit faciem indumenti eius et in medium oris eius quis intrabit
41,⁵ portas vultus eius quis aperiet per gyrum dentium eius formido
41,⁶ corpus illius quasi scuta fusilia et compactum squamis se prementibus
41,⁷ una uni coniungitur et ne spiraculum quidem incedit per eas
41,⁸ una alteri adherebunt et tenentes se nequaquam separabuntur
41,⁹ sternutatio eius splendor ignis et oculi eius ut palpebrae diluculi
41,¹⁰ de ore eius lampades procedunt sicut taedae ignis accensae
41,¹¹ de naribus eius procedit fumus sicut ollae succensae atque ferventis
41,¹² halitus eius prunas ardere facit et flamma de ore eius egreditur
41,¹³ in collo eius morabitur fortitudo et faciem eius praecedet egestas
41,¹⁴ membra carnum eius coherentia sibi
mittet contra eum fulmina et ad locum alium non ferentur
41,¹⁵ cor eius indurabitur quasi lapis et stringetur quasi malleatoris incus
41,¹⁶ cum sublatus fuerit timebunt angeli et territi purgabuntur
41,¹⁷ cum adprehenderit eum gladius subsistere non poterit neque hasta neque torax
41,¹⁸ reputabit enim quasi paleas ferrum et quasi lignum putridum aes
41,¹⁹ non fugabit eum vir sagittarius in stipulam versi sunt ei lapides fundae
41,²⁰ quasi stipulam aestimabit malleum et deridebit vibrantem hastam
41,²¹ sub ipso erunt radii solis sternet sibi aurum quasi lutum
41,²² ferverescere faciet quasi ollam profundum mare ponet quasi cum unguenta bulliunt
41,²³ post eum lucebit semita aestimabit abyssum quasi senescentem
41,²⁴ non est super terram potestas quae conparetur ei qui factus est ut nullum timeret
41,²⁵ omne sublime videt
ipse est rex super universos filios superbiae

42,¹ respondens autem Iob Domino dixit
42,² scio quia omnia potes et nulla te latet cogitatio
42,³ quis est iste qui celat consilium absque scientia
ideo insipienter locutus sum et quae ultra modum excederent scientiam meam
42,⁴ audi et ego loquar interrogabo et ostende mihi
42,⁵ auditu auris audivi te nunc autem oculus meus videt te
42,⁶ idcirco ipse me reprehendo et ago paenitentiam in favilla et cinere
42,⁷ postquam autem locutus est Dominus verba haec ad Iob
dixit ad Eliphaz Themaniten
iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos
quoniam non estis locuti coram me rectum sicut servus meus Iob
42,⁸ sumite igitur vobis septem tauros et septem arietes
et ite ad servum meum Iob et offerite holocaustum pro vobis
Iob autem servus meus orabit pro vobis
faciem eius suscipiam ut non vobis inputetur stultitia
neque enim locuti estis ad me recta sicut servus meus Iob
42,⁹ abierunt ergo Eliphaz Themanites et Baldad Suites et Sophar Naamathites
et fecerunt sicut locutus fuerat ad eos Dominus et suscepit Dominus faciem Iob
42,¹⁰ Dominus quoque conversus est ad paenitentiam Iob cum oraret ille pro amicis suis
et addidit Dominus omnia quaecumque fuerant Iob duplicia
42,¹¹ venerunt autem ad eum omnes fratres sui et universae sorores suae et cuncti qui no-
verant eum prius
et comederunt cum eo panem in domo eius
et moverunt super eum caput et consolati sunt eum super omni malo quod intulerat Domi-
nus super eum
et dederunt ei unusquisque ovem unam et inaurem auream unam
42,¹² Dominus autem benedixit novissimis Iob magis quam principio eius
et facta sunt ei quattuordecim milia ovium et sex milia camelorum et mille iuga boum et
mille asinae
42,¹³ et fuerunt ei septem filii et filiae tres
42,¹⁴ et vocavit nomen unius Diem et nomen secundae Cassia et nomen tertiae Cornu stibii
42,¹⁵ non sunt autem inventae mulieres speciosae sicut filiae Iob in universa terra
deditque eis pater suus hereditatem inter fratres earum
42,¹⁶ vixit autem Iob post haec centum quadraginta annis
et vidit filios suos et filios filiorum suorum usque ad quartam generationem

et mortuus est senex et plenus dierum

EXPLICIT LIBER IOB

INCIPIIT PRAEFATIO EUSEBII HIERONYMI IN LIBRO PSALMORUM

Psalterium Romae dudum positus emendaram et iuxta Septuaginta interpretes, licet cursum, magna illud ex parte correxeram. Quod quia rursus videtis, o Paula et Eustochium, scriptorum vitio depravatum plusque antiquum errorem quam novam emendationem valere, cogitis ut veluti quodam novali scissum iam arvum exerceam et obliquis sulcis renascentes spinas eradiceam, aequum esse dicentes, ut quod crebro male pullulat, crebrius succidatur. Unde consueta praefatione commoneo tam vos quibus forte labor iste desudat, quam eos qui exemplaria istiusmodi habere voluerint, ut quae diligenter emendavi, cum cura et diligentia transcribantur. Notet sibi unusquisque vel iacentem lineam vel signa radiantia, id est vel obelos vel asteriscos, et ubicumque virgulam viderit praecedentem, ab ea usque ad duo puncta quae impressimus sciat in Septuaginta translatoribus plus haberi; ubi autem stellae similitudinem perspexerit, de hebraeis voluminibus additum noverit, aequae usque ad duo puncta, iuxta Theodotionis dumtaxat editionem qui simplicitate sermonis a Septuaginta interpretibus non discordat. Haec ego et vobis et studioso cuique fecisse me sciens, non ambigo multos fore qui vel invidia vel supercilio «malint contemnere videri praeclara quam discere», et e turbulento magis rivo quam de purissimo fonte potare.

EXPLICIT PRAEFATIO

INCIPIIT ALIA EIUSDEM PRAEFATIO

Eusebius Hieronymus Sofronio suo salutem.

Scio quosdam putare Psalterium in quinque libros esse divisum, ut ubicumque apud Septuaginta interpretes scriptum est *γενοιτο γενοιτο*, id est fiat fiat, finis librorum sit, pro quo in hebraeo legitur amen amen. Nos autem Hebraeorum auctoritatem secuti et maxime Apostolorum qui semper in Novo Testamento Psalmorum librum nominant, unum volumen adserimus. Psalmos quoque omnes eorum testamur auctorum qui ponuntur in titulis, David scilicet et Asaph et Idithun, filiorum Core, Eman Ezraitae, Mosi et Salomonis et reliquorum, quos Ezras uno volumine comprehendit. Si enim amen, pro quo Aquila transtulit *πεπιστωμενως*, in fine tantum librorum ponitur et non interdum aut in exordio aut in calce

sermonis sive sententiae, numquam et Salvator in Evangelio loqueretur: «Amen amen dico vobis», et Pauli epistolae in medio illud opere continerent, Moses quoque et Hieremias et ceteri in hunc modum multos haberent libros, qui in mediis voluminibus suis amen frequenter interserunt, sed et numerus viginti duorum hebraicorum librorum et mysterium eiusdem numeri commutabitur. Nam et titulus ipse hebraicus Sephar Thallim, quod interpretatur Volumen hymnorum, apostolicae auctoritati congruens, non plures libros, sed unum volumen ostendit.

Quia igitur nuper cum Hebraeo disputans quaedam pro Domino Salvatore de Psalmis testimonia protulisti, volensque ille te eludere, per sermones paene singulos adserebat non ita haberi in hebraeo ut tu de Septuaginta interpretibus opponebas, studiosissime postulasti ut post Aquilam, Symmachum et Theodotionem novam editionem latino sermone transferrem. Aiebas enim te magis interpretum varietate turbari et amore quo laboris vel translatione vel iudicio meo esse contentum. Unde impulsus a te, cui et quae non possum negare non possum, rursum me obrectatorum latratibus tradidi, maluique te vires potius meas quam voluntatem in amicitia quaerere. Certe confidenter dicam et multos huius operis testes citabo, me nihil dumtaxat scientem de hebraica veritate mutasse. Sicubi ergo editio mea a veteribus discreparit, interroga quemlibet Hebraeorum et liquido pervidebis me ab aemulis frustra lacerari, qui «malunt contemnere videri praeclara quam discere», perversissimi homines. Nam cum semper novas expetant voluptates, et gulae eorum vicina maria non sufficiant, cur in solo studio Scripturarum veteri sapore contenti sunt? Nec hoc dico, quo praecessores meos mordeam, aut quicumque de his arbitrer detrahendum quorum translationem diligentissime emendatam olim meae linguae hominibus dederim; sed quod aliud sit in ecclesiis Christo credentium Psalmos legere, aliud Iudaeis singula verba calumniantibus respondere.

Quod opusculum meum si in graecum ut polliceris transtuleris, ἀντιφιλονεικῶν τοῖς διασυροῦσιν, et inperitiae meae doctissimos quoque viros testes facere volueris, dicam tibi illud Oratianum: «In silvam ne ligna feras». Nisi quod hoc habebis solamen, si in labore communi intellegam mihi et laudem et vituperationem tecum esse communem. Valere te in Domino Iesu cupio et meminisse mei.

EXPLICIT PRAEFATIO

INCIPIIT LIBER PSALMORUM IUXTA SEPTUAGINTA EMENDATUS

1,¹ Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum
et in via peccatorum non stetit
et in cathedra pestilentiae non sedit
1,² sed in lege Domini voluntas eius
et in lege eius meditabitur die ac nocte
1,³ et erit tamquam lignum
quod plantatum est secus decursus aquarum
quod fructum suum dabit in tempore suo
et folium eius non defluet
et omnia quaecumque faciet prosperabuntur
1,⁴ non sic impii ÷ non sic:
sed tamquam pulvis quem proicit ventus ÷ a facie terrae:
1,⁵ ideo non resurgent impii in iudicio
neque peccatores in consilio iustorum
1,⁶ quoniam novit Dominus viam iustorum
et iter impiorum peribit
2,¹ PSALMUS DAVID
Quare fremuerunt gentes
et populi meditati sunt inania
2,² adstiterunt reges terrae
et principes convenerunt in unum
adversus Dominum et adversus christum eius

DIAPSALMA

2,³ disrumpamus vincula eorum
et proiciamus a nobis iugum ipsorum
2,⁴ qui habitat in caelis iridebit eos
et Dominus subsannabit eos
2,⁵ tunc loquetur ad eos in ira sua
et in furore suo conturbabit eos
2,⁶ ego autem constitutus sum rex ab eo
super Sion montem sanctum eius

praedicans praeceptum eius
2,⁷Dominus dixit ad me filius meus es tu
ego hodie genui te
2,⁸postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam
et possessionem tuam terminos terrae
2,⁹reges eos in virga ferrea
tamquam vas figuli confringes eos
2,¹⁰et nunc reges intellegite
erudimini qui iudicatis terram
2,¹¹servite Domino in timore
et exultate ei in tremore
2,¹²adprehendite disciplinam
nequando irascatur Dominus et pereatis de via iusta
2,¹³cum exarserit in brevi ira eius
beati omnes qui confidunt in eo
3,¹ PSALMUS DAVID CUM FUGERET A FACIE ABESSALON FILII SUI
3,²Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me
multi insurgunt adversum me
3,³multi dicunt animae meae
non est salus ipsi in Deo ꝫ eius:

DIAPSALMA

3,⁴tu autem Domine susceptor meus es
gloria mea et exaltans caput meum
3,⁵voce mea ad Dominum clamavi
et exaudivit me de monte sancto suo

DIAPSALMA

3,⁶ego dormivi et soporatus sum
exsurrexi quia Dominus suscipiet me
3,⁷non timebo milia populi circumdantis me
exsurge Domine salvum me fac Deus meus
3,⁸quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa
dentes peccatorum contrivisti
3,⁹Domini est salus et super populum tuum benedictio tua
4,¹ IN FINEM IN CARMINIBUS PSALMUS DAVID
4,²Cum invocarem exaudivit me Deus iustitiae meae

in tribulatione dilatasti mihi
miserere mei et exaudi orationem meam
4,³ filii hominum usquequo gravi corde
ut quid diligitis vanitatem et quaeritis mendacium

DIAPSALMA

4,⁴ et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum
Dominus exaudiet me cum clamavero ad eum
4,⁵ irascimini et nolite peccare
quae dicitis in cordibus vestris
in cubilibus vestris compungimini

DIAPSALMA

4,⁶ sacrificate sacrificium iustitiae et sperate in Domino
multi dicunt quis ostendet nobis bona
4,⁷ signatum est super nos lumen vultus tui Domine
dedisti laetitiam in corde meo
4,⁸ a fructu frumenti et vini et olei sui multiplicati sunt
4,⁹ in pace in id ipsum dormiam et requiescam
4,¹⁰ quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me
5,¹ IN FINEM PRO EA QUAE HEREDITATEM CONSEQUITUR PSALMUS DAVID
5,² Verba mea auribus percipe Domine
intellege clamorem meum
5,³ intende voci orationis meae
rex meus et Deus meus
5,⁴ quoniam ad te orabo Domine
mane exaudies vocem meam
5,⁵ mane adstabo tibi et videbo
quoniam non deus volens iniquitatem tu es
5,⁶ neque habitabit iuxta te malignus
neque permanebunt iniusti ante oculos tuos
5,⁷ odisti omnes qui operantur iniquitatem
perdes ÷ omnes: qui loquuntur mendacium
virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus
5,⁸ ego autem in multitudine misericordiae tuae
introibo in domum tuam
adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo

5,⁹Domine deduc me in iustitia tua propter inimicos meos
dirige in conspectu meo viam tuam

5,¹⁰quoniam non est in ore eorum veritas
cor eorum vanum est

5,¹¹sepulchrum patens est guttur eorum
linguis suis dolose agebant iudica illos Deus
decidant a cogitationibus suis
secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos
quoniam inritaverunt te Domine

5,¹²et laetentur omnes qui sperant in te
in aeternum exultabunt et habitabis in eis
et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum

5,¹³quoniam tu benedices iusto
Domine ut scuto bonae voluntatis coronasti nos

6,¹ IN FINEM IN CARMINIBUS PRO OCTAVA PSALMUS DAVID

6,²Domine ne in furore tuo arguas me
neque in ira tua corripas me

6,³miserere mei Domine quoniam infirmus sum
sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea

6,⁴et anima mea turbata est valde
et tu Domine usquequo

6,⁵convertere Domine eripe animam meam
salvum me fac propter misericordiam tuam

6,⁶quoniam non est in morte qui memor sit tui
in inferno autem quis confitebitur tibi

6,⁷laboravi in gemitu meo
lavabo per singulas noctes lectum meum
in lacrimis meis stratum meum rigabo

6,⁸turbatus est a furore oculus meus
inveteravi inter omnes inimicos meos

6,⁹discedite a me omnes qui operamini iniquitatem
quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei

6,¹⁰exaudivit Dominus deprecationem meam
Dominus orationem meam suscepit

6,¹¹erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei

convertantur et erubescant valde velociter

7,¹ PSALMUS DAVID QUEM CANTAVIT DOMINO PRO VERBIS CHUSI FILII IEMINI

7,² Domine Deus meus in te speravi

salvum me fac ex omnibus persequentibus me et libera me

7,³ nequando rapiat ut leo animam meam

dum non est qui redimat neque qui salvum faciat

7,⁴ Domine Deus meus si feci istud

si est iniquitas in manibus meis

7,⁵ si reddidi retribuentibus mihi mala

decidam merito ab inimicis meis inanis

7,⁶ persequatur inimicus animam meam et comprehendat

et conculcet in terra vitam meam

et gloriam meam in pulverem deducat

DIAPSALMA

7,⁷ exsurge Domine in ira tua

exaltare in finibus inimicorum meorum

et exsurge Domine Deus meus in praecepto quod mandasti

7,⁸ et synagoga populorum circumdabit te

et propter hanc in altum regredere

7,⁹ Dominus iudicat populos

iudica me Domine secundum iustitiam meam

et secundum innocentiam meam super me

7,¹⁰ consummetur nequitia peccatorum

et diriges iustum

et scrutans corda et renes Deus

7,¹¹ iustum adiutorium meum a Deo

qui salvos facit rectos corde

7,¹² Deus iudex iustus et fortis et patiens

numquid irascitur per singulos dies

7,¹³ nisi conversi fueritis gladium suum vibrabit

arcum suum tetendit et paravit illum

7,¹⁴ et in eo paravit vasa mortis

sagittas suas ardentibus effecit

7,¹⁵ ecce parturiit iniustitiam

✱et: concepit dolorem et peperit iniquitatem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

7,¹⁶lacum aperuit et effodit eum
et incidet in foveam quam fecit

7,¹⁷convertetur dolor eius in caput eius
et in verticem ipsius iniquitas eius descendet

7,¹⁸confitebor Domino secundum iustitiam eius
et psallam nomini Domini altissimi

8,¹ IN FINEM PRO TORCULARIBUS PSALMUS DAVID

8,²Domine Dominus noster quam admirabile est nomen tuum in universa terra
quoniam elevata est magnificentia tua super caelos

8,³ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter inimicos tuos

ut destruas inimicum et ultorem

8,⁴quoniam videbo caelos ✕tuos: opera digitorum tuorum
lunam et stellas quae tu fundasti

8,⁵quid est homo quod memor es eius
aut filius hominis quoniam visitas eum

8,⁶minuisti eum paulo minus ab angelis
gloria et honore coronasti eum

8,⁷et constituisti eum super opera manuum tuarum

8,⁸omnia subiecisti sub pedibus eius

oves et boves universas

insuper et pecora campi

8,⁹volucres caeli et pisces maris

qui perambulant semitas maris

8,¹⁰Domine Dominus noster quam admirabile est nomen tuum in universa terra

9,¹ IN FINEM PRO OCCULTIS FILII PSALMUS DAVID

9,²Confitebor tibi Domine in toto corde meo
narrabo omnia mirabilia tua

9,³laetabor et exultabo in te
psallam nomini tuo Altissime

9,⁴in convertendo inimicum meum retrorsum
infirmabuntur et peribunt a facie tua

9,⁵quoniam fecisti iudicium meum et causam meam
sedisti super thronum qui iudicas iustitiam

9,⁶inrepassi gentes ÷et: periit impius

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

nomen eorum delisti in aeternum et in saeculum ⁊ saeculi:
9,⁷inimici defecerunt frameae in finem
et civitates destruxisti
periit memoria eorum cum sonitu
9,⁸et Dominus in aeternum permanet
paravit in iudicio thronum suum
9,⁹et ipse iudicabit orbem terrae in aequitate
iudicabit populos in iustitia
9,¹⁰et factus est Dominus refugium pauperi
adiutor in oportunitatibus in tribulatione
9,¹¹et sperent in te qui noverunt nomen tuum
quoniam non dereliquisti quaerentes te Domine
9,¹²psallite Domino qui habitat in Sion
adnuntiate inter gentes studia eius
9,¹³quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est
non est oblitus clamorem pauperum
9,¹⁴miserere mei Domine vide humilitatem meam de inimicis meis
9,¹⁵qui exaltas me de portis mortis
ut adnuntiem omnes laudationes tuas in portis filiae Sion
9,¹⁶exultabo in salutari tuo
infixae sunt gentes in interitu quem fecerunt
in laqueo isto quem absconderunt
comprehensus est pes eorum
9,¹⁷cognoscitur Dominus iudicia faciens
in operibus manuum suarum comprehensus est peccator

CANTICUM DIAPSALMATIS

9,¹⁸convertantur peccatores in infernum
omnes gentes quae obliviscuntur Deum
9,¹⁹quoniam non in finem oblivio erit pauperis
patientia pauperum non peribit in finem
9,²⁰exsurge Domine non confortetur homo
iudicentur gentes in conspectu tuo
9,²¹constitue Domine legislatorem super eos
sciانت gentes quoniam homines sunt

DIAPSALMA

9,22⁽¹⁾ ut quid Domine recessisti longe
dispicis in oportunitatibus in tribulatione
9,23⁽²⁾ dum superbit impius incenditur pauper
comprehenduntur in consiliis quibus cogitant
9,24⁽³⁾ quoniam laudatur peccator in desideriis animae suae
et iniquus benedicitur
9,25⁽⁴⁾ exacerbavit Dominum peccator
secundum multitudinem irae suae non quaeret
9,26⁽⁵⁾ non est Deus in conspectu eius
inquinatae sunt viae illius in omni tempore
auferuntur iudicia tua a facie eius
omnium inimicorum suorum dominabitur
9,27⁽⁶⁾ dixit enim in corde suo
non movebor a generatione in generationem sine malo
9,28⁽⁷⁾ cuius maledictione os plenum est et amaritudine et dolo
sub lingua eius labor et dolor
9,29⁽⁸⁾ sedet in insidiis cum divitibus
in occultis ut interficiat innocentem
9,30⁽⁹⁾ oculi eius in pauperem respiciunt
insidiatur in abscondito quasi leo in spelunca sua
insidiatur ut rapiat pauperem
rapere pauperem dum adtrahit eum
9,31⁽¹⁰⁾ in laqueo suo humiliabit eum
inclinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperum
9,32⁽¹¹⁾ dixit enim in corde suo oblitus est Deus
avertit faciem suam ne videat in finem
9,33⁽¹²⁾ exsurge Domine Deus exaltetur manus tua
ne obliviscaris pauperum
9,34⁽¹³⁾ propter quid inritavit impius Deum
dixit enim in corde suo non requiret
9,35⁽¹⁴⁾ vides quoniam tu laborem et dolorem consideras
ut tradas eos in manus tuas
tibi derelictus est pauper
orfano tu eras adiutor
9,36⁽¹⁵⁾ contere brachium peccatoris et maligni

quaeretur peccatum illius et non inuenietur
 9,³⁷ (16) Dominus regnabit in aeternum et in saeculum ÷ saeculi:
 peribitis gentes de terra illius
 9,³⁸ (17) desiderium pauperum exaudivit Dominus
 praeparationem cordis eorum audivit auris tua
 9,³⁹ (18) iudicare pupillo et humili
 ut non adponat ultra magnificare se homo super terram
 10,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
 10,² In Domino confido quomodo dicitis animae meae
 transmigra in montes sicut passer
 10,³ quoniam ecce peccatores intenderunt arcum
 paraverunt sagittas suas in faretra
 ut sagittent in obscuro rectos corde
 10,⁴ quoniam quae perfecisti destruxerunt
 iustus ÷ autem: quid fecit
 10,⁵ Dominus in templo sancto suo Dominus in caelo sedis eius
 oculi eius ÷ in pauperem: respiciunt
 palpebrae eius interrogant filios hominum
 10,⁶ Dominus interrogat iustum et impium
 qui autem diligit iniquitatem odit animam suam
 10,⁷ pluet super peccatores laqueos
 ignis et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum
 10,⁸ quoniam iustus Dominus ÷ et: iustitias dilexit
 aequitatem vidit vultus eius
 11,¹ IN FINEM PRO OCTAVA PSALMUS DAVID
 11,² Salvum me fac Domine quoniam defecit sanctus
 quoniam deminutae sunt veritates a filiis hominum
 11,³ vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum
 labia dolosa in corde et corde locuti sunt
 11,⁴ disperdat Dominus universa labia dolosa
 linguam magniloquam
 11,⁵ qui dixerunt linguam nostram magnificabimus
 labia nostra a nobis sunt
 quis noster dominus est
 11,⁶ propter miseriam inopum et gemitum pauperum

nunc exurgam dicit Dominus
ponam in salutari
fiducialiter agam in eo
11,⁷eloquia Domini eloquia casta
argentum igne examinatum probatum terrae
purgatum septuplum
11,⁸tu Domine servabis nos et custodies nos
a generatione hac et in aeternum
11,⁹in circuitu impii ambulat
secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum
12,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
Usquequo Domine oblivisceris me in finem
usquequo avertis faciem tuam a me
12,²quamdiu ponam consilia in anima mea
dolorem in corde meo per diem
12,³usquequo exaltabitur inimicus meus super me
12,⁴respice exaudi me Domine Deus meus
inlumina oculos meos ne umquam obdormiam in mortem
12,⁵nequando dicat inimicus meus praevalui adversus eum
qui tribulant me exultabunt si motus fuero
12,⁶ego autem in misericordia tua speravi
exultabit cor meum in salutari tuo
cantabo Domino qui bona tribuit mihi
et psallam nomini Domini altissimi
13,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
Dixit insipiens in corde suo non est Deus
corrupti sunt et abominabiles facti sunt in studiis ÷ suis:
non est qui faciat bonum ÷ non est usque ad unum:
13,²Dominus de caelo prospexit super filios hominum
ut videat si est intellegens ÷ aut: requirens Deum
13,³omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non est usque ad unum
÷ sepulchrum patens est guttur eorum
÷ linguis suis dolose agebant
÷ venenum aspidum sub labiis eorum

÷ quorum os maledictione et amaritudine plenum est
÷ veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem
÷ contritio et infelicitas in viis eorum
÷ et viam pacis non cognoverunt
÷ non est timor Dei ante oculos eorum:
13,⁴ nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem
qui devorant plebem meam sicut escam panis
13,⁵ Dominum non invocaverunt
illic trepidaverunt timore ÷ ubi non erat timor:
13,⁶ quoniam Deus in generatione iusta
consilium inopis confudistis
quoniam Dominus spes eius est
13,⁷ quis dabit ex Sion salutare Israhel
cum averterit Dominus captivitatem plebis suae
exultabit Iacob et laetabitur Israhel

14,¹ PSALMUS DAVID

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo
aut quis requiescet in monte sancto tuo
14,² qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam
14,³ qui loquitur veritatem in corde suo
qui non egit dolum in lingua sua
nec fecit proximo suo malum
et obprobrium non accepit adversus proximos suos
14,⁴ ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus
timentes autem Dominum glorificat
qui iurat proximo suo et non decipit
14,⁵ qui pecuniam suam non dedit ad usuram
et munera super innocentes non accepit
qui facit haec non movebitur in aeternum

15,¹ TITULI INSCRIPTIO IPSI DAVID

Conserva me Domine quoniam in te speravi
15,² dixi Domino Dominus meus es tu
quoniam bonorum meorum non eges
15,³ sanctis qui sunt in terra eius
mirificavit ✽ mihi: omnes voluntates meas in eis

15,⁴multiplicatae sunt infirmitates eorum
postea adceleraverunt
non congregabo conventicula eorum de sanguinibus
nec memor ero nominum eorum per labia mea
15,⁵Dominus pars hereditatis meae et calicis mei
tu es qui restitues hereditatem meam mihi
15,⁶funes ceciderunt mihi in praeclaris
etenim hereditas mea praeclara est mihi
15,⁷benedicam Domino qui tribuit mihi intellectum
insuper et usque ad noctem increpaverunt me renes mei
15,⁸providebam Dominum in conspectu meo semper
quoniam a dextris est mihi ne commovear
15,⁹propter hoc laetatum est cor meum
et exultavit lingua mea
insuper et caro mea requiescet in spe
15,¹⁰quoniam non derelinques animam meam in inferno
non dabis sanctum tuum videre corruptionem
notas mihi fecisti vias vitae
adimplebis me laetitia cum vultu tuo
delectatio in dextera tua usque in finem
16,¹ ORATIO DAVID
Exaudi Domine iustitiam meam
intende deprecationem meam
auribus percipe orationem meam
non in labiis dolosis
16,²de vultu tuo iudicium meum prodeat
oculi tui videant aequitates
16,³probasti cor meum visitasti nocte
igne me examinasti et non est inventa in me iniquitas
16,⁴ut non loquatur os meum opera hominum
propter verba labiorum tuorum
ego custodivi vias duras
16,⁵perface gressus meos in semitis tuis
ut non moveantur vestigia mea
16,⁶ego clamavi quoniam exaudisti me Deus

inclina aurem tuam mihi
 et exaudi verba mea
 16,⁷ mirifica misericordias tuas
 qui salvos facis sperantes in te
 16,^{8a} resistentibus dexteræ tuæ
 custodi me ut pupillam oculi
 sub umbra alarum tuarum proteges me
 16,^{9a} a facie impiorum qui me adflixerunt
 inimici mei animam meam circumdederunt *super me:
 16,¹⁰ adipem suum concluderunt
 os eorum locutum est superbia
 16,¹¹ proicientes me nunc circumdederunt me
 oculos suos statuerunt declinare in terram
 16,¹² susceperunt me sicut leo paratus ad prædam
 et sicut catulus leonis habitans in abditis
 16,¹³ exsurge Domine præveni eum et subplanta eum
 eripe animam meam ab impio
 frameam tuam 16,¹⁴ ab inimicis manus tuæ
 Domine a paucis de terra divide eos in vita eorum
 de absconditis tuis adimpletus est venter eorum
 saturati sunt filiis
 et dimiserunt reliquias suas parvulis suis
 16,¹⁵ ego autem in iustitia apparebo conspectui tuo
 satiabor cum apparuerit gloria tua
 17,¹ IN FINEM PUERO DOMINI DAVID QUAE LOCUTUS EST DOMINO VERBA CAN-
 TICI HUIUS IN DIE QUA ERIPUIT EUM DOMINUS DE MANU OMNIUM INIMICO-
 RUM EIUS ET DE MANU SAUL ET DIXIT
 17,² Diligam te Domine fortitudo mea
 17,³ Dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus
 Deus meus adiutor meus et sperabo in eum
 protector meus et cornu salutis meae et susceptor meus
 17,⁴ laudans invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero
 17,⁵ circumdederunt me dolores mortis
 et torrentes iniquitatis conturbaverunt me
 17,⁶ dolores inferni circumdederunt me

praeoccupaverunt me laquei mortis
17,⁷ cum tribularer invocavi Dominum
et ad Deum meum clamavi
exaudivit de templo ÷ sancto: suo vocem meam
et clamor meus in conspectu eius introibit in aures eius
17,⁸ et commota est et contremuit terra
et fundamenta montium conturbata sunt
et commota sunt quoniam iratus est eis
17,⁹ ascendit fumus in ira eius
et ignis a facie eius exarsit
carbones succensi sunt ab eo
17,¹⁰ inclinavit caelos et descendit
et caligo sub pedibus eius
17,¹¹ et ascendit super cherubin et volavit
volavit super pinnas ventorum
17,¹² et posuit tenebras latibulum suum
in circuitu eius tabernaculum eius
tenebrosa aqua in nubibus aeris
17,¹³ prae fulgore in conspectu eius nubes ✕ eius: transierunt
grando et carbones ignis
17,¹⁴ et intonuit de caelo Dominus
et Altissimus dedit vocem suam
✕ grando et carbones ignis:
17,¹⁵ et misit sagittas et dissipavit eos
et fulgora multiplicavit et conturbavit eos
17,¹⁶ et apparuerunt fontes aquarum
et revelata sunt fundamenta orbis terrarum
ab increpatione tua Domine
ab inspiratione spiritus irae tuae
17,¹⁷ misit de summo et accepit me
adsumpsit me de aquis multis
17,¹⁸ eripiet me de inimicis meis fortissimis
et ab his qui oderunt me quoniam confirmati sunt super me
17,¹⁹ praevenerunt me in die adflictionis meae
et factus est Dominus protector meus

17,²⁰et eduxit me in latitudinem
salvum me faciet quoniam voluit me
17,²¹ ÷ et: retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam
÷ et: secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi
17,²²quia custodivi vias Domini nec impie gessi a Deo meo
17,²³quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo sunt
et iustitias eius non reppuli a me
17,²⁴et ero immaculatus cum eo
et observabo ab iniquitate mea
17,²⁵et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam
et secundum puritatem manuum mearum
in conspectu oculorum eius
17,²⁶cum sancto sanctus eris
et cum viro innocente innocens eris
17,²⁷et cum electo electus eris
et cum perverso perverteris
17,²⁸quoniam tu populum humilem salvum facies
et oculos superborum humiliabis
17,²⁹quoniam tu inluminas lucernam meam Domine
Deus meus inluminas tenebras meas
17,³⁰quoniam in te eripiar a temptatione
et in Deo meo transgrediar murum
17,³¹Deus meus inpolluta via eius
eloquia Domini igne examinata
protector est omnium sperantium in eum
17,³²quoniam quis deus praeter Dominum
et quis deus praeter Deum nostrum
17,³³Deus qui praecingit me virtute
et posuit immaculatam viam meam
17,³⁴qui perfecit pedes meos tamquam cervorum
et super excelsa statuens me
17,³⁵qui doces manus meas in proelium
et posuisti arcum aereum brachia mea
17,³⁶et dedisti mihi protectionem salutis tuae
et dextera tua suscepit me

et disciplina tua correxit me in finem
et disciplina tua ipsa me docebit
17,³⁷dilatasti gressus meos subtus me
et non sunt infirmata vestigia mea
17,³⁸persequar inimicos meos et comprehendam illos
et non convertar donec deficiant
17,³⁹confringam illos nec poterunt stare
cadent subtus pedes meos
17,⁴⁰et praecinxisti me virtute ad bellum
subplantasti insurgentes in me subtus me
17,⁴¹et inimicos meos dedisti mihi dorsum
et odientes me disperdisti
17,⁴²clamaverunt nec erat qui salvos faceret
ad Dominum nec exaudivit eos
17,⁴³et comminuam illos ut pulverem ante faciem venti
ut lutum platearum delebo eos
17,⁴⁴eripe me de contradictionibus populi
constitues me in caput gentium
17,⁴⁵populus quem non cognovi servivit mihi
in auditu auris oboedivit mihi
17,⁴⁶fili alieni mentiti sunt mihi
filii alieni inveterati sunt
et claudicaverunt a semitis suis
17,⁴⁷vivit Dominus et benedictus Deus meus
et exaltetur Deus salutis meae
17,⁴⁸Deus qui dat vindictas mihi
et subdidit populos sub me
liberator meus de gentibus iracundis
17,⁴⁹et ab insurgentibus in me exaltabis me
a viro iniquo eripies me
17,⁵⁰propterea confitebor tibi in nationibus Domine
et psalmum dicam nomini tuo
17,⁵¹magnificans salutes regis eius
et faciens misericordiam christo suo
David et semini eius usque in saeculum

18,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
18,²Caeli enarrant gloriam Dei
et opera manuum eius adnuntiat firmamentum
18,³dies diei eructat verbum
et nox nocti indicat scientiam
18,⁴non sunt loquellae neque sermones
quorum non audiantur voces eorum
18,⁵in omnem terram exivit sonus eorum
et in fines orbis terrae verba eorum
18,⁶in sole posuit tabernaculum suum
et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo
exultavit ut gigans ad currendam viam ÷ suam:
18,⁷a summo caeli egressio eius
et occursus eius usque ad summum eius
nec est qui se abscondat a calore eius
18,⁸lex Domini immaculata convertens animas
testimonium Domini fidele sapientiam praestans parvulis
18,⁹iustitiae Domini rectae laetificantes corda
praeceptum Domini lucidum inluminans oculos
18,¹⁰timor Domini sanctus permanens in saeculum saeculi
iudicia Domini vera iustificata in semet ipsa
18,¹¹desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum
et dulciora super mel et favum
18,¹²etenim servus tuus custodit ea
in custodiendis illis retributio multa
18,¹³delicta quis intellegit
ab occultis meis munda me
18,¹⁴et ab alienis parce servo tuo
si mei non fuerint dominati
tunc immaculatus ero
et emundabor a delicto maximo
18,¹⁵et erunt ut conplaceant eloquia oris mei
et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper
Domine adiutor meus et redemptor meus
19,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID

19,²Exaudiat te Dominus in die tribulationis
protegat te nomen Dei Iacob
19,³mittat tibi auxilium de sancto
et de Sion tueatur te
19,⁴memor sit omnis sacrificii tui
et holocaustum tuum pingue fiat

DIAPSALMA

19,⁵tribuat tibi secundum cor tuum
et omne consilium tuum confirmet
19,⁶laetabimur in salutari tuo
et in nomine Dei nostri magnificabimur
19,⁷impleat Dominus omnes petitiones tuas
nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus christum suum
exaudiet illum de caelo sancto suo
in potentatibus salus dexteræ eius
19,⁸hii in curribus et hii in equis
nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus
19,⁹ipsi obligati sunt et ceciderunt
nos vero surreximus et erecti sumus
19,¹⁰Domine salvum fac regem
et exaudi nos in die qua invocaverimus te

20,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID

20,²Domine in virtute tua laetabitur rex
et super salutare tuum exultabit vehementer
20,³desiderium animæ eius tribuisti ei
et voluntate labiorum eius non fraudasti eum

DIAPSALMA

20,⁴quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis
posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso
20,⁵vitam petiit a te et tribuisti ei
longitudinem dierum in saeculum et in saeculum saeculi
20,⁶magna gloria eius in salutari tuo
gloriam et magnum decorem inpones super eum
20,⁷quoniam dabis eum benedictionem in saeculum saeculi
laetificabis eum in gaudio cum vultu tuo

20,⁸ quoniam rex sperat in Domino
et in misericordia Altissimi non commovebitur
20,⁹ inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis
dextera tua inveniatur ÷ omnes: qui te oderunt
20,¹⁰ pones eos ut clibanum ignis
in tempore vultus tui
Dominus in ira sua conturbabit eos
et devorabit eos ignis
20,¹¹ fructum eorum de terra perdes
et semen eorum a filiis hominum
20,¹² quoniam declinaverunt in te mala
cogitaverunt consilia quae non potuerunt ÷ stabilire:
20,¹³ quoniam pones eos dorsum
in reliquis tuis praeparabis vultum eorum
20,¹⁴ exaltare Domine in virtute tua
cantabimus et psallemus virtutes tuas
21,¹ IN FINEM PRO ADSUMPTIONE MATUTINA PSALMUS DAVID
21,² Deus Deus meus ÷ respice me: quare me dereliquisti
longe a salute mea verba delictorum meorum
21,³ Deus meus clamabo per diem et non exaudies
et nocte et non ad insipientiam mihi
21,⁴ tu autem in sancto habitas Laus Israhel
21,⁵ in te speraverunt patres nostri
speraverunt et liberasti eos
21,⁶ ad te clamaverunt et salvi facti sunt
in te speraverunt et non sunt confusi
21,⁷ ego autem sum vermis et non homo
obprobrium hominum et abiectio plebis
21,⁸ omnes videntes me deriserunt me
locuti sunt labiis moverunt caput
21,⁹ speravit in Domino eripiat eum
salvum faciat eum quoniam vult eum
21,¹⁰ quoniam tu es qui extraxisti me de ventre
spes mea ab uberibus matris meae
21,¹¹ in te proiectus sum ex utero

de ventre matris meae
Deus meus es tu
21,¹²ne discesseris a me
quoniam tribulatio proxima est
quoniam non est qui adiuvet
21,¹³circumdederunt me vituli multi
tauri pingues obsederunt me
21,¹⁴aperuerunt super me os suum
sicut leo rapiens et rugiens
21,¹⁵sicut aqua effusus sum
et dispersa sunt universa ossa mea
factum est cor meum tamquam cera liquescens in medio ventris mei
21,¹⁶aruit tamquam testa virtus mea
et lingua mea adhesit faucibus meis
et in limum mortis deduxisti me
21,¹⁷quoniam circumdederunt me canes multi
concilium malignantium obsedit me
foderunt manus meas et pedes meos
21,¹⁸dinumeraverunt omnia ossa mea
ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me
21,¹⁹diviserunt sibi vestimenta mea
et super vestem meam miserunt sortem
21,²⁰tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum
ad defensionem meam conspice
21,²¹erue a framea animam meam
et de manu canis unicam meam
21,²²salva me ex ore leonis
et a cornibus unicornium humilitatem meam
21,²³narrabo nomen tuum fratribus meis
in media ecclesia laudabo te
21,²⁴qui timetis Dominum laudate eum
universum semen Iacob magnificate eum
21,²⁵timeat eum omne semen Israhel
quoniam non sprexit neque dispexit deprecationem pauperis
nec avertit faciem suam a me

et cum clamarem ad eum exaudivit ⁂ me:
21,²⁶apud te laus mea in ecclesia magna
vota mea reddam in conspectu timentium eum
21,²⁷edent pauperes et saturabuntur
et laudabunt Dominum qui requirunt eum
vivent corda eorum in saeculum saeculi
21,²⁸reminiscentur et convertentur ad Dominum
universi fines terrae
et adorabunt in conspectu eius
universae familiae gentium
21,²⁹quoniam Dei est regnum
et ⁂ ipse: dominabitur gentium
21,³⁰manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terrae
in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram
21,³¹et anima mea illi vivet
et semen meum serviet ipsi
21,³²adnuntiabitur Domino generatio ventura
et adnuntiabunt iustitiam eius
populo qui nascetur quem fecit ⁂ Dominus:
22,¹ PSALMUS DAVID
Dominus reget me et nihil mihi deerit
22,²in loco pascuae ⁂ ibi: me conlocavit
super aquam refectionis educavit me
22,³animam meam convertit
deduxit me super semitas iustitiae
propter nomen suum
22,⁴nam et si ambulavero in medio umbrae mortis
non timebo mala quoniam tu mecum es
virga tua et baculus tuus
ipsa me consolata sunt
22,⁵parasti in conspectu meo mensam
adversus eos qui tribulant me
inpinguasti in oleo caput meum
et calix meus inebrians quam praeclarus est
22,⁶et misericordia tua subsequitur me

omnibus diebus vitae meae
et ut inhabitem in domo Domini
in longitudinem dierum
23,¹ PSALMUS DAVID PRIMA SABBATI
Domini est terra et plenitudo eius
orbis terrarum et ꝑ universi: qui habitant in eo
23,² ✠ quia: ipse super maria fundavit eum
et super flumina praeparavit eum
23,³ quis ascendit in montem Domini
aut quis stabit in loco sancto eius
23,⁴ innocens manibus et mundo corde
qui non accepit in vano animam suam
nec iuravit in dolo proximo suo
23,⁵ hic accipiet benedictionem a Domino
et misericordiam a Deo salvatore suo
23,⁶ haec est generatio quaerentium eum
quaerentium faciem Dei Iacob

DIAPSALMA

23,⁷ ad tollite portas principes vestras
et elevamini portae aeternales
et introibit rex gloriae
23,⁸ quis est iste rex gloriae
Dominus fortis et potens Dominus potens in proelio
23,⁹ ad tollite portas principes vestras
et elevamini portae aeternales
et introibit rex gloriae
23,¹⁰ quis est iste rex gloriae
Dominus virtutum ipse est rex gloriae

DIAPSALMA

24,¹ PSALMUS DAVID
Ad te Domine levavi animam meam 24,² Deus meus
in te confido non erubescam
24,³ neque inrideant me inimici mei
etenim universi qui sustinent te non confundentur
24,⁴ confundantur ꝑ omnes: iniqua agentes supervacue

vias tuas Domine demonstra mihi ⁂ et: semitas tuas doce me

24,⁵ dirige me in veritatem tuam

et doce me quoniam tu es Deus salvator meus

et te sustinui tota die

24,⁶ reminiscere miserationum tuarum Domine

et misericordiarum tuarum quia a saeculo sunt

24,⁷ delicta iuventutis meae et ignorantias meas ne memineris

secundum misericordiam tuam memento mei ✠ tu:

propter bonitatem tuam Domine

24,⁸ dulcis et rectus Dominus

propter hoc legem dabit delinquentibus in via

24,⁹ diriget mansuetos in iudicio

docebit mites vias suas

24,¹⁰ universae viae Domini misericordia et veritas

requirentibus testamentum eius et testimonia eius

24,¹¹ propter nomen tuum Domine

et propitiaberis peccato meo multum est enim

24,¹² quis est homo qui timet Dominum

legem statuet ei in via quam elegit

24,¹³ anima eius in bonis demorabitur

et semen ipsius hereditabit terram

24,¹⁴ firmamentum est Dominus timentibus eum

et testamentum ipsius ut manifestetur illis

24,¹⁵ oculi mei semper ad Dominum

quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos

24,¹⁶ respice in me et miserere mei

quia unicus et pauper sum ego

24,¹⁷ tribulationes cordis mei multiplicatae sunt

de necessitatibus meis erue me

24,¹⁸ vide humilitatem meam et laborem meum

et dimitte universa delicta mea

24,¹⁹ respice inimicos meos quoniam multiplicati sunt

et odio iniquo oderunt me

24,²⁰ custodi animam meam et erue me

non erubescam quoniam speravi in te

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

24,²¹innocentes et recti adhererunt mihi
quia sustinui te
24,²²libera Deus Israhel ex omnibus tribulationibus suis
25,¹ PSALMUS DAVID
Iudica me Domine quoniam ego in innocentia mea ingressus sum
et in Domino sperans non infirmabor
25,²proba me Domine et tempta me
ure renes meos et cor meum
25,³quoniam misericordia tua ante oculos meos est
et conplacui in veritate tua
25,⁴non sedi cum concilio vanitatis
et cum iniqua gerentibus non introibo
25,⁵odivi ecclesiam malignantium
et cum impiis non sedebo
25,⁶lavabo inter innocentes manus meas
et circumdabo altare tuum Domine
25,⁷ut audiam vocem laudis
et enarrem universa mirabilia tua
25,⁸Domine dilexi decorem domus tuae
et locum habitationis gloriae tuae
25,⁹ne perdas cum impiis animam meam
et cum viris sanguinum vitam meam
25,¹⁰in quorum manibus iniquitates sunt
dextera eorum repleta est muneribus
25,¹¹ego autem in innocentia mea ingressus sum
redime me et miserere mei
25,¹²pes meus stetit in directo
in ecclesiis benedicam ÷ te: Domine
26,¹ DAVID PRIUSQUAM LINIRETUR
Dominus inluminatio mea et salus mea quem timebo
Dominus protector vitae meae a quo trepidabo
26,²dum adpropiant super me nocentes
ut edant carnes meas
qui tribulant me et inimici mei
ipsi infirmati sunt et ceciderunt

26,³si consistant adversus me castra
non timebit cor meum
si exurgat adversus me proelium
in hoc ego sperabo
26,⁴unam petii a Domino hanc requiram
ut inhabitem in domo Domini omnes dies vitae meae
ut videam voluntatem Domini
et visitem templum eius
26,⁵quoniam abscondit me in tabernaculo in die malorum
protegit me in abscondito tabernaculi sui
26,⁶in petra exaltavit me
et nunc exaltavit caput meum super inimicos meos
circuivi et immolavi in tabernaculo eius hostiam vociferationis
cantabo et psalmum dicam Domino
26,⁷exaudi Domine vocem meam qua clamavi
miserere mei et exaudi me
26,⁸tibi dixit cor meum exquisivit facies mea
faciem tuam Domine requiram
26,⁹ne avertas faciem tuam a me
ne declines in ira a servo tuo
adiutor meus esto ne derelinquas me
neque dispicias me Deus salvator meus
26,¹⁰quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me
Dominus autem adsumpsit me
26,¹¹legem pone mihi Domine in via tua
et dirige me in semita recta propter inimicos meos
26,¹²ne tradideris me in animas tribulantium me
quoniam insurrexerunt in me testes iniqui
et mentita est iniquitas sibi
26,¹³credo videre bona Domini in terra viventium
26,¹⁴expecta Dominum viriliter age
et confortetur cor tuum et sustine Dominum
27,¹ HUIC DAVID
Ad te Domine clamabo Deus meus ne sileas a me
nequando taceas a me

et adsimilabor descendentibus in lacum
27,²exaudi vocem deprecationis meae dum oro ad te
dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum
27,³ne simul tradas me cum peccatoribus
et cum operantibus iniquitatem ÷ne perdideris me:
qui loquuntur pacem cum proximo suo
mala autem sunt in cordibus eorum
27,⁴da illis secundum opera ipsorum
et secundum nequitiam adinventionum ipsorum
secundum opera manuum eorum tribue illis
redde retributionem eorum ipsis
27,⁵quoniam non intellexerunt opera Domini
et in opera manuum eius
destrues illos et non aedificabis eos
27,⁶benedictus Dominus quoniam exaudivit vocem deprecationis meae
27,⁷Dominus adiutor meus et protector meus
in ipso speravit cor meum et adiutus sum
et refluuit caro mea
et ex voluntate mea confitebor ei
27,⁸Dominus fortitudo plebis suae
et protector salvationum christi sui est
27,⁹salvam fac plebem tuam et benedic hereditati tuae
et rege eos et extolle eos usque in aeternum
28,¹ PSALMUS DAVID IN CONSUMMATIONE TABERNACULI
Adferte Domino filii Dei
adferte Domino filios arietum
28,²adferte Domino gloriam et honorem
adferte Domino gloriam nomini eius
adorate Dominum in atrio sancto eius
28,³vox Domini super aquas
Deus maiestatis intonuit
Dominus super aquas multas
28,⁴vox Domini in virtute
vox Domini in magnificentia
28,⁵vox Domini confringentis cedros

et confringet Dominus cedros Libani
28,⁶et comminuet eas tamquam vitulum Libani
et dilectus quemadmodum filius unicornium
28,⁷vox Domini intercidentis flammam ignis
28,⁸vox Domini concutientis desertum
et commovebit Dominus desertum Cades
28,⁹vox Domini praeparantis cervos
et revelabit condensa
et in templo eius omnis dicet gloriam
28,¹⁰Dominus diluvium inhabitare facit
et sedebit Dominus rex in aeternum
28,¹¹Dominus virtutem populo suo dabit
Dominus benedicet populo suo in pace
29,¹ PSALMUS CANTICI IN DEDICATIONE DOMUS DAVID
29,²Exaltabo te Domine quoniam suscepisti me
nec delectasti inimicos meos super me
29,³Domine Deus meus clamavi ad te et sanasti me
29,⁴Domine eduxisti ab inferno animam meam
salvastis me a descendentibus in lacum
29,⁵psallite Domino sancti eius
et confitemini memoriae sanctitatis eius
29,⁶quoniam ira in indignatione eius
et vita in voluntate eius
ad vesperum demorabitur fletus
et ad matutinum laetitia
29,⁷ego autem dixi in abundantia mea
non movebor in aeternum
29,⁸Domine in voluntate tua praestitisti decori meo virtutem
avertisti faciem tuam et factus sum conturbatus
29,⁹ad te Domine clamabo et ad Deum meum deprecabor
29,¹⁰quae utilitas in sanguine meo
dum descendo in corruptionem
numquid confitebitur tibi pulvis
aut adnuntiabit veritatem tuam
29,¹¹audivit Dominus et misertus est mei

Dominus factus est adiutor meus
29,¹²convertisti planctum meum in gaudium mihi
conscidisti saccum meum et circumdedisti me laetitia
29,¹³ut cantet tibi gloria mea et non conpungar
Domine Deus meus in aeternum confitebor tibi
30,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
30,²In te Domine speravi non confundar in aeternum
in iustitia tua libera me
30,³inclina ad me aurem tuam
adcelera ut eruas me
esto mihi in Deum protectorem
et in domum refugii ut salvum me facias
30,⁴quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu
et propter nomen tuum deduces me et enutries me
30,⁵educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi
quoniam tu es protector meus
30,⁶in manus tuas commendabo spiritum meum
redemisti me Domine Deus veritatis
30,⁷odisti observantes vanitates supervacue
ego autem in Domino speravi
30,⁸exultabo et laetabor in misericordia tua
quoniam respexisti humilitatem meam
salvast de necessitatibus animam meam
30,⁹nec conclusisti me in manibus inimici
statuisti in loco spatioso pedes meos
30,¹⁰miserere mei Domine quoniam tribulor
conturbatus est in ira oculus meus
anima mea et venter meus
30,¹¹quoniam defecit in dolore vita mea
et anni mei in gemitibus
infirmata est in paupertate virtus mea
et ossa mea conturbata sunt
30,¹²super omnes inimicos meos factus sum obprobrium
et vicinis meis valde et timor notis meis
qui videbant me foras fugerunt a me

30,¹³ oblivioni datus sum tamquam mortuus a corde
factus sum tamquam vas perditum
30,¹⁴ quoniam audivi vituperationem multorum
commorantium in circuitu
in eo dum convenirent simul adversus me
accipere animam meam consiliati sunt
30,¹⁵ ego autem in te speravi Domine
dixi Deus meus es tu
30,¹⁶ in manibus tuis sortes meae
eripe me de manu inimicorum meorum
et a persequentibus me
30,¹⁷ inlustra faciem tuam super servum tuum
salvum me fac in misericordia tua
30,¹⁸ Domine ne confundar quoniam invocavi te
erubescant impii et deducantur in infernum
30,¹⁹ muta fiant labia dolosa
quae loquuntur adversus iustum iniquitatem
in superbia et in abusione
30,²⁰ quam magna multitudo dulcedinis tuae ÷ Domine:
quam abscondisti timentibus te
perfecisti eis qui sperant in te
in conspectu filiorum hominum
30,²¹ abscondes eos in abdito faciei tuae
a conturbatione hominum
proteges eos in tabernaculo a contradictione linguarum
30,²² benedictus Dominus quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munita
30,²³ ego autem dixi in excessu mentis meae
proiectus sum a facie oculorum tuorum
ideo exaudisti vocem orationis meae
dum clamarem ad te
30,²⁴ diligite Dominum omnes sancti eius ÷ quoniam: veritates requirit Dominus
et retribuit abundanter facientibus superbiam
30,²⁵ viriliter agite et confortetur cor vestrum
omnes qui speratis in Domino
31,¹ HUIC DAVID INTELLECTUS

Beati quorum remissae sunt iniquitates

et quorum tecta sunt peccata

31,² beatus vir cui non inputabit Dominus peccatum

nec est in spiritu eius dolus

31,³ quoniam tacui inveteraverunt ossa mea

dum clamarem tota die

31,⁴ quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua

conversus sum in aerumna ✽ mea: dum configitur ⁂ mihi: spina

DIAPSALMA

31,⁵ delictum meum cognitum ✽ tibi: feci

et iniustitiam meam non abscondi

dixi confitebor adversus me iniustitiam meam Domino

et tu remisisti impietatem peccati mei

DIAPSALMA

31,⁶ pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore oportuno

verumtamen in diluvio aquarum multarum

ad eum non adproximabunt

31,⁷ tu es refugium meum a tribulatione quae circumdedit me

exultatio mea erue me a circumdantibus me

DIAPSALMA

31,⁸ intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris

firmabo super te oculos meos

31,⁹ nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intellectus

in camo et freno maxillas eorum constringe

qui non adproximant ad te

31,¹⁰ multa flagella peccatoris

sperantem autem in Domino misericordia circumdabit

31,¹¹ laetamini in Domino et exultate iusti

et gloriamini omnes recti corde

32,¹ PSALMUS DAVID

Exultate iusti in Domino rectos decet laudatio

32,² confitemini Domino in cithara

in psalterio decem cordarum psallite illi

32,³ cantate ei canticum novum

bene psallite in vociferatione

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

32,⁴quia rectum est verbum Domini
et omnia opera eius in fide
32,⁵diligit misericordiam et iudicium
misericordia Domini plena est terra
32,⁶verbo Domini caeli firmati sunt
et spiritu oris eius omnis virtus eorum
32,⁷congregans sicut in utre aquas maris
ponens in thesauris abyssos
32,⁸timeat Dominum omnis terra
ab eo autem commoveantur omnes inhabitantes orbem
32,⁹quoniam ipse dixit et facta sunt
ipse mandavit et creata sunt
32,¹⁰Dominus dissipat consilia gentium
reprobat autem cogitationes populorum
÷ et reprobat consilia principum:
32,¹¹consilium autem Domini in aeternum manet
cogitationes cordis eius in generatione et generationem
32,¹²beata gens cuius est Dominus Deus eius
populus quem elegit in hereditatem sibi
32,¹³de caelo respexit Dominus vidit omnes filios hominum
32,¹⁴de praeparato habitaculo suo
respexit super omnes qui habitant terram
32,¹⁵qui finxit singillatim corda eorum
qui intellegit omnia opera illorum
32,¹⁶non salvatur rex per multam virtutem
et gigans non salvabitur in multitudine virtutis suae
32,¹⁷fallax equus ad salutem
in abundantia autem virtutis suae non salvabitur
32,¹⁸ecce oculi Domini super metuentes eum
qui sperant super misericordia eius
32,¹⁹ut eruat a morte animas eorum
et alat eos in fame
32,²⁰anima nostra sustinet Dominum
quoniam adiutor et protector noster est
32,²¹quia in eo laetabitur cor nostrum

et in nomine sancto eius speravimus

32,²² fiat misericordia tua Domine super nos

quemadmodum speravimus in te

33,¹ DAVID CUM INMUTAVIT VULTUM SUUM CORAM ABIMELECH ET DIMISIT
EUM ET ABIIT

33,² Benedicam Dominum in omni tempore
semper laus eius in ore meo

33,³ in Domino laudabitur anima mea
audiant mansueti et laetentur

33,⁴ magnificate Dominum mecum
et exaltemus nomen eius in id ipsum

33,⁵ exquisivi Dominum et exaudivit me
et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me

33,⁶ accedite ad eum et inluminamini
et facies vestrae non confundentur

33,⁷ iste pauper clamavit et Dominus exaudivit ꝑ eum:
et de omnibus tribulationibus eius salvavit eum

33,⁸ vallabit angelus Domini in circuitu timentium eum et eripiet eos

33,⁹ gustate et videte quoniam suavis est Dominus
beatus vir qui sperat in eo

33,¹⁰ timete Dominum ꝑ omnes: sancti eius
quoniam non est inopia timentibus eum

33,¹¹ divites eguerunt et esurierunt
inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono

DIAPSALMA

33,¹² venite filii audite me

timorem Domini docebo vos

33,¹³ quis est homo qui vult vitam
cupit videre dies bonos

33,¹⁴ prohibe linguam tuam a malo
et labia tua ne loquantur dolum

33,¹⁵ deverte a malo et fac bonum
inquire pacem et persequere eam

33,¹⁶ oculi Domini super iustos
et aures eius in precem eorum

33,¹⁷ facies Domini super facientes mala
ut perdat de terra memoriam eorum
33,¹⁸ clamaverunt iusti et Dominus exaudivit
et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos
33,¹⁹ iuxta est Dominus his qui tribulato sunt corde
et humiles spiritu salvabit
33,²⁰ multae tribulationes iustorum
et de omnibus his liberavit eos
33,²¹ Dominus custodit omnia ossa eorum
unum ex his non conteretur
33,²² mors peccatorum pessima
et qui oderunt iustum delinquent
33,²³ redimet Dominus animas servorum suorum
et non delinquent omnes qui sperant in eum
34,¹ HUIC DAVID
Iudica Domine nocentes me
expugna expugnantes me
34,² adprehende arma et scutum
et exsurge in adiutorium mihi
34,³ effunde frameam et conclude
adversus eos qui persequuntur me
dic animae meae salus tua ego sum
34,⁴ confundantur et reveantur
quaerentes animam meam
avertantur retrorsum et confundantur
cogitantes mihi mala
34,⁵ fiant tamquam pulvis ante faciem venti
et angelus Domini coartans eos
34,⁶ fiat via illorum tenebrae et lubricum
et angelus Domini persequens eos
34,⁷ quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui
supervacue exprobraverunt animam meam
34,⁸ veniat illi laqueus quem ignorat
et captio quam abscondit comprehendat eum
et in laqueo cadat in ipso

34,⁹ anima autem mea exultabit in Domino
delectabitur super salutari suo
34,¹⁰ omnia ossa mea dicent Domine quis similis tui
eripiens inopem de manu fortiorum eius
egenum et pauperem a diripientibus eum
34,¹¹ surgentes testes iniqui
quae ignorabam interrogabant me
34,¹² retribuiebant mihi mala pro bonis
sterilitatem animae meae
34,¹³ ego autem cum mihi molesti essent
induebar cilicio
humiliabam in ieiunio animam meam
et oratio mea in sinum meum convertetur
34,¹⁴ quasi proximum quasi fratrem nostrum sic conplacebam
quasi lugens et contristatus sic humiliabar
34,¹⁵ et adversum me laetati sunt et convenerunt
congregata sunt super me flagella et ignoravi
34,¹⁶ dissipati sunt nec conpuncti
temptaverunt me subsannaverunt me subsannatione
frenduerunt super me dentibus suis
34,¹⁷ Domine quando respicies
restitu animam meam a malignitate eorum
a leonibus unquam meam
34,¹⁸ confitebor tibi in ecclesia magna
in populo gravi laudabo te
34,¹⁹ non supergaudeant mihi qui adversantur mihi inique
qui oderunt me gratis et annuunt oculis
34,²⁰ quoniam mihi quidem pacifice loquebantur
et in iracundia ✽terrae loquentes: dolos cogitabant
34,²¹ et dilataverunt super me os suum
dixerunt euge euge viderunt oculi nostri
34,²² vidisti Domine ne sileas
Domine ne discedas a me
34,²³ exsurge et intende iudicio meo
Deus meus et Dominus meus in causam meam

34,²⁴iudica me secundum iustitiam tuam Domine Deus meus
et non supergaudeant mihi
34,²⁵non dicant in cordibus suis euge euge animae nostrae
nec dicant devoravimus eum
34,²⁶erubescant et revereantur simul qui gratulantur malis meis
induantur confusione et reverentia
qui magna loquuntur super me
34,²⁷exultent et laentur qui volunt iustitiam meam
et dicant semper magnificetur Dominus
qui volunt pacem servi eius
34,²⁸et lingua mea meditabitur iustitiam tuam
tota die laudem tuam
35,¹ IN FINEM SERVO DOMINI DAVID
35,²Dixit iniustus ut delinquat in semet ipso
non est timor Dei ante oculos eius
35,³quoniam dolose egit in conspectu eius
ut inveniatur iniquitas eius ad odium
35,⁴verba oris eius iniquitas et dolus
noluit intellegere ut bene ageret
35,⁵iniquitatem meditatus est in cubili suo
adstitit omni viae non bonae
malitiam autem non odivit
35,⁶Domine in caelo misericordia tua
et veritas tua usque ad nubes
35,⁷iustitia tua sicut montes Dei
iudicia tua abyssus multa
homines et iumenta salvabis Domine
35,⁸quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus
filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt
35,⁹inebriabuntur ab ubertate domus tuae
et torrente voluntatis tuae potabis eos
35,¹⁰quoniam apud te fons vitae
in lumine tuo videbimus lumen
35,¹¹praetende misericordiam tuam scientibus te
et iustitiam tuam his qui recto sunt corde

35,¹² non veniat mihi pes superbiae
et manus peccatoris non moveat me
35,¹³ ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem
expulsi sunt nec potuerunt stare
36,¹ IPSI DAVID
Noli aemulari in malignantibus
neque zelaveris facientes iniquitatem
36,² quoniam tamquam faenum velociter arescent
et quemadmodum holera herbarum cito decident
36,³ spera in Domino et fac bonitatem
et inhabita terram et pasceris in divitiis eius
36,⁴ delectare in Domino et dabit tibi petitiones cordis tui
36,⁵ revela Domino viam tuam
et spera in eum et ipse faciet
36,⁶ et educet quasi lumen iustitiam tuam
et iudicium tuum tamquam meridiem
36,⁷ subditus esto Domino et ora eum
noli aemulari in eo qui prosperatur in via sua
in homine faciente iniustitias
36,⁸ desine ab ira et derelinque furorem
noli aemulari ut maligneris
36,⁹ quoniam qui malignantur exterminabuntur
sustinentes autem Dominum ipsi hereditabunt terram
36,¹⁰ et adhuc pusillum et non erit peccator
et quaeres locum eius et non invenies
36,¹¹ mansueti autem hereditabunt terram
et delectabuntur in multitudine pacis
36,¹² observabit peccator iustum
et stridebit super eum dentibus suis
36,¹³ Dominus autem inridebit eum
quia prospicit quoniam veniet dies eius
36,¹⁴ gladium evaginaverunt peccatores
intenderunt arcum suum
ut decipiant pauperem et inopem
ut trucident rectos corde

36,¹⁵gladius eorum intret in corda ipsorum
et arcus ipsorum confringatur
36,¹⁶melius est modicum iusto super divitias peccatorum multas
36,¹⁷quoniam brachia peccatorum conterentur
confirmat autem iustos Dominus
36,¹⁸novit Dominus dies immaculorum
et hereditas eorum in aeternum erit
36,¹⁹non confundentur in tempore malo
et in diebus famis saturabuntur
36,²⁰quia peccatores peribunt
inimici vero Domini mox honorificati fuerint et exaltati
deficientes quemadmodum fumes defecerunt
36,²¹mutuabitur peccator et non solvet
iustus autem miseretur et tribuet
36,²²quia benedicentes ei hereditabunt terram
maledicentes autem ei disperibunt
36,²³apud Dominum gressus hominis dirigentur
et viam eius volet
36,²⁴cum ceciderit non conlidetur
quia Dominus subponit manum suam
36,²⁵iunior fui et senui et non vidi iustum derelictum
nec semen eius quaerens panes
36,²⁶tota die miseretur et commodat
et semen illius in benedictione erit
36,²⁷declina a malo et fac bonum
et inhabita in saeculum saeculi
36,²⁸quia Dominus amat iudicium
et non derelinquet sanctos suos
in aeternum conservabuntur
iniusti punientur
et semen impiorum peribit
36,²⁹iusti autem hereditabunt terram
et inhabitabunt in saeculum ÷ saeculi: super eam
36,³⁰os iusti meditabitur sapientiam
et lingua eius loquetur iudicium

36,³¹lex Dei eius in corde ipsius
et non subplantabuntur gressus eius
36,³²considerat peccator iustum
et quaerit mortificare eum
36,³³Dominus autem non derelinquet eum in manus eius
nec damnabit eum cum iudicabitur illi
36,³⁴expecta Dominum et custodi viam eius
et exaltabit te ut hereditate capias terram
cum perierint peccatores videbis
36,³⁵vidi impium superexaltatum
et elevatum sicut cedros Libani
36,³⁶et transivi et ecce non erat
et quaesivi eum et non est inventus locus eius
36,³⁷custodi innocentiam et vide aequitatem
quoniam sunt reliquiae homini pacifico
36,³⁸iniusti autem disperibunt simul
reliquiae impiorum peribunt
36,³⁹salus autem iustorum a Domino
et protector eorum in tempore tribulationis
36,⁴⁰et adiuvabit eos Dominus et liberabit eos
et eruet eos a peccatoribus
et salvabit eos quia speraverunt in eo

37,¹ PSALMUS DAVID IN REMEMORATIONEM DE SABBATO

37,²Domine ne in furore tuo arguas me
neque in ira tua corripas me
37,³quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi
et confirmasti super me manum tuam
37,⁴non est sanitas carni meae a facie irae tuae
non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum
37,⁵quoniam iniquitates meae supergressae sunt caput meum
sicut onus grave gravatae sunt super me
37,⁶putruerunt et corruptae sunt cicatrices meae
a facie insipientiae meae
37,⁷miser factus sum et curvatus sum usque ad finem
tota die contristatus ingrediebar

37,⁸ quoniam lumbi mei impleti sunt in lusionibus
et non est sanitas in carne mea
37,⁹ afflictus sum et humiliatus sum nimis
rugiebam a gemitu cordis mei
37,¹⁰ Domine ante te omne desiderium meum
et gemitus meus a te non est absconditus
37,¹¹ cor meum conturbatum est
dereliquit me virtus mea
et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum
37,¹² amici mei et proximi mei
adversus me adpropinquaverunt et steterunt
et qui iuxta me erant de longe steterunt
37,¹³ et vim faciebant qui quaerebant animam meam
et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates
et dolos tota die meditabantur
37,¹⁴ ego autem tamquam surdus non audiebam
et sicut mutus non aperiens os suum
37,¹⁵ et factus sum sicut homo non audiens
et non habens in ore suo redargutiones
37,¹⁶ quoniam in te Domine speravi
tu exaudies Domine Deus meus
37,¹⁷ quia dixi nequando supergaudeant mihi inimici mei
et dum commoventur pedes mei
super me magna locuti sunt
37,¹⁸ quoniam ego in flagella paratus
et dolor meus in conspectu meo semper
37,¹⁹ quoniam iniquitatem meam adnuntiabo
÷ et: cogitabo pro peccato meo
37,²⁰ inimici autem mei vivent et firmati sunt super me
et multiplicati sunt qui oderunt me inique
37,²¹ qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi
quoniam sequebar bonitatem
37,²² non derelinquas me Domine Deus meus ne discesseris a me
37,²³ intende in adiutorium meum Domine salutis meae
38,¹ IN FINEM IDITHUN CANTICUM DAVID

38,²Dixi custodiam vias meas
ut non delinquam in lingua mea
posui ori meo custodiam
cum consisteret peccator adversum me
38,³obmutui et humiliatus sum et silui a bonis
et dolor meus renovatus est
38,⁴concaluit cor meum intra me
et in meditatione mea exardescet ignis
38,⁵locutus sum in lingua mea
notum fac mihi Domine finem meum
et numerum dierum meorum quis est
ut sciam quid desit mihi
38,⁶ecce mensurabiles posuisti dies meos
et substantia mea tamquam nihilum ante te
verumtamen universa vanitas omnis homo vivens

DIAPSALMA

38,⁷verumtamen in imagine pertransit homo
sed et frustra conturbatur
thesaurizat et ignorat cui congregabit ea
38,⁸et nunc quae est expectatio mea nonne Dominus
et substantia mea apud te est
38,⁹ab omnibus iniquitatibus meis erue me
obprobrium insipienti dedisti me
38,¹⁰obmutui ÷ et: non aperui os meum quoniam tu fecisti
38,¹¹amove a me plagas tuas
38,¹²a fortitudine manus tuae ego defeci
in increpationibus propter iniquitatem corripuisti hominem
et tabescere fecisti sicut araneam animam eius
verumtamen vane ÷ conturbatur: omnis homo

DIAPSALMA

38,¹³exaudi orationem meam Domine
et deprecationem meam
auribus percipe lacrimas meas
ne sileas quoniam advena sum apud te et peregrinus
sicut omnes patres mei

38,¹⁴remitte mihi ut refrigerer
priusquam abeam et amplius non ero
39,¹ IN FINEM DAVID PSALMUS
39,²Expectans expectavi Dominum et intendit mihi
39,³et exaudivit preces meas
et eduxit me de lacu miseriae et de luto fecis
et statuit super petram pedes meos
et direxit gressus meos
39,⁴et inmisit in os meum canticum novum
carmen Deo nostro
videbunt multi et timebunt
et sperabunt in Domino
39,⁵beatus vir cuius est nomen Domini spes ipsius
et non respexit in vanitates et insanias falsas
39,⁶multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua
et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi
adnuntiavi et locutus sum
multiplicati sunt super numerum
39,⁷sacrificium et oblationem noluisti
aures autem perfecisti mihi
holocaustum et pro peccato non postulasti
39,⁸tunc dixi ecce venio
in capite libri scriptum est de me
39,⁹ut facerem voluntatem tuam Deus meus volui
et legem tuam in medio cordis mei
39,¹⁰adnuntiavi iustitiam in ecclesia magna
ecce labia mea non prohibebo Domine tu scisti
39,¹¹iustitiam tuam non abscondi in corde meo
veritatem tuam et salutare tuum dixi
non abscondi misericordiam tuam
et veritatem tuam a concilio multo
39,¹²tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas a me
misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me
39,¹³quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus
comprehenderunt me iniquitates meae et non potui ut viderem

multiplicatae sunt super capillos capitis mei
et cor meum dereliquit me
39,¹⁴conplaceat tibi Domine ut eruas me
Domine ad adiuvandum me respice
39,¹⁵confundantur et reveantur simul
qui quaerunt animam meam ut auferant eam
convertantur retrorsum
et reveantur qui volunt mihi mala
39,¹⁶ferant confestim confusionem suam
qui dicunt mihi euge euge
39,¹⁷exultent et laentur super te omnes quaerentes te
et dicant semper magnificetur Dominus
qui diligunt salutare tuum
39,¹⁸ego autem mendicus sum et pauper
Dominus sollicitus est mei
adiutor meus et protector meus tu es
Deus meus ne tardaveris

40,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID

40,²Beatus qui intellegit super egenum et pauperem
in die mala liberabit eum Dominus
40,³Dominus conservet eum et vivificet eum
et beatum faciat eum in terra
et non tradat eum in animam inimicorum eius
40,⁴Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius
universum stratum eius versasti in infirmitate eius
40,⁵ego dixi Domine miserere mei
sana animam meam quoniam peccavi tibi
40,⁶inimici mei dixerunt mala mihi
quando morietur et peribit nomen eius
40,⁷et si ingrediebatur ut videret vane loquebatur
cor eius congregavit iniquitatem sibi
egrediebatur foras et loquebatur 40,⁸in id ipsum
adversum me susurrabant omnes inimici mei
adversus me cogitabant mala mihi
40,⁹verbum iniquum constituerunt adversus me

numquid qui dormit non adiciet ut resurgat
40,¹⁰ etenim homo pacis meae in quo speravi
qui edebat panes meos magnificavit super me subplantationem
40,¹¹ tu autem Domine miserere mei
et resuscita me et retribuam eis
40,¹² in hoc cognovi quoniam voluisti me
quoniam non gaudebit inimicus meus super me
40,¹³ me autem propter innocentiam suscepisti
et confirmasti me in conspectu tuo in aeternum
40,¹⁴ benedictus Dominus Deus Israhel
a saeculo et in saeculum fiat fiat
41,¹ IN FINEM IN INTELLECTUM FILIIS CORE
41,² Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum
ita desiderat anima mea ad te Deus
41,³ sitivit anima mea ad Deum ✽fortem: vivum
quando veniam et parebo ante faciem Dei
41,⁴ fuerunt mihi lacrimae meae panis die ac nocte
dum dicitur mihi cotidie ubi est Deus tuus
41,⁵ haec recordatus sum et effudi in me animam meam
quoniam transibo in loco tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei
in voce exultationis et confessionis sonus epulantis
41,⁶ quare tristis es anima mea et quare conturbas me
spera in Deo quoniam confitebor illi
salutare vultus mei 41,⁷ Deus meus
ad me ipsum anima mea conturbata est
propterea memor ero tui
de terra Iordanis et Hermoniim a monte modico
41,⁸ abyssus ✽ad: abyssum invocat
in voce cataractarum tuarum
omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt
41,⁹ in die mandavit Dominus misericordiam suam
et nocte canticum eius
apud me oratio Deo vitae meae
41,¹⁰ dicam Deo susceptor meus es quare oblitus es mei
quare contristatus incedo

dum adfligit me inimicus

41,¹¹ dum confringuntur ossa mea exprobraverunt mihi qui tribulant me
dum dicunt mihi per singulos dies ubi est Deus tuus

41,¹² quare tristis es anima mea et quare conturbas me
spera in Deum quoniam *adhuc: confitebor illi
salutare vultus mei *et: Deus meus

42,¹ PSALMUS DAVID

Iudica me Deus et discerne causam meam de gente non sancta
ab homine iniquo et doloso erue me

42,² quia tu es Deus fortitudo mea quare me reppulisti
quare tristis incedo dum adfligit me inimicus

42,³ emitte lucem tuam et veritatem tuam
ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum
et in tabernacula tua

42,⁴ et introibo ad altare Dei
ad Deum qui laetificat iuventutem meam
confitebor tibi in cithara Deus Deus meus

42,⁵ quare tristis es anima mea et quare conturbas me
spera in Deum quoniam *adhuc: confitebor illi
salutare vultus mei *et: Deus meus

43,¹ IN FINEM FILIIS CORE AD INTELLECTUM

43,² Deus auribus nostris audivimus
patres nostri adnuntiaverunt nobis
opus quod operatus es in diebus eorum in diebus antiquis

43,³ manus tua gentes disperdit et plantasti eos
adflixisti populos et expulisti eos

43,⁴ nec enim in gladio suo possederunt terram
et brachium eorum non salvavit eos
sed dextera tua et brachium tuum
et inluminatio faciei tuae

quoniam conplacuisti in eis
43,⁵ tu es ipse rex meus et Deus meus
qui mandas salutes Iacob

43,⁶ in te inimicos nostros ventilabimus cornu
et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis

43,⁷ non enim in arcu meo sperabo
et gladius meus non salvabit me
43,⁸ salvasti enim nos de adfligentibus nos
et odientes nos confudisti
43,⁹ in Deo laudabimur tota die
et in nomine tuo confitebimur in saeculum

DIAPSALMA

43,¹⁰ nunc autem reppulisti et confudisti nos
et non egredieris in virtutibus nostris
43,¹¹ avertisti nos retrorsum post inimicos nostros
et qui oderunt nos diripiebant sibi
43,¹² dedisti nos tamquam oves escarum
et in gentibus dispersisti nos
43,¹³ vendidisti populum tuum sine pretio
et non fuit multitudo in commutationibus nostris
43,¹⁴ posuisti nos obprobrium vicinis nostris
subsannationem et derisum his qui in circuitu nostro
43,¹⁵ posuisti nos in similitudinem gentibus
commotionem capitis in populis
43,¹⁶ tota die verecundia mea contra me est
et confusio faciei meae cooperuit me
43,¹⁷ a voce exprobrantis et obloquentis
a facie inimici et persequentis
43,¹⁸ haec omnia venerunt super nos nec obliti sumus te
et inique non egimus in testamento tuo
43,¹⁹ et non recessit retrorsum cor nostrum
et declinasti semitas nostras a via tua
43,²⁰ quoniam humiliasti nos in loco adflictionis
et cooperuit nos umbra mortis
43,²¹ si obliti sumus nomen Dei nostri
et ÷ si: expandimus manus nostras ad deum alienum
43,²² nonne Deus requiret ista
ipse enim novit abscondita cordis
quoniam propter te mortificamur omni die
aestimati sumus sicut oves occisionis

43,²³exsurge quare dormis Domine
exsurge ⁂ et: ne repellas in finem
43,²⁴quare faciem tuam avertis
oblivisceris inopiae nostrae et tribulationis nostrae
43,²⁵quoniam humiliata est in pulvere anima nostra
conglutinatus est in terra venter noster
43,²⁶exsurge adiuva nos
et redime nos propter nomen tuum

44,¹ IN FINEM PRO HIS QUI COMMUTABUNTUR FILIIS CORE AD INTELLECTUM
CANTICUM PRO DILECTO

44,²Eructavit cor meum verbum bonum
dico ego opera mea regi
lingua mea calamus scribae velociter scribentis
44,³speciosus forma prae filiis hominum
diffusa est gratia in labiis tuis
propterea benedixit te Deus in aeternum
44,⁴accingere gladio tuo super femur tuum potentissime
44,⁵specie tua et pulchritudine tua
et intende prospere procede et regna
propter veritatem et mansuetudinem et iustitiam
et deducet te mirabiliter dextera tua
44,⁶sagittae tuae acutae
populi sub te cadent
in corde inimicorum regis
44,⁷sedes tua Deus in saeculum saeculi
virga directionis virga regni tui
44,⁸dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem
propterea unxit te Deus Deus tuus
oleo laetitiae prae consortibus tuis
44,⁹murra et gutta et cassia a vestimentis tuis
a domibus eburneis ex quibus delectaverunt te
44,¹⁰filiae regum in honore tuo
adstitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate
44,¹¹audi filia et vide et inclina aurem tuam
et obliviscere populum tuum et domum patris tui

44,¹²et concupiscet rex decorem tuum
quoniam ipse est dominus tuus et adorabunt eum

44,¹³✳et: filiae Tyri in muneribus
vultum tuum deprecabuntur divites plebis
44,¹⁴omnis gloria eius filiae regis ab intus
in fimbriis aureis 44,¹⁵circumamicta varietatibus
adducentur regi virgines post eam
proximae eius adferentur tibi

44,¹⁶adferentur in laetitia et exultatione
adducentur in templum regis

44,¹⁷pro patribus tuis nati sunt tibi filii
constitues eos principes super omnem terram

44,¹⁸memor ero nominis tui
in omni generatione et generatione
propterea populi confitebuntur tibi
in aeternum et in saeculum saeculi

45,¹ IN FINEM PRO FILIIS CORE PRO ARCANIS PSALMUS

45,²Deus noster refugium et virtus
adiutor in tribulationibus quae invenerunt nos nimis

45,³propterea non timebimus dum turbabitur terra
et transferentur montes in cor maris

45,⁴sonaverunt et turbatae sunt aquae eorum
conturbati sunt montes in fortitudine eius

DIAPSALMA

45,⁵fluminis impetus laetificat civitatem Dei
sanctificavit tabernaculum suum Altissimus

45,⁶Deus in medio eius non commovebitur
adiuvabit eam Deus mane diluculo

45,⁷conturbatae sunt gentes inclinata sunt regna
dedit vocem suam mota est terra

45,⁸Dominus virtutum nobiscum
susceptor noster Deus Iacob

DIAPSALMA

45,⁹venite et videte opera Domini
quae posuit prodigia super terram

45,¹⁰ auferens bella usque ad finem terrae
arcum conteret et confringet arma
et scuta comburet in igne
45,¹¹ vacate et videte quoniam ego sum Deus
exaltabor in gentibus exaltabor in terra
45,¹² Dominus virtutum nobiscum
susceptor noster Deus Iacob

46,¹ IN FINEM PRO FILIIS CORE PSALMUS

46,² Omnes gentes plaudite manibus
iubilare Deo in voce exultationis
46,³ quoniam Dominus excelsus terribilis
rex magnus super omnem terram
46,⁴ subiecit populos nobis
et gentes sub pedibus nostris
46,⁵ elegit nobis hereditatem suam
speciem Iacob quam dilexit

DIAPSALMA

46,⁶ ascendit Deus in iubilo
Dominus in voce tubae
46,⁷ psallite Deo nostro psallite
psallite regi nostro psallite
46,⁸ quoniam rex omnis terrae Deus
psallite sapienter
46,⁹ regnavit Deus super gentes
Deus sedit super sedem sanctam suam
46,¹⁰ principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham
quoniam Dei fortes terrae vehementer elevati sunt
47,¹ CANTICUM PSALMI FILIIS CORE SECUNDA SABBATI
47,² Magnus Dominus et laudabilis nimis
in civitate Dei nostri in monte sancto eius
47,³ fundatur exultatione universae terrae
montes Sion latera aquilonis
civitas regis magni
47,⁴ Deus in domibus eius cognoscitur cum suscipiet eam
47,⁵ quoniam ecce reges congregati sunt

convenerunt in unum
47,⁶ ipsi videntes sic admirati sunt
conturbati sunt commoti sunt
47,⁷ tremor adprehendit eos
ibi dolores ut parturientis
47,⁸ in spiritu vehementi conteres naves Tharsis
47,⁹ sicut audivimus sic vidimus
in civitate Domini virtutum
in civitate Dei nostri
Deus fundavit eam in aeternum

DIAPSALMA

47,¹⁰ suscepimus Deus misericordiam tuam
in medio templi tui
47,¹¹ secundum nomen tuum Deus sic et laus tua in fines terrae
iustitia plena est dextera tua
47,¹² laetetur mons Sion
exultent filiae Iudaeae propter iudicia tua ÷ Domine:
47,¹³ circumdate Sion et conplectimini eam
narrate in turribus eius
47,¹⁴ ponite corda vestra in virtute eius
et distribuite domus eius
ut enarretis in progeniem alteram
47,¹⁵ quoniam hic est Deus Deus noster
in aeternum et in saeculum saeculi
ipse reget nos in saecula

48,¹ IN FINEM FILIIS CORE PSALMUS

48,² Audite haec omnes gentes
auribus percipite omnes qui habitatis orbem
48,³ quique terrigenae et filii hominum
in unum dives et pauper
48,⁴ os meum loquetur sapientiam
et meditatio cordis mei prudentiam
48,⁵ inclinabo in parabolam aurem meam
aperiam in psalterio propositionem meam
48,⁶ cur timebo in die malo

iniquitas calcanei mei circumdabit me
48,⁷ qui confidunt in virtute sua
et in multitudine divitiarum suarum gloriantur
48,⁸ frater non redimit redimet homo
non dabit Deo placationem suam
48,⁹ et pretium redemptionis animae suae
et laboravit in aeternum 48,¹⁰ et vivet *adhuc: in finem
48,¹¹ non videbit interitum cum viderit sapientes morientes
simul insipiens et stultus peribunt
et relinquent alienis divitias suas
48,¹² ÷ et: sepulchra eorum domus illorum in aeternum
tabernacula eorum in progeniem et progeniem
vocaverunt nomina sua in terris suis
48,¹³ et homo cum in honore esset non intellexit
comparatus est iumentis insipientibus
et similis factus est illis
48,¹⁴ haec via illorum scandalum ipsis
et postea in ore suo conplacabunt

DIAPSALMA

48,¹⁵ sicut oves in inferno positi sunt
mors depascet eos
et dominabuntur eorum iusti in matutino
et auxilium eorum veterescet in inferno a gloria eorum
48,¹⁶ verumtamen Deus redimet animam meam
de manu inferi cum acceperit me

DIAPSALMA

48,¹⁷ ne timueris cum dives factus fuerit homo
et cum multiplicata fuerit gloria domus eius
48,¹⁸ quoniam cum interierit non sumet omnia
neque descendet cum eo *pone: gloria eius
48,¹⁹ quia anima eius in vita ipsius benedicetur
confitebitur tibi cum benefeceris ei
48,²⁰ introibit usque in progenies patrum suorum
usque in aeternum non videbit lumen
48,²¹ homo in honore cum esset non intellexit

comparatus est iumentis ÷ insipientibus:

et similis factus est illis

49,¹ PSALMUS ASAPH

Deus deorum Dominus locutus est et vocavit terram

a solis ortu usque ad occasum

49,² ex Sion species decoris eius

49,³ Deus manifeste veniet Deus noster et non silebit

ignis in conspectu eius exardescet

et in circuitu eius tempestas valida

49,⁴ advocabit caelum desursum

et terram discernere populum suum

49,⁵ congregate illi sanctos eius

qui ordinant testamentum eius super sacrificia

49,⁶ et adnuntiabunt caeli iustitiam eius

quoniam Deus iudex est

DIAPSALMA

49,⁷ audi populus meus et loquar tibi

Israhel et testificabor tibi

Deus Deus tuus ego sum

49,⁸ non in sacrificiis tuis arguam te

holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper

49,⁹ non accipiam de domo tua vitulos

neque de gregibus tuis hircos

49,¹⁰ quoniam meae sunt omnes ferae silvarum

iumenta in montibus et boves

49,¹¹ cognovi omnia volatilia caeli

et pulchritudo agri mecum est

49,¹² si esuriero non dicam tibi

meus est enim orbis terrae et plenitudo eius

49,¹³ numquid manducabo carnes taurorum

aut sanguinem hircorum potabo

49,¹⁴ immola Deo sacrificium laudis

et redde Altissimo vota tua

49,¹⁵ et invoca me in die tribulationis

et eruam te et honorificabis me

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

DIAPSALMA

49,¹⁶peccatori autem dixit Deus
quare tu enarras iustitias meas
et adsumis testamentum meum per os tuum
49,¹⁷tu vero odisti disciplinam
et proiecisti sermones meos retrorsum
49,¹⁸si videbas furem currebas cum eo
et cum adulteris portionem tuam ponebas
49,¹⁹os tuum abundavit malitia
et lingua tua concinnabat dolos
49,²⁰sedens adversus fratrem tuum loquebaris
et adversus filium matris tuae ponebas scandalum
49,²¹haec fecisti et tacui
existimasti inique quod ero tui similis
arguam te et statuam contra faciem tuam
49,²²intellegite nunc haec qui obliviscimini Deum
nequando rapiat et non sit qui eripiat
49,²³sacrificium laudis honorificabit me
et illic iter quod ostendam illi salutare Dei

50,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID 50,²CUM VENIT AD EUM NATHAN PROPHETA
QUANDO INTRAVIT AD BETHSABEE

50,³Miserere mei Deus secundum ÷ magnam: misericordiam tuam
÷ et: secundum multitudinem miserationum tuarum
dele iniquitatem meam
50,⁴amplius lava me ab iniquitate mea
et a peccato meo munda me
50,⁵quoniam iniquitatem meam ego cognosco
et peccatum meum contra me est semper
50,⁶tibi soli peccavi et malum coram te feci
ut iustificeris in sermonibus tuis
et vincas cum iudicaris
50,⁷ecce enim in iniquitatibus conceptus sum
et in peccatis concepit me mater mea
50,⁸ecce enim veritatem dilexisti
incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi

50,⁹asparges me hysopo et mundabor
 lavabis me et super nivem dealabor
 50,¹⁰auditui meo dabis gaudium et laetitiam
 exultabunt ossa humiliata
 50,¹¹averte faciem tuam a peccatis meis
 et omnes iniquitates meas dele
 50,¹²cor mundum crea in me Deus
 et spiritum rectum innova in visceribus meis
 50,¹³ne proicias me a facie tua
 et spiritum sanctum tuum ne auferas a me
 50,¹⁴redde mihi laetitiam salutaris tui
 et spiritu principali confirma me
 50,¹⁵docebo iniquos vias tuas
 et impii ad te convertentur
 50,¹⁶libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meae
 exultabit lingua mea iustitiam tuam
 50,¹⁷Domine labia mea aperies
 et os meum adnuntiabit laudem tuam
 50,¹⁸quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique
 holocaustis non delectaberis
 50,¹⁹sacrificium Deo spiritus contribulatus
 cor contritum et humiliatum Deus non spernet
 50,²⁰benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion
 et aedificentur muri Hierusalem
 50,²¹tunc acceptabis sacrificium iustitiae
 oblationes et holocausta
 tunc inponent super altare tuum vitulos
 51,¹ IN FINEM INTELLECTUS DAVID 51,²CUM VENIT DOEC IDUMEUS ET ADNUN-
 TIAVIT SAUL ET DIXIT VENIT DAVID IN DOMO ACHIMELECH
 51,³Quid gloriatur in malitia qui potens est iniquitate
 51,⁴tota die iniustitiam cogitavit lingua tua
 sicut novacula acuta fecisti dolum
 51,⁵dilexisti malitiam super benignitatem
 iniquitatem magis quam loqui aequitatem

DIAPSALMA

51,⁶dilexisti omnia verba praecipitationis
linguam dolosam
51,⁷propterea Deus destruet te in finem
evellet te et emigrabit te de tabernaculo
et radicem tuam de terra viventium

DIAPSALMA

51,⁸videbunt iusti et timebunt
et super eum ridebunt et dicent
51,⁹ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum
sed speravit in multitudine divitiarum suarum
et praevaluit in vanitate sua
51,¹⁰ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei
speravi in misericordia Dei in aeternum et in saeculum saeculi
51,¹¹confitebor tibi in saeculum quia fecisti
et expectabo nomen tuum quoniam bonum
in conspectu sanctorum tuorum

52,¹ IN FINEM PRO MELECH INTELLENTIAE DAVID

Dixit insipiens in corde suo non est Deus
52,²corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus
non est qui faciat bonum
52,³Deus de caelo prospexit in filios hominum
ut videat si est intellegens ÷ aut: requirens Deum
52,⁴omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non est usque ad unum
52,⁵nonne scient ÷ omnes: qui operantur iniquitatem
qui devorant plebem meam ut cibum panis
52,⁶Deum non invocaverunt
illic trepidabunt timore ubi non fuit timor
quoniam Deus dissipavit ossa eorum qui hominibus placent
confusi sunt quoniam Deus sprexit eos
52,⁷quis dabit ex Sion salutare Israhel
dum convertit Deus captivitatem plebis suae
exultabit Iacob et laetabitur Israhel

53,¹ IN FINEM IN CARMINIBUS INTELLECTUS DAVID 53,²CUM VENISSENT ZIPHEI
ET DIXISSENT AD SAUL NONNE DAVID ABSCONDITUS EST APUD NOS

53,³Deus in nomine tuo saluum me fac
et in virtute tua iudica me
53,⁴Deus exaudi orationem meam
auribus percipe verba oris mei
53,⁵quoniam alieni insurrexerunt aduersum me
et fortes quaesierunt animam meam
non proposuerunt Deum ante conspectum suum

DIAPSALMA

53,⁶ecce enim Deus adiuuat me
Dominus susceptor animae meae
53,⁷avertet mala inimicis meis
in veritate tua disperde illos
53,⁸voluntarie sacrificabo tibi
confitebor nomini tuo Domine quoniam bonum
53,⁹quoniam ex omni tribulatione eripuisti me
et super inimicos meos despexit oculus meus
54,¹ IN FINEM IN CARMINIBUS INTELLECTUS DAVID
54,²Exaudi Deus orationem meam
et ne despexeris deprecationem meam
54,³intende mihi et exaudi me
contristatus sum in exercitatione mea et conturbatus sum
54,⁴a voce inimici et a tribulatione peccatoris
quoniam declinaverunt in me iniquitatem
et in ira molesti erant mihi
54,⁵cor meum conturbatum est in me
et formido mortis cecidit super me
54,⁶timor et tremor venit super me
et contexit me tenebra
54,⁷et dixi quis dabit mihi pinnas sicut columbae
et volabo et requiescam
54,⁸ecce elongavi fugiens
et mansi in solitudine

DIAPSALMA

54,⁹expectabam eum qui saluum me fecit
a pusillanimitate spiritus et a tempestate

54,¹⁰praecipita Domine divide linguas eorum
quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate
54,¹¹die et nocte circumdabit eam super muros eius
et iniquitas et labor in medio eius 54,¹²et iniustitia
et non defecit de plateis eius usura et dolus
54,¹³quoniam si inimicus maledixisset mihi
sustinuissem utique
et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset
abscondissem me forsitan ab eo
54,¹⁴tu vero homo unianimis
dux meus et notus meus
54,¹⁵qui simul mecum dulces capiebas cibos
in domo Dei ambulavimus cum consensu
54,¹⁶veniat mors super illos
et descendant in infernum viventes
quoniam nequitiae in habitaculis eorum
in medio eorum
54,¹⁷ego ꝛ autem: ad Deum clamavi et Dominus salvabit me
54,¹⁸vespere et mane et meridie narrabo et adnuntiabo
et exaudiet vocem meam
54,¹⁹redimet in pace animam meam
ab his qui adpropinquant mihi
quoniam inter multos erant mecum
54,²⁰exaudiet Deus et humiliabit illos qui est ante saecula

DIAPSALMA

non enim est illis commutatio et non timuerunt Deum
54,²¹extendit manum suam in retribuendo
contaminaverunt testamentum eius
54,²²divisi sunt ab ira vultus eius
et adpropinquavit cor illius
molliti sunt sermones eius super oleum
et ipsi sunt iacula
54,²³iacta super Dominum curam tuam et ipse te enutriet
non dabit in aeternum fluctuationem iusto
54,²⁴tu vero Deus deduces eos in puteum interitus

viri sanguinum et doli non dimidiabunt dies suos

ego autem sperabo in te Domine

55,¹ IN FINEM PRO POPULO QUI A SANCTIS LONGE FACTUS EST DAVID IN TITULI
INSCRIPTIONE CUM TENUERUNT EUM ALLOPHILI IN GETH

55,²Miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo

tota die inpugnans tribulavit me

55,³conculcaverunt me inimici mei tota die

quoniam multi bellantes adversum me

55,⁴ab altitudine diei timebo

ego vero in te sperabo

55,⁵in Deo laudabo sermones meos

in Deo speravi non timebo quid faciat mihi caro

55,⁶tota die verba mea execrabantur

adversum me omnia consilia eorum in malum

55,⁷inhabitabunt et abscondent

ipsi calcaneum meum observabunt

sicut sustinuerunt animam meam

55,⁸pro nihilo salvos facies illos

in ira populos confringes

Deus 55,⁹vitam meam adnuntiavi tibi

posuisti lacrimas meas in conspectu tuo

sicut et in promissione tua

55,¹⁰tunc convertentur inimici mei retrorsum

in quacumque die invocavero te

ecce cognovi quoniam Deus meus es

55,¹¹in Deo laudabo verbum

in Domino laudabo sermonem

in Deo speravi non timebo quid faciat mihi homo

55,¹²in me sunt Deus vota *tua: † quae: reddam laudationes tibi

55,¹³quoniam eripuisti animam meam de morte

et pedes meos de lapsu

ut placeam coram Deo in lumine viventium

56,¹ IN FINEM NE DISPERDAS DAVID IN TITULI INSCRIPTIONE CUM FUGERET A
FACIE SAUL IN SPELUNCA

56,²Miserere mei Deus miserere mei

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

quoniam in te confidit anima mea
et in umbra alarum tuarum sperabo
donec transeat iniquitas
56,³ clamabo ad Deum altissimum
Deum qui benefecit mihi
56,⁴ misit de caelo et liberavit me
dedit in obprobrium conculcantes me

DIAPSALMA

misit Deus misericordiam suam et veritatem suam
56,⁵ et eripuit animam meam de medio catulorum leonum
dormivi conturbatus
filii hominum dentes eorum arma et sagittae
et lingua eorum gladius acutus
56,⁶ exaltare super caelos Deus
et in omnem terram gloria tua
56,⁷ laqueum paraverunt pedibus meis
et incurvaverunt animam meam
foderunt ante faciem meam foveam et inciderunt in eam

DIAPSALMA

56,⁸ paratum cor meum Deus paratum cor meum
cantabo et psalmum dicam
56,⁹ exsurge gloria mea exsurge psalterium et cithara exurgam diluculo
56,¹⁰ confitebor tibi in populis Domine
psalmum dicam tibi in gentibus
56,¹¹ quoniam magnificata est usque ad caelos misericordia tua
et usque ad nubes veritas tua
56,¹² exaltare super caelos Deus
et super omnem terram gloria tua
57,¹ IN FINEM NE DISPERDAS DAVID IN TITULI INSCRIPTIONE
57,² Si vere utique iustitiam loquimini
recta iudicate filii hominum
57,³ etenim in corde iniquitates operamini in terra
iniustitiam manus vestrae concinnant
57,⁴ alienati sunt peccatores a vulva
erraverunt ab utero locuti sunt falsa

57,⁵ furor illis secundum similitudinem serpentis
sicut aspidis surdae et obturantis aures suas
57,⁶ quae non exaudiet vocem incantantium
et venefici incantantis sapienter
57,⁷ Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum
molas leonum confringet Dominus
57,⁸ ad nihilum devenient tamquam aqua decurrens
intendit arcum suum donec infirmentur
57,⁹ sicut cera quae fluit auferentur
supercecidit ignis et non viderunt solem
57,¹⁰ priusquam intellegerent spinae vestrae ramnum
sicut viventes sicut in ira absorbet vos
57,¹¹ laetabitur iustus cum viderit vindictam
manus suas lavabit in sanguine peccatoris
57,¹² et dicet homo si utique est fructus iusto
utique est Deus iudicans eos in terra

58,¹ IN FINEM NE DISPERDAS DAVID IN TITULI INSCRIPTIONE QUANDO MISIT
SAUL ET CUSTODIVIT DOMUM EIUS UT INTERFICERET EUM

58,² Eripe me de inimicis meis Deus
et ab insurgentibus in me libera me
58,³ eripe me de operantibus iniquitatem
et de viris sanguinum salva me
58,⁴ quia ecce ceperunt animam meam
inruerunt in me fortes
58,⁵ neque iniquitas mea neque peccatum meum
Domine sine iniquitate cucurri et direxi
58,⁶ exsurge in occursum meum et vide
et tu Domine Deus virtutum Deus Israhel
intende ad visitandas omnes gentes
non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem
DIAPSALMA
58,⁷ convertentur ad vesperam
et famem patientur ut canes
et circuibunt civitatem
58,⁸ ecce loquentur in ore suo

et gladius in labiis eorum quoniam quis audivit
58,⁹et tu Domine deridebis eos
ad nihilum deduces omnes gentes
58,¹⁰fortitudinem meam ad te custodiam
quia Deus susceptor meus
58,¹¹Deus meus voluntas eius praeveniet me
58,¹²Deus ostendet mihi super inimicos meos
ne occidas eos nequando obliviscantur populi mei
disperge illos in virtute tua
et depone eos protector meus Domine
58,¹³delictum oris eorum sermonem labiorum ipsorum
et comprehendantur in superbia sua
et de execratione et mendacio adnuntiabuntur 58,¹⁴in consummatione
in ira consummationis et non erunt
et scient quia Deus dominatur Iacob finium terrae

DIAPSALMA

58,¹⁵convertentur ad vesperam
et famem patientur ut canes
et circuibunt civitatem
58,¹⁶ipsi dispergentur ad manducandum
si vero non fuerint saturati et murmurabunt
58,¹⁷ego autem cantabo fortitudinem tuam
et exultabo mane misericordiam tuam
quia factus es susceptor meus
et refugium meum in die tribulationis meae
58,¹⁸adiutor meus tibi psallam quia Deus susceptor meus es Deus meus misericordia mea
59,¹ IN FINEM HIS QUI INMUTABUNTUR IN TITULI INSCRIPTIONE DAVID IN
DOCTRINA 59,²CUM SUCCENDIT SYRIAM MESOPOTAMIAM ET SYRIAM SOBA ET
CONVERTIT IOAB ET PERCUSSIT VALLEM SALINARUM DUODECIM MILIA
59,³Deus reppulisti nos et destruxisti nos
iratus es et misertus es nobis
59,⁴commovisti terram et turbasti eam
sana contritiones eius quia commota est
59,⁵ostendisti populo tuo dura
potasti nos vino conpunctionis

59,⁶dedisti metuentibus te significationem
ut fugiant a facie arcus

DIAPSALMA

ut liberentur dilecti tui
59,⁷salvum fac dextera tua et exaudi me
59,⁸Deus locutus est in sancto suo
laetabor et partibor Sicima
et convallem tabernaculorum metibor
59,⁹meus est Galaad et meus ÷ est: Manasses
et Effraim fortitudo capitis mei
Iuda rex meus 59,¹⁰Moab olla spei meae
in Idumeam extendam calciamentum meum
mihi alienigenae subditi sunt
59,¹¹quis deducet me in civitatem munitam
quis deducet me usque in Idumeam
59,¹²nonne tu Deus qui reppulisti nos
et non egredieris Deus in virtutibus nostris
59,¹³da nobis auxilium de tribulatione
et vana salus hominis
59,¹⁴in Deo faciemus virtutem
et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos

60,¹ IN FINEM IN HYMNIS DAVID

60,²Exaudi Deus deprecationem meam
intende orationi meae
60,³a finibus terrae ad te clamavi
dum anxietur cor meum in petra exaltasti me
deduxisti me 60,⁴quia factus es spes mea
turris fortitudinis a facie inimici
60,⁵inhabitabo in tabernaculo tuo in saecula
protegar in velamento alarum tuarum

DIAPSALMA

60,⁶quoniam tu Deus meus exaudisti orationem meam
dedisti hereditatem timentibus nomen tuum
60,⁷dies super dies regis adicies annos eius
usque in diem generationis et generationis

60,⁸permanet in aeternum in conspectu Dei
misericordiam et veritatem quis requiret eius
60,⁹sic psalmum dicam nomini tuo in saeculum saeculi
ut reddam vota mea de die in diem
61,¹ IN FINEM PRO IDITHUN PSALMUS DAVID
61,²Nonne Deo subiecta erit anima mea
ab ipso enim salutare meum
61,³nam et ipse Deus meus et salutaris meus
susceptor meus non movebor amplius
61,⁴quousque inruitis in hominem
interficitis universi vos
tamquam parieti inclinato et maceriae depulsae
61,⁵verumtamen pretium meum cogitaverunt repellere
cucurri in siti
ore suo benedicebant et corde suo maledicebant

DIAPSALMA

61,⁶verumtamen Deo subiecta esto anima mea
quoniam ab ipso patientia mea
61,⁷quia ipse Deus meus et salvator meus
adiutor meus non emigrabo
61,⁸in Deo salutare meum et gloria mea
Deus auxilii mei et spes mea in Deo est
61,⁹sperate in eo omnis congregatio populi
effundite coram illo corda vestra
Deus adiutor noster in aeternum
61,¹⁰verumtamen vani filii hominum
mendaces filii hominum in stateris
ut decipiant ipsi de vanitate in id ipsum
61,¹¹nolite sperare in iniquitate
et rapinas nolite concupiscere
divitiae si affluent nolite cor adponere
61,¹²semel locutus est Deus duo haec audivi
quia potestas Dei 61,¹³et tibi Domine misericordia
quia tu reddes unicuique iuxta opera sua
62,¹ PSALMUS DAVID CUM ESSET IN DESERTO IUDAEAE

62,²Deus Deus meus ad te de luce vigilo
sitivit in te anima mea
quam multipliciter tibi caro mea
62,³in terra deserta et in via et in aquosa
sic in sancto apparui tibi
ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam
62,⁴quoniam melior est misericordia tua super vitas
labia mea laudabunt te
62,⁵sic benedicam te in vita mea
in nomine tuo levabo manus meas
62,⁶sicut adipe et pinguidine repleatur anima mea
et labia exultationis laudabit os meum
62,⁷si memor fui tui super stratum meum
in matutinis meditabar in te
62,⁸quia fuisti adiutor meus
et in velamento alarum tuarum exultabo
62,⁹adhesit anima mea post te
me suscepit dextera tua
62,¹⁰ipsi vero in vanum quaesierunt animam meam
introibunt in inferiora terrae
62,¹¹tradentur in manus gladii
partes vulpium erunt
62,¹²rex vero laetabitur in Deo
laudabitur omnis qui iurat in eo
quia obstructum est os loquentium iniqua
63,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID
63,²Exaudi Deus orationem meam cum deprecor
a timore inimici eripe animam meam
63,³protexisti me a conventu malignantium
a multitudine operantium iniquitatem
63,⁴quia exacerunt ut gladium linguas suas
intenderunt arcum rem amaram
63,⁵ut sagittent in occultis immaculatum
63,⁶subito sagittabunt eum et non timebunt
firmaverunt sibi sermonem nequam

narraverunt ut absconderent laqueos
dixerunt quis videbit eos
63,⁷scrutati sunt iniquitates
defecerunt scrutantes scrutinio
accedet homo et cor altum 63,⁸et exaltabitur Deus
sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum
63,⁹et infirmatae sunt contra eos linguae eorum
conturbati sunt omnes qui videbant eos
63,¹⁰et timuit omnis homo
et adnuntiaverunt opera Dei
et facta eius intellexerunt
63,¹¹laetabitur iustus in Domino et sperabit in eo
et laudabuntur omnes recti corde
64,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID *CANTICUM: HIEREMIAE ET AGGEI DE VERBO
PEREGRINATIONIS QUANDO INCIPIEBANT PROFICISCI
64,²Te decet hymnus Deus in Sion
et tibi reddetur votum in Hierusalem
64,³exaudi orationem ad te omnis caro veniet
64,⁴verba iniquorum praevaluerunt super nos
et impietatibus nostris tu propitiaberis
64,⁵beatus quem elegisti et adsumpsisti
inhabitabit in atriis tuis
replebimur in bonis domus tuae
sanctum est templum tuum 64,⁶mirabile in aequitate
exaudi nos Deus salutaris noster
spes omnium finium terrae et in mari longe
64,⁷praeparans montes in virtute tua accinctus potentia
64,⁸qui conturbas profundum maris
sonum fluctuum eius
turbabuntur gentes 64,⁹et timebunt
qui inhabitant terminos a signis tuis
exitus matutini et vespere delectabis
64,¹⁰visitasti terram et inebriasti eam
multiplicasti locupletare eam
flumen Dei repletum est aquis

parasti cibum illorum
quoniam ita est praeparatio eius
64,¹¹ rivos eius inebria
multiplica genimina eius
in stillicidiis eius laetabitur germinans
64,¹² benedices coronae anni benignitatis tuae
et campi tui replebuntur ubertate
64,¹³ pinguescent speciosa deserti
et exultatione colles accingentur
64,¹⁴ induti sunt arietes ovium
et valles abundabunt frumento
clamabunt etenim hymnum dicent
65,¹ IN FINEM CANTICUM PSALMI RESURRECTIONIS
Iubilare Deo omnis terra
65,² psalmum dicite nomini eius
date gloriam laudi eius
65,³ dicite Deo quam terribilia sunt opera tua Domine
in multitudine virtutis tuae mentientur tibi inimici tui
65,⁴ omnis terra adorent te et psallant tibi
psalmum dicant nomini tuo

DIAPSALMA

65,⁵ venite et videte opera Dei
terribilis in consiliis super filios hominum
65,⁶ qui convertit mare in aridam
in flumine pertransibunt pede
ibi laetabimur in ipso
65,⁷ qui dominatur in virtute sua in aeternum
oculi eius super gentes respiciunt
qui exasperant non exaltentur in semet ipsis

DIAPSALMA

65,⁸ benedicite gentes Deum nostrum
et auditam facite vocem laudis eius
65,⁹ qui posuit animam meam ad vitam
et non dedit in commotionem pedes meos
65,¹⁰ quoniam probasti nos Deus

igne nos examinasti sicut examinatur argentum
65,¹¹ induxisti nos in laqueum
posuisti tribulationes in dorso nostro
65,¹² inposuisti homines super capita nostra
transivimus per ignem et aquam
et eduxisti nos in refrigerium
65,¹³ introibo in domum tuam in holocaustis
reddam tibi vota mea 65,¹⁴ quae distinxerunt labia mea
et locutum est os meum in tribulatione mea
65,¹⁵ holocausta medullata offeram tibi cum incensu arietum
offeram tibi boves cum hircis

DIAPSALMA

65,¹⁶ venite audite et narrabo omnes qui timetis Deum
quanta fecit animae meae
65,¹⁷ ad ipsum ore meo clamavi
et exaltavi sub lingua mea
65,¹⁸ iniquitatem si aspexi in corde meo non exaudiat Dominus
65,¹⁹ propterea exaudivit Deus
ad tendit voci deprecationis meae
65,²⁰ benedictus Deus qui non amovit orationem meam
et misericordiam suam a me

66,¹ IN FINEM IN HYMNIS PSALMUS CANTICI

66,² Deus misereatur nostri et benedicat nobis
inluminet vultum suum super nos et misereatur nostri

DIAPSALMA

66,³ ut cognoscamus in terra viam tuam
in omnibus gentibus salutare tuum
66,⁴ confiteantur tibi populi Deus
confiteantur tibi populi omnes
66,⁵ laetentur et exultent gentes
quoniam iudicas populos in aequitate
et gentes in terra diriges

DIAPSALMA

66,⁶ confiteantur tibi populi Deus
confiteantur tibi populi omnes

66,⁷terra dedit fructum suum
benedicat nos Deus Deus noster 66,⁸benedicat nos Deus
et metuant eum omnes fines terrae
67,¹ IN FINEM DAVID PSALMUS CANTICI
67,²Exsurgat Deus et dissipentur inimici eius
et fugiant qui oderunt eum a facie eius
67,³sicut deficit fumus deficiant
sicut fluit cera a facie ignis
sic pereant peccatores a facie Dei
67,⁴et iusti epulentur
exultent in conspectu Dei
delectentur in laetitia
67,⁵cantate Deo psalmum dicite nomini eius
iter facite ei qui ascendit super occasum Dominus nomen illi
et exultate in conspectu eius
turbabuntur a facie eius
67,⁶patris orfanorum et iudicis viduarum
Deus in loco sancto suo
67,⁷Deus inhabitare facit unius moris in domo
qui educit vinctos in fortitudine
similiter eos qui exasperant qui habitant in sepulchris
67,⁸Deus cum egredereris in conspectu populi tui
cum pertransieris in deserto

DIAPSALMA

67,⁹terra mota est etenim caeli distillaverunt
a facie Dei Sinai a facie Dei Israhel
67,¹⁰pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuae
et infirmata est tu vero perfecisti eam
67,¹¹animalia tua habitant in ea
parasti in dulcedine tua pauperi Deus
67,¹²Dominus dabit verbum evangelizantibus virtute multa
67,¹³rex virtutum dilecti
✳dilecti: et speciei domus dividere spolia
67,¹⁴si dormiatis inter medios cleros
pinnae columbae deargentatae

et posteriora dorsi eius in pallore auri
67,¹⁵ dum discernit Caelestis reges super eam
nive dealbabuntur in Selmon
67,¹⁶ mons Dei mons pinguis
mons coagulatus mons pinguis
67,¹⁷ ut quid suspicamini montes coagulatos
mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo
etenim Dominus habitabit in finem
67,¹⁸ currus Dei decem milibus multiplex
milia laetantium Dominus in eis in Sina in sancto
67,¹⁹ ascendisti in altum cepisti captivitatem
accepisti dona in hominibus
etenim non credentes inhabitare Dominum
Deus 67,²⁰ benedictus Dominus die cotidie
prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum

DIAPSALMA

67,²¹ Deus noster Deus salvos faciendi
et Domini Domini exitus mortis
67,²² verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum
verticem capilli perambulantium in delictis suis
67,²³ dixit Dominus ex Basan convertam
convertam in profundis maris
67,²⁴ ut intinguatur pes tuus in sanguine
lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso
67,²⁵ viderunt ingressus tui Deus
ingressus Dei mei regis mei qui est in sancto
67,²⁶ praevenierunt principes coniuncti psallentibus
in medio iuvenularum tympanistriarum
67,²⁷ in ecclesiis benedicite Deum
Dominum de fontibus Israhel
67,²⁸ ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu
principes Iuda duces eorum
principes Zabulon principes Nepthali
67,²⁹ manda Deus virtutem tuam
confirma Deus hoc quod operatus es nobis

67,³⁰a templo tuo in Hierusalem
tibi adferent reges munera
67,³¹ increpa feras harundinis
congregatio taurorum in vaccis populorum
ut excludant eos qui probati sunt argento
dissipa gentes quae bella volunt
67,³² venient legati ex Aegypto
Aethiopia praeveniet manus eius Deo
67,³³ regna terrae cantate Deo psallite Domino

DIAPSALMA

÷ psallite Deo: 67,³⁴ qui ascendit super caelum caeli ad orientem
ecce dabit voci suae vocem virtutis

67,³⁵ date gloriam Deo super Israhel magnificentia eius
et virtus eius in nubibus

67,³⁶ mirabilis Deus in sanctis suis
Deus Israhel ipse dabit virtutem

et fortitudinem plebi suae benedictus Deus

68,¹ IN FINEM PRO HIS QUI COMMUTABUNTUR DAVID

68,² Salvum me fac Deus quoniam intraverunt aquae usque ad animam meam

68,³ infixus sum in limum profundi et non est substantia
veni in altitudines maris et tempestas demersit me

68,⁴ laboravi clamans raucae factae sunt fauces meae
defecerunt oculi mei dum spero in Deum meum

68,⁵ multiplicati sunt super capillos capitis mei
qui oderunt me gratis

confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste
quae non rapui tunc exsolvebam

68,⁶ Deus tu scis insipientiam meam
et delicta mea a te non sunt abscondita

68,⁷ non erubescant in me qui expectant te Domine Domine virtutum
non confundantur super me qui quaerunt te Deus Israhel

68,⁸ quoniam propter te sustinui obprobrium
operuit confusio faciem meam

68,⁹ extraneus factus sum fratribus meis
et peregrinus filiis matris meae

68,¹⁰ quoniam zelus domus tuae comedit me
et obprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me
68,¹¹ et operui in ieiunio animam meam
et factum est in obprobrium mihi
68,¹² et posui vestimentum meum cilicium
et factus sum illis in parabolam
68,¹³ adversum me exercebantur qui sedebant in porta
et in me psallebant qui bibebant vinum
68,¹⁴ ego vero orationem meam ad te Domine
tempus beneplaciti Deus
in multitudine misericordiae tuae
exaudi me in veritate salutis tuae
68,¹⁵ eripe me de luto ut non infigar
liberer ab his qui oderunt me
et de profundis aquarum
68,¹⁶ non me demergat tempestas aquae
neque absorbeat me profundum
neque urgeat super me puteus os suum
68,¹⁷ exaudi me Domine quoniam benigna est misericordia tua
secundum multitudinem miserationum tuarum respice me
68,¹⁸ et ne avertas faciem tuam a puero tuo
quoniam tribulor velociter exaudi me
68,¹⁹ intende animae meae et libera eam
propter inimicos meos eripe me
68,²⁰ tu scis inproperium meum
et confusionem et reverentiam meam
68,²¹ in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me
inproperium expectavit cor meum et miseriam
et sustinui qui simul contristaretur et non fuit
et qui consolaretur et non inveni
68,²² et dederunt in escam meam fel
et in siti mea potaverunt me aceto
68,²³ fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum
et in retributiones et in scandalum
68,²⁴ obscurentur oculi eorum ne videant

et dorsum eorum semper incurva
68,²⁵ effunde super eos iram tuam
et furor irae tuae comprehendat eos
68,²⁶ fiat habitatio eorum deserta
et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet
68,²⁷ quoniam quem tu percussisti persecuti sunt
et super dolorem vulnerum meorum addiderunt
68,²⁸ adpone iniquitatem super iniquitatem eorum
et non intrent in iustitia tua
68,²⁹ deleantur de libro viventium
et cum iustis non scribantur
68,³⁰ ego sum pauper et dolens
salus tua Deus suscepit me
68,³¹ laudabo nomen Dei cum cantico
magnificabo eum in laude
68,³² et placebit Deo super vitulum novellum
cornua producentem et ungulas
68,³³ videant pauperes et laetentur
quaerite Deum et vivet anima vestra
68,³⁴ quoniam exaudivit pauperes Dominus
et vinctos suos non despexit
68,³⁵ laudent illum caeli et terra
mare et omnia reptilia in eis
68,³⁶ quoniam Deus salvam faciet Sion
et aedificabuntur civitates Iudaeae
et inhabitabunt ibi et hereditate adquirent eam
68,³⁷ et semen servorum eius possidebunt eam
et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea
69,¹ IN FINEM DAVID IN REMEMORATIONE EO QUOD SALVUM ME FECIT DOMI-
NUS
69,² Deus in adiutorium meum intende
✠ Domine ad adiuvandum me festina:
69,³ confundantur et reveantur
qui quaerunt animam meam
69,⁴ avertantur retrorsum et erubescant

qui volunt mihi mala
avertantur statim erubescentes
qui dicunt ÷ mihi: euge euge
69,⁵ exultent et laetentur in te omnes qui quaerunt te
et dicant semper magnificetur Deus
qui diligunt salutare tuum
69,⁶ ego vero egenus et pauper Deus adiuva me
adiutor meus et liberator meus es tu Domine ne moreris
70,¹ DAVID PSALMUS FILIORUM IONADAB ET PRIORUM CAPTIVORUM
In te Domine speravi non confundar in aeternum
70,² in iustitia tua libera me et eripe me
inclina ad me aurem tuam et salva me
70,³ esto mihi in Deum protectorem
et in locum munitum ut salvum me facias
quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu
70,⁴ Deus meus eripe me de manu peccatoris
de manu contra legem agentis et iniqui
70,⁵ quoniam tu es patientia mea Domine
Domine spes mea a iuventute mea
70,⁶ in te confirmatus sum ex utero
de ventre matris meae tu es protector meus
in te cantatio mea semper
70,⁷ tamquam prodigium factus sum multis
et tu adiutor fortis
70,⁸ repleatur os meum laude
ut cantem gloriam tuam
tota die magnitudinem tuam
70,⁹ non proicias me in tempore senectutis
cum deficiet virtus mea ne derelinquas me
70,¹⁰ quia dixerunt inimici mei mihi
et qui custodiebant animam meam
consilium fecerunt in unum
70,¹¹ dicentes Deus dereliquit eum
persequimini et comprehendite eum
quia non est qui eripiat

70,¹²Deus ne elongeris a me
Deus meus in adiutorium meum respice
70,¹³confundantur et deficiant detrahentes animae meae
operiantur confusione et pudore qui quaerunt mala mihi
70,¹⁴ego autem semper sperabo et adiciam super omnem laudem tuam
70,¹⁵os meum adnuntiabit iustitiam tuam
tota die salutem tuam
quoniam non cognovi litteraturam
70,¹⁶introibo in potentiam Domini
Domine memorabor iustitiae tuae solius
70,¹⁷Deus docuisti me ex iuventute mea
et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua
70,¹⁸et usque in senectam et senium
Deus ne derelinquas me donec adnuntiem brachium tuum
generationi omni quae ventura est
potentiam tuam 70,¹⁹et iustitiam tuam Deus usque in altissima
quae fecisti magnalia Deus quis similis tibi
70,²⁰quantas ostendisti mihi tribulationes multas et malas
et conversus vivificasti me
et de abyssis terrae iterum reduxisti me
70,²¹multiplicasti magnificentiam tuam
et conversus consolatus es me
70,²²nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatem tuam Deus
psallam tibi in cithara Sanctus Israhel
70,²³exultabunt labia mea cum cantavero tibi
et anima mea quam redemisti
70,²⁴sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam
cum confusi et reveriti fuerint qui quaerunt mala mihi
71,¹ IN SALOMONEM
71,²Deus iudicium tuum regi da
et iustitiam tuam filio regis
iudicare populum tuum in iustitia
et pauperes tuos in iudicio
71,³suscipiant montes pacem populo
et colles iustitiam

71,⁴iudicabit pauperes populi
et salvos faciet filios pauperum
et humiliabit calumniatorem
71,⁵et permanebit cum sole
et ante lunam generationes generationum
71,⁶descendet sicut pluvia in vellus
et sicut stillicidia stillantia super terram
71,⁷orietur in diebus eius iustitia
et abundantia pacis donec auferatur luna
71,⁸et dominabitur a mari usque ad mare
et a flumine usque ad terminos orbis terrarum
71,⁹coram illo procident Aethiopes
et inimici eius terram lingent
71,¹⁰reges Tharsis et insulae munera offerent
reges Arabum et Saba dona adducent
71,¹¹et adorabunt eum omnes reges
omnes gentes servient ei
71,¹²quia liberavit pauperem a potente
et pauperem cui non erat adiutor
71,¹³parcet pauperi et inopi
et animas pauperum salvas faciet
71,¹⁴ex usuris et iniquitate redimet animas eorum
et honorabile nomen eorum coram illo
71,¹⁵et vivet et dabitur ei de auro Arabiae
et orabunt de ipso semper
tota die benedicent ei
71,¹⁶erit firmamentum in terra in summis montium
superextolletur super Libanum fructus eius
et florebunt de civitate sicut faenum terrae
71,¹⁷sit nomen eius benedictum in saecula
ante solem permanet nomen eius
et benedicentur in ipso omnes tribus terrae
omnes gentes beatificabunt eum
71,¹⁸benedictus Dominus Deus Deus Israhel qui facit mirabilia solus
71,¹⁹et benedictum nomen maiestatis eius in aeternum

et replebitur maiestate eius omnis terra fiat fiat
71,²⁰DEFECERUNT LAUDES DAVID FILII IESSE
72,¹ PSALMUS ASAPH
Quam bonus Israhel Deus his qui recto sunt corde
72,²mei autem paene moti sunt pedes
paene effusi sunt gressus mei
72,³quia zelavi super iniquis
pacem peccatorum videns
72,⁴quia non est respectus morti eorum
et firmamentum in plaga eorum
72,⁵in labore hominum non sunt
et cum hominibus non flagellabuntur
72,⁶ideo tenuit eos superbia
operti sunt iniquitate et impietate sua
72,⁷prodiet quasi ex adipe iniquitas eorum
transierunt in affectum cordis
72,⁸cogitaverunt et locuti sunt in nequitia
iniquitatem in excelso locuti sunt
72,⁹posuerunt in caelum os suum
et lingua eorum transivit in terra
72,¹⁰ideo convertetur populus meus hic
et dies pleni invenientur in eis
72,¹¹et dixerunt quomodo scit Deus
et si est scientia in Excelso
72,¹²ecce ipsi peccatores et abundantes
in saeculo obtinuerunt divitias
72,¹³÷et dixi: ergo sine causa iustificavi cor meum
et lavi inter innocentes manus meas
72,¹⁴et fui flagellatus tota die
et castigatio mea in matutino
72,¹⁵si dicebam narrabo sic
ecce nationem filiorum tuorum reprobavi
72,¹⁶et existimabam cognoscere
hoc labor est ante me
72,¹⁷donec intrem in sanctuarium Dei

intellegam in novissimis eorum
72,¹⁸verumtamen propter dolos posuisti eis
deiecisti eos dum adlevarentur
72,¹⁹quomodo facti sunt in desolationem
subito defecerunt
perierunt propter iniquitatem suam
72,²⁰velut somnium surgentium
Domine in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges
72,²¹quia inflammatum est cor meum
et renes mei commutati sunt
72,²²et ego ad nihilum redactus sum et nescivi
72,²³ut iumentum factus sum apud te
et ego semper tecum
72,²⁴tenuisti manum dexteram meam
et in voluntate tua deduxisti me
et cum gloria suscepisti me
72,²⁵quid enim mihi est in caelo
et a te quid volui super terram
72,²⁶defecit caro mea et cor meum Deus cordis mei
et pars mea Deus in aeternum
72,²⁷quia ecce qui elongant se a te peribunt
perdidisti omnem qui fornicatur abs te
72,²⁸mihi autem adherere Deo bonum est
ponere in Domino Deo spem meam
ut adnuntiem omnes praedicationes tuas
÷ in portis filiae Sion:
73,¹INTELLECTUS ASAPH
Ut quid Deus reppulisti in finem
iratus est furor tuus super oves pascuae tuae
73,²memor esto congregationis tuae
quam possedisti ab initio
redemisti virgam hereditatis tuae
mons Sion in quo habitasti in eo
73,³leva manus tuas in superbias eorum in finem
quanta malignatus est inimicus in sancto

73,⁴et gloriati sunt qui oderunt te
in medio sollemnitatis tuae
posuerunt signa sua signa 73,⁵et non cognoverunt
sicut in exitu super summum
quasi in silva lignorum
securibus 73,⁶exciderunt ianuas eius in id ipsum
in securi et ascia deiecerunt ÷eam:
73,⁷incenderunt igni sanctuarium tuum
in terra polluerunt tabernaculum nominis tui
73,⁸dixerunt in corde suo cognatio eorum simul
quiescere faciamus omnes dies festos Dei a terra
73,⁹signa nostra non vidimus
iam non est propheta et nos non cognoscet amplius
73,¹⁰usquequo Deus inproperabit inimicus
inirritat adversarius nomen tuum in finem
73,¹¹ut quid avertis manum tuam
et dexteram tuam de medio sinu tuo in finem
73,¹²Deus autem rex noster ante saeculum
operatus est salutes in medio terrae
73,¹³tu confirmasti in virtute tua mare
contribulasti capita draconum in aquis
73,¹⁴tu confregisti capita draconis
dedisti eum escam populis Aethiopum
73,¹⁵tu disruptisti fontem et torrentes
✱tu siccasti fluvios Aetham:
73,¹⁶tuus est dies et tua est nox
tu fabricatus es auroram et solem
73,¹⁷tu fecisti omnes terminos terrae
aestatem et ver tu plasmasti ea
73,¹⁸memor esto huius
inimicus inproperavit Dominum
et populus insipiens incitavit nomen tuum
73,¹⁹ne tradas bestiis animam confitentem tibi
animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem
73,²⁰respice in testamentum tuum

quia repleti sunt qui obscurati sunt terrae domibus iniquitatum

73,²¹ ne avertatur humilis factus confusus

pauper et inops laudabunt nomen tuum

73,²² exsurge Deus iudica causam tuam

memor esto inproperiorum tuorum

eorum qui ab insipiente sunt tota die

73,²³ ne obliviscaris voces inimicorum tuorum

superbia eorum qui te oderunt ascendit semper

74,¹ IN FINEM NE CORRUMPAS PSALMUS ASAPH CANTICI

74,² Confitebimur tibi Deus

confitebimur et invocabimus nomen tuum

narrabimus mirabilia tua

74,³ cum accepero tempus ego iustitias iudicabo

74,⁴ liquefacta est terra et omnes qui habitant in ea

ego confirmavi columnas eius

DIAPSALMA

74,⁵ dixi iniquis nolite inique facere

et delinquentibus nolite exaltare cornu

74,⁶ nolite extollere in altum cornu vestrum

nolite loqui adversus Deum iniquitatem

74,⁷ quia neque ab oriente neque ab occidente

neque a desertis montibus

74,⁸ quoniam Deus iudex est

hunc humiliat et hunc exaltat

74,⁹ quia calix in manu Domini

vini meri plenus mixto

et inclinavit ex hoc in hoc

verum fex eius non est exinanita

bibent omnes peccatores terrae

74,¹⁰ ego autem adnuntiabo in saeculum

cantabo Deo Iacob

74,¹¹ et omnia cornua peccatorum confringam

et exaltabuntur cornua iusti

75,¹ IN FINEM IN LAUDIBUS PSALMUS ASAPH CANTICUM AD ASSYRIUM

75,² Notus in Iudaea Deus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

in Israhel magnum nomen eius
75,³et factus est in pace locus eius
et habitatio eius in Sion
75,⁴ibi confregit potentias arcuum
scutum et gladium et bellum

DIAPSALMA

75,⁵in luminas tu mirabiliter de montibus aeternis
75,⁶turbati sunt omnes insipientes corde
dormierunt somnum suum et nihil invenerunt
omnes viri divitiarum manibus suis
75,⁷ab increpatione tua Deus Iacob
dormitaverunt qui ascenderunt equos
75,⁸tu terribilis es et quis resistet tibi ex tunc ira tua
75,⁹de caelo auditum fecisti iudicium
terra timuit et quievit
75,¹⁰cum exurgeret in iudicium Deus
ut salvos faceret omnes mansuetos terrae

DIAPSALMA

75,¹¹quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi
et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi
75,¹²vovete et reddite Domino Deo vestro
omnes qui in circuitu eius adferent munera
terribili 75,¹³et ei qui aufert spiritus principum
terribili apud reges terrae
76,¹IN FINEM PRO IDITHUN PSALMUS ASAPH
76,²Voce mea ad Dominum clamavi
voce mea ad Deum et intendit me
76,³in die tribulationis meae Deum exquisivi
manibus meis nocte contra eum et non sum deceptus
rennuit consolari anima mea
76,⁴memor fui Dei et delectatus sum
exercitatus sum et defecit spiritus meus

DIAPSALMA

76,⁵anticipaverunt vigiliis oculi mei
turbatus sum et non sum locutus

76,⁶cogitavi dies antiquos
et annos aeternos in mente habui
76,⁷et meditatus sum nocte cum corde meo
exercitabar et scobebam spiritum meum
76,⁸numquid in aeternum proiciet Deus
et non adponet ut conplacitior sit adhuc
76,⁹aut in finem misericordiam suam abscidet
a generatione in generationem
76,¹⁰aut obliviscetur misereri Deus
aut continebit in ira sua misericordias suas

DIAPSALMA

76,¹¹et dixi nunc coepi haec mutatio dexteræ Excelsi
76,¹²memor fui operum Domini
quia memor ero ab initio mirabilium tuorum
76,¹³et meditabor in omnibus operibus tuis
et in adinventionibus tuis exercebor
76,¹⁴Deus in sancto via tua
quis deus magnus sicut Deus noster
76,¹⁵tu es Deus qui facis mirabilia
notam fecisti in populis virtutem tuam
76,¹⁶redemisti in brachio tuo populum tuum
filios Iacob et Ioseph

DIAPSALMA

76,¹⁷viderunt te aquae Deus
viderunt te aquae et timuerunt
et turbatae sunt abyssi
76,¹⁸multitudo sonitus aquarum
vocem dederunt nubes
etenim sagittae tuae transeunt
76,¹⁹vox tonitruui tui in rota
inluxerunt coruscationes tuae orbi terrae
commota est et contremuit terra
76,²⁰in mari via tua et semitae tuae in aquis multis
et vestigia tua non cognoscentur
76,²¹deduxisti sicut oves populum tuum

in manu Mosi et Aaron
77,¹ INTELLECTUS ASAPH
Adtendite populus meus legem meam
inclinate aurem vestram in verba oris mei
77,²aperiam in parabola os meum
eloquar propositiones ab initio
77,³quanta audivimus et cognovimus ea
et patres nostri narraverunt nobis
77,⁴non sunt occultata a filiis eorum
in generationem alteram
narrantes laudes Domini et virtutes eius
et mirabilia eius quae fecit
77,⁵et suscitavit testimonium in Iacob
et legem posuit in Israhel
quanta mandavit patribus nostris
nota facere ea filiis suis
77,⁶ut cognoscat generatio altera
filii qui nascentur et exsurgent
et narrabunt filiis suis
77,⁷ut ponant in Deo spem suam
et non obliviscantur opera Dei
et mandata eius exquirant
77,⁸ne fiant sicut patres eorum
generatio prava et exasperans
generatio quae non direxit cor suum
et non est creditus cum Deo spiritus eius
77,⁹filii Effrem intendentis et mittentes arcus
conversi sunt in die belli
77,¹⁰non custodierunt testamentum Dei
et in lege eius noluerunt ambulare
77,¹¹et obliti sunt benefactorum eius
et mirabilium eius quae ostendit eis
77,¹²coram patribus eorum quae fecit mirabilia
in terra Aegypti in campo Taneos
77,¹³interrupit mare et perduxit eos

statuit aquas quasi utrem
77,¹⁴et deduxit eos in nube diei
et tota nocte in inluminatione ignis
77,¹⁵interrupit petram in heremo
et adaquavit eos velut in abyssio multa
77,¹⁶et eduxit aquam de petra
et deduxit tamquam flumina aquas
77,¹⁷et adposuerunt adhuc peccare ei
in ira excitaverunt Excelsum in inaquoso
77,¹⁸et temptaverunt Deum in cordibus suis
ut peterent escas animabus suis
77,¹⁹et male locuti sunt de Deo
dixerunt numquid poterit Deus parare mensam in deserto
77,²⁰quoniam percussit petram et fluxerunt aquae
et torrentes inundaverunt
numquid et panem potest dare
aut parare mensam populo suo
77,²¹ideo audivit Dominus et distulit
et ignis accensus est in Iacob
et ira ascendit in Israhel
77,²²quia non crediderunt in Deo
nec speraverunt in salutare eius
77,²³et mandavit nubibus desuper
et ianuas caeli aperuit
77,²⁴et pluit illis manna ad manducandum
et panem caeli dedit eis
77,²⁵panem angelorum manducavit homo
cibaria misit eis in abundantiam
77,²⁶transtulit austrum de caelo
et induxit in virtute sua africam
77,²⁷et pluit super eos sicut pulverem carnes
et sicut harenam maris volatilia pinnata
77,²⁸et ceciderunt in medio castrorum eorum
circa tabernacula eorum
77,²⁹et manducaverunt et saturati sunt nimis

et desiderium eorum adtulit eis
77,³⁰ non sunt fraudati a desiderio suo
adhuc escae eorum erant in ore ipsorum
77,³¹ et ira Dei ascendit in eos
et occidit pingues eorum
et electos Israhel inpedivit
77,³² in omnibus his peccaverunt adhuc
et non crediderunt mirabilibus eius
77,³³ et defecerunt in vanitate dies eorum
et anni eorum cum festinatione
77,³⁴ cum occideret eos quaerebant eum
et revertebantur et diluculo veniebant ad Deum
77,³⁵ et rememorati sunt quia Deus adiutor est eorum
et Deus excelsus redemptor eorum est
77,³⁶ et dilexerunt eum in ore suo
et lingua sua mentiti sunt ei
77,³⁷ cor autem ipsorum non erat rectum cum eo
nec fideles habiti sunt in testamento eius
77,³⁸ ipse autem est misericors
et propitius fiet peccatis eorum et non perdet eos
et abundabit ut avertat iram suam
et non accendet omnem iram suam
77,³⁹ et recordatus est quia caro sunt
spiritus vadens et non rediens
77,⁴⁰ quotiens exacerbaverunt eum in deserto
in ira concitaverunt eum in inaquoso
77,⁴¹ et conversi sunt et temptaverunt Deum
et Sanctum Israhel exacerbaverunt
77,⁴² non sunt recordati manus eius
die qua redemit eos de manu tribulantis
77,⁴³ sicut posuit in Aegypto signa sua
et prodigia sua in campo Taneos
77,⁴⁴ et convertit in sanguine flumina eorum
et imbres eorum ne biberent
77,⁴⁵ misit in eos cynomiam et comedit eos

et ranam et disperdit eos
77,⁴⁶et dedit erugini fructus eorum
et labores eorum lucustae
77,⁴⁷et occidit in grandine vineam eorum
et moros eorum in pruina
77,⁴⁸et tradidit grandini iumenta eorum
et possessionem eorum igni
77,⁴⁹misit in eos iram indignationis suae
indignationem et iram et tribulationem
inmissionem per angelos malos
77,⁵⁰viam fecit semitae irae suae
non pepercit a morte animarum eorum
et iumenta eorum in morte conclusit
77,⁵¹et percussit omne primitivum in terra Aegypti
primitias laborum eorum in tabernaculis Cham
77,⁵²et abstulit sicut oves populum suum
et perduxit eos tamquam gregem in deserto
77,⁵³et deduxit eos in spe et non timuerunt
et inimicos eorum operuit mare
77,⁵⁴et induxit eos in montem sanctificationis suae
montem quem adquisivit dextera eius
et eiecit a facie eorum gentes
et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis
77,⁵⁵et habitare fecit in tabernaculis eorum tribus Israhel
77,⁵⁶et temptaverunt et exacerbaverunt Deum excelsum
et testimonia eius non custodierunt
77,⁵⁷et averterunt se et non servaverunt pactum quemadmodum patres eorum
conversi sunt in arcum pravum
77,⁵⁸et in ira concitaverunt eum in collibus suis
et in sculptilibus suis ad aemulationem eum provocaverunt
77,⁵⁹audivit Deus et sprexit
et ad nihilum redegit valde Israhel
77,⁶⁰et reppulit tabernaculum Selo
tabernaculum suum ubi habitavit in hominibus
77,⁶¹et tradidit in captivitatem virtutem eorum

et pulchritudinem eorum in manus inimici
77,⁶²et conclusit in gladio populum suum
et hereditatem suam spreuit
77,⁶³iuvenes eorum comedit ignis
et virgines eorum non sunt lamentatae
77,⁶⁴sacerdotes eorum in gladio ceciderunt
et viduae eorum non plorabuntur
77,⁶⁵et excitatus est tamquam dormiens Dominus
tamquam potens crapulatus a vino
77,⁶⁶et percussit inimicos suos in posteriora
obprobrium sempiternum dedit illis
77,⁶⁷et reppulit tabernaculum Ioseph
et tribum Effrem non elegit
77,⁶⁸et elegit tribum Iuda
montem Sion quem dilexit
77,⁶⁹et aedificavit sicut unicornium sanctificium suum
in terra quam fundavit in saecula
77,⁷⁰et elegit David servum suum
et sustulit eum de gregibus ovium
de post fetantes accepit eum
77,⁷¹pascere Iacob servum suum
et Israhel hereditatem suam
77,⁷²et pavit eos in innocentia cordis sui
et in intellectibus manuum suarum deduxit eos

78,¹ PSALMUS ASAPH

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam
polluerunt templum sanctum tuum
posuerunt Hierusalem in pomorum custodiam
78,²posuerunt morticina servorum tuorum escas volatilibus caeli
carnes sanctorum tuorum bestiis terrae
78,³effuderunt sanguinem ipsorum tamquam aquam
in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret
78,⁴facti sumus obprobrium vicinis nostris
subsannatio et inlusio his qui circum nos sunt
78,⁵usquequo Domine irasceris in finem

accendetur velut ignis zelus tuus
78,⁶effunde iram tuam in gentes quae te non noverunt
et in regna quae nomen tuum non invocaverunt
78,⁷quia comederunt Iacob et locum eius desolaverunt
78,⁸ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum
cito anticipent nos misericordiae tuae
quia pauperes facti sumus nimis
78,⁹adiuva nos Deus salutaris noster
propter gloriam nominis tui Domine libera nos
et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum
78,¹⁰ne forte dicant in gentibus ubi est Deus eorum
et innotescat in nationibus coram oculis nostris
ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est
78,¹¹introeat in conspectu tuo gemitus conpeditorum
secundum magnitudinem brachii tui
posside filios mortificatorum
78,¹²et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum
inproperium ipsorum quod exprobraverunt tibi Domine
78,¹³nos autem populus tuus et oves pascuae tuae
confitebimur tibi in saeculum
in generationem et generationem adnuntiabimus laudem tuam
79,¹ IN FINEM PRO HIS QUI COMMUTABUNTUR TESTIMONIUM ASAPH PSALMUS
79,²Qui regis Israhel intende
qui deducis tamquam oves Ioseph
qui sedes super cherubin manifestare
79,³coram Effraim et Benjamin et Manasse
excita potentiam tuam et veni ut salvos facias nos
79,⁴Deus converte nos
et ostende faciem tuam et salvi erimus
79,⁵Domine Deus virtutum
quousque irasceris super orationem servi tui
79,⁶cibabis nos pane lacrimarum
et potum dabis nobis in lacrimis in mensura
79,⁷posuisti nos in contradictionem vicinis nostris
et inimici nostri subsannaverunt nos

79,⁸Deus virtutum converte nos
et ostende faciem tuam et salvi erimus
79,⁹vineam de Aegypto transtulisti
eiecisti gentes et plantasti eam
79,¹⁰dux itineris fuisti in conspectu eius
et plantasti radices eius et implevit terram
79,¹¹operuit montes umbra eius
et arbusta eius cedros Dei
79,¹²extendit palmites suos usque ad mare
et usque ad Flumen propagines eius
79,¹³ut quid destruxisti maceriam eius
et vindemiant eam omnes qui praetergrediuntur viam
79,¹⁴exterminavit eam aper de silva
et singularis ferus depastus est eam
79,¹⁵Deus virtutum convertere
respice de caelo et vide et visita vineam istam
79,¹⁶et perface eam quam plantavit dextera tua
et super filium quem confirmasti tibi
79,¹⁷incensa igni et suffossa
ab increpatione vultus tui peribunt
79,¹⁸fiat manus tua super virum dexteræ tuæ
et super filium hominis quem confirmasti tibi
79,¹⁹et non discedimus a te
vivificabis nos et nomen tuum invocabimus
79,²⁰Domine Deus virtutum converte nos
et ostende faciem tuam et salvi erimus
80,¹ IN FINEM PRO TORCULARIBUS ASAPH
80,²Exultate Deo adiutori nostro
iubilare Deo Iacob
80,³sumite psalmum et date tympanum
psalterium iucundum cum cithara
80,⁴bucinate in neomenia tuba
in insigni die sollemnitatis nostræ
80,⁵quia praeceptum Israhel est
et iudicium Dei Iacob

80,⁶testimonium in Ioseph posuit illud
cum exiret de terra Aegypti
linguam quam non noverat audivit
80,⁷devertit ab oneribus dorsum eius
manus eius in cofino servierunt
80,⁸in tribulatione invocasti me et liberavi te
exaudivi te in abscondito tempestatis
probavi te apud aquam Contradictionis

DIAPSALMA

80,⁹audi populus meus et contestabor te
Israhel si audias me 80,¹⁰non erit in te deus recens
nec adorabis deum alienum
80,¹¹ego enim sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti
dilata os tuum et implebo illud
80,¹²et non audivit populus meus vocem meam
et Israhel non intendit mihi
80,¹³et dimisi illos secundum desideria cordis eorum
ibunt in adinventionibus suis
80,¹⁴si populus meus audisset me
Israhel si in viis meis ambulasset
80,¹⁵pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem
et super tribulantes eos misissem manum meam
80,¹⁶inimici Domini mentiti sunt ei
et erit tempus eorum in saeculo
80,¹⁷et cibavit illos ex adipe frumenti
et de petra melle saturavit illos

81,¹ PSALMUS ASAPH

Deus stetit in synagoga deorum
in medio autem Deus deiudicat
81,²usquequo iudicatis iniquitatem
et facies peccatorum sumitis

DIAPSALMA

81,³iudicate egenum et pupillum
humilem et pauperem iustificare
81,⁴eripite pauperem et egenum

de manu peccatoris liberate

81,⁵nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulant
movebuntur omnia fundamenta terrae

81,⁶ego dixi dii estis et filii Excelsi omnes

81,⁷vos autem sicut homines moriemini
et sicut unus de principibus cadetis

81,⁸surge Deus iudica terram
quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus

82,¹ CANTICUM PSALMI ASAPH

82,²Deus quis similis erit tibi
ne taceas neque conpescaris Deus

82,³quoniam ecce inimici tui sonaverunt
et qui oderunt te extulerunt caput

82,⁴super populum tuum malignaverunt consilium
et cogitaverunt adversus sanctos tuos

82,⁵dixerunt venite et disperdamus eos de gente
et non memoretur nomen Israhel ultra

82,⁶quoniam cogitaverunt unianimiter simul
adversum te testamentum disposuerunt

82,⁷tabernacula Idumeorum et Ismahelitae
Moab et Aggareni

82,⁸Gebal et Ammon et Amalech
alienigenae cum habitantibus Tyrum

82,⁹etenim Assur venit cum illis
facti sunt in adiutorium filiis Loth

DIAPSALMA

82,¹⁰fac illis sicut Madiam et Sisarae
sicut Iabin in torrente Cison

82,¹¹disperierunt in Endor
facti sunt ut stercus terrae

82,¹²pone principes eorum sicut Oreb
et Zeb et Zebee et Salmana

omnes principes eorum

82,¹³qui dixerunt hereditate possideamus sanctuarium Dei

82,¹⁴Deus meus pone illos ut rotam

sicut stipulam ante faciem venti
82,¹⁵ sicut ignis qui conburit silvam
sicut flamma conburens montes
82,¹⁶ ita persequeris illos in tempestate tua
et in ira tua turbabis eos
82,¹⁷ imple facies illorum ignominia
et quaerent nomen tuum Domine
82,¹⁸ erubescant et conturbentur in saeculum saeculi
et confundantur et pereant
82,¹⁹ et cognoscant quia nomen tibi Dominus
tu solus Altissimus in omni terra

83,¹ IN FINEM PRO TORCULARIBUS FILIIS CORE PSALMUS

83,² Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum
83,³ concupiscit et defecit anima mea in atria Domini
cor meum et caro mea exultavit in Deum vivum
83,⁴ etenim passer invenit ꝑ sibi: domum
et turtur nidum sibi ubi ponat pullos suos
altaria tua Domine virtutum rex meus et Deus meus
83,⁵ beati qui habitant in domo tua
in saecula saeculorum laudabunt te

DIAPSALMA

83,⁶ beatus vir cui est auxilium abs te
ascensiones in corde suo disposuit
83,⁷ in valle lacrimarum in loco quem posuit
83,⁸ etenim benedictiones dabit legis dator
ibunt de virtute in virtutem
videbitur Deus deorum in Sion
83,⁹ Domine Deus virtutum exaudi orationem meam
auribus percipe Deus Iacob

DIAPSALMA

83,¹⁰ protector noster aspice Deus
et respice in faciem christi tui
83,¹¹ quia melior est dies una in atris tuis super milia
elegi abiectus esse in domo Dei mei
magis quam habitare in tabernaculis peccatorum

83,¹² quia misericordiam et veritatem ꝑ diligit: Deus
gratiam et gloriam dabit Dominus

83,¹³ non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia
Domine virtutum beatus vir qui sperat in te

84,¹ IN FINEM FILIIS CORE PSALMUS

84,² Benedixisti Domine terram tuam
avertisti captivitatem Iacob

84,³ remisisti iniquitates plebis tuae
operuisti omnia peccata eorum

DIAPSALMA

84,⁴ mitigasti omnem iram tuam
avertisti ab ira indignationis tuae

84,⁵ converte nos Deus salutem nostrarum
et averte iram tuam a nobis

84,⁶ numquid in aeternum irasceris nobis
aut extends iram tuam a generatione in generationem

84,⁷ Deus tu conversus vivificabis nos
et plebs tua laetabitur in te

84,⁸ ostende nobis Domine misericordiam tuam
et salutare tuum da nobis

84,⁹ audiam quid loquatur ꝑ in me: Dominus Deus
quoniam loquetur pacem in plebem suam
et super sanctos suos

et in eos qui convertuntur ad cor

84,¹⁰ verumtamen prope timentes eum salutare ipsius
ut inhabitet gloria in terra nostra

84,¹¹ misericordia et veritas obviaverunt ꝑ sibi:
iustitia et pax osculatae sunt

84,¹² veritas de terra orta est
et iustitia de caelo prospexit

84,¹³ etenim Dominus dabit benignitatem
et terra nostra dabit fructum suum

84,¹⁴ iustitia ante eum ambulabit
et ponet in via gressus suos

85,¹ ORATIO IPSI DAVID

Inclina Domine aurem tuam ⁘ et: exaudi me
quoniam inops et pauper sum ego
85,² custodi animam meam quoniam sanctus sum
salvum fac servum tuum Deus meus sperantem in te
85,³ miserere mei Domine quoniam ad te clamabo tota die
85,⁴ laetifica animam servi tui
quoniam ad te Domine animam meam levavi
85,⁵ quoniam tu Domine suavis et mitis
et multae misericordiae omnibus invocantibus te
85,⁶ auribus percipe Domine orationem meam
et intende voci orationis meae
85,⁷ in die tribulationis meae clamavi ad te
quia exaudisti me
85,⁸ non est similis tui in diis Domine
et non est secundum opera tua
85,⁹ omnes gentes quascumque fecisti venient
et adorabunt coram te Domine
et glorificabunt nomen tuum
85,¹⁰ quoniam magnus es tu et faciens mirabilia
tu es Deus solus
85,¹¹ deduc me Domine in via tua et ingrediar in veritate tua
laetetur cor meum ut timeat nomen tuum
85,¹² confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo
et glorificabo nomen tuum in aeternum
85,¹³ quia misericordia tua magna est super me
et eruisti animam meam ex inferno inferiori
85,¹⁴ Deus iniqui insurrexerunt super me
et synagoga potentium quaesierunt animam meam
et non proposuerunt te in conspectu suo
85,¹⁵ et tu Domine Deus miserator et misericors
patiens et multae misericordiae et verax
85,¹⁶ respice in me et miserere mei
da imperium tuum puero tuo
et salvum fac filium ancillae tuae
85,¹⁷ fac mecum signum in bono

et videant qui oderunt me et confundantur
quoniam tu Domine adiuvasti me et consolatus es me

86,¹ FILIIS CORE PSALMUS CANTICI

Fundamenta eius in montibus sanctis

86,² diligit Dominus portas Sion

super omnia tabernacula Iacob

86,³ gloriosa dicta sunt de te civitas Dei

DIAPSALMA

86,⁴ memor ero Raab et Babylonis scientibus me

ecce alienigenae et Tyrus et populus Aethiopum

hii fuerunt illic

86,⁵ numquid Sion dicet homo et homo natus est in ea
et ipse fundavit eam Altissimus

86,⁶ Dominus narrabit in scriptura populorum

et principum horum qui fuerunt in ea

DIAPSALMA

86,⁷ sicut laetantium omnium habitatio in te

87,¹ CANTICUM PSALMI FILIIS CORE IN FINEM PRO MAELETH AD RESPONDEN-
DUM INTELLECTUS EMAN EZRAITAE

87,² Domine Deus salutis meae

die clamavi et nocte coram te

87,³ intret in conspectu tuo oratio mea

inclina aurem tuam ad precem meam

87,⁴ quia repleta est malis anima mea

et vita mea in inferno adpropinquavit

87,⁵ aestimatus sum cum descendentibus in lacum

factus sum sicut homo sine adiutorio

87,⁶ inter mortuos liber

sicut vulnerati dormientes in sepulchris

quorum non es memor amplius

et ipsi de manu tua repulsi sunt

87,⁷ posuerunt me in lacu inferiori

in tenebrosis et in umbra mortis

87,⁸ super me confirmatus est furor tuus

et omnes fluctus tuos induxisti super me

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

DIAPSALMA

87,⁹longe fecisti notos meos a me
posuerunt me abominationem sibi
traditus sum et non egrediebar
87,¹⁰oculi mei languerunt prae inopia
clamavi ad te Domine
tota die expandi ad te manus meas
87,¹¹numquid mortuis facies mirabilia
aut medici suscitabunt et confitebuntur tibi

DIAPSALMA

87,¹²numquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam
et veritatem tuam in perditione
87,¹³numquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua
et iustitia tua in terra oblivionis
87,¹⁴et ego ad te Domine clamavi
et mane oratio mea praeveniet te
87,¹⁵ut quid Domine repellis orationem meam
avertis faciem tuam a me
87,¹⁶pauper sum ego et in laboribus a iuventute mea
exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus
87,¹⁷in me transierunt irae tuae
et terrores tui conturbaverunt me
87,¹⁸circuierunt me sicut aqua
tota die circumdederunt me simul
87,¹⁹elongasti a me amicum et proximum
et notos meos a miseria
88,¹INTELLECTUS AETHAN EZRAITAE
88,²Misericordias Domini in aeternum cantabo
in generationem et generationem adnuntiabo veritatem tuam in ore meo
88,³quoniam dixisti in aeternum misericordia aedificabitur
in caelis praeparabitur veritas tua *in eis:
88,⁴disposui testamentum electis meis
iuravi David servo meo
88,⁵usque in aeternum praeparabo semen tuum
et aedificabo in generationem et generationem sedem tuam

DIAPSALMA

88,⁶confitebuntur caeli mirabilia tua Domine
etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum
88,⁷quoniam quis in nubibus aequabitur Domino
similis erit Domino in filiis Dei
88,⁸Deus qui glorificatur in consilio sanctorum
magnus et horrendus super omnes qui in circuitu eius sunt
88,⁹Domine Deus virtutum quis similis tibi
potens es Domine et veritas tua in circuitu tuo
88,¹⁰tu dominaris potestatis maris
motum autem fluctuum eius tu mitigas
88,¹¹tu humiliasti sicut vulneratum superbum
in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos
88,¹²tui sunt caeli et tua est terra
orbem terrae et plenitudinem eius tu fundasti
88,¹³aquilonem et mare tu creasti
Thabor et Hermon in nomine tuo exultabunt
88,¹⁴tuum brachium cum potentia
firmetur manus tua et exaltetur dextera tua
88,¹⁵iustitia et iudicium praeparatio sedis tuae
misericordia et veritas praecedent faciem tuam
88,¹⁶beatus populus qui scit iubilationem
Domine in lumine vultus tui ambulabunt
88,¹⁷et in nomine tuo exultabunt tota die
et in iustitia tua exaltabuntur
88,¹⁸quoniam gloria virtutis eorum tu es
et in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum
88,¹⁹quia Domini est adsumptio ✠nostra:
et Sancti Israhel regis nostri
88,²⁰tunc locutus es in visione sanctis tuis et dixisti
posui adiutorium in potentem
exaltavi electum de plebe mea
88,²¹inveni David servum meum
in oleo sancto meo linui eum
88,²²manus enim mea auxiliabitur ei

et brachium meum confirmabit eum
88,²³nihil proficiet inimicus in eo
et filius iniquitatis non adponet nocere eum
88,²⁴et concidam a facie ipsius inimicos eius
et odientes eum in fugam convertam
88,²⁵et veritas mea et misericordia mea cum ipso
et in nomine meo exaltabitur cornu eius
88,²⁶et ponam in mari manum eius
et in fluminibus dexteram eius
88,²⁷ipse invocabit me pater meus es tu
Deus meus et susceptor salutis meae
88,²⁸et ego primogenitum ponam illum
excelsum prae regibus terrae
88,²⁹in aeternum servabo illi misericordiam meam
et testamentum meum fidele ipsi
88,³⁰et ponam in saeculum saeculi semen eius
et thronum eius sicut dies caeli
88,³¹si dereliquerint filii eius legem meam
et in iudiciis meis non ambulaverint
88,³²si iustitias meas profanaverint
et mandata mea non custodierint
88,³³visitabo in virga iniquitates eorum
et in verberibus peccata eorum
88,³⁴misericordiam autem meam non dispergam ab eo
neque nocebo in veritate mea
88,³⁵neque profanabo testamentum meum
et quae procedunt de labiis meis non faciam irrita
88,³⁶semel iuravi in sancto meo si David mentiar
88,³⁷semen eius in aeternum manebit
88,³⁸et thronus eius sicut sol in conspectu meo
et sicut luna perfecta in aeternum
et testis in caelo fidelis

DIAPSALMA

88,³⁹tu vero reppulisti et despexisti
distulisti christum tuum

88,⁴⁰ evertisti testamentum servi tui
profanasti in terram sanctuarium eius
88,⁴¹ destruxisti omnes sepes eius
posuisti firmamenta eius formidinem
88,⁴² diripuerunt eum omnes transeuntes viam
factus est obprobrium vicinis suis
88,⁴³ exaltasti dexteram deprimentium eum
laetificasti omnes inimicos eius
88,⁴⁴ avertisti adiutorium gladii eius
et non es auxiliatus ei in bello
88,⁴⁵ destruxisti eum a mundatione
sedem eius in terram conlisisti
88,⁴⁶ minorasti dies temporis eius
perfudisti eum confusione

DIAPSALMA

88,⁴⁷ usquequo Domine avertis in finem
exardescet sicut ignis ira tua
88,⁴⁸ memorare quae mea substantia
numquid enim vane constituisti omnes filios hominum
88,⁴⁹ quis est homo qui vivet et non videbit mortem
eruet animam suam de manu inferi

DIAPSALMA

88,⁵⁰ ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine
sicut iurasti David in veritate tua
88,⁵¹ memor esto Domine obprobrii servorum tuorum
quod continui in sinu meo multarum gentium
88,⁵² quod exprobraverunt inimici tui Domine
quod exprobraverunt commutationem christi tui
88,⁵³ benedictus Dominus in aeternum fiat fiat
89,¹ ORATIO MOSI HOMINIS DEI
Domine refugium tu factus es nobis
in generatione et generatione
89,² priusquam montes fierent et formaretur terra et orbis
a saeculo usque in saeculum tu es Deus
89,³ ne avertas hominem in humilitatem

et dixisti convertimini filii hominum
89,⁴ quoniam mille anni ante oculos tuos
tamquam dies hesternae quae praeteriit
et custodia in nocte
89,⁵ quae pro nihilo habentur eorum anni erunt
89,⁶ mane sicut herba transeat mane floreat et transeat
vespere decidat induret et arescat
89,⁷ quia defecimus in ira tua
et in furore tuo turbati sumus
89,⁸ posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo
saeculum nostrum in inluminatione vultus tui
89,⁹ quoniam omnes dies nostri defecerunt
in ira tua defecimus
anni nostri sicut aranea meditabantur
89,¹⁰ dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni
si autem in potentatibus octoginta anni
et amplius eorum labor et dolor
quoniam supervenit mansuetudo et corripiemur
89,¹¹ quis novit potestatem irae tuae
et prae timore tuo iram tuam 89,¹² dinumerare
dexteram tuam sic notam fac
et conpeditos corde in sapientia
89,¹³ convertere Domine usquequo
et deprecabilis esto super servos tuos
89,¹⁴ repleti sumus mane misericordia tua
et exultavimus et delectati sumus in omnibus diebus nostris
89,¹⁵ laetati sumus pro diebus quibus nos humiliasti
annis quibus vidimus mala
89,¹⁶ et respice in servos tuos et in opera tua
et dirige filios eorum
89,¹⁷ et sit splendor Domini Dei nostri super nos
et opera manuum nostrarum dirige super nos
✠ et opus manuum nostrarum dirige:
90,¹ LAUS CANTICI DAVID
Qui habitat in adiutorio Altissimi

in protectione Dei caeli commorabitur
90,² dicet Domino susceptor meus es tu
et refugium meum Deus meus sperabo in eum
90,³ quoniam ipse liberabit me de laqueo venantium
et a verbo aspero
90,⁴ in scapulis suis obumbrabit te
et sub pinnis eius sperabis
90,⁵ scuto circumdabit te veritas eius
non timebis a timore nocturno
90,⁶ a sagitta volante in die
a negotio perambulante in tenebris
ab incursu et daemone meridiano
90,⁷ cadent a latere tuo mille
et decem milia a dextris tuis
ad te autem non adpropinquabit
90,⁸ verumtamen oculis tuis considerabis
et retributionem peccatorum videbis
90,⁹ quoniam tu Domine spes mea
Altissimum posuisti refugium tuum
90,¹⁰ non accedent ad te mala
et flagellum non adpropinquabit tabernaculo tuo
90,¹¹ quoniam angelis suis mandabit de te
ut custodiant te in omnibus viis tuis
90,¹² in manibus portabunt te
ne forte offendas ad lapidem pedem tuum
90,¹³ super aspidem et basiliscum ambulabis
÷ et: conculcabis leonem et draconem
90,¹⁴ quoniam in me speravit et liberabo eum
protegam eum quia cognovit nomen meum
90,¹⁵ clamabit ad me et exaudiam eum
cum ipso sum in tribulatione
eripiam eum et clarificabo eum
90,¹⁶ longitudine dierum replebo eum
et ostendam illi salutare meum
91,¹ PSALMUS CANTICI IN DIE SABBATI

91,² Bonum est confiteri Domino
et psallere nomini tuo Altissime
91,³ ad adnuntiandum mane misericordiam tuam
et veritatem tuam per noctem
91,⁴ in decacordo psalterio cum cantico in cithara
91,⁵ quia delectasti me Domine in factura tua
et in operibus manuum tuarum exultabo
91,⁶ quam magnificata sunt opera tua Domine
nimis profundae factae sunt cogitationes tuae
91,⁷ vir insipiens non cognoscet
et stultus non intellet haec
91,⁸ cum exorti fuerint peccatores sicut faenum
et apparuerint omnes qui operantur iniquitatem
ut intereant in saeculum ÷ saeculi:
91,⁹ tu autem Altissimus in aeternum Domine
91,¹⁰ ✠ quoniam ecce inimici tui Domine:
quoniam ecce inimici tui peribunt
et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem
91,¹¹ et exaltabitur sicut unicornis cornu meum
et senectus mea in misericordia uberi
91,¹² et despexit oculus meus inimicis meis
et insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea
91,¹³ iustus ut palma florebit
ut cedrus Libani multiplicabitur
91,¹⁴ plantati in domo Domini
in atriis Dei nostri florebut
91,¹⁵ adhuc multiplicabuntur in senecta uberi
et bene patientes erunt 91,¹⁶ ut adnuntient
quoniam rectus Dominus Deus noster
et non est iniquitas in eo

92,¹ LAUS CANTICI DAVID IN DIE ANTE SABBATUM QUANDO INHABITATA EST
TERRA

Dominus regnavit decore indutus est
indutus est Dominus fortitudine et praecinxit se
etenim firmavit orbem terrae qui non commovebitur

92,²parata sedis tua ex tunc a saeculo tu es
92,³elevaverunt flumina Domine
elevaverunt flumina vocem suam
✱elevabunt flumina fluctus suos:
92,^{4a} vocibus aquarum multarum
mirabiles elationes maris
mirabilis in altis Dominus
92,⁵testimonia tua credibilia facta sunt nimis
domum tuam decet sanctitudo Domine
in longitudine dierum
93,¹ PSALMUS DAVID QUARTA SABBATI
Deus ultionum Dominus
Deus ultionum libere egit
93,²exaltare qui iudicas terram
redde retributionem superbis
93,³usquequo peccatores Domine
usquequo peccatores gloriabuntur
93,⁴effabuntur et loquentur iniquitatem
loquentur omnes qui operantur iniustitiam
93,⁵populum tuum Domine humiliaverunt
et hereditatem tuam vexaverunt
93,⁶viduam et advenam interfecerunt
et pupillos occiderunt
93,⁷et dixerunt non videbit Dominus
nec intellet Deus Iacob
93,⁸intellegite qui insipientes estis in populo
et stulti aliquando sapite
93,⁹qui plantavit aurem non audiet
aut qui finxit oculum non considerat
93,¹⁰qui corripit gentes non arguet
qui docet hominem scientiam
93,¹¹Dominus scit cogitationes hominum quoniam vanae sunt
93,¹²beatus homo quem tu erudieris Domine
et de lege tua docueris eum
93,¹³ut mitiges ei a diebus malis

donec fodiatur peccatori fovea
93,¹⁴quia non repellet Dominus plebem suam
et hereditatem suam non derelinquet
93,¹⁵quoadusque iustitia convertatur in iudicium
et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde

DIAPSALMA

93,¹⁶quis consurget mihi adversus malignantes
aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem
93,¹⁷nisi quia Dominus adiuvit me
paulo minus habitavit in inferno anima mea
93,¹⁸si dicebam motus est pes meus
misericordia tua Domine adiuvabat me
93,¹⁹secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo
consolationes tuae laetificaverunt animam meam
93,²⁰numquid aderit tibi sedis iniquitatis
qui fingis dolorem in praecepto
93,²¹captabunt in animam iusti
et sanguinem innocentem condemnabunt
93,²²et factus est Dominus mihi in refugium
et Deus meus in adiutorem spei meae
93,²³et reddet illis iniquitatem ipsorum
et in malitia eorum disperdet eos
disperdet illos Dominus Deus noster

94,¹ LAUS CANTICI DAVID

Venite exultemus Domino
iubilemus Deo salutari nostro
94,²praeoccupemus faciem eius in confessione
et in psalmis iubilemus ei
94,³quoniam Deus magnus Dominus
et rex magnus super omnes deos
94,⁴quia in manu eius fines terrae
et altitudines montium ipsius sunt
94,⁵quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud
et siccam manus eius formaverunt
94,⁶venite adoremus et procidamus

et ploremus ante Dominum qui fecit nos
94,⁷ quia ipse est Deus noster
et nos populus pascuae eius
et oves manus eius
94,⁸ hodie si vocem eius audieritis
nolite obdurare corda vestra
94,⁹ sicut in iritatione
secundum diem temptationis in deserto
ubi temptaverunt me patres vestri
probaverunt ✽ me: et viderunt opera mea
94,¹⁰ quadraginta annis offensus fui generationi illi
et dixi semper errant corde
94,¹¹ et isti non cognoverunt vias meas
ut iuravi in ira mea
si intrabunt in requiem meam

95,¹ QUANDO DOMUS AEDIFICABATUR POST CAPTIVITATEM CANTICUM HUIC
DAVID

Cantate Domino canticum novum
cantate Domino omnis terra
95,² cantate Domino benedicite nomini eius
adnuntiate diem de die salutare eius
95,³ adnuntiate inter gentes gloriam eius
in omnibus populis mirabilia eius
95,⁴ quoniam magnus Dominus et laudabilis valde
terribilis est super omnes deos
95,⁵ quoniam omnes dii gentium daemonia
at vero Dominus caelos fecit
95,⁶ confessio et pulchritudo in conspectu eius
sanctimonia et magnificentia in sanctificatione eius
95,⁷ adferte Domino patriae gentium
adferte Domino gloriam et honorem
95,⁸ adferte Domino gloriam nomini eius
tollite hostias et introite in atria eius
95,⁹ adorete Dominum in atrio sancto eius
commoveatur a facie eius universa terra

95,¹⁰ dicite in gentibus quia Dominus regnavit
etenim correxit orbem qui non movebitur
iudicabit populos in aequitate
95,¹¹ laetentur caeli et exultet terra
commoveatur mare et plenitudo eius
95,¹² gaudebunt campi et omnia quae in eis sunt
tunc exultabunt omnia ligna silvarum
95,¹³ a facie Domini quia venit
quoniam venit iudicare terram
iudicabit orbem terrae in aequitate
et populos in veritate sua
96,¹ HUIC DAVID QUANDO TERRA EIUS RESTITUTA EST
Dominus regnavit exultet terra
laetentur insulae multae
96,² nubes et caligo in circuitu eius
iustitia et iudicium correctio sedis eius
96,³ ignis ante ipsum praecedet
et inflammabit in circuitu inimicos eius
96,⁴ adluserunt fulgora eius orbi terrae
vidit et commota est terra
96,⁵ montes sicut cera fluxerunt *a facie Domini:
a facie Domini omnis terrae
96,⁶ adnuntiaverunt caeli iustitiam eius
et viderunt omnes populi gloriam eius
96,⁷ confundantur omnes qui adorant sculptilia
qui gloriantur in simulacris suis
adorate eum omnes angeli eius
96,⁸ audivit et laetata est Sion
et exultaverunt filiae Iudaeae
propter iudicia tua Domine
96,⁹ quoniam tu Dominus Altissimus super omnem terram
nimis superexaltatus es super omnes deos
96,¹⁰ qui diligitis Dominum odite malum
custodit animas sanctorum suorum
de manu peccatoris liberabit eos

96,¹¹lux orta est iusto
et rectis corde laetitia
96,¹²laetamini iusti in Domino
et confitemini memoriae sanctificationis eius
97,¹ PSALMUS DAVID
Cantate Domino canticum novum
quoniam mirabilia fecit
salvavit sibi dextera eius
et brachium sanctum eius
97,²notum fecit Dominus salutare suum
in conspectu gentium revelavit iustitiam suam
97,³recordatus est misericordiae suae
et veritatem suam domui Israhel
viderunt omnes termini terrae salutare Dei nostri
97,⁴iubilare Domino omnis terra
cantate et exultate et psallite
97,⁵psallite Domino in cithara
in cithara et voce psalmi
97,⁶in tubis ductilibus et voce tubae corneae
iubilare in conspectu regis Domini
97,⁷moveatur mare et plenitudo eius
orbis terrarum et qui habitant in eo
97,⁸flumina plaudent manu simul
montes exultabunt 97,⁹a conspectu Domini
quoniam venit iudicare terram
iudicabit orbem terrarum in iustitia
et populos in aequitate
98,¹ PSALMUS DAVID
Dominus regnavit irascantur populi
qui sedet super cherubin moveatur terra
98,²Dominus in Sion magnus
et excelsus est super omnes populos
98,³confiteantur nomini tuo magno
quoniam terribile et sanctum est
98,⁴et honor regis iudicium diligit

tu parasti directiones
iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti
98,⁵ exaltate Dominum Deum nostrum
et adorate scabillum pedum eius
quoniam sanctum est
98,⁶ Moses et Aaron in sacerdotibus eius
et Samuhel inter eos qui invocant nomen eius
invocabant Dominum et ipse exaudiebat illos
98,⁷ in columna nubis loquebatur ad eos
custodiebant testimonia eius
et praeceptum quod dedit illis
98,⁸ Domine Deus noster tu exaudiebas illos
Deus tu propitius fuisti eis
et ulciscens in omnes adinventiones eorum
98,⁹ exaltate Dominum Deum nostrum
et adorate in monte sancto eius
quoniam sanctus Dominus Deus noster
99,¹ PSALMUS IN CONFESSIOE
99,² Iubilate Domino omnis terra
servite Domino in laetitia
introite in conspectu eius in exultatione
99,³ scitote quoniam Dominus ipse est Deus
ipse fecit nos et non ipsi nos
populus eius et oves pascuae eius
99,⁴ introite portas eius in confessione
atria eius in hymnis
confitemini illi
laudate nomen eius 99,⁵ quoniam suavis Dominus
in aeternum misericordia eius
et usque in generationem et generationem veritas eius
100,¹ DAVID PSALMUS
Misericordiam et iudicium cantabo tibi Domine
psallam 100,² et intellegam in via immaculata
quando venies ad me
perambulabam in innocentia cordis mei

in medio domus meae
100,³ non proponebam ante oculos meos rem iniustam
facientes praevaricationes odivi
non adhesit mihi 100,⁴ cor pravum
declinante a me maligno non cognoscebam
100,⁵ detrahentem secreto proximo suo
hunc persequerbar
superbo oculo et insatiabili corde
cum hoc non edebam
100,⁶ oculi mei ad fideles terrae ut sederent mecum
ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat
100,⁷ non habitabat in medio domus meae qui facit superbiam
qui loquitur iniqua non direxit in conspectu oculorum meorum
100,⁸ in matutino interficiebam omnes peccatores terrae
ut disperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem
101,¹ ORATIO PAUPERIS CUM ANXIUS FUERIT ET CORAM DOMINO EFFUDERIT
PRECEM SUAM
101,² Domine exaudi orationem meam
et clamor meus ad te veniat
101,³ non avertas faciem tuam a me
in quacumque die tribulor
inclina ad me aurem tuam
in quacumque die invocavero te
velociter exaudi me
101,⁴ quia defecerunt sicut fumus dies mei
et ossa mea sicut gremium aruerunt
101,⁵ percussum est ut faenum et aruit cor meum
quia oblitus sum comedere panem meum
101,⁶ a voce gemitus mei
adhesit os meum carni meae
101,⁷ similis factus sum pelicano solitudinis
factus sum sicut nycticorax in domicilio
101,⁸ vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto
101,⁹ tota die exprobrabant mihi inimici mei
et qui laudabant me adversus me iurabant

101,¹⁰ quia cinerem tamquam panem manducavi
et poculum meum cum fletu miscebam
101,¹¹ a facie irae et indignationis tuae
quia elevans adlisisisti me
101,¹² dies mei sicut umbra declinaverunt
et ego sicut faenum arui
101,¹³ tu autem Domine in aeternum permanes
et memoriale tuum in generationem et generationem
101,¹⁴ tu exurgens misereberis Sion
quia tempus miserendi eius
quia venit tempus
101,¹⁵ quoniam placuerunt servis tuis lapides eius
et terrae eius miserebuntur
101,¹⁶ et timebunt gentes nomen Domini
et omnes reges terrae gloriam tuam
101,¹⁷ quia aedificabit Dominus Sion
et videbitur in gloria sua
101,¹⁸ respexit in orationem humilium
et non sprexit precem eorum
101,¹⁹ scribantur haec in generationem alteram
et populus qui creabitur laudabit Dominum
101,²⁰ quia prospexit de excelso sancto suo
Dominus de caelo in terram aspexit
101,²¹ ut audiret gemitum conpeditorum
ut solvat filios interemptorum
101,²² ut adnuntiet in Sion nomen Domini
et laudem suam in Hierusalem
101,²³ in conveniendo populos in unum
et reges ut serviant Domino
101,²⁴ respondit ei in via virtutis suae
paucitatem dierum meorum nuntia mihi
101,²⁵ ne revoces me in dimidio dierum meorum
in generationem et generationem anni tui
101,²⁶ initio tu Domine terram fundasti
et opera manuum tuarum sunt caeli

101,²⁷ ipsi peribunt tu autem permanes
et omnes sicut vestimentum veterescent
et sicut opertorium mutabis eos et mutabuntur
101,²⁸ tu autem idem ipse es et anni tui non deficient
101,²⁹ filii servorum tuorum habitabunt
et semen eorum in saeculum dirigetur
102,¹ IPSI DAVID
Benedic anima mea Domino
et omnia quae intra me sunt nomini sancto eius
102,² benedic anima mea Domino
et noli oblivisci omnes retributiones eius
102,³ qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis
qui sanat omnes infirmitates tuas
102,⁴ qui redimit de interitu vitam tuam
qui coronat te in misericordia et miserationibus
102,⁵ qui replet in bonis desiderium tuum
renovabitur ut aquilae iuventus tua
102,⁶ faciens misericordias Dominus
et iudicium omnibus iniuriam patientibus
102,⁷ notas fecit vias suas Mosi
filiis Israhel voluntates suas
102,⁸ miserator et misericors Dominus
longanimis et multum misericors
102,⁹ non in perpetuum irascetur
neque in aeternum comminabitur
102,¹⁰ non secundum peccata nostra fecit nobis
nec secundum iniustitias nostras retribuit nobis
102,¹¹ quoniam secundum altitudinem caeli a terra
corroboravit misericordiam suam super timentes se
102,¹² quantum distat ortus ab occidente
longe fecit a nobis iniquitates nostras
102,¹³ quomodo miseretur pater filiorum
misertus est Dominus timentibus se
102,¹⁴ quoniam ipse cognovit figmentum nostrum
recordatus est quoniam pulvis sumus

102,¹⁵ homo sicut faenum dies eius
tamquam flos agri sic effloreat
102,¹⁶ quoniam spiritus pertransivit in illo et non subsistet
et non cognoscet amplius locum suum
102,¹⁷ misericordia autem Domini ab aeterno
et usque in aeternum super timentes eum
et iustitia illius in filios filiorum
102,¹⁸ his qui servant testamentum eius
et memores sunt mandatorum ipsius ad faciendum ea
102,¹⁹ Dominus in caelo paravit sedem suam
et regnum ipsius omnibus dominabitur
102,²⁰ benedicite Domino angeli eius
potentes virtute facientes verbum illius
ad audiendam vocem sermonum eius
102,²¹ benedicite Domino omnes virtutes eius
ministri eius qui facitis voluntatem eius
102,²² benedicite Domino omnia opera eius
in omni loco dominationis ipsius
benedic anima mea Domino
103,¹ IPSI DAVID
Benedic anima mea Domino
Domine Deus meus magnificatus es vehementer
confessionem et decorem induisti
103,² amictus lumine sicut vestimento
extendens caelum sicut pellem
103,³ qui tegis in aquis superiora eius
qui ponis nubem ascensum tuum
qui ambulas super pinnas ventorum
103,⁴ qui facis angelos tuos spiritus
et ministros tuos ignem urentem
103,⁵ qui fundasti terram super stabilitatem suam
non inclinabitur in saeculum saeculi
103,⁶ abyssus sicut vestimentum amictus eius
super montes stabunt aquae
103,⁷ ab increpatione tua fugient

a voce tonitrui tui formidabunt
103,⁸ ascendunt montes et descendunt campi
in locum quem fundasti eis
103,⁹ terminum posuisti quem non transgredientur
neque convertentur operire terram
103,¹⁰ qui emittis fontes in convallibus
inter medium montium pertransibunt aquae
103,¹¹ potabunt omnes bestiae agri
expectabunt onagri in siti sua
103,¹² super ea volucres caeli habitabunt
de medio petrarum dabunt vocem
103,¹³ rigans montes de superioribus suis
de fructu operum tuorum satiabitur terra
103,¹⁴ producens faenum iumentis
et herbam servituti hominum
ut educas panem de terra
103,¹⁵ et vinum laetificat cor hominis
ut exhilaret faciem in oleo
et panis cor hominis confirmat
103,¹⁶ saturabuntur ligna campi
et cedri Libani quas plantavit
103,¹⁷ illic passeret nidificabunt
erodii domus dux est eorum
103,¹⁸ montes excelsi cervis
petra refugium erinaciis
103,¹⁹ fecit lunam in tempora
sol cognovit occasum suum
103,²⁰ posuisti tenebras et facta est nox
in ipsa pertransibunt omnes bestiae silvae
103,²¹ catuli leonum rugientes ut rapiant
et quaerant a Deo escam sibi
103,²² ortus est sol et congregati sunt
et in cubilibus suis conlocabuntur
103,²³ exhibit homo ad opus suum
et ad operationem suam usque ad vesperum

103,²⁴quam magnificata sunt opera tua Domine
omnia in sapientia fecisti
impleta est terra possessione tua
103,²⁵hoc mare magnum et spatiosum ✽manibus:
illic reptilia quorum non est numerus
animalia pusilla cum magnis
103,²⁶illic naves pertransibunt
draco iste quem formasti ad inludendum ei
103,²⁷omnia a te expectant ut des illis escam in tempore
103,²⁸dante te illis colligent
aperiente te manum tuam omnia implebuntur bonitate
103,²⁹avertente autem te faciem turbabuntur
auferes spiritum eorum et deficient
et in pulverem suum revertentur
103,³⁰emittes spiritum tuum et creabuntur
et renovabis faciem terrae
103,³¹sit gloria Domini in saeculum
laetabitur Dominus in operibus suis
103,³²qui respicit terram et facit eam tremere
qui tangit montes et fumigant
103,³³cantabo Domino in vita mea
psallam Deo meo quamdiu sum
103,³⁴iucundum sit ei eloquium meum
ego vero delectabor in Domino
103,³⁵deficiant peccatores a terra
et iniqui ita ut non sint
benedic anima mea Domino
104,¹ ALLELUIA
Confitemini Domino et invocate nomen eius
adnuntiate inter gentes opera eius
104,²cantate ei et psallite ei
narrate omnia mirabilia eius
104,³laudamini in nomine sancto eius
laetetur cor quaerentium Dominum
104,⁴quaerite Dominum et confirmamini

quaerite faciem eius semper
104,⁵mementote mirabilium eius quae fecit
prodigia eius et iudicia oris eius
104,⁶semen Abraham servi eius
filii Iacob electi eius
104,⁷ipse Dominus Deus noster
in universa terra iudicia eius
104,⁸memor fuit in saeculum testamenti sui
verbi quod mandavit in mille generationes
104,⁹quod disposuit ad Abraham
et iuramenti sui ad Isaac
104,¹⁰et statuit illud Iacob in praeceptum
et Israhel in testamentum aeternum
104,¹¹dicens tibi dabo terram Chanaan
funiculum hereditatis vestrae
104,¹²cum essent numero breves
paucissimos et incolas eius
104,¹³et pertransierunt de gente in gentem
et de regno ad populum alterum
104,¹⁴non reliquit hominem nocere eis
et corripuit pro eis reges
104,¹⁵nolite tangere christos meos
et in prophetis meis nolite malignari
104,¹⁶et vocavit famem super terram
omne firmamentum panis contrivit
104,¹⁷misit ante eos virum
in servum venundatus est Ioseph
104,¹⁸humiliaverunt in conpedibus pedes eius
ferrum pertransiit anima eius
104,¹⁹donec veniret verbum eius
eloquium Domini inflammavit eum
104,²⁰misit rex et solvit eum
princeps populorum et dimisit eum
104,²¹constituit eum dominum domus suae
et principem omnis possessionis suae

104,²²ut erudiret principes eius sicut semet ipsum
et senes eius prudentiam doceret
104,²³et intravit Israhel in Aegyptum
et Iacob accola fuit in terra Cham
104,²⁴et auxit populum eius vehementer
et firmavit eum super inimicos eius
104,²⁵convertit cor eorum ut odirent populum eius
ut dolum facerent in servos eius
104,²⁶misit Mosen servum suum
Aaron quem elegit ipsum
104,²⁷posuit in eis verba signorum suorum
et prodigiorum in terra Cham
104,²⁸misit tenebras et obscuravit
et non exacerbavit sermones suos
104,²⁹convertit aquas eorum in sanguinem
et occidit pisces eorum
104,³⁰dedit terra eorum ranas
in penetrabilibus regum ipsorum
104,³¹dixit et venit cynomia
et scinifes in omnibus finibus eorum
104,³²posuit pluvias eorum grandinem
ignem conburentem in terra ipsorum
104,³³et percussit vineas eorum et ficulneas eorum
et contrivit lignum finium eorum
104,³⁴dixit et venit lucusta
et bruchus cuius non erat numerus
104,³⁵et comedit omne faenum in terra eorum
et comedit omnem fructum terrae eorum
104,³⁶et percussit omne primogenitum in terra eorum
primitias omnis laboris eorum
104,³⁷et eduxit eos in argento et auro
et non erat in tribubus eorum infirmus
104,³⁸laetata est Aegyptus in profectione eorum
quia incubuit timor eorum super eos
104,³⁹expandit nubem in protectionem eorum

et ignem ut luceret eis per noctem
104,⁴⁰petierunt et venit coturnix
et panem caeli saturavit eos
104,⁴¹disrupit petram et fluxerunt aquae
abierunt in sicco flumina
104,⁴²quoniam memor fuit verbi sancti sui
quod habuit ad Abraham puerum suum
104,⁴³et eduxit populum suum in exultatione
÷ et: electos suos in laetitia
104,⁴⁴et dedit illis regiones gentium
et labores populorum possederunt
104,⁴⁵ut custodiant iustificationes eius
et legem eius requirant

105,¹ ALLELUIA

Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in saeculum misericordia eius
105,²quis loquetur potentias Domini
auditas faciet omnes laudes eius
105,³beati qui custodiunt iudicium
et faciunt iustitiam in omni tempore
105,⁴memento nostri Domine in beneplacito populi tui
visita nos in salutari tuo
105,⁵ad videndum in bonitate electorum tuorum
ad laetandum in laetitia gentis tuae
et lauderis cum hereditate tua
105,⁶peccavimus cum patribus nostris
iniuste egimus iniquitatem fecimus
105,⁷patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua
non fuerunt memores multitudinis misericordiae tuae
et inritaverunt ascendentes in mare ✠mare: Rubrum
105,⁸et salvavit eos propter nomen suum
ut notam faceret potentiam suam
105,⁹et increpuit mare Rubrum et exsiccatum est
et deduxit eos in abyssis sicut in deserto
105,¹⁰et salvavit eos de manu odientium

et redemit eos de manu inimici
105,¹¹ et operuit aqua tribulantes eos
unus ex eis non remansit
105,¹² et crediderunt in verbis eius
et laudaverunt laudem eius
105,¹³ cito fecerunt obliti sunt operum eius
non sustinuerunt consilium eius
105,¹⁴ et concupierunt concupiscentiam in deserto
et temptaverunt Deum in inaquoso
105,¹⁵ et dedit eis petitionem ipsorum
et misit saturitatem in anima eorum
105,¹⁶ et inritaverunt Mosen in castris
Aaron sanctum Domini
105,¹⁷ aperta est terra et degluttivit Dathan
et operuit super congregationem Abiron
105,¹⁸ et exarsit ignis in synagoga eorum
flamma conbusit peccatores
105,¹⁹ et fecerunt vitulum in Choreb
et adoraverunt sculptile
105,²⁰ et mutaverunt gloriam suam
in similitudine vituli comedentis faenum
105,²¹ obliti sunt Deum qui salvavit eos
qui fecit magnalia in Aegypto
105,²² mirabilia in terra Cham
terribilia in mari Rubro
105,²³ et dixit ut disperderet eos si non Moses electus eius stetisset in con-
fractione in con-
spectu eius
ut averteret iram eius ne disperderet eos
105,²⁴ et pro nihilo habuerunt terram desiderabilem
non crediderunt verbo eius
105,²⁵ et murmurabant in tabernaculis suis
non exaudierunt vocem Domini
105,²⁶ et elevavit manum suam super eos ut prosterneret eos in deserto
105,²⁷ et ut deiceret semen eorum in nationibus
et dispergeret eos in regionibus

105,²⁸et initiati sunt Beelphegor
et comederunt sacrificia mortuorum
105,²⁹et inritaverunt eum in adinventionibus suis
et multiplicata est in eis ruina
105,³⁰et stetit Finees et placavit et cessavit quassatio
105,³¹et reputatum est ei in iustitiam
in generatione et generationem usque in sempiternum
105,³²et inritaverunt ad aquam Contradictionis
et vexatus est Moses propter eos
105,³³quia exacerbaverunt spiritum eius
et distinxit in labiis suis
105,³⁴non disperdiderunt gentes quas dixit Dominus illis
105,³⁵et commixti sunt inter gentes et didicerunt opera eorum
105,³⁶et servierunt sculptilibus eorum
et factum est illis in scandalum
105,³⁷et immolaverunt filios suos et filias suas daemoniis
105,³⁸et effuderunt sanguinem innocentem
sanguinem filiorum suorum et filiarum ✕suarum:
quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan
et interfecta est terra in sanguinibus
105,³⁹et contaminata est in operibus eorum
et fornicati sunt in adinventionibus suis
105,⁴⁰et iratus est furore Dominus in populo suo
et abominatus est hereditatem suam
105,⁴¹et tradidit eos in manus gentium
et dominati sunt eorum qui oderant eos
105,⁴²et tribulaverunt eos inimici eorum
et humiliati sunt sub manibus eorum
105,⁴³saepe liberavit eos
ipsi autem exacerbaverunt eum in consilio suo
et humiliati sunt in iniquitatibus suis
105,⁴⁴et vidit cum tribularentur
et audiret orationem eorum
105,⁴⁵et memor fuit testamenti sui
et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae

105,⁴⁶et dedit eos in misericordias
in conspectu omnium qui ceperant eos
105,⁴⁷salvos fac nos Domine Deus noster
et congrega nos de nationibus
ut confiteamur nomini tuo sancto
et gloriemur in laude tua
105,⁴⁸benedictus Dominus Deus Israhel
a saeculo et usque in saeculum
et dicet omnis populus fiat fiat
106,¹ ALLELUIA
Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in saeculum misericordia eius
106,²dicant qui redempti sunt a Domino
quos redemit de manu inimici
de regionibus congregavit eos
106,³a solis ortu et occasu et ab aquilone et mari
106,⁴erraverunt in solitudine in inaquoso
viam civitatis habitaculi non invenerunt
106,⁵esurientes et sitientes
anima eorum in ipsis defecit
106,⁶et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur
et de necessitatibus eorum eripuit eos
106,⁷et deduxit eos in viam rectam
ut irent in civitatem habitationis
106,⁸confiteantur Domino misericordiae eius
et mirabilia eius filiis hominum
106,⁹quia satiavit animam inanem
et animam esurentem satiavit bonis
106,¹⁰sedentes in tenebris et umbra mortis
vinctos in mendicitate et ferro
106,¹¹quia exacerbaverunt eloquia Dei
et consilium Altissimi inritaverunt
106,¹²et humiliatum est in laboribus cor eorum
infirmati sunt nec fuit qui adiuveret
106,¹³et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur

et de necessitatibus eorum liberavit eos
106,¹⁴et eduxit eos de tenebris et umbra mortis
et vincula eorum dirupit
106,¹⁵confiteantur Domino misericordiae eius
et mirabilia eius filiis hominum
106,¹⁶quia contrivit portas aereas
et vectes ferreos confregit
106,¹⁷suscepit eos de via iniquitatis eorum
propter iniustitias enim suas humiliati sunt
106,¹⁸omnem escam abominata est anima eorum
et adpropinquaverunt usque ad portas mortis
106,¹⁹et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur
et de necessitatibus eorum liberavit eos
106,²⁰misit verbum suum et sanavit eos
et eripuit eos de interitionibus eorum
106,²¹confiteantur Domino misericordiae eius
et mirabilia eius filiis hominum
106,²²et sacrificent sacrificium laudis
et adnuntient opera eius in exultatione
106,²³qui descendunt mare in navibus
facientes operationem in aquis multis
106,²⁴ipsi viderunt opera Domini
et mirabilia eius in profundo
106,²⁵dixit et stetit spiritus procellae
et exaltati sunt fluctus eius
106,²⁶ascendunt usque ad caelos
et descendunt usque ad abyssos
anima eorum in malis tabescebat
106,²⁷turbati sunt et moti sunt sicut ebrius
et omnis sapientia eorum devorata est
106,²⁸et clamaverunt ad Dominum cum tribularentur
et de necessitatibus eorum eduxit eos
106,²⁹et statuit procellam ÷ eius: in auram
et siluerunt fluctus eius
106,³⁰et laetati sunt quia siluerunt

et deduxit eos in portum voluntatis eorum
106,³¹ confiteantur Domino misericordiae eius
et mirabilia eius filiis hominum
106,³² exaltent eum in ecclesia plebis
et in cathedra seniorum laudent eum
106,³³ posuit flumina in desertum
et exitus aquarum in sitim
106,³⁴ terram fructiferam in salsuginem
a malitia inhabitantium in ea
106,³⁵ posuit desertum in stagna aquarum
et terram sine aqua in exitus aquarum
106,³⁶ et conlocavit illic esurientes
et constituerunt civitatem habitationis
106,³⁷ et seminaverunt agros et plantaverunt vineas
et fecerunt fructum nativitatis
106,³⁸ et benedixit eis et multiplicati sunt nimis
et iumenta eorum non minoravit
106,³⁹ et pauci facti sunt et vexati sunt
a tribulatione malorum et dolore
106,⁴⁰ effusa est contemptio super principes
et errare fecit eos in invio et non in via
106,⁴¹ et adiuvit pauperem de inopia
et posuit sicut oves familias
106,⁴² videbunt recti et laetabuntur
et omnis iniquitas oppilabit os suum
106,⁴³ quis sapiens et custodiet haec
et intellegent misericordias Domini
107,¹ CANTICUM PSALMI DAVID
107,² Paratum cor meum Deus paratum cor meum
cantabo et psallam in gloria mea
107,³ exsurge psalterium et cithara
exurgam diluculo
107,⁴ confitebor tibi in populis Domine
et psallam tibi in nationibus
107,⁵ quia magna super caelos misericordia tua

et usque ad nubes veritas tua
107,⁶ exaltare super caelos Deus
et super omnem terram gloria tua
107,⁷ ut liberentur dilecti tui
salvum fac dextera tua et exaudi me
107,⁸ Deus locutus est in sancto suo
exaltabor et dividam Sicima
et convallem tabernaculorum dimetiar
107,⁹ meus est Galaad et meus est Manasse
et Efraim susceptio capitis mei
Iuda rex meus
107,¹⁰ Moab lebes spei meae
in Idumeam extendam calciamentum meum
mihi alienigenae amici facti sunt
107,¹¹ quis deducet me in civitatem munitam
quis deducet me usque in Idumeam
107,¹² nonne tu Deus qui reppulisti nos
et non exhibis Deus in virtutibus nostris
107,¹³ da nobis auxilium de tribulatione
quia vana salus hominis
107,¹⁴ in Deo faciemus virtutem
et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros
108,¹ IN FINEM DAVID PSALMUS
108,² Deus laudem meam ne tacueris
quia os peccatoris et os dolosi super me apertum est
108,³ locuti sunt adversum me lingua dolosa
et sermonibus odii circuierunt me et expugnaverunt me gratis
108,⁴ pro eo ut me diligerent detrahebant mihi
ego autem orabam
108,⁵ et posuerunt adversus me mala pro bonis
et odium pro dilectione mea
108,⁶ constitue super eum peccatorem
et diabolus stet a dextris eius
108,⁷ cum iudicatur exeat condemnatus
et oratio eius fiat in peccatum

108,⁸ fiant dies eius pauci
et episcopatum eius accipiat alter
108,⁹ fiant filii eius orfani
et uxor eius vidua
108,¹⁰ nutantes transferantur filii eius et mendicent
eiciantur de habitationibus suis
108,¹¹ scrutetur fenerator omnem substantiam eius
et diripiant alieni labores eius
108,¹² non sit illi adiutor
nec sit qui misereatur pupillis eius
108,¹³ fiant nati eius in interitum
in generatione una deleatur nomen eius
108,¹⁴ in memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu Domini
et peccatum matris eius non deleatur
108,¹⁵ fiant contra Dominum semper
et dispereat de terra memoria eorum
108,¹⁶ pro eo quod non est recordatus facere misericordiam
108,¹⁷ et persecutus est hominem inopem et mendicum
et conpunctum corde mortificare
108,¹⁸ et dilexit maledictionem et veniet ei
et noluit benedictionem et elongabitur ab eo
et induit maledictionem sicut vestimentum
et intravit sicut aqua in interiora eius
et sicut oleum in ossibus eius
108,¹⁹ fiat ei sicut vestimentum quo operitur
et sicut zona qua semper praecingitur
108,²⁰ hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud Dominum
et qui loquuntur mala adversus animam meam
108,²¹ et tu Domine Domine fac mecum propter nomen tuum
quia suavis misericordia tua
libera me 108,²² quia egenus et pauper ego sum
et cor meum turbatum est intra me
108,²³ sicut umbra cum declinat ablatum sum
excussus sum sicut lucustae
108,²⁴ genua mea infirmata sunt a ieiunio

et caro mea inmutata est propter oleum
108,²⁵et ego factus sum obprobrium illis
viderunt me moverunt capita sua
108,²⁶adiuva me Domine Deus meus
salvum fac me secundum misericordiam tuam
108,²⁷et sciant quia manus tua haec
tu Domine fecisti eam
108,²⁸maledicent illi et tu benedices
qui insurgunt in me confundantur
servus autem tuus laetabitur
108,²⁹induantur qui detrahunt mihi pudore
et operiantur sicut deploide confusione sua
108,³⁰confitebor Domino nimis in ore meo
et in medio multorum laudabo eum
108,³¹quia adstitit a dextris pauperis
ut salvam faceret a persequentibus animam meam

109,¹ DAVID PSALMUS

Dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis
donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum
109,²virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion
dominare in medio inimicorum tuorum
109,³tecum principium in die virtutis tuae
in splendoribus sanctorum
ex utero ante luciferum genui te
109,⁴iuravit Dominus et non paenitebit eum
tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech
109,⁵Dominus a dextris tuis confregit in die irae suae reges
109,⁶iudicabit in nationibus implebit cadavera
conquassabit capita in terra multorum
109,⁷de torrente in via bibet
propterea exaltabit caput

110,¹ ALLELUIA REVERSIONIS AGGEI ET ZACCHARIAE

Confitebor tibi Domine in toto corde meo
in consilio iustorum et congregatione

110,²magna opera Domini

exquisita in omnes voluntates eius
110,³ confessio et magnificentia opus eius
et iustitia eius manet in saeculum saeculi
110,⁴ memoriam fecit mirabilium suorum
misericors et miserator Dominus
110,⁵ escam dedit timentibus se
memor erit in saeculum testamenti sui
110,⁶ virtutem operum suorum adnuntiabit populo suo
110,⁷ ut det illis hereditatem gentium
opera manuum eius veritas et iudicium
110,⁸ fidelia omnia mandata eius
confirmata in saeculum saeculi
facta in veritate et aequitate
110,⁹ redemptionem misit populo suo
mandavit in aeternum testamentum suum
sanctum et terribile nomen eius
110,¹⁰ initium sapientiae timor Domini
intellectus bonus omnibus facientibus eum
laudatio eius manet in saeculum ÷ saeculi:
111,¹ ALLELUIA REVERSIONIS AGGEI ET ZACCHARIAE
Beatus vir qui timet Dominum
in mandatis eius volet nimis
111,² potens in terra erit semen eius
generatio rectorum benedicetur
111,³ gloria et divitiae in domo eius
et iustitia eius manet in saeculum saeculi
111,⁴ exortum est in tenebris lumen rectis
misericors et miserator et iustus
111,⁵ iucundus homo qui miseretur et commodat
disponet sermones suos in iudicio
111,⁶ quia in aeternum non commovebitur
111,⁷ in memoria aeterna erit iustus
ab auditione mala non timebit
paratum cor eius sperare in Domino
111,⁸ confirmatum est cor eius non commovebitur

donec dispiciat inimicos suos
111,⁹dispersit dedit pauperibus
iustitia eius manet in saeculum saeculi
cornu eius exaltabitur in gloria
111,¹⁰peccator videbit et irascetur
dentibus suis fremet et tabescet
desiderium peccatorum peribit
112,¹ ALLELUIA
Laudate pueri Dominum
laudate nomen Domini
112,²sit nomen Domini benedictum
ex hoc nunc et usque in saeculum
112,³a solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini
112,⁴excelsus super omnes gentes Dominus
super caelos gloria eius
112,⁵quis sicut Dominus Deus noster
qui in altis habitat 112,⁶et humilia respicit
in caelo et in terra
112,⁷suscitans a terra inopem
et de stercore erigens pauperem
112,⁸ut conlocet eum cum principibus
cum principibus populi sui
112,⁹qui habitare facit sterilem in domo
matrem filiorum laetantem
113,¹ ALLELUIA
In exitu Israhel de Aegypto
domus Iacob de populo barbaro
113,²facta est Iudaea sanctificatio eius
Israhel potestas eius
113,³mare vidit et fugit
Iordanis conversus est retrorsum
113,⁴montes exultaverunt ut arietes
colles sicut agni ovium
113,⁵quid est tibi mare quod fugisti
et tu Iordanis quia conversus es retrorsum

113,⁶ montes exultastis sicut arietes
et colles sicut agni ovium
113,⁷ a facie Domini mota est terra
a facie Dei Iacob
113,⁸ qui convertit petram in stagna aquarum
et rupem in fontes aquarum
113,⁹ ⁽¹⁾ non nobis Domine non nobis
sed nomini tuo da gloriam
113,¹⁰ ⁽²⁾ super misericordia tua et veritate tua
nequando dicant gentes ubi est Deus eorum
113,¹¹ ⁽³⁾ Deus autem noster in caelo
omnia quaecumque voluit fecit
113,¹² ⁽⁴⁾ simulacra gentium argentum et aurum
opera manuum hominum
113,¹³ ⁽⁵⁾ os habent et non loquentur
oculos habent et non videbunt
113,¹⁴ ⁽⁶⁾ aures habent et non audient
nares habent et non odorabuntur
113,¹⁵ ⁽⁷⁾ manus habent et non palpabunt
pedes habent et non ambulabunt
non clamabunt in gutture suo
113,¹⁶ ⁽⁸⁾ similes illis fiant qui faciunt ea
et omnes qui confidunt in eis
113,¹⁷ ⁽⁹⁾ domus Israhel speravit in Domino
adiutor eorum et protector eorum est
113,¹⁸ ⁽¹⁰⁾ domus Aaron speravit in Domino
adiutor eorum et protector eorum est
113,¹⁹ ⁽¹¹⁾ qui timent Dominum speraverunt in Domino
adiutor eorum et protector eorum est
113,²⁰ ⁽¹²⁾ Dominus memor fuit nostri et benedixit nobis
benedixit domui Israhel
benedixit domui Aaron
113,²¹ ⁽¹³⁾ benedixit omnibus qui timent Dominum pusillis cum maioribus
113,²² ⁽¹⁴⁾ adiciat Dominus super vos
super vos et super filios vestros

113,^{23 (15)} benedicti vos Domino qui fecit caelum et terram

113,^{24 (16)} caelum caeli Domino

terram autem dedit filiis hominum

113,^{25 (17)} non mortui laudabunt te Domine

neque omnes qui descendunt in infernum

113,^{26 (18)} sed nos qui vivimus benedicimus Domino

ex hoc nunc et usque in saeculum

114,¹ ALLELUIA

Dilexi quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meae

114,² quia inclinavit aurem suam mihi

et in diebus meis invocabo te

114,³ circumdederunt me dolores mortis

pericula inferni invenerunt me

tribulationem et dolorem inveni

114,⁴ et nomen Domini invocavi

o Domine libera animam meam

114,⁵ misericors Dominus et iustus

et Deus noster miseretur

114,⁶ custodiens parvulos Dominus

humiliatus sum et liberavit me

114,⁷ convertere anima mea in requiem tuam

quia Dominus benefecit tibi

114,⁸ quia eripuit animam meam de morte

oculos meos a lacrimis

pedes meos a lapsu

114,⁹ placebo Domino in regione vivorum

115,¹⁰ ALLELUIA

¹⁰ Credidi propter quod locutus sum

ego autem humiliatus sum nimis

115,¹¹ ego dixi in excessu meo

omnis homo mendax

115,¹² quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi

115,¹³ calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo

115,¹⁴ vota mea Domino reddam coram omni populo eius

115,¹⁵ pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

115,¹⁶o Domine quia ego servus tuus
ego servus tuus et filius ancillae tuae
disrupisti vincula mea

115,¹⁷tibi sacrificabo hostiam laudis
et in nomine Domini invocabo

115,¹⁸vota mea Domino reddam
in conspectu omnis populi eius

115,¹⁹in atriis domus Domini
in medio tui Hierusalem

116,¹ ALLELUIA

Laudate Dominum omnes gentes
laudate eum omnes populi

116,²quoniam confirmata est super nos misericordia eius
et veritas Domini manet in saeculum

117,¹ ALLELUIA

Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in saeculum misericordia eius

117,²dicat nunc Israhel quoniam bonus
quoniam in saeculum misericordia eius

117,³dicat nunc domus Aaron
quoniam in saeculum misericordia eius

117,⁴dicant nunc qui timent Dominum
quoniam in saeculum misericordia eius

117,⁵de tribulatione invocavi Dominum
et exaudivit me in latitudinem Dominus

117,⁶Dominus mihi adiutor
non timebo quid faciat mihi homo

117,⁷Dominus mihi adiutor
et ego despiciam inimicos meos

117,⁸bonum est confidere in Domino
quam confidere in homine

117,⁹bonum est sperare in Domino
quam sperare in principibus

117,¹⁰omnes gentes circumierunt me
et in nomine Domini ✠quia: ultus sum in eos

117,¹¹ circumdantes circumdederunt me
in nomine autem Domini ✠quia: ultus sum in eos
117,¹² circumdederunt me sicut apes
et exarserunt sicut ignis in spinis
et in nomine Domini ✠quia: ultus sum in eos
117,¹³ impulsus eversus sum ut caderem
et Dominus suscepit me
117,¹⁴ fortitudo mea et laudatio mea Dominus
et factus est mihi in salutem
117,¹⁵ vox exultationis et salutis
in tabernaculis iustorum
117,¹⁶ dextera Domini fecit virtutem
dextera Domini exaltavit me
dextera Domini fecit virtutem
117,¹⁷ non moriar sed vivam
et narrabo opera Domini
117,¹⁸ castigans castigavit me Dominus
et morti non tradidit me
117,¹⁹ aperite mihi portas iustitiae
ingressus in eas confitebor Domino
117,²⁰ haec porta Domini iusti intrabunt in eam
117,²¹ confitebor tibi quoniam exaudisti me
et factus es mihi in salutem
117,²² lapidem quem reprobaverunt aedificantes
hic factus est in caput anguli
117,^{23a} Domino factum est istud
hoc est mirabile in oculis nostris
117,²⁴ haec est dies quam fecit Dominus
exultemus et laetemur in ea
117,^{25o} Domine salvum fac
o Domine prosperare
117,²⁶ benedictus qui venturus est in nomine Domini
benediximus vobis de domo Domini
117,²⁷ Deus Dominus et inluxit nobis
constituite diem sollemnem in condensis

usque ad cornua altaris
117,²⁸Deus meus es tu et confitebor tibi
Deus meus ÷ es tu: et exaltabo te
confitebor tibi quoniam exaudisti me
et factus es mihi in salutem
117,²⁹confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in saeculum misericordia eius
118,¹ ALLELUIA

ALEPH

Beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini
118,²beati qui scrutantur testimonia eius in toto corde exquirent eum
118,³non enim qui operantur iniquitatem in viis eius ambulaverunt
118,⁴tu mandasti mandata tua custodire nimis
118,⁵utinam dirigantur viae meae ad custodiendas iustificationes tuas
118,⁶tunc non confundar cum perspexero in omnibus mandatis tuis
118,⁷confitebor tibi in directione cordis in eo quod didici iudicia iustitiae tuae
118,⁸iustificationes tuas custodiam non me derelinquas usquequaque

118,⁹BETH

⁹In quo corrigit adulescentior viam suam in custodiendo sermones tuos
118,¹⁰in toto corde meo exquisivi te non repellas me a mandatis tuis
118,¹¹in corde meo abscondi eloquia tua ut non peccem tibi
118,¹²benedictus es Domine doce me iustificationes tuas
118,¹³in labiis meis pronuntiavi omnia iudicia oris tui
118,¹⁴in via testimoniorum tuorum delectatus sum sicut in omnibus divitiis
118,¹⁵in mandatis tuis exercebor et considerabo vias tuas
118,¹⁶in iustificationibus tuis meditabor non obliviscar sermones tuos

118,¹⁷GIMEL

¹⁷Retribue servo tuo vivifica me et custodiam sermones tuos
118,¹⁸revela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua
118,¹⁹incola ego sum in terra non abscondas a me mandata tua
118,²⁰concupivit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore
118,²¹increpasti superbos maledicti qui declinant a mandatis tuis
118,²²aufer a me obprobrium et contemptum quia testimonia tua exquisivi
118,²³etenim sederunt principes et adversum me loquebantur servus autem tuus exercebatur
in iustificationibus tuis

118,²⁴nam et testimonia tua meditatio mea et consilium meum iustificationes tuae

118,²⁵DELETH

²⁵Adhesit pavimento anima mea vivifica me secundum verbum tuum

118,²⁶vias meas enuntiavi et exaudisti me doce me iustificationes tuas

118,²⁷viam iustificationum tuarum instrue me et exercebor in mirabilibus tuis

118,²⁸dormitavit anima mea prae taedio confirma me in verbis tuis

118,²⁹viam iniquitatis amove a me et lege tua miserere mei

118,³⁰viam veritatis elegi iudicia tua non sum oblitus

118,³¹adhesi testimoniis tuis Domine noli me confundere

118,³²viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum

118,³³HE

³³Legem pone mihi Domine viam iustificationum tuarum et exquiram eam semper

118,³⁴da mihi intellectum et scrutabor legem tuam et custodiam illam in toto corde meo

118,³⁵deduc me in semita mandatorum tuorum quia ipsam volui

118,³⁶inclina cor meum in testimonia tua et non in avaritiam

118,³⁷averte oculos meos ne videant vanitatem in via tua vivifica me

118,³⁸statue servo tuo eloquium tuum in timore tuo

118,³⁹amputa obprobrium meum quod suspicatus sum quia iudicia tua iucunda

118,⁴⁰ecce concupivi mandata tua in aequitate tua vivifica me

118,⁴¹VAV

⁴¹Et veniat super me misericordia tua Domine salutare tuum secundum eloquium tuum

118,⁴²et respondebo exprobrantibus mihi verbum quia speravi in sermonibus tuis

118,⁴³et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque quia in iudiciis tuis supersperavi

118,⁴⁴et custodiam legem tuam semper in saeculum et in saeculum saeculi

118,⁴⁵et ambulabam in latitudine quia mandata tua exquisivi

118,⁴⁶et loquebar in testimoniis tuis in conspectu regum et non confundebar

118,⁴⁷et meditabar in mandatis tuis quae dilexi

118,⁴⁸et levavi manus meas ad mandata quae dilexi et exercebar in iustificationibus tuis

118,⁴⁹ZAI

⁴⁹Memor esto verbi tui servo tuo in quo mihi spem dedisti

118,⁵⁰haec me consolata est in humilitate mea quia eloquium tuum vivificavit me

118,⁵¹superbi inique agebant usquequaque a lege autem tua non declinavi

118,⁵²memor fui iudiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum

118,⁵³defectio tenuit me prae peccatoribus derelinquentibus legem tuam

118,⁵⁴cantabiles mihi erant iustificationes tuae in loco peregrinationis meae

118,⁵⁵memor fui in nocte nominis tui Domine et custodivi legem tuam

118,⁵⁶haec facta est mihi quia iustificationes tuas exquisivi

118,⁵⁷HETH

⁵⁷Portio mea Dominus dixi custodire legem tuam

118,⁵⁸deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo miserere mei secundum eloquium tuum

118,⁵⁹cogitavi vias meas et avertisti pedes meos in testimonia tua

118,⁶⁰paratus sum et non sum turbatus ut custodiam mandata tua

118,⁶¹funes peccatorum circumplexi sunt me et legem tuam non sum oblitus

118,⁶²media nocte surgebam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae

118,⁶³particeps ego sum omnium timentium te et custodientium mandata tua

118,⁶⁴misericordia Domini plena est terra iustificationes tuas doce me

118,⁶⁵TETH

⁶⁵Bonitatem fecisti cum servo tuo Domine secundum verbum tuum

118,⁶⁶bonitatem et disciplinam et scientiam doce me quia mandatis tuis credidi

118,⁶⁷priusquam humiliarer ego deliqui propterea eloquium tuum custodivi

118,⁶⁸bonus es tu et in bonitate tua doce me iustificationes tuas

118,⁶⁹multiplicata est super me iniquitas superborum ego autem in toto corde scrutabor mandata tua

118,⁷⁰coagulatum est sicut lac cor eorum ego vero legem tuam meditatus sum

118,⁷¹bonum mihi quia humiliasti me ut discam iustificationes tuas

118,⁷²bonum mihi lex oris tui super milia auri et argenti

118,⁷³IOTH

⁷³Manus tuae fecerunt me et plasmaverunt me da mihi intellectum et discam mandata tua

118,⁷⁴qui timent te videbunt me et laetabuntur quia in verba tua supersperavi

118,⁷⁵cognovi Domine quia aequitas iudicia tua et veritate humiliasti me

118,⁷⁶fiat misericordia tua ut consoletur me secundum eloquium tuum servo tuo

118,⁷⁷veniant mihi miserationes tuae et vivam quia lex tua meditatio mea est

118,⁷⁸confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me ego autem exercebor in mandatis tuis

118,⁷⁹convertantur mihi timentes te et qui noverunt testimonia tua

118,⁸⁰fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis ut non confundar

118,⁸¹CAF

⁸¹Defecit in salutare tuum anima mea in verbum tuum supersperavi

118,⁸² defecerunt oculi mei in eloquium tuum dicentes quando consolaberis me
118,⁸³ quia factus sum sicut uter in pruina iustificationes tuas non sum oblitus
118,⁸⁴ quot sunt dies servo tuo quando facies de persequentibus me iudicium
118,⁸⁵ narraverunt mihi iniqui fabulationes sed non ut lex tua
118,⁸⁶ omnia mandata tua veritas inique persecuti sunt me adiuva me
118,⁸⁷ paulo minus consummaverunt me in terra ego autem non dereliqui mandata tua
118,⁸⁸ secundum misericordiam tuam vivifica me et custodiam testimonia oris tui

118,⁸⁹ LAMED

⁸⁹In aeternum Domine verbum tuum permanet in caelo
118,⁹⁰ in generationem et generationem veritas tua fundasti terram et permanet
118,⁹¹ ordinatione tua perseverat dies quoniam omnia serviunt tibi
118,⁹² nisi quod lex tua meditatio mea est tunc forte perissem in humilitate mea
118,⁹³ in aeternum non obliviscar iustificationes tuas quia in ipsis vivificasti me
118,⁹⁴ tuus sum ego salvum me fac quoniam iustificationes tuas exquisivi
118,⁹⁵ me expectaverunt peccatores ut perderent me testimonia tua intellexi
118,⁹⁶ omni consummationi vidi finem latum mandatum tuum nimis

118,⁹⁷ MEM

⁹⁷Quomodo dilexi legem tuam tota die meditatio mea est
118,⁹⁸ super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo quia in aeternum mihi est
118,⁹⁹ super omnes docentes me intellexi quia testimonia tua meditatio mea est
118,¹⁰⁰ super senes intellexi quia mandata tua quaesivi
118,¹⁰¹ ab omni via mala prohibui pedes meos ut custodiam verba tua
118,¹⁰² a iudiciis tuis non declinavi quia tu legem posuisti mihi
118,¹⁰³ quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo
118,¹⁰⁴ a mandatis tuis intellexi propterea odivi omnem viam iniquitatis

118,¹⁰⁵ NUN

¹⁰⁵Lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis
118,¹⁰⁶ iuravi et statui custodire iudicia iustitiae tuae
118,¹⁰⁷ humiliatus sum usquequaque Domine vivifica me secundum verbum tuum
118,¹⁰⁸ voluntaria oris mei beneplacita fac Domine et iudicia tua doce me
118,¹⁰⁹ anima mea in manibus meis semper et legem tuam non sum oblitus
118,¹¹⁰ posuerunt peccatores laqueum mihi et de mandatis tuis non erravi
118,¹¹¹ hereditate adquisivi testimonia tua in aeternum quia exultatio cordis mei sunt
118,¹¹² inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum propter retributio-
nem

118,¹¹³SAMECH

¹¹³Iniquos odio habui et legem tuam dilexi

118,¹¹⁴adiutor meus et susceptor meus es tu in verbum tuum supersperavi

118,¹¹⁵declinate a me maligni et scrutabor mandata Dei mei

118,¹¹⁶suscipe me secundum eloquium tuum et vivam et non confundas me ab expectatione
mea

118,¹¹⁷adiuva me et salvus ero et meditabor in iustificationibus tuis semper

118,¹¹⁸sprevisti omnes discedentes a iustitiis tuis quia iniusta cogitatio eorum

118,¹¹⁹praevaricantes reputavi omnes peccatores terrae ideo dilexi testimonia tua

118,¹²⁰confige timore tuo carnes meas a iudiciis ÷ enim: tuis timui

118,¹²¹AIN

¹²¹Feci iudicium et iustitiam non tradas me calumniantibus me

118,¹²²suscipe servum tuum in bonum non calumnientur me superbi

118,¹²³oculi mei defecerunt in salutare tuum et in eloquium iustitiae tuae

118,¹²⁴fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam et iustificationes tuas doce me

118,¹²⁵servus tuus sum ego da mihi intellectum et sciam testimonia tua

118,¹²⁶tempus faciendi Domino dissipaverunt legem tuam

118,¹²⁷ideo dilexi mandata tua super aurum et topazion

118,¹²⁸propterea ad omnia mandata tua dirigebar omnem viam iniquam odio habui

118,¹²⁹FE

¹²⁹Mirabilia testimonia tua ideo scrutata est ea anima mea

118,¹³⁰declaratio sermonum tuorum inluminat et intellectum dat parvulis

118,¹³¹os meum aperui et adtraxi spiritum quia mandata tua desiderabam

118,¹³²aspice in me et miserere mei secundum iudicium diligentium nomen tuum

118,¹³³gressus meos dirige secundum eloquium tuum et non dominetur mei omnis iniustitia

118,¹³⁴redime me a calumniis hominum et custodiam mandata tua

118,¹³⁵faciem tuam inlumina super servum tuum et doce me iustificationes tuas

118,¹³⁶exitus aquarum deduxerunt oculi mei quia non custodierunt legem tuam

118,¹³⁷SADE

¹³⁷Iustus es Domine et rectum iudicium tuum

118,¹³⁸mandasti iustitiam testimonia tua et veritatem tuam nimis

118,¹³⁹tabescere me fecit zelus meus quia obliti sunt verba tua inimici mei

118,¹⁴⁰ignitum eloquium tuum vehementer et servus tuus dilexit illud

118,¹⁴¹adulescentulus sum ego et contemptus iustificationes tuas non sum oblitus

118,¹⁴²iustitia tua iustitia in aeternum et lex tua veritas

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

118,¹⁴³tribulatio et angustia invenerunt me mandata tua meditatio mea
118,¹⁴⁴aequitas testimonia tua in aeternum intellectum da mihi et vivam

118,¹⁴⁵COF

¹⁴⁵Clamavi in toto corde exaudi me Domine iustificationes tuas requiram
118,¹⁴⁶clamavi te salvum me fac et custodiam mandata tua
118,¹⁴⁷praeveni in maturitate et clamavi in verba tua supersperavi
118,¹⁴⁸praevenierunt oculi mei ad diluculum ut meditarer eloquia tua
118,¹⁴⁹vocem meam audi secundum misericordiam tuam Domine secundum iudicium tuum
vivifica me

118,¹⁵⁰adpropinquaverunt persequentes me iniquitate a lege autem tua longe facti sunt
118,¹⁵¹prope es tu Domine et omnes viae tuae veritas
118,¹⁵²initio cognovi de testimoniis tuis quia in aeternum fundasti ea

118,¹⁵³RES

¹⁵³Vide humilitatem meam et eripe me quia legem tuam non sum oblitus
118,¹⁵⁴iudica iudicium meum et redime me propter eloquium tuum vivifica me
118,¹⁵⁵longe a peccatoribus salus quia iustificationes tuas non exquisierunt
118,¹⁵⁶misericae tuae multae Domine secundum iudicia tua vivifica me
118,¹⁵⁷multi qui persequuntur me et tribulant me a testimoniis tuis non declinavi
118,¹⁵⁸vidi praevaricantes et tabescebam quia eloquia tua non custodierunt
118,¹⁵⁹vide quoniam mandata tua dilexi Domine in misericordia tua vivifica me
118,¹⁶⁰principium verborum tuorum veritas et in aeternum omnia iudicia iustitiae tuae

118,¹⁶¹SEN

¹⁶¹Principes persecuti sunt me gratis et a verbis tuis formidavit cor meum
118,¹⁶²laetabor ego super eloquia tua sicut qui invenit spolia multa
118,¹⁶³iniquitatem odio habui et abominatus sum legem autem tuam dilexi
118,¹⁶⁴septies in die laudem dixi tibi super iudicia iustitiae tuae
118,¹⁶⁵pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum
118,¹⁶⁶expectabam salutare tuum Domine et mandata tua dilexi
118,¹⁶⁷custodivit anima mea testimonia tua et dilexi ea vehementer
118,¹⁶⁸servavi mandata tua et testimonia tua quia omnes viae meae in conspectu tuo

118,¹⁶⁹THAV

¹⁶⁹Adpropinquet deprecatio mea in conspectu tuo Domine iuxta eloquium tuum da mihi intellectum
118,¹⁷⁰intret postulatio mea in conspectu tuo secundum eloquium tuum eripe me
118,¹⁷¹eructabunt labia mea hymnum cum docueris me iustificationes tuas

118,¹⁷² pronuntiabit lingua mea eloquium tuum quia omnia mandata tua aequitas
118,¹⁷³ fiat manus tua ut salvet me quoniam mandata tua elegi
118,¹⁷⁴ concupivi salutare tuum Domine et lex tua meditatio mea
118,¹⁷⁵ vivet anima mea et laudabit te et iudicia tua adiuvabunt me
118,¹⁷⁶ erravi sicut ovis quae periit quaere servum tuum quia mandata tua non sum oblitus

119,¹ CANTICUM GRADUUM

Ad Dominum cum tribularer clamavi et exaudivit me

119,² Domine libera animam meam
a labiis iniquis a lingua dolosa
119,³ quid detur tibi et quid adponatur tibi ad linguam dolosam
119,⁴ sagittae potentis acutae cum carbonibus desolatoriis
119,⁵ heu mihi quia incolatus meus prolongatus est
habitavi cum habitationibus Cedar
119,⁶ multum incola fuit anima mea
119,⁷ cum his qui oderant pacem eram pacificus
cum loquebar illis inpugnabant me gratis

120,¹ CANTICUM GRADUUM

Levavi oculos meos in montes
unde veniet auxilium mihi
120,² auxilium meum a Domino qui fecit caelum et terram
120,³ non det in commotionem pedem tuum
neque dormitet qui custodit te
120,⁴ ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit Israhel
120,⁵ Dominus custodit te Dominus protectio tua
super manum dexteram tuam
120,⁶ per diem sol non uret te neque luna per noctem
120,⁷ Dominus custodit te ab omni malo
custodiat animam tuam Dominus
120,⁸ Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum
ex hoc nunc et usque in saeculum

121,¹ CANTICUM GRADUUM HUIC DAVID

Laetatus sum in his quae dicta sunt mihi
in domum Domini ibimus
121,² stantes erant pedes nostri in atriis tuis Hierusalem
121,³ Hierusalem quae aedificatur ut civitas

cuius participatio eius in id ipsum
121,⁴ illic enim ascenderunt tribus tribus Domini testimonium Israhel
ad confitendum nomini Domini
121,⁵ quia illic sederunt sedes in iudicium
sedes super domum David
121,⁶ rogate quae ad pacem sunt Hierusalem
et abundantia diligentibus te
121,⁷ fiat pax in virtute tua
et abundantia in turribus tuis
121,⁸ propter fratres meos et proximos meos loquebar pacem de te
121,⁹ propter domum Domini Dei nostri quaesivi bona tibi
122,¹ CANTICUM GRADUUM
Ad te levavi oculos meos qui habitas in caelo
122,² ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum
sicut oculi ancillae in manibus dominae eius
ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum
donec misereatur nostri
122,³ miserere nostri Domine miserere nostri
quia multum repleti sumus despectione
122,⁴ quia multum repleta est anima nostra
obprobrium abundantibus et despectio superbis
123,¹ CANTICUM GRADUUM HUIC DAVID
Nisi quia Dominus erat in nobis dicat nunc Israhel
123,² nisi quia Dominus erat in nobis
cum exsurgerent in nos homines
123,³ forte vivos degluttissent nos
cum irasceretur furor eorum in nos
123,⁴ forsitan aqua absorbuisset nos
123,⁵ torrentem pertransivit anima nostra
forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem
123,⁶ benedictus Dominus qui non dedit nos in captionem dentibus eorum
123,⁷ anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium
laqueus contritus est et nos liberati sumus
123,⁸ adiutorium nostrum in nomine Domini
qui fecit caelum et terram

124,¹ CANTICUM GRADUUM

Qui confidunt in Domino sicut mons Sion

non commovebitur in aeternum

qui habitat 124,²in Hierusalem

montes in circuitu eius et Dominus in circuitu populi sui

ex hoc nunc et usque in saeculum

124,³quia non relinquet virgam peccatorum super sortem iustorum

ut non extendant iusti ad iniquitatem manus suas

124,⁴benefac Domine bonis et rectis corde

124,⁵declinantes autem in obligationes

adducet Dominus cum operantibus iniquitatem

pax super Israhel

125,¹ CANTICUM GRADUUM

In convertendo Dominum captivitatem Sion

facti sumus sicut consolati

125,²tunc repletum est gaudio os nostrum

et lingua nostra exultatione

tunc dicent inter gentes

magnificavit Dominus facere cum eis

125,³magnificavit Dominus facere nobiscum

facti sumus laetantes

125,⁴converte Domine captivitatem nostram

sicut torrens in austro

125,⁵qui seminant in lacrimis in exultatione metent

125,⁶euntes ibant et flebant portantes semina sua

venientes autem venient in exultatione portantes manipulos suos

126,¹ CANTICUM GRADUUM SALOMONIS

Nisi Dominus aedificaverit domum

in vanum laboraverunt qui aedificant eam

nisi Dominus custodierit civitatem

frustra vigilavit qui custodit

126,²vanum est vobis ante lucem surgere

surgere postquam sederitis

qui manducatis panem doloris

cum dederit dilectis suis somnum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

126,³ ecce hereditas Domini filii mercis fructus ventris
126,⁴ sicut sagittae in manu potentis ita filii excussorum
126,⁵ beatus vir qui implebit desiderium suum ex ipsis
non confundentur cum loquentur inimicis suis in porta

127,¹ CANTICUM GRADUUM

Beati omnes qui timent Dominum

qui ambulant in viis eius

127,² labores manuum tuarum *quia: manducabis

beatus es et bene tibi erit

127,³ uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuae

filius tui sicut novella olivarum in circuitu mensae tuae

127,⁴ ecce sic benedicetur homo qui timet Dominum

127,⁵ benedicat te Dominus ex Sion

et videas bona Hierusalem

omnibus diebus vitae tuae

127,⁶ et videas filios filiorum tuorum

pax super Israhel

128,¹ CANTICUM GRADUUM

Saepe expugnaverunt me a iuventute mea

dicat nunc Israhel

128,² saepe expugnaverunt me a iuventute mea

etenim non potuerunt mihi

128,³ supra dorsum meum fabricabantur peccatores

prolongaverunt iniquitatem suam

128,⁴ Dominus iustus concidet cervices peccatorum

128,⁵ confundantur et convertantur retrorsum

omnes qui oderunt Sion

128,⁶ fiant sicut faenum tectorum

quod priusquam evellatur exaruit

128,⁷ de quo non implevit manum suam qui metit

et sinum suum qui manipulos colligit

128,⁸ et non dixerunt qui praeteribant

benedictio Domini super vos

benediximus vobis in nomine Domini

129,¹ CANTICUM GRADUUM

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

De profundis clamavi ad te Domine
129,² Domine exaudi vocem meam
fiant aures tuae intendentes in vocem deprecationis meae
129,³ si iniquitates observabis Domine
Domine quis sustinebit
129,⁴ quia apud te propitiatio est
propter legem tuam sustinui te Domine
sustinuit anima mea in verbum eius
129,⁵ speravit anima mea in Domino
129,⁶ a custodia matutina usque ad noctem speret Israhel in Domino
129,⁷ quia apud Dominum misericordia
et copiosa apud eum redemptio
129,⁸ et ipse redimet Israhel ex omnibus iniquitatibus eius
130,¹ CANTICUM GRADUUM DAVID
Domine non est exaltatum cor meum
neque elati sunt oculi mei
neque ambulavi in magnis
neque in mirabilibus super me
130,² si non humiliter sentiebam
sed exaltavi animam meam
sicut ablactatum super matrem suam
ita retributio in anima mea
130,³ speret Israhel in Domino
ex hoc nunc et usque in saeculum
131,¹ CANTICUM GRADUUM
Memento Domine David et omnis mansuetudinis eius
131,² sicut iuravit Domino votum vovit Deo Iacob
131,³ si introiero in tabernaculum domus meae
si ascendero in lectum strati mei
131,⁴ si dederam somnum oculis meis
et palpebris meis dormitationem
131,⁵ et requiem temporibus meis
donec inveniam locum Domino tabernaculum Deo Iacob
131,⁶ ecce audivimus eam in Efrata
invenimus eam in campis silvae

131,⁷ introibimus in tabernacula eius
adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius
131,⁸ surge Domine in requiem tuam
tu et arca sanctificationis tuae
131,⁹ sacerdotes tui induentur iustitia
et sancti tui exultabunt
131,¹⁰ propter David servum tuum
non avertas faciem christi tui
131,¹¹ iuravit Dominus David veritatem et non frustrabit eum
de fructu ventris tui ponam super sedem tuam
131,¹² si custodierint filii tui testamentum meum
et testimonia mea haec quae docebo eos
et filii eorum usque in saeculum sedebunt super sedem tuam
131,¹³ quoniam elegit Dominus Sion
elegit eam in habitationem sibi
131,¹⁴ haec requies mea in saeculum saeculi
hic habitabo quoniam elegi eam
131,¹⁵ viduam eius benedicens benedicam
pauperes eius saturabo panibus
131,¹⁶ sacerdotes eius induam salutari
et sancti eius exultatione exultabunt
131,¹⁷ illic producam cornu David
paravi lucernam christo meo
131,¹⁸ inimicos eius induam confusione
super ipsum autem effloreat sanctificatio mea
132,¹ CANTICUM GRADUUM DAVID
Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum
132,² sicut unguentum in capite
quod descendit in barbam barbam Aaron
quod descendit in ora vestimenti eius
132,³ sicut ros Hermon qui descendit in montes Sion
quoniam illic mandavit Dominus benedictionem
et vitam usque in saeculum
133,¹ CANTICUM GRADUUM
Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini

qui statis in domo Domini ÷ in atriis domus Dei nostri:

133,² in noctibus extollite manus vestras in sancta
et benedicite Domino

133,³ benedicat te Dominus ex Sion
qui fecit caelum et terram

134,¹ ALLELUIA

Laudate nomen Domini

laudate servi Dominum

134,² qui statis in domo Domini in atriis domus Dei nostri

134,³ laudate Dominum quia bonus Dominus

psallite nomini eius quoniam suave

134,⁴ quoniam Iacob elegit sibi Dominus

Israhel in possessionem sibi

134,⁵ quia ego cognovi quod magnus est Dominus

et Deus noster prae omnibus diis

134,⁶ omnia quae voluit Dominus fecit

in caelo et in terra in mare et in omnibus abyssis

134,⁷ educens nubes ab extremo terrae

fulgora in pluviam fecit

qui producit ventos de thesauris suis

134,⁸ qui percussit primogenita Aegypti

ab homine usque ad pecus

134,⁹ emisit signa et prodigia in medio tui Aegypte

in Pharaonem et in omnes servos eius

134,¹⁰ qui percussit gentes multas et occidit reges fortes

134,¹¹ Seon regem Amorreorum et Og regem Basan

et omnia regna Chanaan

134,¹² et dedit terram eorum hereditatem

hereditatem Israhel populo suo

134,¹³ Domine nomen tuum in aeternum

Domine memoriale tuum in generationem et generationem

134,¹⁴ quia iudicabit Dominus populum suum

et in servis suis deprecabitur

134,¹⁵ simulacra gentium argentum et aurum

opera manuum hominum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

134,¹⁶os habent et non loquentur
oculos habent et non videbunt
134,¹⁷ares habent et non audient
neque enim est spiritus in ore eorum
134,¹⁸similes illis fiant qui faciunt ea
et omnes qui sperant in eis
134,¹⁹domus Israhel benedicite Domino
domus Aaron benedicite Domino
134,²⁰domus Levi benedicite Domino
qui timetis Dominum benedicite Domino
134,²¹benedictus Dominus ex Sion
qui habitat in Hierusalem
135,¹ ALLELUIA
Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²confitemini Deo deorum
quoniam in aeternum misericordia eius
135,³confitemini Domino dominorum
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁴qui facit mirabilia magna solus
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁵qui fecit caelos in intellectu
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁶qui firmavit terram super aquas
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁷qui fecit luminaria magna
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁸solem in potestatem diei
quoniam in aeternum misericordia eius
135,⁹lunam et stellas in potestatem noctis
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁰qui percussit Aegyptum cum primogenitis eorum
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹¹qui eduxit Israhel de medio eorum
quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹² in manu potenti et brachio excelso
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹³ qui divisit Rubrum mare in divisiones
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁴ et duxit Israhel per medium eius
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁵ et excussit Pharaonem et virtutem eius in mari Rubro
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁶ qui transduxit populum suum in deserto
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁷ qui percussit reges magnos
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁸ et occidit reges fortes
quoniam in aeternum misericordia eius
135,¹⁹ Seon regem Amorreorum
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²⁰ et Og regem Basan
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²¹ et dedit terram eorum hereditatem
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²² hereditatem Israhel servo suo
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²³ quia in humilitate nostra memor fuit nostri
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²⁴ et redemit nos ab inimicis nostris
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²⁵ qui dat escam omni carni
quoniam in aeternum misericordia eius
135,²⁶ confitemini Deo caeli
quoniam in aeternum misericordia eius
confitemini Domino dominorum
quoniam in aeternum misericordia eius
136,¹ DAVID HIEREMIAE
Super flumina Babylonis
illic sedimus et flevimus

cum recordaremur Sion

136,²in salicibus in medio eius suspendimus organa nostra

136,³quia illic interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba cantionum
et qui abduxerunt nos hymnum

cantate nobis de canticis Sion

136,⁴quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena

136,⁵si oblitus fuero tui Hierusalem

oblivioni detur dextera mea

136,⁶adhereat lingua mea faucibus meis si non meminero tui
si non praeposuero Hierusalem

in principio laetitiae meae

136,⁷memor esto Domine filiorum Edom diem Hierusalem
qui dicunt exinanite exinanite usque ad fundamentum in ea

136,⁸filia Babylonis misera

beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuisti nobis

136,⁹beatus qui tenebit et adlidet parvulos tuos ad petram

137,¹ IPSI DAVID

Confitebor tibi Domine in toto corde meo

quoniam audisti verba oris mei

in conspectu angelorum psallam tibi

137,²adorabo ad templum sanctum tuum

et confitebor nomini tuo

super misericordia tua et veritate tua

quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum

137,³in quacumque die invocavero te exaudi me

multiplicabis me in anima mea virtute

137,⁴confiteantur tibi Domine omnes reges terrae

quia audierunt omnia verba oris tui

137,⁵et cantent in viis Domini

quoniam magna gloria Domini

137,⁶quoniam excelsus Dominus et humilia respicit

et alta a longe cognoscit

137,⁷si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me

super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam

et salvum me fecit dextera tua

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

137,⁸ Dominus retribuet propter me
Domine misericordia tua in saeculum
opera manuum tuarum ne dispicias
138,¹ IN FINEM DAVID PSALMUS
138,² Domine probasti me et cognovisti me
tu cognovisti sessionem meam et surrectionem meam
138,³ intellexisti cogitationes meas de longe
semitam meam et funiculum meum investigasti
138,⁴ et omnes vias meas praevidisti
quia non est sermo in lingua mea
138,⁵ ecce Domine tu cognovisti omnia novissima et antiqua
tu formasti me et posuisti super me manum tuam
138,⁶ mirabilis facta est scientia tua ex me
confortata est non potero ad eam
138,⁷ quo ibo ab spiritu tuo et quo a facie tua fugiam
138,⁸ si ascendero in caelum tu illic es
si descendero ad infernum ades
138,⁹ si sumpsero pinnas meas diluculo
et habitavero in extremis maris
138,¹⁰ etenim illuc manus tua deducet me
et tenebit me dextera tua
138,¹¹ et dixi forsitan tenebrae conculcabunt me
et nox inluminatio in deliciis meis
138,¹² quia tenebrae non obscurabuntur a te
et nox sicut dies inluminabitur
sicut tenebrae eius ita et lumen eius
138,¹³ quia tu possedisti renes meos
suscepisti me de utero matris meae
138,¹⁴ confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es
mirabilia opera tua et anima mea cognoscit nimis
138,¹⁵ non est occultatum os meum a te quod fecisti in occulto
et substantia mea in inferioribus terrae
138,¹⁶ imperfectum meum viderunt oculi tui
et in libro tuo omnes scribentur
die formabuntur et nemo in eis

138,¹⁷ mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus
nimis confirmati sunt principatus eorum
138,¹⁸ dinumerabo eos et super harenam multiplicabuntur
exsurrexi et adhuc sum tecum
138,¹⁹ si occideris Deus peccatores
et viri sanguinum declinate a me
138,²⁰ quia dices in cogitatione
accipient in vanitate civitates tuas
138,²¹ nonne qui oderunt te Domine oderam
et super inimicos tuos tabescebam
138,²² perfecto odio oderam illos
inimici facti sunt mihi
138,²³ proba me Deus et scito cor meum
interroga me et cognosce semitas meas
138,²⁴ et vide si via iniquitatis in me est
et deduc me in via aeterna

139,¹ IN FINEM PSALMUS DAVID

139,² Eripe me Domine ab homine malo
a viro iniquo eripe me
139,³ qui cogitaverunt iniquitates in corde
tota die constituebant proelia
139,⁴ acuerunt linguam suam sicut serpentis
venenum aspidum sub labiis eorum

DIAPSALMA

139,⁵ custodi me Domine de manu peccatoris
ab hominibus iniquis eripe me
qui cogitaverunt subplantare gressus meos
139,⁶ absconderunt superbi laqueum mihi
et funes extenderunt in laqueum
iuxta iter scandalum posuerunt mihi

DIAPSALMA

139,⁷ dixi Domino Deus meus es tu
exaudi Domine vocem deprecationis meae
139,⁸ Domine Domine virtus salutis meae
obumbrasti super caput meum in die belli

139,⁹ non tradas Domine desiderio meo peccatori
cogitaverunt contra me ne derelinquas me
ne forte exaltentur

DIAPSALMA

139,¹⁰ caput circuitus eorum
labor labiorum ipsorum operiet eos
139,¹¹ cadent super eos carbones
in igne deicies eos
in miseriis non subsistent
139,¹² vir linguosus non dirigetur in terra
virum iniustum mala capient in interitu
139,¹³ cognovi quia faciet Dominus iudicium inopis
et vindictam pauperum
139,¹⁴ verumtamen iusti confitebuntur nomini tuo
habitabunt recti cum vultu tuo

140,¹ PSALMUS DAVID

Domine clamavi ad te exaudi me
intende voci meae cum clamavero ad te
140,² dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo
elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum
140,³ pone Domine custodiam ori meo
et ostium circumstantiae labiis meis
140,⁴ non declines cor meum in verba malitiae
ad excusandas excusationes in peccatis
cum hominibus operantibus iniquitatem
et non communicabo cum electis eorum
140,⁵ corripiet me iustus in misericordia et increpabit me
oleum ÷ autem: peccatoris non inpinguet caput meum
quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum
140,⁶ absorti sunt iuncti petrae iudices eorum
audient verba mea quoniam potuerunt
140,⁷ sicut crassitudo terrae erupta est super terram
dissipata sunt ossa nostra secus infernum
140,⁸ quia ad te Domine Domine oculi mei
in te speravi non auferas animam meam

140,⁹ custodi me a laqueo quem statuerunt mihi
et ab scandalis operantium iniquitatem
140,¹⁰ cadent in retiaculo eius peccatores
singulariter sum ego donec transeam
141,¹ INTELLECTUS DAVID CUM ESSET IN SPELUNCA ORATIO
141,² Voce mea ad Dominum clamavi
voce mea ad Dominum deprecatus sum
141,³ effundo in conspectu eius deprecationem meam
tribulationem meam ante ipsum pronuntio
141,⁴ in deficiendo ex me spiritum meum
et tu cognovisti semitas meas
in via hac qua ambulabam absconderunt laqueum mihi
141,⁵ considerabam ad dexteram et videbam
et non erat qui cognosceret me
periit fuga a me et non est qui requirit animam meam
141,⁶ clamavi ad te Domine dixi tu es spes mea
portio mea in terra viventium
141,⁷ intende ad deprecationem meam quia humiliatus sum nimis
libera me a persequentibus me
quia confortati sunt super me
141,⁸ educ de custodia animam meam
ad confitendum nomini tuo
me expectant iusti donec retribuas mihi
142,¹ PSALMUS DAVID QUANDO FILIUS EUM PERSEQUEBATUR
Domine exaudi orationem meam
auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua
exaudi me in tua iustitia
142,² et non intres in iudicio cum servo tuo
quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens
142,³ quia persecutus est inimicus animam meam
humiliavit in terra vitam meam
conlocavit me in obscuris sicut mortuos saeculi
142,⁴ et anxius est super me spiritus meus
in me turbatum est cor meum
142,⁵ memor fui dierum antiquorum

meditatus sum in omnibus operibus tuis
in factis manuum tuarum meditabar
142,⁶ expandi manus meas ad te
anima mea sicut terra sine aqua tibi

DIAPSALMA

142,⁷ velociter exaudi me Domine defecit spiritus meus
non avertas faciem tuam a me
et similis ero descendentibus in lacum
142,⁸ auditam mihi fac mane misericordiam tuam
quia in te speravi
notam fac mihi viam in qua ambulem
quia ad te levavi animam meam
142,⁹ eripe me de inimicis meis Domine ad te confugi
142,¹⁰ doce me facere voluntatem tuam quia Deus meus es tu
spiritus tuus bonus deducet me in terra recta
142,¹¹ propter nomen tuum Domine vivificabis me in aequitate tua
educes de tribulatione animam meam
142,¹² et in misericordia tua disperdes inimicos meos
et perdes omnes qui tribulant animam meam
quoniam ego servus tuus sum
143,¹ DAVID ADVERSUS GOLIAD
Benedictus Dominus Deus meus
qui docet manus meas ad proelium
digitos meos ad bellum
143,² misericordia mea et refugium meum
susceptor meus et liberator meus
protector meus et in eo speravi
qui subdis populum meum sub me
143,³ Domine quid est homo quia innotuisti ei
aut filius hominis quia reputas eum
143,⁴ homo vanitati similis factus est
dies eius sicut umbra praetereunt
143,⁵ Domine inclina caelos tuos et descende
tange montes et fumigabunt
143,⁶ fulgora coruscationem et dissipabis eos

emitte sagittas tuas et conturbabis eos
143,⁷emitte manum tuam de alto
eripe me et libera me de aquis multis
de manu filiorum alienorum
143,⁸quorum os locutum est vanitatem
et dextera eorum dextera iniquitatis
143,⁹Deus canticum novum cantabo tibi
in psalterio decacordo psallam tibi
143,¹⁰qui das salutem regibus
qui redimit David servum suum
de gladio maligno 143,¹¹eripe me
et eripe me de manu filiorum alienigenarum
quorum os locutum est vanitatem
et dextera eorum dextera iniquitatis
143,¹²quorum filii sicut novella plantationis in iuventute sua
filiae eorum conpositae circumornatae ut similitudo templi
143,¹³promptuaria eorum plena eructantia ex hoc in illud
oves eorum fetosae abundantes in egressibus suis
143,¹⁴boves eorum crassi
non est ruina maceriae neque transitus
neque clamor in plateis eorum
143,¹⁵beatum dixerunt populum cui haec sunt
beatus populus cuius Dominus Deus eius
144,¹ LAUDATIO DAVID
Exaltabo te Deus meus rex
et benedicam nomini tuo in saeculum et in saeculum saeculi
144,²per singulos dies benedicam tibi
et laudabo nomen tuum in saeculum et in saeculum saeculi
144,³magnus Dominus et laudabilis nimis
et magnitudinis eius non est finis
144,⁴generatio et generatio laudabit opera tua
et potentiam tuam pronuntiabunt
144,⁵magnificentiam gloriae sanctitatis tuae loquentur
et mirabilia tua narrabunt
144,⁶et virtutem terribilium tuorum dicent

et magnitudinem tuam narrabunt
144,⁷memoriam abundantiae suavitatis tuae eructabunt
et iustitia tua exultabunt
144,⁸miserator et misericors Dominus
patiens et multum misericors
144,⁹suavis Dominus universis
et miserationes eius super omnia opera eius
144,¹⁰confiteantur tibi Domine omnia opera tua
et sancti tui confiteantur tibi
144,¹¹gloriam regni tui dicent et potentiam tuam loquentur
144,¹²ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam
et gloriam magnificentiae regni tui
144,¹³regnum tuum regnum omnium saeculorum
et dominatio tua in omni generatione et progenie
fidelis Dominus in omnibus verbis suis
et sanctus in omnibus operibus suis
144,¹⁴adlevat Dominus omnes qui corruunt
et erigit omnes elisos
144,¹⁵oculi omnium in te sperant
et tu das escam illorum in tempore oportuno
144,¹⁶aperis tu manum tuam
et imples omne animal benedictione
144,¹⁷iustus Dominus in omnibus viis suis
et sanctus in omnibus operibus suis
144,¹⁸prope est Dominus omnibus invocantibus eum
omnibus invocantibus eum in veritate
144,¹⁹voluntatem timentium se faciet
et deprecationem eorum exaudiet et salvos faciet eos
144,²⁰custodit Dominus omnes diligentes se
et omnes peccatores disperdet
144,²¹laudationem Domini loquetur os meum
et benedicat omnis caro nomini sancto eius in saeculum et in saeculum saeculi
145,¹ ALLELUIA AGGEI ET ZACCHARIAE
145,²Lauda anima mea Dominum
laudabo Dominum in vita mea

psallam Deo meo quamdiu fuero
nolite confidere in principibus
145,³in filiis hominum quibus non est salus
145,⁴exibit spiritus eius et revertetur in terram suam
in illa die peribunt omnes cogitationes eorum
145,⁵beatus cuius Deus Iacob adiutor eius
spes eius in Domino Deo ipsius
145,⁶qui fecit caelum et terram mare et omnia quae in eis
145,⁷qui custodit veritatem in saeculum
facit iudicium iniuriam patientibus
dat escam esurientibus
Dominus solvit conpeditos
145,⁸Dominus inluminat caecos
Dominus erigit adlisos
Dominus diligit iustos
145,⁹Dominus custodit advenas
pupillum et viduam suscipiet
et viam peccatorum disperdet
145,¹⁰regnabit Dominus in saecula
Deus tuus Sion in generationem et generationem
146,¹ ALLELUIA AGGEI ET ZACCHARIAE
Laudate Dominum quoniam bonum psalmus
Deo nostro sit iucunda *decoraque: laudatio
146,²aedificans Hierusalem Dominus
dispersiones Israhel congregabit
146,³qui sanat contritos corde
et alligat contritiones illorum
146,⁴qui numerat multitudinem stellarum
et omnibus eis nomina vocans
146,⁵magnus Dominus noster et magna virtus eius
et sapientiae eius non est numerus
146,⁶suscipiens mansuetos Dominus
humilians autem peccatores usque ad terram
146,⁷praecinite Domino in confessione
psallite Deo nostro in cithara

146,⁸ qui operit caelum nubibus
et parat terrae pluviam
qui producit in montibus faenum
et herbam servituti hominum
146,⁹ et dat iumentis escam ipsorum
et pullis corvorum invocantibus eum
146,¹⁰ non in fortitudine equi voluntatem habebit
nec in tibiis viri beneplacitum erit ei
146,¹¹ beneplacitum est Domino super timentes eum
et in eis qui sperant super misericordia eius
147,¹² ALLELUIA
¹²Lauda Hierusalem Dominum
lauda Deum tuum Sion
147,¹³ quoniam confortavit seras portarum tuarum
benedixit filiis tuis in te
147,¹⁴ qui posuit fines tuos pacem
et adipe frumenti satiat te
147,¹⁵ qui emittit eloquium suum terrae
velociter currit sermo eius
147,¹⁶ qui dat nivem sicut lanam
nebulam sicut cinerem spargit
147,¹⁷ mittit cristallum suum sicut buccellas
ante faciem frigoris eius quis sustinebit
147,¹⁸ emittet verbum suum et liquefaciet ea
flabit spiritus eius et fluent aquae
147,¹⁹ qui adnuntiat verbum suum Iacob
iustitias et iudicia sua Israhel
147,²⁰ non fecit taliter omni nationi
et iudicia sua non manifestavit eis
148,¹ ALLELUIA
Laudate Dominum de caelis
laudate eum in excelsis
148,² laudate eum omnes angeli eius
laudate eum omnes virtutes eius
148,³ laudate eum sol et luna

laudate eum omnes stellae et lumen
148,⁴laudate eum caeli caelorum
et aqua quae super caelum est 148,⁵laudent nomen Domini
quia ipse dixit et facta sunt
ipse mandavit et creata sunt
148,⁶statuit ea in saeculum et in saeculum saeculi
praeceptum posuit et non praeteribit
148,⁷laudate Dominum de terra dracones et omnes abyssi
148,⁸ignis grando nix glacies
spiritus procellarum quae faciunt verbum eius
148,⁹montes et omnes colles
ligna fructifera et omnes cedri
148,¹⁰bestiae et universa pecora
serpentes et volucres pinnatae
148,¹¹reges terrae et omnes populi
principes et omnes iudices terrae
148,¹²iuvenes et virgines
senes cum iunioribus laudent nomen Domini
148,¹³quia exaltatum est nomen eius solius
148,¹⁴confessio eius super caelum et terram
et exaltabit cornu populi sui
hymnus omnibus sanctis eius
filiis Israhel populo adpropinquanti sibi
149,¹ ALLELUIA
Cantate Domino canticum novum
laus eius in ecclesia sanctorum
149,²laetetur Israhel in eo qui fecit eum
et filii Sion exultent in rege suo
149,³laudent nomen eius in choro
in tympano et psalterio psallant ei
149,⁴quia beneplacitum est Domino in populo suo
et exaltabit mansuetos in salute
149,⁵exultabunt sancti in gloria
laetabuntur in cubilibus suis
149,⁶exaltationes Dei in gutture eorum

et gladii ancipites in manibus eorum
149,⁷ ad faciendam vindictam in nationibus
increpationes in populis
149,⁸ ad alligandos reges eorum in conpedibus
et nobiles eorum in manicis ferreis
149,⁹ ut faciant in eis iudicium conscriptum
gloria haec est omnibus sanctis eius
150,¹ ALLELUIA
Laudate Dominum in sanctis eius
laudate eum in firmamento virtutis eius
150,² laudate eum in virtutibus eius
laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius
150,³ laudate eum in sono tubae
laudate eum in psalterio et cithara
150,⁴ laudate eum in tympano et choro
laudate eum in cordis et organo
150,⁵ laudate eum in cymbalis bene sonantibus
laudate eum in cymbalis iubilationis
150,⁶ omnis spiritus laudet Dominum

EXPLICIT LIBER PSALMORUM

INCIPIIT LIBER PSALMORUM IUXTA HEBRAICUM TRANSLATUS

1,¹ Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum
et in via peccatorum non stetit
in cathedra derisorum non sedit
1,² sed in lege Domini voluntas eius
et in lege eius meditabitur die ac nocte
1,³ et erit tamquam lignum transplantatum iuxta rivulos aquarum
quod fructum suum dabit in tempore suo
et folium eius non defluet
et omne quod fecerit prosperabitur
1,⁴ non sic impii
sed tamquam pulvis quem proicit ventus
1,⁵ propterea non resurgent impii in iudicio
neque peccatores in congregatione iustorum
1,⁶ quoniam novit Dominus viam iustorum et iter impiorum peribit
2,¹ Quare turbabuntur gentes
et tribus meditabuntur inania
2,² consurgent reges terrae
et principes tractabunt pariter
adversum Dominum et adversum christum eius
2,³ disrumpamus vincula eorum
et proiciamus a nobis laqueos eorum
2,⁴ habitator caeli ridebit
Dominus subsannabit eos
2,⁵ tunc loquetur ad eos in ira sua
et in furore suo conturbabit eos
2,⁶ ego autem orditus sum regem meum
super Sion montem sanctum suum
adnuntiabo Dei praeceptum
2,⁷ Dominus dixit ad me filius meus es tu
ego hodie genui te
2,⁸ postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam

et possessionem tuam terminos terrae
2,⁹ pasces eos in virga ferrea
ut vas figuli conteres eos
2,¹⁰ nunc ergo reges intellegite
erudimini iudices terrae
2,¹¹ servite Domino in timore
et exultate in tremore
2,¹² adorate pure ne forte irascatur et pereatis de via
2,¹³ cum exarserit post paululum furor eius

beati omnes qui sperant in eum

3,¹ CANTICUM DAVID CUM FUGERET A FACIE ABESSALON FILII SUI

3,² Domine quare multiplicati sunt hostes mei

multi consurgunt adversus me

3,³ multi dicunt animae meae

non est salus huic in Deo

SEMPER

3,⁴ tu autem Domine clipeus circa me

gloria mea et exaltans caput meum

3,⁵ voce mea ad Dominum clamabo

et exaudiet me de monte sancto suo

SEMPER

3,⁶ ego dormivi et soporatus sum

evigilavi quia Dominus sustentavit me

3,⁷ non timebo milia populi quae circumdederunt me

surge Domine salvum me fac Deus meus

3,⁸ quia percussisti omnium inimicorum meorum maxillam

dentes impiorum confregisti

3,⁹ Domini est salus super populum tuum benedictio tua

SEMPER

4,¹ VICTORI IN PSALMIS CANTICUM DAVID

4,² Invocante me exaudi me Deus iustitiae meae

in tribulatione dilatasti mihi

miserere mei et exaudi orationem meam

4,³ filii viri usquequo incliti mei ignominiose diligitis vanitatem quaerentes mendacium

SEMPER

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

4,⁴ et cognoscite quoniam mirabilem reddidit Dominus sanctum suum
Dominus exaudiet cum clamavero ad eum

4,⁵ irascimini et nolite peccare

loquimini in cordibus vestris super cubilia vestra et tacete

SEMPER

4,⁶ sacrificate sacrificium iustitiae et fidite in Domino

multi dicunt quis ostendit nobis bonum

4,⁷ leva super nos lucem vultus tui Domine

dedisti laetitiam in corde meo

4,⁸ in tempore frumentum et vinum eorum multiplicata sunt

4,⁹ in pace simul requiescam et dormiam

4,¹⁰ quia tu Domine specialiter securum habitare fecisti me

5,¹ VICTORI PRO HEREDITATIBUS CANTICUM DAVID

5,² Verba mea audi Domine

intellege murmur meum

5,³ rex meus et Deus meus 5,⁴ quia te deprecor

Domine mane audies vocem meam

5,⁵ mane praeparabor ad te et contemplabor

quoniam non es deus volens iniquitatem tu

5,⁶ nec habitabit iuxta te malignus

non stabunt iniqui in conspectu oculorum tuorum

5,⁷ odisti omnes operantes iniquitatem

perdes loquentes mendacium

virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus

5,⁸ ego autem in multitudine misericordiae tuae introibo in domum tuam

adorabo in templo sancto tuo in timore tuo

5,⁹ Domine deduc me in iustitia tua propter insidiatores meos

dirige ante faciem meam viam tuam

5,¹⁰ non est enim in ore eorum rectum

interiora eorum insidiae

5,¹¹ sepulchrum patens guttur eorum

linguam suam levificant

condemna eos Deus decidant a consiliis suis

iuxta multitudinem scelerum eorum

expelle eos quoniam provocaverunt te

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

5,¹² et laetentur omnes qui sperant in te
in perpetuum laudabunt et proteges eos
et laetabuntur in te qui diligunt nomen tuum

5,¹³ quia tu benedices iusto

Domine ut scuto placabilitatis coronabis eum

6,¹ VICTORI IN PSALMIS SUPER OCTAVA CANTICUM DAVID

6,² Domine ne in furore tuo arguas me
neque in ira tua corripias me

6,³ miserere mei Domine quoniam infirmus sum
sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea

6,⁴ et anima mea turbata est valde
et tu Domine usquequo

6,⁵ revertere Domine erue animam meam
salva me propter misericordiam tuam

6,⁶ quoniam non est in morte recordatio tui
in inferno quis confitebitur tibi

6,⁷ laboravi in gemitu meo natare faciam tota nocte lectulum meum
lacrimis meis stratum meum rigabo

6,⁸ caligavit prae amaritudine oculus meus
consumptus sum ab universis hostibus meis

6,⁹ recedite a me omnes qui operamini iniquitatem
quia audivit Dominus vocem fletus mei

6,¹⁰ audivit Dominus deprecationem meam
Dominus orationem meam suscipiet

6,¹¹ confundantur et conturbentur vehementer omnes inimici mei
revertantur et confundantur subito

7,¹ PRO IGNORATIONE DAVID QUOD CECINIT DOMINO SUPER VERBIS AETHIOPIS
FILII IEMINI

7,² Domine Deus meus in te speravi
salva me ab omnibus persequentibus me et libera me

7,³ ne forte capiat ut leo animam meam
laceret et non sit qui eruat

7,⁴ Domine Deus meus si feci istud
si est iniquitas in manibus meis

7,⁵ si reddidi retribuendis mihi malum

et dimisi hostes meos vacuos
7,⁶ persequatur inimicus animam meam
et adprehendat et conculcet in terra vitam meam
et gloriam meam in pulverem conlocet

SEMPER

7,⁷ surge Domine in furore tuo
elevare indignans super hostes meos
et consurge ad me iudicio quod mandasti
7,⁸ et congregatio tribuum circumdet te
et pro hac in altum revertere
7,⁹ Dominus iudicabit populos
iudica me Domine secundum iustitiam meam
et secundum simplicitatem meam quae est in me
7,¹⁰ consumatur malum iniquorum
et confirmetur iustitia
probator cordis et renum Deus iustus
7,¹¹ clipeus meus in Deo qui salvat rectos corde
7,¹² Deus iudex iustus et fortis comminans tota die
7,¹³ non convertenti gladium suum acuet
arcum suum tetendit et paravit illum
7,¹⁴ et in ipso praeparavit vasa mortis
sagittas suas ad conburendum operatus est
7,¹⁵ ecce parturit iniquitatem et concepto dolore peperit mendacium
7,¹⁶ lacum aperuit et effodit eum
et incidet in interitum quem operatus est
7,¹⁷ revertetur dolor suus in caput eius
et super verticem eius iniquitas sua descendet
7,¹⁸ confitebor Domino secundum iustitiam eius
et cantabo nomini Domini altissimi

8,¹ VICTORI PRO TORCULARIBUS CANTICUM DAVID

8,² Domine Dominator noster quam grande est nomen tuum in universa terra
qui posuisti gloriam tuam super caelos
8,³ ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
propter adversarios meos ut quiescat inimicus et ultor
8,⁴ videbo enim caelos tuos opera digitorum tuorum

lunam et stellas quae fundasti
8,⁵ quid est homo quoniam recordaris eius
vel filius hominis quoniam visitas eum
8,⁶ minues eum paulo minus a Deo
gloria et decore coronabis eum
8,⁷ dabis ei potestatem super opera manuum tuarum
8,⁸ cuncta posuisti sub pedibus eius
oves et armenta omnia insuper et animalia agri
8,⁹ aves caeli et pisces maris qui pertranseunt semitas ponti
8,¹⁰ Domine Dominator noster quam grande est nomen tuum in universa terra
9,¹ VICTORI PRO MORTE FILII CANTICUM DAVID
9,² Confitebor Domino in toto corde meo
narrabo omnia mirabilia tua
9,³ laetabor et gaudebo in te
canam nomini tuo Altissimi
9,⁴ cum ceciderint inimici mei retrorsum
et corruerint et perierint a facie tua
9,⁵ fecisti enim iudicium meum et causam meam
sedisti super solium iudex iustitiae
9,⁶ increpuisti gentes periiit impius
nomen eorum delisti in sempiternum et iugiter
9,⁷ completae sunt solitudines in finem
et civitates subvertisti
periiit memoria eorum cum ipsis
9,⁸ Dominus autem in sempiternum sedebit
stabilivit ad iudicandum solium suum
9,⁹ et ipse iudicat orbem in iustitia
iudicat populos in aequitatibus
9,¹⁰ et erit Dominus elevatio oppresso
elevatio oportuna in angustia
9,¹¹ et confident in te qui noverunt nomen tuum
quoniam non dereliquisti quaerentes te Domine
9,¹² cantate Domino habitatori Sion
adnuntiate in populis commutationes eius
9,¹³ quoniam quaerens sanguinem eorum recordatus est

nec oblitus est clamoris pauperum
9,¹⁴ misertus est mei Dominus vidit afflictionem meam ex inimicis meis
9,¹⁵ qui exaltat me de portis mortis
ut narrem omnes laudes tuas in portis filiae Sion
9,¹⁶ exultabo in salutari tuo
demersae sunt gentes in interitu quem fecerunt
in rete quod absconderant captus est pes eorum
9,¹⁷ agnitus est Dominus iudicium faciens
in opere manuum suarum corrui impius

SONITU SEMPITERNO

9,¹⁸ convertantur impii in infernum
omnes gentes quae oblitae sunt Deum
9,¹⁹ quoniam non in aeternum oblivioni erit pauper
expectatio pauperum non peribit in perpetuum
9,²⁰ surge Domine non confortetur homo
iudicentur gentes ante faciem tuam
9,²¹ pone Domine terrorem eis
sciant gentes homines se esse

SEMPER

9,²² ⁽¹⁾ quare Domine stas a longe
dispicis in temporibus angustiae
9,²³ ⁽²⁾ in superbia impii ardet pauper
capiantur in sceleribus quae cogitaverunt
9,²⁴ ⁽³⁾ quia laudavit impius desiderium animae suae
et avarus adplaudens sibi 9,²⁵ ⁽⁴⁾ blasphemavit Dominum
impius secundum altitudinem furoris sui non requiret
9,²⁶ ⁽⁵⁾ nec est Deus in omnibus cogitationibus eius
parturiunt viae eius in omni tempore
longe sunt iudicia tua a facie eius
omnes inimicos suos dispicit
9,²⁷ ⁽⁶⁾ loquitur in corde suo non movebor in generatione et generatione
ero sine malo
9,²⁸ ⁽⁷⁾ maledictione os eius plenum est et dolis et avaritia
sub lingua eius dolor et iniquitas
9,²⁹ ⁽⁸⁾ sedet insidians iuxta vestibula

in absconditis ut interficiat innocentem
9,³⁰ (9) oculi eius robustos tuos circumspiciunt
insidiatur in abscondito quasi leo in cubili
insidiatur ut rapiat pauperem
rapiet pauperem cum adtraxerit eum ad rete suum
9,³¹ (10) et confractum subiciet
et inruet viribus suis valenter
9,³² (11) dixit in corde suo oblitus est Deus
abscondit faciem suam non respiciet in perpetuum
9,³³ (12) surge Domine Deus leva manum tuam
noli oblivisci pauperum
9,³⁴ (13) quare blasphemat impius Deum
dicens in corde suo quod non requirat
9,³⁵ (14) vides quia tu laborem et furorem respicis ut detur in manu tua
tibi relinquuntur fortes tui
pupillo tu es factus adiutor
9,³⁶ (15) contere brachium impii et maligni
quaeres impietatem eius et non invenies
9,³⁷ (16) Dominus rex saeculi et aeternitatis
perierunt gentes de terra eius
9,³⁸ (17) desiderium pauperum audit Dominus
praeparasti ut cor eorum audiat auris tua
9,³⁹ (18) ut iudices pupillum et oppressum
et nequaquam ultra superbiat homo de terra
10,¹ VICTORI DAVID
10,² In Domino speravi quomodo dicitis animae meae
transvola in montem ut avis
10,³ quia ecce impii tetenderunt arcum
posuerunt sagittam suam super nervum
ut sagittent in abscondito rectos corde
10,⁴ quia leges dissipatae sunt
iustus quid operatus est
10,⁵ Dominus in templo sancto suo
Dominus in caelo thronus eius
oculi eius vident

palpebrae eius probant filios hominum
10,⁶ Dominus iustum probat
impium autem et diligentem iniquitatem odit anima eius
10,⁷ pluet super peccatores laqueos
ignis et sulphur et spiritus tempestatum pars calicis eorum
10,⁸ quoniam iustus Dominus iustitias dilexit
rectum videbunt facies eorum

11,¹ VICTORI PRO OCTAVA CANTICUM DAVID

11,² Salva Domine quoniam defecit sanctus
quoniam inminuti sunt fideles a filiis hominum
11,³ frustra loquuntur unusquisque proximo suo
labium subdolum in corde et corde locuti sunt
11,⁴ disperdat Dominus omnia labia dolosa linguam magniloquam
11,⁵ qui dixerunt linguam nostram roboremus
labia nostra nobiscum sunt quis dominus noster est
11,⁶ propter vastitatem inopum et gemitum pauperum
nunc consurgam dicit Dominus
ponam in salutari auxilium eorum
11,⁷ eloquia Domini eloquia munda
argentum igne probatum separatum a terra colatum septuplum
11,⁸ tu Domine custodies ea
servabis nos a generatione hac in aeternum
11,⁹ in circuitu impii ambulabunt
cum exaltati fuerint vilissimi filiorum hominum

12,¹ VICTORI CANTICUM DAVID

Usquequo Domine oblivisceris mei penitus
usquequo abscondes faciem tuam a me
12,² usquequo ponam consilia in anima mea
dolorem in corde meo per diem
12,³ usquequo exaltabitur inimicus meus super me
12,⁴ convertere exaudi me Domine Deus meus
inlumina oculos meos ne umquam obdormiam in mortem
12,⁵ nequando dicat inimicus meus praevalui adversus eum
hostes mei exultabunt cum motus fuero
12,⁶ ego autem in misericordia tua confido

exultabit cor meum in salutari tuo
cantabo Domino quia reddidit mihi

13,¹ VICTORI DAVID

Dixit stultus in corde suo non est Deus
corrupti sunt et abominabiles facti sunt studiose
non est qui faciat bonum

13,² Dominus de caelo prospexit super filios hominum
ut videret si esset intellegens requirens Deum

13,³ omnes recesserunt simul conglutinati sunt
non est qui faciat bonum non est usque ad unum

13,⁴ nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem
qui devorant populum meum ut cibum panis

13,⁵ Dominum non invocaverunt
ibi timebunt formidine

13,⁶ quoniam Deus in generatione iusta est
consilium pauperum confudistis

quoniam Dominus spes eius est

13,⁷ quis dabit de Sion salutem Israhel
quando reduxerit Dominus captivitatem populi sui
exultabit Iacob et laetabitur Israhel

14,¹ CANTICUM DAVID

Domine quis peregrinabitur in tentorio tuo
et quis habitabit in monte sancto tuo

14,² qui ingreditur sine macula et operatur iustitiam

14,³ loquiturque veritatem in corde suo

qui non est facilis in lingua sua

neque fecit amico suo malum

et obprobrium non sustinuit super vicino suo

14,⁴ dispicitur oculis eius improbus

timentes autem Dominum glorificat

iurat ut se adfligat et non mutat

14,⁵ pecuniam suam non dedit ad usuram

et munera adversum innoxium non accepit

qui facit haec non movebitur in aeternum

15,¹ HUMILIS ET SIMPLICIS DAVID

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

Custodi me Deus quoniam speravi in te
15,² dicens Deo Dominus meus es tu
bene mihi non est sine te
15,³ sanctis qui in terra sunt et magnificis
omnis voluntas mea in eis
15,⁴ multiplicabuntur idola eorum post tergum sequentium
non litabo libamina eorum de sanguine
neque adsumam nomina eorum in labiis meis
15,⁵ Dominus pars hereditatis meae et calicis mei
tu possessor sortis meae
15,⁶ lineae ceciderunt mihi in pulcherrimis
et hereditas speciosissima mea est
15,⁷ benedicam Domino qui dedit consilium mihi
insuper et noctibus erudierunt me renes mei
15,⁸ proponebam in conspectu meo semper
quia a dextris meis est ne commovear
15,⁹ propterea laetatum est cor meum
et exultavit gloria mea
et caro mea habitavit confidenter
15,¹⁰ non enim derelinques animam meam in inferno
nec dabis sanctum tuum videre corruptionem
ostendes mihi semitam vitae
plenitudinem laetitiarum ante vultum tuum
decores in dextera tua aeternos
16,¹ ORATIO DAVID
Audi Deus iustum intende deprecationem meam
auribus percipe orationem meam
absque labiis mendacii
16,² de vultu tuo iudicium meum prodeat
oculi tui videant aequitates
16,³ probasti cor meum visitasti nocte
conflasti me et non invenisti 16,⁴ cogitationes meas transire os meum
in opere hominum
propter verbum labiorum tuorum ego observavi vias latronis
16,⁵ sustenta gressus meos in callibus tuis

et non labentur vestigia mea
16,⁶ ego invocavi te quia exaudies me Deus
inclina aurem tuam mihi
audi eloquium meum
16,⁷ mirabilem fac misericordiam tuam salvator sperantium
16,⁸ a resistantibus dexteræ tuæ
custodi me quasi pupillam intus in oculo
in umbra alarum tuarum protege me
16,⁹ a facie impiorum vastantium me
inimici mei animam meam circumdederunt
16,¹⁰ adipe suo concluderunt
et ore locuti sunt superbe
16,¹¹ incedentes adversum me nunc circumdederunt me
oculos suos posuerunt declinare in terram
16,¹² similitudo eius quasi leonis desiderantis prædam
et quasi catuli leonis sedentis in absconditis
16,¹³ surge Domine præveni faciem eius incurva eum
salva animam meam ab impio
qui est gladius tuus
16,¹⁴ a viris manus tuæ Domine qui mortui sunt in profundo
quorum pars in vita
et quorum de absconditis tuis replesti ventrem
qui satiabuntur filiis et dimittent reliquias suas parvulis eorum
16,¹⁵ ego in iustitia videbo faciem tuam
implebor cum evigilavero similitudine tua
17,¹ VICTORI SERVO DOMINI DAVID QUAE LOCUTUS EST DOMINO VERBA CAN-
TICI HUIUS IN DIE QUA LIBERAVIT EUM DOMINUS DE MANU OMNIUM INIMI-
CORUM SUORUM ET DE MANU SAUL ET AIT
17,² Diligam te Domine fortitudo mea
17,³ Domine petra mea et robur meum et salvator meus
Deus meus fortis meus sperabo in eo
scutum meum et cornu salutis meae susceptor meus
17,⁴ laudatum invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero
17,⁵ circumdederunt me funes mortis
et torrentes diabuli terruerunt me

17,⁶ funes inferi circumdederunt me
praevenērunt me laquei mortis
17,⁷ in tribulatione mea invocabo Dominum
et ad Deum meum clamabo
exaudiet de templo suo vocem meam
et clamor meus ante faciem eius veniet in aures eius
17,⁸ commota est et contremuit terra
et fundamenta montium concussa sunt
et conquassata quoniam iratus est
17,⁹ ascendit fumus de furore eius
et ignis ex ore eius devorans
carbones incensi sunt ab eo
17,¹⁰ inclinavit caelos et descendit
et caligo sub pedibus eius
17,¹¹ et ascendit super cherub
et volavit super pinnas venti
17,¹² posuit tenebras latibulum suum
in circuitu eius tabernaculum eius
tenebrosas aquas in nubibus aetheris
17,¹³ prae fulgore in conspectu eius nubes transierunt
grando et carbones ignis
17,¹⁴ et intonuit de caelo Dominus
et Altissimus dedit vocem suam
grandinem et carbones ignis
17,¹⁵ et emisit sagittas suas et dissipavit eos
fulgora multiplicavit et conturbavit illos
17,¹⁶ et apparuerunt effusiones aquarum
et revelata sunt fundamenta orbis
ab increpatione tua Domine
ab inspiratione spiritus furoris tui
17,¹⁷ misit de alto et accepit me
extraxit me de aquis multis
17,¹⁸ liberavit me de inimicis meis potentissimis
et de his qui oderant me quoniam robustiores me erant
17,¹⁹ praevenērunt me in die afflictionis meae

et factus est Dominus firmamentum meum
17,²⁰ et eduxit me in latitudinem
liberavit me quia placuit ei
17,²¹ retribuit mihi Dominus secundum iustitiam meam
et secundum munditiam manuum mearum reddidit mihi
17,²² quia custodivi vias Domini
et non egi impie a Deo meo
17,²³ omnia enim iudicia eius in conspectu meo
et praecepta eius non amovi a me
17,²⁴ et fui immaculatus cum eo
et custodivi me ab iniquitate mea
17,²⁵ et restituit Dominus mihi secundum iustitiam meam
et secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum eius
17,²⁶ cum sancto sanctus eris
cum viro innocente innocenter ages
17,²⁷ cum electo electus eris
et cum perverso pervertes
17,²⁸ quia tu populum pauperem salvabis
et oculos excelsos humiliabis
17,²⁹ quia tu inluminabis lucernam meam Domine
Deus meus inlustrabis tenebras meas
17,³⁰ in te enim curram accinctus
et in Deo meo transiliam murum
17,³¹ Deus immaculata via eius
eloquium Domini igne examinatum
scutum est omnium sperantium in se
17,³² quis est deus praeter Dominum
et quis fortis praeter Deum nostrum
17,³³ Deus qui accingit me fortitudine
et posuit immaculatam viam meam
17,³⁴ coequans pedes meos cervis
et super excelsa statuens me
17,³⁵ docens manus meas ad proelium
et componens quasi arcum aereum brachia mea
17,³⁶ dedisti mihi clipeum salutis tuae

et dextera tua confortavit me
et mansuetudo tua multiplicavit me
17,³⁷ dilatabis gressus meos subtus me
et non deficient tali mei
17,³⁸ persequar inimicos meos et adprehendam
et non revertar donec consumam eos
17,³⁹ caedam eos et non poterunt surgere
cadent sub pedibus meis
17,⁴⁰ accinxisti me fortitudine ad proelium
incurvabis resistentes mihi sub me
17,⁴¹ inimicorum meorum dedisti mihi dorsum
et odientes me disperdidisti
17,⁴² clamabunt et non erit qui salvet
ad Dominum et non exaudiet eos
17,⁴³ delebo eos ut pulverem ante faciem venti
ut lutum platearum proiciam eos
17,⁴⁴ salvabis me a contradictionibus populi
pones me in caput gentium
17,⁴⁵ populus quem ignoravi serviet mihi
auditione auris oboediet mihi
17,⁴⁶ filii alieni mentientur mihi
filii alieni defluent et contrahentur in angustiis suis
17,⁴⁷ vivit Dominus et benedictus Deus meus
et exaltabitur Deus salutis meae
17,⁴⁸ Deus qui das vindictas mihi
et congregas populos sub me
qui servas me ab inimicis meis
17,⁴⁹ et a resistentibus mihi elevas me
a viro iniquo libera me
17,⁵⁰ propterea confitebor tibi in gentibus Domine
et nomini tuo cantabo
17,⁵¹ magnificenti salutes regis sui
et facienti misericordiam christo suo
David et semini eius usque in aeternum
18,¹ VICTORI CANTICUM DAVID

18,² Caeli enarrant gloriam Dei
et opus manus eius adnuntiat firmamentum
18,³ dies diei eructat verbum
et nox nocti indicat scientiam
18,⁴ non est sermo et non sunt verba
quibus non audiatur vox eorum
18,⁵ in universam terram exivit sonus eorum
et in finibus orbis verba eorum
18,⁶ soli posuit tabernaculum in eis
et ipse quasi sponsus procedens de thalamo suo
exultavit ut fortis ad currendam viam
18,⁷ a summitate caeli egressus eius
et cursus eius usque ad summitatem illius
nec est qui se abscondat a calore eius
18,⁸ lex Domini immaculata convertens animam
testimonium Domini fidele sapientiam praestans parvulis
18,⁹ praecepta Domini recta laetificantia cor
mandatum Domini lucidum inluminans oculos
18,¹⁰ timor Domini mundus perseverans in saecula
iudicia Domini vera iustificata in semet ipsis
18,¹¹ desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum
et dulciora super mel et favum redundantem
18,¹² unde et servus tuus docebit ea
in custodiendis eis fructus multus
18,¹³ errores quis intellet
ab occultis munda me
18,¹⁴ a superbis quoque libera servum tuum
si non fuerint dominati mei tunc immaculatus ero
et mundabor a delicto maximo
18,¹⁵ sint placentes sermones oris mei
meditatio cordis mei in conspectu tuo
Domine fortitudo mea et redemptor meus
19,¹ VICTORI CANTICUM DAVID
19,² Exaudiat te Dominus in die tribulationis
protegat te nomen Dei Iacob

19,³ mittat tibi auxilium de sancto
et de Sion roboret te
19,⁴ memor sit omnis sacrificii tui
et holocaustum tuum pingue fiat

SEMPER

19,⁵ det tibi secundum cor tuum
et omnem voluntatem tuam impleat
19,⁶ laudabimus in salutari tuo
et in nomine Dei nostri ducemus choros
19,⁷ impleat Dominus omnes petitiones tuas
nunc scio quoniam salvabit Dominus christum suum
exaudiet eum de caelo sancto suo
in fortitudine salutis dexteræ suæ
19,⁸ hii in curribus et hii in equis
nos autem nominis Domini Dei nostri recordabimur
19,⁹ ipsi incurvati sunt et ceciderunt
nos autem resurreximus et erecti sumus
19,¹⁰ Domine salva
rex exaudiet nos in die qua invocaverimus
20,¹ VICTORI CANTICUM DAVID
20,² Domine in fortitudine tua laetabitur rex
et in salutari tuo exultabit vehementer
20,³ desiderium cordis eius dedisti ei
et voluntate labiorum eius non fraudasti eum

SEMPER

20,⁴ quoniam praevenies eum benedictionibus bonitatis
pones in capite eius coronam de lapide pretioso
20,⁵ vitam petivit te et dedisti ei
longitudinem dierum in saeculum et in aeternum
20,⁶ magna gloria eius in salutari tuo
gloriam et decorem ponas super eum
20,⁷ ponas enim eum benedictionem sempiternam
et hilarabis eum laetitia apud vultum tuum
20,⁸ quia rex confidet in Domino
et in misericordia Excelsi non decipietur

20,⁹ inveniet manus tua omnes inimicos tuos
dextera tua inveniet odientes te
20,¹⁰ pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui
Dominus in furore suo praecipitabit eos et devorabit eos ignis
20,¹¹ fructum eorum de terra perdes
et semen eorum de filiis hominum
20,¹² quoniam inclinaverunt super te malum
cogitaverunt scelus quod non potuerunt
20,¹³ quia pones eos umerum
funes tuos firmabis contra facies eorum
20,¹⁴ exaltare Domine in fortitudine tua
cantabimus et psallemus fortitudines tuas
21,¹ VICTORI PRO CERVO MATUTINO CANTICUM
21,² Deus Deus meus quare dereliquisti me
longe a salute mea verba rugitus mei
21,³ Deus meus clamabo per diem et non exaudies
et nocte nec est silentium mihi
21,⁴ et tu sancte habitator Laus Israhel
21,⁵ in te confisi sunt patres nostri
confisi sunt et salvasti eos
21,⁶ ad te clamaverunt et salvati sunt
in te confisi sunt et non sunt confusi
21,⁷ ego autem sum vermis et non homo
obprobrium hominum et dispectio plebis
21,⁸ omnes videntes me subsannant me
dimittunt labium movent caput
21,⁹ confugit ad Dominum salvet eum
liberet eum quoniam vult eum
21,¹⁰ tu autem propugnator meus ex utero
fiducia mea ab uberibus matris meae
21,¹¹ in te proiectus sum ex vulva
de ventre matris meae Deus meus es tu
21,¹² ne longe fias a me quoniam tribulatio proxima est
quoniam non est adiutor
21,¹³ circumdederunt me vituli multi

tauri pingues vallaverunt me
21,¹⁴ aperuerunt super me os suum
quasi leo capiens et rugiens
21,¹⁵ sicut aqua effusus sum et separata sunt omnia ossa mea
factum est cor meum sicut cera liquefacta in medio ventris mei
21,¹⁶ aruit velut testa fortitudo mea
et lingua mea adhesit palato meo
et in pulverem mortis detraxisti me
21,¹⁷ circumdederunt me venatores
concilium pessimorum vallavit me
vinxerunt manus meas et pedes meos
21,¹⁸ numeravi omnia ossa mea
quae ipsi respicientes viderunt in me
21,¹⁹ diviserunt vestimenta mea sibi
et super vestimentum meum miserunt sortem
21,²⁰ tu autem Domine ne longe fias
fortitudo mea in auxilium meum festina
21,²¹ erue a gladio animam meam
de manu canis solitariam meam
21,²² salva me ex ore leonis
et de cornibus unicornium exaudi me
21,²³ narrabo nomen tuum fratribus meis
in medio ecclesiae laudabo te
21,²⁴ qui timetis Dominum laudate eum
omne semen Iacob glorificate eum
21,²⁵ et metuite eum universum semen Israhel
quoniam non dispexit neque contempsit modestiam pauperis
et non abscondit faciem suam ab eo
et cum clamaret ad eum audivit
21,²⁶ apud te laus mea in ecclesia multa
vota mea reddam in conspectu timentium eum
21,²⁷ comedent mites et saturabuntur
laudabunt Dominum quaerentes eum
vivet cor vestrum in sempiternum
21,²⁸ recordabuntur et convertentur ad Dominum omnes fines terrae

et adorabunt coram eo universae cognationes gentium
21,²⁹ quia Domini est regnum et dominabitur gentibus
21,³⁰ comederunt et adoraverunt omnes pingues terrae
ante faciem eius curvabunt genu universi qui descendunt in pulverem
21,³¹ et anima eius ipsi vivet
semen serviet ei

21,³² narrabitur Domino in generatione
venient et adnuntiabunt iustitias eius
populo qui nascetur quas fecit

22,¹ CANTICUM DAVID

Dominus pascit me nihil mihi deerit

22,² in pascuis herbarum adclinavit me
super aquas refectionis enutrivit me

22,³ animam meam refecit

duxit me per semitas iustitiae propter nomen suum

22,⁴ sed et si ambulavero in valle mortis
non timebo malum quoniam tu mecum es

virga tua et baculus tuus ipsa consolabuntur me

22,⁵ pones coram me mensam ex adverso hostium meorum
inpinguasti oleo caput meum

calix meus inebrians

22,⁶ sed et benignitas et misericordia subsequetur me omnibus diebus vitae meae
et habitabo in domo Domini in longitudine dierum

23,¹ DAVID CANTICUM

Domini est terra et plenitudo eius
orbis et habitatores eius

23,² quia ipse super maria fundavit eum
et super flumina stabilivit illum

23,³ quis ascendet in montem Domini
et quis stabit in loco sancto eius

23,⁴ innocens manibus et mundo corde
qui non exaltavit frustra animam suam
et non iuravit dolose

23,⁵ accipiet benedictionem a Domino
et iustitiam a Deo salutari suo

23,⁶ haec generatio quaerentium eum
quaerentium faciem tuam Iacob

SEMPER

23,⁷ levate portae capita vestra
et elevamini ianuae sempiternae
et ingrediatur rex gloriae

23,⁸ quis est iste rex gloriae
Dominus fortis et potens Dominus fortis in proelio

23,⁹ levate portae capita vestra
et erigite ianuae sempiternae
et ingrediatur rex gloriae

23,¹⁰ quis est iste rex gloriae
Dominus exercituum ipse est rex gloriae

SEMPER

24,¹ DAVID

Ad te Domine animam meam levabo

24,² Deus meus in te confisus sum ne confundar

24,³ ne laentur inimici mei

sed et universi qui sperant in te non confundantur

24,⁴ confundantur qui iniqua gerunt frustra

vias tuas Domine ostende mihi

semitas tuas doce me

24,⁵ deduc me in veritate tua

et doce me quia tu Deus salvator meus

te expectavi tota die

24,⁶ recordare miserationum tuarum Domine

et misericordiarum tuarum quia ex sempiterno sunt

24,⁷ peccatorum adolescentiae meae et scelerum meorum ne memineris

secundum misericordiam tuam recordare mei

propter bonitatem tuam Domine

24,⁸ bonus et rectus Dominus

propterea docebit peccatores in via

24,⁹ deducet mansuetos in iudicio

et docebit modestos viam suam

24,¹⁰ omnes semitae Domini misericordia et veritas

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

his qui custodiunt pactum eius et testificationem eius
24,¹¹ propter nomen tuum propitiare iniquitati meae quoniam grandis est
24,¹² quis est iste vir timens Dominum
quem docebit in via quam elegerit
24,¹³ anima eius in bono commorabitur
et semen eius hereditabit terram
24,¹⁴ secretum Domini timentibus eum
et pactum suum ostendet eis
24,¹⁵ oculi mei semper ad Dominum
quia ipse educet de rete pedes meos
24,¹⁶ respice in me et miserere mei
quoniam solus et pauper sum ego
24,¹⁷ tribulationes cordis mei multiplicatae sunt
de angustiis meis educ me
24,¹⁸ vide adfflictionem meam et laborem meum
et porta omnia peccata mea
24,¹⁹ vide inimicos meos quia multiplicati sunt
et odio iniquo oderunt me
24,²⁰ custodi animam meam et libera me
non confundar quia speravi in te
24,²¹ simplicitas et aequitas servabunt me quia expectavi te
24,²² redime Deus Israhelem ex omnibus angustiis suis
25,¹ DAVID
Iudica me Deus quoniam ego in simplicitate mea ambulavi
et in Domino confidens non deficiam
25,² proba me Domine et tempta me
ure renes meos et cor meum
25,³ quia misericordia tua in conspectu oculorum meorum est
et ambulabo in veritate tua
25,⁴ non sedi cum viris vanitatis
et cum superbis non ingrediar
25,⁵ odivi ecclesiam pessimorum
et cum iniquis non sedebo
25,⁶ lavabo in innocentia manus meas
et circuibo altare tuum Domine

25,⁷ ut clara voce praedicem laudem
et narrem omnia mirabilia tua
25,⁸ Domine dilexi habitaculum domus tuae
et locum tabernaculi gloriae tuae
25,⁹ ne auferas cum peccatoribus animam meam
cum viris sanguinum vitam meam
25,¹⁰ in quorum manibus scelus est
et dextera eorum repleta est muneribus
25,¹¹ ego autem in simplicitate mea gradiar
redime me et miserere mei
25,¹² pes meus stetit in recto
in ecclesiis benedicam Domino
26,¹ DAVID
Dominus lux mea et salutare meum quem timebo
Dominus fortitudo vitae meae quem formidabo
26,² cum adpropinquarent mihi maligni ut comederent carnem meam
hostes mei et inimici mei ipsi inpigerunt et ceciderunt
26,³ si steterint adversus me castra non timebit cor meum
si surrexerit contra me bellum in hoc ego confidam
26,⁴ unum petivi a Domino hoc requiram
ut habitem in domo Domini omnibus diebus vitae meae
ut videam pulchritudinem Domini
et adtendam templum eius
26,⁵ abscondet enim me in umbra sua in die pessima
abscondet me in secreto tabernaculi sui
26,⁶ in petra exaltabit me
nunc quoque exaltabit caput meum super inimicos meos qui sunt in circuitu meo
et immolabo in tabernaculo eius hostias iubili
cantabo et psallam Domino
26,⁷ audi Domine vocem meam invocantis
miserere mei et exaudi me
26,⁸ tibi dixit cor meum
quaesivit vultus meus faciem tuam Domine et requiram
26,⁹ ne abscondas faciem tuam a me
ne declines in furore tuo a servo tuo

auxilium meum fuisti ne derelinquas me
et ne dimittas me Deus salvator meus
26,¹⁰ pater enim meus et mater mea dereliquerunt me
Dominus autem collegit me
26,¹¹ ostende mihi Domine viam tuam
et deduc me in semita recta propter insidiatores meos
26,¹² ne tradas me Domine animae tribulantium me
quoniam surrexerunt contra me testes falsi et apertum mendacium
26,¹³ ego autem credo quod videam bona Domini in terra viventium
26,¹⁴ expecta Dominum confortare et roboretur cor tuum
et sustine Dominum
27,¹ DAVID
Ad te Domine clamabo Fortis meus ne obsurdescas mihi
ne forte tacente te mihi conparer his qui descendunt in lacum
27,² audi Domine deprecationem meam cum clamavero ad te
cum levavero manus meas ad oraculum sanctum tuum
27,³ ne trahas me cum impiis et cum operantibus iniquitatem
qui loquuntur pacem cum amicis suis et est malum in corde eorum
27,⁴ da eis secundum opus suum
et secundum malum adinventionum suarum
iuxta opus manuum suarum da eis
redde retributionem suam illis
27,⁵ quoniam non intellegunt opera Domini
et opus manuum eius
destrues eos et non aedificabis
27,⁶ benedictus Dominus qui audivit vocem deprecationis meae
27,⁷ Dominus fortitudo mea et scutum meum
in ipso confisum est cor meum et habui adiutorium
gavisum est cor meum et in cantico meo confitebor illi
27,⁸ Dominus fortitudo mea et robur salutarium christi sui est
27,⁹ salva populum tuum et benedic hereditati tuae
et pasce eos et subleva eos usque in sempiternum
28,¹ CANTICUM DAVID
Adferte Domino filios arietum
28,² adferte Domino gloriam et imperium

adferte Domino gloriam nomini eius
adorate Dominum in decore sancto
28,³ vox Domini super aquas
Deus gloriae intonuit
Dominus super aquas multas
28,⁴ vox Domini in fortitudine
vox Domini in decore
28,⁵ vox Domini confringentis cedros
et confringet Dominus cedros Libani
28,⁶ et disperget eas quasi vitulus Libani
et Sarion quasi filius rinocerotis
28,⁷ vox Domini dividens flammam ignis
28,⁸ vox Domini parturire faciens desertum Cades
28,⁹ vox Domini obsetricans cervis et revelans saltus
et in templo eius omnis loquetur gloriam
28,¹⁰ Dominus diluvium inhabitat
et sedebit Dominus rex in aeternum
28,¹¹ Dominus fortitudinem populo suo dabit
Dominus benedicet populo suo in pace
29,¹ PSALMUS CANTICI PRO DEDICATIONE DOMUS DAVID
29,² Exaltabo te Domine quoniam salvasti me
et non delectasti inimicos meos super me
29,³ Domine Deus meus clamavi ad te et sanasti me
29,⁴ Domine eduxisti de inferno animam meam
vivificasti me ne descenderem in lacum
29,⁵ cantate Domino sancti eius
et confitemini memoriae sanctitatis eius
29,⁶ quoniam ad momentum est ira eius
et vita in repropitiatione eius
ad vesperum commorabitur fletus
et in matutino laus
29,⁷ ego autem dixi in abundantia mea
non commovebor in sempiternum
29,⁸ Domine in voluntate tua posuisti monti meo fortitudinem
abscondisti faciem tuam et factus sum conturbatus

29,⁹ ad Dominum clamabo et Dominum deprecabor
29,¹⁰ quae est utilitas in sanguine meo cum descendero in corruptionem
numquid confitebitur tibi pulvis
aut adnuntiabit veritatem tuam
29,¹¹ audi Domine et miserere mei
Domine esto adiutor
29,¹² convertisti planctum meum in chorum mihi
solvisti saccum meum et accinxisti me laetitia
29,¹³ ut laudet te gloria et non taceat
Domine Deus meus in sempiternum confitebor tibi
30,¹ VICTORI CANTICUM DAVID
30,² In te Domine speravi non confundar in aeternum
in iustitia tua salva me
30,³ inclina ad me aurem tuam velociter libera me
esto mihi in lapidem fortissimum
et in domum munitam ut salves me
30,⁴ quia petra mea et munitio mea tu es
et propter nomen tuum dux meus eris et enutries me
30,⁵ educes me de rete quod absconderunt mihi
quia tu fortitudo mea es
30,⁶ in manu tua commendabo spiritum meum
redemisti me Domine Deus veritatis
30,⁷ odisti custodientes vanitates frustra
ego autem in Domino confisus sum
30,⁸ exultabo et laetabor in misericordia tua
quia vidisti adflictionem meam
cognovisti tribulationes animae meae
30,⁹ et non conclusisti me in manibus inimici
posuisti in latitudine pedes meos
30,¹⁰ miserere mei Domine quoniam tribulor
caligavit in furore oculus meus
anima mea et venter meus
30,¹¹ quia consumptae sunt in maerore vitae meae et anni mei in gemitu
infirmata est in iniquitate fortitudo mea
et ossa mea contabuerunt

30,¹² apud omnes hostes meos factus sum obprobrium
et vicinis meis nimis et timor notis meis
qui videbant me in plateis fugiebant me
30,¹³ oblivioni traditus sum quasi mortuus a corde
factus sum quasi vas perditum
30,¹⁴ audivi enim obprobrium multorum
congregationem in circuitu
cum inirent consilium adversum me
et ut auferrent animam meam cogitarent
30,¹⁵ ego autem in te speravi Domine
dixi Deus meus es tu
30,¹⁶ in manu tua tempora mea
libera me de manu inimicorum meorum et persequentium me
30,¹⁷ ostende faciem tuam super servum tuum
salva me in misericordia tua
30,¹⁸ Domine ne confundar quia invocavi te
confundantur impii taceant in inferno
30,¹⁹ muta fiant labia mendacii
quae loquuntur contra iustum vetera in superbia et despectione
30,²⁰ quam multa est bonitas tua quam abscondisti timentibus te
operatus es sperantibus in te in conspectu filiorum hominum
30,²¹ abscondes eos in protectione vultus tui a duritia viri
abscondes eos in umbra a contradictione linguarum
30,²² benedictus Dominus qui mirabilem fecit misericordiam suam mihi in civitate munita
30,²³ ego autem dixi in stupore meo proiectus sum de conspectu oculorum eius
ergone audisti vocem deprecationis meae cum clamarem ad te
30,²⁴ diligite Dominum omnes sancti eius
fideles servat Dominus et retribuet his qui satis operantur superbiam
30,²⁵ confortamini et roboretur cor vestrum omnes qui expectatis Dominum
31,¹ DAVID ERUDITI
Beatus cui dimissa est iniquitas
et absconditum est peccatum
31,² beatus homo cui non inputabit Dominus iniquitatem
nec est in spiritu eius dolus
31,³ quia tacui adtrita sunt ossa mea in rugitu meo tota die

31,⁴ die enim et nocte gravatur super me manus tua
versatus sum in miseria mea cum exardesceret messis iugiter
31,⁵ peccatum meum notum facio tibi
et iniquitatem meam non abscondo
dixi confitebor scelus meum Domino
et tu dimisisti iniquitatem peccati mei

SEMPER

31,⁶ pro hoc orat omnis sanctus ad te tempus inveniens
ut cum inundaverint aquae multae ad illum non accedant
31,⁷ tu es protectio mea ab hoste custodies me
laus mea salvans circumdabis me

SEMPER

31,⁸ doceam te et monstrabo tibi viam per quam ambules
cogitabo de te oculo meo
31,⁹ nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intellegentia
in camo et freno maxillas eorum constringe qui non accedunt ad te
31,¹⁰ multi dolores impii
confidentem autem in Domino misericordia circumdabit
31,¹¹ laetamini in Domino et exultate iusti et laudate omnes recti corde
32,¹ Laudate iusti Dominum rectos decet laudatio
32,² confitemini Domino in cithara
in psalterio decacordo cantate ei
32,³ cantate ei canticum novum
diligenter psallite in iubilo
32,⁴ quia rectum est verbum Domini
et omne opus eius in fide
32,⁵ diligit iustitiam et iudicium
misericordia Domini plena est terra
32,⁶ verbo Domini caeli facti sunt
et spiritu oris eius omnis ornatus eorum
32,⁷ congregans quasi in utre aquas maris
ponens in thesauris abyssos
32,⁸ timeat Dominum omnis terra
ipsum formident universi habitatores orbis
32,⁹ quia ipse mandavit et factus est

ipso praecipiente stetit
32,¹⁰ Dominus dissolvit consilium gentium
irritas fecit cogitationes populorum
32,¹¹ consilium Domini in aeternum stabit
cogitationes cordis eius in generatione et generatione
32,¹² beata gens cuius Dominus Deus eius
populus quem elegit in hereditatem sibi
32,¹³ de caelo respexit Dominus vidit omnes filios Adam
32,¹⁴ de firmissimo solio suo prospexit ad universos habitatores terrae
32,¹⁵ fingens pariter cor eorum
intellegens omnia opera eorum
32,¹⁶ non salvatur rex in multitudine exercitus
nec fortis liberabitur in multiplicatione virtutis
32,¹⁷ fallax equus ad salutem
et in multitudine roboris sui non salvabit
32,¹⁸ ecce oculus Domini super timentes eum
et expectantes misericordiam eius
32,¹⁹ ut eruat de morte animam eorum
et vivificet eos in fame
32,²⁰ anima nostra expectavit Dominum
auxilium nostrum et clipeus noster est
32,²¹ in ipso enim laetabitur cor nostrum
quia in nomine sancto eius speravimus
32,²² sit misericordia tua Domine super nos sicut expectavimus te
33,¹ DAVID QUANDO COMMUTAVIT OS SUUM CORAM ABIMELECH ET EIECIT
EUM ET ABIIT
33,² Benedicam Domino in omni tempore
semper laus eius in ore meo
33,³ in Domino laetabitur anima mea
audiant mites et laetentur
33,⁴ magnificate Dominum mecum et exaltemus nomen eius pariter
33,⁵ quaesivi Dominum et exaudivit me
et de omnibus angustiis meis liberavit me
33,⁶ respicite ad eum et confluite
et vultus vestri non confundentur

33,⁷ hic pauper clamavit et Dominus exaudivit
de omnibus tribulationibus salvabit eum
33,⁸ circumdat angelus Domini in gyro timentes eum et eruet eos
33,⁹ gustate et videte quoniam bonus Dominus
beatus vir qui sperat in eo
33,¹⁰ timete Dominum sancti eius
quoniam non est inopia timentibus eum
33,¹¹ leones indiguerunt et esurierunt
quaerentibus autem Dominum non deerit omne bonum
33,¹² venite filii audite me timorem Domini docebo vos
33,¹³ quis est vir qui velit vitam
diligens dies videre bonos
33,¹⁴ custodi linguam tuam a malo
et labia tua ne loquantur dolum
33,¹⁵ recede a malo et fac bonum
quaere pacem et persequere eam
33,¹⁶ oculi Domini ad iustos
et aures eius ad clamorem eorum
33,¹⁷ vultus Domini super facientes malum
ut perdat de terra memoriam eorum
33,¹⁸ clamaverunt et Dominus exaudivit
et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos
33,¹⁹ iuxta est Dominus contritis corde
et confractos spiritu salvabit
33,²⁰ multae tribulationes iusti
et ex omnibus illis liberabit eum Dominus
33,²¹ custodit omnia ossa eius
unum ex eis non confringetur
33,²² interficiet impium malitia
et odientes iustum superabuntur
33,²³ redimet Dominus animam servorum suorum
et non peccabunt omnes sperantes in eo
34,¹ DAVID
Iudica Domine adversarios meos
pugna contra pugnantes me

34,² adprehende scutum et hastam
et consurge in auxilium meum
34,³ evagina gladium et praeoccupa ex adverso persequentem me
dic animae meae salus tua ego sum
34,⁴ confundantur et reveantur qui quaerunt animam meam
convertantur retrorsum et confundantur qui cogitant malum mihi
34,⁵ fiant sicut pulvis ante faciem venti
et angelus Domini inpellat
34,⁶ sit via eorum tenebrae et lubricum
et angelus Domini persequatur eos
34,⁷ quia frustra absconderunt mihi insidias retis sui
sine causa foderunt animae meae
34,⁸ veniat ei calamitas quam ignorat
et rete suum quod abscondit comprehendat eum et cadat in laqueum
34,⁹ anima autem mea exultabit in Domino
et laetabitur in salute sua
34,¹⁰ omnia ossa mea dicent Domine quis similis tui
eruens inopem a validiore
et pauperem et mendicum a violento
34,¹¹ surgentes testes iniqui
quae nesciebam interrogabant me
34,¹² reddebant mihi mala pro bono
sterilitatem animae meae
34,¹³ ego autem cum infirmarer ab eis induebar cilicio
humiliabam in ieiunio animam meam
et oratio mea ad sinum meum revertetur
34,¹⁴ quasi ad amicum quasi ad fratrem meum sic ambulabam
quasi lugens mater tristis incurvabar
34,¹⁵ et in infirmitate mea laetabantur et congregabantur
collecti sunt adversum me percutientes et nesciebam
34,¹⁶ scindentes et non tacentes
in simulatione verborum fictorum fredebant contra me dentibus suis
34,¹⁷ Domine quanta aspicias converte animam meam a calamitatibus suis
a leonibus solitariam meam
34,¹⁸ confitebor tibi in ecclesia grandi

in populo forti laudabo te
34,¹⁹ non laentur super me inimici mei mendaces
odientes me frustra coniventes oculo
34,²⁰ non enim pacem loquuntur
sed in rapina terrae verba fraudulenta concinnant
34,²¹ et dilataverunt super me os suum
dixerunt va va vidit oculus noster
34,²² vidisti Domine ne taceas Domine ne elongeris a me
34,²³ consurge et evigila in iudicium meum
Deus meus et Domine in causam meam
34,²⁴ iudica me secundum iustitiam meam Domine Deus meus
et ne insultent mihi
34,²⁵ ne dicant in corde suo va va va animae nostrae
ne dicant absorbuimus eum
34,²⁶ confundantur et reveantur pariter
qui laentur in afflictione mea
induantur confusione et verecundia
qui magnificentur super me
34,²⁷ laudent et laentur qui volunt iustitiam meam
et dicant semper magnificentur Dominus qui vult pacem servi sui
34,²⁸ et lingua mea meditabitur iustitiam tuam tota die laudem tuam
35,¹ PRO VICTORIA SERVI DOMINI DAVID
35,² Dixit scelus impii in medio cordis eius
non esse timorem Dei ante oculos eius
35,³ quia dolose egit adversum eum in oculis suis
ut inveniret iniquitatem eius ad odiendum
35,⁴ verba oris eius iniquitas et dolus
cessavit cogitare benefacere
35,⁵ iniquitatem cogitat in cubili suo stabit in via non bona
malum non abiciet
35,⁶ Domine in caelo misericordia tua
fides tua usque ad nubes
35,⁷ iustitia tua quasi montes Domine
iudicium tuum abyssus multa
homines et iumenta salvos facies Domine

35,⁸ quam pretiosa est misericordia tua Domine
et filii Adam in umbra alarum tuarum sperabunt
35,⁹ inebriabuntur de pinguidine domus tuae
et torrente deliciarum tuarum potabis eos
35,¹⁰ quoniam tecum est fons vitae
in lumine tuo videbimus lumen
35,¹¹ adtrahe misericordiam tuam scientibus te
et iustitiam tuam rectis corde
35,¹² ne veniat mihi pes superbiae
et manus impiorum non me commoveat
35,¹³ ibi ceciderunt operantes iniquitatem
expulsi sunt et non potuerunt surgere
36,¹ DAVID
ALEPH Noli contendere cum malignis
neque aemuleris facientes iniquitatem
36,² quoniam sicut herba velociter conterentur
et sicut holus viride arescent
36,³ BETH spera in Domino et fac bonum
peregrinare in terra et pascere fide
36,⁴ et delectare in Domino
et dabit tibi petitiones cordis tui
36,⁵ GIMEL volve super Dominum viam tuam
et confide in eo et ipse faciet
36,⁶ et educet sicut lumen iustitiam tuam
et iudicium tuum sicut meridiem
36,⁷ DELETH tace Domino et expecta eum
noli contendere adversum eum qui proficit in via sua
adversum virum qui facit quae cogitat
36,⁸ HE dimitte iram et relinque furorem
noli contendere ut malefacias
36,⁹ quoniam qui malefaciunt interibunt
expectantes autem Dominum ipsi hereditabunt terram
36,¹⁰ VAV adhuc enim modicum et non erit impius
et cogitabis de loco eius et non subsistet
36,¹¹ mites autem hereditabunt terram

et delectabuntur in multitudine pacis
36,¹² ZAI cogitat impius de iusto
et frendet adversum eum dentibus suis
36,¹³ Dominus deridebit eum videns quod venit dies eius
36,¹⁴ HETH gladium evaginaverunt impii
tetenderunt arcum suum
ut percutiant egenum et pauperem
et interficiant rectos in via
36,¹⁵ gladius eorum ingrediatur in cor eorum
et arcus eorum confringantur
36,¹⁶ TETH melius est parum iusto quam divitiae impiorum multae
36,¹⁷ quia brachia impiorum confringentur
sublevat autem iustos Dominus
36,¹⁸ IOTH novit Dominus diem immaculatorum
et hereditas eorum aeterna erit
36,¹⁹ non confundentur in tempore malo
et in diebus famis saturabuntur
36,²⁰ CAPH quia impii peribunt et inimici Domini gloriantes ut monocerotes
consumentur sicut fumus consumitur
36,²¹ LAMETH fenus accipit impius et non reddit
iustus autem donat et tribuit
36,²² quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram
et qui maledicti interibunt
36,²³ MEM a Domino gressus viri firmantur
et viam eius volet
36,²⁴ cum ceciderit non adlidetur
quia Dominus sustentat manum eius
36,²⁵ NUN puer fui siquidem senui
et non vidi iustum derelictum
neque semen eius quaerens panem
36,²⁶ tota die donat et commodat
et semen eius in benedictione
36,²⁷ SAMECH recede a malo et fac bonum
et habita in sempiterno
36,²⁸ quia Dominus diligit iudicium

et non derelinquet sanctos suos
AIN in aeternum custoditi sunt
et semen impiorum perit
36,²⁹ iusti hereditabunt terram
et habitabunt in saeculum super eam
36,³⁰ FE os iusti meditabitur sapientiam
et lingua eius loquetur iudicium
36,³¹ lex Dei eius in corde eius non deficient gressus eius
36,³² SADE considerat impius iustum
et quaerit ut occidat eum
36,³³ Dominus non derelinquet eum in manu eius
et non condemnabit eum cum iudicatur
36,³⁴ COPH expecta Dominum et custodi viam eius
et exaltabit te ut possideas terram
cum interibunt impii videbis
36,³⁵ RES vidi impium robustum et fortissimum sicut indigenam virentem
36,³⁶ et transivi et ecce non erat
et quaesivi eum et non est inventus
36,³⁷ SEN custodi simplicitatem et vide rectum
quia erit ad extremum viro pax
36,³⁸ iniqui autem delebuntur pariter
et novissimum impiorum peribit
36,³⁹ THAV salus iustorum a Domino
fortitudo eorum in tempore tribulationis
36,⁴⁰ et auxiliabitur eis Dominus
et salvabit eos ab impiis quia speraverunt in eo
37,¹ CANTICUM DAVID IN COMMEMORATIONE
37,² Domine ne in ira tua arguas me
neque in furore tuo corripas me
37,³ quia sagittae tuae infixae sunt mihi
et tetigit me manus tua
37,⁴ non est sanitas in carne mea a facie indignationis tuae
non est pax ossibus meis a facie peccati mei
37,⁵ quia iniquitates meae transierunt caput meum
quasi onus grave adgravatae sunt super me

37,⁶ computruerunt et tabuerunt cicatrices meae a facie insipientiae meae
37,⁷ adflictus sum et incurvatus nimis
tota die maerens ambulabam
37,⁸ quia lumbi mei repleti sunt ignominia
et non est sanitas in carne mea
37,⁹ evigilavi et adflictus sum nimis
rugiebam a gemitu cordis mei
37,¹⁰ Domine in conspectu tuo omne desiderium meum
et gemitus meus a te non est absconditus
37,¹¹ cor meum fluctuabat dereliquit me fortitudo mea
et lux oculorum meorum etiam ipsa non est mecum
37,¹² cari mei et amici mei quasi contra lepram meam steterunt
et vicini mei longe steterunt
37,¹³ et inruebant quaerentes animam meam et investigantes mala mihi
loquebantur insidias et dolos tota die meditabantur
37,¹⁴ ego autem quasi surdus non audiebam
et quasi mutus non aperiabam os meum
37,¹⁵ et eram quasi homo non audiens
nec habens in ore suo redargutiones
37,¹⁶ te enim Domine expectabam
tu exaudies Domine Deus meus
37,¹⁷ quia dixi ne forte insultent mihi
et cum vacillaverint pedes mei super me magnificentur
37,¹⁸ quia ego ad plagas paratus
et dolor meus contra me est semper
37,¹⁹ quia iniquitatem meam adnuntio
sollicitus ero pro peccato meo
37,²⁰ inimici autem mei viventes confortati sunt
et multiplicati sunt odientes me mendaciter
37,²¹ et qui reddunt malum pro bono adversabantur mihi
quia sequebar bonum
37,²² ne derelinquas me Domine Deus meus ne elongeris a me
37,²³ festina in auxilium meum Domine salutis meae
38,¹ PRO VICTORIA IDITHUN CANTICUM DAVID
38,² Dixi custodiam vias meas ne peccem in lingua mea

custodiam os meum silentio donec est impius contra me

38,³ obmutui silentio tacui de bono

et dolor meus conturbatus est

38,⁴ incaluit cor meum in medio mei

in meditatione mea incensus sum igni

38,⁵ locutus sum lingua mea

ostende mihi Domine finem meum

et mensuram dierum meorum quae sit

ut sciam quid mihi desit

38,⁶ ecce breves posuisti dies meos

et vita mea quasi non sit in conspectu tuo

omnia enim vanitas omnis homo stans

SEMPER

38,⁷ tantum in imagine ambulat homo

tantum frustra turbatur

congregat et ignorat cui dimittat ea

38,⁸ nunc ergo quid expecto Domine praestolatio mea tu es

38,⁹ ab omnibus iniquitatibus meis libera me

obprobrium stulto ne ponas me

38,¹⁰ obmutui non aperiā os meum quia tu fecisti

38,¹¹ tolle a me plagas tuas

38,¹² a contentione manus tuae ego consumptus sum

in increpationibus pro iniquitate corripuisti virum

et posuisti quasi tineam desiderabilia eius

verumtamen vanitas omnis homo

SEMPER

38,¹³ audi orationem meam Domine et clamorem meum exaudi

ad lacrimam meam ne obsurdescas

quia advena ego sum apud te

et peregrinus sicut omnes patres mei

38,¹⁴ parce mihi ut rideam

antequam vadam et non subsistam

39,¹ PRO VICTORIA DAVID CANTICUM

39,² Expectans expectavi Dominum et inclinatus est ad me

39,³ et audivit clamorem meum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et eduxit me de lacu famoso de luto caeni
et statuit super petram pedes meos stabilivit gressus meos
39,⁴ et dedit in ore meo canticum novum laudem Deo nostro
videbunt multi et timebunt et sperabunt in Domino
39,⁵ beatus vir qui posuit Dominum confidentiam suam
et non est aversus ad superbias pompasque mendacii
39,⁶ multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua
et cogitationes tuas pro nobis
non invenio ordinem coram te si narrare voluero et numerare
plura sunt quam ut narrari queant
39,⁷ victima et oblatione non indiges
aures fodisti mihi holocaustum et pro peccato non petisti
39,⁸ tunc dixi ecce venio
in volumine libri scriptum est de me
39,⁹ ut facerem placitum tibi Deus meus volui
et legem tuam in medio ventris mei
39,¹⁰ adnuntiavi iustum in ecclesia multa
ecce labia mea non prohibebo Domine tu nosti
39,¹¹ iustitiam tuam non abscondi in medio cordis mei
fidem tuam et salutare tuum dixi
non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam in ecclesia multa
39,¹² tu Domine non prohibebis misericordias tuas a me
misericordia tua et veritas iugiter servabunt me
39,¹³ circumdederunt enim me mala quorum non est numerus
comprehenderunt me iniquitates meae et non potui videre
plures factae sunt quam capilli capitis mei
et cor meum dereliquit me
39,¹⁴ placeat tibi Domine ut liberet me
Domine ad adiuvandum me festina
39,¹⁵ confundantur et revereantur simul quaerentes animam meam ut auferant eam
convertantur retrorsum et confundantur qui volunt mala mihi
39,¹⁶ pereant post confusionem suam qui dicunt mihi va va
39,¹⁷ gaudeant et laetentur in te qui quaerunt te
dicant iugiter magnificetur Dominus
qui diligunt salutare tuum

39,¹⁸ ego autem sum egens et pauper
Dominus sollicitus erit pro me
auxilium meum et salutare meum tu Deus meus ne moreris
40,¹ PRO VICTORIA CANTICUM DAVID
40,² Beatus qui cogitat de paupere
in die mala salvabit eum Dominus
40,³ Dominus custodiet eum et vivificabit eum
et beatus erit in terra
et non tradet eum animae inimicorum suorum
40,⁴ Dominus confortabit eum in lecto infirmitatis
totum stratum eius vertisti in aegrotatione sua
40,⁵ ego dixi Domine miserere mei
sana animam meam quoniam peccavi tibi
40,⁶ inimici mei loquentur malum mihi
quando morietur et periet nomen eius
40,⁷ et si venerit ut visitet vana loquetur cor eius
congregabit iniquitatem sibi
et egrediens foras detrahet
40,⁸ simul adversum me murmurabant omnes odientes me
contra cogitabant malum mihi
40,⁹ verbum diabuli infundebant sibi
qui dormivit non addet ut resurgat
40,¹⁰ sed et homo pacificus meus in quo habui fiduciam
qui manducabat panem meum levavit contra me plantam
40,¹¹ tu autem Domine miserere mei
et leva me ut reddam eis
40,¹² in hoc cognovi quod velis me
quia non insultavit inimicus meus mihi
40,¹³ ego autem in simplicitate mea adiutus sum a te
et statues me ante faciem tuam in perpetuum
40,¹⁴ benedictus Dominus Deus Israhel
a saeculo et usque in saeculum amen amen
41,¹ PRO VICTORIA DOCTISSIMI FILIORUM CORE
41,² Sicut areola praeparata ad inrigationes aquarum
sic anima mea praeparata est ad te Deus

41,³ sitivit anima mea Deum fortem viventem
quando veniam et parebo ante faciem tuam
41,⁴ fuerunt mihi lacrimae meae panis per diem ac noctem
cum diceretur mihi tota die ubi est Deus tuus
41,⁵ horum recordatus sum et effudi in me animam meam
quia veniam ad umbraculum tacebo usque ad domum Dei
in voce laudis et confessionis multitudinis festa celebrantis
41,⁶ quare incurvaris anima mea et conturbas me
expecta Dominum quia adhuc confitebor ei salutaribus vultus eius
41,⁷ Deus meus in memet ipso anima mea incurvatur
propterea recordabor tui de terra Iordanis et Hermoniim de monte minimo
41,⁸ abyssus abyssum vocat in voce cataractarum tuarum
omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt
41,⁹ per diem mandavit Dominus misericordiam suam et in nocte canticum eius
mecum oratio Deo vitae meae
41,¹⁰ dicam Deo petra mea quare oblitus es mei
quare tristis incedo adfligente inimico
41,¹¹ cum me interficerent in ossibus meis exprobraverunt mihi hostes mei
dicentes tota die ubi est Deus tuus
41,¹² quare incurvaris anima mea et conturbas me
expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo
42,¹ Iudica me Deus et discerne causam meam a gente non sancta
a viro doloso et iniquo salva me
42,² tu enim Deus fortitudo mea quare proiecisti me
quare tristis incedo adfligente inimico
42,³ mitte lucem tuam et veritatem tuam
ipsae ducent me et introducent ad montem sanctum tuum et ad tabernaculum tuum
42,⁴ et introibo ad altare tuum
ad Deum laetitiae et exultationis meae
et confitebor tibi in cithara Deus Deus meus
42,⁵ quare incurvaris anima mea et quare conturbas me
expecta Dominum quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo
43,¹ PRO VICTORIA FILIORUM CORE ERUDITIONIS
43,² Deus auribus nostris audivimus
patres nostri narraverunt nobis

opus quod operatus es in diebus eorum in diebus antiquis

43,³ tu manu tua gentes delisti et plantasti eos

adflixisti populos et emisisti eos

43,⁴ non enim in gladio suo possederunt terram

neque brachium eorum salvavit eos

sed dextera tua et brachium tuum et lux vultus tui

quia conplacuisti tibi

43,⁵ tu es rex meus Deus praecipe pro salutibus Iacob

43,⁶ in te hostes nostros ventilabimus

in nomine tuo conculcabitur adversarios nostros

43,⁷ non enim in arcu meo confidam

neque gladius meus salvabit me

43,⁸ quia salvasti nos de hostibus nostris

et eos qui oderant nos confudisti

43,⁹ in Domino gaudebimus tota die

et in nomine tuo in aeternum confitebimur

SEMPER

43,¹⁰ verum tu proiecisti et confudisti nos

et non egredieris in exercitibus nostris

43,¹¹ vertisti terga nostra hosti

et qui oderant nos diripuerunt nos

43,¹² dedisti nos quasi gregem ad vorandum

et in gentibus dispersisti nos

43,¹³ vendidisti populum tuum sine pretio

nec grandis fuit commutatio eorum

43,¹⁴ posuisti nos obprobrium vicinis nostris

subsannationem et inrisum his qui erant in circuitu nostro

43,¹⁵ posuisti nos similitudinem in gentibus

commotionem capitis in tribubus

43,¹⁶ tota die confusio mea contra me

et ignominia faciei meae cooperuit me

43,¹⁷ a voce exprobrantis et blasphemantis

a facie inimici et ultoris

43,¹⁸ omnia haec venerunt super nos et non sumus obliti tui

nec mentiti fuimus in pacto tuo

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

43,¹⁹ non est conversum retro cor nostrum
nec declinaverunt gressus nostri a semita tua
43,²⁰ quoniam deiecisti nos in loco draconum
et operuisti nos umbra mortis
43,²¹ si obliti sumus nominis Dei nostri et expandimus manus nostras ad deum alienum
43,²² numquid non Deus investigabit istud
ipse enim novit cogitationes cordis
quoniam propter te mortificati sumus tota die
reputati sumus ut grex occisionis
43,²³ consurge quare dormitas Domine
evigila quare proicis nos in sempiternum
43,²⁴ quare faciem tuam abscondis
oblivisceris adflictiones et angustias nostras
43,²⁵ quoniam incurvata est in pulvere anima nostra
adhesit terrae venter noster
43,²⁶ surge auxiliare nobis
et redime nos propter misericordiam tuam
44,¹ VICTORI PRO LILIIS FILIORUM CORE ERUDITIONIS CANTICUM AMANTISSIMI
44,² Eructavit cor meum verbum bonum
dico ego opera mea regi
lingua mea stilus scribae velocis
44,³ decore pulchrior es filiis hominum
effusa est gratia in labiis tuis
propterea benedixit tibi Deus in aeternum
44,⁴ accingere gladio tuo super femur fortissime
44,⁵ gloria tua et decore tuo
decore tuo prospere ascende
propter veritatem et mansuetudinem iustitiae
et docebit te terribilia dextera tua
44,⁶ sagittae tuae acutae populi sub te cadent
in corde inimicorum regis
44,⁷ thronus tuus Deus in saeculum et in aeternum
sceptrum aequitatis sceptum regni tui
44,⁸ dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem
propterea unxit te Deus Deus tuus oleo exultationis prae participibus tuis

44,⁹ zmyrna et stacte et cassia in cunctis vestimentis tuis de domibus eburneis
quibus laetificaverunt te 44,¹⁰ filiae regum in honore tuo
stetit coniux in dextera tua in diademate aureo
44,¹¹ audi filia et vide et inclina aurem tuam
et obliviscere populi tui et domus patris tui
44,¹² et concupiscet rex decorem tuum
quia ipse est dominus tuus et adora eum
44,¹³ et o filia fortissimi
in muneribus faciem tuam deprecabuntur divites populi
44,¹⁴ omnis gloria filiae regis intrinsecus
fasceis aureis vestita est
44,¹⁵ in scutulatis ducetur ad regem
virgines sequentur eam
amicae eius ducentur illuc
44,¹⁶ ducentur in laetitiis et exultatione
ingredientur thalamum regis
44,¹⁷ pro patribus tuis erunt filii tibi
pones eos principes in universa terra
44,¹⁸ recordabor nominis tui in omni generatione et generatione
propterea populi confitebuntur tibi in saeculum et in aeternum
45,¹ VICTORI FILIORUM CORE PRO IUVENTUTIBUS CANTICUM
45,² Deus nostra spes et fortitudo
auxilium in tribulationibus inventus es validum
45,³ ideo non timebimus cum fuerit translata terra
et concussi montes in corde maris
45,⁴ sonantibus et intumescentibus gurgitibus eius
et agitatis montibus in potentia eius

SEMPER

45,⁵ fluminis divisiones laetificant civitatem Dei
sanctum tabernaculum Altissimi
45,⁶ Dominus in medio eius non commovebitur
auxiliabitur ei Deus in ipso ortu matutino
45,⁷ conturbatae sunt gentes concussa sunt regna
dedit vocem suam prostrata est terra
45,⁸ Dominus exercituum nobiscum protector noster Deus Iacob

SEMPER

45,⁹ venite et videte opera Domini
quantas posuerit solitudines in terra
45,¹⁰ conpescuit bella usque ad extremum terrae
arcum confringet et concidet hastam
plaustra conburet igni
45,¹¹ cessate et cognoscite quoniam ego sum Deus
exaltabor in gentibus exaltabor in terra
45,¹² Dominus exercituum nobiscum fortitudo nostra Deus Iacob

SEMPER

46,¹ VICTORI FILIORUM CORE CANTICUM
46,² Omnes populi plaudite manibus
iubilare Deo in voce laudis
46,³ quoniam Dominus altissimus terribilis
rex magnus super omnem terram
46,⁴ congregavit populos subter nos
et tribus sub pedibus nostris
46,⁵ elegit nobis hereditatem nostram
gloriam Iacob quam dilexit

SEMPER

46,⁶ ascendit Deus in iubilo Deus in voce bucinæ
46,⁷ canite Deo canite
canite regi nostro canite
46,⁸ quia rex universae terrae Deus canite erudite
46,⁹ regnavit Deus super gentes
Deus sedet super thronum sanctum suum
46,¹⁰ principes populorum congregati sunt populus Dei Abraham
quoniam Dei scuta terrae vehementer elevata sunt
47,¹ CANTICUM PSALMI FILIORUM CORE
47,² Magnus Dominus et laudabilis nimis
in civitate Dei nostri in monte sancto suo
47,³ specioso germini gaudio universae terrae
monti Sion lateribus aquilonis civitatulae regis magni
47,⁴ Deus in domibus eius agnitus est in auxiliando
47,⁵ quia ecce reges congregati sunt venerunt simul

47,⁶ ipsi videntes sic obstipuerunt
conturbati sunt admirati sunt
47,⁷ horror possedit eos
ibi dolor quasi parturientis
47,⁸ in vento uredinis confringes naves maris
47,⁹ sicut audivimus ita vidimus
in civitate Dei exercituum in civitate Dei nostri
Deus fundavit eam usque in aeternum

SEMPER

47,¹⁰ aestimavimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui
47,¹¹ secundum nomen tuum Deus sic laus tua usque ad extremum terrae
iustitia repleta est dextera tua
47,¹² laetetur mons Sion exultent filiae Iudae propter iudicia tua
47,¹³ circumdate Sion et circumite eam numerate tures eius
47,¹⁴ ponite cor vestrum in moenibus separate palatia eius
ut narretis in generatione novissima
47,¹⁵ quia ipse Deus Deus noster in saeculum et in perpetuum
ipse erit dux noster in morte
48,¹ VICTORI FILIORUM CORE CANTICUM
48,² Audite hoc omnes populi
auribus percipite universi habitatores occidentis
48,³ tam filii Adam quam filii singulorum simul dives et pauper
48,⁴ os meum loquitur sapientias
et meditatio cordis mei prudentias
48,⁵ inclino ad parabolam aurem meam
aperiam in cithara enigma meum
48,⁶ quare timebo in diebus mali
iniquitas calcanei mei circumdabit me
48,⁷ qui fiduciam habent in fortitudine sua
et in multitudine divitiarum suarum superbiunt
48,⁸ fratrem redimens non redimet vir
nec dabit Deo propitiationem pro eo
48,⁹ neque pretium redemptionis animae eorum
sed quiescet in saeculo
48,¹⁰ et vivet ultra in sempiternum

48,¹¹ et non videbit interitum cum viderit sapientes morientes
simul insipiens et indoctus peribunt
et derelinquent alienis divitias suas
48,¹² interiora sua domus suas in saeculo
tabernacula sua in generatione et generatione
vocaverunt nominibus suis terras suas
48,¹³ et homo in honore non commorabitur
adsimilatus est iumentis et exaequatus est
48,¹⁴ haec est via insipientiae eorum
et post eos iuxta os eorum current

SEMPER

48,¹⁵ quasi grex in inferno positi sunt mors pascet eos
et subicient eos recti in matutino
et figura eorum conteretur in inferno post habitaculum suum
48,¹⁶ verumtamen Deus redimet animam meam
de manu inferi cum adsumpserit me

SEMPER

48,¹⁷ noli timere cum ditatus fuerit vir
cum multiplicata fuerit gloria domus eius
48,¹⁸ neque enim moriens tollet omnia
nec descendet post eum gloria eius
48,¹⁹ quia animae suae in vita sua benedicet
laudabunt inquit te cum benefeceris tibi
48,²⁰ intrabit usque ad generationes patrum suorum
usque ad finem non videbunt lucem
48,²¹ homo cum in honore esset non intellexit
comparavit se iumentis et silebitur

49,¹ CANTICUM ASAPH

Fortis Deus Dominus locutus est et vocavit terram
ab ortu solis usque ad occasum eius
49,² de Sion perfecta decore Deus apparuit
49,³ veniet Deus noster et non tacebit
ignis coram eo vorabit
et in circuitu eius tempestas valida
49,⁴ vocabit caelum desursum

et terram ut iudicet populum suum
49,⁵ congregate mihi sanctos meos
qui feriunt pactum meum in sacrificio
49,⁶ et adnuntiabunt caeli iustitiam eius quia Deus iudex est

SEMPER

49,⁷ audi popule meus et loquar Israhel et contestabor te
Deus Deus tuus ego sum
49,⁸ non propter victimas tuas arguam te
et holocaustomata tua coram me sunt semper
49,⁹ non accipiam de domo tua vitulum
neque de gregibus tuis hircos
49,¹⁰ mea sunt enim omnia animalia silvarum
pecudes in montibus milium
49,¹¹ scio omnes aves montium
et universitas agri mecum est
49,¹² si esuriero non dicam tibi
meus est enim orbis et plenitudo eius
49,¹³ numquid comedam carnem taurorum
aut sanguinem hircorum bibam
49,¹⁴ immola Deo laudem et redde Altissimo vota tua
49,¹⁵ et invoca me in die tribulationis
liberabo te et glorificabis me
49,¹⁶ impio autem dixit Deus
quid tibi est cum narratione praeceptorum meorum
et ut adsumas pactum meum in ore tuo
49,¹⁷ qui odisti disciplinam et proiecisti verba mea post te
49,¹⁸ si videbas furem consentiebas ei
et cum adulteris erat pars tua
49,¹⁹ os tuum dimisisti ad malitiam
et lingua tua concinnavit dolum
49,²⁰ sedens adversum fratrem tuum loquebaris
et adversum filium matris tuae fabricabaris obprobrium
49,²¹ haec fecisti et tacui
existimasti futurum me similem tui
arguam te et proponam te ante oculos tuos

49,²² intellegite hoc qui obliviscimini Deum
ne forte capiam et non sit qui liberet
49,²³ qui immolat confessionem glorificat me
et qui ordinate ambulat ostendam ei salutare Dei
50,¹ VICTORI CANTICUM DAVID 50,² CUM VENISSET AD EUM NATHAN PROPHETA
QUANDO INGRESSUS EST AD BETHSABEE
50,³ Miserere mei Deus secundum misericordiam tuam
iuxta multitudinem miserationum tuarum dele iniquitates meas
50,⁴ multum lava me ab iniquitate mea
et a peccato meo munda me
50,⁵ quoniam iniquitates meas ego novi
et peccatum meum contra me est semper
50,⁶ tibi soli peccavi et malum coram te feci
ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaveris
50,⁷ ecce in iniquitate conceptus sum
et in peccato peperit me mater mea
50,⁸ ecce enim veritatem diligis
absconditum et arcanum sapientiae manifestasti mihi
50,⁹ asparges me hysopo et mundabor
lavabis me et super nivem dealbabor
50,¹⁰ auditum mihi facies gaudium et laetitiam
ut exultent ossa quae confregisti
50,¹¹ absconde faciem tuam a peccatis meis
et omnes iniquitates meas dele
50,¹² cor mundum crea mihi Deus
et spiritum stabilem renova in visceribus meis
50,¹³ ne proicias me a facie tua
et spiritum sanctum tuum ne auferas a me
50,¹⁴ redde mihi laetitiam Iesu tui
et spiritu potenti confirma me
50,¹⁵ docebo iniquos vias tuas
et peccatores ad te revertentur
50,¹⁶ libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meae
laudabit lingua mea iustitiam tuam
50,¹⁷ Domine labia mea aperies

et os meum adnuntiabit laudem tuam
50,¹⁸ non enim vis ut victimam feriam
nec holocaustum tibi placet
50,¹⁹ sacrificium Dei spiritus contribulatus
cor contritum et humiliatum Deus non dispicies
50,²⁰ benefac Domine in voluntate tua Sion
et aedificentur muri Hierusalem
50,²¹ tunc suscipies sacrificium iustitiae oblationes et holocausta
tunc inponent super altare tuum vitulos
51,¹ VICTORI AB ERUDITO DAVID 51,² CUM VENISSET DOEC IDUMEUS ET ADNUN-
TIASSET SAUL DICENS EI VENIT DAVID IN DOMUM ACHIMELECH
51,³ Quid gloriaris in malitia potens
misericordia Dei tota est die
51,⁴ insidias cogitat lingua tua
quasi novacula acuta faciens dolum
51,⁵ dilexisti malum magis quam bonum
mendacium magis quam loqui iustitiam

SEMPER

51,⁶ dilexisti omnia verba ad devorandum lingua dolosa
51,⁷ sed Deus destruet te in sempiternum
terrebit et evellet te de tabernaculo
et eradicabit te de terra viventium

SEMPER

51,⁸ videbunt iusti et timebunt
et super eum ridebunt
51,⁹ ecce vir qui non posuit Deum fortitudinem suam
sed speravit in multitudine divitiarum suarum
confortatus est in insidiis suis
51,¹⁰ ego sicut oliva virens in domo Dei
speravi in misericordia Dei in saeculum sempiternum
51,¹¹ confitebor tibi in saeculo quoniam fecisti
et expectabo nomen tuum quoniam bonum in conspectu sanctorum tuorum
52,¹ VICTORI PER CHORUM ERUDITI DAVID
Dixit stultus in corde suo non est Deus
52,² corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitate

non est qui faciat bonum

52,³ Deus de caelo prospexit super filios hominum

ut videret si esset intellegens requirens Deum

52,⁴ omnes aversi sunt pariter adhererunt

non est qui faciat bonum non est usque ad unum

52,⁵ numquid non cognoverunt qui operantur iniquitatem

qui comedunt populum meum ut cibum panis

52,⁶ Deum non invocaverunt

ibi timuerunt timore ubi non est timor

quoniam Deus dispersit ossa circumdantium te

confunderis quia Deus proiecit eos

52,⁷ quis dabit ex Sion salutare Israhel

cum reduxerit Deus captivitatem populi sui

exultabit Iacob laetabitur Israhel

53,¹ VICTORI IN PSALMIS ERUDITI DAVID 53,² QUANDO VENERUNT ZIPHEI ET DIXERUNT SAUL NONNE DAVID ABSCONDITUS EST APUD NOS

53,³ Deus in nomine tuo salva me

et in fortitudine tua ulciscere me

53,⁴ Deus exaudi orationem meam

auribus percipe verba oris mei

53,⁵ quia alieni insurrexerunt adversus me

et fortes quaesierunt animam meam

et non posuerunt Deum in conspectu suo

SEMPER

53,⁶ ecce Deus auxiliatur mihi

Dominus sustentans animam meam

53,⁷ reddet malum insidiatoribus meis

in veritate tua disperde eos

53,⁸ voluntarie sacrificabo tibi

confitebor nomini tuo Domine quoniam bonum est

53,⁹ quoniam ex omni tribulatione liberavit me

et inimicos meos dispexit oculus meus

54,¹ VICTORI IN PSALMIS ERUDITI DAVID

54,² Exaudi Deus orationem meam

et ne dispicias deprecationem meam

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

54,³ adtende mihi et exaudi me
humiliatus sum in meditatione mea et conturbatus
54,⁴ a voce inimici a facie persequentis impii
quoniam proiecerunt super me iniquitatem
et in furore adversabantur mihi
54,⁵ cor meum doluit in vitalibus meis
et terrores mortis ceciderunt super me
54,⁶ timor et tremor venit super me
et operuit me caligo
54,⁷ et dixi quis dabit mihi pinnas columbae ut volem et requiescam
54,⁸ ut procul abeam et commorer in deserto

SEMPER

54,⁹ festinabo ut salver ab spiritu tempestatis et turbinis
54,¹⁰ praecipita Domine divide linguas eorum
quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate
54,¹¹ die et nocte circumeuntes muros eius
scelus et dolorem in medio eius
54,¹² insidiae in vitalibus eius
et non recedet de plateis eius damnum et fraudulentia
54,¹³ non enim inimicus exprobravit mihi ut sustineam
neque is qui me oderat super me magnificatus est ut abscondar ab eo
54,¹⁴ sed tu homo unianimis meus dux meus et notus meus
54,¹⁵ qui simul habuimus dulce secretum
in domo Dei ambulavimus in terrore
54,¹⁶ veniat mors super eos descendant in infernum viventes
quia nequitiae in congregatione eorum et in medio eorum
54,¹⁷ ego ad Deum clamabo et Dominus salvabit me
54,¹⁸ vespere et mane et meridie eloquar et resonabo
et exaudiet vocem meam
54,¹⁹ redimet in pace animam meam ab adpropinquantibus mihi
multi enim fuerunt adversum me
54,²⁰ exaudiet Deus et humiliabit eos qui iudex est ab initio

SEMPER

non enim mutantur neque timent Deum
54,²¹ extendit manum suam ad pacifica sua

contaminabit pactum suum
54,²² nitidius butyro os eius
pugnat autem cor illius
molliores sermones eius oleo cum sint lanceae
54,²³ proice super Dominum caritatem tuam et ipse enutriet te
non dabit in aeternum fluctuationem iusto
54,²⁴ tu autem Deus deduces eos in puteum interitus
viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos
ego autem fiduciam habeo tui
55,¹ VICTORI PRO COLUMBA MUTA EO QUOD PROCUL ABIERIT DAVID HUMILIS
ET SIMPLEX QUANDO TENUERUNT EUM PALESTINI IN GETH
55,² Miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo
tota die pugnans tribulavit me
55,³ conculcaverunt me insidiatores mei tota die
multi enim qui pugnant contra me Altissime
55,⁴ quacumque die territus fuero ego in te confidam
55,⁵ in Deo laudavi verbum in Deo speravi
non timebo quid faciat caro mihi
55,⁶ tota die sermonibus me adfligebant
contra me omnes cogitationes eorum in malum
55,⁷ congregabuntur abscondite
plantas meas observabunt
expectantes animam meam 55,⁸ quia nullus est salvus in eis
in furore populos detrahet Deus
55,⁹ secretiora mea numerasti
pone lacrimam meam in conspectu tuo
sed non in narratione tua
55,¹⁰ tunc convertentur inimici mei retrorsum
in quacumque die invocavero
hoc scio quia Deus meus es
55,¹¹ in Deo laudabo verbum in Domino praedicabo sermonem
in Deo speravi non timebo quid faciat homo mihi
55,¹² in me sunt Deus vota tua
reddam gratiarum actiones tibi
55,¹³ quia liberasti animam meam de morte et pedes meos de lapsu

ut ambulem coram Deo in luce viventium

56,¹ PRO VICTORIA UT NON DISPERDAS DAVID HUMILEM ET SIMPLICEM QUAN-
DO FUGIT A FACIE SAUL IN SPELUNCA

56,² Miserere mei Deus miserere mei

quoniam in te sperat anima mea

in umbra alarum tuarum sperabo donec transeant insidiae

56,³ invocabo Deum altissimum Deum ultorem meum

56,⁴ mittet de caelo et salvabit me

exprobrabit conculcantibus me

SEMPER

mittet Deus misericordiam suam et veritatem suam

56,⁵ anima mea in medio leonum dormivit ferocientium

filiis hominum dentes eorum lancea et sagittae et lingua eorum gladius acutus

56,⁶ exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua

56,⁷ rete paraverunt gressibus meis ad incurvandam animam meam

foderunt ante me foveam ceciderunt in medium eius

SEMPER

56,⁸ paratum cor meum Deus paratum cor meum cantabo et psallam

56,⁹ surge gloria mea surge psalterium et cithara surgam mane

56,¹⁰ confitebor tibi in populis Domine cantabo tibi in gentibus

56,¹¹ quia magna usque ad caelos misericordia tua

et usque ad nubes veritas tua

56,¹² exaltare super caelos Deus in omni terra gloria tua

57,¹ VICTORI UT NON DISPERDAS DAVID HUMILEM ET SIMPLICEM

57,² Si vere utique iustitiam loquimini recta iudicate filii hominum

57,³ etenim in corde iniquitates operamini

in terra iniquitatis manus vestras adpendite

57,⁴ alienati sunt peccatores a vulva

erraverunt ab utero loquentes mendacium

57,⁵ furor eorum sicut furor serpentis

sicut reguli surdi obturantis aurem suam

57,⁶ ut non audiat vocem murmurantium

nec incantatoris incantationes callidas

57,⁷ Deus excute dentes eorum ex ore eorum

molares leonum confringe Domine

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

57,⁸ dissolvantur quasi aquae quae defluent
 intendet arcum suum donec conterantur
 57,⁹ quasi vermis tabefactus pertranseant
 quasi abortivum mulieris quod non vidit solem
 57,¹⁰ antequam crescant spinae vestrae in ramnum
 quasi viventes quasi in ira tempestas rapiet eas
 57,¹¹ laetabitur iustus cum viderit ultionem
 pedes suos lavabit in sanguinem impii
 57,¹² et dicit homo vere fructus est iusto
 vere est Deus iudicans in terra
 58,¹ VICTORI UT NON DISPERDAS DAVID HUMILEM ET SIMPLICEM QUANDO MI-
 SIT SAUL ET CUSTODIERUNT DOMUM UT OCCIDERENT EUM
 58,² Erue me de inimicis meis Deus meus
 et a resistentibus mihi protege me
 58,³ libera me ab operariis iniquitatis
 et a viris sanguinum salva me
 58,⁴ quia ecce insidiati sunt animae meae
 congregantur adversum me fortissimi
 58,⁵ absque iniquitate mea et absque peccato meo Domine
 non egi inique et illi currunt et praeparantur
 58,⁶ surge ex adverso pro me et respice
 et tu Domine Deus exercituum Deus Israhel
 evigila ut visites omnes gentes
 non miserearis universis qui operantur iniquitatem
 SEMPER
 58,⁷ revertantur ad vesperam et latrent ut canis et circumeant civitatem
 58,⁸ ecce loquuntur in ore suo gladii in labiis eorum quasi nemo audiat
 58,⁹ tu autem Domine deridebis eos subsannabis omnes gentes
 58,¹⁰ fortitudinem meam ad te servabo
 quoniam tu Deus elevator meus
 58,¹¹ Dei mei misericordia praeveniet me
 58,¹² Deus ostendit mihi in insidiatoribus meis
 ne occidas eos ne forte obliviscantur populi mei
 disperge eos in fortitudine tua
 et destrue eos protector noster Domine

58,¹³ in peccato oris sui in sermone labiorum suorum
et capiantur in superbia sua
maledictionem et mendacium narrantes
58,¹⁴ consume in furore consume ut non subsistant
et sciant quoniam Deus dominatur Iacob in finibus terrae

SEMPER

58,¹⁵ et convertantur ad vesperam et latrent ut canis
et circumeant civitatem
58,¹⁶ ipsi vagabuntur ut comedant
et cum saturati non fuerint murmurabunt
58,¹⁷ ego autem cantabo imperium tuum et laudabo mane misericordiam tuam
quoniam factus es fortitudo mea
et refugium in die tribulationis meae
58,¹⁸ tibi cantabo quoniam Deus adiutor meus
fortitudo mea Deus misericordia mea

59,¹ VICTORI PRO LILIIS TESTIMONIUM HUMILIS ET PERFECTI DAVID AD DO-
CENDUM 59,² QUANDO PUGNAVIT ADVERSUS SYRIAM MESOPOTAMIAE ET AD-
VERSUS SYRIAM SUBA ET REVERSUS EST IOAB ET PERCUSSIT EDMOM IN VALLE
SALINARUM DUODECIM MILIA

59,³ Deus proiecisti nos et scidisti iratus convertisti nos
59,⁴ commovisti terram et disruptisti eam
sana contritiones eius quoniam commota est
59,⁵ ostendisti populo tuo duritiam
potasti nos vino consopiente
59,⁶ dedisti timentibus te signum ut fugerent a facie arcus

SEMPER

ut liberentur amici tui
59,⁷ salva dextera tua et exaudi me
59,⁸ Deus locutus est in sanctuario suo laetabor
dividam Sicimam et vallem Soccoth dimetiar
59,⁹ meus est Galaad et meus Manasse
et Efraim fortitudo capitis mei Iudas legifer meus
59,¹⁰ Moab olla lavacri mei
super Idumeam incedam calciamento meo
mihi Palestina foederata est

59,¹¹ quis deducet me ad civitatem munitam
quis deducet me usque ad Idumeam
59,¹² nonne tu Deus qui proiecisti nos
et non egredieris Deus in exercitibus nostris
59,¹³ da nobis auxilium in tribulatione
vana est enim salus ab homine
59,¹⁴ in Deo faciemus virtutem
et ipse conculcabit tribulantes nos
60,¹ VICTORI IN PSALMIS DAVID
60,² Exaudi Deus laudationem meam
intende orationi meae
60,³ de novissimo terrae ad te clamabo
cum triste fuerit cor meum
cum fortis elevabitur adversum me tu eris ductor meus
60,⁴ fuisti spes mea turris munitissima a facie inimici
60,⁵ habitabo in tabernaculo tuo iugiter
sperabo in protectione alarum tuarum

SEMPER

60,⁶ tu enim Deus exaudisti orationem meam
dedisti hereditatem timentibus nomen tuum
60,⁷ dies super dies regis adicies annos eius
donec est generatio et generatio
60,⁸ sedebit semper ante faciem Dei
misericordia et veritas servabunt eum
60,⁹ sic canam nomini tuo iugiter
reddens vota mea per singulos dies
61,¹ VICTORI PER IDITHUN CANTICUM DAVID
61,² Attamen apud Deum silebit anima mea ex eo salus mea
61,³ attamen ipse est scutum meum et salus mea
fortitudo mea non commovebor amplius
61,⁴ usquequo insidiamini contra virum
interficitis omnes
quasi murus inclinus et maceria corruens
61,⁵ partem enim eius cogitaverunt expellere
placuerunt sibi in mendacio

ore suo singuli benedicunt et corde suo maledicunt

SEMPER

61,⁶ verumtamen Deo retice anima mea ab ipso enim praestolatio mea

61,⁷ ipse est fortitudo mea et salus mea

susceptor meus non timebo

61,⁸ in Deo salutare meum et gloria mea

robur fortitudinis meae salus mea in Deo

61,⁹ sperate in eo omni tempore populi

effundite coram eo cor vestrum Deus spes nostra est

SEMPER

61,¹⁰ verumtamen vanitas filii Adam mendacium filii uiri in stateris dolosis
fraudulenter agunt simul

61,¹¹ nolite confidere in calumnia

et in rapina ne frustremini

divitiae si fluxerint ne adponatis cor

61,¹² unum locutus est Deus duo haec audivi

quia imperium Dei est

61,¹³ et tibi Domine misericordia

quia tu reddes unicuique secundum opus suum

62,¹ CANTICUM DAVID CUM ESSET IN DESERTO IUDA

62,² Deus fortitudo mea tu es de luce consurgam ad te

sitivit te anima mea desideravit te caro mea

62,³ in terra inuia et conficiente ac sine aqua

sic in sancto apparui tibi ut videam fortitudinem tuam et gloriam tuam

62,⁴ melior est enim misericordia tua quam vitae

labia mea laudabunt te

62,⁵ sic benedicam tibi in vita mea

in nomine tuo levabo manus meas

62,⁶ quasi adipe et pinguidine implebitur anima mea

et labiis laudantibus canet os meum

62,⁷ recordans tui in cubili meo

per singulas vigilias meditabor tibi

62,⁸ quia fuisti auxilium meum

in umbra alarum tuarum laudabo

62,⁹ adhesit anima mea post te

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

me suscepit dextera tua
62,¹⁰ ipsi vero interficere quaerunt animam meam
ingrediantur in extrema terrae
62,¹¹ congregentur in manus gladii pars vulpium erunt
62,¹² rex autem laetabitur in Deo
laudabitur omnis qui iurat in eo
quia obstruetur os loquentium mendacium
63,¹ VICTORI CANTICUM DAVID
63,² Audi Deus vocem meam loquentis
a timore inimici conserva vitam meam
63,³ absconde me a consilio malignorum
a tumultu operantium iniquitatem
63,⁴ qui exacerunt quasi gladium linguam suam
tetenderunt sagittam suam verbum amarissimum
63,⁵ ut sagittarent in absconditis simplicem
63,⁶ subito sagittabunt eum et non timebunt
comfortaverunt sibi sermonem pessimum
narraverunt ut absconderent laqueos
dixerunt quis videbit nos
63,⁷ scrutati sunt iniquitates
defecerunt scrutantes scrutinio
cogitationibus singulorum et corde profundo
63,⁸ sagittabit ergo eos Deus iaculo repentino
inferentur plagae eorum
63,⁹ et corruent in semet ipsos linguis suis
fugient omnes qui viderint eos
63,¹⁰ et timebunt omnes homines et adnuntiabunt opus Dei
et opera eius intellegent
63,¹¹ laetabitur iustus in Domino et sperabit in eo
et exultabunt omnes recti corde
64,¹ VICTORI CARMEN DAVID CANTICI
64,² Tibi silens laus Deus in Sion et tibi reddetur votum
64,³ exaudi orationem donec ad te omnis caro veniat
64,⁴ verba iniquitatum praevaluerunt adversum me
sceleribus nostris tu propitiaberis

64,⁵ beatus quem elegeris et susceperis
habitabit enim in atriis tuis
replebimur bonis domus tuae sanctificatione templi tui
64,⁶ terribilis in iustitia exaudi nos Deus salvator noster
confidentia omnium finium terrae et maris longinqui
64,⁷ praeparans montes in virtute tua accinctus fortitudine
64,⁸ conpescens sonitum maris
fremitem fluctuum eius et multitudinem gentium
64,⁹ et timebunt qui habitant in extremis a signis tuis
egressus matutinos et vespere laudantes facies
64,¹⁰ visita terram et inriga eam ubertate dita eam
rivus Dei plenus aqua
praeparabis frumentum eorum quia sic fundasti eam
64,¹¹ sulcos eius inebria multiplica fruges eius
pluviis inriga eam et germini eius benedic
64,¹² volvetur annus in bonitate tua
et vestigia tua rorabunt pinguidine
64,¹³ pinguescent pascua deserti
et exultatione colles accingentur
64,¹⁴ vestientur agnis greges et valles plenae erunt frumento
coaequabuntur et canent

65,¹ VICTORI CANTICUM PSALMI

Iubilate Deo omnis terra 65,² cantate gloriam nomini eius
date gloriam laudi eius
65,³ dicite Deo quam terribile opus tuum
in multitudine fortitudinis tuae mentientur tibi inimici tui
65,⁴ omnis terra adoret te et cantet tibi cantet nomini tuo

SEMPER

65,⁵ venite et videte opera Dei
terribilia consilia super filiis hominum
65,⁶ convertit mare in aridam
in flumine pertransibunt pede
ibi laetabimur in eo
65,⁷ qui dominatur in fortitudine sua saeculo
oculi eius gentes aspiciunt

qui increduli sunt non exalcentur in semet ipsis

SEMPER

65,⁸ benedicite populi Deo nostro
et auditam facite vocem laudis eius
65,⁹ qui posuit animam nostram in vitam
et non dedit in commotione pedes nostros
65,¹⁰ probasti enim nos Deus
igne nos conflasti sicut conflatur argentum
65,¹¹ introduxisti nos in obsidione
posuisti stridorem in dorso nostro
65,¹² inposuisti homines super caput nostrum
transivimus per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium
65,¹³ ingrediar domum tuam in holocaustis
reddam tibi vota mea 65,¹⁴ quae promiserunt tibi labia mea
et locutum est os meum cum tribularer
65,¹⁵ holocausta medullata offeram tibi cum incensu arietum
faciam boves cum hircis

SEMPER

65,¹⁶ venite audite et narrabo omnes qui timetis Deum
quanta fecerit animae meae
65,¹⁷ ipsum ore meo invocavi et exaltavi in lingua mea
65,¹⁸ iniquitatem si vidi in corde meo non exaudiat Dominus
65,¹⁹ ideo exaudivit Deus et adtendit vocem deprecationis meae
65,²⁰ benedictus Deus qui non abstulit orationem meam et misericordiam suam a me
66,¹ VICTORI IN PSALMIS CANTICUM CARMINIS
66,² Deus misereatur nostri et benedicat nobis
inlustret faciem suam super nos

SEMPER

66,³ ut nota fiat in terra via tua
in universis gentibus salus tua
66,⁴ confiteantur tibi populi Deus
confiteantur tibi populi omnes
66,⁵ laetentur et laudent gentes
quoniam iudicas populos in aequitate
et gentium quae in terra sunt ductor es sempiternus

66,⁶ confiteantur tibi populi Deus
confiteantur tibi populi omnes
66,⁷ terra dedit germen suum
benedicat nobis Deus Deus noster
66,⁸ benedicat nobis Deus
et timeant eum omnes fines terrae
67,¹ VICTORI DAVID PSALMUS CANTICI
67,² Exurgat Deus et dissipentur inimici eius
et fugiant qui oderunt eum a facie eius
67,³ sicut deficit fumus deficiant
sicut tabescit cera a facie ignis
pereant impii a facie Dei
67,⁴ iusti autem laetentur exultent in conspectu Dei et gaudeant in laetitia
67,⁵ cantate Deo canite nomini eius
praeparate viam ascendenti per deserta
in Domino nomen eius et exultate coram eo
67,⁶ patri pupillorum et defensori viduarum
Deus in habitaculo sancto suo
67,⁷ Deus habitare facit solitarios in domo
educit vinctos in fortitudine
increduli autem habitaverunt in siccitatibus
67,⁸ Deus cum egredereris ante populum tuum et ambulares per desertum
SEMPER
67,⁹ terra commota est et caeli stillaverunt a facie tua Deus
hoc est in Sinai a facie Dei Dei Israhel
67,¹⁰ pluviam voluntariam elevasti Deus
hereditatem tuam laborantem tu confortasti
67,¹¹ animalia tua habitaverunt in ea
praeparasti in bonitate tua pauperi Deus
67,¹² Domine dabis sermonem adnuntiaticibus fortitudinis plurimae
67,¹³ reges exercituum foederabuntur
foederabuntur et pulchritudo domus dividet spolia
67,¹⁴ si dormieritis inter medios terminos
pinnae columbae deargentatae et posteriora eius in virore auri
67,¹⁵ cum divideret Robustissimus reges in ea

nive dealbata est in Selmon

67,¹⁶ mons Dei mons pinguis mons excelsus mons pinguis

67,¹⁷ quare contenditis montes excelsi adversum montem quem dilexit Deus ut habitaret in eo

siquidem Dominus habitabit semper

67,¹⁸ currus Dei innumerabilis

milia abundantium Dominus in eis in Sina in sancto

67,¹⁹ ascendisti in excelsum captivam duxisti captivitatem accepisti dona in hominibus insuper et non credentes habitare Dominum Deum

67,²⁰ benedictus Dominus per singulos dies

portabit nos Deus salutis nostrae

SEMPER

67,²¹ Deus noster Deus salutis et Domini Dei mortis egressus

67,²² verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum verticem crinis ambulantis in delictis suis

67,²³ dixit Dominus de Basan convertam convertam de profundis maris

67,²⁴ ut calcet pes tuus in sanguine

lingua canum tuorum ex inimicis a temet ipso

67,²⁵ viderunt itinera tua Deus itinera Dei mei regis mei in sancto

67,²⁶ praecesserunt cantores eos qui post tergum psallebant in medio puellarum tympanistriarum

67,²⁷ in ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Israhel

67,²⁸ ibi Benjamin parvulus continens eos

principes Iuda in purpura sua

principes Zabulon principes Nepthali

67,²⁹ praecepit Deus tuus de fortitudine tua

conforta Deus hoc quod operatus es nobis

67,³⁰ de templo tuo quod est in Hierusalem

tibi offerent reges munera

67,³¹ increpa bestiam calami congregatio fortium in vitulis populorum

calcitrantium contra rotas argenteas

disperge populos qui bella volunt

67,³² offerant velociter ex Aegypto

Aethiopia festinet dare manus Deo

67,³³ regna terrae cantate Deo canite Domino

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

SEMPER

67,³⁴ qui ascendit super caelum caeli a principio
ecce dabit voci suae vocem fortitudinis
67,³⁵ date gloriam Deo
super Israhel magnificentia eius
et fortitudo eius in caelis
67,³⁶ terribilis Deus de sanctuario suo
Deus Israhel ipse dabit fortitudinem et robur populo benedictus Deus
68,¹ VICTORI PRO LILIIS DAVID
68,² Salva me Deus quoniam venerunt aquae usque ad animam
68,³ infixus sum in limo profundi et non possum consistere
veni in profundum aquarum et flumen operuit me
68,⁴ laboravi clamans exasperatum est guttur meum
defecerunt oculi mei expectantes Deum meum
68,⁵ multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me gratis
confortati sunt qui persequebantur me inimici mei iniuste
quae non rapueram tunc reddebam
68,⁶ Deus tu scis stultitiam meam
et peccata mea a te non sunt abscondita
68,⁷ non confundantur in me qui expectant te Domine Deus exercituum
non confundantur in me qui quaerunt te Deus Israhel
68,⁸ quia propter te portavi obprobrium
operuit confusio faciem meam
68,⁹ alienus factus sum fratribus meis
et peregrinus filiis matris meae
68,¹⁰ quia zelus domus tuae comedit me
et obprobrium exprobrantium tibi cecidit super me
68,¹¹ et flevi in ieiunio animam meam
et factum est in obprobria mihi
68,¹² et posui vestimentum meum saccum
et factus sum eis in parabulam
68,¹³ contra me loquebantur qui sedebant in porta
et cantabant bibentes vinum
68,¹⁴ mea autem oratio ad te Domine
tempus reconciliationis est

Deus in multitudine misericordiae tuae
exaudi me in veritate salutaris tui
68,¹⁵ erue me de luto ut non infigar
libera me ab his qui oderunt me et de profundis aquis
68,¹⁶ ne operiat me fluvius aquae et ne absorbeat me profundum
et non coronet super me puteus os suum
68,¹⁷ exaudi me Domine quoniam bona est misericordia tua
secundum multitudinem miserationum tuarum respice ad me
68,¹⁸ et ne abscondas faciem tuam a servo tuo
quoniam tribulor cito exaudi me
68,¹⁹ accede ad animam meam redime eam
propter inimicos meos libera me
68,²⁰ tu scis obprobrium meum
et confusionem meam et ignominiam meam
68,²¹ coram te sunt omnes hostes mei
obprobrio contritum est cor meum et desperatus sum
et expectavi qui contristaretur et non fuit
et qui consolaretur et non inveni
68,²² et dederunt in esca mea fel et in siti mea potaverunt me aceto
68,²³ sit mensa eorum coram eis in laqueum et in retributiones ad corruendum
68,²⁴ contenebrentur oculi eorum ne videant
et dorsum eorum semper incurva
68,²⁵ effunde super eos indignationem tuam
et ira furoris tui comprehendat eos
68,²⁶ fiat commoratio eorum deserta
in tabernaculis eorum non sit qui habitet
68,²⁷ quoniam quem tu percussisti persecuti sunt
et ut adfligerent vulneratos tuos narrabant
68,²⁸ da iniquitatem super iniquitatem eorum
et non veniant in iustitia tua
68,²⁹ deleantur de libro viventium et cum iustis non scribantur
68,³⁰ ego autem pauper et dolens salus tua Deus suscipiet me
68,³¹ laudabo nomen Dei in cantico
et magnificabo eum in confessione
68,³² et placebit Domino super vitulum novellum

cornua efferentem et ungulas
68,³³ videntes mansueti laetabuntur qui quaeritis Deum vivet anima vestra
68,³⁴ quoniam exaudivit pauperes Dominus et vinctos suos non dispexit
68,³⁵ laudent eum caeli et terra
maria et omne quod movetur in eis
68,³⁶ quia Deus salvabit Sion et aedificabit civitates Iuda
et habitabunt ibi et possidebunt eam
68,³⁷ et semen servorum eius possidebit eam
et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea
69,¹ VICTORI DAVID AD RECORDANDUM
69,² Deus ut liberares me Domine ut auxiliaris mihi festina
69,³ confundantur et erubescant qui quaerunt animam meam
69,⁴ convertantur retrorsum et erubescant qui volunt malum mihi
revertantur ad vestigium confusionis suae qui dicunt va va
69,⁵ gaudeant et laetentur in te omnes qui quaerunt te
et dicant semper magnificetur Deus qui diligunt salutare tuum
69,⁶ ego autem egenus et pauper Deus festina pro me
auxilium meum et salvator meus tu Domine ne moreris
70,¹ In te Domine speravi ne confundar in aeternum
70,² iustitia tua erue me et libera
inclina ad me aurem tuam et salva me
70,³ esto mihi robustum habitaculum ut ingrediar iugiter
praecepisti ut salvares me
quia petra mea et fortitudo mea es tu
70,⁴ Deus meus salva me de manu impii de manu iniqui et nocentis
70,⁵ quia tu es expectatio mea Deus Domine fiducia mea ab adolescentia mea
70,⁶ a te sustentatus sum ex utero
de ventre matris meae tu es protector meus
in te laus mea semper
70,⁷ quasi portentum factus sum multis et tu spes mea fortissima
70,⁸ impleatur os meum laude tua
tota die magnitudine tua
70,⁹ ne proicias me in tempore senectutis
cum defecerit fortitudo mea ne derelinquas me
70,¹⁰ quia dixerunt inimici mei mihi

et qui observabant animam meam inierunt consilium pariter
70,¹¹ dicentes Deus dereliquit eum
persequimini et comprehendite eum
quia non est qui eruat
70,¹² Deus ne elongeris a me Deus meus ad auxiliandum mihi festina
70,¹³ confundantur et consumantur adversarii animae meae
operiantur obprobrio et confusione qui quaerunt malum mihi
70,¹⁴ ego autem iugiter expectabo et adiciam super omnes laudationes tuas
70,¹⁵ os meum narrabit iustitiam tuam tota die salutare tuum
quia non cognovi litteraturas
70,¹⁶ ingrediar in fortitudine Domini Dei
recordabor iustitiae tuae solius
70,¹⁷ Deus docuisti me ab adulescentia mea
et usque nunc adnuntiabo mirabilia tua
70,¹⁸ insuper et usque ad senectutem et canos Deus ne derelinquas me
donec adnuntiem brachium tuum generationi
cunctisque qui venturi sunt fortitudines tuas
70,¹⁹ et iustitiam tuam Deus usque in excelsum
quanta fecisti magnalia Deus quis similis tibi
70,²⁰ qui ostendisti mihi tribulationes plurimas et afflictiones
conversus vivificabis nos
et de abyssis terrae rursum educes nos
70,²¹ multiplicabis magnitudinem meam et conversus consolaberis me
70,²² ego autem confitebor tibi in vasis psalterii veritatem tuam Deus meus
cantabo tibi in cithara Sancte Israhel
70,²³ laudabunt labia mea cum cantavero tibi
et anima mea quam redemisti
70,²⁴ insuper et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam
quia confusi sunt et dehonestati quaerentes malum mihi
71,¹ SALOMONIS
71,² Deus iudicium regi da et iustitiam tuam filio regis
iudicabit populum tuum in iustitia et pauperes tuos in iudicio
71,³ adsument montes pacem populo et colles iustitiam
71,⁴ iudicabit pauperes populi salvabit filios pauperis
et confringet calumniatorem

71,⁵ et timebunt te quamdiu erit sol et ultra lunam in generatione generationum

71,⁶ descendet ut pluvia super vellus
ut stillae inrorantes terram

71,⁷ germinabit in diebus eius iustitia
et multitudo pacis donec non sit luna

71,⁸ et dominabitur a mari usque ad mare
et a flumine usque ad terminos terrae

71,⁹ ante eum procident Aethiopes
et inimici eius pulverem lingent

71,¹⁰ reges Tharsis et insulae munera offerent
reges Arabiae et Saba tributum conferent

71,¹¹ et adorabunt eum omnes reges
universae nationes servient ei

71,¹² quia eruet pauperem a potente
et inopem cui non est adiutor

71,¹³ parcet inopi et pauperi et animas pauperum salvabit

71,¹⁴ ab usura et iniquitate redimet animam eorum
et pretiosus erit sanguis eorum coram oculis eius

71,¹⁵ et vivet et dabitur ei de auro Saba
et orabunt de eo iugiter tota die benedicent ei

71,¹⁶ erit memorabile triticum in terra in capite montium
elevabitur sicut Libani fructus eius

et florebut de civitate sicut faenum terrae

71,¹⁷ erit nomen eius in aeternum
ultra solem perseverabit nomen eius

et benedicentur in eo omnes gentes et beatificabunt eum

71,¹⁸ benedictus Dominus Deus Deus Israhel qui facit mirabilia solus

71,¹⁹ et benedictum nomen gloriae eius in sempiternum
et implebitur gloria eius universa terra amen amen

71,²⁰ CONPLETAE SUNT ORATIONES DAVID FILII IESSE

72,¹ CANTICUM ASAPH

Attamen bonus est Israhel Deus his qui mundo sunt corde

72,² mei autem paene vacillaverunt pedes
paene effusi sunt gressus mei

72,³ quia aemulatus sum contra iniquos pacem impiorum videns

72,⁴ quod non recogitaverint de morte sua
et firma sint vestibula eorum
72,⁵ in labore hominum non sunt et cum hominibus non flagellabuntur
72,⁶ ideo nutriti sunt ad superbiam
circumdederunt iniquitatem sibi
72,⁷ processerunt a pinguidine oculi eorum
transierunt cogitationes cordis
72,⁸ intriserunt et locuti sunt in malitia
calumniam de excelso loquentes
72,⁹ posuerunt in caelo os suum
et lingua eorum deambulavit in terra
72,¹⁰ propterea convertetur populus eius hic
et quis plenus invenietur in eis
72,¹¹ et dixerunt quomodo novit Deus et si est scientia in Excelso
72,¹² ecce isti impii et abundantes in saeculo multiplicaverunt divitias
72,¹³ ergone frustra mundavi cor meum
et lavi in innocentia manus meas
72,¹⁴ et fui flagellatus tota die
et increpatio mea in matutinis
72,¹⁵ dixi si narravero sic
ecce generationem filiorum tuorum reliqui
72,¹⁶ et cogitavi ut intellegerem istud labor est in oculis meis
72,¹⁷ donec veniam ad sanctuaria Dei
intellegam in novissimo eorum
72,¹⁸ verumtamen in lubrico posuisti eos
deiecisti eos ad interitum
72,¹⁹ quomodo vastati sunt subito defecerunt consumpti sunt quasi non sint
72,²⁰ quasi somnium evigilantis
Domine in civitate tua imaginem eorum ad nihilum rediges
72,²¹ quia contractum est cor meum
et lumbi mei velut ignis fumigans
72,²² et ego insipiens et nescius
72,²³ quasi iumentum factus sum apud te
et eram semper tecum
72,²⁴ et tenebas manum dexteram meam

in consilium tuum deduces me
et postea in gloria suscipies me
72,²⁵ quid mihi est in caelo et tecum nolui in terra
72,²⁶ consumpta est caro mea et cor meum
robur cordis mei et pars mea Deus in aeternum
72,²⁷ quia ecce qui elongant se a te peribunt
perdidisti omnem fornicantem a te
72,²⁸ mihi autem adpropinquare Deo bonum est
posui in Domino Deo spem meam
ut narrem omnes adnuntiationes tuas
73,¹ ERUDITIONIS ASAPH
Ut quid Deus reppulisti in finem
fumavit furor tuus in gregem pascuae tuae
73,² recordare congregationis tuae quam possedisti ab initio
et redemisti virgam hereditatis tuae montis Sion in quo habitasti
73,³ sublimitas pedum tuorum dissipata est usque ad finem
omnia mala egit inimicus in sanctuario
73,⁴ fremuerunt hostes tui in medio pacti tui
posuerunt signa sua in tropeum
73,⁵ manifesta in introitu desuper in saltu lignorum secures
73,⁶ et nunc sculpturas eius pariter bipinne et dolatoriis deraserunt
73,⁷ miserunt ignem in sanctuarium tuum
in terram contaminaverunt habitaculum nominis tui
73,⁸ dixerunt in cordibus suis posteri eorum simul
incenderunt omnes sollemnitates Dei in terra
73,⁹ signa nostra non vidimus non est ultra propheta
et non est nobiscum qui sciat usquequo
73,¹⁰ usquequo Deus exprobrabit adversarius
blasphemabit inimicus nomen tuum in finem
73,¹¹ quare convertis manum tuam
et dexteram tuam ad medium sinum tuum consume
73,¹² Deus autem rex meus ab initio operatur salutes in medio terrae
73,¹³ tu dissipasti in fortitudine tua mare
contrivisti capita draconum in aquis
73,¹⁴ tu confregisti capita Leviathan

dedisti eum in escam populo Aethiopum
73,¹⁵ tu disruptisti fontem et torrentem
tu exsiccasti flumina fortia
73,¹⁶ tua est dies et tua est nox tu ordinasti luminaria et solem
73,¹⁷ tu statuisti omnes terminos terrae
aestatem et hiemem tu plasmasti
73,¹⁸ memento huius inimicus exprobravit Domino
et populus insipiens blasphemavit nomen tuum
73,¹⁹ ne tradas bestiis animam eruditam lege tua
vitae pauperum tuorum ne obliviscaris in perpetuum
73,²⁰ respice ad pactum quia repletae sunt tenebris terrae habitationes iniquae subrutae
73,²¹ ne revertatur confractus et confusus
egenus et pauper laudabunt nomen tuum
73,²² surge Deus iudica causam tuam
memento obprobrii tui ab insipiente tota die
73,²³ ne obliviscaris vocis hostium tuorum
sonitus adversariorum tuorum ascendit iugiter
74,¹ VICTORI UT NON DISPERDAS PSALMUS ASAPH CANTICI
74,² Confitebimur tibi Deus confitebimur
et iuxta nomen tuum narrabunt mirabilia tua
74,³ cum accepero tempus ego iustitias iudicabo
74,⁴ dissolvetur terra cum omnibus habitatoribus suis
ego adpendi columnas eius

SEMPER

74,⁵ dixi inique agentibus nolite inique agere
et impiis nolite exaltare cornu
74,⁶ nolite exaltare in excelsum cornu vestrum loquentes in cervice veteri
74,⁷ quia nec ab oriente neque ab occidente neque a solitudine montium
74,⁸ sed Deus iudex hunc humiliabit et hunc exaltabit
74,⁹ quia calix in manu Domini est et vino meraco usque ad plenum mixtus et propinabit ex
eo
verumtamen feces eius epotabunt bibentes omnes impii terrae
74,¹⁰ ego autem adnuntiabo in sempiternum cantabo Deo Iacob
74,¹¹ et omnia cornua impiorum confringam
exaltabuntur cornua iusti

75,¹ VICTORI IN PSALMIS CANTICUM ASAPH CARMINIS

75,² Cognoscetur in Iudaea Deus
in Israhel magnum nomen eius
75,³ et erit in Salem tabernaculum eius
et habitatio eius in Sion
75,⁴ ibi confringet volatilia arcus
scutum et gladium et bellum

SEMPER

75,⁵ lumen tu es Magnifice a montibus captivitatis
75,⁶ spoliati sunt superbi corde
dormitaverunt somnum suum et non invenerunt omnes viri exercitus manus suas
75,⁷ ab increpatione tua Deus Iacob
consopitus est et currus et equus
75,⁸ tu terribilis es et quis stabit adversum te ex tunc ira tua
75,⁹ de caelo adnuntiabis iudicium terra timens tacebit
75,¹⁰ cum surrexerit ad iudicandum Deus
ut salvos faciat omnes mites terrae

SEMPER

75,¹¹ quia ira hominis confitebitur tibi
reliquiis irae accingeris
75,¹² vovete et reddite Domino Deo vestro
omnes qui in circuitu eius sunt offerent dona terribili
75,¹³ auferenti spiritum ducum terribili regibus terrae

76,¹ VICTORI PER IDITHUN PSALMUS ASAPH

76,² Voce mea ad Dominum clamavi
voce mea ad Dominum et exaudivit me
76,³ in die tribulationis meae Dominum requisivi
manus mea nocte extenditur et non quiescit
noluit consolari anima mea
76,⁴ recordans Dei conturbabar
loquebar in memet ipso et deficiebat spiritus meus

SEMPER

76,⁵ prohibebam suspectum oculorum meorum
stupebam et non loquebar
76,⁶ recogitabam dies antiquos annos pristinos

76,⁷ recordabar psalmore meorum
in nocte cum corde meo loquebar et scobebar spiritum meum
76,⁸ ergone in aeternum proiciet Dominus
et non repropitiabitur ultra
76,⁹ ergone complebit usque in finem misericordiam suam
consummabit verbum de generatione et generatione
76,¹⁰ numquid oblitus est misereri Deus
aut complebit in furore misericordias suas

SEMPER

76,¹¹ et dixi inbecillitas mea est haec commutatio dexterarum Excelsi
76,¹² recordabor cogitationum Domini
reminiscens antiqua mirabilia tua
76,¹³ et meditabor in omni opere tuo
et adinventiones tuas loquar
76,¹⁴ Deus in sanctuario via tua
quis deus magnus ut Deus
76,¹⁵ tu es Deus faciens mirabilia
ostendens in populis potentiam tuam
76,¹⁶ redemisti in brachio populum tuum filios Iacob et Ioseph

SEMPER

76,¹⁷ videntes te aquae Deus videntes te aquae parturierunt
et commotae sunt abyssi
76,¹⁸ excusserunt aquas nubila
vocem dederunt nubes et sagittae tuae discurrebant
76,¹⁹ vox tonitruum tuum in rota
apparuerunt fulgora tua orbi
concussa est et commota est terra
76,²⁰ in mari via tua et semitae tuae in aquis multis
et vestigia tua non sunt agnita
76,²¹ deduxisti quasi gregem populum tuum in manu Mosi et Aaron
77,¹ ERUDITIONIS ASAPH
Ausculta populus meus legem meam
incline aurem vestram ad verba oris mei
77,² aperiam in parabula os meum
loquar enigmata antiqua

77,³ quae audivimus et cognovimus
et patres nostri narraverunt nobis
77,⁴ non sunt abscondita a filiis eorum a generatione sequenti
narrante laudes Domini et potentiam eius et mirabilia eius quae fecit
77,⁵ statuit contestationem Iacob
et legem posuit in Israhel
quae mandavit patribus nostris ut docerent filios suos
77,⁶ ut cognosceret generatio subsequens
filii nascituri surgent et narrabunt filiis suis
77,⁷ ut ponant in Deo spem suam
et non obliviscantur cogitationum eius
et mandata eius custodiant
77,⁸ ut non sint sicut patres eorum
generatio declinans et provocans
generatio quae non praeparavit cor suum
et non credidit Deo spiritus eius
77,⁹ filii Efraim intendentes et mittentes arcum
terga verterunt in die belli
77,¹⁰ non custodierunt pactum Dei sui
et in lege eius noluerunt ingredi
77,¹¹ et obliti sunt commutationum eius
et mirabilium eius quae ostendit eis
77,¹² coram patribus eorum fecit mirabilia
in terra Aegypto in regione Taneos
77,¹³ divisit mare et transduxit eos
et stare fecit aquas quasi acervum
77,¹⁴ et duxit eos in nube per diem et tota nocte in lumine ignis
77,¹⁵ scidit petram in deserto
et potum dedit quasi de abyssis magnis
77,¹⁶ et eduxit rivus de petra
et elicuit quasi flumina aquas
77,¹⁷ et addiderunt ultra peccare ei
ut provocarent Excelsum in invio
77,¹⁸ et temptaverunt Deum in cordibus suis
petentes cibum animae suae

77,¹⁹ et loquentes contra Deum dicebant
numquid poterit Deus ponere mensam in solitudine
77,²⁰ ecce percussit petram et fluxerunt aquae
et torrentes inundaverunt
numquid et panem poterit dare aut praeparare carnem populo suo
77,²¹ ideo audivit Dominus et non distulit
et ignis accensus est in Iacob et furor ascendit in Israhel
77,²² quia non crediderunt Deo
nec habuerunt fiduciam in salutari eius
77,²³ et praecepit nubibus desuper et portas caeli aperuit
77,²⁴ et pluit super eos man ut comederent
et triticum caeli dedit eis
77,²⁵ panem fortium comedit vir
cibaria misit eis in saturitatem
77,²⁶ abstulit eorum de caelo et induxit in fortitudine sua africum
77,²⁷ et pluit super eos quasi pulverem carnes
et quasi harenam maris volatilia pinnata
77,²⁸ et ceciderunt in medio castrorum eius
in circuitu tabernaculorum eius
77,²⁹ et comederunt et saturati sunt nimis
et desiderium eorum adtulit eis
77,³⁰ non indiguerunt de cupiditate sua
cum adhuc cibus esset in ore eorum
77,³¹ furor ergo Dei ascendit super eos
et occidit pingues eorum et electos Israhel incurvavit
77,³² in omnibus his peccaverunt ultra
et non crediderunt mirabilibus eius
77,³³ et consumpsit in vanitate dies eorum
et annos eorum velociter
77,³⁴ si occidebat eos tunc requirebant eum
et convertebantur et diluculo consurgebant ad Deum
77,³⁵ et recordabantur quia Deus fortitudo eorum
et Deus excelsus redemptor eorum
77,³⁶ et lactaverunt eum in ore suo et lingua sua mentiti sunt ei
77,³⁷ cor autem eorum non erat firmum cum eo

nec permanserunt in pacto eius
77,³⁸ ipse vero misericors propitiabitur iniquitati et non disperdet
multumque avertit iram suam
et non suscitavit totum furorem suum
77,³⁹ sed recordatus est quia caro essent
spiritus vadens et non revertens
77,⁴⁰ quotiens provocaverunt eum in deserto
adflikerunt eum in solitudine
77,⁴¹ et conversi sunt et temptaverunt Deum
et Sanctum Israhel concitaverunt
77,⁴² non sunt recordati manus eius
diei qua redemit eos a tribulante
77,⁴³ qui fecit in Aegypto signa sua
et ostenta sua in regione Taneos
77,⁴⁴ qui convertit in sanguine fluvios eorum
et rivos eorum ut non biberent
77,⁴⁵ qui inmisit eis genus omne muscarum ut comederent eos
et ranas ut disperderent eos
77,⁴⁶ qui dedit brucho germen eorum
et laborem eorum lucustae
77,⁴⁷ qui occidit in grandine vineas eorum
et sycomoros eorum in frigore
77,⁴⁸ qui tradidit grandini pascua eorum
et iumenta eorum volucris
77,⁴⁹ qui misit in eos iram furoris sui
indignationem et comminationem et angustiam
inmissionem angelorum malorum
77,⁵⁰ munivit semitam furori suo
non pepercit morti animae eorum
et animantia eorum pesti tradidit
77,⁵¹ et percussit omne primogenitum in Aegypto
principium partus in tabernaculis Cham
77,⁵² et tulit veluti oves populum suum
et minavit eos sicut gregem in deserto
77,⁵³ et duxit eos cum fiducia et absque timore

inimicos autem eorum operuit mare
77,⁵⁴ et adduxit eos ad terminum sanctificatum suum
montem istum quem possedit dextera eius
et eiecit a facie eorum gentes
et possidere eos fecit in funiculo hereditatem
77,⁵⁵ et conlocavit in tabernaculis eorum tribus Israhel
77,⁵⁶ et temptaverunt et provocaverunt Deum excelsum
et testimonia eius non custodierunt
77,⁵⁷ et aversi sunt et praevaricati sunt ut patres eorum
incurvati sunt quasi arcus inutilis
77,⁵⁸ et provocaverunt eum in excelsis suis
et in sculptilibus suis ad aemulandum concitaverunt
77,⁵⁹ audivit Deus et non distulit et proiecit vehementer Israhel
77,⁶⁰ et reliquit tabernaculum Selo
tentorium quod conlocavit inter homines
77,⁶¹ tradidit in captivitatem gloriam suam
et decorem suum in manu hostis
77,⁶² et conclusit in gladio populum suum
et in hereditate sua non distulit
77,⁶³ iuvenes eius devoravit ignis
et virgines eius nemo luxit
77,⁶⁴ sacerdotes eius gladio ceciderunt
et viduae eius non sunt fletae
77,⁶⁵ et evigilavit quasi dormiens Dominus
quasi fortis post crapulam vini
77,⁶⁶ et percussit hostes suos retrorsum
obprobrium sempiternum dedit eos
77,⁶⁷ et proiecit tabernaculum Ioseph
et tribum Efraim non elegit
77,⁶⁸ sed elegit tribum Iuda montem Sion quem dilexit
77,⁶⁹ et aedificavit in similitudinem monoceroton sanctuarium suum
quasi terram fundavit illud in saeculum
77,⁷⁰ et elegit David servum suum
et tulit eum de gregibus ovium
sequentem fetas adduxit eum 77,⁷¹ ut pasceret Iacob populum eius

et Israhel hereditatem eius

77,⁷² qui pavit eos in simplicitate cordis sui
et in prudentia manuum suarum dux eorum fuit

78,¹ CANTICUM ASAPH

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam
polluerunt templum sanctum tuum

posuerunt Hierusalem in acervis lapidum

78,² dederunt cadavera servorum tuorum escam volatilibus caeli
carnes sanctorum tuorum bestiis terrae

78,³ effuderunt sanguinem eorum quasi aquam
in circuitu Hierusalem et non erat qui sepeliret

78,⁴ facti sumus obprobrium vicinis nostris
subsannatio et derisio his qui in circuitu nostro sunt

78,⁵ usquequo Domine irascaris in finem
ardebit quasi ignis zelus tuus

78,⁶ effunde furorem tuum super gentes quae non cognoverunt te
et super regna quae nomen tuum non invocaverunt

78,⁷ quia comederunt Iacob et decorem eius desolaverunt

78,⁸ ne recorderis iniquitatum nostrarum veterum
cito occupent nos misericordiae tuae

quia adtenuati sumus nimis

78,⁹ auxiliare nobis Deus Iesus noster propter gloriam nominis tui
et libera nos et propitiare peccatis nostris propter nomen tuum

78,¹⁰ quare dicunt gentes ubi est Deus eorum
nota fiat in gentibus ante oculos nostros ultio sanguinis servorum tuorum qui effusus est

78,¹¹ ingrediatur coram te gemitus victorum
in magnitudine brachii tui relinque filios interitus

78,¹² et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum
obprobrium suum quo exprobraverunt tibi Domine

78,¹³ nos enim populus tuus et grex pascuae tuae
confitebimur tibi in sempiternum

in generatione et generatione narrabimus laudes tuas

79,¹ VICTORI PRO LILIIS TESTIMONII ASAPH CANTICUM

79,² Qui pascis Israhel ausculta qui ducis quasi gregem Ioseph
qui sedes super cherubin ostendere

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

79,³ ante Efraim et Benjamin et Manasse
suscita fortitudinem tuam et veni ut salvos facias nos
79,⁴ Deus converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus
79,⁵ Domine Deus exercituum usquequo fumabis ad orationem populi tui
79,⁶ cibasti nos pane flebili et potasti nos in lacrimis tripliciter
79,⁷ posuisti nos contentionem vicinis nostris
et inimici nostri subsannaverunt nos
79,⁸ Deus exercituum converte nos et ostende faciem tuam et salvi erimus
79,⁹ vineam de Aegypto tulisti eiecisti gentes et plantasti eam
79,¹⁰ praeparasti ante faciem eius
et stabilisti radices eius et implevit terram
79,¹¹ operti sunt montes umbra eius
et ramis illius cedri Dei
79,¹² expandit comas suas usque ad mare
et usque ad Flumen germina sua
79,¹³ quare dissipasti maceriam eius
et vindemiaverunt eam omnes qui transeunt per viam
79,¹⁴ vastavit eam aper de silva
et omnes bestiae agri depastae sunt eam
79,¹⁵ Deus exercituum revertere obsecro
respice de caelo et vide et visita vineam hanc
79,¹⁶ et radicem quam plantavit dextera tua
et filium quem confirmasti tibi
79,¹⁷ succensam igni et deramatam
ab increpatione faciei tuae pereant
79,¹⁸ fiat manus tua super virum dexterarum tuarum
et super filium hominis quem confirmasti tibi
79,¹⁹ et non recedemus a te vivificabis nos et nomine tuo vocabimur
79,²⁰ Domine Deus exercituum converte nos
et ostende faciem tuam et salvi erimus
80,¹ VICTORI IN TORCULARIBUS ASAPH
80,² Laudate Deum fortitudinem nostram
iubilare Deo Iacob
80,³ adsumite carmen et date tympanum
citharam decoram cum psalterio

80,⁴ clangite in neomenia bucina
et in medio mense die sollemnitatis nostrae
80,⁵ quia legitimum Israhel est et iudicium Dei Iacob
80,⁶ testimonium in Ioseph posuit cum egrederetur terra Aegypti
labium quod nesciebam audivi
80,⁷ amovi ab onere umerum eius
manus eius a cofino recesserunt
80,⁸ in tribulatione invocasti et erui te
exaudivi te in abscondito tonitru
probavi te super aquam Contradictionis

SEMPER

80,⁹ audi populus meus et contestor te Israhel si audieris me
80,¹⁰ non sit in te deus alienus et non adores deum peregrinum
80,¹¹ ego sum Dominus Deus tuus qui eduxi te de terra Aegypti
dilata os tuum et implebo illud
80,¹² et non audivit populus meus vocem meam
et Israhel non credidit mihi
80,¹³ et dimisi eum in pravitate cordis sui
ambulabunt in consiliis suis
80,¹⁴ utinam populus meus audisset me Israhel in viis meis ambulasset
80,¹⁵ quasi nihilum inimicos eius humiliassem
et super hostes eorum vertissem manum meam
80,¹⁶ qui oderunt Dominum negabunt eum
et erit tempus eorum in saeculo
80,¹⁷ et cibavit eos de adipe frumenti et de petra mellis saturavit eos

81,¹ CANTICUM ASAPH

Deus stetit in coetu Dei in medio Deus iudicat
81,² usquequo iudicatis iniquitatem et facies impiorum suscipitis

SEMPER

81,³ iudicate pauperi et pupillo
egeni et inopi iuste facite
81,⁴ salvate inopem et pauperem de manu impiorum liberate
81,⁵ non cognoscunt nec intellegunt in tenebris ambulat
movebuntur omnia fundamenta terrae
81,⁶ ego dixi dii estis et filii Excelsi omnes vos

81,⁷ ergo quasi Adam moriemini
et quasi unus de principibus cadetis
81,⁸ surge Domine iudica terram quoniam hereditabis omnes gentes
82,¹ CANTICUM PSALMI ASAPH
82,² Deus ne taceas ne sileas et non quiescas Deus
82,³ quia ecce inimici tui tumultuati sunt
et qui oderunt te levaverunt caput
82,⁴ contra populum tuum nequiter tractaverunt
et inierunt consilium adversum arcanum tuum
82,⁵ dixerunt venite et conteramus eos de gente
et non sit memoria nominis Israhel ultra
82,⁶ quoniam tractaverunt pariter
contra te foedus pepigerunt
82,⁷ tabernacula Idumeae et Ismahelitarum
Moab et Aggareni 82,⁸ Gebal et Ammon et Amalech
Palestina cum habitatoribus Tyri
82,⁹ sed et Assur venit cum eis
facti sunt brachium filiorum Loth

SEMPER

82,¹⁰ fac illis sicut Madian et Sisarae
sicut Iabin in torrente Cison
82,¹¹ contriti sunt in Aendor fuerunt quasi sterquilinum terrae
82,¹² pone duces eorum sicut Oreb et Zeb et Zebee et Salmana omnes principes eorum
82,¹³ qui dixerunt possideamus nobis pulchritudinem Dei
82,¹⁴ Deus meus pone eos ut rotam quasi stipulam ante faciem venti
82,¹⁵ quomodo ignis conburit silvam
et sicut flamma devorat montes
82,¹⁶ sic persequere eos in tempestate tua
et in turbine tuo conturba eos
82,¹⁷ imple facies eorum ignominia et quaerent nomen tuum Domine
82,¹⁸ confundantur et conturbentur usque in saeculum
et erubescant et pereant
82,¹⁹ et sciant quia nomen tuum est Dominus
solus tu Excelsus super omnem terram
83,¹ VICTORI PRO TORCULARI FILIORUM CORE CANTICUM

83,² Quam dilecta tabernacula tua Domine exercituum
83,³ desiderat et defecit anima mea in atria Domini
cor meum et caro mea laudabunt Deum viventem
83,⁴ siquidem avis invenit domum et passer nidum sibi ubi ponat pullos suos
altaria tua Domine exercituum rex meus et Deus meus
83,⁵ beati qui habitant in domo tua adhuc laudabunt te

SEMPER

83,⁶ beatus homo cuius fortitudo est in te
semitae in corde eius
83,⁷ transeuntes in valle fletus
fontem ponent eam
83,⁸ benedictione quoque amicietur doctor
ibunt de fortitudine in fortitudinem parebunt apud Deum in Sion
83,⁹ Domine Deus exercituum exaudi orationem meam
ausculta Deus Iacob

SEMPER

83,¹⁰ clipeus noster vide Deus et adtende faciem christi tui
83,¹¹ quoniam melior est dies in atriis tuis super milia
elegi abiectus esse in domo Dei mei
magis quam habitare in tabernaculis impietatis
83,¹² quia sol et scutum Dominus Deus
gratiam et gloriam dabit Dominus
83,¹³ nec prohibebit bonum ab his qui ambulant in perfectione
Domine exercituum beatus homo qui confidet in te
84,¹ VICTORI FILIORUM CORE CANTICUM
84,² Placatus es Domine terrae tuae
reduxisti captivitatem Iacob
84,³ dimisisti iniquitatem populo tuo
operuisti omnes iniquitates eorum

SEMPER

84,⁴ continuisti omnem indignationem tuam
conversus es ab ira furoris tui
84,⁵ converte nos Deus Iesus noster
et solve iram tuam adversum nos
84,⁶ noli in aeternum irasci nobis extendens iram tuam in generationem et generationem

84,⁷ nonne tu revertens vivificabis nos
et populus tuus laetabitur in te
84,⁸ ostende nobis Domine misericordiam tuam
et salutare tuum da nobis
84,⁹ audiam quid loquatur Dominus Deus
loquetur enim pacem ad populum suum et ad sanctos suos
ut non convertantur ad stultitiam
84,¹⁰ verumtamen prope est his qui timent eum salutare eius
ut habitet gloria in terra nostra
84,¹¹ misericordia et veritas occurrerunt
iustitia et pax deosculatae sunt
84,¹² veritas de terra orta est et iustitia de caelo prospexit
84,¹³ sed et Dominus dabit bonum et terra nostra dabit germen suum
84,¹⁴ iustitia ante eum ibit et ponet in via gressus suos

85,¹ ORATIO DAVID

Inclina Domine aurem tuam exaudi me
quia egenus et pauper ego sum
85,² custodi animam meam quia sanctus sum
salva servum tuum tu Deus meus qui confidit in te
85,³ miserere mei Domine quoniam ad te clamabo tota die
85,⁴ laetifica animam servi tui quia ad te animam meam levo
85,⁵ tu enim es Domine bonus et propitiabilis
et multus misericordia omnibus qui invocant te
85,⁶ exaudi Domine orationem meam et ausculta vocem deprecationum mearum
85,⁷ in die tribulationis meae invocabo te quia exaudies me
85,⁸ non est similis tui in diis Domine non est iuxta opera tua
85,⁹ omnes gentes quas fecisti venient et adorabunt coram te Domine
et glorificabunt nomen tuum
85,¹⁰ quia magnus tu et faciens mirabilia tu Deus solus
85,¹¹ doce me Domine viam tuam ut ambulem in veritate tua
unicum fac cor meum ut timeat nomen tuum
85,¹² confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo
et glorificabo nomen tuum in sempiternum
85,¹³ quia misericordia tua magna super me
et eruisti animam meam de inferno extremo

85,¹⁴ Deus superbi surrexerunt adversus me
et coetus robustorum quaesivit animam meam
et non posuerunt te in conspectu suo
85,¹⁵ tu autem Domine Deus misericors et clemens
patiens et multae misericordiae et verus
85,¹⁶ respice ad me et miserere mei
da fortitudinem tuam servo tuo et salva filium ancillae tuae
85,¹⁷ fac mecum signum in bonitate
et videant qui oderunt me et confundantur
quia tu Domine auxiliatus es mihi et consolatus es me

86,¹ FILIORUM CORE PSALMUS CANTICI

Fundamentum eius in montibus sanctuarii

86,² diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Iacob

86,³ gloriosa dicta sunt in te civitas Dei

SEMPER

86,⁴ commemorabo superbiae et Babylonis scientes me
ecce Palestina et Tyrus cum Aethiopia iste natus est ibi

86,⁵ ad Sion autem dicetur vir et vir natus est in ea
et ipse fundavit eam Excelsus

86,⁶ Dominus numerabit scribens populos ipse natus est in ea

SEMPER

86,⁷ et cantabunt quasi in choris omnes fontes mei in te

87,¹ CANTICUM CARMINIS FILIORUM CORE VICTORI PER CHORUM AD PRAECI-
NENDUM ERUDITIONIS EMAN EZRAITAE

87,² Domine Deus salutis meae per diem clamavi in nocte coram te

87,³ ingrediatur ante te oratio mea

inclina aurem tuam ad laudationem meam

87,⁴ quia repleta est malis anima mea

et vita mea ad infernum descendit

87,⁵ reputatus sum cum descendentibus lacum

factus sum quasi homo invalidus 87,⁶ inter mortuos liber

sicut interfecti et dormientes in sepulchro quorum non recordaris amplius

et qui a manu tua abscisi sunt

87,⁷ posuisti me in lacu novissimo in tenebris in profundis

87,⁸ super me confirmatus est furor tuus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et cunctis fluctibus tuis adflixisti me

SEMPER

87,⁹ longe fecisti notos meos a me
posuisti me abominationem eis
clausum et non prodeuntem
87,¹⁰ oculus meus infirmatus est ab afflictione
invocavi te Domine tota die expandi ad te palmas meas
87,¹¹ numquid mortuis facies mirabilia
aut gigantes surgent et confitebuntur tibi

SEMPER

87,¹² numquid narrabitur in sepulchro misericordia tua
et veritas tua in perditione
87,¹³ numquid noscentur in tenebris mirabilia tua
et iustitia tua in terra quae oblivioni tradita est
87,¹⁴ ego autem ad te Domine clamavi et mane oratio mea praeveniet te
87,¹⁵ quare Domine abicis animam meam abscondis faciem tuam a me
87,¹⁶ pauper ego et aerumnosus ab adolescentia
portavi furorem tuum et conturbatus sum
87,¹⁷ per me transierunt irae tuae
terrores tui oppresserunt me
87,¹⁸ circumdederunt me quasi aquae tota die
vallaverunt me pariter
87,¹⁹ longe fecisti a me amicum et sodalem
notos meos abstulisti
88,¹ ERUDITIONIS AETHAN EZRAITAE
88,² Misericordias Domini in aeternum cantabo
in generatione et generatione adnuntiabo veritatem tuam in ore meo
88,³ quia dixisti sempiterna misericordia aedificabitur
caelos fundabis et veritas tua in eis
88,⁴ percussi foedus cum electo meo iuravi David servo meo
88,⁵ usque in aeternum stabiliam semen tuum
et aedificabo in generationem et generationem thronum tuum

SEMPER

88,⁶ confitebuntur caeli mirabilia tua Domine
et veritatem tuam in ecclesia sanctorum

88,⁷ quis enim in nubibus adaequabitur Domino
adsimilabitur Domino de filiis Dei
88,⁸ Deus inclitus in arcano sanctorum nimio
et terribilis in cunctis qui circum eum sunt
88,⁹ Domine Deus exercituum quis similis tui
fortissime Domine et veritas tua in circuitu tuo
88,¹⁰ tu dominaris superbiae maris
et elationes gurgitum eius tu conprimis
88,¹¹ tu confregisti quasi vulneratum superbum
in brachio forti tuo dispersisti inimicos tuos
88,¹² tui sunt caeli et tua est terra
orbem et plenitudinem eius tu fundasti
88,¹³ aquilonem et dexteram tu creasti
Thabor et Hermon nomen tuum laudabunt
88,¹⁴ tuum brachium cum fortitudine
roboretur manus tua exaltetur dextera tua
88,¹⁵ iustitia et iudicium firmamentum throni tui
misericordia et veritas praecedent faciem tuam
88,¹⁶ beatus populus qui novit iubilum
Domine in lumine vultus tui ambulabunt
88,¹⁷ in nomine tuo exultabunt tota die
et in iustitia tua exaltabuntur
88,¹⁸ quia gloria fortitudinis eorum tu es
et in misericordia tua elevabis cornu nostrum
88,¹⁹ quia a Domino est protectio nostra et a Sancto Israhel rege nostro
88,²⁰ tunc locutus es per visionem sanctis tuis et dixisti
posui adiutorium super robustum
exaltavi electum de populo
88,²¹ inveni David servum meum oleo sancto meo unxi eum
88,²² cum quo manus mea firma erit et brachium meum roborabit eum
88,²³ non decipiet inimicus eum
et filius iniquitatis non adfliget eum
88,²⁴ sed concidam ante faciem eius hostes illius
et qui eum oderunt percutiam
88,²⁵ veritas autem mea et misericordia mea erit cum eo

et in nomine meo exaltabitur cornu eius
88,²⁶ et ponam in mari manum eius
et in fluminibus dexteram eius
88,²⁷ ipse vocabit me pater meus es tu
Deus meus et fortitudo salutis meae
88,²⁸ ego autem primogenitum ponam eum excelsum regibus terrae
88,²⁹ in aeternum custodiam ei misericordiam meam
et pactum meum fidele ei erit
88,³⁰ et ponam perpetuum semen eius
et thronum eius sicut dies caeli
88,³¹ si autem dereliquerint filii eius legem meam
et in iudiciis meis non ambulaverint
88,³² si caerimonias meas profanaverint
et praecepta mea non custodierint
88,³³ visitabo in virga scelera eorum
et in plagis iniquitatem eorum
88,³⁴ misericordiam autem meam non auferam ab eo
nec mentiar in veritate mea
88,³⁵ non violabo pactum meum
et quod egressum est de labiis meis non mutabo
88,³⁶ semel iuravi in sancto meo ne David mentiar
88,³⁷ semen eius in sempiternum erit
88,³⁸ et thronus eius sicut sol in conspectu meo
sicut luna stabilietur in sempiternum
et testis in caelo fidelis

SEMPER

88,³⁹ tu autem reppulisti et proiecisti
iratus es adversum christum tuum
88,⁴⁰ adtenuasti pactum servi tui
profanasti in terra diadema eius
88,⁴¹ dissipasti omnes macerias eius
posuisti munitiones eius pavorem
88,⁴² diripuerunt eum omnes qui transeunt per viam
factus est obprobrium vicinis suis
88,⁴³ elevasti dexteram hostium eius

laetificasti omnes inimicos illius
88,⁴⁴ avertisti robur gladii eius et non sublevasti eum in proelio
88,⁴⁵ quiescere fecisti munditiam eius
et thronum illius in terram detraxisti
88,⁴⁶ abbreviasti dies adulescentiae eius
operuisti eum ignominia sempiterna
88,⁴⁷ usquequo Domine absconderis in finem
succendetur quasi ignis indignatio tua
88,⁴⁸ memento mei de profundo
alioquin quare frustra creasti filios hominum
88,⁴⁹ quis est vir qui vivat et non videat mortem
salvans animam suam de manu inferi

SEMPER

88,⁵⁰ ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine
quas iurasti David in veritate tua
88,⁵¹ recordare Domine obprobrii servorum tuorum
quia portavi in sinu meo omnes iniquitates populorum
88,⁵² quas exprobraverunt inimici tui Domine
quibus exprobraverunt vestigia christi tui
88,⁵³ benedictus Dominus in sempiternum amen et amen
89,¹ ORATIO MOSI VIRI DEI
Domine habitaculum tu factus es nobis
in generatione et generatione
89,² antequam montes nascerentur et parturiretur terra et orbis
a saeculo et usque in saeculum tu es
89,³ convertes hominem usque ad contritionem
et dices revertimini filii Adam
89,⁴ quia mille anni in oculis tuis
sicut dies hesternae quae pertransiit
et vigilia nocturna
89,⁵ percutiente te eos somnium erunt
89,⁶ mane quasi herba pertransiens
mane floruit et abiit
ad vesperam conteretur atque siccabitur
89,⁷ consumpti enim sumus in furore tuo

et in indignatione tua conturbati sumus
89,⁸ posuisti iniquitates nostras coram te
neglegentias nostras in luce vultus tui
89,⁹ omnes enim dies nostri transierunt in furore tuo
consumpsimus annos nostros quasi sermonem loquens
89,¹⁰ dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni
si autem multum octoginta anni
et quod amplius est labor et dolor
quoniam transivimus cito et avolvimus
89,¹¹ quis novit fortitudinem irae tuae
et secundum timorem tuum indignationem tuam
89,¹² ut numerentur dies nostri sic ostende
et veniemus corde sapienti
89,¹³ revertere Domine usquequo et exorabilis esto super servis tuis
89,¹⁴ imple nos matutina misericordia tua
et laudabimus et laetabimur in cunctis diebus nostris
89,¹⁵ laetifica nos pro diebus quibus adflixisti nos
et annis in quibus vidimus mala
89,¹⁶ appareat apud servos tuos opus tuum
et gloria tua super filios eorum
89,¹⁷ et sit decor Domini Dei nostri super nos
et opus manuum nostrarum fac stabile super nos
opus manuum nostrarum confirma
90,¹ Qui habitat in abscondito Excelsi
in umbraculo Domini commorabitur
90,² dicens Domino spes mea et fortitudo mea
Deus meus confidam in eum
90,³ quia ipse liberabit te de laqueo venantium de morte insidiarum
90,⁴ in scapulis suis obumbrabit tibi
et sub alis eius sperabis
90,⁵ scutum et protectio veritas eius
non timebis a timore nocturno
90,⁶ a sagitta volante per diem
a peste in tenebris ambulante
a morsu insanientis meridie

90,⁷ cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis
ad te autem non adpropinquabit
90,⁸ verumtamen oculis tuis videbis
et ultionem impiorum cernes
90,⁹ tu enim es Domine spes mea
Excelsum posuisti habitaculum tuum
90,¹⁰ non accedet ad te malum
et lepra non adpropinquabit tabernaculo tuo
90,¹¹ quia angelis suis mandabit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis
90,¹² in manibus portabunt te ne forte offendant ad lapidem pes tuus
90,¹³ super aspidem et basiliscum calcabis
conculcabis leonem et draconem
90,¹⁴ quoniam mihi adhesit et liberabo eum
exaltabo eum quoniam cognovit nomen meum
90,¹⁵ invocabit me et exaudiam eum
cum ipso ero in tribulatione eruam eum et glorificabo
90,¹⁶ longitudine dierum implebo illum
et ostendam ei salutare meum
91,¹ PSALMUS CANTICI IN DIE SABBATI
91,² Bonum est confiteri Domino
et psallere nomini tuo Altissime
91,³ ad adnuntiandam mane misericordiam tuam et fidem tuam in nocte
91,⁴ in decacordo et in psalterio in cantico in cithara
91,⁵ quoniam laetificasti me Domine in opere tuo
in facturis manuum tuarum laudabo
91,⁶ quam magnificata sunt opera tua Domine
satis profundae factae sunt cogitationes tuae
91,⁷ vir insipiens non cognoscet
et stultus non intellet istud
91,⁸ germinaverunt impii quasi faenum
et floruerunt omnes qui operantur iniquitatem
ut contererentur usque in sempiternum
91,⁹ tu autem Excelsus in aeternum Domine
91,¹⁰ ecce enim inimici tui Domine ecce inimici tui peribunt
et dissipabuntur omnes qui operantur iniquitatem

91,¹¹ et exaltabitur quasi monocerotis cornu meum
et senecta mea in oleo uberi
91,¹² et dispiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi
de his qui consurgunt adversum me malignantibus audit auris mea
91,¹³ iustus ut palma florebit
ut cedrus in Libano multiplicabitur
91,¹⁴ transplantati in domo Domini in atriis Dei nostri germinabunt
91,¹⁵ adhuc fructificabunt in senectute
pingues et frondentes erunt
91,¹⁶ adnuntiantes quia rectus Dominus
fortitudo mea et non est iniquitas in eo
92,¹ Dominus regnavit gloria indutus est
indutus est Dominus fortitudine et accinctus est
insuper adpendit orbem qui non commovebitur
92,² firmum solium tuum ex tunc ab aeterno tu es
92,³ levaverunt flumina Domine
levaverunt flumina voces suas
levaverunt flumina gurgites suos
92,⁴ a vocibus aquarum multarum
grandes fluctus maris grandis in excelso Dominus
92,⁵ testimonia tua fidelia facta sunt nimis
domum tuam decet sanctitas Domine in longitudine dierum
93,¹ Deus ultionum Domine Deus ultionum ostendere
93,² elevare qui iudicas terram redde vicissitudinem superbis
93,³ usquequo impii Domine usquequo impii exultabunt
93,⁴ fluent loquentes antiquum
garrient omnes qui operantur iniquitatem
93,⁵ populum tuum Domine conterent et hereditatem tuam adfligent
93,⁶ viduam et advenam interficient et pupillos occident
93,⁷ et dixerunt non videbit Dominus et non intelleget Deus Iacob
93,⁸ intellegite stulti in populo et insipientes aliquando discite
93,⁹ qui plantavit aurem non audiet
aut qui finxit oculum non videbit
93,¹⁰ qui erudit gentes non arguet qui docet hominem scientiam
93,¹¹ Dominus novit cogitationes hominum quia vanae sunt

93,¹² beatus vir quem erudieris Domine et de lege tua docueris eum
93,¹³ ut quiescat a diebus afflictionis donec fodiatur impio interitus
93,¹⁴ non enim derelinquet Dominus populum suum
et hereditatem suam non deseret
93,¹⁵ quoniam ad iustitiam revertetur iudicium
et sequentur illud omnes recti corde
93,¹⁶ quis stabit pro me adversum malos
quis stabit pro me adversum operarios iniquitatis
93,¹⁷ nisi quia Dominus auxiliator meus
paulo minus habitasset in inferno anima mea
93,¹⁸ si dicebam commotus est pes meus
misericordia tua Domine sustentabat me
93,¹⁹ in multitudine cogitationum mearum quae sunt in me intrinsecus
consolationes tuae delectabunt animam meam
93,²⁰ numquid particeps erit tui thronus insidiarum fingens laborem in praecepto
93,²¹ copulabuntur adversus animam iusti
et sanguinem innocentem condemnabunt
93,²² erit autem Dominus mihi in refugium
et Deus meus quasi petra spei meae
93,²³ et restitues super eos iniquitatem suam
et in malitia sua perdes eos
perdet eos Dominus Deus noster
94,¹ Venite laudemus Dominum iubilemus petrae Iesu nostro
94,² praeoccupemus vultum eius in actione gratiarum
in canticis iubilemus ei
94,³ quoniam fortis et magnus Dominus
et rex magnus super omnes deos
94,⁴ in cuius manu fundamenta terrae
et excelsa montium ipsius sunt
94,⁵ cuius est mare ipse enim fecit illud
et siccam manus eius plasmaverunt
94,⁶ venite adoremus et curvemur
flectamus genua ante faciem Domini factoris nostri
94,⁷ quia ipse est Deus noster et nos populus pascuae eius et grex manus eius
94,⁸ hodie si vocem eius audieritis

nolite indurare corda vestra 94,⁹ sicut in contradictione
sicut in die temptationis in deserto
ubi temptaverunt me patres vestri
probaverunt me et viderunt opus meum
94,¹⁰ quadraginta annis displicuit mihi generatio illa
et dixi populus errans corde est 94,¹¹ et non cognoscens vias meas
et iuravi in furore meo ut non introirent in requiem meam
95,¹ Canite Domino canticum novum canite Domino omnis terra
95,² canite Domino benedicite nomini eius
adnuntiate de die in diem salutare eius
95,³ narrate in gentibus gloriam eius
in universis populis mirabilia eius
95,⁴ quia magnus Dominus et laudabilis nimis terribilis est super omnes deos
95,⁵ omnes enim dii populorum sculptilia Dominus autem caelos fecit
95,⁶ gloria et decor ante vultum eius
fortitudo et exultatio in sanctuario eius
95,⁷ adferte Domino familiae populorum
adferte Domino gloriam et fortitudinem
95,⁸ adferte Domino gloriam nomini eius
levate munera et introite in atria eius
95,⁹ adorete Dominum in decore sanctuarii
paveat a facie eius omnis terra
95,¹⁰ dicite in gentibus Dominus regnavit
siquidem adpendit orbem immobilem
iudicabit populos in aequitate
95,¹¹ laetamini caeli et exultet terra
tonet mare et plenitudo eius
95,¹² gaudeat ager et omnia quae in eo sunt
tunc laudabunt universa ligna saltus
95,¹³ ante faciem Domini quoniam venit
quoniam venit iudicare terram
iudicabit orbem in iusto et populos in fide sua
96,¹ Dominus regnavit exultabit terra
laetabuntur insulae multae
96,² nubes et caligo in circuitu eius

iustitia et iudicium firmamentum solii eius
96,³ ignis ante faciem eius ibit
et exuret per circuitum hostes eius
96,⁴ apparuerunt fulgora eius orbi
vidit et contremuit terra
96,⁵ montes sicut cera tabefacti sunt a facie Domini
a facie dominatoris omnis terrae
96,⁶ adnuntiaverunt caeli iustitiam eius
et viderunt omnes populi gloriam eius
96,⁷ confundantur universi qui serviunt sculptili
qui gloriantur in idolis
adorate eum omnes dii
96,⁸ audivit et laetata est Sion
et exultaverunt filiae Iudae propter iudicia tua Domine
96,⁹ tu enim Dominus Excelsus super omnem terram
vehementer elevatus es super universos deos
96,¹⁰ qui diligitis Dominum odite malum
custodit animas sanctorum suorum
de manu impiorum eruet eos
96,¹¹ lux orta est iusto et rectis corde laetitia
96,¹² laetamini iusti in Domino
et confitemini memoriae sanctae eius
97,¹ CANTICUM
Cantate Domino canticum novum quia mirabilia fecit
salvavit sibi dextera eius et brachium sanctum eius
97,² notum fecit Dominus salutare suum
in conspectu gentium revelavit iustitiam suam
97,³ recordatus est misericordiae suae et veritatis suae domui Iacob
viderunt omnes fines terrae salutare Dei nostri
97,⁴ iubilate Domino omnis terra
vociferamini et laudate et canite
97,⁵ cantate Domino in cithara in cithara et voce carminis
97,⁶ in tubis et clangore bucinæ iubilate coram rege Domino
97,⁷ tonet mare et plenitudo eius orbis et habitatores eius
97,⁸ flumina plaudent manu

simul montes laudabunt
97,⁹ ante Dominum quia venit iudicare terram
iudicabit orbem in iustitia et populos in aequitatibus
98,¹ Dominus regnavit commoveantur populi
sessor cherubin concutiatur terra
98,² Dominus in Sion magnus et excelsus est super omnes populos
98,³ confiteantur nomini tuo magno et terribili sanctoque
98,⁴ imperium regis iudicium diligit
tu fundasti aequitates
iudicium et iustitiam in Iacob tu fecisti
98,⁵ exaltate Dominum Deum nostrum
et adorate scabillum pedum eius quia sanctus est
98,⁶ Moses et Aaron in sacerdotibus eius
et Samuhel in his qui invocant nomen eius
invocabant Dominum et ipse exaudivit eos
98,⁷ in columna nubis loquebatur ad eos
custodierunt testimonia eius et praeceptum dedit eis
98,⁸ Domine Deus noster tu exaudisti eos
Domine propitius fuisti eis
et ultor super commutationibus eorum
98,⁹ exaltate Dominum Deum nostrum
et adorate in monte sancto eius quia sanctus Dominus Deus noster
99,¹ CANTICUM IN GRATIARUM ACTIONE
99,² Iubilate Domino omnis terra servite Domino in laetitia
ingredimini coram eo in laude
99,³ scitote quoniam Dominus ipse est Deus
ipse fecit nos et ipsius sumus populus eius et grex pascuae eius
99,⁴ ingredimini portas eius in gratiarum actione
atria eius in laude
confitemini ei benedicite nomini eius
99,⁵ quia bonus Dominus
in sempiternum misericordia eius
et usque ad generationem et generationem fides eius
100,¹ DAVID CANTICUM
Misericordiam et iudicium cantabo tibi Domine psallam

100,² erudiar in via perfecta quando venies ad me
ambulabo in simplicitate cordis mei in medio domus meae
100,³ non ponam coram oculis meis verbum Belial
facientem declinationes odivi nec adhesit mihi
100,⁴ cor pravum recedet a me malum nesciam
100,⁵ loquentem in abscondito contra proximum suum hunc interficiam
superbum oculis et altum corde cum hoc esse non potero
100,⁶ oculi mei ad fideles terrae ut habitent mecum
ambulans in via simpliciter hic ministrabit mihi
100,⁷ non habitabit in medio domus meae faciens dolum
loquens mendacium non placebit in conspectu oculorum meorum
100,⁸ mane perdam omnes impios terrae
ut interficiam de civitate Domini universos qui operantur iniquitatem
101,¹ ORATIO PAUPERIS QUANDO SOLLICITUS FUERIT ET CORAM DOMINO FU-
DERIT ELOQUIUM SUUM
101,² Domine audi orationem meam et clamor meus ad te veniat
101,³ ne abscondas faciem tuam a me
in die tribulationis meae inclina ad me aurem tuam
in quacumque die invocavero velociter exaudi me
101,⁴ quoniam consumpti sunt sicut fumus dies mei
et ossa mea quasi frixa contabuerunt
101,⁵ percussum est quasi faenum et arefactum est cor meum
quia oblitus sum comedere panem meum
101,⁶ a voce gemitus mei adhesit os meum carni meae
101,⁷ adsimilatus sum pelicano deserti
factus sum quasi bubo solitudinum
101,⁸ vigilavi et fui sicut avis solitaria super tectum
101,⁹ tota die exprobrabant mihi inimici mei
exultantes per me iurabant
101,¹⁰ quia cinerem sicut panem comedi
et potum meum cum fletu miscui
101,¹¹ a facie indignationis et irae tuae
quia elevasti me et adlisisti me
101,¹² dies mei quasi umbra inclinati sunt
et ego quasi faenum arui

101,¹³ tu autem Domine in aeternum permanes
memoriale tuum in generatione et generatione
101,¹⁴ tu suscitans misereberis Sion
quia tempus est ut miserearis eius
quoniam venit tempus quoniam venit pactum
101,¹⁵ quoniam placitos fecerunt servi tui lapides eius et pulverem eius miserabilem
101,¹⁶ et timebunt gentes nomen Domini
et universi reges terrae gloriam tuam
101,¹⁷ quia aedificavit Dominus Sion
apparuit in gloria sua
101,¹⁸ respexit ad orationem vacui
et non dispexit orationem eorum
101,¹⁹ scribatur hoc in generatione novissima
et populus qui creabitur laudabit Dominum
101,²⁰ quoniam prospexit de excelso sanctuario suo
Dominus de caelo terram contemplatus est
101,²¹ ut audiret gemitum vincti
ut solveret filios mortis
101,²² ut narretur in Sion nomen Domini
et laudatio eius in Hierusalem
101,²³ cum congregati fuerint populi simul
et regna ut serviant Domino
101,²⁴ adflixit in via fortitudinem meam
abbreviavit dies meos
101,²⁵ dicam Deus meus ne rapias me in dimidio dierum meorum
in generatione generationum anni tui
101,²⁶ a principio terram fundasti
et opus manuum tuarum caeli
101,²⁷ ipsi peribunt tu autem stabis
et omnes quasi vestimentum adterentur
et quasi pallium mutabis illos et mutabuntur
101,²⁸ tu autem ipse es et anni tui non deficient
101,²⁹ filii servorum tuorum habitabunt
et semen eorum ante faciem eorum perseverabit
102,¹ DAVID

Benedic anima mea Domino
et omnia viscera mea nomini sancto eius
102,² benedic anima mea Domino
et noli oblivisci omnium retributionum eius
102,³ qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis
et sanat omnes infirmitates tuas
102,⁴ qui redimit de corruptione vitam tuam
et coronat te misericordia et miserationibus
102,⁵ qui replet bonis ornamentum tuum
innovabitur sicut aquilae iuventus tua
102,⁶ faciens iustitias Dominus
et iudicia cunctis qui calumniam sustinent
102,⁷ notas fecit vias suas Mosi
filiis Israhel cogitationes suas
102,⁸ misericors et clemens Dominus
patiens et multae miserationis
102,⁹ non in sempiternum iudicabit
neque in aeternum irascetur
102,¹⁰ non secundum peccata nostra fecit nobis
neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis
102,¹¹ quantum enim excelsius est caelum terra
tantum confortata est misericordia eius super timentes eum
102,¹² quantum longe est oriens ab occidente
tantum longe fecit a nobis scelera nostra
102,¹³ sicut miseretur pater filiorum
misertus est Dominus timentibus se
102,¹⁴ ipse enim novit plasmationem nostram
recordatus est quia pulvis sumus
102,¹⁵ homo quasi herba dies eius
sicut flos agri sic florebit
102,¹⁶ quia spiritus pertransiit eum et non subsistet
et non cognoscet eum ultra locus eius
102,¹⁷ misericordia autem Domini ab aeterno
et usque in aeternum super timentes eum
et iustitia eius in filios filiorum

102,¹⁸ his qui custodiunt pactum eius
et recordantur praeceptorum eius ad facienda ea
102,¹⁹ Dominus in caelo stabilivit thronum suum
et regnum illius omnium dominatur
102,²⁰ benedicite Domino angeli eius
fortes robore facientes verbum eius
oboedientes voci sermonis eius
102,²¹ benedicite Domino omnes exercitus eius
ministri eius qui facitis placitum illius
102,²² benedicite Domino universa opera eius in omnibus locis potestatis eius
benedic anima mea Domino
103,¹ Benedic anima mea Domino
Domine Deus meus magnificatus es nimis
gloria et decore indutus es
103,² amictus luce quasi vestimento
extendens caelos ut pellem
103,³ qui tegis aquis cenacula eius
qui ponis nubes currum tuum
qui ambulas super pinnas venti
103,⁴ qui facis angelos tuos spiritus
ministros tuos ignem urentem
103,⁵ qui fundasti terram super basem suam
non commovebitur in saeculum et in saeculum
103,⁶ abysso quasi vestimento operuisti eam
super montes stabunt aquae
103,⁷ ab increpatione tua fugient
a voce tonitruui tui formidabunt
103,⁸ ascendent montes et descendent campi ad locum quem fundasti eis
103,⁹ terminum posuisti quem non pertransibunt
nec revertentur ut operiant terram
103,¹⁰ qui emittis fontes in convallibus
ut inter medios montes fluant
103,¹¹ ut bibant omnia animalia regionum
et reficiat onager sitim suam
103,¹² super ea volucres caeli morabuntur

de medio nemorum dabunt vocem
103,¹³ qui inrigas montes de cenaculis tuis
de fructu operum tuorum implebitur terra
103,¹⁴ germinans herbam iumentis
et faenum servituti hominum
ut educat panem de terra
103,¹⁵ et vinum laetificat cor hominis
ad exhilarandam faciem oleo
panis autem cor hominis roborat
103,¹⁶ saturabuntur ligna Domini cedri Libani quas plantasti
103,¹⁷ ibi aves nidificabunt milvo abies domus eius
103,¹⁸ montes excelsi cervis petra refugium ericiis
103,¹⁹ fecit lunam per tempora sol cognovit occubitum suum
103,²⁰ posuisti tenebras et facta est nox
in ipsa moventur omnes bestiae silvae
103,²¹ leones rugientes ad praedam
et quaerentes a Deo escam sibi
103,²² oriente sole recedent
et in speluncis suis cubabunt
103,²³ egreditur homo ad opus suum
et ad servitutem suam usque ad vesperam
103,²⁴ quam multa sunt opera tua Domine
omnia in sapientia fecisti
impleta est terra possessione tua
103,²⁵ hoc mare magnum et latum manibus
ibi reptilia innumerabilia
animalia parva cum grandibus
103,²⁶ ibi naves pertranseunt
Leviathan istum plasmasti ut inluderet ei
103,²⁷ omnia in te sperant ut des cibum eis in tempore suo
103,²⁸ dante te illis colligent
aperiente manum tuam replebuntur bono
103,²⁹ abscondes vultum tuum et turbabuntur
auferes spiritum eorum et deficient
et in pulverem suum revertentur

103,³⁰ emittes spiritum tuum et creabuntur
et instaurabis faciem terrae
103,³¹ sit gloria Domini in sempiternum
laetabitur Dominus in operibus suis
103,³² qui respicit terram et tremet
tangit montes et fumabunt
103,³³ cantabo Domino in vita mea
psallam Deo quamdiu sum
103,³⁴ placeat ei eloquium meum
ego autem laetabor in Domino
103,³⁵ deficiant peccatores de terra et impii ultra non sint
benedic anima mea Domino
104,¹ ALLELUIA
Confitemini Domino invocate nomen eius
notas facite populis cogitationes eius
104,² canite ei et psallite illi
loquimini in universis mirabilibus eius
104,³ exultate in nomine sancto eius
laetetur cor quaerentium Dominum
104,⁴ quaerite Dominum et virtutem eius
quaerite faciem eius iugiter
104,⁵ recordamini mirabilium eius quae fecit
signorum et iudiciorum oris eius
104,⁶ semen Abraham servi eius
filii Iacob electi eius
104,⁷ ipse Dominus Deus noster in universa terra iudicia eius
104,⁸ recordatus est in aeternum pacti sui
verbi quod praecepit in mille generationes
104,⁹ quod pepigit cum Abraham
et iuramenti sui cum Isaac
104,¹⁰ et firmavit illud cum Iacob in lege
cum Israhel pactum sempiternum
104,¹¹ dicens tibi dabo terram Chanaan
funiculum hereditatis vestrae
104,¹² cum essent viri pauci modici et advenae in ea

104,¹³ et transierunt de gente in gentem
de regno ad populum alterum
104,¹⁴ non dimisit hominem ut noceret eis
et corripuit pro eis reges
104,¹⁵ nolite tangere christos meos
et prophetas meos nolite adfligere
104,¹⁶ et vocavit famem super terram
omnem virgam panis contrivit
104,¹⁷ misit ante faciem eorum virum
in servum venundatus est Ioseph
104,¹⁸ adflixerunt in conpede pedes eius
in ferrum venit anima eius
104,¹⁹ usque ad tempus donec veniret sermo eius
eloquium Domini probavit eum
104,²⁰ misit rex et solvit eum
princeps populorum et dimisit illum
104,²¹ posuit eum dominum domus suae
et principem in omni possessione sua
104,²² ut erudiret principes eius secundum voluntatem suam
et senes eius sapientiam doceret
104,²³ et ingressus est Israhel Aegyptum
et Iacob advena fuit in terra Ham
104,²⁴ et crescere fecit populum suum nimis
et roboravit eum super hostes eius
104,²⁵ convertit cor eorum ut odio haberent populum eius
ut dolose agerent contra servos illius
104,²⁶ misit Mosen servum suum Aaron quem elegit sibi
104,²⁷ posuit in eis verba signorum suorum
et portentorum in terra Ham
104,²⁸ misit tenebras et contenebravit
et non fuerunt increduli verbis eius
104,²⁹ commutavit aquas eorum in sanguinem
et occidit pisces eorum
104,³⁰ ebullivit terra eorum ranas
in cubiculis regum eorum

104,³¹ dixit et venit musca omnimoda
scinifes in universis terminis eorum
104,³² dedit pluvias eorum grandinem
ignem flammantem in terra eorum
104,³³ et percussit vineam eorum et ficum eorum
et confregit lignum finium eorum
104,³⁴ dixit et venit lucusta et bruchus cuius non erat numerus
104,³⁵ et comedit omne faenum terrae eorum
et devoravit fructum terrae eorum
104,³⁶ et percussit omne primogenitum in terra eorum
primitias universi partus eorum
104,³⁷ et eduxit eos cum argento et auro
et non erat in tribubus eorum infirmus
104,³⁸ laetata est Aegyptus cum egrederentur
quoniam inruerat terror eorum super eos
104,³⁹ expandit nubem in tentorium et ignem ut luceret nocte
104,⁴⁰ petierunt et adduxit ortygomethran
et pane caelesti saturavit eos
104,⁴¹ aperuit petram et fluxerunt aquae
cucurrerunt in aridis flumina
104,⁴² quia recordatus est verbi sancti sui cum Abraham servo suo
104,⁴³ et eduxit populum suum in laetitia
laudantes electos suos
104,⁴⁴ et dedit eis terras gentium
et laborem tribuum possederunt
104,⁴⁵ ut custodirent caerimonias eius et leges eius servarent

ALLELUIA

105,¹ ALLELUIA

Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius
105,² quis loquetur fortitudines Domini
auditas faciet omnes laudes eius
105,³ beati qui custodiunt iudicium
et faciunt iustitiam in omni tempore
105,⁴ recordare mei Domine in repropitiatione populi tui

visita me in salutari tuo
105,⁵ ut videam bona electorum tuorum
et laeter in laetitia gentis tuae
et exultem cum hereditate tua
105,⁶ peccavimus cum patribus nostris
inique fecimus impie egimus
105,⁷ patres nostri in Aegypto non intellexerunt mirabilia tua
non sunt recordati multitudinis misericordiae tuae
et ad iracundiam provocaverunt super mare in mari Rubro
105,⁸ salvavit autem eos propter nomen suum
ut ostenderet fortitudinem suam
105,⁹ et comminatus est mari Rubro et aruit
et transduxit eos per abyssos quasi in deserto
105,¹⁰ et salvavit eos de manu odientis
et redemit eos de manu inimici
105,¹¹ et operuit aqua hostes eorum
unus de ipsis non superfuit
105,¹² et crediderunt verbis eius cecineruntque laudem eius
105,¹³ cito obliti sunt operum illius
nec expectaverunt voluntatem eius
105,¹⁴ et desideraverunt desiderium in deserto
et temptaverunt Deum in solitudine
105,¹⁵ dedit ergo eis petitionem eorum
et misit tenuitatem in animam eorum
105,¹⁶ et zelati sunt Mosen in castris Aaron sanctum Domini
105,¹⁷ aperta est terra et devoravit Dathan
et operuit synagogam Abiram
105,¹⁸ et succensus est ignis in synagoga eorum
flamma exusit impios
105,¹⁹ fecerunt vitulum in Horeb
et adoraverunt conflatile
105,²⁰ et mutaverunt gloriam suam in similitudine bovis comedentis faenum
105,²¹ obliti sunt Dei salvatoris sui
qui fecit magnalia in Aegypto
105,²² mirabilia in terra Ham

terribilia super mare Rubrum
105,²³ dixit ergo ut contereret eos
nisi Moses electus eius stetisset medius contra faciem illius
ut converteret indignationem eius et non interficeret
105,²⁴ et dispexerunt terram desiderabilem
nec crediderunt sermoni eius
105,²⁵ et murmuraverunt in tabernaculis suis
non audierunt vocem Domini
105,²⁶ et levavit manum suam super eos ut deiceret eos in deserto
105,²⁷ et ut deiceret semen eorum in gentibus
et dispergeret eos in terris
105,²⁸ et consecrati sunt Beelphegor
et comederunt victimas mortuorum
105,²⁹ et concitaverunt eum in studiis suis
et percussit eos plaga
105,³⁰ stetit autem Finees et deiudicavit
et est retenta percussio
105,³¹ et reputatum est ei in iustitia
in generatione et generatione usque in aeternum
105,³² et provocaverunt super aquam Contradictionis
et adflctus est Moses propter eos
105,³³ quia provocaverunt spiritum eius
et praecepit labiis suis
105,³⁴ non exterminaverunt populos quos dixit Dominus eis
105,³⁵ et commixti sunt gentibus et didicerunt opera eorum
105,³⁶ et servierunt sculptilibus eorum
et factum est eis in scandalum
105,³⁷ et immolaverunt filios suos et filias suas daemonibus
105,³⁸ et effuderunt sanguinem innocentem
sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum
quos immolaverunt sculptilibus Chanaan
et polluta est terra sanguinibus
105,³⁹ et coinquinati sunt in operibus suis
et fornicati sunt in studiis suis
105,⁴⁰ iratus est itaque furor Domini in populum suum

et abominatus est hereditatem suam
105,⁴¹ et dedit eos in manu gentium
et dominati sunt eorum qui oderant eos
105,⁴² et adflixerunt eos inimici sui
et humiliati sunt sub manu eorum
105,⁴³ multis vicibus liberavit eos
ipsi vero provocabant in consiliis suis
et humiliati sunt propter iniquitates suas
105,⁴⁴ et vidit tribulationem eorum cum audiret eos rogantes
105,⁴⁵ et recordatus est pacti sui cum eis
et paenituit eum secundum multitudinem misericordiae suae
105,⁴⁶ et dedit eos miserabiles coram omnibus qui ceperant eos
105,⁴⁷ salva nos Domine Deus noster
et congrega nos de gentibus
ut confiteamur nomini sancto tuo
et canamus laudantes te
105,⁴⁸ benedictus Dominus Deus Israhel ab aeterno et usque in aeternum
et dicet omnis populus amen

ALLELUIA

106,¹ Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius
106,² dicant qui redempti sunt a Domino
quos redemit de manu hostis
et de terris congregavit eos
106,³ ab oriente et ab occidente ab aquilone et mari
106,⁴ erraverunt in solitudine in deserta via
civitatem quae habitaretur non reppererunt
106,⁵ esurientes et sitientes anima eorum in ipsis deficiebat
106,⁶ et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua
de afflictione eorum eripuit eos
106,⁷ et duxit illos per viam rectam
ut venirent in civitatem habitabilem
106,⁸ confiteantur Domino misericordiam eius
et mirabilia eius in filios hominum
106,⁹ quia saturavit animam vacuum

et animam esurientem implevit bonis
106,¹⁰ habitantes in tenebris et umbra mortis
alligatos inopia et ferro
106,¹¹ quia provocaverunt sermones Dei
et consilium Excelsi blasphemaverunt
106,¹² et humiliavit in labore cor eorum
ceciderunt et non erat qui adiuuaret
106,¹³ et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua
et de angustiis eorum salvavit eos
106,¹⁴ et eduxit eos de tenebris et umbra mortis
et vincula eorum dirupit
106,¹⁵ confiteantur Domino misericordiam eius
et mirabilia eius in filios hominum
106,¹⁶ quia contrivit portas aereas
et vectes ferreos confregit
106,¹⁷ stultos propter viam sceleris eorum
et propter iniquitates adflictos
106,¹⁸ omnem cibum abominata est anima eorum
et accesserunt ad portas mortis
106,¹⁹ et clamaverunt ad Dominum in tribulatione sua
de angustiis eorum salvavit eos
106,²⁰ misit verbum suum et sanavit eos
et salvavit de interitu
106,²¹ confiteantur Domino misericordiam eius
et mirabilia eius in filios hominum
106,²² et immolent hostias gratiarum
et narrent opera eius in laude
106,²³ qui descendunt in mare navibus
facientes opus in aquis multis
106,²⁴ ipsi viderunt opera Domini et mirabilia eius in profundo
106,²⁵ dixit et surrexit ventus tempestatis
et elevavit gurgites eius
106,²⁶ ascendunt in caelum et descendunt in abyssos
anima eorum in adflictione consumitur
106,²⁷ obstipuerunt et intremuerunt quasi ebrius

et universa sapientia eorum absorta est
106,²⁸ clamabunt autem ad Dominum in tribulatione sua
et de angustia educet eos
106,²⁹ statuet turbinem in tranquillitatem et silebunt fluctus eius
106,³⁰ laetabuntur quoniam quieverunt
et deducet eos ad portum quem voluerunt
106,³¹ confiteantur Domino misericordiam eius
et mirabilia eius in filios hominum
106,³² et exaltent eum in ecclesia populi
et in cathedra seniorum laudent eum
106,³³ ponet flumina in desertum
et fontes aquarum in sitim
106,³⁴ terram fructiferam in salsuginem
prae malitia habitatorum eius
106,³⁵ ponet desertum in paludes aquarum
et terram inviam in fontes aquarum
106,³⁶ et conlocabit ibi esurientes
et fundabunt urbem ad habitandum
106,³⁷ et serent agros et plantabunt vineas
et facient fruges genimina
106,³⁸ et benedicet eis et multiplicabuntur nimis
et pecora eorum non inminuet
106,³⁹ inminuta sunt autem et adflicta propter angustiam mali et doloris
106,⁴⁰ et effundet despectionem super principes
et errare eos faciet in solitudine devia
106,⁴¹ et sublevabit pauperem de inopia
et ponet quasi gregem familias
106,⁴² videbunt recti et laetabuntur
et omnis iniquitas contrahet os suum
106,⁴³ quis sapiens et custodiet haec
et intellegent misericordias Domini
107,¹ CANTICUM PSALMI DAVID
107,² Paratum cor meum Deus cantabo et psallam sed et gloria mea
107,³ consurge psalterium et cithara
consurgam mane

107,⁴ confitebor tibi in populis Domine
et cantabo te in nationibus
107,⁵ quoniam magna super caelos misericordia tua
et usque ad aethera veritas tua
107,⁶ exaltare super caelos Deus
et super omnem terram gloria tua
107,⁷ ut liberentur dilecti tui
salva dextera tua et exaudi me
107,⁸ Deus locutus est in sanctuario suo
gaudebo dividam Sychem
et vallem Socchoth dimetiar
107,⁹ meus est Galaad et meus est Manasse
et Efraim hereditas capitis mei
Iuda dux meus 107,¹⁰ Moab lebes pelvis meae
super Idumeam proiciam calciamentum meum
cum Philisthim foederabor
107,¹¹ quis deducet me in civitatem munitam
quis deducet me usque in Idumeam
107,¹² nonne tu Deus qui proieceras nos
et non exieras Deus in exercitibus nostris
107,¹³ da nobis auxilium in tribulatione
vana est enim salus ab homine
107,¹⁴ in Deo erimus fortes et ipse conculcabit hostes nostros
108,¹ PRO VICTORIA DAVID CANTICUM
108,² Deus laudabilis mihi ne taceas
quia os impii et os dolosi contra me apertum est
108,³ locuti sunt de me lingua mendacii
verbis odii circumdederunt me
et expugnaverunt me frustra
108,⁴ pro eo quod eos diligebam adversabantur mihi
ego autem orabam
108,⁵ et posuerunt contra me malum pro bono
et odium pro dilectione mea
108,⁶ constitue super eum impium
et Satan astet a dextris eius

108,⁷ cum fuerit iudicatus exeat condemnatus
et oratio eius sit in peccatum
108,⁸ fiant dies eius parvi episcopatum eius accipiat alter
108,⁹ sint filii eius pupilli et uxor eius vidua
108,¹⁰ instabiles vagentur liberi eius et mendicent
et quaerantur in parietinis suis
108,¹¹ scrutetur exactor universa quae habet
et diripiant alieni laborem eius
108,¹² non sit qui eius misereatur
nec qui clemens sit in pupillos eius
108,¹³ fiat novissimum eius interitus
in generatione altera deleatur nomen eius
108,¹⁴ redeat in memoria iniquitas patrum eius apud Deum
et iniquitas matris eius ne deleatur
108,¹⁵ sit contra Dominum semper
et intereat de terra memoria eorum
108,¹⁶ eo quod non est recordatus facere misericordiam
108,¹⁷ et persecutus est virum inopem et pauperem
et conpunctum corde ut interficeret
108,¹⁸ et dilexit maledictionem quae veniet ei
et noluit benedictionem quae elongabitur ab eo
et indutus est maledictione quasi vestimento suo
et ingrediatur quasi aqua in viscera eius
et quasi oleum in ossa eius
108,¹⁹ sit ei quasi pallium quo circumdatur
et quasi cingulum quo semper accingitur
108,²⁰ haec est retributio his qui adversantur mihi a Domino
et qui loquuntur malum contra animam meam
108,²¹ tu autem Deus Domine fac mecum propter nomen tuum
quoniam bona est misericordia tua libera me
108,²² quoniam egenus et pauper sum
et cor meum vulneratum est intrinsecus
108,²³ quasi umbra cum inclinatur abductus sum et excussus quasi lucusta
108,²⁴ genua mea vacillaverunt a ieiunio
et caro mea mutata est absque oleo

108,²⁵ et ego factus sum obprobrium eis
 videntes me moverunt caput suum
 108,²⁶ adiuva me Domine Deus meus
 salva me secundum misericordiam tuam
 108,²⁷ et sciant quoniam manus tua haec
 tu Domine fecisti eam
 108,²⁸ maledicent illi et tu benedices
 restiterunt et confundentur
 servus autem tuus laetabitur
 108,²⁹ induantur adversarii mei confusione
 et operiantur quasi indumento confusione sua
 108,³⁰ confitebor Domino vehementer in ore meo
 et in medio populorum laudabo eum
 108,³¹ quoniam stabit a dextris pauperis
 ut salvet a iudicibus animam eius
 109,¹ DAVID CANTICUM
 Dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis
 donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum
 109,² virgam fortitudinis tuae emittet Dominus ex Sion
 dominare in medio inimicorum tuorum
 109,³ populi tui spontanei erunt in die fortitudinis tuae
 in montibus sanctis quasi de vulva orietur tibi ros adolescentiae tuae
 109,⁴ iuravit Dominus et non paenitebit eum
 tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech
 109,⁵ Dominus ad dexteram tuam percussit in die furoris sui reges
 109,⁶ iudicabit in gentibus implebit valles
 percutiet caput in terra multa
 109,⁷ de torrente in via bibet propterea exaltabit caput
 110,¹ ALLELUIA
 ALEPH Confitebor Domino in toto corde
 BETH in consilio iustorum et congregatione
 110,² GIMEL magna opera Domini
 DELETH exquirenda in cunctis voluntatibus suis
 110,³ HE gloria et decor opus eius
 VAV et iustitia eius perseverans semper

110,4 ZAI memoriam fecit mirabilium suorum
HETH clemens et misericors Dominus
110,5 TETH escam dedit timentibus se
IOTH memor erit in sempiternum pacti sui
110,6 CAPH fortitudinem operum suorum adnuntiabit populo suo
110,7 LAMETH ut det eis hereditatem gentium
MEM opus manuum eius veritas et iudicium
110,8 NUN fidelia omnia praecepta eius
SAMECH firmata in sempiternum iugiter
AIN facta in veritate et aequitate
110,9 FE redemptionem misit populo suo
SADE mandavit in aeternum pactum suum
COPH sanctum et terribile nomen eius
110,10 RES principium sapientiae timor Domini
SEN doctrina bona cunctis qui faciunt ea
THAV laus eius perseverans iugiter

ALLELUIA

111,1 ALEPH Beatus vir qui timet Dominum
BETH in mandatis eius volet nimis
111,2 GIMEL potens in terra erit semen eius
DELETH generatio iustorum benedicetur
111,3 HE substantia et divitiae in domo eius
VAV et iustitia eius perseverans semper
111,4 ZAI ortum est in tenebris lumen iustis
HETH clemens et misericors et iustus
111,5 TETH bonus vir clemens et fenerans
IOTH dispensabit verba sua in iudicio
111,6 CAPH quia in aeternum non commovebitur
111,7 LAMETH in memoria sempiterna erit iustus
MEM ab auditu malo non timebit
NUN paratum cor eius confidens in Domino
111,8 SAMECH firmum cor eius non timebit
AIN donec aspiciat hostibus suis
111,9 PHE dispersit dedit pauperibus
SADE iustitia eius permanet in aeternum

COPH cornu eius exaltabitur in gloria

111,¹⁰ RES impius videbit et irascetur

SEN dentibus suis frendet et tabescet

THAV desiderium impiorum peribit

112,¹ ALLELUIA

Laudate servi Dominum laudate nomen Domini

112,² sit nomen Domini benedictum amodo et usque in aeternum

112,³ ab ortu solis usque ad occasum eius laudabile nomen Domini

112,⁴ excelsus super omnes gentes Dominus

super caelum gloria eius

112,⁵ quis ut Dominus Deus noster

qui in excelsis habitans 112,⁶ humilia respicit in caelo et in terra

112,⁷ suscitans de terra inopem et de stercore elevat pauperem

112,⁸ ut eum sedere faciat cum principibus

cum principibus populi sui

112,⁹ qui conlocat sterilem in domo

matrem filiorum laetantem

ALLELUIA

113,¹ Cum egrederetur Israhel de Aegypto

domus Iacob de populo barbaro

113,² factus est Iudas in sanctificatione eius

Israhel potestas eius

113,³ mare vidit et fugit

Jordanis conversus est retrorsum

113,⁴ montes subsilierunt quasi arietes

colles quasi filii gregis

113,⁵ quid tibi est mare quia fugisti

Jordanis quia conversus es retrorsum

113,⁶ montes sussultastis quasi arietes

colles quasi filii gregis

113,⁷ a facie Domini contremesce terra a facie Dei Iacob

113,⁸ qui convertit petram in paludes aquarum

silicem in fontes aquarum

113,⁹ ⁽¹⁾ Non nobis Domine non nobis

sed nomini tuo da gloriam

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

113,^{10 (2)} propter misericordiam tuam et veritatem tuam
ne dicant gentes ubi est Deus eorum
113,^{11 (3)} Deus autem noster in caelo universa quae voluit fecit
113,^{12 (4)} idola gentium argentum et aurum opus manuum hominum
113,^{13 (5)} os habent et non loquentur
oculos habent et non videbunt
113,^{14 (6)} aures habent et non audient
nasum habent et non odorabuntur
113,^{15 (7)} manus habent et non palpabunt
pedes habent et non ambulabunt
nec sonabunt in gutture suo
113,^{16 (8)} similes illis fiant qui faciunt ea
omnis qui confidit in eis
113,^{17 (9)} Israhel confidet in Domino auxiliator et protector eorum est
113,^{18 (10)} domus Aaron confidet in Domino auxiliator et protector eorum est
113,^{19 (11)} timentes Dominum confident in Domino
auxiliator et protector eorum est
113,^{20 (12)} Dominus recordatus nostri benedicet
benedicet domui Israhel benedicet domui Aaron
113,^{21 (13)} benedicet timentibus Dominum parvis et magnis
113,^{22 (14)} addat Dominus super vos super vos et super filios vestros
113,^{23 (15)} benedicti vos Domino qui fecit caelos et terram
113,^{24 (16)} caelum caelorum Domino terram autem dedit filiis hominum
113,^{25 (17)} non mortui laudabunt Dominum
nec omnes qui descendunt in silentium
113,^{26 (18)} sed nos benedicimus Domino amodo et usque in aeternum

ALLELUIA

114,¹ Dilexi quoniam audies Domine vocem deprecationis meae
114,² inclinavit aurem suam mihi et in diebus meis invocabo
114,³ circumdederunt me funes mortis
et munitiones inferni invenerunt me
angustiam et dolorem repperi
114,⁴ et nomen Domini invocavi
obsecro Domine salva animam meam
114,⁵ clemens Dominus et iustus et Deus noster misericors

114,⁶ custodit parvulos Dominus
ad tenuatus sum et salvavit me
114,⁷ revertere anima mea in requiem tuam quia Dominus reddet tibi
114,⁸ quia eruit animam meam de morte
oculos meos a lacrimis pedes meos ab offensa
114,⁹ deambulabo coram Domino in terris viventium
115,¹⁰ ¹⁰ Credidi propter quod locutus sum
ego ad afflictus sum nimis
115,¹¹ ego dixi in stupore meo omnis homo mendacium
115,¹² quid reddam Domino pro omnibus quae tribuit mihi
115,¹³ calicem salutis accipiam et nomen Domini invocabo
115,¹⁴ vota mea Domino reddam coram omni populo eius
115,¹⁵ gloriosa in conspectu Domini mors sanctorum eius
115,¹⁶ obsecro Domine quia ego servus tuus
ego servus tuus filius ancillae tuae
dissolvisti vincula mea
115,¹⁷ tibi immolabo hostiam laudis
et in nomine Domini invocabo
115,¹⁸ vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius
115,¹⁹ in atriis domus Domini in medio tui Hierusalem

ALLELUIA

116,¹ Laudate Dominum omnes gentes
conlaudate eum universi populi
116,² quia confortata est super nos misericordia eius
et veritas Domini in aeternum

ALLELUIA

117,¹ Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius
117,² dicat nunc Israhel quoniam in aeternum misericordia eius
117,³ dicat domus Aaron quoniam in aeternum misericordia eius
117,⁴ dicant qui timent Dominum quoniam in aeternum misericordia eius
117,⁵ cum tribularer invocavi Dominum et exaudivit me in latitudine Dominus
117,⁶ Dominus meus es non timebo quid faciat mihi homo
117,⁷ Dominus mihi auxiliator et ego despiciam odientes me
117,⁸ melius est sperare in Domino quam sperare in homine

117,⁹ melius est sperare in Domino quam sperare in principibus
117,¹⁰ omnes gentes circumdederunt me
et in nomine Domini ultus sum eas
117,¹¹ circumdederunt me et obsederunt me
sed in nomine Domini ultus sum eas
117,¹² circumdederunt me quasi apes
extinctae sunt quasi ignis spinarum
in nomine Domini quia ultus sum eas
117,¹³ impulsus pellebar ut caderem
et Dominus sustentavit me
117,¹⁴ fortitudo mea et laus mea Dominus
et factus est mihi in salutem
117,¹⁵ vox laudis et salutis in tabernaculis iustorum
117,¹⁶ dextera Domini fecit fortitudinem
dextera Domini excelsa
dextera Domini fecit fortitudinem
117,¹⁷ non moriar sed vivam et narrabo opera Domini
117,¹⁸ corripiens arguit me Dominus et morti non tradidit me
117,¹⁹ aperite mihi portas iustitiae
ingressus eas confitebor Domino
117,²⁰ haec est porta Domini iusti intrabunt in eam
117,²¹ confitebor tibi quoniam exaudisti me et factus es mihi in salutem
117,²² lapis quem reprobaverunt aedificantes
factus est in caput anguli
117,²³ a Domino factum est istud et hoc mirabile in oculis nostris
117,²⁴ haec est dies quam fecit Dominus
exultemus et laetemur in ea
117,²⁵ obsecro Domine salva obsecro
obsecro Domine prosperare obsecro
117,²⁶ benedictus qui venit in nomine Domini
benediximus vobis de domo Domini
117,²⁷ Deus Dominus et apparuit nobis
frequentate sollemnitatem in frondosis usque ad cornua altaris
117,²⁸ Deus meus es tu et confitebor tibi
Deus meus es tu exaltabo te

117,²⁹ confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in aeternum misericordia eius

118,¹ ALEPH

118 Beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini
118,² beati qui custodiunt testimonia eius in toto corde requirunt eum
118,³ nec enim qui operantur iniquitatem in viis eius ambulaverunt
118,⁴ tu mandasti praecepta tua custodire nimis
118,⁵ utinam dirigantur viae meae ad custodienda praecepta tua
118,⁶ tunc non confundar cum respexero ad omnia mandata tua
118,⁷ confitebor tibi in directione cordis cum didicero iudicia iustitiae tuae
118,⁸ praecepta tua custodiam ne derelinquas me nimis

118,⁹ BETH

⁹ In quo corrigit iuvenis semitam suam cum custodierit verba tua
118,¹⁰ in toto corde meo exquisivi te ne errare me facias a mandatis tuis
118,¹¹ in corde meo abscondi eloquium tuum ut non peccem tibi
118,¹² benedictus tu Domine doce me praecepta tua
118,¹³ in labiis meis narraui omnes iustitias oris tui
118,¹⁴ in via testimoniorum tuorum laetatus sum quasi in omnibus divitiis
118,¹⁵ in praeceptis tuis meditabor et contemplabor semitas tuas
118,¹⁶ iustitiis tuis delectabor non obliviscar verba tua

118,¹⁷ GIMEL

¹⁷ Tribue servo tuo vivam et custodiam verba tua
118,¹⁸ revela oculos meos et videbo mirabilia in lege tua
118,¹⁹ advena ego sum in terra ne abscondas a me mandata tua
118,²⁰ desideravit anima mea desiderare iudicia tua in omni tempore
118,²¹ increpasti superbos maledicti qui recedunt a mandatis tuis
118,²² aufer a me obprobrium et contemptum quoniam testimonia tua custodivi
118,²³ etenim sedentes principes adversum me loquebantur servus autem tuus meditabatur
praecepta tua
118,²⁴ sed et testimonia tua voluntas mea quasi viri amicissimi mei

118,²⁵ DELETH

²⁵ Adhesit pulveri anima mea vivifica me iuxta verbum tuum
118,²⁶ vias meas exposui et exaudisti doce me iustitiam tuam
118,²⁷ viam praeceptorum tuorum fac me intellegere et loquar in mirabilibus tuis
118,²⁸ destillavit anima mea prae stultitia serva me iuxta eloquium tuum

118,²⁹ viam mendacii aufer a me et legem tuam dona mihi
118,³⁰ viam fidei elegi iudicia tua proponebam
118,³¹ adhesi testimoniis tuis Domine ne confundas me
118,³² viam mandatorum tuorum curram quoniam dilatasti cor meum

118,³³ HE

³³ Ostende mihi Domine viam praeceptorum tuorum et custodiam eam per vestigium
118,³⁴ doce me et observabo legem tuam et custodiam eam in toto corde
118,³⁵ deduc me in semita mandatorum tuorum quia ipsam volui
118,³⁶ inclina cor meum ad testimonia tua et non ad avaritiam
118,³⁷ averte oculos meos ne videant vanitatem in via tua vivifica me
118,³⁸ suscita servo tuo eloquium tuum in timorem tuum
118,³⁹ averte obprobrium meum quod reveritus sum iudicia tua bona
118,⁴⁰ ecce desideravi praecepta tua iustitia tua vivifica me

118,⁴¹ VAV

⁴¹ Et veniant mihi misericordiae tuae Domine et salus tua iuxta eloquium tuum
118,⁴² et respondebo exprobranti mihi sermonem quia speravi in sermone tuo
118,⁴³ et ne auferas de ore meo verbum veritatis usque nimis quoniam iudicia tua expectavi
118,⁴⁴ et custodiam legem tuam iugiter in sempiternum et ultra
118,⁴⁵ et ambulabo in spatioso quia praecepta tua quaesivi
118,⁴⁶ et loquar in testimoniis tuis coram regibus et non confundar
118,⁴⁷ et delectabor in mandatis tuis quae dilexi
118,⁴⁸ et levabo manus meas ad mandata tua quae dilexi et loquar in praeceptis tuis

118,⁴⁹ ZAI

⁴⁹ Memento sermonis servo tuo quem me sperare fecisti
118,⁵⁰ haec est consolatio mea in afflictione mea quia eloquium tuum vivificavit me
118,⁵¹ superbi deridebant me nimis a lege tua non declinavi
118,⁵² recordatus sum iudiciorum tuorum a saeculo Domine et consolatus sum
118,⁵³ horror obtinuit me ab impiis qui dereliquerunt legem tuam
118,⁵⁴ carmina erant mihi praecepta tua in domo peregrinationis meae
118,⁵⁵ recordatus sum in nocte nominis tui Domine et custodivi legem tuam
118,⁵⁶ hoc factum est mihi quia praecepta tua custodivi

118,⁵⁷ HETH

⁵⁷ Pars mea Domine dixi ut custodiam verbum tuum
118,⁵⁸ deprecatus sum vultum tuum in toto corde miserere mei secundum eloquium tuum
118,⁵⁹ recogitavi vias meas et converti pedes meos ad testimonia tua

118,⁶⁰ festinavi et non neglexi custodire mandata tua
118,⁶¹ funes impiorum implicaverunt me legem tuam non sum oblitus
118,⁶² medio noctis surgam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae
118,⁶³ particeps ego sum omnium timentium te et custodientium praecepta tua
118,⁶⁴ misericordia tua completa est terra praecepta tua doce me

118,⁶⁵ TETH

⁶⁵ Benefecisti servo tuo Domine secundum verbum tuum
118,⁶⁶ bonum sermonem et scientiam doce me quia mandatis tuis credidi
118,⁶⁷ antequam audirem ego ignoravi nunc autem eloquium tuum custodivi
118,⁶⁸ bonus tu et beneficus doce me praecepta tua
118,⁶⁹ adplicabant mihi mendacium superbi ego autem in toto corde servabam praecepta tua
118,⁷⁰ incrassatum est velut adeps cor eorum et ego in lege tua delectabar
118,⁷¹ bonum mihi quia adflictus sum ut discerem praecepta tua
118,⁷² melior mihi est lex oris tui super milia auri et argenti

118,⁷³ IOTH

⁷³ Manus tuae fecerunt me et firmaverunt me doce me et discam mandata tua
118,⁷⁴ qui timent te videbunt me et laetabuntur quia sermonem tuum expectavi
118,⁷⁵ scio Domine quia iustum iudicium tuum et vere adflixisti me
118,⁷⁶ sit obsecro misericordia tua in consolatione mea sicut locutus es servo tuo
118,⁷⁷ veniant mihi misericordiae tuae et vivam quia lex tua delectatio mea
118,⁷⁸ confundantur superbi quoniam inique contriverunt me ego autem loquar in praeceptis tuis
118,⁷⁹ revertantur ad me qui timent te et qui sciunt testimonium tuum
118,⁸⁰ fiat cor meum perfectum in praeceptis tuis ut non confundar

118,⁸¹ CAPH

⁸¹ Defecit in salutare tuum anima mea verbum tuum expectavi
118,⁸² consumpti sunt oculi mei in verbum tuum dicentes quando consolaberis me
118,⁸³ et cum essem quasi uter in pruina praecepta tua non sum oblitus
118,⁸⁴ quot sunt dies servi tui quando facies in persequentibus me iudicium
118,⁸⁵ foderunt mihi superbi foveas quae non erant iuxta legem tuam
118,⁸⁶ omnia mandata tua vera falso persecuti sunt me auxiliare mihi
118,⁸⁷ paulo minus consumpserunt me in terra ego autem non dimisi praecepta tua
118,⁸⁸ secundum misericordiam tuam vivifica me et custodiam testimonium oris tui

118,⁸⁹ LAMETH

⁸⁹ In aeternum Domine verbum tuum perstat in caelo

118,⁹⁰ in generatione et generatione fides tua fundasti terram et stat
118,⁹¹ iudicio tuo stant usque hodie quia omnia serviunt tibi
118,⁹² nisi quod lex tua delectatio mea forte perissem in pressura mea
118,⁹³ in sempiternum non obliviscar praeceptorum tuorum quia per ipsa vivificasti me
118,⁹⁴ tuus ego sum salva me quoniam praecepta tua quaesivi
118,⁹⁵ me expectaverunt impii ut perderent me testimonium tuum considerabo
118,⁹⁶ omni consummationi vidi finem latum mandatum tuum nimis

118,⁹⁷ MEM

⁹⁷ Quam dilexi legem tuam tota die haec meditatio mea
118,⁹⁸ super inimicos meos instruis me mandata tua quia in sempiternum hoc est mihi
118,⁹⁹ super omnes qui docebant me eruditus sum quia testimonia tua meditatio mea
118,¹⁰⁰ super senes intellexi quia praecepta tua servavi
118,¹⁰¹ ab omni semita mala prohibui pedes meos ut custodirem verba tua
118,¹⁰² a iudiciis tuis non recessi quia tu inluminasti me
118,¹⁰³ quam dulce gutturi meo eloquium tuum super mel ori meo
118,¹⁰⁴ praecepta tua considerabam propterea odivi omnem semitam mendacii

118,¹⁰⁵ NUN

¹⁰⁵ Lucerna pedi meo verbum tuum et lux semitae meae
118,¹⁰⁶ iuravi et perseverabo ut custodiam iudicia iustitiae tuae
118,¹⁰⁷ afflictus sum usque nimis Domine vivifica me iuxta verbum tuum
118,¹⁰⁸ voluntaria oris mei conplaceant tibi Domine et secundum iudicia tua doce me
118,¹⁰⁹ anima mea in manu mea semper et legis tuae non sum oblitus
118,¹¹⁰ posuerunt impii laqueum mihi et a praeceptis tuis non aberravi
118,¹¹¹ hereditas mea testimonia tua in sempiternum quia gaudium cordis mei sunt
118,¹¹² inclinavi cor meum ut facerem iustitias tuas propter aeternam retributionem

118,¹¹³ SAMECH

¹¹³ Tumultuosos odivi et legem tuam dilexi
118,¹¹⁴ protectio mea et scutum meum tu es verbum tuum expectavi
118,¹¹⁵ recedite a me maligni et custodiam mandata Dei mei
118,¹¹⁶ confirma me secundum verbum tuum et vivam et noli me confundere ab expectatione mea
118,¹¹⁷ auxiliare mihi et salvus ero et delectabor in praeceptis tuis iugiter
118,¹¹⁸ abiecisti omnes qui adversantur praecepta tua quia mendax cogitatio eorum
118,¹¹⁹ quasi scoriam conputasti omnes impios terrae propterea dilexi testimonia tua
118,¹²⁰ horripilavit a timore tuo caro mea et iudicia tua timui

118,¹²¹ AIN

¹²¹ Feci iudicium et iustitiam ne derelinquas me his qui calumniantur me
118,¹²² sponde pro servo tuo in bonum ne calumnientur me superbi
118,¹²³ oculi mei defecerunt in salutare tuum et in eloquium iustitiae tuae
118,¹²⁴ fac cum servo tuo iuxta misericordiam tuam et praecepta tua doce me
118,¹²⁵ servus tuus ego instrue me et cognoscam testimonia tua
118,¹²⁶ tempus est ut facias Domine praevaricati sunt legem tuam
118,¹²⁷ propterea dilexi mandata tua super aurum et topazium
118,¹²⁸ propterea in universa praecepta direxi omnem semitam mendacii odio habui

118,¹²⁹ FE

¹²⁹ Mirabilia testimonia tua idcirco custodivit ea anima mea
118,¹³⁰ ostium sermonum tuorum lucidum doce parvulos
118,¹³¹ os meum aperui et respiravi quia mandata tua desiderabam
118,¹³² respice ad me et miserere mei iuxta iudicium diligentium nomen tuum
118,¹³³ gressus meos firma in sermone tuo et non des potestatem in me universae iniquitati
118,¹³⁴ redime me a calumnia hominis et custodiam praecepta tua
118,¹³⁵ vultum tuum ostende servo tuo et doce me praecepta tua
118,¹³⁶ rivi aquarum fluebant de oculis meis quia non custodierunt legem tuam

118,¹³⁷ SADE

¹³⁷ Iustus es Domine et rectum iudicium tuum
118,¹³⁸ praecepisti iustitiam testimonii tui et veritatem nimis
118,¹³⁹ consumpsit me zelus meus quia obliti sunt verborum tuorum hostes mei
118,¹⁴⁰ probatus sermo tuus nimis et servus tuus dilexit illum
118,¹⁴¹ parvulus ego sum et contemptibilis sed praecepta tua non sum oblitus
118,¹⁴² iustitia tua iustitia sempiterna et lex tua veritas
118,¹⁴³ tribulatio et angustia invenerunt me mandata tua voluntas mea
118,¹⁴⁴ iusta testimonia tua semper doce me et vivam

118,¹⁴⁵ COPH

¹⁴⁵ Clamavi in toto corde exaudi me Domine praecepta tua custodiam
118,¹⁴⁶ invocavi te salvum me fac et custodiam testimonia tua
118,¹⁴⁷ surgebam adhuc in tenebris et clamabam verbum tuum expectans
118,¹⁴⁸ praeveniebant oculi mei vigilias ut meditarer in sermonibus tuis
118,¹⁴⁹ vocem meam audi iuxta misericordiam tuam Domine secundum iudicium tuum vivi-
fica me
118,¹⁵⁰ adpropinquaverunt persecutores mei sceleri et a lege tua procul facti sunt

118,¹⁵¹ prope es tu Domine et omnia mandata tua veritas
118,¹⁵² a principio novi de testimoniis tuis quod in aeternum fundaveris ea

118,¹⁵³ RES

¹⁵³ Vide afflictionem meam et eripe me quia legis tuae non sum oblitus
118,¹⁵⁴ iudica causam meam et redime me sermone tuo vivifica me
118,¹⁵⁵ longe ab impiis salus quia praecepta tua non quaesierunt
118,¹⁵⁶ misericordiae tuae multae Domine iuxta iudicia tua vivifica me
118,¹⁵⁷ multi qui persequuntur me et adfligunt me a testimoniis tuis non declinavi
118,¹⁵⁸ vidi praevaricatores tuos et maerebam qui verbum tuum non custodierunt
118,¹⁵⁹ vide quoniam praecepta tua dilexi Domine iuxta misericordiam tuam vivifica me
118,¹⁶⁰ caput verborum tuorum veritas et sempiternum omne iudicium iustitiae tuae

118,¹⁶¹ SEN

¹⁶¹ Principes persecuti sunt me sine causa verba autem tua timuit cor meum
118,¹⁶² gaudens ego sum in eloquio tuo sicut qui invenit spolia multa
118,¹⁶³ mendacium odio habui et detestatus sum legem tuam dilexi
118,¹⁶⁴ septies in die laudavi te super iudiciis iustitiae tuae
118,¹⁶⁵ pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum
118,¹⁶⁶ expectavi salutare tuum Domine et mandata tua feci
118,¹⁶⁷ custodivit anima mea testimonia tua et dilexi ea nimis
118,¹⁶⁸ custodivi praecepta tua et testimonia tua quia omnes viae meae in conspectu tuo

118,¹⁶⁹ THAV

¹⁶⁹ Ingrediatur laus mea coram te Domine secundum verbum tuum doce me
118,¹⁷⁰ veniat deprecatio mea ante vultum tuum secundum eloquium tuum libera me
118,¹⁷¹ fundant labia mea hymnum docebis enim me praecepta tua
118,¹⁷² loquetur lingua mea sermonem tuum quia omnia mandata tua iusta
118,¹⁷³ sit manus tua auxiliatrix mea quia praecepta tua elegi
118,¹⁷⁴ desideravi salutare tuum Domine et lex tua voluntas mea
118,¹⁷⁵ vivet anima mea et laudabit te et iudicia tua auxiliabuntur mihi
118,¹⁷⁶ erravi quasi ovis perdita quaere servum tuum quia mandatorum tuorum non sum oblitus

119,¹ CANTICUM GRADUUM

Ad Dominum in tribulatione mea clamavi et exaudivit me
119,² Domine libera animam meam a labio mendacii a lingua dolosa
119,³ quid detur tibi aut quid adponatur tibi ad linguam dolosam
119,⁴ sagittae potentis acutae cum carbonibus iuniperorum

119,⁵ heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est
habitavi cum tabernaculis Cedar

119,⁶ multum peregrinata est anima mea 119,⁷ cum odientibus pacem
ego pacifica loquebar et illi bellantia

120,¹ CANTICUM GRADUUM

Levavi oculos meos in montes unde veniet auxilium meum

120,² auxilium meum a Domino factore caeli et terrae

120,³ non det in commotionem pedem tuum nec dormitet qui custodit te

120,⁴ ecce non dormitabit neque dormiet qui custodiet Israhel

120,⁵ Dominus custodiet te Dominus protectio tua super manum dexteram tuam

120,⁶ per diem sol non percutiet te neque luna per noctem

120,⁷ Dominus custodiet te ab omni malo custodiat animam tuam

120,⁸ Dominus custodiat exitum tuum et introitum tuum amodo et usque in aeternum

121,¹ CANTICUM GRADUUM DAVID

Laetatus sum eo quod dixerint mihi in domum Domini ibimus

121,² stantes erant pedes nostri in portis tuis Hierusalem

121,³ Hierusalem quae aedificaris ut civitas

cuius participatio eius simul

121,⁴ quia ibi ascenderunt tribus tribus Domini

testimonium Israhel ad confitendum nomini Domini

121,⁵ quia ibi sederunt sedes in iudicio sedes domui David

121,⁶ rogate pacem Hierusalem sit bene his qui diligunt te

121,⁷ sit pax in muris tuis abundantia in domibus tuis

121,⁸ propter fratres meos et amicos meos loquar pacem tibi

121,⁹ propter domum Domini Dei nostri quaeram bona tibi

122,¹ CANTICUM GRADUUM

Ad te levavi oculos meos qui habitas in caelis

122,² ecce sicut oculi servorum ad manum dominorum suorum

sicut oculi ancillae ad manum dominae suae

sic oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri

122,³ miserere nostri Domine miserere nostri quoniam multum repleti sumus despectione

122,⁴ multum repleta est anima nostra obprobrii abundantium et despectionis superbiorum

123,¹ CANTICUM GRADUUM DAVID

Nisi Dominus fuisset in nobis dicat nunc Israhel

123,² nisi Dominus fuisset in nobis

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

cum exsurgerent super nos homines
 123,³ forsitan vivos absorbuissent nos
 cum irasceretur furor eorum super nos
 123,⁴ forsitan aquae circumdedissent nos
 123,⁵ torrens transisset super animam nostram
 forsitan transissent super animam nostram aquae superbae
 123,⁶ benedictus Dominus qui non dedit nos in praedam dentibus eorum
 123,⁷ anima nostra quasi avis erepta est de laqueo venantium
 laqueus contritus est et nos liberati sumus
 123,⁸ auxilium nostrum in nomine Domini qui fecit caelum et terram
 124,¹ CANTICUM GRADUUM
 Qui confidunt in Domino quasi mons Sion immobilis in aeternum habitabilis
 124,² Hierusalem montes in circuitu eius
 et Dominus in circuitu populi sui amodo et usque in aeternum
 124,³ quia non requiescet virga impietatis super sortem iustorum
 ut non mittant iusti in iniquitatem manus suas
 124,⁴ benefac Domine bonis et rectis corde
 124,⁵ qui autem declinant ad pravitates suas
 deducet eos Dominus cum his qui operantur iniquitatem pax super Israhel
 125,¹ CANTICUM GRADUUM
 Cum converteret Dominus captivitatem Sion facti sumus quasi somniantes
 125,² tunc implebitur risu os nostrum et lingua nostra laude
 tunc dicent in gentibus magnificavit Dominus facere cum istis
 125,³ magnificavit Dominus facere nobiscum facti sumus laetantes
 125,⁴ converte Domine captivitatem nostram sicut rivum in austro
 125,⁵ qui seminant in lacrimis in exultatione metent
 125,⁶ qui ambulans ibat et flebat portans ad seminandum sementem
 veniens veniet in exultatione portans manipulos suos
 126,¹ CANTICUM GRADUUM SALOMONIS
 Nisi Dominus aedificaverit domum in vanum laboraverunt qui aedificant eam
 nisi Dominus custodierit civitatem frustra vigilat qui custodit eam
 126,² frustra vobis est de mane consurgere postquam sederitis qui manducatis panem idolo-
 rum
 sic dabit diligentibus se somnum
 126,³ ecce hereditas Domini filii mercis fructus ventris

126,⁴ sicut sagittae in manu potentis ita filii iuventutis

126,⁵ beatus vir qui implevit faretram suam ex ipsis

non confundentur cum loquentur inimicis in porta

127,¹ CANTICUM GRADUUM

Beatus omnis qui timet Dominum qui ambulat in viis eius

127,² laborem manuum tuarum cum comederis beatus tu et bene tibi erit

127,³ uxor tua sicut vitis fructifera in penetrabilibus domus tuae

fili tui sicut germina olivarum in circuitu mensae tuae

127,⁴ ecce sic benedicetur viro qui timet Dominum

127,⁵ benedicat tibi Dominus ex Sion et videas bona Hierusalem omnibus diebus vitae tuae

127,⁶ et videas filios filiorum tuorum pacem super Israhel

128,¹ CANTICUM GRADUUM

Saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea dicat nunc Israhel

128,² saepe expugnaverunt me ab adolescentia mea sed non potuerunt mihi

128,³ super cervicem meam arabant arantes prolongaverunt sulcum suum

128,⁴ Dominus iustus concidet laqueos impiorum

128,⁵ confundantur et revertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion

128,⁶ fiant sicut faenum tectorum quod statim ut viruerit arescet

128,⁷ de quo non implebit manum suam messor et sinum suum manipulos faciens

128,⁸ de quo non dixerunt transeuntes

benedictio Domini super vos

benediximus vobis in nomine Domini

129,¹ CANTICUM GRADUUM

De profundis clamavi ad te Domine

129,² Domine exaudi vocem meam

fiant aures tuae intendentes ad vocem deprecationis meae

129,³ si iniquitates observabis Domine Domine quis sustinebit

129,⁴ quia tecum est propitiatio cum terribilis sis

sustinui Dominum sustinuit anima mea et verbum eius expectavi

129,⁵ anima mea ad Dominum 129,⁶ a vigilia matutina usque ad vigiliam matutinam

expectet Israhel Dominum 129,⁷ quia apud Dominum misericordia et multa apud eum redemptio

129,⁸ et ipse redimet Israhel ex omnibus iniquitatibus eius

130,¹ CANTICUM GRADUUM

Domine non est exaltatum cor meum neque elati sunt oculi mei

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et non ambulavi in magnis et in mirabilibus super me
 130,² si non proposui et silere feci animam meam
 sicut ablactatus ad matrem suam ita ablactata ad me anima mea
 130,³ expecta Israhel Dominum a modo et usque in aeternum
 131,¹ CANTICUM GRADUUM
 Memento Domine David et omnis afflictionis eius
 131,² qui iuravit Domino votum vovit Deo Iacob
 131,³ si intravero in tabernaculum domus meae
 si adsedero super lectum straminis mei
 131,⁴ si dederō somnum oculis meis et palpebris dormitationem
 131,⁵ donec inveniam locum Domino tabernacula Deo Iacob
 131,⁶ ecce audivimus illum in Ephrata invenimus illum in regione saltus
 131,⁷ intremus in tabernacula eius adoremus scabillum pedum eius
 131,⁸ surge Domine in requiem tuam tu et arca fortitudinis tuae
 131,⁹ sacerdotes tui induantur iustitia et sancti tui laudent
 131,¹⁰ propter David servum tuum ne avertas faciem christi tui
 131,¹¹ iuravit Dominus David veritatem non avertetur ab ea
 de fructu ventris tui ponam super sedem tuam
 131,¹² si custodierint filii tui pactum meum et testificationem meam quam docuero eos
 et filii eorum usque in aeternum sedebunt super thronum tuum
 131,¹³ quia elegit Dominus Sion desideravit eam in habitaculum suum
 131,¹⁴ haec est requies mea in sempiternum
 hic habitabo quia desideravi eam
 131,¹⁵ venationem eius benedicens benedicam
 pauperes eius saturabo pane
 131,¹⁶ sacerdotes eius induam salutari
 et sancti eius laude laudabunt
 131,¹⁷ ibi oriri faciam cornu David
 paravi lucernam christo meo
 131,¹⁸ inimicos eius induam confusione
 super ipsum autem florebit sanctificatio eius
 132,¹ CANTICUM GRADUUM DAVID
 Ecce quam bonum et quam decorum habitare fratres in uno
 132,² sicut unguentum optimum in capite
 quod descendit in barbam barbam Aaron

quod descendit super oram vestimentorum eius
 132,³ sicut ros Hermon qui descendit super montana Sion
 quoniam ibi mandavit Dominus benedictionem vitam usque in aeternum
 133,¹ CANTICUM GRADUUM
 Ecce benedicite Domino omnes servi Domini qui statis in domo Domini
 133,² in noctibus levate manus vestras ad sanctum et benedicite Domino
 133,³ benedicat tibi Dominus ex Sion factor caeli et terrae
 134,¹ ALLELUIA
 Laudate nomen Domini laudate servi Dominum
 134,² qui statis in domo Domini in atriis domus Dei nostri
 134,³ laudate Dominum quoniam bonus Dominus
 cantate nomini eius quoniam decens
 134,⁴ quia Iacob elegit sibi Dominus Israhel in peculium suum
 134,⁵ quia ego scio quod magnus Dominus
 et Dominus noster prae omnibus diis
 134,⁶ omnia quae voluit Dominus fecit
 in caelo et in terra in mari et in cunctis abyssis
 134,⁷ levans nubes de summitatibus terrae
 fulgura in pluviam fecit
 educens ventos de thesauris suis
 134,⁸ qui percussit primitiva Aegypti ab homine usque ad pecus
 134,⁹ misit signa et portenta in medio tui Aegypte
 in Pharao et in cunctos servos eius
 134,¹⁰ qui percussit gentes multas et occidit reges fortes
 134,¹¹ Seon regem Amorreorum et Og regem Basan et omnia regna Chanaan
 134,¹² et dedit terram eorum hereditatem
 hereditatem Israhel populo suo
 134,¹³ Domine nomen tuum in aeternum
 Domine memoriale tuum in generatione et generatione
 134,¹⁴ quia iudicabit Dominus populum suum
 et in servos suos erit placabilis
 134,¹⁵ idola gentium argentum et aurum opera manuum hominum
 134,¹⁶ os habent et non loquentur oculos habent et non videbunt
 134,¹⁷ aures habent et non audient
 sed nec spiritus in ore eorum

134,¹⁸ similes illis fiant qui faciunt ea omnis qui confidit in eis

134,¹⁹ domus Israhel benedicite Domino

domus Aaron benedicite Domino

134,²⁰ domus Levi benedicite Domino

timentes Dominum benedicite Domino

134,²¹ benedictus Dominus ex Sion qui habitat in Hierusalem

ALLELUIA

135,¹ Confitemini Domino quoniam bonus

quoniam in aeternum misericordia eius

135,² confitemini Deo deorum

quoniam in aeternum misericordia eius

135,³ confitemini Domino dominorum

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁴ qui facit mirabilia magna solus

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁵ qui fecit caelos in sapientia

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁶ qui firmavit terram super aquas

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁷ qui fecit luminaria magna

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁸ solem in potestatem diei

quoniam in aeternum misericordia eius

135,⁹ lunam et stellas in potestatem noctis

quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹⁰ qui percussit Aegyptum cum primitivis suis

quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹¹ et eduxit Israhel de medio eorum

quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹² in manu valida et in brachio extento

quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹³ qui divisit mare Rubrum in divisiones

quoniam in aeternum misericordia eius

135,¹⁴ et eduxit Israhel in medio eius

quoniam in aeternum misericordia eius

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

135,¹⁵ et convolvit Pharaon et exercitum eius in mari Rubro
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,¹⁶ qui duxit populum suum per desertum
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,¹⁷ qui percussit reges magnos
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,¹⁸ et occidit reges magnificos
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,¹⁹ Seon regem Amorreorum
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²⁰ et Og regem Basan
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²¹ et dedit terram eorum in hereditatem
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²² hereditatem Israhel servo suo
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²³ quia in humilitate nostra memor fuit nostri
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²⁴ et redemit nos de hostibus nostris
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²⁵ qui dat panem omni carni
 quoniam in aeternum misericordia eius
 135,²⁶ confitemini Deo caeli
 quoniam in aeternum misericordia eius
 136,¹ Super flumina Babylonis ibi sedimus et flevimus cum recordaremur Sion
 136,² super salices in medio eius suspendimus citharas nostras
 136,³ quoniam ibi interrogaverunt nos qui captivos duxerunt nos verba carminis
 et qui adfligebant nos laeti canite nobis de canticis Sion
 136,⁴ quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena
 136,⁵ si oblitus fuero tui Hierusalem
 in oblivione sit dextera mea
 136,⁶ adhereat lingua mea gutturi meo si non recordatus fuero tui
 si non praeposuero Hierusalem in principio laetitiae meae
 136,⁷ memento Domine filiorum Edom in diem Hierusalem
 dicentium evacuate evacuate usque ad fundamentum eius

136,⁸ filia Babylon vastata
beatus qui retribuet tibi vicissitudinem tuam quam retribuisti nobis

136,⁹ beatus qui tenebit et adlidet parvulos tuos ad petram

137,¹ DAVID

Confitebor tibi in toto corde meo

in conspectu deorum cantabo tibi

137,² adorabo in templo sancto tuo et confitebor nomini tuo
super misericordia tua et super veritate tua

quia magnificasti super omne nomen tuum eloquium tuum

137,³ in die invocabo et exaudies me
dilatabis animae meae fortitudinem

137,⁴ confiteantur tibi Domine omnes reges terrae
quoniam audierunt eloquia oris tui

137,⁵ et cantent in viis Domini quoniam magna gloria Domini

137,⁶ quoniam excelsus Dominus et humilem respicit
et excelsa de longe cognoscit

137,⁷ si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me
super furorem inimicorum meorum mittes manum tuam
et salvabit me dextera tua

137,⁸ Dominus operabitur pro me
Domine misericordia tua in aeternum
opera manuum tuarum ne dimittas

138,¹ PRO VICTORIA DAVID CANTICUM

Domine investigasti me et cognovisti

138,² tu cognovisti sessionem meam et surrectionem meam

138,³ intellexisti malum meum de longe
semitam meam et accubitionem meam eventilasti

138,⁴ et omnes vias meas intellexisti
quia non est eloquium in lingua mea

138,⁵ ecce Domine nosti omnia
retrorsum et ante formasti me et posuisti super me manum tuam

138,⁶ super me est scientia et excelsior est non potero ad eam

138,⁷ quo ibo ab spiritu tuo et quo a facie tua fugiam

138,⁸ si ascendero in caelum ibi es tu
si iacuero in inferno ades

138,⁹ si sumpsero pinnas diluculo habitavero in novissimo maris
138,¹⁰ etiam ibi manus tua deducet me et tenebit me dextera tua
138,¹¹ si dixerero forte tenebrae operient me
nox quoque lux erit circa me
138,¹² nec tenebrae habent tenebras apud te
et nox quasi dies lucet
similes sunt tenebrae et lux
138,¹³ quoniam tu possedisti renes meos
orsusque es me in utero matris meae
138,¹⁴ confitebor tibi quoniam terribiliter magnificasti me
mirabilia opera tua et anima mea novit nimis
138,¹⁵ non sunt operata ossa mea a te quibus factus sum in abscondito
imaginatus sum in novissimis terrae
138,¹⁶ informem adhuc me viderunt oculi tui
et in libro tuo omnes scribentur
dies formatae sunt et non est una in eis
138,¹⁷ mihi autem quam honorabiles facti sunt amici tui Deus
quam fortes pauperes eorum
138,¹⁸ dinumerabo eos et harena plures erunt
evigilavi et adhuc sum tecum
138,¹⁹ si occideris Deus impium
viri sanguinum declinate a me
138,²⁰ qui contradicent tibi scelerate
elati sunt frustra adversarii tui
138,²¹ nonne odientes te Domine odivi
et contra adversarios tuos distabui
138,²² perfecto odio oderam illos
inimici facti sunt mihi
138,²³ scrutare me Deus et cognosce cor meum
proba me et scito cogitationes meas
138,²⁴ et vide si via idoli in me est
et deduc me in via aeterna
139,¹ PRO VICTORIA CANTICUM DAVID
139,² Erue me Domine ab homine malo
a viris iniquis serva me

139,³ qui cogitaverunt malitias in corde
tota die versati sunt in proeliis

139,⁴ exaceruerunt linguam suam quasi serpens
venenum aspidis sub labiis eorum

SEMPER

139,⁵ custodi me Domine de manu impii a viro iniquitatum conserva me
qui cogitaverunt subplantare gressus meos

139,⁶ absconderunt superbi laqueum mihi et funibus extenderunt rete
iuxta semitam offendiculum posuerunt mihi

SEMPER

139,⁷ dixi Domino Deus meus tu
audi Domine vocem deprecationis meae

139,⁸ Domine Deus fortitudo salutis meae protexisti caput meum in die belli

139,⁹ ne des Domine desideria impii
scelera eius ne effundantur et eleventur

SEMPER

139,¹⁰ amaritudo convivarum meorum
labor labiorum eorum operiat eos

139,¹¹ cadent super eos carbones ignis
deicies eos in foveas ut non consurgant

139,¹² vir linguosus non dirigetur in terra
virum iniquum mala capient in interitu

139,¹³ scio quod faciet Dominus causam inopis iudicia pauperum

139,¹⁴ attamen iusti confitebuntur nomini tuo
habitabunt recti cum vultu tuo

140,¹ CANTICUM DAVID

Domine clamavi ad te festina mihi
exaudi vocem meam clamantis ad te

140,² dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo
elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum

140,³ pone Domine custodem ori meo
serva paupertatem labiorum meorum

140,⁴ ne declines cor meum in verbum malum
volvete cogitationes impias cum viris operantibus iniquitatem
neque comedere in deliciis eorum

140,⁵ corripiat me iustus in misericordia et arguat me
oleum amaritudinis non inpinguet caput meum
quia adhuc et oratio mea pro malitiis eorum
140,⁶ sublatis sunt iuxta petram iudices eorum
et audient verba mea quoniam decora sunt
140,⁷ sicut agricola cum scindit terram
sic dissipata sunt ossa nostra in ore inferi
140,⁸ quia ad te Domine Deus oculi mei
in te speravi ne evacues animam meam
140,⁹ custodi me de manibus laquei quod posuerunt mihi
et de offendiculis operantium iniquitatem
140,¹⁰ incident in rete eius impii simul
ego autem transibo

141,¹ ERUDITIO DAVID CUM ESSET IN SPELUNCA ORATIO

141,² Voce mea ad Dominum clamavi
voce mea ad Dominum deprecatus sum
141,³ effundam in conspectu eius eloquium meum
tribulationem meam coram illo adnuntiabo
141,⁴ cum anxius in me fuerit spiritus meus
tu enim nosti semitam meam
in via hac qua ambulabo absconderunt laqueum mihi
141,⁵ respice ad dexteram et vide quia non sit qui cognoscat me
perii fuga a me non est qui quaerat animam meam
141,⁶ clamavi ad te Domine dixi tu spes mea
pars mea in terra viventium
141,⁷ ausculta deprecationem meam quoniam infirmatus sum nimis
libera me a persecutoribus quoniam confortati sunt super me
141,⁸ educ de carcere animam meam ut confiteatur nomini tuo
me expectant iusti cum retribuieris mihi

142,¹ CANTICUM DAVID

Domine exaudi orationem meam
ausculta deprecationem meam in veritate tua
exaudi me in iustitia tua
142,² et non venias ad iudicandum cum servo tuo
quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens

142,³ persecutus est enim inimicus animam meam
confregit in terra vitam meam
posuit me in tenebris quasi mortuos antiquos
142,⁴ et anxius fuit in me spiritus meus
in medio mei sollicitum fuit cor meum
142,⁵ recordabar dierum antiquorum
meditabar omnia opera tua
facta manuum tuarum loquebar
142,⁶ expandi manus meas ad te
anima mea quasi terra sitiens ad te

SEMPER

142,⁷ cito exaudi me Domine defecit spiritus meus
ne abscondas faciem tuam a me et comparabor descendentibus in lacum
142,⁸ fac me audire mane misericordiam tuam quoniam in te confido
notam fac mihi viam in qua ambulo quoniam ad te levavi animam meam
142,⁹ libera me de inimicis meis Domine a te protectus sum
142,¹⁰ doce me ut faciam voluntatem tuam quia tu Deus meus
spiritus tuus bonus deducet me in terra recta
142,¹¹ propter nomen tuum Domine vivificabis me
in iustitia tua educes de angustia animam meam
142,¹² et in misericordia tua dissipabis inimicos meos
et perdes omnes ligantes animam meam
ego enim sum servus tuus

143,¹ DAVID

Benedictus Dominus fortis meus
qui docet manus meas ad proelium
digitos meos ad bellum
143,² misericordia mea et fortitudo mea auxiliator meus et salvator meus
scutum meum et in ipso speravi qui subiecit populos mihi
143,³ Domine quid est homo quia cognoscis eum
filius hominis quia computas eum
143,⁴ homo vanitati adsimilatus est
dies eius quasi umbra pertransiens
143,⁵ Domine inclina caelos tuos et descende
tange montes et fumigabunt

143,⁶ mica fulmine et dissipa eos
mitte sagittam tuam et interfice illos
143,⁷ extende manum tuam de excelso
libera me et erue me de aquis multis
de manu filiorum alienorum
143,⁸ quorum os locutum est vanitatem
et dextera eorum dextera mendacii
143,⁹ Deus canticum novum cantabo tibi
in psalterio decacordo psallam tibi
143,¹⁰ qui dat salutem regibus
qui eruit David servum suum de gladio pessimo
143,¹¹ libera me et erue me de manu filiorum alienorum
quorum os locutum est vanitatem et dextera eorum dextera mendacii
143,¹² ut sint filii nostri quasi plantatio crescens in adulescentia sua
filiae nostrae quasi anguli ornati ad similitudinem templi
143,¹³ promptuaria nostra plena et supereffundentia ex hoc in illud
pecora nostra in milibus et innumerabilia in conpitis nostris
143,¹⁴ tauri nostri pingues
non est interruptio et non est egressus
et non est ululatus in plateis nostris
143,¹⁵ beatus populus cuius talia sunt
beatus populus cuius Dominus Deus suus

144,¹ HYMNUS DAVID

ALEPH Exaltabo te Deus meus rex et benedicam nomini tuo in aeternum et ultra
144,² BETH in omni die benedicam tibi et laudabo nomen tuum in sempiternum iugiter
144,³ GIMEL magnus Deus et laudabilis nimis et magnificentiae eius non est inventio
144,⁴ DELETH generatio ad generationem laudabit opera tua et fortitudines tuas adnuntia-
bunt
144,⁵ HE decorem gloriae magnitudinis tuae et verba mirabilium tuorum loquar
144,⁶ VAV et fortitudinem horribilium tuorum loquentur et magnitudines tuas narrabo
144,⁷ ZAI memoriam multae bonitatis tuae loquentur et iustitias tuas laudabunt
144,⁸ HETH clemens et misericors Dominus patiens et multae miserationis
144,⁹ TETH bonus Dominus omnibus et misericordiae eius in universa opera eius
144,¹⁰ IOTH confiteantur tibi Domine omnia opera tua et sancti tui benedicant tibi
144,¹¹ CAPH gloriam regni tui dicent et fortitudines tuas loquentur

144,¹² LAMETH ut ostendant filiis hominum fortitudines eius et gloriam decoris regni eius
144,¹³ MEM regnum tuum regnum omnium saeculorum et potestas tua in omni generatio-
ne et generatione

144,¹⁴ SAMECH sustentat Dominus omnes corruentes et erigit universos iacentes

144,¹⁵ AIN oculi eorum in te sperant et tu das eis escam suam in tempore suo

144,¹⁶ FE aperis manus tuas et imple omne animal refectione

144,¹⁷ SADE iustus Dominus in omnibus viis suis et sanctus in omnibus operibus suis

144,¹⁸ COPH iuxta est Dominus omnibus qui invocant eum omnibus qui invocant eum in
veritate

144,¹⁹ RES placitum timentium se faciet et clamorem eorum audiet et salvabit eos

144,²⁰ SEN custodit Dominus omnes diligentes se et universos impios conteret

144,²¹ THAV laudem Domini loquetur os meum et benedicet omnis caro nomini sancto ei-
us in aeternum et iugiter

145,¹ ALLELUIA

145,² Lauda anima mea Dominum

laudabo Dominum in vita mea

cantabo Deo meo quamdiu sum

nolite confidere in principibus 145,³ in filio hominis cui non est salus

145,⁴ egredietur spiritus eius et revertetur in humum suam

in die illa peribunt cogitationes eius

145,⁵ beatus cuius Deus Iacob auxiliator eius

spes eius in Domino Deo suo

145,⁶ qui fecit caelos et terram mare et omnia quae in eis sunt

145,⁷ et custodit veritatem in sempiternum

qui facit iudicium calumniam sustinentibus

et dat panem esurientibus

Dominus solvit vinctos

145,⁸ Dominus inluminat caecos

Dominus erigit adlisos

Dominus diligit iustos

145,⁹ Dominus custodit advenas

pupillum et viduam suscipiet

et viam impiorum conteret

145,¹⁰ regnabit Dominus in aeternum

Deus tuus Sion in generationem et generationem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

146,¹ ALLELUIA

Laudate Dominum quoniam bonum est canticum Dei nostri

quoniam decorum est pulchra laudatio

146,² aedificabit Hierusalem Dominus

eiectos Israhel congregabit

146,³ qui sanat contritos corde et alligat plagas eorum

146,⁴ qui numerat multitudinem stellarum et omnes nomine suo vocat

146,⁵ magnus Dominus noster et multus fortitudine

prudentiae eius non est numerus

146,⁶ suscipiens mansuetos Dominus humilians impios usque ad terram

146,⁷ canite Domino in confessione canite Deo nostro in cithara

146,⁸ qui operit caelos nubibus

et praebet terrae pluviam

et oriri facit in montibus germen

146,⁹ qui dat iumentis panem suum filiis corvi clamantibus

146,¹⁰ non est in fortitudine equi voluntas eius

neque in tibiis viri placetur ei

146,¹¹ placetur Domino in his qui timent eum et expectant misericordiam eius

147,¹² ¹² Lauda Hierusalem Dominum cane Deum tuum Sion

147,¹³ quia confortavit vectes portarum tuarum benedixit filiis tuis in medio tui

147,¹⁴ qui posuit terminum tuum pacem adipe frumenti saturavit te

147,¹⁵ qui emittit eloquium suum terrae velociter curret verbum eius

147,¹⁶ qui dat nivem quasi lanam pruinas quasi cinerem spargit

147,¹⁷ proicit glaciem suam quasi buccellas ante faciem frigoris eius quis stabit

147,¹⁸ mittet verbum suum et solvet illa spirabit spiritu suo et fluent aquae

147,¹⁹ qui adnuntiat verbum suum Iacob

praecepta sua et iudicia sua Israhel

147,²⁰ non fecit similiter omni genti et iudicia eius non cognoscent

ALLELUIA

148,¹ ALLELUIA

Laudate Dominum de caelis laudate eum in excelsis

148,² laudate eum omnes angeli eius laudate eum omnes exercitus eius

148,³ laudate eum sol et luna laudate eum omnes stellae luminis

148,⁴ laudate eum caeli caelorum et aquae quae super caelos sunt

148,⁵ laudent nomen Domini quoniam ipse mandavit et creata sunt

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

148,⁶ et statuit ea in saeculum et in saeculum
praeceptum dedit et non praeteribit
148,⁷ laudate Dominum de terra dracones et omnes abyssi
148,⁸ ignis et grando nix et glacies ventus turbo
quae facitis sermonem eius
148,⁹ montes et omnes colles lignum fructiferum et universae cedri
148,¹⁰ bestiae et omnia iumenta reptilia et aves volantes
148,¹¹ reges terrae et omnes populi principes et universi iudices terrae
148,¹² iuvenes et virgines senes cum pueris laudent nomen Domini
148,¹³ quoniam sublime nomen eius solius
148,¹⁴ gloria eius in caelo et in terra
et exaltavit cornu populi sui
laus omnibus sanctis eius
filiis Israhel populo adpropinquanti sibi

ALLELUIA

149,¹ ALLELUIA
Cantate Domino canticum novum
laus eius in congregatione sanctorum
149,² laetetur Israhel in factore suo
filii Sion exultent in rege suo
149,³ laudent nomen eius in choro
in tympano et cithara cantent ei
149,⁴ quia conplacet sibi Dominus in populo suo
exaltabit mansuetos in Iesu
149,⁵ exultabunt sancti in gloria
laudabunt in cubilibus suis
149,⁶ exaltationes Dei in gutture eorum et gladii ancipites in manibus eorum
149,⁷ ad faciendam vindictam in gentibus increpationes in populis
149,⁸ ut alligent reges eorum catenis et inclitos eorum conpedibus ferreis
149,⁹ ut faciant in eis iudicium scriptum
decor est omnium sanctorum eius

ALLELUIA

150,¹ ALLELUIA
Laudate Deum in sancto eius
laudate eum in fortitudine potentiae eius

150,² laudate eum in fortitudinibus eius
laudate eum iuxta multitudinem magnificentiae suae
150,³ laudate eum in clangore bucinæ
laudate eum in psalterio et cithara
150,⁴ laudate eum in tympano et choro
laudate eum in cordis et organo
150,⁵ laudate eum in cymbalis sonantibus
laudate eum in cymbalis tinnientibus
150,⁶ omne quod spirat laudet Dominum

ALLELUIA

EXPLICIT PSALTERIUM

INCIPIT PROLOGUS HIERONYMI IN LIBRIS SALOMONIS

Cromatio et Heliodoro episcopis Hieronymus.

Iungat epistula quos iungit sacerdotium, immo carta non dividat quos Christi nectit amor. Commentarios in Osee Amos Zacchariam Malachiamque poscitis; scripsissem, si licuisset per valitudinem. Mittitis solacia sumptuum, notarios nostros et librarios sustentatis, ut vobis potissimum nostrum sudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diversa poscentium, quasi aut aequum sit me vobis esurientibus aliis laborare, aut in ratione dati et accepti cuiquam praeter vobis obnoxius sim. Itaque longa aegrotatione fractus, ne penitus hoc anno reticerem et apud vos mutus essem, tridui opus vestro nomini consecravi, interpretationem videlicet trium Salomonis voluminum, Masloth, quas Hebraei Parabolas, vulgata editio Proverbia vocat, Coeeth, quem graece Ecclesiasten, latine Contionatorem possumus dicere, Sirassirim, quod in nostram linguam vertitur Canticum canticorum.

Fertur et *παναρετος* Iesu filii Sirach liber, et alius *ψευδεπιγραφος*, qui Sapiencia Salomonis inscribitur. Quorum priorem et hebraicum repperi, non Ecclesiasticum ut apud Latinos, sed Parabolas praenotatum; cui iuncti erant Ecclesiastes et Canticum canticorum, ut similitudinem Salomonis non solum librorum numero, sed et materiarum genere coaequaret. Secundus apud Hebraeos nusquam est, quin et ipse stilus graecam eloquentiam redolet; et nonnulli scriptorum veterum hunc Iudaei Filonis adfirmant. Sicut ergo Iudith et Tobi et Machabeorum libros legit quidem Ecclesia, sed inter canonicas scripturas non recipit, sic et haec duo volumina legat ad aedificationem plebis, non ad auctoritatem ecclesiasticorum dogmatum confirmandam.

Si cui sane Septuaginta interpretum magis editio placet, habet eam a nobis olim emendatam; neque enim sic nova condimus ut vetera destruamus. Et tamen, cum diligentissime legerit, sciat magis nostra intellegi, quae non in tertium vas transfusa coacuerint, sed statim de praelo purissimae commendata testae suum saporem servaverint.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER PROVERBIORUM SALOMONIS

1,¹ Parabolae Salomonis filii David regis Israhel
1,² ad sciendam sapientiam et disciplinam
1,³ ad intellegenda verba prudentiae et suscipiendam eruditionem doctrinae
iustitiam et iudicium et aequitatem
1,⁴ ut detur parvulis astutia adulescenti scientia et intellectus
1,⁵ audiens sapiens sapientior erit et intellegens gubernacula possidebit
1,⁶ animadvertet parabolam et interpretationem verba sapientium et enigmata eorum
1,⁷ timor Domini principium scientiae sapientiam atque doctrinam stulti despiciunt
1,⁸ audi fili mi disciplinam patris tui et ne dimittas legem matris tuae
1,⁹ ut addatur gratia capiti tuo et torques collo tuo
1,¹⁰ fili mi si te lactaverint peccatores ne adquiescas
1,¹¹ si dixerint veni nobiscum insidiamur sanguini abscondamus tendiculas contra insontem
frustra
1,¹² degluttiamus eum sicut infernus viventem et integrum quasi descendentem in lacum
1,¹³ omnem pretiosam substantiam repperiemus implebimus domos nostras spoliis
1,¹⁴ sortem mitte nobiscum marsuppium unum sit omnium nostrum
1,¹⁵ fili mi ne ambules cum eis prohibe pedem tuum a semitis eorum
1,¹⁶ pedes enim illorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem
1,¹⁷ frustra autem iacitur rete ante oculos pinnatorum
1,¹⁸ ipsique contra sanguinem suum insidiantur et moliuntur fraudes contra animas suas
1,¹⁹ sic semitae omnis avari animas possidentium rapiunt
1,²⁰ sapientia foris praedicat in plateis dat vocem suam
1,²¹ in capite turbarum clamitat in foribus portarum urbis profert verba sua dicens
1,²² usquequo parvuli diligitis infantiam
et stulti ea quae sibi sunt noxia cupiunt et imprudentes odibunt scientiam
1,²³ convertimini ad correptionem meam en proferam vobis spiritum meum et ostendam
verba mea
1,²⁴ quia vocavi et rennuistis extendi manum meam et non fuit qui aspiceret
1,²⁵ despexistis omne consilium meum et increpationes meas neglexistis
1,²⁶ ego quoque in interitu vestro ridebo et subsannabo cum vobis quod timebatis advenerit
1,²⁷ cum inruerit repentina calamitas et interitus quasi tempestas ingruerit
quando venerit super vos tribulatio et angustia
1,²⁸ tunc invocabunt me et non exaudiam
mane consurgent et non invenient me
1,²⁹ eo quod exosam habuerint disciplinam et timorem Domini non susceperint

1,³⁰nec adquieverint consilio meo et detraxerint universae correptioni meae
 1,³¹comedent igitur fructus viae suae suisque consiliis saturabuntur
 1,³²aversio parvulorum interficiet eos et prosperitas stultorum perdet illos
 1,³³qui autem me audierit absque terrore requiescet et abundantia perfruetur malorum timore sublato
 2,¹ fili mi si susceperis sermones meos et mandata mea absconderis penes te
 2,²ut audiat sapientiam auris tua inclina cor tuum ad noscendam prudentiam
 2,³si enim sapientiam invocaveris et inclinaveris cor tuum prudentiae
 2,⁴si quaesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effoderis illam
 2,⁵tunc intelleges timorem Domini et scientiam Dei invenies
 2,⁶quia Dominus dat sapientiam et ex ore eius scientia et prudentia
 2,⁷custodiet rectorum salutem et proteget gradientes simpliciter
 2,⁸servans semitas iustitiae et vias sanctorum custodiens
 2,⁹tunc intelleges iustitiam et iudicium et aequitatem et omnem semitam bonam
 2,¹⁰si intraverit sapientia cor tuum et scientia animae tuae placuerit
 2,¹¹consilium custodiet te prudentia servabit te
 2,¹²ut eruaris de via mala ab homine qui perversa loquitur
 2,¹³qui relinquunt iter rectum et ambulant per vias tenebrosas
 2,¹⁴qui laetantur cum malefecerint et exultant in rebus pessimis
 2,¹⁵quorum viae perversae et infames gressus eorum
 2,¹⁶ut eruaris a muliere aliena et ab extranea quae mollit sermones suos
 2,¹⁷et relinquit ducem pubertatis suae 2,¹⁸et pacti Dei sui oblita est
 inclinata est enim ad mortem domus eius et ad impios semitae ipsius
 2,¹⁹omnes qui ingrediuntur ad eam non revertentur nec adprehendent semitas vitae
 2,²⁰ut ambules in via bona et calles iustorum custodias
 2,²¹qui enim recti sunt habitabunt in terra et simplices permanebunt in ea
 2,²²impii vero de terra perdentur et qui inique agunt auferentur ex ea
 3,¹ fili mi ne obliviscaris legis meae et praecepta mea custodiat cor tuum
 3,²longitudinem enim dierum et annos vitae et pacem adponent tibi
 3,³misericordia et veritas non te deserant
 circumda eas gutturi tuo et describe in tabulis cordis tui
 3,⁴et invenies gratiam et disciplinam bonam coram Deo et hominibus
 3,⁵habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo et ne innitaris prudentiae tuae
 3,⁶in omnibus viis tuis cogita illum et ipse diriget gressus tuos
 3,⁷ne sis sapiens apud temet ipsum time Dominum et recede a malo

3,⁸sanitas quippe erit umbilico tuo et inrigatio ossuum tuorum
 3,⁹honora Dominum de tua substantia et de primitiis omnium frugum tuarum
 3,¹⁰et implebuntur horrea tua saturitate et vino torcularia redundabunt
 3,¹¹disciplinam Domini fili mi ne abicias nec deficias cum ab eo corripieris
 3,¹²quem enim diligit Dominus corripit et quasi pater in filio conplacet sibi
 3,¹³beatus homo qui invenit sapientiam et qui affluit prudentia
 3,¹⁴melior est adquisitio eius negotiatione argenti et auro primo fructus eius
 3,¹⁵pretiosior est cunctis opibus et omnia quae desiderantur huic non valent comparari
 3,¹⁶longitudo dierum in dextera eius in sinistra illius divitiae et gloria
 3,¹⁷viae eius viae pulchrae et omnes semitae illius pacificae
 3,¹⁸lignum vitae est his qui adprehenderit eam et qui tenuerit eam beatus
 3,¹⁹Dominus sapientia fundavit terram stabilivit caelos prudentia
 3,²⁰sapientia illius eruperunt abyssi et nubes rore concresecunt
 3,²¹fili mi ne effluent haec ab oculis tuis
 custodi legem atque consilium 3,²²et erit vita animae tuae et gratia faucibus tuis
 3,²³tunc ambulabis fiducialiter in via tua et pes tuus non inpinget
 3,²⁴si dormieris non timebis quiesces et suavis erit somnus tuus
 3,²⁵ne paveas repentino terrore et inruentes tibi potentias impiorum
 3,²⁶Dominus enim erit in latere tuo et custodiet pedem tuum ne capiaris
 3,²⁷noli prohibere benefacere eum qui potest si vales et ipse benefac
 3,²⁸ne dicas amico tuo vade et revertere et cras dabo tibi cum statim possis dare
 3,²⁹ne moliaris amico tuo malum cum ille in te habeat fiduciam
 3,³⁰ne contendas adversus hominem frustra cum ipse tibi nihil mali fecerit
 3,³¹ne aemuleris hominem iniustum nec imiteris vias eius
 3,³²quia abominatio Domini est omnis inlusor et cum simplicibus sermocinatio eius
 3,³³egestas a Domino in domo impii habitacula autem iustorum benedicentur
 3,³⁴inlusores ipse deludet et mansuetis dabit gratiam
 3,³⁵gloriam sapientes possidebunt stultorum exaltatio ignominia
 4,¹audite filii disciplinam patris et adtendite ut sciatis prudentiam
 4,²donum bonum tribuam vobis legem meam ne derelinquatis
 4,³nam et ego filius fui patris mei tenellus et unigenitus coram matre mea
 4,⁴et docebat me atque dicebat
 suscipiat verba mea cor tuum custodi praecepta mea et vives
 4,⁵posside sapientiam posside prudentiam ne obliviscaris neque declines a verbis oris mei
 4,⁶ne dimittas eam et custodiet te dilige eam et servabit te

4,⁷ principium sapientiae posside sapientiam et in omni possessione tua adquire prudentiam
4,⁸ arripe illam et exaltabit te glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus
4,⁹ dabit capiti tuo augmenta gratiarum et corona inclita proteget te
4,¹⁰ audi fili mi et suscipe verba mea ut multiplicentur tibi anni vitae
4,¹¹ viam sapientiae monstravi tibi duxi te per semitas aequitatis
4,¹² quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui et currens non habebis offendiculum
4,¹³ tene disciplinam ne dimittas eam custodi illam quia ipsa est vita tua
4,¹⁴ ne delecteris semitis impiorum nec tibi placeat malorum via
4,¹⁵ fuge ab ea ne transeas per illam declina et desere eam
4,¹⁶ non enim dormiunt nisi malefecerint et rapitur somnus ab eis nisi subplantaverint
4,¹⁷ comedunt panem impietatis et vinum iniquitatis bibunt
4,¹⁸ iustorum autem semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam diem
4,¹⁹ via impiorum tenebrosa nesciunt ubi corruant
4,²⁰ fili mi ausculta sermones meos et ad eloquia mea inclina aurem tuam
4,²¹ ne recedant ab oculis tuis custodi ea in medio cordis tui
4,²² vita enim sunt invenientibus ea et universae carni sanitas
4,²³ omni custodia conserva cor tuum quia ex ipso vita procedit
4,²⁴ remove a te os pravum et detrahentia labia sint procul a te
4,²⁵ oculi tui recta videant et palpebrae tuae praecedant gressus tuos
4,²⁶ dirige semitam pedibus tuis et omnes viae tuae stabilientur
4,²⁷ ne declines ad dexteram et ad sinistram averte pedem tuum a malo
5,¹ fili mi adtende sapientiam meam et prudentiae meae inclina aurem tuam
5,² ut custodias cogitationes et disciplinam labia tua conservent
5,³ favus enim stillans labia meretricis et nitidius oleo guttur eius
5,⁴ novissima autem illius amara quasi absinthium et acuta quasi gladius biceps
5,⁵ pedes eius descendunt in mortem et ad inferos gressus illius penetrant
5,⁶ per semitam vitae non ambulat vagi sunt gressus eius et investigabiles
5,⁷ nunc ergo fili audi me et ne recedas a verbis oris mei
5,⁸ longe fac ab ea viam tuam et ne adpropinques foribus domus eius
5,⁹ ne des alienis honorem tuum et annos tuos crudeli
5,¹⁰ ne forte impleantur extranei viribus tuis et labores tui sint in domo aliena
5,¹¹ et gemas in novissimis quando consumpseris carnes et corpus tuum
et dicas 5,¹² cur detestatus sum disciplinam et increpationibus non adquievit cor meum
5,¹³ nec audivi vocem docentium me et magistris non inclinavi aurem meam

5,¹⁴paene fui in omni malo in medio ecclesiae et synagogae
5,¹⁵bibe aquam de cisterna tua et fluenta putei tui
5,¹⁶deriventur fontes tui foras et in plateis aquas tuas divide
5,¹⁷habeto eas solus nec sint alieni participes tui
5,¹⁸sit vena tua benedicta et laetare cum muliere adulescentiae tuae
5,¹⁹cerva carissima et gratissimus hinulus
ubera eius inebrient te omni tempore in amore illius delectare iugiter
5,²⁰quare seduceris fili mi ab aliena et foveris sinu alterius
5,²¹respicit Dominus vias hominis et omnes gressus illius considerat
5,²²iniquitates suae capiunt impium et funibus peccatorum suorum constringitur
5,²³ipse morietur quia non habuit disciplinam et multitudine stultitiae suae decipietur
6,¹ fili mi si sponderis pro amico tuo defixisti apud extraneum manum tuam
6,²inlaqueatus es verbis oris tui et captus propriis sermonibus
6,³fac ergo quod dico fili mi et temet ipsum libera quia incidisti in manu proximi tui
discurre festina suscita amicum tuum
6,⁴ne dederis somnum oculis tuis nec dormitent palpebrae tuae
6,⁵erue quasi dammula de manu et quasi avis de insidiis aucupis
6,⁶vade ad formicam o piger et considera vias eius et disce sapientiam
6,⁷quae cum non habeat ducem nec praeceptorem nec principem
6,⁸parat aestate cibum sibi et congregat in messe quod comedat
6,⁹usquequo piger dormis quando consurges ex somno tuo
6,¹⁰paululum dormies paululum dormitabis paululum conseres manus ut dormias
6,¹¹et veniet tibi quasi viator egestas et pauperies quasi vir armatus
6,¹²homo apostata vir inutilis graditur ore perverso
6,¹³annuit oculis terit pede digito loquitur
6,¹⁴pravo corde machinatur malum et in omni tempore iurgia seminat
6,¹⁵huic extemplo veniet perditio sua et subito conteretur nec habebit ultra medicinam
6,¹⁶sex sunt quae odit Dominus et septimum detestatur anima eius
6,¹⁷oculos sublimes linguam mendacem
manus effundentes innoxium sanguinem
6,¹⁸cor machinans cogitationes pessimas
pedes veloces ad currendum in malum
6,¹⁹proferentem mendacia testem fallacem et eum qui seminat inter fratres discordias
6,²⁰conserva fili mi praecepta patris tui et ne dimittas legem matris tuae
6,²¹liga ea in corde tuo iugiter et circumda gutturi tuo

6,²²cum ambulaveris gradientur tecum
 cum dormieris custodiant te et evigilans loquere cum eis
 6,²³quia mandatum lucerna est et lex lux et via vitae increpatio disciplinae
 6,²⁴ut custodiant te a muliere mala et a blanda lingua extraneae
 6,²⁵non concupiscat pulchritudinem eius cor tuum nec capiaris nutibus illius
 6,²⁶pretium enim scorti vix unius est panis mulier autem viri pretiosam animam capit
 6,²⁷numquid abscondere potest homo ignem in sinu suo ut vestimenta illius non ardeant
 6,²⁸aut ambulare super prunas et non comburentur plantae eius
 6,²⁹sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui non erit mundus cum tetigerit eam
 6,³⁰non grandis est culpae cum quis furatus fuerit
 furatur enim ut esurientem impleat animam
 6,³¹deprehensus quoque reddet septuplum et omnem substantiam domus suae tradet
 6,³²qui autem adulter est propter cordis inopiam perdet animam suam
 6,³³turpitudinem et ignominiam congregat sibi et obprobrium illius non delebitur
 6,³⁴quia zelus et furor viri non parcat in die vindictae
 6,³⁵nec adquiescet cuiusquam precibus nec suscipiet pro redemptione dona plurima
 7,¹ fili mi custodi sermones meos et praecepta mea reconde tibi
 7,²serva mandata mea et vives et legem meam quasi pupillam oculi tui
 7,³liga eam in digitis tuis scribe illam in tabulis cordis tui
 7,⁴dic sapientiae soror mea es et prudentiam voca amicam tuam
 7,⁵ut custodiat te a muliere extranea et ab aliena quae verba sua dulcia facit
 7,⁶de fenestra enim domus meae per cancellos prospexi
 7,⁷et video parvulos considero vecordem iuvenem
 7,⁸qui transit in platea iuxta angulum et propter viam domus illius graditur
 7,⁹in obscuro advesperascente die in noctis tenebris et caligine
 7,¹⁰et ecce mulier occurrit illi ornata meretricio praeparata ad capiendas animas
 garrula et vaga 7,¹¹quietis inpatiens nec valens in domo consistere pedibus suis
 7,¹²nunc foris nunc in plateis nunc iuxta angulos insidians
 7,¹³adprehensumque deosculatur iuvenem et procaci vultu blanditur dicens
 7,¹⁴victimam pro salute debui hodie reddidi vota mea
 7,¹⁵idcirco egressa sum in occursum tuum desiderans te videre et repperi
 7,¹⁶intexui funibus lectum meum stravi tapetibus pictis ex Aegypto
 7,¹⁷aspersi cubile meum murra et aloe et cinnamomo
 7,¹⁸veni inebriemur uberibus donec inlucescat dies et fruamur cupitis amplexibus
 7,¹⁹non est enim vir in domo sua abiit via longissima

7,²⁰sacculum pecuniae secum tulit in die plenae lunae reversurus est domum suam
7,²¹inretivit eum multis sermonibus et blanditiis labiorum protraxit illum
7,²²statim eam sequitur quasi bos ductus ad victimam et quasi agnus lasciviens et ignorans
quod ad vincula stultus trahatur
7,²³donec transfigat sagitta iecur eius
velut si avis festinet ad laqueum et nescit quia de periculo animae illius agitur
7,²⁴nunc ergo fili audi me et adtende verba oris mei
7,²⁵ne abstrahatur in viis illius mens tua neque decipiaris semitis eius
7,²⁶multos enim vulneratos deiecit et fortissimi quique interfecti sunt ab ea
7,²⁷viae inferi domus eius penetrantes interiora mortis
8,¹ numquid non sapientia clamitat et prudentia dat vocem suam
8,²in summis excelsisque verticibus super viam in mediis semitis stans
8,³iuxta portas civitatis in ipsis foribus loquitur dicens
8,⁴o viri ad vos clamito et vox mea ad filios hominum
8,⁵intellegite parvuli astutiam et insipientes animadvertite
8,⁶audite quoniam de rebus magnis locutura sum et aperientur labia mea ut recta praedicent
8,⁷veritatem meditabitur guttur meum et labia mea detestabuntur impium
8,⁸iusti sunt omnes sermones mei non est in eis pravum quid neque perversum
8,⁹recti sunt intellegentibus et aequi invenientibus scientiam
8,¹⁰accipite disciplinam meam et non pecuniam doctrinam magis quam aurum eligit
8,¹¹melior est enim sapientia cunctis pretiosissimis et omne desiderabile ei non potest con-
parari
8,¹²ego sapientia habito in consilio et eruditus intersum cogitationibus
8,¹³timor Domini odit malum arrogantiam et superbiam et viam pravam et os bilingue de-
testor
8,¹⁴meum est consilium et aequitas mea prudentia mea est fortitudo
8,¹⁵per me reges regnant et legum conditores iusta decernunt
8,¹⁶per me principes imperant et potentes decernunt iustitiam
8,¹⁷ego diligentes me diligo et qui mane vigilant ad me invenient me
8,¹⁸mecum sunt divitiae et gloria opes superbae et iustitia
8,¹⁹melior est fructus meus auro et pretioso lapide et gemina mea argento electo
8,²⁰in viis iustitiae ambulo in medio semitarum iudicii
8,²¹ut ditem diligentes me et thesauros eorum repleam
8,²²Dominus possedit me initium viarum suarum antequam quicquam faceret a principio
8,²³ab aeterno ordita sum et ex antiquis antequam terra fieret

8,²⁴ necdum erant abyssi et ego iam concepta eram necdum fontes aquarum eruperant
8,²⁵ necdum montes gravi mole constiterant ante colles ego parturiebar
8,²⁶ adhuc terram non fecerat et flumina et cardines orbis terrae
8,²⁷ quando praeparabat caelos aderam quando certa lege et gyro vallabat abyssos
8,²⁸ quando aethera firmabat sursum et librabat fontes aquarum
8,²⁹ quando circumdabat mari terminum suum et legem ponebat aquis ne transirent fines
suos
quando adpendebat fundamenta terrae 8,³⁰ cum eo eram cuncta componens
et delectabar per singulos dies ludens coram eo omni tempore
8,³¹ ludens in orbe terrarum et deliciae meae esse cum filiis hominum
8,³² nunc ergo filii audite me beati qui custodiunt vias meas
8,³³ audite disciplinam et estote sapientes et nolite abicere eam
8,³⁴ beatus homo qui audit me qui vigilat ad fores meas cotidie et observat ad postes ostii
mei
8,³⁵ qui me invenerit inveniet vitam et hauriet salutem a Domino
8,³⁶ qui autem in me peccaverit laedet animam suam omnes qui me oderunt diligunt mortem
9,¹ sapientia aedificavit sibi domum excidit columnas septem
9,² immolavit victimas suas miscuit vinum et proposuit mensam suam
9,³ misit ancillas suas ut vocarent ad arcem et ad moenia civitatis
9,⁴ si quis est parvulus veniat ad me et insipientibus locuta est
9,⁵ venite comedite panem meum et bibite vinum quod miscui vobis
9,⁶ relinquitte infantiam et vivite et ambulate per vias prudentiae
9,⁷ qui erudit derisorem ipse sibi facit iniuriam et qui arguit impium generat maculam sibi
9,⁸ noli arguere derisorem ne oderit te argue sapientem et diliget te
9,⁹ da sapienti et addetur ei sapientia doce iustum et festinabit accipere
9,¹⁰ principium sapientiae timor Domini et scientia sanctorum prudentia
9,¹¹ per me enim multiplicabuntur dies tui et addentur tibi anni vitae
9,¹² si sapiens fueris tibimet ipsi eris si inlusor solus portabis malum
9,¹³ mulier stulta et clamosa plenaque inlecebris et nihil omnino sciens
9,¹⁴ sedit in foribus domus suae super sellam in excelso urbis loco
9,¹⁵ ut vocaret transeuntes viam et pergentes itinere suo
9,¹⁶ quis est parvulus declinet ad me et vecordi locuta est
9,¹⁷ aquae furtivae dulciores sunt et panis absconditus suavior
9,¹⁸ et ignoravit quod gigantes ibi sint et in profundis inferni convivae eius
10,¹ PARABOLAE SALOMONIS

Filius sapiens laetificat patrem filius vero stultus maestitia est matris suae
 10,² non proderunt thesauri impietatis iustitia vero liberabit a morte
 10,³ non adfliget Dominus fame animam iusti et insidias impiorum subvertet
 10,⁴ egestatem operata est manus remissa manus autem fortium divitias parat
 10,⁵ qui congregat in messe filius sapiens est qui autem stertit aestate filius confusionis
 10,⁶ benedictio super caput iusti os autem impiorum operit iniquitatem
 10,⁷ memoria iusti cum laudibus et nomen impiorum putrescet
 10,⁸ sapiens corde praecepta suscipiet stultus caeditur labiis
 10,⁹ qui ambulat simpliciter ambulat confidenter qui autem depravat vias suas manifestus erit
 10,¹⁰ qui annuit oculo dabit dolorem stultus labiis verberabitur
 10,¹¹ vena vitae os iusti et os impiorum operiet iniquitatem
 10,¹² odium suscitatur rixas et universa delicta operit caritas
 10,¹³ in labiis sapientis inveniatur sapientia et virga in dorso eius qui indiget corde
 10,¹⁴ sapientes abscondunt scientiam os autem stulti confusioni proximum est
 10,¹⁵ substantia divitis urbs fortitudinis eius pavor pauperum egestas eorum
 10,¹⁶ opus iusti ad vitam fructus impii ad peccatum
 10,¹⁷ via vitae custodienti disciplinam qui autem increpationes relinquit errat
 10,¹⁸ abscondunt odium labia mendacia qui profert contumeliam insipiens est
 10,¹⁹ in multiloquio peccatum non deerit qui autem moderatur labia sua prudentissimus est
 10,²⁰ argentum electum lingua iusti cor impiorum pro nihilo
 10,²¹ labia iusti erudiunt plurimos qui autem indocti sunt in cordis egestate morientur
 10,²² benedictio Domini divites facit nec sociabitur ei afflictio
 10,²³ quasi per risum stultus operatur scelus sapientia autem est viro prudentia
 10,²⁴ quod timet impius veniet super eum desiderium suum iustis dabitur
 10,²⁵ quasi tempestas transiens non erit impius iustus autem quasi fundamentum sempiternum
 10,²⁶ sicut acetum dentibus et fumes oculis sic piger his qui miserunt eum
 10,²⁷ timor Domini adponet dies et anni impiorum breviabuntur
 10,²⁸ expectatio iustorum laetitia spes autem impiorum peribit
 10,²⁹ fortitudo simplicis via Domini et pavor his qui operantur malum
 10,³⁰ iustus in aeternum non commovebitur impii autem non habitabunt in terram
 10,³¹ os iusti parturiet sapientiam lingua pravorum peribit
 10,³² labia iusti considerant placita et os impiorum perversa
 11,¹ statera dolosa abominatio apud Dominum et pondus aequum voluntas eius

11,²ubi fuerit superbia ibi erit et contumelia ubi autem humilitas ibi et sapientia
11,³simplicitas iustorum diriget eos et subplantatio perversorum vastabit illos
11,⁴non proderunt divitiae in die ultionis iustitia autem liberabit a morte
11,⁵iustitia simplicis diriget viam eius et in impietate sua corruet impius
11,⁶iustitia rectorum liberabit eos et in insidiis suis capientur iniqui
11,⁷mortuo homine impio nulla erit ultra spes et expectatio sollicitorum peribit
11,⁸iustus de angustia liberatus est et tradetur impius pro eo
11,⁹simulator ore decipit amicum suum iusti autem liberabuntur scientia
11,¹⁰in bonis iustorum exultabit civitas et in perditione impiorum erit laudatio
11,¹¹benedictione iustorum exaltabitur civitas et ore impiorum subvertetur
11,¹²qui despicit amicum suum indigens corde est vir autem prudens tacebit
11,¹³qui ambulat fraudulenter revelat arcana qui autem fidelis est animi celat commissum
11,¹⁴ubi non est gubernator populus corruet salus autem ubi multa consilia
11,¹⁵adfligetur malo qui fidem facit pro extraneo qui autem cavet laqueos securus erit
11,¹⁶mulier gratiosa inveniet gloriam et robusti habebunt divitias
11,¹⁷benefacit animae suae vir misericors qui autem crudelis est et propinquos abicit
11,¹⁸impius facit opus instabile seminanti autem iustitiam merces fidelis
11,¹⁹clementia praeparat vitam et sectatio malorum mortem
11,²⁰abominabile Domino pravum cor et voluntas eius in his qui simpliciter ambulant
11,²¹manus in manu non erit innocens malus semen autem iustorum salvabitur
11,²²circulus aureus in naribus suis mulier pulchra et fatua
11,²³desiderium iustorum omne bonum est praestolatio impiorum furor
11,²⁴alii dividunt propria et ditiores fiunt alii rapiunt non sua et semper in egestate sunt
11,²⁵anima quae benedicit inpinguabitur et qui inebriat ipse quoque inebriabitur
11,²⁶qui abscondit frumenta maledicetur in populis benedictio autem super caput vendenti-
um
11,²⁷bene consurgit diluculo qui quaerit bona qui autem investigator malorum est opprime-
tur ab eis
11,²⁸qui confidet in divitiis suis corruet iusti autem quasi virens folium germinabunt
11,²⁹qui conturbat domum suam possidebit ventos et qui stultus est serviet sapienti
11,³⁰fructus iusti lignum vitae et qui suscipit animas sapiens est
11,³¹si iustus in terra recipit quanto magis impius et peccator
12,¹ qui diligit disciplinam diligit scientiam qui autem odit increpationes insipiens est
12,²qui bonus est hauriet a Domino gratiam qui autem confidit cogitationibus suis impie
agit

12,³non roborabitur homo ex impietate et radix iustorum non commovebitur
 12,⁴mulier diligens corona viro suo et putredo in ossibus eius quae confusione res dignas gerit
 12,⁵cogitationes iustorum iudicia et consilia impiorum fraudulentia
 12,⁶verba impiorum insidiantur sanguini os iustorum liberabit eos
 12,⁷verte impios et non erunt domus autem iustorum permanebit
 12,⁸doctrina sua noscetur vir qui autem vanus et excors est patebit contemptui
 12,⁹melior est pauper et sufficiens sibi quam gloriosus et indigens pane
 12,¹⁰novit iustus animas iumentorum suorum viscera autem impiorum crudelia
 12,¹¹qui operatur terram suam saturabitur panibus qui autem sectatur otium stultissimus est
 12,¹²desiderium impii munimentum est pessimorum radix autem iustorum proficiet
 12,¹³propter peccata labiorum ruina proximat malo effugiet autem iustus de angustia
 12,¹⁴de fructu oris sui unusquisque replebitur bonis et iuxta opera manuum suarum retribuetur ei
 12,¹⁵via stulti recta in oculis eius qui autem sapiens est audit consilia
 12,¹⁶fatuus statim indicat iram suam qui autem dissimulat iniuriam callidus est
 12,¹⁷qui quod novit loquitur index iustitiae est qui autem mentitur testis est fraudulentus
 12,¹⁸est qui promittit et quasi gladio pungitur conscientiae lingua autem sapientium sanitas est
 12,¹⁹labium veritatis firmum erit in perpetuum qui autem testis est repentinus concinnat linguam mendacii
 12,²⁰dolus in corde cogitantium mala qui autem ineunt pacis consilia sequitur eos gaudium
 12,²¹non contristabit iustum quicquid ei acciderit impii autem replebuntur malo
 12,²²abominatio Domino labia mendacia qui autem fideliter agunt placent ei
 12,²³homo versutus celat scientiam et cor insipientium provocabit stultitiam
 12,²⁴manus fortium dominabitur quae autem remissa est tributis serviet
 12,²⁵maeror in corde viri humiliabit illud et sermone bono laetificabitur
 12,²⁶qui negligit damnum propter amicum iustus est iter autem impiorum decipiet eos
 12,²⁷non inveniet fraudulentus lucrum et substantia hominis erit auri pretium
 12,²⁸in semita iustitiae vita iter autem devium ducit ad mortem
 13,¹filius sapiens doctrina patris qui autem inlusor est non audit cum arguitur
 13,²de fructu oris homo saturabitur bonis anima autem praevaricatorum iniqua
 13,³qui custodit os suum custodit animam suam qui autem inconsideratus est ad loquendum sentiet mala

13,⁴vult et non vult piger anima autem operantium inpinguabitur
13,⁵verbum mendax iustus detestabitur impius confundit et confundetur
13,⁶iustitia custodit innocentis viam impietas vero peccato subplantat
13,⁷est quasi dives cum nihil habeat et est quasi pauper cum in multis divitiis sit
13,⁸redemptio animae viri divitiae suae qui autem pauper est increpationem non sustinet
13,⁹lux iustorum laetificat lucerna autem impiorum extinguetur
13,¹⁰inter superbos semper iurgia sunt qui autem agunt cuncta consilio reguntur sapientia
13,¹¹substantia festinata minuetur quae autem paulatim colligitur manu multiplicabitur
13,¹²spes quae differtur adfligit animam lignum vitae desiderium veniens
13,¹³qui detrahit alicui rei ipse se in futurum obligat qui autem timet praeceptum in pace
versabitur
13,¹⁴lex sapientis fons vitae ut declinet a ruina mortis
13,¹⁵doctrina bona dabit gratiam in itinere contemptorum vorago
13,¹⁶astutus omnia agit cum consilio qui autem fatuus est aperit stultitiam
13,¹⁷nuntius impii cadet in malum legatus fidelis sanitas
13,¹⁸egestas et ignominia ei qui deserit disciplinam qui autem adquiescit arguenti glorifica-
bitur
13,¹⁹desiderium si conpleatur delectat animam detestantur stulti eos qui fugiunt mala
13,²⁰qui cum sapientibus graditur sapiens erit amicus stultorum efficietur similis
13,²¹peccatores persequetur malum et iustis retribuentur bona
13,²²bonus relinquet heredes filios et nepotes et custoditur iusto substantia peccatoris
13,²³multi cibi in novalibus patrum et alii congregantur absque iudicio
13,²⁴qui parcit virgae suae odit filium suum qui autem diligit illum instanter erudit
13,²⁵iustus comedit et replet animam suam venter autem impiorum insaturabilis
14,¹sapiens mulier aedificavit domum suam insipiens instructam quoque destruet manibus
14,²ambulans recto itinere et timens Deum despicitur ab eo qui infami graditur via
14,³in ore stulti virga superbiae labia sapientium custodiunt eos
14,⁴ubi non sunt boves praesepe vacuum est ubi autem plurimae segetes ibi manifesta forti-
tudo bovis
14,⁵testis fidelis non mentietur profert mendacium testis dolosus
14,⁶quaerit derisor sapientiam et non inveniet doctrina prudentium facilis
14,⁷vade contra virum stultum et nescito labia prudentiae
14,⁸sapientia callidi est intellegere viam suam et imprudentia stultorum errans
14,⁹stultis inludet peccatum inter iustos morabitur gratia
14,¹⁰cor quod novit amaritudinem animae suae in gaudio eius non miscebitur extraneus

14,¹¹ domus impiorum delebitur tabernacula iustorum germinabunt
14,¹² est via quae videtur homini iusta novissima autem eius deducunt ad mortem
14,¹³ risus dolore miscebitur et extrema gaudii luctus occupat
14,¹⁴ viis suis replebitur stultus et super eum erit vir bonus
14,¹⁵ innocens credit omni verbo astutus considerat gressus suos
14,¹⁶ sapiens timet et declinat malum stultus transilit et confidit
14,¹⁷ inpatiens operabitur stultitiam et vir versutus odiosus est
14,¹⁸ possidebunt parvuli stultitiam et astuti expectabunt scientiam
14,¹⁹ iacebunt mali ante bonos et impii ante portas iustorum
14,²⁰ etiam proximo suo pauper odiosus erit amici vero divitum multi
14,²¹ qui despicit proximum suum peccat qui autem miseretur pauperi beatus erit
14,²² errant qui operantur malum misericordia et veritas praeparant bona
14,²³ in omni opere erit abundantia ubi autem verba sunt plurima frequenter egestas
14,²⁴ corona sapientium divitiae eorum fatuitas stultorum inprudencia
14,²⁵ liberat animas testis fidelis et profert mendacia versipellis
14,²⁶ in timore Domini fiducia fortitudinis et filiis eius erit spes
14,²⁷ timor Domini fons vitae ut declinet a ruina mortis
14,²⁸ in multitudine populi dignitas regis et in paucitate plebis ignominia principis
14,²⁹ qui patiens est multa gubernatur prudentia qui autem inpatiens exaltat stultitiam suam
14,³⁰ vita carniū sanitas cordis putredo ossuum invidia
14,³¹ qui calumniatur egentem exprobrat factori eius honorat autem eum qui miseretur pauperis
14,³² in malitia sua expelletur impius sperat autem iustus in morte sua
14,³³ in corde prudentis requiescit sapientia et indoctos quoque erudiet
14,³⁴ iustitia elevat gentem miseros facit populos peccatum
14,³⁵ acceptus est regi minister intellegens iracundiam eius inutilis sustinebit
15,¹ responsio mollis frangit iram sermo durus suscitatur furorem
15,² lingua sapientium ornat scientiam os fatuorum ebullit stultitiam
15,³ in omni loco oculi Domini contemplantur malos et bonos
15,⁴ lingua placabilis lignum vitae quae inmoderata est conteret spiritum
15,⁵ stultus inridet disciplinam patris sui qui autem custodit increpationes astutior fiet
15,⁶ domus iusti plurima fortitudo et in fructibus impii conturbatur
15,⁷ labia sapientium disseminabunt scientiam cor stultorum dissimile erit
15,⁸ victimae impiorum abominabiles Domino vota iustorum placabilia
15,⁹ abominatio est Domino via impii qui sequitur iustitiam diligetur ab eo

15,¹⁰ doctrina mala deserenti viam qui increpationes odit morietur
15,¹¹ infernus et perditio coram Domino quanto magis corda filiorum hominum
15,¹² non amat pestilens eum qui se corripit nec ad sapientes graditur
15,¹³ cor gaudens exhilarat faciem in maerore animi deicitur spiritus
15,¹⁴ cor sapientis quaerit doctrinam et os stultorum pascetur inperitia
15,¹⁵ omnes dies pauperis mali secunda mens quasi iuge convivium
15,¹⁶ melius est parum cum timore Domini quam thesauri magni et insatiabiles
15,¹⁷ melius est vocare ad holera cum caritate quam ad vitulum saginatum cum odio
15,¹⁸ vir iracundus provocat rixas qui patiens est mitigat suscitatas
15,¹⁹ iter pigrorum quasi sepes spinarum via iustorum absque offendiculo
15,²⁰ filius sapiens laetificat patrem et stultus homo despicit matrem suam
15,²¹ stultitia gaudium stulto et vir prudens dirigit gressus
15,²² dissipantur cogitationes ubi non est consilium ubi vero plures sunt consilarii confirmantur
15,²³ laetatur homo in sententia oris sui et sermo oportunus est optimus
15,²⁴ semita vitae super eruditum ut declinet de inferno novissimo
15,²⁵ domum superbiorum demolietur Dominus et firmos facit terminos viduae
15,²⁶ abominatio Domini cogitationes malae et purus sermo pulcherrimus
15,²⁷ conturbat domum suam qui sectatur avaritiam qui autem odit munera vivet
15,²⁸ mens iusti meditatur oboedientiam os impiorum redundat malis
15,²⁹ longe est Dominus ab impiis et orationes iustorum exaudiet
15,³⁰ lux oculorum laetificat animam fama bona inpinguat ossa
15,³¹ auris quae audit increpationes vitae in medio sapientium commorabitur
15,³² qui abicit disciplinam despicit animam suam qui adquiescit increpationibus possessor est cordis
15,³³ timor Domini disciplina sapientiae et gloriam praecedat humilitas
16,¹ hominis est animum praeparare et Dei gubernare linguam
16,² omnes viae hominum patent oculis eius spirituum ponderator est Dominus
16,³ revela Domino opera tua et dirigentur cogitationes tuae
16,⁴ universa propter semet ipsum operatus est Dominus impium quoque ad diem malum
16,⁵ abominatio Domini omnis arrogans etiam si manus ad manum fuerit non erit innocens
16,⁶ misericordia et veritate redimitur iniquitas et in timore Domini declinatur a malo
16,⁷ cum placuerint Domino viae hominis inimicos quoque eius convertet ad pacem
16,⁸ melius est parum cum iustitia quam multi fructus cum iniquitate
16,⁹ cor hominis disponet viam suam sed Domini est dirigere gressus eius

16,¹⁰divinatio in labiis regis in iudicio non errabit os eius
 16,¹¹pondus et statera iudicia Domini sunt et opera eius omnes lapides sacculi
 16,¹²abominabiles regi qui agunt impie quoniam iustitia firmatur solium
 16,¹³voluntas regum labia iusta qui recta loquitur diligetur
 16,¹⁴indignatio regis nuntii mortis et vir sapiens placabit eam
 16,¹⁵in hilaritate vultus regis vita et clementia eius quasi imber serotinus
 16,¹⁶posside sapientiam quia auro melior est et acquire prudentiam quia pretiosior est ar-
 gento
 16,¹⁷semita iustorum declinat mala custos animae suae servat viam suam
 16,¹⁸contritionem praecedat superbia et ante ruinam exaltatur spiritus
 16,¹⁹melius est humiliari cum mitibus quam dividere spolia cum superbis
 16,²⁰eruditus in verbo repperiet bona et qui in Domino sperat beatus est
 16,²¹qui sapiens corde est appellabitur prudens et qui dulcis eloquio maiora percipiet
 16,²²fons vitae eruditio possidentis doctrina stultorum fatuitas
 16,²³cor sapientis erudiet os eius et labiis illius addet gratiam
 16,²⁴favus mellis verba conposita dulcedo animae et sanitas ossuum
 16,²⁵est via quae videtur homini recta et novissimum eius ducit ad mortem
 16,²⁶anima laborantis laborat sibi quia compulit eum os suum
 16,²⁷vir impius fodit malum et in labiis eius ignis ardescit
 16,²⁸homo perversus suscitatur lites et verbosus separat principes
 16,²⁹vir iniquus lactat amicum suum et ducit eum per viam non bonam
 16,³⁰qui adtonitis oculis cogitat prava mordens labia sua perficit malum
 16,³¹corona dignitatis senectus in viis iustitiae repperietur
 16,³²melior est patiens viro forte et qui dominatur animo suo expugnatore urbium
 16,³³sortes mittuntur in sinu sed a Domino temperantur
 17,¹ melior est buccella sicca cum gaudio quam domus plena victimis cum iurgio
 17,²servus sapiens dominabitur filiis stultis et inter fratres hereditatem dividet
 17,³sicut igne probatur argentum et aurum camino ita corda probat Dominus
 17,⁴malus oboedit linguae iniquae et fallax obtemperat labiis mendacibus
 17,⁵qui despicit pauperem exprobrat factori eius et qui in ruina laetatur alterius non erit in-
 punitus
 17,⁶corona senum filii filiorum et gloria filiorum patres sui
 17,⁷non decent stultum verba conposita nec principem labium mentiens
 17,⁸gemma gratissima expectatio praestolantis quocumque se verterit prudenter intellegit
 17,⁹qui celat delictum quaerit amicitias qui altero sermone repetit separat foederatos

17,¹⁰ plus proficit correptio apud prudentem quam centum plagae apud stultum
17,¹¹ semper iurgia quaerit malus angelus autem crudelis mittetur contra eum
17,¹² expedit magis ursae occurrere raptis fetibus quam fatuo confidenti sibi in stultitia sua
17,¹³ qui reddit mala pro bonis non recedet malum de domo eius
17,¹⁴ qui dimittit aquam caput est iurgiorum et antequam patiatur contumeliam iudicium
deserit
17,¹⁵ et qui iustificat impium et qui condemnat iustum abominabilis est uterque apud Dom-
inum
17,¹⁶ quid prodest habere divitias stultum cum sapientiam emere non possit
17,¹⁷ omni tempore diligit qui amicus est et frater in angustiis conprobatur
17,¹⁸ homo stultus plaudet manibus cum sponderit pro amico suo
17,¹⁹ qui meditatur discordiam diligit rixas et qui exaltat ostium quaerit ruinam
17,²⁰ qui perversi cordis est non inveniet bonum et qui vertit linguam incidet in malum
17,²¹ natus est stultus in ignominiam suam sed nec pater in fatuo laetabitur
17,²² animus gaudens aetatem floridam facit spiritus tristis exsiccat ossa
17,²³ munera de sinu impius accipit ut pervertat semitas iudicii
17,²⁴ in facie prudentis lucet sapientia oculi stultorum in finibus terrae
17,²⁵ ira patris filius stultus et dolor matris quae genuit eum
17,²⁶ non est bonum damnum inferre iusto nec percutere principem qui recta iudicat
17,²⁷ qui moderatur sermones suos doctus et prudens est et pretiosi spiritus vir eruditus
17,²⁸ stultus quoque si tacuerit sapiens putabitur et si conpresserit labia sua intellegens
18,¹ occasiones quaerit qui vult recedere ab amico omni tempore erit exprobrabilis
18,² non recipit stultus verba prudentiae nisi ea dixeris quae versantur in corde eius
18,³ impius cum in profundum venerit peccatorum contemnit sed sequitur eum ignominia et
obprobrium
18,⁴ aqua profunda verba ex ore viri et torrens redundans fons sapientiae
18,⁵ accipere personam impii non est bonum ut declines a veritate iudicii
18,⁶ labia stulti inmiscunt se rixis et os eius iurgia provocat
18,⁷ os stulti contritio eius et labia illius ruina animae eius
18,⁸ verba bilinguis quasi simplicia et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris
18,⁹ qui mollis et dissolutus est in opere suo frater est sua opera dissipantis
18,¹⁰ turris fortissima nomen Domini ad ipsum currit iustus et exaltabitur
18,¹¹ substantia divitis urbs roboris eius et quasi murus validus circumdans eum
18,¹² antequam coneratur exaltatur cor hominis et antequam glorificetur humiliatur
18,¹³ qui prius respondit quam audiat stultum se esse demonstrat et confusione dignum

18,¹⁴spiritus viri sustentat inbecillitatem suam spiritum vero ad irascendum facilem quis poterit sustinere
 18,¹⁵cor prudens possidebit scientiam et auris sapientium quaerit doctrinam
 18,¹⁶donum hominis dilatat viam eius et ante principes spatium ei facit
 18,¹⁷iustus prior est accusator sui venit amicus eius et investigavit eum
 18,¹⁸contradictiones conprimit sors et inter potentes quoque diiudicat
 18,¹⁹frater qui adiuvatur a fratre quasi civitas firma et iudicia quasi vectes urbium
 18,²⁰de fructu oris viri replebitur venter eius et genimina labiorum illius saturabunt eum
 18,²¹mors et vita in manu linguae qui diligunt eam comedent fructus eius
 18,²²qui invenit mulierem invenit bonum et hauriet iucunditatem a Domino
 18,²³cum obsecrationibus loquetur pauper et dives effabitur rigide
 18,²⁴vir amicalis ad societatem magis amicus erit quam frater
 19,¹melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua quam torquens labia insipiens
 19,²ubi non est scientia animae non est bonum et qui festinus est pedibus offendit
 19,³stultitia hominis subplantat gressus eius et contra Deum fervet animo suo
 19,⁴divitiae addunt amicos plurimos a paupere autem et hii quos habuit separantur
 19,⁵testis falsus non erit inpunitus et qui mendacia loquitur non effugiet
 19,⁶multi colunt personam potentis et amici sunt dona tribuenti
 19,⁷fratres hominis pauperis oderunt eum insuper et amici procul recesserunt ab eo
 qui tantum verba sectatur nihil habebit 19,⁸qui autem possessor est mentis diligit animam
 suam et custos prudentiae inveniet bona
 19,⁹testis falsus non erit inpunitus et qui loquitur mendacia peribit
 19,¹⁰non decent stultum deliciae nec servum dominari principibus
 19,¹¹doctrina viri per patientiam noscitur et gloria eius est iniqua praetergredi
 19,¹²sicut fremitus leonis ita et regis ira et sicut ros super herbam ita hilaritas eius
 19,¹³dolor patris filius stultus et tecta iugiter perstillantia litigiosa mulier
 19,¹⁴domus et divitiae dantur a patribus a Domino autem proprie uxor prudens
 19,¹⁵pigredo inmittit soporem et anima dissoluta esuriet
 19,¹⁶qui custodit mandatum custodit animam suam qui autem neglegit vias suas mortificabitur
 19,¹⁷feneratur Domino qui miseretur pauperis et vicissitudinem suam reddet ei
 19,¹⁸erudi filium tuum ne desperes ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam
 19,¹⁹qui inpatiens est sustinebit damnum et cum rapuerit aliud adponet
 19,²⁰audi consilium et suscipe disciplinam ut sis sapiens in novissimis tuis
 19,²¹multae cogitationes in corde viri voluntas autem Domini permanebit

19,²² homo indigens misericors est et melior pauper quam vir mendax
19,²³ timor Domini ad vitam et in plenitudine commorabitur absque visitatione pessimi
19,²⁴ abscondit piger manum suam sub ascella nec ad os suum adplicat eam
19,²⁵ pestilente flagellato stultus sapientior erit sin autem corripueris sapientem intellet
disciplinam
19,²⁶ qui adfligit patrem et fugat matrem ignominiosus est et infelix
19,²⁷ non cesses fili audire doctrinam nec ignores sermones scientiae
19,²⁸ testis iniquus deridet iudicium et os impiorum devorat iniquitatem
19,²⁹ parata sunt derisoribus iudicia et mallei percutientes stultorum corporibus
20,¹ luxuriosa res vinum et tumultuosa ebrietas quicumque his delectatur non erit sapiens
20,² sicut rugitus leonis ita terror regis qui provocat eum peccat in animam suam
20,³ honor est homini qui separat se a contentionibus omnes autem stulti miscentur contu-
meliis
20,⁴ propter frigus piger arare noluit mendicabit ergo aestate et non dabitur ei
20,⁵ sicut aqua profunda sic consilium in corde viri sed homo sapiens exhauriet illud
20,⁶ multi homines misericordes vocantur virum autem fidelem quis inveniet
20,⁷ iustus qui ambulat in simplicitate sua beatos post se filios derelinquet
20,⁸ rex qui sedet in solio iudicii dissipat omne malum intuitu suo
20,⁹ quis potest dicere mundum est cor meum purus sum a peccato
20,¹⁰ pondus et pondus mensura et mensura utrumque abominabile est apud Deum
20,¹¹ ex studiis suis intellegitur puer si munda et si recta sint opera eius
20,¹² aurem audientem et oculum videntem Dominus fecit utrumque
20,¹³ noli diligere somnum ne te egestas opprimat aperi oculos tuos et saturare panibus
20,¹⁴ malum est malum est dicit omnis emptor et cum recesserit tunc gloriabitur
20,¹⁵ est aurum et multitudo gemmarum vas autem pretiosum labia scientiae
20,¹⁶ tolle vestimentum eius qui fideiussor extitit alieni et pro extraneis aufer pignus ab eo
20,¹⁷ suavis est homini panis mendacii et postea implebitur os eius calculo
20,¹⁸ cogitationes consiliis roborantur et gubernaculis tractanda sunt bella
20,¹⁹ ei qui revelat mysteria et ambulat fraudulenter et dilatat labia sua ne commiscearis
20,²⁰ qui maledicit patri suo et matri extinguetur lucerna eius in mediis tenebris
20,²¹ hereditas ad quam festinatur in principio in novissimo benedictione carebit
20,²² ne dicas reddam malum expecta Dominum et liberabit te
20,²³ abominatio est apud Deum pondus et pondus statera dolosa non est bona
20,²⁴ a Domino diriguntur gressus viri quis autem hominum intellegere potest viam suam
20,²⁵ ruina est hominis devorare sanctos et post vota tractare

20,²⁶dissipat impios rex sapiens et curvat super eos fornicem
20,²⁷lucerna Domini spiraculum hominis quae investigat omnia secreta ventris
20,²⁸miser cordia et veritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus eius
20,²⁹exultatio iuvenum fortitudo eorum et dignitas senum canities
20,³⁰livor vulneris absterget mala et plagae in secretioribus ventris
21,¹ sicut divisiones aquarum ita cor regis in manu Domini quocumque voluerit inclinabit
illud
21,²omnis via viri recta sibi videtur adpendit autem corda Dominus
21,³facere misericordiam et iudicium magis placent Domino quam victimae
21,⁴exaltatio oculorum et dilatatio cordis lucerna impiorum peccatum
21,⁵cogitationes robusti semper in abundantia omnis autem piger semper in egestate
21,⁶qui congregat thesauros lingua mendacii vanus est et inpingetur ad laqueos mortis
21,⁷rapinae impiorum detrahent eos quia noluerunt facere iudicium
21,⁸perversa via viri aliena est qui autem mundus est rectum opus eius
21,⁹melius est sedere in angulo domatis quam cum muliere litigiosa et in domo communi
21,¹⁰anima impii desiderat malum non miserebitur proximo suo
21,¹¹multato pestilente sapientior erit parvulus et si sectetur sapientem sumet scientiam
21,¹²excogitat iustus de domo impii ut detrahat impios in malum
21,¹³qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis et ipse clamabit et non exaudietur
21,¹⁴munus absconditum extinguet iras et donum in sinu indignationem maximam
21,¹⁵gaudium iusto est facere iudicium et pavor operantibus iniquitatem
21,¹⁶vir qui erraverit a via doctrinae in coetu gigantum commorabitur
21,¹⁷qui diligit epulas in egestate erit qui amat vinum et pinguia non ditabitur
21,¹⁸pro iusto datur impius et pro rectis iniquus
21,¹⁹melius est habitare in terra deserta quam cum muliere rixosa et iracunda
21,²⁰thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti et imprudens homo dissipabit illud
21,²¹qui sequitur iustitiam et misericordiam inveniet vitam et iustitiam et gloriam
21,²²civitatem fortium ascendit sapiens et destruxit robur fiduciae eius
21,²³qui custodit os suum et linguam suam custodit ab angustiis animam suam
21,²⁴superbus et arrogans vocatur indoctus qui in ira operatur superbiam
21,²⁵desideria occidunt pigrum noluerunt enim quicquam manus eius operari
21,²⁶tota die concupiscit et desiderat qui autem iustus est tribuet et non cessabit
21,²⁷hostiae impiorum abominabiles quia offeruntur ex scelere
21,²⁸testis mendax peribit vir oboediens loquitur victoriam
21,²⁹vir impius procaciter obfirmat vultum suum qui autem rectus est corrigit viam suam

21,³⁰ non est sapientia non est prudentia non est consilium contra Dominum
 21,³¹ equus paratur ad diem belli Dominus autem salutem tribuet
 22,¹ melius est nomen bonum quam divitiae multae super argentum et aurum gratia bona
 22,² dives et pauper obviaverunt sibi utriusque operator est Dominus
 22,³ callidus vidit malum et abscondit se innocens pertransiit et adflictus est damno
 22,⁴ finis modestiae timor Domini divitiae et gloria et vita
 22,⁵ arma et gladii in via perversi custos animae suae longe recedit ab eis
 22,⁶ proverbium est adulescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea
 22,⁷ dives pauperibus imperat et qui accipit mutuum servus est fenerantis
 22,⁸ qui seminat iniquitatem metet mala et virga irae suae consummabitur
 22,⁹ qui pronus est ad misericordiam benedicetur de panibus enim suis dedit pauperi
 22,¹⁰ eice derisorem et exhibit cum eo iurgium cessabuntque causae et contumeliae
 22,¹¹ qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem
 22,¹² oculi Domini custodiunt scientiam et subplantantur verba iniqui
 22,¹³ dicit piger leo foris in medio platearum occidendus sum
 22,¹⁴ fovea profunda os alienae cui iratus est Dominus incidet in eam
 22,¹⁵ stultitia conligata est in corde pueri et virga disciplinae fugabit eam
 22,¹⁶ qui calumniatur pauperem ut augeat divitias suas dabit ipse ditiori et egebit
 22,¹⁷ inclina aurem tuam et audi verba sapientium adpone autem cor ad doctrinam meam
 22,¹⁸ quae pulchra erit tibi cum servaveris eam in ventre tuo et redundabit in labiis tuis
 22,¹⁹ ut sit in Domino fiducia tua unde et ostendi eam tibi hodie
 22,²⁰ ecce descripsi eam tibi tripliciter in cogitationibus et scientia
 22,²¹ ut ostenderem tibi firmitatem et eloquia veritatis respondere ex his illi qui misit te
 22,²² non facias violentiam pauperi quia pauper est neque conteras egenum in porta
 22,²³ quia Dominus iudicabit causam eius et configet eos qui confixerint animam eius
 22,²⁴ noli esse amicus homini iracundo neque ambules cum viro furioso
 22,²⁵ ne forte discas semitas eius et sumas scandalum animae tuae
 22,²⁶ noli esse cum his qui defigunt manus suas et qui vades se offerunt pro debitis
 22,²⁷ si enim non habes unde restituas quid causae est ut tollat operimentum de cubili tuo
 22,²⁸ ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui
 22,²⁹ vidisti virum velocem in opere suo coram regibus stabit nec erit ante ignobiles
 23,¹ quando sederis ut comedas cum principe diligenter adtende quae posita sunt ante faciem tuam
 23,² et statue cultrum in gutture tuo si tamen habes in potestate animam tuam
 23,³ ne desideres de cibis eius in quo est panis mendacii

23,⁴noli laborare ut diteris sed prudentiae tuae pone modum
 23,⁵ne erigas oculos tuos ad opes quas habere non potes quia facient sibi pinnas quasi aquilae et avolabunt in caelum
 23,⁶ne comedas cum homine invido et ne desideres cibos eius
 23,⁷quoniam in similitudinem arioli et coniectoris aestimat quod ignorat comede et bibe dicet tibi et mens eius non est tecum
 23,⁸cibos quos comederas evomes et perdes pulchros sermones tuos
 23,⁹in auribus insipientium ne loquaris quia despicient doctrinam eloquii tui
 23,¹⁰ne adtingas terminos parvulorum et agrum pupillorum ne introeas
 23,¹¹propinquus enim eorum Fortis est et ipse iudicabit contra te causam illorum
 23,¹²ingrediatur ad doctrinam cor tuum et aures tuae ad verba scientiae
 23,¹³noli subtrahere a puero disciplinam si enim percusseris eum virga non morietur
 23,¹⁴tu virga percuties eum et animam eius de inferno liberabis
 23,¹⁵fili mi si sapiens fuerit animus tuus gaudebit tecum cor meum
 23,¹⁶et exultabunt renes mei cum locuta fuerint rectum labia tua
 23,¹⁷non aemuletur cor tuum peccatores sed in timore Domini esto tota die
 23,¹⁸quia habebis spem in novissimo et praestolatio tua non auferetur
 23,¹⁹audi fili mi et esto sapiens et dirige in via animum tuum
 23,²⁰noli esse in conviviis potatorum nec in comesationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt
 23,²¹quia vacantes potibus et dantes symbola consumentur et vestietur pannis dormitatio
 23,²²audi patrem tuum qui genuit te et ne contemnas cum senuerit mater tua
 23,²³veritatem eme et noli vendere sapientiam et doctrinam et intellegentiam
 23,²⁴exultat gaudio pater iusti qui sapientem genuit laetabitur in eo
 23,²⁵gaudeat pater tuus et mater tua et exultet quae genuit te
 23,²⁶praebe fili mi cor tuum mihi et oculi tui vias meas custodiant
 23,²⁷fovea enim profunda est meretrix et puteus angustus aliena
 23,²⁸insidiatur in via quasi latro et quos incautos viderit interficit
 23,²⁹cui vae cuius patri vae cui rixae cui foveae cui sine causa vulnera cui suffusio oculorum
 23,³⁰nonne his qui morantur in vino et student calicibus epotandis
 23,³¹ne intuearis vinum quando flavescit cum splenduerit in vitro color eius
 ingreditur blande 23,³²sed in novissimo mordebit ut coluber et sicut regulus venena diffundet
 23,³³oculi tui videbunt extraneas et cor tuum loquetur perversa
 23,³⁴et eris sicut dormiens in medio mari et quasi sopitus gubernator amisso clavo

23,³⁵et dices verberaverunt me sed non dolui traxerunt me et ego non sensi
 quando evigilabo et rursum vina repperiam
 24,¹ ne aemuleris viros malos nec desideres esse cum eis
 24,² quia rapinas meditatur mens eorum et fraudes labia eorum loquuntur
 24,³ sapientia aedificabitur domus et prudentia roborabitur
 24,⁴ in doctrina replebuntur cellaria universa substantia pretiosa et pulcherrima
 24,⁵ vir sapiens et fortis est et vir doctus robustus et validus
 24,⁶ quia cum dispositione initur bellum et erit salus ubi multa consilia sunt
 24,⁷ excelsa stulto sapientia in porta non aperiet os suum
 24,⁸ qui cogitat malefacere stultus vocabitur
 24,⁹ cogitatio stulti peccatum est et abominatio hominum detractor
 24,¹⁰ si desperaveris lassus in die angustiae inminuetur fortitudo tua
 24,¹¹ erue eos qui ducuntur ad mortem et qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses
 24,¹² si dixeris vires non suppetunt qui inspector est cordis ipse intellegit
 et servatorem animae tuae nihil fallit reddetque homini iuxta opera sua
 24,¹³ comede fili mi mel quia bonum est et favum dulcissimum gutturi tuo
 24,¹⁴ sic et doctrina sapientiae animae tuae
 quam cum inveneris habebis in novissimis et spes tua non peribit
 24,¹⁵ ne insidieris et quaeras impietatem in domo iusti neque vastes requiem eius
 24,¹⁶ septies enim cadet iustus et resurget impii autem corruent in malum
 24,¹⁷ cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuum
 24,¹⁸ ne forte videat Dominus et displiceat ei et auferat ab eo iram suam
 24,¹⁹ ne contendas cum pessimis nec aemuleris impios
 24,²⁰ quoniam non habent futurorum spem mali et lucerna impiorum extinguetur
 24,²¹ time Dominum fili mi et regem et cum detractoribus non commiscearis
 24,²² quoniam repente consurget perditio eorum et ruinam utriusque quis novit
 24,²³ HAEC QUOQUE SAPIENTIBUS
 Cognoscere personam in iudicio non est bonum
 24,²⁴ qui dicit impio iustus es maledicent ei populi et detestabuntur eum tribus
 24,²⁵ qui arguunt laudabuntur et super ipsos veniet benedictio
 24,²⁶ labia deosculabitur qui recta verba respondet
 24,²⁷ praepara foris opus tuum et diligenter exerce agrum tuum ut postea aedifices domum
 tuam
 24,²⁸ ne sis testis frustra contra proximum tuum nec lactes quemquam labiis tuis
 24,²⁹ ne dicas quomodo fecit mihi sic faciam ei reddam unicuique secundum opus suum

24,³⁰per agrum hominis pigri transivi et per vineam viri stulti
 24,³¹et ecce totum repleverant urticae operuerant superficiem eius spinae et maceria lapidum destructa erat
 24,³²quod cum vidissem posui in corde meo et exemplo didici disciplinam
 24,³³parum inquam dormies modicum dormitabis pauxillum manus conseres ut quiescas
 24,³⁴et veniet quasi cursor egestas tua et mendicitas quasi vir armatus
 25,¹ HAEC QUOQUE PARABOLAE SALOMONIS QUAS TRANSTULERUNT VIRI EZECHIAE REGIS IUDA
 25,²Gloria Dei celare verbum et gloria regum investigare sermonem
 25,³caelum sursum et terra deorsum et cor regum inscrutabile
 25,⁴aufer robiginem de argento et egredietur vas purissimum
 25,⁵aufer impietatem de vultu regis et firmabitur iustitia thronus eius
 25,⁶ne gloriosus appareas coram rege et in loco magnorum ne steteris
 25,⁷melius est enim ut dicatur tibi ascende huc quam ut humilieris coram principe
 25,⁸quae viderunt oculi tui ne proferas in iurgio cito
 ne postea emendare non possis cum dehonesteris amicum tuum
 25,⁹causam tuam tracta cum amico tuo et secretum extraneo non reveles
 25,¹⁰ne forte insultet tibi cum audierit et exprobrare non cesset
 25,¹¹mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in tempore suo
 25,¹²inauris aurea et margaritum fulgens qui arguit sapientem et aurem oboedientem
 25,¹³sicut frigus nivis in die messis ita legatus fidelis ei qui misit eum animam illius requiescere facit
 25,¹⁴nubes et ventus et pluviae non sequentes vir gloriosus et promissa non complens
 25,¹⁵patientia lenietur princeps et lingua mollis confringet duritiam
 25,¹⁶mel invenisti comede quod sufficit tibi ne forte saturatus evomas illud
 25,¹⁷subtrahe pedem tuum de domo proximi tui nequando satiatu oderit te
 25,¹⁸iaculum et gladius et sagitta acuta homo qui loquitur contra proximum suum testimonium falsum
 25,¹⁹dens putridus et pes lapsus qui sperat super infideli in die angustiae 25,²⁰et amittit palium in die frigoris
 acetum in nitro et qui cantat carmina cordi pessimo
 25,²¹si esurierit inimicus tuus ciba illum et si sitierit da ei aquam bibere
 25,²²prunam enim congregabis super caput eius et Dominus reddet tibi
 25,²³ventus aquilo dissipat pluvias et facies tristis linguam detrahentem
 25,²⁴melius est sedere in angulo domatis quam cum muliere litigiosa et in domo communi

25,²⁵ aqua frigida animae sitienti et nuntius bonus de terra longinqua
25,²⁶ fons turbatus pede et vena corrupta iustus cadens coram impio
25,²⁷ sicut qui mel multum comedit non est ei bonum sic qui scrutator est maiestatis oppri-
mitur gloria
25,²⁸ sicut urbs patens et absque murorum ambitu ita vir qui non potest in loquendo cohibe-
re spiritum suum
26,¹ quomodo nix aestate et pluvia in messe sic indecens est stulto gloria
26,² sicut avis ad alia transvolans et passer quolibet vadens
sic maledictum frustra prolatum in quempiam superveniet
26,³ flagellum equo et camus asino et virga dorso imprudentium
26,⁴ ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam ne efficiaris ei similis
26,⁵ responde stulto iuxta stultitiam suam ne sibi sapiens esse videatur
26,⁶ claudus pedibus et iniquitatem bibens qui mittit verba per nuntium stultum
26,⁷ quomodo pulchras frustra habet claudus tibias sic indecens est in ore stultorum parabo-
la
26,⁸ sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii ita qui tribuit insipienti honorem
26,⁹ quomodo si spina nascatur in manu temulenti sic parabola in ore stultorum
26,¹⁰ iudicium determinat causas et qui inponit stulto silentium iras mitigat
26,¹¹ sicut canis qui revertitur ad vomitum suum sic imprudens qui iterat stultitiam suam
26,¹² vidisti hominem sapientem sibi videri magis illo spem habebit stultus
26,¹³ dicit piger leaena in via leo in itineribus
26,¹⁴ sicut ostium vertitur in cardine suo ita piger in lectulo suo
26,¹⁵ abscondit piger manus sub ascellas suas et laborat si ad os suum eas converterit
26,¹⁶ sapientior sibi piger videtur septem viris loquentibus sententias
26,¹⁷ sicut qui adprehendit auribus canem sic qui transit et inpatiens commiscetur rixae alte-
rius
26,¹⁸ sicut noxius est qui mittit lanceas et sagittas et mortem
26,¹⁹ sic vir qui fraudulentem nocet amico suo et cum fuerit deprehensus dicit ludens feci
26,²⁰ cum defecerint ligna extinguetur ignis et susurrone subtracto iurgia conquiescunt
26,²¹ sicut carbonem ad prunam et ligna ad ignem sic homo iracundus suscitatur rixas
26,²² verba susurrionis quasi simplicia et ipsa perveniunt ad intima ventris
26,²³ quomodo si argento sordido ornare velis vas fictile sic labia tumentia cum pessimo
corde sociata
26,²⁴ labiis suis intellegitur inimicus cum in corde tractaverit dolos

26,²⁵ quando submiserit vocem suam ne credideris ei quoniam septem nequitiæ sunt in corde illius
26,²⁶ qui operit odium fraudulenter revelabitur malitia eius in concilio
26,²⁷ qui fodit foveam incidet in eam et qui volvit lapidem revertetur ad eum
26,²⁸ lingua fallax non amat veritatem et os lubricum operatur ruinas
27,¹ ne glorieris in crastinum ignorans quid superventura pariat dies
27,² laudet te alienus et non os tuum extraneus et non labia tua
27,³ grave est saxum et onerosa harena sed ira stulti utroque gravior
27,⁴ ira non habet misericordiam nec erumpens furor et impetum concitati ferre quis poterit
27,⁵ melior est manifesta correptio quam amor absconditus
27,⁶ meliora sunt vulnera diligentis quam fraudulenta odientis oscula
27,⁷ anima saturata calcabit favum anima esuriens et amarum pro dulce sumet
27,⁸ sicut avis transmigrans de nido suo sic vir qui relinquit locum suum
27,⁹ unguento et variis odoribus delectatur cor et bonis amici consiliis anima dulcoratur
27,¹⁰ amicum tuum et amicum patris tui ne dimiseris et domum fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tuæ
melior est vicinus iuxta quam frater procul
27,¹¹ stude sapientiæ fili mi et lætifica cor meum ut possim exprobranti respondere sermonem
27,¹² astutus videns malum absconditus est parvuli transeuntes sustinere dispendia
27,¹³ tolle vestimentum eius qui spondit pro extraneo et pro alienis auferto pignus
27,¹⁴ qui benedicit proximo suo voce grandi de nocte consurgens maledicenti similis erit
27,¹⁵ tecta perstillantia in die frigoris et litigiosa mulier comparantur
27,¹⁶ qui retinet eam quasi qui ventum teneat et oleum dexteræ suæ vocabit
27,¹⁷ ferrum ferro acuitur et homo exacuit faciem amici sui
27,¹⁸ qui servat ficum comedit fructus eius et qui custos est domini sui glorificabitur
27,¹⁹ quomodo in aquis resplendent vultus prospicientium sic corda hominum manifesta sunt prudentibus
27,²⁰ infernus et perditio non replentur similiter et oculi hominum insatiabiles
27,²¹ quomodo probatur in conflatorio argentum et in fornace aurum sic probatur homo ore laudantis
27,²² si contuderis stultum in pila quasi tisanas feriente desuper pilo non auferetur ab eo stultitia eius
27,²³ diligenter agnosce vultum pecoris tui tuosque greges considera
27,²⁴ non enim habebis iugiter potestatem sed corona tribuetur in generatione generationum

27,²⁵aperta sunt prata et apparuerunt herbae virentes et collecta sunt faena de montibus
 27,²⁶agni ad vestimentum tuum et hedi agri pretium
 27,²⁷sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos in necessaria domus tuae et ad victum ancillis
 tuis
 28,¹fugit impius nemine persequente iustus autem quasi leo confidens absque terrore erit
 28,²propter peccata terrae multi principes eius et propter hominis sapientiam et horum sci-
 entiam quae dicuntur vita ducis longior erit
 28,³vir pauper calumnians pauperes similis imbri vehementi in quo paratur fames
 28,⁴qui derelinquunt legem laudant impium qui custodiunt succenduntur contra eum
 28,⁵viri mali non cogitant iudicium qui autem requirunt Dominum animadvertunt omnia
 28,⁶melior est pauper ambulans in simplicitate sua quam dives pravis itineribus
 28,⁷qui custodit legem filius sapiens est qui pascit comesatores confundit patrem suum
 28,⁸qui coacervat divitias usuris et fenore liberali in pauperes congregat eas
 28,⁹qui declinat aurem suam ne audiat legem oratio eius erit execrabilis
 28,¹⁰qui decipit iustos in via mala in interitu suo corruet et simplices possidebunt bona
 28,¹¹sapiens sibi videtur vir dives pauper autem prudens scrutabitur eum
 28,¹²in exultatione iustorum multa gloria regnantibus impiis ruinae hominum
 28,¹³qui abscondit scelera sua non dirigetur qui confessus fuerit et reliquerit ea misericordi-
 am consequetur
 28,¹⁴beatus homo qui semper est pavidus qui vero mentis est durae corruet in malum
 28,¹⁵leo rugiens et ursus esuriens princeps impius super populum pauperem
 28,¹⁶dux indigens prudentia multos opprimet per calumniam qui autem odit avaritiam longi-
 fient dies eius
 28,¹⁷hominem qui calumniatur animae sanguinem si usque ad lacum fugerit nemo sustentet
 28,¹⁸qui ambulat simpliciter salvus erit qui perversis ingreditur viis concidet semel
 28,¹⁹qui operatur terram suam saturabitur panibus qui sectatur otium replebitur egestate
 28,²⁰vir fidelis multum laudabitur qui autem festinat ditari non erit innocens
 28,²¹qui cognoscit in iudicio faciem non facit bene iste et pro buccella panis deserit veri-
 tatem
 28,²²vir qui festinat ditari et aliis invidet ignorat quod egestas superveniat ei
 28,²³qui corripit hominem gratiam postea inveniet apud eum magis quam ille qui per lin-
 guae blandimenta decipit
 28,²⁴qui subtrahit aliquid a patre suo et matre et dicit hoc non est peccatum particeps homi-
 cidae est
 28,²⁵qui se iactat et dilatat iurgia concitat qui sperat in Domino saginabitur

28,²⁶ qui confidit in corde suo stultus est qui autem graditur sapienter iste salvabitur
28,²⁷ qui dat pauperi non indigebit qui despicit deprecantem sustinebit penuriam
28,²⁸ cum surrexerint impii abscondentur homines cum illi perierint multiplicabuntur iusti
29,¹ viro qui corripientem dura cervice contemnit repentinus superveniet interitus et eum
sanitas non sequitur
29,² in multiplicatione iustorum laetabitur vulgus cum impii sumpserint principatum gemet
populus
29,³ vir qui amat sapientiam laetificat patrem suum qui autem nutrit scorta perdet substanti-
am
29,⁴ rex iustus erigit terram vir avarus destruet eam
29,⁵ homo qui blandis fictisque sermonibus loquitur amico suo rete expandit gressibus eius
29,⁶ peccantem virum iniquum involvet laqueus et iustus laudabit atque gaudebit
29,⁷ novit iustus causam pauperum impius ignorat scientiam
29,⁸ homines pestilentes dissipant civitatem sapientes avertunt furorem
29,⁹ vir sapiens si cum stulto contenderit sive irascatur sive rideat non inveniet requiem
29,¹⁰ viri sanguinum oderunt simplicem iusti quaerunt animam eius
29,¹¹ totum spiritum suum profert stultus sapiens differt et reservat in posterum
29,¹² princeps qui libenter audit verba mendacii omnes ministros habebit impios
29,¹³ pauper et creditor obviam fuerunt sibi utriusque inluminator est Dominus
29,¹⁴ rex qui iudicat in veritate pauperes thronus eius in aeternum firmabitur
29,¹⁵ virga atque correptio tribuet sapientiam puer autem qui dimittitur voluntati suae
confundet matrem suam
29,¹⁶ in multiplicatione impiorum multiplicabuntur scelera et iusti ruinas eorum videbunt
29,¹⁷ erudi filium tuum et refrigerabit te et dabit delicias animae tuae
29,¹⁸ cum prophetia defecerit dissipabitur populus qui custodit legem beatus est
29,¹⁹ servus verbis non potest erudiri quia quod dicis intellegit et respondere contemnit
29,²⁰ vidisti hominem velocem ad loquendum stulti magis speranda est quam illius correptio
29,²¹ qui delicate a pueritia nutrit servum suum postea illum sentiet contumacem
29,²² vir iracundus provocat rixas et qui ad indignandum facilis est erit ad peccata proclivior
29,²³ superbum sequitur humilitas et humilem spiritu suscipiet gloria
29,²⁴ qui cum fure partitur odit animam suam adiurantem audit et non indicat
29,²⁵ qui timet hominem cito corruet qui sperat in Domino sublevabitur
29,²⁶ multi requirunt faciem principis et a Domino iudicium egreditur singulorum
29,²⁷ abominantur iusti virum impium et abominantur impii eos qui in recta sunt via
30,¹ VERBA CONGREGANTIS FILII VOMENTIS

Visio quam locutus est vir cum quo est Deus et qui Deo secum morante confortatus ait
30,²stultissimus sum virorum et sapientia hominum non est mecum
30,³non didici sapientiam et non novi sanctorum scientiam
30,⁴quis ascendit in caelum atque descendit quis continuit spiritum manibus suis
quis conligavit aquas quasi in vestimento quis suscitavit omnes terminos terrae
quod nomen eius et quod nomen filii eius si nosti
30,⁵omnis sermo Dei ignitus clypeus est sperantibus in se
30,⁶ne addas quicquam verbis illius et arguaris inveniariusque mendax
30,⁷duo rogavi te ne deneges mihi antequam moriar
30,⁸vanitatem et verba mendacia longe fac a me
mendicitatem et divitias ne dederis mihi tribue tantum victui meo necessaria
30,⁹ne forte saturatus inliciar ad negandum et dicam quis est Dominus
et egestate compulsus furer et peierem nomen Dei mei
30,¹⁰ne accuses servum ad dominum suum ne forte maledicat tibi et corruas
30,¹¹generatio quae patri suo maledicit et quae non benedicit matri suae
30,¹²generatio quae sibi munda videtur et tamen non est lota a sordibus suis
30,¹³generatio cuius excelsi sunt oculi et palpebrae eius in alta subrectae
30,¹⁴generatio quae pro dentibus gladios habet et commandit molaribus suis
ut comedat inopes de terra et pauperes ex hominibus
30,¹⁵sanguisugae duae sunt filiae dicentes adfer adfer
tria sunt insaturabilia et quartum quod numquam dicit sufficit
30,¹⁶infernus et os vulvae et terra quae non satiatur aqua
ignis vero numquam dicit sufficit
30,¹⁷oculum qui subsannat patrem et qui despicit partum matris suae
effodiant corvi de torrentibus et comedant illum filii aquilae
30,¹⁸tria sunt difficilia mihi et quartum penitus ignoro
30,¹⁹viam aquilae in caelo viam colubri super petram viam navis in medio mari et viam viri
in adolescentula
30,²⁰talis est via mulieris adulterae quae comedit et tergens os suum dicit non sum operata
malum
30,²¹per tria movetur terra et quartum non potest sustinere
30,²²per servum cum regnaverit per stultum cum saturatus fuerit cibo
30,²³per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit adsumpta et per ancillam cum heres
fuerit dominae suae
30,²⁴quattuor sunt minima terrae et ipsa sunt sapientiora sapientibus

30,²⁵formicae populus infirmus quae praeparant in messe cibum sibi
 30,²⁶lepusculus plebs invalida quae conlocat in petra cubile suum
 30,²⁷regem lucusta non habet et egreditur universa per turmas
 30,²⁸stilio manibus nititur et moratur in aedibus regis
 30,²⁹tria sunt quae bene gradiuntur et quartum quod incedit feliciter
 30,³⁰leo fortissimus bestiarum ad nullius pavebit occursum
 30,³¹gallus succinctus lumbos et aries nec est rex qui resistat ei
 30,³²et qui stultus apparuit postquam elatus est in sublime si enim intellexisset ori inposuis-
 set manum
 30,³³qui autem fortiter premit ubera ad eliciendum lac exprimit butyrum
 et qui vehementer emungitur elicit sanguinem et qui provocat iras producit discordias
 31,¹VERBA LAMUHEL REGIS VISIO QUA ERUDIVIT EUM MATER SUA
 31,²Quid dilecte mi quid dilecte uteri mei quid dilecte votorum meorum
 31,³ne dederis mulieribus substantiam tuam et vias tuas ad delendos reges
 31,⁴noli regibus o Lamuhel noli regibus dare vinum quia nullum secretum est ubi regnat
 ebrietas
 31,⁵ne forte bibat et obliviscatur iudiciorum et mutet causam filiorum pauperis
 31,⁶date siceram maerentibus et vinum his qui amaro sunt animo
 31,⁷bibant ut obliviscantur egestatis suae et doloris non recordentur amplius
 31,⁸aperi os tuum muto et causis omnium filiorum qui pertranseunt
 31,⁹aperi os tuum decerne quod iustum est et iudica inopem et pauperem
 31,¹⁰ALEPH Mulierem fortem quis inveniet procul et de ultimis finibus pretium eius
 31,¹¹BETH confidit in ea cor viri sui et spoliis non indigebit
 31,¹²GIMEL reddet ei bonum et non malum omnibus diebus vitae suae
 31,¹³DELETH quaesivit lanam et linum et operata est consilio manuum suarum
 31,¹⁴HE facta est quasi navis institoris de longe portat panem suum
 31,¹⁵VAV et de nocte surrexit deditque praedam domesticis suis et cibaria ancillis suis
 31,¹⁶ZAI consideravit agrum et emit eum de fructu manuum suarum plantavit vineam
 31,¹⁷HETH accinxit fortitudine lumbos suos et roboravit brachium suum
 31,¹⁸TETH gustavit quia bona est negotiatio eius non extinguetur in nocte lucerna illius
 31,¹⁹IOTH manum suam misit ad fortia et digiti eius adprehenderunt fusum
 31,²⁰CAPH manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem
 31,²¹LAMETH non timebit domui suae a frigoribus nivis omnes enim domestici eius vestiti
 duplicibus
 31,²²MEM stragulam vestem fecit sibi byssus et purpura indumentum eius

31,²³NUN nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus terrae
31,²⁴SAMECH sindonem fecit et vendidit et cingulum tradidit Chananeo
31,²⁵AIN fortitudo et decor indumentum eius et ridebit in die novissimo
31,²⁶PHE os suum aperuit sapientiae et lex clementiae in lingua eius
31,²⁷SADE considerat semitas domus suae et panem otiosa non comedet
31,²⁸COPH surrexerunt filii eius et beatissimam praedicaverunt vir eius et laudavit eam
31,²⁹RES multae filiae congregaverunt divitias tu supergressa es universas
31,³⁰SIN fallax gratia et vana est pulchritudo mulier timens Dominum ipsa laudabitur
31,³¹THAV date ei de fructu manuum suarum et laudent eam in portis opera eius

EXPLICIT LIBER PROVERBIORUM

INCIPIIT LIBER ECCLESIASTES

1,¹ Verba Ecclesiastes filii David regis Hierusalem

1,²vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes

vanitas vanitatum omnia vanitas

1,³quid habet amplius homo de universo labore suo quod laborat sub sole

1,⁴generatio praeterit et generatio advenit terra vero in aeternum stat

1,⁵oritur sol et occidit et ad locum suum revertitur

ibique renascens 1,⁶gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem

lustrans universa circuitu pergit spiritus et in circulos suos regreditur

1,⁷omnia flumina intrant mare et mare non redundat

ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant

1,⁸cunctae res difficiles non potest eas homo explicare sermone

non saturatur oculus visu nec auris impletur auditu

1,⁹quid est quod fuit ipsum quod futurum est

quid est quod factum est ipsum quod fiendum est

1,¹⁰nihil sub sole novum nec valet quisquam dicere ecce hoc recens est

iam enim praecessit in saeculis quae fuerunt ante nos

1,¹¹non est priorum memoria sed nec eorum quidem quae postea futura sunt erit recordatio
apud eos qui futuri sunt in novissimo

1,¹²ego Ecclesiastes fui rex Israhel in Hierusalem

1,¹³et proposui in animo meo quaerere et investigare sapienter de omnibus quae fiunt sub
sole

hanc occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum ut occuparentur in ea

1,¹⁴vidi quae fiunt cuncta sub sole et ecce universa vanitas et adflictio spiritus

1,¹⁵perversi difficile corriguntur et stultorum infinitus est numerus

1,¹⁶locutus sum in corde meo dicens

ecce magnus effectus sum et praecessi sapientia omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem
et mens mea contemplata est multa sapienter et didicit

1,¹⁷dedique cor meum ut scirem prudentiam atque doctrinam erroresque et stultitiam
et agnovi quod in his quoque esset labor et adflictio spiritus

1,¹⁸eo quod in multa sapientia multa sit indignatio et qui addit scientiam addat et laborem

2,¹dixi ego in corde meo vadam et affluam deliciis et fruam bonis

et vidi quod hoc quoque esset vanitas

2,²risum reputavi errorem et gaudio dixi quid frustra deciperis

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

2,³cogitavi in corde meo abstrahere a vino carnem meam
ut animum meum transferrem ad sapientiam devitaremque stultitiam
donec viderem quid esset utile filiis hominum quod facto opus est sub sole numero dierum
vitae suae
2,⁴magnificavi opera mea aedificavi mihi domos
plantavi vineas 2,⁵feci hortos et pomeria et consevi ea cuncti generis arboribus
2,⁶extruxi mihi piscinas aquarum ut inrigarem silvam lignorum germinantium
2,⁷possedi servos et ancillas multamque familiam habui
armenta quoque et magnos ovium greges ultra omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem
2,⁸coacervavi mihi argentum et aurum et substantias regum ac provinciarum
feci mihi cantores et cantrices et delicias filiorum hominum
scyphos et urceos in ministerio ad vina fundenda
2,⁹et supergressus sum opibus omnes qui fuerunt ante me in Hierusalem
sapientia quoque perseveravit mecum
2,¹⁰et omnia quae desideraverunt oculi mei non negavi eis
nec prohibui cor quin omni voluptate frueretur et oblectaret se in his quae paraveram
et hanc ratus sum partem meam si uterer labore meo
2,¹¹cumque me convertissem ad universa opera quae fecerant manus meae
et ad labores in quibus frustra sudaveram
vidi in omnibus vanitatem et adflictionem animi et nihil permanere sub sole
2,¹²transivi ad contemplandam sapientiam erroresque et stultitiam
quid est inquam homo ut sequi possit regem factorem suum
2,¹³et vidi quia tantum praecederet sapientia stultitiam quantum differt lux tenebris
2,¹⁴sapientis oculi in capite eius stultus in tenebris ambulat
et didici quod unus utriusque esset interitus 2,¹⁵et dixi in corde meo
si unus et stulti et meus occasus erit quid mihi prodest quod maiorem sapientiae dedi ope-
ram
locutusque cum mente mea animadverti quod hoc quoque esset vanitas
2,¹⁶non enim erit memoria sapientis similiter ut stulti in perpetuum
et futura tempora oblivione cuncta pariter obruent
moritur doctus similiter et indoctus 2,¹⁷et idcirco taeduit me vitae meae
videntem mala esse universa sub sole et cuncta vanitatem atque adflictionem spiritus
2,¹⁸rursum detestatus sum omnem industriam meam quae sub sole studiosissime laboravi
habiturus heredem post me 2,¹⁹quem ignoro utrum sapiens an stultus futurus sit
et dominabitur in laboribus meis quibus desudavi et sollicitus fui

et est quicquam tam vanum

2,²⁰ unde cessavi renuntiavitque cor meum ultra laborare sub sole

2,²¹ nam cum alius laboret in sapientia et doctrina et sollicitudine homini otioso quaesita dimittit

et hoc ergo vanitas et magnum malum

2,²² quid enim proderit homini de universo labore suo et adflictione spiritus qua sub sole cruciatus est

2,²³ cuncti dies eius doloribus et aerumnis pleni sunt nec per noctem mente requiescit et haec non vanitas est

2,²⁴ nonne melius est comedere et bibere et ostendere animae suae bona de laboribus suis et hoc de manu Dei est

2,²⁵ quis ita vorabit et deliciis affluet ut ego

2,²⁶ homini bono in conspectu suo dedit Deus sapientiam et scientiam et laetitiam peccatori autem dedit adflictionem et curam superfluum

ut addat et congreget et tradat ei qui placuit Deo

sed et hoc vanitas et cassa sollicitudo mentis

3,¹ omnia tempus habent et suis spatiis transeunt universa sub caelo

3,² tempus nascendi et tempus moriendi

tempus plantandi et tempus evellendi quod plantatum est

3,³ tempus occidendi et tempus sanandi

tempus destruendi et tempus aedificandi

3,⁴ tempus flendi et tempus ridendi

tempus plangendi et tempus saltandi

3,⁵ tempus spargendi lapides et tempus colligendi

tempus amplexandi et tempus longe fieri a complexibus

3,⁶ tempus acquirendi et tempus perdendi

tempus custodiendi et tempus abiciendi

3,⁷ tempus scindendi et tempus consuendi

tempus tacendi et tempus loquendi

3,⁸ tempus dilectionis et tempus odii

tempus belli et tempus pacis

3,⁹ quid habet amplius homo de labore suo

3,¹⁰ vidi adflictionem quam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea

3,¹¹ cuncta fecit bona in tempore suo et mundum tradidit disputationi eorum ut non inveniatur homo opus quod operatus est Deus ab initio usque ad finem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

3,¹²et cognovi quod non esset melius nisi laetari et facere bene in vita sua
3,¹³omnis enim homo qui comedit et bibit et videt bonum de labore suo hoc donum Dei est
3,¹⁴didici quod omnia opera quae fecit Deus perseverent in perpetuum
non possumus eis quicquam addere nec auferre quae fecit Deus ut timeatur
3,¹⁵quod factum est ipsum permanet
quae futura sunt iam fuerunt et Deus instaurat quod abiit
3,¹⁶vidi sub sole in loco iudicii impietatem et in loco iustitiae iniquitatem
3,¹⁷et dixi in corde meo iustum et impium iudicabit Deus et tempus omni rei tunc erit
3,¹⁸dixi in corde meo de filiis hominum ut probaret eos Deus et ostenderet similes esse
bestiis
3,¹⁹idcirco unus interitus est hominis et iumentorum et aequa utriusque condicio
sicut moritur homo sic et illa moriuntur
similiter spirant omnia et nihil habet homo iumento amplius
cuncta subiacent vanitati 3,²⁰et omnia pergunt ad unum locum
de terra facta sunt et in terram pariter revertentur
3,²¹quis novit si spiritus filiorum Adam ascendat sursum et si spiritus iumentorum descen-
dat deorsum
3,²²et deprehendi nihil esse melius quam laetari hominem in opere suo et hanc esse partem
illius
quis enim eum adducet ut post se futura cognoscat
4,¹verti me ad alia et vidi calumnias quae sub sole geruntur
et lacrimas innocentum et consolatorem neminem
nec posse resistere eorum violentiae cunctorum auxilio destitutos
4,²et laudavi magis mortuos quam viventes
4,³et feliciorum utroque iudicavi qui necdum natus est nec vidit mala quae sub sole fiunt
4,⁴rursum contemplatus omnes labores hominum et industrias animadverti patere invidiae
proximi
et in hoc ergo vanitas et cura superflua est
4,⁵stultus complicat manus suas et comedit carnes suas dicens
4,⁶melior est pugillus cum requie quam plena utraque manus cum labore et adflictione ani-
mi
4,⁷considerans repperi et aliam vanitatem sub sole
4,⁸unus est et secundum non habet non filium non fratrem
et tamen laborare non cessat nec satiantur oculi eius divitiis
nec recogitat dicens cui laboro et fraudo animam meam bonis

in hoc quoque vanitas est et adflictio pessima
4,⁹melius ergo est duos simul esse quam unum habent enim emolumentum societatis suae
4,¹⁰si unus ceciderit ab altero fulcietur
vae soli quia cum ruerit non habet sublevantem
4,¹¹et si dormierint duo fovebuntur mutuo unus quomodo calefiet
4,¹²et si quispiam praevaluerit contra unum duo resistent ei
funiculus triplex difficile rumpitur
4,¹³melior est puer pauper et sapiens rege sene et stulto qui nescit providere in posterum
4,¹⁴quod et de carcere catenisque interdum quis egrediatur ad regnum et alius natus in reg-
no inopia consumatur
4,¹⁵vidi cunctos viventes qui ambulant sub sole cum adulescente secundo qui consurgit pro
eo
4,¹⁶infinite numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum
et qui postea futuri sunt non laetabuntur in eo
sed et hoc vanitas et adflictio spiritus
4,¹⁷custodi pedem tuum ingrediens domum Dei
multo enim melior est oboedientia quam stultorum victimae qui nesciunt quid faciant mali
5,¹ ne temere quid loquaris neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo
Deus enim in caelo et tu super terram idcirco sint pauci sermones tui
5,²multas curas sequuntur somnia et in multis sermonibus invenitur stultitia
5,³si quid vovisti Deo ne moreris reddere
displicet enim ei infidelis et stulta promissio sed quodcumque voveris redde
5,⁴multoque melius est non vovere quam post votum promissa non complere
5,⁵ne dederis os tuum ut peccare faciat carnem tuam neque dicas coram angelo non est pro-
videntia
ne forte iratus Deus super sermone tuo dissipet cuncta opera manuum tuarum
5,⁶ubi multa sunt somnia plurimae vanitates et sermones innumeri tu vero Deum time
5,⁷si videris calumnias egenorum et violenta iudicia et subverti iustitiam in provincia non
mireris super hoc negotio
quia excelso alius excelsior est et super hos quoque eminentiores sunt alii 5,⁸et insuper uni-
versae terrae rex imperat servienti
5,⁹avarus non implebitur pecunia et qui amat divitias fructus non capiet ex eis
et hoc ergo vanitas
5,¹⁰ubi multae sunt opes multi et qui comedant eas
et quid prodest possessori nisi quod cernit divitias oculis suis

5,¹¹ dulcis est somnus operanti sive parum sive multum comedat saturitas autem divitis non sinit dormire eum

5,¹² est et alia infirmitas pessima quam vidi sub sole
divitiae conservatae in malum domini sui 5,¹³ pereunt enim in adflictione pessima generavit filium qui in summa egestate erit

5,¹⁴ sicut egressus est nudus de utero matris suae sic revertetur et nihil auferet secum de labore suo

5,¹⁵ miserabilis prorsus infirmitas quomodo venit sic revertetur
quid ergo prodest ei quod laboravit in ventum

5,¹⁶ cunctis diebus vitae suae comedit in tenebris et in curis multis et in aerumna atque tristitia

5,¹⁷ hoc itaque mihi visum est bonum
ut comedat quis et bibat et fruatur laetitia ex labore suo quod laboravit ipse sub sole
numerum dierum vitae suae quos dedit ei Deus
et haec est pars illius

5,¹⁸ et omni homini cui dedit Deus divitias atque substantiam
potestatemque ei tribuit ut comedat ex eis et fruatur parte sua et laetetur de labore suo
hoc est donum Dei

5,¹⁹ non enim satis recordabitur dierum vitae suae eo quod Deus occupet deliciis cor eius

6,¹ est et aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apud homines

6,² vir cui dedit Deus divitias et substantiam et honorem et nihil deest animae eius ex omnibus quae desiderat

nec tribuit ei potestatem Deus ut comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud
hoc vanitas et magna miseria est

6,³ si genuerit quispiam centum et vixerit multos annos et plures dies aetatis habuerit
et anima illius non utatur bonis substantiae suae sepulturaque careat

de hoc ego pronuntio quod melior illo sit abortivus

6,⁴ frustra enim venit et pergit ad tenebras et oblivione delebitur nomen eius

6,⁵ non vidit solem neque cognovit distantiam boni et mali

6,⁶ etiam si duobus milibus annis vixerit et non fuerit perfruitus bonis
nonne ad unum locum properant omnia

6,⁷ omnis labor hominis in ore eius sed anima illius non impletur

6,⁸ quid habet amplius sapiens ab stulto et quid pauper nisi ut pergat illuc ubi est vita

6,⁹ melius est videre quod cupias quam desiderare quod nescias
sed et hoc vanitas est et praesumptio spiritus

6,¹⁰ qui futurus est iam vocatum est nomen eius
et scitur quod homo sit et non possit contra fortiorem se in iudicio contendere
6,¹¹ verba sunt plurima multa in disputando habentia vanitatem
7,¹ quid necesse est homini maiora se quaerere cum ignoret quid conducat sibi in vita sua
numero dierum peregrinationis suae et tempore quo velut umbra praeterit
aut quis ei poterit indicare quid post eum futurum sub sole sit
7,² melius est nomen bonum quam unguenta pretiosa et dies mortis die nativitatis
7,³ melius est ire ad domum luctus quam ad domum convivii
in illa enim finis cunctorum admonetur hominum et vivens cogitat quid futurum sit
7,⁴ melior est ira risu quia per tristitiam vultus corrigitur animus delinquentis
7,⁵ cor sapientium ubi tristitia est et cor stultorum ubi laetitia
7,⁶ melius est a sapiente corripiri quam stultorum adulatione decipi
7,⁷ quia sicut sonitus spinarum ardentium sub olla sic risus stulti
sed et hoc vanitas
7,⁸ calumnia conturbat sapientem et perdet robur cordis illius
7,⁹ melior est finis orationis quam principium melior est patiens arrogante
7,¹⁰ ne velox sis ad irascendum quia ira in sinu stulti requiescit
7,¹¹ ne dicas quid putas causae est quod priora tempora meliora fuere quam nunc sunt
stulta est enim huiusmodi interrogatio
7,¹² utilior est sapientia cum divitiis et magis prodest videntibus solem
7,¹³ sicut enim protegit sapientia sic protegit pecunia
hoc autem plus habet eruditio et sapientia quod vitam tribuunt possessori suo
7,¹⁴ considera opera Dei quod nemo possit corrigere quem ille despexerit
7,¹⁵ in die bona frui bonis et malam diem praecave
sicut enim hanc sic et illam fecit Deus ut non inveniat homo contra eum iustas querimonias
7,¹⁶ haec quoque vidi in diebus vanitatis meae
iustus perit in iustitia sua et impius multo vivit tempore in malitia sua
7,¹⁷ noli esse iustus multum neque plus sapias quam necesse est ne obstupescas
7,¹⁸ ne impie agas multum et noli esse stultus ne moriaris in tempore non tuo
7,¹⁹ bonum est te sustentare iustum sed et ab illo ne subtrahas manum tuam quia qui Deum
timet nihil neglegit
7,²⁰ sapientia confortabit sapientem super decem principes civitatis
7,²¹ non est enim homo iustus in terra qui faciat bonum et non peccet
7,²² sed et cunctis sermonibus qui dicuntur ne accommodes cor tuum
ne forte audias servum tuum maledicentem tibi

7,²³scit enim tua conscientia quia et tu crebro maledixisti aliis
7,²⁴cuncta temptavi in sapientia
dixi sapiens efficiar et ipsa longius recessit a me 7,²⁵multo magis quam erat
et alta profunditas quis inveniet eam
7,²⁶lustravi universa animo meo ut scirem et considerarem et quaererem sapientiam et rati-
onem
et ut cognoscerem impietatem stulti et errorem imprudentium
7,²⁷et inveni amariorem morte mulierem
quae laqueus venatorum est et sagena cor eius vincula sunt manus illius
qui placet Deo effugiet eam qui autem peccator est capietur ab illa
7,²⁸ecce hoc inveni dicit Ecclesiastes unum et alterum
ut invenirem rationem 7,²⁹quam adhuc quaerit anima mea et non inveni
virum de mille unum repperi mulierem ex omnibus non inveni
7,³⁰solummodo hoc inveni quod fecerit Deus hominem rectum et ipse se infinitis miscuerit
quaestionibus
quis talis ut sapiens est et quis cognovit solutionem verbi
8,¹ sapientia hominis lucet in vultu eius et potentissimus faciem illius commutavit
8,²ego os regis observo et praecepta iuramenti Dei
8,³ne festines recedere a facie eius neque permanes in opere malo
quia omne quod voluerit faciet 8,⁴et sermo illius potestate plenus est
nec dicere ei quisquam potest quare ita facis
8,⁵qui custodit praeceptum non experietur quicquam mali
tempus et responsionem cor sapientis intellegit
8,⁶omni negotio tempus est et oportunitas et multa hominis adflictio
8,⁷quia ignorat praeterita et ventura nullo scire potest nuntio
8,⁸non est in hominis ditione prohibere spiritum nec habet potestatem in die mortis
nec sinitur quiescere ingruente bello neque salvabit impietas impium
8,⁹omnia haec consideravi et dedi cor meum in cunctis operibus quae fiunt sub sole
interdum dominatur homo homini in malum suum
8,¹⁰vidi impios sepultos qui etiam cum adviverent in loco sancto erant
et laudabantur in civitate quasi iustorum operum
sed et hoc vanitas est
8,¹¹etenim quia non profertur cito contra malos sententia
absque ullo timore filii hominum perpetrant mala
8,¹²attamen ex eo quod peccator centies facit malum et per patientiam sustentatur

ego cognovi quod erit bonum timentibus Deum qui verentur faciem eius
8,¹³ non sit bonum impio nec prolongentur dies eius
sed quasi umbra transeant qui non timent faciem Dei
8,¹⁴ est et alia vanitas quae fit super terram
sunt iusti quibus multa proveniunt quasi opera egerint impiorum
et sunt impii qui ita securi sunt quasi iustorum facta habeant
sed et hoc vanissimum iudico
8,¹⁵ laudavi igitur laetitiam quod non esset homini bonum sub sole
nisi quod comederet et biberet atque gauderet
et hoc solum secum auferret de labore suo in diebus vitae quos dedit ei Deus sub sole
8,¹⁶ et adposui cor meum ut scirem sapientiam et intellegerem distentionem quae versatur in
terra
est homo qui diebus ac noctibus somnum oculis non capit
8,¹⁷ et intellexi quod omnium operum Dei nullam possit homo invenire rationem eorum
quae fiunt sub sole
et quanto plus laboraverit ad quaerendum tanto minus inveniat
etiam si dixerit sapiens se nosse non poterit repperire
9,¹ omnia haec tractavi in corde meo ut curiose intellegerem
sunt iusti atque sapientes et opera eorum in manu Dei
et tamen nescit homo utrum amore an odio dignus sit
9,² sed omnia in futuro servantur incerta eo quod universa aequae eveniant
iusto et impio bono et malo mundo et inmundo immolanti victimas et sacrificia contemnen-
ti
sicut bonus sic et peccator ut periurus ita et ille qui verum deierat
9,³ hoc est pessimum inter omnia quae sub sole fiunt quia eadem cunctis eveniunt
unde et corda filiorum hominum implentur malitia et contemptu in vita sua
et post haec ad inferos deducentur
9,⁴ nemo est qui semper vivat et qui huius rei habeat fiduciam
melior est canis vivens leone mortuo
9,⁵ viventes enim sciunt se esse morituros
mortui vero nihil noverunt amplius nec habent ultra mercedem
quia oblivioni tradita est memoria eorum
9,⁶ amor quoque et odium et invidia simul perierunt
nec habent partem in hoc saeculo et in opere quod sub sole geritur

9,⁷vade ergo et comede in laetitia panem tuum et bibe cum gaudio vinum tuum quia Deo
placent opera tua
9,⁸omni tempore sint vestimenta tua candida et oleum de capite tuo non deficiat
9,⁹perfruere vita cum uxore quam diligis cunctis diebus vitae instabilitatis tuae
qui dati sunt tibi sub sole omni tempore vanitatis tuae
haec est enim pars in vita et in labore tuo quod laboras sub sole
9,¹⁰quodcumque potest manus tua facere instanter operare
quia nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia erunt apud inferos quo tu properas
9,¹¹verti me alio vidi que sub sole nec velocium esse cursum nec fortium bellum nec sapien-
tium panem nec doctorum divitias nec artificum gratiam
sed tempus casumque in omnibus
9,¹²nescit homo finem suum
sed sicut pisces capiuntur hamo et sicut aves comprehenduntur laqueo
sic capiuntur homines tempore malo cum eis extemplo supervenerit
9,¹³hanc quoque vidi sub sole sapientiam et probavi maximam
9,¹⁴civitas parva et pauci in ea viri
venit contra eam rex magnus et vallavit eam extruxitque munitiones per gyrum et perfecta
est obsidio
9,¹⁵inventusque in ea vir pauper et sapiens liberavit urbem per sapientiam suam
et nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis
9,¹⁶et dicebam ego meliorem esse sapientiam fortitudine
quomodo ergo sapientia pauperis contempta est et verba eius non sunt audita
9,¹⁷verba sapientium audiuntur in silentio plus quam clamor principis inter stultos
9,¹⁸melior est sapientia quam arma bellica et qui in uno peccaverit multa bona perdet
10,¹ muscae morientes perdunt suavitatem unguenti
pretiosior est sapientia et gloria parva ad tempus stultitia
10,²cor sapientis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius
10,³sed et in via stultus ambulans cum ipse insipiens sit omnes stultos aestimat
10,⁴si spiritus potestatem habentis ascenderit super te locum tuum ne dimiseris
quia curatio cessare faciet peccata maxima
10,⁵est malum quod vidi sub sole quasi per errorem egrediens a facie principis
10,⁶positum stultum in dignitate sublimi et divites sedere deorsum
10,⁷vidi servos in equis et principes ambulantes quasi servos super terram
10,⁸qui fodit foveam incidet in eam et qui dissipat sepem mordebit eum coluber
10,⁹qui transfert lapides adfligetur in eis et qui scindit ligna vulnerabitur ab eis

10,¹⁰si retunsum fuerit ferrum et hoc non ut prius sed hebetatum erit multo labore exacua-
tur

et post industriam sequitur sapientia

10,¹¹si mordeat serpens in silentio nihil eo minus habet qui occulte detrahit

10,¹²verba oris sapientis gratia et labia insipientis praecipitabunt eum

10,¹³initium verborum eius stultitia et novissimum oris illius error pessimus

10,¹⁴stultus verba multiplicat

ignorat homo quid ante se fuerit et quod post futurum est quis illi poterit indicare

10,¹⁵labor stultorum adfliget eos qui nesciunt in urbem pergere

10,¹⁶vae tibi terra cuius rex est puer et cuius principes mane comedunt

10,¹⁷beata terra cuius rex nobilis est et cuius principes vescuntur in tempore suo ad refici-
endum et non ad luxuriam

10,¹⁸in pigritiis humiliabitur contignatio et in infirmitate manuum perstillabit domus

10,¹⁹in risu faciunt panem ac vinum ut epulentur viventes et pecuniae oboedient omnia

10,²⁰in cogitatione tua regi ne detrahas et in secreto cubiculi tui ne maledixeris diviti
quia avis caeli portabit vocem tuam et qui habet pinnas adnuntiabit sententiam

11,¹mitte panem tuum super transeuntes aquas quia post multa tempora invenies illum

11,²da partem septem nec non et octo quia ignoras quid futurum sit mali super terram

11,³si repletae fuerint nubes imbrem super terram effundent

si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem in quocumque loco ceciderit ibi erit

11,⁴qui observat ventum non seminat et qui considerat nubes numquam metet

11,⁵quomodo ignoras quae sit via spiritus et qua ratione conpingantur ossa in ventre
praegnatis

sic nescis opera Dei qui fabricator est omnium

11,⁶mane semina sementem tuam et vespere ne cesset manus tua

quia nescis quid magis oriatur hoc an illud et si utrumque simul melius erit

11,⁷dulce lumen et delectabile est oculis videre solem

11,⁸si annis multis vixerit homo et in omnibus his laetatus fuerit

meminisse debet tenebrosi temporis et dierum multorum

qui cum venerint vanitatis arguentur praeterita

11,⁹laetare ergo iuvenis in adolescentia tua et in bono sit cor tuum in diebus iuventutis tuae

et ambula in viis cordis tui et in intuitu oculorum tuorum

et scito quod pro omnibus his adducet te Deus in iudicium

11,¹⁰aufer iram a corde tuo et amove malitiam a carne tua

adolescencia enim et voluptas vana sunt

12,¹ memento creatoris tui in diebus iuventutis tuae
antequam veniat tempus adflictionis et adpropinquent anni de quibus dicas non mihi pla-
cent
12,² antequam tenebrescat sol et lumen et luna et stellae et revertantur nubes post pluviam
12,³ quando commovebuntur custodes domus et nutabuntur viri fortissimi
et otiosae erunt molentes inminuto numero
et tenebrescent videntes per foramina
12,⁴ et claudent ostia in platea in humilitate vocis molentis
et consurgent ad vocem volucris
et obsurdescent omnes filiae carminis
12,⁵ excelsa quoque timebunt et formidabunt in via
florebit amigdalum inpinguabitur lucusta et dissipabitur capparitis
quoniam ibit homo in domum aeternitatis suae et circumibunt in platea plangentes
12,⁶ antequam rumpatur funis argenteus et recurrat vitta aurea
et conteratur hydria super fontem et confringatur rota super cisternam
12,⁷ et revertatur pulvis in terram suam unde erat
et spiritus redeat ad Deum qui dedit illum
12,⁸ vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes omnia vanitas
12,⁹ cumque esset sapientissimus Ecclesiastes docuit populum et enarravit quae fecerit
et investigans conposuit parabolas multas
12,¹⁰ quaesivit verba utilia et conscripsit sermones rectissimos ac veritate plenos
12,¹¹ verba sapientium sicut stimuli et quasi clavi in altum defixi
quae per magistrorum concilium data sunt a pastore uno
12,¹² his amplius fili mi ne requiras
faciendi plures libros nullus est finis
frequensque meditatio carnis adflictio est
12,¹³ finem loquendi omnes pariter audiamus
Deum time et mandata eius observa
hoc est enim omnis homo
12,¹⁴ et cuncta quae fiunt adducet Deus in iudicium
pro omni errato sive bonum sive malum sit

EXPLICIT LIBER ECCLESIASTES

INCIPIT LIBER CANTICUM CANTICORUM

1,¹ Osculetur me osculo oris sui
quia meliora sunt ubera tua vino
1,² fraglantia unguentis optimis
oleum effusum nomen tuum
ideo adolescentulae dilexerunt te
1,³ trahere me post te curremus
introduxit me rex in cellaria sua
exultabimus et laetabimur in te
memores uberum tuorum super vinum recti diligunt te
1,⁴ nigra sum sed formosa filiae Hierusalem
sicut tabernacula Cedar sicut pelles Salomonis
1,⁵ nolite me considerare quod fusca sim quia decoloravit me sol
filii matris meae pugnaverunt contra me
posuerunt me custodem in vineis vineam meam non custodivi
1,⁶ indica mihi quem diligit anima mea ubi pascas ubi cubes in meridie
ne vagari incipiam per greges sodalium tuorum
1,⁷ si ignoras te o pulchra inter mulieres
egredere et abi post vestigia gregum et pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorum
1,⁸ equitatu meo in curribus Pharaonis adsimilavi te amica mea
1,⁹ pulchrae sunt genae tuae sicut turturis
collum tuum sicut monilia
1,¹⁰ murennas aureas faciemus tibi vermiculatas argento
1,¹¹ dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum
1,¹² fasciculus murrae dilectus meus mihi inter ubera mea commorabitur
1,¹³ botrus cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi
1,¹⁴ ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui columbarum
1,¹⁵ ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus
lectulus noster floridus 1,¹⁶ tigna domorum nostrarum cedrina laquearia nostra cypressina
2,¹ ego flos campi et lilium convallium
2,² sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias
2,³ sicut malum inter ligna silvarum sic dilectus meus inter filios

sub umbra illius quam desideraveram sedi et fructus eius dulcis gutturi meo
 2,⁴introduxit me in cellam vinariam ordinavit in me caritatem
 2,⁵fulcite me floribus stipate me malis quia amore langueo
 2,⁶leva eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me
 2,⁷adiuro vos filiae Hierusalem per capreas cervosque camporum
 ne suscitatis neque evigilare faciatis dilectam quoadusque ipsa velit
 2,⁸vox dilecti mei
 ecce iste venit saliens in montibus transiliens colles
 2,⁹similis est dilectus meus capreae hinuloque cervorum
 en ipse stat post parietem nostrum despiciens per fenestras prospiciens per cancellos
 2,¹⁰et dilectus meus loquitur mihi
 surge propera amica mea formosa mea et veni
 2,¹¹iam enim hiemps transiit imber abiit et recessit
 2,¹²flores apparuerunt in terra tempus putationis advenit
 vox turturis audita est in terra nostra
 2,¹³ficus protulit grossos suos vineae florent dederunt odorem
 surge amica mea speciosa mea et veni
 2,¹⁴columba mea in foraminibus petrae in caverna maceriae
 ostende mihi faciem tuam sonet vox tua in auribus meis
 vox enim tua dulcis et facies tua decora
 2,¹⁵capite nobis vulpes vulpes parvulas quae demoliuntur vineas nam vinea nostra floruit
 2,¹⁶dilectus meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia
 2,¹⁷donec adspiret dies et inclinentur umbrae
 revertere similis esto dilecte mi capreae aut hinulo cervorum super montes Bether
 3,¹ in lectulo meo per noctes quaesivi quem diligit anima mea
 quaesivi illum et non inveni
 3,²surgam et circuibo civitatem
 per vicos et plateas quaeram quem diligit anima mea
 quaesivi illum et non inveni
 3,³invenerunt me vigiles qui custodiunt civitatem
 num quem dilexit anima mea vidistis
 3,⁴paululum cum pertransissem eos inveni quem diligit anima mea
 tenui eum nec dimittam donec introducarn illum in domum matris meae et in cubiculum
 genetricis meae
 3,⁵adiuro vos filiae Hierusalem per capreas cervosque camporum

ne suscitatis neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit
 3,⁶ quae est ista quae ascendit per desertum sicut virgula fumi
 ex aromatibus murrae et turis et universi pulveris pigmentarii
 3,⁷ en lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israhel
 3,⁸ omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi
 uniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos
 3,⁹ ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis Libani
 3,¹⁰ columnas eius fecit argenteas reclinatorium aureum ascensum purpureum
 media caritate constravit propter filias Hierusalem
 3,¹¹ egredimini et videte filiae Sion regem Salomonem
 in diademate quo coronavit eum mater sua
 in die disponsionis illius et in die laetitiae cordis eius
 4,¹ quam pulchra es amica mea quam pulchra es
 oculi tui columbarum absque eo quod intrinsecus latet
 capilli tui sicut greges caprarum quae ascenderunt de monte Galaad
 4,² dentes tui sicut greges tonsarum quae ascenderunt de lavacro
 omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas
 4,³ sicut vitta coccinea labia tua et eloquium tuum dulce
 sicut fragmen mali punici ita genae tuae absque eo quod intrinsecus latet
 4,⁴ sicut turris David collum tuum quae aedificata est cum propugnaculis
 mille clypei pendent ex ea omnis armatura fortium
 4,⁵ duo ubera tua sicut duo hinuli capreae gemelli qui pascuntur in liliis
 4,⁶ donec adspiret dies et inclinentur umbrae
 vadam ad montem murrae et ad collem turis
 4,⁷ tota pulchra es amica mea et macula non est in te
 4,⁸ veni de Libano sponsa veni de Libano veni coronaberis
 de capite Amana de vertice Sanir et Hermon
 de cubilibus leonum de montibus pardorum
 4,⁹ vulnerasti cor meum soror mea sponsa vulnerasti cor meum
 in uno oculorum tuorum et in uno crine colli tui
 4,¹⁰ quam pulchrae sunt mammae tuae soror mea sponsa
 pulchriora ubera tua vino et odor unguentorum tuorum super omnia aromata
 4,¹¹ favus distillans labia tua sponsa mel et lac sub lingua tua
 et odor vestimentorum tuorum sicut odor turis
 4,¹² hortus conclusus soror mea sponsa hortus conclusus fons signatus

4,¹³emissiones tuae paradisi malorum puniceorum cum pomorum fructibus
 cypri cum nardo 4,¹⁴nardus et crocus fistula et cinnamomum cum universis lignis Libani
 murra et aloe cum omnibus primis unguentis
 4,¹⁵fons hortorum puteus aquarum viventium quae fluunt impetu de Libano
 4,¹⁶surge aquilo et veni auster perfla hortum meum et fluant aromata illius
 5,¹veniat dilectus meus in hortum suum et comedat fructum pomorum suorum
 veni in hortum meum soror mea sponsa
 messui murram meam cum aromatibus meis
 comedi favum cum melle meo bibi vinum meum cum lacte meo
 comedite amici bibite et inebriamini carissimi
 5,²ego dormio et cor meum vigilat
 vox dilecti mei pulsantis
 aperi mihi soror mea amica mea columba mea immaculata mea
 quia caput meum plenum est rore et ciccini mei guttis noctium
 5,³expoliavi me tunica mea quomodo induar illa
 lavi pedes meos quomodo inquinabo illos
 5,⁴dilectus meus misit manum suam per foramen et venter meus intremuit ad tactum eius
 5,⁵surrexi ut aperirem dilecto meo
 manus meae stillaverunt murra digiti mei pleni murra probatissima
 5,⁶pessulum ostii aperui dilecto meo at ille declinaverat atque transierat
 anima mea liquefacta est ut locutus est
 quaesivi et non inveni illum vocavi et non respondit mihi
 5,⁷invenerunt me custodes qui circumeunt civitatem
 percusserunt me vulneraverunt me tulerunt pallium meum mihi custodes murorum
 5,⁸adiuro vos filiae Hierusalem si inveneritis dilectum meum ut nuntietis ei quia amore lan-
 gueo
 5,⁹qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum
 qualis est dilectus tuus ex dilecto quia sic adiurasti nos
 5,¹⁰dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus
 5,¹¹caput eius aurum optimum
 comae eius sicut elatae palmarum nigrae quasi corvus
 5,¹²oculi eius sicut columbae super rivulos aquarum
 quae lacte sunt lotae et resident iuxta fluentia plenissima
 5,¹³genae illius sicut areolae aromatum consitae a pigmentariis
 labia eius lilia distillantia murram primam

5,¹⁴manus illius tornatiles aureae plenae hyacinthis
 venter eius eburneus distinctus sapphyris
 5,¹⁵crura illius columnae marmoreae quae fundatae sunt super bases aureas
 species eius ut Libani electus ut cedri
 5,¹⁶guttur illius suavissimum et totus desiderabilis
 talis est dilectus meus et iste est amicus meus filiae Hierusalem
 5,¹⁷quo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum
 quo declinavit dilectus tuus et quaeremus eum tecum
 6,¹dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatis ut pascatur in hortis et
 lilia colligat
 6,²ego dilecto meo et dilectus meus mihi qui pascitur inter lilia
 6,³pulchra es amica mea suavis et decora sicut Hierusalem
 terribilis ut castrorum acies ordinata
 6,⁴averte oculos tuos a me quia ipsi me avolare fecerunt
 capilli tui sicut grex caprarum quae apparuerunt de Galaad
 6,⁵dentes tui sicut grex ovium quae ascenderunt de lavacro
 omnes gemellis fetibus et sterilis non est in eis
 6,⁶sicut cortex mali punici genae tuae absque occultis tuis
 6,⁷sexaginta sunt reginae et octoginta concubinae et adolescentularum non est numerus
 6,⁸una est columba mea perfecta mea
 una est matris suae electa genetrici suae
 viderunt illam filiae et beatissimam praedicaverunt
 reginae et concubinae et laudaverunt eam
 6,⁹quae est ista quae progreditur quasi aurora consurgens
 pulchra ut luna electa ut sol terribilis ut acies ordinata
 6,¹⁰descendi ad hortum nucum ut viderem poma convallis
 ut inspicerem si florisset vinea et germinassent mala punica
 6,¹¹nescivi anima mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab
 6,¹²revertere revertere Sulamitis
 revertere revertere ut intueamur te
 7,¹quid videbis in Sulamiten nisi choros castrorum
 quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia principis
 iunctura feminum tuorum sicut monilia quae fabricata sunt manu artificis
 7,²umbilicus tuus crater tornatilis numquam indigens poculis
 venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis

7,³duo ubera tua sicut duo hinuli gemelli capreae
7,⁴collum tuum sicut turris eburnea
oculi tui sicut piscinae in Esebon quae sunt in porta filiae multitudinis
nasus tuus sicut turris Libani quae respicit contra Damascum
7,⁵caput tuum ut Carmelus et comae capitis tui sicut purpura regis vincta canalibus
7,⁶quam pulchra es et quam decora carissima in deliciis
7,⁷statura tua adsimilata est palmae et ubera tua botris
7,⁸dixi ascendam in palmam adprehendam fructus eius
et erunt ubera tua sicut botri vineae et odor oris tui sicut malorum
7,⁹guttur tuum sicut vinum optimum
dignum dilecto meo ad potandum labiisque et dentibus illius ruminandum
7,¹⁰ego dilecto meo et ad me conversio eius
7,¹¹veni dilecte mi egrediamur in agrum commoremur in villis
7,¹²mane surgamus ad vineas videamus si floruit vinea
si flores fructus parturiunt si floruerunt mala punica
ibi dabo tibi ubera mea
7,¹³mandragorae dederunt odorem in portis nostris
omnia poma nova et vetera dilecte mi servavi tibi
8,¹quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae
ut inveniam te foris et deosculer et iam me nemo despiciat
8,²adprehendam te et ducam in domum matris meae
ibi me docebis et dabo tibi poculum ex vino condito et mustum malorum granatorum meo-
rum
8,³leva eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me
8,⁴adiuro vos filiae Hierusalem ne suscitatis et evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit
8,⁵quae est ista quae ascendit de deserto deliciis affluens et nixa super dilectum suum
sub arbore malo suscitavi te
ibi corrupta est mater tua ibi violata est genetrix tua
8,⁶pone me ut signaculum super cor tuum ut signaculum super brachium tuum
quia fortis est ut mors dilectio dura sicut inferus aemulatio
lampades eius lampades ignis atque flammaram
8,⁷aquae multae non poterunt extinguere caritatem nec flumina obruent illam
si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione quasi nihil despicient eum
8,⁸soror nostra parva et ubera non habet
quid faciemus sorori nostrae in die quando adloquenda est

8,⁹si murus est aedificemus super eum propugnacula argentea
si ostium est conpingamus illud tabulis cedrinis
8,¹⁰ego murus et ubera mea sicut turris
ex quo facta sum coram eo quasi pacem repperiens
8,¹¹vinea fuit Pacifico in ea quae habet populos
tradidit eam custodibus
vir adfert pro fructu eius mille argenteos
8,¹²vinea mea coram me est
mille tui Pacifice et ducenti his qui custodiunt fructus eius
8,¹³quae habitas in hortis amici auscultant fac me audire vocem tuam
8,¹⁴fuge dilecte mi et adsimilare capreae hinuloque cervorum super montes aromatum

EXPLICIT LIBER CANTICUM CANTICORUM

INCIPIT LIBER SAPIENTIAE SALOMONIS

1,¹ Diligite iustitiam qui iudicatis terram
sentite de Domino in bonitate
et in simplicitate cordis quaerite illum
1,² quoniam invenitur ab his qui non temptant illum
apparet autem eis qui fidem habent in illum
1,³ perversae enim cogitationes separant a Deo
probata autem virtus corripit insipientes
1,⁴ quoniam in malivolam animam non intrabit sapientia
nec habitabit in corpore subdito peccatis
1,⁵ sanctus enim spiritus disciplinae effugiet fictum
et auferet se a cogitationibus quae sunt sine intellectu
et corripietur superveniente iniquitate
1,⁶ benignus est enim spiritus sapientiae
et non liberabit maledictum a labiis suis
quoniam renum illius testis est Deus
et cordis eius scrutator est verus
et linguae illius auditor
1,⁷ quoniam spiritus Domini replevit orbem terrarum
et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis
1,⁸ propter hoc qui loquitur iniqua non potest latere
nec praeteriet illum corripiens iudicium
1,⁹ in cogitationibus enim impii interrogatio erit
sermonum autem illius auditio ad Dominum veniet
ad correptionem iniquitatum illius
1,¹⁰ quoniam auris zeli audit omnia
et tumultus murmurationum non abscondetur
1,¹¹ custodite ergo vos a murmuratione quae nihil prodest
et a detractioe parcite linguae
quoniam responsum obscurum in vacuum non ibit
os autem quod mentitur occidit animam
1,¹² nolite zelare mortem in errore vitae vestrae

neque adquiratis perditionem in operibus manuum vestrarum
1,¹³ quoniam Deus mortem non fecit
nec laetatur in perditione vivorum
1,¹⁴ creavit enim ut essent omnia
et sanabiles nationes orbis terrarum
et non est in illis medicamentum exterminii
nec inferorum regnum in terra
1,¹⁵ iustitia enim immortalis est
1,¹⁶ impii autem manibus et verbis accesserunt illam
et aestimantes illam amicam defluerunt
et sponsonem posuerunt ad illam
quoniam digni sunt qui sunt ex parte illius
2,¹ dixerunt enim apud se cogitantes non recte
exiguum et cum taedio est tempus vitae nostrae
et non est refrigerium in fine hominis
et non est qui agnitus sit reversus ab inferis
2,² quia ex nihilo nati sumus
et post hoc erimus tamquam non fuerimus
quoniam fumus afflatus est in naribus nostris
et sermo scintillae ad commovendum cor nostrum
2,³ quia extincta cinis erit corpus
et spiritus diffundetur tamquam mollis aer
et transiet vita nostra tamquam vestigium nubis
et sicut nebula dissolvetur
quae fugata est a radiis solis
et a calore illius adgravata
2,⁴ et nomen nostrum oblivionem accipiet per tempus
et nemo memoriam habebit operum nostrorum
2,⁵ umbrae enim transitus est tempus nostrum
et non est reversio finis nostri
quoniam consignata est et nemo revertetur
2,⁶ venite ergo et fruamur bonis quae sunt
et utamur creaturam tamquam in iuventute celeriter
2,⁷ vino pretioso et unguentis nos impleamus
et non praetereat nos flos temporis

2,⁸ coronemus nos rosis antequam marcescant
nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra
2,⁹ ubique relinquamus signa laetitiae
quoniam haec est pars nostra et haec est sors
2,¹⁰ opprimamus pauperem iustum et non parcamus viduae
nec veterani revereamur canos multi temporis
2,¹¹ sit autem fortitudo nostra lex iniustitiae
quod infirmum est enim inutile invenitur
2,¹² circumveniamus ergo iustum quoniam inutilis est nobis
et contrarius est operibus nostris
et inproperat nobis peccata legis
et diffamat in nos peccata disciplinae nostrae
2,¹³ promittit scientiam Dei se habere
et filium Dei se nominat
2,¹⁴ factus est nobis in traductionem cogitationum nostrarum
2,¹⁵ gravis est nobis etiam ad videndum
quoniam dissimilis est aliis vita illius
et inmutatae sunt viae eius
2,¹⁶ tamquam nugaces aestimati sumus ab illo
et abstinet se a viis nostris tamquam ab inmunditiis
et praefert novissima iustorum
et gloriatur patrem Deum se habere
2,¹⁷ videamus ergo si sermones illius veri sunt
et temptemus quae ventura sunt illi
et sciemus quae erunt novissima illius
2,¹⁸ si enim est verus filius Dei suscipiet illum et liberabit eum de manu contrariorum
2,¹⁹ contumelia et tormento interrogemus eum
ut sciamus reverentiam illius
et probemus patientiam ipsius
2,²⁰ morte turpissima condemnemus illum
erit enim ei respectus ex sermonibus illius
2,²¹ haec cogitaverunt et erraverunt
excaecavit enim illos malitia eorum
2,²² et nescierunt sacramenta Dei
neque mercedem speraverunt iustitiae

nec iudicaverunt honorem animarum sanctarum
2,²³ quoniam Deus creavit hominem inexterminabilem
et ad imaginem suae similitudinis fecit illum
2,²⁴ invidia autem diaboli mors introivit in orbem terrarum
2,²⁵ imitantur autem illum qui sunt ex parte illius
3,¹ iustorum autem animae in manu Dei sunt
et non tanget illos tormentum mortis
3,² visi sunt in oculis insipientium mori
et aestimata est afflictio exitus illorum
3,³ et quod a nobis est iter exterminii
illi autem sunt in pace
3,⁴ et si coram hominibus tormenta passi sunt
spes illorum immortalitate plena est
3,⁵ et in paucis vexati
in multis bene disponentur
quoniam Deus tentavit illos
et invenit illos dignos se
3,⁶ tamquam aurum in fornace probavit illos
et quasi holocausta hostiam accepit illos
et in tempore erit respectus illorum
3,⁷ fulgebunt et tamquam scintillae in harundinetis discurrent
3,⁸ iudicabunt nationes et dominabuntur populis
et regnabit Dominus illorum in perpetuum
3,⁹ qui confidunt in illum intellegent veritatem
et fideles in dilectione adquiescent illi
quoniam donum et pax est electis illius
3,¹⁰ impii autem secundum quae cogitaverunt correptionem habebunt
qui neglexerunt iustum et a Domino recesserunt
3,¹¹ sapientiam enim et disciplinam qui abicit infelix est
et vacua est spes illorum et labores sine fructu
et inhabitabilia opera illorum sunt
3,¹² mulieres eorum insensatae sunt
et nequissimi filii eorum
3,¹³ maledicta creatura illorum
quoniam felix sterilis incoinquinata

quae non scivit torum in delicto
habebit fructum in respectione animarum
3,¹⁴et spado qui non operatus est per manus suas iniquitatem
nec cogitavit adversus Deum nequissima
dabitur enim illi fidei donum electum
et sors in templo Domini acceptissima
3,¹⁵bonorum enim laborum gloriosus est fructus
et quae non concidat radix sapientiae
3,¹⁶fili autem adulterorum inconsummati erunt
et ab iniquo toro semen exterminabitur
3,¹⁷et si quidem longae vitae erunt in nihilum computabuntur
et sine honore erit novissima senectus illorum
3,¹⁸et si celerius defuncti fuerint non habebunt spem
nec in die agnitionis adlocutionem
3,¹⁹nationis enim iniquae dirae sunt consummationes
4,¹ melior est generatio cum claritate
immortalitas est enim in memoria illius
quoniam et apud Deum nota est et apud homines
4,²cum praesens est imitantur illam
et desiderant eam cum se duxerit
et in perpetuum coronata triumphat
incoinquinatorum certaminum praemium vincens
4,³multigena autem impiorum multitudo non erit utilis
et spuria vitulamina non dabunt radices altas
nec stabile firmamentum conlocabunt
4,⁴et si in ramis in tempore germinaverint
infirmiter posita a vento commovebuntur
et a nimietate ventorum eradicabuntur
4,⁵confringentur rami inconsummati
et fructus illorum inutilis
et acerbi ad manducandum et ad nihilum apti
4,⁶ex iniquis enim omnes filii qui nascuntur
testes sunt nequitiae adversus parentes in interrogatione sua
4,⁷iustus autem si morte praeoccupatus fuerit in refrigerio erit
4,⁸senectus enim venerabilis est non diuturna

neque numero annorum computata
cani sunt autem sensus hominibus
4,⁹et aetas senectutis vita immaculata
4,¹⁰placens Deo factus dilectus
et vivens inter peccatores translatus est
4,¹¹raptus est ne malitia mutaret intellectum illius
aut fictio decipiat animam illius
4,¹²fascinatio enim nugacitatis obscurat bona
et inconstantia concupiscentiae transvertit sensum sine malitia
4,¹³consummatus in brevi explevit tempora multa
4,¹⁴placita enim erat Deo anima illius
propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum
populi autem videntes et non intellegentes
nec ponentes in praecordiis talia
4,¹⁵quoniam gratia Dei et misericordia in sanctos illius
et respectus in electos illius
4,¹⁶condemnat autem iustus mortuus vivos impios
et iuventus celerius consummata longam vitam iniusti
4,¹⁷videbunt enim finem sapientis et non intellegent quid cogitaverit de illo Deus
et quare munierit illum Dominus
4,¹⁸videbunt enim et contemnent
illos autem Dominus inridebit
4,¹⁹et erunt post haec decidentes sine honore
et in contumelia inter mortuos in perpetuum
quoniam dirumpet illos inflatos sine voce
et commovebit illos a fundamentis et usque ad supremum desolabuntur
et erunt gementes et memoria illorum periet
4,²⁰venient in cogitatione peccatorum suorum timidi
et traducent illos ex adverso iniquitates ipsorum
5,¹tunc stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angustaverunt
et qui abstulerunt labores illorum
5,²videntes turbabuntur timore horribili
et mirabuntur in subitatione insperatae salutis
5,³dicent inter se paenitentiam agentes
et per angustiam spiritus gementes

hi sunt quos habuimus aliquando in risu
et in similitudine inproperii
5,⁴ nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam
et finem illorum sine honore
5,⁵ quomodo computati sunt inter filios Dei
et inter sanctos sors illorum est
5,⁶ ergo erravimus a via veritatis
et iustitiae lumen non luxit nobis
et sol non est ortus nobis
5,⁷ lassati sumus in via iniquitatis et perditionis
et ambulavimus vias difficiles
viam autem Domini ignoravimus
5,⁸ quid nobis profuit superbia
aut quid divitiarum iactatio contulit nobis
5,⁹ transierunt omnia illa tamquam umbra
et tamquam nuntius percurrens
5,¹⁰ et tamquam navis quae pertransit fluctuantem aquam
cuius cum praeterierit non est vestigium invenire
neque semitam carinae illius in fluctibus
5,¹¹ aut avis quae transvolat in aere nullum invenitur argumentum itineris illius
sed tantum sonitus est alarum verberans levem ventum
et scindens per vim itineris aerem
commotis alis transvolavit
et post hoc nullum signum invenitur itineris illius
5,¹² aut tamquam sagittae emissae in locum destinatum
divisus aer continuo in se reclusus est
ut ignoretur transitus illius
5,¹³ sic et nos nati continuo desivimus esse
et virtutis quidem signum nullum valuimus ostendere
in malignitate autem nostra consumpti sumus
5,¹⁴ talia dixerunt et peccaverunt
5,¹⁵ quoniam spes impij tamquam lanugo est quae a vento tollitur
et tamquam spuma gracilis quae a procella dispergitur
et tamquam fumus qui a vento diffusus est
et tamquam memoria hospitis unius diei praetereuntis

5,¹⁶iusti autem in perpetuum vivent
et apud Dominum est merces eorum
et cogitatio illorum apud Altissimum
5,¹⁷ideo accipient regnum decoris
et diadema speciei de manu Domini
quoniam dextera sua teget eos
et brachio suo defendet illos
5,¹⁸accipiet armaturam zelus illius
et armabit creaturam ad ultionem inimicorum
5,¹⁹induet pro torace iustitiam
et accipiet pro galea iudicium certum
5,²⁰sumet scutum inexpugnabilem aequitatem
5,²¹acuet autem duram iram in lanceam
et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos
5,²²ibunt directae emissiones fulgorum
et tamquam a bene curvato arcu nubium exterminabuntur
et ad certum locum insilient
5,²³et a petrosa ira plenae mittentur grandines
et scandescet in illos aqua maris
et flumina concurrent duriter
5,²⁴contra illos stabit spiritus virtutis
et tamquam turbedo venti dividet illos
et ad heremiam perducet omnem terram iniquitatis
et malignitas evertet sedes potentium
6,¹ melior est sapientia quam vires
et vir prudens magis quam fortis
6,²audite ergo reges et intellegite
discite iudices finium terrae
6,³praebete aures vos qui continetis multitudines
et placetis vobis in turbis nationum
6,⁴quoniam data est a Domino potestas vobis
et virtus ab Altissimo
qui interrogabit opera vestra
et cogitationes scrutabitur
6,⁵quoniam cum essetis ministri regni illius non recte iudicastis

neque custodistis legem iustitiae
neque secundum voluntatem Dei ambulastis
6,⁶horrende et cito apparebit vobis
quoniam iudicium durissimum in his qui praesunt fiet
6,⁷exiguo enim conceditur misericordia
potentes autem potenter tormenta patientur
6,⁸non enim subtrahet personam cuiusquam Dominus
nec reverebitur magnitudinem cuiusquam
quoniam pusillum et magnum ipse fecit
et aequaliter cura est illi pro omnibus
6,⁹fortioribus autem fortior instat cruciatio
6,¹⁰ad vos ergo reges sunt hi sermones mei
ut discatis sapientiam et non excidatis
6,¹¹qui enim custodierint iusta iuste iustificabuntur
et qui didicerint ista invenient quid respondeant
6,¹²concupiscite ergo sermones meos
diligite illos et habebitis disciplinam
6,¹³clara est et quae numquam marcescat sapientia
et facile videtur ab his qui diligunt eam
et invenietur ab his qui quaerunt illam
6,¹⁴praeoccupat qui se concupiscunt ut illis se prior ostendat
6,¹⁵qui de luce vigilaverit ad illam non laborabit
adsidentem enim illam foribus suis inveniet
6,¹⁶cogitare ergo de illa sensus est consummatus
et qui vigilaverit propter illam cito erit securus
6,¹⁷quoniam dignos se ipsa circuit quaerens
et in viis ostendit se illis hilariter
et in omni providentia occurrit illis
6,¹⁸initium enim illius verissima est disciplinae concupiscentia
6,¹⁹cura ergo disciplinae dilectio est
et dilectio custoditio legum illius est
custoditio autem legum consummatio incorruptionis est
6,²⁰in corruptio autem facit esse proximum Deo
6,²¹concupiscentia itaque sapientiae deducet ad regnum perpetuum
6,²²si ergo delectamini sedibus et stemmatibus reges populi

diligite sapientiam ut in perpetuum regnetis
6,²⁴quid est autem sapientia et quemadmodum facta sit referam
et non abscondam a vobis sacramenta Dei
sed ab initio nativitatis investigabo
et ponam in lucem scientiam illius
et non praeteribo veritatem
6,²⁵neque cum invidia tabescente iter habebō
quoniam ista non erit particeps sapientiae
6,²⁶multitudo autem sapientium sanitas est orbis terrarum
et rex sapiens populi stabilimentum est
6,²⁷ergo accipite disciplinam per sermones meos et proderit vobis
7,¹ sum quidem et ego mortalis homo similis omnibus
et ex genere terreno illius qui prior finctus est
et in ventre matris figuratus sum caro
7,²decem mensuum tempore coagulatus in sanguine
ex semine hominis et delectamento somni conveniente
7,³et ego natus accepi communem aerem
et in similiter factam decidi terram
primam vocem similem omnibus emisi plorans
7,⁴in involumentis nutritus sum et curis magnis
7,⁵nemo enim ex regibus aliud habuit nativitatis initium
7,⁶unus ergo introitus est omnibus ad vitam et similis exitus
7,⁷propter hoc optavi et datus est mihi sensus
et invocavi et venit in me spiritus sapientiae
7,⁸et praeposui illam regnis et sedibus
et divitias nihil esse duxi in conparatione illius
7,⁹nec comparavi illi lapidem pretiosum
quoniam omne aurum in conparatione illius harena est exigua
et tamquam lutum aestimabitur argentum in conspectu illius
7,¹⁰super salutem et speciem dilexi illam
et proposui pro luce habere illam
quoniam inextinguibile est lumen illius
7,¹¹venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa
et innumerabilis honestas per manus illius
7,¹²et laetatus sum in omnibus

quoniam antecedebat ista sapientia
et ignorabam quoniam horum omnium mater est
7,¹³quam sine fictione didici et sine invidia communico
et honestatem illius non abscondo
7,¹⁴infinite enim thesaurus est hominibus
quod qui usi sunt participes facti sunt amicitiae Dei
propter disciplinae dona commendati
7,¹⁵mihi autem det Deus dicere ex sententia
et praesumere digna horum quae dantur
quoniam ipse et sapientiae dux est
et sapientium emendator
7,¹⁶in manu enim illius et nos et sermones nostri
et omnis sapientia et operum scientiae disciplina
7,¹⁷ipse enim mihi dedit horum quae sunt scientiam veram
ut sciam dispositionem orbis terrarum
et virtutes elementorum
7,¹⁸initium et consummationem et medietatem temporum
et meditationem omnium
morum mutationes et divisiones temporum
7,¹⁹anni cursus et stellarum dispositiones
7,²⁰naturas animalium et iras bestiarum
vim ventorum et cogitationes hominum
differentias arborum et virtutes radicum
7,²¹et quaecumque sunt absconsa et inprovisa didici
omnium enim artifex docuit me sapientia
7,²²est enim in illa spiritus intellectus
sanctus unicus multiplex
subtilis mobilis dissertus incoinquinatus
certus suavis amans bonum acutus
qui nihil vetat benefacere
7,²³humanus stabilis certus securus
omnem habens virtutem omnia prospiciens
et qui capiat omnes spiritus intellegibiles mundos subtiles
7,²⁴omnibus enim mobilibus mobilior est sapientia
adtingit autem ubique et capit propter suam munditiam

7,²⁵vapor est enim virtutis Dei
et emanatio quaedam est claritatis omnipotentis Dei sincera
et ideo nihil inquinatum in illa incurrit
7,²⁶candor est enim lucis aeternae
et speculum sine macula Dei maiestatis
et imago bonitatis illius
7,²⁷et cum sit una omnia potest
et permanens in se omnia innovat
et per nationes in animas sanctas se transfert
amicos Dei et prophetas constituit
7,²⁸neminem enim diligit Deus
nisi eum qui cum sapientia inhabitat
7,²⁹est enim haec speciosior sole
et super omnem stellarum dispositionem
luci comparata invenitur prior
7,³⁰illi enim succedit nox
sapientiam autem non vincit malitia
8,¹ adtingit enim a fine usque ad finem fortiter
et disponit omnia suaviter
8,²hanc amavi et exquisivi a iuventute mea
et quaesivi sponsam mihi adsumere
et amator factus sum formae illius
8,³generositatem glorificat contubernium habens Dei
sed et omnium Dominus dilexit illam
8,⁴doctrix est enim disciplinae Dei
et electrix operum illius
8,⁵et si divitiae appetuntur in vita
quid sapientiae locupletius quae omnia operatur
8,⁶si autem sensus operatur
quis horum quae sunt magis quam illa est artifex
8,⁷et si iustitiam quis diligit
labores huius magnas habent virtutes
sobrietatem enim et sapientiam docet et iustitiam et virtutem
quibus utilius nihil est in vita hominibus
8,⁸et si multitudinem scientiae desiderat quis

scit praeterita et de futuris aestimat
scit versutias sermonum et dissolutiones argumentorum
signa et monstra scit antequam fiant
et eventus temporum et saeculorum
8,⁹proposui ergo hanc adducere mihi ad convivendum
sciens quoniam communicabit mecum de bonis
et erit adlocutio cogitationis et taedii mei
8,¹⁰habebo propter hanc claritatem ad turbas
et honorem apud seniores iuvenis
8,¹¹acutus inveniari in iudicio
et in conspectu potentium admirabilis ero
et facies principum mirabuntur me
8,¹²tacentem me sustinebunt
et loquentem me respicient
et sermocinante plura manus ori suo inponent
8,¹³propterea habebo per hanc immortalitatem
et memoriam aeternam his qui post me futuri sunt relinquam
8,¹⁴disponam populos
et nationes mihi erunt subiectae
8,¹⁵timebunt me audientes reges horrendi
in multitudine videbor bonus et in bello fortis
8,¹⁶intrans in domum meam conquiescam cum illa
non enim habet amaritudinem conversatio illius
nec taedium convictus ipsius
sed laetitiam et gaudium
8,¹⁷haec cogitans apud me et commemorans in corde meo
quoniam immortalitas est in cogitatione sapientiae
8,¹⁸et in amicitia illius delectatio bona
et in operibus manuum illius honestas sine defectione
et in certamine loquellae illius sapientia
et praeclaritas in communicatione sermonum ipsius
circuibam quaerens ut mihi illam adsumerem
8,¹⁹puer autem eram ingeniosus et sortitus sum animam bonam
8,²⁰et cum essem magis bonus veni ad corpus incoinquinatum
8,²¹et ut scivi quoniam aliter non possum esse continens nisi Deus det

et hoc ipsum erat sapientiae scire cuius esset hoc donum
adii Dominum et deprecatus sum illum
et dixi ex totis praecordiis meis
9,¹ Deus parentum et Domine misericordiae tuae qui fecisti omnia verbo tuo
9,² et sapientia tua constituisti hominem
ut dominetur creaturae quae a te facta est
9,³ ut disponat orbem terrarum in aequitate et iustitia
et in directione cordis iudicium iudicet
9,⁴ da mihi sedium tuarum adsitricem sapientiam
et noli me reprobare a pueris tuis
9,⁵ quoniam ego servus tuus et filius ancillae tuae sum
homo infirmus et exigui temporis
et minor ad intellectum iudicii et legum
9,⁶ et si quis erit consummatus inter filios hominum
si afuerit ab illo sapientia tua in nihilum computabitur
9,⁷ tu me elegisti regem populo tuo
et iudicem filiorum tuorum et filiarum
9,⁸ dixisti aedificare templum in monte sancto tuo
et in civitate habitationis tuae aram
similitudinem tabernaculi sancti tui
quod praeparasti ab initio
9,⁹ et tecum sapientia quae novit opera tua
quae et adfuit tunc cum orbem terrarum faceres
et sciebat quid placitum esset oculis tuis
et quid directum in praeceptis tuis
9,¹⁰ mitte illam de sanctis caelis tuis
et mitte illam a sede magnitudinis tuae
ut mecum sit et mecum laboret
et sciam quid acceptum sit apud te
9,¹¹ scit enim illa omnia et intellegit
et deducet me in operibus meis sobrie
et custodiet me in sua potentia
9,¹² et erunt accepta opera mea
et disponam populum tuum iuste
et ero dignus sedium patris mei

9,¹³quis enim hominum poterit scire consilium Dei
aut quis poterit cogitare quid velit Dominus
9,¹⁴cogitationes enim mortalium timidae
et incertae providentiae nostrae
9,¹⁵corpus enim quod corrumpitur adgravat animam
et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem
9,¹⁶et difficile aestimamus quae in terra sunt
et quae in prospectu sunt invenimus cum labore
quae in caelis sunt autem quis investigavit
9,¹⁷sensum autem tuum quis scivit
nisi tu dederis sapientiam
et miseris sanctum spiritum tuum de altissimis
9,¹⁸et sic correctae sunt semitae eorum qui in terris sunt
et quae tibi placent didicerunt homines
9,¹⁹et per sapientiam sanati sunt
10,¹ haec illum qui primus finctus est patrem orbis terrarum
cum solus esset creatus custodivit
10,²et eduxit illum a delicto suo
et dedit illi virtutem continendi omnia
10,³ab hac ut recessit iniustus in ira sua
per iram homicidii fraternitatis deperit
10,⁴propter quem cum aqua deleret terram iterum sanavit sapientia
per contemptibile lignum iustum gubernans
10,⁵haec et in consensu nequitiae cum se nationes contulissent
scivit iustum et servavit sine querella Deo
et in filii misericordia fortem custodivit
10,⁶haec iustum a pereuntibus impiis liberavit fugientem
descendentem ignem in Pentapoli
10,⁷cuius in testimonium nequitiae fumigabunda constat deserta terra
et incerto tempore fructus habentes arbores
et incredibilis animae memoria stans figmentum salis
10,⁸sapientiam enim praetereuntes
non tantum in hoc lapsi sunt ut ignorarent bona
sed et insipientiae suae reliquerunt hominibus memoriam
ut in his quae peccaverunt nec latere potuissent

10,⁹sapientia autem hos qui se observant a doloribus liberavit
10,¹⁰haec profugum irae fratris iustum deduxit per vias rectas
et ostendit illi regnum Dei
et dedit illi scientiam sanctorum
honestavit illum in laboribus
et conplevit labores illius
10,¹¹in fraude circumvenientium illum adfuit
et honestum illum fecit
10,¹²custodivit illum ab inimicis
et a seductoribus tutavit eum
et certamen forte dedit illi ut vinceret
ut sciret quoniam omnium potentior est sapientia
10,¹³haec venditum iustum non dereliquit
sed a peccatoribus liberavit illum
descendit cum illo in foveam
10,¹⁴et in vinculis non dereliquit illum
donec adferret illi sceptrum regni
et potentiam adversus eos qui eum deprimebant
et mendaces ostendit qui maculaverunt ipsum
et dedit illi claritatem aeternam
10,¹⁵haec populum iustum et semen sine querella
liberavit a nationibus quae illum conprimebant
10,¹⁶intravit in animam servi Domini
et stetit contra reges horrendos in portentis et signis
10,¹⁷et reddidit iustis mercedem laborum suorum
et deduxit illos in via mirabili
et fuit illis in velamento diei
et in luce stellarum nocte
10,¹⁸transtulit illos mare Rubrum
et transvexit illos per aquam nimiam
10,¹⁹inimicos autem illorum demersit in mare
et ab altitudine inferorum eduxit illos
ideo iusti tulerunt spolia impiorum
10,²⁰et decantaverunt Domine nomen sanctum tuum
et victricem manum tuam laudaverunt pariter

10,²¹ quoniam sapientia aperuit os mutorum
et linguas infantium fecit dissertas
11,¹ direxit opera illorum in manibus prophetae sancti
11,² iter fecerunt per deserta quae non inhabitantur
et in locis secretis fixerunt casas
11,³ steterunt contra hostes
et de inimicis se vindicaverunt
11,⁴ sitierunt et invocaverunt te
et data est illis de petra altissima aqua
et requies sitis de lapide duro
11,⁵ per quae enim poenas passi sunt inimici illorum
11,⁶ per haec cum illis deesset bene cum illis actum est
11,⁷ nam pro fonte quidem sempiterni fluminis humanum sanguinem dedisti iniustis
11,⁸ qui comminuerentur in traductione infantum occisorum
dedisti illis abundantem aquam insperate
11,⁹ ostendens per sitim quae tunc fuit
quemadmodum tuos exaltares et adversarios illorum necares
11,¹⁰ cum enim temptati sunt et quidem cum misericordia disciplinam accipientes
scierunt quemadmodum cum ira iudicati impii tormenta paterentur
11,¹¹ hos quidem tamquam pater monens probasti
illos autem tamquam durus rex interrogans condemnasti
11,¹² absentes enim et praesentes similiter torquebantur
11,¹³ duplex enim illos acceperat taedium
et gemitus cum memoria praeteritorum
11,¹⁴ cum enim audirent per sua tormenta
bene secum agi commemorati sunt Dominum
11,¹⁵ quem enim in expositione prava proiectum deriserunt
in finem eventus mirati sunt
non similiter iustis faciens
11,¹⁶ pro cogitationibus autem insensatis iniquitates illorum
quod quidam errantes colebant mutos serpentes et bestias supervacuas
inmisisti illis multitudinem mutorum animalium in vindictam
11,¹⁷ ut scirent quia per quae peccat quis per haec et torquetur
11,¹⁸ non enim impossibilis erat omnipotens manus tua
quae creavit orbem terrarum ex materia invisata

inmittere illis multitudinem ursorum aut audaces leones
11,¹⁹aut novi generis ira plenas et ignotas bestias
aut vaporem igneum spirantes
aut odorem fumi proferentes
aut horrendas ab oculis scintillas emittentes
11,²⁰quarum non solum laesura poterat illos exterminare
sed et aspectus per timorem occidere
11,²¹sed et sine his uno spiritu occidi poterant
persecutionem passi ab ipsis factis suis
et dispersi per spiritum virtutis tuae
sed omnia mensura et numero et pondere disposuisti
11,²²multum enim valere tibi soli superat semper
et virtuti brachii tui quis resistet
11,²³quoniam tamquam momentum staterae sic ante te est orbis terrarum
et tamquam gutta roris antelucani quae descendit in terram
11,²⁴sed misereris omnium quoniam omnia potes
et dissimulas peccata hominum propter paenitentiam
11,²⁵diligis enim omnia quae sunt
et nihil odisti horum quae fecisti
nec enim odiens aliquid constituisti
11,²⁶quomodo autem posset aliquid permanere nisi tu voluisses
aut quod a te vocatum non esset conservaretur
11,²⁷parcis autem omnibus quoniam tua sunt Domine qui animas amas
12,¹ bonus enim spiritus tuus est in omnibus
12,²propter quod hos qui exerrant partibus corripis
et de quibus peccant admonens adloqueris
ut relicta malitia credant in te Domine
12,³et illos enim antiquos inhabitatores sanctae tuae terrae odiens
12,⁴quoniam odibilia tibi opera faciebant
per medicamina et sacrificia iniusta
12,⁵et filiorum necatores sine misericordia
et comestores viscerum hominum
devorationem et sanguinis a medio sacramento tuo
12,⁶et auctores parentes animarum inauxiliatarum
voluisti perdere per manus parentum nostrorum

12,⁷ut dignam perciperent peregrinationem puerorum Dei
quae tibi omnium carior est terra
12,⁸sed et his tamquam hominibus pepercisti
et misisti antecessores exercitus tui vespas
ut illos paulatim exterminarent
12,⁹non quia inpotens eras in bello subicere impios iustis
aut bestiis saevis aut verbo duro simul exterminare
12,¹⁰sed partibus iudicans dabas locum paenitentiae
non ignorans quoniam nequa est natio illorum
et naturalis malitia ipsorum
et quoniam non poterat mutari cogitatio illorum in perpetuum
12,¹¹semen enim erat maledictum ab initio
nec timens aliquem veniam dabas peccatis illorum
12,¹²quis enim dicet tibi quid fecisti
aut quis stabit contra iudicium tuum
aut quis in conspectum tuum veniet vindex iniquorum hominum
aut quis tibi inputabit si nationes perierint quas tu fecisti
12,¹³nec enim est alius Deus quam tu cuius cura est de omnibus
ut ostendas quoniam non iniuste iudicasti
12,¹⁴neque rex neque tyrannus in conspectu tuo
inquirent de his quos perdidisti
12,¹⁵cum sis ergo iustus iuste omnia disponis
ipsum quoque qui non debet puniri condemnas
exterum aestimas a tua virtute
12,¹⁶virtus enim tua iustitiae initium est
et ob hoc quod omnium Dominus es
omnibus te parcere facis
12,¹⁷virtutem enim ostendis tu qui non crederis esse in virtute consummatus
et hos qui sciunt audaciam traducis
12,¹⁸tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas
et cum magna reverentia disponis nos
subest enim tibi cum voles posse
12,¹⁹docuisti autem populum tuum per talia opera
quoniam oportet iustum esse et humanum
et bonae spei fecisti filios tuos

quoniam das locum in peccatis paenitentiae
12,²⁰ si enim inimicos servorum tuorum et debitos morti
cum tanta cruciasti adtentione et liberasti
dans tempus et locum
per quae possint mutari a malitia
12,²¹ cum quanta diligentia iudicasti filios tuos
quorum parentibus iuramenta et conventiones dedisti bonarum promissionum
12,²² cum ergo nobis disciplinam das
inimicos nostros multipliciter flagellas
ut bonitatem tuam cogitemus iudicantes
et cum de nobis iudicatur speremus misericordiam
12,²³ unde et illis qui in vita sua insensate et iniuste vixerunt
per haec quae coluerunt dedisti summa tormenta
12,²⁴ etenim in erroris via diutius erraverunt
deos aestimantes haec quae in animalibus sunt supervacua
infantum insensatorum more viventes
12,²⁵ propter hoc tamquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti
12,²⁶ qui autem ludibriis increpationis non correpti sunt
dignum Dei iudicium experti sunt
12,²⁷ in his enim quae patiebantur moleste ferebant
in quibus patientes indignabantur
per haec quos putabant deos in ipsis cum exterminarentur
videntes illum quem olim negabant se nosse Deum verum agnoverunt
propter quod et finis condemnationis illis veniet
13,¹ vani sunt autem omnes homines quibus non subest scientia Dei
et de his quae videntur bona non potuerunt intellegere eum qui est
neque operibus adtendentes agnoverunt quis esset artifex
13,² sed aut ignem aut spiritum aut citatum aerem
aut gyrum stellarum aut nimiam aquam
aut solem et lunam rectores orbis terrarum deos putaverunt
13,³ quorum si specie delectati deos putaverunt
sciant quanto dominator eorum speciosior est
speciei enim generator haec omnia constituit
13,⁴ aut si virtutem et opera eorum mirati sunt
intellegant ab ipsis quoniam qui haec constituit fortior est illis

13,⁵a magnitudine enim speciei et creaturae
cognoscibiliter poterit horum creator videri
13,⁶sed tamen adhuc in his minor est querella
et hii enim fortassis errant
Deum quaerentes et volentes invenire
13,⁷etenim cum in operibus illius conversentur inquirunt
et persuasum habent quoniam bona sunt quae videntur
13,⁸iterum autem nec his debet ignosci
13,⁹si enim tantum potuerunt scire ut possent aestimare saeculum
quomodo huius Dominum non facilius invenerunt
13,¹⁰infelices autem sunt et inter mortuos spes illorum est
qui appellaverunt deos opera manuum hominum
aurum et argentum artis inventionem similitudines animalium
aut lapidem inutilem opus manus antiquae
13,¹¹aut si quis artifex faber de silva lignum rectum secaverit
et huius docte eradat omnem corticem
et arte sua usus diligenter fabricet vas utile in conversatione vitae
13,¹²reliquias autem eius operis ad praeparationem escae abutatur
13,¹³et reliquum horum quod ad nullos usus facit
lignum curvum et verticibus plenum
sculpat diligenter per vacuitatem suam
et per scientiam artis suae figuret illud
et adsimilet illud imagini hominis
13,¹⁴aut alicui ex animalibus illud conparet
perliniens lubrica et rubicundum faciens fuco colorem illius
et omnem maculam quae in illo est perliniens
13,¹⁵et faciat ei dignam habitationem
in pariete ponens illud confirmans ferro
13,¹⁶ne forte cadat prospiciens illi
sciens quoniam non potest se adiuvare
imago enim est et opus est illi adiutorio
13,¹⁷et de substantia sua et filiis suis et nuptiis votum faciens inquirat
non erubescit loqui cum illo qui sine anima est
13,¹⁸et pro sanitate quidem infirmum deprecatur
et pro vita mortuum rogat

et in adiutorium inutilem invocat
13,¹⁹et pro itinere petit ab hoc qui ambulare non potest
et de acquirendo et de operando et de omnium rerum eventu
petit ab eo qui in omnibus est inutilis
14,¹ iterum alius navigare cogitans
et per feros fluctus incipiens iter facere
ligno portante se fragilius lignum invocat
14,²illud enim cupiditas acquirendi excogitavit
et artifex sapientia fabricavit sua
14,³tua autem pater gubernat providentia
quoniam dedisti et in mari viam
et inter fluctus semitam firmissimam
14,⁴ostendens quoniam potes ex omnibus sanare etiam si sine rate aliquis adeat
14,⁵sed ut non esset vacua sapientiae tuae opera
propter hoc etiam exiguo ligno credunt homines animas suas
et transeuntes mare per ratem liberati sunt
14,⁶sed ab initio cum perirent superbi gigantes
spes orbis terrarum ad ratem confugiens
remisit saeculo semen nativitatis quae manu tua erat gubernata
14,⁷benedictum est enim lignum per quod fit iustitia
14,⁸per manus autem quod fit maledictum et ipsum et qui fecit illud
quia ille quidem operatus est
illud autem cum esset fragile Deus cognominatus est
14,⁹similiter autem odio sunt Deo impius et impietas eius
14,¹⁰etenim quod factum est cum illo qui fecit tormenta patietur
14,¹¹propter hoc et idolis nationum non erit respectus
quoniam creaturae Dei in odium factae sunt
et in temptationem animis hominum
et in muscipulum pedibus insipientium
14,¹²initium enim fornicationis est exquisitio idolorum
et adinventio illorum corruptio vitae est
14,¹³neque erant ab initio neque erunt in perpetuum
14,¹⁴supervacuitas enim hominum venit in orbem terrarum
et ideo brevis illorum finis inventus est
14,¹⁵acerbo enim luctu dolens pater

cito sibi filii rapti faciens imaginem
illum qui tunc homo mortuus fuerat
nunc tamquam deum colere coepit
et constituit inter servos suos sacra et sacrificia
14,¹⁶ deinde interveniente tempore
convalescente iniqua consuetudine
hic error tamquam lex custodita est
et tyrannorum imperio colebantur figmenta
14,¹⁷ hos quos in palam honorare non poterant homines propter quod longe essent
e longinquo figura illorum adlata
evidentem imaginem regis quem honorare volebant fecerunt
ut illum qui aberat tamquam praesentem colerent sua sollicitudine
14,¹⁸ provexit autem ad horum culturam et hos qui ignorabant artificis eximia diligentia
14,¹⁹ ille enim volens placere illi qui se adsumpsit
elaboravit arte sua ut similitudinem in melius figuraret
14,²⁰ multitudo autem adducta per speciem operis
eum qui ante tempus tamquam homo honoratus fuerat
nunc deum existimaverunt
14,²¹ et haec fuit vitae humanae deceptio
quoniam aut adfectui aut regibus deservientes homines
incommunicabile nomen lapidibus et lignis inposuerunt
14,²² et non sufficerat errasse eos circa Dei scientiam
sed et in magno viventes inscientiae bello
tot et tam magna mala pacem appellant
14,²³ aut enim filios suos sacrificantes
aut obscura sacrificia facientes
aut insaniae plenas vigilias habentes
14,²⁴ neque vitam neque nuptias mundas iam custodiunt
sed alius alium per invidiam occidit
aut adulterans contristat
14,²⁵ et omnia commixta sunt
sanguis homicidium furtum et fictio
corruptio infidelitas turbatio et periurium
tumultus bonorum 14,²⁶ Domini inmemoratio
animarum inquinatio

nativitatis inmutatio
nuptiarum inconstantia
moechiae et inpudicitia
14,²⁷infandorum enim idolorum cultura
omnis mali causa est et initium et finis
14,²⁸aut enim dum laetantur insaniunt
aut vaticinantur falsa
aut vivunt iniuste aut periurant cito
14,²⁹dum enim confidunt in idolis quae sunt sine anima
male iurantes renoceri se non sperant
14,³⁰utraque ergo illis evenient digne
quoniam male senserunt de Deo adtendentes idolis
et iniuste iuraverunt in dolo contemnentes iustitiam
14,³¹non enim iurantium est virtus
sed peccantium poena perambulat semper in iniustorum praevaricationem
15,¹ tu autem Deus noster suavis et verus es
patiens et misericordia disponens omnia
15,²etenim si peccaverimus tui sumus
scientes magnitudinem tuam
et si non peccaverimus scimus quoniam apud te sumus computati
15,³nosse enim te consummata iustitia est
et scire iustitiam et virtutem tuam radix est immortalitatis
15,⁴non enim in errorem induxit nos hominum malae artis excogitatio
nec umbra picturae labor sine fructu
effigies sculpta per varios colores
15,⁵cuius aspectus insensato dat concupiscentiam
et diligit mortuae imaginis effigiem sine anima
15,⁶malorum amatores digni qui spem in talibus habent
et qui faciunt illos et qui diligunt et qui colunt
15,⁷sed et figulus mollem terram premens laboriose
fingit ad usus nostros unumquodque vas
et de eodem luto fingit quae munda sunt in usum vasa
similiter et quae his sunt contraria
horum autem vasorum qui sit usus iudex est figulus
15,⁸et cum labore vanum deum de eodem fingit luto

ille qui paulo ante de terra factus fuerat
et post pusillum se ducit unde acceptus est
repetitus debitum animae quem habebat
15,⁹sed est illi cura non quia laboraturus est
nec quoniam brevis illi vita est
sed concertatur aurificibus et argentariis
sed et aerarios imitatur et gloriam praefert
quoniam res supervacuas fingit
15,¹⁰cinis est cor eius
et terra supervacua spes illius
et luto vilior vita illius
15,¹¹quoniam ignoravit qui se finxit
et qui inspiravit illi animam quae operatur
et qui insuflavit spiritum vitalem
15,¹²sed aestimaverunt ludum esse vitam nostram
et conversationem vitae conpositam ad lucrum
et oportere undecumque etiam ex malo acquirere
15,¹³hic enim super omnes scit se delinquere
qui ex terrae materia fragilia vasa et sculptilia fingit
15,¹⁴omnes enim insipientes et infelices supra modum animae superbi sunt
inimici populi tui et imperantes illi
15,¹⁵quoniam omnia idola nationum aestimaverunt deos
quibus neque oculorum visus est ad videndum
neque nares ad percipiendum spiritum
neque aures ad audiendum
nec digiti manuum ad tractandum
sed et pedes eorum pigri ad ambulandum
15,¹⁶homo enim fecit illos
et qui spiritum mutuatus est is finxit illos
nemo enim sibi similem homo poterit deum fingere
15,¹⁷cum sit enim mortalis mortuum fingit manibus iniquis
melior est enim ipse his quos colit
quia ipse quidem vixit cum esset mortalis illi autem numquam
15,¹⁸sed et animalia miserrima colunt
insensate enim comparata his aliis sunt deteriora

15,¹⁹sed nec aspectu aliquis ex his animalibus bona potest conspicerere
effugit autem Dei laudem et benedictionem eius
16,¹ propter hoc per his similia passi sunt digne tormenta
et per multitudinem bestiarum exterminati sunt
16,²pro quibus tormentis bene disposuisti populum tuum
quibus dedisti concupiscentiam delectamenti sui novum saporem
escam parans eis ortygommetram
16,³ut illi quidem concupiscentes escam
propter ea quae illis ostensa et missa sunt
etiam a necessaria concupiscentia averterentur
hi autem in brevi inopes facti novam gustaverunt escam
16,⁴oportebat enim illis quidem sine excusatione supervenire interitum exercentibus tyran-
nidem
his autem tantum ostendere quemadmodum inimici illorum exterminabantur
16,⁵etenim cum supervenit illis saeva bestiarum ira
morsibus perversarum colubrarum exterminabantur
16,⁶non in perpetuum permansit ira tua
sed ad correptionem in brevi turbati sunt
signum habentes salutis ad commemorationem mandati legis tuae
16,⁷qui enim conversus est non per hoc quod videbat sanabatur
sed per te omnium salvatorem
16,⁸et in hoc autem ostendisti inimicis nostris
quia tu es qui liberas ab omni malo
16,⁹illos enim lucustarum et muscarum occiderunt morsus
et non est inventa sanitas animae illorum
quia digni erant ab huiusmodi exterminari
16,¹⁰filios autem tuos nec draconum venenatorum vicerunt dentes
misericordia enim tua adveniens sanabat illos
16,¹¹in memoria enim sermonum tuorum examinabantur et salvabantur
ne in altam incidentes oblivionem non possent tuo uti adiutorio
16,¹²etenim neque herba neque malagma sanavit illos
sed tuus Domine sermo qui sanat omnia
16,¹³tu enim vitae et mortis habes potestatem
et deducis ad portas mortis et reducis
16,¹⁴homo autem occidit quidem per malitiam animam suam

et cum exhibit spiritus non revertetur
nec revocabit animam quae recepta est
16,¹⁵ sed tuam manum effugere impossibile est
16,¹⁶ negantes enim nosse te impii
per fortitudinem brachii tui flagellati sunt
novis aquis et grandinibus et pluviis persecutionem passi et per ignem consummati
16,¹⁷ quod enim mirabile erat in aqua quae omnia extinguit plus ignis valebat
vindex est enim orbis iustorum
16,¹⁸ quodam enim tempore mansuetabatur ignis
ne conburerentur quae ad impios missa erant animalia
sed ut ipsi videntes scirent quoniam Dei iudicio patiuntur persecutionem
16,¹⁹ et quodam tempore in aqua super virtutem ignis ardebat
ut iniquae terrae nationem exterminaret
16,²⁰ pro quibus angelorum esca nutristi populum tuum
et paratum panem e caelo praestitisti illis sine labore
omne delectamentum in se habentem
et omnis saporis suavitatem
16,²¹ substantia enim tua dulcedinem tuam quam in filios habes ostendebat
et serviens uniuscuiusque voluntati ad quod quis volebat convertebatur
16,²² nix autem et glacies sustinebant vim ignis et non tabescebant
ut scirent quoniam fructus inimicorum exterminabat ignis ardens in grandine et pluvia co-
ruscans
16,²³ hoc autem iterum ut nutrirentur iusti
etiam suae virtutis oblitus est
16,²⁴ creatura enim tibi factori deserviens excandescit in tormentum adversus iniustos
et lenior fit ad benefaciendum pro his qui in te confidunt
16,²⁵ propter hoc et tunc in omnia transfigurata omnium nutrici gratiae tuae deserviebant
ad voluntatem horum qui a te desiderati sunt
16,²⁶ ut scirent filii tui quos dilexisti Domine
quoniam non nativitatis fructus pascunt homines
sed sermo tuus hos qui in te crediderint conservat
16,²⁷ quod enim ab igni non poterat exterminari
statim ab exiguo radio solis calefactum tabescebat
16,²⁸ ut notum omnibus esset
quoniam oportet praevenire solem ad benedictionem tuam

et ad orientem lucis tibi adorare
16,²⁹ ingrati enim fides tamquam hibernalis glacies tabescit
et disperiet tamquam aqua supervacua
17,¹ magna enim sunt iudicia tua
et inenarrabilia verba tua
propter hoc indisciplinatae animae erraverunt
17,² dum enim persuasum habent iniqui posse dominari nationi sanctae
vinculis tenebrarum et longae noctis conpediti
inclusi sub tectis fugitivi perpetuae providentiae iacuerunt
17,³ et dum putant se latere in obscuris peccatis
tenebroso oblivionis velamento dispersi sunt
paventes horrende et cum admiratione nimia perturbati
17,⁴ neque enim quae continebat illos spelunca sine timore custodiebat
quoniam sonitus descendens perturbabat illos
et personae tristes apparentes pavorem illis praestabant
17,⁵ et ignis quidem nulla vis poterat illis lumen praebere
nec siderum limpidae flammae inluminare poterant illam noctem horrendam
17,⁶ apparebat autem illis subitaneus ignis timore plenus
et timore percussi illius quae non videbatur faciei
aestimabant deteriora esse quae videbantur
17,⁷ et magicae artis adpositi erant derisus
et sapientiae gloriae correptio cum contumelia
17,⁸ illi enim qui promittebant timores turbationes expellere se ab anima languente
hi cum derisu pleni timore languebant
17,⁹ nam et si nihil illos ex monstris perturbabat
transitu animalium et serpentium sibilatione commoti tremebundi peribant
et aerem quem nulla ratione quis effugere posset negantes se videre
17,¹⁰ cum sit enim timida nequitia dat testimonium condemnata
semper enim praesumit saeva conturbata conscientia
17,¹¹ nihil enim est timor nisi praesumptionis adiutorium proditio cogitationis auxiliorum
17,¹² et dum ab intro minor est expectatio
maiores putat scientiam eius causae de qua tormentum praestat
17,¹³ illi autem qui inpotentem vere noctem et ab infimis et ab altissimis inferis supervenien-
tem
eundem somnum dormientes

17,¹⁴ aliquando monstrorum exagitabantur timore
aliquando animae deficiebant traductione
subitaneus enim illis et insperatus timor supervenerat
17,¹⁵ deinde si quicumque ex illis decidisset
custodiebatur in carcere sine ferro reclusus
17,¹⁶ si enim rusticus quis erat aut pastor aut agri laborum operarius praeoccupatus esset
ineffugibilem sustinebat necessitatem
17,¹⁷ una enim catena tenebrarum omnes erant conligati
sive spiritus sibilans aut inter spissos ramos avium sonus suavis
aut vis aquae decurrentis nimium
17,¹⁸ aut sonus validus praecipitarum petrarum
aut ludentium animalium cursus invisus
aut mugientium valida bestiarum vox
aut resonans de altissimis montibus echo
deficientes faciebat illos prae timore
17,¹⁹ omnis enim orbis terrarum limpido luminabatur lumine
et non inpeditis operibus continebatur
17,²⁰ solis autem illis superposita erat gravis nox
imago tenebrarum quae superventura illis erat
ipsi ergo sibi erant graviores tenebris
18,¹ sanctis autem tuis maxima erat lux
et horum quidem vocem audiebant
sed figuram non videbant
et quia non et ipsi per eadem passi erant magnificabant
18,² et qui ante laesi erant quoniam non laedebantur gratias agebant
et ut esset differentia donum petebant
18,³ propter quod igni ardentem columnam duces habuerunt ignotae viae
et solem sine laesura boni hospitii praestitisti
18,⁴ digni quidem illi carere luce et pati carcerem tenebrarum
qui inclusos custodiebant filios tuos
per quos incipiebat incorruptum legis lumen saeculo dari
18,⁵ cum cogitarent iustorum occidere infantes
et uno exposito filio et liberato
in traductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti
et pariter illos perdidisti in aquam validam

18,⁶ illa nox ante cognita est a parentibus nostris
ut vere scientes quibus iuramentis crediderunt animaequiores essent
18,⁷ suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum
iniustorum autem exterminatio
18,⁸ sicut enim laesisti adversarios
sic nos provocans magnificasti
18,⁹ absconse enim sacrificabant iusti pueri bonorum
et iustitiae legem in concordia disposuerunt
similiter bona et mala percepturos iustos
patri iam decantantes laudes
18,¹⁰ resonabat autem inconveniens inimicorum vox
et flebilis audiebatur planctus ploratorum infantium
18,¹¹ simili autem poena servus cum domino adflictus
et popularis homo regi similia passus
18,¹² similiter ergo omnes uno nomine mortis mortuos habebant innumerabiles
nec enim ad sepeliendum vivi sufficebant
quoniam uno momento quae erat praeclarior natio illorum exterminata est
18,¹³ de omnibus enim non credentes propter veneficia
tunc cum fuit exterminium primogenitorum
sponderunt populum Dei se esse
18,¹⁴ cum enim quietum silentium contineret omnia
et nox in suo cursu medium iter haberet
18,¹⁵ omnipotens sermo tuus de caelo a regalibus sedibus
durus debellator in mediam exterminii terram prosilivit
18,¹⁶ gladius acutus insimulatum imperium tuum portans
et stans replevit omnia morte
et usque ad caelum attingebat stans in terra
18,¹⁷ tum continuo visus somniorum malorum turbaverunt illos
et timores supervenerunt insperati
18,¹⁸ et alius alibi proiectus semivivus
propter quam moriebatur causam demonstrabat
18,¹⁹ visiones enim quae illos turbaverunt haec praemonebant
ne inscii quare mala patiebantur perirent
18,²⁰ tetigit autem tunc et iustos temptatio mortis
et commotio in heremo facta est multitudinis

sed non diu permansit ira
18,²¹properans enim homo sine querella propugnavit
proferens servitutis suae scutum orationem
et per incensum deprecationem allegans
restitit irae et finem inposuit necessitati
ostendens quoniam tuus est famulus
18,²²vicit autem turbas non virtute corporis nec armatura potentiae
sed verbo vexatorem subiecit
iuramenta parentum et testamentum commemorans
18,²³cum enim iam acervatim cecidissent super alterutrum mortui
interstetit et amputavit impetum
et divisit illam quae ad vivos ducebat viam
18,²⁴in veste enim poderis quam habebat totus erat orbis terrarum
et parentum magnalia in quattuor ordinibus lapidum erant sculpta
et magnificentia tua in diademate capitis illius erat scripta
18,²⁵haec autem his cessit qui exterminabat et haec extimuit
erat enim sola temptatio irae sufficiens
19,¹ impiis autem usque in novissimum sine misericordia ira supervenit
praesciebat enim et futura illorum
19,²quoniam ipsi cum reversi essent ut se ducerent
et cum magna sollicitudine praemisissent illos
consequerentur illos paenitentia acti
19,³adhuc enim inter manus habentes luctus
et deplorantes ad monumenta mortuorum
aliam sibi adsumpserunt cogitationem inscientiae
et quos rogantes proiecerunt
hos tamquam fugitivos persequerentur
19,⁴ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas
et horum quae acciderant memoracionem amittebant
ut eam quae deerat tormentis replerent punitionem
19,⁵ et populus quidem tuus mirabiliter transiret
illi autem novam mortem invenirent
19,⁶omnis enim creatura ad suum genus ab initio refigurabatur
deserviens tuis praeceptis
ut pueri tui custodirentur inlaesi

19,⁷nam nubis castra eorum adumbrabat
et ex aqua quae ante erat terra arida apparuit
et ex mari Rubro via sine impedimento
et campus germinans de profundo nimio
19,⁸per quem omnis natio transivit quae tegebatur tua manu
videntes mirabilia monstra
19,⁹tamquam equi enim depaverunt
et tamquam agni exultaverunt
magnificantes te Domine qui liberasti illos
19,¹⁰memores enim erant adhuc eorum quae in incolatu illorum facta fuerant
quemadmodum pro natione animalium eduxit terra muscas
et pro piscibus eructavit fluvius multitudinem ranarum
19,¹¹novissime autem viderunt novam creaturam avium
cum abducti concupiscentia postulaverunt escam epulationis
19,¹²in adlocutione enim desiderii ascendit illis de mari ortyometra
et vexationes peccatoribus supervenerunt
non sine illis quae ante facta erant argumentis per vim fluminum
iuste enim patiebantur secundum suas nequitias
19,¹³etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerunt
alii quidem ignotos non recipiebant advenas
alii autem bonos hospites in servitatem accipiebant
19,¹⁴et non solum hoc sed et alius quis respectus erit illorum
quoniam inviti recipiebant extraneos
19,¹⁵qui autem cum laetitia receperunt hos qui eisdem usi erant iustitiis
saevissimis adflixerunt doloribus
19,¹⁶percussi sunt autem caecitate sicut illi in foribus iusti
cum subitaneis cooperti essent tenebris
unusquisque ostii sui transitum quaerebat
19,¹⁷in se enim elementa dum convertuntur
sicut in organo qualitatis sonus inmutatur
et omnia suum sonum custodiunt
unde est aestimare et ex ipso certo visu
19,¹⁸agrestia enim in aquatica convertebantur
et quaecumque erant natantia in terram transiebant
19,¹⁹ignis in aqua valebat supra suam virtutem

et aqua extinguentis naturae obliscebatur

19,²⁰ flammae e contrario corruptibilium animalium non vexaverunt carnes coambulantium
nec dissolvebant illam quae facile dissolvitur sicut glacies bonam escam
in omnibus enim Domine magnificasti populum tuum et honorasti
et non despexisti in omni tempore et in omni loco adsistens eis

EXPLICIT LIBER SAPIENTIAE SALOMONIS

INCIPIIT PROLOGUS IN LIBRO IESU FILII SIRACH

Multorum nobis et magnorum per Legem et Prophetas aliosque qui secuti sunt illos sapientiam demonstratam, in quibus oportet laudare Israhel doctrinae et sapientiae causa; quia non solum ipsos loquentes necesse est peritos, sed etiam extraneos posse et dicentes et scribentes doctissimos fieri.

Avus meus Iesus postquam se amplius dedit ad diligentiam lectionis Legis et Prophetarum et aliorum librorum qui nobis a parentibus nostris traditi sunt, volui et ipse scribere aliquid horum quae ad doctrinam et sapientiam pertinent, ut desiderantes discere et illorum periti facti magis magisque adtendant animo et confirmentur ad legitimam vitam.

Hortor itaque venire vos cum benevolentia et adtentiore studio lectionem facere, et veniam habere in illis in quibus videmur sequentes imaginem sapientiae et deficere in verborum compositione. Nam deficiunt verba hebraica quando translata fuerint ad alteram linguam; non solum autem haec, sed et ipsa Lex et Prophetae ceteraque librorum non parvam habent differentiam quando inter se dicuntur.

Nam in octavo et tricesimo anno temporibus Ptolomei Euergetis regis, postquam perveni in Aegyptum et cum multum temporis ibi fecissem, inveni libros relictos non parvae neque contemnendae doctrinae.

Itaque bonum et necessarium putavi et ipse aliquam addere diligentiam et laborem interpretandi istum librum; et multa vigilia adtuli doctrinam in spatio temporis, ad illa quae ad finem ducunt librum dare, et illis qui volunt animum intendere et discere quemadmodum oporteat instituere mores qui secundum legem Domini proposuerunt vitam agere.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER IESU FILII SIRACH

1,¹ Omnis sapientia a Deo Domino est
et cum illo fuit semper et est ante aevum

1,² harenam maris et pluviae guttas
et dies saeculi quis dinumeravit
altitudinem caeli et latitudinem terrae
et profundum abyssi quis mensus est

1,³sapientiam Dei praecedentem omnia quis investigavit
1,⁴prior omnium creata est sapientia
et intellectus prudentiae ab aevo
1,⁵fons sapientiae verbum Dei in excelsis
et ingressus illius mandata aeterna
1,⁶radix sapientiae cui revelata est
et astutias illius quis agnovit
1,⁷disciplina sapientiae cui revelata est et manifestata
et multiplicationem ingressus illius quis intellexit
1,⁸unus est Altissimus creator omnipotens
rex potens et metuendus nimis
sedens super thronum illius et dominans Deus
1,⁹ipse creavit illam spiritu sancto
et vidit et dinumeravit et mensus est
1,¹⁰et effudit illam super omnia opera sua
et super omnem carnem secundum datum suum
et praebuit illam diligentibus se
1,¹¹timor Domini gloria et gloriatio
et laetitia et corona exultationis
1,¹²timor Domini delectabit cor
et dabit laetitiam et gaudium in longitudine dierum
1,¹³timenti Dominum bene erit in extremis
et in die defunctionis suae benedicetur
1,¹⁴dilectio Dei honorabilis sapientia
1,¹⁵quibus autem apparuerit in visu diligunt eam in visione
et in agnitione magnalium suorum
1,¹⁶initium sapientiae timor Domini
et cum fidelibus in vulva concreatus est
et cum electis seminis creditur
et cum iustis et fidelibus agnoscitur
1,¹⁷timor Domini scientiae religiositas
1,¹⁸religiositas custodiet et iustificabit cor
iucunditatem atque gaudium dabit
1,¹⁹timenti Deum bene erit
et in diebus consummationis illius benedicetur

1,²⁰plenitudo sapientiae timere Deum
et plenitudo a fructibus illius
1,²¹omnem domum illius implebit a generationibus
et receptacula a thesauris illius
1,²²corona sapientiae timor Domini
repollens pacem et salutis fructum
1,²³et vidit et dinumeravit eam
utraque autem sunt dona Dei
1,²⁴scientiam et intellectum prudentiae sapientia conpartietur
et gloriam tenentium se inaltat
1,²⁵radix sapientiae est timere Dominum
rami enim illius longevi
1,²⁶in thesauris sapientiae intellectus et scientiae religiositas
execratio autem peccatoribus sapientia
1,²⁷timor Dei expellit peccatum
1,²⁸nam qui sine timore est non poterit iustificari
iracundia enim animositatis illius subversio illius est
1,²⁹usque in tempus sustinebit patiens
et postea redditio iucunditatis
1,³⁰bonus sensus usque in tempus abscondebit verba illius
et labia multorum enarrabunt sensum illius
1,³¹
1,³²
1,³³concupiscens sapientiam conserva iustitiam
et Deus praebebit illam tibi
1,³⁴sapientia enim et disciplina timor Domini
et quod beneplacitum est illi 1,³⁵fides et mansuetudo
et adimplebit thesauros illius
1,³⁶non sis incredibilis timori Domini
et ne accesseris ad illum duplici corde
1,³⁷ne fueris hypocrita in conspectu hominum
et non scandalizeris labiis tuis
1,³⁸adtende in illis ne forte cadas
et adducas animae tuae inhonationem
1,³⁹et revelet Deus absconsa tua

et in medio synagogae elidat te
1,⁴⁰ quoniam accessisti maligne ad Dominum
et cor tuum plenum est dolo et fallacia
2,¹ fili accedens servituti Dei sta in iustitia et timore
et praepara animam tuam ad temptationem
2,² deprime cor tuum et sustine
declina aurem et excipe verba intellectus
et ne festines in tempus obductionis
2,³ sustine sustentationes Dei
coniungere Deo et sustine ut crescat in novissimo vita tua
2,⁴ omne quod tibi adplicitum fuerit accipe
et in dolore sustine et in humilitate tua habe patientiam
2,⁵ quoniam in igne probatur aurum et argentum
homines vero receptibiles in camino humiliationis
2,⁶ crede Deo et recuperabit te
et dirige viam tuam et spera in illum
serva timorem illius et in illo veteresce
2,⁷ metuentes Deum sustinete misericordiam eius
et non deflectatis ab illo ne cadatis
2,⁸ qui timetis Deum credite illi
et non evacuabitur merces vestra
2,⁹ qui timetis Deum sperate in illum
et in oblectatione veniet vobis misericordia
2,¹⁰ qui timetis Deum diligite illum
et inluminabuntur corda vestra
2,¹¹ respicite filii nationes hominum et scitote
quis speravit in Dominum et confusus est
2,¹² permansit in mandatis eius et derelictus est
et quis invocavit illum et despexit illum
2,¹³ quoniam pius et misericors Deus
et remittit in tempore tribulationis peccata
omnibus exquirentibus se in veritate
2,¹⁴ vae duplici corde et labiis scelestis et manibus malefacientibus
et peccatori terram ingredienti duabus viis
2,¹⁵ vae dissolutis corde qui non credunt Deo

ideo non protegentur ab eo
2,¹⁶vae his qui perdiderunt sustentiam
qui dereliquerunt vias rectas
et deverterunt in vias pravas
2,¹⁷et quid facietis cum inspicere coeperit Deus
2,¹⁸qui timent Dominum non erunt incredibiles verbo illius
et qui diligunt illum conservabunt viam illius
2,¹⁹qui timent Dominum inquirent quae beneplacita sunt illi
et qui diligunt eum replebuntur lege ipsius
2,²⁰qui timent Dominum parabunt corda sua
et in conspectu illius sanctificabunt animas suas
2,²¹qui timent Dominum custodiunt mandata illius
et patientiam habebunt usque ad inspectionem illius
2,²²dicentes si paenitentiam non egerimus
incidemus in Dei manus et non in manus hominum
2,²³secundum enim magnitudinem illius
sic et misericordia ipsius cum ipso
3,¹ filii sapientiae ecclesia iustorum
et natio illorum obaudientia et dilectio
3,²iudicium patris audite filii dilecti
et sic facite ut salvi sitis
3,³Deus enim honoravit patrem in filiis
et iudicium matris exquirens in filios
3,⁴qui diligit Deum exorabit pro peccatis
et continebit se ab illis
in oratione dierum exaudietur
3,⁵et sicut qui thesaurizat
ita et qui honorificat matrem suam
3,⁶qui honorat patrem iucundabitur in filiis
3,⁷qui honorat patrem suum vita vivet longiore
et qui obaudit patrem refrigerabit matri
3,⁸qui timet Deum honorat parentes
et quasi dominis serviet in his qui se generaverunt
3,⁹in opere et sermone et omni patientia
honora patrem tuum 3,¹⁰ut superveniat tibi benedictio a Deo

et benedictio illius in novissimo manet
3,¹¹ benedictio patris firmat domos filiorum
maledictio autem matris eradicat fundamenta
3,¹² ne glorieris in contumelia patris tui
non est enim tibi gloria sed confusio
3,¹³ gloria enim hominis ex honore patris sui
et dedecus filiis pater sine honore
3,¹⁴ fili suscipe senectam patris tui
et ne contristes eum in vita illius
3,¹⁵ et si defecerit sensu veniam da
et ne spernas eum in tua virtute
elemosyna enim patris non erit in oblivione
3,¹⁶ nam pro peccato matris restituetur tibi bonum
3,¹⁷ et iniustitia aedificabitur tibi
in die tribulationis commemorabitur tui
sicut in sereno glacies solventur tua peccata
3,¹⁸ quam malae famae est qui relinquit patrem
et est maledictus a Deo qui exasperat matrem
3,¹⁹ fili in mansuetudine opera tua perface
et super hominum gloriam diligeris
3,²⁰ quanto magnus es humilia te in omnibus
et coram Deo invenies gratiam
3,²¹ quoniam magna potentia Dei solius
et ab humilibus honoratur
3,²² altiora te ne scrutaveris
et fortiora te ne exquisieris
sed quae praecepit tibi Deus illa cogita semper
et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus
3,²³ non est enim tibi necessarium ea quae abscondita sunt videre oculis tuis
3,²⁴ in supervacuis rebus noli scrutari multipliciter
et in pluribus operibus eius non eris curiosus
3,²⁵ plurima enim super sensum hominis ostensa sunt tibi
3,²⁶ multos enim inplanavit suspicio illorum
et in vanitate detinuit sensus illorum
3,²⁷ cor durum male habebit in novissimo

et qui amat periculum in illo peribit
3,²⁸cor ingrediens duas vias non habebit successus
et pravicordius in illis scandalizabitur
3,²⁹cor nequam gravabitur doloribus
et peccator adiciet ad peccandum
3,³⁰synagogae superborum non est sanitas
frutex enim peccati eradicabitur in illis et non intellegetur
3,³¹cor sapiens intellegitur in sapientia
et auris bona audiet cum omni concupiscentia sapientiam
3,³²sapiens cor et intellegibile abstinebit se a peccatis
et in operibus iustitiae successus habebit
3,³³ignem ardentem extinguit aqua
et elemosyna resistit peccatis
3,³⁴et Deus conspector qui reddit gratiam meminit in posterum
et in tempore casus tui invenies firmamentum
4,¹ fili elemosynam pauperis ne fraudes
et oculos tuos ne transvertas a paupere
4,²animam esurientem ne despexeris
et non exasperes pauperem in inopia sua
4,³cor inopis ne adflixeris
et non protrahas datum angustianti
4,⁴rogationem contribulati ne abicias
et non avertas faciem tuam ab egeno
4,⁵ab inope ne avertas oculos propter iram
et non relinquo quaerentibus tibi retro maledicere
4,⁶maledicentis enim te in amaritudine exaudietur precatio illius
exaudiet autem eum qui fecit illum
4,⁷congregationi pauperum affabilem te facito
et presbytero humilia animam tuam
et magnato humilia caput tuum
4,⁸declina pauperi aurem tuam et redde debitum tuum
et responde pacifica in mansuetudine
4,⁹libera eum qui iniuriam patitur de manu superbi
et non acide feras in anima tua
4,¹⁰in iudicando esto pupillis misericors ut pater

et pro viro matri illorum
4,¹¹ et eris velut filius Altissimi obaudiens
et miserebitur tui magis quam mater
4,¹² sapientia filiis suis vitam inspiravit
et suscipit exquirentes se
et praeibit in viam iustitiae
4,¹³ et qui illam diligit diligit vitam
et qui vigilaverint ad illam conplectebuntur placorem eius
4,¹⁴ qui tenuerint illam vitam hereditabunt
et quo introibit benedicit Deus
4,¹⁵ qui serviunt ei obsequentes erunt Sancto
et eos qui diligunt illam diligit Deus
4,¹⁶ qui audit illam iudicat gentes
et qui intuetur illam permanebit confidens
4,¹⁷ si crediderit ei hereditabit illam
et erunt in confirmatione creaturae illorum
4,¹⁸ quoniam in temptatione ambulat cum eo
et in primis eligit eum
4,¹⁹ timorem et metum et adprobationem inducet super illum
et cruciabit illum in tribulatione doctrinae suae
donec temptet illum in cogitationibus illius
et credat animae illius 4,²⁰ et firmabit illum
et iterum adducet directum ad illum
4,²¹ et denudat absconsa sua
et thesaurizat super illum scientiam et intellectum iustitiae
4,²² si autem oberraverit derelinquet eum
et tradet illum in manus inimici sui
4,²³ fili conserva tempus et devota a malo
4,²⁴ pro anima tua non confundaris dicere verum
4,²⁵ est enim confusio adducens peccatum
et est confusio adducens gloriam et gratiam
4,²⁶ ne accipias faciem adversus faciem tuam
nec adversus animam tuam mendacium
4,²⁷ non reverearis proximum tuum in casum suum
4,²⁸ nec retineas verbum in tempus salutis

non abscondas sapientiam tuam in decore eius
4,²⁹in lingua enim agnoscitur sapientia
et sensus et scientia et doctrina in verbis veritatis
et firmamentum in operibus iustitiae
4,³⁰non contradicas veritati ullo modo
et de mendacio ineruditionis tuae confundere
4,³¹non confundaris confiteri peccata tua
et ne subicias te homini pro peccato
4,³²noli resistere contra faciem potentis
nec coneris contra ictum fluvii
4,³³pro iustitia agoniare pro anima tua
et usque ad mortem certa pro iustitia
et Deus expugnabit pro te inimicos tuos
4,³⁴noli citatus esse in lingua tua
et inutilis et remissus in operibus tuis
4,³⁵noli esse sicut leo in domo tua
evertens domesticos tuos et opprimens subiectos tibi
4,³⁶non sit porrecta manus tua ad accipiendum
et ad reddendum collecta
5,¹ noli adtendere ad possessiones iniquas
et ne dixeris est mihi sufficiens vita
nihil enim proderit in tempore vindictae et obductionis
5,²non sequaris concupiscentiam cordis
5,³et ne dixeris quomodo potui
aut quis me subiciet propter facta mea
Deus enim vindicans vindicabit
5,⁴ne dixeris peccavi et quid accidit mihi triste
Altissimus enim est patiens redditor
5,⁵de propitiatu peccatorum noli esse sine metu
neque adicias peccatum super peccatum
5,⁶et ne dicas miseratio Dei magna est
multitudinis peccatorum meorum miserebitur
5,⁷miser cordia enim et ira ab illo
et in peccatores respicit ira illius
5,⁸non tardes converti ad Deum

et ne differas de die in diem
5,⁹ subito enim venit ira illius
et in tempore vindictae disperdet te
5,¹⁰ noli anxius esse in divitiis iniustis
nihil enim proderunt tibi in die obductionis et vindictae
5,¹¹ non ventiles te in omnem ventum
et non eas in omni via
sic enim peccator probatur duplici lingua
5,¹² esto firmus in via Dei et in veritate sensus tui et scientia
et prosequatur te verbum pacis et iustitiae
5,¹³ esto mansuetus ad audiendum verbum ut intellegas
et cum sapientia fers responsum verum
5,¹⁴ si est tibi intellectus responde proximo
sin autem sit manus tua super os tuum
ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris
5,¹⁵ honor et gloria in sermone sensati
lingua imprudentis subversio ipsius
5,¹⁶ non appelleris susurrio
et lingua tua capiaris et confundaris
5,¹⁷ super furem enim est confusio et paenitentia
et denotatio pessima super bilinguem
susurratori autem odium et inimicitia et contumelia
5,¹⁸ iustifica pusillo et magno similiter
6,¹ noli fieri pro amico inimicus proximo
inproperium enim et contumeliam malus hereditabit
et omnis peccator invidus et bilinguis
6,² non te extollas in cogitatione animae tuae velut taurus
ne forte elidatur virtus tua per stultitiam
6,³ et folia tua comedet et fructus tuos perdet
et relinqueris velut lignum aridum in heremo
6,⁴ anima enim nequa disperdet qui se habet
et in gaudium inimici dat illum
et deducit in sortem impiorum
6,⁵ verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos
et lingua eucharis in bono homine abundat

6,⁶multi pacifici sint tibi
et consilarii tibi sint unus de mille
6,⁷si possides amicum in temptatione posside eum
et non facile credas illi
6,⁸est enim amicus secundum tempus suum
et non permanebit in die tribulationis
6,⁹et est amicus qui egreditur ad inimicitiam
et est amicus qui odium et rixam et convicia denudabit
6,¹⁰est autem amicus socius mensae
et non permanet in die necessitatis
6,¹¹amicus si permanserit fixus
erit tibi quasi coequalis
et in domesticis tuis fiducialiter aget
6,¹²si humiliaverit se contra te
et a facie tua abscondet se
unanimem habebis amicitiam bonam
6,¹³ab inimicis tuis separare
et ab amicis tuis adtende
6,¹⁴amicus fidelis protectio fortis
qui autem invenit illum invenit thesaurum
6,¹⁵amico fideli nulla est comparatio
et non est digna ponderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius
6,¹⁶amicus fidelis medicamentum vitae et immortalitatis
et qui metuunt Dominum inveniunt illum
6,¹⁷qui timet Deum aequè habebit amicitiam bonam
quoniam secundum illum erit amicus illius
6,¹⁸fili a iuventute tua excipe doctrinam
et usque ad canos invenies sapientiam
6,¹⁹quasi is qui arat et seminat accede ad illam
et sustine bonos fructus illius
6,²⁰in opere enim ipsius exiguum laborabis
et cito edes de generationibus illius
6,²¹quam aspera est nimium sapientia indoctis hominibus
et non permanet in illa excors
6,²²quasi lapidis virtus probatio erit in illis

et non demorabuntur proicere illum
6,²³sapientia enim doctrinae secundum nomen est eius
et non multis est manifesta
quibus autem agnita est
permanet usque ad conspectum Dei
6,²⁴audi fili et accipe consilium intellectus
et ne abicias consilium meum
6,²⁵inice pedem tuum in conpedes illius
et in torques eius tuum collum
6,²⁶subice umerum tuum et porta illam
et ne acedieris vinculis eius
6,²⁷in omni animo tuo accede ad illam
et in omni virtute tua conserva vias eius
6,²⁸investiga illam et manifestabitur tibi
et continens factus ne derelinqueris eam
6,²⁹in novissimis enim invenies requiem in ea
et convertetur tibi in oblectationem
6,³⁰et erunt tibi conpedes in protectionem fortitudinis et bases virtutis
et torques illius in stolam gloriae
6,³¹decor enim vitae est in illa
et vincula illius netura salutaris
6,³²stolam gloriae indues eam
et coronam gratulationis superpones tibi
6,³³fili si adtenderis mihi disces
et si adcommo daveris animam tuam sapiens eris
6,³⁴et si inclinaveris aurem tuam excipies doctrinam
et si dilexeris audire sapiens eris
6,³⁵in multitudine presbyterorum prudentium sta
et sapientiae illorum ex corde coniungere
ut omnem narrationem Dei possis audire
et proverbialaudis non effugiant te
6,³⁶et si videris sensatum evigila ad illum
et gradus ostiorum illius exerat pes tuus
6,³⁷cogitatum habe in praeceptis Dei
et in mandatis illius maxime assiduus esto

et ipse dabit cor tibi
et concupiscentia sapientiae dabitur tibi
7,¹ noli facere mala et non te adprehendent
7,² discede ab iniquo et deficient mala abs te
7,³ non semines mala in sulcis iniuriae
et non metes ea in septuplum
7,⁴ noli quaerere ab homine ducatum
neque a rege cathedram honoris
7,⁵ non te iustifices ante Deum
quoniam agnitor cordis ipse est
et penes regem noli velle videri sapiens
7,⁶ noli quaerere fieri iudex
nisi si valeas virtute inrumpere iniquitates
ne forte extimescas faciem potentis
et ponas scandalum in agilitate tua
7,⁷ non pecces in multitudinem civitatis
nec te inmittas in populum
7,⁸ neque alliges duplicia peccata
nec enim in uno eris immunis
7,⁹ noli esse pusillanimis in anima tua
7,¹⁰ exorare et facere elemosynam non despicias
7,¹¹ ne dicas in multitudine munerum meorum respiciet Deus
et offerentem me Deo altissimo suscipiet munera mea
7,¹² non inrideas hominem in amaritudine animae
est enim qui humiliat et exaltat circumspector Deus
7,¹³ noli amare mendacium adversus fratrem tuum
neque amico similiter facias
7,¹⁴ noli velle mentiri omne mendacium
adsiduitas enim illius non bona
7,¹⁵ noli verbosus esse in multitudine presbyterorum
et non iteres verbum in tua oratione
7,¹⁶ non oderis laboriosa opera
et rusticationem ab Altissimo creatam
7,¹⁷ non te reputes in multitudine indisciplinatorum
7,¹⁸ memento irae quoniam non tardabit

7,¹⁹humilia valde spiritum tuum
quoniam vindicta carnis impii ignis et vermes
7,²⁰noli praevaricari in amicum pecunia differenti
neque fratrem carissimum auro spreveris
7,²¹noli discedere a muliere sensata et bona
quam sortitus es in timore Dei
gratia enim verecundiae illius super aurum
7,²²non laedas servum operantem in veritate
neque mercennarium dantem animam suam
7,²³servus sensatus dilectus quasi anima tua
non defraudes illum libertate
neque inopem derelinquas illum
7,²⁴pecora tibi sunt adtende illis
et si sunt utilia perseverent apud te
7,²⁵fili tibi sunt erudi illos
et curva illos a pueritia illorum
7,²⁶filiae tibi sunt conserva corpus illarum
et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas
7,²⁷trade filiam et grande opus feceris
et homini sensato da illam
7,²⁸mulier si est tibi secundum animam tuam non proicias illam
et odibili non credas te in toto corde
7,²⁹honora patrem tuum
et gemitus matris tuae ne obliviscaris
7,³⁰memento quoniam nisi per illos non fuisses
et retribue illis quomodo et illi tibi
7,³¹in tota anima tua time Deum
et sacerdotes illius sanctifica
7,³²in omni virtute dilige eum qui te fecit
et ministros eius non derelinquas
7,³³honora Deum ex tota anima tua
et honorifica sacerdotes
et propurga te cum brachiis
7,³⁴da illi partem sicut mandatum est tibi primitiarum et purgationis
et de negligentia purga te cum paucis

7,³⁵ datum brachiorum tuorum et sacrificium sanctificationis offers initia sanctorum
7,³⁶ et pauperi porrige manum tuam
ut perficiatur propitiatio et benedictio tua
7,³⁷ gratia datus in conspectu omnis viventis
et mortuo non prohibeas gratiam
7,³⁸ non desis plorantibus in conrogatione
et cum lugentibus ambula
7,³⁹ non te pigeat visitare infirmum
ex his enim in dilectione firmaberis
7,⁴⁰ in omnibus operibus tuis memorare novissima tua
et in aeternum non peccabis
8,¹ non litiges cum homine potente
ne forte incidas in manus illius
8,² non contendas cum viro locuplete
ne forte contra consistat litem tibi
8,³ multos perdidit aurum atque argentum
et usque cor regum extendit et convertit
8,⁴ non litiges cum homine linguato
et non strues in igne illius ligna
8,⁵ non communices homini indocto
ne male de progenie tua loquatur
8,⁶ ne despicias hominem avertentem se a peccato
neque inproperes ei
memento quoniam omnes sumus in correptionem
8,⁷ ne spernas hominem in sua senecta
etenim ex nobis senescunt
8,⁸ noli de mortuo gaudere
sciens quoniam omnes morimur
et in gaudium nolumus venire
8,⁹ ne despicias narrationem presbyterorum sapientium
et in proverbii illorum conversare
8,¹⁰ ab ipsis enim disces doctrinam intellectus
et servire magnatis sine querella
8,¹¹ non te praetereat narratio seniorum
et ipsi enim didicerunt a patribus suis

8,¹² quoniam ab ipsis disces intellectum
et in tempore necessitatis responsum
8,¹³ non incendas carbones peccatoris arguens eos
ne incendaris flamma ignis peccatorum illorum
8,¹⁴ ne contra faciem stes contumeliosi
ne sedeat quasi insidiator ori tuo
8,¹⁵ noli fenerare homini fortiori te
quod si feneraveris tamquam perditum habe
8,¹⁶ non spondeas super virtutem tuam
quod si sponderis quasi restituens cogita
8,¹⁷ non iudices contra iudicem
quoniam secundum quod dignum est iudicat
8,¹⁸ cum audace non eas in via
ne forte gravet mala sua in te
ipse enim secundum voluntatem suam vadit
et simul cum stultitia illius peries
8,¹⁹ cum iracundo non facias rixam
cum audace non eas in desertum
quoniam quasi nihil est ante illum sanguis
et ubi non est adiutorium elidet te
8,²⁰ cum fatuis ne consilium habeas
non enim poterunt diligere nisi quae ipsis placent
8,²¹ coram extraneo ne facias consilium
nescis enim quid pariet
8,²² non omni homini cor tuum manifestes
ne forte inferat tibi gratiam et convicietur tibi
9,¹ non zeles mulierem sinus tui
ne ostendas super te malitiam doctrinae nequam
9,² non des mulieri potestatem animae tuae
ne ingrediatur in virtute tua et confundaris
9,³ ne respicias mulierem multivolam
ne forte incidas in laqueos illius
9,⁴ cum psaltrice ne adsiduus sis nec audias illam
ne forte pereas in efficacia illius
9,⁵ virginem ne conspicias

ne forte scandalizeris in decore illius
9,⁶ non des fornicariis animam tuam in nullo
ne perdas te et hereditatem tuam
9,⁷ noli conspicere in vicis civitatis
nec oberraveris in plateis illius
9,⁸ averte faciem tuam a muliere compta
et non circumspicias speciem alienam
9,⁹ propter speciem mulieris multi perierunt
et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit
9,¹⁰ omnis mulier quae est fornicaria
quasi stercus in via conculcatur
9,¹¹ speciem mulieris alienae multi admirati reprobi facti sunt
conloquium enim illius quasi ignis exardescit
9,¹² cum aliena muliere non accumbas super cubitum
cum aliena muliere ne sedeas omnino
nec accumbas cum ea super cubitum
9,¹³ et non alterceris cum ea in vino
ne forte declinet cor tuum in illa
et sanguine tuo labaris in perditionem
9,¹⁴ ne derelinquas amicum antiquum
novus enim non erit similis illi
9,¹⁵ vinum novum amicus novus
veterescat et cum suavitate bibes illud
9,¹⁶ non zeles gloriam et opes peccatoris
non enim scis quae futura sit illius subversio
9,¹⁷ non placeat tibi iniuria iniustorum
sciens quoniam usque ad inferos non placebit impius
9,¹⁸ longe abesto ab homine potestatem habente occidendi
et non suspicaberis timorem mortis
9,¹⁹ et si accesseris ad illum noli aliquid committere
ne forte auferat vitam tuam
9,²⁰ communionem mortis scito
quoniam in medium laqueorum ingredieris
et super dolentium arma ambulabis
9,²¹ secundum virtutem tuam cave te a proximo

et cum sapientibus et prudentibus tracta
9,²²viri iusti sint tibi convivae
et in timore Dei sit gloriatio tibi
9,²³et in sensu sit tibi cogitatus
et omnis narratio tua in praeceptis Altissimi
9,²⁴in manus artificum opera laudabitur
et princeps populi in sapientia sermonis sui
in sensu vero seniorum verbum
9,²⁵terribilis est in civitate sua homo linguosus
et temerarius in verbo suo odibilis erit
10,¹ iudex sapiens vindicabit populum suum
et principatus sensati stabilis erit
10,²secundum iudicem populi sic et ministri eius
et qualis rector est civitatis tales et inhabitantes
10,³rex insipiens perdet populum suum
et civitates inhabitabuntur per sensum prudentium
10,⁴in manu Dei potestas terrae
et exclamabilis omnis iniquitas gentium
et utilem rectorem in tempus suscitabit super illam
10,⁵in manu Dei potestas hominis
et super faciem scribae inponet honorem suum
10,⁶omnis iniuriae proximi ne memineris
et nihil agas in operibus iniuriae
10,⁷odibilis coram Deo et hominibus superbia
et execrabilis omnis iniquitas gentium
10,⁸regnum a gente in gentem transfertur
propter iniustitias et iniurias et contumelias et diversos dolos
10,⁹avaro autem nihil est scelestius
quid superbit terra et cinis
10,¹⁰nihil est iniquius quam amare pecuniam
hic enim et animam suam venalem habet
quoniam in vita sua proiecit intima sua
10,¹¹omnis potentatus brevis via
10,¹²brevem languorem praecidit medicus
sic et rex hodie est et cras morietur

10,¹³cum enim moritur homo hereditabit serpentes et bestias et vermes
10,¹⁴initium superbiae hominis apostatare a Deo
10,¹⁵quoniam ab eo qui fecit illum recessit cor eius
quoniam initium peccati omnis superbia
qui tenuerit illam adimplebitur maledictis
et subvertet eos in finem
10,¹⁶propterea exhonoravit Dominus conventus malorum
et destruxit eos usque in finem
10,¹⁷sedes ducum superborum destruxit Deus
et sedere fecit mites pro illis
10,¹⁸radices gentium superbarum arefecit Deus
et plantavit humiles ex ipsis gentibus
10,¹⁹terras gentium evertit Dominus
et perdidit eas usque ad fundamentum
10,²⁰arefecit ex ipsis et disperdidit illos
et cessare fecit memoriam eorum a terra
10,²¹perdidit Deus memoriam superborum
et reliquit memoriam humilium sensu
10,²²non est creata hominibus superbia
neque iracundia nationi mulierum
10,²³semen hominum honorabitur hoc quod timet Dominum
semen autem hoc exhonorabitur hominum quod praeterit mandata Domini
10,²⁴in medio fratrum rector illorum in honore
et qui timent Deum erunt in oculis illius
10,²⁵gloria divitum honoratorum et pauperum
timor Dei est 10,²⁶non despiciere hominem iustum pauperem
et non magnificare virum peccatorem divitem
10,²⁷magnus est iudex et potens est in honore
et non est maior illo qui timet Deum
10,²⁸servo sensato liberi servient
et vir prudens disciplinatus non murmurabit correptus
et inscius non honorabitur
10,²⁹noli te extollere in faciendo opere tuo
et noli cunctari in tempore angustiae
10,³⁰melior est qui operatur et abundat in omnibus

quam qui gloriatur et eget panem
10,³¹ fili in mansuetudine conserva animam tuam
et da illi honorem secundum meritum suum
10,³² peccantem in animam suam quis iustificabit
et quis honorificabit exhonorantem animam suam
10,³³ pauper gloriatur per disciplinam et timorem suum
et est homo qui honorificatur propter substantiam suam
10,³⁴ qui gloriatur in paupertate quanto magis in substantia
et qui gloriatur in substantia paupertatem vereatur
11,¹ sapientia humiliati exaltabit caput illius
et in medio magnatorum consedere illum faciet
11,² non laudes virum in specie sua
neque spernas hominem in visu suo
11,³ brevis in volatilibus est apis
et initium dulcoris habet fructus illius
11,⁴ in vestitu ne glorieris umquam
nec in die honoris tui extollaris
quoniam mirabilia opera Altissimi solius
et gloriosa et absconsa et invisae opera illius
11,⁵ multi tyranni sederunt in throno
et insuspiciabilis portavit diadema
11,⁶ multi potentes pressi sunt valide
et gloriosi traditi sunt in manus alterorum
11,⁷ priusquam interrogas ne vituperes quemquam
et cum interrogaveris corripe iuste
11,⁸ priusquam audias ne respondeas verbum
et in medio sermonum ne adicias loqui
11,⁹ de re ea quae te non molestat ne certeris
et in iudicio peccantium ne consistas
11,¹⁰ fili ne in multis sint actus tui
et si dives fueris non eris immunis a delicto
si enim secutus fueris non adprehendes
et non effugies si praecucurreris
11,¹¹ est laborans et festinans et dolens impius
et tanto magis non abundat

11,¹²est homo marcidus egens recuperatione
plus deficiens virtute et abundans paupertate
11,¹³et oculus Dei respexit illum in bono
et erexit illum ab humilitate ipsius
et exaltavit caput eius
et mirati sunt in illo multi
et honoraverunt Deum
11,¹⁴bona et mala vita et mors
et paupertas et honestas a Deo sunt
11,¹⁵
11,¹⁶
11,¹⁷datio Dei permanet iustis
et profectus illius successus habebunt in aeternum
11,¹⁸est qui locupletatur parce agendo
et haec pars mercedis illius
11,¹⁹in eo quod dicit inveni requiem mihi
et nunc manducabo de bonis meis solus
11,²⁰et nescit quod tempus praetereat
et relinquet omnia aliis
11,²¹sta in testamento tuo et in illo conloquere
et in opere mandatorum tuorum veteresce
11,²²ne manseris in operibus peccatorum
fide autem in Deo et mane in loco tuo
11,²³facile est enim in oculis Dei
de subito honestari pauperem
11,²⁴benedictio Dei in mercedem iusti festinat
et in honore veloci processus illius fructificat
11,²⁵ne dicas quid est mihi opus
et quae erunt mihi ex hoc bona
11,²⁶ne dicas sufficiens sum
et quid ex hoc pessimabor
11,²⁷in die bonorum ne inmemor sis malorum
et in die malorum ne inmemor sis bonorum
11,²⁸quoniam facile coram Deo in die obitus
retribuere unicuique secundum vias suas

11,²⁹malitia horae oblivionem facit luxuriae magnae
et in fine hominis denudatio operum illius
11,³⁰ante mortem ne laudes hominem quemquam
quoniam in filiis suis agnoscitur vir
11,³¹non omnem hominem inducas in domum tuam
multae enim insidiae sunt dolosi
11,³²sicut enim eructant praecordia fetantium
sicut perdix inducitur in caveam
et ut caprea in laqueum
sic et cor superborum
et sicut prospectator videns casum proximi sui
11,³³bona enim in mala convertens insidiatur
et in electis inponet maculam
11,³⁴ab scintilla una augetur ignis
et ab uno doloso augetur sanguis
homo vero peccator sanguini insidiatur
11,³⁵adverte te a pestifero fabricat enim mala
ne forte inducat super te subsannationem in perpetuum
11,³⁶admitte ad te alienigenam et subvertet te in turbore
et abalienabit te a tuis propriis
12,¹ si benefeceris scito cui feceris
et erit gratia in bonis tuis multa
12,²benefac iusto et invenies retributionem magnam
et si non ab ipso certe a Domino
12,³non est ei bene qui adsiduus est malis
et elemosynam non danti
quoniam et Altissimus odio habet peccatores
et misertus est paenitentibus
12,⁴da misericordi et ne suscipias peccatorem
et impiis et peccatoribus reddet vindictam
custodiens eos in die vindictae
12,⁵da bono et non receperis peccatorem
12,⁶benefac humili et non dederis impio
prohibe panes illi dare ne in ipsis potentior te sit
12,⁷nam duplicia mala invenies in omnibus bonis

quoniam et Altissimus odio habet peccatores
et impiis reddet vindictam
12,⁸ non agnoscetur in bonis amicus
et non abscondetur in malis inimicus
12,⁹ in bonis viri inimici illius
in tristitia et in malitia illius amicus agnitus est
12,¹⁰ non credas inimico tuo in aeternum
sicut enim aeramentum eruginat nequitia illius
12,¹¹ et si humiliatus vadat curvus adice animum tuum et custodi te ab illo
12,¹² non statuas illum penes te
nec sedeat ad dexteram tuam
ne conversus stet in loco tuo
ne forte conversus in locum tuum inquirat cathedram tuam
et in novissimo cognoscas verba mea
et in sermonibus meis stimuleris
12,¹³ quis miserebitur incantatori a serpente percusso
et omnibus qui adpropiant bestiis
et qui comitatur cum viro iniquo
et obvolutus est in peccatis eius
12,¹⁴ una hora tecum permanebit
si autem declinaveris non subportabit
12,¹⁵ in labiis suis indulcat inimicus
et in corde suo insidiatur
ut subvertat te in foveam
12,¹⁶ in oculis suis lacrimatur inimicus
et si invenerit tempus non satiabitur sanguine
12,¹⁷ si incurrerint tibi mala invenies eum illic priorem
12,¹⁸ in oculis suis lacrimatur inimicus
et quasi adjuvans suffodiet plantas tuas
12,¹⁹ caput suum movebit et plaudebit manu
et multa susurrans commutabit vultum suum
13,¹ qui tetigerit picem inquinabitur ab illa
et qui communicaverit superbo inducet superbiam
13,² pondus super se tollit qui honestiori communicat
et ditiori te ne socius fueris

13,³quid communicabit caccabus ad ollam
quando enim conliserint confringetur
13,⁴dives iniuste egit et fremebit
pauper autem laesus tacebit
13,⁵si largitus fueris adsumet te
et si non habueris derelinquet te
13,⁶si habes convivet tecum et evacuabit te
et ipse non dolebit super te
13,⁷si necessarius illi fueris subplantabit te
et subridens spem dabit narrans tibi bona
et dicet quid opus est tibi
13,⁸et confundet te in cibis suis
donec te exinaniat bis et ter
et in novissimo derideat te
postea videns derelinquet te
et caput suum movebit ad te
13,⁹
13,¹⁰adtende ne seductus in stultitiam humilieris
13,¹¹noli esse humilis in sapientia tua
ne humiliatus in stultitiam seducaris
13,¹²advocatus a potentiore discede
ex hoc enim magis te advocabit
13,¹³ne improbus sis ne inpingaris
et longe abesto ne eas in oblivionem
13,¹⁴ne retineas ex aequo loqui cum illo
ne credas multis verbis illius
ex multa enim loquella temptabit te
et subridens interrogabit te
de absconditis tuis 13,¹⁵inmitis animus illius conservabit verba tua
et non parcat de malitia et de vinculis
13,¹⁶cave tibi et adtende diligenter auditui tuo
quoniam cum subversione tua ambulas
13,¹⁷audiens vero illa quasi in somnis vide
et vigilabis 13,¹⁸omni vita tua
dilige Deum et invoca eum in salute tua

13,¹⁹omne animal diligit similem sibi
sic et omnis homo proximum sibi
13,²⁰omnis caro ad similem sibi coniungitur
et omnis homo simili sui sociabitur
13,²¹si communicabit lupus agno aliquando
sic peccator iusto
13,²²quae communicatio sancto homini ad canem
aut quae pax bona diviti ad pauperem
13,²³venatio leonis onager in heremo
sic pascua sunt divitum pauperes
13,²⁴et sicut abominatio est superbo humilitas
sic execratio divitis pauper
13,²⁵dives commotus confirmatur ab amicis
humilis autem cum ceciderit expellitur et a notis
13,²⁶diviti decepto multi recuperatores
locutus est superba et iustificaverunt illum
13,²⁷humilis deceptus est et insuper arguitur
locutus est sensate et non est datus ei locus
13,²⁸dives locutus est et omnes tacuerunt
et verbum illius usque ad nubes perducent
13,²⁹pauper locutus est et dicunt quis est hic
et si offenderit subvertunt illum
13,³⁰bona est substantia cui non est peccatum in conscientia
et nequissima paupertas in ore impii
13,³¹cor hominis inmutat faciem illius
sive in bona sive in mala
13,³²vestigium cordis boni et faciem bonam
difficile invenies et cum labore
14,¹ beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo
et non est stimulatus in tristitia delicti
14,²felix qui non habuit animi sui tristitiam
et non excidit ab spe sua
14,³viro cupido et tenaci sine ratione est substantia
et homini livido ad quid aurum
14,⁴qui acervat ex animo suo iniuste aliis congregat

et in bonis illius alius luxuriabitur
14,⁵ qui sibi nequa est cui alii bonus erit
et non iucundabitur in bonis suis
14,⁶ qui sibi invidet nihil est illo nequius
et haec redditio est malitiae illius
14,⁷ et si bene fecerit ignoranter et non volens facit
et in novissimo manifestat malitiam suam
14,⁸ nequa est oculus lividi
et avertens faciem et despiciens animam suam
14,⁹ insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis
non satiabitur donec consummet arefaciens animam suam
14,¹⁰ oculus malus ad mala et non satiabitur pane
et in tristitia erit super mensam suam
14,¹¹ fili si habes benefac tecum
et Deo bonas oblationes offer
14,¹² memor esto quoniam mors non tardat
et testamentum inferorum quia demonstratum est tibi
testamentum enim huius mundi morte morietur
14,¹³ ante mortem benefac amico tuo
et secundum vires tuas exporrigenz da pauperi
14,¹⁴ non defrauderis a die bono
et particula boni doni non te praetereat
14,¹⁵ nonne aliis relinques dolores et labores tuos
in divisione sortis 14,¹⁶ da et accipe
et iustifica animam tuam
14,¹⁷ ante obitum tuum operare iustitiam
quoniam non est apud inferos invenire cibum
14,¹⁸ omnis caro sicut faenum veterescit
et sicut folium fructificans in arbore viridi
14,¹⁹ alia generat et alia deicit
sic generatio carnis et sanguinis
alia finitur et alia nascitur
14,²⁰ omne opus corruptibile in fine deficiet
et qui illud operatur ibit cum ipso
14,²¹ et omne opus electum iustificabitur

et qui operatur illud honorabitur in illo
14,²² beatus vir qui in sapientia sua morietur
et qui in iustitia sua meditabitur
et in sensu cogitabit circumspectionem Dei
14,²³ qui excogitat vias illius in suo corde
et in absconsis illius intellegens
vadens post illam quasi vestigator
et in viis illius consistens
14,²⁴ qui respicit per fenestras
et in ianuas illius audiens
14,²⁵ qui requiescit iuxta domum illius
et in parietibus illius figens palum
statuet casulam suam ad manus illius
et requiescunt in casula eius bona per aevum
14,²⁶ statuet filios suos sub tegimen illius
et sub ramis illius morabitur
14,²⁷ protegetur in subtegmine illius a fervore
et in gloria eius requiescet
15,¹ qui timet Deum faciet illud
et qui continens est iustitiae adprehendet illam
15,² et obviabit illi quasi mater honorificata
et quasi mulier a virginitate suscipiet illum
15,³ cibabit illum panem vitae et intellectus
et aqua sapientiae salutaris potabit illum
et firmabitur in illo et non flectetur
15,⁴ et continebit illum et non confundetur
et inaltabit illum apud proximos suos
15,⁵ et in medio ecclesiae aperiet os illius
adimplebit illum spiritu sapientiae et intellectus
et stolam gloriae vestiet illum
15,⁶ iucunditatem et exultationem thesaurizabit super illum
et nomine aeterno hereditabit illum
15,⁷ homines stulti non adprehendent illam
et homines sensati obviabunt illi
homines stulti non videbunt illam

longe enim abest a superbia et dolo
15,⁸ viri mendaces non erunt illius memores
et viri veraces inveniuntur in illa
et successum habebunt usque ad inspectionem Dei
15,⁹ non est speciosa laus in ore peccatoris
15,¹⁰ quoniam a Deo profecta est sapientia
sapientiae enim Dei adstabit laus
et in ore fideli abundabit
et Dominator dabit eam illi
15,¹¹ non dixeris per Deum abest
quae odit enim ne feceris
15,¹² non dicas ille me inplanavit
non enim necessarii sunt illi homines impii
15,¹³ omne execrumentum erroris odit Deus
et non erit amabile timentibus illum
15,¹⁴ Deus ab initio constituit hominem
et reliquit illum in manu consilii sui
15,¹⁵ adiecit mandata et praecepta sua
15,¹⁶ si volueris mandata conservabunt te
et in perpetuum fidem placitam facere
15,¹⁷ adposuit tibi aquam et ignem
ad quod voles porrige manum tuam
15,¹⁸ ante hominem vita et mors
bonum et malum
quod placuerit ei dabitur illi
15,¹⁹ quoniam multa sapientia Dei et fortis in potentia
videns omnes sine intermissione
15,²⁰ oculi Dei ad timentes eum
et ipse agnoscit omnem operam hominis
15,²¹ nemini mandavit impie agere
et nemini dedit spatium peccandi
15,²² non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium et inutilium
16,¹ et ne iucunderis in filiis impiis si multiplicentur
non oblecteris super ipsos si non est timor Dei cum illis
16,² non credas vitae illorum

et ne respexeris in labores illorum
16,³melior est enim unus timens Deum
quam mille filii impii
16,⁴et utile mori sine filiis
quam relinquere filios impios
16,⁵ab uno sensato inhabitabitur patria
et a tribus impiis deseretur
16,⁶multa talia vidit oculus meus
et fortiora horum audivit auris mea
16,⁷in synagoga peccantium exardebit ignis
et in gente incredibili exardescit ira
16,⁸non exoraverunt pro peccatis suis antiquis gigantibus
qui destruxerunt confidentes suae virtuti
16,⁹et non pepercit peregrinationi illorum
et execratus est illos prae superbia verbi illorum
16,¹⁰non misertus est illis gentem totam perdens
et extollentes se in suis peccatis
16,¹¹et sicut sescenta milia peditum
qui congregati sunt in duritia cordis sui
et si unus fuisset cervicatus mirum si fuisset immunis
16,¹²miser cordia enim et ira est cum illo
potens exoratio et effundens iram 16,¹³secundum misericordiam suam
sic correptio illius hominem secundum operam suam iudicat
16,¹⁴non effugiet in rapinam peccator
et non retardabit sufferentia misericordiam facientis
16,¹⁵omnis misericordia faciet locum unicuique secundum meritum operum suorum
et secundum intellectum peregrinationis ipsius
16,¹⁶non dicas a Deo abscondar
et ex summo quis mei memorabitur
16,¹⁷in populo magno non agnoscar
quae est enim anima mea in tam inmensa creatura
16,¹⁸ecce caelum et caeli caelorum
abyssus et universa terra
et quae in eis sunt
in conspectu illius commovebuntur

16,¹⁹montes simul et colles et fundamenta terrae
et cum conspexerit illa Deus tremore concutientur
16,²⁰et omne cor intellegetur
16,²¹et vias illius quis intellegit
et procella quam nec oculus videbit hominis
16,²²nam plurima opera illius sunt in absconsis
opera iustitiae quis enuntiabit aut quis sustinebit
longe enim est testamentum a quibusdam
et interrogatio omnium in consummatione est
16,²³qui minoratur corde cogitat inania
et vir imprudens et errans cogitat stulta
16,²⁴audi me fili et disce disciplinam sensus
et in verbis meis adtende in corde
16,²⁵edicam in aequitate disciplinam
et scrutabor enarrare sapientiam
et in verbis meis adtende in corde tuo
et dico in aequitate spiritus virtutes
quas posuit Deus in opera sua ab initio
et in veritate enuntio scientiam eius
16,²⁶in iudicio Dei opera ipsius ab initio
et ab institutione ipsorum distinxit partes illorum
et initia ipsorum in gentibus suis
16,²⁷ornavit in aeternum opera illorum
nec esurierunt nec laboraverunt
et non destiterunt ab operibus suis
16,²⁸unusquisque proximum sibi non angustiavit usque in aevum
16,²⁹non incredibiles verbo illius
16,³⁰post haec Deus in terram respexit
et implevit illam bonis suis
16,³¹anima omnis vitalis denudavit ante faciem ipsius
et ipsa iterum reversio illorum
17,¹Deus creavit de terra hominem
et secundum imaginem suam fecit illum
17,²et iterum convertit illum in ipsam
et secundum se vestivit illum virtutem

17,³ numerum dierum et tempus dedit illi
et dedit illi potestatem eorum quae sunt super terram
17,⁴ posuit timorem illius super omnem carnem
et dominatus est bestiarum et volatilium
17,⁵ creavit ex ipso adiutorium similem ipsi
consilium et linguam et oculos aures et cor dedit illis excogitandi
et disciplinam intellectus replevit illos
17,⁶ creavit illis scientiam spiritus
sensum implevit cor illorum
et mala et bona ostendit illis
17,⁷ posuit oculum ipsorum super corda illorum
ostendere illis magnalia operum suorum
17,⁸ et nomen sanctificationis conlaudent
et gloriari in mirabilibus illius
et magnalia enarrent operum eius
17,⁹ addidit illis disciplinam
et legem vitae hereditavit illos
17,¹⁰ testamentum aeternum constituit cum illis
et iudicia sua ostendit illis
17,¹¹ et magnalia honoris eius vidit oculus illorum
et honorem vocis audierunt aures illorum
et dixit illis attendite ab omni iniquo
17,¹² et mandavit illis unicuique de proximo
17,¹³ viae illorum coram ipso sunt semper
non sunt absconsae ab oculis ipsius
17,¹⁴ in unamquamque gentem praeposuit rectorem
17,¹⁵ et pars Dei Israhel facta est manifesta
17,¹⁶ omnia opera illorum velut sol in conspectu Dei
et oculi eius sine intermissione inspicientes in viis eorum
17,¹⁷ non sunt absconsa testamenta per iniquitatem eorum
et omnes iniquitates eorum in conspectu Dei
17,¹⁸ elemosyna viri quasi sacculum cum ipso
et gratiam hominis quasi pupillam conservabit
17,¹⁹ et postea resurget et retribuet illis
retributionem unicuique in caput illorum

et convertet in interiores partes terrae
17,²⁰paenitentibus autem dedit viam iustitiae
et conrogavit deficientes sustinere
et destinavit illis sortem veritatis
17,²¹convertere ad Deum et relinque peccata tua
17,²²precare ante faciem et minue offendiculum
17,²³refer te ad Dominum et avertere ab iniustitia
et nimis odito execrationem
17,²⁴et cognosce iustitias et iudicia Dei
et sta in sorte propositionis et orationis altissimi Dei
17,²⁵in partes vade saeculi sancti cum vivis et dantibus confessionem
17,²⁶non demoreris in errore impiorum
a mortuo quasi nihil perit 17,²⁷confiteberis vivens
vividus et sanus confiteberis et laudabis Deum
et gloriaberis in miserationibus illius
17,²⁸quam magna misericordia Dei
et propitiatio illius convertentibus ad se
17,²⁹nec enim omnia possunt esse in hominibus
quoniam non est immortalis filius hominis
et in vanitate malitiae placuerunt
17,³⁰quid lucidius sole et hic deficiet
aut quid nequius excogitabit caro et sanguis et hoc arguitur
17,³¹virtutem altitudinis caeli ipse conspicit
et omnes homines terra et cinis
18,¹ qui vivit in aeternum creavit omnia simul
Deus solus iustificabitur et manet invictus rex in aeternum
18,²quis sufficit enarrare opera illius
18,³quis enim investigabit magnalia eius
18,⁴virtutem autem magnitudinis eius quis enuntiabit
et quis adiciet enarrare misericordiam eius
18,⁵non est minuere neque adicere
nec est invenire magnalia Dei
18,⁶cum consummaverit homo tunc incipit
et cum quieverit operabitur
18,⁷quid homo et quae gratia illius

et quid bonum aut quid nequam illius
18,⁸ numerus dierum hominum multum centum anni
quasi guttae aquae a mare
et sicut calculus harenae sic exigui anni in die aevi
18,⁹ propter hoc patiens est Deus in illis
et effudit super eos misericordiam suam
18,¹⁰ vidit praesumptionem cordis illorum quoniam mala est
et cognovit subversionem illorum quoniam nequa est
18,¹¹ ideo adimplevit propitiationem suam in illis
et ostendit illis viam aequitatis
18,¹² miseratio hominis circa proximum suum
misericordia autem Dei super omnem carnem
18,¹³ qui misericordiam habet et docet
erudit quasi pastor gregem suum
18,¹⁴ misereatur excipiens doctrinam miserationis
et qui festinant in iudiciis eius
18,¹⁵ fili in bonis non des querellam
et omni dato non des tristitiam verbi mali
18,¹⁶ nonne ardorem refrigerabit ros
sic et verbum melius quam datus
18,¹⁷ nonne ecce verbum super datum bonum
et utraque cum homine iustificato
18,¹⁸ stultus achariter inproperabit
et datus indisciplinati tabescere facit oculos
18,¹⁹ ante iudicium para iustitiam tibi
et antequam loquaris disce
18,²⁰ ante languorem adhibe medicinam
et ante iudicium interroga te ipsum
et in conspectu Dei invenies propitiationem
18,²¹ ante languorem humilia te
et in tempore infirmitatum ostende conversationem tuam
18,²² non inpediaris operari semper
et non veteris usque ad mortem iustificari
quoniam merces Dei manet in aeternum
18,²³ ante orationem praepara animam tuam

et noli esse quasi homo qui temptat Deum
18,²⁴memento irae in die consummationis
et tempus retributionis in conversatione facies
18,²⁵memento paupertatis in tempore abundantiae
et necessitatem paupertatis in die divitiarum
18,²⁶a mane usque ad vesperam mutatur tempus
et haec omnia citata in oculis Dei
18,²⁷homo sapiens in omnibus metuet
et in diebus delictorum adtendet ab inertia
18,²⁸omnis astutus agnovit sapientiam
et inveniendi eam dabit confessionem
18,²⁹sensati in verbis et ipsi sapienter egerunt
et intellexerunt veritatem et iustitiam
et inploraverunt proverbialia et iudicia
18,³⁰DE CONTINENTIA ANIMAE
Post concupiscentias tuas non eas
et a voluntate tua avertere
18,³¹si praestes animae tuae concupiscentiam eius
faciet te in gaudium inimicis
18,³²ne oblecteris in turbis nec in modicis
ad duas est enim commissio illorum
18,³³ne fueris mediocris in contentione ex fenore
et non est tibi nihil in sacco
eris enim invidus tuae vitae
19,¹operarius ebriacus non locupletabitur
et qui spernit modica paulatim decidet
19,²vinum et mulieres apostatare faciunt sapientes
et arguent sensatos
19,³et qui se iungit fornicariis erit nequa
putredo et vermes hereditabunt illum
et extolletur in exemplum maius
et tolletur de numero animae eius
19,⁴qui credit cito levis corde minorabitur
et qui delinquit in animam suam insuper habebitur
19,⁵qui gaudet iniquitati denotabitur

et qui odit correptionem comminuetur vita
et qui odit loquacitatem extinguit malitiam
19,⁶qui peccat in animam suam paenitebitur
et qui iucundatur malitia denotabitur
19,⁷ne iteres verbum nequam et durum
et non minoraberis
19,⁸amico et inimico noli enarrare sensum tuum
et si est tibi delictum noli denudare
19,⁹audiet enim te et custodiet te
et quasi defendens peccatum odiet te
et sic aderit tibi semper
19,¹⁰audisti verbum adversus proximum conmoriat in te
fidens quoniam non te dirumpet
19,¹¹a facie verbi parturit fatuus
tamquam gemitus partus infantis
19,¹²sagitta infixi femori carnis
sic verbum in corde stulti
19,¹³corripe amicum ne forte non intellexerit et dicat non feci
aut si fecerit ne iterum addat facere
19,¹⁴corripe proximum ne forte non dixerit
et si dixerit ne forte iteret
19,¹⁵corripe amicum saepe enim fit commissio
19,¹⁶et non omni verbo credas
est qui labitur lingua sed non ex animo
19,¹⁷quis est enim qui non deliquerit lingua sua
corripe proximum antequam commineris
19,¹⁸et da locum timori Altissimi
quia omnis sapientia timor Dei et in illa timere Deum
et in omni sapientia dispositio legis
19,¹⁹et non est sapientia nequitiae disciplina
et non est cogitatus peccatorum prudentia
19,²⁰est nequitia et ipsa execratio
et est insipiens qui minuitur sapientia
19,²¹melior est homo qui deficit sapientia et deficiens sensu in timore
quam qui abundat sensu et transgreditur legem Altissimi

19,²²est sollertia certa et ipsa iniqua
19,²³et est qui emittit verbum certum enarrans veritatem
est qui nequiter humiliat se
et interiora eius plena sunt dolo
19,²⁴et est iustus qui se nimium submittit a multa humilitate
et est iustus qui inclinat faciem et fingit non videre quod ignoratum est
19,²⁵et si ab inbecillitate virium vetetur peccare
si invenerit tempus malefaciendi malefaciet
19,²⁶ex visu cognoscitur vir
et ab occurso faciei cognoscitur sensatus
19,²⁷amictus corporis et risus dentium
et ingressus hominis enuntiant de illo
19,²⁸est correptio mendax in ira contumeliosi
et est indicium quod non probatur esse bonum
et est tacens et ipse est prudens
20,¹quam bonum est arguere quam irasci
et confitentem in oratione non prohibere
20,²concupiscentia spadonis devirginavit iuvenem
20,³sic qui facit per vim iudicium inique
20,⁴quam bonum est correptum manifestare paenitentiam
sic enim effugies voluntarium peccatum
est tacens qui invenitur sapiens
20,⁵et est odibilis qui procax est ad loquendum
20,⁶est autem tacens non habens sensum loquellae
et est tacens sciens tempus apti temporis
20,⁷homo sapiens tacebit usque ad tempus
lascivus autem et imprudens non servabunt tempus
20,⁸qui multis utitur verbis laedit animam suam
et qui potestatem sibi adsumit iniuste odietur
20,⁹est processio in malis viro indisciplinato
et est inventio in detrimentum
20,¹⁰est datus qui non sit utilis
et est datus cuius retributio duplex
20,¹¹est propter gloriam minoratio
et est qui ab humilitate levavit caput

20,¹²est qui multa redimat modico pretio
et restituens ea septuplum
20,¹³sapiens in verbis se ipsum amabilem facit
gratiae autem fatuorum effundentur
20,¹⁴datus insipientis non erit utilis tibi
oculi enim illius septimplices sunt
20,¹⁵exigua dabit et multa inproperabit
et apertio oris illius inflammatio est
20,¹⁶hodie fenerat quis et cras expetit
et odibilis homo huiusmodi
20,¹⁷fatuo non erit amicus
et non erit gratia bonis illius
20,¹⁸qui enim edunt panem illius falsi linguae sunt
quotiens et quanti inridebunt eum
20,¹⁹neque enim quod habendum erat directo sensu distribuit
similiter et quod non erat habendum
20,²⁰lapsus falsae linguae quasi qui pavimento cadens
nam et sic casus malorum festinanter venient
20,²¹homo acharis quasi fabula vana
in ore indisciplinatorum adsidua erit
20,²²ex ore fatui reprobabitur parabola
non enim dicit illam in tempore suo
20,²³est qui vetatur peccare ab inopia
et in requie sua stimulabitur
20,²⁴est qui perdit animam suam prae confusione
et ab imprudenti persona perdet eam
personae autem acceptione perdet se
20,²⁵est qui prae confusione promittit amico
et lucratus est eum inimicum gratis
20,²⁶obprobrium nequa in homine mendacium
et in ore indisciplinatorum adsidue erit
20,²⁷potius furem quam adsiduitas viri mendacis
perditionem autem ambo hereditabunt
20,²⁸mores hominum mendacium sine honore
et confusio illius cum ipso sine intermissione

20,²⁹VERBUM PARABOLARUM

Sapiens in verbis producet se ipsum

et homo prudens placebit magnatis

20,³⁰qui operatur terram suam inaltabit acervum fructuum

et qui operatur iustitiam ipse exaltabitur

qui vero placet magnatis effugiet iniquitatem

20,³¹xenia et dona excaecant oculos iudicum

et quasi mutus in ore avertit correptiones eorum

20,³²sapientia absconsa et thesaurus invisus

quae utilitas in utrisque

20,³³melius in hominibus qui abscondent insipientiam suam

quam qui abscondunt sapientiam suam

21,¹ fili peccasti non adicias iterum

sed et de pristinis deprecare ut tibi remittatur

21,²quasi a facie colubri fuge peccata

et si accesseris ad illa suscipient te

21,³dentes leonis dentes eius

interficientes animas hominum

21,⁴quasi romphea bis acuta omnis iniquitas

plagae illius non est sanitas

21,⁵cataplectatio et iniuriae adnullabunt substantiam

sic substantia superbiae eradicabitur

21,⁶deprecatio pauperis ex ore usque ad aures eius veniet

et iudicium festinato adveniet illi

21,⁷qui odit correptionem vestigium est peccatoris

et qui timet Deum convertet ad cor suum

21,⁸notus a longe potens lingua audaci

et sensatus scit labi se ab ipso

21,⁹qui aedificat domum inpendiis alienis

quasi qui colligat lapides suos in hieme

21,¹⁰stuppa collecta synagoga peccantium

et consummatio illorum flamma ignis

21,¹¹via peccantium conplanata lapidibus

et in fine illorum inferi et tenebrae et poena

21,¹²qui custodit iustitiam continebit sensum eius

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

21,¹³consummatio timoris Dei sapientia et sensus
21,¹⁴non erudietur qui non est sapiens in bono
21,¹⁵est autem insipientia quae abundat in malo
et non est sensus ubi abundat amaritudo
21,¹⁶scientia sapientis tamquam inundatio abundabit
et consilium illius sicut fons vitae permanet
21,¹⁷cor fatui quasi vas confractum
et omnem sapientiam non tenebit
21,¹⁸verbum sapiens quodcumque audierit sciens
laudabit et ad se adiciet
audivit luxuriosus et displicebit illi
et proiciet illud post dorsum suum
21,¹⁹narratio fatui quasi sarcina in via
nam in labiis sensati invenietur gratia
21,²⁰os prudentis quaeritur in ecclesia
et verba illius cogitabunt in cordibus suis
21,²¹tamquam domus exterminata sic fatuo sapientia
et scientia insensati inenarrabilia verba
21,²²conpedes in pedibus stulto doctrina
et quasi vincula manuum supra manum dexteram
21,²³fatuus in risu inaltat vocem suam
vir autem sapiens vix tacite ridebit
21,²⁴ornamentum aureum prudenti doctrina
et quasi brachiale in brachio dextro
21,²⁵pes fatui facilis in domum proximi
et homo peritus confundetur a persona potentis
21,²⁶stultus a fenestra respiciet in domum
vir autem eruditus foris stabit
21,²⁷stultitia hominis audire per ostium
et prudens gravabitur contumelia
21,²⁸labia imprudentium stulta narrabunt
verba autem prudentium statera ponderabuntur
21,²⁹et in ore fatuorum cor illorum
et in corde sapientium os illorum
21,³⁰dum maledicit impius diabolum

maledicit ipse animam suam
21,³¹ susurrio coinquinabit animam suam et in omnibus odietur
et qui manserit odiosus erit
tacitus et sensatus honorabitur
22,¹ in lapide luteo lapidatus est piger
et omnes loquentur super aspersionem illius
22,² de stercore boum lapidatus est piger
et omnis qui tetigerit eum excutiet manus
22,³ confusio patris est de filio indisciplinato
in filia autem in deminoratione fiet
22,⁴ filia prudens hereditas viro suo
nam quae confundit in contumeliam fit genitoris
22,⁵ patrem et virum confundit audax
et ab impiis non minorabitur
ab utrisque autem inhonorabitur
22,⁶ musica in luctu inportuna narratio
flagella et doctrina in omni tempore sapientia
22,⁷ qui docet fatuum quasi qui conglutinet testam
22,⁸ qui narrat verbum non adtendenti
quasi qui excitat dormientem de gravi somno
22,⁹ qui enumerat stulto et in fine dicit quis est hic
22,¹⁰ super mortuum plora defecit enim lux eius
et super fatuum plora defecit enim sensus
22,¹¹ modicum plora supra mortuum quoniam requievit
22,¹² nequissimi enim nequissima vita super mortem fatui
22,¹³ luctus mortui septem dies
fatui autem et impii omnes dies vitae illorum
22,¹⁴ cum stulto non multum loquaris
et cum insensato ne abieris
22,¹⁵ serva te ab illo ut non molestiam habeas
et non coinquinaberis in inpectu illius
22,¹⁶ deflecte ab illo et invenies requiem
et non acediaberis in stultitiam illius
22,¹⁷ super plumbum gravabitur
et quod illi aliud nomen quam fatuus

22,¹⁸harenam et salem et massam ferri facilius est portare
quam hominem imprudentem et fatuum et impium
22,¹⁹loramentum ligneum conligatum fundamento aedificii non dissolvetur
sic et cor confirmatum in cogitatione consilii
22,²⁰cogitatus sensati in omni tempore vel metu non pravabitur
22,²¹sicut pali in excelsis et cementa in inpensa posita contra faciem venti non permanebunt
22,²²sic et cor timidum in cogitatione stulti contra impetum timoris non resistit
22,²³sic et cor trepidum in cogitatione fatui omni tempore non metuebit
sic et qui in praeceptis Dei permanet semper
22,²⁴pungens oculum deducens lacrimas
et qui pungit cor proferet sensum
22,²⁵mittens lapidem in volatilia deiciet illa
sic et qui conviciatur amico dissolvit amicitiam
22,²⁶ad amicum et si produxeris gladium non desperes
est enim regressus ad amicum
22,²⁷si aperuerit os triste non timeas
est enim concordatio excepto convicio et inproperio
et superbia et mysterii revelatione et plaga dolosa
in his omnibus effugiet amicus
22,²⁸fidem posside cum proximo in paupertate illius
ut et in bonis illius laeteris
22,²⁹in tempore tribulationis illius permane illi fidelis
ut et in hereditate illius coheres sis
22,³⁰ante ignem camini vapor et fumus ignis inaltatur
sic et ante sanguinem maledicta et contumeliae et minae
22,³¹amicum salutare non confundaris
et a facie illius non me abscondam
et si mala mihi evenerint per illum sustineo
22,³²omnis qui audiet cavebit se ab eo
22,³³quis dabit ori meo custodiam
et supra labia mea signaculum certum
uti ne cadam ab ipsis et lingua mea perdat me
23,¹ Domine pater et dominator vitae meae
non relinquant me ne sinas me cadere in illis
23,²quis superponet in me in cogitatu meo flagella

et in corde meo doctrinam sapientiae
ut ignorationibus eorum non parcant mihi
et non pareant delicta illorum
23,³et adincrescant ignorantiae meae
et multiplicentur delicta mea
et peccata mea abundant
et incidam in conspectu adversariorum
et gaudeat inimicus meus
23,⁴Domine pater et Deus vitae meae
ne derelinquas me in cogitatu illorum
23,⁵extollentiam oculorum meorum ne dederis mihi
et omne desiderium averte a me
23,⁶aufer a me ventris concupiscentias
et concubitus concupiscentiae ne adprehendant me
et animae inreverenti et infrunitae ne tradas me
23,⁷DOCTRINA ORIS
Doctrinam oris audite filii
et qui custodierit illam non periet in labiis suis
nec scandalizabitur in operibus nequissimis
23,⁸in vanitate sua adprehendetur peccator et superbus
et maledicus scandalizabitur in illo
23,⁹iurationi non adsuescat os tuum
multus enim casus in illa
23,¹⁰nominatio vero Dei non sit adsidua in ore tuo
et nominibus sanctorum non admiscearis
quoniam non eris immunis ab eis
23,¹¹sicut enim servus interrogatus adsidue a livore non minuetur
sic omnis iurans et nominans in toto a peccato non purgabitur
23,¹²vir multum iurans implebitur iniquitate
et non discedet a domo illius plaga
23,¹³et si frustraverit delictum ipsius super ipsum erit
et si dissimulaverit delinquet dupliciter
23,¹⁴et si in vacuum iuraverit non iustificabitur
replebitur enim retributione domus illius
23,¹⁵est et alia loquella contraria morti

non inveniatur in hereditate Iacob
23,¹⁶ etenim a misericordibus omnia haec auferentur
et in delictis non volutabunt
23,¹⁷ indiscipline non adsuescat os tuum
est enim in illa verbum peccati
23,¹⁸ memento patris et matris tuae
in medio enim magnatorum consistis
23,¹⁹ ne forte obliviscatur te in conspectu illorum
et assiduitate tua infatuatus inproperium patiaris
et maluisses non nasci
et diem nativitatis tuae maledicas
23,²⁰ homo adsuetus in verbis inproperii
in omnibus diebus suis non erudietur
23,²¹ duo genera abundant in peccatis
et tertium adducit iram et perditionem
23,²² anima calida quasi ignis ardens
non extinguetur donec aliquid gluttiat
23,²³ et homo nequam in ore carnis suae
non desinet donec incendat ignem
23,²⁴ homini fornicario omnis panis dulcis
non cessabit transgrediens a lecto suo
23,²⁵ omnis homo qui transgreditur lectum suum
contemnens in animam suam et dicens quis me videt
23,²⁶ tenebrae circumdant me et parietes cooperiunt me
et nemo circumspicit me quem vereor
delictorum meorum non memorabitur Altissimus
23,²⁷ et non intellet quoniam omnia videt oculus illius
quoniam expellit a se timorem Dei huiusmodi hominis timor
et oculi hominum timentes illum
23,²⁸ et non cognovit quoniam oculi Domini multo plus lucidiores super solem
circumspicientes omnes vias hominum
et profundum abyssi et hominum corda intuentes in absconditas partes
23,²⁹ Domino enim Deo antequam crearentur omnia sunt agnita
sic et post perfectum respicit omnia
23,³⁰ hic in plateis civitatis vindicabitur

quasi pullus equinus fugabitur
et ubi non speravit adprehendetur
23,³¹et erit dedecus omnibus quod non intellexerit timorem Dei
23,³²sic et mulier omnis relinquens virum suum
et statuens hereditatem ex alieno matrimonio
23,³³primo enim in lege Altissimi incredibilis fuit
et secundo virum suum dereliquit
tertio in adulterio fornicata est
et ex alio viro filios statuit sibi
23,³⁴haec in ecclesiam adducetur
et in filios eius respicietur
23,³⁵non tradent filii eius radices
et rami eius non dabunt fructum
23,³⁶derelinquent in maledictum memoriam illius
et dedecus illius non delebitur
23,³⁷et agnoscent qui derelicti sunt
quoniam nihil melius quam timor Dei
et nihil dulcius quam respicere in mandatis Domini
23,³⁸et gloria magna est sequi Dominum
longitudo enim dierum adsumetur ab eo
24,¹ SAPIENTIAE LAUS
Sapientia laudabit animam suam
et in Deo honorabitur
et in medio populi sui gloriabitur
24,²et in ecclesiis Altissimi aperiet os suum
et in conspectu virtutis illius gloriabitur
24,³in medio populo exaltabitur
et in plenitudine sancta admirabitur
24,⁴in multitudine electorum habebit laudem
et inter benedictos benedicetur dicens
24,⁵ego ex ore Altissimi prodivi
primogenita ante omnem creaturam
24,⁶ego in caelis feci ut oriretur lumen indeficiens
et sicut nebula texi omnem terram
24,⁷ego in altis habitavi

et thronus meus in columna nubis
24,⁸gyrum caeli circuivi sola
et in profundum abyssi penetravi
et in fluctibus maris ambulavi
24,⁹et in omni terra steti
et in omni populo 24,¹⁰et in omni gente primatum habui
24,¹¹et omnium excellentium et humilium corda virtute calcavi
et in his omnibus requiem quaesivi
et in hereditate eius morabor
24,¹²tunc praecepit et dixit mihi creator omnium
et qui creavit me requievit in tabernaculo meo
24,¹³et dixit mihi in Iacob inhabita
et in Israhel hereditare
et in electis meis ede radices
24,¹⁴ab initio ante saeculum creata sum
et usque ad futurum saeculum non desinam
et in habitatione sancta coram ipso ministravi
24,¹⁵et sic in Sion firmata sum
et in civitate sanctificata similiter requievi
et in Hierusalem potestas mea
24,¹⁶et radicavi in populo honorificato
et in parte Dei mei hereditas illius
et in plenitudine sanctorum detentio mea
24,¹⁷quasi cedrus exaltata sum in Libano
et quasi cypressus in monte Sion
24,¹⁸et quasi palma exaltata sum in Cades
et quasi plantatio rosae in Hiericho
24,¹⁹quasi oliva speciosa in campis
et quasi platanus exaltata sum iuxta aquam in plateis
24,²⁰sicut cinnamomum et aspaltum aromatizans odorem dedi
quasi murra electa dedi suavitatem odoris
24,²¹et quasi storax et galbanus et ungula et gutta
et quasi libanus non incisus vaporavi habitationem meam
et quasi balsamum non mixtum odor meus
24,²²ego quasi terebinthus extendi ramos meos

et rami mei honoris et gratiae
24,²³ ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris
et flores mei fructus honoris et honestatis
24,²⁴ ego mater pulchrae dilectionis et timoris et agnitionis et sanctae spei
24,²⁵ in me gratia omnis vitae et veritatis
in me omnis spes vitae et virtutis
24,²⁶ transite ad me omnes qui concupiscitis me
et a generationibus meis implemini
24,²⁷ spiritus enim meus super melle dulcis
et hereditas mea super mel et favum
24,²⁸ memoria mea in generatione saeculorum
24,²⁹ qui edunt me adhuc esurient
et qui bibunt me adhuc sitient
24,³⁰ qui audit me non confundetur
et qui operantur in me non peccabunt
24,³¹ qui elucidant me vitam aeternam habebunt
24,³² haec omnia liber vitae
testamentum Altissimi et agnitio veritatis
24,³³ legem mandavit Moses in praeceptis iustitiarum
et hereditatem domui Iacob et Israhel promissionis
24,³⁴ posuit David puero suo excitare regem ex ipso fortissimum
in throno honoris sedentem in sempiternum
24,³⁵ qui implet quasi Phison sapientiam
et sicut Tigris in diebus novorum
24,³⁶ qui adimplet quasi Eufrates sensum
qui multiplicat quasi Iordanis in tempore messis
24,³⁷ qui mittit disciplinam sicut lucem
et adsistens quasi Geon in die vindemiae
24,³⁸ qui perficit primus scire ipsam
et infirmior non investigavit eam
24,³⁹ a mari enim abundavit cogitatio eius
et consilium illius abysso magna
24,⁴⁰ ego sapientia effudi flumina
24,⁴¹ ego quasi tramis aquae inmensae de fluvio
ego quasi fluvius Doryx

et sicut aquaeductus exivi a paradiso
24,⁴² dixi rigabo meum hortum plantationum
et inebriabo pratus mei fructum
24,⁴³ et ecce facta est mihi tramis abundans
et fluvius meus propinquavit ad mare
24,⁴⁴ quoniam doctrinam quasi antelucanum inlumno omnibus
et enarrabo illam usque in longinquo
24,⁴⁵ penetrabo inferiores partes terrae
et inspiciam omnes dormientes
et inluminabo sperantes in Deo
24,⁴⁶ adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam
et relinquam illam quaerentibus sapientiam
et non desinam in progenies illorum usque in aevum sanctum
24,⁴⁷ videte quoniam non soli mihi laboravi
sed omnibus exquirentibus veritatem
25,¹ in tribus placitum est spiritui meo
quae sunt probata coram Deo et hominibus
25,² concordia fratrum et amor proximorum
et vir et mulier sibi consentientes
25,³ tres species odovit anima mea
et adgravor valde animae illorum
25,⁴ pauperem superbum et divitem mendacem
et senem fatuum et insensatum
25,⁵ in iuventute tua non congregasti
et quomodo invenies eam in senectute tua
25,⁶ quam speciosum canitiae iudicium
et presbyteris cognoscere consilium
25,⁷ quam speciosa veteranis sapientia
et gloriosis intellectus et consilium
25,⁸ corona senum multa peritia
et gloria illorum timor Dei
25,⁹ novem insuspabilia cordis magnificavi
et decimum dicam in lingua hominibus
25,¹⁰ homo qui iucundatur in filiis
vivens et videns subversionem inimicorum

25,¹¹ beatus qui inhabitat cum muliere sensata
et qui in lingua sua non est lapsus
et qui non servivit indignis se
25,¹² beatus qui invenit amicum verum
et qui enarrat iustitiam auri audienti
25,¹³ quam magnus qui invenit sapientiam et scientiam
sed non est super timentem Deum
25,¹⁴ timor Dei super omnia superposuit
25,¹⁵ beatus cui donatum est habere timorem Dei
qui tenet illum cui adsimilabitur
25,¹⁶ timor Dei initium dilectionis eius
fidei autem initium adglutinandum est ei
25,¹⁷ omnis plaga tristitia cordis est
et omnis malitia nequitia mulieris est
25,¹⁸ et omnem plagam et non plagam videbit cordis
25,¹⁹ et omnem nequitiam et non nequitiam mulieris
25,²⁰ et omnem obductum et non obductum odientium
25,²¹ et omnem vindictam et non vindictam inimicorum
25,²² non est caput nequius super caput colubri
25,²³ et non est ira super iram inimici
commorari leoni et draconi placebit
quam habitare cum muliere nequa
25,²⁴ nequitia mulieris inmutat faciem eius
et obcaecabit vultum suum tamquam ursus
et quasi saccum ostendit in medio proximorum eius
25,²⁵ et audiens suspirabit modicum
25,²⁶ brevis malitia super malitiam mulieris
sors peccatorum cadat super illam
25,²⁷ ascensus harenosus in pedibus veterani
sic mulier linguata homini quieto
25,²⁸ ne respicias in mulieris speciem
et non concupiscas mulierem in specie
25,²⁹ mulieris ira et irreverentia et confusio magna
25,³⁰ mulier si primatum habeat contraria est viro suo
25,³¹ cor humile et facies tristis

et plaga mortis mulier nequa
25,³² manus debiles et genua dissoluta
mulier quae non beatificat virum suum
25,³³ a muliere initium factum est peccati
et per illam omnes morimur
25,³⁴ non des aquae tuae exitum nec modicum
nec mulieri nequa veniam prodeundi
25,³⁵ si non ambulaverit ad manum tuam
et confundet te in conspectu inimicorum
25,³⁶ a carnibus tuis abscede illam ne semper te abutatur
26,¹ mulieris bonae beatus vir
numerus enim annorum illorum duplex
26,² mulier fortis oblectat virum suum
et annos vitae illius in pace implebit
26,³ pars bona mulier bona
in parte bona timentium Deum dabitur viro pro factis bonis
26,⁴ divitis autem et pauperis cor bonum
in omni tempore vultus illorum hilaris
26,⁵ a tribus timuit cor meum
et in quarto facies mea metuit
26,⁶ delatura civitatis et collectio populi
26,⁷ et calumniam mendacem
super mortem omnia gravia
26,⁸ dolor cordis et luctus mulier zelotypa
26,⁹ in muliere infideli flagellum linguae
omnibus communicans
26,¹⁰ sicut boum iugum quod movetur
ita et mulierem nequam
qui tenet illam quasi qui adprehendat scorpionem
26,¹¹ mulier ebriosa ira magna
et contumelia et turpitudine illius non contegetur
26,¹² fornicatio mulieris in extollentia oculorum
et in palpebris illius agnoscetur
26,¹³ in filia non avertente se firma custodiam
ne inventa occasione utatur se

26,¹⁴ab omni inreverentia oculis cave
et ne mireris si te neglexerit
26,¹⁵sicut viator sitiens ad fontem os aperiet
et ab omni aqua proxima bibet
et contra omnem palum sedebit
et contra omnem sagittam aperiet faretram donec deficiat
26,¹⁶gratia mulieris sedulae delectabit virum suum
et ossa illius inpinguabit
26,¹⁷disciplina illius datus Dei
26,¹⁸mulier sensata et tacita non est inmutatio eruditae animae
26,¹⁹gratia super gratiam mulier sancta et pudorata
26,²⁰omnis autem ponderatio non est digna continentis animae
26,²¹sicut sol oriens mundo in altissimis Dei
sic mulieris bonae species in ornamentum domus eius
26,²²lucerna splendens super candelabrum sanctum
et species faciei super aetatem stabilem
26,²³columnae aureae super bases argenteas
et pedes firmi super plantas stabilis mulieris
26,²⁴fundamenta aeterna super petram solidam
et mandata Dei in corde mulieris sanctae
26,²⁵in duobus contristatum est cor meum
et in tertio iracundia mihi advenit
26,²⁶vir bellator deficiens per inopiam
et vir sensatus contemptus
26,²⁷et qui transgreditur a iustitia ad peccatum
Deus paravit eum ad rompheam
26,²⁸duae species difficiles et periculosae mihi apparuerunt
difficile exuitur negotians a neglegentia
et non iustificabitur caupo a peccatis labiae
27,¹ propter inopiam multi deliquerunt
et qui quaerit locupletari avertit oculum suum
27,²si in medio conpaginis lapidum palus figitur
sic et inter medium venditionis et emptionis angustabitur peccatis
27,³conteretur delictum
27,⁴si non in timore Domini tenueris instanter cito subvertetur domus tua

27,⁵ si in pertusura cribri remanebit stercus
sic aporia hominis in cogitatu illius
27,⁶ vasa figuli probat fornax
et homines iustos temptatio tribulationis
27,⁷ sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius
sic verbum excogitatum hominis cordis
27,⁸ ante sermonem non conlaudes virum
haec enim temptatio est hominum
27,⁹ si sequaris iustitiam adprehendes illam
et indues quasi poderem honoris et inhabitabis cum ea
et proteget te in sempiternum
et in die agnitionis invenies firmamentum
27,¹⁰ volatilia ad sibi similia conveniunt
et veritas ad eos qui operantur illam revertetur
27,¹¹ leo venationi insidiatur semper
sic peccata operantibus iniquitates
27,¹² homo sanctus in sapientia manet sicut sol
nam stultus sicut luna inmutatur
27,¹³ in medio insensatorum conserva verbum tempori
in medio autem cogitantium adsiduus esto
27,¹⁴ narratio peccantium odiosa
et risus illorum delictis peccati
27,¹⁵ loquella multum iurans horripilationem capiti statuet
et irreverentia ipsius obturatio aurium
27,¹⁶ effusio sanguinis in rixa superborum
et maledictio illorum auditus gravis
27,¹⁷ qui denudat arcana amici perdet fidem
et non inveniet amicum ad animum suum
27,¹⁸ dilige proximum et coniungere fide cum illo
27,¹⁹ quod si denudaveris absconsa illius non persequeris post eum
27,²⁰ sicut enim homo qui perdit amicum suum
sic qui perdit amicitiam proximi sui
27,²¹ et sicut qui dimittit avem de manu sua
sic reliquisti proximum tuum et non eum capies
27,²² non illum sequaris quoniam longe abest

effugit enim quasi caprea de laqueo
quoniam vulnerata est 27,²³conligere
et maledicti est concordatio
27,²⁴denudare autem amici mysteria desperatio est
27,²⁵annuens oculo fabricat iniqua et nemo eum abiciet
27,²⁶in conspectu oculorum tuorum condulcabit os tuum
et super sermones tuos admirabitur
novissime autem pervertet os suum
et in verbis tuis dabit scandalum
27,²⁷multa audivi et non coaequavi ei
et Dominus odiet illum
27,²⁸qui in altum mittit lapidem super caput eius cadet
et plaga dolosi dividet vulnera
27,²⁹et qui foveam fodit in illam decidet
et qui statuit lapidem proximo offendet in eo
et qui laqueum alio peribit in illo
27,³⁰facienti nequissimum super ipsum devolvetur
et non agnoscet unde adveniat illi
27,³¹inlusio et inproperium superborum
et vindicta sicut leo insidiabitur illi
27,³²laqueo peribunt qui oblectantur casu iustorum
dolor autem consumet illos antequam moriantur
27,³³ira et furor utraque execrabilia
et vir peccator continens erit illorum
28,¹ qui vindicari vult a Deo inveniet vindictam
et peccata illius servans servabit
28,²relinque proximo tuo nocenti te
et tunc deprecanti tibi peccata solventur
28,³homo homini servat iram
et a Deo quaerit medellam
28,⁴et in hominem similem sibi non habet misericordiam
et de peccatis suis deprecatur
28,⁵ipse dum caro sit reservat iram
et propitiationem petit a Deo
quis exorabit pro delictis illius

28,⁶memento novissimorum et desine inimicari
28,⁷tabitudo enim et mors inminet in mandatis
28,⁸memorare timorem Dei et non irascaris proximo
28,⁹memorare testamenti Altissimi
et despice ignorantiam proximi
28,¹⁰abstine te a lite et minues peccata
28,¹¹homo enim iracundus incendit litem
et vir peccator turbabit amicos
et in medium pacem habentium inmittit inimicitiam
28,¹²secundum enim ligna silvae sic ignis exardescit
et secundum virtutem hominis iracundia illius erit
et secundum substantiam suam exaltabit iram suam
28,¹³certamen festinatum incendit ignem
et lis festinans effundit sanguinem
et lingua testificans adducit mortem
28,¹⁴si sufflaveris quasi ignis exardebit
et si expueris super illam extinguetur
utraque ex ore proficiscuntur
28,¹⁵susurrio et bilinguis maledictus
multos enim turbavit pacem habentes
28,¹⁶lingua tertia multos commovit
et dispersit illos a gente in gentem
28,¹⁷civitates muratas divitum destruxit
et domos magnatorum effodit
28,¹⁸virtutes populorum concidit
et gentes fortes dissolvit
28,¹⁹lingua tertia mulieres viritas eiecit
et privavit illas laboribus suis
28,²⁰qui respicit illam non habebit requiem
nec habitabit cum requie
28,²¹flagelli plaga livorem facit
plaga autem linguae comminuet ossa
28,²²multi ceciderunt in ore gladii
sed non sic quasi qui interierunt per linguam suam
28,²³beatus qui tectus est a lingua nequa

qui in iracundia illius non transivit
et qui non adtraxit iugum eius
et in vinculis illius non est ligatus
28,²⁴iugum enim illius iugum ferreum est
et vinculum illius vinculum aereum est
28,²⁵mors illius mors nequissima
et utilis potius inferus quam illa
28,²⁶perseverantia illius non permanebit
sed obtinebit vias iniustorum
et in flamma sua non conburet iustos
28,²⁷qui derelinquunt Deum incident in illam
et exardebit in illis et non extinguetur
et inmittetur in illos quasi leo
et quasi pardus laedebit illos
28,²⁸sepi aures tuas spinis et noli audire linguam nequam
et ori tuo facito ostia et seras
28,²⁹aurum tuum et argentum confla
et verbis tuis facito stateram
et frenos ori tuo rectos
28,³⁰et adtende ne forte labaris in lingua
et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi
et sit casus tuus insanabilis in mortem
29,¹ DE FENORE
Qui facit misericordiam fenerat proximum
et qui praevalet manu mandata servat
29,²fenera proximum tibi in tempore necessitatis illius
et iterum redde proximo in tempore suo
29,³confirma verbum et fideliter age cum illo
et in omni tempore invenies quod tibi necessarium est
29,⁴multi quasi inventionem aestimaverunt fenus
et praestiterunt molestiam his qui se adiuvaverunt
29,⁵donec accipiant osculantur manum dantis
et in promissionibus humiliant vocem suam
29,⁶et in tempore redditionis postulabit tempus
et loquetur verba acediae et murmurationum et tempus causabitur

29,⁷ si autem potuerit reddere aversatus solide vix reddet dimidium
et computabit illud quasi inventionem

29,⁸ sin autem fraudavit illum pecunia sua
et possidebit illum inimicum gratis

29,⁹ et convicia et maledicta reddet illi
et pro honore et beneficio reddet illi contumeliam

29,¹⁰ multi non causa nequitiae non feneraverunt
sed fraudari gratis timuerunt

29,¹¹ verumtamen super humilem animo fortior esto
et pro elemosyna non trahas illum

29,¹² propter mandatum adsume pauperem
et propter inopiam eius ne dimittas illum vacuum

29,¹³ perde pecuniam pro fratre et amico
et non abscondas illam sub lapide in perditionem

29,¹⁴ pone thesaurum tuum in praeceptis Altissimi
et proderit tibi magis quam aurum

29,¹⁵ conclude elemosynam in corde pauperis
et haec pro te exorabit ab omni malo

29,¹⁶

29,¹⁷

29,¹⁸ super scutum potentis et super lanceam
adversus inimicum tuum pugnabit

29,¹⁹ vir bonus fidem facit proximo suo
et qui perdiderit confusionem derelinquet sibi

29,²⁰ gratiam fideiussoris ne obliviscaris
dedit enim pro te animam suam

29,²¹ repromissorem fugit peccator et inmundus

29,²² bona repromissoris sibi adscribit peccator
et ingratus sensu derelinquet liberantem se

29,²³ vir repromittit de proximo suo
et cum perdiderit reverentiam relinquetur ab eo

29,²⁴ repromissio nequissima multos perdidit dirigentes
et commovit illos quasi fluctus maris

29,²⁵ viros potentes gyrans migrare fecit
et vagati sunt in gentibus alienis

29,²⁶peccator transgrediens mandata Domini
incidet in promissionem nequa
et qui conatur multa agere incidet in iudicium
29,²⁷recupera proximum secundum virtutem tuam
et adtende tibi ne incidas
29,²⁸initium vitae aqua et panis et vestimentum
et domus protegens turpitudinem
29,²⁹melior victus pauperis sub tegimen asserum
quam epulae splendidae in peregre sine domicilio
29,³⁰super minimum et magnum placeat tibi
et inproperium peregrinationis non audies
29,³¹vita nequa hospitandi de domo in domum
et ubi hospitabitur non fiducialiter aget nec aperiet os
29,³²hospitabit et pascet et potabit ingratos
et ad haec amara audiet
29,³³transi hospes et orna mensam
et quae in manu habes ciba ceteros
29,³⁴exi a facie honoris amicorum meorum
necessitudine domus meae hospitio mihi factus est frater
29,³⁵gravia haec homini habenti sensum
correptio domus et inproperium feneratoris
30,¹ DE FILIIS

Qui diligit filium suum adsiduat illi flagella
ut laetetur in novissimo suo
30,²qui docet filium suum laudabitur in illo
et in medio domesticorum in illo gloriabitur
30,³qui docet filium suum in zelum mittit inimicum
et in medio amicorum gloriabitur in illo
30,⁴mortuus est pater illius et quasi non est mortuus
similem enim reliquit sibi post se
30,⁵in vita ipsius vidit et laetatus est in illo
in obitu illius non est contristatus
nec confusus est coram inimicis
30,⁶reliquit enim defensorem domus
et amicis reddentem gratiam

30,⁷pro animabus filiorum conligabit vulnera sua
et super omnem vocem turbabuntur viscera eius
30,⁸equus indomitus evadit durus
et filius remissus evadit praeceps
30,⁹lacta filium et paventem te faciet
lude cum eo et contristabit te
30,¹⁰non conrideas illi ne doleas
et in novissimo obstupescant dentes tui
30,¹¹non des illi potestatem in iuventute
et ne despicias cogitatus illius
30,¹²curva cervicem eius in iuventute
et tunde latera illius dum infans est
ne forte induret et non credat tibi
et erit tibi dolor animae
30,¹³doce filium tuum et operare in illum
ne in turpitudinem illius offendas
30,¹⁴melior est pauper sanus et fortis viribus
quam dives inbecillis et flagellatus malitia
30,¹⁵salus animae in sanctitate iustitiae
et melior omni auro et argento
et corpus validum quam census inmensus
30,¹⁶non est census super censum salutis corporis
et non est oblectatio super cordis gaudium
30,¹⁷melior est mors quam vita amara
et requies aeterna quam languor perseverans
30,¹⁸bona absconsa in ore cluso
quasi adpositiones epularum circumpositae sepulchro
30,¹⁹quid proderit libatio idolo
nec enim manducat nec odorabitur
30,²⁰sic qui effugatur a Domino et portans mercedes iniquitatis
30,²¹videns oculis et ingemescens sicut spado conplectens virginem et suspirans
30,²²tristitiam non des animae tuae
et non adfligas temet ipsum in consilio tuo
30,²³iucunditas cordis haec est vita hominis
et thesaurus sine defectione sanctitatis

et exultatio viri est longevitas
30,²⁴miserere animae tuae placens Deo
et contine et congrega cor tuum in sanctitate eius
et tristitiam longe expelle a te
30,²⁵multos enim occidit tristitia
et non est utilitas in illa
30,²⁶zelus et iracundia minuit dies
et ante tempus senectam adducit cogitatus
30,²⁷splendidum cor bonum in epulis
epulae enim illius diligenter fiunt
31,¹ vigilia honestatis tabefacit carnes
et cogitatus illius auferet somnum
31,²cogitatus praesentiae avertit sensum
et infirmitas gravis sobriam facit animam
31,³laboravit dives in congregatione substantiae
et in requie sua replebitur bonorum suorum
31,⁴laboravit pauper in diminutione victus
et in fine inops fit
31,⁵qui aurum diligit non iustificabitur
et qui insequitur consumptionem replebitur ex ea
31,⁶multi dati sunt in auri casus
et facta est in facie ipsius perditio illorum
31,⁷lignum offensionis est aurum sacrificantium
vae illis qui sectantur illud
et omnis imprudens deperiet in illo
31,⁸beatus dives qui inventus est sine macula
et qui post aurum non abiit
nec speravit in pecunia et thesauris
31,⁹quis est hic et laudabimus eum
fecit enim mirabilia in vita sua
31,¹⁰quis probatus est in illo et perfectus est
et erit illi in gloria aeterna
qui potuit transgredi et non est transgressus
et facere mala et non fecit
31,¹¹ideo stabilita sunt bona illius in Deo

et elemosynas illius enarrabit ecclesia sanctorum
31,¹²DE CONTINENTIA
Supra mensam magnam sedisti
non aperias super illam faucem tuam prior
31,¹³non dicas simulata sunt quae super illa sunt
31,¹⁴memento quoniam malum oculus nequa
31,¹⁵nequius oculo quid creatum est
ideo ab omni facie sua lacrimabitur cum viderit
31,¹⁶ne extendas manum tuam prior
et invidia contaminatus obrubescas
31,¹⁷nec conprimaris in convivio
31,¹⁸intellege proximi tui ex te ipso
31,¹⁹utere quasi homo frugi quae tibi adponuntur
et non cum manducas multum odio habearis
31,²⁰cessa prior causa disciplinae
et noli nimius esse ne forte offendas
31,²¹et si in medio multorum sedisti
prior illis non extendas manum tuam
nec prior poscas bibere
31,²²quam sufficiens est homini erudito vinum exiguum
et in dormiendo non laborabis ab illo
et non senties dolorem
31,²³vigilia et cholera et tortura viro infrunito
31,²⁴somnus sanitatis in homine parco
dormiet usque in mane et anima illius cum ipso delectabitur
31,²⁵et si coactus fueris in edendo multum
surge e medio et vome et refrigerabit te
et non adduces corpori tuo infirmitates
31,²⁶audi me fili et ne spernas me
et in novissimo invenies mea verba
31,²⁷in omnibus operibus tuis esto velox
et omnis infirmitas non occurret tibi
31,²⁸splendidum in panibus benedicent labia multorum
et testimonium veritatis illius fidele
31,²⁹in nequissimo pane murmurabit civitas

et testimonium nequitiae illius verum est
31,³⁰diligentes in vino noli provocare
multos enim exterminavit vinum
31,³¹ignis probat ferrum durum
sic vinum corda superbiorum arguet in ebrietate potatum
31,³²aequavit in vita vinum hominibus
si bibas illud moderate eris sobrius
31,³³quae est vita quae minuitur vino
31,³⁴quid defraudat vitam mors
31,³⁵vinum in iucunditate creatum est
non in ebrietate ab initio
31,³⁶exultatio animae et cordis vinum moderate potatum
31,³⁷sanitas est et corpori et animae
31,³⁸vinum multum potatum irritationem et iram et ruinas multas facit
31,³⁹amaritudo animae vinum multum potatum
31,⁴⁰ebrietatis animositas imprudentis offensio
minorans virtutem et faciens vulnera
31,⁴¹in convivio vini non arguas proximum
et non despicias eum in iucunditate illius
31,⁴²verba inproperii non dicas illi
et non premas illum in repetendo
32,¹rectorem te posuerunt noli extolli
esto in illis quasi unus ex ipsis
32,²curam illorum habe et sic conside
et omni cura tua explicita recumbe
32,³ut laeteris propter illos
et ornamentum gratiae accipias coronam
et dignationem consequaris conrogationis
32,⁴loquere maior natu decet enim te
32,⁵primum verbum diligenti scientiam
et non inpedias musica
32,⁶ubi auditus est non effundas sermonem
et inportune noli extolli in sapientia tua
32,⁷gemmula carbunculi in ornamento auri
et comparatio musicorum in convivio vini

32,⁸ sicut in fabricatione auri signum est zmaragdi
sic numerus musicorum in iucundo et moderato vino
32,⁹ audi tacens et pro reverentia accedet tibi bona gratia
32,¹⁰ adulescens loquere in tua causa vix
32,¹¹ si bis interrogatus fueris habeat caput responsum tuum
32,¹² in multis esto quasi inscius
et audi tacens simul et quaerens
32,¹³ in medio magnatorum non praesumas
et ubi sunt senes non multum loquaris
32,¹⁴ ante grandinem praeibit coruscatio
et pro reverentia accedet tibi bona gratia
32,¹⁵ et hora surgendi non te trices
praecurre autem prior in domum tuam et illic avocare
et illic lude 32,¹⁶ et age conceptiones tuas
et non in delictis et verbo superbo
32,¹⁷ et super his omnibus benedicito Dominum qui fecit te
et inebriantem te ab omnibus bonis suis
32,¹⁸ qui timet Deum excipiet doctrinam eius
et qui vigilaverint ad illum invenient benedictionem
32,¹⁹ qui quaerit legem replebitur ab ea
et qui insidiose agit scandalizabitur in ea
32,²⁰ qui timent Dominum invenient iudicium iustum
et iustitias quasi lucem accendent
32,²¹ peccator homo devitabit correptionem
et secundum voluntatem suam inveniet conparationem
32,²² vir consilii non disperiet intellegentia
alienus et superbus non pertimescit timorem
32,²³ etiam postquam fecit cum eo sine consilio
et suis insectationibus arguetur
32,²⁴ fili sine consilio nihil facias
et post factum non paeniteberis
32,²⁵ in via ruinae non eas
et non offendes in lapides
ne credas te viae laboriosae
ne ponas animae tuae scandalum

32,²⁶et a filiis tuis cave et a domesticis tuis adtende
32,²⁷in omni opere crede ex fide animae tuae
haec est enim conservatio mandatorum
32,²⁸qui credit Deo adtendit mandatis
et qui confident in illo non minorabuntur
33,¹ timenti Dominum non occurrent mala
sed in temptatione Deus illum conservat et liberabit a malis
33,²sapiens non odit mandata et iustitias
et non inludetur quasi in procella navis
33,³homo sensatus credit legi Dei
et lex illi fidelis
33,⁴qui interrogationem manifestat parabit verbum
et sic deprecatus exaudietur
et conservabit disciplinam et tunc respondebit
33,⁵praecordia fatui quasi rota carri
et quasi axis versatilis cogitatus illius
33,⁶equus admissarius sicut amicus subsannator
sub omni suprasedenti hinnit
33,⁷quare dies diem superat
et iterum lux lucem et annus annum a sole
33,⁸a Domini scientia separati sunt
facto sole et praeceptum custodiente
33,⁹et inmutavit tempora et dies festos ipsorum
et in illis dies festos celebraverunt ad horam
33,¹⁰ex ipsis exaltavit et magnificavit Deus
et ex ipsis posuit in numerum dierum
et homines omnes de solo et ex terra unde creatus est Adam
33,¹¹in multitudine disciplinae Domini separavit eos
et inmutavit vias eorum
33,¹²et ex ipsis benedixit et exaltavit
et ex ipsis sanctificavit et ad se adplicavit
et ex ipsis maledixit et humiliavit
et convertit illos a separatione ipsorum
33,¹³quasi lutum figuli in manus ipsius plasmare illud et disponere
33,¹⁴omnes viae eius secundum dispositionem eius

sic homo in manu illius qui se fecit
reddet illis secundum iudicium suum
33,¹⁵ contra malum bonum est et contra mortem vita
sic et contra virum iustum peccator
et sic intuere in omnia opera Altissimi
duo duo unum contra unum
33,¹⁶ et ego novissimus vigilavi
et quasi qui colligit acinos post vindemiatores
33,¹⁷ in benedictione Dei et ipse speravi
et quasi qui vindemiat replevi torcular
33,¹⁸ respicite quoniam non soli mihi laboravi
sed omnibus exquirentibus disciplinam
33,¹⁹ audite me magnati et omnes populi
et rectores ecclesiae auribus percipite
33,²⁰ filio et mulieri fratri et amico
non des potestatem super te in vita tua
non dederis alio possessionem tuam
ne forte paeniteat te et deprecetis pro illis
33,²¹ dum adhuc superes et adspiras
non inmutabit te omnis caro
33,²² melius est enim ut filii tui te rogent
quam te respicere in manus filiorum tuorum
33,²³ in omnibus operibus tuis praecellens esto
33,²⁴ ne dederis maculam in gloriam tuam
in die consummationis dierum vitae tuae
et in tempore exitus tui distribue hereditatem tuam
33,²⁵ cibaria et virga et onus asino
panis et disciplina et opus servo
33,²⁶ operatur in disciplina et quaerit requiescere
laxa manus illi et quaerit libertatem
33,²⁷ iugum et lorum curvant collum durum
et servum inclinant operationes adsiduae
33,²⁸ servo malivolo tortura et conpedes
mitte illum in operatione ne vacet
33,²⁹ multam enim malitiam docuit otiositas

33,³⁰in opera constitue eum sic enim condecet illi
quod si non obaudierit grava illum conpedibus
et non amplifices super omnem carnem
verum sine iudicio nihil facias grave
33,³¹si est tibi servus sit tibi quasi anima tua
quasi fratrem sic eum tracta
quoniam in sanguine animae parasti eum
33,³²si laeseris illum iniuste 33,³³et extollens discesserit quem quaeres
et in qua via quaeras illum nescis
34,¹vana spes et mendacium insensato viro
et somnia extollunt imprudentes
34,²quasi qui adprehendit umbram et persequitur ventum
sic et qui attendit ad visa mendacia
34,³hoc secundum hoc visio somniorum
ante faciem hominis similitudo hominis
34,⁴ab inundo quid mundabitur
et a mendace quid verum dicetur
34,⁵divinatio erroris et auguria mendacia
et somnia malefacientium vanitas est
34,⁶et sicut parturientis cor tuum fantasiam patitur
nisi ab Altissimo fuerit emissa visitatio
ne dederis in illis cor tuum
34,⁷multos enim errare fecerunt somnia
et exciderunt sperantes in illis
34,⁸sine mendacio consummabitur verbum
et sapientia in ore fidelis conplanabitur
34,⁹qui non temptatus est quid scit
vir in multis expertus cogitavit multa
et qui multa didicit enarrabit intellectum
34,¹⁰qui non est expertus pauca recognoscit
qui autem in multis factus est multiplicabit malitiam
34,¹¹
34,¹²multa vidi errando et plurimas verborum consuetudines
34,¹³aliquotiens usque ad mortem periclitatus sum horum causa
et liberatus sum gratia Dei

34,¹⁴spiritus timentium Deum quaeretur
et in respectu illius benedicentur
34,¹⁵spes enim illorum in salvantem illos
et oculi Dei in diligentes se
34,¹⁶qui timet Dominum nihil trepidabit
et non pavebit quoniam ipse est spes eius
34,¹⁷timentis Dominum beata est anima eius
34,¹⁸ad quem respicit et quis est fortitudo eius
34,¹⁹oculi Domini super timentes eum
protector potentiae firmamentum virtutis
tegimen ardoris et umbraculum meridiani
34,²⁰et precatio offensionis et adiutorium casus
exaltans animam et inluminans oculos
dans sanitatem vitam et benedictionem
34,²¹immolans ex iniquo oblatio est maculata
et non sunt beneplacitae subsannationes iniustorum
34,²²Dominus solus sustentibus se in via veritatis et iustitiae
34,²³dona iniquorum non probat Altissimus in oblationibus iniquorum
nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis
34,²⁴qui offert sacrificium ex substantia pauperum
quasi qui victimat filium in conspectu patris sui
34,²⁵panis egentium vita pauperis est
qui defraudat illum homo sanguinis
34,²⁶qui aufert in sudore panem
quasi qui occidit proximum suum
34,²⁷qui effundit sanguinem et qui fraudem facit mercedem mercenario
34,²⁸unus aedificans et unus destruens
quid prodest illis nisi labor
34,²⁹unus orans et unus maledicens
cuius vocem exaudiet Deus
34,³⁰qui baptizatur a mortuo et iterum tangit illum
quid proficit lavatione illius
34,³¹sic homo qui ieiunat in peccatis suis et iterum eadem faciens
quid proficit humiliando se orationem illius quis exaudiet
35,¹ qui conservat legem multiplicat orationem

35,² sacrificium salutare adtendere mandatis
et discedere ab omni iniquitate
35,³ et deprecatio recedere ab iniustitia
35,⁴
35,⁵
35,⁶ non apparebis ante conspectum Dei vacuus
35,⁷ haec enim omnia propter mandatum Domini fiunt
35,⁸ oblatio iusti inpinguat altare
et odor suavitatis est in conspectu Altissimi
35,⁹ sacrificium iusti acceptum est
et memoriam eius non obliviscetur Dominus
35,¹⁰ bono animo gloriam redde Deo
et non minuas primitias manuum tuarum
35,¹¹ in omni dato hilarem fac vultum tuum
et in exultatione sanctifica decimas tuas
35,¹² da Altissimo secundum datum eius
et in bono oculo ad inventionem fac manuum tuarum
35,¹³ quoniam Dominus retribuens est
et septies tantum reddet tibi
35,¹⁴ noli offerre munera prava
non enim suscipiet illa
35,¹⁵ et noli inspicere sacrificium iniustum
quoniam Dominus iudex est
et non est apud illum gloria personae
35,¹⁶ non accipiet Dominus personam in pauperem
et precationem laesi exaudiet
35,¹⁷ non despiciet preces pupilli
nec viduam si effundat loquellam gemitus
35,¹⁸ nonne lacrima ad maxillam descendit
et exclamatio 35,¹⁹ a maxilla ascendit
et Dominus exauditor delectans in illis
35,²⁰ qui adorat Deum in oblectatione suscipietur
et precatio illius usque ad nubes propinquabit
35,²¹ oratio humiliantis se nubes penetrabit
et donec propinquet non conrogabitur

et non discedet donec aspiciat Altissimus
35,²²et Dominus non longinquabit sed iudicabit iustos et faciet iudicium
et Fortissimus non habebit in illis patientiam
ut contribulet dorsum ipsorum 35,²³et gentibus reddet vindictam
donec tollat plenitudinem superborum
et scepra iniquorum contribulet
35,²⁴donec reddat hominibus secundum actus suos
et secundum opera Adae et secundum praesumptionem illius
35,²⁵donec iudicet iudicium plebis suae
et oblectabit iustos misericordia sua
35,²⁶speciosa misericordia Dei in tempore tribulationis
quasi nubes pluviae in tempore siccitatis
36,¹ miserere nostri Deus omnium et respice nos
et ostende nobis lucem miserationum tuarum
36,²et inmitte timorem tuum super gentes quae non exquisierunt te
et cognoscant quia non est Deus nisi tu ut enarrent magnalia tua
36,³adleva manum tuam super gentes alienas ut videant potentiam tuam
36,⁴sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis
sic in conspectu nostro magnificaberis in illis
36,⁵ut cognoscant te sicut et nos agnovimus
quoniam non est Deus praeter te Domine
36,⁶innova signa et inmuta mirabilia
36,⁷glorifica manum et brachium dextrum
36,⁸excita furorem et effunde iram
36,⁹extolle adversarium et adflige inimicum
36,¹⁰festina tempus et memento finis
ut enarrent mirabilia tua
36,¹¹in ira flammae devoretur qui salvatur
et qui pessimant plebem tuam inveniant perditionem
36,¹²contere caput principum inimicorum
dicentium non est alius praeter nos
36,¹³congrega omnes tribus Iacob
et cognoscant quia non est Deus nisi tu
ut enarrent magnalia tua
et hereditabis eos sicut ab initio

36,¹⁴ miserere plebi tuae super quam invocatum est nomen tuum
et Israhel quem coaequasti primogenito tuo
36,¹⁵ miserere civitati sanctificationis tuae
Hierusalem civitati requiei tuae
36,¹⁶ reple Sion inenarrabilibus verbis tuis
et gloria tua populum tuum
36,¹⁷ da testimonium quia ab initio creaturae tuae sunt
et suscita preces quas locuti sunt in nomine tuo prophetae priores
36,¹⁸ da mercedem sustentibus te
ut prophetae tui fideles inveniantur
et exaudi orationes servorum tuorum
36,¹⁹ secundum benedictionem Aaron de populo tuo
et dirige nos in via iustitiae
et sciant omnes qui inhabitant terram
quia tu es Deus conspector saeculorum
36,²⁰ omnem escam manducabit venter
et est cibus cibo melior
36,²¹ fauces contingit cibum ferae
et cor sensatum verba mendacia
36,²² cor pravum dabit tristitiam
et homo peritus resistet illi
36,²³ omnem masculum excipiet mulier
et est filia melior filiae
36,²⁴ species mulieris exhilarat faciem viri sui
et super omnem concupiscentiam hominis superducit desiderium
36,²⁵ si est lingua curationis et mitigationis misericordiae
non est vir illius contra filios hominum
36,²⁶ qui possidet mulierem inchoat possessionem
adiutorium contra illum est et columna ut requies
36,²⁷ ubi non est sepi diripietur possessio
et ubi non est mulier gemescit egens
36,²⁸ cui credit qui non habet nidum
et deflectens ubicumque obscuraverit
quasi succinctus latro exiliens de civitate in civitatem
37,¹ omnis amicus dicet et ego amicitiam copulavi

sed est amicus solo nomine amicus
nonne tristitia inest usque ad mortem
37,²sodalis autem et amicus ad inimicitiam convertentur
37,³o praesumptio nequissima unde creata es
cooperire aridam malitiam et dolositatem illius
37,⁴sodalis amico coniucundatur in oblectatione
et in tempore tribulationis adversarius erit
37,⁵sodalis amico condolet causa ventris
et contra hostem accipiet scutum
37,⁶non obliviscaris amici tui in animo tuo
et non inmemor sis illius in operibus tuis
37,⁷noli consiliari cum socero tuo
et a zelantibus te absconde consilium
37,⁸omnis consiliarius prodit consilium
sed est consiliarius in semet ipso
37,⁹a consiliario conserva animam tuam
prius scito quae sit illius necessitas
et ipse enim animo suo cogitabit
37,¹⁰ne forte mittat sudem in terram
et dicat tibi 37,¹¹bona est via tua
et stet e contrario videre quid tibi eveniat
37,¹²cum viro inreligioso tracta de sanctitate
et cum iniusto de iustitia
et cum muliere de ea quae aemulatur
cum timido de bello
cum negotiatore de traiectione
cum emptore de venditione
cum viro livido de gratiis agendis
37,¹³cum impio de pietate
cum inhonesto de honestate
cum operario agri de omni opere
37,¹⁴cum operario annuali de consummatione anni
cum servo pigro de multa operatione
non attendas his in omni consilio
37,¹⁵cum viro sancto assiduus esto

quemcumque cognoveris observantem timorem Dei
37,¹⁶cuius anima est secundum animam tuam
quicumque titubaverit in tenebris non condolebit tibi
37,¹⁷et cor boni consilii statue
non est enim tibi aliud pluris illo
37,¹⁸anima viri sancti enuntiat aliquando vera
quam septem circumspectores sedentes ad speculandum
37,¹⁹et in his omnibus deprecare Altissimum
ut dirigat in veritate viam tuam
37,²⁰ante omnem operam verbum verax praecedat te
et ante omnem actum consilium stabile
37,²¹verbum nequa inmutabit cor
quattuor partes oriuntur
bonum et malum vita et mors
et dominatrix illorum est adsidua lingua
37,²²vir peritus multos erudit
et animae suae suavis est
37,²³qui sofistice loquitur odibilis est
omni re defraudabitur
37,²⁴non est enim data illi a Domino gratia
omni enim sapientia defraudatus est
37,²⁵est sapiens animae suae sapiens
et fructus sensus illius laudabilis
37,²⁶vir sapiens plebem suam erudit
et fructus sensus eius fideles sunt
37,²⁷vir sapiens implebitur benedictione
et videntes illum laudabunt
37,²⁸vita viri in numero dierum
dies autem Israhel innumerabiles sunt
37,²⁹sapiens in populo hereditabit honorem
et nomen illius erit vivens in aeternum
37,³⁰fili in vita tua tempta animam tuam
et si fuerit nequam non des illi potestatem
37,³¹non enim omnia omnibus expediunt
et non omni animae omne genus placet

37,³²noli avidus esse in omni epulatione
et non te effundas super omnem escam
37,³³in multis enim escis erit infirmitas
et aplestia adpropinquabit usque ad cholera
37,³⁴propter aplestiam multi obierunt
qui autem abstinens est adiciet vitam
38,¹ honora medicum propter necessitatem
etenim illum creavit Altissimus
38,²a Deo est omnis medella
et a rege accipiet dationem
38,³disciplina medici exaltabit caput illius
et in conspectu magnatorum conlaudabitur
38,⁴Altissimus creavit de terra medicinam
et vir prudens non abhorrebit illi
38,⁵nonne a ligno indulcata est amara aqua
38,⁶ad agnitionem hominum virtutis illorum
et dedit homini scientiam Altissimus
honorari in mirabilibus suis
38,⁷in his curans mitigavit dolorem
et unguentarius facit pigmentum suavitatis
et unctiones conficiet suavitatis
et non consummabuntur opera eius
38,⁸pax enim Dei super faciem terrae
38,⁹fili in tua infirmitate non despicias
sed ora ad Dominum et ipse curabit te
38,¹⁰averte a delicto et dirige manus
et ab omni delicto munda cor tuum
38,¹¹da suavitatem et memoriam similaginis
et inpingua oblationem et da locum medico
38,¹²etenim illum Dominus creavit
et non discedat a te quoniam opera eius sunt necessaria
38,¹³est enim tempus quando in manus eorum incurras
38,¹⁴ipsi vero Dominum deprecabuntur ut dirigat requiem eorum
et sanitatem propter conversationem illorum
38,¹⁵qui delinquit in conspectu eius qui fecit eum incidat in manus medici

38,¹⁶ fili in mortuum produc lacrimas
et quasi dira passus incipe plorare
et secundum iudicium contine corpus illius
et non despicias sepulturam illius
38,¹⁷ propter delaturam amare fer luctum illius uno die
et consolare propter tristitiam
38,¹⁸
38,¹⁹ a tristitia enim festinat mors et cooperiet virtutem
et tristitia cordis flectet cervicem
38,²⁰ in abductione permanet tristitia
et substantia inopis secundum cor eius
38,²¹ non dederis in tristitia cor tuum
sed repelle eam a te
et memento novissimorum
38,²² noli oblivisci neque enim est conversio
et huic nihil proderis et te ipsum pessimabis
38,²³ memor esto iudicii mei sic enim erit et tuum
mihi heri et tibi hodie
38,²⁴ in requie mortui requiescere fac memoriam eius
et consolare illum in exitu spiritus sui
38,²⁵ sapientiam scribe in tempore vacuitatis
et qui minoratur actu sapientiam percipiet
qua sapientia replebitur
38,²⁶ qui tenet aratrum et non gloriatur in iaculo
stimulo boves agit et conversatur in operibus eorum
et narratio eius in filiis taurorum
38,²⁷ cor suum dabit ad versandos sulcos
et vigilia eius in sagina vaccarum
38,²⁸ sic omnis faber et architectus qui noctem tamquam diem transigit
qui sculpit signacula sculptilia
et adsiduitas eius variat picturam
cor suum dabit in similitudinem picturae
et vigilia sua perficit opus
38,²⁹ sic faber ferrarius sedens iuxta incudem et considerans opus ferri
vapor ignis uret carnes eius

et in calore fornacis concertatur
38,³⁰vox mallei innovabit aurem eius
et contra similitudinem vasi oculi eius
38,³¹cor suum dabit in consummationem operum
et vigilia sua ornabit in consummatione
38,³²sic figulus sedens ad opus suum
convertens pedibus suis rotam
qui in sollicitudine positus est semper propter opus suum
et innumera est omnis operatio eius
38,³³in brachio suo formabit lutum
et ante pedes suos curvabit virtutem suam
38,³⁴cor suum dabit ut consummet linitionem
et vigilia sua mundabit fornacem
38,³⁵omnes hi in manibus suis speraverunt
et unusquisque in arte sua sapiens est
38,³⁶sine his omnibus non aedificatur civitas
38,³⁷et non inhabitabunt nec inambulabunt
et in ecclesiam non transilient
38,³⁸super sellam iudicis non sedebunt
et testamentum iudicii non intellegent
neque palam facient disciplinam et iudicium
et in parabolis non invenientur
38,³⁹sed creaturam aevi confirmabunt
et deprecatio illorum in operatione artis
adcommodantes animam suam
et conquirentes in lege Altissimi
39,¹sapientiam omnium antiquorum exquiret
et in prophetiis vacabit
39,²narrationem virorum nominatorum conservabit
et in versutias paraboliarum simul introibit
39,³occulta proverbiorum exquiret
et in absconditis paraboliarum conversabitur
39,⁴in medio magnatorum ministrabit
et in conspectu praesidis apparebit
39,⁵in terram alienarum gentium pertransiet

bona enim et mala in hominibus temptavit
39,⁶cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum
et in conspectu Altissimi deprecabitur
39,⁷aperiet os suum in oratione
et pro delictis suis deprecabitur
39,⁸si enim Dominus magnus voluerit
spiritu intelligentiae replebit illum
39,⁹et ipse tamquam imbres mittet eloquia sapientiae suae
et in oratione confitebitur Domino
39,¹⁰ipse diriget consilium eius et disciplinam
et in absconditis suis consiliabitur
39,¹¹ipse palam faciet disciplinam doctrinae suae
et in lege testamenti Domini gloriabitur
39,¹²conlaudabunt multi sapientiam eius
et usque in saeculum non delebitur
39,¹³non recedet memoria eius
et nomen eius requiretur a generatione in generationem
39,¹⁴sapientiam eius enarrabunt gentes
et laudem eius nuntiabit ecclesia
39,¹⁵si inmanserit nomen derelinquet mille
et si requieverit proderit illi
39,¹⁶adhuc consiliabor ut enarrem
ut furore enim repletus sum
39,¹⁷in voce dicit obaudite me divini fructus
et quasi rosa plantata super rivum aquarum fructificate
39,¹⁸quasi libanus odorem suavitatis habete
39,¹⁹florete flores quasi liliam
date odorem et frondete in gratiam
et conlaudate canticum
et benedicite Dominum in operibus suis
39,²⁰date nomini eius magnificentiam
et confitemini illi in voce labiorum vestrorum
in canticis labiorum et cinyris
et sic dicetis in confessione
39,²¹opera Domini universa bona valde

39,²²in verbo eius stetit aqua sicut congeries
et in sermone oris eius sicut exceptoria aquarum
39,²³quoniam in praecepto ipsius placor fit
et non est minoratio in salute illius
39,²⁴opera omnis carnis coram illo
et non est quicquam absconditum ab oculis eius
39,²⁵a saeculo usque in saeculum respicit
et nihil est mirabile in conspectu eius
39,²⁶non est dicere quid est hoc aut quid est illud
omnia enim in tempore suo quaerentur
39,²⁷benedictio illius quasi fluvius inundavit
39,²⁸et quomodo cataclysmus aridam inebriavit
sic ira ipsius gentes quae non exquisierunt eum hereditabit
39,²⁹quomodo convertit aquas et siccata est terra
et viae illius viis illorum directae sunt
sic peccatoribus offensiones in ira eius
39,³⁰bona bonis creata sunt ab initio
sic nequissimis bona et mala
39,³¹initium necessariae rei vitae hominum
aqua ignis et ferrum lac et panis similigineus et mel et botrus uvae et oleum et vestimentum
39,³²haec omnia sanctis in bona
sic et impiis et peccatoribus in mala convertentur
39,³³sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt
et in furore suo confirmaverunt tormenta sua
39,³⁴in tempore consummationis effundent virtutem
et furorem eius qui fecit illos confundent
39,³⁵ignis grando famis et mors
omnia haec ad vindictam creata sunt
39,³⁶bestiarum dentes et scorpia et serpentes
et romphea vindicans in exterminium impios
39,³⁷in mandatis eius epulabuntur
et super terram in necessitatem praeparabuntur
et in temporibus suis non praeterient verbum
39,³⁸propterea ab initio confirmatus et consiliatus sum
et cogitavi et in scripta dimisi

39,³⁹omnia opera Domini bona
et omne opus hora sua subministrabit
39,⁴⁰non est dicere hoc illo nequius est
omnia enim in tempore suo conprobabuntur
39,⁴¹et nunc in omni corde et ore conlaudate
et benedicite nomen Domini
40,¹ occupatio magna creata est omnibus hominibus
et iugum grave super filios Adam
a die exitus de ventre matris eorum
usque in diem sepulturae in matrem omnium
40,²cogitationes eorum et timores cordis
adinventio expectationis et dies finitionis
40,³residentes super sedem gloriosam
usque ad humiliatum in terra et cinere
40,⁴ab eo qui utitur hyacintho et portat coronam
usque ad eum qui operitur lino crudo
furor zelus tumultus fluctuatio et timor mortis
iracundia perseverans et contentio
40,⁵et in tempore refectionis in cubile
somnus noctis inmutat scientiam eius
40,⁶modicum tamquam nihil in requie
et ab eo in somnis quasi in die respectus
40,⁷conturbatus est in visu cordis sui
tamquam qui evaserit in die belli
in tempore salutis suae exsurrexit
et admirans ad nullum timorem
40,⁸cum omni carne ab homine usque ad pecus
et super peccatores septuplum
40,⁹ad haec mors sanguis contentio et romphea
oppressiones famis et contritio et flagella
40,¹⁰super iniquos creata sunt haec omnia
et propter illos factus est cataclysmus
40,¹¹omnia quae de terra sunt in terram convertentur
et aquae omnes in mare convertentur
40,¹²omne munus et iniquitas delebitur

et fides in saeculum stabit
40,¹³substantiae iniustorum sicut fluvius siccabuntur
et sicut tonitruum magnum in pluvia manebunt
40,¹⁴in aperiendo manus suas laetabitur
sic praevaricatores in consummatione tabescent
40,¹⁵nepotes impiorum non multiplicabunt ramos
et radices inmundae super cacumen petrae sonant
40,¹⁶viriditas super omnem aquam
et ad oram fluminis ante omnem faenum evelletur
40,¹⁷gratia sicut paradus in benedictionibus
et misericordia in saeculo permanet
40,¹⁸vita sibi sufficientis operarii condulcabitur
et in ea invenies thesaurum 40,¹⁹fili
aedificatio civitatis confirmabit nomen
et super haec mulier immaculata computatur
40,²⁰vinum et musica laetificant cor
et super utraque dilectio sapientiae
40,²¹tibiae et psalterium suavem faciunt melodiam
et super utraque lingua suavis
40,²²gratiam et speciem desiderabit oculus tuus
et super hoc viride sationis
40,²³amicus et sodalis in tempore convenientes
et super utrosque mulier cum viro
40,²⁴fratres in adiutorium in tempore tribulationis
et super eos misericordia liberabit
40,²⁵aurum et argentum constituet pedem
et super utrumque consilium beneplacitum
40,²⁶facultates et virtutes exaltant cor
et super haec timor Domini
40,²⁷non est in timore Domini minoratio
et non est in eo inquirere adiutorium
40,²⁸timor Domini sicut paradus benedictionis
et super omnem gloriam operuerunt illum
40,²⁹fili in tempore vitae tuae ne indigeas
melius est enim mori quam indigere

40,³⁰vir respiciens in mensam alienam
non est vita eius in cogitatione victus
alit enim animam suam cibis alienis
40,³¹vir autem disciplinatus et eruditus custodiet se
40,³²in ore imprudentis condulcabitur inopia
et in ventre eius ignis ardebit
41,¹ o mors quam amara est memoria tua
homini pacem habenti in substantiis suis
41,²viro quieto et cuius viae directae sunt in omnibus
et adhuc valenti accipere cibum
41,³o mors bonum est iudicium tuum
homini indigenti et qui minoratur viribus
41,⁴defecto aetate et cui de omnibus cura est
et incredibili qui perdit sapientiam
41,⁵noli metuere iudicium mortis memento quae ante te fuerunt et quae superventura sunt
tibi
hoc iudicium a Domino omni carni
41,⁶et quid superveniet in beneplacita Altissimi
sive decem sive centum sive mille anni
41,⁷non est enim in inferno accusatio vitae
41,⁸fili abominationum fiunt filii peccatorum
et qui conversantur secus domos impiorum
41,⁹filiorum peccatorum periet hereditas
et cum semine illorum adsiduitas obprobrii
41,¹⁰de patre impio queruntur filii
quoniam propter illum sunt in obprobrio
41,¹¹vae vobis viri impii qui dereliquistis legem Domini altissimi
41,¹²et si nati fueritis in maledictione nascemini
et si mortui fueritis in maledictione erit pars vestra
41,¹³omnia quae de terra sunt in terram convertentur
sic impii a maledicto in perditionem
41,¹⁴luctus hominum in corpore ipsorum
nomen autem impiorum delebitur
41,¹⁵curam habe de bono nomine
hoc enim magis permanebit tibi quam mille thesauri magni pretiosi

41,¹⁶bonae vitae numerus dierum
bonum autem nomen permanebit in aevo
41,¹⁷disciplinam in pace conservate filii
sapientia enim abscondita et thesaurus occultus
quae utilitas in utrisque
41,¹⁸melior est homo qui abscondit stultitiam suam
quam homo qui abscondit sapientiam suam
41,¹⁹verumtamen reveremini in his quae procedunt de ore meo
41,²⁰non est enim bonum omnem irreverentiam observare
et non omnia omnibus beneplacent in fide
41,²¹erubescite matrem et patrem de fornicatione
et a praesidente et potente de mendacio
41,²²a principe et iudice de delicto
a synagoga et plebe de iniquitate
41,²³a socio et amico de iniustitia
de loco in quo habitas 41,²⁴de furto
de veritate Dei et testamento
de discubitu in panibus et ab offuscatione dati et accepti
41,²⁵a salutantibus de silentio
a respectu mulieris fornicariae
et ab aversione vultus cognati
41,²⁶ne avertas faciem a proximo tuo
ab auferendo partem et non restituendo
41,²⁷ne respicias mulierem alieni viri
et ne scruteris ancillam eius
neque steteris ad lectum eius
41,²⁸ab amicis de sermonibus inproperii
et cum dederis ne inproperes
42,¹ non duplices sermonem auditus de revelatione sermonis absconditi
et eris vere sine confusione
et invenies gratiam in conspectu omnium hominum
ne pro his omnibus confundaris
et ne accipias personam ut delinquas
42,²de lege Altissimi et testamento
et de iudicio iustificare impium

42,³de verbo sociorum et viatorum
et de datione hereditatis amicorum
42,⁴de aequalitate staterae et ponderum
et de acquisitione multorum et paucorum
42,⁵de correptione emptionis et negotiatorum
et de multa disciplina filiorum
servo pessimo latus sanguinare
42,⁶super mulierem nequam bonum est signum
42,⁷ubi manus multae sunt clude
et quodcumque trades numera et adpende
datum vero et acceptum omne describe
42,⁸de disciplina insensati et fatui
et de senioribus qui iudicantur ab adolescentibus
et eris eruditus in omnibus
et probabilis in conspectu omnium virorum
42,⁹filia patri abscondita est vigilia
et sollicitudo eius auferet somnum
ne forte in adolescentia sua adultera efficiatur
et commorata cum viro odibilis fiat
42,¹⁰nequando polluatur in virginitate sua
et in paternis suis gravida inveniatur
ne forte cum viro commorata transgrediatur
aut certe sterilis efficiatur
42,¹¹super filiam luxuriosam confirma custodiam
nequando faciat te in obprobrium venire inimicis
a detractatione in civitate et abiectioe plebis
et confundat te in multitudine populi
42,¹²omni homini noli intendere in specie
et in medio mulierum noli commorari
42,¹³de vestimentis enim procedit tinea
et a muliere iniquitas viri
42,¹⁴melior est iniquitas viri quam beneficiens mulier
et mulier confundens in obprobrium
42,¹⁵memor ero igitur operum Domini
et quae vidi adnuntiabo

in sermonibus Domini opera eius
42,¹⁶ sol inluminans per omnia respexit
et gloria Domini plenum est opus eius
42,¹⁷ nonne Dominus fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua
quae confirmavit Dominus omnipotens stabiliri in gloria sua
42,¹⁸ abyssum et cor hominum investigavit
et in astutia illorum excogitavit
42,¹⁹ cognovit enim Dominus omnem scientiam
et inspexit in signum aevi
adnuntians quae praeterierunt et quae superventura sunt
revelans vestigia occultorum
42,²⁰ non praeterit illum omnis cogitatus
et non abscondit se ab eo ullus sermo
42,²¹ magnalia sapientiae suae decoravit
qui est ante saeculum et usque in saeculum
neque adiectum est 42,²² neque minuitur
et non eget alicuius consilio
42,²³ quam desiderabilia omnia opera eius
et tamquam scintillam quam est considerare
42,²⁴ omnia haec vivent et manent in saeculum
et in omni necessitate omnia obaudiunt ei
42,²⁵ omnia duplicia unum contra unum
et non fecit quicquam deesse
42,²⁶ uniuscuiusque confirmavit bona
et quis satiabitur videns gloriam eius
43,¹ altitudinis firmamentum pulchritudo est
species caeli in visione gloriae
43,² sol in aspectu adnuntians in exitu
vas admirabile opus Excelsi
43,³ in meridiano exuret terram
in conspectu ardoris eius quis poterit sustinere
fornacem custodiens in operibus ardoris
43,⁴ tripliciter sol exurens montes
radios igneos exsufflans
et refulgens radiis suis obcaecat oculos

43,⁵ magnus Dominus qui fecit illum
et in sermonibus eius festinavit iter
43,⁶ et luna in omnibus in tempore suo
ostensio temporis et signum aevi
43,^{7a} luna signum diei festi
luminare quod minuitur in consummatione
43,⁸ mensis secundum nomen eius est
crescens admirabiliter in consummatione
43,⁹ vas castrorum in excelsis
in firmamento caeli resplendens
43,¹⁰ species caeli gloriosa stellarum
mundum inluminans in excelsis Dominus
43,¹¹ in verbis Sancti stabunt ad iudicium
et non exardescunt in vigiliis suis
43,¹² vide arcum et benedic qui fecit illum
valde speciosus est in splendore suo
43,¹³ gyravit caelum in circuitu gloriae suae
manus Excelsi aperuerunt illum
43,¹⁴ imperio suo adceleravit nivem
et adcelerat coruscationes emittere iudicii sui
43,¹⁵ propterea aperti sunt thesauri
et evolaverunt nebulae sicut aves
43,¹⁶ in magnitudine sua posuit nubes
et confracti sunt lapides grandinis
43,¹⁷ in conspectu eius commovebuntur montes
et in voluntate eius adspirabit notus
43,¹⁸ vox tonitruum eius exprobravit terram
tempestat aquilonis et congregatio spiritus
43,¹⁹ sicut avis deponens ad sedendum aspargit nivem
et sicut lucusta demergens descensus eius
43,²⁰ pulchritudinem coloris eius admirabitur oculus
et super imbrem eius expavescet cor
43,²¹ gelum sicut salem effundet super terram
et dum gelaverit fiet tamquam cacumina tribuli
43,²² frigidus ventus aquilo flabit

et gelabit cristallus ab aqua
super omnem congregationem aquarum requiescet
et sicut lorica induet se aquis
43,²³devorabit montes et exuret desertum
et extinguet viridem sicut ignem
43,²⁴medicina omnium in festinationem nebulae
ros obvians ab ardore venienti humilem efficiet eum
43,²⁵in sermone eius silebit ventus
et plantavit illum Dominus Iesus
43,²⁶qui navigat mare enarrat periculum eius
et audientes auribus non admirabimur
43,²⁷illic praeclara et mirabilia opera
varia genera bestiarum et omnium pecorum et creatura beluarum
43,²⁸propter ipsum confirmatus est itineris finis
et in sermone eius composita sunt omnia
43,²⁹multa dicemus et deficiemus verbis
consummatio autem sermonum ipse est in omnibus
43,³⁰gloriantes ad quid valebimus
ipse enim Omnipotens super omnia opera sua
43,³¹terribilis Dominus et magnus vehementer
43,³²quantumcumque potueritis supervalebit adhuc
et admirabilis magnificentia eius
43,³³benedicentes Dominum exaltate illum quantum potestis
maior est enim omni laude
43,³⁴exaltantes eum replemini virtute
ne laboretis non enim habebitis
43,³⁵quis vidit eum et enarrabit
et quis magnificabit eum sicut est ab initio
43,³⁶multa abscondita sunt maiora horum
pauca enim vidimus operum eius
43,³⁷omnia autem Dominus fecit
et pie agentibus dedit sapientiam
44,¹ LAUS PATRUM
Laudemus viros gloriosos
et parentes nostros in generatione sua

44,² multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua a saeculo
44,³ dominantes in potestatibus suis
homines magni virtute et prudentia sua praediti
nuntiantes in dignitate prophetarum
44,⁴ et imperantes in praesenti populo
et virtute prudentiae populi sanctissima verba
44,⁵ in pueritia sua requirentes modos musicos
et narrantes carmina in scriptura
44,⁶ homines divites in virtute pulchritudinis studium habentes
pacificantes in domibus suis
44,⁷ omnes isti in generationibus gentis suae gloriam adepti sunt
et in diebus suis habentur in laudibus
44,⁸ qui de illis nati sunt reliquerunt nomen narrandi laudes eorum
44,⁹ et sunt quorum non est memoria
perierunt quasi non fuerint
et nati sunt quasi non nati
et filii ipsorum cum illis
44,¹⁰ sed illi viri misericordiae sunt
quorum pietates non defuerunt
44,¹¹ et cum semine ipsorum perseverat bona 44,¹² hereditas
nepotum illorum et in testamentis stetit semen eorum
44,¹³ et filii ipsorum propter illos usque in aeternum manet semen eorum
et gloria eorum non derelinquetur
44,¹⁴ corpora ipsorum in pace sepulta sunt
et nomen eorum vivet in generationes et generationes
44,¹⁵ sapientiam ipsorum narrent populi
laudem eorum nuntiet ecclesia
44,¹⁶ Enoch placuit Deo et translatus est in paradiso
ut det gentibus paenitentiam
44,¹⁷ Noe inventus est perfectus iustus
et in tempore iracundiae factus est reconciliatio
44,¹⁸ ideo dimissum est reliquum terrae cum factum est diluvium
44,¹⁹ testamenta saeculi posita sunt apud illum
ne deleri possit diluvio omnis caro
44,²⁰ Abraham magnus pater multitudinis gentium

et non est inventus similis illi in gloria
qui conservavit legem Excelsi
et fuit in testamento cum illo
44,²¹ in carne eius stare fecit testamentum
et in temptatione inventus est fidelis
44,²² ideo iureiurando dedit illi semen in gente sua
crescere illum quasi terrae cumulum
44,²³ et ut stellas exaltare semen eius
et hereditari illos a mari usque ad mare et a Flumine usque ad terminos terrae
44,²⁴ et in Isaac eodem fecit modo
propter Abraham patrem ipsius
44,²⁵ benedictionem omnium gentium dedit illi
et testamentum confirmavit super caput Iacob
44,²⁶ agnovit eum in benedictionibus suis
et dedit illi hereditatem
et divisit ei partem in tribus duodecim
44,²⁷ et conservavit illis homines misericordiae
invenientes gratiam in oculis omnis carnis
45,¹ dilectus a Deo et hominibus Moses
cuius memoria in benedictione est
45,² similem illum fecit in gloria sanctorum
et magnificavit eum in timore inimicorum
et in verbis suis monstra placavit
45,³ glorificavit illum in conspectu regum
et iussit illi coram populo suo
et ostendit illi gloriam suam
45,⁴ in fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum
et elegit illum de omni carne
45,⁵ audivit eum et vocem ipsius
et induxit illum in nubem
45,⁶ et dedit illi coram praecepta
legem vitae et disciplinae
docere Iacob testamentum et iudicia sua Israhel
45,⁷ excelsum fecit Aaron fratrem eius
et similem sibi de tribu Levi

45,⁸ statuit ei testamentum aeternum
et dedit illi sacerdotium gentis
et beatificavit illum in gloria
45,⁹ et circumcinxit illum zonam gloriae
induit illum stolam gloriae
et coronavit illum in vasis virtutis
45,¹⁰ circumpedes et femoralia et umeralem posuit ei
et cinxit illum tintinabulis aureis plurimis in gyro
45,¹¹ dare sonitum in successu suo
auditum facere sonitum in templo
in memoriam filiis gentis suae
45,¹² stola sancta auro et hyacintho
et purpura opus textile viri sapientis
iudicio et veritate praediti
45,¹³ torto cocco opus artificis
gemmis pretiosis figuratis in ligatura auri
et opere lapidarii sculptilis
in memoriam secundum numerum tribuum Israhel
45,¹⁴ coronam auream supra mitram eius
expressam signo sanctitatis
gloria honoris et opus virtutis
desideria oculorum ornata
45,¹⁵ sic pulchra ante ipsum non fuerunt talia usque ad originem
45,¹⁶ non indutus est illa alienigena aliquis
sed tantum filii ipsius soli et nepotes eius per omne tempus
45,¹⁷ sacrificia ipsius consumpta sunt igni cotidie
45,¹⁸ conplevit Moses manus eius
et unxit illum oleo sancto
45,¹⁹ factum est illi in testamentum aeternum
et semini eius sicut dies caeli
fungi sacerdotio et habere laudem
et glorificare populum suum in nomine suo
45,²⁰ ipsum elegit eum ab omni vivente
adferre sacrificium Deo incensum et bonum odorem
in memoriam placere populo suo

45,²¹ dedit illi in praeceptis suis potestatem
in testamentis iudiciorum docere Iacob testimonia
et in lege sua lucem dare Israhel
45,²² quia contra illum steterunt alieni
et propter invidiam circumdederunt illum in deserto homines qui erant cum Dathan et Abi-
ron
et congregatio Chore in iracundiam
45,²³ vidit Dominus Deus et non placuit illi
et consumpti sunt in impetu iracundiae
45,²⁴ fecit illis monstra et consumpsit eos in flamma ignis
45,²⁵ et addidit Aaron gloriam
et dedit illi hereditatem et primitias fructuum terrae divisit illi
45,²⁶ panem ipsis in primis paravit in satietatem
nam sacrificia Domini edent
quae dedit ipsi et semini eius
45,²⁷ ceterum in terra gentes hereditabit
et pars non est illi in gente
ipse enim pars eius est et hereditas
45,²⁸ et Finees filius Eleazari tertius in gloria est
in imitando tantum in timore Domini
45,²⁹ et stare in reverentia gentis
in bonitate et alacritate animae suae placuit de Israhel
45,³⁰ ideo statuit ad illum testamentum pacis
principem sanctorum et gentis suae
ut sit illi in sacerdotium sui dignitas in aeternum
45,³¹ et testamentum David regi filio Iesse
de tribu Iuda hereditas ipsi et semini eius
ut daret sapientiam in cor nostrum
iudicare gentem suam in iustitia
ne abolerentur bona ipsorum
et gloriam eorum in gentem ipsorum aeternam fecit
46,¹ fortis in bello Iesus Nave
successor Mosi in prophetis
qui fuit magnus secundum nomen suum
46,² maximus in salutem electorum Dei

expugnare insurgentes hostes
ut consequeretur hereditatem Israhel
46,³quam gloriam adeptus est in tollendo manus suas
et iactando contra civitatem rompneas
46,⁴quis ante illum sic restitit
nam hostes ipse Dominus perduxit
46,⁵aut non in iracundia eius inpeditus est sol
et una dies facta est quasi duo
46,⁶invocavit Altissimum potentem in obpugnando inimicos undique
et audivit illum magnus et sanctus Deus
in saxis grandinis virtutis valde fortis
46,⁷impetum fecit contra gentem hostilem
et in descensu perdidit contrarios
46,⁸ut cognoscant gentes potentiam eius
quia contra Dominum pugnare non est facile
et secutus est a tergo potentes
46,⁹et in diebus Mosi misericordiam fecit
ipse et Chaleb filius Iepphonne
stare contra hostem prohibere gentem a peccatis
et perfringere murmur malitiae
46,¹⁰et ipsi duo constituti a periculo liberati sunt
a numero sescentorum milium peditum
inducere illos in hereditatem
in terram quae manat lac et mel
46,¹¹et dedit Dominus ipsi Chaleb fortitudinem
et usque ad senectutem permansit illi virtus
ut ascenderet in excelsum terrae locum
et semen ipsius obtinuit hereditatem
46,¹²ut viderent omnes filii Israhel
quod bonum est obsequi sancto Deo
46,¹³et iudices singuli suo nomine quorum non est corruptum cor
qui non aversi sunt a Domino
46,¹⁴ut sit memoria illorum in benedictione
et ossa eorum pullulent de loco suo
46,¹⁵et nomen eorum permanet in aeternum

permanens ad filios illorum sanctorum virorum gloria
46,¹⁶dilectus a Domino suo Samuhel propheta Domini
renovavit imperium et unxit principes in gente sua
46,¹⁷in lege Domini iudicavit congregationem
et vidit Dominus Iacob
et in fide sua probatus est propheta
46,¹⁸et cognitus est in verbis suis fidelis quia vidit Deum lucis
46,¹⁹et invocavit Deum potentem
in obpugnando hostes circumstantes undique
in oblatione viri inviolati
46,²⁰et intonuit e caelo Dominus
et in sonitu magno auditam fecit vocem suam
46,²¹et conteruit principes Tyrriorum
et omnes duces Philisthim
46,²²et ante tempus finis vitae suae et saeculi
testimonium praebuit in conspectu Domini et christi
pecunias et usque ad calciamenta ab omni carne non accepit
et non accusavit illum homo
46,²³et post hoc dormivit et notum fecit regi
et ostendit illi finem vitae suae
et exaltavit vocem eius de terra
in prophetia delere impietatem gentis
47,¹ post hoc surrexit Nathan propheta in diebus David
47,²et quasi adeps separatus est a carne
sic David a filiis Israhel
47,³cum leonibus lusit quasi cum agnis
et in ursis similiter fecit sicut cum agnis ovium
in iuventute sua 47,⁴numquid non occidit gigantem
et extulit obprobrium de gente
47,⁵in tollendo manum in saxo fundae deiecit exultationem Goliae
47,⁶ubi invocavit Dominum potentem
et dedit in dexteram eius tollere hominem fortem in bello
et exaltare cornum gentis suae
47,⁷sic in milibus glorificavit illum
et laudavit eum in benedictionibus Domini

in offerendo illi coronam gloriae
47,⁸ conteruit enim inimicos undique
et extirpavit Philisthim contrarios usque in hodiernum diem
conteruit cornum ipsorum usque in aeternum 47,⁹ in omni opere
dedit confessionem Sancto et Excelso in verbo gloriae
47,¹⁰ de omni corde suo laudavit Dominum
et dilexit Deum qui fecit illum
et dedit illi contra inimicos potentiam
47,¹¹ et stare fecit cantores contra altarium
et in sono eorum dulces fecit modos
47,¹² et dedit in celebrationibus decus
et ornavit tempora usque ad consummationem vitae
ut laudarent sanctum nomen Domini
et amplificarent mane Dei sanctitatem
47,¹³ Christus purgavit peccata ipsius
et exaltavit in aeternum cornum ipsius
et dedit illi testamentum regum
et sedem gloriae in Israhel
47,¹⁴ post ipsum surrexit filius sensatus
et propter illum deiecit omnem potentiam inimicorum
47,¹⁵ Salomon imperavit in diebus pacis
cui subiecit Deus omnes hostes
ut conderet domum in nomine suo
et pararet sanctitatem in sempiternum
quemadmodum eruditus est in iuventute sua
47,¹⁶ et impletus est quasi flumen sapientia
et terram retexit anima tua
47,¹⁷ et replesti in comparationibus enigmata
ad insulas longe distulisti nomen tuum
et dilectus es in pace tua
47,¹⁸ in cantilenis et proverbiiis et comparationibus
et interpretationibus miratae sunt te terrae
47,¹⁹ et in nomine Domini Dei cui est cognomen Deus Israhel
47,²⁰ collegisti quasi auricalcum aurum
et ut plumbum conplesti argentum

47,²¹et reclinasti femora tua mulieribus
potestatem habuisti in tuo corpore
47,²²dedisti maculam in gloria tua
et profugasti semen tuum
inducere iracundiam ad liberos tuos
et incitari stultitiam tuam
47,²³ut faceres imperium bipertitum
et ex Efraim imperare imperium durum
47,²⁴Deus autem non relinquit misericordiam suam
et non corrumpit nec delebit opera sua
neque perdet ab stirpe nepotes electi sui
et semen eius qui diligit Dominum non corrumpet
47,²⁵dedit autem reliquum Iacob
et David de ipsa stirpe
47,²⁶et finem habuit Salomon cum patribus suis
47,²⁷et reliquit post se de semine suo gentis stultitiam
47,²⁸et mutum prudentia Roboam
qui avertit gentem consilio suo
47,²⁹et Hieroboam filium Nabath qui peccare fecit Israhel
et dedit Efraim viam peccandi
et plurima redundaverunt peccata ipsorum 47,³⁰valde
averterunt illos a terra sua
47,³¹et quaesivit omnes nequitas
usque dum perveniret ad illos defensio
et ab omnibus peccatis liberavit eos
48,¹ et surrexit Helias propheta quasi ignis
et verbum ipsius quasi fax ardebat
48,²qui induxit in illos famem
et imitantes illum invidia sua pauci facti sunt
non poterant enim sustinere praecepta Domini
48,³verbo Domini exaltavit caelum
et deiecit a se ignem terrae
48,⁴sic amplificatus est Helias in mirabilibus suis
et quis potest similiter gloriari tibi
48,⁵qui sustulisti mortuum ab inferis

de sorte mortis in verbo Domini Dei
48,⁶ qui deiecisti reges ad perniciem
et confregisti facile potentiam ipsorum
et gloriosos de lecto suo
48,⁷ qui audis in Sina iudicium
et in Coreb iudicia defensionis
48,⁸ qui ungues reges ad paenitentiam
et prophetas facis successores post te
48,⁹ qui receptus es in turbine ignis
in curru equorum igneorum
48,¹⁰ qui inscriptus es indiciis temporum
et lenis iracundiam Domini
conciliare cor patris ad filium
et restituere tribus Iacob
48,¹¹ beati sunt qui te viderunt
et in amicitia tua decorati sunt
48,¹² nam nos vita vivimus tantum
post mortem autem non erit tale nomen nostrum
48,¹³ Helias qui in turbine tectus est
et in Heliseo completus est spiritus eius
in diebus suis non pertimuit principem
et potentia nemo vicit illum
48,¹⁴ nec superavit illum verbum aliquod
et mortuum prophetavit corpus eius
48,¹⁵ in vita sua fecit monstra
et in morte mirabilia opera ipsius
48,¹⁶ in omnibus istis non paenituit populum
et non recesserunt a peccatis suis
usque dum deiecti sunt de terra sua
et dispersi sunt in omnem terram
48,¹⁷ et relictas est gens perpauca
et princeps in domo David
48,¹⁸ quidam ipsorum fecerunt quod placeret Deo
alii autem multa commiserunt peccata
48,¹⁹ Ezechias munivit civitatem suam

et induxit in medium ipsius aquam
et fodit ferro rupem
et aedificavit ad aquam puteum
48,²⁰ in diebus ipsius ascendit Sennacherim
et misit Rapsacen et sustulit manum suam contra illos
et extulit manum suam in Sion
et superbus factus est potentia sua
48,²¹ tunc mota sunt corda et manus ipsorum
et doluerunt quasi parturientes mulieres
48,²² et invocaverunt Dominum misericordem
et patentes manus extulerunt ad caelum
et sanctus Dominus Deus audivit cito vocem ipsorum
48,²³ non est commemoratus peccatorum illorum
neque dedit illos inimicis suis
sed purgavit illos in manu Esaiiae sancti prophetae
48,²⁴ subiecit castra Assyriorum
et conteruit illos angelus Dei
48,²⁵ nam fecit Ezechias quod placuit Deo
et fortiter ivit in via David patris sui
quam mandavit illi Esaias propheta
magnus et fidelis in conspectu Dei
48,²⁶ in diebus ipsius retro rediit sol
et addidit regi vitam
48,²⁷ spiritu magno vidit ultima
et obsecratus est lugentes in Sion usque in sempiternum
48,²⁸ ostendit futura et abscondita antequam evenirent
49,¹ memoria Iosiae in conpositione odoris facti opus pigmentarii
49,² in omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria
et ut musica in convivio vini
49,³ ipse est directus divinitus in paenitentia gentis
et tulit abominationes impietatis
49,⁴ et gubernavit ad Dominum cor ipsius
in diebus peccatorum corroboravit pietatem
49,⁵ praeter David et Ezechiam et Iosiam omnes peccatum commiserunt
49,⁶ nam reliquerunt legem Potentis reges Iudae

et contempserunt timorem Dei
49,⁷dederunt enim regnum suum aliis
et gloriam suam alienae genti
49,⁸incenderunt electam sanctitatis civitatem
et desertas fecerunt vias ipsius in manu Hieremiae
49,⁹nam male tractaverunt illum
qui a ventre matris consecratus est propheta
evertere et eruere et perdere
et iterum aedificare et renovare
49,¹⁰Ezechiel qui vidit conspectum gloriae
quam ostendit illi in curru cherubin
49,¹¹nam commemoratus est inimicorum in imbri
et benefacere illis qui ostenderunt rectas vias
49,¹²et duodecim prophetarum ossa pullulent de loco suo
nam rogaverunt Iacob et redimerunt se in fide virtutis
49,¹³quomodo amplificemus Zorobabel
nam et ipse quasi signum in dextera manu in Israhel
49,¹⁴et Iesum Iosedec qui in diebus suis aedificaverunt domum
et exaltaverunt templum sanctum Domino
paratum in gloria sempiterna
49,¹⁵et Neemia in memoria multi temporis
qui erexit nobis muros eversos
et stare fecit portas et seras qui erexit domos nostras
49,¹⁶nemo natus est in terra qualis Enoch
nam et ipse receptus est a terra
49,¹⁷et Ioseph natus est homo princeps fratrum firmamentum gentis
rector fratrum stabilimentum populi
49,¹⁸et ossa ipsius visitata sunt et post mortem prophetaverunt
49,¹⁹Seth et Sem apud homines gloriam adepti sunt
et super omnem animam in origine Adam
50,¹ Simon Onii filius sacerdos magnus
qui in vita sua suffulsit domum
et in diebus suis corroboravit
50,²templi etiam altitudo ab ipso fundata est
duplex aedificatio excelsa parietis templi

50,³in diebus ipsius remanaverunt putei aquarum
et quasi mare adimpleti sunt supra modum
50,⁴qui curavit gentem suam et liberavit illam a pernicie
50,⁵qui praevaluit amplificare civitatem
qui adeptus est gloriam in conversatione gentis
et ingressum domus et atrii amplificatus est
50,⁶quasi stella matutina in medio nebulae
et quasi luna plena in diebus suis lucet
50,⁷et quasi sol refulgens sic ille effulsit in templo Dei
50,⁸quasi arcus effulgens in nebulam gloriae
et quasi flos rosarum in diebus veris
quasi lilia quae sunt in transitu aquae
et quasi tus redolens in diebus aestatis
50,⁹quasi ignis effulgens et tus ardens in igni
50,¹⁰quasi vas auri solidum ornatum omni lapide pretioso
50,¹¹quasi oliva pullulans
et gyrus in altitudinem se tollens
in accipiendo ipsum stolam gloriae
et vestiri eum consummatione virtutis
50,¹²in ascensu altarii sancti gloriam dedit sanctitatis amictum
50,¹³in accipiendo autem partes de manu sacerdotum
et ipse stans iuxta aram circa illum corona fratrum
quasi plantatio cedri in monte Libano
50,¹⁴sic circa illum steterunt quasi rami in palma
et omnes filii Aaron in gloria sua
50,¹⁵oblatio autem Domini in manibus ipsorum coram omni synagoga Israhel
et consummationem fungens in ara
amplificare oblationem excelsi Regis
50,¹⁶porrexit manum suam in libatione
et libavit de sanguine uvae
50,¹⁷et fudit in fundamenta altarii odorem divinum excelso Principi
50,¹⁸tunc exclamaverunt filii Aaron
in tubis productilibus sonaverunt
et auditam fecerunt magnam vocem in memoriam coram Deo
50,¹⁹tunc omnis populus simul properaverunt

et ceciderunt in faciem super terram adorare Dominum suum
et dare preces Deo omnipotenti excelso
50,²⁰et amplificaverunt psallentes in vocibus suis
et in magna domo auctus est sonus suavitate plenus
50,²¹et rogavit populus Dominum excelsum in prece
usque dum perfectus est honor Domini
et munus suum perfecerunt
50,²²tunc descendens extulit manus suas
in omnem congregationem filiorum Israhel
dare gloriam Deo a labiis suis et in nomine ipsius gloriari
50,²³et iteravit orationem suam
volens ostendere virtutem Dei
50,²⁴et nunc orate Dominum omnium qui magna fecit in omni terra
qui auxit dies nostros a ventre matris nostrae
et fecit nobiscum secundum suam misericordiam
50,²⁵det nobis iucunditatem cordis
et fieri pacem in diebus nostris
in Israhel per dies sempiternos
50,²⁶credere Israhel nobiscum esse misericordiam Dei
ut sanet vos in diebus suis
50,²⁷duas gentes odit anima mea
tertia autem non est gens quam oderim
50,²⁸qui sedent in monte Seir et Philisthim
et stultus populus qui habitat in Sicimis
50,²⁹doctrinam sapientiae et disciplinae scripsi in codice isto
Iesus filius Sirach Hierosolymita
qui renovavit sapientiam de corde suo
50,³⁰beatus qui in istis versatur bonis
qui ponit illa in corde suo sapiens erit semper
50,³¹si enim haec fecerit ad omnia valebit
quia lux Dei vestigium eius est
51,¹ ORATIO IESU FILII SIRACH
Confitebor tibi Domine rex
et conlaudabo te Deum salvatorem meum
51,²confiteor nomini tuo

quoniam adiutor et protector factus es mihi
51,³et liberasti corpus meum a perditione
a laqueo linguae iniquae
et a labiis operantium mendacium
et in conspectu adstantium factus es mihi adiutor
51,⁴et liberasti me secundum multitudinem misericordiae nominis tui
a rugientibus paratis ad escam
51,⁵de manibus quaerentium animam meam
et de portis tribulationis quae circumdederunt me
51,⁶a pressura flammae quae circumdedit me
et in medio ignis non sum aestuatus
51,⁷de altitudine ventris inferi
et a lingua coinquinata et verbo mendacii
a rege iniquo et lingua iniusta
51,⁸laudavit usque ad mortem anima mea Dominum
51,⁹et vita mea adpropinquans erat infero deorsum
51,¹⁰circumdederunt me undique et non erat qui adiuuaret
respiciens eram ad adiutorium meum et non erat
51,¹¹memoratus sum misericordiae tuae Domine
et operationis tuae quae a saeculo sunt
51,¹²quoniam erues sustinentes te
et liberas eos de manibus gentium
51,¹³exaltasti super terram habitationem meam
et pro morte defluenti deprecatus sum
51,¹⁴invocavi Dominum patrem Domini mei ut non derelinquat me in die tribulationis meae
et in tempore superbiorum sine adiutorio
51,¹⁵laudabo nomen tuum adsidue
et conlaudabo illum in confessione
exaudita est oratio mea
51,¹⁶liberasti me de perditione
et eripuisti me de tempore iniquo
51,¹⁷propterea confitebor et laudem dicam tibi
et benedicam nomen Domini
51,¹⁸cum adhuc iunior sum
priusquam oberrem quaesivi sapientiam palam in oratione mea

51,¹⁹ante tempus postulabam pro illa
et usque in novissimis inquiram eam
defloriet tamquam praecox uva
51,²⁰laetatum est cor meum in ea
ambulavit pes meus iter rectum
a iuventute mea investigabam eam
51,²¹inclinavi modice aurem meam et excepi illam
51,²²multam inveni in me ipso sapientiam
multum profeci in ea
51,²³dans mihi sapientiam dabo gloriam
51,²⁴consiliatus sum enim ut facerem illam
zelatus sum bonum et non confundor
51,²⁵conluctata est anima mea in illa
et in faciendo eam confirmatus sum
51,²⁶manus meas extendi in altum
et insipientia eius luxi
51,²⁷animam meam direxi ad illam
et in agnitione inveni eam
51,²⁸possedi cum ipsis cor ab initio
propter hoc non derelinquar
51,²⁹venter meus conturbatus est quaerendo illam
propterea possidebo bonam possessionem
51,³⁰dedit enim mihi Dominus linguam mercedem meam
et in ipsa laudabo eum
51,³¹adpropiate ad me indocti
et congregate vos in domum disciplinae
51,³²quid adhuc retardatis et quid dicitis in his
animae vestrae sitiunt vehementer
51,³³aperui os meum et locutus sum
conparate vobis sine argento
51,³⁴et collum vestrum subicite sub iugo
et suscipiat anima vestra disciplinam
in proximo est enim invenire eam
51,³⁵videte oculis vestris quoniam modice laboravi
et inveni mihi multam requiem

51,³⁶adsumite disciplinam in multo numero argenti
et copiosum aurum possidete in ea
51,³⁷laetetur anima vestra in misericordia eius
et non confundemini in laude ipsius
51,³⁸operamini opus vestrum ante tempus
et dabit vobis mercedem vestram in tempore suo
52,¹ Et declinavit Salomon genua in conspectu totius ecclesiae Israhel
et aperuit manus suas ad caelum et dixit
52,²Domine Deus Israhel non est tibi similis Deus in caelo sursum
neque in terra deorsum
52,³qui custodis testamentum tuum et misericordiam pueris tuis
euntibus in conspectu tuo in toto corde
52,⁴servans puero tuo David quae locutus es illi
et locutus es in ore tuo et in manu tua supplesti quasi dies iste
52,⁵et nunc Domine Deus Israhel custodi puero tuo David quae locutus es illi dicens
non deerit tibi vir a facie mea sedens in throno Israhel
52,⁶verum si custodierint filii tui manum suam
ut in praeceptis meis ambulent sicut ambulaverunt in conspectu meo
52,⁷et nunc Domine Deus Israhel creditum est verbum quod locutus es puero tuo David
52,⁸quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus in terra
52,⁹si caelum caeli non sufficit verum domus quam aedificavi
52,¹⁰et respicias ad orationem pueri tui
et precationem Domine ut exaudias placationem orationis
quam puer tuus orat coram te
52,¹¹ut sint oculi tui super domum hanc die et nocte
in locum quem dixisti invocari nomen tuum
et exaudias orationem quam puer tuus orat in hunc locum
52,¹²et exaudias precationem pueri tui et populi tui Israhel
si oraverint in loco isto
52,¹³et exaudias in loco habitationis de caelo
et exaudias et propitius sis si peccaverit vir iuxta te

EXPLICIT LIBER IESU FILII SIRACH

INCIPIT PROLOGUS HIERONYMI IN ISAIA PROPHEA

Nemo cum Prophetas versibus viderit esse descriptos, metro eos aestimet apud Hebraeos ligari et aliquid simile habere de Psalmis vel operibus Salomonis; sed quod in Demosthene et Tullio solet fieri, ut per cola scribantur et commata, qui utique prosa et non versibus conscripserunt, nos quoque utilitati legentium providentes interpretationem novam novo scribendi genere distinximus. Ac primum de Isaia sciendum quod in sermone suo disertus sit, quippe ut vir nobilis et urbanae elegantiae nec habens quicquam in eloquio rusticitatis admixtum. Unde accidit, ut prae ceteris florem sermonis eius translatio non potuerit conservare. Deinde etiam hoc adiciendum, quod non tam propheta dicendus sit quam evangelista. Ita enim universa Christi Ecclesiaeque mysteria ad liquidum persecutus est, ut non eum putes de futuro vaticinari, sed de praeteritis historiam texere. Unde conicio noluisse tunc temporis Septuaginta interpretes fidei suae sacramenta perspicue ethnicis prodere, ne sanctum canibus et margaritas porcis darent, quae, cum hanc editionem legeritis, ab illis animadvertetis abscondita.

Nec ignoro quanti laboris sit Prophetas intellegere nec facile quempiam posse iudicare de interpretatione, nisi intellexerit ante quae legerit, nosque patere morsibus plurimorum, qui stimulante invidia quod consequi non valent despiciunt. Sciens ergo et prudens in flammam mitto manum et nihilominus hoc a fastidiosis lectoribus precor, ut quomodo Graeci post Septuaginta translatores Aquilam et Symmachum et Theodotionem legunt vel ob studium doctrinae suae vel ut Septuaginta magis ex conlatione eorum intellegant, sic et isti saltem unum post priores habere dignentur interpretem. Legant prius, et postea despiciant, ne videantur non ex iudicio, sed ex odii praesumptione ignorata damnare.

Prophetavit autem Isaias in Hierusalem et in Iudaea, necdum decem tribubus in captivitate ductis, ac de utroque regno nunc commixtim, nunc separatim textit oraculum. Et cum interdum ad praesentem respiciat historiam et post babyloniam captivitatem reditum populi significet in Iudaeam, tamen omnis ei cura de vocatione gentium et de adventu Christi est. Quem quanto plus amatis, o Paula et Eustochium, tanto magis ab eo petite, ut pro obtrectatione praesenti, qua me indesinenter aemuli laniant, ipse mihi mercedem restituat in futurum, qui scit me ob hoc in peregrinae linguae eruditione sudasse, ne Iudaei de falsitate scripturarum ecclesiis eius diutius insultarent.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER ISAIAE PROPHETAE

1,¹ Visio Isaiæ filii Amos quam vidit super Iudam et Hierusalem
in diebus Oziae Ioatham Ahaz Ezechiae regum Iuda
1,² audite caeli et auribus percipe terra quoniam Dominus locutus est
filios enutrivisti et exaltasti ipsi autem spreverunt me
1,³ cognovit bos possessorem suum et asinus praesepe domini sui
Israhel non cognovit populus meus non intellexit
1,⁴ vae genti peccatrici populo gravi iniquitate semini nequam filiis sceleratis
dereliquerunt Dominum blasphemaverunt Sanctum Israhel abalienati sunt retrorsum
1,⁵ super quo percutiam vos ultra addentes praevaricationem
omne caput languidum et omne cor maerens
1,⁶ a planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas
vulnus et livor et plaga tumens
non est circumligata nec curata medicamine neque fota oleo
1,⁷ terra vestra deserta civitates vestrae succensae igni
regionem vestram coram vobis alieni devorant
et desolabitur sicut in vastitate hostili
1,⁸ et derelinquetur filia Sion ut umbraculum in vinea et sicut tugurium in cucumerario
sicut civitas quae vastatur
1,⁹ nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen
quasi Sodoma fuisset et quasi Gomorra similes essemus
1,¹⁰ audite verbum Domini principes Sodomorum
percipite auribus legem Dei nostri populus Gomorrae
1,¹¹ quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dicit Dominus
plenus sum
holocausta arietum et adipem pinguium et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum
nolui
1,¹² cum veneritis ante conspectum meum quis quaesivit haec de manibus vestris ut ambula-
retis in atriis meis
1,¹³ ne adferatis ultra sacrificium frustra
incensum abominatio est mihi
neomeniam et sabbatum et festivitates alias non feram iniqui sunt coetus vestri
1,¹⁴ kalendas vestras et sollemnitates vestras odit anima mea
facta sunt mihi molesta laboravi sustinens

1,¹⁵et cum extenderitis manus vestras avertam oculos meos a vobis
et cum multiplicaveritis orationem non audiam
manus vestrae sanguine plenae sunt
1,¹⁶lavamini mundi estote auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis
quiescite agere perverse 1,¹⁷discite benefacere quaerite iudicium subvenite oppresso iudica-
te pupillo defendite viduam
1,¹⁸et venite et arguite me dicit Dominus
si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi nix dealbabuntur
et si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana erunt
1,¹⁹si volueritis et audieritis bona terrae comedetis
1,²⁰quod si nolueritis et me provocaveritis ad iracundiam gladius devorabit vos
quia os Domini locutum est
1,²¹quomodo facta est meretrix civitas fidelis plena iudicii
iustitia habitavit in ea nunc autem homicidae
1,²²argentum tuum versum est in scoriam
vinum tuum mixtum est aqua
1,²³principes tui infideles socii furum
omnes diligunt munera sequuntur retributiones
pupillo non iudicant et causa viduae non ingreditur ad eos
1,²⁴propter hoc ait Dominus exercituum Fortis Israhel
heu consolabor super hostibus meis et vindicabor de inimicis meis
1,²⁵et convertam manum meam ad te
et excoquam ad purum scoriam tuam
et auferam omne stagnum tuum
1,²⁶et restituam iudices tuos ut fuerunt prius
et consiliarios tuos sicut antiquitus
post haec vocaberis civitas iusti urbs fidelis
1,²⁷Sion in iudicio redimetur et reducent eam in iustitia
1,²⁸et conteret scelestos et peccatores simul
et qui dereliquerunt Dominum consumentur
1,²⁹confundentur enim ab idolis quibus sacrificaverunt
et erubescetis super hortis quos elegeratis
1,³⁰cum fueritis velut quercus defluentibus foliis
et velut hortus absque aqua
1,³¹et erit fortitudo vestra ut favilla stuppae et opus vestrum quasi scintilla

et succendetur utrumque simul et non erit qui extinguat
2,¹ verbum quod vidit Isaias filius Amos super Iudam et Hierusalem
2,² et erit in novissimis diebus praeparatus mons domus Domini in vertice montium
et elevabitur super colles et fluent ad eum omnes gentes
2,³ et ibunt populi multi et dicent
venite et ascendamus ad montem Domini et ad domum Dei Iacob
et docebit nos vias suas et ambulabimus in semitis eius
quia de Sion exhibit lex et verbum Domini de Hierusalem
2,⁴ et iudicabit gentes et arguet populos multos
et conflabunt gladios suos in vomeres et lanceas suas in falces
non levabit gens contra gentem gladium
nec exercebuntur ultra ad proelium
2,⁵ domus Iacob venite et ambulemus in lumine Domini
2,⁶ proiecisti enim populum tuum domum Iacob
quia repleti sunt ut olim
et augures habuerunt ut Philisthim
et pueris alienis adheserunt
2,⁷ repleta est terra argento et auro et non est finis thesaurorum eius
2,⁸ et repleta est terra eius equis et innumerabiles quadrigae eius
et repleta est terra eius idolis opus manuum suarum adoraverunt quod fecerunt digiti eorum
2,⁹ et incurvavit se homo et humiliatus est vir
ne ergo dimittas eis
2,¹⁰ ingredi in petram abscondere fossa humo
a facie timoris Domini et a gloria maiestatis eius
2,¹¹ oculi sublimis hominis humiliati sunt
et incurvabitur altitudo virorum
exaltabitur autem Dominus solus in die illa
2,¹² quia dies Domini exercituum super omnem superbum et excelsum
et super omnem arrogantem et humiliabitur
2,¹³ et super omnes cedros Libani sublimes et erectas et super omnes quercus Basan
2,¹⁴ et super omnes montes excelsos et super omnes colles elevatos
2,¹⁵ et super omnem turrem excelsam et super omnem murum munitum
2,¹⁶ et super omnes naves Tharsis et super omne quod visu pulchrum est
2,¹⁷ et incurvabitur sublimitas hominum et humiliabitur altitudo virorum
et elevabitur Dominus solus in die illa 2,¹⁸ et idola penitus conterentur

2,¹⁹et introibunt in speluncas petrarum et in voragines terrae
a facie formidinis Domini et a gloria maiestatis eius cum surrexerit percutere terram
2,²⁰in die illa proiciet homo idola argenti sui et simulacra auri sui
quae fecerat sibi ut adoraret talpas et vespertiones
2,²¹et ingredietur fissuras petrarum et cavernas saxorum
a facie formidinis Domini et a gloria maiestatis eius cum surrexerit percutere terram
2,²²quiescite ergo ab homine cuius spiritus in naribus eius quia excelsus reputatus est ipse
3,¹ ecce enim Dominator Deus exercituum
auferet ab Hierusalem et ab Iuda validum et fortem
omne robur panis et omne robur aquae
3,²fortem et virum bellatorem iudicem et prophetam et ariolum et senem
3,³principem super quinquaginta et honorabilem vultu et consiliarium
sapientem de architectis et prudentem eloquii mystici
3,⁴et dabo pueros principes eorum et effeminati dominabuntur eis
3,⁵et inruet populus vir ad virum unusquisque ad proximum suum
tumultuabitur puer contra senem et ignobilis contra nobilem
3,⁶adprehendet enim vir fratrem suum domesticum patris sui
vestimentum tibi est princeps esto noster ruina autem haec sub manu tua
3,⁷respondebit in die illa dicens
non sum medicus et in domo mea non est panis neque vestimentum
nolite constituere me principem populi
3,⁸ruit enim Hierusalem et Iudas concidit
quia lingua eorum et adinventiones eorum contra Dominum
ut provocarent oculos maiestatis eius
3,⁹agnitio vultus eorum respondit eis
et peccatum suum quasi Sodoma praedicaverunt nec absconderunt
vae animae eorum quoniam reddita sunt eis mala
3,¹⁰dicite iusto quoniam bene quoniam fructum adinventionum suarum comedit
3,¹¹vae impio in malum retributio enim manuum eius fiet ei
3,¹²populum meum exactores sui spoliaverunt et mulieres dominatae sunt eius
popule meus qui beatum te dicunt ipsi te decipiunt et viam gressuum tuorum dissipant
3,¹³stat ad iudicandum Dominus et stat ad iudicandos populos
3,¹⁴Dominus ad iudicium veniet cum senibus populi sui et principibus eius
vos enim depasti estis vineam rapina pauperis in domo vestra

3,¹⁵quare adteritis populum meum et facies pauperum commolitis dicit Dominus Deus exercituum

3,¹⁶et dixit Dominus

pro eo quod elevatae sunt filiae Sion et ambulaverunt extento collo et nutibus oculorum ibant et plaudebant ambulabant et in pedibus suis conposito gradu incedebant

3,¹⁷decalvabit Dominus verticem filiarum Sion et Dominus crinem earum nudabit

3,¹⁸in die illa auferet Dominus ornatum calciamentorum

et lunulas 3,¹⁹et torques et monilia et armillas et mitras

3,²⁰discriminalia et periscelidas et murenulas et olfactoriola

et inaures 3,²¹et anulos et gemmas in fronte pendentes

3,²²et mutatoria et pallia et linteamina

et acus 3,²³et specula et sindones et vittas et theristra

3,²⁴et erit pro suavi odore fetor

et pro zona funiculus

et pro crispanti crine calvitium

et pro fascia pectorali cilicium

3,²⁵pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent et fortes tui in proelio

3,²⁶et maerebunt atque lugebunt portae eius

et desolata in terra sedebit

4,¹ et apprehendent septem mulieres virum unum in die illa dicentes

panem nostrum comedemus et vestimentis nostris operiemur

tantummodo vocetur nomen tuum super nos aufer obprobrium nostrum

4,²in die illa erit germen Domini in magnificentia et in gloria

et fructus terrae sublimis et exultatio his qui salvati fuerint de Israhel

4,³et erit omnis qui relictus fuerit in Sion et residuus in Hierusalem sanctus vocabitur

omnis qui scriptus est in vita in Hierusalem

4,⁴si abluerit Dominus sordem filiarum Sion et sanguinem Hierusalem laverit de medio eius spiritu iudicii et spiritu ardoris

4,⁵et creabit Dominus super omnem locum montis Sion et ubi invocatus est

nubem per diem et fumum et splendorem ignis flammantis in nocte

super omnem enim gloriam protectio 4,⁶et tabernaculum erit

in umbraculum diei ab aestu

et in securitatem et absconsionem a turbine et a pluvia

5,¹ cantabo dilecto meo canticum patruelis mei vineae suae

vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei

5,²et sepivit eam et lapides elegit ex illa et plantavit eam electam
et aedificavit turrem in medio eius et torcular extruxit in ea
et expectavit ut faceret uvas et fecit labruscas
5,³nunc ergo habitator Hierusalem et vir Iuda iudicate inter me et inter vineam meam
5,⁴quid est quod debui ultra facere vineae meae et non feci ei
an quod expectavi ut faceret uvas et fecit labruscas
5,⁵et nunc ostendam vobis quid ego faciam vineae meae
auferam sepem eius et erit in direptionem
diruam maceriam eius et erit in conculcationem
5,⁶et ponam eam desertam non putabitur et non fodietur
et ascendent vepres et spinae
et nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem
5,⁷vineam enim Domini exercituum domus Israhel
et vir Iuda germen delectabile eius
et expectavi ut faceret iudicium et ecce iniquitas et iustitiam et ecce clamor
5,⁸vae qui coniungitis domum ad domum et agrum agro copulatis usque ad terminum loci
numquid habitabitis soli vos in medio terrae
5,⁹in auribus meis sunt haec Domini exercituum
nisi domus multae desertae fuerint grandes et pulchrae absque habitatore
5,¹⁰decem enim iuga vinearum facient lagunculam unam
et triginta modii sementis facient modios tres
5,¹¹vae qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam et potandum usque ad vesperam ut
vino aestuetis
5,¹²cithara et lyra et tympanum et tibia et vinum in conviviis vestris
et opus Domini non respicitis nec opera manuum eius consideratis
5,¹³propterea captivus ductus est populus meus quia non habuit scientiam
et nobiles eius interierunt fame et multitudo eius siti exaruit
5,¹⁴propterea dilatavit infernus animam suam et aperuit os suum absque ullo termino
et descendent fortes eius et populus eius et sublimes gloriosique eius ad eum
5,¹⁵et incurvabitur homo et humiliabitur vir et oculi sublimium deprimentur
5,¹⁶et exaltabitur Dominus exercituum in iudicio et Deus sanctus sanctificabitur in iustitia
5,¹⁷et pascentur agni iuxta ordinem suum et deserta in ubertatem versa advenae comedent
5,¹⁸vae qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis
et quasi vinculum plaustrum peccatum
5,¹⁹qui dicitis festinet et cito veniat opus eius ut videamus

et adpropriet et veniat consilium Sancti Israhel et sciemus illud
5,²⁰vae qui dicitis malum bonum et bonum malum
ponentes tenebras lucem et lucem tenebras
ponentes amarum in dulce et dulce in amarum
5,²¹vae qui sapientes estis in oculis vestris et coram vobismet ipsis prudentes
5,²²vae qui potentes estis ad bibendum vinum et viri fortes ad miscendam ebrietatem
5,²³qui iustificatis impium pro muneribus et iustitiam iusti aufertis ab eo
5,²⁴propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis et calor flammae exurit
sic radix eorum quasi favilla erit et germen eorum ut pulvis ascendet
abiecerunt enim legem Domini exercituum et eloquium Sancti Israhel blasphemaverunt
5,²⁵ideo iratus est furor Domini in populo suo et extendit manum suam super eum
et percussit eum et conturbati sunt montes
et facta sunt morticina eorum quasi stercus in medio platearum
in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta
5,²⁶et levabit signum nationibus procul et sibilabit ad eum de finibus terrae
et ecce festinus velociter veniet
5,²⁷non est deficiens neque laborans in eo
non dormitabit neque dormiet neque solvetur cingulum renum eius
nec rumpetur corrigia calciamenti eius
5,²⁸sagittae eius acutae et omnes arcus eius extenti
ungulae equorum eius ut silex et rotae eius quasi impetus tempestatis
5,²⁹rugitus eius ut leonis rugiet ut catuli leonum
et frendet et tenebit praedam et amplexabitur et non erit qui eruat
5,³⁰et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris
aspiciemus in terram et ecce tenebrae tribulationis
et lux obtenebrata est in caligine eius
6,¹ in anno quo mortuus est rex Ozias
vidi Dominum sedentem super solium excelsum et elevatum
et ea quae sub eo erant implebant templum
6,²seraphin stabant super illud
sex alae uni et sex alae alteri
duabus velabant faciem eius et duabus velabant pedes eius et duabus volabant
6,³et clamabant alter ad alterum et dicebant
sanctus sanctus sanctus Dominus exercituum plena est omnis terra gloria eius
6,⁴et commota sunt superliminaria cardinum a voce clamantis et domus impleta est fumo

6,⁵et dixi vae mihi quia tacui quia vir pollutus labiis ego sum
et in medio populi polluta labia habentis ego habito
et Regem Dominum exercituum vidi oculis meis
6,⁶et volavit ad me unus de seraphin et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari
6,⁷et tetigit os meum et dixit
ecce tetigit hoc labia tua et auferetur iniquitas tua et peccatum tuum mundabitur
6,⁸et audivi vocem Domini dicentis
quem mittam et quis ibit nobis
et dixi ecce ego sum mitte me
6,⁹et dixit vade et dices populo huic
audite audientes et nolite intellegere
et videte visionem et nolite cognoscere
6,¹⁰excaeca cor populi huius et aures eius adgrava et oculos eius claude
ne forte videat oculis suis et auribus suis audiat et corde suo intellegat et convertatur et sanem eum
6,¹¹et dixi usquequo Domine
et dixit donec desolentur civitates absque habitatore et domus sine homine
et terra relinquatur deserta 6,¹²et longe faciet Dominus homines
et multiplicabitur quae derelicta fuerat in medio terrae
6,¹³et adhuc in ea decimatio
et convertetur et erit in ostensionem
sicut terebinthus et sicuti quercus quae expandit ramos suos semen
sanctum erit id quod steterit in ea
7,¹ et factum est in diebus Ahaz filii Ioatham filii Oziae regis Iuda
ascendit Rasin rex Syriae et Phacee filius Romeliae rex Israhel in Hierusalem ad proelium
dum contra eam
et non potuerunt debellare eam
7,²et nuntiaverunt domui David dicentes requievit Syria super Ephraim
et commotum est cor eius et cor populi eius sicut moventur ligna silvarum a facie venti
7,³et dixit Dominus ad Isaiam
egredere in occursum Ahaz tu et qui derelictus est Iasub filius tuus
ad extremum aquaeductus piscinae superioris in via agri Fullonis
7,⁴et dices ad eum
vide ut sileas noli timere et cor tuum ne formidet
a duobus caudis titionum fumigantium istorum

in ira furoris Rasin et Syriae et filii Romeliae
 7,⁵eo quod consilium inierit contra te Syria malum
 Ephraim et filius Romeliae dicentes
 7,⁶ascendamus ad Iudam et suscitemus eum et avellamus eum ad nos
 et ponamus regem in medio eius filium Tabeel
 7,⁷haec dicit Dominus Deus non stabit et non erit istud
 7,⁸sed caput Syriae Damascus et caput Damasci Rasin
 et adhuc sexaginta et quinque anni
 et desinet Ephraim esse populus
 7,⁹et caput Ephraim Samaria et caput Samariae filius Romeliae
 si non credideritis non permanebitis
 7,¹⁰et adiecit Dominus loqui ad Ahaz dicens
 7,¹¹pete tibi signum a Domino Deo tuo
 in profundum inferni sive in excelsum supra
 7,¹²et dixit Ahaz non petam et non temptabo Dominum
 7,¹³et dixit audite ergo domus David
 numquid parum vobis est molestos esse hominibus
 quia molesti estis et Deo meo
 7,¹⁴propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum
 ecce virgo concipiet et pariet filium
 et vocabitis nomen eius Emmanuhel
 7,¹⁵butyrum et mel comedet ut sciat reprobare malum et eligere bonum
 7,¹⁶quia antequam sciat puer reprobare malum et eligere bonum
 derelinquetur terra quam tu detestaris a facie duum regum suorum
 7,¹⁷adducet Dominus super te et super populum tuum et super domum patris tui
 dies qui non venerunt a diebus separationis Ephraim a Iuda cum rege Assyriorum
 7,¹⁸et erit in die illa sibilabit Dominus muscae quae est in extremo fluminum Aegypti
 et api quae est in terra Assur
 7,¹⁹et venient et requiescent omnes in torrentibus vallium et cavernis petrarum
 et in omnibus fructectis et in universis foraminibus
 7,²⁰in die illa radet Dominus in novacula conducta in his qui trans Flumen sunt in rege As-
 syriorum
 caput et pilos pedum et barbam universam
 7,²¹et erit in die illa nutriet homo vaccam boum et duas oves
 7,²²et prae ubertate lactis comedet butyrum

butyrum enim et mel manducabit omnis qui relictus fuerit in medio terrae
7,²³et erit in die illa omnis locus ubi fuerint mille vites mille argenteis
et in spinas et in vepres erunt

7,²⁴cum sagittis et arcu ingredientur illuc
vepres enim et spinae erunt in universa terra

7,²⁵et omnes montes qui in sarculo sariantur
non veniet illuc terror spinarum et veprium
et erit in pascua bovis et in conculcationem pecoris

8,¹ et dixit Dominus ad me
sume tibi librum grandem et scribe in eo stilo hominis
Velociter spolia detrahe Cito praedare

8,²et adhibui mihi testes fideles
Uriam sacerdotem et Zacchariam filium Barachiae
8,³et accessi ad prophetissam et concepit et peperit filium
et dixit Dominus ad me

voca nomen eius

Adcelera spolia detrahere Festina praedari

8,⁴quia antequam sciat puer vocare patrem suum et matrem suam
auferetur fortitudo Damasci et spolia Samariae coram rege Assyriorum

8,⁵et adiecit Dominus loqui ad me adhuc dicens

8,⁶pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloae quae vadunt cum silentio
et adsumpsit magis Rasin et filium Romeliae

8,⁷propter hoc ecce Dominus adducet super eos aquas Fluminis fortes et multas
regem Assyriorum et omnem gloriam eius

et ascendet super omnes rivus eius et fluet super universas ripas eius

8,⁸et ibit per Iudam inundans et transiens usque ad collum veniet
et erit extensio alarum eius implens latitudinem terrae tuae o Emmanuhel

8,⁹congregamini populi et vincimini

et audite universae procul terrae

confortamini et vincimini

accingite vos et vincimini

8,¹⁰inite consilium et dissipabitur

loquimini verbum et non fiet quia nobiscum Deus

8,¹¹haec enim ait Dominus ad me

sicut in forti manu erudivit me ne irem in via populi huius dicens

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

8,¹² non dicatis coniuratio
omnia enim quae loquitur populus iste coniuratio est
et timorem eius ne timeatis neque paveatis
8,¹³ Dominum exercituum ipsum sanctificate
ipse pavor vester et ipse terror vester
8,¹⁴ et erit vobis in sanctificationem
in lapidem autem offensionis et in petram scandali duabus domibus Israhel
in laqueum et in ruinam habitantibus Hierusalem
8,¹⁵ et offendent ex eis plurimi et cadent
et conterentur et inretientur et capientur
8,¹⁶ liga testimonium signa legem in discipulis meis
8,¹⁷ et expectabo Dominum qui abscondit faciem suam a domo Iacob et praestolabor eum
8,¹⁸ ecce ego et pueri quos mihi dedit Dominus
in signum et in portentum Israhelis
a Domino exercituum qui habitat in monte Sion
8,¹⁹ et cum dixerint ad vos quaerite a pythonibus et a divinis qui stridunt in incantationibus
suis
numquid non populus a Deo suo requirit pro vivis a mortuis
8,²⁰ ad legem magis et ad testimonium
quod si non dixerint iuxta verbum hoc non erit eis matutina lux
8,²¹ et transibit per eam corruet et esuriet
et cum esurierit irascetur
et maledicet regi suo et Deo suo
et suspiciet sursum 8,²² et ad terram intuebitur
et ecce tribulatio et tenebrae
dissolutio angustia et caligo persequens
et non poterit avolare de angustia sua
9,¹ primo tempore adleviata est terra Zabulon et terra Nephtalim
et novissimo adgravata est via maris trans Iordanem Galileae gentium
9,² populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam
habitantibus in regione umbrae mortis lux orta est eis
9,³ multiplicasti gentem non magnificasti laetitiam
laetabuntur coram te sicut laetantur in messe
sicut exultant quando dividunt spolia

9,⁴iugum enim oneris eius et virgam umeri eius et sceptrum exactoris eius superasti sicut in die Madian

9,⁵quia omnis violenta praedatio cum tumultu et vestimentum mixtum sanguine erit in combustionem et cibus ignis

9,⁶parvulus enim natus est nobis filius datus est nobis et factus est principatus super umerum eius et vocabitur nomen eius Admirabilis consiliarius Deus fortis Pater futuri saeculi Princeps pacis

9,⁷multiplicabitur eius imperium et pacis non erit finis super solium David et super regnum eius ut confirmet illud et corroboret in iudicio et iustitia amodo et usque in sempiternum zelus Domini exercituum faciet hoc

9,⁸verbum misit Dominus in Iacob et cecidit in Israhel 9,⁹et sciet populus omnis Ephraim et habitantes Samariam in superbia et magnitudine cordis dicentes

9,¹⁰lateres ceciderunt sed quadris lapidibus aedificabimus sycomoros succiderunt sed cedros inmutabimus

9,¹¹et elevabit Dominus hostes Rasin super eum et inimicos eius in tumultum vertet

9,¹²Syriam ab oriente et Philisthim ab occidente et devorabunt Israhel toto ore

in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

9,¹³et populus non est reversus ad percutientem se et Dominum exercituum non inquisierunt

9,¹⁴et disperdet Dominus ab Israhel caput et caudam incurvantem et refrenantem die una

9,¹⁵longevus et honorabilis ipse est caput et propheta docens mendacium ipse cauda est

9,¹⁶et erunt qui beatificant populum istum seducentes et qui beatificantur praecipitati

9,¹⁷propter hoc super adolescentulis eius non laetabitur Dominus et pupillorum eius et viduarum non miserebitur

quia omnis hypocrita est et nequam et universum os locutum est stultitiam in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta

9,¹⁸succensa est enim quasi ignis impietas veprem et spinam vorabit
et succendetur in densitate saltus et convolvetur superbia fumi
9,¹⁹in ira Domini exercituum conturbata est terra
et erit populus quasi esca ignis vir fratri suo non parcat
9,²⁰et declinabit ad dexteram et esuriet
et comedet ad sinistram et non saturabitur
unusquisque carnem brachii sui vorabit
Manasses Ephraim et Ephraim Manassen simul ipsi contra Iudam
9,²¹in omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta
10,¹vae qui condunt leges iniquas et scribentes iniustitiam scripserunt
10,²ut opprimerent in iudicio pauperes
et vim facerent causae humilium populi mei
ut essent viduae praeda eorum et pupillos diriperent
10,³quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis
ad cuius fugietis auxilium et ubi derelinquetis gloriam vestram
10,⁴ne incurvemini sub vinculo et cum interfectis cadatis
super omnibus his non est aversus furor eius sed adhuc manus eius extenta
10,⁵vae Assur virga furoris mei et baculus ipse
in manu eorum indignatio mea
10,⁶ad gentem fallacem mittam eum
et contra populum furoris mei mandabo illi
ut auferat spolia et diripiat praedam
et ponat illum in conculcationem quasi lutum platearum
10,⁷ipse autem non sic arbitrabitur
et cor eius non ita aestimabit
sed ad conterendum erit cor eius
et ad internicionem gentium non paucarum
10,⁸dicet enim 10,⁹numquid non principes mei simul reges sunt
numquid non ut Charchamis sic Chalanno et ut Arfad sic Emath
numquid non ut Damascus sic Samaria
10,¹⁰quomodo invenit manus mea regna idoli
sic et simulacra eorum de Hierusalem et de Samaria
10,¹¹numquid non sicut feci Samariae et idolis eius
sic faciam Hierusalem et simulacris eius
10,¹²et erit cum impleverit Dominus cuncta opera sua in monte Sion et in Hierusalem

visitabo super fructum magnifici cordis regis Assur
et super gloriam altitudinis oculorum eius
10,¹³dixit enim in fortitudine manus meae feci et in sapientia mea intellexi
et abstuli terminos populorum et principes eorum depraedatus sum
et detraxi quasi potens in sublime residentes
10,¹⁴et invenit quasi nidum manus mea fortitudinem populorum
et sicut colliguntur ova quae derelicta sunt sic universam terram ego congregavi
et non fuit qui moveret pinnam et aperiret os et ganniret
10,¹⁵numquid gloriabitur securis contra eum qui secat in ea
aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur
quomodo si elevetur virga contra levantem se
et exaltetur baculus qui utique lignum est
10,¹⁶propter hoc mittet Dominator Deus exercituum in pinguibus eius tenuitatem
et subtus gloriam eius succensa ardebit quasi combustio ignis
10,¹⁷et erit lumen Israhel in igne et Sanctus eius in flamma
et succendetur et devorabitur spina eius et vepres in die una
10,¹⁸et gloria saltus eius et Carmeli eius ab anima usque ad carnem consumetur
et erit terrore profugus
10,¹⁹et reliquiae ligni saltus eius pro paucitate numerabuntur et puer scribet eos
10,²⁰et erit in die illa non adiciet residuum Israhel et hii qui fugerint de domo Iacob inniti
super eo qui percutit eos
sed innitetur super Dominum Sanctum Israhel
in veritate 10,²¹reliquiae convertentur
reliquiae inquam Iacob ad Deum fortem
10,²²si enim fuerit populus tuus Israhel quasi harena maris reliquiae convertentur ex eo
consummatio abbreviata inundabit iustitiam
10,²³consummationem enim et abbreviationem Dominus Deus exercituum faciet in medio
omnis terrae
10,²⁴propter hoc haec dicit Dominus Deus exercituum
noli timere populus meus habitator Sion ab Assur
in virga percutiet te et baculum suum levabit super te in via Aegypti
10,²⁵adhuc enim paululum modicumque
et consummabitur indignatio et furor meus super scelus eorum
10,²⁶et suscitabit super eum Dominus exercituum flagellum iuxta plagam Madian in petra
Oreb

et virgam suam super mare et levabit eam in via Aegypti
10,²⁷et erit in die illa auferetur onus eius de umero tuo et iugum eius de collo tuo
et computrescet iugum a facie olei
10,²⁸veniet in Aiath transibit in Magron
apud Machmas commendabit vasa sua
10,²⁹transierunt cursim Gabee sedes nostra
obstipuit Rama Gabaath Saulis fugit
10,³⁰hinni voce tua filia Gallim
adtende Laisa pauperula Anathoth
10,³¹migravit Medemena
habitatores Gebim confortamini
10,³²adhuc dies est ut in Nob stetur
agitabit manum suam super montem filiae Sion collem Hierusalem
10,³³ecce Dominator Dominus exercituum confringet lagunculam in terrore
et excelsi statura succidentur et sublimes humiliabuntur
10,³⁴et subvertentur condensa saltus ferro
et Libanus cum excelsis cadet
11,¹ et egredietur virga de radice Iesse et flos de radice eius ascendet
11,²et requiescet super eum spiritus Domini
spiritus sapientiae et intellectus
spiritus consilii et fortitudinis
spiritus scientiae et pietatis
11,³et replebit eum spiritus timoris Domini
non secundum visionem oculorum iudicabit
neque secundum auditum aurium arguet
11,⁴sed iudicabit in iustitia pauperes
et arguet in aequitate pro mansuetis terrae
et percutiet terram virga oris sui
et spiritu labiorum suorum interficiet impium
11,⁵et erit iustitia cingulum lumborum eius
et fides cinctorium renis eius
11,⁶habitabit lupus cum agno
et pardus cum hedo accubabit
vitulus et leo et ovis simul morabuntur
et puer parvulus minabit eos

11,⁷ vitulus et ursus pascentur
simul requiescent catuli eorum
et leo quasi bos comedet paleas
11,⁸ et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis
et in caverna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet
11,⁹ non nocebunt et non occident in universo monte sancto meo
quia repleta est terra scientia Domini sicut aquae maris operientes
11,¹⁰ in die illa radix Iesse qui stat in signum populorum
ipsum gentes deprecabuntur et erit sepulchrum eius gloriosum
11,¹¹ et erit in die illa adiciet Dominus secundo manum suam
ad possidendum residuum populi sui
quod relinquetur ab Assyriis et ab Aegypto
et a Fetros et ab Aethiopia
et ab Aelam et a Sennaar
et ab Emath et ab insulis maris
11,¹² et levabit signum in nationes et congregabit profugos Israhel
et dispersos Iuda colliget a quattuor plagis terrae
11,¹³ et auferetur zelus Ephraim et hostes Iuda peribunt
Ephraim non aemulabitur Iudam et Iudas non pugnabit contra Ephraim
11,¹⁴ et volabunt in umeros Philisthim per mare
simul praedabuntur filios orientis
Idumea et Moab praeceptum manus eorum
et filii Ammon oboedientes erunt
11,¹⁵ et desolabit Dominus linguam maris Aegypti
et levabit manum suam super Flumen in fortitudine spiritus sui
et percutiet eum in septem rivis ita ut transeant per eum calciati
11,¹⁶ et erit via residuo populo meo qui relinquetur ab Assyriis
sicut fuit Israhel in die qua ascendit de terra Aegypti
12,¹ et dices in illa die
confitebor tibi Domine quoniam iratus es mihi
conversus est furor tuus et consolatus es me
12,² ecce Deus salvator meus fiducialiter agam et non timebo
quia fortitudo mea et laus mea Dominus Deus
et factus est mihi in salutem
12,³ haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris

12,⁴et dicetis in illa die
confitemini Domino et invocate nomen eius
notas facite in populis ad inventiones eius
mementote quoniam excelsum est nomen eius
12,⁵cantate Domino quoniam magnifice fecit
adnuntiate hoc in universa terra
12,⁶exulta et lauda habitatio Sion
quia magnus in medio tui Sanctus Israhel
13,¹ onus Babylonis quod vidit Isaias filius Amos
13,²super montem caligosum levate signum exaltate vocem levate manum
et ingrediantur portas duces
13,³ego mandavi sanctificatis meis
et vocavi fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea
13,⁴vox multitudinis in montibus quasi populorum frequentium
vox sonitus regum gentium congregatarum
Dominus exercituum praecepit militiae belli
13,⁵venientibus de terra procul a summitate caeli
Dominus et vasa furoris eius ut disperdat omnem terram
13,⁶ululate quia prope est dies Domini
quasi vastitas a Domino veniet
13,⁷propter hoc omnes manus dissolventur
et omne cor hominis tabescet 13,⁸et conteretur
tortiones et dolores tenebunt
quasi parturiens dolebunt
unusquisque ad proximum suum stupebit
facies combustae vultus eorum
13,⁹ecce dies Domini venit crudelis et indignationis plenus et irae furorisque
ad ponendam terram in solitudine
et peccatores eius conterendos de ea
13,¹⁰quoniam stellae caeli et splendor earum non expandent lumen suum
obtenebratus est sol in ortu suo
et luna non splendet in lumine suo
13,¹¹et visitabo super orbis mala et contra impios iniquitatem eorum
et quiescere faciam superbiam infidelium
et arrogantiam fortium humiliabo

13,¹²pretiosior erit vir auro et homo mundo obrizo
13,¹³super hoc caelum turbabo et movebitur terra de loco suo
propter indignationem Domini exercituum et propter diem irae furoris eius
13,¹⁴et erit quasi dammula fugiens et quasi ovis et non erit qui congreget
unusquisque ad populum suum convertetur et singuli ad terram suam fugient
13,¹⁵omnis qui inventus fuerit occidetur
et omnis qui supervenerit cadet in gladio
13,¹⁶infantes eorum adlident in oculis eorum
diripientur domus eorum et uxores eorum violabuntur
13,¹⁷ecce ego suscitabo super eos Medos
qui argentum non quaerant nec aurum velint
13,¹⁸sed sagittis parvulos interficiant
et lactantibus uteri non misereantur
et super filios non parcat oculus eorum
13,¹⁹et erit Babylon illa gloriosa in regnis inclita in superbia Chaldeorum
sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram
13,²⁰non habitabitur usque in finem
et non fundabitur usque ad generationem et generationem
nec ponet ibi tentoria Arabs nec pastores requiescent ibi
13,²¹sed requiescent ibi bestiae et replebuntur domus eorum draconibus
et habitabunt ibi strutiones et pilosi saltabunt ibi
13,²²et respondebunt ibi ululae in aedibus eius
et sirenae in delubris voluptatis
14,¹ prope est ut veniat tempus eius et dies eius non elongabuntur
miserebitur enim Dominus Iacob et eliget adhuc de Israhel
et requiescere eos faciet super humum suam
adiungetur advena ad eos et adherebit domui Iacob
14,²et tenebunt eos populi et adducent eos in locum suum
et possidebit eos domus Israhel super terram Domini in servos et ancillas
et erunt capientes eos qui se ceperant et subicient exactores suos
14,³et erit in die illa cum requiem dederit tibi Deus a labore tuo
et a concussione tua et a servitute dura qua ante servisti
14,⁴sumes parabolam istam contra regem Babylonis et dices
quomodo cessavit exactor quievit tributum
14,⁵contrivit Dominus baculum impiorum

virgam dominantium 14,⁶caedentem populos in indignatione
plaga insanabili subicientem in furore gentes
persequentem crudeliter
14,⁷conquievit et siluit omnis terra
gavisa est et exultavit
14,⁸abies quoque laetatae sunt super te et cedri Libani
ex quo dormisti non ascendit qui succidat nos
14,⁹infernus subter conturbatus est in occursum adventus tui
suscitavit tibi gigantes omnes principes terrae
surrexerunt de solis suis omnes principes nationum
14,¹⁰universi respondebunt et dicent tibi
et tu vulneratus es sicut nos nostri similis effectus es
14,¹¹detracta est ad inferos superbia tua concidit cadaver tuum
subter te sternetur tinea et operimentum tuum erunt vermes
14,¹²quomodo cecidisti de caelo lucifer qui mane oriebaris
corruisti in terram qui vulnerabas gentes
14,¹³qui dicebas in corde tuo
in caelum conscendam super astra Dei exaltabo solium meum
sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis
14,¹⁴ascendam super altitudinem nubium ero similis Altissimo
14,¹⁵verumtamen ad infernum detraheris in profundum lacu
14,¹⁶qui te viderint ad te inclinabuntur teque prospicient
numquid iste est vir qui conturbavit terram qui concussit regna
14,¹⁷qui posuit orbem desertum et urbes eius destruxit
vinctis eius non aperuit carcerem
14,¹⁸omnes reges gentium universi dormierunt in gloria vir in domo sua
14,¹⁹tu autem proiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis
pollutus et obvolutus
qui interfecti sunt gladio et descenderunt ad fundamenta lacu
quasi cadaver putridum 14,²⁰non habebis consortium neque cum eis in sepultura
tu enim terram disperdisti tu populum occidisti
non vocabitur in aeternum semen pessimorum
14,²¹praeparate filios eius occisioni in iniquitate patrum eorum
non consurgent nec hereditabunt terram
neque implebunt faciem orbis civitatum

14,²²et consurgam super eos dicit Dominus exercituum
et perdam Babylonis nomen et reliquias et germen et progeniem ait Dominus
14,²³et ponam eam in possessionem ericii
et in paludes aquarum
et scopabo eam in scopa terens dicit Dominus exercituum
14,²⁴iuravit Dominus exercituum dicens
si non ut putavi ita erit et quomodo mente tractavi 14,²⁵sic eveniet
ut conteram Assyrium in terra mea et in montibus meis conculcem eum
et auferetur ab eis iugum eius et onus illius ab umero eorum tolletur
14,²⁶hoc consilium quod cogitavi super omnem terram
et haec est manus extenta super universas gentes
14,²⁷Dominus enim exercituum decrevit et quis poterit infirmare
et manus eius extenta et quis avertet eam
14,²⁸in anno quo mortuus est rex Ahaz factum est onus istud
14,²⁹ne laeteris Philisthea omnis tu
quoniam comminuta est virga percussoris tui
de radice enim colubri egredietur regulus
et semen eius absorbens volucrem
14,³⁰et pascentur primogeniti pauperum
et pauperes fiducialiter requiescent
et interire faciam in fame radicem tuam
et reliquias tuas interficiam
14,³¹ulula porta clama civitas prostrata est Philisthea omnis
ab aquilone enim fumus venit
et non est qui effugiat agmen eius
14,³²et quid respondebitur nuntiis gentis
quia Dominus fundavit Sion et in ipsa sperabunt pauperes populi eius
15,¹ onus Moab
quia nocte vastata est Ar Moab conticuit
quia nocte vastatus est murus Moab conticuit
15,²ascendit domus et Dibon ad excelsa in planctum
super Nabo et super Medaba Moab ululabit
in cunctis capitibus eius calvitium omnis barba radetur
15,³in triviis eius accincti sunt sacco
super tecta eius et in plateis eius omnis ululat descendit in fletum

15,⁴clamavit Esebon et Eleale usque Iasa audita est vox eorum
super hoc expediti Moab ululabunt
anima eius ululabit sibi
15,⁵cor meum ad Moab clamabit vectes eius usque ad Segor vitulam conternantem
per ascensum enim Luith flens ascendet
et in via Oronaim clamorem contritionis levabunt
15,⁶aquae enim Nemrim desertae erunt
quia aruit herba defecit germen viror omnis interiit
15,⁷secundum magnitudinem operis et visitatio eorum
ad torrentem salicum ducent eos
15,⁸quoniam circumiit clamor terminum Moab
usque ad Gallim ululatus eius et usque ad puteum Helim clamor eius
15,⁹quia aquae Dibon repletae sunt sanguine
ponam enim super Dibon additamenta
his qui fugerint de Moab leonem et reliquiis terrae
16,¹emitte agnum dominatorem terrae de Petra deserti ad montem filiae Sion
16,²et erit sicut avis fugiens et pulli de nido avolantes
sic erunt filiae Moab in transcensu Arnon
16,³ini consilium coge concilium
pone quasi noctem umbram tuam in meridie
absconde fugientes et vagos ne prodas
16,⁴habitabunt apud te profugi mei
Moab esto latibulum eorum a facie vastatoris
finitus est enim pulvis consummatus est miser defecit qui conculcabat terram
16,⁵et praeparabitur in misericordia solium
et sedebit super eum in veritate in tabernaculo David
iudicans et quaerens iudicium et velociter reddens quod iustum est
16,⁶audivimus superbiam Moab superbus est valde
superbia eius et arrogantia eius et indignatio eius plus quam fortitudo eius
16,⁷idcirco ululabit Moab ad Moab universus ululabit
his qui laetantur super muro cocti lateris loquimini plagas suas
16,⁸quoniam suburbana Esebon deserta sunt et vinea Sabama
domini gentium exciderunt flagella eius
usque ad Iazer pervenerunt erraverunt in deserto
propagines eius relictas sunt transierunt mare

16,⁹super hoc plorabo in fletu Iazer vineam Sabama
inebriabo te lacrima mea Esebon et Eleale
quoniam super vindemiam tuam et super messem tuam vox calcantium inruit
16,¹⁰et auferetur laetitia et exultatio de Carmelo
et in vineis non exultabit neque iubilabit
vinum in torculari non calcabit qui calcare consueverat
vocem calcantium abstuli
16,¹¹super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit
et viscera mea ad murum cocti lateris
16,¹²et erit cum apparuerit quod laboravit Moab super excelsis suis
ingredietur ad sancta sua ut obsecret et non valebit
16,¹³hoc verbum quod locutus est Dominus ad Moab ex tunc
16,¹⁴et nunc locutus est Dominus dicens
in tribus annis quasi anni mercennarii auferetur gloria Moab super omni populo multo
et relinquetur parvus et modicus nequaquam multus
17,¹ onus Damasci
ecce Damascus desinet esse civitas
et erit sicut acervus lapidum in ruina
17,²derelictae civitates Aroer gregibus erunt
et requiescent ibi et non erit qui exterreat
17,³et cessabit adiutorium ab Ephraim et regnum a Damasco
et reliquiae Syriae sicut gloria filiorum Israhel erunt dicit Dominus exercituum
17,⁴et erit in die illa adtenuabitur gloria Iacob
et pingue carnis eius marcescet
17,⁵et erit sicut congregans in messe quod restiterit
et brachium eius spicas leget
et erit sicut quaerens spicas in valle Rafaim
17,⁶et relinquetur in eo sicut racemus
et sicut excussio oleae
duarum aut trium olivarum in summitate rami sive quattuor aut quinque
in cacuminibus eius fructus eius dicit Dominus Deus Israhel
17,⁷in die illa inclinabitur homo ad factorem suum
et oculi eius ad Sanctum Israhel respicient
17,⁸et non inclinabitur ad altaria quae fecerunt manus eius
et quae operati sunt digiti eius

non respiciet lucos et delubra
17,⁹in die illa erunt civitates fortitudinis eius derelictae
sicut aratra et segetes quae derelictae sunt a facie filiorum Israhel et erit deserta
17,¹⁰quia oblita es Dei salvatoris tui
et Fortis adiutoris tui non es recordata
propterea plantabis plantationem fidelem
et germen alienum seminabis
17,¹¹in die plantationis tuae labrusca
et mane semen tuum florebit
ablata est messis in die hereditatis et dolebit graviter
17,¹²vae multitudo populorum multorum ut multitudo maris sonantis
et tumultus turbarum sicut sonitus aquarum multarum
17,¹³sonabunt populi sicut sonitus aquarum inundantium
et increpabit eum et fugiet procul
et rapietur sicut pulvis montium a facie venti
et sicut turbo coram tempestate
17,¹⁴in tempore vespere et ecce turbatio
in matutino et non subsistet
haec est pars eorum qui vastaverunt nos et sors diripientium nos
18,¹vae terrae cymbalo alarum quae est trans flumina Aethiopiae
18,²qui mittit in mari legatos et in vasis papyri super aquas
ite angeli veloces ad gentem convulsam et dilaceratam
ad populum terribilem post quem non est alius
gentem expectantem expectantem et conculcatam
cuius diripuerunt flumina terram eius
18,³omnes habitatores orbis qui moramini in terra
cum elevatum fuerit signum in montibus videbitis
et clangorem tubae audietis
18,⁴quia haec dicit Dominus ad me
quiescam et considerabo in loco meo
sicut meridiana lux clara est
et sicut nubes roris in die messis
18,⁵ante messem enim totus effloruit
et inmatura perfectio germinabit
et praecedentur ramusculi eius falcibus

et quae derelicta fuerint abscedentur
excutientur 18,⁶et relinquentur simul
avibus montium et bestiis terrae
et aestate perpetua erunt super eum volucres
et omnes bestiae terrae super illum hiemabunt
18,⁷in tempore illo deferetur munus Domino exercituum
a populo divulso et dilacerato
a populo terribili post quem non fuit alius
a gente expectante expectante et conculcata
cuius diripuerunt flumina terram eius
ad locum nominis Domini exercituum montem Sion
19,¹ onus Aegypti
ecce Dominus ascendet super nubem levem et ingredietur Aegyptum
et movebuntur simulacra Aegypti a facie eius
et cor Aegypti tabescet in medio eius
19,²et concurrere faciam Aegyptios adversum Aegyptios
et pugnabit vir contra fratrem suum
et vir contra amicum suum
civitas adversus civitatem regnum adversus regnum
19,³et dirumpetur spiritus Aegypti in visceribus eius
et consilium eius praecipitabo
et interrogabunt simulacra sua
et divinos suos et pythones et ariolos
19,⁴et tradam Aegyptum in manu dominorum crudelium
et rex fortis dominabitur eorum ait Dominus Deus exercituum
19,⁵et arescet aqua de mari et fluvius desolabitur atque siccabitur
19,⁶et deficient flumina adtenuabuntur et siccabuntur rivi aggerum
calamus et iuncus marcescet
19,⁷nudabitur alveus rivi a fonte suo
et omnis sementis inrigua siccabitur arescet et non erit
19,⁸et maerebunt piscatores et lugebunt omnes mittentes in flumen hamum
et expandentes rete super faciem aquae marcescent
19,⁹confundentur qui operabantur linum pectentes et texentes subtilia
19,¹⁰et erunt inrigua eius flaccientia
omnes qui faciebant lacunas ad capiendos pisces

19,¹¹ stulti principes Taneos
sapientes consilarii Pharao dederunt consilium insipiens
quomodo dicetis Pharaoni filius sapientium ego filius regum antiquorum
19,¹² ubi sunt nunc sapientes tui
adnuntient tibi et indicent
quid cogitaverit Dominus exercituum super Aegyptum
19,¹³ stulti facti sunt principes Taneos
emarcuerunt principes Mempheos
deceperunt Aegyptum angulum populorum eius
19,¹⁴ Dominus miscuit in medio eius spiritum vertiginis
et errare fecerunt Aegyptum in omni opere suo
sicut errat ebrius et vomens
19,¹⁵ et non erit Aegypto opus quod faciat
caput et caudam incurvantem et refrenantem
19,¹⁶ in die illa erit Aegyptus quasi mulieres
et stupebunt et timebunt
a facie commotionis manus Domini exercituum
quam ipse movebit super eam
19,¹⁷ et erit terra Iuda Aegypto in festivitatem
omnis qui illius fuerit recordatus pavebit
a facie consilii Domini exercituum quod ipse cogitavit super eam
19,¹⁸ in die illa erunt quinque civitates in terra Aegypti loquentes lingua Chanaan
et iurantes per Dominum exercituum
civitas Solis vocabitur una
19,¹⁹ in die illa erit altare Domini in medio terrae Aegypti
et titulus iuxta terminum eius Domini
19,²⁰ et erit in signum et in testimonium Domino exercituum in terra Aegypti
clamabunt enim ad Dominum a facie tribulantis
et mittet eis salvatorem et propugnatorem qui liberet eos
19,²¹ et cognoscetur Dominus ab Aegypto et cognoscent Aegyptii Dominum in die illa
et colent eum in hostiis et muneribus
et vota vovebunt Domino et solvent
19,²² et percutiet Dominus Aegyptum plaga et sanabit eam
et revertentur ad Dominum et placabitur eis et sanabit eos
19,²³ in die illa erit via de Aegypto in Assyrios

et intrabit Assyrius Aegyptum et Aegyptius in Assyrios et servient Aegyptii Assur
19,²⁴in die illa erit Israhel tertius Aegyptio et Assyrio benedictio in medio terrae
19,²⁵cui benedixit Dominus exercituum dicens
benedictus populus meus Aegypti
et opus manuum mearum Assyrio
hereditas autem mea Israhel
20,¹ in anno quo ingressus est Tharthan in Azotum
cum misisset eum Sargon rex Assyriorum et pugnasset contra Azotum et cepisset eam
20,²in tempore illo locutus est Dominus in manu Isaiae filii Amos dicens
vade et solve saccum de lumbis tuis
et calciamenta tua tolle de pedibus tuis
et fecit sic vadens nudus et disculciatus
20,³et dixit Dominus sicut ambulavit servus meus Isaias nudus et disculciatus
trium annorum signum et portentum erit super Aegyptum et super Aethiopiam
20,⁴sic minabit rex Assyriorum captivitatem Aegypti et transmigrationem Aethiopiae
iuvenum et senum nudam et disculciatam
discopertis natibus ignominiam Aegypti
20,⁵et timebunt et confundentur ab Aethiopia spe sua et ab Aegypto gloria sua
20,⁶et dicet habitator insulae huius in die illa
ecce haec erat spes nostra ad quos confugimus in auxilium
ut liberaret nos a facie regis Assyriorum
et quomodo effugere poterimus nos
21,¹ onus deserti maris
sicut turbines ab africo veniunt
de deserto venit de terra horribili
21,²visio dura nuntiata est mihi
qui incredulus est infideliter agit
et qui depopulator est vastat
ascende Aelam obside Medae
omnem gemitum eius cessare feci
21,³propterea repleti sunt lumbi mei dolore
angustia possedit me sicut angustia parientis
corrui cum audirem conturbatus sum cum viderem
21,⁴emarcuit cor meum tenebrae stupefecerunt me
Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum

21,⁵pone mensam contemplare in specula
comedentes bibentes
surgite principes arripite clypeum
21,⁶haec enim dixit mihi Dominus
vade et pone speculatorem et quodcumque viderit adnuntiet
21,⁷et vidit currum duorum equitum
ascensorem asini et ascensorem cameli
et contemplatus est diligenter multo intuitu 21,⁸et clamavit leo
super specula Domini ego sum stans iugiter per diem
et super custodiam meam ego sum stans totis noctibus
21,⁹ecce iste venit ascensor vir bigae equitum
et respondit et dixit
cecidit cecidit Babylon et omnia sculptilia deorum eius contrita sunt in terram
21,¹⁰tritura mea et fili areae meae
quae audivi a Domino exercituum Deo Israhel adnuntiavi vobis
21,¹¹onus Duma
ad me clamat ex Seir
custos quid de nocte custos quid de nocte
21,¹²dixit custos venit mane et nox
si quaeritis quaerite convertimini venite
21,¹³onus in Arabia
in saltu ad vesperam dormietis in semitis Dodanim
21,¹⁴occurrentes sitiendi ferte aquam
qui habitatis terram austri cum panibus occurrите fugienti
21,¹⁵a facie enim gladiatorum fugerunt
a facie gladii imminentis a facie arcus extenti a facie gravis proelii
21,¹⁶quoniam haec dicit Dominus ad me
adhuc in uno anno quasi in anno mercennarii
et auferetur omnis gloria Cedar
21,¹⁷et reliquiae numeri sagittariorum fortium de filiis Cedar inminuentur
Dominus enim Deus Israhel locutus est
22,¹onus vallis Visionis
quidnam tibi quoque est quia ascendisti et tu omnis in tecta
22,²clamoris plena urbs frequens civitas exultans
interfecti tui non interfecti gladio nec mortui in bello

22,³cuncti principes tui fugerunt simul dureque ligati sunt
omnes qui inventi sunt vincti sunt pariter procul fugerunt
22,⁴propterea dixi recedite a me amare flebo
nolite incumbere ut consolemini me super vastitate filiae populi mei
22,⁵dies enim interfectionis et conculcationis et fletuum Domino Deo exercituum in valle
Visionis
scrutans murum et magnificus super montem
22,⁶et Aelam sumpsit faretram currum hominis equitis
et parietem nudavit clypeus
22,⁷et erunt electae valles tuae plenae quadrigarum
et equites ponent sedes suas in porta
22,⁸et revelabitur operimentum Iudae
et videbis in die illa armamentarium domus saltus
22,⁹et scissuras civitatis David videbitis quia multiplicatae sunt
et congregastis aquas piscinae inferioris
22,¹⁰et domos Hierusalem numerastis
et destruxistis domos ad muniendum murum
22,¹¹et lacum fecistis inter duos muros et aquam piscinae veteris
et non suspexistis ad eum qui fecerat eam
et operatorem eius de longe non vidistis
22,¹²et vocavit Dominus Deus exercituum in die illa
ad fletum et ad planctum ad calvitium et ad cingulum sacci
22,¹³et ecce gaudium et laetitia
occidere vitulos et iugulare arietes
comedere carnes et bibere vinum
comedamus et bibamus cras enim moriemur
22,¹⁴et revelata est in auribus meis Domini exercituum
si dimittetur iniquitas haec vobis donec moriamini dicit Dominus Deus exercituum
22,¹⁵haec dicit Dominus Deus exercituum
vade ingredi ad eum qui habitat in tabernaculo
ad Sobnam praepositum templi
22,¹⁶quid tu hic aut quasi quis hic
quia excidisti tibi hic sepulchrum
excidisti in excelso memoriam diligenter in petra tabernaculum tibi
22,¹⁷ecce Dominus asportari te faciet sicut asportatur gallus gallinacius

et quasi amictum sic sublevabit te
22,¹⁸ coronans coronabit te tribulatione
quasi pilam mittet te in terram latam et spatiosam
ibi morieris et ibi erit currus gloriae tuae
ignominia domus Domini tui
22,¹⁹ et expellam te de statione tua
et de ministerio tuo deponam te
22,²⁰ et erit in die illa
vocabo servum meum Eliachim filium Helciae
22,²¹ et induam illum tunicam tuam et cingulo tuo confortabo eum
et potestatem tuam dabo in manu eius
et erit quasi pater habitantibus Hierusalem et domui Iuda
22,²² et dabo clavem domus David super umerum eius
et aperiet et non erit qui claudat et claudet et non erit qui aperiat
22,²³ et figam illum paxillum in loco fideli
et erit in solium gloriae domui patris sui
22,²⁴ et suspendent super eum omnem gloriam domus patris eius
vasorum diversa genera omne vas parvulum
a vasis craterarum usque ad omne vas musicorum
22,²⁵ in die illo dicit Dominus exercituum
auferetur paxillus qui fixus fuerat in loco fideli
et frangetur et cadet et peribit quod pependerit in eo quia Dominus locutus est
23,¹ onus Tyri
ululate naves maris quia vastata est domus unde venire consueverant
de terra Cetthim revelatum est eis
23,² tacete qui habitatis in insula negotiatio Sidonis
transfretantes mare repleverunt te
23,³ in aquis multis semen Nili messis fluminis fruges eius
et facta est negotiatio gentium
23,⁴ erubescite Sidon
ait enim mare fortitudo maris dicens
non parturivi et non peperivi
et non enutrivivi iuvenes nec ad incrementum perduxivi virgines
23,⁵ cum auditum fuerit in Aegypto dolebunt cum audierint de Tyro
23,⁶ transite maria ululate qui habitatis in insula

23,⁷ numquid non haec vestra est quae gloriabatur a diebus pristinis in antiquitate sua
ducent eam pedes sui longe ad peregrinandum

23,⁸ quis cogitavit hoc super Tyrum quondam coronatam
cuius negotiatores principes institores eius incliti terrae

23,⁹ Dominus exercituum cogitavit hoc ut detraheret superbiam omnis gloriae
et ad ignominiam deduceret universos inclitos terrae

23,¹⁰ transi terram tuam quasi flumen
filia maris non est cingulum ultra tibi

23,¹¹ manum suam extendit super mare conturbavit regna
Dominus mandavit adversum Chanaan ut contereret fortes eius

23,¹² et dixit non adicies ultra ut glorieris
calumniam sustinens virgo filia Sidonis
in Cetthim consurgens transfreta ibi quoque non erit requies tibi

23,¹³ ecce terra Chaldeorum talis populus non fuit
Assur fundavit eam

in captivitatem transduxerunt robustos eius
suffoderunt domos eius posuerunt eam in ruinam

23,¹⁴ ululate naves maris quia devastata est fortitudo vestra

23,¹⁵ et erit in die illa in oblivione eris o Tyre septuaginta annis sicut dies regis unius
post septuaginta autem annos erit Tyro quasi canticum meretricis

23,¹⁶ sume citharam circui civitatem meretrix oblivioni tradita
bene cane frequenta canticum ut memoria tui sit

23,¹⁷ et erit post septuaginta annos visitabit Dominus Tyrum
et reducet eam ad mercedes suas
et rursus fornicabitur cum universis regnis terrae super faciem terrae

23,¹⁸ et erunt negotiatio eius et mercedes eius sanctificatae Domino
non condentur neque reponentur

quia his qui habitaverint coram Domino erit negotiatio eius
ut manducant in saturitatem et vestiantur usque ad vetustatem

24,¹ ecce Dominus dissipabit terram et nudabit eam
et affliget faciem eius et disperget habitatores eius

24,² et erit sicut populus sic sacerdos
et sicut servus sic dominus eius

sicut ancilla sic domina eius
sicut emens sic ille qui vendit

sicut fenerator sic is qui mutuum accipit
sicut qui repetit sic qui debet
24,³dissipatione dissipabitur terra
et direptione praedabitur
Dominus enim locutus est verbum hoc
24,⁴luxit et defluxit terra et infirmata est
defluxit orbis infirmata est altitudo populi terrae
24,⁵et terra interfecta est ab habitatoribus suis
quia transgressi sunt leges mutaverunt ius dissipaverunt foedus sempiternum
24,⁶propter hoc maledictio vorabit terram et peccabunt habitatores eius
ideoque insanient cultores eius et relinquentur homines pauci
24,⁷luxit vindemia infirmata est vitis
ingemuerunt omnes qui laetabantur corde
24,⁸cessavit gaudium tympanorum
quievit sonitus laetantium conticuit dulcedo citharae
24,⁹cum cantico non bibent vinum amara erit potio bibentibus illam
24,¹⁰adtrita est civitas vanitatis
clausa est omnis domus nullo introeunte
24,¹¹clamor erit super vino in plateis
deserta est omnis laetitia translatum est gaudium terrae
24,¹²relicta est in urbe solitudo et calamitas opprimet portas
24,¹³quia haec erunt in medio terrae in medio populorum
quomodo si paucae olivae quae remanserunt excutiantur ex olea
et racemi cum fuerit finita vindemia
24,¹⁴hii levabunt vocem suam atque laudabunt
cum glorificatus fuerit Dominus hinnient de mari
24,¹⁵propter hoc in doctrinis glorificate Dominum
in insulis maris nomen Domini Dei Israhel
24,¹⁶a finibus terrae laudes audivimus gloriam iusti
et dixi secretum meum mihi secretum meum mihi vae mihi
praevaricantes praevaricati sunt
et praevaricatione transgressorum praevaricati sunt
24,¹⁷formido et fovea et laqueus super te qui habitator es terrae
24,¹⁸et erit qui fugerit a voce formidinis cadet in foveam
et qui se explicuerit de fovea tenebitur laqueo

quia cataractae de excelsis apertae sunt
et concutientur fundamenta terrae
24,¹⁹ confractione confringetur terra contritione conteretur terra
commotione commovebitur terra
24,²⁰ agitatione agitabitur terra sicut ebrius
et auferetur quasi tabernaculum unius noctis
et gravabit eam iniquitas sua et corruet et non adiciet ut resurgat
24,²¹ et erit in die illa visitabit Dominus super militiam caeli in excelso
et super reges terrae qui sunt super terram
24,²² et congregabuntur in congregationem unius fascis in lacum
et cludentur ibi in carcerem et post multos dies visitabuntur
24,²³ et erubescet luna et confundetur sol
cum regnaverit Dominus exercituum in monte Sion et in Hierusalem
et in conspectu senum suorum fuerit glorificatus
25,¹ Domine Deus meus es tu exaltabo te confitebor nomini tuo
quoniam fecisti mirabilia cogitationes antiquas fideles amen
25,² quia posuisti civitatem in tumulum urbem fortem in ruinam
domum alienorum ut non sit civitas et in sempiternum non aedificetur
25,³ super hoc laudabit te populus fortis
civitas gentium robustarum timebit te
25,⁴ quia factus es fortitudo pauperi fortitudo egeno in tribulatione sua
spes a turbine umbraculum ab aestu
spiritus enim robustorum quasi turbo inpellens parietem
25,⁵ sicut aestum in siti tumultum alienorum humiliabis
et quasi calore sub nube torrente propaginem fortium marcescere facies
25,⁶ et faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc
convivium pinguium
convivium vindemiae
pinguium medullatorum vindemiae defecatae
25,⁷ et praecipitabit in monte isto faciem vinculi conligati super omnes populos
et telam quam orditus est super universas nationes
25,⁸ praecipitabit mortem in sempiternum
et auferet Dominus Deus lacrimam ab omni facie
et obprobrium populi sui auferet de universa terra quia Dominus locutus est
25,⁹ et dicet in die illa ecce Deus noster iste

expectavimus eum et salvabit nos
iste Dominus sustinuimus eum exultabimus et laetabimur in salutari eius
25,¹⁰ quia requiescet manus Domini in monte isto
et triturabitur Moab sub eo sicuti teruntur paleae in plaustro
25,¹¹ et extendet manus suas sub eo sicut extendit natans ad natandum
et humiliabit gloriam eius cum adlisione manuum eius
25,¹² et munimenta sublimium murorum tuorum concident
et humiliabuntur et detrahentur in terram usque ad pulverem
26,¹ in die illa cantabitur canticum istud in terra Iuda
urbs fortitudinis nostrae salvator
ponetur in ea murus et antemurale
26,² aperite portas et ingrediatur gens iusta custodiens veritatem
26,³ vetus error abiit servabis pacem pacem quia in te speravimus
26,⁴ sperastis in Domino in saeculis aeternis
in Domino Deo forti in perpetuum
26,⁵ quia incurvabit habitantes in excelso civitatem sublimem
humiliabit humiliabit eam usque ad terram
detrahet eam usque ad pulverem
26,⁶ conculcabit eam pes pedes pauperis gressus egenorum
26,⁷ semita iusti recta est rectus callis iusti ad ambulandum
26,⁸ et in semita iudiciorum tuorum Domine sustinuimus te
nomen tuum et memoriale tuum in desiderio animae
26,⁹ anima mea desideravit te in nocte
sed et spiritu meo in praecordiis meis de mane vigilabo ad te
cum feceris iudicia tua in terra
iustitiam discent habitatores orbis
26,¹⁰ misereamur impio
et non discet iustitiam
in terra sanctorum inique gessit
et non videbit gloriam Domini
26,¹¹ Domine exaltetur manus tua et non videant
videant et confundantur zelantes populi
et ignis hostes tuos devoret
26,¹² Domine dabis pacem nobis omnia enim opera nostra operatus es nobis
26,¹³ Domine Deus noster possederunt nos domini absque te

tantum in te recordemur nominis tui
26,¹⁴morientes non vivant gigantes non resurgant
propterea visitasti et contrivisti eos
et perdidisti omnem memoriam eorum
26,¹⁵indulsisti genti Domine indulsisti genti
numquid glorificatus es
elongasti omnes terminos terrae
26,¹⁶Domine in angustia requisierunt te
in tribulatione murmuris doctrina tua eis
26,¹⁷sicut quae concipit cum adpropinquaverit ad partum dolens clamat in doloribus suis
sic facti sumus a facie tua Domine
26,¹⁸concepimus et quasi parturivimus et peperimus spiritum
salutes non fecimus in terra
ideo non ceciderunt habitatores terrae
26,¹⁹vivent mortui tui interfecti mei resurgent
expergiscimini et laudate qui habitatis in pulvere
quia ros lucis ros tuus
et terram gigantum detrahes in ruinam
26,²⁰vade populus meus intra in cubicula tua claude ostia tua super te
abscondere modicum ad momentum donec pertranseat indignatio
26,²¹ecce enim Dominus egreditur de loco suo
ut visitet iniquitatem habitatoris terrae contra eum
et revelabit terra sanguinem suum
et non operiet ultra interfectos suos
27,¹ in die illo visitabit Dominus in gladio suo duro et grandi et forti
super Leviathan serpentem vectem
et super Leviathan serpentem tortuosum
et occidet cetum qui in mari est
27,²in die illa vinea meri cantabit ei
27,³ego Dominus qui servo eam repente propinabo ei
ne forte visitetur contra eam
nocte et die servo eam
27,⁴indignatio non est mihi
quis dabit me spinam et veprem in proelio
gradiar super eam succendam eam pariter

27,⁵an potius tenebit fortitudinem meam faciet pacem mihi pacem faciet mihi
27,⁶qui egrediuntur impetu ad Iacob florebit et germinabit Israhel
et implebunt faciem orbis semine
27,⁷numquid iuxta plagam percutientis se percussit eum
aut sicut occidit interfectos eius sic occisus est
27,⁸in mensura contra mensuram cum abiecta fuerit iudicabis eam
meditata est in spiritu suo duro per diem aestus
27,⁹idcirco super hoc dimittetur iniquitas domui Iacob
et iste omnis fructus ut auferatur peccatum eius
cum posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris adlisos
non stabunt luci et delubra
27,¹⁰civitas enim munita desolata erit
speciosa relinquetur et dimittetur quasi desertum
ibi pascetur vitulus et ibi accubabit et consumet summitates eius
27,¹¹in siccitate messis illius conterentur mulieres venientes et docentes eam
non est enim populus sapiens
propterea non miserebitur eius qui fecit eum et qui formavit eum non parcat ei
27,¹²et erit in die illa
percutiet Dominus ab alveo Fluminis usque ad torrentem Aegypti
et vos congregabimini unus et unus filii Israhel
27,¹³et erit in die illa clangetur in tuba magna
et venient qui perditii fuerant de terra Assyriorum et qui eiecti erant in terra Aegypti
et adorabunt Dominum in monte sancto in Hierusalem
28,¹vae coronae superbiae ebriis Ephraim
et flori decidenti gloriae exultationis eius
qui erant in vertice vallis pinguissimae errantes a vino
28,²ecce validus et fortis Domini sicut impetus grandinis turbo confringens
sicut impetus aquarum multarum inundantium et emissarum super terram spatiosam
28,³pedibus conculcabitur corona superbiae ebriorum Ephraim
28,⁴et erit flos decidens gloriae exultationis eius qui est super verticem vallis pinguium
quasi temporaneum ante maturitatem autumnii
quod cum aspexerit videns statim ut manu tenuerit devorabit illud
28,⁵in die illa erit Dominus exercituum corona gloriae et sertum exultationis residuo populi
sui
28,⁶et spiritus iudicii sedenti super iudicium

et fortitudo revertentibus de bello ad portam
 28,⁷verum hii quoque prae vino nescierunt et prae ebrietate erraverunt
 sacerdos et propheta nescierunt prae ebrietate
 absorti sunt a vino
 erraverunt in ebrietate nescierunt videntem ignoraverunt iudicium
 28,⁸omnes enim mensae repletae sunt vomitu sordiumque ita ut non esset ultra locus
 28,⁹quem docebit scientiam et quem intellegere faciet auditum
 ablactatos a lacte apulsos ab uberibus
 28,¹⁰quia manda remanda manda remanda
 expecta reexpecta expecta reexpecta
 modicum ibi modicum ibi
 28,¹¹in loquella enim labii et lingua altera loquetur ad populum istum
 28,¹²cui dixit haec requies reficite lassum
 et hoc est meum refrigerium et noluerunt audire
 28,¹³et erit eis verbum Domini manda remanda manda remanda
 expecta reexpecta expecta reexpecta
 modicum ibi modicum ibi
 ut vadant et cadant retrorsum
 et conterantur et inlaqueentur et capiantur
 28,¹⁴propter hoc audite verbum Domini viri inlusores
 qui dominamini super populum meum qui est in Hierusalem
 28,¹⁵dixistis enim percussimus foedus cum morte et cum inferno fecimus pactum
 flagellum inundans cum transierit non veniet super nos
 quia posuimus mendacium spem nostram
 et mendacio protecti sumus
 28,¹⁶idcirco haec dicit Dominus Deus
 ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem
 lapidem probatum angularem pretiosum in fundamento fundatum
 qui crediderit non festinet
 28,¹⁷et ponam iudicium in pondere et iustitiam in mensura
 et subvertet grando spem mendacii
 et protectionem aquae inundabunt
 28,¹⁸et delebitur foedus vestrum cum morte
 et pactum vestrum cum inferno non stabit
 flagellum inundans cum transierit eritis ei in conculcationem

28,¹⁹quandocumque pertransierit tollet vos
quoniam mane diluculo pertransibit in die et in nocte
et tantummodo sola vexatio intellectum dabit auditui
28,²⁰coangustatum est enim stratum ita ut alter decidat
et pallium breve utrumque operire non potest
28,²¹sicut enim in monte Divisionum stabit Dominus
sicut in valle quae est in Gabao irascetur
ut faciat opus suum alienum opus eius
ut operetur opus suum peregrinum est opus ab eo
28,²²et nunc nolite inludere ne forte constringantur vincula vestra
consummationem enim et adbreuationem audivi a Domino Deo exercituum super univer-
sam terram
28,²³auribus percipite et audite vocem meam
adrendite et audite eloquium meum
28,²⁴numquid tota die arabit arans ut serat
proscindet et sariet humum suam
28,²⁵nonne cum adaequaverit faciem eius seret gith et cyminum sparget
et ponet triticum per ordinem et hordeum et milium et viciam in finibus suis
28,²⁶et erudiet eum illud in iudicio Deus suus docebit eum illud
28,²⁷non enim in serris triturbabitur gith
nec rota plaustrum super cyminum circumiet
sed in virga excutietur gith et cyminum in baculo
28,²⁸panis autem comminuetur
verum non in perpetuum triturans triturabit illum
neque vexabit eum rota plaustrum nec in unguibus suis comminuet eum
28,²⁹et hoc a Domino Deo exercituum exivit
ut mirabile faceret consilium et magnificaret iustitiam
29,¹vae Arihel Arihel civitas quam circumdedit David
additus est annus ad annum sollemnitates evolutae sunt
29,²et circumvallabo Arihel et erit tristis et maerens
et erit mihi quasi Arihel
29,³et circumdabo quasi spheram in circuitu tuo et iaciam contra te aggerem
et munimenta ponam in obsidionem tuam
29,⁴humiliaberis de terra loqueris et de humo audietur eloquium tuum
et erit quasi pythonis de terra vox tua et de humo eloquium tuum mussitabit

29,⁵et erit sicut pulvis tenuis multitudo ventilantium te
et sicut favilla pertransiens multitudo eorum qui contra te praevaluerunt
29,⁶eritque repente confestim
a Domino exercituum visitabitur in tonitru et commotione terrae
et voce magna turbinis et tempestatis et flammae ignis devorantis
29,⁷et erit sicut somnium visionis nocturnae
multitudo omnium gentium quae dimicaverunt contra Arihel
et omnes qui militaverunt et obsederunt et praevaluerunt adversus eam
29,⁸et sicuti somniat esuriens et comedit
cum autem fuerit expertus vacua est anima eius
et sicut somniat sitiens et bibit
et postquam fuerit expergefactus lassus adhuc sitit et anima eius vacua est
sic erit multitudo omnium gentium quae dimicaverunt contra montem Sion
29,⁹obstupescite et admiramini
fluctuate et vacillate
inebriamini et non a vino
movemini et non ebrietate
29,¹⁰quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporis
claudet oculos vestros prophetas
et principes vestros qui vident visiones operiet
29,¹¹et erit vobis visio omnium sicut verba libri signati
quem cum dederint scienti litteras dicent lege istum
et respondebit non possum signatus est enim
29,¹²et dabitur liber nescienti litteras diceturque ei lege
et respondebit nescio litteras
29,¹³et dixit Dominus
eo quod adpropinquat populus iste ore suo et labiis suis glorificat me
cor autem eius longe est a me
et timuerunt me mandato hominum et doctrinis
29,¹⁴ideo ecce ego addam ut admirationem faciam populo huic miraculo grandi et stupendo
peribit enim sapientia a sapientibus eius et intellectus prudentium eius abscondetur
29,¹⁵vae qui profundi estis corde ut a Domino abscondatis consilium
quorum sunt in tenebris opera et dicunt quis videt nos et quis novit nos
29,¹⁶perversa est haec vestra cogitatio
quasi lutum contra figulum cogitet

et dicat opus factori suo non fecisti me
et figmentum dicat fictori suo non intellegis
29,¹⁷nonne adhuc in modico et in brevi
convertetur Libanus in Chermel et Chermel in saltum reputabitur
29,¹⁸et audient in die illa surdi verba libri
et de tenebris et caligine oculi caecorum videbunt
29,¹⁹et addent mites in Domino laetitiam et pauperes homines in Sancto Israhel exultabunt
29,²⁰quoniam defecit qui praeualebat consummatus est inlusor
et succisi sunt omnes qui vigilabant super iniquitatem
29,²¹qui peccare faciebant homines in verbo
et arguentem in porta subplantabant
et declinaverunt frustra a iusto
29,²²propter hoc haec dicit Dominus ad domum Iacob qui redemit Abraham
non modo confundetur Iacob nec modo vultus eius erubescet
29,²³sed cum viderit filios suos opera manuum mearum in medio sui sanctificantes nomen
meum
et sanctificabunt Sanctum Iacob et Deum Israhel praedicabunt
29,²⁴et scient errantes spiritu intellectum et mussitatores discent legem
30,¹vae filii desertores dicit Dominus ut faceretis consilium et non ex me
et ordiremini telam et non per spiritum meum
ut adderetur peccatum super peccatum
30,²qui ambulatis ut descendatis in Aegyptum et os meum non interrogastis
sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis et habentes fiduciam in umbra Aegypti
30,³et erit vobis fortitudo Pharaonis in confusionem et fiducia umbrae Aegypti in ignomini-
am
30,⁴erant enim in Tanis principes tui et nuntii tui usque ad Anes pervenerunt
30,⁵omnes confusi sunt super populo qui eis prodesse non potuit
non fuerunt in auxilium et in aliquam utilitatem
sed in confusionem et obprobrium
30,⁶onus iumentorum austri
in terra tribulationis et angustiae leaena et leo
ex eis vipera et regulus volans
portantes super umeros iumentorum divitias suas
et super gibbum camelorum thesauros suos
ad populum qui eis prodesse non poterit

30,⁷ Aegyptus enim frustra et vane auxiliabitur
ideo clamavi super hoc
superbia tantum est quiesce
30,⁸ nunc ingressus scribe eis super buxum et in libro diligenter exara illud
et erit in die novissimo in testimonium usque ad aeternum
30,⁹ populus enim ad iracundiam provocans est et filii mendaces
filii nolentes audire legem Domini
30,¹⁰ qui dicunt videntibus nolite videre
et aspicientibus nolite aspicere nobis ea quae recta sunt
loquimini nobis placentia videte nobis errores
30,¹¹ auferte a me viam declinate a me semitam
cesset a facie nostra Sanctus Israhel
30,¹² propterea haec dicit Sanctus Israhel
pro eo quod reprobastis verbum hoc
et sperastis in calumniam et tumultum et innixi estis super eo
30,¹³ propterea erit vobis iniquitas haec
sicut interruptio cadens et requisita in muro excelso
quoniam subito dum non speratur veniet contritio eius
30,¹⁴ et comminuetur sicut conteritur lagoena figuli contritione pervalida
et non invenietur de fragmentis eius testa
in qua portetur igniculus de incendio
aut hauriatur parum aquae de fovea
30,¹⁵ quia haec dicit Dominus Deus Sanctus Israhel
si revertamini et quiescatis salvi eritis
in silentio et in spe erit fortitudo vestra et nolulistis
30,¹⁶ et dixistis nequaquam sed ad equos fugiemus
ideo fugietis
et super veloces ascendemus
ideo veloces erunt qui persequentur vos
30,¹⁷ mille homines a facie terroris unius et a facie terroris quinque fugietis
donec relinquamini quasi malus navis in vertice montis et quasi signum super collem
30,¹⁸ propterea expectat Dominus ut misereatur vestri
et ideo exaltabitur parcens vobis
quia Deus iudicii Dominus beati omnes qui expectant eum
30,¹⁹ populus enim Sion habitabit in Hierusalem

plorans nequaquam plorabis miserans miserebitur tui
ad vocem clamoris tui statim ut audierit respondebit tibi
30,²⁰et dabit vobis Dominus panem artum et aquam brevem
et non faciet avolare a te ultra doctorem tuum
et erunt oculi tui videntes praeceptorem tuum
30,²¹et aures tuae audient verbum post tergum monentis
haec via ambulate in ea neque ad dexteram neque ad sinistram
30,²²et contaminabis lamminas sculptilium argenti tui
et vestimentum conflatilis auri tui
et disperges ea sicut inmunditiam menstruatae
egredere dices ei
30,²³et dabitur pluvia semini tuo ubicumque seminaveris in terra
et panis frugum terrae erit uberrimus et pinguis
pascetur in possessione tua in die illo agnus spatiose
30,²⁴et tauri tui et pulli asinorum qui operantur terram
commixtum migma comedent sic in area ut ventilatum est
30,²⁵et erunt super omnem montem excelsum
et super omnem collem elevatum rivi currentium aquarum
in die interfectionis multorum cum ceciderint turre
30,²⁶et erit lux lunae sicut lux solis
et lux solis erit septempliciter sicut lux septem dierum
in die qua alligaverit Dominus vulnus populi sui
et percussuram plagae eius sanaverit
30,²⁷ecce nomen Domini venit de longinquo
ardens furor eius et gravis ad portandum
labia eius repleta sunt indignatione
et lingua eius quasi ignis devorans
30,²⁸spiritus eius velut torrens inundans usque ad medium colli
ad perdendas gentes in nihilum
et frenum erroris quod erat in maxillis populorum
30,²⁹canticum erit vobis sicut nox sanctificatae sollemnitatis
et laetitia cordis sicut qui pergit cum tibia
ut intret in montem Domini ad Fortem Israhel
30,³⁰et auditam faciet Dominus gloriam vocis suae
et terrorem brachii sui ostendet

in comminatione furoris et flamma ignis devorantis
adlidet in turbine et in lapide grandinis
30,³¹a voce enim Domini pavebit Assur virga percussus
30,³²et erit transitus virgae fundatus quam requiescere faciet Dominus super eum
in tympanis et in citharis et in bellis praecipuis expugnabit eos
30,³³praeparata est enim ab heri Thofeth a rege praeparata profunda et dilatata
nutrimenta eius ignis et ligna multa
flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam
31,¹vae qui descendunt in Aegyptum ad auxilium in equis sperantes
et habentes fiduciam super quadrigis quia multae sunt
et super equitibus quia praevalidi nimis
et non sunt confisi super Sanctum Israhel
et Dominum non requisierunt
31,²ipse autem sapiens adduxit malum et verba sua non abstulit
et consurget contra domum pessimorum
et contra auxilium operantium iniquitatem
31,³Aegyptus homo et non deus et equi eorum caro et non spiritus
et Dominus inclinabit manum suam
et corruet auxiliator et cadet cui praestatur auxilium
simulque omnes consumentur
31,⁴quia haec dicit Dominus ad me
quomodo si rugiat leo et catulus leonis super praedam suam
cum occurrerit ei multitudo pastorum
a voce eorum non formidabit
et a multitudine eorum non pavebit
sic descendet Dominus exercituum
ut proelietur super montem Sion et super collem eius
31,⁵sicut aves volantes sic proteget Dominus exercituum Hierusalem
protegens et liberans transiens et salvans
31,⁶convertimini sicut in profundum recesseratis filii Israhel
31,⁷in die enim illa abiciet vir idola argenti sui et idola auri sui
quae fecerunt vobis manus vestrae in peccatum
31,⁸et cadet Assur in gladio non viri
et gladius non hominis vorabit eum
et fugiet non a facie gladii et iuvenes eius vectigales erunt

31,⁹et fortitudo eius a terrore transibit
et pavebunt fugientes principes eius
dixit Dominus cuius ignis est in Sion et caminus eius in Hierusalem
32,¹ ecce in iustitia regnabit rex
et principes in iudicio praeerunt
32,²et erit vir sicut qui absconditur a vento et celat se a tempestate
sicut rivi aquarum in siti et umbra petrae prominentis in terra deserta
32,³non caligabunt oculi videntium
et aures audientium diligenter auscultabunt
32,⁴et cor stultorum intelleget scientiam
et lingua balborum velociter loquetur et plane
32,⁵non vocabitur ultra is qui insipiens est princeps
neque fraudulentus appellabitur maior
32,⁶stultus enim fatua loquetur
et cor eius faciet iniquitatem
ut perficiat simulationem et loquatur ad Dominum fraudulenter
et vacuefaciat animam esurientis et potum sitiendi auferat
32,⁷fraudenti vasa pessima sunt
ipse enim cogitationes concinnavit ad perdendos mites in sermone mendacii
cum loqueretur pauper iudicium
32,⁸princeps vero ea quae digna sunt principe cogitavit
et ipse super duces stabit
32,⁹mulieres opulentae surgite et audite vocem meam
filiae confidentes percipite auribus eloquium meum
32,¹⁰post dies et annum et vos conturbabimini confidentes
consummata est enim vindemia collectio ultra non veniet
32,¹¹obstupescite opulentae conturbamini confidentes
exuite vos et confundimini
accingite lumbos vestros
32,¹²super ubera plangite super regione desiderabili super vinea fertili
32,¹³super humum populi mei spina et vepres ascendent
quanto magis super omnes domos gaudii civitatis exultantis
32,¹⁴domus enim dimissa est multitudo urbis relictata est
tenebrae et palpatio factae sunt super speluncas usque in aeternum
gaudium onagrorum pascua gregum

32,¹⁵ donec effundatur super nos spiritus de excelso
et erit desertum in Chermel
et Chermel in saltum reputabitur
32,¹⁶ et habitabit in solitudine iudicium
et iustitia in Chermel sedebit
32,¹⁷ et erit opus iustitiae pax
et cultus iustitiae silentium
et securitas usque in sempiternum
32,¹⁸ et sedebit populus meus in pulchritudine pacis
et in tabernaculis fiduciae et in requie opulenta
32,¹⁹ grando autem in descensione saltus
et humilitate humiliabitur civitas
32,²⁰ beati qui seminatis super omnes aquas
inmittentes pedem bovis et asini
33,¹ vae qui praedaris nonne et ipse praedaberis
et qui spernis nonne et ipse sperneris
cum consummaveris depraedationem depraedaberis
cum fatigatus desiveris contemnere contemneris
33,² Domine miserere nostri te expectavimus
esto brachium eorum in mane
et salus nostra in tempore tribulationis
33,³ a voce angeli fugerunt populi
ab exaltatione tua dispersae sunt gentes
33,⁴ et congregabuntur spolia vestra sicut colligitur brucus
velut cum fossae plenae fuerint de eo
33,⁵ magnificatus est Dominus quoniam habitavit in excelso
implevit Sion iudicio et iustitia
33,⁶ et erit fides in temporibus tuis
divitiae salutis sapientia et scientia
timor Domini ipse thesaurus eius
33,⁷ ecce videntes clamabunt foris
angeli pacis amare flebunt
33,⁸ dissipatae sunt viae cessavit transiens per semitam
irritum factum est pactum
proiecit civitates non reputavit homines

33,⁹luxit et elanguit terra confusus est Libanus et obsorduit
et factus est Saron sicut desertum
et concussa est Basan et Carmelus
33,¹⁰nunc consurgam dicit Dominus
nunc exaltabor nunc sublevabor
33,¹¹concipietis ardorem parietis stipulam
spiritus vester ut ignis vorabit vos
33,¹²et erunt populi quasi de incendio cinis
spinae congregatae igni comburentur
33,¹³audite qui longe estis quae fecerim
et cognoscite vicini fortitudinem meam
33,¹⁴conterriti sunt in Sion peccatores
possedit tremor hypocritas
quis poterit habitare de vobis cum igne devorante
quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis
33,¹⁵qui ambulat in iustitiis et loquitur veritates
qui proicit avaritiam ex calumnia
et excutit manus suas ab omni munere
qui obturat aures suas ne audiat sanguinem
et claudit oculos suos ne videat malum
33,¹⁶iste in excelsis habitabit
munimenta saxorum sublimitas eius
panis ei datus est aquae eius fideles sunt
33,¹⁷regem in decore suo videbunt oculi eius
cernent terram de longe
33,¹⁸cor tuum meditabitur timorem
ubi est litteratus ubi legis verba ponderans ubi doctor parvulorum
33,¹⁹populum inpuidentem non videbis
populum alti sermonis
ita ut non possis intellegere disertitudinem linguae eius
in quo nulla est sapientia
33,²⁰respice Sion civitatem sollemnitatis nostrae
oculi tui videbunt Hierusalem habitationem opulentam
tabernaculum quod nequaquam transferri poterit
nec auferentur clavi eius in sempiternum

et omnes funiculi eius non rumpentur
33,²¹ quia solummodo ibi magnificus Dominus noster
locus fluviorum rivi latissimi et patentis
non transibit per eum navis remigum
neque trieris magna transgredietur eum
33,²² Dominus enim iudex noster Dominus legifer noster
Dominus rex noster ipse salvabit nos
33,²³ laxati sunt funiculi tui sed non praevalent
sic erit malus tuus ut dilatare signum non queas
tunc dividantur spolia praedarum multarum
claudi diripient rapinam
33,²⁴ nec dicet vicinus elangui
populus qui habitat in ea auferetur ab eo iniquitas
34,¹ accedite gentes et audite et populi attendite
audiat terra et plenitudo eius
orbis et omne germen eius
34,² quia indignatio Domini super omnes gentes
et furor super universam militiam eorum
interfecit eos et dedit eos in occisionem
34,³ interfecti eorum proicientur
et de cadaveribus eorum ascendet fetor
tabescent montes sanguine eorum
34,⁴ et tabescet omnis militia caelorum
et conplicabuntur sicut liber caeli
et omnis militia eorum defluet
sicut defluit folium de vinea et de ficu
34,⁵ quoniam inebriatus est in caelo gladius meus
ecce super Idumeam descendet
et super populum interfectionis meae ad iudicium
34,⁶ gladius Domini repletus est sanguine incrassatus est adipe
de sanguine agnorum et hircorum
de sanguine medullatorum arietum
victima enim Domini in Bosra et interfectio magna in terra Edom
34,⁷ et descendent unicornes cum eis et tauri cum potentibus
inebriabitur terra eorum sanguine

et humus eorum adipe pinguium
34,⁸ quia dies ultionis Domini annus retributionum iudicii Sion
34,⁹ et convertentur torrentes eius in picem et humus eius in sulphur
et erit terra eius in picem ardentem
34,¹⁰ nocte et die non extinguetur
in sempiternum ascendet fumus eius a generatione in generationem
desolabitur in saeculum saeculorum non erit transiens per eam
34,¹¹ et possidebunt illam onocrotalus et ericius
et ibis et corvus habitabunt in ea
et extendetur super eam mensura ut redigatur ad nihilum et perpendicularum in desolationem
34,¹² nobiles eius non erunt ibi regem potius invocabunt
et omnes principes eius erunt in nihilum
34,¹³ et orientur in domibus eius spinae et urticae et paliurus in munitionibus eius
et erit cubile draconum et pascua strutionum
34,¹⁴ et occurrent daemones onocentauris
et pilosus clamabit alter ad alterum
ibi cubavit lamia et invenit sibi requiem
34,¹⁵ ibi habuit foveam ericius et enutrivit catulos
et circumfodit et fovit in umbra eius
illuc congregati sunt milvi alter ad alterum
34,¹⁶ requirite diligenter in libro Domini et legite
unum ex eis non defuit
alter ad alterum non quaesivit
quia quod ex ore meo procedit ille mandavit
et spiritus eius ipse congregavit ea
34,¹⁷ et ipse misit eis sortem
et manus eius divisit eam illis in mensuram
usque in aeternum possidebunt eam
in generatione et generatione habitabunt in ea
35,¹ laetabitur deserta et in via
et exultabit solitudo et florebit quasi lilium
35,² germinans germinabit et exultabit laetabunda et laudans
gloria Libani data est ei decor Carmeli et Saron
ipsi videbunt gloriam Domini et decorem Dei nostri
35,³ confortate manus dissolutas et genua debilia roborate

35,⁴dicite pusillanimis confortamini nolite timere
ecce Deus vester ultionem adducet retributionis Deus
ipse veniet et salvabit vos
35,⁵tunc aperientur oculi caecorum et aures surdorum patebunt
35,⁶tunc saliet sicut cervus claudus et aperta erit lingua mutorum
quia scissae sunt in deserto aquae et torrentes in solitudine
35,⁷et quae erat arida in stagnum et sitiens in fontes aquarum
in cubilibus in quibus prius dracones habitabant orietur viror calami et iunci
35,⁸et erit ibi semita et via
et via sancta vocabitur
non transibit per eam pollutus
et haec erit nobis directa via ita ut stulti non errent per eam
35,⁹non erit ibi leo et mala bestia non ascendet per eam nec invenietur ibi
et ambulabunt qui liberati fuerint 35,¹⁰et redempti a Domino
convertentur et venient in Sion cum laude
et laetitia sempiterna super caput eorum
gaudium et laetitiam obtinebunt
et fugiet dolor et gemitus
36,¹ et factum est in quartodecimo anno regis Ezechiae
ascendit Sennacherib rex Assyriorum super omnes civitates Iuda munitas et cepit eas
36,²et misit rex Assyriorum Rabsacen de Lachis in Hierusalem ad regem Ezechiam in manu
gravi
et stetit in aquaeductu piscinae superioris in via agri Fullonis
36,³et egressus est ad eum Eliachim filius Helciae qui erat super domum
et Sobna scriba et Ioae filius Asaph a commentariis
36,⁴et dixit ad eos Rabsaces
dicite Ezechiae
haec dicit rex magnus rex Assyriorum
quae est ista fiducia qua confidis
36,⁵aut quo consilio vel fortitudine rebellare disponis
super quem habes fiduciam quia recessisti a me
36,⁶ecce confidis super baculum harundineum confractum istum super Aegyptum
cui si innisus fuerit homo intrabit in manu eius et perforabit eam
sic Pharaon rex Aegypti omnibus qui confidunt in eo
36,⁷quod si responderis mihi in Domino Deo nostro confidimus

nonne ipse est cuius abstulit Ezechias excelsa et altaria
et dixit Iudae et Hierusalem coram altari isto adorabitis
36,⁸et nunc trade te domino meo regi Assyriorum
et dabo tibi duo milia equorum nec poteris ex te praebere ascensores eorum
36,⁹et quomodo sustinebis faciem iudicis unius loci ex servis domini mei minoribus
quod si confidis in Aegypto in quadriga et in equitibus
36,¹⁰et nunc numquid sine Domino ascendi ad terram istam ut disperderem eam
Dominus dixit ad me ascende super terram istam et disperde eam
36,¹¹et dixit Eliachim et Sobna et Ioae ad Rabsacen
loquere ad servos tuos syra lingua intellegimus enim
ne loquaris ad nos iudaice in auribus populi qui est super murum
36,¹²et dixit ad eos Rabsaces
numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer omnia verba ista
et non potius ad viros qui sedent in muro
ut comedant stercora sua et bibant urinam pedum suorum vobiscum
36,¹³et stetit Rabsaces et clamavit voce magna iudaice et dixit
audite verba regis magni regis Assyriorum
36,¹⁴haec dicit rex
non seducat vos Ezechias quia non poterit eruere vos
36,¹⁵et non vobis tribuat fiduciam Ezechias super Domino dicens
eruens liberabit nos Dominus non dabitur civitas ista in manu regis Assyriorum
36,¹⁶nolite audire Ezechiam
haec enim dicit rex Assyriorum
facite mecum benedictionem et egredimini ad me
et comedite unusquisque vineam suam et unusquisque ficum suam
et bibite unusquisque aquam cisternae suae
36,¹⁷donec veniam et tollam vos ad terram quae est ut terra vestra
terram frumenti et vini terram panum et vinearum
36,¹⁸ne conturbet vos Ezechias dicens Dominus liberabit nos
numquid liberaverunt dii gentium unusquisque terram suam de manu regis Assyriorum
36,¹⁹ubi est deus Emath et Arfad
ubi est deus Seffarvaim
numquid liberaverunt Samariam de manu mea
36,²⁰quis est ex omnibus diis terrarum istarum qui eruerit terram suam de manu mea
ut eruat Dominus Hierusalem de manu mea

36,²¹et siluerunt et non responderunt ei verbum
mandaverat enim rex dicens ne respondeatis ei
36,²²et ingressus est Eliachim filius Helciae qui erat super domum
et Sobna scriba et Ioae filius Asaph a commentariis ad Ezechiam scissis vestibus
et nuntiaverunt ei verba Rabsacis
37,¹ et factum est cum audisset rex Ezechias scidit vestimenta sua
et obvolutus est sacco et intravit in domum Domini
37,²et misit Eliachim qui erat super domum
et Sobnam scribam et seniores de sacerdotibus opertos saccis
ad Isaiam filium Amos prophetam
37,³et dixerunt ad eum
haec dicit Ezechias
dies tribulationis et correptionis et blasphemiae dies haec
quia venerunt filii usque ad partum et virtus non est parienti
37,⁴si quo modo audiat Dominus Deus tuus verba Rabsaces
quem misit rex Assyriorum dominus suus
ad blasphemandum Deum viventem
et obprobrandum sermonibus quos audivit Dominus Deus tuus
leva ergo orationem pro reliquiis quae reppertae sunt
37,⁵et venerunt servi regis Ezechiae ad Isaiam
37,⁶et dixit ad eos Isaias
haec dicetis domino vestro
haec dicit Dominus
ne timeas a facie verborum quae audisti
quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me
37,⁷ecce ego dabo ei spiritum et audiet nuntium et revertetur ad terram suam
et corruere eum faciam gladio in terra sua
37,⁸reversus est autem Rabsaces et invenit regem Assyriorum proeliantem adversus Lobna
audierat enim quia profectus esset de Lachis
37,⁹et audivit de Tharaca rege Aethiopiae dicentes
egressus est ut pugnet contra te
quod cum audisset misit nuntios ad Ezechiam dicens
37,¹⁰haec dicetis Ezechiae regi Iudae loquentes
non te decipiat Deus tuus in quo tu confidis dicens
non dabitur Hierusalem in manu regis Assyriorum

37,¹¹ ecce tu audisti omnia quae fecerunt reges Assyriorum
omnibus terris quas subverterunt
et tu poteris liberari
37,¹² numquid eruerunt eos dii gentium quos subverterunt patres mei
Gozan et Aran et Reseph et filios Eden qui erant in Thalassar
37,¹³ ubi est rex Emath et rex Arfad et rex urbis Seffarvaim Anahe et Ava
37,¹⁴ et tulit Ezechias libros de manu nuntiorum et legit eos
et ascendit in domum Domini et expandit eos Ezechias coram Domino
37,¹⁵ et oravit Ezechias ad Dominum dicens
37,¹⁶ Domine exercituum Deus Israhel qui sedes super cherubin
tu es Deus solus omnium regnorum terrae
tu fecisti caelum et terram
37,¹⁷ inclina Domine aurem tuam et audi
aperi Domine oculos tuos et vide
et audi omnia verba Sennacherib quae misit ad blasphemandum Deum viventem
37,¹⁸ vere enim Domine desertas fecerunt reges Assyriorum terras et regiones earum
37,¹⁹ et dederunt deos earum igni
non enim erant dii sed opera manuum hominum lignum et lapis et comminuerunt eos
37,²⁰ et nunc Domine Deus noster salva nos de manu eius
et cognoscant omnia regna terrae quia tu es Dominus solus
37,²¹ et misit Isaias filius Amos ad Ezechiam dicens
haec dicit Dominus Deus Israhel
pro quibus rogasti me de Sennacherib rege Assyriorum
37,²² hoc est verbum quod locutus est Dominus super eum
despexit te subsannavit te virgo filia Sion
post te caput movit filia Hierusalem
37,²³ cui exprobrasti et quem blasphemasti
et super quem exaltasti vocem et levasti altitudinem oculorum tuorum
ad Sanctum Israhel
37,²⁴ in manu servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti
in multitudine quadrigarum mearum
ego ascendi altitudinem montium iuga Libani
et succidam excelsa cedrorum eius electas abietes illius
et introibo altitudinem summitatis eius saltum Carmeli eius
37,²⁵ ego fodi et bibi aquam

et exsiccavi vestigio pedis mei omnes rivos aggerum
37,²⁶ numquid non audisti quae olim fecerim ei
ex diebus antiquis ego plasmavi illud
et nunc adduxi et factum est in eradicationem collium compugnantium et civitatum munita-
rum
37,²⁷ habitatores earum breviata manu contremuerunt et confusi sunt
facti sunt sicut faenum agri et gramen pascuae
et herba tectorum quae exaruit antequam maturesceret
37,²⁸ habitationem tuam et egressum tuum et introitum tuum cognovi
et insaniam tuam contra me
37,²⁹ cum fureres adversum me superbia tua ascendit in aures meas
ponam ergo circulum in naribus tuis et frenum in labiis tuis
et reducam te in via per quam venisti
37,³⁰ tibi autem hoc erit signum
comede hoc anno quae sponte nascuntur
et in anno secundo pomis vescere
in anno autem tertio seminate et metite
et plantate vineas et comedite fructum earum
37,³¹ et mittet id quod salvatum fuerit de domo Iuda et quod reliquum est radicem deorsum
et faciet fructum sursum
37,³² quia de Hierusalem exhibunt reliquiae et salvatio de monte Sion
zelus Domini exercituum faciet istud
37,³³ propterea haec dicit Dominus de rege Assyriorum
non introibit civitatem hanc
et non iaciet ibi sagittam et non occupabit eam clypeus
et non mittet in circuitu eius aggerem
37,³⁴ in via qua venit per eam revertetur
et civitatem hanc non ingredietur dicit Dominus
37,³⁵ et protegam civitatem istam ut salvem eam
propter me et propter David servum meum
37,³⁶ egressus est autem angelus Domini et percussit in castris Assyriorum centum octoginta
quinque milia
et surrexerunt mane et ecce omnes cadavera mortuorum
37,³⁷ et egressus est et abiit et reversus est Sennacherib rex Assyriorum et habitavit in Nine-
ve

37,³⁸et factum est cum adoraret in templo Nesrach deum suum
Adramelech et Sarasar filii eius percusserunt eum gladio
fugeruntque in terram Ararat
et regnavit Asoraddon filius eius pro eo
38,¹ in diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem
et introivit ad eum Isaias filius Amos propheta et dixit ei
haec dicit Dominus
dispone domui tuae quia morieris tu et non vives
38,²et convertit Ezechias faciem suam ad parietem et oravit ad Dominum 38,³et dixit
obsecro Domine memento quaeso quomodo ambulaverim coram te in veritate et in corde
perfecto
et quod bonum est in oculis tuis fecerim
et flevit Ezechias fletu magno
38,⁴et factum est verbum Domini ad Isaiam dicens
38,⁵vade et dic Ezechiae
haec dicit Dominus Deus David patris tui
audivi orationem tuam vidi lacrimam tuam
ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos
38,⁶et de manu regis Assyriorum eruam te et civitatem istam et protegam eam
38,⁷hoc autem tibi erit signum a Domino quia faciet Dominus verbum hoc quod locutus est
38,⁸ecce ego reverti faciam umbram linearum per quas descenderat in horologio Ahaz in
sole
retrorsum decem lineis
et reversus est sol decem lineis per gradus quos descenderat
38,⁹scriptura Ezechiae regis Iuda cum aegrotasset et convaluisset de infirmitate sua
38,¹⁰ego dixi in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi
quaesivi residuum annorum meorum
38,¹¹dixi non videbo Dominum Dominum in terra viventium
non aspiciam hominem ultra et habitatorem
quievit 38,¹²generatio mea ablata est et convoluta est a me quasi tabernaculum pastorum
praecisa est velut a texente vita mea
dum adhuc ordire succidit me
de mane usque ad vesperam finies me
38,¹³sperabam usque ad mane quasi leo sic contrivit omnia ossa mea
de mane usque ad vesperam finies me

38,¹⁴sicut pullus hirundinis sic clamabo meditabor ut columba
ad tenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsum
Domine vim patior sponde pro me
38,¹⁵quid dicam aut quid respondebit mihi cum ipse fecerit
recogitabo omnes annos meos in amaritudine animae meae
38,¹⁶Domine sic vivitur et in talibus vita spiritus mei
corripies me et vivificabis me
38,¹⁷ecce in pace amaritudo mea amarissima
tu autem eruisti animam meam ut non periret
proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea
38,¹⁸quia non infernus confitebitur tibi neque mors laudabit te
non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam
38,¹⁹vivens vivens ipse confitebitur tibi sicut et ego hodie
pater filiis notam faciet veritatem tuam
38,²⁰Domine salvum me fac et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitae nostrae in
domo Domini
38,²¹et iussit Isaias ut tollerent massam de ficis et cataplasmaerent super vulnus et sanaretur
38,²²et dixit Ezechias quod erit signum quia ascendam in domo Domini
39,¹ in tempore illo misit Marodach Baladan filius Baladan rex Babylonis libros et munera
ad Ezechiam
audierat enim quod aegrotasset et convalesceret
39,²laetatus est autem super eis Ezechias et ostendit eis cellam aromatum
et argenti et auri et odoramentorum et unguenti optimi
et omnes apothecas supellectilis suae
et universa quae inventa sunt in thesauris eius
non fuit verbum quod non ostenderet eis Ezechias
in domo sua et in omni potestate sua
39,³introiit autem Isaias propheta ad regem Ezechiam et dixit ei
quid dixerunt viri isti et unde venerunt ad te
et dixit Ezechias
de terra longinqua venerunt ad me de Babylone
39,⁴et dixit quid viderunt in domo tua
et dixit Ezechias
omnia quae in domo mea sunt viderunt
non fuit res quam non ostenderim eis in thesauris meis

39,⁵et dixit Isaias ad Ezechiam
audi verbum Domini exercituum
39,⁶ecce dies venient et auferentur omnia quae in domo tua sunt
et quae thesaurizaverunt patres tui usque ad diem hanc in Babylonem
non relinquetur quicquam dicit Dominus
39,⁷et de filiis tuis qui exhibunt de te quos genueris tollent
et erunt eunuchi in palatio regis Babylonis
39,⁸et dixit Ezechias ad Isaiam
bonum verbum Domini quod locutus est
et dixit fiat tantum pax et veritas in diebus meis
40,¹ consolamini consolamini populus meus dicit Deus vester
40,²loquimini ad cor Hierusalem et avocate eam
quoniam completa est malitia eius dimissa est iniquitas illius
suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis
40,³vox clamantis in deserto parate viam Domini
rectas facite in solitudine semitas Dei nostri
40,⁴omnis vallis exaltabitur et omnis mons et collis humiliabitur
et erunt prava in directa et aspera in vias planas
40,⁵et revelabitur gloria Domini et videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est
40,⁶vox dicentis clama
et dixi quid clamabo
omnis caro faenum et omnis gloria eius quasi flos agri
40,⁷exsiccatum est faenum et cecidit flos
quia spiritus Domini sufflavit in eo
vere faenum est populus
40,⁸exsiccatum est faenum cecidit flos
verbum autem Dei nostri stabit in aeternum
40,⁹super montem excelsum ascende tu quae evangelizas Sion
exalta in fortitudine vocem tuam quae evangelizas Hierusalem
exalta noli timere dic civitatibus Iudae ecce Deus vester
40,¹⁰ecce Dominus Deus in fortitudine veniet et brachium eius dominabitur
ecce merces eius cum eo et opus illius coram eo
40,¹¹sicut pastor gregem suum pascet
in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo levabit fetus ipse portabit
40,¹²quis mensus est pugillo aquas et caelos palmo ponderavit

quis adpendit tribus digitis molem terrae et libravit in pondere montes et colles in statera
40,¹³quis adiuvit spiritum Domini aut quis consiliarius eius fuit et ostendit illi
40,¹⁴cum quo iniit consilium et instruxit eum
et docuit eum semitam iustitiae
et erudit eum scientiam et viam prudentiae ostendit illi
40,¹⁵ecce gentes quasi stilla situlae et quasi momentum staterae reputatae sunt
ecce insulae quasi pulvis exiguus
40,¹⁶et Libanus non sufficet ad succendendum et animalia eius non sufficient ad holo-
caustum
40,¹⁷omnes gentes quasi non sint sic sunt coram eo
et quasi nihilum et inane reputatae sunt ei
40,¹⁸cui ergo similem fecistis Deum aut quam imaginem ponetis ei
40,¹⁹numquid sculptile conflavit faber aut aurifex auro figuravit illud et lamminis argenteis
argentarius
40,²⁰forte lignum et inputribile elegit artifex sapiens
quaerit quomodo statuatur simulacrum quod non moveatur
40,²¹numquid non scietis numquid non audietis numquid non adnuntiatum est ab initio
vobis
numquid non intellexistis fundamenta terrae
40,²²qui sedet super gyrum terrae et habitatores eius sunt quasi lucustae
qui extendit velut nihilum caelos et expandit eos sicut tabernaculum ad inhabitandum
40,²³qui dat secretorum scrutatores quasi non sint iudices terrae velut inane fecit
40,²⁴et quidem neque plantatos neque satos neque radicato in terra trunco eorum
repente flavit in eos et aruerunt et turbo quasi stipulam auferet eos
40,²⁵et cui adsimilastis me et adaequastis dicit Sanctus
40,²⁶levate in excelsum oculos vestros et videte quis creavit haec
qui educit in numero militiam eorum et omnes ex nomine vocat
prae multitudine fortitudinis et roboris virtutisque eius neque unum reliquum fuit
40,²⁷quare dicis Iacob et loqueris Israhel
abscondita est via mea a Domino et a Deo meo iudicium meum transibit
40,²⁸numquid nescis aut non audisti
Deus sempiternus Dominus qui creavit terminos terrae
non deficiet neque laborabit nec est investigatio sapientiae eius
40,²⁹qui dat lasso virtutem et his qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat
40,³⁰deficient pueri et laborabunt et iuvenes in infirmitate cadent

40,³¹ qui autem sperant in Domino mutabunt fortitudinem
adsumunt pinnas sicut aquilae
current et non laborabunt ambulabunt et non deficient
41,¹ taceant ad me insulae et gentes mutent fortitudinem
accedant et tunc loquantur simul ad iudicium propinquemus
41,² quis suscitavit ab oriente iustum vocavit eum ut sequeretur se
dabit in conspectu eius gentes et reges obtinebit
dabit quasi pulverem gladio eius sicut stipulam vento raptam arcui eius
41,³ persequetur eos transibit in pace semita in pedibus eius non apparebit
41,⁴ quis haec operatus est et fecit
vocans generationes ab exordio
ego Dominus primus et novissimus ego sum
41,⁵ viderunt insulae et timuerunt
extrema terrae obstipuerunt adpropinquaverunt et accesserunt
41,⁶ unusquisque proximo suo auxiliatur
et fratri suo dicit confortare
41,⁷ confortabit faber aerarius percutiens malleo eum qui cudebat tunc temporis
dicens glutino bonum est et confortavit eum in clavis ut non moveatur
41,⁸ et tu Israhel serve meus Iacob quem elegi semen Abraham amici mei
41,⁹ in quo adprehendi te ab extremis terrae et a longinquis eius vocavi te
et dixi tibi servus meus es tu elegi te et non abieci te
41,¹⁰ ne timeas quia tecum sum ego ne declines quia ego Deus tuus
confortavi te et auxiliatus sum tui et suscepi te dextera iusti mei
41,¹¹ ecce confundentur et erubescunt omnes qui pugnant adversum te
erunt quasi non sint et peribunt viri qui contradicunt tibi
41,¹² quaeres eos et non invenies viros rebelles tuos
erunt quasi non sint et veluti consumptio homines bellantes adversum te
41,¹³ quia ego Dominus Deus tuus adprehendens manum tuam
dicensque tibi ne timeas ego adiuvi te
41,¹⁴ noli timere vermis Iacob qui mortui estis ex Israhel
ego auxiliatus sum tui dicit Dominus et redemptor tuus Sanctus Israhel
41,¹⁵ ego posui te quasi plastrum triturans novum habens rostra serrantia
triturbabis montes et comminues et colles quasi pulverem pones
41,¹⁶ ventilabis eos et ventus tollet et turbo disperget eos
et tu exultabis in Domino in Sancto Israhel laetaberis

41,¹⁷egeni et pauperes quaerunt aquas et non sunt
lingua eorum siti aruit
ego Dominus exaudiam eos Deus Israhel non derelinquam eos
41,¹⁸aperiam in supinis collibus flumina et in medio camporum fontes
ponam desertum in stagna aquarum et terram inviam in rivos aquarum
41,¹⁹dabo in solitudine cedrum et spinam et myrtum et lignum olivae
ponam in deserto abietem ulmum et buxum simul
41,²⁰ut videant et sciant et recogitent et intellegant pariter
quia manus Domini fecit hoc et Sanctus Israhel creavit illud
41,²¹prope facite iudicium vestrum dicit Dominus
adferte si quid forte habetis dixit Rex Iacob
41,²²accedant et nuntient nobis quaecumque ventura sunt
priora quae fuerint nuntiate et ponemus cor nostrum et sciemus
novissima eorum et quae ventura sunt indicate nobis
41,²³adnuntiate quae ventura sunt in futurum et sciemus quia dii estis vos
bene quoque aut male si potestis facite et loquamur et videamus simul
41,²⁴ecce vos estis ex nihilo et opus vestrum ex eo quod non est
abominatio est qui elegit vos
41,²⁵suscitavi ab aquilone et venit ab ortu solis
vocabit nomen meum et adducet magistratus quasi lutum et velut plastes conculcans hu-
mum
41,²⁶quis adnuntiavit ab exordio ut sciamus et a principio ut dicamus iustus es
non est neque adnuntians neque praedicens neque audiens sermones vestros
41,²⁷primus ad Sion dicet ecce adsunt et Hierusalem evangelistam dabo
41,²⁸et vidi et non erat neque ex istis quisquam qui iniret consilium et interrogatus respon-
deret verbum
41,²⁹ecce omnes iniusti et vana opera eorum
ventus et inane simulacra eorum
42,¹ ecce servus meus suscipiam eum electus meus conplacuit sibi in illo anima mea
dedi spiritum meum super eum iudicium gentibus proferet
42,²non clamabit neque accipiet personam nec audietur foris vox eius
42,³calamum quassatum non conteret et linum fumigans non extinguet
in veritate educet iudicium
42,⁴non erit tristis neque turbulentus
donec ponat in terra iudicium et legem eius insulae expectabunt

42,⁵haec dicit Dominus Deus creans caelos et extendens eos
firmans terram et quae germinant ex ea
dans flatum populo qui est super eam et spiritum calcantibus eam
42,⁶ego Dominus vocavi te in iustitia et adprehendi manum tuam
et servavi et dedi te in foedus populi in lucem gentium
42,⁷ut aperires oculos caecorum et educeres de conclusione vincitum
de domo carceris sedentes in tenebris
42,⁸ego Dominus hoc est nomen meum
gloriam meam alteri non dabo et laudem meam sculptilibus
42,⁹quae prima fuerant ecce venerunt nova quoque ego adnuntio
antequam orientur audita vobis faciam
42,¹⁰cantate Domino canticum novum laus eius ab extremis terrae
qui descenditis in mare et plenitudo eius
insulae et habitatores earum
42,¹¹sublevetur desertum et civitates eius
in domibus habitabit Cedar
laudate habitatores Petrae
de vertice montium clamabunt
42,¹²ponent Domino gloriam et laudem eius in insulis nuntiabunt
42,¹³Dominus sicut fortis egredietur sicut vir proelior suscitabit zelum
vociferabitur et clamabit super inimicos suos confortabitur
42,¹⁴tacui semper silui patiens fui
sicut pariens loquar dissipabo et absorbebo simul
42,¹⁵desertos faciam montes et colles et omne gramen eorum exsicabo
et ponam flumina in insulas et stagna arefaciam
42,¹⁶et ducam caecos in via quam nesciunt
in semitis quas ignoraverunt ambulare eos faciam
ponam tenebras coram eis in lucem et prava in recta
haec verba feci eis et non dereliqui eos
42,¹⁷conversi sunt retrorsum
confundantur confusione qui confidunt in sculptili
qui dicunt conflatili vos dii nostri
42,¹⁸surdi audite et caeci intuemini ad videndum
42,¹⁹quis caecus nisi servus meus
et surdus nisi ad quem nuntios meos misi

quis caecus nisi qui venundatus est
quis caecus nisi servus Domini
42,²⁰ qui vides multa nonne custodies
qui apertas habes aures nonne audies
42,²¹ et Dominus voluit ut sanctificaret eum et magnificaret legem et extolleret
42,²² ipse autem populus direptus et vastatus
laqueus iuvenum omnes et in domibus carcerum absconditi sunt
facti sunt in rapinam nec est qui eruat
in direptionem et non est qui dicat redde
42,²³ quis est in vobis qui audiat hoc adtendat et auscultet futura
42,²⁴ quis dedit in direptionem Iacob et Israhel vastantibus nonne Dominus
ipse cui peccavimus
et noluerunt in viis eius ambulare
et non audierunt legem eius
42,²⁵ et effudit super eum indignationem furoris sui et forte bellum
et conbusit eum in circuitu et non cognovit
et succendit eum et non intellexit
43,¹ et nunc haec dicit Dominus creans te Iacob et formans te Israhel
noli timere quia redemi te et vocavi nomine tuo meus es tu
43,² cum transieris per aquas tecum ero et flumina non operient te
cum ambulaveris in igne non conbureris et flamma non ardebit in te
43,³ quia ego Dominus Deus tuus Sanctus Israhel salvator tuus
dedi propitiationem tuam Aegyptum Aethiopiam et Saba pro te
43,⁴ ex quo honorabilis factus es in oculis meis et gloriosus ego dilexi te
et dabo homines pro te et populos pro anima tua
43,⁵ noli timere quoniam tecum ego sum
ab oriente adducam semen tuum et ab occidente congregabo te
43,⁶ dicam aquiloni da et austro noli prohibere
adfer filios meos de longinquo et filias meas ab extremis terrae
43,⁷ et omnem qui invocat nomen meum
in gloriam meam creavi eum et formavi eum et feci eum
43,⁸ educ foras populum caecum et oculos habentem
surdum et aures ei sunt
43,⁹ omnes gentes congregatae sunt simul et collectae sunt tribus
quis in vobis adnuntiet istud et quae prima sunt audire nos faciat

dent testes eorum et iustificentur et audiant et dicant vere
43,¹⁰vos testes mei dicit Dominus et servus meus quem elegi
ut sciatis et credatis mihi et intellegatis quia ego ipse sum
ante me non est formatus deus et post me non erit
43,¹¹ego sum ego sum Dominus et non est absque me salvator
43,¹²ego adnuntiavi et salvavi auditum feci et non fuit in vobis alienus
vos testes mei dicit Dominus et ego Deus
43,¹³et ab initio ego ipse et non est qui de manu mea eruat
operabor et quis avertet illud
43,¹⁴haec dicit Dominus redemptor vester Sanctus Israhel
propter vos emisi Babylonem et detraxi vectes universos
et Chaldeos in navibus suis gloriantes
43,¹⁵ego Dominus Sanctus vester creans Israhel Rex vester
43,¹⁶haec dicit Dominus qui dedit in mari viam et in aquis torrentibus semitam
43,¹⁷qui eduxit quadrigam et equum agmen et robustum
simul obdormierunt nec resurgent
contriti sunt quasi linum et extincti sunt
43,¹⁸ne memineritis priorum et antiqua ne intueamini
43,¹⁹ecce ego facio nova et nunc orientur
utique cognoscetis ea
ponam in deserto viam et in invio flumina
43,²⁰glorificabit me bestia agri dracones et strutiones
quia dedi in deserto aquas flumina in invio
ut darem potum populo meo electo meo
43,²¹populum istum formavi mihi laudem meam narrabit
43,²²non me invocasti Iacob nec laborasti in me Israhel
43,²³non obtulisti mihi arietem holocausti tui
et victimis tuis non glorificasti me
non te servire feci in oblatione nec laborem tibi praebui in ture
43,²⁴non emisti mihi argento calamum
et adipe victimarum tuarum non inebriasti me
verumtamen servire me fecisti in peccatis tuis
praebuisti mihi laborem in iniquitatibus tuis
43,²⁵ego sum ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me
et peccatorum tuorum non recordabor

43,²⁶reduc me in memoriam et iudicemur simul
narra si quid habes ut iustificeris
43,²⁷pater tuus primus peccavit et interpretes tui praevaricati sunt in me
43,²⁸et contaminavi principes sanctos
dedi ad internicionem Iacob et Israhel in blasphemiam
44,¹ et nunc audi Iacob serve meus et Israhel quem elegi
44,²haec dicit Dominus faciens et formans te ab utero auxiliator tuus
noli timere serve meus Iacob et Rectissime quem elegi
44,³effundam enim aquas super sitientem et fluenta super aridam
effundam spiritum meum super semen tuum
et benedictionem meam super stirpem tuam
44,⁴et germinabunt inter herbas quasi salices iuxta praeterfluentes aquas
44,⁵iste dicet Domini ego sum
et ille vocabit in nomine Iacob
et hic scribet manu sua Domino
et in nomine Israhel adsimilabitur
44,⁶haec dicit Dominus rex Israhel et redemptor eius Dominus exercituum
ego primus et ego novissimus et absque me non est deus
44,⁷quis similis mei vocet et adnuntiet
et ordinem exponat mihi ex quo constitui populum antiquum
ventura et quae futura sunt adnuntient eis
44,⁸nolite timere neque conturbemini
ex tunc audire te feci et adnuntiavi vos estis testes mei
numquid est deus absque me et formator quem ego non noverim
44,⁹platae idoli omnes nihil sunt
et amantissima eorum non proderunt eis
ipsi sunt testes eorum quia non vident neque intellegunt ut confundantur
44,¹⁰quis formavit deum et sculptile conflavit ad nihil utile
44,¹¹ecce omnes participes eius confundentur
fabri enim sunt ex hominibus
convenient omnes stabunt et pavebunt et confundentur simul
44,¹²faber ferrarius lima operatus est
in prunis et in malleis formavit illud
et operatus est in brachio fortitudinis suae
esuriet et deficiet non bibet aquam et lassescet

44,¹³artifex lignarius extendit normam
formavit illud in runcina fecit illud in angularibus et in circino tornavit illud
et fecit imaginem viri quasi speciosum hominem habitantem in domo
44,¹⁴succidit cedros tulit ilicem et quercum quae steterat inter ligna saltus
plantavit pinum quam pluvia nutrit
44,¹⁵et facta est hominibus in focum
sumpsit ex eis et calefactus est et succendit et coxit panes
de reliquo autem operatus est deum et adoravit
fecit sculptile et curvatus est ante illud
44,¹⁶medium eius conbusit igni et de medio eius carnes comedit
coxit pulmentum et saturatus est
et calefactus est et dixit va calefactus sum vidi focum
44,¹⁷reliquum autem eius deum fecit sculptile sibi
curvatur ante illud et adoratur illud
et obsecrat dicens libera me quia deus meus es tu
44,¹⁸nescierunt neque intellexerunt
lutati enim sunt ne videant oculi eorum
et ne intellegant corde suo
44,¹⁹non cogitant in mente sua neque cognoscunt neque sentiunt ut dicant
medietatem eius conbusi igne
et coxi super carbones eius panes
coxi carnes et comedi
et de reliquo eius idolum faciam ante truncum ligni procidam
44,²⁰pars eius cinis est cor insipiens adoravit illud
et non liberabit animam suam neque dicet forte mendacium est in dextera mea
44,²¹memento horum Iacob et Israhel quoniam servus meus es tu
formavi te servus meus es tu Israhel non oblivisceris mei
44,²²delevi ut nubem iniquitates tuas et quasi nebulam peccata tua
revertere ad me quoniam redemi te
44,²³laudate caeli quoniam fecit Dominus
iubilate extrema terrae resonate montes laudationem
saltus et omne lignum eius
quoniam redemit Dominus Iacob et Israhel gloriabitur
44,²⁴haec dicit Dominus redemptor tuus et formator tuus ex utero
ego sum Dominus faciens omnia

extendens caelos solus stabiliens terram et nullus mecum
44,²⁵irrita faciens signa divinorum et ariolos in furorem vertens
convertens sapientes retrorsum et scientiam eorum stultam faciens
44,²⁶suscitans verbum servi sui et consilium nuntiorum suorum complens
qui dico Hierusalem habitaberis
et civitatibus Iuda aedificabimini
et deserta eius suscitabo
44,²⁷qui dico profundo desolare et flumina tua arefaciam
44,²⁸qui dico Cyro pastor meus es
et omnem voluntatem meam complebis
qui dico Hierusalem aedificaberis et templo fundaberis
45,¹ haec dicit Dominus christo meo Cyro
cuius adprehendi dexteram
ut subiciam ante faciem eius gentes et dorsa regum vertam
et aperiam coram eo ianuas et portae non cludentur
45,²ego ante te ibo et gloriosos terrae humiliabo
portas aereas conteram et vectes ferreos confringam
45,³et dabo tibi thesauros absconditos et arcana secretorum
ut scias quia ego Dominus qui voco nomen tuum Deus Israhel
45,⁴propter servum meum Iacob et Israhel electum meum
et vocavi te in nomine tuo adsimilavi te et non cognovisti me
45,⁵ego Dominus et non est amplius extra me non est deus
accinxi te et non cognovisti me
45,⁶ut sciant hii qui ab ortu solis et qui ab occidente
quoniam absque me non est
ego Dominus et non est alter
45,⁷formans lucem et creans tenebras
faciens pacem et creans malum
ego Dominus faciens omnia haec
45,⁸rorate caeli desuper et nubes pluant iustum
aperiatur terra et germinet salvatorem
et iustitia oriatur simul
ego Dominus creavi eum
45,⁹vae qui contradicit fictori suo testa de samiis terrae
numquid dicet lutum figulo suo quid facis et opus tuum absque manibus est

45,¹⁰vae qui dicit patri quid generas et mulieri quid parturis
45,¹¹haec dicit Dominus Sanctus Israhel plastes eius
ventura interrogate me
super filios meos et super opus manuum mearum mandastis mihi
45,¹²ego feci terram et hominem super eam creavi
ego manus meae tetenderunt caelos
et omni militiae eorum mandavi
45,¹³ego suscitavi eum ad iustitiam et omnes vias eius dirigam
ipse aedificabit civitatem meam et captivitatem meam dimittet
non in pretio neque in muneribus dicit Dominus Deus exercituum
45,¹⁴haec dicit Dominus
labor Aegypti et negotiatio Aethiopiae et Sabaim viri sublimes ad te transibunt et tui erunt
post te ambulabunt vincti manicis pergent
et te adorabunt teque deprecabuntur
tantum in te est Deus et non est absque te deus
45,¹⁵vere tu es Deus absconditus Deus Israhel salvator
45,¹⁶confusi sunt et erubuerunt omnes simul
abierunt in confusione fabricatores errorum
45,¹⁷Israhel salvatus est in Domino salute aeterna
non confundemini et non erubescetis usque in saeculum saeculi
45,¹⁸quia haec dicit Dominus creans caelos ipse Deus
formans terram et faciens eam ipse plastes eius
non in vanum creavit eam ut habitetur formavit eam
ego Dominus et non est alius
45,¹⁹non in abscondito locutus sum in loco terrae tenebroso
non dixi semini Iacob frustra quaerite me
ego Dominus loquens iustitiam adnuntians recta
45,²⁰congregamini et venite et accedite simul qui salvati estis ex gentibus
nescierunt qui levant lignum sculpturae suae et rogant deum non salvantem
45,²¹adnuntiate et venite et consiliamini simul
quis auditum fecit hoc ab initio ex tunc praedixit illud
numquid non ego Dominus et non est ultra Deus absque me
Deus iustus et salvans non est praeter me
45,²²convertimini ad me et salvi eritis omnes fines terrae
quia ego Deus et non est alius

45,²³in memet ipso iuravi
egredietur de ore meo iustitiae verbum et non revertetur
quia mihi curvabunt omnia genu et iurabit omnis lingua
45,²⁴ergo in Domino dicet meae sunt iustitiae et imperium
ad eum venient et confundentur omnes qui repugnant ei
45,²⁵in Domino iustificabitur et laudabitur omne semen Israhel
46,¹ conflatus est Bel contritus est Nabo
facta sunt simulacra eorum bestiis et iumentis
onera vestra gravi pondere usque ad lassitudinem
46,²contabuerunt et contrita sunt simul
non potuerunt salvare portantem et anima eorum in captivitatem ibit
46,³audite me domus Iacob et omne residuum domus Israhel
qui portamini a meo utero qui gestamini a mea vulva
46,⁴usque ad senectam ego ipse et usque ad canos ego portabo
ego feci et ego feram et ego portabo et salvabo
46,⁵cui adsimilastis me et adaequastis
et comparastis me et fecistis similem
46,⁶qui confertis aurum de sacco et argentum statera ponderatis
conducentes aurificem ut faciat deum
et procidunt et adorant
46,⁷portant illud in umeris gestantes et ponentes in loco suo
et stabit ac de loco suo non movebitur
sed et cum clamaverint ad eum non audiet
de tribulatione non salvabit eos
46,⁸mementote istud et fundamini
redite praevaricatores ad cor
46,⁹recordamini prioris saeculi quoniam ego sum Deus
et non est ultra Deus nec est similis mei
46,¹⁰adnuntians ab exordio novissimum
et ab initio quae necdum facta sunt
dicens consilium meum stabit et omnis voluntas mea fiet
46,¹¹vocans ab oriente avem et de terra longinqua virum voluntatis meae
et locutus sum et adducam illud creavi et faciam illud
46,¹²audite me duro corde qui longe estis a iustitia
46,¹³prope feci iustitiam meam non elongabitur

et salus mea non morabitur
dabo in Sion salutem et Israheli gloriam meam
47,¹ descende sede in pulverem virgo filia Babylon
sede in terra non est solium filiae Chaldeorum
quia ultra non vocaberis mollis et tenera
47,²tolle molam et mole farinam
denuda turpitudinem tuam discoperi umerum
revela crus transi flumina
47,³revelabitur ignominia tua et videbitur obprobrium tuum
ultionem capiam et non resistet mihi homo
47,⁴redemptor noster Dominus exercituum nomen illius Sanctus Israhel
47,⁵sede tace et intra in tenebras filia Chaldeorum
quia non vocaberis ultra domina regnorum
47,⁶iratus sum super populum meum
contaminavi hereditatem meam
et dedi eos in manu tua
non posuisti eis misericordias
super senem adgravasti iugum tuum valde
47,⁷et dixisti in sempiternum ero domina
non posuisti haec super cor tuum
neque recordata es novissimi tui
47,⁸et nunc audi haec delicata et habitans confidenter
quae dicis in corde tuo ego sum et non est praeter me amplius
non sedebo vidua et ignorabo sterilitatem
47,⁹venient tibi duo haec subito in die una sterilitas et viduitas
universa venerunt super te propter multitudinem maleficiorum tuorum
et propter duritiam incantatorum tuorum vehementem
47,¹⁰et fiduciam habuisti in malitia tua et dixisti non est qui videat me
sapientia tua et scientia tua haec decepit te
et dixisti in corde tuo ego sum et praeter me non est altera
47,¹¹veniet super te malum et nescies ortum eius
et inruet super te calamitas quam non poteris expiare
veniet super te repente miseria quam nescies
47,¹²sta cum incantatoribus tuis et cum multitudine maleficiorum tuorum
in quibus laborasti ab adulescentia tua

si forte quid prosit tibi aut si possis fieri fortior
47,¹³ defecisti in multitudine consiliorum tuorum
stent et salvent te augures caeli
qui contemplantur sidera et supputabant menses
ut ex eis adnuntiarent ventura tibi
47,¹⁴ ecce facti sunt quasi stipula ignis conbusit eos
non liberabunt animam suam de manu flammae
non sunt prunae quibus calefiant nec focus ut sedeant ad eum
47,¹⁵ sic facta sunt tibi in quibuscumque laboraveras
negotiatores tui ab adulescentia tua
unusquisque in via sua erraverunt
non est qui salvet te
48,¹ audite hoc domus Iacob
qui vocamini nomine Israhel
et de aquis Iuda existis
qui iuratis in nomine Domini
et Dei Israhel recordamini non in veritate neque in iustitia
48,² de civitate enim sancta vocati sunt
et super Deum Israhel constabiliti sunt
Dominus exercituum nomen eius
48,³ priora ex tunc adnuntiavi et ex ore meo exierunt et audita feci ea
repente operatus sum et venerunt
48,⁴ scivi enim quia durus es tu
et nervus ferreus cervix tua et frons tua aerea
48,⁵ praedixi tibi ex tunc antequam venirent indicavi tibi
ne forte dices idola mea fecerunt haec
et sculptilia mea et conflatilia mandaverunt ista
48,⁶ quae audisti vide omnia
vos autem non adnuntiastis
audita feci tibi nova ex nunc et conservata quae nescis
48,⁷ nunc creata sunt et non ex tunc et ante diem et non audisti ea
ne forte dicas ecce cognovi ea
48,⁸ neque audisti neque cognovisti neque ex tunc aperta est auris tua
scio enim quia praevaricans praevaricabis
et transgressorem ex ventre vocavi te

48,⁹propter nomen meum longe faciam furorem meum
et laude mea infrenabo te ne intereas
48,¹⁰ecce excoxi te sed non quasi argentum elegi te in camino paupertatis
48,¹¹propter me propter me faciam ut non blasphemem
et gloriam meam alteri non dabo
48,¹²audi me Iacob et Israhel quem ego voco
ego ipse ego primus et ego novissimus
48,¹³manus quoque mea fundavit terram et dextera mea mensa est caelos
ego vocabo eos et stabunt simul
48,¹⁴congregamini omnes vos et audite
quis de eis adnuntiavit haec
Dominus dilexit eum faciet voluntatem suam in Babylone et brachium suum in Chaldeis
48,¹⁵ego ego locutus sum et vocavi eum
adduxi eum et directa est via eius
48,¹⁶accedite ad me et audite hoc
non a principio in abscondito locutus sum
ex tempore antequam fieret ibi eram
et nunc Dominus Deus misit me et spiritus eius
48,¹⁷haec dicit Dominus redemptor tuus Sanctus Israhel
ego Dominus Deus tuus docens te utilia gubernans te in via qua ambulas
48,¹⁸utinam adtendisses mandata mea
facta fuisset sicut flumen pax tua
et iustitia tua sicut gurgites maris
48,¹⁹et fuisset quasi harena semen tuum
et stirps uteri tui ut lapilli eius
non interisset et non fuisset adtritum nomen eius a facie mea
48,²⁰egredimini de Babylone fugite a Chaldeis
in voce exultationis adnuntiate auditum facite hoc
efferte illud usque ad extrema terrae
dicite redemit Dominus servum suum Iacob
48,²¹non sitierunt in deserto cum educeret eos
aquam de petra produxit eis
et scidit petram et fluxerunt aquae
48,²²non est pax dicit Dominus impiis
49,¹ audite insulae et adtendite populi de longe

Dominus ab utero vocavit me
de ventre matris meae recordatus est nominis mei
49,²et posuit os meum quasi gladium acutum
in umbra manus suae protexit me
et posuit me sicut sagittam electam in faretra sua abscondit me
49,³et dixit mihi servus meus es tu Israhel quia in te gloriabor
49,⁴et ego dixi in vacuum laboravi
sine causa et vane fortitudinem meam consumpsi
ergo iudicium meum cum Domino
et opus meum cum Deo meo
49,⁵et nunc dicit Dominus
formans me ex utero servum sibi
ut reducam Iacob ad eum
et Israhel non congregabitur
et glorificatus sum in oculis Domini
et Deus meus factus est fortitudo mea
49,⁶et dixit parum est ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Iacob et feces Israhel conver-
tendas
dedi te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum terrae
49,⁷haec dicit Dominus redemptor Israhel Sanctus eius
ad contemptibilem animam ad abominatam gentem ad servum dominorum
reges videbunt et consurgent principes et adorabunt
propter Dominum quia fidelis est et Sanctum Israhel qui elegit te
49,⁸haec dicit Dominus
in tempore placito exaudivi te
et in die salutis auxiliatus sum tui
et servavi te et dedi te in foedus populi
ut suscitares terram et possideres hereditates dissipatas
49,⁹ut diceres his qui vincti sunt exite et his qui in tenebris revelamini
super vias pascentur et in omnibus planis pascua eorum
49,¹⁰non esurient neque sitient et non percutiet eos aestus et sol
quia miserator eorum reget eos et ad fontes aquarum portabit eos
49,¹¹et ponam omnes montes meos in viam et semitae meae exaltabuntur
49,¹²ecce isti de longe venient et ecce illi ab aquilone et mari et isti de terra australi
49,¹³laudate caeli et exulta terra

iubilare montes laudem
quia consolatus est Dominus populum suum et pauperum suorum miserebitur
49,¹⁴et dixit Sion dereliquit me Dominus et Dominus oblitus est mei
49,¹⁵numquid oblivisci potest mulier infantem suum
ut non misereatur filio uteri sui
et si illa oblita fuerit
ego tamen non obliviscar tui
49,¹⁶ecce in manibus meis descripsi te
muri tui coram oculis meis semper
49,¹⁷venerunt structores tui destruentes te et dissipantes a te exhibunt
49,¹⁸leva in circuitu oculos tuos et vide
omnes isti congregati sunt venerunt tibi
vivo ego dicit Dominus quia omnibus his velut ornamento vestieris
et circumdabis tibi eos quasi sponsa
49,¹⁹quia deserta tua et solitudines tuae et terra ruinae tuae
nunc angusta erunt prae habitatoribus et longe fugabuntur qui absorbebant te
49,²⁰adhuc dicent in auribus tuis filii sterilitatis tuae
angustus mihi est locus fac spatium mihi ut habitem
49,²¹et dices in corde tuo quis genuit mihi istos
ego sterilis et non pariens
transmigrata et captiva
et istos quis enutrivit
ego destituta et sola et isti ubi hic erant
49,²²haec dicit Dominus Deus
ecce levo ad gentes manum meam et ad populos exaltabo signum meum
et adferent filios tuos in ulnis et filias tuas super umeros portabunt
49,²³et erunt reges nutricii tui et reginae nutrices tuae
vultu in terra dimisso adorabunt te
et pulverem pedum tuorum lingent
et scies quia ego Dominus super quo non confundentur qui expectant eum
49,²⁴numquid tolletur a forte praeda
aut quod captum fuerit a robusto salvum esse poterit
49,²⁵quia haec dicit Dominus
equidem et captivitas a forte tolletur
et quod ablatum fuerit a robusto salvabitur

eos vero qui iudicaverunt te ego iudicabo et filios tuos ego salvabo
49,²⁶et cibabo hostes tuos carnibus suis
et quasi musto sanguine suo inebriabuntur
et sciet omnis caro quia ego Dominus salvans te et redemptor tuus Fortis Iacob
50,¹ haec dicit Dominus
quis est hic liber repudii matris vestrae quo dimisi eam
aut quis est creditor meus cui vendidi vos
ecce in iniquitatibus vestris venditi estis
et in sceleribus vestris dimisi matrem vestram
50,²quia veni et non erat vir vocavi et non erat qui audiret
numquid abbreviata et parvula facta est manus mea ut non possim redimere
aut non est in me virtus ad liberandum
ecce in increpatione mea desertum faciam mare
ponam flumina in siccum
computrescent pisces sine aqua et morientur in siti
50,³induam caelos tenebris et saccum ponam operimentum eorum
50,⁴Dominus dedit mihi linguam eruditam
ut sciam sustentare eum qui lassus est verbo
erigit mane mane erigit mihi aurem ut audiam quasi magistrum
50,⁵Dominus Deus aperuit mihi aurem ego autem non contradico retrorsum non abii
50,⁶corpus meum dedi percutientibus et genas meas vellentibus
faciem meam non averti ab increpantibus et conspuentibus
50,⁷Dominus Deus auxiliator meus ideo non sum confusus
ideo posui faciem meam ut petram durissimam et scio quoniam non confundar
50,⁸iuxta est qui iustificat me quis contradicet mihi stemus simul
quis est adversarius meus accedat ad me
50,⁹ecce Dominus Deus auxiliator meus quis est qui condemnet me
ecce omnes quasi vestimentum conterentur tinea comedet eos
50,¹⁰quis ex vobis timens Dominum audiens vocem servi sui
qui ambulavit in tenebris et non est lumen ei
speret in nomine Domini et innitatur super Deum suum
50,¹¹ecce omnes vos accedentes ignem accincti flammis
ambulate in lumine ignis vestri et in flammis quas succendistis
de manu mea factum est hoc vobis in doloribus dormietis
51,¹ audite me qui sequimini quod iustum est et quaeritis Dominum

ad tendite ad petram unde excisi estis et ad cavernam laci de qua praecisi estis
51,² ad tendite ad Abraham patrem vestrum et ad Sarram quae peperit vos
quia unum vocavi eum et benedixi ei et multiplicavi eum
51,³ consolabitur ergo Dominus et Sion consolabitur omnes ruinas eius
et ponet desertum eius quasi delicias
et solitudinem eius quasi hortum Domini
gaudium et laetitia invenietur in ea
gratiarum actio et vox laudis
51,⁴ ad tendite ad me populus meus et tribus mea me audite
quia lex a me exiet et iudicium meum in lucem populorum requiescet
51,⁵ prope est iustus meus egressus est salvator meus
et brachia mea populos iudicabunt
me insulae expectabunt
et brachium meum sustinebunt
51,⁶ levate in caelum oculos vestros et videte sub terra deorsum
quia caeli sicut fumus liquescent
et terra sicut vestimentum adteretur
et habitatores eius sicut haec interibunt
salus autem mea in sempiternum erit
et iustitia mea non deficiet
51,⁷ audite me qui scitis iustum populus lex mea in corde eorum
nolite timere obprobrium hominum et blasphemias eorum ne metuatis
51,⁸ sicut enim vestimentum sic comedet eos vermis
et sicut lanam sic devorabit eos tinea
salus autem mea in sempiternum erit
et iustitia mea in generationes generationum
51,⁹ consurge consurge induere fortitudinem brachium Domini
consurge sicut in diebus antiquis in generationibus saeculorum
numquid non tu percussisti superbum vulnerasti draconem
51,¹⁰ numquid non tu siccasti mare aquam abyssi vehementis
qui posuisti profundum maris viam ut transirent liberati
51,¹¹ et nunc qui redempti sunt a Domino revertentur et venient in Sion laudantes
et laetitia sempiterna super capita eorum
gaudium et laetitiam tenebunt fugiet dolor et gemitus
51,¹² ego ego ipse consolabor vos

quis tu ut timeres ab homine mortali et a filio hominis
qui quasi faenum ita arescet
51,¹³et oblitus es Domini factoris tui
qui tetendit caelos et fundavit terram
et formidasti iugiter tota die
a facie furoris eius qui te tribulabat et paraverat ad perdendum
ubi nunc est furor tribulantis
51,¹⁴cito veniet gradiens ad aperiendum
et non interficiet usque ad internicionem nec deficiet panis eius
51,¹⁵ego autem sum Dominus Deus tuus
qui conturbo mare et intumescunt fluctus eius
Dominus exercituum nomen meum
51,¹⁶posui verba mea in ore tuo et in umbra manus meae protexi te
ut plantes caelos et fundes terram
et dicas ad Sion populus meus es tu
51,¹⁷elevare elevare consurge Hierusalem
quae bibisti de manu Domini calicem irae eius
usque ad fundum calicis soporis bibisti et epotasti usque ad feces
51,¹⁸non est qui sustentet eam ex omnibus filiis quos genuit
et non est qui adprehendat manum eius ex omnibus filiis quos enutrivit
51,¹⁹duo sunt quae occurrerunt tibi quis contristabitur super te
vastitas et contritio et fames et gladius quis consolabitur te
51,²⁰filiis tui proiecti sunt dormierunt in capite omnium viarum sicut bestia inlaqueata
pleni indignatione Domini increpatione Dei tui
51,²¹idcirco audi hoc pauperula et ebria non a vino
51,²²haec dicit Dominator tuus Dominus et Deus tuus qui pugnavit pro populo suo
ecce tuli de manu tua calicem soporis
fundum calicis indignationis meae
non adicies ut bibas illud ultra
51,²³et ponam illud in manu eorum qui te humiliaverunt
et dixerunt animae tuae incurvare ut transeamus
et posuisti ut terram corpus tuum et quasi viam transeuntibus
52,¹ consurge consurge induere fortitudine tua Sion
induere vestimentis gloriae tuae Hierusalem civitas sancti
quia non adiciet ultra ut pertranseat per te incircumcisis et immundis

52,²excutere de pulvere consurge sede Hierusalem
solve vincula colli tui captiva filia Sion
52,³quia haec dicit Dominus
gratis venundati estis et sine argento redimemini
52,⁴quia haec dicit Dominus Deus
in Aegyptum descendit populus meus in principio ut colonus esset ibi
et Assur absque ulla causa calumniatus est eum
52,⁵et nunc quid mihi est hic dicit Dominus
quoniam ablati sunt populus meus gratis
dominatores eius inique agunt dicit Dominus
et iugiter tota die nomen meum blasphematur
52,⁶propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa
quia ego ipse qui loquebar ecce adsum
52,⁷quam pulchri super montes pedes adnuntiantis et praedicantis pacem
adnuntiantis bonum praedicantis salutem
dicentis Sion regnavit Deus tuus
52,⁸vox speculatorum tuorum
levaverunt vocem simul laudabunt
quia oculus ad oculum videbunt cum converterit Dominus Sion
52,⁹gaudete et laudate simul deserta Hierusalem
quia consolatus est Dominus populum suum redemit Hierusalem
52,¹⁰paravit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium
et videbunt omnes fines terrae salutare Dei nostri
52,¹¹recedite recedite exite inde pollutum nolite tangere
exite de medio eius mundamini qui fertis vasa Domini
52,¹²quoniam non in tumultu exhibitis nec in fuga properabitis
praecedet enim vos Dominus et congregabit vos Deus Israhel
52,¹³ecce intelleget servus meus
exaltabitur et elevabitur et sublimis erit valde
52,¹⁴sicut obstipuerunt super te multi sic inglorius erit inter viros aspectus eius
et forma eius inter filios hominum
52,¹⁵iste asperget gentes multas
super ipsum continebunt reges os suum
quia quibus non est narratum de eo viderunt
et qui non audierunt contemplati sunt

53,¹ quis credidit auditui nostro et brachium Domini cui revelatum est
53,² et ascendet sicut virgultum coram eo
et sicut radix de terra sitiendi
non est species ei neque decor et vidimus eum
et non erat aspectus et desideravimus eum
53,³ despectum et novissimum virorum
virum dolorum et scientem infirmitatem
et quasi absconditus vultus eius et despectus
unde nec reputavimus eum
53,⁴ vere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portavit
et nos putavimus eum quasi leprosum et percussum a Deo et humiliatum
53,⁵ ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras
adtritum est propter scelera nostra
disciplina pacis nostrae super eum et livore eius sanati sumus
53,⁶ omnes nos quasi oves erravimus unusquisque in viam suam declinavit
et Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum
53,⁷ oblatus est quia ipse voluit et non aperuit os suum
sicut ovis ad occisionem ducetur
et quasi agnus coram tondente obmutescet et non aperiet os suum
53,⁸ de angustia et de iudicio sublatus est
generationem eius quis enarrabit
quia abscisus est de terra viventium
propter scelus populi mei percussit eos
53,⁹ et dabit impios pro sepultura et divitem pro morte sua
eo quod iniquitatem non fecerit neque dolus fuerit in ore eius
53,¹⁰ et Dominus voluit contere eum in infirmitate
si posuerit pro peccato animam suam videbit semen longevum
et voluntas Domini in manu eius dirigetur
53,¹¹ pro eo quod laboravit anima eius videbit et saturabitur
in scientia sua iustificabit ipse iustus servus meus multos
et iniquitates eorum ipse portabit
53,¹² ideo dispertiam ei plurimos et fortium dividet spolia
pro eo quod tradidit in morte animam suam
et cum sceleratis reputatus est
et ipse peccatum multorum tulit et pro transgressoribus rogavit

54,¹ lauda sterilis quae non parit
decanta laudem et hinni quae non pariebas
quoniam multi filii desertae magis quam eius quae habebat virum dicit Dominus
54,² dilata locum tentorii tui et pelles tabernaculorum tuorum extende ne parcas
longos fac funiculos tuos et clavos tuos consolida
54,³ ad dexteram enim et ad levam penetrabis
et semen tuum gentes hereditabit
et civitates desertas inhabitabit
54,⁴ noli timere quia non confunderis
neque erubescas non enim te pudebit
quia confusionis adolescentiae tuae oblivisceris
et obprobrii viduitatis tuae non recordaberis amplius
54,⁵ quia dominabitur tui qui fecit te
Dominus exercituum nomen eius
et redemptor tuus Sanctus Israhel Deus omnis terrae vocabitur
54,⁶ quia ut mulierem derelictam et maerentem spiritu vocavit te Dominus
et uxorem ab adolescentia abiectam
dixit Deus tuus
54,⁷ ad punctum in modico dereliqui te et in miserationibus magnis congregabo te
54,⁸ in momento indignationis abscondi faciem meam parumper a te
et in misericordia sempiterna misertus sum tui dixit redemptor tuus Dominus
54,⁹ sicut in diebus Noe istud mihi est
cui iuravi ne inducerem aquas Noe ultra super terram
sic iuravi ut non irascar tibi et non increpem te
54,¹⁰ montes enim commovebuntur et colles contremescent
misericordia autem mea non recedet
et foedus pacis meae non movebitur
dixit miserator tuus Dominus
54,¹¹ paupercula tempestate convulsa absque ulla consolatione
ecce ego sternam per ordinem lapides tuos et fundabo te in sapphyris
54,¹² et ponam iaspidem propugnacula tua
et portas tuas in lapides sculptos
et omnes terminos tuos in lapides desiderabiles
54,¹³ universos filios tuos doctos a Domino
et multitudinem pacis filiis tuis 54,¹⁴ et in iustitia fundaberis

recede procul a calumnia quia non timebis
et a pavore quia non adpropinquabit tibi
54,¹⁵ ecce accola veniet qui non erat tecum
advena quondam tuus adiungetur tibi
54,¹⁶ ecce ego creavi fabrum sufflantem in igne prunas
et proferentem vas in opus suum
et ego creavi interfectorem ad disperdendum
54,¹⁷ omne vas quod fictum est contra te non dirigetur
et omnem linguam resistentem tibi in iudicio iudicabis
haec hereditas servorum Domini et iustitia eorum apud me dicit Dominus
55,¹ o omnes sitientes venite ad aquas et qui non habetis argentum properate emite et comedite
venite emite absque argento et absque ulla commutatione vinum et lac
55,² quare adpenditis argentum non in panibus et laborem vestrum non in saturitate
audite audientes me et comedite bonum et delectabitur in crassitudine anima vestra
55,³ inclinate aurem vestram et venite ad me audite et vivet anima vestra
et feriam vobis pactum sempiternum
misericordias David fideles
55,⁴ ecce testem populis dedi eum
ducem ac praeceptorem gentibus
55,⁵ ecce gentem quam nesciebas vocabis
et gentes quae non cognoverunt te ad te current
propter Dominum Deum tuum et Sanctum Israhel quia glorificavit te
55,⁶ quaerite Dominum dum inveniri potest
invocate eum dum prope est
55,⁷ derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitationes suas
et revertatur ad Dominum et miserebitur eius
et ad Deum nostrum quoniam multus est ad ignoscendum
55,⁸ non enim cogitationes meae cogitationes vestrae
neque viae vestrae viae meae dicit Dominus
55,⁹ quia sicut exaltantur caeli a terra
sic exaltatae sunt viae meae a viis vestris
et cogitationes meae a cogitationibus vestris
55,¹⁰ et quomodo descendit imber et nix de caelo et illuc ultra non revertitur
sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit

et dat semen serenti et panem comedenti
55,¹¹ sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo
non revertetur ad me vacuum
sed faciet quaecumque volui
et prosperabitur in his ad quae misi illud
55,¹² quia in laetitia egrediemini et in pace deducemini
montes et colles cantabunt coram vobis laudem
et omnia ligna regionis plaudent manu
55,¹³ pro saliuca ascendet abies et pro urtica crescet myrtus
et erit Dominus nominatus in signum aeternum quod non auferetur
56,¹ haec dicit Dominus custodite iudicium et facite iustitiam
quia iuxta est salus mea ut veniat et iustitia mea ut reveletur
56,² beatus vir qui facit hoc
et filius hominis qui adprehendit istud
custodiens sabbatum ne polluat illud
custodiens manus suas ne faciat omne malum
56,³ et non dicat filius advenae qui adheret Domino dicens
separatione dividet me Dominus a populo suo
et non dicat eunuchus ecce ego lignum aridum
56,⁴ quia haec dicit Dominus eunuchis
qui custodierint sabbata mea et elegerint quae volui et tenuerint foedus meum
56,⁵ dabo eis in domo mea et in muris meis locum et nomen melius a filiis et filiabus
nomen sempiternum dabo eis quod non peribit
56,⁶ et filios advenae qui adherent Domino ut colant eum
et diligant nomen eius ut sint ei in servos
omnem custodientem sabbatum ne polluat illud et tenentem foedus meum
56,⁷ adducam eos in montem sanctum meum
et laetificabo eos in domo orationis meae
holocausta eorum et victimae eorum placebunt mihi super altari meo
quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis
56,⁸ ait Dominus Deus qui congregat dispersos Israhel
adhuc congregabo ad eum congregatos eius
56,⁹ omnes bestiae agri venite ad devorandum universae bestiae saltus
56,¹⁰ speculatores eius caeci omnes nescierunt
universi canes muti non valentes latrare

videntes vana dormientes et amantes somnia
56,¹¹et canes inpuidentissimi nescierunt saturitatem
ipsi pastores ignoraverunt intellegentiam
omnes in viam suam declinaverunt
unusquisque ad avaritiam suam a summo usque ad novissimum
56,¹²venite sumamus vinum et impleamur ebrietate
et erit sicut hodie sic et cras et multo amplius
57,¹iustus perit et nemo est qui recogitet in corde suo
et viri misericordiae colliguntur quia non est qui intellegat
a facie enim malitiae collectus est iustus
57,²veniat pax requiescat in cubili suo
qui ambulavit in directione sua
57,³vos autem accedite huc filii auguratricis
semen adulteri et fornicariae
57,⁴super quem lusistis super quem dilatastis os et eiecistis linguam
numquid non vos filii scelesti semen mendax
57,⁵qui consolamini in diis subter omne lignum frondosum
immolantes parvulos in torrentibus subter imminentes petras
57,⁶in partibus torrentis pars tua haec est sors tua
et ipsis effudisti libamen obtulisti sacrificium
numquid super his non indignabor
57,⁷super montem excelsum et sublimem posuisti cubile tuum
et illuc ascendisti ut immolares hostias
57,⁸et post ostium et retro postem posuisti memoriale tuum
quia iuxta me discoperuisti et suscepisti adulterum
dilatasti cubile tuum et pepigisti cum eis
dilexisti stratum eorum manu aperta
57,⁹et ornasti te regi unguento et multiplicasti pigmenta tua
misisti legatos tuos procul et humiliata es usque ad inferos
57,¹⁰in multitudine viae tuae laborasti non dixisti quiescam
vitam manus tuae invenisti propterea non rogasti
57,¹¹pro quo sollicita timuisti quia mentita es
et mei non es recordata neque cogitasti in corde tuo
quia ego tacens et quasi non videns et mei oblita es
57,¹²ego adnuntiabo iustitiam tuam

et opera tua non proderunt tibi
57,¹³ cum clamaveris liberent te congregati tui
et omnes eos auferet ventus tollet aura
qui autem fiduciam habet mei hereditabit terram et possidebit montem sanctum meum
57,¹⁴ et dicam viam facite praebete iter declinate de semita
auferte offendicula de via populi mei
57,¹⁵ quia haec dicit Excelsus et Sublimis habitans aeternitatem
et sanctum nomen eius in excelso et in sancto habitans
et cum contrito et humili spiritu
ut vivificet spiritum humilium et vivificet cor contritorum
57,¹⁶ non enim in sempiternum litigabo neque usque ad finem irascar
quia spiritus a facie mea egredietur et flatus ego faciam
57,¹⁷ propter iniquitatem avaritiae eius iratus sum et percussi eum
abscondi et indignatus sum
et abiit vagus in via cordis sui
57,¹⁸ vias eius vidi et dimisi eum
et reduxi eum et reddidi consolationes ipsi et lugentibus eius
57,¹⁹ creavi fructum labiorum
pacem pacem ei qui longe est et qui prope dixit Dominus et sanavi eum
57,²⁰ impii autem quasi mare fervens quod quiescere non potest
et redundant fluctus eius in conculcationem et lutum
57,²¹ non est pax dixit Deus meus impiis
58,¹ clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam
et adnuntia populo meo scelera eorum et domui Iacob peccata eorum
58,² me etenim de die in diem quaerunt et scire vias meas volunt
quasi gens quae iustitiam fecerit et quae iudicium Dei sui non reliquerit
rogant me iudicia iustitiae adpropinquare Deo volunt
58,³ quare ieiunavimus et non aspexisti
humiliavimus animam nostram et nescisti
ecce in die ieiunii vestri invenitur voluntas
et omnes debitores vestros repetitis
58,⁴ ecce ad lites et contentiones ieiunatis
et percutitis pugno impie
nolite ieiunare sicut usque ad hanc diem
ut audiatur in excelso clamor vester

58,⁵ numquid tale est ieiunium quod elegi
per diem adfligere hominem animam suam
numquid contorquere quasi circulum caput suum
et saccum et cinerem sternere
numquid istud vocabis ieiunium et diem acceptabilem Domino
58,⁶ nonne hoc est magis ieiunium quod elegi
dissolve conligationes impietatis solve fasciculos deprimentes
dimitte eos qui confracti sunt liberos et omne onus disrumpe
58,⁷ frange esurienti panem tuum et egenos vagosque induc in domum tuam
cum videris nudum operi eum et carnem tuam ne despexeris
58,⁸ tunc erumpet quasi mane lumen tuum et sanitas tua citius orietur
et anteibit faciem tuam iustitia tua et gloria Domini colliget te
58,⁹ tunc invocabis et Dominus exaudiet clamabis et dicet ecce adsum
si abstuleris de medio tui catenam
et desieris digitum extendere et loqui quod non prodest
58,¹⁰ cum effuderis esurienti animam tuam et animam adflictam repleveris
orietur in tenebris lux tua et tenebrae tuae erunt sicut meridies
58,¹¹ et requiem tibi dabit Dominus semper
et implebit splendoribus animam tuam et ossa tua liberabit
et eris quasi hortus inriguus
et sicut fons aquarum cuius non deficient aquae
58,¹² et aedificabuntur in te deserta saeculorum
fundamenta generationis et generationis suscitabis
et vocaberis aedificator sepium avertens semitas in quietem
58,¹³ si averteris a sabbato pedem tuum facere voluntatem tuam in die sancto meo
et vocaveris sabbatum delicatum et sanctum Domini gloriosum
et glorificaveris eum dum non facis vias tuas
et non invenitur voluntas tua ut loquaris sermonem
58,¹⁴ tunc delectaberis super Domino et sustollam te super altitudines terrae
et cibabo te hereditate Iacob patris tui
os enim Domini locutum est
59,¹ ecce non est abbreviata manus Domini ut salvare nequeat
neque adgravata est auris eius ut non exaudiat
59,² sed iniquitates vestrae dividerunt inter vos et Deum vestrum
et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret

59,³manus enim vestrae pollutae sunt sanguine et digiti vestri iniquitate
labia vestra locuta sunt mendacium et lingua vestra iniquitatem fatur
59,⁴non est qui invocet iustitiam neque est qui iudicet vere
sed confidunt in nihili et loquuntur vanitates
conceperunt laborem et pepererunt iniquitatem
59,⁵ova aspidum ruperunt et telas araneae texuerunt
qui comederit de ovis eorum morietur
et quod confotum est erumpet in regulum
59,⁶telae eorum non erunt in vestimentum neque operientur operibus suis
opera eorum opera inutilia et opus iniquitatis in manibus eorum
59,⁷pedes eorum ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem innocentem
cogitationes eorum cogitationes inutilis vastitas et contritio in viis eorum
59,⁸viam pacis nescierunt et non est iudicium in gressibus eorum
semitae eorum incurvatae sunt eis
omnis qui calcatur in ea ignorat pacem
59,⁹propter hoc elongatum est iudicium a nobis
et non apprehendet nos iustitia
expectavimus lucem et ecce tenebrae
splendorem et in tenebris ambulavimus
59,¹⁰palpavimus sicut caeci parietem
et quasi absque oculis adirectavimus
inpegimus meridie quasi in tenebris in caligosis quasi mortui
59,¹¹rugiemus quasi ursi omnes et quasi columbae meditantem gememus
expectavimus iudicium et non est
salutem et elongata est a nobis
59,¹²multiplicatae sunt enim iniquitates nostrae coram te et peccata nostra responderunt
nobis
quia scelera nostra nobiscum et iniquitates nostras cognovimus
59,¹³peccare et mentiri contra Dominum
et aversi sumus ne iremus post tergum Dei nostri
ut loqueremur calumniam et transgressionem
concepimus et locuti sumus de corde verba mendacii
59,¹⁴et conversum est retrorsum iudicium et iustitia longe stetit
quia corrumpitur in platea veritas et aequitas non potuit ingredi
59,¹⁵et facta est veritas in oblivione

et qui recessit a malo praedae patuit
et vidit Dominus et malum apparuit in oculis eius quia non est iudicium
59,¹⁶et vidit quia non est vir et aporiatus est quia non est qui occurrat
et salvavit sibi brachium suum et iustitia eius ipsa confirmavit eum
59,¹⁷indutus est iustitia ut lorica et galea salutis in capite eius
indutus est vestimentis ultionis et opertus est quasi pallio zeli
59,¹⁸sicut ad vindictam quasi ad retributionem indignationis hostibus suis
et vicissitudinem inimicis suis
insulis vicem reddet
59,¹⁹et timebunt qui ab occidente nomen Domini
et qui ab ortu solis gloriam eius
cum venerit quasi fluvius violentus quem spiritus Domini cogit
59,²⁰et venerit Sion redemptor et eis qui redeunt ab iniquitate in Iacob dicit Dominus
59,²¹hoc foedus meum cum eis dicit Dominus
spiritus meus qui est in te et verba mea quae posui in ore tuo
non recedent de ore tuo et de ore seminis tui
et de ore seminis seminis tui dixit Dominus
amodo et usque in sempiternum
60,¹ surge inluminare quia venit lumen tuum et gloria Domini super te orta est
60,²quia ecce tenebrae operient terram et caligo populos
super te autem orietur Dominus et gloria eius in te videbitur
60,³et ambulabunt gentes in lumine tuo
et reges in splendore ortus tui
60,⁴leva in circuitu oculos tuos et vide
omnes isti congregati sunt venerunt tibi
filii tui de longe venient et filiae tuae in latere sugent
60,⁵tunc videbis et afflues et mirabitur et dilatabitur cor tuum
quando conversa fuerit ad te multitudo maris fortitudo gentium venerit tibi
60,⁶inundatio camelorum operiet te dromedariae Madian et Efa
omnes de Saba venient aurum et tus deferentes et laudem Domino adnuntiantes
60,⁷omne pecus Cedar congregabitur tibi
arietes Nabaioth ministrabunt tibi
offerentur super placabili altari meo
et domum maiestatis meae glorificabo
60,⁸qui sunt isti qui ut nubes volant et quasi columbae ad fenestras suas

60,⁹me enim insulae expectant et naves maris in principio
ut adducam filios tuos de longe
argentum eorum et aurum eorum cum eis
nomini Domini Dei tui et Sancto Israhel quia glorificavit te
60,¹⁰et aedificabunt filii peregrinorum muros tuos
et reges eorum ministrabunt tibi
in indignatione enim mea percussi te
et in reconciliatione mea misertus sum tui
60,¹¹et aperientur portae tuae iugiter die et nocte non claudentur
ut adferatur ad te fortitudo gentium et reges earum adducantur
60,¹²gens enim et regnum quod non servierit tibi peribit
et gentes solitudine vastabuntur
60,¹³gloria Libani ad te veniet abies et buxus et pinus simul
ad ornandum locum sanctificationis meae
et locum pedum meorum glorificabo
60,¹⁴et venient ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt te
et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi
et vocabunt te civitatem Domini Sion Sancti Israhel
60,¹⁵pro eo quod fuisti derelicta et odio habita et non erat qui per te transiret
ponam te in superbiam saeculorum gaudium in generationem et generationem
60,¹⁶et suges lac gentium et mamilla regum lactaberis
et scies quia ego Dominus salvans te et redemptor tuus Fortis Iacob
60,¹⁷pro aere adferam aurum et pro ferro adferam argentum
et pro lignis aes et pro lapidibus ferrum
et ponam visitationem tuam pacem et praepositos tuos iustitiam
60,¹⁸non audietur ultra iniquitas in terra tua vastitas et contritio in terminis tuis
et occupabit salus muros tuos et portas tuas laudatio
60,¹⁹non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem nec splendor lunae inluminabit te
sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam et Deus tuus in gloriam tuam
60,²⁰non occidet ultra sol tuus et luna tua non minuetur
quia Dominus erit in lucem sempiternam et conplebuntur dies luctus tui
60,²¹populus autem tuus omnes iusti in perpetuum hereditabunt terram
germen plantationis meae opus manus meae ad glorificandum
60,²²minimus erit in mille et parvulus in gentem fortissimam
ego Dominus in tempore eius subito faciam istud

61,¹ spiritus Domini super me
eo quod unxerit Dominus me ad adnuntiandum mansuetis misit me
ut mederer contritis corde et praedicarem captivis indulgentiam et clausis apertionem
61,² ut praedicarem annum placabilem Domini et diem ultionis Deo nostro
ut consolarer omnes lugentes
61,³ ut ponerem lugentibus Sion et darem eis coronam pro cinere
oleum gaudii pro luctu pallium laudis pro spiritu maeroris
et vocabuntur in ea fortes iustitiae plantatio Domini ad glorificandum
61,⁴ et aedificabunt deserta a saeculo et ruinas antiquas erigent
et instaurabunt civitates desertas dissipatas in generationem et generationem
61,⁵ et stabunt alieni et pascent pecora vestra
et filii peregrinorum agricolae et vinitores vestri erunt
61,⁶ vos autem sacerdotes Domini vocabimini ministri Dei nostri dicetur vobis
fortitudinem gentium comedetis et in gloria earum superbietis
61,⁷ pro confusione vestra duplici et rubore laudabunt partem eorum
propter hoc in terra sua duplicia possidebunt laetitia sempiterna erit eis
61,⁸ quia ego Dominus diligens iudicium odio habens rapinam in holocausto
et dabo opus eorum in veritate et foedus perpetuum feriam eis
61,⁹ et scietur in gentibus semen eorum et germen eorum in medio populorum
omnes qui viderint eos cognoscent eos
quia isti sunt semen cui benedixit Dominus
61,¹⁰ gaudens gaudebo in Domino et exultabit anima mea in Deo meo
quia induit me vestimentis salutis et indumento iustitiae circumdedit me
quasi sponsum decoratum corona et quasi sponsam ornatam monilibus suis
61,¹¹ sicut enim terra profert germen suum et sicut hortus semen suum germinat
sic Dominus Deus germinabit iustitiam et laudem coram universis gentibus
62,¹ propter Sion non tacebo et propter Hierusalem non quiescam
donec egrediatur ut splendor iustus eius et salvator eius ut lampas accendatur
62,² et videbunt gentes iustum tuum et cuncti reges inclitum tuum
et vocabitur tibi nomen novum quod os Domini nominabit
62,³ et eris corona gloriae in manu Domini et diadema regni in manu Dei tui
62,⁴ non vocaberis ultra Derelicta et terra tua non vocabitur amplius Desolata
sed vocaberis Voluntas mea in ea et terra tua Inhabitata
quia conplacuit Domino in te et terra tua inhabitabitur
62,⁵ habitabit enim iuvenis cum virgine et habitabunt in te filii tui

et gaudebit sponsus super sponsam gaudebit super te Deus tuus
 62,⁶super muros tuos Hierusalem constitui custodes
 tota die et tota nocte perpetuo non tacebunt
 qui reminiscimini Domini ne taceatis
 62,⁷et ne detis silentium ei donec stabiliat et donec ponat Hierusalem laudem in terra
 62,⁸iuravit Dominus in dextera sua et in brachio fortitudinis suae
 si dedero triticum tuum ultra cibum inimicis tuis
 et si biberint filii alieni vinum tuum in quo laborasti
 62,⁹quia qui congregabunt illud comedent et laudabunt Dominum
 et qui conportant illud bibent in atriis sanctis meis
 62,¹⁰transite transite per portas praeparate viam populo
 planum facite iter et eligite lapides elevate signum ad populos
 62,¹¹ecce Dominus auditum fecit in extremis terrae
 dicite filiae Sion ecce salvator tuus venit
 ecce merces eius cum eo et opus eius coram illo
 62,¹²et vocabunt eos Populus sanctus Redempti a Domino
 tu autem vocaberis Quaesita civitas et non Derelicta
 63,¹ quis est iste qui venit de Edom tinctis vestibibus de Bosra
 iste formosus in stola sua gradiens in multitudine fortitudinis suae
 ego qui loquor iustitiam et propugnator sum ad salvandum
 63,²quare ergo rubrum est indumentum tuum et vestimenta tua sicut calcantium in torculari
 ri
 63,³torcular calcavi solus et de gentibus non est vir mecum
 calcavi eos in furore meo et conculcavi eos in ira mea
 et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea et omnia indumenta mea inquinavi
 63,⁴dies enim ultionis in corde meo annus redemptionis meae venit
 63,⁵circumspexi et non erat auxiliator quaesivi et non fuit qui adiuveret
 et salvavit mihi brachium meum et indignatio mea ipsa auxiliata est mihi
 63,⁶et conculcavi populos in furore meo et inebriavi eos in indignatione mea
 et detraxi in terra virtutem eorum
 63,⁷miserationum Domini recordabor laudem Domini super omnibus quae reddidit nobis
 Dominus
 et super multitudinem bonorum domui Israhel quae largitus est eis
 secundum indulgentiam suam et secundum multitudinem misericordiarum suarum
 63,⁸et dixit verumtamen populus meus est filii non negantes et factus est eis salvator

63,⁹in omni tribulatione eorum non est tribulatus
et angelus faciei eius salvavit eos
in dilectione sua et in indulgentia sua ipse redemit eos
et portavit eos et levavit eos cunctis diebus saeculi
63,¹⁰ipsi autem ad iracundiam provocaverunt et adflixerunt spiritum Sancti eius
et conversus est eis in inimicum et ipse debellavit eos
63,¹¹et recordatus est dierum saeculi Mosi populi sui
ubi est qui eduxit eos de mari cum pastoribus gregis sui
ubi est qui posuit in medio eius spiritum Sancti sui
63,¹²qui eduxit ad dexteram Mosen brachio maiestatis suae
qui scidit aquas ante eos ut faceret sibi nomen sempiternum
63,¹³qui duxit eos per abyssos quasi equum in deserto non inpingentem
63,¹⁴quasi animal in campo descendens spiritus Domini ductor eius fuit
sic adduxisti populum tuum ut faceres tibi nomen gloriae
63,¹⁵ad tunde de caelo et vide de habitaculo sancto tuo et gloriae tuae
ubi est zelus tuus et fortitudo tua
multitudo viscerum tuorum et miserationum tuarum super me continuerunt se
63,¹⁶tu enim pater noster et Abraham nescivit nos et Israhel ignoravit nos
tu Domine pater noster redemptor noster a saeculo nomen tuum
63,¹⁷quare errare nos fecisti Domine de viis tuis
indurasti cor nostrum ne timeremus te
convertere propter servos tuos tribus hereditatis tuae
63,¹⁸quasi nihilum possederunt populum sanctum tuum hostes nostri
conculcaverunt sanctificationem tuam
63,¹⁹facti sumus quasi in principio cum non dominareris nostri neque invocaretur nomen
tuum super nos
64,¹utinam dirumperes caelos et descenderes
a facie tua montes defluerent
64,²sicut exustio ignis tabescerent aquae arderent igni
ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis a facie tua gentes turbarentur
64,³cum feceris mirabilia non sustinebimus
descendisti et a facie tua montes defluerunt
64,⁴a saeculo non audierunt neque auribus perceperunt
oculus non vidit Deus absque te quae praeparasti expectantibus te
64,⁵occurristi laetanti et facienti iustitiam in viis tuis recordabuntur tui

ecce tu iratus es et peccavimus in ipsis fuimus semper et salvabimur
64,⁶et facti sumus ut inmundus omnes nos
quasi pannus menstruatae universae iustitiae nostrae
et cecidimus quasi folium universi et iniquitates nostrae quasi ventus abstulerunt nos
64,⁷non est qui invocet nomen tuum qui consurgat et teneat te
abscondisti faciem tuam a nobis et adlisisti nos in manu iniquitatis nostrae
64,⁸et nunc Domine pater noster es tu nos vero lutum
et fictor noster et opera manuum tuarum omnes nos
64,⁹ne irascaris Domine satis et ne ultra memineris iniquitatis
ecce respice populus tuus omnes nos
64,¹⁰civitas sancti tui facta est deserta Sion
deserta facta est Hierusalem
desolata 64,¹¹domus sanctificationis nostrae et gloriae nostrae
ubi laudaverunt te patres nostri
facta est in exustionem ignis
et omnia desiderabilia nostra versa sunt in ruinas
64,¹²numquid super his continebis te Domine tacebis et adfliges nos vehementer
65,¹ quaesierunt me qui ante non interrogabant
invenerunt qui non quaesierunt me
dixi ecce ego ecce ego ad gentem quae non vocabat nomen meum
65,²expandi manus meas tota die ad populum incredulum
qui graditur in via non bona post cogitationes suas
65,³populus qui ad iracundiam provocat me ante faciem meam semper
qui immolant in hortis et sacrificant super lateres
65,⁴qui habitant in sepulchris et in delubris idolorum dormiunt
qui comedunt carnem suillam et ius profanum in vasis eorum
65,⁵qui dicunt recede a me non adpropinques mihi quia inmundus es
isti fumus erunt in furore meo ignis ardens tota die
65,⁶ecce scriptum est coram me
non tacebo sed reddam et retribuam in sinu eorum
65,⁷iniquitates vestras et iniquitates patrum vestrorum simul dicit Dominus
qui sacrificaverunt super montes et super colles exprobraverunt mihi
et remetiar opus eorum primum in sinu eorum
65,⁸haec dicit Dominus
quomodo si inveniatur granum in botro

et dicatur ne dissipes illud quoniam benedictio est
sic faciam propter servos meos ut non disperdam totum
65,⁹et educam de Iacob semen et de Iuda possidentem montes meos
et hereditabunt eam electi mei et servi mei habitabunt ibi
65,¹⁰et erunt campestria in caulas gregum
et vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me
65,¹¹et vos qui dereliquistis Dominum qui obliti estis montem sanctum meum
qui ponitis Fortunae mensam et libatis super eam
65,¹²numerabo vos in gladio et omnes in caede corruetis
pro eo quod vocavi et non respondistis locutus sum et non audistis
et faciebatis malum in oculis meis et quae nolui elegistis
65,¹³propter hoc haec dicit Dominus Deus
ecce servi mei comedent et vos esurietis
ecce servi mei bibent et vos sitietis
65,¹⁴ecce servi mei laetabuntur et vos confundemini
ecce servi mei laudabunt prae exultatione cordis
et vos clamabitis prae dolore cordis et prae contritione spiritus ululabitis
65,¹⁵et dimittetis nomen vestrum in iuramentum electis meis et interficiet te Dominus Deus
et servos suos vocabit nomine alio
65,¹⁶in quo qui benedictus est super terram benedicetur in Deo amen
et qui iurat in terra iurabit in Deo amen
quia oblivioni traditae sunt angustiae priores
et quia absconditae sunt ab oculis nostris
65,¹⁷ecce enim ego creo caelos novos et terram novam
et non erunt in memoria priora et non ascendent super cor
65,¹⁸sed gaudebitis et exultabitis usque in sempiternum in his quae ego creo
quia ecce ego creo Hierusalem exultationem et populum eius gaudium
65,¹⁹et exultabo in Hierusalem et gaudebo in populo meo
et non audietur in eo ultra vox fletus et vox clamoris
65,²⁰non erit ibi amplius infans dierum et senex qui non impleat dies suos
quoniam puer centum annorum morietur et peccator centum annorum maledictus erit
65,²¹et aedificabunt domos et habitabunt
et plantabunt vineas et comedent fructum earum
65,²²non aedificabunt et alius habitabit
non plantabunt et alius comedet

secundum dies enim ligni erunt dies populi mei
et opera manuum eorum inveterabunt 65,²³electis meis
non laborabunt frustra neque generabunt in conturbatione
quia semen benedictorum Domini est et nepotes eorum cum eis
65,²⁴eritque antequam clament ego exaudiam
adhuc illis loquentibus ego audiam
65,²⁵lupus et agnus pascentur simul
et leo et bos comedent paleas
et serpenti pulvis panis eius
non nocebunt neque occident in omni monte sancto meo dicit Dominus
66,¹ haec dicit Dominus
caelum sedis mea et terra scabillum pedum meorum
quae ista domus quam aedificabitis mihi et quis iste locus quietis meae
66,²omnia haec manus mea fecit et facta sunt universa ista dicit Dominus
ad quem autem respiciam nisi ad pauperculum et contritum spiritu et trementem sermones
meos
66,³qui immolat bovem quasi qui interficiat virum
qui mactat pecus quasi qui excerebret canem
qui offert oblationem quasi qui sanguinem suillum offerat
qui recordatur turis quasi qui benedicat idolo
haec omnia elegerunt in viis suis et in abominationibus suis anima eorum delectata est
66,⁴unde et ego eligam inlusiones eorum et quae timebant adducam eis
quia vocavi et non erat qui responderet locutus sum et non audierunt
feceruntque malum in oculis meis et quae nolui elegerunt
66,⁵audite verbum Domini qui tremetis ad verbum eius
dixerunt fratres vestri odientes vos et abicientes propter nomen meum
glorificetur Dominus et videbimus in laetitia vestra ipsi autem confundentur
66,⁶vox populi de civitate vox de templo
vox Domini reddentis retributionem inimicis suis
66,⁷antequam parturiret peperit antequam veniret partus eius peperit masculum
66,⁸quis audivit umquam tale et quis vidit huic simile
numquid parturiet terra in die una aut parietur gens simul
quia parturivit et peperit Sion filios suos
66,⁹numquid ego qui alios parere facio ipse non pariam dicit Dominus
si ego qui generationem ceteris tribuo sterilis ero ait Dominus Deus tuus

66,¹⁰laetamini cum Hierusalem et exultate in ea omnes qui diligitis eam
gaudete cum ea gaudio universi qui lugetis super eam
66,¹¹ut sugatis et repleamini ab ubere consolationis eius
ut mulgeatis et deliciis affluatis ab omnimoda gloria eius
66,¹²quia haec dicit Dominus
ecce ego declinabo super eam quasi fluvium pacis
et quasi torrentem inundantem gloriam gentium quam sugetis
ad ubera portabimini et super genua blandientur vobis
66,¹³quomodo si cui mater blandiatur ita ego consolabor vos et in Hierusalem consolabimini
ni
66,¹⁴videbitis et gaudebit cor vestrum
et ossa vestra quasi herba germinabunt
et cognoscetur manus Domini servis eius et indignabitur inimicis suis
66,¹⁵quia ecce Dominus in igne veniet et quasi turbo quadrigae eius
reddere in indignatione furorem suum et increpationem suam in flamma ignis
66,¹⁶quia in igne Dominus diiudicatur et in gladio suo ad omnem carnem
et multiplicabuntur interfecti a Domino
66,¹⁷qui sanctificabantur et mundos se putabant in hortis post unam intrinsecus
qui comedebant carnem suillam et abominationem et murem
simul consumentur dicit Dominus
66,¹⁸ego autem opera eorum et cogitationes eorum venio ut congregem cum omnibus gen-
tibus et linguis
et venient et videbunt gloriam meam
66,¹⁹et ponam in eis signum et mittam ex eis qui salvati fuerint ad gentes
in mari in Africa in Lydia tenentes sagittam in Italiam et Graeciam
ad insulas longe ad eos qui non audierunt de me et non viderunt gloriam meam
et adnuntiabunt gloriam meam gentibus
66,²⁰et adducent omnes fratres vestros de cunctis gentibus donum Domino
in equis et in quadrigis et in lecticis et in mulis et in carrucis
ad montem sanctum meum Hierusalem dicit Dominus
quomodo si inferant filii Israhel munus in vase mundo in domum Domini
66,²¹et adsumam ex eis in sacerdotes et in Levitas dicit Dominus
66,²²quia sicut caeli novi et terra nova quae ego facio stare coram me dicit Dominus
sic stabit semen vestrum et nomen vestrum
66,²³et erit mensis ex mense et sabbatum ex sabbato

veniet omnis caro ut adoret coram facie mea dicit Dominus
66,²⁴et egredientur et videbunt cadavera virorum qui praevaricati sunt in me
vermis eorum non morietur et ignis eorum non extinguetur
et erunt usque ad satietatem visionis omni carni

EXPLICIT LIBER ISAIAE PROPHETAE

INCIPIT PROLOGUS HIERONYMI IN LIBRO HIEREMIAE PROPHETAE

Hieremias popheta, cui hic prologus scribitur, sermone quidem apud Hebraeos Esaia et Osee et quibusdam aliis prophetis videtur esse rusticior, sed sensibus par est, quippe qui eodem spiritu prophetaverit. Porro simplicitas eloquii de loco ei in quo natus est accidit. Fuit enim Anathothites, qui est usque hodie viculus tribus ab Hierosolymis distans milibus, sacerdos ex sacerdotibus et in matris utero sanctificatus, virginitate sua evangelicum virum Christi Ecclesiae dedicans. Hic vaticinari exorsus est puer et captivitatem urbis atque Iudaeae non solum spiritu, sed et oculis carnis intuitus est. Iam decem tribus Israhel Assyrii in Medos transtulerant, iam terras earum coloniae gentium possidebant. Unde in Iuda tantum et Benjamin prophetavit et civitatis suae ruinas quadruplici planxit alfabeto, quod nos mensurae metri versibusque reddidimus. Praeterea ordinem visionum, qui apud Graecos et Latinos omnino confusus est, ad pristinam fidem correximus. Librum autem Baruch, notarii eius, qui apud Hebraeos nec legitur nec habetur, praetermisimus, pro his omnibus maledicta ab aemulis praestolantes, quibus me necesse est per singula opuscula respondere. Et hoc patior, quia vos cogitis. Ceterum ad compendium mali rectius fuerat modum furori eorum silentio meo ponere, quam cotidie novi aliquid scriptitantem invidorum insaniam provocare.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER HIEREMIAE PROPHETAE

1,¹ Verba Hieremiae filii Helciae de sacerdotibus qui fuerunt in Anathoth in terra Benjamin
1,² quod factum est verbum Domini ad eum in diebus Iosiae filii Amon regis Iuda
in tertiodecimo anno regni eius

1,³ et factum est in diebus Ioachim filii Iosiae regis Iuda
usque ad consummationem undecimi anni Sedeciae filii Iosiae regis Iuda
usque ad transmigrationem Hierusalem in mense quinto

1,⁴ et factum est verbum Domini ad me dicens

1,⁵ priusquam te formarem in utero novi te

et antequam exires de vulva sanctificavi te
prophetam gentibus dedi te
1,⁶et dixi a a Domine Deus ecce nescio loqui quia puer ego sum
1,⁷et dixit Dominus ad me noli dicere puer sum
quoniam ad omnia quae mittam te ibis
et universa quaecumque mandavero tibi loqueris
1,⁸ne timeas a facie eorum
quia tecum ego sum ut eruam te dicit Dominus
1,⁹et misit Dominus manum suam et tetigit os meum
et dixit Dominus ad me ecce dedi verba mea in ore tuo
1,¹⁰ecce constitui te hodie super gentes et super regna
ut evellas et destruas et disperdas et dissipes et aedifices et plantes
1,¹¹et factum est verbum Domini ad me dicens
quid tu vides Hieremia
et dixi virgam vigilantem ego video
1,¹²et dixit Dominus ad me bene vidisti
quia vigilabo ego super verbo meo ut faciam illud
1,¹³et factum est verbum Domini secundo ad me dicens quid tu vides
et dixi ollam succensam ego video
et faciem eius a facie aquilonis
1,¹⁴et dixit Dominus ad me
ab aquilone pandetur malum super omnes habitatores terrae
1,¹⁵quia ecce ego convocabo omnes cognationes regnorum aquilonis ait Dominus
et venient et ponent unusquisque solium suum in introitu portarum Hierusalem
et super omnes muros eius in circuitu
et super universas urbes Iuda
1,¹⁶et loquar iudicia mea cum eis super omni malitia eorum
qui dereliquerunt me et libaverunt diis alienis
et adoraverunt opus manuum suarum
1,¹⁷tu ergo accinge lumbos tuos et surge et loquere ad eos omnia quae ego praecipio tibi
ne formides a facie eorum nec enim timere te faciam vultum eorum
1,¹⁸ego quippe dedi te hodie in civitatem munitam et in columnam ferream
et in murum aereum super omnem terram
regibus Iuda principibus eius et sacerdotibus et populo terrae
1,¹⁹et bellabunt adversum te et non praevallebunt

quia tecum ego sum ait Dominus ut liberem te
2,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
2,² vade et clama in auribus Hierusalem dicens haec dicit Dominus
recordatus sum tui miserans adulescentiam tuam et caritatem disponsationis tuae
quando secuta me es in deserto in terra quae non seminatur
2,³ sanctus Israhel Domino primitiae frugum eius
omnes qui devorant eum delinquent mala venient super eos dicit Dominus
2,⁴ audite verbum Domini domus Iacob et omnes cognationes domus Israhel
2,⁵ haec dicit Dominus
quid invenerunt patres vestri in me iniquitatis
quia elongaverunt a me et ambulaverunt post vanitatem et vani facti sunt
2,⁶ et non dixerunt ubi est Dominus qui ascendere nos fecit de terra Aegypti
qui transduxit nos per desertum
per terram inhabitabilem et inviam
per terram sitis et imaginem mortis
per terram in qua non ambulavit vir neque habitavit homo
2,⁷ et induxi vos in terram Carmeli
ut comederetis fructum eius et optima illius
et ingressi contaminastis terram meam
et hereditatem meam posuistis in abominationem
2,⁸ sacerdotes non dixerunt ubi est Dominus
et tenentes legem nescierunt me
et pastores praevaricati sunt in me
et prophetae prophetaverunt in Baal et idola secuti sunt
2,⁹ propterea adhuc iudicio contendam vobiscum ait Dominus
et cum filiis vestris disceptabo
2,¹⁰ transite ad insulas Cetthim et videte
et in Cedar mittite et considerate vehementer
et videte si factum est huiusmodi
2,¹¹ si mutavit gens deos et certe ipsi non sunt dii
populus vero meus mutavit Gloriam suam in idolum
2,¹² obstupescite caeli super hoc
et portae eius desolamini vehementer dicit Dominus
2,¹³ duo enim mala fecit populus meus
me dereliquerunt fontem aquae vivae ut foderent sibi cisternas

cisternas dissipatas quae continere non valent aquas
2,¹⁴ numquid servus est Israhel aut vernaculus
quare ergo est factus in praedam
2,¹⁵ super eum rugierunt leones et dederunt vocem suam
posuerunt terram eius in solitudinem
civitates eius exustae sunt et non est qui habitet in eis
2,¹⁶ filii quoque Memfeos et Tafnes constupraverunt te usque ad verticem
2,¹⁷ numquid non istud factum est tibi
quia dereliquisti Dominum Deum tuum eo tempore quo ducebat te per viam
2,¹⁸ et nunc quid tibi vis in via Aegypti ut bibas aquam turbidam
et quid tibi cum via Assyriorum ut bibas aquam Fluminis
2,¹⁹ arguet te malitia tua et aversio tua increpabit te
scito et vide quia malum et amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum
et non esse timorem mei apud te dicit Dominus Deus exercituum
2,²⁰ a saeculo confregisti iugum meum rupisti vincula mea
et dixisti non serviam
in omni enim colle sublimi et sub omni ligno frondoso tu prosternebaris meretrix
2,²¹ ego autem plantavi te vineam electam omne semen verum
quomodo ergo conversa es in pravum vinea aliena
2,²² si laveris te nitro et multiplicaveris tibi herbam borith
maculata es in iniquitate tua coram me dicit Dominus Deus
2,²³ quomodo dicis non sum polluta post Baalim non ambulavi
vide vias tuas in convalle scito quid feceris
cursor levis explicans vias tuas
2,²⁴ onager adsuetus in solitudine
in desiderio animae suae adtraxit ventum amoris sui
nullus avertet eam
omnes qui quaerunt eam non deficient
in menstruis eius invenient eam
2,²⁵ prohibe pedem tuum a nuditate et guttur tuum a siti
et dixisti desperavi nequaquam faciam
adamavi quippe alienos et post eos ambulabo
2,²⁶ quomodo confunditur fur quando deprehenditur
sic confusi sunt domus Israhel
ipsi et reges eorum

principes et sacerdotes et prophetae eorum
2,²⁷ dicentes ligno pater meus es tu et lapidi tu me genuisti
verterunt ad me tergum et non faciem
et in tempore afflictionis suae dicent surge et libera nos
2,²⁸ ubi sunt dii tui quos fecisti tibi
surgant et liberent te in tempore afflictionis tuae
secundum numerum quippe civitatum tuarum erant dii tui Iuda
2,²⁹ quid vultis mecum iudicio contendere omnes dereliquisti me dicit Dominus
2,³⁰ frustra percussi filios vestros disciplinam non receperunt
devoravit gladius vester prophetas vestros
quasi leo vastator 2,³¹ generatio vestra
videte verbum Domini
numquid solitudo factus sum Israheli aut terra serotina
quare ergo dixit populus meus recessimus non veniemus ultra ad te
2,³² numquid obliviscitur virgo ornamenti sui
sponsa fasciae pectoralis suae
populus vero meus oblitus est mei diebus innumeris
2,³³ quid niteris bonam ostendere viam tuam ad quaerendam dilectionem
quae insuper et malitias tuas docuisti vias tuas
2,³⁴ et in alis tuis inventus est sanguis animarum pauperum et innocentium
non in fossis inveni eos sed in omnibus quae supra memoravi
2,³⁵ et dixisti absque peccato et innocens ego sum
et propterea avertatur furor tuus a me
ecce ego iudicio contendam tecum eo quod dixeris non peccavi
2,³⁶ quam vilis es facta nimis iterans vias tuas
et ab Aegypto confunderis sicut confusa es ab Assur
2,³⁷ nam et ab ista egredieris et manus tuae erunt super caput tuum
quoniam obtrivit Dominus confidentiam tuam et nihil habebis prosperum
3,¹ vulgo dicitur
si dimiserit vir uxorem suam
et recedens ab eo duxerit virum alterum
numquid revertetur ad eam ultra
numquid non polluta et contaminata erit mulier illa
tu autem fornicata es cum amatoribus multis
tamen revertere ad me dicit Dominus

3,²leva oculos tuos in directum et vide ubi non prostrata sis
in viis sedebas expectans eos quasi latro in solitudine
et polluisti terram in fornicationibus tuis et in malitiis tuis
3,³quam ob rem prohibitae sunt stillae pluviarum et serotinus imber non fuit
frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere
3,⁴ergo saltim amodo voca me
pater meus dux virginitatis meae tu es
3,⁵numquid irasceris in perpetuum aut perseverabis in finem
ecce locuta es et fecisti mala et potuisti
3,⁶et dixit Dominus ad me in diebus Iosiae regis
numquid vidisti quae fecerit aversatrix Israhel
abiit sibimet super omnem montem excelsum et sub omne lignum frondosum et fornicata
est ibi
3,⁷et dixi cum fecisset haec omnia ad me convertere et non est reversa
et vidit praevaricatrix soror eius Iuda
3,⁸quia pro eo quod moechata esset aversatrix Israhel dimissem eam et dedissem ei libel-
lum repudii
et non timuit praevaricatrix Iuda soror eius
sed abiit et fornicata est etiam ipsa
3,⁹et facilitate fornicationis suae contaminavit terram
et moechata est cum lapide et cum ligno
3,¹⁰et in omnibus his non est reversa ad me praevaricatrix soror eius Iuda in toto corde suo
sed in mendacio ait Dominus
3,¹¹et dixit Dominus ad me
iustificavit animam suam aversatrix Israhel conparatione praevaricatricis Iuda
3,¹²vade et clama sermones istos contra aquilonem et dices
revertere aversatrix Israhel ait Dominus
et non avertam faciem meam a vobis
quia sanctus ego sum dicit Dominus
et non irascar in perpetuum
3,¹³tamen scito iniquitatem tuam quia in Dominum Deum tuum praevaricata es
et dispersisti vias tuas alienis sub omni ligno frondoso
et vocem meam non audisti ait Dominus
3,¹⁴convertimini filii revertentes dicit Dominus
quia ego vir vester

et adsumam vos unum de civitate et duos de cognatione
et introducam vos in Sion
3,¹⁵ et dabo vobis pastores iuxta cor meum
et pascent vos scientia et doctrina
3,¹⁶ cumque multiplicati fueritis et creveritis in terra
in diebus illis ait Dominus non dicent ultra arca testamenti Domini
neque ascendet super cor neque recordabuntur illius
nec visitabitur nec fiet ultra
3,¹⁷ in tempore illo vocabunt Hierusalem solium Domini
et congregabuntur ad eam omnes gentes in nomine Domini in Hierusalem
et non ambulabunt post pravitatem cordis sui pessimi
3,¹⁸ in diebus illis ibit domus Iuda ad domum Israhel
et venient simul de terra aquilonis ad terram quam dedi patribus vestris
3,¹⁹ ego autem dixi quomodo ponam te in filiis
et tribuam tibi terram desiderabilem
hereditatem praeclaram exercituum gentium
et dixi patrem vocabis me et post me ingredi non cessabis
3,²⁰ sed quomodo si contempnat mulier amatorem suum
sic contempsit me domus Israhel dicit Dominus
3,²¹ vox in viis audita est ploratus et ululatus filiorum Israhel
quoniam iniquam fecerunt viam suam obliti sunt Domini Dei sui
3,²² convertimini filii revertentes et sanabo aversiones vestras
ecce nos venimus ad te tu enim es Dominus Deus noster
3,²³ vere mendaces erant colles multitudo montium
vere in Domino Deo nostro salus Israhel
3,²⁴ confusio comedit laborem patrum nostrorum ab adolescentia nostra
greges eorum et armenta eorum
filios eorum et filias eorum
3,²⁵ dormiemus in confusione nostra et operiet nos ignominia nostra
quoniam Domino Deo nostro peccavimus
nos et patres nostri ab adolescentia nostra usque ad hanc diem
et non audivimus vocem Domini Dei nostri
4,¹ si converteris Israhel ait Dominus ad me convertere
si abstuleris offendicula tua a facie mea non commoveberis
4,² et iurabis vivit Dominus in veritate et in iudicio et in iustitia

et benedicent eum gentes ipsumque laudabunt
4,³haec enim dicit Dominus viro Iuda et Hierusalem
novate vobis novale et nolite serere super spinas
4,⁴circumcidimini Domino et auferte praepudia cordium vestrorum
vir Iuda et habitatores Hierusalem
ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea
et succendatur et non sit qui extinguat
propter malitiam cogitationum vestrarum
4,⁵adnuntiate in Iuda et in Hierusalem auditum facite
loquimini et canite tuba in terra
clamate fortiter dicite congregamini et ingrediamur civitates munitas
4,⁶levate signum in Sion confortamini nolite stare
quia malum ego adduco ab aquilone et contritionem magnam
4,⁷ascendit leo de cubili suo et praedo gentium se levavit
egressus est de loco suo ut ponat terram tuam in desolationem
civitates tuae vastabuntur remanentes absque habitatore
4,⁸super hoc accingite vos ciliciis plangite et ululate
quia non est aversa ira furoris Domini a nobis
4,⁹et erit in die illa dicit Dominus
peribit cor regis et cor principum
et obstupescant sacerdotes et prophetae consternabuntur
4,¹⁰et dixi heu heu heu Domine Deus
ergone decepisti populum istum et Hierusalem dicens pax erit vobis
et ecce pervenit gladius usque ad animam
4,¹¹in tempore illo dicetur populo huic et Hierusalem
ventus urens in viis quae sunt in deserto
viae filiae populi mei non ad ventilandum et ad purgandum
4,¹²spiritus plenus ex his veniet mihi
et nunc ego sed loquar iudicia mea cum eis
4,¹³ecce quasi nubes ascendet et quasi tempestas currus eius
velociores aquilis equi illius
vae nobis quoniam vastati sumus
4,¹⁴lava a malitia cor tuum Hierusalem ut salva fias
usquequo morabuntur in te cogitationes noxiae
4,¹⁵vox enim adnuntiantis a Dan et notum facientis idolum de monte Ephraim

4,¹⁶concitate gentes ecce auditum est in Hierusalem
custodes venire de terra longinqua et dare super civitates Iuda vocem suam
4,¹⁷quasi custodes agrorum facti sunt super eam in gyro
quia me ad iracundiam provocavit ait Dominus
4,¹⁸viae tuae et cogitationes tuae fecerunt haec tibi
ista malitia tua quia amara quia tetigit cor tuum
4,¹⁹ventrem meum ventrem meum doleo
sensus cordis mei turbati sunt in me
non tacebo quoniam vocem bucinæ audivit anima mea clamorem proelii
4,²⁰contritio super contritionem vocata est
et vastata est omnis terra
repente vastata sunt tabernacula mea subito pelles meae
4,²¹usquequo videbo fugientem audiam vocem bucinæ
4,²²quia stultus populus meus me non cognovit
filii insipientes sunt et vecordes
sapientes sunt ut faciant mala bene autem facere nescierunt
4,²³aspexi terram et ecce vacua erat et nihili
et caelos et non erat lux in eis
4,²⁴vidi montes et ecce movebantur et omnes colles conturbati sunt
4,²⁵intuitus sum et non erat homo et omne volatile caeli recessit
4,²⁶aspexi et ecce Carmelus desertus et omnes urbes eius destructae sunt
a facie Domini et a facie irae furoris eius
4,²⁷haec enim dicit Dominus
deserta erit omnis terra
sed tamen consummationem non faciam
4,²⁸lugebit terra et maerebunt caeli desuper
eo quod locutus sum cogitavi et non paenituit me nec aversus sum ab eo
4,²⁹a voce equitis et mittentis sagittam fugit omnis civitas
ingressi sunt ardua et ascenderunt rupes
universae urbes derelictae sunt et non habitat in eis homo
4,³⁰tu autem vastata quid facies
cum vestieris te coccino
cum ornata fueris monili aureo et pinxeris stibio oculos tuos
frustra conponeris
contempserunt te amatores tui animam tuam quaerent

4,³¹vocem enim quasi parturientis audivi angustias ut puerperae
vox filiae Sion intermorientis expandentisque manus suas
vae mihi quia defecit anima mea propter interfectos
5,¹ circuite vias Hierusalem et aspiciate
et considerate et quaerite in plateis eius
an inveniatis virum facientem iudicium et quaerentem fidem et propitius ero eius
5,² quod si etiam vivit Dominus dixerint et hoc falso iurabunt
5,³ Domine oculi tui respiciunt fidem
percussisti eos et non doluerunt
adtrivisti eos et rennuerunt accipere disciplinam
induraverunt facies suas super petram noluerunt reverti
5,⁴ ego autem dixi forsitan pauperes sunt et stulti
ignorantes viam Domini iudicium Dei sui
5,⁵ ibo igitur ad optimates et loquar eis
ipsi enim cognoverunt viam Domini iudicium Dei sui
et ecce magis hii simul confregerunt iugum ruperunt vincula
5,⁶ idcirco percussit eos leo de silva
lupus ad vesperam vastavit eos
pardus vigilans super civitates eorum
omnis qui egressus fuerit ex eis capietur
quia multiplicatae sunt praevaricationes eorum
confortatae sunt aversiones eorum
5,⁷ super quo propitius tibi esse potero
filii tui dereliquerunt me et iurant in his qui non sunt dii
saturavi eos et moechati sunt et in domo meretricis luxuriabantur
5,⁸ equi amatores et admissarii facti sunt
unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat
5,⁹ numquid super his non visitabo dicit Dominus
et in gente tali non ulciscetur anima mea
5,¹⁰ ascendite muros eius et dissipate
consummationem autem nolite facere
auferte propagines eius quia non sunt Domini
5,¹¹ praevaricatione enim praevaricata est in me domus Israhel et domus Iuda ait Dominus
5,¹² negaverunt Dominum et dixerunt
non est ipse neque veniet super nos malum

gladium et famem non videbimus
5,¹³prophetae fuerunt in ventum et responsum non fuit in eis
haec ergo evenient illis
5,¹⁴haec dicit Dominus Deus exercituum
quia locuti estis verbum istud
ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem
et populum istum ligna et vorabit eos
5,¹⁵ecce ego adducam super vos gentem de longinquo domus Israhel ait Dominus
gentem robustam gentem antiquam
gentem cuius ignorabis linguam nec intelleges quid loquatur
5,¹⁶faretra eius quasi sepulchrum patens universi fortes
5,¹⁷et comedet segetes tuas et panem tuum devorabit
filios tuos et filias tuas comedet gregem tuum et armenta tua
comedet vineam tuam et ficum tuam
et conteret urbes munitas tuas in quibus tu habes fiduciam gladio
5,¹⁸verumtamen et diebus illis ait Dominus non faciam vos in consummationem
5,¹⁹quod si dixeritis quare fecit Dominus Deus noster nobis haec omnia dices ad eos
sicut dereliquistis me et servistis deo alieno in terra vestra
sic servietis alienis in terra non vestra
5,²⁰adnuntiate hoc domui Iacob et auditum facite in Iuda dicentes
5,²¹audi populus stulte qui non habes cor
qui habentes oculos non videtis et aures et non auditis
5,²²me ergo non timebitis ait Dominus et a facie mea non dolebitis
qui posui harenam terminum mari
praeceptum sempiternum quod non praeteribit
et commovebuntur et non poterunt
et intumescent fluctus eius et non transibunt illud
5,²³populo autem huic factum est cor incredulum et exasperans
recesserunt et abierunt 5,²⁴et non dixerunt in corde suo metuamus Dominum Deum
nostrum
qui dat nobis pluviam temporaneam et serotinam in tempore suo
plenitudinem annuae messis custodientem nobis
5,²⁵iniquitates nostrae declinaverunt haec
et peccata nostra prohibuerunt bonum a nobis
5,²⁶quia inventi sunt in populo meo impii

insidiantes quasi aucupes
laqueos ponentes et pedicas ad capiendos viros
5,²⁷sicut decipula plena avibus sic domus eorum plenae dolo
ideo magnificati sunt et ditati
5,²⁸incrassati sunt et inpinguati et praeterierunt sermones meos pessime
causam non iudicaverunt
causam pupilli non direxerunt et iudicium pauperum non iudicaverunt
5,²⁹numquid super his non visitabo dicit Dominus
aut super gentem huiusmodi non ulciscetur anima mea
5,³⁰stupor et mirabilia facta sunt in terra
5,³¹prophetae prophetabant mendacium
et sacerdotes adplaudabant manibus suis
et populus meus dilexit talia
quid igitur fiet in novissimo eius
6,¹ confortamini filii Benjamin in medio Hierusalem
et in Thecua clangite bucina et super Bethaccharem levate vexillum
quia malum visum est ab aquilone et contritio magna
6,²speciosae et delicatae adsimilavi filiam Sion
6,³ad eam venient pastores et greges eorum
fixerunt in ea tentoria in circuitu
pascet unusquisque eos qui sub manu sua sunt
6,⁴sanctificate super eam bellum
consurgite et ascendamus in meridie
vae nobis quia declinavit dies quia longiores factae sunt umbrae vesperi
6,⁵surgite et ascendamus in nocte et dissipemus domos eius
6,⁶quia haec dicit Dominus exercituum
caedite lignum eius et fundite circa Hierusalem aggerem
haec est civitas visitationis omnis calumnia in medio eius
6,⁷sicut frigidam facit cisterna aquam suam sic frigidam fecit malitiam suam
iniquitas et vastitas audietur in ea coram me semper infirmitas et plaga
6,⁸erudire Hierusalem ne forte recedat anima mea a te
ne forte ponam te desertam terram inhabitabilem
6,⁹haec dicit Dominus exercituum
usque ad racemum colligent quasi in vinea reliquias Israhel
converte manum tuam quasi vindemiator ad cartallum

6,¹⁰ cui loquar et quem contestabor ut audiant
ecce incircumcisae aures eorum et audire non possunt
ecce verbum Domini factum est eis in obprobrium et non suscipient illud
6,¹¹ idcirco furore Domini plenus sum laboravi sustinens
effunde super parvulum foris et super concilium iuvenum simul
vir enim cum muliere capietur senex cum pleno dierum
6,¹² et transibunt domus eorum ad alteros agri et uxores pariter
quia extendam manum meam super habitantes terram dicit Dominus
6,¹³ a minore quippe usque ad maiorem omnes avaritiae student
et a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum
6,¹⁴ et curabant contritionem filiae populi mei cum ignominia dicentes
pax pax et non erat pax
6,¹⁵ confusi sunt quia abominationem fecerunt
quin potius confusione non sunt confusi et erubescere nescierunt
quam ob rem cadent inter ruentes
in tempore visitationis suae corruent dicit Dominus
6,¹⁶ haec dicit Dominus state super vias et videte
et interrogate de semitis antiquis quae sit via bona et ambulate in ea
et invenietis refrigerium animabus vestris
et dixerunt non ambulabimus
6,¹⁷ et constitui super vos speculatores
audite vocem tubae et dixerunt non audiemus
6,¹⁸ ideo audite gentes et cognosce congregatio
quanta ego faciam eis 6,¹⁹ audi terra
ecce ego adducam mala super populum istum fructum cogitationum eius
quia verba mea non audierunt et legem meam proiecerunt
6,²⁰ ut quid mihi tus de Saba adfertis et calamum suave olentem de terra longinqua
holocaustomata vestra non sunt accepta et victimae vestrae non placuerunt mihi
6,²¹ propterea haec dicit Dominus
ecce ego dabo in populum istum ruinas et ruent in eis
patres et filii simul vicinus et proximus et peribunt
6,²² haec dicit Dominus
ecce populus venit de terra aquilonis
et gens magna consurget a finibus terrae
6,²³ sagittam et scutum arripiet crudelis est et non miserebitur

vox eius quasi mare sonabit et super equos ascendent
praeparati quasi vir ad proelium adversum te filia Sion
6,²⁴audivimus famam eius dissolutae sunt manus nostrae
tribulatio adprehendit nos dolores ut parturientem
6,²⁵nolite exire ad agros et in via ne ambuletis
quoniam gladius inimici pavor in circuitu
6,²⁶filia populi mei accingere cilicio et conspergere cinere
luctum unigeniti fac tibi planctum amarum
quia repente veniet vastator super nos
6,²⁷probatores dedi te in populo meo robustum
et scies et probabis viam eorum
6,²⁸omnes isti principes declinantur ambulantes fraudulentiter
aes et ferrum universi corrupti sunt
6,²⁹defecit sufflatorium in igne consumptum est plumbum
frustra conflavit conflator malitiae enim eorum non sunt consumptae
6,³⁰argentum reprobum vocate eos quia Dominus proiecit illos
7,¹verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens
7,²sta in porta domus Domini et praedica ibi verbum istud et dic
audite verbum Domini omnis Iuda qui ingredimini per portas has ut adoretis Dominum
7,³haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
bonas facite vias vestras et studia vestra
et habitabo vobiscum in loco isto
7,⁴nolite confidere in verbis mendacii dicentes
templum Domini templum Domini templum Domini est
7,⁵quoniam si bene direxeritis vias vestras et studia vestra
si feceritis iudicium inter virum et proximum eius
7,⁶advenae et pupillo et viduae non feceritis calumniam
nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc
et post deos alienos non ambulaveritis in malum vobismet ipsis
7,⁷habitabo vobiscum in loco isto in terra quam dedi patribus vestris a saeculo usque in saeculum
7,⁸ecce vos confiditis vobis in sermonibus mendacii qui non proderunt vobis
7,⁹furari occidere adulterare iurare mendaciter
libare Baali et ire post deos alienos quos ignoratis

7,¹⁰et venistis et stetitis coram me in domo hac in qua invocatum est nomen meum et dixistis
liberati sumus eo quod fecerimus omnes abominationes istas
7,¹¹ergo spelunca latronum facta est domus ista in qua invocatum est nomen meum in oculis vestris
ego ego sum ego vidi dicit Dominus
7,¹²ite ad locum meum in Silo ubi habitavit nomen meum a principio
et videte quae fecerim ei propter malitiam populi mei Israhel
7,¹³et nunc quia fecistis omnia opera haec dicit Dominus
et locutus sum ad vos mane consurgens et loquens et non audistis
et vocavi vos et non respondistis
7,¹⁴faciam domui huic in qua invocatum est nomen meum et in qua vos habetis fiduciam
et loco quem dedi vobis et patribus vestris sicut feci Silo
7,¹⁵et proiciam vos a facie mea sicut proieci omnes fratres vestros universum semen Ephraim
7,¹⁶tu ergo noli orare pro populo hoc
nec adsumas pro eis laudem et orationem
et non obsistas mihi quia non exaudiam te
7,¹⁷nonne vides quid isti faciant in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem
7,¹⁸filii colligunt ligna et patres succendunt ignem et mulieres conspergunt adipem
ut faciant placentas Reginae caeli et libent diis alienis et me ad iracundiam provocent
7,¹⁹numquid me ad iracundiam provocant dicit Dominus
nonne semet ipsos in confusionem vultus sui
7,²⁰ideo haec dicit Dominus Deus
ecce furor meus et indignatio mea conflatur super locum istum
super viros et super iumenta et super lignum regionis et super fruges terrae
et succendetur et non extinguetur
7,²¹haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
holocaustomata vestra addite victimis vestris et comedite carnes
7,²²quia non sum locutus cum patribus vestris et non praecepi eis
in die qua eduxi eos de terra Aegypti de verbo holocaustomatum et victimarum
7,²³sed hoc verbum praecepi eis dicens
audite vocem meam et ero vobis Deus et vos eritis mihi populus
et ambulate in omni via quam mandavi vobis ut bene sit vobis
7,²⁴et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam

sed abierunt in voluntatibus et pravitate cordis sui mali
factique sunt retrorsum et non in ante
7,²⁵ a die qua egressi sunt patres eorum de terra Aegypti usque ad diem hanc
et misi ad vos omnes servos meos prophetas per diem consurgens diluculo et mittens
7,²⁶ et non audierunt me nec inclinaverunt aurem suam
sed induraverunt cervicem et peius operati sunt quam patres eorum
7,²⁷ et loqueris ad eos omnia verba haec et non audient te
et vocabis eos et non respondebunt tibi
7,²⁸ et dices ad eos haec est gens quae non audivit vocem Domini Dei sui nec recepit di-
sciplinam
periiit fides et ablata est de ore eorum
7,²⁹ tonde capillum tuum et proice et sume in directum planctum
quia proiecit Dominus et reliquit generationem furoris sui
7,³⁰ quia fecerunt filii Iuda malum in oculis meis dicit Dominus
posuerunt offendicula sua in domo in qua invocatum est nomen meum ut polluerent eam
7,³¹ et aedificaverunt excelsa Thofeth qui est in valle filii Ennom
ut incenderent filios suos et filias suas igni
quae non praecepi nec cogitavi in corde meo
7,³² ideo ecce dies venient dicit Dominus
et non dicetur amplius Thofeth et vallis filii Ennom sed vallis Interfectionis
et sepelient in Thofeth eo quod non sit locus
7,³³ et erit morticinum populi huius in cibum volucris caeli et bestiis terrae et non erit qui
abigat
7,³⁴ et quiescere faciam de urbibus Iuda et de plateis Hierusalem
vocem gaudii et vocem laetitiae
vocem sponsi et vocem sponsae
in desolatione enim erit terra
8,¹ in tempore illo ait Dominus eicient ossa regis Iuda et ossa principum eius
et ossa sacerdotum et ossa prophetarum
et ossa eorum qui habitaverunt Hierusalem de sepulchris suis
8,² et pendent ea ad solem et lunam et omnem militiam caeli
quae dilexerunt et quibus servierunt
et post quae ambulaverunt et quae quaesierunt et adoraverunt
non colligentur et non sepelientur
in sterquilinum super faciem terrae erunt

8,³et eligent magis mortem quam vitam
omnes qui residui fuerint de cognatione hac pessima
in universis locis quae derelicta sunt ad quae eieci eos dicit Dominus exercituum
8,⁴et dices ad eos haec dicit Dominus
numquid qui cadet non resurget et qui aversus est non revertetur
8,⁵quare ergo aversus est populus iste in Hierusalem aversione contentiosa
adprehenderunt mendacium et noluerunt reverti
8,⁶ad tendi et auscultavi nemo quod bonum est loquitur
nullus est qui agat paenitentiam super peccato suo dicens quid feci
omnes conversi sunt ad cursum suum quasi equus impetu vadens in proelio
8,⁷milvus in caelo cognovit tempus suum
turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus adventus sui
populus autem meus non cognovit iudicium Domini
8,⁸quomodo dicitis sapientes nos sumus et lex Domini nobiscum est
vere mendacium operatus est stilus mendax scribarum
8,⁹confusi sunt sapientes perterriti et capti sunt
verbum enim Domini proiecerunt et sapientia nulla est in eis
8,¹⁰propterea dabo mulieres eorum exteris agros eorum heredibus
quia a minimo usque ad maximum omnes avaritiam sequuntur
a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium
8,¹¹et sanabant contritionem filiae populi mei ad ignominiam
dicentes pax pax cum non esset pax
8,¹²confusi sunt quia abominationem fecerunt
quinimmo confusione non sunt confusi et erubescere nescierunt
idcirco cadent inter corruentes
in tempore visitationis suae corruent dicit Dominus
8,¹³congregans congregabo eos ait Dominus
non est uva in vitibus et non sunt ficus in ficulnea
folium defluxit et dedi eis quae praetergressa sunt
8,¹⁴quare sedemus convenite et ingrediamur civitatem munitam
et sileamus ibi quia Dominus noster silere nos fecit
et potum dedit nobis aquam fellis peccavimus enim Domino
8,¹⁵expectavimus pacem et non erat bonum
tempus medellae et ecce formido
8,¹⁶a Dan auditus est fremitus equorum eius

a voce hinnituum pugnatorum eius commota est omnis terra
et venerunt et devoraverunt terram et plenitudinem eius
urbem et habitatores eius
8,¹⁷ quia ecce ego mittam vobis serpentes regulos quibus non est incantatio
et mordebunt vos ait Dominus
8,¹⁸ dolor meus super dolorem in me cor meum maerens
8,¹⁹ ecce vox clamoris filiae populi mei de terra longinqua
numquid Dominus non est in Sion aut rex eius non est in ea
quare ergo me ad iracundiam concitaverunt in sculptilibus suis et in vanitatibus alienis
8,²⁰ transiit messis finita est aestas et nos salvati non sumus
8,²¹ super contritionem filiae populi mei contritus sum et contristatus stupor obtinuit me
8,²² numquid resina non est in Galaad aut medicus non est ibi
quare igitur non est obducta cicatrix filiae populi mei
9,¹ quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum
et plorabo die et nocte interfectos filiae populi mei
9,² quis dabit me in solitudine diversorium viatorum
et derelinquam populum meum et recedam ab eis
quia omnes adulteri sunt coetus praevaricatorum
9,³ et extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii et non veritatis
confortati sunt in terra quia de malo ad malum egressi sunt
et me non cognoverunt dicit Dominus
9,⁴ unusquisque se a proximo suo custodiat et in omni fratre suo non habeat fiduciam
quia omnis frater subplantans subplantabit et omnis amicus fraudulenter incedet
9,⁵ et vir fratrem suum deridebit et veritatem non loquentur
docuerunt enim linguam suam loqui mendacium ut inique agerent laboraverunt
9,⁶ habitatio tua in medio doli
in dolo rennuerunt scire me dicit Dominus
9,⁷ propterea haec dicit Dominus exercituum
ecce ego conflabo et probabo eos
quid enim aliud faciam a facie filiae populi mei
9,⁸ sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est
in ore suo pacem cum amico suo loquitur et occulte ponit ei insidias
9,⁹ numquid super his non visitabo dicit Dominus
aut in gentem huiusmodi non ulciscetur anima mea
9,¹⁰ super montes adsumam fletum ac lamentum et super speciosa deserti planctum

quoniam incensa sunt eo quod non sit vir pertransiens
et non audierunt vocem possidentis
a volucre caeli usque ad pecora transmigraverunt et recesserunt
9,¹¹et dabo Hierusalem in acervos harenae et cubilia draconum
et civitates Iuda dabo in desolationem eo quod non sit habitator
9,¹²quis est vir sapiens qui intellegat hoc
et ad quem verbum oris Domini fiat ut adnuntiet istud
quare perierit terra exusta sit quasi desertum eo quod non sit qui pertranseat
9,¹³et dixit Dominus quia dereliquerunt legem meam quam dedi eis
et non audierunt vocem meam et non ambulaverunt in ea
9,¹⁴et abierunt post pravitatem cordis sui
et post Baalim quos didicerunt a patribus suis
9,¹⁵idcirco haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego cibabo eos populum istum absinthio
et potum dabo eis aquam fellis
9,¹⁶et dispergam eos in gentibus quas non noverunt ipsi et patres eorum
et mittam post eos gladium donec consumantur
9,¹⁷haec dicit Dominus exercituum
contemplamini et vocate lamentatrices et veniant
et ad eas quae sapientes sunt mittite et properent
9,¹⁸festinent et adsumant super nos lamentum
deducant oculi nostri lacrimas
et palpebrae nostrae defluant aquis
9,¹⁹quia vox lamentationis audita est de Sion
quomodo vastati sumus et confusi vehementer
quia dereliquimus terram quoniam deiecta sunt tabernacula nostra
9,²⁰audite ergo mulieres verbum Domini
et adsumat auris vestra sermonem oris eius
et docete filias vestras lamentum et unaquaeque proximam suam planctum
9,²¹quia ascendit mors per fenestras nostras ingressa est domos nostras
disperdere parvulos de foris iuvenes de plateis
9,²²loquere haec dicit Dominus
et cadet morticinum hominis quasi stercus super faciem regionis
et quasi faenum post tergum metentis et non est qui colligat
9,²³haec dicit Dominus

non gloriatur sapiens in sapientia sua
et non gloriatur fortis in fortitudine sua
et non gloriatur dives in divitiis suis
9,²⁴sed in hoc gloriatur qui gloriatur
scire et nosse me quia ego sum Dominus
qui facio misericordiam et iudicium et iustitiam in terra
haec enim placent mihi ait Dominus
9,²⁵ecce dies veniunt dicit Dominus
et visitabo super omnem qui circumcisum habet praeputium
9,²⁶super Aegyptum et super Iudam et super Edom
et super filios Ammon et super Moab
et super omnes qui adtonsi sunt in comam habitantes in deserto
quia omnes gentes habent praeputium
omnis autem domus Israhel incircumcisi sunt corde
10,¹ audite verbum quod locutus est Dominus super vos domus Israhel
10,²haec dicit Dominus iuxta vias gentium nolite discere
et a signis caeli nolite metuere quae timent gentes
10,³quia leges populorum vanae sunt
quia lignum de saltu praecidit opus manuum artificis in ascia
10,⁴argento et auro decoravit illud
clavis et malleis conpegit ut non dissolvatur
10,⁵in similitudinem palmae fabricata sunt et non loquentur
portata tollentur quia incedere non valent
nolite ergo timere ea quia nec male possunt facere nec bene
10,⁶non est similis tui Domine magnus tu et magnum nomen tuum in fortitudine
10,⁷quis non timebit te o rex gentium
tuum est enim decus
inter cunctos sapientes gentium et in universis regnis eorum nullus est similis tui
10,⁸pariter insipientes et fatui probabuntur
doctrina vanitatis eorum lignum est
10,⁹argentum involutum de Tharsis adfertur
et aurum de Ofaz opus artificis et manus aerarii
hyacinthus et purpura indumentum eorum opus artificum universa haec
10,¹⁰Dominus autem Deus verus est ipse Deus vivens et rex sempiternus
ab indignatione eius commovebitur terra et non sustinebunt gentes comminationem eius

10,¹¹ sic ergo dicetis eis
dii qui caelos et terram non fecerunt pereant de terra
et de his quae sub caelis sunt
10,¹² qui facit terram in fortitudine sua
praeparat orbem in sapientia sua
et prudentia sua extendit caelos
10,¹³ ad vocem suam dat multitudinem aquarum in caelo
et elevat nebulas ab extremitatibus terrae
fulgura in pluviam facit et educit ventum de thesauris suis
10,¹⁴ stultus factus est omnis homo ab scientia
confusus est omnis artifex in sculptili
quoniam falsum est quod conflavit et non est spiritus in eis
10,¹⁵ vana sunt et opus risu dignum
in tempore visitationis suae peribunt
10,¹⁶ non est his similis pars Iacob
qui enim formavit omnia ipse est et Israhel virga hereditatis eius
Dominus exercituum nomen illi
10,¹⁷ congrega de terra confusionem tuam quae habitas in obsidione
10,¹⁸ quia haec dicit Dominus
ecce ego longe proiciam habitatores terrae in hac vice
et tribulabo eos ita ut inveniantur
10,¹⁹ vae mihi super contritione mea pessima plaga mea
ego autem dixi plane haec infirmitas mea est et portabo illam
10,²⁰ tabernaculum meum vastatum est omnes funiculi mei disrupti sunt
filii mei exierunt a me et non subsistunt
non est qui extendat ultra tentorium meum et erigat pelles meas
10,²¹ quia stulte egerunt pastores et Dominum non quaesierunt
propterea non intellexerunt et omnis grex eorum dispersus est
10,²² vox auditionis ecce venit et commotio magna de terra aquilonis
ut ponat civitates Iuda solitudinem et habitaculum draconum
10,²³ scio Domine quia non est hominis via eius
nec viri est ut ambulet et dirigat gressus suos
10,²⁴ corripe me Domine verumtamen in iudicio et non in furore tuo
ne forte ad nihilum redigas me
10,²⁵ effunde indignationem tuam super gentes quae non cognoverunt te

et super provincias quae nomen tuum non invocaverunt
quia comederunt Iacob et devoraverunt eum
et consumpserunt illum et decus eius dissipaverunt
11,¹ verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens
11,² audite verba pacti huius
et loquimini ad viros Iuda et habitatores Hierusalem
11,³ et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus Israhel
maledictus vir qui non audierit verba pacti huius
11,⁴ quod praecepi patribus vestris in die qua eduxi eos de terra Aegypti
de fornace ferrea dicens
audite vocem meam et facite omnia quae praecipio vobis
et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum
11,⁵ ut suscitem iuramentum quod iuravi patribus vestris
datum me eis terram fluentem lacte et melle sicut est dies haec
et respondi et dixi amen Domine
11,⁶ et dixit Dominus ad me
vociferare omnia verba haec in civitatibus Iuda et foris Hierusalem dicens
audite verba pacti huius et facite illa
11,⁷ quia contestans contestatus sum patres vestros
in die qua eduxi eos de terra Aegypti usque ad diem hanc
mane surgens contestatus sum et dixi audite vocem meam
11,⁸ et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam
sed abierunt unusquisque in pravitate cordis sui mali
et induxi super eos omnia verba pacti huius
quod praecepi ut facerent et non fecerunt
11,⁹ et dixit Dominus ad me
inventa est coniuratio in viris Iuda et in habitatoribus Hierusalem
11,¹⁰ reversi sunt ad iniquitates patrum suorum priores
qui noluerunt audire verba mea
et hii ergo abierunt post deos alienos ut servirent eis
irritum fecerunt domus Israhel et domus Iuda pactum meum quod pepigi cum patribus eorum
11,¹¹ quam ob rem haec dicit Dominus
ecce ego inducam super eos mala de quibus exire non poterunt

et clamabunt ad me et non exaudiam eos
11,¹²et ibunt civitates Iuda et habitatores Hierusalem
et clamabunt ad deos quibus libant
et non salvabunt eos in tempore adflictionis eorum
11,¹³secundum numerum enim civitatum tuarum erant dii tui Iuda
et secundum numerum viarum Hierusalem
posuistis aras confusionis aras ad libandum Baali
11,¹⁴tu ergo noli orare pro populo hoc
et ne adsumas pro eis laudem et orationem
quia non exaudiam in tempore clamoris eorum ad me
in tempore adflictionis eorum
11,¹⁵quid est quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa
numquid carnes sanctae auferent a te malitias tuas in quibus gloriata es
11,¹⁶olivam uberem pulchram fructiferam speciosam vocavit Dominus nomen tuum
ad vocem loquellae grandis exarsit ignis in ea
et combusta sunt fructecta eius
11,¹⁷et Dominus exercituum qui plantavit te locutus est super te malum
pro malis domus Israhel et domus Iuda quae fecerunt sibi
ad irritandum me libantes Baali
11,¹⁸tu autem Domine demonstrasti mihi et cognovi
tunc ostendisti mihi studia eorum
11,¹⁹et ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam
et non cognovi quia super me cogitaverunt consilia
mittamus lignum in panem eius et eradamus eum de terra viventium
et nomen eius non memoretur amplius
11,²⁰tu autem Domine Sabaoth qui iudicas iuste et probas renes et cor
videam ultionem tuam ex eis
tibi enim revelavi causam meam
11,²¹propterea haec dicit Dominus ad viros Anathoth
qui quaerunt animam tuam et dicunt
non prophetabis in nomine Domini et non morieris in manibus nostris
11,²²propterea haec dicit Dominus exercituum
ecce ego visitabo super eos
iuvenes morientur in gladio
filii eorum et filiae eorum morientur in fame

11,²³et reliquiae non erunt ex eis
inducam enim malum super viros Anathoth annum visitationis eorum
12,¹iustus quidem tu es Domine si disputem tecum
verumtamen iusta loquar ad te
quare via impiorum prosperatur
bene est omnibus qui praevaricantur et inique agunt
12,²plantasti eos et radicem miserunt
proficiunt et faciunt fructum
prope es tu ori eorum et longe a renibus eorum
12,³et tu Domine nosti me vidisti me et probasti cor meum tecum
congrega eos quasi gregem ad victimam et sanctifica eos in die occisionis
12,⁴usquequo lugebit terra et herba omnis regionis siccabitur
propter malitiam habitantium in ea
consumptum est animal et volucre
quoniam dixerunt non videbit novissima nostra
12,⁵si cum peditibus currens laborasti quomodo contendere poteris cum equis
cum autem in terra pacis segura fueris quid facies in superbia Iordanis
12,⁶nam et fratres tui et domus patris tui
etiam ipsi pugnaverunt adversum te
et clamaverunt post te plena voce
ne credas eis cum locuti fuerint tibi bona
12,⁷reliqui domum meam dimisi hereditatem meam
dedi dilectam animam meam in manu inimicorum eius
12,⁸facta est mihi hereditas mea quasi leo in silva
dedit contra me vocem ideo odivi eam
12,⁹numquid avis discolor hereditas mea mihi
numquid avis tinctorum per totum
venite congregamini omnes bestiae terrae properate ad devorandum
12,¹⁰pastores multi demoliti sunt vineam meam
conculcaverunt partem meam
dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis
12,¹¹posuerunt eam in dissipationem luxitque super me
desolatione desolata est omnis terra quia nullus est qui recogitet corde
12,¹²super omnes vias deserti venerunt vastatores
quia gladius Domini devoravit ab extremo terrae usque ad extremum eius

non est pax universae carni
12,¹³seminaverunt triticum et spinas messuerunt
hereditatem acceperunt et non eis proderit
confundemini a fructibus vestris propter iram furoris Domini
12,¹⁴haec dicit Dominus adversum omnes vicinos meos pessimos
qui tangunt hereditatem quam distribui populo meo Israhel
ecce ego evellam eos de terra eorum
et domum Iuda evellam de medio eorum
12,¹⁵et cum evellero eos convertar et miserebor eorum
et reducam eos virum ad hereditatem suam et virum in terram suam
12,¹⁶et erit si eruditi didicerint vias populi mei
ut iurent in nomine meo vivit Dominus
sicut docuerunt populum meum iurare in Baal
aedificabuntur in medio populi mei
12,¹⁷quod si non audierint evellam gentem illam evulsione et perditione ait Dominus
13,¹ haec dicit Dominus ad me
vade et posside tibi lumbare lineum
et pones illud super lumbos tuos et in aquam non inferes illud
13,²et possedi lumbare iuxta verbum Domini
et posui circa lumbos meos
13,³et factus est sermo Domini ad me secundo dicens
13,⁴tolle lumbare quod possedisti quod est circa lumbos tuos
et surgens vade ad Eufraten
et absconde illud ibi in foramine petrae
13,⁵et abii et abscondi illud in Eufraten sicut praeceperat mihi Dominus
13,⁶et factum est post dies plurimos dixit Dominus ad me
surge vade ad Eufraten et tolle inde lumbare quod praecepi tibi ut absconderes illud ibi
13,⁷et abii ad Eufraten et fodi et tuli lumbare de loco ubi absconderam illud
et ecce conputruerat lumbare ita ut nullo usui aptum esset
13,⁸et factum est verbum Domini ad me dicens
13,⁹haec dicit Dominus
sic putrescere faciam superbiam Iuda et superbiam Hierusalem multam
13,¹⁰populum istum pessimum qui nolunt audire verba mea
et ambulant in pravitate cordis sui
abieruntque post deos alienos ut servirent eis et adorarent eos

et erunt sicut lumbare istud quod nullo usui aptum est
13,¹¹ sicut enim adheret lumbare ad lumbos viri
sic adglutinavi mihi omnem domum Israhel
et omnem domum Iuda dicit Dominus
ut esset mihi in populum et in nomen
et in laudem et in gloriam et non audierunt
13,¹² dices ergo ad eos sermonem istum
haec dicit Dominus Deus Israhel
omnis laguncula implebitur vino
et dicent ad te numquid ignoramus quia omnis laguncula implebitur vino
13,¹³ et dices ad eos haec dicit Dominus
ecce ego implebo omnes habitatores terrae huius
et reges qui sedent de stirpe David super thronum eius
et sacerdotes et prophetas et omnes habitatores Hierusalem ebrietate
13,¹⁴ et dispergam eos virum a fratre suo
et patres et filios pariter ait Dominus
non parcam et non concedam neque miserebor ut non disperdam eos
13,¹⁵ audite et auribus percipite
nolite elevari quia Dominus locutus est
13,¹⁶ date Domino Deo vestro gloriam
antequam contenebrescat et antequam offendant pedes vestri ad montes caligosos
expectabitis lucem et ponet eam in umbram mortis et in caliginem
13,¹⁷ quod si hoc non audieritis in abscondito plorabit anima mea a facie superbiae
plorans plorabit et deducet oculus meus lacrimam quia captus est grex Domini
13,¹⁸ dic regi et dominatrici humiliamini sedete
quoniam descendit de capite vestro corona gloriae vestrae
13,¹⁹ civitates austri clausae sunt et non est qui aperiat
translata est omnis Iudaea transmigracione perfecta
13,²⁰ levate oculos vestros et videte qui venitis ab aquilone
ubi est grex qui datus est tibi pecus inclitum tuum
13,²¹ quid dices cum visitaverit te
tu enim docuisti eos adversum te et erudisti in caput tuum
numquid non dolores adprehendent te quasi mulierem parturientem
13,²² quod si dixeris in corde tuo quare venerunt mihi haec
propter multitudinem iniquitatis tuae revelata sunt verecundiora tua

pollutae sunt plantae tuae

13,²³si mutare potest Aethiops pellem suam aut pardus varietates suas
et vos poteritis bene facere cum didiceritis malum

13,²⁴et disseminabo eos quasi stipulam quae vento raptatur in deserto

13,²⁵haec sors tua parsque mensurae tuae a me dicit Dominus
quia oblita es mei et confisa es in mendacio

13,²⁶unde et ego nudavi femora tua contra faciem tuam
et apparuit ignominia tua

13,²⁷adulteria tua et hinnitus tuus scelus fornicationis tuae
super colles in agro vidi abominationes tuas

vae tibi Hierusalem non mundaberis post me usquequo adhuc

14,¹ quod factum est verbum Domini ad Hieremiam de sermonibus siccitatis

14,²luxit Iudaea et portae eius

corruerunt et obscuratae sunt in terra

et clamor Hierusalem ascendit

14,³maiores miserunt minores suos ad aquam

venerunt ad hauriendum non invenerunt aquam

reportaverunt vasa sua vacua

confusi sunt et adflicti et operuerunt capita sua

14,⁴propter terrae vastitatem quia non venit pluvia in terra

confusi sunt agricolae operuerunt capita sua

14,⁵nam et cerva in agro peperit et reliquit quia non erat herba

14,⁶et onagri steterunt in rupibus traxerunt ventum quasi dracones

defecerunt oculi eorum quia non erat herba

14,⁷si iniquitates nostrae responderunt nobis Domine fac propter nomen tuum

quoniam multae sunt aversiones nostrae tibi peccavimus

14,⁸expectatio Israhel salvator eius in tempore tribulationis

quare quasi colonus futurus es in terra et quasi viator declinans ad manendum

14,⁹quare futurus es velut vir vagus ut fortis qui non potest salvare

tu autem in nobis es Domine et nomen tuum super nos invocatum est ne derelinquas nos

14,¹⁰haec dicit Dominus populo huic

qui dilexit movere pedes suos et non quievit

et Domino non placuit

nunc recordabitur iniquitatum eorum et visitabit peccata eorum

14,¹¹et dixit Dominus ad me noli orare pro populo isto in bonum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

14,¹² cum ieiunaverint non exaudiam preces eorum
et si obtulerint holocaustomata et victimas non suscipiam ea
quoniam gladio et fame et peste ego consumam eos
14,¹³ et dixi a a Domine Deus
prophetae dicunt eis
non videbitis gladium et famis non erit in vobis
sed pacem veram dabit vobis in loco isto
14,¹⁴ et dixit Dominus ad me falso prophetae vaticinantur in nomine meo
non misi eos et non praecepi eis neque locutus sum ad eos
visionem mendacem et divinationem et fraudulentiam et seductionem cordis sui prophetant
vobis
14,¹⁵ ideo haec dicit Dominus de prophetis qui prophetant in nomine meo quos ego non mi-
si
dicentes gladius et famis non erit in terra hac
in gladio et fame consumentur prophetae illi
14,¹⁶ et populi quibus prophetant erunt proiecti in viis Hierusalem
prae fame et gladio et non erit qui sepeliat eos
ipsi et uxores eorum filii et filiae eorum
et effundam super eos malum suum
14,¹⁷ et dices ad eos verbum istud
deducant oculi mei lacrimam per noctem et diem et non taceant
quoniam contritione magna contrita est virgo filia populi mei plaga pessima vehementer
14,¹⁸ si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio
et si introiero in civitatem ecce adtenuati fame
propheta quoque et sacerdos abierunt in terram quam ignorabant
14,¹⁹ numquid proiciens abiecisti Iudam aut Sion abominata est anima tua
quare ergo percussisti nos ita ut nulla sit sanitas
expectavimus pacem et non est bonum
et tempus curationis et ecce turbatio
14,²⁰ cognovimus Domine impietates nostras iniquitatem patrum nostrorum quia peccavi-
mus tibi
14,²¹ ne nos des in obprobrium propter nomen tuum
neque facias nobis contumeliam
solii gloriae tuae recordare
ne irritum facias foedus tuum nobiscum

14,²² numquid sunt in sculptilibus gentium qui pluant aut caeli possunt dare imbres
nonne tu es Domine Deus noster quem expectavimus
tu enim fecisti omnia haec
15,¹ et dixit Dominus ad me
si steterit Moses et Samuhel coram me non est anima mea ad populum istum
eice illos a facie mea et egrediantur
15,² quod si dixerint ad te quo egrediemur
dices ad eos haec dicit Dominus
qui ad mortem ad mortem et qui ad gladium ad gladium
et qui ad famem ad famem et qui ad captivitatem ad captivitatem
15,³ et visitabo super eos quattuor species dicit Dominus
gladium ad occisionem et canes ad lacerandum
et volatilia caeli et bestias terrae ad devorandum et dissipandum
15,⁴ et dabo eos in fervorem universis regnis terrae
propter Manassem filium Ezechiae regis Iuda
super omnibus quae fecit in Hierusalem
15,⁵ quis enim miserebitur tui Hierusalem aut quis contristabitur pro te
aut quis ibit ad rogandum pro pace tua
15,⁶ tu reliquisti me dicit Dominus retrorsum abisti
et extendam manum meam super te et interficiam te
laboravi rogans
15,⁷ et dispergam eos ventilabro in portis terrae
interfeci et perdididi populum meum et tamen a viis suis non sunt reversi
15,⁸ multiplicatae sunt mihi viduae eius super harenam maris
induxi eis super matrem adulescentis vastatorem meridie
misi super civitates repente terrorem
15,⁹ infirmata est quae peperit septem defecit anima eius
occidit ei sol cum adhuc esset dies confusa est et erubuit
et residuos eius in gladium dabo in conspectu inimicorum eorum ait Dominus
15,¹⁰ vae mihi mater mea quare genuisti me virum rixae virum discordiae in universa terra
non feneravi nec feneravit mihi quisquam omnes maledicunt mihi
15,¹¹ dicit Dominus si non reliquiae tuae in bonum
si non occurri tibi in tempore adflictionis et in tempore tribulationis adversum inimicum
15,¹² numquid foederabitur ferrum ferro ab aquilone et aes
15,¹³ divitias tuas et thesauros tuos in direptionem dabo gratis

in omnibus peccatis tuis et in omnibus terminis tuis
15,¹⁴et adducam inimicos tuos de terra qua nescis
quia ignis succensus est in furore meo super vos ardebit
15,¹⁵tu scis Domine recordare mei et visita me et tuere me ab his qui persequuntur me
noli in patientia tua suscipere me
scito quoniam sustinui pro te obprobrium
15,¹⁶inveni sunt sermones tui et comedi eos
et factum est mihi verbum tuum in gaudium et in laetitiam cordis mei
quoniam invocatum est nomen tuum super me Domine Deus exercituum
15,¹⁷non sedi in concilio ludentium et gloriatus sum
a facie manus tuae solus sedebam quoniam comminatione replesti me
15,¹⁸quare factus est dolor meus perpetuus et plaga mea desperabilis rennuit curari
facta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium
15,¹⁹propter hoc haec dicit Dominus
si converteris convertam te et ante faciem meam stabis
et si separaveris pretiosum a vili quasi os meum eris
convertentur ipsi ad te et tu non converteris ad eos
15,²⁰et dabo te populo huic in murum aereum fortem
et bellabunt adversum te et non praevalerunt
quia ego tecum sum ut salvem te et eruam dicit Dominus
15,²¹et liberabo te de manu pessimorum et redimam te de manu fortium
16,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
16,²non accipies uxorem et non erunt tibi filii et filiae in loco isto
16,³quia haec dicit Dominus super filios et filias qui generantur in loco isto
et super matres eorum quae genuerunt eos
et super patres eorum de quorum stirpe sunt nati in terra hac
16,⁴mortibus aegrotationum morientur
non plangentur et non sepelientur in sterquilinum super faciem terrae erunt
et gladio et fame consumentur
et erit cadaver eorum in escam volatilibus caeli et bestiis terrae
16,⁵haec enim dicit Dominus
ne ingrediaris domum convivii neque vadas ad plangendum neque consoleris eos
quia abstuli pacem meam a populo isto dicit Dominus
misericordiam et miserationes
16,⁶et morientur grandes et parvi in terra ista

non sepelientur neque plangentur
et non se incident neque calvitium fiet pro eis
16,⁷et non frangent inter eos lugenti panem ad consolandum super mortuo
et non dabunt eis potum calicis ad consolandum super patre suo et matre
16,⁸et domum convivii non ingredieris ut sedeas cum eis et comedas et bibas
16,⁹quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego auferam de loco isto in oculis vestris et in diebus vestris
vocem gaudii et vocem laetitiae
vocem sponsi et vocem sponsae
16,¹⁰et cum adnuntiaveris populo huic omnia verba haec
et dixerint tibi quare locutus est Dominus super nos omne malum grande istud
quae iniquitas nostra et quod peccatum nostrum quod peccavimus Domino Deo nostro
16,¹¹dices ad eos
quia dereliquerunt patres vestri me ait Dominus et abierunt post deos alienos
et servierunt eis et adoraverunt eos
et me dereliquerunt et legem meam non custodierunt
16,¹²sed et vos peius operati estis quam patres vestri
ecce enim ambulat unusquisque post pravitatem cordis sui mali ut me non audiat
16,¹³et eiciam vos de terra hac in terram quam ignoratis vos et patres vestri
et servietis ibi diis alienis die ac nocte qui non dabunt vobis requiem
16,¹⁴propterea ecce dies veniunt dicit Dominus
et non dicetur ultra vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra Aegypti
16,¹⁵sed vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra aquilonis
et de universis terris ad quas eieci eos
et reducam eos in terram suam quam dedi patribus eorum
16,¹⁶ecce ego mittam piscatores multos dicit Dominus et piscabuntur eos
et post haec mittam eis multos venatores
et venabuntur eos de omni monte et de omni colle et de cavernis petrarum
16,¹⁷quia oculi mei super omnes vias eorum
non sunt absconditae a facie mea
et non fuit occulta iniquitas eorum ab oculis meis
16,¹⁸et reddam primum duplices iniquitates et peccata eorum
quia contaminaverunt terram meam in morticinis idolorum suorum
et abominationibus suis impleverunt hereditatem meam
16,¹⁹Domine fortitudo mea et robur meum

et refugium meum in die tribulationis
ad te gentes venient ab extremis terrae et dicent
vere mendacium possederunt patres nostri
vanitatem quae eis non profuit
16,²⁰ numquid faciet sibi homo deos et ipsi non sunt dii
16,²¹ idcirco ecce ego ostendam eis per vicem hanc
ostendam eis manum meam et virtutem meam
et scient quia nomen mihi Dominus
17,¹ peccatum Iuda scriptum est stilo ferreo in ungue adamantino
exaratum super latitudinem cordis eorum
et in cornibus ararum eorum
17,² cum recordati fuerint filii eorum ararum suarum
et lucorum lignorumque frondentium in montibus excelsis 17,³ sacrificantes in agro
fortitudinem tuam et omnes thesauros tuos in direptionem dabo
excelsa tua propter peccata in universis finibus tuis
17,⁴ et relinqueris sola ab hereditate tua quam dedi tibi
et servire te faciam inimicis tuis in terra quam ignoras
quoniam ignem succendisti in furore meo usque in aeternum ardebit
17,⁵ haec dicit Dominus maledictus homo qui confidit in homine
et ponit carnem brachium suum
et a Domino recedit cor eius
17,⁶ erit enim quasi myrice in deserto
et non videbit cum venerit bonum
sed habitabit in siccitate in deserto
in terra salsuginis et inhabitabili
17,⁷ benedictus vir qui confidit in Domino
et erit Dominus fiducia eius
17,⁸ et erit quasi lignum quod transplantatur super aquas
quod ad humorem mittit radices suas
et non timebit cum venerit aestus
et erit folium eius viride
et in tempore siccitatis non erit sollicitum
nec aliquando desinet facere fructum
17,⁹ pravum est cor omnium et inscrutabile quis cognoscet illud
17,¹⁰ ego Dominus scrutans cor et probans renes

qui do unicuique iuxta viam et iuxta fructum adinventionum suarum
17,¹¹perdix fovit quae non peperit
fecit divitias et non in iudicio
in dimidio dierum suorum derelinquet eas et in novissimo suo erit insipiens
17,¹²solium gloriae altitudinis a principio
locus sanctificationis nostrae
17,¹³expectatio Israhel Domine
omnes qui te derelinquunt confundentur
recedentes in terra scribentur
quoniam dereliquerunt venam aquarum viventium Dominum
17,¹⁴sana me Domine et sanabor salvum me fac et salvus ero quoniam laus mea tu es
17,¹⁵ecce ipsi dicunt ad me ubi est verbum Domini veniat
17,¹⁶et ego non sum turbatus te pastorem sequens
et diem hominis non desideravi tu scis
quod egressum est de labiis meis rectum in conspectu tuo fuit
17,¹⁷non sis mihi tu formidini
spes mea tu in die adfflictionis
17,¹⁸confundantur qui persecuntur me et non confundar ego
paveant illi et non paveam ego
induc super eos diem adfflictionis et duplici contritione contere eos
17,¹⁹haec dicit Dominus ad me
vade et sta in porta filiorum populi
per quam ingrediuntur reges Iuda et egrediuntur et in cunctis portis Hierusalem
17,²⁰et dices ad eos
audite verbum Domini reges Iuda et omnis Iudaea
cunctique habitatores Hierusalem qui ingredimini per portas istas
17,²¹haec dicit Dominus
custodite animas vestras
et nolite portare pondera in die sabbati nec inferatis per portas Hierusalem
17,²²et nolite eicere onera de domibus vestris in die sabbati et omne opus non facietis
sanctificate diem sabbati sicut praecepi patribus vestris
17,²³et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam
sed induraverunt cervicem suam
ne audirent me et ne acciperent disciplinam
17,²⁴et erit si audieritis me dicit Dominus

ut non inferatis onera per portas civitatis huius in die sabbati
et si sanctificaveritis diem sabbati ne faciatis in ea omne opus
17,²⁵ingredientur per portas civitatis huius reges
et principes sedentes super solium David
et ascendentes in curribus et equis
ipsi et principes eorum
vir Iuda et habitatores Hierusalem
et habitabitur civitas haec in sempiternum
17,²⁶et venient de civitate Iuda et de circuitu Hierusalem
et de terra Beniamin et de campestribus et de montuosis et ab austro
portantes holocaustum et victimam et sacrificium et tus
et inferent oblationem in domum Domini
17,²⁷si autem non audieritis me ut sanctificetis diem sabbati
et ne portetis onus et ne inferatis per portas Hierusalem in die sabbati
succendam ignem in portis eius
et devorabit domos Hierusalem et non extinguetur
18,¹ verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens
18,² surge et descende in domum figuli et ibi audies verba mea
18,³et descendi in domum figuli et ecce ipse faciebat opus super rotam
18,⁴et dissipatum est vas quod ipse faciebat e luto manibus suis
conversusque fecit illud vas alterum sicut placuerat in oculis eius ut faceret
18,⁵et factum est verbum Domini ad me dicens
18,⁶numquid sicut figulus iste non potero facere vobis domus Israhel ait Dominus
ecce sicut lutum in manu figuli sic vos in manu mea domus Israhel
18,⁷repente loquar adversum gentem et adversum regnum
ut eradicem et destruem et disperdam illud
18,⁸si paenitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum adversum eam
agam et ego paenitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei
18,⁹et subito loquar de gente et regno
ut aedificem et ut plantem illud
18,¹⁰si fecerit malum in oculis meis ut non audiat vocem meam
paenitentiam agam super bono quod locutus sum ut facerem ei
18,¹¹nunc ergo dic viro Iudae et habitatoribus Hierusalem dicens
haec dicit Dominus
ecce ego fingo contra vos malum

et cogito contra vos cogitationem
revertatur unusquisque a via sua mala
et dirigite vias vestras et studia vestra
18,¹² qui dixerunt desperavimus post cogitationes enim nostras ibimus
et unusquisque pravitatem cordis sui mali faciemus
18,¹³ ideo haec dicit Dominus
interrogate gentes quis audivit talia horribilia quae fecit nimis virgo Israhel
18,¹⁴ numquid deficiet de petra agri nix Libani
aut evelli possunt aquae erumpentes frigidae et defluentes
18,¹⁵ quia oblitus est mei populus meus
frustra libantes et inpingentes in viis suis
in semitis saeculi ut ambularent per eas
in itinere non trito
18,¹⁶ ut fieret terra eorum in desolationem et in sibilum sempiternum
omnis qui praeterit per eam obstupescet et movebit caput suum
18,¹⁷ sicut ventus urens dispergam eos coram inimico
dorsum et non faciem ostendam eis in die perditionis eorum
18,¹⁸ et dixerunt venite et cogitemus contra Hieremiam cogitationes
non enim peribit lex a sacerdote neque consilium a sapiente nec sermo a propheta
venite et percutiamus eum lingua
et non attendamus ad universos sermones eius
18,¹⁹ attende Domine ad me et audi vocem adversariorum meorum
18,²⁰ numquid redditur pro bono malum
quia foderunt foveam animae meae
recordare quod steterim in conspectu tuo ut loquerer pro eis bonum
et averterem indignationem tuam ab eis
18,²¹ propterea da filios eorum in famem et deduc eos in manus gladii
fiant uxores eorum absque liberis et viduae
et viri earum interficiantur morte
iuvenes eorum confodiantur gladio in proelio
18,²² audiatur clamor de domibus eorum
adduces enim super eos latronem repente
quia foderunt foveam ut caperent me
et laqueos absconderunt pedibus meis
18,²³ tu autem Domine scis omne consilium eorum adversum me in mortem

ne propitieris iniquitati eorum et peccatum eorum a facie tua non deleatur
 fiant corruentes in conspectu tuo in tempore furoris tui abutere eis
 19,¹ haec dicit Dominus vade et accipe lagunculam figuli testeam
 a senioribus populi et a senioribus sacerdotum
 19,² et egredere ad vallem filii Ennom
 quae est iuxta introitum portae Fictilis
 et praedicabis ibi verba quae ego loquar ad te 19,³ et dices
 audite verbum Domini reges Iuda et habitatores Hierusalem
 haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
 ecce ego inducam adflictionem super locum istum
 ita ut omnis qui audierit illam tinniant aures eius
 19,⁴ eo quod dereliquerint me et alienum fecerint locum istum
 et libaverint in eo diis alienis quos nescierunt ipsi et patres eorum et reges Iuda
 et repleverunt locum istum sanguine innocentium
 19,⁵ et aedificaverunt excelsa Baali
 ad comburendos filios suos igni in holocaustum Baali
 quae non praecepi nec locutus sum nec ascenderunt in cor meum
 19,⁶ propterea ecce dies veniunt dicit Dominus
 et non vocabitur locus iste amplius Thofeth et vallis filii Ennom sed vallis Occisionis
 19,⁷ et dissipabo consilium Iudae et Hierusalem in loco isto
 et subvertam eos gladio in conspectu inimicorum suorum
 et in manu quaerentium animas eorum
 et dabo cadavera eorum escam volatilibus caeli et bestiis terrae
 19,⁸ et ponam civitatem hanc in stuporem et in sibilum
 omnis qui praeterierit per eam obstupescet et sibilabit super universa plaga eius
 19,⁹ et cibabo eos carnibus filiorum suorum et carnibus filiarum suarum
 et unusquisque carnes amici sui comedet in obsidione et in angustia
 in qua concludent eos inimici eorum et qui quaerunt animas eorum
 19,¹⁰ et conteres lagunculam in oculis virorum qui ibunt tecum
 19,¹¹ et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum
 sic conteram populum istum et civitatem istam
 sicut conteritur vas figuli quod non potest ultra instaurari
 et in Thofeth sepelientur eo quod non sit alius locus ad sepeliendum
 19,¹² sic faciam loco huic ait Dominus et habitatoribus eius
 ut ponam civitatem istam sicut Thofeth

19,¹³et erunt domus Hierusalem et domus regum Iuda sicut locus Thofeth
inmundae omnes domus in quarum domatibus sacrificaverunt omni militiae caeli
et libaverunt libamina diis alienis
19,¹⁴venit autem Hieremias de Thofeth quo miserat eum Dominus ad prophetandum
et stetit in atrio domus Domini et dixit ad omnem populum
19,¹⁵haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego inducam super civitatem hanc et super omnes urbes eius
universa mala quae locutus sum adversum eam
quoniam induraverunt cervicem suam ut non audirent sermones meos
20,¹ et audivit Phassur filius Emmer sacerdos
qui constitutus erat princeps in domo Domini
Hieremiam prophetantem sermones istos
20,²et percussit Phassur Hieremiam prophetam
et misit eum in nervum quod erat in porta Benjamin superiori in domo Domini
20,³cumque inluxisset in crastinum eduxit Phassur Hieremiam de nervo
et dixit ad eum Hieremias
non Phassur vocavit Dominus nomen tuum sed Pavorem undique
20,⁴quia haec dicit Dominus ecce ego dabo te in pavorem
te et omnes amicos tuos
et corruent gladio inimicorum suorum
et oculi tui videbunt
et omnem Iudam dabo in manu regis Babylonis
et traducet eos in Babylonem et percutiet eos gladio
20,⁵et dabo universam substantiam civitatis huius
et omnem laborem eius omneque pretium
et cunctos thesauros regum Iuda dabo in manu inimicorum eorum
et diripient eos et tollent
et ducent in Babylonem
20,⁶tu autem Phassur et omnes habitatores domus tuae ibitis in captivitatem
et in Babylonem venies et ibi morieris ibique sepelieris
tu et omnes amici tui quibus prophetasti mendacium
20,⁷seduxisti me Domine et seductus sum
fortior me fuisti et invaluisti
factus sum in derisum tota die omnes subsannant me
20,⁸quia iam olim loquor vociferans

iniquitatem et vastitatem clamito
et factus est mihi sermo Domini in obprobrium et in derisum tota die
20,⁹et dixi non recordabor eius neque loquar ultra in nomine illius
et factus est in corde meo quasi ignis exaestuans claususque in ossibus meis
et defeci ferre non sustinens
20,¹⁰audivi enim contumelias multorum et terrorem in circuitu
persequimini et persequamur eum
ab omnibus viris qui erant pacifici mei et custodientes latus meum
si quo modo decipiatur et praevaleamus adversus eum
et consequamur ultionem ex eo
20,¹¹Dominus autem mecum est quasi bellator fortis
idcirco qui persequuntur me cadent et infirmi erunt
confundentur vehementer
quia non intellexerunt obprobrium sempiternum quod numquam delebitur
20,¹²et tu Domine exercituum probator iusti qui vides renes et cor
videam quaeso ultionem tuam ex eis
tibi enim revelavi causam meam
20,¹³cantate Domino laudate Dominum
quia liberavit animam pauperis de manu malorum
20,¹⁴maledicta dies in qua natus sum
dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta
20,¹⁵maledictus vir qui adnuntiavit patri meo dicens natus est tibi puer masculus
et quasi gaudio laetificavit eum
20,¹⁶sit homo ille ut sunt civitates quas subvertit Dominus et non paenituit eum
audiat clamorem mane et ululatum in tempore meridiano
20,¹⁷qui non me interfecit a vulva
ut fieret mihi mater mea sepulchrum
et vulva eius conceptus aeternus
20,¹⁸quare de vulva egressus sum ut viderem laborem et dolorem
et consumerentur in confusione dies mei
21,¹verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino
quando misit ad eum rex Sedecias
Phassur filium Melchiae et Sophoniam filium Maasiae sacerdotem dicens
21,²interroga pro nobis Dominum
quia Nabuchodonosor rex Babylonis proeliatur adversum nos

si forte faciat Dominus nobiscum secundum omnia mirabilia sua et recedat a nobis
21,³et dixit Hieremias ad eos sic dicetis Sedeciae
21,⁴haec dicit Dominus Deus Israhel
ecce ego convertam vasa belli quae in manibus vestris sunt
et quibus vos pugnatistis adversum regem Babylonis
et Chaldaeos qui obsident vos in circuitu murorum
et congregabo ea in medio civitatis huius
21,⁵et debellabo ego vos in manu extenta et brachio forti
et in furore et in indignatione et in ira grandi
21,⁶et percutiam habitatores civitatis huius
homines et bestiae pestilentia magna morientur
21,⁷et post haec ait Dominus dabo Sedeciam regem Iuda et servos eius
et populum eius et qui derelicti sunt in civitate hac a peste et gladio et fame
in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
et in manu inimicorum eorum et in manu quaerentium animam eorum
et percutiet eos in ore gladii
et non movebitur neque parcet nec miserebitur
21,⁸et ad populum hunc dices haec dicit Dominus
ecce ego do coram vobis viam vitae et viam mortis
21,⁹qui habitaverit in urbe hac morietur gladio et fame et peste
qui autem egressus fuerit et transfugerit ad Chaldaeos qui obsident vos
vivet et erit ei anima sua quasi spoliolum
21,¹⁰posui enim faciem meam super civitatem hanc in malum et non in bonum ait Dominus
in manu regis Babylonis dabitur et exuret eam igni
21,¹¹et domui regis Iuda
audite verbum Domini 21,¹²domus David haec dicit Dominus
iudicate mane iudicium et eruite vi oppressum de manu calumniantis
ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea
et succendatur et non sit qui extinguat
propter malitiam studiorum vestrorum
21,¹³ecce ego ad te habitatricem vallis solidae atque campestris ait Dominus
qui dicitis quis percutiet nos et quis ingredietur domos nostras
21,¹⁴et visitabo super vos iuxta fructum studiorum vestrorum dicit Dominus
et succendam ignem in saltu eius et devorabit omnia in circuitu eius
22,¹ haec dicit Dominus

descende in domum regis Iuda
et loqueris ibi verbum hoc 22,²et dices
audi verbum Domini rex Iuda qui sedes super solium David
tu et servi tui et populus tuus qui ingredimini per portas istas
22,³haec dicit Dominus
facite iudicium et iustitiam
et liberate vi oppressum de manu calumniatoris
et advenam et pupillum et viduam nolite contristare
neque opprimatis inique
et sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto
22,⁴si enim facientes feceritis verbum istud
ingredientur per portas domus huius reges
sedentes de genere David super thronum eius
et ascendentes currus et equos ipsi et servi et populus eorum
22,⁵quod si non audieritis verba haec
in memet ipso iuravi dicit Dominus
quia in solitudinem erit domus haec
22,⁶quia haec dicit Dominus super domum regis Iuda
Galaad tu mihi caput Libani
si non posuero te solitudinem urbes inhabitabiles
22,⁷et sanctificabo super te interficientem virum et arma eius
et succident electam cedrum tuam et praecipitabunt in ignem
22,⁸et pertransibunt gentes multae per civitatem hanc
et dicet unusquisque proximo suo
quare fecit Dominus sic civitati huic grandi
22,⁹et respondebunt eo quod dereliquerint pactum Domini Dei sui
et adoraverint deos alienos et servierint eis
22,¹⁰nolite flere mortuum neque lugeatis super eum
fletu plangite eum qui egreditur
quia non revertetur ultra nec videbit terram nativitatis suae
22,¹¹quia haec dicit Dominus ad Sellum filium Iosiae regem Iuda
qui regnavit pro Iosia patre suo
qui egressus est de loco isto non revertetur huc amplius
22,¹²sed in loco ad quem transtuli eum ibi morietur
et terram istam non videbit amplius

22,¹³vae qui aedificat domum suam in iniustitia
et cenacula sua non in iudicio
amicum suum opprimet frustra
et mercedem eius non reddet ei
22,¹⁴qui dicit aedificabo mihi domum latam et cenacula spatiosa
qui aperit sibi fenestras et facit laquearia cedrina pingitque sinopide
22,¹⁵numquid regnabis quoniam confers te cedro
pater tuus numquid non comedit et bibit
et fecit iudicium et iustitiam tunc cum bene erat ei
22,¹⁶iudicavit causam pauperis et egeni in bonum suum
numquid non ideo quia cognovit me dicit Dominus
22,¹⁷tui vero oculi et cor ad avaritiam
et ad sanguinem innocentem fundendum
et ad calumniam et ad cursum mali operis
22,¹⁸propterea haec dicit Dominus ad Ioachim filium Iosiae regem Iuda
non plangent eum vae frater et vae fratres
non concrepabunt ei vae domine et vae inclite
22,¹⁹sepultura asini sepelietur putrefactus et proiectus extra portas Hierusalem
22,²⁰ascende Libanum et clama et in Basan da vocem tuam
et clama ad transeuntes quia contriti sunt omnes amatores tui
22,²¹locutus sum ad te
in abundantia tua dixisti non audiam
haec est via tua ab adulescentia tua
quia non audisti vocem meam
22,²²omnes pastores tuos pascet ventus
et amatores tui in captivitatem ibunt
et tunc confunderis et erubesces ab omni malitia tua
22,²³quae sedes in Libano et nidificas in cedris
quomodo congemuisti cum venissent tibi dolores quasi dolores parturientis
22,²⁴vivo ego dicit Dominus
quia si fuerit Iechonias filius Ioachim regis Iuda anulus in manu dextera mea inde avellam
eum
22,²⁵et dabo te in manu quaerentium animam tuam
et in manu quorum tu formidas faciem
et in manu Nabuchodonosor regis Babylonis

et in manu Chaldeorum
22,²⁶et mittam te et matrem tuam quae genuit te
in terram alienam in qua nati non estis ibique moriemini
22,²⁷et in terram ad quam ipsi levant animam suam ut revertantur illuc non revertentur
22,²⁸numquid vas fictile atque contritum vir iste Iechonias
numquid vas absque omni voluptate
quare abiecti sunt ipse et semen eius
et proiecti in terram quam ignoraverunt
22,²⁹terra terra terra audi sermonem Domini
22,³⁰haec dicit Dominus
scribe virum istum sterilem
virum qui in diebus suis non prosperabitur
nec enim erit de semine eius vir qui sedeat super solium David
et potestatem habeat ultra in Iuda
23,¹vae pastoribus qui disperdunt et dilacerant gregem pascuae meae dicit Dominus
23,²ideo haec dicit Dominus Deus Israhel
ad pastores qui pascunt populum meum
vos dispersistis gregem meum
eiecistis eos et non visitastis eos
ecce ego visitabo super vos malitiam studiorum vestrorum ait Dominus
23,³et ego congregabo reliquias gregis mei de omnibus terris ad quas eiecero eos illuc
et convertam eos ad rura sua et crescent et multiplicabuntur
23,⁴et suscitabo super eos pastores et pascent eos
non formidabunt ultra et non pavebunt
et nullus quaeretur ex numero dicit Dominus
23,⁵ecce dies veniunt ait Dominus et suscitabo David germen iustum
et regnabit rex et sapiens erit
et faciet iudicium et iustitiam in terra
23,⁶in diebus illius salvabitur Iuda et Israhel habitabit confidenter
et hoc est nomen quod vocabunt eum Dominus iustus noster
23,⁷propter hoc ecce dies veniunt dicit Dominus
et non dicent ultra vivit Dominus qui eduxit filios Israhel de terra Aegypti
23,⁸sed vivit Dominus qui eduxit et adduxit semen domus Israhel de terra aquilonis
et de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc
et habitabunt in terra sua

23,⁹ad prophetas
contritum est cor meum in medio mei
contremuerunt omnia ossa mea factus sum quasi vir ebrius
et quasi homo madidus a vino
a facie Domini et a facie verborum sanctorum eius
23,¹⁰quia adulteris repleta est terra quia a facie maledictionis luxit terra
arefacta sunt arva deserti
factus est cursus eorum malus et fortitudo eorum dissimilis
23,¹¹propheta namque et sacerdos polluti sunt
et in domo mea inveni malum eorum ait Dominus
23,¹²idcirco via eorum erit quasi lubricum in tenebris
inpellentur enim et corruent in ea
adferam enim super eos mala annum visitationis eorum ait Dominus
23,¹³et in prophetis Samariae vidi fatuitatem
prophetabant in Baal et decipiebant populum meum Israhel
23,¹⁴et in prophetis Hierusalem vidi similitudinem
adulterium et iter mendacii
et confortaverunt manus pessimorum
ut non converteretur unusquisque a malitia sua
facti sunt mihi omnes Sodoma et habitatores eius quasi Gomorra
23,¹⁵propterea haec dicit Dominus exercituum ad prophetas
ecce ego cibabo eos absinthio et potabo eos felle
a prophetis enim Hierusalem est egressa pollutio super omnem terram
23,¹⁶haec dicit Dominus exercituum
nolite audire verba prophetarum qui prophetant vobis et decipiunt vos
visionem cordis sui loquuntur non de ore Domini
23,¹⁷dicunt his qui blasphemant me locutus est Dominus pax erit vobis
et omni qui ambulat in pravitate cordis sui dixerunt non veniet super vos malum
23,¹⁸quis enim adfuit in consilio Domini et vidit et audivit sermonem eius
quis consideravit verbum illius et audivit
23,¹⁹ecce turbo dominicae indignationis egredietur
et tempestas erumpens super caput impiorum veniet
23,²⁰non revertetur furor Domini usque dum faciat
et usque dum compleat cogitationem cordis sui
in novissimis diebus intellegetis consilium eius

23,²¹ non mittebam prophetas et ipsi currebant
non loquebar ad eos et ipsi prophetabant
23,²² si stetissent in consilio meo et nota fecissent verba mea populo meo
avertissem utique eos a via sua mala et a pessimis cogitationibus suis
23,²³ putasne Deus e vicino ego sum dicit Dominus et non Deus de longe
23,²⁴ si occultabitur vir in absconditis et ego non videbo eum dicit Dominus
numquid non caelum et terram ego impleo ait Dominus
23,²⁵ audivi quae dixerunt prophetae
prophetantes in nomine meo mendacium atque dicentes
somniavi somniavi
23,²⁶ usquequo istud in corde est prophetarum vaticinantium mendacium
et prophetantium seductiones cordis sui
23,²⁷ qui volunt facere ut obliviscatur populus meus nominis mei
propter somnia eorum quae narrant unusquisque ad proximum suum
sicut obliti sunt patres eorum nominis mei propter Baal
23,²⁸ propheta qui habet somnium narret somnium
et qui habet sermonem meum loquatur sermonem meum vere
quid paleis ad triticum dicit Dominus
23,²⁹ numquid non verba mea sunt quasi ignis ait Dominus
et quasi malleus conterens petram
23,³⁰ propterea ecce ego ad prophetas ait Dominus
qui furantur verba mea unusquisque a proximo suo
23,³¹ ecce ego ad prophetas ait Dominus
qui adsumunt linguas suas et aiunt dicit Dominus
23,³² ecce ego ad prophetas somniantes mendacium ait Dominus
qui narraverunt ea et seduxerunt populum meum in mendacio suo et in miraculis suis
cum ego non misissem eos nec mandassem eis
qui nihil profuerunt populo huic dicit Dominus
23,³³ si igitur interrogaverit te populus iste vel propheta aut sacerdos dicens
quod est onus Domini dices ad eos
ut quid vobis onus
proiciam quippe vos dicit Dominus
23,³⁴ et propheta et sacerdos et populus qui dicit onus Domini
visitabo super virum illum et super domum eius
23,³⁵ haec dicetis unusquisque ad proximum et ad fratrem suum

quid respondit Dominus et quid locutus est Dominus
23,³⁶et onus Domini ultra non memorabitur
quia onus erit unicuique sermo suus
et pervertitis verba Dei viventis Domini exercituum Dei nostri
23,³⁷haec dices ad prophetam
quid respondit tibi Dominus et quid locutus est Dominus
23,³⁸si autem onus Domini dixeritis propter hoc haec dicit Dominus
quia dixistis sermonem istum onus Domini
et misi ad vos dicens nolite dicere onus Domini
23,³⁹propterea ecce ego tollam vos portans
et derelinquam vos et civitatem quam dedi vobis et patribus vestris a facie mea
23,⁴⁰et dabo vos in obprobrium sempiternum
et in ignominiam aeternam quae numquam oblivione delebitur
24,¹ ostendit mihi Dominus et ecce duo calathi pleni ficis positi ante templum Domini
postquam transtulit Nabuchodonosor rex Babylonis Iechoniam filium Ioachim regem Iuda
et principes eius et fabrum et inclusorem de Hierusalem
et adduxit eos in Babylonem
24,²calathus unus ficus bonas habebat nimis
ut solent ficus esse primi temporis
et calathus unus ficus habebat malas nimis
quae comedi non poterant eo quod essent malae
24,³et dixit Dominus ad me quid tu vides Hieremia
et dixi ficus ficus bonas bonas valde
et malas malas valde
quae comedi non possunt eo quod sint malae
24,⁴et factum est verbum Domini ad me dicens
24,⁵haec dicit Dominus Deus Israhel
sicut ficus hae bonae sic cognoscam transmigrationem Iuda
quam emisi de loco isto in terram Chaldeorum in bonum
24,⁶et ponam oculos meos super eos ad placandum
et reducam eos in terram hanc
et aedificabo eos et non destruam
et plantabo eos et non evellam
24,⁷et dabo eis cor ut sciant me quia ego sum Dominus
et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum

quia revertentur ad me in toto corde suo

24,⁸et sicut ficus pessimae quae comedi non possunt eo quod sint malae
haec dicit Dominus

sic dabo Sedeciam regem Iuda et principes eius
et reliquos de Hierusalem qui remanserunt in urbe hac
et qui habitant in terra Aegypti

24,⁹et dabo eos in vexationem adflictionemque omnibus regnis terrae
in obprobrium et in parabolam et in proverbium et in maledictionem in universis locis ad
quos eieci eos

24,¹⁰et mittam in eis gladium et famem et pestem
donec consumantur de terra quam dedi eis et patribus eorum

25,¹verbum quod factum est ad Hieremiam de omni populo Iudae
in anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda
ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis

25,²quae locutus est Hieremias propheta ad omnem populum Iuda et ad universos habitato-
res Hierusalem dicens

25,³a tertio decimo anno Iosiae filii Amon regis Iuda usque ad diem hanc
iste est tertius et vicesimus annus
factum est verbum Domini ad me

et locutus sum ad vos de nocte consurgens et loquens et non audistis

25,⁴et misit Dominus ad vos omnes servos suos prophetas
consurgens diluculo mittensque et non audistis
neque inclinastis aures vestras ut audiretis

25,⁵cum diceret revertimini unusquisque a via sua mala
et a pessimis cogitationibus vestris
et habitabitis in terram quam dedit Dominus vobis et patribus vestris
a saeculo et usque in saeculum

25,⁶et nolite ire post deos alienos ut serviatis eis adoretisque eos
neque me ad iracundiam provocetis in operibus manuum vestrarum
et non adfligam vos

25,⁷et non audistis me dicit Dominus
ut me ad iracundiam provocaretis in operibus manuum vestrarum in malum vestrum

25,⁸propterea haec dicit Dominus exercituum
pro eo quod non audistis verba mea

25,⁹ecce ego mittam et adsumam universas cognationes aquilonis ait Dominus

et ad Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum
et adducam eos super terram istam et super habitatores eius
et super omnes nationes quae in circuitu illius sunt
et interficiam eos et ponam eos in stuporem
et in sibilum et in solitudines sempiternas
25,¹⁰perdamque ex eis vocem gaudii et vocem laetitiae
vocem sponsae et vocem sponsi
vocem molae et lumen lucernae
25,¹¹et erit universa terra eius in solitudinem et in stuporem
et servient omnes gentes istae regi Babylonis septuaginta annis
25,¹²cumque impleti fuerint anni septuaginta
visitabo super regem Babylonis
et super gentem illam dicit Dominus iniquitatem eorum
et super terram Chaldeorum
et ponam illam in solitudines sempiternas
25,¹³et adducam super terram illam omnia verba mea quae locutus sum contra eam
omne quod scriptum est in libro isto
quaecumque prophetavit Hieremias adversum omnes gentes
25,¹⁴quia servierunt eis cum essent gentes multae et reges magni
et reddam eis secundum opera eorum et secundum facta manuum suarum
25,¹⁵quia sic dicit Dominus exercituum Deus Israhel
sume calicem vini furoris huius de manu mea
et propinabis de illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te
25,¹⁶et bibent et turbabuntur et insanient
a facie gladii quem ego mittam inter eos
25,¹⁷et accepi calicem de manu Domini
et propinavi cunctis gentibus ad quas misit me Dominus
25,¹⁸Hierusalem et civitatibus Iudae
et regibus eius et principibus eius
ut darem eos in solitudinem et in stuporem
in sibilum et in maledictionem sicut est dies ista
25,¹⁹Pharaoni regi Aegypti et servis eius
et principibus eius et omni populo eius
25,²⁰et universis generaliter cunctis regibus terrae Ausitidis
et cunctis regibus terrae Philisthim

et Ascaloni et Gazae et Accaroni et reliquiis Azoti
25,²¹ Idumeae et Moab et filiis Ammon
25,²² et cunctis regibus Tyri et cunctis regibus Sidonis
et regibus terrae insularum qui sunt trans mare
25,²³ et Dedan et Theman et Buz
et universis qui adtonsi sunt in comam
25,²⁴ et cunctis regibus Arabiae
et cunctis regibus occidentis qui habitant in deserto
25,²⁵ et cunctis regibus Zambri
et cunctis regibus Aelam
et cunctis regibus Medorum
25,²⁶ et cunctis regibus aquilonis de prope et de longe
unicuique contra fratrem suum
et omnibus regnis terrae quae super faciem eius sunt
et rex Sesach bibet post eos
25,²⁷ et dices ad eos
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
bibite et inebriamini et vomite et cadite
neque surgatis a facie gladii quem ego mittam inter vos
25,²⁸ cumque noluerint accipere calicem de manu ut bibant
dices ad eos haec dicit Dominus exercituum
bibentes bibetis
25,²⁹ quia ecce in civitate in qua invocatum est nomen meum ego incipio adfligere
et vos quasi innocentes inermes eritis
non eritis inermes
gladium enim ego voco super omnes habitatores terrae dicit Dominus exercituum
25,³⁰ et tu prophetabis ad eos omnia verba haec et dices ad illos
Dominus de excelso rugiet et de habitaculo sancto suo dabit vocem suam
rugiens rugiet super decorem suum
celeuma quasi calcantium concinetur adversus omnes habitatores terrae
25,³¹ pervenit sonitus usque ad extrema terrae
quia iudicium Domino cum gentibus
iudicatur ipse cum omni carne
impios tradidit gladio dicit Dominus
25,³² haec dicit Dominus exercituum

ecce adflictio egredietur de gente in gentem
et turbo magnus egredietur a summitatibus terrae
25,³³et erunt interfecti Domini in die illa
a summo terrae usque ad summum eius
non plangentur et non colligentur neque sepelientur
in sterquilinum super faciem terrae iacebunt
25,³⁴ululate pastores et clamate
et aspergite vos cinere optimates gregis
quia completi sunt dies vestri ut interficiamini
et dissipationes vestrae
et cadetis quasi vasa pretiosa
25,³⁵et peribit fuga a pastoribus et salvatio ab optimatibus gregis
25,³⁶vox clamoris pastorum et ululatus optimatium gregis
quia vastavit Dominus pascuam eorum
25,³⁷et conticuerunt arva pacis a facie irae furoris Domini
25,³⁸dereliquit quasi leo umbraculum suum
facta est terra eorum in desolationem a facie irae columbae et a facie irae furoris Domini
26,¹ in principio regis Ioachim filii Iosiae regis Iuda
factum est verbum istud a Domino dicens
26,²haec dicit Dominus
sta in atrio domus Domini
et loqueris ad omnes civitates Iuda
de quibus veniunt ut adorent in domo Domini
universos sermones quos ego mandavi tibi ut loquaris ad eos
noli subtrahere verbum
26,³si forte audiant et convertantur unusquisque a via sua mala
et paeniteat me mali quod cogito facere eis
propter malitias studiorum eorum
26,⁴et dices ad eos haec dicit Dominus
si non audieritis me ut ambuletis in lege mea quam dedi vobis
26,⁵ut audiatis sermones servorum meorum prophetarum
quos ego misi ad vos de nocte consurgens et dirigens et non audistis
26,⁶dabo domum istam sicut Silo
et urbem hanc dabo in maledictionem cunctis gentibus terrae

26,⁷et audierunt sacerdotes et prophetae et omnis populus Hieremiam loquentem verba
haec in domo Domini

26,⁸cumque conplesset Hieremias loquens omnia quae praeceperat ei Dominus
ut loqueretur ad universum populum

adprehenderunt eum sacerdotes et prophetae et omnis populus dicens morte morietur

26,⁹quare prophetavit in nomine Domini dicens
sicut Silo erit domus haec

et urbs ista desolabitur eo quod non sit habitator

et congregatus est omnis populus adversum Hieremiam in domum Domini

26,¹⁰et audierunt principes Iuda verba haec

et ascenderunt de domo regis in domum Domini

et sederunt in introitu portae Domini novae

26,¹¹et locuti sunt sacerdotes et prophetae ad principes et ad omnem populum dicentes
iudicium mortis est viro huic

quia prophetavit adversum civitatem istam sicut audistis auribus vestris

26,¹²et ait Hieremias ad omnes principes et ad universum populum dicens

Dominus misit me ut prophetarem ad domum istam

et ad civitatem hanc omnia verba quae audistis

26,¹³nunc ergo bonas facite vias vestras et studia vestra

et audite vocem Domini Dei vestri

et paenitebit Dominum mali quod locutus est adversum vos

26,¹⁴ego autem ecce in manibus vestris sum

facite mihi ut bonum et rectum est in oculis vestris

26,¹⁵verumtamen scitote et cognoscite quod si occideritis me

sanguinem innocentem traditis contra vosmet ipsos

et contra civitatem istam et habitatores eius

in veritate enim misit me Dominus ad vos

ut loquerer in auribus vestris omnia verba haec

26,¹⁶et dixerunt principes et omnis populus ad sacerdotes et prophetas

non est viro huic iudicium mortis

quia in nomine Domini Dei nostri locutus est ad nos

26,¹⁷surrexerunt ergo viri de senioribus terrae

et dixerunt ad omnem coetum populi loquentes

26,¹⁸Michas de Morasthim fuit propheta in diebus Ezechiae regis Iudae

et ait ad omnem populum Iudae dicens

haec dicit Dominus exercituum
Sion quasi ager arabitur
et Hierusalem in acervum lapidum erit
et mons domus in excelsa silvarum
26,¹⁹ numquid morte condemnavit eum Ezechias rex Iuda et omnis Iuda
numquid non timuerunt Dominum et deprecati sunt faciem Domini
et paenituit Dominum mali quod locutus erat adversum eos
itaque nos facimus malum grande contra animas nostras
26,²⁰ fuit quoque vir prophetans in nomine Domini
Urias filius Semei de Cariathiarim
et prophetavit adversum civitatem istam
et adversum terram hanc iuxta universa verba Hieremiae
26,²¹ et audivit rex Ioachim et omnes potentes et principes eius verba haec
et quaesivit rex interficere eum
et audivit Urias et timuit
fugitque et ingressus est Aegyptum
26,²² et misit rex Ioachim viros in Aegyptum
Elnathan filium Achobor
et viros cum eo in Aegyptum
26,²³ et eduxerunt Uriam de Aegypto
et adduxerunt eum ad regem Ioachim
et percussit eum gladio
et proiecit cadaver eius in sepulchris vulgi ignobilis
26,²⁴ igitur manus Ahicam filii Saphan fuit cum Hieremia ut non traderetur in manu populi
et interficerent eum
27,¹ in principio regni Ioachim filii Iosiae regis Iuda
factum est verbum istud ad Hieremiam a Domino dicens
27,² haec dicit Dominus ad me
fac tibi vincula et catenas et pones eas in collo tuo
27,³ et mittes eas ad regem Edom et ad regem Moab
et ad regem filiorum Ammon et ad regem Tyri
et ad regem Sidonis in manu nuntiorum
qui venerunt Hierusalem ad Sedeciam regem Iuda
27,⁴ et praecipies eis ut ad dominos suos loquantur
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel

haec dicetis ad dominos vestros

27,⁵ego feci terram et hominem et iumenta quae sunt super faciem terrae
in fortitudine mea magna et in brachio meo extento
et dedi eam ei qui placuit in oculis meis

27,⁶et nunc itaque ego dedi omnes terras istas in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
servi mei

insuper et bestias agri dedi ei ut serviant illi

27,⁷et servient ei omnes gentes

et filio eius et filio filii eius

donec veniat tempus terrae eius et ipsius

et servient ei gentes multae et reges magni

27,⁸gens autem et regnum quod non servierit Nabuchodonosor regi Babylonis

et quicumque non curvaverit collum suum sub iugo regis Babylonis

in gladio et in fame et in peste visitabo super gentem illam ait Dominus

donec consumam eos in manu eius

27,⁹vos ergo nolite audire prophetas vestros et divinos

et somniatores et augures et maleficos

qui dicunt vobis non servietis regi Babylonis

27,¹⁰quia mendacium prophetant vobis

ut longe faciant vos de terra vestra et eiciam vos et pereatis

27,¹¹porro gens quae subiecerit cervicem suam sub iugo regis Babylonis et servierit ei

dimittam eam in terra sua dicit Dominus

et colet eam et habitabit in ea

27,¹²et ad Sedeciam regem Iuda locutus sum

secundum omnia verba haec dicens

subicite colla vestra sub iugo regis Babylonis

et servite ei et populo eius et vivetis

27,¹³quare moriemini tu et populus tuus gladio fame et peste

sicut locutus est Dominus ad gentem quae servire noluerit regi Babylonis

27,¹⁴nolite audire verba prophetarum dicentium vobis

non servietis regi Babylonis quia mendacium ipsi loquuntur vobis

27,¹⁵quia non misi eos ait Dominus

et ipsi prophetant in nomine meo mendaciter

ut eiciant vos et pereatis tam vos quam prophetae qui vaticinantur vobis

27,¹⁶et ad sacerdotes et ad populum istum locutus sum dicens

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

haec dicit Dominus nolite audire verba prophetarum vestrorum
qui prophetant vobis dicentes
ecce vasa Domini revertentur de Babylone nunc cito
mendacium enim prophetant vobis
27,¹⁷ nolite ergo audire eos sed servite regi Babylonis ut vivatis
quare datur haec civitas in solitudinem
27,¹⁸ et si prophetae sunt et est verbum Domini in eis
occurrant Domino exercituum
ut non veniant vasa quae derelicta fuerant in domum Domini
et in domum regis Iuda et in Hierusalem in Babylonem
27,¹⁹ quia haec dicit Dominus exercituum
ad columnas et ad mare et ad bases
et ad reliqua vasorum quae remanserunt in civitate hac
27,²⁰ quae non tulit Nabuchodonosor rex Babylonis
cum transferret Iechoniam filium Ioachim regem Iuda de Hierusalem in Babylonem
et omnes optimates Iuda et Hierusalem
27,²¹ quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ad vasa quae derelicta sunt in domum Domini et in domum regis Iuda et Hierusalem
27,²² in Babylonem transferentur et ibi erunt usque ad diem visitationis suae dicit Dominus
et adferri faciam ea et restitui in loco isto
28,¹ et factum est in anno illo in principio regni Sedeciae regis Iuda
in anno quarto in mense quinto
dixit ad me Ananias filius Azur propheta de Gabaon in domo Domini
coram sacerdotibus et omni populo dicens
28,² haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
contrivi iugum regis Babylonis
28,³ adhuc duo anni dierum et ego referri faciam ad locum istum omnia vasa Domini
quae tulit Nabuchodonosor rex Babylonis de loco isto
et transtulit ea in Babylonem
28,⁴ et Iechoniam filium Ioachim regem Iuda et omnem transmigrationem Iudae qui ingressi
sunt in Babylonem
ego convertam ad locum istum ait Dominus
conteram enim iugum regis Babylonis
28,⁵ et dixit Hieremias propheta ad Ananiam prophetam
in oculis sacerdotum et in oculis omnis populi qui stabant in domo Domini

28,⁶et ait Hieremias propheta amen sic faciat Dominus suscitetur Dominus verba tua quae
prophetasti
ut referantur vasa in domo Domini
et omnis transmigratio de Babylone ad locum istum
28,⁷verumtamen audi verbum hoc quod ego loquor in auribus tuis
et in auribus universi populi
28,⁸prophetae qui fuerunt ante me et te ab initio
et prophetaverunt super terras multas et super regna magna
de proelio et de afflictione et de fame
28,⁹propheta qui vaticinatus est pacem
cum venerit verbum eius scietur propheta quem misit Dominus in veritate
28,¹⁰et tulit Ananias propheta catenam de collo Hieremiae prophetae et confregit eam
28,¹¹et ait Ananias in conspectu omnis populi dicens
haec dicit Dominus
sic confringam iugum Nabuchodonosor regis Babylonis post duos annos dierum
de collo omnium gentium
28,¹²et abiit Hieremias propheta in viam suam
et factum est verbum Domini ad Hieremiam
postquam confregit Ananias propheta catenam de collo Hieremiae prophetae dicens
28,¹³vade et dices Ananiae
haec dicit Dominus
catenas ligneas contrivisti
et facies pro eis catenas ferreas
28,¹⁴quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israel
iugum ferreum posui super collum cunctarum gentium istarum
ut serviant Nabuchodonosor regi Babylonis
et servient ei insuper et bestias terrae dedi ei
28,¹⁵et dixit Hieremias propheta ad Ananiam prophetam
audi Anania non misit te Dominus
et tu confidere fecisti populum istum in mendacio
28,¹⁶idcirco haec dicit Dominus
ecce emittam te a facie terrae
hoc anno morieris adversum Dominum enim locutus es
28,¹⁷et mortuus est Ananias propheta in anno illo mense septimo
29,¹ et haec sunt verba libri quae misit Hieremias propheta de Hierusalem

ad reliquias seniorum transmigrationis
et ad sacerdotes et ad prophetas
et ad omnem populum quem transduxerat Nabuchodonosor de Hierusalem in Babylonem
29,²postquam egressus est Iechonias rex et domina
et eunuchi et principes Iuda et Hierusalem
et faber et inclusor de Hierusalem
29,³in manu Ellasa filii Saphan et Gamaliae filii Helciae
quos misit Sedecias rex Iuda ad Nabuchodonosor regem Babylonis in Babylonem dicens
29,⁴haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
omni transmigratori quam transtuli de Hierusalem in Babylonem
29,⁵aedificate domos et habitate
et plantate hortos et comedite fructum eorum
29,⁶accipite uxores et generate filios et filias
date filiis vestris uxores et filias vestras date viris
et pariant filios et filias
et multiplicamini ibi et nolite esse pauci numero
29,⁷et quaerite pacem civitatis ad quam transmigrare vos feci
et orate pro ea ad Dominum
quia in pace illius erit pax vobis
29,⁸haec enim dicit Dominus exercituum Deus Israhel
non vos inducant prophetae vestri qui sunt in medio vestrum et divini vestri
et ne attendatis ad somnia vestra quae vos somniatis
29,⁹quia falso ipsi prophetant vobis in nomine meo et non misi eos dicit Dominus
29,¹⁰quia haec dicit Dominus
cum coeperint impleri in Babylone septuaginta anni
visitabo vos et suscitabo super vos verbum meum bonum
ut reducam vos ad locum istum
29,¹¹ego enim scio cogitationes quas cogito super vos ait Dominus
cogitationes pacis et non afflictionis
ut dem vobis finem et patientiam
29,¹²et invocabitis me et ibitis
et orabitis me et exaudiam vos
29,¹³quaeretis me et invenietis cum quaesieritis me in toto corde vestro
29,¹⁴et inveniari a vobis ait Dominus
et reducam captivitatem vestram

et congregabo vos de universis gentibus
et de cunctis locis ad quae expuli vos dicit Dominus
et reverti vos faciam de loco ad quem transmigrare vos feci
29,¹⁵ quia dixistis suscitavit nobis Dominus prophetas in Babylone
29,¹⁶ quia haec dicit Dominus ad regem qui sedet super solium David
et ad omnem populum habitatorem urbis huius
ad fratres vestros qui non sunt egressi vobiscum in transmigrationem
29,¹⁷ haec dicit Dominus exercituum
ecce mittam in eis gladium et famem et pestem
et ponam eos quasi ficus malas
quae comedi non possunt eo quod pessimae sint
29,¹⁸ et persequar eos in gladio in fame et in pestilentia
et dabo eos in vexationem universis regnis terrae
in maledictionem et in stuporem
et in sibilum et in obprobrium cunctis gentibus ad quas ego eieci eos
29,¹⁹ eo quod non audierint verba mea dicit Dominus
quae misi ad eos per servos meos prophetas
de nocte consurgens et mittens et non audistis dicit Dominus
29,²⁰ vos ergo audite verbum Domini
omnis transmigrationis quam emisi de Hierusalem in Babylonem
29,²¹ haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ad Ahab filium Culia
et ad Sedeciam filium Maasiae
qui prophetant vobis in nomine meo mendaciter
ecce ego tradam eos in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
et percutiet eos in oculis vestris
29,²² et adsumetur ex eis maledictio omni transmigrationi Iuda quae est in Babylone dicenti-
um
ponat te Dominus sicut Sedeciam et sicut Ahab quos frigit rex Babylonis in igne
29,²³ pro eo quod fecerint stultitiam in Israhel
et moechati sunt in uxores amicorum suorum
et locuti sunt verbum in nomine meo mendaciter quod non mandavi eis
ego sum iudex et testis dicit Dominus
29,²⁴ et ad Semeiam Neelamiten dices
29,²⁵ haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel

pro eo quod misisti in nomine tuo libros ad omnem populum qui est in Hierusalem
et ad Sophoniam filium Maasiae sacerdotem
et ad universos sacerdotes dicens
29,²⁶Dominus dedit te sacerdotem pro Ioiadae sacerdote
ut sis dux in domo Domini
super omnem virum arrepticium et prophetantem
ut mittas eum in nervum et in carcerem
29,²⁷et nunc quare non increpasti Hieremiam Anathothiten qui prophetat vobis
29,²⁸quia super hoc misit ad nos in Babylonem dicens longum est
aedificate domos et habitate
et plantate hortos et comedite fructum eorum
29,²⁹legit ergo Sophonias sacerdos librum istum in auribus Hieremiae prophetae
29,³⁰et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens
29,³¹mitte ad omnem transmigrationem dicens
haec dicit Dominus ad Semeiam Neelamiten
pro eo quod prophetavit vobis Semeias et ego non misi eum
et fecit vos confidere in mendacio
29,³²idcirco haec dicit Dominus
ecce ego visitabo super Semeiam Neelamiten et super semen eius
non erit ei vir sedens in medio populi huius
et non videbit bonum quod ego faciam populo meo ait Dominus
quia praevaricationem locutus est adversum Dominum
30,¹ hoc verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino dicens
30,²haec dicit Dominus Deus Israhel dicens
scribe tibi omnia verba quae locutus sum ad te in libro
30,³ecce enim dies veniunt dicit Dominus
et convertam conversionem populi mei Israhel et Iuda ait Dominus
et convertam eos ad terram quam dedi patribus eorum et possidebunt eam
30,⁴et haec verba quae locutus est Dominus ad Israhel et ad Iudam
30,⁵quoniam haec dicit Dominus
vocem terroris audivimus
formido et non est pax
30,⁶interrogate et videte si generat masculus
quare ergo vidi omnis viri manum super lumbum suum quasi parientis
et conversae sunt universae facies in auruginem

30,⁷vae quia magna dies illa
nec est similis eius tempusque tribulationis est Iacob et ex ipso salvabitur
30,⁸et erit in die illa ait Dominus exercituum
conteram iugum eius de collo tuo
et vincula illius dirumpam
et non dominabuntur ei amplius alieni
30,⁹sed servient Domino Deo suo
et David regi suo quem suscitabo eis
30,¹⁰tu ergo ne timeas serve meus Iacob ait Dominus
neque paveas Israhel
quia ecce ego salvo te de terra longinqua
et semen tuum de terra captivitatis eorum
et revertetur Iacob et quiescet
et cunctis affluet et non erit quem formidet
30,¹¹quoniam tecum ego sum ait Dominus ut salvem te
faciam enim consummationem in cunctis gentibus in quibus dispersi te
te autem non faciam in consummationem
sed castigabo te in iudicio ut non tibi videaris innoxius
30,¹²quia haec dicit Dominus
insanabilis fractura tua pessima plaga tua
30,¹³non est qui iudicet iudicium tuum ad alligandum
curationum utilitas non est tibi
30,¹⁴omnes amatores tui obliti sunt tui
te non quaerent
plaga enim inimici percussi te castigatione crudeli
propter multitudinem iniquitatis tuae dura facta sunt peccata tua
30,¹⁵quid clamas super contritione tua
insanabilis est dolor tuus
propter multitudinem iniquitatis tuae et dura peccata tua feci haec tibi
30,¹⁶propterea omnes qui comedunt te devorabuntur
et universi hostes tui in captivitatem ducentur
et qui te vastant vastabuntur
cunctosque praedatores tuos dabo in praedam
30,¹⁷obducam enim cicatricem tibi
et a vulneribus tuis sanabo te dicit Dominus

quia Eiectam vocaverunt te Sion
haec est quae non habebat requirentem
30,¹⁸haec dicit Dominus
ecce ego convertam conversionem tabernaculorum Iacob
et tectis eius miserebor
et aedificabitur civitas in excelso suo
et templum iuxta ordinem suum fundabitur
30,¹⁹et egredietur de eis laus voxque ludentium
et multiplicabo eos et non inminentur
et glorificabo eos et non adtenuabuntur
30,²⁰et erunt filii eius sicut a principio
et coetus eius coram me permanebit
et visitabo adversum omnes qui tribulant eum
30,²¹et erit dux eius ex eo
et princeps de medio eius producet
et adplicabo eum et accedet ad me
quis enim iste est qui adplicet cor suum ut adpropinquet mihi ait Dominus
30,²²et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum
30,²³ecce turbo Domini furor egrediens procella ruens
in capite impiorum conquiescet
30,²⁴non avertet iram indignationis Dominus
donec faciat et compleat cogitationem cordis sui
in novissimo dierum intellegitis ea
31,¹ in tempore illo dicit Dominus
ero Deus universis cognationibus Israhel
et ipsi erunt mihi in populum
31,²haec dicit Dominus
invenit gratiam in deserto populus qui remanserat gladio
vadet ad requiem suam Israhel
31,³longe Dominus apparuit mihi
et in caritate perpetua dilexi te
ideo adtraxi te miserans
31,⁴rursumque aedificabo te et aedificaberis virgo Israhel
adhuc ornaberis tympanis tuis et egredieris in choro ludentium
31,⁵adhuc plantabis vineas in montibus Samariae

plantabunt plantantes et donec tempus veniat non vindemiabunt
31,⁶ quia erit dies in qua clamabunt custodes in monte Ephraim
surgite et ascendamus in Sion ad Dominum Deum nostrum
31,⁷ quia haec dicit Dominus
exultate in laetitia Iacob
et hinnite contra caput gentium
personate canite et dicite
salva Domine populum tuum reliquias Israhel
31,⁸ ecce ego adducam eos de terra aquilonis
et congregabo eos ab extremis terrae
inter quos erunt caecus et claudus et praegnans et pariens simul
coetus magnus revertentium huc
31,⁹ in fletu venient et in precibus deducam eos
et adducam eos per torrentes aquarum
in via recta et non inpingent in ea
quia factus sum Israheli pater
et Ephraim primogenitus meus est
31,¹⁰ audite verbum Domini gentes
et adnuntiate insulis quae procul sunt et dicite
qui dispersit Israhel congregabit eum
et custodiet eum sicut pastor gregem suum
31,¹¹ redemit enim Dominus Iacob
et liberavit eum de manu potentioris
31,¹² et venient et laudabunt in monte Sion
et confluent ad bona Domini
super frumento et vino et oleo et fetu pecorum et armentorum
eritque anima eorum quasi hortus inriguus
et ultra non esurient
31,¹³ tunc laetabitur virgo in choro
iuvenes et senes simul
et convertam luctum eorum in gaudium
et consolabor eos et laetificabo a dolore suo
31,¹⁴ et inebriabo animam sacerdotum pinguedine
et populus meus bonis meis adimplebitur ait Dominus
31,¹⁵ haec dicit Dominus

vox in excelso audita est lamentationis fletus et luctus
Rachel plorantis filios suos
et nolentis consolari super eis quia non sunt
31,¹⁶haec dicit Dominus quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a lacrimis
quia est merces operi tuo ait Dominus
et revertentur de terra inimici
31,¹⁷et est spes novissimis tuis ait Dominus
et revertentur filii ad terminos suos
31,¹⁸audiens audivi Ephraim transmigrantem
castigasti me et eruditus sum quasi iuenculus indomitus
converte me et revertar quia tu Dominus Deus meus
31,¹⁹postquam enim convertisti me egi paenitentiam
et postquam ostendisti mihi percussi femur meum
confusus sum et erubui quoniam sustinui obprobrium adolescentiae meae
31,²⁰si filius honorabilis mihi Ephraim si puer delicatus
quia ex quo locutus sum de eo adhuc recordabor eius
idcirco conturbata sunt viscera mea super eum
miserans miserebor eius ait Dominus
31,²¹statue tibi speculam pone tibi amaritudines
dirige cor tuum in viam directam in qua ambulasti
revertere virgo Israhel revertere ad civitates tuas istas
31,²²usquequo deliciis dissolveris filia vaga
quia creavit Dominus novum super terram
femina circumdabit virum
31,²³haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
adhuc dicent verbum istud in terra Iuda et in urbibus eius
cum convertero captivitatem eorum
benedicat tibi Dominus pulchritudo iustitiae mons sanctus
31,²⁴et habitabunt in eo Iudas et omnes civitates eius simul
agricolae et minantes greges
31,²⁵quia inebriavi animam lassam
et omnem animam esurientem saturavi
31,²⁶ideo quasi de somno suscitatus sum et vidi
et somnus meus dulcis mihi
31,²⁷ecce dies veniunt dicit Dominus

et seminabo domum Israhel et domum Iuda semine hominis et semine iumentorum
31,²⁸et sicut vigilavi super eos ut evellerem et demolirer
et dissiparem et disperderem et adfligerem
sic vigilabo super eos ut aedificem et plantem ait Dominus
31,²⁹in diebus illis non dicent ultra
patres comederunt uvam acerbam et dentes filiorum obstipuerunt
31,³⁰sed unusquisque in iniquitate sua morietur
omnis homo qui comederit uvam acerbam obstupescent dentes eius
31,³¹ecce dies veniunt dicit Dominus
et feriam domui Israhel et domui Iuda foedus novum
31,³²non secundum pactum quod pepigi cum patribus vestris
in die qua adprehendi manum eorum
ut educerem eos de terra Aegypti
pactum quod irritum fecerunt
et ego dominatus sum eorum dicit Dominus
31,³³sed hoc erit pactum quod feriam cum domo Israhel
post dies illos dicit Dominus
dabo legem meam in visceribus eorum
et in corde eorum scribam eam
et ero eis in Deum
et ipsi erunt mihi in populum
31,³⁴et non docebunt ultra vir proximum suum
et vir fratrem suum dicens cognoscite Dominum
omnes enim cognoscent me a minimo eorum usque ad maximum ait Dominus
quia propitiabor iniquitati eorum et peccati eorum non ero memor amplius
31,³⁵haec dicit Dominus
qui dat solem in lumine diei
ordinem lunae et stellarum in lumine noctis
qui turbat mare et sonant fluctus eius
Dominus exercituum nomen illi
31,³⁶si defecerint leges istae coram me dicit Dominus
tunc et semen Israhel deficiet
ut non sit gens coram me cunctis diebus
31,³⁷haec dicit Dominus
si mensurari potuerint caeli sursum

et investigari fundamenta terrae deorsum
et ego abiciam universum semen Israhel
propter omnia quae fecerunt dicit Dominus
31,³⁸ ecce dies veniunt dicit Dominus
et aedificabitur civitas Domino
a turre Ananehel usque ad portam Anguli
31,³⁹ et exiit ultra norma mensurae in conspectu eius
super collem Gareb et circumibit Goatha
31,⁴⁰ et omnem vallem cadaverum et cineris
et universam regionem mortis
usque ad torrentem Cedron et usque ad angulum portae Equorum orientalis
sanctum Domini non evellatur et non destruetur ultra in perpetuum
32,¹ verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino
in anno decimo Sedeciae regis Iuda
ipse est annus octavusdecimus Nabuchodonosor
32,² tunc exercitus regis Babylonis obsidebat Hierusalem
et Hieremias propheta erat clausus in atrio carceris
qui erat in domo regis Iuda
32,³ clauserat enim eum Sedecias rex Iuda dicens
quare vaticinarius dicens haec dicit Dominus
ecce ego dabo civitatem istam in manu regis Babylonis et capiet eam
32,⁴ et Sedecias rex Iuda non effugiet de manu Chaldeorum
sed tradetur in manu regis Babylonis
et loquetur os eius cum ore illius
et oculi eius oculos illius videbunt
32,⁵ et in Babylonem ducet Sedeciam
et ibi erit donec visitem eum ait Dominus
si autem dimicaveritis adversum Chaldeos nihil prosperum habebitis
32,⁶ et dixit Hieremias
factum est verbum Domini ad me dicens
32,⁷ ecce Anamehel filius Sellum patruelis tuus veniet ad te dicens
eme tibi agrum meum qui est in Anathoth
tibi enim competit ex propinquitate ut emas
32,⁸ et venit ad me Anamehel filius patris mei secundum verbum Domini ad vestibulum car-
ceris et ait ad me

posside agrum meum qui est in Anathoth in terra Benjamin
quia tibi conpetit hereditas
et tu propinquus ut possideas
intellexi autem quod verbum Domini esset
32,⁹et emi agrum ab Anamehel filio patrui mei qui est in Anathoth
et adpendi ei argentum septem stateres et decem argenteos
32,¹⁰et scripsi in libro et signavi et adhibui testes
et adpendi argentum in statera
32,¹¹et accepi librum possessionis signatum
stipulationes et rata et signa forinsecus
32,¹²et dedi librum possessionis Baruch filio Neri filii Maasiae
in oculis Anamehel patruelis mei
et in oculis testium qui scripti erant in libro emptionis
in oculis omnium Iudaeorum qui sedebant in atrio carceris
32,¹³et praecepi Baruch coram eis dicens
32,¹⁴haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
sume libros istos
librum emptionis hunc signatum
et librum hunc qui apertus est
et pones illos in vase fictili
ut permanere possint diebus multis
32,¹⁵haec enim dicit Dominus exercituum Deus Israhel
adhuc possidebuntur domus et agri et vineae in terra ista
32,¹⁶et oravi ad Dominum postquam tradidi librum possessionis Baruch filio Neri dicens
32,¹⁷heu heu heu Domine Deus
ecce tu fecisti caelum et terram in fortitudine tua magna
et in brachio tuo extento
non erit tibi difficile omne verbum
32,¹⁸qui facis misericordiam in milibus
et reddes iniquitatem patrum in sinu filiorum eorum post eos
fortissime magne potens Dominus exercituum nomen tibi
32,¹⁹magnus consilio et inconprehensibilis cogitatu
cuius oculi aperti sunt super omnes vias filiorum Adam
ut reddas unicuique secundum vias suas
et secundum fructum adinventionum eius

32,²⁰ qui posuisti signa et portenta in terra Aegypti
usque ad diem hanc et in Israhel et in hominibus
et fecisti tibi nomen sicut est dies haec
32,²¹ et eduxisti populum tuum Israhel de terra Aegypti
in signis et in portentis
et in manu robusta et in brachio extento et in terrore magno
32,²² et dedisti eis terram hanc quam iurasti patribus eorum ut dares eis
terram fluentem lacte et melle
32,²³ et ingressi sunt et possederunt eam
et non oboedierunt voci tuae et in lege tua non ambulaverunt
omnia quae mandasti eis ut facerent non fecerunt
et evenerunt eis omnia mala haec
32,²⁴ ecce munitiones extractae sunt adversum civitatem ut capiatur
et urbs data est in manu Chaldeorum qui proeliantur adversum eam
a facie gladii et famis et pestilentiae
et quaecumque locutus es acciderunt ut ipse tu cernis
32,²⁵ et tu dicis mihi Domine Deus
eme agrum argento et adhibe testes
cum urbs data sit in manu Chaldeorum
32,²⁶ et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens
32,²⁷ ecce ego Dominus Deus universae carnis
numquid mihi difficile erit omne verbum
32,²⁸ propterea haec dicit Dominus
ecce ego tradam civitatem istam in manu Chaldeorum et in manu regis Babylonis et capiet
eam
32,²⁹ et venient Chaldei proeliantes adversum urbem hanc
et succendent eam igni et comburent eam
et domos in quarum domatibus sacrificabant Baal
et libabant diis alienis libamina ad irritandum me
32,³⁰ erant enim filii Israhel et filii Iuda iugiter facientes malum in oculis meis ab adolescen-
tia sua
filii Israhel qui usque nunc exacerbant me in opere manuum suarum dicit Dominus
32,³¹ quia in furore et in indignatione mea facta est mihi civitas haec
a die qua aedificaverunt eam usque ad diem istam qua aufertur de conspectu meo
32,³² propter malitiam filiorum Israhel et filiorum Iuda

quam fecerunt ad iracundiam me provocantes
ipsi et reges eorum
principes eorum et sacerdotes et prophetae eorum
vir Iuda et habitatores Hierusalem
32,³³et verterunt ad me terga et non facies
cum docerem eos diluculo et erudirem
et nollent audire ut acciperent disciplinam
32,³⁴et posuerunt idola sua in domo in qua invocatum est nomen meum ut polluerent eam
32,³⁵et aedificaverunt excelsa Baal quae sunt in valle filii Ennom
ut initiarent filios suos et filias suas Moloch
quod non mandavi eis nec ascendit in cor meum
ut facerent abominationem hanc et in peccatum deducerent Iudam
32,³⁶et nunc propter ista
haec dicit Dominus Deus Israhel
ad civitatem hanc de qua vos dicitis quod tradatur in manu regis Babylonis
in gladio et in fame et in peste
32,³⁷ecce ego congregabo eos de universis terris ad quas eieci eos
in furore meo et in ira mea et in indignatione grandi
et reducam eos ad locum istum
et habitare eos faciam confidenter
32,³⁸et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum
32,³⁹et dabo eis cor unum et viam unam
ut timeant me universis diebus
et bene sit eis et filiis eorum post eos
32,⁴⁰et feriam eis pactum sempiternum
et non desinam eis benefacere
et timorem meum dabo in corde eorum ut non recedant a me
32,⁴¹et laetabor super eis cum bene eis fecero
et plantabo eos in terra ista in veritate
in toto corde meo et in tota anima mea
32,⁴²quia haec dicit Dominus
sicut adduxi super populum istum omne malum hoc grande
sic adducam super eos omne bonum quod ego loquor ad eos
32,⁴³et possidebuntur agri in terra ista
de qua vos dicitis quod deserta sit

eo quod non remanserit homo et iumentum
et data sit in manu Chaldeorum
32,⁴⁴agri pecunia ementur et scribentur in libro
et inprimetur signum et testis adhibebitur
in terra Benjamin et in circuitu Hierusalem
in civitatibus Iuda et in civitatibus montanis
et in civitatibus campestribus et in civitatibus quae ad austrum sunt
quia convertam captivitatem eorum ait Dominus
33,¹ et factum est verbum Domini ad Hieremiam secundo
cum adhuc clausus esset in atrio carceris dicens
33,²haec dicit Dominus qui facturus est Dominus et formaturus illud et paraturus Dominus
nomen eius
33,³clama ad me et exaudiam te
et adnuntiabo tibi grandia et firma quae nescis
33,⁴quia haec dicit Dominus Deus Israhel
ad domos urbis huius et ad domos regis Iuda quae destructae sunt
et ad munitiones et gladium
33,⁵venientium ut dimicent cum Chaldeis
et impleant eas cadaveribus hominum
quas percussi in furore meo et in indignatione mea
abscondens faciem meam a civitate hac
propter omnem malitiam eorum
33,⁶ecce ego obducam ei cicatricem et sanitatem et curabo eos
et revelabo illis deprecationem pacis et veritatis
33,⁷et convertam conversionem Iuda et conversionem Hierusalem
et aedificabo eos sicut a principio
33,⁸et emundabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccaverunt mihi
et propitius ero cunctis iniquitatibus eorum
in quibus deliquerunt mihi et spreverunt me
33,⁹et erit mihi in nomen et in gaudium et in laudem
et in exultationem cunctis gentibus terrae
quae audierint omnia bona quae ego facturus sum eis
et pavebunt et turbabuntur in universis bonis
et in omni pace quam ego faciam ei
33,¹⁰haec dicit Dominus

adhuc audietur in loco isto quem vos dicitis esse desertum
eo quod non sit homo et iumentum in civitatibus Iuda et foris Hierusalem
quae desolatae sunt absque homine et absque habitatore et absque pecore
33,¹¹ vox gaudii et vox laetitiae
vox sponsi et vox sponsae
vox dicentium confitemini Domino exercituum quoniam bonus Dominus
quoniam in aeternum misericordia eius
et portantium vota in domum Domini
reducam enim conversionem terrae sicut a principio dicit Dominus
33,¹² haec dicit Dominus exercituum
adhuc erit in loco isto deserto absque homine et absque iumento
et in cunctis civitatibus eius
habitaculum pastorum accubantium gregum
33,¹³ in civitatibus montuosis et in civitatibus campestribus et in civitatibus quae ad austrum
sunt
et in terra Benjamin et in circuitu Hierusalem et in civitatibus Iuda
adhuc transibunt greges ad manum numerantis ait Dominus
33,¹⁴ ecce dies veniunt dicit Dominus
et suscitabo verbum bonum quod locutus sum ad domum Israhel et ad domum Iuda
33,¹⁵ in diebus illis et in tempore illo
germinare faciam David germen iustitiae
et faciet iudicium et iustitiam in terra
33,¹⁶ in diebus illis salvabitur Iuda et Hierusalem habitabit confidenter
et hoc est quod vocabit eam
Dominus iustus noster
33,¹⁷ quia haec dicit Dominus
non interibit de David vir qui sedeat super thronum domus Israhel
33,¹⁸ et de sacerdotibus et Levitis non interibit vir a facie mea
qui offerat holocaustomata et incendat sacrificium et caedat victimas cunctis diebus
33,¹⁹ et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens
33,²⁰ haec dicit Dominus
si irritum fieri potest pactum meum cum die et pactum meum cum nocte
ut non sit dies et nox in tempore suo
33,²¹ et pactum meum irritum esse poterit cum David servo meo
ut non sit ex eo filius qui regnet in throno eius

et Levitae et sacerdotes ministri mei

33,²²sicuti numerari non possunt stellae caeli et metiri harena maris

sic multiplicabo semen David servi mei et Levitas ministros meos

33,²³et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens

33,²⁴numquid non vidisti quid populus hic locutus sit dicens

duae cognationes quas elegerat Dominus abiectae sunt

et populum meum despexerunt

eo quod non sit ultra gens coram eis

33,²⁵haec dicit Dominus

si pactum meum inter diem et noctem et leges caelo et terrae non posui

33,²⁶equidem et semen Iacob et David servi mei proiciam

ut non adsumam de semine eius principes seminis Abraham et Isaac et Iacob

reducam enim conversionem eorum et miserebor eis

34,¹ verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino

quando Nabuchodonosor rex Babylonis et omnis exercitus eius

universaque regna terrae quae erant sub potestate manus eius

et omnes populi bellabant contra Hierusalem

et contra omnes urbes eius dicens

34,²haec dicit Dominus Deus Israhel

vade et loquere ad Sedeciam regem Iuda et dices ad eum

haec dicit Dominus ecce ego tradam civitatem hanc in manu regis Babylonis et succendet

eam igni

34,³et tu non effugies de manu eius

sed comprehensione capieris et in manu eius traderis

et oculi tui oculos regis Babylonis videbunt

et os eius cum ore tuo loquetur

et Babylonem introibis

34,⁴attamen audi verbum Domini Sedecia rex Iuda

haec dicit Dominus ad te

non morieris in gladio 34,⁵sed in pace morieris

et secundum combustiones patrum tuorum regum priorum qui fuerunt ante te sic comburent

te

et vae domine plangent te

quia verbum ego locutus sum dicit Dominus

34,⁶et locutus est Hieremias propheta ad Sedeciam regem Iuda

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

universa verba haec in Hierusalem
34,⁷et exercitus regis Babylonis pugnabat contra Hierusalem
et contra omnes civitates Iuda quae reliquae erant
contra Lachis et contra Azeca
haec enim supererant de civitatibus Iuda urbes munitae
34,⁸verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino
postquam percussit rex Sedecias foedus cum omni populo in Hierusalem
praedicans 34,⁹ut dimitteret unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam
hebraeum et hebraeam liberos
et nequaquam dominarentur eis
id est in Iudaeo et fratre suo
34,¹⁰audierunt ergo omnes principes et universus populus qui inierant pactum
ut dimitteret unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam liberos
et ultra non dominarentur in eis
audierunt igitur et dimiserunt
34,¹¹et conversi sunt deinceps et retraxerunt servos et ancillas suas quos dimiserant liberos
et subiugaverunt in famulos et in famulas
34,¹²et factum est verbum Domini ad Hieremiam a Domino dicens
34,¹³haec dicit Dominus Deus Israhel
ego percussi foedus cum patribus vestris
in die qua eduxi eos de terra Aegypti de domo servitutis dicens
34,¹⁴cum completi fuerint septem anni
dimittat unusquisque fratrem suum hebraeum qui venditus est ei
et serviet tibi sex annis et dimittes eum a te liberum
et non audierunt patres vestri me nec inclinaverunt aurem suam
34,¹⁵et conversi estis vos hodie et fecistis quod rectum est in oculis meis
ut praedicaretis libertatem unusquisque ad amicum suum
et inistis pactum in conspectu meo in domo in qua invocatum est nomen meum super eam
34,¹⁶et reversi estis et commaculastis nomen meum
et reduxistis unusquisque servum suum et unusquisque ancillam suam
quos dimiseratis ut essent liberi et suae potestatis
et subiugastis eos ut sint vobis servi et ancillae
34,¹⁷propterea haec dicit Dominus
vos non audistis me ut praedicaretis libertatem unusquisque fratri suo et unusquisque ami-
co suo

ecce ego praedico libertatem ait Dominus
ad gladium et pestem et famem
et dabo vos in commotionem cunctis regnis terrae
34,¹⁸et dabo viros qui praevaricantur foedus meum et non observaverunt verba foederis
quibus adsensi sunt in conspectu meo
vitulum quem ceciderunt in duas partes
et transierunt inter divisiones eius
34,¹⁹principes Iuda et principes Hierusalem
eunuchi et sacerdotes et omnis populus terrae
qui transierunt inter divisiones vituli
34,²⁰et dabo eos in manu inimicorum suorum
et in manu quaerentium animam eorum
et erit morticinum eorum in escam volucribus caeli et bestiis terrae
34,²¹et Sedeciam regem Iuda et principes eius
dabo in manu inimicorum suorum
et in manu quaerentium animam eorum
et in manu exercituum regis Babylonis qui recesserunt a vobis
34,²²ecce ego praecipio dicit Dominus et reducam eos in civitatem hanc
et proeliabuntur adversum eam et capient eam et incendunt igni
et civitates Iuda dabo in solitudinem eo quod non sit habitator
35,¹verbum quod factum est ad Hieremiam a Domino
in diebus Ioachim filii Iosiae regis Iuda dicens
35,²vade ad domum Rechabitarum et loquere eis
et introduces eos in domum Domini in unam exedram thesaurorum
et dabis eis bibere vinum
35,³et adsumpsi Iezoniam filium Hieremiae filii Absaniae
et fratres eius et omnes filios eius
et universam domum Rechabitarum
35,⁴et introduxi eos in domum Domini
ad gazofilacium filiorum Anan filii Hiegedeliae hominis Dei
quod erat iuxta gazofilacium principum
super thesaurum Maasiae filii Sellum qui erat custos vestibuli
35,⁵et posui coram filiis domus Rechabitarum scyphos plenos vino et calices
et dixi ad eos bibite vinum
35,⁶qui responderunt non bibemus vinum

quia Ionadab filius Rechab pater noster praecepit nobis dicens
non bibetis vinum vos et filii vestri usque in sempiternum
35,⁷et domum non aedificabitis et sementem non seretis
et vineas non plantabitis nec habebitis
sed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus vestris
ut vivatis diebus multis super faciem terrae in qua vos peregrinamini
35,⁸oboedivimus ergo voci Ionadab filii Rechab patris nostri in omnibus quae praecepit no-
bis
ita ut non biberemus vinum cunctis diebus nostris
nos et mulieres nostrae filii et filiae nostrae
35,⁹et non aedificaremus domos ad habitandum
et vineam et agrum et sementem non habuimus
35,¹⁰sed habitavimus in tabernaculis
et oboedientes fecimus iuxta omnia quae praecepit nobis Ionadab pater noster
35,¹¹cum autem ascendisset Nabuchodonosor rex Babylonis ad terram nostram
diximus venite et ingrediamur Hierusalem
a facie exercitus Chaldeorum et a facie exercitus Syriae
et mansimus in Hierusalem
35,¹²et factum est verbum Domini ad Hieremiam dicens
35,¹³haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
vade et dic viris Iuda et habitatoribus Hierusalem
numquid non recipietis disciplinam ut oboediatis verbis meis dicit Dominus
35,¹⁴praevaluerunt sermones Ionadab filii Rechab
quos praecepit filiis suis ut non biberent vinum
et non biberunt usque ad diem hanc
quia oboedierunt praecepto patris sui
ego autem locutus sum ad vos de mane consurgens et loquens
et non oboedistis mihi
35,¹⁵misique ad vos omnes servos meos prophetas
consurgens diluculo mittensque et dicens
convertimini unusquisque a via sua pessima
et bona facite studia vestra
et nolite sequi deos alienos neque colatis eos
et habitabitis in terra quam dedi vobis et patribus vestris
et non inclinastis aurem vestram neque audistis me

35,¹⁶firmaverunt igitur filii Ionadab filii Rechab praeceptum patris sui quod praeceperat eis
populus autem iste non oboedivit mihi

35,¹⁷idcirco haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego adduco super Iudam et super omnes habitatores Hierusalem
universam adflictionem quam locutus sum adversum eos
eo quod locutus sum ad illos et non audierunt
vocavi illos et non responderunt mihi

35,¹⁸domui autem Rechabitarum dixit Hieremias
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
pro eo quod oboedistis praecepto Ionadab patris vestri
et custodistis omnia mandata eius
et fecistis universa quae praecepit vobis

35,¹⁹propterea haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
non deficiet vir de stirpe Ionadab filii Rechab
stans in conspectu meo cunctis diebus

36,¹ et factum est in anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda
factum est verbum hoc ad Hieremiam a Domino dicens

36,²tolle volumen libri
et scribes in eo omnia verba quae locutus sum tibi
adversum Israhel et Iudam et adversum omnes gentes
a die qua locutus sum ad te
ex diebus Iosiae usque ad diem hanc

36,³si forte audiente domo Iuda universa mala quae ego cogito facere eis
revertatur unusquisque a via sua pessima
et propitius ero iniquitati et peccato eorum

36,⁴vocavit ergo Hieremias Baruch filium Neriae
et scripsit Baruch ex ore Hieremiae
omnes sermones Domini quos locutus est ad eum in volumine libri

36,⁵et praecepit Hieremias Baruch dicens
ego clausus sum nec valeo ingredi domum Domini

36,⁶ingredere ergo tu et lege de volumine
in quo scripsisti ex ore meo verba Domini
audiente populo in domo Domini in die ieiunii
insuper et audiente universo Iuda qui veniunt de civitatibus suis leges eis

36,⁷si forte cadat oratio eorum in conspectu Domini

et revertatur unusquisque a via sua pessima
quoniam magnus furor et indignatio quam locutus est Dominus adversum populum hunc
36,⁸ et fecit Baruch filius Neriae iuxta omnia quae praeceperat ei Hieremias propheta
legens ex volumine sermones Domini in domo Domini
36,⁹ factum est autem in anno quinto Ioachim filii Iosiae regis Iuda in mense nono
praedicaverunt ieiunium in conspectu Domini
omni populo in Hierusalem
et universae multitudini quae confluerat de civitatibus Iuda in Hierusalem
36,¹⁰ legitque Baruch ex volumine sermones Hieremiae in domo Domini
in gazofilacio Gamariae filii Saphan scribae
in vestibulo superiori in introitu portae novae domus Domini
audiente omni populo
36,¹¹ cumque audisset Micheas filius Gamariae filii Saphan
omnes sermones Domini ex libro
36,¹² descendit in domum regis ad gazofilacium scribae
et ecce ibi omnes principes sedebant
Elisama scriba
et Dalaias filius Semeiae
et Elnathan filius Achobor
et Gamarias filius Saphan
et Sedecias filius Ananiae
et universi principes
36,¹³ et nuntiavit eis Micheas omnia verba
quae audivit legente Baruch ex volumine in auribus populi
36,¹⁴ miserunt itaque omnes principes ad Baruch
Iudi filium Nathaniae filii Selemiae filii Chusi dicentes
volumen ex quo legisti audiente populo sume in manu tua et veni
tulit ergo Baruch filius Neriae volumen in manu sua et venit ad eos
36,¹⁵ et dixerunt ad eum sede et lege haec in auribus nostris
et legit Baruch in auribus eorum
36,¹⁶ igitur cum audissent omnia verba obstipuerunt unusquisque ad proximum suum
et dixerunt ad Baruch
nuntiare debemus regi omnes sermones istos
36,¹⁷ et interrogaverunt eum dicentes
indica nobis quomodo scripsisti omnes sermones istos ex ore eius

36,¹⁸ dixit autem eis Baruch
ex ore suo loquebatur quasi legens ad me omnes sermones istos
et ego scribebam in volumine atramento
36,¹⁹ et dixerunt principes ad Baruch
vade et abscondere tu et Hieremias et nemo sciat ubi sitis
36,²⁰ et ingressi sunt ad regem in atrium
porro volumen commendaverunt in gazofilacio Elisamae scribae
et nuntiaverunt audiente rege omnes sermones
36,²¹ misitque rex Iudi ut sumeret volumen
qui tollens illud de gazofilacio Elisamae scribae
legit audiente rege et universis principibus qui stabant circa regem
36,²² rex autem sedebat in domo hiemali
in mense nono
et posita erat arula coram eo plena prunis
36,²³ cumque legisset Iudi tres pagellas vel quattuor
scidit illud scalpello scribae et proiecit in igne qui erat super arulam
donec consumeretur omne volumen igni qui erat in arula
36,²⁴ et non timuerunt neque sciderunt vestimenta sua
rex et omnes servi eius qui audierunt universos sermones istos
36,²⁵ verumtamen Elnathan et Dalaias et Gamarias
contradixerunt regi ne conbureret librum et non audivit eos
36,²⁶ et praecepit rex Hieremahel filio Ammelech
et Saraiae filio Ezrihel
et Selemiae filio Abdehel
ut comprehenderent Baruch scribam et Hieremiam prophetam
abscondit autem eos Dominus
36,²⁷ et factum est verbum Domini ad Hieremiam
postquam conbuserat rex volumen
et sermones quos scripserat Baruch ex ore Hieremiae dicens
36,²⁸ rursum tolle volumen aliud
et scribe in eo omnes sermones priores
qui erant in volumine primo quod conbusit Ioachim rex Iuda
36,²⁹ et ad Ioachim regem Iuda dices haec dicit Dominus
tu conbusisti volumen illud dicens
quare scripsisti in eo adnuntians

festinus veniet rex Babylonis et vastabit terram hanc
et cessare faciet ex illa hominem et iumentum
36,³⁰propterea haec dicit Dominus contra Ioachim regem Iuda
non erit ex eo qui sedeat super solium David
et cadaver eius proicietur ad aestum per diem et ad gelu per noctem
36,³¹et visitabo contra eum et contra semen eius
et contra servos eius iniquitates suas
et adducam super eos et super habitatores Hierusalem et super viros Iuda
omne malum quod locutus sum ad eos et non audierunt
36,³²Hieremias autem tulit volumen aliud
et dedit illud Baruch filio Neriae scribae
qui scripsit in eo ex ore Hieremiae
omnes sermones libri quem conbuserat Ioachim rex Iuda igni
et insuper additi sunt sermones multo plures quam ante fuerant
37,¹ et regnavit rex Sedecias filius Iosiae pro Iechonia filio Ioachim
quem constituit regem Nabuchodonosor rex Babylonis in terra Iuda
37,²et non oboedivit ipse et servi eius et populus terrae
verbis Domini quae locutus est in manu Hieremiae prophetae
37,³et misit rex Sedecias Iuchal filium Selemiae
et Sophoniam filium Maasiae sacerdotem
ad Hieremiam prophetam dicens
ora pro nobis Dominum Deum nostrum
37,⁴Hieremias autem libere ambulabat in medio populi
non enim miserant eum in custodiam carceris
igitur exercitus Pharaonis egressus est Aegyptum
et audientes Chaldei qui obsidebant Hierusalem huiuscemodi nuntium
recesserunt ab Hierusalem
37,⁵et factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam dicens
37,⁶haec dicit Dominus Deus Israhel
sic dicetis regi Iuda qui misit vos ad me ad interrogandum
ecce exercitus Pharaonis qui egressus est vobis in auxilium
revertetur in terram suam in Aegyptum
37,⁷et redient Chaldei et bellabunt contra civitatem hanc
et capient eam et incendunt igni
37,⁸haec dicit Dominus

nolite decipere animas vestras dicentes
euntes abibunt et recedent a nobis Chaldei
quia non abibunt
37,⁹sed et si percusseritis omnem exercitum Chaldeorum qui proeliantur adversum vos
et derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati
singuli de tentorio suo consurgent
et incendunt civitatem hanc igni
37,¹⁰ergo cum recessisset exercitus Chaldeorum ab Hierusalem propter exercitum Pharaonis
37,¹¹egressus est Hieremias de Hierusalem ut iret in terram Benjamin
et divideret ibi possessionem in conspectu civium
37,¹²cumque pervenisset ad portam Benjamin erat ibi custos portae per vices
nomine Hierias filius Selemiae filii Ananiae
et adprehendit Hieremiam prophetam dicens ad Chaldeos profugis
37,¹³et respondit Hieremias falsum est non fugio ad Chaldeos
et non audivit eum sed comprehendit Hierias Hieremiam
et adduxit eum ad principes
37,¹⁴quam ob rem irati principes contra Hieremiam
caesum eum miserunt in carcerem
qui erat in domo Ionathan scribae
ipse enim praepositus erat super carcerem
37,¹⁵itaque ingressus est Hieremias in domum laci et in ergastula
et sedit ibi Hieremias diebus multis
37,¹⁶mittens autem rex Sedecias tulit eum
et interrogavit in domo sua abscondite et dixit
putasne est sermo a Domino
et dixit Hieremias est
et ait in manu regis Babylonis traderis
37,¹⁷et dixit Hieremias ad regem Sedeciam
quid peccavi tibi et servis tuis et populo tuo
quia misisti me in domum carceris
37,¹⁸ubi sunt prophetae vestri qui prophetabant vobis et dicebant
non veniet rex Babylonis super vos et super terram hanc
37,¹⁹nunc ergo audi obsecro domine mi rex
valeat deprecatio mea in conspectu tuo
et ne me remittas in domum Ionathan scribae ne moriar ibi

37,²⁰ praecepit ergo rex Sedecias
ut traderetur Hieremias in vestibulo carceris
et daretur ei torta panis cotidie excepto pulmento
donec consumerentur omnes panes de civitate
et mansit Hieremias in vestibulo carceris
38,¹ audivit autem Saphatias filius Matthan
et Gedelias filius Phassur
et Iuchal filius Selemiae
et Phassur filius Melchiae
sermones quos Hieremias loquebatur ad omnem populum dicens
38,² haec dicit Dominus
quicumque manserit in civitate hac morietur gladio et fame et peste
qui autem profugerit ad Chaldeos vivet
et erit anima eius sospes et vivens
38,³ haec dicit Dominus
tradenda tradetur civitas haec in manu exercitus regis Babylonis et capiet eam
38,⁴ et dixerunt principes regi
rogamus ut occidatur homo iste
de industria enim dissolvit manus virorum bellantium
qui remanserunt in civitate hac
et manus universi populi loquens ad eos iuxta verba haec
siquidem homo hic non quaerit pacem populi huius sed malum
38,⁵ et dixit rex Sedecias
ecce ipse in manibus vestris est
nec enim fas est regem vobis quicquam negare
38,⁶ tulerunt ergo Hieremiam et proiecerunt eum in lacu Melchiae filii Ammelech
qui erat in vestibulo carceris
et submiserunt Hieremiam in funibus
et in lacum non erat aqua sed lutum
descendit itaque Hieremias in caenum
38,⁷ audivit autem Abdemelech Aethiops vir eunuchus qui erat in domo regis
quod misissent Hieremiam in lacum
porro rex sedebat in porta Benjamin
38,⁸ et egressus est Abdemelech de domo regis
et locutus est ad regem dicens

38,⁹ domine mi rex malefecerunt viri isti omnia quaecumque perpetrarunt contra Hieremiam prophetam
mittentes eum in lacum ut moriatur ibi fame
non sunt enim panes ultra in civitate
38,¹⁰ praecepit itaque rex Abdemelech Aethiopi dicens
tolle tecum hinc triginta viros
et leva Hieremiam prophetam de lacu antequam moriatur
38,¹¹ adsumptis ergo Abdemelech secum viris
ingressus est domum regis quae erat sub cellario
et tulit inde veteres pannos et antiqua quae computruerant
et submitit ea ad Hieremiam in lacum per funiculos
38,¹² dixitque Abdemelech Aethiops ad Hieremiam
pone veteres pannos et haec scissa et putrida sub cubitu manuum tuarum et subter funes
fecit ergo Hieremias sic
38,¹³ et extraxerunt Hieremiam funibus et eduxerunt eum de lacu
mansit autem Hieremias in vestibulo carceris
38,¹⁴ et misit rex Sedecias et tulit ad se Hieremiam prophetam
ad ostium tertium quod erat in domo Domini
et dixit rex ad Hieremiam
interrogo ego te sermonem ne abscondas a me aliquid
38,¹⁵ dixit autem Hieremias ad Sedeciam
si adnuntiavero tibi numquid non interficies me
et si consilium tibi dederam non me audies
38,¹⁶ iuravit ergo rex Sedecias Hieremiae clam dicens
vivit Dominus qui fecit nobis animam hanc
si occidero te et si tradidero te in manu virorum istorum qui quaerunt animam tuam
38,¹⁷ et dixit Hieremias ad Sedeciam
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
si profectus exieris ad principes regis Babylonis
vivet anima tua et civitas haec non succendetur igni
et salvus eris tu et domus tua
38,¹⁸ si autem non exieris ad principes regis Babylonis
tradetur civitas haec in manu Chaldeorum
et succendent eam igni
et tu non effugies de manu eorum

38,¹⁹et dixit rex Sedecias ad Hieremiam
sollicitus sum propter Iudaeos qui transfugerunt ad Chaldeos
ne forte tradar in manus eorum et inludant mihi
38,²⁰respondit autem Hieremias non te tradent
audi quaeso vocem Domini quam ego loquor ad te
et bene tibi erit et vivet anima tua
38,²¹quod si nolueris egredi iste est sermo quem ostendit mihi Dominus
38,²²ecce omnes mulieres quae remanserunt in domo regis Iuda
educentur ad principes regis Babylonis
et ipsae dicent seduxerunt te et praevaluerunt adversum te
viri pacifici tui demerserunt in caeno et lubrico pedes tuos et recesserunt a te
38,²³et omnes uxores tuae et filii tui educentur ad Chaldeos
et non effugies manus eorum
sed in manu regis Babylonis capieris
et civitatem hanc comburet igni
38,²⁴dixit ergo Sedecias ad Hieremiam
nullus sciat verba haec et non morieris
38,²⁵si autem audierint principes quia locutus sum tecum
et venerint ad te et dixerint tibi
indica nobis quid locutus sis cum rege
ne celes nos et non te interficiemus
et quid locutus est tecum rex
38,²⁶dices ad eos
prostravi ego preces meas coram rege
ne me reduci iuberet in domum Ionathan et ibi morerer
38,²⁷venerunt ergo omnes principes ad Hieremiam et interrogaverunt eum
et locutus est eis iuxta omnia verba quae praeceperat ei rex
et cessaverunt ab eo nihil enim fuerat auditum
38,²⁸mansit vero Hieremias in vestibulo carceris
usque ad diem quo capta est Hierusalem
et factum est ut caperetur Hierusalem
39,¹anno nono Sedeciae regis Iuda mense decimo
venit Nabuchodonosor rex Babylonis
et omnis exercitus eius ad Hierusalem
et obsidebant eam

39,² undecimo autem anno Sedeciae mense quarto quinta mensis aperta est civitas
39,³ et ingressi sunt omnes principes regis Babylonis
et sederunt in porta media
Neregel Sereser Semegar Nabu Sarsachim Rabsares Neregel Sereser Rebmag
et omnes reliqui principes regis Babylonis
39,⁴ cumque vidisset eos Sedecias rex Iuda et omnes viri bellatores
fugerunt et egressi sunt nocte de civitate
per viam horti regis et per portam quae erat inter duos muros
et egressi sunt ad viam deserti
39,⁵ persecutus est autem eos exercitus Chaldeorum
et comprehenderunt Sedeciam in campo solitudinis hiericuntinae
et captum adduxerunt ad Nabuchodonosor regem Babylonis
in Reblatha quae est in terra Emath
et locutus est ad eum iudicia
39,⁶ et occidit rex Babylonis filios Sedeciae in Reblatha in oculis eius
et omnes nobiles Iuda occidit rex Babylonis
39,⁷ oculos quoque Sedeciae eruit
et vinxit eum conpedibus ut duceretur in Babylonem
39,⁸ domum quoque regis et domum vulgi succenderunt Chaldei igni
et murum Hierusalem subverterunt
39,⁹ et reliquias populi quae remanserunt in civitate
et perfugas qui transfugerant ad eum
et superfluos vulgi qui remanserant
transtulit Nabuzardan magister militum in Babylonem
39,¹⁰ et de plebe pauperum qui nihil penitus habebant
dimisit Nabuzardan magister militum in terra Iuda
et dedit eis vineas et cisternas in die illa
39,¹¹ praeceperat autem Nabuchodonosor rex Babylonis
de Hieremia Nabuzardan magistro militiae dicens
39,¹² tolle illum et pone super eum oculos tuos
nihilque ei mali facias
sed ut voluerit sic facies ei
39,¹³ misit ergo Nabuzardan princeps militiae et Nabu et Sesban et Rabsares
et Neregel et Sereser et Rebmag
et omnes optimates regis Babylonis

39,¹⁴miserunt et tulerunt Hieremiam de vestibulo carceris
et tradiderunt eum Godoliae filio Ahicam filii Saphan
ut intraret domum et habitaret in populo
39,¹⁵ad Hieremiam autem factus fuerat sermo Domini
cum clausus esset in vestibulo carceris dicens
39,¹⁶vade et dic Abdemelech Aethiopi dicens
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego inducam sermones meos super civitatem hanc
in malum et non in bonum
et erunt in conspectu tuo in die illa
39,¹⁷et liberabo te in die illa ait Dominus
et non traderis in manus virorum quos tu formidas
39,¹⁸sed eruens liberabo te
et gladio non cades
sed erit tibi anima tua in salutem
quia in me habuisti fiduciam ait Dominus
40,¹ sermo qui factus est ad Hieremiam a Domino
postquam dimissus est a Nabuzardan magistro militiae de Rama
quando tulit eum vinctum catenis in medio omnium qui migrabant de Hierusalem et Iuda
et ducebantur in Babylonem
40,²tollens ergo princeps militiae Hieremiam dixit ad eum
Dominus Deus tuus locutus est malum hoc super locum istum
40,³et adduxit et fecit Dominus sicut locutus est
quia peccastis Domino et non audistis vocem eius
et factus est vobis sermo hic
40,⁴nunc ergo ecce solvi te hodie de catenis quae sunt in manibus tuis
si placet tibi ut venias mecum in Babylonem veni
et ponam oculos meos super te
si autem displicet tibi venire mecum in Babylonem reside
ecce omnis terra in conspectu tuo
quod elegeris et quo placuerit tibi ut vadas illuc perge
40,⁵et mecum noli venire sed habita apud Godoliam filium Ahicam filii Saphan
quem praeposuit rex Babylonis civitatibus Iudaeae
habita ergo cum eo in medio populi
vel quocumque placuerit tibi ut vadas vade

dedit quoque ei magister militiae cibaria et munuscula et dimisit eum
40,⁶venit autem Hieremias ad Godoliam filium Ahicam in Masphat
et habitavit cum eo in medio populi qui relictus fuerat in terra
40,⁷cum ergo audissent omnes principes exercitus qui dispersi fuerant per regiones
ipsi et socii eorum
quod praefecisset rex Babylonis Godoliam filium Ahicam terrae
et quod commendasset ei viros et mulieres et parvulos
et de pauperibus terrae qui non fuerant translati in Babylonem
40,⁸venerunt ad Godoliam in Masphat
et Ismahel filius Nathaniae
et Iohanan et Ionathan filii Caree
et Sareas filius Thenoemeth et filii Offi qui erat de Nethophathi
et Iezionias filius Maachathi
ipsi et viri eorum
40,⁹et iuravit eis Godolias filius Ahicam filii Saphan
et comitibus eorum dicens
nolite timere servire Chaldeis
habitate in terra et servite regi Babylonis et bene erit vobis
40,¹⁰ecce ego habito in Masphat ut respondeam praecepto Chaldeorum qui mittuntur ad
nos
vos autem colligite vindemiam et messem et oleum
et condite in vasis vestris
et manete in urbibus vestris quas tenetis
40,¹¹sed et omnes Iudaei qui erant in Moab et in filiis Ammon
et in Idumea et in universis regionibus
audito quod dedisset rex Babylonis reliquias in Iudaeam
et quod praeposuisset super eos Godoliam filium Ahicam filii Saphan
40,¹²reversi sunt inquam omnes Iudaei de universis locis ad quae profugerant
et venerunt in terram Iuda ad Godoliam in Masphat
et collegerunt vinum et messem multam nimis
40,¹³Iohanan autem filius Caree
et omnes principes exercitus qui dispersi erant in regionibus
venerunt ad Godoliam in Masphat 40,¹⁴et dixerunt ei
scito quia Baalis rex filiorum Ammon
misit Ismahel filium Nathaniae percutere animam tuam

et non credidit eis Godolias filius Ahicam
40,¹⁵Iohanen vero filius Caree dixit ad Godoliam seorsum in Masphat loquens
ibo et percutiam Ismahel filium Nathaniae nullo sciente
ne interficiat animam tuam
et dissipentur omnes Iudaei qui congregati sunt ad te
et peribunt reliquiae Iuda
40,¹⁶et ait Godolias filius Ahicam ad Iohanen filium Caree
noli facere verbum hoc
falsum enim tu loqueris de Ismahel
41,¹ et factum est in mense septimo
venit Ismahel filius Nathaniae filii Elisama de semine regali
et optimates regis et decem viri cum eo
ad Godoliam filium Ahicam in Masphat
et comederunt ibi panes simul in Masphat
41,²surrexit autem Ismahel filius Nathaniae et decem viri qui erant cum eo
et percusserunt Godoliam filium Ahicam filii Saphan gladio
et interfecerunt eum quem praefecerat rex Babylonis terrae
41,³omnes quoque Iudaeos qui erant cum Godolia in Masphat
et Chaldeos qui repperiti sunt ibi
et viros bellatores percussit Ismahel
41,⁴secundo autem die postquam occiderat Godoliam nullo adhuc sciente
41,⁵venerunt viri de Sychem et de Silo et de Samaria
octoginta viri rasi barbam et scissis vestibibus et squalentes
munera et tus habebant in manu ut offerrent in domo Domini
41,⁶egressus ergo Ismahel filius Nathaniae in occursum eorum de Masphat
incedens et plorans ibat
cum autem occurrisset eis dixit ad eos
venite ad Godoliam filium Ahicam
41,⁷qui cum venissent ad medium civitatis
interfecit eos Ismahel filius Nathaniae circa medium lacu
ipse et viri qui erant cum eo
41,⁸decem autem viri repperiti sunt inter eos qui dixerunt ad Ismahel
noli occidere nos quia habemus thesauros in agro
frumenti et hordei et olei et mellis
et cessavit et non interfecit eos cum fratribus suis

41,⁹lacus autem in quem proiecerat Ismahel omnia cadavera virorum quos percussit propter
Godoliam
ipse est quem fecit rex Asa propter Baasa regem Israhel
ipsum replevit Ismahel filius Nathaniae occisis
41,¹⁰et captivas duxit Ismahel omnes reliquias populi qui erant in Masphat
filias regis et universum populum qui remanserat in Masphat
quos commendarat Nabuzardan princeps militiae Godoliae filio Ahicam
et cepit eos Ismahel filius Nathaniae
et abiit ut transiret ad filios Ammon
41,¹¹audivit autem Iohanan filius Caree
et omnes principes bellatorum qui erant cum eo
omne malum quod fecerat Ismahel filius Nathaniae
41,¹²et adsumptis universis viris profecti sunt ut bellarent adversum Ismahel filium Natha-
niae
et invenerunt eum ad aquas Multas quae sunt in Gabaon
41,¹³cumque vidisset omnis populus qui erat cum Ismahel
Iohanan filium Caree et universos principes bellatorum qui erant cum eo laetati sunt
41,¹⁴et reversus est omnis populus quem ceperat Ismahel in Masphat
reversusque abiit ad Iohanan filium Caree
41,¹⁵Ismahel autem filius Nathaniae fugit cum octo viris a facie Iohanan et abiit ad filios
Ammon
41,¹⁶tulit ergo Iohanan filius Caree
et omnes principes bellatorum qui erant cum eo
universas reliquias vulgi quas reduxerat ab Ismahel filio Nathaniae de Masphat
postquam percussit Godoliam filium Ahicam
fortes viros ad proelium
et mulieres et pueros et eunuchos quos reduxerat de Gabaon
41,¹⁷et abierunt et sederunt peregrinantes in Chamaam quae est iuxta Bethleem
ut pergerent et introirent Aegyptum 41,¹⁸a facie Chaldeorum
timebant enim eos quia percusserat Ismahel filius Nathaniae Godoliam filium Ahicam
quem praeposuerat rex Babylonis in terra Iuda
42,¹ et accesserunt omnes principes bellatorum
et Iohanan filius Caree
et Iezonias filius Osaiae
et reliquum vulgus a parvo usque ad magnum

42,² dixeruntque ad Hieremiam prophetam
cadat oratio nostra in conspectu tuo
et ora pro nobis ad Dominum Deum tuum pro universis reliquiis istis
quia derelicti sumus pauci de pluribus
sicut oculi tui nos intuentur
42,³ et adnuntiet nobis Dominus Deus tuus viam per quam pergamus et verbum quod faci-
amus
42,⁴ dixit autem ad eos Hieremias propheta audivi
ecce ego oro ad Dominum Deum vestrum secundum verba vestra
omne verbum quodcumque responderit mihi indicabo vobis
nec celabo vos quicquam
42,⁵ et illi dixerunt ad Hieremiam
sit Dominus inter nos testis veritatis et fidei
si non iuxta omne verbum in quo miserit te Dominus Deus tuus ad nos sic faciemus
42,⁶ sive bonum est sive malum
voci Domini Dei nostri ad quem mittimus te oboedimus
ut bene sit nobis cum audierimus vocem Domini Dei nostri
42,⁷ cum autem completi essent decem dies
factum est verbum Domini ad Hieremiam
42,⁸ vocavitque Iohanan filium Caree
et omnes principes bellatorum qui erant cum eo
et universum populum a minimo usque ad magnum
42,⁹ et dixit ad eos haec dicit Dominus Deus Israhel
ad quem misistis me ut prosternerem preces vestras in conspectu eius
42,¹⁰ si quiescentes manseritis in terra hac
aedificabo vos et non destruam
plantabo et non evellam
iam enim placatus sum super malo quod feci vobis
42,¹¹ nolite timere a facie regis Babylonis
quem vos pavidi formidatis
nolite eum metuere dicit Dominus
quia vobiscum sum ego ut salvos faciam vos
et eruam de manu eius
42,¹² et dabo vobis misericordiam et miserebor vestri
et habitare vos faciam in terra vestra

42,¹³si autem dixeritis vos non habitabimus in terra ista
nec audiemus vocem Domini Dei nostri 42,¹⁴dicentes
nequaquam sed ad terram Aegypti pergemus ubi non videbimus bellum
et clangorem tubae non audiemus
et famem non sustinebimus et ibi habitabimus
42,¹⁵propter hoc nunc audite verbum Domini reliquiae Iuda
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
si posueritis faciem vestram ut ingrediamini Aegyptum
et intraveritis ut ibi habitetis
42,¹⁶gladium quem vos formidatis ibi comprehendet vos in terra Aegypti
et fames pro qua estis solliciti adhaerebit vobis in Aegypto
et ibi moriemini
42,¹⁷omnesque viri qui posuerint faciem suam
ut ingrediantur Aegyptum et habitent ibi
morientur gladio et fame et peste
nullus de eis remanebit
nec effugient a facie mali quod ego adferam super eos
42,¹⁸quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
sicut conflatus est furor meus et indignatio mea super habitatores Hierusalem
sic conflabitur indignatio mea super vos cum ingressi fueritis Aegyptum
et eritis in iusiurandum et in stuporem
et in maledictum et in obprobrium
et nequaquam ultra videbitis locum istum
42,¹⁹verbum Domini super vos reliquiae Iuda
nolite intrare Aegyptum
scientes scietis quia obtestatus sum vobis hodie
42,²⁰quia decepistis animas vestras
vos enim misistis me ad Dominum Deum nostrum dicentes
ora pro nobis ad Dominum Deum nostrum
et iuxta omnia quaecumque dixerit tibi Dominus Deus noster
sic adnuntia nobis et faciemus
42,²¹et adnuntiavi vobis hodie
et non audistis vocem Domini Dei vestri
super universis pro quibus misit me ad vos
42,²²nunc ergo scientes scietis

quia gladio et fame et peste moriemini
in loco ad quem voluistis intrare ut habitaretis ibi
43,¹ factum est autem cum conplesset Hieremias loquens ad populum
universos sermones Domini Dei eorum
pro quibus miserat eum Dominus Deus eorum ad illos omnia verba haec
43,² dixit Azarias filius Osaiae
et Iohanan filius Caree
et omnes viri superbi dicentes ad Hieremiam
mendacium tu loqueris
non misit te Dominus Deus noster dicens
ne ingrediamini Aegyptum ut habitetis illuc
43,³ sed Baruch filius Neriae incitat te adversum nos
ut tradat nos in manibus Chaldeorum
ut interficiat nos et transduci faciat in Babylonem
43,⁴ et non audivit Iohanan filius Caree
et omnes principes bellatorum
et universus populus vocem Domini
ut maneret in terra Iuda
43,⁵ sed tollens Iohanan filius Caree
et universi principes bellatorum universos reliquiarum Iuda
qui reversi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerant ante dispersi
ut habitarent in terra Iuda
43,⁶ viros et mulieres et parvulos et filias regis
et omnem animam quam reliquerat Nabuzardan princeps militiae cum Godolia filio Ahicam
filii Saphan
et Hieremiam prophetam et Baruch filium Neriae
43,⁷ et ingressi sunt terram Aegypti
quia non oboedierunt voci Domini
et venerunt usque ad Tafnas
43,⁸ et factus est sermo Domini ad Hieremiam in Tafnis dicens
43,⁹ sume in manu tua lapides grandes
et absconde eos in crypta quae est sub muro latericio in porta domus Pharaonis in Tafnis
cernentibus viris iudaeis
43,¹⁰ et dices ad eos
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel

ecce ego mittam et adsumam Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum
et ponam thronum eius super lapides istos quos abscondi
et statuet solium suum super eos
43,¹¹veniensque percutiet terram Aegypti
quos in morte in morte
et quos in captivitate in captivitate
et quos in gladio in gladio
43,¹²et succendet ignem in delubris deorum Aegypti
et comburet ea et captivos ducet illos
et amicietur terra Aegypti sicut amicitur pastor pallio suo
et egredietur inde in pace
43,¹³et conteret statuas domus Solis quae sunt in terra Aegypti
et delubra deorum Aegypti comburet igni
44,¹ verbum quod factum est ad Hieremiam
ad omnes Iudaeos qui habitant in terra Aegypti
habitantes in Magdolo et in Tafnis et in Memphis et in terra Fatures dicens
44,²haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
vos vidistis omne malum istud quod adduxi super Hierusalem et super omnes urbes Iuda
et ecce sunt desertae hodie et non est in eis habitator
44,³propter malitiam quam fecerunt ut me ad iracundiam provocarent
et irent et sacrificarent et colerent deos alienos
quos nesciebant et illi et vos et patres vestri
44,⁴et misi ad vos omnes servos meos prophetas
de nocte consurgens mittensque et dicens
nolite facere verbum abominationis huius quam odi
44,⁵et non audierunt nec inclinaverunt aurem suam
ut converterentur a malis suis et non sacrificarent diis alienis
44,⁶et conflata est indignatio mea et furor meus
et succensa est in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem
et versae sunt in solitudinem et vastitatem secundum diem hanc
44,⁷et nunc haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
quare vos facitis malum grande contra animas vestras
ut intereat ex vobis vir et mulier
parvulus et lactans de medio Iudae
nec relinquatur vobis quicquam residuum

44,⁸provocantes me in operibus manuum vestrarum
sacrificando diis alienis in terra Aegypti
in quam ingressi estis ut habitetis ibi
et dispereatis et sitis in maledictionem et in obprobrium cunctis gentibus terrae
44,⁹numquid obliti estis mala patrum vestrorum
et mala regum Iuda et mala uxorum eius
et mala vestra et mala uxorum vestrarum
quae fecerunt in terra Iuda et in regionibus Hierusalem
44,¹⁰non sunt mundati usque ad diem hanc
et non timuerunt et non ambulaverunt in lege et in praeceptis meis
quae dedi coram vobis et coram patribus vestris
44,¹¹ideo haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego pono faciem meam in vobis in malum
et disperdam omnem Iudam 44,¹²et adsumam reliquias Iudae
qui posuerunt facies suas ut ingrederentur terram Aegypti et habitarent ibi
et consumentur omnes in terra Aegypti cadent
in gladio et in fame consumentur
a minimo usque ad maximum in gladio et in fame morientur
et erunt in iusiurandum et in miraculum et in maledictionem et in obprobrium
44,¹³et visitabo habitatores terrae Aegypti sicut visitavi super Hierusalem
in gladio et in fame et in peste
44,¹⁴et non erit qui effugiat et sit residuus de reliquiis Iudaeorum
qui vadunt ut peregrinentur in terra Aegypti
et revertantur in terram Iuda
ad quam ipsi elevant animas suas ut revertantur et habitent ibi
non revertentur nisi qui fugerint
44,¹⁵responderunt autem Hieremiae omnes viri
scientes quod sacrificarent uxores eorum diis alienis
et universae mulieres quarum stabat multitudo grandis
et omnis populus habitantium in terra Aegypti in Fatures dicens
44,¹⁶sermonem quem locutus es ad nos in nomine Domini non audiemus ex te
44,¹⁷sed facientes faciemus omne verbum quod egreditur de ore nostro
ut sacrificemus Reginae caeli et libemus ei libamina
sicut fecimus nos et patres nostri
reges nostri et principes nostri in urbibus Iuda et in plateis Hierusalem

et saturati sumus panibus et bene nobis erat malumque non vidimus
44,¹⁸ ex eo autem quo cessavimus sacrificare Reginae caeli et libare ei libamina
indigemus omnibus et gladio et fame consumpti sumus
44,¹⁹ quod si nos sacrificamus Reginae caeli et libamus ei libamina
numquid sine viris nostris fecimus ei placentas
ad colendum eam et liba libandi
44,²⁰ et dixit Hieremias ad omnem populum
adversum viros et adversum mulieres et adversum universam plebem
qui responderant ei verbum dicens
44,²¹ numquid non sacrificium quod sacrificastis in civitatibus Iuda et in plateis Hierusalem
vos et patres vestri reges vestri et principes vestri et populus terrae
horum recordatus est Dominus et ascendit super cor eius
44,²² et non poterat Dominus ultra portare propter malitiam studiorum vestrorum
et propter abominationes quas fecistis
et facta est terra vestra in desolationem et in stuporem et in maledictum
eo quod non sit habitator sicut est dies haec
44,²³ propterea quod sacrificaveritis idolis et peccaveritis Domino
et non audieritis vocem Domini
et in lege et in praeceptis et in testimoniis eius non ambulaveritis
idcirco evenerunt vobis mala haec sicut est dies haec
44,²⁴ dixit autem Hieremias ad omnem populum et ad universas mulieres
audite verbum Domini omnis Iuda qui estis in terra Aegypti
44,²⁵ haec inquit Dominus exercituum Deus Israhel dicens
vos et uxores vestrae locuti estis ore vestro et manibus vestris implestis dicentes
faciamus vota nostra quae vovimus
ut sacrificemus Reginae caeli et libemus ei libamina
implestis vota vestra et opere perpetrastis ea
44,²⁶ ideo audite verbum Domini omnis Iuda qui habitatis in terra Aegypti
ecce ego iuravi in nomine meo magno ait Dominus
quia nequaquam ultra nomen meum vocabitur ex ore omnis viri iudaei dicentis
vivit Dominus Deus in omni terra Aegypti
44,²⁷ ecce ego vigilabo super eos in malum et non in bonum
et consumentur omnes viri Iuda qui sunt in terra Aegypti
gladio et fame donec penitus consumantur
44,²⁸ et qui fugerint gladium revertentur de terra Aegypti in terram Iuda viri pauci

et scient omnes reliquiae Iuda ingredientium terram Aegypti ut habitent ibi
cuius sermo conpleatur meus an illorum
44,²⁹et hoc vobis signum ait Dominus
quod visitem ego super vos in loco isto
ut sciatis quia vere conplebuntur sermones mei contra vos in malum
44,³⁰haec dicit Dominus
ecce ego tradam Pharaonem Efree regem Aegypti in manu inimicorum eius
et in manu quaerentium animam illius
sicut tradidi Sedeciam regem Iuda
in manu Nabuchodonosor regis Babylonis inimici sui et quaerentis animam eius
45,¹ verbum quod locutus est Hieremias propheta ad Baruch filium Neri
cum scripsisset verba haec in libro de ore Hieremiae
anno quarto Ioachim filii Iosiae regis Iuda dicens
45,²haec dicit Dominus Deus Israhel ad te Baruch
45,³dixisti vae misero mihi quoniam addidit Dominus dolorem dolori meo
laboravi in gemitu meo et requiem non inveni
45,⁴haec dices ad eum sic dicit Dominus
ecce quos aedificavi ego destruo
et quos plantavi ego evello
et universam terram hanc
45,⁵et tu quaeris tibi grandia
noli quaerere
quia ecce ego adducam malum super omnem carnem ait Dominus
et dabo tibi animam tuam in salutem
in omnibus locis ad quaecumque perrexeris
46,¹ quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra gentes
46,²ad Aegyptum
adversum exercitum Pharaonis Nechao regis Aegypti
qui erat iuxta flumen Eufraten in Charchamis
quem percussit Nabuchodonosor rex Babylonis
in quarto anno Ioachim filii Iosiae regis Iuda
46,³praeparate scutum et clypeum et procedite ad bellum
46,⁴iungite equos et ascendite equites
state in galeis polite lanceas induite vos loricis
46,⁵quid igitur vidi

ipsos pavidos et terga vertentes
fortes eorum caesos
fugerunt conciti nec respexerunt
terror undique ait Dominus
46,⁶ non fugiat velox nec salvari se putet fortis
ad aquilonem iuxta flumen Eufraten victi sunt et ruerunt
46,⁷ quis est iste qui quasi flumen ascendit
et veluti fluviorum intumescunt gurgites eius
46,⁸ Aegyptus fluminis instar ascendet
et velut flumina movebuntur fluctus eius
et dicet ascendens operiam terram
perdam civitatem et habitatores eius
46,⁹ ascendite equos et exultate in curribus et procedant fortes
Aethiopia et Lybies tenentes scutum
et Lydii arripientes et iacientes sagittas
46,¹⁰ dies autem ille Domini Dei exercituum dies ultionis
ut sumat vindictam de inimicis suis
devorabit gladius et saturabitur et inebriabitur sanguine eorum
victima enim Domini exercituum in terra aquilonis iuxta flumen Eufraten
46,¹¹ ascende in Galaad et tolle resinam virgo filia Aegypti
frustra multiplicas medicamina sanitas non erit tibi
46,¹² audierunt gentes ignominiam tuam
et ululatus tuus replevit terram
quia fortis inepigit in fortem ambo pariter conciderunt
46,¹³ verbum quod locutus est Dominus ad Hieremiam prophetam
super eo quod venturus esset Nabuchodonosor rex Babylonis
et percussurus terram Aegypti
46,¹⁴ adnuntiate Aegypto et auditum facite Magdolo
et resonet in Memphis et in Tafnis dicite
sta et praepara te quia devoravit gladius ea quae per circuitum tuum sunt
46,¹⁵ quare conputruit fortis tuus
non stetit quoniam Dominus subvertit eum
46,¹⁶ multiplicavit ruentes ceciditque vir ad proximum suum
et dicent surge et revertamur ad populum nostrum
et ad terram nativitatis nostrae

a facie gladii columbae
46,¹⁷vocate nomen Pharao regis Aegypti
Tumultum adduxit tempus
46,¹⁸vivo ego inquit Rex
Dominus exercituum nomen eius
quoniam sicut Thabor in montibus
et sicut Carmelus in mari veniet
46,¹⁹vasa transmigrationis fac tibi habitatrix filia Aegypti
quia Memphis in solitudinem erit et deseretur inhabitabilis
46,²⁰vitula eligans atque formosa Aegyptus
stimulator ab aquilone veniet ei
46,²¹mercennarii quoque eius qui versabantur in medio eius quasi vituli saginati
versi sunt et fugerunt simul nec stare potuerunt
quia dies interfectionis eorum venit super eos
tempus visitationis eorum
46,²²vox eius quasi aeris sonabit quoniam cum exercitu properabunt
et cum securibus venient ei quasi ligna caedentes
46,²³succiderunt saltum eius ait Dominus qui supputari non potest
multiplicati sunt super lucustas et non est eis numerus
46,²⁴confusa est filia Aegypti et tradita in manu populi aquilonis
46,²⁵dixit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego visitabo super tumultum Alexandriae
et super Pharao et super Aegyptum
et super deos eius et super reges eius
et super Pharao et super eos qui confidunt in eo
46,²⁶et dabo eos in manu quaerentium animam eorum
et in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
et in manu servorum eius
et post haec habitabitur sicut diebus pristinis ait Dominus
46,²⁷et tu ne timeas serve meus Iacob et ne paveas Israhel
quia ecce ego salvum te faciam de longinquo
et semen tuum de terra captivitatis suae
et revertetur Iacob et quiescet
et prosperabitur et non erit qui exterreat eum
46,²⁸et tu noli timere serve meus Iacob ait Dominus quia tecum ego sum

quia consumam ego cunctas gentes ad quas eieci te
te vero non consumam
sed castigabo te in iudicio
nec quasi innocenti parcam tibi
47,¹ quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra Palestinos antequam
percuteret Pharaon Gazam
47,² haec dicit Dominus
ecce aquae ascendunt ab aquilone
et erunt quasi torrens inundans
et operient terram et plenitudinem eius
urbem et habitatores eius
clamabunt homines et ululabit omnis habitator terrae
47,³ ab strepitu pompae armorum et bellatorum eius
a commotione quadrigarum eius et multitudine rotarum illius
non respexerunt patres filios manibus dissolutis
47,⁴ pro adventu diei in quo vastabuntur omnes Philisthim
et dissipabitur Tyrus et Sidon
cum omnibus reliquis auxiliis suis
depopulatus est enim Dominus Palestinos
reliquias insulae Cappadociae
47,⁵ venit calvitium super Gazam
conticuit Ascalon et reliquiae vallis earum
usquequo concideris
47,⁶ o mucro Domini usquequo non quiescis
ingredere in vaginam tuam
refrigerare et sile
47,⁷ quomodo quiescet cum Dominus praeceperit ei adversus Ascalonem
et adversus maritimas eius regiones ibique condixerit illi
48,¹ ad Moab
haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
vae super Nabo quoniam vastata est et confusa
capta est Cariathaim confusa est fortis et tremuit
48,² non est ultra exultatio in Moab
contra Esebon cogitaverunt malum
venite et disperdamus eam de gente

ergo silens conticesces sequeturque te gladius
48,³vox clamoris de Oronaim
vastitas et contritio magna
48,⁴contrita est Moab
adnuntiate clamorem parvulis eius
48,⁵per ascensum enim Luaith plorans ascendet in fletu
quoniam in descensu Oronaim hostes ululatum contritionis audierunt
48,⁶fugite salvate animas vestras
et eritis quasi myrice in deserto
48,⁷pro eo enim quod habuisti fiduciam in munitionibus tuis et in thesauris tuis
tu quoque capieris
et ibit Chamos in transmigrationem
sacerdotes eius et principes eius simul
48,⁸et veniet praedo ad omnem urbem
et urbs nulla salvabitur
et peribit vallis et dissipabuntur campestria
quoniam dixit Dominus
48,⁹date florem Moab quia floriens egredietur
et civitates eius desertae erunt et inhabitabiles
48,¹⁰maledictus qui facit opus Domini fraudulenter
et maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine
48,¹¹fertilis fuit Moab ab adulescentia sua
et requievit in fecibus suis
nec transfusus est de vase in vas
et in transmigrationem non abiit
idcirco permansit gustus eius in eo
et odor eius non est inmutatus
48,¹²propterea ecce dies veniunt dicit Dominus
et mittam ei ordinatores et stratores laguncularum et sternerent eum
et vasa eius exhaurient
et lagoenas eorum conclident
48,¹³et confundetur Moab a Chamos
sicut confusa est domus Israhel a Bethel in qua habebat fiduciam
48,¹⁴quomodo dicitis fortes sumus et viri robusti ad proeliandum
48,¹⁵vastata est Moab et civitates illius ascenderunt

et electi iuvenes eius descenderunt in occisionem
ait Rex Dominus exercituum nomen ei
48,¹⁶prope est interitus Moab ut veniat
et malum eius velociter adcurrent nimis
48,¹⁷consolamini eum omnes qui estis in circuitu eius
et universi qui scitis nomen eius
dicite quomodo confracta est virga fortis baculus gloriosus
48,¹⁸descende de gloria et sede in siti habitatio filiae Dibon
quoniam vastator Moab ascendet ad te dissipabit munitiones tuas
48,¹⁹in via sta et prospice habitatio Aroer
interroga fugientem et eum qui evasit dic quid accidit
48,²⁰confusus est Moab quoniam victus est
ululate et clamate
adnuntiate in Arnon quoniam vastata est Moab
48,²¹et iudicium venit ad terram campestem
super Helon et super Iaesa et super Mefath
48,²²et super Dibon et super Nabo et super domum Deblathaim
48,²³et super Cariathaim et super Bethgamul et super Bethmaon
48,²⁴et super Carioth et super Bosra
et super omnes civitates terrae Moab
quae longe et quae prope sunt
48,²⁵abscisum est cornu Moab
et brachium eius contritum est ait Dominus
48,²⁶inebriate eum quoniam contra Dominum erectus est
et adlidet manum Moab in vomitu suo
et erit in derisum etiam ipse
48,²⁷fuit enim in derisum tibi Israhel
quasi inter fures repperisses eum
propter verba ergo tua quae adversum illum locutus es captivus duceri
48,²⁸relinquite civitates et habitate in petra habitatores Moab
et estote quasi columba nidificans in summo ore foraminis
48,²⁹audivimus superbiam Moab superbus est valde
sublimitatem eius et arrogantiam et superbiam et altitudinem cordis illius
48,³⁰ego scio ait Dominus iactantiam eius
et quod non sit iuxta eam virtus eius

nec iuxta quod poterat conata sit facere
48,³¹ideo super Moab heiulabo
et ad Moab universam clamabo ad viros muri fictilis lamentantes
48,³²de planctu Iazer plorabo tibi vinea Sobema
propagines tuae transierunt mare
usque ad mare Iazer pervenerunt
super messem tuam et vindemiam tuam praedo inruit
48,³³ablata est laetitia et exultatio de Carmelo et de terra Moab
et vinum de torcularibus sustuli
nequaquam calcator uvae solitum celeuma cantabit
48,³⁴de clamore Esebon usque Eleale et Iaesa dederunt vocem suam
a Segor usque ad Oronaim vitula conternante
aquae quoque Namrim pessimae erunt
48,³⁵et auferam de Moab ait Dominus offerentem in excelsis et sacrificantem diis eius
48,³⁶propterea cor meum ad Moab quasi tibiae resonabit
et cor meum ad viros muri fictilis dabit sonitum tiliarum
quia plus fecit quam potuit idcirco perierunt
48,³⁷omne enim caput calvitium et omnis barba rasa erit
in cunctis manibus conligatio et super omne dorsum cilicium
48,³⁸super omnia tecta Moab et in plateis eius omnis planctus
quia contrivi Moab sicut vas inutile ait Dominus
48,³⁹quomodo victa est et ululaverunt
quomodo deiecit cervicem Moab et confusus est
eritque Moab in derisum et in exemplum omnibus in circuitu suo
48,⁴⁰haec dicit Dominus
ecce quasi aquila evolabit et extendet alas suas ad Moab
48,⁴¹capta est Carioth et munitiones comprehensae sunt
et erit cor fortium Moab in die illa sicut cor mulieris parturientis
48,⁴²et cessabit Moab esse populus quoniam contra Dominum gloriatus est
48,⁴³pavor et fovea et laqueus super te
o habitator Moab ait Dominus
48,⁴⁴qui fugit a facie pavoris cadet in foveam
et qui conscenderit de fovea capietur laqueo
adducam enim super Moab annum visitationis eorum dicit Dominus
48,⁴⁵in umbra Esebon steterunt de laqueo fugientes

quia ignis egressus est de Esebon et flamma de medio Seon
 et devorabit partem Moab et verticem filiorum tumultus
 48,⁴⁶vae tibi Moab peristi popule Chamos
 quia comprehensi sunt filii tui et filiae tuae in captivitatem
 48,⁴⁷et convertam captivitatem Moab in novissimis diebus ait Dominus
 hucusque iudicia Moab
 49,¹ ad filios Ammon
 haec dicit Dominus
 numquid filii non sunt Israhel aut heres non est ei
 cur igitur hereditate possedit Melchom Gad
 et populus eius in urbibus eius habitavit
 49,²ideo ecce dies veniunt dicit Dominus
 et auditum faciam super Rabbath filiorum Ammon fremitum proelii
 et erit in tumulum dissipata
 filiaeque eius igni succendentur
 et possidebit Israhel possessores suos dicit Dominus
 49,³ulula Esebon quoniam vastata est Ahi
 clamate filiae Rabbath
 accingite vos ciliciis plangite et circuite per sepes
 quia Melchom in transmigracione ducetur
 sacerdotes eius et principes eius simul
 49,⁴quid gloriaris in vallibus
 defluxit vallis tua filia delicata
 quae confidebas in thesauris tuis et dicebas quis veniet ad me
 49,⁵ecce ego inducam super te terrorem ait Dominus Deus exercituum ab omnibus qui sunt
 in circuitu tuo
 et dispergemini singuli a conspectu vestro
 nec erit qui congreget fugientem
 49,⁶et post haec reverti faciam captivos filiorum Ammon ait Dominus
 49,⁷ad Idumeam
 haec dicit Dominus exercituum
 numquid non est ultra sapientia in Theman
 periit consilium a filiis
 inutilis facta est sapientia eorum
 49,⁸fugite terga vertite descendite in voragine habitatores Dedan

quoniam perditionem Esau adduxi super eum
tempus visitationis eius
49,⁹ si vindemiares venissent super te non reliquissent racemum
si fures in nocte rapuissent quod sufficeret sibi
49,¹⁰ ego vero discoperui Esau
revelavi abscondita eius et celari non poterit
vastatum est semen eius et fratres eius et vicini eius et non erit
49,¹¹ relinque pupillos tuos ego eos faciam vivere
et viduae tuae in me sperabunt
49,¹² quia haec dicit Dominus
ecce quibus non erat iudicium ut biberent calicem bibentes bibent
et tu quasi innocens relinqueris
non eris innocens sed bibens bibes
49,¹³ quia per memet ipsum iuravi dicit Dominus
quod in solitudinem et in obprobrium et in desertum et in maledictionem erit Bosra
et omnes civitates eius erunt in solitudines sempiternas
49,¹⁴ auditum audivi a Domino
et legatus ad gentes missus est
congregamini et venite contra eam et consurgamus in proelium
49,¹⁵ ecce enim parvulum dedi te in gentibus
contemptibilem inter homines
49,¹⁶ arrogantia tua deceptit te et superbia cordis tui
qui habitas in cavernis petrae
et adprehendere niteris altitudinem collis
cum exaltaveris quasi aquila nidum tuum inde detraham te dicit Dominus
49,¹⁷ et erit Idumea deserta
omnis qui transibit per eam stupebit
et sibilabit super omnes plagas eius
49,¹⁸ sicuti subversa est Sodoma et Gomorra et vicinae eius ait Dominus
non habitabit ibi vir et non incolet eam filius hominis
49,¹⁹ ecce quasi leo ascendet de superbia Iordanis ad pulchritudinem robustam
quia subito currere eum faciam ad illam
et quis erit electus quem praeponam ei
quis enim similis mei et quis sustinebit me
et quis est iste pastor qui resistat vultui meo

49,²⁰propterea audite consilium Domini quod iniit de Edom
et cogitationes eius quas cogitavit de habitatoribus Theman
si non deiecerint eos parvuli gregis
nisi dissipaverint cum eis habitaculum eorum
49,²¹a voce ruinae eorum commota est terra
clamor in mari Rubro auditus est vocis eius
49,²²ecce quasi aquila ascendet et evolabit
et expandet alas suas super Bosram
et erit cor fortium Idumeae in die illa quasi cor mulieris parturientis
49,²³ad Damascum
confusa est Emath et Arfad quia auditum pessimum audierunt
turbati sunt in mari sollicitudine quiescere non potuit
49,²⁴dissoluta est Damascus versa in fugam tremor adprehendit eam
angustia et dolores tenuerunt eam quasi parturientem
49,²⁵quomodo dereliquerunt civitatem laudabilem urbem laetitiae
49,²⁶ideo cadent iuvenes eius in plateis eius
et omnes viri proelii conticescent in die illa ait Dominus exercituum
49,²⁷et succendam ignem in muro Damasci et devorabit moenia Benadad
49,²⁸ad Cedar et ad regna Asor quae percussit Nabuchodonosor rex Babylonis
haec dicit Dominus
surgite ascendite ad Cedar et vastate filios orientis
49,²⁹tabernacula eorum et greges eorum capient
pelles eorum et omnia vasa eorum
et camelos eorum tollent sibi
et vocabunt super eos formidinem in circuitu
49,³⁰fugite abite vehementer
in voraginibus sedete qui habitatis Asor ait Dominus
iniit enim contra vos Nabuchodonosor rex Babylonis consilium
et cogitavit adversum vos cogitationes
49,³¹consurgite et ascendite ad gentem quietam
et habitantem confidenter ait Dominus
non ostia non vectes ei
soli habitant
49,³²et erunt cameli eorum in direptionem
et multitudo iumentorum in praedam

et dispergam eos in omnem ventum qui sunt adtonsi in comam
 et ex omni confinio eorum adducam interitum super eos ait Dominus
 49,³³et erit Asor in habitaculum draconum deserta usque in aeternum
 non manebit ibi vir nec incolet eam filius hominis
 49,³⁴quod factum est verbum Domini ad Hieremiam prophetam adversus Aelam
 in principio regni Sedeciae regis Iuda dicens
 49,³⁵haec dicit Dominus exercituum
 ecce ego confringam arcum Aelam summam fortitudinem eorum
 49,³⁶et inducam super Aelam quattuor ventos a quattuor plagis caeli
 et ventilabo eos in omnes ventos istos
 et non erit gens ad quam non perveniant profugi Aelam
 49,³⁷et pavere faciam Aelam coram inimicis suis
 et in conspectu quaerentium animam eorum
 et adducam super eos malum iram furoris mei dicit Dominus
 et emittam post eos gladium donec consumam eos
 49,³⁸et ponam solium meum in Aelam
 et perdam inde reges et principes ait Dominus
 49,³⁹in novissimis autem diebus reverti faciam captivos Aelam dicit Dominus
 50,¹ verbum quod locutus est Dominus de Babylone et de terra Chaldeorum in manu Hieremiae prophetae
 50,²adnuntiate in gentibus et auditum facite
 levate signum praedicate et nolite celare
 dicite capta est Babylon confusus est Bel
 victus est Marodach confusa sunt sculptilia eius superata sunt idola eorum
 50,³quoniam ascendit contra eam gens ab aquilone
 quae ponet terram eius in solitudinem
 et non erit qui habitet in ea ab homine usque ad pecus
 et moti sunt et abierunt
 50,⁴in diebus illis et in tempore illo ait Dominus
 venient filii Israhel ipsi et filii Iuda simul
 ambulantes et flentes properabunt
 et Dominum Deum suum quaerent
 50,⁵in Sion interrogabunt viam
 huc facies eorum venient
 et adponentur ad Dominum foedere sempiterno

quod nulla oblivione delebitur
50,⁶grex perditus factus est populus meus
pastores eorum seduxerunt eos feceruntque vagari in montibus
de monte in collem transierunt
obliti sunt cubilis sui
50,⁷omnes qui invenerunt comederunt eos
et hostes eorum dixerunt non peccavimus
pro eo quod peccaverunt Domino decori iustitiae
et expectationi patrum eorum Domino
50,⁸recedite de medio Babylonis et de terra Chaldeorum egredimini
et estote quasi hedi ante greges
50,⁹quoniam ecce ego suscito et adducam in Babylonem
congregationem gentium magnarum de terra aquilonis
et praeparabuntur adversum eam et inde capietur
sagitta eius quasi viri fortis interfectoris non revertetur vacua
50,¹⁰et erit Chaldea in praedam
omnes vastantes eam replebuntur ait Dominus
50,¹¹quoniam exultatis et magna loquimini
diripientes hereditatem meam
quoniam effusi estis sicut vitulus super herbam et mugistis ut tauri
50,¹²confusa est mater vestra nimis
et adaequata pulveri quae genuit vos
ecce novissima erit in gentibus
deserta in via et arens
50,¹³ab ira Domini non habitabitur
sed redigetur tota in solitudinem
omnis qui transit per Babylonem stupebit
et sibilabit super universis plagis eius
50,¹⁴praeparamini contra Babylonem per circuitum
omnes qui intenditis arcum debellate eam
non parcatis iaculis quia Domino peccavit
50,¹⁵clamate adversus eam ubique
dedit manum ceciderunt fundamenta eius destructi sunt muri eius
quoniam ultio Domini est ultionem accipite de ea
sicut fecit facite ei

50,¹⁶ disperdite satorem de Babylone
et tenentem falcem in tempore messis
a facie gladii columbae unusquisque ad populum suum convertetur
et singuli ad terram suam fugient
50,¹⁷ grex dispersus Israhel leones eiecerunt eum
primus comedit eum rex Assur
iste novissimus exossavit eum Nabuchodonosor rex Babylonis
50,¹⁸ propterea haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
ecce ego visitabo regem Babylonis et terram eius
sicut visitavi regem Assur
50,¹⁹ et reducam Israhel ad habitaculum suum
et pascetur Carmelum et Basan
et in monte Ephraim et Galaad saturabitur anima eius
50,²⁰ in diebus illis et in tempore illo ait Dominus quaeretur iniquitas Israhel et non erit
et peccatum Iuda et non inveniatur
quoniam propitius ero eis quos reliquero
50,²¹ super terram dominantium ascende et super habitatores eius visita
dissipa et interfice quae post eos sunt ait Dominus
et fac iuxta omnia quae praecepi tibi
50,²² vox belli in terra et contritio magna
50,²³ quomodo confractus est et contritus est malleus universae terrae
quomodo versa est in desertum Babylon in gentibus
50,²⁴ inlaqueavi te et capta es Babylon et nesciebas
inventu es et adprehensa quoniam Dominum provocasti
50,²⁵ aperuit Dominus thesaurum suum et protulit vasa irae suae
quoniam opus est Domino Deo exercituum in terra Chaldeorum
50,²⁶ venite ad eam ab extremis finibus
aperite ut exeant qui conculcent eam
tollite de via lapides et redigite in acervos
et interficite eam nec sit quicquam reliquum
50,²⁷ dissipate universos fortes eius
descendant in occisionem
vae eis quia venit dies eorum
tempus visitationis eorum
50,²⁸ vox fugientium et eorum qui evaserunt de terra Babylonis

ut adnuntient in Sion ultionem Domini Dei nostri
ultionem templi eius
50,²⁹adnuntiate in Babylonem plurimis
omnibus qui tendunt arcum
consistite adversum eam per gyrum et nullus evadat
reddite ei secundum opus suum
iuxta omnia quae fecit facite illi
quia contra Dominum erecta est adversum Sanctum Israhel
50,³⁰idcirco cadent iuvenes eius in plateis eius
et omnes viri bellatores eius conticescent in die illa ait Dominus
50,³¹ecce ego ad te superbe dicit Dominus Deus exercituum
quia venit dies tuus tempus visitationis tuae
50,³²et cadet superbus et corruet
et non erit qui suscitet eum
et succendam ignem in urbibus eius
et devorabit omnia in circuitu eius
50,³³haec dicit Dominus exercituum
calumniam sustinent filii Israhel et filii Iuda simul
omnes qui ceperunt eos tenent
nolunt dimittere eos
50,³⁴redemptor eorum Fortis Dominus exercituum nomen eius
iudicio defendet causam eorum
ut exterreat terram et commoveat habitatores Babylonis
50,³⁵gladius ad Chaldeos ait Dominus
et ad habitatores Babylonis et ad principes et ad sapientes eius
50,³⁶gladius ad divinos eius qui stulti erunt
gladius ad fortes illius qui timebunt
50,³⁷gladius ad equos eius et ad currus eius
et ad omne vulgus quod est in medio eius et erunt quasi mulieres
gladius ad thesauros eius qui diripientur
50,³⁸siccitas super aquas eius erit et arescent
quia terra sculptilium est et in portentis gloriantur
50,³⁹propterea habitabunt dracones cum fatuis ficariis
et habitabunt in ea strutiones
et non habitabitur ultra usque ad sempiternum

nec extruetur usque ad generationem et generationem
50,⁴⁰sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram et vicinas eius ait Dominus
non habitabit ibi vir nec incolet eam filius hominis
50,⁴¹ecce populus venit ab aquilone et gens magna
et reges multi consurgent a finibus terrae
50,⁴²arcum et scutum adprehendent
crudeles sunt et inmisericordes
vox eorum quasi mare sonabit
et super equos ascendent
sicut vir paratus ad proelium contra te filia Babylon
50,⁴³audivit rex Babylonis famam eorum et dissolutae sunt manus eius
angustia adprehendit eum dolor quasi parturientem
50,⁴⁴ecce quasi leo ascendet de superbia Iordanis ad pulchritudinem robustam
quia subito currere eum faciam ad illam
et quis erit electus quem praeponam ei
quis enim similis mei et quis sustinebit me
et quis est iste pastor qui resistat vultui meo
50,⁴⁵propterea audite consilium Domini quod mente concepit adversum Babylonem
et cogitationes eius quas cogitavit super terram Chaldeorum
nisi detraxerint eos parvuli gregum
nisi dissipatum fuerit cum ipsis habitaculum eorum
50,⁴⁶a voce captivitatis Babylonis commota est terra
et clamor inter gentes auditus est
51,¹ haec dicit Dominus
ecce ego suscitabo super Babylonem et super habitatores eius
qui cor suum levaverunt contra me quasi ventum pestilentem
51,²et mittam in Babylonem ventilatores et ventilabunt eam
et demolientur terram eius
quoniam venerunt super eam undique in die adflictionis eius
51,³non tendat qui tendit arcum suum
et non ascendat loricator
nolite parcere iuvenibus eius
interficite omnem militiam eius
51,⁴et cadent interfecti in terra Chaldeorum
et vulnerati in regionibus eius

51,⁵ quoniam non fuit viduatus Israhel et Iuda
a Deo suo Domino exercituum
terra autem eorum repleta est delicto a Sancto Israhel
51,⁶ fugite de medio Babylonis et salvet unusquisque animam suam
nolite tacere super iniquitatem eius
quoniam tempus ultionis est Domino
vicissitudinem ipse retribuet ei
51,⁷ calix aureus Babylon in manu Domini
inebrians omnem terram
de vino eius biberunt gentes
et ideo commotae sunt
51,⁸ subito cecidit Babylon et contrita est
ululate super eam tollite resinam ad dolorem eius si forte sanetur
51,⁹ curavimus Babylonem et non est sanata
derelinquamus eam et eamus unusquisque in terram suam
quoniam pervenit usque ad caelos iudicium eius
et elevatum est usque ad nubes
51,¹⁰ protulit Dominus iustitias nostras
venite et narremus in Sion opus Domini Dei nostri
51,¹¹ acuite sagittas implete faretras
suscitavit Dominus spiritum regum Medorum
et contra Babylonem mens eius ut perdat eam
quoniam ultio Domini est ultio templi sui
51,¹² super muros Babylonis levate signum augete custodiam
levate custodes praeparate insidias
quia cogitavit Dominus et fecit
quaecumque locutus est contra habitatores Babylonis
51,¹³ quae habitas super aquas multas locuples in thesauris
venit finis tuus pedalis praecisionis tuae
51,¹⁴ iuravit Dominus exercituum per animam suam
quoniam replebo te hominibus quasi brucho
et super te celeuma cantabitur
51,¹⁵ qui fecit terram in fortitudine sua
praeparavit orbem in sapientia sua
et prudentia sua extendit caelos

51,¹⁶dante eo vocem multiplicantur aquae in caelo
qui levat nubes ab extremo terrae
fulgura in pluviam fecit
et produxit ventum de thesauris suis
51,¹⁷stultus factus est omnis homo ab scientia
confusus est omnis conflator in sculptili
quia mendax conflatio eius nec est spiritus in eis
51,¹⁸vana sunt opera et risu digna
in tempore visitationis suae peribunt
51,¹⁹non sicut haec pars Iacob
quia qui fecit omnia ipse est
et Israhel sceptrum hereditatis eius
Dominus exercituum nomen eius
51,²⁰conlidis tu mihi vasa belli
et ego conlidam in te gentes
et disperdam in te regna
51,²¹et conlidam in te equum et equitem eius
et conlidam in te currum et ascensorem eius
51,²²et conlidam in te virum et mulierem
et conlidam in te senem et puerum
et conlidam in te iuvenem et virginem
51,²³et conlidam in te pastorem et gregem eius
et conlidam in te agricolam et iugales eius
et conlidam in te duces et magistratus
51,²⁴et reddam Babyioni et cunctis habitatoribus Chaldaee
omne malum suum quod fecerunt in Sion in oculis vestris ait Dominus
51,²⁵ecce ego ad te mons pestifer ait Dominus
qui corrumpis universam terram
et extendam manum meam super te
et evolvam te de petris
et dabo te in montem combustionis
51,²⁶et non tollent de te lapidem in angulum et lapidem in fundamenta
sed perditus in aeternum eris ait Dominus
51,²⁷levate signum in terra clangite bucina in gentibus
sanctificate super eam gentes adnuntiate contra illam regibus

Ararat Menni et Aschenez
numerate contra eam Thapsar
adducite equum quasi bruchum aculeatum
51,²⁸ sanctificate contra eam gentes
reges Mediae
duces eius et universos magistratus eius
cunctamque terram potestatis eius
51,²⁹ et commovebitur terra et turbabitur
quia evigilavit contra Babylonem cogitatio Domini
ut ponat terram Babylonis desertam et inhabitabilem
51,³⁰ cessaverunt fortes Babylonis a proelio
habitaverunt in praesidiis
devoratum est robur eorum et facti sunt quasi mulieres
incensa sunt tabernacula eius contriti sunt vectes eius
51,³¹ currens obviam currenti veniet
et nuntius obvius nuntianti
ut adnuntiet regi Babylonis quia capta est civitas eius a summo usque ad summum
51,³² et vada praeoccupata sunt et paludes incensae sunt igni
et viri bellatores conturbati sunt
51,³³ quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israhel
filia Babylon quasi area tempus triturae eius
adhuc modicum et veniet tempus messionis eius
51,³⁴ comedit me devoravit me Nabuchodonosor rex Babylonis
reddidit me quasi vas inane absorbit me sicut draco
replevit ventrem suum teneritudine mea et eiecit me
51,³⁵ iniquitas adversum me et caro mea super Babylonem dicit habitatio Sion
et sanguis meus super habitatores Chaldaeae dicit Hierusalem
51,³⁶ propterea haec dicit Dominus
ecce ego iudicabo causam tuam et ulciscar ultionem tuam
et desertum faciam mare eius et siccabo venam eius
51,³⁷ et erit Babylon in tumulos habitatio draconum
stupor et sibilus eo quod non sit habitator
51,³⁸ simul ut leones rugient
excutient comas velut catuli leonum
51,³⁹ in calore eorum ponam potus eorum

et inebriabo eos ut sopiantur et dormiant somnum sempiternum
et non consurgant dicit Dominus
51,⁴⁰ deducam eos quasi agnos ad victimam
quasi arietes cum hedis
51,⁴¹ quomodo capta est Sesach et comprehensa est inclita universae terrae
quomodo facta est in stuporem Babylon inter gentes
51,⁴² ascendit super Babylonem mare
multitudine fluctuum eius aperta est
51,⁴³ factae sunt civitates eius in stuporem
terra inhabitabilis et deserta
terra in qua nullus habitet nec transeat per eam filius hominis
51,⁴⁴ et visitabo super Bel in Babylone
et eiciam quod absorbuerat de ore eius
et non confluent ad eum ultra gentes
siquidem et murus Babylonis corrui
51,⁴⁵ egredimini de medio eius populus meus
ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris Domini
51,⁴⁶ et ne forte mollescat cor vestrum
et timeatis auditum qui audietur in terra
et veniet in anno auditio
et post hunc annum auditio
et iniquitas in terra et dominator super dominatorem
51,⁴⁷ propterea ecce dies veniunt
et visitabo super sculptilia Babylonis
et omnis terra eius confundetur
et universi interfecti eius cadent in medio eius
51,⁴⁸ et laudabunt super Babylonem caeli et terra et omnia quae in eis sunt
quia ab aquilone venient ei praedones ait Dominus
51,⁴⁹ et quomodo fecit Babylon ut caderent occisi in Israhel
sic de Babylone cadent occisi in universa terra
51,⁵⁰ qui fugistis gladium venite nolite stare
recordamini procul Domini et Hierusalem ascendat super cor vestrum
51,⁵¹ confusi sumus quoniam audivimus obprobrium
operuit ignominia facies nostras
quia venerunt alieni super sanctificationem domus Domini

51,⁵²propterea ecce dies veniunt ait Dominus
et visitabo super sculptilia eius
et in omni terra eius mugiet vulneratus
51,⁵³si ascenderit Babylon in caelum
et firmaverit in excelso robur suum
a me venient vastatores eius ait Dominus
51,⁵⁴vox clamoris de Babylone
et contritio magna de terra Chaldeorum
51,⁵⁵quoniam vastavit Dominus Babylonem
et perdidit ex ea vocem magnam
et sonabunt fluctus eorum quasi aquae multae
dedit sonitum vox eorum
51,⁵⁶quia venit super eam id est super Babylonem praedo
et adprehensi sunt fortes eius et emarcuit arcus eorum
quia fortis ultor Dominus reddens retribuet
51,⁵⁷et inebriabo principes eius et sapientes eius
duces eius et magistratus eius et fortes eius
et dormient somnum sempiternum et non expergiscentur
ait Rex Dominus exercituum nomen eius
51,⁵⁸haec dicit Dominus exercituum
murus Babylonis ille latissimus suffossione suffodietur
et portae eius excelsae igni conburentur
et labores populorum ad nihilum et gentium in igne erunt et disperibunt
51,⁵⁹verbum quod praecepit Hieremias prophetae
Saraiae filio Neriae filii Maasiae
cum pergeret cum Sedecia rege in Babylonem
in anno quarto regni eius
Saraias autem erat princeps prophetiae
51,⁶⁰et scripsit Hieremias omne malum quod venturum erat super Babylonem in libro uno
omnia verba haec quae scripta sunt contra Babylonem
51,⁶¹et dixit Hieremias ad Saraiam
cum veneris Babylonem et videris et legeris omnia verba haec 51,⁶²dices
Domine tu locutus es contra locum istum ut disperderes eum
ne sit qui in eo habitet ab homine usque ad pecus
et ut sit perpetua solitudo

51,⁶³ cumque conpleveris legere librum istum
ligabis ad eum lapidem et proicies illum in medio Eufraten 51,⁶⁴ et dices
sic submergetur Babylon et non consurget
a facie adfflictionis quam ego adduco super eam et dissolventur
hucusque verba Hieremiae
52,¹ filius viginti et unius anni Sedecias cum regnare coepisset
et undecim annis regnavit in Hierusalem
et nomen matris eius Amithal
filia Hieremiae de Lobna
52,² et fecit malum in oculis Domini iuxta omnia quae fecerat Ioachim
52,³ quoniam furor Domini erat in Hierusalem et in Iuda
usquequo proiceret eos a facie sua
et recessit Sedecias a rege Babylonis
52,⁴ factum est autem in anno nono regni eius in mense decimo decima mensis
venit Nabuchodonosor rex Babylonis
ipse et omnis exercitus eius adversum Hierusalem
et obsederunt eam et aedificaverunt contra eam munitiones in circuitu
52,⁵ et fuit civitas obsessa usque ad undecimum annum regis Sedeciae
52,⁶ mense autem quarto nona mensis obtinuit fames in civitate
et non erant alimenta populo terrae
52,⁷ et disrupta est civitas et omnes viri bellatores fugerunt
et exierunt de civitate nocte per viam portae quae est inter duos muros et ducit ad hortum
regis
Chaldeis obsidentibus urbem in gyro
et abierunt per viam quae ducit in heremum
52,⁸ persecutus est autem exercitus Chaldeorum regem
et adprehenderunt Sedeciam in deserto quod est iuxta Hiericho
et omnis comitatus eius diffugit ab eo
52,⁹ cumque comprehendissent regem adduxerunt eum ad regem Babylonis
in Reblatha quae est in terra Emath
et locutus est ad eum iudicia
52,¹⁰ et iugulavit rex Babylonis filios Sedeciae in oculis eius
sed et omnes principes Iudae occidit in Reblatha
52,¹¹ et oculos Sedeciae eruit
et vinxit eum conpedibus

et adduxit eum rex Babylonis in Babylonem
et posuit eum in domo carceris usque ad diem mortis eius
52,¹² in mense autem quinto decima mensis
ipse est annus nonusdecimus Nabuchodonosor regis Babylonis
venit Nabuzardan princeps militiae
qui stabat coram rege Babylonis in Hierusalem
52,¹³ et incendit domum Domini et domum regis
et omnes domos Hierusalem et omnem domum magnam igne combusit
52,¹⁴ et totum murum Hierusalem per circuitum
destruxit cunctus exercitus Chaldeorum qui erat cum magistro militiae
52,¹⁵ de pauperibus autem populi et de reliquo vulgo quod remanserat in civitate
et de perfugis qui transfugerant ad regem Babylonis
et ceteros de multitudine transtulit Nabuzardan princeps militiae
52,¹⁶ de pauperibus vero terrae reliquit Nabuzardan princeps militiae in vinitores et in agricolas
52,¹⁷ columnas quoque aereas quae erant in domo Domini et bases
et mare aereum quod erat in domo Domini confregerunt Chaldei
et tulerunt omne aes eorum in Babylonem
52,¹⁸ et lebetas et creagras et psalteria
et fialas et mortariola
et omnia vasa aerea quae in ministerio fuerant tulerunt
52,¹⁹ et hydrias et thymiamateria et urceos
et pelves et candelabra et mortaria et cyatos
quotquot aurea aurea et quotquot argentea argentea
tulit magister militiae
52,²⁰ columnas duas et mare unum
vitulos duodecim aereos
qui erant sub basibus quas fecerat rex Salomon in domo Domini
non erat pondus aeris omnium vasorum horum
52,²¹ de columnis autem decem et octo cubiti altitudinis erant in columna una
et funiculus duodecim cubitorum circuibat eam
porro grossitudo eius quattuor digitorum et intrinsecus cava erat
52,²² et capitella super utramque aerea
altitudo capitelli unius quinque cubitorum
et retiacula 52,²³ et mala granata nonaginta sex dependentia

omnia mala granata centum retiaculis circumdabantur
52,²⁴et tulit magister militiae Saraïam sacerdotem primum
et Sophoniam sacerdotem secundum
et tres custodes vestibuli
52,²⁵et de civitate tulit eunuchum unum
qui erat praepositus super viros bellatores
et septem viros de his qui videbant faciem regis qui inventi sunt in civitate
et scribam principem militum qui probabat tirones
et sexaginta viros de populo terrae qui inventi sunt in medio civitatis
52,²⁶tulit autem eos Nabuzardan magister militiae
et duxit eos ad regem Babylonis in Reblatha
52,²⁷et percussit eos rex Babylonis et interfecit eos in Reblatha in terra Emath
et translatus est Iuda de terra sua
52,²⁸iste est populus quem transtulit Nabuchodonosor
in anno septimo Iudaeos tria milia et viginti tres
52,²⁹in anno octavodecimo Nabuchodonosor
de Hierusalem animas octingentas triginta duas
52,³⁰in anno vicesimo tertio Nabuchodonosor transtulit Nabuzardan magister militiae
Iudaeorum animas septingentas quadraginta quinque
omnes ergo animae quattuor milia sescentae
52,³¹et factum est in tricesimo septimo anno transmigrationis Ioachim regis Iudae
duodecimo mense vicesima quinta mensis
elevavit Evilmerodach rex Babylonis ipso anno regni sui
caput Ioachim regis Iudae
et eduxit eum de domo carceris
52,³²et locutus est cum eo bona
et posuit thronum eius super thronos regum qui erant post se in Babylone
52,³³et mutavit vestimenta carceris eius
et comedebat panem coram eo semper cunctis diebus vitae suae
52,³⁴et cibaria eius cibaria perpetua dabantur ei a rege Babylonis
statuta per singulos dies
usque ad diem mortis suae cunctis diebus vitae eius
1,1Lamentationes 1,1ALEPH Quomodo sedit sola civitas plena populo
facta est quasi vidua domina gentium
princeps provinciarum facta est sub tributo

1,²BETH plorans ploravit in nocte et lacrimae eius in maxillis eius
non est qui consoletur eam ex omnibus caris eius
omnes amici eius spreverunt eam et facti sunt ei inimici
1,³GIMEL migravit Iuda propter afflictionem et multitudinem servitutis
habitavit inter gentes nec invenit requiem
omnes persecutores eius adprehenderunt eam inter angustias
1,⁴DELETH viae Sion lugent eo quod non sint qui veniant ad sollemnitatem
omnes portae eius destructae sacerdotes eius gementes
virgines eius squalidae et ipsa oppressa amaritudine
1,⁵HE facti sunt hostes eius in capite inimici illius locupletati sunt
quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum eius
parvuli eius ducti sunt captivi ante faciem tribulantis
1,⁶VAV et egressus est a filia Sion omnis decor eius
facti sunt principes eius velut arietes non invenientes pascuam
et abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentis
1,⁷ZAI recordata est Hierusalem dierum afflictionis suae et praevagationis
omnium desiderabilium suorum quae habuerat a diebus antiquis
cum caderet populus eius in manu hostili et non esset auxiliator
viderunt eam hostes et deriserunt sabbata eius
1,⁸HETH peccatum peccavit Hierusalem propterea instabilis facta est
omnes qui glorificabant eam spreverunt illam quia viderunt ignominiam eius
ipsa autem gemens et conversa retrorsum
1,⁹TETH sordes eius in pedibus eius nec recordata est finis sui
deposita est vehementer non habens consolatorem
vide Domine afflictionem meam quoniam erectus est inimicus
1,¹⁰IOTH manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius
quia vidit gentes ingressas sanctuarium suum
de quibus praeceperas ne intrarent in ecclesiam tuam
1,¹¹CAPH omnis populus eius gemens et quaerens panem
dederunt pretiosa quaeque pro cibo ad refocilandam animam
vide Domine considera quoniam facta sum vilis
1,¹²LAMED o vos omnes qui transitis per viam
adattendite et videte si est dolor sicut dolor meus
quoniam vindemiavit me ut locutus est Dominus in die irae furoris sui
1,¹³MEM de excelso misit ignem in ossibus meis et erudivit me

expandit rete pedibus meis convertit me retrorsum
 posuit me desolatam tota die maerore confectam
 1,¹⁴NUN vigilavit iugum iniquitatum mearum in manu eius
 convolutae sunt et inpositae collo meo
 infirmata est virtus mea dedit me Dominus in manu de qua non potero surgere
 1,¹⁵SAMECH abstulit omnes magnificos meos Dominus de medio mei
 vocavit adversum me tempus ut contereret electos meos
 torcular calcavit Dominus virgini filiae Iuda
 1,¹⁶AIN idcirco ego plorans et oculus meus deducens aquam
 quia longe factus est a me consolator convertens animam meam
 facti sunt filii mei perdit quoniam invaluit inimicus
 1,¹⁷FE expandit Sion manus suas non est qui consoletur eam
 mandavit Dominus adversum Iacob in circuitu eius hostes eius
 facta est Hierusalem quasi polluta menstruis inter eos
 1,¹⁸SADE iustus est Dominus quia os eius ad iracundiam provocavi
 audite obsecro universi populi et videte dolorem meum
 virgines meae et iuvenes mei abierunt in captivitatem
 1,¹⁹COPH vocavi amicos meos et ipsi deceperunt me
 sacerdotes mei et senes mei in urbe consumpti sunt
 quia quaesierunt cibum sibi ut refocilarent animam suam
 1,²⁰RES vide Domine quoniam tribulor venter meus conturbatus est
 subversum est cor meum in memet ipsa quoniam amaritudine plena sum
 foris interfecit gladius et domi mors similis est
 1,²¹SEN audierunt quia ingemisco ego et non est qui consoletur me
 omnes inimici mei audierunt malum meum laetati sunt quoniam tu fecisti
 adduxisti diem consolationis et fient similes mei
 1,²²THAV ingrediatur omne malum eorum coram te
 et devindemia eos sicut vindemiasti me propter omnes iniquitates meas
 multi enim gemitus mei et cor meum maerens
 2,¹ALEPH Quomodo obtexit caligine in furore suo Dominus filiam Sion
 proiecit de caelo terram inclitam Israhel
 et non recordatus est scabilli pedum suorum in die furoris sui
 2,²BETH praecipitavit Dominus nec pepercit omnia speciosa Iacob
 destruxit in furore suo munitiones virginis Iuda
 deiecit in terram polluit regnum et principes eius

2,³GIMEL confregit in ira furoris omne cornu Israhel
 avertit retrorsum dexteram suam a facie inimici
 et succendit in Iacob quasi ignem flammae devorantis in gyro
 2,⁴DELETH tetendit arcum suum quasi inimicus
 firmavit dexteram suam quasi hostis et occidit omne quod pulchrum erat visu
 in tabernaculo filiae Sion effudit quasi ignem indignationem suam
 2,⁵HE factus est Dominus velut inimicus praecipitavit Israhel
 praecipitavit omnia moenia eius dissipavit munitiones eius
 et replevit in filia Iuda humiliatum et humiliatam
 2,⁶VAV et dissipavit quasi hortum tentorium suum demolitus est tabernaculum suum
 oblivioni tradidit Dominus in Sion festivitatem et sabbatum
 et obprobrio in indignatione furoris sui regem et sacerdotem
 2,⁷ZAI reppulit Dominus altare suum maledixit sanctificationi suae
 tradidit in manu inimici muros turrium eius
 vocem dederunt in domo Domini sicut in die sollemni
 2,⁸HETH cogitavit Dominus dissipare murum filiae Sion
 tetendit funiculum suum et non avertit manum suam a perditione
 luxitque antemurale et murus pariter dissipatus est
 2,⁹TETH defixae sunt in terra portae eius
 perdidit et contrivit vectes eius regem eius et principes eius in gentibus
 non est lex et prophetae eius non invenerunt visionem a Domino
 2,¹⁰IOTH sederunt in terra conticuerunt senes filiae Sion
 consperserunt cinere capita sua accincti sunt ciliciis
 abiecerunt in terra capita sua virgines Hierusalem
 2,¹¹CAPH defecerunt prae lacrimis oculi mei conturbata sunt viscera mea
 effusum est in terra iecur meum super contritione filiae populi mei
 cum deficeret parvulus et lactans in plateis oppidi
 2,¹²LAMED matribus suis dixerunt ubi est triticum et vinum
 cum deficerent quasi vulnerati in plateis civitatis
 cum exhalarent animas suas in sinu matrum suarum
 2,¹³MEM cui comparabo te vel cui adsimilabo te filia Hierusalem
 cui exaequabo te et consolabor te virgo filia Sion
 magna enim velut mare contritio tua quis medebitur tui
 2,¹⁴NUN prophetae tui viderunt tibi falsa et stulta
 nec aperiebant iniquitatem tuam ut te ad paenitentiam provocarent

viderunt autem tibi adsumptiones falsas et eiectiones
 2,¹⁵SAMECH plausuerunt super te manibus omnes transeuntes per viam
 sibilaverunt et moverunt caput suum super filiam Hierusalem
 haecine est urbs dicentes perfecti decoris gaudium universae terrae
 2,¹⁶FE aperuerunt super te os suum omnes inimici tui
 sibilaverunt et fremuerunt dentibus dixerunt devoravimus
 en ista est dies quam expectabamus invenimus vidimus
 2,¹⁷AIN fecit Dominus quae cogitavit
 conplevit sermonem suum quem praeceperat a diebus antiquis destruxit et non pepercit
 et laetificavit super te inimicum et exaltavit cornu hostium tuorum
 2,¹⁸SADE clamavit cor eorum ad Dominum super muros filiae Sion
 deduc quasi torrentem lacrimas per diem et per noctem
 non des requiem tibi neque taceat pupilla oculi tui
 2,¹⁹COPH consurge lauda in nocte in principio vigiliarum
 effunde sicut aqua cor tuum ante conspectum Domini
 leva ad eum manus tuas pro anima parvulorum tuorum
 qui defecerunt in fame in capite omnium conpetorum
 2,²⁰RES vide Domine et considera quem vindemiaveris ita
 ergone comedent mulieres fructum suum parvulos ad mensuram palmae
 si occidetur in sanctuario Domini sacerdos et propheta
 2,²¹SEN iacuerunt in terra foris puer et senex
 virgines meae et iuvenes mei ceciderunt in gladio
 interfecisti in die furoris tui percussisti nec misertus es
 2,²²THAV vocasti quasi ad diem sollemnem qui terrerent me de circuitu
 et non fuit in die furoris Domini qui effugeret et relinqueretur
 quos educavi et enutrivi inimicus meus consumpsit eos
 3,¹ALEPH Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis eius
 3,²ALEPH me minavit et adduxit in tenebris et non in lucem
 3,³ALEPH tantum in me vertit et convertit manum suam tota die
 3,⁴BETH vetustam fecit pellem meam et carnem meam contrivit ossa mea
 3,⁵BETH aedificavit in gyro meo et circumdedit me felle et labore
 3,⁶BETH in tenebrosis conlocavit me quasi mortuos sempiternos
 3,⁷GIMEL circumaedificavit adversum me ut non egrediar adgravavit conpedem meam
 3,⁸GIMEL sed et cum clamavero et rogavero exclusit orationem meam
 3,⁹GIMEL conclusit vias meas lapidibus quadris semitas meas subvertit

3,¹⁰DELETH ursus insidians factus est mihi leo in absconditis
 3,¹¹DELETH semitas meas subvertit et confregit me posuit me desolatam
 3,¹²DELETH tetendit arcum suum et posuit me quasi signum ad sagittam
 3,¹³HE misit in renibus meis filias faretrae suae
 3,¹⁴HE factus sum in derisu omni populo meo canticum eorum tota die
 3,¹⁵HE replevit me amaritudinibus inebriavit me absinthio
 3,¹⁶VAV et fregit ad numerum dentes meos cibavit me cinere
 3,¹⁷VAV et repulsa est a pace anima mea oblitus sum bonorum
 3,¹⁸VAV et dixi periit finis meus et spes mea a Domino
 3,¹⁹ZAI recordare paupertatis et transgressionis meae absinthii et fellis
 3,²⁰ZAI memoria memor ero et tabescet in me anima mea
 3,²¹ZAI hoc recolens in corde meo ideo sperabo
 3,²²HETH misericordiae Domini quia non sumus consumpti quia non defecerunt miserati-
 ones eius
 3,²³HETH novae diluculo multa est fides tua
 3,²⁴HETH pars mea Dominus dixit anima mea propterea expectabo eum
 3,²⁵TETH bonus est Dominus sperantibus in eum animae quaerenti illum
 3,²⁶TETH bonum est praestolari cum silentio salutare Domini
 3,²⁷TETH bonum est viro cum portaverit iugum ab adolescentia sua
 3,²⁸IOTH sedebit solitarius et tacebit quia levavit super se
 3,²⁹IOTH ponet in pulvere os suum si forte sit spes
 3,³⁰IOTH dabit percutienti se maxillam saturabitur obprobriis
 3,³¹CAPH quia non repellet in sempiternum Dominus
 3,³²CAPH quia si abiecit et miserebitur secundum multitudinem misericordiarum suarum
 3,³³CAPH non enim humiliavit ex corde suo et abiecit filios hominis
 3,³⁴LAMED ut contereret sub pedibus suis omnes victos terrae
 3,³⁵LAMED ut declinaret iudicium viri in conspectu vultus Altissimi
 3,³⁶LAMED ut perverteret hominem in iudicio suo Dominus ignoravit
 3,³⁷MEM quis est iste qui dixit ut fieret Domino non iubente
 3,³⁸MEM ex ore Altissimi non egredientur nec mala nec bona
 3,³⁹MEM quid murmuravit homo vivens vir pro peccatis suis
 3,⁴⁰NUN scrutemur vias nostras et quaeramus et revertamur ad Dominum
 3,⁴¹NUN levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in caelos
 3,⁴²NUN nos inique egimus et ad iracundiam provocavimus idcirco tu inexorabilis es
 3,⁴³SAMECH operuisti in furore et percussisti nos occidisti nec pepercisti

3,⁴⁴SAMECH opposuisti nubem tibi ne transeat oratio
 3,⁴⁵SAMECH eradicationem et abiectionem posuisti me in medio populorum
 3,⁴⁶FE aperuerunt super nos os suum omnes inimici
 3,⁴⁷FE formido et laqueus facta est nobis vaticinatio et contritio
 3,⁴⁸FE divisiones aquarum deduxit oculus meus in contritione filiae populi mei
 3,⁴⁹AIN oculus meus adfflictus est nec tacuit eo quod non esset requies
 3,⁵⁰AIN donec respiceret et videret Dominus de caelis
 3,⁵¹AIN oculus meus depraedatus est animam meam in cunctis filiabus urbis meae
 3,⁵²SADE venatione ceperunt me quasi avem inimici mei gratis
 3,⁵³SADE lapsa est in lacu vita mea et posuerunt lapidem super me
 3,⁵⁴SADE inundaverunt aquae super caput meum dixi perii
 3,⁵⁵COPH invocavi nomen tuum Domine de lacis novissimis
 3,⁵⁶COPH vocem meam audisti ne avertas aurem tuam a singultu meo et clamoribus
 3,⁵⁷COPH adpropinquasti in die quando invocavi te dixisti ne timeas
 3,⁵⁸RES iudicasti Domine causam animae meae redemptor vitae meae
 3,⁵⁹RES vidisti Domine iniquitatem adversum me iudica iudicium meum
 3,⁶⁰RES vidisti omnem furorem universas cogitationes eorum adversum me
 3,⁶¹SEN audisti obprobria eorum Domine omnes cogitationes eorum adversum me
 3,⁶²SEN labia insurgentium mihi et meditationes eorum adversum me tota die
 3,⁶³SEN sessionem eorum et resurrectionem eorum vide ego sum psalmus eorum
 3,⁶⁴THAV reddes eis vicem Domine iuxta opera manuum suarum
 3,⁶⁵THAV dabis eis scutum cordis laborem tuum
 3,⁶⁶THAV persequeris in furore et conteres eos sub caelis Domine
 4,¹ALEPH Quomodo obscuratum est aurum mutatus est color optimus
 dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum
 4,²BETH filii Sion incliti et amicti auro primo
 quomodo reputati sunt in vasa testea opus manuum figuli
 4,³GIMEL sed et lamiae nudaverunt mammam lactaverunt catulos suos
 filia populi mei crudelis quasi strutio in deserto
 4,⁴DELETH adhesit lingua lactantis ad palatum eius in siti
 parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis
 4,⁵HE qui vescebantur voluptuose interierunt in viis
 qui nutriebantur in croceis amplexati sunt stercora
 4,⁶VAV et maior effecta est iniquitas filiae populi mei peccato Sodomorum
 quae subversa est in momento et non ceperunt in ea manus

4,⁷ZAI candidiores nazarei eius nive nitidiores lacte
rubicundiores ebore antiquo sapphyro pulchriores
4,⁸HETH denigrata est super carbones facies eorum et non sunt cogniti in plateis
adhesit cutis eorum ossibus aruit et facta est quasi lignum
4,⁹TETH melius fuit occisis gladio quam interfectis fame
quoniam isti extabuerunt consumpti ab sterilitate terrae
4,¹⁰IOTH manus mulierum misericordium coxerunt filios suos
facti sunt cibus earum in contritione filiae populi mei
4,¹¹CAPH conplevit Dominus furorem suum effudit iram indignationis suae
et succendit ignem in Sion et devoravit fundamenta eius
4,¹²LAMED non crediderunt reges terrae et universi habitatores orbis
quoniam ingrederetur hostis et inimicus per portas Hierusalem
4,¹³MEM propter peccata prophetarum eius iniquitates sacerdotum eius
qui effuderunt in medio eius sanguinem iustorum
4,¹⁴NUN erraverunt caeci in plateis polluti sunt sanguine
cumque non possent tenuerunt lacinias suas
4,¹⁵SAMECH recedite polluti clamaverunt eis recedite abite nolite tangere
iurgati quippe sunt et commoti dixerunt inter gentes non addet ultra ut habitet in eis
4,¹⁶FE facies Domini divisit eos non addet ut respiciat eos
facies sacerdotum non erubuerunt neque senum miserti sunt
4,¹⁷AIN cum adhuc subsisteremus defecerunt oculi nostri ad auxilium nostrum vanum
cum respiceremus adtenti ad gentem quae salvare non poterat
4,¹⁸SADE lubricaverunt vestigia nostra in itinere platearum nostrarum
adpropinquavit finis noster conpleti sunt dies nostri quia venit finis noster
4,¹⁹COPH velociores fuerunt persecutores nostri aquilis caeli
super montes persecuti sunt nos in deserto insidiati sunt nobis
4,²⁰RES spiritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis nostris
cui diximus in umbra tua vivemus in gentibus
4,²¹SEN gaude et laetare filia Edom quae habitas in terra Hus
ad te quoque perveniet calix inebriaberis atque nudaberis
4,²²THAV completa est iniquitas tua filia Sion non addet ultra ut transmigret te
visitavit iniquitatem tuam filia Edom discoperuit peccata tua
5,¹ recordare Domine quid acciderit nobis intueri et respice obprobrium nostrum
5,² hereditas nostra versa est ad alienos domus nostrae ad extraneos
5,³ pupilli facti sumus absque patre matres nostrae quasi viduae

5,⁴aquam nostram pecunia bibimus ligna nostra pretio conparavimus
5,⁵cervicibus minabamur lassis non dabatur requies
5,⁶Aegypto dedimus manum et Assyriis ut saturaremur pane
5,⁷patres nostri peccaverunt et non sunt et nos iniquitates eorum portavimus
5,⁸servi dominati sunt nostri non fuit qui redimeret de manu eorum
5,⁹in animabus nostris adferebamus panem nobis a facie gladii in deserto
5,¹⁰pellis nostra quasi clibanus exusta est a facie tempestatum famis
5,¹¹mulieres in Sion humiliaverunt virgines in civitatibus Iuda
5,¹²principes manu suspensi sunt facies senum non erubuerunt
5,¹³adulescentibus inpudice abusi sunt et pueri in ligno corruerunt
5,¹⁴senes de portis defecerunt iuvenes de choro psallentium
5,¹⁵defecit gaudium cordis nostri versus est in luctu chorus noster
5,¹⁶cecidit corona capitis nostri vae nobis quia peccavimus
5,¹⁷propterea maestum factum est cor nostrum ideo contenebrati sunt oculi nostri
5,¹⁸propter montem Sion quia disperiit vulpes ambulaverunt in eo
5,¹⁹tu autem Domine in aeternum permanebis solium tuum in generatione et generatione
5,²⁰quare in perpetuum oblivisceris nostri derelinques nos in longitudinem dierum
5,²¹converte nos Domine ad te et convertemur innova dies nostros sicut a principio
5,²²sed proiciens reppulisti nos iratus es contra nos vehementer

EXPLICIT LIBER HIEREMIAE PROPHETAE

INCIPIT LIBER BARUCH

1,¹ Et haec verba libri quae scripsit Baruch filius Neeri filius Maasei
filii Sedechiaie filii Sedei filii Helchiaie in Babylonia
1,² in anno quinto in septima die mensis
in tempore quo ceperunt Chaldei Hierusalem et succenderunt eam igni
1,³ et legit Baruch verba libri huius ad aures Iechoniae filii Ioachim regis Iuda
et ad aures universi populi venientis ad librum
1,⁴ et ad aures potentium filiorum regum
et ad aures presbyterorum
et ad aures populi a minimo usque ad magnum eorum omnium habitantium in Babylonia
ad flumen Sudi
1,⁵ qui audientes plorabant et ieiunabant et orabant in conspectu Domini
1,⁶ et collegerunt pecuniam secundum quod potuit uniuscuiusque manus
1,⁷ et miserunt in Hierusalem ad Ioachim filium Helchiaie filii Salom sacerdotem
et ad sacerdotes et ad omnem populum qui inventi sunt cum eo in Hierusalem
1,⁸ cum acciperet vasa templi Domini quae ablata fuerant de templo
revocare in terram Iuda decima die illius sivan
vasa argentea quae fecit Sedechias filius Iosiae rex Iuda
1,⁹ posteaquam cepisset Nabuchodonosor rex Babylonum Iechoniam et principes et vinctos
et potentes et populum terrae ab Hierusalem
et duxit eos in Babyloniam
1,¹⁰ et dixerunt
ecce misimus ad vos pecunias de quibus emite holocaustomata et tus
et facite manna et offerte pro peccato ad aram Domini Dei nostri
1,¹¹ et orate pro vita Nabuchodonosor regis Babyloniae
et pro vita Balthasar filii eius
ut sint dies ipsorum sicut dies caeli super terram
1,¹² et det Dominus virtutem nobis et inluminet oculos nostros
ut vivamus sub umbra Nabuchodonosor regis Babyloniae
et sub umbra Balthasar filii eius
et serviamus eis multis diebus
et inveniamus gratiam in conspectu eorum
1,¹³ et pro nobis ipsis orate ad Dominum Deum nostrum
quia peccavimus Domino Deo nostro

et non est aversus furor eius a nobis usque in hunc diem
1,¹⁴ et legite librum istum quem misimus ad vos recitari in templo Domini in die sollemni et
in die oportuno
1,¹⁵ et dicetis
Domino Deo nostro iustitia
nobis autem confusio faciei nostrae
sicut dies haec omni Iuda et habitantibus in Hierusalem
1,¹⁶ regibus nostris et principibus nostris
sacerdotibus nostris et prophetis nostris et patribus nostris
1,¹⁷ peccavimus ante Dominum nostrum
et non credidimus diffidentes in eum
1,¹⁸ et non fuimus subiectibiles illi
et non obaudivimus vocem Domini Dei nostri
ut ambularem in mandatis eius quibus dedit nobis
1,¹⁹ a die qua eduxit patres nostros de terra Aegypti usque in hunc diem
eramus incredibiles ad Dominum Deum nostrum et dissipati recessimus ne audiremus vo-
cem ipsius
1,²⁰ et adhererunt nobis mala multa et maledictiones
quae constituit Dominus Moysi servo suo
qui eduxit patres nostros de terra Aegypti
dare nobis terram fluentem lac et mel
sicut hodierna die
1,²¹ et non audivimus vocem Domini Dei nostri secundum omnia verba prophetarum quos
misit ad nos
1,²² et abivimus unusquisque in sensum cordis nostri maligni
operari diis alienis
facientes mala ante oculos Domini Dei nostri
2,¹ propter quod statuit Dominus Deus noster verbum suum
quod locutus est ad nos et ad iudices nostros qui iudicaverunt in Israhel
et ad reges nostros et ad principes nostros et ad omnem Israhel et Iuda
2,² ut adduceret Dominus super nos mala magna
quae non sunt facta sub caelo quemadmodum facta sunt Hierusalem
secundum quae scripta sunt in lege Moysi
2,³ ut manducaret homo carnes filii sui et carnes filiae suae
2,⁴ et dedit illos sub manus regum omnium qui sunt in circuitu nostro

in inproperium et in desolationem
et in omnibus populis quo nos dispersit Dominus
2,⁵ et facti sumus subtus et non supra
quia peccavimus Domino Deo nostro non obaudiendo vocem ipsius
2,⁶ Domino Deo nostro iustitia
nobis autem et patribus nostris confusio faciei
sicut dies haec
2,⁷ quae locutus est Dominus super nos
omnia mala haec quae evenerunt super nos
2,⁸ et non sumus deprecati faciem Domini Dei nostri
ut reverteremur unusquisque nostrum a viis nostris pessimis
2,⁹ et vigilavit Dominus in malis et adduxit ea super nos
quia iustus est Dominus in omnibus operibus suis quae mandavit nobis
2,¹⁰ et non audivimus vocem ipsius
ut iremus in praeceptis Domini quae dedit ante faciem nostram
2,¹¹ et nunc Domine Deus Israhel
qui eduxisti plebem tuam de terra Aegypti
in manu valida et in signis et in prodigiis
et in virtute tua magna et in brachio excelso
et fecisti tibi nomen
sicut dies iste
2,¹² peccavimus impie egimus inique gessimus Domine Deus noster in omnibus iustitiis tuis
2,¹³ avertatur ira tua a nobis
quia derelicti sumus pauci inter gentes ubi dispersisti nos
2,¹⁴ exaudi Domine preces nostras et orationes nostras
et educ nos propter te
et da nobis invenire gratiam ante faciem eorum qui nos abduxerunt
2,¹⁵ ut sciat omnis terra
quia tu es Dominus Deus noster
et quia nomen tuum invocatum est super Israhel et super genus ipsius
2,¹⁶ respice Domine de domo sancta tua in nos
et inclina aurem tuam et audi
2,¹⁷ aperi oculos tuos et vide
quia non mortui qui sunt in inferno
quorum spiritum acceptum est a visceribus suis

dabunt honorem et iustificationem Domino
2,¹⁸ sed anima quae tristis est super magnitudine
et incedit curva et infirmis
et oculi deficientes et anima esuriens
dat tibi gloriam et iustitiam Domino
2,¹⁹ quia non secundum iustitias patrum nostrorum nos fundimus misericordiam
ante conspectum tuum Domine Deus noster
2,²⁰ sed quia misisti iram tuam et furorem tuum super nos
sicut locutus es in manus puerorum tuorum prophetarum dicens
2,²¹ sic dicit Dominus
inclinate umerum vestrum et cervicem vestram
et operam facite regi Babylonis
et sedebitis in terra quam dedi patribus vestris
2,²² quod si autem non audieritis vocem Domini Dei vestri operari regi Babyloniae
defectionem faciam de civitatibus Iuda et a foris Hierusalem
2,²³ et auferam a vobis vocem iucunditatis et vocem gaudimonii
et vocem sponsi et vocem sponsae
et erit omnis terra sine vestigio ab inhabitantibus eam
2,²⁴ et non audierunt vocem tuam ut operarentur regi Babyloniae
et statuisti verba tua quae locutus es in manibus puerorum tuorum prophetarum
ut proferrentur ossa regum nostrorum et ossa patrum nostrorum de loco suo
2,²⁵ et ecce sunt proiecta in calore solis et in gelu noctis
et mortui sunt in doloribus pessimis
in fame et in gladio et in emissione
2,²⁶ et posuisti templum in quo invocatum est nomen tuum in ipso
sicut haec dies
propter iniquitatem domus Israhel et domus Iuda
2,²⁷ et fecisti in nobis Domine Deus noster secundum omnem benignitatem tuam
et secundum omnem miserationem tuam illam magnam
2,²⁸ sicut locutus es in manu pueri tui Moysi
in die qua praecepisti ei scribere legem tuam coram filiis Israhel 2,²⁹ dicens
si non obaudieritis vocem meam
ambitio haec magna et multa convertetur in minimo inter gentes quo ego dispergam illos
2,³⁰ quia scio quod me non audiet populus
populus est enim dura cervice

et convertetur ad cor suum in terra captivitatis suae
2,³¹ et scient quoniam ego sum Dominus Deus eorum
et dabo eis cor et audient aures
2,³² et laudabunt me in terra captivitatis suae
et memores erunt nominis mei
2,³³ et avertent se a dorso suo duro et a malignitatibus suis
quia reminiscuntur viam patrum suorum qui peccaverunt in me
2,³⁴ et revocabo illos in terram quam iuravi patribus illorum Abraham et Isaac et Iacob
et dominabuntur eius
et multiplicabo eos et non minorabuntur
2,³⁵ et statuum illis testamentum alterum sempiternum
ut sim illis in Deum
et ipsi erunt mihi in populum
et non movebo amplius populum meum filios Israhel a terra quam dedi illis
3,¹ et nunc Domine omnipotens Deus Israhel
anima in angustiis et spiritus anxius clamat ad te
3,² audi Domine et miserere quia Deus es misericors
et miserere nostri quia peccavimus ante te
3,³ quia tu sedes in sempiternum et nos peribimus in aevum
3,⁴ Domine omnipotens Deus Israhel
audi nunc orationem mortuorum Israhel et filiorum ipsorum
qui peccaverunt ante te et non audierunt vocem Domini Dei sui
et adglutinata sunt nobis mala
3,⁵ noli meminisse iniquitates patrum nostrorum
sed memento manus tuae et nominis tui in tempore isto
3,⁶ quia tu es Dominus Deus noster
et laudabimus te Domine
3,⁷ quia propter hoc dedisti timorem tuum in cordibus nostris
et ut invocemus nomen tuum et laudemus te in captivitate nostra
quia convertemus iniquitatem patrum nostrorum qui peccaverunt ante te
3,⁸ et ecce nos hodie in captivitate nostra sumus
quo nos dispersisti in inproperium et in maledictum et in peccatum
secundum omnes iniquitates patrum nostrorum qui discesserunt a te Domine Deus noster
3,⁹ audi Israhel mandata vitae
auribus percipite ut scias prudentiam

3,¹⁰ quid est Israhel quid est quod in terra es inimicorum
3,¹¹ inveterasti in terra aliena
coinquinatus es cum mortuis
deputatus es cum descendentibus in infernum
3,¹² dereliquisti fontem sapientiae
3,¹³ si in via Dei ambulasses habitasses in pace sempiterna
3,¹⁴ disce ubi sit prudentia
ubi sit virtus
ubi sit intellectus
ut scias simul ubi sit longiturnitas vitae et victus
ubi sit lumen oculorum et pax
3,¹⁵ quis invenit locum eius et quis intravit in thesauros eius
3,¹⁶ ubi sunt principes gentium et qui dominantur super bestias quae sunt super terram
3,¹⁷ qui in avibus caeli inludunt
3,¹⁸ qui argentum thesaurizant et aurum in quo confidebant homines
et non est finis acquisitionis eorum
qui argentum fabricant et solliciti sunt
nec est inventio operum illorum
3,¹⁹ exterminati sunt et ad inferos descenderunt
et alii loco eorum exsurrexerunt
3,²⁰ iuvenes viderunt lumen et habitaverunt super terram
viam autem disciplinae ignoraverunt
3,²¹ neque intellexerunt semitas eius
neque filii eorum susceperunt eam
a facie ipsorum longe facta est
3,²² non est audita in terra Chanaan
neque visa est in Theman
3,²³ filii quoque Agar qui exquirunt prudentiam quae de terra est
negotiatores Merrae et Theman
et fabulatores et exquisitores intellegentiae
viam autem sapientiae nescierunt
neque commemorati sunt semitas eius
3,²⁴ o Israhel quam magna est domus Dei
et ingens locus possessionis eius
3,²⁵ magnus et non habet finem

excelsus et inensus

3,²⁶ ibi fuerunt gigantes nominati illi qui ab initio fuerunt
statura magna scientes bellum

3,²⁷ non hos elegit Deus

neque viam disciplinae dedit illis

et perierunt 3,²⁸ eo quod non haberent sapientiam

et perierunt propter insipientiam suam

3,²⁹ quis ascendit in caelum et accepit eam

et deduxit eam de nubibus

3,³⁰ quis transfretavit mare et invenit illam

et adtulit illam super aurum electum

3,³¹ non est qui possit scire viam eius

neque qui exquirat semitas eius

3,³² sed qui scit universa novit eam

et invenit eam prudentia sua

qui praeparavit terram in aeterno tempore

et replevit eam pecudibus et quadrupedibus

3,³³ qui emittit lumen et vadit

et vocavit illud et obaudit illi in tremore

3,³⁴ stellae autem lumen dederunt in custodiis suis et laetatae sunt

3,³⁵ vocatae sunt et dixerunt adsumus

et luxerunt ei cum iucunditate qui fecit illas

3,³⁶ hic Deus noster

non aestimabitur alius adversus eum

3,³⁷ hic adinvenit omnem viam disciplinae

et tradidit illam Iacob puero suo et Israhel dilecto suo

3,³⁸ post haec in terris visus est

et cum hominibus conversatus est

4,¹ hic liber mandatorum Dei et lex quae est in aeternum

omnes qui tenent eam ad vitam

qui autem dereliquerint eam in mortem

4,² convertere Iacob et adprehende eam

ambula per viam ad splendorem eius contra lumen eius

4,³ ne tradas altero gloriam tuam et dignitatem tuam genti alienae

4,⁴ beati sumus Israhel

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

quoniam quae Deo placent nobis manifesta sunt
4,⁵ animaequior esto populus Dei memorabilis Israhel
4,⁶ venundati estis gentibus non in perditionem
sed propter quod in ira ad iracundiam provocastis Deum traditi estis adversariis
4,⁷ exacerbastis enim eum qui fecit vos Deum aeternum
immolantes daemioniis et non Deo
4,⁸ obliti autem estis eum qui nutrit vos
et contristastis nutricem vestram Hierusalem
4,⁹ vidit enim iracundiam a Deo venientem vobis
et dixit audite confines Sion
adduxit enim mihi Deus luctum magnum
4,¹⁰ vidi enim captivitatem populi mei
filiorum meorum et filiarum
quam superduxit illis Aeternus
4,¹¹ nutriti enim illos cum iucunditate
dimisi autem illos cum fletu et luctu
4,¹² nemo gaudeat super me viduam et desolatam a multis
derelicta sum propter peccata filiorum meorum
quia declinaverunt a lege Dei
4,¹³ iustitias autem ipsius nescierunt
nec ambulaverunt per vias mandatorum Dei
neque per semitas veritatis eius
cum iustitias ingressi sunt
4,¹⁴ veniant confines Sion
et memorentur captivitatem filiorum et filiarum meorum
quam superduxit illis Aeternus
4,¹⁵ adduxit enim super illos gentem de longinquo
gentem improbam et alterius linguae
4,¹⁶ qui non sunt reveriti senem
neque puerorum miserti sunt
et abduxerunt dilectos viduae
et a filiis unicum desolaverunt
4,¹⁷ ego autem quid possum adiuvere vos
4,¹⁸ qui enim adduxit super vos mala
ipse vos eripiet de manibus inimicorum vestrorum

4,¹⁹ ambulate filii ambulate
ego enim derelicta sum sola
4,²⁰ exui me stola pacis
indui autem me sacco obsecrationis
et clamabo ad Altissimum in diebus meis
4,²¹ animaequiores estote filii
clamate ad Dominum
et eripiet vos de manu principum inimicorum
4,²² ego enim speravi in Aeternum salutem vestram
et venit mihi gaudium a Sancto
super misericordia quae veniet vobis ab Aeterno salutari nostro
4,²³ emisi enim vos cum luctu et ploratu
reducet autem vos mihi Deus cum gaudio et iucunditate in sempiternum
4,²⁴ sicut enim viderunt vicinae Sion captivitatem vestram
sic videbunt et in celeritate salutem vestram a Deo
quae superveniet vobis cum honore magno et splendore aeterno
4,²⁵ filii patienter sustinete iram quae supervenit vobis
persecutus est enim te inimicus tuus
sed cito videbis perditionem ipsius et super cervices ipsius ascendes
4,²⁶ delicati mei ambulaverunt vias asperas
ducti sunt enim ut grex direptus ab inimicis
4,²⁷ animaequiores estote filii et proclamate ad Deum
erit enim memoria vestra ab eo qui ducit vos
4,²⁸ sicut enim fuit sensus vester ut erraretis a Deo
decies tantum iterum convertentes requiretis eum
4,²⁹ qui enim induxit vobis mala
ipse rursus adducet vobis sempiternam iucunditatem cum salute vestra
4,³⁰ animaequior esto Hierusalem
exhortatur enim te qui te nominavit
4,³¹ nocentes parebunt qui te vexaverunt
et qui gratulati sunt in tua ruina
punientur 4,³² civitates quibus servierunt filii tui
punietur quae accepit filios tuos
4,³³ sicut enim gavisus est in tua ruina
et laetata est in tuo casu

sic contristabitur in sua desolatione

4,³⁴ et amputabitur exultatio multitudinis eius

et gaudimonium eius erit in luctum

4,³⁵ ignis enim superveniet ei ab Aeterno in longiturnis diebus

et habitabitur a daemoniis in multitudinem temporis

4,³⁶ circumspice Hierusalem ad orientem

et vide iucunditatem a Deo tibi venientem

4,³⁷ ecce enim veniunt filii tui quos dimisisti dispersos

veniunt collecti ab oriente usque ad occidentem in verbo Sancti

gaudentes in honorem Dei

5,¹ exue te Hierusalem stola luctus et vexationis tuae

et indue te decore et honore eius quae a Deo tibi est in sempiterna gloriae

5,² circumdato te deploide a Deo iustitiae

et inpone mitram capiti tuo honoris Aeterni

5,³ Deus enim ostendet splendorem suum in te omni quod sub caelo est

5,⁴ nominabitur enim tibi nomen tuum a Deo in sempiternum

Pax iustitiae et Honor pietatis

5,⁵ exsurge Hierusalem et sta in excelso

et circumspice ad orientem

et vide collectos filios tuos

ab oriente sole usque ad occidentem in verbo Sancti

gaudentes Dei memoria

5,⁶ exierunt enim abs te pedibus ducti ab inimicis

adducet autem illos Dominus ad te portatos in honorem sicut filios regni

5,⁷ constituit enim Deus humiliare omnem montem excelsum et rupes perennes

et convalles replere in aequalitatem terrae

ut ambulet Israhel diligenter in honorem Dei

5,⁸ obumbraverunt autem et silvae et omne lignum suavitatis Israhel mandato Dei

5,⁹ adducet enim Deus Israhel cum iucunditate in lumine maiestatis suae

cum misericordia et iustitia quae est ab ipso

6,Tit. EXEMPLUM EPISTULAE QUAM MISIT HIEREMIAS AD ABDUCTOS CAPTIVOS
IN BABYLONIAM A REGE BABYLONIORUM UT NUNTIARET ILLIS SECUNDUM
QUOD PRAECEPTUM EST ILLI A DEO

6,¹ propter peccata quae peccastis ante Deum abducemini in Babyloniam captivi a Nabuchodonosor rege Babylonum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

6,² ingressi itaque in Babyloniam eritis illic annis plurimis et tempus longum usque ad generationes septem
post hoc autem educam vos inde cum pace
6,³ nunc autem videbitis in Babylonia deos aureos et argenteos et lapideos et ligneos in
umeros portari
ostentantes metum gentibus
6,⁴ videte ergo ne et vos similes efficiamini factis alienis
et metuatis et metus vos capiat in ipsis
6,⁵ visa itaque turba de retro et ab ante adorantes
dicite in cordibus vestris
tibi oportet adorari Domine
6,⁶ angelus autem meus vobiscum est
ipse autem exquiram animas vestras
6,⁷ nam lingua ipsorum polita a fabro
ipsa etiam inaurata et inargentata falsa sunt et non possunt loqui
6,⁸ et sicut virgini amanti ornamenta
ita accepto auro fabricati sunt
6,⁹ coronas certe habent aureas super capita sua dii illorum
unde subtrahent sacerdotes ab eis aurum et argentum
et erogant illud in semet ipsis
6,¹⁰ dant autem et ex ipso prostitutas et meretrices ornant
et iterum cum receperint illud a meretricibus ornant deos suos
6,¹¹ hii autem non liberantur ab erugine et tineis
6,¹² opertis autem illis veste purpurea
extergent faciem ipsorum propter pulverem domus
qui est plurimus inter eos
6,¹³ sceptrum autem habet ut homo sicut iudex regionis
qui in se peccantem non interficit
6,¹⁴ habet etiam gladium in manu et securem
se autem de bello et a latronibus non liberat
unde vobis notum sit quia non sunt dii
6,¹⁵ ne ergo timueritis eos
sicut enim vas hominis confractum inutile efficitur
tales sunt et dii illorum
6,¹⁶ constitutis illis in domo

oculi eorum pleni sunt pulvere a pedibus introeuntium
6,¹⁷ et sicut alicui qui regem offendit circumseptae sunt ianuae
aut sicut ad sepulchrum adductum mortuum
ita tutant sacerdotes ostia clusuris et seris
ne a latronibus expolientur
6,¹⁸ lucernas accendunt illis et quidem multas
ex quibus nullam videre possunt
sunt autem sicut trabes in domo
6,¹⁹ corda vero eorum dicunt elingere serpentes qui de terra sunt
dum comedent eos et vestimentum ipsorum et non sentiunt
6,²⁰ nigrae fiunt facies eorum a fumo qui in domo fit
6,²¹ supra corpus eorum et supra caput volant noctuae et hirundines
et aves etiam similiter et catta
6,²² unde scietis quia non sunt dii
ne ergo timueritis eos
6,²³ aurum etiam quod habent ad speciem est
nisi aliquis exterserit eruginem non fulgebunt
neque enim dum conflarentur sentiebant
6,²⁴ ex omni pretio empta sunt
in quibus spiritus non est in ipsis
6,²⁵ sine pedibus in umeris portantur
ostentantes ignobilitatem suam hominibus
confundantur etiam qui colunt ea
6,²⁶ propterea si ceciderint in terram a semet ipsis non surgent
neque si quis eum statuerit rectum per semet ipsum stabit
sed sicut mortuis munera eorum illis adponentur
6,²⁷ hostias illorum sacerdotes ipsorum vendunt et abutuntur
similiter et mulieres eorum decerpentes neque infirmo neque mendicanti aliquid inperitunt
6,²⁸ de sacrificiis eorum fetae et menstruatae contingunt
scientes itaque ex his quia non sunt dii ne timeatis eos
6,²⁹ unde enim vocantur dii
quia mulieres adponunt diis argenteis et aureis et ligneis
6,³⁰ et in domibus eorum sacerdotes sedent
habentes tunicas scissas et capita et barbas rasa
quorum capita nuda sunt

6,³¹ rugiunt autem clamantes contra deos suos sicut in cena mortui
6,³² a vestimento eorum auferent sacerdotes
et vestiunt uxores suas et filios suos
6,³³ neque si quid mali patiantur ab aliquo neque si quid bonum poterunt retribuere
neque regem constituere possunt neque auferre
6,³⁴ similiter neque divitias dare possunt neque malum retribuere
si quis illis votum voverit et non reddiderit nec hoc requirent
6,³⁵ hominem a morte non liberant neque infimum a potentiore eripient
6,³⁶ hominem caecum ad visum non restituent
de necessitate hominem non liberabunt
6,³⁷ viduae non miserebuntur neque orfanis beneficient
6,³⁸ lapidibus de monte similes sunt dii illorum lignei et lapidei aurei et argentei
qui autem colunt illa confundentur
6,³⁹ quomodo ergo aestimandum est aut dicendum illos esse deos
6,⁴⁰ adhuc enim ipsis Chaldeis non honorantibus ea
qui cum audierint mutum non posse loqui
offerent illum ad Bel postulantes ab eo loqui
6,⁴¹ quasi possint sentire qui non habent motum
et ipsi cum intellexerint relinquent ea
sensum enim non habent ipsi dii illorum
6,⁴² mulieres autem circumdatis funibus in viis sedent succedentes ossa olivarum
6,⁴³ cum autem aliqua ex ipsis adtracta ab aliquo transeunte dormierit
proximae suae exprobrat quod ea non sit digna habita sicut ipsa
neque funis eius disruptus sit
6,⁴⁴ omnia autem quae illis fiunt falsa sunt
quomodo ergo aestimandum aut dicendum est esse illos deos
6,⁴⁵ a fabris autem et ab aurificibus facta sunt
nihil aliud erint nisi id quod volunt esse sacerdotes
6,⁴⁶ aurifices ipsi etiam qui ea faciunt non sunt multi temporis
numquid ergo possunt quae ab ipsis fabricata sunt esse dii
6,⁴⁷ reliquerunt autem falsa et obprobrium postea futuris
6,⁴⁸ nam cum supervenerit illis proelium et mala
cogitant post se sacerdotes ubi se abscondant cum illis
6,⁴⁹ quomodo ergo sentiri debeant quoniam dii sunt
qui nec de bello se liberant

neque de malis se eripiunt
6,⁵⁰ nam cum sint lignea et inaurata et inargentata
scietur postea quia falsa sunt gentibus universis et regibus
quae manifestata sunt quia non sunt dii sed opera manuum hominum
et nullum opus Dei in illis
6,⁵¹ unde ergo notum est quia non sunt dii sed opera manuum hominum
et nullum Dei opus in ipsis est
6,⁵² regem regioni non suscitant neque pluviam hominibus dabunt
6,⁵³ iudicium quoque non discernent neque regionem liberabunt ab iniuria
quia nihil possunt sicut corniculae inter medium caeli et terrae
6,⁵⁴ etenim cum inciderit ignis in domum deorum ligneorum aureorum et argenteorum
sacerdotes quidem ipsorum fugient et liberabuntur
ipsi vero sicut trabes in medio comburentur
6,⁵⁵ regi autem et bello non resistent
quomodo ergo aestimandum est aut recipiendum quia dii sunt
6,⁵⁶ non a furibus neque a latronibus se liberabunt dii lignei et lapidei et inaurati et argenta-
ti
quibus hii qui fortiores sunt
6,⁵⁷ aurum et argentum et vestimentum quod operti sunt auferent illis et abibunt
nec sibi auxilium ferunt
6,⁵⁸ itaque melius est esse regem ostentantem virtutem suam
aut vas in domo utile in quo gloriabitur qui possidet illud
quam falsi dii
vel ostium in domo quod custodit quae in ipsa sunt
quam falsi dii
6,⁵⁹ sol quidem et luna
sidera cum sint splendida et emissa ad utilitates obaudiunt
6,⁶⁰ similiter et fulgur cum apparuerit perspicuum est
id ipsum autem et spiritus in omni regione spirat
6,⁶¹ et nubes quibus cum imperatum fuerit a Deo perambulare universum orbem
perficiunt quod imperatum est eis
6,⁶² ignis etiam missus desuper ut consumat montes et silvas
facit quod praeceptum est ei
haec autem neque speciebus neque virtutibus uni eorum similia sunt
6,⁶³ unde neque aestimandum est neque dicendum esse illos deos

quando non possint neque iudicium iudicare neque benefacere hominibus
6,⁶⁴ scientes itaque quia non sunt dii
ne ergo timueritis eos
6,⁶⁵ neque enim regibus maledicent neque benedicent
6,⁶⁶ signa etiam in caelo gentibus non ostendunt
neque ut sol lucebunt neque inluminabunt ut luna
6,⁶⁷ bestiae meliores sunt illis
quae possunt fugere sub tectum ac prodesse sibi
6,⁶⁸ nullo itaque modo nobis est manifestum quia sunt dii
propter quod ne timeatis eos
6,⁶⁹ nam sicut in cucumeraria formido nihil custodit
ita sunt dii illorum lignei et argentei et inaurati
6,⁷⁰ eodem modo et in horto spina alba supra quam omnis avis sedet
similiter et mortuo proiecto in tenebris
similes sunt dii illorum lignei et inaurati et inargentati
6,⁷¹ a purpura quoque et marmore quae supra illud tineant scietis itaque quia non sunt dii
ipsi etiam postremo comeduntur
et erit obprobrium in regione
6,⁷² melior est homo iustus qui non habet simulacra
nam erit longe ab obprobriis

EXPLICIT LIBER BARUCH

INCIPIIT PROLOGUS HIEZECHIELIS PROPHETAE

Hiezechiel propheta cum Ioachim rege Iudae captivus ductus est in Babylonem ibique his qui cum eo capti fuerant prophetavit, paenitentibus quod ad Hieremiae vaticinium se ultro adversariis tradidissent et viderent adhuc urbem Hierosolymam stare, quam ille casuram esse praedixerat. Tricesimo autem aetatis suae anno et captivitatis quinto exorsus est ad concaptivos loqui. Et eodem tempore, licet posterior, hic in Chaldea, Hieremias in Iudaea prophetaverunt. Sermo eius nec satis disertus nec admodum rusticus est, sed ex utroque medie temperatus. Sacerdos et ipse sicut et Hieremias, principia voluminis et finem magnis habens obscuritatibus involuta. Sed et vulgata eius editio non multum distat ab hebraico. Unde satis miror quid causae extiterit, ut si eosdem in universis libris habemus interpretes, in aliis eadem, in aliis diversa transtulerint. Legite igitur et hunc iuxta translationem nostram quia, per cola scriptus et commata, manifestiorem sensum legentibus tribuit. Si autem amici mei et hunc subsannaverint, dicite eis quod nemo eos compellat ut scribant. Sed vereor ne illud eis eveniat, quod graece significantius dicitur, ut vocentur φαγολοιδόροι.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT LIBER HIEZECHIELIS PROPHETAE

1,¹ Et factum est in tricesimo anno in quarto in quinta mensis cum essem in medio captivorum iuxta fluvium Chobar aperti sunt caeli et vidi visiones Dei

1,² in quinta mensis ipse est annus quintus transmigrationis regis Ioachin

1,³ factum est verbum Domini ad Hiezechiel filium Buzi sacerdotem in terra Chaldeorum secus flumen Chobar et facta est super eum ibi manus Domini

1,⁴ et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone et nubes magna et ignis involvens et splendor in circuitu eius et de medio eius quasi species electri id est de medio ignis

1,⁵ et ex medio eorum similitudo quattuor animalium

et hic aspectus eorum similitudo hominis in eis
1,⁶et quattuor facies uni et quattuor pinnae uni
1,⁷et pedes eorum pedes recti
et planta pedis eorum quasi planta pedis vituli
et scintillae quasi aspectus aeris candentis
1,⁸et manus hominis sub pinnis eorum in quattuor partibus
et facies et pinnas per quattuor partes habebant
1,⁹iunctaeque erant pinnae eorum alterius ad alterum
non revertebantur cum incederent
sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur
1,¹⁰similitudo autem vultus eorum
facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum quattuor
facies autem bovis a sinistris ipsorum quattuor
et facies aquilae ipsorum quattuor
1,¹¹et facies eorum et pinnae eorum extentae desuper
duae pinnae singulorum iungebantur
et duae tegebant corpora eorum
1,¹²et unumquodque coram facie sua ambulabat
ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur
nec revertebantur cum ambularent
1,¹³et similitudo animalium aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium
et quasi aspectus lampadarum
haec erat visio discurrens in medio animalium
splendor ignis et de igne fulgor egrediens
1,¹⁴et animalia ibant et revertebantur in similitudinem fulguris coruscantis
1,¹⁵cumque aspicerem animalia apparuit rota una super terram iuxta animalia habens quat-
tuor facies
1,¹⁶et aspectus rotarum et opus earum quasi visio maris
et una similitudo ipsarum quattuor
et aspectus earum et opera quasi sit rota in medio rotae
1,¹⁷per quattuor partes earum euntes ibant et non revertebantur cum ambularent
1,¹⁸statura quoque erat rotis et altitudo et horribilis aspectus
et totum corpus plenum oculis in circuitu ipsarum quattuor
1,¹⁹cumque ambularent animalia ambulabant pariter et rotae iuxta ea
et cum elevarentur animalia de terra elevabantur simul et rotae

1,²⁰ quocumque ibat spiritus illuc eunte spiritu et rotae pariter levabantur sequentes eum
spiritus enim vitae erat in rotis

1,²¹ cum euntibus ibant et cum stantibus stabant
et cum elevatis a terra pariter elevabantur et rotae sequentes ea
quia spiritus vitae erat in rotis

1,²² et similitudo super caput animalium firmamenti
quasi aspectus cristalli horribilis et extenti super capita eorum desuper

1,²³ sub firmamento autem pinnae eorum rectae alterius ad alterum
unumquodque duabus alis velabat corpus suum
et alterum similiter velabatur

1,²⁴ et audiebam sonum alarum quasi sonum aquarum multarum quasi sonum sublimis Dei
cum ambularent quasi sonus erat multitudinis ut sonus castrorum
cumque starent dimittebantur pinnae eorum

1,²⁵ nam cum fieret vox supra firmamentum quod erat super caput eorum
stabant et submittebant alas suas

1,²⁶ et super firmamentum quod erat inminens capiti eorum
quasi aspectus lapidis sapphyri similitudo throni
et super similitudinem throni similitudo quasi aspectus hominis desuper

1,²⁷ et vidi quasi speciem electri velut aspectum ignis intrinsecus eius per circuitum
a lumbis eius et desuper

et a lumbis eius usque deorsum vidi quasi speciem ignis splendentis in circuitu

1,²⁸ velut aspectum arcus cum fuerit in nube in die pluviae
hic erat aspectus splendoris per gyrum

2,¹ haec visio similitudinis gloriae Domini
et vidi et cecidi in faciem meam

et audiui vocem loquentis et dixit ad me
fili hominis sta supra pedes tuos et loquar tecum

2,² et ingressus est in me spiritus postquam locutus est mihi
et statuit me supra pedes meos

et audiui loquentem ad me 2,³ et dicentem
fili hominis mitto ego te ad filios Israhel
ad gentes apostatrices quae recesserunt a me

patres eorum praevaricati sunt pactum meum usque ad diem hanc

2,⁴ et filii dura facie et indomabili corde sunt ad quos ego mitto te
et dices ad eos haec dicit Dominus Deus

2,⁵si forte vel ipsi audiant et si forte quiescant
quoniam domus exasperans est
et scient quia propheta fuerit in medio eorum
2,⁶tu ergo fili hominis ne timeas eos
neque sermones eorum metuas
quoniam increduli et subversores sunt tecum et cum scorpionibus habitas
verba eorum ne timeas et vultus eorum ne formides
quia domus exasperans est
2,⁷loqueris ergo verba mea ad eos
si forte audiant et quiescant quoniam inritatores sunt
2,⁸tu autem fili hominis audi quaecumque loquor ad te
et noli esse exasperans sicut domus exasperatrix est
aperi os tuum et comede quaecumque ego do tibi
2,⁹et vidi et ecce manus missa ad me in qua erat involutus liber
et expandit illum coram me
qui erat scriptus intus et foris
et scriptae erant in eo lamentationes et carmen et vae
3,¹ et dixit ad me fili hominis quodcumque inveneris comede
comede volumen istud et vadens loquere ad filios Israhel
3,²et aperui os meum et cibavit me volumine illo
3,³et dixit ad me fili hominis venter tuus comedet et viscera tua complebuntur
volumine isto quod ego do tibi
et comedi illud et factum est in ore meo sicut mel dulce
3,⁴et dixit ad me fili hominis vade ad domum Israhel et loqueris verba mea ad eos
3,⁵non enim ad populum profundi sermonis et ignotae linguae tu mitteris ad domum Isra-
hel
3,⁶neque ad populos multos profundi sermonis et ignotae linguae
quorum non possis audire sermones
et si ad illos mittereris ipsi audirent te
3,⁷domus autem Israhel nolent audire te quia nolunt audire me
omnis quippe domus Israhel adtrita fronte est et duro corde
3,⁸ecce dedi faciem tuam valentiolem faciebus eorum
et frontem tuam duriolem frontibus eorum
3,⁹ut adamantem et ut silicem dedi faciem tuam
ne timeas eos neque metuas a facie eorum quia domus exasperans est

3,¹⁰et dixit ad me fili hominis omnes sermones meos quos loquor ad te
adsume in corde tuo et auribus tuis audi
3,¹¹et vade ingredere ad transmigrationem ad filios populi tui
et loqueris ad eos et dices eis
haec dicit Dominus Deus si forte audiant et quiescant
3,¹²et adsumpsit me spiritus et audivi post me vocem commotionis magnae
benedicta gloria Domini de loco suo
3,¹³et vocem alarum animalium percutientium altera ad alteram
et vocem rotarum sequentium animalia et vocem commotionis magnae
3,¹⁴spiritus quoque levavit me et adsumpsit me
et abii amarus in indignatione spiritus mei
manus enim Domini erat mecum confortans me
3,¹⁵et veni ad transmigrationem acervum novarum frugum
ad eos qui habitabant iuxta flumen Chobar
et sedi ubi illi sedebant
et mansi ibi septem diebus maerens in medio eorum
3,¹⁶cum autem pertransissent septem dies
factum est verbum Domini ad me dicens
3,¹⁷fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel
et audies de ore meo verbum et adnuntiabis eis ex me
3,¹⁸si dicente me ad impium morte morieris
non adnuntiaveris ei neque locutus fueris ut avertatur a via sua impia et vivat
ipse impius in iniquitate sua morietur
sanguinem autem eius de manu tua requiram
3,¹⁹si autem tu adnuntiaveris impio
et ille non fuerit conversus ab impietate sua et via sua impia
ipse quidem in iniquitate sua morietur
tu autem animam tuam liberasti
3,²⁰sed et si conversus iustus a iustitia sua fecerit iniquitatem
ponam offendiculum coram eo
ipse morietur quia non adnuntiasti ei
in peccato suo morietur
et non erunt in memoria iustitiae eius quas fecit
sanguinem vero eius de manu tua requiram
3,²¹si autem tu adnuntiaveris iusto ut non peccet iustus et ille non peccaverit

vivens vivet quia adnuntiasti ei
et tu animam tuam liberasti
3,²²et facta est super me manus Domini et dixit ad me
surgens egredere in campum et ibi loquar tecum
3,²³et surgens egressus sum in campum
et ecce ibi gloria Domini stabat quasi gloria quam vidi iuxta fluvium Chobar
et cecidi in faciem meam
3,²⁴et ingressus est in me spiritus et statuit me super pedes meos
et locutus est mihi et dixit ad me
ingredere et includere in medio domus tuae
3,²⁵et tu fili hominis ecce data sunt super te vincula
et ligabunt te in eis et non egredieris in medio eorum
3,²⁶et linguam tuam adherescere faciam palato tuo
et eris mutus nec quasi vir obiurgans
quia domus exasperans est
3,²⁷cum autem locutus fuero tibi
aperiam os tuum et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
qui audit audiat et qui quiescit quiescat
quia domus exasperans est
4,¹ et tu fili hominis sume tibi laterem et pones eum coram te
et describes in eo civitatem Hierusalem
4,²et ordinabis adversus eam obsidionem
et aedificabis munitiones et conportabis aggerem
et dabis contra eam castra et pones arietes in gyro
4,³et tu sume tibi sartaginem ferream
et pones eam murum ferreum inter te et inter civitatem
et obfirmabis faciem tuam ad eam et erit in obsidionem
et circumdabis eam
signum est domui Israhel
4,⁴et tu dormies super latus tuum sinistrum
et pones iniquitates domus Israhel super eo
numero dierum quibus dormies super illud
et adsumes iniquitatem eorum
4,⁵ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum

trecentos et nonaginta dies
et portabis iniquitatem domus Israhel
4,⁶et cum compleveris haec dormies super latus tuum dextrum secundo
et adsumes iniquitatem domus Iuda quadraginta diebus
diem pro anno diem inquam pro anno dedi tibi
4,⁷et ad obsidionem Hierusalem convertes faciem tuam
et brachium tuum erit exertum et prophetabis adversus eam
4,⁸ecce circumdedi te vinculis
et non te convertes a latere tuo in latus aliud
donec compleas dies obsidionis tuae
4,⁹et tu sume tibi frumentum et hordeum et fabam
et lentem et milium et viciam
et mittes ea in vas unum
et facies tibi panes numero dierum quibus dormies super latus tuum
trecentis et nonaginta diebus comedes illud
4,¹⁰cibus autem tuus quo vesceris erit in pondere viginti stateres in die
a tempore usque ad tempus comedes illud
4,¹¹et aquam in mensura bibes sextam partem hin
a tempore usque ad tempus bibes illud
4,¹²et quasi subcineritium hordiacium comedes illud
et stercore quod egredietur de homine operies illud in oculis eorum
4,¹³et dixit Dominus sic comedent filii Israhel panem suum pollutum inter gentes ad quas
eiciam eos
4,¹⁴et dixi ha ha ha Domine Deus
ecce anima mea non est polluta
et morticinum et laceratum a bestiis non comedi ab infantia mea usque nunc
et non est ingressa os meum omnis caro immunda
4,¹⁵et dixit ad me ecce dedi tibi fimum boum pro stercorebus humanis
et facies panem tuum in eo
4,¹⁶et dixit ad me fili hominis ecce ego conteram baculum panis in Hierusalem
et comedent panem in pondere et in sollicitudine
et aquam in mensura et in angustia bibent
4,¹⁷ut deficientibus pane et aqua corruat unusquisque ad fratrem suum
et contabescant in iniquitatibus suis
5,¹ et tu fili hominis sume tibi gladium acutum radentem pilos

adsumes eum et duces per caput tuum et per barbam tuam
et adsumes tibi stateram ponderis et divides eos
5,²tertiam partem igni conbures in medio civitatis
iuxta completionem dierum obsidionis
et adsumens tertiam partem concides gladio in circuitu eius
tertiam vero aliam disperges in ventum
et gladium nudabo post eos
5,³et sumes inde parvum numerum et ligabis eos in summitate pallii tui
5,⁴et ex eis rursus tolles et proicies in medio ignis et conbures eos igni
ex eo egredietur ignis in omnem domum Israhel
5,⁵haec dicit Dominus Deus
ista est Hierusalem
in medio gentium posui eam
et in circuitu eius terras
5,⁶et contempsit iudicia mea
ut plus esset impia quam gentes
et praecepta mea ultra quam terrae quae in circuitu eius sunt
iudicia enim mea proiecerunt et in praeceptis meis non ambulaverunt
5,⁷idcirco haec dicit Dominus Deus
quia superastis gentes quae in circuitu vestro sunt
in praeceptis meis non ambulastis et iudicia mea non fecistis
et iuxta iudicia gentium quae in circuitu vestro sunt non estis operati
5,⁸ideo haec dicit Dominus Deus ecce ego ad te
et ipse ego faciam in medio tui iudicia in oculis gentium
5,⁹et faciam in te quae non feci
et quibus similia ultra non faciam
propter omnes abominationes tuas
5,¹⁰ideo patres comedent filios in medio tui
et filii comedent patres suos
et faciam in te iudicia
et ventilabo universas reliquias tuas in omnem ventum
5,¹¹idcirco vivo ego dicit Dominus Deus
nisi pro eo quod sanctum meum violasti in omnibus offensionibus tuis
et in omnibus abominationibus tuis
ego quoque confringam et non parcet oculus meus et non miserebor

5,¹² tertia tui pars peste morietur et fame consumetur in medio tui
et tertia tui pars gladio cadet in circuitu tuo
tertiam vero partem tuam in omnem ventum dispergam et gladium evaginabo post eos
5,¹³ et compleam furorem meum
et requiescere faciam indignationem meam in eis
et consolabor et scient quia ego Dominus locutus sum in zelo meo
cum implevero indignationem meam in eis
5,¹⁴ et dabo te in desertum et in obprobrium in gentibus quae in circuitu tuo sunt
in conspectu omnis praetereuntis
5,¹⁵ et eris obprobrium et blasphemia exemplum et stupor in gentibus quae in circuitu tuo
sunt
cum fecero in te iudicia in furore et in indignatione et in increpationibus irae
5,¹⁶ ego Dominus locutus sum
quando misero sagittas famis pessimas in eos
quae erunt mortiferae et quas mittam ut disperdam vos
et famem congregabo super vos et conteram vobis baculum panis
5,¹⁷ et inmittam in vos famem et bestias pessimas usque ad internicionem
et pestilentia et sanguis transibunt per te et gladium inducam super te
ego Dominus locutus sum
6,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
6,² fili hominis pone faciem tuam ad montes Israhel
et prophetabis ad eos 6,³ et dices
montes Israhel audite verbum Domini Dei
haec dicit Dominus Deus montibus et collibus rupibus et vallibus
ecce ego inducam super vos gladium et disperdam excelsa vestra
6,⁴ et demoliar aras vestras et confringentur simulacra vestra
et deiciam interfectos vestros ante idola vestra
6,⁵ et dabo cadavera filiorum Israhel ante faciem simulacrorum vestrorum
et dispergam ossa vestra circum aras vestras
6,⁶ in omnibus habitationibus vestris urbes desertae erunt
et excelsa demolientur et dissipabuntur
et interibunt arae vestrae et confringentur et cessabunt idola vestra
et conterentur delubra vestra et delebuntur opera vestra
6,⁷ et cadet interfectus in medio vestri
et scietis quoniam ego Dominus

6,⁸et relinquam in vobis eos qui fugerint gladium in gentibus
cum dispersero vos in terris
6,⁹et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus ad quas captivi ducti sunt
quia contrivi cor eorum fornicans et recedens a me
et oculos eorum fornicantes post idola sua
et displicebunt sibimet super malis quae fecerunt in universis abominationibus suis
6,¹⁰et scient quia ego Dominus non frustra locutus sum ut facerem eis malum hoc
6,¹¹haec dicit Dominus Deus
percute manu tua et adlide pedem tuum
et dic eheu ad omnes abominationes malorum domus Israhel
qui gladio fame peste ruituri sunt
6,¹²qui longe est peste morietur
qui autem prope gladio corruet
et qui relictus fuerit et obsessus fame morietur
et compleam indignationem meam in eis
6,¹³et scietis quia ego Dominus
cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum in circuitu ararum vestrarum
in omni colle excelso in cunctis summitatibus montium
et subtus omne lignum nemorosum et subtus universam quercum frondosam
locum ubi accenderunt tura redolentia universis idolis suis
6,¹⁴et extendam manum meam super eos
et faciam terram desolatam et destitutam
a deserto Deblatha in omnibus habitationibus eorum
et scient quia ego Dominus
7,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
7,²et tu fili hominis
haec dicit Dominus Deus terrae Israhel
finis venit finis super quattuor plagas terrae
7,³nunc finis super te
et emittam furorem meum in te et iudicabo te iuxta vias tuas
et ponam contra te omnes abominationes tuas
7,⁴et non parcet oculus meus super te et non miserebor
sed vias tuas ponam super te et abominationes tuae in medio tui erunt
et scietis quia ego Dominus
7,⁵haec dicit Dominus Deus

adflictio una adflictio ecce venit
7,⁶ finis venit venit finis
evigilavit adversum te ecce venit
7,⁷ venit contractio super te qui habitas in terra
venit tempus prope est dies occisionis et non gloriae montium
7,⁸ nunc de propinquo effundam iram meam super te
et compleam furorem meum in te
et iudicabo te iuxta vias tuas
et inponam tibi omnia scelera tua
7,⁹ et non parcet oculus meus neque miserebor
sed vias tuas inponam tibi et abominationes tuae in medio tui erunt
et scietis quia ego sum Dominus percutiens
7,¹⁰ ecce dies ecce venit
egressa est contractio floruit virga germinavit superbia
7,¹¹ iniquitas surrexit in virga impietatis
non ex eis et non ex populo neque ex sonitu eorum
et non erit requies in eis
7,¹² venit tempus adpropinquavit dies
qui emit non laetetur et qui vendit non lugeat
quia ira super omnem populum eius
7,¹³ quia qui vendit ad id quod vendidit non revertetur
et adhuc in viventibus vita eorum
visio enim ad omnem multitudinem eius non regredietur
et vir in iniquitate vitae suae non confortabitur
7,¹⁴ canite tuba praeparentur omnes
et non est qui vadat ad proelium
ira enim mea super universum populum eius
7,¹⁵ gladius foris pestis et fames intrinsecus
qui in agro est gladio morietur
et qui in civitate pestilentia et fame devorabuntur
7,¹⁶ et salvabuntur qui fugerint ex eis
et erunt in montibus quasi columbae convallium
omnes trepidi unusquisque in iniquitate sua
7,¹⁷ omnes manus dissolventur et omnia genua fluent aquis
7,¹⁸ et accingent se ciliciis et operiet eos formido

et in omni facie confusio et in universis capitibus eorum calvitium
7,¹⁹argentum eorum foris proicietur et aurum eorum in sterquilinum erit
argentum eorum et aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini
animam suam non saturabunt et ventres eorum non implebuntur
quia scandalum iniquitatis eorum factum est
7,²⁰et ornamentum monilium suorum in superbiam posuerunt
et imagines abominationum suarum et simulacrorum fecerunt ex eo
propter hoc dedi eis illud in inmunditiam
7,²¹et dabo illud in manus alienorum ad diripiendum
et impiis terrae in praedam
et contaminabunt illud
7,²²et avertam faciem meam ab eis
et violabunt arcanum meum
et introibunt in illud emissarii et contaminabunt illud
7,²³fac conclusionem quoniam terra plena est iudicio sanguinum
et civitas plena iniquitate
7,²⁴et adducam pessimos de gentibus et possidebunt domos eorum
et quiescere faciam superbiam potentium
et possidebunt sanctuaria eorum
7,²⁵angustia superveniente requirent pacem et non erit
7,²⁶conturbatio super conturbationem veniet
et auditus super auditum
et quaerent visionem de propheta
et lex peribit a sacerdote et consilium a senioribus
7,²⁷rex lugebit et princeps induetur maerore
et manus populi terrae conturbabuntur
secundum viam eorum faciam eis et secundum iudicia eorum iudicabo eos
et scient quia ego Dominus
8,¹ et factum est in anno sexto in sexto mense in quinta mensis
ego sedebam in domo mea et senes Iuda sedebant coram me
et cecidit super me ibi manus Domini Dei
8,²et vidi et ecce similitudo quasi aspectus ignis
ab aspectu lumborum eius et deorsum ignis
et a lumbis eius et sursum quasi aspectus splendoris ut visio electri
8,³et emissa similitudo manus adprehendit me in cincinno capitis mei

et elevavit me spiritus inter terram et caelum
et adduxit in Hierusalem in visione Dei
iuxta ostium interius quod respiciebat aquilonem
ubi erat statutum idolum zeli ad provocandam aemulationem
8,4 et ecce ibi gloria Dei Israhel secundum visionem quam videram in campo
8,5 et dixit ad me fili hominis leva oculos tuos ad viam aquilonis
et levavi oculos meos ad viam aquilonis
et ecce ab aquilone portae altaris idolum zeli in ipso introitu
8,6 et dixit ad me fili hominis putasne vides tu quid isti faciant abominationes magnas
quas domus Israhel facit hic ut procul recedam a sanctuario meo
et adhuc conversus videbis abominationes maiores
8,7 et introduxit me ad ostium atrii et vidi et ecce foramen unum in pariete
8,8 et dixit ad me fili hominis fode parietem
et cum perfodissem parietem apparuit ostium unum
8,9 et dixit ad me ingredi et vide abominationes pessimas quas isti faciunt hic
8,10 et ingressus vidi et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio
et universa idola domus Israhel depicta erant in pariete in circuitu per totum
8,11 et septuaginta viri de senioribus domus Israhel
et Hiezonias filius Saphan stabat in medio eorum stantium ante picturas
et unusquisque habebat turibulum in manu sua et vapor nebulae de ture consurgebat
8,12 et dixit ad me certe vides fili hominis quae seniores domus Israhel faciunt in tenebris
unusquisque in abscondito cubiculi sui
dicunt enim non videt Dominus nos dereliquit Dominus terram
8,13 et dixit ad me adhuc conversus videbis abominationes maiores quas isti faciunt
8,14 et introduxit me per ostium portae domus Domini quod respiciebat ad aquilonem
et ecce ibi mulieres sedebant plangentem Adonidem
8,15 et dixit ad me certe vidisti fili hominis
adhuc conversus videbis abominationes maiores his
8,16 et introduxit me in atrium domus Domini interius
et ecce in ostio templi Domini inter vestibulum et altare
quasi viginti quinque viri dorsa habentes contra templum Domini
et facies ad orientem et adorabant ad ortum solis
8,17 et dixit ad me certe vidisti fili hominis
numquid leve est hoc domui Iuda ut facerent abominationes istas quas fecerunt hic
quia replentes terram iniquitate conversi sunt ad inritandum me

et ecce adplicant ramum ad nares suas
8,¹⁸ergo et ego faciam in furore
non parcet oculus meus nec miserebor
et cum clamaverint ad aures meas voce magna non exaudiam eos
9,¹ et clamavit in auribus meis voce magna dicens
adpropinquaverunt visitationes urbis
et unusquisque vas interfectionis habet in manu sua
9,²et ecce sex viri veniebant de via portae superioris quae respicit ad aquilonem
et uniuscuiusque vas interitus in manu eius
vir quoque unus in medio eorum vestitus lineis
et atramentarium scriptoris ad renes eius
et ingressi sunt et steterunt iuxta altare aereum
9,³et gloria Domini Israhel adsumpta est de cherub quae erat super eum ad limen domus
et vocavit virum qui indutus erat lineis
et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis
9,⁴et dixit Dominus ad eum
transi per mediam civitatem in medio Hierusalem
et signa thau super frontes virorum gementium et dolentium
super cunctis abominationibus quae fiunt in medio eius
9,⁵et illis dixit audiente me transite per civitatem sequentes eum
et percutite non parcat oculus vester neque misereamini
9,⁶senem adulescentulum et virginem parvulum et mulieres interficite usque ad internicio-
nem
omnem autem super quem videritis thau ne occidatis
et a sanctuario meo incipite
coeperunt ergo a viris senioribus qui erant ante faciem domus
9,⁷et dixit ad eos contaminate domum
et implete atria interfectis
egredimini et egressi sunt et percutiebant eos qui erant in civitate
9,⁸et caede completa remansi ego ruique super faciem meam
et clamans aio heu heu heu Domine Deus
ergone disperdes omnes reliquias Israhel
effundens furorem tuum super Hierusalem
9,⁹et dixit ad me iniquitas domus Israhel et Iuda magna est nimis valde
et repleta est terra sanguinibus et civitas repleta est aversione

dixerunt enim dereliquit Dominus terram et Dominus non videt
9,¹⁰igitur et meus non parcat oculus neque miserebor
viam eorum super caput eorum reddam
9,¹¹et ecce vir qui indutus erat lineis qui habebat atramentarium in dorso suo
respondit verbum dicens feci sicut praecepisti mihi
10,¹et vidi et ecce in firmamento quod erat super caput cherubin quasi lapis sapphyrus
quasi species similitudinis solii apparuit super ea
10,²et dixit ad virum qui indutus erat lineis et ait
ingredere in medio rotarum quae sunt subtus cherub
et imple manum tuam prunis ignis quae sunt inter cherubin
et effunde super civitatem
ingressusque est in conspectu meo
10,³cherubin autem stabant a dextris domus cum ingrederetur vir
et nubes implevit atrium interius
10,⁴et elevata est gloria Domini desuper cherub ad limen domus
et repleta est domus nube
et atrium repletum est splendore gloriae Domini
10,⁵et sonitus alarum cherubin audiebatur usque ad atrium exterius
quasi vox Dei omnipotentis loquentis
10,⁶cumque praecepisset viro qui indutus erat lineis dicens
sume ignem de medio rotarum quae sunt inter cherubin
ingressus ille stetit iuxta rotam
10,⁷et extendit cherub manum de medio cherubin ad ignem qui erat inter cherubin
et sumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat lineis
qui accipiens egressus est
10,⁸et apparuit in cherubin similitudo manus hominis subtus pinnas eorum
10,⁹et vidi et ecce quattuor rotae iuxta cherubin
rota una iuxta cherub unum
et rota alia iuxta cherub unum
species autem erat rotarum quasi visio lapidis chrysoliti
10,¹⁰et aspectus earum similitudo una quattuor
quasi sit rota in medio rotae
10,¹¹cumque ambularent in quattuor partes gradiebantur
non revertabantur ambulantes
sed ad locum ad quem ire declinabat quae prima erat

sequebantur et ceterae nec convertebantur
10,¹²et omne corpus earum et colla et manus et pinnae et circuli
plena erant oculis in circuitu quattuor rotarum
10,¹³et rotas istas vocavit volubiles audiente me
10,¹⁴quattuor autem facies habebat unum
facies una facies cherub
et facies secunda facies hominis
et in tertio facies leonis
et in quarto facies aquilae
10,¹⁵et elevata sunt cherubin
ipsum est animal quod videram iuxta flumen Chobar
10,¹⁶cumque ambularent cherubin ibant pariter et rotae iuxta ea
et cum levarent cherubin alas suas ut exaltarentur de terra
non residebant rotae sed et ipsae iuxta erant
10,¹⁷stantibus illis stabant et cum elevatis elevabantur
spiritus enim vitae erat in eis
10,¹⁸et egressa est gloria Domini a limine templi et stetit super cherubin
10,¹⁹et elevantia cherubin alas suas exaltata sunt a terra coram me
et illis egredientibus rotae quoque subsequatae sunt
et stetit in introitu portae domus Domini orientalis
et gloria Dei Israhel erat super ea
10,²⁰ipsum est animal quod vidi subter Deum Israhel iuxta fluvium Chobar
et intellexi quia cherubin essent
10,²¹quattuor per quattuor vultus uni
et quattuor alae uni
et similitudo manus hominis sub alis eorum
10,²²et similitudo vultuum eorum ipsi vultus quos videram iuxta fluvium Chobar
et intuitus eorum et impetus singulorum ante faciem suam ingredi
11,¹ et elevavit me spiritus et introduxit me ad portam domus Domini orientalem
quae respicit solis ortum
et ecce in introitu portae viginti quinque viri
et vidi in medio eorum Hiezoniam filium Azur et Pheltiam filium Banaiae principes populi
11,²dixitque ad me fili hominis hi viri qui cogitant iniquitatem
et tractant consilium pessimum in urbe ista 11,³dicentes
nonne dudum aedificatae sunt domus

haec est lebes nos autem carnes
11,⁴idcirco vaticinare de eis vaticinare fili hominis
11,⁵et inruit in me spiritus Domini et dixit ad me
loquere haec dicit Dominus
sic locuti estis domus Israhel
et cogitationes cordis vestri ego novi
11,⁶plurimos occidistis in urbe hac
et implestis vias eius interfectis
11,⁷propterea haec dicit Dominus Deus
interfecti vestri quos posuistis in medio eius hii sunt carnes et haec est lebes
et educam vos de medio eius
11,⁸gladium metuistis et gladium inducam super vos ait Dominus Deus
11,⁹et eiciam vos de medio eius
daboque vos in manu hostium et faciam in vobis iudicia
11,¹⁰gladio cadetis in finibus Israhel iudicabo vos
et scietis quia ego Dominus
11,¹¹haec non erit vobis in lebetem et vos non eritis in medio eius in carnes
in finibus Israhel iudicabo vos
11,¹²et scietis quia ego Dominus
qui in praeceptis meis non ambulastis
et iudicia mea non fecistis
sed iuxta iudicia gentium quae in circuitu vestro sunt estis operati
11,¹³et factum est cum prophetarem Pheltias filius Banaiae mortuus est
et cecidi in faciem meam clamans voce magna et dixi
heu heu heu Domine Deus consummationem tu facis reliquiarum Israhel
11,¹⁴et factum est verbum Domini ad me dicens
11,¹⁵fili hominis fratres tui fratres tui viri propinqui tui
et omnis domus Israhel universi quibus dixerunt habitatores Hierusalem
longe recedite a Domino nobis data est terra in possessionem
11,¹⁶propterea haec dicit Dominus Deus
quia longe feci eos in gentibus et quia dispersi eos in terris
ero eis in sanctificationem modicam in terris ad quas venerunt
11,¹⁷propterea loquere haec dicit Dominus Deus
congregabo vos de populis et adunabo de terris in quibus dispersi estis
daboque vobis humum Israhel

11,¹⁸et ingredientur illuc et auferent omnes offensiones cunctasque abominationes eius de illa
11,¹⁹et dabo eis cor unum et spiritum novum tribuam in visceribus eorum et auferam cor lapideum de carne eorum et dabo eis cor carneum
11,²⁰ut in praeceptis meis ambulent et iudicia mea custodiant faciantque ea et sint mihi in populum et ego sim eis in Deum
11,²¹quorum cor post offendicula et abominationes suas ambulat horum viam in capite suo ponam dicit Dominus Deus
11,²²et elevaverunt cherubin alas suas et rotae cum eis et gloria Dei Israhel erat super ea
11,²³et ascendit gloria Domini de medio civitatis stetitque super montem qui est ad orientem urbis
11,²⁴et spiritus levavit me adduxitque in Chaldeam ad transmigrationem in visione in spiritu Dei
et sublata est a me visio quam videram
11,²⁵et locutus sum ad transmigrationem omnia verba Domini quae ostenderat mihi
12,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
12,²fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas qui oculos habent ad videndum et non vident et aures ad audiendum et non audiunt quia domus exasperans est
12,³tu ergo fili hominis fac tibi vasa transmigrationis et transmigrabis per diem coram eis transmigrabis autem de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorum si forte aspiciant quia domus exasperans est
12,⁴et efferes foras vasa tua quasi vasa transmigrantis per diem in conspectu eorum tu autem egredieris vespere coram eis sicut egreditur migrans
12,⁵ante oculos eorum perfodi tibi parietem et egredieris per eum
12,⁶in conspectu eorum in umeris portaberis in caligine effereris faciem tuam velabis et non videbis terram quia portentum dedi te domui Israhel
12,⁷feci ergo sicut praeceperat mihi vasa mea protuli quasi vasa transmigrantis per diem et vespere perfodi mihi parietem manu in caligine egressus sum et in umeris portatus in conspectu eorum

12,⁸et factus est sermo Domini ad me mane dicens
12,⁹fili hominis numquid non dixerunt ad te domus Israhel domus exasperans quid tu facis
12,¹⁰dic ad eos haec dicit Dominus Deus
super ducem onus istud qui est in Hierusalem
et super omnem domum Israhel quae est in medio eorum
12,¹¹dic ego portentum vestrum
quomodo feci sic fiet illis
in transmigrationem et captivitatem ibunt
12,¹²et dux qui est in medio eorum in umeris portabitur
in caligine egredietur
parietem perfodient ut educant eum
facies eius operietur ut non videat oculo terram
12,¹³et extendam rete meum super illum
et capietur in sagena mea
et adducam eum in Babylonem in terram Chaldeorum
et ipsam non videbit ibique morietur
12,¹⁴et omnes qui circa eum sunt praesidium eius et agmina eius dispergam in omnem ven-
tum
et gladium evaginabo post eos
12,¹⁵et scient quia ego Dominus quando dispersero illos in gentibus
et disseminavero eos in terris
12,¹⁶et relinquam ex eis viros paucos a gladio et fame et pestilentia
ut narrent omnia scelera eorum in gentibus ad quas ingredientur
et scient quia ego Dominus
12,¹⁷et factus est sermo Domini ad me dicens
12,¹⁸fili hominis panem tuum in conturbatione comede
sed et aquam tuam in festinatione et maerore bibe
12,¹⁹et dices ad populum terrae
haec dicit Dominus Deus ad eos qui habitant in Hierusalem in terra Israhel
panem suum in sollicitudine comedent
et aquam suam in desolatione bibent
ut desoletur terra a multitudine sua
propter iniquitatem omnium qui habitant in ea
12,²⁰et civitates quae nunc habitantur desolatae erunt terraque deserta
et sciatis quia ego Dominus

12,²¹et factus est sermo Domini ad me dicens
12,²²fili hominis quod est proverbium istud vobis in terra Israhel dicentium
in longum differentur dies et peribit omnis visio
12,²³ideo dic ad eos haec dicit Dominus Deus
quiescere faciam proverbium istud
neque vulgo dicetur ultra in Israhel
et loquere ad eos quod adpropinquaverint dies et sermo omnis visionis
12,²⁴non enim erit ultra omnis visio cassa
neque divinatio ambigua in medio filiorum Israhel
12,²⁵quia ego Dominus loquar quodcumque locutus fuero verbum et fiet
non prolongabitur amplius
sed in diebus vestris domus exasperans
loquar verbum et faciam illud dicit Dominus Deus
12,²⁶et factus est sermo Domini ad me dicens
12,²⁷fili hominis ecce domus Israhel dicentium
visio quam hic videt in dies multos
et in tempora longa iste prophetat
12,²⁸propterea dic ad eos haec dicit Dominus Deus
non prolongabitur ultra omnis sermo meus
verbum quod locutus fuero complebitur dicit Dominus Deus
13,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
13,²fili hominis vaticinare ad prophetas Israhel qui prophetant
et dices prophetantibus de corde suo audite verbum Domini
13,³haec dicit Dominus Deus
vae prophetis insipientibus
qui sequuntur spiritum suum et nihil vident
13,⁴quasi vulpes in desertis prophetae tui Israhel erant
13,⁵non ascendistis ex adverso neque opposuistis murum pro domo Israhel
ut staretis in proelio in die Domini
13,⁶vident vana et divinant mendacium
dicentes ait Dominus cum Dominus non miserit eos
et perseveraverunt confirmare sermonem
13,⁷numquid non visionem cassam vidistis et divinationem mendacem locuti estis
et dicitis ait Dominus cum ego non sim locutus
13,⁸propterea haec dicit Dominus Deus

quia locuti estis vana et vidistis mendacium
ideo ecce ego ad vos ait Dominus Deus
13,⁹et erit manus mea super prophetas qui vident vana et divinant mendacium
in concilio populi mei non erunt
et in scriptura domus Israhel non scribentur
nec in terra Israhel ingredientur
et scietis quia ego Dominus Deus
13,¹⁰eo quod deceperint populum meum
dicentes pax et non est pax
et ipse aedificabat parietem
illi autem liniebant eum luto absque paleis
13,¹¹dic ad eos qui liniunt absque temperatura quod casurus sit
erit enim imber inundans et dabo lapides praegrandes desuper inruentes
et ventum procellae dissipantem
13,¹²siquidem ecce cecidit paries
numquid non dicetur vobis ubi est litura quam levistis
13,¹³propterea haec dicit Dominus Deus
et erumpere faciam spiritum tempestatum in indignatione mea
et imber inundans in furore meo erit
et lapides grandes in ira in consummationem
13,¹⁴et destruam parietem quem levistis absque temperamento
et adaequabo eum terrae et revelabitur fundamentum eius
et cadet et consumetur in medio eius
et scietis quia ego sum Dominus
13,¹⁵et conplebo indignationem meam in parietem et in his qui linunt eum absque tempe-
ramento
dicamque vobis non est paries et non sunt qui linunt eum
13,¹⁶prophetae Israhel qui prophetant ad Hierusalem
et vident ei visionem pacis et non est pax ait Dominus Deus
13,¹⁷et tu fili hominis pone faciem tuam contra filias populi tui
quae prophetant de corde suo
et vaticinare super eas 13,¹⁸et dic
haec ait Dominus Deus
vae quae consuunt pulvillos sub omni cubito manus
et faciunt cervicalia sub capite universae aetatis ad capiendas animas

cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum
13,¹⁹et violabant me ad populum meum propter pugillum hordei et fragmen panis
ut interficerent animas quae non moriuntur et vivificarent animas quae non vivunt
mentientes populo meo credenti mendaciis

13,²⁰propter hoc haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad pulvillos vestros quibus vos capitis animas volantes
et dirumpam eos de brachiis vestris
et dimittam animas quas vos capitis animas ad volandum

13,²¹et dirumpam cervicalia vestra
et liberabo populum meum de manu vestra
neque erunt ultra in manibus vestris ad praedandum
et scietis quia ego Dominus

13,²²pro eo quod maerere fecistis cor iusti mendaciter quem ego non contristavi
et confortastis manus impii ut non reverteretur a via sua mala et viveret

13,²³propterea vana non videbitis
et divinationes non divinabitis amplius
et eruam populum meum de manu vestra
et scietis quoniam ego Dominus

14,¹ et venerunt ad me viri seniorum Israhel et sederunt coram me

14,²et factus est sermo Domini ad me dicens

14,³fili hominis viri isti posuerunt inmunditias suas in cordibus suis
et scandalum iniquitatis suae statuerunt contra faciem suam
numquid interrogatus respondebo eis

14,⁴propter hoc loquere eis et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
homo homo de domo Israhel qui posuerit inmunditias suas in corde suo
et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam
et venerit ad prophetam interrogans per eum me
ego Dominus respondebo ei in multitudine inmunditiarum suarum

14,⁵ut capiatur domus Israhel in corde suo
quo recesserunt a me in cunctis idolis suis

14,⁶propterea dic ad domum Israhel
haec dicit Dominus Deus

convertimini et recedite ab idolis vestris
et ab universis contaminationibus vestris avertite facies vestras

14,⁷quia homo homo de domo Israhel et de proselytis quicumque advena fuerit in Israhel

si alienatus fuerit a me et posuerit idola sua in corde suo
et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam
et venerit ad prophetam ut interroget per eum me
ego Dominus respondebo ei per me
14,⁸et ponam faciem meam super hominem illum
et faciam eum in exemplum et in proverbium
et disperdam eum de medio populi mei
et scietis quia ego Dominus
14,⁹et propheta cum erraverit et locutus fuerit verbum
ego Dominus decepi prophetam illum
et extendam manum meam super eum
et delebo eum de medio populi mei Israhel
14,¹⁰et portabunt iniquitatem suam
iuxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas prophetae erit
14,¹¹ut non erret ultra domus Israhel a me
neque polluatur in universis praevaricationibus suis
sed sit mihi in populum et ego sim eis in Deum ait Dominus exercituum
14,¹²et factus est sermo Domini ad me dicens
14,¹³fili hominis terra cum peccaverit mihi ut praevaricetur praevaricans
extendam manum meam super eam et conteram virgam panis eius
et inmittam in eam famem et interficiam de ea hominem et iumentum
14,¹⁴et si fuerint tres viri isti in medio eius Noe Danihel et Iob
ipsi iustitia sua liberabunt animas suas ait Dominus exercituum
14,¹⁵quod si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam
et fuerit in via eo quod non sit pertransiens propter bestias
14,¹⁶tres viri isti qui fuerint in ea
vivo ego dicit Dominus Deus quia nec filios nec filias liberabunt
sed ipsi soli liberabuntur
terra autem desolabitur
14,¹⁷vel si gladium induxero super terram illam
et dixerero gladio transi per terram
et interfecero de ea hominem et iumentum
14,¹⁸et tres viri isti fuerint in medio eius
vivo ego dicit Dominus Deus non liberabunt filios neque filias
sed ipsi soli liberabuntur

14,¹⁹si autem et pestilentiam inmisero super terram illam
et effudero indignationem meam super eam in sanguine
ut auferam ex ea hominem et iumentum
14,²⁰et Noe et Danihel et Iob fuerint in medio eius
vivo ego dicit Dominus Deus quia filium et filiam non liberabunt
sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas
14,²¹quoniam haec dicit Dominus Deus
quod si et quattuor iudicia mea pessima
gladium et famem et bestias malas et pestilentiam misero in Hierusalem
ut interficiam de ea hominem et pecus
14,²²tamen relinquetur in ea salvatio educentium filios et filias
ecce ipsi egredientur ad vos
et videbitis viam eorum et adinventiones eorum
et consolabimini super malo quod induxi in Hierusalem
in omnibus quae inportavi super eam
14,²³et consolabuntur vos cum videritis viam eorum et adinventiones eorum
et cognoscetis quod non frustra fecerim omnia quae feci in ea ait Dominus Deus
15,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
15,²fili hominis quid fiet ligno vitis
ex omnibus lignis nemorum quae sunt inter ligna silvarum
15,³numquid tolletur de ea lignum ut fiat opus
aut fabricabitur de ea paxillus ut dependeat in eo quodcumque vas
15,⁴ecce igni datum est in escam
utramque partem eius consumpsit ignis
et medietas eius redacta est in favillam
numquid utile erit ad opus
15,⁵etiam cum esset integrum non erat aptum ad opus
quanto magis cum ignis illud devoraverit et conbuserit nihil ex eo fiet operis
15,⁶propterea haec dicit Dominus Deus
quomodo lignum vitis inter ligna silvarum quod dedi igni ad devorandum
sic tradidi habitatores Hierusalem
15,⁷et ponam faciem meam in eos
de igne egredientur et ignis consumet eos
et scietis quia ego Dominus cum posuero faciem meam in eos
15,⁸et dederam terram inviam et desolatam

eo quod praevaricatores extiterint dicit Dominus Deus
16,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
16,² fili hominis notas fac Hierusalem abominationes suas
16,³ et dices haec dicit Dominus Deus Hierusalem
radix tua et generatio tua de terra chananea
pater tuus Amorreus et mater tua Cethea
16,⁴ et quando nata es in die ortus tui non est praecisus umbilicus tuus
et in aqua non es lota in salutem
nec sale salita nec involuta pannis
16,⁵ non pepercit super te oculus ut facerem tibi unum de his miseratus tui
sed proiecta es super faciem terrae in abiectioe animae tuae in die qua nata es
16,⁶ transiens autem per te vidi te conculcari in sanguine tuo
et dixi tibi cum esses in sanguine tuo vive
dixi inquam tibi in sanguine tuo vive
16,⁷ multiplicatam quasi germen agri dedi te
et multiplicata es et grandis effecta
et ingressa es et pervenisti ad mundum muliebrem
ubera tua intumuerunt et pilus tuus germinavit
et eras nuda et confusionis plena
16,⁸ et transivi per te et vidi te
et ecce tempus tuum tempus amantium
et expandi amictum meum super te et operui ignominiam tuam
et iuravi tibi et ingressus sum pactum tecum ait Dominus Deus
et facta es mihi 16,⁹ et lavi te aqua
et emundavi sanguinem tuum ex te et unxi te oleo
16,¹⁰ et vestivi te discoloribus
et calciavi te ianthino
et cinxi te bysso et indui te subtilibus
16,¹¹ et ornavi te ornamento
et dedi armillas in manibus tuis et torquem circa collum tuum
16,¹² et dedi inaurem super os tuum et circulos auribus tuis
et coronam decoris in capite tuo
16,¹³ et ornata es auro et argento
et vestita es bysso et polymito et multicoloribus
similam et mel et oleum comedisti

et decora facta es vehementer nimis
et profecisti in regnum
16,¹⁴et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam
quia perfecta eras in decore meo quem posueram super te dicit Dominus Deus
16,¹⁵et habens fiduciam in pulchritudine tua
fornicata es in nomine tuo
et exposuisti fornicationem tuam omni transeunti ut eius fieres
16,¹⁶et sumens de vestimentis meis fecisti tibi excelsa hinc inde consuta
et fornicata es super eis sicut non est factum neque futurum est
16,¹⁷et tulisti vasa decoris tui
de auro meo et argento meo quae dedi tibi
et fecisti tibi imagines masculinas et fornicata es in eis
16,¹⁸et sumpsisti vestimenta tua multicoloria et vestita es eis
et oleum meum et thymiana meum posuisti coram eis
16,¹⁹et panem meum quem dedi tibi
similam et oleum et mel quibus enutrivisti te
posuisti in conspectu eorum in odorem suavitatis
et factum est ait Dominus Deus
16,²⁰et tulisti filios tuos et filias tuas quas generasti mihi
et immolasti eis ad devorandum
numquid parva est fornicatio tua 16,²¹immolantis filios meos
et dedisti illos consecrans eis
16,²²et post omnes abominationes tuas et fornicationes
non es recordata dierum adolescentiae tuae
quando eras nuda et confusione plena conculcata in sanguine tuo
16,²³et accidit post omnem malitiam tuam
vae vae tibi ait Dominus Deus
16,²⁴et aedificasti tibi lupanar
et fecisti tibi prostibulum in cunctis plateis
16,²⁵ad omne caput viae aedificasti signum prostitutionis tuae
et abominabilem fecisti decorem tuum
et divisisti pedes tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes tuas
16,²⁶et fornicata es cum filiis Aegypti vicinis tuis magnarum carnium
et multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me
16,²⁷ecce ego extendi manum meam super te et auferam ius tuum

et dabo te in animam odientium te filiarum palestinarum
quae erubescunt in via tua scelerata
16,²⁸et fornicata es in filiis Assyriorum
eo quod necdum fueris expleta
et postquam fornicata es nec sic es satiata
16,²⁹et multiplicasti fornicationem tuam in terra Chanaan cum Chaldeis
et nec sic satiata es
16,³⁰in quo mundabo cor tuum ait Dominus Deus
cum facias omnia haec opera mulieris meretricis et procacis
16,³¹quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis viae
et excelsum tuum fecisti in omni platea
nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium
16,³²sed quasi mulier adultera quae super virum suum inducit alienos
16,³³omnibus meretricibus dantur mercedes
tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis
et donabas eis ut intrarent ad te undique ad fornicandum tecum
16,³⁴factumque in te est contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis
et post te non erit fornicatio
in eo enim quod dedisti mercedes et mercedes non accepisti
factum est in te contrarium
16,³⁵propterea meretrix audi verbum Domini
16,³⁶haec dicit Dominus Deus
quia effusum est aes tuum et revelata est ignominia tua in fornicationibus tuis
super amatores tuos et super idola abominationum tuarum
in sanguine filiorum tuorum quos dedisti eis
16,³⁷ecce ego congregabo omnes amatores tuos quibus commixta es
et omnes quos dilexisti cum universis quos oderas
et congregabo eos super te undique
et nudabo ignominiam tuam coram eis
et videbunt omnem turpitudinem tuam
16,³⁸et iudicabo te iudiciis adulterarum et effudentium sanguinem
et dabo te in sanguinem furoris et zeli
16,³⁹et dabo te in manus eorum et destruent lupanar tuum
et demolientur prostibulum tuum
et denudabunt te vestimentis tuis et auferent vasa decoris tui

et derelinquent te nudam plenamque ignominia
16,⁴⁰et adducent super te multitudinem
et lapidabunt te lapidibus et trucidabunt te gladiis suis
16,⁴¹et comburent domos tuas igni
et facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum
et desines fornicari et mercedes ultra non dabis
16,⁴²et requiescet indignatio mea in te
et auferetur zelus meus a te
et quiescam nec irascar amplius
16,⁴³eo quod non fueris recordata dierum adulescentiae tuae
et provocasti me in omnibus his
quapropter et ego vias tuas in capite tuo dedi ait Dominus Deus
et non feci iuxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis
16,⁴⁴ecce omnis qui dicit vulgo proverbium in te adsumet illud dicens
sicut mater ita et filia eius
16,⁴⁵filia matris tuae es tu
quae proiecit virum suum et filios suos
et soror sororum tuarum tu
quae proiecerunt viros suos et filios suos
mater vestra Ceththea et pater vester Amorreus
16,⁴⁶et soror tua maior Samaria
ipsa et filiae eius quae habitat ad sinistram tuam
soror autem tua minor te quae habitat a dextris tuis Sodoma et filiae eius
16,⁴⁷sed nec in viis earum ambulasti
neque secundum scelera earum fecisti
pauillum minus paene sceleriora fecisti illis in omnibus viis tuis
16,⁴⁸vivo ego dicit Dominus Deus
quia non fecit Sodoma soror tua ipsa et filiae eius
sicut fecisti tu et filiae tuae
16,⁴⁹ecce haec fuit iniquitas Sodomae sororis tuae
superbia saturitas panis et abundantia
et otium ipsius et filiarum eius
et manum egeno et pauperi non porrigebant
16,⁵⁰et elevatae sunt et fecerunt abominationes coram me et abstuli eas sicut vidisti
16,⁵¹et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit

sed vicisti eas sceleribus tuis
et iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis quas operata es
16,⁵² ergo et tu porta confusionem tuam
quae vicisti sorores tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis
iustificatae sunt enim a te
ergo et tu confundere et porta ignominiam tuam
quae iustificasti sorores tuas
16,⁵³ et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus suis
et conversione Samariae et filiarum eius
et convertam reversionem tuam in medio earum
16,⁵⁴ ut portes ignominiam tuam et confundaris in omnibus quae fecisti consolans eas
16,⁵⁵ et soror tua Sodoma et filiae eius revertentur ad antiquitatem suam
et Samaria et filiae eius revertentur ad antiquitatem suam
et tu et filiae tuae revertimini ad antiquitatem vestram
16,⁵⁶ non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo in die superbiae tuae
16,⁵⁷ antequam revelaretur malitia tua
sicut hoc tempore in obprobrium filiarum Syriae
et cunctarum in circuitu tuo filiarum palestinarum
quae ambiunt te per gyrum
16,⁵⁸ scelus tuum et ignominiam tuam tu portasti ait Dominus Deus
16,⁵⁹ quia haec dicit Dominus Deus
et faciam tibi sicut dispexisti iuramentum
ut irritum faceres pactum
16,⁶⁰ et recordabor ego pacti mei tecum in diebus adolescentiae tuae
et suscitabo tibi pactum sempiternum
16,⁶¹ et recordaberis viarum tuarum et confunderis
cum receperis sorores tuas te maiores cum minoribus tuis
et dabo eas tibi in filias sed non ex pacto tuo
16,⁶² et suscitabo ego pactum meum tecum
et scies quia ego Dominus
16,⁶³ ut recorderis et confundaris
et non sit tibi ultra aperire os prae confusione tua
cum placatus fuero tibi in omnibus quae fecisti ait Dominus Deus
17,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
17,² fili hominis propone enigma et narra parabolam ad domum Israhel

17,³et dices haec dicit Dominus Deus
aquila grandis magnarum alarum longo membrorum ductu plena plumis et varietate
venit ad Libanum et tulit medullam cedri
17,⁴summitatem frondium eius avellit
et transportavit eam in terram Chanaan
in urbem negotiatorum posuit illam
17,⁵et tulit de semente terrae et posuit illud in terra pro semine
ut firmaret radicem super aquas multas
in superficie posuit illud
17,⁶cumque germinasset crevit in vineam latiore
humili statura respicientibus ramis eius ad eam
et radices eius sub illa erunt
facta est ergo vinea et fructificavit in palmites et emisit propagines
17,⁷et facta est aquila altera grandis magnis alis multisque plumis
et ecce vinea ista quasi mittens radices suas ad eam
palmites suos extendit ad illam ut inrigaret eam de areolis germinis sui
17,⁸in terra bona super aquas multas plantata est
ut faciat frondes et portet fructum
et sit in vineam grandem
17,⁹dic haec dicit Dominus Deus ergone prosperabitur
nonne radices eius evellet et fructum eius dstringet
et siccabit omnes palmites germinis eius et arescet
et non in brachio grandi neque in populo multo ut evelleret eam radicitus
17,¹⁰ecce plantata est ergone prosperabitur
nonne cum tetigerit eam ventus urens siccabitur
et in areis germinis sui arescet
17,¹¹et factum est verbum Domini ad me dicens
17,¹²dic ad domum exasperantem
nescitis quid ista significant
dic ecce venit rex Babylonis Hierusalem
et adsumet regem et principes eius
et adducet eos ad semet ipsum in Babylonem
17,¹³et tollet de semine regni
ferietque cum eo foedus et accipiet ab eo iusiurandum
sed et fortes terrae tollet

17,¹⁴ut sit regnum humile et non eleuetur
sed custodiat pactum eius et servet illud
17,¹⁵qui recedens ab eo misit nuntios ad Aegyptum
ut daret sibi equos et populum multum
numquid prosperabitur vel consequetur salutem qui fecit haec
et qui dissolvit pactum numquid effugiet
17,¹⁶vivo ego dicit Dominus Deus
quoniam in loco regis qui constituit eum regem
cuius fecit irritum iuramentum et solvit pactum quod habebat cum eo
in medio Babylonis morietur
17,¹⁷et non in exercitu grandi neque in populo multo faciet contra eum Pharaon proelium
in iactu aggeris et in extruptione vallorum ut interficiat animas multas
17,¹⁸spreverat enim iuramentum ut solveret foedus
et ecce dedit manum suam
et cum omnia haec fecerit non effugiet
17,¹⁹propterea haec dicit Dominus Deus
vivo ego quoniam iuramentum quod sprevit
et foedus quod praevaricatus est ponam in caput eius
17,²⁰et expandam super eum rete meum
et comprehendetur sagena mea
et adducam eum in Babylonem et iudicabo illum ibi
in praevaricatione qua despexit me
17,²¹et omnes profugi eius cum universo agmine gladio cadent
residui autem in omnem ventum dispergentur
et scietis quia ego Dominus locutus sum
17,²²haec dicit Dominus Deus
et sumam ego de medulla cedri sublimis
et ponam de vertice ramorum eius
tenerum distringam et plantabo super montem excelsum et eminentem
17,²³in monte sublimi Israhel plantabo illud
et erumpet in germen et faciet fructum et erit in cedrum magnam
et habitabunt sub eo omnes volucres
universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit
17,²⁴et scient omnia ligna regionis quia ego Dominus
humiliavi lignum sublime et exaltavi lignum humile

et siccavi lignum viride et frondere feci lignum aridum
ego Dominus locutus sum et feci
18,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
18,² quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israhel dicentes
patres comederunt uvam acerbam et dentes filiorum obstupescunt
18,³ vivo ego dicit Dominus Deus
si erit vobis ultra parabola haec in proverbium in Israhel
18,⁴ ecce omnes animae meae sunt
ut anima patris ita et anima filii mea est
anima quae peccaverit ipsa morietur
18,⁵ et vir si fuerit iustus et fecerit iudicium et iustitiam
18,⁶ in montibus non comederit
et oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel
et uxorem proximi sui non violaverit
et ad mulierem menstruatam non accesserit
18,⁷ et hominem non contristaverit
pignus debitori reddiderit
per vim nihil rapuerit
panem suum esurienti dederit
et nudum operuerit vestimento
18,⁸ ad usuram non commodaverit
et amplius non acceperit
ab iniquitate averterit manum suam
iudicium verum fecerit inter virum et virum
18,⁹ in praeceptis meis ambulaverit et iudicia mea custodierit ut faciat veritatem
hic iustus est vita vivet ait Dominus Deus
18,¹⁰ quod si genuerit filium latronem effudentem sanguinem
et fecerit unum de istis
18,¹¹ et haec quidem omnia non facientem
sed in montibus comedentem
et uxorem proximi sui polluentem
18,¹² egenum et pauperem contristantem
rapientem rapinas
pignus non reddentem
et ad idola levantem oculos suos

abominationem facientem
18,¹³ad usuram dantem
et amplius accipientem
numquid vivet non vivet
cum universa detestanda haec fecerit morte morietur
sanguis eius in ipso erit
18,¹⁴quod si genuerit filium qui videns omnia peccata patris sui quae fecit
timuerit et non fecerit simile eis
18,¹⁵super montes non comederit
et oculos suos non levaverit ad idola domus Israhel
et uxorem proximi sui non violaverit
18,¹⁶et virum non contristaverit
pignus non retinuerit
et rapinam non rapuerit
panem suum esurienti dederit
et nudum operuerit vestimento
18,¹⁷a pauperis iniuria averterit manum suam
usuram et superabundantiam non acceperit
iudicia mea fecerit
in praeceptis meis ambulaverit
hic non morietur in iniquitate patris sui sed vita vivet
18,¹⁸pater eius quia calumniatus est et vim fecit fratri
et malum operatus est in medio populi sui
ecce mortuus est in iniquitate sua
18,¹⁹et dicitis quare non portavit filius iniquitatem patris
videlicet quia filius iudicium et iustitiam operatus est
omnia praecepta mea custodivit et fecit illa
vita vivet
18,²⁰anima quae peccaverit ipsa morietur
filius non portabit iniquitatem patris
et pater non portabit iniquitatem filii
iustitia iusti super eum erit
et impietas impii erit super eum
18,²¹si autem impius egerit paenitentiam
ab omnibus peccatis suis quae operatus est

et custodierit universa praecepta mea
et fecerit iudicium et iustitiam
vita vivet non morietur
18,²² omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabor
in iustitia sua quam operatus est vivet
18,²³ numquid voluntatis meae est mors impii dicit Dominus Deus
et non ut convertatur a viis suis et vivat
18,²⁴ si autem averterit se iustus a iustitia sua
et fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes quas operari solet impius
numquid vivet
omnes iustitiae eius quas fecerat non recordabuntur
in praevaricatione qua praevaricatus est
et in peccato suo quod peccavit in ipsis morietur
18,²⁵ et dixistis non est aequa via Domini
audite domus Israhel
numquid via mea non est aequa
et non magis viae vestrae pravae sunt
18,²⁶ cum enim averterit se iustus a iustitia sua
et fecerit iniquitatem morietur in eis
in iniustitia quam operatus est morietur
18,²⁷ et cum averterit se impius ab impietate sua quam operatus est
et fecerit iudicium et iustitiam
ipse animam suam vivificabit
18,²⁸ considerans enim et avertens se ab omnibus iniquitatibus suis quas operatus est
vita vivet et non morietur
18,²⁹ et dicunt filii Israhel non est aequa via Domini
numquid viae meae non sunt aequae domus Israhel
et non magis viae vestrae pravae
18,³⁰ idcirco unumquemque iuxta vias suas iudicabo domus Israhel ait Dominus Deus
convertimini et agite paenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris
et non erit vobis in ruinam iniquitas
18,³¹ proicite a vobis omnes praevaricationes vestras in quibus praevaricati estis
et facite vobis cor novum et spiritum novum
et quare moriemini domus Israhel
18,³² quia nolo mortem morientis dicit Dominus Deus

revertimini et vivite

19,¹ et tu adsume planctum super principes Israhel 19,² et dices

quare mater tua leaena inter leones cubavit

in medio leunculorum enutrivit catulos suos

19,³ et eduxit unum de leunculis suis

leo factus est et didicit capere praedam hominemque comedere

19,⁴ et audierunt de eo gentes et non absque vulneribus suis ceperunt eum

et adduxerunt eum in catenis in terram Aegypti

19,⁵ quae cum vidisset quoniam infirmata est et periit expectatio eius

tulit unum de leunculis suis

leonem constituit eum

19,⁶ qui incedebat inter leones

et factus est leo

didicit praedam capere et homines devorare

19,⁷ didicit viduas facere et civitates eorum in desertum adducere

et desolata est terra et plenitudo eius a voce rugitus illius

19,⁸ et convenerunt adversum eum gentes undique de provinciis

et expanderunt super eum rete suum

in vulneribus earum captus est

19,⁹ et miserunt eum in caveam in catenis

adduxerunt eum ad regem Babylonis

miseruntque eum in carcerem

ne audiretur vox eius ultra super montes Israhel

19,¹⁰ mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata

fructus eius et frondes eius creverunt ex aquis multis

19,¹¹ et factae sunt ei virgae solidae in scepra dominantium

et exaltata est statura eius inter frondes

et vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum

19,¹² et evulsa est in ira in terramque proiecta

et ventus urens siccavit fructum eius

marcuerunt et arefactae sunt virgae roboris eius

ignis comedit eam

19,¹³ et nunc transplantata est in desertum

in terra invia et sitienti

19,¹⁴ et egressus est ignis de virga ramorum eius qui fructum eius comedit

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

et non fuit in ea virga fortis sceptrum dominantium
planctus est et erit in planctum
20,¹ et factum est in anno septimo in quinto in decima mensis
venerunt viri de senioribus Israhel ut interrogarent Dominum et sederunt coram me
20,² et factus est sermo Domini ad me dicens
20,³ fili hominis loquere senioribus Israhel et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
num ad interrogandum me vos venistis
vivo ego quia non respondebo vobis ait Dominus Deus
20,⁴ si iudicas eos si iudicas fili hominis
abominationes patrum eorum ostende eis
20,⁵ et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
in die qua elegi Israhel et levavi manum meam pro stirpe domus Iacob
et apparui eis in terra Aegypti
et levavi manum meam pro eis dicens ego Dominus Deus vester
20,⁶ in die illa levavi manum meam pro eis ut educerem eos de terra Aegypti
in terram quam provideram eis fluentem lacte et melle
quae est egregia inter omnes terras
20,⁷ et dixi ad eos unusquisque offensiones oculorum suorum abiciat
et in idolis Aegypti nolite pollui
ego Dominus Deus vester
20,⁸ et inritaverunt me nolueruntque audire
unusquisque abominationes oculorum suorum non proiecit
nec idola Aegypti reliquerunt
et dixi ut effunderem indignationem meam super eos
et implerem iram meam in eis in medio terrae Aegypti
20,⁹ et feci propter nomen meum ut non violaretur coram gentibus in quarum medio erant
et inter quas apparui eis ut educerem eos de terra Aegypti
20,¹⁰ eieci ergo eos de terra Aegypti et eduxi in desertum
20,¹¹ et dedi eis praecepta mea et iudicia mea ostendi eis
quae faciat homo et vivat in eis
20,¹² insuper et sabbata mea dedi eis
ut esset signum inter me et eos
et scirent quia ego Dominus sanctificans eos
20,¹³ et inritaverunt me domus Israhel in deserto

in praeceptis meis non ambulaverunt
et iudicia mea proiecerunt
quae faciens homo vivet in eis
et sabbata mea violaverunt vehementer
dixi ergo ut effunderem furorem meum super eos in deserto et consumerem eos
20,¹⁴et feci propter nomen meum ne violaretur coram gentibus
de quibus eieci eos in conspectu earum
20,¹⁵ego igitur levavi manum meam super eos in deserto
ne inducerem eos in terram quam dedi eis fluentem lacte et melle
praecipuam terrarum omnium
20,¹⁶quia iudicia mea proiecerunt
et in praeceptis meis non ambulaverunt
et sabbata mea violaverunt
post idola enim cor eorum gradiebatur
20,¹⁷et pepercit oculus meus super eos ut non interficerem eos
nec consumpsi eos in deserto
20,¹⁸dixi autem ad filios eorum in solitudine
in praeceptis patrum vestrorum nolite incedere
nec iudicia eorum custodiat nec in idolis eorum polluamini
20,¹⁹ego Dominus Deus vester
in praeceptis meis ambulate
et iudicia mea custodite et facite ea
20,²⁰et sabbata mea sanctificate ut sit signum inter me et vos
et sciatur quia ego Dominus Deus vester
20,²¹et exacerbaverunt me filii
in praeceptis meis non ambulaverunt
et iudicia mea non custodierunt ut facerent ea
quae cum fecerit homo vivet in eis
et sabbata mea violaverunt
et comminatus sum ut effunderem furorem meum super eos
et implerem iram meam in eis in deserto
20,²²averti autem manum meam et feci propter nomen meum
ut non violaretur coram gentibus
de quibus eieci eos in oculis earum
20,²³iterum levavi manum meam in eos in solitudine

ut dispergerem illos in nationes et ventilarem in terras
20,²⁴eo quod iudicia mea non fecissent
et praecepta mea reprobassent
et sabbata mea violassent
et post idola patrum suorum fuissent oculi eorum
20,²⁵ergo et ego dedi eis praecepta non bona
et iudicia in quibus non vivent
20,²⁶et pollui eos in muneribus suis
cum offerrent omne quod aperit vulvam propter delicta sua
et scient quia ego Dominus
20,²⁷quam ob rem loquere ad domum Israhel fili hominis et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
adhuc et in hoc blasphemaverunt me patres vestri
cum sprevissem me contemntes
20,²⁸et induxissem eos in terram super quam levavi manum meam ut darem eis
viderunt omnem collem excelsum et omne lignum nemorosum
et immolaverunt ibi victimas suas
et dederunt ibi inritationem oblationis suae
et posuerunt ibi odorem suavitatis suae
et libaverunt libationes suas
20,²⁹et dixi ad eos quid est excelsum ad quod vos ingredimini
et vocatum est nomen eius Excelsus usque ad hanc diem
20,³⁰propterea dic ad domum Israhel haec dicit Dominus Deus
certe in via patrum vestrorum vos polluimini
et post offendicula eorum vos fornicamini
20,³¹et in oblatione donorum vestrorum cum transducitis filios vestros per ignem vos pollu-
imini
in omnibus idolis vestris usque hodie
et ego respondebo vobis domus Israhel
vivo ego dicit Dominus Deus quia non respondebo vobis
20,³²neque cogitatio mentis vestrae fiet dicentium
erimus sicut gentes et sicut cognationes terrae ut colamus ligna et lapides
20,³³vivo ego dicit Dominus Deus
quoniam in manu forti et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos
20,³⁴et educam vos de populis et congregabo vos de terris in quibus dispersi estis

in manu valida et brachio extento et in furore effuso regnabo super vos
20,³⁵et adducam vos in desertum populorum
et iudicabor vobiscum ibi facie ad faciem
20,³⁶sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terrae Aegypti
sic iudicabo vos dicit Dominus Deus
20,³⁷et subiciam vos sceptro meo et inducam vos in vinculis foederis
20,³⁸et eligam de vobis transgressores et impios
et de terra incolatus eorum educam eos
et terram Israhel non ingredientur
et scietis quia ego Dominus
20,³⁹et vos domus Israhel
haec dicit Dominus Deus
singuli post idola vestra ambulate et servite eis
quod si et in hoc non audieritis me
et nomen meum sanctum pollueritis ultra in muneribus vestris et in idolis vestris
20,⁴⁰in monte sancto meo in monte excelso Israhel ait Dominus Deus
ibi serviet mihi omnis domus Israhel
omnes inquam in terra in qua placebunt mihi
et ibi quaeram primitias vestras
et initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris
20,⁴¹in odorem suavitatis suscipiam vos
cum eduxero vos de populis
et congregavero vos de terris in quas dispersi estis
et sanctificabor in vobis in oculis nationum
20,⁴²et scietis quia ego Dominus
cum induxero vos ad terram Israhel
in terram pro qua levavi manum meam ut darem eam patribus vestris
20,⁴³et recordabimini ibi viarum vestrarum
et omnium scelerum vestrorum quibus polluti estis in eis
et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris quas fecistis
20,⁴⁴et scietis quia ego Dominus cum benefecero vobis propter nomen meum
non secundum vias vestras malas
neque secundum scelera vestra pessima domus Israhel ait Dominus Deus
20,⁴⁵et factus est sermo Domini ad me dicens
20,⁴⁶fili hominis pone faciem tuam contra viam austri

et stilla ad africanum
et propheta ad saltum agri meridiani 20,⁴⁷et dices saltui meridiano
audi verbum Domini haec dicit Dominus Deus
ecce ego succendam in te ignem
et conburam in te omne lignum viride et omne lignum aridum
non extinguetur flamma succensionis
et conburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem
20,⁴⁸et videbit universa caro quia ego Dominus succendi eam nec extinguetur
20,⁴⁹et dixi ha ha ha Domine Deus
ipsi dicunt de me numquid non per parabolas loquitur iste
21,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
21,²fili hominis pone faciem tuam ad Hierusalem
et stilla ad sanctuaria et propheta contra humum Israhel
21,³et dices terrae Israhel
haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te
et eiciam gladium meum de vagina sua
et occidam in te iustum et impium
21,⁴pro eo autem quod occidi in te iustum et impium
idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab austro ad aquilonem
21,⁵ut sciat omnis caro quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua inrevocabi-
lem
21,⁶et tu fili hominis ingemesce
in contritione lumborum et in amaritudinibus ingemesce coram eis
21,⁷cumque dixerint ad te quare tu gemis
dices pro auditu quia venit
et tabescet omne cor et dissolventur universae manus
et infirmabitur omnis spiritus et per cuncta genua fluent aquae
ecce venit et fiet ait Dominus Deus
21,⁸et factus est sermo Domini ad me dicens
21,⁹fili hominis propheta et dices haec dicit Dominus Deus loquere
gladius gladius exacutus est et limatus
21,¹⁰ut caedat victimas exacutus est ut splendeat limatus est
qui moves sceptrum filii mei succidisti omne lignum
21,¹¹et dedi eum ad levigandum ut teneatur manu

iste exacutus est gladius et iste limatus
ut sit in manu interficientis
21,¹²clama et ulula fili hominis
quia hic factus est in populo meo hic in cunctis ducibus Israhel
qui fugerant gladio traditi sunt cum populo meo
idcirco plaude super femur
21,¹³quia probatus est et hoc cum sceptrum subverterit
et non erit dicit Dominus Deus
21,¹⁴tu ergo fili hominis propheta et percute manu ad manum
et duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectorum
hic est gladius occisionis magnae
qui obstupescere eos facit 21,¹⁵et corde tabescere et multiplicat ruinas
in omnibus portis eorum dedi conturbationem
gladii acuti et limati ad fulgendum amicti ad caedem
21,¹⁶exacuere vade ad dextram sive ad sinistram
quocumque faciei tuae est appetitus
21,¹⁷quin et ego plaudam manu ad manum
et implebo indignationem meam
ego Dominus locutus sum
21,¹⁸et factus est sermo Domini ad me dicens
21,¹⁹et tu fili hominis pone tibi duas vias
ut veniat gladius regis Babylonis
de terra una egredientur ambo
et manu capiet coniecturam
in capite viae civitatis coniciet
21,²⁰viam pones ut veniat gladius ad Rabbath filiorum Ammon
et ad Iudam in Hierusalem munitissimam
21,²¹stetit enim rex Babylonis in bivio
in capite duarum viarum
divinationem quaerens commiscens sagittas
interrogavit idola exta consuluit
21,²²ad dextram eius facta est divinatio super Hierusalem
ut ponat arietes ut aperiat os in caede
ut elevet vocem in ululatu
ut ponat arietes contra portas ut conportet aggerem

ut aedificet munitiones
21,²³eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum
et sabbatorum otium imitans
ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum
21,²⁴idcirco haec dicit Dominus Deus
pro eo quod recordati estis iniquitatis vestrae
et revelastis praevaricationes vestras
et apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris
pro eo inquam quod recordati estis manu capiemi
21,²⁵tu autem profane impie dux Israhel
cuius venit dies in tempore iniquitatis praefinita
21,²⁶haec dicit Dominus Deus aufer cidarim tolle coronam
nonne haec est quae humilem sublevavit et sublimem humiliavit
21,²⁷iniquitatem iniquitatem iniquitatem ponam eam
et hoc nunc factum est donec veniret cuius est iudicium et tradam ei
21,²⁸et tu fili hominis propheta et dic
haec dicit Dominus Deus ad filios Ammon et ad obprobrium eorum
et dices mucro mucro evaginate ad occidendum limate ut interficias et fulgeas
21,²⁹cum tibi viderentur vana et divinarentur mendacia
ut dareris super colla vulneratorum impiorum
quorum venit dies in tempore iniquitatis praefinita
21,³⁰revertere ad vaginam tuam in loco in quo creatus es
in terra nativitatis tuae iudicabo te
21,³¹et effundam super te indignationem meam
in igne furoris mei sufflabo in te
daboque te in manus hominum insipientium et fabricantium interitum
21,³²igni eris cibus sanguis tuus erit in medio terrae
oblivioni traderis quia ego Dominus locutus sum
22,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
22,²et tu fili hominis num iudicas num iudicas civitatem sanguinum
22,³et ostendes ei omnes abominationes suas
et dices haec dicit Dominus Deus
civitas effundens sanguinem in medio sui ut veniat tempus eius
et quae fecit idola contra semet ipsam ut pollueretur
22,⁴in sanguine tuo qui a te effusus est deliquisti

et in idolis tuis quae fecisti polluta es
et adpropinquare fecisti dies tuos et adduxisti tempus annorum tuorum
propterea dedi te obprobrium gentibus et inrisionem universis terris
22,⁵ quae iuxta sunt et quae procul a te triumphabunt de te
sordida nobilis grandis interitu
22,⁶ ecce principes Israhel singuli in brachio suo fuerunt in te ad effundendum sanguinem
22,⁷ patrem et matrem contumeliis adfecerunt in te
advenam calumniati sunt in medio tui
pupillum et viduam contristaverunt apud te
22,⁸ sanctuaria mea spreverunt et sabbata mea polluistis
22,⁹ viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem
et super montes comederunt in te
scelus operati sunt in medio tui
22,¹⁰ verecundiora patris discoperuerunt in te
inmunditiam menstruatae humiliaverunt in te
22,¹¹ et unusquisque in uxorem proximi sui operatus est abominationem
et socer nurum suam polluit nefarie
frater sororem suam filiam patris sui oppressit in te
22,¹² munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinem
usuram et superabundantiam accepisti
et avare proximos tuos calumniabaris
meique oblita es ait Dominus Deus
22,¹³ ecce conplosi manus meas super avaritiam tuam quam fecisti
et super sanguinem qui effusus est in medio tui
22,¹⁴ numquid sustinebit cor tuum aut praevallebunt manus tuae in diebus quos ego faciam
tibi
ego Dominus locutus sum et faciam
22,¹⁵ et dispergam te in nationes et ventilabo te in terras
et deficere faciam inmunditiam tuam a te
22,¹⁶ et possidebo te in conspectu gentium et scies quia ego Dominus
22,¹⁷ et factum est verbum Domini ad me dicens
22,¹⁸ fili hominis versa est mihi domus Israhel in scoriam
omnes isti aes et stagnum et ferrum et plumbum
in medio fornacis scoria argenti facti sunt
22,¹⁹ propterea haec dicit Dominus Deus

eo quod versi estis omnes in scoriam
propterea ecce ego congregabo vos in medium Hierusalem
22,²⁰ congregatione argenti et aeris et ferri et stagni et plumbi in medium fornacis
ut succendam in eam ignem ad conflandum
sic congregabo in furore meo et in ira mea et requiescam et conflabo vos
22,²¹ et congregabo vos et succendam vos in igne furoris mei
et conflagimini in medio eius
22,²² ut conflatur argentum in medio fornacis sic eritis in medio eius
et scietis quia ego Dominus effuderim indignationem meam super vos
22,²³ et factum est verbum Domini ad me dicens
22,²⁴ fili hominis dic ei tu es terra immunda et non conpluta
in die furoris 22,²⁵ coniuratio prophetarum in medio eius sicut leo rugiens capiensusque praedam
animam devoraverunt opes et pretium acceperunt
viduas eius multiplicaverunt in medio illius
22,²⁶ sacerdotes eius contempserunt legem meam et polluerunt sanctuaria mea
inter sanctum et profanum non habuere distantiam
et inter pollutum et mundum non intellexerunt
et a sabbatis meis averterunt oculos suos
et coinquinabar in medio eorum
22,²⁷ principes eius in medio illius quasi lupi rapientes praedam
ad effundendum sanguinem et perdendas animas et avare sectanda lucra
22,²⁸ prophetae autem eius linebant eos absque temperamento
videntes vana et divinantes eis mendacium
dicentes haec dicit Dominus Deus cum Dominus non sit locutus
22,²⁹ populi terrae calumniabantur calumniam et rapiebant violenter
egenum et pauperem adfligebant
et advenam opprimebant calumnia absque iudicio
22,³⁰ et quaesivi de eis virum qui interponeret sepem et staret oppositus contra me
pro terra ne dissiparem eam et non inveni
22,³¹ et effudi super eos indignationem meam
in igne irae meae consumpsi eos
viam eorum in caput eorum reddidi ait Dominus Deus
23,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
23,² fili hominis duae mulieres filiae matris unius fuerunt

23,³et fornicatae sunt in Aegypto in adolescentia sua fornicatae sunt
ibi subacta sunt ubera earum
et fractae sunt mammae pubertatis earum
23,⁴nomina autem earum Oolla maior et Ooliba soror eius
et habui eas et pepererunt filios et filias
porro earum nomina Samaria Oolla et Hierusalem Ooliba
23,⁵fornicata est igitur Oolla super me
et insanivit in amatores suos in Assyrios propinquantes
23,⁶vestitos hyacintho principes et magistratus iuvenes cupidinis
universos equites ascensores equorum
23,⁷et dedit fornicationes suas super eos
electos filios Assyriorum universos
et in omnibus in quos insanivit in inmunditiis eorum polluta est
23,⁸insuper et fornicationes suas quas habuerat in Aegypto non reliquit
nam et illi dormierant cum ea in adolescentia eius
et illi confregerant ubera pubertatis eius
et effuderant fornicationem suam super eam
23,⁹propterea tradidi eam in manu amatorum suorum
in manus filiorum Assur super quorum insanivit libidinem
23,¹⁰ipsi discoperuerunt ignominiam eius
filios et filias illius tulerunt et ipsam occiderunt gladio
et factae sunt famosae mulieres
et iudicia perpetrarunt in ea
23,¹¹quod cum vidisset soror eius Ooliba plus quam illa insanivit libidine
et fornicationem suam super fornicationem sororis suae
23,¹²ad filios Assyriorum praebuit inpuenter
ducibus et magistratibus ad se venientibus indutis veste varia
equitibus qui vectabantur equis et adolescentibus forma cunctis egregia
23,¹³et vidi quod polluta esset via una ambarum
23,¹⁴et auxit fornicationes suas
cumque vidisset viros depictos in pariete
imagines Chaldeorum expressas coloribus
23,¹⁵et accinctos balteis renes et tiaras tinctas in capitibus eorum
formam ducum omnium similitudinem filiorum Babylonis
terraeque Chaldeorum in qua orti sunt

23,¹⁶et insanivit super eos concupiscentia oculorum suorum
et misit nuntios ad eos in Chaldeam
23,¹⁷cumque venissent ad eam filii Babylonis ad cubile mammarum
polluerunt eam stupris suis
et polluta est ab eis et saturata est anima eius ab illis
23,¹⁸denudavit quoque fornicationes suas
et discoperuit ignominiam suam
et recessit anima mea ab ea sicut recesserat anima mea a sorore eius
23,¹⁹multiplicavit enim fornicationes suas
recordans dies adolescentiae suae
quibus fornicata est in terra Aegypti
23,²⁰et insanivit libidine super concubitu eorum
quorum carnes sunt ut carnes asinorum
et sicut fluxus equorum fluxus eorum
23,²¹et visitasti scelus adolescentiae tuae
quando subacta sunt in Aegypto ubera tua
et con fractae mammae pubertatis tuae
23,²²propterea Ooliba haec dicit Dominus Deus
ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te
de quibus satiata est anima tua
et congregabo eos adversum te in circuitu
23,²³filios Babylonis et universos Chaldeos nobiles tyrannosque et principes
omnes filios Assyriorum iuvenes forma egregia
duces et magistratus universos
principes principum et nominatos ascensores equorum
23,²⁴et venient super te instructi curru et rota multitudo populorum
lorica et clypeo et galea armabuntur contra te undique
et dabo coram eis iudicium et iudicabunt te iudiciis suis
23,²⁵et ponam zelum meum in te quem exercent tecum in furore
nasum tuum et aures tuas praecedent
et quae remanserint gladio concident
ipsi filios tuos et filias tuas capient
et novissimum tuum devorabitur igni
23,²⁶et denudabunt te vestimentis tuis et tollent vasa gloriae tuae
23,²⁷et requiescere faciam scelus tuum de te

et fornicationem tuam de terra Aegypti
nec levabis oculos tuos ad eos
et Aegypti non recordaberis amplius
23,²⁸ quia haec dicit Dominus Deus
ecce ego tradam te in manus eorum quos odisti
in manu de quibus satiata est anima tua
23,²⁹ et agent tecum in odio et tollent omnes labores tuos
et dimittent te nudam et ignominia plenam
revelabitur ignominia fornicationum tuarum
scelus tuum et fornicationes tuae 23,³⁰ fecerunt haec tibi
quia fornicata es post gentes inter quas polluta es in idolis eorum
23,³¹ in via sororis tuae ambulasti
et dabo calicem eius in manu tua
23,³² haec dicit Dominus Deus
calicem sororis tuae bibes profundum et latum
eris in derisum et in subsannationem quae es capacissima
23,³³ ebrietate et dolore repleberis
calice maeroris et tristitiae
calice sororis tuae Samariae
23,³⁴ et bibes illum et epotabis usque ad feces
et fragmenta eius devorabis
et ubera tua lacerabis quia ego locutus sum ait Dominus Deus
23,³⁵ propterea haec dicit Dominus Deus
quia oblita es mei et proiecisti me post corpus tuum
tu quoque porta scelus tuum et fornicationes tuas
23,³⁶ et ait Dominus ad me dicens
fili hominis numquid iudicas Oollam et Oolibam
et adnuntias eis scelera earum
23,³⁷ quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum
et cum idolis suis fornicatae sunt
insuper et filios suos quos genuerunt mihi obtulerunt eis ad devorandum
23,³⁸ sed et hoc fecerunt mihi
polluerunt sanctuarium meum in die illa
et sabbata mea profanaverunt
23,³⁹ cumque immolarent filios suos idolis suis

et ingrederentur sanctuarium meum in die illa ut polluerent illud
etiam haec fecerunt in medio domus meae
23,⁴⁰ miserunt ad viros venientes de longe ad quos nuntium miserant
itaque ecce venerunt quibus te lavisti
et circumlevisti stibio oculos tuos et ornata es mundo muliebri
23,⁴¹ sedisti in lecto pulcherrimo
et mensa ordinata est ante te
thymiama meum et unguentum meum posuisti super eam
23,⁴² et vox multitudinis exultantis erat in ea
et in viris qui de multitudine hominum adducebantur
et veniebant de deserto
posuerunt armillas in manibus eorum
et coronas speciosas in capitibus eorum
23,⁴³ et dixi ei quae adtrita est in adulteriis
nunc fornicabitur in fornicatione sua etiam haec
23,⁴⁴ et ingressi sunt ad eam quasi ad mulierem meretricem
sic ingrediebantur ad Oollam et ad Oolibam mulieres nefarias
23,⁴⁵ viri ergo iusti sunt hii iudicabunt eas iudicio adulterarum
et iudicio effudentium sanguinem
quia adulterae sunt et sanguis in manibus earum
23,⁴⁶ haec enim dicit Dominus Deus
adduc ad eas multitudinem et trade eas in tumultum et in rapinam
23,⁴⁷ et lapidentur lapidibus populorum
et confodiantur gladiis eorum
filios et filias earum interficient
et domos earum igne succendent
23,⁴⁸ et auferam scelus de terra
et discent omnes mulieres ne faciant secundum scelus earum
23,⁴⁹ et dabunt scelus vestrum super vos
et peccata idolorum vestrorum portabitis
et scietis quia ego Dominus Deus
24,¹ et factum est verbum Domini ad me
in anno nono in mense decimo decima mensis dicens
24,² fili hominis scribe tibi nomen diei huius
in qua confirmatus est rex Babylonis

adversum Hierusalem hodie
24,³et dices per proverbium ad domum inritatricem parabolam
et loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus
pone ollam pone inquam et mitte in ea aquam
24,⁴congere frusta eius in ea
omnem partem bonam femur et armum electa et ossibus plena
24,⁵pinguissimum pecus adsume
conpone quoque struices ossuum sub ea
efferbuit coctio eius et discocta sunt ossa illius in medio eius
24,⁶propterea haec dicit Dominus Deus
vae civitati sanguinum ollae cuius rubigo in ea est
et rubigo eius non exivit de ea
per partes et per partes suas eice eam
non cecidit super eam sors
24,⁷sanguis enim eius in medio eius est
super limpidissimam petram effudit illum
non effudit illum super terram ut possit operiri pulvere
24,⁸ut superducerem indignationem meam et vindicta ulciscerer
dedi sanguinem eius super petram limpidissimam ne operiretur
24,⁹propterea haec dicit Dominus Deus
vae civitati sanguinum cuius ego grandem faciam pyram
24,¹⁰congere ossa quae igne succendam
consumentur carnes et concoquetur universa compositio et ossa tabescent
24,¹¹pone quoque eam super prunas vacuum ut incalescat et liquefiat aes eius
et conflatur in medio eius inquinamentum eius et consumatur rubigo eius
24,¹²multo labore sudatum est
et non exibat de ea nimia rubigo eius neque per ignem
24,¹³inmunditia tua execrabilis quia mundare te volui et non es mundata a sordibus tuis
sed nec mundaberis prius donec quiescere faciam indignationem meam in te
24,¹⁴ego Dominus locutus sum venit et faciam
non transeam nec parcam nec placabor
iuxta vias tuas et iuxta adinventiones tuas iudicavi te dicit Dominus
24,¹⁵et factum est verbum Domini ad me dicens
24,¹⁶fili hominis ecce ego tollo a te desiderabile oculorum tuorum in plaga
et non planges neque plorabis neque fluent lacrimae tuae

24,¹⁷ingemesce tacens mortuorum luctum non facies
corona tua circumligata sit tibi et calciamenta tua erunt in pedibus tuis
nec amictu ora velabis nec cibos lugentium comedes
24,¹⁸locutus sum ergo ad populum mane et mortua est uxor mea vesperi
fecique mane sicut praeceperat mihi
24,¹⁹et dixit ad me populus quare non indicas nobis quid ista significant quae tu facis
24,²⁰et dixi ad eos sermo Domini factus est ad me dicens
24,²¹loquere domui Israhel haec dicit Dominus Deus
ecce ego polluam sanctuarium meum
superbiam imperii vestri et desiderabile oculorum vestrorum
et super quo pavet anima vestra
et filii vestri et filiae quas reliquistis gladio cadent
24,²²et facietis sicut feci
ora amictu non velabitis et cibos lugentium non comedetis
24,²³coronas habebitis in capitibus vestris
et calciamenta in pedibus
non plangetis neque flebitis sed tabescetis in iniquitatibus vestris
et unusquisque gemet ad fratrem suum
24,²⁴eritque Hiezechiel vobis in portentum
iuxta omnia quae fecit facietis cum venerit istud
et scietis quia ego Dominus Deus
24,²⁵et tu fili hominis ecce in die quo tollam ab eis fortitudinem eorum
et gaudium dignitatis et desiderium oculorum eorum
super quo requiescunt animae eorum
filios et filias eorum
24,²⁶in die illa cum venerit fugiens ad te ut adnuntiet tibi
24,²⁷in die inquam illa aperietur os tuum cum eo qui fugit
et loqueris et non silebis ultra
erisque eis in portentum
et scietis quia ego Dominus
25,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
25,²fili hominis pone faciem tuam contra filios Ammon et prophetabis de eis
25,³et dices filiis Ammon audite verbum Domini Dei
haec dicit Dominus Deus
pro eo quod dixisti euge euge super sanctuarium meum quia pollutum est

et super terram Israhel quoniam desolata est
et super domum Iuda quoniam ducti sunt in captivitatem
25,⁴idcirco ego tradam te filiis orientalibus in hereditatem
et conlocabunt caulas suas in te
et ponent in te tentoria sua
ipsi comedent fruges tuas et ipsi bibent lac tuum
25,⁵daboque Rabbath in habitaculum camelorum
et filios Ammon in cubile pecorum
et scietis quia ego Dominus
25,⁶quia haec dicit Dominus Deus
pro eo quod plausisti manu et percussisti pede
et gavisus es ex toto affectu super terram Israhel
25,⁷idcirco ecce ego extendam manum meam super te
et tradam te in direptionem gentium
et interficiam te de populis et perdam de terris et conteram
et scies quia ego Dominus
25,⁸haec dicit Dominus Deus
pro eo quod dixerunt Moab et Seir
ecce sicut omnes gentes domus Iuda
25,⁹idcirco ecce ego aperiam umerum Moab de civitatibus
de civitatibus inquam eius et de finibus eius
inclitas terrae Bethiesimoth et Beelmeon et Cariathaim
25,¹⁰filiis orientis cum filiis Ammon
et dabo eam in hereditatem
ut non sit memoria ultra filiorum Ammon in gentibus
25,¹¹et in Moab faciam iudicia et scient quia ego Dominus
25,¹²haec dicit Dominus Deus
pro eo quod fecit Idumea ultionem
ut se vindicaret de filiis Iuda
peccavitque delinquens et vindictam expetivit de eis
25,¹³idcirco haec dicit Dominus Deus
extendam manum meam super Idumeam
et auferam de ea hominem et iumentum
et faciam eam desertum ab austro
et qui sunt in Daedan gladio cadent

25,¹⁴et dabo ultionem meam super Idumeam
per manum populi mei Israhel
et facient in Edom iuxta iram meam et furorem meum
et scient vindictam meam dicit Dominus Deus
25,¹⁵haec dicit Dominus Deus
pro eo quod fecerunt Palestini in vindictam
etulti se sunt toto animo interficientes et implentes inimicitias veteres
25,¹⁶propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego extendam manum meam super Palestinos
et interficiam interfectores
et perdam reliquias maritimae regionis
25,¹⁷faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore
et scient quia ego Dominus cum dederō vindictam meam super eos
26,¹ et factum est in undecimo anno prima mensis
factus est sermo Domini ad me dicens
26,²fili hominis pro eo quod dixit Tyrus de Hierusalem euge
confractae sunt portae populorum
conversa est ad me implebor deserta est
26,³propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego super te Tyre
et ascendere faciam ad te gentes multas
sicut ascendit mare fluctuans
26,⁴et dissipabunt muros Tyri et destruent turre eius
et radam pulverem eius de ea
et dabo eam in limpidissimam petram
26,⁵siccatio sagenarum erit in medio maris
quia ego locutus sum ait Dominus Deus
et erit in direptionem gentibus
26,⁶filiae quoque eius quae sunt in agro gladio interficientur
et scient quia ego Dominus
26,⁷quia haec dicit Dominus Deus
ecce ego adducam ad Tyrum Nabuchodonosor regem Babylonis ab aquilone
regem regum cum equis et curribus et equitibus et coetu populoque magno
26,⁸filias tuas quae sunt in agro gladio interficiet
et circumdabit te munitionibus

et conportabit aggerem in gyro et levabit contra te clypeum
26,⁹et vineas et arietes temperabit in muros tuos
et turre tuas destruet in armatura sua
26,¹⁰inundatione equorum eius operiet te pulvis eorum
a sonitu equitum et rotarum et curruum movebuntur muri tui
dum ingressus fuerit portas tuas quasi per introitus urbis dissipatae
26,¹¹ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas
populum tuum gladio caedet
et statuae tuae nobiles in terram corruent
26,¹²vastabunt opes tuas diripient negotiationes tuas
et destruent muros tuos et domos tuas praeclaras subvertent
et lapides tuos et ligna tua et pulverem tuum in medio aquarum ponent
26,¹³et quiescere faciam multitudinem canticorum tuorum
et sonitus cithararum tuarum non audietur amplius
26,¹⁴et dabo te in limpidissimam petram siccatio sagenarum eris
nec aedificaberis ultra quia ego locutus sum dicit Dominus Deus
26,¹⁵haec dicit Dominus Deus Tyro
numquid non a sonitu ruinae tuae
et gemitu interfectorum tuorum
cum occisi fuerint in medio tui commovebuntur insulae
26,¹⁶et descendent de sedibus suis omnes principes maris
et auferent exuvias suas et vestimenta sua varia abicient et induentur stupore
in terra sedebunt et adtoniti super repentino casu tuo admirabuntur
26,¹⁷et adsumentes super te lamentum dicent tibi
quomodo peristi quae habitas in mari urbs inclita
quae fuisti fortis in mari cum habitatoribus tuis
quos formidabant universi
26,¹⁸nunc stupebunt naves in die pavoris tui
et turbabuntur insulae in mari eo quod nullus egrediatur ex te
26,¹⁹quia haec dicit Dominus Deus
cum dederò te urbem desolatam sicut civitates quae non habitantur
et adduxero super te abyssum et operuerint te aquae multae
26,²⁰et detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad populum sempiternum
et conlocavero te in terra novissima
sicut solitudines veteres cum his qui deducuntur in lacum ut non habiteris

porro dederō gloriam in terra viventium
26,²¹ in nihilum redigam te et non eris
et requisita non invenieris ultra in sempiternum dicit Dominus Deus
27,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
27,² tu ergo fili hominis adsume super Tyrum lamentum
27,³ et dices Tyro quae habitat in introitu maris
negotiationi populorum ad insulas multas
haec dicit Dominus Deus
o Tyre tu dixisti perfecti decoris ego sum 27,⁴ et in corde maris sita
finitimi tui qui te aedificaverunt impleverunt decorem tuum
27,⁵ abietibus de Sanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris
cedrum de Libano tulerunt ut facerent tibi malum
27,⁶ quercus de Basan dolaverunt in remos tuos
transtra tua fecerunt tibi ex ebore indico
et praetoriola de insulis Italiae
27,⁷ byssus varia de Aegypto texta est tibi in velum ut poneretur in malo
hyacinthus et purpura de insulis Elisa facta sunt operimentum tuum
27,⁸ habitatores Sidonis et Aradii fuerunt remiges tui
sapientes tui Tyre facti sunt gubernatores tui
27,⁹ senes Bibli et prudentes eius
habuerunt nautas ad ministerium variae suppellectilis tuae
omnes naves maris et nautae earum fuerunt in populo negotiationis tuae
27,¹⁰ Persae et Lydi et Lybies erant in exercitu tuo
viri bellatores tui clypeum et galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo
27,¹¹ filii Aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu
sed et Pigmei qui erant in turribus tuis faretras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum
ipsi conpleverunt pulchritudinem tuam
27,¹² Carthaginienses negotiatores tui a multitudine cunctarum divitiarum
argento ferro stagno plumboque repleverunt nundinas tuas
27,¹³ Graecia Thubal et Mosoch ipsi institores tui
mancipia et vasa aerea adduxerunt populo tuo
27,¹⁴ de domo Thogorma equos et equites et mulos adduxerunt ad forum tuum
27,¹⁵ filii Dadan negotiatores tui insulae multae negotiatio manus tuae
dentes eburneos et hebeninos commutaverunt in pretio tuo
27,¹⁶ Syrus negotiator tuus

propter multitudinem operum tuorum
gemmam purpuram et scutulata et byssum et sericum et chodchod proposuerunt in mercatu
tuo

27,¹⁷Iuda et terra Israhel ipsi institores tui in frumento primo
balsamum et mel et oleum et resinam proposuerunt in nundinis tuis

27,¹⁸Damascenus negotiator tuus
in multitudine operum tuorum
in multitudine diversarum opum in vino pingui in lanis coloris optimi

27,¹⁹Dan et Graecia et Mozel in nundinis tuis proposuerunt ferrum fabrefactum
stacte et calamus in negotiatione tua

27,²⁰Dadan institores tui in tapetibus ad sedendum

27,²¹Arabia et universi principes Cedar
ipsi negotiatores manus tuae
cum agnis et arietibus et hedis venerunt ad te negotiatores tui

27,²²venditores Saba et Reema ipsi negotiatores tui
cum universis primis aromatibus et lapide pretioso et auro quod proposuerunt in mercatu
tuo

27,²³Aran et Chenne et Eden negotiatores
Saba Assur Chelmad venditores tui

27,²⁴ipsi negotiatores tui multifariam
involucris hyacinthi et polymitorum gazarumque pretiosarum
quae obvolutae et adstrictae erant funibus
cedros quoque habebant in negotiationibus tuis

27,²⁵naves maris principes tuae in negotiatione tua
et repleta es et glorificata nimis in corde maris

27,²⁶in aquis multis adduxerunt te remiges tui
ventus auster contrivit te in corde maris

27,²⁷divitiae tuae et thesauri tui et multiplex instrumentum tuum
nautae tui et gubernatores tui qui tenebant supellectilem tuam et populo tuo praeerant
viri quoque bellatores tui qui erant in te
cum universa multitudine tua quae est in medio tui
cadent in corde maris in die ruinae tuae

27,²⁸a sonitu clamoris gubernatorum tuorum conturbabuntur classes

27,²⁹et descendent de navibus suis omnes qui tenebant remum
nautae et universi gubernatores maris in terra stabunt

27,³⁰et heulabunt super te voce magna et clamabunt amare
et superiacient pulverem capitibus suis
et cinere conspergentur
27,³¹et radent super te calvitium et accingentur ciliciis
et plorabunt te in amaritudine animae ploratu amarissimo
27,³²et adsumunt super te carmen lugubre et plangent te
quae est ut Tyrus quae obmutuit in medio maris
27,³³quae in exitu negotiationum tuarum de mari implesti populos multos
in multitudine divitiarum tuarum et populorum tuorum ditasti reges terrae
27,³⁴nunc contrita es a mari in profundis aquarum
opes tuae et omnis multitudo tua quae erat in medio tui ceciderunt
27,³⁵universi habitatores insularum obstipuerunt super te
et reges earum omnes tempestate percussi mutaverunt vultus
27,³⁶negotiatores populorum sibilaverunt super te
ad nihilum deducta es et non eris usque in perpetuum
28,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
28,²fili hominis dic principi Tyri haec dicit Dominus Deus
eo quod elevatum est cor tuum et dixisti
Deus ego sum et in cathedra Dei sedi in corde maris
cum sis homo et non Deus
et dedisti cor tuum quasi cor Dei
28,³ecce sapientior es tu Danihele
omne secretum non est absconditum a te
28,⁴in sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem
et acquisisti aurum et argentum in thesauris tuis
28,⁵in multitudine sapientiae tuae et in negotiatione tua multiplicasti tibi fortitudinem
et elevatum est cor tuum in robore tuo
28,⁶propterea haec dicit Dominus Deus
eo quod elevatum est cor tuum quasi cor Dei
28,⁷idcirco ecce ego adducam super te alienos robustissimos gentium
et nudabunt gladios suos super pulchritudinem sapientiae tuae
et polluent decorem tuum
28,⁸interficient et detrahent te
et morieris interitu occisorum in corde maris
28,⁹numquid dicens loqueris Deus ego sum coram interficientibus te

cum sis homo et non Deus in manu occidentium te
28,¹⁰ morte incircumcisorum morieris in manu alienorum
quia ego locutus sum ait Dominus Deus
28,¹¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
fili hominis leva planctum super regem Tyri
28,¹² et dices ei haec dicit Dominus Deus
tu signaculum similitudinis plenus sapientia et perfectus decore
28,¹³ in deliciis paradisi Dei fuisti
omnis lapis pretiosus operimentum tuum
sardius topazius et iaspis
chrysolitus et onyx et berillus
sapphyrus et carbunculus et zmaragdus
aurum opus decoris tui et foramina tua in die qua conditus es praeparata sunt
28,¹⁴ tu cherub extentus et protegens
et posui te in monte sancto Dei
in medio lapidum ignitorum ambulasti 28,¹⁵ perfectus in viis tuis a die conditionis tuae
donec inventa est iniquitas in te
28,¹⁶ in multitudine negotiationis tuae repleta sunt interiora tua iniquitate
et peccasti et eieci te de monte Dei
et perdidisti te o cherub protegens de medio lapidum ignitorum
28,¹⁷ elevatum est cor tuum in decore tuo
perdidisti sapientiam tuam in decore tuo
in terram proieci te ante faciem regum dedi te ut cernerent te
28,¹⁸ in multitudine iniquitatum tuarum
et iniquitate negotiationis tuae polluisti sanctificationem tuam
producam ergo ignem de medio tui qui comedat te
et dabo te in cinerem super terram in conspectu omnium videntium te
28,¹⁹ omnes qui viderint te in gentibus obstupescunt super te
nihili factus es et non eris in perpetuum
28,²⁰ et factus est sermo Domini ad me dicens
28,²¹ fili hominis pone faciem tuam contra Sidonem
et prophetabis de ea 28,²² et dices haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te Sidon et glorificabor in medio tui
et scient quia ego Dominus
cum fecero in ea iudicia et sanctificatus fuero in ea

28,²³et inmittam ei pestilentiam et sanguinem in plateis eius
et corruent interfecti in medio eius gladio per circuitum
et scient quia ego Dominus
28,²⁴et non erit ultra domui Israhel offendiculum amaritudinis et spina dolorem inferens
undique per circuitum eorum qui adversantur eis
et scient quia ego Dominus Deus
28,²⁵haec dicit Dominus Deus
quando congregavero domum Israhel de populis in quibus dispersi sunt
sanctificabor in eis coram gentibus
et habitabunt in terra sua quam dedi servo meo Iacob
28,²⁶et habitabunt in ea securi
et aedificabunt domos plantabuntque vineas et habitabunt confidenter
cum fecero iudicia in omnibus qui adversantur eis per circuitum
et scient quia ego Dominus Deus eorum
29,¹ in anno decimo in decimo mense undecima mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
29,²fili hominis pone faciem tuam contra Pharaonem regem Aegypti
et prophetabis de eo et de Aegypto universa
29,³loquere et dices haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te Pharaon rex Aegypti
draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum
et dices meus est fluvius et ego feci memet ipsum
29,⁴et ponam frenum in maxillis tuis
et adglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis
et extraham te de medio fluminum tuorum
et universi pisces tui squamis tuis adherebunt
29,⁵et proiciam te in desertum et omnes pisces fluminis tui
super faciem terrae cades non colligeris neque congregaberis
bestiis terrae et volatilibus caeli dedi te ad devorandum
29,⁶et scient omnes habitatores Aegypti quia ego Dominus
pro eo quod fuisti baculus harundineus domui Israhel
29,⁷quando adprehenderunt te manu et confractus es
et lacerasti omnem umerum eorum
et innitentibus eis super te comminutus es
et dissolvisti omnes renes eorum

29,⁸propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego adducam super te gladium
et interficiam de te hominem et iumentum
29,⁹et erit terra Aegypti in desertum et solitudinem
et scient quia ego Dominus
eo quod dixerit fluvius meus est et ego feci
29,¹⁰idcirco ecce ego ad te et ad flumina tua
daboque terram Aegypti in solitudines gladio dissipatam
a turre Syenes usque ad terminos Aethiopiae
29,¹¹non pertransibit eam pes hominis neque pes iumentum gradietur in ea
et non habitabitur quadraginta annis
29,¹²daboque terram Aegypti desertam in medio terrarum desertarum
et civitates eius in medio urbium subversarum
erunt desolatae quadraginta annis
et dispergam Aegyptios in nationes et ventilabo eos in terras
29,¹³quia haec dicit Dominus Deus
post finem quadraginta annorum congregabo Aegyptum de populis in quibus dispersi fuerunt
29,¹⁴et reducam captivitatem Aegypti
et conlocabo eos in terra Fatues in terra nativitatis suae
et erunt ibi in regnum humile
29,¹⁵inter regna cetera erit humillima
et non elevabitur ultra super nationes
et inminuam eos ne imperent gentibus
29,¹⁶neque erunt ultra domui Israhel in confidentia
docentes iniquitatem ut fugiant et sequantur eos
et scient quia ego Dominus Deus
29,¹⁷et factum est in vicesimo et septimo anno in primo in una mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
29,¹⁸fili hominis Nabuchodonosor rex Babylonis
servire fecit exercitum suum servitute magna adversum Tyrum
omne caput decalvatum et omnis umerus depilatus est
et merces non est reddita ei neque exercitui eius de Tyro
pro servitute qua servivit mihi adversum eam
29,¹⁹propterea haec dicit Dominus Deus

ecce ego dabo Nabuchodonosor regem Babylonis in terra Aegypti
et accipiet multitudinem eius et depraedabitur manubias eius
et diripiet spolia eius et erit merces exercitui illius
29,²⁰et operi pro quo servivit adversum eam
dedi ei terram Aegypti pro eo quod laboraverunt mihi ait Dominus Deus
29,²¹in die illo pullulabit cornu domui Israhel
et tibi dabo apertum os in medio eorum
et scient quoniam ego Dominus
30,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
30,²fili hominis propheta et dic haec dicit Dominus Deus
ululate vae vae diei 30,³quia iuxta est dies et adpropinquavit dies Domini
dies nubis tempus gentium erit
30,⁴et veniet gladius in Aegyptum et erit pavor in Aethiopia
cum ceciderint vulnerati in Aegypto
et ablata fuerit multitudo illius
et destructa fundamenta eius
30,⁵Aethiopia et Lybia et Lydii et omne reliquum vulgus
et Chub et filii terrae foederis cum eis gladio cadent
30,⁶haec dicit Dominus Deus
et corruent fulcientes Aegyptum et destruetur superbia imperii eius
a turre Syenes gladio cadent in ea ait Dominus exercituum
30,⁷et dissipabuntur in medio terrarum desolatarum
et urbes eius in medio civitatum desertarum erunt
30,⁸et scient quoniam ego Dominus
cum dederam ignem in Aegyptum
et adtriti fuerint omnes auxiliares eius
30,⁹in die illa egredientur nuntii a facie mea in trieribus
ad conterendam Aethiopiae confidentiam
et erit pavor in eis in die Aegypti quia absque dubio veniet
30,¹⁰haec dicit Dominus Deus
et cessare faciam multitudinem Aegypti in manu Nabuchodonosor regis Babylonis
30,¹¹ipse et populus eius cum eo
fortissimi gentium adducentur ad disperdendam terram
et evaginabunt gladios suos super Aegyptum
et implebunt terram interfectis

30,¹²et faciam alveos fluminum aridos
et tradam terram in manu pessimorum
et dissipabo terram et plenitudinem eius in manu alienorum
ego Dominus locutus sum
30,¹³haec dicit Dominus Deus
et disperdam simulacra et cessare faciam idola de Memphis
et dux de terra Aegypti non erit amplius
et dabo terrorem in terra Aegypti
30,¹⁴et disperdam terram Fatures
et dabo ignem in Tafnis et faciam iudicia in Alexandriam
30,¹⁵et effundam indignationem meam super Pelusium robur Aegypti
et interficiam multitudinem Alexandriae
30,¹⁶et dabo ignem in Aegypto
quasi parturiens dolebit Pelusium et Alexandria erit dissipata
et in Memphis angustiae cotidianae
30,¹⁷iuvenes Eliupoleos et Bubasti gladio cadent
et ipsae captivae ducentur
30,¹⁸et in Tafnis nigrescet dies
cum contrivero ibi sceptrum Aegypti
et defecerit in ea superbia potentiae eius
ipsam nubes operiet filiae autem eius in captivitatem ducentur
30,¹⁹et faciam iudicia in Aegypto
et scient quia ego Dominus
30,²⁰et factum est in undecimo anno in primo in septima mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
30,²¹fili hominis brachium Pharaonis regis Aegypti confregi
et ecce non est obvolutum ut restitueretur ei sanitas
ut ligaretur pannis et farciretur linteolis
et recepto robore posset tenere gladium
30,²²propterea haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad Pharaonem regem Aegypti
et comminuam brachium eius forte sed confractum
et deiciam gladium de manu eius
30,²³et dispergam Aegyptum in gentibus et ventilabo eos in terris
30,²⁴et confortabo brachia regis Babylonis

daboque gladium meum in manu eius
et confringam brachia Pharaonis
et gement gemitibus interfecti coram facie eius
30,²⁵et confortabo brachia regis Babylonis
et brachia Pharaonis concident
et scient quia ego Dominus
cum dedero gladium meum in manu regis Babylonis
et extenderit eum super terram Aegypti
30,²⁶et dispergam Aegyptum in nationes
et ventilabo eos in terris
et scient quia ego Dominus
31,¹ et factum est in undecimo anno tertio una mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
31,²fili hominis dic Pharaoni regi Aegypti et populo eius
cui similis factus es in magnitudine tua
31,³ecce Assur quasi cedrus in Libano
pulcher ramis et frondibus nemorosus excelsusque altitudine
et inter condensas frondes elevatum est cacumen eius
31,⁴aquae nutrierunt illum abyssus exaltavit eum
flumina eius manabant in circuitu radicum eius
et rivos suos emisit ad universa ligna regionis
31,⁵propterea elevata est altitudo eius super omnia ligna regionis
et multiplicata sunt arbusta eius
et elevati sunt rami eius prae aquis multis
31,⁶cumque extendisset umbram suam in ramis eius fecerunt nidos omnia volatilia caeli
et sub frondibus eius genuerunt omnes bestiae saltuum
et sub umbraculo illius habitabat coetus gentium plurimarum
31,⁷eratque pulcherrimus in magnitudine sua
et in dilatatione arbustorum suorum
erat enim radix illius iuxta aquas multas
31,⁸cedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei
abietes non adaequaverunt summitatem eius
et platani non fuerunt aequae frondibus illius
omne lignum paradisi Dei non est adsimilatum illi et pulchritudini eius
31,⁹quoniam speciosum feci eum et multis condensisque frondibus

et aemulata sunt eum omnia ligna voluptatis quae erant in paradiso Dei
31,¹⁰propterea haec dicit Dominus Deus
pro eo quod sublimatus est in altitudine
et dedit summitatem suam virentem atque condensam
et elevatum est cor eius in altitudine sua
31,¹¹tradidi eum in manu fortissimi gentium
faciens faciet ei
iuxta impietatem eius eieci eum
31,¹²et succident illum alieni et crudelissimi nationum
et proicient eum super montes
et in cunctis convallibus corruent rami eius
et confringentur arbusta eius in universis rupibus terrae
et recedent de umbraculo eius omnes populi terrae et relinquent eum
31,¹³in ruina eius habitaverunt omnia volatilia caeli
et in ramis eius fuerunt universae bestiae regionis
31,¹⁴quam ob rem non elevabuntur in altitudine sua omnia ligna aquarum
neque ponent sublimitatem suam inter nemorosa atque frondosa
nec stabunt in sublimitate eorum omnia quae inrigantur aquis
quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ultimam
in medio filiorum hominum ad eos qui descendunt in lacum
31,¹⁵haec dicit Dominus Deus
in die quando descendit ad inferos indixi luctum
operui eum abyssu et prohibui flumina eius et coercui aquas multas
contristatus est super eum Libanus et omnia ligna agri concussa sunt
31,¹⁶a sonitu ruinae eius commovi gentes
cum deducerem eum ad infernum cum his qui descendebant in lacum
et consolata sunt in terra infima omnia ligna voluptatis
egregia atque praeclara in Libano universa quae inrigabantur aquis
31,¹⁷nam et ipsi cum ea descendent ad infernum ad interfectos gladio
et brachium uniuscuiusque sedebit sub umbraculo eius in medio nationum
31,¹⁸cui adsimilatus es o inclite atque sublimis inter ligna voluptatis
ecce deductus es cum lignis voluptatis ad terram ultimam
in medio incircumcisorum dormies cum his qui interfecti sunt gladio
ipse est Pharao et omnis multitudo eius dicit Dominus Deus
32,¹ et factum est duodecimo anno in mense duodecimo in una mensis

factum est verbum Domini ad me dicens
32,² fili hominis adsume lamentum super Pharao regem Aegypti et dices ad eum
leoni gentium adsimilatus es et draconi qui est in mari
et ventilabas cornu in fluminibus tuis et conturbabas aquas pedibus tuis
et conculcabas flumina eorum
32,³ propterea haec dicit Dominus Deus
expandam super te rete meum in multitudine populorum multorum
et extrahent te in sagena mea
32,⁴ et proiciam te in terram super faciem agri abiciam te
et habitare faciam super te omnia volatilia caeli
et saturabo de te bestias universae terrae
32,⁵ et dabo carnes tuas super montes
et implebo colles tuos sanie tua
32,⁶ et inrigabo terram pedore sanguinis tui super montes
et valles implebuntur ex te
32,⁷ et operiam cum extinctus fueris caelos
et nigrescere faciam stellas eius
solem nube tegam et luna non dabit lumen suum
32,⁸ omnia luminaria caeli maerere faciam super te
et dabo tenebras super terram tuam dicit Dominus Deus
32,⁹ et inritabo cor populorum multorum
cum induxero contritionem tuam in gentibus super terras quas nescis
32,¹⁰ et stupescere faciam super te populos multos
et reges eorum horrore nimio formidabunt super te
cum volare coeperit gladius meus super facies eorum
et obstupescent repente singuli pro anima sua in die ruinae suae
32,¹¹ quia haec dicit Dominus Deus
gladius regis Babylonis veniet tibi
32,¹² in gladiis fortium deiciam multitudinem tuam
inexpugnabiles gentes omnes heae
et vastabunt superbiam Aegypti et dissipabitur multitudo eius
32,¹³ et perdam omnia iumenta eius quae erant super aquas plurimas
et non conturbabit eas pes hominis ultra
neque ungula iumentorum turbabit eas
32,¹⁴ tunc purissimas reddam aquas eorum

et flumina eorum quasi oleum adducam ait Dominus Deus
32,¹⁵ cum dederō terram Aegypti desolatam
deseretur autem terra a plenitudine sua
quando percussero omnes habitatores eius
et scient quia ego Dominus
32,¹⁶ planctus est et plangent eum
filiae gentium plangent eum
super Aegypto et super multitudine eius plangent eum ait Dominus Deus
32,¹⁷ et factum est in duodecimo anno in quintadecima mensis
factum est verbum Domini ad me dicens
32,¹⁸ fili hominis cane lugubre super multitudine Aegypti et detrahe eam
ipsam et filias gentium robustarum ad terram ultimam cum his qui descendunt in lacum
32,¹⁹ quo pulchrior es descende et dormi cum incircumcisis
32,²⁰ in medio interfectorum gladio cadent
gladius datus est adtraxerunt eam et omnes populos eius
32,²¹ loquentur ei potentissimi robustorum de medio inferni
qui cum auxiliatoribus eius descenderunt et dormierunt incircumcisi interfecti gladio
32,²² ibi Assur et omnis multitudo eius
in circuitu illius sepulchra eius
omnes interfecti et qui ceciderunt gladio
32,²³ quorum data sunt sepulchra in novissimis lacu
et facta est multitudo eius per gyrum sepulchri eius
universi interfecti cadentesque gladio
qui dederant quondam formidinem in terra viventium
32,²⁴ ibi Aelam et omnis multitudo eius per gyrum sepulchri sui
omnes hi interfecti ruentesque gladio
qui descenderunt incircumcisi ad terram ultimam
qui posuerunt terrorem suum in terra viventium
et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum
32,²⁵ in medio interfectorum posuerunt cubile eius in universis populis eius
in circuitu eius sepulchrum illius
omnes hi incircumcisi interfectique gladio
dederant enim terrorem in terra viventium
et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum
in medio interfectorum positi sunt

32,²⁶ibi Mosoch et Thubal et omnis multitudo eius
in circuitu illius sepulchra eius
omnes hi incircumcisi interfectique et cadentes gladio
quia dederunt formidinem suam in terra viventium
32,²⁷et non dormient cum fortibus cadentibusque et incircumcisis
qui descenderunt ad infernum cum armis suis
et posuerunt gladios suos sub capitibus suis
et fuerunt iniquitates eorum in ossibus eorum
quia terror fortium facti sunt in terra viventium
32,²⁸et tu ergo in medio incircumcisorum contereris
et dormies cum interfectis gladio
32,²⁹ibi Idumea et reges eius
omnes duces eius qui dati sunt cum exercitu suo cum interfectis gladio
et qui cum incircumcisis dormierunt et cum his qui descenderunt in lacum
32,³⁰ibi principes aquilonis omnes et universi venatores
qui deducti sunt cum interfectis paventes et in sua fortitudine confusi
qui dormierunt incircumcisi cum interfectis gladio
et portaverunt confusionem suam cum his qui descendunt in lacum
32,³¹vidit eos Pharaos et consolatus est
super universa multitudo sua quae interfecta est gladio
Pharaos et omnis exercitus eius ait Dominus Deus
32,³²quia dedi terrorem meum in terra viventium
et dormivit in medio incircumcisorum cum interfectis gladio
Pharaos et omnis multitudo eius ait Dominus Deus
33,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
33,²fili hominis loquere ad filios populi tui et dices ad eos
terra cum induxero super eam gladium
et tulerit populus terrae virum unum de novissimis suis
et constituerit eum super se speculatorem
33,³et ille viderit gladium venientem super terram
et cecinerit bucina et adnuntiaverit populo
33,⁴audiens autem quisquis ille est sonum bucinae non se observaverit
veneritque gladius et tulerit eum
sanguis ipsius super caput eius erit
33,⁵sonum bucinae audivit et non se observavit

sanguis eius in ipso erit
si autem custodierit animam suam salvavit
33,⁶quod si speculator viderit gladium venientem
et non insonuerit bucina et populus non se custodierit
veneritque gladius et tulerit de eis animam
ille quidem in iniquitate sua captus est
sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram
33,⁷et tu fili hominis speculatorem dedi te domui Israhel
audiens ergo ex ore meo sermonem adnuntiabis eis ex me
33,⁸si me dicente ad impium impie morte morieris
non fueris locutus ut se custodiat impius a via sua
ipse impius in iniquitate sua morietur
sanguinem autem eius de manu tua requiram
33,⁹si autem adnuntiante te ad impium ut a viis suis convertatur
non fuerit conversus a via sua
ipse in iniquitate sua morietur
porro tu animam tuam liberasti
33,¹⁰tu ergo fili hominis dic ad domum Israhel
sic locuti estis dicentes
iniquitates nostrae et peccata nostra super nos sunt
et in ipsis nos tabescimus
quomodo ergo vivere poterimus
33,¹¹dic ad eos vivo ego dicit Dominus Deus
nolo mortem impii sed ut revertatur impius a via sua et vivat
convertimini a viis vestris pessimis
et quare moriemini domus Israhel
33,¹²tu itaque fili hominis dic ad filios populi tui
iustitia iusti non liberabit eum in quacumque die peccaverit
et impietas impii non nocebit ei in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua
et iustus non poterit vivere in iustitia sua in quacumque die peccaverit
33,¹³etiam si dixero iusto quod vita vivat
et confisus in iustitia sua fecerit iniquitatem
omnes iustitiae eius oblivioni tradentur
et in iniquitate sua quam operatus est in ipsa morietur
33,¹⁴sin autem dixero impio morte morieris

et egerit paenitentiam a peccato suo
feceritque iudicium et iustitiam
33,¹⁵pignus restituerit ille impius
rapinamque reddiderit
in mandatis vitae ambulaverit
nec fecerit quicquam iniustum
vita vivet non morietur
33,¹⁶omnia peccata eius quae peccavit non inputabuntur ei
iudicium et iustitiam fecit vita vivet
33,¹⁷et dixerunt filii populi tui
non est aequi ponderis via Domini
et ipsorum via iniusta est
33,¹⁸cum enim recesserit iustus a iustitia sua feceritque iniquitatem morietur in eis
33,¹⁹et cum recesserit impius ab impietate sua feceritque iudicium et iustitiam vivet in eis
33,²⁰et dicitis non recta via Domini
unumquemque iuxta vias suas iudicabo de vobis domus Israhel
33,²¹et factum est in duodecimo anno in duodecimo mense
in quinta mensis transmigrationis nostrae
venit ad me qui fugerat de Hierusalem dicens
vastata est civitas
33,²²manus autem Domini facta fuerat ad me vespere
antequam veniret qui fugerat
aperuitque os meum donec veniret ad me mane
et aperto ore meo non silui amplius
33,²³et factum est verbum Domini ad me dicens
33,²⁴fili hominis qui habitant in ruinosis his super humum Israhel loquentes aiunt
unus erat Abraham et hereditate possedit terram
nos autem multi nobis data est terra in possessionem
33,²⁵idcirco dices ad eos haec dicit Dominus Deus
qui in sanguine comeditis et oculos vestros levatis ad immunditias vestras et sanguinem
funditis
numquid terram hereditate possidebitis
33,²⁶stetistis in gladiis vestris
fecistis abominationes
et unusquisque uxorem proximi sui polluit

et terram hereditate possidebitis
33,²⁷haec dices ad eos sic dicit Dominus Deus
vivo ego quia qui in ruinosis habitant gladio cadent
et qui in agro est bestiis tradetur ad devorandum
qui autem in praesidiis et in speluncis sunt peste morientur
33,²⁸et dabo terram in solitudinem et desertum
et deficiet superba fortitudo eius
et desolabuntur montes Israhel
eo quod nullus sit qui per eos transeat
33,²⁹et scient quia ego Dominus
cum dederam terram desolatam et desertam
propter universas abominationes suas quas operati sunt
33,³⁰et tu fili hominis
filii populi tui qui loquuntur de te iuxta muros et in ostiis domorum
et dicunt unus ad alterum vir ad proximum suum loquentes
venite et audiamus qui sit sermo egrediens a Domino
33,³¹et veniunt ad te quasi si ingrediatur populus et sedent coram te populus meus
et audiunt sermones tuos et non faciunt eos
quia in canticum oris sui vertunt illos
et avaritiam suam sequitur cor eorum
33,³²et es eis quasi carmen musicum quod suavi dulcique sono canitur
et audient verba tua et non facient ea
33,³³et cum venerit quod praedictum est ecce enim venit
tunc scient quod propheta fuerit inter eos
34,¹ et factum est verbum Domini ad me dicens
34,²fili hominis propheta de pastoribus Israhel
propheta et dices pastoribus
haec dicit Dominus Deus
vae pastoribus Israhel qui pascebant semet ipsos
nonne greges pascuntur a pastoribus
34,³lac comedebatis et lanis operiebamini
et quod crassum erat occidebatis
gregem autem meum non pascebatis
34,⁴quod infirmum fuit non consolidastis et quod aegrotum non sanastis
quod fractum est non alligastis et quod abiectum est non reduxistis

quod perierat non quaesistis sed cum austeritate imperabatis eis et cum potentia
34,⁵et dispersae sunt oves meae eo quod non esset pastor
et factae sunt in devorationem omnium bestiarum agri et dispersae sunt
34,⁶erraverunt greges mei in cunctis montibus et in universo colle excelso
et super omnem faciem terrae dispersi sunt greges mei
et non erat qui requireret non erat inquam qui requireret
34,⁷propterea pastores audite verbum Domini
34,⁸vivo ego dicit Dominus Deus
quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapinam
et oves meae in devorationem omnium bestiarum agri eo quod non esset pastor
neque enim quaesierunt pastores gregem meum
sed pascebant pastores semet ipsos
et greges meos non pascebant
34,⁹propterea pastores audite verbum Domini
34,¹⁰haec dicit Dominus Deus
ecce ego ipse super pastores
requiram gregem meum de manu eorum
et cessare eos faciam ut ultra non pascant gregem
nec pascant amplius pastores semet ipsos
et liberabo gregem meum de ore eorum
et non erunt ultra eis in escam
34,¹¹quia haec dicit Dominus Deus
ecce ego ipse requiram oves meas et visitabo eas
34,¹²sicut visitat pastor gregem suum in die quando fuerit in medio ovium suarum dissipatarum
sic visitabo oves meas et liberabo eas de omnibus locis
quo dispersae fuerant in die nubis et caliginis
34,¹³et educam eas de populis et congregabo eas de terris
et inducam eas in terram suam et pascam eas in montibus Israhel
in rivis et in cunctis sedibus terrae
34,¹⁴in pascuis uberrimis pascam eas
et in montibus excelsis Israhel erunt pascuae eorum
ibi requiescent in herbis virentibus
et in pascuis pinguibus pascentur super montes Israhel
34,¹⁵ego pascam oves meas et ego eas accubare faciam dicit Dominus Deus

34,¹⁶quod perierat requiram et quod abiectum erat reducam
et quod confractum fuerat alligabo et quod infirmum erat consolidabo
et quod pingue et forte custodiam
et pascam illas in iudicio
34,¹⁷vos autem greges mei
haec dicit Dominus Deus
ecce ego iudico inter pecus et pecus arietum et hircorum
34,¹⁸nonne satis vobis erat pascuam bonam depasci
insuper et reliquias pascuarum vestrarum conculcastis pedibus vestris
et cum purissimam aquam biberetis
reliquam pedibus vestris turbabatis
34,¹⁹et oves meae his quae conculcata pedibus vestris fuerant pascebantur
et quae pedes vestri turbaverant haec bibebant
34,²⁰propterea haec dicit Dominus Deus ad eos
ecce ego ipse iudico
inter pecus pingue et macilentum
34,²¹pro eo quod lateribus et umeris inpingebatis
et cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora
donec dispergerentur foras
34,²²salvabo gregem meum et non erit ultra in rapinam
et iudicabo inter pecus et pecus
34,²³et suscitabo super ea pastorem unum qui pascat ea servum meum David
ipse pascet ea et ipse erit eis in pastorem
34,²⁴ego autem Dominus ero eis in Deum
et servus meus David princeps in medio eorum
ego Dominus locutus sum 34,²⁵et faciam cum eis pactum pacis
et cessare faciam bestias pessimas de terra
et qui habitant in deserto securi dormient in saltibus
34,²⁶et ponam eos in circuitu collis mei benedictionem
et deducam imbrem in tempore suo
pluviae benedictionis erunt
34,²⁷et dabit lignum agri fructum suum
et terra dabit germen suum
et erunt in terra sua absque timore
et scient quia ego Dominus

cum contrivero catenas iugi eorum
et eruero eos de manu imperantium sibi
34,²⁸et non erunt ultra in rapinam gentibus
neque bestiae terrae devorabunt eos
sed habitabunt confidenter absque ullo terrore
34,²⁹et suscitabo eis germen nominatum
et non erunt ultra inminuti fame in terra
neque portabunt amplius obprobria gentium
34,³⁰et scient quia ego Dominus Deus eorum cum eis
et ipsi populus meus domus Israhel ait Dominus Deus
34,³¹vos autem greges mei greges pascuae meae homines estis
et ego Dominus Deus vester dicit Dominus Deus
35,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
35,²fili hominis pone faciem tuam adversum montem Seir
et prophetabis de eo et dices illi
35,³haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te mons Seir
et extendam manum meam super te
et dabo te desolatum atque desertum
35,⁴urbes tuas demoliar et tu desertus eris
et scies quia ego Dominus
35,⁵eo quod fueris inimicus sempiternus
et concluderis filios Israhel in manus gladii
in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extremae
35,⁶propterea vivo ego dicit Dominus Deus
quoniam sanguini tradam te et sanguis te persequetur
et cum sanguinem oderis sanguis persequetur te
35,⁷et dabo montem Seir desolatum et desertum
et auferam de eo euntem et redeuntem
35,⁸et implebo montes eius occisorum suorum
in collibus tuis et in vallibus tuis atque in torrentibus
interfecti gladio cadent
35,⁹in solitudines sempiternas tradam te
et civitates tuae non habitabuntur
et scietis quoniam ego Dominus

35,¹⁰ eo quod dixeris duae gentes et duae terrae meae erunt
et hereditate possidebo eas cum Dominus esset ibi
35,¹¹ propterea vivo ego dicit Dominus Deus
quia faciam iuxta iram tuam et secundum zelum tuum quem fecisti odio habens eos
et notus efficiar per eos cum te iudicavero
35,¹² et scies quia ego Dominus audivi universa obprobria tua
quae locutus es de montibus Israhel dicens
deserti nobis dati sunt ad devorandum
35,¹³ et insurrexistis super me ore vestro et rogastis adversum me
verba vestra ego audivi
35,¹⁴ haec dicit Dominus Deus
laetante universa terra in solitudinem te redigam
35,¹⁵ sicuti gavisus es super hereditatem domus Israhel eo quod fuerit dissipata
sic faciam tibi dissipatus eris mons Seir et Idumea omnis
et scient quia ego Dominus
36,¹ tu autem fili hominis propheta super montes Israhel et dices
montes Israhel audite verbum Domini
36,² haec dicit Dominus Deus
eo quod dixerit inimicus de vobis euge
altitudines sempiternae in hereditatem datae sunt nobis
36,³ propterea vaticinare et dic haec dicit Dominus Deus
pro eo quod desolati estis et conculcati per circuitum
et facti in hereditatem reliquis gentibus
et ascendistis super labium linguae et obprobrium populi
36,⁴ propterea montes Israhel
audite verbum Domini Dei
haec dicit Dominus Deus montibus et collibus
torrentibus vallibusque et desertis parietinis
et urbibus derelictis quae depopolatae sunt
et subsannatae a reliquis gentibus per circuitum
36,⁵ propterea haec dicit Dominus Deus
quoniam in igne zeli mei locutus sum de reliquis gentibus et de Idumea universa
qui dederunt terram meam sibi in hereditatem
cum gaudio et toto corde ex animo
et eiecerunt eam ut vastarent

36,⁶idcirco vaticinare super humum Israhel
et dices montibus et collibus iugis et vallibus
haec dicit Dominus Deus
ecce ego in zelo meo et in furore meo locutus sum
eo quod confusionem gentium sustinueritis
36,⁷idcirco haec dicit Dominus Deus
ego levavi manum meam ut gentes quae in circuitu vestro sunt
ipsae confusionem suam portent
36,⁸vos autem montes Israhel ramos vestros germinetis
et fructum vestrum adferatis populo meo Israhel
prope est enim ut veniat
36,⁹quia ecce ego ad vos
et convertar ad vos et arabimini et accipietis sementem
36,¹⁰et multiplicabo in vobis homines omnemque domum Israhel
et habitabuntur civitates et ruinosae instaurabuntur
36,¹¹et replebo vos hominibus et iumentis
et multiplicabuntur et crescent
et habitari vos faciam sicut a principio
bonisque donabo maioribus quam habuistis ab initio
et scietis quia ego Dominus
36,¹²et adducam super vos homines populum meum Israhel
et hereditate possidebunt te et eris eis in hereditatem
et non addes ultra ut absque eis sis
36,¹³haec dicit Dominus Deus
pro eo quod dicunt de vobis devoratrix hominum es et suffocans gentem tuam
36,¹⁴propterea homines non comedes amplius
et gentem tuam non necabis ultra ait Dominus Deus
36,¹⁵nec auditam faciam in te amplius confusionem gentium
et obprobrium populorum nequaquam portabis
et gentem tuam non amittes amplius ait Dominus Deus
36,¹⁶et factum est verbum Domini ad me dicens
36,¹⁷fili hominis domus Israhel habitaverunt in humo sua
et polluerunt eam in viis suis et in studiis suis
iuxta inmunditiam menstruatae facta est via eorum coram me
36,¹⁸et effudi indignationem meam super eos

pro sanguine quem fuderunt super terram et in idolis suis polluerunt eam
36,¹⁹et dispersi eos in gentes et ventilati sunt in terris
iuxta vias eorum et ad inventiones iudicavi eos
36,²⁰et ingressi sunt ad gentes ad quas introierunt
et polluerunt nomen sanctum meum
cum diceretur de eis populus Domini iste est
et de terra eius egressi sunt
36,²¹et pepercit nomini meo sancto
quod polluerat domus Israhel in gentibus ad quas ingressi sunt
36,²²idcirco dices domui Israhel haec dicit Dominus Deus
non propter vos ego faciam domus Israhel
sed propter nomen sanctum meum quod polluistis in gentibus ad quas intrastis
36,²³et sanctificabo nomen meum magnum quod pollutum est inter gentes
quod polluistis in medio earum
ut sciant gentes quia ego Dominus ait Dominus exercituum
cum sanctificatus fuero in vobis coram eis
36,²⁴tollam quippe vos de gentibus et congregabo de universis terris
et adducam vos in terram vestram
36,²⁵et effundam super vos aquam mundam
et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris
et ab universis idolis vestris mundabo vos
36,²⁶et dabo vobis cor novum et spiritum novum ponam in medio vestri
et auferam cor lapideum de carne vestra
et dabo vobis cor carneum
36,²⁷et spiritum meum ponam in medio vestri
et faciam ut in praeceptis meis ambuletis
et iudicia mea custodiatis et operemini
36,²⁸et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris
et eritis mihi in populum et ego ero vobis in Deum
36,²⁹et salvabo vos ex universis inquinamentis vestris
et vocabo frumentum et multiplicabo illud
et non inponam in vobis famem
36,³⁰et multiplicabo fructum ligni et genimina agri
ut non portetis ultra obprobrium famis in gentibus
36,³¹et recordabimini viarum vestrarum pessimarum

studiorumque non bonorum
et displicebunt vobis iniquitates vestrae et scelera vestra
36,³²non propter vos ego faciam ait Dominus Deus notum sit vobis
confundimini et erubescite super viis vestris domus Israhel
36,³³haec dicit Dominus Deus
in die qua mundavero vos ex omnibus iniquitatibus vestris
et habitari fecero urbes et instauravero ruinosas
36,³⁴et terra deserta fuerit exulta
quae quondam erat desolata in oculis omnis viatoris
36,³⁵dicent terra illa inculta facta est ut hortus voluptatis
et civitates desertae et destitutae atque suffossae munitae sederunt
36,³⁶et scient gentes quaecumque derelictae fuerint in circuitu vestro
quia ego Dominus aedificavi dissipata plantavique inculta
ego Dominus locutus sum et fecerim
36,³⁷haec dicit Dominus Deus
adhuc in hoc invenient me domus Israhel ut faciam eis
multiplicabo eos sicut gregem hominum
36,³⁸ut gregem sanctum ut gregem Hierusalem in sollemnitatibus eius
sic erunt civitates desertae plenasque gregibus hominum
et scient quia ego Dominus
37,¹ facta est super me manus Domini
et eduxit me in spiritu Domini
et dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus
37,²et circumduxit me per ea in gyro
erant autem multa valde super faciem campi siccaque vehementer
37,³et dixit ad me fili hominis putasne vivent ossa ista
et dixi Domine Deus tu nosti
37,⁴et dixit ad me vaticinare de ossibus istis et dices eis
ossa arida audite verbum Domini
37,⁵haec dicit Dominus Deus ossibus his
ecce ego intromittam in vos spiritum et vivetis
37,⁶et dabo super vos nervos
et succrescere faciam super vos carnes
et superextendam in vobis cutem
et dabo vobis spiritum et vivetis

et scietis quia ego Dominus
37,⁷et prophetavi sicut praeceperat mihi
factus est autem sonitus prophetante me
et ecce commotio et accesserunt ossa ad ossa unumquodque ad iuncturam suam
37,⁸et vidi et ecce super ea nervi et carnes ascenderunt
et extenta est in eis cutis desuper et spiritum non habebant
37,⁹et dixit ad me vaticinare ad spiritum
vaticinare fili hominis et dices ad spiritum
haec dicit Dominus Deus
a quattuor ventis veni spiritus
et insufla super interfectos istos et revivescant
37,¹⁰et prophetavi sicut praeceperat mihi
et ingressus est in ea spiritus et vixerunt
steteruntque super pedes suos exercitus grandis nimis valde
37,¹¹et dixit ad me fili hominis ossa haec universa domus Israhel est
ipsi dicunt aruerunt ossa nostra
et periit spes nostra et abscisi sumus
37,¹²propterea vaticinare et dices ad eos
haec dicit Dominus Deus
ecce ego aperiam tumulos vestros
et educam vos de sepulchris vestris populus meus
et inducam vos in terram Israhel
37,¹³et scietis quia ego Dominus
cum aperuero sepulchra vestra et eduxero vos de tumulis vestris populus meus
37,¹⁴et dederam spiritum meum in vobis et vixeritis
et requiescere vos faciam super humum vestram
et scietis quia ego Dominus locutus sum et feci ait Dominus Deus
37,¹⁵et factus est sermo Domini ad me dicens
37,¹⁶et tu fili hominis sume tibi lignum unum
et scribe super illud Iudae
et filiorum Israhel sociis eius
et tolle lignum alterum et scribe super eum Ioseph
lignum Ephraim et cunctae domui Israhel sociorumque eius
37,¹⁷et adiunge illa unum ad alterum tibi in lignum unum
et erunt in unionem in manu tua

37,¹⁸ cum autem dixerint ad te filii populi tui loquentes
nonne indicas nobis quid in his tibi velis
37,¹⁹ loqueris ad eos haec dicit Dominus Deus
ecce ego adsumam lignum Ioseph quod est in manu Ephraim
et tribus Israhel quae iunctae sunt ei
et dabo eas pariter cum ligno Iuda
et faciam eas in lignum unum
et erunt unum in manu eius
37,²⁰ erunt autem ligna super quae scripseris in manu tua in oculis eorum
37,²¹ et dices ad eos haec dicit Dominus Deus
ecce ego adsumam filios Israhel de medio nationum ad quas abierunt
et congregabo eos undique et adducam eos ad humum suam
37,²² et faciam eos gentem unam in terra in montibus Israhel
et rex unus erit omnibus imperans
et non erunt ultra duae gentes
nec dividentur amplius in duo regna
37,²³ neque polluentur ultra in idolis suis et abominationibus
et in cunctis iniquitatibus suis
et salvos eos faciam de universis sedibus suis in quibus peccaverunt
et mundabo eos et erunt mihi populus et ego ero eis Deus
37,²⁴ et servus meus David rex super eos
et pastor unus erit omnium eorum
in iudiciis meis ambulabunt et mandata mea custodient et facient ea
37,²⁵ et habitabunt super terram quam dedi servo meo Iacob
in qua habitaverunt patres vestri
et habitabunt super eam ipsi et filii eorum
et filii filiorum eorum usque in sempiternum
et David servus meus princeps eorum in perpetuum
37,²⁶ et percutiam illis foedus pacis
pactum sempiternum erit eis
et fundabo eos et multiplicabo
et dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum
37,²⁷ et erit tabernaculum meum in eis
et ero eis Deus et ipsi erunt mihi populus
37,²⁸ et scient gentes quia ego Dominus sanctificator Israhel

cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum
38,¹ et factus est sermo Domini ad me dicens
38,² fili hominis pone faciem tuam contra Gog terram Magog
principem capitis Mosoch et Thubal
et vaticinare de eo 38,³ et dices ad eum haec dicit Dominus Deus
ecce ego ad te Gog principem capitis Mosoch et Thubal
38,⁴ et circumagam te et ponam frenum in maxillis tuis
et educam te et omnem exercitum tuum
equos et equites vestitos lorice universos
multitudinem magnam hastam et clypeum arripientium et gladium
38,⁵ Persae Aethiopes et Lybies cum eis
omnes scutati et galeati
38,⁶ Gomer et universa agmina eius
domus Thogorma latera aquilonis
et totum robur eius populi multi tecum
38,⁷ praepara et instrue te et omnem multitudinem tuam quae coacervata est ad te
et esto eis in praeceptum
38,⁸ post dies multos visitaberis
in novissimo annorum venies ad terram quae reversa est a gladio
congregata est de populis multis ad montes Israhel
qui fuerunt deserti iugiter
haec de populis educta est et habitaverunt in ea confidenter universi
38,⁹ ascendens autem quasi tempestas venies
et quasi nubes ut operias terram
tu et omnia agmina tua et populi multi tecum
38,¹⁰ haec dicit Dominus Deus
in die illa ascendent sermones super cor tuum
et cogitabis cogitationem pessimam 38,¹¹ et dices
ascendam ad terram absque muro
veniam ad quiescentes habitantesque secure
omnes habitant sine muro vectes et portae non sunt eis
38,¹² ut diripias spolia et invadas praedam
ut inferas manum tuam super eos qui deserti fuerant et postea restituti
et super populum qui est congregatus ex gentibus
qui possidere coepit et esse habitator umbilici terrae

38,¹³ Seba et Dedan et negotiatores Tharsis
et omnes leones eius dicent tibi
numquid ad sumenda spolia tu venis
ecce ad diripiendam praedam congregasti multitudinem tuam
ut tollas argentum et aurum
auferas suppellectilem atque substantiam et diripias manubias infinitas
38,¹⁴ propterea vaticinare fili hominis
et dices ad Gog haec ait Dominus Deus
numquid non in die illo cum habitaverit populus meus Israhel confidenter
scies 38,¹⁵ et venies de loco tuo a lateribus aquilonis
tu et populi multi tecum ascensores equorum universi coetus magnus et exercitus vehemens
38,¹⁶ et ascendes super populum meum Israhel quasi nubes ut operias terram
in novissimis diebus eris
et adducam te super terram meam
ut sciant gentes me cum sanctificatus fuero in te in oculis eorum o Gog
38,¹⁷ haec dicit Dominus Deus
tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis
in manu servorum meorum prophetarum Israhel
qui prophetaverunt in diebus illorum temporum ut adducerem te super eos
38,¹⁸ et erit in die illa in die adventus Gog super terram Israhel ait Dominus Deus
ascendet indignatio mea in furore meo 38,¹⁹ et in zelo meo
in igne irae meae locutus sum
quia in die illa erit commotio magna super terram Israhel
38,²⁰ et commovebuntur a facie mea pisces maris et volucres caeli
et bestiae agri et omne reptile quod movetur super humum
cunctique homines qui sunt super faciem terrae
et subvertentur montes et cadent sepes et omnis murus in terra corruet
38,²¹ et convocabo adversum eum in cunctis montibus meis gladium ait Dominus Deus
gladius uniuscuiusque in fratrem suum dirigitur
38,²² et iudicabo eum peste et sanguine et imbre vehementi et lapidibus immensis
ignem et sulphur pluam super eum et super exercitum eius
et super populos multos qui sunt cum eo
38,²³ et magnificabor et sanctificabor
et notus ero in oculis gentium multarum
et scient quia ego Dominus

39,¹ tu autem fili hominis vaticinare adversum Gog et dices
haec dicit Dominus Deus
ecce ego super te Gog principem capitis Mosoch et Thubal
39,²et circumagam te et seducam te et ascendere faciam de lateribus aquilonis
et adducam te super montes Israhel
39,³et percutiam arcum tuum in manu sinistra tua
et sagittas tuas de manu dextera tua deiciam
39,⁴super montes Israhel cades tu et omnia agmina tua et populi qui sunt tecum
feris avibus omnique volatili et bestiis terrae dedi te devorandum
39,⁵super faciem agri cades quia ego locutus sum ait Dominus Deus
39,⁶et emittam ignem in Magog et in his qui habitant in insulis confidenter
et scient quia ego Dominus
39,⁷et nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei Israhel
et non polluam nomen sanctum meum amplius
et scient gentes quia ego Dominus Sanctus Israhel
39,⁸ecce venit et factum est ait Dominus Deus
haec est dies de qua locutus sum
39,⁹et egredientur habitatores de civitatibus Israhel
et succendent et comburent arma
clypeum et hastas arcum et sagittas
et baculos manus et contos et succendent ea igne septem annis
39,¹⁰et non portabunt ligna de regionibus neque succident de saltibus
quoniam arma succendent igne
et depraedabuntur eos quibus praedae fuerant
et diripient vastatores suos ait Dominus Deus
39,¹¹et erit in die illa dabo Gog locum nominatum sepulchrum in Israhel
vallem Viatorum ad orientem maris quae obstupescere facit praetereuntes
et sepelient ibi Gog et omnem multitudinem eius
et vocabitur vallis Multitudinis Gog
39,¹²et sepelient eos domus Israhel ut mundent terram septem mensibus
39,¹³sepeliet autem omnis populus terrae
et erit eis nominata dies in qua glorificatus sum ait Dominus Deus
39,¹⁴et viros iugiter constituent lustrantes terram
qui sepeliant et requirant eos qui remanserant super faciem terrae ut emundent eam
post menses autem septem quaerere incipient

39,¹⁵et circumibunt peragrantes terram
cumque viderint os hominis statuent iuxta illud titulum
donec sepeliant illud pollinctores in valle Multitudinis Gog
39,¹⁶nomen autem civitatis Amona et mundabunt terram
39,¹⁷tu ergo fili hominis haec dicit Dominus Deus
dic omni volucris et universis avibus cunctisque bestiis agri
convenite properate concurrite undique
ad victimam meam quam ego immolo vobis
victimam grandem super montes Israhel
ut comedatis carnes et bibatis sanguinem
39,¹⁸carnes fortium comedetis et sanguinem principum terrae bibetis
arietum agnorum et hircorum
taurorumque altilium et pinguium omnium
39,¹⁹et comedetis adipem in saturitate et bibetis sanguinem in ebrietate
de victima quam ego immolabo vobis
39,²⁰et saturabimini super mensam meam
de equo et de equite forti
et de universis viris bellatoribus ait Dominus Deus
39,²¹et ponam gloriam meam in gentibus
et videbunt omnes gentes iudicium meum quod fecerim
et manum meam quam posuerim super eos
39,²²et scient domus Israhel quia ego Dominus Deus eorum a die illa et deinceps
39,²³et scient gentes quoniam in iniquitate sua capta sit domus Israhel
eo quod reliquerint me et absconderim faciem meam ab eis
et tradiderim eos in manu hostium et ceciderint in gladio universi
39,²⁴iuxta inmunditiam eorum et scelus feci eis
et abscondi faciem meam ab illis
39,²⁵propterea haec dicit Dominus Deus
nunc reducam captivitatem Iacob et miserebor omnis domus Israhel
et adsumam zelum pro nomine sancto meo
39,²⁶et portabunt confusionem suam et omnem praevaricationem quam praevaricati sunt in
me
cum habitaverint in terra sua confidenter neminem formidantes
39,²⁷et reduxero eos de populis et congregavero de terris inimicorum suorum
et sanctificatus fuero in eis in oculis gentium plurimarum

39,²⁸et scient quia ego Dominus Deus eorum
eo quod transtulerim eos in nationes et congrega-
vero eos super terram suam
et non dereliquerim quemquam ex eis ibi
39,²⁹et non abscondam ultra faciem meam ab eis
eo quod effuderim spiritum meum super omnem domum Israhel ait Dominus Deus
40,¹ in vicesimo et quinto anno transmigrationis nostrae
in exordio anni decima mensis
quartodecimo anno postquam percussa est civitas in ipsa hac die
facta est super me manus Domini et adduxit me illuc
40,²in visionibus Dei adduxit me in terram Israhel
et dimisit me super montem excelsum nimis
super quem erat quasi aedificium civitatis vergentis ad austrum
40,³et introduxit me illuc et ecce vir cuius erat species quasi species aeris
et funiculus lineus in manu eius et calamus mensurae in manu eius
stabat autem in porta
40,⁴et locutus est ad me idem vir
fili hominis vide oculis tuis et auribus tuis audi
et pone cor tuum in omnia quae ego ostendam tibi
quia ut ostendantur tibi adductus es huc
adnuntia omnia quae tu vides domui Israhel
40,⁵et ecce murus forinsecus in circuitu domus undique
et in manu viri calamus mensurae sex cubitorum et palmo
et mensus est latitudinem aedificii calamo uno
altitudinem quoque calamo uno
40,⁶et venit ad portam quae respiciebat viam orientalem
et ascendit per gradus eius et mensus est limen portae
calamo uno latitudinem
id est limen unum calamo uno in latitudine
40,⁷et thalamum uno calamo in longum et uno calamo in latum
et inter thalamos quinque cubitos
40,⁸et limen portae iuxta vestibulum portae intrinsecus calamo uno
40,⁹et mensus est vestibulum portae octo cubitorum et frontem eius duobus cubitis
vestibulum autem portae erat intrinsecus
40,¹⁰porro thalami portae ad viam orientalem
tres hinc et tres inde mensura una trium

et mensura una frontium ex utraque parte
40,¹¹ et mensus est latitudinem liminis portae decem cubitorum
et longitudinem portae tredecim cubitorum
40,¹² et marginem ante thalamos cubiti unius
et cubitus unus finis utrimque
thalami autem sex cubitorum erant hinc et inde
40,¹³ et mensus est portam a tecto thalami usque ad tectum eius
latitudinem viginti et quinque cubitorum ostium contra ostium
40,¹⁴ et fecit frontes per sexaginta cubitos
et ad frontem atrium portae undique per circuitum
40,¹⁵ et ante faciem portae quae pertingebat usque ad faciem vestibuli portae interioris quin-
quaginta cubitos
40,¹⁶ et fenestras obliquas in thalamis
et in frontibus eorum quae erant intra portam undique per circuitum
similiter autem erant et in vestibulis fenestrae per gyrum intrinsecus
et ante frontes pictura palmarum
40,¹⁷ et eduxit me ad atrium exterius
et ecce gazofilacia et pavimentum stratum lapide in atrio per circuitum
triginta gazofilacia in circuitu pavimenti
40,¹⁸ et pavimentum in fronte portarum
secundum longitudinem portarum erat inferius
40,¹⁹ et mensus est latitudinem a facie portae inferioris usque ad frontem atrii interioris
extrinsecus
centum cubitos ad orientem et ad aquilonem
40,²⁰ portam quoque quae respiciebat viam aquilonis atrii exterioris mensus est
tam in longitudine quam in latitudine
40,²¹ et thalamos eius tres hinc et tres inde
et frontem eius et vestibulum eius secundum mensuram portae prioris
quingenta cubitorum longitudinem eius
et latitudinem viginti quinque cubitorum
40,²² fenestrae autem eius et vestibulum et scalpturae
secundum mensuram portae quae respiciebat ad orientem
et septem graduum erat ascensus eius et vestibulum ante eam
40,²³ et porta atrii interioris contra portam aquilonis et orientalem
et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos

40,²⁴et duxit me ad viam australem et ecce porta quae respiciebat ad austrum
et mensus est frontem eius et vestibulum eius iuxta mensuras superiores
40,²⁵et fenestras eius et vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras
quingenta cubitorum longitudine et latitudine viginti quinque cubitorum
40,²⁶et in gradibus septem ascendebatur ad eam et vestibulum ante fores eius
et celatae palmae erant una hinc et altera inde in fronte eius
40,²⁷et porta atrii interioris in via australi
et mensus est a porta usque ad portam in via australi centum cubitos
40,²⁸et introduxit me in atrium interius ad portam australem
et mensus est portam iuxta mensuras superiores
40,²⁹thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius hisdem mensuris
et fenestras eius et vestibulorum eius in circuitu
quingenta cubitos longitudinis et latitudinis viginti quinque cubitos
40,³⁰et vestibulum per gyrum longitudine viginti quinque cubitorum et latitudine quinque
cubitorum
40,³¹et vestibulum eius ad atrium exterius
et palmas eius in fronte
et octo gradus erant quibus ascendebatur per eam
40,³²et introduxit me in atrium interius per viam orientalem
et mensus est portam secundum mensuras superiores
40,³³thalamum eius et frontem eius et vestibula eius sicut supra
et fenestras eius et vestibuli eius in circuitu
longitudine quingenta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum
40,³⁴et vestibulum eius id est atrii exterioris
et palmae celatae in fronte eius hinc et inde
et in octo gradibus ascensus eius
40,³⁵et introduxit me ad portam quae respiciebat ad aquilonem
et mensus est secundum mensuras superiores
40,³⁶thalamum eius frontem eius vestibulum eius et fenestras eius per circuitum
longitudine quingenta cubitorum et latitudine viginti quinque cubitorum
40,³⁷vestibulum eius in atrium exterius
et celatura palmarum in fronte illius hinc et inde
et in octo gradibus ascensus eius
40,³⁸et per singula gazofilacia ostium in frontibus portarum
ibi lavabunt holocaustum

40,³⁹et in vestibulo portae duae mensae hinc et duae mensae inde
ut imoletur super eas holocaustum et pro peccato et pro delicto
40,⁴⁰et ad latus exterius quod ascendit ad ostium portae quae pergit ad aquilonem duae
mensae
et ad latus alterum ante vestibulum portae duae mensae
40,⁴¹quattuor mensae hinc et quattuor mensae inde
per latera portae octo mensae erunt super quas immolabunt
40,⁴²quattuor autem mensae ad holocaustum de lapidibus quadris extractae
longitudine cubiti unius et dimidii
et latitudine cubiti unius et dimidii
et altitudine cubiti unius
super quas ponant vasa in quibus immolatur holocaustum et victima
40,⁴³et labia earum palmi unius reflexa intrinsecus per circuitum
super mensas autem carnes oblationis
40,⁴⁴et extra portam interiorem gazofilacia cantorum
in atrio interiori quod erat in latere portae respicientis ad aquilonem
et facies eorum contra viam australem una
ex latere portae orientalis quae respiciebat ad viam aquilonis
40,⁴⁵et dixit ad me hoc est gazofilacium quod respicit viam meridianam
sacerdotum qui excubant in custodiis templi
40,⁴⁶porro gazofilacium quod respicit ad viam aquilonis
sacerdotum erit qui excubant ad ministerium altaris
isti sunt filii Sadoc qui accedunt de filiis Levi ad Dominum ut ministrent ei
40,⁴⁷et mensus est atrium longitudine centum cubitorum
et latitudine centum cubitorum per quadrum
et altare ante faciem templi
40,⁴⁸et introduxit me in vestibulum templi
et mensus est vestibulum quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde
et latitudinem portae trium cubitorum hinc et trium cubitorum inde
40,⁴⁹longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum
et latitudinem undecim cubitorum
et octo gradibus ascendebatur ad eam
et columnae erant in frontibus una hinc et altera inde
41,¹ et introduxit me in templum et mensus est frontes
sex cubitos latitudinis hinc et sex cubitos latitudinis inde latitudinem tabernaculi

41,² et latitudo portae decem cubitorum erat
et latera portae quinque cubitis hinc et quinque cubitis inde
et mensus est longitudinem eius quadraginta cubitorum
et latitudinem viginti cubitorum
41,³ et introgressus intrinsecus mensus est in fronte portae duos cubitos
et portam sex cubitorum
et latitudinem portae septem cubitorum
41,⁴ et mensus est longitudinem eius viginti cubitorum
et latitudinem viginti cubitorum ante faciem templi
et dixit ad me hoc est sanctum sanctorum
41,⁵ et mensus est parietem domus sex cubitorum
et latitudinem lateris quattuor cubitorum undique per circuitum domus
41,⁶ latera autem latus ad latus bis triginta tria
et erant eminentia quae ingrederentur per parietem domus in lateribus per circuitum ut
 continerent
et non adtingerent parietem templi
41,⁷ et platea erat in rotundum ascendens sursum per cocleam et in cenaculum templi defe-
 rebat per gyrum
idcirco latius erat templum in superioribus
et sic de inferioribus ascendebatur ad superiora in medium
41,⁸ et vidi in domo altitudinem per circuitum
fundata latera ad mensuram calami sex cubitorum spatio
41,⁹ et latitudinem per parietem lateris forinsecus quinque cubitorum
et interior domus in lateribus domus
41,¹⁰ et inter gazofilacia latitudinem viginti cubitorum in circuitu domus undique
41,¹¹ et ostium lateris ad orationem ostium unum ad viam aquilonis
et ostium unum ad viam australem
et latitudinem loci ad orationem quinque cubitorum in circuitu
41,¹² et aedificium quod erat separatum versumque ad viam respicientem ad mare
latitudinis septuaginta cubitorum
paries autem aedificii quinque cubitorum latitudinis per circuitum
et longitudo eius nonaginta cubitorum
41,¹³ et mensus est domus longitudinem centum cubitorum
et quod separatum erat aedificium
et parietes eius longitudinis centum cubitorum

41,¹⁴latitudo autem ante faciem domus et eius quod erat separatum contra orientem centum cubitorum
41,¹⁵et mensus est longitudinem aedificii contra faciem eius quod erat separatum ad dorsum ekthetas ex utraque parte centum cubitorum
et templum interius et vestibula atrii
41,¹⁶limina et fenestras obliquas
et ekthetas in circuitu per tres partes contra uniuscuiusque limen stratumque ligno per gyrum in circuitu
terra autem usque ad fenestras et fenestrae clausae super ostia 41,¹⁷et usque ad domum interiorum
et forinsecus per omnem parietem in circuitu intrinsecus et forinsecus ad mensuram
41,¹⁸et fabrefacta cherubin et palmae
et palma inter cherub et cherub duasque facies habebat cherub
41,¹⁹faciem hominis iuxta palmam ex hac parte
et faciem leonis iuxta palmam ex alia parte expressam per omnem domum in circuitu
41,²⁰de terra usque ad superiora portae cherubin et palmae celatae erant in pariete templi
41,²¹limen quadrangulum et facies sanctuarii aspectus contra aspectum
41,²²altaris lignei trium cubitorum altitudo et longitudo eius duo cubitorum et anguli eius et longitudo eius et parietes eius lignei
et locutus est ad me haec est mensa coram Domino
41,²³et duo ostia erant in templo et in sanctuario
41,²⁴et in duobus ostiis ex utraque parte bina erant ostiola quae in se invicem plicabantur
bina enim ostia erant ex utraque parte ostiorum
41,²⁵et celata erant in ipsis ostiis templi cherubin et sculptura palmarum sicut in parietibus quoque expressa erat
quam ob rem erant et grossiora ligna in vestibuli fronte forinsecus
41,²⁶super quae fenestrae obliquae et similitudo palmarum hinc atque inde in umerulis vestibuli secundum latera domus latitudinemque parietum
42,¹ et eduxit me in atrium exterius per viam ducentem ad aquilonem
et eduxit me in gazofilacium quod erat contra separatum aedificium
et contra aedem vergentem ad aquilonem

42,²in facie longitudinis centum cubitos ostii aquilonis et latitudinis quinquaginta cubitos
42,³contra viginti cubitos atrii interioris
et contra pavimentum stratum lapide atrii exterioris
ubi erat porticus iuncta porticui triplici
42,⁴et ante gazofilacia deambulatio decem cubitorum latitudinis
ad interiora respiciens viae cubiti unius
et ostia earum ad aquilonem
42,⁵ubi erant gazofilacia in superioribus humiliora
quia subportabant porticus quae ex illis eminebant de inferioribus et de mediis aedificii
42,⁶tristega enim erant et non habebant columnas sicut erant columnae atriorum
propterea eminebant de inferioribus et de mediis a terra
42,⁷et peribolus exterior secundum gazofilacia quae erant in via atrii exterioris ante gazofila-
cia
longitudo eius quinquaginta cubitorum
42,⁸quia longitudo erat gazofilaciorum atrii exterioris quinquaginta cubitorum
et longitudo ante faciem templi centum cubitorum
42,⁹et erat subter gazofilacia haec introitus ab oriente
ingredientium in ea de atrio exteriori
42,¹⁰in latitudine periboli atrii quod erat contra viam orientalem in facie aedificii separati
et erant ante aedificium gazofilacia
42,¹¹et via ante faciem eorum iuxta similitudinem gazofilaciorum quae erant in via aquilonis
secundum longitudinem eorum sic et latitudo eorum
et omnis introitus eorum et similitudines et ostia eorum
42,¹²secundum ostia gazofilaciorum quae erant in via respiciente ad notum
ostium in capite viae quae via erat ante vestibulum separatum per viam orientalem ingredi-
entibus
42,¹³et dixit ad me gazofilacia aquilonis et gazofilacia austri quae sunt ante aedificium sepa-
ratum
haec sunt gazofilacia sancta in quibus vescuntur sacerdotes qui adpropinquant ad Dominum
in sancta sanctorum
ibi ponent sancta sanctorum et oblationem pro peccato et pro delicto locus enim sanctus est
42,¹⁴cum autem ingressi fuerint sacerdotes non egredientur de sanctis in atrium exterius
et ibi reponent vestimenta sua in quibus ministrant quia sancta sunt
vestienturque vestimentis aliis et sic procedent ad populum
42,¹⁵cumque conplesset mensuras domus interioris

eduxit me per viam portae quae respiciebat ad viam orientalem
et mensus est eam undique per circuitum
42,¹⁶ mensus autem est contra ventum orientalem calamo mensurae
quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum
42,¹⁷ et mensus est contra ventum aquilonem quingentos calamos in calamo mensurae per
gyrum
42,¹⁸ et ad ventum australem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae per circui-
tum
42,¹⁹ et ad ventum occidentalem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae
42,²⁰ per quattuor ventos mensus est illud
murum eius undique per circuitum
longitudine quingentorum cubitorum et latitudine quingentorum cubitorum
dividentem inter sanctuarium et vulgi locum
43,¹ et duxit me ad portam quae respiciebat ad viam orientalem
43,² et ecce gloria Dei Israhel ingrediebatur per viam orientalem
et vox erat ei quasi vox aquarum multarum
et terra splendebat a maiestate eius
43,³ et vidi visionem secundum speciem quam videram quando venit ut disperderet civi-
tatem
et species secundum aspectum quem videram iuxta fluvium Chobar
et cecidi super faciem meam
43,⁴ et maiestas Domini ingressa est templum per viam portae quae respiciebat ad orientem
43,⁵ et levavit me spiritus et introduxit me in atrium interius
et ecce repleta erat gloria Domini domus
43,⁶ et audivi loquentem ad me de domo
et vir qui stabat iuxta me 43,⁷ dixit ad me
fili hominis locus solii mei et locus vestigiorum pedum meorum
ubi habito in medio filiorum Israhel in aeternum
et non polluent ultra domus Israhel nomen sanctum meum
ipsi et reges eorum in fornicationibus suis
et in ruinis regum suorum et in excelsis
43,⁸ qui fabricati sunt limen suum iuxta limen meum et postes suos iuxta postes meos
et murus erat inter me et eos
et polluerunt nomen sanctum meum in abominationibus quas fecerunt
propter quod consumpsi eos in ira mea

43,⁹nunc ergo repellant procul fornicationem suam et ruinas regum suorum a me
et habitabo in medio eorum semper
43,¹⁰tu autem fili hominis ostende domui Israhel templum
et confundantur ab iniquitatibus suis et metiantur fabricam
43,¹¹et erubescant ex omnibus quae fecerunt
figuram domus et fabricae eius
exitus et introitus et omnem descriptionem eius
et universa praecepta eius cunctumque ordinem eius et omnes leges eius ostende eis
et scribes in oculis eorum et custodiant omnes descriptiones eius et praecepta illius et faci-
ant ea
43,¹²ista est lex domus in summitate montis
omnes fines eius in circuitu sanctum sanctorum est
haec ergo est lex domus
43,¹³istae autem mensurae altaris
in cubito verissimo qui habebat cubitum et palmum
in sinu eius erat cubitus et cubitus in latitudine
et definitio usque ad labium eius
in circuitu palmus unus
haec quoque erat fossa altaris
43,¹⁴et de sinu terrae usque ad crepidinem novissimam duo cubiti et latitudo cubiti unius
et a crepidine maiori usque ad crepidinem minorem quattuor cubiti et latitudo unius cubiti
43,¹⁵ipse autem arihel quattuor cubitorum et ab arihel usque sursum cornua quattuor
43,¹⁶et arihel duodecim cubitorum in longitudine per duodecim cubitos latitudinis
quadrangulatum aequis lateribus
43,¹⁷et crepido quattuordecim cubitorum longitudinis per quattuordecim latitudinis in quat-
tuor angulis eius
et corona in circuitu eius dimidii cubitus
et sinus eius unius cubiti per circuitum
gradus autem eius versi ad orientem
43,¹⁸et dixit ad me fili hominis haec dicit Dominus Deus
hii sunt ritus altaris in quacumque die fuerit fabricatum
ut offeratur super illud holocaustum et effundatur sanguis
43,¹⁹et dabis sacerdotibus Levitis qui sunt de semine Sadoc
qui accedunt ad me ait Dominus Deus
ut offerant mihi vitulum de armento pro peccato

43,²⁰et adsumens de sanguine eius pones super quattuor cornua eius
 et super quattuor angulos crepidinis et super coronam in circuitu
 et mundabis illud et expiabis
 43,²¹et tolles vitulum qui oblatus fuerit pro peccato
 et combures illum in separato loco domus extra sanctuarium
 43,²²et in die secunda offeres hircum caprarum immaculatum pro peccato
 et expiabunt altare sicut expiaverunt in vitulo
 43,²³cumque compleveris expians illud
 offeres vitulum de armento immaculatum
 et arietem de grege immaculatum
 43,²⁴et offeres eos in conspectu Domini
 et mittent sacerdotes super eos sal
 et offerent eos holocaustum Domino
 43,²⁵septem diebus facies hircum pro peccato cotidie
 et vitulum de armento et arietem de pecoribus immaculatos offerent
 43,²⁶septem diebus expiabunt altare
 et mundabunt illud et implebunt manum eius
 43,²⁷expletis autem diebus in die octava et ultra
 facient sacerdotes super altare holocausta vestra et quae pro pace offerunt
 et placatus ero vobis ait Dominus Deus
 44,¹ et convertit me ad viam portae sanctuarii exterioris quae respiciebat ad orientem et erat
 clausa
 44,²et dixit Dominus ad me
 porta haec clausa erit non aperietur et vir non transiet per eam
 quoniam Dominus Deus Israhel ingressus est per eam eritque clausa 44,³principi
 princeps ipse sedebit in ea ut comedat panem coram Domino
 per viam vestibuli portae ingredietur et per viam eius egredietur
 44,⁴et adduxit me per viam portae aquilonis in conspectu domus
 et vidi et ecce implevit gloria Domini domum Domini
 et cecidi in faciem meam
 44,⁵et dixit ad me Dominus
 fili hominis pone cor tuum et vide oculis tuis et auribus tuis audi
 omnia quae ego loquor ad te de universis caerimoniis domus Domini et de cunctis legibus
 eius
 et pones cor tuum in viis templi per omnes exitus sanctuarii

44,⁶et dices ad exasperantem me domum Israhel
haec dicit Dominus Deus
sufficiant vobis omnia scelera vestra domus Israhel
44,⁷eo quod inducitis filios alienos incircumcisos corde et incircumcisos carne
ut sint in sanctuario meo et polluant domum meam
et offertis panes meos adipem et sanguinem
et dissolvitis pactum meum in omnibus sceleribus vestris
44,⁸et non servastis praecepta sanctuarii mei
et posuistis custodes observationum mearum in sanctuario meo vobismet ipsis
44,⁹haec dicit Dominus Deus
omnis alienigena incircumcisos corde et incircumcisos carne non ingredietur sanctuarium
meum
omnis filius alienus qui est in medio filiorum Israhel
44,¹⁰sed et Levitae qui longe recesserunt a me in errore filiorum Israhel
et erraverunt a me post idola sua et portaverunt iniquitatem suam
44,¹¹erunt in sanctuario meo aeditui et ianitores portarum domus et ministri domus
ipsi mactabunt holocaustosin et victimas populi
et ipsi stabunt in conspectu eorum ut ministrent eis
44,¹²pro eo quod ministraverunt illis in conspectu idolorum suorum
et facti sunt domui Israhel in offendiculum iniquitatis
idcirco levavi manum meam super eos dicit Dominus Deus
et portaverunt iniquitatem suam
44,¹³et non adpropinquabunt ad me ut sacerdotio fungantur mihi
neque accedent ad omne sanctuarium meum iuxta sancta sanctorum
sed portabunt confusionem suam et scelera sua quae fecerunt
44,¹⁴et dabo eos ianitores domus
in omni ministerio eius et universis quae fiunt in ea
44,¹⁵sacerdotes autem Levitae filii Sadoc qui custodierunt caerimonias sanctuarii mei
cum errarent filii Israhel a me
ipsi accedent ad me ut ministrent mihi
et stabunt in conspectu meo ut offerant mihi adipem et sanguinem ait Dominus Deus
44,¹⁶ipsi ingredientur sanctuarium meum
et ipsi accedent ad mensam meam ut ministrent mihi
et custodiant caerimonias meas
44,¹⁷cumque ingredientur portas atrii interioris vestibus lineis induentur

nec ascendet super eos quicquam laneum quando ministrant in portis atrii interioris et
intrinsicus

44,¹⁸vittae lineae erunt in capitibus eorum

et feminalia linea erunt in lumbis eorum

et non accingentur in sudore

44,¹⁹cumque egredientur atrium exterius ad populum

exuent se vestimenta sua in quibus ministraverunt

et reponent ea in gazofilacio sanctuarii

et vestient se vestimentis aliis

et non sanctificabunt populum in vestibus suis

44,²⁰caput autem suum non radent neque comam nutriant

sed tondentes adtondent capita sua

44,²¹et vinum non bibet omnis sacerdos quando ingressurus est atrium interius

44,²²et viduam et repudiatam non accipient uxores sed virgines de semine domus Israhel

sed et viduam quae fuerit vidua a sacerdote accipient

44,²³et populum meum docebunt quid sit inter sanctum et pollutum

et inter mundum et inmundum ostendent eis

44,²⁴et cum fuerit controversia stabunt in iudiciis meis et iudicabunt

leges meas et praecepta mea in omnibus sollemnitatibus meis custodient

et sabbata mea sanctificabunt

44,²⁵et ad mortuum hominem non ingredientur ne polluantur

nisi ad patrem et matrem et filium et filiam et fratrem et sororem quae alterum virum non

habuit in quibus contaminabuntur

44,²⁶et postquam fuerit emundatus septem dies numerabuntur ei

44,²⁷et in die introitus sui in sanctuarium ad atrium interius

ut ministret mihi in sanctuario

offeret pro peccato suo ait Dominus Deus

44,²⁸erit autem eis hereditas

ego hereditas eorum

et possessionem non dabitis eis in Israhel

ego enim possessio eorum

44,²⁹victimam et pro peccato et pro delicto ipsi comedent

et omne votum in Israhel ipsorum erit

44,³⁰et primitiva omnium primogenitorum

et omnia libamenta ex omnibus quae offeruntur sacerdotum erunt

et primitiva ciborum vestrorum dabitur sacerdoti
ut reponat benedictionem domui suae
44,³¹ omne morticinum et captum a bestia de avibus et de pecoribus non comedent sacerdotest
45,¹ cumque coeperitis terram dividere sortito separate primitias Domino
sanctificatum de terra longitudine viginti quinque milia et latitudine decem milia
sanctificatum erit in omni termino eius per circuitum
45,² et erit ex omni parte sanctificatum quingentos per quingentos quadrifariam per circuitum
et quinquaginta cubitis in suburbana eius per gyrum
45,³ et a mensura ista mensurabis longitudinem viginti quinque milium et latitudinem decem milium
et in ipso erit templum sanctumque sanctorum
45,⁴ sanctificatum de terra erit sacerdotibus ministris sanctuarii qui accedunt ad ministerium Domini
et erit eis locus in domos et in sanctuarium sanctitatis
45,⁵ viginti quinque autem milia longitudinis et decem milia latitudinis
erunt Levitis qui ministrant domui
ipsi possidebunt viginti gazofilacia
45,⁶ et possessionem civitatis dabitur
quinque milia latitudinis et longitudinis viginti quinque milia
secundum separationem sanctuarii omni domui Israhel
45,⁷ principi quoque hinc et inde in separationem sanctuarii et in possessionem civitatis
contra faciem separationis sanctuarii et contra faciem possessionis urbis
a latere maris usque ad mare et a latere orientis usque ad orientem
longitudinem autem iuxta unamquamque partium
a termino occidentali usque ad terminum orientalem
45,⁸ de terra erit ei possessio in Israhel
et non depopulabuntur ultra principes populum meum
sed terram dabunt domui Israhel secundum tribus eorum
45,⁹ haec dicit Dominus Deus
sufficiat vobis principes Israhel
iniquitatem et rapinas intermittite
et iudicium et iustitiam facite
separate confinia vestra a populo meo ait Dominus Deus

45,¹⁰statera iusta et oephi iustum et batus iustus erit vobis
45,¹¹oephi et batus aequalia et unius mensurae erunt
ut capiat decimam partem chori batus et decimam partem chori oephi
iuxta mensuram chori erit aequa libratio eorum
45,¹²siclus autem viginti obolos habeat
porro viginti sicli et viginti quinque sicli et quindecim sicli minam facient
45,¹³et haec sunt primitiae quas tolletis
sextam partem oephi de choro frumenti
et sextam partem oephi de choro hordei
45,¹⁴mensura quoque olei batus olei decima pars chori est
et decem bati chorum faciunt quia decem bati implent chorum
45,¹⁵et arietem unum de grege ducentorum
de his quae nutriunt Israhel in sacrificium et in holocaustum et in pacifica
ad expiandum pro eis ait Dominus Deus
45,¹⁶omnis populus terrae tenebitur primitiis his principi in Israhel
45,¹⁷et super principem erunt holocausta et sacrificium et libamina
in sollemnitatibus et in kalendis et in sabbatis
in universis sollemnitatibus domus Israhel
ipse faciat pro peccato sacrificium et holocaustum et pacifica ad expiandum pro domo Isra-
hel
45,¹⁸haec dicit Dominus Deus
in primo mense una mensis sumes vitulum de armento immaculatum
et expiabis sanctuarium
45,¹⁹et tollet sacerdos de sanguine quod erit pro peccato
et ponet in postibus domus et in quattuor angulis crepidinis altaris
et in postibus portae atrii interioris
45,²⁰et sic facies in septima mensis
pro unoquoque qui ignoravit et errore deceptus est
et expiabitis pro domo
45,²¹in primo mense quartadecima die mensis erit vobis paschae sollemnitas
septem diebus azyma comedentur
45,²²et faciet princeps in die illa pro se et pro universo populo terrae vitulum pro peccato
45,²³et in septem dierum sollemnitate faciet holocaustum Domino
septem vitulos et septem arietes immaculatos cotidie septem diebus
et pro peccato hircum caprarum cotidie

45,²⁴et sacrificium oepi per vitulum et oepi per arietem faciet et olei hin per singula oepi
45,²⁵septimo mense quintadecima die mensis in sollemnitate
faciet sicut supra dicta sunt per septem dies
tam pro peccato quam pro holocausto et in sacrificio et in oleo
46,¹ haec dicit Dominus Deus
porta atrii interioris quae respicit ad orientem
erit clausa sex diebus in quibus opus fit
die autem sabbati aperietur sed et in die kalendarum aperietur
46,²et intrabit princeps per viam vestibuli portae de foris
et stabit in limine portae
et facient sacerdotes holocaustum eius et pacifica eius
et adorabit super limen portae et egredietur
porta autem non claudetur usque ad vesperam
46,³et adorabit populus terrae ad ostium portae illius
in sabbatis et in kalendis coram Domino
46,⁴holocaustum autem hoc offeret princeps Domino in die sabbati
sex agnos immaculatos et arietem immaculatum
46,⁵et sacrificium oepi per arietem
agnis autem sacrificium quod dederit manus eius
et olei hin per singula oepi
46,⁶in die autem kalendarum vitulum de armento immaculatum
et sex agni et aries immaculati erunt
46,⁷et oepi per vitulum oepi quoque per arietem faciet sacrificium
agnis autem sicut invenerit manus eius
et olei hin per singula oepi
46,⁸cumque ingressurus est princeps per viam vestibuli portae ingrediatur et per eandem
viam exeat
46,⁹et cum intrabit populus terrae in conspectu Domini in sollemnitatibus
qui ingreditur per portam aquilonis ut adoret egrediatur per viam portae meridianae
porro qui ingreditur per viam portae meridianae egrediatur per viam portae aquilonis
non revertetur per viam portae per quam ingressus est
sed e regione illius egredietur
46,¹⁰princeps autem in medio eorum cum ingredientibus ingrediatur et cum egredientibus
egredietur

46,¹¹ et in nundinis et in sollemnitatibus erit sacrificium oephi per vitulum et oephi per arietem

agnis autem erit sacrificium sicut invenerit manus eius
et olei hin per singula oephi

46,¹² cum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum aut pacifica voluntaria Domino aperietur ei porta quae respicit ad orientem
et faciet holocaustum suum et pacifica sua
sicut fieri solet in die sabbati

et egredietur claudeturque porta postquam exierit

46,¹³ et agnum eiusdem anni immaculatum faciet holocaustum cotidie Domino
semper mane faciet illud

46,¹⁴ et sacrificium faciet super eo cata mane mane sextam partem oephi
et de oleo tertiam partem hin ut misceatur similae
sacrificium Domino legitimum iuge atque perpetuum

46,¹⁵ faciet agnum et sacrificium et oleum cata mane mane holocaustum sempiternum

46,¹⁶ haec dicit Dominus Deus
si dederit princeps donum alicui de filiis suis
hereditas eius filiorum suorum erit
possidebunt ea hereditarie

46,¹⁷ si autem dederit legatum de hereditate sua uni servorum suorum
erit illius usque ad annum remissionis et revertetur ad principem
hereditas autem eius filiis eius erit

46,¹⁸ et non accipiet princeps de hereditate populi per violentiam et de possessione eorum
sed de possessione sua hereditatem dabit filiis suis
ut non dispergatur populus meus unusquisque a possessione sua

46,¹⁹ et introduxit me per ingressum qui erat ex latere portae
in gazofilacia sanctuarii ad sacerdotes quae respiciebant ad aquilonem
et erat ibi locus vergens ad occidentem

46,²⁰ et dixit ad me iste est locus ubi coquent sacerdotes pro delicto et pro peccato
ubi coquent sacrificium ut non efferant in atrio exteriori et sanctificetur populus

46,²¹ et eduxit me in atrium exterius et circumduxit me per quattuor angulos atrii
et ecce atriolum erat in angulo atrii
atriola singula per angulos atrii

46,²² in quattuor angulos atrii atriola disposita
quadraginta cubitorum per longum et triginta per latum

mensurae unius quattuor erant
46,²³et paries per circuitum ambiens quattuor atriola
et culinae fabricatae erant subter porticus per gyrum
46,²⁴et dixit ad me haec est domus culinarum
in qua coquent ministri domus Domini victimas populi
47,¹ et convertit me ad portam domus
et ecce aquae egrediebantur subter limen domus ad orientem
facies enim domus respiciebat ad orientem
aquae autem descendebant in latus templi dextrum ad meridiem altaris
47,²et eduxit me per viam portae aquilonis
et convertit me ad viam foras portam exteriorem viam quae respiciebat ad orientem
et ecce aquae redundantes a latere dextro
47,³cum egrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua
et mensus est mille cubitos
et transduxit me per aquam usque ad talos
47,⁴rursumque mensus est mille
et transduxit me per aquam usque ad genua
47,⁵et mensus est mille
et transduxit me per aquam usque ad renes
et mensus est mille torrentem quem non potui pertransire
quoniam intumuerant aquae profundae torrentis qui non potest transvadari
47,⁶et dixit ad me certe vidisti fili hominis
et duxit me et convertit ad ripam torrentis
47,⁷cumque me convertissem ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraque parte
47,⁸et ait ad me
aquae istae quae egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis et descendunt ad plana deserti
intrabunt mare et exhibunt et sanabuntur aquae
47,⁹et omnis anima vivens quae serpit quocumque venerit torrens vivet
et erunt pisces multi satis postquam venerint illuc aquae istae et sanabuntur
et vivent omnia ad quae venerit torrens
47,¹⁰vivent et stabunt super illa piscatores ab Engaddi usque ad Engallim
siccatio sagenarum erunt
plurimae species erunt piscium eius sicut pisces maris magni multitudinis nimiae
47,¹¹in litoribus autem eius et in palustribus non sanabuntur quia in salinas dabuntur
47,¹²et super torrentem orietur in ripis eius ex utraque parte omne lignum pomiferum

non defluet folium ex eo et non deficiet fructus eius
per singulos menses adferet primitiva quia aquae eius de sanctuario egredientur
et erunt fructus eius in cibum et folia eius ad medicinam
47,¹³haec dicit Dominus Deus
hic est terminus in quo possidebitis terram
in duodecim tribubus Israhel quia Ioseph duplicem funiculum habet
47,¹⁴possidebitis autem eam singuli aequae ut frater suus
quam levavi manum meam ut darem patribus vestris
et cadet terra haec vobis in possessionem
47,¹⁵hic est autem terminus terrae ad plagam septentrionalem
a mari magno via Bethalon venientibus Sadada
47,¹⁶Emath Berotha Sabarim quae est inter terminum Damasci et confinium Emath
domus Atticon quae est iuxta terminos Auran
47,¹⁷et erit terminus a mari usque ad atrium Aenon terminus Damasci
et ab aquilone ad aquilonem
et terminus Emath plaga autem septentrionalis
47,¹⁸porro plaga orientalis de medio Auran et de medio Damasci
et de medio Galaad et de medio terrae Israhel
Iordanis disterminans ad mare orientale
metiemini etiam plagam orientalem
47,¹⁹plaga autem australis meridiana a Thamar usque ad aquas Contradictionis Cades
et torrens usque ad mare magnum et plaga ad meridiem australis
47,²⁰et plaga maris mare magnum a confinio per directum donec venias Emath haec est
plaga maris
47,²¹et dividetis terram istam vobis per tribus Israhel
47,²²et mittetis eam in hereditatem vobis et advenis qui accesserint ad vos qui genuerint fi-
lios in medio vestrum
et erunt vobis sicut indigenae inter filios Israhel
vobiscum dividet possessionem in medio tribuum Israhel
47,²³in tribu autem quacumque fuerit advena
ibi dabit possessionem illi ait Dominus Deus
48,¹ et haec nomina tribuum a finibus aquilonis iuxta viam Aethlon pergentibus Emath
atrium Aenon terminus Damasci ad aquilonem iuxta Emath
et erit ei plaga orientalis mare Dan una
48,²et ad terminum Dan a plaga orientali usque ad plagam maris Aser una

48,³et super terminum Aser a plaga orientali usque ad plagam maris Nepthalim una
48,⁴et super terminum Nepthalim a plaga orientali usque ad plagam maris Manasse una
48,⁵et super terminum Manasse a plaga orientali usque ad plagam maris Ephraim una
48,⁶et super terminum Ephraim a plaga orientali usque ad plagam maris Ruben una
48,⁷et super terminum Ruben a plaga orientali usque ad plagam maris Iuda una
48,⁸et super terminum Iuda a plaga orientali usque ad plagam maris
erunt primitiae quas separabitis viginti quinque milibus latitudinis
et longitudinis sicuti singulae partes
a plaga orientali usque ad plagam maris
et erit sanctuarium in medio eius
48,⁹primitiae quas separastis Domino
longitudo viginti quinque milibus et latitudo decem milibus
48,¹⁰hae autem erunt primitiae sanctuarii sacerdotum
ad aquilonem viginti quinque milia et ad mare latitudinis decem milia
sed et ad orientem latitudinis decem milia et ad meridiem longitudinis viginti quinque milia
et erit sanctuarium Domini in medio eius
48,¹¹sacerdotibus sanctuarium erit de filiis Sadoc
qui custodierunt caerimonias meas
et non erraverunt cum errarent filii Israhel
sicut erraverunt et Levitae
48,¹²et erunt eis primitiae de primitiis terrae
sanctum sanctorum iuxta terminum Levitarum
48,¹³sed et Levitis similiter iuxta fines sacerdotum
viginti quinque milia longitudinis et latitudinis decem milia
omnis longitudo viginti et quinque milium et latitudo decem milium
48,¹⁴et non venundabunt ex eo neque mutabunt
nec transferentur primitiae terrae quia sanctificatae sunt Domino
48,¹⁵quinque milia autem quae supersunt in latitudine per viginti quinque milia
profana erunt urbis in habitaculum et in suburbana et erit civitas in medio eius
48,¹⁶et heae mensurae eius
ad plagam septentrionalem quingenti et quattuor milia
et ad plagam meridianam quingenti et quattuor milia
et ad plagam orientalem quingenti et quattuor milia
et ad plagam occidentalem quingenti et quattuor milia
48,¹⁷erunt autem suburbana civitatis ad aquilonem ducenti quinquaginta

et in meridie ducenti quinquaginta
et ad orientem ducenti quinquaginta
et ad mare ducenti quinquaginta
48,¹⁸quod autem reliquum fuerit in longitudine secundum primitias sanctuarii
decem milia in orientem et decem milia ad occidentem
erunt sicut primitiae sanctuarii
et erunt fruges eius in panes his qui serviunt civitati
48,¹⁹servientes autem civitati operabuntur ex omnibus tribubus Israhel
48,²⁰omnes primitiae viginti quinque milium per viginti quinque milia in quadrum separa-
buntur
in primitias sanctuarii et possessionem civitatis
48,²¹quod autem reliquum fuerit principis erit
ex omni parte primitiarum sanctuarii et possessionis civitatis
e regione viginti quinque milium primitiarum usque ad terminum orientalem
sed et ad mare e regione viginti quinque milium usque ad terminum maris
similiter in partibus principis erit
et erunt primitiae sanctuarii et sanctuarium templi in medio eius
48,²²de possessione autem Levitarum et de possessione civitatis in medio partium principis
erit inter terminum Iuda et inter terminum Beniamin et ad principem pertinebit
48,²³et reliquis tribubus a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Beniamin una
48,²⁴et contra terminum Beniamin a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Symeon
una
48,²⁵et super terminum Symeonis a plaga orientali usque ad plagam occidentis Issachar una
48,²⁶et super terminum Issachar a plaga orientali usque ad plagam occidentalem Zabulon
una
48,²⁷et super terminum Zabulon a plaga orientali usque ad plagam maris Gad una
48,²⁸et super terminum Gad ad plagam austri in meridiem
et erit finis de Thamar usque ad aquas Contradictionis Cades hereditas contra mare mag-
num
48,²⁹haec est terra quam mittetis in sortem tribubus Israhel
et hae partitiones earum ait Dominus Deus
48,³⁰et hi egressus civitatis
a plaga septentrionali quingentos et quattuor milia mensurabis
48,³¹et portae civitatis in nominibus tribuum Israhel
portae tres a septentrione porta Ruben una porta Iudae una porta Levi una

48,³²et ad plagam orientalem quingentos et quattuor milia
et portae tres porta Ioseph una porta Beniamin una porta Dan una
48,³³et ad plagam meridianam quingentos et quattuor milia metieris
portam Symeonis unam portam Issachar unam portam Zabulon unam
48,³⁴et ad plagam occidentalem quingenti et quattuor milia
portae eorum tres porta Gad una porta Aser una porta Nepthalim una
48,³⁵per circuitum decem et octo milia
et nomen civitatis ex illa die Dominus ibidem

EXPLICIT LIBER HIEZECHIELIS PROPHETAE

INCIPIT PROLOGUS HIERONYMI IN DANIHELE PROPHETA

Danihelem prophetam iuxta Septuaginta interpretes Domini Salvatoris ecclesiae non legunt, utentes Theodotionis editione, et hoc cur acciderit nescio. Sive enim, quia sermo chaldaicus est et quibusdam proprietatibus a nostro eloquio discrepat, noluerunt Septuaginta interpretes easdem lineas in translatione servare, sive sub nomine eorum ab alio nescio quo non satis chaldeam linguam sciente editus liber est, sive aliud quid causae extiterit ignorans, hoc unum adfirmare possum, quod multum a veritate discordet et recto iudicio repudiatus sit. Sciendum quippe Danihelem maxime et Ezram hebraicis quidem litteris, sed chaldaico sermone conscriptos, et unam Hieremiae pericopen, Iob quoque cum arabica lingua habere plurimam societatem.

Denique et ego adolescentulus, post Quintiliani et Tullii lectionem ac flores rethoricos, cum me in linguae huius pistrinum reclusissem et multo sudore multoque tempore vix coepissem halantia stridentiaque verba resonare et quasi per cryptam ambulans rarum desuper lumen aspicere, inpegi novissime in Danihelem et tanto taedio affectus sum, ut desperatione subita omnem veterem laborem voluerim contemnere. Verum, adhortante me Hebraeo et illud mihi sua lingua crebrius ingerente: «labor omnia vicit inprobus», qui mihi videbar sciolus inter eos, coepi rursum discipulus esse chaldaicus. Et ut vere fatear, usque ad praesentem diem magis possum sermonem chaldeum legere et intellegere quam sonare.

Haec idcirco, ut difficultatem vobis Danihelis ostenderem, qui apud Hebraeos nec Susannae habet historiam nec hymnum trium puerorum nec Belis draconisque fabulas, quas nos, quia in toto orbe dispersae sunt, veru ante posito easque iugulante subiecimus, ne videmur apud inperitos magnam partem voluminis detruncasse. Audivi ego quendam de praeceptoribus Iudaeorum, cum Susannae derideret historiam et a Graeco nescio quo diceret esse confictam, illud opponere quod Origeni quoque Africanus opposuit, *ετυμολογιας* *has απο του σχινου σχισαι και απο του πρινου πρισαι* de graeco sermone descendere. Cuius rei nos intellegentiam nostris hanc possumus dare, ut verbi gratia dicamus ab arbore ilice dixisse eum «ilico pereas» et a lentisco «in lentem te comminuat angelus» vel «non lente pereas» aut «lentus, id est flexibilis, ducaris ad mortem» sive aliud quid ad arboris nomen conveniens. Deinde tantum fuisse otii tribus pueris cavillabatur, ut in camino aestuantis incendii metro luderent et per ordinem ad laudem Dei elementa omnia provocarent, aut quod miraculum divinaeque adspirationis indicium, vel draconem interfectum offa picis vel sacerdotum Belis machinas deprehensas, quae magis prudentia sollertis viri quam prophetali essent

spiritu perpetrata. Cum vero ad Abacuc venerat et de Iudaea ad Chaldeam raptum discoforum lectitabat, quaerebat exemplum, ubi legissemus in toto Veteri Testamento quemquam sanctorum gravi volasse corpore et in puncto horae tanta terrarum spatia transisse. Cui cum quidam e nostris satis promptulus ad loquendum Hiezecihel adduxisset in medium et diceret eum de Chaldea in Iudeam fuisse translatum, derisit hominem et ex ipso volumine demonstravit Hiezecihelem in spiritu se vidisse transpositum. Denique et Apostolum nostrum, videlicet ut eruditum virum et qui Legem ab Hebraeis didicisset, non fuisse ausum adfirmare se raptum in corpore, sed dixisse: «Sive in corpore sive extra corpus, nescio, Deus scit». His et talibus argumentis apocryfas in libro Ecclesiae fabulas arguebat.

Super qua re lectoris arbitrio iudicium derelinquens, illud admoneo non haberi Danihelem apud Hebraeos inter Prophetas, sed inter eos qui Agiografa conscripserunt. In tres siquidem partes omnis ab eis Scriptura dividitur, in Legem, in Prophetas, in Agiografa, id est, in quinque et octo et undecim libros; de quo non est huius temporis disserere. Quae autem ex hoc propheta, immo contra hunc librum, Porfyrius obiciat, testes sunt Methodius, Eusebius, Apollinaris, qui multis versuum milibus eius vesaniae respondentes, nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos, o Paula et Eustochium, fundatis pro me ad Dominum preces, ut quamdiu in hoc corpusculo sum, scribam aliquid gratum vobis, utile Ecclesiae, dignum posteris. Praesentium quippe iudiciis non satis moveor, qui in utramque partem aut amore labuntur aut odio.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT LIBER DANIHELIS PROPHETAE

1,¹ Anno tertio regni Ioachim regis Iuda venit Nabuchodonosor rex Babylonis Hierusalem et obsedit eam

1,² et tradidit Dominus in manu eius Ioachim regem Iudae et partem vasorum domus Dei

et asportavit ea in terram Sennaar in domum dei sui et vasa intulit in domum thesauri dei sui

1,³ et ait rex Asfanaz praeposito eunuchorum suorum ut introduceret de filiis Israhel et de semine regio et tyrannorum

1,⁴pueros in quibus nulla esset macula
decoros forma et eruditos omni sapientia
cautos scientia et doctos disciplina
et qui possent stare in palatio regis
ut doceret eos litteras et linguam Chaldeorum
1,⁵et constituit eis rex annonam per singulos dies
de cibis suis et de vino unde bibebat ipse
ut enutriti tribus annis postea starent in conspectu regis
1,⁶fuerunt ergo inter eos de filiis Iuda Danihel Ananias Misahel et Azarias
1,⁷et inposuit eis praepositus eunuchorum nomina
Daniheli Balthasar et Ananiae Sedrac Misaheli Misac et Azariae Abdenago
1,⁸proposuit autem Danihel in corde suo
ne pollueretur de mensa regis neque de vino potus eius
et rogavit eunuchorum praepositum ne contaminaretur
1,⁹dedit autem Deus Daniheli gratiam et misericordiam in conspectu principis eunuchorum
1,¹⁰et ait princeps eunuchorum ad Danihel
timeo ego dominum meum regem qui constituit vobis cibum et potum
qui si viderit vultus vestros macilentiores prae ceteris adulescentibus coaevis vestris
condemnabitis caput meum regi
1,¹¹et dixit Danihel ad Malassar quem constituerat princeps eunuchorum
super Danihel Ananiam Misahel et Azariam
1,¹²tempta nos obsecro servos tuos diebus decem
et dentur nobis legumina ad vescendum et aqua ad bibendum
1,¹³et contemplare vultus nostros et vultus puerorum qui vescuntur cibo regio
et sicut videris facies cum servis tuis
1,¹⁴qui audito sermone huiuscemodi
temptavit eos diebus decem
1,¹⁵post dies autem decem apparuerunt vultus eorum meliores et corpulentiores
prae omnibus pueris qui vescebantur cibo regio
1,¹⁶porro Malassar tollebat cibaria et vinum potus eorum dabatque eis legumina
1,¹⁷pueris autem his dedit Deus scientiam et disciplinam in omni libro et sapientiam
Daniheli autem intellegentiam omnium visionum et somniorum
1,¹⁸completis itaque diebus post quos dixerat rex ut introducerentur
introduxit eos praepositus eunuchorum in conspectu Nabuchodonosor
1,¹⁹cumque locutus eis fuisset rex non sunt inventi de universis tales

ut Danihel Ananias Misahel et Azarias

et steterunt in conspectu regis

1,²⁰et omne verbum sapientiae et intellectus quod sciscitatus est ab eis rex invenit in eis decuplum super cunctos ariolos et magos qui erant in universo regno eius

1,²¹fuit autem Danihel usque ad annum primum Cyri regis

2,¹ in anno secundo regni Nabuchodonosor vidit Nabuchodonosor somnium et conterritus est spiritus eius et somnium eius fugit ab eo

2,²praecepit ergo rex ut convocarentur arioli et magi et malefici et Chaldei et indicarent regi somnia sua

qui cum venissent steterunt coram rege 2,³et dixit ad eos rex vidi somnium et mente confusus ignoro quid viderim

2,⁴responderuntque Chaldei regi syriace rex in sempiternum vive dic somnium servis tuis et interpretationem eius indicabimus

2,⁵et respondens rex ait Chaldeis sermo recessit a me nisi indicaveritis mihi somnium et coniecturam eius peribitis vos et domus vestrae publicabuntur

2,⁶si autem somnium et coniecturam eius narraveritis praemia et dona et honorem multum accipietis a me somnium igitur et interpretationem eius indicate mihi

2,⁷responderunt secundo atque dixerunt rex somnium dicat servis suis et interpretationem illius indicabimus

2,⁸respondit rex et ait certo novi quia tempus redimitis scientes quod recesserit a me sermo

2,⁹si ergo somnium non indicaveritis mihi una est de vobis sententia quod interpretationem quoque fallacem et deceptione plenam composueritis ut loquamini mihi donec tempus pertranseat somnium itaque dicite mihi ut sciam

quod interpretationem quoque eius veram loquamini

2,¹⁰respondentes ergo Chaldei coram rege dixerunt non est homo super terram qui sermonem tuum rex possit implere sed neque regum quisquam magnus et potens verbum huiusmodi sciscitatur ab omni ariolo et mago et Chaldeo

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

2,¹¹sermo enim quem tu rex quaeris gravis est
nec repperietur quisquam qui indicet illum in conspectu regis
exceptis diis quorum non est cum hominibus conversatio
2,¹²quo audito rex in furore et in ira magna
praecepit ut perirent omnes sapientes Babylonis
2,¹³et egressa sententia sapientes interficiebantur
quaerebaturque Danihel et socii eius ut perirent
2,¹⁴tunc Danihel requisivit de lege atque sententia
ab Arioch principe militiae regis
qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes Babylonis
2,¹⁵et interrogavit eum qui a rege acceperat potestatem
quam ob causam tam crudelis sententia a facie esset regis egressa
cum ergo rem indicasset Arioch Daniheli
2,¹⁶Danihel ingressus rogavit regem
ut tempus daret sibi ad solutionem indicandam regi
2,¹⁷et ingressus est domum suam
Ananiaeque Misaheli et Azariae sociis suis indicavit negotium
2,¹⁸ut quaerere misericordiam a facie Dei caeli super sacramento isto
et non perirent Danihel et socii eius cum ceteris sapientibus Babylonis
2,¹⁹tunc Daniheli per visionem nocte mysterium revelatum est
et Danihel benedixit Deo caeli 2,²⁰et locutus ait
sit nomen Domini benedictum a saeculo et usque in saeculum
quia sapientia et fortitudo eius sunt
2,²¹et ipse mutat tempora et aetates
transfert regna atque constituit
dat sapientiam sapientibus et scientiam intelligentibus disciplinam
2,²²ipse revelat profunda et abscondita
et novit in tenebris constituta et lux cum eo est
2,²³tibi Deus patrum meorum confiteor teque laudo
quia sapientiam et fortitudinem dedisti mihi
et nunc ostendisti mihi quae rogavimus te
quia sermonem regis aperuisti nobis
2,²⁴post haec Danihel ingressus ad Arioch
quem constituerat rex ut perderet sapientes Babylonis
sic ei locutus est

sapientes Babylonis ne perdas
introduc me in conspectu regis et solutionem regi enarrabo
2,²⁵tunc Arioch festinus introduxit Danihelem ad regem et dixit ei
inveni hominem de filiis transmigrationis Iudae qui solutionem regi adnuntiet
2,²⁶respondit rex et dixit Daniheli cuius nomen erat Balthasar
putasne vere potes indicare mihi somnium quod vidi et interpretationem eius
2,²⁷et respondens Danihel coram rege ait
mysterium quod rex interrogat
sapientes magi et arioli et aruspices non queunt indicare regi
2,²⁸sed est Deus in caelo revelans mysteria
qui indicavit tibi rex Nabuchodonosor
quae ventura sunt novissimis temporibus
somnia tua et visiones capitis tui in cubili tuo huiusmodi sunt
2,²⁹tu rex cogitare coepisti in stratu tuo quid esset futurum post haec
et qui revelat mysteria ostendit tibi quae ventura sunt
2,³⁰mihi quoque non in sapientia quae est in me
plus quam in cunctis viventibus sacramentum hoc revelatum est
sed ut interpretatio regi manifesta fieret
et cogitationes mentis tuae scires
2,³¹tu rex videbas et ecce quasi statua una grandis
statua illa magna et statura sublimis stabat contra te
et intuitus eius erat terribilis
2,³²huius statuae caput ex auro optimo erat
pectus autem et brachia de argento
porro venter et femora ex aere 2,³³tibiae autem ferreae
pedum quaedam pars erat ferrea quaedam fictilis
2,³⁴videbas ita donec abscisus est lapis sine manibus
et percussit statuam in pedibus eius ferreis et fictilibus et comminuit eos
2,³⁵tunc contrita sunt pariter ferrum testa aes argentum et aurum
et redacta quasi in favillam aestivae areae rapta sunt vento
nullusque locus inventus est eis
lapis autem qui percusserat statuam factus est mons magnus et implevit universam terram
2,³⁶hoc est somnium
interpretationem quoque eius dicemus coram te rex
2,³⁷tu rex regum es

et Deus caeli regnum fortitudinem et imperium et gloriam dedit tibi
2,³⁸et omnia in quibus habitant filii hominum et bestiae agri volucresque caeli dedit in manu tua
et sub dicione tua universa constituit tu es ergo caput aureum
2,³⁹et post te consurget regnum aliud minus te
et regnum tertium aliud aereum quod imperabit universae terrae
2,⁴⁰et regnum quartum erit velut ferrum
quomodo ferrum comminuit et domat omnia
sic comminuet omnia haec et conteret
2,⁴¹porro quia vidisti pedum et digitorum partem testae figuli et partem ferream
regnum divisum erit
quod tamen de plantario ferri orietur
secundum quod vidisti ferrum mixtum testae ex luto
2,⁴²et digitos pedum ex parte ferreos et ex parte fictiles
ex parte regnum erit solidum et ex parte contritum
2,⁴³quia autem vidisti ferrum mixtum testae ex luto
commiscebuntur quidem humano semine sed non adhaerebunt sibi
sicuti ferrum misceri non potest testae
2,⁴⁴in diebus autem regnorum illorum suscitabit Deus caeli regnum quod in aeternum non
dissipabitur
et regnum eius populo alteri non tradetur
comminuet et consumet universa regna haec
et ipsum stabit in aeternum
2,⁴⁵secundum quod vidisti quod de monte abscisus est lapis sine manibus
et comminuit testam et ferrum et aes et argentum et aurum
Deus magnus ostendit regi quae futura sunt postea
et verum est somnium et fidelis interpretatio eius
2,⁴⁶tunc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem suam et Danihelum adoravit
et hostias et incensum praecepit ut sacrificarent ei
2,⁴⁷loquens ergo rex ait Daniheli
vere Deus vester Deus deorum est et Dominus regum et revelans mysteria
quoniam potuisti aperire sacramentum hoc
2,⁴⁸tunc rex Danihelum in sublime extulit
et munera multa et magna dedit ei
et constituit eum principem super omnes provincias Babylonis

et praefectum magistratum super cunctos sapientes Babylonis
2,⁴⁹Danihel autem postulavit a rege
et constituit super opera provinciae Babylonis
Sedrac Misac et Abdenago
ipse autem Danihel erat in foribus regis
3,¹ Nabuchodonosor rex fecit statuam auream
altitudine cubitorum sexaginta latitudine cubitorum sex
et statuit eam in campo Duram provinciae Babylonis
3,² itaque Nabuchodonosor rex misit ad congregandos satrapas magistratus et iudices
duces et tyrannos et praefectos
omnesque principes regionum ut convenirent ad dedicationem statuae
quam erexerat Nabuchodonosor rex
3,³ tunc congregati sunt satrapae magistratus et iudices
duces et tyranni et optimates qui erant in potestatibus constituti
et universi principes regionum
ut convenirent ad dedicationem statuae
quam erexerat Nabuchodonosor rex
stabant autem in conspectu statuae quam posuerat Nabuchodonosor
3,⁴ et praeco clamabat valenter
vobis dicitur populis tribubus et linguis
3,⁵ in hora qua audieritis sonitum tubae et fistulae et citharae
sambucae et psalterii et symphoniae et universi generis musicorum
cadentes adorete statuam auream quam constituit Nabuchodonosor rex
3,⁶ si quis autem non prostratus adoraverit
eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentis
3,⁷ post haec igitur statim ut audierunt omnes populi sonitum tubae fistulae et citharae
sambucae et psalterii et symphoniae et omnis generis musicorum
cadentes omnes populi et tribus et linguae adoraverunt statuam auream
quam constituerat Nabuchodonosor rex
3,⁸ statimque et in ipso tempore accedentes viri chaldei accusaverunt Iudaeos 3,⁹ dixerunt-
que Nabuchodonosor regi
rex in aeternum vive
3,¹⁰ tu rex posuisti decretum
ut omnis homo qui audierit sonitum tubae fistulae et citharae
sambucae et psalterii et symphoniae et universi generis musicorum

prosternat se et adoret statuam auream
3,¹¹ si quis autem non procidens adoraverit mittatur in fornacem ignis ardentem
3,¹² sunt ergo viri iudaei quos constituisti super opera regionis Babyloniae
Sedrac Misac et Abdenago
viri isti contempserunt rex decretum tuum
deos tuos non colunt et statuam auream quam erexisti non adorant
3,¹³ tunc Nabuchodonosor in furore et in ira praecepit ut adducerent Sedrac Misac et Ab-
denago
qui confestim adducti sunt in conspectu regis
3,¹⁴ pronuntiansque Nabuchodonosor rex ait eis
verene Sedrac Misac et Abdenago
deos meos non colitis et statuam auream quam constitui non adoratis
3,¹⁵ nunc ergo si estis parati quacumque hora audieritis sonitum tubae fistulae citharae
sambucae psalterii et symphoniae omnisque generis musicorum
prosternite vos et adorate statuam quam feci
quod si non adoraveritis eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentem
et quis est Deus qui eripiat vos de manu mea
3,¹⁶ respondentes Sedrac Misac et Abdenago dixerunt regi Nabuchodonosor
non oportet nos de hac re respondere tibi
3,¹⁷ ecce enim Deus noster quem colimus potest eripere nos de camino ignis ardentis et de
manibus tuis rex liberare
3,¹⁸ quod si noluerit notum tibi sit rex quia deos tuos non colimus et statuam auream quam
erexisti non adoramus
3,¹⁹ tunc Nabuchodonosor repletus est furore et aspectus faciei illius inmutatus est super Se-
drac Misac et Abdenago
et praecepit ut succenderetur fornax septuplum quam succendi consuerat
3,²⁰ et viris fortissimis de exercitu suo iussit ut ligatis pedibus Sedrac Misac et Abdenago
mitterent eos in fornacem ignis ardentem
3,²¹ et confestim viri illi vincti cum bracis suis et tiaris et calciamentis et vestibus
missi sunt in medium fornacis ignis ardentis
3,²² nam iussio regis urgebat fornax autem succensa erat nimis
porro viros illos qui miserant Sedrac Misac et Abdenago interfecit flamma ignis
3,²³ viri autem hii id est tres
Sedrac Misac et Abdenago
ceciderunt in medio camini ignis ardentis conligati

QUAE SEQUUNTUR IN HEBRAICIS VOLUMINIBUS NON REPPERI

3,²⁴et ambulabant in medio flammae laudantes Deum et benedicentes Domino

3,²⁵stans autem Azarias oravit sic aperiensque os suum in medio ignis ait

3,²⁶benedictus es Domine Deus patrum nostrorum et laudabilis et gloriosum nomen tuum
in saecula

3,²⁷quia iustus es in omnibus quae fecisti nobis

et universa opera tua vera et viae tuae rectae et omnia iudicia tua vera

3,²⁸iudicia enim vera fecisti iuxta omnia quae induxisti super nos et super civitatem sanctam
patrum nostrorum Hierusalem

quia in veritate et in iudicio induxisti omnia haec propter peccata nostra

3,²⁹peccavimus enim et inique egimus

recedentes a te et deliquimus in omnibus

3,³⁰et praecepta tua non audivimus nec observavimus nec fecimus sicut praeceperas nobis ut
bene nobis esset

3,³¹omnia ergo quae induxisti super nos

et universa quae fecisti nobis vero iudicio fecisti

3,³²et tradidisti nos in manibus inimicorum iniquorum

et pessimorum praevicatorumque

et regi iniusto et pessimo ultra omnem terram

3,³³et nunc non possumus aperire os

confusio et obprobrium facti sumus servis tuis et his qui colebant te

3,³⁴ne quaesumus tradas nos in perpetuum propter nomen tuum et ne dissipes testamen-
tum tuum

3,³⁵neque auferas misericordiam tuam a nobis propter Abraham dilectum tuum et Isaac ser-
vum tuum et Israhel sanctum tuum

3,³⁶quibus locutus es pollicens quod multiplicares semen eorum sicut stellas caeli

et sicut harenam quae est in litore maris

3,³⁷quia Domine inminuti sumus plus quam omnes gentes

sumusque humiles in universa terra hodie propter peccata nostra

3,³⁸et non est in tempore hoc princeps et propheta et dux

neque holocaustum neque sacrificium

neque oblatio neque incensum

neque locus primitiarum coram te

3,³⁹ut possimus invenire misericordiam

sed in anima contrita et spiritu humilitatis

suscipiamur 3,⁴⁰sicut in holocaustum arietum et taurorum
et sicut in milibus agnorum pinguium
sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie ut placeat tibi
quoniam non est confusio confidentibus in te
3,⁴¹et nunc sequimur in toto corde et timemus te
et quaerimus faciem tuam 3,⁴²ne confundas nos
sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam
et secundum multitudinem misericordiae tuae
3,⁴³et erue nos in mirabilibus tuis
et da gloriam nomini tuo Domine
3,⁴⁴et confundantur omnes qui ostendunt servis tuis mala
confundantur in omni potentia et robur eorum conteratur
3,⁴⁵sciant quia tu Dominus Deus solus et gloriosus super orbem terrarum
3,⁴⁶et non cessabant qui in miserant eos ministri regis
succendere fornacem naphtha et stuppa et pice et malleolis
3,⁴⁷et effundebatur flamma super fornacem cubitis quadraginta novem
3,⁴⁸et erupit et incendit quos repperit iuxta fornacem de Chaldeis
3,⁴⁹angelus autem descendit cum Azaria et sociis eius in fornacem
et excussit flammam ignis de fornace
3,⁵⁰et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem
et non tetigit eos omnino ignis
neque contristavit nec quicquam molestiae intulit
3,⁵¹tunc tres quasi ex uno ore
laudabant et glorificabant et benedicebant Deo in fornace dicentes
3,⁵²benedictus es Domine Deus patrum nostrorum et laudabilis et superexaltatus in saecula
et benedictum nomen gloriae tuae sanctum et laudabile et superexaltatum in omnibus saeculis
3,⁵³benedictus es in templo sancto gloriae tuae et superlaudabilis et supergloriosus in saecula
3,⁵⁴benedictus es in throno regni tui et superlaudabilis et superexaltatus in saecula
3,⁵⁵benedictus es qui intueris abyssos et sedes super cherubin et laudabilis et superexaltatus
in saecula
3,⁵⁶benedictus es in firmamento caeli et laudabilis et gloriosus in saecula
3,⁵⁷benedicite omnia opera Domini Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁵⁸benedicite angeli Domino laudate et superexaltate eum in saecula

3,⁵⁹benedicite caeli Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁰benedicite aquae omnes quae super caelos sunt Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶¹benedicite omnes virtutes Domini Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶²benedicite sol et luna Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶³benedicite stellae caeli Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁴benedicite omnis imber et ros Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁵benedicite omnis spiritus Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁶benedicite ignis et aestus Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁷benedicite frigus et aestus Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁸benedicite rores et pruina Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁶⁹benedicite gelu et frigus Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁰benedicite glacies et nives Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷¹benedicite noctes et dies Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷²benedicite lux et tenebrae Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷³benedicite fulgura et nubes Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁴benedicat terra Dominum laudet et superexaltet eum in saecula
3,⁷⁵benedicite montes et colles Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁶benedicite universa germinantia in terra Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁷benedicite fontes Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁸benedicite maria et flumina Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁷⁹benedicite cete et omnia quae moventur in aquis Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁰benedicite omnes volucres caeli Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸¹benedicite omnes bestiae et pecora Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸²benedicite filii hominum Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸³benedic Israhel Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁴benedicite sacerdotes Domini Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁵benedicite servi Domini Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁶benedicite spiritus et animae iustorum Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁷benedicite sancti et humiles corde Domino laudate et superexaltate eum in saecula
3,⁸⁸benedicite Anania Azaria et Misahel Domino laudate et superexaltate eum in saecula
quia eruit nos de inferno et salvos fecit de manu mortis
et liberavit de medio ardentis flammae et de medio ignis eruit nos
3,⁸⁹confitemini Domino quoniam bonus quoniam in saeculum misericordia eius

3,⁹⁰benedicite omnes religiosi Domino Deo deorum laudate et confitemini quia in omnia saecula misericordia eius

HUCUSQUE NON HABETUR IN HEBRAEO ET QUAE POSUIMUS DE THEODOTIONIS EDITIONE TRANSLATA SUNT

3,⁹¹tunc Nabuchodonosor rex obstipuit et surrexit propere et ait optimatibus suis nonne tres viros misimus in medio ignis conpeditos

qui respondentes dixerunt regi vere rex

3,⁹²respondit et ait

ecce ego video viros quattuor solutos et ambulantes in medio ignis et nihil corruptionis in eis est

et species quarti similis filio Dei

3,⁹³tunc accessit Nabuchodonosor ad ostium fornacis ignis ardentis et ait

Sedrac Misac et Abdenago servi Dei excelsi egredimini et venite

statimque egressi sunt Sedrac Misac et Abdenago de medio ignis

3,⁹⁴et congregati satrapae magistratus et iudices et potentes regis

contemplabantur viros illos quoniam nihil potestatis habuisset ignis in corporibus eorum

et capillus capitis eorum non esset adustus

et sarabara eorum non fuissent inmutata

et odor ignis non transisset per eos

3,⁹⁵et erumpens Nabuchodonosor ait

benedictus Deus eorum Sedrac videlicet Misac et Abdenago qui misit angelum suum et eruit servos suos

quia crediderunt in eo et verbum regis inmutaverunt

et tradiderunt corpora sua ne servirent

et ne adorarent omnem deum excepto Deo suo

3,⁹⁶a me ergo positum est hoc decretum

ut omnis populus et tribus et lingua quaecumque locuta fuerit blasphemiam

contra Deum Sedrac Misac et Abdenago

dispereat et domus eius vastetur

neque enim est Deus alius qui possit ita salvare

3,⁹⁷tunc rex promovit Sedrac Misac et Abdenago in provincia Babylonis

3,⁹⁸Nabuchodonosor rex omnibus populis gentibus et linguis quae habitant in universa terra pax vobis multiplicetur

3,⁹⁹signa et mirabilia fecit apud me Deus excelsus

placuit ergo mihi praedicare 3,¹⁰⁰signa eius quia magna sunt

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et mirabilia eius quia fortia et regnum eius regnum sempiternum
et potestas eius in generatione et generationem
4,¹ ego Nabuchodonosor quietus eram in domo mea
et florens in palatio meo
4,² somnium vidi quod perterrituit me
et cogitationes meae in stratu meo
et visiones capitis mei conturbaverunt me
4,³ et per me propositum est decretum
ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes Babylonis
et ut solutionem somnii indicarent mihi
4,⁴ tunc ingrediebantur arioli magi Chaldei et aruspices
et somnium narraui in conspectu eorum
et solutionem eius non indicaverunt mihi
4,⁵ donec collega ingressus est in conspectu meo Danihel
cuius nomen Balthasar secundum nomen dei mei
qui habet spiritum deorum sanctorum in semet ipso
et somnium coram eo locutus sum
4,⁶ Balthasar princeps ariolorum quem ego scio quod spiritum deorum sanctorum habeas in
te
et omne sacramentum non est impossibile tibi
visiones somniorum meorum quas vidi et solutionem eorum narra
4,⁷ visio capitis mei in cubili meo
videbam et ecce arbor in medio terrae et altitudo eius nimia
4,⁸ magna arbor et fortis et proceritas eius contingens caelum
aspectus illius erat usque ad terminos universae terrae
4,⁹ folia eius pulcherrima et fructus eius nimius
et esca universorum in ea
subter eam habitabant animalia et bestiae
et in ramis eius conversabantur volucres caeli
et ex ea vescebatur omnis caro
4,¹⁰ videbam in visione capitis mei super stratum meum
et ecce vigil et sanctus de caelo descendit
4,¹¹ clamavit fortiter et sic ait
succidite arborem et praecidite ramos eius
excutite folia eius et dispergite fructum eius

fugiant bestiae quae subter eam sunt et volucres de ramis eius
4,¹²verumtamen germen radicum eius in terra sinite
et alligetur vinculo ferreo et aereo in herbis quae foris sunt
et rore caeli tinguatur
et cum feris pars eius in herba terrae
4,¹³cor eius ab humano commutetur et cor ferae detur ei
et septem tempora mutantur super eum
4,¹⁴in sententia vigilum decretum est
et sermo sanctorum et petitio donec cognoscant viventes
quoniam dominatur Excelsus in regno hominum
et cuicumque voluerit dabit illud
et humillimum hominem constituet super eo
4,¹⁵hoc somnium vidi ego rex Nabuchodonosor
tu ergo Balthasar interpretationem narra festinus
quia omnes sapientes regni mei non queunt solutionem edicere mihi
tu autem potes quia spiritus deorum sanctorum in te est
4,¹⁶tunc Danihel cuius nomen Balthasar coepit intra semet ipsum tacitus cogitare quasi hora
una
et cogitationes eius conturbabant eum
respondens autem rex ait Balthasar somnium et interpretatio eius non conturbent te
respondit Balthasar et dixit
domine mi somnium his qui te oderunt
et interpretatio eius hostibus tuis sit
4,¹⁷arborem quam vidisti sublimem atque robustam
cuius altitudo pertingit ad caelum et aspectus illius in omnem terram
4,¹⁸et rami eius pulcherrimi et fructus eius nimius et esca omnium in ea
subter eam habitantes bestiae agri et in ramis eius commorantes aves caeli
4,¹⁹tu es rex qui magnificatus es et invaluisti
et magnitudo tua crevit et pervenit usque ad caelum
et potestas tua in terminos universae terrae
4,²⁰quod autem vidit rex vigilem et sanctum descendere de caelo et dicere
succidite arborem et dissipate illam
attamen germen radicum eius in terra dimittite
et vinciatur ferro et aere in herbis foris
et rore caeli conspergatur et cum feris sit pabulum eius

donec septem tempora commutentur super eum
4,²¹ haec est interpretatio sententiae Altissimi
quae pervenit super dominum meum regem
4,²² eicient te ab hominibus et cum bestiis feris erit habitatio tua
et faenum ut bos comedes et rore caeli infunderis
septem quoque tempora mutabuntur super te
donec scias quod dominetur Excelsus super regnum hominum et cuicumque voluerit det
illud

4,²³ quod autem praecepit ut relinqueretur germen radicum eius id est arboris
regnum tuum tibi manebit postquam cognoveris potestatem esse caelestem

4,²⁴ quam ob rem rex consilium meum placeat tibi
et peccata tua elemosynis redime
et iniquitates tuas misericordiis pauperum
forsitan ignoscat delictis tuis

4,²⁵ omnia venerunt super Nabuchodonosor regem

4,²⁶ post finem mensuum duodecim in aula Babylonis deambulabat

4,²⁷ responditque rex et ait

nonne haec est Babylon magna quam ego aedificavi in domum regni
in robore fortitudinis meae et in gloria decoris mei

4,²⁸ cum adhuc sermo esset in ore regis vox de caelo ruit

tibi dicitur Nabuchodonosor rex regnum transiit a te 4,²⁹ et ab hominibus te eicient

et cum bestiis feris erit habitatio tua

faenum quasi bos comedes

et septem tempora mutabuntur super te

donec scias quod dominetur Excelsus in regno hominum

et cuicumque voluerit det illud

4,³⁰ eadem hora sermo completus est super Nabuchodonosor

ex hominibus abiectus est

et faenum ut bos comedit

et rore caeli corpus eius infectum est

donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescerent et ungues eius quasi avium

4,³¹ igitur post finem dierum ego Nabuchodonosor oculos meos ad caelum levavi et sensus
meus redditus est mihi

et Altissimo benedixi et viventem in sempiternum laudavi et glorificavi

quia potestas eius potestas sempiterna

et regnum eius in generationem et generationem
4,³²et omnes habitatores terrae apud eum in nihilum reputati sunt
iuxta voluntatem enim suam facit
tam in virtutibus caeli quam in habitatoribus terrae
et non est qui resistat manui eius et dicat ei quare fecisti
4,³³in ipso tempore sensus meus reversus est ad me
et ad honorem regni mei decoremque perveni
et figura mea reversa est ad me
et optimates mei et magistratus mei requisierunt me
et in regno meo constitutus sum
et magnificentia amplior addita est mihi
4,³⁴nunc igitur ego Nabuchodonosor
laudo et magnifico et glorifico Regem caeli
quia omnia opera eius vera et viae eius iudicia
et gradientes in superbia potest humiliare
5,¹ Balthasar rex fecit grande convivium optimatibus suis mille
et unusquisque secundum suam bibebat aetatem
5,²praecepit ergo iam temulentus ut adferrentur vasa aurea et argentea
quae asportaverat Nabuchodonosor pater eius
de templo quod fuit in Hierusalem
ut biberent in eis rex et optimates eius
uxoresque eius et concubinae
5,³tunc adlata sunt vasa aurea
quae asportaverat de templo quod fuerat in Hierusalem
et biberunt in eis rex et optimates eius
uxores et concubinae illius 5,⁴bibebant vinum
et laudabant deos suos aureos et argenteos et aereos ferreos ligneosque et lapideos
5,⁵in eadem hora apparuerunt digiti quasi manus hominis
scribentes contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae
et rex aspiciebat articulos manus scribentis
5,⁶tunc regis facies commutata est et cogitationes eius perturbabant eum
et conpages renum eius solvebantur
et genua eius ad se invicem conlidebantur
5,⁷exclamavit itaque rex fortiter ut introducerent magos Chaldeos et aruspices
et proloquens rex ait sapientibus Babylonis

quicumque legerit scripturam hanc et interpretationem eius manifestam mihi fecerit
purpura vestietur et torquem auream habebit in collo
et tertius in regno meo erit
5,⁸tunc ingressi omnes sapientes regis
non potuerunt nec scripturam legere nec interpretationem indicare regi
5,⁹unde rex Balthasar satis conturbatus est
et vultus illius inmutatus est
sed et optimates eius turbabantur
5,¹⁰regina autem pro re quae acciderat regi et optimatibus eius
domum convivii ingressa est et proloquens ait
rex in aeternum vive
non te conturbent cogitationes tuae neque facies tua inmutetur
5,¹¹est vir in regno tuo qui spiritum deorum sanctorum habet in se
et in diebus patris tui scientia et sapientia inventae sunt in eo
nam et rex Nabuchodonosor pater tuus
principem magorum incantatorum Chaldeorum et aruspicum constituit eum
pater inquam tuus o rex 5,¹²quia spiritus amplior et prudentia intellegentiaque
interpretatio somniorum et ostensio secretorum ac solutio ligatorum inventae sunt in eo
hoc est in Danihelo cui rex posuit nomen Balthasar
nunc itaque Danihel vocetur et interpretationem narrabit
5,¹³igitur introductus est Danihel coram rege
ad quem praefatus rex ait
tu es Danihel de filiis captivitatis Iudae
quam adduxit rex pater meus de Iudaea
5,¹⁴audivi de te quoniam spiritum deorum habeas
et scientia intellegentiaque ac sapientia ampliores inventae sint in te
5,¹⁵et nunc introgressi sunt in conspectu meo sapientes magi
ut scripturam hanc legerent et interpretationem eius indicarent mihi
et nequiverunt sensum sermonis huius edicere
5,¹⁶porro ego audivi de te quod possis obscura interpretari et ligata dissolvere
si ergo vales scripturam legere et interpretationem indicare mihi
purpura vestieris et torquem auream circa collum tuum habebis
et tertius in regno meo princeps eris
5,¹⁷ad quae respondens Danihel ait coram rege
munera tua sint tibi et dona domus tuae alteri da

scripturam autem legam tibi rex
et interpretationem eius ostendam tibi
5,¹⁸o rex Deus altissimus regnum et magnificentiam gloriam et honorem
dedit Nabuchodonosor patri tuo
5,¹⁹et propter magnificentiam quam dederat ei
universi populi tribus et linguae tremebant et metuebant eum
quos volebat interficiebat et quos volebat percutiebat
quos volebat exaltabat et quos volebat humiliabat
5,²⁰quando autem elevatum est cor eius et spiritus illius obfirmatus est ad superbiam
depositus est de solio regni sui et gloria eius ablata est
5,²¹et a filiis hominum eiectus est
sed et cor eius cum bestiis positum est
et cum onagris erat habitatio eius
faenum quoque ut bos comedebat
et rore caeli corpus eius infectum est
donec cognosceret quod potestatem habeat Altissimus in regno hominum
et quemcumque voluerit suscitabit super illud
5,²²tu quoque filius eius Balthasar non humiliasti cor tuum cum scires haec omnia
5,²³sed adversum Dominatorem caeli elevatus es
et vasa domus eius adlata sunt coram te
et tu et optimates tui et uxores tuae et concubinae
vinum bibistis in eis
deos quoque argenteos et aureos et aereos ferreos ligneosque et lapideos
qui non vident neque audiunt neque sentiunt laudasti
porro Deum qui habet flatum tuum in manu sua et omnes vias tuas non glorificasti
5,²⁴idcirco ab eo missus est articulus manus quae scripsit hoc quod exaratum est
5,²⁵haec est autem scriptura quae digesta est
mane thecel fares
5,²⁶et haec interpretatio sermonis
mane numeravit Deus regnum tuum et conplevit illud
5,²⁷thecel adpensus es in statera et inventus es minus habens
5,²⁸fares divisum est regnum tuum et datum est Medis et Persis
5,²⁹tunc iubente rege indutus est Danihel purpura et circumdata est torques aurea collo eius
et praedicatum est de eo quod haberet potestatem tertius in regno
5,³⁰eadem nocte interfectus est Balthasar rex Chaldeus

5,³¹et Darius Medus successit in regnum annos natus sexaginta duo
6,¹ placuit Dario et constituit supra regnum satrapas centum viginti ut essent in toto regno
suo
6,²et super eos principes tres ex quibus Danihel unus erat
ut satrapae illis redderent rationem et rex non sustineret molestiam
6,³igitur Danihel superabat omnes principes et satrapas
quia spiritus Dei amplior erat in eo
6,⁴porro rex cogitabat constituere eum super omne regnum
unde principes et satrapae quaerebant occasionem
ut invenirent Daniheli ex latere regni
nullamque causam et suspicionem repperire potuerunt
eo quod fidelis esset et omnis culpa et suspicio non inveniretur in eo
6,⁵dixerunt ergo viri illi
non inveniemus Daniheli huic aliquam occasionem nisi forte in lege Dei sui
6,⁶tunc principes et satrapae subriperunt regi et sic locuti sunt ei
Darie rex in aeternum vive
6,⁷consilium inierunt cuncti principes regni
magistratus et satrapae senatores et iudices
ut decretum imperatorium exeat et edictum
ut omnis qui petierit aliquam petitionem a quocumque deo et homine
usque ad dies triginta nisi a te rex mittatur in lacum leonum
6,⁸nunc itaque rex confirma sententiam et scribe decretum
ut non inmutetur quod statutum est a Medis atque Persis
nec praevaricari cuiquam liceat
6,⁹porro rex Darius proposuit edictum et statuit
6,¹⁰quod cum Danihel conperisset id est constitutam legem
ingressus est domum suam
et fenestris apertis in cenaculo suo contra Hierusalem
tribus temporibus in die flectebat genua sua
et adorabat confitebaturque coram Deo suo sicut et ante facere consuevit
6,¹¹viri igitur illi curiosius inquirentes invenerunt Danihel orantem et obsecrantem Deum
suum
6,¹²et accedentes locuti sunt regi super edicto
rex numquid non constituisti
ut omnis homo qui rogaret quemquam de diis et hominibus

usque ad dies triginta nisi a te rex mitteretur in lacum leonum
ad quod respondens rex ait
verus sermo iuxta decretum Medorum atque Persarum
quod praevaricari non licet
6,¹³tunc respondentes dixerunt coram rege
Danihel de filiis captivitatis Iudae
non curavit de lege tua et de edicto quod constituisti
sed tribus temporibus per diem orat obsecratione sua
6,¹⁴quod verbum cum audisset rex satis contristatus est
et pro Danihel posuit cor ut liberaret eum
et usque ad occasum solis laborabat ut erueret illum
6,¹⁵virii autem illi intellegentes regem dixerunt ei
scito rex quia lex Medorum est atque Persarum
ut omne decretum quod constituit rex non liceat inmutari
6,¹⁶tunc rex praecepit et adduxerunt Danihelem
et miserunt eum in lacum leonum
dixitque rex Daniheli
Deus tuus quem colis semper ipse liberabit te
6,¹⁷adlatusque est lapis unus et positus est super os laci
quem obsignavit rex anulo suo et anulo optimatum suorum
ne quid fieret contra Danihel
6,¹⁸et abiit rex in domum suam et dormivit incenatus cibique non sunt inlati coram eo
insuper et somnus recessit ab eo
6,¹⁹tunc rex primo diluculo consurgens
festinus ad lacum leonum perrexit
6,²⁰adpropinquansque lacui Danihelem voce lacrimabili inclamavit et affatus est eum
Danihel serve Dei viventis
Deus tuus cui tu servis semper putasne valuit liberare te a leonibus
6,²¹et Danihel regi respondens ait rex in aeternum vive
6,²²Deus meus misit angelum suum
et conclusit ora leonum et non nocuerunt mihi
quia coram eo iustitia inventa est in me
sed et coram te rex delictum non feci
6,²³tunc rex vehementer gavisus est super eo
et Danihelem praecepit educi de lacu

eductusque est Danihel de lacu
et nulla laesio inventa est in eo quia credidit Deo suo
6,²⁴iubente autem rege adducti sunt viri illi qui accusaverant Danihelem
et in lacum leonum missi sunt
ipsi et filii et uxores eorum
et non pervenerunt usque ad pavimentum laci
donec arriperent eos leones et omnia ossa eorum comminuerunt
6,²⁵tunc Darius rex scripsit universis populis tribubus et linguis
habitantibus in universa terra pax vobis multiplicetur
6,^{26a} me constitutum est decretum ut in universo imperio et regno meo
tremescant et paveant Deum Danihelis
ipse est enim Deus vivens et aeternus in saecula
et regnum eius non dissipabitur
et potestas eius usque in aeternum
6,²⁷ipse liberator atque salvator faciens signa et mirabilia in caelo et in terra
qui liberavit Danihelem de manu leonum
6,²⁸porro Danihel perseveravit usque ad regnum Darii regnumque Cyri Persae
7,¹ anno primo Balthasar regis Babylonis Danihel somnium vidit
visio autem capitis eius in cubili suo
et somnium scribens brevi sermone comprehendit
summatimque perstringens ait
7,²videbam in visione mea nocte
et ecce quattuor venti caeli pugnabant in mari magno
7,³et quattuor bestiae grandes ascendebant de mari diversae inter se
7,⁴prima quasi leaena et alas habebat aquilae
aspiciebam donec evulsae sunt alae eius et sublata est de terra
et super pedes quasi homo stetit
et cor eius datum est ei
7,⁵et ecce bestia alia similis urso in parte stetit
et tres ordines erant in ore eius et in dentibus eius et sic dicebant ei
surge comede carnes plurimas
7,⁶post hoc aspiciebam
et ecce alia quasi pardus
et alas habebat avis quattuor super se
et quattuor capita erant in bestia

et potestas data est ei
7,⁷post hoc aspicebam in visione noctis
et ecce bestia quarta terribilis atque mirabilis et fortis nimis
dentes ferreos habebat magnos
comedens atque comminuens et reliqua pedibus suis conculcans
dissimilis autem erat ceteris bestiis quas videram ante eam et habebat cornua decem
7,⁸considerabam cornua
et ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum
et tria de cornibus primis evulsa sunt a facie eius
et ecce oculi quasi oculi hominis erant in cornu isto et os loquens ingentia
7,⁹aspicebam donec throni positi sunt
et antiquus dierum sedit
vestimentum eius quasi nix candidum
et capilli capitis eius quasi lana munda
thronus eius flammae ignis
rotae eius ignis accensus
7,¹⁰fluviis igneus rapidusque egrediebatur a facie eius
milia milium ministrabant ei
et decies milies centena milia adsistebant ei
iudicium sedit et libri aperti sunt
7,¹¹aspicebam propter vocem sermonum grandium quos cornu illud loquebatur
et vidi quoniam interfecta esset bestia et perisset corpus eius et traditum esset ad comburendum igni
7,¹²aliarum quoque bestiarum ablata esset potestas
et tempora vitae constituta essent eis usque ad tempus et tempus
7,¹³aspicebam ergo in visione noctis
et ecce cum nubibus caeli quasi filius hominis veniebat
et usque ad antiquum dierum pervenit
et in conspectu eius obtulerunt eum
7,¹⁴et dedit ei potestatem et honorem et regnum
et omnes populi tribus ac linguae ipsi servient
potestas eius potestas aeterna quae non auferetur
et regnum eius quod non corrumpetur
7,¹⁵horruit spiritus meus ego Danihel territus sum in his
et visiones capitis mei conturbaverunt me

7,¹⁶accessi ad unum de adsistentibus
et veritatem quaerebam ab eo de omnibus his
qui dixit mihi interpretationem sermonum et edocuit me
7,¹⁷hae bestiae magnae quattuor
quattuor regna consurgent de terra
7,¹⁸suscipient autem regnum sancti Dei altissimi
et obtinebunt regnum usque in saeculum et saeculum saeculorum
7,¹⁹post hoc volui diligenter discere de bestia quarta
quia erat dissimilis valde ab omnibus et terribilis nimis
dentes et ungues eius ferrei
comedebat et comminuebat et reliquias pedibus suis conculcabat
7,²⁰et de cornibus decem quae habebat in capite
et de alio quod ortum fuerat
ante quod ceciderant tria cornua
de cornu illo quod habebat oculos et os loquens grandia et maius erat ceteris
7,²¹aspiciebam et ecce cornu illud faciebat bellum adversus sanctos et praevalebat eis
7,²²donec venit antiquus dierum et iudicium dedit sanctis Excelsi
et tempus advenit et regnum obtinuerunt sancti
7,²³et sic ait bestia quarta regnum quartum erit in terra
quod maius erit omnibus regnis
et devorabit universam terram
et conculcabit et comminuet eam
7,²⁴porro cornua decem ipsius regni decem reges erunt
et alius consurget post eos
et ipse potentior erit prioribus
et tres reges humiliabit 7,²⁵et sermones contra Excelsum loquetur
et sanctos Altissimi conteret
et putabit quod possit mutare tempora et leges
et tradentur in manu eius usque ad tempus et tempora et dimidium temporis
7,²⁶et iudicium sedebit ut auferatur potentia
et conteratur et dispereat usque in finem
7,²⁷regnum autem et potestas et magnitudo regni quae est subter omne caelum
detur populo sanctorum Altissimi
cuius regnum regnum sempiternum est
et omnes reges servient ei et oboedient

7,²⁸hucusque finis verbi
ego Danihel multum cogitationibus meis conturbabar et facies mea mutata est in me
verbum autem in corde meo conservavi
8,¹ anno tertio regni Balthasar regis visio apparuit mihi
ego Danihel post id quod videram in principio
8,²vidi in visione mea cum essem in Susis castro quod est in Aelam civitate
vidi autem in visione esse me super portam Ulai 8,³et levavi oculos meos et vidi
et ecce aries unus stabat ante paludem habens cornua excelsa
et unum excelsius altero atque succrescens
postea 8,⁴vidi arietem cornibus ventilantem
contra occidentem et contra aquilonem et contra meridiem
et omnes bestiae non poterant resistere ei
neque liberari de manu eius
fecitque secundum voluntatem suam et magnificatus est
8,⁵et ego intellegebam
ecce autem hircus caprarum veniebat ab occidente super faciem totius terrae
et non tangebatur terram
porro hircus habebat cornu insigne inter oculos suos
8,⁶et venit usque ad arietem illum cornutum
quem videram stantem ante portam
et cucurrit ad eum in impetu fortitudinis suae
8,⁷cumque adpropinquasset prope arietem
efferatus est in eum et percussit arietem
et comminuit duo cornua eius et non poterat aries resistere ei
cumque eum misisset in terram conculcavit et nemo quibat liberare arietem de manu eius
8,⁸hircus autem caprarum magnus factus est nimis
cumque crevisset fractum est cornu magnum et orta sunt cornua quattuor subter illud per
quattuor ventos caeli
8,⁹de uno autem ex eis egressum est cornu unum modicum et factum est grande
contra meridiem et contra orientem et contra fortitudinem
8,¹⁰et magnificatum est usque ad fortitudinem caeli
et deiecit de fortitudine et de stellis et conculcavit eas
8,¹¹et usque ad principem fortitudinis magnificatus est
et ab eo tulit iuge sacrificium
et deiecit locum sanctificationis eius

8,¹²robur autem datum est contra iuge sacrificium propter peccata
et prosternetur veritas in terra
et faciet et prosperabitur
8,¹³et audivi unum de sanctis loquentem
et dixit unus sanctus alteri nescio cui loquenti
usquequo visio et iuge sacrificium et peccatum desolationis quae facta est
et sanctuarium et fortitudo conculcabitur
8,¹⁴et dixit ei usque ad vesperam et mane duo milia trecenti
et mundabitur sanctuarium
8,¹⁵factum est autem cum viderem ego Danihel visionem et quaererem intelligentiam
ecce stetit in conspectu meo quasi species viri
8,¹⁶et audivi vocem viri inter Ulai et clamavit et ait
Gabrihel fac intellegere istum visionem
8,¹⁷et venit et stetit iuxta ubi ego stabam
cumque venisset pavens corruui in faciem meam
et ait ad me intellege fili hominis
quoniam in tempore finis complebitur visio
8,¹⁸cumque loqueretur ad me conlapsus sum pronus in terram
et tetigit me et statuit me in gradu meo 8,¹⁹dixitque mihi
ego ostendam tibi quae futura sint in novissimo maledictionis
quoniam habet tempus finem suum
8,²⁰aries quem vidisti habere cornua
rex Medorum est atque Persarum
8,²¹porro hircus caprarum rex Graecorum est
et cornu grande quod erat inter oculos eius ipse est rex primus
8,²²quod autem fracto illo surrexerunt quattuor pro eo
quattuor reges de gente eius consurgent sed non in fortitudine eius
8,²³et post regnum eorum cum creverint iniquitates
consurget rex inpudens facie et intellegens propositiones
8,²⁴et roborabitur fortitudo eius sed non in viribus suis
et supra quam credi potest universa vastabit et prosperabitur et faciet
et interficiet robustos et populum sanctorum 8,²⁵secundum voluntatem suam
et dirigetur dolus in manu eius
et cor suum magnificabit
et in copia rerum omnium occidet plurimos

et contra principem principum consurget et sine manu conteretur
8,²⁶et visio vespere et mane quae dicta est vera est
tu ergo signa visionem quia post dies multos erit
8,²⁷et ego Danihel langui et aegrotavi per dies
cumque surrexissem faciebam opera regis
et stupebam ad visionem et non erat qui interpretaretur
9,¹ in anno primo Darii filii Asueri de semine Medorum
qui imperavit super regnum Chaldeorum
9,²anno uno regni eius ego Danihel intellexi in libris numerum annorum
de quo factus est sermo Domini ad Hieremiam prophetam ut complerentur desolationis Hierusalem septuaginta anni
9,³et posui faciem meam ad Dominum Deum
rogare et deprecari in ieiuniis sacco et cinere
9,⁴et oravi Dominum Deum meum et confessus sum et dixi
obsecro Domine Deus magne et terribilis
custodiens pactum et misericordiam diligentibus te et custodientibus mandata tua
9,⁵peccavimus inique fecimus
impie egimus et recessimus et declinavimus a mandatis tuis ac iudiciis
9,⁶non oboedivimus servis tuis prophetis qui locuti sunt in nomine tuo
regibus nostris principibus nostris
patribus nostris omnique populo terrae
9,⁷tibi Domine iustitia nobis autem confusio faciei sicut est hodie
viro Iuda et habitatoribus Hierusalem et omni Israhel
his qui prope sunt et his qui procul
in universis terris ad quas eiecisti eos
propter iniquitates eorum in quibus peccaverunt in te 9,⁸Domine
nobis confusio faciei
regibus nostris principibus nostris et patribus nostris qui peccaverunt
9,⁹tibi autem Domino Deo nostro misericordia et propitiatio quia recessimus a te
9,¹⁰et non audivimus vocem Domini Dei nostri
ut ambularem in lege eius
quam posuit nobis per servos suos prophetas
9,¹¹et omnis Israhel praevaricati sunt legem tuam
et declinaverunt ne audirent vocem tuam
et stillavit super nos maledictio et detestatio

quae scripta est in libro Mosi servi Dei quia peccavimus ei
9,¹²et statuit sermones suos quos locutus est super nos et super principes nostros qui iudicaverunt nos
ut superducerent in nos malum magnum
quale numquam fuit sub omni caelo
secundum quod factum est in Hierusalem
9,¹³sicut scriptum est in lege Mosi
omne malum hoc venit super nos
et non rogavimus faciem tuam Domine Deus noster ut reverteremur ab iniquitatibus nostris
et cogitaremus veritatem tuam
9,¹⁴et vigilavit Dominus et adduxit eam super nos
iustus Dominus Deus noster in omnibus operibus suis quae fecit
non enim audivimus vocem eius
9,¹⁵et nunc Domine Deus noster qui eduxisti populum tuum de terra Aegypti in manu forti
et fecisti tibi nomen secundum diem hanc
peccavimus iniquitatem fecimus 9,¹⁶Domine in omnem iustitiam tuam
avertatur obsecro ira tua et furor tuus
a civitate tua Hierusalem et monte sancto tuo
propter peccata enim nostra et iniquitates patrum nostrorum
Hierusalem et populus tuus in obprobrium sunt
omnibus per circuitum nostrum
9,¹⁷nunc ergo exaudi Deus noster orationem servi tui et preces eius
et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum quod desertum est
propter temet ipsum 9,¹⁸inclina Deus meus aurem tuam et audi
aperi oculos tuos et vide desolationem nostram et civitatem super quam invocatum est nomen tuum
neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam
sed in miserationibus tuis multis
9,¹⁹exaudi Domine placare Domine adtende et fac
ne moreris propter temet ipsum Deus meus
quia nomen tuum invocatum est super civitatem et super populum tuum
9,²⁰cumque adhuc loquerer et orarem et confiterer peccata mea et peccata populi mei Israhel
ut prosternerem preces meas in conspectu Dei mei
pro monte sancto Dei mei
9,²¹adhuc me loquente in oratione

ecce vir Gabrihel quem videram in visione principio
cito volans tetigit me in tempore sacrificii vespertini
9,²²et docuit me et locutus est mihi dixitque
Daniei nunc egressus sum ut docerem te et intellegeres
9,²³ab exordio precum tuarum egressus est sermo
ego autem veni ut indicarem tibi
quia vir desideriorum es
tu ergo animadvertite sermonem et intellege visionem
9,²⁴septuaginta ebdomades abbreviatae sunt super populum tuum et super urbem sanctam
tuam
ut consummetur praevaricatio et finem accipiat peccatum
et deleatur iniquitas et adducatur iustitia sempiterna
et impleatur visio et prophetes
et unguatur sanctus sanctorum
9,²⁵scito ergo et animadvertite
ab exitu sermonis ut iterum aedificetur Hierusalem usque ad christum ducem
ebdomades septem et ebdomades sexaginta duae erunt
et rursus aedificabitur platea et muri in angustia temporum
9,²⁶et post ebdomades sexaginta duas occidetur christus et non erit eius
et civitatem et sanctuarium dissipabit populus cum duce venturo
et finis eius vastitas et post finem belli statuta desolatio
9,²⁷confirmavit autem pactum multis ebdomas una
et in dimidio ebdomadis deficiet hostia et sacrificium
et in templo erit abominatio desolationis
et usque ad consummationem et finem perseverabit desolatio
10,¹ anno tertio Cyri regis Persarum
verbum revelatum est Danieli cognomento Balthasar
et verum verbum et fortitudo magna
intellexitque sermonem
intellegentia est enim opus in visione
10,²in diebus illis ego Daniel lugebam trium ebdomadarum diebus
10,³panem desiderabilem non comedi
et caro et vinum non introierunt in os meum sed neque unguento unctus sum
donec conplerentur trium ebdomadarum dies
10,⁴die autem vicesima et quarta mensis primi

eram iuxta fluvium magnum qui est Tigris
10,⁵et levavi oculos meos et vidi
et ecce vir unus vestitus lineis
et renes eius accincti auro obrizo
10,⁶et corpus eius quasi chrysolitus
et facies eius velut species fulgoris
et oculi eius ut lampas ardens
et brachia eius et quae deorsum usque ad pedes quasi species aeris candentis
et vox sermonum eius ut vox multitudinis
10,⁷vidi autem ego Danihel solus visionem
porro viri qui erant mecum non viderunt
sed terror nimius inruit super eos et fugerunt in absconditum
10,⁸ego autem relictus solus vidi visionem grandem hanc
et non remansit in me fortitudo
sed et species mea inmutata est in me
et emarcui nec habui quicquam virium
10,⁹et audivi vocem sermonum eius
et audiens iacebam consternatus super faciem meam
vultusque meus herebat terrae
10,¹⁰et ecce manus tetigit me
et erexit me super genua mea et super articulos manuum mearum
10,¹¹et dixit ad me Danihel vir desideriorum
intellege verba quae ego loquor ad te et sta in gradu tuo nunc enim sum missus ad te
cumque dixisset mihi sermonem istum steti tremens
10,¹²et ait ad me noli metuere Danihel
quia ex die primo quo posuisti cor tuum ad intellegendum
ut te adfligeres in conspectu Dei tui
exaudita sunt verba tua
et ego veni propter sermones tuos
10,¹³princeps autem regni Persarum restitit mihi viginti et uno diebus
et ecce Michahel unus de principibus primis venit in adiutorium meum
et ego remansi ibi iuxta regem Persarum
10,¹⁴veni autem ut docerem te quae ventura sunt populo tuo in novissimis diebus
quoniam adhuc visio in dies
10,¹⁵cumque loqueretur mihi huiuscemodi verbis

deieci vultum meum ad terram et tacui
10,¹⁶et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea
et aperiens os meum locutus sum et dixi ad eum qui stabat contra me
domine mi in visione dissolutae sunt conpages meae et nihil in me remansit virium
10,¹⁷et quomodo poterit servus domini mei loqui cum domino meo
nihil enim in me remansit virium
sed et halitus meus intercluditur
10,¹⁸rursum ergo tetigit me quasi visio hominis
et confortavit me 10,¹⁹et dixit
noli timere vir desideriorum pax tibi
confortare et esto robustus
cumque loqueretur mecum convalui et dixi
loquere domine mi quia confortasti me
10,²⁰et ait numquid scis quare venerim ad te
et nunc revertar ut proeliet adversum principem Persarum
cum enim egrederer apparuit princeps Graecorum veniens
10,²¹verumtamen adnuntiabo tibi quod expressum est in scriptura veritatis
et nemo est adiutor meus in omnibus his nisi Michahel princeps vester
11,¹ ego autem ab anno primo Darii Medi stabam ut confortaretur et roboraretur
11,²et nunc veritatem adnuntiabo tibi
ecce adhuc tres reges stabunt in Perside
et quartus ditabitur opibus nimiis super omnes
et cum invaluerit divitiis suis
concitabit omnes adversum regnum Graeciae
11,³surget vero rex fortis et dominabitur potestate multa
et faciet quod placuerit ei
11,⁴et cum steterit conteretur regnum eius
et dividetur in quattuor ventos caeli
sed non in posteros eius neque secundum potentiam illius qua dominatus est
lacerabitur enim regnum eius etiam in externos exceptis his
11,⁵et confortabitur rex austri et de principibus eius praevalebit super eum
et dominabitur ditione multa enim dominatio eius
11,⁶et post finem annorum foederabuntur
filiaque regis austri veniet ad regem aquilonis facere amicitiam
et non obtinebit fortitudine brachii

nec stabit semen eius
et tradetur ipsa et qui adduxerunt eam
adulescentes eius et qui confortabant eam in temporibus
11,⁷et stabit de germine radicum eius plantatio et veniet cum exercitu
et ingredietur provinciam regis aquilonis
et abutetur eis et obtinebit
11,⁸insuper et deos eorum et sculptilia
vasa quoque pretiosa argenti et auri captiva ducet in Aegyptum
ipse praevalerebit adversum regem aquilonis
11,⁹et intrabit in regnum rex austri et revertetur ad terram suam
11,¹⁰filii autem eius provocabuntur et congregabunt multitudinem exercituum plurimorum
et veniet properans et inundans
et revertetur et concitabitur et congregietur cum robore eius
11,¹¹et provocatus rex austri egredietur
et pugnabit adversum regem aquilonis
et praeparabit multitudinem nimiam
et dabitur multitudo in manu eius
11,¹²et capiet multitudinem et exaltabitur cor eius
et deiciet multa milia sed non praevalerebit 11,¹³convertetur enim rex aquilonis
et praeparabit multitudinem multo maiorem quam prius
et in fine temporum annorumque veniet properans cum exercitu magno et opibus nimiis
11,¹⁴et in temporibus illis multi consurgent adversum regem austri
filii quoque praevicatorum populi tui
extollentur ut impleant visionem et corrudent
11,¹⁵et veniet rex aquilonis et conportabit aggerem
et capiet urbes munitissimas
et brachia austri non sustinebunt
et consurgent electi eius ad resistendum et non erit fortitudo
11,¹⁶et faciet veniens super eum iuxta placitum suum et non erit qui stet contra faciem eius
et stabit in terra inclita et consumetur in manu eius
11,¹⁷et ponet faciem suam ut veniat ad tenendum universum regnum eius
et recta faciet cum eo
et filiam feminarum dabit ei ut evertat illud
et non stabit nec illius erit
11,¹⁸et convertet faciem suam ad insulas et capiet multas

et cessare faciet principem obprobrii sui
et obprobrium eius convertetur in eum
11,¹⁹et convertet faciem suam ad imperium terrae suae
et inpinget et corruet et non invenietur
11,²⁰et stabit in loco eius vilissimus et indignus decore regio
et in paucis diebus conteretur non in furore nec in proelio
11,²¹et stabit in loco eius despectus et non tribuetur ei honor regius
et veniet clam et obtinebit regnum in fraudulentia
11,²²et brachia pugnantis expugnabuntur a facie eius et conterentur
insuper et dux foederis
11,²³et post amicitias cum eo faciet dolum
et ascendet et superabit in modico populo
11,²⁴abundantes et uberes urbes ingredietur
et faciet quae non fecerunt patres eius et patres patrum eius
rapinas et praedam et divitias eorum dissipabit
et contra firmissimas cogitationes iniet
et hoc usque ad tempus
11,²⁵et concitabitur fortitudo eius et cor eius adversum regem austri in exercitu magno
et rex austri provocabitur ad bellum multis auxiliis et fortibus nimis
et non stabunt quia inibunt adversum eum consilia
11,²⁶et comedentes panem cum eo conterent illum
exercitusque eius opprimetur et cadent interfecti plurimi
11,²⁷duorum quoque regum cor erit ut malefaciant
et ad mensam unam mendacium loquentur
et non proficient quia adhuc finis in aliud tempus
11,²⁸et revertetur in terram suam cum opibus multis
et cor eius adversus testamentum sanctum
et faciet et revertetur in terram suam
11,²⁹statuto tempore revertetur et veniet ad austrum et non erit priori simile novissimum
11,³⁰et venient super eum trieres et Romani et percutietur
et revertetur et indignabitur contra testamentum sanctuarii
et faciet reverteturque et cogitabit adversum eos qui dereliquerunt testamentum sanctuarii
11,³¹et brachia ex eo stabunt et polluent sanctuarium fortitudinis
et auferent iuge sacrificium et dabunt abominationem in desolationem
11,³²et impii in testamentum simulabunt fraudulenter

populus autem sciens Deum suum obtinebit et faciet
11,³³et docti in populo docebunt plurimos
et ruent in gladio et in flamma
in captivitate et rapina dierum
11,³⁴cumque corruerint sublevabuntur auxilio parvulo et adplicabuntur eis plurimi fraudu-
lenter
11,³⁵et de eruditis ruent ut conflentur et eligantur et dealbentur usque ad tempus praefini-
tum
quia adhuc aliud tempus erit
11,³⁶et faciet iuxta voluntatem suam rex
et elevabitur et magnificabitur adversum omnem deum
et adversum Deum deorum loquetur magnifica
et diriget donec conpleatur iracundia
perpetrata est quippe definitio
11,³⁷et Deum patrum suorum non reputabit
et erit in concupiscentiis feminarum
nec quemquam deorum curabit
quia adversum universa consurget
11,³⁸deum autem Maozim in loco suo venerabitur
et deum quem ignoraverunt patres eius colet
auro et argento et lapide pretioso rebusque pretiosis
11,³⁹et faciet ut muniat Maozim cum deo alieno quem cognovit
et multiplicabit gloriam et dabit eis potestatem in multis
et terram dividet gratuito
11,⁴⁰et in tempore praefinito proeliabitur adversum eum rex austri
et quasi tempestas veniet contra illum rex aquilonis
in curribus et in equitibus et in classe magna
et ingrediatur terras et conteret et pertransiet
11,⁴¹et introibit in terram gloriosam et multae corruent
hae autem solae salvabuntur de manu eius
Edom et Moab et principium filiorum Ammon
11,⁴²et mittet manum suam in terras et terra Aegypti non effugiet
11,⁴³et dominabitur thesaurorum auri et argenti et in omnibus pretiosis Aegypti
per Lybias quoque et Aethiopas transibit
11,⁴⁴et fama turbabit eum ab oriente et ab aquilone

et veniet in multitudine magna ut conterat et interficiat plurimos
11,⁴⁵et figet tabernaculum suum Apedno inter maria
super montem inclitum et sanctum
et veniet usque ad summitatem eius et nemo auxiliabitur ei
12,¹ in tempore autem illo consurget Michahel
princeps magnus qui stat pro filiis populi tui
et veniet tempus quale non fuit
ab eo quo gentes esse coeperunt usque ad tempus illud
et in tempore illo salvabitur populus tuus
omnis qui inventus fuerit scriptus in libro
12,²et multi de his qui dormiunt in terrae pulvere evigilabunt
alii in vitam aeternam et alii in obprobrium ut videant semper
12,³qui autem docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti
et qui ad iustitiam erudiunt multos quasi stellae in perpetuas aeternitates
12,⁴tu autem Danihel clude sermones et signa librum usque ad tempus statutum
pertransibunt plurimi et multiplex erit scientia
12,⁵et vidi ego Danihel et ecce quasi duo alii stabant
unus hinc super ripam fluminis et alius inde ex altera ripa fluminis
12,⁶et dixit viro qui indutus erat lineis qui stabat super aquas fluminis
usquequo finis horum mirabilium
12,⁷et audivi virum qui indutus erat lineis qui stabat super aquas fluminis
cum levasset dexteram et sinistram suam in caelum
et iurasset per viventem in aeternum
quia in tempus temporum et dimidium temporis
et cum completa fuerit dispersio manus populi sancti
conplebuntur universa haec
12,⁸et ego audivi et non intellexi
et dixi domine mi quid erit post haec
12,⁹et ait vade Danihel quia clausi sunt signatique sermones usque ad tempus praefinitum
12,¹⁰eligentur et dealbabuntur et quasi ignis probabuntur multi
et impie agent impii neque intellegent omnes impii porro docti intellegent
12,¹¹et a tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium
et posita fuerit abominatio in desolatione
dies mille ducenti nonaginta
12,¹²beatus qui expectat et pervenit ad dies mille trecentos triginta quinque

12,¹³tu autem vade ad praefinitum et requiesce
et stabis in sorte tua in fine dierum

HUCUSQUE DANIHEL IN HEBRAEO VOLUMINE LEGIMUS CETERA QUAE SEQU-
UNTUR USQUE AD FINEM LIBRI DE THEODOTIONIS EDITIONE TRANSLATA
SUNT

13,¹ et erat vir habitans in Babylone et nomen eius Ioachim

13,² et accepit uxorem nomine Susannam filiam Chelciae
pulchram nimis et timentem Dominum

13,³ parentes enim illius cum essent iusti
erudierunt filiam suam secundum legem Mosi

13,⁴ erat autem Ioachim dives valde
et erat ei pomerium vicinum domus suae

et ad ipsum confluebant Iudaei
eo quod esset honorabilior omnium

13,⁵ et constituti sunt duo senes iudices in anno illo
de quibus locutus est Dominus quia egressa est iniquitas de Babylone
a senibus iudicibus qui videbantur regere populum

13,⁶ isti frequentabant domum Ioachim
et veniebant ad eos omnes qui habebant iudicia

13,⁷ cum autem populus revertisset per meridiem
ingrediebatur Susanna et deambulabat in pomerio viri sui

13,⁸ et videbant eam senes cotidie ingredientem et deambulantem
et exarserunt in concupiscentia eius

13,⁹ et everterunt sensum suum
et declinaverunt oculos suos

ut non viderent caelum
neque recordarentur iudiciorum iustorum

13,¹⁰ erant ergo ambo vulnerati amore eius
nec indicaverunt sibi vicissim dolorem suum

13,¹¹ erubescabant enim indicare concupiscentiam suam
volentes concumbere cum ea

13,¹² et observabant cotidie sollicitius videre eam
dixitque alter ad alterum

13,¹³ eamus domum quia prandii hora est
et egressi recesserunt a se

13,¹⁴cumque revertissent venerunt in unum
et sciscitantes ab invicem causam
confessi sunt concupiscentiam suam
et tunc in commune statuerunt tempus
quando eam possent invenire solam
13,¹⁵factum est autem cum observarent diem aptum
ingressa est aliquando sicut heri et nudius tertius
cum duabus solis puellis
voluitque lavari in pomerio
aestus quippe erat 13,¹⁶et non erat ibi quisquam praeter duos senes absconditos
et contemplantes eam
13,¹⁷dixit ergo puellis adferte mihi oleum et smegmata
et ostia pomerii claudite ut lavem
13,¹⁸et fecerunt sicut praeceperat
clauseruntque ostia pomerii et egressae sunt per posticum ut adferrent quae iusserat
nesciebantque senes intus esse absconditos
13,¹⁹cum autem egressae essent puellae
surrexerunt duo senes et adcurrerunt ad eam et dixerunt
13,²⁰ecce ostia pomerii clausa sunt
et nemo nos videt et in concupiscentia tui sumus
quam ob rem adsentire nobis et commiscere nobiscum
13,²¹quod si nolueris dicemus testimonium contra te quod fuerit tecum iuvenis
et ob hanc causam emiseris puellas a te
13,²²ingemuit Susanna et ait angustiae mihi undique
si enim hoc egero mors mihi est
si autem non egero non effugiam manus vestras
13,²³sed melius mihi est absque opere incidere in manus vestras
quam peccare in conspectu Domini
13,²⁴et exclamavit voce magna Susanna
exclamaverunt autem et senes adversus eam
13,²⁵et cucurrit unus et aperuit ostia pomerii
13,²⁶cum ergo audissent clamorem in pomerio famuli domus
inruerunt per posticam ut viderent quidnam esset
13,²⁷postquam autem senes locuti sunt
erubuerunt servi vehementer

quia numquam dictus fuerat sermo huiusmodi de Susanna
et facta est dies crastina
13,²⁸ cumque venisset populus ad virum eius Ioachim
venerunt et duo presbyteri
pleni iniqua cogitatione adversum Susannam ut interficerent eam
13,²⁹ et dixerunt coram populo
mittite ad Susannam filiam Chelciae uxorem Ioachim
et statim miserunt
13,³⁰ et venit cum parentibus et filiis et universis cognatis suis
13,³¹ porro Susanna erat delicata nimis et pulchra specie
13,³² at iniqui illi iusserunt ut discoperiretur
erat enim cooperta
ut vel sic satiarentur decore eius
13,³³ flebant igitur sui et omnes qui noverant eam
13,³⁴ consurgentes autem duo presbyteri in medio populi
posuerunt manus super caput eius
13,³⁵ quae flens suspexit ad caelum
erat enim cor eius fiduciam habens in Domino
13,³⁶ et dixerunt presbyteri cum deambularem in pomerio soli
ingressa est haec cum duabus puellis
et clausit ostia pomerii et dimisit puellas
13,³⁷ venitque ad eam adulescens qui erat absconditus et concubuit cum ea
13,³⁸ porro nos cum essemus in angulo pomerii
videntes iniquitatem cucurrimus ad eos
et vidimus eos pariter commisceri
13,³⁹ et illum quidem non quivimus comprehendere
quia fortior nobis erat
et apertis ostiis exilivit
13,⁴⁰ hanc autem cum adprehendissemus
interrogavimus quisnam esset adulescens
et noluit indicare nobis
huius rei testes sumus
13,⁴¹ credidit eis multitudo quasi senibus populi et iudicibus
et condemnaverunt eam ad mortem
13,⁴² exclamavit autem voce magna Susanna et dixit

Deus aeterne qui absconditorum es cognitor qui nosti omnia antequam fiant
13,⁴³tu scis quoniam falsum contra me tulerunt testimonium
et ecce morior cum nihil horum fecerim
quae isti malitiose conposuerunt adversum me
13,⁴⁴exaudivit autem Dominus vocem eius
13,⁴⁵cumque duceretur ad mortem
suscitavit Deus spiritum sanctum pueri iunioris cuius nomen Danihel
13,⁴⁶et exclamavit voce magna mundus ego sum a sanguine huius
13,⁴⁷et conversus omnis populus ad eum dixit
quis est sermo iste quem tu locutus es
13,⁴⁸qui cum staret in medio eorum ait
sic fatui filii Israhel non iudicantes
neque quod verum est cognoscentes
condemnastis filiam Israhel
13,⁴⁹revertimini ad iudicium quia falsum testimonium locuti sunt adversum eam
13,⁵⁰reversus est ergo populus cum festinatione
et dixerunt ei senes veni et sede in medio nostrum
et indica nobis quia tibi dedit Deus honorem senectutis
13,⁵¹et dixit ad eos Danihel
separate illos ab invicem procul et diiudicabo eos
13,⁵²cum ergo divisi essent alter ab altero
vocavit unum de eis et dixit ad eum
inveterate dierum malorum
nunc venerunt peccata tua quae operabaris prius 13,⁵³iudicans iudicia iniusta
innocentes opprimens et dimittens noxios
dicente Domino innocentem et iustum non interficies
13,⁵⁴nunc ergo si vidisti eam dic sub qua arbore videris eos loquentes sibi
qui ait sub scino
13,⁵⁵dixit autem Danihel recte mentitus es in caput tuum
ecce enim angelus Dei accepta sententia ab eo scindet te medium
13,⁵⁶et amoto eo iussit venire alium
et dixit ei semen Chanaan et non Iuda
species decepit te et concupiscentia subvertit cor tuum
13,⁵⁷sic faciebatis filiabus Israhel
et illae timentes loquebantur vobis

sed non filia Iuda sustinuit iniquitatem vestram
13,⁵⁸nunc ergo dic mihi sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi
qui ait sub prino
13,⁵⁹dixit autem ei Danihel recte mentitus es et tu in caput tuum
manet enim angelus Dei gladium habens ut secet te medium et interficiat vos
13,⁶⁰exclamavit itaque omnis coetus voce magna et benedixerunt Deo qui salvat sperantes in
se
13,⁶¹et consurrexerunt adversum duos presbyteros
convicerat enim eos Danihel ex ore suo falsum dixisse testimonium
feceruntque eis sicuti male egerant adversum proximum 13,⁶²ut facerent secundum legem
Mosi et interfecerunt eos
et salvatus est sanguis innoxius in die illa
13,⁶³Chelcias autem et uxor eius laudaverunt Deum pro filia sua Susanna
cum Ioachim marito eius et cognatis omnibus
quia non esset inventa in ea res turpis
13,⁶⁴Danihel autem factus est magnus in conspectu populi a die illa et deinceps
13,⁶⁵et rex Astyages adpositus est ad patres suos
et suscepit Cyrus Perses regnum eius
14,¹erat autem Danihel conviva regis et honoratus super omnes amicos eius
14,²erat quoque idolum nomine Bel apud Babylonios
et inpendebantur in eo per dies singulos similiae artabae duodecim et oves quadraginta
vini que amphorae sex
14,³rex quoque colebat eum et ibat per singulos dies adorare eum
porro Danihel adorabat Deum suum
dixitque ei rex quare non adoras Bel
14,⁴qui respondens ait ei
quia non colo idola manufacta sed viventem Deum
qui creavit caelum et terram et habet potestatem omnis carnis
14,⁵et dixit ad eum rex
non tibi videtur esse Bel vivens deus
an non vides quanta comedat et bibat cotidie
14,⁶et ait Danihel adridens ne erres rex
iste enim intrinsecus luteus est et forinsecus aereus neque comedit aliquando
14,⁷et iratus rex vocavit sacerdotes eius et ait eis
nisi dixeritis mihi quis est qui comedat inpensas has moriemini

14,⁸ si autem ostenderitis quoniam Bel comedat haec
moriatur Danihel quia blasphemavit in Bel
et dixit Danihel regi fiat iuxta verbum tuum
14,⁹ erant autem sacerdotes Bel septuaginta exceptis uxoribus et parvulis et filiis
et venit rex cum Danihele in templum Belis
14,¹⁰ et dixerunt sacerdotes Belis
ecce nos egredimur foras
et tu rex pone escas et vinum misce et claude ostium et signa anulo tuo
14,¹¹ et cum ingressus fueris mane nisi inveneris omnia comesta a Bel moriemur vel Danihel
qui mentitus est adversum nos
14,¹² contemnebant autem quia fecerant sub mensa absconditum introitum
et per illum ingrediebantur semper et devorabant ea
14,¹³ factum est igitur postquam egressi sunt illi et rex posuit cibos ante Bel
praecepit Danihel pueris suis et adtulerunt cinerem et cribavit per totum templum coram
rege
et egressi clauserunt ostium
et signantes anulo regis abierunt
14,¹⁴ sacerdotes autem ingressi sunt nocte iuxta consuetudinem suam
et uxores et filii eorum et comederunt omnia et biberunt
14,¹⁵ surrexit autem rex primo diluculo et Danihel cum eo
14,¹⁶ et ait rex salvane sunt signa Danihel
qui respondit salva rex
14,¹⁷ statimque cum aperuissent ostium intuitus rex mensam exclamavit voce magna
magnus es Bel et non est apud te dolus quisquam
14,¹⁸ et risit Danihel et tenuit regem ne ingrederetur intro
et dixit ecce pavimentum animadvertite cuius vestigia sunt haec
14,¹⁹ et dixit rex video vestigia virorum et mulierum et infantium
et iratus rex 14,²⁰ tunc apprehendit sacerdotes et uxores et filios eorum
et ostenderunt ei abscondita ostiola
per quae ingrediebantur et consumebant quae erant super mensam
14,²¹ occidit ergo illos rex et tradidit Bel in potestate Daniheli
qui subvertit eum et templum eius
14,²² et erat draco magnus in loco illo et colebant eum Babylonii
14,²³ et dixit rex Daniheli ecce nunc non potes dicere quia non sit iste deus vivens adora ergo
eum

14,²⁴dixitque Danihel Dominum Deum meum adoro quia ipse est Deus vivens
14,²⁵tu autem rex da mihi potestatem et interficiam draconem absque gladio et fuste
et ait rex do tibi
14,²⁶tulit ergo Danihel picem et adipem et pilos
et coxit pariter fecitque massas
et dedit in os draconi et disruptus est draco
et dixit ecce quae colebatis
14,²⁷quod cum audissent Babylonii indignati sunt vehementer et congregati adversum re-
gem dixerunt
Iudaeus factus est rex
Bel destruxit draconem interfecit et sacerdotes occidit
14,²⁸et dixerunt cum venissent ad regem
trade nobis Danihelum alioquin interficiemus te et domum tuam
14,²⁹vidit ergo rex quod inruerent in eum vehementer
et necessitate compulsus tradidit eis Danihelum
14,³⁰qui miserunt eum in lacum leonum et erat ibi diebus sex
14,³¹porro in lacu erant septem leones et dabantur eis cotidie duo corpora et duae oves
et tunc non data sunt eis ut devorarent Danihelum
14,³²erat autem Abacuc propheta in Iudaea
et ipse coxerat pulmentum et intriverat panes in alveolo
et ibat in campum ut ferret messoribus
14,³³dixitque angelus Domini ad Abacuc
fer prandium quod habes in Babylonem Daniheli qui est in lacu leonum
14,³⁴et dixit Abacuc domine Babylonem non vidi et lacum nescio
14,³⁵et adprehendit eum angelus Domini in vertice eius et portavit eum capillo capitis sui
posuitque eum in Babylone super lacum in impetu spiritus sui
14,³⁶et clamavit Abacuc dicens
Danihel tolle prandium quod misit tibi Deus
14,³⁷et ait Danihel recordatus es enim mei Deus et non dereliquisti diligentes te
14,³⁸surgensque Danihel comedit
porro angelus Dei restituit Abacuc confestim in loco suo
14,³⁹venit ergo rex die septima ut lugeret Danihelum
et venit ad lacum et introspexit
et ecce Danihel sedens
14,⁴⁰et exclamavit rex voce magna dicens

magnus es Domine Deus Danihelis

et extraxit eum

14,⁴¹ porro illos qui perditionis eius causa fuerant intromisit
et devorati sunt in momento coram eo

14,⁴²

EXPLICIT DANIHEL
PROPHETA

INCIPIIT PROLOGUS DUODECIM PROPHETARUM

Non idem ordo est duodecim Prophetarum apud Hebraeos, qui et apud nos. Unde secundum id quod ibi legitur hic quoque dispositi sunt. Osee commaticus est et quasi per sententias loquens. Iohel planus in principiis, in fine obscurior. Et usque ad Malachiam habent singuli proprietates suas, quem Ezram scribam legisque doctorem Hebraei autumant. Et quia longum est nunc de omnibus dicere, hoc tantum vos, o Paula et Eustochium, admonitas volo, unum librum esse duodecim Prophetarum, et Osee *συνχρονον* Esaiae, Malachiam vero Aggei et Zacchariae fuisse temporibus. In quibus autem tempus non praefertur in titulo, sub illis eos regibus prophetasse sub quibus et hii qui ante eos habent titulos prophetaverunt.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT OSEE PROPHETA

1,¹ Verbum Domini quod factum est ad Osee filium Beerī in diebus Oziae Ioatham Ahaz Ezechiae regum Iuda
et in diebus Hieroboam filii Ioas regis Israhel
1,² principium loquendi Dominum in Osee
et dixit Dominus ad Osee
vade sume tibi uxorem fornicationum et filios fornicationum
quia fornicans fornicabitur terra a Domino
1,³ et abiit et accepit Gomer filiam Debelaim
et concepit et peperit filium
1,⁴ et dixit Dominus ad eum voca nomen eius Hiezrahel
quoniam adhuc modicum et visitabo sanguinem Hiezrahel super domum Hieu
et quiescere faciam regnum domus Israhel
1,⁵ et in illa die conteram arcum Israhel in valle Hiezrahel
1,⁶ et concepit adhuc et peperit filiam
et dixit ei voca nomen eius Absque misericordia
quia non addam ultra misereri domui Israhel
sed oblivione obliviscar eorum

1,7 et domui Iuda miserebor
et salvabo eos in Domino Deo suo
et non salvabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitibus
1,8 et ablactavit eam quae erat absque misericordia
et concepit et peperit filium
1,9 et dixit voca nomen eius Non populus meus
quia vos non populus meus et ego non ero vester
1,10 et erit numerus filiorum Israhel quasi harena maris quae sine mensura est et non numerabitur
et erit in loco ubi dicetur eis non populus meus vos
dicetur eis filii Dei viventis
1,11 et congregabuntur filii Iuda et filii Israhel pariter
et ponent sibimet caput unum et ascendent de terra
quia magnus dies Hiezrahel
2,1 dicite fratribus vestris Populus meus
et sorori vestrae Misericordiam consecuta
2,2 iudicate matrem vestram
iudicate quoniam ipsa non uxor mea et ego non vir eius
auferat fornicationes suas a facie sua et adulteria sua de medio uberum suorum
2,3 ne forte expoliam eam nudam
et statuam eam secundum diem nativitatis suae
et ponam eam quasi solitudinem
et statuam eam velut terram inviam
et interficiam eam siti
2,4 et filiorum illius non miserebor
quoniam filii fornicationum sunt
2,5 quia fornicata est mater eorum
confusa est quae concepit eos
quia dixit vadam post amatores meos qui dant panes mihi et aquas meas
lanam meam et linum meum oleum meum et potum meum
2,6 propter hoc ecce ego sepiam viam tuam spinis
et sepiam eam maceria
et semitas suas non inveniet
2,7 et sequetur amatores suos et non adprehendet eos
et quaeret eos et non inveniet

et dicet vadam et revertar ad virum meum priorem
quia bene mihi erat tunc magis quam nunc
2,⁸et haec nescivit quia ego dedi ei frumentum et vinum et oleum
et argentum multiplicavi ei et aurum quae fecerunt Baal
2,⁹idcirco convertar et sumam frumentum meum in tempore suo
et vinum meum in tempore suo
et liberabo lanam meam et linum meum quae operiebant ignominiam eius
2,¹⁰et nunc revelabo stultitiam eius in oculis amatorum eius
et vir non eruet eam de manu mea
2,¹¹et cessare faciam omne gaudium eius
sollemnitatem eius neomeniam eius sabbatum eius et omnia festa tempora eius
2,¹²et corrumpam vineam eius et ficum eius
de quibus dixit mercedes hae meae sunt quas dederunt mihi amatores mei
et ponam eam in saltu
et comedet illam bestia agri
2,¹³et visitabo super eam dies Baalim quibus accendebat incensum
et ornabatur in aure sua et monili suo
et ibat post amatores suos et mei obliviscebatur dicit Dominus
2,¹⁴propter hoc ecce ego lactabo eam
et ducam eam in solitudinem
et loquar ad cor eius
2,¹⁵et dabo ei vinitores eius ex eodem loco
et vallem Achor ad aperiendam spem
et canet ibi iuxta dies iuventutis suae
et iuxta dies ascensionis suae de terra Aegypti
2,¹⁶et erit in die illo ait Dominus
vocabit me Vir meus et non vocabit me ultra Baali
2,¹⁷et auferam nomina Baalim de ore eius
et non recordabitur ultra nominis eorum
2,¹⁸et percutiam eis foedus in die illa cum bestia agri et cum volucre caeli et cum reptili ter-
rae
et arcum et gladium et bellum conteram de terra
et dormire eos faciam fiducialiter
2,¹⁹et sponsabo te mihi in sempiternum
et sponsabo te mihi in iustitia et iudicio et in misericordia et miserationibus

2,²⁰et sponsabo te mihi in fide
et scies quia ego Dominus
2,²¹et erit in illa die
exaudiam dicit Dominus exaudiam caelos
et illi exaudient terram
2,²²et terra exaudiet triticum et vinum et oleum
et haec exaudient Hiezrahel
2,²³et seminabo eam mihi in terram
et miserebor eius quae fuit absque misericordia
2,²⁴et dicam non populo meo populus meus tu
et ipse dicet Dominus meus es tu
3,¹ et dixit Dominus ad me
adhuc vade dilige mulierem dilectam amico et adulteram
sicut diligit Dominus filios Israhel
et ipsi respectant ad deos alienos et diligunt vinacea uvarum
3,²et fodi eam mihi quindecim argenteis
et choro hordei et dimidio choro hordei
3,³et dixi ad eam dies multos expectabis me
non fornicaberis et non eris viro
sed et ego expectabo te
3,⁴quia dies multos sedebunt filii Israhel sine rege et sine principe
et sine sacrificio et sine altari et sine ephod et sine therafin
3,⁵et post haec revertentur filii Israhel
et quaerent Dominum Deum suum et David regem suum
et pavebunt ad Dominum et ad bonum eius in novissimo dierum
4,¹ audite verbum Domini filii Israhel
quia iudicium Domino cum habitatoribus terrae
non est enim veritas et non est misericordia et non est scientia Dei in terra
4,²maledictum et mendacium et homicidium et furtum et adulterium inundaverunt
et sanguis sanguinem tetigit
4,³propter hoc lugebit terra
et infirmabitur omnis qui habitat in ea in bestia agri et in volucre caeli
sed et pisces maris congregabuntur
4,⁴verumtamen unusquisque non iudicet et non arguatur vir
populus enim tuus sicut hii qui contradicunt sacerdoti

4,⁵et corrues hodie et corruet etiam propheta tecum
nocte tacere feci matrem tuam
4,⁶conticuit populus meus eo quod non habuerit scientiam
quia tu scientiam reppulisti
repellam te ne sacerdotio fungaris mihi
et oblita es legis Dei tui
obliviscar filiorum tuorum et ego
4,⁷secundum multitudinem eorum sic peccaverunt mihi
gloriam eorum in ignominiam commutabo
4,⁸peccata populi mei comedent
et ad iniquitatem eorum sublevabunt animas eorum
4,⁹et erit sicut populus sic sacerdos
et visitabo super eum vias eius
et cogitationes eius reddam ei
4,¹⁰et comedent et non saturabuntur
fornicati sunt et non cessaverunt
quoniam Dominum reliquerunt in non custodiendo
4,¹¹fornicatio et vinum et ebrietas aufert cor
4,¹²populus meus in ligno suo interrogavit
et baculus eius adnuntiavit ei
spiritus enim fornicationum decepit eos
et fornicati sunt a Deo suo
4,¹³super capita montium sacrificabant
et super colles accendebant thymiama
subtus quercum et populum et terebinthum quia bona erat umbra eius
ideo fornicabuntur filiae vestrae
et sponsae vestrae adulterae erunt
4,¹⁴non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatae
et super sponsas vestras cum adulteraverint
quoniam ipsi cum meretricibus versabantur
et cum effeminatis sacrificabant
et populus non intellegens vapulabit
4,¹⁵si fornicaris tu Israhel non delinquat saltem Iuda
et nolite ingredi in Galgala
et ne ascenderitis in Bethaven

neque iuraveritis vivit Dominus
4,¹⁶ quoniam sicut vacca lasciviens declinavit Israhel
nunc pascet eos Dominus quasi agnum in latitudine
4,¹⁷ particeps idolorum Ephraim dimitte eum
4,¹⁸ separatum est convivium eorum
fornicatione fornicati sunt
dilexerunt adferre ignominiam protectores eius
4,¹⁹ ligavit spiritus eam in alis suis
et confundentur a sacrificiis suis
5,¹ audite hoc sacerdotes et attendite domus Israhel et domus regis auscultate
quia vobis iudicium est
quoniam laqueus facti estis speculationi
et rete expansum super Thabor
5,² et victimas declinastis in profundum
et ego eruditor omnium eorum
5,³ ego scio Ephraim
et Israhel non est absconditus a me
quia nunc fornicatus est Ephraim
contaminatus est Israhel
5,⁴ non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Dominum suum
quia spiritus fornicationis in medio eorum
et Dominum non cognoverunt
5,⁵ et respondebit arrogantia Israhel in facie eius et Israhel et Ephraim ruent in iniquitate sua
ruent etiam Iudas cum eis
5,⁶ in gregibus suis et in armentis suis
vadent ad quaerendum Dominum et non invenient ablati sunt ab eis
5,⁷ in Domino praevaricati sunt
quia filios alienos genuerunt
nunc devorabit eos mensis cum partibus suis
5,⁸ clangite bucina in Gabaa tuba in Rama ululate in Bethaven
post tergum tuum Benjamin
5,⁹ Ephraim in desolatione erit in die correptionis
in tribubus Israhel ostendi fidem
5,¹⁰ facti sunt principes Iuda quasi adsumentes terminum
super eos effundam quasi aquam iram meam

5,¹¹calumniam patiens Ephraim fractus iudicio
quoniam coepit abire post sordem
5,¹²et ego quasi tineam Ephraim
et quasi putredo domui Iuda
5,¹³et vidit Ephraim languorem suum
et Iudas vinculum suum
et abiit Ephraim ad Assur
et misit ad regem ultorem
et ipse non poterit sanare vos
nec solvere poterit a vobis vinculum
5,¹⁴quoniam ego quasi leaena Ephraim
et quasi catulus leonis domui Iuda
ego ego capiam et vadam
tollam et non est qui eruat
5,¹⁵vadens revertar ad locum meum
donec deficiatis et quaeratis faciem meam
6,¹ in tribulatione sua mane consurgunt ad me
venite et revertamur ad Dominum
6,²quia ipse cepit et sanabit nos
percutiet et curabit nos
6,³vivificabit nos post duos dies
in die tertia suscitabit nos et vivemus in conspectu eius
sciemus sequemurque ut cognoscamus Dominum
quasi diluculum praeparatus est egressus eius
et veniet quasi imber nobis temporaneus et serotinus terrae
6,⁴quid faciam tibi Ephraim quid faciam tibi Iuda
misericordia vestra quasi nubes matutina
et quasi ros mane pertransiens
6,⁵propter hoc dolavi in prophetis
occidi eos in verbis oris mei
et iudicia tua quasi lux egredientur
6,⁶quia misericordiam volui et non sacrificium
et scientiam Dei plus quam holocausta
6,⁷ipsi autem sicut Adam transgressi sunt pactum
ibi praevaricati sunt in me

6,⁸Galaad civitas operantium idolum
subplantata sanguine 6,⁹et quasi fauces virorum latronum
particeps sacerdotum in via interficientium pergentes de Sychem
quia scelus operati sunt
6,¹⁰in domo Israhel vidi horrendum
ibi fornicationes Ephraim
contaminatus est Israhel
6,¹¹sed et Iuda pone messem tibi cum convertero captivitatem populi mei
7,¹ cum sanare vellem Israhel
revelata est iniquitas Ephraim et malitia Samariae
quia operati sunt mendacium
et fur ingressus est spolians latrunculus foris
7,²et ne forte dicant in cordibus suis
omnem malitiam eorum me recordatum
nunc circumdederunt eos ad inventiones suae coram facie mea factae sunt
7,³in malitia sua laetificaverunt regem
et in mendaciis suis principes
7,⁴omnes adulterantes quasi clibanus succensus a coquente
quievit paululum civitas a commixtione fermenti
donec fermentaretur totum
7,⁵dies regis nostri
coeperunt principes furere a vino
extendit manum suam cum inlusoribus
7,⁶quia adplicuerunt quasi clibanum cor suum cum insidiaretur eis
tota nocte dormivit coquens eos
mane ipse succensus quasi ignis flammae
7,⁷omnes calefacti sunt quasi clibanus
et devoraverunt iudices suos
omnes reges eorum ceciderunt
non est qui clamet in eis ad me
7,⁸Ephraim in populis ipse commiscebatur
Ephraim factus est subcinericius qui non reversatur
7,⁹comederunt alieni robur eius et ipse nescivit
sed et cani effusi sunt in eo et ipse ignoravit
7,¹⁰et humiliabitur superbia Israhel in facie eius

nec reversi sunt ad Dominum Deum suum
et non quaesierunt eum in omnibus his
7,¹¹ et factus est Ephraim quasi columba seducta non habens cor
Aegyptum invocabant ad Assyrios abierunt
7,¹² et cum profecti fuerint expandam super eos rete meum
quasi volucrem caeli detraham eos
caedam eos secundum auditionem coetus eorum
7,¹³ vae eis quoniam recesserunt a me
vastabuntur quia praevaricati sunt in me
et ego redemi eos et ipsi locuti sunt contra me mendacia
7,¹⁴ et non clamaverunt ad me in corde suo
sed ululabant in cubilibus suis
super triticum et vinum ruminabant recesserunt a me
7,¹⁵ et ego erudivi et confortavi brachia eorum
et in me cogitaverunt malitiam
7,¹⁶ reversi sunt ut essent absque iugo
facti sunt quasi arcus dolosus
cadent in gladio principes eorum a furore linguae suae
ista subsannatio eorum in terra Aegypti
8,¹ in gutture tuo sit tuba quasi aquila super domum Domini
pro eo quod transgressi sunt foedus meum
et legem meam praevaricati sunt
8,² me invocabunt Deus meus cognovimus te Israhel
8,³ proiecit Israhel bonum inimicus persequetur eum
8,⁴ ipsi regnaverunt et non ex me
principes extiterunt et non cognovi
argentum suum et aurum suum fecerunt sibi idola ut interirent
8,⁵ proiectus est vitulus tuus Samaria
iratus est furor meus in eis
usquequo non poterunt emundari
8,⁶ quia ex Israhel et ipse est
artifex fecit illum et non est Deus
quoniam in araneorum telas erit vitulus Samariae
8,⁷ quia ventum seminabunt et turbinem metent
culmus stans non est in eis

germen non faciet farinam
quod si et fecerit alieni comedent eam
8,⁸devoratus est Israhel
nunc factus est in nationibus quasi vas immundum
8,⁹quia ipsi ascenderunt ad Assur
onager solitarius sibi Ephraim
munera dederunt amatoribus
8,¹⁰sed et cum mercede conduxerint nationes
nunc congregabo eos
et quiescent paulisper ab onere regis et principum
8,¹¹quia multiplicavit Ephraim altaria ad peccandum
factae sunt ei arae in delictum
8,¹²scribam ei multiples leges meas
quae velut alienae computatae sunt
8,¹³hostias adfer adfer immolabunt carnes et comedent
Dominus non suscipiet eas
nunc recordabitur iniquitatis eorum
et visitabit peccata eorum
ipsi in Aegyptum convertentur
8,¹⁴et oblitus est Israhel factoris sui et aedificavit delubra
et Iudas multiplicavit urbes munitas
et mittam ignem in civitates eius et devorabit aedes illius
9,¹ noli laetari Israhel
noli exultare sicut populi
quia fornicatus es a Deo tuo
dilexisti mercedem super omnes areas tritici
9,²area et torcular non pascet eos
et vinum mentietur eis
9,³non habitabunt in terra Domini
reversus est Ephraim Aegyptum
et in Assyriis pollutum comedit
9,⁴non libabunt Domino vinum
et non placebunt ei
sacrificia eorum quasi panis lugentium
omnes qui comedunt eum contaminabuntur

quia panis eorum animae ipsorum
non intrabit in domum Domini
9,⁵ quid facietis in die sollemni
in die festivitatis Domini
9,⁶ ecce enim profecti sunt a vastitate
Aegyptus congregavit eos
Memphis sepeliet eos
desiderabile argenti eorum urtica hereditabit
lappa in tabernaculis eorum
9,⁷ venerunt dies visitationis
venerunt dies retributionis
scitote Israhel stultum prophetam
insanum virum spiritalem
propter multitudinem iniquitatis tuae et multitudo amentiae
9,⁸ speculator Ephraim cum Deo meo
propheta laqueus ruinae super omnes vias eius
insania in domo Dei eius
9,⁹ profunde peccaverunt sicut in diebus Gabaa
recordabitur iniquitatis eorum
et visitabit peccata eorum
9,¹⁰ quasi uvas in deserto inveni Israhel
quasi prima poma ficulneae in cacumine eius vidi patres eorum
ipsi autem intraverunt ad Beelphegor
et abalienati sunt in confusione
et facti sunt abominabiles sicut ea quae dilexerunt
9,¹¹ Ephraim quasi avis avolavit gloria eorum a partu et ab utero et a conceptu
9,¹² quod si et enutrierint filios suos absque liberis eos faciam in hominibus
sed et vae eis cum recessero ab eis
9,¹³ Ephraim ut vidi Tyrus erat fundata in pulchritudine
et Ephraim educit ad interfectorem filios suos
9,¹⁴ da eis Domine quid dabis eis
da eis vulvam sine liberis et ubera arentia
9,¹⁵ omnes nequitiae eorum in Galgal
quia ibi exosos habui eos
propter malitiam adinventionum eorum de domo mea eiciam eos

non addam ut diligam eos
omnes principes eorum recedentes
9,¹⁶percussus est Ephraim
radix eorum exsiccata est
fructum nequaquam facient
quod si et genuerint interficiam amantissima uteri eorum
9,¹⁷abiciet eos Deus meus quia non audierunt eum
et erunt vagi in nationibus
10,¹ vitis frondosa Israhel
fructus adaequatus est ei
secundum multitudinem fructus sui multiplicavit altaria
iuxta ubertatem terrae suae exuberavit simulacris
10,²divisum est cor eorum nunc interibunt
ipse confringet simulacra eorum
depopulabitur aras eorum
10,³quia nunc dicent non est rex nobis
non enim timemus Dominum
et rex quid faciet nobis
10,⁴loquimini verba visionis inutilis
et ferietis foedus et germinabit quasi amaritudo
iudicium super sulcos agri
10,⁵vaccas Bethaven coluerunt habitatores Samariae
quia luxit super eum populus eius
et aeditui eius super eum exultaverunt in gloria eius quia migravit ab eo
10,⁶siquidem et ipse in Assur delatus est munus regi ultori
confusio Ephraim capiet
et confundetur Israhel in voluntate sua
10,⁷transire fecit Samaria regem suum quasi spumam super faciem aquae
10,⁸et disperdentur excelsa idoli peccatum Israhel
lappa et tribulus ascendet super aras eorum
et dicent montibus operite nos
et collibus cadite super nos
10,⁹ex diebus Gabaa peccavit Israhel
ibi steterunt non comprehendet eos in Gabaa proelium super filios iniquitatis
10,¹⁰iuxta desiderium meum corripiam eos

congregabuntur super eos populi
cum corripientur propter duas iniquitates suas
10,¹¹Ephraim vitula docta diligere trituram
et ego transivi super pulchritudinem colli eius
ascendam super Ephraim arabit Iudas
confringet sibi sulcos Iacob
10,¹²seminate vobis in iustitia
metite in ore misericordiae
innovate vobis novale
tempus autem requirendi Dominum
cum venerit qui docebit vos iustitiam
10,¹³arastis impietatem iniquitatem messuistis comedistis frugem mendacii
quia confisus es in viis tuis in multitudine fortium tuorum
10,¹⁴consurget tumultus in populo tuo
et omnes munitiones tuae vastabuntur
sicut vastatus est Salman
a domo eius qui iudicavit Baal in die proelii matre super filios adlisa
10,¹⁵sic fecit vobis Bethel a facie malitiae nequitiarum vestrarum
11,¹sicuti mane transit pertransiit rex Israhel
quia puer Israhel et dilexi eum
et ex Aegypto vocavi filium meum
11,²vocaverunt eos sic abierunt a facie eorum
Baalim immolabant et simulacris sacrificabant
11,³et ego quasi nutricius Ephraim
portabam eos in brachiis meis
et nescierunt quod curarem eos
11,⁴in funiculis Adam traham eos in vinculis caritatis
et ero eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum
et declinavi ad eum ut vesceretur
11,⁵non revertetur in terram Aegypti
et Assur ipse rex eius quoniam noluerunt converti
11,⁶coepit gladius in civitatibus eius et consumet electos eius et comedet capita eorum
11,⁷et populus meus pendebit ad reditum meum
iugum autem inponetur ei simul quod non auferetur
11,⁸quomodo dabo te Ephraim protegam te Israhel

quomodo dabo te sicut Adama ponam te ut Seboim
conversum est in me cor meum pariter
conturbata est paenitudo mea
11,⁹non faciam furorem irae meae
non convertar ut disperdam Ephraim
quoniam Deus ego et non homo
in medio tui Sanctus et non ingrediar civitatem
11,¹⁰post Dominum ambulabunt quasi leo rugiet
quia ipse rugiet et formidabunt filii maris
11,¹¹et avolabunt quasi avis ex Aegypto et quasi columba de terra Assyriorum
et conlocabo eos in domibus suis dicit Dominus
11,¹²circumdedit me in negatione Ephraim et in dolo domus Israhel
Iudas autem testis descendit cum Deo
et cum sanctis fidelis
12,¹Ephraim pascit ventum et sequitur aestum
tota die mendacium et vastitatem multiplicat
et foedus cum Assyriis iniit et oleum in Aegyptum ferebat
12,²iudicium ergo Domini cum Iuda et visitatio super Iacob
iuxta vias eius et iuxta adinventiones eius reddet ei
12,³in utero subplantavit fratrem suum
et in fortitudine sua directus est cum angelo
12,⁴et invaluit ad angelum et confortatus est
flevit et rogavit eum
in Bethel invenit eum et ibi locutus est nobiscum
12,⁵et Dominus Deus exercituum Dominus memoriale eius
12,⁶et tu ad Deum tuum converteris
misericordiam et iudicium custodi
et spera in Deo tuo semper
12,⁷Chanaan in manu eius statera dolosa calumniam dilexit
12,⁸et dixit Ephraim verumtamen dives effectus sum inveni idolum mihi
omnes labores mei non invenient mihi iniquitatem quam peccavi
12,⁹et ego Dominus Deus tuus ex terra Aegypti
adhuc sedere te faciam in tabernaculis sicut in diebus festivitatis
12,¹⁰et locutus sum super prophetas
et ego visionem multiplicavi

et in manu prophetarum adsimilatus sum
12,¹¹si Galaad idolum tamen frustra erant in Galgal bubus immolantes
nam et altaria eorum quasi acervi super sulcos agri
12,¹²fugit Iacob in regionem Syriae
et servivit Israhel in uxore et in uxore servavit
12,¹³in propheta autem eduxit Dominus Israhel de Aegypto
et in propheta servatus est
12,¹⁴ad iracundiam me provocavit Ephraim in amaritudinibus suis
et sanguis eius super eum veniet
et obprobrium eius restituet ei Dominus suus
13,¹ loquente Ephraim horror invasit Israhel
et deliquit in Baal et mortuus est
13,²et nunc addiderunt ad peccandum
feceruntque sibi conflatile de argento suo quasi similitudinem idolorum
factura artificum totum est
his ipsi dicunt immolate
homines vitulos adorantes
13,³idcirco erunt quasi nubes matutina
et sicut ros matutinus praeteriens
sicut pulvis turbine raptus ex area
et sicut fumus de fumarario
13,⁴ego autem Dominus Deus tuus ex terra Aegypti
et Deum absque me nescies
et salvator non est praeter me
13,⁵ego cognovi te in deserto in terra solitudinis
13,⁶iuxta pascua sua et adimpleti sunt et saturati
elevaverunt cor suum et obliti sunt mei
13,⁷et ero eis quasi leaena sicut pardus in via Assyriorum
13,⁸occurram eis quasi ursa raptis catulis
et dirumpam interiora iecoris eorum
et consumam eos ibi quasi leo bestia agri scindet eos
13,⁹perditio tua Israhel tantummodo in me auxilium tuum
13,¹⁰ubi est rex tuus maxime nunc salvet te in omnibus urbibus tuis
et iudices tui de quibus dixisti da mihi regem et principes
13,¹¹dabo tibi regem in furore meo

et auferam in indignatione mea
13,¹²conligata est iniquitas Ephraim
absconditum peccatum eius
13,¹³dolores parturientis venient ei
ipse filius non sapiens nunc enim non stabit in contritione filiorum
13,¹⁴de manu mortis liberabo eos
de morte redimam eos
ero mors tua o mors
ero morsus tuus inferne
consolatio abscondita est ab oculis meis
13,¹⁵quia ipse inter fratres dividet
adducet urentem ventum Dominus de deserto ascendentem
et siccabit venas eius et desolabit fontem eius
et ipse diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis
14,¹ pereat Samaria quoniam ad amaritudinem concitavit Dominum suum
in gladio pereat
parvuli eorum elidantur
et fetae eius discendantur
14,²convertere Israhel ad Dominum Deum tuum
quoniam corruisti in iniquitate tua
14,³tollite vobiscum verba et convertimini ad Dominum
dicite ei omnem aufer iniquitatem et accipe bonum
et reddemus vitulos labiorum nostrorum
14,⁴Assur non salvabit nos
super equum non ascendemus
nec dicemus ultra dii nostri opera manuum nostrarum
quia eius qui in te est misereberis pupilli
14,⁵sanabo contritiones eorum
diligam eos spontanee
quia aversus est furor meus ab eo
14,⁶ero quasi ros Israhel germinabit quasi liliium et erumpet radix eius ut Libani
14,⁷ibunt rami eius et erit quasi oliva gloria eius et odor eius ut Libani
14,⁸convertentur sedentes in umbra eius
vivent tritico et germinabunt quasi vinea
memoriale eius sicut vinum Libani

14,⁹Ephraim quid mihi ultra idola
ego exaudiam et dirigam eum
ego ut abietem virentem ex me fructus tuus inventus est
14,¹⁰quis sapiens et intelletet ista
intellegens et sciet haec
quia rectae viae Domini et iusti ambulabunt in eis
praevaricatores vero corruent in eis

EXPLICIT OSEE PROPHETA

INCIPIT IOHEL PROPHETA

1,¹ Verbum Domini quod factum est ad Iohel filium Fatuhel
1,² audite hoc senes et auribus percipite omnes habitatores terrae
si factum est istud in diebus vestris
aut in diebus patrum vestrorum
1,³ super hoc filiis vestris narrate
et filii vestri filiis suis
et filii eorum generationi alterae
1,⁴ residuum erucae comedit lucusta
et residuum lucustae comedit bruchus
et residuum bruchi comedit rubigo
1,⁵ expergescimini ebrii et flete
et ululate omnes qui bibitis vinum in dulcedine quoniam periit ab ore vestro
1,⁶ gens enim ascendit super terram meam fortis et innumerabilis
dentes eius ut dentes leonis
et molares eius ut catuli leonis
1,⁷ posuit vineam meam in desertum
et ficum meam decorticavit
nudans spoliavit eam et proiecit
albi facti sunt rami eius
1,⁸ plange quasi virgo accincta sacco super virum pubertatis suae
1,⁹ periit sacrificium et libatio de domo Domini
luxerunt sacerdotes ministri Domini
1,¹⁰ depopulata est regio luxit humus
quoniam devastatum est triticum
confusum est vinum elanguit oleum
1,¹¹ confusi sunt agricolae
ululaverunt vinitores super frumento et hordeo
quia periit messis agri
1,¹² vinea confusa est et ficus elanguit
malogranatum et palma et malum et omnia ligna agri aruerunt
quia confusum est gaudium a filiis hominum
1,¹³ accingite vos et plangite sacerdotes
ululate ministri altaris

ingredimini cubate in sacco ministri Dei mei
quoniam interiit de domo Dei vestri sacrificium et libatio
1,¹⁴sanctificate ieiunium vocate coetum
congregate senes omnes habitatores terrae in domum Dei vestri
et clamate ad Dominum 1,¹⁵a a diei quia prope est dies Domini
et quasi vastitas a potente veniet
1,¹⁶numquid non coram oculis vestris alimenta perierunt
de domo Dei nostri laetitia et exultatio
1,¹⁷conputruerunt iumenta in stercore suo
demolita sunt horrea
dissipatae sunt apothecae
quoniam confusum est triticum
1,¹⁸quid ingemuit animal
mugierunt greges armenti quia non est pascua eis
sed et greges pecorum disperierunt
1,¹⁹ad te Domine clamabo quia ignis comedit speciosa deserti et flamma succendit omnia
ligna regionis
1,²⁰sed et bestiae agri quasi area sitiens imbrem suspexerunt ad te
quoniam exsiccati sunt fontes aquarum
et ignis devoravit speciosa deserti
2,¹ canite tuba in Sion
ululate in monte sancto meo
conturbentur omnes habitatores terrae quia venit dies Domini
quia prope est 2,²dies tenebrarum et caliginis
dies nubis et turbinis
quasi mane expansum super montes
populus multus et fortis
similis ei non fuit a principio
et post eum non erit usque in annos generationis et generationis
2,³ante faciem eius ignis vorans
et post eum exurens flamma
quasi hortus voluptatis terra coram eo
et post eum solitudo deserti
neque est qui effugiat eum
2,⁴quasi aspectus equorum aspectus eorum

et quasi equites sic current
2,⁵sicut sonitus quadrigarum super capita montium exilient
sicut sonitus flammae ignis devorantis stipulam
velut populus fortis praeparatus ad proelium
2,⁶a facie eius cruciabuntur populi
omnes vultus redigentur in ollam
2,⁷sicut fortes current quasi viri bellatores ascendent murum
vir in viis suis gradietur
et non declinabunt a semitis suis
2,⁸unusquisque fratrem suum non coartabit
singuli in calle suo ambulabunt
sed et per fenestras cadent et non demolientur
2,⁹urbem ingredientur in muro current domos conscendent
per fenestras intrabunt quasi fur
2,¹⁰a facie eius contremuit terra moti sunt caeli
sol et luna obtenebrati sunt
et stellae retraxerunt splendorem suum
2,¹¹et Dominus dedit vocem suam ante faciem exercitus sui
quia multa sunt nimis castra eius
quia fortia et facientia verbum eius
magnus enim dies Domini et terribilis valde et quis sustinebit eum
2,¹²nunc ergo dicit Dominus convertimini ad me in toto corde vestro
in ieiunio et in fletu et in planctu
2,¹³et scindite corda vestra et non vestimenta vestra
et convertimini ad Dominum Deum vestrum
quia benignus et misericors est
patiens et multae misericordiae
et praestabilis super malitia
2,¹⁴quis scit si convertatur et ignoscat
et relinquat post se benedictionem
sacrificium et libamen Domino Deo nostro
2,¹⁵canite tuba in Sion
sanctificate ieiunium vocate coetum
2,¹⁶congregate populum
sanctificate ecclesiam coadunate senes

congregate parvulos et sugentes ubera
egrediatur sponsus de cubili suo
et sponsa de thalamo suo
2,¹⁷inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri Domini et dicent
parce Domine populo tuo et ne des hereditatem tuam in obprobrium ut dominantur eis na-
tiones
quare dicunt in populis ubi est Deus eorum
2,¹⁸zelatus est Dominus terram suam et pepercit populo suo
2,¹⁹et respondit Dominus et dixit populo suo
ecce ego mittam vobis frumentum et vinum et oleum et replebimini eo
et non dabo vos ultra obprobrium in gentibus
2,²⁰et eum qui ab aquilone est procul faciam a vobis et expellam eum in terram inviam et
desertam
faciem eius contra mare orientale
et extremum eius ad mare novissimum
et ascendet fetor eius et ascendet putredo eius quia superbe egit
2,²¹noli timere terra exulta et laetare
quoniam magnificavit Dominus ut faceret
2,²²nolite timere animalia regionis
quia germinaverunt speciosa deserti
quia lignum adtulit fructum suum
ficus et vinea dederunt virtutem suam
2,²³et filii Sion exultate et laetamini in Domino Deo vestro
quia dedit vobis doctorem iustitiae
et descendere faciet ad vos imbrem matutinum et serotinum in principio
2,²⁴et implebuntur areae frumento
et redundabunt torcularia vino et oleo
2,²⁵et reddam vobis annos quos comedit lucusta bruchus et rubigo et eruca
fortitudo mea magna quam misi in vos
2,²⁶et comedetis vescentes et saturabimini
et laudabitis nomen Domini Dei vestri qui fecit vobiscum mirabilia
et non confundetur populus meus in sempiternum
2,²⁷et scietis quia in medio Israhel ego sum
et ego Dominus Deus vester et non est amplius
et non confundetur populus meus in aeternum

2,²⁸et erit post haec effundam spiritum meum super omnem carnem
et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae
senes vestri somnia somniabunt
et iuvenes vestri visiones videbunt
2,²⁹sed et super servos et ancillas in diebus illis effundam spiritum meum
2,³⁰et dabo prodigia in caelo et in terra
sanguinem et ignem et vaporem fumi
2,³¹sol vertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus et
horribilis
2,³²et erit omnis qui invocaverit nomen Domini salvus erit
quia in monte Sion et in Hierusalem erit salvatio sicut dixit Dominus
et in residuis quos Dominus vocaverit
3,¹ quia ecce in diebus illis et in tempore illo
cum convertero captivitatem Iuda et Hierusalem
3,²congregabo omnes gentes et deducam eas in valle Iosaphat
et disceptabo cum eis ibi super populo meo et hereditate mea Israhel
quos disperserunt in nationibus
et terram meam diviserunt
3,³et super populum meum miserunt sortem
et posuerunt puerum in prostibulum
et puellam vendiderunt pro vino ut biberent
3,⁴verum quid vobis et mihi Tyrus et Sidon et omnis terminus Palestinorum
numquid ultionem vos redditis mihi
et si ulciscimini vos contra me
cito velociter reddam vicissitudinem vobis super caput vestrum
3,⁵argentum enim meum et aurum tulistis
et desiderabilia mea et pulcherrima intulistis in delubra vestra
3,⁶et filios Iuda et filios Hierusalem vendidistis filiis Graecorum
ut longe faceretis eos de finibus suis
3,⁷ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos
et convertam retributionem vestram in caput vestrum
3,⁸et vendam filios vestros et filias vestras in manibus filiorum Iuda
et venundabunt eos Sabeis genti longinquae quia Dominus locutus est
3,⁹clamate hoc in gentibus sanctificate bellum suscite robustos
accedant ascendant omnes viri bellatores

3,¹⁰concidite aratra vestra in gladios
et ligones vestros in lanceas
infirmus dicat quia fortis ego sum
3,¹¹erumpite et venite omnes gentes de circuitu et congregamini
ibi occumbere faciet Dominus robustos tuos
3,¹²consurgant et ascendant gentes in vallem Iosaphat
quia ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu
3,¹³mittite falces quoniam maturavit messis
venite et descendite quia plenum est torcular
exuberant torcularia quia multiplicata est malitia eorum
3,¹⁴populi populi in valle concisionis
quia iuxta est dies Domini in valle concisionis
3,¹⁵sol et luna obtenebricata sunt
et stellae retraxerunt splendorem suum
3,¹⁶et Dominus de Sion rugiet et de Hierusalem dabit vocem suam
et movebuntur caeli et terra
et Dominus spes populi sui et fortitudo filiorum Israhel
3,¹⁷et scietis quia ego Dominus Deus vester
habitans in Sion in monte sancto meo
et erit Hierusalem sancta et alieni non transibunt per eam amplius
3,¹⁸et erit in die illa stillabunt montes dulcedinem et colles fluent lacte
et per omnes rivos Iuda ibunt aquae
et fons de domo Domini egredietur et inrigabit torrentem Spinarum
3,¹⁹Aegyptus in desolatione erit
et Idumea in desertum perditionis
pro eo quod inique egerint in filios Iuda
et effuderint sanguinem innocentem in terra sua
3,²⁰et Iudaea in aeternum habitabitur
et Hierusalem in generatione et generationem
3,²¹et mundabo sanguinem eorum quem non mundaveram
et Dominus commorabitur in Sion

EXPLICIT IOHEL PROPHETA

INCIPIIT AMOS PROPHETA

1,¹ Verba Amos qui fuit in pastoralibus de Thecuae
quae vidit super Israhel in diebus Oziae regis Iuda
et in diebus Hieroboam filii Ioas regis Israhel
ante duos annos terraemotus 1,² et dixit
Dominus de Sion rugiet et de Hierusalem dabit vocem suam
et luxerunt speciosa pastorum
et exsiccatus est vertex Carmeli
1,³ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Damasci
et super quattuor non convertam eum
eo quod triturerint in plaustis ferreis Galaad
1,⁴ et mittam ignem in domum Azahel
et devorabit domos Benadad
1,⁵ et conteram vectem Damasci
et disperdam habitorem de campo Idoli
et tenentem sceptrum de domo Voluptatis
et transferetur populus Syriae Cyrenen dicit Dominus
1,⁶ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Gazae
et super quattuor non convertam eum
eo quod transtulerit captivitatem perfectam
ut concluderet eam in Idumea
1,⁷ et mittam ignem in murum Gazae
et devorabit aedes eius
1,⁸ et disperdam habitorem de Azoto
et tenentem sceptrum de Ascalone
et convertam manum meam super Accaron
et peribunt reliqui Philisthinorum dicit Dominus Deus
1,⁹ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Tyri
et super quattuor non convertam eum
eo quod concluderint captivitatem perfectam in Idumea
et non sint recordati foederis fratrum
1,¹⁰ et emittam ignem in murum Tyri
et devorabit aedes eius
1,¹¹ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Edom

et super quattuor non convertam eum
eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum
et violaverit misericordiam eius
et tenuerit ultra furorem suum
et indignationem suam servaverit usque in finem
1,¹² mittam ignem in Theman
et devorabit aedes Bosrae
1,¹³ haec dicit Dominus super tribus sceleribus filiorum Ammon
et super quattuor non convertam eum
eo quod dissecuerit praegnantes Galaad ad dilatandum terminum suum
1,¹⁴ et succendam ignem in muro Rabbae
et devorabit aedes eius
in ululatu in die belli et in turbine in die commotionis
1,¹⁵ et ibit Melchom in captivitatem
ipse et principes eius simul dicit Dominus
2,¹ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Moab
et super quattuor non convertam eum
eo quod incenderit ossa regis Idumeae usque ad cinerem
2,² et mittam ignem in Moab et devorabit aedes Carioth
et morietur in sonitu Moab in clangore tubae
2,³ et disperdam iudicem de medio eius
et omnes principes eius interficiam cum eo dicit Dominus
2,⁴ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Iuda
et super quattuor non convertam eum
eo quod abiecerint legem Domini
et mandata eius non custodierint
deceperunt enim eos idola sua
post quae abierant patres eorum
2,⁵ et mittam ignem in Iuda et devorabit aedes Hierusalem
2,⁶ haec dicit Dominus super tribus sceleribus Israhel
et super quattuor non convertam eum
pro eo quod vendiderit argento iustum
et pauperem pro calciamentis
2,⁷ qui conterunt super pulverem terrae capita pauperum
et viam humilium declinant

et filius ac pater eius ierunt ad puellam ut violarent nomen sanctum meum
2,⁸ et super vestimentis pigneratis accubuerunt iuxta omne altare
et vinum damnatorum bibebant in domo Dei sui
2,⁹ ego autem exterminavi Amorreum a facie eorum
cuius altitudo cedrorum altitudo eius
et fortis ipse quasi quercus
et contrivi fructum eius desuper
et radices eius subter
2,¹⁰ ego sum qui ascendere vos feci de terra Aegypti et eduxi vos in deserto quadraginta an-
nis
ut possideretis terram Amorrei
2,¹¹ et suscitavi de filiis vestris in prophetas
et de iuvenibus vestris nazarenos
numquid non ita est filii Israhel dicit Dominus
2,¹² et propinabatis nazarenis vino
et prophetis mandabatis dicentes ne prophetetis
2,¹³ ecce ego stridebo super vos sicut stridet plaustrum onustum faeno
2,¹⁴ et peribit fuga a veloce et fortis non obtinebit virtutem suam
et robustus non salvabit animam suam
2,¹⁵ et tenens arcum non stabit
et velox pedibus suis non salvabitur
et ascensor equi non salvabit animam suam
2,¹⁶ et robustus corde inter fortes nudus fugiet in die illa dicit Dominus
3,¹ audite verbum quod locutus est Dominus super vos filii Israhel
super omni cognatione quam eduxi de terra Aegypti dicens
3,² tantummodo vos cognovi ex omnibus cognationibus terrae
idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras
3,³ numquid ambulabunt duo pariter nisi convenerit eis
3,⁴ numquid rugiet leo in saltu nisi habuerit praedam
numquid dabit catulus leonis vocem de cubili suo nisi aliquid adprehenderit
3,⁵ numquid cadet avis in laqueum terrae absque aucupe
numquid auferetur laqueus de terra antequam quid ceperit
3,⁶ si clanget tuba in civitate et populus non expavescet
si erit malum in civitate quod Dominus non fecit
3,⁷ quia non faciet Dominus Deus verbum

nisi revelaverit secretum suum ad servos suos prophetas
3,⁸ leo rugiet quis non timebit
Dominus Deus locutus est quis non prophetabit
3,⁹ auditum facite in aedibus Azoti et in aedibus terrae Aegypti et dicite
congregamini super montes Samariae
et videte insanias multas in medio eius
et calumniam patientes in penetrabilibus eius
3,¹⁰ et nescierunt facere rectum dicit Dominus
thesaurizantes iniquitatem et rapinas in aedibus suis
3,¹¹ propterea haec dicit Dominus Deus
tribulabitur et circumietur terra
et detrahetur ex te fortitudo tua et diripientur aedes tuae
3,¹² haec dicit Dominus quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura aut extremum auriculae
sic eruentur filii Israhel qui habitant in Samaria in plaga lectuli et in Damasco grabatti
3,¹³ audite et contestamini in domo Iacob dicit Dominus Deus exercituum
3,¹⁴ quia in die cum visitare coepero praevaricationes Israhel super eum
visitabo et super altaria Bethel
et amputabuntur cornua altaris et cadent in terram
3,¹⁵ et percutiam domum hiemalem cum domo aestiva
et peribunt domus eburneae et dissipabuntur aedes multae dicit Dominus
4,¹ audite verbum hoc vaccae pingues quae estis in monte Samariae
quae calumniam facitis egenis et confringitis pauperes
quae dicitis dominis vestris adferte et bibemus
4,² iuravit Dominus Deus in sancto suo
quia ecce dies venient super vos
et levabunt vos in contis
et reliquias vestras in ollis ferventibus
4,³ et per aperturas exhibitis altera contra alteram
et proiciemini in Armon dicit Dominus
4,⁴ venite ad Bethel et impie agite
ad Galgalam et multiplicare praevaricationem
et offerte mane victimas vestras
tribus diebus decimas vestras
4,⁵ et sacrificare de fermentato laudem

et vocate voluntarias oblationes et adnuntiate
sic enim voluistis filii Israhel dicit Dominus Deus
4,⁶ unde et ego dedi vobis stuporem dentium in cunctis urbibus vestris
et indigentiam panum in omnibus locis vestris
et non estis reversi ad me dicit Dominus
4,⁷ ego quoque prohibui a vobis imbrem
cum adhuc tres menses superessent usque ad messem
et plui super civitatem unam et super civitatem alteram non plui
pars una conpluta est
et pars super quam non plui aruit
4,⁸ et venerunt duae et tres civitates ad civitatem unam ut biberent aquam et non sunt satia-
tae
et non redistis ad me dicit Dominus
4,⁹ percussi vos in vento urente et in aurugine
multitudinem hortorum vestrorum et vinearum vestrarum
oliveta vestra et ficeta vestra comedit eruca
et non redistis ad me dicit Dominus
4,¹⁰ misi in vos mortem in via Aegypti
percussi in gladio iuvenes vestros
usque ad captivitatem equorum vestrorum
et ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in nares vestras
et non redistis ad me dicit Dominus
4,¹¹ subverti vos sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorram
et facti estis quasi torris raptus de incendio
et non redistis ad me dicit Dominus
4,¹² quapropter haec faciam tibi Israhel
postquam autem haec fecero tibi
praeparare in occursum Dei tui Israhel
4,¹³ quia ecce formans montes et creans ventum
et adnuntians homini eloquium suum
faciens matutinam nebulam
et gradiens super excelsa terrae
Dominus Deus exercituum nomen eius
5,¹ audite verbum istud quod ego levo super vos planctum domus Israhel
cecidit non adiciet ut resurgat 5,² virgo Israhel

proiecta est in terram suam non est qui suscitet eam
5,³ quia haec dicit Dominus Deus
urbs de qua egrediebantur mille relinquentur in ea centum
et de qua egrediebantur centum relinquentur in ea decem in domo Israhel
5,⁴ quia haec dicit Dominus domui Israhel
quaerite me et vivetis
5,⁵ et nolite quaerere Bethel
et in Galgala nolite intrare
et in Bersabee non transibitis
quia Galgala captiva ducetur
et Bethel erit inutilis
5,⁶ quaerite Dominum et vivite ne forte conburatur ut ignis domus Ioseph
et devorabit et non erit qui extinguat Bethel
5,⁷ qui convertitis in absinthium iudicium
et iustitiam in terra relinquitis
5,⁸ facientem Arcturum et Orionem
et convertentem in mane tenebras
et diem nocte mutantem
qui vocat aquas maris et effundit eas super faciem terrae
Dominus nomen eius
5,⁹ qui subridet vastitatem super robustum
et depopulationem super potentem adfert
5,¹⁰ odio habuerunt in porta corripientem
et loquentem perfecte abominati sunt
5,¹¹ idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem
et praedam electam tollebatis ab eo
domos quadro lapide aedificabitis et non habitabitis in eis
vineas amantissimas plantabitis et non bibetis vinum earum
5,¹² quia cognovi multa scelera vestra et fortia peccata vestra
hostes iusti accipientes munus
et pauperes in porta deprimentes
5,¹³ ideo prudens in tempore illo tacebit quia tempus malum est
5,¹⁴ quaerite bonum et non malum ut vivatis
et erit Dominus Deus exercituum vobiscum sicut dixistis
5,¹⁵ odite malum et diligite bonum

et constituite in porta iudicium
si forte misereatur Dominus Deus exercituum reliquiis Ioseph
5,¹⁶ propterea haec dicit Dominus Deus exercituum Dominator
in omnibus plateis planctus et in cunctis quae foris sunt dicetur vae vae
et vocabunt agricolam ad luctum et ad planctum eos qui sciunt plangere
5,¹⁷ et in omnibus vineis erit planctus
quia pertransibo in medio tui dicit Dominus
5,¹⁸ vae desiderantibus diem Domini
ad quid eam vobis
dies Domini ista tenebrae et non lux
5,¹⁹ quomodo si fugiat vir a facie leonis et occurrat ei ursus
et ingrediatur domum et innitatur manu sua super parietem et mordeat eum coluber
5,²⁰ numquid non tenebrae dies Domini et non lux
et caligo et non splendor in ea
5,²¹ odi et proieci festiuitates vestras
et non capiam odorem coetuum vestrorum
5,²² quod si adtuleritis mihi holocaustomata et munera vestra non suscipiam
et vota pinguium vestrorum non respiciam
5,²³ aufer a me tumultum carminum tuorum
et cantica lyrae tuae non audiam
5,²⁴ et revelabitur quasi aqua iudicium
et iustitia quasi torrens fortis
5,²⁵ numquid hostias et sacrificium obtulistis mihi in deserto quadraginta annis domus Isra-
hel
5,²⁶ et portastis tabernaculum Moloch vestro
et imaginem idolorum vestrorum
sidus dei vestri quae fecistis vobis
5,²⁷ et migrare vos faciam trans Damascum dixit Dominus Deus exercituum nomen eius
6,¹ vae qui opulenti estis in Sion
et confiditis in monte Samariae
optimates capita populorum ingredienti domum Israhel
6,² transite in Chalanne et videte
et ite inde in Emath magnam
et descendite in Geth Palestinorum
et ad optima quaeque regna horum

si latior terminus eorum termino vestro est
6,³ qui separati estis in diem malum
et adpropinquatis solio iniquitatis
6,⁴ qui dormitis in lectis eburneis
et lascivitis in stratis vestris
qui comeditis agnum de grege
et vitulos de medio armenti
6,⁵ qui canitis ad vocem psalterii sicut David
putaverunt se habere vasa cantici
6,⁶ bibentes in fialis vinum
et optimo unguento delibuti
et nihil patiebantur super contritione Ioseph
6,⁷ quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium
et auferetur factio lascivientium
6,⁸ iuravit Dominus Deus in anima sua dicit Dominus Deus exercituum
detestor ego superbiam Iacob
et domos eius odi
et tradam civitatem cum habitatoribus suis
6,⁹ quod si reliqui fuerint decem viri in domo una et ipsi morientur
6,¹⁰ et tollet eum propinquus suus et conburet eum ut efferat ossa de domo
et dicet ei qui in penetrabilibus domus est
numquid adhuc est apud te
6,¹¹ et respondebit finis est
et dicet ei tace et non recorderis nominis Domini
6,¹² quia ecce Dominus mandabit
et percutiet domum maiorem ruinis
et domum minorem scissionibus
6,¹³ numquid currere queunt in petris equi
aut arari potest in bubalis
quoniam convertistis in amaritudinem iudicium
et fructum iustitiae in absinthium
6,¹⁴ qui laetamini in nihili
qui dicitis numquid non in fortitudine nostra adsumpsimus nobis cornua
6,¹⁵ ecce enim suscitabo super vos domus Israhel dicit Dominus Deus exercituum gentem
et conterent vos ab introitu Emath usque ad torrentem Deserti

7,¹ haec ostendit mihi Dominus Deus
et ecce fictor lucustae in principio germinantium serotini imbris
et ecce serotinus post tonsorem regis
7,² et factum est cum consummasset comedere herbam terrae
et dixi Domine Deus propitius esto obsecro
quis suscitabit Iacob quia parvulus est
7,³ misertus est Dominus super hoc non erit dixit Dominus
7,⁴ haec ostendit mihi Dominus Deus
et ecce vocabat iudicium ad ignem Dominus Deus
et devoravit abyssum multam
et comedit simul partem
7,⁵ et dixi Domine Deus quiesce obsecro
quis suscitabit Iacob quia parvulus est
7,⁶ misertus est Dominus super hoc
sed et istud non erit dixit Dominus Deus
7,⁷ haec ostendit mihi
et ecce Dominus stans super murum litum
et in manu eius trulla cementarii
7,⁸ et dixit Dominus ad me quid tu vides Amos
et dixi trullam cementarii
et dixit Dominus ecce ego ponam trullam in medio populi mei Israhel
non adiciam ultra superinducere eum
7,⁹ et demolientur excelsa idoli
et sanctificationes Israhel desolabuntur
et consurgam super domum Hieroboam in gladio
7,¹⁰ et misit Amasias sacerdos Bethel ad Hieroboam regem Israhel dicens
rebellavit contra te Amos in medio domus Israhel
non poterit terra sustinere universos sermones eius
7,¹¹ haec enim dicit Amos
in gladio morietur Hieroboam et Israhel captivus migrabit de terra sua
7,¹² et dixit Amasias ad Amos
qui vides gradere fuge in terram Iuda
et comede ibi panem et ibi prophetabis
7,¹³ et in Bethel non adicies ultra ut prophetes
quia sanctificatio regis est et domus regni est

7,¹⁴ et respondit Amos et dixit ad Amasiam
non sum propheta et non sum filius prophetae sed armentarius ego sum vellicans sycomoros

7,¹⁵ et tulit me Dominus cum sequerer gregem
et dixit ad me Dominus

vade propheta ad populum meum Israhel

7,¹⁶ et nunc audi verbum Domini
tu dicis non prophetabis super Israhel
et non stillabis super domum idoli

7,¹⁷ propter hoc haec dicit Dominus
uxor tua in civitate fornicabitur
et filii tui et filiae tuae in gladio cadent
et humus tua funiculo metietur
et tu in terra polluta morieris
et Israhel captivus migrabit de terra sua

8,¹ haec ostendit mihi Dominus Deus
et ecce uncinus pomorum

8,² et dixit quid tu vides Amos
et dixi uncinum pomorum
et dixit Dominus ad me

venit finis super populum meum Israhel
non adiciam ultra ut pertranseam eum

8,³ et stridebunt cardines templi in die illa dicit Dominus Deus
multi morientur in omni loco proicietur silentium

8,⁴ audite hoc qui conteritis pauperem
et deficere facitis egenos terrae

8,⁵ dicentes quando transibit mensis et venundabimus merces
et sabbatum et aperiemus frumentum

ut inminuamus mensuram et augeamus siclum
et subponamus stateras dolosas

8,⁶ ut possideamus in argento egenos
et pauperes pro calciamentis

et quisquillas frumenti vendamus

8,⁷ iuravit Dominus in superbia Iacob
si oblitus fuero usque ad finem omnia opera eorum

8,⁸ numquid super isto non commovebitur terra
et lugebit omnis habitator eius
et ascendet quasi fluvius universus
et eicietur et defluet quasi rivus Aegypti
8,⁹ et erit in die illa dicit Dominus
occidet sol meridie et tenebrescere faciam terram in die luminis
8,¹⁰ et convertam festivitates vestras in luctum
et omnia cantica vestra in planctum
et inducam super omne dorsum vestrum saccum
et super omne caput calvitium
et ponam eam quasi luctum unigeniti
et novissima eius quasi diem amarum
8,¹¹ ecce dies veniunt dicit Dominus
et mittam famem in terram
non famem panis neque sitim aquae
sed audiendi verbum Domini
8,¹² et commovebuntur a mari usque ad mare
et ab aquilone usque ad orientem
circumbunt quaerentes verbum Domini et non invenient
8,¹³ in die illa deficient virgines pulchrae et adulescentes in siti
8,¹⁴ qui iurant in delicto Samariae
et dicunt vivit deus tuus Dan
et vivit via Bersabee
et cadent et non resurgent ultra
9,¹ vidi Dominum stantem super altare
et dixit percute cardinem et commoveantur superliminaria
avaritia enim in capite omnium
et novissimum eorum in gladio interficiam non erit fuga eis
fugiet et non salvabitur ex eis qui fugerit
9,² si descenderint usque ad infernum inde manus mea educet eos
et si ascenderint usque ad caelum inde detraham eos
9,³ et si absconditi fuerint in vertice Carmeli inde scrutans auferam eos
et si celaverint se ab oculis meis in fundo maris ibi mandabo serpenti et mordebit eos
9,⁴ et si abierint in captivitatem coram inimicis suis ibi mandabo gladio et occidet eos
et ponam oculos meos super eos in malum et non in bonum

9,⁵ et Dominus Deus exercituum qui tangit terram et tabescet
et lugebunt omnes habitantes in ea
et ascendet sicut rivus omnis
et defluet sicut fluvius Aegypti
9,⁶ qui aedificat in caelo ascensionem suam
et fasciculum suum super terram fundavit
qui vocat aquas maris et effundit eas super faciem terrae Dominus nomen eius
9,⁷ numquid non ut filii Aethiopum vos estis mihi filii Israhel ait Dominus
numquid non Israhel ascendere feci de terra Aegypti
et Palestinos de Cappadocia
et Syros de Cyrene
9,⁸ ecce oculi Domini Dei super regnum peccans
et conteram illud a facie terrae
verumtamen conterens non conteram domum Iacob dicit Dominus
9,⁹ ecce enim ego mandabo et concutiam in omnibus gentibus domum Israhel
sicut concutitur in cribro et non cadet lapillus super terram
9,¹⁰ in gladio morientur omnes peccatores populi mei
qui dicunt non adpropinquabit et non veniet super nos malum
9,¹¹ in die illo suscitabo tabernaculum David quod cecidit et reaedificabo aperturas muro-
rum eius
et ea quae corruerant instaurabo
et reaedificabo eum sicut diebus antiquis
9,¹² ut possideant reliquias Idumeae et omnes nationes
eo quod invocatum sit nomen meum super eos dicit Dominus faciens haec
9,¹³ ecce dies veniunt dicit Dominus
et comprehendet arator messorum
et calcator uvae mittentem semen
et stillabunt montes dulcedinem
et omnes colles culti erunt
9,¹⁴ et convertam captivitatem populi mei Israhel
et aedificabunt civitates desertas et habitabunt
et plantabunt vineas et bibent vinum earum
et facient hortos et comedent fructus eorum
9,¹⁵ et plantabo eos super humum suam
et non evellam eos ultra de terra sua quam dedi eis dicit Dominus Deus tuus

EXPLICIT AMOS PROPHETA

INCIPIT ABDIAS PROPHETA

¹ Visio Abdiae

haec dicit Dominus Deus ad Edom
auditum audivimus a Domino
et legatum ad gentes misit
surgite et consurgamus adversum eum in proelium

² ecce parvulum te dedi in gentibus
contemptibilis tu es valde

³ superbia cordis tui extulit te
habitantem in scissuris petrae
exaltantem solium suum

qui dicit in corde suo quis detrahet me in terram

⁴ si exaltatus fueris ut aquila
et si inter sidera posueris nidum tuum
inde detraham te dicit Dominus

⁵ si fures introissent ad te si latrones per noctem quomodo conticuisses
nonne furati essent sufficientia sibi
si vindemiares introissent ad te numquid saltim racemos reliquissent tibi

⁶ quomodo scrutati sunt Esau
investigaverunt abscondita eius

⁷ usque ad terminum emiserunt te
omnes viri foederis tui inluserunt tibi
invaluerunt adversum te viri pacis tuae
qui comedunt tecum ponent insidias subter te
non est prudentia in eo

⁸ numquid non in die illa dicit Dominus
perdam sapientes de Idumea
et prudentiam de monte Esau

⁹ et timebunt fortes tui a meridie
ut intereat vir de monte Esau

¹⁰ propter interfectionem et propter iniquitatem in fratrem tuum Iacob
operiet te confusio et peribis in aeternum

¹¹ in die cum stares adversus quando capiebant alieni exercitum eius
et extranei ingrediebantur portas eius

et super Hierusalem mittebant sortem
tu quoque eras quasi unus ex eis
¹²et non despicias in die fratris tui in die peregrinationis eius
et non laetaberis super filios Iuda in die perditionis eorum
et non magnificabis os tuum in die angustiae
¹³neque ingredieris portam populi mei in die ruinae eorum
neque despicias et tu in malis eius in die vastitatis illius
et non emitteris adversum exercitum eius in die vastitatis illius
¹⁴neque stabis in exitibus ut interficias eos qui fugerint
et non concludes reliquos eius in die tribulationis
¹⁵quoniam iuxta est dies Domini super omnes gentes
sicut fecisti fiet tibi retributionem tuam convertet in caput tuum
¹⁶quomodo enim bibisti super montem sanctum meum bibent omnes gentes iugiter
et bibent et absorbent et erunt quasi non sint
¹⁷et in monte Sion erit salvatio et erit sanctus
et possidebit domus Iacob eos qui se possederant
¹⁸et erit domus Iacob ignis et domus Ioseph flamma et domus Esau stipula
et succendentur in eis et devorabunt eos
et non erunt reliquiae domus Esau quia Dominus locutus est
¹⁹et hereditabunt hii qui ad austrum montem Esau
et qui in campestribus Philisthim
et possidebunt regionem Ephraim et regionem Samariae
et Benjamin possidebit Galaad
²⁰et transmigratio exercitus huius filiorum Israhel omnia Chananeorum usque ad Sarap-
ham
et transmigratio Hierusalem quae in Bosforo est possidebit civitates austri
²¹et ascendent salvatores in montem Sion iudicare montem Esau et erit Domino regnum

EXPLICIT ABDIAS PROPHETA

INCIPIT IONA PROPHETA

1,¹ Et factum est verbum Domini ad Ionam filium Amathi dicens

1,² surge vade in Nineven civitatem grandem et praedica in ea quia ascendit malitia eius coram me

1,³ et surrexit Iona ut fugeret in Tharsis a facie Domini
et descendit Ioppen et invenit navem euntem in Tharsis
et dedit naulum eius et descendit in eam

ut iret cum eis in Tharsis a facie Domini

1,⁴ Dominus autem misit ventum magnum in mari
et facta est tempestas magna in mari
et navis periclitabatur conteri

1,⁵ et timuerunt nautae
et clamaverunt viri ad deum suum
et miserunt vasa quae erant in navi in mare ut adleviaretur ab eis
et Iona descendit ad interiora navis
et dormiebat sopore gravi

1,⁶ et accessit ad eum gubernator et dixit ei
quid tu sopore deprimeris
surge invoca Deum tuum si forte recogitet Deus de nobis et non pereamus

1,⁷ et dixit vir ad collegam suum
venite et mittamus sortes
et sciamus quare hoc malum sit nobis
et miserunt sortes
et cecidit sors super Ionam

1,⁸ et dixerunt ad eum indica nobis cuius causa malum istud sit nobis
quod est opus tuum quae terra tua
et quo vel ex quo populo es tu

1,⁹ et dixit ad eos
Hebraeus ego sum et Dominum Deum caeli ego timeo qui fecit mare et aridam

1,¹⁰ et timuerunt viri timore magno
et dixerunt ad eum quid hoc fecisti
cogoverunt enim viri quod a facie Domini fugeret quia indicaverat eis

1,¹¹ et dixerunt ad eum quid faciemus tibi et cessabit mare a nobis
quia mare ibat et intumescebat

1,¹²et dixit ad eos
tollite me et mittite in mare et cessabit mare a vobis
scio enim ego quoniam propter me tempestas grandis haec super vos
1,¹³et remigabant viri ut reverterentur ad aridam et non valebant
quia mare ibat et intumescebat super eos
1,¹⁴et clamaverunt ad Dominum et dixerunt
quaesumus Domine ne pereamus in anima viri istius et ne des super nos sanguinem inno-
centem
quia tu Domine sicut voluisti fecisti
1,¹⁵et tulerunt Ionam et miserunt in mare
et stetit mare a fervore suo
1,¹⁶et timuerunt viri timore magno Dominum
et immolaverunt hostias Domino
et voverunt vota
2,¹ et praeparavit Dominus piscem grandem ut degluttiret Ionam
et erat Iona in ventre piscis tribus diebus et tribus noctibus
2,²et oravit Iona ad Dominum Deum suum de utero piscis 2,³et dixit
clamavi de tribulatione mea ad Dominum et exaudivit me
de ventre inferni clamavi et exaudisti vocem meam
2,⁴et proiecisti me in profundum in corde maris et flumen circumdedit me
omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt
2,⁵et ego dixi abiectus sum a conspectu oculorum tuorum
verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum
2,⁶circumdederunt me aquae usque ad animam abyssus vallavit me
pelagus operuit caput meum
2,⁷ad extrema montium descendi
terrae vectes concluderunt me in aeternum
et sublevabis de corruptione vitam meam Domine Deus meus
2,⁸cum angustiaretur in me anima mea Domini recordatus sum
ut veniat ad te oratio mea ad templum sanctum tuum
2,⁹qui custodiunt vanitates frustra misericordiam suam derelinquunt
2,¹⁰ego autem in voce laudis immolabo tibi
quaecumque vovi reddam pro salute Domino
2,¹¹et dixit Dominus pisci et evomuit Ionam in aridam
3,¹ et factum est verbum Domini ad Ionam secundo dicens

3,² surge vade ad Nineven civitatem magnam
et praedica in ea praedicationem quam ego loquor ad te
3,³ et surrexit Iona et abiit in Nineven iuxta verbum Domini
et Nineve erat civitas magna Dei itinere dierum trium
3,⁴ et coepit Iona introire in civitatem itinere diei unius et clamavit et dixit
adhuc quadraginta dies et Nineve subvertetur
3,⁵ et crediderunt viri ninevitae in Deo
et praedicaverunt ieiunium et vestiti sunt saccis a maiore usque ad minorem
3,⁶ et pervenit verbum ad regem Nineve
et surrexit de solio suo
et abiecit vestimentum suum a se
et indutus est sacco et sedit in cinere
3,⁷ et clamavit et dixit in Nineve ex ore regis et principum eius dicens
homines et iumenta et boves et pecora non gustent quicquam
nec pascantur et aquam non bibant
3,⁸ et operiantur saccis homines et iumenta
et clament ad Dominum in fortitudine
et convertatur vir a via sua mala
et ab iniquitate quae est in manibus eorum
3,⁹ quis scit si convertatur et ignoscat Deus
et revertatur a furore irae suae et non peribimus
3,¹⁰ et vidit Deus opera eorum quia conversi sunt a via sua mala
et misertus est Deus super malitiam quam locutus fuerat ut faceret eis et non fecit
4,¹ et adflictus est Iona adflictione magna et iratus est
4,² et oravit ad Dominum et dixit
obsecro Domine numquid non hoc est verbum meum cum adhuc essem in terra mea
propter hoc praeoccupavi ut fugerem in Tharsis
scio enim quia tu Deus clemens et misericors es
patiens et multae miserationis et ignoscens super malitia
4,³ et nunc Domine tolle quaeso animam meam a me quia melior est mihi mors quam vita
4,⁴ et dixit Dominus putasne bene irasceris tu
4,⁵ et egressus est Iona de civitate
et sedit contra orientem civitatis
et fecit sibimet ibi umbraculum
et sedebat subter eum in umbra

donec videret quid accideret civitati
4,⁶et praeparavit Dominus Deus hederam
et ascendit super caput Ioniae
ut esset umbra super caput eius et protegeret eum laboraverat enim
et laetatus est Iona super hedera laetitia magna
4,⁷et paravit Deus vermem ascensu diluculo in crastinum
et percussit hederam et exaruit
4,⁸et cum ortus fuisset sol praecepit Dominus vento calido et urenti
et percussit sol super caput Ioniae et aestuabat
et petivit animae suae ut moreretur et dixit
melius est mihi mori quam vivere
4,⁹et dixit Dominus ad Ionam
putasne bene irasceris tu super hederam
et dixit bene irascor ego usque ad mortem
4,¹⁰et dixit Dominus
tu doles super hederam in qua non laborasti neque fecisti ut cresceret
quae sub una nocte nata est et una nocte periit
4,¹¹et ego non parcam Nineve civitati magnae
in qua sunt plus quam centum viginti milia hominum qui nesciunt quid sit inter dexteram
et sinistram suam et iumenta multa

EXPLICIT IONA PROPHETA

INCIPIIT MICHA PROPHETA

1,¹ Verbum Domini quod factum est ad Micham Morasthiten
in diebus Ioatham Ahaz Ezechiae regum Iuda
quod vidit super Samariam et Hierusalem
1,² audite populi omnes et attendat terra et plenitudo eius
et sit Dominus Deus vobis in testem
Dominus de templo sancto suo
1,³ quia ecce Dominus egreditur de loco suo
et descendet et calcabit super excelsa terrae
1,⁴ et consumentur montes subtus eum
et valles scindentur
sicut cera a facie ignis
sicut aquae quae decurrunt in praeceps
1,⁵ in scelere Iacob omne istud
et in peccatis domus Israhel
quod scelus Iacob nonne Samaria
et quae excelsa Iudae nonne Hierusalem
1,⁶ et ponam Samariam quasi acervum lapidum in agro cum plantatur vinea
et detraham in vallem lapides eius
et fundamenta eius revelabo
1,⁷ et omnia sculptilia eius concidentur
et omnes mercedes eius comburentur igni
et omnia idola eius ponam in perditionem
quia de mercedibus meretricis congregata sunt
et usque ad mercedem meretricis revertentur
1,⁸ super hoc plangam et ululabo
vadam spoliatus et nudus
faciam planctum velut draconum
et luctum quasi strutionum
1,⁹ quia desperata est plaga eius
quia venit usque ad Iudam
tetigit portam populi mei usque ad Hierusalem
1,¹⁰ in Geth nolite adnuntiare
lacrimis ne ploretis

in domo Pulveris pulvere vos conspergite
1,¹¹et transite vobis habitatio Pulchra confusa ignominia
non est egressa quae habitat in Exitu
planctum domus Vicinae accipiet ex vobis quae stetit sibimet
1,¹²quia infirmata est in bonum
quae habitat in Amaritudinibus
quia descendit malum a Domino in portam Hierusalem
1,¹³tumultus quadrigae stuporis habitanti Lachis
principium peccati est filiae Sion
quia in te inventa sunt scelera Israhel
1,¹⁴propterea dabit emissarios super hereditatem Geth
domus Mendacii in deceptionem regibus Israhel
1,¹⁵adhuc heredem adducam tibi quae habitas in Maresa
usque Adollam veniet gloria Israhel
1,¹⁶decalvare et tondere super filios deliciarum tuarum
dilata calvitium tuum sicut aquila
quoniam captivi ducti sunt ex te
2,¹vae qui cogitatis inutile et operamini malum in cubilibus vestris
in luce matutina faciunt illud
quoniam contra Deum est manus eorum
2,²et concupierunt agros et violenter tulerunt et domos rapuerunt
et calumniabantur virum et domum eius virum et hereditatem eius
2,³idcirco haec dicit Dominus
ecce ego cogito super familiam istam malum unde non auferetis colla vestra
et non ambulabitis superbi
quoniam tempus pessimum est
2,⁴in die illa sumetur super vos parabola
et cantabitur canticum cum suavitate dicentium
depopulatione vastati sumus
pars populi mei commutata est
quomodo recedet a me cum revertatur qui regiones nostras dividat
2,⁵propter hoc non erit tibi mittens funiculum sortis in coetu Domini
2,⁶ne loquamini loquentes
non stillabit super istos non comprehendet confusio
2,⁷dicit domus Iacob

numquid abbreviatus est spiritus Domini
aut tales sunt cogitationes eius
nonne verba mea bona sunt cum eo qui recte graditur
2,⁸et e contrario populus meus in adversarium consurrexit
desuper tunica pallium sustulistis
eos qui transiebant simpliciter convertistis in bellum
2,⁹mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarum suarum
a parvulis earum tulistis laudem meam in perpetuum
2,¹⁰surgite et ite quia non habetis hic requiem
propter inmunditiam eius corrumpetur putredine pessima
2,¹¹utinam non essem vir habens spiritum
et mendacium potius loquerer
stillabo tibi in vinum et in ebrietatem
et erit super quem stillatur populus iste
2,¹²congregatione congregabo Iacob totum te
in unum conducam reliquias Israhel pariter
ponam illum quasi gregem in ovili
quasi pecus in medio caularum
tumultuabuntur a multitudine hominum
2,¹³ascendet enim pandens iter ante eos
divident et transibunt portam et egredientur per eam
et transibit rex eorum coram eis
et Dominus in capite eorum
3,¹ et dixi audite principes Iacob et duces domus Israhel
numquid non vestrum est scire iudicium
3,²qui odio habetis bonum et diligitis malum
qui violenter tollitis pelles eorum desuper eos
et carnem eorum desuper ossibus eorum
3,³qui comederunt carnem populi mei
et pellem eorum desuper excoriaverunt
et ossa eorum confregerunt
et conciderunt sicut in lebete
et quasi carnem in medio ollae
3,⁴tunc clamabunt ad Dominum et non exaudiet eos
et abscondet faciem suam ab eis in tempore illo

sicut nequiter egerunt in adinventionibus suis
3,⁵haec dicit Dominus super prophetas qui seducunt populum meum
qui mordent dentibus suis et praedicant pacem
et si quis non dederit in ore eorum quippiam sanctificant super eum proelium
3,⁶propterea nox vobis pro visione erit
et tenebrae vobis pro divinatione
et occumbet sol super prophetas
et obtenebrabitur super eos dies
3,⁷et confundentur qui vident visiones
et confundentur divini
et operient vultus suos omnes
quia non est responsum Dei
3,⁸verumtamen ego repletus sum fortitudine spiritus Domini iudicio et virtute
ut adnuntiem Iacob scelus suum
et Israhel peccatum suum
3,⁹audite haec principes domus Iacob et iudices domus Israhel
qui abominamini iudicium et omnia recta pervertitis
3,¹⁰qui aedificatis Sion in sanguinibus
et Hierusalem in iniquitate
3,¹¹principes eius in muneribus iudicabant
et sacerdotes eius in mercede docebant
et prophetae eius in pecunia divinabant
et super Dominum requiescebant dicentes
numquid non Dominus in medio nostrum
non venient super nos mala
3,¹²propter hoc causa vestri Sion quasi ager arabitur
et Hierusalem quasi acervus lapidum erit
et mons templi in excelsa silvarum
4,¹ et in novissimo dierum erit mons domus Domini praeparatus in vertice montium
et sublimis super colles
et fluent ad eum populi
4,²et properabunt gentes multae et dicent
venite ascendamus ad montem Domini et ad domum Dei Iacob
et docebit nos de viis suis
et ibimus in semitis eius

quia de Sion egredietur lex
et verbum Domini de Hierusalem
4,³et iudicabit inter populos multos
et corripiet gentes fortes usque in longinquum
et concident gladios suos in vomeres
et hastas suas in ligones
non sumet gens adversus gentem gladium
et non discent ultra belligerare
4,⁴et sedebit vir subtus vineam suam et subtus ficum suam et non erit qui deterreat
quia os Domini exercituum locutum est
4,⁵quia omnes populi ambulabunt unusquisque in nomine dei sui
nos autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in aeternum et ultra
4,⁶in die illa dicit Dominus congregabo claudicantem
et eam quam eieceram colligam et quam afflixeram
4,⁷et ponam claudicantem in reliquias
et eam quae laboraverat in gentem robustam
et regnabit Dominus super eos in monte Sion ex hoc nunc et usque in aeternum
4,⁸et tu turris Gregis nebulosa filiae Sion
usque ad te veniet et veniet potestas prima regnum filiae Hierusalem
4,⁹nunc quare maerore contraheris
numquid rex non est tibi aut consiliarius tuus periit
quia comprehendit te dolor sicut parturientem
4,¹⁰dole et satage filia Sion quasi parturiens
quia nunc egredieris de civitate
et habitabis in regione
et venies usque ad Babylonem
ibi liberaberis ibi redimet te Dominus de manu inimicorum tuorum
4,¹¹et nunc congregatae sunt super te gentes multae
quae dicunt lapidetur et aspiciat in Sion oculus noster
4,¹²ipsi autem non cognoverunt cogitationes Domini
et non intellexerunt consilium eius
quia congregavit eos quasi faenum areae
4,¹³surge et tritura filia Sion
quia cornu tuum ponam ferreum
et ungulas tuas ponam aereas

et comminues populos multos
et interficiam Domino rapinas eorum
et fortitudinem eorum Domino universae terrae
5,¹ nunc vastaberis filia latronis
obsidionem posuerunt super nos in virga percutient maxillam iudicis Israhel
5,² et tu Bethleem Ephrata parvulus es in milibus Iuda
ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israhel
et egressus eius ab initio a diebus aeternitatis
5,³ propter hoc dabit eos usque ad tempus in quo parturiens pariet
reliquiae fratrum eius convertentur ad filios Israhel
5,⁴ et stabit et pascet in fortitudine Domini
in sublimitate nominis Domini Dei sui
et convertentur quia nunc magnificabitur usque ad terminos terrae
5,⁵ et erit iste pax
Assyrius cum venerit in terram nostram et quando calcaverit in domibus nostris
et suscitabimus super eum septem pastores et octo primates homines
5,⁶ et pascent terram Assur in gladio
et terram Nemrod in lanceis eius
et liberabit ab Assur cum venerit in terram nostram
et cum calcaverit in finibus nostris
5,⁷ et erunt reliquiae Iacob in medio populorum multorum
quasi ros a Domino et quasi stillae super herbam
quae non expectat virum et non praestolatur filios hominum
5,⁸ et erunt reliquiae Iacob in gentibus in medio populorum multorum
quasi leo in iumentis silvarum
et quasi catulus leonis in gregibus pecorum
qui cum transierit et conculcaverit et ceperit non est qui eruat
5,⁹ exaltabitur manus tua super hostes tuos
et omnes inimici tui interibunt
5,¹⁰ et erit in die illa dicit Dominus
auferam equos tuos de medio tui
et disperdam quadrigas tuas
5,¹¹ et perdam civitates terrae tuae
et destruam omnes munitiones tuas
et auferam maleficia de manu tua

et divinationes non erunt in te
5,¹²et perire faciam sculptilia tua
et statuas tuas de medio tui
et non adorabis ultra opera manuum tuarum
5,¹³et evellam lucos tuos de medio tui
et conteram civitates tuas
5,¹⁴et faciam in furore et in indignatione ultionem in omnibus gentibus quae non audierunt
6,¹ audite quae Dominus loquitur
surge contende iudicio adversum montes
et audiant colles vocem tuam
6,²audiant montes iudicium Domini et fortia fundamenta terrae
quia iudicium Domini cum populo suo
et cum Israhel diiudicabitur
6,³populus meus quid feci tibi et quid molestus fui tibi responde mihi
6,⁴quia eduxi te de terra Aegypti
et de domo servientium liberavi te
et misi ante faciem tuam Mosen et Aaron et Mariam
6,⁵populus meus memento quaeso quid cogitaverit Balac rex Moab
et quid responderit ei Balaam filius Beor
de Setthim usque ad Galgalam
ut cognosceret iustitias Domini
6,⁶quid dignum offeram Domino
curvem genu Deo excelso
numquid offeram ei holocaustomata et vitulos anniculos
6,⁷numquid placari potest Dominus in milibus arietum aut in multis milibus hircorum pin-
guum
numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo
fructum ventris mei pro peccato animae meae
6,⁸indicabo tibi o homo quid sit bonum et quid Dominus quaerat a te
utique facere iudicium et diligere misericordiam
et sollicitum ambulare cum Deo tuo
6,⁹vox Domini ad civitatem clamat
et salus erit timentibus nomen tuum
audite tribus et quis adprobabit illud
6,¹⁰adhuc ignis in domo impii thesauri iniquitatis et mensura minor irae plena

6,¹¹ numquid iustificabo stateram impiam et saccelli pondera dolosa
6,¹² in quibus divites eius repleti sunt iniquitate
et habitantes in ea loquebantur mendacium
et lingua eorum fraudulenta in ore eorum
6,¹³ et ego ergo coepi percutere te perditione super peccatis tuis
6,¹⁴ tu comedes et non saturaberis
et humiliatio tua in medio tui
et adprehendes et non salvabis
et quos salvaveris in gladium dabo
6,¹⁵ tu seminabis et non metes
tu calcabis olivam et non ungueris oleo
et mustum et non bibes vinum
6,¹⁶ et custodisti praecepta Omri et omne opus domus Achab
et ambulasti in voluntatibus eorum
ut darem te in perditionem
et habitantes in ea in sibilum
et obprobrium populi mei portabitis
7,¹ vae mihi quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemiae
non est botrus ad comedendum
praecoquas ficus desideravit anima mea
7,² periit sanctus de terra
et rectus in hominibus non est
omnes in sanguine insidiantur
vir fratrem suum venatur ad mortem
7,³ malum manuum suarum dicunt bonum
princeps postulat et iudex in reddendo est
et magnus locutus est desiderium animae suae et conturbaverunt eam
7,⁴ qui optimus in eis est quasi paliurus
et qui rectus quasi spina de sepe
dies speculationis tuae
visitatio tua venit
nunc erit vastitas eorum
7,⁵ nolite credere amico
et nolite confidere in duce
ab ea quae dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui

7,⁶ quia filius contumeliam facit patri
filia consurgit adversus matrem suam
nurus contra socrum suam
inimici hominis domestici eius
7,⁷ ego autem ad Dominum aspiciam
expectabo Deum salvatorem meum
audiet me Deus meus
7,⁸ ne laeteris inimica mea super me
quia cecidi consurgam
cum sedero in tenebris Dominus lux mea est
7,⁹ iram Domini portabo quoniam peccavi ei
donec iudicet causam meam et faciat iudicium meum
educet me in lucem
videbo in iustitiam eius
7,¹⁰ et aspiciet inimica mea et operietur confusione
quae dicit ad me ubi est Dominus Deus tuus
oculi mei videbunt in eam
nunc erit in conculcationem ut lutum platearum
7,¹¹ dies ut aedificentur maceriae tuae
in die illa longe fiet lex
7,¹² in die illa et usque ad te veniet Assur
et usque ad civitates munitas
et a civitatibus munitis usque ad flumen
et ad mare de mari et ad montem de monte
7,¹³ et erit terra in desolationem propter habitatores suos et propter fructum cogitationum
eorum
7,¹⁴ pasce populum tuum in virga tua gregem hereditatis tuae
habitantes solos in saltu in medio Carmeli
pascentur Basan et Galaad iuxta dies antiquos 7,¹⁵ secundum dies egressionis tuae de terra
Aegypti
ostendam ei mirabilia
7,¹⁶ videbunt gentes et confundentur super omni fortitudine sua
ponent manus super os
aures eorum surdae erunt
7,¹⁷ lingent pulverem sicut serpens

velut reptilia terrae proturbabuntur de aedibus suis
Dominum Deum nostrum desiderabunt et timebunt te
7,¹⁸quis Deus similis tui qui auferis iniquitatem
et transis peccatum reliquiarum hereditatis tuae
non inmittet ultra furorem suum quoniam volens misericordiam est
7,¹⁹revertetur et miserebitur nostri
deponet iniquitates nostras
et proiciet in profundum maris omnia peccata nostra
7,²⁰dabis veritatem Iacob misericordiam Abraham
quae iurasti patribus nostris a diebus antiquis

EXPLICIT MICHA PROPHETA

INCIPIT NAUM PROPHETA

1,¹ Onus Nineve

liber visionis Naum Helcesei

1,²Deus aemulator et ulciscens Dominus

ulciscens Dominus et habens furorem

ulciscens Dominus in hostes suos

et irascens ipse inimicis suis

1,³Dominus patiens et magnus fortitudine

et mundans non faciet innocentem

Dominus in tempestate et turbine viae eius

et nebulae pulvis pedum eius

1,⁴increpans mare et exsiccans illud

et omnia flumina ad desertum deducens

infirmatus est Basan et Carmelus

et flos Libani elanguit

1,⁵montes commoti sunt ab eo

et colles adsolati sunt

et contremuit terra a facie eius

et orbis et omnes habitantes in eo

1,⁶ante faciem indignationis eius quis stabit

et quis resistet in ira furoris eius

indignatio eius effusa est ut ignis

et petrae dissolutae sunt ab eo

1,⁷bonus Dominus et confortans in die tribulationis

et sciens sperantes in se

1,⁸et in diluvio praetereunte consummationem faciet loci eius

et inimicos eius persequentur tenebrae

1,⁹quid cogitatis contra Dominum

consummationem ipse faciet

non consurget duplex tribulatio

1,¹⁰quia sicut spinae se invicem complectuntur sic convivium eorum pariter potantium

consumentur quasi stipula ariditate plena

1,¹¹ex te exivit cogitans contra Dominum malitiam

mente pertractans praevaricationem

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

1,¹²haec dicit Dominus
si perfecti fuerint et ita plures sic quoque adtondentur et pertransibit
adfligi te et non adfligam te ultra
1,¹³et nunc conteram virgam eius de dorso tuo et vincula tua dirumpam
1,¹⁴et praecipiet super te Dominus
non seminabitur ex nomine tuo amplius
de domo Dei tui interficiam sculptile et conflatile
ponam sepulchrum tuum quia inhonoratus es
1,¹⁵ecce super montes pedes evangelizantis et adnuntiantis pacem
celebra Iuda festivitates tuas et redde vota tua
quia non adiciet ultra ut pertranseat in te
Belial universus interiit
2,¹ ascendit qui dispergat coram te qui custodit obsidionem
contemplare viam conforta lumbos robor virtutem valde
2,²quia reddidit Dominus superbiam Iacob sicut superbiam Israhel
quia vastatores dissipaverunt eos
et propagines eorum corruperunt
2,³clypeus fortium eius ignitus
viri exercitus in coccineis
igneae habenae currus in die praeparationis eius
et agitatores consopiti sunt 2,⁴in itineribus conturbati sunt
quadrigae conlissae sunt in plateis
aspectus eorum quasi lampades
quasi fulgura discurrentia
2,⁵recordabitur fortium suorum ruent in itineribus suis
velociter ascendent muros eius
et praeparabitur umbraculum
2,⁶portae fluviorum apertae sunt
et templum ad solum dirutum
2,⁷et miles captivus abductus est
et ancillae eius minabantur gementes
ut columbae murmurantes in cordibus suis
2,⁸et Nineve quasi piscina aquarum aquae eius ipsi vero fugerunt
state state et non est qui revertatur
2,⁹diripite argentum diripite aurum

et non est finis divitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus
2,¹⁰dissipata et scissa et dilacerata
et cor tabescens et dissolutio genicularum
et defectio in cunctis renibus et facies omnium sicut nigredo ollae
2,¹¹ubi est habitaculum leonum et pascua catulorum leonum
ad quam ivit leo ut ingrederetur illuc catulus leonis
et non est qui exterreat
2,¹²leo cepit sufficienter catulis suis et necavit leaenis suis
et implevit praeda speluncas suas et cubile suum rapina
2,¹³ecce ego ad te dicit Dominus exercituum
et succendam usque ad fumum quadrigas eius
et leunculos tuos comedet gladius
et exterminabo de terra praedam tuam
et non audietur ultra vox nuntiorum tuorum
3,¹vae civitas sanguinum
universa mendacii dilaceratione plena
non recedet a te rapina
3,²vox flagelli et vox impetus rotae
et equi frementis et quadrigae ferventis
equitis ascendentis 3,³et micantis gladii
et fulgurantis hastae et multitudinis interfectae
et gravis ruinae nec est finis cadaverum
et corruent in corporibus suis
3,⁴propter multitudinem fornicationum meretricis
speciosae et gratae et habentis maleficia
quae vendidit gentes in fornicationibus suis
et familias in maleficiis suis
3,⁵ecce ego ad te dicit Dominus exercituum
et revelabo pudenda tua in facie tua
et ostendam gentibus nuditatem tuam
et regnis ignominiam tuam
3,⁶et proiciam super te abominationes
et contumeliis te adficiam
et ponam te in exemplum
3,⁷et erit omnis qui viderit te resiliet a te

et dicet vastata est Nineve
quis commovebit super te caput
unde quaeram consolatorem tibi
3,⁸ numquid melior es ab Alexandria populorum quae habitat in fluminibus
aqua in circuitu eius
cuius divitiae mare aquae muri eius
3,⁹ Aethiopia fortitudo et Aegyptus et non est finis
Africa et Lybies fuerunt in auxilio tuo
3,¹⁰ sed et ipsa in transmirationem ducta est in captivitatem
parvuli eius elisi sunt in capite omnium viarum
et super inclitos eius miserunt sortem
et omnes optimates eius confixi sunt in conpedibus
3,¹¹ et tu ergo inebriaberis eris despecta
et tu quaeres auxilium ab inimico
3,¹² omnes munitiones tuae sicuti ficus cum grossis suis
si concussae fuerint cadent in os comedentis
3,¹³ ecce populus tuus mulieres in medio tui
inimicis tuis adaperitione pandentur portae terrae tuae
devorabit ignis vectes tuos
3,¹⁴ aquam propter obsidionem hauri tibi
extrue munitiones tuas
intra in lutum et calca
subigens tene laterem
3,¹⁵ ibi comedet te ignis
peribis gladio devorabit te ut bruchus
congregare ut bruchus multiplicare ut lucusta
3,¹⁶ plures fecisti negotiationes tuas quam stellae sunt caeli
bruchus expansus est et avolavit
3,¹⁷ custodes tui quasi lucustae
et parvuli tui quasi lucustae lucustarum
quae considunt in sepibus in die frigoris
sol ortus est et avolaverunt
et non est cognitus locus earum ubi fuerint
3,¹⁸ dormitaverunt pastores tui
rex Assur sepelientur principes tui

latitavit populus tuus in montibus et non est qui congreget
3,¹⁹ non est obscura contritio tua
pessima est plaga tua
omnes qui audierunt auditionem tuam conpresserunt manum super te
quia super quem non transiit malitia tua semper

EXPLICIT NAUM PROPHETA

INCIPIT ABACUC PROPHETA

1,¹ Onus quod vidit Abacuc propheta
1,² usquequo Domine clamabo et non exaudies
vociferabor ad te vim patiens et non salvabis
1,³ quare ostendisti mihi iniquitatem et laborem videre
praeda et iniustitia contra me
et factum est iudicium et contradictio potentior
1,⁴ propter hoc lacerata est lex
et non pervenit usque ad finem iudicium
quia impius praevalet adversus iustum
propterea egreditur iudicium perversum
1,⁵ aspice in gentibus et videte
et admiramini et obstupescite
quia opus factum est in diebus vestris
quod nemo credet cum narrabitur
1,⁶ quia ecce ego suscitabo Chaldeos
gentem amaram et velocem
ambulantem super latitudinem terrae
ut possideat tabernacula non sua
1,⁷ horribilis et terribilis est
ex semet ipsa iudicium et onus eius egredietur
1,⁸ leviores pardis equi eius
et velociores lupis vespertinis
et diffundentur equites eius
equites namque eius de longe venient
volabunt quasi aquila festinans ad comedendum
1,⁹ omnes ad praedam venient
facies eorum ventus urens
et congregabit quasi harenam captivitatem
1,¹⁰ et ipse de regibus triumphabit
et tyranni ridiculi eius erunt
ipse super omnem munitionem ridebit
et conportabit aggerem et capiet eam
1,¹¹ tunc mutabitur spiritus et pertransibit et corruet

haec est fortitudo eius dei sui
1,¹² numquid non tu a principio Domine Deus meus Sancte meus et non moriemur
Domine in iudicium posuisti eum
et fortem ut corripere fundasti eum
1,¹³ mundi sunt oculi tui ne videas malum
et respicere ad iniquitatem non poteris
quare non respicis super inique agentes
et taces devorante impio iustio rem se
1,¹⁴ et facies homines quasi pisces maris
et quasi reptile non habens principem
1,¹⁵ totum in hamo sublevavit
traxit illud in sagena sua
et congregavit in rete suo
super hoc laetabitur et exultabit
1,¹⁶ propterea immolabit sagenae suae
et sacrificabit reti suo
quia in ipsis incrassata est pars eius
et cibus eius electus
1,¹⁷ propter hoc ergo expandit sagenam suam
et semper interficere gentes non parcat
2,¹ super custodiam meam stabo
et figam gradum super munitionem
et contemplanter ut videam quid dicatur mihi
et quid respondeam ad arguentem me
2,² et respondit mihi Dominus et dixit
scribe visum et explana eum super tabulas
ut percurrat qui legerit eum
2,³ quia adhuc visus procul et apparebit in finem et non mentietur
si moram fecerit expecta illum
quia veniens veniet et non tardabit
2,⁴ ecce qui incredulus est non erit recta anima eius in semet ipso
iustus autem in fide sua vivet
2,⁵ et quomodo vinum potantem decipit
sic erit vir superbus et non decorabitur
qui dilatavit quasi infernus animam suam

et ipse quasi mors et non adimpletur
et congregabit ad se omnes gentes
et coacervabit ad se omnes populos
2,⁶ numquid non omnes isti super eum parabolam sument
et loquellam enigmatum eius
et dicetur vae ei qui multiplicat non sua
usquequo et adgravat contra se densum lutum
2,⁷ numquid non repente consurgent qui mordeant te
et suscitabuntur lacerantes te
et eris in rapinam eis
2,⁸ quia tu spoliasti gentes multas
spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint de populis
propter sanguinem hominis et iniquitatem terrae
civitatis et omnium habitantium in ea
2,⁹ vae qui congregat avaritiam malam domui suae
ut sit in excelso nidus eius
et liberari se putat de manu mali
2,¹⁰ cogitasti confusionem domui tuae
concidisti populos multos
et peccavit anima tua
2,¹¹ quia lapis de pariete clamabit
et lignum quod inter iuncturas aedificiorum est respondebit
2,¹² vae qui aedificat civitatem in sanguinibus
et praeparat urbem in iniquitate
2,¹³ numquid non haec a Domino sunt exercituum
laborabunt enim populi in multo igni et gentes in vacuum et deficient
2,¹⁴ quia replebitur terra ut cognoscat gloriam Domini
quasi aquae operientes mare
2,¹⁵ vae qui potum dat amico suo mittens fel suum et inebrians
ut aspiciat nuditatem eius
2,¹⁶ repletus est ignominia pro gloria
bibe tu quoque et consopire
circumdabit te calix dexteræ Domini
et vomitus ignominiae super gloriam tuam
2,¹⁷ quia iniquitas Libani operiet te

et vastitas animalium deterrebit eos
de sanguinibus hominis et iniquitate terrae et civitatis et omnium habitantium in ea
2,¹⁸ quid prodest sculptile quia sculpsit illud factor suus
conflatile et imaginem falsam
quia speravit in figmento factor eius
ut faceret simulacra muta
2,¹⁹ vae qui dicit ligno expergiscere
surge lapidi tacenti
numquid ipse docere poterit
ecce iste coopertus est auro et argento et omnis spiritus non est in visceribus eius
2,²⁰ Dominus autem in templo sancto suo
sileat a facie eius omnis terra

3,¹ ORATIO ABACUC PROPHETAE PRO IGNORATIONIBUS

3,² Domine audivi auditionem tuam et timui
Domine opus tuum in medio annorum vivifica illud
in medio annorum notum facies
cum iratus fueris misericordiae recordaberis

3,³ Deus ab austro veniet et Sanctus de monte Pharan
SEMPER

operuit caelos gloria eius
et laudis eius plena est terra
3,⁴ splendor eius ut lux erit
cornua in manibus eius
ibi abscondita est fortitudo eius
3,⁵ ante faciem eius ibit mors
et egredietur diabolus ante pedes eius
3,⁶ stetit et mensus est terram
aspexit et dissolvit gentes
et contriti sunt montes saeculi
incurvati sunt colles mundi ab itineribus aeternitatis eius
3,⁷ pro iniquitate vidi tentoria Aethiopiae
turbabuntur pelles terrae Madian
3,⁸ numquid in fluminibus iratus es Domine
aut in fluminibus furor tuus
vel in mari indignatio tua

quia ascendes super equos tuos
et quadrigae tuae salvatio
3,⁹ suscitans suscitabis arcum tuum
iuramenta tribubus quae locutus es

SEMPER

fluvios scindes terrae
3,¹⁰ viderunt te et doluerunt montes
gurges aquarum transiit
dedit abyssus vocem suam
altitudo manus suas levavit
3,¹¹ sol et luna steterunt in habitaculo suo
in luce sagittarum tuarum ibunt
in splendore fulgurantis hastae tuae
3,¹² in fremitu conculcabis terram
in furore obstupefacies gentes
3,¹³ egressus es in salutem populi tui
in salutem cum christo tuo
percussisti caput de domo impii
denudasti fundamentum usque ad collum

SEMPER

3,¹⁴ maledixisti sceptris eius capiti bellatorum eius
venientibus ut turbo ad dispergendum me
exultatio eorum sicut eius qui devorat pauperem in abscondito
3,¹⁵ viam fecisti in mari equis tuis in luto aquarum multarum
3,¹⁶ audivi et conturbatus est venter meus
ad vocem contremuerunt labia mea
ingrediatur putredo in ossibus meis
et subter me scateat
ut requiescam in die tribulationis
ut ascendam ad populum accinctum nostrum
3,¹⁷ ficus enim non florebit
et non erit germen in vineis
mentietur opus olivae
et arva non adferent cibum
abscedetur de ovili pecus et non erit armentum in praesepibus

3,¹⁸ ego autem in Domino gaudebo
exultabo in Deo Iesu meo

3,¹⁹ Dominus Deus fortitudo mea
et ponet pedes meos quasi cervorum
et super excelsa mea deducet me
victori in psalmis canentem

EXPLICIT ABACUC PROPHETA

INCIPIT SOFONIAS PROPHETA

1,¹ Verbum Domini quod factum est ad Sofoniam filium Chusi
filium Godoliae filii Amariae filii Ezechiae
in diebus Iosiae filii Amon regis Iuda
1,² congregans congregabo omnia a facie terrae dicit Dominus
1,³ congregans hominem et pecus
congregans volatile caeli et pisces maris
et ruinae impiorum erunt
et disperdam homines a facie terrae dicit Dominus
1,⁴ et extendam manum meam super Iudam
et super omnes habitantes Hierusalem
et disperdam de loco hoc reliquias Baal
et nomina aedituorum cum sacerdotibus
1,⁵ et eos qui adorant super tecta militiam caeli
et adorant et iurant in Domino et iurant in Melchom
1,⁶ et qui avertuntur de post tergum Domini
et qui non quaesierunt Dominum nec investigaverunt eum
1,⁷ silete a facie Domini Dei quia iuxta est dies Domini
quia praeparavit Dominus hostiam
sanctificavit vocatos suos
1,⁸ et erit in die hostiae Domini visitabo super principes et super filios regis
et super omnes qui induti sunt veste peregrina
1,⁹ et visitabo omnem qui arroganter ingreditur super limen in die illa
qui conplent domum Domini Dei sui iniquitate et dolo
1,¹⁰ et erit in die illa dicit Dominus
vox clamoris a porta Piscium
et ululatus a secunda
et contritio magna a collibus
1,¹¹ ululate habitatores pilae
conticuit omnis populus Chanaan
disperierunt omnes involuti argento
1,¹² et erit in tempore illo
scrutabor Hierusalem in lucernis
et visitabo super viros defixos in fecibus suis

qui dicunt in cordibus suis non faciet bene Dominus et non faciet male
1,¹³et erit fortitudo eorum in direptionem
et domus eorum in desertum
et aedificabunt domos et non habitabunt
et plantabunt vineas et non bibent vinum earum
1,¹⁴iuxta est dies Domini magnus
iuxta et velox nimis
vox diei Domini amara
tribulabitur ibi fortis
1,¹⁵dies irae dies illa
dies tribulationis et angustiae
dies calamitatis et miseriae
dies tenebrarum et caliginis
dies nebulae et turbinis
1,¹⁶dies tubae et clangoris
super civitates munitas et super angulos excelsos
1,¹⁷et tribulabo homines et ambulabunt ut caeci quia Domino peccaverunt
et effundetur sanguis eorum sicut humus
et corpus eorum sicut stercora
1,¹⁸sed et argentum eorum et aurum eorum non poterit liberare eos in die irae Domini
in igne zeli eius devorabitur omnis terra
quia consummationem cum festinatione faciet cunctis habitantibus terram
2,¹convenite congregamini gens non amabilis
2,²priusquam pariat iussio quasi pulverem transeuntem diem
antequam veniat super vos ira furoris Domini
antequam veniat super vos dies furoris Domini
2,³quaerite Dominum omnes mansueti terrae
qui iudicium eius estis operati
quaerite iustum quaerite mansuetum
si quo modo abscondamini in die furoris Domini
2,⁴quia Gaza destructa erit
et Ascalon in desertum
Azotum in meridie eicient
et Accaron eradicabitur
2,⁵vae qui habitatis funiculum maris gens perditorum

verbum Domini super vos Chanaan terra Philistinorum
et disperdam te ita ut non sit inhabitator
2,⁶et erit funiculus maris requies pastorum et caulae pecorum
2,⁷et erit funiculus eius qui remanserit de domo Iuda
ibi pascentur in domibus Ascalonis ad vesperam requiescent
quia visitabit eos Dominus Deus eorum
et avertet captivitatem eorum
2,⁸audiavi obprobrium Moab et blasphemias filiorum Ammon
quae exprobraverunt populo meo
et magnificati sunt super terminos eorum
2,⁹propterea vivo ego dicit Dominus exercituum Deus Israhel
quia Moab ut Sodoma erit
et filii Ammon quasi Gomorra
siccitas spinarum et acervi salis
et desertum usque in aeternum
reliquiae populi mei diripient illos
residui gentis meae possidebunt eos
2,¹⁰hoc eis eveniet pro superbia sua
quia blasphemaverunt et magnificati sunt super populum Domini exercituum
2,¹¹horribilis Dominus super eos
et adtenuabit omnes deos terrae
et adorabunt eum vir de loco suo omnes insulae gentium
2,¹²sed et vos Aethiopes interfecti gladio meo eritis
2,¹³et extendet manum suam super aquilonem et perdet Assur
et ponet speciosam in solitudinem et in invium et quasi desertum
2,¹⁴et accubabunt in medio eius greges omnes bestiae gentium
et onocrotalus et ericius in liminibus eius morabuntur
vox cantantis in fenestra
corvus in superliminari
quoniam adtenuabo robur eius
2,¹⁵haec est civitas gloriosa habitans in confidentia
quae dicebat in corde suo ego sum et extra me non est alia amplius
quomodo facta est in desertum cubile bestiae
omnis qui transit per eam sibilabit et movebit manum suam
3,¹vae provocatrix et redempta civitas columba

3,² non audivit vocem et non suscepit disciplinam
in Domino non est confisa
ad Deum suum non adpropiauit
3,³ principes eius in medio eius quasi leones rugientes
iudices eius lupi vespere non relinquebant in mane
3,⁴ prophetae eius vesani viri infideles
sacerdotes eius polluerunt sanctum
iniuste egerunt contra legem
3,⁵ Dominus iustus in medio eius
non faciet iniquitatem
mane mane iudicium suum dabit
in luce et non abscondetur
nescivit autem iniquus confusionem
3,⁶ disperdi gentes et dissipati sunt anguli earum
desertas feci vias eorum dum non est qui transeat
desolatae sunt civitates eorum non remanente viro nec ullo habitatore
3,⁷ dixi attamen timebis me
suscipies disciplinam
et non peribit habitaculum eius
propter omnia in quibus visitavi eam
verumtamen diluculo surgentes corruerunt omnes cogitationes suas
3,⁸ quapropter expecta me dicit Dominus
in die resurrectionis meae in futurum
quia iudicium meum ut congregem gentes et colligam regna
ut effundam super eas indignationem meam
omnem iram furoris mei
in igne enim zeli mei devorabitur omnis terra
3,⁹ quia tunc reddam populis labium electum
ut vocent omnes in nomine Domini
et serviant ei umero uno
3,¹⁰ ultra flumina Aethiopiae inde supplices mei
filii dispersorum meorum deferent munus mihi
3,¹¹ in die illa non confunderis super cunctis adinventionibus tuis quibus praevaricata es in
me
quia tunc auferam de medio tui magniloquos superbiae tuae

et non adicies exaltari amplius in monte sancto meo
3,¹²et derelinquam in medio tui populum pauperem et egenum
et sperabunt in nomine Domini 3,¹³reliquiae Israhel
non facient iniquitatem nec loquentur mendacium
et non inuenietur in ore eorum lingua dolosa
quoniam ipsi pascentur et accubabunt et non erit qui exterreat
3,¹⁴lauda filia Sion iubilate Israhel
laetare et exulta in omni corde filia Hierusalem
3,¹⁵abstulit Dominus iudicium tuum
avertit inimicos tuos
rex Israhel Dominus in medio tui
non timebis malum ultra
3,¹⁶in die illa dicetur Hierusalem noli timere
Sion non dissolvantur manus tuae
3,¹⁷Dominus Deus tuus in medio tui Fortis ipse salvabit
gaudebit super te in laetitia
silebit in dilectione tua
exultabit super te in laude
3,¹⁸nugas qui a lege recesserant congregabo quia ex te erant
ut non ultra habeas super eis obprobrium
3,¹⁹ecce ego interficiam omnes qui adflixerunt te in tempore illo
et salvabo claudicantem
et eam quae eiecta fuerat congregabo
et ponam eos in laudem et in nomen in omni terra confusionis eorum
3,²⁰in tempore illo quo adducam vos
et in tempore quo congregabo vos
dabo enim vos in nomen et in laudem omnibus populis terrae
cum convertero captivitatem vestram coram oculis vestris dicit Dominus

EXPLICIT SOFONIAS PROPHETA

INCIPIT AGGEUS PROPHETA

1,¹ In anno secundo Darii regis in mense sexto in die una mensis
factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae ad Zorobabel filium Salathihel ducem
Iuda
et ad Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum dicens
1,²haec ait Dominus exercituum dicens
populus iste dicit nondum venit tempus domus Domini aedificandae
1,³et factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae dicens
1,⁴numquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis
et domus ista deserta
1,⁵et nunc haec dicit Dominus exercituum
ponite corda vestra super vias vestras
1,⁶seminastis multum et intulistis parum
comedistis et non estis satiati
bibistis et non estis inebriati
operuistis vos et non estis calefacti
et qui mercedes congregavit misit eas in saccum pertusum
1,⁷haec dicit Dominus exercituum
ponite corda vestra super vias vestras
1,⁸ascendite in montem portate lignum et aedificate domum
et acceptabilis mihi erit et glorificabor dicit Dominus
1,⁹respexistis ad amplius et ecce factum est minus
et intulistis in domum et exsufflavi illud
quam ob causam dicit Dominus exercituum
quia domus mea deserta est
et vos festinatis unusquisque in domum suam
1,¹⁰propter hoc super vos prohibiti sunt caeli ne darent rorem
et terra prohibita est ne daret germen suum
1,¹¹et vocavi siccitatem super terram
et super montes et super triticum
et super vinum et super oleum
et quaecumque profert humus
et super homines et super iumenta
et super omnem laborem manuum

1,¹²et audivit Zorobabel filius Salathihel et Iesus filius Iosedech sacerdos magnus
et omnes reliquiae populi vocem Dei sui et verba Aggei prophetae
sicut misit eum Dominus Deus eorum ad ipsos
et timuit populus a facie Domini
1,¹³et dixit Aggeus nuntius Domini de nuntiis Domini populo dicens
ego vobiscum dicit Dominus
1,¹⁴et suscitavit Dominus spiritum Zorobabel filii Salathihel ducis Iuda
et spiritum Iesu filii Iosedech sacerdotis magni
et spiritum reliquorum de omni populo
et ingressi sunt et faciebant opus in domo Domini exercituum Dei sui
2,¹ in die vicesima et quarta mensis
in sexto mense in anno secundo Darii regis
2,²in septimo mense vicesima et prima mensis
factum est verbum Domini in manu Aggei prophetae dicens
2,³loquere ad Zorobabel filium Salathihel ducem Iuda
et ad Iesum filium Iosedech sacerdotem magnum
et ad reliquos populi dicens
2,⁴quis in vobis est derelictus qui vidit domum istam in gloria sua prima
et quid vos videtis hanc nunc
numquid non ita est quasi non sit in oculis vestris
2,⁵et nunc confortare Zorobabel dicit Dominus
et confortare Iesu filii Iosedech sacerdos magne
et confortare omnis popule terrae dicit Dominus exercituum
et facite quoniam ego vobiscum sum dicit Dominus exercituum
2,⁶verbum quod placui vobiscum cum egrederemini de terra Aegypti
et spiritus meus erit in medio vestrum
nolite timere 2,⁷quia haec dicit Dominus exercituum
adhuc unum modicum est et ego commovebo caelum et terram et mare et aridam
2,⁸et movebo omnes gentes
et veniet desideratus cunctis gentibus
et implebo domum istam gloria dicit Dominus exercituum
2,⁹meum est argentum et meum est aurum dicit Dominus exercituum
2,¹⁰magna erit gloria domus istius novissimae plus quam primae dicit Dominus exercituum
et in loco isto dabo pacem dicit Dominus exercituum
2,¹¹in vicesima et quarta noni mensis in anno secundo Darii

factum est verbum Domini ad Aggeum prophetam dicens
2,¹²haec dicit Dominus exercituum
interroga sacerdotes legem dicens
2,¹³si tulerit homo carnem sanctificatam in ora vestimenti sui
et tetigerit de summitate eius panem aut pulmentum aut vinum aut oleum aut omnem cibum
numquid sanctificabitur
respondentes autem sacerdotes dixerunt non
2,¹⁴et dixit Aggeus
si tetigerit pollutus in anima ex omnibus his numquid contaminabitur
et responderunt sacerdotes et dixerunt contaminabitur
2,¹⁵et respondit Aggeus et dixit
sic populus iste et sic gens ista ante faciem meam dicit Dominus
et sic omne opus manuum eorum
et omnia quae obtulerint ibi contaminata erunt
2,¹⁶et nunc ponite corda vestra a die hac et supra
antequam poneretur lapis super lapidem in templo Domini
2,¹⁷cum accederetis ad acervum viginti modiorum et fierent decem
intraretis ad torcular ut exprimeretis quinquaginta lagenas et fiebant viginti
2,¹⁸percussi vos vento urente et aurugine et grandine omnia opera manuum vestrarum
et non fuit in vobis qui reverteretur ad me dicit Dominus
2,¹⁹ponite corda vestra ex die ista et in futurum
a die vicesima et quarta noni mensis
a die qua fundamenta iacta sunt templi Domini
ponite super cor vestrum
2,²⁰numquid iam semen in germine est
et adhuc vinea et ficus et malogranatum et lignum olivae non floruit
ex die ista benedicam
2,²¹et factum est verbum Domini secundo ad Aggeum in vicesima et quarta mensis dicens
2,²²loquere ad Zorobabel ducem Iuda dicens
ego movebo caelum pariter et terram
2,²³et subvertam solium regnorum
et conteram fortitudinem regni gentium
et subvertam quadrigam et ascensorem eius
et descendent equi et ascensores eorum

vir in gladio fratris sui
2,²⁴in die illo dicit Dominus exercituum
adsumam te Zorobabel fili Salathiel serve meus dicit Dominus
et ponam te quasi signaculum
quia te elegi dicit Dominus exercituum

EXPLICIT AGGEUS PROPHETA

INCIPIT ZACCHARIAS PROPHETA

1,¹ In mense octavo in anno secundo Darii
factum est verbum Domini ad Zacchariam filium Barachiae filium Addo prophetam dicens
1,² iratus est Dominus super patres vestros iracundia
1,³ et dices ad eos haec dicit Dominus exercituum
convertimini ad me ait Dominus exercituum
et convertar ad vos dicit Dominus exercituum
1,⁴ ne sitis sicut patres vestri ad quos clamabant prophetae priores dicentes
haec dicit Dominus exercituum
convertimini de viis vestris malis
et cogitationibus vestris pessimis
et non audierunt neque adtenderunt ad me dicit Dominus
1,⁵ patres vestri ubi sunt et prophetae
numquid in sempiternum vivent
1,⁶ verumtamen verba mea et legitima mea quae mandavi servis meis prophetis
numquid non comprehenderunt patres vestros
et conversi sunt et dixerunt
sicut cogitavit Dominus exercituum facere nobis
secundum vias nostras et secundum adinventiones nostras fecit nobis
1,⁷ in die vicesima et quarta undecimo mense sabath in anno secundo Darii
factum est verbum Domini ad Zacchariam filium Barachiae filium Addo prophetam dicens
1,⁸ vidi per noctem et ecce vir ascendens super equum rufum
et ipse stabat inter myrteta quae erant in profundo
et post eum equi rufi varii et albi
1,⁹ et dixi quid sunt isti domine mi
et dixit ad me angelus qui loquebatur in me
ego ostendam tibi quid sint haec
1,¹⁰ et respondit vir qui stabat inter myrteta et dixit
isti sunt quos misit Dominus ut perambularent terram
1,¹¹ et responderunt angelo Domini qui stabat inter myrteta et dixerunt
perambulavimus terram et ecce omnis terra habitatur et quiescit
1,¹² et respondit angelus Domini et dixit
Domine exercituum usquequo tu non misereberis Hierusalem et urbium Iuda quibus iratus
es

iste septuagesimus annus est
1,¹³et respondit Dominus angelo qui loquebatur in me verba bona verba consolatoria
1,¹⁴et dixit ad me angelus qui loquebatur in me
clama dicens
haec dicit Dominus exercituum
zelatus sum Hierusalem et Sion zelo magno
1,¹⁵et ira magna ego irascor super gentes opulentas
quia ego iratus sum parum
ipsi vero adiuverunt in malum
1,¹⁶propterea haec dicit Dominus
revertar ad Hierusalem in misericordiis
domus mea aedificabitur in ea ait Dominus exercituum
et perpendicularum extendetur super Hierusalem
1,¹⁷adhuc clama dicens
haec dicit Dominus exercituum
adhuc affluent civitates meae bonis
et consolabitur Dominus adhuc Sion
et eliget adhuc Hierusalem
1,¹⁸et levavi oculos meos et vidi
et ecce quattuor cornua
1,¹⁹et dixi ad angelum qui loquebatur in me
quid sunt haec
et dixit ad me
haec sunt cornua quae ventilaverunt Iudam et Israhel et Hierusalem
1,²⁰et ostendit mihi Dominus quattuor fabros
1,²¹et dixi quid isti veniunt facere
qui ait dicens
haec sunt cornua quae ventilaverunt Iudam per singulos viros
et nemo eorum levavit caput suum
et venerunt isti deterrere ea
ut deiciant cornua gentium quae levaverunt cornu super terram Iuda ut dispergerent eam
2,¹ et levavi oculos meos et vidi
et ecce vir et in manu eius funiculus mensorum
2,²et dixi quo tu vadis
et dixit ad me ut metiar Hierusalem

et videam quanta sit latitudo eius et quanta longitudo eius
2,³et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur
et angelus alius egrediebatur in occursum eius
2,⁴et dixit ad eum
curre loquere ad puerum istum dicens
absque muro habitabitur Hierusalem
prae multitudine hominum et iumentorum in medio eius
2,⁵et ego ero ei ait Dominus murus ignis in circuitu
et in gloria ero in medio eius
2,⁶o o fugite de terra aquilonis dicit Dominus
quoniam in quattuor ventos caeli dispersi vos dicit Dominus
2,⁷o Sion fuge quae habitas apud filiam Babylonis
2,⁸quia haec dicit Dominus exercituum
post gloriam misit me ad gentes quae spoliaverunt vos
qui enim tetigerit vos tangit pupillam oculi eius
2,⁹quia ecce ego levo manum meam super eos
et erunt praedae his qui serviebant sibi
et cognoscetis quia Dominus exercituum misit me
2,¹⁰lauda et laetare filia Sion
quia ecce ego venio et habitabo in medio tui ait Dominus
2,¹¹et adplicabuntur gentes multae ad Dominum in die illa
et erunt mihi in populum
et habitabo in medio tui
et scies quia Dominus exercituum misit me ad te
2,¹²et possidebit Dominus Iudam partem suam in terra sanctificata
et eliget adhuc Hierusalem
2,¹³sileat omnis caro a facie Domini
quia consurrexit de habitaculo sancto suo
3,¹ et ostendit mihi Iesum sacerdotem magnum stantem coram angelo Domini
et Satan stabat a dextris eius ut adversaretur ei
3,²et dixit Dominus ad Satan increpet Dominus in te Satan
et increpet Dominus in te qui elegit Hierusalem
numquid non iste torris est erutus de igne
3,³et Iesus erat indutus vestibibus sordidis
et stabat ante faciem angeli

3,⁴qui respondit et ait ad eos qui stabant coram se dicens
auferte vestimenta sordida ab eo
et dixit ad eum
ecce abstuli a te iniquitatem tuam
et indui te mutatoriis
3,⁵et dixit ponite cidarim mundam super caput eius
et posuerunt cidarim mundam super caput eius
et induerunt eum vestibus
et angelus Domini stabat
3,⁶et contestabatur angelus Domini Iesum dicens
3,⁷haec dicit Dominus exercituum
si in viis meis ambulaveris
et custodiam meam custodieris
tu quoque iudicabis domum meam
et custodies atria mea
et dabo tibi ambulantes de his qui nunc hic adsistunt
3,⁸audi Iesu sacerdos magne
tu et amici tui qui habitant coram te quia viri portendentes sunt
ecce enim ego adducam servum meum orientem
3,⁹quia ecce lapis quem dedi coram Iesu super lapidem unum septem oculi sunt
ecce ego celabo sculpturam eius ait Dominus exercituum
et auferam iniquitatem terrae illius in die una
3,¹⁰in die illa dicit Dominus exercituum
vocabit vir amicum suum subter vineam et subter ficum
4,¹ et reversus est angelus qui loquebatur in me
et suscitavit me quasi virum qui suscitatur de somno suo
4,²et dixit ad me quid tu vides
et dixi vidi et ecce candelabrum aureum totum
et lampas eius super caput ipsius
et septem lucernae eius super illud
septem et septem infusoria lucernis quae erant super caput illius
4,³et duae olivae super illud
una a dextris lampadis et una a sinistris eius
4,⁴et respondi et aio ad angelum qui loquebatur in me dicens
quid sunt haec domine mi

4,⁵et respondit angelus qui loquebatur in me et dixit ad me
numquid nescis quid sunt haec
et dixi non domine mi
4,⁶et respondit et ait ad me dicens
hoc est verbum Domini ad Zorobabel dicens
non in exercitu nec in robore
sed in spiritu meo dicit Dominus exercituum
4,⁷quis tu mons magne coram Zorobabel in planum
et educet lapidem primum et exaequabit gratiam gratiae eius
4,⁸et factum est verbum Domini ad me dicens
4,⁹manus Zorobabel fundaverunt domum istam et manus eius perficient eam
et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos
4,¹⁰quis enim despexit dies parvos
et laetabuntur et videbunt lapidem stagnum in manu Zorobabel
septem isti oculi Domini qui discurrunt in universa terra
4,¹¹et respondi et dixi ad eum
quid sunt duae olivae istae ad dextram candelabri et ad sinistram eius
4,¹²et respondi secundo et dixi ad eum
quid sunt duae spicae olivarum
quae sunt iuxta duo rostra aurea
in quibus sunt suffusoria ex auro
4,¹³et ait ad me dicens
numquid nescis quid sunt haec
et dixi non domine
4,¹⁴et dixit isti duo filii olei
qui adsistunt Dominatori universae terrae
5,¹ et conversus sum et levavi oculos meos et vidi
et ecce volumen volans
5,²et dixit ad me quid tu vides
et dixi ego video volumen volans
longitudo eius viginti cubitorum
et latitudo eius decem cubitorum
5,³et dixit ad me haec est maledictio quae egreditur super faciem omnis terrae
quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur
et omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur

5,⁴educam illud dicit Dominus exercituum
et veniet ad domum furis et ad domum iurantis in nomine meo mendaciter
et commorabitur in medio domus eius
et consumet eam et ligna eius et lapides eius
5,⁵et egressus est angelus qui loquebatur in me et dixit ad me
leva oculos tuos et vide quid est hoc quod egreditur
5,⁶et dixi quidnam est
et ait haec est amphora egrediens
et dixit haec est oculus eorum in universa terra
5,⁷et ecce talentum plumbi portabatur
et ecce mulier una sedens in medio amphorae
5,⁸et dixit haec est impietas
et proiecit eam in medio amphorae
et misit massam plumbeam in os eius
5,⁹et levavi oculos meos et vidi
et ecce duae mulieres egredientes
et spiritus in alis earum
et habebant alas quasi alas milvi
et levaverunt amphoram inter terram et caelum
5,¹⁰et dixi ad angelum qui loquebatur in me
quo istae deferunt amphoram
5,¹¹et dixit ad me ut aedificetur ei domus in terra Sennaar
et stabiliatur et ponatur ibi super basem suam
6,¹ et conversus sum et levavi oculos meos et vidi
et ecce quattuor quadrigae egredientes de medio duorum montium
et montes montes aerei
6,²in quadriga prima equi rufi
et in quadriga secunda equi nigri
6,³et in quadriga tertia equi albi
et in quadriga quarta equi varii fortes
6,⁴et respondi et dixi ad angelum qui loquebatur in me
quid sunt haec domine mi
6,⁵et respondit angelus et ait ad me
isti sunt quattuor venti caeli
qui egrediuntur ut stent coram Dominatore omnis terrae

6,⁶in quo erant equi nigri egrediebantur in terra aquilonis
et albi egressi sunt post eos
et varii egressi sunt ad terram austri
6,⁷qui autem erant robustissimi exierunt et quaerebant ire et discurrere per omnem terram
et dixit ite perambulate terram
et perambulaverunt terram
6,⁸et vocavit me et locutus est ad me dicens
ecce qui egrediuntur in terram aquilonis requiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilonis
6,⁹et factum est verbum Domini ad me dicens
6,¹⁰sume a transmigracione ab Oldai et a Tobia et ab Idaia
et venies tu in die illa et intrabis domum Iosiae filii Sofoniae qui venerunt de Babylone
6,¹¹et sumes argentum et aurum et facies coronas
et pones in capite Iesu filii Iosedech sacerdotis magni
6,¹²et loqueris ad eum dicens
haec ait Dominus exercituum dicens
ecce vir Oriens nomen eius
et subter eum orietur
et aedificabit templum Domino
6,¹³et ipse extruet templum Domino
et ipse portabit gloriam
et sedebit et dominabitur super solio suo
et erit sacerdos super solio suo
et consilium pacis erit inter duos illos
6,¹⁴et coronae erunt Helem et Tobiae et Idaiae et Hen filio Sofoniae
memoriale in templo Domini
6,¹⁵et qui procul sunt venient
et aedificabunt in templo Domini
et scietis quia Dominus exercituum misit me ad vos
erit autem hoc si auditu audieritis vocem Domini Dei vestri
7,¹ et factum est in anno quarto Darii regis
factum est verbum Domini ad Zacchariam
in quarta mensis noni qui est casleu
7,²et miserunt ad domum Dei Sarasar et Rogomelech et viri qui erant cum eo ad deprecandam faciem Domini

7,³ut dicerent sacerdotibus domus Domini exercituum et prophetis loquentes
numquid flendum mihi est in mense quinto
vel sanctificare me debeo sicuti feci iam multis annis
7,⁴et factum est verbum Domini exercituum ad me dicens
7,⁵loquere ad omnem populum terrae et ad sacerdotes dicens
cum ieiunaretis et plangeretis in quinto et septimo per hos septuaginta annos
numquid ieiunium ieiunastis mihi
7,⁶et cum comedistis et cum bibistis
numquid non vobis comedistis et vobismet ipsis bibistis
7,⁷numquid non sunt verba quae locutus est Dominus in manu prophetarum priorum
cum adhuc Hierusalem habitaretur et esset opulenta ipsa et urbes in circuitu eius
et ad austrum et in campestribus habitaretur
7,⁸et factum est verbum Domini ad Zacchariam dicens
7,⁹haec ait Dominus exercituum dicens
iudicium verum iudicate
et misericordiam et miserationes facite unusquisque cum fratre suo
7,¹⁰et viduam et pupillum et advenam et pauperem nolite calumniari
et malum vir fratri suo non cogitet in corde suo
7,¹¹et noluerunt adtendere
et verterunt scapulam recedentem
et aures suas adgravaverunt ne audirent
7,¹²et cor suum posuerunt adamantem ne audirent legem
et verba quae misit Dominus exercituum in spiritu suo per manum prophetarum priorum
et facta est indignatio magna a Domino exercituum
7,¹³et factum est sicut locutus est et non audierunt
sic clamabunt et non exaudiam dicit Dominus exercituum
7,¹⁴et dispersi eos per omnia regna quae nesciunt
et terra desolata est ab eis eo quod non esset transiens et revertens
et posuerunt terram desiderabilem in desertum
8,¹ et factum est verbum Domini exercituum dicens
8,²haec dicit Dominus exercituum
zelatus sum Sion zelo magno
et indignatione magna zelatus sum eam
8,³haec dicit Dominus exercituum
reversus sum ad Sion et habitabo in medio Hierusalem

et vocabitur Hierusalem civitas veritatis
et mons Domini exercituum mons sanctificatus
8,⁴haec dicit Dominus exercituum
adhuc habitabunt senes et anus in plateis Hierusalem
et viri baculus in manu eius prae multitudine dierum
8,⁵et plateae civitatis conplebuntur infantibus et puellis ludentibus in plateis eius
8,⁶haec dicit Dominus exercituum
si difficile videbitur in oculis reliquiarum populi huius in diebus illis
numquid in oculis meis difficile erit dicit Dominus exercituum
8,⁷haec dicit Dominus exercituum
ecce ego salvabo populum meum de terra orientis et de terra occasus solis
8,⁸et adducam eos et habitabunt in medio Hierusalem
et erunt mihi in populum et ego ero eis in Deum in veritate et iustitia
8,⁹haec dicit Dominus exercituum
confortentur manus vestrae qui auditis in diebus his sermones istos per os prophetarum
in die qua fundata est domus Domini exercituum ut templum aedificaretur
8,¹⁰siquidem ante dies illos merces hominum non erat
nec merces iumentorum erat
neque introeunti et exeunti erat pax prae tribulatione
et dimisi omnes homines unumquemque contra proximum suum
8,¹¹nunc autem non iuxta dies priores ego faciam reliquiis populi huius dicit Dominus exer-
cituum
8,¹²sed semen pacis erit
vineam dabit fructum suum
et terra dabit germen suum
et caeli dabunt rorem suum
et possidere faciam reliquias populi huius universa haec
8,¹³et erit sicut eratis maledictio in gentibus domus Iuda et domus Israhel
sic salvabo vos et eritis benedictio
nolite timere confortentur manus vestrae
8,¹⁴quia haec dicit Dominus exercituum
sicut cogitavi ut adfligerem vos
cum ad iracundiam provocassent patres vestri me dicit Dominus 8,¹⁵et non sum misertus
sic conversus cogitavi in diebus istis ut benefaciam Hierusalem et domui Iuda
nolite timere

8,¹⁶haec sunt ergo verba quae facietis
loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo
veritatem et iudicium pacis iudicate in portis vestris
8,¹⁷et unusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris
et iuramentum mendax ne diligatis
omnia enim haec sunt quae odi dicit Dominus
8,¹⁸et factum est verbum Domini exercituum ad me dicens
8,¹⁹haec dicit Dominus exercituum
ieiunium quarti et ieiunium quinti
et ieiunium septimi et ieiunium decimi
erit domui Iuda in gaudium et in laetitiam et in sollemnitates praeclaras
veritatem tantum et pacem diligite
8,²⁰haec dicit Dominus exercituum
usquequo veniant populi et habitent in civitatibus multis
8,²¹et vadant habitatores unus ad alterum dicentes
eamus et deprecemur faciem Domini
et quaeramus Dominum exercituum
vadam etiam ego
8,²²et venient populi multi et gentes robustae
ad quaerendum Dominum exercituum in Hierusalem et deprecandam faciem Domini
8,²³haec dicit Dominus exercituum
in diebus illis in quibus adprehendent decem homines ex omnibus linguis gentium
et adprehendent fimbriam viri iudaei dicentes ibimus vobiscum
audivimus enim quoniam Deus vobiscum est
9,¹onus verbi Domini in terra Adrach et Damasci requiei eius
quia Domini est oculus hominis et omnium tribuum Israhel
9,²Emath quoque in terminis eius et Tyrus et Sidon
adsumpserunt quippe sibi sapientiam valde
9,³et aedificavit Tyrus munitionem suam
et coacervavit argentum quasi humum
et aurum ut lutum platearum
9,⁴ecce Dominus possidebit eam
et percutiet in mari fortitudinem eius
et haec igni devorabitur
9,⁵videbit Ascalon et timebit

et Gaza et dolebit nimis
et Accaron quoniam confusa est spes eius
et peribit rex de Gaza
et Ascalon non habitabitur
9,⁶et sedebit separator in Azoto
et disperdam superbiam Philistinorum
9,⁷et auferam sanguinem eius de ore eius
et abominationes eius de medio dentium eius
et relinquetur etiam ipse Deo nostro
et erit quasi dux in Iuda
et Accaron quasi Iebuseus
9,⁸et circumdabo domum meam ex his qui militant mihi
euntes et revertentes
et non transibit super eos ultra exactor
quia nunc vidi in oculis meis
9,⁹exulta satis filia Sion
iubila filia Hierusalem
ecce rex tuus veniet tibi
iustus et salvator ipse
pauper et ascendens super asinum
et super pullum filium asinae
9,¹⁰et disperdam quadrigam ex Ephraim
et equum de Hierusalem
et dissipabitur arcus belli
et loquetur pacem gentibus
et potestas eius a mari usque ad mare
et a fluminibus usque ad fines terrae
9,¹¹tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua
9,¹²convertimini ad munitionem vincti spei
hodie quoque adnuntians duplicia reddam tibi
9,¹³quoniam extendi mihi Iudam
quasi arcum implevi Ephraim
et suscitabo filios tuos Sion super filios tuos Graecia
et ponam te quasi gladium fortium
9,¹⁴et Dominus Deus super eos videbitur

et exhibit ut fulgur iaculum eius
et Dominus Deus in tuba canet
et vadet in turbine austri
9,¹⁵ Dominus exercituum proteget eos
et devorabunt et subicient lapidibus fundae
et bibentes inebriabuntur quasi vino
et replebuntur ut fialae
et quasi cornua altaris
9,¹⁶ et salvabit eos Dominus Deus eorum in die illa ut gregem populi sui
quia lapides sancti elevantur super terram eius
9,¹⁷ quid enim bonum eius est et quid pulchrum eius
nisi frumentum electorum et vinum germinans virgines
10,¹ petite a Domino pluviam in tempore serotino et Dominus faciet nives
et pluviam imbris dabit eis singulis herbam in agro
10,² quia simulacra locuta sunt inutile
et divini viderunt mendacium
et somniatores frustra locuti sunt
vane consolabantur
idcirco abducti sunt quasi grex
adfligentur quia non est eis pastor
10,³ super pastores iratus est furor meus
et super hircos visitabo
quia visitavit Dominus exercituum gregem suum domum Iuda
et posuit eos quasi equum gloriae suae in bello
10,⁴ ex ipso angulus ex ipso paxillus ex ipso arcus proelii
ex ipso egredietur omnis exactor simul
10,⁵ et erunt quasi fortes conculcantes lutum viarum in proelio
et bellabunt quia Dominus cum eis
et confundentur ascensores equorum
10,⁶ et confortabo domum Iuda
et domum Ioseph salvabo
et convertam eos quia miserebor eorum
et erunt sicut fuerunt quando non proieceram eos
ego enim Dominus Deus eorum et exaudiam eos
10,⁷ et erunt quasi fortes Ephraim

et laetabitur cor eorum quasi a vino
et filii eorum videbunt et laetabuntur
et exultabit cor eorum in Domino
10,⁸ sibilabo eis et congregabo illos quia redemi eos
et multiplicabo eos sicut ante fuerant multiplicati
10,⁹ et seminabo eos in populis
et de longe recordabuntur mei
et vivent cum filiis suis et revertentur
10,¹⁰ et reducam eos de terra Aegypti
et de Assyriis congregabo eos
et ad terram Galaad et Libani adducam eos
et non invenientur eis locus
10,¹¹ et transibit in maris freto
et percutiet in mari fluctus
et confundentur omnia profunda Fluminis
et humiliabitur superbia Assur
et sceptrum Aegypti recedet
10,¹² confortabo eos in Domino et in nomine eius ambulabunt dicit Dominus
11,¹ aperi Libane portas tuas
et comedat ignis cedros tuas
11,² ulula abies quia cecidit cedrus
quoniam magnifici vastati sunt
ululate quercus Basan
quoniam succisus est saltus munitus
11,³ vox ululatus pastorum
quia vastata est magnificentia eorum
vox rugitus leonum
quoniam vastata est superbia Iordanis
11,⁴ haec dicit Dominus Deus meus
pasce pecora occisionis
11,⁵ quae qui possederant occidebant et non dolebant
et vendebant ea dicentes
benedictus Dominus divites facti sumus
et pastores eorum non parcebant eis
11,⁶ et ego non parcam ultra super habitantes terram dicit Dominus

ecce ego tradam homines unumquemque in manu proximi sui et in manu regis sui
et concident terram et non eruam de manu eorum
11,⁷et pascam pecus occisionis
propter hoc o pauperes gregis
et adsumpsi mihi duas virgas
unam vocavi Decorem et alteram vocavi Funiculos
et pavi gregem 11,⁸et succidi tres pastores in mense uno
et contracta est anima mea in eis
siquidem anima eorum variavit in me
11,⁹et dixi non pascam vos
quod moritur moriatur
et quod succiditur succidatur
et reliqui vorent unusquisque carnem proximi sui
11,¹⁰et tuli virgam meam quae vocabatur Decus et abscidi eam
ut irritum facerem foedus meum quod percussi cum omnibus populis
11,¹¹et in irritum deductum est in die illa
et cognoverunt sic pauperes gregis qui custodiunt mihi quia verbum Domini est
11,¹²et dixi ad eos si bonum est in oculis vestris adferte mercedem meam et si non quiescite
et adpenderunt mercedem meam triginta argenteos
11,¹³et dixit Dominus ad me proice illud ad statuarium
decorum pretium quod adpretiatus sum ab eis
et tuli triginta argenteos et proieci illos in domo Domini ad statuarium
11,¹⁴et praecidi virgam meam secundam quae appellabatur Funiculus
ut dissolverem germanitatem inter Iudam et inter Israhel
11,¹⁵et dixit Dominus ad me
adhuc sume tibi vasa pastoris stulti
11,¹⁶quia ecce ego suscitabo pastorem in terra
qui derelicta non visitabit
dispersum non quaeret
et contritum non sanabit
et id quod stat non enutriet
et carnes pinguium comedet
et ungulas eorum dissolvit
11,¹⁷o pastor et idolum derelinquens gregem
gladius super brachium eius et super oculum dextrum eius

brachium eius ariditate siccabitur
et oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur
12,¹ onus verbi Domini super Israhel
dixit Dominus extendens caelum et fundans terram et fingens spiritum hominis in eo
12,² ecce ego ponam Hierusalem superliminare crapulae omnibus populis in circuitu
sed et Iuda erit in obsidione contra Hierusalem
12,³ et erit in die illa ponam Hierusalem lapidem oneris cunctis populis
omnes qui levabunt eam concisione lacerabuntur
et colligentur adversum eam omnia regna terrae
12,⁴ in die illa dicit Dominus
percutiam omnem equum in stuporem
et ascensorem eius in amentiam
et super domum Iuda aperiā oculos meos
et omnem equum populorum percutiam in caecitate
12,⁵ et dicent duces Iuda in corde suo
confortentur mihi habitatores Hierusalem in Domino exercituum Deo eorum
12,⁶ in die illo ponam duces Iuda sicut caminum ignis in lignis
et sicut facem ignis in faeno
et devorabunt ad dextram et ad sinistram omnes populos in circuitu
et habitabitur Hierusalem rursus in loco suo in Hierusalem
12,⁷ et salvabit Dominus tabernacula Iuda sicut in principio
ut non magnifice glorietur domus David
et gloria habitantium Hierusalem contra Iudam
12,⁸ in die illo proteget Dominus habitatores Hierusalem
et erit qui offenderit ex eis in die illa quasi David
et domus David quasi Dei sicut angelus Domini in conspectu eius
12,⁹ et erit in die illa quaeram contere omnes gentes quae veniunt contra Hierusalem
12,¹⁰ et effundam super domum David et super habitatores Hierusalem spiritum gratiae et
precum
et aspicient ad me quem confixerunt
et plangent eum planctu quasi super unigenitum
et dolebunt super eum ut doleri solet in morte primogeniti
12,¹¹ in die illa magnus erit planctus in Hierusalem
sicut planctus Adadremmon in campo Mageddon
12,¹² et planget terra familiae et familiae seorsum

familiae domus David seorsum
et mulieres eorum seorsum
12,¹³ familiae domus Nathan seorsum
et mulieres eorum seorsum
familiae domus Levi seorsum
et mulieres eorum seorsum
familiae Semei seorsum
et mulieres eorum seorsum
12,¹⁴ omnes familiae reliquae familiae et familiae seorsum
et mulieres eorum seorsum
13,¹ in die illa erit fons patens domus David
et habitantibus Hierusalem in ablutionem peccatoris et menstruatae
13,² et erit in die illa dicit Dominus exercituum
disperdam nomina idolorum de terra et non memorabuntur ultra
et prophetas et spiritum inmundum auferam de terra
13,³ et erit cum prophetaverit quispiam ultra
dicent ei pater eius et mater eius qui genuerunt eum
non vives quia mendacium locutus es in nomine Domini
et configent eum pater eius et mater eius genitores eius cum prophetaverit
13,⁴ et erit in die illa confundentur prophetae
unusquisque ex visione sua cum prophetaverit
nec operientur pallio saccino ut mentiantur
13,⁵ sed dicet non sum propheta
homo agricola ego sum
quoniam Adam exemplum meum ab adulescentia mea
13,⁶ et dicetur ei quid sunt plagae istae in medio manuum tuarum
et dicet his plagatus sum in domo eorum qui diligebant me
13,⁷ framea suscitare super pastorem meum
et super virum coherentem mihi dicit Dominus exercituum
percute pastorem et dispergantur oves
et convertam manum meam ad parvulos
13,⁸ et erunt in omni terra dicit Dominus
partes duae in ea disperdentur et deficient
et tertia pars relinquetur in ea
13,⁹ et ducam tertiam partem per ignem

et uram eos sicut uritur argentum
et probabo eos sicut probatur aurum
ipse vocabit nomen meum et ego exaudiam eum
dicam populus meus es et ipse dicet Dominus Deus meus
14,¹ ecce dies veniunt Domini et dividentur spolia tua in medio tui
14,² et congregabo omnes gentes ad Hierusalem in proelium
et capietur civitas et vastabuntur domus et mulieres violabuntur
et egredietur media pars civitatis in captivitatem
et reliquum populi non auferetur ex urbe
14,³ et egredietur Dominus et proeliabitur contra gentes illas sicut proeliatu est in die certaminis
14,⁴ et stabunt pedes eius in die illa super montem Olivarum qui est contra Hierusalem ad orientem
et scindetur mons Olivarum ex media parte sui ad orientem et occidentem praerupto grandi valde
et separabitur medium montis ad aquilonem et medium eius ad meridiem
14,⁵ et fugietis ad vallem montium meorum
quoniam coniungetur vallis montium usque ad proximum
et fugietis sicut fugistis a facie terraemotus in diebus Oziae regis Iuda
et veniet Dominus Deus meus omnesque sancti cum eo
14,⁶ et erit in die illa non erit lux sed frigus et gelu
14,⁷ et erit dies una quae nota est Domino
non dies neque nox
et in tempore vesperae erit lux
14,⁸ et erit in die illa exibunt aquae vivae de Hierusalem
medium earum ad mare orientale
et medium earum ad mare novissimum
in aestate et in hieme erunt
14,⁹ et erit Dominus rex super omnem terram
in die illa erit Dominus unus
et erit nomen eius unum
14,¹⁰ et revertetur omnis terra usque ad desertum
de colle Remmon ad austrum Hierusalem
et exaltabitur et habitabit in loco suo
a porta Benjamin usque ad locum portae Prioris usque ad portam Angulorum

et a turre Ananehel usque ad torcularia regis
14,¹¹et habitabunt in ea et anathema non erit amplius
sed sedebit Hierusalem segura
14,¹²et haec erit plaga qua percutiet Dominus omnes gentes quae pugnaverunt adversus
Hierusalem
tabescet caro uniuscuiusque stantis super pedes suos
et oculi eius contabescunt in foraminibus suis
et lingua eorum contabescet in ore suo
14,¹³in die illo erit tumultus Domini magnus in eis
et adprehendet vir manum proximi sui
et conseretur manus eius super manum proximi sui
14,¹⁴sed et Iudas pugnabit adversus Hierusalem
et congregabuntur divitiae omnium gentium in circuitu
aurum et argentum et vestes multae satis
14,¹⁵et sic erit ruina equi et muli cameli et asini
et omnium iumentorum quae fuerint in castris illis
sicut ruina haec
14,¹⁶et omnes qui reliqui fuerint de universis gentibus quae venerint contra Hierusalem
ascendent ab anno in annum ut adorent regem Dominum exercituum
et celebrent festivitatem tabernaculorum
14,¹⁷et erit qui non ascenderit de familiis terrae ad Hierusalem
ut adoret regem Dominum exercituum
non erit super eos imber
14,¹⁸quod si et familia Aegypti non ascenderit et non venerit nec super eos erit
sed erit ruina qua percutiet Dominus omnes gentes
quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum
14,¹⁹hoc erit peccatum Aegypti et hoc peccatum omnium gentium
quae non ascenderint ad celebrandam festivitatem tabernaculorum
14,²⁰in die illo erit quod super frenum equi est sanctum Domino
et erunt lebetes in domo Domini quasi fialae coram altari
14,²¹et erit omnis lebes in Hierusalem et in Iuda sanctificatus Domino exercituum
et venient omnes immolantes et sument ex eis et coquent in eis
et non erit mercator ultra in domo Domini exercituum in die illo

EXPLICIT ZACCHARIAS PROPHETA

INCIPIIT MALACHI PROPHETA

1,¹ Onus verbi Domini ad Israhel in manu Malachi
1,²dilexi vos dicit Dominus
et dixistis in quo dilexisti nos
nonne frater erat Esau Iacob dicit Dominus
et dilexi Iacob 1,³Esau autem odio habui
et posui montes eius in solitudinem
et hereditatem eius in dracones deserti
1,⁴quod si dixerit Idumea destructi sumus
sed revertentes aedificabimus quae deserta sunt
haec dicit Dominus exercituum
isti aedificabunt et ego destruam
et vocabuntur Termini impietatis
et Populus cui iratus est Dominus usque in aeternum
1,⁵et oculi vestri videbunt
et vos dicetis magnificetur Dominus super terminum Israhel
1,⁶filius honorat patrem et servus dominum suum
si ergo pater ego sum ubi est honor meus
et si dominus ego sum ubi est timor meus dicit Dominus exercituum
ad vos o sacerdotes qui despicitis nomen meum
et dixistis in quo despeximus nomen tuum
1,⁷offeritis super altare meum panem pollutum
et dicitis in quo polluimus te
in eo quod dicitis mensa Domini despecta est
1,⁸si offeratis caecum ad immolandum nonne malum est
et si offeratis claudum et languidum nonne malum est
offer illud duci tuo si placuerit ei
aut si susceperit faciem tuam dicit Dominus exercituum
1,⁹et nunc deprecamini vultum Dei ut misereatur vestri
de manu enim vestra factum est hoc
si quo modo suscipiat facies vestras dicit Dominus exercituum
1,¹⁰quis est in vobis qui claudat ostia et incendat altare meum gratuito
non est mihi voluntas in vobis dicit Dominus exercituum
et munus non suscipiam de manu vestra

1,¹¹ ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus
et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda
quia magnum nomen meum in gentibus dicit Dominus exercituum
1,¹² et vos polluistis illud in eo quod dicitis mensa Domini contaminata est
et quod superponitur contemptibile est cum igni qui illud devorat
1,¹³ et dixistis ecce de labore
et exsuflastis illud dicit Dominus exercituum
et intulistis de rapinis claudum et languidum et intulistis munus
numquid suscipiam illud de manu vestra dicit Dominus
1,¹⁴ maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum et votum faciens immolat debile
Domino
quia rex magnus ego dicit Dominus exercituum
et nomen meum horribile in gentibus
2,¹ et nunc ad vos mandatum hoc o sacerdotes
2,² si nolueritis audire
et si nolueritis ponere super cor
ut detis gloriam nomini meo ait Dominus exercituum
mittam in vos egestatem
et maledicam benedictionibus vestris
et maledicam illis quoniam non posuistis super cor
2,³ ecce ego proiciam vobis brachium
et dispergam super vultum vestrum stercus sollemnitatum vestrarum
et adsumet vos secum
2,⁴ et scietis quia misi ad vos mandatum istud
ut esset pactum meum cum Levi dicit Dominus exercituum
2,⁵ pactum meum fuit cum eo vitae et pacis
et dedi ei timorem et timuit me
et a facie nominis mei pavebat
2,⁶ lex veritatis fuit in ore eius
et iniquitas non est inventa in labiis eius
in pace et in aequitate ambulavit mecum
et multos avertit ab iniquitate
2,⁷ labia enim sacerdotis custodient scientiam
et legem requirent ex ore eius
quia angelus Domini exercituum est

2,⁸vos autem recessistis de via
et scandalizastis plurimos in lege
irritum fecistis pactum Levi dicit Dominus exercituum
2,⁹propter quod et ego dedi vos contemptibiles et humiles omnibus populis
sicut non servastis vias meas
et accepistis faciem in lege
2,¹⁰numquid non pater unus omnium nostrum
numquid non Deus unus creavit nos
quare ergo despicit unusquisque nostrum fratrem suum
violans pactum patrum nostrorum
2,¹¹transgressus est Iuda et abominatio facta est in Israhel et in Hierusalem
quia contaminavit Iudas sanctificationem Domini quam dilexit et habuit filiam dei alieni
2,¹²disperdat Dominus virum qui fecerit hoc
magistrum et discipulum de tabernaculis Iacob
et offerentem munus Domino exercituum
2,¹³et hoc rursus fecistis
operiebatis lacrimis altare Domini fletu et mugitu
ita ut ultra non respiciam ad sacrificium
nec accipiam placabile quid de manu vestra
2,¹⁴et dixistis quam ob causam
quia Dominus testificatus est inter te et uxorem pubertatis tuae quam tu despexisti
et haec particeps tua et uxor foederis tui
2,¹⁵nonne unus fecit et residuum spiritus eius est
et quid unus quaerit nisi semen Dei
custodite ergo spiritum vestrum
et uxorem adolescentiae tuae noli despiciere
2,¹⁶cum odio habueris dimitte dicit Dominus Deus Israhel
operiet autem iniquitas vestimentum eius dicit Dominus exercituum
custodite spiritum vestrum et nolite despiciere
2,¹⁷laborare fecistis Dominum in sermonibus vestris
et dixistis in quo eum fecimus laborare
in eo cum diceretis omnis qui facit malum bonus est in conspectu Domini
et tales ei placent
aut certe ubi est Deus iudicii
3,¹ ecce ego mittam angelum meum

et praeparabit viam ante faciem meam
et statim veniet ad templum suum dominator quem vos quaeritis
et angelus testamenti quem vos vultis
ecce venit dicit Dominus exercituum
3,²et quis poterit cogitare diem adventus eius
et quis stabit ad videndum eum
ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum
3,³et sedebit conflans et emundans argentum
et purgabit filios Levi et colabit eos quasi aurum et quasi argentum
et erunt Domino offerentes sacrificia in iustitia
3,⁴et placebit Domino sacrificium Iuda et Hierusalem sicut dies saeculi et sicut anni antiqui
3,⁵et accedam ad vos in iudicio
et ero testis velox maleficis et adulteris et periuris
et qui calumniantur mercedem mercennarii viduas et pupillos
et opprimunt peregrinum nec timuerunt me dicit Dominus exercituum
3,⁶ego enim Dominus et non mutor
et vos filii Iacob non estis consumpti
3,⁷a diebus enim patrum vestrorum recessistis a legitimis meis et non custodistis
revertimini ad me et revertar ad vos dicit Dominus exercituum
et dixistis in quo revertemur
3,⁸si adfiget homo Deum quia vos configitis me
et dixistis in quo confiximus te
in decimis et in primitivis
3,⁹et in penuria vos maledicti estis et me vos configitis gens tota
3,¹⁰inferte omnem decimam in horreum
et sit cibus in domo mea
et probate me super hoc dicit Dominus
si non aperuero vobis cataractas caeli
et effudero vobis benedictionem usque ad abundantiam
3,¹¹et increpabo pro vobis devorantem
et non corrumpet fructum terrae vestrae
nec erit sterilis vinea in agro dicit Dominus exercituum
3,¹²et beatos vos dicent omnes gentes
eritis enim vos terra desiderabilis dicit Dominus exercituum
3,¹³invaluerunt super me verba vestra dicit Dominus

3,¹⁴et dixistis quid locuti sumus contra te
dixistis vanus est qui servit Deo
et quod emolumentum quia custodivimus praecepta eius
et quia ambulavimus tristes coram Domino exercituum
3,¹⁵ergo nunc beatos dicimus arrogantes
siquidem aedificati sunt facientes impietatem
et temptaverunt Deum et salvi facti sunt
3,¹⁶tunc locuti sunt timentes Deum
unusquisque cum proximo suo
et attendit Dominus et audivit
et scriptus est liber monumenti coram eo timentibus Dominum et cogitantibus nomen eius
3,¹⁷et erunt mihi ait Dominus exercituum
in die qua ego facio in peculium
et parcam eis sicut parcit vir filio suo servienti sibi
3,¹⁸et convertemini et videbitis quid sit inter iustum et impium
et inter servientem Deo et non servientem ei
4,¹ ecce enim dies veniet succensa quasi caminus
et erunt omnes superbi et omnes facientes impietatem stipula
et inflammabit eos dies veniens dicit Dominus exercituum quae non relinquet eis radicem et
germen
4,²et orietur vobis timentibus nomen meum sol iustitiae
et sanitas in pinnis eius
et egrediemini et salietis sicut vituli de armento
4,³et calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum
in die qua ego facio dicit Dominus exercituum
4,⁴mementote legis Mosi servi mei
quam mandavi ei in Choreb ad omnem Israhel praecepta et iudicia
4,⁵ecce ego mittam vobis Heliam prophetam antequam veniat dies Domini magnus et hor-
ribilis
4,⁶et convertet cor patrum ad filios
et cor filiorum ad patres eorum
ne forte veniam et percutiam terram anathemate

EXPLICIT MALACHI PROPHETA

INCIPIIT LIBER PRIMUS MACCHABEORUM

1,¹ Et factum est postquam percussit Alexander Philippi Macedo qui primus regnavit in
Graecia
egressus de terra Cethim Darium regem Persarum et Medorum 1,²constituit proelia multa
et omnium obtinuit munitiones et interfecit reges terrae 1,³et pertransiit usque ad fines ter-
rae
et accepit spolia multitudinis gentium et siluit terra in conspectu eius
1,⁴et congregavit virtutem exercituum fortem nimis
et exaltatum est et elevatum cor eius
1,⁵et obtinuit regiones gentium et tyrannos et facti sunt illi in tributum
1,⁶et post haec decidit in lectum et cognovit quia moritur
1,⁷et vocavit pueros suos nobiles qui secum erant nutriti a iuventute
et divisit illis regnum suum cum adhuc viveret
1,⁸et regnavit Alexander annis duodecim et mortuus est
1,⁹et obtinuerunt pueri eius regnum unusquisque in loco suo
1,¹⁰et inposuerunt sibi omnes diademata post mortem eius
et filii eorum post eos annis multis
et multiplicata sunt mala in terra
1,¹¹et exiit ex eis radix peccatrix Antiochus Inlustris filius Antiochi regis qui fuerat Romae
obses
et regnavit in anno centesimo tricesimo et septimo regni Graecorum
1,¹²in diebus illis exierunt ex Israhel filii iniqui et suaserunt multis dicentes
eamus et disponamus testamentum cum gentibus quae circa nos sunt
quia ex quo recessimus ab eis invenerunt nos multa mala
1,¹³et bonus visus est sermo in oculis eorum
1,¹⁴et destinaverunt aliqui de populo et abierunt ad regem
et dedit illis potestatem ut facerent iustitiam gentium
1,¹⁵et aedificaverunt gymnasium in Hierosolymis secundum leges nationum
1,¹⁶et fecerunt sibi praepudia
et recesserunt a testamento sancto et iuncti sunt nationibus
et venundati sunt ut facerent malum
1,¹⁷et paratum est regnum in conspectu Antiochi

et coepit regnare in terra Aegypti ut regnaret super duo regna
1,¹⁸et intravit in Aegyptum in multitudine gravi
in curribus et elephantis et equitibus et copiosa navium multitudine
1,¹⁹et constituit bellum adversus Ptolomeum regem Aegypti
et veritus est Ptolomeus a facie eius et fugit
et ceciderunt vulnerati multi
1,²⁰et comprehendit civitates munitas in terra Aegypti
et accepit spolia terrae Aegypti
1,²¹et convertit Antiochus postquam percussit Aegyptum in centesimo et quadragesimo et
tertio anno
et ascendit ad Israhel 1,²²et ascendit Hierosolymis in multitudine gravi
1,²³et intravit in sanctificationem cum superbia
et accepit altare aureum et candelabrum luminis et universa vasa eius
et mensam propositionis et libatoria
et fialas et mortariola aurea et velum et coronas
et ornamentum aureum quod in facie templi erat
et comminuit omnia
1,²⁴et accepit argentum et aurum et vasa concupiscibilia
et accepit thesauros occultos quos invenit
et sublatis omnibus abiit in terram suam
1,²⁵et fecit caedem hominum et locutus est superbia magna
1,²⁶et factus est planctus magnus in Israhel et in omni loco eorum
1,²⁷et ingemuerunt principes et seniores
virgines et iuvenes infirmati sunt
et speciositas mulierum inmutata est
1,²⁸omnis maritus sumpsit lamentum
quae sedebant in toro maritali lugebant
1,²⁹et commota est terra super habitantes in ea
et universa domus Iacob induit confusionem
1,³⁰et post duos annos dierum misit rex principem tributorum in civitates Iuda
et venit Hierusalem cum turba magna
1,³¹et locutus est ad eos verba pacifica in dolo et crediderunt ei
1,³²et inruit super civitatem repente et percussit eam plaga
et perdidit populum multum ex Israhel
1,³³et accepit spolia civitatis et succendit eam igni

et destruxit domos eius et muros eius in circuitu
1,³⁴et captivas duxerunt mulieres et natos et pecora possederunt
1,³⁵et aedificaverunt civitatem David muro magno et firmo et turribus firmis et facta est illis
in arcem
1,³⁶et posuerunt illic gentem peccatorum
viros iniquos et convaluerunt in ea
et posuerunt arma et escas et congregaverunt spolia Hierusalem
1,³⁷et reposuerunt illic et facti sunt in laqueum magnum
1,³⁸et factum est hoc ad insidias sanctificationi et in diabolum malum in Israhel
1,³⁹et effuderunt sanguinem innocentem per circuitum sanctificationis
et contaminaverunt sanctificationem
1,⁴⁰et fugerunt habitatores Hierusalem propter eos
et facta est habitatio exterorum et facta est extera semini suo
et nati eius reliquerunt eam
1,⁴¹sanctificatio eius desolata est sicut solitudo
dies festi eius conversi sunt in luctum
sabbata eius in obprobrium honores eius in nihilum
1,⁴²secundum gloriam eius multiplicata est ignominia eius
et sublimitas eius conversa est in luctum
1,⁴³et scripsit rex Antiochus omni regno suo ut esset omnis populus unus
et reliquerunt unusquisque legem suam
1,⁴⁴et consenserunt omnes gentes secundum verbum regis Antiochi
1,⁴⁵et multi ex Israhel consenserunt ei et sacrificaverunt idolis
et coinquinaverunt sabbatum
1,⁴⁶et misit rex Antiochus libros per manus nuntiorum in Hierusalem
et in omnes civitates Iudae ut sequerentur legem gentium terrae
1,⁴⁷et prohiberent holocausta et sacrificia et placationes fieri in templo Dei
1,⁴⁸et prohiberent celebrari sabbatum et dies sollemnes
1,⁴⁹et coinquinari sancta et sanctum populum Israhel
1,⁵⁰et iussit aedificari aras et templa et idola
et immolari carnes suillas et pecora communia
1,⁵¹et relinquere filios suos incircumcisos
et coinquinari animas eorum in omnibus inmundis et abominationibus
ita ut obliviscerentur legem et inmutarent omnes iustificationes Dei
1,⁵²et quicumque non fecisset secundum verbum regis Antiochi moreretur

1,⁵³secundum omnia verba haec scripsit omni regno suo
et praeposuit principes populo qui haec fieri cogent
1,⁵⁴et iusserunt civitatibus Iudae sacrificare
1,⁵⁵et congregati sunt multi de populo ad eos qui dereliquerant legem Domini
et fecerunt mala super terram
1,⁵⁶et effugaverunt populum Israhel in abditis et in absconditis fugitivorum locis
1,⁵⁷die quintadecima mensis casleu
quinto et quadragesimo anno
aedificavit rex Antiochus abominandum idolum desolationis super altare Dei
et per universas civitates Iudae in circuitu aedificaverunt aras
1,⁵⁸et ante ianuas domorum et in plateis incendebant tura et sacrificabant
1,⁵⁹et libros legis Dei conbuserunt igni scindentes eos
1,⁶⁰et apud quemcumque inveniebantur libri testamenti Domini
et quicumque observabant legem Domini
secundum edictum regis trucidabant eum
1,⁶¹in virtute sua faciebant haec populo Israhel qui inveniebantur in omni mense in civitati-
bus
1,⁶²et quinta et vicesima die mensis sacrificabant super aram quae erat contra altare
1,⁶³et mulieres quae circumcidebant filios suos trucidabantur secundum iussum regis Anti-
ochi
1,⁶⁴et suspendebant pueros a cervicibus per universas domos eorum
et eos qui circumciderunt eos trucidabant
1,⁶⁵et multi de populo Israhel definierunt apud se ut non manducarent immunda
et elegerunt magis mori quam cibus coinquinari immundis
1,⁶⁶et noluerunt infringere legem Dei sanctam et trucidati sunt
1,⁶⁷et facta est ira magna super populum valde
2,¹ in illis diebus surrexit Matthathias filius Iohannis filii Simeonis sacerdos ex filiis Ioarim
ab Hierusalem
et consedit in monte Modin
2,²et habebat filios quinque
Iohannan qui cognominabatur Gaddis
2,³et Simeon qui cognominabatur Thasi
2,⁴et Iudas qui vocabatur Macchabeus
2,⁵et Eleazarus qui cognominabatur Abaron
et Ionathas qui cognominabatur Apphus

2,⁶ hii viderunt mala quae fiebant in populo Iuda et in Hierusalem
2,⁷ et dixit Matthathias
vae mihi ut quid natus sum videre contritionem populi mei et contritionem civitatis sanctae
et sedere illic cum datur in manibus inimicorum
2,⁸ sancta in manu extraneorum facta sunt
templum eius sicut homo ignobilis
2,⁹ vasa gloriae eius captiva abducta sunt
trucidati sunt iuvenes eius in plateis
et iuvenes eius ceciderunt gladio inimicorum
2,¹⁰ quae gens non hereditavit regnum eius et non obtinuit spolia eius
2,¹¹ omnis compositio eius ablata est
quae erat libera facta est ancilla
2,¹² et ecce sancta nostra et pulchritudo nostra et claritas nostra desolata est
et coinquinaverunt eam gentes
2,¹³ quo ergo nobis adhuc vivere
2,¹⁴ et scidit Matthathias et filii eius vestimenta sua
et operuerunt se ciliciis et planxerunt valde
2,¹⁵ et venerunt illuc qui missi erant a rege Antiocho
ut cogerent eos qui confugerant in civitate Modin
immolare et accendere et a lege Dei discedere
2,¹⁶ et multi de populo Israhel consentientes accesserunt ad eos
sed Matthathias et filii eius constanter steterunt
2,¹⁷ et respondentes qui missi erant ab Antiocho dixerunt Matthathiae
princeps et clarissimus et magnus es in hac civitate
et ornatus filiis et fratribus
2,¹⁸ ergo accede prior et fac iussum regis sicut fecerunt omnes gentes
et viri Iuda et qui remanserunt in Hierusalem
et eris tu et filii tui inter amicos regis
et amplificatus argento et auro et muneribus multis
2,¹⁹ et respondit Matthathias et dixit magna voce
et si omnes gentes regi Antiocho oboediunt
ut discedat unusquisque a servitute patrum suorum et consentiunt mandatis eius
2,²⁰ ego et filii mei et fratres mei oboedimus legi patrum nostrorum
2,²¹ propitius sit nobis Deus
non est nobis utile relinquere legem et iustitias Dei

2,²² non audibimus verba regis Antiochi
nec sacrificabimus transgredientes legis nostrae mandata ut eamus altera via
2,²³ et ut cessavit loqui verba haec
accessit quidam Iudaeus in omnium oculis sacrificare idolis super aram in civitate Modin
secundum iussum regis
2,²⁴ et vidit Matthathias et doluit et contremuerunt renes eius
et ascendit furor eius secundum iudicium legis
et insiliens trucidavit eum super aram
2,²⁵ sed et virum quem miserat rex Antiochus qui cogebat immolari occidit in ipso tempore
et aram destruxit
2,²⁶ et zelatus est legem sicut fecit Finees Zambri filio Salomi
2,²⁷ et exclamavit Matthathias voce magna dicens
omnis qui zelum habet legis statuens testamentum exeat post me
2,²⁸ et fugit ipse et filii eius in montes
et reliquerunt quaecumque habebant in civitate
2,²⁹ tunc descenderunt multi quaerentes iudicium et iustitiam in desertum 2,³⁰ ut sederent
ibi
ipsi et filii eorum et mulieres eorum et pecora eorum
quoniam induraverunt super eos mala
2,³¹ et renuntiatum est viris regis et exercitui qui erat in Hierusalem civitate David
quoniam discessissent viri quidam qui dissipaverunt mandatum regis in loca occulta in de-
serto
et abissent post illos multi
2,³² et statim perrexerunt ad eos
et constituerunt adversus eos proelium in die sabbatorum
2,³³ et dixerunt ad eos resistitis et nunc adhuc
exite et facite secundum verbum regis et vivetis
2,³⁴ et dixerunt non exhibimus neque faciemus verbum regis ut polluamus diem sabbatorum
2,³⁵ et concitaverunt adversus eos proelium
2,³⁶ et non responderunt eis nec oppilaverunt loca occulta
2,³⁷ dicentes moriamur omnes in simplicitate nostra
et testes erunt super nos caelum et terra quod iniuste perditis nos
2,³⁸ et intulerunt eis bellum sabbatis
et mortui sunt ipsi et uxores eorum
et filii eorum et pecora eorum usque ad mille animas hominum

2,³⁹et cognovit Matthathias et amici eius et luctum habuerunt super eos valde
2,⁴⁰et dixit vir proximo suo
si omnes fecerimus sicut fratres nostri fecerunt
et non pugnaverimus adversus gentes pro animabus nostris et iustificationibus nostris
citius disperdent nos a terra
2,⁴¹et cogitaverunt in illa die dicentes
omnis homo quicumque venerit ad nos in bello die sabbatorum
pugnemus adversus eum et non moriemur omnes sicut mortui sunt fratres nostri in occultis
2,⁴²tunc congregata est ad eos synagoga Asideorum fortis viribus ex Israhel
omnis voluntarius in lege
2,⁴³et omnes qui fugiebant a malis additi sunt ad eos
et facti sunt illis ad firmamentum
2,⁴⁴et collegerunt exercitum
et percusserunt peccatores in ira sua
et viros iniquos in indignatione sua
et ceteri fugerunt ad nationes ut evaderent
2,⁴⁵et circuivit Matthathias et amici eius et destruxerunt aras
2,⁴⁶et circumciderunt pueros incircumcisos quotquot invenerunt in finibus Israhel in fortitudine
2,⁴⁷et persecuti sunt filios superbiae
et prosperatum est opus in manu eorum
2,⁴⁸et obtinuerunt legem de manibus gentium et de manibus regum
et non dederunt cornu peccatori
2,⁴⁹et adpropinquaverunt dies Matthathiae moriendi
et dixit filiis suis
nunc confortata est superbia et castigatio et tempus eversionis et ira indignationis
2,⁵⁰nunc ergo o filii aemulatores estote legis
et date animas vestras pro testamento patrum
2,⁵¹et mementote operum patrum quae fecerunt in generationibus suis
et accipietis gloriam magnam et nomen aeternum
2,⁵²Abraham nonne in temptatione inventus est fidelis et reputatum est ei ad iustitiam
2,⁵³Ioseph in tempore angustiae suae custodivit mandatum et factus est dominus Aegypti
2,⁵⁴Finees pater noster zelando zelum Dei accepit testamentum sacerdotii aeterni
2,⁵⁵Iesus dum implet verbum factus est dux Israhel
2,⁵⁶Chaleb dum testificatur in ecclesia accepit hereditatem

2,⁵⁷David in sua misericordia consecutus est sedem regni in saecula
2,⁵⁸Helias dum zelat zelum legis receptus est in caelum
2,⁵⁹Ananias Azarias Misahel credentes liberati sunt de flamma
2,⁶⁰Danihel in sua simplicitate liberatus est de ore leonum
2,⁶¹et ita cogitate per generationem et generationem
quia omnes qui sperant in eum non infirmantur
2,⁶²et a verbis viri peccatoris non timueritis quia gloria eius stercus et vermis est
2,⁶³hodie extollitur et cras non inuenietur
quia conversus est in terram suam et cogitatio eius periet
2,⁶⁴vos ergo filii confortamini et viriliter agite in lege quia in ipsa gloriosi eritis
2,⁶⁵et ecce Simeon frater vester scio quod vir consilii est
ipsum audite semper et ipse vobis erit pater
2,⁶⁶et Iudas Macchabeus fortis viribus a iuventute sua
sit vobis princeps militiae et ipse aget bellum populi
2,⁶⁷et vos adducetis ad vos omnes factores legis
et vindicate vindictam populi vestri
2,⁶⁸et retribuete retributionem gentibus
et intendite in praeceptum legis
2,⁶⁹et benedixit eos
et adpositus est ad patres suos
2,⁷⁰et defunctus est centesimo et quadragesimo et sexto anno
et sepultus est a filiis suis in sepulchris patrum suorum in Modin
et planxerunt eum omnis Israhel planctu magno
3,¹ et surrexit Iudas qui vocabatur Macchabeus filius eius pro eo
3,²et adiuuabant eum omnes fratres eius
et universi qui se coniunxerant patri eius
et proeliabantur proelium Israhel cum laetitia
3,³et dilatavit gloriam populo suo
et induit se lorica sicut gigans
et succinxit se arma bellica sua in proeliis et protegebat castra gladio suo
3,⁴similis factus est leoni in operibus suis
et sicut catulus leonis rugiens in venatione
3,⁵et persecutus est iniquos perscrutans eos
et qui conturbabant populum suum succendit flammis
3,⁶et repulsi sunt inimici prae timore eius

et omnes operarii iniquitatis conturbati sunt
et directa est salus in manu eius
3,⁷et exacerbabat reges multos
et laetificabat Iacob in operibus suis
et in saeculum memoria eius in benedictione
3,⁸et perambulavit civitates Iuda et perdidit impios ex eis
et avertit iram ab Israhel
3,⁹et nominatus est usque ad novissimum terrae
et congregavit pereuntes
3,¹⁰et congregavit Apollonius gentes et a Samaria virtutem multam et magnam ad bellan-
dum contra Israhel
3,¹¹et cognovit Iudas et exiit obviam illi
et percussit et occidit illum
et ceciderunt vulnerati multi et reliqui fugerunt
3,¹²et accepit spolia eorum
et gladium Apollonii abstulit Iudas
et erat pugnans in eo omnibus diebus
3,¹³et audivit Seron princeps exercitus Syriae quod congregavit Iudas congregationem et
ecclesiam fidelium secum
3,¹⁴et ait faciam mihi nomen et glorificabor in regno et debellabo Iudam
et eos qui cum ipso sunt qui spernebant verbum regis
3,¹⁵et praeparavit se et ascenderunt cum eo castra impiorum fortes auxiliarii
ut facerent vindictam in filios Israhel
3,¹⁶et adpropinquaverunt usque Bethoron
et exivit Iudas obviam illi cum paucis
3,¹⁷ut viderunt autem exercitum venientem sibi obviam dixerunt Iudae
quomodo poterimus pauci pugnare ad multitudinem tantam tam fortem
et nos fatigati sumus ieiunio hodie
3,¹⁸et ait Iudas facile est concludi multos in manus paucorum
et non est differentia in conspectu Dei caeli liberare in multis et in paucis
3,¹⁹quia non in multitudine exercitus victoria belli
sed de caelo fortitudo est
3,²⁰ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci et superba
ut disperdant nos et uxores nostras et filios nostros et ut spolient nos
3,²¹nos vero pugnabimus pro animabus nostris et legibus nostris

3,²²et ipse Dominus conteret eos ante faciem nostram
vos autem ne timueritis eos
3,²³ut cessavit autem loquens insiluit in eos subito
et contritus est Seron et exercitus eius in conspectu ipsius
3,²⁴et persequabatur eum in descensu Bethoron usque in campum
et ceciderunt ex eis octingenti viri
reliqui autem fugerunt in terram Philisthim
3,²⁵et cecidit timor Iudae ac fratrum eius et formido super omnes gentes in circuitu eorum
3,²⁶et pervenit ad regem nomen eius
et de proeliis Iudae narrabant omnes gentes
3,²⁷ut audivit autem Antiochus sermones istos iratus est animo
et misit et congregavit exercitum universi regni sui castra fortia valde
3,²⁸et aperuit aerarium suum et dedit stipendia exercitui in annum
et mandavit illis ut essent parati ad omnia
3,²⁹et vidit quod defecit pecunia de thesauris
et tributa regionis modica propter dissensionem et plagam
quam fecit in terra ut tolleret legitima quae erant a primis diebus
3,³⁰et timuit ne non haberet et semel et bis in sumptus et donativa
quae dederat ante larga manu et abundaverat super reges qui ante eum fuerant
3,³¹consternatus erat animo valde
et cogitavit ire in Persidem et accipere tributa regionum
et congregare argentum multum
3,³²et reliquit Lysiam hominem nobilem de genere regali
super negotia regia a flumine Eufraten usque ad flumen Aegypti
3,³³et ut nutriret Antiochum filium suum donec rediret
3,³⁴et tradidit ei medium exercitum et elefantos
et mandavit ei de omnibus quae volebat
et de inhabitantibus Iudaeam et Hierusalem
3,³⁵ut mitteret ad eos exercitum ad conterendam et extirpandam virtutem Israhel et reliqui-
as Hierusalem
et auferendam memoriam de loco
3,³⁶et ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorum
et sorte distribueret terram eorum
3,³⁷et rex adsumpsit partem exercitus residui
et exivit ab Antiochia civitate regni sui

anno centesimo et quadragesimo et septimo
et transfretavit Eufraten flumen
et perambulabat superiores regiones
3,³⁸et elegit Lysias Ptolomeum filium Dorimini et Nicanorem et Gorgiam viros potentes ex
amicis regis
3,³⁹et misit cum eis quadraginta milia virorum et septem milia equitum
ut venirent in terram Iuda
et disperderent eam secundum verbum regis
3,⁴⁰et processerunt ut irent cum universa virtute sua
et venerunt et adplicuerunt Ammaum in terra campestri
3,⁴¹et audierunt mercatores regionum nomen eorum
et acceperunt argentum et aurum multum valde et pueros
et venerunt in castra ut acciperent filios Israhel in servos
et additi sunt ad eos exercitus Syriae et terrae alienigenarum
3,⁴²et vidit Iudas et fratres eius quia multiplicata sunt mala
et exercitus adplicabat ad fines eorum
et cognoverunt verba regis
quae mandavit populo facere in interitum et consummationem
3,⁴³et dixerunt unusquisque ad proximum suum
erigamus deiectionem populi nostri
et pugnemus pro populo nostro et sanctis nostris
3,⁴⁴et congregatus est conventus ut essent parati in proelium
et ut orarent et peterent misericordiam et miserationes
3,⁴⁵et Hierusalem non habitabatur
sed erat sicut desertum
non erat qui ingrederetur et egrederetur de natis eius
et sanctum conculcabatur et filii alienigenarum erant in arce
ibi erat habitatio gentium
et ablata est voluptas ab Iacob et defecit ibi tibia et cithara
3,⁴⁶et congregati sunt et venerunt in Masefat contra Hierusalem
quia locus orationis erat in Masefat ante Israhel
3,⁴⁷et ieiunaverunt illa die et induerunt se ciliciis et cinere in capite suo
et destituerunt vestimenta sua
3,⁴⁸et expanderunt librum legis de quibus scrutabantur gentes similitudinem simulacrorum
suorum

3,⁴⁹et adtulerunt ornamenta sacerdotalia
et primitias et decimas
et suscitaverunt nazoreos qui impleverant dies
3,⁵⁰et clamaverunt voce magna in caelum dicentes
quid faciemus istis et quo eos ducemus
3,⁵¹et sancta tua conculcata sunt et contaminata sunt et sacerdotes tui in luctu et humilitate
3,⁵²et ecce nationes convenerunt adversum nos ut nos disperdant
tu scis quae cogitant in nos
3,⁵³quomodo poterimus subsistere ante facies illorum
nisi tu adiuves nos
3,⁵⁴et tubis exclamaverunt voce magna
3,⁵⁵et post hoc constituit Iudas duces populi
tribunos et centuriones et pentecontarcos et decuriones
3,⁵⁶et dixit his qui aedificabant domos
et sponsabant uxores et plantabant vineas
et formidolosis ut redirent unusquisque in domum suam secundum legem
3,⁵⁷et moverunt castra et conlocaverunt ad austrum Ammaum
3,⁵⁸et ait Iudas accingimini et estote filii potentes
et estote parati in mane ut pugnetis adversus nationes has
quae convenerunt disperdere nos et sancta nostra
3,⁵⁹quoniam melius est nos mori in bello
quam videre mala gentis nostrae et sanctorum
3,⁶⁰sicut autem fuerit voluntas in caelo sic fiat
4,¹ et adsumpsit Gorgias quinque milia virorum et mille equites electos
et moverunt castra nocte
4,²ut adplicarent ad castra Iudaeorum et percuterent eos subito
et filii qui erant ex arce erant illi duces
4,³et audivit Iudas et surrexit ipse et potentes
percutere virtutem exercituum regis quae erat in Ammaum
4,⁴adhuc enim dispersus erat exercitus a castris
4,⁵et venit Gorgias in castra Iudae noctu et neminem invenit
et quaerebant eos in montibus quoniam dixit fugiunt hii a nobis
4,⁶et cum dies factus esset apparuit Iudas in campo cum tribus milibus virorum tantum
quia tegumenta et gladios non habebant
4,⁷et viderunt castra gentium valida

et loricatedos et equitatus in circuitu eorum et hii docti proelium
4,⁸et ait Iudas viris qui secum erant
ne timueritis multitudinem eorum
et impetum eorum ne formidatis
4,⁹mementote qualiter salvi facti sunt patres nostri in mari Rubro
cum sequeretur eos Pharao cum exercitu
4,¹⁰et nunc clamemus in caelum et miserebitur nostri et testamenti patrum nostrorum
et conteret exercitum istum ante faciem nostram hodie
4,¹¹et scient omnes gentes quia est qui redimat et liberet Israhel
4,¹²et levaverunt alienigenae oculos suos
et viderunt eos venientes ex adverso
4,¹³et exierunt de castris in proelium
et tuba cecinerunt hii qui fuerant cum Iuda
4,¹⁴et congressi sunt et contritae sunt gentes et fugerunt in campum
4,¹⁵novissimi autem ceciderunt gladio
et persecuti sunt eos usque Gesoron et usque in campos Idumeae et Azoti et Iamniae
et ceciderunt ex illis ad tria milia virorum
4,¹⁶et reversus est Iudas et exercitus eius sequens eum
4,¹⁷et dixit ad populum non concupiscatis spolia quia bellum contra nos est
4,¹⁸et Gorgias et exercitus eius in monte prope nos
sed state contra inimicos nostros et expugnate eos
et post hoc sumetis spolia
4,¹⁹et adhuc loquente Iuda haec apparuit pars quaedam prospiciens de monte
4,²⁰et vidit quod in fugam conversi sunt et succensa sunt castra
fumus enim qui videbatur declarabat quod factum est
4,²¹quibus illi conspectis timuerunt valde
aspicientes simul et Iudam et exercitum in campo paratum ad proelium
4,²²et fugerunt omnes in campo alienigenarum
4,²³et Iudas reversus est ad spolia castrorum
et acceperunt aurum multum et argentum
et hyacinthum et purpuram marinam et opes magnas
4,²⁴et conversi hymnum canebant et benedicebant in caelum
quoniam bonum est quoniam in saeculum misericordia eius
4,²⁵et facta est salus magna in Israhel in illa die

4,²⁶ quicumque autem alienigenarum evaserunt venerunt et nuntiaverunt Lysiae universa
quae acciderant
4,²⁷ quibus auditis ille consternatus est
animo deficiebat quod non qualia voluit talia contigerunt in Israhel
et qualia mandavit rex
4,²⁸ et sequenti anno congregavit electorum virorum sexaginta milia et equitum quinque mi-
lia
ut debellaret eos
4,²⁹ et venerunt in Iudaeam
et castra posuerunt in Bethoron
et occurrit illis Iudas cum decem milibus viris
4,³⁰ et viderunt exercitum fortem et oravit et dixit
benedictus es salvator Israhel qui contrivisti impetum potentis in manu servi tui David
et tradidisti castra alienigenarum in manus Ionathae filii Saul et armigeri eius
4,³¹ conclude exercitum istum in manu populi tui Israhel
et confundantur in exercitu suo et equitibus
4,³² da illis formidinem et tabefac audaciam virtutis eorum
et commoveantur contritione sua
4,³³ deice eos gladio diligentium te
et conlaudent te omnes qui noverunt nomen tuum in hymnis
4,³⁴ et commiserunt et ceciderunt de exercitu Lysiae quinque milia virorum
4,³⁵ videns autem Lysias suorum fugam
et Iudaeorum audaciam et quod parati sunt aut vivere aut mori fortiter abiit Antiochiam
et elegit milites ut multiplicatus rursus veniret in Iudaeam
4,³⁶ dixit autem Iudas et fratres eius
ecce contriti sunt inimici nostri
ascendamus nunc mundare sancta et renovare
4,³⁷ et congregatus est omnis exercitus et ascenderunt in montem Sion
4,³⁸ et viderunt sanctificationem desertam et altare profanatum et portas exustas
et in atriis virgulta nata sicut in saltu vel montibus et pastoforia diruta
4,³⁹ sciderunt vestimenta sua et planxerunt planctu magno
et inposuerunt cinerem 4,⁴⁰ et ceciderunt in faciem super terram
et exclamaverunt tubis signorum et clamaverunt in caelum
4,⁴¹ tunc ordinavit Iudas viros ut pugnarent adversus eos qui erant in arce donec emunda-
rent sancta

4,⁴²et elegit sacerdotes sine macula voluntatem habentes in lege Dei
4,⁴³et mundaverunt sancta
et tulerunt lapides contaminationis in locum inmundum
4,⁴⁴et cogitavit de altare holocaustorum quod profanatum erat quid de eo faceret
4,⁴⁵et incidit illi consilium bonum ut destrueret illud
ne forte esset illis in obprobrium quia contaminaverunt illud gentes
et demoliti sunt illud
4,⁴⁶et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto
quoadusque veniret propheta et responderet de eis
4,⁴⁷et acceperunt lapides integros secundum legem
et aedificaverunt altare novum secundum illud quod fuit prius
4,⁴⁸et aedificaverunt sancta et quae intra domum intrinsecus et aedem et atria sanctificaverunt
4,⁴⁹et fecerunt vasa sancta nova
et intulerunt candelabrum et altare incensorum et mensam in templum
4,⁵⁰et incensum posuerunt super altare
et accenderunt lucernas quae super candelabrum erant et lucebant in templo
4,⁵¹et posuerunt super mensam panes et adpenderunt vela
et consummaverunt omnia opera quae fecerunt
4,⁵²et ante matutinum surrexerunt
quinta et vicesima mensis noni hic mensis casleu
centesimi quadragesimi octavi anni
4,⁵³et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum novum
quod fecerunt 4,⁵⁴secundum tempus et secundum diem in qua contaminaverunt illud gentes
in ipsa renovatum est in canticis et citharis et cinyris et cymbalis
4,⁵⁵et cecidit omnis populus et adoraverunt
et benedixerunt in caelum ei qui prosperavit eis
4,⁵⁶et fecerunt dedicationem altaris diebus octo
et obtulerunt holocausta cum laetitia et salutaria laudis
4,⁵⁷et ornaverunt faciem templi coronis aureis et scutulis
et dedicaverunt portas et pastoforia
et inposuerunt eis ianuas
4,⁵⁸et facta est laetitia in populo magna valde
et aversum est obprobrium gentium

4,⁵⁹et statuit Iudas et fratres eius et universa ecclesia Israhel
ut agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum per dies octo
a quinta et vicesima mensis casleu cum laetitia et gaudio
4,⁶⁰et aedificaverunt in tempore illo montem Sion
et per circuitum muros altos et turres firmas
nequando venirent gentes et conculcarent eam sicut antea fecerunt
4,⁶¹et conlocavit illic exercitum ut servarent eam
et munivit eam ad custodiendam Bethsuram
ut haberet populus munitionem contra faciem Idumeae
5,¹ et factum est ut audierunt gentes in circuitu quia aedificatum est altare et sancta sicut
prius
et iratae sunt valde 5,²et cogitabant tollere genus Iacob qui erant inter eos
et coeperunt occidere de populo et persequi
5,³et debellabat Iudas filios Esau in Idumea
et eos qui erant in Acrabattene
quia circumsedebant Israhelitas
et percussit eos plaga magna
5,⁴et recordatus est malitiam filiorum Bean qui erant populo in laqueum et in scandalum
insidiantes in via
5,⁵et conclusi sunt ab eo in turribus
et adplicuit ad eos et anathematizavit eos
et incendit turres eorum igni cum omnibus qui in eis erant
5,⁶et transiit ad filios Ammon et invenit manum fortem et populum copiosum et Timo-
theum ducem ipsorum
5,⁷et commisit cum eis proelia multa
et contriti sunt in conspectu eorum et percussit eos
5,⁸et cepit Iazer civitatem et filias eius
et reversus est in Iudaeam
5,⁹et congregatae sunt gentes quae sunt in Galaad adversus Israhelitas qui erant in finibus
eorum ut tollerent eos
et fugerunt in Datheman munitionem
5,¹⁰et miserunt litteras ad Iudam et fratres eius dicentes
congregatae sunt adversum nos gentes per circuitum ut auferant nos
5,¹¹et parant venire et occupare munitionem in quam confugimus
et Timotheus est dux exercitus eorum

5,¹²nunc ergo veni eripe nos de manibus eorum
quia cecidit multitudo de nobis
5,¹³et omnes fratres nostri qui erant in locis Tubi interfecti sunt
et captivas abduxerunt uxores eorum et natos et spolia
et peremerunt illic ferme mille viros
5,¹⁴et adhuc epistulae legebantur
et ecce alii nuntii venerunt de Galilea
conscissis tunicis nuntiantes secundum verba haec 5,¹⁵dicentes
convenisse adversum se a Ptolomaida et Tyro et Sidone et omni Galilea alienigenas ut nos
consumant
5,¹⁶ut audivit autem Iudas et populus sermones istos convenit ecclesia magna
cogitare quid facerent fratribus suis qui in tribulatione erant et expugnabantur ab eis
5,¹⁷dixitque Iudas Simoni fratri suo
elige tibi viros et vade et libera fratres tuos in Galilea
ego enim et frater meus Ionathas ibimus in Galaditin
5,¹⁸et reliquit Iosepphum filium Zacchariae et Azariam duces populi cum residuo exercitu in
Iudaeam ad custodiendum
5,¹⁹et praecepit illi dicens praeesto populo huic
et nolite bellum committere adversus gentes donec revertamur
5,²⁰et dati sunt Simoni viri tria milia ut iret in Galileam
Iudae autem octo milia in Galaditin
5,²¹et abiit Simon in Galileam et commisit proelia multa cum gentibus
et contritae sunt gentes a facie eius
et persecutus est eos usque ad portam 5,²²Ptolomaidis
et ceciderunt de gentibus fere tria milia virorum et accepit spolia eorum
5,²³et sumpsit eos qui erant in Galilea et in Arbatis cum uxoribus et natis et omnibus quae
erant illis
et adduxit in Iudaeam cum laetitia magna
5,²⁴et Iudas Macchabeus et Ionathas et fratres eius transierunt Iordanem
et abierunt viam trium dierum per desertum
5,²⁵et occurrerunt eis Nabuthei et susceperunt eos pacifice
et narraverunt eis omnia quae acciderunt fratribus in Galaditide
5,²⁶et quia multi ex eis comprehensi sunt in Basara et Bosor et in Alimis et in Casfor et Ma-
cet et Carnain
hae omnes civitates munitae et magnae

5,²⁷sed et in ceteris civitatibus Galaditidis tenentur comprehensi
et in crastinum constituerunt admovere exercitum civitatibus his
et comprehendere et tollere eos in una die
5,²⁸et convertit Iudas et exercitus eius viam in desertum Bosor repente
et occupavit civitatem et occidit omnem masculum in ore gladii
et accepit omnia spolia eorum et succendit eam igni
5,²⁹et surrexerunt inde nocte et ibant usque ad munitionem
5,³⁰et factum est diluculo cum adlevassent oculos suos
ecce populus multus cuius non erat numerus portantes scalas et machinas
ut comprehenderent munitionem et expugnarent eos
5,³¹et vidit Iudas quia coepit bellum et clamor belli ascendit in caelum sicut tuba
et clamor magnus de civitate
5,³²et exercitui dixit
pugnate hodie pro fratribus vestris
5,³³et venit tribus ordinibus post eos
et exclamaverunt tubis
et clamaverunt in oratione
5,³⁴et cognoverunt castra Timothei quia Macchabeus est
et refugerunt a facie eius et percusserunt eos plaga magna
et ceciderunt ex eis in illa die fere octo milia virorum
5,³⁵et divertit Iudas in Maspha et expugnavit et cepit eam et occidit omnem masculum eius
et sumpsit spolia eius et succendit eam igni
5,³⁶inde perrexit et cepit Casbon et Maged et Bosor et reliquas civitates Galaditidis
5,³⁷post haec autem verba congregavit Timotheus exercitum alium
et castra posuit contra Rafon trans torrentem
5,³⁸et misit Iudas speculari exercitum
et renuntiaverunt ei dicentes
quia convenerunt ad eum omnes gentes quae in circuitu nostro sunt exercitus multus nimis
5,³⁹et Arabas conduxit in auxilium
et castra posuerunt trans torrentem parati venire ad te in proelium
et abiit Iudas obviam illis
5,⁴⁰et ait Timotheus principibus exercitus sui
cum adpropiaverit Iudas et exercitus eius ad torrentem aquae
si transierit ad nos prior
non poterimus sustinere eum quia potens poterit adversum nos

5,⁴¹si vero timuerit transire et posuerit castra extra flumen transfretemus ad eos et poterimus adversus illum
5,⁴²ut autem adpropinquavit Iudas ad torrentem aquae statuit scribas populi secus torrentem et mandavit eis dicens
neminem hominum reliqueritis sed veniant omnes in proelium
5,⁴³et transfretavit ad illos prior et omnis populus post eum et contritae sunt ante faciem eorum omnes gentes et proiecerunt arma sua et fugerunt ad fanum quod est in Carnain
5,⁴⁴et occupavit ipsam civitatem et fanum succendit igni cum omnibus qui erant in ipso et oppressa est Carnain et non potuit sustinere contra faciem Iudae
5,⁴⁵et congregavit Iudas universos Israhelitas qui erant in Galaditiden a minimo usque ad maximum et uxores eorum et natos et exercitum magnum valde ut venirent in terram Iudae
5,⁴⁶et venerunt usque Efron et haec civitas magna in ingressu posita munita valde et non erat declinare ab ea dextra vel sinistra sed per mediam iter erat
5,⁴⁷et incluserunt se qui erant in civitate et obstruxerunt portas lapidibus et misit ad eos Iudas verbis pacificis 5,⁴⁸dicens
transeamus per terram vestram ut eamus in terram nostram et nemo vobis nocebit tantum pedibus transibimus et nolebant eis aperire
5,⁴⁹et praecepit Iudas praedicare in castris ut adplicarent unusquisque in quo erat loco
5,⁵⁰et adplicuerunt viri virtutis et obpugnavit civitatem illam tota die et tota nocte et tradita est civitas in manu eius
5,⁵¹et peremerunt omnem masculum in ore gladii et eradicavit eam et accepit spolia eius et transiit per totam civitatem super interfectos
5,⁵²et transgressi sunt Iordanem in campo magno contra Bethsan
5,⁵³et erat Iudas congregans extremos et exhortabatur populum per totam viam donec venerunt in terram Iuda
5,⁵⁴et ascenderunt in montem Sion cum laetitia et gaudio et obtulerunt holocausta quod nemo ex eis cecidisset

donec reverterentur in pace
5,⁵⁵et in diebus quibus erat Iudas et Ionathas in terra Galaad
et Simeon frater eius in Galilea contra faciem Ptolomaidis
5,⁵⁶audivit Iosepphus Zacchariae filius
et Azarias princeps virtutis res bene gestas et proelia quae facta sunt
5,⁵⁷et dixit faciamus et ipsi nobis nomen
et eamus pugnare adversum gentes quae in circuitu nostro sunt
5,⁵⁸et praecepit his qui erant in exercitu suo et abierunt Iamniam
5,⁵⁹et exivit Gorgias de civitate et viri eius obviam illi in pugnam
5,⁶⁰et fugati sunt Iosepphus et Azarias usque in fines Iudae
et ceciderunt illa die de populo Israhel ad duo milia viri
et facta est fuga magna in populo 5,⁶¹quia non audierunt Iudam et fratres eius
existimantes se fortiter facturos
5,⁶²ipsi autem non erant de semine virorum illorum per quos salus facta est in Israhel
5,⁶³et viri Iuda magnificati sunt valde in conspectu omnis Israhel
et gentium omnium ubi audiebatur nomen eorum
5,⁶⁴et convenerunt ad eos fausta adclamantes
5,⁶⁵et exivit Iudas et fratres eius et expugnabant filios Esau in terra quae ad austrum est
et percussit Chebron et filias eius et muros eius et turres succendit in circuitu
5,⁶⁶et movit castra ut iret in terra alienigenarum
et perambulabat Samariam
5,⁶⁷in illa die ceciderunt sacerdotes in bello dum vult fortiter facere
dum sine consilio exiit in proelium
5,⁶⁸et declinavit Iudas in Azotum in terra alienigenarum
et vidit aras eorum et spolia deorum ipsorum succendit igni
et cepit spolia civitatum et regressus est in terram Iuda
6,¹ et rex Antiochus perambulavit superiores regiones
et audivit esse civitatem Elymaidem in Perside nobilissimam et copiosam in argento et auro
6,²templumque in ea locuples valde et illic velamina aurea et loricae et scuta
quae reliquit Alexander Philippi rex Macedo qui regnavit primus in Graecia
6,³et venit et quaerebat civitatem capere et praedare eam et non potuit
quoniam innotuit sermo his qui erant in civitate
6,⁴et insurrexerunt in proelium
et fugit inde et abiit cum tristitia magna
et reversus est Babyloniam

6,⁵et venit qui nuntiaret ei in Perside
quia fugata sunt castra quae erant in terra Iuda
6,⁶et quia abiit Lysias cum virtute forti in primis et fugatus est a facie Iudaeorum
et invaluerunt armis et viribus et spoliis multis quas ceperunt
6,⁷et quia diruerunt abominationem quam aedificaverat super altare quod erat in Hierusa-
lem
et sanctificationem sicut prius circumdederunt muris excelsis
sed et Bethsuram civitatem suam
6,⁸et factum est ut audivit rex sermones istos expavit et commotus est valde
et decidit in lectum et incidit in languorem prae tristitia
quia non est factum sicut cogitabat
6,⁹et erat illic dies multos
quia renovata est in eo tristitia magna
et arbitratus est se mori
6,¹⁰et vocavit omnes amicos suos et dixit illis
recessit somnus ab oculis meis et concidi et corruui corde prae sollicitudine 6,¹¹et dixi in
corde meo
in quantam tribulationem deveni
et in quos fluctus tristitiae in qua nunc sum
qui iucundus eram et dilectus in potestate mea
6,¹²nunc vero reminiscor malorum quae feci in Hierusalem
unde abstuli omnia spolia argentea et aurea quae erant in ea
et misi auferri habitantes Iudaeam sine causa
6,¹³cognovi ergo quia propterea invenerunt me mala ista
et ecce pereo tristitia magna in terra aliena
6,¹⁴et vocavit Philippum unum de amicis suis
et praeposuit eum super universum regnum suum 6,¹⁵et dedit ei diadema et stolam suam et
anulum
ut adduceret Antiochum filium suum et nutriret eum et regnaret
6,¹⁶et mortuus est illic Antiochus rex
anno centesimo quadagesimo et nono
6,¹⁷et cognovit Lysias quoniam mortuus est rex
et constituit regnare Antiochum filium eius quem nutritivit adulescentem
et vocavit nomen eius Eupator
6,¹⁸et hii qui erant in arce concluserant Israhel in circuitu sanctorum

et quaerebant eis mala semper ad firmamentum gentium
6,¹⁹et cogitavit Iudas disperdere eos
et convocavit universum populum ut obsiderent eos 6,²⁰et coirent simul
et obsederunt eos anno centesimo quinquagesimo
et fecerunt ballistas et machinas
6,²¹et exierunt quidam ex eis qui obsidebantur et adiunxerunt se illis aliqui ex impiis Israhel
6,²²et abierunt ad regem et dixerunt
quousque non facies iudicium et vindicas fratres nostros
6,²³nos decrevimus servire patri tuo et ambulare in praeceptis eius et obsequi edictis eius
6,²⁴et filii populi nostri propter hoc abalienabantur se a nobis
et quicumque inveniebantur ex nobis interficiebantur
et hereditates nostrae diripiebantur
6,²⁵et non ad nos tantum extenderunt manum sed et in omnes fines nostros
6,²⁶et ecce adplicuerunt hodie ad arcem in Hierusalem occupare eam
et munitionem in Bethsuram munierunt
6,²⁷et nisi praevenieris eos velocius maiora quam haec facient nec poteris obtinere eos
6,²⁸et iratus est rex ut audivit
et convocavit omnes amicos suos et principes exercitus sui
et eos qui super equites erant
6,²⁹sed et de regnis aliis et insulis et maritimis venerunt ad eum exercitus conducticius
6,³⁰et erat numerus exercitus centum milia peditum et viginti milia equitum
et elefanti triginta duo docti ad proelium
6,³¹et venerunt per Idumeam et adplicuerunt ad Bethsuram
et pugnaverunt dies multos et fecerunt machinas
et exierunt et succenderunt eas igni et pugnaverunt viriliter
6,³²et recessit Iudas ab arce
et admovit castra ad Bethzacara contra castra regis
6,³³et surrexit ante lucem et concitavit exercitus impetum contra viam Bethzacara
et conparaverunt se exercitus in proelium et tubis cecinerunt
6,³⁴et elefantis ostenderunt sanguinem uvae et mori ad acuendos eos in proelium
6,³⁵et diviserunt bestias per legiones
et adstiterunt singulis elefantis mille viri in loricis concatenatis
et galeae aerae in capitibus eorum
et quingenti equites ordinati unicuique bestiae electi erant
6,³⁶hii ante tempus ubicumque erat bestia erant et quocumque ibat ibant

non discedebant ab ea
6,³⁷sed et turres ligneas super eos firmas protegentes super singulas bestias
et super eas machinae
et super singulas viri virtutis triginta duo qui pugnabant desuper et intus magister bestiae
6,³⁸et residuum equitatum hinc et inde statuit in duas partes tubis
et exercitum commovere et perurgere constipati in legionibus eius
6,³⁹et ut refulsit sol in clypeos aureos et aereos resplenduerunt montes ab eis
resplenduerunt sicut lampades ignis
6,⁴⁰et distincta est pars exercitus regis per montes excelsos et alii per loca humilia
et ibant caute et ordinate
6,⁴¹et commovebantur omnes inhabitantes a voce multitudinis eorum
et incessu turbae et collisionis armorum
erat enim exercitus magnus valde et fortis
6,⁴²et adpropinquavit Iudas et exercitus eius in proelium
et ceciderunt de exercitu regis sescenti viri
6,⁴³et vidit Eleazar filius Saura
unam de bestiis loricate loricis regis
et erat eminens super ceteras bestias
et visum est ei quod in ea esset rex
6,⁴⁴et dedit se ut liberaret populum suum et acquireret sibi nomen aeternum
6,⁴⁵et cucurrit ad eam audaciter in medio legionis interficiens a dextris et a sinistris
et cadebant ab eo huc et illuc
6,⁴⁶et ivit sub pedes elefanti et subposuit ei et occidit eum
et cecidit in terram super ipsum et mortuus est illic
6,⁴⁷et videntes virtutem regis et impetum exercitus eius deverterunt ab eis
6,⁴⁸castra autem regis ascenderunt contra eos in Hierusalem
et adpropinquavit castra rex ad Iudaeam et montem Sion
6,⁴⁹et fecit pacem cum his qui erant in Bethsuram
et exierunt de civitate quia non erant eis ibi alimenta conclusis
quia sabbata erant terrae
6,⁵⁰et comprehendit rex Bethsuram
et constituit illic custodiam servare eam
6,⁵¹et convertit castra ad locum sanctificationis dies multos
et statuit illic ballistas et machinas et ignis iacula
et tormenta ad lapides iactandos et spicula

et scorpianos ad mittendas sagittas et fundibula
6,⁵² fecerunt autem et ipsi machinas adversus machinas eorum
et pugnauerunt dies multos
6,⁵³ escae autem non erant in civitate eo quod septimus annus esset
et qui remanserant in Iudaea de gentibus consumpserant reliquias eorum quae repositae fu-
erant
6,⁵⁴ et remanserunt in sanctis viri pauci
quoniam obtinuerat eos fames
et dispersi sunt unusquisque in locum suum
6,⁵⁵ et audivit Lysias quod Philippus quem constituit rex Antiochus cum adhuc viveret
et nutriret Antiochum filium suum ut regnaret
6,⁵⁶ et reversus esset a Perside et Media et exercitus qui abierat cum ipso
et quia quaerit suscipere regni negotia
6,⁵⁷ festinavit ire et dicere ad regem et duces exercitus
deficimus cotidie et esca nobis modica est
et locus quem obsidemus est munitus
et incumbit nobis ordinare de regno
6,⁵⁸ nunc itaque demus dextras hominibus istis
et faciamus cum illis pacem et cum omni gente eorum
6,⁵⁹ et constituamus illis ut ambulent in legitimis suis sicut prius
propter legitima enim ipsorum quae despeximus irati sunt et fecerunt omnia haec
6,⁶⁰ et placuit sermo in conspectu regis et principum
et misit ad eos pacem facere et receperunt illam
6,⁶¹ et iuravit illis rex et principes et exierunt de munitione
6,⁶² et intravit rex montem Sion
et vidit munitionem loci et rupit ius iuramenti quod iuravit
et mandavit destruere murum in gyro
6,⁶³ et discessit festinanter et reversus est Antiochiam
et invenit Philippum dominantem civitati
et pugnavit adversus eum et occupavit civitatem
7,¹ anno centesimo quinquagesimo et primo
exiit Demetrius Seleuci filius ab urbe Roma
et ascendit cum paucis viris in civitatem maritimam et regnavit illic
7,² et factum est ut ingressus est in domum regni patrum suorum
comprehendit exercitus Antiochum et Lysiam ut adduceret eos ad eum

7,³et res ei innotuit et ait
nolite mihi ostendere faciem eorum
7,⁴et occidit eos exercitus
et sedit Demetrius super sedem regni sui
7,⁵et venerunt ad eum viri iniqui et impii ex Israhel
et Alchimus dux eorum qui volebat fieri sacerdos
7,⁶et accusaverunt populum apud regem dicentes
perdidit Iudas et fratres eius amicos tuos
et nos disperdit de terra nostra
7,⁷nunc ergo mitte virum cui credis
et eat et videat exterminium omne quod fecit nobis et regionibus regis
et puniit omnes amicos eius et adiutores eorum
7,⁸et elegit rex ex amicis suis Bacchidem qui dominabatur trans Flumen
magnum in regno et fidelem regi et misit eum
7,⁹et Alchimum impium constituit in sacerdotio
et mandavit ei facere ultionem in filios Israhel
7,¹⁰et surrexerunt et venerunt cum exercitu magno in terram Iuda
et miserunt nuntios et locuti sunt ad Iudam et fratres eius verbis pacificis in dolo
7,¹¹et non intenderunt sermonibus eorum
viderunt enim quia venerunt cum exercitu magno
7,¹²et convenerunt ad Alchimum et Bacchidem
congregatio scribarum requirere quae iusta sunt
7,¹³et primi Asidei qui erant in filiis Israhel
et exquirebant ab eis pacem
7,¹⁴dixerunt enim homo sacerdos de semine Aaron venit non decipiet nos
7,¹⁵et locutus est cum eis verba pacifica et iuravit illis dicens
non inferemus vobis malum neque amicis vestris
7,¹⁶et crediderunt ei
et comprehendit ex eis sexaginta viros et occidit eos in una die secundum verbum quod
scriptum est
7,¹⁷carnes sanctorum tuorum et sanguinem ipsorum effuderunt in circuitu Hierusalem
et non erat qui sepeliret
7,¹⁸et incubuit timor et tremor in omnem populum
quia dixerunt non est ei veritas et iudicium
transgressi sunt enim constitutum et iusiurandum quod iuraverunt

7,¹⁹et movit Bacchides castra ab Hierusalem et adplicuit in Bethzetha
et misit et comprehendit multos ex eis qui a se refugerant
et quosdam de populo mactavit et in puteum magnum proiecit
7,²⁰et commisit regionem Alchimo
et reliquit cum eo auxilium in adiutorium ipsi
et abiit Bacchides ad regem
7,²¹et satis agebat Alchimus pro principatu sacerdotii sui
7,²²et convenerunt ad eum omnes qui perturbabant populum suum
et obtinuerunt terram Iuda
et fecerunt plagam magnam in Israhel
7,²³et vidit Iudas omnia mala quae fecit Alchimus et qui cum eo erant in filios Israhel
plus multo quam gentes
7,²⁴et exiit in omnes fines Iudae in circuitu et fecit vindictam in viros desertores
et cessaverunt ultra exire in regionem
7,²⁵vidit autem Alchimus quod praevaluit Iudas et qui cum eo sunt
et cognovit quia non potest sustinere eos
et regressus est ad regem et accusavit eos multis criminibus
7,²⁶et misit rex Nicanorem unum ex principibus suis nobilioribus
qui erat inimicitias exercens contra Israhel
et mandavit ei evertere populum
7,²⁷et venit Nicanor in Hierusalem cum exercitu magno
et misit ad Iudam et ad fratres eius cum dolo verbis pacificis 7,²⁸dicens
non sit pugna inter me et vos
veniam cum viris paucis et videam facies vestras cum pace
7,²⁹et venit ad Iudam et salutaverunt se invicem pacifice
et hostes parati erant rapere Iudam
7,³⁰et innotuit sermo Iudae quoniam cum dolo venerat ad eum
et conterritus est ab eo et amplius noluit videre faciem eius
7,³¹et cognovit Nicanor quoniam denudatum est consilium eius
et exivit obviam Iudae in pugnam iuxta Capharsalama
7,³²et ceciderunt de Nicanoris fere quinque milia viri et fugerunt in civitatem David
7,³³et post haec verba ascendit Nicanor in montem Sion
et exierunt de sacerdotibus populi salutare eum in pace
et demonstrare ei holocaustomata quae offerebantur pro rege
7,³⁴et inridens sprexit eos et polluit et locutus est superbe

7,³⁵et iuravit cum ira dicens
nisi traditus fuerit Iudas et exercitus eius in manus meas
continuo cum regressus fuero in pace succendam domum istam
et exiit cum ira magna
7,³⁶et intraverunt sacerdotes et steterunt ante faciem altaris et templi et flentes dixerunt
7,³⁷tu elegisti domum istam Domine ad invocandum nomen tuum in ea
ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo
7,³⁸fac vindictam in homine isto et exercitu eius et cadant gladio
memento blasphemias eorum et ne dederis eis ut permaneant
7,³⁹et exiit Nicanor ab Hierusalem et castra adplicuit ad Bethoron
et occurrit illi exercitus Syriae
7,⁴⁰et Iudas adplicuit in Adarsa cum tribus milibus viris
et oravit Iudas et dixit
7,⁴¹qui missi erant a rege Sennacherib Domine qui blasphemaverunt te
exiit angelus et percussit ex eis centum octoginta quinque milia
7,⁴²sic percute exercitum istum in conspectu nostro hodie
et sciant ceteri quia male locutus est super sancta tua
et iudica illum secundum malitiam illius
7,⁴³et commiserunt exercitus proelium tertiadecima die mensis adar
et contrita sunt castra Nicanoris
et cecidit ipse primus in proelio
7,⁴⁴ut vidit autem exercitus eius quia cecidit Nicanor
proiecerunt arma sua et fugerunt
7,⁴⁵et persecuti sunt eos viam diei unius ab Adasor usquequo veniatur Gazera
et tubis cecinerunt post eos cum significationibus
7,⁴⁶et exierunt de omnibus castellis Iudae in circuitu
et ventilabant eos cornibus et convertebantur iterum ad eos
et ceciderunt omnes gladio
et non est relictus ex eis nec unus
7,⁴⁷et acceperunt spolia eorum et praedam
et caput Nicanoris amputaverunt et dexteram eius quam extenderat superbe
et adtulerunt et suspenderunt contra Hierusalem
7,⁴⁸et laetatus est populus valde et egerunt diem illam in laetitia magna
7,⁴⁹et constituit agi omnibus annis diem istam tertiadecima die mensis adar
7,⁵⁰et siluit terra Iuda dies paucos

8,¹ et audivit Iudas nomen Romanorum quia sunt potentes viribus
et adquiescunt ad omnia quae postulantur ab eis
et quicumque accesserunt ad eos statuerunt cum eis amicitias
et quia sunt potentes viribus 8,² audierunt proelia eorum
et virtutes bonas quas faciunt in Galatia
quia obtinuerunt eos et duxerunt sub tributum
8,³ et quanta fecerunt in regione Hispaniae
et quod in potestate redegerunt metalla argenti et auri quae illic sunt
et possederunt omnem locum consilio suo et patientia
8,⁴ locos qui longe erant valde ab eis
et reges qui supervenerant illis ab extremis terrae contriverunt
et percusserunt eos plaga magna
ceteri autem dant eis tributum omnibus annis
8,⁵ et Philippum et Persen Citiorum regem
et ceteros qui adversus eos arma tulerunt contriverunt bello et obtinuerunt eos
8,⁶ et Antiochum magnum regem Asiae qui eis pugnam intulerat
habens centum viginti elefantos et exercitum magnum valde contritum ab eis
8,⁷ et quia ceperunt eum vivum
et statuerunt ei ut daret ipse et qui regnaverint post eum tributum magnum
et daret obsides et constitutum
8,⁸ et regionem Medorum et Lydos et Medos de optimis regionibus eorum
et acceptas eas ab illis dederunt Eumeni regi
8,⁹ et quia qui erant apud Elladam voluerunt ire et tollere eos
et innotuit sermo his
8,¹⁰ et miserunt ad eos ducem unum et pugnaverunt contra illos
et ceciderunt ex eis multi
et captivas duxerunt uxores eorum et filios
et diripuerunt eos et terram eorum possederunt
et destruxerunt muros eorum
et in servitum illos redegerunt usque in hunc diem
8,¹¹ et residua regna et insulas quae aliquando restiterant illis
exterminaverunt et in potestatem redegerunt
8,¹² cum amicis autem suis et qui in ipsis requiem habebant conservaverunt amicitiam
et obtinuerunt regna quae erant proxima et quae longe
quia quicumque audiebant nomen eorum timebant eos

8,¹³ quibus vero vellent auxilio esse ut regnarent regnabant
et exaltati sunt valde
8,¹⁴ et in omnibus istis nemo portabat diadema
nec induebatur purpura ut magnificaretur in ea
8,¹⁵ et quia curiam fecerunt sibi et cotidie consulebant
trecentos viginti consilium agentes semper de multitudine
ut quae digna sunt gerant
8,¹⁶ et committunt uni homini magistratum suum per singulos annos dominari universae
terrae suae
et omnes oboediunt uni
et non est invidia neque zelus inter eos
8,¹⁷ et elegit Iudas Eupoleum filium Iohannis filii Iacob
et Iasonem filium Eleazari
et misit eos Romam constituere cum illis amicitiam et societatem
8,¹⁸ et ut auferrent ab eis iugum Graecorum
quia viderunt quod in servitutem premerent regnum Israhel
8,¹⁹ et abierunt Romam viam multam valde
et introierunt curiam et dixerunt
8,²⁰ Iudas Macchabeus et fratres eius et populus Iudaeorum miserunt nos ad vos
statuere vobiscum societatem et pacem
et conscribi nos socios et amicos vestros
8,²¹ et placuit sermo in conspectu eorum
8,²² et hoc rescriptum quod rescripserunt in tabulis aereis
et miserunt Hierusalem ut esset apud eos ibi memoriale pacis et societatis
8,²³ bene sit Romanis et genti Iudaeorum in mari et in terra in aeternum
gladiusque et hostis procul sit ab eis
8,²⁴ quod si institerit bellum Romanis prius aut omnibus sociis eorum
in omni dominatione eorum
8,²⁵ auxilium feret gens Iudaeorum prout tempus dictaverit corde pleno
8,²⁶ et proeliantibus non dabunt neque subministrabunt triticum arma pecuniam naves
sicut placuit Romanis
et custodient mandata eorum
nihil ab eis accipientes
8,²⁷ similiter autem et si genti Iudaeorum prius acciderit bellum adiuwabunt Romani
ex animo prout eis tempus permiserit

8,²⁸et adiuuantibus non dabitur triticum arma pecunia naves sicut placuit Romanis
et custodiant mandata eorum absque dolo
8,²⁹secundum haec verba constituerunt Romani populo Iudaeorum
8,³⁰quod si post haec verba hii aut illi addere vel demere ad haec aliquid voluerint
facient ex proposito suo
et quaecumque addiderint vel dempserint rata erunt
8,³¹sed et de malis quae Demetrius rex fecit in eos
scripsimus ei dicentes
quare gravasti iugum tuum super amicos nostros et socios Iudaeos
8,³²si ergo iterum adierint nos adversum te faciemus illis iudicium
et pugnabimus tecum mari terraque
9,¹interea ubi audivit Demetrius quia cecidit Nicanor et exercitus eius in proelio
adposuit Bacchidem et Alchimum rursum mittere in Iudaeam et dextrum cornu cum illis
9,²et abierunt viam quae ducit in Galgala
et castra posuerunt in Mesaloth quae est in Arbellis et occupaverunt eam
et peremerunt animas hominum multas
9,³et mense primo anni centesimi quinquagesimi et secundi
adplicuerunt exercitum ad Hierusalem
9,⁴et surrexerunt et abierunt in Berea
viginti milia virorum et duo milia equitum
9,⁵et Iudas castra posuerat in Laisa et tria milia viri cum eo electi
9,⁶et viderunt multitudinem exercitus quia multi sunt et timuerunt valde
et multi subtraxerunt se de castris
et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri
9,⁷et vidit Iudas quod defluxit exercitus suus et bellum perurguebat eum
confractus est corde quia non habebat tempus congregandi eos et dissolutus est
9,⁸et dixit his qui residui erant
surgamus et eamus ad adversarios nostros si poterimus pugnare adversus eos
9,⁹et avertabant eum dicentes
non poterimus sed liberemus animas nostras modo
et revertemur ad fratres nostros et pugnabimus adversus eos
nos autem pauci sumus
9,¹⁰et ait Iudas
absit istam rem facere ut fugiamus ab eis
et si adpropiavit tempus nostrum moriamur in virtute propter fratres nostros

et non inferamus crimen gloriae nostrae
9,¹¹et movit exercitus de castris
et steterunt illis obviam
et divisi sunt equites in duas partes
et fundibalarii et sagittarii praeibant exercitum
et primi certaminis omnes potentes
9,¹²Bacchides autem erat in dextro cornu
et proximavit legio ex duabus partibus et clamabant tubis
9,¹³exclamaverunt autem et hii qui erant ex parte Iudae etiam ipsi
et commota est terra a voce exercituum
et commissum est proelium a mane usque ad vesperam
9,¹⁴et vidit Iudas quia firmior est pars exercitus Bacchidis in dextris
et convenerunt cum ipso omnes constantes corde
9,¹⁵et contrita est dextra pars ab eis
et persecutus est eos usque ad montem Azoti
9,¹⁶et qui in sinistro cornu erant
viderunt quod contritum est dextrum cornu
et secuti sunt post Iudam et qui cum ipso erant a tergo
9,¹⁷et ingravatum est proelium
et ceciderunt vulnerati multi ex his et illis
9,¹⁸et Iudas cecidit et ceteri fugerunt
9,¹⁹et Ionathas et Simon tulerunt Iudam fratrem suum in Modin
9,²⁰et fleverunt eum omnis populus Israhel planctu magno
et lugebant dies multos 9,²¹et dixerunt quomodo cecidit potens qui salvum faciebat Israhel
9,²²et cetera verba Iudae bellorum et virtutum quas fecit non sunt descripta
multa enim erant valde
9,²³et factum est post obitum Iudae
emerserunt iniqui in omnibus finibus Israhel
et exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatem
9,²⁴in diebus illis facta est fames magna valde
et tradidit se Bacchidi omnis regio eorum cum ipsis
9,²⁵et elegit Bacchides impios viros
et constituit eos dominos regionis
9,²⁶et exquirebant et perscrutabantur amicos Iudae
et adducebant eos ad Bacchidem et vindicabat in illos et includebat

9,²⁷et facta est tribulatio magna in Israhel
qualis non fuit ex qua die non est visus propheta in Israhel
9,²⁸et congregati sunt omnes amici Iudae
et dixerunt Ionathae
9,²⁹ex quo frater tuus Iudas defunctus est
vir similis ei non est qui exeat contra inimicos
Bacchidem et eos qui inimici sunt genti nostrae
9,³⁰nunc itaque te elegimus hodie esse nobis principem et ducem ad bellandum bellum
nostrum
9,³¹et suscepit Ionathas tempore illo principatum
et surrexit loco Iudae fratris sui
9,³²et cognovit Bacchides et quaerebat eum occidere
9,³³et cognovit Ionathas et Simon frater eius et omnes qui cum eo erant
et fugerunt in desertum Thecuae
et consederunt ad aquam lacus Asphar
9,³⁴et cognovit Bacchides et die sabbatorum venit ipse et omnis exercitus eius trans Iordana-
nem
9,³⁵et misit fratrem suum ducem populi
et rogavit Nabatheos amicos suos ut commendaret illis adparatum suum qui erat copiosus
9,³⁶et exierunt filii Iambri ex Madabas
et comprehenderunt Iohannem et omnia quae habebat
et abierunt habentes ea
9,³⁷post haec verba renuntiatum est Ionathae et Simoni fratri eius
quia filii Iambri faciunt nuptias magnas
et ducunt sponsam ex Nadaba
filiam unius de magnis principibus Chanaan cum ambitione magna
9,³⁸et recordati sunt sanguinis Iohannis fratris sui
et ascenderunt et absconderunt se sub tegumento montis
9,³⁹et levaverunt oculos suos et viderunt
et ecce tumultus et adparatus multus
et sponsus processit et amici eius
et fratres eius obviam illis cum tympanis et musicis et armis multis
9,⁴⁰et surrexerunt ad eos cum insidiis et occiderunt eos
et ceciderunt multi vulnerati et residui fugerunt in montem
et acceperunt omnia spolia eorum

9,⁴¹et conversae sunt nuptiae in luctum
et vox musicorum ipsorum in lamentum
9,⁴²et vindicaverunt vindicta sanguinem fratris sui
et reversi sunt ad ripam Iordanis
9,⁴³et audivit Bacchides
et venit die sabbatorum usque ad oram Iordanis in virtute multa
9,⁴⁴et dixit ad suos Ionathas
surgamus et pugnemus contra inimicos nostros
non est enim hodie sicut heri et nudius tertius
9,⁴⁵ecce enim bellum ex adverso
aqua vero Iordanis hinc et inde
et ripae et paludes et saltus et non est locus devertendi
9,⁴⁶nunc ergo clamate in caelum ut liberemini de manu inimicorum vestrorum
et commissum est bellum
9,⁴⁷et extendit Ionatha manum suam percutere Bacchidem et devertit ab eo retro
9,⁴⁸et desiluit Ionathan
et transnataverunt ad eos Iordanem
9,⁴⁹et ceciderunt de parte Bacchidis die illa mille viri et reversi sunt Hierusalem
9,⁵⁰et aedificaverunt civitates munitas in Iudaea
munitionem quae erat in Hiericho
et in Ammaum et in Bethoron et Bethel et Tamnatan et Phara et Thopo
muris excelsis et portis et seris
9,⁵¹et posuit custodiam in eis ut inimicitias exercerent in Israhel
9,⁵²et munivit civitatem Bethsuram et Gazara et arcem
et posuit in eis auxilia et adparatum escarum
9,⁵³et accepit filios principum regionis obsides
et posuit eos in arce in Hierusalem in custodia
9,⁵⁴et anno centesimo quinquagesimo tertio
mense secundo praecepit Alchimus destrui muros domus sanctae interioris
et destrui opera prophetarum et coepit destruere
9,⁵⁵in tempore illo percussus est Alchimus et inpedita sunt opera illius
et obclusum est os eius
et dissolutus est paralyisin
nec ultra loqui potuit verbum et mandare de domo sua
9,⁵⁶et mortuus est Alchimus in tempore illo cum tormento magno

9,⁵⁷et vidit Bacchides quoniam mortuus est Alchimus
et reversus est ad regem et siluit terra annis duobus
9,⁵⁸et cogitaverunt omnes iniqui dicentes
ecce Ionathas et qui cum eo sunt in silentio habitant confidentes
nunc ergo adducamus Bacchidem et comprehendet eos omnes in una nocte
9,⁵⁹et abierunt et consilium ei dederunt
9,⁶⁰et surrexit ut veniret cum exercitu multo
et misit occulte epistulas sociis suis qui erant in Iudaea
ut comprehenderent Ionathan et eos qui cum eo erant
sed non potuerunt quia innotuit eis consilium eorum
9,⁶¹et adprehendit de viris regionis qui principes erant malitiae quinquaginta viros et occidit
eos
9,⁶²et secessit Ionathas et Simon et qui cum eo erant in Bethbessi quae est in deserto
et struxit diruta eius et firmaverunt eam
9,⁶³et agnovit Bacchides
et congregavit universam multitudinem suam
et his qui de Iuda erant denuntiavit
9,⁶⁴et venit et castra posuit desuper a Bethbesse
et obpugnavit eam dies multos et fecit machinas
9,⁶⁵et reliquit Ionathas Simonem fratrem suum in civitate
et exiit in regionem
et venit cum numero 9,⁶⁶et percussit Odaren et fratres eius
et filios Phaseron in tabernaculo ipsorum
et coepit caedere et crescere in virtutibus
9,⁶⁷Simon vero et qui cum ipso erant
exierunt de civitate et succenderunt machinas
9,⁶⁸et pugnaverunt contra Bacchidem et contritus est ab eis
et adflixerunt eum valde
quoniam consilium eius et congressus eius erat inanis
9,⁶⁹et iratus contra viros iniquos qui ei consilium dederant ut veniret in regionem ipsorum
multos ex eis occidit
ipse autem cogitavit cum reliquis abire in regionem suam
9,⁷⁰et cognovit Ionathas et misit ad eum legatos
conponere cum ipso pacem et reddere ei captivitatem
9,⁷¹et libenter accepit et fecit secundum verba eius

et iuravit nihil se ei facturum mali omnibus diebus vitae eius
9,⁷²et reddidit ei captivitatem quam prius erat praedatus de terra Iuda
et conversus abiit in terram suam
et non adposuit amplius venire in fines eius
9,⁷³et cessavit gladius ex Israhel
et habitavit Ionathas in Machemas
et coepit Ionathas ibi iudicare populum
et exterminavit impios ex Israhel
10,¹ et anno centesimo sexagesimo
ascendit Alexander Antiochi filius qui cognominatus est Nobilis
et occupavit Ptolomaidam et receperunt eum et regnavit illic
10,²et audivit Demetrius rex
et congregavit exercitum valde copiosum
et exivit obviam illi in proelium
10,³et misit Demetrius ad Ionathan epistulam verbis pacificis ut magnificaret eum
10,⁴dixit enim anticipemus pacem facere cum eo
priusquam faciat cum Alexandro adversus nos
10,⁵recordabitur enim omnium quae fecimus in eum
et in fratrem eius et in gentem eius
10,⁶et dedit ei potestatem congregandi exercitum et fabricare arma
et esse ipsum socium eius
et obsides qui erant in arce iussit tradi ei
10,⁷et venit Ionathas in Hierusalem
et legit epistulas in auditu omnis populi et eorum qui in arce erant
10,⁸et timuerunt timore magno
quoniam audierunt quod dedit ei rex in potestatem congregandi exercitum
10,⁹et traditi sunt Ionathae obsides
et reddidit eos parentibus suis
10,¹⁰et habitavit Ionathas in Hierusalem
et coepit aedificare et innovare civitatem
10,¹¹et dixit facientibus opera
ut struerent muros et montem Sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem et ita fe-
cerunt
10,¹²et fugerunt alienigenae qui erant in munitionibus quas aedificaverat Bacchides
10,¹³et reliquit unusquisque locum suum et abiit in terram suam

10,¹⁴ tantum in Bethsuram remanserant aliqui ex his qui reliquerant legem et praecepta Dei
erat enim haec eis ad refugium
10,¹⁵ et audivit Alexander rex promissa quae promisit Demetrius Ionathae
et narraverunt ei proelia et virtutes quas ipse fecit et fratres eius
et labores quos laboraverunt
10,¹⁶ et ait numquid inveniemus aliquem virum talem
et nunc faciemus eum amicum et socium nostrum
10,¹⁷ et scripsit epistulam
et misit ei secundum haec verba dicens
10,¹⁸ rex Alexander fratri Ionathae salutem
10,¹⁹ audivimus de te quod vir potens viribus et aptus es ut sis amicus noster
10,²⁰ et nunc constituimus te hodie summum sacerdotem gentis tuae
et ut amicus regis voceris
et misit ei purpuram et coronam auream
ut quae nostra sunt sentias
et conserves amicitias ad nos
10,²¹ et induit se Ionathas stolam sanctam
septimo mense anno centesimo sexagesimo in die sollemni scenophegiae
et congregavit exercitum et fecit arma copiosa
10,²² et audivit Demetrius verba ista et contristatus est
et ait 10,²³ quid hoc fecimus quod praeoccupavit nos Alexander
adprehendere amicitiam Iudaeorum ad munimen sui
10,²⁴ scribam et ego illi verba deprecatoria
et dignitates et dona ut sit mecum in adiutorio
10,²⁵ et scripsit in haec verba
rex Demetrius genti Iudaeorum salutem
10,²⁶ quoniam servastis ad nos pactum
et mansistis in amicitia nostra
et non accessistis ad inimicos nostros audivimus et gavisus sumus
10,²⁷ et nunc perseverate adhuc conservare ad nos fidem
et retribuemus vobis bona pro his quae fecistis nobiscum
10,²⁸ et remitemus vobis praestationes multas
et dabimus vobis donationes
10,²⁹ et nunc absolvo vos et omnes Iudaeos a tributis
et pretia salis indulgeo

et coronas remitto
et tertias seminis 10,³⁰et dimidiam partem fructus ligni quod est portionis meae
relinquo vobis ex hodierno et deinceps ne accipiatur a terra Iuda
et a tribus civitatibus quae additae sunt illi ex Samaria et Galilea
ex hodierna die et in totum tempus
10,³¹et Hierusalem sit sancta et libera cum finibus suis
et decimae et tributa ipsius sint
10,³²remitto etiam potestatem arcis quae est in Hierusalem
et do eam summo sacerdoti
et constituat in ea viros quoscumque ipse elegerit qui custodiant eam
10,³³et omnem animam Iudaeorum quae captiva est a terra Iuda
in omni regno meo relinquo liberam gratis
ut omnes a tributis resolvantur etiam pecorum suorum
10,³⁴et omnes dies sollemnes et sabbata et neomeniae et dies decreti
et tres dies ante diem sollemnem
et tres post diem sollemnem
sint omnes inmunitatis et remissionis omnibus Iudaeis qui sunt in regno meo
10,³⁵et nemo potestatem agere aliquid habeat et movere negotii adversus aliquem eorum in
omni causa
10,³⁶et ut adscribantur ex Iudaeis in exercitu regis ad triginta milia virorum
et dabuntur illis copiae ut oportet omnibus exercitibus regis
et ex ipsis ordinabuntur qui sint in munitionibus regis magni
10,³⁷et ex his constituentur supra negotia regni quae aguntur ex fide
et principes sint ex eis
et ambulent legibus suis
sicut praecepit rex in terra Iuda
10,³⁸et tres civitates quae additae sunt Iudaeae ex regione Samariae cum Iudaea reputentur
ut sint sub uno et non oboediant aliae potestati nisi summi sacerdotis
10,³⁹Ptolomaidam et confines eius
quas dedi donum sanctis qui sunt in Hierusalem
ad necessarios sumptus sanctorum
10,⁴⁰et ego singulis annis dabo quindecim milia siclorum argenti de rationibus regis quae
me contingunt
10,⁴¹et omne quod reliquum fuit
quod non reddiderant qui super negotia erant annis prioribus

ex hoc dabunt in opera domus
10,⁴²et super haec quinque milia siclorum argenti
quae accipiebant de sanctorum ratione per singulos annos
et haec ad sacerdotes pertineant qui ministerio funguntur
10,⁴³et quicumque fugerint in templum quod est in Hierosolymis et in omnibus finibus eius
obnoxios regi in omni negotio dimittatis
et universa quae sunt eis in regno meo libera habeant
10,⁴⁴et ad aedificanda vel restauranda opera sanctorum
sumptus dabuntur de ratione regis
10,⁴⁵et ad extruendos muros Hierusalem et communiendos in circuitu
sumptus dabuntur de ratione regis
et ad construendos muros in Iudaea
10,⁴⁶ut audivit autem Ionathas et populus sermones istos
non crediderunt eis nec receperunt eos
quia recordati sunt malitiae magnae quam fecerat in Israhel
et tribulaverat eos valde
10,⁴⁷et conplacuit eis in Alexandrum
quia ipse fuerat eis princeps sermonum pacis
et ipsi auxilium ferebant omnibus diebus
10,⁴⁸et congregavit Alexander rex exercitum magnum
et admovit castra ad Demetrium
10,⁴⁹et commiserunt proelium reges
et fugit exercitus Alexandri
et insecutus est eum Demetrius et incubuit super eos
10,⁵⁰et invaluit proelium nimis donec occidit sol
et cecidit Demetrius in illa die
10,⁵¹et misit Alexander ad Ptolomeum regem Aegypti legatos secundum haec verba dicens
10,⁵²quoniam ingressus sum in regnum meum
et sedi in sede patrum meorum et obtinui principatum et contrivi Demetrium
et possedi regionem nostram
10,⁵³et commisi cum eo pugnam et contritus est ipse et castra eius a nobis
et sedimus in sede regni eius
10,⁵⁴et nunc statuamus ad invicem amicitiam
et da mihi filiam tuam uxorem
et ero gener tuus

et ipsi dignitatem
10,⁵⁵et respondit Ptolomeus rex dicens
felix dies in qua reversus es ad terram patrum tuorum
et sedisti in sede regni eorum
10,⁵⁶et nunc faciam tibi quae scripsisti
sed occurre Ptolomaidae ut videamus nos invicem
et spondeam tibi sicut dixisti
10,⁵⁷et exiit Ptolomeus de Aegypto
ipse et Cleopatra filia eius et venit Ptolomaidae
anno centesimo sexagesimo secundo
10,⁵⁸et occurrit ei Alexander rex
et dedit ei Cleopatram filiam suam
et fecit nuptias eius Ptolomaidae sicut reges in magna gloria
10,⁵⁹et scripsit rex Alexander Ionathae ut veniret obviam sibi
10,⁶⁰et abiit cum gloria Ptolomaidem
et occurrit ibi duobus regibus
et dedit illis argentum multum et aurum et dona
et invenit gratiam in conspectu eorum
10,⁶¹et convenerunt adversus eum viri pestilentes ex Israhel
viri iniqui interpellantes adversus eum
et non intendit ad eos rex
10,⁶²et iussit expoliari Ionathan vestimentis suis et induit eum purpura
et ita fecerunt
et conlocavit eum rex sedere secum
10,⁶³dixitque principibus
exite cum eo in medio civitatis
et praedicate ut nemo interpellat adversus eum de ullo negotio
nec quisquam ei molestus sit de ulla ratione
10,⁶⁴et factum est ut viderunt qui interpellabant gloriam eius quae praedicabatur et opertum
eum purpura
fugerunt omnes
10,⁶⁵et magnificavit eum rex
et scripsit eum inter primos amicos
et posuit eum ducem et participem principatus
10,⁶⁶et reversus est Ionathan in Hierusalem cum pace et laetitia

10,⁶⁷in anno centesimo sexagesimo quinto
venit Demetrius filius Demetrii a Creta in terram patrum suorum
10,⁶⁸et audivit Alexander rex
et contristatus est valde
et reversus est Antiochiam
10,⁶⁹et constituit Demetrius Apollonium qui praeerat Coelesyriae
et congregavit exercitum magnum
et accessit ad Iamnam
et misit ad Ionathan summum sacerdotem 10,⁷⁰dicens
tu solus resistis nobis
ego autem factus sum in derisum et in obprobrium
propterea quia tu potestatem exerces in montibus
10,⁷¹nunc ergo si confidis in virtutibus tuis descende ad nos in campum
et conparemus illic invicem quia mecum est virtus bellorum
10,⁷²interroga et disce qui sim ego
et ceteri qui auxilio sunt mihi qui et dicunt
quia non potest stare pes vester ante faciem nostram
quia bis in fugam conversi sunt patres tui in terra sua
10,⁷³et nunc quomodo poteris sustinere equitatum exercitum tantum
in campo ubi non est lapis neque saxum neque locus fugiendi
10,⁷⁴ut audivit autem Ionathas sermones Apollonii motus est animo
et elegit decem milia virorum
et exiit ab Hierusalem
et concurrat ei Simon frater eius in adiutorium
10,⁷⁵et adplicuerunt castra in Ioppen
et exclusit eum a civitate quia custodia Apollonii Ioppe erat
et obpugnavit eam
10,⁷⁶et exterriti qui erant intra civitatem aperuerunt ei
et obtinuit Ionathas Ioppen
10,⁷⁷et audivit Apollonius et admovit tria milia equitum et exercitum multum
10,⁷⁸et abiit Azotum tamquam iter faciens
et statim exiit in campum
eo quod haberet multitudinem equitum et confideret in eis
et insecutus est eum Ionathas in Azotum
et proelium commiserunt

10,⁷⁹et reliquit Apollonius in castris mille equites post eos occulte
10,⁸⁰et cognovit Ionathas quoniam sunt insidiae post se
et circuierunt castra eius a mane usque ad vesperam
10,⁸¹populus autem stabat sicut praecepit Ionathas
et laboraverunt equi eorum
10,⁸²et eiecit Simon exercitum suum
et commisit contra legionem
equites enim fatigati erant
et contriti sunt ab eo et fugerunt
10,⁸³et qui dispersi sunt in campum fugerunt in Azotum
et intraverunt in Bethdagon idolum suum ut se liberarent
10,⁸⁴et succendit Ionathas Azotum et civitates quae erant in circuitu eius
et accepit spolia eorum
et templum Dagon et eos qui fugerunt in illud succendit igni
10,⁸⁵et fuerunt qui ceciderunt gladio cum his qui succensi sunt fere octo milia virorum
10,⁸⁶et movit inde Ionathas castra et adplicuit ea Ascalona
et exierunt de civitate obviam illi in magna gloria
10,⁸⁷et reversus est Ionathas in Hierusalem cum suis habentibus spolia multa
10,⁸⁸et factum est ut audivit Alexander rex sermones istos
addidit adhuc glorificare Ionathan
10,⁸⁹et misit ei fibulam auream
sicuti est consuetudo dari cognatis regum
et dedit ei Accaron et omnes fines eius in possessionem
11,¹ et rex Aegypti congregavit exercitum sicut harena quae est circa ora maris et naves multas
et quaerebat obtinere regnum Alexandri dolo
et addere illud regno suo
11,²et exiit in Syriam verbis pacificis
et aperiebant ei quia mandaverat Alexander rex exire ei obviam
eo quod socer suus esset
11,³cum introiret autem civitatem Ptolomeus ponebat custodias militum in singulis civitatibus
11,⁴et ut adpropiauit Azoto ostenderunt ei templum Dagon succensum
et Azotum et cetera eius demolita et corpora proiecta
et eorum qui caesi erant in bello tumulos quos fecerat secus viam

11,⁵et narraverunt regi quia haec fecit Ionathas ut invidiam facerent ei
et tacuit rex
11,⁶et occurrit Ionathas regi in Ioppen cum gloria
et invicem se salutaverunt et dormierunt illic
11,⁷et abiit Ionathas cum rege usque ad fluvium qui vocatur Eleutherus
et reversus est Hierusalem
11,⁸rex autem Ptolomeus obtinuit dominium civitatum usque Seleuciam maritimam
et cogitabat in Alexandrum consilia mala
11,⁹et misit legatos ad Demetrium dicens
veni conponamus inter nos pactum
et dabo tibi filiam meam quam habet Alexander
et regnabis in regno patris tui
11,¹⁰paenituit enim me quod dederim illi filiam meam
quaesivit enim me occidere
11,¹¹et vituperavit eum propterea quod concupierat regnum eius
11,¹²et abstulit filiam suam et dedit eam Demetrio
et abalienavit se ab Alexandro
et manifestae factae sunt inimicitiae eius
11,¹³et intravit Ptolomeus Antiochiam
et inposuit duo diademata capiti suo Aegypti et Asiae
11,¹⁴Ptolomeus autem rex erat in Cilicia illis temporibus
quia rebellabant qui erant in locis illius
11,¹⁵et audivit Alexander et venit ad eum in bello
et produxit Ptolomeus rex exercitum
et occurrit ei in manu valida
et fugavit eum
11,¹⁶et fugit Alexander in Arabiam ut ibi protegeretur
rex autem Ptolomeus exaltatus est
11,¹⁷et abstulit Gaddihel Arabs caput Alexandri et misit Ptolomeo
11,¹⁸et rex Ptolomeus mortuus est in die tertia
et qui erant in munitionibus perierunt ab his qui erant intra castra
11,¹⁹et regnavit Demetrius anno centesimo sexagesimo septimo
11,²⁰in diebus illis congregavit Ionathas eos qui erant in Iudaea
ut expugnarent arcem quae est in Hierusalem
et fecerunt contra eam machinas multas

11,²¹et abierunt quidam qui oderant gentem suam viri iniqui ad regem
et renuntiaverunt ei quod Ionathas obsideret arcem
11,²²et ut audivit iratus est
et statim venit Ptolomaidam
et scripsit Ionathae ne obsideret
sed occurreret sibi ad conloquium festinato
11,²³ut audivit autem Ionathas iussit obsideri
et elegit de senioribus Israhel et de sacerdotibus et dedit se periculo
11,²⁴et accepit aurum et argentum et vestem et alia xenia multa
et abiit ad regem Ptolomaidae
et invenit gratiam in conspectu eius
11,²⁵et interpellabant adversus eum quidam iniqui ex gente sua
11,²⁶et fecit ei rex sicut fecerant ei qui ante ipsum fuerant
et exaltavit eum ante conspectu amicorum omnium
11,²⁷et statuit ei principatum sacerdotii
et quaecumque alia habuit prius pretiosa
et fecit eum principem amicorum
11,²⁸et postulavit Ionathas a rege
ut immunem faceret Iudaeam toparcias id est et Samariam
et promisit ei talenta trecenta
11,²⁹et consensit rex
et scripsit Ionathae epistulas de his omnibus hunc modum continentes
11,³⁰rex Demetrius Ionathae fratri salutem et genti Iudaeorum
11,³¹exemplum epistulae quam scripsimus Lastheni parenti nostro de vobis misimus ad vos
ut sciretis
11,³²rex Demetrius Lastheni parenti salutem
11,³³genti Iudaeorum amicis nostris et conservantibus quae iusta sunt apud nos
decrevimus benefacere propter benignitatem ipsorum quam erga nos habent
11,³⁴statuimus ergo illis omnes fines Iudaeae
et tres civitates Lyddam et Ramathae quae additae sunt Iudaeae ex Samaria
et omnes confines earum
sequestra omnibus sacrificantibus in Hierosolymis
pro his quae ab eis rex accipiebat per singulos annos
et pro fructibus terrae et pomorum
11,³⁵et alia quae ad nos pertinebant decimarum et tributorum

ex hoc tempore remittimus eis
et areas salinarum et coronas quae nobis deferebantur
11,³⁶omnia ipsis concedimus
et nihil horum irritum erit ex hoc et in omne tempus
11,³⁷nunc ergo curate facere horum exemplum et detur Ionathae
et ponatur in monte sancto in loco celebri
11,³⁸et vidit Demetrius rex quod siluit terra in conspectu suo et nihil ei resistit
dimisit totum exercitum suum
unumquemque in locum suum
excepto peregrino exercitu quem contraxit ab insulis gentium
et inimici erant ei omnis exercitus patrum eius
11,³⁹Tryfon autem erat quidam partium Alexandri prius
et vidit quoniam omnis exercitus murmurat contra Demetrium
et iit ad Emalchuhel Arabum
qui nutriebat Antiochum filium Alexandri
11,⁴⁰et adsidebat ei ut traderet eum ipsi
ut regnaret loco patris sui
et enuntiavit ei quanta fecit Demetrius
et inimicitias exercituum eius adversum illum
et mansit illic diebus multis
11,⁴¹et misit Ionathas ad Demetrium regem
ut eicerent eos qui in arce erant in Hierusalem
et qui in praesidiis erant
quia inpugnabant Israhel
11,⁴²et misit Demetrius ad Ionathan dicens
non haec tantum faciam tibi et genti tuae
sed gloria inlustrabo te et gentem tuam cum fuerit oportunum
11,⁴³nunc ergo recte feceris
si miseris viros in auxilium
quia discessit omnis exercitus meus
11,⁴⁴et misit ei Ionathas tria milia virorum fortium Antiochiam
et venerunt ad regem
et delectatus est rex in adventu eorum
11,⁴⁵et convenerunt qui erant de civitate centum viginti milia virorum
et volebant interficere regem

11,⁴⁶et fugit rex in aulam
et occupaverunt qui erant de civitate itinera civitatis et coeperunt pugnare
11,⁴⁷et vocavit rex Iudaeos in auxilium
et convenerunt omnes simul ad eum
et dispersi sunt omnes per civitatem
11,⁴⁸et occiderunt in illa die centum milia hominum
et succenderunt civitatem
et ceperunt spolia multa in illa die
et liberaverunt regem
11,⁴⁹et viderunt qui erant de civitate quod obtinuissent Iudaei civitatem sicut volebant
et infirmati sunt mente sua
et clamaverunt ad regem cum precibus dicentes 11,⁵⁰da nobis dextras
et cessent Iudaei obpugnantes nos et civitatem
11,⁵¹et proiecerunt arma et fecerunt pacem
et glorificati sunt Iudaei in conspectu regis
et in conspectu omnium qui erant in regno eius
et nominati sunt in regno
et regressi sunt in Hierusalem habentes spolia multa
11,⁵²et sedit Demetrius rex in sede regni sui
et siluit terra in conspectu eius
11,⁵³et mentitus est omnia quaecumque dixit
et alienavit se ab Ionathan
et non retribuit ei secundum beneficia quae sibi tribuerat
et vexabat eum valde
11,⁵⁴post haec autem reversus est Tryfon et Antiochus cum eo puer adulescens
et regnavit et inposuit diadema
11,⁵⁵et congregati sunt ad eum omnis exercitus quos disperserat Demetrius
et pugnaverunt contra eum et fugit et terga vertit
11,⁵⁶et accepit Tryfon bestias et obtinuit Antiochiam
11,⁵⁷et scripsit Antiochus adulescens Ionathae dicens
constituo tibi sacerdotium
et constituo te super quattuor civitates ut sis de amicis regis
11,⁵⁸et misit illi vasa aurea et ministerium
et dedit ei potestatem bibendi in auro et esse in purpura
et habere fibulam auream

11,⁵⁹et Simonem fratrem eius constituit ducem a terminis Tyri usque ad fines Aegypti
11,⁶⁰et exiit Ionathas et perambulabat trans flumen civitates
et congregatus est ad eum omnis exercitus Syriae in auxilium et venit Ascalona
et occurrerunt ei de civitate honorifice
11,⁶¹et abiit inde Gazam
et concluderunt se qui erant Gazae et obsedit eam
et succendit quae in circuitu erant civitates
et praedatus est eas
11,⁶²et rogaverunt Gazenses Ionathan
et dedit illis dextram
et accepit filios eorum obsides
et misit illos in Hierusalem
et perambulavit regionem usque Damascum
11,⁶³et audivit Ionathas quia praevaricati sunt principes Demetrii in Cades quae est in Gali-
lea cum exercitu multo
volentes eum remove a negotio regni 11,⁶⁴et occurrit illis
fratrem suum Simonem reliquit intra provinciam
11,⁶⁵et adplicuit Simon ad Bethsuram
et expugnabat eam diebus multis et conclusit eos
11,⁶⁶et postulaverunt ab eo dextras accipere
et dedit illis
et eiecit eos inde
et cepit civitatem
et posuit in ea praesidium
11,⁶⁷et Ionatha et castra eius adplicuerunt ad aquam Gennesar
et ante lucem vigilaverunt in campum Asor
11,⁶⁸et ecce castra alienigenarum occurrebant in campo
et tendebant ei insidias in montibus ipse autem occurrit ex adverso
11,⁶⁹insidiae vero exsurrexerunt de locis suis
et commiserunt proelium
11,⁷⁰et fugerunt qui erant ex parte Ionathae omnes
et nemo relictus est ex eis
nisi Matthathias filius Absolomi
et Iudas filius Chalfi princeps militiae exercitus
11,⁷¹et scidit Ionathas vestimenta sua

et posuit terram in capite suo et oravit
11,⁷²et reversus est ad eos in proelium
et convertit illos et pugnaverunt
11,⁷³et viderunt qui fugiebant partis illius et reversi sunt ad eum
et insequabantur cum eo usque Cades ad castra sua
et pervenerunt usque illuc
11,⁷⁴et ceciderunt de alienigenis in die illa tria milia virorum
et regressus est Ionatha in Hierusalem
12,¹ et vidit Ionathas quia tempus eum iuvat
et elegit viros et misit Romam
statuere et renovare cum eis amicitiam
12,²et ad Spartas et ad alia loca misit epistulas secundum eandem formam
12,³et abierunt Romam et intraverunt in curiam
et dixerunt
Ionathas summus sacerdos et gens Iudaeorum miserunt nos
ut renovetis amicitiam et societatem secundum pristinam
12,⁴et dederunt illis epistulas ad ipsos per loca
ut deducerent eos in terram Iuda cum pace
12,⁵et hoc exemplum epistularum quas scripsit Ionathas Spartiatis
12,⁶Ionathas summus sacerdos et seniores gentis
et sacerdotes et reliquus populus Iudaeorum Spartiatis fratribus salutem
12,⁷iam pridem missae erant epistulae
ad Onian summum sacerdotem a Dario qui regnabat apud vos
quoniam estis fratres nostri sicut rescriptum continet quod subiectum est
12,⁸et suscepit Onias virum qui fuerat missus cum honore
et accepit epistulas in quibus significabatur de societate et amicitia
12,⁹nos cum nullo horum indigeremus habentes solacio sanctos libros qui sunt in manibus
nostris
12,¹⁰maluimus mittere ad vos renovare fraternitatem et amicitiam ne forte alieni efficiamur
a vobis
multa enim tempora transierunt ex quo misistis ad nos
12,¹¹nos ergo in omni tempore sine intermissione
in diebus sollempnibus et ceteris quibus oportet
memores sumus vestri in sacrificiis quae offerimus et observationibus
sicut fas est et decet meminisse fratrum

12,¹²laetamur itaque de gloria vestra
12,¹³nos autem circumdederunt multae tribulationes et multa proelia
et impugnaverunt nos reges qui sunt in circuitu nostro
12,¹⁴nolumus ergo vobis molesti esse
neque ceteris sociis et amicis nostris in his proeliis
12,¹⁵habuimus enim de caelo auxilium
et liberati sumus nos et humiliati sunt inimici nostri
12,¹⁶elegimus itaque Numenium Antiochi
et Antipatrum Iasonis filium et misimus ad Romanos
renovare cum eis amicitiam et societatem pristinam
12,¹⁷mandavimus itaque eis ut veniant etiam ad vos et saluent vos
ut reddant vobis epistulas nostras de innovatione fraternitatis nostrae
12,¹⁸et nunc bene facietis respondentes nobis ad haec
12,¹⁹et hoc rescriptum epistularum quod miserat Onias 12,²⁰rex Spartiarum
Onias Ionathae sacerdoti magno salutem
12,²¹inventum est in scriptura de Spartiatis et Iudaeis
quoniam sunt fratres et quia sunt de genere Abraham
12,²²et nunc ex quo haec cognovimus
bene facitis scribentes nobis de pace vestra
12,²³sed et nos rescripsimus vobis
pecora nostra et possessiones nostrae vestrae sunt
et vestra nostra
mandavimus itaque haec nuntiari vobis
12,²⁴et audivit Ionathas quoniam egressi sunt principes Demetrii cum exercitu multo
supra quam prius pugnare adversus eum
12,²⁵et exiit ab Hierusalem et occurrit eis in Amathite regione
non enim dederat eis spatium ut ingrederentur regionem eius
12,²⁶et misit speculatores in castra eorum
et reversi renuntiaverunt
quia constituunt supervenire illis nocte
12,²⁷cum occidisset autem sol praecepit Ionathas suis vigilare
et esse in armis paratos ad pugnam tota nocte
et posuit custodes per circuitum castrorum
12,²⁸et audierunt adversarii quia paratus est Ionathas cum suis in bello
et timuerunt et formidaverunt corde suo

et accenderunt focos in castris suis
12,²⁹ Ionathas autem et qui cum eo erant non cognoverunt usque mane
videbant enim lumina ardentia
12,³⁰ et secutus est Ionathas et non comprehendit eos
transierant enim flumen Eleutherum
12,³¹ et divertit Ionathas ad Arabas qui vocantur Zabadei
et percussit eos et accepit spolia eorum
12,³² et iunxit et venit Damascum
et perambulavit omnem regionem illam
12,³³ Simon autem exiit et venit usque ad Ascalona et ad proxima praesidia
et declinavit in Ioppen et occupavit eam
12,³⁴ audivit enim quod vellent praesidium tradere partibus Demetrii
et posuit ibi custodes ut custodirent eam
12,³⁵ et reversus est Ionathas
et convocavit seniores populi
et cogitavit cum eis aedificare praesidia in Iudaea
12,³⁶ et aedificare muros in Hierusalem
et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et civitatis
ut separaret eam a civitate
ut esset ipsa singulariter
et neque emant neque vendant
12,³⁷ et convenerunt ut aedificarent civitatem
et cecidit murus qui erat super torrentem ab ortu solis
et reparavit eum qui vocatur Caphetetha
12,³⁸ et Simon aedificavit Adiada in Sephela
et munivit eam et inposuit portas et seras
12,³⁹ et cum cogitasset Tryfon regnare Asiae et adsumere diadema
et extendere manum in Antiochum regem
12,⁴⁰ timens ne forte non permetteret eum Ionathas
sed pugnaret adversus eum
quaerebat comprehendere eum et occidere
et exurgens abiit in Bethasan
12,⁴¹ et exiit Ionathas obviam cum quadraginta milibus virorum electorum in proelium
et venit Bethasan
12,⁴² et vidit Tryfon quia venit cum exercitu multo

ut extenderet in eum manus
et timuit 12,⁴³et excepit eum cum honore
et commendavit eum omnibus amicis suis
et dedit ei munera
et praecepit exercitibus suis ut oboedirent ei sicut sibi
12,⁴⁴et dixit Ionathae
ut quid vexasti universum populum cum bellum nobis non sit
12,⁴⁵et nunc remitte eos in domos suas
elige autem tibi viros paucos qui tecum sint et veni mecum Ptolomaidam
et tradam illam tibi
et reliqua praesidia et exercitum
et universos praepositos negotii
et conversus abibo
propterea enim veni
12,⁴⁶et credidit ei et fecit sicut dixit
et dimisit exercitum et abierunt in terram Iudam
12,⁴⁷retinuit autem secum tria milia virorum
ex quibus remisit in Galileam duo milia
mille autem cum eo venerunt
12,⁴⁸ut intravit autem Ionathas Ptolomaidam
cluserunt portas Ptolomenses et comprehenderunt eum
et omnes qui cum eo intraverant gladio interfecerunt
12,⁴⁹et misit Tryfon exercitum et equites in Galileam et in campum magnum
ut perderent omnes socios Ionathae
12,⁵⁰at illi cum cognovissent quia comprehensus est et periit et omnes qui cum eo erant
hortati sunt semet ipsos
et exierunt parati in proelium
12,⁵¹et videntes hii qui insecuti fuerant quia pro anima res est illis reversi sunt
12,⁵²illi autem venerunt omnes cum pace in terram Iuda
et planxerunt Ionathan et eos qui cum eo fuerant valde
et luxit Israhel luctu magno
12,⁵³et quaesierunt omnes gentes quae erant in circuitu eorum perdere eos
dixerunt enim 12,⁵⁴non habent principem et adiutantem
nunc ergo expugnemus illos
et tollamus de hominibus memoriam eorum

13,¹ et audivit Simon quod congregavit Tryfon exercitum copiosum
ut veniret in terram Iuda et adtereret eam
13,² videns quia in tremore populus est et timore
ascendit Hierusalem et congregavit populum
13,³ et adhortans dixit
vos scitis quanta ego et fratres mei et domus patris mei
fecimus pro legibus et pro sanctis proelia
et angustias quales vidimus
13,⁴ horum gratia perierunt fratres mei omnes propter Israhel
et relictus sum ego solus
13,⁵ et nunc non mihi contingat parcere animae meae in omni tempore tribulationis
non enim melior sum fratribus meis
13,⁶ vindicabo itaque gentem meam et sancta
natosque vestros et uxores
quia congregatae sunt universae gentes
conterere nos inimicitiae gratis
13,⁷ et accensus est spiritus populi simul ut audivit sermones istos
13,⁸ et responderunt voce magna dicentes
tu es dux noster loco Iudae et Ionathae fratris tui
13,⁹ pugna proelium nostrum
et omnia quaecumque dixeris nobis faciemus
13,¹⁰ et congregans omnes viros bellatores
adceleravit consummare omnes muros Hierusalem et munivit eam in gyro
13,¹¹ et misit Ionathan filium Absalomi
et cum eo exercitum novum in Ioppen
et eiectis his qui erant in ea mansit illic ipse
13,¹² et movit Tryfon a Ptolomaida cum exercitu multo
ut veniret in terram Iuda
et Ionatha cum eo in custodia
13,¹³ Simon autem adplicuit in Addus contra faciem campi
13,¹⁴ et ut cognovit Tryfon quia surrexit Simon in loco Ionathae fratris sui
misit ad eum legatos 13,¹⁵ dicens
pro argento quod debebat frater tuus Ionathas in ratione regis detinuimus eum
13,¹⁶ et nunc mitte argenti talenta centum
et duos filios eius obsides ut non dimissus fugiat a nobis

et remitemus eum
13,¹⁷et cognovit Simon quia cum dolo loquitur secum
iussit tamen dari argentum et pueros
ne inimicitiam magnam sumeret ad Israhel populum dicentem
13,¹⁸quia non misit argentum et pueros propterea periit
13,¹⁹et mentitus est et non dimisit Ionathan
13,²⁰et post haec venit Tryfon intra regionem ut contereret eam
et gyrauerunt per viam quae ducit Ador
et Simon et castra eius ambulabant in omnem locum quocumque ibant
13,²¹qui autem in arce erant miserunt ad Tryfonem legatos
ut festinaret venire per desertum et mitteret illis alimonias
13,²²et paravit Tryfon omnem equitatum ut veniret illa nocte
erat autem nix valde multa et non venit in Galaditin
13,²³et cum adpropiasset Baschama
occidit Ionathan et filios eius
13,²⁴et convertit Tryfon et abiit in terram suam
13,²⁵et misit Simon et accepit ossa Ionathae fratris sui
et sepelivit ea in Modin civitate patrum eius
13,²⁶et planxerunt eum omnis Israhel planctu magno
et luxerunt eum dies multos
13,²⁷et aedificavit Simon super sepulchrum patris sui et fratrum suorum
aedificium altum visu
lapide polito retro et ante
13,²⁸et statuit septem pyromidas
unam contra unam patri et matri et quattuor fratribus
13,²⁹et his circumposuit columnas magnas
et super columnas arma ad memoriam aeternam
et iuxta arma naves sculptas
quae viderentur ab omnibus navigantibus mare
13,³⁰hoc est sepulchrum quod fecit in Modin usque in hunc diem
13,³¹Tryfon autem cum iter faceret cum Antiocho rege adulescente
dolo occidit eum 13,³²et regnavit loco eius et inposuit sibi diadema Asiae
et fecit plagam magnam in terra
13,³³et aedificavit Simon praesidia Iudaeae
muniens ea turribus excelsis et muris magnis et portis et seris

et posuit alimenta in munitionibus
13,³⁴et elegit Simon viros et misit ad Demetrium regem
ut faceret remissionem regioni
quia actus omnes Tryfonis per direptionem fuerant gesti
13,³⁵et Demetrius rex ad verba ista respondit et scripsit epistulam talem
13,³⁶rex Demetrius Simoni summo sacerdoti et amico regum et senioribus et genti Iudaeorum salutem
13,³⁷coronam auream et baen quam misistis suscepimus
et parati sumus facere vobiscum pacem magnam
et scribere praepositis regis remittere vobis quae indulsimus
13,³⁸quaecumque enim constituimus vobis constant
munitiones quas aedificastis sint vobis
13,³⁹remittimus quoque ignorantias et peccata usque in hodiernum diem
et coronam quam debebatis
et si quid aliud erat tributarium Hierusalem
iam non sit tributarium
13,⁴⁰et si qui in vobis apti sunt conscribi
inter nostros conscribantur et sit inter nos pax
13,⁴¹anno centesimo septuagesimo
ablatum est iugum gentium ab Israhel
13,⁴²et coepit populus Israhel scribere in tabulis et gestis publicis
anno primo sub Simone sacerdote magno duce et principe Iudaeorum
13,⁴³in illis diebus Simon adplicuit ad Gazam
et circumdedit eam castris
et fecit machinas et adplicuit ad civitatem
et percussit turrem unam et comprehendit
13,⁴⁴et qui eruperunt erant intra machinam in civitate
et factus est motus magnus in civitate
13,⁴⁵et ascenderunt qui erant in civitate cum uxoribus et filiis supra murum scissis tunicis
suis
et clamaverunt voce magna postulantes a Simone dextras sibi dari
13,⁴⁶et dixerunt
non nobis reddas secundum malitias nostras
sed secundum misericordias tuas
13,⁴⁷et flexus Simon non debellavit eos

ieicit tamen eos de civitate
et emundavit aedes in quibus fuerant simulacra
et tunc intravit in ea cum hymnis benedicens Dominum
13,⁴⁸et eiecta ex ea omni inmunditia
conlocavit in ea viros qui legem facerent et munivit eam
et fecit sibi habitationem
13,⁴⁹qui autem erant in arce Hierusalem prohibebantur egredi et ingredi in regionem
et emere ac vendere
et esurierunt valde
et multi ex eis fame perierunt
13,⁵⁰et clamaverunt ad Simonem ut dextras acciperent
et dedit illis
et iecit eos inde
et mundavit arcem a contaminationibus
13,⁵¹et intraverunt in ea tertia et vicesima secundi mensis
anno centesimo septuagesimo primo
cum laude et ramis palmarum
et cinyris et cymbalis et nablis et hymnis et canticis
quia contritus est inimicus magnus ex Israhel
13,⁵²et constituit ut omnibus annis agerentur dies hii cum laetitia
13,⁵³et munivit montem templi qui erat secus arcem
et habitavit ibi ipse et qui cum eo erant
13,⁵⁴et vidit Simon Iohannem filium suum quod vir esset
et posuit eum ducem virtutum universarum et habitavit Gazaris
14,¹ anno centesimo septuagesimo secundo
et congregavit rex Demetrius exercitus suos
et abiit Mediam ad contrahenda sibi auxilia
et expugnare Tryfonem
14,²et audivit Arsaces rex Persidis et Mediae
quia intravit Demetrius confines suos
et misit unum de principibus suis ut comprehenderent eum vivum et adducerent eum ad se
14,³et abiit et percussit castra Demetrii
et comprehendit eum et duxit eum ad Arsacem
et posuit eum in custodiam
14,⁴et siluit terra Iuda omnibus diebus Simonis

et quaesivit bona genti suae
et placuit illis potestas eius et gloria eius omnibus diebus
14,⁵et cum omni gloria sua accepit Ioppen in portum
et fecit introitum in insulis maris
14,⁶et dilatavit fines gentis suae
et obtinuit regionem
14,⁷et congregavit captivitatem multam
et dominatus est Gazarae et Bethsurae et arci et abstulit inmunditias ex ea
et non erat qui resisteret ei
14,⁸et unusquisque colebat terram suam cum pace
et terra dabat fructus suos
et ligna camporum fructum suum
14,⁹seniores in plateis sedebant omnes
et de bonis terrae tractabant
et iuvenes induebant se gloriam et stolas belli
14,¹⁰civitatibus tribuebat alimonias et constituebat eas ut essent vasa munitio-
nis quoadusque nominatum est nomen gloriae eius usque ad extremum terrae
14,¹¹fecit pacem super terram
et laetatus est Israhel laetitia magna
14,¹²et sedit unusquisque sub vite sua et sub ficulnea
nec erat qui eos terreret
14,¹³defecit inpugnans eos super terram
reges contriti sunt in diebus illis
14,¹⁴et confirmavit omnes humiles populi sui
et legem exquisivit et abstulit omnem iniquum et malum
14,¹⁵sancta glorificavit et multiplicavit vasa sanctorum
14,¹⁶et auditum est Romae quia defunctus est Ionathas et usque in Sparta
et contristati sunt valde
14,¹⁷ut audierunt autem quod Simon frater eius factus esset summus sacerdos loco eius
et ipse obtineret regionem et civitates in ea
14,¹⁸scripserunt ad eum tabulis aereis
ut renovaret amicitias et societatem quam fecerunt cum Iuda et Ionatha fratribus eius
14,¹⁹et lectae sunt in conspectu ecclesiae in Hierusalem
et hoc exemplum epistularum quas miserunt Spartiatae

14,²⁰ Spartianorum princeps et civitatis Simoni sacerdoti magno et senioribus et sacerdotibus
et reliquo populo Iudaeorum fratribus salutem
14,²¹ legati qui missi sunt ad populum nostrum nuntiaverunt nobis de vestra gloria et honore ac laetitia
et gavisi sumus in introitu eorum
14,²² et scripsimus quae ab ipsis erant dicta in conciliis populi sic
Numenius Antiochi et Antipater Iasonis filius legati Iudaeorum venerunt ad nos
renovantes nobiscum amicitiam
14,²³ et placuit populo excipere viros gloriose
et ponere exemplum sermonum eorum in segregatis populi libris
ut sit ad memoriam populo Spartiarum
exemplum autem horum scripsimus Simoni magno sacerdoti
14,²⁴ post haec autem misit Simon Numenium Romam habentem clypeum aureum magnum
pondus minarum mille ad statuendam cum eis societatem
cum audisset autem populus romanus 14,²⁵ sermones istos dixerunt
quam gratiarum actionem reddemus Simoni et filiis eius
14,²⁶ restituit enim ipse fratres suos
et expugnavit inimicos Israhel
et statuerunt ei libertatem
et descripserunt in tabulis aereis
et posuerunt in titulis in montem Sion
14,²⁷ octava decima die mensis elul
anno centesimo septuagesimo secundo
anno tertio sub Simone sacerdote magno in Asaramel
14,²⁸ in conventu magno sacerdotum et populi et principum gentis et seniorum regis
nota facta sunt haec quoniam frequenter facta sunt proelia in regione nostra
14,²⁹ Simon autem Matthathiae filius ex filiis Iarib et fratres eius dederunt se periculo
et restiterunt adversariis gentis suae ut starent sancta ipsorum et lex
et gloria magna glorificaverunt gentem suam
14,³⁰ et congregavit Ionathas gentem suam
et factus est illis sacerdos magnus
et adpositus est ad populum suum
14,³¹ et voluerunt inimici eorum calcare et adterere regionem ipsorum
et extendere manus in sancta eorum

14,³²tunc restitit Simon et pugnavit pro gente sua
et erogavit multas pecunias
et armavit viros virtutis gentis suae
et dedit eis stipendia
14,³³et munivit civitates Iudaeae et Bethsuram quae erat in finibus Iudaeae ubi erant arma
hostium antea
et posuit illic praesidium viros iudaeos
14,³⁴et Ioppen munivit quae erat ad mare
et Gazaram quae est in finibus Azoti
in qua hostes antea habitabant
et collocavit illic Iudaeos
et quaecumque apta erant ad correptionem eorum posuit in eis
14,³⁵et vidit populus actum Simonis
et gloriam quam cogitabat facere genti suae
et posuerunt ducem suum et principem sacerdotum
eo quod ipse fecerat haec omnia
et iustitiam et fidem quam conservavit genti suae
et exquisivit omni modo exaltare populum suum
14,³⁶et in diebus eius prosperatum est in manibus eius ut tollerentur gentes de regione ipso-
rum
qui in civitate David erant in Hierusalem
in arce de qua procedebant et contaminabant omnia quae in circuitu sanctorum sunt
et inferebant plagam magnam castitati
14,³⁷et collocavit in ea viros iudaeos tutamentum regionis et civitatis
et exaltavit muros Hierusalem
14,³⁸et rex Demetrius statuit illi summum sacerdotium
14,³⁹secundum haec fecit eum amicum suum
et glorificavit eum gloria magna
14,⁴⁰audivit enim quod appellati sunt Iudaei a Romanis amici et socii et fratres
et quia susceperunt legatos Simonis gloriose
14,⁴¹et quia Iudaei et sacerdotes eorum consenserunt esse eum ducem suum
et summum sacerdotem in aeternum donec surgat propheta fidelis
14,⁴²et ut sit super eos dux
et ut cura esset illi pro sanctis
et ut constitueret praepositos super opera eorum

et super regionem et super arma et super praesidia
14,⁴³et cura sit illi de sanctis et ut audiatur ab omnibus
et ut scribantur in nomine eius omnes conscriptiones in regione
et ut operiatur purpura et auro
14,⁴⁴et ne liceat ulli ex populo et ex sacerdotibus irritum facere aliquid horum
et contradicere his quae ab eo dicuntur
aut convocare conventum in regione sine ipso
et vestiri purpura et uti fibula aurea
14,⁴⁵qui autem fecerit extra haec
aut irritum fecerit aliquid horum reus erit
14,⁴⁶et conplacuit omni populo statuere Simonem
et facere secundum verba ista
14,⁴⁷et suscepit Simon et placuit ut summo sacerdotio fungeretur
et esset dux et princeps gentis Iudaeorum et sacerdotum
et praeesset omnibus
14,⁴⁸et scripturam istam dixerunt ponere in tabulis aereis
et ponere eas in peribolo sanctorum in loco celebri
14,⁴⁹exemplum autem eorum ponere in aerario ut habeat Simon et filii eius
15,¹ et misit rex Antiochus filius Demetrii epistulas ab insulis maris
Simoni sacerdoti et principi gentis Iudaeorum et universae genti
15,²et erant continentes hunc modum
rex Antiochus Simoni sacerdoti magno et genti Iudaeorum salutem
15,³quoniam quidem pestilentes obtinuerunt regnum patrum nostrorum
volo autem vindicare regnum et restituere illud sicut erat antea
electum feci multitudinem exercitus et feci naves bellicas
15,⁴volo autem procedere per regiones
ut ulciscar in eos qui corruperunt regionem nostram
et qui desolaverunt civitates multas in regno meo
15,⁵nunc ergo statuo tibi omnes oblationes quas remiserunt tibi ante me reges
et quaecumque alia dona remiserunt tibi
15,⁶et permitto tibi facere percussuram proprii nomismatis in regione tua
15,⁷Hierusalem autem sanctam esse et liberam
et omnia arma quae fabricata sunt
et praesidia quae struxisti quae tenes maneant tibi
15,⁹cum autem obtinuerimus regnum nostrum

glorificabimus te et gentem tuam et templum gloria magna
ita ut manifestetur gloria vestra in universa terra
15,¹⁰ anno centesimo septuagesimo quarto
exiit Antiochus in terram patrum suorum
et convenerunt ad eum omnis exercitus
ita ut pauci relictis essent cum Tryfone
15,¹¹ et insecutus est eum Antiochus rex
et venit Doram fugiens per maritimam
15,¹² sciebat enim quod congregata sunt in eum mala et reliquit eum exercitus
15,¹³ et adplicuit Antiochus super Doram
cum centum viginti milibus virorum belligeratorum et octo milibus equitum
15,¹⁴ et circuivit civitatem
et naves a mari accesserunt
et vexabant civitatem a terra et mari
et neminem sinebant egredi
15,¹⁵ venit autem Numenius et qui cum eo fuerant ab urbe Roma
habentes epistulas regibus et regionibus scriptas in quibus continebantur haec
15,¹⁶ Lucius consul Romanorum Ptolomeo regi salutem
15,¹⁷ legati Iudaeorum venerunt ad nos amici nostri
renovantes pristinam amicitiam et societatem
missi a Simone principe sacerdotum et populo Iudaeorum
15,¹⁸ adtulerunt autem et clypeum aureum minarum mille
15,¹⁹ placuit itaque nobis scribere regibus et regionibus ut non inferant illis mala
neque inpugnent eos et civitates eorum et regiones eorum
et ut non ferant auxilium pugnantibus adversus eos
15,²⁰ visum est autem nobis accipere ab eis clypeum
15,²¹ si qui ergo pestilentes refugerunt de regione ipsorum ad vos
tradite eos Simoni principi sacerdotum
ut vindicet in eos secundum legem suam
15,²² haec eadem scripta sunt Demetrio regi
et Attalo et Arahae et Arsaci
15,²³ et in omnes regiones et Samsamae et Spartanis et Delo et Mydo
et Sicyone et Cariae et Samum et Pamphiliam et Lyciam et Alacarnasum
et Rhodum et Faselida et Choo et Siden et Arado
et Gortinam et Cnidum et Cyprum et Cyrenen

15,²⁴exemplum autem eorum scripserunt Simoni principi sacerdotum
15,²⁵Antiochus autem rex adplicuit castra in Dora secundo
admovens ei semper manus et machinas faciens
et conclusit Tryfonem ne procederet
15,²⁶et misit ei Simon duo milia virorum electorum in auxilium
et argentum et aurum et vasa copiosa
15,²⁷et noluit ea accipere
sed inrupit omnia quae pactus est cum eo antea et alienavit se ab eo
15,²⁸et misit ad eum Athenovium unum de amicis suis
ut tractaret cum ipso dicens
vos tenetis Ioppen et Gazaram et arcem quae est in Hierusalem civitates regni mei
15,²⁹fines earum desolastis et fecistis plagam magnam super terram
et dominati estis per loca multa in regno meo
15,³⁰nunc ergo tradite civitates quas occupastis
et tributa locorum quibus dominati estis extra fines Iudaeae
15,³¹sin autem date pro illis quingenta talenta argenti
et exterminii quod exterminastis et tributorum civitatum alia talenta quingenta
sin autem veniemus et expugnabimus vos
15,³²et venit Athenovius amicus regis in Hierusalem
et vidit gloriam Simonis et claritatem in auro et argento
et adparatum copiosum
et obstipuit et rettulit ei verba regis
15,³³et respondit Simon et dixit ei
neque alienam terram sumpsimus
neque aliena detinemus
sed hereditatem patrum nostrorum quae ab inimicis nostris iniuste aliquo tempore possessa
est
15,³⁴nos vero tempus habentes vindicamus hereditatem patrum nostrorum
15,³⁵nam de Ioppen et Gazara quae expostulas
ipsi faciebant in populo plagam magnam et in regione nostra
horum damus talenta centum
et non respondit illi verbum
15,³⁶reversus autem cum ira ad regem renuntiavit ei verba ista
et gloriam Simonis et universa quae vidit
et iratus est rex ira magna

15,³⁷Tryfon autem fugit navi in Orthosiada
15,³⁸et constituit rex Cendebeum ducem maritimum et exercitum equitum et peditum dedit
illi
15,³⁹et mandavit illi movere castra contra faciem Iudaeae
et mandavit ei aedificare Caedronem
et obstruere portas civitatis
et debellare populum
rex autem persequebatur Tryfonem
15,⁴⁰et pervenit Cendebeus Iamnam
et coepit inritare plebem et conculcare Iudaeam
et captivare populum et interficere
et aedificare Caedronem
15,⁴¹et conlocavit illic equites et exercitum
ut egressi perambularent viam Iudaeae sicut constituit ei rex
16,¹ et ascendit Iohannis de Gazaris
et nuntiavit Simoni patri suo quae fecit Cendebeus
16,²et vocavit Simon duos filios suos seniores
Iudam et Iohannem et ait illis
ego et fratres mei expugnavimus hostes Israhel ab adulescentia usque in hunc diem
et prosperatum est in manibus nostris liberare Israhel aliquotiens
16,³nunc autem senui
sed estote loco meo et fratris mei
et egressi pugnate pro gente nostra
auxilium vero de caelo vobiscum sit
16,⁴et elegit de regione viginti milia virorum belligeratorum et equites
et profecti sunt ad Cendebeum
et dormierunt in Modin
16,⁵et surrexerunt mane et abierunt in campum
et ecce exercitus copiosus in obviam illis peditum et equitum
et fluvius torrens erat inter medium ipsorum
16,⁶et admovit castra contra faciem eorum ipse et populus eius
et vidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem
et transfretavit primus
et viderunt eum viri et transierunt post eum
16,⁷et divisit populum et equites in medio peditum

erat autem equitatus adversariorum copiosus nimis
16,⁸et exclamaverunt sacris tubis
et in fugam conversus est Cendebeus et castra eius
et ceciderunt ex eis multi vulnerati
residui autem fugerunt in munitionem
16,⁹tunc vulneratus est Iudas frater Iohannis
Iohannes autem insecutus est eos
donec venit Caedronam quam aedificavit
16,¹⁰et fugerunt usque ad turres quae erant in agris Azoti
et succendit eas igni
et ceciderunt ex illis duo milia virorum
et reversus est Iudaeam in pace
16,¹¹et Ptolomeus filius Abobi constitutus erat dux in campo Hiericho
et habebat argentum et aurum multum
16,¹²erat enim gener summi sacerdotis
16,¹³et exaltatum est cor eius
et volebat obtinere regionem
et cogitabat dolum adversus Simonem et filios eius ut tolleret eos
16,¹⁴Simon autem perambulans civitates quae erant in regione
et sollicitudinem gerens earum descendit Hiericho
ipse et Matthathias filius eius et Iudas
anno centesimo septuagesimo septimo
mense undecimo hic mensis sabath
16,¹⁵et suscepit eos filius Abobi in munitiunculam
quae vocatur Doch cum dolo quam aedificavit
et fecit eis convivium magnum
et abscondit illic viros
16,¹⁶et cum inebriatus esset Simon et filii eius
surrexit Ptolomeus cum suis
et sumpserunt arma sua et intraverunt in convivium
et occiderunt eum et duos filios eius et quosdam pueros eius
16,¹⁷et fecit deceptionem magnam in Israhel
et reddidit mala pro bonis
16,¹⁸et scripsit haec Ptolomeus
et misit regi ut mitteret ei exercitum in auxilium et traderet regionem

et civitates eorum et tributa

16,¹⁹et misit alios in Gazaram tollere Iohannem

et tribunis misit epistulas ut venirent ad se

et daret eis argentum et aurum et dona

16,²⁰et alios misit occupare Hierusalem et montem templi

16,²¹et praecurrens quidam nuntiavit Iohanni in Gazara

quia periit pater eius et fratres eius

et quia misit te quoque interfici

16,²²ut audivit autem vehementer expavit

et comprehendit viros qui venerant perdere eum

et occidit eos

cognovit enim quia quaerebant eum perdere

16,²³et cetera sermonum Iohannis et bellorum eius

et bonarum virtutum quibus fortiter gessit

et aedificii murorum quos struxit et rerum gestarum eius

16,²⁴ecce haec scripta sunt in libro dierum sacerdotii eius

ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum

EXPLICIT LIBER PRIMUS MACCHABEORUM

INCIPIIT LIBER SECUNDUS

1,¹ Fratribus qui sunt per Aegyptum Iudaeis salutem dicunt
fratres qui sunt in Hierosolymis Iudaei
et qui in regione Iudaeae et pacem bonam
1,²beneficiat vobis Deus et meminerit testamenti sui
quod est ad Abraham et Isaac et Iacob servorum suorum fidelium
1,³et det vobis cor omnibus ut colatis eum et faciatis eius voluntatem corde magno et animo
volente
1,⁴adaperiat cor vestrum in lege sua et in praeceptis eius et faciat pacem
1,⁵exaudiat orationes vestras et reconcilietur vobis
nec vos deserat in tempore malo
1,⁶et nunc hic sumus orantes pro vobis
1,⁷regnante Demetrio anno centesimo sexagesimo nono
nos Iudaei scripsimus vobis
in tribulatione et impetu qui supervenit nobis in istis annis
ex quo recessit Iason a sancta terra et a regno
1,⁸portam succenderunt et effuderunt sanguinem innocentem
et oravimus ad Dominum et exauditi sumus
et obtulimus sacrificium et similaginem
et accendimus lucernas et proposuimus panes
1,⁹et nunc frequentate dies scenophegiae mensis casleu
1,¹⁰anno centesimo octogesimo octavo
populus qui est Hierosolymis et in Iudaea senatusque et Iudas
Aristobolo magistro Ptolomei regis qui est de genere christorum sacerdotum
et his qui in Aegypto sunt Iudaeis
salutem et sanitatem
1,¹¹de magnis periculis a Deo liberati
magnifice gratias ipsi
utpote qui adversus talem regem dimicavimus
1,¹²ipse enim ebullire fecit de Perside eos qui pugnaverunt contra nos
1,¹³nam cum in Perside esset dux ipse et cum ipso inmensus exercitus cecidit in templo Naneae
consilio deceptus sacerdotis Nanaeae
1,¹⁴ut enim cum ea habitaturus venit ad locum Antiochus et amici eius

et ut acciperet pecunias multas dotis nomine
1,¹⁵cumque proposuissent eas sacerdotes Nanea
et ipse cum paucis ingressus esset intra ambitum fani
clauserunt templum 1,¹⁶cum intrasset Antiochus
apertoque occulto aditu templi
mittentes lapides percusserunt duces et qui cum eo erant
et diviserunt membratim et capitibus amputatis foras proiecerunt
1,¹⁷per omnia benedictus Deus qui tradidit impios
1,¹⁸facturi igitur quinta et vicesima mensis casleu purificationem templi
necessarium duximus significare vobis
ut vos quoque agatis diem scenophegiae
et diem ignis qui datus est quando Neemias aedificato templo et altari obtulit sacrificia
1,¹⁹nam cum in Persidem ducerentur patres nostri
sacerdotes qui tunc Dei cultores erant
acceptum ignem de altario occulte absconderunt in valle ubi erat puteus altus siccus
et in eo contutati sunt eum
ita ut omnibus ignotus esset locus
1,²⁰cum praeterissent autem multi anni
et placuit Deo ut mitteretur Neemias a rege Persidis
nepotes sacerdotum illorum qui absconderant misit ad requirendum ignem
et sicut narraverunt nobis non invenerunt ignem sed aquam crassam
1,²¹et iussit eos haurire et adferre sibi
et sacrificia quae inposita erant iussit sacerdos Neemias aspargi aqua ipsa
et ligna et quae erant superposita
1,²²utque hoc factum est
et tempus adfuit quo sol refulsit qui prius erat in nubilo
accensus est ignis magnus ita ut omnes mirarentur
1,²³orationem autem faciebant omnes sacerdotes dum consummaretur sacrificium
Ionatha inchoante ceteris autem respondentibus
1,²⁴et Neemiae erat oratio hunc habens modum
Domine Deus omnium creator
terribilis et fortis
iustus et misericors
qui solus es rex bonus
1,²⁵solus praestans

solus iustus et omnipotens et aeternus
qui liberas Israhel de omni malo
qui fecisti patres electos et sanctificasti eos
1,²⁶accipe sacrificium pro universo populo tuo Israhel
et custodi partem tuam et sanctifica
1,²⁷congrega dispersionem nostram
libera eos qui serviunt gentibus
contemptos et abominatos respice
ut sciant gentes quod tu es Deus noster
1,²⁸adflige opprimentes et contumeliam facientes in superbia
1,²⁹constitue populum tuum in loco sancto tuo sicut dixit Moses
1,³⁰sacerdotes autem psallebant hymnos usquequo consumptum esset sacrificium
1,³¹cum autem consummatum fuisset sacrificium
ex residua aqua Neemias iussit lapides maiores perfundi
1,³²quod ut factum est flamma ex eis accensa est
sed ex lumine quod refulsit ab altari consumpta est
1,³³ut vero manifestata essent haec
renuntiatum est regi Persarum
quod in loco in quo ignem absconderant hii qui translati erant sacerdotes
aqua apparuit de qua Neemias et qui cum eo erant purificaverunt sacrificia
1,³⁴considerans autem rex et rem diligenter examinans fecit ei templum
1,³⁵et si quibus donaverat rex multa bona accipiebat ex hoc et tribuebat
1,³⁶appellavit autem Neemias hoc Nepthar
quod interpretatur purificatio
vocatur autem apud plures Nephi
2,¹ invenitur autem in descriptionibus Hieremiae prophetae
quod iussit accipere ignem eos qui transmigrabantur
ut significatum est et ut mandavit transmigratis
2,²et dedit illis legem ne obliviscerentur praecepta Domini
et ut non exerrarent mentibus
videntes simulacra aurea et argentea et ornamenta eorum
2,³et alia huiuscemodi dicens hortabatur ne legem amoverent a corde suo
2,⁴erat autem in ipsa scriptura
quomodo tabernaculum et arcam iussit propheta divino responso ad se facto comitari secum
usquequo exiit in montem in quo Moses ascendit et vidit Dei hereditatem

2,⁵et veniens ibi Hieremias invenit locum speluncae
et tabernaculum et arcam et altare incensi intulit illuc et ostium obstruxit
2,⁶et accesserunt quidam simul qui sequebantur ut notarent sibi locum et non potuerunt
invenire
2,⁷ut autem cognovit Hieremias culpans illos dixit
quod ignotus erit locus donec congreget Deus congregationem populi et propitius fiat
2,⁸et tunc Dominus ostendet haec et apparebit maiestas Domini
et nubes erit sicut et Mosi manifestabatur
et sicut cum Salomon petiit ut locus sanctificaretur magno Deo manifestabat haec
2,⁹et ut sapientiam habens obtulit sacrificium dedicationis et consummationis templi
2,¹⁰sicut et Moses orabat ad Dominum
et descendit ignis de caelo et consumpsit holocaustum
2,¹¹et dixit Moses eo quod non sit mundatum quod erat pro peccato et consumptum est
2,¹²similiter et Salomon octo diebus celebravit dedicationem
2,¹³inferebantur autem in descriptionibus et commentariis Neemiae haec eadem
et ut construens bibliothecam
congregavit de regibus libros et prophetarum et David et epistulas regum et de donariis
2,¹⁴similiter autem et Iudas ea quae didicerat per bellum quod nobis acciderat
congregavit omnia et sunt apud nos
2,¹⁵si ergo desiderastis haec mittite qui perferant vobis
2,¹⁶acturi itaque purificationem scripsimus vobis
bene igitur facietis si egeritis hos dies
2,¹⁷Deus autem qui liberavit populum suum
et reddidit hereditatem omnibus et regnum et sacerdotium et sanctificationem
2,¹⁸sicut promisit in lege speramus quod cito nostri miserebitur
et congregabit de sub caelo in locum sanctum
2,¹⁹eripuit enim nos de magnis periculis et locum purgavit
2,²⁰de Iuda vero Macchabeo et fratribus eius et de templi magni purificatione et de arae de-
dicatione
2,²¹sed et de proeliis quae pertinent ad Antiochum Nobilem et filium eius Eupatorem
2,²²et de inluminacionibus quae de caelo factae sunt ad eos qui pro Iudaeis fortiter fecerunt
ita ut universam regionem cum pauci essent vindicarent
et barbaram multitudinem fugarent
2,²³et famosissimum in toto orbe templum recuperarent et civitatem liberarent

ut leges quae abolendae erant restituerentur Domino cum omni tranquillitate propitio facto illis

2,²⁴itemque ab Iasone Cyreneo quinque libris comprehensa temptavimus nos uno volumine breviare

2,²⁵considerantes enim multitudinem librorum et difficultatem volentibus adgredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum

2,²⁶curavimus volentibus quidem legere ut esset animi oblectatio studiosis vero ut facile possint memoriae commendare omnibus autem legentibus utilitas conferatur

2,²⁷et nobis quidem ipsis qui opus hoc breviandi causa suscepimus non facilem laborem immo vero negotium plenum vigiliarum et sudoris adsumpsimus

2,²⁸sicut hii qui praeparant convivium et quaerunt aliorum voluntati parere propter multorum gratiam libenter laborem sustinemus

2,²⁹veritatem quidem de singulis auctori concedentes ipsi autem secundum datam formam brevitati studentes

2,³⁰sicut enim novae domus architecto de universa structura curandum est ei vero qui pingere conatur quae apta sunt ad ornatum exquirenda sunt ita aestimandum est et in nobis

2,³¹etenim intellectum colligere et ordinare sermonem et curiosius partes singulas quasque disquaerere historiae congruit auctori

2,³²brevitatem vero dictionis sectari et exsecutiones rerum vitare brevitati concedendum est

2,³³hinc igitur narrationem incipiemus de praefatione tantum dixisse sufficiat stultum etenim est ante historiam effluere in ipsa autem historia succingi

3,¹igitur cum sancta civitas habitaretur in omni pace leges etiam adhuc optime custodirentur

propter Oniae pontificis pietatem et animos odio habentes mala

3,² fiebat ut ipsi reges et principes locum summo honore dignum ducerent et templum maximis muneribus inlustrarent

3,³ita ut Seleucus Asiae rex de redivisibus suis praestaret omnes sumptus ad ministerium sacrificiorum pertinentes

3,⁴Simon autem de tribu Benjamin praepositus templi constitutus contendebat
obsistente sibi principe sacerdotum
iniquum aliquid in civitate moliri
3,⁵sed cum vincere Onian non posset
venit ad Apollonium Tharseae filium qui illo tempore erat dux Coelesyriae et Foenicis
3,⁶et nuntiavit ei pecuniis innumerabilibus plenum esse aerarium Hierosolymis
et communes copias inmensas esse
quae non pertinent ad rationem sacrificiorum
esse autem possibile sub potestate regis cadere universa
3,⁷cumque rettulisset Apollonius ad regem de pecuniis quae delatae erant
ille accitum Heliodorum qui erat super negotia eius
misit cum mandatis ut praedictam pecuniam transportaret
3,⁸statimque Heliodorus iter adgressus
specie quidem quasi per Coelesyriam et Foenicem civitates esset peragraturus
re autem vera regis propositum perfecturus
3,⁹sed cum venisset Hierosolymam
et benigne a summo sacerdote in civitate esset exceptus
narravit de dato indicio pecuniarum
et cuius rei gratia adesset apparuit
interrogabat autem si vere haec ita essent
3,¹⁰tunc summus sacerdos ostendit deposita esse haec
et victualia viduarum ac pupillorum
3,¹¹quaedam vero esse Hircani Tobiae viri valde eminentis in his quae detulerat impius Si-
mon
universa autem argenti talenta quadringenta esse et auri ducenta
3,¹²decipi vero eos qui credidissent loco et templo
quod per universum mundum honoratur pro sui veneratione et sanctitate
impossibile omnino esse
3,¹³at ille pro his quae habebat in mandatis a rege
dicebat omni genere regiae deferenda
3,¹⁴constituta autem die intrabat de his Heliodorus ordinaturus
non modica vero per universam civitatem erat trepidatio
3,¹⁵sacerdotes autem ante altare cum sacerdotalibus stolis iactaverunt se
et invocabant de caelo eum qui de depositis legem posuit
ut his qui deposuerant ea salva custodiret

3,¹⁶ iam vero qui videret summi sacerdotis vultum mente vulnerabatur
facies enim et color inmutatus declarabat internum animi dolorem
3,¹⁷ circumfusa enim erat viro maestitia quaedam et horror corporis
per quae manifestus aspicientibus dolor cordis eius efficiebatur
3,¹⁸ alii etiam congregati de domibus confluebant
publica supplicatione obsecrantes
pro eo quod in contemptum locus esset venturus
3,¹⁹ accinctaeque mulieres ciliciis pectus per plateas confluebant
sed et virgines quae conclusae erant procurrebant ad Onian
aliae autem ad muros
quaedam vero per fenestras aspiciebant
3,²⁰ universae autem protendentes manus in caelum deprecabantur
3,²¹ erat enim misera commixtae multitudinis
et magni sacerdotis in agone constituti expectatio
3,²² et hii quidem invocabant omnipotentem Deum
ut credita sibi his qui crediderant cum omni integritate conservarentur
3,²³ Heliodorus autem quod decreverat perficiebat
eodem loco ipse cum satellitibus circa aerarium praesens
3,²⁴ sed spiritus Omnipotentis magnam fecit suae ostensionis evidentiam
ita ut omnes qui ausi fuerant parere ei ruentes Dei virtute in dissolutionem et formidinem
converterentur
3,²⁵ apparuit enim illis quidam equus terribilem habens sessorem optimis operimentis adorna-
natus
isque cum impetu Heliodoro priores calces elisit
qui autem ei sedebat videbatur arma habere aurea
3,²⁶ alii etiam apparuerunt duo iuvenes
virtute decori optimi gloria speciosique amictu
qui circumsteterunt eum
et ex utraque parte flagellabant sine intermissione multis plagis verberantes
3,²⁷ subito autem Heliodorus concidit in terram
eumque multa caligine circumfusum rapuerunt
atque in sella gestatoria positum eiecerunt
3,²⁸ et is qui cum multis cursoribus et satellitibus praedictum ingressus est aerarium porta-
batur
nullo sibi auxilium ferente manifesta cognita Dei virtute

3,²⁹et ille quidem per divinam virtutem iacebat mutus
3,³⁰hii autem Dominum benedicebant quia magnificavit locum suum
et templum quod paulo ante timore ac tumultu erat plenum
apparente omnipotente Domino gaudio et laetitia impletum est
3,³¹tunc vero ex amicis Heliodori quidam rogabant confestim Onian ut invocaret Altissimum
et vitam donaret ei qui in supremo spiritu erat constitutus
3,³²considerans autem summus sacerdos
ne forte rex suspicaretur malitiam aliquam ex Iudaeis circa Heliodorum consummatam
obtulit pro salute viri hostiam salutarem
3,³³cumque summus sacerdos exoraret
idem iuvenes eisdem vestibibus amicti adstantes Heliodoro dixerunt
Oniae sacerdoti gratias age
nam propter eum tibi Dominus vitam donavit
3,³⁴tu autem ab eo flagellatus nuntia omnibus magnalia Dei et potestatem
et his dictis non comparuerunt
3,³⁵Heliodorus autem hostia Deo oblata et votis magnis promisit ei qui vivere illi concessit
et Oniae gratias agens recepto exercitu repedabat ad regem
3,³⁶testabatur autem omnibus ea quae sub oculis suis viderat opera magni Dei
3,³⁷cum autem rex interrogasset Heliodorum quis est aptus adhuc semel Hierosolymam
mitti ait
3,³⁸si quem habes hostem aut regni tui insidiatorem
mitte illuc et flagellatum eum recipies
si tamen evaserit eo quod in loco vere sit Dei quaedam virtus
3,³⁹nam ipse qui habet in caelis habitationem
visitor et adiutor est loci illius
et venientes ad malefaciendum percutit ac perdit
3,⁴⁰igitur de Heliodoro et aerarii custodia ita se res habet
4,¹ Simon autem praedictus pecuniarum et patriae delator male loquebatur de Onia
tamquam ipse Heliodorum instigasset ad haec
et ipse fuisset incentor malorum
4,²provisoremque civitatis ac defensorem gentis suae et aemulatorem legis Dei
audebat insidiatorem regni dicere
4,³sed cum inimicitiae in tantum procederent
ut etiam per quosdam Simonis necessarios homicidia fierent

4,⁴considerans Onias periculum contentionis
et Apollonium insanire utpote duces Coelesyriae et Foenicis
ad augendam malitiam Simonis
ad regem se contulit
4,⁵non ut civium accusator
sed communem utilitatem apud semet ipsum universae multitudinis considerans
4,⁶videbat enim sine regali providentia impossibile esse pacem rebus dari
nec Simonem posse cessare ab stultitia sua
4,⁷sed post Seleuci vitae excessum
cum suscepisset regnum Antiochus qui Nobilis appellabatur
ambiebat Iason frater Oniae summum sacerdotium
4,⁸adito rege promittens ei argenti talenta sexaginta et trecenta
et ex redditibus aliis talenta octoginta
4,⁹super haec promittebat et alia centum quinquaginta
si potestati eius concederetur gymnasium et ephoebian sibi constituere
et eos qui in Hierosolymis erant Antiochenos scribere
4,¹⁰quod cum rex agnovisset et obtinisset principatum
statim ad gentilem ritum contribules suos transferre coepit
4,¹¹et amotis his quae humanitatis causa Iudaeis a regibus fuerant constituta per Iohannem
patrem Eupolemi
qui apud Romanos de amicitia et societate functus est legationem legitimam
civium iura destituens prava instituta sancibat
4,¹²etenim ausus est sub ipsa arce gymnasium constituere
et optimos quosque ephoeborum in lupanaribus ponere
4,¹³erat autem hoc non initium sed incrementum quoddam et profectus gentilis et alienigenae conversationis
propter impii et non sacerdotis Iasonis nefarium et inauditum scelus
4,¹⁴ita ut sacerdotes iam non circa altaris officia dediti essent
sed contempto templo et sacrificiis neglectis
festinarent participes fieri palestrae et praebitionis eius iniustae et in exercitiis disci
4,¹⁵et patrios quidem honores nihil habentes
graecas glorias optimas arbitrabantur
4,¹⁶quarum gratia periculosa eos contentio habebat
et eorum instituta aemulabantur
ac per omnia his consimiles esse cupiebant

quos hostes et peremptores habuerant
4,¹⁷in leges enim divinas impie agere impune non cedit
sed haec sequens tempus declaravit
4,¹⁸cum autem quinquennalis agon Tyro celebraretur
et rex praesens esset
4,¹⁹misit Iason facinorosus ab Hierosolymis viros peccatores
portantes argenti didragmas trecentas in sacrificiis Herculis
quas postulaverunt hii qui adportaverant ne in sacrificiis erogarentur quia non oporteret
sed in alios sumptus eas deputari
4,²⁰sed haec oblata sunt quidem ab eo qui miserat in sacrificium Herculis
propter praesentes autem datae sunt in fabricam navium triremis
4,²¹misso autem in Aegypto Apollonio Mnesthei filio propter primatus Filometoris regis
cum cognovisset Antiochus alienum se a negotiis regni effectum propriis utilitatibus consu-
lens
profectus inde venit Ioppen et inde Hierosolymam
4,²²et magnifice ab Iasone et civitate susceptus cum facularum luminibus et laudibus ingres-
sus est
et inde Foenicen exercitum convertit
4,²³et post triennii tempus misit Iason Menelaum supradicti Simonis fratrem
portantem pecunias regi et de negotiis necessariis responsa perlaturum
4,²⁴at ille commendatus regi
cum magnificasset faciem potestatis eius
in semet ipsum retorsit summum sacerdotium
superponens Iasonem talenta argenti trecenta
4,²⁵acceptisque a rege mandatis venit
nihil quidem dignum habens sacerdotio
animos vero crudelis tyranni et ferae beluae iram gerens
4,²⁶et Iason quidem qui proprium fratrem captivaverat
ipse deceptus profugus in ammaniten expulsus est regionem
4,²⁷Menelaus autem principatum quidem obtinuit
de pecuniis vero regi promissis nihil agebat
cum exactionem faceret Sostratus qui arce erat praepositus
4,²⁸nam ad hunc exactio vectigalium pertinebat
quam ob causam utrique ad regem vocati
4,²⁹Menelaus motus est sacerdotio

succedente Lysimacho fratre suo
Sostratus autem praelatus est Cypris
4,³⁰et cum haec agerentur contigit Tarsenses et Mallotas seditionem movere
eo quod Antiochidi concubinae regis dono essent dati
4,³¹festinanter itaque rex venit sedare illos relicto suffecto uno ex comitibus suis Andronico
4,³²ratus autem Menelaus accepisse se tempus oportunum
aurea quaedam vasa templo furatus donavit Andronico
et alia vendiderat Tyro et per vicinas civitates
4,³³quod cum certissime cognovisset Onias
arguebat eum ipse in loco tuto se continens Antiochiae secus Dafnen
4,³⁴unde Menelaus accedens ad Andronicum rogabat ut Onian interficeret
qui cum venisset ad Onian et datis dextris cum iureiurando
quamvis esset ei suspectus suasisset asylo procedere
statim eum peremit non veritus iustitiam
4,³⁵ob quam causam non solum Iudaei sed et aliae quoque nationes indignabantur
et moleste ferebant de nece tanti viri iniusta
4,³⁶sed regressum regem de Ciliciae locis adierunt Iudaei apud Antiochiam simul et Graeci
conquerentes de iniqua nece Oniae
4,³⁷contristatus itaque ad animam Antiochus et flexus ad misericordiam lacrimas fudit
recordatus defuncti sobrietatem et modestiam
4,³⁸accensusque animis Andronicum purpura exutum circumduci per totam civitatem iubet
et eodem loco quo in Onian impietatem commiserat sacrilegum vita privari
Domino illi dignam poenam tribuente
4,³⁹multis autem sacrilegiis in templo a Lysimacho commissis Menelai consilio
et divulgata fama congregata est multitudo adversus Lysimachum multo iam auro exportato
4,⁴⁰turbis autem insurgentibus et animis ira repletis
Lysimachus armatis fere tribus milibus iniquis manibus uti coepit
duce quodam Tyranno aetate pariter et dementia provecto
4,⁴¹sed ut intellexerunt conatum Lysimachi
alii lapides alii fustes validos arripere
quidam vero cinerem in Lysimachum iacere
4,⁴²et multi quidem vulnerati quidam autem et prostrati
omnes vero in fugam versi sunt
ipsum etiam sacrilegum secus aerarium interfecerunt
4,⁴³de his ergo coepit iudicium adversus Menelaum agitari

4,⁴⁴et cum venisset rex Tyrum ad ipsum negotium detulerunt
missi viri tres a senioribus
4,⁴⁵et cum superaretur Menelaus promisit Ptolomeo multas pecunias ad suadendum regi
4,⁴⁶itaque Ptolomeus in quodam atrio positum quasi refrigerandi gratia regem
adiit et a sententia deduxit
4,⁴⁷et Menelaum quidem universae malitiae reum criminibus absolvit
miseros autem qui etiam si apud Scytas causam dixissent innocentes iudicarentur morte
damnavit
4,⁴⁸cito ergo iniustam poenam dederunt qui pro civitate et populo et sacris vasis causam
prosecuti sunt
4,⁴⁹quam ob rem Tyri quoque indignati erga sepulturam eorum liberalissimi extiterunt
4,⁵⁰Menelaus autem propter eorum qui in potentia erant avaritiam permanebat in potestate
crescens in malitia et ad insidias civium
5,¹ eodem tempore Antiochus secundam profectionem paravit in Aegyptum
5,²contigit autem per universam Hierosolymorum civitatem
videri diebus quadraginta per aera equites discurrentes
auratas stolas habentes et hastis quasi cohortes armatas
5,³et cursus equorum per ordines digestos
et congressiones fieri comminus et scutorum motus
et galeatorum multitudinem gladiis dstrictis
et telorum iactus et aureorum armorum splendorem
omnisque generis loricarum
5,⁴quapropter omnes rogabant in bonum monstra converti
5,⁵sed cum falsus rumor exisset
tamquam vita excessisset Antiochus
adsumptis Iason non minus mille viris repente adgressus est civitatem
et civibus ad murum convolantibus
ad ultimum adprehensa civitate
Menelaus fugit in arcem
5,⁶Iason vero non parcebat in caede civibus suis
nec cogitabat prosperitatem adversus cognatos malum esse maximum
arbitrans hostium et non civium se tropea capturum
5,⁷et principatum quidem non obtinuit
finem vero insidiarum suarum confusione cepit
et profugus iterum abiit in Ammaniten

5,⁸ ad ultimum in exitum sui conclusus ab Areta Arabum tyrannum
fugiens de civitate in civitatem
omnibus odiosus ut refuga legum
et execrabilis ut patriae et civium hostis in Aegyptum extrusus est
5,⁹ et qui multos de patria expulerat peregre periit
Lacedemonas profectus quasi pro cognatione ibi refugium habiturus
5,¹⁰ et qui insepultos abiecerat multos
ipse et inlamentatus et insepultus abicitur
sepultura neque peregrina usus neque patrio sepulchro participans
5,¹¹ his ita gestis suspicatus est rex societatem deserturos Iudaeos
et ob hoc profectus ex Aegypto efferatis animis civitatem quidem armis cepit
5,¹² iussit autem militibus interficere nec parcere occursantibus
et per domos ascendentes trucidare
5,¹³ fiebant ergo caedes iuvenum ac seniorum
mulierum et natorum exterminia
virginumque et parvulorum neces
5,¹⁴ erant autem toto triduo octoginta milia interfecti quadraginta milia vincti
5,¹⁵ sed nec ista sufficiunt
ausus est intrare templum universa terra sanctius
Menelao ductore qui legum et patriae fuit proditor
5,¹⁶ et scelestis manibus sumens sancta vasa
quae ab aliis regibus et civitatibus erant posita ad ornatum loci et gloriam
contrectabat indigne et contaminabat
5,¹⁷ ita alienatus mente Antiochus
non considerabat quod propter peccata habitantium civitatem modicum Dominus fuerat iratus
propter quod et accidit circa locum despectio
5,¹⁸ alioquin nisi contigisset eos multis peccatis esse involutos
sicut Heliodorus qui missus est a Seleuco rege ad expoliandum aerarium
etiam hic statim adveniens flagellatus et repulsus utique fuisset ab audacia
5,¹⁹ verum non propter locum gentem
sed propter gentem locum Dominus elegit
5,²⁰ ideoque et ipse locus particeps factus est populi malorum
postea autem fiet socius et bonorum
et qui derelictus in ira Dei omnipotentis

iterum in magni Domini reconciliatione cum summa gloria exaltabitur
5,²¹igitur Antiochus mille et octingentis ablatis de templo talentis
velociter Antiochiam regressus est
existimans se prae superbia terram ad navigandum
pelagus vero ad iter agendum deducturum propter mentis elationem
5,²²reliquit autem et praepositos ad adfligendam gentem
Hierosolymis quidem Philippum genere Frigem
moribus crudeliorem eo ipso a quo constitutus est
5,²³in Garizin autem Andronicum et Menelaum
qui gravius quam ceteri iminebant civibus
5,²⁴cumque adpositus esset contra Iudaeos
misit odiosum principem Apollonium cum exercitu viginti et duobus milibus
praeciens ei omnes perfectae aetatis interficere
mulieres ac iuvenes vendere
5,²⁵qui cum venisset Hierosolymam pacem simulans quievit usque ad sanctum diem sabbati
et tunc feriatis Iudaeis arma capere suis praecepit
5,²⁶omnesque qui ad spectaculum processerant trucidavit
et civitatem cum armatis discurrens ingentem multitudinem peremit
5,²⁷Iudas autem Macchabeus qui decimus fuerat secesserat in desertum locum
ibique inter feras vitam in montibus cum suis agebat
et faeni cibo vescentes demorabantur
ne participes essent coinquinationis
6,¹ sed non post multum temporis
misit rex senem quendam antiochenum qui compelleret Iudaeos
ut se transferrent a patriis et Dei legibus
6,²contaminare etiam quod in Hierosolymis erat templum
et cognominare Iovis Olympii
et in Garizin prout erant hii qui locum inhabitabant Iovis Hospitalis
6,³pessima autem universis et gravis malorum erat incursio
6,⁴nam templum luxuria et comesationibus erat plenum
et scortantium cum meretricibus
sacrisque aedibus mulieres se ultro ingerebant
intro ferentes ea quae non licebat
6,⁵altare etiam plenum erat illicitis quae legibus prohibebantur
6,⁶neque autem sabbata custodiebantur

neque dies sollemnes patrii servabantur
nec simpliciter se quisquam Iudaeum esse confitebatur
6,⁷ducebantur autem cum amara necessitate in die natalis regis ad sacrificia
et cum Liberi sacra celebrarentur cogebantur hedera coronati Libero circumire
6,⁸decretum autem exiit in proximas gentilium civitates suggerentibus Ptolomeis
ut pari modo et ipsi adversus Iudaeos agerent ut sacrificarent
6,⁹eos autem qui nollent transire ad instituta gentilium interficerent
erat ergo videre miseriam
6,¹⁰duae enim mulieres delatae sunt natos suos circumcidisse
quas infantibus ad ubera suspensis
cum publice per civitatem circumduxissent per muros praecipitaverunt
6,¹¹alii vero ad proximas coeuntes speluncas
et latenter sabbati diem celebrantes
cum indicati essent Philippo flammis succensi sunt
eo quod verebantur propter religionem et observantiam manu sibimet auxilium ferre
6,¹²obsecro autem eos qui hunc librum lecturi sunt ne abhorrescant propter adversos casus
sed reputent ea quae acciderunt
non ad interitum sed ad correptionem generis esse nostri
6,¹³etenim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere
sed statim ultiones adhibere magni beneficii est indicium
6,¹⁴non enim sicut in aliis nationibus Dominus patienter expectat
ut eas cum iudicii dies venerit in plenitudine peccatorum puniat
6,¹⁵ita et in nobis statuit ut peccatis nostris in finem devolutis
ita demum in nos vindicet
6,¹⁶propter quod numquam quidem a nobis misericordiam suam amovet
corripiens vero in adversis populum suum non derelinquit
6,¹⁷sed haec nobis ad commonitionem legentium dicta sint paucis
iam autem veniendum est ad narrationem
6,¹⁸igitur Eleazarus de primoribus scribarum
vir aetate provectus et vultu decorus
aperto ore hians compellebatur carnem porcinam manducare
6,¹⁹at ille gloriosam mortem magis quam odibilem vitam amplectens
voluntarie praeibat ad supplicium
6,²⁰intuens autem quemadmodum oportet accedere
patienter sustinens destinavit non admittere inlicita propter vitae amorem

6,²¹ hii autem qui adstabant iniqua miseratione commoti
propter antiquam viri amicitiam
tollentes eum secreto rogabant adferri carnes quibus vesci ei licebat
et simularetur manducasse sicut rex imperaverat de sacrificii carnibus
6,²² ut hoc facto a morte liberaretur
et propter veterem amicitiam
hanc in eo facerent humanitatem
6,²³ at ille cogitationem cepit aetatis ac senectutis suae eminentiam dignam
et ingenuitatem nobilitatis canitiem atque a puero optimae conversationis
et secundum sanctae et a Deo conditae legis constituta
respondit cito dicens praemitti se velle in infernum
6,²⁴ non enim aetatem nostram dignum est inquit fingere
ut multi adolescentium arbitrati Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alieni-
genarum
6,²⁵ et ipsi propter meam simulationem
et propter modicum corruptibilis vitae tempus decipiantur
et per hoc maculam atque execrationem meae senectuti conquiram
6,²⁶ nam et si in praesenti tempore supplicii hominum eripiar
sed manus Omnipotentis neque vivens neque defunctus effugiam
6,²⁷ quam ob rem fortiter vitam excedendo
senectute quidem dignus apparebo
6,²⁸ adolescentibus autem exemplum forte relinquam
si prompto animo ac fortiter pro gravissimis et sanctissimis legibus honesta morte perfun-
gar
his dictis confestim ad supplicium trahebatur
6,²⁹ hii autem qui eum ducebant et paulo ante fuerant mitiores
in iram versi sunt propter sermones ab eo dictos
quos illi per arrogantiam prolatos arbitrabantur
6,³⁰ sed cum plagis perimeretur ingemuit et dixit
Domine qui habes sanctam scientiam
manifeste scis tu quia cum a morte possim liberari
duros corporis sustineo dolores
secundum animam vero propter timorem tuum libenter haec patior
6,³¹ et iste quidem hoc modo vita decessit
non solum iuvenibus sed et universae genti

memoriam mortis suae ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens
7,¹ contigit autem et septem fratres cum matre adprehensos
compelli a rege contra fas ad carnes porcinas flagris et taureis cruciatos
7,² unus autem ex illis qui erat primus sic ait
quid quaeris et quid vis discere a nobis
parati sumus mori magis quam patrias Dei leges praevaricari
7,³ iratus itaque rex iussit sartagine et ollas aeneas succendi
quibus statim succensis
7,⁴ iussit ei qui prior fuerat locutus amputari linguam
et cute capitis abstracta
summas quoque manus ei et pedes praecidi
ceteris eius fratribus et matre inspicientibus
7,⁵ et cum iam per omnia inutilis factus esset
iussit ignem admoveri
et adhuc spirantem torreri in sartagine
in qua cum diu cruciaretur
ceteri una cum matre invicem se hortabantur mori fortiter
7,⁶ dicentes Dominus Deus aspiciat veritatem et consolabitur in nobis
quemadmodum protestationem cantici declaravit Moses
et in servis suis consolabitur
7,⁷ mortuo itaque primo illo hoc modo
sequentem deducebant ad includendum
et cute capitis eius cum capillis detracta
interrogabant si manducaret
priusquam toto corpore per membra singula puniretur
7,⁸ at ille respondens patria voce dixit non faciam
propter quod et iste sequenti loco primi tormenta suscepit
7,⁹ et in ultimo spiritu constitutus ait
tu quidem scelestissime in praesenti vita nos perdis
sed rex mundi defunctos nos pro suis legibus in aeternae vitae resurrectione suscitabit
7,¹⁰ post hunc tertius includebatur
et linguam postulatus cito protulit
et manus constanter extendit
7,¹¹ et cum fiducia ait
e caelo ista possideo

sed propter Dei leges nunc haec ipsa despicio
quoniam ab ipso me ea recepturum spero
7,¹²ita ut rex et qui cum ipso erant mirarentur adulescentis animum
quod tamquam nihili duceret cruciatus
7,¹³et hoc ita defuncto quartum similiter vexabant torquentes
7,¹⁴et cum iam esset ad mortem sic ait
potius est ab hominibus morti datos spem expectare a Deo
iterum ab ipso resuscitandos
tibi enim resurrectio ad vitam non erit
7,¹⁵et cum admovissent quintum vexabant eum
at ille respiciens in eum 7,¹⁶dixit
potestatem inter homines habens
cum sis corruptibilis facis quod vis
noli autem putare genus nostrum a Deo esse derelictum
7,¹⁷patienter sustine et videbis magna potestas ipsius qualiter te et semen tuum torquebit
7,¹⁸post hunc ducebant et sextum et is mori incipiens sic ait
noli frustra errare
nos enim propter nosmet ipsos haec patimur peccantes in Deum nostrum
et digna admiratione facta sunt in nobis
7,¹⁹tu autem ne existimes tibi inpune futurum quod contra Deum pugnare temptaveris
7,²⁰supra modum autem mater mirabilis et bonorum memoria digna
quae pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens
bono animo ferebat propter spem quam in Deum habebat
7,²¹singulos illorum hortabatur patria voce
fortiter repleta sapientia
et femineae cogitationi masculinum animum inserens 7,²²dixit ad eos
nescio qualiter in utero meo apparuistis
neque enim ego spiritum et animam donavi vobis et vitam
et singulorum membra non ego ipsa conpegi
7,²³sed enim mundi creator qui formavit hominis nativitatem
quique omnium invenit originem
et spiritum vobis iterum cum misericordia reddet et vitam
sicut nunc vosmet ipsos despicitis propter leges eius
7,²⁴Antiochus autem contemni se arbitratus
simul et exprobrantis voce despecta

cum adhuc adulescentior superesset
non solum verbis hortabatur
sed et iuramento adfirmabat
divitem se et beatum facturum
et translatum a patriis legibus amicum habiturum et res necessarias praebiturum
7,²⁵sed ad ista cum adulescens nequaquam inclinaretur
vocavit rex matrem et suadebat ut adulescenti fieret in salutem
7,²⁶cum autem multis eam verbis esset hortatus
promisit suasuram se filio suo
7,²⁷itaque inclinata ad illum inridens crudelem tyrannum ait patria voce
fili mi miserere mei quae te in utero decem menses portavi
et lac triennio dedi et alui
et in aetatem istam perduxi
7,²⁸peto nate aspicias in caelum et terram et ad omnia quae in eis sunt
et intellegas quia ex nihilo fecit illa Deus et hominum genus
7,²⁹ita fit ut non timeas carnificem istum
sed dignus fratribus tuis effectus
suscipe mortem ut in illa miseratione cum fratribus tuis te recipiam
7,³⁰cum haec illa adhuc diceret ait adulescens
quem sustinetis
non oboedio praecepto regis
sed praecepto legis quae data est nobis per Mosen
7,³¹tu vero qui inventor omnis malitiae factus es in Hebraeos non effugies manum Dei
7,³²nos enim pro peccatis nostris haec patimur
7,³³et si nobis propter increpationem et correptionem Dominus noster modicum iratus est
sed iterum reconciliabitur servis suis
7,³⁴tu autem o sceleste et omnium hominum flagitiosissime
noli frustra extolli vanis spebus in servos eius inflammatus
7,³⁵nondum enim omnipotentis Dei et omnia inspicientis iudicium effugisti
7,³⁶nam fratres mei modico nunc dolore sustentato
sub testamento aeternae vitae effecti sunt
tu vero iudicio Dei iustas superbiae poenas solves
7,³⁷ego autem sicut fratres mei animam et corpus meum trado pro patriis legibus
invocans Deum maturius genti nostrae propitium fieri
teque cum tormentis et verberibus confiteri quod ipse est Deus solus

7,³⁸in me vero et in fratribus meis desinet Omnipotentis ira
quae super omne genus nostrum iuste superducta est
7,³⁹tunc rex accensus ira in hunc super omnes crudelius desaevit
indigne ferens derisum se
7,⁴⁰et hic itaque mundus obiit per omnia in Domino confidens
7,⁴¹novissime autem et mater consummata est
7,⁴²igitur de sacrificiis et de nimis crudelitibus satis dictum
8,¹Iudas vero Macchabeus et qui cum illo erant
introibant latenter in castella
et convocantes cognatos et eos qui permanserant in iudaismo
adsumentes eduxerunt ad sex milia viros
8,²et invocabant Dominum ut respiceret in populum qui ab omnibus calcabatur
misereretur templo quod contaminabatur ab impiis
8,³misereretur etiam exterminio civitatis quae esset ilico conplananda
et vocem sanguinis ad se clamantis audiret
8,⁴memoraretur quoque iniquissimas mortes innocentium parvulorum
et blasphemias nomini suo inlatas
et indignaretur super his
8,⁵at Macchabeus congregata multitudine
intolerabilis gentibus efficiebatur
ira enim Domini in misericordiam conversa est
8,⁶et superveniens castellis et civitatibus
inprovisus succendebat eas
et oportuna loca occupans
non paucas hostium strages dabat
8,⁷maxime autem noctibus ad huiusmodi excursus ferebatur
et fama virtutis eius ubique diffundebatur
8,⁸videns autem Philippus paulatim virum ad profectum venire
ac frequentius res ei prospere cedere
ad Ptolomeum ducem Coelesyriae et Foenicis scripsit
ut auxilium ferret regis negotiis
8,⁹at ille velociter misit Nicanorem Patrocli de primoribus amicis
datis ei permixtis gentibus armatis non minus viginti milibus
ut universum Iudaeorum genus deleret
adiuncto ei Gorgia viro militari

8,¹⁰constituit autem Nicanor regi ut tributum Romanis quod erat dandum
duo milia talentum de captivitate Iudaeorum suppleret
8,¹¹statimque ad maritimas misit civitates
convocans ad coemptionem iudaeorum mancipiorum
promittens se nonaginta mancipia talento distracturum
non respiciens ad vindictam quae eum ab Omnipotente esset consecutura
8,¹²Iudas autem ubi conperit indicavit his qui secum erant Iudaeis Nicanoris adventum
8,¹³ex quibus quidam formidantes et non credentes Dei iustitiae in fugam vertebantur
8,¹⁴alii vero si quid eis supererat vendebant
simulque Dominum deprecabantur ut eriperet eos ab impio Nicanore
qui eos priusquam in cominus veniret vendiderat
8,¹⁵si non propter eos
propter testamentum quod erat ad patres eorum et propter invocationem sancti et magnifici
nominis eius super ipsos
8,¹⁶convocatis autem Macchabeus septem milibus qui cum ipso erant
rogabat ne hostibus reconciliarentur
neque metuerent inique venientium adversum se hostium multitudinem
sed fortiter contenderent
8,¹⁷ante oculos habentes contumeliam quae in locum sanctum ab his iniuste esset inlata
itemque et ludibria habitae civitatis iniuriam
adhuc etiam veterum instituta convulsa
8,¹⁸nam illi quidem armis confidunt ait simul et audacia
nos autem in omnipotente Domino
qui potest venientes adversus nos et universum mundum uno nutu delere confidimus
8,¹⁹admonuit autem eos et de auxiliis Dei quae facta sunt erga parentes
et sub Sennacherim centum octoginta quinque milia ut perierunt
8,²⁰et de proelio quod eis adversus Galatas fuit in Babylonia
ut omnes ubi ad rem ventum est
Macedonibus sociis haesitantibus
ipsi sex milia soli peremerunt centum viginti milia
propter auxilium illis datum e caelo
et beneficia pro his plurima consecuti sunt
8,²¹his verbis constantes effecti sunt
et pro legibus et patria mori parati
8,²²constituit itaque fratres suos duces utrique ordini Simonem et Iosephum et Ionathan

subiectis unicuique millenis et quingentenis
8,²³ad hoc etiam ab Ezra lecto illis sancto libro
et dato signo adiutorio Dei
in prima acie ipse dux commisit cum Nicanore
8,²⁴et facto sibi adiutore Omnipotente interfecerunt super novem milia hominum
maiores autem partem exercitus Nicanoris vulneribus debilem factam fugere compulerunt
8,²⁵pecuniis vero eorum qui ad emptionem ipsorum venerant sublatis
ipsos usquequaque persecuti sunt
8,²⁶sed reverterunt hora conclusi nam erat ante sabbatum
quam ob causam non perseveraverunt insequentes
8,²⁷arma autem ipsorum et spolia congregantes
sabbatum agebant benedicentes Dominum qui liberavit eos in isto die
misericordiae initium stillans in eos
8,²⁸post sabbatum vero debilibus et orphanis et viduis dividerunt spolia
et residua ipsi cum suis habuere
8,²⁹his ita gestis et communiter ab omnibus facta obsecratione
misericordem Dominum postulabant
ut in finem servis suis reconciliaretur
8,³⁰et ex his qui cum Timotheo et Bacchide erant contra se contententes
super viginti milia interfecerunt
et munitiones excelsas obtinuerunt
et plures praedas dividerunt
aequam portionem debilibus pupillis et viduis sed et senioribus facientes
8,³¹et cum arma eorum collegissent
diligenter omnia composuerunt in locis oportunitatis
residua vero spolia Hierosolymam detulerunt
8,³²et phylarchen qui cum Timotheo erat interfecerunt
virum scelestum qui in multis Iudaeos adflixerat
8,³³et cum epicinia agerent in Hierosolymis
eos qui sacras ianuas incenderant id est Callistenen
cum in quodam domicilio refugisset incenderunt
digna ei mercede pro impietatibus suis reddita
8,³⁴facinosissimus autem Nicanor
qui mille negotiantes ad Iudaeorum venditionem adduxerat
8,³⁵humiliatus auxilio Domini ab his quos nullos existimaverat

deposita veste gloriae per mediterranea fugiens solus venit Antiochiam
summam infelicitatem de interitu sui exercitus consecutus
8,³⁶et qui promiserat Romanis se tributum restituere de captivitate Hierosolymorum
praedicabat nunc protectorem Deum habere Iudaeos
et ob ipsum invulnerabiles esse
eo quod sequerentur leges ab ipso constitutas
9,¹ eodem tempore Antiochus inhoneste revertebatur de Perside
9,² intraverat enim ea quae dicitur Persipolis
et temptavit expoliare templa et civitatem opprimere
sed multitudine ad arma concurrente in fugam versi sunt
et ita contigit ut Antiochus post fugam turpiter rediret
9,³ et cum venisset circa Ecbatana
recognovit quae erga Nicanorem et Timotheum gesta sunt
9,⁴ elatus autem ira arbitrabatur se iniuriam illorum qui se fugaverant posse in Iudaeos re-
torquere
ideoque iussit agitari currum sine intermissione agens iter
caelesti eum iudicio perurgente
quod ita superbe locutus est
venturum se Hierosolymam et congeriem sepulchri Iudaeorum eam facturum
9,⁵ sed qui universa conspicit Dominus Israhel percussit eum insanabili et invisibili plaga
ut enim finivit hunc ipsum sermonem
adprehendit eum dolor dirus viscerum et amara internorum tormenta
9,⁶ et quidem satis iuste
quippe qui multis et novis cruciatibus aliorum torserat viscera
licet ille nullo modo a sua malitia cessaret
9,⁷ super haec autem superbia repletus
ignem spirans animo in Iudaeos
et praeciens adcelerare negotium
contigit illum impetu euntem de curru cadere
et gravi corporis conlisione membra vexare
9,⁸ isque qui sibi videbatur etiam fluctibus maris imperare
supra humanum modum superbia repletus
et montium altitudines in statera adpendere
nunc humiliatus ad terram in gestatorio portabatur
manifestam Dei virtutem in semet ipso contestans

9,⁹ita ut de corpore impii vermes scaturrrent ac viventes in doloribus carnes eius effluerent
odore etiam illius et fetore exercitus gravaretur
9,¹⁰et qui paulo ante sidera caeli contingere se arbitrabatur
eum nemo poterat propter intolerantiam fetoris portare
9,¹¹hinc igitur coepit ex gravi superbia deductus ad agnitionem sui venire
divina admonitus plaga
per momenta singula doloribus suis augmenta capientibus
9,¹²et cum nec ipse iam fetorem suum ferre posset ita ait
iustum est subditum esse Deo
et mortalem non paria Deo sentire
9,¹³orabat autem haec scelestus Dominum a quo non esset misericordiam consecuturus
9,¹⁴et civitatem ad quam festinans veniebat
ut eam ad solum deduceret et sepulchrum congestorum faceret
nunc optat liberam reddere
9,¹⁵et Iudaeos quos nec sepultura quidem se dignos habituros
sed a vobis ac feris diripiendos traditurum
et cum parvulis exterminaturum dixerat
aequales nunc Atheniensibus facturum pollicetur
9,¹⁶templum etiam sanctum quod prius expoliaverat optimis donis ornaturum
et sancta vasa multiplicaturum
et pertinentes ad sacrificia sumptus de redditibus suis praestaturum
9,¹⁷super haec et Iudaeum futurum
et omnem locum terrae perambulaturum
et praedicaturum Dei potestatem
9,¹⁸sed non cessantibus doloribus
supervenerat enim in eum iustum Dei iudicium
desperans scripsit ad Iudaeos in modum deprecationis epistulam haec continentem
9,¹⁹optimis civibus Iudaeis plurimam salutem et bene valere et esse felices
rex et princeps Antiochus
9,²⁰si bene valetis et filii vestri
et ex sententia vobis cuncta sunt
maximas agimus gratias
9,²¹et ego in infirmitate constitutus
vestri autem benigne memor
regressus de Persidis locis

et infirmitate gravi adprehensus
necessarium duxi pro communi utilitate curam habere
9,²² non desperans memet ipsum
sed spem multam habeo effugiendi infirmitatem
9,²³ respiciens autem quod et pater quibus temporibus in locis superioribus ducebat exerci-
tum
ostendit qui post se susciperet principatum
9,²⁴ ut si quid contrarium accideret aut difficile nuntiaretur
scientes hii qui in regionibus erant cui esset rerum summa derelicta
non turbarentur
9,²⁵ ad haec considerans de proximo potentes quosque et vicinos
temporibus insidiantes et eventum expectantes
designavi filium meum Antiochum regem
quem saepe recurrens in superiora regna multis vestrum commendabam
et scripsi ad eum quae subiecta sunt
9,²⁶ orate itaque vos
et peto memores beneficiorum publice et privatim
ut unusquisque conservet fidem ad me et ad filium meum
9,²⁷ confido enim eum modeste et humane acturum
et sequentem propositum meum communem vobis fore
9,²⁸ igitur homicida et blasphemus pessime percussus
et ut ipse alios tractaverat
peregre in montibus miserabili obitu vita functus est
9,²⁹ transferebat autem corpus Philippus conlactaneus eius
qui metuens filium Antiochi ad Ptolomeum Filometora in Aegyptum abiit
10,¹ Macchabeus autem et qui cum illo erant Domino se protegente
templum quidem et civitatem recepit
10,² aras autem quas alienigenae per plateas extruxerant
itemque delubra demolitus est
10,³ et purgato templo aliud altare fecerunt
et de ignitis lapidibus igne concepto
obtulerunt sacrificia post biennium
et incensum et lucernas et panes propositionis posuerunt
10,⁴ quibus gestis rogabant Dominum prostrati in terram
ne amplius malis talibus inciderent

sed et si quando peccassent
ut ab ipso mitius corriperentur
et non blasphemis ac barbaris hominibus traderentur
10,⁵qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat
contigit eadem die purgationem fieri vicesima et quinta mensis qui fuit casleu
10,⁶et cum laetitia diebus octo egerunt in modum tabernaculorum
recordantes quod ante modicum temporis
diem sollemnem tabernaculorum in montibus more bestiarum egerant
10,⁷propter quod tyrsos et ramos virides
et palmas praeferebant ei qui prosperavit mundari locum suum
10,⁸et decreverunt communi praecepto et decreto universae genti Iudaeorum
omnibus annis agere dies istos
10,⁹et Antiochi quidem qui appellatus est Nobilis
vitae excessus ita se habuit
10,¹⁰nunc autem de Eupatore Antiochi filio impii quae gesta sunt narrabimus
breviantes mala quae in bellis gesta sunt
10,¹¹hic suscepto regno constituit super negotia regni Lysiam quendam
Foenicis et Syriae militiae principem
10,¹²nam Ptolomeus qui dicebatur Macer
iusti tenax erga Iudaeos esse instituit
et praecipue propter iniquitatem quae facta erat in eos
et pacifice agere cum eis
10,¹³sed ob hoc accusatus ab amicis apud Eupatorem
cum frequenter proditor audiret
eo quod Cyprum creditus a Filometore Nobilem translatus etiam ab eo recessisset
veneno vitam finivit
10,¹⁴Gorgias autem cum esset dux locorum
adsumptis advenis frequenter Iudaeos debellabat
10,¹⁵Iudaei vero qui tenebant oportunas munitiones
fugatos ab Hierosolymis suscipiebant et bellare temptabant
10,¹⁶hii vero qui erant cum Macchabeo
per orationes Dominum rogantes ut esset sibi adiutor
impetum fecerunt in munitiones Idumeorum
10,¹⁷multaque vi insistentes loca obtinuerunt occurrentes interemerunt
et omnes simul non minus a viginti milibus trucidaverunt

10,¹⁸quidam autem cum confugissent in duas turres valde munitas
omnem adparatum ad repugnandum habentes
10,¹⁹Macchabeus ad eorum expugnationem relicto Simone et Iosepho
item Macchabeo eisque qui cum ipsis erant satis multis
ipse ad eas quae amplius perurguebant pugnas conversus est
10,²⁰hii vero qui cum Simone erant cupiditate ducti
a quibusdam qui in turribus erant suasi sunt pecunia
et septuaginta milibus didragmis acceptis dimiserunt quosdam effugere
10,²¹cum autem Macchabeo nuntiatum esset quod factum est
congregatis principibus populi
accusavit quod pecunia fratres vendidissent
adversariis eorum dimissis
10,²²hos igitur proditores factos interfecit
et confestim duas turres occupavit
10,²³armis autem ac manibus omnia prospere agendo in duabus munitioibus plus quam
viginti milia peremit
10,²⁴Timotheus qui prius a Iudaeis fuerat superatus
convocato exercitu peregrinae multitudinis
et congregato exercitu asiatico advenit quasi armis Iudaeam capturus
10,²⁵Macchabeus autem et qui cum ipso erant
adpropianse illo deprecabantur Deum
caput terra aspergentes
lumbosque ciliciis praecincti
10,²⁶ad altaris crepidinem provoluti ut sibi propitius
inimicis autem eorum esset inimicus et adversaretur sicut lex dicit
10,²⁷et ita post orationem sumptis armis
longius de civitate procedentes
et proximi hostibus effecti resederunt
10,²⁸primo autem solis ortu utrique commiserunt
isti quidem victoriae et prosperitatis sponsorem cum virtute Dominum habentes
illi autem ducem belli animum habebant
10,²⁹sed cum vehemens pugna esset apparuerunt adversariis de caelo
viri quinque in equis frenis aureis decori ducatum Iudaeis praestantes
10,³⁰ex quibus duo Macchabeum medium habentes
armis suis circumseptum incolomem conservabant

in adversarios autem tela et fulmina iaciebant
ex quo et caecitate confusi et repleti perturbatione cadebant
10,³¹interfecti sunt autem viginti milia quingenti et equites sescenti
10,³²Timotheus autem confugit in Gazara
praesidium munitum cui praeerat Caereas
10,³³Macchabeus autem et qui cum eo erant
laetantes obsederunt praesidium diebus quattuor
10,³⁴at hii qui in turres erant loci firmitate confisi
super modum maledicebant et sermones nefandos iactabant
10,³⁵sed cum dies quinta inlucesceret
viginti iuvenes ex his qui cum Macchabeo erant accensi animis propter blasphemiam
viriliter accesserunt ad murum
et feroci animo incedentes ascendebant
10,³⁶sed et alii similiter ascendentes turres portasque succendere adgressi
atque ipsos maledicos vivos concremare
10,³⁷per continuum autem biduum praesidio vastato
Timotheum occultantem se in quodam reppertum loco peremerunt
et fratrem illius Caerean et Apollofanem occiderunt
10,³⁸quibus gestis in hymnis et confessionibus benedicebant Dominum
qui magna fecit cum Israhel et victoriam illi dedit
11,¹ sed parvo post tempore Lysias procurator regis et propinquus ac negotiorum praepositus
graviter ferens de his quae acciderant
11,²congregatis octoginta milibus et equitatu universo veniebat adversus Iudaeos
existimans se civitatem quidem captam gentibus habitaculum facturum
11,³templum vero in pecuniae quaestu
sicut cetera delubra gentium habiturum
et per singulos annos venale sacerdotium
11,⁴nusquam recogitans Dei potestatem
sed mente effrenatus
in multitudine peditum et in milibus equitum et in octoginta elephantis confidebat
11,⁵ingressus autem Iudaeam
et adpropians Bethsurae quod erat in angusto loco ab Hierosolyma intervallo quinque stadi-
orum
illud praesidium expugnabat

11,⁶ut autem Macchabeus et qui cum eo erant cognoverunt expugnari praesidia
cum fletu et lacrimis rogabant Dominum
et omnis turba simul ut bonum angelum mitteret ad salutem Israhel
11,⁷et ipse primus Macchabeus sumptis armis ceteros adhortatus est
simul secum periculum subire et ferre auxilium fratribus suis
11,⁸cumque pariter prompto animo procederent Hierosolymis
apparuit praecedens eos eques in veste candida
armis aureis hastam vibrans
11,⁹tum simul omnes benedixerunt misericordem Dominum
et convaluerunt animis
non solum homines sed et bestias ferocissimas et muros ferreos parati penetrare
11,¹⁰ibant igitur prompti de caelo habentes adiutorem et miserantem eos Dominum
11,¹¹leonum autem impetu inruentes hostibus
prostraverunt ex eis undecim milia peditum et equites mille sescentos
11,¹²universos autem in fugam verterunt
plures vero ex eis vulnerati nudi evaserunt
sed et ipse Lysias turpiter fugiens evasit
11,¹³et quia non insensatus erat
secum ipse reputans factam erga se diminutionem
et intellegens invictos esse Hebraeos Dei auxilio nitentes
misit ad eos
11,¹⁴promisitque consensurum se omnibus quae iusta sunt
et regem compulsurum amicum fieri
11,¹⁵annuit autem Macchabeus precibus Lysiae in omnibus utilitati consulens
et quaecumque Macchabeus scripsit Lysiae de Iudaeis ea rex concessit
11,¹⁶nam erant scriptae Iudaeis epistulae a Lysia quidem hunc modum continentes
Lysias populo Iudaeorum salutem
11,¹⁷Iohannes et Abessalom qui missi sunt a vobis tradentes scripta postulabant
ut ea quae per illos significabantur implerem
11,¹⁸quaecumque igitur regi potuerunt perferri exposui
et quae res permittebat concessit
11,¹⁹si igitur in negotiis fidem conservaveritis etiam deinceps
honorum vobis causa esse temptabo
11,²⁰de ceteris autem per singula verbo mandavi
et istis et his qui a me missi sunt conloqui vobiscum 11,²¹bene valet

anno centesimo quadragesimo octavo
dioscori die mensis vicesima et quarta
11,²²regis autem epistula ista continebat
rex Antiochus Lysiae fratri salutem
11,²³patre nostro inter deos translato
nos volentes eos qui sunt in regno nostro sine tumultu agere
et rebus suis adhibere diligentiam
11,²⁴audivimus Iudaeos non consensisse patri ut transferrentur ad ritum Graecorum
sed tenere velle suum institutum
ac propterea postulare concedi sibi legitima sua
11,²⁵volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse
statuentes iudicavimus templum restitui illis
ut agerent secundum maiorum suorum consuetudinem
11,²⁶bene igitur feceris si miseris ad eos et dextram dederis
ut cognita nostra voluntate bono animo sint
et utilitatibus propriis deserviant
11,²⁷ad Iudaeos autem regis epistula talis erat
rex Antiochus senatui Iudaeorum et ceteris Iudaeis salutem
11,²⁸si valetis sic estis ut volumus
sed et ipsi bene valemus
11,²⁹adiit nos Menelaus dicens
velle vos descendere ad vestros qui sunt apud nos
11,³⁰his igitur qui commeant usque ad diem tricesimum mensis xandici damus dextras secu-
ritatis
11,³¹ut Iudaei utantur cibus et legibus suis sicut et prius
et nemo eorum ullo modo molestiam patiatur de his quae per ignorantiam gesta sunt
11,³²misi autem et Menelaum qui vos adloquatur 11,³³valete
anno centesimo quadragesimo octavo
xandici mensis quintadecima
11,³⁴miserunt autem etiam Romani epistulam ita se habentem
Quintus Memmius et Titus Manilius legati Romanorum populo Iudaeorum salutem
11,³⁵de his quae Lysias cognatus regis concessit vobis
et nos concessimus
11,³⁶de quibus autem iudicavit referendum
confestim aliquem mittite

diligentius inter vos conferentes
ut decernamus sicut congruit vobis
nos enim Antiochiam accedimus
11,³⁷ideoque festinate scribere
ut nos quoque sciamus cuius estis voluntatis 11,³⁸bene valete
anno centesimo quadragesimo octavo
quintadecima die mensis xandici
12,¹ his factis pactionibus Lysias pergebat ad regem
Iudaei autem agriculturae operam dabant
12,² sed hii qui resederant
Timotheus et Apollonius gehennae filius
sed et Hieronimus et Demofon
super hos et Nicanor cypriarches
non sinebant eos in silentio agere et quiete
12,³ Ioppitae vero tale quoddam flagitium perpetrarunt
rogaverunt Iudaeos cum quibus habitabant
ascendere scaphas quas paraverant cum uxoribus et filiis
quasi nullis inimiciis inter eos subiacentibus
12,⁴ secundum communem itaque decretum civitatis
et ipsis adquiescentibus
pacisque causa nihil suspectum habentibus
cum in altum processissent
submerserunt non minus ducentos
12,⁵ quam crudelitatem Iudas in suae gentis homines factam ut cognovit
praecepit viris qui erant cum ipso
et invocato iusto iudice Deo
12,⁶ venit adversus interfectores fratrum
et portum quidem noctu succendit scaphas exusit
eos autem qui ab igne refugerant gladio peremit
12,⁷ et cum haec ita egisset discessit quasi iterum reversurus et universos Ioppitas eradicatu-
rus
12,⁸ sed cum cognovisset
et eos qui erant Iamniae velle pari modo facere habitantibus secum Iudaeis
12,⁹ Iamnitis quoque nocte supervenit et portum cum navibus succendit
ita ut lumen ignis pareret Hierosolymis

ab stadiis ducentis quadraginta
12,¹⁰inde cum abissent novem stadiis et iter facerent ad Timotheum
commiserunt cum eo Arabes quinque milia viri et equites quingenti
12,¹¹cumque pugna valida fieret
et auxilio Dei prospere cessisset
residui victi Arabes petebant a Iuda dextras sibi dari
promittentes pascua daturus et in ceteris profuturos
12,¹²Iudas autem arbitratus vere in multis eos utiles promisit pacem
dextrisque acceptis discessere ad tabernacula sua
12,¹³adgressus est autem et civitatem quandam firmam pontibus murisque circumseptam
quae a turbis habitabatur gentium promiscuarum cui nomen Caspin
12,¹⁴hii vero qui intus erant
confidentes in stabilitate murorum et adparatu alimoniarum remissius agebant
maledictis lacescentes Iudam ac blasphemantes et loquentes quae fas non est
12,¹⁵Macchabeus autem invocato magno mundi principe
qui sine arietibus et machinis temporibus Iesu praecipitavit Hiericho
inruit ferociter muris
12,¹⁶et capta civitate per Domini voluntatem
inenarrabiles caedes fecit
ita ut adiacens stagnum stadiorum duo latitudinis sanguine infectum fluere videretur
12,¹⁷inde discesserunt stadia septingenta quinquaginta
et venerunt in Characa ad eos qui dicuntur Tubianei Iudaeos
12,¹⁸et Timotheum quidem in illis locis comprehenderunt
nulloque negotio perfecto regressus est
relicto in quodam loco firmissimo praesidio
12,¹⁹Dositheus autem et Sosipater qui erant duces cum Macchabeo
peremerunt a Timotheo relictos in praesidio decem milia viros
12,²⁰at Macchabeus ordinatis circum se sex milibus et constitutis per cohortes
adversus Timotheum processit
habentem secum centum viginti milia peditum equitumque duo milia quingentos
12,²¹cognito autem Iudae adventu
Timotheus praemisit mulieres et filios et reliquum adparatum
in praesidium quod Carnion dicitur
erat enim inexpugnabile et accessu difficile propter locorum angustias
12,²²cumque cohors Iudae prima apparuisset

timor hostibus incussus est ex praesentia Dei qui universa conspicit
et in fugam versi sunt alius alio
ita ut magis a suis deicerentur
et gladiatorum suorum ictibus debilitarentur
12,²³Iudas autem vehementer instabat puniens profanos
et prostravit ex eis triginta milia virorum
12,²⁴ipse vero Timotheus incidit in partes Dosithei et Sosipatri
et multis precibus postulabat ut vivus dimitteretur
eo quod multorum ex Iudaeis parentes haberet ac fratres
quos morte eius decipi eveniret
12,²⁵et cum fidem dedisset restitutum se eos secundum constitutum
inlaesum eum dimiserunt propter fratrum salutem
12,²⁶Iudas autem egressus est a Carnio
interfectis viginti quinque milibus
12,²⁷post horum fugam et necem movit exercitum ad Efron
civitatem munitam in qua multitudo diversarum gentium habitabat
et robusti iuvenes pro muris consistentes fortiter repugnabant
in hac autem machinae multae et telorum erat adparatus
12,²⁸sed cum Omnipotentem invocassent qui potestate vires hostium confregit ceperunt ci-
vitem
et ex eis qui intus erant viginti quinque milia prostraverunt
12,²⁹inde ad civitatem Scytarum abierunt
quae ab Hierosolymis sescentis stadiis aberat
12,³⁰contestantibus autem his qui apud Scytopolitas erant Iudaeis
quod benigne ab eis haberentur etiam temporibus infelicitatis
quod modeste secum egerint 12,³¹gratias agentes eis
exhortati etiam de cetero erga genus suum benignos esse
venerunt Hierosolymam die sollemni septimanarum instante
12,³²et post pentecosten abierunt contra Gorgiam praepositum Idumeae
12,³³exivit autem cum peditibus tribus milibus et equitibus quadringentis
12,³⁴quibus congressis contigit paucos ruere Iudaeorum
12,³⁵Dositheus vero quidam de Bachenoris eques vir fortis Gorgiam tenebat
et cum vellet illum capere vivum
eques quidam de Thracibus inruit in eum umerumque eius amputavit
atque ita Gorgias effugit in Marisa

12,³⁶at illis qui cum Esdrin erant diutius pugnantibus et fatigatis
invocavit Dominum Iudas adiutorem et ducem belli fieri
12,³⁷incipiens voce patria et cum hymnis clamorem extollens
fugam Gorgiae militibus incussit
12,³⁸Iudas autem collecto exercitu venit in civitatem Odollam
et cum septima dies superveniret secundum consuetudinem purificati
in eodem loco sabbatum egerunt
12,³⁹et sequenti die venit cum suis Iudas ut corpora prostratorum tolleret
et cum parentibus poneret in sepulchris paternis
12,⁴⁰invenerunt autem sub tunicis interfectorum de donariis idolorum quae apud Iamnian
fuerunt
a quibus lex prohibet Iudaeos
omnibus ergo manifestum factum est ob hanc causam eos corruisse
12,⁴¹omnes itaque benedixerunt iustum iudicium Domini qui occulta fecerit manifesta
12,⁴²atque ita ad preces conversi rogaverunt
ut id quod factum erat delictum oblitteraretur
at vero fortissimus Iudas hortabatur populum conservare se sine peccato
sub oculis videntes quae facta sint pro peccato eorum qui prostrati sunt
12,⁴³et facta conlatione duodecim milia dragmas argenti misit Hierosolymam offerri pro
peccato sacrificium
bene et religiose de resurrectione cogitans
12,⁴⁴nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret
superfluum videretur et vanum orare pro mortuis
12,⁴⁵et quia considerabat quod hii qui cum pietate dormitionem acceperant
optimam haberent repositam gratiam
12,⁴⁶sancta ergo et salubris cogitatio
pro defunctis exorare ut a peccato solverentur
13,¹ anno centesimo quadragésimo nono
cognovit Iudas Antiochum Eupatoris venire cum multitudine adversus Iudaeam
13,²et cum eo Lysiam procuratorem et praepositum negotiorum
secum habentem peditum centum decem milia
et equitum quinque milia et elefantos viginti duo currus cum falcibus trecentos
13,³commiscuit autem se illis et Menelaus
et cum multa fallacia deprecabatur Antiochum non pro patriae salute
sed sperans se constitui in principatum

13,⁴sed Rex regum suscitavit animos Antiochi in peccatorem
et suggerente Lysia hunc esse causam omnium malorum
iussit ut eis est consuetudo comprehensum in eodem loco necari
13,⁵erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum
aggestum undique habens cineris
haec prospectum habebat in praeceps
13,⁶inde in cinerem deici iussit sacrilegum
omnibus eum propellentibus ad interitum
13,⁷et tali lege praevaricatorem legis contigit mori
nec terrae dari Menelaum 13,⁸et quidem satis iuste
nam quia multa erga aram Dei delicta commisit
cuius ignis et cinis erat sanctus
ipse in cineris morte damnatus est
13,⁹sed rex mente effrenatus veniebat
nequiores se Iudaeis ostensurus
13,¹⁰quibus Iudas cognitis praecepit populo
ut die ac nocte Dominum invocarent
quo sicut semper et nunc adiuvaret eos
13,¹¹quippe qui lege et patria sanctoque templo privari vererentur
ac populum qui nuper paululum respirasset
ne sineret blasphemis rursum nationibus subdi
13,¹²omnibus itaque id simul facientibus et petentibus a Domino misericordiam
cum fletu et ieiuniis per triduum continuum prostratis
hortatus est eos Iudas ut se praepararent
13,¹³ipse vero cum senioribus cogitavit
priusquam rex admoveret exercitum ad Iudaeam et obtineret civitatem
exire et Domini iudicio committere exitum rei
13,¹⁴dans itaque potestatem omnium Deo mundi creatori
et hortatus suos ut fortiter dimicarent
et usque ad mortem pro legibus templo civitate patria et civibus starent
circa Modin exercitum constituit
13,¹⁵et dato signo suis Dei victoria
iuvenibus fortissimis electis nocte adgressus aulam regiam
in castris interfecit viros quattuor milia
et maximum elefantorum cum his qui superpositi erant

13,¹⁶summoque metu ac perturbatione hostium replentes rebus prospere gestis abierunt
13,¹⁷hoc autem factum est die inlucescente
adiuvante eum Domini protectione
13,¹⁸sed rex accepto gustu audaciae Iudaeorum
arte difficultates locorum temptabat
13,¹⁹et Bethsurae quod erat Iudaeorum praesidium munitum castra admovebat
sed fugabatur inpingebat minuebatur
13,²⁰his autem qui intus erant Iudas necessaria mittebat
13,²¹enuntiavit autem mysteria hostibus Rhodocus quidam de iudaico exercitu
qui requisitus comprehensus conclusus est
13,²²iterum rex sermonem habuit ad eos qui erant in Bethsuris
dextram dedit accepit abiit
13,²³commisit cum Iuda superatus est
ut autem cognovit rebellasse Philippum Antiochiae
qui relictus erat super negotia
mente consternatus Iudaeos deprecans
subditusque eis iurat de omnibus quibus iustum visum est
et reconciliatus obtulit sacrificium
honorificavit templum et munera posuit
13,²⁴Macchabeum amplexus est
et fecit eum ab Ptolomaide usque Gerrenos ducem et principem
13,²⁵ut autem venit Ptolomaidam graviter ferebant Ptolomenses amicitiae conventionem
indignantem ne forte foedus inrumperent
13,²⁶tunc ascendit Lysias tribunal et exposuit rationem et populum sedavit
regressusque est Antiochiam et hoc modo regi profectio et reditus processit
14,¹ sed post triennii tempus cognovit Iudas et qui cum eo erant
Demetrium Seleuci cum multitudine valida et navibus per portum Tripoli ascendisse ad loca
oportuna
14,²et tenuisse regiones adversus Antiochum et eius ducem Lysiam
14,³Alchimus autem quidam qui summus sacerdos fuerat
sed voluntarie coinquinatus est temporibus commixtionis
considerans nullo modo sibi esse salutem neque accessum ad altare
14,⁴venit ad regem Demetrium centesimo quinquagesimo anno
offerens ei auream coronam et palmam
super haec et tallos qui templi esse videbantur

et ipsa quidem die siluit
14,⁵tempus autem oportunum dementiae suae nactus
convocatus a Demetrio ad consilium
et interrogatus quibus rebus et consiliis Iudaei niterentur
14,⁶respondit ipsi qui dicuntur Asidei Iudaeorum
quibus praeest Iudas Macchabeus
bella nutriunt et seditiones movent
nec patiuntur regnum esse quietum
14,⁷nam et ego defraudatus parentum gloria
dico autem summo sacerdotio huc veni
14,⁸primo quidem utilitatibus regis fidem servans
secundo autem etiam civibus consulens
nam illorum pravitate universum genus nostrum non minime vexatur
14,⁹sed his singulis oro rex cognitis
et regioni et generi secundum pervulgatam omnibus humanitatem tuam prospice
14,¹⁰nam quamdiu superest Iudas impossibile est pacem esse negotiis
14,¹¹talibus autem ab hoc dictis
et ceteri amici hostiliter habentes
adversus Iudam inflammaverunt Demetrium
14,¹²qui statim Nicanorem praepositum elefantorum ducem misit Iudaeam
14,¹³datis mandatis ipsum quidem Iudam caperet
eos vero qui cum illo erant dispergeret
et constitueret Alchimum maximi templi summum sacerdotem
14,¹⁴tunc gentes quae de Iudaea fugerant Iudam segregatim se Nicanori miscebant
miserias et clades Iudaeorum prosperitates rerum suarum existimantes
14,¹⁵audito itaque Iudaei Nicanoris adventu et conventu nationum
conspersi terra rogabant eum qui populum suum constituit eum in aeternum custodiret
quique suam portionem signis evidentibus protegit
14,¹⁶imperante autem duce statim inde moverunt et convenerunt ad castellum Dessau
14,¹⁷Simon vero frater Iudae commiserat cum Nicanore
sed conterritus est repentino adventu adversariorum
14,¹⁸Nicanor tamen audiens virtutem comitum Iudae
et animi magnitudinem quam pro patriae certaminibus habebant
sanguine iudicium facere metuebat

14,¹⁹quam ob rem misit Possidonium et Theodotum et Matthathiam ut darent dextras atque acciperent
14,²⁰et cum diu de his consilium ageretur
et ipse dux ad multitudinem rettulisset
omnium una fuit sententia amicitias annuere
14,²¹itaque diem constituerunt qua secreto inter se agerent
et a singulis sellae prolatae sunt et positae
14,²²praecepit autem Iudas armatos esse locis oportunis
ne forte ab hostibus repente mali aliquid oriretur
et congruum conloquium fecerunt
14,²³morabatur autem Nicanor Hierosolymis
et nihil inique agebat
gregesque turbarum quae congregatae fuerant dimisit
14,²⁴habebat autem semper Iudam carum
ex animo erat vero inclinatus
14,²⁵rogavit eum ducere uxorem filiosque procreare
nuptias fecit quiete egit communiterque vivebant
14,²⁶Alchimus autem videns caritatem illorum ad invicem et conventiones
venit ad Demetrium et dicebat Nicanorem rebus alienis adsentare
Iudamque regni insidiatorem successorem sibi destinasse
14,²⁷itaque rex exasperatus et pessimis huius criminationibus irritatus
scripsit Nicanori dicens
graviter quidem se ferre de amicitiae conventionem
iubere tamen Macchabeum citius vinctum mittere Antiochiam
14,²⁸quibus cognitis Nicanor consternabatur et graviter ferebat
si ea quae convenerant irrita faceret nihil laesus a viro
14,²⁹sed quia regi resistere non poterat
oportunitatem observabat qua praeceptum perficeret
14,³⁰at Macchabeus videns austerius secum agere Nicanorem
et consuetum occursum ferocius exhibentem
intellegens non ex bono esse austeritatem istam
paucis suorum congregatis occultavit se a Nicanore
14,³¹quod ut ille cognovit fortiter se a viro praeventum
venit ad maximum et sanctissimum templum
et sacerdotibus solitas hostias offerentibus iussit sibi tradi virum

14,³² quibus cum iuramento dicentibus
nescire se ubi esset qui quaerebatur
extendens manum ad templum 14,³³ iuravit
nisi mihi vinctum Iudam tradideritis
istud Dei fanum in planitiem deducam
et altare effodiam
et templum hoc Libero patri consecrabo
14,³⁴ et his dictis abiit
sacerdotes autem protendentes manus in caelum
invocabant eum qui semper propugnator esset gentis ipsorum haec dicentes
14,³⁵ tu Domine qui universitatis nullius indiges
voluisti templum habitationis tuae fieri in nobis
14,³⁶ et nunc sancte sanctorum omnium Domine
conserva in aeternum inpollutam domum istam quae nuper mundata est
14,³⁷ Razias autem quidam de senioribus ab Hierosolymis delatus est Nicanori
vir amator civitatis et bene audiens
qui pro adfectu pater Iudaeorum appellabatur
14,³⁸ hic multis temporibus continentiae propositum tenuit in iudaismo
corpusque et animam tradere contentus pro perseverantia
14,³⁹ volens autem Nicanor manifestare odium quod habebat in Iudaeos
misit milites quingentos ut eum comprehenderent
14,⁴⁰ putabat enim si illum decepisset se cladem maximam Iudaeis inlaturum
14,⁴¹ turbis autem intruere domum eius
et ianuam dirumpere atque ignem admovere cupientibus
cum iam comprehenderetur gladio se petit
14,⁴² eligens nobiliter mori potius quam subditus fieri peccatoribus
et contra natales suos indignis iniuriis agi
14,⁴³ sed cum per festinationem non certo ictu plagam dedisset
et turbae intra ostia inrumperent
recurrens audenter ad murum praecipitavit semet ipsum viriliter in turbas
14,⁴⁴ quibus velociter locum dantibus casui eius venit per mediam cervicem
14,⁴⁵ et cum adhuc spiraret accensis animis surrexit
cum et sanguis eius magno fluxu deflueret
saucius cursu turbam pertransiit
14,⁴⁶ et stans super petram quandam praeruptam et iam exsanguis effectus

complexus intestina sua utrisque manibus proiecit super turbas
invocans Dominatorem vitae ac spiritus ut haec illi iterum redderet
atque ita vita defunctus est

15,¹ Nicanor autem ut conperit Iudam esse in locis Samariae
cogitavit die sabbati cum omni impetu committere

15,² Iudaeis vero qui illum per necessitatem sequebantur dicentibus
ne ita ferociter et barbaramente feceris
sed honorem tribue diei sanctificationis
et honora eum qui universa conspicit

15,³ at ille infelix interrogavit
si est potens in saeculo qui imperavit agi diem sabbatorum

15,⁴ et respondentibus illis
est Dominus vivus ipse in caelo potens
qui iussit agi septimam diem

15,⁵ at ille ait
et ego potens sum super terram qui impero sumi arma et negotia regis impleri
tamen non obtinuit ut consilium perficeret

15,⁶ et Nicanor quidem cum summa superbia erectus
cogitaverat commune tropeum statuere de Iuda

15,⁷ Macchabeus autem confidebat semper cum omni spe auxilium sibi a Domino adfuturum

15,⁸ et hortabatur suos ne formidarent ad adventum nationum
sed in mente haberent adiutoria sibi facta de caelo
et nunc sperarent ab Omnipotente adfuturam sibi victoriam

15,⁹ et adlocutus illos de lege et prophetis
admonens etiam certaminum quae fecerant prius
promptiores eos constituit

15,¹⁰ et ita animis eorum erectis simul ostendens gentium fallaciam
et iuramentorum praevaricationem

15,¹¹ singulos autem illorum armavit
non clypei et hastae munitione
sed sermonibus optimis et hortationibus
exposito digno fide somnio per quod universos laetificavit

15,¹² erat autem huiusmodi visus
Onian qui fuerat summus sacerdos
virum bonum et benignum

verecundum visu modestum moribus et eloquio decorum
et qui a puero in virtutibus exercitatus sit
manus protendentem orare pro omni populo Iudaeorum
15,¹³post haec apparuisse et alium virum aetate et gloria mirabilem
et magni decoris habitudine circa illum
15,¹⁴respondentem vero Onian dixisse
hic est fratrum amator et populi Israhel
hic est qui multum orat pro populo et universa sancta civitate
Hieremias propheta Dei
15,¹⁵extendisse autem Hieremiam dexteram
et dedisse Iudae gladium aureum dicentem
15,¹⁶accipe sanctum gladium munus a Deo
quo deicies adversarios populi mei Israhel
15,¹⁷exhortati itaque Iudae sermonibus bonis valde
de quibus extolli possit impetus et animi iuvenum confortari
statuerunt dimicare et confligere fortiter
ut virtus de negotiis iudicaret
eo quod civitas et sancta et templum periclitaretur
15,¹⁸erat enim pro uxoribus et filiis
itemque pro fratribus et cognatis minor sollicitudo
maximus vero et primus pro sanctitate timor erat templi
15,¹⁹sed et eos qui in civitate erant
non minima sollicitudo habebat pro his qui congressi erant
15,²⁰et cum iam omnes sperarent iudicium futurum
hostisque adesset atque exercitus esset ordinatus
bestiae equitesque oportuno in loco conpositi
15,²¹considerans Macchabeus adventum multitudinis
et adparatum varium armorum ac ferocitatem bestiarum
extendens manum in caelum prodigia facientem Dominum invocavit
qui non secundum armorum potentiam
sed prout ipsi placet dat dignis victoriam
15,²²dixit autem invocans hoc modo
tu Domine misisti angelum tuum sub Ezechia rege Iudae
et interfecisti de castris Sennacherim centum octoginta quinque milia
15,²³et nunc Dominator caelorum

mitte angelum tuum bonum ante nos
in timore et tremore magnitudinis brachii tui
15,²⁴ut metuant qui cum blasphemia veniunt adversus sanctum populum tuum
et hic quidem ita peroravit
15,²⁵Nicanor autem et qui cum ipso erant
cum tubis et canticis admovebant
15,²⁶Iudas vero et qui cum eo erant
invocato Deo per orationes congressi sunt
15,²⁷manu quidem pugnantes sed cordibus Dominum orantes
prostraverunt non minus triginta milia
praesentia Dei magnifice delectati
15,²⁸cumque cessassent et cum gaudio redirent
cognoverunt Nicanorem ruisse cum armis suis
15,²⁹facto itaque clamore et perturbatione suscitata
patria voce omnipotentem Dominum benedicebant
15,³⁰praecepit autem Iudas
qui per omnia corpore et animo emori pro civibus paratus erat
caput Nicanoris et manum cum umero abscisam Hierosolymam perferri
15,³¹quo cum convenisset convocatis contribulibus et sacerdotibus ad altare
arcersiit et eos qui in arce erant
15,³²et ostenso capite Nicanoris et manu nefaria
quam extendens contra domum sanctam omnipotentis Dei magnifice gloriatus est
15,³³linguam etiam impii Nicanoris praecisam iussit particulatim avibus dari
manum autem dementis contra templum suspendi
15,³⁴omnes igitur caeli Dominum benedixerunt dicentes
benedictus qui locum suum incontaminatum conservavit
15,³⁵suspendit autem Nicanoris caput in summa arce
evidens ut esset et manifestum sit auxilii Dei
15,³⁶itaque omnes communi consilio decreverunt
nullo modo diem istum absque celebritate praeterire
15,³⁷habere autem celebritatem tertiadecima die mensis adar
quod dicitur voce syriaca pridie Mardochei die
15,³⁸igitur his erga Nicanorem gestis
et ex illis temporibus ab Hebraeis civitate possessa
ego quoque in his finem faciam sermonis

15,³⁹et siquidem bene et ut historiae competit et ipse velim
si autem minus digne concedendum est mihi

15,⁴⁰sicut enim vinum semper bibere aut semper aquam contrarium est
alternis autem uti delectabile

ita legentibus si semper exactus sit sermo non erit gratus
hic ergo erit consummatus

EXPLICIT LIBER SECUNDUS MACCHABEORUM

INCIPIIT PRAEFATIO SANCTI HIERONYMI PRESBYTERI IN EVANGELIO

Beato papae Damaso Hieronymus.

Novum opus facere me cogis ex veteri, ut post exemplaria Scripturarum toto orbe dispersa quasi quidam arbiter sedeam et, quia inter se variant, quae sint illa quae cum graeca consentiant veritate decernam. Pius labor, sed periculosa praesumptio, iudicare de ceteris ipsum ab omnibus iudicandum, senis mutare linguam et canescentem mundum ad initia retrahere parvulorum. Quis enim doctus pariter vel indoctus, cum in manus volumen adsumpserit et a saliva quam semel inbibit viderit discrepare quod lectitat, non statim erumpat in vocem, me falsarium me clamans esse sacrilegum, qui audeam aliquid in veteribus libris addere, mutare, corrigere? Adversum quam invidiam duplex causa me consolatur: quod et tu qui summus sacerdos es fieri iubes, et verum non esse quod variat etiam maledicorum testimonio conprobatur. Si enim latinis exemplaribus fides est adhibenda, respondeant quibus; tot sunt paene quot codices. Sin autem veritas est quaerenda de pluribus, cur non graecam originem revertentes ea quae vel a vitiosis interpretibus male edita vel a praesumptoribus ineptis emendata perversius vel a librariis dormitantibus aut addita sunt aut mutata corrigimus? Neque vero ego de Veteri disputo Testamento, quod a septuaginta senioribus in graecam linguam versum tertio gradu ad nos usque pervenit. Non quaero quid Aquila quid Symmachus sapiant, quare Theodotion inter novos et veteres medius incedat; sit illa vera interpretatio quam Apostoli probaverunt. De Novo nunc loquor Testamento, quod graecum esse non dubium est, excepto Apostolo Mattheo qui primus in Iudaea evangelium Christi hebraeis litteris edidit. Hoc certe cum in nostro sermone discordat et diversos rivulorum tramites ducit unio, de fonte quaerendum est. Praetermitto eos codices quos a Luciano et Hesychio nuncupatos paucorum hominum adserit perversa contentio, quibus utique nec in Veteri instrumento post septuaginta interpretes emendare quid licuit nec in Novo profuit emendasse, cum multarum gentium linguis Scriptura ante translata doceat falsa esse quae addita sunt.

Igitur haec praesens praefatiuncula pollicetur quattuor tantum evangelia, quorum ordo iste est Mattheus Marcus Lucas Iohannes, codicum graecorum emendata conlatione sed veterum. Quae ne multum a lectionis latinae consuetudine discreparent, ita calamo imperavi-

mus ut, his tantum quae sensum videbantur mutare correctis, reliqua manere pateremur ut fuerant.

Canones quoque, quos Eusebius caesariensis episcopus alexandrinum secutus Ammonium in decem numeros ordinavit, sicut in graeco habentur expressimus, quo si quis de curiosis voluerit nosse quae in evangeliiis vel eadem vel vicina vel sola sint, eorum distinctione cognoscat. Magnus siquidem hic in nostris codicibus error inolevit, dum quod in eadem re alius evangelista plus dixit, in alio quia minus putaverint addiderunt; vel dum eundem sensum alius aliter expressit, ille qui unum e quattuor primum legerat, ad eius exemplum ceteros quoque aestimaverit emendandos. Unde accidit ut apud nos mixta sint omnia, et in Marco plura Lucae atque Matthei, rursum in Mattheo Iohannis et Marci, et in ceteris reliquorum quae aliis propria sunt inveniantur. Cum itaque canones legeris qui subiecti sunt, confusio- nis errore sublato, et similia omnium scies et singulis sua quaeque restitues. In canone primo concordant quattuor, Mattheus Marcus Lucas Iohannes; in secundo tres, Mattheus Marcus Lucas; in tertio tres, Mattheus Lucas Iohannes; in quarto tres, Mattheus Marcus Iohan- nes; in quinto duo, Mattheus Lucas; in sexto duo, Mattheus Marcus; in septimo duo, Mattheus Iohannes; in octavo duo, Lucas Marcus; in nono duo, Lucas Iohannes; in decimo propria unusquisque, quae non habentur in aliis, ediderunt. Singulis evangeliiis ab uno inci- piens usque ad finem librorum dispar numerus increscit. Hic nigro colore praescriptus sub se habet alium ex minio numerum discolorem, qui ad decem usque procedens indicat, prior numerus in quo sit canone requirendus. Cum igitur aperto codice verbi gratia illud sive il- lud capitulum scire volueris cuius canonis sit, statim ex subiecto numero doceberis, et re- currens ad principia in quibus canonum est distincta congeries, eodemque statim canone ex titulo frontis invento, illum quem quaerebas numerum eiusdem evangelistae qui et ipse ex inscriptione signatur invenies, atque e vicinia ceterorum tramitibus inspectis, quos numeros e regione habeant adnotabis; et cum scieris, recurre ad volumina singulorum et sine mora, repperis numeris quos ante signaveras, repperies et loca in quibus vel eadem vel vicina di- xerunt.

Opto ut in Christo valeas et memineris mei, papa beatissime.

EXPLICIT PRAEFATIO

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM MATTHEUM

1,¹ I / III Liber generationis Iesu Christi filii David filii Abraham
1,² Abraham genuit Isaac
Isaac autem genuit Iacob
Iacob autem genuit Iudam et fratres eius
1,³ Iudas autem genuit Phares et Zara de Thamar
Phares autem genuit Esrom
Esrom autem genuit Aram
1,⁴ Aram autem genuit Aminadab
Aminadab autem genuit Naasson
Naasson autem genuit Salmon
1,⁵ Salmon autem genuit Booz de Rachab
Booz autem genuit Obed ex Ruth
Obed autem genuit Iesse
Iesse autem genuit David regem
1,⁶ David autem rex genuit Salomonem ex ea quae fuit Uriae
1,⁷ Salomon autem genuit Roboam
Roboam autem genuit Abiam
Abia autem genuit Asa
1,⁸ Asa autem genuit Iosaphat
Iosaphat autem genuit Ioram
Ioram autem genuit Oziam
1,⁹ Ozias autem genuit Ioatham
Ioatham autem genuit Achaz
Achaz autem genuit Ezechiam
1,¹⁰ Ezechias autem genuit Manassen
Manasses autem genuit Amon
Amon autem genuit Iosiam
1,¹¹ Iosias autem genuit Iechoniam et fratres eius in transmigratione Babylonis
1,¹² et post transmigrationem Babylonis
Iechonias genuit Salathihel
Salathihel autem genuit Zorobabel
1,¹³ Zorobabel autem genuit Abiud
Abiud autem genuit Eliachim
Eliachim autem genuit Azor
1,¹⁴ Azor autem genuit Saddoc

Saddoc autem genuit Achim

Achim autem genuit Eliud

1,¹⁵Eliud autem genuit Eleazar

Eleazar autem genuit Matthan

Matthan autem genuit Iacob

1,¹⁶Iacob autem genuit Ioseph virum Mariae de qua natus est Iesus qui vocatur Christus

1,¹⁷II / X Omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim

et a David usque ad transmigrationem Babylonis generationes quattuordecim

et a transmigratione Babylonis usque ad Christum generationes quattuordecim

1,¹⁸III / V Christi autem generatio sic erat

cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph

antequam convenirent inventa est in utero habens de Spiritu Sancto

1,¹⁹III / X Ioseph autem vir eius cum esset iustus et nollet eam traducere

voluit occulte dimittere eam

1,²⁰haec autem eo cogitante

ecce angelus Domini in somnis apparuit ei dicens

Ioseph fili David noli timere accipere Mariam coniugem tuam

quod enim in ea natum est de Spiritu Sancto est

1,²¹pariet autem filium et vocabis nomen eius Iesum

ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum

1,²²hoc autem totum factum est

ut adimpleretur id quod dictum est a Domino per prophetam dicentem

1,²³ecce virgo in utero habebit et pariet filium et vocabunt nomen eius Emmanuhel

quod est interpretatum Nobiscum Deus

1,²⁴exsurgens autem Ioseph a somno fecit sicut praecepit ei angelus Domini

et accepit coniugem suam

1,²⁵et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum

et vocavit nomen eius Iesum

2,¹ cum ergo natus esset Iesus in Bethleem Iudaeae in diebus Herodis regis

ecce magi ab oriente venerunt Hierosolymam 2,²dicentes

ubi est qui natus est rex Iudaeorum

vidimus enim stellam eius in oriente

et venimus adorare eum

2,³audiens autem Herodes rex turbatus est et omnis Hierosolyma cum illo

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

2,⁴et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi
sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur
2,⁵V / VII At illi dixerunt ei in Bethleem Iudaeae
sic enim scriptum est per prophetam
2,⁶et tu Bethleem terra Iuda nequaquam minima es in principibus Iuda
ex te enim exiet dux qui reget populum meum Israhel
2,⁷VI / X Tunc Herodes clam vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stellae quae ap-
paruit eis
2,⁸et mittens illos in Bethleem dixit
ite et interrogate diligenter de puero
et cum inveneritis renuntiate mihi
ut et ego veniens adorem eum
2,⁹qui cum audissent regem abierunt
et ecce stella quam viderant in oriente antecedebat eos
usque dum veniens staret supra ubi erat puer
2,¹⁰videntes autem stellam gavisii sunt gaudio magno valde
2,¹¹et intrantes domum invenerunt puerum cum Maria matre eius
et procidentes adoraverunt eum
et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum tus et murram
2,¹²et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem
per aliam viam reversi sunt in regionem suam
2,¹³qui cum recessissent
ecce angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicens
surge et accipe puerum et matrem eius
et fuge in Aegyptum
et esto ibi usque dum dicam tibi
futurum est enim ut Herodes quaerat puerum ad perdendum eum
2,¹⁴qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et recessit in Aegyptum
2,¹⁵et erat ibi usque ad obitum Herodis
ut adimpleretur quod dictum est a Domino per prophetam dicentem
ex Aegypto vocavi filium meum
2,¹⁶tunc Herodes videns quoniam inlusus esset a magis iratus est valde
et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius
a bimatu et infra secundum tempus quod exquisierat a magis
2,¹⁷tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem

2,¹⁸vox in Rama audita est ploratus et ululatus multus
Rachel plorans filios suos et noluit consolari quia non sunt
2,¹⁹defuncto autem Herode
ecce apparuit angelus Domini in somnis Ioseph in Aegypto 2,²⁰dicens
surge et accipe puerum et matrem eius
et vade in terram Israhel
defuncti sunt enim qui quaerebant animam pueri
2,²¹qui surgens accepit puerum et matrem eius et venit in terram Israhel
2,²²audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudaea pro Herode patre suo timuit illo ire
et admonitus in somnis secessit in partes Galilaeae
2,²³et veniens habitavit in civitate quae vocatur Nazareth
ut adimpleretur quod dictum est per prophetas
quoniam Nazareus vocabitur
3,¹ VII / III In diebus autem illis venit Iohannes Baptista praedicans in deserto Iudaeae 3,²et
dicens
paenitentiam agite adpropinquavit enim regnum caelorum
3,³VIII / I Hic est enim qui dictus est per Esaiam prophetam dicentem
vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite semitas eius
3,⁴VIII / VI Ipse autem Iohannes habebat vestimentum de pilis camelorum
et zonam pelliciam circa lumbos suos
esca autem eius erat lucustae et mel silvestre
3,⁵tunc exiebat ad eum Hierosolyma et omnis Iudaea et omnis regio circa Iordanem
3,⁶et baptizabantur in Iordane ab eo confitentes peccata sua
3,⁷X / V Videns autem multos Pharisaeorum et Sadducaeorum venientes ad baptismum su-
um dixit eis
progenies viperarum quis demonstravit vobis fugere a futura ira
3,⁸facite ergo fructum dignum paenitentiae
3,⁹et ne velitis dicere intra vos patrem habemus Abraham
dico enim vobis quoniam potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae
3,¹⁰iam enim securis ad radicem arborum posita est
omnis ergo arbor quae non facit fructum bonum exciditur et in ignem mittitur
3,¹¹XI / I Ego quidem vos baptizo in aqua in paenitentiam
qui autem post me venturus est fortior me est
cuius non sum dignus calciamenta portare
ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni

3,¹²XII / V Cuius ventilabrum in manu sua
et permundabit aream suam

et congregabit triticum suum in horreum
paleas autem comburet igni inextinguibili

3,¹³XIII / X Tunc venit Iesus a Galilaea in Iordanen ad Iohannem ut baptizaretur ab eo

3,¹⁴Iohannes autem prohibebat eum dicens
ego a te debeo baptizari

et tu venis ad me

3,¹⁵respondens autem Iesus dixit ei
sine modo

sic enim decet nos implere omnem iustitiam
tunc dimisit eum

3,¹⁶XIII / I Baptizatus autem confestim ascendit de aqua

et ecce aperti sunt ei caeli

et vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam
venientem super se

3,¹⁷et ecce vox de caelis dicens

hic est Filius meus dilectus in quo mihi conplacui

4,¹ XV / II Tunc Iesus ductus est in desertum ab Spiritu ut temptaretur a diabolo

4,²XVI / V Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea esuriit

4,³et accedens temptator dixit ei

si Filius Dei es dic ut lapides isti panes fiant

4,⁴qui respondens dixit

scriptum est

non in pane solo vivet homo sed in omni verbo quod procedit de ore Dei

4,⁵tunc adsumit eum diabolus in sanctam civitatem

et statuit eum supra pinnaculum templi 4,⁶et dixit ei

si Filius Dei es mitte te deorsum

scriptum est enim

quia angelis suis mandabit de te et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum

4,⁷ait illi Iesus

rursum scriptum est

non temptabis Dominum Deum tuum

4,⁸iterum adsumit eum diabolus in montem excelsum valde

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum
4,⁹et dixit illi
haec tibi omnia dabo si cadens adoraveris me
4,¹⁰tunc dicit ei Iesus
vade Satanas
scriptum est
Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies
4,¹¹XVII / VI Tunc reliquit eum diabolus
et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei
4,¹²XVIII / IIII Cum autem audisset quod Iohannes traditus esset secessit in Galilaeam
4,¹³XVIII / VII Et relicta civitate Nazareth
venit et habitavit in Capharnaum maritimam in finibus Zabulon et Nephtalim
4,¹⁴ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam
4,¹⁵terra Zabulon et terra Nephtalim via maris trans Iordanen Galilaeae gentium
4,¹⁶populus qui sedebat in tenebris lucem vidit magnam
et sedentibus in regione et umbra mortis lux orta est eis
4,¹⁷XX / VI Exinde coepit Iesus praedicare et dicere
paenitentiam agite adpropinquavit enim regnum caelorum
4,¹⁸ambulans autem iuxta mare Galilaeae vidit duos fratres
Simonem qui vocatur Petrus et Andream fratrem eius
mittentes rete in mare erant enim piscatores
4,¹⁹XXI / II Et ait illis
venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum
4,²⁰at illi continuo relictis retibus secuti sunt eum
4,²¹XXII / VI Et procedens inde vidit alios duos fratres
Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius
in navi cum Zebedaeo patre eorum reficientes retia sua
et vocavit eos
4,²²illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt eum
4,²³XXIII / I Et circumibat Iesus totam Galilaeam docens in synagogis eorum
et praedicans evangelium regni
et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem in populo
4,²⁴et abiit opinio eius in totam Syriam
et obtulerunt ei omnes male habentes variis languoribus et tormentis comprehensos
et qui daemonia habebant et lunaticos et paralyticos

et curavit eos

4,²⁵et secutae sunt eum turbae multae de Galilaea et Decapoli et Hierosolymis et Iudaea et de trans Iordanen

5,¹ XXIII / X Videns autem turbas ascendit in montem

et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius

5,²XXV / V Et aperiens os suum docebat eos dicens

5,³beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum caelorum

5,⁴XXVI / X Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram

5,⁵XXVII / V Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur

5,⁶XXVIII / V Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam quoniam ipsi saturabuntur

5,⁷XXVIII / X Beati misericordes quia ipsi misericordiam consequentur

5,⁸beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt

5,⁹beati pacifici quoniam filii Dei vocabuntur

5,¹⁰beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam quoniam ipsorum est regnum caelorum

5,¹¹XXX / V Beati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint

et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me

5,¹²gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in caelis
sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos

5,¹³XXXI / II Vos estis sal terrae

quod si sal evanuerit in quo sallietur

ad nihilum valet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus

5,¹⁴XXXII / II Vos estis lux mundi

non potest civitas abscondi supra montem posita

5,¹⁵neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio
sed super candelabrum

ut luceat omnibus qui in domo sunt

5,¹⁶sic luceat lux vestra coram hominibus

ut videant vestra bona opera

et glorificent Patrem vestrum qui in caelis est

5,¹⁷XXXIII / X Nolite putare quoniam veni solvere legem aut prophetas
non veni solvere sed adimplere

5,¹⁸XXXIII / V Amen quippe dico vobis

donec transeat caelum et terra

iota unum aut unus apex non praeteribit a lege donec omnia fiant

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

5,¹⁹XXXV / X Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines
minimus vocabitur in regno caelorum
qui autem fecerit et docuerit
hic magnus vocabitur in regno caelorum
5,²⁰dico enim vobis quia nisi abundaverit iustitia vestra plus quam scribarum et Pharisaeo-
rum
non intrabitis in regnum caelorum
5,²¹audistis quia dictum est antiquis non occides
qui autem occiderit reus erit iudicio
5,²²ego autem dico vobis
quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio
qui autem dixerit fratri suo racha reus erit concilio
qui autem dixerit fatue reus erit gehennae ignis
5,²³si ergo offeres munus tuum ad altare
et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te
5,²⁴relinque ibi munus tuum ante altare
et vade prius reconciliare fratri tuo
et tunc veniens offers munus tuum
5,²⁵XXXVI / V Esto consentiens adversario tuo cito dum es in via cum eo
ne forte tradat te adversarius iudici
et iudex tradat te ministro et in carcerem mittaris
5,²⁶amen dico tibi non exies inde donec reddas novissimum quadrantem
5,²⁷XXXVII / X Audistis quia dictum est antiquis non moechaberis
5,²⁸ego autem dico vobis
quoniam omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam
iam moechatus est eam in corde suo
5,²⁹quod si oculus tuus dexter scandalizat te
erue eum et proice abs te
expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum
quam totum corpus tuum mittatur in gehennam
5,³⁰et si dextera manus tua scandalizat te
abscide eam et proice abs te
expedit tibi ut pereat unum membrorum tuorum
quam totum corpus tuum eat in gehennam
5,³¹dictum est autem quicumque dimiserit uxorem suam det illi libellum repudii

5,³²ego autem dico vobis
quia omnis qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa
facit eam moechari
et qui dimissam duxerit adulterat
5,³³iterum audistis quia dictum est antiquis non peierabis
reddes autem Domino iuramenta tua
5,³⁴ego autem dico vobis non iurare omnino
neque per caelum quia thronus Dei est
5,³⁵neque per terram quia scabillum est pedum eius
neque per Hierosolymam quia civitas est magni Regis
5,³⁶neque per caput tuum iuraveris
quia non potes unum capillum album facere aut nigrum
5,³⁷sit autem sermo vester est est non non
quod autem his abundantius est a malo est
5,³⁸audistis quia dictum est
oculum pro oculo et dentem pro dente
5,³⁹ego autem dico vobis non resistere malo
XXXVIII / V Sed si quis te percusserit in dextera maxilla tua praebe illi et alteram
5,⁴⁰et ei qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere remitte ei et pallium
5,⁴¹XXXVIII / X Et quicumque te angariaverit mille passus vade cum illo alia duo
5,⁴²qui petit a te da ei
et volenti mutuari a te ne avertaris
5,⁴³audistis quia dictum est
diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum
5,⁴⁴XL / V Ego autem dico vobis
diligite inimicos vestros
benefacite his qui oderunt vos
et orate pro persequentibus et calumniantibus vos
5,⁴⁵ut sitis filii Patris vestri qui in caelis est
qui solem suum oriri facit super bonos et malos
et pluit super iustos et iniustos
5,⁴⁶XLI / V Si enim diligatis eos qui vos diligunt quam mercedem habebitis
nonne et publicani hoc faciunt
5,⁴⁷et si salutaveritis fratres vestros tantum quid amplius facitis
nonne et ethnici hoc faciunt

5,⁴⁸estote ergo vos perfecti sicut et Pater vester caelestis perfectus est
6,¹ XLII / X Adtendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis
alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum qui in caelis est
6,²cum ergo facies elemosynam noli tuba canere ante te
sicut hypocritae faciunt in synagogis et in vicis ut honorificentur ab hominibus
amen dico vobis receperunt mercedem suam
6,³te autem faciente elemosynam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua
6,⁴ut sit elemosyna tua in abscondito
et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi
6,⁵et cum oratis non eritis sicut hypocritae
qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare
ut videantur ab hominibus
amen dico vobis receperunt mercedem suam
6,⁶tu autem cum orabis intra in cubiculum tuum
et cluso ostio tuo ora Patrem tuum in abscondito
et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi
6,⁷XLIII / V Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici
putant enim quia in multiloquio suo exaudiantur
6,⁸nolite ergo adsimilari eis
scit enim Pater vester quibus opus sit vobis antequam petatis eum
6,⁹sic ergo vos orabitis
Pater noster qui in caelis es
sanctificetur nomen tuum
6,¹⁰veniat regnum tuum
fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra
6,¹¹panem nostrum supersubstantialem da nobis hodie
6,¹²et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimisimus debitoribus nostris
6,¹³et ne inducas nos in temptationem
sed libera nos a malo
6,¹⁴XLIII / VI Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum
dimittet et vobis Pater vester caelestis delicta vestra
6,¹⁵si autem non dimiseritis hominibus
nec Pater vester dimittet peccata vestra
6,¹⁶XLV / X Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut hypocritae tristes
demoliuntur enim facies suas ut pareant hominibus ieiunantes

amen dico vobis quia receperunt mercedem suam
6,¹⁷tu autem cum ieiunas ungue caput tuum et faciem tuam lava
6,¹⁸ne videaris hominibus ieiunans
sed Patri tuo qui est in abscondito
et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi
6,¹⁹nolite thesaurizare vobis thesauros in terra
ubi erugo et tinea demolitur
ubi fures effodiunt et furantur
6,²⁰XLVI / V Thesaurizate autem vobis thesauros in caelo
ubi neque erugo neque tinea demolitur
et ubi fures non effodiunt nec furantur
6,²¹ubi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuum
6,²²XLVII / V Lucerna corporis est oculus
si fuerit oculus tuus simplex
totum corpus tuum lucidum erit
6,²³si autem oculus tuus nequam fuerit
totum corpus tuum tenebrosum erit
si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt
tenebrae quantaerunt
6,²⁴XLVIII / V Nemo potest duobus dominis servire
aut enim unum odio habebit et alterum diligit
aut unum sustinebit et alterum contemnet
non potestis Deo servire et mammonae
6,²⁵XLVIII / V Ideo dico vobis
ne solliciti sitis animae vestrae quid manducetis
neque corpori vestro quid induamini
nonne anima plus est quam esca
et corpus plus est quam vestimentum
6,²⁶respicite volatilia caeli
quoniam non serunt neque metunt neque congregant in horrea
et Pater vester caelestis pascit illa
nonne vos magis pluris estis illis
6,²⁷quis autem vestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum
6,²⁸et de vestimento quid solliciti estis
considerate lilia agri quomodo crescunt

non laborant nec nent
6,²⁹dico autem vobis
quoniam nec Salomon in omni gloria sua coopertus est sicut unum ex istis
6,³⁰si autem faenum agri quod hodie est et cras in clibanum mittitur Deus sic vestit
quanto magis vos minimae fidei
6,³¹nolite ergo solliciti esse dicentes
quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur
6,³²haec enim omnia gentes inquirunt
scit enim Pater vester quia his omnibus indigetis
6,³³quaerite autem primum regnum et iustitiam eius
et omnia haec adicientur vobis
6,³⁴nolite ergo esse solliciti in crastinum
crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse
sufficit diei malitia sua
7,¹ L / II Nolite iudicare ut non iudicemini
7,²in quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini
et in qua mensura mensi fueritis metietur vobis
7,³LI / V Quid autem vides festucam in oculo fratris tui
et trabem in oculo tuo non vides
7,⁴aut quomodo dicis fratri tuo
sine eiciam festucam de oculo tuo
et ecce trabis est in oculo tuo
7,⁵hypocrita eice primum trabem de oculo tuo
et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui
7,⁶LII / X Nolite dare sanctum canibus
neque mittatis margaritas vestras ante porcos
ne forte conculcent eas pedibus suis
et conversi dirumpant vos
7,⁷LIII / V Petite et dabitur vobis
quaerite et invenietis
pulsate et aperietur vobis
7,⁸omnis enim qui petit accipit
et qui quaerit invenit
et pulsanti aperietur
7,⁹aut quis est ex vobis homo quem si petierit filius suus panem

numquid lapidem porriget ei
7,¹⁰ aut si piscem petet
numquid serpentem porriget ei
7,¹¹ si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filiis vestris
quanto magis Pater vester qui in caelis est dabit bona petentibus se
7,¹² LVIII / V Omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines et vos facite eis
haec est enim lex et prophetae
7,¹³ LV / V Intrate per angustam portam
quia lata porta et spatiosa via quae ducit ad perditionem
et multi sunt qui intrant per eam
7,¹⁴ quam angusta porta et arta via quae ducit ad vitam
et pauci sunt qui inveniunt eam
7,¹⁵ LVI / X Adtendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium
intrinsicus autem sunt lupi rapaces
7,¹⁶ a fructibus eorum cognoscetis eos
LVII / V Numquid colligunt de spinis uvas aut de tribulis ficus
7,¹⁷ LVIII / V Sic omnis arbor bona fructus bonos facit
mala autem arbor fructus malos facit
7,¹⁸ non potest arbor bona fructus malos facere
neque arbor mala fructus bonos facere
7,¹⁹ omnis arbor quae non facit fructum bonum exciditur et in ignem mittitur
7,²⁰ igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos
7,²¹ LVIII / III Non omnis qui dicit mihi Domine Domine intrabit in regnum caelorum
sed qui facit voluntatem Patris mei qui in caelis est
ipse intrabit in regnum caelorum
7,²² LX / V Multi dicent mihi in illa die Domine Domine
nonne in nomine tuo prophetavimus
et in tuo nomine daemona eiecimus
et in tuo nomine virtutes multas fecimus
7,²³ et tunc confitebor illis quia numquam novi vos
discedite a me qui operamini iniquitatem
7,²⁴ LXI / V Omnis ergo qui audit verba mea haec et facit ea
adsimilabitur viro sapienti qui aedificavit domum suam supra petram
7,²⁵ et descendit pluvia
et venerunt flumina

et flaverunt venti
et inruerunt in domum illam et non cecidit
fundata enim erat super petram
7,²⁶et omnis qui audit verba mea haec et non facit ea
similis erit viro stulto qui aedificavit domum suam supra harenam
7,²⁷et descendit pluvia
et venerunt flumina
et flaverunt venti
et inruerunt in domum illam et cecidit et fuit ruina eius magna
7,²⁸LXII / II Et factum est cum consummasset Iesus verba haec
admirabantur turbae super doctrinam eius
7,²⁹erat enim docens eos sicut potestatem habens
non sicut scribae eorum et Pharisei
8,¹ LXIII / II Cum autem descendisset de monte secutae sunt eum turbae multae
8,²et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens
Domine si vis potes me mundare
8,³et extendens manum tetigit eum Iesus dicens
volo mundare
et confestim mundata est lepra eius
8,⁴et ait illi Iesus
vide nemini dixeris
sed vade ostende te sacerdoti
et offer munus quod praecepit Moses in testimonium illis
8,⁵LXIII / III Cum autem introisset Capharnaum
accessit ad eum centurio rogans eum 8,⁶et dicens
Domine puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur
8,⁷et ait illi Iesus
ego veniam et curabo eum
8,⁸et respondens centurio ait
Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum
sed tantum dic verbo et sanabitur puer meus
8,⁹nam et ego homo sum sub potestate
habens sub me milites
et dico huic vade et vadit
et alio veni et venit

et servo meo fac hoc et facit
8,¹⁰audiens autem Iesus miratus est
et sequentibus se dixit
amen dico vobis non inveni tantam fidem in Israhel
8,¹¹LXV / V Dico autem vobis
quod multi ab oriente et occidente venient
et recumbent cum Abraham et Isaac et Iacob in regno caelorum
8,¹²filii autem regni eicientur in tenebras exteriores
ibi erit fletus et stridor dentium
8,¹³LXVI / V Et dixit Iesus centurioni
vade et sicut credidisti fiat tibi
et sanatus est puer in hora illa
8,¹⁴LXVII / II Et cum venisset Iesus in domum Petri
vidit socrum eius iacentem et febricitantem
8,¹⁵et tetigit manum eius et dimisit eam febris
et surrexit et ministrabat eis
8,¹⁶vespere autem facto obtulerunt ei multos daemonia habentes
et eiciebat spiritus verbo
et omnes male habentes curavit
8,¹⁷ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem
ipse infirmitates nostras accepit et aegrotationes portavit
8,¹⁸videns autem Iesus turbas multas circum se iussit ire trans fretum
8,¹⁹LXVIII / V Et accedens unus scriba ait illi
magister sequar te quocumque ieris
8,²⁰et dicit ei Iesus
vulpes foveas habent et volucres caeli tabernacula
Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet
8,²¹alius autem de discipulis eius ait illi
Domine permittite me primum ire et sepelire patrem meum
8,²²Iesus autem ait illi
sequere me
et dimitte mortuos sepelire mortuos suos
8,²³LXVIII / II Et ascendente eo in navicula secuti sunt eum discipuli eius
8,²⁴et ecce motus magnus factus est in mari
ita ut navicula operiretur fluctibus

ipse vero dormiebat
8,²⁵et accesserunt et suscitaverunt eum dicentes
Domine salva nos perimus
8,²⁶et dicit eis
quid timidi estis modicae fidei
tunc surgens imperavit ventis et mari
et facta est tranquillitas magna
8,²⁷porro homines mirati sunt dicentes
qualis est hic quia et venti et mare oboediunt ei
8,²⁸et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum
occurrerunt ei duo habentes daemonia
de monumentis exeuntes
saevi nimis ita ut nemo posset transire per viam illam
8,²⁹et ecce clamaverunt dicentes
quid nobis et tibi Fili Dei
venisti huc ante tempus torquere nos
8,³⁰erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens
8,³¹daemones autem rogabant eum dicentes
si eicis nos mitte nos in gregem porcorum
8,³²et ait illis ite
at illi exeuntes abierunt in porcos
et ecce impetu abiit totus grex per praeceps in mare
et mortui sunt in aquis
8,³³pastores autem fugerunt
et venientes in civitatem nuntiaverunt omnia
et de his qui daemonia habuerant
8,³⁴et ecce tota civitas exiit obviam Iesu
et viso eo rogabant ut transiret a finibus eorum
9,¹ LXX / I Et ascendens in naviculam transfretavit et venit in civitatem suam
9,²et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto
et videns Iesus fidem illorum dixit paralytico
confide fili remittuntur tibi peccata tua
9,³et ecce quidam de scribis dixerunt intra se
hic blasphematur
9,⁴et cum vidisset Iesus cogitationes eorum dixit

ut quid cogitatis mala in cordibus vestris
9,⁵quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata
aut dicere surge et ambula
9,⁶ut sciatis autem quoniam Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata
tunc ait paralytico
surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam
9,⁷et surrexit et abiit in domum suam
9,⁸videntes autem turbae timuerunt
et glorificaverunt Deum qui dedit potestatem talem hominibus
9,⁹LXXI / II Et cum transiret inde Iesus
vidit hominem sedentem in teloneo Mattheum nomine
et ait illi sequere me
et surgens secutus est eum
9,¹⁰LXXII / II Et factum est discumbente eo in domo
ecce multi publicani et peccatores venientes discumbebant cum Iesu et discipulis eius
9,¹¹et videntes Pharisei dicebant discipulis eius
quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester
9,¹²LXXIII / II At Iesus audiens ait
non est opus valentibus medico sed male habentibus
9,¹³euntes autem discite quid est misericordiam volo et non sacrificium
non enim veni vocare iustos sed peccatores
9,¹⁴tunc accesserunt ad eum discipuli Iohannis dicentes
quare nos et Pharisei ieiunamus frequenter
discipuli autem tui non ieiunant
9,¹⁵et ait illis Iesus
numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus
venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt
9,¹⁶nemo autem inmittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus
tollit enim plenitudinem eius a vestimento et peior scissura fit
9,¹⁷neque mittunt vinum novum in utres veteres
alioquin rumpuntur utres et vinum effunditur et utres pereunt
sed vinum novum in utres novos mittunt et ambo conservantur
9,¹⁸LXXIII / II Haec illo loquente ad eos
ecce princeps unus accessit et adorabat eum dicens
filia mea modo defuncta est

sed veni inpone manum super eam et vivet
9,¹⁹et surgens Iesus sequebatur eum et discipuli eius
9,²⁰et ecce mulier quae sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis
accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius
9,²¹dicebat enim intra se
si tetigero tantum vestimentum eius salva ero
9,²²at Iesus conversus et videns eam dixit
confide filia fides tua te salvam fecit
et salva facta est mulier ex illa hora
9,²³et cum venisset Iesus in domum principis
et vidisset tibicines et turbam tumultuantem 9,²⁴dicebat
recedite non est enim mortua puella sed dormit
et deridebant eum
9,²⁵et cum eiecta esset turba
intravit et tenuit manum eius et surrexit puella
9,²⁶et exiit fama haec in universam terram illam
9,²⁷LXXV / X Et transeunte inde Iesu secuti sunt eum duo caeci clamantes et dicentes
miserere nostri Fili David
9,²⁸cum autem venisset domum accesserunt ad eum caeci
et dicit eis Iesus
creditis quia possum hoc facere vobis
dicunt ei utique Domine
9,²⁹tunc tetigit oculos eorum dicens
secundum fidem vestram fiat vobis
9,³⁰et aperti sunt oculi illorum
et comminatus est illis Iesus dicens
videte ne quis sciat
9,³¹illi autem exeuntes diffamaverunt eum in tota terra illa
9,³²egressis autem illis
ecce obtulerunt ei hominem mutum daemonium habentem
9,³³et eiecto daemone locutus est mutus
et miratae sunt turbae dicentes
numquam paruit sic in Israhel
9,³⁴Pharisaei autem dicebant
in principe daemoniorum eicit daemones

9,³⁵LXXVI / II Et circumibat Iesus civitates omnes et castella
docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni
et curans omnem languorem et omnem infirmitatem
9,³⁶LXXVII / VI Videns autem turbas misertus est eis
quia erant vexati et iacentes sicut oves non habentes pastorem
9,³⁷LXXVIII / V Tunc dicit discipulis suis
messis quidem multa operarii autem pauci
9,³⁸rogate ergo dominum messis ut eiciat operarios in messem suam
10,¹ LXXVIII / II Et convocatis duodecim discipulis suis
dedit illis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos
et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem
10,²LXXX / II Duodecim autem apostolorum nomina sunt haec
primus Simon qui dicitur Petrus et Andreas frater eius
10,³Iacobus Zebedaei et Iohannes frater eius
Philippus et Bartholomeus
Thomas et Mattheus publicanus
et Iacobus Alpei et Thaddeus
10,⁴Simon Cananeus et Iudas Scariotes qui et tradidit eum
10,⁵LXXXI / X Hos duodecim misit Iesus praecipiens eis et dicens
in viam gentium ne abieritis
et in civitates Samaritanorum ne intraveritis
10,⁶sed potius ite ad oves quae perierunt domus Israhel
10,⁷LXXXII / II Euntes autem praedicate dicentes
quia adpropinquavit regnum caelorum
10,⁸infirmos curate
mortuos suscite
leprosos mundate
daemones eicite
gratis accepistis gratis date
10,⁹nolite possidere aurum neque argentum
neque pecuniam in zonis vestris
10,¹⁰non peram in via
neque duas tunicas
neque calciamenta
neque virgam

dignus enim est operarius cibo suo
10,¹¹LXXXIII / II In quamcumque civitatem aut castellum intraveritis
interrogate quis in ea dignus sit
et ibi manete donec exeatis
10,¹²LXXXIII / V Intrantes autem in domum salutate eam
10,¹³et siquidem fuerit domus digna
veniat pax vestra super eam
si autem non fuerit digna
pax vestra ad vos revertatur
10,¹⁴LXXXV / II Et quicumque non receperit vos neque audierit sermones vestros
exeuntes foras de domo vel de civitate excutite pulverem de pedibus vestris
10,¹⁵amen dico vobis
tolerabilius erit terrae Sodomorum et Gomorraeorum in die iudicii quam illi civitati
10,¹⁶LXXXVI / V Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum
estote ergo prudentes sicut serpentes
et simplices sicut columbae
10,¹⁷LXXXVII / VI Cavete autem ab hominibus
tradent enim vos in conciliis
et in synagogis suis flagellabunt vos
10,¹⁸et ad praesides et ad reges ducemini propter me in testimonium illis et gentibus
10,¹⁹LXXXVIII / II Cum autem tradent vos
nolite cogitare quomodo aut quid loquamini
dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini
10,²⁰non enim vos estis qui loquimini
sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis
10,²¹tradet autem frater fratrem in mortem
et pater filium
et insurgent filii in parentes et morte eos adficiant
10,²²et eritis odio omnibus propter nomen meum
qui autem perseveraverit in finem hic salvus erit
10,²³LXXXVIII / X Cum autem persequentur vos in civitate ista
fugite in aliam
amen enim dico vobis
non consummabitis civitates Israhel
donec veniat Filius hominis

10,²⁴XC / III Non est discipulus super magistrum
nec servus super dominum suum
10,²⁵sufficit discipulo ut sit sicut magister eius
et servus sicut dominus eius
XCI / X Si patrem familias Beelzebub vocaverunt
quanto magis domesticos eius
10,²⁶ne ergo timueritis eos
XCII / II Nihil enim opertum quod non revelabitur
et occultum quod non scietur
10,²⁷XCIII / V Quod dico vobis in tenebris dicite in lumine
et quod in aure auditis praedicate super tecta
10,²⁸et nolite timere eos qui occidunt corpus
animam autem non possunt occidere
sed potius eum timete qui potest et animam et corpus perdere in gehennam
10,²⁹nonne duo passeress asse veneunt
et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro
10,³⁰vestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt
10,³¹nolite ergo timere
multis passeribus meliores estis vos
10,³²omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus
confitebor et ego eum coram Patre meo qui est in caelis
10,³³XCIII / II Qui autem negaverit me coram hominibus
negabo et ego eum coram Patre meo qui est in caelis
10,³⁴XCV / V Nolite arbitrari quia venerim mittere pacem in terram
non veni pacem mittere sed gladium
10,³⁵veni enim separare hominem adversus patrem suum
et filiam adversus matrem suam
et nurum adversus socrum suam
10,³⁶et inimici hominis domestici eius
10,³⁷XCVI / V Qui amat patrem aut matrem plus quam me
non est me dignus
et qui amat filium aut filiam super me
non est me dignus
10,³⁸et qui non accipit crucem suam et sequitur me
non est me dignus

10,³⁹XCVII / III Qui invenit animam suam perdet illam
et qui perdidit animam suam propter me inveniet eam
10,⁴⁰XCVIII / I Qui recipit vos me recipit
et qui me recipit recipit eum qui me misit
10,⁴¹XCVIII / X Qui recipit prophetam in nomine prophetae mercedem prophetae accipiet
et qui recipit iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet
10,⁴²C / VI Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquae frigidae tantum
in nomine discipuli
amen dico vobis non perdet mercedem suam
11,¹CI / X Et factum est cum consummasset Iesus praecipiens duodecim discipulis suis
transiit inde ut doceret et praedicaret in civitatibus eorum
11,²CII / V Iohannes autem cum audisset in vinculis opera Christi
mittens duos de discipulis suis 11,³ait illi
tu es qui venturus es an alium expectamus
11,⁴et respondens Iesus ait illis
euntes renuntiate Iohanni quae auditis et videtis
11,⁵caeci vident
claudi ambulant
leprosi mundantur
surdi audiunt
mortui resurgunt
pauperes evangelizantur
11,⁶et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me
11,⁷illis autem abeuntibus
coepit Iesus dicere ad turbas de Iohanne
quid existis in desertum videre
harundinem vento agitatam
11,⁸sed quid existis videre
hominem mollibus vestitum
ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt
11,⁹sed quid existis videre
prophetam
etiam dico vobis et plus quam prophetam
11,¹⁰CIII / II Hic enim est de quo scriptum est
ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam ante te

11,¹¹ CIII / V Amen dico vobis
non surrexit inter natos mulierum maior Iohanne Baptista
qui autem minor est in regno caelorum maior est illo
11,¹² CV / V A diebus autem Iohannis Baptistae usque nunc regnum caelorum vim patitur
et violenti rapiunt illud
11,¹³ CVI / X Omnes enim prophetae et lex usque ad Iohannem prophetaverunt
11,¹⁴ et si vultis recipere ipse est Helias qui venturus est
11,¹⁵ qui habet aures audiendi audiat
11,¹⁶ CVII / V Cui autem similem aestimabo generationem istam
similis est pueris sedentibus in foro
qui clamantes coequalibus 11,¹⁷ dicunt
cecinimus vobis et non saltastis
lamentavimus et non planxistis
11,¹⁸ venit enim Iohannes neque manducans neque bibens
et dicunt daemonium habet
11,¹⁹ venit Filius hominis manducans et bibens
et dicunt
ecce homo vorax et potator vini
publicanorum et peccatorum amicus
et iustificata est sapientia a filiis suis
11,²⁰ CVIII / V Tunc coepit exprobrare civitatibus in quibus factae sunt plurimae virtutes ei-
us
quia non egissent paenitentiam
11,²¹ vae tibi Corazain
vae tibi Bethsaida
quia si in Tyro et Sidone factae essent virtutes quae factae sunt in vobis
olim in cilicio et cinere paenitentiam egissent
11,²² verumtamen dico vobis
Tyro et Sidoni remissius erit in die iudicii quam vobis
11,²³ et tu Capharnaum numquid usque in caelum exaltaberis
usque in infernum descendes
CVIII / X Quia si in Sodomis factae fuissent virtutes quae factae sunt in te
forte mansissent usque in hunc diem
11,²⁴ verumtamen dico vobis
quia terrae Sodomorum remissius erit in die iudicii quam tibi

11,²⁵CX / V In illo tempore respondens Iesus dixit
confiteor tibi Pater Domine caeli et terrae
quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus
et revelasti ea parvulis
11,²⁶ita Pater quoniam sic fuit placitum ante te
11,²⁷CXI / III Omnia mihi tradita sunt a Patre meo
CXII / III Et nemo novit Filium nisi Pater
neque Patrem quis novit nisi Filius
et cui voluerit Filius revelare
11,²⁸CXIII / X Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis
et ego reficiam vos
11,²⁹tollite iugum meum super vos
et discite a me quia mitis sum et humilis corde
et invenientis requiem animabus vestris
11,³⁰iugum enim meum suave est et onus meum leve est
12,¹ CXIII / II In illo tempore abiit Iesus sabbato per sata
discipuli autem eius esurientes coeperunt vellere spicas et manducare
12,²Pharisaei autem videntes dixerunt ei
ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis
12,³at ille dixit eis
non legistis quid fecerit David quando esuriit et qui cum eo erant
12,⁴quomodo intravit in domum Dei et panes propositionis comedit
quos non licebat ei edere neque his qui cum eo erant
nisi solis sacerdotibus
12,⁵CXV / X Aut non legistis in lege
quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant et sine crimine sunt
12,⁶dico autem vobis quia templo maior est hic
12,⁷si autem sciretis quid est misericordiam volo et non sacrificium
numquam condemnassetis innocentes
12,⁸dominus est enim Filius hominis etiam sabbati
12,⁹CXVI / II V Et cum inde transisset venit in synagogam eorum
12,¹⁰et ecce homo manum habens aridam
et interrogabant eum dicentes
si licet sabbatis curare
ut accusarent eum

12,¹¹ ipse autem dixit illis
quis erit ex vobis homo qui habeat ovem unam
et si ceciderit haec sabbatis in foveam
nonne tenebit et levabit eam
12,¹² quanto magis melior est homo ove
itaque licet sabbatis benefacere
12,¹³ tunc ait homini
extende manum tuam
et extendit
et restituta est sanitati sicut altera
12,¹⁴ CXVII / IIII Exeuntes autem Pharisei consilium faciebant adversus eum
quomodo eum perderent
12,¹⁵ CXVIII / X Iesus autem sciens recessit inde
et secuti sunt eum multi et curavit eos omnes
12,¹⁶ et praecepit eis ne manifestum eum facerent
12,¹⁷ ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem
12,¹⁸ ecce puer meus quem elegi
dilectus meus in quo bene placuit animae meae
ponam spiritum meum super eum et iudicium gentibus nuntiabit
12,¹⁹ non contendet neque clamabit neque audiet aliquis in plateis vocem eius
12,²⁰ harundinem quassatam non confringet et linum fumigans non extinguet
donec eiciat ad victoriam iudicium
12,²¹ et in nomine eius gentes sperabunt
12,²² CXVIII / V Tunc oblatus est ei daemonium habens caecus et mutus et curavit eum
ita ut loqueretur et videret
12,²³ CXX / VII Et stupebant omnes turbae et dicebant
numquid hic est Filius David
12,²⁴ CXXI / II Pharisei autem audientes dixerunt
hic non eicit daemones nisi in Beelzebub principe daemoniorum
12,²⁵ CXXII / II Iesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis
omne regnum divisum contra se desolatur
et omnis civitas vel domus divisa contra se non stabit
12,²⁶ et si Satanas Satanam eicit adversus se divisus est
quomodo ergo stabit regnum eius
12,²⁷ et si ego in Beelzebub eicio daemones

fili vestri in quo eiciunt
ideo ipsi iudices erunt vestri
12,²⁸si autem ego in Spiritu Dei eicio daemones
igitur pervenit in vos regnum Dei
12,²⁹aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis
et vasa eius diripere
nisi prius alligaverit fortem
et tunc domum illius diripiat
12,³⁰qui non est mecum contra me est
et qui non congregat mecum spargit
12,³¹CXXIII / II Ideo dico vobis
omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus
Spiritus autem blasphemia non remittetur
12,³²et quicumque dixerit verbum contra Filium hominis remittetur ei
qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum non remittetur ei neque in hoc saeculo neque in
futuro
12,³³CXXIII / X Aut facite arborem bonam et fructum eius bonum
aut facite arborem malam et fructum eius malum
siquidem ex fructu arbor agnoscitur
12,³⁴progenies viperarum quomodo potestis bona loqui cum sitis mali
ex abundantia enim cordis os loquitur
12,³⁵CXXV / V Bonus homo de bono thesauro profert bona
et malus homo de malo thesauro profert mala
12,³⁶CXXVI / X Dico autem vobis
quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines
reddent rationem de eo in die iudicii
12,³⁷ex verbis enim tuis iustificaberis
et ex verbis tuis condemnaberis
12,³⁸CXXVII / V Tunc responderunt ei quidam de scribis et Phariseis dicentes
magister volumus a te signum videre
12,³⁹CXXVIII / V Qui respondens ait illis
generatio mala et adultera signum quaerit
et signum non dabitur ei nisi signum Ioniae prophetae
12,⁴⁰sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus
sic erit Filius hominis in corde terrae tribus diebus et tribus noctibus

12,⁴¹viri ninevitarum surgent in iudicio cum generatione ista
et condemnabunt eam
quia paenitentiam egerunt in praedicatione Ionae
et ecce plus quam Iona hic
12,⁴²regina austri surget in iudicio cum generatione ista
et condemnabit eam
quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis
et ecce plus quam Salomon hic
12,⁴³CXXVIII / V Cum autem immundus spiritus exierit ab homine
ambulat per loca arida quaerens requiem et non invenit
12,⁴⁴tunc dicit revertar in domum meam unde exivi
et veniens invenit vacantem
scopis mundatam et ornatam
12,⁴⁵tunc vadit et adsumit septem alios spiritus secum nequiores se
et intrantes habitant ibi
et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus
sic erit et generationi huic pessimae
12,⁴⁶CXXX / II Adhuc eo loquente ad turbas
ecce mater eius et fratres stabant foris quaerentes loqui ei
12,⁴⁷dixit autem ei quidam
ecce mater tua et fratres tui foris stant quaerentes te
12,⁴⁸at ipse respondens dicenti sibi ait
quae est mater mea et qui sunt fratres mei
12,⁴⁹et extendens manum in discipulos suos dixit
ecce mater mea et fratres mei
12,⁵⁰quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei qui in caelis est
ipse meus et frater et soror et mater est
13,¹ CXXXI / II In illo die exiens Iesus de domo sedebat secus mare
13,²et congregatae sunt ad eum turbae multae
ita ut in naviculam ascendens sederet
et omnis turba stabat in litore
13,³et locutus est eis multa in parabolis dicens
ecce exiit qui seminat seminare
13,⁴et dum seminat
quaedam ceciderunt secus viam

et venerunt volucres et comederunt ea
13,⁵ alia autem ceciderunt in petrosa ubi non habebat terram multam
et continuo exorta sunt quia non habebant altitudinem terrae
13,⁶ sole autem orto aestuaverunt
et quia non habebant radicem aruerunt
13,⁷ alia autem ceciderunt in spinas
et creverunt spinae et suffocaverunt ea
13,⁸ alia vero ceciderunt in terram bonam
et dabant fructum
aliud centesimum
aliud sexagesimum
aliud tricesimum
13,⁹ qui habet aures audiendi audiat
13,¹⁰ et accedentes discipuli dixerunt ei
quare in parabolis loqueris eis
13,¹¹ qui respondens ait illis
quia vobis datum est nosse mysteria regni caelorum
illis autem non est datum
13,¹² CXXXII / V Qui enim habet dabitur ei et abundabit
qui autem non habet et quod habet auferetur ab eo
13,¹³ CXXXIII / I Ideo in parabolis loquor eis quia videntes non vident
et audientes non audiunt neque intellegunt
13,¹⁴ et adimpletur eis prophetia Esaiiae dicens
auditu audietis et non intellegetis
et videntes videbitis et non videbitis
13,¹⁵ incrassatum est enim cor populi huius
et auribus graviter audierunt
et oculos suos cluserunt
nequando oculis videant
et auribus audiant
et corde intellegant
et convertantur et sanem eos
13,¹⁶ CXXXIII / V Vestri autem beati oculi quia vident
et aures vestrae quia audiunt
13,¹⁷ amen quippe dico vobis

quia multi prophetae et iusti cupierunt videre quae videtis et non viderunt
et audire quae auditis et non audierunt

13,¹⁸CXXXV / II Vos ergo audite parabolam seminantis

13,¹⁹omnis qui audit verbum regni et non intellegit
venit malus et rapit quod seminatum est in corde eius
hic est qui secus viam seminatus est

13,²⁰qui autem supra petrosa seminatus est
hic est qui verbum audit et continuo cum gaudio accipit illud

13,²¹non habet autem in se radicem sed est temporalis
facta autem tribulatione et persecutione propter verbum
continuo scandalizatur

13,²²qui autem est seminatus in spinis
hic est qui verbum audit
et sollicitudo saeculi istius et fallacia divitiarum suffocat verbum
et sine fructu efficitur

13,²³qui vero in terra bona seminatus est
hic est qui audit verbum et intellegit
et fructum adfert

et facit aliud quidem centum
aliud autem sexaginta
porro aliud triginta

13,²⁴CXXXVI / X Aliam parabolam proposuit illis dicens
simile factum est regnum caelorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo

13,²⁵cum autem dormirent homines venit inimicus eius
et superseminavit zizania in medio tritici et abiit

13,²⁶cum autem crevisset herba et fructum fecisset
tunc apparuerunt et zizania

13,²⁷accedentes autem servi patris familias dixerunt ei
domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo
unde ergo habet zizania

13,²⁸et ait illis
inimicus homo hoc fecit
servi autem dixerunt ei
vis imus et colligimus ea

13,²⁹et ait non

ne forte colligentes zizania eradicetis simul cum eis et triticum
13,³⁰ sinite utraque crescere usque ad messem
et in tempore messis dicam messoribus
colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad conburendum
triticum autem congregate in horreum meum
13,³¹ CXXXVII / II Aliam parabolam proposuit eis dicens
simile est regnum caelorum grano sinapis
quod accipiens homo seminavit in agro suo
13,³² quod minimum quidem est omnibus seminibus
cum autem creverit maius est omnibus holeribus
et fit arbor
ita ut volucres caeli veniant et habitent in ramis eius
13,³³ CXXXVIII / V Aliam parabolam locutus est eis
simile est regnum caelorum fermento
quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus
donec fermentatum est totum
13,³⁴ CXXXVIII / VI Haec omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas
et sine parabolis non loquebatur eis
13,³⁵ ut impleretur quod dictum erat per prophetam dicentem
aperiam in parabolis os meum
eructabo abscondita a constitutione mundi
13,³⁶ CXL / X Tunc dimissis turbis venit in domum
et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes
dissere nobis parabolam zizaniorum agri
13,³⁷ qui respondens ait
qui seminat bonum semen est Filius hominis
13,³⁸ ager autem est mundus
bonum vero semen hii sunt filii regni
zizania autem filii sunt nequam
13,³⁹ inimicus autem qui seminavit ea est diabolus
messis vero consummatio saeculi est
messores autem angeli sunt
13,⁴⁰ sicut ergo colliguntur zizania et igni conburuntur
sic erit in consummatione saeculi
13,⁴¹ mittet Filius hominis angelos suos

et colligent de regno eius omnia scandala
et eos qui faciunt iniquitatem
13,⁴²et mittent eos in caminum ignis
ibi erit fletus et stridor dentium
13,⁴³tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum
qui habet aures audiat
13,⁴⁴simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro
quem qui invenit homo abscondit
et prae gaudio illius vadit et vendit universa quae habet et emit agrum illum
13,⁴⁵iterum simile est regnum caelorum homini negotiatori quaerenti bonas margaritas
13,⁴⁶inventa autem una pretiosa margarita
abiit et vendidit omnia quae habuit et emit eam
13,⁴⁷iterum simile est regnum caelorum sagenae missae in mare et ex omni genere congre-
gati
13,⁴⁸quam cum impleta esset educentes et secus litus sedentes
elegerunt bonos in vasa
malos autem foras miserunt
13,⁴⁹sic erit in consummatione saeculi
exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum
13,⁵⁰et mittent eos in caminum ignis
ibi erit fletus et stridor dentium
13,⁵¹intellexistis haec omnia
dicunt ei etiam
13,⁵²ait illis
ideo omnis scriba doctus in regno caelorum
similis est homini patri familias
qui profert de thesauro suo nova et vetera
13,⁵³et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas transiit inde
13,⁵⁴CXLI / I Et veniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum
ita ut mirarentur et dicerent
unde huic sapientia haec et virtutes
13,⁵⁵nonne hic est fabri filius
nonne mater eius dicitur Maria
et fratres eius Iacobus et Ioseph et Simon et Iudas
13,⁵⁶et sorores eius nonne omnes apud nos sunt

unde ergo huic omnia ista
13,⁵⁷et scandalizabantur in eo
CXLII / I Iesus autem dixit eis
non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua
13,⁵⁸et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum
14,¹ CXLIII / II In illo tempore audiit Herodes tetrarcha famam Iesu
14,²et ait pueris suis
hic est Iohannes Baptista
ipse surrexit a mortuis
et ideo virtutes inoperantur in eo
14,³CXLIII / II Herodes enim tenuit Iohannem et alligavit eum et posuit in carcere
propter Herodiam uxorem fratris sui
14,⁴dicebat enim illi Iohannes
non licet tibi habere eam
14,⁵et volens illum occidere timuit populum
quia sicut prophetam eum habebant
14,⁶CXLV / VI Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in medio et placuit Herodi
14,⁷unde cum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo
14,⁸at illa praemonita a matre sua
da mihi inquit hic in disco caput Iohannis Baptistae
14,⁹et contristatus est rex
propter iuramentum autem et eos qui pariter recumbebant iussit dari
14,¹⁰misitque et decollavit Iohannem in carcere
14,¹¹et adlatum est caput eius in disco
et datum est puellae et tulit matri suae
14,¹²et accedentes discipuli eius tulerunt corpus et sepelierunt illud
et venientes nuntiaverunt Iesu
14,¹³CXLVI / III Quod cum audisset Iesus secessit inde in navicula in locum desertum seorsum
et cum audissent turbae secutae sunt eum pedestres de civitatibus
14,¹⁴et exiens vidit turbam multam
et misertus est eius et curavit languidos eorum
14,¹⁵CXLVII / I Vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli eius dicentes
desertus est locus et hora iam praeteriit
dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi escas

14,¹⁶Iesus autem dixit eis
non habent necesse ire
date illis vos manducare
14,¹⁷responderunt ei
non habemus hic nisi quinque panes et duos pisces
14,¹⁸qui ait eis
adferte illos mihi huc
14,¹⁹et cum iussisset turbam discumbere supra faenum
acceptis quinque panibus et duobus piscibus
aspiciens in caelum benedixit et fregit
et dedit discipulis panes
discipuli autem turbis
14,²⁰et manducaverunt omnes et saturati sunt
et tulerunt reliquias duodecim cofinos fragmentorum plenos
14,²¹manducantium autem fuit numerus quinque milia virorum
exceptis mulieribus et parvulis
14,²²CXLVIII / VI Et statim iussit discipulos ascendere in navicula
et praecedere eum trans fretum donec dimitteret turbas
14,²³CXLVIII / II Et dimissa turba ascendit in montem solus orare
CL / IIII Vespere autem facto solus erat ibi
14,²⁴navicula autem in medio mari iactabatur fluctibus
erat enim contrarius ventus
14,²⁵quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare
14,²⁶et videntes eum supra mare ambulantem turbati sunt dicentes
quia fantasma est
et prae timore clamaverunt
14,²⁷statimque Iesus locutus est eis dicens
habete fiduciam ego sum nolite timere
14,²⁸CLI / X Respondens autem Petrus dixit
Domine si tu es iube me venire ad te super aquas
14,²⁹at ipse ait veni
et descendens Petrus de navicula ambulabat super aquam ut veniret ad Iesum
14,³⁰videns vero ventum validum timuit
et cum coepisset mergi clamavit dicens
Domine salvum me fac

14,³¹et continuo Iesus extendens manum adprehendit eum
et ait illi
modicae fidei quare dubitasti
14,³²CLII / VI Et cum ascendissent in naviculam cessavit ventus
14,³³qui autem in navicula erant venerunt et adoraverunt eum dicentes
vere Filius Dei es
14,³⁴et cum transfretassent venerunt in terram Gennesar
14,³⁵CLIII / II Et cum cognovissent eum viri loci illius
miserunt in universam regionem illam
et obtulerunt ei omnes male habentes
14,³⁶et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent
et quicumque tetigerunt salvi facti sunt
15,¹ CLIII / VI Tunc accesserunt ad eum ab Hierosolymis scribae et Pharisei dicentes
15,²quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum
non enim lavant manus suas cum panem manducant
15,³ipse autem respondens ait illis
quare et vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram
15,⁴nam Deus dixit
honora patrem et matrem
et qui maledixerit patri vel matri morte moriatur
15,⁵vos autem dicitis
quicumque dixerit patri vel matri munus quodcumque est ex me tibi proderit
15,⁶et non honorificabit patrem suum aut matrem
et irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram
15,⁷hypocritae bene prophetavit de vobis Esaias dicens
15,⁸populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me
15,⁹sine causa autem colunt me docentes doctrinas mandata hominum
15,¹⁰et convocatis ad se turbis dixit eis
audite et intellegite
15,¹¹non quod intrat in os coinquinat hominem
sed quod procedit ex ore hoc coinquinat hominem
15,¹²CLV / X Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei
scis quia Pharisei audito verbo scandalizati sunt
15,¹³at ille respondens ait
omnis plantatio quam non plantavit Pater meus caelestis eradicabitur

15,¹⁴CLVI / V Sinite illos caeci sunt duces caecorum
caecus autem si caeco ducatum praestet ambo in foveam cadunt
15,¹⁵CLVII / VI Respondens autem Petrus dixit ei
edissere nobis parabolam istam
15,¹⁶at ille dixit
adhuc et vos sine intellectu estis
15,¹⁷non intellegitis quia omne quod in os intrat in ventrem vadit et in secessum emittitur
15,¹⁸quae autem procedunt de ore de corde exeunt
et ea coinquinant hominem
15,¹⁹de corde enim exeunt cogitationes malae
homicidia adulteria
fornicationes furta
falsa testimonia blasphemiae
15,²⁰haec sunt quae coinquinant hominem
non lotis autem manibus manducare non coinquinat hominem
15,²¹et egressus inde Iesus secessit in partes Tyri et Sidonis
15,²²et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamavit dicens ei
miserere mei Domine Fili David
filia mea male a daemonio vexatur
15,²³qui non respondit ei verbum
et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes
dimitte eam quia clamat post nos
15,²⁴CLVIII / V Ipse autem respondens ait
non sum missus nisi ad oves quae perierunt domus Israhel
15,²⁵CLVIII / VI At illa venit et adoravit eum dicens
Domine adiuva me
15,²⁶qui respondens ait
non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus
15,²⁷at illa dixit
etiam Domine
nam et catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum
15,²⁸tunc respondens Iesus ait illi
o mulier magna est fides tua fiat tibi sicut vis
et sanata est filia illius ex illa hora
15,²⁹CLX / VI Et cum transisset inde Iesus venit secus mare Galilaeae

et ascendens in montem sedebat ibi
15,³⁰et accesserunt ad eum turbae multae
habentes secum mutos clodos caecos debiles et alios multos
et proiecerunt eos ad pedes eius et curavit eos
15,³¹ita ut turbae mirarentur
videntes mutos loquentes
clodos ambulantes
caecos videntes
et magnificabant Deum Israhel
15,³²Iesus autem convocatis discipulis suis dixit
misereor turbae
quia triduo iam perseverant mecum et non habent quod manducant
et dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in via
15,³³et dicunt ei discipuli
unde ergo nobis in deserto panes tantos ut saturemus turbam tantam
15,³⁴et ait illis Iesus
quot panes habetis
at illi dixerunt
septem et paucos pisciculos
15,³⁵et praecepit turbae ut discumberet super terram
15,³⁶et accipiens septem panes et pisces
et gratias agens fregit et dedit discipulis suis
et discipuli dederunt populo
15,³⁷et comederunt omnes et saturati sunt
et quod superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas
15,³⁸erant autem qui manducaverant quattuor milia hominum
extra parvulos et mulieres
15,³⁹et dimissa turba ascendit in naviculam
et venit in fines Magedan
16,¹ CLXI / III Et accesserunt ad eum Pharisei et Sadducaei temptantes
et rogaverunt eum ut signum de caelo ostenderet eis
16,²CLXII / V At ille respondens ait eis
facto vespere dicitis serenum erit rubicundum est enim caelum
16,³et mane hodie tempestas
rutilat enim triste caelum

16,⁴faciem ergo caeli diiudicare nostis
signa autem temporum non potestis
CLXIII / VI Generatio mala et adultera signum quaerit
et signum non dabitur ei nisi signum Ioniae
et relictis illis abiit
16,⁵et cum venissent discipuli eius trans fretum obliti sunt panes accipere
16,⁶CLXIII / II Qui dixit illis
intuemini et cavete a fermento Pharisaeorum et Sadducaeorum
16,⁷CLXV / VI At illi cogitabant inter se dicentes
quia panes non accepimus
16,⁸sciens autem Iesus dixit
quid cogitatis inter vos modicae fidei quia panes non habetis
16,⁹nondum intellegitis neque recordamini quinque panum quinque milium hominum
et quot cofinos sumpsistis
16,¹⁰neque septem panum quattuor milium hominum
et quot sportas sumpsistis
16,¹¹quare non intellegitis quia non de pane dixi vobis
cavete a fermento Pharisaeorum et Sadducaeorum
16,¹²tunc intellexerunt quia non dixerit cavendum a fermento panum
sed a doctrina Pharisaeorum et Sadducaeorum
16,¹³CLXVI / I Venit autem Iesus in partes Caesareae Philippi
et interrogabat discipulos suos dicens
quem dicunt homines esse Filium hominis
16,¹⁴at illi dixerunt
alii Iohannem Baptistam
alii autem Heliam
alii vero Hieremiam aut unum ex prophetis
16,¹⁵dicit illis
vos autem quem me esse dicitis
16,¹⁶respondens Simon Petrus dixit
tu es Christus Filius Dei vivi
16,¹⁷CLXVII / X Respondens autem Iesus dixit ei
beatus es Simon Bar Iona
quia caro et sanguis non revelavit tibi
sed Pater meus qui in caelis est

16,¹⁸et ego dico tibi quia tu es Petrus
et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam
et portae inferi non praevalent adversum eam
16,¹⁹et tibi dabo claves regni caelorum
et quodcumque ligaveris super terram erit ligatum in caelis
et quodcumque solveris super terram erit solutum in caelis
16,²⁰CLXVIII / II Tunc praecepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Iesus
Christus
16,²¹exinde coepit Iesus ostendere discipulis suis quia oporteret eum ire Hierosolimam
et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum
et occidi et tertia die resurgere
16,²²CLXVIII / VI Et adsumens eum Petrus coepit increpare illum dicens
absit a te Domine non erit tibi hoc
16,²³qui conversus dixit Petro
vade post me Satana scandalum es mihi
quia non sapis ea quae Dei sunt sed ea quae hominum
16,²⁴CLXX / II Tunc Iesus dixit discipulis suis
si quis vult post me venire abneget semet ipsum
et tollat crucem suam et sequatur me
16,²⁵qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet eam
qui autem perdiderit animam suam propter me inveniet eam
16,²⁶quid enim prodest homini si mundum universum lucretur
animae vero suae detrimentum patiatur
aut quam dabit homo commutationem pro anima sua
16,²⁷CLXXI / X Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum angelis suis
et tunc reddet unicuique secundum opus eius
16,²⁸CLXXII / II Amen dico vobis
sunt quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem donec videant Filium hominis venientem in regno suo
17,¹ et post dies sex adsumpsit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem fratrem eius
et ducit illos in montem excelsum seorsum
17,²et transfiguratus est ante eos
et resplenduit facies eius sicut sol
vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix
17,³et ecce apparuit illis Moses et Helias cum eo loquentes

17,⁴respondens autem Petrus dixit ad Iesum
Domine bonum est nos hic esse
si vis faciamus hic tria tabernacula
tibi unum et Mosi unum et Heliae unum
17,⁵adhuc eo loquente
ecce nubes lucida obumbravit eos
et ecce vox de nube dicens
hic est Filius meus dilectus in quo mihi bene conplacuit ipsum audite
17,⁶et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde
17,⁷et accessit Iesus et tetigit eos dixitque eis
surgite et nolite timere
17,⁸levantes autem oculos suos neminem viderunt nisi solum Iesum
17,⁹et descendentibus illis de monte praecepit Iesus dicens
nemini dixeritis visionem donec Filius hominis a mortuis resurgat
17,¹⁰CLXXIII / VI Et interrogaverunt eum discipuli dicentes
quid ergo scribae dicunt quod Heliam oporteat primum venire
17,¹¹at ille respondens ait eis
Helias quidem venturus est et restituet omnia
17,¹²dico autem vobis quia Helias iam venit et non cognoverunt eum
sed fecerunt in eo quaecumque voluerunt
sic et Filius hominis passurus est ab eis
17,¹³tunc intellexerunt discipuli quia de Iohanne Baptista dixisset eis
17,¹⁴CLXXIII / II Et cum venisset ad turbam
accessit ad eum homo genibus provolutus ante eum dicens
Domine miserere filii mei
quia lunaticus est et male patitur
nam saepe cadit in ignem et crebro in aquam
17,¹⁵et obtuli eum discipulis tuis et non potuerunt curare eum
17,¹⁶respondens Iesus ait
o generatio incredula et perversa
quousque ero vobiscum
usquequo patiar vos
adferte huc illum ad me
17,¹⁷et increpavit ei Iesus
et exiit ab eo daemonium

et curatus est puer ex illa hora
17,¹⁸CLXXV / V Tunc accesserunt discipuli ad Iesum secreto et dixerunt
quare nos non potuimus eicere illum
17,¹⁹dicit illis
propter incredulitatem vestram
amen quippe dico vobis
si habueritis fidem sicut granum sinapis
dicetis monti huic transi hinc et transibit
et nihil impossibile erit vobis
17,²⁰hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium
17,²¹CLXXVI / II Conversantibus autem eis in Galilaea dixit illis Iesus
Filius hominis tradendus est in manus hominum
17,²²et occident eum et tertio die resurget
et contristati sunt vehementer
17,²³CLXXVII / X Et cum venissent Capharnaum
accesserunt qui didragma accipiebant ad Petrum et dixerunt
magister vester non solvit didragma
17,²⁴ait etiam
et cum intrasset domum praevenit eum Iesus dicens
quid tibi videtur Simon
reges terrae a quibus accipiunt tributum vel censum
a filiis suis an ab alienis
17,²⁵et ille dixit ab alienis
dixit illi Iesus
ergo liberi sunt filii
17,²⁶ut autem non scandalizemus eos
vade ad mare et mitte hamum
et eum piscem qui primus ascenderit tolle
et aperto ore eius invenies staterem
illum sumens da eis pro me et te
18,¹ CLXXVIII / II In illa hora accesserunt discipuli ad Iesum dicentes
quis putas maior est in regno caelorum
18,²et advocans Iesus parvulum statuit eum in medio eorum 18,³et dixit
amen dico vobis
nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli

non intrabitis in regnum caelorum

18,⁴quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste

hic est maior in regno caelorum

18,⁵et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo me suscipit

18,⁶CLXXVIII / II Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt

expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius

et demergatur in profundum maris

18,⁷vae mundo ab scandalis

necesse est enim ut veniant scandala

verumtamen vae homini per quem scandalum venit

18,⁸CLXXX / VI Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te abscide eum et proice abs te

bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel clodum

quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum

18,⁹et si oculus tuus scandalizat te erue eum et proice abs te

bonum tibi est unoculum in vitam intrare

quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis

18,¹⁰CLXXXI / X Videte ne contemnatis unum ex his pusillis

dico enim vobis quia angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei qui in caelis est

18,¹¹venit enim Filius hominis salvare quod perierat

18,¹²CLXXXII / V Quid vobis videtur

si fuerint alicui centum oves

et erraverit una ex eis

nonne relinquet nonaginta novem in montibus

et vadit quaerere eam quae erravit

18,¹³et si contigerit ut inveniatur eam

amen dico vobis quia gaudebit super eam magis quam super nonaginta novem quae non

erraverunt

18,¹⁴sic non est voluntas ante Patrem vestrum qui in caelis est ut pereat unus de pusillis istis

18,¹⁵CLXXXIII / V Si autem peccaverit in te frater tuus

vade et corripe eum inter te et ipsum solum

si te audierit lucratus es fratrem tuum

18,¹⁶CLXXXIII / X Si autem non te audierit adhibe tecum adhuc unum vel duos

ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum

18,¹⁷quod si non audierit eos dic ecclesiae

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

si autem et ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus
18,¹⁸CLXXXV / VII Amen dico vobis
quaecumque alligaveritis super terram erunt ligata et in caelo
et quaecumque solveritis super terram erunt soluta et in caelo
18,¹⁹CLXXXVI / X Iterum dico vobis
quia si duo ex vobis consenserint super terram
de omni re quacumque petierint fiet illis a Patre meo qui in caelis est
18,²⁰ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo
ibi sum in medio eorum
18,²¹CLXXXVII / V Tunc accedens Petrus ad eum dixit
Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei
usque septies
18,²²dicit illi Iesus
non dico tibi usque septies sed usque septuagies septies
18,²³CLXXXVIII / X Ideo adsimilatum est regnum caelorum homini regi
qui voluit rationem ponere cum servis suis
18,²⁴et cum coepisset rationem ponere
oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta
18,²⁵cum autem non haberet unde redderet
iussit eum dominus venundari
et uxorem eius et filios et omnia quae habebat et reddi
18,²⁶procidens autem servus ille orabat eum dicens
patientiam habe in me et omnia reddam tibi
18,²⁷misertus autem dominus servi illius dimisit eum et debitum dimisit ei
18,²⁸egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis qui debebat ei centum dena-
rios
et tenens suffocabat eum dicens
redde quod debes
18,²⁹et procidens conservus eius rogabat eum dicens
patientiam habe in me et omnia reddam tibi
18,³⁰ille autem noluit
sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitum
18,³¹videntes autem conservi eius quae fiebant contristati sunt valde
et venerunt et narraverunt domino suo omnia quae facta erant
18,³²tunc vocavit illum dominus suus et ait illi

serve nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me
18,³³non ergo oportuit et te misereri conservi tui sicut et ego tui misertus sum
18,³⁴et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus quoadusque redderet universum debi-
tum
18,³⁵sic et Pater meus caelestis faciet vobis
si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris
19,¹ CLXXXVIII / VI Et factum est cum consummasset Iesus sermones istos
migravit a Galilaea
et venit in fines Iudaeae trans Iordanen
19,²et secutae sunt eum turbae multae et curavit eos ibi
19,³et accesserunt ad eum Pharisei temptantes eum et dicentes
si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa
19,⁴qui respondens ait eis
non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos
19,⁵et dixit
propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adherebit uxori suae
et erunt duo in carne una
19,⁶itaque iam non sunt duo sed una caro
quod ergo Deus coniunxit homo non separet
19,⁷dicunt illi
quid ergo Moses mandavit dari libellum repudii et dimittere
19,⁸ait illis
quoniam Moses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras
ab initio autem non sic fuit
19,⁹CXC / II Dico autem vobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicatio-
nem
et aliam duxerit moechatur
et qui dimissam duxerit moechatur
19,¹⁰CXCI / X Dicunt ei discipuli eius
si ita est causa homini cum uxore non expedit nubere
19,¹¹qui dixit
non omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est
19,¹²sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt
et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus
et sunt eunuchi qui se ipsos castraverunt propter regnum caelorum

qui potest capere capiat
19,¹³CXCII / II Tunc oblati sunt ei parvuli ut manus eis inponeret et oraret
discipuli autem increpabant eis
19,¹⁴Iesus vero ait eis
sinite parvulos et nolite eos prohibere ad me venire
talium est enim regnum caelorum
19,¹⁵et cum inposuisset eis manus abiit inde
19,¹⁶CXCIII / II Et ecce unus accedens ait illi
magister bone quid boni faciam ut habeam vitam aeternam
19,¹⁷qui dixit ei
quid me interrogas de bono
unus est bonus Deus
si autem vis ad vitam ingredi conserva mandata
19,¹⁸dicit illi quae
Iesus autem dixit
non homicidium facies
non adulterabis
non facies furtum
non falsum testimonium dices
19,¹⁹honora patrem et matrem
et diliges proximum tuum sicut te ipsum
19,²⁰dicit illi adulescens
omnia haec custodivi quid adhuc mihi deest
19,²¹CXCIII / II Ait illi Iesus
si vis perfectus esse vade vende quae habes et da pauperibus
et habebis thesaurum in caelo
et veni sequere me
19,²²CXCV / II Cum audisset autem adulescens verbum abiit tristis
erat enim habens multas possessiones
19,²³Iesus autem dixit discipulis suis
amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum caelorum
19,²⁴et iterum dico vobis
facilius est camelum per foramen acus transire
quam divitem intrare in regnum caelorum
19,²⁵auditis autem his discipuli mirabantur valde dicentes

quis ergo poterit salvus esse
19,²⁶ aspiciens autem Iesus dixit illis
apud homines hoc impossibile est
apud Deum autem omnia possible sunt
19,²⁷ tunc respondens Petrus dixit ei
ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te
quid ergo erit nobis
19,²⁸ CXCVI / X Iesus autem dixit illis
amen dico vobis quod vos qui secuti estis me
in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae
CXCVII / V Sedebitis et vos super sedes duodecim
iudicantes duodecim tribus Israhel
19,²⁹ CXCVIII / II Et omnis qui reliquit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut mat-
rem
aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum
centuplum accipiet et vitam aeternam possidebit
19,³⁰ CXCVIII / II Multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi
20,¹ CC / V Simile est enim regnum caelorum homini patri familias
qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam
20,² conventionem autem factam cum operariis ex denario diurno
misit eos in vineam suam
20,³ et egressus circa horam tertiam
vidit alios stantes in foro otiosos
20,⁴ et illis dixit
ite et vos in vineam
et quod iustum fuerit dabo vobis
20,⁵ illi autem abierunt
iterum autem exiit circa sextam et nonam horam et fecit similiter
20,⁶ circa undecimam vero exiit et invenit alios stantes et dicit illis
quid hic statis tota die otiosi
20,⁷ dicunt ei
quia nemo nos conduxit
dicit illis
ite et vos in vineam
20,⁸ cum sero autem factum esset

dicit dominus vineae procuratori suo
voca operarios et redde illis mercedem
incipiens a novissimis usque ad primos
20,⁹cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant
acceperunt singulos denarios
20,¹⁰venientes autem et primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi
acceperunt autem et ipsi singulos denarios
20,¹¹et accipientes murmurabant adversus patrem familias 20,¹²dicentes
hii novissimi una hora fecerunt
et pares illos nobis fecisti qui portavimus pondus diei et aestus
20,¹³at ille respondens uni eorum dixit
amice non facio tibi iniuriam
nonne ex denario convenisti mecum
20,¹⁴tolle quod tuum est et vade
volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi
20,¹⁵aut non licet mihi quod volo facere
an oculus tuus nequam est quia ego bonus sum
20,¹⁶sic erunt novissimi primi et primi novissimi
multi sunt enim vocati pauci autem electi
20,¹⁷CCI / II Et ascendens Iesus Hierosolymam adsumpsit duodecim discipulos secreto et
ait illis
20,¹⁸ecce ascendimus Hierosolymam
et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis
et condemnabunt eum morte
20,¹⁹et tradent eum gentibus ad deludendum et flagellandum et crucifigendum
et tertia die resurget
20,²⁰CCII / VI Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedaei cum filiis suis
adorans et petens aliquid ab eo
20,²¹qui dixit ei
quid vis
ait illi
dic ut sedeant hii duo filii mei unus ad dexteram tuam et unus ad sinistram in regno tuo
20,²²respondens autem Iesus dixit
nescitis quid petatis
potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum

dicunt ei possumus
20,²³ait illis
calicem quidem meum bibetis
sedere autem ad dexteram meam et sinistram
non est meum dare vobis
sed quibus paratum est a Patre meo
20,²⁴CCIII / II Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus
20,²⁵Iesus autem vocavit eos ad se et ait
scitis quia principes gentium dominantur eorum
et qui maiores sunt potestatem exercent in eos
20,²⁶non ita erit inter vos
sed quicumque voluerit inter vos maior fieri
sit vester minister
20,²⁷et qui voluerit inter vos primus esse
erit vester servus
20,²⁸CCIII / III Sicut Filius hominis non venit ministrari sed ministrare
et dare animam suam redemptionem pro multis
20,²⁹CCV / II Et egredientibus eis ab Hiericho
secuta est eum turba multa
20,³⁰et ecce duo caeci sedentes secus viam
audierunt quia Iesus transiret
et clamaverunt dicentes
Domine miserere nostri Fili David
20,³¹turba autem increpabat eos ut tacerent
at illi magis clamabant dicentes
Domine miserere nostri Fili David
20,³²et stetit Iesus et vocavit eos et ait
quid vultis ut faciam vobis
20,³³dicunt illi
Domine ut aperiantur oculi nostri
20,³⁴misertus autem eorum Iesus
tetigit oculos eorum
et confestim viderunt et secuti sunt eum
21,¹CCVI / II Et cum adpropinquassent Hierosolymis
et venissent Bethfage ad montem Oliveti

tunc Iesus misit duos discipulos 21,² dicens eis
ite in castellum quod contra vos est
et statim inuenietis asinam alligatam et pullum cum ea
solvite et adducite mihi
21,³ et si quis vobis aliquid dixerit
dicite quia Dominus his opus habet
et confestim dimittet eos
21,⁴ CCVII / VII Hoc autem factum est
ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem
21,⁵ dicite filiae Sion
ecce rex tuus venit tibi mansuetus et sedens super asinam et pullum filium subiugalis
21,⁶ CCVIII / II Euntes autem discipuli fecerunt sicut praecepit illis Iesus
21,⁷ et adduxerunt asinam et pullum
et inposuerunt super eis vestimenta sua
et eum desuper sedere fecerunt
21,⁸ plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via
alii autem caedebant ramos de arboribus et sternebant in via
21,⁹ CCVIII / I Turbae autem quae praecedebant et quae sequebantur clamabant dicentes
osanna Filio David
benedictus qui venturus est in nomine Domini
osanna in altissimis
21,¹⁰ CCX / X Et cum intrasset Hierosolymam commota est universa civitas dicens
quis est hic
21,¹¹ populi autem dicebant
hic est Iesus propheta a Nazareth Galilaeae
21,¹² CCXI / I Et intravit Iesus in templum Dei
et eiciebat omnes vendentes et ementes in templo
et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit
21,¹³ et dicit eis
scriptum est domus mea domus orationis vocabitur
vos autem fecistis eam speluncam latronum
21,¹⁴ CCXII / X Et accesserunt ad eum caeci et claudi in templo et sanavit eos
21,¹⁵ CCXIII / V Videntes autem principes sacerdotum et scribae mirabilia quae fecit
et pueros clamantes in templo et dicentes
osanna Filio David

indignati sunt 21,¹⁶et dixerunt ei
audis quid isti dicant
Iesus autem dicit eis
utique numquam legistis quia ex ore infantium et lactantium perfecisti laudem
21,¹⁷CCXIII / VI Et relictis illis abiit foras extra civitatem in Bethaniam ibique mansit
21,¹⁸mane autem revertens in civitatem esuriit
21,¹⁹et videns fici arborem unam secus viam venit ad eam
et nihil invenit in ea nisi folia tantum
et ait illi
numquam ex te fructus nascatur in sempiternum
et arefacta est continuo ficulnea
21,²⁰et videntes discipuli mirati sunt dicentes
quomodo continuo aruit
21,²¹CCXV / VI Respondens autem Iesus ait eis
amen dico vobis
si habueritis fidem et non haesitaveritis
non solum de ficulnea facietis
sed et si monti huic dixeritis tolle et iacta te in mare fiet
21,²²CCXVI / III Et omnia quaecumque petieritis in oratione credentes accipietis
21,²³CCXVII / II Et cum venisset in templum
accesserunt ad eum docentes principes sacerdotum et seniores populi dicentes
in qua potestate haec facis
et quis tibi dedit hanc potestatem
21,²⁴respondens Iesus dixit illis
interrogabo vos et ego unum sermonem
quem si dixeritis mihi
et ego vobis dicam in qua potestate haec facio
21,²⁵baptismum Iohannis unde erat
e caelo an ex hominibus
at illi cogitabant inter se dicentes
si dixerimus e caelo
dicet nobis quare ergo non credidistis illi
21,²⁶si autem dixerimus ex hominibus
timemus turbam
omnes enim habent Iohannem sicut prophetam

21,²⁷et respondentes Iesu dixerunt nescimus
ait illis et ipse
nec ego dico vobis in qua potestate haec facio
21,²⁸CCXVIII / X Quid autem vobis videtur
homo habebat duos filios
et accedens ad primum dixit
fili vade hodie operare in vinea mea
21,²⁹ille autem respondens ait nolo
postea autem paenitentia motus abiit
21,³⁰accedens autem ad alterum dixit similiter
at ille respondens ait eo domine et non iuit
21,³¹quis ex duobus fecit voluntatem patris
dicunt novissimus
dicit illis Iesus
amen dico vobis
quia publicani et meretrices praecedunt vos in regno Dei
21,³²venit enim ad vos Iohannes in via iustitiae et non credidistis ei
publicani autem et meretrices crediderunt ei
vos autem videntes nec paenitentiam habuistis postea ut crederetis ei
21,³³CCXVIII / II Aliam parabolam audite
homo erat pater familias
qui plantavit vineam
et sepem circumdedit ei
et fodit in ea torcular
et aedificavit turrem
et locavit eam agricolis
et peregre profectus est
21,³⁴cum autem tempus fructuum adpropinquasset
misit servos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius
21,³⁵et agricolae adprehensis servis eius
alium ceciderunt
alium occiderunt
alium vero lapidaverunt
21,³⁶iterum misit alios servos plures prioribus
et fecerunt illis similiter

21,³⁷novissime autem misit ad eos filium suum dicens
verebuntur filium meum
21,³⁸agricolae autem videntes filium dixerunt intra se
hic est heres
venite occidamus eum et habebimus hereditatem eius
21,³⁹et adprehensum eum eiecerunt extra vineam et occiderunt
21,⁴⁰cum ergo venerit dominus vineae
quid faciet agricolis illis
21,⁴¹aiunt illi malos male perdet
et vineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis
21,⁴²dicit illis Iesus
numquam legistis in scripturis
lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli
a Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris
21,⁴³ideo dico vobis
quia auferetur a vobis regnum Dei
et dabitur genti facienti fructus eius
21,⁴⁴et qui ceciderit super lapidem istum confringetur
super quem vero ceciderit conteret eum
21,⁴⁵CCXX / I Et cum audissent principes sacerdotum et Pharisei parabolam eius
cognoverunt quod de ipsis diceret
21,⁴⁶et quaerentes eum tenere timuerunt turbas
quoniam sicut prophetam eum habebant
22,¹ CCXXI / V Et respondens Iesus dixit iterum in parabolis eis dicens
22,²simile factum est regnum caelorum homini regi qui fecit nuptias filio suo
22,³et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias
et nolebant venire
22,⁴iterum misit alios servos dicens
dicite invitatis ecce prandium meum paravi
tauri mei et altilia occisa et omnia parata venite ad nuptias
22,⁵illi autem neglexerunt et abierunt
alius in villam suam
alius vero ad negotiationem suam
22,⁶reliqui vero tenuerunt servos eius
et contumelia adfectos occiderunt

22,⁷rex autem cum audisset iratus est
et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos
et civitatem illorum succendit
22,⁸tunc ait servis suis
nuptiae quidem paratae sunt
sed qui invitati erant non fuerunt digni
22,⁹ite ergo ad exitus viarum
et quoscumque inveneritis vocate ad nuptias
22,¹⁰et egressi servi eius in vias
congregaverunt omnes quos invenerunt malos et bonos
et impletae sunt nuptiae discumbentium
22,¹¹CCXXII / X Intravit autem rex ut videret discumbentes
et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali
22,¹²et ait illi
amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem
at ille obmutuit
22,¹³tunc dixit rex ministris
ligatis pedibus eius et manibus mittite eum in tenebras exteriores
ibi erit fletus et stridor dentium
22,¹⁴multi autem sunt vocati
pauci vero electi
22,¹⁵CCXXIII / II Tunc abeuntes Pharisei consilium inierunt ut caperent eum in sermone
22,¹⁶et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes
magister scimus quia verax es
et viam Dei in veritate doces
et non est tibi cura de aliquo
non enim respicis personam hominum
22,¹⁷dic ergo nobis quid tibi videatur
licet censum dare Caesari an non
22,¹⁸cognita autem Iesus nequitia eorum ait
quid me temptatis hypocritae
22,¹⁹ostendite mihi nomisma census
at illi obtulerunt ei denarium
22,²⁰et ait illis Iesus
cuius est imago haec et suprascriptio

22,²¹ dicunt ei Caesaris
tunc ait illis
reddite ergo quae sunt Caesaris Caesari
et quae sunt Dei Deo
22,²² et audientes mirati sunt
et relicto eo abierunt
22,²³ in illo die accesserunt ad eum Sadducaei qui dicunt non esse resurrectionem
et interrogaverunt eum 22,²⁴ dicentes
magister Moses dixit
si quis mortuus fuerit non habens filium ut ducat frater eius uxorem illius
et suscitetur semen fratri suo
22,²⁵ erant autem apud nos septem fratres
et primus uxore ducta defunctus est
et non habens semen reliquit uxorem suam fratri suo
22,²⁶ similiter secundus et tertius usque ad septimum
22,²⁷ novissime autem omnium et mulier defuncta est
22,²⁸ in resurrectione ergo cuius erit de septem uxor
omnes enim habuerunt eam
22,²⁹ respondens autem Iesus ait illis
erratis nescientes scripturas neque virtutem Dei
22,³⁰ in resurrectione enim neque nubent neque nubentur
sed sunt sicut angeli Dei in caelo
22,³¹ de resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a Deo dicente vobis
22,³² ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob
non est Deus mortuorum sed viventium
22,³³ et audientes turbae mirabantur in doctrina eius
22,³⁴ CCXXIII / VI Pharisei autem audientes quod silentium inposuisset Sadducaeis
convenerunt in unum
22,³⁵ et interrogavit eum unus ex eis legis doctor temptans eum
22,³⁶ magister quod est mandatum magnum in lege
22,³⁷ ait illi Iesus
diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et in tota anima tua et in tota mente tua
22,³⁸ hoc est maximum et primum mandatum
22,³⁹ secundum autem simile est huic
diliges proximum tuum sicut te ipsum

22,⁴⁰in his duobus mandatis universa lex pendet et prophetae
22,⁴¹CCXXV / II Congregatis autem Pharisaeis interrogavit eos Iesus 22,⁴²dicens
quid vobis videtur de Christo
cuius filius est
dicunt ei David
22,⁴³ait illis
quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum dicens
22,⁴⁴dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum
pedum tuorum
22,⁴⁵si ergo David vocat eum Dominum quomodo filius eius est
22,⁴⁶CCXXVI / II Et nemo poterat respondere ei verbum
neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare
23,¹ CCXXVII / X Tunc Iesus locutus est ad turbas et discipulos suos 23,²dicens
super cathedram Mosi sederunt scribae et Pharisaei
23,³omnia ergo quaecumque dixerint vobis servate et facite
secundum opera vero eorum nolite facere
dicunt enim et non faciunt
23,⁴CCXXVIII / V Alligant autem onera gravia et inportabilia et inponunt in umeros ho-
minum
digito autem suo nolunt ea movere
23,⁵CCXXVIII / II Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus
dilatant enim phylacteria sua
et magnificent fimbrias
23,⁶amant autem primos recubitus in cenis
et primas cathedras in synagogis
23,⁷et salutationes in foro
et vocari ab hominibus rabbi
23,⁸CCXXX / X Vos autem nolite vocari rabbi
unus enim est magister vester
omnes autem vos fratres estis
23,⁹et patrem nolite vocare vobis super terram
unus enim est Pater vester qui in caelis est
23,¹⁰nec vocemini magistri
quia magister vester unus est Christus
23,¹¹qui maior est vestrum erit minister vester

23,¹²CCXXXI / V Qui autem se exaltaverit humiliabitur
et qui se humiliaverit exaltabitur

23,¹³CCXXXII / V Vae autem vobis scribae et Pharisei hypocritae
quia clauditis regnum caelorum ante homines
vos enim non intratis nec introeuntes sinitis intrare

23,¹⁴

23,¹⁵CCXXXIII / X Vae vobis scribae et Pharisei hypocritae
quia circuitis mare et aridam ut faciatis unum proselytum
et cum fuerit factus facitis eum filium gehennae duplo quam vos

23,¹⁶vae vobis duces caeci

qui dicitis quicumque iuraverit per templum nihil est
qui autem iuraverit in aurum templi debet

23,¹⁷stulti et caeci

quid enim maius est aurum an templum quod sanctificat aurum

23,¹⁸et quicumque iuraverit in altari nihil est

quicumque autem iuraverit in dono quod est super illud debet

23,¹⁹caeci quid enim maius est

donum an altare quod sanctificat donum

23,²⁰qui ergo iurat in altare iurat in eo et in omnibus quae super illud sunt

23,²¹et qui iuraverit in templo iurat in illo et in eo qui inhabitat in ipso

23,²²et qui iurat in caelo iurat in throno Dei et in eo qui sedet super eum

23,²³CCXXXIII / V Vae vobis scribae et Pharisei hypocritae

quia decimatis mentam et anethum et cyminum

et reliquistis quae graviora sunt legis iudicium et misericordiam et fidem
haec oportuit facere et illa non omittere

23,²⁴CCXXXV / X Duces caeci

excolantes culicem

camelum autem gluttientes

23,²⁵CCXXXVI / V Vae vobis scribae et Pharisei hypocritae

quia mundatis quod de foris est calicis et parapsidis

intus autem pleni sunt rapina et inmunditia

23,²⁶Pharisaee caece

munda prius quod intus est calicis et parapsidis

ut fiat et id quod de foris est mundum

23,²⁷CCXXXVII / V Vae vobis scribae et Pharisei hypocritae

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

quia similes estis sepulchris dealbatis
quae a foris parent hominibus speciosa
intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcitia
23,²⁸ sic et vos a foris quidem paretis hominibus iusti
intus autem pleni estis hypocrisi et iniquitate
23,²⁹ CCXXXVIII / V Vae vobis scribae et Pharisei hypocritae
quia aedificatis sepulchra prophetarum
et ornatis monumenta iustorum
23,³⁰ et dicitis si fuissetis in diebus patrum nostrorum
non essemus socii eorum in sanguine prophetarum
23,³¹ itaque testimonio estis vobismet ipsis
quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt
23,³² CCXXXVIII / X Et vos implete mensuram patrum vestrorum
23,³³ serpentes genimina viperarum
quomodo fugietis a iudicio gehennae
23,³⁴ CCXL / V Ideo ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas
ex illis occidetis et crucifigetis
et ex eis flagellabitis in synagogis vestris
et persequemini de civitate in civitatem
23,³⁵ ut veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram
a sanguine Abel iusti usque ad sanguinem Zacchariae filii Barachiae
quem occidistis inter templum et altare
23,³⁶ amen dico vobis venient haec omnia super generationem istam
23,³⁷ CCXLI / V Hierusalem Hierusalem quae occidis prophetas
et lapidas eos qui ad te missi sunt
quotiens volui congregare filios tuos
quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas et noluisti
23,³⁸ ecce relinquitur vobis domus vestra deserta
23,³⁹ dico enim vobis
non me videbitis amodo donec dicatis
benedictus qui venit in nomine Domini
24,¹ CCXLII / II Et egressus Iesus de templo ibat
et accesserunt discipuli eius ut ostenderent ei aedificationes templi
24,² ipse autem respondens dixit eis
videtis haec omnia

amen dico vobis
non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruatur
24,³CCXLIII / II Sedente autem eo super montem Oliveti
accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes
dic nobis quando haec erunt
et quod signum adventus tui et consummationis saeculi
24,⁴et respondens Iesus dixit eis
videte ne quis vos seducat
24,⁵multi enim venient in nomine meo dicentes ego sum Christus
et multos seducent
24,⁶audituri autem estis proelia et opiniones proeliorum
videte ne turbemini
oportet enim haec fieri
sed nondum est finis
24,⁷consurget enim gens in gentem
et regnum in regnum
et erunt pestilentiae et fames et terraemotus per loca
24,⁸haec autem omnia initia sunt dolorum
24,⁹CCXLIII / I Tunc tradent vos in tribulationem et occident vos
et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum
24,¹⁰CCXLV / X Et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem
24,¹¹et multi pseudoprophetae surgent et seducent multos
24,¹²et quoniam abundabit iniquitas refrigescet caritas multorum
24,¹³qui autem permanserit usque in finem hic salvus erit
24,¹⁴CCXLVI / VI Et praedicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium
omnibus gentibus
et tunc veniet consummatio
24,¹⁵CCXLVII / VI Cum ergo videritis abominationem desolationis quae dicta est a Danihe-
lo propheta
stantem in loco sancto
qui legit intellegat
24,¹⁶CCXLVIII / II Tunc qui in Iudaea sunt fugiant ad montes
24,¹⁷et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua
24,¹⁸et qui in agro non revertatur tollere tunicam suam

24,¹⁹CCXLVIII / II Vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus
24,²⁰CCL / VI Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato
24,²¹CCLI / II Erit enim tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usque modo
neque fiet
24,²²CCLII / VI Et nisi breviati fuissent dies illi non fieret salva omnis caro
sed propter electos breviabuntur dies illi
24,²³CCLIII / II Tunc si quis vobis dixerit ecce hic Christus aut illic
nolite credere
24,²⁴CCLIII / VI Surgent enim pseudochristi et pseudoprophetae
et dabunt signa magna et prodigia
ita ut in errorem inducantur si fieri potest etiam electi
24,²⁵ecce praedixi vobis
24,²⁶CCLV / V Si ergo dixerint vobis ecce in deserto est
nolite exire
ecce in penetrabilibus
nolite credere
24,²⁷CCLVI / V Sicut enim fulgur exit ab oriente et paret usque in occidente
ita erit et adventus Filii hominis
24,²⁸CCLVII / V Ubicumque fuerit corpus
illuc congregabuntur aquilae
24,²⁹CCLVIII / II Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur
et luna non dabit lumen suum
et stellae cadent de caelo
et virtutes caelorum commovebuntur
24,³⁰et tunc parebit signum Filii hominis in caelo
CCLVIII / II Et tunc plangent omnes tribus terrae
et videbunt Filium hominis venientem in nubibus caeli cum virtute multa et maiestate
24,³¹et mittet angelos suos cum tuba et voce magna
et congregabunt electos eius a quattuor ventis
a summis caelorum usque ad terminos eorum
24,³²ab arbore autem ficis discite parabolam
cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata
scitis quia prope est aestas
24,³³ita et vos cum videritis haec omnia
scitote quia prope est in ianuis

24,³⁴amen dico vobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia haec fiant
24,³⁵caelum et terra transibunt
verba vero mea non praeteribunt
24,³⁶CCLX / VI De die autem illa et hora nemo scit
neque angeli caelorum
nisi Pater solus
24,³⁷CCLXI / V Sicut autem in diebus Noe
ita erit et adventus Filii hominis
24,³⁸sicut enim erant in diebus ante diluvium
comedentes et bibentes
nubentes et nuptum tradentes
usque ad eum diem quo introivit in arcam Noe
24,³⁹et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes
ita erit et adventus Filii hominis
24,⁴⁰CCLXII / V Tunc duo erunt in agro
unus adsumetur et unus relinquetur
24,⁴¹duae molentes in mola
una adsumetur et una relinquetur
24,⁴²CCLXIII / VI Vigilate ergo quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit
24,⁴³CCLXIII / II Illud autem scitote quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus
esset
vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam
24,⁴⁴ideoque et vos estote parati quia qua nescitis hora Filius hominis venturus est
24,⁴⁵CCLXV / V Quis putas est fidelis servus et prudens
quem constituit dominus suus supra familiam suam
ut det illis cibum in tempore
24,⁴⁶CCLXVI / V Beatus ille servus quem cum venerit dominus eius invenerit sic facientem
24,⁴⁷amen dico vobis quoniam super omnia bona sua constituet eum
24,⁴⁸CCLXVII / V Si autem dixerit malus servus ille in corde suo
moram facit dominus meus venire
24,⁴⁹et coeperit percutere conservos suos
manducet autem et bibat cum ebris
24,⁵⁰veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua ignorat
24,⁵¹et dividet eum partemque eius ponet cum hypocritis
illic erit fletus et stridor dentium

25,¹ CCLXVIII / X Tunc simile erit regnum caelorum decem virginibus
quae accipientes lampadas suas exierunt obviam sponso et sponsae
25,² quinque autem ex eis erant fatuae et quinque prudentes
25,³ sed quinque fatuae acceptis lampadibus non sumpserunt oleum secum
25,⁴ prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus
25,⁵ moram autem faciente sponso
dormitaverunt omnes et dormierunt
25,⁶ media autem nocte clamor factus est
ecce sponsus venit exite obviam ei
25,⁷ tunc surrexerunt omnes virgines illae
et ornaverunt lampades suas
25,⁸ fatuae autem sapientibus dixerunt
date nobis de oleo vestro
quia lampades nostrae extinguntur
25,⁹ responderunt prudentes dicentes
ne forte non sufficiat nobis et vobis
ite potius ad vendentes et emite vobis
25,¹⁰ dum autem irent emere venit sponsus
et quae paratae erant intraverunt cum eo ad nuptias
et clausa est ianua
25,¹¹ novissime veniunt et reliquae virgines dicentes
domine domine aperi nobis
25,¹² at ille respondens ait
amen dico vobis nescio vos
25,¹³ vigilate itaque quia nescitis diem neque horam
25,¹⁴ CCLXVIII / II Sicut enim homo proficiscens vocavit servos suos
et tradidit illis bona sua
25,¹⁵ CCLXX / V Et uni dedit quinque talenta
alii autem duo
alii vero unum
unicuique secundum propriam virtutem
et profectus est statim
25,¹⁶ abiit autem qui quinque talenta acceperat
et operatus est in eis et lucratus est alia quinque
25,¹⁷ similiter qui duo acceperat lucratus est alia duo

25,¹⁸ qui autem unum acceperat
abiens fodit in terra et abscondit pecuniam domini sui
25,¹⁹ post multum vero temporis venit dominus servorum illorum
et posuit rationem cum eis
25,²⁰ et accedens qui quinque talenta acceperat
obtulit alia quinque talenta dicens
domine quinque talenta mihi tradidisti
ecce alia quinque superlucratus sum
25,²¹ ait illi dominus eius
euge bone serve et fidelis
quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam
intra in gaudium domini tui
25,²² accessit autem et qui duo talenta acceperat et ait
domine duo talenta tradidisti mihi
ecce alia duo lucratus sum
25,²³ ait illi dominus eius
euge serve bone et fidelis
quia super pauca fuisti fidelis supra multa te constituam
intra in gaudium domini tui
25,²⁴ accedens autem et qui unum talentum acceperat ait
domine scio quia homo durus es
metis ubi non seminasti
et congregas ubi non sparsisti
25,²⁵ et timens abii et abscondi talentum tuum in terra
ecce habes quod tuum est
25,²⁶ respondens autem dominus eius dixit ei
serve male et piger
sciebas quia meto ubi non semino
et congrego ubi non sparsi
25,²⁷ oportuit ergo te mittere pecuniam meam nummulariis
et veniens ego recepissem utique quod meum est cum usura
25,²⁸ tollite itaque ab eo talentum et date ei qui habet decem talenta
25,²⁹ CCLXXI / II Omni enim habenti dabitur et abundabit
ei autem qui non habet et quod videtur habere auferetur ab eo
25,³⁰ CCLXXII / V Et inutilem servum eicite in tenebras exteriores

illic erit fletus et stridor dentium

25,³¹CCLXXIII / X Cum autem venerit Filius hominis in maiestate sua et omnes angeli cum eo

tunc sedebit super sedem maiestatis suae

25,³²et congregabuntur ante eum omnes gentes

et separabit eos ab invicem

sicut pastor segregat oves ab hedis

25,³³et statuet oves quidem a dextris suis

hedos autem a sinistris

25,³⁴tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt

venite benedicti Patris mei

possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi

25,³⁵esurivi enim et dedistis mihi manducare

sitivi et dedistis mihi bibere

hospes eram et collexistis me

25,³⁶nudus et operuistis me

infirmus et visitastis me

in carcere eram et venistis ad me

25,³⁷tunc respondebunt ei iusti dicentes

Domine quando te vidimus esurientem et pavimus

sitientem et dedimus tibi potum

25,³⁸quando autem te vidimus hospitem et colleximus te

aut nudum et cooperuimus

25,³⁹aut quando te vidimus infirmum aut in carcere et venimus ad te

25,⁴⁰et respondens rex dicet illis

amen dico vobis

quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis mihi fecistis

25,⁴¹tunc dicet et his qui a sinistris erunt

discedite a me maledicti in ignem aeternum

qui paratus est diabolo et angelis eius

25,⁴²esurivi enim et non dedistis mihi manducare

sitivi et non dedistis mihi potum

25,⁴³hospes eram et non collexistis me

nudus et non operuistis me

infirmus et in carcere et non visitastis me

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

25,⁴⁴tunc respondebunt et ipsi dicentes
Domine quando te vidimus esurientem aut sitientem
aut hospitem aut nudum
aut infirmum vel in carcere
et non ministravimus tibi
25,⁴⁵tunc respondebit illis dicens
amen dico vobis
quamdiu non fecistis uni de minoribus his nec mihi fecistis
25,⁴⁶et ibunt hii in supplicium aeternum
iusti autem in vitam aeternam
26,¹ et factum est cum consummasset Iesus sermones hos omnes
dixit discipulis suis
26,²CCLXXIII / I Scitis quia post biduum pascha fiet
et Filius hominis tradetur ut crucifigatur
26,³CCLXXV / VI Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi
in atrium principis sacerdotum qui dicebatur Caiaphas
26,⁴et consilium fecerunt ut Iesum dolo tenerent et occiderent
26,⁵dicebant autem non in die festo
ne forte tumultus fieret in populo
26,⁶CCLXXVI / I Cum autem esset Iesus in Bethania in domo Simonis leprosi
26,⁷accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi
et effudit super caput ipsius recumbentis
26,⁸videntes autem discipuli indignati sunt dicentes
ut quid perditio haec
26,⁹potuit enim istud venundari multo et dari pauperibus
26,¹⁰sciens autem Iesus ait illis
quid molesti estis mulieri
opus bonum operata est in me
26,¹¹nam semper pauperes habetis vobiscum
me autem non semper habetis
26,¹²CCLXXVII / IIII Mittens enim haec unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum
me fecit
26,¹³amen dico vobis
ubicumque praedicatum fuerit hoc evangelium in toto mundo
dicetur et quod haec fecit in memoriam eius

26,¹⁴CCLXXVIII / II Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur Iudas Scarioth ad principes
sacerdotum 26,¹⁵et ait illis
quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam
at illi constituerunt ei triginta argenteos
26,¹⁶et exinde quaerebat oportunitatem ut eum traderet
26,¹⁷prima autem azymorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes
ubi vis paremus tibi comedere pascha
26,¹⁸at Iesus dixit
ite in civitatem ad quendam et dicite ei
magister dicit
tempus meum prope est
apud te facio pascha cum discipulis meis
26,¹⁹et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus
et paraverunt pascha
26,²⁰CCLXXVIII / IIII Vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis
26,²¹et edentibus illis dixit
amen dico vobis
quia unus vestrum me traditurus est
26,²²CCLXXX / I Et contristati valde coeperunt singuli dicere
numquid ego sum Domine
26,²³CCLXXXI / II At ipse respondens ait
qui intinguit mecum manum in parapside hic me tradet
26,²⁴Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo
vae autem homini illi per quem Filius hominis traditur
CCLXXXII / VI Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille
26,²⁵CCLXXXIII / X Respondens autem Iudas qui tradidit eum dixit
numquid ego sum rabbi
ait illi tu dixisti
26,²⁶CCLXXXIII / I Cenantibus autem eis accepit Iesus panem et benedixit ac fregit
deditque discipulis suis et ait
accipite et comedite hoc est corpus meum
26,²⁷CCLXXXV / II Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens
bibite ex hoc omnes
26,²⁸hic est enim sanguis meus novi testamenti
qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum

26,²⁹dico autem vobis
non bibam amodo de hoc genimine vitis
usque in diem illum cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei
26,³⁰CCLXXXVI / VI Et hymno dicto exierunt in montem Oliveti
26,³¹CCLXXXVII / IIII Tunc dicit illis Iesus
omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte
CCLXXXVIII / VI Scriptum est enim
percutiam pastorem et dispergentur oves gregis
26,³²postquam autem resurrexero praecedam vos in Galilaeam
26,³³CCLXXXVIII / I Respondens autem Petrus ait illi
et si omnes scandalizati fuerint in te
ego numquam scandalizabor
26,³⁴ait illi Iesus
amen dico tibi
quia in hac nocte antequam gallus cantet ter me negabis
26,³⁵CCXC / VI Ait illi Petrus
etiam si oportuerit me mori tecum non te negabo
similiter et omnes discipuli dixerunt
26,³⁶CCXCI / I Tunc venit Iesus cum illis in villam quae dicitur Gethsemani
CCXCII / VI Et dixit discipulis suis
sedete hic donec vadam illuc et orem
26,³⁷et adsumpto Petro et duobus filiis Zebedaei
coepit contristari et maestus esse
26,³⁸CCXCIII / IIII Tunc ait illis
tristis est anima mea usque ad mortem
sustinete hic et vigilate mecum
26,³⁹CCXCIII / I Et progressus pusillum procidit in faciem suam orans et dicens
mi Pater si possibile est transeat a me calix iste
CCXCV / I Verumtamen non sicut ego volo sed sicut tu
26,⁴⁰CCXCVI / II Et venit ad discipulos et invenit eos dormientes
et dicit Petro
sic non potuistis una hora vigilare mecum
26,⁴¹vigilate et orate ut non intretis in temptationem
CCXCVII / IIII Spiritus quidem promptus est
caro autem infirma

26,⁴²CCXCVIII / VI Iterum secundo abiit et oravit dicens
Pater mi si non potest hic calix transire nisi bibam illum fiat voluntas tua
26,⁴³et venit iterum et invenit eos dormientes
erant enim oculi eorum gravati
26,⁴⁴et relictis illis iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens
26,⁴⁵CCXCVIII / III Tunc venit ad discipulos suos et dicit illis
dormite iam et requiescite
ecce adpropinquavit hora
et Filius hominis traditur in manus peccatorum
26,⁴⁶surgite eamus
ecce adpropinquavit qui me tradit
26,⁴⁷CCC / I Adhuc ipso loquente
ecce Iudas unus de duodecim venit
et cum eo turba multa
cum gladiis et fustibus a principibus sacerdotum et senioribus populi
26,⁴⁸CCCI / II Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens
quemcumque osculatus fuero ipse est tenete eum
26,⁴⁹et confestim accedens ad Iesum dixit
have rabbi
et osculatus est eum
26,⁵⁰dixitque illi Iesus
amice ad quod venisti
tunc accesserunt et manus iniecerunt in Iesum
et tenuerunt eum
26,⁵¹CCCII / I Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu
extendens manum exemit gladium suum
et percutiens servum principis sacerdotum amputavit auriculam eius
26,⁵²tunc ait illi Iesus
converte gladium tuum in locum suum
CCCIII / X Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt
26,⁵³an putas quia non possum rogare Patrem meum
et exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones angelorum
26,⁵⁴quomodo ergo implebuntur scripturae quia sic oportet fieri
26,⁵⁵CCCIII / I In illa hora dixit Iesus turbis
tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me

cotidie apud vos sedebam docens in templo et non me tenuistis
26,⁵⁶ CCCV / VI Hoc autem totum factum est
ut implerentur scripturae prophetarum
tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt
26,⁵⁷ CCCVI / I At illi tenentes Iesum duxerunt ad Caiaphan principem sacerdotum
ubi scribae et seniores convenerant
26,⁵⁸ CCCVII / IIII Petrus autem sequebatur eum a longe
usque in atrium principis sacerdotum
et ingressus intro sedebat cum ministris ut videret finem
26,⁵⁹ CCCVIII / II Principes autem sacerdotum et omne concilium quaerebant falsum testi-
monium contra Iesum
ut eum morti traderent
26,⁶⁰ et non invenerunt
cum multi falsi testes accessissent
CCCVIII / VI Novissime autem venerunt duo falsi testes 26,⁶¹ et dixerunt
hic dixit possum destruere templum Dei et post triduum aedificare illud
26,⁶² et surgens princeps sacerdotum ait illi
nihil respondes ad ea quae isti adversum te testificantur
26,⁶³ Iesus autem tacebat
et princeps sacerdotum ait illi
adiuro te per Deum vivum
ut dicas nobis si tu es Christus Filius Dei
26,⁶⁴ dicit illi Iesus tu dixisti
CCCX / I Verumtamen dico vobis
amodo videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis
et venientem in nubibus caeli
26,⁶⁵ CCCXI / VI Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens
blasphemavit
CCCXII / II Quid adhuc egemus testibus
ecce nunc audistis blasphemiam
26,⁶⁶ quid vobis videtur
at illi respondentes dixerunt
reus est mortis
26,⁶⁷ CCCXIII / I Tunc expuerunt in faciem eius
et colaphis eum ceciderunt

alii autem palmas in faciem ei dederunt 26,⁶⁸dicentes
prophetiza nobis Christe quis est qui te percussit
26,⁶⁹CCCXIII / I Petrus vero sedebat foris in atrio
et accessit ad eum una ancilla dicens
et tu cum Iesu Galilaeo eras
26,⁷⁰at ille negavit coram omnibus dicens
nescio quid dicis
26,⁷¹CCCXV / I Exeunte autem illo ianuam vidit eum alia
et ait his qui erant ibi
et hic erat cum Iesu Nazareno
26,⁷²et iterum negavit cum iuramento
quia non novi hominem
26,⁷³et post pusillum accesserunt qui stabant et dixerunt Petro
vere et tu ex illis es
nam et loquella tua manifestum te facit
26,⁷⁴tunc coepit detestari et iurare quia non novisset hominem
et continuo gallus cantavit
26,⁷⁵CCCXVI / II Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat
priusquam gallus cantet ter me negabis
et egressus foras ploravit amare
27,¹ CCCXVII / II Mane autem facto
consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi adversus Iesum
ut eum morti traderent
27,²CCCXVIII / I Et vinctum adduxerunt eum
et tradiderunt Pontio Pilato praesidi
27,³CCCXVIII / X Tunc videns Iudas qui eum tradidit quod damnatus esset
paenitentia ductus rettulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus 27,⁴di-
cens
peccavi tradens sanguinem iustum
at illi dixerunt
quid ad nos tu videris
27,⁵et proiectis argenteis in templo
recessit et abiens laqueo se suspendit
27,⁶principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt
non licet mittere eos in corbanan quia pretium sanguinis est

27,⁷ consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum
27,⁸ propter hoc vocatus est ager ille Acheldemach ager sanguinis usque in hodiernum diem
27,⁹ tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem
et acceperunt triginta argenteos pretium adpretiati quem adpretiaverunt a filiis Israhel
27,¹⁰ et dederunt eos in agrum figuli sicut constituit mihi Dominus
27,¹¹ CCCXX / I Iesus autem stetit ante praesidem
et interrogavit eum praeses dicens
tu es rex Iudaeorum
dicit ei Iesus tu dicis
27,¹² CCCXXI / III Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus nihil respon-
dit
27,¹³ tunc dicit illi Pilatus
non audis quanta adversum te dicant testimonia
27,¹⁴ et non respondit ei ad ullum verbum
ita ut miraretur praeses vehementer
27,¹⁵ CCCXXII / II Per diem autem sollemnem consueverat praeses dimittere populo unum
vinctum quem voluissent
27,¹⁶ CCCXXIII / III Habebat autem tunc vinctum insignem qui dicebatur Barabbas
27,¹⁷ congregatis ergo illis dixit Pilatus
quem vultis dimittam vobis
Barabban an Iesum qui dicitur Christus
27,¹⁸ sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum
27,¹⁹ CCCXXIII / X Sedente autem illo pro tribunali
misit ad illum uxor eius dicens
nihil tibi et iusto illi
multa enim passa sum hodie per visum propter eum
27,²⁰ CCCXXV / I Princeps autem sacerdotum et seniores persuaserunt populis ut peterent
Barabban
Iesum vero perderent
27,²¹ respondens autem praeses ait illis
quem vultis vobis de duobus dimitti
at illi dixerunt Barabban
27,²² CCCXXVI / I Dicit illis Pilatus
quid igitur faciam de Iesu qui dicitur Christus
27,²³ dicunt omnes crucifigatur

ait illis praeses
 quid enim mali fecit
 at illi magis clamabant dicentes crucifigatur
 27,²⁴CCCXXVII / X Videns autem Pilatus quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret
 accepta aqua lavit manus coram populo dicens
 innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis
 27,²⁵et respondens universus populus dixit
 sanguis eius super nos et super filios nostros
 27,²⁶CCCXXVIII / I Tunc dimisit illis Barabban
 Iesum autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur
 27,²⁷CCCXXVIII / IIII Tunc milites praesidis suscipientes Iesum in praetorio
 congregaverunt ad eum universam cohortem
 27,²⁸et exuentes eum clamydem coccineam circumdederunt ei
 27,²⁹et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius
 et harundinem in dextera eius
 et genu flexo ante eum includebant dicentes
 have rex Iudaeorum
 27,³⁰CCCXXX / VI Et exuentes in eum acceperunt harundinem et percutiebant caput eius
 27,³¹et postquam inluserunt ei exuerunt eum clamydem
 et induerunt eum vestimentis eius
 CCCXXXI / I Et duxerunt eum ut crucifigerent
 27,³²exeutes autem invenerunt hominem cyreneum nomine Simonem
 hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius
 27,³³CCCXXXII / I Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha
 quod est Calvariae locus
 27,³⁴CCCXXXIII / IIII Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum
 et cum gustasset noluit bibere
 27,³⁵CCCXXXIII / I Postquam autem crucifixerunt eum diviserunt vestimenta eius sortem
 mittentes
 27,³⁶et sedentes servabant eum
 27,³⁷CCCXXXV / I Et inposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam
 hic est Iesus rex Iudaeorum
 27,³⁸CCCXXXVI / I Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones
 unus a dextris et unus a sinistris
 27,³⁹CCCXXXVII / VI Praetereuntes autem blasphemabant eum

moventes capita sua 27,⁴⁰et dicentes
qui destruit templum et in triduo illud reaedificat
salva temet ipsum
si Filius Dei es descende de cruce
27,⁴¹CCCXXXVIII / II Similiter et principes sacerdotum inludentes cum scribis et seniori-
bus dicentes
27,⁴²alios salvos fecit se ipsum non potest salvum facere
si rex Israhel est descendat nunc de cruce et credemus ei
27,⁴³confidet in Deo liberet nunc eum si vult
dixit enim quia Dei Filius sum
27,⁴⁴CCCXXXVIII / II Id ipsum autem et latrones qui fixi erant cum eo inproperabant ei
27,⁴⁵CCCXL / II A sexta autem hora tenebrae factae sunt super universam terram usque ad
horam nonam
27,⁴⁶CCCXLI / VI Et circa horam nonam clamavit Iesus voce magna dicens
Heli Heli lema sabachthani
hoc est Deus meus Deus meus ut quid dereliquisti me
27,⁴⁷quidam autem illic stantes et audientes dicebant
Heliam vocat iste
27,⁴⁸CCCXLII / II Et continuo currens unus ex eis
acceptam spongiam implevit aceto et inposuit harundini et dabat ei bibere
27,⁴⁹ceteri vero dicebant
sine videamus an veniat Helias liberans eum
27,⁵⁰CCCXLIII / I Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum
27,⁵¹CCCXLIII / II Et ecce velum templi scissum est in duas partes
a summo usque deorsum
CCCXLV / X Et terra mota est
et petrae scissae sunt
27,⁵²et monumenta aperta sunt
et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt
27,⁵³et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius
venerunt in sanctam civitatem et apparuerunt multis
27,⁵⁴CCCXLVI / II Centurio autem et qui cum eo erant custodientes Iesum
viso terraemotu et his quae fiebant timuerunt valde dicentes
vere Dei Filius erat iste
27,⁵⁵CCCXLVII / VI Erant autem ibi mulieres multae a longe

quae secutae erant Iesum a Galilaea ministrantes ei
27,⁵⁶inter quas erat Maria Magdalene
et Maria Iacobi et Ioseph mater
et mater filiorum Zebedaei
27,⁵⁷CCCXLVIII / I Cum sero autem factum esset
venit quidam homo dives ab Arimathia nomine Ioseph
qui et ipse discipulus erat Iesu
27,⁵⁸hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu
tunc Pilatus iussit reddi corpus
27,⁵⁹CCCXLVIII / I Et accepto corpore Ioseph involvit illud sindone munda
27,⁶⁰et posuit illud in monumento suo novo quod exciderat in petra
et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti et abiit
27,⁶¹CCCL / VI Erat autem ibi Maria Magdalene et altera Maria sedentes contra sepulchrum
27,⁶²CCCLI / X Altera autem die quae est post parasceven
convenerunt principes sacerdotum et Pharisei ad Pilatum 27,⁶³dicentes
domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens
post tres dies resurgam
27,⁶⁴iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium
ne forte veniant discipuli eius et furentur eum
et dicant plebi surrexit a mortuis
et erit novissimus error peior priore
27,⁶⁵ait illis Pilatus
habetis custodiam
ite custodite sicut scitis
27,⁶⁶illi autem abeuntes munierunt sepulchrum
signantes lapidem cum custodibus
28,¹ CCCLII / I Vespere autem sabbati quae lucescit in primam sabbati
venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum
28,²et ecce terraemotus factus est magnus
angelus enim Domini descendit de caelo
et accedens revolvit lapidem et sedebat super eum
28,³erat autem aspectus eius sicut fulgur
et vestimentum eius sicut nix
28,⁴CCCLIII / II Prae timore autem eius exterriti sunt custodes et facti sunt velut mortui
28,⁵respondens autem angelus dixit mulieribus

nolite timere vos
scio enim quod Iesum qui crucifixus est quaeritis
28,⁶ non est hic
surrexit enim sicut dixit
venite videte locum ubi positus erat Dominus
28,⁷ et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit
et ecce praecedit vos in Galilaeam
ibi eum videbitis
ecce praedixi vobis
28,⁸ CCCLIII / II Et exierunt cito de monumento cum timore et magno gaudio
currentes nuntiare discipulis eius
28,⁹ CCCLV / X Et ecce Iesus occurrit illis dicens havete
illae autem accesserunt et tenuerunt pedes eius et adoraverunt eum
28,¹⁰ tunc ait illis Iesus
nolite timere
ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galilaeam ibi me videbunt
28,¹¹ quae cum abissent
ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem
et nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant
28,¹² et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus
28,¹³ dicentes
dicite quia discipuli eius nocte venerunt et furati sunt eum nobis dormientibus
28,¹⁴ et si hoc auditum fuerit a praeside
nos suadebimus ei et securos vos faciemus
28,¹⁵ at illi accepta pecunia fecerunt sicut erant docti
et divulgatum est verbum istud apud Iudaeos usque in hodiernum diem
28,¹⁶ undecim autem discipuli abierunt in Galilaeam in montem ubi constituerat illis Iesus
28,¹⁷ et videntes eum adoraverunt
quidam autem dubitaverunt
28,¹⁸ et accedens Iesus locutus est eis dicens
data est mihi omnis potestas in caelo et in terra
28,¹⁹ euntes ergo docete omnes gentes
baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti
28,²⁰ docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis
et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi

EXPLICIT EVANGELIUM SECUNDUM MATTHEUM

INCIPIT SECUNDUM MARCUM

1,¹ I / II Initium evangelii Iesu Christi Filii Dei
1,² sicut scriptum est in Esaia propheta
ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam
1,³ II / I Vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite semitas eius
1,⁴ III / VI Fuit Iohannes in deserto baptizans et praedicans baptismum paenitentiae
in remissionem peccatorum
1,⁵ et egrediebatur ad illum omnis Iudaeae regio et Hierosolymitae universi
et baptizabantur ab illo in Iordane flumine confitentes peccata sua
1,⁶ et erat Iohannes vestitus pilis cameli
et zona pellicia circa lumbos eius
et lucustas et mel silvestre edebat
1,⁷ et praedicabat dicens
III / I Venit fortior me post me
cuius non sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum eius
1,⁸ ego baptizavi vos aqua
ille vero baptizabit vos Spiritu Sancto
1,⁹ V / I Et factum est in diebus illis
venit Iesus a Nazareth Galilaeae
et baptizatus est in Iordane ab Iohanne
1,¹⁰ et statim ascendens de aqua
vidit apertos caelos
et Spiritum tamquam columbam descendentem et manentem in ipso
1,¹¹ et vox facta est de caelis
tu es Filius meus dilectus in te conplacui
1,¹² VI / II Et statim Spiritus expellit eum in desertum
1,¹³ et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus
et temptabatur a Satana
VII / VI Eratque cum bestiis
et angeli ministrabant illi
1,¹⁴ VIII / III Postquam autem traditus est Iohannes
venit Iesus in Galilaeam
VIII / VI Praedicans evangelium regni Dei 1,¹⁵ et dicens
quoniam impletum est tempus et adpropinquavit regnum Dei

paenitemini et credite evangelio
1,¹⁶et praeteriens secus mare Galilaeae
vidit Simonem et Andream fratrem eius mittentes retia in mare
erant enim piscatores
1,¹⁷X / II Et dixit eis Iesus
venite post me
et faciam vos fieri piscatores hominum
1,¹⁸et protinus relictis retibus secuti sunt eum
1,¹⁹XI / VI Et progressus inde pusillum
vidit Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius
et ipsos in navi componentes retia
1,²⁰et statim vocavit illos
et relicto patre suo Zebedaeo in navi cum mercennariis
secuti sunt eum
1,²¹XII / VIII Et ingrediuntur Capharnaum
et statim sabbatis ingressus synagogam docebat eos
1,²²XIII / II Et stupebant super doctrina eius
erat enim docens eos quasi potestatem habens
et non sicut scribae
1,²³XIII / VIII Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo
et exclamavit 1,²⁴dicens
quid nobis et tibi Iesu Nazarene
venisti perdere nos
scio qui sis Sanctus Dei
1,²⁵et comminatus est ei Iesus dicens
obmutesce et exi de homine
1,²⁶et discerpens eum spiritus immundus
et exclamans voce magna exivit ab eo
1,²⁷et mirati sunt omnes
ita ut conquirerent inter se dicentes
quidnam est hoc
quae doctrina haec nova
quia in potestate et spiritibus inmundis imperat et oboediunt ei
1,²⁸et processit rumor eius statim in omnem regionem Galilaeae
1,²⁹XV / II Et protinus egredientes de synagoga

venerunt in domum Simonis et Andreae
cum Iacobo et Iohanne
1,³⁰decumbebat autem socrus Simonis febricitans
et statim dicunt ei de illa
1,³¹et accedens elevavit eam adprehensa manu eius
et continuo dimisit eam febris
et ministrabat eis
1,³²vespere autem facto cum occidisset sol
adferebant ad eum omnes male habentes et daemonia habentes
1,³³et erat omnis civitas congregata ad ianuam
1,³⁴et curavit multos qui vexabantur variis languoribus
et daemonia multa eiciebat
XVI / VIII Et non sinebat loqui ea
quoniam sciebant eum
1,³⁵XVII / VIII Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum ibique orabat
1,³⁶et persecutus est eum Simon et qui cum illo erant
1,³⁷et cum invenissent eum dixerunt ei
quia omnes quaerunt te
1,³⁸et ait illis
eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem
ad hoc enim veni
1,³⁹et erat praedicans in synagogis eorum et omni Galilaea
et daemonia eiciens
1,⁴⁰XVIII / II Et venit ad eum leprosus deprecans eum
et genu flexo dixit
si vis potes me mundare
1,⁴¹Iesus autem misertus eius extendit manum suam
et tangens eum ait illi
volo mundare
1,⁴²et cum dixisset statim discessit ab eo lepra et mundatus est
1,⁴³et comminatus ei statim eiecit illum 1,⁴⁴et dicit ei
vide nemini dixeris
sed vade ostende te principi sacerdotum
et offer pro emundatione tua quae praecepit Moses in testimonium illis
1,⁴⁵XVIII / X At ille egressus coepit praedicare et diffamare sermonem

ita ut iam non posset manifeste in civitatem introire
sed foris in desertis locis esse
et conveniebant ad eum undique
2,¹ XX / I Et iterum intravit Capharnaum post dies
2,² et auditum est quod in domo esset
et convenerunt multi ita ut non caperet neque ad ianuam
et loquebatur eis verbum
2,³ et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur
2,⁴ et cum non possent offerre eum illi prae turba
nudaverunt tectum ubi erat
et patefacientes submiserunt grabattum in quo paralyticus iacebat
2,⁵ cum vidisset autem Iesus fidem illorum ait paralytico
fili dimittuntur tibi peccata
2,⁶ erant autem illic quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis
2,⁷ quid hic sic loquitur blasphemat
quis potest dimittere peccata nisi solus Deus
2,⁸ quo statim cognito Iesus spiritu suo quia sic cogitarent intra se
dicit illis
quid ista cogitatis in cordibus vestris
2,⁹ quid est facilius
dicere paralytico dimittuntur tibi peccata
an dicere surge et tolle grabattum tuum et ambula
2,¹⁰ ut autem sciatis quia potestatem habet Filius hominis in terra dimittendi peccata
ait paralytico
2,¹¹ tibi dico surge tolle grabattum tuum et vade in domum tuam
2,¹² et statim ille surrexit et sublato grabatto abiit coram omnibus
ita ut admirarentur omnes et honorificarent Deum dicentes
quia numquam sic vidimus
2,¹³ XXI / II Et egressus est rursus ad mare
omnisque turba veniebat ad eum et docebat eos
2,¹⁴ et cum praeteriret vidit Levin Alpei sedentem ad teloneum
et ait illi sequere me
et surgens secutus est eum
2,¹⁵ XXII / II Et factum est cum accumberet in domo illius
multi publicani et peccatores simul discumbebant cum Iesu et discipulis eius

erant enim multi qui et sequebantur eum
2,¹⁶et scribae et Pharisei videntes quia manducaret cum peccatoribus et publicanis
dicebant discipulis eius
quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester
2,¹⁷XXIII / II Hoc audito Iesus ait illis
non necesse habent sani medicum sed qui male habent
non enim veni vocare iustos sed peccatores
2,¹⁸et erant discipuli Iohannis et Pharisei ieiunantes
et veniunt et dicunt illi
cur discipuli Iohannis et Pharisaeorum ieiunant
tui autem discipuli non ieiunant
2,¹⁹et ait illis Iesus
numquid possunt filii nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est ieiunare
quanto tempore habent secum sponsum non possunt ieiunare
2,²⁰venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt in illa die
2,²¹nemo adsumentum panni rudis adsuit vestimento veteri
alioquin aufert supplementum novum a veteri
et maior scissura fit
2,²²et nemo mittit vinum novellum in utres veteres
alioquin dirumpet vinum utres
et vinum effunditur et utres peribunt
sed vinum novum in utres novos mitti debet
2,²³XXIII / II Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata
et discipuli eius coeperunt praegredi et vellere spicas
2,²⁴Pharisei autem dicebant ei
ecce quid faciunt sabbatis quod non licet
2,²⁵et ait illis
numquam legistis quid fecerit David quando necessitatem habuit
et esuriit ipse et qui cum eo erant
2,²⁶quomodo introiit in domum Dei sub Abiathar principe sacerdotum
et panes propositionis manducavit quos non licet manducare nisi sacerdotibus
et dedit eis qui cum eo erant
2,²⁷XXV / II Et dicebat eis
sabbatum propter hominem factum est
et non homo propter sabbatum

2,²⁸itaque dominus est Filius hominis etiam sabbati
3,¹ et introivit iterum synagogam
et erat ibi homo habens manum aridam
3,²et observabant eum si sabbatis curaret ut accusarent illum
3,³et ait homini habenti manum aridam
surge in medium
3,⁴et dicit eis
licet sabbatis bene facere an male
animam salvam facere an perdere
at illi tacebant
3,⁵et circumspiciens eos cum ira
contristatus super caecitatem cordis eorum
dicit homini
extende manum tuam
et extendit et restituta est manus illi
3,⁶XXVI / IIII Exeuntes autem statim Pharisei cum Herodianis
consilium faciebant adversus eum quomodo eum perderent
3,⁷et Iesus cum discipulis suis secessit ad mare
XXVII / I Et multa turba a Galilaea et Iudaea secuta est eum
3,⁸et ab Hierosolymis et ab Idumea et trans Iordanem
et qui circa Tyrum et Sidonem multitudo magna
audientes quae faciebat venerunt ad eum
3,⁹et dixit discipulis suis
ut navicula sibi deserviret propter turbam ne conprimerent eum
3,¹⁰multos enim sanabat
ita ut inruerent in eum ut illum tangerent
quotquot habebant plagas
3,¹¹et spiritus inmundi
cum illum videbant procidebant ei
XXVIII / VIII Et clamabant dicentes
3,¹²tu es Filius Dei
et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum
3,¹³XXVIII / II Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse
et venerunt ad eum
3,¹⁴et fecit ut essent duodecim cum illo

et ut mitteret eos praedicare
3,¹⁵et dedit illis potestatem curandi infirmitates et eiciendi daemonia
3,¹⁶XXX / II Et inposuit Simoni nomen Petrus
3,¹⁷et Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem Iacobi
et inposuit eis nomina Boanerges quod est Filii tonitru
3,¹⁸et Andream et Philippum
et Bartholomeum et Mattheum et Thomam
et Iacobum Alphei et Thaddeum
et Simonem Cananeum
3,¹⁹et Iudam Scarioth qui et tradidit illum
3,²⁰XXXI / X Et veniunt ad domum
et convenit iterum turba ita ut non possent neque panem manducare
3,²¹et cum audissent sui exierunt tenere eum
dicebant enim quoniam in furorem versus est
3,²²XXXII / II Et scribae qui ab Hierosolymis descenderant dicebant quoniam Beelzebub
habet
et quia in principe daemonum eicit daemonia
3,²³XXXIII / II Et convocatis eis in parabolis dicebat illis
quomodo potest Satanus Satanan eicere
3,²⁴et si regnum in se dividatur non potest stare regnum illud
3,²⁵et si domus super semet ipsam dispertiatur
non poterit domus illa stare
3,²⁶et si Satanus consurrexit in semet ipsum dispertitus est
et non potest stare sed finem habet
3,²⁷nemo potest vasa fortis ingressus in domum diripere
nisi prius fortem alliget
et tunc domum eius diripiet
3,²⁸XXXIII / II Amen dico vobis
quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata et blasphemiae quibus blasphemaverint
3,²⁹qui autem blasphemaverit in Spiritum Sanctum
non habet remissionem in aeternum
sed reus erit aeterni delicti
3,³⁰quoniam dicebant spiritum inmundum habet
3,³¹XXXV / II Et veniunt mater eius et fratres
et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum

3,³²et sedebat circa eum turba et dicunt ei
ecce mater tua et fratres tui foris quaerunt te
3,³³et respondens eis ait
quae est mater mea et fratres mei
3,³⁴et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant ait
ecce mater mea et fratres mei
3,³⁵qui enim fecerit voluntatem Dei
hic frater meus et soror mea et mater est
4,¹ XXXVI / II Et iterum coepit docere ad mare
et congregata est ad eum turba multa
ita ut in navem ascendens sederet in mari
et omnis turba circa mare super terram erat
4,²et docebat eos in parabolis multa
et dicebat illis in doctrina sua 4,³audite
ecce exiit seminans ad seminandum
4,⁴et dum seminat
aliud cecidit circa viam
et venerunt volucres et comederunt illud
4,⁵aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam
et statim exortum est quoniam non habebat altitudinem terrae
4,⁶et quando exortus est sol exaestuavit
et eo quod non haberet radicem exaruit
4,⁷et aliud cecidit in spinas
et ascenderunt spinae et offocaverunt illud
et fructum non dedit
4,⁸et aliud cecidit in terram bonam
et dabat fructum ascendentem et crescentem
et adferebat unum triginta
et unum sexaginta
et unum centum
4,⁹et dicebat
qui habet aures audiendi audiat
4,¹⁰et cum esset singularis
interrogaverunt eum hii qui cum eo erant cum duodecim parabolas
4,¹¹et dicebat eis

vobis datum est mysterium regni Dei
XXXVII / I Illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt
4,¹² ut videntes videant et non videant
et audientes audiant et non intellegant
nequando convertantur et dimittantur eis peccata
4,¹³ et ait illis
nescitis parabolam hanc
et quomodo omnes parabolas cognoscetis
4,¹⁴ XXXVIII / II Qui seminat verbum seminat
4,¹⁵ hii autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum
et cum audierint confestim venit Satanias et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum
4,¹⁶ et hii sunt similiter qui super petrosa seminantur
qui cum audierint verbum statim cum gaudio accipiunt illud
4,¹⁷ et non habent radicem in se sed temporales sunt
deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum confestim scandalizantur
4,¹⁸ et alii sunt qui in spinis seminantur
hii sunt qui verbum audiunt
4,¹⁹ et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum
et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant verbum
et sine fructu efficitur
4,²⁰ et hii sunt qui super terram bonam seminati sunt
qui audiunt verbum et suscipiunt et fructificant
unum triginta
et unum sexaginta
et unum centum
4,²¹ XXXVIII / II Et dicebat illis
numquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto
nonne ut super candelabrum ponatur
4,²² XL / II Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur
nec factum est occultum sed ut in palam veniat
4,²³ si quis habet aures audiendi audiat
4,²⁴ XLI / II Et dicebat illis
videte quid audiatis
in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis et adicietur vobis

4,²⁵XLII / II Qui enim habet dabitur illi
et qui non habet etiam quod habet auferetur ab illo
4,²⁶XLIII / X Et dicebat
sic est regnum Dei
quemadmodum si homo iaciat sementem in terram 4,²⁷et dormiat et exurgat nocte ac die
et semen germinet et increseat dum nescit ille
4,²⁸ultro enim terra fructificat
primum herbam
deinde spicam
deinde plenum frumentum in spica
4,²⁹et cum se produxerit fructus statim mittit falcem quoniam adest messis
4,³⁰XLIII / II Et dicebat
cui adsimilabimus regnum Dei
aut cui parabolae comparabimus illud
4,³¹sicut granum sinapis
quod cum seminatum fuerit in terra
minus est omnibus seminibus quae sunt in terra
4,³²et cum seminatum fuerit ascendit et fit maius omnibus holeribus
et facit ramos magnos
ita ut possint sub umbra eius aves caeli habitare
4,³³XLV / VI Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum
prout poterant audire
4,³⁴sine parabola autem non loquebatur eis
XLVI / X Seorsum autem discipulis suis disserebat omnia
4,³⁵XLVII / II Et ait illis illa die cum sero esset factum
transeamus contra
4,³⁶et dimittentes turbam adsumunt eum ita ut erat in navi
et aliae naves erant cum illo
4,³⁷et facta est procella magna venti et fluctus mittebat in navem
ita ut impleretur navis
4,³⁸et erat ipse in puppi supra cervical dormiens
et excitant eum et dicunt ei
magister non ad te pertinet quia perimus
4,³⁹et exurgens comminatus est vento
et dixit mari tace obmutesce

et cessavit ventus et facta est tranquillitas magna
4,⁴⁰ et ait illis
quid timidi estis
necdum habetis fidem
et timuerunt magno timore
et dicebant ad alterutrum
quis putas est iste quia et ventus et mare oboediunt ei
5,¹ et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum
5,² et exeunti ei de navi statim occurrit ei de monumentis homo in spiritu immundo
5,³ qui domicilium habebat in monumentis
et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare
5,⁴ quoniam saepe conpedibus et catenis vinctus dirupisset catenas et conpedes comminuis-
set
et nemo poterat eum domare
5,⁵ et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat
clamans et concidens se lapidibus
5,⁶ videns autem Iesum a longe cucurrit et adoravit eum
5,⁷ et clamans voce magna dicit
quid mihi et tibi Iesu Fili Dei summi
adiuro te per Deum ne me torqueas
5,⁸ dicebat enim illi
exi spiritus inmunde ab homine
5,⁹ et interrogabat eum
quod tibi nomen est
et dicit ei
Legio nomen mihi est quia multi sumus
5,¹⁰ et deprecabatur eum multum ne se expelleret extra regionem
5,¹¹ erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens
5,¹² et deprecabantur eum spiritus dicentes
mitte nos in porcos ut in eos introeamus
5,¹³ et concessit eis statim Iesus
et exeuntes spiritus inmundi introierunt in porcos
et magno impetu grex praecipitatus est in mare ad duo milia
et suffocati sunt in mare
5,¹⁴ qui autem pascebant eos fugerunt

et nuntiaverunt in civitatem et in agros
et egressi sunt videre quid esset facti
5,¹⁵ et veniunt ad Iesum
et vident illum qui a daemonio vexabatur sedentem vestitum et sanae mentis
et timuerunt
5,¹⁶ et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui daemonium habuerat et de
porcis
5,¹⁷ et rogare eum coeperunt ut discederet de finibus eorum
5,¹⁸ XLVIII / VIII Cumque ascenderet navem
coepit illum deprecari qui daemonio vexatus fuerat ut esset cum illo
5,¹⁹ et non admisit eum
sed ait illi
vade in domum tuam ad tuos
et adnuntia illis quanta tibi Dominus fecerit et misertus sit tui
5,²⁰ et abiit et coepit praedicare in Decapoli quanta sibi fecisset Iesus
et omnes mirabantur
5,²¹ XLVIII / II Et cum transcendisset Iesus in navi
rursus trans fretum convenit turba multa ad illum
et erat circa mare
5,²² et venit quidam de archisynagogis nomine Iairus
et videns eum procidit ad pedes eius
5,²³ et deprecabatur eum multum dicens
quoniam filia mea in extremis est
veni inpone manus super eam ut salva sit et vivat
5,²⁴ et abiit cum illo
et sequebatur eum turba multa et conprimebant illum
5,²⁵ et mulier quae erat in profluvio sanguinis annis duodecim
5,²⁶ et fuerat multa perpressa a conpluribus medicis
et erogaverat omnia sua
nec quicquam profecerat sed magis deterius habebat
5,²⁷ cum audisset de Iesu venit in turba retro et tetigit vestimentum eius
5,²⁸ dicebat enim quia si vel vestimentum eius tetigero salva ero
5,²⁹ et confestim siccatus est fons sanguinis eius
et sensit corpore quod sanata esset a plaga
5,³⁰ et statim Iesus cognoscens in semet ipso virtutem quae exierat de eo

conversus ad turbam aiebat
quis tetigit vestimenta mea
5,³¹et dicebant ei discipuli sui
vides turbam conprimentem te et dicis quis me tetigit
5,³²et circumspiciebat videre eam quae hoc fecerat
5,³³mulier autem timens et tremens sciens quod factum esset in se
venit et procidit ante eum et dixit ei omnem veritatem
5,³⁴ille autem dixit ei
filia fides tua te salvam fecit vade in pace et esto sana a plaga tua
5,³⁵adhuc eo loquente veniunt ab archisynagogo dicentes
quia filia tua mortua est quid ultra vexas magistrum
5,³⁶Iesus autem verbo quod dicebatur audito ait archisynagogo
noli timere tantummodo crede
5,³⁷et non admisit quemquam sequi se
nisi Petrum et Iacobum et Iohannem fratrem Iacobi
5,³⁸et veniunt in domum archisynagogi
et videt tumultum et flentes et heiulantes multum
5,³⁹et ingressus ait eis
quid turbamini et ploratis
puella non est mortua sed dormit
5,⁴⁰et inridebant eum
ipse vero eiectis omnibus adsumit patrem et matrem puellae et qui secum erant
et ingreditur ubi erat puella iacens
5,⁴¹et tenens manum puellae ait illi
talitha cumi quod est interpretatum puella tibi dico surge
5,⁴²et confestim surrexit puella et ambulabat
erat autem annorum duodecim
et obstipuerunt stupore maximo
5,⁴³et praecepit illis vehementer ut nemo id sciret
et dixit dari illi manducare
6,¹ L / I Et egressus inde abiit in patriam suam
et sequebantur illum discipuli sui
6,²et facto sabbato coepit in synagoga docere
et multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes
unde huic haec omnia et quae est sapientia quae data est illi

et virtutes tales quae per manus eius efficiuntur
6,³ nonne iste est faber filius Mariae
frater Iacobi et Ioseph et Iudae et Simonis
nonne et sorores eius hic nobiscum sunt
et scandalizabantur in illo
6,⁴ LI / I Et dicebat eis Iesus
quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua
6,⁵ et non poterat ibi virtutem ullam facere
nisi paucos infirmos inpositis manibus curavit
6,⁶ et mirabatur propter incredulitatem eorum
6,⁷ LII / II Et circumibat castella in circuitu docens
LIII / II Et convocavit duodecim et coepit eos mittere binos
et dabat illis potestatem spirituum inmundorum
6,⁸ et praecepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum
non peram non panem neque in zona aes
6,⁹ sed calciatos sandaliis
et ne induerentur duabus tunicis
6,¹⁰ LIII / II Et dicebat eis
quocumque introieritis in domum illic manete donec exeatis inde
6,¹¹ LV / II Et quicumque non receperint vos nec audierint vos
exeuntes inde excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis
6,¹² LVI / VIII Et exeuntes praedicabant ut paenitentiam agerent
6,¹³ et daemonia multa eiciebant
et unguebant oleo multos aegrotos et sanabant
6,¹⁴ LVII / II Et audivit Herodes rex
manifestum enim factum est nomen eius
et dicebat
quia Iohannes Baptista resurrexit a mortuis
et propterea inoperantur virtutes in illo
6,¹⁵ alii autem dicebant quia Helias est
alii vero dicebant propheta est quasi unus ex prophetis
6,¹⁶ LVIII / X Quo audito Herodes ait
quem ego decollavi Iohannem hic a mortuis resurrexit
6,¹⁷ LVIII / II Ipse enim Herodes misit ac tenuit Iohannem et vinxit eum in carcere
propter Herodidem uxorem Philippi fratris sui quia duxerat eam

6,¹⁸LX / VI Dicebat enim Iohannes Herodi
non licet tibi habere uxorem fratris tui
6,¹⁹Herodias autem insidiabatur illi et volebat occidere eum nec poterat
6,²⁰Herodes enim metuebat Iohannem
sciens eum virum iustum et sanctum
et custodiebat eum
et audito eo multa faciebat et libenter eum audiebat
6,²¹et cum dies oportunus accidisset
Herodes natalis sui cenam fecit principibus et tribunis et primis Galilaeae
6,²²cumque introisset filia ipsius Herodiadis et saltasset
et placuisset Herodi simulque recumbentibus
rex ait puellae
pete a me quod vis et dabo tibi
6,²³et iuravit illi quia quicquid petieris dabo tibi
licet dimidium regni mei
6,²⁴quae cum exisset dixit matri suae
quid petam
et illa dixit
caput Iohannis Baptistae
6,²⁵cumque introisset statim cum festinatione ad regem petivit dicens
volo ut protinus des mihi in disco caput Iohannis Baptistae
6,²⁶et contristatus rex propter iusiurandum et propter simul recumbentes noluit eam
contristare
6,²⁷sed misso speculatore praecepit adferri caput eius in disco
et decollavit eum in carcere
6,²⁸et adtulit caput eius in disco
et dedit illud puellae
et puella dedit matri suae
6,²⁹quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monu-
mento
6,³⁰LXI / VIII Et convenientes apostoli ad Iesum renuntiaverunt illi omnia quae egerant et
docuerant
6,³¹LXII / X Et ait illis
venite seorsum in desertum locum et requiescite pusillum
erant enim qui veniebant et rediebant multi

et nec manducandi spatium habebant
6,³²LXIII / VI Et ascendentes in navi abierunt in desertum locum seorsum
6,³³et viderunt eos abeuntes et cognoverunt multi
et pedestre et de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et praevenierunt eos
6,³⁴et exiens vidit multam turbam Iesus
et misertus est super eos
quia erant sicut oves non habentes pastorem
et coepit docere illos multa
6,³⁵LXIII / I Et cum iam hora multa fieret
accesserunt discipuli eius dicentes
desertus est locus hic
et iam hora praeterivit
6,³⁶dimitte illos ut euntes in proximas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant
6,³⁷et respondens ait illis
date illis manducare
et dixerunt ei
euntes emamus denariis ducentis panes
et dabimus eis manducare
6,³⁸et dicit eis
quot panes habetis ite et videte
et cum cognovissent dicunt
quinque et duos pisces
6,³⁹et praecepit illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride faenum
6,⁴⁰et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos
6,⁴¹et acceptis quinque panibus et duobus piscibus
intuens in caelum benedixit et fregit panes
et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos
et duos pisces divisit omnibus
6,⁴²et manducaverunt omnes et saturati sunt
6,⁴³et sustulerunt reliquias fragmentorum duodecim cofinos plenos et de piscibus
6,⁴⁴erant autem qui manducaverunt quinque milia virorum
6,⁴⁵LXV / VI Et statim coegit discipulos suos ascendere navem
ut praecederent eum trans fretum ad Bethsaidam
dum ipse dimitteret populum

6,⁴⁶LXVI / II Et cum dimisisset eos abiit in montem orare
6,⁴⁷LXVII / III Et cum sero esset erat navis in medio mari
et ipse solus in terra
6,⁴⁸et videns eos laborantes in remigando
erat enim ventus contrarius eis
et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare
et volebat praeterire eos
6,⁴⁹at illi ut viderunt eum ambulantem super mare
putaverunt fantasma esse
et exclamaverunt
6,⁵⁰omnes enim eum viderunt et conturbati sunt
et statim locutus est cum eis et dixit illis
confidite ego sum nolite timere
6,⁵¹LXVIII / VI Et ascendit ad illos in navem et cessavit ventus
et plus magis intra se stupebant
6,⁵²non enim intellexerant de panibus
erat enim cor illorum obcaecatum
6,⁵³et cum transfretassent pervenerunt in terram Gennesareth et adplicuerunt
6,⁵⁴LXVIII / II Cumque egressi essent de navi continuo cognoverunt eum
6,⁵⁵et percurrentes universam regionem illam
coeperunt in grabattis eos qui se male habebant circumferre ubi audiebant eum esse
6,⁵⁶et quocumque introibat in vicos vel in villas aut civitates in plateis ponebant infirmos
et deprecabantur eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent
et quotquot tangebant eum salvi fiebant
7,¹ LXX / X Et conveniunt ad eum Pharisei et quidam de scribis venientes ab Hierosolymis
7,²et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus id est non lotis man-
ducare panes
vituperaverunt
7,³Pharisei enim et omnes Iudaei nisi crebro lavent manus non manducant
tenentes traditionem seniorum
7,⁴et a foro nisi baptizentur non comedunt
et alia multa sunt quae tradita sunt illis servare
baptismata calicum et urceorum et aeramentorum et lectorum
7,⁵LXXI / VI Et interrogant eum Pharisei et scribae
quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum

sed communibus manibus manducant panem
7,⁶at ille respondens dixit eis
bene prophetavit Esaias de vobis hypocritis
sicut scriptum est
populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me
7,⁷in vanum autem me colunt
docentes doctrinas praecepta hominum
7,⁸relinquentes enim mandatum Dei tenetis traditionem hominum
baptismata urceorum et calicum et alia similia his facitis multa
7,⁹et dicebat illis
bene irritum facitis praeceptum Dei ut traditionem vestram servetis
7,¹⁰Moses enim dixit
honora patrem tuum et matrem tuam
et qui maledixerit patri aut matri morte moriatur
7,¹¹vos autem dicitis
si dixerit homo patri aut matri corban quod est donum quodcumque ex me tibi profuerit
7,¹²et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri
7,¹³rescindentes verbum Dei per traditionem vestram quam tradidistis
et similia huiusmodi multa facitis
7,¹⁴et advocans iterum turbam dicebat illis
audite me omnes et intellegite
7,¹⁵nihil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare
sed quae de homine procedunt illa sunt quae communicant hominem
7,¹⁶si quis habet aures audiendi audiat
7,¹⁷LXXII / VI Et cum introisset in domum a turba
interrogabant eum discipuli eius parabolam
7,¹⁸et ait illis
sic et vos inprudentes estis
non intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare
7,¹⁹quia non introit in cor eius
sed in ventrem et in secessum exit purgans omnes escas
7,²⁰dicebat autem
quoniam quae de homine exeunt illa communicant hominem
7,²¹ab intus enim de corde hominum cogitationes malae procedunt
adulteria fornicationes homicidia

7,²² furta avaritiae nequitiae
dolus inpudicitia oculus malus
blasphemia superbia stultitia
7,²³ omnia haec mala ab intus procedunt et communicant hominem
7,²⁴ et inde surgens abiit in fines Tyri et Sidonis
et ingressus domum neminem voluit scire et non potuit latere
7,²⁵ mulier enim statim ut audivit de eo cuius habebat filia spiritum inmundum
intravit et prociidit ad pedes eius
7,²⁶ erat autem mulier gentilis Syrophenissa genere
LXXIII / VI Et rogabat eum ut daemonium eiceret de filia eius
7,²⁷ qui dixit illi
sine prius saturari filios
non est enim bonum sumere panem filiorum et mittere canibus
7,²⁸ at illa respondit et dicit ei
utique Domine
nam et catelli sub mensa comedunt de micis puerorum
7,²⁹ et ait illi
propter hunc sermonem vade exiit daemonium de filia tua
7,³⁰ et cum abisset domum suam
invenit puellam iacentem supra lectum et daemonium exisse
7,³¹ LXXIII / X Et iterum exiens de finibus Tyri
venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines Decapoleos
7,³² et adducunt ei surdum et mutum
et deprecantur eum ut inponat illi manum
7,³³ et adprehendens eum de turba seorsum
misit digitos suos in auriculas
et expuens tetigit linguam eius
7,³⁴ et suspiciens in caelum ingemuit et ait illi
eppheta quod est adaperire
7,³⁵ et statim apertae sunt aures eius
et solutum est vinculum linguae eius
et loquebatur recte
7,³⁶ et praecepit illis ne cui dicerent
LXXV / VIII Quanto autem eis praecipiebat tanto magis plus praedicabant
7,³⁷ et eo amplius admirabantur dicentes

LXXVI / VI Bene omnia fecit et surdos facit audire et mutos loqui
8,¹ in illis diebus iterum cum turba multa esset nec haberent quod manducarent
convocatis discipulis ait illis
8,² misereor super turba quia ecce iam triduo sustinent me
nec habent quod manducent
8,³ et si dimisero eos ieiunos in domum suam deficient in via
quidam enim ex eis de longe venerunt
8,⁴ et responderunt ei discipuli sui
unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine
8,⁵ et interrogavit eos
quot panes habetis
qui dixerunt septem
8,⁶ et praecepit turbae discumbere supra terram
et accipiens septem panes gratias agens fregit
et dabat discipulis suis ut adponerent
et adposuerunt turbae
8,⁷ et habebant pisciculos paucos
et ipsos benedixit et iussit adponi
8,⁸ et manducaverunt et saturati sunt
et sustulerunt quod superaverat de fragmentis septem sportas
8,⁹ erant autem qui manducaverunt quasi quattuor milia
et dimisit eos
8,¹⁰ et statim ascendens navem cum discipulis suis venit in partes Dalmanutha
8,¹¹ LXXVII / III Et exierunt Pharisei et coeperunt conquirere cum eo
quaerentes ab illo signum de caelo temptantes eum
8,¹² et ingemescens spiritu ait
LXXVIII / VI Quid generatio ista quaerit signum
amen dico vobis
si dabitur generationi isti signum
8,¹³ et dimittens eos ascendens iterum abiit trans fretum
8,¹⁴ et oblitum sunt sumere panes
et nisi unum panem non habebant secum in navi
8,¹⁵ LXXVIII / II Et praecipiebat eis dicens
videte cavete a fermento Pharisaeorum et fermento Herodis
8,¹⁶ LXXX / VI Et cogitabant ad alterutrum dicentes

quia panes non habemus
8,¹⁷quo cognito Iesus ait illis
quid cogitatis quia panes non habetis
nondum cognoscitis nec intellegitis
adhuc caecatum habetis cor vestrum
8,¹⁸oculos habentes non videtis
et aures habentes non auditis
nec recordamini 8,¹⁹quando quinque panes fregi in quinque milia
et quot cofinos fragmentorum plenos sustulistis
dicunt ei duodecim
8,²⁰quando et septem panes in quattuor milia
quot sportas fragmentorum tulistis
et dicunt ei septem
8,²¹et dicebat eis
quomodo nondum intellegitis
8,²²LXXXI / X Et veniunt Bethsaida
et adducunt ei caecum
et rogabant eum ut illum tangeret
8,²³et adprehendens manum caeci eduxit eum extra vicum
et expuens in oculos eius inpositis manibus suis interrogavit eum si aliquid videret
8,²⁴et aspiciens ait
video homines velut arbores ambulantes
8,²⁵deinde iterum inposuit manus super oculos eius et coepit videre
et restitutus est ita ut videret clare omnia
8,²⁶et misit illum in domum suam dicens
vade in domum tuam
et si in vicum introieris nemini dixeris
8,²⁷LXXXII / I Et egressus est Iesus et discipuli eius in castella Caesareae Philippi
et in via interrogabat discipulos suos dicens eis
quem me dicunt esse homines
8,²⁸qui responderunt illi dicentes
Iohannem Baptistam
alii Heliam
alii vero quasi unum de prophetis
8,²⁹tunc dicit illis

vos vero quem me dicitis esse
respondens Petrus ait ei
tu es Christus
8,³⁰LXXXIII / II Et comminatus est eis ne cui dicerent de illo
8,³¹et coepit docere illos
quoniam oportet Filium hominis multa pati
et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis
et occidi et post tres dies resurgere
8,³²et palam verbum loquebatur
LXXXIII / VI Et adprehendens eum Petrus coepit increpare eum
8,³³qui conversus et videns discipulos suos comminatus est Petro dicens
vade retro me Satana
quoniam non sapis quae Dei sunt sed quae sunt hominum
8,³⁴LXXXV / II Et convocata turba cum discipulis suis dixit eis
si quis vult post me sequi deneget se ipsum
et tollat crucem suam et sequatur me
8,³⁵qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet eam
qui autem perdiderit animam suam propter me et evangelium salvam eam faciet
8,³⁶quid enim proderit homini si lucretur mundum totum
et detrimentum faciat animae suae
8,³⁷aut quid dabit homo commutationem pro anima sua
8,³⁸LXXXVI / II Qui enim me confusus fuerit et mea verba in generatione ista adultera et
peccatrice
et Filius hominis confundetur eum cum venerit in gloria Patris sui cum angelis sanctis
8,³⁹LXXXVII / II Et dicebat illis
amen dico vobis
quia sunt quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei veniens in virtute
9,¹ et post dies sex adsumit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem
et ducit illos in montem excelsum seorsum solos
et transfiguratus est coram ipsis
9,²et vestimenta eius facta sunt splendentia candida nimis velut nix
qualia fullo super terram non potest candida facere
9,³et apparuit illis Helias cum Mose
et erant loquentes cum Iesu

9,⁴et respondens Petrus ait Iesu
rabbi bonum est hic nos esse
et faciamus tria tabernacula
tibi unum et Mosi unum et Heliae unum
9,⁵non enim sciebat quid diceret
erant enim timore exterriti
9,⁶et facta est nubes obumbrans eos
et venit vox de nube dicens
hic est Filius meus carissimus audite illum
9,⁷et statim circumspicientes neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum
9,⁸et descendantibus illis de monte
praecepit illis ne cui quae vidissent narrarent
nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit
9,⁹LXXXVIII / X Et verbum continuerunt apud se conquirentes quid esset cum a mortuis
resurrexerit
9,¹⁰LXXXVIII / VI Et interrogabant eum dicentes
quid ergo dicunt Pharisei et scribae quia Heliam oporteat venire primum
9,¹¹qui respondens ait illis
Helias cum venerit primo restituet omnia
et quomodo scriptum est in Filium hominis ut multa patiatur et contemnatur
9,¹²sed dico vobis quia et Helias venit
et fecerunt illi quaecumque voluerunt
sicut scriptum est de eo
9,¹³XC / X Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos
et scribas conquirentes cum illis
9,¹⁴et confestim omnis populus videns eum stupefactus est
et adcurrentes salutabant eum
9,¹⁵et interrogavit eos
quid inter vos conquiritis
9,¹⁶XCI / II Et respondens unus de turba dixit
magister adtuli filium meum ad te habentem spiritum mutum
9,¹⁷qui ubicumque eum adprehenderit adlidit eum
et spumat et stridet dentibus et arescit
et dixi discipulis tuis ut eicerent illum et non potuerunt
9,¹⁸qui respondens eis dicit

o generatio incredula
quamdiu apud vos ero
quamdiu vos patiar
adferte illum ad me
9,¹⁹et adtulerunt eum
et cum vidisset illum statim spiritus conturbavit eum
et elisus in terram volutabatur spumans
9,²⁰et interrogavit patrem eius
quantum temporis est ex quo hoc ei accidit
at ille ait
ab infantia
9,²¹et frequenter eum et in ignem et in aquas misit ut eum perderet
sed si quid potes adiuva nos misertus nostri
9,²²Iesus autem ait illi
si potes credere omnia possibile credenti
9,²³et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat
credo adiuva incredulitatem meam
9,²⁴et cum videret Iesus concurrentem turbam
comminatus est spiritui immundo dicens illi
surde et mute spiritus
ego tibi praecipio exi ab eo et amplius ne introeas in eum
9,²⁵et clamans et multum discerpens eum exiit ab eo
et factus est sicut mortuus
ita ut multi dicerent quia mortuus est
9,²⁶Iesus autem tenens manum eius elevavit illum et surrexit
9,²⁷XCII / X Et cum introisset in domum
discipuli eius secreto interrogabant eum
quare nos non potuimus eicere eum
9,²⁸et dixit illis
hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio
9,²⁹XCIII / II Et inde profecti praetergrediebantur Galilaeam
nec volebat quemquam scire
9,³⁰docebat autem discipulos suos et dicebat illis
quoniam Filius hominis tradetur in manus hominum
et occident eum

et occisus tertia die resurget
9,³¹at illi ignorabant verbum et timebant eum interrogare
9,³²XCIII / X Et venerunt Capharnaum
qui cum domi esset interrogabat eos
quid in via tractabatis
9,³³XCV / II At illi tacebant
siquidem inter se in via disputaverant quis esset illorum maior
9,³⁴et residens vocavit duodecim et ait illis
si quis vult primus esse erit omnium novissimus et omnium minister
9,³⁵et accipiens puerum statuit eum in medio eorum
quem cum complexus esset ait illis
9,³⁶quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo me recipit
XCVI / I Et quicumque me susceperit non me suscipit sed eum qui me misit
9,³⁷XCVII / VIII Respondit illi Iohannes dicens
magister vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia qui non sequitur nos
et prohibuimus eum
9,³⁸Iesus autem ait
nolite prohibere eum
nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo
et possit cito male loqui de me
9,³⁹qui enim non est adversum vos pro vobis est
9,⁴⁰XCVIII / VI Quisquis enim potum dederit vobis calicem aquae in nomine meo quia
Christi estis
amen dico vobis non perdet mercedem suam
9,⁴¹XCVIII / II Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me
bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius et in mare mitteretur
9,⁴²C / VI Et si scandalizaverit te manus tua abscede illam
bonum est tibi debilem introire in vitam
quam duas manus habentem ire in gehennam in ignem inextinguibilem
9,⁴³CI / X Ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur
9,⁴⁴et si pes tuus te scandalizat amputa illum
bonum est tibi claudum introire in vitam aeternam
quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis
9,⁴⁵ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur
9,⁴⁶quod si oculus tuus scandalizat te eice eum

bonum est tibi luscum introire in regnum Dei
quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis
9,⁴⁷ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur
9,⁴⁸omnis enim igne sallietur
et omnis victima sallietur
9,⁴⁹CII / II Bonum est sal
quod si sal insulsum fuerit in quo illud condietis
habete in vobis sal
et pacem habete inter vos
10,¹ CIII / VI Et inde exsurgens venit in fines Iudaeae ultra Iordanen
et conveniunt iterum turbae ad eum
et sicut consueverat iterum docebat illos
10,²et accedentes Pharisei interrogabant eum
si licet viro uxorem dimittere
temptantes eum
10,³at ille respondens dixit eis
quid vobis praecepit Moses
10,⁴qui dixerunt
Moses permisit libellum repudii scribere et dimittere
10,⁵quibus respondens Iesus ait
ad duritiam cordis vestri scripsit vobis praeceptum istud
10,⁶ab initio autem creaturae masculum et feminam fecit eos Deus
10,⁷propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem
et adhaerebit ad uxorem suam
10,⁸et erunt duo in carne una
itaque iam non sunt duo sed una caro
10,⁹quod ergo Deus iunxit homo non separet
10,¹⁰CIII / X Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt eum
10,¹¹CV / II Et dicit illis
quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit
adulterium committit super eam
10,¹²et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit
moechatur
10,¹³CVI / II Et offerebant illi parvulos ut tangeret illos
discipuli autem comminabantur offerentibus

10,¹⁴quos cum videret Iesus indigne tulit et ait illis
sinite parvulos venire ad me et ne prohibueritis eos
talium est enim regnum Dei
10,¹⁵amen dico vobis
quisque non receperit regnum Dei velut parvulus non intrabit in illud
10,¹⁶et complexans eos et inponens manus super illos benedicebat eos
10,¹⁷CVII / II Et cum egressus esset in viam
procurrrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum
magister bone quid faciam ut vitam aeternam percipiam
10,¹⁸Iesus autem dixit ei
quid me dicis bonum
nemo bonus nisi unus Deus
10,¹⁹praecepta nosti
ne adulteres
ne occidas
ne fureris
ne falsum testimonium dixeris
ne fraudem feceris
honora patrem tuum et matrem
10,²⁰et ille respondens ait illi
magister omnia haec conservavi a iuventute mea
10,²¹CVIII / II Iesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi
unum tibi deest
vade quaecumque habes vende et da pauperibus
et habebis thesaurum in caelo
et veni sequere me
10,²²CVIII / II Qui contristatus in verbo abiit maerens
erat enim habens possessiones multas
10,²³et circumspiciens Iesus ait discipulis suis
quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei introibunt
10,²⁴discipuli autem obstupescebant in verbis eius
at Iesus rursus respondens ait illis
filioli quam difficile est confidentes in pecuniis regnum Dei introire
10,²⁵facilius est camelum per foramen acus transire
quam divitem intrare in regnum Dei

10,²⁶qui magis admirabantur dicentes ad semet ipsos
et quis potest salvus fieri
10,²⁷et intuens illos Iesus ait
apud homines impossibile est sed non apud Deum
omnia enim possibilia sunt apud Deum
10,²⁸coepit Petrus ei dicere
ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te
10,²⁹CX / II Respondens Iesus ait
amen dico vobis
nemo est qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut matrem aut patrem aut filios aut
agros
propter me et propter evangelium
10,³⁰qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc
domos et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutionibus
et in saeculo futuro vitam aeternam
10,³¹CXI / II Multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi
10,³²CXII / II Erant autem in via ascendentes in Hierosolyma
et praecedebat illos Iesus
et stupebant et sequentes timebant
et adsumens iterum duodecim coepit illis dicere quae essent ei ventura
10,³³quia ecce ascendimus in Hierosolyma
et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et senioribus
et damnabunt eum morti et tradent eum gentibus
10,³⁴et inludent ei et conspuent eum et flagellabunt eum
et interficient eum et tertia die resurget
10,³⁵CXIII / VI Et accedunt ad illum Iacobus et Iohannes filii Zebedaei dicentes
magister volumus ut quodcumque petierimus facias nobis
10,³⁶at ille dixit eis
quid vultis ut faciam vobis
10,³⁷et dixerunt
da nobis ut unus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua
10,³⁸Iesus autem ait eis
nescitis quid petatis
potestis bibere calicem quem ego bibo
aut baptismum quo ego baptizor baptizari

10,³⁹at illi dixerunt ei possumus

Iesus autem ait eis

calicem quidem quem ego bibo bibetis

et baptismum quo ego baptizor baptizabimini

10,⁴⁰sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare sed quibus partum est

10,⁴¹CXIII / II Et audientes decem coeperunt indignari de Iacobo et Iohanne

10,⁴²Iesus autem vocans eos ait illis

scitis quia hii qui videntur principari gentibus dominantur eis

et principes eorum potestatem habent ipsorum

10,⁴³non ita est autem in vobis

sed quicumque voluerit fieri maior erit vester minister

10,⁴⁴et quicumque voluerit in vobis primus esse erit omnium servus

10,⁴⁵CXV / IIII Nam et Filius hominis non venit ut ministraretur ei sed ut ministraret

et daret animam suam redemptionem pro multis

10,⁴⁶CXVI / II Et veniunt Hierichum

et proficiscente eo de Hiericho et discipulis eius et plurima multitudine

filius Timei Bartimeus caecus sedebat iuxta viam mendicans

10,⁴⁷qui cum audisset quia Iesus Nazarenus est

coepit clamare et dicere Fili David Iesu miserere mei

10,⁴⁸et comminabantur illi multi ut taceret

at ille multo magis clamabat

Fili David miserere mei

10,⁴⁹et stans Iesus praecepit illum vocari

et vocant caecum dicentes ei

animaequior esto surge vocat te

10,⁵⁰qui proiecto vestimento suo exiliens venit ad eum

10,⁵¹et respondens illi Iesus dixit

quid vis tibi faciam

caecus autem dixit ei

rabboni ut videam

10,⁵²Iesus autem ait illi

vade fides tua te salvum fecit

et confestim vidit et sequebatur eum in via

11,¹ CXVII / II Et cum adpropinquarent Hierosolymae et Bethaniae ad montem Olivarum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

mittit duos ex discipulis suis 11,²et ait illis
ite in castellum quod est contra vos
et statim introeuntes illuc invenietis pullum ligatum
super quem nemo adhuc hominum sedit
solvite illum et adducite
11,³et si quis vobis dixerit quid facitis
dicite quia Domino necessarius est
et continuo illum dimittet huc
11,⁴CXVIII / II Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio
et solvunt eum
11,⁵et quidam de illic stantibus dicebant illis
quid facitis solventes pullum
11,⁶qui dixerunt eis sicut praeceperat illis Iesus
et dimiserunt eis
11,⁷et duxerunt pullum ad Iesum
et inponunt illi vestimenta sua et sedit super eo
11,⁸multi autem vestimenta sua straverunt in via
alii autem frondes caedebant de arboribus et sternebant in via
11,⁹CXVIII / I Et qui praeibant et qui sequebantur clamabant dicentes
osanna benedictus qui venit in nomine Domini
11,¹⁰benedictum quod venit regnum patris nostri David
osanna in excelsis
11,¹¹CXX / VI Et introivit Hierosolyma in templum
et circumspexit omnibus
cum iam vespera esset hora exivit in Bethania cum duodecim
11,¹²et alia die cum exirent a Bethania esuriit
11,¹³cumque vidisset a longe ficum habentem folia
venit si quid forte inveniret in ea
et cum venisset ad eam nihil invenit praeter folia
non enim erat tempus ficorum
11,¹⁴et respondens dixit ei
iam non amplius in aeternum quisquam fructum ex te manducet
et audiebant discipuli eius
11,¹⁵CXXI / I Et veniunt Hierosolymam
et cum introisset templum

coepit eicere vendentes et ementes in templo
et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit
11,¹⁶et non sinebat ut quisquam vas transferret per templum
11,¹⁷et docebat dicens eis
non scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus
vos autem fecistis eam speluncam latronum
11,¹⁸CXXII / I Quo audito principes sacerdotum et scribae quaerebant quomodo eum perderent
timebant enim eum quoniam universa turba admirabatur super doctrina eius
11,¹⁹CXXIII / X Et cum vespera facta esset egrediebatur de civitate
11,²⁰et cum mane transirent viderunt ficum aridam factam a radicibus
11,²¹et recordatus Petrus dicit ei
rabbi ecce ficus cui maledixisti aruit
11,²²CXXIII / VI Et respondens Iesus ait illis
habete fidem Dei
11,²³amen dico vobis
quicumque dixerit huic monti tollere et mittere in mare
et non haesitaverit in corde suo
sed crediderit quia quodcumque dixerit fiat fiet ei
11,²⁴CXXV / IIII Propterea dico vobis
omnia quaecumque orantes petitis
credite quia accipietis et veniet vobis
11,²⁵CXXVI / VI Et cum stabitis ad orandum
dimittite si quid habetis adversus aliquem
ut et Pater vester qui in caelis est dimittat vobis peccata vestra
11,²⁶quod si vos non dimiseritis
nec Pater vester qui in caelis est dimittet vobis peccata vestra
11,²⁷CXXVII / II Et veniunt rursus Hierosolymam
et cum ambularet in templo
accedunt ad eum summi sacerdotes et scribae et seniores 11,²⁸et dicunt illi
in qua potestate haec facis
et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias
11,²⁹Iesus autem respondens ait illis
interrogabo vos et ego unum verbum
et respondete mihi

et dicam vobis in qua potestate haec faciam
11,³⁰baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus
respondete mihi
11,³¹at illi cogitabant secum dicentes
si dixerimus de caelo dicet quare ergo non credidistis ei
11,³²sed dicemus ex hominibus timebant populum
omnes enim habebant Iohannem quia vere propheta esset
11,³³et respondentes dicunt Iesu nescimus
respondens Iesus ait illis
neque ego dico vobis in qua potestate haec faciam
12,¹ CXXXVIII / II Et coepit illis in parabolis loqui
vineam pastinavit homo
et circumdedit sepem
et fodit lacum
et aedificavit turrem
et locavit eam agricolis
et peregre profectus est
12,²et misit ad agricolas in tempore servum
ut ab agricolis acciperet de fructu vineae
12,³qui adprehensum eum ceciderunt et dimiserunt vacuum
12,⁴et iterum misit ad illos alium servum
et illum capite vulneraverunt et contumeliis adfecerunt
12,⁵et rursus alium misit et illum occiderunt
et plures alios quosdam caedentes alios vero occidentes
12,⁶adhuc ergo unum habens filium carissimum
et illum misit ad eos novissimum dicens
quia reverebuntur filium meum
12,⁷coloni autem dixerunt ad invicem
hic est heres
venite occidamus eum et nostra erit hereditas
12,⁸et adprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam
12,⁹quid ergo faciet dominus vineae
veniet et perdet colonos et dabit vineam aliis
12,¹⁰nec scripturam hanc legistis
lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli

12,¹¹a Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris
12,¹²CXXXVIII / I Et quaerebant eum tenere et timuerunt turbam
cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit
et relicto eo abierunt
12,¹³CXXX / II Et mittunt ad eum quosdam ex Pharisaeis et Herodianis ut eum caperent in
verbo
12,¹⁴qui venientes dicunt ei
magister scimus quoniam verax es
et non curas quemquam
nec enim vides in faciem hominis sed in veritate viam Dei doces
licet dari tributum Caesari an non dabimus
12,¹⁵qui sciens versutiam eorum ait illis
quid me temptatis
adferte mihi denarium ut videam
12,¹⁶at illi adtulerunt et ait illis
cuius est imago haec et inscriptio
dicunt illi Caesaris
12,¹⁷respondens autem Iesus dixit illis
reddite igitur quae sunt Caesaris Caesari et quae sunt Dei Deo
et mirabantur super eo
12,¹⁸et venerunt ad eum Sadducaeii qui dicunt resurrectionem non esse
et interrogabant eum dicentes
12,¹⁹magister Moses nobis scripsit
ut si cuius frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non reliquerit
accipiat frater eius uxorem ipsius et resuscitet semen fratri suo
12,²⁰septem ergo fratres erant
et primus accepit uxorem et mortuus est non relicto semine
12,²¹et secundus accepit eam et mortuus est
et nec iste reliquit semen
et tertius similiter
12,²²et acceperunt eam similiter septem et non reliquerunt semen
novissima omnium defuncta est et mulier
12,²³in resurrectione ergo cum resurrexerint cuius de his erit uxor
septem enim habuerunt eam uxorem
12,²⁴et respondens Iesus ait illis

non ideo erratis non scientes scripturas neque virtutem Dei
12,²⁵ cum enim a mortuis resurrexerint neque nubent neque nubentur
sed sunt sicut angeli in caelis
12,²⁶ de mortuis autem quod resurgant
non legistis in libro Mosi super rubum
quomodo dixerit illi Deus inquiring
ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob
12,²⁷ non est Deus mortuorum sed vivorum
vos ergo multum erratis
12,²⁸ CXXXI / VI Et accessit unus de scribis qui audierat illos conquirentes
et videns quoniam bene illis responderit
interrogavit eum quod esset primum omnium mandatum
12,²⁹ Iesus autem respondit ei
quia primum omnium mandatum est
audi Israhel Dominus Deus noster Deus unus est
12,³⁰ et diliges Dominum Deum tuum
ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua
hoc est primum mandatum
12,³¹ secundum autem simile illi
diliges proximum tuum tamquam te ipsum
maius horum aliud mandatum non est
12,³² CXXXII / X Et ait illi scriba
bene magister in veritate dixisti
quia unus est et non est alius praeter eum
12,³³ et ut diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine
et diligere proximum tamquam se ipsum
maius est omnibus holocaustomatibus et sacrificiis
12,³⁴ Iesus autem videns quod sapienter respondisset dixit illi
non es longe a regno Dei
CXXXIII / II Et nemo iam audebat eum interrogare
12,³⁵ CXXXIII / II Et respondens Iesus dicebat docens in templo
quomodo dicunt scribae Christum Filium esse David
12,³⁶ ipse enim David dicit in Spiritu Sancto
dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pe-
dum tuorum

12,³⁷ipse ergo David dicit eum Dominum
et unde est filius eius
et multa turba eum libenter audivit
12,³⁸CXXXV / II Et dicebat eis in doctrina sua
cavete a scribis qui volunt in stolis ambulare et salutari in foro
12,³⁹et in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in cenis
12,⁴⁰CXXXVI / VIII Qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixae orationis
hii accipient prolixius iudicium
12,⁴¹et sedens Iesus contra gazofilacium aspiciebat quomodo turba iactaret aes in gazofilaci-
um
et multi divites iactabant multa
12,⁴²cum venisset autem una vidua pauper
misit duo minuta quod est quadrans
12,⁴³et convocans discipulos suos ait illis
amen dico vobis
quoniam vidua haec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazofilacium
12,⁴⁴omnes enim ex eo quod abundabat illis miserunt
haec vero de penuria sua omnia quae habuit misit totum victum suum
13,¹ CXXXVII / II Et cum egrederetur de templo ait illi unus ex discipulis suis
magister aspice quales lapides et quales structurae
13,²et respondens Iesus ait illi
vides has omnes magnas aedificationes
non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur
13,³CXXXVIII / II Et cum sederet in montem Olivarum contra templum
interrogabant eum separatim Petrus et Iacobus et Iohannes et Andreas
13,⁴dic nobis quando ista fient
et quod signum erit quando haec omnia incipient consummari
13,⁵et respondens Iesus coepit dicere illis
videte ne quis vos seducat
13,⁶multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego sum
et multos seducent
13,⁷cum audieritis autem bella et opiniones bellorum ne timueritis
oportet enim fieri sed nondum finis
13,⁸exsurget autem gens super gentem
et regnum super regnum

et erunt terraemotus per loca et fames
 initium dolorum haec
 13,⁹CXXXVIII / I VI Videte autem vosmet ipsos
 tradent enim vos conciliis et in synagogis vapulabitis
 et ante praesides et reges stabitis propter me in testimonium illis
 13,¹⁰CXL / VI Et in omnes gentes primum oportet praedicari evangelium
 13,¹¹CXLI / II Et cum duxerint vos tradentes
 nolite praecogitare quid loquamini
 sed quod datum vobis fuerit in illa hora id loquimini
 non enim estis vos loquentes sed Spiritus Sanctus
 13,¹²tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium
 et consurgent filii in parentes et morte adficiant eos
 13,¹³et eritis odio omnibus propter nomen meum
 qui autem sustinuerit in finem hic salvus erit
 13,¹⁴CXLII / VI Cum autem videritis abominationem desolationis stantem ubi non debet
 qui legit intellegat
 CXLIII / II Tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes
 13,¹⁵et qui super tectum ne descendat in domum nec introeat ut tollat quid de domo sua
 13,¹⁶et qui in agro erit non revertatur retro tollere vestimentum suum
 13,¹⁷CXLIII / II Vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus
 13,¹⁸CXLV / VI Orate vero ut hieme non fiant
 13,¹⁹CXLVI / II Erunt enim dies illi tribulationes tales
 quales non fuerunt ab initio creaturae quam condidit Deus usque nunc neque fient
 13,²⁰CXLVII / VI Et nisi breviasset Dominus dies non fuisset salva omnis caro
 sed propter electos quos elegit breviavit dies
 13,²¹CXLVIII / II Et tunc si quis vobis dixerit
 ecce hic est Christus ecce illic
 ne credideritis
 13,²²CXLVIII / VI Exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetae
 et dabunt signa et portenta ad seducendos si potest fieri etiam electos
 13,²³vos ergo videte
 ecce praedixi vobis omnia
 13,²⁴CL / II Sed in illis diebus post tribulationem illam
 sol contenebrabitur
 et luna non dabit splendorem suum

13,²⁵et erunt stellae caeli decedentes
et virtutes quae sunt in caelis movebuntur
13,²⁶CLI / II Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et
gloria
13,²⁷et tunc mittet angelos suos et congregabit electos suos a quattuor ventis
a summo terrae usque ad summum caeli
13,²⁸a ficu autem discite parabolam
cum iam ramus eius tener fuerit et nata fuerint folia
cognoscitis quia in proximo sit aestas
13,²⁹sic et vos cum videritis haec fieri
scitote quod in proximo sit in ostiis
13,³⁰amen dico vobis
quoniam non transiet generatio haec donec omnia ista fiant
13,³¹caelum et terra transibunt
verba autem mea non transibunt
13,³²CLII / VI De die autem illo vel hora nemo scit neque angeli in caelo neque Filius nisi
Pater
13,³³CLIII / VI Videte vigilate et orate
nescitis enim quando tempus sit
13,³⁴CLIII / II Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam
et dedit servis suis potestatem cuiusque operis
et ianitori praecipiat ut vigilet
13,³⁵CLV / II Vigilare ergo
nescitis enim quando dominus domus veniat
sero an media nocte an galli cantu an mane
13,³⁶ne cum venerit repente inveniatur vos dormientes
13,³⁷quod autem vobis dico omnibus dico vigilate
14,¹CLVI / I Erat autem pascha et azyma post biduum
CLVII / VI Et quaerebant summi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo tenerent et occi-
derent
14,²dicebant enim
non in die festo ne forte tumultus fieret populi
14,³CLVIII / I Et cum esset Bethaniae in domo Simonis leprosi et recumberet
venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi
et fracto alabastro effudit super caput eius

14,⁴erant autem quidam indigne ferentes intra semet ipsos et dicentes
ut quid perditio ista unguenti facta est
14,⁵poterat enim unguentum istud veniri plus quam trecentis denariis et dari pauperibus
et fremebant in eam
14,⁶Iesus autem dixit
sinite eam
quid illi molesti estis
bonum opus operata est in me
14,⁷semper enim pauperes habetis vobiscum
et cum volueritis potestis illis benefacere
me autem non semper habetis
14,⁸CLVIII / IIII Quod habuit haec fecit
praevenit unguere corpus meum in sepulturam
14,⁹amen dico vobis
ubicumque praedicatum fuerit evangelium istud in universum mundum
et quod fecit haec narrabitur in memoriam eius
14,¹⁰CLX / II Et Iudas Scariotis unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes ut proderet
eum illis
14,¹¹qui audientes gavisus sunt et promiserunt ei pecuniam se daturos
et quaerebat quomodo illum oportune traderet
14,¹²et primo die azymorum quando pascha immolabant dicunt ei discipuli
quo vis eamus et paremus tibi ut manduces pascha
14,¹³et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis
ite in civitatem et occurret vobis homo lagenam aquae baiulans
sequimini eum
14,¹⁴et quocumque introierit dicite domino domus
quia magister dicit
ubi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem
14,¹⁵et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum
et illic parate nobis
14,¹⁶et abierunt discipuli eius
et venerunt in civitatem
et invenerunt sicut dixerat illis
et praeparaverunt pascha
14,¹⁷CLXI / IIII Vespere autem facto venit cum duodecim

14,¹⁸et discumbentibus eis et manducantibus ait Iesus
amen dico vobis
quia unus ex vobis me tradet qui manducat mecum
14,¹⁹CLXII / I At illi coeperunt contristari et dicere ei singillatim
numquid ego
14,²⁰CLXIII / II Qui ait illis
unus ex duodecim qui intinguit mecum in catino
14,²¹et Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo
vae autem homini illi per quem Filius hominis traditur
CLXIII / VI Bonum ei si non esset natus homo ille
14,²²CLXV / I Et manducantibus illis accepit Iesus panem
et benedicens fregit et dedit eis et ait
sumite hoc est corpus meum
14,²³CLXVI / II Et accepto calice gratias agens dedit eis
et biberunt ex illo omnes
14,²⁴et ait illis
hic est sanguis mei novi testamenti qui pro multis effunditur
14,²⁵amen dico vobis
quod iam non bibam de genimine vitis
usque in diem illum cum illud bibam novum in regno Dei
14,²⁶CLXVII / VI Et hymno dicto exierunt in montem Olivarum
14,²⁷CLXVIII / III Et ait eis Iesus
omnes scandalizabimini in nocte ista
CLXVIII / VI Quia scriptum est
percutiam pastorem et dispergentur oves
14,²⁸sed posteaquam resurrexero praecedam vos in Galilaeam
14,²⁹CLXX / I Petrus autem ait ei
et si omnes scandalizati fuerint sed non ego
14,³⁰et ait illi Iesus
amen dico tibi
quia tu hodie in nocte hac priusquam bis gallus vocem dederit ter me es negaturus
14,³¹CLXXI / VI At ille amplius loquebatur
et si oportuerit me simul conmori tibi non te negabo
similiter autem et omnes dicebant
14,³²CLXXII / I Et veniunt in praedium cui nomen Gethsemani

CLXXIII / VI Et ait discipulis suis
sedete hic donec orem
14,³³et adsumit Petrum et Iacobum et Iohannem secum
et coepit pavere et taedere
14,³⁴CLXXIII / III Et ait illis
tristis est anima mea usque ad mortem
sustinete hic et vigilate
14,³⁵CLXXV / I Et cum processisset paululum procidit super terram
et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora 14,³⁶et dixit
Abba Pater omnia possibilia tibi sunt
transfer calicem hunc a me
CLXXVI / I Sed non quod ego volo sed quod tu
14,³⁷CLXXVII / II Et venit et invenit eos dormientes et ait Petro
Simon dormis
non potuisti una hora vigilare
14,³⁸vigilate et orate ut non intretis in temptationem
CLXXVIII / III Spiritus quidem promptus caro vero infirma
14,³⁹CLXXVIII / VI Et iterum abiens oravit eundem sermonem dicens
14,⁴⁰et reversus denuo invenit eos dormientes
erant enim oculi illorum ingravati
et ignorabant quid responderent ei
14,⁴¹CLXXX / III Et venit tertio et ait illis
dormite iam et requiescite
sufficit venit hora ecce traditur Filius hominis in manus peccatorum
14,⁴²surgite eamus ecce qui me tradit prope est
14,⁴³CLXXXI / I Et adhuc eo loquente venit Iudas Scarioth unus ex duodecim
et cum illo turba cum gladiis et lignis
a summis sacerdotibus et a scribis et a senioribus
14,⁴⁴CLXXXII / II Dederat autem traditor eius signum eis dicens
quemcumque osculatus fuero ipse est tenete eum et ducite
14,⁴⁵et cum venisset statim accedens ad eum ait rabbi
et osculatus est eum
14,⁴⁶at illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum
14,⁴⁷CLXXXIII / I Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit ser-
vum summi sacerdotis

et amputavit illi auriculam

14,⁴⁸CLXXXIII / I Et respondens Iesus ait illis

tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me

14,⁴⁹cotidie eram apud vos in templo docens et non me tenuistis

CLXXXV / VI Sed ut adimpleantur scripturae

14,⁵⁰tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt

14,⁵¹CLXXXVI / X Adulescens autem quidam sequebatur illum amictus sindone super nudo et tenuerunt eum

14,⁵²at ille reiecta sindone nudus profugit ab eis

14,⁵³CLXXXVII / I Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem

et conveniunt omnes sacerdotes et scribae et seniores

14,⁵⁴CLXXXVIII / IIII Petrus autem a longe secutus est eum usque intro in atrium summi sacerdotis

et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem

14,⁵⁵CLXXXVIII / II Summi vero sacerdotes et omne concilium

quaerebant adversum Iesum testimonium ut eum morti traderent

nec inveniebant

14,⁵⁶multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum

et convenientia testimonia non erant

14,⁵⁷CXC / VI Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum dicentes

14,⁵⁸quoniam nos audivimus eum dicentem

ego dissolvam templum hoc manufactum

et per triduum aliud non manufactum aedificabo

14,⁵⁹et non erat conveniens testimonium illorum

14,⁶⁰et exsurgens summus sacerdos in medium interrogavit Iesum dicens

non respondes quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his

14,⁶¹ille autem tacebat et nihil respondit

rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei

tu es Christus Filius Benedicti

14,⁶²CXCI / I Iesus autem dixit illi

ego sum

et videbitis Filium hominis a dextris sedentem Virtutis

et venientem cum nubibus caeli

14,⁶³CXCII / VI Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait

CXCIII / II Quid adhuc desideramus testes

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

14,⁶⁴audistis blasphemiam quid vobis videtur
qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis
14,⁶⁵CXCIII / I Et coeperunt quidam conspuere eum
et velare faciem eius et colaphis eum caedere et dicere ei
prophetiza
et ministri alapis eum caedebant
14,⁶⁶CXCV / I Et cum esset Petrus in atrio deorsum
venit una ex ancillis summi sacerdotis
14,⁶⁷et cum vidisset Petrum calefacientem se aspiciens illum ait
et tu cum Iesu Nazareno eras
14,⁶⁸at ille negavit dicens
neque scio neque novi quid dicas
CXCVI / I Et exiit foras ante atrium et gallus cantavit
14,⁶⁹rursus autem cum vidisset illum ancilla coepit dicere circumstantibus
quia hic ex illis est
14,⁷⁰at ille iterum negavit
et post pusillum rursus qui adstabant dicebant Petro
vere ex illis es
nam et Galilaeus es
14,⁷¹ille autem coepit anathematizare et iurare quia nescio hominem istum quem dicitis
14,⁷²et statim iterum gallus cantavit
CXCVII / II Et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Iesus
priusquam gallus cantet bis ter me negabis
et coepit flere
15,¹ CXCVIII / II Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes
cum senioribus et scribis et universo concilio
CXCVIII / I Vincientes Iesum duxerunt et tradiderunt Pilato
15,²CC / I Et interrogavit eum Pilatus
tu es rex Iudaeorum
at ille respondens ait illi
tu dicis
15,³CCI / III Et accusabant eum summi sacerdotes in multis
15,⁴Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens
non respondes quicquam
vide in quantis te accusant

15,⁵Iesus autem amplius nihil respondit ita ut miraretur Pilatus
15,⁶CCII / II Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vincis quemcumque
petissent
15,⁷CCIII / III Erat autem qui dicebatur Barabbas
qui cum seditiosis erat vinctus
qui in seditione fecerant homicidium
15,⁸et cum ascendisset turba coepit rogare sicut semper faciebat illis
15,⁹Pilatus autem respondit eis et dixit
vultis dimittam vobis regem Iudaeorum
15,¹⁰sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes
15,¹¹CCIII / I Pontifices autem concitaverunt turbam ut magis Barabban dimitteret eis
15,¹²CCV / I Pilatus autem iterum respondens ait illis
quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum
15,¹³at illi iterum clamaverunt
crucifige eum
15,¹⁴Pilatus vero dicebat eis
quid enim mali fecit
at illi magis clamabant
crucifige eum
15,¹⁵CCVI / I Pilatus autem volens populo satisfacere
dimisit illis Barabban
et tradidit Iesum flagellis caesum ut crucifigeretur
15,¹⁶CCVII / III Milites autem duxerunt eum intro in atrium praetorii
et convocant totam cohortem
15,¹⁷et induunt eum purpuram
et inponunt ei plectentes spineam coronam
15,¹⁸et coeperunt salutare eum
have rex Iudaeorum
15,¹⁹et percutiebant caput eius harundine
et conspuebant eum
et ponentes genua adorabant eum
15,²⁰CCVIII / VI Et postquam inluserunt ei exuerunt illum purpuram
et induerunt eum vestimentis suis
CCVIII / I Et educunt illum ut crucifigerent eum
15,²¹et angariaverunt praetereuntem quempiam Simonem Cyreneum venientem de villa

patrem Alexandri et Rufi

ut tolleret crucem eius

15,²²CCX / I Et perducunt illum in Golgotha locum quod est interpretatum Calvariae locus

15,²³CCXI / III Et dabant ei bibere murratum vinum et non accepit

15,²⁴CCXII / I Et crucifigentes eum dividerunt vestimenta eius

mittentes sortem super eis quis quid tolleret

15,²⁵CCXIII / X Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum

15,²⁶CCXIII / I Et erat titulus causae eius inscriptus rex Iudaeorum

15,²⁷CCXV / I Et cum eo crucifigunt duos latrones

unum a dextris et alium a sinistris eius

15,²⁸CCXVI / VIII Et adimpleta est scriptura quae dicit

et cum iniquis reputatus est

15,²⁹CCXVII / VI Et praetereuntes blasphemabant eum

moventes capita sua et dicentes

va qui destruit templum et in tribus diebus aedificat

15,³⁰salvum fac temet ipsum descendens de cruce

15,³¹CCXVIII / II Similiter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant

alios salvos fecit se ipsum non potest salvum facere

15,³²Christus rex Israhel descendat nunc de cruce

ut videamus et credamus

CCXVIII / II Et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei

15,³³CCXX / II Et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam
nonam

15,³⁴CCXXI / VI Et hora nona exclamavit Iesus voce magna dicens

Heloi Heloi lama sabachthani

quod est interpretatum

Deus meus Deus meus ut quid dereliquisti me

15,³⁵et quidam de circumstantibus audientes dicebant

ecce Heliam vocat

15,³⁶CCXXII / II Currens autem unus et implens spongiam aceto

circumponensque calamo potum dabat ei dicens

sinite videamus si veniat Helias ad deponendum eum

15,³⁷CCXXIII / I Iesus autem emissa voce magna exspiravit

15,³⁸CCXXIII / II Et velum templi scissum est in duo

a sursum usque deorsum

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

15,³⁹CCXXV / II Videns autem centurio qui ex adverso stabat
quia sic clamans exspirasset ait
vere homo hic Filius Dei erat
15,⁴⁰CCXXVI / VI Erant autem et mulieres de longe aspicientes
inter quas et Maria Magdalene et Maria Iacobi minoris et Ioseph mater et Salome
15,⁴¹et cum esset in Galilaea sequebantur eum et ministrabant ei
et aliae multae quae simul cum eo ascenderant Hierosolyma
15,⁴²CCXXVII / I Et cum iam sero esset factum
quia erat parasceve quod est ante sabbatum
15,⁴³venit Ioseph ab Arimathia nobilis decurio
qui et ipse erat expectans regnum Dei
et audacter introiit ad Pilatum et petiit corpus Iesu
15,⁴⁴Pilatus autem mirabatur si iam obisset
et accersito centurione interrogavit eum si iam mortuus esset
15,⁴⁵et cum cognovisset a centurione donavit corpus Ioseph
15,⁴⁶CCXXVIII / I Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone
et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra
et advolvit lapidem ad ostium monumenti
15,⁴⁷CCXXVIII / VI Maria autem Magdalene et Maria Ioseph aspiciebant ubi poneretur
16,¹CCXXX / VIII Et cum transisset sabbatum
Maria Magdalene et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata
ut venientes unguerent eum
16,²CCXXXI / I Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole
16,³et dicebant ad invicem
quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti
16,⁴et respicientes vident revolutum lapidem
erat quippe magnus valde
16,⁵et introeuntes in monumento
viderunt iuvenem sedentem in dextris
coopertum stola candida
et obstipuerunt
16,⁶CCXXXII / II Qui dicit illis
nolite expavescere
Iesum quaeritis Nazarenus crucifixus surrexit non est hic
ecce locus ubi posuerunt eum

16,⁷ sed ite et dicite discipulis eius et Petro
quia praecedit vos in Galilaeam
ibi eum videbitis sicut dixit vobis
16,⁸ CCXXXIII / II At illae exeuntes fugerunt de monumento
invaserat enim eas tremor et pavor
et nemini quicquam dixerunt
timebant enim
16,⁹ surgens autem mane prima sabbati
apparuit primo Mariae Magdalenae de qua eiecerat septem daemonia
16,¹⁰ illa vadens nuntiavit his qui cum eo fuerant lugentibus et flentibus
16,¹¹ et illi audientes quia viveret et visus esset ab ea non crediderunt
16,¹² post haec autem duobus ex eis ambulantis ostensus est in alia effigie euntibus in
villam
16,¹³ et illi euntes nuntiaverunt ceteris
nec illis crediderunt
16,¹⁴ novissime recumbentibus illis undecim apparuit
et exprobravit incredulitatem illorum et duritiam cordis
quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderant
16,¹⁵ et dixit eis
euntes in mundum universum praedicate evangelium omni creaturae
16,¹⁶ qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit
qui vero non crediderit condemnabitur
16,¹⁷ signa autem eos qui crediderint haec sequentur
in nomine meo daemonia eicient
linguis loquentur novis
16,¹⁸ serpentes tollent
et si mortiferum quid biberint non eos nocebit
super aegrotos manus inponent et bene habebunt
16,¹⁹ et Dominus quidem postquam locutus est eis
adsumptus est in caelum et sedit a dextris Dei
16,²⁰ illi autem profecti praedicaverunt ubique
Domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis

EXPLICIT
EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM

INCIPIT SECUNDUM LUCAM

1,¹ I / X Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem quae in nobis completae sunt rerum
1,² sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis
1,³ visum est et mihi adsecuto a principio omnibus diligenter ex ordine tibi scribere optime Theophile
1,⁴ ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem
1,⁵ Fuit in diebus Herodis regis Iudaeae sacerdos quidam nomine Zaccharias de vice Abia et uxor illi de filiabus Aaron et nomen eius Elisabeth
1,⁶ erant autem iusti ambo ante Deum
incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus Domini sine querella
1,⁷ et non erat illis filius eo quod esset Elisabeth sterilis
et ambo processissent in diebus suis
1,⁸ factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis suae ante Deum
1,⁹ secundum consuetudinem sacerdotii
sorte exiit ut incensum poneret ingressus in templum Domini
1,¹⁰ et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi
1,¹¹ apparuit autem illi angelus Domini
stans a dextris altaris incensi
1,¹² et Zaccharias turbatus est videns et timor inruit super eum
1,¹³ ait autem ad illum angelus
ne timeas Zaccharia quoniam exaudita est deprecatio tua
et uxor tua Elisabeth pariet tibi filium
et vocabis nomen eius Iohannem
1,¹⁴ et erit gaudium tibi et exultatio
et multi in nativitate eius gaudebunt
1,¹⁵ erit enim magnus coram Domino et vinum et sicera non bibet
et Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suae
1,¹⁶ et multos filiorum Israhel convertet ad Dominum Deum ipsorum
1,¹⁷ et ipse praecedet ante illum in spiritu et virtute Heliae
ut convertat corda patrum in filios
et incredibiles ad prudentiam iustorum
parare Domino plebem perfectam
1,¹⁸ et dixit Zaccharias ad angelum

unde hoc sciam
ego enim sum senex et uxor mea processit in diebus suis
1,¹⁹et respondens angelus dixit ei
ego sum Gabrihel qui adsto ante Deum
et missus sum loqui ad te et haec tibi evangelizare
1,²⁰et ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo haec fiant
pro eo quod non credidisti verbis meis
quae implebuntur in tempore suo
1,²¹et erat plebs expectans Zacchariam
et mirabantur quod tardaret ipse in templo
1,²²egressus autem non poterat loqui ad illos
et cognoverunt quod visionem vidisset in templo
et ipse erat innuens illis et permansit mutus
1,²³et factum est ut impleti sunt dies officii eius abiit in domum suam
1,²⁴post hos autem dies concepit Elisabeth uxor eius
et occultabat se mensibus quinque dicens
1,²⁵quia sic mihi fecit Dominus in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter
homines
1,²⁶in mense autem sexto
missus est angelus Gabrihel a Deo in civitatem Galilaeae cui nomen Nazareth
1,²⁷ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph de domo David
et nomen virginis Maria
1,²⁸et ingressus angelus ad eam dixit
habe gratia plena Dominus tecum
benedicta tu in mulieribus
1,²⁹quae cum vidisset turbata est in sermone eius
et cogitabat qualis esset ista salutatio
1,³⁰et ait angelus ei
ne timeas Maria invenisti enim gratiam apud Deum
1,³¹ecce concipies in utero et paries filium
et vocabis nomen eius Iesum
1,³²hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur
et dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius
1,³³et regnabit in domo Iacob in aeternum
et regni eius non erit finis

1,³⁴dixit autem Maria ad angelum
quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco
1,³⁵II / V Et respondens angelus dixit ei
Spiritus Sanctus superveniet in te
et virtus Altissimi obumbrabit tibi
ideoque et quod nascetur sanctum vocabitur Filius Dei
1,³⁶III / X Et ecce Elisabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senecta sua
et hic mensis est sextus illi quae vocatur sterilis
1,³⁷quia non erit impossibile apud Deum omne verbum
1,³⁸dixit autem Maria
ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum
et discessit ab illa angelus
1,³⁹exurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in civitatem Iu-
da
1,⁴⁰et intravit in domum Zacchariae et salutavit Elisabeth
1,⁴¹et factum est ut audivit salutationem Mariae Elisabeth
exultavit infans in utero eius
et repleta est Spiritu Sancto Elisabeth
1,⁴²et exclamavit voce magna et dixit
benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui
1,⁴³et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me
1,⁴⁴ecce enim ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis
exultavit in gaudio infans in utero meo
1,⁴⁵et beata quae credidit
quoniam perficientur ea quae dicta sunt ei a Domino
1,⁴⁶et ait Maria
Magnificat anima mea Dominum
1,⁴⁷et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo
1,⁴⁸quia respexit humilitatem ancillae suae
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes
1,⁴⁹quia fecit mihi magna qui potens est et sanctum nomen eius
1,⁵⁰et misericordia eius in progenies et progenies timentibus eum
1,⁵¹fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui
1,⁵²deposuit potentes de sede et exaltavit humiles
1,⁵³esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes

1,⁵⁴suscepit Israhel puerum suum memorari misericordiae
1,⁵⁵sicut locutus est ad patres nostros Abraham et semini eius in saecula
1,⁵⁶mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus
et reversa est in domum suam
1,⁵⁷Elisabeth autem impletum est tempus pariendi
et peperit filium
1,⁵⁸et audierunt vicini et cognati eius quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum
illa
et congratulabantur ei
1,⁵⁹et factum est in die octavo
venerunt circumcidere puerum
et vocabant eum nomine patris eius Zacchariam
1,⁶⁰et respondens mater eius dixit
nequaquam sed vocabitur Iohannes
1,⁶¹et dixerunt ad illam
quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine
1,⁶²innuebant autem patri eius quem vellet vocari eum
1,⁶³et postulans pugillarem scripsit dicens
Iohannes est nomen eius
et mirati sunt universi
1,⁶⁴apertum est autem ilico os eius et lingua eius
et loquebatur benedicens Deum
1,⁶⁵et factus est timor super omnes vicinos eorum
et super omnia montana Iudaeae divulgabantur omnia verba haec
1,⁶⁶et posuerunt omnes qui audierant in corde suo dicentes
quid putas puer iste erit
etenim manus Domini erat cum illo
1,⁶⁷et Zaccharias pater eius impletus est Spiritu Sancto et prophetavit dicens
1,⁶⁸Benedictus Deus Israhel quia visitavit et fecit redemptionem plebi suae
1,⁶⁹et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui
1,⁷⁰sicut locutus est per os sanctorum qui a saeculo sunt prophetarum eius
1,⁷¹salutem ex inimicis nostris
et de manu omnium qui oderunt nos
1,⁷²ad faciendam misericordiam cum patribus nostris
et memorari testamenti sui sancti

1,⁷³iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum 1,⁷⁴daturum se nobis
ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati
serviamus illi 1,⁷⁵in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris
1,⁷⁶et tu puer propheta Altissimi vocaberis
praeibis enim ante faciem Domini parare vias eius
1,⁷⁷ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum
1,⁷⁸per viscera misericordiae Dei nostri
in quibus visitavit nos oriens ex alto
1,⁷⁹inluminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent
ad dirigendos pedes nostros in viam pacis
1,⁸⁰puer autem crescebat et confortabatur spiritu
et erat in deserto usque in diem ostensionis suae ad Israhel
2,¹ factum est autem in diebus illis exiit edictum a Caesare Augusto
ut describeretur universus orbis
2,²haec descriptio prima facta est praeside Syriae Cyrino
2,³et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem
2,⁴ascendit autem et Ioseph a Galilaea de civitate Nazareth
in Iudaeam civitatem David quae vocatur Bethleem
eo quod esset de domo et familia David
2,⁵ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore praegnate
2,⁶factum est autem cum essent ibi impleti sunt dies ut pareret
2,⁷et peperit filium suum primogenitum
et pannis eum involvit
et reclinavit eum in praesepio quia non erat eis locus in diversorio
2,⁸et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem
suum
2,⁹et ecce angelus Domini stetit iuxta illos
et claritas Dei circumfulsit illos
et timuerunt timore magno
2,¹⁰et dixit illis angelus
nolite timere
ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo
2,¹¹quia natus est vobis hodie salvator qui est Christus Dominus in civitate David
2,¹²et hoc vobis signum
invenietis infantem pannis involutum et positum in praesepio

2,¹³et subito facta est cum angelo multitudo militiae caelestis
laudantium Deum et dicentium
2,¹⁴gloria in altissimis Deo
et in terra pax in hominibus bonae voluntatis
2,¹⁵et factum est ut discesserunt ab eis angeli in caelum
pastores loquebantur ad invicem
transeamus usque Bethleem
et videamus hoc verbum quod factum est
quod fecit Dominus et ostendit nobis
2,¹⁶et venerunt festinantes
et invenerunt Mariam et Ioseph
et infantem positum in praeseptio
2,¹⁷videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc
2,¹⁸et omnes qui audierunt mirati sunt
et de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos
2,¹⁹Maria autem conservabat omnia verba haec conferens in corde suo
2,²⁰et reversi sunt pastores glorificantes et laudantes Deum in omnibus quae audierant et
viderant
sicut dictum est ad illos
2,²¹et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur
vocatum est nomen eius Iesus
quod vocatum est ab angelo priusquam in utero conciperetur
2,²²et postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum legem Mosi
tulerunt illum in Hierusalem ut sisterent eum Domino
2,²³sicut scriptum est in lege Domini
quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum Domino vocabitur
2,²⁴et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini
par turturum aut duos pullos columbarum
2,²⁵et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon
et homo iste iustus et timoratus
expectans consolationem Israhel
et Spiritus Sanctus erat in eo
2,²⁶et responsum acceperat ab Spiritu Sancto
non visurum se mortem nisi prius videret Christum Domini
2,²⁷et venit in Spiritu in templum

et cum inducerent puerum Iesum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis
pro eo

2,²⁸et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit Deum et dixit

2,²⁹nunc dimittis servum tuum Domine secundum verbum tuum in pace

2,³⁰quia viderunt oculi mei salutare tuum

2,³¹quod parasti ante faciem omnium populorum

2,³²lumen ad revelationem gentium et gloriam plebis tuae Israhel

2,³³et erat pater eius et mater mirantes super his quae dicebantur de illo

2,³⁴et benedixit illis Symeon

et dixit ad Mariam matrem eius

ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israhel

et in signum cui contradicetur

2,³⁵et tuam ipsius animam pertransiet gladius

ut revelentur ex multis cordibus cogitationes

2,³⁶et erat Anna prophetissa filia Phanuhel de tribu Aser

haec processerat in diebus multis

et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua

2,³⁷et haec vidua usque ad annos octoginta quattuor

quae non discedebat de templo

ieiuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die

2,³⁸et haec ipsa hora superveniens confitebatur Domino

et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem Hierusalem

2,³⁹et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini

reversi sunt in Galilaeam in civitatem suam Nazareth

2,⁴⁰puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia

et gratia Dei erat in illo

2,⁴¹et ibant parentes eius per omnes annos in Hierusalem in die sollemni paschae

2,⁴²et cum factus esset annorum duodecim

ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi

2,⁴³consummatisque diebus cum redirent

remansit puer Iesus in Hierusalem

et non cognoverunt parentes eius

2,⁴⁴existimantes autem illum esse in comitatu

venerunt iter diei

et requirebant eum inter cognatos et notos

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

2,⁴⁵et non inuenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum
2,⁴⁶et factum est post triduum
inueniunt illum in templo sedentem in medio doctorum
audientem illos et interrogantem
2,⁴⁷III / II Stupebant autem omnes qui eum audiebant
super prudentia et responsis eius
2,⁴⁸et videntes admirati sunt
V / X Et dixit mater eius ad illum
fili quid fecisti nobis sic
ecce pater tuus et ego dolentes quaerebamus te
2,⁴⁹et ait ad illos
quid est quod me quaerebatis
nesciebatis quia in his quae Patris mei sunt oportet me esse
2,⁵⁰et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad illos
2,⁵¹et descendit cum eis et venit Nazareth
et erat subditus illis
et mater eius conservabat omnia verba haec in corde suo
2,⁵²et Iesus proficiebat sapientia aetate et gratia apud Deum et homines
3,¹ VI / III Anno autem quintodecimo imperii Tiberii Caesaris
procurante Pontio Pilato Iudaeam
tetrarcha autem Galilaeae Herode
Philippo autem fratre eius tetrarcha Itureae et Trachonitidis regionis
et Lysania Abilinae tetrarcha
3,²sub principibus sacerdotum Anna et Caiapha
factum est verbum Dei super Iohannem Zacchariae filium in deserto
3,³VII / I Et venit in omnem regionem Iordanis
praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum
3,⁴sicut scriptum est in libro sermonum Esaiae prophetae
vox clamantis in deserto parate viam Domini rectas facite semitas eius
3,⁵omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur
et erunt prava in directa et aspera in vias planas
3,⁶et videbit omnis caro salutare Dei
3,⁷VIII / V Dicebat ergo ad turbas quae exiebant ut baptizarentur ab ipso
genimina viperarum quis ostendit vobis fugere a ventura ira
3,⁸facite ergo fructus dignos paenitentiae

et ne coeperitis dicere patrem habemus Abraham
dico enim vobis quia potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae
3,⁹ iam enim securis ad radicem arborum posita est
omnis ergo arbor non faciens fructum exciditur et in ignem mittitur
3,¹⁰ VIII / X Et interrogabant eum turbae dicentes
quid ergo faciemus
3,¹¹ respondens autem dicebat illis
qui habet duas tunicas det non habenti
et qui habet escas similiter faciat
3,¹² venerunt autem et publicani ut baptizarentur
et dixerunt ad illum
magister quid faciemus
3,¹³ at ille dixit ad eos
nihil amplius quam quod constitutum est vobis faciatis
3,¹⁴ interrogabant autem eum et milites dicentes
quid faciemus et nos
et ait illis
neminem concutiatis neque calumniam faciatis
et contenti estote stipendiis vestris
3,¹⁵ existimante autem populo
et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne ne forte ipse esset Christus
3,¹⁶ respondit Iohannes dicens omnibus
X / I Ego quidem aqua baptizo vos
venit autem fortior me
cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius
ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni
3,¹⁷ XI / V Cuius ventilabrum in manu eius
et purgabit aream suam
et congregabit triticum in horreum suum
paleas autem comburet igni inextinguibili
3,¹⁸ multa quidem et alia exhortans evangelizabat populum
3,¹⁹ XII / II Herodes autem tetrarcha cum corripere ab illo de Herodiade uxore fratris sui
et de omnibus malis quae fecit Herodes
3,²⁰ adiecit et hoc supra omnia et inclusit Iohannem in carcere
3,²¹ XIII / I Factum est autem cum baptizaretur omnis populus

et Iesu baptizato et orante
apertum est caelum
3,²²et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut columba in ipsum
et vox de caelo facta est
tu es Filius meus dilectus in te conplacuit mihi
3,²³XIII / III Et ipse Iesus erat incipiens quasi annorum triginta
ut putabatur filius Ioseph
qui fuit Heli
3,²⁴qui fuit Matthat
qui fuit Levi
qui fuit Melchi
qui fuit Iannae
qui fuit Ioseph
3,²⁵qui fuit Matthathiae
qui fuit Amos
qui fuit Naum
qui fuit Esli
qui fuit Naggae
3,²⁶qui fuit Maath
qui fuit Matthathiae
qui fuit Semei
qui fuit Iosech
qui fuit Ioda
3,²⁷qui fuit Iohanna
qui fuit Resa
qui fuit Zorobabel
qui fuit Salathihel
qui fuit Neri
3,²⁸qui fuit Melchi
qui fuit Addi
qui fuit Cosam
qui fuit Helmadam
qui fuit Her
3,²⁹qui fuit Iesu
qui fuit Eliezer

qui fuit Iorim
qui fuit Matthat
qui fuit Levi
3,³⁰ qui fuit Symeon
qui fuit Iuda
qui fuit Ioseph
qui fuit Iona
qui fuit Eliachim
3,³¹ qui fuit Melea
qui fuit Menna
qui fuit Matthata
qui fuit Nathan
qui fuit David
3,³² qui fuit Iesse
qui fuit Obed
qui fuit Booz
qui fuit Salmon
qui fuit Naasson
3,³³ qui fuit Aminadab
qui fuit Aram
qui fuit Esrom
qui fuit Phares
qui fuit Iudae
3,³⁴ qui fuit Iacob
qui fuit Isaac
qui fuit Abraham
qui fuit Tharae
qui fuit Nachor
3,³⁵ qui fuit Seruch
qui fuit Ragau
qui fuit Phalec
qui fuit Eber
qui fuit Sale
3,³⁶ qui fuit Cainan
qui fuit Arfaxat

qui fuit Sem

qui fuit Noe

qui fuit Lamech

3,³⁷qui fuit Mathusalae

qui fuit Enoch

qui fuit Jared

qui fuit Malelehel

qui fuit Cainan

3,³⁸qui fuit Enos

qui fuit Seth

qui fuit Adam

qui fuit Dei

4,¹ XV /II Iesus autem plenus Spiritu Sancto regressus est ab Iordane

et agebatur in Spiritu in desertum 4,²diebus quadraginta

et temptabatur a diabolo

XVI / V Et nihil manducavit in diebus illis

et consummatis illis esuriit

4,³dixit autem illi diabolus

si Filius Dei es dic lapidi huic ut panis fiat

4,⁴et respondit ad illum Iesus

scriptum est quia non in pane solo vivet homo sed in omni verbo Dei

4,⁵et duxit illum diabolus

et ostendit illi omnia regna orbis terrae in momento temporis 4,⁶et ait ei

tibi dabo potestatem hanc universam et gloriam illorum

quia mihi tradita sunt et cui volo do illa

4,⁷tu ergo si adoraveris coram me erunt tua omnia

4,⁸et respondens Iesus dixit illi

scriptum est Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies

4,⁹et duxit illum in Hierusalem

et statuit eum supra pinnam templi et dixit illi

si Filius Dei es mitte te hinc deorsum

4,¹⁰scriptum est enim

quod angelis suis mandabit de te ut conservent te

4,¹¹et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum

4,¹²et respondens Iesus ait illi

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

dictum est non temptabis Dominum Deum tuum
4,¹³et consummata omni temptatione diabolus recessit ab illo usque ad tempus
4,¹⁴XVII / I Et regressus est Iesus in virtute Spiritus in Galilaeam
et fama exiit per universam regionem de illo
4,¹⁵et ipse docebat in synagogis eorum
et magnificabatur ab omnibus
4,¹⁶XVIII / X Et venit Nazareth ubi erat nutritus
et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam
et surrexit legere
4,¹⁷et traditus est illi liber prophetae Esaiae
et ut revolvit librum invenit locum ubi scriptum erat
4,¹⁸Spiritus Domini super me propter quod unxit me
evangelizare pauperibus misit me
4,¹⁹praedicare captivis remissionem et caecis visum
dimittere confractos in remissionem
praedicare annum Domini acceptum et diem retributionis
4,²⁰et cum plicuisset librum reddidit ministro et sedit
et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum
4,²¹coepit autem dicere ad illos
quia hodie impleta est haec scriptura in auribus vestris
4,²²XVIII / I Et omnes testimonium illi dabant
et mirabantur in verbis gratiae quae procedebant de ore ipsius
et dicebant
nonne hic filius est Ioseph
4,²³XX / X Et ait illis
utique dicetis mihi hanc similitudinem
medice cura te ipsum
quanta audivimus facta in Capharnaum fac et hic in patria tua
4,²⁴XXI / I Ait autem
amen dico vobis
quia nemo propheta acceptus est in patria sua
4,²⁵XXII / X In veritate dico vobis
multae viduae erant in diebus Heliae in Israhel
quando clusum est caelum annis tribus et mensibus sex
cum facta est fames magna in omni terra

4,²⁶et ad nullam illarum missus est Helias
nisi in Sareptha Sidoniae ad mulierem viduam
4,²⁷et multi leprosi erant in Israhel sub Heliseo propheta
et nemo eorum mundatus est nisi Neman Syrus
4,²⁸et repleti sunt omnes in synagoga ira haec audientes
4,²⁹et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem
et duxerunt illum usque ad supercilium montis
supra quem civitas illorum erat aedificata
ut praecipitarent eum
4,³⁰ipse autem transiens per medium illorum ibat
4,³¹XXIII / VIII Et descendit in Capharnaum civitatem Galilaeae
ibique docebat illos sabbatis
4,³²XXIII / II Et stupebant in doctrina eius
quia in potestate erat sermo ipsius
4,³³XXV / VIII Et in synagoga erat homo habens daemonium inmundum
et exclamavit voce magna 4,³⁴dicens
sine quid nobis et tibi Iesu Nazarene venisti perdere nos
scio te qui sis Sanctus Dei
4,³⁵et increpavit illi Iesus dicens
obmutesce et exi ab illo
et cum proiecisset illum daemonium in medium exiit ab illo nihilque illum nocuit
4,³⁶et factus est pavor in omnibus
et conloquebantur ad invicem dicentes
quod est hoc verbum
quia in potestate et virtute imperat inmundis spiritibus et exeunt
4,³⁷et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis
4,³⁸XXVI / II Surgens autem de synagoga introivit in domum Simonis
socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus
et rogaverunt illum pro ea
4,³⁹et stans super illam imperavit febrim et dimisit illam
et continuo surgens ministrabat illis
4,⁴⁰cum sol autem occidisset
omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum
at ille singulis manus inponens curabat eos
4,⁴¹XXVII / VIII Exiebant autem etiam daemonia a multis clamantia et dicentia

quia tu es Filius Dei
et increpans non sinebat ea loqui
quia sciebant ipsum esse Christum
4,⁴²XXVIII / VIII Facta autem die egressus ibat in desertum locum
et turbae requirebant eum et venerunt usque ad ipsum
et detinebant illum ne discederet ab eis
4,⁴³quibus ille ait
quia et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum Dei
quia ideo missus sum
4,⁴⁴et erat praedicans in synagogis Galilaeae
5,¹ XXVIII / X Factum est autem cum turbae inruerent in eum ut audirent verbum Dei
et ipse stabat secus stagnum Gennesareth
5,²et vidit duas naves stantes secus stagnum
piscatores autem descenderant et lavabant retia
5,³ascendens autem in unam navem quae erat Simonis
rogavit eum a terra reducere pusillum
et sedens docebat de navicula turbas
5,⁴XXX / VIII Ut cessavit autem loqui dixit ad Simonem
duc in altum et laxate retia vestra in capturam
5,⁵et respondens Simon dixit illi
praeceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus
in verbo autem tuo laxabo rete
5,⁶et cum hoc fecissent concluderunt piscium multitudinem copiosam
rumpebatur autem rete eorum
5,⁷et annuerunt sociis qui erant in alia navi ut venirent et adiuverent eos
et venerunt et impleverunt ambas naviculas ita ut mergerentur
5,⁸XXXI / X Quod cum videret Simon Petrus procidit ad genua Iesu dicens
exi a me quia homo peccator sum Domine
5,⁹stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant
in captura piscium quam ceperant
5,¹⁰similiter autem Iacobum et Iohannem filios Zebedaei qui erant socii Simonis
XXXII / II Et ait ad Simonem Iesus
noli timere
ex hoc iam homines eris capiens
5,¹¹et subductis ad terram navibus relictis omnibus secuti sunt illum

5,¹²XXXIII / II Et factum est cum esset in una civitatum
et ecce vir plenus lepra
et videns Iesum et procidens in faciem rogavit eum dicens
Domine si vis potes me mundare
5,¹³et extendens manum tetigit illum dicens
volo mundare
et confestim lepra discessit ab illo
5,¹⁴et ipse praecepit illi ut nemini diceret
sed vade ostende te sacerdoti
et offer pro emundatione tua
sicut praecepit Moses in testimonium illis
5,¹⁵XXXIII / I Perambulabat autem magis sermo de illo
et conveniebant turbae multae ut audirent
et curarentur ab infirmitatibus suis
5,¹⁶XXXV / II Ipse autem secedebat in deserto et orabat
5,¹⁷XXXVI / II Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens
et erant Pharisei sedentes et legis doctores
qui venerant ex omni castello Galilaeae et Iudaeae et Hierusalem
et virtus erat Domini ad sanandum eos
5,¹⁸XXXVII / I Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus
et quaerebant eum inferre et ponere ante eum
5,¹⁹et non inveniētes qua parte illum inferrent prae turba
ascenderunt supra tectum
per tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ante Iesum
5,²⁰quorum fidem ut vidit dixit
homo remittuntur tibi peccata tua
5,²¹et coeperunt cogitare scribae et Pharisei dicentes
quis est hic qui loquitur blasphemias
quis potest dimittere peccata nisi solus Deus
5,²²ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum respondens dixit ad illos
quid cogitatis in cordibus vestris
5,²³quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata an dicere surge et ambula
5,²⁴ut autem sciatis quia Filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata
ait paralytico
tibi dico surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam

5,²⁵et confestim surgens coram illis tulit in quo iacebat
et abiit in domum suam magnificans Deum
5,²⁶et stupor adprehendit omnes et magnificabant Deum
et repleti sunt timore dicentes
quia vidimus mirabilia hodie
5,²⁷XXXVIII / II Et post haec exiit
et vidit publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum
et ait illi sequere me
5,²⁸et relictis omnibus surgens secutus est eum
5,²⁹XXXVIII / II Et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua
et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes
5,³⁰et murmurabant Pharisei et scribae eorum dicentes ad discipulos eius
quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis
5,³¹XL / II Et respondens Iesus dixit ad illos
non egent qui sani sunt medico sed qui male habent
5,³²non veni vocare iustos sed peccatores in paenitentiam
5,³³at illi dixerunt ad eum
quare discipuli Iohannis ieiunant frequenter et obsecrationes faciunt
similiter et Phariseorum
tui autem edunt et bibunt
5,³⁴quibus ipse ait
numquid potestis filios sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare
5,³⁵venient autem dies et cum ablatu fuerit ab illis sponsus
tunc ieiunabunt in illis diebus
5,³⁶dicebat autem et similitudinem ad illos
quia nemo commissuram a vestimento novo inmittit in vestimentum vetus
alioquin et novum rumpit et veteri non convenit commissura a novo
5,³⁷et nemo mittit vinum novum in utres veteres
alioquin rumpet vinum novum utres
et ipsum effundetur et utres peribunt
5,³⁸sed vinum novum in utres novos mittendum est
et utraque conservantur
5,³⁹et nemo bibens vetus statim vult novum
dicit enim vetus melius est
6,¹ XLI / II Factum est autem in sabbato secundoprmo cum transiret per sata

vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus
6,² quidam autem Pharisaeorum dicebant illis
quid facitis quod non licet in sabbatis
6,³ et respondens Iesus ad eos dixit
nec hoc legistis quod fecit David
cum esurisset ipse et qui cum eo erant
6,⁴ quomodo intravit in domum Dei
et panes propositionis sumpsit et manducavit
et dedit his qui cum ipso erant
quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus
6,⁵ et dicebat illis
quia dominus est Filius hominis etiam sabbati
6,⁶ XLII / II Factum est autem et in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret
et erat ibi homo et manus eius dextra erat arida
6,⁷ observabant autem scribae et Pharisei si in sabbato curaret
ut invenirent accusare illum
6,⁸ ipse vero sciebat cogitationes eorum
et ait homini qui habebat manum aridam
surge et sta in medium
et surgens stetit
6,⁹ ait autem ad illos Iesus
interrogo vos si licet sabbato bene facere an male
animam salvam facere an perdere
6,¹⁰ et circumspectis omnibus dixit homini
extende manum tuam
et extendit et restituta est manus eius
6,¹¹ ipsi autem repleti sunt insipientia
et conloquebantur ad invicem quidnam facerent Iesu
6,¹² XLIII / II Factum est autem in illis diebus
exiit in montem orare
et erat pernoctans in oratione Dei
6,¹³ XLIII / II Et cum dies factus esset
vocavit discipulos suos et elegit duodecim ex ipsis
quos et apostolos nominavit
6,¹⁴ Simonem quem cognominavit Petrum

et Andream fratrem eius
Iacobum et Iohannem
Philippum et Bartholomeum
6,¹⁵Mattheum et Thomam
Iacobum Alpei et Simonem qui vocatur Zelotes
6,¹⁶Iudam Iacobi et Iudam Scarioth qui fuit proditor
6,¹⁷XLV / I Et descendens cum illis stetit in loco campestri
et turba discipulorum eius
et multitudo copiosa plebis ab omni Iudaea et Hierusalem
et maritimae Tyri et Sidonis
6,¹⁸qui venerunt ut audirent eum
et sanarentur a languoribus suis
et qui vexabantur ab spiritibus inmundis curabantur
6,¹⁹et omnis turba quaerebant eum tangere
quia virtus de illo exiebat et sanabat omnes
6,²⁰XLVI / V Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat
beati pauperes quia vestrum est regnum Dei
6,²¹XLVII / V Beati qui nunc esuritis quia saturabimini
XLVIII / V Beati qui nunc fletis quia ridebitis
6,²²XLVIII / V Beati eritis cum vos oderint homines
et cum separaverint vos et exprobraverint
et eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis
6,²³gaudete in illa die et exultate
ecce enim merces vestra multa in caelo
secundum haec enim faciebant prophetis patres eorum
6,²⁴L / X Verumtamen vae vobis divitibus quia habetis consolationem vestram
6,²⁵vae vobis qui saturati estis quia esurietis
vae vobis qui ridetis nunc quia lugebitis et flebitis
6,²⁶LI / X Vae cum bene vobis dixerint omnes homines
secundum haec faciebant prophetis patres eorum
6,²⁷LII / V Sed vobis dico qui auditis
diligite inimicos vestros
benefacite his qui vos oderunt
6,²⁸benedicite maledicentibus vobis
orate pro calumniantibus vos

6,²⁹LIII / V Ei qui te percutit in maxillam praebe et alteram
et ab eo qui aufert tibi vestimentum etiam tunicam noli prohibere
6,³⁰omni autem petenti te tribue
et qui aufert quae tua sunt ne repetas
6,³¹LIIII / V Et prout vultis ut faciant vobis homines
et vos facite illis similiter
6,³²LV / V Et si diligitis eos qui vos diligunt quae vobis est gratia
nam et peccatores diligentes se diligunt
6,³³et si benefeceritis his qui vobis benefaciunt quae vobis est gratia
siquidem et peccatores hoc faciunt
6,³⁴et si mutuuum dederitis his a quibus speratis recipere quae gratia est vobis
nam et peccatores peccatoribus fenerantur ut recipiant aequalia
6,³⁵verumtamen diligite inimicos vestros et benefacite et mutuuum date
nihil desperantes
et erit merces vestra multa
et eritis filii Altissimi
quia ipse benignus est super ingratos et malos
6,³⁶estote ergo misericordes sicut et Pater vester misericors est
6,³⁷LVI / II Nolite iudicare et non iudicabimini
nolite condemnare et non condemnabimini
dimittite et dimittemini
6,³⁸date et dabitur vobis
mensuram bonam confersam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum
eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis
6,³⁹LVII / V Dicebat autem illis et similitudinem
numquid potest caecus caecum ducere
nonne ambo in foveam cadent
6,⁴⁰LVIII / III Non est discipulus super magistrum
perfectus autem omnis erit sicut magister eius
6,⁴¹LVIII / V Quid autem vides festucam in oculo fratris tui
trabem autem quae in oculo tuo est non consideras
6,⁴²et quomodo potes dicere fratri tuo
frater sine eiciam festucam de oculo tuo
ipse in oculo tuo trabem non videns
hypocrita eice primum trabem de oculo tuo

et tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui
6,⁴³LX / V Non est enim arbor bona quae facit fructus malos
neque arbor mala faciens fructum bonum
6,⁴⁴unaquaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur
LXI / V Neque enim de spinis colligunt ficus
neque de rubo vindemiant uvam
6,⁴⁵LXII / V Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum
et malus homo de malo profert malum
ex abundantia enim cordis os loquitur
6,⁴⁶LXIII / III Quid autem vocatis me Domine Domine
et non facitis quae dico
6,⁴⁷LXIII / V Omnis qui venit ad me et audit sermones meos et facit eos
ostendam vobis cui similis est
6,⁴⁸similis est homini aedificanti domum
qui fodit in altum et posuit fundamenta supra petram
inundatione autem facta
inlissum est flumen domui illi et non potuit eam movere
fundata enim erat supra petram
6,⁴⁹qui autem audivit et non fecit
similis est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento
in quam inlissus est fluvius et continuo concidit
et facta est ruina domus illius magna
7,¹ LXV / III Cum autem impleisset omnia verba sua in aures plebis intravit Capharnaum
7,²centurionis autem cuiusdam servus male habens erat moriturus qui illi erat pretiosus
7,³et cum audisset de Iesu
misit ad eum seniores Iudaeorum
rogans eum ut veniret et salvaret servum eius
7,⁴at illi cum venissent ad Iesum
rogabant eum sollicitate dicentes ei
quia dignus est ut hoc illi praestes
7,⁵diligit enim gentem nostram
et synagogam ipse aedificavit nobis
7,⁶Iesus autem ibat cum illis
et cum iam non longe esset a domo
misit ad eum centurio amicos dicens

Domine noli vexari
non enim dignus sum ut sub tectum meum intres
7,⁷ propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te
sed dic verbo et sanabitur puer meus
7,⁸ nam et ego homo sum sub potestate constitutus
habens sub me milites
et dico huic vade et vadit
et alio veni et venit
et servo meo fac hoc et facit
7,⁹ quo audito Iesus miratus est
et conversus sequentibus se turbis dixit
amen dico vobis
nec in Israhel tantam fidem inveni
7,¹⁰ LXVI / V Et reversi qui missi fuerant domum
invenerunt servum qui languerat sanum
7,¹¹ LXVII / X Et factum est deinceps
ibat in civitatem quae vocatur Naim
et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa
7,¹² cum autem adpropinquaret portae civitatis
et ecce defunctus efferebatur filius unicus matri suae
et haec vidua erat
et turba civitatis multa cum illa
7,¹³ quam cum vidisset Dominus misericordia motus super ea dixit illi
noli flere
7,¹⁴ et accessit et tetigit loculum
hii autem qui portabant steterunt
et ait
adulescens tibi dico surge
7,¹⁵ et resedit qui erat mortuus et coepit loqui
et dedit illum matri suae
7,¹⁶ accepit autem omnes timor
et magnificabant Deum dicentes
quia propheta magnus surrexit in nobis
et quia Deus visitavit plebem suam
7,¹⁷ LXVIII / X Et exiit hic sermo in universam Iudaeam de eo et omnem circa regionem

7,¹⁸LXVIII / V Et nuntiaverunt Iohanni discipuli eius de omnibus his
7,¹⁹et convocavit duos de discipulis suis Iohannes et misit ad Dominum dicens
tu es qui venturus es an alium expectamus
7,²⁰cum autem venissent ad eum viri dixerunt
Iohannes Baptista misit nos ad te dicens
tu es qui venturus es an alium expectamus
7,²¹in ipsa autem hora curavit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis
et caecis multis donavit visum
7,²²et respondens dixit illis
euntes nuntiate Iohanni quae vidistis et audistis
quia caeci vident
claudi ambulant
leprosi mundantur
surdi audiunt
mortui resurgunt
pauperes evangelizantur
7,²³et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me
7,²⁴et cum discessissent nuntii Iohannis
coepit dicere de Iohanne ad turbas
quid existis in desertum videre
harundinem vento moveri
7,²⁵sed quid existis videre
hominem mollibus vestimentis indutum
ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis in domibus regum sunt
7,²⁶sed quid existis videre
prophetam
utique dico vobis
et plus quam prophetam
7,²⁷LXX / II Hic est de quo scriptum est
ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit viam tuam ante te
7,²⁸LXXI / V Dico enim vobis
maior inter natos mulierum propheta Iohanne Baptista nemo est
qui autem minor est in regno Dei maior est illo
7,²⁹LXXII / X Et omnis populus audiens et publicani iustificaverunt Deum
baptizati baptismo Iohannis

7,³⁰Pharisaei autem et legis periti consilium Dei spreverunt in semet ipsos
non baptizati ab eo
7,³¹LXXIII / V Cui ergo similes dicam homines generationis huius
et cui similes sunt
7,³²similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus
cantavimus vobis tibiis et non saltastis
lamentavimus et non plorastis
7,³³venit enim Iohannes Baptista
neque manducans panem neque bibens vinum
et dicitis daemonium habet
7,³⁴venit Filius hominis manducans et bibens
et dicitis ecce homo devorator et bibens vinum
amicus publicanorum et peccatorum
7,³⁵et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis
7,³⁶LXXIII / I Rogabat autem illum quidam de Pharisaeis ut manducaret cum illo
et ingressus domum Pharisaei discubuit
7,³⁷et ecce mulier quae erat in civitate peccatrix
ut cognovit quod accubuit in domo Pharisaei
adtulit alabastrum unguenti
7,³⁸et stans retro secus pedes eius
lacrimis coepit rigare pedes eius
et capillis capitis sui tergebat
et osculabatur pedes eius et unguento unguebat
7,³⁹videns autem Pharisaeus qui vocaverat eum ait intra se dicens
hic si esset propheta sciret utique quae et qualis mulier quae tangit eum quia peccatrix est
7,⁴⁰et respondens Iesus dixit ad illum
Simon habeo tibi aliquid dicere
at ille ait
magister dic
7,⁴¹duo debitores erant cuidam feneratori
unus debebat denarios quingentos alius quinquaginta
7,⁴²non habentibus illis unde redderent donavit utrisque
quis ergo eum plus diligit
7,⁴³respondens Simon dixit
aestimo quia is cui plus donavit

at ille dixit ei
recte iudicasti
7,⁴⁴et conversus ad mulierem dixit Simoni
vides hanc mulierem
intravi in domum tuam
aquam pedibus meis non dedisti
haec autem lacrimis rigavit pedes meos et capillis suis tersit
7,⁴⁵osculum mihi non dedisti
haec autem ex quo intravit non cessavit osculari pedes meos
7,⁴⁶oleo caput meum non unxisti
haec autem unguento unxit pedes meos
7,⁴⁷propter quod dico tibi
remittentur ei peccata multa quoniam dilexit multum
cui autem minus dimittitur minus diligit
7,⁴⁸dixit autem ad illam
remittuntur tibi peccata
7,⁴⁹et coeperunt qui simul accumbebant dicere intra se
quis est hic qui etiam peccata dimittit
7,⁵⁰dixit autem ad mulierem
fides tua te salvam fecit vade in pace
8,¹ LXXV / X Et factum est deinceps
et ipse iter faciebat per civitatem et castellum
praedicans et evangelizans regnum Dei
et duodecim cum illo
8,²et mulieres aliquae quae erant curatae ab spiritibus malignis et infirmitatibus
Maria quae vocatur Magdalene de qua daemonia septem exierant
8,³et Iohanna uxor Chuza procuratoris Herodis
et Susanna et aliae multae
quae ministrabant eis de facultatibus suis
8,⁴LXXVI / II Cum autem turba plurima conveniret
et de civitatibus properarent ad eum
dixit per similitudinem
8,⁵exiit qui seminat seminare semen suum
et dum seminat
aliud cecidit secus viam et conculcatum est

et volucres caeli comederunt illud
8,⁶et aliud cecidit supra petram
et natum aruit quia non habebat humorem
8,⁷et aliud cecidit inter spinas
et simul exortae spinae suffocaverunt illud
8,⁸et aliud cecidit in terram bonam
et ortum fecit fructum centuplum
haec dicens clamabat
qui habet aures audiendi audiat
8,⁹interrogabant autem eum discipuli eius quae esset haec parabola
8,¹⁰quibus ipse dixit
vobis datum est nosse mysterium regni Dei
LXXVII / I Ceteris autem in parabolis
ut videntes non videant
et audientes non intellegant
8,¹¹LXXVIII / II Est autem haec parabola
semen est verbum Dei
8,¹²qui autem secus viam sunt qui audiunt
deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum
ne credentes salvi fiant
8,¹³nam qui supra petram
qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum
et hii radices non habent qui ad tempus credunt
et in tempore temptationis recedunt
8,¹⁴quod autem in spinis cecidit
hii sunt qui audierunt
et a sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitae euntes suffocantur
et non referunt fructum
8,¹⁵quod autem in bonam terram
hii sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent
et fructum adferunt in patientia
8,¹⁶LXXVIII / II Nemo autem lucernam accendens operit eam vaso
aut subtus lectum ponit
sed supra candelabrum ponit ut intrantes videant lumen
8,¹⁷LXXX / II Non enim est occultum quod non manifestetur

nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat
8,¹⁸LXXXI / V Videte ergo quomodo auditis
qui enim habet dabitur illi
et quicumque non habet
etiam quod putat se habere auferetur ab illo
8,¹⁹LXXXII / II Venerunt autem ad illum mater et fratres eius
et non poterant adire ad eum prae turba
8,²⁰et nuntiatum est illi
mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre
8,²¹qui respondens dixit ad eos
mater mea et fratres mei hii sunt qui verbum Dei audiunt et faciunt
8,²²LXXXIII / II Factum est autem in una dierum
et ipse ascendit in naviculam et discipuli eius
et ait ad illos
transfrememus trans stagnum
et ascenderunt
8,²³navigantibus autem illis obdormiit
et descendit procella venti in stagnum
et conplebantur et periclitabantur
8,²⁴accedentes autem suscitaverunt eum dicentes
praeceptor perimus
at ille surgens increpavit ventum et tempestatem aquae
et cessavit et facta est tranquillitas
8,²⁵dixit autem illis
ubi est fides vestra
qui timentes mirati sunt dicentes ad invicem
quis putas hic est quia et ventis imperat et mari et oboediunt ei
8,²⁶enavigaverunt autem ad regionem Gerasenorum quae est contra Galilaeam
8,²⁷et cum egressus esset ad terram
occurrit illi vir quidam qui habebat daemonium iam temporibus multis
et vestimento non induebatur
neque in domo manebat sed in monumentis
8,²⁸is ut vidit Iesum procidit ante illum
et exclamans voce magna dixit
quid mihi et tibi est Iesu Fili Dei altissimi

obsecro te ne me torqueas
8,²⁹praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine
multis enim temporibus arripiebat illum
et vinciebatur catenis et conpedibus custoditus
et ruptis vinculis agebatur a daemonio in deserta
8,³⁰interrogavit autem illum Iesus dicens
quod tibi nomen est
at ille dixit Legio
quia intraverunt daemonia multa in eum
8,³¹et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent
8,³²erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte
et rogabant eum ut permetteret eos in illos ingredi
et permisit illos
8,³³exierunt ergo daemonia ab homine et intraverunt in porcos
et impetu abiit grex per praeceps in stagnum et suffocatus est
8,³⁴quod ut viderunt factum qui pascebant fugerunt
et nuntiaverunt in civitatem et in villas
8,³⁵exierunt autem videre quod factum est
et venerunt ad Iesum
et invenerunt hominem sedentem a quo daemonia exierant vestitum ac sana mente ad pedes
eius
et timuerunt
8,³⁶nuntiaverunt autem illis et qui viderant quomodo sanus factus esset a Legione
8,³⁷et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis
quia timore magno tenebantur
LXXXIII / VIII Ipse autem ascendens navem reversus est
8,³⁸et rogabat illum vir a quo daemonia exierant ut cum eo esset
dimisit autem eum Iesus dicens
8,³⁹redi domum tuam et narra quanta tibi fecit Deus
et abiit per universam civitatem
praedicans quanta illi fecisset Iesus
8,⁴⁰LXXXV / II Factum est autem cum redisset Iesus excepit illum turba
erant enim omnes expectantes eum
8,⁴¹et ecce venit vir cui nomen Iairus
et ipse princeps synagogae erat

et cecidit ad pedes Iesu
rogans eum ut intraret in domum eius
8,⁴² quia filia unica erat illi fere annorum duodecim
et haec moriebatur
et contigit dum iret a turbis conprimebatur
8,⁴³ et mulier quaedam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim
quae in medicos erogaverat omnem substantiam suam
nec ab ullo potuit curari
8,⁴⁴ accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius
et confestim stetit fluxus sanguinis eius
8,⁴⁵ et ait Iesus
quis est qui me tetigit
negantibus autem omnibus
dixit Petrus et qui cum illo erant
praeceptor turbae te comprimunt et adfligunt
et dicis quis me tetigit
8,⁴⁶ et dixit Iesus
tetigit me aliquis
nam ego novi virtutem de me exisse
8,⁴⁷ videns autem mulier quia non latuit
tremens venit et procidit ante pedes illius
et ob quam causam tetigerit eum indicavit coram omni populo
et quemadmodum confestim sanata sit
8,⁴⁸ at ipse dixit illi
filia fides tua te salvam fecit vade in pace
8,⁴⁹ adhuc illo loquente venit a principe synagogae dicens ei
quia mortua est filia tua noli vexare illum
8,⁵⁰ Iesus autem audito hoc verbo respondit patri puellae
noli timere crede tantum et salva erit
8,⁵¹ et cum venisset domum
non permisit intrare secum quemquam
nisi Petrum et Iohannem et Iacobum
et patrem et matrem puellae
8,⁵² flebant autem omnes et plangebant illam
at ille dixit

nolite flere non est mortua sed dormit
8,⁵³et deridebant eum scientes quia mortua esset
8,⁵⁴ipse autem tenens manum eius clamavit dicens
puella surge
8,⁵⁵et reversus est spiritus eius
et surrexit continuo
et iussit illi dari manducare
8,⁵⁶et stupuerunt parentes eius
quibus praecepit ne alicui dicerent quod factum erat
9,¹ LXXXVI / II Convocatis autem duodecim apostolis
dedit illis virtutem et potestatem super omnia daemonia
et ut languores curarent
9,²et misit illos praedicare regnum Dei et sanare infirmos
9,³LXXXVII / II Et ait ad illos
nihil tuleritis in via
neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam
neque duas tunicas habeatis
9,⁴et in quamcumque domum intraveritis ibi manete et inde ne exeatis
9,⁵LXXXVIII / II Et quicumque non receperint vos
exeuntes de civitate illa
etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos
9,⁶LXXXVIII / VIII Egressi autem circumibant per castella
evangelizantes et curantes ubique
9,⁷XC / II Audivit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo
et haesitabat eo quod diceretur 9,⁸a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis
a quibusdam vero quia Helias apparuit
ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit
9,⁹et ait Herodes
Iohannem ego decollavi
quis autem est iste de quo audio ego talia
et quaerebat videre eum
9,¹⁰XCI / VIII Et reversi apostoli narraverunt illi quaecumque fecerunt
XCII / III Et adsumptis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaida
9,¹¹quod cum cognovissent turbae secutae sunt illum
et excepit illos

et loquebatur illis de regno Dei
et eos qui cura indigebant sanabat
9,¹²XCIII / I Dies autem coeperat declinare
et accedentes duodecim dixerunt illi
dimitte turbas ut euntes in castella villasque quae circa sunt devertant et inveniunt escas
quia hic in loco deserto sumus
9,¹³ait autem ad illos
vos date illis manducare
at illi dixerunt
non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces
nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas
9,¹⁴erant autem fere viri quinque milia
ait autem ad discipulos suos
facite illos discumbere per convivia quinquagenos
9,¹⁵et ita fecerunt
et discumbere fecerunt omnes
9,¹⁶acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus
respexit in caelum et benedixit illis
et fregit et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas
9,¹⁷et manducaverunt omnes et saturati sunt
et sublatum est quod superfuit illis
fragmentorum cofini duodecim
9,¹⁸XCIII / I Et factum est cum solus esset orans
erant cum illo et discipuli
et interrogavit illos dicens
quem me dicunt esse turbae
9,¹⁹at illi responderunt et dixerunt
Iohannem Baptistam
alii autem Heliam
alii quia propheta unus de prioribus surrexit
9,²⁰dixit autem illis
vos autem quem me esse dicitis
respondens Simon Petrus dixit
Christum Dei
9,²¹XCV / II At ille increpans illos praecepit ne cui dicerent hoc 9,²²dicens

quia oportet Filium hominis multa pati
et reprobari a senioribus et principibus sacerdotum et scribis
et occidi et tertia die resurgere
9,²³XCVI / II Dicebat autem ad omnes
si quis vult post me venire abneget se ipsum
et tollat crucem suam cotidie et sequatur me
9,²⁴qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet illam
nam qui perdidit animam suam propter me salvam faciet illam
9,²⁵quid enim proficit homo si lucretur universum mundum
se autem ipsum perdat
et detrimentum sui faciat
9,²⁶XCVII / II Nam qui me erubuerit et meos sermones
hunc Filius hominis erubescet
cum venerit in maiestate sua et Patris et sanctorum angelorum
9,²⁷XCVIII / II Dico autem vobis
vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei
9,²⁸factum est autem post haec verba fere dies octo
et adsumpsit Petrum et Iohannem et Iacobum
et ascendit in montem ut oraret
9,²⁹et factum est dum oraret species vultus eius altera
et vestitus eius albus refulgens
9,³⁰et ecce duo viri loquebantur cum illo
erant autem Moses et Helias 9,³¹visi in maiestate
et dicebant excessum eius quem completurus erat in Hierusalem
9,³²Petrus vero et qui cum illo gravati erant somno
et evigilantes viderunt maiestatem eius
et duos viros qui stabant cum illo
9,³³et factum est cum discederent ab illo
ait Petrus ad Iesum
praeceptor bonum est nos hic esse
et faciamus tria tabernacula
unum tibi et unum Mosi et unum Heliae
nesciens quid diceret
9,³⁴haec autem illo loquente
facta est nubes et obumbravit eos

et timuerunt intrantibus illis in nubem
9,³⁵et vox facta est de nube dicens
hic est Filius meus electus ipsum audite
9,³⁶et dum fieret vox inventus est Iesus solus
et ipsi tacuerunt
et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quae viderant
9,³⁷XCVIII / II Factum est autem in sequenti die descendantibus illis de monte
occurrit illi turba multa
9,³⁸et ecce vir de turba exclamavit dicens
magister obsecro te respice in filium meum quia unicus est mihi
9,³⁹et ecce spiritus adprehendit illum et subito clamat
et elidit et dissipat eum cum spuma
et vix discedit dilanians eum
9,⁴⁰et rogavi discipulos tuos ut eicerent illum et non potuerunt
9,⁴¹respondens autem Iesus dixit
o generatio infidelis et perversa
usquequo ero apud vos et patiar vos
adduc huc filium tuum
9,⁴²et cum accederet elisit illum daemonium et dissipavit
9,⁴³et increpavit Iesus spiritum inmundum
et sanavit puerum et reddidit illum patri eius
9,⁴⁴C / VIII Stupebant autem omnes in magnitudine Dei
CI / II Omnibusque mirantibus in omnibus quae faciebat
dixit ad discipulos suos
ponite vos in cordibus vestris sermones istos
Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum
9,⁴⁵at illi ignorabant verbum istud
et erat velatum ante eos ut non sentirent illud
et timebant interrogare eum de hoc verbo
9,⁴⁶CII / II Intravit autem cogitatio in eos quis eorum maior esset
9,⁴⁷at Iesus videns cogitationes cordis illorum
adprehendens puerum statuit eum secus se 9,⁴⁸et ait illis
quicumque susceperit puerum istum in nomine meo me recipit
et quicumque me recipit
recipit eum qui me misit

nam qui minor est inter omnes vos hic maior est
9,⁴⁹ CIII / VIII Respondens autem Iohannes dixit
praeceptor vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia
et prohibuimus eum quia non sequitur nobiscum
9,⁵⁰ et ait ad illum Iesus
nolite prohibere
qui enim non est adversum vos pro vobis est
9,⁵¹ CIII / X Factum est autem dum conplerentur dies adsumptionis eius
et ipse faciem suam firmavit ut iret Hierusalem
9,⁵² et misit nuntios ante conspectum suum
et euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut pararent illi
9,⁵³ et non receperunt eum
quia facies eius erat euntis Hierusalem
9,⁵⁴ cum vidissent autem discipuli eius Iacobus et Iohannes dixerunt
Domine vis dicimus ut ignis descendat de caelo et consumat illos
9,⁵⁵ et conversus increpavit illos
9,⁵⁶ et abierunt in aliud castellum
9,⁵⁷ CV / V Factum est autem ambulantiis illis in via
dixit quidam ad illum
sequar te quocumque ieris
9,⁵⁸ et ait illi Iesus
vulpes foveas habent et volucres caeli nidos
Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet
9,⁵⁹ ait autem ad alterum
sequere me
ille autem dixit
Domine permittite mihi primum ire sepelire patrem meum
9,⁶⁰ dixitque ei Iesus
sine ut mortui sepeliant mortuos suos
tu autem vade adnuntia regnum Dei
9,⁶¹ CVI / X Et ait alter
sequar te Domine
sed primum permittite mihi renuntiare his qui domi sunt
9,⁶² ait ad illum Iesus
nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro aptus est regno Dei

10,¹ CVII / X Post haec autem designavit Dominus et alios septuaginta duos
et misit illos binos ante faciem suam
in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus
10,² CVIII / V Et dicebat illis
messis quidem multa operarii autem pauci
rogate ergo Dominum messis ut mittat operarios in messem
10,³ CVIII / V Ite ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos
10,⁴ CX / II Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta
et neminem per viam salutaveritis
10,⁵ CXI / V In quamcumque domum intraveritis
primum dicite pax huic domui
10,⁶ et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illam pax vestra
sin autem ad vos revertetur
10,⁷ CXII / II In eadem autem domo manete
edentes et bibentes quae apud illos sunt
dignus enim est operarius mercede sua
nolite transire de domo in domum
10,⁸ CXIII / X Et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint vos
manducate quae adponuntur vobis
10,⁹ et curate infirmos qui in illa sunt
et dicite illis
adpropinquavit in vos regnum Dei
10,¹⁰ CXIII / II In quamcumque civitatem intraveritis et non receperint vos
exeuntes in plateas eius dicite
10,¹¹ etiam pulverem qui adhesit nobis de civitate vestra extergimus in vos
tamen hoc scitote quia adpropinquavit regnum Dei
10,¹² dico vobis quia Sodomis in die illa remissius erit quam illi civitati
10,¹³ CXV / V Vae tibi Corazain
vae tibi Bethsaida
quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes quae in vobis factae sunt
olim in cilicio et cinere sedentes paeniterent
10,¹⁴ verumtamen Tyro et Sidoni remissius erit in iudicio quam vobis
10,¹⁵ et tu Capharnaum usque in caelum exaltata usque ad infernum demergeris
10,¹⁶ CXVI / I Qui vos audit me audit
et qui vos spernit me spernit

qui autem me spernit spernit eum qui me misit
10,¹⁷CXVII / X Reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes
Domine etiam daemonia subiciuntur nobis in nomine tuo
10,¹⁸et ait illis
videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem
10,¹⁹ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones
et supra omnem virtutem inimici
et nihil vobis nocebit
10,²⁰verumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur
gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis
10,²¹CXVIII / V In ipsa hora exultavit Spiritu Sancto et dixit
confiteor tibi Pater Domine caeli et terrae
quod abscondisti haec a sapientibus et prudentibus
et revelasti ea parvulis
etiam Pater quia sic placuit ante te
10,²²CXVIII / III Omnia mihi tradita sunt a Patre meo
et nemo scit qui sit Filius nisi Pater
et qui sit Pater nisi Filius
et cui voluerit Filius revelare
10,²³CXX / V Et conversus ad discipulos suos dixit
beati oculi qui vident quae videtis
10,²⁴dico enim vobis
quod multi prophetae et reges voluerunt videre quae vos videtis et non viderunt
et audire quae auditis et non audierunt
10,²⁵CXXI / II Et ecce quidam legis peritus surrexit temptans illum et dicens
magister quid faciendo vitam aeternam possidebo
10,²⁶at ille dixit ad eum
in lege quid scriptum est
quomodo legis
10,²⁷ille respondens dixit
diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo
et ex tota anima tua
et ex omnibus viribus tuis
et ex omni mente tua
et proximum tuum sicut te ipsum

10,²⁸ dixitque illi
recte respondisti
hoc fac et vives
10,²⁹ CXXII / X Ille autem volens iustificare se ipsum dixit ad Iesum
et quis est meus proximus
10,³⁰ suscipiens autem Iesus dixit
homo quidam descendebat ab Hierusalem in Hiericho et incidit in latrones
qui etiam despoliaverunt eum
et plagis inpositis abierunt semivivo relicto
10,³¹ accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via
et viso illo praeterivit
10,³² similiter et Levita cum esset secus locum et videret eum pertransiit
10,³³ Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum
et videns eum misericordia motus est
10,³⁴ et adpropians alligavit vulnera eius infundens oleum et vinum
et inponens illum in iumentum suum duxit in stabulum et curam eius egit
10,³⁵ et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario et ait
curam illius habe
et quodcumque supererogaveris ego cum rediero reddam tibi
10,³⁶ quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones
10,³⁷ at ille dixit
qui fecit misericordiam in illum
et ait illi Iesus
vade et tu fac similiter
10,³⁸ factum est autem dum irent
et ipse intravit in quoddam castellum
et mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domum suam
10,³⁹ et huic erat soror nomine Maria
quae etiam sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius
10,⁴⁰ Martha autem satagebat circa frequens ministerium
quae stetit et ait
Domine non est tibi curae quod soror mea reliquit me solam ministrare
dic ergo illi ut me adiuvet
10,⁴¹ et respondens dixit illi Dominus
Martha Martha sollicita es et turbaris erga plurima

10,⁴²porro unum est necessarium
Maria optimam partem elegit quae non auferetur ab ea
11,¹ CXXIII / V Et factum est cum esset in loco quodam orans
ut cessavit dixit unus ex discipulis eius ad eum
Domine doce nos orare
sicut et Iohannes docuit discipulos suos
11,²et ait illis
cum oratis dicite
Pater sanctificetur nomen tuum
adveniat regnum tuum
11,³panem nostrum cotidianum da nobis cotidie
11,⁴et dimitte nobis peccata nostra
siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis
et ne nos inducas in temptationem
11,⁵CXXIII / X Et ait ad illos
quis vestrum habebit amicum
et ibit ad illum media nocte
et dicit illi
amice commoda mihi tres panes
11,⁶quoniam amicus meus venit de via ad me
et non habeo quod ponam ante illum
11,⁷et ille de intus respondens dicat
noli mihi molestus esse
iam ostium clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili
non possum surgere et dare tibi
11,⁸dico vobis
et si non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit
propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quotquot habet necessarios
11,⁹CXXV / V Et ego vobis dico
petite et dabitur vobis
quaerite et invenietis
pulsate et aperietur vobis
11,¹⁰omnis enim qui petit accipit
et qui quaerit invenit
et pulsanti aperietur

11,¹¹ quis autem ex vobis patrem petet panem
numquid lapidem dabit illi
aut pisces
numquid pro pisce serpentem dabit illi
11,¹² aut si petierit ovum
numquid porriget illi scorpionem
11,¹³ si ergo vos cum sitis mali nostis bona data dare filiis vestris
quanto magis Pater vester de caelo dabit spiritum bonum petentibus se
11,¹⁴ CXXXVI / V Et erat eiciens daemonium et illud erat mutum
et cum eiecisset daemonium locutus est mutus
et admiratae sunt turbae
11,¹⁵ CXXXVII / II Quidam autem ex eis dixerunt
in Beelzebub principe daemoniorum eicit daemones
11,¹⁶ CXXXVIII / V Et alii temptantes signum de caelo quaerebant ab eo
11,¹⁷ CXXXVIII / II Ipse autem ut vidit cogitationes eorum dixit eis
omne regnum in se ipsum divisum desolatur
et domus supra domum cadet
11,¹⁸ si autem et Satanus in se ipsum divisus est
quomodo stabit regnum ipsius
quia dicitis in Beelzebub eicere me daemones
11,¹⁹ si autem ego in Beelzebub eicio daemones
filii vestri in quo eiciunt
ideo ipsi iudices vestri erunt
11,²⁰ porro si in digito Dei eicio daemones
perfecto praevenit in vos regnum Dei
11,²¹ cum fortis armatus custodit atrium suum
in pace sunt ea quae possidet
11,²² si autem fortior illo superveniens vicerit eum
universa arma eius aufert in quibus confidebat
et spolia eius distribuit
11,²³ qui non est mecum adversum me est
et qui non colligit mecum dispergit
11,²⁴ CXXX / V Cum inmundus spiritus exierit de homine
perambulat per loca inaquosa
quaerens requiem et non inveniens dicit

revertar in domum meam unde exivi
11,²⁵et cum venerit invenit scopis mundatam
11,²⁶et tunc vadit et adsumit septem alios spiritus nequiores se
et ingressi habitant ibi
et sunt novissima hominis illius peiora prioribus
11,²⁷CXXXI / X Factum est autem cum haec diceret
extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi
beatus venter qui te portavit et ubera quae suxisti
11,²⁸at ille dixit
quippini beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt
11,²⁹CXXXII / V Turbis autem concurrentibus coepit dicere
generatio haec generatio nequam est
signum quaerit et signum non dabitur illi nisi signum Ioniae
11,³⁰nam sicut Ionas fuit signum Ninevitis
ita erit et Filius hominis generationi isti
11,³¹regina austri surget in iudicio cum viris generationis huius
et condemnabit illos
quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis
et ecce plus Salomone hic
11,³²viri ninevitae surgent in iudicio cum generatione hac
et condemnabunt illam
quia paenitentiam egerunt ad praedicationem Ioniae
et ecce plus Iona hic
11,³³CXXXIII / II Nemo lucernam accendit et in abscondito ponit
neque sub modio
sed supra candelabrum
ut qui ingrediuntur lumen videant
11,³⁴CXXXIII / V Lucerna corporis tui est oculus tuus
si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit
si autem nequam fuerit etiam corpus tuum tenebrosus erit
11,³⁵vide ergo ne lumen quod in te est tenebrae sint
11,³⁶si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum
erit lucidum totum
et sicut lucerna fulgoris inluminabit te
11,³⁷CXXXV / V Et cum loqueretur

rogavit illum quidam Pharisaeus ut pranderet apud se
et ingressus recubuit

11,³⁸Pharisaeus autem coepit intra se reputans dicere
quare non baptizatus esset ante prandium

11,³⁹et ait Dominus ad illum

nunc vos Pharisei quod de foris est calicis et catini mundatis
quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate

11,⁴⁰stulti nonne qui fecit quod de foris est
etiam id quod de intus est fecit

11,⁴¹verumtamen quod superest date elemosynam
et ecce omnia munda sunt vobis

11,⁴²CXXXVI / V Sed vae vobis Phariseis
quia decimatis mentam et rutam et omne holus
et praeteritis iudicium et caritatem Dei

haec autem oportuit facere et illa non omittere

11,⁴³CXXXVII / II Vae vobis Phariseis

quia diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro

11,⁴⁴CXXXVIII / V Vae vobis quia estis ut monumenta quae non parent
et homines ambulantes supra nesciunt

11,⁴⁵CXXXVIII / V Respondens autem quidam ex legis peritis ait illi
magister haec dicens etiam nobis contumeliam facis

11,⁴⁶at ille ait

et vobis legis peritis vae

quia oneratis homines oneribus quae portari non possunt
et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas

11,⁴⁷CXL / V Vae vobis quia aedificatis monumenta prophetarum
patres autem vestri occiderunt illos

11,⁴⁸profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum
quoniam quidem ipsi eos occiderunt

vos autem aedificatis eorum sepulchra

11,⁴⁹CXLI / V Propterea et sapientia Dei dixit

mittam ad illos prophetas et apostolos

et ex illis occident et persequentur

11,⁵⁰ut inquiratur sanguis omnium prophetarum

qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista

11,⁵¹a sanguine Abel usque ad sanguinem Zacchariae qui periit inter altare et aedem
ita dico vobis requiretur ab hac generatione

11,⁵²CXLII / V Vae vobis legis peritis

quia tulistis clavem scientiae

ipsi non introistis

et eos qui introibant prohibuistis

11,⁵³CXLIII / X Cum haec ad illos diceret

coeperunt Pharisei et legis periti graviter insistere

et os eius opprimere de multis 11,⁵⁴insidiantes

et quaerentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum

12,¹ multis autem turbis circumstantibus ita ut se invicem conculcarent

coepit dicere ad discipulos suos

CXLIII / II Adtendite a fermento Pharisaeorum quae est hypocrisis

12,²CXLV / V Nihil autem opertum est quod non reveletur

neque absconditum quod non sciatur

12,³quoniam quae in tenebris dixistis in lumine dicentur

et quod in aurem locuti estis in cubiculis

praedicabitur in tectis

12,⁴dico autem vobis amicis meis

ne terreamini ab his qui occidunt corpus

et post haec non habent amplius quod faciant

12,⁵ostendam autem vobis quem timeatis

timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam

ita dico vobis hunc timete

12,⁶nonne quinque passeris veneunt dipundio

et unus ex illis non est in oblivione coram Deo

12,⁷sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt

nolite ergo timere

multis passeribus plaris estis

12,⁸dico autem vobis

omnis quicumque confessus fuerit in me coram hominibus

et Filius hominis confitebitur in illo coram angelis Dei

12,⁹CXLVI / II Qui autem negaverit me coram hominibus

denegabitur coram angelis Dei

12,¹⁰CXLVII / II Et omnis qui dicit verbum in Filium hominis remittetur illi

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

ei autem qui in Spiritum Sanctum blasphemaverit non remittetur
12,¹¹CXLVIII / II Cum autem inducent vos in synagogas
et ad magistratus et potestates
nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis
12,¹²Spiritus enim Sanctus docebit vos in ipsa hora quae oporteat dicere
12,¹³CXLVIII / X Ait autem quidam ei de turba
magister dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem
12,¹⁴at ille dixit ei
homo quis me constituit iudicem aut divisorem super vos
12,¹⁵dixitque ad illos
videte et cavete ab omni avaritia
quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his quae possidet
12,¹⁶dixit autem similitudinem ad illos dicens
hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager adtulit
12,¹⁷et cogitabat intra se dicens
quid faciam quod non habeo quo congregem fructus meos
12,¹⁸et dixit hoc faciam
destruam horrea mea et maiora faciam
et illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi et bona mea
12,¹⁹et dicam animae meae
anima habes multa bona posita in annos plurimos
requiesce comede bibe epulare
12,²⁰dixit autem illi Deus
stulte hac nocte animam tuam repetunt a te
quae autem parasti cuius erunt
12,²¹sic est qui sibi thesaurizat et non est in Deum dives
12,²²CL / V Dixitque ad discipulos suos
ideo dico vobis
nolite solliciti esse animae quid manducetis
neque corpori quid vestiamini
12,²³anima plus est quam esca
et corpus quam vestimentum
12,²⁴considerate corvos quia non seminant neque metunt
quibus non est cellarium neque horreum
et Deus pascit illos

quanto magis vos pluris estis illis
12,²⁵ quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum
12,²⁶ si ergo neque quod minimum est potestis
quid de ceteris solliciti estis
12,²⁷ considerate lilia quomodo crescunt
non laborant non nent
dico autem vobis
nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis
12,²⁸ si autem faenum quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur Deus sic vestit
quanto magis vos pusillae fidei
12,²⁹ et vos nolite quaerere quid manducetis aut quid bibatis
et nolite in sublime tolli
12,³⁰ haec enim omnia gentes mundi quaerunt
Pater autem vester scit quoniam his indigetis
12,³¹ verumtamen quaerite regnum Dei
et haec omnia adicientur vobis
12,³² CLI / X Nolite timere pusillus grex
quia conplacuit Patri vestro dare vobis regnum
12,³³ CLII / II Vendite quae possidetis et date elemosynam
CLIII / V Facite vobis sacculos qui non veterescunt
thesaurum non deficientem in caelis
quo fur non adpropiat
neque tinea corrumpit
12,³⁴ ubi enim thesaurus vester est ibi et cor vestrum erit
12,³⁵ CLIII / X Sint lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes
12,³⁶ et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis
ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei
12,³⁷ CLV / V Beati servi illi quos cum venerit dominus invenerit vigilantes
amen dico vobis
quod praecinget se et faciet illos discumbere
et transiens ministrabit illis
12,³⁸ et si venerit in secunda vigilia
et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit
beati sunt servi illi
12,³⁹ CLVI / II Hoc autem scitote

quia si sciret pater familias qua hora fur veniret
vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam
12,⁴⁰et vos estote parati quia qua hora non putatis Filius hominis venit
12,⁴¹CLVII / V Ait autem ei Petrus
Domine ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes
12,⁴²dixit autem Dominus
quis putas est fidelis dispensator et prudens
quem constituet dominus super familiam suam
ut det illis in tempore tritici mensuram
12,⁴³beatus ille servus quem cum venerit dominus invenerit ita facientem
12,⁴⁴vere dico vobis
quia supra omnia quae possidet constituet illum
12,⁴⁵CLVIII / V Quod si dixerit servus ille in corde suo
moram facit dominus meus venire
et coeperit percutere pueros et ancillas
et edere et bibere et inebriari
12,⁴⁶veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit
et dividet eum partemque eius cum infidelibus ponet
12,⁴⁷CLVIII / X Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui
et non praeparavit et non fecit secundum voluntatem eius
vapulabit multas
12,⁴⁸qui autem non cognovit et fecit digna plagis vapulabit paucis
omni autem cui multum datum est multum quaeretur ab eo
et cui commendaverunt multum plus petent ab eo
12,⁴⁹CLX / V Ignem veni mittere in terram
et quid volo si accendatur
12,⁵⁰baptisma autem habeo baptizari
et quomodo coartor usque dum perficiatur
12,⁵¹putatis quia pacem veni dare in terram
non dico vobis sed separationem
12,⁵²erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi
tres in duo et duo in tres 12,⁵³dividentur
pater in filium et filius in patrem suum
mater in filiam et filia in matrem
socrus in nurum suam et nurus in socrum suam

12,⁵⁴CLXI / V Dicebat autem et ad turbas
cum videritis nubem orientem ab occasu
statim dicitis nimbus venit et ita fit
12,⁵⁵et cum austrum flantem
dicitis quia aestus erit et fit
12,⁵⁶hypocritae faciem terrae et caeli nostis probare
hoc autem tempus quomodo non probatis
12,⁵⁷quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est
12,⁵⁸CLXII / V Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem
in via da operam liberari ab illo
ne forte trahat te apud iudicem
et iudex tradat te exactori
et exactor mittat te in carcerem
12,⁵⁹dico tibi non exies inde donec etiam novissimum minutum reddas
13,¹ CLXIII / X Aderant autem quidam ipso in tempore nuntiantes illi de Galilaeis
quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum
13,²et respondens dixit illis
putatis quod hii Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerunt
quia talia passi sunt
13,³non dico vobis
sed nisi paenitentiam habueritis omnes similiter peribitis
13,⁴sicut illi decem et octo
supra quos cecidit turris in Siloam et occidit eos
putatis quia et ipsi debitores fuerunt praeter omnes homines habitantes in Hierusalem
13,⁵non dico vobis
sed si non paenitentiam egeritis omnes similiter peribitis
13,⁶CLXIII / X Dicebat autem hanc similitudinem
arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua
et venit quaerens fructum in illa et non invenit
13,⁷dixit autem ad cultorem vineae
ecce anni tres sunt ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac et non invenio
succide ergo illam
ut quid etiam terram occupat
13,⁸at ille respondens dixit illi
domine dimitte illam et hoc anno usque dum fodiam circa illam et mittam stercora

13,⁹et si quidem fecerit fructum
sin autem in futurum succides eam
13,¹⁰erat autem docens in synagoga eorum sabbatis
13,¹¹et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo
et erat inclinata nec omnino poterat sursum respicere
13,¹²quam cum videret Iesus vocavit ad se et ait illi
mulier dimissa es ab infirmitate tua
13,¹³et inposuit illi manus
et confestim erecta est et glorificabat Deum
13,¹⁴CLXV / V Respondens autem archisynagogus
indignans quia sabbato curasset Iesus dicebat turbae
sex dies sunt in quibus oportet operari
in his ergo venite et curamini
et non in die sabbati
13,¹⁵respondit autem ad illum Dominus et dixit
hypocritae unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a praeseptio
et ducit adaquare
13,¹⁶hanc autem filiam Abrahae quam alligavit Satanus ecce decem et octo annis
non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati
13,¹⁷CLXVI / X Et cum haec diceret
erubescabant omnes adversarii eius
et omnis populus gaudebat in universis quae gloriose fiebant ab eo
13,¹⁸CLXVII / II Dicebat ergo
cui simile est regnum Dei
et cui simile esse existimabo illud
13,¹⁹simile est grano sinapis
quod acceptum homo misit in hortum suum
et crevit et factum est in arborem magnam
et volucres caeli requieverunt in ramis eius
13,²⁰CLXVIII / V Et iterum dixit
cui simile aestimabo regnum Dei
13,²¹simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria
donec fermentaretur totum
13,²²CLXVIII / II Et ibat per civitates et castella docens
et iter faciens in Hierusalem

13,²³CLXX / V Ait autem illi quidam
Domine si pauci sunt qui salvantur
ipse autem dixit ad illos
13,²⁴contendite intrare per angustam portam
quia multi dico vobis quaerunt intrare et non poterunt
13,²⁵CLXXI / V Cum autem intraverit pater familias et cluserit ostium
et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes
Domine aperi nobis
et respondens dicet vobis
nescio vos unde sitis
13,²⁶tunc incipietis dicere
manducavimus coram te et bibimus et in plateis nostris docuisti
13,²⁷et dicet vobis
nescio vos unde sitis
discedite a me omnes operarii iniquitatis
13,²⁸ibi erit fletus et stridor dentium
CLXXII / V Cum videritis Abraham et Isaac et Iacob et omnes prophetas in regno Dei
vos autem expelli foras
13,²⁹et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro
et accumbent in regno Dei
13,³⁰CLXXIII / II Et ecce sunt novissimi qui erunt primi
et sunt primi qui erunt novissimi
13,³¹CLXXIII / X In ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum dicentes illi
exi et vade hinc quia Herodes vult te occidere
13,³²et ait illis
ite dicite vulpi illi
ecce eicio daemonia et sanitates perficio hodie et cras
et tertia consummor
13,³³verumtamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare
quia non capit prophetam perire extra Hierusalem
13,³⁴CLXXV / V Hierusalem Hierusalem quae occidis prophetas
et lapidas eos qui mittuntur ad te
quotiens volui congregare filios tuos
quemadmodum avis nidum suum sub pinnis et noluisti
13,³⁵ecce relinquitur vobis domus vestra

dico autem vobis
quia non videbitis me donec veniat cum dicetis
benedictus qui venit in nomine Domini
14,¹ CLXXVI / X Et factum est cum intraret in domum cuiusdam principis Pharisaeorum
sabbato manducare panem
et ipsi observabant eum
14,² et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum
14,³ CLXXVII / V Et respondens Iesus dixit ad legis peritos et Pharisaeos dicens
si licet sabbato curare
14,⁴ at illi tacuerunt
ipse vero adprehensum sanavit eum ac dimisit
14,⁵ et respondens ad illos dixit
cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet
et non continuo extrahet illum die sabbati
14,⁶ et non poterant ad haec respondere illi
14,⁷ CLXXVIII / X Dicebat autem et ad invitatos parabolam
intendens quomodo primos accubitus eligerent dicens ad illos
14,⁸ cum invitatus fueris ad nuptias non discumbas in primo loco
ne forte honoratior te sit invitatus ab eo
14,⁹ et veniens is qui te et illum vocavit dicat tibi da huic locum
et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere
14,¹⁰ sed cum vocatus fueris vade recumbe in novissimo loco
ut cum venerit qui te invitavit dicat tibi
amice ascende superius
tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus
14,¹¹ CLXXVIII / V Quia omnis qui se exultat humiliabitur
et qui se humiliat exaltabitur
14,¹² CLXXX / X Dicebat autem et ei qui se invitaverat
cum facis prandium aut cenam
noli vocare amicos tuos
neque fratres tuos
neque cognatos
neque vicinos divites
ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio
14,¹³ sed cum facis convivium

voca pauperes debiles claudos caecos
14,¹⁴et beatus eris quia non habent retribuere tibi
retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum
14,¹⁵haec cum audisset quidam de simul discumbentibus dixit illi
beatus qui manducabit panem in regno Dei
14,¹⁶CLXXXI / V At ipse dixit ei
homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos
14,¹⁷et misit servum suum hora cenae dicere invitatis ut venirent
quia iam parata sunt omnia
14,¹⁸et coeperunt simul omnes excusare
primus dixit ei
villam emi et necesse habeo exire et videre illam
rogo te habe me excusatum
14,¹⁹et alter dixit
iuga boum emi quinque et eo probare illa
rogo te habe me excusatum
14,²⁰et alius dixit
uxorem duxi et ideo non possum venire
14,²¹et reversus servus nuntiavit haec domino suo
tunc iratus pater familias dixit servo suo
exi cito in plateas et vicos civitatis
et pauperes ac debiles et caecos et claudos introduc huc
14,²²et ait servus
domine factum est ut imperasti
et adhuc locus est
14,²³et ait dominus servo
exi in vias et sepes et compelle intrare ut impleatur domus mea
14,²⁴dico autem vobis
quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustabit cenam meam
14,²⁵CLXXXII / V Ibant autem turbae multae cum eo
et conversus dixit ad illos
14,²⁶si quis venit ad me
et non odit patrem suum et matrem
et uxorem et filios
et fratres et sorores

adhuc autem et animam suam
non potest esse meus discipulus
14,²⁷et qui non baiulat crucem suam et venit post me
non potest esse meus discipulus
14,²⁸CLXXXIII / X Quis enim ex vobis volens turrem aedificare
non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt
si habet ad perficiendum
14,²⁹ne posteaquam posuerit fundamentum et non potuerit perficere
omnes qui vident incipiant inludere ei 14,³⁰dicentes
quia hic homo coepit aedificare et non potuit consummare
14,³¹aut qui rex iturus committere bellum adversus alium regem
non sedens prius cogitat
si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se
14,³²alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea quae pacis sunt
14,³³CLXXXIII / V Sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quae possidet
non potest meus esse discipulus
14,³⁴CLXXXV / II Bonum est sal
si autem sal quoque evanuerit in quo condietur
14,³⁵neque in terram neque in sterquilinum utile est
sed foras mittetur
qui habet aures audiendi audiat
15,¹ CLXXXVI / II Erant autem adpropinquantes ei publicani et peccatores ut audirent il-
lum
15,²et murmurabant Pharisaei et scribae dicentes
quia hic peccatores recipit et manducat cum illis
15,³CLXXXVII / V Et ait ad illos parabolam istam dicens
15,⁴quis ex vobis homo qui habet centum oves
et si perdiderit unam ex illis
nonne dimittit nonaginta novem in deserto
et vadit ad illam quae perierat donec inveniatur illam
15,⁵et cum invenerit eam inponit in umeros suos gaudens
15,⁶et veniens domum convocat amicos et vicinos dicens illis
congratulamini mihi quia inveni ovem meam quae perierat
15,⁷dico vobis quod ita gaudium erit in caelo super uno peccatore paenitentiam habente
quam super nonaginta novem iustis qui non indigent paenitentia

15,⁸CLXXXVIII / X Aut quae mulier habens dragmas decem
si perdiderit dragmam unam
nonne accendit lucernam et everrit domum
et quaerit diligenter donec inveniatur
15,⁹et cum invenerit convocat amicas et vicinas dicens
congratulamini mihi quia inveni dragmam quam perdideram
15,¹⁰CLXXXVIII / V Ita dico vobis
gaudium erit coram angelis Dei super uno peccatore paenitentiam agente
15,¹¹CXC / X Ait autem
homo quidam habuit duos filios
15,¹²et dixit adolescentior ex illis patri
pater da mihi portionem substantiae quae me contingit
et divisit illis substantiam
15,¹³et non post multos dies
congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam
et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose
15,¹⁴et postquam omnia consummasset
facta est fames valida in regione illa et ipse coepit egere
15,¹⁵et abiit et adhesit uni civium regionis illius
et misit illum in villam suam ut pasceret porcos
15,¹⁶et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant
et nemo illi dabat
15,¹⁷in se autem reversus dixit
quanti mercennarii patris mei abundant panibus
ego autem hic fame pereor
15,¹⁸surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi
pater peccavi in caelum et coram te
15,¹⁹et iam non sum dignus vocari filius tuus
fac me sicut unum de mercennariis tuis
15,²⁰et surgens venit ad patrem suum
cum autem adhuc longe esset
vidit illum pater ipsius et misericordia motus est
et adcurrrens cecidit supra collum eius et osculatus est illum
15,²¹dixitque ei filius
pater peccavi in caelum et coram te

iam non sum dignus vocari filius tuus
15,²² dixit autem pater ad servos suos
cito proferte stolam primam et induite illum
et date anulum in manum eius
et calciamenta in pedes
15,²³ et adducite vitulum saginatum et occidite
et manducemus et epulemur
15,²⁴ quia hic filius meus mortuus erat et revixit
perierat et inventus est
et coeperunt epulari
15,²⁵ erat autem filius eius senior in agro
et cum veniret et adpropinquaret domui
audivit symphoniam et chorum
15,²⁶ et vocavit unum de servis
et interrogavit quae haec essent
15,²⁷ isque dixit illi
frater tuus venit et occidit pater tuus vitulum saginatum
quia salvum illum recepit
15,²⁸ indignatus est autem et nolebat introire
pater ergo illius egressus coepit rogare illum
15,²⁹ at ille respondens dixit patri suo
ecce tot annis servio tibi
et numquam mandatum tuum praeterii
et numquam dedisti mihi hedum ut cum amicis meis epularer
15,³⁰ sed postquam filius tuus hic qui devoravit substantiam suam cum meretricibus venit
occidisti illi vitulum saginatum
15,³¹ at ipse dixit illi
fili tu semper mecum es
et omnia mea tua sunt
15,³² epulari autem et gaudere oportebat
quia frater tuus hic mortuus erat et revixit
perierat et inventus est
16,¹ dicebat autem et ad discipulos suos
homo quidam erat dives qui habebat vilicum
et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius

16,²et vocavit illum et ait illi
quid hoc audio de te
redde rationem vilicationis tuae
iam enim non poteris vilicare
16,³ait autem vilicus intra se
quid faciam quia dominus meus aufert a me vilicationem
fodere non valeo
mendicare erubesco
16,⁴scio quid faciam
ut cum amotus fuero a vilicatione recipiant me in domos suas
16,⁵convocatis itaque singulis debitoribus domini sui
dicebat primo
quantum debes domino meo
16,⁶at ille dixit
centum cados olei
dixitque illi
accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta
16,⁷deinde alio dixit
tu vero quantum debes
qui ait
centum choros tritici
ait illi
accipe litteras tuas et scribe octoginta
16,⁸et laudavit dominus vilicum iniquitatis quia prudenter fecisset
quia filii huius saeculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt
16,⁹et ego vobis dico
facite vobis amicos de mamona iniquitatis
ut cum defeceritis recipiant vos in aeterna tabernacula
16,¹⁰qui fidelis est in minimo et in maiori fidelis est
et qui in modico iniquus est et in maiori iniquus est
16,¹¹si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis
quod verum est quis credet vobis
16,¹²et si in alieno fideles non fuistis
quod vestrum est quis dabit vobis
16,¹³CXCI / V Nemo servus potest duobus dominis servire

aut enim unum odiet et alterum diligit
aut uni adhaerebit et alterum contemnet
non potestis Deo servire et mamonae
16,¹⁴CXCII / X Audiebant autem omnia haec Pharisei qui erant avari
et deridebant illum
16,¹⁵et ait illis
vos estis qui iustificatis vos coram hominibus
Deus autem novit corda vestra
quia quod hominibus altum est
abominatio est ante Deum
16,¹⁶CXCIII / V Lex et prophetae usque ad Iohannem
ex eo regnum Dei evangelizatur
et omnis in illud vim facit
16,¹⁷CXCIII / V Facilius est autem caelum et terram praeterire
quam de lege unum apicem cadere
16,¹⁸CXCV / II Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram moechatur
et qui dimissam a viro ducit moechatur
16,¹⁹CXCVI / X Homo quidam erat dives
et induebatur purpura et bysso
et epulabatur cotidie splendide
16,²⁰et erat quidam mendicus nomine Lazarus
qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus
16,²¹cupiens saturari de micis quae cadebant de mensa divitis
sed et canes veniebant et lingeabant ulcera eius
16,²²factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahae
mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno
16,²³elevans oculos suos cum esset in tormentis
videbat Abraham a longe et Lazarum in sinu eius
16,²⁴et ipse clamans dixit
pater Abraham miserere mei
et mitte Lazarum ut intingat extremum digiti sui in aqua
ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma
16,²⁵et dixit illi Abraham
fili recordare quia recepisti bona in vita tua
et Lazarus similiter mala

nunc autem hic consolatur tu vero cruciaris
16,²⁶et in his omnibus inter nos et vos chasma magnum firmatum est
ut hii qui volunt hinc transire ad vos non possint
neque inde huc transmeare
16,²⁷et ait
rogo ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei
16,²⁸habeo enim quinque fratres ut testetur illis
ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum
16,²⁹et ait illi Abraham
habent Mosen et prophetas audiant illos
16,³⁰at ille dixit
non pater Abraham
sed si quis ex mortuis ierit ad eos paenitentiam agent
16,³¹ait autem illi
si Mosen et prophetas non audiunt
neque si quis ex mortuis resurrexerit credent
17,¹ CXCVII / II Et ad discipulos suos ait
impossibile est ut non veniant scandala
vae autem illi per quem veniunt
17,²utilius est illi si lapis molaris inponatur circa collum eius et proiciatur in mare
quam ut scandalizet unum de pusillis istis
17,³CXCVIII / V Adtendite vobis
si peccaverit frater tuus increpa illum
et si paenitentiam egerit dimitte illi
17,⁴CXCVIII / V Et si septies in die peccaverit in te
et septies in die conversus fuerit ad te dicens paenitet me
dimitte illi
17,⁵CC / V Et dixerunt apostoli Domino
adauge nobis fidem
17,⁶dixit autem Dominus
si haberetis fidem sicut granum sinapis
diceretis huic arbori moro
eradicare et transplantare in mare et oboediret vobis
17,⁷CCI / X Quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem
qui regresso de agro dicet illi statim transi recumbe

17,⁸et non dicet ei para quod cenem
et praecinge te et ministra mihi donec manducem et bibam
et post haec tu manducabis et bibes
17,⁹numquid gratiam habet servo illi quia fecit quae sibi imperaverat
non puto
17,¹⁰sic et vos
cum feceritis omnia quae praecepta sunt vobis
dicite servi inutiles sumus
quod debuimus facere fecimus
17,¹¹et factum est dum iret in Hierusalem
transiebat per mediam Samariam et Galilaeam
17,¹²et cum ingrederetur quoddam castellum
occurrerunt ei decem viri leprosi
qui steterunt a longe
17,¹³et levaverunt vocem dicentes
Iesu praeceptor miserere nostri
17,¹⁴quos ut vidit dixit
ite ostendite vos sacerdotibus
et factum est dum irent mundati sunt
17,¹⁵unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est
regressus est cum magna voce magnificans Deum
17,¹⁶et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens
et hic erat Samaritanus
17,¹⁷respondens autem Iesus dixit
nonne decem mundati sunt
et novem ubi sunt
17,¹⁸non est inventus qui rediret et daret gloriam Deo
nisi hic alienigena
17,¹⁹et ait illi
surge vade quia fides tua te salvum fecit
17,²⁰CCII / V Interrogatus autem a Pharisaeis quando venit regnum Dei
respondit eis et dixit
non venit regnum Dei cum observatione
17,²¹neque dicent ecce hic aut ecce illic
ecce enim regnum Dei intra vos est

17,²²CCIII / X Et ait ad discipulos
venient dies
quando desideretis videre unum diem Filii hominis et non videbitis
17,²³CCIII / II Et dicent vobis ecce hic ecce illic
nolite ire neque sectemini
17,²⁴CCV / V Nam sicut fulgur coruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget
ita erit Filius hominis in die sua
17,²⁵CCVI / II Primum autem oportet illum multa pati
et reprobari a generatione hac
17,²⁶CCVII / V Et sicut factum est in diebus Noe
ita erit et in diebus Filii hominis
17,²⁷edebant et bibebant
uxores ducebant et dabantur ad nuptias
usque in diem qua intravit Noe in arcam
et venit diluvium et perdidit omnes
17,²⁸CCVIII / X Similiter sicut factum est in diebus Loth
edebant et bibebant
emebant et vendebant
plantabant aedificabant
17,²⁹qua die autem exiit Loth a Sodomis
pluit ignem et sulphur de caelo et omnes perdidit
17,³⁰secundum haec erit qua die Filius hominis revelabitur
17,³¹CCVIII / II In illa hora qui fuerit in tecto et vasa eius in domo
ne descendat tollere illa
et qui in agro similiter non redeat retro
17,³²CCX / X Memores estote uxoris Loth
17,³³CCXI / III Quicumque quaesierit animam suam salvare perdet illam
et qui perdiderit illam vivificabit eam
17,³⁴CCXII / V Dico vobis
illa nocte erunt duo in lecto uno
unus adsumetur et alter relinquetur
17,³⁵duae erunt molentes in unum
una adsumetur et altera relinquetur
duo in agro
unus adsumetur et alter relinquetur

17,³⁶CCXIII / V Respondentes dicunt illi
ubi Domine
17,³⁷qui dixit eis
ubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilae
18,¹ CCXIII / X Dicebat autem et parabolam ad illos
quoniam oportet semper orare et non deficere 18,²dicens
iudex quidam erat in quadam civitate
qui Deum non timebat et hominem non verebatur
18,³vidua autem quaedam erat in civitate illa
et veniebat ad eum dicens
vindica me de adversario meo
18,⁴et nolebat per multum tempus
post haec autem dixit intra se
et si Deum non timeo nec hominem revereor
18,⁵tamen quia molesta est mihi haec vidua vindicabo illam
ne in novissimo veniens suggillet me
18,⁶ait autem Dominus
audite quid iudex iniquitatis dicit
18,⁷Deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte
et patientiam habebit in illis
18,⁸dico vobis
quia cito faciet vindictam illorum
verumtamen Filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra
18,⁹dixit autem et ad quosdam qui in se confidebant tamquam iusti
et aspernabantur ceteros parabolam istam
18,¹⁰duo homines ascenderunt in templum ut orarent
unus Pharisaeus et alter publicanus
18,¹¹Pharisaeus stans haec apud se orabat
Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum
raptores iniusti adulteri
vel ut etiam hic publicanus
18,¹²ieiuno bis in sabbato
decimas do omnium quae possideo
18,¹³et publicanus a longe stans
nolebat nec oculos ad caelum levare

sed percutiebat pectus suum dicens
Deus propitius esto mihi peccatori
18,¹⁴dico vobis
descendit hic iustificatus in domum suam ab illo
CCXV / V Quia omnis qui se exaltat humiliabitur
et qui se humiliat exaltabitur
18,¹⁵CCXVI / II Adferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret
quod cum viderent discipuli increpabant illos
18,¹⁶Iesus autem convocans illos dixit
sinite pueros venire ad me et nolite eos vetare
talium est enim regnum Dei
18,¹⁷CCXVII / II Amen dico vobis
quicumque non acceperit regnum Dei sicut puer
non intrabit in illud
18,¹⁸CCXVIII / II Et interrogavit eum quidam princeps dicens
magister bone quid faciens vitam aeternam possidebo
18,¹⁹dixit autem ei Iesus
quid me dicis bonum
nemo bonus nisi solus Deus
18,²⁰mandata nosti
non occides
non moechaberis
non furtum facies
non falsum testimonium dices
honora patrem tuum et matrem
18,²¹qui ait
haec omnia custodivi a iuventute mea
18,²²CCXVIII / II Quo audito Iesus ait ei
adhuc unum tibi deest
omnia quaecumque habes vende et da pauperibus
et habebis thesaurum in caelo
et veni sequere me
18,²³CCXX / II His ille auditis contristatus est quia dives erat valde
18,²⁴videns autem illum Iesus tristem factum dixit
quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei intrabunt

18,²⁵facilius est enim camelum per foramen acus transire
quam divitem intrare in regnum Dei
18,²⁶et dixerunt qui audiebant
et quis potest salvus fieri
18,²⁷ait illis
quae impossibilia sunt apud homines possibilia sunt apud Deum
18,²⁸ait autem Petrus
ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te
18,²⁹CCXXI / II Qui dixit eis
amen dico vobis
nemo est qui reliquit domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios propter regnum
Dei
18,³⁰et non recipiat multo plura in hoc tempore
et in saeculo venturo vitam aeternam
18,³¹CCXXII / II Adsumpsit autem Iesus duodecim et ait illis
ecce ascendimus Hierosolyma
et consummabuntur omnia quae scripta sunt per prophetas de Filio hominis
18,³²tradetur enim gentibus et inludetur et flagellabitur et conspuetur
18,³³et postquam flagellaverint occident eum
et die tertia resurget
18,³⁴CCXXIII / X Et ipsi nihil horum intellexerunt
et erat verbum istud absconditum ab eis
et non intellegebant quae dicebantur
18,³⁵CCXXIII / II Factum est autem cum adpropinquaret Hiericho
caecus quidam sedebat secus viam mendicans
18,³⁶et cum audiret turbam praetereuntem
interrogabat quid hoc esset
18,³⁷dixerunt autem ei quod Iesus Nazarenus transiret
18,³⁸et clamavit dicens
Iesu Fili David miserere mei
18,³⁹et qui praeibant increpabant eum ut taceret
ipse vero multo magis clamabat
Fili David miserere mei
18,⁴⁰stans autem Iesus iussit illum adduci ad se
et cum adpropinquasset interrogavit illum 18,⁴¹dicens

quid tibi vis faciam
at ille dixit
Domine ut videam
18,⁴²et Iesus dixit illi
respice fides tua te salvum fecit
18,⁴³et confestim vidit et sequebatur illum magnificans Deum
et omnis plebs ut vidit dedit laudem Deo
19,¹ CCXXV / X Et ingressus perambulabat Hiericho
19,²et ecce vir nomine Zaccheus
et hic erat princeps publicanorum et ipse dives
19,³et quaerebat videre Iesum quis esset
et non poterat prae turba quia statura pusillus erat
19,⁴et praecurrens ascendit in arborem sycomorum
ut videret illum
quia inde erat transiturus
19,⁵et cum venisset ad locum
suspiciens Iesus vidit illum
et dixit ad eum
Zacchee festinans descende
quia hodie in domo tua oportet me manere
19,⁶et festinans descendit et excepit illum gaudens
19,⁷et cum viderent omnes murmurabant dicentes
quod ad hominem peccatorem devertisset
19,⁸stans autem Zaccheus dixit ad Dominum
ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus
et si quid aliquem defraudavi reddo quadruplum
19,⁹ait Iesus ad eum
quia hodie salus domui huic facta est
eo quod et ipse filius sit Abrahae
19,¹⁰CCXXVI / V Venit enim Filius hominis quaerere et salvum facere quod perierat
19,¹¹CCXXVII / X Haec illis audientibus
adiciens dixit parabolam
eo quod esset prope Hierusalem
et quia existimarent quod confestim regnum Dei manifestaretur
19,¹²CCXXVIII / II Dixit ergo

homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam
accipere sibi regnum et reverti
19,¹³CCXXXVIII / V Vocatis autem decem servis suis
dedit illis decem mnas
et ait ad illos
negotiamini dum venio
19,¹⁴cives autem eius oderant illum
et miserunt legationem post illum dicentes
nolumus hunc regnare super nos
19,¹⁵et factum est ut rediret accepto regno
et iussit vocari servos quibus dedit pecuniam
ut sciret quantum quisque negotiatus esset
19,¹⁶venit autem primus dicens
domine mna tua decem mnas adquisivit
19,¹⁷et ait illi
euge bone serve
quia in modico fidelis fuisti
eris potestatem habens supra decem civitates
19,¹⁸et alter venit dicens
domine mna tua fecit quinque mnas
19,¹⁹et huic ait
et tu esto supra quinque civitates
19,²⁰et alter venit dicens
domine ecce mna tua quam habui repositam in sudario
19,²¹timui enim te quia homo austeris es
tollis quod non posuisti
et metis quod non seminasti
19,²²dicit ei
de ore tuo te iudico serve nequam
sciebas quod ego austeris homo sum
tollens quod non posui
et metens quod non seminavi
19,²³et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam
et ego veniens cum usuris utique exegissem illud
19,²⁴et adstantibus dixit

auferte ab illo mnam
et date illi qui decem mnas habet
19,²⁵et dixerunt ei
domine habet decem mnas
19,²⁶CCXXX / II Dico autem vobis
quia omni habenti dabitur
ab eo autem qui non habet
et quod habet auferetur ab eo
19,²⁷CCXXXI / V Verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare super se
adducite huc et interficite ante me
19,²⁸CCXXXII / II Et his dictis praecedebat ascendens in Hierosolyma
19,²⁹et factum est cum adpropinquasset ad Bethfage et Bethania ad montem qui vocatur Oliveti
misit duos discipulos suos 19,³⁰dicens
ite in castellum quod contra est
in quod introeuntes invenietis pullum asinae alligatum
cui nemo umquam hominum sedit
solvite illum et adducite
19,³¹et si quis vos interrogaverit quare solvitis
sic dicetis ei
quia Dominus operam eius desiderat
19,³²CCXXXIII / II Abierunt autem qui missi erant
et invenerunt sicut dixit illis stantem pullum
19,³³solventibus autem illis pullum
dixerunt domini eius ad illos
quid solvitis pullum
19,³⁴at illi dixerunt
quia Dominus eum necessarium habet
19,³⁵et duxerunt illum ad Iesum
et iactantes vestimenta sua supra pullum
inposuerunt Iesum
19,³⁶eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via
19,³⁷CCXXXIII / I Et cum adpropinquaret iam ad descensum montis Oliveti
coeperunt omnes turbae discentium gaudentes laudare Deum voce magna
super omnibus quas viderant virtutibus 19,³⁸dicentes

benedictus qui venit rex in nomine Domini
 pax in caelo et gloria in excelsis
 19,³⁹CCXXXV / V Et quidam Pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum
 magister increpa discipulos tuos
 19,⁴⁰quibus ipse ait
 dico vobis quia si hii tacuerint lapides clamabunt
 19,⁴¹CCXXXVI / X Et ut adpropinquavit
 videns civitatem flevit super illam dicens
 19,⁴²quia si cognovisses et tu
 et quidem in hac die tua quae ad pacem tibi
 nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis
 19,⁴³quia venient dies in te
 et circumdabunt te inimici tui vallo
 et circumdabunt te
 et coangustabunt te undique
 19,⁴⁴ad terram prosternent te
 et filios qui in te sunt
 CCXXXVII / II Et non relinquent in te lapidem super lapidem
 eo quod non cognoveris tempus visitationis tuae
 19,⁴⁵CCXXXVIII / I Et ingressus in templum
 coepit eicere vendentes in illo et ementes 19,⁴⁶dicens illis
 scriptum est quia domus mea domus orationis est
 vos autem fecistis illam speluncam latronum
 19,⁴⁷CCXXXVIII / I Et erat docens cotidie in templo
 principes autem sacerdotum et scribae et principes plebis
 quaerebant illum perdere
 19,⁴⁸et non inveniebant quid facerent illi
 omnis enim populus suspensus erat audiens illum
 20,¹ CCXL / II Et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante
 convenerunt principes sacerdotum et scribae cum senioribus
 20,²et aiunt dicentes ad illum
 dic nobis in qua potestate haec facis
 aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem
 20,³respondens autem dixit ad illos
 interrogabo vos et ego verbum

respondete mihi
20,⁴baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus
20,⁵at illi cogitabant inter se dicentes
quia si dixerimus de caelo
dicet quare ergo non credidistis illi
20,⁶si autem dixerimus ex hominibus
plebs universa lapidabit nos
certi sunt enim Iohannem prophetam esse
20,⁷et responderunt se nescire unde esset
20,⁸et Iesus ait illis
neque ego dico vobis in qua potestate haec facio
20,⁹CCXLI / II Coepit autem dicere ad plebem parabolam hanc
homo plantavit vineam
et locavit eam colonis
et ipse peregre fuit multis temporibus
20,¹⁰et in tempore misit ad cultores servum
ut de fructu vineae darent illi
qui caesum dimiserunt eum inanem
20,¹¹et addidit alterum servum mittere
illi autem hunc quoque caedentes et adficientes contumelia dimiserunt inanem
20,¹²et addidit tertium mittere
qui et illum vulnerantes eiecerunt
20,¹³dixit autem dominus vineae
quid faciam
mittam filium meum dilectum
forsitan cum hunc viderint verebuntur
20,¹⁴quem cum vidissent coloni
cogitaverunt inter se dicentes
hic est heres
occidamus illum ut nostra fiat hereditas
20,¹⁵et eiectum illum extra vineam occiderunt
quid ergo faciet illis dominus vineae
20,¹⁶veniet et perdet colonos istos
et dabit vineam aliis
quo audito dixerunt illi absit

20,¹⁷ ille autem aspiciens eos ait
quid est ergo hoc quod scriptum est
lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli
20,¹⁸ omnis qui ceciderit supra illum lapidem conquassabitur
supra quem autem ceciderit comminuet illum
20,¹⁹ CCXLII / I Et quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere in illum manus illa
hora
et timuerunt populum
cogoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam
20,²⁰ CCXLIII / II Et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent
ut caperent eum in sermone
et traderent illum principatui et potestati praesidis
20,²¹ et interrogaverunt illum dicentes
magister scimus quia recte dicis et doces
et non accipis personam
sed in veritate viam Dei doces
20,²² licet nobis dare tributum Caesari an non
20,²³ considerans autem dolum illorum dixit ad eos
quid me temptatis
20,²⁴ ostendite mihi denarium
cuius habet imaginem et inscriptionem
respondentes dixerunt Caesaris
20,²⁵ et ait illis
reddite ergo quae Caesaris sunt Caesari
et quae Dei sunt Deo
20,²⁶ et non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe
et mirati in responso eius tacuerunt
20,²⁷ accesserunt autem quidam Sadducaeorum
qui negant esse resurrectionem
et interrogaverunt eum 20,²⁸ dicentes
magister Moses scripsit nobis
si frater alicuius mortuus fuerit habens uxorem
et hic sine filiis fuerit
ut accipiat eam frater eius uxorem
et suscitet semen fratri suo

20,²⁹septem ergo fratres erant
et primus accepit uxorem et mortuus est sine filiis
20,³⁰et sequens accepit illam et ipse mortuus est sine filio
20,³¹et tertius accepit illam
similiter et omnes septem
et non reliquerunt semen et mortui sunt
20,³²novissima omnium mortua est et mulier
20,³³in resurrectione ergo cuius eorum erit uxor
siquidem septem habuerunt eam uxorem
20,³⁴et ait illis Iesus
filii saeculi huius nubunt et traduntur ad nuptias
20,³⁵illi autem qui digni habebuntur saeculo illo et resurrectione ex mortuis
neque nubunt neque ducunt uxores
20,³⁶neque enim ultra mori poterunt
aequales enim angelis sunt et filii sunt Dei
cum sint filii resurrectionis
20,³⁷quia vero resurgant mortui
et Moses ostendit secus rubum
sicut dicit Dominum Deum Abraham et Deum Isaac et Deum Iacob
20,³⁸Deus autem non est mortuorum sed vivorum
omnes enim vivunt ei
20,³⁹respondentes autem quidam scribarum dixerunt
magister bene dixisti
20,⁴⁰CCXLIII / II Et amplius non audebant eum quicquam interrogare
20,⁴¹CCXLV / II Dixit autem ad illos
quomodo dicunt Christum Filium David esse
20,⁴²et ipse David dicit in libro Psalmorum
dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis 20,⁴³donec ponam inimicos tuos scabillum
pedum tuorum
20,⁴⁴David ergo Dominum illum vocat
et quomodo filius eius est
20,⁴⁵CCXLVI / II Audiente autem omni populo dixit discipulis suis
20,⁴⁶ad attendite a scribis qui volunt ambulare in stolis
et amant salutationes in foro
et primas cathedras in synagogis

et primos discubitus in conviviis
20,⁴⁷CCXLVII / VIII Qui devorant domos viduarum
simulantes longam orationem
hii accipient damnationem maiorem
21,¹ respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazofilacium divites
21,²vidit autem et quandam viduam pauperculam
mittentem aera minuta duo
21,³et dixit
vere dico vobis
quia vidua haec pauper plus quam omnes misit
21,⁴nam omnes hii ex abundantia sibi miserunt in munera Dei
haec autem ex eo quod deest illi omnem victum suum quem habuit misit
21,⁵CCXLVIII / II Et quibusdam dicentibus de templo quod lapidibus bonis et donis orna-
tum esset dixit
21,⁶haec quae videtis
venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruat
21,⁷CCXLVIII / II Interrogaverunt autem illum dicentes
praeceptor quando haec erunt
et quod signum cum fieri incipient
21,⁸qui dixit
videte ne seducamini
multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego sum
et tempus adpropinquavit
nolite ergo ire post illos
21,⁹cum autem audieritis proelia et seditiones nolite terreri
oportet primum haec fieri sed non statim finis
21,¹⁰tunc dicebat illis
surget gens contra gentem
et regnum adversus regnum
21,¹¹terraemotus magni erunt per loca
et pestilentiae et fames
terroresque de caelo et signa magna erunt
21,¹²CCL / I Sed ante haec omnia iniciet vobis manus suas et persequentur
tradentes in synagogas et custodias
trahentes ad reges et praesides propter nomen meum

21,¹³continget autem vobis in testimonium
21,¹⁴CCLI / II Ponite ergo in cordibus vestris
non praemeditari quemadmodum respondeatis
21,¹⁵ego enim dabo vobis os et sapientiam
cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri
21,¹⁶trademini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis
et morte adficiant ex vobis
21,¹⁷et eritis odio omnibus propter nomen meum
21,¹⁸et capillus de capite vestro non peribit
21,¹⁹in patientia vestra possidebitis animas vestras
21,²⁰CCLII / X Cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem
tunc scitote quia adpropinquavit desolatio eius
21,²¹CCLIII / II Tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes
et qui in medio eius discedant
et qui in regionibus non intrent in eam
21,²²quia dies ultionis hii sunt
ut impleantur omnia quae scripta sunt
21,²³CCLIII / II Vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus
CCLV / II Erit enim pressura magna supra terram et ira populo huic
21,²⁴CCLVI / X Et cadent in ore gladii
et captivi ducentur in omnes gentes
et Hierusalem calcabitur a gentibus
donec impleantur tempora nationum
21,²⁵CCLVII / II Et erunt signa in sole et luna et stellis
et in terris pressura gentium
prae confusione sonitus maris et fluctuum
21,²⁶arescentibus hominibus prae timore et expectatione quae supervenient universo orbi
nam virtutes caelorum movebuntur
21,²⁷CCLVIII / II Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nube
cum potestate magna et maiestate
21,²⁸his autem fieri incipientibus
respicite et levate capita vestra
quoniam adpropinquat redemptio vestra
21,²⁹et dixit illis similitudinem
videte ficulneam et omnes arbores

21,³⁰ cum producunt iam ex se fructum
scitis quoniam prope est aestas
21,³¹ ita et vos cum videritis haec fieri
scitote quoniam prope est regnum Dei
21,³² amen dico vobis
quia non praeteribit generatio haec donec omnia fiant
21,³³ caelum et terra transibunt
verba autem mea non transient
21,³⁴ CCLVIII / X Adtendite autem vobis
ne forte graventur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vitae
et superveniat in vos repentina dies illa
21,³⁵ tamquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae
21,³⁶ vigilate itaque omni tempore orantes
ut digni habeamini fugere ista omnia quae futura sunt
et stare ante Filium hominis
21,³⁷ erat autem diebus docens in templo
noctibus vero exiens morabatur in monte qui vocatur Oliveti
21,³⁸ et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum
22,¹ CCLX / I Adpropinquabat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha
22,² CCLXI / I Et quaerebant principes sacerdotum et scribae quomodo eum interficerent
timebant vero plebem
22,³ CCLXII / VIII Intravit autem Satanas in Iudam qui cognominatur Scarioth unum de
duodecim
22,⁴ CCLXIII / II Et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus
quemadmodum illum traderet eis
22,⁵ et gavisi sunt et pacti sunt pecuniam illi dare
22,⁶ et spondit
et quaerebat oportunitatem ut traderet illum sine turbis
22,⁷ venit autem dies azymorum
in qua necesse erat occidi pascha
22,⁸ et misit Petrum et Iohannem dicens
euntes parate nobis pascha ut manducemus
22,⁹ at illi dixerunt
ubi vis paremus
22,¹⁰ et dixit ad eos

ecce introeuntibus vobis in civitatem occurret vobis homo amphoram aquae portans
sequimini eum in domum in qua intrat
22,¹¹et dicetis patri familias domus
dicit tibi magister
ubi est diversorium ubi pascha cum discipulis meis manducem
22,¹²et ipse vobis ostendet cenaculum magnum stratum et ibi parate
22,¹³euntes autem invenerunt sicut dixit illis
et paraverunt pascha
22,¹⁴et cum facta esset hora discubuit et duodecim apostoli cum eo
22,¹⁵CCLXIII / X Et ait illis
desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum antequam patiar
22,¹⁶CCLXV / II Dico enim vobis
quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno Dei
22,¹⁷et accepto calice gratias egit et dixit
accipite et dividite inter vos
22,¹⁸dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis
donec regnum Dei veniat
22,¹⁹CCLXVI / I Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens
hoc est corpus meum quod pro vobis datur
hoc facite in meam commemorationem
22,²⁰CCLXVII / II Similiter et calicem postquam cenavit dicens
hic est calix novum testamentum in sanguine meo quod pro vobis funditur
22,²¹CCLXVIII / II Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa
22,²²et quidem Filius hominis secundum quod definitum est vadit
verumtamen vae illi homini per quem traditur
22,²³CCLXVIII / I Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset
22,²⁴CCLXX / II Facta est autem et contentio inter eos quis eorum videretur esse maior
22,²⁵dixit autem eis
reges gentium dominantur eorum
et qui potestatem habent super eos benefici vocantur
22,²⁶vos autem non sic
sed qui maior est in vobis fiat sicut iunior
et qui praecessor est sicut ministrator
22,²⁷CCLXXI / X Nam quis maior est
qui recumbit an qui ministrat

nonne qui recumbit
ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat
22,²⁸vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis
22,²⁹et ego dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus regnum
22,³⁰ut edatis et bibatis super mensam meam in regno
CCLXXII / V Et sedeat super thronos iudicantes duodecim tribus Israhel
22,³¹CCLXXIII / X Ait autem Dominus
Simon Simon ecce Satanus expetivit vos ut cribraret sicut triticum
22,³²ego autem rogavi pro te
ut non deficiat fides tua
CCLXXIII / VIII Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos
22,³³CCLXXV / I Qui dixit ei
Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire
22,³⁴et ille dixit
dico tibi Petre
non cantabit hodie gallus
donec ter abneges nosse me
22,³⁵CCLXXVI / X Et dixit eis
quando misi vos sine sacco et pera et calciamentis
numquid aliquid defuit vobis
at illi dixerunt nihil
22,³⁶dixit ergo eis
sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram
et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium
22,³⁷CCLXXVII / VIII Dico enim vobis
quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me
et quod cum iniustus deputatus est
etenim ea quae sunt de me finem habent
22,³⁸CCLXXVIII / X At illi dixerunt
Domine ecce gladii duo hic
at ille dixit eis
satis est
22,³⁹CCLXXVIII / I Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem Olivarum
secuti sunt autem illum et discipuli
22,⁴⁰CCLXXX / II Et cum pervenisset ad locum dixit illis

orate ne intretis in temptationem
22,⁴¹CCLXXXI / I Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis
et positus genibus orabat 22,⁴²dicens
CCLXXXII / I Pater si vis transfer calicem istum a me
verumtamen non mea voluntas sed tua fiat
22,⁴³CCLXXXIII / X Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum
et factus in agonia prolixius orabat
22,⁴⁴et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram
22,⁴⁵CCLXXXIII / II Et cum surrexisset ab oratione
et venisset ad discipulos suos
invenit eos dormientes prae tristitia
22,⁴⁶et ait illis
quid dormitis
surgite orate ne intretis in temptationem
22,⁴⁷CCLXXXV / I Adhuc eo loquente ecce turba
et qui vocabatur Iudas unus de duodecim antecedebat eos
CCLXXXVI / II Et adpropinquavit Iesu ut oscularetur eum
22,⁴⁸Iesus autem dixit ei
Iuda osculo Filium hominis tradis
22,⁴⁹CCLXXXVII / I Videntes autem hii qui circa ipsum erant quod futurum erat dixerunt ei
Domine si percutimus in gladio
22,⁵⁰et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum
et amputavit auriculam eius dextram
22,⁵¹respondens autem Iesus ait
sinite usque huc
CCLXXXVIII / X Et cum tetigisset auriculam eius sanavit eum
22,⁵²CCLXXXVIII / I Dixit autem Iesus ad eos qui venerant ad se principes sacerdotum et
magistratus templi et seniores
quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus
22,⁵³cum cotidie vobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me
sed haec est hora vestra et potestas tenebrarum
22,⁵⁴CCXC / I Conprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum
CCXCI / I Petrus vero sequebatur a longe
22,⁵⁵accenso autem igni in medio atrio
et circumsedentibus illis

erat Petrus in medio eorum
22,⁵⁶quem cum vidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen
et eum fuisset intuita dixit
et hic cum illo erat
22,⁵⁷at ille negavit eum dicens
mulier non novi illum
22,⁵⁸CCXCII / I Et post pusillum alius videns eum dixit
et tu de illis es
Petrus vero ait
o homo non sum
22,⁵⁹et intervallo facto quasi horae unius
alius quidam adfirmabat dicens
vere et hic cum illo erat nam et Galilaeus est
22,⁶⁰et ait Petrus
homo nescio quod dicis
et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus
22,⁶¹CCXCIII / II Et conversus Dominus respexit Petrum
et recordatus est Petrus verbi Domini sicut dixit
quia priusquam gallus cantet ter me negabis
22,⁶²et egressus foras Petrus flevit amare
22,⁶³CCXCIII / I Et viri qui tenebant illum includebant ei caedentes
22,⁶⁴et velaverunt eum
et percutiebant faciem eius
et interrogabant eum dicentes
prophetiza quis est qui te percussit
22,⁶⁵et alia multa blasphemantes dicebant in eum
22,⁶⁶CCXCV / II Et ut factus est dies
convenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribae
et duxerunt illum in concilium suum dicentes
si tu es Christus dic nobis
22,⁶⁷CCXCVI / X Et ait illis
si vobis dixero non creditis mihi
22,⁶⁸si autem et interrogavero non respondebitis mihi neque dimittetis
22,⁶⁹CCXCVII / I Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei
22,⁷⁰CCXCVIII / X Dixerunt autem omnes

tu ergo es Filius Dei
qui ait
vos dicitis quia ego sum
22,⁷¹CCXCVIII / II At illi dixerunt
quid adhuc desideramus testimonium
ipsi enim audivimus de ore eius
23,¹ CCC / I Et surgens omnis multitudo eorum
duxerunt illum ad Pilatum
23,²CCCI / X Coeperunt autem accusare illum dicentes
hunc invenimus subvertentem gentem nostram
et prohibentem tributa dari Caesari
et dicentem se Christum regem esse
23,³CCCII / I Pilatus autem interrogavit eum dicens
tu es rex Iudaeorum
at ille respondens ait
tu dicis
23,⁴CCCIII / VIII Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas
nihil invenio causae in hoc homine
23,⁵CCCIII / X At illi invalescebant dicentes
commovet populum docens per universam Iudaeam
et incipiens a Galilaea usque huc
23,⁶Pilatus autem audiens Galilaeam
interrogavit si homo Galilaeus esset
23,⁷et ut cognovit quod de Herodis potestate esset
remisit eum ad Herodem
qui et ipse Hierosolymis erat illis diebus
23,⁸Herodes autem viso Iesu gavisus est valde
erat enim cupiens ex multo tempore videre eum
eo quod audiret multa de illo
et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri
23,⁹interrogabat autem illum multis sermonibus
at ipse nihil illi respondebat
23,¹⁰CCCIV / II Stabant etiam principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum
23,¹¹CCCVI / X Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo et inludit indutum veste alba
et remisit ad Pilatum

23,¹²et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die
nam antea inimici erant ad invicem
23,¹³CCCVII / VIII Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et
plebe
23,¹⁴dixit ad illos
obtulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum
et ecce ego coram vobis interrogans
nullam causam inveni in homine isto
ex his in quibus eum accusatis
23,¹⁵CCCVIII / X Sed neque Herodes
nam remisi vos ad illum
et ecce nihil dignum morte actum est ei
23,¹⁶CCCVIII / II Emendatum ergo illum dimittam
23,¹⁷neesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum
23,¹⁸CCCX / I Exclamavit autem simul universa turba dicens
tolle hunc
et dimitte nobis Barabban
23,¹⁹qui erat propter seditionem quandam factam in civitate et homicidium missus in carce-
rem
23,²⁰CCCXI / I Iterum autem Pilatus locutus est ad illos
volens dimittere Iesum
23,²¹at illi succlamabant dicentes
crucifige crucifige illum
23,²²CCCXII / VIII Ille autem tertio dixit ad illos
quid enim mali fecit iste
nullam causam mortis inveno in eo
corripiam ergo illum et dimittam
23,²³CCCXIII / I At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur
et invalescebant voces eorum
23,²⁴CCCXIII / I Et Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum
23,²⁵dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carce-
rem
quem petebant
Iesum vero tradidit voluntati eorum
23,²⁶CCCXV / I Et cum ducerent eum

adprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa
 et inposuerunt illi crucem portare post Iesum
 23,²⁷CCCXVI / X Sequebatur autem illum multa turba populi
 et mulierum quae plangebant et lamentabant eum
 23,²⁸conversus autem ad illas Iesus dixit
 filiae Hierusalem nolite flere super me
 sed super vos ipsas flete et super filios vestros
 23,²⁹quoniam ecce venient dies in quibus dicent
 beatuae steriles et ventres qui non genuerunt
 et ubera quae non lactaverunt
 23,³⁰tunc incipient dicere montibus cadite super nos
 et collibus operite nos
 23,³¹quia si in viridi ligno haec faciunt in arido quid fiet
 23,³²CCCXVII / I Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur
 23,³³CCCXVIII / I Et postquam venerunt in locum qui vocatur Calvariae
 ibi crucifixerunt eum
 CCCXVIII / I Et latrones unum a dextris et alterum a sinistris
 23,³⁴CCCXX / X Iesus autem dicebat
 Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt
 CCCXXI / I Dividentes vero vestimenta eius miserunt sortes
 23,³⁵et stabat populus expectans
 CCCXXII / II Et deridebant illum principes cum eis dicentes
 alios salvos fecit
 se salvum faciat
 si hic est Christus Dei electus
 23,³⁶CCCXXIII / II Inludebant autem ei et milites
 accedentes et acetum offerentes illi 23,³⁷dicentes
 si tu es rex Iudaeorum salvum te fac
 23,³⁸CCCXXIII / I Erat autem et superscriptio inscripta super illum
 litteris graecis et latinis et hebraicis
 hic est rex Iudaeorum
 23,³⁹CCCXXV / II Unus autem de his qui pendebant latronibus
 blasphemabat eum dicens
 si tu es Christus salvum fac temet ipsum et nos
 23,⁴⁰CCCXXVI / X Respondens autem alter increpabat illum dicens

neque tu times Deum
quod in eadem damnatione es
23,⁴¹et nos quidem iuste
nam digna factis recipimus
hic vero nihil mali gessit
23,⁴²et dicebat ad Iesum
Domine memento mei cum veneris in regnum tuum
23,⁴³et dixit illi Iesus
amen dico tibi
hodie mecum eris in paradiso
23,⁴⁴CCCXXVII / II Erat autem fere hora sexta
et tenebrae factae sunt in universa terra usque in nonam horam
23,⁴⁵et obscuratus est sol
CCCXXVIII / II Et velum templi scissum est medium
23,⁴⁶CCCXXVIII / I Et clamans voce magna Iesus ait
Pater in manus tuas commendo spiritum meum
et haec dicens exspiravit
23,⁴⁷CCCXXX / II Videns autem centurio quod factum fuerat
glorificavit Deum dicens
vere hic homo iustus erat
23,⁴⁸CCCXXXI / X Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud
et videbant quae fiebant
percutientes pectora sua revertebantur
23,⁴⁹stabant autem omnes noti eius a longe
et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea haec videntes
23,⁵⁰CCCXXXII / I Et ecce vir nomine Ioseph qui erat decurio
vir bonus et iustus
23,⁵¹hic non consenserat consilio et actibus eorum
ab Arimathia civitate Iudaeae
qui expectabat et ipse regnum Dei
23,⁵²hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu
23,⁵³CCCXXXIII / I Et depositum involvit sindone
et posuit eum in monumento exciso
in quo nondum quisquam positus fuerat
23,⁵⁴CCCXXXIII / X Et dies erat parasceves

et sabbatum inlucescibat
23,⁵⁵ subsecutae autem mulieres
quae cum ipso venerant de Galilaea
viderunt monumentum
et quemadmodum positum erat corpus eius
23,⁵⁶ CCCXXXV / VIII Et revertentes paraverunt aromata et unguenta
et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum
24,¹ CCCXXXVI / I Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum
portantes quae paraverant aromata
24,² et invenerunt lapidem revolutum a monumento
24,³ et ingressae non invenerunt corpus Domini Iesu
24,⁴ et factum est dum mente consternatae essent de isto
ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti
24,⁵ CCCXXXVII / II Cum timerent autem et declinarent vultum in terram dixerunt ad illas
quid quaeritis viventem cum mortuis
24,⁶ non est hic sed surrexit
recordamini qualiter locutus est vobis
cum adhuc in Galilaea esset 24,⁷ dicens
quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi
et die tertia resurgere
24,⁸ et recordatae sunt verborum eius
24,⁹ CCCXXXVIII / II Et regressae a monumento
nuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus
24,¹⁰ CCCXXXVIII / X Erat autem Maria Magdalene et Iohanna et Maria Iacobi
et ceterae quae cum eis erant
quae dicebant ad apostolos haec
24,¹¹ et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista
et non credebant illis
24,¹² Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum
et procumbens videt linteamina sola posita
et abiit secum mirans quod factum fuerat
24,¹³ et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum
quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalem
nomine Emmaus
24,¹⁴ et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant

24,¹⁵et factum est dum fabularentur et secum quaerent
et ipse Iesus adpropinquans ibat cum illis
24,¹⁶oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent
24,¹⁷et ait ad illos
qui sunt hii sermones quos confertis ad invicem ambulantes
et estis tristes
24,¹⁸et respondens unus cui nomen Cleopas dixit ei
tu solus peregrinus es in Hierusalem
et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus
24,¹⁹quibus ille dixit quae
et dixerunt
de Iesu Nazareno qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram Deo et omni popu-
lo
24,²⁰et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotum et principes nostri in damnationem
mortis
et crucifixerunt eum
24,²¹nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israhel
et nunc super haec omnia tertia dies hodie quod haec facta sunt
24,²²sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos
quae ante lucem fuerunt ad monumentum
24,²³et non invento corpore eius venerunt dicentes
se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere
24,²⁴et abierunt quidam ex nostris ad monumentum
et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt
ipsum vero non viderunt
24,²⁵et ipse dixit ad eos
o stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae
24,²⁶nonne haec oportuit pati Christum
et ita intrare in gloriam suam
24,²⁷et incipiens a Mose et omnibus prophetis
interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant
24,²⁸et adpropinquaverunt castello quo ibant
et ipse se finxit longius ire
24,²⁹et coegerunt illum dicentes
mane nobiscum quoniam advesperascit et inclinata est iam dies

et intravit cum illis
24,³⁰et factum est dum recumberet cum illis
accepit panem et benedixit ac fregit et porrigebat illis
24,³¹et aperti sunt oculi eorum et cognoverunt eum
et ipse evanuit ex oculis eorum
24,³²et dixerunt ad invicem
nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas
24,³³et surgentes eadem hora regressi sunt in Hierusalem
et invenerunt congregatos undecim
et eos qui cum ipsis erant 24,³⁴dicentes
quod surrexit Dominus vere et apparuit Simoni
24,³⁵et ipsi narrabant quae gesta erant in via
et quomodo cognoverunt eum in fractione panis
24,³⁶CCCXL / VIII Dum haec autem loquuntur
Iesus stetit in medio eorum et dicit eis
pax vobis ego sum nolite timere
24,³⁷conturbati vero et conterriti
existimabant se spiritum videre
24,³⁸et dixit eis
quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra
24,³⁹videte manus meas et pedes quia ipse ego sum
palpate et videte quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere
24,⁴⁰et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes
24,⁴¹CCCXLI / VIII Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio dixit
habetis hic aliquid quod manducetur
24,⁴²at illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum mellis
24,⁴³et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis
24,⁴⁴CCCXLII / X Et dixit ad eos
haec sunt verba quae locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum
quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege Mosi et prophetis et psalmis de
me
24,⁴⁵tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas
24,⁴⁶et dixit eis
quoniam sic scriptum est
et sic oportebat Christum pati

et resurgere a mortuis die tertia
24,⁴⁷et praedicari in nomine eius paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes
incipientibus ab Hierosolyma
24,⁴⁸vos autem estis testes horum
24,⁴⁹et ego mitto promissum Patris mei in vos
vos autem sedete in civitate
quoadusque induamini virtutem ex alto
24,⁵⁰eduxit autem eos foras in Bethaniam
et elevatis manibus suis benedixit eis
24,⁵¹et factum est dum benediceret illis recessit ab eis
et ferebatur in caelum
24,⁵²et ipsi adorantes regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno
24,⁵³et erant semper in templo
laudantes et benedicentes Deum
amen

EXPLICIT
EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM

INCIPIIT SECUNDUM IOHANNEM

1,¹ I / III In principio erat Verbum
et Verbum erat apud Deum
et Deus erat Verbum
1,² hoc erat in principio apud Deum
1,³ omnia per ipsum facta sunt
et sine ipso factum est nihil
quod factum est 1,⁴ in ipso vita erat
et vita erat lux hominum
1,⁵ et lux in tenebris lucet
et tenebrae eam non comprehenderunt
1,⁶ II / III Fuit homo missus a Deo cui nomen erat Iohannes
1,⁷ hic venit in testimonium
ut testimonium perhiberet de lumine
ut omnes crederent per illum
1,⁸ non erat ille lux
sed ut testimonium perhiberet de lumine
1,⁹ III / III Erat lux vera quae inluminat omnem hominem venientem in mundum
1,¹⁰ in mundo erat et mundus per ipsum factus est
et mundus eum non cognovit
1,¹¹ IIII / X In propria venit et sui eum non receperunt
1,¹² quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios Dei fieri
his qui credunt in nomine eius
1,¹³ qui non ex sanguinibus
neque ex voluntate carnis
neque ex voluntate viri
sed ex Deo nati sunt
1,¹⁴ V / III Et Verbum caro factum est et habitavit in nobis
et vidimus gloriam eius
gloriam quasi unigeniti a Patre plenum gratiae et veritatis
1,¹⁵ VI / I Iohannes testimonium perhibet de ipso
et clamat dicens
hic erat quem dixi vobis
qui post me venturus est ante me factus est quia prior me erat

1,¹⁶VII / X Et de plenitudine eius nos omnes accepimus
et gratiam pro gratia
1,¹⁷quia lex per Mosen data est
gratia et veritas per Iesum Christum facta est
1,¹⁸VIII / III Deum nemo vidit umquam
unigenitus Filius qui est in sinu Patris ipse enarravit
1,¹⁹VIII / X Et hoc est testimonium Iohannis
quando miserunt Iudaei ab Hierosolymis sacerdotes et Levitas ad eum
ut interrogarent eum tu quis es
1,²⁰et confessus est et non negavit
et confessus est quia non sum ego Christus
1,²¹et interrogaverunt eum
quid ergo Helias es tu
et dicit non sum
propheta es tu
et respondit non
1,²²dixerunt ergo ei
quis es ut responsum demus his qui miserunt nos
quid dicis de te ipso
1,²³X / I Ait ego vox clamantis in deserto
dirigite viam Domini
sicut dixit Esaias propheta
1,²⁴XI / X Et qui missi fuerant erant ex Pharisaeis
1,²⁵et interrogaverunt eum et dixerunt ei
quid ergo baptizas si tu non es Christus neque Helias neque propheta
1,²⁶XII / I Respondit eis Iohannes dicens
ego baptizo in aqua
medius autem vestrum stetit quem vos non scitis
1,²⁷ipse est qui post me venturus est
qui ante me factus est
cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calciamenti
1,²⁸XIII / X Haec in Bethania facta sunt trans Iordanen ubi erat Iohannes baptizans
1,²⁹altera die videt Iohannes Iesum venientem ad se et ait
ecce agnus Dei qui tollit peccatum mundi
1,³⁰XIII / I Hic est de quo dixi

post me venit vir qui ante me factus est quia prior me erat
1,³¹et ego nesciebam eum
sed ut manifestaretur Israhel
propterea veni ego in aqua baptizans
1,³²XV / I Et testimonium perhibuit Iohannes dicens
quia vidi Spiritum descendentem quasi columbam de caelo et mansit super eum
1,³³et ego nesciebam eum
sed qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit
super quem videris Spiritum descendentem et manentem super eum
hic est qui baptizat in Spiritu Sancto
1,³⁴et ego vidi et testimonium perhibui quia hic est Filius Dei
1,³⁵XVI / X Altera die iterum stabat Iohannes et ex discipulis eius duo
1,³⁶et respiciens Iesum ambulans dicit
ecce agnus Dei
1,³⁷et audierunt eum duo discipuli loquentem et secuti sunt Iesum
1,³⁸conversus autem Iesus et videns eos sequentes dicit eis
quid quaeritis
qui dixerunt ei
rabbi quod dicitur interpretatum magister ubi habitas
1,³⁹dicit eis venite et videte
venerunt et viderunt ubi maneret
et apud eum manserunt die illo
hora autem erat quasi decima
1,⁴⁰erat autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus qui audierant ab Iohanne et se-
cuti fuerant eum
1,⁴¹XVII / I Invenit hic primum fratrem suum Simonem et dicit ei
invenimus Messiam quod est interpretatum Christus
1,⁴²et adduxit eum ad Iesum
intuitus autem eum Iesus dixit
tu es Simon filius Iohanna
tu vocaberis Cephas quod interpretatur Petrus
1,⁴³XVIII / X In crastinum voluit exire in Galilaeam
et invenit Philippum et dicit ei Iesus
sequere me
1,⁴⁴erat autem Philippus a Bethsaida civitate Andreae et Petri

1,⁴⁵invenit Philippus Nathanahel et dicit ei
quem scripsit Moses in lege et prophetae
invenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth
1,⁴⁶et dicit ei Nathanahel
a Nazareth potest aliquid boni esse
dicit ei Philippus
veni et vide
1,⁴⁷vidit Iesus Nathanahel venientem ad se et dicit de eo
ecce vere Israhelita in quo dolus non est
1,⁴⁸dicit ei Nathanahel
unde me nosti
respondit Iesus et dicit ei
priusquam te Philippus vocaret cum esses sub ficu vidi te
1,⁴⁹respondit ei Nathanahel et ait
rabbi tu es Filius Dei tu es rex Israhel
1,⁵⁰respondit Iesus et dicit ei
quia dixi tibi vidi te sub ficu credis
maius his videbis
1,⁵¹et dicit ei
amen amen dico vobis
videbitis caelum apertum
et angelos Dei ascendentes et descendentes supra Filium hominis
2,¹ et die tertio nuptiae factae sunt in Cana Galilaeae
et erat mater Iesu ibi
2,²vocatus est autem ibi et Iesus et discipuli eius ad nuptias
2,³et deficiente vino dicit mater Iesu ad eum
vinum non habent
2,⁴et dicit ei Iesus
quid mihi et tibi est mulier
nondum venit hora mea
2,⁵dicit mater eius ministris
quodcumque dixerit vobis facite
2,⁶erant autem ibi lapideae hydriae sex positae
secundum purificationem Iudaeorum
capietes singulae metretas binas vel ternas

2,⁷ dicit eis Iesus
implete hydrias aqua
et impleverunt eas usque ad summum
2,⁸ et dicit eis Iesus
haurite nunc et ferte architriclino
et tulerunt
2,⁹ ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam
et non sciebat unde esset
ministri autem sciebant qui haurierant aquam
vocat sponsum architriclinus 2,¹⁰ et dicit ei
omnis homo primum bonum vinum ponit
et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est
tu servasti bonum vinum usque adhuc
2,¹¹ hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilaeae
et manifestavit gloriam suam
et crediderunt in eum discipuli eius
2,¹² XVIII / VII Post hoc descendit Capharnaum ipse et mater eius et fratres eius et discipuli
eius
et ibi manserunt non multis diebus
2,¹³ XX / I Et prope erat pascha Iudaeorum
et ascendit Hierosolyma Iesus
2,¹⁴ XXI / I Et invenit in templo vendentes boves et oves et columbas
et nummularios sedentes
2,¹⁵ et cum fecisset quasi flagellum de funiculis
omnes eiecit de templo
oves quoque et boves
et nummulariorum effudit aes
et mensas subvertit
2,¹⁶ et his qui columbas vendebant dixit
auferte ista hinc
nolite facere domum Patris mei domum negotiationis
2,¹⁷ XXII / X Recordati vero sunt discipuli eius quia scriptum est
zelus domus tuae comedit me
2,¹⁸ XXIII / III Responderunt ergo Iudaei et dixerunt ei
quod signum ostendis nobis quia haec facis

2,¹⁹XXIII / X Respondit Iesus et dixit eis
solvite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud
2,²⁰dixerunt ergo Iudaei
quadraginta et sex annis aedificatum est templum hoc
et tu tribus diebus excitabis illud
2,²¹ille autem dicebat de templo corporis sui
2,²²cum ergo resurrexisset a mortuis
recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat
et crediderunt scripturae et sermoni quem dixit Iesus
2,²³cum autem esset Hierosolymis in pascha in die festo
multi crediderunt in nomine eius
videntes signa eius quae faciebat
2,²⁴ipse autem Iesus non credebat semet ipsum eis
eo quod ipse nosset omnes
2,²⁵et quia opus ei non erat ut quis testimonium perhiberet de homine
ipse enim sciebat quid esset in homine
3,¹ erat autem homo ex Pharisaeis Nicodemus nomine princeps Iudaeorum
3,²hic venit ad eum nocte et dixit ei
rabbi scimus quia a Deo venisti magister
nemo enim potest haec signa facere quae tu facis
nisi fuerit Deus cum eo
3,³respondit Iesus et dixit ei
amen amen dico tibi
nisi quis natus fuerit denuo non potest videre regnum Dei
3,⁴dicit ad eum Nicodemus
quomodo potest homo nasci cum senex sit
numquid potest in ventrem matris suae iterato introire et nasci
3,⁵respondit Iesus
amen amen dico tibi
nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu non potest introire in regnum Dei
3,⁶quod natum est ex carne caro est
et quod natum est ex Spiritu spiritus est
3,⁷non mireris quia dixi tibi oportet vos nasci denuo
3,⁸Spiritus ubi vult spirat
et vocem eius audis

sed non scis unde veniat et quo vadat
sic est omnis qui natus est ex Spiritu
3,⁹respondit Nicodemus et dixit ei
quomodo possunt haec fieri
3,¹⁰respondit Iesus et dixit ei
tu es magister Israhel et haec ignoras
3,¹¹amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur
et quod vidimus testamur
et testimonium nostrum non accipitis
3,¹²si terrena dixi vobis et non creditis
quomodo si dixero vobis caelestia credetis
3,¹³et nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo
Filius hominis qui est in caelo
3,¹⁴et sicut Moses exaltavit serpentem in deserto
ita exaltari oportet Filium hominis
3,¹⁵ut omnis qui credit in ipso non pereat
sed habeat vitam aeternam
3,¹⁶sic enim dilexit Deus mundum ut Filium suum unigenitum daret
ut omnis qui credit in eum non pereat
sed habeat vitam aeternam
3,¹⁷non enim misit Deus Filium suum in mundum ut iudicet mundum
sed ut salvetur mundus per ipsum
3,¹⁸qui credit in eum non iudicatur
qui autem non credit iam iudicatus est
quia non credidit in nomine unigeniti Filii Dei
3,¹⁹hoc est autem iudicium
quia lux venit in mundum
et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem
erant enim eorum mala opera
3,²⁰omnis enim qui mala agit odit lucem
et non venit ad lucem ut non arguantur opera eius
3,²¹qui autem facit veritatem venit ad lucem
ut manifestentur eius opera quia in Deo sunt facta
3,²²post haec venit Iesus et discipuli eius in iudaeam terram
et illic demorabatur cum eis et baptizabat

3,²³XXV / III Erat autem et Iohannes baptizans in Aenon iuxta Salim
quia aquae multae erant illic
et adveniebant et baptizabantur
3,²⁴XXVI / IIII Nondum enim missus fuerat in carcerem Iohannes
3,²⁵XXVII / X Facta est ergo quaestio ex discipulis Iohannis cum Iudaeis de purificatione
3,²⁶et venerunt ad Iohannem et dixerunt ei
rabbi qui erat tecum trans Iordanen cui tu testimonium perhibuisti
ecce hic baptizat et omnes veniunt ad eum
3,²⁷respondit Iohannes et dixit
non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de caelo
3,²⁸XXVIII / I Ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim ego non sum Christus
sed quia missus sum ante illum
3,²⁹XXVIII / X Qui habet sponsam sponsus est
amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi
hoc ergo gaudium meum impletum est
3,³⁰illum oportet crescere me autem minui
3,³¹qui desursum venit supra omnes est
qui est de terra de terra est et de terra loquitur
qui de caelo venit supra omnes est
3,³²et quod vidit et audivit hoc testatur
et testimonium eius nemo accipit
3,³³qui accipit eius testimonium signavit quia Deus verax est
3,³⁴quem enim misit Deus verba Dei loquitur
non enim ad mensuram dat Deus Spiritum
3,³⁵XXX / III Pater diligit Filium et omnia dedit in manu eius
3,³⁶XXXI / X Qui credit in Filium habet vitam aeternam
qui autem incredulus est Filio non videbit vitam
sed ira Dei manet super eum
4,¹ ut ergo cognovit Iesus quia audierunt Pharisei
quia Iesus plures discipulos facit et baptizat quam Iohannes
4,²quamquam Iesus non baptizaret sed discipuli eius
4,³XXXII / VII Reliquit Iudaeam et abiit iterum in Galilaeam
4,⁴XXXIII / X Oportebat autem eum transire per Samariam
4,⁵venit ergo in civitatem Samariae quae dicitur Sychar
iuxta praedium quod dedit Iacob Ioseph filio suo

4,⁶erat autem ibi fons Iacob
Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem
hora erat quasi sexta
4,⁷venit mulier de Samaria haurire aquam
dicit ei Iesus
da mihi bibere
4,⁸discipuli enim eius abierant in civitatem ut cibos emerent
4,⁹dicit ergo ei mulier illa samaritana
quomodo tu Iudaeus cum sis bibere a me poscis quae sum mulier samaritana
non enim coutuntur Iudaei Samaritanis
4,¹⁰respondit Iesus et dixit ei
si scires donum Dei
et quis est qui dicit tibi da mihi bibere
tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam vivam
4,¹¹dicit ei mulier
Domine neque in quo haurias habes et puteus altus est
unde ergo habes aquam vivam
4,¹²numquid tu maior es patre nostro Iacob
qui dedit nobis puteum
et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius
4,¹³respondit Iesus et dixit ei
omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum
qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei
non sitiet in aeternum
4,¹⁴sed aqua quam dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam
4,¹⁵dicit ad eum mulier
Domine da mihi hanc aquam ut non sitiam neque veniam huc haurire
4,¹⁶dicit ei Iesus
vade voca virum tuum et veni huc
4,¹⁷respondit mulier et dixit
non habeo virum
dicit ei Iesus
bene dixisti quia non habeo virum
4,¹⁸quinque enim viros habuisti
et nunc quem habes non est tuus vir

hoc vere dixisti
4,¹⁹ dicit ei mulier
Domine video quia propheta es tu
4,²⁰ patres nostri in monte hoc adoraverunt
et vos dicitis quia Hierosolymis est locus ubi adorare oportet
4,²¹ dicit ei Iesus
mulier crede mihi quia veniet hora
quando neque in monte hoc neque in Hierosolymis adorabitis Patrem
4,²² vos adoratis quod nescitis
nos adoramus quod scimus
quia salus ex Iudaeis est
4,²³ sed venit hora et nunc est
quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu et veritate
nam et Pater tales quaerit qui adorent eum
4,²⁴ spiritus est Deus
et eos qui adorant eum in spiritu et veritate oportet adorare
4,²⁵ dicit ei mulier
scio quia Messias venit qui dicitur Christus
cum ergo venerit ille nobis adnuntiabit omnia
4,²⁶ dicit ei Iesus
ego sum qui loquor tecum
4,²⁷ et continuo venerunt discipuli eius
et mirabantur quia cum muliere loquebatur
nemo tamen dixit quid quaeris aut quid loqueris cum ea
4,²⁸ reliquit ergo hydriam suam mulier et abiit in civitatem et dicit illis hominibus
4,²⁹ venite videte hominem qui dixit mihi omnia quaecumque feci
numquid ipse est Christus
4,³⁰ exierunt de civitate et veniebant ad eum
4,³¹ interea rogabant eum discipuli dicentes
rabbi manduca
4,³² ille autem dixit eis
ego cibum habeo manducare quem vos nescitis
4,³³ dicebant ergo discipuli ad invicem
numquid aliquis adtulit ei manducare
4,³⁴ dicit eis Iesus

meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me
ut perficiam opus eius
4,³⁵ nonne vos dicitis quod adhuc quattuor menses sunt et messis venit
ecce dico vobis
levate oculos vestros et videte regiones quia albae sunt iam ad messem
4,³⁶ et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in vitam aeternam
ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit
4,³⁷ in hoc enim est verbum verum
quia alius est qui seminat et alius est qui metit
4,³⁸ ego misi vos metere quod vos non laborastis
alii laboraverunt
et vos in laborem eorum introistis
4,³⁹ ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum
propter verbum mulieris testimonium perhibentis
quia dixit mihi omnia quaecumque feci
4,⁴⁰ cum venissent ergo ad illum Samaritani
rogaverunt eum ut ibi maneret
et mansit ibi duos dies
4,⁴¹ et multo plures crediderunt propter sermonem eius
4,⁴² et mulieri dicebant
quia iam non propter tuam loquellam credimus
ipsi enim audivimus et scimus quia hic est vere salvator mundi
4,⁴³ XXXIII / VII Post duos autem dies exiit inde et abiit in Galilaeam
4,⁴⁴ XXXV / I Ipse enim Iesus testimonium perhibuit quia propheta in sua patria honorem
non habet
4,⁴⁵ XXXVI / X Cum ergo venisset in Galilaeam
exceperunt eum Galilaei
cum omnia vidissent quae fecerat Hierosolymis in die festo
et ipsi enim venerant in diem festum
4,⁴⁶ venit ergo iterum in Cana Galilaeae ubi fecit aquam vinum
XXXVII / III Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur Capharnaum
4,⁴⁷ hic cum audisset quia Iesus adveniret a Iudaea in Galilaeam
abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium eius
incipiebat enim mori
4,⁴⁸ dixit ergo Iesus ad eum

nisi signa et prodigia videritis non creditis
4,⁴⁹ dicit ad eum regulus
Domine descende priusquam moriatur filius meus
4,⁵⁰ dicit ei Iesus
vade filius tuus vivit
credidit homo sermoni quem dixit ei Iesus et ibat
4,⁵¹ iam autem eo descendente
servi occurrerunt ei et nuntiaverunt dicentes quia filius eius viveret
4,⁵² interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit
et dixerunt ei
quia heri hora septima reliquit eum febris
4,⁵³ cognovit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei Iesus filius tuus vivit
et credidit ipse et domus eius tota
4,⁵⁴ hoc iterum secundum signum fecit Iesus
cum venisset a Iudaea in Galilaeam
5,¹ XXXVIII / I Post haec erat dies festus Iudaeorum
et ascendit Iesus Hierosolymis
5,² est autem Hierosolymis super Probatica piscina
quae cognominatur hebraice Bethsaida
quinque porticus habens
5,³ in his iacebat multitudo magna languentium
caecorum claudorum aridorum
expectantium aquae motum
5,⁴
5,⁵ erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua
5,⁶ hunc cum vidisset Iesus iacentem
et cognovisset quia multum iam tempus habet dicit ei
vis sanus fieri
5,⁷ respondit ei languidus
Domine hominem non habeo
ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam
dum venio enim ego alius ante me descendit
5,⁸ dicit ei Iesus
surge tolle grabattum tuum et ambula
5,⁹ et statim sanus factus est homo

et sustulit grabattum suum et ambulabat
erat autem sabbatum in illo die
5,¹⁰ dicebant Iudaei illi qui sanatus fuerat
sabbatum est non licet tibi tollere grabattum tuum
5,¹¹ XXXVIII / X Respondit eis
qui me fecit sanum
ille mihi dixit tolle grabattum tuum et ambula
5,¹² interrogaverunt ergo eum
quis est ille homo qui dixit tibi tolle grabattum tuum et ambula
5,¹³ is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset
Iesus enim declinavit turba constituta in loco
5,¹⁴ postea invenit eum Iesus in templo et dixit illi
ecce sanus factus es
iam noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat
5,¹⁵ abiit ille homo et nuntiavit Iudaeis quia Iesus esset qui fecit eum sanum
5,¹⁶ propterea persequebantur Iudaei Iesum quia haec faciebat in sabbato
5,¹⁷ Iesus autem respondit eis
Pater meus usque modo operatur et ego operor
5,¹⁸ propterea ergo magis quaerebant eum Iudaei interficere
quia non solum solvebat sabbatum
sed et Patrem suum dicebat Deum
aequalem se faciens Deo
respondit itaque Iesus et dixit eis
5,¹⁹ amen amen dico vobis
non potest Filius a se facere quicquam
nisi quod viderit Patrem facientem
quaecumque enim ille fecerit haec et Filius similiter facit
5,²⁰ Pater enim diligit Filium
et omnia demonstrat ei quae ipse facit
et maiora his demonstrabit ei opera ut vos miremini
5,²¹ sicut enim Pater suscitatur mortuos et vivificat
sic et Filius quos vult vivificat
5,²² neque enim Pater iudicat quemquam
sed iudicium omne dedit Filio
5,²³ ut omnes honorificent Filium sicut honorificant Patrem

XL / I Qui non honorificat Filium non honorificat Patrem qui misit illum
5,²⁴ XLI / X Amen amen dico vobis
quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me
habet vitam aeternam
et in iudicium non venit sed transit a morte in vitam
5,²⁵ amen amen dico vobis
quia venit hora et nunc est
quando mortui audient vocem Filii Dei
et qui audierint vivent
5,²⁶ sicut enim Pater habet vitam in semet ipso
sic dedit et Filio vitam habere in semet ipso
5,²⁷ et potestatem dedit ei et iudicium facere
quia Filius hominis est
5,²⁸ nolite mirari hoc
quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem eius 5,²⁹ et procedent
qui bona fecerunt in resurrectionem vitae
qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii
5,³⁰ non possum ego a me ipso facere quicquam
sicut audio iudico
et iudicium meum iustum est
XLII / I Quia non quaero voluntatem meam
sed voluntatem eius qui misit me
5,³¹ XLIII / X Si ego testimonium perhibeo de me
testimonium meum non est verum
5,³² alius est qui testimonium perhibet de me
et scio quia verum est testimonium quod perhibet de me
5,³³ vos misistis ad Iohannem
et testimonium perhibuit veritati
5,³⁴ ego autem non ab homine testimonium accipio
sed haec dico ut vos salvi sitis
5,³⁵ ille erat lucerna ardens et lucens
vos autem voluistis exultare ad horam in luce eius
5,³⁶ ego autem habeo testimonium maius Iohanne
opera enim quae dedit mihi Pater ut perficiam ea
ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia Pater me misit

5,³⁷et qui misit me Pater ipse testimonium perhibuit de me
XLIII / III Neque vocem eius umquam audistis
neque speciem eius vidistis
5,³⁸XLV / X Et verbum eius non habetis in vobis manens
quia quem misit ille huic vos non creditis
5,³⁹scrutamini scripturas
quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere
et illae sunt quae testimonium perhibent de me
5,⁴⁰et non vultis venire ad me ut vitam habeatis
5,⁴¹claritatem ab hominibus non accipio
5,⁴²sed cognovi vos quia dilectionem Dei non habetis in vobis
5,⁴³ego veni in nomine Patris mei et non accipitis me
si alius venerit in nomine suo illum accipietis
5,⁴⁴quomodo potestis vos credere qui gloriam ab invicem accipitis
et gloriam quae a solo est Deo non quaeritis
5,⁴⁵nolite putare quia ego accusaturus sim vos apud Patrem
est qui accuset vos
Moses in quo vos speratis
5,⁴⁶si enim crederetis Mosi crederetis forsitan et mihi
de me enim ille scripsit
5,⁴⁷si autem illius litteris non creditis
quomodo meis verbis credetis
6,¹ XLVI / I Post haec abiit Iesus trans mare Galilaeae quod est Tiberiadis
6,²et sequebatur eum multitudo magna
quia videbant signa quae faciebat super his qui infirmabantur
6,³XLVII / III Subiit ergo in montem Iesus
et ibi sedebat cum discipulis suis
6,⁴XLVIII / I Erat autem proximum pascha dies festus Iudaeorum
6,⁵XLVIII / I Cum sublevasset ergo oculos Iesus
et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum
dicit ad Philippum
unde ememus panes ut manducent hii
6,⁶hoc autem dicebat temptans eum
ipse enim sciebat quid esset factururus
6,⁷respondit ei Philippus

ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis
ut unusquisque modicum quid accipiat
6,⁸ dicit ei unus ex discipulis eius Andreas frater Simonis Petri
6,⁹ est puer unus hic qui habet quinque panes hordiacios et duos pisces
sed haec quid sunt inter tantos
6,¹⁰ dixit ergo Iesus
facite homines discumbere
erat autem faenum multum in loco
discubuerunt ergo viri numero quasi quinque milia
6,¹¹ accepit ergo panes Iesus
et cum gratias egisset distribuit discumbentibus
similiter et ex piscibus quantum volebant
6,¹² ut autem impleti sunt dixit discipulis suis
colligite quae superaverunt fragmenta ne pereant
6,¹³ collegerunt ergo et impleverunt duodecim cofinos fragmentorum
ex quinque panibus hordiaciis
quae superfuerunt his qui manducaverunt
6,¹⁴ L / X Illi ergo homines cum vidissent quod fecerat signum dicebant
quia hic est vere propheta qui venturus est in mundum
6,¹⁵ Iesus ergo cum cognovisset quia venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem
LI / IIII Fugit iterum in montem ipse solus
6,¹⁶ ut autem sero factum est
descenderunt discipuli eius ad mare
6,¹⁷ et cum ascendissent navem
venerunt trans mare in Capharnaum
et tenebrae iam factae erant
et non venerat ad eos Iesus
6,¹⁸ mare autem vento magno flante exurgebat
6,¹⁹ cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta
vident Iesum ambulans super mare
et proximum navi fieri et timuerunt
6,²⁰ ille autem dicit eis
ego sum nolite timere
6,²¹ voluerunt ergo accipere eum in navi
et statim fuit navis ad terram quam ibant

6,²²LII / X Altera die turba quae stabat trans mare
vidit quia navicula alia non erat ibi nisi una
et quia non introisset cum discipulis suis Iesus in navem
sed soli discipuli eius abissent
6,²³aliae vero supervenerunt naves a Tiberiade
iuxta locum ubi manducaverant panem gratias agente Domino
6,²⁴cum ergo vidisset turba quia Iesus non esset ibi neque discipuli eius
ascenderunt naviculas et venerunt Capharnaum quaerentes Iesum
6,²⁵et cum invenissent eum trans mare dixerunt ei
rabbi quando huc venisti
6,²⁶respondit eis Iesus et dixit
amen amen dico vobis
quaeritis me non quia vidistis signa
sed quia manducastis ex panibus et saturati estis
6,²⁷operamini non cibum qui perit
sed qui permanet in vitam aeternam
quem Filius hominis vobis dabit
hunc enim Pater signavit Deus
6,²⁸dixerunt ergo ad eum
quid faciemus ut operemur opera Dei
6,²⁹respondit Iesus et dixit eis
hoc est opus Dei ut credatis in eum quem misit ille
6,³⁰LIII / IIII Dixerunt ergo ei
quod ergo tu facis signum ut videamus et credamus tibi
quid operaris
6,³¹LIIII / X Patres nostri manna manducaverunt in deserto sicut scriptum est
panem de caelo dedit eis manducare
6,³²dixit ergo eis Iesus
amen amen dico vobis
non Moses dedit vobis panem de caelo
sed Pater meus dat vobis panem de caelo verum
6,³³panis enim Dei est qui descendit de caelo et dat vitam mundo
6,³⁴dixerunt ergo ad eum
Domine semper da nobis panem hunc
6,³⁵LV / I Dixit autem eis Iesus

ego sum panis vitae
qui veniet ad me non esuriet
et qui credit in me non sitiet umquam
6,³⁶sed dixi vobis quia et vidistis me et non creditis
6,³⁷omne quod dat mihi Pater ad me veniet
LVI / X Et eum qui venit ad me non eiciam foras
6,³⁸LVII / I Quia descendi de caelo non ut faciam voluntatem meam
sed voluntatem eius qui misit me
6,³⁹LVIII / X Haec est autem voluntas eius qui misit me Patris
ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo
sed resuscitem illum novissimo die
6,⁴⁰haec est enim voluntas Patris mei qui misit me
ut omnis qui videt Filium et credit in eum habeat vitam aeternam
et resuscitabo ego eum in novissimo die
6,⁴¹LVIII / I Murmurabant ergo Iudaei de illo
quia dixisset ego sum panis qui de caelo descendi
6,⁴²et dicebant
nonne hic est Iesus filius Ioseph
cuius nos novimus patrem et matrem
quomodo ergo dicit hic quia de caelo descendi
6,⁴³LX / X Respondit ergo Iesus et dixit eis
nolite murmurare in invicem
6,⁴⁴nemo potest venire ad me
nisi Pater qui misit me traxerit eum
et ego resuscitabo eum novissimo die
6,⁴⁵est scriptum in prophetis
et erunt omnes docibiles Dei
omnis qui audivit a Patre et didicit venit ad me
6,⁴⁶LXI / III Non quia Patrem vidit quisquam
nisi is qui est a Deo hic vidit Patrem
6,⁴⁷LXII / X Amen amen dico vobis
qui credit in me habet vitam aeternam
6,⁴⁸LXIII / I Ego sum panis vitae
6,⁴⁹LXIII / X Patres vestri manducaverunt in deserto manna et mortui sunt
6,⁵⁰hic est panis de caelo descendens

ut si quis ex ipso manducaverit non moriatur
6,⁵¹LXV / I Ego sum panis vivus qui de caelo descendi
6,⁵²si quis manducaverit ex hoc pane vivet in aeternum
et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita
6,⁵³LXVI / X Litigabant ergo Iudaei ad invicem dicentes
quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum
6,⁵⁴dixit ergo eis Iesus
amen amen dico vobis
nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis eius sanguinem
non habetis vitam in vobis
6,⁵⁵qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem
habet vitam aeternam
et ego resuscitabo eum in novissimo die
6,⁵⁶LXVII / I Caro enim mea vere est cibus
et sanguis meus vere est potus
6,⁵⁷LXVIII / X Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem
in me manet et ego in illo
6,⁵⁸sicut misit me vivens Pater et ego vivo propter Patrem
et qui manducat me et ipse vivet propter me
6,⁵⁹hic est panis qui de caelo descendit
non sicut manducaverunt patres vestri manna et mortui sunt
qui manducat hunc panem vivet in aeternum
6,⁶⁰haec dixit in synagoga docens in Capharnaum
6,⁶¹multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt
durus est hic sermo
quis potest eum audire
6,⁶²sciens autem Iesus apud semet ipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius dixit eis
hoc vos scandalizat
6,⁶³LXVIII / I Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius
6,⁶⁴LXX / III Spiritus est qui vivificat
caro non prodest quicquam
LXXI / X Verba quae ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt
6,⁶⁵sed sunt quidam ex vobis qui non credunt
LXXII / III Sciebat enim ab initio Iesus qui essent credentes
et quis traditurus esset eum

6,⁶⁶LXXIII / X Et dicebat
propterea dixi vobis
quia nemo potest venire ad me
nisi fuerit ei datum a Patre meo
6,⁶⁷ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro
et iam non cum illo ambulabant
6,⁶⁸dixit ergo Iesus ad duodecim
numquid et vos vultis abire
6,⁶⁹LXXIII / I Respondit ergo ei Simon Petrus
Domine ad quem ibimus
verba vitae aeternae habes
6,⁷⁰et nos credidimus et cognovimus quia tu es Christus Filius Dei
6,⁷¹LXXV / X Respondit eis Iesus
nonne ego vos duodecim elegi
et ex vobis unus diabolus est
6,⁷²dicebat autem Iudam Simonis Scariotis
hic enim erat traditurus eum
cum esset unus ex duodecim
7,¹ post haec ambulabat Iesus in Galilaeam
non enim volebat in Iudaeam ambulare
quia quaerebant eum Iudaei interficere
7,²erat autem in proximo dies festus Iudaeorum scenopegia
7,³dixerunt autem ad eum fratres eius
transi hinc et vade in Iudaeam
ut et discipuli tui videant opera tua quae facis
7,⁴nemo quippe in occulto quid facit
et quaerit ipse in palam esse
si haec facis manifesta te ipsum mundo
7,⁵neque enim fratres eius credebant in eum
7,⁶dicit ergo eis Iesus
tempus meum nondum advenit
tempus autem vestrum semper est paratum
7,⁷non potest mundus odisse vos
me autem odit
quia ego testimonium perhibeo de illo quia opera eius mala sunt

7,⁸vos ascendite ad diem festum hunc
ego non ascendo ad diem festum istum
quia meum tempus nondum impletum est
7,⁹haec cum dixisset ipse mansit in Galilaea
7,¹⁰ut autem ascenderunt fratres eius
tunc et ipse ascendit ad diem festum
non manifeste sed quasi in occulto
7,¹¹Iudaei ergo quaerebant eum in die festo et dicebant
ubi est ille
7,¹²et murmur multus de eo erat in turba
quidam enim dicebant quia bonus est
alii autem dicebant non
sed seducit turbas
7,¹³nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Iudaeorum
7,¹⁴iam autem die festo mediante
ascendit Iesus in templum et docebat
7,¹⁵et mirabantur Iudaei dicentes
quomodo hic litteras scit cum non didicerit
7,¹⁶respondit eis Iesus et dixit
mea doctrina non est mea sed eius qui misit me
7,¹⁷si quis voluerit voluntatem eius facere
cognoscet de doctrina utrum ex Deo sit an ego a me ipso loquar
7,¹⁸qui a semet ipso loquitur gloriam propriam quaerit
qui autem quaerit gloriam eius qui misit illum
hic verax est et iniustitia in illo non est
7,¹⁹nonne Moses dedit vobis legem
et nemo ex vobis facit legem
7,²⁰quid me quaeritis interficere
respondit turba et dixit
daemonium habes
quis te quaerit interficere
7,²¹respondit Iesus et dixit eis
unum opus feci et omnes miramini
7,²²propterea Moses dedit vobis circumcisionem
non quia ex Mose est sed ex patribus

et in sabbato circumciditis hominem
7,²³si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non solvatur lex Mosi
mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato
7,²⁴nolite iudicare secundum faciem
sed iustum iudicium iudicate
7,²⁵dicebant ergo quidam ex Hierosolymis
nonne hic est quem quaerunt interficere
7,²⁶et ecce palam loquitur et nihil ei dicunt
numquid vere cognoverunt principes quia hic est Christus
7,²⁷sed hunc scimus unde sit
Christus autem cum venerit nemo scit unde sit
7,²⁸LXXVI / III Clamabat ergo docens in templo Iesus et dicens
et me scitis et unde sim scitis
et a me ipso non veni
sed est verus qui misit me
quem vos non scitis
7,²⁹ego scio eum quia ab ipso sum et ipse me misit
7,³⁰LXXVII / I Quaerebant ergo eum adprehendere
et nemo misit in illum manus
quia nondum venerat hora eius
7,³¹LXXVIII / X De turba autem multi crediderunt in eum et dicebant
Christus cum venerit numquid plura signa faciet quam quae hic facit
7,³²audierunt Pharisei turbam murmurantem de illo haec
LXXVIII / I Et miserunt principes et Pharisei ministros ut adprehenderent eum
7,³³LXXX / X Dixit ergo Iesus
adhuc modicum tempus vobiscum sum
et vado ad eum qui misit me
7,³⁴LXXXI / X Quaeritis me et non invenietis
et ubi sum ego vos non potestis venire
7,³⁵dixerunt ergo Iudaei ad se ipsos
quo hic iturus est quia non inveniemus eum
numquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes
7,³⁶quis est hic sermo quem dixit quaeritis me et non invenietis
et ubi sum ego non potestis venire
7,³⁷in novissimo autem die magno festivitatis

stabat Iesus et clamabat dicens
si quis sitit veniat ad me et bibat
7,³⁸qui credit in me sicut dixit scriptura
flumina de ventre eius fluent aquae vivae
7,³⁹hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credentes in eum
non enim erat Spiritus
quia Iesus nondum fuerat glorificatus
7,⁴⁰LXXXII / VII Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius dicebant
hic est vere propheta
7,⁴¹alii dicebant
hic est Christus
LXXXIII / VII Quidam autem dicebant
numquid a Galilaea Christus venit
7,⁴²nonne scriptura dicit
quia ex semine David et Bethleem castello ubi erat David venit Christus
7,⁴³LXXXIII / X Dissensio itaque facta est in turba propter eum
7,⁴⁴LXXXV / I Quidam autem ex ipsis volebant adprehendere eum
sed nemo misit super illum manus
7,⁴⁵LXXXVI / X Venerunt ergo ministri ad pontifices et Phariseos
et dixerunt eis illi
quare non adduxistis eum
7,⁴⁶responderunt ministri
numquam sic locutus est homo sicut hic homo
7,⁴⁷responderunt ergo eis Pharisei
numquid et vos seducti estis
7,⁴⁸numquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex Phariseis
7,⁴⁹sed turba haec quae non novit legem maledicti sunt
7,⁵⁰dicit Nicodemus ad eos ille qui venit ad eum nocte qui unus erat ex ipsis
7,⁵¹numquid lex nostra iudicat hominem
nisi audierit ab ipso prius et cognoverit quid faciat
7,⁵²responderunt et dixerunt ei
numquid et tu Galilaeus es
scrutare et vide quia propheta a Galilaea non surgit
7,⁵³et reversi sunt unusquisque in domum suam
8,¹ Iesus autem perrexit in montem Oliveti

8,²et diluculo iterum venit in templum
et omnis populus venit ad eum
et sedens docebat eos
8,³adducunt autem scribae et Pharisei mulierem in adulterio deprehensam
et statuerunt eam in medio
8,⁴et dixerunt ei
magister haec mulier modo deprehensa est in adulterio
8,⁵in lege autem Moses mandavit nobis huiusmodi lapidare
tu ergo quid dicis
8,⁶haec autem dicebant temptantes eum ut possent accusare eum
Iesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra
8,⁷cum autem perseverarent interrogantes eum
erexit se et dixit eis
qui sine peccato est vestrum
primus in illam lapidem mittat
8,⁸et iterum se inclinans scribebat in terra
8,⁹audientes autem unus post unum exiebant
incipientes a senioribus
et remansit solus et mulier in medio stans
8,¹⁰erigens autem se Iesus dixit ei
mulier ubi sunt
nemo te condemnavit
8,¹¹quae dixit
nemo Domine
dixit autem Iesus
nec ego te condemnabo
vade et amplius iam noli peccare
8,¹²iterum ergo locutus est eis Iesus dicens
ego sum lux mundi
qui sequitur me non ambulabit in tenebris
sed habebit lucem vitae
8,¹³dixerunt ergo ei Pharisei
tu de te ipso testimonium perhibes
testimonium tuum non est verum
8,¹⁴respondit Iesus et dixit eis

et si ego testimonium perhibeo de me ipso
verum est testimonium meum
quia scio unde veni et quo vado
vos autem nescitis unde venio aut quo vado
8,¹⁵vos secundum carnem iudicatis
ego non iudico quemquam
8,¹⁶et si iudico ego iudicium meum verum est
quia solus non sum
sed ego et qui me misit Pater
8,¹⁷et in lege vestra scriptum est
quia duorum hominum testimonium verum est
8,¹⁸ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso
et testimonium perhibet de me qui misit me Pater
8,¹⁹dicebant ergo ei
ubi est Pater tuus
LXXXVII / III Respondit Iesus
neque me scitis neque Patrem meum
si me sciretis forsitan et Patrem meum sciretis
8,²⁰LXXXVIII / I Haec verba locutus est in gazofilacio docens in templo
et nemo adprehendit eum quia necdum venerat hora eius
8,²¹LXXXVIII / X Dixit ergo iterum eis Iesus
ego vado et quaeritis me
et in peccato vestro moriemini
quo ego vado vos non potestis venire
8,²²dicebant ergo Iudaei
numquid interficiet semet ipsum
quia dicit quo ego vado vos non potestis venire
8,²³et dicebat eis
vos de deorsum estis ego de supernis sum
vos de mundo hoc estis
ego non sum de hoc mundo
8,²⁴dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris
si enim non credideritis quia ego sum
moriemini in peccato vestro
8,²⁵dicebant ergo ei

tu quis es
dixit eis Iesus
principium quia et loquor vobis
8,²⁶ multa habeo de vobis loqui et iudicare
sed qui misit me verax est
et ego quae audivi ab eo haec loquor in mundo
8,²⁷ et non cognoverunt quia Patrem eis dicebat
8,²⁸ dixit ergo eis Iesus
cum exaltaveritis Filium hominis
tunc cognoscetis quia ego sum
et a me ipso facio nihil
sed sicut docuit me Pater haec loquor
8,²⁹ et qui me misit mecum est
non reliquit me solum
quia ego quae placita sunt ei facio semper
8,³⁰ haec illo loquente multi crediderunt in eum
8,³¹ dicebat ergo Iesus ad eos qui crediderunt ei Iudaeos
si vos manseritis in sermone meo
vere discipuli mei eritis
8,³² et cognoscetis veritatem
et veritas liberabit vos
8,³³ responderunt ei
semen Abrahae sumus
et nemini servivimus umquam
quomodo tu dicis liberi eritis
8,³⁴ respondit eis Iesus
amen amen dico vobis
quia omnis qui facit peccatum servus est peccati
8,³⁵ servus autem non manet in domo in aeternum
filius manet in aeternum
8,³⁶ si ergo Filius vos liberaverit vere liberi eritis
8,³⁷ scio quia filii Abrahae estis
sed quaeritis me interficere
quia sermo meus non capit in vobis
8,³⁸ ego quod vidi apud Patrem loquor

et vos quae vidistis apud patrem vestrum facitis
8,³⁹responderunt et dixerunt ei
pater noster Abraham est
dicit eis Iesus
si filii Abrahae estis opera Abrahae facite
8,⁴⁰nunc autem quaeritis me interficere
hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a Deo
hoc Abraham non fecit
8,⁴¹vos facitis opera patris vestri
dixerunt itaque ei
nos ex fornicatione non sumus nati
unum patrem habemus Deum
8,⁴²dixit ergo eis Iesus
si Deus pater vester esset diligeretis utique me
ego enim ex Deo processi et veni
neque enim a me ipso veni sed ille me misit
8,⁴³quare loquellam meam non cognoscitis
quia non potestis audire sermonem meum
8,⁴⁴vos ex patre diabolo estis
et desideria patris vestri vultis facere
ille homicida erat ab initio
et in veritate non stetit
quia non est veritas in eo
cum loquitur mendacium ex propriis loquitur
quia mendax est et pater eius
8,⁴⁵ego autem quia veritatem dico non creditis mihi
8,⁴⁶quis ex vobis arguit me de peccato
si veritatem dico quare vos non creditis mihi
8,⁴⁷qui est ex Deo verba Dei audit
propterea vos non auditis quia ex Deo non estis
8,⁴⁸responderunt igitur Iudaei et dixerunt ei
nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu et daemonium habes
8,⁴⁹respondit Iesus
ego daemonium non habeo
sed honorifico Patrem meum et vos inhonoratis me

8,⁵⁰ ego autem non quaero gloriam meam
est qui quaerit et iudicat
8,⁵¹ amen amen dico vobis
si quis sermonem meum servaverit mortem non videbit in aeternum
8,⁵² dixerunt ergo Iudaei
nunc cognovimus quia daemonium habes
Abraham mortuus est et prophetae
et tu dicis si quis sermonem meum servaverit non gustabit mortem in aeternum
8,⁵³ numquid tu maior es patre nostro Abraham qui mortuus est
et prophetae mortui sunt
quem te ipsum facis
8,⁵⁴ respondit Iesus
si ego glorifico me ipsum gloria mea nihil est
est Pater meus qui glorificat me
quem vos dicitis quia Deus noster est
8,⁵⁵ et non cognovistis eum
ego autem novi eum
et si dixero quia non scio eum ero similis vobis mendax
sed scio eum
et sermonem eius servo
8,⁵⁶ Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum
et vidit et gavisus est
8,⁵⁷ dixerunt ergo Iudaei ad eum
quingenta annos nondum habes et Abraham vidisti
8,⁵⁸ dixit eis Iesus
amen amen dico vobis
antequam Abraham fieret ego sum
8,⁵⁹ tulerunt ergo lapides ut iacerent in eum
Iesus autem abscondit se et exivit de templo
9,¹ et praeteriens vidit hominem caecum a nativitate
9,² et interrogaverunt eum discipuli sui
rabbi quis peccavit
hic aut parentes eius ut caecus nasceretur
9,³ respondit Iesus
neque hic peccavit neque parentes eius

sed ut manifestetur opera Dei in illo
9,⁴me oportet operari opera eius qui misit me donec dies est
venit nox quando nemo potest operari
9,⁵quamdiu in mundo sum lux sum mundi
9,⁶haec cum dixisset expuit in terram
et fecit lutum ex sputo
et linuit lutum super oculos eius 9,⁷et dixit ei
vade lava in natatoria Siloae quod interpretatur Missus
abiit ergo et lavit et venit videns
9,⁸itaque vicini et qui videbant eum prius quia mendicus erat dicebant
nonne hic est qui sedebat et mendicabat
alii dicebant quia hic est
9,⁹alii autem nequaquam sed similis est eius
ille dicebat quia ego sum
9,¹⁰dicebant ergo ei
quomodo aperti sunt oculi tibi
9,¹¹respondit
ille homo qui dicitur Iesus
lutum fecit et unxit oculos meos et dixit mihi
vade ad natatoriam Siloae et lava
et abii et lavi et vidi
9,¹²dixerunt ei ubi est
ille ait nescio
9,¹³adducunt eum ad Pharisaeos qui caecus fuerat
9,¹⁴erat autem sabbatum quando lutum fecit Iesus et aperuit oculos eius
9,¹⁵iterum ergo interrogabant eum Pharisei quomodo vidisset
ille autem dixit eis
lutum posuit mihi super oculos et lavi et video
9,¹⁶dicebant ergo ex Phariseis quidam
non est hic homo a Deo quia sabbatum non custodit
alii dicebant
quomodo potest homo peccator haec signa facere
et scisma erat in eis
9,¹⁷dicunt ergo caeco iterum
tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos

ille autem dixit
quia propheta est
9,¹⁸ non crediderunt ergo Iudaei de illo quia caecus fuisset et vidisset
donec vocaverunt parentes eius qui viderat
9,¹⁹ et interrogaverunt eos dicentes
hic est filius vester quem vos dicitis quia caecus natus est
quomodo ergo nunc videt
9,²⁰ responderunt eis parentes eius et dixerunt
scimus quia hic est filius noster
et quia caecus natus est
9,²¹ quomodo autem nunc videat nescimus
aut quis eius aperuit oculos nos nescimus
ipsum interrogate
aetatem habet ipse de se loquatur
9,²² haec dixerunt parentes eius quia timebant Iudaeos
iam enim conspiraverant Iudaei
ut si quis eum confiteretur Christum extra synagogam fieret
9,²³ propterea parentes eius dixerunt quia aetatem habet ipsum interrogate
9,²⁴ vocaverunt ergo rursus hominem qui fuerat caecus et dixerunt ei
da gloriam Deo
nos scimus quia hic homo peccator est
9,²⁵ dixit ergo ille
si peccator est nescio
unum scio quia caecus cum essem modo video
9,²⁶ dixerunt ergo illi
quid fecit tibi
quomodo aperuit tibi oculos
9,²⁷ respondit eis
dixi vobis iam et audistis
quid iterum vultis audire
numquid et vos vultis discipuli eius fieri
9,²⁸ maledixerunt ei et dixerunt
tu discipulus illius es
nos autem Mosi discipuli sumus
9,²⁹ nos scimus quia Mosi locutus est Deus

hunc autem nescimus unde sit
9,³⁰respondit ille homo et dixit eis
in hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit
et aperuit meos oculos
9,³¹scimus autem quia peccatores Deus non audit
sed si quis Dei cultor est et voluntatem eius facit hunc exaudit
9,³²a saeculo non est auditum
quia aperuit quis oculos caeci nati
9,³³nisi esset hic a Deo non poterat facere quicquam
9,³⁴responderunt et dixerunt ei
in peccatis natus es totus et tu doces nos
et eiecerunt eum foras
9,³⁵audivit Iesus quia eiecerunt eum foras
et cum invenisset eum dixit ei
tu credis in Filium Dei
9,³⁶respondit ille et dixit
quis est Domine ut credam in eum
9,³⁷et dixit ei Iesus
et vidisti eum et qui loquitur tecum ipse est
9,³⁸at ille ait
credo Domine
et procidens adoravit eum
9,³⁹dixit ei Iesus
in iudicium ego in hunc mundum veni
ut qui non vident videant
et qui vident caeci fiant
9,⁴⁰et audierunt ex Pharisaeis qui cum ipso erant et dixerunt ei
numquid et nos caeci sumus
9,⁴¹dixit eis Iesus
si caeci essetis non haberetis peccatum
nunc vero dicitis quia videmus
peccatum vestrum manet
10,¹ amen amen dico vobis
qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde
ille fur est et latro

10,² qui autem intrat per ostium pastor est ovium
10,³ huic ostiarius aperit et oves vocem eius audiunt
et proprias oves vocat nominatim et educit eas
10,⁴ et cum proprias oves emiserit ante eas vadit
et oves illum sequuntur quia sciunt vocem eius
10,⁵ alienum autem non sequuntur sed fugient ab eo
quia non noverunt vocem alienorum
10,⁶ hoc proverbium dixit eis Iesus
illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis
10,⁷ dixit ergo eis iterum Iesus
amen amen dico vobis
quia ego sum ostium ovium
10,⁸ omnes quotquot venerunt fures sunt et latrones
sed non audierunt eos oves
10,⁹ ego sum ostium
per me si quis introierit salvabitur
et ingredietur et egredietur et pascua inveniet
10,¹⁰ fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat
ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant
10,¹¹ ego sum pastor bonus
bonus pastor animam suam dat pro ovibus
10,¹² mercennarius et qui non est pastor
cuius non sunt oves propriae
videt lupum venientem et dimittit oves et fugit
et lupus rapit et dispergit oves
10,¹³ mercennarius autem fugit quia mercennarius est et non pertinet ad eum de ovibus
10,¹⁴ ego sum pastor bonus
et cognosco meas
et cognoscunt me meae
10,¹⁵ XC / III Sicut novit me Pater et ego agnosco Patrem
XCI / III Et animam meam pono pro ovibus
10,¹⁶ XCII / X Et alias oves habeo quae non sunt ex hoc ovili
et illas oportet me adducere et vocem meam audient
et fiet unum ovile unus pastor
10,¹⁷ propterea me Pater diligit

quia ego pono animam meam ut iterum sumam eam
10,¹⁸nemo tollit eam a me
sed ego pono eam a me ipso
potestatem habeo ponendi eam
et potestatem habeo iterum sumendi eam
hoc mandatum accepi a Patre meo
10,¹⁹dissensio iterum facta est inter Iudaeos propter sermones hos
10,²⁰dicebant autem multi ex ipsis
daemonium habet et insanit quid eum auditis
10,²¹alii dicebant
haec verba non sunt daemonium habentis
numquid daemonium potest caecorum oculos aperire
10,²²facta sunt autem encenia in Hierosolymis
et hiemps erat
10,²³et ambulabat Iesus in templo in porticu Salomonis
10,²⁴circumdederunt ergo eum Iudaei et dicebant ei
quousque animam nostram tollis
si tu es Christus dic nobis palam
10,²⁵respondit eis Iesus
loquor vobis et non creditis
opera quae ego facio in nomine Patris mei
haec testimonium perhibent de me
10,²⁶sed vos non creditis quia non estis ex ovibus meis
10,²⁷oves meae vocem meam audiunt
et ego cognosco eas
et sequuntur me
10,²⁸et ego vitam aeternam do eis
et non peribunt in aeternum
et non rapiet eas quisquam de manu mea
10,²⁹Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est
et nemo potest rapere de manu Patris mei
10,³⁰ego et Pater unum sumus
10,³¹sustulerunt lapides Iudaei ut lapidarent eum
10,³²respondit eis Iesus
multa opera bona ostendi vobis ex Patre meo

propter quod eorum opus me lapidatis
10,³³responderunt ei Iudaei
de bono opere non lapidamus te sed de blasphemia
et quia tu homo cum sis facis te ipsum Deum
10,³⁴respondit eis Iesus
nonne scriptum est in lege vestra
quia ego dixi dii estis
10,³⁵si illos dixit deos ad quos sermo Dei factus est
et non potest solvi scriptura
10,³⁶quem Pater sanctificavit et misit in mundum
vos dicitis quia blasphemus quia dixi Filius Dei sum
10,³⁷si non facio opera Patris mei nolite credere mihi
10,³⁸si autem facio
et si mihi non vultis credere
operibus credite
ut cognoscatis et credatis quia in me est Pater et ego in Patre
10,³⁹XCIII / IIII Quaerebant ergo eum prendere
et exivit de manibus eorum
10,⁴⁰et abiit iterum trans Iordanem
in eum locum ubi erat Iohannes baptizans primum
et mansit illic
10,⁴¹XCIII / X Et multi venerunt ad eum et dicebant
quia Iohannes quidem signum fecit nullum
10,⁴²omnia autem quaecumque dixit Iohannes de hoc vera erant
et multi crediderunt in eum
11,¹erat autem quidam languens Lazarus a Bethania
de castello Mariae et Marthae sororis eius
11,²Maria autem erat quae unxit Dominum unguento
et extersit pedes eius capillis suis
cuius frater Lazarus infirmabatur
11,³miserunt ergo sorores ad eum dicentes
Domine ecce quem amas infirmatur
11,⁴audiens autem Iesus dixit eis
infirmas haec non est ad mortem sed pro gloria Dei
ut glorificetur Filius Dei per eam

11,⁵ diligebat autem Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum
11,⁶ ut ergo audivit quia infirmabatur
tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus
11,⁷ deinde post haec dicit discipulis suis
eamus in Iudaeam iterum
11,⁸ dicunt ei discipuli
rabbi nunc quaerebant te Iudaei lapidare et iterum vadis illuc
11,⁹ respondit Iesus
nonne duodecim horae sunt diei
si quis ambulaverit in die non offendit quia lucem huius mundi videt
11,¹⁰ si autem ambulaverit nocte offendit quia lux non est in eo
11,¹¹ haec ait
et post hoc dicit eis
Lazarus amicus noster dormit
sed vado ut a somno exsuscitem eum
11,¹² dixerunt ergo discipuli eius
Domine si dormit salvus erit
11,¹³ dixerat autem Iesus de morte eius
illi autem putaverunt quia de dormitione somni diceret
11,¹⁴ tunc ergo dixit eis Iesus manifeste
Lazarus mortuus est
11,¹⁵ et gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi
sed eamus ad eum
11,¹⁶ dixit ergo Thomas qui dicitur Didymus ad condiscipulos
eamus et nos ut moriamur cum eo
11,¹⁷ venit itaque Iesus et invenit eum quattuor dies iam in monumento habentem
11,¹⁸ erat autem Bethania iuxta Hierosolyma quasi stadiis quindecim
11,¹⁹ multi autem ex Iudaeis venerant ad Martham et Mariam
ut consolarentur eas de fratre suo
11,²⁰ Martha ergo ut audivit quia Iesus venit occurrit illi
Maria autem domi sedebat
11,²¹ dixit ergo Martha ad Iesum
Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus
11,²² sed et nunc scio quia quaecumque poposceris a Deo dabit tibi Deus
11,²³ dicit illi Iesus

resurget frater tuus
11,²⁴dicit ei Martha
scio quia resurget in resurrectione in novissima die
11,²⁵dixit ei Iesus
ego sum resurrectio et vita
qui credit in me et si mortuus fuerit vivet
11,²⁶et omnis qui vivit et credit in me non morietur in aeternum
credis hoc
11,²⁷ait illi
utique Domine
ego credidi quia tu es Christus Filius Dei qui in mundum venisti
11,²⁸et cum haec dixisset
abiit et vocavit Mariam sororem suam silentio dicens
magister adest et vocat te
11,²⁹illa ut audivit surgit cito et venit ad eum
11,³⁰nondum enim venerat Iesus in castellum
sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei Martha
11,³¹Iudaei igitur qui erant cum ea in domo et consolabantur eam
cum vidissent Mariam quia cito surrexit et exiit
secuti sunt eam dicentes
quia vadit ad monumentum ut ploret ibi
11,³²Maria ergo cum venisset ubi erat Iesus
videns eum cecidit ad pedes eius et dixit ei
Domine si fuisses hic non esset mortuus frater meus
11,³³Iesus ergo ut vidit eam plorantem
et Iudaeos qui venerant cum ea plorantes
fremuit spiritu et turbavit se ipsum 11,³⁴et dixit
ubi posuistis eum
dicunt ei
Domine veni et vide
11,³⁵et lacrimatus est Iesus
11,³⁶dixerunt ergo Iudaei
ecce quomodo amabat eum
11,³⁷quidam autem dixerunt ex ipsis
non poterat hic qui aperuit oculos caeci facere ut et hic non moreretur

11,³⁸Iesus ergo rursus fremens in semet ipso venit ad monumentum
erat autem spelunca et lapis superpositus erat ei
11,³⁹ait Iesus
tollite lapidem
dicit ei Martha soror eius qui mortuus fuerat
Domine iam fetet
quadriduanus enim est
11,⁴⁰dicit ei Iesus
nonne dixi tibi quoniam si credideris videbis gloriam Dei
11,⁴¹tulerunt ergo lapidem
Iesus autem elevatis sursum oculis dixit
Pater gratias ago tibi quoniam audisti me
11,⁴²ego autem sciebam quia semper me audis
sed propter populum qui circumstat dixi
ut credant quia tu me misisti
11,⁴³haec cum dixisset voce magna clamavit
Lazare veni foras
11,⁴⁴et statim prodiit qui fuerat mortuus
ligatus pedes et manus institis
et facies illius sudario erat ligata
dicit Iesus eis
solvite eum et sinite abire
11,⁴⁵multi ergo ex Iudaeis qui venerant ad Mariam et viderant quae fecit
crediderunt in eum
11,⁴⁶quidam autem ex ipsis abierunt ad Phariseos et dixerunt eis quae fecit Iesus
11,⁴⁷collegerunt ergo pontifices et Pharisei concilium et dicebant
quid facimus quia hic homo multa signa facit
11,⁴⁸si dimittimus eum sic omnes credent in eum
et venient Romani et tollent nostrum et locum et gentem
11,⁴⁹unus autem ex ipsis Caiaphas cum esset pontifex anni illius dixit eis
vos nescitis quicquam
11,⁵⁰nec cogitatis quia expedit nobis ut unus moriatur homo pro populo
et non tota gens pereat
11,⁵¹hoc autem a semet ipso non dixit
sed cum esset pontifex anni illius prophetavit

quia Iesus moriturus erat pro gente
11,⁵²et non tantum pro gente
sed et ut filios Dei qui erant dispersi congregaret in unum
11,⁵³XCV / III Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum
11,⁵⁴Iesus ergo iam non in palam ambulabat apud Iudaeos
sed abiit in regionem iuxta desertum in civitatem quae dicitur Ephrem
et ibi morabatur cum discipulis
11,⁵⁵XCVI / I Proximum autem erat pascha Iudaeorum
XCVII / X Et ascenderunt multi Hierosolyma de regione ante pascha ut sanctificarent se ip-
sos
11,⁵⁶quaerebant ergo Iesum
et conloquebantur ad invicem in templo stantes
quid putatis quia non veniat ad diem festum
11,⁵⁷dederant autem pontifices et Pharisei mandatum
ut si quis cognoverit ubi sit indicet ut adprehendant eum
12,¹ Iesus ergo ante sex dies paschae venit Bethaniam
ubi fuerat Lazarus mortuus quem suscitavit Iesus
12,²XCVIII / I III Fecerunt autem ei cenam ibi
et Martha ministrabat
Lazarus vero unus erat ex discumbentibus cum eo
12,³Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi
unxit pedes Iesu
et extersit capillis suis pedes eius
et domus impleta est ex odore unguenti
12,⁴dicit ergo unus ex discipulis eius Iudas Scariotis qui erat eum traditurus
12,⁵quare hoc unguentum non veniit trecentis denariis et datum est egenis
12,⁶dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum
sed quia fur erat et oculos habens ea quae mittebantur portabat
12,⁷dixit ergo Iesus
sine illam ut in die sepulturae meae servet illud
12,⁸pauperes enim semper habetis vobiscum
me autem non semper habetis
12,⁹XCVIII / X Cognovit ergo turba multa ex Iudaeis quia illic est
et venerunt non propter Iesum tantum
sed ut Lazarum viderent quem suscitavit a mortuis

12,¹⁰ cogitaverunt autem principes sacerdotum ut et Lazarum interficerent

12,¹¹ quia multi propter illum abibant ex Iudaeis et credebant in Iesum

12,¹² C / I In crastinum autem turba multa quae venerat ad diem festum cum audissent quia venit Iesus Hierosolyma

12,¹³ acceperunt ramos palmarum et processerunt obviam ei et clamabant

osanna benedictus qui venit in nomine Domini rex Israhel

12,¹⁴ CI / VII Et invenit Iesus asellum et sedit super eum sicut scriptum est

12,¹⁵ noli timere filia Sion

ecce rex tuus venit sedens super pullum asinae

12,¹⁶ CII / X Haec non cognoverunt discipuli eius primum sed quando glorificatus est Iesus

tunc recordati sunt quia haec erant scripta de eo et haec fecerunt ei

12,¹⁷ testimonium ergo perhibebat turba quae erat cum eo quando Lazarum vocavit de monumento et suscitavit eum a mortuis

12,¹⁸ propterea et obviam venit ei turba quia audierunt eum fecisse hoc signum

12,¹⁹ Pharisei ergo dixerunt ad semet ipsos videtis quia nihil proficimus

ecce mundus totus post eum abiit

12,²⁰ erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo

12,²¹ hii ergo accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilaeae et rogabant eum dicentes

domine volumus Iesum videre

12,²² venit Philippus et dicit Andreae

Andreas rursum et Philippus dixerunt Iesu

12,²³ CIII / IIII Iesus autem respondit eis dicens venit hora ut clarificetur Filius hominis

12,²⁴ CIIII / X Amen amen dico vobis

nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit 12,²⁵ ipsum solum manet si autem mortuum fuerit multum fructum adfert

CV / III Qui amat animam suam perdet eam et qui odit animam suam in hoc mundo

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

in vitam aeternam custodit eam
12,²⁶CVI / X Si quis mihi ministrat me sequatur
et ubi sum ego illic et minister meus erit
si quis mihi ministraverit honorificabit eum Pater meus
12,²⁷CVII / IIII Nunc anima mea turbata est
et quid dicam
Pater salvifica me ex hora hac
CVIII / X Sed propterea veni in horam hanc
12,²⁸Pater clarifica tuum nomen
venit ergo vox de caelo
et clarificavi et iterum clarificabo
12,²⁹turba ergo quae stabat et audierat dicebant tonitruum factum esse
alii dicebant
angelus ei locutus est
12,³⁰respondit Iesus et dixit
non propter me vox haec venit sed propter vos
12,³¹nunc iudicium est mundi
nunc princeps huius mundi eicietur foras
12,³²et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum
12,³³hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus
12,³⁴respondit ei turba
nos audivimus ex lege quia Christus manet in aeternum
et quomodo tu dicis oportet exaltari Filium hominis
quis est iste Filius hominis
12,³⁵dixit ergo eis Iesus
adhuc modicum lumen in vobis est
ambulate dum lucem habetis ut non tenebrae vos comprehendant
et qui ambulat in tenebris nescit quo vadat
12,³⁶dum lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis
haec locutus est Iesus et abiit et abscondit se ab eis
12,³⁷cum autem tanta signa fecisset coram eis non credebant in eum
12,³⁸ut sermo Esaias prophetas impleteretur quem dixit
Domine quis credidit auditui nostro et brachium Domini cui revelatum est
12,³⁹CVIII / I Propterea non poterant credere quia iterum dixit Esaias
12,⁴⁰excaecavit oculos eorum et induravit eorum cor

ut non videant oculis et intellegant corde et convertantur et sanem eos
12,⁴¹CX / X Haec dixit Esaias quando vidit gloriam eius et locutus est de eo
12,⁴²verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum
sed propter Pharisaeos non confitebantur ut de synagoga non eicerentur
12,⁴³dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam Dei
12,⁴⁴CXI / I Iesus autem clamavit et dixit
qui credit in me non credit in me sed in eum qui misit me
12,⁴⁵et qui videt me videt eum qui misit me
12,⁴⁶CXII / X Ego lux in mundum veni
ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat
12,⁴⁷et si quis audierit verba mea et non custodierit
ego non iudico eum
non enim veni ut iudicem mundum
sed ut salvificem mundum
12,⁴⁸qui spernit me et non accipit verba mea
habet qui iudicet eum
sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in novissimo die
12,⁴⁹quia ego ex me ipso non sum locutus
sed qui misit me Pater
ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar
12,⁵⁰et scio quia mandatum eius vita aeterna est
quae ergo ego loquor sicut dixit mihi Pater sic loquor
13,¹ ante diem autem festum paschae
sciens Iesus quia venit eius hora ut transeat ex hoc mundo ad Patrem
cum dilexisset suos qui erant in mundo
in finem dilexit eos
13,²CXIII / VIII Et cena facta cum diabolus iam misisset in corde ut traderet eum Iudas
Simonis Scariotis
13,³CXIII / III Sciens quia omnia dedit ei Pater in manus
et quia a Deo exivit et ad Deum vadit
13,⁴CXV / X Surgit a cena et ponit vestimenta sua
et cum accepisset linteum praecinxit se
13,⁵deinde mittit aquam in pelvem
et coepit lavare pedes discipulorum
et extergere linteo quo erat praecinctus

13,⁶venit ergo ad Simonem Petrum
et dicit ei Petrus
Domine tu mihi lavas pedes
13,⁷respondit Iesus et dicit ei
quod ego facio tu nescis modo scies autem postea
13,⁸dicit ei Petrus
non lavabis mihi pedes in aeternum
respondit Iesus ei
si non laveris te non habes partem mecum
13,⁹dicit ei Simon Petrus
Domine non tantum pedes meos sed et manus et caput
13,¹⁰dicit ei Iesus
qui lotus est non indiget ut lavet
sed est mundus totus
et vos mundi estis sed non omnes
13,¹¹sciebat enim quisnam esset qui traderet eum
propterea dixit non estis mundi omnes
13,¹²postquam ergo lavit pedes eorum et accepit vestimenta sua
cum recubisset iterum dixit eis
scitis quid fecerim vobis
13,¹³CXVI / III Vos vocatis me magister et Domine
et bene dicitis sum etenim
13,¹⁴CXVII / X Si ergo ego lavi vestros pedes Dominus et magister
et vos debetis alter alterius lavare pedes
13,¹⁵exemplum enim dedi vobis
ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis
13,¹⁶CXVIII / III Amen amen dico vobis
non est servus maior domino suo
neque apostolus maior eo qui misit illum
13,¹⁷si haec scitis beati eritis si feceritis ea
13,¹⁸CXVIII / X Non de omnibus vobis dico
ego scio quos elegerim
sed ut impleatur scriptura
qui manducat mecum panem levavit contra me calcaneum suum
13,¹⁹amodo dico vobis priusquam fiat

ut credatis cum factum fuerit quia ego sum
13,²⁰CXX / I Amen amen dico vobis
qui accipit si quem misero me accipit
qui autem me accipit accipit eum qui me misit
13,²¹CXXI / IIII Cum haec dixisset Iesus turbatus est spiritu
et protestatus est et dixit
amen amen dico vobis quia unus ex vobis tradet me
13,²²CXXII / I Aspiciebant ergo ad invicem discipuli
haesitantes de quo diceret
13,²³CXXIII / X Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu Iesu
quem diligebat Iesus
13,²⁴innuit ergo huic Simon Petrus et dicit ei
quis est de quo dicit
13,²⁵itaque cum recubisset ille supra pectus Iesu dicit ei
Domine quis est
13,²⁶respondit Iesus
ille est cui ego intinctum panem porrexero
CXXIII / VIII Et cum intinxisset panem
dedit Iudae Simonis Scariotis
13,²⁷et post buccellam tunc introivit in illum Satan
CXXV / X Dicit ei Iesus
quod facis fac citius
13,²⁸hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei
13,²⁹quidam enim putabant quia loculos habebat Iudas
quia dicit ei Iesus
eme ea quae opus sunt nobis ad diem festum
aut egenis ut aliquid daret
13,³⁰cum ergo accepisset ille buccellam exivit continuo
erat autem nox
13,³¹cum ergo exisset dicit Iesus
nunc clarificatus est Filius hominis
et Deus clarificatus est in eo
13,³²si Deus clarificatus est in eo et Deus clarificabit eum in semet ipso
et continuo clarificabit eum
13,³³filioli adhuc modicum vobiscum sum

quaeratis me
et sicut dixi Iudaeis quo ego vado vos non potestis venire
et vobis dico modo
13,³⁴mandatum novum do vobis ut diligatis invicem
sicut dilexi vos ut et vos diligatis invicem
13,³⁵in hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis
si dilectionem habueritis ad invicem
13,³⁶CXXXVI / I Dicit ei Simon Petrus
Domine quo vadis
respondit Iesus
quo ego vado non potes me modo sequi
sequeris autem postea
13,³⁷dicit ei Petrus
quare non possum sequi te modo
animam meam pro te ponam
13,³⁸respondit Iesus
animam tuam pro me ponis
amen amen dico tibi
non cantabit gallus donec me ter neges
14,¹ CXXXVII / X Non turbetur cor vestrum
credit in Deum et in me credite
14,²in domo Patris mei mansiones multae sunt
si quo minus dixissem vobis
quia vado parare vobis locum
14,³et si abiero et praeparavero vobis locum
iterum venio et accipiam vos ad me ipsum
ut ubi sum ego et vos sitis
14,⁴et quo ego vado scitis et viam scitis
14,⁵dicit ei Thomas
Domine nescimus quo vadis et quomodo possumus viam scire
14,⁶dicit ei Iesus
ego sum via et veritas et vita
nemo venit ad Patrem nisi per me
14,⁷si cognovissetis me et Patrem meum utique cognovissetis
et amodo cognoscitis eum et vidistis eum

14,⁸ dicit ei Philippus
Domine ostende nobis Patrem et sufficit nobis
14,⁹ dicit ei Iesus
tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me Philippe
qui vidit me vidit et Patrem
quomodo tu dicis ostende nobis Patrem
14,¹⁰ non credis quia ego in Patre et Pater in me est
verba quae ego loquor vobis a me ipso non loquor
Pater autem in me manens ipse facit opera
14,¹¹ non creditis quia ego in Patre et Pater in me est
14,¹² alioquin propter opera ipsa credite
amen amen dico vobis
qui credit in me opera quae ego facio et ipse faciet
et maiora horum faciet quia ego ad Patrem vado
14,¹³ CXXVIII / VIII Et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur Pater in Filio
14,¹⁴ si quid petieritis me in nomine meo hoc faciam
14,¹⁵ si diligitis me mandata mea servate
14,¹⁶ et ego rogabo Patrem et alium paracletum dabit vobis
ut maneat vobiscum in aeternum
14,¹⁷ Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere
quia non videt eum nec scit eum
vos autem cognoscitis eum quia apud vos manebit et in vobis erit
14,¹⁸ non relinquam vos orfanos
veniam ad vos
14,¹⁹ adhuc modicum et mundus me iam non videt
vos autem videtis me
quia ego vivo et vos vivetis
14,²⁰ in illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo et vos in me et ego in vobis
14,²¹ qui habet mandata mea et servat ea
ille est qui diligit me
CXXVIII / I Qui autem diligit me diligitur a Patre meo
et ego diligam eum et manifestabo ei me ipsum
14,²² CXXX / X Dicit ei Iudas non ille Scariotis
Domine quid factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum et non mundo

14,²³respondit Iesus et dixit ei
si quis diligit me sermonem meum servabit
et Pater meus diliget eum
et ad eum veniemus et mansiones apud eum faciemus
14,²⁴qui non diligit me sermones meos non servat
CXXXI / I Et sermonem quem audistis non est meus
sed eius qui misit me Patris
14,²⁵haec locutus sum vobis apud vos manens
14,²⁶CXXXII / X Paracletus autem Spiritus Sanctus quem mittet Pater in nomine meo
ille vos docebit omnia
et suggeret vobis omnia quaecumque dixero vobis
14,²⁷pacem relinquo vobis pacem meam do vobis
non quomodo mundus dat ego do vobis
non turbetur cor vestrum neque formidet
14,²⁸audistis quia ego dixi vobis vado et venio ad vos
si diligeretis me gauderetis utique quia vado ad Patrem
quia Pater maior me est
14,²⁹et nunc dixi vobis priusquam fiat
ut cum factum fuerit credatis
14,³⁰iam non multa loquar vobiscum
venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam
14,³¹sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem
et sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio
surgite eamus hinc
15,¹ ego sum vitis vera et Pater meus agricola est
15,²omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum
et omnem qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus adferat
15,³iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis
15,⁴manete in me et ego in vobis
sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso nisi manserit in vite
sic nec vos nisi in me manseritis
15,⁵ego sum vitis vos palmites
qui manet in me et ego in eo
hic fert fructum multum
quia sine me nihil potestis facere

15,⁶ si quis in me non manserit mittetur foras sicut palmes et aruit
et colligent eos et in ignem mittunt et ardent
15,⁷ CXXXIII / III Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint
quodcumque volueritis petetis et fiet vobis
15,⁸ CXXXIII / X In hoc clarificatus est Pater meus
ut fructum plurimum adferatis
et efficiamini mei discipuli
15,⁹ sicut dilexit me Pater et ego dilexi vos
manete in dilectione mea
15,¹⁰ si praecepta mea servaveritis manebitis in dilectione mea
sicut et ego Patris mei praecepta servavi et maneo in eius dilectione
15,¹¹ haec locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit
et gaudium vestrum impleatur
15,¹² hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos
15,¹³ CXXXV / III Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam quis ponat pro
amicis suis
15,¹⁴ CXXXVI / X Vos amici mei estis si feceritis quae ego praecipio vobis
15,¹⁵ iam non dico vos servos
quia servus nescit quid facit dominus eius
vos autem dixi amicos
quia omnia quaecumque audivi a Patre meo nota feci vobis
15,¹⁶ non vos me elegistis sed ego elegi vos
et posui vos ut eatis et fructum adferatis
et fructus vester maneat
CXXXVII / III Ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo det vobis
15,¹⁷ CXXXVIII / X Haec mando vobis ut diligatis invicem
15,¹⁸ si mundus vos odit scitote quia me priorem vobis odio habuit
15,¹⁹ si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret
quia vero de mundo non estis sed ego elegi vos de mundo
propterea odit vos mundus
15,²⁰ CXXXVIII / III Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis
non est servus maior domino suo
CXL / X Si me persecuti sunt et vos persequentur
si sermonem meum servaverunt et vestrum servabunt
15,²¹ CXLI / I Sed haec omnia facient vobis propter nomen meum

CXLII / III Quia nesciunt eum qui misit me
 15,²²CXLIII / X Si non venissem et locutus fuisset eis peccatum non haberent
 nunc autem excusationem non habent de peccato suo
 15,²³CXLIII / I Qui me odit et Patrem meum odit
 15,²⁴CXLV / X Si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit
 peccatum non haberent
 nunc autem et viderunt et oderunt et me et Patrem meum
 15,²⁵sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est
 quia odio me habuerunt gratis
 15,²⁶cum autem venerit paracletus
 quem ego mittam vobis a Patre Spiritum veritatis qui a Patre procedit
 ille testimonium perhibebit de me
 15,²⁷et vos testimonium perhibetis quia ab initio mecum estis
 16,¹ haec locutus sum vobis ut non scandalizemini
 16,²absque synagogis facient vos
 CXLVI / I Sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se praestare Deo
 16,³et haec facient quia non noverunt Patrem neque me
 16,⁴sed haec locutus sum vobis
 ut cum venerit hora eorum reminiscamini quia ego dixi vobis
 16,⁵CXLVII / X Haec autem vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram
 at nunc vado ad eum qui me misit
 et nemo ex vobis interrogat me quo vadis
 16,⁶sed quia haec locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum
 16,⁷sed ego veritatem dico vobis
 expedit vobis ut ego vadam
 si enim non abiero paracletus non veniet ad vos
 si autem abiero mittam eum ad vos
 16,⁸et cum venerit ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio
 16,⁹de peccato quidem quia non credunt in me
 16,¹⁰de iustitia vero quia ad Patrem vado et iam non videbitis me
 16,¹¹de iudicio autem quia princeps mundi huius iudicatus est
 16,¹²adhuc multa habeo vobis dicere
 sed non potestis portare modo
 16,¹³cum autem venerit ille Spiritus veritatis docebit vos in omnem veritatem
 non enim loquetur a semet ipso

sed quaecumque audiet loquetur
et quae ventura sunt adnuntiabit vobis
16,¹⁴ ille me clarificabit quia de meo accipiet et adnuntiabit vobis
16,¹⁵ CXLVIII / III Omnia quaecumque habet Pater mea sunt
CXLVIII / X Propterea dixi quia de meo accipit et adnuntiabit vobis
16,¹⁶ modicum et iam non videbitis me
et iterum modicum et videbitis me quia vado ad Patrem
16,¹⁷ dixerunt ergo ex discipulis eius ad invicem
quid est hoc quod dicit nobis
modicum et non videbitis me
et iterum modicum et videbitis me
et quia vado ad Patrem
16,¹⁸ dicebant ergo
quid est hoc quod dicit modicum
nescimus quid loquitur
16,¹⁹ cognovit autem Iesus quia volebant eum interrogare
et dixit eis
de hoc quaeritis inter vos quia dixi modicum et non videbitis me et iterum modicum et vi-
debitis me
16,²⁰ amen amen dico vobis
quia plorabitis et flebitis vos
mundus autem gaudebit
vos autem contristabimini
sed tristitia vestra vertetur in gaudium
16,²¹ mulier cum parit tristitiam habet quia venit hora eius
cum autem pepererit puerum iam non meminit pressurae propter gaudium
quia natus est homo in mundum
16,²² et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis
iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum
et gaudium vestrum nemo tollit a vobis
16,²³ et in illo die me non rogabitis quicquam
CL / III Amen amen dico vobis
si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis
16,²⁴ usque modo non petistis quicquam in nomine meo
petite et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum

16,²⁵CLI / X Haec in proverbii locutus sum vobis
venit hora cum iam non in proverbii loquar vobis
sed palam de Patre adnuntiabo vobis
16,²⁶illo die in nomine meo petetis
et non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis
16,²⁷ipse enim Pater amat vos quia vos me amastis
et credidistis quia ego a Deo exivi
16,²⁸exivi a Patre et veni in mundum
iterum relinquo mundum et vado ad Patrem
16,²⁹dicunt ei discipuli eius
ecce nunc palam loqueris et proverbium nullum dicis
16,³⁰nunc scimus quia scis omnia
et non opus est tibi ut quis te interroget
in hoc credimus quia a Deo existi
16,³¹CLII / IIII Respondit eis Iesus
modo creditis
16,³²ecce venit hora et iam venit
ut dispergamini unusquisque in propria et me solum relinquatis
et non sum solus quia Pater mecum est
16,³³CLIII / X Haec locutus sum vobis ut in me pacem habeatis
in mundo pressuram habetis
sed confidite ego vici mundum
17,¹ haec locutus est Iesus
et sublevatis oculis in caelum dixit
Pater venit hora clarifica Filium tuum
ut Filius tuus clarificet te
17,²sicut dedisti ei potestatem omnis carnis
ut omne quod dedisti ei det eis vitam aeternam
17,³haec est autem vita aeterna ut cognoscant te solum verum Deum et quem misisti Iesum
Christum
17,⁴ego te clarificavi super terram
opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam
17,⁵et nunc clarifica me tu Pater apud te ipsum
claritatem quam habui priusquam mundus esset apud te
17,⁶manifestavi nomen tuum hominibus

quos dedisti mihi de mundo tui erant et mihi eos dedisti
et sermonem tuum servaverunt
17,⁷nunc cognoverunt quia omnia quae dedisti mihi abs te sunt
17,⁸quia verba quae dedisti mihi dedi eis
et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia a te exivi
et crediderunt quia tu me misisti
17,⁹ego pro eis rogo non pro mundo rogo
sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt
17,¹⁰et mea omnia tua sunt et tua mea sunt
et clarificatus sum in eis
17,¹¹et iam non sum in mundo et hii in mundo sunt
et ego ad te venio
Pater sancte conserva eos in nomine tuo quos dedisti mihi
ut sint unum sicut et nos
17,¹²cum essem cum eis ego servabam eos in nomine tuo
quos dedisti mihi custodivi
et nemo ex his perivit nisi filius perditionis
ut scriptura impleatur
17,¹³nunc autem ad te venio
et haec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis
17,¹⁴ego dedi eis sermonem tuum
et mundus odio eos habuit
quia non sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo
17,¹⁵non rogo ut tollas eos de mundo sed ut serves eos ex malo
17,¹⁶de mundo non sunt sicut et ego non sum de mundo
17,¹⁷sanctifica eos in veritate
sermo tuus veritas est
17,¹⁸sicut me misisti in mundum
et ego misi eos in mundum
17,¹⁹et pro eis ego sanctifico me ipsum
ut sint et ipsi sanctificati in veritate
17,²⁰non pro his autem rogo tantum
sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me
17,²¹ut omnes unum sint sicut tu Pater in me et ego in te
ut et ipsi in nobis unum sint

ut mundus credat quia tu me misisti
17,²²et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis
ut sint unum sicut nos unum sumus
17,²³ego in eis et tu in me
ut sint consummati in unum
et cognoscat mundus quia tu me misisti
et dilexisti eos sicut me dilexisti
17,²⁴Pater quos dedisti mihi volo ut ubi ego sum et illi sint mecum
ut videant claritatem meam quam dedisti mihi
quia dilexisti me ante constitutionem mundi
17,²⁵CLIII / III Pater iuste et mundus te non cognovit
ego autem te cognovi
CLV / X Et hii cognoverunt quia tu me misisti
17,²⁶et notum feci eis nomen tuum et notum faciam
ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis
18,¹ CLVI / I Haec cum dixisset Iesus
egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron
ubi erat hortus in quem introivit ipse et discipuli eius
18,²CLVII / X Sciebat autem et Iudas qui tradebat eum ipsum locum
quia frequenter Iesus convenerat illuc cum discipulis suis
18,³CLVIII / I Iudas ergo cum accepisset cohortem
et a pontificibus et Pharisaeis ministros
venit illuc cum lanternis et facibus et armis
18,⁴CLVIII / X Iesus itaque sciens omnia quae ventura erant super eum
processit et dicit eis
quem quaeritis
18,⁵responderunt ei
Iesum Nazarenum
dicit eis Iesus
ego sum
stabat autem et Iudas qui tradebat eum cum ipsis
18,⁶ut ergo dixit eis ego sum
abierunt retrorsum et ceciderunt in terram
18,⁷iterum ergo eos interrogavit
quem quaeritis

illi autem dixerunt
Iesum Nazarenum
18,⁸respondit Iesus
dixi vobis quia ego sum
si ergo me quaeritis sinite hos abire
18,⁹ut impleretur sermo quem dixit
quia quos dedisti mihi non perdi ex ipsis quemquam
18,¹⁰CLX / I Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum
et percussit pontificis servum et abscidit eius auriculam dextram
erat autem nomen servo Malchus
18,¹¹dixit ergo Iesus Petro
mitte gladium in vaginam
CLXI / I Calicem quem dedit mihi Pater non bibam illum
18,¹²CLXII / I Cohors ergo et tribunus et ministri Iudaeorum comprehenderunt Iesum et li-
gaverunt eum
18,¹³CLXIII / X Et adduxerunt eum ad Annam primum
erat enim socer Caiaphae qui erat pontifex anni illius
18,¹⁴erat autem Caiaphas qui consilium dederat Iudaeis
quia expedit unum hominem mori pro populo
18,¹⁵CLXIII / IIII Sequebatur autem Iesum Simon Petrus et alius discipulus
CLXV / X Discipulus autem ille erat notus pontifici
et introivit cum Iesu in atrium pontificis
18,¹⁶CLXVI / I Petrus autem stabat ad ostium foris
CLXVII / X Exivit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici
et dixit ostiariae et introduxit Petrum
18,¹⁷CLXVIII / I Dicit ergo Petro ancilla ostiaria
numquid et tu ex discipulis es hominis istius
dicit ille non sum
18,¹⁸CLXVIII / X Stabant autem servi et ministri ad prunas quia frigus erat et calefiebant
erat autem cum eis et Petrus stans et calefaciens se
18,¹⁹pontifex ergo interrogavit Iesum de discipulis suis et de doctrina eius
18,²⁰CLXX / I Respondit ei Iesus
ego palam locutus sum mundo
ego semper docui in synagoga et in templo quo omnes Iudaei conveniunt
et in occulto locutus sum nihil

18,²¹CLXXI / X Quid me interrogas
interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis
ecce hii sciunt quae dixerim ego
18,²²CLXXII / I Haec autem cum dixisset
unus adsistens ministrorum dedit alapam Iesu dicens
sic respondes pontifici
18,²³CLXXIII / X Respondit ei Iesus
si male locutus sum testimonium perhibe de malo
si autem bene quid me caedis
18,²⁴CLXXIII / I Et misit eum Annas ligatum ad Caiaphan pontificem
18,²⁵CLXXV / I Erat autem Simon Petrus stans et calefaciens se
dixerunt ergo ei
numquid et tu ex discipulis eius es
negavit ille et dixit non sum
18,²⁶dicit unus ex servis pontificis cognatus eius cuius abscidit Petrus auriculam
nonne ego te vidi in horto cum illo
18,²⁷iterum ergo negavit Petrus
et statim gallus cantavit
18,²⁸CLXXVI / I Adducunt ergo Iesum a Caiapha in praetorium
erat autem mane
CLXXVII / X Et ipsi non introierunt in praetorium
ut non contaminarentur sed manducarent pascha
18,²⁹exivit ergo Pilatus ad eos foras et dixit
quam accusationem adfertis adversus hominem hunc
18,³⁰responderunt et dixerunt ei
si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum
18,³¹dixit ergo eis Pilatus
accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum
dixerunt ergo ei Iudaei
nobis non licet interficere quemquam
18,³²ut sermo Iesu impleretur quem dixit significans qua esset morte moriturus
18,³³CLXXVIII / I Introivit ergo iterum in praetorium Pilatus
et vocavit Iesum et dixit ei
tu es rex Iudaeorum
18,³⁴et respondit Iesus

a temet ipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me
18,³⁵CLXXVIII / X Respondit Pilatus
numquid ego Iudaeus sum
gens tua et pontifices tradiderunt te mihi
quid fecisti
18,³⁶respondit Iesus
regnum meum non est de mundo hoc
si ex hoc mundo esset regnum meum
ministri mei decertarent ut non traderer Iudaeis
nunc autem meum regnum non est hinc
18,³⁷CLXXX / I Dixit itaque ei Pilatus
ergo rex es tu
respondit Iesus
tu dicis quia rex sum ego
CLXXXI / X Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testimonium perhibeam
veritati
omnis qui est ex veritate audit meam vocem
18,³⁸dicit ei Pilatus
quid est veritas
et cum hoc dixisset iterum exivit ad Iudaeos
CLXXXII / VIII Et dicit eis
ego nullam invenio in eo causam
18,³⁹CLXXXIII / III Est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in pascha
vultis ergo dimittam vobis regem Iudaeorum
18,⁴⁰CLXXXIII / I Clamaverunt rursus omnes dicentes
non hunc sed Barabban
erat autem Barabbas latro
19,¹ CLXXXV / III Tunc ergo adprehendit Pilatus Iesum et flagellavit
19,²et milites plectentes coronam de spinis inposuerunt capiti eius
et veste purpurea circumdederunt eum
19,³et veniebant ad eum et dicebant
have rex Iudaeorum
et dabant ei alapas
19,⁴CLXXXVI / VIII Exiit iterum Pilatus foras et dicit eis
ecce adduco vobis eum foras

ut cognoscatis quia in eo nullam causam invenio

19,⁵CLXXXVII / IIII Exiit ergo Iesus portans spineam coronam et purpureum vestimentum et dicit eis

ecce homo

19,⁶CLXXXVIII / I Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes

crucifige crucifige

CLXXXVIII / X Dicit eis Pilatus

accipite eum vos et crucifigite

CXC / VIII Ego enim non invenio in eo causam

19,⁷CXCI / X Responderunt ei Iudaei

nos legem habemus et secundum legem debet mori quia Filium Dei se fecit

19,⁸CXCII / IIII Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem magis timuit

19,⁹et ingressus est praetorium iterum et dicit ad Iesum

unde es tu

Iesus autem responsum non dedit ei

19,¹⁰CXCIII / X Dicit ergo ei Pilatus

mihi non loqueris

nescis quia potestatem habeo crucifigere te

et potestatem habeo dimittere te

19,¹¹respondit Iesus

non haberes potestatem adversum me ullam

nisi tibi esset datum desuper

propterea qui tradidit me tibi maius peccatum habet

19,¹²exinde quaerebat Pilatus dimittere eum

Iudaei autem clamabant dicentes

si hunc dimittis non es amicus Caesaris

omnis qui se regem facit contradicit Caesari

19,¹³Pilatus ergo cum audisset hos sermones adduxit foras Iesum

et sedit pro tribunali in locum qui dicitur Lithostrotus

hebraice autem Gabbatha

19,¹⁴erat autem parasceve paschae hora quasi sexta

et dicit Iudaeis

ecce rex vester

19,¹⁵CXCIII / I Illi autem clamabant

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

tolle tolle crucifige eum
CXCIV / X Dixit eis Pilatus
regem vestrum crucifigam
responderunt pontifices
non habemus regem nisi Caesarem
19,¹⁶CXCVI / I Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur
CXCVII / I Susceperunt autem Iesum et eduxerunt
19,¹⁷et baiulans sibi crucem exivit in eum qui dicitur Calvariae locum
hebraice Golgotha 19,¹⁸ubi eum crucifixerunt
CXCVIII / I Et cum eo alios duos hinc et hinc
medium autem Iesum
19,¹⁹CXCVIII / I Scripsit autem et titulum Pilatus et posuit super crucem
erat autem scriptum Iesus Nazarenus rex Iudaeorum
19,²⁰CC / X Hunc ergo titulum multi legerunt Iudaeorum
quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus est Iesus
et erat scriptum hebraice graece et latine
19,²¹dicebant ergo Pilato pontifices Iudaeorum
noli scribere rex Iudaeorum
sed quia ipse dixit rex sum Iudaeorum
19,²²respondit Pilatus
quod scripsi scripsi
19,²³CCI / I Milites ergo cum crucifixissent eum
acceperunt vestimenta eius et fecerunt quattuor partes
unicuique militi partem
et tunicam
erat autem tunica inconsutilis desuper contexta per totum
19,²⁴dixerunt ergo ad invicem
non scindamus eam
sed sortiamur de illa cuius sit
ut scriptura impleatur dicens
partiti sunt vestimenta mea sibi et in vestem meam miserunt sortem
et milites quidem haec fecerunt
19,²⁵CCII / X Stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius
et soror matris eius Maria Cleopae et Maria Magdalene
19,²⁶cum vidisset ergo Iesus matrem et discipulum stantem quem diligebat

dicit matri suae
mulier ecce filius tuus
19,²⁷ deinde dicit discipulo
ecce mater tua
et ex illa hora accepit eam discipulus in sua
19,²⁸ CCIII / IIII Postea sciens Iesus quia iam omnia consummata sunt
ut consummaretur scriptura dicit sitio
19,²⁹ vas ergo positum erat aceto plenum
illi autem spongiam plenam aceto hysopo circumponentes obtulerunt ori eius
19,³⁰ CCIII / I Cum ergo accepisset Iesus acetum dixit
consummatum est
et inclinato capite tradidit spiritum
19,³¹ CCV / X Iudaei ergo quoniam parasceve erat
ut non remanerent in cruce corpora sabbato
erat enim magnus dies ille sabbati
rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur
19,³² venerunt ergo milites
et primi quidem fregerunt crura et alterius qui crucifixus est cum eo
19,³³ ad Iesum autem cum venissent
ut viderunt eum iam mortuum non fregerunt eius crura
19,³⁴ sed unus militum lancea latus eius aperuit
et continuo exivit sanguis et aqua
19,³⁵ et qui vidit testimonium perhibuit
et verum est eius testimonium
et ille scit quia vera dicit ut et vos credatis
19,³⁶ facta sunt enim haec ut scriptura impleatur
os non comminuetis ex eo
19,³⁷ et iterum alia scriptura dicit
videbunt in quem transfixerunt
19,³⁸ CCVI / I Post haec autem rogavit Pilatum Ioseph ab Arimathia
eo quod esset discipulus Iesu
occultus autem propter metum Iudaeorum
ut tolleret corpus Iesu
et permisit Pilatus
venit ergo et tulit corpus Iesu

19,³⁹CCVII / X Venit autem et Nicodemus qui venerat ad Iesum nocte primum
ferens mixturam murrae et aloes quasi libras centum
19,⁴⁰CCVIII / I Acceperunt ergo corpus Iesu et ligaverunt eum linteis cum aromatibus
sicut mos Iudaeis est sepelire
19,⁴¹erat autem in loco ubi crucifixus est hortus
et in horto monumentum novum in quo nondum quisquam positus erat
19,⁴²ibi ergo propter parasceven Iudaeorum quia iuxta erat monumentum posuerunt Iesum
20,¹CCVIII / I Una autem sabbati Maria Magdalene venit mane cum adhuc tenebrae essent
ad monumentum
et videt lapidem sublatum a monumento
20,²CCX / X Cucurrit ergo et venit ad Simonem Petrum et ad alium discipulum quem ama-
bat Iesus
et dicit eis
tulerunt Dominum de monumento et nescimus ubi posuerunt eum
20,³exiit ergo Petrus et ille alius discipulus et venerunt ad monumentum
20,⁴currebant autem duo simul
et ille alius discipulus praecurrit citius Petro
et venit primus ad monumentum
20,⁵et cum se inclinasset videt posita linteamina
non tamen introivit
20,⁶venit ergo Simon Petrus sequens eum
et introivit in monumentum
et videt linteamina posita
20,⁷et sudarium quod fuerat super caput eius
non cum linteaminibus positum
sed separatim involutum in unum locum
20,⁸tunc ergo introivit et ille discipulus qui venerat primus ad monumentum
et vidit et credidit
20,⁹nondum enim sciebant scripturam quia oportet eum a mortuis resurgere
20,¹⁰abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli
20,¹¹CCXI / I Maria autem stabat ad monumentum foris plorans
dum ergo fleret inclinavit se et prospexit in monumentum
20,¹²et vidit duos angelos in albis sedentes
unum ad caput et unum ad pedes ubi positum fuerat corpus Iesu
20,¹³CCXII / X Dicunt ei illi

mulier quid ploras
dicit eis
quia tulerunt Dominum meum et nescio ubi posuerunt eum
20,¹⁴haec cum dixisset conversa est retrorsum
et videt Iesum stantem
et non sciebat quia Iesus est
20,¹⁵dicit ei Iesus
mulier quid ploras quem quaeris
illa existimans quia hortulanus esset dicit ei
domine si tu sustulisti eum dicito mihi ubi posuisti eum et ego eum tollam
20,¹⁶dicit ei Iesus Maria
conversa illa dicit ei
rabboni quod dicitur magister
20,¹⁷dicit ei Iesus
noli me tangere
nondum enim ascendi ad Patrem meum
vade autem ad fratres meos et dic eis
ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum
et Deum meum et Deum vestrum
20,¹⁸venit Maria Magdalene adnuntians discipulis quia vidi Dominum et haec dixit mihi
20,¹⁹CCXIII / VIII Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum
et fores essent clausae ubi erant discipuli propter metum Iudaeorum
venit Iesus et stetit in medio et dicit eis
pax vobis
20,²⁰et hoc cum dixisset ostendit eis manus et latus
CCXIII / X Gavisus sunt ergo discipuli viso Domino
20,²¹dixit ergo eis iterum
pax vobis
sicut misit me Pater et ego mitto vos
20,²²hoc cum dixisset insuflavit et dicit eis
accipite Spiritum Sanctum
20,²³CCXV / VII Quorum remisistis peccata remittuntur eis
quorum retinueritis detenta sunt
20,²⁴CCXVI / X Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur Didymus
non erat cum eis quando venit Iesus

20,²⁵ dixerunt ergo ei alii discipuli
vidimus Dominum
ille autem dixit eis
nisi videro in manibus eius figuram clavorum
et mittam digitum meum in locum clavorum
et mittam manum meam in latus eius non credam
20,²⁶ CCXVII / VIII Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus
et Thomas cum eis
venit Iesus ianuis clausis
et stetit in medio et dixit
pax vobis
20,²⁷ deinde dicit Thomae
infer digitum tuum huc et vide manus meas
et adfer manum tuam et mitte in latus meum
et noli esse incredulus sed fidelis
20,²⁸ CCXVIII / X Respondit Thomas et dixit ei
Dominus meus et Deus meus
20,²⁹ dicit ei Iesus
quia vidisti me credidisti
beati qui non viderunt et crediderunt
20,³⁰ multa quidem et alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum
quae non sunt scripta in libro hoc
20,³¹ haec autem scripta sunt ut credatis quia Iesus est Christus Filius Dei
et ut credentes vitam habeatis in nomine eius
21,¹ CCXVIII / VIII Postea manifestavit se iterum Iesus ad mare Tiberiadis
manifestavit autem sic
21,² erant simul Simon Petrus
et Thomas qui dicitur Didymus
et Nathanahel qui erat a Cana Galilaeae
et filii Zebedaei
et alii ex discipulis eius duo
21,³ dicit eis Simon Petrus
vado pescari
dicunt ei
venimus et nos tecum

et exierunt et ascenderunt in navem
et illa nocte nihil prendiderunt
21,⁴ mane autem iam facto stetit Iesus in litore
non tamen cognoverunt discipuli quia Iesus est
21,⁵ dicit ergo eis Iesus
pueri numquid pulmentarium habetis
responderunt ei non
21,⁶ dixit eis
mittite in dexteram navigii rete et invenietis
miserunt ergo et iam non valebant illud trahere a multitudine piscium
21,⁷ CCXX / X Dicit ergo discipulus ille quem diligebat Iesus Petro
Dominus est
Simon Petrus cum audisset quia Dominus est
tunicam succinxit se
erat enim nudus
et misit se in mare
21,⁸ alii autem discipuli navigio venerunt
non enim longe erant a terra
sed quasi a cubitis ducentis trahentes rete piscium
21,⁹ CCXXI / VIII Ut ergo descenderunt in terram
viderunt prunas positas et piscem superpositum et panem
21,¹⁰ dicit eis Iesus
adferte de piscibus quos prendidistis nunc
21,¹¹ CCXXII / VIII Ascendit Simon Petrus
et traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus
et cum tanti essent non est scissum rete
21,¹² CCXXIII / VIII Dicit eis Iesus
venite prandete
CCXXIII / X Et nemo audebat discentium interrogare eum
tu quis es
scientes quia Dominus esset
21,¹³ CCXXV / VIII Et venit Iesus et accepit panem et dat eis et piscem similiter
21,¹⁴ CCXXVI / X Hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis cum surrexisset a mortuis
21,¹⁵ cum ergo prandissent dicit Simoni Petro Iesus
Simon Iohannis diligis me plus his

dicit ei
etiam Domine tu scis quia amo te
CCXXVII / VIII Dicit ei
pasce agnos meos
21,¹⁶CCXXVIII / X Dicit ei iterum
Simon Iohannis diligis me
ait illi
etiam Domine tu scis quia amo te
CCXXVIII / VIII Dicit ei
pasce agnos meos
21,¹⁷CCXXX / X Dicit ei tertio
Simon Iohannis amas me
contristatus est Petrus quia dixit ei tertio amas me
et dicit ei
Domine tu omnia scis tu scis quia amo te
CCXXXI / VIII Dicit ei
pasce oves meas
21,¹⁸CCXXXII / X Amen amen dico tibi
cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi volebas
cum autem senueris extends manus tuas et alius te cinget et ducet quo non vis
21,¹⁹hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset Deum
et hoc cum dixisset dicit ei
sequere me
21,²⁰conversus Petrus vidit illum discipulum quem diligebat Iesus sequentem
qui et recubuit in cena super pectus eius et dixit Domine quis est qui tradit te
21,²¹hunc ergo cum vidisset Petrus dicit Iesu
Domine hic autem quid
21,²²dicit ei Iesus
si sic eum volo manere donec veniam quid ad te
tu me sequere
21,²³exivit ergo sermo iste in fratres quia discipulus ille non moritur
et non dixit ei Iesus non moritur
sed si sic eum volo manere donec venio quid ad te
21,²⁴hic est discipulus qui testimonium perhibet de his
et scripsit haec

et scimus quia verum est testimonium eius
21,²⁵sunt autem et alia multa quae fecit Iesus
quae si scribantur per singula
nec ipsum arbitror mundum capere eos qui scribendi sunt libros
amen

EXPLICIT EVANGELIUM SECUNDUM
IOHANNEM

INCIPIT LIBER ACTUUM APOSTOLORUM

1,¹ Primum quidem sermonem feci de omnibus o Theophile
quae coepit Iesus facere et docere
1,² usque in diem qua praeciens apostolis per Spiritum Sanctum quos elegit adsumptus est
1,³ quibus et praebuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis
per dies quadraginta
apparens eis et loquens de regno Dei
1,⁴ et convescens praecepit eis ab Hierosolymis ne discederent
sed expectarent promissionem Patris
quam audistis per os meum
1,⁵ quia Iohannes quidem baptizavit aqua
vos autem baptizabimini Spiritu Sancto
non post multos hos dies
1,⁶ igitur qui convenerant interrogabant eum dicentes
Domine si in tempore hoc restitues regnum Israhel
1,⁷ dixit autem eis
non est vestrum nosse tempora vel momenta
quae Pater posuit in sua potestate
1,⁸ sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos
et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Iudaea et Samaria
et usque ad ultimum terrae
1,⁹ et cum haec dixisset
videntibus illis elevatus est
et nubes suscepit eum ab oculis eorum
1,¹⁰ cumque intuerentur in caelum eunte illo
ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis
1,¹¹ qui et dixerunt
viri galilaei quid statis aspicientes in caelum
hic Iesus qui adsumptus est a vobis in caelum
sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum
1,¹² tunc reversi sunt Hierosolymam a monte qui vocatur Oliveti
qui est iuxta Hierusalem sabbati habens iter

1,¹³et cum introissent in cenaculum ascenderunt ubi manebant

Petrus et Iohannes

Iacobus et Andreas

Philippus et Thomas

Bartholomeus et Mattheus

Iacobus Alpei et Simon Zelotes et Iudas Iacobi

1,¹⁴hii omnes erant perseverantes unianimiter in oratione cum mulieribus
et Maria matre Iesu et fratribus eius

1,¹⁵et in diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit
erat autem turba nominum simul fere centum viginti

1,¹⁶viri fratres

oportet impleri scripturam quam praedixit Spiritus Sanctus per os David
de Iuda qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Iesum

1,¹⁷quia connumeratus erat in nobis
et sortitus est sortem ministerii huius

1,¹⁸et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis
et suspensus crepuit medius

et diffusa sunt omnia viscera eius

1,¹⁹et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem
ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemach
hoc est ager Sanguinis

1,²⁰scriptum est enim in libro Psalmorum
fiat commoratio eius deserta et non sit qui inhabitet in ea
et episcopatum eius accipiat alius

1,²¹oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt
in omni tempore quo intravit et exivit inter nos Dominus Iesus

1,²²incipiens a baptisate Iohannis usque in diem qua adsumptus est a nobis
testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis

1,²³et statuerunt duos

Ioseph qui vocabatur Barsabban qui cognominatus est Iustus
et Matthiam

1,²⁴et orantes dixerunt

tu Domine qui corda nosti omnium
ostende quem elegeris ex his duobus unum

1,²⁵accipere locum ministerii huius et apostolatus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

de quo praevaricatus est Iudas ut abiret in locum suum
1,⁶et dederunt sortes eis
et cecidit sors super Matthiam
et adnumeratus est cum undecim apostolis
2,¹ et cum conplerentur dies pentecostes
erant omnes pariter in eodem loco
2,²et factus est repente de caelo sonus
tamquam advenientis spiritus vehementis
et replevit totam domum ubi erant sedentes
2,³et apparuerunt illis dispersitae linguae tamquam ignis
seditque supra singulos eorum
2,⁴et repleti sunt omnes Spiritu Sancto
et coeperunt loqui aliis linguis
prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis
2,⁵erant autem in Hierusalem habitantes Iudaei viri religiosi ex omni natione quae sub caelo
sunt
2,⁶facta autem hac voce
convenit multitudo et mente confusa est
quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes
2,⁷stupebant autem omnes et mirabantur dicentes
nonne omnes ecce isti qui loquuntur Galilaei sunt
2,⁸et quomodo nos audivimus unusquisque lingua nostra in qua nati sumus
2,⁹Parthi et Medi et Elamitae
et qui habitant Mesopotamiam
et Iudaeam et Cappadociam
Pontum et Asiam 2,¹⁰Frygiam et Pamphiliam
Aegyptum et partes Lybiae quae est circa Cyrenen
et advenae romani
2,¹¹Iudaei quoque et proselyti
Cretes et Arabes
audivimus loquentes eos nostris linguis magnalia Dei
2,¹²stupebant autem omnes et mirabantur ad invicem dicentes
quidnam hoc vult esse
2,¹³alii autem inridentes dicebant
quia musto pleni sunt isti

2,¹⁴stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam et locutus est eis
viri iudaei et qui habitatis Hierusalem universi
hoc vobis notum sit et auribus percipite verba mea
2,¹⁵non enim sicut vos aestimatis hii ebrii sunt
cum sit hora diei tertia
2,¹⁶sed hoc est quod dictum est per prophetam Iohel
2,¹⁷et erit in novissimis diebus dicit Dominus
effundam de Spiritu meo super omnem carnem
et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae
et iuvenes vestri visiones videbunt
et seniores vestri somnia somniabunt
2,¹⁸et quidem super servos meos et super ancillas meas
in diebus illis effundam de Spiritu meo et prophetabunt
2,¹⁹et dabo prodigia in caelo sursum et signa in terra deorsum
sanguinem et ignem et vaporem fumi
2,²⁰sol convertetur in tenebras et luna in sanguinem
antequam veniat dies Domini magnus et manifestus
2,²¹et erit omnis quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit
2,²²viri israhelitae audite verba haec
Iesum Nazarenum virum adprobatum a Deo in vobis
virtutibus et prodigiis et signis quae fecit per illum Deus in medio vestri sicut vos scitis
2,²³hunc definito consilio et praescientia Dei
traditum per manus iniquorum adfigentes interemistis
2,²⁴quem Deus suscitavit solutis doloribus inferni
iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo
2,²⁵David enim dicit in eum
providebam Dominum coram me semper
quoniam a dextris meis est ne commovear
2,²⁶propter hoc laetatum est cor meum et exultavit lingua mea
insuper et caro mea requiescet in spe
2,²⁷quoniam non derelinques animam meam in inferno
neque dabis Sanctum tuum videre corruptionem
2,²⁸notas fecisti mihi vias vitae
replebis me iucunditate cum facie tua
2,²⁹viri fratres

liceat audenter dicere ad vos de patriarcha David
quoniam et defunctus est et sepultus est
et sepulchrum eius est apud nos usque in hodiernum diem
2,³⁰propheta igitur cum esset
et sciret quia iureiurando iurasset illi Deus
de fructu lumbi eius sedere super sedem eius
2,³¹providens locutus est de resurrectione Christi
quia neque derelictus est in inferno
neque caro eius vidit corruptionem
2,³²hunc Iesum resuscitavit Deus
cui omnes nos testes sumus
2,³³dextera igitur Dei exaltatus
et promissione Spiritus Sancti accepta a Patre effudit
hunc quem vos videtis et audistis
2,³⁴non enim David ascendit in caelos
dicit autem ipse
dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis
2,³⁵donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum
2,³⁶certissime ergo sciat omnis domus Israhel
quia et Dominum eum et Christum Deus fecit
hunc Iesum quem vos crucifixistis
2,³⁷his auditis compuncti sunt corde
et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apostolos
quid faciemus viri fratres
2,³⁸Petrus vero ad illos
paenitentiam inquit agite
et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum
vestrorum
et accipietis donum Sancti Spiritus
2,³⁹vobis enim est repromissio et filiis vestris et omnibus qui longe sunt
quoscumque advocaverit Dominus Deus noster
2,⁴⁰aliis etiam verbis pluribus testificatus est
et exhortabatur eos dicens
salvamini a generatione ista prava
2,⁴¹qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt

et adpositae sunt in illa die animae circiter tria milia
2,⁴²erant autem perseverantes in doctrina apostolorum
et communicatione fractionis panis et orationibus
2,⁴³ fiebat autem omni animae timor
multa quoque prodigia et signa per apostolos fiebant in Hierusalem
et metus erat magnus in universis
2,⁴⁴omnes etiam qui credebant erant pariter
et habebant omnia communia
2,⁴⁵ possessiones et substantias vendebant
et dividebant illa omnibus prout cuique opus erat
2,⁴⁶ cotidie quoque perdurantes unianimiter in templo
et frangentes circa domos panem sumebant cibum
cum exultatione et simplicitate cordis 2,⁴⁷ conlaudantes Deum
et habentes gratiam ad omnem plebem
Dominus autem augebat qui salvi fierent cotidie in id ipsum
3,¹ Petrus autem et Iohannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam
3,² et quidam vir qui erat claudus ex utero matris suae baiulabatur
quem ponebant cotidie ad portam templi quae dicitur Speciosa
ut peteret elemosynam ab introeuntibus in templum
3,³ is cum vidisset Petrum et Iohannem incipientes introire in templum
rogabat ut elemosynam acciperet
3,⁴ intuens autem in eum Petrus cum Iohanne dixit
respice in nos
3,⁵ at ille intendebat in eos
sperans se aliquid accepturum ab eis
3,⁶ Petrus autem dixit
argentum et aurum non est mihi
quod autem habeo hoc tibi do
in nomine Iesu Christi Nazareni surge et ambula
3,⁷ et adprehensa ei manu dextera adlevavit eum
et protinus consolidatae sunt bases eius et plantae
3,⁸ et exiliens stetit et ambulabat
et intravit cum illis in templum
ambulans et exiliens et laudans Dominum
3,⁹ et vidit omnis populus eum ambulantem et laudantem Deum

3,¹⁰cognoscebant autem illum quoniam ipse erat qui ad elemosynam sedebat ad Speciosam
portam templi
et impleti sunt stupore et extasi
in eo quod contigerat illi
3,¹¹cum teneret autem Petrum et Iohannem
concurrit omnis populus ad eos
ad porticum qui appellatur Salomonis stupentes
3,¹²videns autem Petrus respondit ad populum
viri israhelitae quid miramini in hoc
aut nos quid intuemini
quasi nostra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare
3,¹³Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob
Deus patrum nostrorum glorificavit Filium suum Iesum
quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem Pilati
iudicante illo dimitti
3,¹⁴vos autem sanctum et iustum negastis
et petistis virum homicidam donari vobis
3,¹⁵auctorem vero vitae interfecistis
quem Deus suscitavit a mortuis
cuius nos testes sumus
3,¹⁶et in fide nominis eius
hunc quem videtis et nostis confirmavit nomen eius
et fides quae per eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum
3,¹⁷et nunc fratres
scio quia per ignorantiam fecistis sicut et principes vestri
3,¹⁸Deus autem quae praenuntiavit per os omnium prophetarum pati Christum suum im-
plevit sic
3,¹⁹paenitemini igitur et convertimini ut deleantur vestra peccata
3,²⁰ut cum venerint tempora refrigerii a conspectu Domini
et miserit eum qui praedicatus est vobis Iesum Christum
3,²¹quem oportet caelum quidem suscipere usque in tempora restitutionis omnium quae
locutus est Deus
per os sanctorum suorum a saeculo prophetarum
3,²²Moses quidem dixit
quia prophetam vobis suscitabit Dominus Deus vester de fratribus vestris

tamquam me ipsum audietis
iuxta omnia quaecumque locutus fuerit vobis
3,²³erit autem omnis anima quae non audierit prophetam illum exterminabitur de plebe
3,²⁴et omnes prophetae a Samuhel et deinceps qui locuti sunt et adnuntiaverunt dies istos
3,²⁵vos estis filii prophetarum
et testamenti quod disposuit Deus ad patres vestros dicens ad Abraham
et in semine tuo benedicentur omnes familiae terrae
3,²⁶vobis primum Deus suscitans Filium suum
misit eum benedicientem vobis
ut convertat se unusquisque a nequitia sua
4,¹ loquentibus autem illis ad populum
supervenerunt sacerdotes et magistratus templi et Sadducae
4,²dolentes quod docerent populum
et adnuntiarent in Iesu resurrectionem ex mortuis
4,³et iniecerunt in eis manus et posuerunt eos in custodiam in crastinum
erat enim iam vespera
4,⁴multi autem eorum qui audierant verbum crediderunt
et factus est numerus virorum quinque milia
4,⁵factum est autem in crastinum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribae
in Hierusalem
4,⁶et Annas princeps sacerdotum et Caiphas et Iohannes et Alexander
et quotquot erant de genere sacerdotali
4,⁷et statuentes eos in medio interrogabant
in qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos
4,⁸tunc Petrus repletus Spiritu Sancto dixit ad eos
principes populi et seniores
4,⁹si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi
in quo iste salvus factus est
4,¹⁰notum sit omnibus vobis et omni plebi Israhel
quia in nomine Iesu Christi Nazareni quem vos crucifixistis
quem Deus suscitavit a mortuis
in hoc iste adstat coram vobis sanus
4,¹¹hic est lapis qui reprobatus est a vobis aedificantibus
qui factus est in caput anguli
4,¹²et non est in alio aliquo salus

nec enim nomen aliud est sub caelo datum hominibus
in quo oportet nos salvos fieri
4,¹³videntes autem Petri constantiam et Iohannis
comperto quod homines essent sine litteris et idiotae admirabantur
et cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant
4,¹⁴hominem quoque videntes stantem cum eis qui curatus fuerat
nihil poterant contradicere
4,¹⁵iusserunt autem eos foras extra concilium secedere
et conferebant ad invicem 4,¹⁶dicentes
quid faciemus hominibus istis
quoniam quidem notum signum factum est per eos
omnibus habitantibus in Hierusalem manifestum et non possumus negare
4,¹⁷sed ne amplius divulgetur in populum
comminemur eis ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum
4,¹⁸et vocantes eos denuntiaverunt ne omnino loquerentur neque docerent in nomine Iesu
4,¹⁹Petrus vero et Iohannes respondentes dixerunt ad eos
si iustum est in conspectu Dei vos potius audire quam Deum iudicate
4,²⁰non enim possumus quae vidimus et audivimus non loqui
4,²¹at illi comminantes dimiserunt eos
non invenientes quomodo punirent eos propter populum
quia omnes clarificabant Deum in eo quod acciderat
4,²²annorum enim erat amplius quadraginta homo in quo factum erat signum istud sanitatis
4,²³dimissi autem venerunt ad suos
et adnuntiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent
4,²⁴qui cum audissent unanimiter levaverunt vocem ad Deum et dixerunt
Domine tu qui fecisti caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt
4,²⁵qui Spiritu Sancto per os patris nostri David pueri tui dixisti
quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania
4,²⁶adstiterunt reges terrae et principes convenerunt in unum
adversus Dominum et adversus Christum eius
4,²⁷convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Iesum quem
unxisti
Herodes et Pontius Pilatus cum gentibus et populis Israhel
4,²⁸facere quae manus tua et consilium decreverunt fieri
4,²⁹et nunc Domine respice in minas eorum

et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum
4,³⁰in eo cum manum tuam extendas
sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti Filii tui Iesu
4,³¹et cum orassent motus est locus in quo erant congregati
et repleti sunt omnes Spiritu Sancto
et loquebantur verbum Dei cum fiducia
4,³²multitudinis autem credentium erat cor et anima una
nec quisquam eorum quae possidebant aliquid suum esse dicebat
sed erant illis omnia communia
4,³³et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Iesu Christi Domini
et gratia magna erat in omnibus illis
4,³⁴neque enim quisquam egens erat inter illos
quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant
vendentes adferebant pretia eorum quae vendebant
4,³⁵et ponebant ante pedes apostolorum
dividebantur autem singulis prout cuique opus erat
4,³⁶Ioseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis
quod est interpretatum Filius consolationis
Levites Cyprius genere
4,³⁷cum haberet agrum vendidit illum et adtulit pretium et posuit ante pedes apostolorum
5,¹ vir autem quidam nomine Ananias cum Saffira uxore sua
vendidit agrum 5,²et fraudavit de pretio agri conscia uxore sua
et adferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit
5,³dixit autem Petrus
Anania cur temptavit Satanias cor tuum mentiri te Spiritui Sancto
et fraudare de pretio agri
5,⁴nonne manens tibi manebat
et venundatum in tua erat potestate
quare posuisti in corde tuo hanc rem
non es mentitus hominibus sed Deo
5,⁵audiens autem Ananias haec verba cecidit et exspiravit
et factus est timor magnus in omnes qui audierant
5,⁶surgentes autem iuvenes amoverunt eum
et efferentes sepelierunt
5,⁷factum est autem quasi horarum trium spatium

et uxor ipsius nesciens quod factum fuerat introiit
5,⁸respondit autem ei Petrus
dic mihi si tanti agrum vendidistis
at illa dixit etiam tanti
5,⁹Petrus autem ad eam
quid utique convenit vobis temptare Spiritum Domini
ecce pedes eorum qui sepelierunt virum tuum ad ostium et efferent te
5,¹⁰confestim cecidit ante pedes eius et exspiravit
intranses autem iuvenes invenerunt illam mortuam
et extulerunt et sepelierunt ad virum suum
5,¹¹et factus est timor magnus in universa ecclesia
et in omnes qui audierunt haec
5,¹²per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe
et erant unanimitate omnes in porticu Salomonis
5,¹³ceterorum autem nemo audebat coniungere se illis
sed magnificabat eos populus
5,¹⁴magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum
5,¹⁵ita ut in plateas eicerent infirmos et ponerent in lectulis et grabattis
ut veniente Petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum
5,¹⁶concorrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Hierusalem
adferentes aegros et vexatos ab spiritibus inmundis qui curabantur omnes
5,¹⁷exurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant
quae est heresis Sadducaeorum
repleti sunt zelo
5,¹⁸et iniecerunt manus in apostolos
et posuerunt illos in custodia publica
5,¹⁹angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris
et educens eos dixit
5,²⁰ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitae huius
5,²¹qui cum audissent intraverunt diluculo in templum et docebant
adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum eo erant
convocaverunt concilium et omnes seniores filiorum Israhel
et miserunt in carcerem ut adducerentur
5,²²cum venissent autem ministri et aperto carcere non invenissent illos
reversi nuntiaverunt 5,²³dicentes

carcerem quidem invenimus clausum cum omni diligentia
et custodes stantes ad ianuas
aperientes autem neminem intus invenimus
5,²⁴ut audierunt autem hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum
ambigebant de illis quidnam fieret
5,²⁵adveniens autem quidam nuntiavit eis
quia ecce viri quos posuistis in carcere
sunt in templo stantes et docentes populum
5,²⁶tunc abiit magistratus cum ministris et adduxit illos sine vi
timebant enim populum ne lapidarentur
5,²⁷et cum adduxissent illos statuerunt in concilio
et interrogavit eos princeps sacerdotum 5,²⁸dicens
praecipiendo praecepimus vobis ne doceretis in nomine isto
et ecce replestis Hierusalem doctrina vestra
et vultis inducere super nos sanguinem hominis istius
5,²⁹respondens autem Petrus et apostoli dixerunt
oboedire oportet Deo magis quam hominibus
5,³⁰Deus patrum nostrorum suscitavit Iesum
quem vos interemistis suspendentes in ligno
5,³¹hunc Deus principem et salvatorem exaltavit dextera sua
ad dandam paenitentiam Israhel et remissionem peccatorum
5,³²et nos sumus testes horum verborum
et Spiritus Sanctus quem dedit Deus omnibus oboedientibus sibi
5,³³haec cum audissent dissecabantur et cogitabant interficere illos
5,³⁴surgens autem quidam in concilio Pharisaeus nomine Gamaliel
legis doctor honorabilis universae plebi
iussit foras ad breve homines fieri
5,³⁵dixitque ad illos
viri israhelitae attendite vobis super hominibus istis quid acturi sitis
5,³⁶ante hos enim dies extitit Theodas dicens esse se aliquem
cui consensit virorum numerus circiter quadringentorum
qui occisus est
et omnes quicumque credebant ei dissipati sunt
et redactus est ad nihilum
5,³⁷post hunc extitit Iudas Galilaeus in diebus professionis

et avertit populum post se
et ipse periit
et omnes quotquot consenserunt ei dispersi sunt
5,³⁸et nunc itaque dico vobis
discedite ab hominibus istis et sinite illos
quoniam si est ex hominibus consilium hoc aut opus dissolvetur
5,³⁹si vero ex Deo est non poteritis dissolvere eos
ne forte et Deo repugnare inveniamini
consenserunt autem illi
5,⁴⁰et convocantes apostolos caesis denuntiaverunt ne loquerentur in nomine Iesu
et dimiserunt eos
5,⁴¹et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii
quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati
5,⁴²omni autem die in templo et circa domos non cessabant docentes
et evangelizantes Christum Iesum
6,¹ in diebus autem illis crescente numero discipulorum
factus est murmur Graecorum adversus Hebraeos
eo quod dispicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum
6,²convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt
non est aequum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis
6,³considerate ergo fratres viros ex vobis boni testimonii septem plenos Spiritu et sapientia
quos constituamus super hoc opus
6,⁴nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus
6,⁵et placuit sermo coram omni multitudine
et elegerunt Stephanum virum plenum fide et Spiritu Sancto
et Philippum et Prochorum
et Nicanorem et Timonem
et Parmenam et Nicolaum advenam Antiochenum
6,⁶hos statuerunt ante conspectum apostolorum
et orantes inposuerunt eis manus
6,⁷et verbum Dei crescebat
et multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde
multa etiam turba sacerdotum oboediebat fidei
6,⁸Stephanus autem plenus gratia et fortitudine
faciebat prodigia et signa magna in populo

6,⁹surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellatur Libertinorum et Cyrenensium et
Alexandrinorum
et eorum qui erant a Cilicia et Asia
disputantes cum Stephano
6,¹⁰et non poterant resistere sapientiae et Spiritui quo loquebatur
6,¹¹tunc submiserunt viros qui dicerent
se audisse eum dicentem verba blasphemiae in Mosen et Deum
6,¹²commoverunt itaque plebem et seniores et scribas
et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium
6,¹³et statuerunt testes falsos dicentes
homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem
6,¹⁴audivimus enim eum dicentem
quoniam Iesus Nazarenus hic destruet locum istum
et mutabit traditiones quas tradidit nobis Moses
6,¹⁵et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio
viderunt faciem eius tamquam faciem angeli
7,¹dixit autem princeps sacerdotum
si haec ita se habent
7,²qui ait
viri fratres et patres audite
Deus gloriae apparuit patri nostro Abraham cum esset in Mesopotamiam
priusquam moraretur in Charram
7,³et dixit ad illum
exi de terra tua et de cognatione tua
et veni in terram quam tibi monstravero
7,⁴tunc exiit de terra Chaldeorum et habitavit in Charram
et inde postquam mortuus est pater eius
transtulit illum in terram istam in qua nunc vos habitatis
7,⁵et non dedit illi hereditatem in ea nec passum pedis
et repromisit dare illi eam in possessionem
et semini eius post ipsum
cum non haberet filium
7,⁶locutus est autem Deus
quia erit semen eius accola in terra aliena
et servituti eos subicient

et male tractabunt eos annis quadringentis
7,⁷et gentem cui servierint iudicabo ego dixit Deus
et post haec exhibunt et deservient mihi in loco isto
7,⁸et dedit illi testamentum circumcisionis
et sic genuit Isaac
et circumcidit eum die octava
et Isaac Iacob
et Iacob duodecim patriarchas
7,⁹et patriarchae aemulantes Ioseph vendiderunt in Aegyptum
et erat Deus cum eo
7,¹⁰et eripuit eum ex omnibus tribulationibus eius
et dedit ei gratiam et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Aegypti
et constituit eum praepositum super Aegyptum et super omnem domum suam
7,¹¹venit autem fames in universam Aegyptum et Chanaan et tribulatio magna
et non inveniebant cibos patres nostri
7,¹²cum audisset autem Iacob esse frumentum in Aegypto
misit patres nostros primum
7,¹³et in secundo cognitus est Ioseph a fratribus suis
et manifestatum est Pharaoni genus eius
7,¹⁴mittens autem Ioseph accersivit Iacob patrem suum
et omnem cognationem in animabus septuaginta quinque
7,¹⁵et descendit Iacob in Aegyptum
et defunctus est ipse et patres nostri
7,¹⁶et translati sunt in Sychem
et positi sunt in sepulchro quod emit Abraham pretio argenti a filiis Emmor filii Sychem
7,¹⁷cum adpropinquaret autem tempus repromissionis quam confessus erat Deus Abrahae
crevit populus et multiplicatus est in Aegypto
7,¹⁸quoadusque surrexit rex alius in Aegypto qui non sciebat Ioseph
7,¹⁹hic circumveniens genus nostrum adflixit patres
ut exponerent infantes suos ne vivificarentur
7,²⁰eodem tempore natus est Moses et fuit gratus Deo
qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui
7,²¹exposito autem illo
sustulit eum filia Pharaonis
et enutrivit eum sibi in filium

7,²²et eruditus est Moses omni sapientia Aegyptiorum
et erat potens in verbis et in operibus suis
7,²³cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus
ascendit in cor eius ut visitaret fratres suos filios Israhel
7,²⁴et cum vidisset quendam iniuriam patientem vindicavit illum
et fecit ultionem ei qui iniuriam sustinebat
percusso Aegyptio
7,²⁵existimabat autem intellegere fratres quoniam Deus per manum ipsius daret salutem illis
at illi non intellexerunt
7,²⁶sequenti vero die apparuit illis litigantibus
et reconciliabat eos in pacem dicens
viri fratres estis ut quid nocetis alterutrum
7,²⁷qui autem iniuriam faciebat proximo reppulit eum dicens
quis te constituit principem et iudicem super nos
7,²⁸numquid interficere me tu vis quemadmodum interfecisti heri Aegyptium
7,²⁹fugit autem Moses in verbo isto
et factus est advena in terra Madiam
ubi generavit filios duos
7,³⁰et expletis annis quadraginta
apparuit illi in deserto montis Sina angelus in igne flammae rubi
7,³¹Moses autem videns admiratus est visum
et accedente illo ut consideraret facta est vox Domini
7,³²ego Deus patrum tuorum
Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob
tremefactus autem Moses non audebat considerare
7,³³dixit autem illi Dominus
solve calciamentum pedum tuorum
locus enim in quo stas terra sancta est
7,³⁴videns vidi adflictionem populi mei qui est in Aegypto
et gemitum eorum audivi et descendi liberare eos
et nunc veni et mittam te in Aegyptum
7,³⁵hunc Mosen quem negaverunt dicentes
quis te constituit principem et iudicem
hunc Deus principem et redemptorem misit cum manu angeli qui apparuit illi in rubo
7,³⁶hic eduxit illos faciens prodigia et signa

in terra Aegypti et in Rubro mari et in deserto annis quadraginta
7,³⁷hic est Moses qui dixit filiis Israhel
prophetam vobis suscitabit Deus de fratribus vestris tamquam me
7,³⁸hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte Sina
et cum patribus nostris
qui accepit verba vitae dare nobis
7,³⁹cui noluerunt oboedire patres nostri
sed reppulerunt et aversi sunt cordibus suis in Aegyptum
7,⁴⁰dicentes ad Aaron
fac nobis deos qui praecedant nos
Moses enim hic qui eduxit nos de terra Aegypti nescimus quid factum sit ei
7,⁴¹et vitulum fecerunt in illis diebus
et obtulerunt hostiam simulacro
et laetabantur in operibus manuum suarum
7,⁴²convertit autem Deus et tradidit eos servire militiae caeli
sicut scriptum est in libro Prophetarum
numquid victimas aut hostias obtulistis mihi annis quadraginta in deserto domus Israhel
7,⁴³et suscepistis tabernaculum Moloch
et sidus dei vestri Rempham
figuras quas fecistis adorare eas
et transferam vos trans Babylonem
7,⁴⁴tabernaculum testimonii fuit patribus nostris in deserto
sicut disposuit loquens ad Mosen
ut faceret illud secundum formam quam viderat
7,⁴⁵quod et induxerunt suscipientes patres nostri cum Iesu
in possessionem gentium quas expulit Deus a facie patrum nostrorum
usque in diebus David 7,⁴⁶qui invenit gratiam ante Deum
et petiit ut inveniret tabernaculum Deo Iacob
7,⁴⁷Salomon autem aedificavit illi domum
7,⁴⁸sed non Excelsus in manufactis habitat
sicut propheta dicit
7,⁴⁹caelum mihi sedis est
terra autem scabillum pedum meorum
quam domum aedificabitis mihi dicit Dominus
aut quis locus requietionis meae est

7,⁵⁰ nonne manus mea fecit haec omnia
7,⁵¹ dura cervice et incircumcisi cordibus et auribus
vos semper Spiritui Sancto resistitis
sicut patres vestri et vos
7,⁵² quem prophetarum non sunt persecuti patres vestri
et occiderunt eos qui praenuntiabant de adventu Iusti
cuius vos nunc proditores et homicidae fuistis
7,⁵³ qui accepistis legem in dispositionem angelorum et non custodistis
7,⁵⁴ audientes autem haec dissecabantur cordibus suis
et stridebant dentibus in eum
7,⁵⁵ cum autem esset plenus Spiritu Sancto
intendens in caelum vidit gloriam Dei
et Iesum stantem a dextris Dei et ait
ecce video caelos apertos
et Filium hominis a dextris stantem Dei
7,⁵⁶ exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas
et impetum fecerunt unianimiter in eum
7,⁵⁷ et eicientes eum extra civitatem lapidabant
et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur Saulus
7,⁵⁸ et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem
Domine Iesu suscipe spiritum meum
7,⁵⁹ positus autem genibus clamavit voce magna
Domine ne statuas illis hoc peccatum
et cum hoc dixisset obdormivit
Saulus autem erat consentiens neci eius
8,¹ facta est autem in illa die persecutio magna in ecclesia quae erat Hierosolymis
et omnes dispersi sunt per regiones Iudaeae et Samariae
praeter apostolos
8,² curaverunt autem Stephanum viri timorati
et fecerunt planctum magnum super illum
8,³ Saulus vero devastabat ecclesiam
per domos intrans et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam
8,⁴ igitur qui dispersi erant pertransiebant evangelizantes verbum
8,⁵ Philippus autem descendens in civitatem Samariae praedicabat illis Christum
8,⁶ intendebant autem turbae his quae a Philippo dicebantur

unianimiter audientes et videntes signa quae faciebat
8,⁷multi enim eorum qui habebant spiritus inmundos clamantes voce magna exiebant
multi autem paralytici et claudi curati sunt
8,⁸factum est ergo magnum gaudium in illa civitate
8,⁹vir autem quidam nomine Simon
qui ante fuerat in civitate magus
seducens gentem Samariae dicens esse se aliquem magnum
8,¹⁰cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum dicentes
hic est virtus Dei quae vocatur Magna
8,¹¹adtebant eum propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos
8,¹²cum vero credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei et nomine Iesu Christi
baptizabantur viri ac mulieres
8,¹³tunc Simon et ipse credidit
et cum baptizatus esset adhaerebat Philippo
videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur
8,¹⁴cum autem audissent apostoli qui erant Hierosolymis quia recepit Samaria verbum Dei
miserunt ad illos Petrum et Iohannem
8,¹⁵qui cum venissent oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum Sanctum
8,¹⁶nondum enim in quemquam illorum venerat
sed baptizati tantum erant in nomine Domini Iesu
8,¹⁷tunc inponebant manus super illos et accipiebant Spiritum Sanctum
8,¹⁸cum vidisset autem Simon quia per inpositionem manus apostolorum daretur Spiritus
Sanctus
obtulit eis pecuniam 8,¹⁹dicens
date et mihi hanc potestatem ut cuicumque inposuero manus accipiat Spiritum Sanctum
Petrus autem dixit ad eum
8,²⁰pecunia tua tecum sit in perditionem
quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri
8,²¹non est tibi pars neque sors in sermone isto
cor enim tuum non est rectum coram Deo
8,²²paenitentiam itaque age ab hac nequitia tua
et roga Deum si forte remittatur tibi haec cogitatio cordis tui
8,²³in felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse
8,²⁴respondens autem Simon dixit
precamini vos pro me ad Dominum

ut nihil veniat super me horum quae dixistis
8,²⁵ et illi quidem testificati et locuti verbum Domini rediebant Hierosolymam
et multis regionibus Samaritanorum evangelizabant
8,²⁶ angelus autem Domini locutus est ad Philippum dicens
surge et vade contra meridianum
ad viam quae descendit ab Hierusalem in Gazam
haec est deserta
8,²⁷ et surgens abiit
et ecce vir aethiops eunuchus potens Candacis reginae Aethiopum
qui erat super omnes gazas eius
venerat adorare in Hierusalem
8,²⁸ et revertebatur sedens super currum suum legensque prophetam Esaiam
8,²⁹ dixit autem Spiritus Philippo
accede et adiunge te ad currum istum
8,³⁰ accurrens autem Philippus audivit illum legentem Esaiam prophetam et dixit
putasne intellegis quae legis
8,³¹ qui ait
et quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi
rogavitque Philippum ut ascenderet et sederet secum
8,³² locus autem scripturae quam legebat erat hic
tamquam ovis ad occisionem ductus est
et sicut agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum
8,³³ in humilitate iudicium eius sublatum est
generationem illius quis enarrabit
quoniam tollitur de terra vita eius
8,³⁴ respondens autem eunuchus Philippo dixit
obsecro te de quo propheta dicit hoc
de se an de alio aliquo
8,³⁵ aperiens autem Philippus os suum
et incipiens ab scriptura ista evangelizavit illi Iesum
8,³⁶ et dum irent per viam venerunt ad quandam aquam
et ait eunuchus
ecce aqua quid prohibet me baptizari
8,³⁷
8,³⁸ et iussit stare currum

et descenderunt uterque in aquam Philippus et eunuchus
et baptizavit eum
8,³⁹cum autem ascendissent de aqua Spiritus Domini rapuit Philippum
et amplius non vidit eum eunuchus
ibat enim per viam suam gaudens
8,⁴⁰Philippus autem inventus est in Azoto
et pertransiens evangelizabat civitatibus cunctis donec veniret Caesaream
9,¹ Saulus autem adhuc inspirans minarum et caedis in discipulos Domini
accessit ad principem sacerdotum
9,²et petiit ab eo epistulas in Damascum ad synagogas
ut si quos invenisset huius viae viros ac mulieres
vinctos perduceret in Hierusalem
9,³et cum iter faceret contigit ut adpropinquaret Damasco
et subito circumfulsit eum lux de caelo
9,⁴et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi
Saule Saule quid me persequeris
9,⁵qui dixit quis es Domine
et ille
ego sum Iesus quem tu persequeris
9,⁶
9,⁷sed surge et ingredere civitatem
et dicetur tibi quid te oporteat facere
viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti
audientes quidem vocem neminem autem videntes
9,⁸surrexit autem Saulus de terra
apertisque oculis nihil videbat
ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum
9,⁹et erat tribus diebus non videns et non manducavit neque bibit
9,¹⁰erat autem quidam discipulus Damasci nomine Ananias
et dixit ad illum in visu Dominus Anania
at ille ait
ecce ego Domine
9,¹¹et Dominus ad illum
surgens vade in vicum qui vocatur Rectus
et quaere in domo Iudae Saulum nomine Tarsensem

ecce enim orat

9,¹²et vidit virum Ananiam nomine introeuntem et inponentem sibi manus ut visum recipiat

9,¹³respondit autem Ananias

Domine audivi a multis de viro hoc quanta mala sanctis tuis fecerit in Hierusalem

9,¹⁴et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui invocant nomen
tuum

9,¹⁵dixit autem ad eum Dominus

vade quoniam vas electionis est mihi iste

ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israhel

9,¹⁶ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati

9,¹⁷et abiit Ananias et introivit in domum

et inponens ei manus dixit

Saule frater

Dominus misit me Iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas

ut videas et implearis Spiritu Sancto

9,¹⁸et confestim ceciderunt ab oculis eius tamquam squamae et visum recepit
et surgens baptizatus est

9,¹⁹et cum accepisset cibum confortatus est

fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquot

9,²⁰et continuo in synagogis praedicabat Iesum

quoniam hic est Filius Dei

9,²¹stupebant autem omnes qui audiebant et dicebant

nonne hic est qui expugnabat in Hierusalem eos qui invocabant nomen istud
et huc ad hoc venit ut vinctos illos duceret ad principes sacerdotum

9,²²Saulus autem magis convalescebat

et confundebat Iudaeos qui habitabant Damasci

adfirmans quoniam hic est Christus

9,²³cum implerentur autem dies multi

consilium fecerunt Iudaei ut eum interficerent

9,²⁴notae autem factae sunt Saulo insidiae eorum

custodiebant autem et portas die ac nocte ut eum interficerent

9,²⁵accipientes autem discipuli eius nocte per murum dimiserunt eum submittentes in spor-
ta

9,²⁶cum autem venisset in Hierusalem temptabat iungere se discipulis

et omnes timebant eum non credentes quia esset discipulus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

9,²⁷Barnabas autem adprehensum illum duxit ad apostolos
et narravit illis quomodo in via vidisset Dominum
et quia locutus est ei
et quomodo in Damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu
9,²⁸et erat cum illis intrans et exiens in Hierusalem
et fiducialiter agens in nomine Domini
9,²⁹loquebatur quoque et disputabat cum Graecis
illi autem quaerebant occidere eum
9,³⁰quod cum cognovissent fratres
deduxerunt eum Caesaream
et dimiserunt Tarsum
9,³¹ecclesia quidem per totam Iudaeam et Galilaeam et Samariam habebat pacem
et aedificabatur ambulans in timore Domini
et consolatione Sancti Spiritus replebatur
9,³²factum est autem Petrum dum pertransiret universos devenire et ad sanctos qui habitabant Lyddae
9,³³invenit autem ibi hominem quendam nomine Aeneam
ab annis octo iacentem in grabatto
qui erat paralyticus
9,³⁴et ait illi Petrus
Aeneas sanat te Iesus Christus
surge et sterne tibi
et continuo surrexit
9,³⁵et viderunt illum omnes qui habitabant Lyddae et Saronae
qui conversi sunt ad Dominum
9,³⁶in Ioppe autem fuit quaedam discipula nomine Tabitas
quae interpretata dicitur Dorcas
haec erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat
9,³⁷factum est autem in diebus illis ut infirmata moreretur
quam cum lavissent posuerunt eam in cenaculo
9,³⁸cum autem prope esset Lydda ab Ioppe
discipuli audientes quia Petrus esset in ea
miserunt duos viros ad eum rogantes
ne pigriteris venire usque ad nos
9,³⁹exurgens autem Petrus venit cum illis

et cum advenisset duxerunt illum in cenaculum
et circumsteterunt illum omnes viduae flentes
et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis Dorcas
9,⁴⁰ eiectis autem omnibus foras Petrus ponens genua oravit
et conversus ad corpus dixit
Tabita surge
at illa aperuit oculos suos et viso Petro resedit
9,⁴¹ dans autem illi manum erexit eam
et cum vocasset sanctos et viduas adsignavit eam vivam
9,⁴² notum autem factum est per universam Ioppen
et crediderunt multi in Domino
9,⁴³ factum est autem ut dies multos moraretur in Ioppe
apud quendam Simonem coriarium
10,¹ vir autem quidam erat in Caesarea nomine Cornelius
centurio cohortis quae dicitur Italica
10,² religiosus et timens Deum cum omni domo sua
faciens elemosynas multas plebi
et deprecans Deum semper
10,³ vidit in visu manifeste quasi hora nona diei
angelum Dei introeuntem ad se et dicentem sibi Corneli
10,⁴ at ille intuens eum timore correptus dixit
quid est domine
dixit autem illi
orationes tuae et elemosynae tuae ascenderunt in memoriam in conspectu Dei
10,⁵ et nunc mitte viros in Ioppen
et accersi Simonem quendam qui cognominatur Petrus
10,⁶ hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium
cuius est domus iuxta mare
10,⁷ et cum discessisset angelus qui loquebatur illi
vocavit duos domesticos suos et militem metuentem Dominum ex his qui illi parebant
10,⁸ quibus cum narrasset omnia misit illos in Ioppen
10,⁹ postera autem die iter illis facientibus et adpropinquantibus civitati
ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam
10,¹⁰ et cum esuriret voluit gustare
parantibus autem eis cecidit super eum mentis excessus

10,¹¹et videt caelum apertum
et descendens vas quoddam velut linteum magnum
quattuor initiis submitti de caelo in terram
10,¹²in quo erant omnia quadrupedia et serpentina terrae et volatilia caeli
10,¹³et facta est vox ad eum
surge Petre et occide et manduca
10,¹⁴ait autem Petrus
absit Domine
quia numquam manducavi omne commune et inmundum
10,¹⁵et vox iterum secundo ad eum
quae Deus purificavit ne tu commune dixeris
10,¹⁶hoc autem factum est per ter
et statim receptum est vas in caelum
10,¹⁷et dum intra se haesitaret Petrus quidnam esset visio quam vidisset
ecce viri qui missi erant a Cornelio
inquirentes domum Simonis adstiterunt ad ianuam
10,¹⁸et cum vocassent interrogabant si Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospiti-
um
10,¹⁹Petro autem cogitante de visione dixit Spiritus ei
ecce viri tres quaerunt te
10,²⁰surge itaque et descende et vade cum eis nihil dubitans quia ego misi illos
10,²¹descendens autem Petrus ad viros dixit
ecce ego sum quem quaeritis
quae causa est propter quam venistis
10,²²qui dixerunt
Cornelius centurio vir iustus et timens Deum
et testimonium habens ab universa gente Iudaeorum
responsum accepit ab angelo sancto
accersire te in domum suam et audire verba abs te
10,²³introducens igitur eos recepit hospitio
sequenti autem die surgens profectus est cum eis
et quidam ex fratribus ab Ioppe comitati sunt eum
10,²⁴altera autem die introivit Caesaream
Cornelius vero expectabat illos convocatis cognatis suis et necessariis amicis
10,²⁵et factum est cum introisset Petrus

obvius ei Cornelius et procidens ad pedes adoravit
10,²⁶Petrus vero levavit eum dicens
surge et ego ipse homo sum
10,²⁷et loquens cum illo intravit
et invenit multos qui convenerant
10,²⁸dixitque ad illos
vos scitis quomodo abominatum sit viro iudaeo coniungi aut accedere ad alienigenam
et mihi ostendit Deus neminem communem aut inmundum dicere hominem
10,²⁹propter quod sine dubitatione veni accersitus
interrogo ergo quam ob causam accersistis me
10,³⁰et Cornelius ait
a nudius quartana die usque in hanc horam orans eram hora nona in domo mea
et ecce vir stetit ante me in veste candida et ait
10,³¹Corneli exaudita est oratio tua
et elemosynae tuae commemoratae sunt in conspectu Dei
10,³²mitte ergo in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus
hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare
10,³³confestim igitur misi ad te
et tu bene fecisti veniendo
nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus
audire omnia quaecumque tibi praecepta sunt a Domino
10,³⁴aperiens autem Petrus os dixit
in veritate conperi quoniam non est personarum acceptor Deus
10,³⁵sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam acceptus est illi
10,³⁶verbum misit filiis Israhel adnuntians pacem per Iesum Christum
hic est omnium Dominus
10,³⁷vos scitis quod factum est verbum per universam Iudaeam
incipiens enim a Galilaea post baptismum quod praedicavit Iohannes
10,³⁸Iesum a Nazareth
quomodo unxit eum Deus Spiritu Sancto et virtute
qui pertransivit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo
quoniam Deus erat cum illo
10,³⁹et nos testes sumus omnium quae fecit in regione Iudaeorum et Hierusalem
quem et occiderunt suspendentes in ligno
10,⁴⁰hunc Deus suscitavit tertia die

et dedit eum manifestum fieri 10,⁴¹ non omni populo
sed testibus praeordinatis a Deo nobis qui manducavimus et bibimus cum illo
postquam resurrexit a mortuis
10,⁴² et praecepit nobis praedicare populo et testificari
quia ipse est qui constitutus est a Deo iudex vivorum et mortuorum
10,⁴³ huic omnes prophetae testimonium perhibent
remissionem peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum
10,⁴⁴ adhuc loquente Petro verba haec
cecidit Spiritus Sanctus super omnes qui audiebant verbum
10,⁴⁵ et obstipuerunt ex circumcissione fideles qui venerant cum Petro
quia et in nationes gratia Spiritus Sancti effusa est
10,⁴⁶ audiebant enim illos loquentes linguis et magnificantes Deum
10,⁴⁷ tunc respondit Petrus
numquid aquam quis prohibere potest
ut non baptizentur hii qui Spiritum Sanctum acceperunt sicut et nos
10,⁴⁸ et iussit eos in nomine Iesu Christi baptizari
tunc rogaverunt eum ut maneret aliquot diebus
11,¹ audierunt autem apostoli et fratres qui erant in Iudaea
quoniam et gentes receperunt verbum Dei
11,² cum ascendisset autem Petrus in Hierosolymam
disceptabant adversus illum qui erant ex circumcissione 11,³ dicentes
quare introisti ad viros praeputium habentes et manducasti cum illis
11,⁴ incipiens autem Petrus exponebat illis ordinem dicens
11,⁵ ego eram in civitate Ioppe orans
et vidi in excessu mentis visionem
descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis submitti de caelo
et venit usque ad me
11,⁶ in quod intuens considerabam
et vidi quadrupedia terrae et bestias et reptilia et volatilia caeli
11,⁷ audivi autem et vocem dicentem mihi
surgens Petre occide et manduca
11,⁸ dixi autem nequaquam Domine
quia commune aut inmundum numquam introivit in os meum
11,⁹ respondit autem vox secundo de caelo
quae Deus mundavit tu ne commune dixeris

11,¹⁰ hoc autem factum est per ter
et recepta sunt rursum omnia in caelum
11,¹¹ et ecce confestim tres viri adstiterunt in domo in qua eram missi a Caesarea ad me
11,¹² dixit autem Spiritus mihi ut irem cum illis nihil haesitans
venerunt autem mecum et sex fratres isti
et ingressi sumus in domum viri
11,¹³ narravit autem nobis quomodo vidisset angelum in domo sua stantem et dicentem sibi
mitte in Ioppen et accersi Simonem qui cognominatur Petrus
11,¹⁴ qui loquetur tibi verba in quibus salvus eris tu et universa domus tua
11,¹⁵ cum autem coepissem loqui
decidit Spiritus Sanctus super eos sicut et in nos in initio
11,¹⁶ recordatus sum autem verbi Domini sicut dicebat
Iohannes quidem baptizavit aqua
vos autem baptizabimini Spiritu Sancto
11,¹⁷ si ergo eandem gratiam dedit illis Deus
sicut et nobis qui credidimus in Dominum Iesum Christum
ego quis eram qui possem prohibere Deum
11,¹⁸ his auditis tacuerunt et glorificaverunt Deum dicentes
ergo et gentibus Deus paenitentiam ad vitam dedit
11,¹⁹ et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione quae facta fuerat sub Stephano
perambulaverunt usque Foenicen et Cyprum et Antiochiam
nemini loquentes verbum nisi solis Iudaeis
11,²⁰ erant autem quidam ex eis viri cyprii et cyrenei
qui cum introissent Antiochiam
loquebantur et ad Graecos adnuntiantes Dominum Iesum
11,²¹ et erat manus Domini cum eis
multusque numerus credentium conversus est ad Dominum
11,²² pervenit autem sermo ad aures ecclesiae quae erat Hierosolymis super istis
et miserunt Barnaban usque Antiochiam
11,²³ qui cum pervenisset et vidisset gratiam Dei gavisus est
et hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino
11,²⁴ quia erat vir bonus et plenus Spiritu Sancto et fide
et adposita est turba multa Domino
11,²⁵ profectus est autem Tarsum ut quaereret Saulum
quem cum invenisset perduxit Antiochiam

11,²⁶et annum totum conversati sunt in ecclesia
et docuerunt turbam multam
ita ut cognominarentur primum Antiochiae discipuli Christiani
11,²⁷in his autem diebus supervenerunt ab Hierosolymis prophetae Antiochiam
11,²⁸et surgens unus ex eis nomine Agabus
significabat per Spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum
quae facta est sub Claudio
11,²⁹discipuli autem prout quis habebat
proposuerunt singuli eorum in ministerium mittere habitantibus in Iudaea fratribus
11,³⁰quod et fecerunt
mittentes ad seniores per manus Barnabae et Sauli
12,¹eodem autem tempore misit Herodes rex manus ut adfligeret quosdam de ecclesia
12,²occidit autem Iacobum fratrem Iohannis gladio
12,³videns autem quia placeret Iudaeis
adposuit adprehendere et Petrum
erant autem dies azymorum
12,⁴quem cum adprehendisset misit in carcerem
tradens quattuor quaternionibus militum custodire eum
volens post pascha producere eum populo
12,⁵et Petrus quidem servabatur in carcere
oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deum pro eo
12,⁶cum autem producturus eum esset Herodes
in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duabus
et custodes ante ostium custodiebant carcerem
12,⁷et ecce angelus Domini adstitit
et lumen refulsit in habitaculo
percussoque latere Petri suscitavit eum dicens
surge velociter
et ceciderunt catenae de manibus eius
12,⁸dixit autem angelus ad eum
praecingere et calcia te gallicas tuas
et fecit sic
et dixit illi
circumda tibi vestimentum tuum et sequere me
12,⁹et exiens sequebatur

et nesciebat quia verum est quod fiebat per angelum
aestimabat autem se visum videre
12,¹⁰ transeuntes autem primam et secundam custodiam
venerunt ad portam ferream quae ducit ad civitatem
quae ultro aperta est eis
et exeuntes processerunt vicum unum
et continuo discessit angelus ab eo
12,¹¹ et Petrus ad se reversus dixit
nunc scio vere quia misit Dominus angelum suum
et eripuit me de manu Herodis
et de omni expectatione plebis Iudaeorum
12,¹² consideransque venit ad domum Mariae matris Iohannis qui cognominatus est Marcus
ubi erant multi congregati et orantes
12,¹³ pulsante autem eo ostium ianuae
processit puella ad audiendum nomine Rhode
12,¹⁴ et ut cognovit vocem Petri prae gaudio non aperuit ianuam
sed intro currens nuntiavit stare Petrum ante ianuam
12,¹⁵ at illi dixerunt ad eam insanis
illa autem adfirmabat sic se habere
illi autem dicebant angelus eius est
12,¹⁶ Petrus autem perseverabat pulsans
cum autem aperuissent viderunt eum et obstipuerunt
12,¹⁷ annuens autem eis manu ut tacerent
enarravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere
dixitque nuntiate Iacobo et fratribus haec
et egressus abiit in alium locum
12,¹⁸ facta autem die erat non parva turbatio inter milites
quidnam de Petro factum esset
12,¹⁹ Herodes autem cum requisisset eum et non invenisset
inquisitione facta de custodibus iussit eos duci
descendensque a Iudaea in Caesaream ibi commoratus est
12,²⁰ erat autem iratus Tyriis et Sidoniis
at illi unianimes venerunt ad eum
et persuaso Blasto qui erat super cubiculum regis
postulabant pacem

eo quod alerentur regiones eorum ab illo
12,²¹ statuto autem die Herodes vestitus veste regia sedit pro tribunali
et contionabatur ad eos
12,²² populus autem adclamabat
dei voces et non hominis
12,²³ confestim autem percussit eum angelus Domini
eo quod non dedisset honorem Deo
et consumptus a vermibus exspiravit
12,²⁴ verbum autem Domini crescebat et multiplicabatur
12,²⁵ Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis expleto ministerio
adsumpto Iohanne qui cognominatus est Marcus
13,¹ erant autem in ecclesia quae erat Antiochiae prophetae et doctores
in quibus Barnabas et Symeon qui vocabatur Niger
et Lucius Cyrenensis
et Manaen qui erat Herodis tetrarchae conlactaneus et Saulus
13,² ministrantibus autem illis Domino et ieiunantibus
dixit Spiritus Sanctus
separate mihi Barnaban et Saulum in opus quod adsumpsi eos
13,³ tunc ieiunantes et orantes inponentesque eis manus dimiserunt illos
13,⁴ et ipsi quidem missi ab Spiritu Sancto abierunt Seleuciam
et inde navigaverunt Cyprum
13,⁵ et cum venissent Salamina praedicabant verbum Dei in synagogis Iudaeorum
habebant autem et Iohannem in ministerio
13,⁶ et cum perambulassent universam insulam usque Paphum
invenerunt quendam virum magum pseudoprophetae Iudaeum
cui nomen erat Bariesu
13,⁷ qui erat cum proconsule Sergio Paulo viro prudente
hic accitis Barnaba et Saulo desiderabat audire verbum Dei
13,⁸ resistebat autem illis Elymas magus
sic enim interpretatur nomen eius
quaerens avertere proconsulem a fide
13,⁹ Saulus autem qui et Paulus repletus Spiritu Sancto intuens in eum 13,¹⁰ dixit
o plene omni dolo et omni fallacia
fili diaboli
inimice omnis iustitiae

non desinis subvertere vias Domini rectas
13,¹¹et nunc ecce manus Domini super te et eris caecus
non videns solem usque ad tempus
et confestim cecidit in eum caligo et tenebrae
et circumiens quaerebat qui ei manum daret
13,¹²tunc proconsul cum vidisset factum credidit admirans super doctrinam Domini
13,¹³et cum a Papho navigassent Paulus et qui cum eo venerunt Pergen Pamphiliae
Iohannes autem discedens ab eis reversus est Hierosolymam
13,¹⁴illi vero pertranseuntes Pergen venerunt Antiochiam Pisidiae
et ingressi synagogam die sabbatorum sederunt
13,¹⁵post lectionem autem Legis et Prophetarum
miserunt principes synagogae ad eos dicentes
viri fratres
si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem dicite
13,¹⁶surgens autem Paulus et manu silentium indicens ait
viri israhelitae et qui timetis Deum audite
13,¹⁷Deus plebis Israhel elegit patres nostros et plebem exaltavit
cum essent incolae in terra Aegypti
et in brachio excelso eduxit eos ex ea
13,¹⁸et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto
13,¹⁹et destruens gentes septem in terra Chanaan
sorte distribuit eis terram eorum
13,²⁰quasi post quadringentos et quinquaginta annos
et post haec dedit iudices usque ad Samuhel prophetam
13,²¹et exinde postulaverunt regem
et dedit illis Deus Saul filium Cis virum de tribu Benjamin annis quadraginta
13,²²et amoto illo suscitavit illis David regem
cui et testimonium perhibens dixit
inveni David filium Iesse virum secundum cor meum qui faciet omnes voluntates meas
13,²³huius Deus ex semine secundum promissionem eduxit Israhel salvatorem Iesum
13,²⁴praedicante Iohanne ante faciem adventus eius baptismum paenitentiae omni populo
Israhel
13,²⁵cum impleret autem Iohannes cursum suum dicebat
quem me arbitramini esse non sum ego
sed ecce venit post me cuius non sum dignus calciamenta pedum solvere

13,²⁶ viri fratres filii generis Abraham et qui in vobis timent Deum
vobis verbum salutis huius missum est
13,²⁷ qui enim habitabant Hierusalem et principes eius
hunc ignorantes
et voces prophetarum quae per omne sabbatum leguntur iudicantes impleverunt
13,²⁸ et nullam causam mortis inveniētes in eum
petierunt a Pilato ut interficerent eum
13,²⁹ cumque consummassent omnia quae de eo scripta erant
deponentes eum de ligno posuerunt in monumento
13,³⁰ Deus vero suscitavit eum a mortuis
qui visus est per dies multos
his 13,³¹ qui simul ascenderant cum eo de Galilaea in Hierusalem
qui usque nunc sunt testes eius ad plebem
13,³² et nos vobis adnuntiamus ea quae ad patres nostros repromissio facta est
13,³³ quoniam hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans Iesum
sicut et in psalmo secundo scriptum est
Filius meus es tu ego hodie genui te
13,³⁴ quod autem suscitaverit eum a mortuis
amplius iam non reversurum in corruptionem
ita dixit
quia dabo vobis sancta David fidelia
13,³⁵ ideoque et alias dicit
non dabis Sanctum tuum videre corruptionem
13,³⁶ David enim sua generatione cum administrasset voluntati Dei
dormivit et adpositus est ad patres suos
et vidit corruptionem
13,³⁷ quem vero Deus suscitavit non vidit corruptionem
13,³⁸ notum igitur sit vobis viri fratres
quia per hunc vobis remissio peccatorum adnuntiatur
ab omnibus quibus non potuistis in lege Mosi iustificari
13,³⁹ in hoc omnis qui credit iustificatur
13,⁴⁰ videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis
13,⁴¹ videte contemptores et admiramini et disperdimini
quia opus operor ego in diebus vestris
opus quod non credetis si quis enarraverit vobis

13,⁴²exeuntibus autem illis
rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba haec
13,⁴³cumque dimissa esset synagoga
secuti sunt multi Iudaeorum et colentium advenarum Paulum et Barnaban
qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia Dei
13,⁴⁴sequenti vero sabbato paene universa civitas convenit audire verbum Domini
13,⁴⁵videntes autem turbas Iudaei repleti sunt zelo
et contradicebant his quae a Paulo dicebantur blasphemantes
13,⁴⁶tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt
vobis oportebat primum loqui verbum Dei
sed quoniam repellitis illud
et indignos vos iudicastis aeternae vitae
ecce convertimur ad gentes
13,⁴⁷sic enim praecepit nobis Dominus
posui te in lumen gentibus ut sis in salutem usque ad extremum terrae
13,⁴⁸audientes autem gentes gavisae sunt
et glorificabant verbum Domini
et crediderunt quotquot erant praedeterminati ad vitam aeternam
13,⁴⁹disseminabatur autem verbum Domini per universam regionem
13,⁵⁰Iudaei autem concitaverunt religiosas mulieres et honestas
et primos civitatis
et excitaverunt persecutionem in Paulum et Barnaban
et eiecerunt eos de finibus suis
13,⁵¹at illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Iconium
13,⁵²discipuli quoque replebantur gaudio et Spiritu Sancto
14,¹ factum est autem Iconii ut simul introirent synagogam Iudaeorum et loquerentur
ita ut crederet Iudaeorum et Graecorum copiosa multitudo
14,²qui vero increduli fuerunt Iudaei
suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres
14,³multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in Domino
testimonium perhibente verbo gratiae suae
dante signa et prodigia fieri per manus eorum
14,⁴divisa est autem multitudo civitatis
et quidam quidem erant cum Iudaeis
quidam vero cum apostolis

14,⁵cum autem factus esset impetus gentilium et Iudaeorum cum principibus suis
ut contumeliis adficerent et lapidarent eos
14,⁶intellegentes confugerunt ad civitates Lycaoniae Lystram et Derben
et universam in circuitu regionem
et ibi evangelizantes erant
14,⁷et quidam vir in Lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex utero matris suae
qui numquam ambulaverat
14,⁸hic audivit Paulum loquentem
qui intuitus eum et videns quia haberet fidem ut salvus fieret
14,⁹dixit magna voce
surge super pedes tuos rectus
et exilivit et ambulabat
14,¹⁰turbae autem cum vidissent quod fecerat Paulus
levaverunt vocem suam lycaonice dicentes
dii similes facti hominibus descenderunt ad nos
14,¹¹et vocabant Barnaban Iovem
Paulum vero Mercurium
quoniam ipse erat dux verbi
14,¹²sacerdos quoque Iovis qui erat ante civitatem
tauros et coronas ante ianuas adferens cum populis volebat sacrificare
14,¹³quod ubi audierunt apostoli Barnabas et Paulus
conscissis tunicis suis exilierunt in turbas
clamantes 14,¹⁴et dicentes
viri quid haec facitis
et nos mortales sumus similes vobis homines
adnuntiantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum
qui fecit caelum et terram et mare et omnia quae in eis sunt
14,¹⁵qui in praeteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi in vias suas
14,¹⁶et quidem non sine testimonio semet ipsum reliquit benefaciens
de caelo dans pluvias et tempora fructifera
implens cibo et laetitia corda vestra
14,¹⁷et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent
14,¹⁸supervenerunt autem quidam ab Antiochia et Iconio Iudaei
et persuasis turbis lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem
aestimantes eum mortuum esse

14,¹⁹ circumdantibus autem eum discipulis
surgens intravit civitatem
et postera die profectus est cum Barnaba in Derben
14,²⁰ cumque evangelizassent civitati illi et docuissent multos
reversi sunt Lystram et Iconium et Antiochiam
14,²¹ confirmantes animas discipulorum
exhortantes ut permanerent in fide
et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei
14,²² et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros
et orassent cum ieiunationibus
commendaverunt eos Domino in quem crediderunt
14,²³ transeuntesque Pisidiam venerunt Pamphiliam
14,²⁴ et loquentes in Pergen verbum Domini
descenderunt in Attaliam
14,²⁵ et inde navigaverunt Antiochiam
unde erant traditi gratiae Dei in opus quod compleverunt
14,²⁶ cum autem venissent et congregassent ecclesiam
rettulerunt quanta fecisset Deus cum illis
quia aperuisset gentibus ostium fidei
14,²⁷ morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis
15,¹ et quidam descendentes de Iudaea docebant fratres
quia nisi circumcidamini secundum morem Mosi non potestis salvi fieri
15,² facta ergo seditione non minima Paulo et Barnabae adversum illos
statuerunt ut ascenderent Paulus et Barnabas et quidam alii ex illis
ad apostolos et presbyteros in Hierusalem super hac quaestione
15,³ illi igitur deducti ab ecclesia pertransiebant Foenicen et Samariam
narrantes conversionem gentium
et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus
15,⁴ cum autem venissent Hierosolymam
suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus
adnuntiantes quanta Deus fecisset cum illis
15,⁵ surrexerunt autem quidam de heresi Pharisaeorum qui crediderant dicentes
quia oportet circumcidi eos
praecipere quoque servare legem Mosi
15,⁶ conveneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc

15,⁷ cum autem magna conquisitio fieret
surgens Petrus dixit ad eos
viri fratres
vos scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit Deus
per os meum audire gentes verbum evangelii et credere
15,⁸ et qui novit corda Deus testimonium perhibuit
dans illis Spiritum Sanctum sicut et nobis
15,⁹ et nihil discrevit inter nos et illos
fide purificans corda eorum
15,¹⁰ nunc ergo quid temptatis Deum inponere iugum super cervicem discipulorum
quod neque patres nostri neque nos portare potuimus
15,¹¹ sed per gratiam Domini Iesu credimus salvari quemadmodum et illi
15,¹² tacuit autem omnis multitudo
et audiebant Barnaban et Paulum
narrantes quanta fecisset Deus signa et prodigia in gentibus per eos
15,¹³ et postquam tacuerunt
respondit Iacobus dicens
viri fratres audite me
15,¹⁴ Simeon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex gentibus populum
nomini suo
15,¹⁵ et huic concordant verba prophetarum
sicut scriptum est
15,¹⁶ post haec revertar et aedificabo tabernaculum David quod decidit
et diruta eius reaedificabo
et erigam illud 15,¹⁷ ut requirant ceteri hominum Dominum
et omnes gentes super quas invocatum est nomen meum
dicit Dominus faciens haec
15,¹⁸ notum a saeculo est Domino opus suum
15,¹⁹ propter quod ego iudico non inquietari eos qui ex gentibus convertuntur ad Deum
15,²⁰ sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione
et suffocatis et sanguine
15,²¹ Moses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum praedicent in
synagogis
ubi per omne sabbatum legitur
15,²² tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia

eligere viros ex eis et mittere Antiochiam cum Paulo et Barnaba
Iudam qui cognominatur Barsabban et Silam
viros primos in fratribus
15,²³scribentes per manus eorum
apostoli et seniores fratres
his qui sunt Antiochiae et Syriae et Ciliciae fratribus ex gentibus salutem
15,²⁴quoniam audivimus quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis evertentes
animas vestras
quibus non mandavimus
15,²⁵placuit nobis collectis in unum eligere viros et mittere ad vos
cum carissimis nostris Barnaba et Paulo
15,²⁶hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini nostri Iesu Christi
15,²⁷misimus ergo Iudam et Silam
qui et ipsi vobis verbis referent eadem
15,²⁸visum est enim Spiritui Sancto et nobis
nihil ultra inponere vobis oneris quam haec necessario
15,²⁹ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum et sanguine suffocato et fornicatione
a quibus custodientes vos bene ageris valete
15,³⁰illi igitur dimissi descenderunt Antiochiam
et congregata multitudo tradiderunt epistulam
15,³¹quam cum legissent gavisus sunt super consolatione
15,³²Iudas autem et Silas et ipsi cum essent prophetae
verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt
15,³³facto autem ibi tempore
dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos
15,³⁴
15,³⁵Paulus autem et Barnabas demorabantur Antiochiae
docentes et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini
15,³⁶post aliquot autem dies
dixit ad Barnaban Paulus
revertentes visitemus fratres per universas civitates in quibus praedicavimus verbum Domini
quomodo se habeant
15,³⁷Barnabas autem volebat secum adsumere et Iohannem qui cognominatur Marcus

15,³⁸Paulus autem rogabat eum qui discessisset ab eis a Pamphilia et non isset cum eis in opus non debere recipi eum
15,³⁹facta est autem dissensio ita ut discederent ab invicem et Barnabas adsumpto Marco navigaret Cyprum
15,⁴⁰Paulus vero electo Sila profectus est traditus gratiae Domini a fratribus
15,⁴¹perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias
16,¹ pervenit autem in Derben et Lystram et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus filius mulieris iudaeae fidelis patre gentili
16,²huic testimonium reddebant qui in Lystris erant et Iconii fratres
16,³hunc voluit Paulus secum proficisci et adsumens circumcidit eum propter Iudaeos qui erant in illis locis sciebant enim omnes quod pater eius gentilis esset
16,⁴cum autem pertransirent civitates tradebant eis custodire dogmata quae erant decreta ab apostolis et senioribus qui essent Hierosolymis
16,⁵et ecclesiae quidem confirmabantur fide et abundabant numero cotidie
16,⁶transeuntes autem Frygiam et Galatiae regionem vetati sunt a Sancto Spiritu loqui verbum in Asia
16,⁷cum venissent autem in Mysiam temptabant ire Bithyniam et non permisit eos Spiritus Iesu
16,⁸cum autem pertransissent Mysiam descenderunt Troadem
16,⁹et visio per noctem Paulo ostensa est vir macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens transiens in Macedoniam adiuva nos
16,¹⁰ut autem visum vidit statim quaesivimus proficisci in Macedoniam certi facti quia vocasset nos Deus evangelizare eis
16,¹¹navigantes autem a Troade recto cursu venimus Samothraciam et sequenti die Neapolim
16,¹²et inde Philippis quae est prima partis Macedoniae civitas colonia eramus autem in hac urbe diebus aliquot conferentes
16,¹³die autem sabbatorum egressi sumus foras portam iuxta flumen ubi videbatur oratio esse et sedentes loquebamur mulieribus quae convenerant

16,¹⁴et quaedam mulier nomine Lydia purpuraria civitatis Thyatirenorum colens Deum au-
divit
cuius Dominus aperuit cor intendere his quae dicebantur a Paulo
16,¹⁵cum autem baptizata esset et domus eius
deprecata est dicens
si iudicastis me fidelem Domino esse
introite in domum meam et manete
et coegit nos
16,¹⁶factum est autem euntibus nobis ad orationem
puellam quandam habentem spiritum pythonem obviare nobis
quae quaestum magnum praestabat dominis suis divinando
16,¹⁷haec subsecuta Paulum et nos clamabat dicens
isti homines servi Dei excelsi sunt
qui adnuntiant vobis viam salutis
16,¹⁸hoc autem faciebat multis diebus
dolens autem Paulus et conversus spiritui dixit
praecipio tibi in nomine Iesu Christi exire ab ea
et exiit eadem hora
16,¹⁹videntes autem domini eius quia exivit spes quaestus eorum
adprehendentes Paulum et Silam perduxerunt in forum ad principes
16,²⁰et offerentes eos magistratibus dixerunt
hii homines conturbant civitatem nostram cum sint Iudaei
16,²¹et adnuntiant morem quem non licet nobis suscipere neque facere cum simus Romani
16,²²et concurrit plebs adversus eos
et magistratus scissis tunicis eorum iusserunt virgis caedi
16,²³et cum multas plagas eis inposuissent
miserunt eos in carcerem
praecipientes custodi ut diligenter custodiret eos
16,²⁴qui cum tale praeceptum accepisset
misit eos in interiorem carcerem
et pedes eorum strinxit in ligno
16,²⁵media autem nocte Paulus et Silas adorantes laudabant Deum
et audiebant eos qui in custodia erant
16,²⁶subito vero terraemotus factus est magnus
ita ut moverentur fundamenta carceris

et aperta sunt statim ostia omnia
et universorum vincula soluta sunt
16,²⁷ expergefactus autem custos carceris
et videns apertas ianuas carceris
evaginato gladio volebat se interficere
aestimans fugisse vinctos
16,²⁸ clamavit autem Paulus magna voce dicens
nihil feceris tibi mali universi enim hic sumus
16,²⁹ petitoque lumine introgressus est
et tremefactus procidit Paulo et Silae
16,³⁰ et producens eos foras ait
domini quid me oportet facere ut salvus fiam
16,³¹ at illi dixerunt
crede in Domino Iesu et salvus eris tu et domus tua
16,³² et locuti sunt ei verbum Domini cum omnibus qui erant in domo eius
16,³³ et tollens eos in illa hora noctis lavit plagas eorum
et baptizatus est ipse et omnes eius continuo
16,³⁴ cumque perduxisset eos in domum suam adposuit eis mensam
et laetatus est cum omni domo sua credens Deo
16,³⁵ et cum dies factus esset miserunt magistratus lictores dicentes
dimitte homines illos
16,³⁶ nuntiavit autem custos carceris verba haec Paulo
quia miserunt magistratus ut dimittamini
nunc igitur exeuntes ite in pace
16,³⁷ Paulus autem dixit eis
caesos nos publice indemnos homines romanos miserunt in carcerem
et nunc occulte nos eiciunt
non ita sed veniant 16,³⁸ et ipsi nos eiciant
nuntiaverunt autem magistratibus lictores verba haec
timueruntque audito quod Romani essent
16,³⁹ et venientes deprecati sunt eos
et educentes rogabant ut egrederentur urbem
16,⁴⁰ exeuntes autem de carcere introierunt ad Lydiam
et visis fratribus consolati sunt eos et profecti sunt
17,¹ cum autem perambulassent Amphipolim et Apolloniam

venerunt Thessalonicam ubi erat synagoga Iudaeorum
17,²secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos
et per sabbata tria disserebat eis de scripturis
17,³adaperiens et insinuans
quia Christum oportuit pati et resurgere a mortuis
et quia hic est Christus Iesus quem ego adnuntio vobis
17,⁴et quidam ex eis crediderunt
et adiuncti sunt Paulo et Silae
et de colentibus gentilibusque multitudo magna
et mulieres nobiles non paucae
17,⁵zelantes autem Iudaei adsumentesque de vulgo viros quosdam malos
et turba facta concitaverunt civitatem
et adsistentes domui Iasonis quaerebant eos producere in populum
17,⁶et cum non invenissent eos
trahebant Iasonem et quosdam fratres ad principes civitatis clamantes
quoniam hii qui orbem concitant
et huc venerunt 17,⁷quos suscepit Iason
et hii omnes contra decreta Caesaris faciunt regem alium dicentes esse Iesum
17,⁸concitaverunt autem plebem et principes civitatis audientes haec
17,⁹et accepto satis ab Iasone et a ceteris dimiserunt eos
17,¹⁰fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum et Silam in Beroeam
qui cum advenissent in synagogam Iudaeorum introierunt
17,¹¹hii autem erant nobiliores eorum qui sunt Thessalonicae
qui susceperunt verbum cum omni aviditate
cotidie scrutantes scripturas si haec ita se haberent
17,¹²et multi quidem crediderunt ex eis et gentilium mulierum honestarum et viri non pauci
17,¹³cum autem cognovissent in Thessalonica Iudaei
quia et Beroeae praedicatum est a Paulo verbum Dei
venerunt et illuc
commoventes et turbantes multitudinem
17,¹⁴statimque tunc Paulum dimiserunt fratres ut iret usque ad mare
Silas autem et Timotheus remanserunt ibi
17,¹⁵qui autem deducebant Paulum perduxerunt usque Athenas
et accepto mandato ab eo ad Silam et Timotheum ut quam celeriter venirent ad illum pro-
fecti sunt

17,¹⁶Paulus autem cum Athenis eos expectaret
incitabatur spiritus eius in ipso videns idolatriae deditam civitatem
17,¹⁷disputabat igitur in synagoga cum Iudaeis et colentibus
et in foro per omnes dies ad eos qui aderant
17,¹⁸quidam autem epicurei et stoici philosophi disserebant cum eo
et quidam dicebant quid vult seminiverbius hic dicere
alii vero novorum daemoniorum videtur adnuntiator esse
quia Iesum et resurrectionem adnuntiabat eis
17,¹⁹et adprehensum eum ad Ariopagum duxerunt dicentes
possumus scire quae est haec nova quae a te dicitur doctrina
17,²⁰nova enim quaedam infers auribus nostris
volumus ergo scire quidnam velint haec esse
17,²¹Athenienses autem omnes et advenae hospites
ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi
17,²²stans autem Paulus in medio Ariopagi ait
viri athenienses
per omnia quasi superstitiosiores vos video
17,²³praeteriens enim et videns simulacra vestra
inveni et aram in qua scriptum erat ignoto deo
quod ergo ignorantes colitis hoc ego adnuntio vobis
17,²⁴Deus qui fecit mundum et omnia quae in eo sunt
hic caeli et terrae cum sit Dominus
non in manufactis templis inhabitat
17,²⁵nec manibus humanis colitur indigens aliquo
cum ipse det omnibus vitam et inspirationem et omnia
17,²⁶fecitque ex uno omne genus hominum inhabitare super universam faciem terrae
definiens statuta tempora
et terminos habitationis eorum
17,²⁷quaerere Deum si forte adtractent eum aut inveniant
quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum
17,²⁸in ipso enim vivimus et movemur et sumus
sicut et quidam vestrum poetarum dixerunt
ipsius enim et genus sumus
17,²⁹genus ergo cum simus Dei
non debemus aestimare auro aut argento

aut lapidi sculpturae artis et cogitationis hominis divinum esse simile
17,³⁰et tempora quidem huius ignorantiae despiciens Deus
nunc adnuntiat hominibus ut omnes ubique paenitentiam agant
17,³¹eo quod statuit diem in qua iudicaturus est orbem in aequitate
in viro in quo statuit fidem praebens omnibus suscitans eum a mortuis
17,³²cum audissent autem resurrectionem mortuorum
quidam quidem inridebant
quidam vero dixerunt
audiemus te de hoc iterum
17,³³sic Paulus exivit de medio eorum
17,³⁴quidam vero viri adherentes ei crediderunt
in quibus et Dionisius Ariopagita
et mulier nomine Damaris et alii cum eis
18,¹ post haec egressus ab Athenis venit Corinthum
18,²et inveniens quendam Iudaeum nomine Aquilam Ponticum genere
qui nuper venerat ab Italia
et Priscillam uxorem eius
eo quod praecepisset Claudius discedere omnes Iudaeos a Roma
accessit ad eos
18,³et quia eiusdem erat artis manebat apud eos et operabatur
erat autem scenofactoriae artis
18,⁴
18,⁵cum venissent autem de Macedonia Silas et Timotheus
instabat verbo Paulus testificans Iudaeis esse Christum Iesum
18,⁶contradicientibus autem eis et blasphemantibus
excutiens vestimenta dixit ad eos
sanguis vester super caput vestrum
mundus ego ex hoc ad gentes vadam
18,⁷et migrans inde intravit in domum cuiusdam nomine Titi Iusti colentis Deum
cuius domus erat coniuncta synagogae
18,⁸Crispus autem archisynagogus credidit Domino cum omni domo sua
et multi Corinthiorum audientes credebant et baptizabantur
18,⁹dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo
noli timere sed loquere et ne taceas
18,¹⁰propter quod ego sum tecum

et nemo adponetur tibi ut noceat te
quoniam populus est mihi multus in hac civitate
18,¹¹ sedit autem annum et sex menses docens apud eos verbum Dei
18,¹² Gallione autem proconsule Achaiae
insurrexerunt uno animo Iudaei in Paulum
et adduxerunt eum ad tribunal 18,¹³ dicentes
quia contra legem hic persuadet hominibus colere Deum
18,¹⁴ incipiente autem Paulo aperire os
dixit Gallio ad Iudaeos
si quidem esset iniquum aliquid aut facinus pessimum
o viri iudaei recte vos sustinerem
18,¹⁵ si vero quaestiones sunt de verbo et nominibus et legis vestrae
vos ipsi videritis
iudex ego horum nolo esse
18,¹⁶ et minavit eos a tribunali
18,¹⁷ adprehendentes autem omnes Sosthenen principem synagogae percutiebant ante tri-
bunal
et nihil eorum Gallioni curae erat
18,¹⁸ Paulus vero cum adhuc sustinisset dies multos
fratribus valefaciens navigavit Syriam
et cum eo Priscilla et Aquila
qui sibi totonderat in Cencris caput
habebat enim votum
18,¹⁹ devenitque Ephesum et illos ibi reliquit
ipse vero ingressus synagogam disputavit cum Iudaeis
18,²⁰ rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret non consensit
18,²¹ sed valefaciens et dicens
iterum revertar ad vos Deo volente
profectus est ab Epheso
18,²² et descendens Caesaream
ascendit et salutavit ecclesiam
et descendit Antiochiam
18,²³ et facto ibi aliquanto tempore profectus est
perambulans ex ordine galaticam regionem et Frygiam confirmans omnes discipulos
18,²⁴ Iudaeus autem quidam Apollo nomine

Alexandrinus natione
vir eloquens devenit Ephesum
potens in scripturis
18,²⁵hic erat edoctus viam Domini
et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quae sunt Iesu
sciens tantum baptisma Iohannis
18,²⁶hic ergo coepit fiducialiter agere in synagoga
quem cum audissent Priscilla et Aquila adsumpserunt eum
et diligentius exposuerunt ei viam Dei
18,²⁷cum autem vellet ire Achaiam
exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum
qui cum venisset contulit multum his qui crediderant
18,²⁸vehementer enim Iudaeos revincebat publice
ostendens per scripturas esse Christum Iesum
19,¹ factum est autem cum Apollo esset Corinthi
ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum
et inveniret quosdam discipulos 19,²dixitque ad eos
si Spiritum Sanctum accepistis credentes
at illi ad eum
sed neque si Spiritus Sanctus est audivimus
19,³ille vero ait
in quo ergo baptizati estis
qui dixerunt
in Iohannis baptisate
19,⁴dixit autem Paulus
Iohannes baptizavit baptisma paenitentiae populum dicens
in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent
hoc est in Iesum
19,⁵his auditis baptizati sunt in nomine Domini Iesu
19,⁶et cum inposuisset illis manum Paulus
venit Spiritus Sanctus super eos
et loquebantur linguis et prophetabant
19,⁷erant autem omnes viri fere duodecim
19,⁸introgressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per tres menses
disputans et suadens de regno Dei

19,⁹cum autem quidam indurarentur et non crederent
maledicentes viam coram multitudine
discedens ab eis segregavit discipulos
cotidie disputans in scola Tyranni
19,¹⁰hoc autem factum est per biennium
ita ut omnes qui habitabant in Asia audirent verbum Domini
Iudaei atque gentiles
19,¹¹virtutesque non quaslibet Deus faciebat per manus Pauli
19,¹²ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore eius sudaria vel semicintia
et recedebant ab eis languores
et spiritus nequam egrediebantur
19,¹³temptaverunt autem quidam et de circumeuntibus iudaeis exorcistis
invocare super eos qui habebant spiritus malos nomen Domini Iesu dicentes
adiuro vos per Iesum quem Paulus praedicat
19,¹⁴erant autem quidam Scevae Iudaei principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant
19,¹⁵respondens autem spiritus nequam dixit eis
Iesum novi et Paulum scio vos autem qui estis
19,¹⁶et insiliens homo in eos in quo erat daemonium pessimum
et dominatus amborum invaluit contra eos
ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa
19,¹⁷hoc autem notum factum est omnibus Iudaeis atque gentilibus qui habitabant Ephesi
et cecidit timor super omnes illos
et magnificabatur nomen Domini Iesu
19,¹⁸multique credentium veniebant confitentes et adnuntiantes actus suos
19,¹⁹multi autem ex his qui fuerant curiosi sectati
contulerunt libros et combuserunt coram omnibus
et computatis pretiis illorum
invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium
19,²⁰ita fortiter verbum Dei crescebat et confirmabatur
19,²¹his autem expletis posuit Paulus in Spiritu
transita Macedonia et Achaia ire Hierosolymam
dicens quoniam postquam fuero ibi oportet me et Romam videre
19,²²mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi
Timotheum et Erastum
ipse remansit ad tempus in Asia

19,²³facta est autem in illo tempore turbatio non minima de via
19,²⁴Demetrius enim quidam nomine argentarius
faciens aedes argenteas Dianae
praestabat artificibus non modicum quaestum
19,²⁵quos convocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit
viri scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis
19,²⁶et videtis et auditis quia non solum Ephesi
sed paene totius Asiae Paulus hic suadens avertit multam turbam dicens
quoniam non sunt dii qui manibus fiunt
19,²⁷non solum autem haec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire
sed et magnae deae Dianae templum in nihilum reputabitur
sed et destrui incipiet maiestas eius
quam tota Asia et orbis colit
19,²⁸his auditis repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes
magna Diana Ephesiorum
19,²⁹et impleta est civitas confusione
et impetum fecerunt uno animo in theatrum
rpto Gaio et Aristarcho Macedonibus comitibus Pauli
19,³⁰Paulo autem volente intrare in populum
non permiserunt discipuli
19,³¹quidam autem et de Asiae principibus qui erant amici eius
miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum
19,³²alii autem aliud clamabant
erat enim ecclesia confusa
et plures nesciebant qua ex causa convenissent
19,³³de turba autem detraxerunt Alexandrum
propellentibus eum Iudaeis
Alexander ergo manu silentio postulato volebat rationem reddere populo
19,³⁴quem ut cognoverunt Iudaeum esse
vox facta est una omnium quasi per horas duas clamantium
magna Diana Ephesiorum
19,³⁵et cum sedasset scriba turbas dixit
viri ephesii
quis enim est hominum qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnae Dianae
Iovisque prolis

19,³⁶ cum ergo his contradici non possit
oportet vos sedatos esse et nihil temere agere
19,³⁷ adduxistis enim homines istos
neque sacrilegos neque blasphemantes deam vestram
19,³⁸ quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam
conventus forenses aguntur
et pro consulibus sunt
accusent invicem
19,³⁹ si quid autem alterius rei quaeritis
in legitima ecclesia poterit absolvi
19,⁴⁰ nam et periclitamur argui seditionis hodiernae
cum nullus obnoxius sit de quo non possimus reddere rationem concursus istius
et cum haec dixisset dimisit ecclesiam
20,¹ postquam autem cessavit tumultus
vocatis Paulus discipulis
et exhortatus eos valedixit
et profectus est ut iret in Macedoniam
20,² cum autem perambulasset partes illas
et exhortatus eos fuisset multo sermone
venit ad Graeciam
20,³ ubi cum fecisset menses tres
factae sunt illi insidiae a Iudaeis navigaturo in Syriam
habuitque consilium ut reverteretur per Macedoniam
20,⁴ comitatus est autem eum Sopater Pyrri Beroensis
Thessalonicensium vero Aristarchus et Secundus et Gaius Derbeus et Timotheus
Asiani vero Tychicus et Trophimus
20,⁵ hii cum praecessissent sustinebant nos Troade
20,⁶ nos vero navigavimus post dies azymorum a Philippis
et venimus ad eos Troadem in diebus quinque
ubi demorati sumus diebus septem
20,⁷ in una autem sabbati cum convenissemus ad frangendum panem
Paulus disputabat eis profecturus in crastinum
protraxitque sermonem usque in mediam noctem
20,⁸ erant autem lampades copiosae in cenaculo ubi eramus congregati
20,⁹ sedens autem quidam adulescens nomine Eutyclus super fenestram

cum mergeretur somno gravi disputante diu Paulo
eductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum
et sublatus est mortuus
20,¹⁰ ad quem cum descendisset Paulus
incubuit super eum et complexus dixit
nolite turbari anima enim ipsius in eo est
20,¹¹ ascendens autem frangensque panem et gustans
satisque adlocutus usque in lucem sic profectus est
20,¹² adduxerunt autem puerum viventem et consolati sunt non minime
20,¹³ nos autem ascendentes navem enavigavimus in Asson
inde suscepturi Paulum
sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus
20,¹⁴ cum autem convenisset nos in Asson
adsumpto eo venimus Mytilenen
20,¹⁵ et inde navigantes sequenti die venimus contra Chium
et alia adplicuimus Samum
et sequenti venimus Miletum
20,¹⁶ proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum
ne qua mora illi fieret in Asia
festinabat enim si possibile sibi esset ut diem pentecosten faceret Hierosolymis
20,¹⁷ a Mileto autem mittens Ephesum
vocavit maiores natu ecclesiae
20,¹⁸ qui cum venissent ad eum et simul essent dixit eis
vos scitis a prima die qua ingressus sum in Asiam
qualiter vobiscum per omne tempus fuerim
20,¹⁹ serviens Domino cum omni humilitate et lacrimis
et temptationibus quae mihi acciderunt ex insidiis Iudaeorum
20,²⁰ quomodo nihil subtraxerim utilium
quo minus adnuntiarem vobis et docerem vos publice et per domos
20,²¹ testificans Iudaeis atque gentilibus in Deum paenitentiam et fidem in Dominum
nostrum Iesum Christum
20,²² et nunc ecce alligatus ego Spiritu vado in Hierusalem
quae in ea eventura sint mihi ignorans
20,²³ nisi quod Spiritus Sanctus per omnes civitates protestatur mihi dicens
quoniam vincula et tribulationes me manent

20,²⁴sed nihil horum vereor
nec facio animam pretiosorem quam me
dummodo consummem cursum meum
et ministerium quod accepi a Domino Iesu
testificari evangelium gratiae Dei
20,²⁵et nunc ecce ego scio quia amplius non videbitis faciem meam
vos omnes per quos transivi praedicans regnum Dei
20,²⁶quapropter contestor vos hodierna die
quia mundus sum a sanguine omnium
20,²⁷non enim subterfugi quo minus adnuntiarem omne consilium Dei vobis
20,²⁸ad attendite vobis et universo gregi in quo vos Spiritus Sanctus posuit episcopos
regere ecclesiam Dei quam adquisivit sanguine suo
20,²⁹ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi graves in vos
non parcentes gregi
20,³⁰et ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa
ut abducant discipulos post se
20,³¹propter quod vigilate memoria retinentes
quoniam per triennium nocte et die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque
vestrum
20,³²et nunc commendo vos Deo et verbo gratiae ipsius
qui potens est aedificare et dare hereditatem in sanctificatis omnibus
20,³³argentum aut aurum aut vestem nullius concupivi 20,³⁴ipsi scitis
quoniam ad ea quae mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt manus istae
20,³⁵omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos
ac meminisse verbi Domini Iesu quoniam ipse dixit
beatius est magis dare quam accipere
20,³⁶et cum haec dixisset
positis genibus suis cum omnibus illis oravit
20,³⁷magnus autem fletus factus est omnium
et procumbentes super collum Pauli osculabantur eum 20,³⁸dolentes
maxime in verbo quo dixerat
quoniam amplius faciem eius non essent visuri
et deducebant eum ad navem
21,¹ cum autem factum esset ut navigaremus abstracti ab eis
recto cursu venimus Cho

et sequenti die Rhodum et inde Patara
21,²et cum invenissemus navem transfretantem in Foenicen
ascendentes navigavimus
21,³cum paruissemus autem Cypro
et relinquentes eam ad sinistram navigabamus in Syriam et venimus Tyrum
ibi enim navis erat expositura onus
21,⁴inventis autem discipulis mansimus ibi diebus septem
qui Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Hierosolymam
21,⁵et explicitis diebus profecti ibamus
deducentibus nos omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem
et positis genibus in litore oravimus
21,⁶et cum valefecissemus invicem ascendimus in navem
illi autem redierunt in sua
21,⁷nos vero navigatione explicita a Tyro
descendimus Ptolomaida
et salutatis fratribus mansimus die una apud illos
21,⁸alia autem die profecti venimus Caesaream
et intrantes in domum Philippi evangelistae qui erat de septem
mansimus apud eum
21,⁹huic autem erant filiae quattuor virgines prophetantes
21,¹⁰et cum moraremur per dies aliquot
supervenit quidam a Iudaea propheta nomine Agabus
21,¹¹is cum venisset ad nos
tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes et manus dixit
haec dicit Spiritus Sanctus
virum cuius est zona haec
sic alligabunt in Hierusalem Iudaei
et tradent in manus gentium
21,¹²quod cum audissemus
rogabamus nos et qui loci illius erant ne ascenderet Hierosolymam
21,¹³tunc respondit Paulus et dixit
quid facitis flentes et adfligentes cor meum
ego enim non solum alligari sed et mori in Hierusalem paratus sum propter nomen Domini
Iesu
21,¹⁴et cum ei suadere non possemus

quievimus dicentes Domini voluntas fiat
21,¹⁵post dies autem istos praeparati ascendebamus Hierusalem
21,¹⁶venerunt autem et ex discipulis a Caesarea nobiscum
adducentes apud quem hospitaremur
Mnasonem quendam Cyprium antiquum discipulum
21,¹⁷et cum venissemus Hierosolymam
libenter exceperunt nos fratres
21,¹⁸sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Iacobum
omnesque collecti sunt seniores
21,¹⁹quos cum salutasset narrabat per singula quae fecisset Deus in gentibus per ministeri-
um ipsius
21,²⁰at illi cum audissent magnificabant Deum
dixeruntque ei
vides frater quot milia sint in Iudaeis qui crediderunt
et omnes aemulatores sunt legis
21,²¹audierunt autem de te quia discessionem doceas a Mose
eorum qui per gentes sunt Iudaeorum
dicens non debere circumcidere eos filios suos
neque secundum consuetudinem ingredi
21,²²quid ergo est
utique oportet convenire multitudinem
audient enim te supervenisse
21,²³hoc ergo fac quod tibi dicimus
sunt nobis viri quattuor votum habentes super se
21,²⁴his adsumptis sanctifica te cum illis
et inpende in illis ut radant capita
et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt
sed ambulas et ipse custodiens legem
21,²⁵de his autem qui crediderunt ex gentibus
nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab idolis immolato et sanguine et suffocato et
fornicatione
21,²⁶tunc Paulus adsumptis viris postera die purificatus cum illis intravit in templum
adnuntians expletionem dierum purificationis
donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio
21,²⁷dum autem septem dies consummarentur

hii qui de Asia erant Iudaei cum vidissent eum in templo
concitaverunt omnem populum
et iniecerunt ei manus clamantes
21,²⁸viri israhelitae adiuvate
hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens
insuper et gentiles induxit in templum
et violavit sanctum locum istum
21,²⁹viderant enim Trophimum Ephesium in civitate cum ipso
quem aestimaverunt quoniam in templum induxisset Paulus
21,³⁰commotaque est civitas tota
et facta est concursio populi
et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum
et statim clausae sunt ianuae
21,³¹quaerentibus autem eum occidere
nuntiatum est tribuno cohortis quia tota confunditur Hierusalem
21,³²qui statim adsumptis militibus et centurionibus decurrit ad illos
qui cum vidissent tribunum et milites
cessaverunt percutere Paulum
21,³³tunc accedens tribunus adprehendit eum
et iussit alligari catenis duabus
et interrogabat quis esset et quid fecisset
21,³⁴alii autem aliud clamabant in turba
et cum non posset certum cognoscere prae tumultu
iussit duci eum in castra
21,³⁵et cum venisset ad gradus
contigit ut portaretur a militibus propter vim populi
21,³⁶sequebatur enim multitudo populi clamans tolle eum
21,³⁷et cum coepisset induci in castra Paulus dicit tribuno
si licet mihi loqui aliquid ad te
qui dixit graece nosti
21,³⁸nonne tu es Aegyptius qui ante hos dies tumultum concitasti
et eduxisti in desertum quattuor milia virorum sicariorum
21,³⁹et dixit ad eum Paulus
ego homo sum quidem iudaeus a Tarso Ciliciae non ignotae civitatis municeps
rogo autem te permitte mihi loqui ad populum

21,⁴⁰et cum ille permisisset
Paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem
et magno silentio facto adlocutus est hebraea lingua dicens
22,¹ viri fratres et patres audite quam ad vos nunc reddo rationem
22,² cum audissent autem quia hebraea lingua loquitur ad illos
magis praestiterunt silentium
22,³ et dixit
ego sum vir iudaeus natus Tarso Ciliciae
nutritus autem in ista civitate secus pedes Gamalihel
eruditus iuxta veritatem paternae legis
aemulator legis sicut et vos omnes estis hodie
22,⁴ qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem
alligans et tradens in custodias viros ac mulieres
22,⁵ sicut princeps sacerdotum testimonium mihi reddit
et omnes maiores natu
a quibus et epistulas accipiens ad fratres
Damascum pergebam ut adducerem inde vinctos in Hierusalem uti punirentur
22,⁶ factum est autem eunte me et adpropinquante Damasco
media die subito de caelo circumfulsit me lux copiosa
22,⁷ et decidens in terram audivi vocem dicentem mihi
Saule Saule quid me persequeris
22,⁸ ego autem respondi quis es Domine
dixitque ad me
ego sum Iesus Nazarenus quem tu persequeris
22,⁹ et qui mecum erant lumen quidem viderunt
vocem autem non audierunt eius qui loquebatur mecum
22,¹⁰ et dixi quid faciam Domine
Dominus autem dixit ad me
surgens vade Damascum et ibi tibi dicetur de omnibus quae te oporteat facere
22,¹¹ et cum non viderem prae claritate luminis illius
ad manum deductus a comitibus veni Damascum
22,¹² Ananias autem quidam vir secundum legem testimonium habens ab omnibus habitantibus Iudaeis
22,¹³ veniens ad me et adstans dixit mihi
Saule frater respice

et ego eadem hora respexi in eum
22,¹⁴at ille dixit
Deus patrum nostrorum praeordinavit te ut cognosceres voluntatem eius
et videres Iustum et audires vocem ex ore eius
22,¹⁵quia eris testis illius ad omnes homines eorum quae vidisti et audisti
22,¹⁶et nunc quid moraris
exsurge baptizare et ablue peccata tua invocato nomine ipsius
22,¹⁷factum est autem revertenti mihi in Hierusalem et oranti in templo
fieri me in stupore mentis
22,¹⁸et videre illum dicentem mihi
festina et exi velociter ex Hierusalem
quoniam non recipient testimonium tuum de me
22,¹⁹et ego dixi
Domine ipsi sciunt quia ego eram concludens in carcerem
et caedens per synagogas eos qui credebant in te
22,²⁰et cum funderetur sanguis Stephani testis tui
ego adstabam et consentiebam et custodiebam vestimenta interficientium illum
22,²¹et dixit ad me
vade quoniam ego in nationes longe mittam te
22,²²audiebant autem eum usque ad hoc verbum
et levaverunt vocem suam dicentes
tolle de terra eiusmodi
non enim fas est eum vivere
22,²³vociferantibus autem eis et proicientibus vestimenta sua
et pulverem iactantibus in aerem
22,²⁴iussit tribunus induci eum in castra et flagellis caedi et torqueri eum
ut sciret propter quam causam sic adclamarent ei
22,²⁵et cum adstrinxissent eum loris
dixit adstanti sibi centurioni Paulus
si hominem romanum et indemnatum licet vobis flagellare
22,²⁶quo audito centurio accessit ad tribunum et nuntiavit dicens
quid acturus es
hic enim homo civis romanus est
22,²⁷accedens autem tribunus dixit illi
dic mihi tu Romanus es

at ille dixit etiam
22,²⁸et respondit tribunus
ego multa summa civitatem hanc consecutus sum
et Paulus ait
ego autem et natus sum
22,²⁹protinus ergo discesserunt ab illo qui eum torturi erant
tribunus quoque timuit postquam rescivit quia civis romanus esset et quia alligasset eum
22,³⁰postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a Iudaeis solvit eum
et iussit sacerdotes convenire et omne concilium
et producens Paulum statuit inter illos
23,¹ intendens autem concilium Paulus ait
viri fratres
ego omni conscientia bona conversatus sum ante Deum usque in hodiernum diem
23,²princeps autem sacerdotum Ananias praecepit adstantibus sibi percutere os eius
23,³tunc Paulus ad eum dixit
percutiet te Deus paries dealbate
et tu sedens iudicas me secundum legem
et contra legem iubes me percuti
23,⁴et qui adstabant dixerunt
summum sacerdotem Dei maledicis
23,⁵dixit autem Paulus
nesciebam fratres quia princeps est sacerdotum
scriptum est enim
principem populi tui non maledices
23,⁶sciens autem Paulus quia una pars esset Sadducaeorum et altera Pharisaeorum
exclamavit in concilio
viri fratres
ego Pharisaeus sum filius Pharisaeorum
de spe et resurrectione mortuorum ego iudicor
23,⁷et cum haec dixisset facta est dissensio inter Pharisaeos et Sadducaeos
et soluta est multitudo
23,⁸Sadducaei enim dicunt non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum
Pharisaei autem utrumque confitentur
23,⁹factus est autem clamor magnus
et surgentes quidam Pharisaeorum pugnabant dicentes

nihil mali invenimus in homine isto
quod si spiritus locutus est ei aut angelus
23,¹⁰et cum magna dissensio facta esset
timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis
iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra
23,¹¹sequenti autem nocte adsistens ei Dominus ait
constans esto
sicut enim testificatus es de me Hierusalem
sic te oportet et Romae testificari
23,¹²facta autem die collegerunt se quidam ex Iudaeis
et devoverunt se dicentes
neque manducatuos neque bibituos donec occiderent Paulum
23,¹³erant autem plus quam quadraginta qui hanc coniurationem fecerant
23,¹⁴qui accesserunt ad principes sacerdotum et seniores et dixerunt
devotione devovimus nos nihil gustatuos donec occidamus Paulum
23,¹⁵nunc ergo vos notum facite tribuno cum concilio ut producat illum ad vos
tamquam aliquid certius cognituri de eo
nos vero priusquam adpropriet parati sumus interficere illum
23,¹⁶quod cum audisset filius sororis Pauli insidias
venit et intravit in castra nuntiavitque Paulo
23,¹⁷vocans autem Paulus ad se unum ex centurionibus ait
adulescentem hunc perduc ad tribunum
habet enim aliquid indicare illi
23,¹⁸et ille quidem adsumens eum duxit ad tribunum et ait
vinctus Paulus vocans rogavit me hunc adulescentem perducere ad te
habentem aliquid loqui tibi
23,¹⁹adprehendens autem tribunus manum illius
secessit cum eo seorsum et interrogavit illum
quid est quod habes indicare mihi
23,²⁰ille autem dixit
Iudaeis convenit rogare te ut crastina die Paulum producas in concilium
quasi aliquid certius inquisituri sint de illo
23,²¹tu vero ne credideris illis
insidiantur enim ei ex eis viri amplius quadraginta
qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum

et nunc parati sunt expectantes promissum tuum
23,²²tribunus igitur dimisit adolescentem
praeciens ne cui loqueretur quoniam haec nota sibi fecisset
23,²³et vocatis duobus centurionibus dixit illis
parate milites ducentos ut eant usque Caesaream
et equites septuaginta
et lancearios ducentos
a tertia hora noctis
23,²⁴et iumenta praeparate
ut inponentes Paulum salvum perducerent ad Felicem praesidem
23,²⁵
23,²⁶scribens epistulam continentem haec
Claudius Lysias optimo praesidi Felici salutem
23,²⁷virum hunc comprehensum a Iudaeis
et incipientem interfici ab eis
superveniens cum exercitu eripui
cognito quia Romanus est
23,²⁸volensque scire causam quam obiciebant illi
deduxi eum in concilium eorum
23,²⁹quem inveni accusari de quaestionibus legis ipsorum
nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimen
23,³⁰et cum mihi perlatum esset de insidiis quas paraverunt ei misi ad te
denuntians et accusatoribus ut dicant apud te
23,³¹milites ergo secundum praeceptum sibi
adsumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridem
23,³²et postera die dimissis equitibus ut irent cum eo reversi sunt ad castra
23,³³qui cum venissent Caesaream et tradidissent epistulam praesidi
statuerunt ante illum et Paulum
23,³⁴cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset
et cognoscens quia de Cilicia
23,³⁵audiam te inquit cum et accusatores tui venerint
iussitque in praetorio Herodis custodiri eum
24,¹ post quinque autem dies descendit princeps sacerdotum Ananias
cum senioribus quibusdam et Tertullo quodam oratore
qui adierunt praesidem adversus Paulum

24,²et citato Paulo coepit accusare Tertullus dicens
cum in multa pace agamus per te
et multa corrigantur per tuam providentiam
24,³semper et ubique suscipimus optime Felix cum omni gratiarum actione
24,⁴ne diutius autem te protraham
oro breviter audias nos pro tua clementia
24,⁵invenimus hunc hominem pestiferum
et concitantem seditiones omnibus Iudaeis in universo orbe
et auctorem seditionis sectae Nazarenorum
24,⁶qui etiam templum violare conatus est
quem et adprehendimus
24,⁷
24,⁸a quo poteris ipse iudicans de omnibus istis cognoscere de quibus nos accusamus eum
24,⁹adiecerunt autem et Iudaei dicentes haec ita se habere
24,¹⁰respondit autem Paulus annuente sibi praeside dicere
ex multis annis esse te iudicem genti huic sciens bono animo pro me satisfaciam
24,¹¹potes enim cognoscere quia non plus sunt dies mihi quam duodecim ex quo ascendi
adorare in Hierusalem
24,¹²et neque in templo invenerunt me cum aliquo disputantem
aut concursum facientem turbae
neque in synagogis neque in civitate
24,¹³neque probare possunt tibi de quibus nunc accusant me
24,¹⁴confiteor autem hoc tibi
quod secundum sectam quam dicunt heresim
sic deservio patrio Deo meo
credens omnibus quae in lege et prophetis scripta sunt
24,¹⁵spem habens in Deum quam et hii ipsi expectant
resurrectionem futuram iustorum et iniquorum
24,¹⁶in hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad Deum et ad homines
semper
24,¹⁷post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni et oblationes et
vota
24,¹⁸in quibus invenerunt me purificatum in templo
non cum turba neque cum tumultu
24,¹⁹quidam autem ex Asia Iudaei quos oportebat apud te praesto esse

et accusare si quid haberent adversum me
24,²⁰ aut hii ipsi dicant si quid invenerunt in me iniquitatis
cum stem in concilio
24,²¹ nisi de una hac solummodo voce qua clamavi inter eos stans
quoniam de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie a vobis
24,²² distulit autem illos Felix certissime sciens de via dicens
cum tribunus Lysias descenderit audiam vos
24,²³ iussitque centurioni custodiri eum et habere requiem
nec quemquam prohibere de suis ministrare ei
24,²⁴ post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua quae erat Iudaea
vocavit Paulum et audivit ab eo fidem quae est in Iesum Christum
24,²⁵ disputante autem illo de iustitia et castitate et de iudicio futuro
timefactus Felix respondit
quod nunc adtinet vade
tempore autem oportuno accersiam te
24,²⁶ simul et sperans quia pecunia daretur a Paulo
propter quod et frequenter accersiens eum loquebatur cum eo
24,²⁷ biennio autem expleto accepit successorem Felix Porcium Festum
volens autem gratiam praestare Iudaeis Felix reliquit Paulum vinctum
25,¹ Festus ergo cum venisset in provinciam
post triduum ascendit Hierosolymam a Caesarea
25,² adieruntque eum principes sacerdotum et primi Iudaeorum adversus Paulum
et rogabant eum 25,³ postulantes gratiam adversum eum
ut iuberet perduci eum Hierusalem
insidias tendentes ut eum interficerent in via
25,⁴ Festus autem respondit servari Paulum in Caesarea
se autem maturius profecturum
25,⁵ qui ergo in vobis ait potentes sunt descendentes simul
si quod est in viro crimen accusent eum
25,⁶ demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem
descendit Caesaream
et altera die sedit pro tribunali
et iussit Paulum adduci
25,⁷ qui cum perductus esset
circumsteterunt eum qui ab Hierosolyma descenderant Iudaei

multas et graves causas obicientes quas non poterant probare
25,⁸ Paulo autem rationem reddente
quoniam neque in legem Iudaeorum neque in templum neque in Caesarem quicquam pec-
cavi
25,⁹ Festus autem volens Iudaeis gratiam praestare
respondens Paulo dixit
vis Hierosolymam ascendere
et ibi de his iudicari apud me
25,¹⁰ dixit autem Paulus
ad tribunal Caesaris sto ubi me oportet iudicari
Iudaeis non nocui sicut tu melius nosti
25,¹¹ si enim nocui aut dignum morte aliquid feci non recuso mori
si vero nihil est eorum quae hii accusant me
nemo potest me illis donare Caesarem appello
25,¹² tunc Festus cum consilio locutus respondit
Caesarem appellasti ad Caesarem ibis
25,¹³ et cum dies aliquot transacti essent
Agrippa rex et Bernice descenderunt Caesaream ad salutandum Festum
25,¹⁴ et cum dies plures ibi demorarentur
Festus regi indicavit de Paulo dicens
vir quidam est derelictus a Felice vinctus
25,¹⁵ de quo cum essem Hierosolymis
adierunt me principes sacerdotum et seniores Iudaeorum
postulantes adversus illum damnationem
25,¹⁶ ad quos respondi
quia non est consuetudo Romanis donare aliquem hominem
priusquam is qui accusatur praesentes habeat accusatores
locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina
25,¹⁷ cum ergo huc convenissent
sine ulla dilatione sequenti die sedens pro tribunali iussi adduci virum
25,¹⁸ de quo cum stetissent accusatores
nullam causam deferebant de quibus ego suspicabar malum
25,¹⁹ quaestiones vero quasdam de sua superstitione habebant adversus eum
et de quodam Iesu defuncto quem adfirmabat Paulus vivere
25,²⁰ haesitans autem ego de huiusmodi quaestione dicebam

si vellet ire Hierosolymam et ibi iudicari de istis
25,²¹ Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem
iussi servari eum donec mittam eum ad Caesarem
25,²² Agrippa autem ad Festum
volebam et ipse hominem audire
cras inquit audies eum
25,²³ altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione
et introissent in auditorium cum tribunis et viris principalibus civitatis
et iubente Festo adductus est Paulus
25,²⁴ et dixit Festus
Agrippa rex et omnes qui simul adestis nobiscum viri
videtis hunc de quo omnis multitudo Iudaeorum interpellavit me Hierosolymis petens et hic
clamantes non oportere eum vivere amplius
25,²⁵ ego vero conperi nihil dignum eum morte admisisse
ipso autem hoc appellante Augustum iudicavi mittere
25,²⁶ de quo quid certum scribam domino non habeo
propter quod produxi eum ad vos
et maxime ad te rex Agrippa
ut interrogatione facta habeam quid scribam
25,²⁷ sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum
et causas eius non significare
26,¹ Agrippa vero ad Paulum ait
permittitur tibi loqui pro temet ipso
tunc Paulus extenta manu coepit rationem reddere
26,² de omnibus quibus accusor a Iudaeis rex Agrippa
aestimo me beatum apud te cum sim defensurus me hodie
26,³ maxime te sciente omnia quae apud Iudaeos sunt consuetudines et quaestiones
propter quod obsecro patienter me audias
26,⁴ et quidem vitam meam a iuventute quae ab initio fuit in gente mea in Hierosolymis
noverunt omnes Iudaei 26,⁵ praescientes me ab initio
si velint testimonium perhibere
quoniam secundum certissimam sectam nostrae religionis vixi Pharisaeus
26,⁶ et nunc in spe quae ad patres nostros repromissionis facta est a Deo
sto iudicio subiectus
26,⁷ in quam duodecim tribus nostrae nocte ac die deservientes sperant devenire

de qua spe accusor a Iudaeis rex
26,⁸quid incredibile iudicatur apud vos si Deus mortuos suscitatur
26,⁹et ego quidem existimaveram me adversus nomen Iesu Nazareni debere multa contraria
agere
26,¹⁰quod et feci Hierosolymis
et multos sanctorum ego in carceribus inclusi
a principibus sacerdotum potestate accepta
et cum occiderentur detuli sententiam
26,¹¹et per omnes synagogas frequenter puniens eos conpellebam blasphemare
et amplius insaniens in eos
persequabar usque in exterarum civitates
26,¹²in quibus dum irem Damascum cum potestate et permissu principum sacerdotum
26,¹³die media in via vidi rex de caelo supra splendorem solis circumfulsisse me lumen
et eos qui mecum simul erant
26,¹⁴omnesque nos cum decidissemus in terram
audivi vocem loquentem mihi hebraica lingua
Saule Saule quid me persequeris
d durum est tibi contra stimulum calcitrare
26,¹⁵ego autem dixi quis es Domine
Dominus autem dixit
ego sum Iesus quem tu persequeris
26,¹⁶sed exsurge et sta super pedes tuos
ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum quae vidisti
et eorum quibus apparebo tibi
26,¹⁷eripiens te de populo et gentibus
in quas nunc ego mitto te 26,¹⁸aperire oculos eorum
ut convertantur a tenebris ad lucem et de potestate Satanae ad Deum
ut accipiant remissionem peccatorum
et sortem inter sanctos per fidem quae est in me
26,¹⁹unde rex Agrippa non fui incredulus caelestis visionis
26,²⁰sed his qui sunt Damasci primum et Hierosolymis
et in omnem regionem Iudaeae et gentibus adnuntiabam
ut paenitentiam agerent et converterentur ad Deum
digna paenitentiae opera facientes
26,²¹hac ex causa me Iudaei cum essem in templo comprehensum temptabant interficere

26,²²auxilio autem adiutus Dei
usque in hodiernum diem sto testificans minori atque maiori
nihil extra dicens quam ea quae prophetae sunt locuti futura esse et Moses
26,²³si passibilis Christus
si primus ex resurrectione mortuorum lumen adnuntiaturus est populo et gentibus
26,²⁴haec loquente eo et rationem reddente
Festus magna voce dixit
insanis Paule
multae te litterae ad insaniam convertunt
26,²⁵at Paulus
non insanio inquit optime Feste
sed veritatis et sobrietatis verba eloquor
26,²⁶scit enim de his rex ad quem et constanter loquor
latere enim eum nihil horum arbitror
neque enim in angulo quicquam horum gestum est
26,²⁷credis rex Agrippa prophetis
scio quia credis
26,²⁸Agrippa autem ad Paulum
in modico suades me Christianum fieri
26,²⁹et Paulus
opto apud Deum et in modico et in magno
non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum
exceptis vinculis his
26,³⁰et exsurrexit rex et praeses et Bernice et qui adsidebant eis
26,³¹et cum secessissent loquebantur ad invicem dicentes
quia nihil morte aut vinculorum dignum quid facit homo iste
26,³²Agrippa autem Festo dixit
dimitti poterat homo hic si non appellasset Caesarem
27,¹ ut autem iudicatum est eum navigare in Italiam
et tradi Paulum cum reliquis custodiis centurioni nomine Iulio cohortis Augustae
27,²ascendentes autem navem hadrumetinam
incipientem navigare circa Asiae loca sustulimus
perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicense
27,³sequenti autem die devenimus Sidonem
humane autem tractans Iulius Paulum

permisit ad amicos ire et curam sui agere
27,⁴et inde cum sustulissemus subnavigavimus Cypro
propterea quod essent venti contrarii
27,⁵et pelagus Ciliciae et Pamphiliae navigantes
venimus Lystram quae est Lyciae
27,⁶et ibi inveniens centurio navem alexandrinam navigantem in Italiam
transposuit nos in eam
27,⁷et cum multis diebus tarde navigaremus
et vix devenissemus contra Cnidum prohibente nos vento
adnavigavimus Cretae secundum Salmonem
27,⁸et vix iuxta navigantes venimus in locum quendam qui vocatur Boni portus
cui iuxta erat civitas Thalassa
27,⁹multo autem tempore peracto
et cum iam non esset tuta navigatio
eo quod et ieiunium iam praeterisset
consolabatur Paulus 27,¹⁰dicens eis
viri video quoniam cum iniuria et multo damno
non solum oneris et navis
sed etiam animarum nostrarum incipit esse navigatio
27,¹¹centurio autem gubernatori et nauclerio magis credebat
quam his quae a Paulo dicebantur
27,¹²et cum aptus portus non esset ad hiemandum
plurimi statuerunt consilium navigare inde
si quo modo possent devenientes Phoenice hiemare
portum Cretae respicientem ad africanum et ad chorum
27,¹³adspirante autem austro aestimantes propositum se tenere
cum sustulissent de Asson legebant Cretam
27,¹⁴non post multum autem misit se contra ipsam ventus typhonicus qui vocatur euroaqui-
lo
27,¹⁵cumque arrepta esset navis et non posset conari in ventum
data nave flatibus ferebamur
27,¹⁶insulam autem quandam decurrentes quae vocatur Caudam
potuimus vix obtinere scapham
27,¹⁷qua sublata adiutoriis utebantur accingentes navem
timentes ne in Syrtim inciderent

submisso vase sic ferebantur
27,¹⁸valide autem nobis tempestate iactatis
sequenti die iactum fecerunt
27,¹⁹et tertia die suis manibus armamenta navis proiecerunt
27,²⁰neque sole autem neque sideribus apparentibus per plures dies
et tempestate non exigua imminente
iam ablata erat spes omnis salutis nostrae
27,²¹et cum multa ieiunatio fuisset
tunc stans Paulus in medio eorum dixit
oportebat quidem o viri audito me non tollere a Creta
lucrique facere iniuriam hanc et iacturam
27,²²et nunc suadeo vobis bono animo esse
amisso enim nullius animae erit ex vobis praeterquam navis
27,²³adstitit enim mihi hac nocte angelus Dei cuius sum ego et cui deservio 27,²⁴dicens
ne timeas Paule
Caesari te oportet adsistere
et ecce donavit tibi Deus omnes qui navigant tecum
27,²⁵propter quod bono animo estote viri
credo enim Deo quia sic erit quemadmodum dictum est mihi
27,²⁶in insulam autem quandam oportet nos devenire
27,²⁷sed posteaquam quartadecima nox supervenit
navigantibus nobis in Hadria
circa mediam noctem suspicabantur nautae apparere sibi aliquam regionem
27,²⁸qui submittentes invenerunt passus viginti
et pusillum inde separati invenerunt passus quindecim
27,²⁹timentes autem ne in aspera loca incideremus
de puppi mittentes anchoras quattuor optabant diem fieri
27,³⁰nautis vero quaerentibus fugere de navi
cum misissent scapham in mare sub obtentu quasi a prora inciperent anchoras extendere
27,³¹dixit Paulus centurioni et militibus
nisi hii in navi manserint vos salvi fieri non potestis
27,³²tunc absciderunt milites funes scaphae
et passi sunt eam excidere
27,³³et cum lux inciperet fieri rogabat Paulus omnes sumere cibum dicens
quartadecima hodie die expectantes ieiuni permanetis nihil accipientes

27,³⁴propter quod rogo vos accipere cibum pro salute vestra
quia nullius vestrum capillus de capite peribit
27,³⁵et cum haec dixisset sumens panem gratias egit Deo in conspectu omnium
et cum fregisset coepit manducare
27,³⁶animaequiores autem facti omnes et ipsi adsumpserunt cibum
27,³⁷eramus vero universae animae in navi ducentae septuaginta sex
27,³⁸et satiati cibo adleviabant navem iactantes triticum in mare
27,³⁹cum autem dies factus esset terram non agnoscebant
sinum vero quendam considerabant habentem litus
in quem cogitabant si possent eicere navem
27,⁴⁰et cum anchoras abstulissent committebant se mari
simul laxantes iuncturas gubernaculorum
et levato artemone secundum flatum aurae tendebant ad litus
27,⁴¹et cum incidissemus in locum bithalassum inpegerunt navem
et prora quidem fixa manebat immobilis
puppis vero solvebatur a vi maris
27,⁴²militum autem consilium fuit ut custodias occiderent
ne quis cum enatasset effugeret
27,⁴³centurio autem volens servare Paulum prohibuit fieri
iussitque eos qui possent natate mittere se primos et evadere et ad terram exire
27,⁴⁴et ceteros alios in tabulis ferebant
quosdam super ea quae de navi essent
et sic factum est ut omnes animae evaderent ad terram
28,¹ et cum evasissemus tunc cognovimus quia Militene insula vocatur
barbari vero praestabant non modicam humanitatem nobis
28,²accensa enim pyra reficiebant nos omnes
propter imbrem qui iminebat et frigus
28,³cum congregasset autem Paulus sarmentorum aliquantam multitudinem et inposuisset
super ignem
vipera a calore cum processisset invasit manum eius
28,⁴ut vero viderunt barbari pendentem bestiam de manu eius
ad invicem dicebant
utique homicida est homo hic
qui cum evaserit de mari Ultio non sinit vivere
28,⁵et ille quidem excutiens bestiam in ignem

nihil mali passus est
28,⁶at illi existimabant eum in tumorem convertendum
et subito casurum et mori
diu autem illis sperantibus et videntibus nihil mali in eo fieri
convertentes se dicebant eum esse deum
28,⁷in locis autem illis erant praedia principis insulae nomine Publii
qui nos suscipiens triduo benigne exhibuit
28,⁸contigit autem patrem Publii febribus et dysenteria vexatum iacere
ad quem Paulus intravit
et cum orasset et inposuisset ei manus salvavit eum
28,⁹quo facto et omnes qui in insula habebant infirmitates accedebant et curabantur
28,¹⁰qui etiam multis honoribus nos honoraverunt
et navigantibus inposuerunt quae necessaria erant
28,¹¹post menses autem tres navigavimus in nave alexandrina
quae in insula hiemaverat
cui erat insigne Castorum
28,¹²et cum venissemus Syracusam mansimus ibi triduo
28,¹³inde circumlegentes devenimus Regium
et post unum diem flante austro secunda die venimus Puteolos
28,¹⁴ubi inventis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem
et sic venimus Romam
28,¹⁵et inde cum audissent fratres occurrerunt nobis usque ad Appii Forum et Tribus Ta-
bernis
quos cum vidisset Paulus gratias agens Deo accepit fiduciam
28,¹⁶cum venissemus autem Romam
permissum est Paulo manere sibimet cum custodiente se milite
28,¹⁷post tertium autem diem convocavit primos Iudaeorum
cumque convenissent dicebat eis
ego viri fratres nihil adversus plebem faciens aut morem paternum
vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum
28,¹⁸qui cum interrogationem de me habuissent
voluerunt me dimittere eo quod nulla causa esset mortis in me
28,¹⁹contradicientibus autem Iudaeis coactus sum appellare Caesarem
non quasi gentem meam habens aliquid accusare
28,²⁰propter hanc igitur causam rogavi vos videre et adloqui

propter spem enim Israhel catena hac circumdatus sum
28,²¹at illi dixerunt ad eum
nos neque litteras accepimus de te a Iudaea
neque adveniens aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum
28,²²rogamus autem a te audire quae sentis
nam de secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicitur
28,²³cum constituissent autem illi diem
venerunt ad eum in hospitium plures
quibus exponebat testificans regnum Dei
suadensque eos de Iesu ex lege Mosi et prophetis a mane usque ad vesperam
28,²⁴et quidam credebant his quae dicebantur
quidam vero non credebant
28,²⁵cumque invicem non essent consentientes discedebant
dicente Paulo unum verbum
quia bene Spiritus Sanctus locutus est per Esaiam prophetam ad patres nostros 28,²⁶dicens
vade ad populum istum et dic
aure audietis et non intellegitis
et videntes videbitis et non perspicietis
28,²⁷incrassatum est enim cor populi huius
et auribus graviter audierunt
et oculos suos conpresserunt
ne forte videant oculis et auribus audiant et corde intellegant
et convertantur et sanem illos
28,²⁸notum ergo sit vobis
quoniam gentibus missum est hoc salutare Dei
ipsi et audient
28,²⁹
28,³⁰mansit autem biennio toto in suo conducto
et suscipiebat omnes qui ingrediebantur ad eum
28,³¹praedicans regnum Dei
et docens quae sunt de Domino Iesu Christo cum omni fiducia sine prohibitione

EXPLICIT LIBER ACTUUM APOSTOLORUM

INCIPIIT PROLOGUS IN EPISTULIS PAULI APOSTOLI

Primum quaeritur quare post Evangelia, quae supplementum Legis sunt et in quibus nobis exempla et praecepta vivendi plenissime digesta sunt, voluerit Apostolus has epistulas ad singulas ecclesias destinare. Hac autem causa factum videtur, ut scilicet initia nascentis Ecclesiae novis causis existentibus praemuniret, ut et praesentia atque orientia resecares vitia et post futuras excluderet quaestiones, exemplo prophetarum qui post editam legem Mosi, in qua omnia Dei mandata legebantur, nihilominus tamen doctrina sua rediviva semper populi compressere peccata et propter exemplum libris ad nostram etiam memoriam transmiserunt. Deinde quaeritur cur non amplius quam decem epistulas ad ecclesias scripserit; decem sunt enim cum illa quae dicitur ad Hebraeos, nam reliquae quattuor ad discipulos specialiter sunt porrectae. Ut ostenderet Novum non discrepare a Veteri Testamento et se contra legem non facere Mosi, ad numerum primorum decalogi mandatorum suas epistulas ordinavit et, quot ille praeceptis a Pharaone instituit liberatos, totidem hic epistulis a diaboli et idolatriae servitute edocet acquisitos. Nam et duas tabulas lapideas duorum Testamentorum figuram habuisse viri eruditissimi tradiderunt.

Epistulam sane quae ad Hebraeos scribitur quidam Pauli non esse contendunt, eo quod non sit eius nomine titulata, et propter sermonis stilique distantiam, sed aut Barnabae iuxta Tertullianum aut Lucae iuxta quosdam vel certe Clementis discipuli apostolorum et episcopi romanae ecclesiae post apostolos ordinati. Quibus respondendum est: si propterea Pauli non erit quia eius non habet nomen, ergo nec alicuius erit quia nullius nomine titulatur; quod si absurdum est, ipsius magis esse credenda est quae tanto doctrinae suae fulget eloquio. Sed quoniam apud Hebraeorum ecclesias quasi destructor Legis falsa suspicione habebatur, voluit tacito nomine de figuris Legis et veritate Christi reddere rationem, ne odium nominis fronte praelati utilitatem excluderet lectionis. Non est sane mirum, si eloquentior videatur in proprio id est hebraeo quam in peregrino id est graeco, quo ceterae epistulae sunt scriptae sermone.

Movet etiam quosdam quare Romanorum epistula in primo sit posita, cum eam non primam scriptam ratio manifestet. Nam hanc se proficiscentem Hierosolymam scripsisse testatur, cum Corinthios et alios ante iam, ut ministerium quod secum portaturus erat colligerent, litteris adhortatus sit. Unde intellegi quidam volunt ita omnes epistulas ordinatas, ut prima poneretur quae posterior fuerat destinata, ut per singulas epistulas gradibus ad perfectiora veniretur. Romanorum namque plerique tam rudes erant, ut non intellegerent

Dei se gratia et non suis meritis esse salvatos, et ob hoc duo inter se populi conflictarent. Idcirco illos indigere adserit confirmari, vitia gentilitatis priora commemorans. Conrinthiis autem iam dicit scientiae gratiam esse concessam, et non tam omnes increpat quam cur peccantes non increpaverint reprehendit, sicut ait: «Auditur inter vos fornicatio», et iterum: «Congregatis vobis cum meo spiritu tradere huiusmodi Satanae». In secunda vero laudantur et ut magis ac magis proficiant admonentur. Galatae iam nullius criminis arguuntur, nisi quod callidissimis pseudoapostolis crediderunt. Ephesii sane nulla reprehensione sed multa laude sunt digni, quia fidem apostolicam servaverunt. Philippenses etiam multo magis conlaudantur, qui nec audire quidem falsos apostolos voluerunt. Colosenses autem tales erant ut, cum ab Apostolo visi corporaliter non fuissent, hac laude digni haberentur: «Et si corpore absens sum, sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum». Thessalonicenses nihilominus in duabus epistulis omni laude prosequitur, eo quod non solum fidem inconcussam servaverint veritatis, sed etiam in persecutione civium fuerint constantes inventi. De Hebraeis vero quid dicendum est, quorum Thessalonicenses qui plurimum laudati sunt imitatores facti esse dicuntur, sicut ipse ait: «Et vos fratres imitatores facti estis ecclesiarum Dei quae sunt in Iudaea, eadem enim passi estis et vos a contribulibus vestris quae et illi a Iudaeis». Apud ipsos quoque Hebraeos eadem commemorat dicens: «Nam et vinctis compassi estis et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam».

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIIT EPISTULA AD ROMANOS

1,¹ Paulus servus Christi Iesu vocatus apostolus
segregatus in evangelium Dei
1,² quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis
1,³ de Filio suo qui factus est ex semine David secundum carnem
1,⁴ qui praedestinatus est Filius Dei in virtute
secundum Spiritum sanctificationis
ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini nostri
1,⁵ per quem accepimus gratiam et apostolatum
ad oboediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius
1,⁶ in quibus estis et vos vocati Iesu Christi
1,⁷ omnibus qui sunt Romae dilectis Dei vocatis sanctis

gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
1,⁸ primum quidem gratias ago Deo meo per Iesum Christum pro omnibus vobis
quia fides vestra adnuntiatur in universo mundo
1,⁹ testis enim mihi est Deus
cui servio in spiritu meo
in evangelio Filii eius
quod sine intermissione memoriam vestri facio 1,¹⁰ semper in orationibus meis
obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate Dei veniendi
ad vos
1,¹¹ desidero enim videre vos
ut aliquid inpartiar gratiae vobis spiritualis ad confirmandos vos
1,¹² id est simul consolari in vobis per eam quae invicem est fidem vestram atque meam
1,¹³ nolo autem vos ignorare fratres quia saepe proposui venire ad vos et prohibitus sum us-
que adhuc
ut aliquem fructum habeam et in vobis sicut et in ceteris gentibus
1,¹⁴ Graecis ac barbaris
sapientibus et insipientibus debitor sum
1,¹⁵ ita quod in me promptum est et vobis qui Romae estis evangelizare
1,¹⁶ non enim erubesco evangelium
virtus enim Dei est in salutem omni credenti
Iudaeo primum et Graeco
1,¹⁷ iustitia enim Dei in eo revelatur ex fide in fidem
sicut scriptum est
iustus autem ex fide vivit
1,¹⁸ revelatur enim ira Dei de caelo
super omnem impietatem et iniustitiam hominum
eorum qui veritatem in iniustitiam detinent
1,¹⁹ quia quod notum est Dei manifestum est in illis
Deus enim illis manifestavit
1,²⁰ invisibilia enim ipsius a creatura mundi
per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur
sempiterna quoque eius virtus et divinitas
ut sint inexcusabiles
1,²¹ quia cum cognovissent Deum
non sicut Deum glorificaverunt aut gratias egerunt

sed evanuerunt in cogitationibus suis
et obscuratum est insipiens cor eorum
1,²²dicentes enim se esse sapientes stulti facti sunt
1,²³et mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei
in similitudinem imaginis corruptibilis hominis
et volucrum et quadrupedum et serpentium
1,²⁴propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in inmunditiam
ut contumeliis adficiant corpora sua in semet ipsis
1,²⁵qui commutaverunt veritatem Dei in mendacio
et coluerunt et servierunt creaturae potius quam creatori
qui est benedictus in saecula amen
1,²⁶propterea tradidit illos Deus in passiones ignominiae
nam feminae eorum inmutaverunt naturalem usum in eum usum qui est contra naturam
1,²⁷similiter autem et masculi
relicto naturali usu feminae
exarserunt in desideriis suis in invicem
masculi in masculos turpitudinem operantes
et mercedem quam oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes
1,²⁸et sicut non probaverunt Deum habere in notitia
tradidit eos Deus in reprobum sensum ut faciant quae non conveniunt
1,²⁹repletos omni iniquitate
malitia fornicatione
avaritia nequitia
plenos invidia
homicidio contentione
dolo malignitate
susurriones 1,³⁰detractores
Deo odibiles
contumeliosos
superbos elatos
inventores malorum
parentibus non oboedientes
1,³¹insipientes inconpositos
sine affectione
absque foedere

sine misericordia

1,³²qui cum iustitiam Dei cognovissent

non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte

non solum ea faciunt

sed et consentiunt facientibus

2,¹ propter quod inexcusabilis es

o homo omnis qui iudicas

in quo enim iudicas alterum te ipsum condemnas

eadem enim agis qui iudicas

2,²scimus enim quoniam iudicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt

2,³existimas autem hoc

o homo qui iudicas eos qui talia agunt et facis ea

quia tu effugies iudicium Dei

2,⁴an divitias bonitatis eius et patientiae et longanimitatis contemnis

ignorans quoniam benignitas Dei ad paenitentiam te adducit

2,⁵secundum duritiam autem tuam et inpaenitens cor

thesaurizas tibi iram in die irae et revelationis iusti iudicii Dei

2,⁶qui reddet unicuique secundum opera eius

2,⁷his quidem qui secundum patientiam boni operis

gloriam et honorem et incorruptionem quaerentibus

vitam aeternam

2,⁸his autem qui ex contentione

et qui non adquiescunt veritati credunt autem iniquitati

ira et indignatio

2,⁹tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum

Iudaei primum et Graeci

2,¹⁰gloria autem et honor et pax omni operanti bonum

Iudaeo primum et Graeco

2,¹¹non est enim personarum acceptio apud Deum

2,¹²quicumque enim sine lege peccaverunt

sine lege et peribunt

et quicumque in lege peccaverunt

per legem iudicabuntur

2,¹³non enim auditores legis iusti sunt apud Deum

sed factores legis iustificabuntur

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

2,¹⁴cum enim gentes quae legem non habent
naturaliter quae legis sunt faciunt
eiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex
2,¹⁵qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis
testimonium reddente illis conscientia ipsorum
et inter se invicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium
2,¹⁶in die cum iudicabit Deus occulta hominum secundum evangelium meum per Iesum
Christum
2,¹⁷si autem tu Iudaeus cognominaris
et requiescis in lege
et gloriaris in Deo
2,¹⁸et nosti voluntatem
et probas utiliora instructus per legem
2,¹⁹confidis te ipsum ducem esse caecorum
lumen eorum qui in tenebris sunt
2,²⁰eruditorem insipientium
magistrum infantium
habentem formam scientiae et veritatis in lege
2,²¹qui ergo alium doces te ipsum non doces
qui praedicas non furandum furaris
2,²²qui dicis non moechandum moecharis
qui abominaris idola sacrilegium facis
2,²³qui in lege gloriaris per praevaricationem legis Deum inhonoras
2,²⁴nomen enim Dei per vos blasphematur inter gentes
sicut scriptum est
2,²⁵circumcisio quidem prodest si legem observes
si autem praevaricator legis sis
circumcisio tua praeputium facta est
2,²⁶si igitur praeputium iustitias legis custodiat
nonne praeputium illius in circumcisionem reputabitur
2,²⁷et iudicabit quod ex natura est praeputium legem consummans
te qui per litteram et circumcisionem praevaricator legis es
2,²⁸non enim qui in manifesto Iudaeus est
neque quae in manifesto in carne circumcisio
2,²⁹sed qui in abscondito Iudaeus

et circumcisio cordis in spiritu non littera
cuius laus non ex hominibus sed ex Deo est
3,¹ quid ergo amplius est Iudaeo aut quae utilitas circumcisionis
3,² multum per omnem modum
primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei
3,³ quid enim si quidam illorum non crediderunt
numquid incredulitas illorum fidem Dei evacuabit absit
3,⁴ est autem Deus verax
omnis autem homo mendax
sicut scriptum est
ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris
3,⁵ si autem iniquitas nostra iustitiam Dei commendat
quid dicemus
numquid iniquus Deus qui infert iram
secundum hominem dico 3,⁶ absit
alioquin quomodo iudicabit Deus mundum
3,⁷ si enim veritas Dei in meo mendacio abundavit in gloriam ipsius
quid adhuc et ego tamquam peccator iudicor
3,⁸ et non sicut blasphemamur
et sicut aiunt nos quidam dicere
faciamus mala ut veniant bona
quorum damnatio iusta est
3,⁹ quid igitur praecellimus eos
nequaquam
causati enim sumus Iudaeos et Graecos
omnes sub peccato esse
3,¹⁰ sicut scriptum est
quia non est iustus quisquam
3,¹¹ non est intellegens non est requirens Deum
3,¹² omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non est usque ad unum
3,¹³ sepulchrum patens est guttur eorum
linguis suis dolose agebant
venenum aspidum sub labiis eorum
3,¹⁴ quorum os maledictione et amaritudine plenum est

3,¹⁵veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem
3,¹⁶contritio et infelicitas in viis eorum
3,¹⁷et viam pacis non cognoverunt
3,¹⁸non est timor Dei ante oculos eorum
3,¹⁹scimus autem quoniam quaecumque lex loquitur
his qui in lege sunt loquitur
ut omne os obstruatur
et subditus fiat omnis mundus Deo
3,²⁰quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo
per legem enim cognitio peccati
3,²¹nunc autem sine lege iustitia Dei manifestata est
testificata a lege et prophetis
3,²²iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi super omnes qui credunt
non enim est distinctio
3,²³omnes enim peccaverunt et egent gloriam Dei
3,²⁴iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem quae est in Christo Iesu
3,²⁵quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius
ad ostensionem iustitiae suae
propter remissionem praecedentium delictorum 3,²⁶in sustentatione Dei
ad ostensionem iustitiae eius in hoc tempore
ut sit ipse iustus
et iustificans eum qui ex fide est Iesu
3,²⁷ubi est ergo gloriatio
exclusa est
per quam legem
factorum non
sed per legem fidei
3,²⁸arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus legis
3,²⁹an Iudaeorum Deus tantum
nonne et gentium
immo et gentium
3,³⁰quoniam quidem unus Deus qui iustificabit circumcisionem ex fide et praepitium per
fidem
3,³¹legem ergo destruimus per fidem absit
sed legem statuimus

4,¹ quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum secundum carnem
4,² si enim Abraham ex operibus iustificatus est
habet gloriam sed non apud Deum
4,³ quid enim scriptura dicit
credidit Abraham Deo et reputatum est illi ad iustitiam
4,⁴ ei autem qui operatur merces non inputatur secundum gratiam sed secundum debitum
4,⁵ ei vero qui non operatur
credenti autem in eum qui iustificat impium
reputatur fides eius ad iustitiam
4,⁶ sicut et David dicit beatitudinem hominis cui Deus accepto fert iustitiam sine operibus
4,⁷ beati quorum remissae sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata
4,⁸ beatus vir cui non inputabit Dominus peccatum
4,⁹ beatitudo ergo haec in circumcissione an etiam in praeputio
dicimus enim quia reputata est Abrahae fides ad iustitiam
4,¹⁰ quomodo ergo reputata est
in circumcissione an in praeputio
non in circumcissione sed in praeputio
4,¹¹ et signum accepit circumcissionis
signaculum iustitiae fidei quae est in praeputio
ut sit pater omnium credentium per praeputium
ut reputetur et illis ad iustitiam
4,¹² et sit pater circumcissionis
non his tantum qui sunt ex circumcissione
sed et his qui sectantur vestigia quae est in praeputio fidei patris nostri Abrahae
4,¹³ non enim per legem promissio Abrahae aut semini eius ut heres esset mundi
sed per iustitiam fidei
4,¹⁴ si enim qui ex lege heredes sunt
exinanita est fides
abolita est promissio
4,¹⁵ lex enim iram operatur
ubi enim non est lex nec praevaricatio
4,¹⁶ ideo ex fide ut secundum gratiam
ut firma sit promissio omni semini
non ei qui ex lege est solum
sed et ei qui ex fide est Abrahae

qui est pater omnium nostrum
4,¹⁷sicut scriptum est
quia patrem multarum gentium posui te
ante Deum cui credidit
qui vivificat mortuos
et vocat quae non sunt tamquam ea quae sunt
4,¹⁸qui contra spem in spem credidit
ut fieret pater multarum gentium
secundum quod dictum est
sic erit semen tuum
4,¹⁹et non infirmatus fide consideravit corpus suum emortuum
cum fere centum annorum esset
et emortuam vulvam Sarrae
4,²⁰in repromissione etiam Dei non haesitavit diffidentia
sed confortatus est fide
dans gloriam Deo
4,²¹plenissime sciens quia quaecumque promisit potens est et facere
4,²²ideo et reputatum est illi ad iustitiam
4,²³non est autem scriptum tantum propter ipsum quia reputatum est illi
4,²⁴sed et propter nos quibus reputabitur
credentibus in eum qui suscitavit Iesum Dominum nostrum a mortuis
4,²⁵qui traditus est propter delicta nostra
et resurrexit propter iustificationem nostram
5,¹ iustificati igitur ex fide
pacem habeamus ad Deum
per Dominum nostrum Iesum Christum
5,²per quem et accessum habemus fide in gratiam istam
in qua stamus et gloriamur in spe gloriae filiorum Dei
5,³non solum autem sed et gloriamur in tribulationibus
scientes quod tribulatio patientiam operatur
5,⁴patientia autem probationem
probatio vero spem
5,⁵spes autem non confundit
quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris
per Spiritum Sanctum qui datus est nobis

5,⁶ut quid enim Christus cum adhuc infirmi essemus
secundum tempus pro impiis mortuus est
5,⁷vix enim pro iusto quis moritur
nam pro bono forsitan quis et audeat mori
5,⁸commendat autem suam caritatem Deus in nos
quoniam cum adhuc peccatores essemus
Christus pro nobis mortuus est
5,⁹multo igitur magis iustificati nunc in sanguine ipsius
salvi erimus ab ira per ipsum
5,¹⁰si enim cum inimici essemus reconciliati sumus Deo per mortem Filii eius
multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius
5,¹¹non solum autem
sed et gloriamur in Deo per Dominum nostrum Iesum Christum
per quem nunc reconciliationem accepimus
5,¹²propterea sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit
et per peccatum mors
et ita in omnes homines mors pertransiit
in quo omnes peccaverunt
5,¹³usque ad legem enim peccatum erat in mundo
peccatum autem non inputatur cum lex non est
5,¹⁴sed regnavit mors ab Adam usque ad Mosen etiam in eos qui non peccaverunt
in similitudinem praevaricationis Adae qui est forma futuri
5,¹⁵sed non sicut delictum ita et donum
si enim unius delicto multi mortui sunt
multo magis gratia Dei et donum in gratiam unius hominis Iesu Christi in plures abundavit
5,¹⁶et non sicut per unum peccantem ita et donum
nam iudicium ex uno in condemnationem
gratia autem ex multis delictis in iustificationem
5,¹⁷si enim in unius delicto mors regnavit per unum
multo magis abundantiam gratiae et donationis et iustitiae accipientes
in vita regnabunt per unum Iesum Christum
5,¹⁸igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem
sic et per unius iustitiam in omnes homines in iustificationem vitae
5,¹⁹sicut enim per inoboedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi
ita et per unius oboedientiam iusti constituentur multi

5,²⁰lex autem subintravit
ut abundaret delictum
ubi autem abundavit delictum
superabundavit gratia
5,²¹ut sicut regnavit peccatum in morte
ita et gratia regnet per iustitiam in vitam aeternam
per Iesum Christum Dominum nostrum
6,¹ quid ergo dicemus
permanebimus in peccato ut gratia abundet 6,²absit
qui enim mortui sumus peccato
quomodo adhuc vivemus in illo
6,³an ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu
in morte ipsius baptizati sumus
6,⁴consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem
ut quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam Patris
ita et nos in novitate vitae ambulemus
6,⁵si enim conplantati facti sumus similitudini mortis eius
simul et resurrectionis erimus
6,⁶hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est
ut destruat corpus peccati
ut ultra non serviamus peccato
6,⁷qui enim mortuus est iustificatus est a peccato
6,⁸si autem mortui sumus cum Christo
credimus quia simul etiam vivemus cum Christo
6,⁹scientes quod Christus surgens ex mortuis iam non moritur
mors illi ultra non dominabitur
6,¹⁰quod enim mortuus est
peccato mortuus est semel
quod autem vivit
vivit Deo
6,¹¹ita et vos existimate vos mortuos quidem esse peccato
videntes autem Deo in Christo Iesu
6,¹²non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore
ut oboediatis concupiscentiis eius
6,¹³sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato

sed exhibete vos Deo tamquam ex mortuis viventes
et membra vestra arma iustitiae Deo
6,¹⁴ peccatum enim vobis non dominabitur
non enim sub lege estis sed sub gratia
6,¹⁵ quid ergo peccavimus quoniam non sumus sub lege sed sub gratia absit
6,¹⁶ nescitis quoniam cui exhibetis vos servos ad oboediendum
servi estis eius cui oboeditis
sive peccati
sive oboeditionis ad iustitiam
6,¹⁷ gratias autem Deo
quod fuistis servi peccati
oboedistis autem ex corde in eam formam doctrinae in qua traditi estis
6,¹⁸ liberati autem a peccato servi facti estis iustitiae
6,¹⁹ humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae
sicut enim exhibuistis membra vestra servire inmunditiae et iniquitati ad iniquitatem
ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiae in sanctificationem
6,²⁰ cum enim servi essetis peccati
liberi fuistis iustitiae
6,²¹ quem ergo fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis
nam finis illorum mors est
6,²² nunc vero liberati a peccato
servi autem facti Deo
habetis fructum vestrum in sanctificationem
finem vero vitam aeternam
6,²³ stipendia enim peccati mors
gratia autem Dei vita aeterna in Christo Iesu Domino nostro
7,¹ an ignoratis fratres
scientibus enim legem loquor
quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit
7,² nam quae sub viro est mulier
vivente viro alligata est legi
si autem mortuus fuerit vir
soluta est a lege viri
7,³ igitur vivente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro
si autem mortuus fuerit vir eius

liberata est a lege
ut non sit adultera si fuerit cum alio viro
7,⁴itaque fratres mei et vos mortificati estis legi per corpus Christi
ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit
ut fructificaremus Deo
7,⁵cum enim essemus in carne
passiones peccatorum quae per legem erant
operabantur in membris nostris ut fructificarent morti
7,⁶nunc autem soluti sumus a lege
morientes in quo detinebamur
ita ut serviamus in novitate spiritus et non in vetustate litterae
7,⁷quid ergo dicemus
lex peccatum est absit
sed peccatum non cognovi nisi per legem
nam concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret
non concupisces
7,⁸occasione autem accepta peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupi-
scentiam
sine lege enim peccatum mortuum erat
7,⁹ego autem vivebam sine lege aliquando
sed cum venisset mandatum peccatum revixit
7,¹⁰ego autem mortuus sum
et inventum est mihi mandatum quod erat ad vitam hoc esse ad mortem
7,¹¹nam peccatum occasione accepta per mandatum seduxit me et per illud occidit
7,¹²itaque lex quidem sancta
et mandatum sanctum et iustum et bonum
7,¹³quod ergo bonum est mihi factum est mors absit
sed peccatum ut appareat peccatum per bonum mihi operatum est mortem
ut fiat supra modum peccans peccatum per mandatum
7,¹⁴scimus enim quod lex spiritalis est
ego autem carnalis sum
venundatus sub peccato
7,¹⁵quod enim operor non intellego
non enim quod volo hoc ago
sed quod odi illud facio

7,¹⁶si autem quod nolo illud facio
consentio legi quoniam bona
7,¹⁷nunc autem iam non ego operor illud
sed quod habitat in me peccatum
7,¹⁸scio enim quia non habitat in me hoc est in carne mea bonum
nam velle adiacet mihi
perficere autem bonum non invenio
7,¹⁹non enim quod volo bonum hoc facio
sed quod nolo malum hoc ago
7,²⁰si autem quod nolo illud facio
non ego operor illud
sed quod habitat in me peccatum
7,²¹invenio igitur legem volenti mihi facere bonum
quoniam mihi malum adiacet
7,²²condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem
7,²³video autem aliam legem in membris meis
repugnantem legi mentis meae
et captivantem me in lege peccati quae est in membris meis
7,²⁴infelix ego homo
quis me liberabit de corpore mortis huius
7,²⁵gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum
igitur ego ipse mente servio legi Dei
carne autem legi peccati
8,¹ nihil ergo nunc damnationis est his qui sunt in Christo Iesu
qui non secundum carnem ambulant
8,²lex enim Spiritus vitae in Christo Iesu
liberavit me a lege peccati et mortis
8,³nam quod impossibile erat legis in quo infirmabatur per carnem
Deus Filium suum mittens in similitudinem carnis peccati
et de peccato damnavit peccatum in carne
8,⁴ut iustificatio legis impleretur in nobis
qui non secundum carnem ambulamus
sed secundum Spiritum
8,⁵qui enim secundum carnem sunt
quae carnis sunt sapiunt

qui vero secundum Spiritum
quae sunt Spiritus sentiunt
8,⁶nam prudentia carnis mors
prudentia autem Spiritus vita et pax
8,⁷quoniam sapientia carnis inimicitia est in Deum
legi enim Dei non subicitur nec enim potest
8,⁸qui autem in carne sunt Deo placere non possunt
8,⁹vos autem in carne non estis sed in Spiritu
si tamen Spiritus Dei habitat in vobis
si quis autem Spiritum Christi non habet
hic non est eius
8,¹⁰si autem Christus in vobis est
corpus quidem mortuum est propter peccatum
spiritus vero vita propter iustificationem
8,¹¹quod si Spiritus eius qui suscitavit Iesum a mortuis habitat in vobis
qui suscitavit Iesum Christum a mortuis vivificabit et mortalia corpora vestra
propter inhabitantem Spiritum eius in vobis
8,¹²ergo fratres
debitores sumus non carni
ut secundum carnem vivamus
8,¹³si enim secundum carnem vixeritis moriemini
si autem Spiritu facta carnis mortificatis vivetis
8,¹⁴quicumque enim Spiritu Dei aguntur hii filii sunt Dei
8,¹⁵non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore
sed accepistis Spiritum adoptionis filiorum
in quo clamamus Abba Pater
8,¹⁶ipse Spiritus testimonium reddit spiritui nostro
quod sumus filii Dei
8,¹⁷si autem filii et heredes
heredes quidem Dei
coheredes autem Christi
si tamen conpatimur ut et conglorificemur
8,¹⁸existimo enim quod non sunt condignae passiones huius temporis ad futuram gloriam
quae revelabitur in nobis
8,¹⁹nam expectatio creaturae revelationem filiorum Dei expectat

8,²⁰vanitati enim creatura subiecta est
non volens sed propter eum qui subiecit in spem
8,²¹quia et ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis
in libertatem gloriae filiorum Dei
8,²²scimus enim quod omnis creatura ingemescit et parturit usque adhuc
8,²³non solum autem illa
sed et nos ipsi primitias Spiritus habentes
et ipsi intra nos gemimus
adoptionem filiorum expectantes redemptionem corporis nostri
8,²⁴spe enim salvi facti sumus
spes autem quae videtur non est spes
nam quod videt quis quid sperat
8,²⁵si autem quod non videmus speramus
per patientiam expectamus
8,²⁶similiter autem et Spiritus adiuvat infirmitatem nostram
nam quid oremus sicut oportet nescimus
sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus
8,²⁷qui autem scrutatur corda
scit quid desideret Spiritus
quia secundum Deum postulat pro sanctis
8,²⁸scimus autem quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum
his qui secundum propositum vocati sunt sancti
8,²⁹nam quos praescivit
et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii eius
ut sit ipse primogenitus in multis fratribus
8,³⁰quos autem praedestinavit hos et vocavit
et quos vocavit hos et iustificavit
quos autem iustificavit illos et glorificavit
8,³¹quid ergo dicemus ad haec
si Deus pro nobis quis contra nos
8,³²qui etiam Filio suo non pepercit
sed pro nobis omnibus tradidit illum
quomodo non etiam cum illo omnia nobis donabit
8,³³quis accusabit adversus electos Dei
Deus qui iustificat

8,³⁴quis est qui condemnet
Christus Iesus qui mortuus est
immo qui resurrexit
qui et est ad dexteram Dei
qui etiam interpellat pro nobis
8,³⁵quis nos separabit a caritate Christi
tribulatio an angustia
an persecutio an fames
an nuditas an periculum
an gladius
8,³⁶sicut scriptum est
quia propter te mortificamur tota die aestimati sumus ut oves occisionis
8,³⁷sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos
8,³⁸certus sum enim quia neque mors
neque vita
neque angeli
neque principatus
neque instantia
neque futura
neque fortitudines
8,³⁹neque altitudo
neque profundum
neque creatura alia
poterit nos separare a caritate Dei quae est in Christo Iesu Domino nostro
9,¹veritatem dico in Christo non mentior
testimonium mihi perhibente conscientia mea in Spiritu Sancto
9,²quoniam tristitia est mihi magna
et continuus dolor cordi meo
9,³optabam enim ipse ego anathema esse a Christo pro fratribus meis
qui sunt cognati mei secundum carnem
9,⁴qui sunt Israhelitae
quorum adoptio est filiorum et gloria et testamenta et legislatio et obsequium et promissa
9,⁵quorum patres et ex quibus Christus secundum carnem
qui est super omnia Deus benedictus in saecula amen
9,⁶non autem quod exciderit verbum Dei

non enim omnes qui ex Israhel
hii sunt Israhel
9,⁷ neque quia semen sunt Abrahae
omnes filii
sed in Isaac vocabitur tibi semen
9,⁸ id est non qui filii carnis hii filii Dei
sed qui filii sunt promissionis aestimantur in semine
9,⁹ promissionis enim verbum hoc est
secundum hoc tempus veniam et erit Sarrae filius
9,¹⁰ non solum autem sed et Rebecca ex uno concubitu habens Isaac patre nostro
9,¹¹ cum enim nondum nati fuissent
aut aliquid egissent bonum aut malum
ut secundum electionem propositum Dei maneret
9,¹² non ex operibus sed ex vocante dictum est ei
quia maior serviet minori
9,¹³ sicut scriptum est
Iacob dilexi Esau autem odio habui
9,¹⁴ quid ergo dicemus
numquid iniquitas apud Deum absit
9,¹⁵ Mosis enim dicit
miserebor cuius misereor et misericordiam praestabo cuius miserebor
9,¹⁶ igitur non volentis neque currentis
sed miserentis Dei
9,¹⁷ dicit enim scriptura Pharaoni
quia in hoc ipsum excitavi te
ut ostendam in te virtutem meam
et ut adnuntietur nomen meum in universa terra
9,¹⁸ ergo cuius vult miseretur et quem vult indurat
9,¹⁹ dicis itaque mihi
quid adhuc queritur
voluntati enim eius quis resistit
9,²⁰ o homo tu quis es qui respondeas Deo
numquid dicit figmentum ei qui se finxit
quid me fecisti sic
9,²¹ an non habet potestatem figulus luti

ex eadem massa facere
aliud quidem vas in honorem
aliud vero in contumeliam
9,²²quod si volens Deus ostendere iram et notam facere potentiam suam
sustinuit in multa patientia vasa irae aptata in interitum
9,²³ut ostenderet divitias gloriae suae
in vasa misericordiae quae praeparavit in gloriam
9,²⁴quos et vocavit nos
non solum ex Iudaeis sed etiam ex gentibus
9,²⁵sicut in Osee dicit
vocabo non plebem meam plebem meam
et non misericordiam consecutam misericordiam consecutam
9,²⁶et erit in loco ubi dictum est eis
non plebs mea vos
ibi vocabuntur filii Dei vivi
9,²⁷Esaias autem clamat pro Israhel
si fuerit numerus filiorum Israhel tamquam harena maris reliquiae salvae fient
9,²⁸verbum enim consummans et brevians in aequitate
quia verbum brevium faciet Dominus super terram
9,²⁹et sicut praedixit Esaias
nisi Dominus Sabaoth reliquisset nobis semen
sicut Sodoma facti essemus
et sicut Gomorra similes fuissetis
9,³⁰quid ergo dicemus
quod gentes quae non sectabantur iustitiam adprehenderunt iustitiam
iustitiam autem quae ex fide est
9,³¹Israhel vero sectans legem iustitiae
in legem iustitiae non pervenit
9,³²quare quia non ex fide sed quasi ex operibus
offenderunt in lapidem offensionis
9,³³sicut scriptum est
ecce pono in Sion lapidem offensionis et petram scandali
et omnis qui credit in eum non confundetur
10,¹ fratres voluntas quidem cordis mei
et obsecratio ad Deum fit pro illis in salutem

10,²testimonium enim perhibeo illis quod aemulationem Dei habent
sed non secundum scientiam
10,³ignorantes enim Dei iustitiam
et suam quaerentes statuere
iustitiae Dei non sunt subiecti
10,⁴finis enim legis Christus ad iustitiam omni credenti
10,⁵Moses enim scripsit
quoniam iustitiam quae ex lege est qui fecerit homo vivet in ea
10,⁶quae autem ex fide est iustitia sic dicit
ne dixeris in corde tuo
quis ascendit in caelum
id est Christum deducere
10,⁷aut quis descendit in abyssum
hoc est Christum ex mortuis revocare
10,⁸sed quid dicit
prope est verbum in ore tuo et in corde tuo
hoc est verbum fidei quod praedicamus
10,⁹quia si confitearis in ore tuo Dominum Iesum
et in corde tuo credideris quod Deus illum excitavit ex mortuis
salvus eris
10,¹⁰corde enim creditur ad iustitiam
ore autem confessio fit in salutem
10,¹¹dicit enim scriptura
omnis qui credit in illum non confundetur
10,¹²non enim est distinctio Iudaei et Graeci
nam idem Dominus omnium
dives in omnes qui invocant illum
10,¹³omnis enim quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit
10,¹⁴quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt
aut quomodo credent ei quem non audierunt
quomodo autem audient sine praedicante
10,¹⁵quomodo vero praedicabunt nisi mittantur
sicut scriptum est
quam speciosi pedes evangelizantium pacem evangelizantium bona
10,¹⁶sed non omnes oboedierunt evangelio

Esaias enim dicit
Domine quis credidit auditui nostro
10,¹⁷ergo fides ex auditu
auditus autem per verbum Christi
10,¹⁸sed dico numquid non audierunt
et quidem in omnem terram exiit sonus eorum
et in fines orbis terrae verba eorum
10,¹⁹sed dico numquid Israhel non cognovit
primus Moses dicit
ego ad aemulationem vos adducam in non gentem
in gentem insipientem in iram vos mittam
10,²⁰Esaias autem audet et dicit
inventus sum non quaerentibus me
palam apparui his qui me non interrogabant
10,²¹ad Israhel autem dicit
tota die expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem
11,¹ dico ergo numquid reppulit Deus populum suum absit
nam et ego Israhelita sum
ex semine Abraham tribu Benjamin
11,²non reppulit Deus plebem suam quam praesciit
an nescitis in Helia quid dicit scriptura
quemadmodum interpellat Deum adversus Israhel
11,³Domine prophetas tuos occiderunt
altaria tua suffoderunt
et ego relictus sum solus
et quaerunt animam meam
11,⁴sed quid dicit illi responsum divinum
reliqui mihi septem milia virorum qui non curvaverunt genu Baal
11,⁵sic ergo et in hoc tempore reliquiae secundum electionem gratiae factae sunt
11,⁶si autem gratia
non ex operibus
alioquin gratia iam non est gratia
11,⁷quid ergo
quod quaerebat Israhel hoc non est consecutus
electio autem consecuta est

ceteri vero excaecati sunt
11,⁸ sicut scriptum est
dedit illis Deus spiritum conpunctionis
oculos ut non videant
et aures ut non audiant
usque in hodiernum diem
11,⁹ et David dicit
fiat mensa eorum in laqueum et in captionem et in scandalum et in retributionem illis
11,¹⁰ obscurentur oculi eorum ne videant et dorsum illorum semper incurva
11,¹¹ dico ergo numquid sic offenderunt ut caderent absit
sed illorum delicto salus gentibus
ut illos aemulentur
11,¹² quod si delictum illorum divitiae sunt mundi
et deminutio eorum divitiae gentium
quanto magis plenitudo eorum
11,¹³ vobis enim dico gentibus
quamdiu quidem ego sum gentium apostolus
ministerium meum honorificabo
11,¹⁴ si quo modo ad aemulandum provocem carnem meam
et salvos faciam aliquos ex illis
11,¹⁵ si enim amissio eorum reconciliatio est mundi
quae adsumptio nisi vita ex mortuis
11,¹⁶ quod si delibatio sancta est et massa
et si radix sancta et rami
11,¹⁷ quod si aliqui ex ramis fracti sunt
tu autem cum oleaster esses insertus es in illis
et socius radice et pinguidinis olivae factus es
11,¹⁸ noli gloriari adversus ramos
quod si gloriaris
non tu radicem portas sed radix te
11,¹⁹ dices ergo
fracti sunt rami ut ego inserar 11,²⁰ bene
propter incredulitatem fracti sunt
tu autem fide stas
noli altum sapere sed time

11,²¹si enim Deus naturalibus ramis non pepercit
ne forte nec tibi parcat
11,²²vide ergo bonitatem et severitatem Dei
in eos quidem qui ceciderunt severitatem
in te autem bonitatem Dei
si permanseris in bonitate
alioquin et tu excideris
11,²³sed et illi si non permanserint in incredulitate inserentur
potens est enim Deus iterum inserere illos
11,²⁴nam si tu ex naturali excisus es oleastro
et contra naturam insertus es in bonam olivam
quanto magis hii secundum naturam inserentur suae olivae
11,²⁵nolo enim vos ignorare fratres mysterium hoc
ut non sitis vobis ipsis sapientes
quia caecitas ex parte contigit in Israhel
donec plenitudo gentium intraret
11,²⁶et sic omnis Israhel salvus fieret
sicut scriptum est
veniet ex Sion qui eripiat avertet impietates ab Iacob
11,²⁷et hoc illis a me testamentum
cum abstulero peccata eorum
11,²⁸secundum evangelium quidem inimici propter vos
secundum electionem autem carissimi propter patres
11,²⁹sine paenitentia enim sunt dona et vocatio Dei
11,³⁰sicut enim aliquando et vos non credidistis Deo
nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem
11,³¹ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam
ut et ipsi misericordiam consequantur
11,³²conclisit enim Deus omnia in incredulitatem
ut omnium misereatur
11,³³o altitudo divitiarum sapientiae et scientiae Dei
quam inconprehensibilia sunt iudicia eius
et investigabiles viae eius
11,³⁴quis enim cognovit sensum Domini
aut quis consiliarius eius fuit

11,³⁵ aut quis prior dedit illi et retribuetur ei
11,³⁶ quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso omnia
ipsi gloria in saecula amen
12,¹ obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei
ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem
sanctam Deo placentem
rationabile obsequium vestrum
12,² et nolite conformari huic saeculo
sed reformamini in novitate sensus vestri
ut probetis quae sit voluntas Dei bona et placens et perfecta
12,³ dico enim per gratiam quae data est mihi omnibus qui sunt inter vos
non plus sapere quam oportet sapere
sed sapere ad sobrietatem
unicuique sicut Deus divisit mensuram fidei
12,⁴ sicut enim in uno corpore multa membra habemus
omnia autem membra non eundem actum habent
12,⁵ ita multi unum corpus sumus in Christo
singuli autem alter alterius membra
12,⁶ habentes autem donationes secundum gratiam quae data est nobis differentes
sive prophetiam secundum rationem fidei
12,⁷ sive ministerium in ministrando
sive qui docet in doctrina
12,⁸ qui exhortatur in exhortando
qui tribuit in simplicitate
qui praeest in sollicitudine
qui miseretur in hilaritate
12,⁹ dilectio sine simulatione
odientes malum
adherentes bono
12,¹⁰ caritatem fraternitatis invicem diligentes
honore invicem praevenientes
12,¹¹ sollicitudine non pigri
spiritu ferventes
Domino servientes
12,¹² spe gaudentes

in tribulatione patientes
orationi instantes
12,¹³necessitatibus sanctorum communicantes
hospitalitatem sectantes
12,¹⁴benedicite persequentibus
benedicite et nolite maledicere
12,¹⁵gaudere cum gaudentibus
flere cum flentibus
12,¹⁶id ipsum invicem sentientes
non alta sapientes
sed humilibus consentientes
nolite esse prudentes apud vosmet ipsos
12,¹⁷nulli malum pro malo reddentes
providentes bona
non tantum coram Deo sed etiam coram omnibus hominibus
12,¹⁸si fieri potest quod ex vobis est
cum omnibus hominibus pacem habentes
12,¹⁹non vosmet ipsos defendentes carissimi
sed date locum irae
scriptum est enim
mihi vindictam ego retribuam dicit Dominus
12,²⁰sed si esurierit inimicus tuus ciba illum
si sitit potum da illi
hoc enim faciens carbones ignis congeres super caput eius
12,²¹noli vinci a malo sed vince in bono malum
13,¹omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit
non est enim potestas nisi a Deo
quae autem sunt a Deo ordinatae sunt
13,²itaque qui resistit potestati
Dei ordinationi resistit
qui autem resistunt ipsi sibi damnationem adquirunt
13,³nam principes non sunt timori boni operis sed mali
vis autem non timere potestatem
bonum fac
et habebis laudem ex illa

13,⁴Dei enim minister est tibi in bonum
si autem male feceris time
non enim sine causa gladium portat
Dei enim minister est
vindex in iram ei qui malum agit
13,⁵ideo necessitate subditi estote
non solum propter iram sed et propter conscientiam
13,⁶ideo enim et tributa praestatis
ministri enim Dei sunt in hoc ipsum servientes
13,⁷reddite omnibus debita
cui tributum tributum
cui vectigal vectigal
cui timorem timorem
cui honorem honorem
13,⁸nemini quicquam debeatis
nisi ut invicem diligatis
qui enim diligit proximum legem implevit
13,⁹nam non adulterabis
non occides
non furaberis
non concupisces
et si quod est aliud mandatum
in hoc verbo instauratur
diliges proximum tuum tamquam te ipsum
13,¹⁰dilectio proximo malum non operatur
plenitudo ergo legis est dilectio
13,¹¹et hoc scientes tempus quia hora est iam nos de somno surgere
nunc enim propior est nostra salus quam cum credidimus
13,¹²nox praecessit
dies autem adpropinquavit
abiciamus ergo opera tenebrarum
et induamur arma lucis
13,¹³sicut in die honeste ambulemus
non in comesationibus et ebrietatibus
non in cubilibus et inpudiciis

non in contentione et aemulatione
13,¹⁴sed induite Dominum Iesum Christum
et carnis curam ne feceritis in desideriis
14,¹ infirmum autem in fide adsumite
non in disceptationibus cogitationum
14,² alius enim credit manducare omnia
qui autem infirmus est holus manducat
14,³ is qui manducat non manducantem non spernat
et qui non manducat manducantem non iudicet
Deus enim illum adsumpsit
14,⁴ tu quis es qui iudices alienum servum
suo domino stat aut cadit
stabit autem
potens est enim Deus statuere illum
14,⁵ nam alius iudicat diem plus inter diem
alius iudicat omnem diem
unusquisque in suo sensu abundet
14,⁶ qui sapit diem Domino sapit
et qui manducat Domino manducat
gratias enim agit Deo
et qui non manducat Domino non manducat et gratias agit Deo
14,⁷ nemo enim nostrum sibi vivit
et nemo sibi moritur
14,⁸ sive enim vivimus Domino vivimus
sive morimur Domino morimur
sive ergo vivimus sive morimur Domini sumus
14,⁹ in hoc enim Christus et mortuus est et revixit
ut et mortuorum et vivorum dominetur
14,¹⁰ tu autem quid iudicas fratrem tuum
aut tu quare spernis fratrem tuum
omnes enim stabimus ante tribunal Dei
14,¹¹ scriptum est enim
vivo ego dicit Dominus
quoniam mihi flectet omne genu
et omnis lingua confitebitur Deo

14,¹² itaque unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo
14,¹³ non ergo amplius invicem iudicemus
sed hoc iudicate magis
ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum
14,¹⁴ scio et confido in Domino Iesu
quia nihil commune per ipsum
nisi ei qui existimat quid commune esse illi commune est
14,¹⁵ si enim propter cibum frater tuus contristatur
iam non secundum caritatem ambulas
noli cibo tuo illum perdere pro quo Christus mortuus est
14,¹⁶ non ergo blasphemetur bonum nostrum
14,¹⁷ non est regnum Dei esca et potus
sed iustitia et pax et gaudium in Spiritu Sancto
14,¹⁸ qui enim in hoc servit Christo
placet Deo
et probatus est hominibus
14,¹⁹ itaque quae pacis sunt sectemur
et quae aedificationis sunt in invicem
14,²⁰ noli propter escam destruere opus Dei
omnia quidem munda sunt
sed malum est homini qui per offendiculum manducat
14,²¹ bonum est non manducare carnem et non bibere vinum
neque in quo frater tuus offendit aut scandalizatur aut infirmatur
14,²² tu fidem habes
penes temet ipsum habe coram Deo
beatus qui non iudicat semet ipsum in eo quo probat
14,²³ qui autem discernit si manducaverit damnatus est quia non ex fide
omne autem quod non ex fide peccatum est
15,¹ debemus autem nos firmiores inbecillitates infirmorum sustinere
et non nobis placere
15,² unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad aedificationem
15,³ etenim Christus non sibi placuit
sed sicut scriptum est
inproperia inproperantium tibi ceciderunt super me
15,⁴ quaecumque enim scripta sunt

ad nostram doctrinam scripta sunt
ut per patientiam et consolationem scripturarum spem habeamus
15,⁵Deus autem patientiae et solacii
det vobis id ipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum
15,⁶ut unianimes uno ore honorificetis Deum et Patrem Domini nostri Iesu Christi
15,⁷propter quod suscipite invicem
sicut et Christus suscepit vos in honorem Dei
15,⁸dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis
propter veritatem Dei
ad confirmandas promissiones patrum
15,⁹gentes autem super misericordiam honorare Deum
sicut scriptum est
propter hoc confitebor tibi in gentibus et nomini tuo cantabo
15,¹⁰et iterum dicit
laetamini gentes cum plebe eius
15,¹¹et iterum
laudate omnes gentes Dominum et magnificate eum omnes populi
15,¹²et rursus Esaias ait
erit radix Iesse et qui exsurget regere gentes in eo gentes sperabunt
15,¹³Deus autem spei repleat vos omni gaudio et pace in credendo
ut abundetis in spe in virtute Spiritus Sancti
15,¹⁴certus sum autem fratres mei et ego ipse de vobis
quoniam et ipsi pleni estis dilectione
repleti omni scientia
ita ut possitis alterutrum monere
15,¹⁵audacius autem scripsi vobis fratres ex parte
tamquam in memoriam vos reducens
propter gratiam quae data est mihi a Deo
15,¹⁶ut sim minister Christi Iesu in gentibus
sanctificans evangelium Dei
ut fiat oblatio gentium accepta sanctificata in Spiritu Sancto
15,¹⁷habeo igitur gloriam in Christo Iesu ad Deum
15,¹⁸non enim audeo aliquid loqui eorum quae per me non effecit Christus
in oboedientiam gentium
verbo et factis

15,¹⁹in virtute signorum et prodigiorum
in virtute Spiritus Sancti
ita ut ab Hierusalem per circuitum usque in Illyricum repleverim evangelium Christi
15,²⁰sic autem hoc praedicavi evangelium
non ubi nominatus est Christus
ne super alienum fundamentum aedificarem
15,²¹sed sicut scriptum est
quibus non est adnuntiatum de eo videbunt
et qui non audierunt intellegent
15,²²propter quod et impediabar plurimum venire ad vos
15,²³nunc vero ulterius locum non habens in his regionibus
cupiditatem autem habens veniendi ad vos ex multis iam annis
15,²⁴cum in Hispaniam proficisci coepero
spero quod praeteriens videam vos
et a vobis deducar illuc
si vobis primum ex parte fruitus fuero
15,²⁵nunc igitur proficiscar in Hierusalem ministrare sanctis
15,²⁶probaverunt enim Macedonia et Achaia
conlationem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt in Hierusalem
15,²⁷placuit enim eis et debitores sunt eorum
nam si spiritualium eorum participes facti sunt gentiles
debent et in carnalibus ministrare eis
15,²⁸hoc igitur cum consummavero et adsignavero eis fructum hunc
proficiscar per vos in Hispaniam
15,²⁹scio autem quoniam veniens ad vos
in abundantia benedictionis Christi veniam
15,³⁰obsecro igitur vos fratres
per Dominum nostrum Iesum Christum
et per caritatem Spiritus
ut adiuvetis me in orationibus pro me ad Deum
15,³¹ut liberer ab infidelibus qui sunt in Iudaea
et obsequii mei oblatio accepta fiat in Hierosolyma sanctis
15,³²ut veniam ad vos in gaudio per voluntatem Dei
et refrigerer vobiscum
15,³³Deus autem pacis sit cum omnibus vobis amen

16,¹ commendo autem vobis Phoebem sororem nostram
quae est in ministerio ecclesiae quae est Cenchrus
16,² ut eam suscipiatis in Domino digne sanctis
et adsistatis ei in quocumque negotio vestri indiguerit
etenim ipsa quoque adstitit multis et mihi ipsi
16,³ salutate Priscam et Aquilam adiutores meos in Christo Iesu
16,⁴ qui pro anima mea suas cervices subposuerunt
quibus non solus ego gratias ago
sed et cunctae ecclesiae gentium
16,⁵ et domesticam eorum ecclesiam
salutate Ephaenetum dilectum mihi
qui est primitivus Asiae in Christo
16,⁶ salutate Mariam quae multum laboravit in vobis
16,⁷ salutate Andronicum et Iuniam cognatos et concaptivos meos
qui sunt nobiles in apostolis
qui et ante me fuerunt in Christo
16,⁸ salutate Ampliatum dilectissimum mihi in Domino
16,⁹ salutate Urbanum adiutorem nostrum in Christo
et Stachyn dilectum meum
16,¹⁰ salutate Apellen probum in Christo
16,¹¹ salutate eos qui sunt ex Aristoboli
salutate Herodionem cognatum meum
salutate eos qui sunt ex Narcissi qui sunt in Domino
16,¹² salutate Tryfenam et Tryfosam quae laborant in Domino
salutate Persidam carissimam quae multum laboravit in Domino
16,¹³ salutate Rufum electum in Domino et matrem eius et meam
16,¹⁴ salutate Asyncritum Flegonta Hermen Patrobam Hermam
et qui cum eis sunt fratres
16,¹⁵ salutate Filologum et Iuliam
Nereum et sororem eius
et Olympiadem et omnes qui cum eis sunt sanctos
16,¹⁶ salutate invicem in osculo sancto
salutant vos omnes ecclesiae Christi
16,¹⁷ rogo autem vos fratres

ut observetis eos qui dissensiones et offendicula praeter doctrinam quam vos didicistis faciunt

et declinate ab illis

16,¹⁸huiusmodi enim Christo Domino nostro non serviunt sed suo ventri et per dulces sermones et benedictiones seducunt corda innocentium

16,¹⁹vestra enim oboedientia in omnem locum divulgata est gaudeo igitur in vobis

sed volo vos sapientes esse in bono et simplices in malo

16,²⁰Deus autem pacis conteret Satanam sub pedibus vestris velociter gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum

16,²¹salutat vos Timotheus adiutor meus et Lucius et Iason et Sosipater cognati mei

16,²²saluto vos ego Tertius qui scripsi epistulam in Domino

16,²³salutat vos Gaius hospes meus et universae ecclesiae salutat vos Erastus arcarius civitatis et Quartus frater

16,²⁴

16,²⁵ei autem qui potens est vos confirmare iuxta evangelium meum

et praedicationem Iesu Christi

secundum revelationem mysterii temporibus aeternis taciti

16,²⁶quod nunc patefactum est per scripturas prophetarum secundum praeceptum aeterni Dei

ad oboeditionem fidei in cunctis gentibus

cognito 16,²⁷solo sapienti Deo

per Iesum Christum

cui honor in saecula saeculorum amen

EXPLICIT EPISTULA AD ROMANOS

INCIPIIT AD CORINTHIOS ·I·

1,¹ Paulus vocatus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei
et Sosthenes frater 1,² ecclesiae Dei quae est Corinthi
sanctificatis in Christo Iesu vocatis sanctis
cum omnibus qui invocant nomen Domini nostri Iesu Christi
in omni loco ipsorum et nostro
1,³ gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
1,⁴ gratias ago Deo meo semper pro vobis
in gratia Dei quae data est vobis in Christo Iesu
1,⁵ quia in omnibus divites facti estis in illo
in omni verbo et in omni scientia
1,⁶ sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis
1,⁷ ita ut nihil vobis desit in ulla gratia
expectantibus revelationem Domini nostri Iesu Christi
1,⁸ qui et confirmabit vos usque ad finem sine crimine
in die adventus Domini nostri Iesu Christi
1,⁹ fidelis Deus per quem vocati estis in societatem Filii eius Iesu Christi Domini nostri
1,¹⁰ obsecro autem vos fratres per nomen Domini nostri Iesu Christi
ut id ipsum dicatis omnes
et non sint in vobis scismata
sitis autem perfecti in eodem sensu et in eadem sententia
1,¹¹ significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab his qui sunt Chloes
quia contentiones inter vos sunt
1,¹² hoc autem dico
quod unusquisque vestrum dicit
ego quidem sum Pauli
ego autem Apollo
ego vero Cephae
ego autem Christi
1,¹³ divisus est Christus
numquid Paulus crucifixus est pro vobis
aut in nomine Pauli baptizati estis
1,¹⁴ gratias ago Deo quod neminem vestrum baptizavi
nisi Crispum et Gaium

1,¹⁵ne quis dicat quod in nomine meo baptizati sitis
1,¹⁶baptizavi autem et Stephanae domum
ceterum nescio si quem alium baptizaverim
1,¹⁷non enim misit me Christus baptizare sed evangelizare
non in sapientia verbi
ut non evacuetur crux Christi
1,¹⁸verbum enim crucis
pereuntibus quidem stultitia est
his autem qui salvi fiunt id est nobis virtus Dei est
1,¹⁹scriptum est enim
perdam sapientiam sapientium
et prudentiam prudentium reprobabo
1,²⁰ubi sapiens
ubi scriba
ubi conquisitor huius saeculi
nonne stultam fecit Deus sapientiam huius mundi
1,²¹nam quia in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum
placuit Deo per stultitiam praedicationis salvos facere credentes
1,²²quoniam et Iudaei signa petunt
et Graeci sapientiam quaerunt
1,²³nos autem praedicamus Christum crucifixum
Iudaeis quidem scandalum
gentibus autem stultitiam
1,²⁴ipsis autem vocatis Iudaeis atque Graecis
Christum Dei virtutem et Dei sapientiam
1,²⁵quia quod stultum est Dei sapientius est hominibus
et quod infirmum est Dei fortius est hominibus
1,²⁶videte enim vocationem vestram fratres
quia non multi sapientes secundum carnem
non multi potentes
non multi nobiles
1,²⁷sed quae stulta sunt mundi elegit Deus
ut confundat sapientes
et infirma mundi elegit Deus
ut confundat fortia

1,²⁸et ignobilia mundi et contemptibilia elegit Deus et quae non sunt
ut ea quae sunt destrueret
1,²⁹ut non gloriatur omnis caro in conspectu eius
1,³⁰ex ipso autem vos estis in Christo Iesu
qui factus est sapientia nobis a Deo
et iustitia et sanctificatio et redemptio
1,³¹ut quemadmodum scriptum est
qui gloriatur in Domino gloriatur
2,¹ et ego cum venissem ad vos fratres
veni non per sublimitatem sermonis aut sapientiae
adnuntians vobis testimonium Christi
2,²non enim iudicavi scire me aliquid inter vos
nisi Iesum Christum
et hunc crucifixum
2,³et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos
2,⁴et sermo meus et praedicatio mea non in persuasibilibus sapientiae verbis
sed in ostensione Spiritus et virtutis
2,⁵ut fides vestra non sit in sapientia hominum
sed in virtute Dei
2,⁶sapientiam autem loquimur inter perfectos
sapientiam vero non huius saeculi
neque principum huius saeculi qui destruuntur
2,⁷sed loquimur Dei sapientiam in mysterio quae abscondita est
quam praedestinavit Deus ante saecula in gloriam nostram
2,⁸quam nemo principum huius saeculi cognovit
si enim cognovissent
numquam Dominum gloriae crucifixissent
2,⁹sed sicut scriptum est
quod oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit
quae praeparavit Deus his qui diligunt illum
2,¹⁰nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum
Spiritus enim omnia scrutatur etiam profunda Dei
2,¹¹quis enim scit hominum quae sint hominis
nisi spiritus hominis qui in ipso est
ita et quae Dei sunt nemo cognovit nisi Spiritus Dei

2,¹² nos autem non spiritum mundi accepimus
sed Spiritum qui ex Deo est
ut sciamus quae a Deo donata sunt nobis
2,¹³ quae et loquimur
non in doctis humanae sapientiae verbis
sed in doctrina Spiritus
spiritualibus spiritualia comparantes
2,¹⁴ animalis autem homo non percipit ea quae sunt Spiritus Dei
stultitia est enim illi
et non potest intellegere quia spiritualiter examinatur
2,¹⁵ spiritualis autem iudicat omnia
et ipse a nemine iudicatur
2,¹⁶ quis enim cognovit sensum Domini qui instruat eum
nos autem sensum Christi habemus
3,¹ et ego fratres non potui vobis loqui quasi spiritualibus
sed quasi carnalibus
tamquam parvulis in Christo 3,² lac vobis potum dedi non escam
nondum enim poteratis
sed ne nunc quidem potestis
adhuc enim estis carnales
3,³ cum enim sit inter vos zelus et contentio
nonne carnales estis et secundum hominem ambulatis
3,⁴ cum enim quis dicit
ego quidem sum Pauli
alius autem ego Apollo
nonne homines estis
quid igitur est Apollo
quid vero Paulus
3,⁵ ministri eius cui credidistis
et unicuique sicut Dominus dedit
3,⁶ ego plantavi Apollo rigavit
sed Deus incrementum dedit
3,⁷ itaque neque qui plantat est aliquid
neque qui rigat
sed qui incrementum dat Deus

3,⁸ qui plantat autem et qui rigat unum sunt
unusquisque autem propriam mercedem accipiet secundum suum laborem
3,⁹ Dei enim sumus adiutores
Dei agricultura estis
Dei aedificatio estis
3,¹⁰ secundum gratiam Dei quae data est mihi
ut sapiens architectus fundamentum posui
alius autem superaedificat
unusquisque autem videat quomodo superaedificet
3,¹¹ fundamentum enim aliud nemo potest ponere praeter id quod positum est qui est Christus Iesus
3,¹² si quis autem superaedificat supra fundamentum hoc
aurum argentum lapides pretiosos
ligna faenum stipulam
3,¹³ uniuscuiusque opus manifestum erit
dies enim declarabit
quia in igne revelabitur
et uniuscuiusque opus quale sit ignis probabit
3,¹⁴ si cuius opus manserit quod superaedificavit
mercedem accipiet
3,¹⁵ si cuius opus arserit
detrimentum patietur
ipse autem salvus erit
sic tamen quasi per ignem
3,¹⁶ nescitis quia templum Dei estis
et Spiritus Dei habitat in vobis
3,¹⁷ si quis autem templum Dei violaverit
disperdet illum Deus
templum enim Dei sanctum est quod estis vos
3,¹⁸ nemo se seducat
si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc saeculo
stultus fiat ut sit sapiens
3,¹⁹ sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum
scriptum est enim
conprehendam sapientes in astutia eorum

3,²⁰et iterum

Dominus novit cogitationes sapientium quoniam vanae sunt

3,²¹itaque nemo glorietur in hominibus

omnia enim vestra sunt

3,²²sive Paulus

sive Apollo

sive Cephas

sive mundus

sive vita

sive mors

sive praesentia

sive futura

omnia enim vestra sunt

3,²³vos autem Christi

Christus autem Dei

4,¹ sic nos existimet homo ut ministros Christi

et dispensatores mysteriorum Dei

4,²hic iam quaeritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur

4,³mihi autem pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die
sed neque me ipsum iudico

4,⁴nihil enim mihi conscius sum

sed non in hoc iustificatus sum

qui autem iudicat me Dominus est

4,⁵itaque nolite ante tempus iudicare

quoadusque veniat Dominus

qui et inluminabit abscondita tenebrarum

et manifestabit consilia cordium

et tunc laus erit unicuique a Deo

4,⁶haec autem fratres transfiguravi in me et Apollo propter vos
ut in nobis discatis

ne supra quam scriptum est

unus adversus alterum infletur pro alio

4,⁷quis enim te discernit

quid autem habes quod non accepisti

si autem accepisti

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

quid gloriaris quasi non acceperis
4,⁸ iam saturati estis
iam divites facti estis
sine nobis regnastis
et utinam regnaretis
ut et nos vobiscum regnaremus
4,⁹ puto enim Deus nos apostolos novissimos ostendit
tamquam morti destinatos
quia spectaculum facti sumus mundo
et angelis et hominibus
4,¹⁰ nos stulti propter Christum
vos autem prudentes in Christo
nos infirmi
vos autem fortes
vos nobiles
nos autem ignobiles
4,¹¹ usque in hanc horam
et esurimus et sitimus
et nudi sumus
et colaphis caedimur
et instabiles sumus
4,¹² et laboramus operantes manibus nostris
maledicimur et benedicimus
persecutionem patimur et sustinemus
4,¹³ blasphemamur et obsecramus
tamquam purgamenta huius mundi facti sumus
omnium peripsima usque adhuc
4,¹⁴ non ut confundam vos haec scribo
sed ut filios meos carissimos moneo
4,¹⁵ nam si decem milia pedagogorum habeatis in Christo
sed non multos patres
nam in Christo Iesu per evangelium ego vos genui
4,¹⁶ rogo ergo vos
imitatores mei estote
4,¹⁷ ideo misi ad vos Timotheum

qui est filius meus carissimus et fidelis in Domino
qui vos commonefaciat vias meas quae sunt in Christo
sicut ubique in omni ecclesia doceo
4,¹⁸ tamquam non venturus sim ad vos
sic inflati sunt quidam
4,¹⁹ veniam autem cito ad vos si Dominus voluerit
et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt sed virtutem
4,²⁰ non enim in sermone est regnum Dei sed in virtute
4,²¹ quid vultis
in virga veniam ad vos
an in caritate et spiritu mansuetudinis
5,¹ omnino auditur inter vos fornicatio
et talis fornicatio qualis nec inter gentes
ita ut uxorem patris aliquis habeat
5,² et vos inflati estis
et non magis luctum habuistis
ut tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit
5,³ ego quidem absens corpore
praesens autem spiritu
iam iudicavi ut praesens eum qui sic operatus est
5,⁴ in nomine Domini nostri Iesu Christi
congregatis vobis et meo spiritu cum virtute Domini Iesu
5,⁵ tradere huiusmodi Satanae in interitum carnis
ut spiritus salvus sit in die Domini Iesu
5,⁶ non bona gloriatio vestra
nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit
5,⁷ expurgate vetus fermentum
ut sitis nova conspersio sicut estis azymi
etenim pascha nostrum immolatus est Christus
5,⁸ itaque epulemur
non in fermento veteri
neque in fermento malitiae et nequitiae
sed in azymis sinceritatis et veritatis
5,⁹ scripsi vobis in epistula ne commisceamini fornicariis
5,¹⁰ non utique fornicariis huius mundi

aut avaris
aut rapacibus
aut idolis servientibus
alioquin debueratis de hoc mundo exisse
5,¹¹nunc autem scripsi vobis non commisceri
si is qui frater nominatur est fornicator
aut avarus aut idolis serviens
aut maledicus aut ebriosus aut rapax
cum eiusmodi nec cibum sumere
5,¹²quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare
nonne de his qui intus sunt vos iudicatis
5,¹³nam eos qui foris sunt Deus iudicabit
auferte malum ex vobis ipsis
6,¹audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum
iudicari apud iniquos et non apud sanctos
6,²an nescitis quoniam sancti de mundo iudicabunt
et si in vobis iudicabitur mundus
indigni estis qui de minimis iudicetis
6,³nescitis quoniam angelos iudicabimus
quanto magis saecularia
6,⁴saecularia igitur iudicia si habueritis
contemptibiles qui sunt in ecclesia illos constituite ad iudicandum
6,⁵ad verecundiam vestram dico
sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fratrem suum
6,⁶sed frater cum fratre iudicio contendit
et hoc apud infideles
6,⁷iam quidem omnino delictum est in vobis quod iudicia habetis inter vos
quare non magis iniuriam accipitis
quare non magis fraudem patimini
6,⁸sed vos iniuriam facitis et fraudatis
et hoc fratribus
6,⁹an nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt
nolite errare
neque fornicarii
neque idolis servientes

neque adulteri
6,¹⁰ neque molles
neque masculorum concubitores
neque fures
neque avari
neque ebriosi
neque maledici
neque rapaces
regnum Dei possidebunt
6,¹¹ et haec quidam fuistis
sed abluti estis
sed sanctificati estis
sed iustificati estis
in nomine Domini nostri Iesu Christi et in Spiritu Dei nostri
6,¹² omnia mihi licent
sed non omnia expediunt
omnia mihi licent
sed ego sub nullius redigar potestate
6,¹³ esca ventri et venter escis
Deus autem et hunc et haec destruet
corpus autem non fornicationi sed Domino et Dominus corpori
6,¹⁴ Deus vero et Dominum suscitavit et nos suscitabit per virtutem suam
6,¹⁵ nescitis quoniam corpora vestra membra Christi sunt
tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis absit
6,¹⁶ an nescitis quoniam qui adheret meretrici unum corpus efficitur
erunt enim inquit duo in carne una
6,¹⁷ qui autem adheret Domino unus spiritus est
6,¹⁸ fugite fornicationem
omne peccatum quodcumque fecerit homo extra corpus est
qui autem fornicatur in corpus suum peccat
6,¹⁹ an nescitis quoniam membra vestra templum est Spiritus Sancti qui in vobis est
quem habetis a Deo
et non estis vestri
6,²⁰ empti enim estis pretio magno
glorificate et portate Deum in corpore vestro

7,¹ de quibus autem scripsistis
bonum est homini mulierem non tangere
7,² propter fornicationes autem unusquisque suam uxorem habeat
et unaquaeque suum virum habeat
7,³ uxori vir debitum reddat
similiter autem et uxor viro
7,⁴ mulier sui corporis potestatem non habet sed vir
similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet sed mulier
7,⁵ nolite fraudare invicem
nisi forte ex consensu ad tempus
ut vacetis orationi
et iterum revertimini in id ipsum
ne temptet vos Satanas propter incontinentiam vestram
7,⁶ hoc autem dico secundum indulgentiam
non secundum imperium
7,⁷ volo autem omnes homines esse sicut me ipsum
sed unusquisque proprium habet donum ex Deo
alius quidem sic alius vero sic
7,⁸ dico autem non nuptis et viduis
bonum est illis si sic maneant sicut et ego
7,⁹ quod si non se continent nubant
melius est enim nubere quam uri
7,¹⁰ his autem qui matrimonio iuncti sunt praecipio non ego sed Dominus
uxorem a viro non discedere
7,¹¹ quod si discesserit manere innuptam
aut viro suo reconciliari
et vir uxorem ne dimittat
7,¹² nam ceteris ego dico non Dominus
si quis frater uxorem habet infidelem
et haec consentit habitare cum illo
non dimittat illam
7,¹³ et si qua mulier habet virum infidelem
et hic consentit habitare cum illa
non dimittat virum
7,¹⁴ sanctificatus est enim vir infidelis in muliere fideli

et sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem
alioquin filii vestri inmundi essent
nunc autem sancti sunt
7,¹⁵ quod si infidelis discedit discedat
non est enim servituti subiectus frater aut soror in eiusmodi
in pace autem vocavit nos Deus
7,¹⁶ unde enim scis mulier si virum salvum facies
aut unde scis vir si mulierem salvam facies
7,¹⁷ nisi unicuique sicut divisit Dominus
unumquemque sicut vocavit Deus ita ambulet
et sic in omnibus ecclesiis doceo
7,¹⁸ circumcisis aliquis vocatus est
non adducat praeputium
in praeputio aliquis vocatus est
non circumcidatur
7,¹⁹ circumcisio nihil est
et praeputium nihil est
sed observatio mandatorum Dei
7,²⁰ unusquisque in qua vocatione vocatus est in ea permaneat
7,²¹ servus vocatus es
non sit tibi curae
sed et si potes liber fieri magis utere
7,²² qui enim in Domino vocatus est servus
libertus est Domini
similiter qui liber vocatus est
servus est Christi
7,²³ pretio empti estis nolite fieri servi hominum
7,²⁴ unusquisque in quo vocatus est fratres in hoc maneat apud Deum
7,²⁵ de virginibus autem praeceptum Domini non habeo
consilium autem do
tamquam misericordiam consecutus a Domino ut sim fidelis
7,²⁶ existimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem
quoniam bonum est homini sic esse
7,²⁷ alligatus es uxori
noli quaerere solutionem

solutus es ab uxore
noli quaerere uxorem
7,²⁸si autem acceperis uxorem non peccasti
et si nupserit virgo non peccavit
tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi
ego autem vobis parco
7,²⁹hoc itaque dico fratres
tempus breve est
reliquum est ut qui habent uxores tamquam non habentes sint
7,³⁰et qui flent tamquam non flentes
et qui gaudent tamquam non gaudentes
et qui emunt tamquam non possidentes
7,³¹et qui utuntur hoc mundo tamquam non utantur
praeterit enim figura huius mundi
7,³²volo autem vos sine sollicitudine esse
qui sine uxore est
sollicitus est quae Domini sunt
quomodo placeat Deo
7,³³qui autem cum uxore est
sollicitus est quae sunt mundi
quomodo placeat uxori
et divisus est
7,³⁴et mulier innupta et virgo
cogitat quae Domini sunt
ut sit sancta et corpore et spiritu
quae autem nupta est
cogitat quae sunt mundi
quomodo placeat viro
7,³⁵porro hoc ad utilitatem vestram dico
non ut laqueum vobis iniciam
sed ad id quod honestum est
et quod facultatem praebeat sine inpedimento Dominum observandi
7,³⁶si quis autem turpem se videri existimat super virgine sua quod sit superadulta
et ita oportet fieri
quod vult faciat

non peccat nubat
7,³⁷nam qui statuit in corde suo firmus
non habens necessitatem
potestatem autem habet suae voluntatis
et hoc iudicavit in corde suo servare virginem suam
bene facit
7,³⁸igitur et qui matrimonio iungit virginem suam bene facit
et qui non iungit melius facit
7,³⁹mulier alligata est quanto tempore vir eius vivit
quod si dormierit vir eius liberata est
cui vult nubat tantum in Domino
7,⁴⁰beatior autem erit si sic permanserit secundum meum consilium
puto autem quod et ego Spiritum Dei habeo
8,¹ de his autem quae idolis sacrificantur
scimus quia omnes scientiam habemus
scientia inflat
caritas vero aedificat
8,²si quis se existimat scire aliquid
nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire
8,³si quis autem diligit Deum
hic cognitus est ab eo
8,⁴de escis autem quae idolis immolantur
scimus quia nihil est idolum in mundo
et quod nullus Deus nisi unus
8,⁵nam et si sunt qui dicantur dii sive in caelo sive in terra
siquidem sunt dii multi et domini multi
8,⁶nobis tamen unus Deus Pater ex quo omnia et nos in illum
et unus Dominus Iesus Christus per quem omnia et nos per ipsum
8,⁷sed non in omnibus est scientia
quidam autem conscientia usque nunc idoli
quasi idolothytum manducant
et conscientia ipsorum cum sit infirma polluitur
8,⁸esca autem nos non commendat Deo
neque si non manducaverimus deficiemus
neque si manducaverimus abundabimus

8,⁹videte autem ne forte haec licentia vestra offendiculum fiat infirmibus
8,¹⁰si enim quis viderit eum qui habet scientiam in idolio recumbentem
nonne conscientia eius cum sit infirma aedificabitur ad manducandum idolothyta
8,¹¹et peribit infirmus in tua scientia
frater propter quem Christus mortuus est
8,¹²sic autem peccantes in fratres
et percutientes conscientiam eorum infirmam
in Christo peccatis
8,¹³quapropter si esca scandalizat fratrem meum
non manducabo carnem in aeternum
ne fratrem meum scandalizem
9,¹ non sum liber
non sum apostolus
nonne Iesum Dominum nostrum vidi
non opus meum vos estis in Domino
9,²si aliis non sum apostolus
sed tamen vobis sum
nam signaculum apostolatus mei vos estis in Domino
9,³mea defensio apud eos qui me interrogant haec est
9,⁴numquid non habemus potestatem manducandi et bibendi
9,⁵numquid non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi
sicut et ceteri apostoli et fratres Domini et Cephas
9,⁶aut solus ego et Barnabas non habemus potestatem hoc operandi
9,⁷quis militat suis stipendiis umquam
quis plantat vineam et fructum eius non edit
quis pascit gregem et de lacte gregis non manducat
9,⁸numquid secundum hominem haec dico
an et lex haec non dicit
9,⁹scriptum est enim in lege Mosi
non alligabis os bovi trituranti
numquid de bubus cura est Deo
9,¹⁰an propter nos utique dicit
nam propter nos scripta sunt
quoniam debet in spe qui arat arare
et qui triturat in spe fructus percipiendi

9,¹¹ si nos vobis spiritualia seminavimus
magnum est si nos carnalia vestra metamus
9,¹² si alii potestatis vestrae participes sunt
non potius nos
sed non usi sumus hac potestate
sed omnia sustinemus
ne quod offencilum demus evangelio Christi
9,¹³ nescitis quoniam qui in sacrario operantur
quae de sacrario sunt edunt
qui altario deserviunt cum altario participantur
9,¹⁴ ita et Dominus ordinavit his qui evangelium adnuntiant
de evangelio vivere
9,¹⁵ ego autem nullo horum usus sum
non scripsi autem haec ut ita fiant in me
bonum est enim mihi magis mori quam ut gloriam meam quis evacuet
9,¹⁶ nam si evangelizavero non est mihi gloria
necessitas enim mihi incumbit
vae enim mihi est si non evangelizavero
9,¹⁷ si enim volens hoc ago mercedem habeo
si autem invitus dispensatio mihi credita est
9,¹⁸ quae est ergo merces mea
ut evangelium praedicans sine sumptu ponam evangelium
ut non abutar potestate mea in evangelio
9,¹⁹ nam cum liber essem ex omnibus
omnium me servum feci
ut plures lucri facerem
9,²⁰ et factus sum Iudaeis tamquam Iudaeus
ut Iudaeos lucrarer
9,²¹ his qui sub lege sunt quasi sub lege essem
cum ipse non essem sub lege
ut eos qui sub lege erant lucri facerem
his qui sine lege erant tamquam sine lege essem
cum sine lege Dei non essem sed in lege essem Christi
ut lucri facerem eos qui sine lege erant
9,²² factus sum infirmis infirmus

ut infirmos lucri facerem
omnibus omnia factus sum
ut omnes facerem salvos
9,²³omnia autem facio propter evangelium
ut particeps eius efficiar
9,²⁴nescitis quod hii qui in stadio currunt
omnes quidem currunt
sed unus accipit bravium
sic currite ut comprehendatis
9,²⁵omnis autem qui in agone contendit ab omnibus se abstinet
et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant
nos autem incorruptam
9,²⁶ego igitur sic curro non quasi in incertum
sic pugno non quasi aerem verberans
9,²⁷sed castigo corpus meum et in servitatem redigo
ne forte cum aliis praedicaverim ipse reprobus efficiar
10,¹ nolo enim vos ignorare fratres
quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt
et omnes mare transierunt
10,²et omnes in Mose baptizati sunt in nube et in mari
10,³et omnes eandem escam spiritalem manducaverunt
10,⁴et omnes eundem potum spiritalem biberunt
bibebant autem de spiritali consequenti eos petra
petra autem erat Christus
10,⁵sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo
nam prostrati sunt in deserto
10,⁶haec autem in figura facta sunt nostri
ut non simus concupiscentes malorum sicut et illi concupierunt
10,⁷neque idolorum cultores efficiamini sicut quidam ex ipsis
quemadmodum scriptum est
sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere
10,⁸neque fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt
et ceciderunt una die viginti tria milia
10,⁹neque temptemus Christum sicut quidam eorum temptaverunt
et a serpentibus perierunt

10,¹⁰ neque murmuraveritis sicut quidam eorum murmuraverunt
et perierunt ab exterminatore
10,¹¹ haec autem omnia in figura contingebant illis
scripta sunt autem ad correptionem nostram
in quos fines saeculorum devenerunt
10,¹² itaque qui se existimat stare videat ne cadat
10,¹³ temptatio vos non adprehendat nisi humana
fidelis autem Deus qui non patietur vos temptari super id quod potestis
sed faciet cum temptatione etiam proventum ut possitis sustinere
10,¹⁴ propter quod carissimi mihi fugite ab idolorum cultura
10,¹⁵ ut prudentibus loquor
vos iudicate quod dico
10,¹⁶ calicem benedictionis cui benedicimus
nonne communicatio sanguinis Christi est
et panis quem frangimus
nonne participatio corporis Domini est
10,¹⁷ quoniam unus panis unum corpus multi sumus
omnes quidem de uno pane participamus
10,¹⁸ videte Israhel secundum carnem
nonne qui edunt hostias participes sunt altaris
10,¹⁹ quid ergo dico
quod idolis immolatum sit aliquid
aut quod idolum sit aliquid
10,²⁰ sed quae immolant gentes
daemoniis immolant et non Deo
nolo autem vos socios fieri daemoniorum
non potestis calicem Domini bibere et calicem daemoniorum
10,²¹ non potestis mensae Domini participes esse et mensae daemoniorum
10,²² an aemulamur Dominum
numquid fortiores illo sumus
omnia licent
sed non omnia expediunt
10,²³ omnia licent
sed non omnia aedificant
10,²⁴ nemo quod suum est quaerat

sed quod alterius
10,²⁵ omne quod in macello venit manducate
nihil interrogantes propter conscientiam
10,²⁶ Domini est terra et plenitudo eius
10,²⁷ si quis vocat vos infidelium et vultis ire
omne quod vobis adponitur manducate
nihil interrogantes propter conscientiam
10,²⁸ si quis autem dixerit hoc immolaticium est idolis
nolite manducare
propter illum qui indicavit et propter conscientiam
10,²⁹ conscientiam autem dico non tuam sed alterius
ut quid enim libertas mea iudicatur ab alia conscientia
10,³⁰ si ego cum gratia participo
quid blasphemor pro eo quod gratias ago
10,³¹ sive ergo manducatis sive bibitis vel aliud quid facitis
omnia in gloriam Dei facite
10,³² sine offensione estote Iudaeis et gentilibus et ecclesiae Dei
10,³³ sicut et ego per omnia omnibus placeo
non quaerens quod mihi utile est
sed quod multis ut salvi fiant
11,¹ imitatores mei estote sicut et ego Christi
11,² laudo autem vos fratres
quod omnia mei memores estis
et sicut tradidi vobis praecepta mea tenetis
11,³ volo autem vos scire
quod omnis viri caput Christus est
caput autem mulieris vir
caput vero Christi Deus
11,⁴ omnis vir orans aut prophetans velato capite
deturpat caput suum
11,⁵ omnis autem mulier orans aut prophetans non velato capite
deturpat caput suum
unum est enim atque si decalvetur
11,⁶ nam si non velatur mulier
et tondeatur

si vero turpe est mulieri tonderi aut decalvari
velet caput suum
11,⁷vir quidem non debet velare caput
quoniam imago et gloria est Dei
mulier autem gloria viri est
11,⁸non enim vir ex muliere est
sed mulier ex viro
11,⁹etenim non est creatus vir propter mulierem
sed mulier propter virum
11,¹⁰ideo debet mulier potestatem habere supra caput propter angelos
11,¹¹verumtamen neque vir sine muliere
neque mulier sine viro in Domino
11,¹²nam sicut mulier de viro
ita et vir per mulierem
omnia autem ex Deo
11,¹³vos ipsi iudicate
debet mulierem non velatam orare Deum
11,¹⁴nec ipsa natura docet vos
quod vir quidem si comam nutriat ignominia est illi
11,¹⁵mulier vero si comam nutriat gloria est illi
quoniam capilli pro velamine ei dati sunt
11,¹⁶si quis autem videtur contentiosus esse
nos talem consuetudinem non habemus neque ecclesiae Dei
11,¹⁷hoc autem praecipio non laudans
quod non in melius sed in deterius convenitis
11,¹⁸primum quidem convenientibus vobis in ecclesia
audio scissuras esse
et ex parte credo
11,¹⁹nam oportet et hereses esse ut et qui probati sunt manifesti fiant in vobis
11,²⁰convenientibus ergo vobis in unum
iam non est dominicam cenam manducare
11,²¹unusquisque enim suam cenam praesumit ad manducandum
et alius quidem esurit
alius autem ebrius est
11,²²numquid domos non habetis ad manducandum et bibendum

aut ecclesiam Dei contemnitis
et confunditis eos qui non habent
quid dicam vobis
laudo vos
in hoc non laudo
11,²³ego enim accepi a Domino
quod et tradidi vobis
quoniam Dominus Iesus in qua nocte tradebatur
accepit panem 11,²⁴et gratias agens fregit et dixit
hoc est corpus meum pro vobis
hoc facite in meam commemorationem
11,²⁵similiter et calicem postquam cenavit dicens
hic calix novum testamentum est in meo sanguine
hoc facite quotienscumque bibetis in meam commemorationem
11,²⁶quotienscumque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis
mortem Domini adnuntiatis donec veniat
11,²⁷itaque quicumque manducaverit panem vel biberit calicem Domini indigne
reus erit corporis et sanguinis Domini
11,²⁸probet autem se ipsum homo
et sic de pane illo edat et de calice bibat
11,²⁹qui enim manducat et bibit indigne
iudicium sibi manducat et bibit
non diiudicans corpus
11,³⁰ideo inter vos multi infirmes et inbecilles et dormiunt multi
11,³¹quod si nosmet ipsos diiudicaremus
non utique iudicaremur
11,³²dum iudicamur autem a Domino corripimur
ut non cum hoc mundo damnemur
11,³³itaque fratres mei cum convenitis ad manducandum invicem expectate
11,³⁴si quis esurit domi manducet
ut non in iudicium conveniatis
cetera autem cum venero disponam
12,¹ de spiritalibus autem nolo vos ignorare fratres
12,²scitis quoniam cum gentes essetis
ad simulacra muta prout ducebamini euntes

12,³ideo notum vobis facio quod nemo in Spiritu Dei loquens
dicit anathema Iesu
et nemo potest dicere Dominus Iesus nisi in Spiritu Sancto
12,⁴divisiones vero gratiarum sunt
idem autem Spiritus
12,⁵et divisiones ministracionum sunt
idem autem Dominus
12,⁶et divisiones operationum sunt
idem vero Deus qui operatur omnia in omnibus
12,⁷unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem
12,⁸alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiae
alii autem sermo scientiae secundum eundem Spiritum
12,⁹alteri fides in eodem Spiritu
alii gratia sanitatum in uno Spiritu
12,¹⁰alii operatio virtutum
alii prophetatio
alii discretio spirituum
alii genera linguarum
alii interpretatio sermonum
12,¹¹haec autem omnia operatur unus atque idem Spiritus
dividens singulis prout vult
12,¹²sicut enim corpus unum est et membra habet multa
omnia autem membra corporis cum sint multa unum corpus sunt
ita et Christus
12,¹³etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus
sive Iudaei sive gentiles
sive servi sive liberi
et omnes unum Spiritum potati sumus
12,¹⁴nam et corpus non est unum membrum sed multa
12,¹⁵si dixerit pes quoniam non sum manus non sum de corpore
non ideo non est de corpore
12,¹⁶et si dixerit auris quia non sum oculus non sum de corpore
non ideo non est de corpore
12,¹⁷si totum corpus oculus ubi auditus
si totum auditus ubi odoratus

12,¹⁸nunc autem posuit Deus membra
unumquodque eorum in corpore sicut voluit
12,¹⁹quod si essent omnia unum membrum ubi corpus
12,²⁰nunc autem multa quidem membra unum autem corpus
12,²¹non potest dicere oculus manui
opera tua non indigeo
aut iterum caput pedibus
non estis mihi necessarii
12,²²sed multo magis quae videntur membra corporis infirmiora esse
necessariora sunt
12,²³et quae putamus ignobiliora membra esse corporis
his honorem abundantiosem circumdamus
et quae inhonesta sunt nostra
abundantiosem honestatem habent
12,²⁴honestam autem nostram nullius egent
sed Deus temperavit corpus
ei cui deerat abundantiosem tribuendo honorem
12,²⁵ut non sit scisma in corpore
sed id ipsum pro invicem sollicita sint membra
12,²⁶et si quid patitur unum membrum
conpatiuntur omnia membra
sive gloriatur unum membrum
congaudent omnia membra
12,²⁷vos autem estis corpus Christi
et membra de membro
12,²⁸et quosdam quidem posuit Deus in ecclesia
primum apostolos
secundo prophetas
tertio doctores
deinde virtutes
exin gratias curationum
opitulationes
gubernationes
genera linguarum
12,²⁹numquid omnes apostoli

numquid omnes prophetae
numquid omnes doctores
12,³⁰ numquid omnes virtutes
numquid omnes gratiam habent curationum
numquid omnes linguis loquuntur
numquid omnes interpretantur
12,³¹ aemulamini autem charismata maiora
et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro
13,¹ si linguis hominum loquar et angelorum
caritatem autem non habeam
factus sum velut aes sonans aut cymbalum tinniens
13,² et si habuero prophetiam
et noverim mysteria omnia et omnem scientiam
et habuero omnem fidem ita ut montes transferam
caritatem autem non habuero
nihil sum
13,³ et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas
et si tradidero corpus meum ut ardeam
caritatem autem non habuero
nihil mihi prodest
13,⁴ caritas patiens est
benigna est
caritas non aemulatur
non agit perperam
non inflatur
13,⁵ non est ambitiosa
non quaerit quae sua sunt
non inritatur
non cogitat malum
13,⁶ non gaudet super iniquitatem
congaudet autem veritati
13,⁷ omnia suffert
omnia credit
omnia sperat
omnia sustinet

13,⁸ caritas numquam excidit
sive prophetiae evacuabuntur
sive linguae cessabunt
sive scientia destruetur
13,⁹ ex parte enim cognoscimus
et ex parte prophetamus
13,¹⁰ cum autem venerit quod perfectum est
evacuabitur quod ex parte est
13,¹¹ cum essem parvulus
loquebar ut parvulus
sapiebam ut parvulus
cogitabam ut parvulus
quando factus sum vir
evacuavi quae erant parvuli
13,¹² videmus nunc per speculum in enigmate
tunc autem facie ad faciem
nunc cognosco ex parte
tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum
13,¹³ nunc autem manet
fides spes caritas
tria haec
maior autem his est caritas
14,¹ sectamini caritatem
aemulamini spiritalia
magis autem ut prophetetis
14,² qui enim loquitur lingua
non hominibus loquitur sed Deo
nemo enim audit
Spiritu autem loquitur mysteria
14,³ nam qui prophetat
hominibus loquitur aedificationem et exhortationem et consolationes
14,⁴ qui loquitur lingua
semet ipsum aedificat
qui autem prophetat
ecclesiam aedificat

14,⁵ volo autem omnes vos loqui linguis
magis autem prophetare
nam maior est qui prophetat
quam qui loquitur linguis
nisi si forte ut interpretetur
ut ecclesia aedificationem accipiat
14,⁶ nunc autem fratres si venero ad vos linguis loquens
quid vobis prodero
nisi si vobis loquar
aut in revelatione
aut scientia
aut prophetia
aut in doctrina
14,⁷ tamen quae sine anima sunt vocem dantia
sive tibia
sive cithara
nisi distinctionem sonituum dederint
quomodo scietur quod canitur aut quod citharizatur
14,⁸ etenim si incertam vocem det tuba
quis parabit se ad bellum
14,⁹ ita et vos
per linguam nisi manifestum sermonem dederitis
quomodo scietur id quod dicitur
eritis enim in aera loquentes
14,¹⁰ tam multa ut puta genera linguarum sunt in mundo
et nihil sine voce est
14,¹¹ si ergo nesciero virtutem vocis
ero ei cui loquor barbarus
et qui loquitur mihi barbarus
14,¹² sic et vos
quoniam aemulatores estis spirituum
ad aedificationem ecclesiae quaerite ut abundetis
14,¹³ et ideo qui loquitur lingua
oret ut interpretetur
14,¹⁴ nam si orem lingua

spiritus meus orat
mens autem mea sine fructu est
14,¹⁵ quid ergo est
orabo spiritu orabo et mente
psallam spiritu psallam et mente
14,¹⁶ ceterum si benedixeris spiritu
qui supplet locum idiotae
quomodo dicet amen super tuam benedictionem
quoniam quid dicas nescit
14,¹⁷ nam tu quidem bene gratias agis
sed alter non aedificatur
14,¹⁸ gratias ago Deo quod omnium vestrum lingua loquor
14,¹⁹ sed in ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui ut et alios instruam
quam decem milia verborum in lingua
14,²⁰ fratres nolite pueri effici sensibus
sed malitia parvuli estote
sensibus autem perfecti estote
14,²¹ in lege scriptum est
quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic
et nec sic exaudient me dicit Dominus
14,²² itaque linguae in signum sunt
non fidelibus sed infidelibus
prophetia autem non infidelibus sed fidelibus
14,²³ si ergo conveniat universa ecclesia in unum
et omnes linguis loquantur
intrent autem idiotae aut infideles
nonne dicent quod insanitis
14,²⁴ si autem omnes prophetent
intret autem quis infidelis vel idiota
convincitur ab omnibus
diiudicatur ab omnibus
14,²⁵ occulta cordis eius manifesta fiunt
et ita cadens in faciem adorabit Deum
pronuntians quod vere Deus in vobis est
14,²⁶ quid ergo est fratres

cum convenitis
unusquisque vestrum
psalmum habet
doctrinam habet
apocalypsin habet
linguam habet
interpretationem habet
omnia ad aedificationem fiant
14,²⁷ sive lingua quis loquitur
secundum duos aut ut multum tres
et per partes
et unus interpretetur
14,²⁸ si autem non fuerit interpres
taceat in ecclesia
sibi autem loquatur et Deo
14,²⁹ prophetae duo aut tres dicant et ceteri diiudicent
14,³⁰ quod si alii revelatum fuerit sedenti prior taceat
14,³¹ potestis enim omnes per singulos prophetare
ut omnes discant et omnes exhortentur
14,³² et spiritus prophetarum prophetis subiecti sunt
14,³³ non enim est dissensionis Deus sed pacis
sicut in omnibus ecclesiis sanctorum
14,³⁴ mulieres in ecclesiis taceant
non enim permittitur eis loqui
sed subditas esse sicut et lex dicit
14,³⁵ si quid autem volunt discere
domi viros suos interrogent
turpe est enim mulieri loqui in ecclesia
14,³⁶ an a vobis verbum Dei processit
aut in vos solos pervenit
14,³⁷ si quis videtur propheta esse aut spiritalis
cognoscat quae scribo vobis
quia Domini sunt mandata
14,³⁸ si quis autem ignorat ignorabitur
14,³⁹ itaque fratres aemulamini prophetare

et loqui linguis nolite prohibere
14,⁴⁰omnia autem honeste et secundum ordinem fiant
15,¹notum autem vobis facio fratres evangelium quod praedicavi vobis
quod et accepistis
in quo et statis
15,²per quod et salvamini
qua ratione praedicaverim vobis si tenetis
nisi si frustra credidistis
15,³tradidi enim vobis in primis quod et accepi
quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas
15,⁴et quia sepultus est
et quia resurrexit tertia die secundum scripturas
15,⁵et quia visus est Cephae
et post haec undecim
15,⁶deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul
ex quibus multi manent usque adhuc
quidam autem dormierunt
15,⁷deinde visus est Iacobo
deinde apostolis omnibus
15,⁸novissime autem omnium tamquam abortivo visus est et mihi
15,⁹ego enim sum minimus apostolorum
qui non sum dignus vocari apostolus
quoniam persecutus sum ecclesiam Dei
15,¹⁰gratia autem Dei sum id quod sum
et gratia eius in me vacua non fuit
sed abundantius illis omnibus laboravi
non ego autem sed gratia Dei mecum
15,¹¹sive enim ego sive illi
sic praedicamus et sic credidistis
15,¹²si autem Christus praedicatur quod resurrexit a mortuis
quomodo quidam dicunt in vobis quoniam resurrectio mortuorum non est
15,¹³si autem resurrectio mortuorum non est
neque Christus resurrexit
15,¹⁴si autem Christus non resurrexit
inanis est ergo praedicatio nostra

inanis est et fides vestra
15,¹⁵ invenimur autem et falsi testes Dei
quoniam testimonium diximus adversus Deum
quod suscitaverit Christum
quem non suscitavit si mortui non resurgunt
15,¹⁶ nam si mortui non resurgunt
neque Christus resurrexit
15,¹⁷ quod si Christus non resurrexit
vana est fides vestra
adhuc enim estis in peccatis vestris
15,¹⁸ ergo et qui dormierunt in Christo perierunt
15,¹⁹ si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus
miserabiliores sumus omnibus hominibus
15,²⁰ nunc autem Christus resurrexit a mortuis primitiae dormientium
15,²¹ quoniam enim per hominem mors
et per hominem resurrectio mortuorum
15,²² et sicut in Adam omnes moriuntur
ita et in Christo omnes vivificabuntur
15,²³ unusquisque autem in suo ordine
primitiae Christus
deinde hii qui sunt Christi in adventu eius
15,²⁴ deinde finis
cum tradiderit regnum Deo et Patri
cum evacuaverit omnem principatum et potestatem et virtutem
15,²⁵ oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius
15,²⁶ novissima autem inimica destruetur mors
omnia enim subiecit sub pedibus eius
cum autem dicat 15,²⁷ omnia subiecta sunt
sine dubio praeter eum qui subiecit ei omnia
15,²⁸ cum autem subiecta fuerint illi omnia
tunc ipse Filius subiectus erit illi qui sibi subiecit omnia
ut sit Deus omnia in omnibus
15,²⁹ alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis
si omnino mortui non resurgunt
ut quid et baptizantur pro illis

15,³⁰ut quid et nos periclitamur omni hora
15,³¹cotidie morior per vestram gloriam fratres
quam habeo in Christo Iesu Domino nostro
15,³²si secundum hominem ad bestias pugnavi Ephesi
quid mihi prodest si mortui non resurgunt
manducemus et bibamus cras enim moriemur
15,³³nolite seduci
corrumpunt mores bonos conloquia mala
15,³⁴evigilate iuste et nolite peccare
ignorantiam enim Dei quidam habent
ad reverentiam vobis loquor
15,³⁵sed dicet aliquis
quomodo resurgunt mortui
quali autem corpore veniunt
15,³⁶insipiens tu quod seminas non vivificatur nisi prius moriatur
15,³⁷et quod seminas
non corpus quod futurum est seminas
sed nudum granum ut puta tritici aut alicuius ceterorum
15,³⁸Deus autem dat illi corpus sicut voluit
et unicuique seminum proprium corpus
15,³⁹non omnis caro eadem caro
sed alia hominum
alia pecorum
alia caro volucrum
alia autem piscium
15,⁴⁰et corpora caelestia
et corpora terrestria
sed alia quidem caelestium gloria
alia autem terrestrium
15,⁴¹alia claritas solis
alia claritas lunae
et alia claritas stellarum
stella enim ab stella differt in claritate
15,⁴²sic et resurrectio mortuorum
seminatur in corruptione

surgit in incorruptione
15,⁴³seminatur in ignobilitate
surgit in gloria
seminatur in infirmitate
surgit in virtute
15,⁴⁴seminatur corpus animale
surgit corpus spiritale
si est corpus animale
est et spiritale
sic et scriptum est
15,⁴⁵factus est primus homo Adam in animam viventem
novissimus Adam in spiritum vivificantem
15,⁴⁶sed non prius quod spiritale est
sed quod animale est
deinde quod spiritale
15,⁴⁷primus homo de terra terrenus
secundus homo de caelo caelestis
15,⁴⁸qualis terrenus tales et terreni
et qualis caelestis tales et caelestes
15,⁴⁹igitur sicut portavimus imaginem terreni
portemus et imaginem caelestis
15,⁵⁰hoc autem dico fratres
quoniam caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt
neque corruptio incorruptelam possidebit
15,⁵¹ecce mysterium vobis dico
omnes quidem resurgemus
sed non omnes inmutabimur
15,⁵²in momento in ictu oculi in novissima tuba
canet enim
et mortui resurgent incorrupti
et nos inmutabimur
15,⁵³oportet enim corruptibile hoc induere incorruptelam
et mortale hoc induere immortalitatem
15,⁵⁴cum autem mortale hoc induerit immortalitatem
tunc fiet sermo qui scriptus est

absorta est mors in victoria
15,⁵⁵ ubi est mors victoria tua
ubi est mors stimulus tuus
15,⁵⁶ stimulus autem mortis peccatum est
virtus vero peccati lex
15,⁵⁷ Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum
15,⁵⁸ itaque fratres mei dilecti
stabiles estote et immobiles
abundantes in opere Domini semper
scientes quod labor vester non est inanis in Domino
16,¹ de collectis autem quae fiunt in sanctos
sicut ordinavi ecclesiis Galatiae
ita et vos facite
16,² per unam sabbati unusquisque vestrum apud se ponat recondens quod ei beneplacuerit
ut non cum venero tunc collectae fiant
16,³ cum autem praesens fuero
quos probaveritis per epistulas
hos mittam perferre gratiam vestram in Hierusalem
16,⁴ quod si dignum fuerit ut et ego eam mecum ibunt
16,⁵ veniam autem ad vos cum Macedoniam pertransiero
nam Macedoniam pertransibo
16,⁶ apud vos autem forsitan manebo vel etiam hiemabo
ut vos me deducatis quocumque iero
16,⁷ nolo enim vos modo in transitu videre
spero enim me aliquantum temporis manere apud vos si Dominus permiserit
16,⁸ permanebo autem Ephesi usque ad pentecosten
16,⁹ ostium enim mihi apertum est magnum et evidens
et adversarii multi
16,¹⁰ si autem venerit Timotheus
videte ut sine timore sit apud vos
opus enim Domini operatur sicut et ego
16,¹¹ ne quis ergo illum spernat
deducite autem illum in pace ut veniat ad me
expecto enim illum cum fratribus
16,¹² de Apollo autem fratre

multum rogavi eum ut veniret ad vos cum fratribus
et utique non fuit voluntas ut nunc veniret
veniet autem cum ei vacuum fuerit
16,¹³vigilate state in fide
viriliter agite et confortamini
16,¹⁴omnia vestra in caritate fiant
16,¹⁵obsecro autem vos fratres
nostis domum Stephanae et Fortunati
quoniam sunt primitiae Achaiae
et in ministerium sanctorum ordinaverunt se ipsos
16,¹⁶ut et vos subditi sitis eiusmodi
et omni cooperanti et laboranti
16,¹⁷gaudeo autem in praesentia Stephanae et Fortunati et Achaici
quoniam id quod vobis deerat ipsi suppleverunt
16,¹⁸refecerunt enim et meum spiritum et vestrum
cognoscite ergo qui eiusmodi sunt
16,¹⁹salutant vos ecclesiae Asiae
salutant vos in Domino multum Aquila et Prisca
cum domestica sua ecclesia
16,²⁰salutant vos fratres omnes
salutate invicem in osculo sancto
16,²¹salutatio mea manu Pauli
16,²²si quis non amat Dominum Iesum Christum
sit anathema maranatha
16,²³gratia Domini Iesu vobiscum
16,²⁴caritas mea cum omnibus vobis in Christo Iesu amen

EXPLICIT EPISTULA AD CORINTHIOS ·I·

INCIPIIT AD EOSDEM ·II·

1,¹ Paulus apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei et Timotheus frater
ecclesiae Dei quae est Corinthi
cum sanctis omnibus qui sunt in universa Achaia
1,² gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
1,³ benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi
Pater misericordiarum et Deus totius consolationis
1,⁴ qui consolatur nos in omni tribulatione nostra
ut possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt
per exhortationem qua exhortamur et ipsi a Deo
1,⁵ quoniam sicut abundant passiones Christi in nobis
ita et per Christum abundat consolatio nostra
1,⁶ sive autem tribulamur
pro vestra exhortatione et salute
sive exhortamur
pro vestra exhortatione
quae operatur in tolerantia earundem passionum quas et nos patimur
1,⁷ et spes nostra firma pro vobis
scientes quoniam sicut socii passionum estis
sic eritis et consolationis
1,⁸ non enim volumus ignorare vos fratres
de tribulatione nostra quae facta est in Asia
quoniam supra modum gravati sumus supra virtutem
ita ut taederet nos etiam vivere
1,⁹ sed ipsi in nobis ipsis responsum mortis habuimus
ut non simus fidentes in nobis
sed in Deo qui suscitatur mortuos
1,¹⁰ qui de tantis periculis eripuit nos et eruet
in quem speramus quoniam et adhuc eripiet
1,¹¹ adiuvantibus et vobis in oratione pro nobis
ut ex multis personis eius quae in nobis est donationis per multos gratiae agantur pro nobis
1,¹² nam gloria nostra haec est testimonium conscientiae nostrae
quod in simplicitate et sinceritate Dei
et non in sapientia carnali

sed in gratia Dei conversati sumus in mundo
abundantius autem ad vos
1,¹³ non enim alia scribimus vobis quam quae legistis et cognoscitis
spero autem quod usque in finem cognoscetis
1,¹⁴ sicut et cognovistis nos ex parte
quia gloria vestra sumus sicut et vos nostra in die Domini nostri Iesu Christi
1,¹⁵ et hac confidentia
volui prius venire ad vos ut secundam gratiam haberetis
1,¹⁶ et per vos transire in Macedoniam
et iterum a Macedonia venire ad vos
et a vobis deduci in Iudaeam
1,¹⁷ cum hoc ergo voluissem
numquid levitate usus sum
aut quae cogito secundum carnem cogito
ut sit apud me est et non
1,¹⁸ fidelis autem Deus quia sermo noster qui fit apud vos
non est in illo est et non
1,¹⁹ Dei enim Filius Iesus Christus
qui in vobis per nos praedicatus est
per me et Silvanum et Timotheum
non fuit est et non
sed est in illo fuit
1,²⁰ quotquot enim promissiones Dei sunt
in illo est
ideo et per ipsum amen Deo ad gloriam nostram
1,²¹ qui autem confirmat nos vobiscum in Christum et qui unxit nos Deus
1,²² et qui signavit nos et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris
1,²³ ego autem testem Deum invoco in animam meam
quod parcens vobis non veni ultra Corinthum
1,²⁴ non quia dominamur fidei vestrae
sed adiutores sumus gaudii vestri
nam fide stetitis
2,¹ statui autem hoc ipse apud me ne iterum in tristitia venirem ad vos
2,² si enim ego contristo vos
et quis est qui me laetificet

nisi qui contristatur ex me
2,³et hoc ipsum scripsi
ut non cum venero tristitiam super tristitiam habeam
de quibus oportuerat me gaudere
confidens in omnibus vobis
quia meum gaudium omnium vestrum est
2,⁴nam ex multa tribulatione et angustia cordis scripsi vobis per multas lacrimas
non ut contristemini
sed ut sciatis quam caritatem habeo abundantius in vobis
2,⁵si quis autem contristavit
non me contristavit
sed ex parte ut non onerem omnes vos
2,⁶sufficit illi qui eiusmodi est obiurgatio haec quae fit a pluribus
2,⁷ita ut e contra magis donetis et consolemini
ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui eiusmodi est
2,⁸propter quod obsecro vos ut confirmetis in illum caritatem
2,⁹ideo enim et scripsi ut cognoscam experimentum vestrum
an in omnibus oboedientes sitis
2,¹⁰cui autem aliquid donatis
et ego
nam et ego quod donavi si quid donavi
propter vos in persona Christi
2,¹¹ut non circumveniamur a Satana
non enim ignoramus cogitationes eius
2,¹²cum venissem autem Troadem propter evangelium Christi
et ostium mihi apertum esset in Domino
2,¹³non habui requiem spiritui meo
eo quod non invenerim Titum fratrem meum
sed valefaciens eis profectus sum in Macedoniam
2,¹⁴Deo autem gratias qui semper triumphat nos in Christo Iesu
et odorem notitiae suae manifestat per nos in omni loco
2,¹⁵quia Christi bonus odor sumus Deo
in his qui salvi fiunt et in his qui pereunt
2,¹⁶aliis quidem odor mortis in mortem
aliis autem odor vitae in vitam

et ad haec quis tam idoneus
2,¹⁷ non enim sumus sicut plurimi adulterantes verbum Dei
sed ex sinceritate
sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur
3,¹ incipimus iterum nosmet ipsos commendare
aut numquid egemus sicut quidam commendaticiis epistulis ad vos aut ex vobis
3,² epistula nostra vos estis
scripta in cordibus nostris quae scitur et legitur ab omnibus hominibus
3,³ manifestati quoniam epistula estis Christi ministrata a nobis
et scripta non atramento sed Spiritu Dei vivi
non in tabulis lapideis
sed in tabulis cordis carnalibus
3,⁴ fiduciam autem talem habemus per Christum ad Deum
3,⁵ non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis
sed sufficientia nostra ex Deo est
3,⁶ qui et idoneos nos fecit ministros novi testamenti
non litterae sed Spiritus
littera enim occidit Spiritus autem vivificat
3,⁷ quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria
ita ut non possent intendere filii Israhel
in faciem Mosi propter gloriam vultus eius quae evacuatur
3,⁸ quomodo non magis ministratio Spiritus erit in gloria
3,⁹ nam si ministratio damnationis gloria est
multo magis abundat ministerium iustitiae in gloria
3,¹⁰ nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte
propter excellentem gloriam
3,¹¹ si enim quod evacuatur per gloriam est
multo magis quod manet in gloria est
3,¹² habentes igitur talem spem
multa fiducia utimur
3,¹³ et non sicut Moses ponebat velamen super faciem suam
ut non intenderent filii Israhel in faciem eius quod evacuatur
3,¹⁴ sed obtusi sunt sensus eorum
usque in hodiernum enim diem id ipsum velamen in lectione veteris testamenti manet
non revelatum quoniam in Christo evacuatur

3,¹⁵ sed usque in hodiernum diem cum legitur Moses
velamen est positum super cor eorum
3,¹⁶ cum autem conversus fuerit ad Deum aufertur velamen
3,¹⁷ Dominus autem Spiritus est
ubi autem Spiritus Domini
ibi libertas
3,¹⁸ nos vero omnes revelata facie gloriam Domini speculantes
in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem
tamquam a Domini Spiritu
4,¹ ideo habentes hanc ministrationem
iuxta quod misericordiam consecuti sumus non deficimus
4,² sed abdicamus occulta dedecoris
non ambulantes in astutia
neque adulterantes verbum Dei
sed in manifestatione veritatis commendantes nosmet ipsos
ad omnem conscientiam hominum coram Deo
4,³ quod si etiam opertum est evangelium nostrum
in his qui pereunt est opertum
4,⁴ in quibus deus huius saeculi excaecavit mentes infidelium
ut non fulgeat inluminatio evangelii gloriae Christi
qui est imago Dei
4,⁵ non enim nosmet ipsos praedicamus
sed Iesum Christum Dominum
nos autem servos vestros per Iesum
4,⁶ quoniam Deus qui dixit de tenebris lucem splendescere
qui inluxit in cordibus nostris
ad inluminacionem scientiae claritatis Dei in facie Christi Iesu
4,⁷ habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus
ut sublimitas sit virtutis Dei et non ex nobis
4,⁸ in omnibus tribulationem patimur
sed non angustiamur
aporiamur
sed non destituimur
4,⁹ persecutionem patimur
sed non derelinquimur

deicimur

sed non perimus

4,¹⁰semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes

ut et vita Iesu in corporibus nostris manifestetur

4,¹¹semper enim nos qui vivimus in mortem tradimur propter Iesum

ut et vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali

4,¹²ergo mors in nobis operatur

vita autem in vobis

4,¹³habentes autem eundem spiritum fidei

sicut scriptum est

credidi propter quod locutus sum

et nos credimus propter quod et loquimur

4,¹⁴scientes quoniam qui suscitavit Iesum

et nos cum Iesu suscitabit

et constituet vobiscum

4,¹⁵omnia enim propter vos

ut gratia abundans

per multos gratiarum actione abundet in gloriam Dei

4,¹⁶propter quod non deficiamus

sed licet is qui foris est noster homo corrumpitur

tamen is qui intus est renovatur de die in diem

4,¹⁷id enim quod in praesenti est momentaneum et leve tribulationis nostrae

supra modum in sublimitatem aeternum gloriae pondus operatur nobis

4,¹⁸non contemplantibus nobis quae videntur

sed quae non videntur

quae enim videntur temporalia sunt

quae autem non videntur aeterna sunt

5,¹scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissolvatur

quod aedificationem ex Deo habeamus

domum non manufactam aeternam in caelis

5,²nam et in hoc ingemescimus

habitationem nostram quae de caelo est superindui cupientes

5,³si tamen vestiti non nudi inveniamur

5,⁴nam et qui sumus in tabernaculo ingemescimus gravati

eo quod nolumus expoliari sed supervestiri

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

ut absorbeatur quod mortale est a vita
5,⁵ qui autem efficit nos in hoc ipsum Deus
qui dedit nobis pignus Spiritus
5,⁶ audentes igitur semper et scientes quoniam dum sumus in corpore peregrinamur a Do-
mino
5,⁷ per fidem enim ambulamus et non per speciem
5,⁸ audemus autem et bonam voluntatem habemus
magis peregrinari a corpore et praesentes esse ad Deum
5,⁹ et ideo contendimus sive absentes sive praesentes placere illi
5,¹⁰ omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi
ut referat unusquisque propria corporis prout gessit
sive bonum sive malum
5,¹¹ scientes ergo timorem Domini
hominibus suademus
Deo autem manifesti sumus
spero autem et in conscientiis vestris manifestos nos esse
5,¹² non iterum nos commendamus vobis
sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis
ut habeatis ad eos qui in facie gloriantur et non in corde
5,¹³ sive enim mente excedimus Deo
sive sobrii sumus vobis
5,¹⁴ caritas enim Christi urget nos
aestimantes hoc quoniam si unus pro omnibus mortuus est
ergo omnes mortui sunt
5,¹⁵ et pro omnibus mortuus est
ut et qui vivunt iam non sibi vivant
sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit
5,¹⁶ itaque nos ex hoc neminem novimus secundum carnem
et si cognovimus secundum carnem Christum
sed nunc iam non novimus
5,¹⁷ si qua ergo in Christo
nova creatura
vetera transierunt
ecce facta sunt nova
5,¹⁸ omnia autem ex Deo qui reconciliavit nos sibi per Christum

et dedit nobis ministerium reconciliationis
 5,¹⁹ quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi
 non reputans illis delicta ipsorum
 et posuit in nobis verbum reconciliationis
 5,²⁰ pro Christo ergo legationem fungimur tamquam Deo exhortante per nos
 obsecramus pro Christo reconciliamini Deo
 5,²¹ eum qui non noverat peccatum pro nobis peccatum fecit
 ut nos efficeremur iustitia Dei in ipso
 6,¹ adiuvantes autem et exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis
 6,² ait enim
 tempore accepto exaudivi te et in die salutis adiuvavi te
 ecce nunc tempus acceptabile
 ecce nunc dies salutis
 6,³ nemini dantes ullam offensionem
 ut non vituperetur ministerium
 6,⁴ sed in omnibus exhibeamus nosmet ipsos sicut Dei ministros
 in multa patientia
 in tribulationibus
 in necessitatibus
 in angustiis 6,⁵ in plagis
 in carceribus in seditionibus
 in laboribus in vigiliis
 in ieiuniis 6,⁶ in castitate
 in scientia in longanimitate
 in suavitate in Spiritu Sancto
 in caritate non ficta
 6,⁷ in verbo veritatis
 in virtute Dei
 per arma iustitiae a dextris et sinistris
 6,⁸ per gloriam et ignobilitatem
 per infamiam et bonam famam
 ut seductores et veraces
 sicut qui ignoti et cogniti
 6,⁹ quasi morientes et ecce vivimus
 ut castigati et non mortificati

6,¹⁰quasi tristes semper autem gaudentes
sicut egentibus multis autem locupletantes
tamquam nihil habentes et omnia possidentes
6,¹¹os nostrum patet ad vos o Corinthii
cor nostrum dilatatum est
6,¹²non angustiamini in nobis
angustiamini autem in visceribus vestris
6,¹³eandem autem habentes remunerationem
tamquam filiis dico
dilatamini et vos
6,¹⁴nolite iugum ducere cum infidelibus
quae enim participatio iustitiae cum iniquitate
aut quae societas luci ad tenebras
6,¹⁵quae autem conventio Christi ad Belial
aut quae pars fidei cum infidele
6,¹⁶qui autem consensus templo Dei cum idolis
vos enim estis templum Dei vivi
sicut dicit Deus
quoniam inhabitabo in illis et inambulabo
et ero illorum Deus et ipsi erunt mihi populus
6,¹⁷propter quod exite de medio eorum et separamini dicit Dominus
et inmundum ne tetigeritis
6,¹⁸et ego recipiam vos
et ero vobis in patrem et vos eritis mihi in filios et filias dicit Dominus omnipotens
7,¹has igitur habentes promissiones carissimi
mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus
perficientes sanctificationem in timore Dei
7,²capite nos
neminem laesimus
neminem corrupimus
neminem circumvenimus
7,³non ad condemnationem dico
praedixi enim quod in cordibus nostris estis ad conmorendum et ad convivendum
7,⁴multa mihi fiducia est apud vos
multa mihi gloriatio pro vobis

repletus sum consolatione
superabundo gaudio in omni tribulatione nostra
7,5 nam et cum venissemus Macedoniam
nullam requiem habuit caro nostra
sed omnem tribulationem passi
foris pugnae intus timores
7,6 sed qui consolatur humiles
consolatus est nos Deus in adventu Titi
7,7 non solum autem in adventu eius
sed etiam in solacio quo consolatus est in vobis
referens nobis vestrum desiderium
vestrum fletum
vestram aemulationem pro me
ita ut magis gauderem
7,8 quoniam et si contristavi vos in epistula
non me paenitet
et si paeniteret
videns quod epistula illa et si ad horam vos contristavit
7,9 nunc gaudeo
non quia contristati estis
sed quia contristati estis ad paenitentiam
contristati enim estis secundum Deum
ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis
7,10 quae enim secundum Deum tristitia est
paenitentiam in salutem stabilem operatur
saeculi autem tristitia mortem operatur
7,11 ecce enim hoc ipsum secundum Deum contristari vos
quantam in vobis operatur sollicitudinem
sed defensionem
sed indignationem
sed timorem
sed desiderium
sed aemulationem
sed vindictam
in omnibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio

7,¹²igitur et si scripsi vobis
non propter eum qui fecit iniuriam
nec propter eum qui passus est
sed ad manifestandam sollicitudinem nostram quam pro vobis habemus ad vos coram Deo
7,¹³ideo consolati sumus
in consolatione autem nostra
abundantius magis gavisi sumus super gaudium Titi
quia reffectus est spiritus eius ab omnibus vobis
7,¹⁴et si quid apud illum de vobis gloriatus sum
non sum confusus
sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus
ita et gloriatio nostra quae fuit ad Titum
veritas facta est
7,¹⁵et viscera eius abundantius in vos sunt
reminiscentis omnium vestrum oboedientiam
quomodo cum timore et tremore excepistis eum
7,¹⁶gaudeo quod in omnibus confido in vobis
8,¹ notam autem facimus vobis fratres gratiam Dei
quae data est in ecclesiis Macedoniae
8,²quod in multo experimento tribulationis
abundantia gaudii ipsorum
et altissima paupertas eorum
abundavit in divitias simplicitatis eorum
8,³quia secundum virtutem testimonium illis reddo
et supra virtutem voluntarii fuerunt
8,⁴cum multa exhortatione obsecrantes nos
gratiam et communicationem ministerii quod fit in sanctos
8,⁵et non sicut speravimus
sed semet ipsos dederunt primum Domino
deinde nobis per voluntatem Dei
8,⁶ita ut rogaremus Titum
ut quemadmodum coepit ita et perficiat in vos etiam gratiam istam
8,⁷sed sicut in omnibus abundatis fide et sermone et scientia
et omni sollicitudine
et caritate vestra in nos

ut et in hac gratia abundetis
8,⁸ non quasi imperans dico
sed per aliorum sollicitudinem etiam vestrae caritatis ingenitum bonum conprobans
8,⁹ scitis enim gratiam Domini nostri Iesu Christi
quoniam propter vos egenus factus est cum esset dives
ut illius inopia vos divites essetis
8,¹⁰ et consilium in hoc do
hoc enim vobis utile est
qui non solum facere sed et velle coepistis ab anno prioro
8,¹¹ nunc vero et facto perficite
ut quemadmodum promptus est animus voluntatis
ita sit et perficiendi ex eo quod habetis
8,¹² si enim voluntas prompta est
secundum id quod habet accepta est
non secundum quod non habet
8,¹³ non enim ut aliis sit remissio vobis autem tribulatio
sed ex aequalitate 8,¹⁴ in praesenti tempore
vestra abundantia illorum inopiam suppleat
ut et illorum abundantia vestrae inopiae sit supplementum
ut fiat aequalitas
sicut scriptum est
8,¹⁵ qui multum non abundavit et qui modicum non minoravit
8,¹⁶ gratias autem Deo qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde Titi
8,¹⁷ quoniam exhortationem quidem suscepit
sed cum sollicitior esset sua voluntate profectus est ad vos
8,¹⁸ misimus etiam cum illo fratrem
cuius laus est in evangelio per omnes ecclesias
8,¹⁹ non solum autem sed et ordinatus ab ecclesiis comes peregrinationis nostrae
in hac gratia quae ministratur a nobis
ad Domini gloriam et destinatam voluntatem nostram
8,²⁰ devitantes hoc ne quis nos vituperet in hac plenitudine quae ministratur a nobis
8,²¹ providemus enim bona non solum coram Deo sed etiam coram hominibus
8,²² misimus autem cum illis et fratrem nostrum quem probavimus in multis saepe sollicitum esse
nunc autem multo sollicitiorem confidentia multa in vos

8,²³sive pro Tito qui est socius meus et in vos adiutor
sive fratres nostri apostoli ecclesiarum gloriae Christi
8,²⁴ostensionem ergo quae est caritatis vestrae et nostrae gloriae pro vobis
in illos ostendite in faciem ecclesiarum
9,¹ nam de ministerio quod fit in sanctos
ex abundantia est mihi scribere vobis
9,²scio enim promptum animum vestrum
pro quo de vobis glorior apud Macedonas
quoniam Achaia parata est ab anno praeterito
et vestra aemulatio provocavit plurimos
9,³misi autem fratres
ut ne quod gloriamur de vobis evacuetur in hac parte
ut quemadmodum dixi parati sitis
9,⁴ne cum venerint mecum Macedones
et invenerint vos inparatos
erubescamus nos
ut non dicamus vos in hac substantia
9,⁵necessarium ergo existimavi rogare fratres
ut praeveniant ad vos
et praeparent repromissam benedictionem hanc paratam esse
sic quasi benedictionem non quasi avaritiam
9,⁶hoc autem qui parce seminat parce et metet
et qui seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet
9,⁷unusquisque prout destinavit corde suo
non ex tristitia aut ex necessitate
hilarem enim datorem diligit Deus
9,⁸potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis
ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes
abundetis in omne opus bonum
9,⁹sicut scriptum est
dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in aeternum
9,¹⁰qui autem administrat semen seminanti
et panem ad manducandum praestabit
et multiplicabit semen vestrum
et augebit incrementa frugum iustitiae vestrae

9,¹¹ ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem
quae operatur per nos gratiarum actionem Deo
9,¹² quoniam ministerium huius officii
non solum supplet ea quae desunt sanctis
sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in Domino
9,¹³ per probationem ministerii huius
glorificantes Deum in oboedientia confessionis vestrae
in evangelium Christi
et simplicitate communicationis in illos et in omnes
9,¹⁴ et ipsorum obsecratione pro vobis
desiderantium vos propter eminentem gratiam Dei in vobis
9,¹⁵ gratias Deo super inenarrabili dono eius
10,¹ ipse autem ego Paulus obsecro vos
per mansuetudinem et modestiam Christi
qui in facie quidem humilis inter vos
absens autem confido in vobis
10,² rogo autem ne praesens audeam per eam confidentiam qua existimo audere in quosdam
qui arbitrantur nos tamquam secundum carnem ambulemus
10,³ in carne enim ambulantes
non secundum carnem militamus
10,⁴ nam arma militiae nostrae non carnalia sed potentia Deo
ad destructionem munitionum
consilia destruentes
10,⁵ et omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei
et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi
10,⁶ et in promptu habentes ulcisci omnem inoboedientiam
cum impleta fuerit vestra oboedientia
10,⁷ quae secundum faciem sunt videte
si quis confidit sibi Christi se esse
hoc cogitet iterum apud se
quia sicut ipse Christi est ita et nos
10,⁸ nam et si amplius aliquid gloriatus fuero de potestate nostra
quam dedit Dominus in aedificationem et non in destructionem vestram
non erubescam
10,⁹ ut autem non existimer tamquam terrere vos per epistulas

10,¹⁰ quoniam quidem epistulae iniquiunt graves sunt et fortes
praesentia autem corporis infirma et sermo contemptibilis
10,¹¹ hoc cogitet qui eiusmodi est
quia quales sumus verbo per epistulas absentes
tales et praesentes in facto
10,¹² non enim audemus inserere aut comparare nos quibusdam qui se ipsos commendant
sed ipsi in nobis nosmet ipsos metientes
et comparantes nosmet ipsos nobis
10,¹³ nos autem non in inensum gloriabimur
sed secundum mensuram regulae quam mensus est nobis Deus
mensuram pertingendi usque ad vos
10,¹⁴ non enim quasi non pertingentes ad vos superextendimus nos
usque ad vos enim pervenimus in evangelio Christi
10,¹⁵ non in inensum gloriantes in alienis laboribus
spem autem habentes crescentis fidei vestrae in vobis magnificari
secundum regulam nostram in abundantiam 10,¹⁶ etiam in illa quae ultra vos sunt evangeli-
zare
non in aliena regula in his quae praeparata sunt gloriari
10,¹⁷ qui autem gloriatur in Domino gloriatur
10,¹⁸ non enim qui se ipsum commendat ille probatus est
sed quem Dominus commendat
11,¹ utinam sustineretis modicum quid insipientiae meae
sed et subportate me
11,² aemulor enim vos Dei aemulatione
despondi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo
11,³ timeo autem ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua
ita corrumpantur sensus vestri et excidant a simplicitate quae est in Christo
11,⁴ nam si is qui venit alium Christum praedicat quem non praedicavimus
aut alium spiritum accipitis quem non accepistis
aut aliud evangelium quod non recepistis
recte pateremini
11,⁵ existimo enim nihil me minus fecisse magnis apostolis
11,⁶ et si inperitus sermone
sed non scientia
in omnibus autem manifestatus sum vobis

11,⁷ aut numquid peccatum feci me ipsum humilians ut vos exaltemini
quoniam gratis evangelium Dei evangelizavi vobis
11,⁸ alias ecclesias expoliavi accipiens stipendium ad ministerium vestrum
11,⁹ et cum essem apud vos et egerem
nulli onerosus fui
nam quod mihi deerat suppleverunt fratres qui venerunt a Macedonia
et in omnibus sine onere me vobis servavi et servabo
11,¹⁰ est veritas Christi in me
quoniam haec gloria non infringetur in me in regionibus Achaiae
11,¹¹ quare quia non diligo vos
Deus scit
11,¹² quod autem facio et faciam
ut amputem occasionem eorum qui volunt occasionem
ut in quo gloriantur inveniantur sicut et nos
11,¹³ nam eiusmodi pseudoapostoli
operarii subdoli
transfigurantes se in apostolos Christi
11,¹⁴ et non mirum
ipse enim Satanás transfiguratur se in angelum lucis
11,¹⁵ non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiae
quorum finis erit secundum opera ipsorum
11,¹⁶ iterum dico
ne quis me putet insipientem
alioquin velut insipientem accipite me
ut et ego modicum quid glorier
11,¹⁷ quod loquor
non loquor secundum Dominum
sed quasi in insipientia in hac substantia gloriae
11,¹⁸ quoniam multi gloriantur secundum carnem
et ego gloriabor
11,¹⁹ libenter enim suffertis insipientes cum sitis ipsi sapientes
11,²⁰ sustinetis enim
si quis vos in servitutem redigit
si quis devorat
si quis accipit

si quis extollitur
si quis in faciem vos caedit
11,²¹secundum ignobilitatem dico
quasi nos infirmi fuerimus
in quo quis audet
in insipientia dico
audeo et ego
11,²²Hebraei sunt et ego
Israhelitae sunt et ego
semen Abrahae sunt et ego
11,²³ministri Christi sunt
minus sapiens dico plus ego
in laboribus plurimis
in carceribus abundantius
in plagis supra modum
in mortibus frequenter
11,²⁴a Iudaeis quinquies quadragenas una minus accepi
11,²⁵ter virgis caesus sum
semel lapidatus sum
ter naufragium feci
nocte et die in profundo maris fui
11,²⁶in itineribus saepe
periculis fluminum
periculis latronum
periculis ex genere
periculis ex gentibus
periculis in civitate
periculis in solitudine
periculis in mari
periculis in falsis fratribus
11,²⁷in labore et aerumna
in vigiliis multis
in fame et siti
in ieiuniis multis
in frigore et nuditate

11,²⁸praeter illa quae extrinsecus sunt
instantia mea cotidiana
sollicitudo omnium ecclesiarum
11,²⁹quis infirmatur et non infirmor
quis scandalizatur et ego non uror
11,³⁰si gloriari oportet
quae infirmitatis meae sunt gloriabor
11,³¹Deus et Pater Domini Iesu scit
qui est benedictus in saecula
quod non mentior
11,³²Damasci praepositus gentis Aretae regis
custodiebat civitatem Damascenorum ut me comprehenderet
11,³³et per fenestram in porta dimissus sum per murum
et effugi manus eius
12,¹ si gloriari oportet
non expedit quidem
veniam autem ad visiones et revelationes Domini
12,²scio hominem in Christo ante annos quattuordecim
sive in corpore nescio
sive extra corpus nescio
Deus scit
raptum eiusmodi usque ad tertium caelum
12,³et scio huiusmodi hominem
sive in corpore sive extra corpus nescio Deus scit
12,⁴quoniam raptus est in paradisum
et audivit arcana verba quae non licet homini loqui
12,⁵pro eiusmodi gloriabor
pro me autem nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis
12,⁶nam et si voluero gloriari non ero insipiens
veritatem enim dicam
parco autem ne quis in me existimet supra id quod videt me aut audit ex me
12,⁷et ne magnitudo revelationum extollat me
datus est mihi stimulus carnis meae angelus Satanae ut me colaphizet
12,⁸propter quod ter Dominum rogavi ut discederet a me
12,⁹et dixit mihi sufficit tibi gratia mea

nam virtus in infirmitate perficitur
libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis
ut inhabitet in me virtus Christi
12,¹⁰ propter quod placeo mihi in infirmitatibus
in contumeliis
in necessitatibus
in persecutionibus
in angustiis pro Christo
cum enim infirmor tunc potens sum
12,¹¹ factus sum insipiens vos me coegistis
ego enim debui a vobis commendari
nihil enim minus fui ab his qui sunt supra modum apostoli
tametsi nihil sum
12,¹² signa tamen apostoli facta sunt super vos
in omni patientia
signis et prodigiis et virtutibus
12,¹³ quid est enim quod minus habuistis prae ceteris ecclesiis
nisi quod ego ipse non gravavi vos
donate mihi hanc iniuriam
12,¹⁴ ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos
et non ero gravis vobis
non enim quaero quae vestra sunt sed vos
nec enim debent filii parentibus thesaurizare
sed parentes filiis
12,¹⁵ ego autem libentissime inpendam
et superinpendar ipse pro animabus vestris
licet plus vos diligens minus diligar
12,¹⁶ sed esto ego vos non gravavi
sed cum essem astutus dolo vos cepi
12,¹⁷ numquid per aliquem eorum quos misi ad vos circumveni vos
12,¹⁸ rogavi Titum et misi cum illo fratrem
numquid Titus vos circumvenit
nonne eodem spiritu ambulavimus
nonne hisdem vestigiis
12,¹⁹ olim putatis quod excusemus nos apud vos

coram Deo in Christo loquimur
omnia autem carissimi propter vestram aedificationem
12,²⁰ timeo enim ne forte cum venero non quales volo inveniam vos
et ego inveniar a vobis qualem non vultis
ne forte contentiones
aemulationes
animositates
dissensiones
detractiones
susurrations
inflationes
seditiones sint inter vos
12,²¹ ne iterum cum venero humiliet me Deus apud vos
et lugeam multos ex his qui ante peccaverunt et non egerunt paenitentiam
super inmunditia et fornicatione et inpudicitia quam gesserunt
13,¹ ecce tertio hoc venio ad vos
in ore duorum vel trium testium stabit omne verbum
13,² praedixi et praedico
ut praesens bis et nunc absens his qui ante peccaverunt et ceteris omnibus
quoniam si venero iterum non parcam
13,³ an experimentum quaeritis eius qui in me loquitur Christi
qui in vos non infirmatur sed potens est in vobis
13,⁴ nam et si crucifixus est ex infirmitate
sed vivit ex virtute Dei
nam et nos infirmi sumus in illo
sed vivemus cum eo ex virtute Dei in vobis
13,⁵ vosmet ipsos temptate si estis in fide
ipsi vos probate
an non cognoscitis vos ipsos quia Christus Iesus in vobis est
nisi forte reprobi estis
13,⁶ spero autem quod cognoscetis quia nos non sumus reprobi
13,⁷ oramus autem Deum ut nihil mali faciatis
non ut nos probati pareamus
sed ut vos quod bonum est faciatis
nos autem ut reprobi simus

13,⁸ non enim possumus aliquid adversus veritatem
sed pro veritate
13,⁹ gaudemus enim quando nos infirmi sumus
vos autem potentes estis
hoc et oramus vestram consummationem
13,¹⁰ ideo haec absens scribo
ut non praesens durius agam
secundum potestatem quam Dominus dedit mihi in aedificationem et non in destructionem
13,¹¹ de cetero fratres gaudete
perfecti estote
exhortamini
idem sapite
pacem habete
et Deus dilectionis et pacis erit vobiscum
13,¹² salutate invicem in osculo sancto
salutant vos sancti omnes
13,¹³ gratia Domini nostri Iesu Christi
et caritas Dei
et communicatio Sancti Spiritus
cum omnibus vobis amen

EXPLICIT EPISTULA AD CORINTHIOS ·II·

INCIPIT AD GALATAS

1,¹ Paulus apostolus non ab hominibus neque per hominem
sed per Iesum Christum et Deum Patrem qui suscitavit eum a mortuis
1,² et qui mecum sunt omnes fratres
ecclesiis Galatiae
1,³ gratia vobis et pax a Deo Patre et Domino nostro Iesu Christo
1,⁴ qui dedit semet ipsum pro peccatis nostris
ut eriperet nos de praesenti saeculo nequam
secundum voluntatem Dei et Patris nostri
1,⁵ cui est gloria in saecula saeculorum amen
1,⁶ miror quod sic tam cito transferimini ab eo qui vos vocavit in gratiam Christi
in aliud evangelium
1,⁷ quod non est aliud
nisi sunt aliqui qui vos conturbant
et volunt convertere evangelium Christi
1,⁸ sed licet nos aut angelus de caelo evangelizet vobis
praeterquam quod evangelizavimus vobis
anathema sit
1,⁹ sicut praediximus et nunc iterum dico
si quis vobis evangelizaverit praeter id quod accepistis
anathema sit
1,¹⁰ modo enim hominibus suadeo aut Deo
aut quaero hominibus placere
si adhuc hominibus placerem Christi servus non essem
1,¹¹ notum enim vobis facio fratres evangelium quod evangelizatum est a me
quia non est secundum hominem
1,¹² neque enim ego ab homine accepi illud neque didici
sed per revelationem Iesu Christi
1,¹³ audistis enim conversationem meam aliquando in iudaismo
quoniam supra modum persequabar ecclesiam Dei et expugnabam illam
1,¹⁴ et proficiebam in iudaismo supra multos coetaneos in genere meo
abundantius aemulator existens paternarum mearum traditionum
1,¹⁵ cum autem placuit ei qui me segregavit de utero matris meae
et vocavit per gratiam suam

1,¹⁶ut revelaret Filium suum in me
ut evangelizarem illum in gentibus
continuo non adquevi carni et sanguini
1,¹⁷neque veni Hierosolyma ad antecessores meos apostolos
sed abii in Arabiam et iterum reversus sum Damascum
1,¹⁸deinde post annos tres veni Hierosolyma videre Petrum
et mansi apud eum diebus quindecim
1,¹⁹aliud autem apostolorum vidi neminem nisi Iacobum fratrem Domini
1,²⁰quae autem scribo vobis ecce coram Deo quia non mentior
1,²¹deinde veni in partes Syriae et Ciliciae
1,²²eram autem ignotus facie ecclesiis Iudaeae quae erant in Christo
1,²³tantum autem auditum habebant
quoniam qui persequabatur nos aliquando
nunc evangelizat fidem quam aliquando expugnabat
1,²⁴et in me clarificabant Deum
2,¹ deinde post annos quattuordecim iterum ascendi Hierosolyma cum Barnaba adsumpto
et Tito
2,²ascendi autem secundum revelationem
et contuli cum illis evangelium quod praedico in gentibus
seorsum autem his qui videbantur
ne forte in vacuum currerem aut cucurrissem
2,³sed neque Titus qui mecum erat cum esset gentilis compulsus est circumcidi
2,⁴sed propter subintroductos falsos fratres
qui subintroierunt explorare libertatem nostram quam habemus in Christo Iesu
ut nos in servitutem redigerent
2,⁵quibus neque ad horam cessimus subiectioni
ut veritas evangelii permaneat apud vos
2,⁶ab his autem qui videbantur esse aliquid
quales aliquando fuerint nihil mea interest
Deus personam hominis non accipit
mihi enim qui videbantur nihil contulerunt
2,⁷sed e contra cum vidissent quod creditum est mihi evangelium praeputii
sicut Petro circumcisionis
2,⁸qui enim operatus est Petro in apostolatam circumcisionis
operatus est et mihi inter gentes

2,⁹et cum cognovissent gratiam quae data est mihi
Iacobus et Cephas et Iohannes qui videbantur columnae esse
dextras dederunt mihi et Barnabae societatis
ut nos in gentes ipsi autem in circumcisionem
2,¹⁰tantum ut pauperum memores essemus
quod etiam sollicitus fui hoc ipsum facere
2,¹¹cum autem venisset Cephas Antiochiam in faciem ei restiti
quia reprehensibilis erat
2,¹²prius enim quam venirent quidam ab Iacobo cum gentibus edebat
cum autem venissent subtrahebat et segregabat se
timens eos qui ex circumcisione erant
2,¹³et simulationi eius consenserunt ceteri Iudaei
ita ut et Barnabas duceretur ab eis in illa simulatione
2,¹⁴sed cum vidissem quod non recte ambularent ad veritatem evangelii
dixi Cephae coram omnibus
si tu cum Iudaeus sis gentiliter et non iudaice vivis
quomodo gentes cogis iudaizare
2,¹⁵nos natura Iudaei et non ex gentibus peccatores
2,¹⁶scientes autem quod non iustificatur homo ex operibus legis
nisi per fidem Iesu Christi
et nos in Christo Iesu credidimus
ut iustificemur ex fide Christi
et non ex operibus legis
propter quod ex operibus legis non iustificabitur omnis caro
2,¹⁷quod si quaerentes iustificari in Christo
inventi sumus et ipsi peccatores
numquid Christus peccati minister est absit
2,¹⁸si enim quae destruxi haec iterum aedifico
praevaricatorem me constituo
2,¹⁹ego enim per legem legi mortuus sum ut Deo vivam
Christo confixus sum cruci
2,²⁰vivo autem iam non ego
vivit vero in me Christus
quod autem nunc vivo in carne
in fide vivo Filii Dei

qui dilexit me et tradidit se ipsum pro me
2,²¹ non abicio gratiam Dei
si enim per legem iustitia
ergo Christus gratis mortuus est
3,¹ o insensati Galatae
quis vos fascinavit
ante quorum oculos Iesus Christus proscriptus est crucifixus
3,² hoc solum volo a vobis discere
ex operibus legis Spiritum accepistis
an ex auditu fidei
3,³ sic stulti estis
cum Spiritu coeperitis nunc carne consummimini
3,⁴ tanta passi estis sine causa
si tamen sine causa
3,⁵ qui ergo tribuit vobis Spiritum
et operatur virtutes in vobis
ex operibus legis
an ex auditu fidei
3,⁶ sicut Abraham credidit Deo et reputatum est ei ad iustitiam
3,⁷ cognoscitis ergo quia qui ex fide sunt hii sunt filii Abrahae
3,⁸ providens autem scriptura quia ex fide iustificat gentes Deus
praenuntiavit Abrahae
quia benedicentur in te omnes gentes
3,⁹ igitur qui ex fide sunt benedicentur cum fideli Abraham
3,¹⁰ quicumque enim ex operibus legis sunt
sub maledicto sunt
scriptum est enim
maledictus omnis qui non permanserit in omnibus quae scripta sunt in libro legis ut faciat
ea
3,¹¹ quoniam autem in lege nemo iustificatur apud Deum
manifestum est
quia iustus ex fide vivit
3,¹² lex autem non est ex fide
sed qui fecerit ea vivet in illis
3,¹³ Christus nos redemit de maledicto legis

factus pro nobis maledictum
quia scriptum est
maledictus omnis qui pendet in ligno
3,¹⁴ut in gentibus benedictio Abrahae fieret in Christo Iesu
ut pollicitationem Spiritus accipiamus per fidem
3,¹⁵fratres secundum hominem dico
tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit aut superordinat
3,¹⁶Abrahae dictae sunt promissiones et semini eius
non dicit et seminibus quasi in multis
sed quasi in uno
et semini tuo qui est Christus
3,¹⁷hoc autem dico
testamentum confirmatum a Deo
quae post quadringentos et triginta annos facta est lex
non irritam facit ad evacuandam promissionem
3,¹⁸nam si ex lege hereditas iam non ex repromissione
Abrahae autem per promissionem donavit Deus
3,¹⁹quid igitur lex
propter transgressionem posita est
donec veniret semen cui promiserat
ordinata per angelos in manu mediatoris
3,²⁰mediator autem unius non est
Deus autem unus est
3,²¹lex ergo adversus promissa Dei absit
si enim data esset lex quae posset vivificare
vere ex lege esset iustitia
3,²²sed conclusit scriptura omnia sub peccato
ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus
3,²³prius autem quam veniret fides
sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem quae revelanda erat
3,²⁴itaque lex pedagogus noster fuit in Christo
ut ex fide iustificemur
3,²⁵at ubi venit fides iam non sumus sub pedagogo
3,²⁶omnes enim filii Dei estis per fidem in Christo Iesu
3,²⁷quicumque enim in Christo baptizati estis Christum induistis

3,²⁸ non est Iudaeus neque Graecus
non est servus neque liber
non est masculus neque femina
omnes enim vos unum estis in Christo Iesu
3,²⁹ si autem vos Christi
ergo Abrahae semen estis
secundum promissionem heredes
4,¹ dico autem quanto tempore heres parvulus est
nihil differt servo cum sit dominus omnium
4,² sed sub tutoribus est et actoribus
usque ad praefinitum tempus a patre
4,³ ita et nos
cum essemus parvuli sub elementis mundi eramus servientes
4,⁴ at ubi venit plenitudo temporis
misit Deus Filium suum
factum ex muliere factum sub lege
4,⁵ ut eos qui sub lege erant redimeret
ut adoptionem filiorum reciperemus
4,⁶ quoniam autem estis filii
misit Deus Spiritum Filii sui in corda nostra clamantem Abba Pater
4,⁷ itaque iam non es servus sed filius
quod si filius et heres per Deum
4,⁸ sed tunc quidem ignorantes Deum his qui natura non sunt dii serviebatis
4,⁹ nunc autem cum cognoveritis Deum
immo cogniti sitis a Deo
quomodo convertimini iterum ad infirma et egena elementa
quibus denuo servire vultis
4,¹⁰ dies observatis et menses et tempora et annos
4,¹¹ timeo vos ne forte sine causa laboraverim in vobis
4,¹² estote sicut et ego
quia et ego sicut vos
fratres obsecro vos
nihil me laesistis
4,¹³ scitis autem quia per infirmitatem carnis evangelizavi vobis iam pridem
4,¹⁴ et temptationem vestram in carne mea non sprevisistis neque respuistis

sed sicut angelum Dei excepistis me sicut Christum Iesum
4,¹⁵ ubi est ergo beatitudo vestra
testimonium enim perhibeo vobis
quia si fieri posset oculos vestros eruissetis et dedissetis mihi
4,¹⁶ ergo inimicus vobis factus sum verum dicens vobis
4,¹⁷ aemulantur vos non bene
sed excludere vos volunt ut illos aemulemini
4,¹⁸ bonum autem aemulamini in bono semper
et non tantum cum praesens sum apud vos
4,¹⁹ filioli mei quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis
4,²⁰ vellem autem esse apud vos modo
et mutare vocem meam quoniam confundor in vobis
4,²¹ dicite mihi qui sub lege vultis esse legem non legistis
4,²² scriptum est enim quoniam Abraham duos filios habuit
unum de ancilla et unum de libera
4,²³ sed qui de ancilla secundum carnem natus est
qui autem de libera per repromissionem
4,²⁴ quae sunt per allegoriam dicta
haec enim sunt duo testamenta
unum quidem a monte Sina in servitutem generans
quae est Agar
4,²⁵ Sina enim mons est in Arabia
qui coniunctus est ei quae nunc est Hierusalem et servit cum filiis eius
4,²⁶ illa autem quae sursum est Hierusalem libera est
quae est mater nostra
4,²⁷ scriptum est enim
laetare sterilis quae non parit
erumpe et exclama quae non parturis
quia multi filii desertae magis quam eius quae habet virum
4,²⁸ nos autem fratres
secundum Isaac promissionis filii sumus
4,²⁹ sed quomodo tunc qui secundum carnem natus fuerat persequebatur eum qui secundum
spiritum
ita et nunc
4,³⁰ sed quid dicit scriptura

eice ancillam et filium eius
non enim heres erit filius ancillae cum filio liberae
4,³¹itaque fratres
non sumus ancillae filii sed liberae
qua libertate nos Christus liberavit
5,¹ state et nolite iterum iugo servitutis contineri
5,² ecce ego Paulus dico vobis
quoniam si circumcidamini Christus vobis nihil proderit
5,³ testificor autem rursus omni homini circumcidenti se
quoniam debitor est universae legis faciendae
5,⁴ evacuati estis a Christo qui in lege iustificamini
a gratia excidistis
5,⁵ nos enim spiritu ex fide spem iustitiae expectamus
5,⁶ nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet neque praeputium
sed fides quae per caritatem operatur
5,⁷ currebatis bene
quis vos inpedivit veritati non oboedire
5,⁸ persuasio non est ex eo qui vocat vos
5,⁹ modicum fermentum totam massam corrumpit
5,¹⁰ ego confido in vobis in Domino
quod nihil aliud sapietis
qui autem conturbat vos portabit iudicium quicumque est ille
5,¹¹ ego autem fratres si circumcisionem adhuc praedico
quid adhuc persecutionem patior
ergo evacuatum est scandalum crucis
5,¹² utinam et abscidantur qui vos conturbant
5,¹³ vos enim in libertatem vocati estis fratres
tantum ne libertatem in occasionem detis carnis
sed per caritatem servite invicem
5,¹⁴ omnis enim lex in uno sermone impletur
diliges proximum tuum sicut te ipsum
5,¹⁵ quod si invicem mordetis et comeditis
videte ne ab invicem consumamini
5,¹⁶ dico autem spiritu ambulate et desiderium carnis non perficietis
5,¹⁷ caro enim concupiscit adversus spiritum

spiritus autem adversus carnem
haec enim invicem adversantur
ut non quaecumque vultis illa faciatis
5,¹⁸quod si spiritu ducimini
non estis sub lege
5,¹⁹manifesta autem sunt opera carnis quae sunt
fornicatio immunditia
luxuria 5,²⁰idolorum servitus
veneficia inimicitiae
contentiones aemulationes
irae rixae dissensiones
sectae 5,²¹invidiae homicidia
ebrietates comesationes
et his similia
quae praedico vobis sicut praedixi
quoniam qui talia agunt regnum Dei non consequentur
5,²²fructus autem Spiritus est
caritas gaudium pax
longanimitas bonitas
benignitas 5,²³fides
modestia continentia
adversus huiusmodi non est lex
5,²⁴qui autem sunt Christi
carnem crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis
5,²⁵si vivimus spiritu
spiritu et ambulemus
5,²⁶non efficiamur inanis gloriae cupidi
invicem provocantes
invicem invidentes
6,¹ fratres et si praeoccupatus fuerit homo in aliquo delicto
vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis
considerans te ipsum ne et tu tempteris
6,²alter alterius onera portate
et sic adimplebitis legem Christi
6,³nam si quis existimat se aliquid esse cum sit nihil

ipse se seducit
6,⁴opus autem suum probet unusquisque
et sic in semet ipso tantum gloriam habebit
et non in altero
6,⁵unusquisque enim onus suum portabit
6,⁶communicet autem is qui catecizatur verbum ei qui se catecizat in omnibus bonis
6,⁷nolite errare
Deus non inridetur
6,⁸quae enim seminaverit homo
haec et metet
quoniam qui seminat in carne sua
de carne et metet corruptionem
qui autem seminat in spiritu
de spiritu metet vitam aeternam
6,⁹bonum autem facientes non deficiamus
tempore enim suo metemus non deficientes
6,¹⁰ergo dum tempus habemus
operemur bonum ad omnes
maxime autem ad domesticos fidei
6,¹¹videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu
6,¹²quicumque volunt placere in carne
hii cogunt vos circumcidi
tantum ut crucis Christi persecutionem non patiantur
6,¹³neque enim qui circumciduntur legem custodiunt
sed volunt vos circumcidi
ut in carne vestra glorientur
6,¹⁴mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi
per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo
6,¹⁵in Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet
neque praeputium
sed nova creatura
6,¹⁶et quicumque hanc regulam secuti fuerint
pax super illos et misericordia
et super Israhel Dei
6,¹⁷de cetero nemo mihi molestus sit

ego enim stigmata Iesu in corpore meo porto
6,¹⁸ gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro fratres amen

EXPLICIT EPISTULA AD GALATAS

INCIPIIT AD EPHESIOS

1,¹ Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei
sanctis omnibus qui sunt Ephesi et fidelibus in Christo Iesu
1,² gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
1,³ benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi
qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in caelestibus in Christo
1,⁴ sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem
ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate
1,⁵ qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum
secundum propositum voluntatis suae
1,⁶ in laudem gloriae gratiae suae
in qua gratificavit nos in dilecto
1,⁷ in quo habemus redemptionem per sanguinem eius
remissionem peccatorum
secundum divitias gratiae eius 1,⁸ quae superabundavit in nobis
in omni sapientia et prudentia
1,⁹ ut notum faceret nobis sacramentum voluntatis suae
secundum bonum placitum eius quod proposuit in eo
1,¹⁰ in dispensationem plenitudinis temporum
instaurare omnia in Christo quae in caelis et quae in terra sunt in ipso
1,¹¹ in quo etiam sorte vocati sumus
praedestinati secundum propositum eius
qui omnia operatur secundum consilium voluntatis suae
1,¹² ut simus in laudem gloriae eius qui ante speravimus in Christo
1,¹³ in quo et vos cum audissetis verbum veritatis evangelium salutis vestrae
in quo et credentes signati estis Spiritu promissionis Sancto
1,¹⁴ qui est pignus hereditatis nostrae
in redemptionem acquisitionis in laudem gloriae ipsius
1,¹⁵ propterea et ego audiens fidem vestram quae est in Domino Iesu
et dilectionem in omnes sanctos
1,¹⁶ non cesso gratias agens pro vobis
memoriam vestri faciens in orationibus meis
1,¹⁷ ut Deus Domini nostri Iesu Christi Pater gloriae
det vobis spiritum sapientiae et revelationis in agnitione eius

1,¹⁸ inluminatos oculos cordis vestri
ut sciatis quae sit spes vocationis eius
quae divitiae gloriae hereditatis eius in sanctis
1,¹⁹ et quae sit supereminens magnitudo virtutis eius in nos qui credidimus
secundum operationem potentiae virtutis eius
1,²⁰ quam operatus est in Christo
suscitans illum a mortuis et constituens ad dexteram suam in caelestibus
1,²¹ supra omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem
et omne nomen quod nominatur
non solum in hoc saeculo sed et in futuro
1,²² et omnia subiecit sub pedibus eius
et ipsum dedit caput supra omnia ecclesiae
1,²³ quae est corpus ipsius
plenitudo eius qui omnia in omnibus adimpletur
2,¹ et vos cum essetis mortui delictis et peccatis vestris
2,² in quibus aliquando ambulastis secundum saeculum mundi huius
secundum principem potestatis aeris huius
spiritus qui nunc operatur in filios diffidentiae
2,³ in quibus et nos omnes aliquando conversati sumus in desideriis carnis nostrae
facientes voluntates carnis et cogitationum
et eramus natura filii irae sicut et ceteri
2,⁴ Deus autem qui dives est in misericordia
propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos
2,⁵ et cum essemus mortui peccatis convivificavit nos Christo
gratia estis salvati
2,⁶ et conresuscitavit et consedere fecit in caelestibus in Christo Iesu
2,⁷ ut ostenderet in saeculis supervenientibus
abundantes divitias gratiae suae
in bonitate super nos in Christo Iesu
2,⁸ gratia enim estis salvati per fidem et hoc non ex vobis
Dei enim donum est
2,⁹ non ex operibus ut ne quis glorietur
2,¹⁰ ipsius enim sumus factura
creati in Christo Iesu in operibus bonis
quae praeparavit Deus ut in illis ambulemus

2,¹¹propter quod memores estote
quod aliquando vos gentes in carne qui dicimini praeputum
ab ea quae dicitur circumcisio in carne manufacta
2,¹²quia eratis illo in tempore sine Christo
alienati a conversatione Israhel
et hospites testamentorum promissionis
spem non habentes et sine Deo in mundo
2,¹³nunc autem in Christo Iesu
vos qui aliquando eratis longe
facti estis prope in sanguine Christi
2,¹⁴ipse est enim pax nostra qui fecit utraque unum
et medium parietem maceriae solvens inimicitiam in carne sua
2,¹⁵legem mandatorum decretis evacuans
ut duos condat in semet ipsum in unum novum hominem faciens pacem
2,¹⁶et reconciliet ambos in uno corpore Deo per crucem
interficiens inimicitiam in semet ipso
2,¹⁷et veniens evangelizavit pacem vobis qui longe fuistis et pacem his qui prope
2,¹⁸quoniam per ipsum habemus accessum ambo in uno Spiritu ad Patrem
2,¹⁹ergo iam non estis hospites et advenae
sed estis cives sanctorum et domestici Dei
2,²⁰superaedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum
ipso summo angulari lapide Christo Iesu
2,²¹in quo omnis aedificatio constructa
crescit in templum sanctum in Domino
2,²²in quo et vos coaedificamini in habitaculum Dei in Spiritu
3,¹huius rei gratia ego Paulus vincus Christi Iesu pro vobis gentibus
3,²si tamen audistis dispensationem gratiae Dei quae data est mihi in vobis
3,³quoniam secundum revelationem notum mihi factum est sacramentum
sicut supra scripsi in brevi
3,⁴prout potestis legentes intellegere prudentiam meam in mysterio Christi
3,⁵quod aliis generationibus non est agnitum filiis hominum
sicuti nunc revelatum est sanctis apostolis eius et prophetis in Spiritu
3,⁶esse gentes coheredes et concorporales et conparticipes promissionis in Christo Iesu
per evangelium 3,⁷cuius factus sum minister
secundum donum gratiae Dei quae data est mihi

secundum operationem virtutis eius
3,⁸ mihi omnium sanctorum minimo data est gratia haec
in gentibus evangelizare ininvestigabiles divitias Christi
3,⁹ et inluminare omnes
quae sit dispensatio sacramenti absconditi a saeculis in Deo qui omnia creavit
3,¹⁰ ut innotescat principibus et potestatibus in caelestibus
per ecclesiam multiformis sapientia Dei
3,¹¹ secundum praefinitionem saeculorum quam fecit in Christo Iesu Domino nostro
3,¹² in quo habemus fiduciam et accessum in confidentia per fidem eius
3,¹³ propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis
quae est gloria vestra
3,¹⁴ huius rei gratia flecto genua mea ad Patrem Domini nostri Iesu Christi
3,¹⁵ ex quo omnis paternitas in caelis et in terra nominatur
3,¹⁶ ut det vobis secundum divitias gloriae suae
virtute corroborari per Spiritum eius in interiore homine
3,¹⁷ habitare Christum per fidem in cordibus vestris
in caritate radicati et fundati
3,¹⁸ ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis
quae sit latitudo et longitudo
et sublimitas et profundum
3,¹⁹ scire etiam supereminentem scientiae caritatem Christi
ut impleamini in omnem plenitudinem Dei
3,²⁰ ei autem qui potens est omnia facere
superabundanter quam petimus aut intellegimus
secundum virtutem quae operatur in nobis
3,²¹ ipsi gloria in ecclesia et in Christo Iesu
in omnes generationes saeculi saeculorum amen
4,¹ obsecro itaque vos ego vinctus in Domino
ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis
4,² cum omni humilitate et mansuetudine
cum patientia
subportantes invicem in caritate
4,³ solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis
4,⁴ unum corpus et unus spiritus
sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae

4,⁵ unus Dominus
una fides
unum baptisma
4,⁶ unus Deus et Pater omnium
qui super omnes et per omnia et in omnibus nobis
4,⁷ unicuique autem nostrum data est gratia
secundum mensuram donationis Christi
4,⁸ propter quod dicit
ascendens in altum captivam duxit captivitatem dedit dona hominibus
4,⁹ quod autem ascendit quid est nisi quia et descendit primum in inferiores partes terrae
4,¹⁰ qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes caelos
ut impleret omnia
4,¹¹ et ipse dedit quosdam quidem apostolos
quosdam autem prophetas
alios vero evangelistas
alios autem pastores et doctores
4,¹² ad consummationem sanctorum
in opus ministerii
in aedificationem corporis Christi
4,¹³ donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei
in virum perfectum
in mensuram aetatis plenitudinis Christi
4,¹⁴ ut iam non simus parvuli fluctuantes
et circumferamur omni vento doctrinae
in nequitia hominum
in astutia ad circumventionem erroris
4,¹⁵ veritatem autem facientes in caritate crescimus in illo per omnia
qui est caput Christus
4,¹⁶ ex quo totum corpus compactum et conexum
per omnem iuncturam subministrationis
secundum operationem in mensuram uniuscuiusque membri
augmentum corporis facit in aedificationem sui in caritate
4,¹⁷ hoc igitur dico et testificor in Domino
ut iam non ambuletis sicut gentes ambulantes
in vanitate sensus sui

4,¹⁸tenebris obscuratum habentes intellectum
alienati a vita Dei
per ignorantiam quae est in illis
propter caecitatem cordis ipsorum
4,¹⁹qui desperantes semet ipsos tradiderunt impudicitiae
in operationem inmunditiae omnis in avaritia
4,²⁰vos autem non ita didicistis Christum
4,²¹si tamen illum audistis et in ipso edocti estis
sicut est veritas in Iesu
4,²²deponere vos secundum pristinam conversationem veterem hominem
qui corrumpitur secundum desideria erroris
4,²³renovamini autem spiritu mentis vestrae
4,²⁴et induite novum hominem qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate veri-
tatis
4,²⁵propter quod deponentes mendacium
loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo
quoniam sumus invicem membra
4,²⁶irascimini et nolite peccare
sol non occidat super iracundiam vestram
4,²⁷nolite locum dare diabolo
4,²⁸qui furabatur iam non furetur
magis autem laboret operando manibus quod bonum est
ut habeat unde tribuat necessitatem patienti
4,²⁹omnis sermo malus ex ore vestro non procedat
sed si quis bonus ad aedificationem oportunitatis
ut det gratiam audientibus
4,³⁰et nolite contristare Spiritum Sanctum Dei
in quo signati estis in die redemptionis
4,³¹omnis amaritudo
et ira et indignatio
et clamor et blasphemia
tollatur a vobis cum omni malitia
4,³²estote autem invicem benigni
misericordes
donantes invicem

sicut et Deus in Christo donavit nobis
5,¹ estote ergo imitatores Dei sicut filii carissimi
5,² et ambulate in dilectione
sicut et Christus dilexit nos
et tradidit se ipsum pro nobis
oblationem et hostiam Deo in odorem suavitatis
5,³ fornicatio autem et omnis inmunditia aut avaritia
nec nominetur in vobis
sicut decet sanctos
5,⁴ aut turpitude
aut stultiloquium
aut scurrilitas quae ad rem non pertinent
sed magis gratiarum actio
5,⁵ hoc enim scitote intellegentes
quod omnis fornicator
aut inmundus
aut avarus
quod est idolorum servitus
non habet hereditatem in regno Christi et Dei
5,⁶ nemo vos seducat inanibus verbis
propter haec enim venit ira Dei in filios diffidentiae
5,⁷ nolite ergo effici participes eorum
5,⁸ eratis enim aliquando tenebrae
nunc autem lux in Domino
ut filii lucis ambulate
5,⁹ fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia et veritate
5,¹⁰ probantes quid sit beneplacitum Deo
5,¹¹ et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum
magis autem et redarguite
5,¹² quae enim in occulto fiunt ab ipsis turpe est et dicere
5,¹³ omnia autem quae arguuntur a lumine manifestantur
omne enim quod manifestatur lumen est
5,¹⁴ propter quod dicit
surge qui dormis
et exsurge a mortuis

et inluminabit tibi Christus
5,¹⁵ videte itaque fratres quomodo caute ambuletis
non quasi insipientes sed ut sapientes
5,¹⁶ redimentes tempus quoniam dies mali sunt
5,¹⁷ propterea nolite fieri imprudentes
sed intellegentes quae sit voluntas Domini
5,¹⁸ et nolite inebriari vino in quo est luxuria
sed implemini Spiritu 5,¹⁹ loquentes vobismet ipsis
in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus
cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino
5,²⁰ gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi
Deo et Patri
5,²¹ subiecti invicem in timore Christi
5,²² mulieres viris suis subditae sint sicut Domino
5,²³ quoniam vir caput est mulieris
sicut Christus caput est ecclesiae
ipse salvator corporis
5,²⁴ sed ut ecclesia subiecta est Christo
ita et mulieres viris suis in omnibus
5,²⁵ viri diligite uxores
sicut et Christus dilexit ecclesiam
et se ipsum tradidit pro ea
5,²⁶ ut illam sanctificaret
mundans lavacro aquae in verbo
5,²⁷ ut exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam
non habentem maculam aut rugam aut aliquid eiusmodi
sed ut sit sancta et immaculata
5,²⁸ ita et viri debent diligere uxores suas ut corpora sua
qui suam uxorem diligit se ipsum diligit
5,²⁹ nemo enim umquam carnem suam odio habuit
sed nutrit et fovet eam
sicut et Christus ecclesiam
5,³⁰ quia membra sumus corporis eius
de carne eius et de ossibus eius
5,³¹ propter hoc relinquet homo patrem et matrem suam

et adhaerebit uxori suae
et erunt duo in carne una
5,³²sacramentum hoc magnum est
ego autem dico in Christo et in ecclesia
5,³³verumtamen et vos singuli
unusquisque suam uxorem sicut se ipsum diligat
uxor autem ut timeat virum
6,¹ filii oboedite parentibus vestris in Domino
hoc enim est iustum
6,²honora patrem tuum et matrem
quod est mandatum primum in promissione
6,³ut bene sit tibi et sis longevus super terram
6,⁴et patres nolite ad iracundiam provocare filios vestros
sed educate illos in disciplina et correptione Domini
6,⁵servi oboedite dominis carnalibus cum timore et tremore
in simplicitate cordis vestri sicut Christo
6,⁶non ad oculum servientes quasi hominibus placentes
sed ut servi Christi
facientes voluntatem Dei ex animo
6,⁷cum bona voluntate servientes
sicut Domino et non hominibus
6,⁸scientes quoniam unusquisque quodcumque fecerit bonum hoc percipiet a Domino
sive servus sive liber
6,⁹et domini eadem facite illis remittentes minas
scientes quia et illorum et vester Dominus est in caelis
et personarum acceptio non est apud eum
6,¹⁰de cetero fratres confortamini in Domino et in potentia virtutis eius
6,¹¹induite vos arma Dei
ut possitis stare adversus insidias diaboli
6,¹²quia non est nobis conluctatio adversus carnem et sanguinem
sed adversus principes et potestates
adversus mundi rectores tenebrarum harum
contra spiritalia nequitiarum in caelestibus
6,¹³propterea accipite armaturam Dei
ut possitis resistere in die malo

et omnibus perfectis stare
6,¹⁴state ergo succincti lumbos vestros in veritate
et induti lorica iustitiae
6,¹⁵et calciati pedes in praeparatione evangelii pacis
6,¹⁶in omnibus sumentes scutum fidei
in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere
6,¹⁷et galeam salutis adsumite
et gladium Spiritus
quod est verbum Dei
6,¹⁸per omnem orationem et obsecrationem
orantes omni tempore in Spiritu
et in ipso vigilantes in omni instantia et obsecratione pro omnibus sanctis
6,¹⁹et pro me ut detur mihi sermo in apertione oris mei
cum fiducia notum facere mysterium evangelii
6,²⁰pro quo legatione fungor in catena
ita ut in ipso audeam prout oportet me loqui
6,²¹ut autem et vos sciatis quae circa me sunt quid agam
omnia nota vobis faciet Tychicus carissimus frater et fidelis minister in Domino
6,²²quem misi ad vos in hoc ipsum
ut cognoscatis quae circa nos sunt
et consoletur corda vestra
6,²³pax fratribus et caritas cum fide a Deo Patre et Domino Iesu Christo
6,²⁴gratia cum omnibus qui diligunt Dominum nostrum Iesum Christum in incorruptione

EXPLICIT EPISTULA AD EPHESIOS

INCIPIT AD PHILIPPENSES

1,¹ Paulus et Timotheus servi Iesu Christi
omnibus sanctis in Christo Iesu qui sunt Philippis
cum episcopis et diaconis
1,² gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
1,³ gratias ago Deo meo in omni memoria vestri 1,⁴ semper
in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis
cum gaudio deprecationem faciens
1,⁵ super communicatione vestra in evangelio a prima die usque nunc
1,⁶ confidens hoc ipsum
quia qui coepit in vobis opus bonum
perficiet usque in diem Christi Iesu
1,⁷ sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis
eo quod habeam in corde vos et in vinculis meis
et in defensione et confirmatione evangelii
socios gaudii mei omnes vos esse
1,⁸ testis enim mihi est Deus
quomodo cupiam omnes vos in visceribus Christi Iesu
1,⁹ et hoc oro
ut caritas vestra magis ac magis abundet in scientia et omni sensu
1,¹⁰ ut probetis potiora
ut sitis sinceres et sine offensa in diem Christi
1,¹¹ repleti fructu iustitiae per Christum Iesum in gloriam et laudem Dei
1,¹² scire autem vos volo fratres
quia quae circa me sunt magis ad profectum venerunt evangelii
1,¹³ ita ut vincula mea manifesta fierent in Christo in omni praetorio et in ceteris omnibus
1,¹⁴ et plures e fratribus in Domino confidentes vinculis meis
abundantius audere sine timore verbum Dei loqui
1,¹⁵ quidam quidem et propter invidiam et contentionem
quidam autem et propter bonam voluntatem Christum praedicant
1,¹⁶ quidam ex caritate
scientes quoniam in defensionem evangelii positus sum
1,¹⁷ quidam autem ex contentione Christum adnuntiant non sincere
existimantes pressuram se suscitare vinculis meis

1,¹⁸quid enim dum omni modo
sive per occasionem sive per veritatem Christus adnuntiatur
et in hoc gaudeo sed et gaudebo
1,¹⁹scio enim quia hoc mihi proveniet in salutem
per vestram orationem et subministrationem Spiritus Iesu Christi
1,²⁰secundum expectationem et spem meam
quia in nullo confundar
sed in omni fiducia sicut semper et nunc magnificabitur Christus in corpore meo
sive per vitam sive per mortem
1,²¹mihi enim vivere Christus est et mori lucrum
1,²²quod si vivere in carne hic mihi fructus operis est
et quid eligam ignoro
1,²³coartor autem e duobus
desiderium habens dissolvi et cum Christo esse
multo magis melius
1,²⁴permanere autem in carne magis necessarium est propter vos
1,²⁵et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vobis
ad profectum vestrum et gaudium fidei
1,²⁶ut gratulatio vestra abundet in Christo Iesu in me
per meum adventum iterum ad vos
1,²⁷tantum digne evangelio Christi conversamini
ut sive cum venero et videro vos
sive absens audiam de vobis
quia stetistis uno spiritu
unianimes
conlaborantes fide evangelii
1,²⁸et in nullo terreamini ab adversariis
quae est illis causa perditionis
vobis autem salutis
et hoc a Deo
1,²⁹quia vobis donatum est pro Christo
non solum ut in eum credatis
sed ut etiam pro illo patiamini
1,³⁰eundem certamen habentes qualem et vidistis in me
et nunc audistis de me

2,¹ si qua ergo consolatio in Christo
si quod solacium caritatis
si qua societas spiritus
si quid viscera et miserationes
2,² implete gaudium meum ut idem sapiatis
eandem caritatem habentes
unianimes
id ipsum sentientes
2,³ nihil per contentionem neque per inanem gloriam
sed in humilitate superiores sibi invicem arbitantes
2,⁴ non quae sua sunt singuli considerantes
sed et ea quae aliorum
2,⁵ hoc enim sentite in vobis quod et in Christo Iesu
2,⁶ qui cum in forma Dei esset
non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo
2,⁷ sed semet ipsum exinanivit formam servi accipiens
in similitudinem hominum factus
et habitu inventus ut homo
2,⁸ humiliavit semet ipsum factus oboediens usque ad mortem
mortem autem crucis
2,⁹ propter quod et Deus illum exaltavit
et donavit illi nomen super omne nomen
2,¹⁰ ut in nomine Iesu omne genu flectat
caelestium et terrestrium et infernorum
2,¹¹ et omnis lingua confiteatur
quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris
2,¹² itaque carissimi mei
sicut semper oboedistis
non ut in praesentia mei tantum
sed multo magis nunc in absentia mea
cum metu et tremore vestram salutem operamini
2,¹³ Deus est enim qui operatur in vobis
et velle et perficere pro bona voluntate
2,¹⁴ omnia autem facite sine murmurationibus et haesitationibus
2,¹⁵ ut sitis sine querella et simplices

fili Dei sine reprehensione
in medio nationis pravae et perversae
inter quos lucetis sicut luminaria in mundo
2,¹⁶verbum vitae continentes
ad gloriam meam in die Christi
quia non in vacuum cucurri
neque in vacuum laboravi
2,¹⁷sed et si immolor supra sacrificium et obsequium fidei vestrae
gaudeo et congratulor omnibus vobis
2,¹⁸id ipsum autem et vos gaudete et congratulamini mihi
2,¹⁹spero autem in Domino Iesu Timotheum cito me mittere ad vos
ut et ego bono animo sim cognitis quae circa vos sunt
2,²⁰neminem enim habeo tam unanimum qui sincera affectione pro vobis sollicitus sit
2,²¹omnes enim sua quaerunt non quae sunt Christi Iesu
2,²²experimentum autem eius cognoscite
quoniam sicut patri filius mecum servivit in evangelium
2,²³hunc igitur spero me mittere mox ut videro quae circa me sunt
2,²⁴confido autem in Domino quoniam et ipse veniam ad vos cito
2,²⁵necessarium autem existimavi Epafroditum fratrem et cooperatorem et commilitonem
meum
vestrum autem apostolum et ministrum necessitatis meae mittere ad vos
2,²⁶quoniam quidem omnes vos desiderabat et maestus erat
propterea quod audieratis illum infirmatum
2,²⁷nam et infirmatus est usque ad mortem
sed Deus misertus est eius
non solum autem eius verum etiam et mei
ne tristitiam super tristitiam haberem
2,²⁸festinantius ergo misi illum
ut viso eo iterum gaudeatis
et ego sine tristitia sim
2,²⁹excipite itaque illum cum omni gaudio in Domino
et eiusmodi cum honore habetote
2,³⁰quoniam propter opus Christi usque ad mortem accessit
tradens animam suam
ut impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium

3,¹ de cetero fratres mei gaudete in Domino
eadem vobis scribere
mihi quidem non pigrum vobis autem necessarium
3,² videte canes
videte malos operarios
videte concisionem
3,³ nos enim sumus circumcisio qui spiritu Deo servimus
et gloriamur in Christo Iesu
et non in carne fiduciam habentes
3,⁴ quamquam ego habeam confidentiam et in carne
si quis alius videtur confidere in carne
ego magis
3,⁵ circumcisis octava die
ex genere Israhel
de tribu Benjamin
Hebraeus ex Hebraeis
secundum legem Pharisaeus
3,⁶ secundum aemulationem persequens ecclesiam Dei
secundum iustitiam quae in lege est conversatus sine querella
3,⁷ sed quae mihi fuerunt lucra
haec arbitratus sum propter Christum detrimenta
3,⁸ verumtamen existimo omnia detrimentum esse
propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei
propter quem omnia detrimentum feci
et arbitror ut stercora
ut Christum lucri faciam
3,⁹ et inveniar in illo non habens meam iustitiam quae ex lege est
sed illam quae ex fide est Christi
quae ex Deo est iustitia in fide
3,¹⁰ ad agnoscendum illum
et virtutem resurrectionis eius
et societatem passionum illius
configuratus morti eius
3,¹¹ si quo modo occurram ad resurrectionem quae est ex mortuis
3,¹² non quod iam acceperim aut iam perfectus sim

sequor autem si comprehendam in quo et comprehensus sum a Christo Iesu
3,¹³ fratres ego me non arbitror comprehedissem
unum autem
quae quidem retro sunt obliviscens
ad ea vero quae sunt in priora extendens me
3,¹⁴ ad destinatum persequor ad bravium supernae vocationis Dei in Christo Iesu
3,¹⁵ quicumque ergo perfecti hoc sentiamus
et si quid aliter sapitis
et hoc vobis Deus revelabit
3,¹⁶ verumtamen ad quod pervenimus ut idem sapiamus
et in eadem permaneamus regula
3,¹⁷ imitatores mei estote fratres
et observate eos qui ita ambulant sicut habetis formam nos
3,¹⁸ multi enim ambulant
quos saepe dicebam vobis
nunc autem et flens dico
inimicos crucis Christi
3,¹⁹ quorum finis interitus
quorum deus venter
et gloria in confusione ipsorum
qui terrena sapiunt
3,²⁰ nostra autem conversatio in caelis est
unde etiam salvatorem expectamus Dominum Iesum Christum
3,²¹ qui reformabit corpus humilitatis nostrae
configuratum corpori claritatis suae
secundum operationem qua possit etiam subicere sibi omnia
4,¹ itaque fratres mei carissimi et desiderantissimi
gaudium meum et corona mea
sic state in Domino carissimi
4,² Euhodiam rogo et Syntychen deprecor
id ipsum sapere in Domino
4,³ etiam rogo et te germane conpar
adiuva illas quae mecum laboraverunt in evangelio
cum Clemente et ceteris adiutoribus meis
quorum nomina sunt in libro vitae

4,⁴gaudete in Domino semper
iterum dico gaudete
4,⁵modestia vestra nota sit omnibus hominibus
Dominus prope
4,⁶nihil solliciti sitis
sed in omni oratione et obsecratione
cum gratiarum actione
petitiones vestrae innotescant apud Deum
4,⁷et pax Dei quae exsuperat omnem sensum
custodiat corda vestra
et intellegentias vestras in Christo Iesu
4,⁸de cetero fratres
quaecumque sunt vera
quaecumque pudica
quaecumque iusta
quaecumque sancta
quaecumque amabilia
quaecumque bonae famae
si qua virtus
si qua laus
haec cogitate
4,⁹quae et didicistis
et accepistis et audistis et vidistis in me
haec agite
et Deus pacis erit vobiscum
4,¹⁰gavisus sum autem in Domino vehementer
quoniam tandem aliquando reflorulistis pro me sentire
sicut et sentiebatis
occupati autem eratis
4,¹¹non quasi propter penuriam dico
ego enim didici in quibus sum sufficiens esse
4,¹²scio et humiliari
scio et abundare
ubique et in omnibus institutus sum
et satiari et esurire

et abundare et penuriam pati
4,¹³omnia possum in eo qui me confortat
4,¹⁴verumtamen bene fecistis communicantes tribulationi meae
4,¹⁵scitis autem et vos Philippenses
quod in principio evangelii quando profectus sum a Macedonia
nulla mihi ecclesia communicavit in ratione dati et accepti nisi vos soli
4,¹⁶quia et Thessalonicam et semel et bis in usum mihi misistis
4,¹⁷non quia quaero datum
sed requiro fructum abundantem in rationem vestram
4,¹⁸habeo autem omnia et abundo
repletus sum acceptis ab Epafrodito quae misistis
odorem suavitatis
hostiam acceptam placentem Deo
4,¹⁹Deus autem meus impleat omne desiderium vestrum
secundum divitias suas in gloria in Christo Iesu
4,²⁰Deo autem et Patri nostro gloria in saecula saeculorum amen
4,²¹salutate omnem sanctum in Christo Iesu
salutant vos qui mecum sunt fratres
4,²²salutant vos omnes sancti
maxime autem qui de Caesaris domo sunt
4,²³gratia Domini Iesu Christi cum spiritu vestro amen

EXPLICIT EPISTULA AD PHILIPPENSES

INCIPIIT AD COLOSSENSES

1,¹ Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei
et Timotheus frater
1,² his qui sunt Colossis sanctis et fidelibus fratribus in Christo Iesu
gratia vobis et pax a Deo Patre nostro
1,³ gratias agimus Deo et Patri Domini nostri Iesu Christi
semper pro vobis orantes
1,⁴ audientes fidem vestram in Christo Iesu
et dilectionem quam habetis in sanctos omnes
1,⁵ propter spem quae reposita est vobis in caelis
quam audistis in verbo veritatis evangelii 1,⁶ quod pervenit ad vos
sicut et in universo mundo est
et fructificat et crescit
sicut in vobis ex ea die qua audistis et cognovistis gratiam Dei in veritate
1,⁷ sicut didicistis ab Epaphra carissimo conservo nostro
qui est fidelis pro vobis minister Christi Iesu
1,⁸ qui etiam manifestavit nobis dilectionem vestram in Spiritu
1,⁹ ideo et nos ex qua die audivimus
non cessamus pro vobis orantes et postulantes
ut impleamini agnitione voluntatis eius
in omni sapientia et intellectu spiritali
1,¹⁰ ut ambuletis digne Deo per omnia placentes
in omni opere bono fructificantes
et crescentes in scientia Dei
1,¹¹ in omni virtute confortati secundum potentiam claritatis eius
in omni patientia et longanimitate cum gaudio
1,¹² gratias agentes Patri
qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine
1,¹³ qui eripuit nos de potestate tenebrarum
et transtulit in regnum Filii dilectionis suae
1,¹⁴ in quo habemus redemptionem
remissionem peccatorum
1,¹⁵ qui est imago Dei invisibilis
primogenitus omnis creaturae

1,¹⁶quia in ipso condita sunt universa
in caelis et in terra
visibilia et invisibilia
sive throni
sive dominationes
sive principatus
sive potestates
omnia per ipsum et in ipso creata sunt
1,¹⁷et ipse est ante omnes
et omnia in ipso constant
1,¹⁸et ipse est caput corporis ecclesiae
qui est principium primogenitus ex mortuis
ut sit in omnibus ipse primatum tenens
1,¹⁹quia in ipso conplacuit omnem plenitudinem habitare
1,²⁰et per eum reconciliare omnia in ipsum
pacificans per sanguinem crucis eius
sive quae in terris
sive quae in caelis sunt
1,²¹et vos cum essetis aliquando alienati et inimici sensu in operibus malis
1,²²nunc autem reconciliavit in corpore carnis eius per mortem
exhibere vos sanctos et immaculatos
et inreprehensibiles coram ipso
1,²³si tamen permanetis in fide fundati et stabiles
et immobiles ab spe evangelii quod audistis
quod praedicatum est in universa creatura quae sub caelo est
cuius factus sum ego Paulus minister
1,²⁴qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis
et adimpleo ea quae desunt passionum Christi in carne mea
pro corpore eius quod est ecclesia
1,²⁵cuius factus sum ego minister
secundum dispensationem Dei quae data est mihi in vos
ut impleam verbum Dei
1,²⁶mysterium quod absconditum fuit a saeculis et generationibus
nunc autem manifestatum est sanctis eius
1,²⁷quibus voluit Deus notas facere divitias sacramenti huius in gentibus

quod est Christus in vobis spes gloriae
1,²⁸quem nos adnuntiamus
corripientes omnem hominem
et docentes omnem hominem in omni sapientia
ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu
1,²⁹in quo et laboro certando
secundum operationem eius quam operatur in me in virtute
2,¹ volo enim vos scire qualem sollicitudinem habeam pro vobis
et pro his qui sunt Laodiciae
et quicumque non viderunt faciem meam in carne
2,²ut consolentur corda ipsorum instructi in caritate
et in omnes divitias plenitudinis intellectus
in agnitionem mysterii Dei Patris Christi Iesu
2,³in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi
2,⁴hoc autem dico
ut nemo vos decipiat in subtilitate sermonum
2,⁵nam et si corpore absens sum
sed spiritu vobiscum sum
gaudens et videns ordinem vestrum
et firmamentum eius quae in Christo est fidei vestrae
2,⁶sicut ergo accepistis Christum Iesum Dominum
in ipso ambulate
2,⁷radicati et superaedificati in ipso
et confirmati fide
sicut et didicistis
abundantes in gratiarum actione
2,⁸videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam
secundum traditionem hominum
secundum elementa mundi et non secundum Christum
2,⁹quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter
2,¹⁰et estis in illo repleti
qui est caput omnis principatus et potestatis
2,¹¹in quo et circumcisi estis circumcisione non manufacta
in expoliatione corporis carnis
in circumcisione Christi

2,¹²consepulti ei in baptismo
in quo et resurrexistis per fidem operationis Dei
qui suscitavit illum a mortuis
2,¹³et vos cum mortui essetis in delictis et praeputio carnis vestrae
convivificavit cum illo
donans vobis omnia delicta
2,¹⁴delens quod adversum nos erat chirografum decretis
quod erat contrarium nobis
et ipsum tulit de medio adfigens illud cruci
2,¹⁵expolians principatus et potestates
traduxit palam triumphans illos in semet ipso
2,¹⁶nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu
aut in parte diei festi aut neomeniae aut sabbatorum
2,¹⁷quae sunt umbra futurorum
corpus autem Christi
2,¹⁸nemo vos seducat
volens in humilitate et religione angelorum
quae non vidit ambulans frustra inflatus sensu carnis suae
2,¹⁹et non tenens caput
ex quo totum corpus per nexus et coniunctiones subministratum et constructum
crescit in augmentum Dei
2,²⁰si mortui estis cum Christo ab elementis mundi
quid adhuc tamquam viventes in mundo decernitis
2,²¹ne tetigeris
neque gustaveris
neque contrectaveris
2,²²quae sunt omnia in interitu ipso usu
secundum praecepta et doctrinas hominum
2,²³quae sunt rationem quidem habentia sapientiae
in superstitione et humilitate
et ad non parcendum corpori
non in honore aliquo ad saturitatem carnis
3,¹ igitur si conresurrexistis Christo
quae sursum sunt quaerite
ubi Christus est in dextera Dei sedens

3,² quae sursum sunt sapite
non quae supra terram
3,³ mortui enim estis
et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo
3,⁴ cum Christus apparuerit vita vestra
tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria
3,⁵ mortificate ergo membra vestra quae sunt super terram
fornicationem
inmunditiam
libidinem
concupiscentiam malam
et avaritiam quae est simulacrorum servitus
3,⁶ propter quae venit ira Dei super filios incredulitatis
3,⁷ in quibus et vos ambulastis aliquando cum viveretis in illis
3,⁸ nunc autem deponite et vos omnia
iram
indignationem
malitiam
blasphemiam
turpem sermonem de ore vestro
3,⁹ nolite mentiri invicem
expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius
3,¹⁰ et induentes novum
eum qui renovatur in agnitionem
secundum imaginem eius qui creavit eum
3,¹¹ ubi non est gentilis et Iudaeus
circumcisio et praeputium
barbarus et Scythia
servus et liber
sed omnia et in omnibus Christus
3,¹² induite vos ergo sicut electi Dei sancti et dilecti
viscera misericordiae
benignitatem
humilitatem
modestiam

patientiam

3,¹³subportantes invicem

et donantes vobis ipsis

si quis adversus aliquem habet querellam

sicut et Dominus donavit vobis

ita et vos

3,¹⁴super omnia autem haec caritatem

quod est vinculum perfectionis

3,¹⁵et pax Christi exultet in cordibus vestris

in qua et vocati estis in uno corpore

et grati estote

3,¹⁶verbum Christi habitet in vobis abundanter

in omni sapientia docentes et commonentes vosmet ipsos

psalmis hymnis canticis spiritualibus

in gratia cantantes in cordibus vestris Deo

3,¹⁷omne quodcumque facitis in verbo aut in opere

omnia in nomine Domini Iesu

gratias agentes Deo et Patri per ipsum

3,¹⁸mulieres subditae estote viris sicut oportet in Domino

3,¹⁹viri diligite uxores

et nolite amari esse ad illas

3,²⁰fili oboedite parentibus per omnia

hoc enim placitum est in Domino

3,²¹patres nolite ad indignationem provocare filios vestros

ut non pusillo animo fiant

3,²²servi oboedite per omnia dominis carnalibus

non ad oculum servientes quasi hominibus placentes

sed in simplicitate cordis timentes Dominum

3,²³quodcumque facitis

ex animo operamini

sicut Domino et non hominibus

3,²⁴scientes quod a Domino accipietis retributionem hereditatis

Domino Christo servite

3,²⁵qui enim iniuriam facit recipiet id quod inique gessit

et non est personarum acceptio

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

4,¹ domini quod iustum est et aequum servis praestate
scientes quoniam et vos Dominum habetis in caelo
4,² orationi instate
vigilantes in ea in gratiarum actione
4,³ orantes simul et pro nobis
ut Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi
propter quod etiam vinctus sum
4,⁴ ut manifestem illud ita ut oportet me loqui
4,⁵ in sapientia ambulate ad eos qui foris sunt
tempus redimentes
4,⁶ sermo vester semper in gratia sale sit conditus
ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere
4,⁷ quae circa me sunt omnia vobis nota faciet Tychicus carissimus frater
et fidelis minister et conservus in Domino
4,⁸ quem misi ad vos ad hoc ipsum ut cognoscat quae circa vos sunt
et consoletur corda vestra
4,⁹ cum Onesimo carissimo et fideli fratre qui est ex vobis
omnia quae hic aguntur nota facient vobis
4,¹⁰ salutat vos Aristarchus concaptivus meus
et Marcus consobrinus Barnabae
de quo accepistis mandata
si venerit ad vos excipite illum
4,¹¹ et Iesus qui dicitur Iustus
qui sunt ex circumcissione
hii soli sunt adiutores in regno Dei
qui mihi fuerunt solacio
4,¹² salutat vos Epaphras qui ex vobis est servus Christi Iesu
semper sollicitus pro vobis in orationibus
ut stetis perfecti et pleni in omni voluntate Dei
4,¹³ testimonium enim illi perhibeo quod habet multum laborem pro vobis
et pro his qui sunt Laodiciae
et qui Hierapoli
4,¹⁴ salutat vos Lucas medicus carissimus et Demas
4,¹⁵ salutate fratres qui sunt Laodiciae
et Nympham et quae in domo eius est ecclesiam

4,¹⁶et cum lecta fuerit apud vos epistula
facite ut et in Laodicensium ecclesia legatur
et eam quae Laodicensium est vos legatis
4,¹⁷et dicite Archippo
vide ministerium quod accepisti in Domino ut illud impleas
4,¹⁸salutatio mea manu Pauli
memores estote vinculorum meorum
gratia vobiscum amen

EXPLICIT EPISTULA AD COLOSSENSES

INCIPIT AD THESSALONICENSES ·I·

1,¹ Paulus et Silvanus et Timotheus ecclesiae Thessalonicensium
in Deo Patre et Domino Iesu Christo

gratia vobis et pax

1,² gratias agimus Deo semper pro omnibus vobis
memoriam facientes in orationibus nostris sine intermissione

1,³ memores operis fidei vestrae
et laboris et caritatis

et sustinentiae spei Domini nostri Iesu Christi
ante Deum et Patrem nostrum

1,⁴ scientes fratres dilecti a Deo electionem vestram

1,⁵ quia evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum
sed et in virtute et in Spiritu Sancto
et in plenitudine multa

sicut scitis quales fuerimus vobis propter vos

1,⁶ et vos imitatores nostri facti estis et Domini
excipientes verbum in tribulatione multa cum gaudio Spiritus Sancti

1,⁷ ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in Macedonia et in Achaia

1,⁸ a vobis enim diffamatus est sermo Domini
non solum in Macedonia et in Achaia

sed in omni loco fides vestra quae est ad Deum profecta est
ita ut non sit nobis necesse quicquam loqui

1,⁹ ipsi enim de nobis adnuntiant
qualem introitum habuerimus ad vos
et quomodo conversi estis ad Deum a simulacris
servire Deo vivo et vero

1,¹⁰ et expectare Filium eius de caelis
quem suscitavit ex mortuis Iesum
qui eripuit nos ab ira ventura

2,¹ nam ipsi scitis fratres introitum nostrum ad vos
quia non inanis fuit

2,² sed ante passi et contumeliis adfecti sicut scitis in Philippis
fiduciam habuimus in Deo nostro loqui ad vos evangelium Dei in multa sollicitudine

2,³ exhortatio enim nostra non de errore

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

neque de inmunditia
neque in dolo
2,⁴sed sicut probati sumus a Deo ut crederetur nobis evangelium
ita loquimur
non quasi hominibus placentes
sed Deo qui probat corda nostra
2,⁵neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis sicut scitis
neque in occasione avaritiae
Deus testis est
2,⁶nec quaerentes ab hominibus gloriam
neque a vobis neque ab aliis
2,⁷cum possimus oneri esse ut Christi apostoli
sed facti sumus lenes in medio vestrum
tamquam si nutrix foveat filios suos
2,⁸ita desiderantes vos cupide volebamus tradere vobis
non solum evangelium Dei
sed etiam animas nostras
quoniam carissimi nobis facti estis
2,⁹memores enim estis fratres laborem nostrum et fatigationem
nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus
praedicavimus in vobis evangelium Dei
2,¹⁰vos testes estis et Deus
quam sancte et iuste et sine querella vobis qui credidistis fuimus
2,¹¹sicut scitis
qualiter unumquemque vestrum tamquam pater filios suos 2,¹²deprecantes vos et consolantes
testificati sumus
ut ambularetis digne Deo
qui vocavit vos in suum regnum et gloriam
2,¹³ideo et nos gratias agimus Deo sine intermissione
quoniam cum accepissetis a nobis verbum auditus Dei
accepistis non ut verbum hominum
sed sicut est vere verbum Dei
qui operatur in vobis qui credidistis
2,¹⁴vos enim imitatores facti estis fratres ecclesiarum Dei quae sunt in Iudaea in Christo Iesu

quia eadem passi estis et vos a contribulibus vestris
sicut et ipsi a Iudaeis
2,¹⁵ qui et Dominum occiderunt Iesum
et prophetas
et nos persecuti sunt
et Deo non placent
et omnibus hominibus adversantur
2,¹⁶ prohibentes nos gentibus loqui ut salvae fiant
ut impleant peccata sua semper
praevenit autem ira Dei super illos usque in finem
2,¹⁷ nos autem fratres desolati a vobis ad tempus horae aspectu non corde
abundantius festinavimus faciem vestram videre cum multo desiderio
2,¹⁸ quoniam voluimus venire ad vos
ego quidem Paulus
et semel et iterum
et inpedivit nos Satanas
2,¹⁹ quae est enim nostra spes
aut gaudium
aut corona gloriae
nonne vos ante Dominum nostrum Iesum estis in adventu eius
2,²⁰ vos enim estis gloria nostra et gaudium
3,¹ propter quod non sustinentes amplius
placuit nobis remanere Athenis solis
3,² et misimus Timotheum fratrem nostrum et ministrum Dei in evangelio Christi
ad confirmandos vos et exhortandos pro fide vestra
3,³ ut nemo moveatur in tribulationibus istis
ipsi enim scitis quod in hoc positi sumus
3,⁴ nam et cum apud vos essemus
praedicebamus vobis passuros nos tribulationes
sicut et factum est et scitis
3,⁵ propterea et ego amplius non sustinens
misi ad cognoscendam fidem vestram
ne forte temptaverit vos is qui temptat
et inanis fiat labor noster
3,⁶ nunc autem veniente Timotheo ad nos a vobis

et adnuntiante nobis fidem et caritatem vestram
et quia memoriam nostri habetis bonam semper desiderantes nos videre
sicut nos quoque vos
3,⁷ideo consolati sumus fratres in vobis in omni necessitate et tribulatione nostra per
vestram fidem
3,⁸quoniam nunc vivimus si vos statis in Domino
3,⁹quam enim gratiarum actionem possumus Deo retribuere pro vobis
in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante Deum nostrum
3,¹⁰nocte et die abundantius orantes
ut videamus faciem vestram
et compleamus ea quae desunt fidei vestrae
3,¹¹ipse autem Deus et Pater noster et Dominus Iesus
dirigat viam nostram ad vos
3,¹²vos autem Dominus multiplicet et abundare faciat caritatem in invicem et in omnes
quemadmodum et nos in vobis
3,¹³ad confirmanda corda vestra sine querella in sanctitate
ante Deum et Patrem nostrum
in adventu Domini nostri Iesu
cum omnibus sanctis eius amen
4,¹ de cetero ergo fratres
rogamus vos et obsecramus in Domino Iesu
ut quemadmodum accepistis a nobis quomodo vos oporteat ambulare et placere Deo
sicut et ambulatis
ut abundetis magis
4,²scitis enim quae praecepta dederimus vobis per Dominum Iesum
4,³haec est enim voluntas Dei sanctificatio vestra
4,⁴ut abstineteis vos a fornicatione
ut sciat unusquisque vestrum suum vas possidere in sanctificatione et honore
4,⁵non in passione desiderii
sicut et gentes quae ignorant Deum
4,⁶ut ne quis supergrediatur neque circumveniat in negotio fratrem suum
quoniam vindex est Dominus de his omnibus
sicut et praediximus vobis et testificati sumus
4,⁷non enim vocavit nos Deus in inmunditia
sed in sanctificatione

4,⁸ itaque qui spernit non hominem spernit sed Deum
qui etiam dedit Spiritum suum Sanctum in vobis
4,⁹ de caritate autem fraternitatis non necesse habemus scribere vobis
ipsi enim vos a Deo didicistis ut diligatis invicem
4,¹⁰ etenim facitis illud in omnes fratres in universa Macedonia
rogamus autem vos fratres
ut abundetis magis
4,¹¹ et operam detis ut quieti sitis
et ut vestrum negotium agatis
et operemini manibus vestris
sicut praecepimus vobis
4,¹² et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt
et nullius aliquid desideretis
4,¹³ nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus
ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent
4,¹⁴ si enim credimus quod Iesus mortuus est et resurrexit
ita et Deus eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo
4,¹⁵ hoc enim vobis dicimus in verbo Domini
quia nos qui vivimus qui residui sumus in adventum Domini
non praeveniemus eos qui dormierunt
4,¹⁶ quoniam ipse Dominus in iussu et in voce archangeli
et in tuba Dei descendet de caelo
et mortui qui in Christo sunt resurgent primi
4,¹⁷ deinde nos qui vivimus qui relinquimur
simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Domino in aera
et sic semper cum Domino erimus
4,¹⁸ itaque consolamini invicem in verbis istis
5,¹ de temporibus autem et momentis fratres
non indigetis ut scribamus vobis
5,² ipsi enim diligenter scitis
quia dies Domini sicut fur in nocte ita veniet
5,³ cum enim dixerint pax et securitas
tunc repentinus eis superveniet interitus
sicut dolor in utero habenti
et non effugient

5,⁴vos autem fratres non estis in tenebris
ut vos dies ille tamquam fur comprehendat
5,⁵omnes enim vos filii lucis estis et filii diei
non sumus noctis neque tenebrarum
5,⁶igitur non dormiamus sicut ceteri
sed vigilemus et sobrii simus
5,⁷qui enim dormiunt nocte dormiunt
et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt
5,⁸nos autem qui diei sumus sobrii simus
induti lorica[m] fidei et caritatis et galeam spem salutis
5,⁹quoniam non posuit nos Deus in iram sed in acquisitionem salutis
per Dominum nostrum Iesum Christum
5,¹⁰qui mortuus est pro nobis
ut sive vigilemus sive dormiamus simul cum illo vivamus
5,¹¹propter quod consolamini invicem
et aedificate alterutrum sicut et facitis
5,¹²rogamus autem vos fratres
ut noveritis eos qui laborant inter vos
et praesunt vobis in Domino
et monent vos
5,¹³ut habeatis illos abundantius in caritate
propter opus illorum
pacem habete cum eis
5,¹⁴rogamus autem vos fratres
corripite inquietos
consolamini pusillanimes
suscipite infirmos
patientes estote ad omnes
5,¹⁵videte ne quis malum pro malo alicui reddat
sed semper quod bonum est sectamini et in invicem et in omnes
5,¹⁶semper gaudete
5,¹⁷sine intermissione orate
5,¹⁸in omnibus gratias agite
haec enim voluntas Dei est in Christo Iesu in omnibus vobis
5,¹⁹Spiritum nolite extinguere

5,²⁰ prophetias nolite spernere
5,²¹ omnia autem probate
quod bonum est tenete
5,²² ab omni specie mala abstinete vos
5,²³ ipse autem Deus pacis sanctificet vos per omnia
et integer spiritus vester
et anima et corpus
sine querella in adventu Domini nostri Iesu Christi servetur
5,²⁴ fidelis est qui vocavit vos qui etiam faciet
5,²⁵ fratres orate pro nobis
5,²⁶ salutate fratres omnes in osculo sancto
5,²⁷ adiuro vos per Dominum ut legatur epistula omnibus sanctis fratribus
5,²⁸ gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum amen

EXPLICIT AD THESSALONICENSES ·I·

INCIPIIT AD EOSDEM ·II·

1,¹ Paulus et Silvanus et Timotheus ecclesiae Thessalonicensium
in Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

1,² gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo

1,³ gratias agere debemus Deo semper pro vobis fratres
ita ut dignum est

quoniam supercrescit fides vestra

et abundat caritas uniuscuiusque omnium vestrum in invicem

1,⁴ ita ut et nos ipsi in vobis gloriemur in ecclesiis Dei

pro patientia vestra et fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus quas susti-
netis

1,⁵ in exemplum iusti iudicii Dei

ut digni habeamini regno Dei pro quo et patimini

1,⁶ si tamen iustum est apud Deum

retribuere tribulationem his qui vos tribulant

1,⁷ et vobis qui tribulamini requiem nobiscum

in revelatione Domini Iesu de caelo cum angelis virtutis eius

1,⁸ in flamma ignis dantis vindictam his qui non noverunt Deum
et qui non oboediunt evangelio Domini nostri Iesu

1,⁹ qui poenas dabunt in interitu aeternas

a facie Domini et a gloria virtutis eius

1,¹⁰ cum venerit glorificari in sanctis suis

et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt

quia creditum est testimonium nostrum super vos in die illo

1,¹¹ in quo etiam oramus semper pro vobis

ut dignetur vos vocatione sua Deus

et impleat omnem voluntatem bonitatis

et opus fidei in virtute

1,¹² ut clarificetur nomen Domini nostri Iesu Christi in vobis

et vos in illo secundum gratiam Dei nostri et Domini Iesu Christi

2,¹ rogamus autem vos fratres

per adventum Domini nostri Iesu Christi

et nostrae congregationis in ipsum

2,² ut non cito moveamini a sensu

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart
All rights reserved

neque terreamini
neque per spiritum
neque per sermonem
neque per epistulam tamquam per nos
quasi instet dies Domini
2,³ne quis vos seducat ullo modo
quoniam nisi venerit discessio primum
et revelatus fuerit homo peccati filius perditionis
2,⁴qui adversatur et extollitur supra omne quod dicitur Deus aut quod colitur
ita ut in templo Dei sedeat
ostendens se quia sit Deus
2,⁵non retinetis quod cum adhuc essem apud vos haec dicebam vobis
2,⁶et nunc quid detineat scitis
ut reveletur in suo tempore
2,⁷nam mysterium iam operatur iniquitatis
tantum ut qui tenet nunc donec de medio fiat
2,⁸et tunc revelabitur ille iniquus
quem Dominus Iesus interficiet spiritu oris sui
et destruet inlustratione adventus sui
2,⁹eum cuius est adventus secundum operationem Satanae
in omni virtute et signis et prodigiis mendacibus
2,¹⁰et in omni seductione iniquitatis his qui pereunt
eo quod caritatem veritatis non receperunt ut salvi fierent
2,¹¹ideo mittit illis Deus operationem erroris
ut credant mendacio
2,¹²ut iudicentur omnes qui non crediderunt veritati
sed consenserunt iniquitati
2,¹³nos autem debemus gratias agere Deo semper pro vobis fratres dilecti a Deo
quod elegerit nos Deus primitias in salutem
in sanctificatione Spiritus et fide veritatis
2,¹⁴ad quod et vocavit vos per evangelium nostrum
in acquisitionem gloriae Domini nostri Iesu Christi
2,¹⁵itaque fratres state et tenete traditiones quas didicistis
sive per sermonem
sive per epistulam nostram

2,¹⁶ ipse autem Dominus noster Iesus Christus
et Deus et Pater noster
qui dilexit nos et dedit consolationem aeternam et spem bonam in gratia
2,¹⁷ exhortetur corda vestra
et confirmet in omni opere et sermone bono
3,¹ de cetero fratres orate pro nobis
ut sermo Domini currat et clarificetur sicut et apud vos
3,² et ut liberemur ab inportunis et malis hominibus
non enim omnium est fides
3,³ fidelis autem Dominus est
qui confirmabit vos et custodiet a malo
3,⁴ confidimus autem de vobis in Domino
quoniam quae praecipimus et facitis et facietis
3,⁵ Dominus autem dirigat corda vestra in caritate Dei et patientia Christi
3,⁶ denuntiamus autem vobis fratres in nomine Domini nostri Iesu Christi
ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate
et non secundum traditionem quam acceperunt a nobis
3,⁷ ipsi enim scitis quemadmodum oporteat imitari nos
quoniam non inquieti fuimus inter vos
3,⁸ neque gratis panem manducavimus ab aliquo
sed in labore et fatigatione
nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus
3,⁹ non quasi non habuerimus potestatem
sed ut nosmet ipsos formam daremus vobis ad imitandum nos
3,¹⁰ nam et cum essemus apud vos
hoc denuntiabamus vobis
quoniam si quis non vult operari nec manducet
3,¹¹ audimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete
nihil operantes sed curiose agentes
3,¹² his autem qui eiusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in Domino Iesu Christo
ut cum silentio operantes suum panem manducant
3,¹³ vos autem fratres nolite deficere beneficientes
3,¹⁴ quod si quis non oboedit verbo nostro per epistulam
hunc notate et non commisceamini cum illo ut confundatur
3,¹⁵ et nolite quasi inimicum existimare

sed corripite ut fratrem

3,¹⁶ipse autem Dominus pacis det vobis pacem sempiternam in omni loco

Dominus cum omnibus vobis

3,¹⁷salutatio mea manu Pauli

quod est signum in omni epistula ita scribo

3,¹⁸gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis amen

EXPLICIT AD THESSALONICENSES ·II·

INCIPIIT AD TIMOTHEUM ·I·

1,¹ Paulus apostolus Christi Iesu secundum imperium Dei salvatoris nostri et Christi Iesu
spei nostrae

1,² Timotheo dilecto filio in fide

gratia misericordia pax a Deo Patre et Christo Iesu Domino nostro

1,³ sicut rogavi te ut remaneres Ephesi cum irem in Macedoniam

ut denuntiares quibusdam ne aliter docerent

1,⁴ neque intenderent fabulis et genealogiis interminatis

quae quaestiones praestant magis quam aedificationem Dei quae est in fide

1,⁵ finis autem praecepti est caritas de corde puro

et conscientia bona

et fide non ficta

1,⁶ a quibus quidam aberrantes

conversi sunt in vaniloquium

1,⁷ volentes esse legis doctores

non intellegentes neque quae loquuntur

neque de quibus adfirmant

1,⁸ scimus autem quia bona est lex

si quis ea legitime utatur

1,⁹ sciens hoc quia iusto lex non est posita

sed iniustis et non subditis

impiis et peccatoribus

sceleratis et contaminatis

patricidis et matricidis

homicidis 1,¹⁰ fornicariis

masculorum concubitoribus

plagiariis mendacibus

periuris

et si quid aliud sanae doctrinae adversatur

1,¹¹ quae est secundum evangelium gloriae beati Dei quod creditum est mihi

1,¹² gratias ago ei qui me confortavit Christo Iesu Domino nostro

quia fidelem me existimavit

ponens in ministerio

1,¹³ qui prius fui blasphemus et persecutor et contumeliosus

Text from: Biblia Sacra Vulgata

© 1969, 2007 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

sed misericordiam consecutus sum quia ignorans feci in incredulitate
1,¹⁴superabundavit autem gratia Domini nostri cum fide et dilectione quae est in Christo
Iesu
1,¹⁵fidelis sermo et omni acceptione dignus
quia Christus Iesus venit in mundum peccatores salvos facere
quorum primus ego sum
1,¹⁶sed ideo misericordiam consecutus sum
ut in me primo ostenderet Christus Iesus omnem patientiam
ad deformationem eorum qui credituri sunt illi in vitam aeternam
1,¹⁷regi autem saeculorum
inmortali invisibili soli Deo
honor et gloria in saecula saeculorum amen
1,¹⁸hoc praeceptum commendo tibi fili Timothee
secundum praecedentes in te prophetias
ut milites in illis bonam militiam
1,¹⁹habens fidem et bonam conscientiam
quam quidam repellentes circa fidem naufragaverunt
1,²⁰ex quibus est Hymeneus et Alexander
quos tradidi Satanae ut discant non blasphemare
2,¹ obsecro igitur primo omnium fieri
obsecrationes
orationes
postulationes
gratiarum actiones
pro omnibus hominibus
2,²pro regibus et omnibus qui in sublimitate sunt
ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate
2,³hoc enim bonum est et acceptum coram salutari nostro Deo
2,⁴qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire
2,⁵unus enim Deus
unus et mediator Dei et hominum
homo Christus Iesus
2,⁶qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus
testimonium temporibus suis
2,⁷in quo positus sum ego praedicator et apostolus

veritatem dico non mentior
doctor gentium in fide et veritate
2,⁸ volo ergo viros orare in omni loco
levantes puras manus
sine ira et disceptatione
2,⁹ similiter et mulieres in habitu ornato
cum verecundia et sobrietate
ornantes se non in tortis crinibus aut auro aut margaritis vel veste pretiosa
2,¹⁰ sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona
2,¹¹ mulier in silentio discat cum omni subiectione
2,¹² docere autem mulieri non permitto
neque dominari in virum
sed esse in silentio
2,¹³ Adam enim primus formatus est
deinde Eva
2,¹⁴ et Adam non est seductus
mulier autem seducta in praevaricatione fuit
2,¹⁵ salvabitur autem per filiorum generationem
si permanserint in fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate
3,¹ fidelis sermo
si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat
3,² oportet ergo episcopum inreprehensibilem esse
unius uxoris virum
sobrium prudentem
ornatum hospitem
doctorem
3,³ non vinolentum
non percussorem
sed modestum
non litigiosum
non cupidum
3,⁴ suae domui bene praepositum
filios habentem subditos cum omni castitate
3,⁵ si quis autem domui suae praeesse nescit
quomodo ecclesiae Dei diligentiam habebit

3,⁶non neophytum
ne in superbia elatus in iudicium incidat diaboli
3,⁷oportet autem illum et testimonium habere bonum ab his qui foris sunt
ut non in obprobrium incidat et laqueum diaboli
3,⁸diaconos similiter pudicos
non bilingues
non multo vino deditos
non turpe lucrum sectantes
3,⁹habentes mysterium fidei in conscientia pura
3,¹⁰et hi autem probentur primum
et sic ministrent
nullum crimen habentes
3,¹¹mulieres similiter pudicas
non detrahentes
sobrias
fideles in omnibus
3,¹²diacones sint unius uxoris viri
qui filiis suis bene praesunt et suis domibus
3,¹³qui enim bene ministraverint gradum sibi bonum adquirent
et multam fiduciam in fide quae est in Christo Iesu
3,¹⁴haec tibi scribo sperans venire ad te cito
3,¹⁵si autem tardavero
ut scias quomodo oporteat te in domo Dei conversari
quae est ecclesia Dei vivi
columna et firmamentum veritatis
3,¹⁶et manifeste magnum est pietatis sacramentum
quod manifestatum est in carne
iustificatum est in spiritu
apparuit angelis
praedicatum est gentibus
creditum est in mundo
adsumptum est in gloria
4,¹ Spiritus autem manifeste dicit
quia in novissimis temporibus discedent quidam a fide
adtententes spiritibus erroris

et doctrinis daemoniorum
4,²in hypocrisi loquentium mendacium
et cauteriatam habentium suam conscientiam
4,³prohibentium nubere
abstinere a cibis quos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione
fidelibus et his qui cognoverunt veritatem
4,⁴quia omnis creatura Dei bona
et nihil reiciendum quod cum gratiarum actione percipitur
4,⁵sanctificatur enim per verbum Dei et orationem
4,⁶haec proponens fratribus bonus eris minister Christi Iesu
enutritus verbis fidei et bonae doctrinae quam adsecutus es
4,⁷ineptas autem et aniles fabulas evita
exerce te ipsum ad pietatem
4,⁸nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est
pietas autem ad omnia utilis est
promissionem habens vitae quae nunc est et futurae
4,⁹fidelis sermo et omni acceptione dignus
4,¹⁰in hoc enim laboramus et maledicimur
quia speravimus in Deum vivum
qui est salvator omnium hominum maxime fidelium
4,¹¹praecipe haec et doce
4,¹²nemo adulescentiam tuam contemnat
sed exemplum esto fidelium
in verbo in conversatione
in caritate in fide
in castitate
4,¹³dum venio adtende lectioni exhortationi doctrinae
4,¹⁴noli negligere gratiam quae in te est
quae data est tibi per prophetiam cum inpositione manuum presbyterii
4,¹⁵haec meditare in his esto
ut profectus tuus manifestus sit omnibus
4,¹⁶adtende tibi et doctrinae
insta in illis
hoc enim faciens
et te ipsum salvum facies et qui te audiunt

5,¹ seniore[m] ne increpaveris
sed obsecra ut patrem
iuvenes ut fratres
5,² anus ut matres
iuuenculas ut sorores in omni castitate
5,³ viduas honora quae vere viduae sunt
5,⁴ si qua autem vidua filios aut nepotes habet
discant primum domum suam regere
et mutuam vicem reddere parentibus
hoc enim acceptum est coram Deo
5,⁵ quae autem vere vidua est et desolata
speravit in Deum
et instat obsecrationibus et orationibus nocte ac die
5,⁶ nam quae in deliciis est vivens mortua est
5,⁷ et hoc praecipe ut inreprehensibiles sint
5,⁸ si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet
fidem negavit
et est infideli deterior
5,⁹ vidua eligatur non minus sexaginta annorum
quae fuerit unius viri uxor
5,¹⁰ in operibus bonis testimonium habens
si filios educavit
si hospitio recepit
si sanctorum pedes lavit
si tribulationem patientibus subministravit
si omne opus bonum subsecuta est
5,¹¹ adulescentiores autem viduas devita
cum enim luxuriatae fuerint in Christo nubere volunt
5,¹² habentes damnationem quia primam fidem irritam fecerunt
5,¹³ simul autem et otiosae discunt circumire domos
non solum otiosae
sed et verbosae et curiosae
loquentes quae non oportet
5,¹⁴ volo ergo iuveniores nubere
filios procreare

matres familias esse
nullam occasionem dare adversario maledicti gratia
5,¹⁵ iam enim quaedam conversae sunt retro Satanam
5,¹⁶ si qua fidelis habet viduas
subministret illis
et non gravetur ecclesia
ut his quae vere viduae sunt sufficiat
5,¹⁷ qui bene praesunt presbyteri duplici honore digni habeantur
maxime qui laborant in verbo et doctrina
5,¹⁸ dicit enim scriptura
non infrenabis os bovi trituranti
et dignus operarius mercede sua
5,¹⁹ adversus presbyterum accusationem noli recipere
nisi sub duobus et tribus testibus
5,²⁰ peccantes coram omnibus argue ut et ceteri timorem habeant
5,²¹ testor coram Deo et Christo Iesu et electis angelis
ut haec custodias sine praeiudicio
nihil faciens in aliam partem declinando
5,²² manus cito nemini inposueris
neque communicaveris peccatis alienis
te ipsum castum custodi
5,²³ noli adhuc aquam bibere
sed vino modico utere
propter stomachum tuum et frequentes tuas infirmitates
5,²⁴ quorundam hominum peccata manifesta sunt
praecedentia ad iudicium
quosdam autem et subsequuntur
5,²⁵ similiter et facta bona manifesta sunt
et quae aliter se habent abscondi non possunt
6,¹ quicumque sunt sub iugo servi
dominos suos omni honore dignos arbitrentur
ne nomen Domini et doctrina blasphemetur
6,² qui autem fideles habent dominos
non contemnant quia fratres sunt
sed magis serviant quia fideles sunt et dilecti

qui beneficii participes sunt
haec doce et exhortare
6,³ si quis aliter docet et non adquiescit sanis sermonibus Domini nostri Iesu Christi
et ei quae secundum pietatem est doctrinae
6,⁴ superbus nihil sciens
sed languens circa quaestiones et pugnas verborum
ex quibus oriuntur invidiae
contentiones
blasphemiae
suspiciones malae
6,⁵ conflictationes hominum mente corruptorum
et qui veritate privati sunt
existimantium quaestum esse pietatem
6,⁶ est autem quaestus magnus pietas cum sufficientia
6,⁷ nihil enim intulimus in mundum
hanc dubium quia nec auferre quid possumus
6,⁸ habentes autem alimenta et quibus tegamur
his contenti sumus
6,⁹ nam qui volunt divites fieri
incidunt in temptationem et laqueum
et desideria multa inutilia et nociva
quae mergunt homines in interitum et perditionem
6,¹⁰ radix enim omnium malorum est cupiditas
quam quidam appetentes erraverunt a fide
et inseruerunt se doloribus multis
6,¹¹ tu autem o homo Dei haec fuge
sectare vero iustitiam
pietatem fidem
caritatem patientiam
mansuetudinem
6,¹² certa bonum certamen fidei
adprehende vitam aeternam in qua vocatus es
et confessus bonam confessionem coram multis testibus
6,¹³ praecipio tibi coram Deo qui vivificat omnia
et Christo Iesu qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem

6,¹⁴ut serves mandatum sine macula inreprehensibile
usque in adventum Domini nostri Iesu Christi
6,¹⁵quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens
rex regum et Dominus dominantium
6,¹⁶qui solus habet immortalitatem
lucem habitans inaccessibilem
quem vidit nullus hominum
sed nec videre potest
cui honor et imperium sempiternum amen
6,¹⁷divitibus huius saeculi praecipe non sublime sapere
neque sperare in incerto divitiarum
sed in Deo qui praestat nobis omnia abunde ad fruendum
6,¹⁸bene agere
divites fieri in operibus bonis
facile tribuere
communicare
6,¹⁹thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum
ut adprehendant veram vitam
6,²⁰o Timothee depositum custodi
devitans profanas vocum novitates
et oppositiones falsi nominis scientiae
6,²¹quam quidam promittentes circa fidem exciderunt
gratia tecum

EXPLICIT AD TIMOTHEUM ·I·

INCIPIT AD EUNDEM ·II·

1,¹ Paulus apostolus Christi Iesu per voluntatem Dei
secundum promissionem vitae quae est in Christo Iesu
1,² Timotheo carissimo filio
gratia misericordia pax
a Deo Patre et Christo Iesu Domino nostro
1,³ gratias ago Deo cui servio a progenitoribus in conscientia pura
quam sine intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis nocte ac die
1,⁴ desiderans te videre
memor lacrimarum tuarum
ut gaudio implear
1,⁵ recordationem accipiens eius fidei quae est in te non ficta
quae et habitavit primum in avia tua Loide et matre tua Eunice
certus sum autem quod et in te
1,⁶ propter quam causam admoneo te
ut resuscites gratiam Dei quae est in te per inpositionem manuum mearum
1,⁷ non enim dedit nobis Deus spiritum timoris
sed virtutis et dilectionis et sobrietatis
1,⁸ noli itaque erubescere testimonium Domini nostri
neque me vinctum eius
sed conlabora evangelio secundum virtutem Dei 1,⁹ qui nos liberavit
et vocavit vocatione sancta
non secundum opera nostra
sed secundum propositum suum et gratiam
quae data est nobis in Christo Iesu
ante tempora saecularia
1,¹⁰ manifestata est autem nunc per inlumptionem salvatoris nostri Iesu Christi
qui destruxit quidem mortem
inluminavit autem vitam et incorruptionem per evangelium
1,¹¹ in quo positus sum ego praedicator et apostolus et magister gentium
1,¹² ob quam causam etiam haec patior
sed non confundor
scio enim cui credidi
et certus sum quia potens est depositum meum servare in illum diem

1,¹³formam habe sanorum verborum quae a me audisti
in fide et dilectione in Christo Iesu
1,¹⁴bonum depositum custodi per Spiritum Sanctum qui habitat in nobis
1,¹⁵scis hoc quod aversi sunt a me omnes qui in Asia sunt
ex quibus est Phygelus et Hermogenes
1,¹⁶det misericordiam Dominus Onesifori domui
quia saepe me refrigeravit
et catenam meam non erubuit
1,¹⁷sed cum Romam venisset sollicite me quaesivit et invenit
1,¹⁸det illi Dominus invenire misericordiam a Domino in illa die
et quanta Ephesi ministravit melius tu nosti
2,¹ tu ergo fili mi
confortare in gratia quae est in Christo Iesu
2,²et quae audisti a me per multos testes
haec commenda fidelibus hominibus
qui idonei erunt et alios docere
2,³labora sicut bonus miles Christi Iesu
2,⁴nemo militans implicat se negotiis saecularibus
ut ei placeat cui se probavit
2,⁵nam et qui certat in agone
non coronatur nisi legitime certaverit
2,⁶laborantem agricolam oportet primum de fructibus accipere
2,⁷intellege quae dico
dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum
2,⁸memor esto Iesum Christum resurrexisse a mortuis
ex semine David secundum evangelium meum
2,⁹in quo laboro usque ad vincula quasi male operans
sed verbum Dei non est alligatum
2,¹⁰ideo omnia sustineo propter electos
ut et ipsi salutem consequantur
quae est in Christo Iesu cum gloria caelesti
2,¹¹fidelis sermo
nam si conmortui sumus et convivemus
2,¹²si sustinemus et conregnabimus
si negabimus et ille negabit nos

2,¹³si non credimus
ille fidelis manet
negare se ipsum non potest
2,¹⁴haec commune testificans coram Domino
noli verbis contendere
in nihil utile
ad subversionem audientium
2,¹⁵sollicite cura te ipsum probabilem exhibere Deo
operarium inconfusibilem
recte tractantem verbum veritatis
2,¹⁶profana autem inaniloquia devita
multum enim proficient ad impietatem
2,¹⁷et sermo eorum ut cancer serpit
ex quibus est Hymeneus et Philetus
2,¹⁸qui a veritate exciderunt
dicentes resurrectionem iam factam
et subvertunt quorundam fidem
2,¹⁹sed firmum fundamentum Dei stetit habens signaculum hoc
cognovit Dominus qui sunt eius
et discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini
2,²⁰in magna autem domo
non solum sunt vasa aurea et argentea
sed et lignea et fictilia
et quaedam quidem in honorem
quaedam autem in contumeliam
2,²¹si quis ergo emundaverit se ab istis
erit vas in honorem sanctificatum
et utile Domino ad omne opus bonum paratum
2,²²iuvenilia autem desideria fuge
sectare vero iustitiam
fidem caritatem pacem
cum his qui invocant Dominum de corde puro
2,²³stultas autem et sine disciplina quaestiones devita
sciens quia generant lites
2,²⁴servum autem Domini non oportet litigare

sed mansuetum esse ad omnes
docibilem patientem
2,²⁵ cum modestia corripientem eos qui resistunt
nequando det illis Deus paenitentiam ad cognoscendam veritatem
2,²⁶ et resipiscant a diaboli laqueis
a quo capti tenentur ad ipsius voluntatem
3,¹ hoc autem scito quod in novissimis diebus instabunt tempora periculosa
3,² et erunt homines se ipsos amantes
cupidi elati
superbi blasphemi
parentibus inoboedientes
ingrati scelesti
3,³ sine affectione sine pace
criminales
incontinentes inmites
sine benignitate
3,⁴ proditores protervi tumidi
voluptatum amatores magis quam Dei
3,⁵ habentes speciem quidem pietatis
virtutem autem eius abnegantes
et hos devota
3,⁶ ex his enim sunt qui penetrant domos
et captivas ducunt mulierculas oneratas peccatis
quae ducuntur variis desideriis
3,⁷ semper discentes
et numquam ad scientiam veritatis pervenientes
3,⁸ quemadmodum autem Iannes et Iambres restiterunt Mosi
ita et hi resistunt veritati
homines corrupti mente
reprobi circa fidem
3,⁹ sed ultra non proficient
insipientia enim eorum manifesta erit omnibus
sicut et illorum fuit
3,¹⁰ tu autem adsecutus es meam doctrinam
institutionem propositum

fidem longanimitatem
dilectionempatientiam
3,¹¹persecutiones passiones
qualia mihi facta sunt Antiochiae Iconii Lystris
quales persecutiones sustinui
et ex omnibus me eripuit Dominus
3,¹²et omnes qui volunt pie vivere in Christo Iesu
persecutionem patientur
3,¹³mali autem homines et seductores proficient in peius
errantes et in errorem mittentes
3,¹⁴tu vero permane in his quae didicisti et credita sunt tibi
sciens a quo didiceris
3,¹⁵et quia ab infantia sacras litteras nosti
quae te possint instruere ad salutem per fidem quae est in Christo Iesu
3,¹⁶omnis scriptura divinitus inspirata et utilis
ad docendum
ad arguendum
ad corrigendum
ad erudiendum in iustitia
3,¹⁷ut perfectus sit homo Dei
ad omne opus bonum instructus
4,¹testificor coram Deo
et Christo Iesu qui iudicaturus est vivos ac mortuos
et adventum ipsius et regnum eius
4,²praedica verbum
insta oportune inopportune
argue obsecra increpa
in omni patientia et doctrina
4,³erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt
sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros
prurientes auribus
4,⁴et a veritate quidem auditum avertent
ad fabulas autem convertentur
4,⁵tu vero vigila in omnibus
labora

opus fac evangelistae
ministerium tuum imple
4,⁶ ego enim iam delibor
et tempus meae resolutionis instat
4,⁷ bonum certamen certavi
cursum consummavi
fidem servavi
4,⁸ in reliquo reposita est mihi iustitiae corona
quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex
non solum autem mihi
sed et his qui diligunt adventum eius
4,⁹ festina venire ad me cito
4,¹⁰ Demas enim me dereliquit diligens hoc saeculum
et abiit Thessalonicam
Crescens in Galliam
Titus in Dalmatiam
4,¹¹ Lucas est mecum solus
Marcum adsume et adduc tecum
est enim mihi utilis in ministerium
4,¹² Tychicum autem misi Ephesum
4,¹³ paenulam quam reliqui Troade apud Carpum veniens adfers
et libros maxime autem membranas
4,¹⁴ Alexander aerarius multa mala mihi ostendit
reddat ei Dominus secundum opera eius
4,¹⁵ quem et tu evita
valde enim restitit verbis nostris
4,¹⁶ in prima mea defensione nemo mihi adfuit
sed omnes me dereliquerunt
non illis reputetur
4,¹⁷ Dominus autem mihi adstitit et confortavit me
ut per me praedicatio impleatur
et audiant omnes gentes
et liberatus sum de ore leonis
4,¹⁸ liberabit me Dominus ab omni opere malo
et salvum faciet in regnum suum caeleste

cui gloria in saecula saeculorum amen
4,¹⁹saluta Priscam et Aquilam
et Onesifori domum
4,²⁰Erastus remansit Corinthi
Trophimum autem reliqui infirmum Mileti
4,²¹festina ante hiemem venire
salutat te Eubulus
et Pudens et Linus et Claudia
et fratres omnes
4,²²Dominus Iesus cum spiritu tuo
gratia nobiscum amen

EXPLICIT AD TIMOTHEUM ·II·

INCIPIIT AD TITUM

1,¹ Paulus servus Dei apostolus autem Iesu Christi
secundum fidem electorum Dei
et agnitionem veritatis quae secundum pietatem est 1,² in spem vitae aeternae
quam promisit qui non mentitur Deus ante tempora saecularia
1,³ manifestavit autem temporibus suis verbum suum
in praedicatione quae credita est mihi
secundum praeceptum salvatoris nostri Dei
1,⁴ Tito dilecto filio secundum communem fidem
gratia et pax a Deo Patre et Christo Iesu salvatore nostro
1,⁵ huius rei gratia reliqui te Cretae
ut ea quae desunt corrigas
et constituas per civitates presbyteros sicut ego tibi disposui
1,⁶ si quis sine crimine est
unius uxoris vir
filios habens fideles
non in accusatione luxuriae aut non subditos
1,⁷ oportet enim episcopum sine crimine esse
sicut Dei dispensatorem
non superbum
non iracundum
non vinolentum
non percussorem
non turpilucris cupidum
1,⁸ sed hospitalem
benignum sobrium
iustum sanctum
continentem
1,⁹ amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem
ut potens sit et exhortari in doctrina sana
et eos qui contradicunt arguere
1,¹⁰ sunt enim multi et inoboedientes
vaniloqui et seductores
maxime qui de circumcisione sunt

1,¹¹ quos oportet redargui
qui universas domos subvertunt
docentes quae non oportet turpis lucri gratia
1,¹² dixit quidam ex illis proprius ipsorum propheta
Cretenses semper mendaces
malae bestiae ventres pigri
1,¹³ testimonium hoc verum est
quam ob causam increpa illos dure
ut sani sint in fide
1,¹⁴ non intendentes iudaicis fabulis
et mandatis hominum aversantium se a veritate
1,¹⁵ omnia munda mundis
coinquanatis autem et infidelibus nihil mundum
sed inquinatae sunt eorum et mens et conscientia
1,¹⁶ confitentur se nosse Deum
factis autem negant
cum sunt abominati et incredibiles
et ad omne opus bonum reprobi
2,¹ tu autem loquere quae decet sanam doctrinam
2,² senes ut sobrii sint
pudici prudentes
sani fide dilectione patientia
2,³ anus similiter in habitu sancto
non criminatrices
non vino multo servientes
bene docentes
2,⁴ ut prudentiam doceant
adulescentulas ut viros suos ament
filios diligant
2,⁵ prudentes castas
domus curam habentes
benignas
subditas suis viris
ut non blasphemetur verbum Dei
2,⁶ iuvenes similiter hortare ut sobrii sint

2,⁷in omnibus te ipsum praebe exemplum bonorum operum
in doctrina integritatem gravitatem
2,⁸verbum sanum inreprehensibilem
ut is qui ex adverso est vereatur
nihil habens malum dicere de nobis
2,⁹servos dominis suis subditos esse in omnibus
placentes
non contradicentes
2,¹⁰non fraudantes
sed in omnibus fidem bonam ostendentes
ut doctrinam salutaris nostri Dei ornent in omnibus
2,¹¹apparuit enim gratia Dei salutaris omnibus hominibus
2,¹²erudiens nos ut abnegantes impietatem et saecularia desideria
sobrie et iuste et pie vivamus in hoc saeculo
2,¹³expectantes beatam spem et adventum gloriae magni Dei et salvatoris nostri Iesu Christi
2,¹⁴qui dedit semet ipsum pro nobis
ut nos redimeret ab omni iniquitate
et mundaret sibi populum acceptabilem
sectatorem bonorum operum
2,¹⁵haec loquere et exhortare
et argue cum omni imperio
nemo te contemnat
3,¹ admone illos principibus et potestatibus subditos esse
dicto oboedire
ad omne opus bonum paratos esse
3,²neminem blasphemare
non litigiosos esse
modestos
omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines
3,³eramus enim et nos aliquando insipientes
increduli errantes
servientes desideriiis et voluptatibus variis
in malitia et invidia agentes
odibiles
odientes invicem

3,⁴cum autem benignitas et humanitas apparuit salvatoris nostri Dei
3,⁵non ex operibus iustitiae quae fecimus nos
sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit
per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus Sancti
3,⁶quem effudit in nos abunde per Iesum Christum salvatorem nostrum
3,⁷ut iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vitae aeternae
3,⁸fidelis sermo est
et de his volo te confirmare
ut curent bonis operibus praeesse qui credunt Deo
haec sunt bona et utilia hominibus
3,⁹stultas autem quaestiones et genealogias et contentiones et pugnas legis devita
sunt enim inutiles et vanae
3,¹⁰hereticum hominem post unam et secundam correptionem devita
3,¹¹sciens quia subversus est qui eiusmodi est
et delinquit proprio iudicio condemnatus
3,¹²cum misero ad te Arteman aut Tychicum
festina ad me venire Nicopolim
ibi enim statui hiemare
3,¹³Zenan legis peritum et Apollo sollicite praemitte
ut nihil illis desit
3,¹⁴discant autem et nostri bonis operibus praeesse ad usus necessarios
ut non sint infructuosi
3,¹⁵salutant te qui mecum sunt omnes
saluta qui nos amant in fide
gratia Dei cum omnibus vobis amen

EXPLICIT EPISTULA AD TITUM

INCIPIIT AD PHILEMONEM

¹ Paulus vinctus Iesu Christi et Timotheus frater
Philemoni dilecto et adiutori nostro
² et Appiae sorori
et Archippo commilitoni nostro
et ecclesiae quae in domo tua est
³ gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Iesu Christo
⁴ gratias ago Deo meo semper
memoriam tui faciens in orationibus meis
⁵ audiens caritatem tuam et fidem quam habes in Domino Iesu et in omnes sanctos
⁶ ut communicatio fidei tuae evidens fiat in agnitione omnis boni in nobis in Christo Iesu
⁷ gaudium enim magnum habui et consolationem in caritate tua
quia viscera sanctorum requieverunt per te frater
⁸ propter quod multam fiduciam habentes in Christo Iesu imperandi tibi quod ad rem pertinet
⁹ propter caritatem magis obsecro
cum sis talis ut Paulus senex
nunc autem et vinctus Iesu Christi
¹⁰ obsecro te de meo filio quem genui in vinculis
Onesimo ¹¹ qui tibi aliquando inutilis fuit
nunc autem et tibi et mihi utilis
¹² quem remisi
tu autem illum id est mea viscera suscipe
¹³ quem ego volueram mecum detinere
ut pro te mihi ministraret in vinculis evangelii
¹⁴ sine consilio autem tuo nihil volui facere
uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium
¹⁵ forsitan enim ideo discessit ad horam a te ut aeternum illum reciperes
¹⁶ iam non ut servum sed plus servo
carissimum fratrem
maxime mihi
quanto autem magis tibi et in carne et in Domino
¹⁷ si ergo habes me socium
suscipe illum sicut me

¹⁸ si autem aliquid nocuit tibi aut debet
hoc mihi inputa
¹⁹ ego Paulus scripsi mea manu
ego reddam
ut non dicam tibi quod et te ipsum mihi debes
²⁰ ita frater ego te fruar in Domino
refice viscera mea in Domino
²¹ confidens oboedientia tua scripsi tibi
sciens quoniam et super id quod dico facies
²² simul autem et para mihi hospitium
nam spero per orationes vestras donari me vobis
²³ salutat te Epaphras concaptivus meus in Christo Iesu
²⁴ Marcus Aristarchus Demas Lucas adiutores mei
²⁵ gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro amen

EXPLICIT EPISTULA AD PHILEMONEM

INCIPIIT AD HEBRAEOS

1,¹ Multifariam et multis modis olim Deus loquens patribus in prophetis
1,² novissime diebus istis locutus est nobis in Filio
quem constituit heredem universorum
per quem fecit et saecula
1,³ qui cum sit splendor gloriae et figura substantiae eius
portansque omnia verbo virtutis suae
purgationem peccatorum faciens
sedit ad dexteram Maiestatis in excelsis
1,⁴ tanto melior angelis effectus
quanto differentius prae illis nomen hereditavit
1,⁵ cui enim dixit aliquando angelorum
Filius meus es tu ego hodie genui te
et rursus
ego ero illi in Patrem et ipse erit mihi in Filium
1,⁶ et cum iterum introducit primogenitum in orbem terrae dicit
et adorent eum omnes angeli Dei
1,⁷ et ad angelos quidem dicit
qui facit angelos suos spiritus et ministros suos flammam ignis
1,⁸ ad Filium autem
thronus tuus Deus in saeculum saeculi
et virga aequitatis virga regni tui
1,⁹ dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem
propterea unxit te Deus Deus tuus
oleo exultationis prae participibus tuis
1,¹⁰ et tu in principio Domine terram fundasti
et opera manuum tuarum sunt caeli
1,¹¹ ipsi peribunt tu autem permanebis
et omnes ut vestimentum veterescent
1,¹² et velut amictum involves eos et mutabuntur
tu autem idem es
et anni tui non deficient
1,¹³ ad quem autem angelorum dixit aliquando
sede a dextris meis quoadusque ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum

1,¹⁴ nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi
propter eos qui hereditatem capient salutis
2,¹ propterea abundantius oportet observare nos ea quae audivimus
ne forte pereffluamus
2,² si enim qui per angelos dictus est sermo factus est firmus
et omnis praevaricatio et inoboedientia accepit iustam mercedis retributionem
2,³ quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem
quae cum initium accepisset enarrari per Dominum ab eis qui audierunt
in nos confirmata est
2,⁴ contestante Deo signis et portentis et variis virtutibus
et Spiritus Sancti distributionibus secundum suam voluntatem
2,⁵ non enim angelis subiecit orbem terrae futurum de quo loquimur
2,⁶ testatus est autem in quodam loco quis dicens
quid est homo quod memor es eius
aut filius hominis quoniam visitas eum
2,⁷ minuisti eum paulo minus ab angelis
gloria et honore coronasti eum
et constituisti eum super opera manuum tuarum
2,⁸ omnia subiecisti sub pedibus eius
in eo enim quod ei omnia subiecit
nihil dimisit non subiectum ei
nunc autem necdum videmus omnia subiecta ei
2,⁹ eum autem qui modico quam angeli minoratus est
videmus Iesum propter passionem mortis gloria et honore coronatum
ut gratia Dei pro omnibus gustaret mortem
2,¹⁰ decebat enim eum propter quem omnia et per quem omnia
qui multos filios in gloriam adduxerat
auctorem salutis eorum per passiones consummare
2,¹¹ qui enim sanctificat et qui sanctificantur ex uno omnes
propter quam causam non confunditur fratres eos vocare dicens
2,¹² nuntiabo nomen tuum fratribus meis
in medio ecclesiae laudabo te
2,¹³ et iterum
ego ero fidens in eum
et iterum

ecce ego et pueri mei quos mihi dedit Deus
2,¹⁴ quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni
et ipse similiter participavit hisdem
ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium
id est diabolum
2,¹⁵ et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti
2,¹⁶ nusquam enim angelos adprehendit
sed semen Abrahae adprehendit
2,¹⁷ unde debuit per omnia fratribus simile
ut misericors fieret et fidelis pontifex ad Deum
ut repropitiaret delicta populi
2,¹⁸ in eo enim in quo passus est ipse temptatus
potens est eis qui temptantur auxiliari
3,¹ unde fratres sancti
vocationis caelestis participes
considerate apostolum et pontificem confessionis nostrae Iesum
3,² qui fidelis est ei qui fecit illum
sicut et Moses in omni domo illius
3,³ amplioris enim gloriae iste prae Mose dignus habitus est
quanto ampliores honorem habet domus qui fabricavit illam
3,⁴ omnis namque domus fabricatur ab aliquo
qui autem omnia creavit Deus
3,⁵ et Moses quidem fidelis erat in tota domo eius tamquam famulus
in testimonium eorum quae dicenda erant
3,⁶ Christus vero tamquam filius in domo sua
quae domus sumus nos
si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus
3,⁷ quapropter sicut dicit Spiritus Sanctus
hodie si vocem eius audieritis 3,⁸ nolite obdurare corda vestra
sicut in exacerbatione secundum diem temptationis in deserto
3,⁹ ubi temptaverunt me patres vestri
probaverunt et viderunt opera mea 3,¹⁰ quadraginta annos
propter quod infensus fui generationi huic
et dixi semper errant corde
ipsi autem non cognoverunt vias meas

3,¹¹ sicut iuravi in ira mea
si introibunt in requiem meam
3,¹² videte fratres ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a Deo
vivo
3,¹³ sed adhortamini vosmet ipsos per singulos dies donec hodie cognominatur
ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati
3,¹⁴ participes enim Christi effecti sumus
si tamen initium substantiae usque ad finem firmum retineamus
3,¹⁵ dum dicitur
hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra
quemadmodum in illa exacerbatione
3,¹⁶ quidam enim audientes exacerbaverunt
sed non universi qui profecti sunt ab Aegypto per Mosen
3,¹⁷ quibus autem infensus est quadraginta annos
nonne illis qui peccaverunt
quorum cadavera prostrata sunt in deserto
3,¹⁸ quibus autem iuravit non introire in requiem ipsius
nisi illis qui increduli fuerunt
3,¹⁹ et videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatem
4,¹ timeamus ergo
ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem eius
existimetur aliqui ex vobis deesse
4,² etenim et nobis nuntiatum est quemadmodum et illis
sed non profuit illis sermo auditus
non admixtis fidei ex his quae audierunt
4,³ ingrediemur enim in requiem qui credidimus
quemadmodum dixit
sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam
et quidem operibus ab institutione mundi factis
4,⁴ dixit enim quodam loco de die septima sic
et requievit Deus die septima ab omnibus operibus suis
4,⁵ et in isto rursum
si introibunt in requiem meam
4,⁶ quoniam ergo superest quosdam introire in illam
et hii quibus prioribus adnuntiatum est non introierunt propter incredulitatem

4,⁷ iterum terminat diem quendam
hodie in David dicendo post tantum temporis
sicut supra dictum est
hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra
4,⁸ nam si eis Iesus requiem praestitisset
numquam de alio loqueretur posthac die
4,⁹ itaque relinquitur sabbatismus populo Dei
4,¹⁰ qui enim ingressus est in requiem eius
etiam ipse requievit ab operibus suis
sicut a suis Deus
4,¹¹ festinemus ergo ingredi in illam requiem
ut ne in id ipsum quis incidat incredulitatis exemplum
4,¹² vivus est enim Dei sermo et efficax
et penetrabilior omni gladio ancipiti
et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus
compagum quoque et medullarum
et discretor cogitationum et intentionum cordis
4,¹³ et non est ulla creatura invisibilis in conspectu eius
omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius
ad quem nobis sermo
4,¹⁴ habentes ergo pontificem magnum qui penetraverit caelos Iesum Filium Dei
teneamus confessionem
4,¹⁵ non enim habemus pontificem qui non possit conpati infirmitatibus nostris
temptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato
4,¹⁶ adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae
ut misericordiam consequamur
et gratiam inveniamus in auxilio oportuno
5,¹ omnis namque pontifex ex hominibus adsumptus
pro hominibus constituitur in his quae sunt ad Deum
ut offerat dona et sacrificia pro peccatis
5,² qui condolere possit his qui ignorant et errant
quoniam et ipse circumdatus est infirmitate
5,³ et propter eam debet quemadmodum et pro populo
ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis
5,⁴ nec quisquam sumit sibi honorem sed qui vocatur a Deo

tamquam Aaron
5,⁵ sic et Christus non semet ipsum clarificavit ut pontifex fieret
sed qui locutus est ad eum
Filius meus es tu ego hodie genui te
5,⁶ quemadmodum et in alio dicit
tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech
5,⁷ qui in diebus carnis suae preces supplicationesque ad eum qui possit salvum illum a
morte facere
cum clamore valido et lacrimis offerens
et exauditus pro sua reverentia
5,⁸ et quidem cum esset Filius didicit ex his quae passus est oboedientiam
5,⁹ et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis aeternae
5,¹⁰ appellatus a Deo pontifex iuxta ordinem Melchisedech
5,¹¹ de quo grandis nobis sermo et ininterpretabilis ad dicendum
quoniam inbecilles facti estis ad audiendum
5,¹² etenim cum deberetis magistri esse propter tempus
rursum indigetis ut vos doceamini
quae sint elementa exordii sermonum Dei
et facti estis quibus lacte opus sit non solido cibo
5,¹³ omnis enim qui lactis est particeps expers est sermonis iustitiae
parvulus enim est
5,¹⁴ perfectorum autem est solidus cibus
eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali
6,¹ quapropter intermittentes inchoationis Christi sermonem ad perfectionem feramur
non rursum iacentes fundamentum paenitentiae ab operibus mortuis
et fidei ad Deum
6,² baptismatum doctrinae
inpositionis quoque manuum
ac resurrectionis mortuorum
et iudicii aeterni
6,³ et hoc faciemus siquidem permiserit Deus
6,⁴ impossibile est enim eos qui semel sunt inluminati
gustaverunt etiam donum caeleste
et participes sunt facti Spiritus Sancti
6,⁵ gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum

virtutesque saeculi venturi
6,⁶ et prolapsi sunt
renovari rursus ad paenitentiam
rursum crucifigentes sibimet ipsis Filium Dei et ostentui habentes
6,⁷ terra enim saepe venientem super se bibens imbrem
et generans herbam opportunam illis a quibus colitur
accipit benedictionem a Deo
6,⁸ proferens autem spinas ac tribulos reprobata est et maledicto proxima
cuius consummatio in combustionem
6,⁹ confidimus autem de vobis dilectissimi meliora et viciniora saluti
tametsi ita loquimur
6,¹⁰ non enim iniustus Deus
ut obliviscatur operis vestri
et dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius
qui ministrastis sanctis et ministratis
6,¹¹ cupimus autem unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem
ad expletionem spei usque in finem
6,¹² ut non segnes efficiamini
verum imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt promissiones
6,¹³ Abrahae namque promittens Deus
quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem
iuravit per semet ipsum 6,¹⁴ dicens
nisi benedicens benedicam te
et multiplicans multiplicabo te
6,¹⁵ et sic longanimiter ferens adeptus est repromissionem
6,¹⁶ homines enim per maiorem sui iurant
et omnis controversiae eorum finis ad confirmationem est iuramentum
6,¹⁷ in quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis heredibus immobilitatem con-
sili sui
interposuit iusiurandum
6,¹⁸ ut per duas res immobiles
quibus impossibile est mentiri Deum
fortissimum solacium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem
6,¹⁹ quam sicut anchoram habemus animae tutam ac firmam
et incedentem usque in interiora velaminis

6,²⁰ ubi praecursor pro nobis introiit Iesus
secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in aeternum
7,¹ hic enim Melchisedech rex Salem
sacerdos Dei summi
qui obviavit Abrahae regresso a caede regum
et benedixit ei
7,² cui decimas omnium divisit Abraham
primum quidem qui interpretatur rex iustitiae
deinde autem et rex Salem quod est rex pacis
7,³ sine patre
sine matre
sine genealogia
neque initium dierum neque finem vitae habens
adsimilatus autem Filio Dei manet sacerdos in perpetuum
7,⁴ intuemini autem quantus sit hic cui et decimam dedit de praecipuis Abraham patriarcha
7,⁵ et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes
mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem
id est a fratribus suis
quamquam et ipsi exierunt de lumbis Abrahae
7,⁶ cuius autem generatio non adnumeratur in eis
decimas sumpsit Abraham
et hunc qui habebat repromissiones benedixit
7,⁷ sine ulla autem contradictione
quod minus est a meliore benedicatur
7,⁸ et hic quidem decimas morientes homines accipiunt
ibi autem contestatus quia vivit
7,⁹ et ut ita dictum sit
per Abraham et Levi qui decimas accipit decimatus est
7,¹⁰ adhuc enim in lumbis patris erat quando obviavit ei Melchisedech
7,¹¹ si ergo consummatio per sacerdotium leviticum erat
populus enim sub ipso legem accepit
quid adhuc necessarium secundum ordinem Melchisedech alium surgere sacerdotem
et non secundum ordinem Aaron dici
7,¹² translato enim sacerdotio
necesse est ut et legis translatio fiat

7,¹³ in quo enim haec dicuntur de alia tribu est
de qua nullus altario praesto fuit
7,¹⁴ manifestum enim quod ex Iuda ortus sit Dominus noster
in qua tribu nihil de sacerdotibus Moses locutus est
7,¹⁵ et amplius adhuc manifestum est
si secundum similitudinem Melchisedech exurgit alius sacerdos
7,¹⁶ qui non secundum legem mandati carnalis factus est
sed secundum virtutem vitae insolubilis
7,¹⁷ contestatur enim
quoniam tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech
7,¹⁸ reprobatio quidem fit praecedentis mandati
propter infirmitatem eius et inutilitatem
7,¹⁹ nihil enim ad perfectum adduxit lex
introductio vero melioris spei
per quam proximamus ad Deum
7,²⁰ et quantum est non sine iureiurando
alii quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt
7,²¹ hic autem cum iureiurando per eum qui dixit ad illum
iuravit Dominus et non paenitebit tu es sacerdos in aeternum
7,²² in tantum melioris testamenti sponsor factus est Iesus
7,²³ et alii quidem plures facti sunt sacerdotes
idcirco quod morte prohiberentur permanere
7,²⁴ hic autem eo quod maneat in aeternum
sempiternum habet sacerdotium
7,²⁵ unde et salvare in perpetuo potest accedentes per semet ipsum ad Deum
semper vivens ad interpellandum pro eis
7,²⁶ talis enim decebat ut nobis esset pontifex
sanctus innocens inpollutus
segregatus a peccatoribus
et excelsior caelis factus
7,²⁷ qui non habet cotidie necessitatem
quemadmodum sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre
deinde pro populi
hoc enim fecit semel se offerendo
7,²⁸ lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes

sermo autem iurisiurandi qui post legem est
Filius in aeternum perfectus
8,¹ capitulum autem super ea quae dicuntur
talem habemus pontificem
qui consedit in dextera sedis Magnitudinis in caelis
8,² sanctorum minister et tabernaculi veri
quod fixit Dominus et non homo
8,³ omnis enim pontifex ad offerenda munera et hostias constituitur
unde necesse est et hunc habere aliquid quod offerat
8,⁴ si ergo esset super terram nec esset sacerdos
cum essent qui offerrent secundum legem munera
8,⁵ qui exemplari et umbrae deserviunt caelestium
sicut responsum est Mosi cum consummaret tabernaculum
vide inquit omnia facito secundum exemplar quod tibi ostensum est in monte
8,⁶ nunc autem melius sortitus est ministerium
quanto et melioris testamenti mediator est
quod in melioribus re-promissionibus sanctum est
8,⁷ nam si illud prius culpa vacasset
non utique secundi locus inquireretur
8,⁸ vituperans enim eos dicit
ecce dies veniunt dicit Dominus
et consummabo super domum Israhel et super domum Iuda testamentum novum
8,⁹ non secundum testamentum quod feci patribus eorum
in die qua adprehendi manum illorum ut educerem illos de terra Aegypti
quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo
et ego neglexi eos dicit Dominus
8,¹⁰ quia hoc testamentum quod disponam domui Israhel post dies illos dicit Dominus
dando leges meas in mentem eorum
et in corde eorum superscribam eas
et ero eis in Deum
et ipsi erunt mihi in populum
8,¹¹ et non docebit unusquisque proximum suum et unusquisque fratrem suum dicens
cognosce Dominum
quoniam omnes scient me
a minore usque ad maiorem eorum

8,¹² quia propitius ero iniquitatibus eorum
et peccatorum illorum iam non memorabor
8,¹³ dicendo autem novum veteravit prius
quod autem antiquatur et senescit
prope interitum est
9,¹ habuit quidem et prius iustificationes culturae
et sanctum saeculare
9,² tabernaculum enim factum est primum
in quo inerant candelabra et mensa et propositio panum quae dicitur sancta
9,³ post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum
9,⁴ aureum habens turibulum
et arcam testamenti circumtectam ex omni parte auro
in qua urna aurea habens manna
et virga Aaron quae fronderat
et tabulae testamenti
9,⁵ superque eam cherubin gloriae obumbrantia propitiatorium
de quibus non est modo dicendum per singula
9,⁶ his vero ita conpositis
in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes
sacrificiorum officia consummantes
9,⁷ in secundo autem
semel in anno solus pontifex
non sine sanguine
quem offert pro sua et populi ignorantia
9,⁸ hoc significante Spiritu Sancto
nondum propalatam esse sanctorum viam
adhuc priore tabernaculo habente statum
9,⁹ quae parabola est temporis instantis
iuxta quam munera et hostiae offeruntur
quae non possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem
9,¹⁰ solummodo in cibis et in potibus et variis baptismis
et iustitiis carnis usque ad tempus correctionis inpositis
9,¹¹ Christus autem adsistens pontifex futurorum bonorum
per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum
id est non huius creationis

9,¹² neque per sanguinem hircorum et vitulorum
sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta
aeterna redemptione inventa
9,¹³ si enim sanguis hircorum et taurorum
et cinis vitulae aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis
9,¹⁴ quanto magis sanguis Christi
qui per Spiritum Sanctum semet ipsum obtulit immaculatum Deo
emundabit conscientiam vestram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi
9,¹⁵ et ideo novi testamenti mediator est
ut morte intercedente
in redemptionem earum praevaricationum quae erant sub priore testamento
repromissionem accipiant qui vocati sunt aeternae hereditatis
9,¹⁶ ubi enim testamentum
mors necesse est intercedat testatoris
9,¹⁷ testamentum enim in mortuis confirmatum est
alioquin nondum valet dum vivit qui testatus est
9,¹⁸ unde ne primum quidem sine sanguine dedicatum est
9,¹⁹ lecto enim omni mandato legis a Mose universo populo
accipiens sanguinem vitulorum et hircorum
cum aqua et lana coccinea et hysopo
ipsum quoque librum et omnem populum aspersit 9,²⁰ dicens
hic sanguis testamenti quod mandavit ad vos Deus
9,²¹ etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii
sanguine similiter aspersit
9,²² et omnia paene in sanguine mundantur secundum legem
et sine sanguinis fusione non fit remissio
9,²³ necesse est ergo exemplaria quidem caelestium his mundari
ipsa autem caelestia melioribus hostiis quam istis
9,²⁴ non enim in manufactis sanctis Iesus introit
exemplaria verorum
sed in ipsum caelum
ut appareat nunc vultui Dei pro nobis
9,²⁵ neque ut saepe offerat semet ipsum
quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno
9,²⁶ alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi

nunc autem semel in consummatione saeculorum
ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit
9,²⁷ et quemadmodum statutum est hominibus semel mori
post hoc autem iudicium
9,²⁸ sic et Christus semel oblatus ad multorum exhaustiunda peccata
secundo sine peccato apparebit expectantibus se in salutem
10,¹ umbram enim habens lex bonorum futurorum
non ipsam imaginem rerum
per singulos annos hisdem ipsis hostiis quas offerunt indesinenter
numquam potest accedentes perfectos facere
10,² alioquin non cessassent offerri
ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati cultores
semel mundati
10,³ sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit
10,⁴ impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata
10,⁵ ideo ingrediens mundum dicit
hostiam et oblationem noluisti
corpus autem aptasti mihi
10,⁶ holocaustomata et pro peccato non tibi placuit
10,⁷ tunc dixi ecce venio
in capitulo libri scriptum est de me
ut faciam Deus voluntatem tuam
10,⁸ superius dicens
quia hostias et oblationes et holocaustomata et pro peccato noluisti
nec placita sunt tibi quae secundum legem offeruntur
10,⁹ tunc dixit
ecce venio ut faciam Deus voluntatem tuam
aufert primum ut sequens statuatur
10,¹⁰ in qua voluntate sanctificati sumus
per oblationem corporis Christi Iesu in semel
10,¹¹ et omnis quidem sacerdos praesto est cotidie ministrans
et easdem saepe offerens hostias
quae numquam possunt auferre peccata
10,¹² hic autem unam pro peccatis offerens hostiam
in sempiternum sedit in dextera Dei

10,¹³ de cetero expectans donec ponantur inimici eius scabillum pedum eius
10,¹⁴ una enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos
10,¹⁵ contestatur autem nos et Spiritus Sanctus
postquam enim dixit
10,¹⁶ hoc autem testamentum quod testabor ad illos
post dies illos dicit Dominus
dando leges meas in cordibus eorum
et in mente eorum superscribam eas
10,¹⁷ et peccatorum et iniquitatum eorum iam non recordabor amplius
10,¹⁸ ubi autem horum remissio
iam non oblatio pro peccato
10,¹⁹ habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi
10,²⁰ quam initiavit nobis viam novam et viventem
per velamen id est carnem suam
10,²¹ et sacerdotem magnum super domum Dei
10,²² accedamus cum vero corde in plenitudine fidei
aspersi corda a conscientia mala
et abluti corpus aqua munda
10,²³ teneamus spei nostrae confessionem indeclinabilem
fidelis enim est qui repromisit
10,²⁴ et consideremus invicem in provocationem caritatis et bonorum operum
10,²⁵ non deserentes collectionem nostram
sicut est consuetudinis quibusdam
sed consolantes
et tanto magis
quanto videritis adpropinquantem diem
10,²⁶ voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis
iam non relinquitur pro peccatis hostia
10,²⁷ terribilis autem quaedam expectatio iudicii
et ignis aemulatio quae consumptura est adversarios
10,²⁸ irritam quis faciens legem Mosi
sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur
10,²⁹ quanto magis putatis deteriora mereri supplicia
qui Filium Dei conculcaverit
et sanguinem testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est

et Spiritui gratiae contumeliam fecerit
10,³⁰ scimus enim qui dixit
mihi vindictam ego reddam
et iterum
quia iudicabit Dominus populum suum
10,³¹ horrendum est incidere in manus Dei viventis
10,³² rememoramini autem pristinos dies
in quibus inluminati magnum certamen sustinuistis passionum
10,³³ et in altero quidem obprobriis et tribulationibus spectaculum facti
in altero autem socii taliter conversantium effecti
10,³⁴ nam et vinctis compassi estis
et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis
cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam
10,³⁵ nolite itaque amittere confidentiam vestram
quae magnam habet remunerationem
10,³⁶ patientia enim vobis necessaria est
ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem
10,³⁷ adhuc enim modicum quantum
qui venturus est veniet et non tardabit
10,³⁸ iustus autem meus ex fide vivit
quod si subtraxerit se non placebit animae meae
10,³⁹ nos autem non sumus subtractionis in perditionem
sed fidei in acquisitionem animae
11,¹ est autem fides sperandorum substantia
rerum argumentum non parentum
11,² in hac enim testimonium consecuti sunt senes
11,³ fide intellegimus aptata esse saecula verbo Dei
ut ex invisibilibus visibilia fierent
11,⁴ fide plurimam hostiam Abel quam Cain obtulit Deo
per quam testimonium consecutus est esse iustus
testimonium perhibente muneribus eius Deo
et per illam defunctus adhuc loquitur
11,⁵ fide Enoch translatus est ne videret mortem
et non inveniebatur quia transtulit illum Deus
ante translationem enim testimonium habebat placuisse Deo

11,⁶ sine fide autem impossibile placere
credere enim oportet accedentem ad Deum quia est
et inquiringibus se remunerator fit
11,⁷ fide Noe responso accepto de his quae adhuc non videbantur
metuens aptavit arcam in salutem domus suae
per quam damnavit mundum
et iustitiae quae per fidem est heres est institutus
11,⁸ fide qui vocatur Abraham
oboedivit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem
et exiit nesciens quo iret
11,⁹ fide moratus est in terra repromissionis
tamquam in aliena
in casulis habitando cum Isaac et Iacob coheredibus repromissionis eiusdem
11,¹⁰ expectabat enim fundamenta habentem civitatem
cuius artifex et conditor Deus
11,¹¹ fide et ipsa Sarra sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit
etiam praeter tempus aetatis
quoniam fidelem credidit esse qui promiserat
11,¹² propter quod et ab uno orti sunt et haec emortuo
tamquam sidera caeli in multitudinem
et sicut harena quae est ad oram maris innumerabilis
11,¹³ iuxta fidem defuncti sunt omnes isti
non acceptis repromissionibus
sed a longe eas aspicientes et salutantes
et confitentes quia peregrini et hospites sunt supra terram
11,¹⁴ qui enim haec dicunt
significant se patriam inquirere
11,¹⁵ et si quidem illius meminissent de qua exierunt
habebant utique tempus revertendi
11,¹⁶ nunc autem meliorem appetunt id est caelestem
ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum
paravit enim illis civitatem
11,¹⁷ fide obtulit Abraham Isaac cum temptaretur
et unigenitum offerebat qui susceperat repromissiones
11,¹⁸ ad quem dictum est

quia in Isaac vocabitur tibi semen
11,¹⁹ arbitrans quia et a mortuis suscitare potens est Deus
unde eum et in parabola accepit
11,²⁰ fide et de futuris benedixit Isaac Iacob et Esau
11,²¹ fide Iacob moriens singulis filiorum Ioseph benedixit
et adoravit fastigium virgae eius
11,²² fide Ioseph moriens de profectioe filiorum Israhel memoratus est
et de ossibus suis mandavit
11,²³ fide Moses natus occultatus est mensibus tribus a parentibus suis
eo quod vidissent elegantem infantem
et non timuerunt regis edictum
11,²⁴ fide Moses grandis factus negavit se esse filium filiae Pharaonis
11,²⁵ magis eligens adfligi cum populo Dei
quam temporalis peccati habere iucunditatem
11,²⁶ maiores divitias aestimans thesauro Aegyptiorum inproperium Christi
aspiciebat enim in remunerationem
11,²⁷ fide reliquit Aegyptum
non veritus animositatem regis
invisibilem enim tamquam videns sustinuit
11,²⁸ fide celebravit pascha et sanguinis effusionem
ne qui vastabat primitiva tangeret eos
11,²⁹ fide transierunt mare Rubrum tamquam per aridam terram
quod experti Aegyptii devorati sunt
11,³⁰ fide muri Hiericho ruerunt circuiti dierum septem
11,³¹ fide Raab meretrix non periit cum incredulis
excipiens exploratores cum pace
11,³² et quid adhuc dicam
deficiet enim me tempus enarrantem
de Gedeon Barac Samson Iepthae David et Samuhel et prophetis
11,³³ qui per fidem devicerunt regna
operati sunt iustitiam
adepti sunt repromissiones
obturaverunt ora leonum
11,³⁴ extinxerunt impetum ignis
effugerunt aciem gladii

convaluerunt de infirmitate
fortes facti sunt in bello
castra verterunt exterorum
11,³⁵ acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos
alii autem distenti sunt
non suscipientes redemptionem
ut meliorem invenirent resurrectionem
11,³⁶ alii vero ludibria et verbera experti
insuper et vincula et carceres
11,³⁷ lapidati sunt
secti sunt
temptati sunt
in occisione gladii mortui sunt
circumierunt in melotis
in pellibus caprinis
egentes angustiati adflicti
11,³⁸ quibus dignus non erat mundus
in solitudinibus errantes
et montibus et speluncis et in cavernis terrae
11,³⁹ et hii omnes testimonio fidei probati
non acceperunt repromissionem
11,⁴⁰ Deo pro nobis melius aliquid providente
ut ne sine nobis consummarentur
12,¹ ideoque et nos tantam habentes inpositam nubem testium
deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum
per patientiam curramus propositum nobis certamen
12,² aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Iesum
qui pro proposito sibi gaudio sustinuit crucem
confusione contempta
atque in dextera sedis Dei sedit
12,³ recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversum semet ipsos contra-
dictionem
ut ne fatigemini animis vestris deficientes
12,⁴ nondum usque ad sanguinem restitistis adversus peccatum repugnantes
12,⁵ et obliti estis consolationis

quae vobis tamquam filiis loquitur dicens
fili mi noli negligere disciplinam Domini
neque fatigeris dum ab eo argueris
12,⁶ quem enim diligit Dominus castigat
flagellat autem omnem filium quem recipit
12,⁷ in disciplina perseverate
tamquam filiis vobis offert Deus
quis enim filius quem non corripit pater
12,⁸ quod si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes
ergo adulteri et non filii estis
12,⁹ deinde patres quidem carnis nostrae habuimus eruditores et verebamus
non multo magis obtemperabimus Patri spirituum et vivemus
12,¹⁰ et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum voluntatem suam erudiebant
nos
hic autem ad id quod utile est in recipiendo sanctificationem eius
12,¹¹ omnis autem disciplina in praesenti quidem videtur non esse gaudii sed maeroris
postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddit iustitiae
12,¹² propter quod remissas manus et soluta genua erigite
12,¹³ et gressus rectos facite pedibus vestris
ut non claudicans erret
magis autem sanetur
12,¹⁴ pacem sequimini cum omnibus
et sanctimoniam sine qua nemo videbit Dominum
12,¹⁵ contemplantes ne quis desit gratiae Dei
ne qua radix amaritudinis sursum germinans inpediat
et per illam inquinentur multi
12,¹⁶ ne quis fornicator aut profanus ut Esau
qui propter unam escam vendidit primitiva sua
12,¹⁷ scitote enim quoniam et postea cupiens hereditare benedictionem reprobatus est
non enim invenit paenitentiae locum
quamquam cum lacrimis inquisisset eam
12,¹⁸ non enim accessistis ad tractabilem et accensibilem ignem
et turbinem et caliginem et procellam
12,¹⁹ et tubae sonum et vocem verborum
quam qui audierunt excusaverunt se ne eis fieret verbum

12,²⁰ non enim portabant quod dicebatur
et si bestia tetigerit montem lapidabitur
12,²¹ et ita terribile erat quod videbatur
Moses dixit
exterritus sum et tremebundus
12,²² sed accessistis ad Sion montem et civitatem Dei viventis Hierusalem caelestem
et multorum milium angelorum frequentiae
12,²³ et ecclesiam primitivorum qui conscripti sunt in caelis
et iudicem omnium Deum
et spiritus iustorum perfectorum
12,²⁴ et testamenti novi mediatorem Iesum
et sanguinis sparsionem melius loquentem quam Abel
12,²⁵ videte ne recusetis loquentem
si enim illi non effugerunt recusantes eum qui super terram loquebatur
multo magis nos qui de caelis loquentem nobis avertimur
12,²⁶ cuius vox movit terram tunc
modo autem repromittit dicens
adhuc semel ego movebo non solum terram sed et caelum
12,²⁷ quod autem adhuc semel dicit
declarat mobilium translationem tamquam factorum
ut maneant ea quae sunt immobilia
12,²⁸ itaque regnum immobile suscipientes
habemus gratiam per quam serviamus placentes Deo
cum metu et reverentia
12,²⁹ etenim Deus noster ignis consumens est
13,¹ caritas fraternitatis maneat
13,² hospitalitatem nolite oblivisci
per hanc enim latuerunt quidam angelis hospitio receptis
13,³ mementote victorum tamquam simul vincti
et laborantium tamquam et ipsi in corpore morantes
13,⁴ honorabile conubium in omnibus et torus immaculatus
fornicadores enim et adulteros iudicabit Deus
13,⁵ sint mores sine avaritia
contenti praesentibus
ipse enim dixit

non te deseram neque derelinquam
13,⁶ ita ut confidenter dicamus
Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi homo
13,⁷ mementote praepositorum vestrorum
qui vobis locuti sunt verbum Dei
quorum intuentes exitum conversationis
imitamini fidem
13,⁸ Iesus Christus heri et hodie ipse et in saecula
13,⁹ doctrinis variis et peregrinis nolite abduci
optimum enim est gratia stabiliri cor non escis
quae non profuerunt ambulanti in eis
13,¹⁰ habemus altare
de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deserviunt
13,¹¹ quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem
horum corpora cremantur extra castra
13,¹² propter quod et Iesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum
extra portam passus est
13,¹³ exeamus igitur ad eum extra castra
inproperium eius portantes
13,¹⁴ non enim habemus hic manentem civitatem
sed futuram inquirimus
13,¹⁵ per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo
id est fructum labiorum confitentium nomini eius
13,¹⁶ beneficentiae autem et communionis nolite oblivisci
talibus enim hostiis promeretur Deus
13,¹⁷ oboedite praepositis vestris et subiacete eis
ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri
ut cum gaudio hoc faciant et non gementes
hoc enim non expedit vobis
13,¹⁸ orate pro nobis
confidimus enim quia bonam conscientiam habemus
in omnibus bene volentes conversari
13,¹⁹ amplius autem deprecor vos hoc facere
ut quo celerius restituar vobis
13,²⁰ Deus autem pacis

qui eduxit de mortuis pastorem magnum ovium
in sanguine testamenti aeterni

Dominum nostrum Iesum

13,²¹ aptet vos in omni bono ut faciatis voluntatem eius
faciens in vobis quod placeat coram se per Iesum Christum
cui gloria in saecula saeculorum amen

13,²² rogo autem vos fratres sufferatis verbum solacii
etenim perpauca scripsi vobis

13,²³ cognoscite fratrem nostrum Timotheum dimissum
cum quo si celerius venerit videbo vos

13,²⁴ salutate omnes praepositos vestros et omnes sanctos
salutant vos de Italia

13,²⁵ gratia cum omnibus vobis amen

EXPLICIT EPISTULA AD HEBRAEOS

INCIPIIT EPISTULA IACOBI

1,¹ Iacobus Dei et Domini nostri Iesu Christi servus
duodecim tribubus quae sunt in dispersione salutem
1,² omne gaudium existimate fratres mei cum in temptationibus variis incideritis
1,³ scientes quod probatio fidei vestrae patientiam operatur
1,⁴ patientia autem opus perfectum habeat
ut sitis perfecti et integri in nullo deficientes
1,⁵ si quis autem vestrum indiget sapientiam
postulet a Deo qui dat omnibus affluenter et non inproperat
et dabitur ei
1,⁶ postulet autem in fide nihil haesitans
qui enim haesitat similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumfertur
1,⁷ non ergo aestimet homo ille quod accipiat aliquid a Domino
1,⁸ vir duplex animo inconstans in omnibus viis suis
1,⁹ glorietur autem frater humilis in exaltatione sua
1,¹⁰ dives autem in humilitate sua
quoniam sicut flos faeni transibit
1,¹¹ exortus est enim sol cum ardore et arefecit faenum
et flos eius decidit
et decor vultus eius deperit
ita et dives in itineribus suis marcescet
1,¹² beatus vir qui suffert temptationem
quia cum probatus fuerit accipiet coronam vitae
quam repromisit Deus diligentibus se
1,¹³ nemo cum temptatur dicat quoniam a Deo temptor
Deus enim intemptator malorum est
ipse autem neminem temptat
1,¹⁴ unusquisque vero temptatur a concupiscentia sua abstractus et inlectus
1,¹⁵ dein concupiscentia cum conceperit parit peccatum
peccatum vero cum consummatum fuerit generat mortem
1,¹⁶ nolite itaque errare fratres mei dilectissimi
1,¹⁷ omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est
descendens a Patre luminum
apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio

1,¹⁸voluntarie genuit nos verbo veritatis
ut simus initium aliquod creaturae eius
1,¹⁹scitis fratres mei dilecti
sit autem omnis homo velox ad audiendum
tardus autem ad loquendum et tardus ad iram
1,²⁰ira enim viri iustitiam Dei non operatur
1,²¹propter quod abicientes omnem inmunditiam et abundantiam malitiae
in mansuetudine suscipite insitum verbum
quod potest salvare animas vestras
1,²²estote autem factores verbi et non auditores tantum fallentes vosmet ipsos
1,²³quia si quis auditor est verbi et non factor
hic comparabitur viro consideranti vultum nativitatis suae in speculo
1,²⁴consideravit enim se et abiit
et statim oblitus est qualis fuerit
1,²⁵qui autem perspexerit in lege perfecta libertatis et permanserit
non auditor obliviosus factus sed factor operis
hic beatus in facto suo erit
1,²⁶si quis autem putat se religiosum esse
non refrenans linguam suam sed seducens cor suum
huius vana est religio
1,²⁷religio munda et immaculata apud Deum et Patrem haec est
visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum
immaculatum se custodire ab hoc saeculo
2,¹ fratres mei
nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Iesu Christi gloriae
2,²etenim si introierit in conventu vestro vir aureum anulum habens in veste candida
introierit autem et pauper in sordido habitu
2,³et intendatis in eum qui indutus est veste praeclara
et dixeritis tu sede hic bene
pauperi autem dicatis
tu sta illic aut sede sub scabillo pedum meorum
2,⁴nonne iudicatis apud vosmet ipsos
et facti estis iudices cogitationum iniquarum
2,⁵audite fratres mei dilectissimi
nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo

divites in fide et heredes regni quod repromisit Deus diligentibus se
2,⁶vos autem exhonorastis pauperem
nonne divites per potentiam opprimunt vos
et ipsi trahunt vos ad iudicia
2,⁷nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod invocatum est super vos
2,⁸si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas
diliges proximum tuum sicut te ipsum bene facitis
2,⁹si autem personas accipitis peccatum operamini
redarguti a lege quasi transgressores
2,¹⁰quicumque autem totam legem servaverit
offendat autem in uno factus est omnium reus
2,¹¹qui enim dixit non moechaberis dixit et non occides
quod si non moechaberis occides autem
factus es transgressor legis
2,¹²sic loquimini et sic facite
sicut per legem libertatis incipientes iudicari
2,¹³iudicium enim sine misericordia illi qui non fecit misericordiam
superexultat autem misericordia iudicio
2,¹⁴quid proderit fratres mei si fidem quis dicat se habere
opera autem non habeat
numquid poterit fides salvare eum
2,¹⁵si autem frater aut soror nudi sunt et indigent victu cotidiano
2,¹⁶dicat autem aliquis de vobis illis
ite in pace calefacimini et saturamini
non dederitis autem eis quae necessaria sunt corporis
quid proderit
2,¹⁷sic et fides si non habeat opera mortua est in semet ipsam
2,¹⁸sed dicet quis tu fidem habes et ego opera habeo
ostende mihi fidem tuam sine operibus
et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam
2,¹⁹tu credis quoniam unus est Deus
bene facis
et daemones credunt et contremescunt
2,²⁰vis autem scire o homo inanis quoniam fides sine operibus otiosa est
2,²¹Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est

offerens Isaac filium suum super altare
2,²²vides quoniam fides cooperabatur operibus illius
et ex operibus fides consummata est
2,²³et suppleta est scriptura dicens
credidit Abraham Deo et reputatum est illi ad iustitiam
et amicus Dei appellatus est
2,²⁴videtis quoniam ex operibus iustificatur homo et non ex fide tantum
2,²⁵similiter autem et Raab meretrix
nonne ex operibus iustificata est
suscipiens nuntios et alia via eiciens
2,²⁶sicut enim corpus sine spiritu emortuum est
ita et fides sine operibus mortua est
3,¹ nolite plures magistri fieri fratres mei
scientes quoniam maius iudicium sumitis
3,²in multis enim offendimus omnes
si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir
potens etiam freno circumducere totum corpus
3,³si autem equorum frenos in ora mittimus ad consentiendum nobis
et omne corpus illorum circumferimus
3,⁴ecce et naves cum magnae sint et a ventis validis minentur
circumferuntur a modico gubernaculo ubi impetus dirigentis voluerit
3,⁵ita et lingua
modicum quidem membrum est et magna exultat
ecce quantus ignis quam magnam silvam incendit
3,⁶et lingua ignis est universitas iniquitatis
lingua constituitur in membris nostris
quae maculat totum corpus
et inflammat rotam nativitatis nostrae inflammata a gehenna
3,⁷omnis enim natura bestiarum et volucrum et serpentium etiam ceterorum
domantur et domita sunt a natura humana
3,⁸linguam autem nullus hominum domare potest
inquietum malum
plena veneno mortifero
3,⁹in ipsa benedicimus Dominum et Patrem
et in ipsa maledicimus homines qui ad similitudinem Dei facti sunt

3,¹⁰ ex ipso ore procedit benedictio et maledictio
non oportet fratres mei haec ita fieri
3,¹¹ numquid fons de eodem foramine emanat dulcem et amaram aquam
3,¹² numquid potest fratres mei ficus olivas facere aut vitis ficus
sic neque salsa dulcem potest facere aquam
3,¹³ quis sapiens et disciplinatus inter vos
ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientiae
3,¹⁴ quod si zelum amarum habetis et contentiones in cordibus vestris
nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem
3,¹⁵ non est ista sapientia desursum descendens
sed terrena animalis diabolica
3,¹⁶ ubi enim zelus et contentio ibi inconstantia et omne opus pravum
3,¹⁷ quae autem desursum est sapientia
primum quidem pudica est
deinde pacifica modesta suadibilis
plena misericordia et fructibus bonis
non iudicans sine simulatione
3,¹⁸ fructus autem iustitiae in pace seminatur facientibus pacem
4,¹ unde bella et lites in vobis
nonne hinc ex concupiscentiis vestris quae militant in membris vestris
4,² concupiscitis et non habetis
occiditis et zelatis et non potestis adipisci
litigatis et belligeratis
non habetis propter quod non postulatis
4,³ petitis et non accipitis eo quod male petatis
ut in concupiscentiis vestris insumatis
4,⁴ adulteri nescitis quia amicitia huius mundi inimica est Dei
quicumque ergo voluerit amicus esse saeculi huius
inimicus Dei constituitur
4,⁵ aut putatis quia inaniter scriptura dicat
ad invidiam concupiscit Spiritus qui inhabitat in nobis
4,⁶ maiorem autem dat gratiam
propter quod dicit
Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam
4,⁷ subditi igitur estote Deo

resistite autem diabolo et fugiet a vobis
4,⁸ adpropinquabit Domino et adpropinquabit vobis
emundate manus peccatores
et purificate corda duplices animo
4,⁹ miseri estote
et lugete et plorate
risus vester in luctum convertatur
et gaudium in maerorem
4,¹⁰ humiliamini in conspectu Domini et exaltabit vos
4,¹¹ nolite detrahere de alterutrum fratres
qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum
detrahit legi et iudicat legem
si autem iudicas legem
non es factor legis sed iudex
4,¹² unus est legislator et iudex
qui potest perdere et liberare
tu autem quis es qui iudicas proximum
4,¹³ ecce nunc qui dicitis
hodie aut crastino ibimus in illam civitatem
et faciemus quidem ibi annum
et mercabimur et lucrum faciemus
4,¹⁴ qui ignoratis quid erit in crastinum
quae enim est vita vestra
vapor est ad modicum parens
deinceps exterminatur
4,¹⁵ pro eo ut dicatis
si Dominus voluerit et vixerimus faciemus hoc aut illud
4,¹⁶ nunc autem exultatis in superbiis vestris
omnis exultatio talis maligna est
4,¹⁷ scienti igitur bonum facere et non facienti peccatum est illi
5,¹ age nunc divites plorate ululantes in miseriis quae advenient vobis
5,² divitiae vestrae putrefactae sunt
et vestimenta vestra a tineis comesta sunt
5,³ aurum et argentum vestrum eruginavit
et erugo eorum in testimonium vobis erit

et manducabit carnes vestras sicut ignis
thesaurizastis in novissimis diebus
5,⁴ ecce merces operariorum qui messuerunt regiones vestras
qui fraudatus est a vobis clamat
et clamor ipsorum in aures Domini Sabaoth introiit
5,⁵ epulati estis super terram
et in luxuriis enutristis corda vestra
in die occisionis 5,⁶ addixistis
occidistis iustum non resistit vobis
5,⁷ patientes igitur estote fratres usque ad adventum Domini
ecce agricola expectat pretiosum fructum terrae
patienter ferens donec accipiat temporivum et serotinum
5,⁸ patientes estote et vos confirmate corda vestra
quoniam adventus Domini adpropinquavit
5,⁹ nolite ingemescere fratres in alterutrum ut non iudicemini
ecce iudex ante ianuam adsistit
5,¹⁰ exemplum accipite fratres laboris et patientiae
prophetas qui locuti sunt in nomine Domini
5,¹¹ ecce beatificamus qui sustinuerunt
sufferentiam Iob audistis et finem Domini vidistis
quoniam misericors est Dominus et miserator
5,¹² ante omnia autem fratres mei
nolite iurare neque per caelum neque per terram
neque aliud quodcumque iuramentum
sit autem vestrum est est non non
uti non sub iudicio decidatis
5,¹³ tristatur aliquis vestrum oret
aequo animo est psallat
5,¹⁴ infirmatur quis in vobis
inducat presbyteros ecclesiae et orent super eum
ungentes eum oleo in nomine Domini
5,¹⁵ et oratio fidei salvabit infirmum
et adlevabit eum Dominus
et si in peccatis sit dimittentur ei
5,¹⁶ confitemini ergo alterutrum peccata vestra

et orate pro invicem ut salvemini
multum enim valet deprecatio iusti adsidua
5,¹⁷ Helias homo erat similis nobis passibilis
et oratione oravit ut non plueret super terram
et non pluit annos tres et menses sex
5,¹⁸ et rursum oravit et caelum dedit pluviam
et terra dedit fructum suum
5,¹⁹ fratres mei si quis ex vobis erraverit a veritate
et converterit quis eum
5,²⁰ scire debet quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viae suae
salvabit animam eius a morte
et operit multitudinem peccatorum

EXPLICIT EPISTULA IACOBI

INCIPIT EPISTULA PETRI ·I·

1,¹ Petrus apostolus Iesu Christi electis advenis dispersionis
Ponti Galatae Cappadociae Asiae et Bithyniae
1,² secundum praescientiam Dei Patris in sanctificatione Spiritus
in oboedientiam et aspersionem sanguinis Iesu Christi
gratia vobis et pax multiplicetur
1,³ benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi
qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vivam
per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis
1,⁴ in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et inmarcescibilem conservatam in
caelis
in vobis 1,⁵ qui in virtute Dei custodimini per fidem
in salutem paratam revelari in tempore novissimo
1,⁶ in quo exultatis modicum nunc si oportet contristati in variis temptationibus
1,⁷ ut probatum vestrae fidei multo pretiosius sit auro quod perit per ignem probato
inveniat in laudem et gloriam et honorem in revelatione Iesu Christi
1,⁸ quem cum non videritis diligitis
in quem nunc quoque non videntes
credentes autem exultatis laetitia inenarrabili et glorificata
1,⁹ reportantes finem fidei vestrae salutem animarum
1,¹⁰ de qua salute exquisierunt atque scrutati sunt prophetae
qui de futura in vobis gratia prophetaverunt
1,¹¹ scrutantes in quod vel quale tempus significaret in eis Spiritus Christi
praenuntians eas quae in Christo sunt passiones et posteriores glorias
1,¹² quibus revelatum est quia non sibi ipsis
vobis autem ministrabant ea quae nunc nuntiata sunt vobis
per eos qui evangelizaverunt vos Spiritu Sancto misso de caelo
in quae desiderant angeli prospicere
1,¹³ propter quod succincti lumbos mentis vestrae
sobrii perfecte sperate in eam quae offertur vobis gratiam
in revelatione Iesu Christi
1,¹⁴ quasi filii oboedientiae
non configurati prioribus ignorantiae vestrae desideriiis
1,¹⁵ sed secundum eum qui vocavit vos sanctum

et ipsi sancti in omni conversatione sitis
1,¹⁶ quoniam scriptum est
sancti eritis quia ego sanctus sum
1,¹⁷ et si Patrem invocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat
secundum uniuscuiusque opus
in timore incolatus vestri tempore conversamini
1,¹⁸ scientes quod non corruptibilibus argento vel auro redempti estis
de vana vestra conversatione paternae traditionis
1,¹⁹ sed pretioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati Christi
1,²⁰ praecogniti quidem ante constitutionem mundi
manifestati autem novissimis temporibus
propter vos 1,²¹ qui per ipsum fideles estis in Deo
qui suscitavit eum a mortuis
et dedit ei gloriam
ut fides vestra et spes esset in Deo
1,²² animas vestras castificantes in oboedientia caritatis
in fraternitatis amore simplici
ex corde invicem diligite adtentius
1,²³ renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili
per verbum Dei vivi et permanentis
1,²⁴ quia omnis caro ut faenum
et omnis gloria eius tamquam flos faeni
exaruit faenum et flos decidit
1,²⁵ verbum autem Domini manet in aeternum
hoc est autem verbum quod evangelizatum est in vos
2,¹ deponentes igitur omnem malitiam et omnem dolum et simulationes et invidias et omnes detractiones
2,² sicut modo geniti infantes
rationale sine dolo lac concupiscite
ut in eo crescatis in salutem
2,³ si gustastis quoniam dulcis Dominus
2,⁴ ad quem accedentes lapidem vivum
ab hominibus quidem reprobatum
a Deo autem electum honorificatum
2,⁵ et ipsi tamquam lapides vivi superaedicamini

domus spiritalis
sacerdotium sanctum
offerre spirituales hostias
acceptabiles Deo per Iesum Christum
2,⁶propter quod continet in scriptura
ecce pono in Sion lapidem summum angularem electum pretiosum
et qui crediderit in eo non confundetur
2,⁷vobis igitur honor credentibus
non credentibus autem lapis quem reprobaverunt aedificantes
hic factus est in caput anguli
2,⁸et lapis offensionis et petra scandali
qui offendunt verbo nec credunt in quod et positi sunt
2,⁹vos autem genus electum
regale sacerdotium
gens sancta
populus acquisitionis
ut virtutes adnuntietis eius qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum
2,¹⁰qui aliquando non populus
nunc autem populus Dei
qui non consecuti misericordiam
nunc autem misericordiam consecuti
2,¹¹carissimi obsecro tamquam advenas et peregrinos
abstinere vos a carnalibus desideriis quae militant adversus animam
2,¹²conversationem vestram inter gentes habentes bonam
ut in eo quod detractant de vobis tamquam de malefactoribus
ex bonis operibus considerantes glorificent Deum in die visitationis
2,¹³subiecti estote omni humanae creaturae propter Dominum
sive regi quasi praecellenti
2,¹⁴sive ducibus tamquam ab eo missis
ad vindictam malefactorum laudem vero bonorum
2,¹⁵quia sic est voluntas Dei
ut beneficientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam
2,¹⁶quasi liberi
et non quasi velamen habentes malitiae libertatem
sed sicut servi Dei

2,¹⁷ omnes honorate
fraternitatem diligite
Deum timete
regem honorificate
2,¹⁸ servi subditi in omni timore dominis
non tantum bonis et modestis
sed etiam discolis
2,¹⁹ haec est enim gratia
si propter conscientiam Dei sustinet quis tristitias patiens iniuste
2,²⁰ quae enim gloria est si peccantes et colaphizati suffertis
sed si beneficientes et patientes sustinetis
haec est gratia apud Deum
2,²¹ in hoc enim vocati estis
quia et Christus passus est pro vobis
vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius
2,²² qui peccatum non fecit
nec inventus est dolus in ore ipsius
2,²³ qui cum malediceretur non maledicebat
cum pateretur non comminabatur
tradebat autem iudicanti se iniuste
2,²⁴ qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum
ut peccatis mortui iustitiae viveremus
cuius livore sanati estis
2,²⁵ eratis enim sicut oves errantes
sed conversi estis nunc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum
3,¹ similiter mulieres subditae suis viris
ut et si qui non credunt verbo
per mulierum conversationem sine verbo lucri fiant
3,² considerantes in timore castam conversationem vestram
3,³ quarum sit non extrinsecus capillaturae aut circumdatio auri aut indumenti vestimento-
rum cultus
3,⁴ sed qui absconditus cordis est homo
in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus
quod est in conspectu Dei locuples
3,⁵ sic enim aliquando et sanctae mulieres sperantes in Deo

ornabant se subiectae propriis viris
3,⁶sicut Sarra oboediebat Abrahae dominum eum vocans
cuius estis filiae beneficientes
et non timentes ullam perturbationem
3,⁷viri similiter cohabitantes secundum scientiam
quasi infirmiori vaso muliebri inpertientes honorem
tamquam et coheredibus gratiae vitae uti ne inpediantur orationes vestrae
3,⁸in fine autem omnes unianimes
compatientes
fraternitatis amatores
misericordes
humiles
3,⁹non reddentes malum pro malo
vel maledictum pro maledicto
sed e contrario benedicentes
quia in hoc vocati estis
ut benedictionem hereditate possideatis
3,¹⁰qui enim vult vitam diligere et videre dies bonos
coerceat linguam suam a malo et labia eius ne loquantur dolum
3,¹¹declinet autem a malo et faciat bonum
inquirat pacem et persequatur eam
3,¹²quia oculi Domini super iustos et aures eius in preces eorum
vultus autem Domini super facientes mala
3,¹³et quis est qui vobis noceat si boni aemulatores fueritis
3,¹⁴sed et si quid patimini propter iustitiam beati
timorem autem eorum ne timueritis et non conturbemini
3,¹⁵Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris
parati semper ad satisfactionem
omni poscenti vos rationem de ea quae in vobis est spe
3,¹⁶sed cum modestia et timore
conscientiam habentes bonam
ut in eo quod detrahunt vobis confundantur
qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem
3,¹⁷melius est enim beneficientes si velit voluntas Dei pati quam malefacientes
3,¹⁸quia et Christus semel pro peccatis mortuus est

iustus pro iniustis
ut nos offerret Deo
mortificatus carne vivificatus autem spiritu
3,¹⁹in quo et his qui in carcere erant spiritibus veniens praedicavit
3,²⁰qui increduli fuerant aliquando
quando expectabat Dei patientia
in diebus Noe cum fabricaretur arca
in qua pauci id est octo animae salvae factae sunt per aquam
3,²¹quod et vos nunc similis formae salvos facit baptisma
non carnis depositio sordium
sed conscientiae bonae interrogatio in Deum
per resurrectionem Iesu Christi 3,²²qui est in dextera Dei
profectus in caelum
subiectis sibi angelis et potestatibus et virtutibus
4,¹ Christo igitur passo in carne
et vos eadem cogitatione armamini
quia qui passus est carne desiit a peccatis
4,²ut iam non hominum desideriiis
sed voluntate Dei quod reliquum est in carne vivat temporis
4,³sufficit enim praeteritum tempus ad voluntatem gentium consummandam
qui ambulaverunt in luxuriis
desideriiis vinolentiis
comesationibus potationibus
et illicitis idolorum cultibus
4,⁴in quo peregrinantur
non concurrentibus vobis in eandem luxuriae confusionem blasphemantes
4,⁵qui reddent rationem ei qui paratus est iudicare vivos et mortuos
4,⁶propter hoc enim et mortuis evangelizatum est
ut iudicentur quidem secundum homines in carne
vivant autem secundum Deum spiritu
4,⁷omnium autem finis adpropinquavit
estote itaque prudentes et vigilate in orationibus
4,⁸ante omnia mutuam in vosmet ipsos caritatem continuam habentes
quia caritas operit multitudinem peccatorum
4,⁹hospitales invicem sine murmuratione

4,¹⁰ unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrantes
sicut boni dispensatores multiformis gratiae Dei
4,¹¹ si quis loquitur quasi sermones Dei
si quis ministrat tamquam ex virtute quam administrat Deus
ut in omnibus honorificetur Deus per Iesum Christum
cui est gloria et imperium in saecula saeculorum amen
4,¹² carissimi nolite peregrinari in fervore qui ad temptationem vobis fit
quasi novi aliquid vobis contingat
4,¹³ sed communicantes Christi passionibus gaudete
ut et in revelatione gloriae eius gaudeatis exultantes
4,¹⁴ si exprobramini in nomine Christi beati
quoniam gloriae Dei Spiritus in vobis requiescit
4,¹⁵ nemo enim vestrum patiatur quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appeti-
tor
4,¹⁶ si autem ut Christianus non erubescat
glorificet autem Deum in isto nomine
4,¹⁷ quoniam tempus ut incipiat iudicium de domo Dei
si autem primum a nobis
qui finis eorum qui non credunt Dei evangelio
4,¹⁸ et si iustus vix salvatur impius et peccator ubi parebit
4,¹⁹ itaque et hii qui patiuntur secundum voluntatem Dei
fidei creatori commendant animas suas in benefactis
5,¹ seniores ergo qui in vobis sunt
obsecro consenior et testis Christi passionum
qui et eius quae in futuro revelanda est gloriae communicator
5,² pascite qui est in vobis gregem Dei
providentes non coacto sed spontanee secundum Deum
neque turpis lucri gratia sed voluntarie
5,³ neque ut dominantes in cleris sed formae facti gregi et ex animo
5,⁴ et cum apparuerit princeps pastorum
percipietis inmarcescibilem gloriae coronam
5,⁵ similiter adulescentes subditi estote senioribus
omnes autem invicem humilitatem insinuate
quia Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam
5,⁶ humiliamini igitur sub potenti manu Dei

ut vos exaltet in tempore visitationis
5,⁷ omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum
quoniam ipsi cura est de vobis
5,⁸ sobrii estote vigilate
quia adversarius vester diabolus
tamquam leo rugiens circuit
quaerens quem devoret
5,⁹ cui resistite fortes fide
scientes eadem passionum ei quae in mundo est vestrae fraternitati fieri
5,¹⁰ Deus autem omnis gratiae
qui vocavit nos in aeternam suam gloriam in Christo Iesu
modicum passos ipse perficiet confirmabit solidabit
5,¹¹ ipsi imperium in saecula saeculorum amen
5,¹² per Silvanum vobis fidelem fratrem ut arbitror breviter scripsi
obsecrans et contestans hanc esse veram gratiam Dei in qua state
5,¹³ salutatur vos quae est in Babylone cumelecta
et Marcus filius meus
5,¹⁴ salutate invicem in osculo sancto
gratia vobis omnibus qui estis in Christo

EXPLICIT EPISTULA PETRI ·I·

INCIPIIT EIUSDEM ·II·

1,¹ Simon Petrus servus et apostolus Iesu Christi
his qui coaequalem nobis sortiti sunt fidem
in iustitia Dei nostri et salvatoris Iesu Christi
1,² gratia vobis et pax adimpleatur in cognitione Domini nostri
1,³ quomodo omnia nobis divinae virtutis suae quae ad vitam et pietatem donata est
per cognitionem eius qui vocavit nos propria gloria et virtute
1,⁴ per quae maxima et pretiosa nobis promissa donavit
ut per haec efficiamini divinae consortes naturae
fugientes eius quae in mundo est concupiscentiae corruptionem
1,⁵ vos autem curam omnem subinferentes
ministrare in fide vestra virtutem
in virtute autem scientiam
1,⁶ in scientia autem abstinentiam
in abstinentia autem patientiam
in patientia autem pietatem
1,⁷ in pietate autem amorem fraternitatis
in amore autem fraternitatis caritatem
1,⁸ haec enim vobis cum adsint et superent
non vacuos nec sine fructu vos constituent
in Domini nostri Iesu Christi cognitione
1,⁹ cui enim non praesto sunt haec
caecus est et manu temptans
oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum
1,¹⁰ quapropter fratres magis satagite
ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis
haec enim facientes non peccabitis aliquando
1,¹¹ sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in aeternum regnum Domini nostri et
salvatoris Iesu Christi
1,¹² propter quod incipiam vos semper commonere de his
et quidem scientes et confirmatos in praesenti veritate
1,¹³ iustum autem arbitror quamdiu sum in hoc tabernaculo
suscitare vos in commonitione
1,¹⁴ certus quod velox est depositio tabernaculi mei

secundum quod et Dominus noster Iesus Christus significavit mihi
1,¹⁵ dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum meum
ut horum memoriam faciatis
1,¹⁶ non enim doctas fabulas secuti
notam fecimus vobis Domini nostri Iesu Christi virtutem et praesentiam
sed speculatores facti illius magnitudinis
1,¹⁷ accipiens enim a Deo Patre honorem et gloriam
voce delapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria
hic est Filius meus dilectus in quo mihi conplacui
1,¹⁸ et hanc vocem nos audivimus de caelo adlatam cum essemus cum ipso in monte sancto
1,¹⁹ et habemus firmiorem propheticum sermonem
cui bene facitis adtendentes
quasi lucernae lucenti in caliginoso loco
donec dies inlucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris
1,²⁰ hoc primum intellegentes
quod omnis prophetia scripturae propria interpretatione non fit
1,²¹ non enim voluntate humana adlata est aliquando prophetia
sed Spiritu Sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines
2,¹ fuerunt vero et pseudoprophetae in populo
sicut et in vobis erunt magistri mendaces
qui introducent sectas perditionis
et eum qui emit eos Dominum negant
superducentes sibi celerem perditionem
2,² et multi sequentur eorum luxurias
per quos via veritatis blasphemabitur
2,³ et in avaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur
quibus iudicium iam olim non cessat
et perditio eorum non dormitat
2,⁴ si enim Deus angelis peccantibus non pepercit
sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciatos reservari
2,⁵ et originali mundo non pepercit
sed octavum Noe iustitiae praeconem custodivit
diluvium mundo impiorum inducens
2,⁶ et civitates Sodomorum et Gomorraeorum in cinerem redigens everisione damnavit
exemplum eorum qui impie acturi sunt ponens

2,⁷et iustum Loth oppressum a nefandorum iniuria conversatione eruit
2,⁸aspectu enim et auditu iustus erat habitans apud eos
qui diem de die animam iustam iniquis operibus cruciabant
2,⁹novit Dominus pios de temptatione eripere
iniquos vero in diem iudicii cruciandos reservare
2,¹⁰magis autem eos qui post carnem in concupiscentia inmunditiae ambulant
dominationemque contemnunt audaces sibi placentes
sectas non metuunt blasphemantes
2,¹¹ubi angeli fortitudine et virtute cum sint maiores
non portant adversum se execrabile iudicium
2,¹²hii vero velut inrationabilia pecora naturaliter in captionem et in perniciem
in his quae ignorant blasphemantes
in corruptione sua et peribunt
2,¹³percipientes mercedem iniustitiae
voluptatem existimantes diei delicias
coinquinationes et maculae
deliciis affluentes
in conviviis suis luxuriantes vobiscum
2,¹⁴oculos habentes plenos adulterio et incessabiles delicti
pellicentes animas instabiles
cor exercitatum avaritiae habentes
maledictionis filii
2,¹⁵derelinquentes rectam viam
erraverunt secuti viam Balaam ex Bosor
qui mercedem iniquitatis amavit
2,¹⁶correctionem vero habuit suae vesaniae
subiugale mutum in hominis voce loquens
prohibuit prophetae insipientiam
2,¹⁷hii sunt fontes sine aqua
et nebulae turbinibus exagitatae
quibus caligo tenebrarum reservatur
2,¹⁸superba enim vanitatis loquentes
pellicent in desideriis carnis luxuriae
eos qui paululum effugiunt qui in errore conversantur
2,¹⁹libertatem illis promittentes

cum ipsi servi sint corruptionis
a quo enim quis superatus est huius et servus est
2,²⁰ si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri et salvatoris Iesu
Christi
his rursus impliciti superantur
facta sunt eis posteriora deteriora prioribus
2,²¹ melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiae
quam post agnitionem retrorsum converti
ab eo quod illis traditum est sancto mandato
2,²² contigit enim eis illud veri proverbii
canis reversus ad suum vomitum et sus lota in volutabro luti
3,¹ hanc ecce vobis carissimi secundam scribo epistulam
in quibus excito vestram in commonitione sinceram mentem
3,² ut memores sitis eorum quae praedixi verborum a sanctis prophetis
et apostolorum vestrorum praeceptorum Domini et salvatoris
3,³ hoc primum scientes
quod venient in novissimis diebus in deceptione inlusores
iuxta proprias concupiscentias ambulantes
3,⁴ dicentes ubi est promissio aut adventus eius
ex quo enim patres dormierunt
omnia sic perseverant ab initio creaturae
3,⁵ latet enim eos hoc volentes
quod caeli erant prius et terra de aqua et per aquam consistens Dei verbo
3,⁶ per quae ille tunc mundus aqua inundatus periit
3,⁷ caeli autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt
igni servati in diem iudicii et perditionis impiorum hominum
3,⁸ unum vero hoc non lateat vos carissimi
quia unus dies apud Dominum sicut mille anni
et mille anni sicut dies unus
3,⁹ non tardat Dominus promissi
sed patienter agit propter vos
nolens aliquos perire
sed omnes ad paenitentiam reverti
3,¹⁰ adveniet autem dies Domini ut fur
in qua caeli magno impetu transient

elementa vero calore solventur
3,¹¹ cum haec igitur omnia dissolvenda sint
quales oportet esse vos in sanctis conversationibus et pietatibus
3,¹² expectantes et properantes in adventum Dei diei
per quam caeli ardentes solventur
et elementa ignis ardore tabescent
3,¹³ novos vero caelos et novam terram
et promissa ipsius expectamus in quibus iustitia habitat
3,¹⁴ propter quod carissimi haec expectantes satis agite
inmaculati et inviolati ei inveniri in pace
3,¹⁵ et Domini nostri longanimitatem salutem arbitramini
sicut et carissimus frater noster Paulus
secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis
3,¹⁶ sicut et in omnibus epistulis loquens in eis de his
in quibus sunt quaedam difficilia intellectu
quae indocti et instabiles depravant
sicut et ceteras scripturas ad suam ipsorum perditionem
3,¹⁷ vos igitur fratres praescientes custodite
ne insipientium errore transducti excidatis a propria firmitate
3,¹⁸ crescite vero in gratia et in cognitione Domini nostri et salvatoris Iesu Christi
ipsi gloria et nunc et in die aeternitatis amen

EXPLICIT EPISTULA PETRI ·II·

INCIPIIT EPISTULA IOHANNIS ·I·

1,¹ Quod fuit ab initio quod audivimus quod vidimus oculis nostris
quod perspeximus et manus nostrae temptaverunt de verbo vitae
1,²et vita manifestata est
et vidimus et testamur
et adnuntiamus vobis vitam aeternam quae erat apud Patrem
et apparuit nobis
1,³quod vidimus et audivimus adnuntiamus et vobis
ut et vos societatem habeatis nobiscum
et societas nostra sit cum Patre et cum Filio eius Iesu Christo
1,⁴et haec scribimus vobis ut gaudium nostrum sit plenum
1,⁵et haec est adnuntiatio quam audivimus ab eo et adnuntiamus vobis
quoniam Deus lux est et tenebrae in eo non sunt ullae
1,⁶si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus
mentimur et non facimus veritatem
1,⁷si autem in luce ambulemus sicut et ipse est in luce
societatem habemus ad invicem
et sanguis Iesu Filii eius mundat nos ab omni peccato
1,⁸si dixerimus quoniam peccatum non habemus
ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est
1,⁹si confiteamur peccata nostra
fidelis est et iustus ut remittat nobis peccata
et emundet nos ab omni iniquitate
1,¹⁰si dixerimus quoniam non peccavimus
mendacem facimus eum et verbum eius non est in nobis
2,¹ filioli mei haec scribo vobis ut non peccetis
sed et si quis peccaverit
advocatum habemus apud Patrem Iesum Christum iustum
2,²et ipse est propitiatio pro peccatis nostris
non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi
2,³et in hoc scimus quoniam cognovimus eum
si mandata eius observemus
2,⁴qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit
mendax est in hoc veritas non est

2,⁵qui autem servat verbum eius
vere in hoc caritas Dei perfecta est
in hoc scimus quoniam in ipso sumus
2,⁶qui dicit se in ipso manere
debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare
2,⁷carissimi non mandatum novum scribo vobis
sed mandatum vetus quod habuistis ab initio
mandatum vetus est verbum quod audistis
2,⁸iterum mandatum novum scribo vobis
quod est verum et in ipso et in vobis
quoniam tenebrae transeunt et lumen verum iam lucet
2,⁹qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit
in tenebris est usque adhuc
2,¹⁰qui diligit fratrem suum
in lumine manet et scandalum in eo non est
2,¹¹qui autem odit fratrem suum
in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat
quoniam tenebrae obcaecaverunt oculos eius
2,¹²scribo vobis filioli quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius
2,¹³scribo vobis patres quoniam cognovistis eum qui ab initio est
scribo vobis adolescentes quoniam vicistis malignum
2,¹⁴scripsi vobis infantes quoniam cognovistis Patrem
scripsi vobis patres quia cognovistis eum qui ab initio
scripsi vobis adolescentes quia fortes estis et verbum Dei in vobis manet et vicistis malignum
2,¹⁵nolite diligere mundum neque ea quae in mundo sunt
si quis diligit mundum non est caritas Patris in eo
2,¹⁶quoniam omne quod est in mundo
concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum est et superbia vitae
quae non est ex Patre sed ex mundo est
2,¹⁷et mundus transit et concupiscentia eius
qui autem facit voluntatem Dei manet in aeternum
2,¹⁸filioli novissima hora est
et sicut audistis quia antichristus venit
nunc antichristi multi facti sunt

unde scimus quoniam novissima hora est
2,¹⁹ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis
nam si fuissent ex nobis permansissent utique nobiscum
sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis
2,²⁰sed vos unctionem habetis a Sancto
et nostis omnia
2,²¹non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem
sed quasi scientibus eam
et quoniam omne mendacium ex veritate non est
2,²²quis est mendax
nisi is qui negat quoniam Iesus non est Christus
hic est antichristus qui negat Patrem et Filium
2,²³omnis qui negat Filium nec Patrem habet
qui confitetur Filium et Patrem habet
2,²⁴vos quod audistis ab initio in vobis permaneat
si in vobis permanserit quod ab initio audistis
et vos in Filio et Patre manebitis
2,²⁵et haec est repromissio quam ipse pollicitus est nobis vitam aeternam
2,²⁶haec scripsi vobis de eis qui seducunt vos
2,²⁷et vos unctionem quam accepistis ab eo manet in vobis
et non necesse habetis ut aliquis doceat vos
sed sicut unctio eius docet vos de omnibus
et verum est et non est mendacium
et sicut docuit vos manete in eo
2,²⁸et nunc filioli manete in eo
ut cum apparuerit habeamus fiduciam
et non confundamur ab eo in adventu eius
2,²⁹si scitis quoniam iustus est
scitote quoniam et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est
3,¹ videte qualem caritatem dedit nobis Pater
ut filii Dei nominemur et sumus
propter hoc mundus non novit nos quia non novit eum
3,²carissimi nunc filii Dei sumus
et nondum apparuit quid erimus
scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus

quoniam videbimus eum sicuti est
3,³et omnis qui habet spem hanc in eo sanctificat se sicut et ille sanctus est
3,⁴omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit
et peccatum est iniquitas
3,⁵et scitis quoniam ille apparuit ut peccata tolleret
et peccatum in eo non est
3,⁶omnis qui in eo manet non peccat
omnis qui peccat non vidit eum nec cognovit eum
3,⁷filioli nemo vos seducat
qui facit iustitiam iustus est sicut et ille iustus est
3,⁸qui facit peccatum ex diabolo est
quoniam ab initio diabolus peccat
in hoc apparuit Filius Dei ut dissolvat opera diaboli
3,⁹omnis qui natus est ex Deo peccatum non facit
quoniam semen ipsius in eo manet
et non potest peccare quoniam ex Deo natus est
3,¹⁰in hoc manifesti sunt filii Dei et filii diaboli
omnis qui non est iustus non est de Deo
et qui non diligit fratrem suum
3,¹¹quoniam haec est adnuntiatio quam audistis ab initio
ut diligamus alterutrum
3,¹²non sicut Cain ex maligno erat et occidit fratrem suum
et propter quid occidit eum
quoniam opera eius maligna erant fratris autem eius iusta
3,¹³nolite mirari fratres si odit vos mundus
3,¹⁴nos scimus quoniam translati sumus de morte in vitam
quoniam diligimus fratres
qui non diligit manet in morte
3,¹⁵omnis qui odit fratrem suum homicida est
et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam aeternam in se manentem
3,¹⁶in hoc cognovimus caritatem
quoniam ille pro nobis animam suam posuit
et nos debemus pro fratribus animas ponere
3,¹⁷qui habuerit substantiam mundi et viderit fratrem suum necesse habere
et clauserit viscera sua ab eo

quomodo caritas Dei manet in eo
3,¹⁸ filioli non diligamus verbo nec lingua sed opere et veritate
3,¹⁹ in hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus et in conspectu eius suadeamus corda
nostra
3,²⁰ quoniam si reprehenderit nos cor
maior est Deus corde nostro et novit omnia
3,²¹ carissimi si cor non reprehenderit nos
fiduciam habemus ad Deum
3,²² et quodcumque petierimus accipiemus ab eo
quoniam mandata eius custodimus
et ea quae sunt placita coram eo facimus
3,²³ et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine Filii eius Iesu Christi
et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis
3,²⁴ et qui servat mandata eius in illo manet et ipse in eo
et in hoc scimus quoniam manet in nobis de Spiritu quem nobis dedit
4,¹ carissimi nolite omni spiritui credere
sed probate spiritus si ex Deo sint
quoniam multi pseudoprophetae exierunt in mundum
4,² in hoc cognoscitur Spiritus Dei
omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in carne venisse ex Deo est
4,³ et omnis spiritus qui solvit Iesum ex Deo non est
et hoc est antichristi quod audistis quoniam venit
et nunc iam in mundo est
4,⁴ vos ex Deo estis filioli et vicistis eos
quoniam maior est qui in vobis est quam qui in mundo
4,⁵ ipsi de mundo sunt ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit
4,⁶ nos ex Deo sumus
qui novit Deum audit nos
qui non est ex Deo non audit nos
in hoc cognoscimus Spiritum veritatis et spiritum erroris
4,⁷ carissimi diligamus invicem quoniam caritas ex Deo est
et omnis qui diligit ex Deo natus est et cognoscit Deum
4,⁸ qui non diligit non novit Deum quoniam Deus caritas est
4,⁹ in hoc apparuit caritas Dei in nobis
quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum ut vivamus per eum

4,¹⁰ in hoc est caritas
non quasi nos dilexerimus Deum
sed quoniam ipse dilexit nos
et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris
4,¹¹ carissimi si sic Deus dilexit nos et nos debemus alterutrum diligere
4,¹² Deum nemo vidit umquam
si diligamus invicem Deus in nobis manet
et caritas eius in nobis perfecta est
4,¹³ in hoc intellegimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis
quoniam de Spiritu suo dedit nobis
4,¹⁴ et nos vidimus et testificamur
quoniam Pater misit Filium salvatorem mundi
4,¹⁵ quisque confessus fuerit quoniam Iesus est Filius Dei
Deus in eo manet et ipse in Deo
4,¹⁶ et nos cognovimus et credidimus caritati quam habet Deus in nobis
Deus caritas est et qui manet in caritate in Deo manet et Deus in eo
4,¹⁷ in hoc perfecta est caritas nobiscum
ut fiduciam habeamus in die iudicii
quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo
4,¹⁸ timor non est in caritate
sed perfecta caritas foras mittit timorem
quoniam timor poenam habet
qui autem timet non est perfectus in caritate
4,¹⁹ nos ergo diligamus
quoniam Deus prior dilexit nos
4,²⁰ si quis dixerit quoniam diligo Deum
et fratrem suum oderit mendax est
qui enim non diligit fratrem suum quem vidit
Deum quem non vidit quomodo potest diligere
4,²¹ et hoc mandatum habemus ab eo
ut qui diligit Deum diligat et fratrem suum
5,¹ omnis qui credit quoniam Iesus est Christus ex Deo natus est
et omnis qui diligit eum qui genuit
diligit eum qui natus est ex eo
5,² in hoc cognoscimus quoniam diligimus natos Dei

cum Deum diligamus et mandata eius faciamus
5,³haec est enim caritas Dei
ut mandata eius custodiamus
et mandata eius gravia non sunt
5,⁴quoniam omne quod natum est ex Deo vincit mundum
et haec est victoria quae vincit mundum fides nostra
5,⁵quis est qui vincit mundum
nisi qui credit quoniam Iesus est Filius Dei
5,⁶hic est qui venit per aquam et sanguinem Iesus Christus
non in aqua solum sed in aqua et sanguine
et Spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas
5,⁷quia tres sunt qui testimonium dant
5,⁸Spiritus et aqua et sanguis
et tres unum sunt
5,⁹si testimonium hominum accipimus
testimonium Dei maius est
quoniam hoc est testimonium Dei quod maius est
quia testificatus est de Filio suo
5,¹⁰qui credit in Filio Dei habet testimonium Dei in se
qui non credit Filio mendacem facit eum
quoniam non credidit in testimonio quod testificatus est Deus de Filio suo
5,¹¹et hoc est testimonium quoniam vitam aeternam dedit nobis Deus
et haec vita in Filio eius est
5,¹²qui habet Filium habet vitam
qui non habet Filium Dei vitam non habet
5,¹³haec scripsi vobis ut sciatis quoniam vitam habetis aeternam qui creditis in nomine Filii
Dei
5,¹⁴et haec est fiducia quam habemus ad eum
quia quodcumque petierimus secundum voluntatem eius audit nos
5,¹⁵et scimus quoniam audit nos quicquid petierimus
scimus quoniam habemus petitiones quas postulavimus ab eo
5,¹⁶qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem
petet et dabit ei vitam peccantibus non ad mortem
est peccatum ad mortem non pro illo dico ut roget
5,¹⁷omnis iniquitas peccatum est et est peccatum non ad mortem

5,¹⁸scimus quoniam omnis qui natus est ex Deo non peccat
sed generatio Dei conservat eum
et malignus non tangit eum
5,¹⁹scimus quoniam ex Deo sumus
et mundus totus in maligno positus est
5,²⁰et scimus quoniam Filius Dei venit
et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum Deum
et simus in vero Filio eius
hic est verus Deus et vita aeterna
5,²¹filioli custodite vos a simulacris

EXPLICIT EPISTULA IOHANNIS ·I·

INCIPIIT EIUSDEM ·II·

¹ Senior electae dominae et natis eius quos ego diligo in veritate
et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem
²propter veritatem quae permanet in nobis
et nobiscum erit in aeternum
³sit nobiscum gratia misericordia pax a Deo Patre
et a Christo Iesu Filio Patris in veritate et caritate
⁴gavisus sum valde quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate
sicut mandatum accepimus a Patre
⁵et nunc rogo te domina
non tamquam mandatum novum scribens tibi
sed quod habuimus ab initio ut diligamus alterutrum
⁶et haec est caritas ut ambulemus secundum mandata eius
hoc mandatum est ut quemadmodum audistis ab initio in eo ambuletis
⁷quoniam multi seductores exierunt in mundum
qui non confitentur Iesum Christum venientem in carne
hic est seductor et antichristus
⁸videte vosmet ipsos ne perdati quae operati estis
sed ut mercedem plenam accipiatis
⁹omnis qui praecedit et non manet in doctrina Christi Deum non habet
qui permanet in doctrina hic et Filium et Patrem habet
¹⁰si quis venit ad vos et hanc doctrinam non adfert
nolite recipere eum in domum nec have ei dixeritis
¹¹qui enim dicit illi have communicat operibus illius malignis
¹²plura habens vobis scribere
nolui per cartam et atramentum
spero enim me futurum apud vos et os ad os loqui
ut gaudium vestrum plenum sit
¹³salutant te filii sororis tuae electae

EXPLICIT EPISTULA IOHANNIS ·II·

INCIPIIT EIUSDEM ·III·

¹ Senior Gaio carissimo quem ego diligo in veritate
² carissime de omnibus orationem facio prospere te ingredi et valere
sicut prospere agit anima tua
³ gavisus sum valde venientibus fratribus et testimonium perhibentibus veritati tuae
sicut tu in veritate ambulas
⁴ maiorem horum non habeo gratiam
quam ut audiam filios meos in veritate ambulantes
⁵ carissime fideliter facis quicquid operaris in fratres
et hoc in peregrinos
⁶ qui testimonium reddiderunt caritati tuae in conspectu ecclesiae
quos bene facies deducens digne Deo
⁷ pro nomine enim profecti sunt
nihil accipientes a gentibus
⁸ nos ergo debemus suscipere huiusmodi
ut cooperatores simus veritatis
⁹ scripsissem forsitan ecclesiae
sed is qui amat primatum gerere in eis Diotrepes non recipit nos
¹⁰ propter hoc si venero commoneam eius opera quae facit verbis malignis garriens in nos
et quasi non ei ista sufficiant
nec ipse suscipit fratres
et eos qui cupiunt prohibet et de ecclesia eicit
¹¹ carissime noli imitari malum sed quod bonum est
qui benefacit ex Deo est
qui malefacit non vidit Deum
¹² Demetrio testimonium redditur ab omnibus
et ab ipsa veritate
et nos autem testimonium perhibemus
et nosti quoniam testimonium nostrum verum est
¹³ multa habui scribere tibi
sed nolui per atramentum et calamum scribere tibi
¹⁴ spero autem protinus te videre et os ad os loquemur
¹⁵ pax tibi
salutant te amici

saluta amicos per nomen

EXPLICIT EPISTULA IOHANNIS ·III·

INCIPIT EPISTULA IUDAE

¹ Iudas Iesu Christi servus frater autem Iacobi
his qui in Deo Patre dilectis et Iesu Christo conservatis vocatis
² misericordia vobis et pax et caritas adimpleatur
³ carissimi omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis
de communi vestra salute necesse habui scribere vobis
deprecans supercertari semel traditae sanctis fidei
⁴ subintroierunt enim quidam homines
qui olim praescripti sunt in hoc iudicium impii
Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam
et solum Dominatorem et Dominum nostrum Iesum Christum negantes
⁵ commonere autem vos volo scientes semel omnia
quoniam Iesus populum de terra Aegypti salvans
secundo eos qui non crediderunt perdidit
⁶ angelos vero qui non servaverunt suum principatum
sed dereliquerunt suum domicilium
in iudicium magni diei vinculis aeternis sub caligine reservavit
⁷ sicut Sodoma et Gomorra et finitimae civitates
simili modo exfornicatae
et abeuntes post carnem alteram
factae sunt exemplum ignis aeterni poenam sustinentes
⁸ similiter et hii carnem quidem maculant
dominationem autem spernunt
maiestates autem blasphemant
⁹ cum Michahel archangelus cum diabolo disputans altercaretur de Mosi corpore
non est ausus iudicium inferre blasphemiae
sed dixit imperet tibi Dominus
¹⁰ hii autem quaecumque quidem ignorant blasphemant
quaecumque autem naturaliter tamquam muta animalia norunt
in his corrumpuntur
¹¹ vae illis quia via Cain abierunt
et errore Balaam mercede effusi sunt
et contradictione Core perierunt
¹² hii sunt in epulis suis maculae convivantes sine timore

semet ipsos pascentes
nubes sine aqua quae a ventis circumferuntur
arbores autumnales infructuosae bis mortuae eradicatae
¹³fluctus feri maris despumantes suas confusiones
sidera errantia quibus procella tenebrarum in aeternum servata est
¹⁴prophetavit autem et his septimus ab Adam Enoch dicens
ecce venit Dominus in sanctis milibus suis
¹⁵facere iudicium contra omnes et arguere omnes impios
de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt
et de omnibus duris quae locuti sunt contra eum peccatores impii
¹⁶hii sunt murmuratores querellosi
secundum desideria sua ambulantes
et os illorum loquitur superba
mirantes personas quaestus causa
¹⁷vos autem carissimi memores estote verborum quae praedicta sunt ab apostolis Domini
nostri Iesu Christi
¹⁸quia dicebant vobis
quoniam in novissimo tempore venient inlusores
secundum sua desideria ambulantes impietatum
¹⁹hii sunt qui segregant animales Spiritum non habentes
²⁰vos autem carissimi supraedificantes vosmet ipsos sanctissimae vestrae fidei in Spiritu
Sancto orantes
²¹ipsos vos in dilectione Dei servate
²²et hos quidem arguite iudicatos
²³illos vero salvate de igne rapientes
aliis autem miseremini in timore
odientes et eam quae carnalis est maculatam tunicam
²⁴ei autem qui potest vos conservare sine peccato
et constituere ante conspectum gloriae suae immaculatos in exultatione
²⁵soli Deo salvatori nostro per Iesum Christum Dominum nostrum
gloria magnificentia imperium et potestas
ante omne saeculum et nunc et in omnia saecula amen

EXPLICIT EPISTULA IUDAE

INCIPIT APOCALYPSIS IOHANNIS APOSTOLI

1,¹ Apocalypsis Iesu Christi quam dedit illi Deus palam facere servis suis
quae oportet fieri cito
et significavit mittens per angelum suum servo suo Iohanni
1,² qui testimonium perhibuit verbo Dei
et testimonium Iesu Christi quaecumque vidit
1,³ beatus qui legit et qui audiunt verba prophetiae et servant ea quae in ea scripta sunt
tempus enim prope est
1,⁴ Iohannes septem ecclesiis quae sunt in Asia
gratia vobis et pax ab eo qui est et qui erat et qui venturus est
et a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt
1,⁵ et ab Iesu Christo qui est testis fidelis primogenitus mortuorum et princeps regum terrae
qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo
1,⁶ et fecit nostrum regnum sacerdotes Deo et Patri suo
ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum amen
1,⁷ ecce venit cum nubibus et videbit eum omnis oculus et qui eum pupugerunt
et plangent se super eum omnes tribus terrae
etiam amen
1,⁸ ego sum α et ω principium et finis
dicit Dominus Deus qui est et qui erat et qui venturus est Omnipotens
1,⁹ ego Iohannes frater vester
et particeps in tribulatione et regno et patientia in Iesu
fui in insula quae appellatur Patmos
propter verbum Dei et testimonium Iesu
1,¹⁰ fui in spiritu in dominica die
et audivi post me vocem magnam tamquam tubae 1,¹¹ dicentis
quod vides scribe in libro
et mitte septem ecclesiis
Ephesum et Zmyrnam
et Pergamum et Thyatiram
et Sardis et Philadelphiam
et Laodiciam

1,¹²et conversus sum ut viderem vocem quae loquebatur mecum
et conversus vidi septem candelabra aurea
1,¹³et in medio septem candelabrorum similem Filio hominis
vestitum podere et praecinctum ad mamillas zonam auream
1,¹⁴caput autem eius et capilli erant candidi tamquam lana alba tamquam nix
et oculi eius velut flamma ignis
1,¹⁵et pedes eius similes orichalco sicut in camino ardenti
et vox illius tamquam vox aquarum multarum
1,¹⁶et habebat in dextera sua stellas septem
et de ore eius gladius utraque parte acutus exiebat
et facies eius sicut sol lucet in virtute sua
1,¹⁷et cum vidissem eum cecidi ad pedes eius tamquam mortuus
et posuit dexteram suam super me dicens
noli timere
ego sum primus et novissimus
1,¹⁸et vivus et fui mortuus et ecce sum vivens in saecula saeculorum
et habeo claves mortis et inferni
1,¹⁹scribe ergo quae vidisti et quae sunt et quae oportet fieri post haec
1,²⁰sacramentum septem stellarum quas vidisti in dextera mea
et septem candelabra aurea
septem stellae angeli sunt septem ecclesiarum
et candelabra septem septem ecclesiae sunt
2,¹ angelo Ephesi ecclesiae scribe
haec dicit qui tenet septem stellas in dextera sua
qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum
2,²scio opera tua et laborem et patientiam tuam
et quia non potes sustinere malos
et temptasti eos qui se dicunt apostolos et non sunt
et invenisti eos mendaces
2,³et patientiam habes
et sustinuisti propter nomen meum
et non defecisti
2,⁴sed habeo adversus te quod caritatem tuam primam reliquisti
2,⁵memor esto itaque unde excideris et age paenitentiam
et prima opera fac

sin autem venio tibi et movebo candelabrum tuum de loco suo
nisi paenitentiam egeris
2,⁶sed hoc habes quia odisti facta Nicolaitarum quae et ego odi
2,⁷qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
vincenti dabo ei edere de ligno vitae quod est in paradiso Dei mei
2,⁸et angelo Zmyrnae ecclesiae scribe
haec dicit primus et novissimus
qui fuit mortuus et vivit
2,⁹scio tribulationem tuam et paupertatem tuam
sed dives es
et blasphemaris ab his qui se dicunt Iudaeos esse et non sunt sed sunt synagoga Satanae
2,¹⁰nihil horum timeas quae passurus es
ecce missurus est diabolus ex vobis in carcerem ut temptemini
et habebitis tribulationem diebus decem
esto fidelis usque ad mortem
et dabo tibi coronam vitae
2,¹¹qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
qui vicerit non laedetur a morte secunda
2,¹²et angelo Pergami ecclesiae scribe
haec dicit qui habet rompheam utraque parte acutam
2,¹³scio ubi habitas ubi sedes est Satanae
et tenes nomen meum et non negasti fidem meam
et in diebus Antipas testis meus fidelis qui occisus est apud vos ubi Satanus habitat
2,¹⁴sed habeo adversus te pauca
quia habes illic tenentes doctrinam Balaam
qui docebat Balac mittere scandalum coram filiis Israhel
edere et fornicari
2,¹⁵ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum
2,¹⁶similiter paenitentiam age
si quo minus venio tibi cito et pugnabo cum illis in gladio oris mei
2,¹⁷qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
vincenti dabo ei manna absconditum
et dabo illi calculum candidum
et in calculo nomen novum scriptum
quod nemo scit nisi qui accipit

2,¹⁸et angelo Thyatirae ecclesiae scribe
haec dicit Filius Dei
qui habet oculos ut flammam ignis
et pedes eius similes orichalco
2,¹⁹novi opera tua et caritatem et fidem et ministerium et patientiam tuam
et opera tua novissima plura prioribus
2,²⁰sed habeo adversus te
quia permittis mulierem Hiezabel quae se dicit propheten
docere et seducere servos meos fornicari et manducare de idolothytis
2,²¹et dedi illi tempus ut paenitentiam ageret
et non vult paeniteri a fornicatione sua
2,²²ecce mitto eam in lectum
et qui moechantur cum ea in tribulationem maximam
nisi paenitentiam egerint ab operibus eius
2,²³et filios eius interficiam in morte
et scient omnes ecclesiae quia ego sum scrutans renes et corda
et dabo unicuique vestrum secundum opera vestra
2,²⁴vobis autem dico ceteris qui Thyatirae estis
quicumque non habent doctrinam hanc
qui non cognoverunt altitudines Satanae quemadmodum dicunt
non mittam super vos aliud pondus
2,²⁵tamen id quod habetis tenete donec veniam
2,²⁶et qui vicerit et qui custodierit usque in finem opera mea
dabo illi potestatem super gentes 2,²⁷et reget illas in virga ferrea tamquam vas figuli con-
fringentur
2,²⁸sicut et ego accepi a Patre meo
et dabo illi stellam matutinam
2,²⁹qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
3,¹ et angelo ecclesiae Sardis scribe
haec dicit qui habet septem spiritus Dei et septem stellas
scio opera tua quia nomen habes quod vivas et mortuus es
3,²esto vigilans et confirma cetera quae moritura erant
non enim invenio opera tua plena coram Deo meo
3,³in mente ergo habe qualiter acceperis et audieris
et conserva et paenitentiam age

si ergo non vigilaveris veniam tamquam fur
et nescies qua hora veniam ad te
3,⁴sed habes pauca nomina in Sardis qui non inquinaverunt vestimenta sua
et ambulabunt tecum in albis quia digni sunt
3,⁵qui vicerit sic vestietur vestimentis albis
et non delebo nomen eius de libro vitae
et confitebor nomen eius coram Patre meo et coram angelis eius
3,⁶qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
3,⁷et angelo Philadelpiae ecclesiae scribe
haec dicit sanctus et verus qui habet clavem David
qui aperit et nemo cludit
et cludit et nemo aperit
3,⁸scio opera tua
ecce dedi coram te ostium apertum quod nemo potest cludere
quia modicam habes virtutem
et servasti verbum meum et non negasti nomen meum
3,⁹ecce dabo de synagoga Satanae
qui dicunt se Iudaeos esse et non sunt sed mentiuntur
ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos
et scient quia ego dilexi te
3,¹⁰quoniam servasti verbum patientiae meae
et ego te servabo ab hora temptationis quae ventura est in orbem universum
temptare habitantes in terra
3,¹¹venio cito
tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam
3,¹²qui vicerit faciam illum columnam in templo Dei mei
et foras non egredietur amplius
et scribam super eum nomen Dei mei
et nomen civitatis Dei mei novae Hierusalem
quae descendit de caelo a Deo meo
et nomen meum novum
3,¹³qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
3,¹⁴et angelo Laodiciae ecclesiae scribe
haec dicit Amen testis fidelis et verus qui est principium creaturae Dei
3,¹⁵scio opera tua

quia neque frigidus es neque calidus
utinam frigidus esses aut calidus
3,¹⁶ sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus
incipiam te evomere ex ore meo
3,¹⁷ quia dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo
et nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et caecus et nudus
3,¹⁸ suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias
et vestimentis albis induaris
et non appareat confusio nuditatis tuae
et collyrio inungue oculos tuos ut videas
3,¹⁹ ego quos amo arguo et castigo
aemulare ergo et paenitentiam age
3,²⁰ ecce sto ad ostium et pulso
si quis audierit vocem meam et aperuerit ianuam
introibo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum
3,²¹ qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo
sicut et ego vici et sedi cum Patre meo in throno eius
3,²² qui habet aurem audiat quid Spiritus dicat ecclesiis
4,¹ post haec vidi et ecce ostium apertum in caelo
et vox prima quam audivi tamquam tubae loquentis mecum dicens
ascende huc et ostendam tibi quae oportet fieri post haec
4,² statim fui in spiritu
et ecce sedis posita erat in caelo
et supra sedem sedens
4,³ et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardini
et iris erat in circuitu sedis similis visioni zmaragdinae
4,⁴ et in circuitu sedis sedilia viginti quattuor
et super thronos viginti quattuor seniores sedentes circumamictos vestimentis albis
et in capitibus eorum coronas aureas
4,⁵ et de throno procedunt fulgura et voces et tonitrua
et septem lampades ardentes ante thronum quae sunt septem spiritus Dei
4,⁶ et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo
et in medio sedis et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante et retro
4,⁷ et animal primum simile leoni
et secundum animal simile vitulo

et tertium animal habens faciem quasi hominis
et quartum animal simile aquilae volanti
4,⁸et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas
et in circuitu et intus plena sunt oculis
et requiem non habent die et nocte dicentia
sanctus sanctus sanctus Dominus Deus omnipotens
qui erat et qui est et qui venturus est
4,⁹et cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum
viventi in saecula saeculorum
4,¹⁰procident viginti quattuor seniores ante sedentem in throno
et adorabunt viventem in saecula saeculorum
et mittent coronas suas ante thronum dicentes
4,¹¹dignus es Domine et Deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem
quia tu creasti omnia
et propter voluntatem tuam erant et creata sunt
5,¹ et vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris
signatum sigillis septem
5,²et vidi angelum fortem praedicantem voce magna
quis est dignus aperire librum et solvere signacula eius
5,³et nemo poterat in caelo neque in terra neque subtus terram aperire librum neque respi-
cere illum
5,⁴et ego flebam multum quoniam nemo dignus inventus est aperire librum nec videre eum
5,⁵et unus de senioribus dicit mihi
ne flevetis
ecce vicit leo de tribu Iuda radix David
aperire librum et septem signacula eius
5,⁶et vidi et ecce in medio throni et quattuor animalium et in medio seniorum
agnum stantem tamquam occisum
habentem cornua septem et oculos septem
qui sunt spiritus Dei missi in omnem terram
5,⁷et venit et accepit de dextera sedentis de throno
5,⁸et cum aperuisset librum
quattuor animalia et viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno
habentes singuli citharas et fialas aureas plenas odoramentorum quae sunt orationes sancto-
rum

5,⁹et cantant novum canticum dicentes
dignus es accipere librum et aperire signacula eius
quoniam occisus es et redemisti nos Deo in sanguine tuo
ex omni tribu et lingua et populo et natione
5,¹⁰et fecisti eos Deo nostro regnum et sacerdotes et regnabunt super terram
5,¹¹et vidi et audivi vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum
et erat numerus eorum milia milium 5,¹²dicentium voce magna
dignus est agnus qui occisus est
accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem
et honorem et gloriam et benedictionem
5,¹³et omnem creaturam quae in caelo est et super terram et sub terram
et quae sunt in mari et quae in ea
omnes audivi dicentes sedenti in throno et agno
benedictio et honor et gloria et potestas in saecula saeculorum
5,¹⁴et quattuor animalia dicebant amen
et seniores ceciderunt et adoraverunt
6,¹ et vidi quod aperisset agnus unum de septem signaculis
et audivi unum de quattuor animalibus dicentem tamquam vocem tonitruui veni 6,²et vidi
et ecce equus albus
et qui sedebat super illum habebat arcum
et data est ei corona
et exivit vincens ut vinceret
6,³et cum aperisset sigillum secundum
audivi secundum animal dicens veni
6,⁴et exivit alius equus rufus
et qui sedebat super illum datum est ei ut sumeret pacem de terra
et ut invicem se interficiant
et datus est illi gladius magnus
6,⁵et cum aperisset sigillum tertium
audivi tertium animal dicens veni et vidi
et ecce equus niger
et qui sedebat super eum habebat stateram in manu sua
6,⁶et audivi tamquam vocem in medio quattuor animalium dicentem
bilibris tritici denario

et tres bilibres hordei denario
et vinum et oleum ne laeseris
6,7 et cum aperuisset sigillum quartum
audivi vocem quarti animalis dicentis veni et vidi
6,8 et ecce equus pallidus
et qui sedebat desuper nomen illi Mors
et inferus sequebatur eum
et data est illi potestas super quattuor partes terrae
interficere gladio fame et morte et bestiis terrae
6,9 et cum aperuisset quintum sigillum
vidi subtus altare animas interfectorum
propter verbum Dei et propter testimonium quod habebant
6,10 et clamabant voce magna dicentes
usquequo Domine sanctus et verus non iudicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui
 habitant in terra
6,11 et datae sunt illis singulae stolae albae
et dictum est illis ut requiescerent tempus adhuc modicum
donec impleantur conservi eorum et fratres eorum qui interficiendi sunt sicut et illi
6,12 et vidi cum aperuisset sigillum sextum
et terraemotus factus est magnus
et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus
et luna tota facta est sicut sanguis
6,13 et stellae caeli ceciderunt super terram
sicut ficus mittit grossos suos cum vento magno movetur
6,14 et caelum recessit sicut liber involutus
et omnis mons et insulae de locis suis motae sunt
6,15 et reges terrae et principes et tribuni et divites et fortes et omnis servus et liber
absconderunt se in speluncis et petris montium
6,16 et dicunt montibus et petris cadite super nos
et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni
6,17 quoniam venit dies magnus irae ipsorum
et quis poterit stare
7,1 post haec vidi quattuor angelos stantes super quattuor angulos terrae
tenentes quattuor ventos terrae
ne flaret ventus super terram neque super mare neque in ullam arborem

7,² et vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis
habentem signum Dei vivi
et clamavit voce magna quattuor angelis quibus datum est nocere terrae et mari 7,³ dicens
nolite nocere terrae neque mari neque arboribus
quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum
7,⁴ et audivi numerum signatorum
centum quadraginta quattuor milia signati
ex omni tribu filiorum Israhel
7,⁵ ex tribu Iuda duodecim milia signati
ex tribu Ruben duodecim milia
ex tribu Gad duodecim milia
7,⁶ ex tribu Aser duodecim milia
ex tribu Nephtalim duodecim milia
ex tribu Manasse duodecim milia
7,⁷ ex tribu Symeon duodecim milia
ex tribu Levi duodecim milia
ex tribu Issachar duodecim milia
7,⁸ ex tribu Zabulon duodecim milia
ex tribu Ioseph duodecim milia
ex tribu Benjamin duodecim milia signati
7,⁹ post haec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat
ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis
stantes ante thronum et in conspectu agni
amicti stolas albas
et palmae in manibus eorum
7,¹⁰ et clamabant voce magna dicentes
salus Deo nostro qui sedet super thronum et agno
7,¹¹ et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quattuor animalium
et ceciderunt in conspectu throni in facies suas
et adoraverunt Deum 7,¹² dicentes amen
benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio
et honor et virtus et fortitudo Deo nostro in saecula saeculorum amen
7,¹³ et respondit unus de senioribus dicens mihi
hii qui amicti sunt stolis albis qui sunt et unde venerunt
7,¹⁴ et dixi illi domine mi tu scis

et dixit mihi
hii sunt qui veniunt de tribulatione magna
et laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine agni
7,¹⁵ideo sunt ante thronum Dei
et serviunt ei die ac nocte in templo eius
et qui sedet in throno habitabit super illos
7,¹⁶non esurient neque sitient amplius
neque cadet super illos sol neque ullus aestus
7,¹⁷quoniam agnus qui in medio throni est reget illos
et deducet eos ad vitae fontes aquarum
et absterget Deus omnem lacrimam ex oculis eorum
8,¹ et cum aperuisset sigillum septimum
factum est silentium in caelo quasi media hora
8,²et vidi septem angelos stantes in conspectu Dei
et datae sunt illis septem tubae
8,³et alius angelus venit et stetit ante altare
habens turibulum aureum
et data sunt illi incensa multa
ut daret orationibus sanctorum omnium super altare aureum quod est ante thronum
8,⁴et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram Deo
8,⁵et accepit angelus turibulum et implevit illud de igne altaris et misit in terram
et facta sunt tonitrua et voces et fulgora et terraemotus
8,⁶et septem angeli qui habebant septem tubas paraverunt se ut tuba canerent
8,⁷et primus tuba cecinit
et facta est grando et ignis mixta in sanguine
et missum est in terram
et tertia pars terrae combusta est
et tertia pars arborum combusta est
et omne faenum viride combustum est
8,⁸et secundus angelus tuba cecinit
et tamquam mons magnus igne ardens missus est in mare
et facta est tertia pars maris sanguis
8,⁹et mortua est tertia pars creaturae quae habent animas
et tertia pars navium interiit
8,¹⁰et tertius angelus tuba cecinit

et cecidit de caelo stella magna ardens tamquam facula
et cecidit in tertiam partem fluminum et in fontes aquarum
8,¹¹ et nomen stellae dicitur Absinthius
et facta est tertia pars aquarum in absinthium
et multi hominum mortui sunt de aquis quia amarae factae sunt
8,¹² et quartus angelus tuba cecinit
et percussa est tertia pars solis et tertia pars lunae et tertia pars stellarum
ut obscuraretur tertia pars eorum et diei non luceret pars tertia et nox similiter
8,¹³ et vidi et audivi vocem unius aquilae volantis per medium caelum
dicentis voce magna
vae vae vae habitantibus in terra
de ceteris vocibus tubae trium angelorum qui erant tuba canituri
9,¹ et quintus angelus tuba cecinit
et vidi stellam de caelo cecidisse in terram
et data est illi clavis putei abyssi
9,² et aperuit puteum abyssi
et ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magnae
et obscuratus est sol et aer de fumo putei
9,³ et de fumo exierunt lucustae in terram
et data est illis potestas sicut habent potestatem scorpiones terrae
9,⁴ et praeceptum est illis ne laederent faenum terrae
neque omne viride
neque omnem arborem
nisi tantum homines qui non habent signum Dei in frontibus
9,⁵ et datum est illis ne occiderent eos sed ut cruciarentur mensibus quinque
et cruciatus eorum ut cruciatus scorpium cum percutit hominem
9,⁶ et in diebus illis quaerent homines mortem et non invenient eam
et desiderabunt mori et fugiet mors ab ipsis
9,⁷ et similitudines lucustarum similes equis paratis in proelium
et super capita earum tamquam coronae similes auro
et facies earum sicut facies hominum
9,⁸ et habebant capillos sicut capillos mulierum
et dentes earum sicut leonum erant
9,⁹ et habebant loricas sicut loricas ferreas
et vox alarum earum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum

9,¹⁰ et habebant caudas similes scorpionum
et aculei in caudis earum
potestas earum nocere hominibus mensibus quinque
9,¹¹ et habebant super se regem angelum abyssi
cui nomen hebraice Abaddon
graece autem Apollyon
et latine habet nomen Exterminans
9,¹² vae unum abiit
ecce veniunt adhuc duo vae post haec
9,¹³ et sextus angelus tuba cecinit
et audivi vocem unum ex cornibus altaris aurei quod est ante oculos Dei
9,¹⁴ dicentem sexto angelo qui habebat tubam
solve quattuor angelos qui alligati sunt in flumine magno Eufrate
9,¹⁵ et soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam et diem et mensem et annum
ut occiderent tertiam partem hominum
9,¹⁶ et numerus equestris exercitus vicies milies dena milia
audivi numerum eorum
9,¹⁷ et ita vidi equos in visione
et qui sedebant super eos habentes loricas igneas et hyacinthinas et sulphureas
et capita equorum erant tamquam capita leonum
et de ore ipsorum procedit ignis et fumus et sulphur
9,¹⁸ ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum
de igne et fumo et sulphure qui procedebat ex ore ipsorum
9,¹⁹ potestas enim equorum in ore eorum est et in caudis eorum
nam caudae illorum similes serpentibus habentes capita et in his nocent
9,²⁰ et ceteri homines qui non sunt occisi in his plagis
neque paenitentiam egerunt de operibus manuum suarum
ut non adorarent daemonia et simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea
quae neque videre possunt neque audire neque ambulare
9,²¹ et non egerunt paenitentiam ab homicidiis suis
neque a veneficiis suis
neque a fornicatione sua
neque a furtis suis
10,¹ et vidi alium angelum fortem descendentem de caelo amictum nube
et iris in capite eius

et facies eius erat ut sol
et pedes eius tamquam columna ignis
10,² et habebat in manu sua libellum apertum
et posuit pedem suum dextrum supra mare
sinistrum autem super terram
10,³ et clamavit voce magna quemadmodum cum leo rugit
et cum clamasset locuta sunt septem tonitrua voces suas
10,⁴ et cum locuta fuissent septem tonitrua
scripturus eram
et audivi vocem de caelo dicentem
signa quae locuta sunt septem tonitrua et noli ea scribere
10,⁵ et angelum quem vidi stantem supra mare et supra terram
levavit manum suam ad caelum 10,⁶ et iuravit per viventem in saecula saeculorum
qui creavit caelum et ea quae in illo sunt
et terram et ea quae in ea sunt
et mare et quae in eo sunt
quia tempus amplius non erit
10,⁷ sed in diebus vocis septimi angeli cum coeperit tuba canere
et consummabitur mysterium Dei
sicut evangelizavit per servos suos prophetas
10,⁸ et vox quam audivi de caelo iterum loquentem mecum et dicentem
vade accipe librum apertum de manu angeli stantis supra mare et supra terram
10,⁹ et abii ad angelum dicens ei ut daret mihi librum
et dicit mihi accipe et devora illum
et faciet amaricare ventrem tuum
sed in ore tuo erit dulce tamquam mel
10,¹⁰ et accepi librum de manu angeli et devoravi eum
et erat in ore meo tamquam mel dulce
et cum devorassem eum amaricatus est venter meus
10,¹¹ et dicunt mihi oportet te iterum prophetare populis et gentibus et linguis et regibus
multis
11,¹ et datus est mihi calamus similis virgae dicens
surge et metire templum Dei et altare et adorantes in eo
11,² atrium autem quod est foris templum eice foras et ne metieris eum
quoniam datum est gentibus

et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus
11,³et dabo duobus testibus meis et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti
saccos
11,⁴hii sunt duo olivae et duo candelabra in conspectu Domini terrae stantes
11,⁵et si quis eos voluerit nocere
ignis exiet de ore illorum et devorabit inimicos eorum
et si quis voluerit eos laedere sic oportet eum occidi
11,⁶hii habent potestatem cludendi caelum ne pluat diebus prophetiae ipsorum
et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem
et percutere terram omni plaga quotienscumque voluerint
11,⁷et cum finierint testimonium suum
bestia quae ascendit de abyssu faciet adversus illos bellum et vincet eos et occidet illos
11,⁸et corpora eorum in plateis civitatis magnae quae vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus
ubi et Dominus eorum crucifixus est
11,⁹et videbunt de populis et tribubus et linguis et gentibus corpora eorum per tres dies et
dimidium
et corpora eorum non sinunt poni in monumentis
11,¹⁰et inhabitantes terram gaudebunt super illis et iucundabuntur
et munera mittent invicem
quoniam hii duo prophetae cruciaverunt eos qui inhabitant super terram
11,¹¹et post dies tres et dimidium
spiritus vitae a Deo intravit in eos et steterunt super pedes suos
et timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos
11,¹²et audierunt vocem magnam de caelo dicentem illis ascendite huc
et ascenderunt in caelum in nube
et viderunt illos inimici eorum
11,¹³et in illa hora factus est terraemotus magnus
et decima pars civitatis cecidit
et occisi sunt in terraemotu nomina hominum septem milia
et reliqui in timore sunt missi
et dederunt gloriam Deo caeli
11,¹⁴vae secundum abiit
ecce vae tertium veniet cito
11,¹⁵et septimus angelus tuba cecinit

et factae sunt voces magnae in caelo dicentes
factum est regnum huius mundi Domini nostri et Christi eius
et regnabit in saecula saeculorum
11,¹⁶et viginti quattuor seniores qui in conspectu Dei sedent in sedibus suis
ceciderunt in facies suas et adoraverunt Deum 11,¹⁷dicentes
gratias agimus tibi Domine Deus omnipotens qui es et qui eras
quia accepisti virtutem tuam magnam et regnasti
11,¹⁸et iratae sunt gentes
et advenit ira tua et tempus mortuorum iudicari
et reddere mercedem servis tuis prophetis et sanctis et timentibus nomen tuum
pusillis et magnis
et exterminandi eos qui corruperunt terram
11,¹⁹et apertum est templum Dei in caelo
et visa est arca testamenti eius in templo eius
et facta sunt fulgora et voces et terraemotus et grando magna
12,¹ et signum magnum paruit in caelo
mulier amicta sole et luna sub pedibus eius
et in capite eius corona stellarum duodecim
12,²et in utero habens et clamat parturiens et cruciatur ut pariat
12,³et visum est aliud signum in caelo
et ecce draco magnus rufus habens capita septem et cornua decem
et in capitibus suis septem diademata
12,⁴et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli
et misit eas in terram
et draco stetit ante mulierem quae erat paritura
ut cum peperisset filium eius devoraret
12,⁵et peperit filium masculum qui rectorus erit omnes gentes in virga ferrea
et raptus est filius eius ad Deum et ad thronum eius
12,⁶et mulier fugit in solitudinem ubi habet locum paratum a Deo
ut ibi pascant illam diebus mille ducentis sexaginta
12,⁷et factum est proelium in caelo
Michahel et angeli eius proeliabantur cum dracone
et draco pugnabat et angeli eius
12,⁸et non valuerunt neque locus inventus est eorum amplius in caelo
12,⁹et proiectus est draco ille magnus serpens antiquus qui vocatur Diabolus et Satanas

qui seducit universum orbem
proiectus est in terram et angeli eius cum illo missi sunt
12,¹⁰et audivi vocem magnam in caelo dicentem
nunc facta est salus et virtus et regnum Dei nostri et potestas Christi eius
quia proiectus est accusator fratrum nostrorum
qui accusabat illos ante conspectum Dei nostri die ac nocte
12,¹¹et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii sui
et non dilexerunt animam suam usque ad mortem
12,¹²propterea laetamini caeli et qui habitatis in eis
vae terrae et mari quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam
sciens quod modicum tempus habet
12,¹³et postquam vidit draco quod proiectus est in terram
persecutus est mulierem quae peperit masculum
12,¹⁴et datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae
ut volaret in desertum in locum suum
ubi alitur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis
12,¹⁵et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tamquam flumen ut eam faceret trahi
a flumine
12,¹⁶et adiuvit terra mulierem
et aperuit terra os suum et absorbit flumen quod misit draco de ore suo
12,¹⁷et iratus est draco in mulierem
et abiit facere proelium cum reliquis de semine eius
qui custodiunt mandata Dei et habent testimonium Iesu
12,¹⁸et stetit super harenam maris
13,¹ et vidi de mare bestiam ascendentem habentem capita septem et cornua decem
et super cornua eius decem diademata
et super capita eius nomina blasphemiae
13,²et bestiam quam vidi similis erat pardo
et pedes eius sicut ursi
et os eius sicut os leonis
et dedit illi draco virtutem suam et potestatem magnam
13,³et unum de capitibus suis quasi occisum in mortem
et plaga mortis eius curata est
et admirata est universa terra post bestiam
13,⁴et adoraverunt draconem quia dedit potestatem bestiae

et adoraverunt bestiam dicentes
quis similis bestiae
et quis poterit pugnare cum ea
13,⁵et datum est ei os loquens magna et blasphemiae
et data est illi potestas facere menses quadraginta duo
13,⁶et aperuit os suum in blasphemias ad Deum blasphemare nomen eius
et tabernaculum eius et eos qui in caelo habitant
13,⁷et datum est illi bellum facere cum sanctis et vincere illos
et data est ei potestas in omnem tribum et populum et linguam et gentem
13,⁸et adorabunt eum omnes qui inhabitant terram
quorum non sunt scripta nomina in libro vitae agni qui occisus est ab origine mundi
13,⁹si quis habet aurem audiat
13,¹⁰qui in captivitatem in captivitatem vadit
qui in gladio occiderit oportet eum gladio occidi
hic est patientia et fides sanctorum
13,¹¹et vidi aliam bestiam ascendentem de terra
et habebat cornua duo similia agni
et loquebatur sicut draco
13,¹²et potestatem prioris bestiae omnem faciebat in conspectu eius
et facit terram et inhabitantes in eam adorare bestiam primam
cuius curata est plaga mortis
13,¹³et fecit signa magna ut etiam ignem faceret de caelo descendere in terram in conspectu
hominum
13,¹⁴et seducit habitantes terram propter signa quae data sunt illi facere in conspectu besti-
ae
dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem bestiae quae habet plagam gladii et vixit
13,¹⁵et datum est illi ut daret spiritum imagini bestiae
ut et loquatur imago bestiae
et faciat quicumque non adoraverint imaginem bestiae occidantur
13,¹⁶et faciet omnes pusillos et magnos et divites et pauperes et liberos et servos
habere character in dextera manu aut in frontibus suis
13,¹⁷et ne quis possit emere aut vendere
nisi qui habet character nomen bestiae aut numerum nominis eius
13,¹⁸hic sapientia est
qui habet intellectum computet numerum bestiae

numerus enim hominis est
et numerus eius est sescenti sexaginta sex
14,¹ et vidi et ecce agnus stabat supra montem Sion
et cum illo centum quadraginta quattuor milia
habentes nomen eius et nomen Patris eius scriptum in frontibus suis
14,² et audivi vocem de caelo tamquam vocem aquarum multarum et tamquam vocem toni-
trui magni
et vocem quam audivi sicut citharoedorum citharizantium in citharis suis
14,³ et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante quattuor animalia et seniores
et nemo poterat discere canticum nisi illa centum quadraginta quattuor milia qui empti sunt
de terra
14,⁴ hii sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati
virgines enim sunt
hii qui sequuntur agnum quocumque abierit
hii empti sunt ex hominibus primitiae Deo et agno
14,⁵ et in ore ipsorum non est inventum mendacium
sine macula sunt
14,⁶ et vidi alterum angelum volantem per medium caelum
habentem evangelium aeternum
ut evangelizaret sedentibus super terram
et super omnem gentem et tribum et linguam et populum 14,⁷ dicens magna voce
timete Deum et date illi honorem
quia venit hora iudicii eius
et adorete eum qui fecit caelum et terram et mare et fontes aquarum
14,⁸ et alius angelus secutus est dicens
cecidit cecidit Babylon illa magna
quae a vino irae fornicationis suae potionavit omnes gentes
14,⁹ et alius angelus tertius secutus est illos dicens voce magna
si quis adoraverit bestiam et imaginem eius
et acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua
14,¹⁰ et hic bibet de vino irae Dei qui mixtus est mero in calice irae ipsius
et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum sanctorum
et ante conspectum agni
14,¹¹ et fumus tormentorum eorum in saecula saeculorum ascendit
nec habent requiem die ac nocte qui adoraverunt bestiam et imaginem eius

et si quis acceperit characterem nominis eius
14,¹²hic patientia sanctorum est qui custodiunt mandata Dei et fidem Iesu
14,¹³et audivi vocem de caelo dicentem
scribe beati mortui qui in Domino moriuntur
amodo iam dicit Spiritus
ut requiescant a laboribus suis
opera enim illorum sequuntur illos
14,¹⁴et vidi et ecce nubem candidam
et supra nubem sedentem similem Filio hominis
habentem in capite suo coronam auream
et in manu sua falcem acutam
14,¹⁵et alter angelus exivit de templo clamans voce magna ad sedentem super nubem
mitte falcem tuam et mete
quia venit hora ut metatur
quoniam aruit messis terrae
14,¹⁶et misit qui sedebat supra nubem falcem suam in terram et messa est terra
14,¹⁷et alius angelus exivit de templo quod est in caelo
habens et ipse falcem acutam
14,¹⁸et alius angelus de altari qui habet potestatem supra ignem
et clamavit voce magna qui habebat falcem acutam dicens
mitte falcem tuam acutam et vindemia botros vineae terrae
quoniam maturae sunt uvae eius
14,¹⁹et misit angelus falcem suam in terram et vindemiavit vineam terrae
et misit in lacum irae Dei magnum
14,²⁰et calcatus est lacus extra civitatem
et exivit sanguis de lacu usque ad frenos equorum
per stadia mille sescenta
15,¹ et vidi aliud signum in caelo magnum et mirabile
angelos septem habentes plagas septem novissimas
quoniam in illis consummata est ira Dei
15,²et vidi tamquam mare vitreum mixtum igne
et eos qui vicerunt bestiam et imaginem illius et numerum nominis eius
stantes supra mare vitreum
habentes citharas Dei
15,³et cantant canticum Mosi servi Dei

et canticum agni dicentes
magna et mirabilia opera tua Domine Deus omnipotens
iustae et verae viae tuae rex saeculorum
15,⁴quis non timebit Domine et magnificabit nomen tuum quia solus pius
quoniam omnes gentes venient et adorabunt in conspectu tuo
quoniam iudicia tua manifestata sunt
15,⁵et post haec vidi et ecce apertum est templum tabernaculi testimonii in caelo
15,⁶et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo
vestiti lapide mundo candido
et praecincti circa pectora zonis aureis
15,⁷et unus ex quattuor animalibus
dedit septem angelis septem fialas aureas plenas iracundiae Dei viventis in saecula saeculo-
rum
15,⁸et impletum est templum fumo a maiestate Dei et de virtute eius
et nemo poterat introire in templum donec consummarentur septem plagae septem angelo-
rum
16,¹ et audivi vocem magnam de templo dicentem septem angelis
ite et effundite septem fialas irae Dei in terram
16,²et abiit primus et effudit fialam suam in terram
et factum est vulnus saevum ac pessimum in homines qui habent characterem bestiae
et eos qui adoraverunt imaginem eius
16,³et secundus effudit fialam suam in mare
et factus est sanguis tamquam mortui
et omnis anima vivens mortua est in mari
16,⁴et tertius effudit fialam suam super flumina et super fontes aquarum
et factus est sanguis
16,⁵et audivi angelum aquarum dicentem
iustus es qui es et qui eras sanctus quia haec iudicasti
16,⁶quia sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt
et sanguinem eis dedisti bibere digni sunt
16,⁷et audivi altare dicens
etiam Domine Deus omnipotens vera et iusta iudicia tua
16,⁸et quartus effudit fialam suam in solem
et datum est illi aestu adficere homines et igni
16,⁹et aestuaverunt homines aestu magno

et blasphemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has plagas
neque egerunt paenitentiam ut darent illi gloriam
16,¹⁰et quintus effudit fialam suam super sedem bestiae
et factum est regnum eius tenebrosum
et conmanducaverunt linguas suas prae dolore
16,¹¹et blasphemaverunt Deum caeli prae doloribus et vulneribus suis
et non egerunt paenitentiam ex operibus suis
16,¹²et sextus effudit fialam suam in flumen illud magnum Eufraten
et siccavit aquam eius
ut praepararetur via regibus ab ortu solis
16,¹³et vidi de ore draconis et de ore bestiae et de ore pseudoprophetae
spiritus tres inmundos in modum ranarum
16,¹⁴sunt enim spiritus daemoniorum facientes signa
et procedunt ad reges totius terrae congregare illos in proelium ad diem magnum Dei om-
nipotentis
16,¹⁵ecce venio sicut fur
beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua
ne nudus ambulet et videant turpitudinem eius
16,¹⁶et congregavit illos in locum qui vocatur hebraice Hermagedon
16,¹⁷et septimus effudit fialam suam in aerem
et exivit vox magna de templo a throno dicens factum est
16,¹⁸et facta sunt fulgora et voces et tonitrua
et terraemotus factus est magnus qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt super ter-
ram
talis terraemotus sic magnus
16,¹⁹et facta est civitas magna in tres partes
et civitates gentium ceciderunt
et Babylon magna venit in memoriam ante Deum
dare ei calicem vini indignationis irae eius
16,²⁰et omnis insula fugit
et montes non sunt inventi
16,²¹et grando magna sicut talentum descendit de caelo in homines
et blasphemaverunt homines Deum propter plagam grandinis
quoniam magna facta est vehementer
17,¹ et venit unus de septem angelis qui habebant septem fialas

et locutus est mecum dicens
veni ostendam tibi damnationem meretricis magnae quae sedet super aquas multas
17,² cum qua fornicati sunt reges terrae
et inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis eius
17,³ et abstulit me in desertum in spiritu
et vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam plenam nominibus blasphemiae
habentem capita septem et cornua decem
17,⁴ et mulier erat circumdata purpura et coccino
et inaurata auro et lapide pretioso et margaritis
habens poculum aureum in manu sua plenum abominationum et immunditia fornicationis
eius
17,⁵ et in fronte eius nomen scriptum mysterium
Babylon magna mater fornicationum et abominationum terrae
17,⁶ et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martyrum Iesu
et miratus sum cum vidissem illam admiratione magna
17,⁷ et dixit mihi angelus
quare miraris
ego tibi dicam sacramentum mulieris et bestiae quae portat eam
quae habet capita septem et decem cornua
17,⁸ bestiam quam vidisti fuit et non est
et ascensura est de abyso et in interitum ibit
et mirabuntur inhabitantes terram
quorum non sunt scripta nomina in libro vitae a constitutione mundi
videntes bestiam quia erat et non est
17,⁹ et hic est sensus qui habet sapientiam
septem capita septem montes sunt super quos mulier sedet
et reges septem sunt
17,¹⁰ quinque ceciderunt
unus est
alius nondum venit
et cum venerit oportet illum breve tempus manere
17,¹¹ et bestia quae erat et non est
et ipsa octava est et de septem est et in interitum vadit
17,¹² et decem cornua quae vidisti decem reges sunt
qui regnum nondum acceperunt

sed potestatem tamquam reges una hora accipiunt post bestiam
17,¹³ hii unum consilium habent
et virtutem et potestatem suam bestiae tradunt
17,¹⁴ hii cum agno pugnabunt et agnus vincet illos
quoniam Dominus dominorum est et rex regum
et qui cum illo sunt vocati et electi et fideles
17,¹⁵ et dixit mihi
aquas quas vidisti ubi meretrix sedet
populi sunt et gentes et linguae
17,¹⁶ et decem cornua quae vidisti et bestiam
hii odient fornicariam et desolatam facient illam et nudam
et carnes eius manducabunt
et ipsam igni concremabunt
17,¹⁷ Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod illi placitum est
ut dent regnum suum bestiae
donec consummentur verba Dei
17,¹⁸ et mulier quam vidisti est civitas magna quae habet regnum super reges terrae
18,¹ et post haec vidi alium angelum descendentem de caelo
habentem potestatem magnam
et terra inluminata est a gloria eius
18,² et exclamavit in forti voce dicens
cecidit cecidit Babylon magna
et facta est habitatio daemoniorum
et custodia omnis spiritus inmundi
et custodia omnis volucris inmundae
18,³ quia de ira fornicationis eius biberunt omnes gentes
et reges terrae cum illa fornicati sunt
et mercatores terrae de virtute deliciarum eius divites facti sunt
18,⁴ et audivi aliam vocem de caelo dicentem
exite de illa populus meus
ut ne participes sitis delictorum eius
et de plagis eius non accipiatis
18,⁵ quoniam pervenerunt peccata eius usque ad caelum
et recordatus est Deus iniquitatum eius
18,⁶ reddite illi sicut ipsa reddidit

et duplicate duplicia secundum opera eius
in poculo quo miscuit miscite illi duplum
18,⁷ quantum glorificavit se et in deliciis fuit tantum date illi tormentum et luctum
quia in corde suo dicit
sedeo regina et vidua non sum et luctum non videbo
18,⁸ ideo in una die venient plagae eius mors et luctus et fames
et igni conburetur
quia fortis est Deus qui iudicavit illam
18,⁹ et flebunt et plangent se super illam reges terrae qui cum illa fornicati sunt et in deliciis
vixerunt
cum viderint fumum incendii eius
18,¹⁰ longe stantes propter timorem tormentorum eius
dicentes vae vae civitas illa magna Babylon
civitas illa fortis
quoniam una hora venit iudicium tuum
18,¹¹ et negotiatores terrae flebunt et lugebunt super illam
quoniam merces eorum nemo emet amplius
18,¹² mercem auri et argenti et lapidis pretiosi
et margaritis et byssi et purpurae et serici et cocci
et omne lignum thyinum
et omnia vasa eboris
et omnia vasa de lapide pretioso et aeramento et ferro et marmore
18,¹³ et cinnamomum et amomum
et odoramentorum et unguenti et turis et vini et olei et similiae et tritici
et iumentorum et ovium et equorum et raedarum
et mancipiorum et animarum hominum
18,¹⁴ et poma tua desiderii animae discessit a te
et omnia pingua et clara perierunt a te
et amplius illa iam non invenient
18,¹⁵ mercatores horum qui divites facti sunt ab ea longe stabunt
propter timorem tormentorum eius
flentes ac lugentes 18,¹⁶ et dicentes
vae vae civitas illa magna
quae amicta erat byssino et purpura et cocco
et deaurata est auro et lapide pretioso et margaritis

18,¹⁷ quoniam una hora destitutae sunt tantae divitiae
et omnis gubernator et omnis qui in locum navigat et nautae
et qui maria operantur longe steterunt 18,¹⁸ et clamaverunt
videntes locum incendii eius dicentes
quae similis civitati huic magnae
18,¹⁹ et miserunt pulverem super capita sua
et clamaverunt flentes et lugentes dicentes
vae vae civitas magna
in qua divites facti sunt omnes qui habent naves in mari de pretiis eius
quoniam una hora desolata est
18,²⁰ exulta super eam caelum et sancti et apostoli et prophetae
quoniam iudicavit Deus iudicium vestrum de illa
18,²¹ et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum et misit in mare dicens
hoc impetu mittetur Babylon magna illa civitas et ultra iam non invenietur
18,²² et vox citharoedorum et musicorum et tibia canentium et tuba non audietur in te
amplius
et omnis artifex omnis artis non invenietur in te amplius
et vox molae non audietur in te amplius
18,²³ et lux lucernae non lucebit tibi amplius
et vox sponsi et sponsae non audietur adhuc in te
quia mercatores tui erant principes terrae
quia in veneficiis tuis erraverunt omnes gentes
18,²⁴ et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est
et omnium qui interfecti sunt in terra
19,¹ post haec audivi quasi vocem magnam turbarum multarum in caelo dicentium alleluia
salus et gloria et virtus Deo nostro est
19,² quia vera et iusta iudicia sunt eius
quia iudicavit de meretrice magna quae corrupit terram in prostitutione sua
et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus eius
19,³ et iterum dixerunt alleluia
et fumus eius ascendit in saecula saeculorum
19,⁴ et ceciderunt seniores viginti quattuor et quattuor animalia
et adoraverunt Deum sedentem super thronum dicentes
amen alleluia
19,⁵ et vox de throno exivit dicens

laudem dicite Deo nostro omnes servi eius
et qui timetis eum pusilli et magni
19,⁶et audivi quasi vocem turbae magnae
et sicut vocem aquarum multarum
et sicut vocem tonitruum magnorum dicentium alleluia
quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens
19,⁷gaudeamus et exultemus et demus gloriam ei
quia venerunt nuptiae agni
et uxor eius praeparavit se
19,⁸et datum est illi ut cooperiat se byssinum splendens candidum
byssinum enim iustificationes sunt sanctorum
19,⁹et dicit mihi scribe
beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt
et dicit mihi haec verba vera Dei sunt
19,¹⁰et cecidi ante pedes eius ut adorarem eum
et dicit mihi vide ne feceris
conservus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium Iesu
Deum adora
testimonium enim Iesu est spiritus prophetiae
19,¹¹et vidi caelum apertum
et ecce equus albus
et qui sedebat super eum vocabatur Fidelis et Verax vocatur
et iustitia iudicat et pugnat
19,¹²oculi autem eius sicut flamma ignis
et in capite eius diademata multa
habens nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse
19,¹³et vestitus erat vestem aspersam sanguine
et vocatur nomen eius Verbum Dei
19,¹⁴et exercitus qui sunt in caelo sequebantur eum in equis albis
vestiti byssinum album mundum
19,¹⁵et de ore ipsius procedit gladius acutus ut in ipso percutiat gentes
et ipse reget eos in virga ferrea
et ipse calcat torcular vini furoris irae Dei omnipotentis
19,¹⁶et habet in vestimento et in femore suo scriptum
rex regum et Dominus dominantium

19,¹⁷et vidi unum angelum stantem in sole
et clamavit voce magna dicens omnibus avibus quae volabant per medium caeli
venite congregamini ad cenam magnam Dei
19,¹⁸ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum
et carnes fortium
et carnes equorum et sedentium in ipsis
et carnes omnium liberorum ac servorum et pusillorum ac magnorum
19,¹⁹et vidi bestiam et reges terrae et exercitus eorum congregatos ad faciendum proelium
cum illo qui sedebat in equo et cum exercitu eius
19,²⁰et adprehensa est bestia et cum illo pseudopropheta qui fecit signa coram ipso
quibus seduxit eos qui acceperunt characterem bestiae
qui et adorant imaginem eius
vivi missi sunt hii duo in stagnum ignis ardentis sulphure
19,²¹et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum qui procedit de ore ipsius
et omnes aves saturatae sunt carnibus eorum
20,¹ et vidi angelum descendentem de caelo habentem clavem abyssi
et catenam magnam in manu sua
20,²et adprehendit draconem serpentem antiquum qui est diabolus et Satanas
et ligavit eum per annos mille
20,³et misit eum in abyssum
et clusit et signavit super illum ut non seducat amplius gentes
donec consummentur mille anni
post haec oportet illum solvi modico tempore
20,⁴et vidi sedes et sederunt super eas
et iudicium datum est illis
et animas decollatorum propter testimonium Iesu et propter verbum Dei
et qui non adoraverunt bestiam neque imaginem eius
nec acceperunt characterem in frontibus aut in manibus suis
et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annis
20,⁵ceteri mortuorum non vixerunt donec consummentur mille anni
haec est resurrectio prima
20,⁶beatus et sanctus qui habet partem in resurrectione prima
in his secunda mors non habet potestatem
sed erunt sacerdotes Dei et Christi et regnabunt cum illo mille annis
20,⁷et cum consummati fuerint mille anni

solvetur Satanas de carcere suo
et exhibit et seducet gentes quae sunt super quattuor angulos terrae Gog et Magog
et congregabit eos in proelium
quorum numerus est sicut harena maris
20,⁸et ascenderunt super latitudinem terrae
et circumierunt castra sanctorum et civitatem dilectam
20,⁹et descendit ignis a Deo de caelo et devoravit eos
et diabolus qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphuris
ubi et bestia 20,¹⁰et pseudoprophetae
et cruciabuntur die ac nocte in saecula saeculorum
20,¹¹et vidi thronum magnum candidum
et sedentem super eum
a cuius aspectu fugit terra et caelum
et locus non est inventus ab eis
20,¹²et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni
et libri aperti sunt
et alius liber apertus est qui est vitae
et iudicati sunt mortui ex his quae scripta erant in libris
secundum opera ipsorum
20,¹³et dedit mare mortuos qui in eo erant
et mors et inferus dederunt mortuos qui in ipsis erant
et iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum
20,¹⁴et inferus et mors missi sunt in stagnum ignis
haec mors secunda est stagnum ignis
20,¹⁵et qui non est inventus in libro vitae scriptus
missus est in stagnum ignis
21,¹ et vidi caelum novum et terram novam
primum enim caelum et prima terra abiit
et mare iam non est
21,²et civitatem sanctam Hierusalem novam vidi descendentem de caelo a Deo
paratam sicut sponsam ornatam viro suo
21,³et audivi vocem magnam de throno dicentem
ecce tabernaculum Dei cum hominibus et habitabit cum eis
et ipsi populus eius erunt
et ipse Deus cum eis erit eorum Deus

21,⁴et absterget Deus omnem lacrimam ab oculis eorum
et mors ultra non erit neque luctus neque clamor neque dolor erit ultra
quae prima abierunt
21,⁵et dixit qui sedebat in throno
ecce nova facio omnia
et dicit scribe quia haec verba fidelissima sunt et vera
21,⁶et dixit mihi factum est
ego sum α et ω initium et finis
ego sitienti dabo de fonte aquae vivae gratis
21,⁷qui vicerit possidebit haec
et ero illi Deus et ille erit mihi filius
21,⁸timidis autem et incredulis et execratis et homicidis et fornicatoribus et veneficis et ido-
latris et omnibus mendacibus
pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure
quod est mors secunda
21,⁹et venit unus de septem angelis habentibus fialas plenas septem plagis novissimis
et locutus est mecum dicens
veni ostendam tibi sponsam uxorem agni
21,¹⁰et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum
et ostendit mihi civitatem sanctam Hierusalem
descendentem de caelo a Deo
21,¹¹habentem claritatem Dei
lumen eius simile lapidi pretioso tamquam lapidi iaspidis sicut cristallum
21,¹²et habebat murum magnum et altum
habens portas duodecim
et in portis angelos duodecim
et nomina inscripta quae sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israhel
21,¹³ab oriente portae tres
et ab aquilone portae tres
et ab austro portae tres
et ab occasu portae tres
21,¹⁴et murus civitatis habens fundamenta duodecim
et in ipsis duodecim nomina duodecim apostolorum agni
21,¹⁵et qui loquebatur mecum habebat mensuram harundinem auream
ut metiretur civitatem et portas eius et murum

21,¹⁶et civitas in quadro posita est
et longitudo eius tanta est quanta et latitudo
et mensus est civitatem de harundine per stadia duodecim milia
longitudo et latitudo et altitudo eius aequalia sunt
21,¹⁷et mensus est murus eius centum quadraginta quattuor cubitorum mensura hominis
 quae est angeli
21,¹⁸et erat structura muri eius ex lapide iaspide
ipsa vero civitas auro mundo simile vitro mundo
21,¹⁹fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata
fundamentum primum iaspis
secundus sapphyrus
tertius carcedonius
quartus zmaragdus
21,²⁰quintus sardonix
sextus sardinus
septimus chrysolitus
octavus berillus
nonus topazius
decimus chrysoprassus
undecimus hyacinthus
duodecimus amethystus
21,²¹et duodecim portae duodecim margaritae sunt per singulas
et singulae portae erant ex singulis margaritis
et platea civitatis aurum mundum tamquam vitrum perlucidum
21,²²et templum non vidi in ea
Dominus enim Deus omnipotens templum illius est et agnus
21,²³et civitas non eget sole neque luna ut luceant in ea
nam claritas Dei inluminavit eam
et lucerna eius est agnus
21,²⁴et ambulabunt gentes per lumen eius
et reges terrae adferent gloriam suam et honorem in illam
21,²⁵et portae eius non cludentur per diem
nox enim non erit illic
21,²⁶et adferent gloriam et honorem gentium in illam
21,²⁷nec intrabit in ea aliquid coinquinatum et faciens abominationem et mendacium

nisi qui scripti sunt in libro vitae agni
22,¹ et ostendit mihi fluvium aquae vitae splendidum tamquam cristallum
procedentem de sede Dei et agni 22,² in medio plateae eius
et ex utraque parte fluminis lignum vitae
adferens fructus duodecim
per menses singula reddentia fructum suum
et folia ligni ad sanitatem gentium
22,³ et omne maledictum non erit amplius
et sedes Dei et agni in illa erunt
et servi eius servient illi
22,⁴ et videbunt faciem eius
et nomen eius in frontibus eorum
22,⁵ et nox ultra non erit
et non egebunt lumine lucernae neque lumine solis
quoniam Dominus Deus inluminat illos
et regnabunt in saecula saeculorum
22,⁶ et dixit mihi haec verba fidelissima et vera sunt
et Dominus Deus spirituum prophetarum misit angelum suum
ostendere servis suis quae oportet fieri cito
22,⁷ et ecce venio velociter
beatus qui custodit verba prophetiae libri huius
22,⁸ et ego Iohannes qui audivi et vidi haec
et postquam audissem et vidissem
cececi ut adorarem ante pedes angeli qui mihi haec ostendebat
22,⁹ et dicit mihi vide ne feceris
conservus tuus sum et fratrum tuorum prophetarum
et eorum qui servant verba libri huius
Deum adora
22,¹⁰ et dicit mihi ne signaveris verba prophetiae libri huius
tempus enim prope est
22,¹¹ qui nocet noceat adhuc
et qui in sordibus est sordescat adhuc
et iustus iustitiam faciat adhuc
et sanctus sanctificetur adhuc
22,¹² ecce venio cito

et merces mea mecum est
reddere unicuique secundum opera sua
22,¹³ego α et ω primus et novissimus
principium et finis
22,¹⁴beati qui lavant stolas suas ut sit potestas eorum in ligno vitae
et portis intrent in civitatem
22,¹⁵foris canes et venefici et inpudici et homicidae et idolis servientes
et omnis qui amat et facit mendacium
22,¹⁶ego Iesus misi angelum meum testificari vobis haec in ecclesiis
ego sum radix et genus David
stella splendida et matutina
22,¹⁷et Spiritus et sponsa dicunt veni
et qui audit dicat veni
et qui sitit veniat
qui vult accipiat aquam vitae gratis
22,¹⁸contestor ego omni audienti verba prophetiae libri huius
si quis adposuerit ad haec
adponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto
22,¹⁹et si quis deminuerit de verbis libri prophetiae huius
auferet Deus partem eius de ligno vitae
et de civitate sancta
et de his quae scripta sunt in libro isto
22,²⁰dicit qui testimonium perhibet istorum
etiam venio cito amen
veni Domine Iesu
22,²¹gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus

EXPLICIT APOCALYPSIS IOHANNIS APOSTOLI

INCIPIIT ORATIO MANASSE

¹ Domine Deus omnipotens patrum nostrorum, Abraham, Isaac et Iacob et semini eorum iusto, ²qui fecisti caelum et terram cum omni ornatu eorum, ³qui signasti mare verbo praecepti tui, qui conclusisti abyssum et signasti terribili et laudabili nomini tuo, ⁴quod omnes pavent et tremunt a vultu virtutis tuae. ⁵Et insustentabilis ira super peccatores comminationis tuae, ⁶inmensa vero et investigabilis misericordia promissionis tuae, ⁷quoniam tu es Dominus altissimus super omnem terram, longanimis et multum misericors et paenitens super malitias hominum.

Tu autem Domine, secundum bonitatem tuam promisisti paenitentiam remissionis peccatorum.

⁸Et tu Deus iustorum, non posuisti paenitentiam iustis Abraham, Isaac et Iacob, his qui tibi non peccaverunt. ⁹Quoniam peccavi super numerum harenae maris, multiplicatae sunt iniquitates meae. ¹⁰Incurvatus sum multo vinculo ferri et non est respiratio mihi, quia excitavi iracundiam tuam et malum coram te feci, statuens abominationes et multiplicans offensiones.

¹¹Et nunc flecto genua cordis mei, precans ad te bonitatem, Domine. ¹²Peccavi Domine, peccavi et iniquitatem meam agnosco. ¹³Peto rogans te Domine remitte mihi, remitte mihi, ne simul perdas me cum iniquitatibus meis neque in aeternum reserves mala mihi, ¹⁴quia indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam. ¹⁵Et laudabo te semper omnibus diebus vitae meae quoniam te laudat omnis virtus caelorum et tibi est gloria in saecula saeculorum. Amen.

EXPLICIT ORATIO MANASSE

INCIPIIT LIBER EZRAE TERTIUS

1,¹ Et egit Iosias pascha in Hierosolymis Domino suo et immolavit phase quartadecima luna primi mensis, 1,² statuens sacerdotes per vices stolas amictos in templo Domini. 1,³ Et dixit Levitis sacris servis Israhel, ut sanctificarent se Domino in positione Domini sanctam arcam in domo, quam aedificavit Salomon filius David rex. 1,⁴ Non erit vobis tollere super umeros eam. Et nunc deservite Domino nostro et curam agite gentis illius Israhel et parate secundum pagos et tribus nostras 1,⁵ secundum scripturam David regis Israhel et secundum magnificentiam Salomonis filii eius. Et omnes in templo et secundum particulam principatus paternam vestram eorum Levitarum, qui stant in conspectu fratrum vestrorum filiorum Israhel, 1,⁶ immolate pascha et sacrificia parate fratribus vestris et facite secundum praeceptum Domini, quod datum est Moysi.

1,⁷ Et donavit Iosias in plebem quae inventa est oves agnorum et hedorum et caprarum triginta milia, vitulos tria milia. 1,⁸ Haec de regalibus data sunt secundum promissionem populo et sacerdotibus in pascha et Levitis. Et dedit Helchias et Zaccharias et Hellus praepositi domus ipsis sacerdotibus in pascha oves numero duo milia sescentas, vitulos trecentos. 1,⁹ Et Iechonias et Sameas et Nathanahel frater et Asabias et Ozihel et Ioram tribuni dederunt Levitis in phase oves quinque milia, vitulos septingentos. 1,¹⁰ Et haec cum fierent, eleganter steterunt sacerdotes et Levitae, habentes azyma per tribus 1,¹¹ et secundum partes principatus patrum in conspectu populi, offerre Domino secundum ea quae in libro Moysi scripta sunt. Et sic ad diluculum. 1,¹² Et assaverunt phase igne prout oportebat, et hostias coxerunt in aeniolis et ollis cum benevolentia, 1,¹³ et tulerunt omnibus qui erant ex plebe. Et post haec paraverunt sibi et sacerdotibus. 1,¹⁴ Sacerdotes enim offerebant hostias et adipos, usque dum finita esset hora, et Levitae paraverunt sibi et fratribus suis filiis Aaron. 1,¹⁵ Et sacri cantores filii Asaph erant super ordinem eorum secundum praeceptum David, et Asaph et Zaccharias et Ieddinus qui erat a rege. 1,¹⁶ Et ostiarii per singulas ianuas, ita ut non praevaricaret unusquisque suum vicem; fratres enim ipsorum Levitae paraverunt illis. 1,¹⁷ Et consummata sunt quae pertinebant ad sacrificium Domini 1,¹⁸ illa die, agi phase et offerri hostias super Domini sacrarium secundum praeceptum regis Iosiae.

1,¹⁹ Et egerunt filii Israhel qui inventi sunt in tempore illo phase et diem festum azymorum per dies septem. 1,²⁰ Et non est celebratum phase tale in Israhel a temporibus Samuhel prophetae. 1,²¹ Et omnes reges Israhel non celebraverunt pascha tale, quale egit Iosias et sacerdotes et Levitae et Iudaei et omnis Israhel, qui inventi sunt in commoratione Hierosolymis. 1,²² Octavodecimo anno regnante Iosia celebratum est phase. 1,²³ Et directa sunt opera Iosiae in conspectu Domini sui in corde pleno metuentia. 1,²⁴ Et quae circa illum quidem

conscripta sunt in pristinis temporibus, de eis qui peccaverunt quique inreligiosi fuerunt in Dominum prae omnem gentem et regnum et qui non quaerunt ipsum et verba Domini super Israhel.

1,²⁵Et post omnem actum hunc Iosiae ascendit Pharaon rex Aegypti, veniens bellum abicere in Charchamis super Eufraten, et exivit in obviam illi Iosias. 1,²⁶Et misit rex Aegypti ad Iosiam dicens: Quid mihi et tibi est, rex Iudaeae? 1,²⁷Non sum ad te missus a Domino, super Eufraten enim bellum meum est, et Dominus mecum est festinans, descende a facie Domini. 1,²⁸Et non est Iosias reversus super currum suum, sed expugnare eum conabatur, non attendens verbum prophetiae ex ore Domini, 1,²⁹sed constituit ad eum bellum in campo Metedaus. Et descenderunt principes ad regem Iosiam. 1,³⁰Et dixit rex pueris suis: Amovete me a proelio; infirmatus sum enim valde. Et statim amoverunt eum pueri ipsius de acie. 1,³¹Et ascendit super currum secundarium suum, et perveniens Hierosolymam vita functus est, et sepultus est in paterno sepulchro. 1,³²Et in tota Iudaea lugebant Iosiam, et lamentabat Hieremias propheta pro Iosiam, et qui praesidebant cum uxoribus lamentabant eum usque in hunc diem. Et datum est hoc fieri semper in omne genus Israhel. 1,³³Haec autem proscripta sunt in libro historiarum regum Iudaeae, et singula gesta actus Iosiae, eius gloriae et intellectus eius in lege Domini, quaeque gesta sunt ab eo et quae nunc, conscripta sunt in libro regum Israhel et Iuda.

1,³⁴Et adsumentes qui erant ex gente Iechoniam filium Iosiae constituerunt regem pro Iosia patre suo, cum esset annorum viginti trium. 1,³⁵Et regnavit super Israhel mensibus tribus. Et amoto eo rex Aegypti ne regnaret Hierosolymis, 1,³⁶multavit gentem argenti talenta centum et auri talenta decem. 1,³⁷Et constituit rex Aegypti regem Ioachim fratrem ipsius regem Iudaeae et Hierusalem. 1,³⁸Et alligavit magistratus Ioachim, Zaracele fratrem suum adprehendens reduxit Aegypto. 1,³⁹Annorum autem erat Ioachim viginti quinque, cum regnaret in terra Iudaeae et in Hierusalem, et fecit malignum in conspectu Domini.

1,⁴⁰Post hunc autem ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et alligans eum in aereo vinculo perduxit in Babyloniam. 1,⁴¹Et de sacris vasis Domini accepit Nabuchodonosor et tulit et consecravit in templo suo in Babylonia. 1,⁴²Nam de inmunditia illius et inreligiositate scriptum est in libro temporum regum.

1,⁴³Et regnavit Ioachim filius ipsius pro eo; cum autem constitutus esset, erat annorum octo. 1,⁴⁴Regnavit autem menses tres et dies decem in Hierusalem, et fecit malignum in conspectu Domini. 1,⁴⁵Et post annum mittens Nabuchodonosor transmigravit eum in Babyloniam simul cum sacris vasis Domini. 1,⁴⁶Et constituit Sedeciam regem Iudaeae et Hierusalem, cum esset annorum viginti unius. Regnavit autem annis undecim, 1,⁴⁷et fecit malignum in conspectu Domini, et non est veritus a verbis quae dicta sunt ab Hieremia propheta

ex ore Domini. 1,⁴⁸Et adiuratus a rege Nabuchodonosor in nomine Domini peierans discessit, et indurata cervice sua et corde suo transgressus est legitima Domini Dei Israhel. 1,⁴⁹Et duces populi et sacerdotum multa inique gesserunt et impie egerunt super omnes inmunditias gentium, et polluerunt templum Domini quod sacratum erat in Hierosolymis.

1,⁵⁰Et misit Deus patrum ipsorum per angelum suum revocare eos, propter quod parceret illis et tabernaculo suo. 1,⁵¹Ipsi vero subsannabant in angelis eius et, qua die locutus est Dominus, erant inludentes prophetas eius, 1,⁵²quoadusque ad iracundiam concitatus super gentem suam propter inreligiositates, praecepit ascendere reges Chaldeorum. 1,⁵³Hii occiderunt iuvenes illorum in gladio in circuitu sancti templi eorum, et non pepercerunt iuveni et virgini et seni et adulescenti eorum, 1,⁵⁴sed omnes traditi sunt in manus ipsorum. Et omnia sacra vasa Domini magna et pusilla et arcam Domini et regales apothecas resumentes tulerunt in Babyloniam. 1,⁵⁵Et incenderunt domum Domini, et demolierunt muros Hierusalem et turres eius incenderunt in igne. 1,⁵⁶Et consummaverunt et omnia honorifica eius ad nihilum redegerunt. Et reliquos abduxerunt a gladio in Babylonem. 1,⁵⁷Et erant servi illius et filii illius usque dum regnarent Persae, in repletionem verbi Domini in ore Hieremiae, 1,⁵⁸quousque benigne ageret terra sabbata sua. Omni tempore desertionis suae sabbatizavit in adimplentione annorum septuaginta.

2,¹ Regnante Cyro Persarum anno primo, in consummatione verbi Domini in ore Hieremiae, 2,²suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum. Et praedicavit in toto regno suo et simul per scripturam 2,³dicens: Haec dicit rex Persarum Cyrus: Me constituit regem orbi terrarum Dominus Israhel, Dominus excelsus. 2,⁴Et significavit mihi aedificare sibi domum in Hierusalem quae est in Iudaea. 2,⁵Si quis est ex genere vestro, sit Dominus ipsius cum eo, et ascendens in Hierusalem quae est in Iudaea aedificet domum Domino Israhel; hic est Dominus inhabitans in Hierusalem. 2,⁶Quotquot ergo circa loca habitant, adiuvent eum qui sunt in loco ipsius in auro et argento, 2,⁷in dationibus cum equis et iumentis cumque aliis quae secundum vota adponuntur in aedem Domini quae est in Hierusalem.

2,⁸Et stantes principes tribuum pagorum Iudae et tribus Benjamin et sacerdotes et Levitae, quos excitavit Dominus ascendere et aedificare domum Domini quae est in Hierusalem, et qui erant in circuitu eorum, 2,⁹adiuverunt in omni argento et auro, equis et iumentis et votis quam pluribus, multi quorum sensus excitatus est. 2,¹⁰Et rex Cyrus protulit vasa sacra Domini, quae transtulit Nabuchodonosor ex Hierusalem et consecravit ea in suo idolo. 2,¹¹Et proferens ea Cyrus rex Persarum tradidit Mitridati qui erat super thesauros ipsius. 2,¹²Per hunc autem tradita sunt Salamanassaro praesidi Iudaeae. 2,¹³Horum autem is numerus: Libatoria aurea mille, argentea sescenta, thyscae argenteae triginta, fialae aureae triginta, item argenteae duo milia trecentae et alia vasa mille. 2,¹⁴Omnia autem vasa aurea et argen-

tea quattuor milia quadringenta sexaginta novem. 2,¹⁵Et evacuata sunt a Salamanassaro simul cum his qui ex captivitate Babyloniae in Hierosolyman.

2,¹⁶In Artaxersis autem Persarum regis temporibus scripserunt ei, de his qui inhabitabant in Iudaea et in Hierusalem, Balsamus et Mitridatis et Sabellius et Rathimus et Beltemus et Samelius scriba et reliqui deservientes ei et inhabitantes in Samaria et ceteris locis, subiectam epistulam: Regi Artaxersi, 2,¹⁷domine, pueri tui Rathimus ab accedentibus et Sabellius scriba et reliqui curiae suae iudices in Coelensyriam et Foenicen. 2,¹⁸Et nunc notum sit domino regi, quoniam Iudaei qui ascenderunt a vobis ad nos, venientes in Hierusalem civitatem refugam et pessimam, aedificant foros eius et statuunt muros et templum suscitant. 2,¹⁹Quod si civitas ista et muri consummati fuerint, tributa non sustinebunt pendere, sed etiam regibus resistant. 2,²⁰Et quia id agitur circa templum, recte habere arbitrati sumus non despiciere hoc ipsum, 2,²¹sed notum facere domino regi, ut, si videbitur regi, quaeratur in libris patrum tuorum. 2,²²Et invenies in admonitionibus scripta de his et scies, quoniam civitas ista fuit refuga et reges et civitates concutiens, 2,²³et Iudaei refugae et proelia committentes in ea ab aeterno, ob quam causam civitas ista deserta est. 2,²⁴Nunc ergo notum facimus tibi, rex domine, quoniam si civitas ista aedificata fuerit, et huius muri erecti fuerint, descensus tibi non erit in Coelensyriam et Foenicen.

2,²⁵Tunc rescripsit rex Rathimo qui scribebat accedentia et Beltemo et Sabellio scribae et ceteris constitutis et inhabitantibus in Syriam et Foenicen et Samariam ea quae subiecta sunt: 2,²⁶Legi epistulam quam misistis mihi. Praecepit ergo inquiri et inventum est, quoniam civitas illa est ab aevo regibus resistens, 2,²⁷et homines refugae et proelia in ea efficientes, et reges fortissimi erant in Hierusalem dominantes et tributa exigentes a Coelensyria et Foenice. 2,²⁸Nunc ergo praecepit prohibere homines illos aedificare civitatem et providere, ne quid ultra haec fiant, 2,²⁹sed nec procedant in plurimum ea quae sunt malitiae, ita ut regibus molestia inportetur.

2,³⁰Tunc recitatis his quae a rege Artaxerse scripta fuerant, Rathimus et Sabellius scriba et qui cum his constituti erant iungentes festinanter venerunt in Hierusalem cum equitatu et turba et agmine, 2,³¹coeperunt prohibere aedificantes. Et vacabant ab aedificatione templi in Hierusalem usque secundo anno regni Darii Persarum regis.

3,¹ Rex Darius fecit cenam magnam omnibus vernaculis suis et omnibus magistratibus Mediae et Persis 3,²et omnibus purpuratis et praetoribus et consulibus et praefectis sub illo, ab India usque Aethiopiam centum viginti septem provinciis. 3,³Et cum manducassent et bibissent et satiati revertebantur, tunc Darius rex ascendit in cubiculo suo et dormivit et expergefactus est.

3,⁴Tunc illi tres iuvenes, corporis custodes qui custodiebant corpus regis, dixerunt alter altero: 3,⁵Dicamus unusquisque nostrum sermonem, qui praecellat; et cuiuscumque apparuerit sermo sapientior alterius, dabit illi Darius rex dona magna et epinicia magna, 3,⁶purpura cooperiri et in auro bibere et super aurum dormire et currum aureo freno et cidarim byssinam et torquem circa collum, 3,⁷et secundo loco sedebit a Dario propter sapientiam suam et cognatus Darii vocabitur. 3,⁸Tunc scribentes singuli suum verbum signaverunt et posuerunt subtus cervical Darii regis. 3,⁹Et dixerunt: Cum surrexerit rex, dabunt illi scripta sua; et quodcumque iudicaverit rex et tres magistratus Persidis, quoniam verbum eius sapientius est, ipsi dabitur victoria sicut scriptum est. 3,¹⁰Unus scripsit: Fortius est vinum. 3,¹¹Alius scripsit: Fortior est rex. 3,¹²Tertius autem scripsit: Fortiores sunt mulieres, super omnia autem vincit veritas.

3,¹³Et cum surrexisset rex, acceperunt scripta sua et dederunt illi et legit. 3,¹⁴Et mittens vocavit omnes magistratus Persarum et Medorum et purpuratos et praetores et praefectos. 3,¹⁵Et sederunt in consilio et lecta sunt scripta coram ipsis. 3,¹⁶Et dixit: Vocate adulescentes, et ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt et introierunt. 3,¹⁷Et dixit illis: Indicate nobis de his quae scripta sunt.

Et coepit prior, qui dixerat de fortitudine vini, 3,¹⁸et dixit: Viri, quam praevallet vinum! Omnibus hominibus qui bibunt illud seducit mentem. 3,¹⁹Itemque regis et orfani facit mentem unam, item servi ac liberi, pauperis et divitis. 3,²⁰Et omnem mentem convertit in securitatem et iucunditatem, et non meminit omnem tristitiam et debitum. 3,²¹Et omnia praecordia facit honesta, et non meminit regem nec magistratum, et omnia per talenta facit loqui. 3,²²Et non meminerunt cum biberint amicitiam nec fraternitatem, sed post non multum sumunt gladios. 3,²³Et cum a vino merserint et surrexerint, non meminerunt quae gesserunt. 3,²⁴O viri, non praecellit vinum quod sic cogit facere? Et tacuit hoc dicto.

4,¹ Et inchoavit sequens dicere, qui dixit de fortitudine regis: 4,²O viri, non praecellunt homines, qui terram et mare obtinent et omnia quae sunt in eis? 4,³Rex autem super omnia praecellit et dominatur eorum, et omne quodcumque dixerit illis faciunt. 4,⁴Et si miserit illos ad bellatores, vadunt et demoliunt montes et muros et turres, 4,⁵iugulantur et iugulant, et regis verbum non praetereunt. Nam si vicerint, adferunt regi omnia quaecumque praedati fuerint 4,⁶semper et alia omnia. Et quotquot non militant nec pugnant sed colunt terram, rursus cum fuerint metentes adferunt regi; et alter alterum cogentes adferunt tributa regi. 4,⁷Et ipse unus solus. Et si dixerit occidere, occidunt; dixit remittere, remittunt; 4,⁸dixit percutere, percutiunt; dixit exterminare, exterminant; dixit aedificare, aedificant; 4,⁹dixit excidere, excidunt; dixit plantare, plantant. 4,¹⁰Et omnis plebs et virtutes eum obaudiunt. Et super haec ipse recumbit et manducatur et bibit et dormit; 4,¹¹hii autem custodiunt in circuitu

eum, et non possunt ire singuli facere opera sua, sed nec indicto audientes sunt ei. 4,¹² O viri, quomodo non praecellit rex, qui sic diffamatur. Et tacuit.

4,¹³ Tertius, qui dixerat de mulieribus et veritate, hic est Zorobabel, coepit loqui: 4,¹⁴ Viri, non magnus rex et multi homines? Nec vinum praecellit? Quis est ergo qui dominatur eorum? 4,¹⁵ Nonne mulieres? Genuerunt regem et omnem populum, qui dominantur mari et terrae. 4,¹⁶ Et ex illis nati sunt, et ipsae educaverunt eos qui plantaverunt vineas, ex quibus vinum fit. 4,¹⁷ Et ipsae faciunt stolas omnium hominum, et ipsae faciunt gloriam hominibus, et non possunt homines separari a mulieribus. 4,¹⁸ Si congregaverint aurum et argentum et omnem rem speciosam, et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie, 4,¹⁹ omnia haec relinquentes in eam intendunt et aperto ore conspiciunt, et eam eligunt magis quam aurum et argentum et omnem rem speciosam. 4,²⁰ Homo suum patrem derelinquit, qui enutrit eum, et suam regionem, et ad mulierem suam coniungit se. 4,²¹ Et cum muliere remittit animam, et neque patrem meminit neque matrem neque regionem. 4,²² Et hinc oportet vos scire, quoniam mulieres dominantur vestri. Nonne doletis et laboratis, et omnia mulieribus confertis et datis? 4,²³ Et accipit homo gladium suum et vadit in via, furta facere et homicidia et mare navigare et flumina, 4,²⁴ et leonem videt et in tenebris ingreditur. Et cum furtum fecerit et fraudes et rapinas, amabili suae adfert. 4,²⁵ Et iterum diligit homo suam uxorem magis quam patrem aut matrem. 4,²⁶ Et multi dementes facti sunt propter suas uxores, et servi facti sunt propter illas. 4,²⁷ Et multi perierunt et iugulati sunt et peccaverunt propter mulieres. 4,²⁸ Et nunc mihi non creditis? Nonne magnus est rex in potestate sua, quoniam omnes regiones verentur tangere eum? 4,²⁹ Videbam tamen Apemen, filiam Bezacis Mirifici, concubinam regis sedentem iuxta regem ad dexteram, 4,³⁰ et auferentem diadema de capite regis et inponentem sibi; et palmis caedebat regem de sinistra manu. 4,³¹ Et super haec rex aperto ore intuebatur eam. Et si adriserit ei, ridet; nam si indignata fuerit ei, blanditur ei, donec reconcilietur ei in gratiam. 4,³² O viri, cur non fortiores sunt mulieres quae ista agunt? 4,³³ Et tunc rex et purpurati intuebantur alterutrum.

Et inchoavit loqui de veritate: 4,³⁴ O viri, nonne fortes sunt mulieres? Magna est terra et excelsum est caelum et velox cursus solis, quoniam convertit in gyro caeli et rursus revertitur in locum suum in una die. 4,³⁵ Nonne magnificus est qui haec facit? Et veritas magna et fortior prae omnibus. 4,³⁶ Omnis terra veritatem invocat, caelum etiam ipsam benedicit, et omnia opera moventur et tremunt eam, et non est cum ea quicquam iniquum. 4,³⁷ Vinum iniquum, iniquus rex, iniquae mulieres, iniqui omnes filii hominum, et iniqua omnia opera illorum, et non est in ipsis veritas, et in sua iniquitate peribunt. 4,³⁸ Et veritas manet et invalescit in aeternum, et vivit et obtinet in saecula saeculorum. 4,³⁹ Nec est apud eam accipere personas neque differentias, sed quae iusta sunt facit omnibus iniustis ac malignis. Et om-

nes benignantur in operibus eius, 4,⁴⁰et non est in iudicio eius iniquum. Eique fortitudo et regnum et potestas et maiestas omnium aevorum. Benedictus Deus veritatis. 4,⁴¹Et desiit loquendo. Et omnis populus clamaverunt et dixerunt: Magna veritas et praevalet.

4,⁴²Tunc rex ait illi: Pete si quid vis amplius quam quae scripta sunt, et dabo tibi, secundum quod inventus es sapientior proximis. Et proximus mihi sedebis et cognatus meus vocaberis.

4,⁴³Tunc ait regi: Memor esto voti quod vovisti aedificare Hierusalem in die qua regnum accepisti, 4,⁴⁴et omnia vasa quae accepta sunt ex Hierusalem remittere, quae separavit Cyrus quando mactavit Babyloniam, et vovit remittere ea ibi. 4,⁴⁵Et tu vovisti aedificare templum, quod incenderunt Idumei, quando exterminata est Iudaea a Chaldeis. 4,⁴⁶Et nunc hoc est quod postulo a te, domine rex, et quod peto, et haec est maiestas a te quam postulo, ut facias votum quod vovisti Regi caeli ex ore tuo.

4,⁴⁷Tunc surgens Darius rex osculatus est illum, et scripsit ei epistulas ad omnes dispensatores et praefectos et purpuratos, ut deducerent eum et eos qui cum illo erant omnes ascendentes aedificare Hierusalem. 4,⁴⁸Et omnibus praefectis qui erant in Coelensyria et Foenice et Libano scripsit epistulas, ut transveherent ligna cedrina a Libano in Hierusalem, et ut aedificarent cum eis civitatem. 4,⁴⁹Et scripsit omnibus Iudaeis qui ascendebant a regno in Iudaeam pro libertate, omnem potentem et magistratum et praefectum non supervenire ad ianuas ipsorum, 4,⁵⁰et omnem regionem quam obtinuerant esse immunem eis, et Idumei relinquunt castella quae obtinent Iudaeorum, 4,⁵¹et in structuram templi dari per singulos annos talenta viginti, usque dum peraedificaretur, 4,⁵²et super sacrarium holocaustomata ustulari cotidie, sicut habent praeceptum, alia talenta decem offerre per singulos annos, 4,⁵³et omnibus qui procedunt a Babylonia condere civitatem ut esset libertas, tam ipsis quam filiis eorum, et omnibus sacerdotibus qui procedunt. 4,⁵⁴Scripsit autem et quantitatem et sacram stolam, qua deservirent in ea. 4,⁵⁵Et Levitis scripsit dari praebita usque in diem, qua consummabitur domus et Hierusalem extruetur. 4,⁵⁶Et omnibus custodientibus civitatem scripsit dari eis sortes et stipendia. 4,⁵⁷Et dimisit omnia vasa quae separaverat Cyrus a Babylonia; et omnia quaecumque dixit Cyrus fieri, etiam ipse praecepit fieri et mitti Hierusalem.

4,⁵⁸Et cum processisset ille adulescens, elevans faciem in caelum et in Hierusalem benedixit Regem caeli 4,⁵⁹et dixit: Abs te est victoria et abs te est sapientia et claritas, et ego tuus servus sum. 4,⁶⁰Benedictus es qui dedisti mihi sapientiam, et tibi confiteor, Domine patrum nostrorum. 4,⁶¹Et accepit epistulas, et profectus est in Babyloniam, et venit et nuntiavit fratribus suis omnibus qui fuerunt in Babylonia. 4,⁶²Et benedixerunt Deum patrum suorum, quoniam dedit illis remissionem et refrigerium, 4,⁶³ut ascenderent et aedificarent Hierusa-

lem et templum, ubi nominatum est nomen eius in ipso. Et exultabant cum musicis et laetitia diebus septem.

5,¹ Post haec autem electi sunt ut ascenderent principes pagorum domus per tribus suas, et uxores illorum et filii et filiae eorum et servi et ancillae ipsorum et pecora illorum. 5,² Et Darius misit una cum eis equites mille, donec deducerent eos in Hierusalem cum pace et cum musicis et cum tympanis et tibiis. 5,³ Et omnes fratres eorum erant ludentes, et fecit eos ascendere simul cum illis.

5,⁴ Et haec sunt nomina virorum qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in partem principatus ipsorum. 5,⁵ Sacerdotes filii Finees filii Aaron: Iesus filius Iosedech, Ioachim filius Zorobabel illius Salathihel de domo David ex progenie Phares, tribu autem Iuda, 5,⁶ qui locutus est sub Dario rege Persarum sermones mirificos, in secundo anno regni ipsius, mense nisan primo.

5,⁷ Sunt autem hii qui ex Iudaea ascenderunt de captivitate transmigrationis, quos transmigravit Nabuchodonosor rex Babyloniae in Babyloniam. Et reversus est in Hierusalem 5,⁸ et reliquam partem Iudaeae unusquisque in suam civitatem. Qui venerunt cum Zorobabel et Iesu Neemia Sareo Reselimeo Emmanio Mardocheo Beelsuro Mepsato Thorolio Roebo Mauna de principibus eorum.

5,⁹ Et numerus ab gentilibus eorum et praepositi eorum: Filii Phares duo milia centum septuaginta duo, 5,¹⁰ filii Ares tria milia quinquaginta septem, 5,¹¹ filii Femo centum quadraginta duo, in filiis Iesu et Ioab duo milia trecenti duo, 5,¹² filii Demu duo milia quadringenti septuaginta, filii Chorab mille ducenti quinque, filii Baniae sescenti sexaginta octo, 5,¹³ filii Bebet quadringenti tres, filii Arcad quadringenti viginti septem, 5,¹⁴ filii Can triginta septem, filii Zoroar duo milia sexaginta sex, filii Adinu quadringenti sexaginta unus, 5,¹⁵ filii Azerectis centum octo, filii Ciaso et Zetas centum septem, filii Azoro quadringenti triginta novem, 5,¹⁶ filii Ebdarbone mille centum triginta duo, filii Ananiae centum triginta, filii Asom 5,¹⁷ filii Marsar trecenti viginti duo, filii Gebbarus nonaginta quinque, filii Sepolemon centum viginti tres, 5,¹⁸ filii ec Nepopas quinquaginta quinque, filii ec Banatus centum quinquaginta octo, filii ec Betamos centum triginta duo, 5,¹⁹ filii ec Cartapatros qui Enocadies et Modiae quadringenti viginti duo, qui ex Gramas et Gabes mille centum viginti unus, 5,²⁰ qui ex Machaloth centum viginti duo, qui ex Basellon et Ceagge sexaginta quinque, qui ex Bastoro centum viginti duo, 5,²¹ qui ex Betonobes quinquaginta quinque, filii Liptis centum quinquaginta quinque, filii Labomu trecenti quinquaginta septem, 5,²² filii Sioen trecenti septuaginta, filii Saudon et Diomus trecenti septuaginta octo, 5,²³ filii Ericus duo milia centum quadraginta quinque, filii Anaas trecenti septuaginta.

Sacerdotes: 5,²⁴Filii Ieddus filii Ieu inter filios Eliasib octingenti septuaginta duo, filii Emmerus ducenti quinquaginta duo, 5,²⁵filii Fasuru trecenti quinquaginta septem, filii Carree ducenti decem septem.

5,²⁶Filii Levitae: Filii Iesu in Caduhel et Banus et Serebias et Edias septuaginta quattuor. Omnis numerus a duodecim annis triginta milia quadringenti sexaginta duo. 5,²⁷Filii et filiae et uxores, omnis computatio quadraginta milia ducenti quadraginta duo.

5,²⁸Filii sacerdotes qui psallebant in templo: Filii Asaph centum viginti octo.

5,²⁹Ostiarum: Filii Esmemu, filii Ater, filii Amon, filii Accub, Atopa, filii Tobi, omnes centum triginta novem.

5,³⁰Sacerdotes servientes in templo: Filii Sel, filii Gasipa, filii Tabloth, filii Cariae, filii Suu, filii Hellu, filii Labana, filii Acmata, filii Acub, filii Uta, filii Ceta, filii Aggab, filii Obai, filii Anan, filii Cavua, filii Geddu, 5,³¹filii Au, filii Radium, filii Desanum, filii Necoba, filii Caseba, filii Gaze, filii Oziu, filii Finoe, filii Atrem, filii Basten, filii Asiana, filii Manei, filii Nafisim, filii Accufu, filii Agifa, filii Ariu, filii Faricin, filii Fasalom, 5,³²filii Meedda, filii Fusa, filii Chared, filii Barchus, filii Sarea, filii Toesi, filii Nasit, filii Agifa, filii Pedon.

5,³³Salomon, filii eius: Filii Asoffot, filii Farida, filii Celi, filii Dedon, filii Geddahel, filii Sefegi, 5,³⁴filii Aggia, filii Facaret, filii Sabatham, filii Saronet, filii Malsic, filii Ame, filii Safiu, filii Addus, filii Suba, filii Aeirra, filii Rabocis, filii Safat, filii Malmon. 5,³⁵Omnes sacro servientes et pueri Salomonis quadringenti octoginta duo.

5,³⁶Hii sunt filii qui ascenderunt a Thermeleth et Thelarsas, princeps eorum Carmellan et Chareth. 5,³⁷Non poterant edicere civitates suas et progenies, quemadmodum sint ex Israhel: Filii Dalaru, filii Tubam, filii Necoda mille quinquaginta duo.

5,³⁸Et ex sacerdotibus qui fungebantur sacerdotio et non sunt inventi: Filii Obia, filii Achisos, filii Addiu qui accepit Umin uxorem ex filiabus Fargeleu 5,³⁹et vocati sunt nomine eius. Et horum quaesita est generis scriptura in pedatura et non est inventa, et prohibiti sunt sacerdotio fungi. 5,⁴⁰Et dixit illis Neemias et Atharas, ne participentur sancta, donec exsurgat pontifex indutus in ostensionem et veritatem.

5,⁴¹Omnis autem Israhel erant a duodecim annorum, exceptis servis et ancillis, quadraginta duo milia trecenti sexaginta. 5,⁴²Servi horum et ancillae septem milia trecenti triginta septem, cantores et cantatrices ducenti sexaginta quinque, 5,⁴³cameli quadringenti triginta quinque, equi septem milia triginta sex, muli ducenti quadraginta quinque, subiugalia quinque milia quingenti viginti quinque.

5,⁴⁴Et de praepositis ipsis per pagos, dum venirent in templum Dei quod erat in Hierusalem, vovere suscitare templum in loco suo secundum suam virtutem, 5,⁴⁵et dare in templum thesaurarium operum sacrum, auri minas decem milia et stolas sacerdotales centum. 5,⁴⁶Et

inhabitaverunt sacerdotes et Levitae et qui exierant ex plebe in Hierusalem et in regione, et sacri cantores et ostiarii et omnis Israhel in regionibus suis.

5,⁴⁷ Instante autem septimo mense cumque essent filii Israhel unusquisque in suis rebus, convenerunt unianimes in atrium quod erat ante ianuam orientalem. 5,⁴⁸ Et stantes Iesus filius Iosedech et fratres eius sacerdotes et Zorobabel filius Salathihel et huius fratres paraverunt altare, 5,⁴⁹ ut offerrent super illud holocaustomata secundum quae in Moysi libro hominis Dei praescripta sunt. 5,⁵⁰ Et convenerunt ipsis ex aliis nationibus terrae. Et erexerunt sacrarium in loco suo omnes gentes terrae, et offerebant hostias et holocaustomata Domino matutina. 5,⁵¹ Et egerunt scenophegiam et diem sollemnem, sicuti praeceptum est in lege, et sacrificia cotidie, sicut oportebat, 5,⁵² et post haec oblationes instantiae et hostias sabbatorum et neomeniarum et dierum sollemnium omnium sanctificatorum. 5,⁵³ Et quotquot vovebant Domino, a neomenia septimi mensis coeperunt offerre hostias Deo. Et templum Domini nondum erat aedificatum.

5,⁵⁴ Et dederunt pecuniam lapidariis et fabris, et potum et pabula cum gaudio 5,⁵⁵ Sidoniis et Tyriis, ut transveherent illis de Libano trabes cedrinas in Ioppe portum, secundum decretum quod scriptum erat eis a Cyro Persarum rege. 5,⁵⁶ Et in secundo anno venientes in templum Dei in Hierusalem, mense secundo inchoavit Zorobabel filius Salathihel et Iesus filius Iosedech et fratres ipsorum et sacerdotes et Levitae et omnes qui advenerant de captivitate in Hierusalem. 5,⁵⁷ Et fundaverunt templum Dei novilunio secundi mensis secundi anni, cum venissent in Iudaeam et Hierusalem. 5,⁵⁸ Et statuerunt Levitas a viginti annis super opera Domini. Et stetit Iesus et filius eius et fratres ... omnes Levitae conspirantes et exsecutores legis et facientes opera in domo Domini. Et fabricaverunt aedificantes templum Dei quod fabricabant. 5,⁵⁹ Et steterunt sacerdotes habentes stolas cum tubis, et Levitae filii Asaph habentes cymbala, 5,⁶⁰ conlaudantes Dominum et benedicentes secundum David regem Israhel. 5,⁶¹ Et cantabant canticum Domino, quoniam dulcedo eius et honor in saecula super omnem Israhel. 5,⁶² Et omnis populus tuba cecinerunt et proclamaverunt voce magna, conlaudantes Dominum in suscitatione domus Domini. 5,⁶³ Et venerunt ex sacerdotibus et Levitis et praesidentibus secundum pagos senioribus qui viderant pristinam domum, 5,⁶⁴ et ad huius aedificationem cum clamore et planctu magno, et multi cum tubis et gaudio magno, 5,⁶⁵ in tantum ut populus non audiret tubas propter planctum populi. Turba enim erat tubis canens magnifice, ita ut longe audiretur.

5,⁶⁶ Et audierunt inimici tribus Iudae et Benjamin et venerunt scire, quae esset vox tubarum. 5,⁶⁷ Et cognoverunt, quoniam qui erant ex captivitate aedificant templum Domino Deo Israhel. 5,⁶⁸ Et accedentes ad Zorobabel et Iesum et praepositos pagorum, dixerunt eis: Aedificabimus una vobiscum, 5,⁶⁹ similiter enim vobiscum audimus Dominum nostrum, et ipsi

incendimus a diebus Asbasareth regis Assyriorum, qui transmigravit nos istinc. 5,⁷⁰Et dixit illis Zorobabel et Iesus et principes pagorum Israhel: 5,⁷¹Non est vobis et nobis aedificare domum Domini Dei nostri; nos enim soli aedificabimus Domino Israhel, secundum ea quae praecepit nobis Cyrus rex Persarum. 5,⁷²Gentes autem terrae incubantes his qui sunt in Iudaea et devastantes opus aedificationis et insidias et populos adducentes, prohibebant eos aedificare, 5,⁷³et adgressuras exercentes inpedierunt, ne consummaretur aedificium omni tempore vitae regis Cyri. Et protraxerunt structuram per biennium usque ad Darii regnum.

6,¹ In secundo autem anno regni Darii prophetavit Aggeus et Zaccharias filius Addin prophetae apud Iudaeam et in Hierusalem in nomine Domini Dei Israhel super eos. 6,²Tunc stans Zorobabel filius Salathihel et Iesus filius Iosedech inchoaverunt aedificare domum Domini quae est in Hierusalem, 6,³cum adessent eis prophetae Domini et adiuverent eos. In ipso tempore venit ad illos Sisennes, subregulus Syriae et Foenicis, et Satrabozanes et sodales eius 6,⁴et dixerunt eis: Quo praecipiente vobis domum hanc aedificatis et tectum istud et alia omnia perficitis? Et qui sunt structores qui haec aedificant? 6,⁵Et habuerunt gratiam visitationis factae super eos qui erant ex captivitate a Domino seniores Iudaeorum. 6,⁶Et non sunt inpediti aedificare, donec significaretur Dario de omnibus istis et responsum acciperetur.

6,⁷Exemplum epistolae quam miserunt Dario: Sisennes, subregulus Syriae et Foenicis, et Satrabozanes et sodales eius in Syria et Foenice praesides regi Dario salutem. 6,⁸Omnia nota sint domino nostro regi, quia cum advenissemus in regionem Iudaeae et introissemus in Hierusalem, invenimus Iudaeos aedificantes domum Domini Dei magnam 6,⁹et templum ex lapidibus politis magnis et pretiosis materiis in parietibus; 6,¹⁰et opera illa instanter fieri, et suffragare et prosperare in manibus eorum, et in omni gloria quam diligentissime perfici. 6,¹¹Tunc interrogavimus seniores dicentes: Quo permittente vobis aedificatis domum istam et opera haec fundatis? 6,¹²Ideo autem interrogavimus eos, ut notum faceremus tibi homines et praepositos, et nominum scripturam praepositorum postulavimus illos. 6,¹³At illi responderunt nobis dicentes: Nos sumus servi Domini, qui fecit caelum et terram. 6,¹⁴Et aedificabatur haec domus ante istos annos multos a rege Israhel magno et fortissimo et consummata est. 6,¹⁵Et quoniam patres nostri exacerbantes erant, peccaverunt in Dominum Israhel, tradidit eos in manus Nabuchodonosor regis Babyloniae, regis Chaldeorum. 6,¹⁶Et domum istam demolientes incenderunt et populum captivum duxerunt in Babyloniam. 6,¹⁷In primo autem anno regnante Cyro in regione Babyloniae, scripsit Cyrus rex domum hanc aedificare. 6,¹⁸Et illa sacra vasa aurea et argentea, quae extulerat Nabuchodonosor de domo quae est in Hierusalem et consecraverat ea in suo templo, rursus protulit ea Cyrus rex de templo quod erat in Babylonia, et tradita sunt Zorobabel et Salamanassar subregulo. 6,¹⁹Et prae-

ceptum est eis, ut ferrent haec vasa et reponerent in templo quod erat in Hierusalem, et templum ipsum Domini aedificare in loco suo. 6,²⁰Tunc Salamanassarus subiecit fundamenta domus Domini quae est in Hierusalem, et exinde usque nunc aedificatur et non accepit consummationem. 6,²¹Nunc ergo si hoc iudicatur, rex, perquiratur in regalibus bibliothecis Cyri regis quae sunt in Babylonia. 6,²²Et si inventum fuerit consilio Cyri regis coeptam esse structuram domus Domini quae est in Hierusalem, et iudicabitur a domino rege nostro, scribat de his nobis.

6,²³Tunc rex Darius praecepit inquiri in bibliothecis quae erant in Babylonia, et inventus est in Ecbathanis, oppido quod est in Media regione, locus unus in quo scripta erant ista:

6,²⁴Anno primo regnante Cyro, rex Cyrus praecepit domum Domini quae est in Hierusalem aedificare, ubi incendebant igni adsiduo; 6,²⁵cuius altitudo sit cubitorum sexaginta, et latitudo cubitorum sexaginta, quadratum lapidibus politis tribus, et meniano ligneo eiusdem regionis et meniano uno novo; et inpendia dari de domo Cyri regis; 6,²⁶et sacra vasa domus Domini tam aurea quam argentea, quae extulit Nabuchodonosor de domo quae erat in Hierusalem in Babyloniam, restitui in domum quae est in Hierusalem ubi erant posita ut ponantur illic.

6,²⁷Et praecepit curam agere Sisennem, subregulum Syriae et Foenices, et Satrabozanen et sodales eius et qui ordinati erant in Syria et Foenice praesides, ut abstinerent se ab eodem loco; sinere autem puerum Domini Zorobabel et subregulum Iudaeae et seniores Iudaeorum domum Domini illam aedificare eodem loco.

6,²⁸Et ego quoque praecepi in totum aedificare et prospici, ut adiuvent eos qui sunt ex captivitate Iudaeorum, donec consummetur templum aedis Domini; 6,²⁹et ab exactione tributorum Syriae Coeles et Foenicis diligenter quantitatem dari his hominibus ad sacrificium Domini, Zorobabel praefecto, ad tauros et arietes et agnos, 6,³⁰similiter autem et frumentum et sal et vinum et oleum instanter per singulos annos, prout sacerdotes qui sunt in Hierusalem dictaverunt consumi cotidie sine ulla dilatione, 6,³¹ut offerantur libationes Deo summo pro rege et pueris eius, et orent pro ipsorum vita. 6,³²Et denuntietur ut quicumque transgressi fuerint aliquid ex his quae scripta sunt aut spreverint, accipiatur lignum de suis propriis et super hoc suspendantur, et bona ipsorum regi adscribantur. 6,³³Propterea et Dominus, cuius nomen invocatum est ibi, exterminet omnem regem et gentem qui manum suam extenderit prohibere aut male tractare domum Domini illam quae est in Hierusalem. 6,³⁴Ego Darius rex decrevi quam diligentissime secundum haec fieri.

7,¹Tunc Sisennes, subregulus Coelensyriae et Foenicen, et Satrabozanes et sodales eius obsecuti his quae a Dario rege decreta erant, 7,²insistebant sacrosanctis operibus diligentissime cooperantes cum senioribus Iudaeorum, principibus Syriae. 7,³Et prosperata sunt

sacrosancta opera prophetantibus Aggeo et Zaccharia prophetis. 7,⁴Et consummaverunt ea per praeceptum Domini Dei Israhel et ex consilio Cyri et Darii et Artaxersis regis Persarum. 7,⁵Et consummata est domus sancta usque ad tertiam et vicesimam diem mensis adar, sexto anno Darii regis. 7,⁶Et fecerunt filii Israhel et sacerdotes et Levitae et ceteri qui erant ex captivitate, qui adpositi sunt, secundum ea quae scripta sunt in libro Moysi. 7,⁷Et obtulerunt in dedicatione templi Domini tauros centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, 7,⁸et hedos pro peccatis universi Israhel duodecim secundum numerum tribuum Israhel. 7,⁹Et steterunt sacerdotes et Levitae amicti stolis per tribus super opera Domini Dei Israhel secundum librum Moysi, et ostiarii per singulas ianuas.

7,¹⁰Et egerunt filii Israhel cum his qui erant ex captivitate illud phase quartadecima luna mensis primi, quando sanctificati sunt sacerdotes et Levitae. 7,¹¹Et omnes filii captivitatis non sunt simul sanctificati, quia Levitae simul omnes sanctificati sunt 7,¹²et immolaverunt phase universis filiis captivitatis et fratribus suis sacerdotibus et sibimet ipsis. 7,¹³Et manducaverunt filii Israhel qui erant ex captivitate, omnes qui recesserant ab omnibus execrationibus gentium terrae quaerentes Dominum, 7,¹⁴et celebraverunt diem festum azymorum septem diebus, epulantes in conspectu Domini, 7,¹⁵quoniam convertit consilium regis Assyrriorum in eis, confortare manus eorum ad opera manus Domini Dei Israhel.

8,¹ Et post hunc regnante Artaxerse Persarum rege, accessit Ezras filius Azariae, filii Helciae, filii Saleme, 8,²filii Sadduc, filii Achitob, filii Ameri, filii Azaei, filii Boccae, filii Abisaei, filii Finees, filii Eleazari, filii Aaron primi sacerdotis. 8,³Hic Ezras ascendit de Babylonia, cum esset scribe et ingeniosus in lege Moysi, quae data est a Domino Israhel dicere et facere. 8,⁴Et dedit ei rex gloriam, quod invenisset gratiam in omni dignitate et desiderio in conspectu eius. 8,⁵Et ascenderunt simul cum ipso ex filiis Israhel et sacerdotibus et Levitis et sacris cantoribus templi et ostiariis et servis templi in Hierusalem, 8,⁶anno septimo regnante Artaxerse, in quinto mense; hic annus septimus est regni. Exeuntes enim de Babylonia novilunio quinti mensis, 8,⁷venerunt Hierosolymam iuxta praebitam illis prosperitatem itineris a Domino ipso. 8,⁸In his enim Ezras magnam disciplinam obtinebat, ne praetermitteret quicquam eorum quae essent ex lege Domini et praeceptis, et docendo universum Israhel omnem iustitiam et iudicia.

8,⁹Accedentes autem qui scribebant scripta Artaxersis regis, tradiderunt scriptum quod obvenerat ab Artaxerse rege ad Ezram sacerdotem et lectorem legis Domini; cuius est exemplum subiectum:

8,¹⁰Rex Artaxerses Ezrae sacerdoti et lectori legis Domini salutem. 8,¹¹Humaniora ego iudicans etiam beneficiis, praecepi eos qui desiderant ex gente Iudaeorum sua sponte et ex sacerdotibus et Levitis qui sunt in regno meo comitari tecum in Hierusalem. 8,¹²Si qui ergo

cupiunt ire tecum, conveniant et proficiantur, sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliariis, 8,¹³ ut visitent ea quae aguntur secundum Iudaeam et Hierusalem observantes sicut habes in lege Domini, 8,¹⁴ et ferant munera Domino Israhel, quae vovi ego et amici, Hierusalem et omne aurum et argentum, quod inventum fuerit in regione Babyloniae, Domino in Hierusalem cum illo, 8,¹⁵ quod donatum est pro ipsa gente in templum Domini eorum quod est in Hierusalem, ut colligatur hoc aurum et argentum ad tauros et arietes et agnos et hedos et quae his sunt congruentia, 8,¹⁶ ut offerant hostias Domino super altare Domini ipsorum quod est in Hierusalem. 8,¹⁷ Et omnia quaecumque volueris cum fratribus tuis facere auro et argento, perfice pro voluntate secundum praeceptum Domini Dei tui. 8,¹⁸ Et sacrosancta vasa, quae data sunt tibi ad opera domus Domini Dei tui qui est in Hierusalem, 8,¹⁹ et cetera, quaecumque tibi subvenerint ad operam templi Dei tui, dabis de regali gazofialicio. 8,²⁰

8,²¹ Et ego quidem rex Artaxerses praecepi custodibus thesaurorum Syriae et Foenicis, ut quaecumque scripserit Ezras sacerdos et lector legis Domini excelsi, diligenter detur ei usque ad argenti talenta centum, similiter autem 8,²² et usque ad frumenti modios centum et vini amphoras centum, et alia quaecumque abundant sine taxatione. 8,²³ Omnia secundum Dei legem fiant Deo altissimo, ne qua forte exurgat ira in regno regis et filiorum eius.

8,²⁴ Vobis autem dicitur, ut omnibus sacerdotibus et Levitis et sacris cantoribus templi et ianitoribus et servis templi et scribis templi huius 8,²⁵ nullum tributum neque ulla alia indicatio inrogetur, nec habeat quisque potestatem obicere eis quicquam.

8,²⁶ Tu autem Ezras, secundum sapientiam Dei constitue iudices et arbitros in tota Syria et Foenice, et omnes qui legem Dei tui noverunt docebis, 8,²⁷ ut quotquot transgressi fuerint legem, diligenter plectantur sive morte sive cruciatu sive etiam pecuniae multatione vel abductione.

8,²⁸ Et dixit Ezras scriba: Benedictus Dominus patrum meorum, qui dedit haec in cor regis, clarificare domum suam quae est in Hierusalem, 8,²⁹ et me honorificavit in conspectu regis et consiliariorum et amicorum eius et purpuratorum eius. 8,³⁰ Et ego constans animo factus sum secundum opitulationem Domini Dei mei, et congregavi ex Israhel viros, ut simul ascenderent mecum.

8,³¹ Et hii sunt praepositi secundum suas patrias et principatus portionales eorum, qui mecum ascenderunt de Babylonia in regno Artaxersis regis: 8,³² Ex filiis Phares Gersomus, ex filiis Iemarut Amielus, filiorum David Attus filius Seceliae, 8,³³ ex filiis Phares Zaccharias et cum eo reversi sunt viri centum quinquaginta, 8,³⁴ ex filiis ductoris Moab Ilionas Zaraei et cum ipso viri ducenti, 8,³⁵ ex filiis Zathues Iechonias Zetheeli et cum ipso viri ducenti, ex filiis Addeni filius Ionathae et cum ipso viri ducenti quinquaginta, 8,³⁶ ex filiis Olam Aesias

Gotholiae et cum ipso viri septuaginta, 8,³⁷ ex filiis Safatiae Zarias Micheli et cum ipso viri octoginta, 8,³⁸ ex filiis Iob Abdias Iezeli et cum ipso viri ducenti duodecim, 8,³⁹ ex filiis Baniae Salimoth filius Iosaphiae et cum ipso viri centum sexaginta, 8,⁴⁰ ex filiis Beer Zaccharias Bebei et cum ipso viri ducenti octo, 8,⁴¹ ex filiis Asath Iochannes Acariae et cum ipso viri centum decem; 8,⁴² ex filiis Adonicam ipsis postremis, et haec sunt nomina eorum: Elifalam filius Iebel et Sameas et cum ipso viri septuaginta, ex filiis Banae filius Zaccuri et cum ipso viri septuaginta.

8,⁴³ Et congregavi eos ad fluvium qui dicitur Thia, et metati illic sumus triduo, et recognovi eos. 8,⁴⁴ Et ex filiis sacerdotum et Levitarum non inveni illic. 8,⁴⁵ Et misi ad Eleazarum et Eccelom et Masman et Maloban et Enaatam et Sameam et Ioribum Natham Ennagan Zachariam et Mosolamun, ipsos ductores et peritos. 8,⁴⁶ Et dixi eis ut venirent ad Luddeum ductorem, qui erat apud locum gazofilacii. 8,⁴⁷ Et mandavi eis ut dicerent Luddeo et fratribus eius et illis qui erant in gazofilacio, ut mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo Domini Dei nostri. 8,⁴⁸ Et adduxerunt nobis secundum manum validam Domini Dei nostri viros peritos ex filiis Moollii filii Levi filii Israhel, Sebebian et filios et fratres qui erant decem et octo, 8,⁴⁹ Asbian et Annun ex filiis filiorum Chananei et filii eorum viri viginti; 8,⁵⁰ et ex his qui in templo serviebant, quos dedit David et ipsi principes ad operationem Levitis, templo servientium ducenti viginti. Omnium nomina significata sunt in scripturis.

8,⁵¹ Et vovi illic ieiunium iuvenibus in conspectu Domini Dei nostri, ut quaererem ab eo bonum iter nobis et qui nobiscum erant ex filiis et pecoribus propter insidias. 8,⁵² Erubui enim petere regem pedites et equites in comitatu, tutelae gratia contra adversarios nostros. 8,⁵³ Diximus enim regi, quoniam virtus Domini erit cum eis qui inquirunt eum in omni adfectu. 8,⁵⁴ Et iterum deprecati sumus Dominum Deum nostrum secundum haec, quem et propitium habuimus, et conpotes facti sumus Domini nostri.

8,⁵⁵ Et separavi ex plebis praepositis et sacerdotibus templi viros duodecim, et Sedebian et Asamian et cum eis ex fratribus eorum viros decem. 8,⁵⁶ Et adpendi eis argentum et aurum et vasa sacerdotalia domus Domini Dei nostri, quae donaverat rex et consilarii eius et principes et omnis Israhel. 8,⁵⁷ Et cum adpendissem, tradidi argenti talenta centum quinquaginta et vasa argentea talentorum centum et auri talenta centum 8,⁵⁸ et vasorum aureorum species viginti et vasa aerea de bono aeramento splendentia duodecim auri speciem reddentia. 8,⁵⁹ Et dixi eis: Et vos sancti estis Domino, et vasa quae sunt sancta et aurum et argentum votum est Domino Deo patrum nostrorum. 8,⁶⁰ Vigilate et custodite, donec tradatis ex plebis praepositis et sacerdotibus et Levitis et principibus civitatum Israhel in Hierusalem in pastorio domus Domini Dei nostri. 8,⁶¹ Et hii qui susceperunt sacerdotes et Levitae aurum et argentum et vasa quae erant in Hierusalem intulerunt in templum Domini.

8,⁶²Et promovimus a fluvio Thia die duodecima mensis primi, usquequo introivimus in Hierusalem secundum potentem manum Domini Dei nostri, quae super nos erat et liberavit nos ab omnibus inimicis nostris; et venimus in Hierusalem. 8,⁶³Et cum factus fuisset tertius dies, quarta autem die ponderatum aurum et argentum traditum est in domo Domini Dei nostri Marimoth filio Iori sacerdoti. 8,⁶⁴Et cum ipso erat Eleazar filius Finees, et erant cum ipsis Iosabodus filius Iesu et Moedias Banni filius Levitae. Ad numerum et ad pondus universa 8,⁶⁵et scriptum est pondus ipsorum eadem hora. 8,⁶⁶Qui autem venerunt ex captivitate, obtulerunt sacrificium Domini Israhel tauros duodecim pro omni Israhel, arietes octoginta sex, 8,⁶⁷agnos septuaginta duos, hircos pro peccato duodecim, et pro salute vaccas duodecim, omnia sacrificium Domini. 8,⁶⁸Et relegerunt praecepta regis regalibus dispensatoribus et subregulis Coelensyriae et Foenicis, et honorificaverunt gentem et templum Domini.

8,⁶⁹Et consummatis his accesserunt ad me praepositi dicentes: Non segregaverunt genus Israhel et principes et sacerdotes et Levitae 8,⁷⁰et alienigenae gentes et nationes terrae inmunditias suas a Chananeis et Hettheis et Ferezeis et Iebuseis et Moabitis et Aegyptiis et Idumeis. 8,⁷¹Coniuncti enim sunt filiabus eorum et ipsi et filii eorum, et commixtum est semen sanctum alienigenis gentibus terrae; et participes erant praepositi et magistratus iniquitatis huius ab initio ipsius rei.

8,⁷²Et mox ut audivi ista, conscidi vestimenta et sacram tunicam, et lacerans capillos capitis et barbam sedi dolens et maestus. 8,⁷³Et convenerunt ad me quotquot tunc movebantur in verbo Domini Dei Israhel, me lugente super iniquitatem istam. Et sedebam tristis usque ad vespertinum sacrificium. 8,⁷⁴Et surgens a ieiunio, conscissa habens vestimenta et sacram tunicam, ingeniculans et extendens manus ad Dominum 8,⁷⁵dicebam:

Domine, confusus sum et reveritus sum ante faciem tuam. 8,⁷⁶Peccata enim nostra multiplicata sunt super capita nostra, et iniquitates nostrae exaltatae sunt usque ad caelum, 8,⁷⁷quoniam a temporibus patrum nostrorum sumus in magno peccato usque in hunc diem. 8,⁷⁸Et propter peccata nostra et patrum nostrorum sumus traditi cum fratribus nostris et cum sacerdotibus nostris regibus terrae in gladium et captivitatem et depraedationem cum confusione usque in hodiernum diem. 8,⁷⁹Et nunc quantum est quod contigit nobis misericordia abs te, Domine Deus, derelinquere nobis radicem et nomen in locum sanctificationis tuae, 8,⁸⁰delegere luminare nostrum in domo Domini Dei nostri, dare nobis cibum in tempore servitutis nostrae. 8,⁸¹Et cum serviremus, non sumus derelicti a Domino Deo nostro, sed constituit nos in gratia penes reges Persarum, dare nobis cibum 8,⁸²et clarificare templum Domini nostri et aedificare deserta Sion, dare nobis stabilitatem in Iudaea et in Hierusalem.

8,⁸³Et nunc quid dicemus, Domine, habentes haec? Transgressi enim sumus praecepta tua, quae dedisti in manus puerorum tuorum prophetarum 8,⁸⁴dicens quoniam terra, in quam introistis possidere hereditatem eius, terra polluta est coinquinationibus alienigenarum terrae, et immunditiae illorum repleverunt eam totam immunditia sua. 8,⁸⁵Et nunc filias vestras non coniungetis filiis illorum, et filias eorum non accipietis filiis vestris. 8,⁸⁶Et non inquiretis pacem habere cum illis omni tempore, ut invalescentes manducetis optima terrae, et hereditatem distribuatis filiis vestris usque in aevum. 8,⁸⁷Et quae contingunt nobis, omnia fiunt propter opera nostra maligna et magna peccata nostra. 8,⁸⁸Et dedisti nobis talem radicem, et rursus reversi sumus transgredi legitima tua, uti commisceremur immunditiae alienigenarum gentium terrae huius. 8,⁸⁹Nonne irasceris nobis perdere nos, quoadusque non relinquatur radix et nomen nostrum? 8,⁹⁰Domine Deus Israhel, verax es; derelicta enim est radix usque in hodiernum diem. 8,⁹¹Ecce nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris; non est enim adhuc stare ante te in his.

8,⁹²Et cum adorando confiteretur Ezras flens humi prostratus ante templum, congregati sunt ante eum ex Hierusalem turba magna valde, viri et mulieres et iuvenes et iuenculae. Fletus enim erat magnus in ipsa multitudine. 8,⁹³Et cum clamasset Iechonias Ieeli ex filiis Israhel, dixit Ezrae: Nos in Dominum peccavimus, quod conlocavimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terrae. 8,⁹⁴Et nunc est super omnem Israhel. In his ergo sit iusiurandum ad Dominum, expellere omnes uxores nostras quae ex alienigenis sunt cum filiis earum, 8,⁹⁵sicut tibi decretum est a maioribus secundum legem Domini. Exsurgens explica, 8,⁹⁶ad te enim spectat hoc negotium, et nos tecum sumus. Viriliter fac. 8,⁹⁷Et exsurgens Ezras adiuravit principes sacerdotum et Levitas et omnem Israhel facere secundum haec, et iuraverunt.

9,¹ Et exsurgens Ezras ab ante atrium templi, abiit in pastoforium Ionathae filii Nasibi. 9,² Et hospitatus illic, non gustavit panem nec aquam bibit, lugens super iniquitates multitudinis.

9,³Et facta est praedicatio in omni Iudaea et in Hierusalem omnibus qui erant ex captivitate congregari in Hierusalem. 9,⁴Et quicumque non occurrerit biduo aut triduo diei secundum iudicium adsidentium seniorum, tollentur facultates eius, et ipse alienus iudicabitur a multitudine captivitatis. 9,⁵Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu Iuda et Benjamin in tribus diebus in Hierusalem; hic mensis est nonus, vicesima mensis. 9,⁶Et adsedit omnis multitudo in area templi, trementes propter hiemem praesentem.

9,⁷Et exsurgens Ezras dixit illis: Vos inique fecistis conlocando vobis in matrimonium uxores alienigenas, ut adderetis ad peccata Israhel. 9,⁸Et nunc date confessionem et magni-

ficentiam Domino Deo patrum nostrorum, 9,⁹et perficite voluntatem ipsius et discedite a gentibus terrae et ab uxoribus alienigenis.

9,¹⁰Et clamavit omnis multitudo et dixerunt magna voce: Sicut dixisti faciemus. 9,¹¹Sed quoniam multitudo magna est, et tempus hiberni est et non possumus in subdiali parte stare, et hoc opus non est nobis unius diei neque bidui, multum in his peccavimus, 9,¹²stent praepositi multitudinis et omnes qui nobiscum inhabitant et quotquot habent apud se uxores alienigenas, 9,¹³et adsistant accepto tempore et ex omni loco presbyteri et iudices, usquequo solvant iram Domini negotii huius.

9,¹⁴Ionatha autem filius Ezeli et Ozias Thochani susceperunt secundum haec, et Bosoramus et Levis et Sabbatheus simul cooperati sunt cum illis. 9,¹⁵Et fecerunt secundum haec omnia universi qui erant ex captivitate. 9,¹⁶Et elegit sibi viros Ezras sacerdos, principes magnos de patribus eorum secundum nomina, et consederunt novilunio mensis decimi examinare negotium istud. 9,¹⁷Et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas usque ad neomenia primi mensis.

9,¹⁸Et inventi sunt ex sacerdotibus commixti qui habebant alienigenas uxores: 9,¹⁹Ex filiis Iesu filii Iosedech et fratribus eius Maseas et Eliezerus et Ioribus et Ioadeus. 9,²⁰Et iniecerunt manus, ut expellerent uxores suas, et ad litandum in exoratione arietem pro ignorantia sua.

9,²¹Et ex filiis Emmeri Maseas et Esses et Ieel et Azarias. 9,²²Et ex filiis Fosor Elionia, Assias, Ismahelus et Nathanaelus, Ioceddeus et Talsas. 9,²³Et ex Levitis Iozabdus et Semeis et Colius et Calitas et Fatheas et Coluas et Elionas. 9,²⁴Ex sacris cantoribus Eliasubus, Zaccurus. 9,²⁵Ex ostiariis Sallumus et Tolbanes. 9,²⁶Et ex Israhel: Ex filiis Foroos Ieremias et Ieddias et Melchias et Mielus et Eleazarus et Iemmebias et Baninas. 9,²⁷Et ex filiis Iolam Mamthanas et Zaccharias, Iezrelus et Iobdius et Herimoth et Helias. 9,²⁸Et ex filiis Zathom Eliadas et Eliasimus et Othias et Larimoth et Zabdus et Zebedias. 9,²⁹Et ex filiis Bebe Iohannes et Ananias et Zabdias et Emethis. 9,³⁰Et ex filiis Banni Olamus et Malluchus et Ieddaeus et Iasub et Asubus et Hierimoth. 9,³¹Et ex filiis Addin Naathus et Moosias et Calchurus et Raanas et Baseas, Mathathias et Beseel et Bonnus et Manasses. 9,³²Et ex filiis Nuae Noneas et Aseas et Melchias et Sameas et Simon, Benjamin et Malchus et Marras. 9,³³Et ex filiis Asom Carianeus, Mathathias et Bannus et Elifalat et Manasses et Semei. 9,³⁴Et ex filiis Banni Ieremias et Moodias et Abramus et Ioel et Baneas et Pelias et Ionas et Marimoth et Eliasib et Mathaneus et Eliasib et Zorisas et Diaelus et Samedius et Sambris et Iosephus. 9,³⁵Et ex filiis Nobaei Idaelus et Mathathias et Sabadus et Zetheda Sednu et Iessei Baneas. 9,³⁶Omnes isti coniunxerunt sibi uxores alienigenas, et dimiserunt eas cum filiis.

9,³⁷Et inhabitaverunt sacerdotes et Levitae et qui erant ex Israhel in Hierusalem et in tota regione una novilunio mensis septimi, et erant filii Israhel in commorationibus suis. 9,³⁸Et congregata est omnis multitudo simul in aream quae est ab oriente portae sacrae. 9,³⁹Et dixerunt Ezrae pontifici et lectori, ut adferret legem Moysi quae tradita est a Domino Deo Israhel. 9,⁴⁰Et adtulit Ezras pontifex legem omni multitudini eorum a viro usque ad mulierem et omnibus sacerdotibus, audire legem novilunio mensis septimi. 9,⁴¹Et legebat in area quae est ante sacram portam templi a prima luce usque ad vesperam coram viris et mulieribus, et dederunt omnes sensum ad legem.

9,⁴²Et stetit Ezras sacerdos et lector legis super ligneum tribunal quod fabricatum erat. 9,⁴³Et steterunt ad eum Mathathias, Samus, Ananias, Azarias, Urias, Ezechias, et Balsamus ad dexteram, 9,⁴⁴et ad sinistram Faldeus, Misael, Malachias, Abustassabus, Nabadias et Zacharias. 9,⁴⁵Et adsumpsit Ezras librum coram omni multitudine, praesidebat enim in gloria in conspectu omnium. 9,⁴⁶Et cum absolvisset legem, omnes recti steterunt. Et benedixit Ezras Dominum Deum altissimum, Deum Sabaoth omnipotentem. 9,⁴⁷Et respondit omnis populus: Amen. Et elevatis susum manibus procidentes in terram adoraverunt Dominum. 9,⁴⁸Iesus et Banaeus et Sarabias et Iadinus et Accubus et Sabbateus et Calites et Azarias et Ioradus et Ananias et Filias, Levitae 9,⁴⁹qui docebant legem Domini et in multitudine legebant legem Domini, et praeferabant singuli eos qui intellegebant lectionem.

9,⁵⁰Et dixit Attarates Ezrae pontifici et lectori et Levitis qui docebant multitudinem 9,⁵¹dicens: Dies hic est sanctus Domino. Et omnes flebant, cum audissent legem. 9,⁵²Digressi ergo manducate pinguissima quaeque et bibite dulcissima quaeque et mittite munera his qui non habent. 9,⁵³Sanctus est enim dies Domini, et nolite maesti esse, Dominus enim clarificavit vos. 9,⁵⁴Et Levitae denuntiabant in publico omnibus dicentes: Dies hic sanctus est, nolite maesti esse. 9,⁵⁵Et abierunt omnes manducare et bibere et epulari et dare munera his qui non habent ut epulentur. Magnifice enim sunt exaltati verbis quibus edocti sunt. 9,⁵⁶Et congregati sunt universi in Hierusalem, celebrare laetitiam secundum testamentum Domini Dei Israhel.

EXPLICIT LIBER EZRAE TERTIUS

INCIPIIT LIBER EZRAE QUARTUS

1,¹ Liber Ezrae prophetae, filii Sarei, filii Azarei, filii Helchiae, filii Salame, filii Sadoch, filii Acitob, 1,² filii Achiae, filii Finees, filii Heli, filii Ameriae, filii Aziei, filii Marimoth, filii Arna, filii Oziae, filii Borith, filii Abissei, filii Finees, filii Eleazar, 1,³ filii Aaron ex tribu Levi, qui fuit captivus in regione Medorum, in regno Artaxersis regis Persarum.

1,⁴ Et factum est verbum Domini ad me dicens: 1,⁵ Vade adnuntia populo meo facinora ipsorum et filiis eorum iniquitates, quas in me admiserunt, ut nuntient filiis filiorum suorum, 1,⁶ quia peccata parentum illorum in illis creverunt; obliti enim me sacrificaverunt diis alienis. 1,⁷ Nonne ego eos eduxi de terra Aegypti de domo servitutis? Ipsi autem inritaverunt me et consilia mea spreverunt. 1,⁸ Tu autem excute comam capitis tui et proice omnia mala super illos, quoniam non oboedierunt legi meae; populus autem indisciplinatus. 1,⁹ Usquequo eos sustinebo, quibus tanta beneficia contuli? 1,¹⁰ Reges multos propter eos subverti, Pharaonem cum pueris suis et omnem exercitum eius percussi. 1,¹¹ Omnes gentes a facie eorum perdididi et in oriente provinciarum duarum populos Tyri et Sidonis dissipavi et omnes adversarios eorum interfeci.

1,¹² Tu vero loquere ad eos dicens: Haec dicit Dominus: 1,¹³ Nempe ego vos mare traieci et plateas vobis in invio munitas exhibui; ducem vobis dedi Moysen et Aaron sacerdotem. 1,¹⁴ Lucem vobis per columnam ignis praestiti et magna mirabilia feci in vobis. Vos autem mei obliti estis, dicit Dominus.

1,¹⁵ Haec dicit Dominus omnipotens: Coturnix vobis in signo fuit, castra vobis ad tutelam dedi, et illic murmurastis. 1,¹⁶ Et non triumphastis in nomine meo de perditione inimicorum vestrorum, sed adhuc nunc usque murmuratis. 1,¹⁷ Ubi sunt beneficia quae praestiti vobis? Nonne in deserto cum esuriretis et sitiretis proclamastis ad me 1,¹⁸ dicentes: Ut quid nos in desertum istud adduxisti interficere nos? Melius nobis fuerat servire Aegyptiis quam mori in deserto hoc. 1,¹⁹ Ego dolui gemitos vestros et dedi mannam vobis in escam, panem angelorum manducastis. 1,²⁰ Nonne cum sitiretis petram excidi, et fluxerunt aquae in satietatem? Propter aestus folia arborum vos texi. 1,²¹ Divisi vobis terras pingues, Chananeos et Ferezeos et Philistheos a facie vestra proieci. Quid faciam vobis adhuc? dicit Dominus.

1,²² Haec dicit Dominus omnipotens: In deserto cum essetis in flumine amaro sitientes et blasphemantes nomen meum, 1,²³ non ignem vobis pro blasphemiis dedi, sed mittens lignum in aqua dulce feci flumen. 1,²⁴ Quid tibi faciam, Iacob? Noluisti me obaudire, Iuda. Transferam me ad alias gentes et dabo eis nomen meum, ut custodiant legitima mea. 1,²⁵ Quoniam me dereliquistis, et ego vos derelinquam; petentibus vobis a me misericordiam, non miserebor vestri. 1,²⁶ Quando invocabitis me, ego non exaudiam vos. Maculastis enim

manus vestras sanguine, et pedes vestri impigri sunt ad committenda homicidia. 1,²⁷Non quasi me dereliquistis, sed vos ipsos, dicit Dominus.

1,²⁸Haec dicit Dominus omnipotens: Nonne ego vos rogavi ut pater filios et ut mater filias et nutrix parvulos suos, 1,²⁹ut essetis mihi in populo et ego vobis in Deum, et vos mihi in filios et ego vobis in patrem? 1,³⁰Ita vos collegi ut gallina filios suos sub alas suas. Modo autem quid faciam vobis? Proiciam vos a facie mea. 1,³¹Oblationes mihi cum obtuleritis, avertam faciem meam a vobis; dies enim festos vestros et neomenias et circumcisiones carnis repudiavi. 1,³²Ego misi pueros meos prophetas ad vos, quos acceptos interfecistis et laniastis corpora illorum, quorum sanguinem exquiram, dicit Dominus.

1,³³Haec dicit Dominus omnipotens: Domus vestra deserta est, proiciam vos sicut ventus stipulam. 1,³⁴Et filii procreationem non facient, quoniam mandatum meum vobiscum neglexerunt et quod malum est coram me fecerunt. 1,³⁵Tradam domus vestras populo venienti. Qui me non audientes credunt; quibus signa non ostendi, facient quae praecepi. 1,³⁶Prophetas non viderunt et memorabuntur antiquitatum eorum. 1,³⁷Testor populi venientis gratiam, cuius parvuli exultant cum laetitia, me non videntes oculis carnalibus, sed spiritu credent quae dixi. 1,³⁸Et nunc, pater, aspice cum gloria et vide populum venientem ab oriente. 1,³⁹Quibus dabo ducatum Abraham, Isaac et Iacob et Osee et Amos et Michae et Iohelis et Abdiae et Ionae 1,⁴⁰et Naum et Abacuc, Sofoniae, Aggei, Zacchariae et Malachiae, qui et angelus Domini vocatus est.

2,¹ Haec dicit Dominus: Ego eduxi populum istum de servitute, quibus mandata dedi per pueros meos prophetas, quos audire noluerunt, sed irrita fecerunt mea consilia. 2,²Mater quae eos generavit dicit illis: Ite, filii, quia ego vidua sum et derelicta. 2,³Educavi vos cum laetitia et amisi vos cum luctu et tristitia, quoniam peccastis coram Domino Deo et quod malum est coram me fecistis. 2,⁴Modo autem quid faciam vobis? Ego enim vidua sum et derelicta. Ite, filii, et petite a Domino misericordiam. 2,⁵Ego autem te, pater, testem invoco super matrem filiorum, quia noluerunt testamentum meum servare, 2,⁶ut des eis confusio- nem et matrem eorum in direptionem, ne generatio eorum fiat. 2,⁷Dispergantur in gentes, nomina eorum deleantur a terra, quoniam spreverunt testamentum meum.

2,⁸Vae tibi, Assur, qui abscondis iniquos penes te. Gens mala, memorare quid fecerim Sodomae et Gomorrae, 2,⁹quorum terra iacet in piceis glebis et aggeribus cinerum. Sic dabo eos qui me non audierunt, dicit Dominus omnipotens.

2,¹⁰Haec dicit Dominus ad Ezram: Adnuntia populo meo, quoniam dabo eis regnum Hierusalem, quod daturus eram Israhel. 2,¹¹Et sumam mihi gloriam illorum et dabo eis tabernacula aeterna, quae praeparaveram illis. 2,¹²Lignum vitae erit illis in odore unguenti, et non laborabunt neque fatigabuntur. 2,¹³Ite et accipietis, rogate vobis dies paucos ut mi-

norentur; iam paratum est vobis regnum, vigilate. 2,¹⁴Testare, testare caelum et terram, omisi enim malum et creavi bonum, quia vivo ego, dicit Dominus. 2,¹⁵Mater, conplectere filios tuos, educa illos cum laetitia sicut columba, confirma pedes eorum, quoniam te elegi, dicit Dominus. 2,¹⁶Et resuscitabo mortuos de locis suis et de monumentis educam illos, quoniam cognovi nomen meum in illis. 2,¹⁷Noli timere, mater filiorum, quoniam te elegi, dicit Dominus. 2,¹⁸Mittam tibi adiutorium pueros meos Esaiam et Hieremiam, ad quorum consilium sanctificavi et paravi tibi arbores duodecim gravatas variis fructibus 2,¹⁹et totidem fontes fluentes lac et mel et montes immensos septem habentes rosam et liliam, in quibus gaudio replebo filios tuos.

2,²⁰Vidua iustifica, pupillo iudica, egenti da, orfanum tuere, nudum vesti, 2,²¹confractum et debilem cura, claudum inridere noli, tutare mancum, et caecum ad visionem claritatis meae admitte, 2,²²senem et iuvenem intra muros tuos conserva, 2,²³mortuos ubi inveneris signans commenda sepulchro, et dabo tibi primam sessionem in resurrectione mea.

2,²⁴Pausa et quiesce, populus meus, quia veniet requies tua. 2,²⁵Nutrix bona, nutri filios tuos, confirma pedes eorum. 2,²⁶Servos quos tibi dedi, nemo ex eis interiet, ego enim eos requiram de numero tuo. 2,²⁷Noli satagere, cum venerit enim dies pressurae et angustiae, alii plorabunt et tristes erunt, tu autem hilaris et copiosa eris. 2,²⁸Zelabunt gentes et nihil adversum te poterunt, dicit Dominus. 2,²⁹Manus meae tegent te, ne filii tui gehennam videant. 2,³⁰Iucundare, mater, cum filiis tuis, quia ego te eripiam, dicit Dominus. 2,³¹Filios tuos dormientes memorare, quoniam ego eos educam de latibulis terrae et misericordiam cum illis faciam, quoniam misericors sum, dicit Dominus omnipotens. 2,³²Amplectere natos tuos usque dum venio et praedica illis misericordiam, quoniam exuberant fontes mei et gratia mea non deficiet.

2,³³Ego Ezra accepi praeceptum a Domino in monte Horeb, ut irem ad Israhel. Ad quos cum venirem, reprobaverunt me et respuerunt mandatum Domini. 2,³⁴Ideoque vobis dico, gentes quae auditis et intellegitis: Expectate pastorem vestrum, requiem aeternitatis dabit vobis, quoniam in proximo est ille, qui in finem saeculi adveniet. 2,³⁵Parati estote ad praemia regni, quia lux perpetua lucebit vobis per aeternitatem temporis. 2,³⁶Fugite umbram saeculi huius, accipite iucunditatem gloriae vestrae. Ego testor palam salvatorem meum. 2,³⁷Commendatum Domini accipite et iucundamini gratias agentes ei qui vos ad caelestia regna vocavit. 2,³⁸Surgite et state et videte numerum signatorum in convivio Domini. 2,³⁹Qui se de umbra saeculi transtulerunt, splendoras tunicas a Domino acceperunt. 2,⁴⁰Recipe, Sion, numerum tuum et conclude candidatos tuos, qui legem Domini conpleverunt. 2,⁴¹Filiorum tuorum, quos optabas, plenus est numerus; roga imperium Domini, ut sanctificetur populus tuus, qui vocatus est ab initio.

2,⁴²Ego Ezra vidi in monte Sion turbam magnam, quam numerare non potui, et omnes canticis conlaudabant Dominum. 2,⁴³Et in medio eorum erat iuvenis statura celsus, eminentior omnibus illis, et singulis eorum capitibus inponebat coronas, et magis exaltabatur; ego autem miraculo tenebar. 2,⁴⁴Tunc interrogavi angelum et dixi: Qui sunt hii, domine? 2,⁴⁵Qui respondens dixit mihi: Hii sunt qui mortalem tunicam deposuerunt et inmortalem sumpserunt et confessi sunt nomen Dei; modo coronantur et accipiunt palmas. 2,⁴⁶Et dixi ad angelum: Ille iuvenis quis est, qui eis coronas inponit et palmas in manus tradit? 2,⁴⁷Qui respondens dixit mihi: Ipse est Filius Dei, quem in saeculo confessi sunt. Ego autem magnificare eos coepi, qui fortiter pro nomine Domini steterunt. 2,⁴⁸Tunc dixit mihi angelus: Vade et adnuntia populo meo, qualia et quanta mirabilia Domini Dei vidisti.

3,¹Anno tricesimo ruinae civitatis eram in Babylone, ego Salathiel qui et Ezras, et conturbatus sum super cubili meo recumbens, et cogitationes meae ascendebant super cor meum, 3,²quoniam vidi desertionem Sion et abundantiam eorum qui habitabant in Babylone.

3,³Et ventilatus est spiritus meus valde, et coepi loqui ad Altissimum verba timorata, 3,⁴et dixi: O Domine Dominator, tu dixisti ab initio, quando plantasti terram, et hoc solus, et imperasti pulveri, 3,⁵et dedit Adam corpus mortuum. Sed et ipsum figmentum manuum tuarum erat, et insuflasti in eum spiritum vitae, et factus est vivens coram te. 3,⁶Et induxisti eum in paradysum, quem plantavit dextera tua antequam terra adventaret. 3,⁷Et huic mandasti diligentiam unam tuam, et praeterivit eam, et statim instituisti in eum mortem et in nationibus eius. Et natae sunt ex eo gentes et tribus, populi et cognationes, quorum non est numerus. 3,⁸Et ambulavit unaquaque gens in voluntate sua, et impie agebant coram te et spernebant praecepta tua, et tu non prohibuisti eos. 3,⁹Iterum autem in tempore induxisti diluvium super habitantes saeculum et perdidisti eos. 3,¹⁰Et factum est in uno casui eorum, sicut Adae mors sic et his diluvium.

3,¹¹Dereliquisti autem ex his unum Noe cum domo sua; ex eo iustos omnes. 3,¹²Et factum est cum coepissent multiplicari qui habitabant super terram, et multiplicaverunt filios et populos et gentes multas, et coeperunt iterato impietatem facere plus quam priores. 3,¹³Et factum est cum iniquitatem facerent coram te, elegisti tibi ex his unum, cui nomen erat Abraham. 3,¹⁴Et dilexisti eum et demonstrasti ei temporum finem solo secreta noctu. 3,¹⁵Et disposuisti ei testamentum aeternum et dixisti ei, ut non umquam derelinquas semen eius. Et dedisti ei Isaac, et Isaac dedisti Iacob et Esau. 3,¹⁶Et segregasti tibi Iacob, Esau autem separasti, et factus est Iacob in multitudine magna.

3,¹⁷Et factum est cum educeres semen eius ex Aegypto, et adduxisti eos super montem Sina. 3,¹⁸Et inclinasti caelos et statuisti terram et commovisti orbem et tremere fecisti abys-

sos et conturbasti saeculum. 3,¹⁹Et transiit gloria tua portas quattuor, ignis et terraemotus et spiritus et gelu, ut dares semini Iacob legem et generationi Israhel diligentiam. 3,²⁰Et non abstulisti ab eis cor malignum, ut faceret lex tua in eis fructum. 3,²¹Cor enim malignum baiulans primus Adam transgressus et victus est, sed et omnes qui ex eo nati sunt. 3,²²Et facta est permanens infirmitas et lex cum corde populi cum malignitate radicis, et discessit quod bonum est et mansit malignum.

3,²³Et transierunt tempora et finiti sunt anni, et suscitasti tibi servum nomine David. 3,²⁴Et dixisti ei aedificare civitatem nominis tui et offerre tibi in ea de tuis oblationes. 3,²⁵Et factum est hoc annis multis. Et dereliquerunt qui habitabant civitatem, 3,²⁶in omnibus facientes sicut fecit Adam et omnes generationes eius; utebantur enim et ipsi cor malignum. 3,²⁷Et tradidisti civitatem tuam in manus inimicorum tuorum. 3,²⁸Et dixi ego tunc in corde meo: Numquid meliora faciunt qui habitant in Babylone, et propter hoc dominabit Sion?

3,²⁹Factum est autem cum venissem huc, et vidi impietates quorum non est numerus, et delinquentes multos vidit anima mea hoc tricesimo anno. Et excessit cor meum, 3,³⁰quoniam vidi quomodo sustines eos peccantes et pepercisti impie agentibus, et perdidisti populum tuum et conservasti inimicos tuos, et non significasti 3,³¹nihil nemini quomodo debeat derelinqui via haec. Numquid meliora facit Babylon quam Sion, 3,³²aut alia gens cognovit te praeter Israhel? Aut quae tribus crediderunt testamentis sicut haec Iacob, 3,³³quarum merces non comparuit neque labor fructificavit? Pertransiens enim pertransivi in gentibus, et vidi abundantes eas et non memorantes mandatorum tuorum. 3,³⁴Nunc ergo pondera in statera nostras iniquitates et eorum qui habitant in saeculo, et invenietur momentum puncti ubi declinet. 3,³⁵Aut quando non peccaverunt in conspectu tuo qui habitant terram, aut quae gens sic observavit mandata tua? 3,³⁶Homines quidem per nomina invenies servasse mandata tua, gentes autem non invenies.

4,¹ Et respondit ad me angelus qui missus est ad me, cui nomen Urihel, 4,²et dixit mihi: Excedens excessit cor tuum in saeculo hoc, et comprehendere cogitas viam Altissimi? 4,³Et dixi: Ita, domine meus. Et respondit mihi et dixit: Tres vias missus sum ostendere tibi et tres similitudines proponere coram te. 4,⁴De quibus si mihi renuntiaveris unam ex his, et ego tibi demonstrabo viam quam desideras videre, et doceam te quare cor malignum. 4,⁵Et dixi: Loquere, domine meus. Et dixit ad me: Vade, pondera mihi ignis pondus, aut mensura mihi flatum venti, aut revoca mihi diem quae praeteriit. 4,⁶Et respondi et dixi: Quis natorum poterit facere, ut me interroges de his? 4,⁷Et dixit ad me: Si eram interrogans te dicens: Quantae habitationes sunt in corde maris, aut quantae venae sunt in principio abyssi, aut quantae venae sunt super firmamentum, aut qui sint exitus paradisi, 4,⁸dicebas fortassis mihi: In abyssum non descendi neque in infernum adhuc, neque in caelis umquam ascendi.

4,⁹Nunc autem non interrogavi te nisi de igne et vento et diem per quem transisti, et sine quibus separari non potes, et non respondisti mihi de eis. 4,¹⁰Et dixit mihi: Tu quae tua sunt tecum coadulescentia non potes cognoscere, 4,¹¹et quomodo poterit vas tuum capere Altissimi viam? ... Et iam exterritus corrupto saeculo intellegere incorruptionem?

Et cum haec audissem, cecidi in faciem meam 4,¹²et dixi illi: Melius erat nos non adesse, quam advenientes vivere in impietatibus et pati et non intellegere de qua re. 4,¹³Et respondit ad me et dixit: Proficiscens profectus sum ad silvam lignorum campi, et cogitaverunt cogitationem 4,¹⁴et dixerunt: Venite et eamus et faciamus ad mare bellum, ut recedat coram nos, et faciamus nobis alias silvas. 4,¹⁵Et similiter fluctus maris et ipsi cogitaverunt cogitationem et dixerunt: Venite ascendentes debellemus silvam campi, ut et ibi consummemus nobismet ipsis aliam regionem. 4,¹⁶Et factus est cogitatus silvae in vano, venit enim ignis et consumpsit eam. 4,¹⁷Similiter et cogitatus fluctuum maris, stetit enim harena et prohibuit eam. 4,¹⁸Si enim eras iudex horum, quem incipiebas iustificare aut quem condemnare? 4,¹⁹Et respondi et dixi: Utrique vanam cogitationem cogitaverunt, terra enim data est silvae, et maris locus portare fluctus suos. 4,²⁰Et respondit ad me et dixit: Bene tu iudicasti, et quare non iudicasti tibimet ipso? 4,²¹Quemadmodum enim terra silvae data est et mare fluctibus suis, et qui super terram inhabitant quae sunt super terram intellegere solummodo possunt, et qui super caelos super altitudinem caelorum.

4,²²Et respondi et dixi: Deprecor te, domine, ut mihi datus est sensus intellegendi. 4,²³Non enim volui interrogare de superioribus viis, sed de his quae pertranseunt per nos cotidie, propter quod Israhel datus est in obprobrium gentibus, quem dilexisti populum datus est tribubus impiis, et lex patrum nostrorum in interitum deducta est, et dispositiones scriptae nusquam sunt. 4,²⁴Et pertransivimus de saeculo ut lucustae, et vita nostra ut vapor, et nec digni sumus misericordiam consequi. 4,²⁵Sed quid faciet nomini suo quod invocatum est super nos? Et his interrogavi.

4,²⁶Et respondit ad me et dixit: Si fueris videbis, et si vixeris frequenter miraberis, quoniam festinans festinat saeculum pertransire. 4,²⁷Non capiet portare quae in temporibus iustis repromissa sunt, quoniam plenum maestitia est saeculum hoc et infirmitatibus. 4,²⁸Seminatum est enim malum, de quibus me interrogas de ea, et necdum venit destructio ipsius. 4,²⁹Si ergo non messum fuerit quod seminatum est, et discesserit locus ubi seminatum est malum, non veniet ager ubi seminatum est bonum. 4,³⁰Quoniam granum seminis mali seminatum est in corde Adam ab initio, et quantum impietatis generavit usque nunc et generabit usque cum veniat area. 4,³¹Aestima autem apud te, granum mali seminis quantum fructum impietatis generaverit. 4,³²Quando seminatae fuerint spicae quarum non est numerus, quam magnam aream incipient facere.

4,³³Et respondi et dixi: Quo et quando haec? Quare modici et mali anni nostri? 4,³⁴Et respondit ad me et dixit: Non festina spiritu super Altissimum; tu enim festinas propter temet ipsum spiritum, nam Excelsus pro multis. 4,³⁵Nonne de his interrogaverunt animae iustorum in promptuariis suis dicentes: Usquequo spero sic? Et quando venit fructus areae mercedis nostrae? 4,³⁶Et respondit ad ea Hieremihel archangelus et dixit: Quando impletus fuerit numerus similium vobis, quoniam in statera ponderavit saeculum 4,³⁷et mensura mensuravit tempora et numero numeravit tempora, et non commovet nec excitabit usque dum impleatur praedicta mensura. 4,³⁸Et respondi et dixi: O dominator domine, sed et nos omnes pleni sumus impietate. 4,³⁹Et ne forte propter nos inpediatur iustorum area, propter peccata inhabitantium super terram. 4,⁴⁰Et respondit ad me et dixit: Vade et interroga praegnantem, si quando impleverit novem menses suos, adhuc poterit matrix eius retinere fetus in semet ipsa. 4,⁴¹Et dixi: Non potest, domine. Et dixit ad me: In inferno promptuaria animarum matri adsimilata sunt. 4,⁴²Quemadmodum enim festinavit quae parit effugere necessitatem partus, sic et haec festinat reddere ea quae commendata sunt 4,⁴³ab initio. Tunc tibi demonstrabitur de his quae concupiscis videre.

4,⁴⁴Et respondi et dixi: Si inveni gratiam ante oculos tuos, et si possibile est, et si idoneus sum, 4,⁴⁵demonstra mihi et hoc, si plus quam praeteriti habet venire aut plura pertransierunt super nos, 4,⁴⁶quoniam quod pertransivit scio, quid autem futuri sit ignoro. 4,⁴⁷Et dixit ad me: Sta super dexteram partem et demonstrabo tibi interpretationem similitudinis. 4,⁴⁸Et steti et vidi, et ecce fornax ardens transiit coram me; et factum est cum transiret flamma, et vidi et ecce superavit fumus. 4,⁴⁹Et post hoc transiit coram me nubes plena aquae et inmisit pluviam impetu multam; et cum transisset impetus pluviae, et superaverunt in ea guttae. 4,⁵⁰Et dixit ad me: Cogita tibi. Sicut enim crescit pluvia amplius quam guttae, et ignis amplius quam fumus, sic superabundavit quae transivit mensura, superaverunt autem guttae et fumus.

4,⁵¹Et oravi et dixi: Putas vivo usque in diebus illis, vel quis erit in diebus illis? 4,⁵²Respondit ad me et dixit: De signis de quibus me perrogas, ex parte possum tibi dicere, de vita autem tua non sum missus dicere tibi, sed nescio.

5,¹ De signis autem: Ecce dies venient, et adprehendentur qui inhabitant super terram in excessu multo, et abscondetur veritatis via, et sterilis erit a fide regio. 5,²Et multiplicabitur iniustitia super hanc quam ipse tu vides et super quam audisti olim. 5,³Et erit inconposita vestigio quam nunc vides regnare regionem, et videbunt eam desertam. 5,⁴Si autem tibi dederit Altissimus vivere, et videbis post tertiam turbatam, et relucescet subito sol noctu et luna interdie. 5,⁵Et de ligno sanguis stillabit, et lapis dabit vocem suam; et populi commovebuntur, et gressus commutabuntur. 5,⁶Et regnabit quem non sperant qui inhabitant super

terram; et volatilia conmigrationem facient. 5,⁷Et mare Sodomitum pisces reiciet. Et dabit vocem noctu quem non noverant multi, omnes autem audient vocem eius. 5,⁸Et chaus fiet per loca multa, et ignis frequenter emittetur, et bestiae agrestes transmigrabunt regionem suam, et mulieres parient menstruatae monstra, 5,⁹et in dulcibus aquis salsae invenientur. Et amici omnes semet ipsos expugnabunt; et abscondetur tunc sensus, et intellectus separabitur in promptuarium suum. 5,¹⁰Et quaeretur a multis et non invenietur, et multiplicabitur iniustitia et incontinentia super terram. 5,¹¹Et interrogabit regio proximam suam et dicet: Numquid per te pertransiit iustitia iustum faciens? Et haec negabit. 5,¹²Et erit in illo tempore, et sperabunt homines et non inpetrabunt, laborabunt et non dirigentur viae eorum. 5,¹³Haec signa dicere tibi permissum est mihi. Et si oraveris iterum et ploraveris sicut et nunc et ieiunaveris septem diebus, audies iterato horum maiora.

5,¹⁴Et evigilavi, et corpus meum horruit valde, et anima mea laboravit ut deficeret. 5,¹⁵Et tenuit me qui venit angelus, qui loquebatur in me, et confortavit me et statuit me super pedes. 5,¹⁶Et factum est in nocte secunda, et venit ad me Phalthihel dux populi et dixit mihi: Ubi eras et quare vultus tuus tristis? 5,¹⁷Aut nescis quoniam tibi creditus est Israhel in regione transmigrationis eorum? 5,¹⁸Exsurge ergo et gusta panem alicuius, et non derelinquas nos sicut pastor gregem suum in manibus luporum malignorum. 5,¹⁹Et dixi ei: Vade a me et non ad me accedas usque diebus septem, et tunc venies ad me. Et audivit ut dixi et recessit a me. 5,²⁰Et ego ieiunavi diebus septem ululans et plorans, sicut mihi mandavit Urihel angelus.

5,²¹Et factum est post dies septem, et iterum cogitationes cordis mei molestae erant mihi valde. 5,²²Et resumpsit anima mea spiritum intellectus, et iterum coepi loqui coram Altissimo sermones 5,²³et dixi: Dominator Domine, ex omni silva terrae et ex omnium arborum eius elegisti vineam unam, 5,²⁴et ex omnium terrarum orbis elegisti tibi foveam unam, et ex omnibus floribus orbis elegisti tibi liliun unum, 5,²⁵et ex omnibus abyssis maris replesti tibi rivum unum, et ex omnibus aedificatis civitatibus sanctificasti tibimet ipsi Sion, 5,²⁶et ex omnibus creatis volatilibus nominasti tibi columbam unam, et ex omnibus plasmatis pecoribus providisti tibi ovem unam, 5,²⁷et ex omnibus multiplicatis populis adquisisti tibi populum unum, et ab omnibus probatam legem donasti huic quem desiderasti populo. 5,²⁸Et nunc Domine, ut quid tradidisti unum plurimis et praeparasti unam radicem super alias et dispersisti unicum tuum in multis? 5,²⁹Et conculcaverunt qui contradicebant sponsonibus tuis quique tuis testamentis credebant. 5,³⁰Et si odiens odisti populum tuum tuis manibus debet castigari.

5,³¹Et factum est, cum locutus essem sermones istos, et missus est angelus ad me qui ante venerat ad me praeterita nocte, 5,³²et dixit mihi: Audi me et instruum te, et intende mihi et

adiciam coram te. 5,³³Et dixi: Loquere, dominus meus. Et dixit ad me: Valde in excessu mentis factus es in Israhel; aut plus dilexisti eum super eum qui fecit eum? 5,³⁴Et dixi: Non, domine, sed dolens locutus sum, torquent enim me renes mei per omnem horam quaerentem adprehendere semitam Altissimi et investigare partem iudicii eius. 5,³⁵Et dixit ad me: Non potes. Et dixi: Quare, domine, aut quid nascebar, aut quare non fiebat matrix matris meae mihi sepulchrum, ut non viderem laborem Iacob et defatigationem generis Israhel?

5,³⁶Et dixit ad me: Numera mihi qui necdum venerunt, et collige mihi dispersas guttas, et revirida mihi aridos flores, 5,³⁷et aperi mihi clausa promptuaria et produc mihi inclusos in eis flatus, aut monstra mihi vocis imaginem, et tunc ostendam tibi eum laborem quem rogas videre. 5,³⁸Et dixi: Dominator domine, quis enim est qui potest haec scire, nisi qui cum hominibus habitationem non habet? 5,³⁹Ego autem insipiens, et quomodo potero dicere de his quibus me interrogasti? 5,⁴⁰Et dixit ad me: Quomodo non potes facere unum de his quae dicta sunt, sic non poteris invenire iudicium meum aut finem caritatis quem pro populo meo promisi.

5,⁴¹Et dixi: Sed ecce, domine, tu praees his qui in fine sunt, et quid facient qui ante me sunt aut nos aut hii qui post nos? 5,⁴²Et dixit ad me: Coronae adsimilabo iudicium meum. Sicut non novissimorum tarditas, sic nec priorum velocitas. 5,⁴³Et respondi et dixi: Nec enim poteris facere qui facti sunt et qui sunt et qui futuri sunt in unum, ut celerius iudicium tuum ostendas? 5,⁴⁴Et respondit ad me et dixit: Non potest festinare creatura super creatorem, nec sustinere saeculum qui in eo creati sunt in unum. 5,⁴⁵Et dixi: Quomodo dixisti servo tuo, quoniam vivificans vivificabis a te creatam creaturam in unum? Si ergo viventes vivent in unum et sustinebit creatura, poterit et nunc portare praesentes in unum. 5,⁴⁶Et dixit ad me: Interroga matricem mulieris et dices ad eam: Decem si paris, quare per tempus? Roga ergo eam, ut det decem in unum. 5,⁴⁷Et dixi: Non utique poterit, sed secundum tempus. 5,⁴⁸Et dixit ad me: Et ego dedi matricem terrae his qui seminati sunt super eam per tempus. 5,⁴⁹Quemadmodum enim infans non parit nec ea quae senuit adhuc, sic ego disposui a me creatum saeculum.

5,⁵⁰Et interrogavi et dixi: Cum iam dederis mihi viam, loquar coram te; nam mater nostra, de qua dixisti mihi, adhuc iuvenis est, iam ad senectutem adpropinquat? 5,⁵¹Et respondit ad me et dixit: Interroga quae parit, et dicet tibi. 5,⁵²Dices enim ei: Quare quos peperisti nunc non sunt similes his qui ante, sed minores statu? 5,⁵³Et dicet tibi et ipsa: Alii sunt qui in iuventute virtutis nati sunt, et alii qui sub tempus senectutis deficiente matrice sunt nati. 5,⁵⁴Considera ergo et tu, quoniam minores statu estis prae his qui ante vos, 5,⁵⁵et qui post vos quam ut vos, quasi iam senescentis creaturae et fortitudinem iuventutis praeterieritis.

Et dixi: Rogo domine, si inveni gratiam ante oculos tuos, demonstra servo tuo per quem visitas creaturam tuam. 6,¹ Et dixit ad me: Initium terreni orbis, et antequam starent exitus saeculi, et antequam spirarent conventiones ventorum, 6,² et antequam sonarent voces tonitruum, et antequam splenderent nitores coruscum, et antequam confirmarentur fundamenta paradisi, 6,³ et antequam viderentur decores flores, et antequam confirmarentur motuum virtutes, et antequam colligerentur innumerabiles militiae angelorum, 6,⁴ et antequam extollerentur altitudines aerum, et antequam nominarentur mensurae firmamentorum, et antequam aestimaretur scabillum Sion, 6,⁵ et antequam investigarentur praesentes anni, et antequam abalienarentur eorum qui nunc peccant ad inventiones et consignarentur qui fidem thesaurizaverunt, 6,⁶ tunc cogitavi, et facta sunt haec per me solum et non per alium, ut et finis per me et non per alium.

6,⁷ Et respondi et dixi: Quae erit separatio temporum, aut quando prioris finis aut sequentis initium? 6,⁸ Et dixit ad me: Ab Abraham usque ad Abraham, quoniam ab eo natus est Iacob et Esau, manus enim Iacob tenebat ab initio calcaneum Esau. 6,⁹ Finis enim huius saeculi Esau, et principium sequentis Iacob. 6,¹⁰ Finis enim hominis calcaneum et principium hominis manus, inter calcaneum et manum aliud noli quaerere, Ezra.

6,¹¹ Et respondi et dixi: O dominator domine, si inveni gratiam ante oculos tuos, 6,¹² ut demonstres servo tuo finem signorum tuorum, quorum ex parte mihi demonstrasti nocte praecedente. 6,¹³ Et respondit et dixit ad me: Surge super pedes tuos et audies vocem plenissimam sonus. 6,¹⁴ Et erit, si commotione commovebitur locus, in quo stas super eum, 6,¹⁵ in eo cum loqueretur, tu non expaveas, quoniam de fine verbum. Et fundamenta terrae intellegitur, 6,¹⁶ quoniam de ipsis sermo, tremescet et commovebitur; scit enim, quoniam finem eorum oportet commutari. 6,¹⁷ Et factum est cum audissem, et surrexi super pedes meos et audivi, et ecce vox loquens, et sonus eius sicut sonus aquarum multarum.

6,¹⁸ Et dixit: Ecce dies veniunt, et erit quando adpropinquare incipio, ut visitem habitantes in terram, 6,¹⁹ et quando inquirere incipiam ab eis qui iniuste nocuerunt iniustitia sua, et quando suppleta fuerit humilitas Sion, 6,²⁰ et cum supersignabitur saeculum quod incipiet pertransire, haec signa faciam: Libri aperientur ante faciem firmamenti et omnes videbunt simul, 6,²¹ et anniculi infantes loquentur vocibus suis, et praegnantem in matris parient infantes trium et quattuor mensuum et vivent et scirtabuntur, 6,²² et subito apparebunt seminata loca non seminata, et plena promptuaria subito invenientur vacua, 6,²³ et tuba canet cum sono, quam cum omnes audierint subito expavescent. 6,²⁴ Et erit in illo tempore, delabunt amici amicos ut inimici, et expavescet terra cum his qui inhabitant in eam, et venae fontium stabunt ut non decurrant in horis tribus. 6,²⁵ Et erit, omnis qui derelictus fuerit ex omnibus istis quibus praedixi tibi, ipse salvabitur et videbit salutare meum et finem saeculi

mei. 6,²⁶Et videbunt qui recepti sunt homines, qui mortem non gustaverunt a nativitate sua, et mutabitur cor inhabitantium et convertetur in sensum alium. 6,²⁷Delebitur enim malum et extinguetur dolus. 6,²⁸Florebit autem fides et vincetur corruptela, et ostendebitur veritas quae sine fructu fuit tantis temporibus.

6,²⁹Et factum est cum loqueretur mihi, et ecce paulatim movebatur locus super quem stabam super eum. 6,³⁰Et dixit ad me: Haec veni tibi ostendere et venturae nocti. 6,³¹Si ergo iterum rogaveris et iterum ieiunaveris septem diebus, iterum tibi renuntiabo horum maiora per diem, 6,³²quoniam auditu audita est vox tua apud Altissimum. Vidit enim Fortis directionem tuam et providit pudicitiam quam a iuventute tua habuisti. 6,³³Et propter hoc misit me demonstrare tibi: haec omnia et dicere tibi: Confide et noli timere, 6,³⁴et noli festinare in prioribus temporibus cogitare vana, ut non properes a novissimis temporibus.

6,³⁵Et factum est post haec, et flevi iterum et similiter ieiunavi septem diebus, ut suppleam tres ebdomadas quae dictae sunt mihi. 6,³⁶Et factum est in octava nocte, et cor meum iterato turbabatur in me et coepi loqui coram Altissimo. 6,³⁷Inflammabatur enim spiritus meus valde et anima mea ansiabatur.

6,³⁸Et dixi: O Domine, loquens locutus es ab initio creaturae in primo die dicens: Fiat caelum et terra, et tuum verbum opus perfecit. 6,³⁹Et erat tunc spiritus volans, et tenebrae circumferebantur et silentium, sonus vocis hominis nondum erat abs te. 6,⁴⁰Tunc dixisti de thesauris tuis proferri lumen quod luminis, ut apparerent tunc opera tua. 6,⁴¹Et in die secundo iterum creasti spiritum firmamenti et imperasti ei, ut divideret et divisionem faceret inter aquas, ut pars quidem sursum recederet, pars vero deorsum maneret. 6,⁴²Et tertio die imperasti aquis congregari in septima parte terrae, sex vero partes siccasti et conservasti, ut ex his sint coram te ministrantia seminata adeo et culta. 6,⁴³Verbum enim tuum processit, et opus statim fiebat. 6,⁴⁴Processit enim subito fructus multitudinis inmensus et concupiscentia gustus multiformis et flores colore inimitabili et odores odoramentis investigabiles. Et die tertio haec facta sunt. 6,⁴⁵Quarta autem die imperasti fieri solis splendorem, lunae lumen, stellarum dispositionem, 6,⁴⁶et imperasti eis, ut deservirent futuro plasmato homini. 6,⁴⁷Quinto autem die dixisti septimae parti ubi erat aqua congregata, ut procrearet animalia, volatilia et pisces, et ita fiebat 6,⁴⁸aqua muta et sine anima, quod ei iuebatur, animalia faciens, ut ex hoc mirabilia tua nationes enarrent. 6,⁴⁹Et tunc conservasti duas animas, nomen uni vocasti Enoch et nomen secundi vocasti Leviathan. 6,⁵⁰Et separasti ea ab alterutro; non enim poterat septima pars ubi erat aqua congregata capere ea. 6,⁵¹Et dedisti Enoch unam partem quae siccata est tertio die, ut inhabitet in ea, ubi sunt montes mille. 6,⁵²Leviathae autem dedisti septimam partem humidam. Et servasti ea, ut fiant in devorationem quibus vis et quando vis. 6,⁵³Sexto autem die imperasti terrae, ut crearet coram te iumenta et besti-

as et reptilia, 6,⁵⁴et super his Adam, quem constituisti ducem super omnibus factis quae fecisti, et ex eo educimur nos omnes quem elegisti populum. 6,⁵⁵Haec autem omnia dixi coram te, Domine, quoniam dixisti quia propter nos creasti primogenitum saeculum. 6,⁵⁶Residuas autem gentes ab Adam natas dixisti eas nihil esse, et quoniam salivae adsimilatae sunt, et sicut stillicidium de vaso similasti abundantiam eorum. 6,⁵⁷Et nunc, Domine, ecce istae gentes quae in nihilum deputatae sunt dominari nostri et devorare nos. 6,⁵⁸Nos autem populus tuus quem vocasti primogenitum, unigenitum, aemulatorem, carissimum, traditi sumus in manibus eorum. 6,⁵⁹Et si propter nos creatum est saeculum, quare non hereditatem possidemus nostrum saeculum? Usquequo haec?

7,¹ Et factum est cum finissem loqui verba haec, et missus est ad me angelus, qui missus fuerat ad me primis noctibus, 7,²et dixit ad me: Surge, Ezra, et audi sermones quos veni loqui ad te. 7,³Et dixi: Loquere, dominus meus. Et dixit ad me: Mare positum est in spatioso loco ut esset altum et inmensum. 7,⁴Erit autem ei introitus in angusto loco positus, ut esset similis fluminis. 7,⁵Si quis enim volens voluerit ingredi mare videre eum vel dominari eius, si non transierit angustum, in latitudinem venire quomodo poterit? 7,⁶Item aliud: Civitas est aedificata et posita in loco campestri, est autem plena omnium bonorum. 7,⁷Introitus autem eius angustus et in praecipiti positus, ut esset a dextris quidem ignis, a sinistris vero aqua alta. 7,⁸Semita autem est una sola inter eos posita, hoc est ignis et aqua, ut non capiat semita nisi solummodo vestigium hominis. 7,⁹Si autem data dabitur civitas homini in hereditatem, si non heres antepositum periculum pertransierit, quomodo accipiet hereditatem suam? 7,¹⁰Et dixi: Sic, domine. Et dixit ad me: Sic est et Israhel pars. 7,¹¹Propter eos enim feci saeculum, et quando transgressus est Adam constitutiones meas, iudicatum est quod factum est. 7,¹²Et facti sunt introitus huius saeculi angusti et dolentes et laboriosi, paucae autem et malae et periculorum plenae et laborum magnorum fultae. 7,¹³Nam maioris saeculi introitus spatiosi et securi et facientes immortalitatis fructum. 7,¹⁴Si ergo non ingredienti ingressi fuerint qui vivunt angusta et vana haec, non poterunt recipere quae sunt reposita. 7,¹⁵Nunc ergo tu quare conturbaris, corruptibilis cum sis? Et quid moveris tu, cum sis mortalis? 7,¹⁶Et quare non accepisti in corde tuo quod futurum, sed quod in praesenti?

7,¹⁷Et respondi et dixi: Dominator domine, ecce disposuisti in lege tua, quoniam iusti hereditabunt haec, impii autem peribunt. 7,¹⁸Iusti autem ferent angusta sperantes spatiosa; qui enim impie gesserunt, et angustiam passi sunt et spatiosa non viderunt. 7,¹⁹Et dixit ad me: Non es iudex super Dominum neque intellegens super Altissimum. 7,²⁰Pereant enim multi praesentes, quam neglegatur quae anteposita est Dei lex. 7,²¹Mandans enim mandavit Dominus venientibus quando venerunt, quid facientes viverent, et quid observantes non punirentur. 7,²²Hii autem non sunt persuasi et contradixerunt ei. Et constituerunt sibi cogi-

tamenta vanitatis 7,²³et proposuerunt sibi circumventiones delictorum. Et superdixerunt Altissimum non esse, et vias eius non cognoverunt. 7,²⁴Et legem eius spreverunt et sponsiones eius abnegaverunt et legitimis eius fidem non habuerunt et opera eius non perfecerunt. 7,²⁵Propter hoc, Ezra, vacua vacuis et plena plenis.

7,²⁶Ecce enim tempus veniet, et erit quando venient signa quae praedixi tibi, et apparebit sponsa et apparens civitas et ostendetur quae nunc subducitur terra. 7,²⁷Et omnis qui liberatus est de praedictis malis, ipse videbit mirabilia mea. 7,²⁸Revelabitur enim Filius meus Iesus cum his qui cum eo, et iucundabit qui relictis sunt annis quadringentis. 7,²⁹Et erit post annos hos, et morietur Filius meus Christus et omnes qui spiramentum habent hominis. 7,³⁰Et convertetur saeculum in antiquum silentium diebus septem sicut in prioribus initiis, ita ut nemo derelinquatur. 7,³¹Et erit post dies septem, et excitabitur qui nondum vigilat saeculum et morietur corruptum. 7,³²Et terra reddet qui in eam dormiunt, et pulvis qui in eo silentio habitant, et promptuaria reddent quae eis commendatae sunt animae. 7,³³Et revelabitur Altissimus super sedem iudicii, et pertransibunt misericordiae, et longanimitas congregabitur, 7,³⁴iudicium autem solum remanebit. Et veritas stabit et fides convalescet, 7,³⁵et opus subsequetur et merces ostendetur, et iustitiae vigilabunt et iniustitiae non dormibunt. 7,³⁶Et apparebit lacus tormenti et contra illum erit locus requietionis, et clibanus gehennae ostendetur et contra eam iucunditatis paradus. 7,³⁷Et dicit tunc Altissimus ad excitas gentes: Videte et intellegite quem negastis vel cui non servistis vel cuius diligentias sprevistis. 7,³⁸Videte contra et in contra, hic iucunditas et requies, et ibi ignis et tormenta. Haec autem loquetur ad eos in die iudicii. 7,³⁹Haec talis quae neque solem habet neque lunam neque stellas, 7,⁴⁰neque nubem neque tonitruum neque coruscationem, neque ventum neque aquam neque aerem, neque tenebras neque sero neque mane, 7,⁴¹neque aestatem neque ver neque aestum, neque hiemem neque gelum neque frigus, neque grandinem neque pluviam neque ros, 7,⁴²neque meridiem neque noctem neque ante lucem, neque nitorem neque claritatem neque lucem, nisi solummodo splendorem claritatis Altissimi, unde omnes incipiant videre quae anteposita sunt. 7,⁴³Spatium enim habebit sicut ebdomada annorum. 7,⁴⁴Hoc est iudicium meum et constitutio eius, tibi autem soli ostendi haec.

7,⁴⁵Et respondi: Tunc et dixi, domine, et nunc dico: Beati praesentes et observantes quae a te constituta sunt. 7,⁴⁶Sed de quibus erat oratio mea, quis enim est de praesentibus qui non peccavit, vel quis natorum qui non praeterivit sponsionem tuam? 7,⁴⁷Et nunc video, quoniam ad paucos pertinebit futurum saeculum iucunditatem facere, multis autem tormenta. 7,⁴⁸Increvit enim in nos cor malum, quod nos abalienavit ab his et deduxit nos in corruptionem, et itinera mortis ostendit nobis, semitas perditionis, et longe fecit nos a vita; et hoc non paucos, sed paene omnes qui creati sunt.

7,⁴⁹Et respondit ad me et dixit: Audi me et instruam te et de sequenti corripiam te. 7,⁵⁰Propter hoc non fecit Altissimus unum saeculum sed duo. 7,⁵¹Tu enim quia dixisti non esse multos iustos sed paucos, impios vero multiplicari, audi ad haec. 7,⁵²Lapides electos si habueris paucos valde, ad numerum eorum conpones eos tibi, plumbum autem et fictile abundant. 7,⁵³Et dixi: Domine, quomodo poterit? 7,⁵⁴Et dixit ad me: Non hoc solummodo, sed interroga terram et dicet tibi, adulare ei et narrabit tibi. 7,⁵⁵Dices enim ei: Aurum creas et argentum et aeramentum et ferrum quoque et plumbum et fictile. 7,⁵⁶Multiplicatur autem argentum super aurum, et aeramentum super argentum, et ferrum super aeramentum, plumbum super ferrum, et fictile super plumbum. 7,⁵⁷Aestima ergo tu quae haec sint pretiosa et desiderabilia, quod multiplicatur aut quod rarum nascitur. 7,⁵⁸Et dixi: Dominator domine, quod abundat vilius, quod enim rarius pretiosius est. 7,⁵⁹Et respondit ad me et dixit: In te ista pondera quae cogitasti, quoniam qui habet quod difficile est, gaudet super eum qui habet abundantia. 7,⁶⁰Sic et a me repromissa creatura. Iucundabor enim super paucis qui salvabuntur, propterea quod ipsi sunt qui gloriam meam nunc dominationem fecerunt et per quos nunc nomen meum nominatum est. 7,⁶¹Et non contristabor super multitudinem eorum qui perierunt, ipsi enim sunt qui vapori nunc adsimilati sunt et flammae ac fumo adaequati sunt et exarserunt et ferverunt et extincti sunt.

7,⁶²Et respondi et dixi: O tu terra, quid peperisti? Si sensus factus est de pulvere sicut et cetera creatura, 7,⁶³melius enim erat et ipsum pulverem non esse natum, ut non sensus inde fieret. 7,⁶⁴Nunc autem nobiscum crescit sensus, et propter hoc torquemur, quoniam scientes perimus. 7,⁶⁵Lugeat hominum genus et agrestes bestiae laentur; lugeant omnes qui nati sunt, quadrupedia vero et pecora iucundentur. 7,⁶⁶Multum enim melius est illis quam nobis. Non enim sperant iudicium, nec enim sciunt cruciamenta nec salutem post mortem repromissam sibi. 7,⁶⁷Nobis autem quid prodest, quoniam salvati salvabimur sed tormento tormentabimur? 7,⁶⁸Omnes enim qui nati sunt commixti sunt iniquitatibus et pleni sunt peccatis et gravati delictis. 7,⁶⁹Et si non essemus post mortem in iudicio venientes, melius fortassis nobis venisset.

7,⁷⁰Et respondit ad me et dixit: Et quando Altissimus faciens faciebat saeculum et Adam et omnes qui ex eo venerunt, primum praeparavit iudicium et quae sunt iudicii. 7,⁷¹Et nunc de sermonibus tuis intellege, quoniam dixisti quia sensus nobiscum crescit. 7,⁷²Qui ergo commorantes sunt in terra hinc cruciabuntur, quoniam sensum habentes iniquitatem fecerunt, et mandata accipientes non servaverunt ea, et legem consecuti fraudaverunt eam quam acceperunt. 7,⁷³Et quid habebunt dicere in iudicio vel quomodo respondebunt in novissimis temporibus? 7,⁷⁴Quantum enim tempus, ex quo longanimitatem habuit Altissimus his qui inhabitant saeculum, et non propter eos, sed propter ea quae providit tempora.

7,⁷⁵Et respondi et dixi: Si inveni gratiam coram te, domine, demonstra et hoc servo tuo, si post mortem vel nunc quando reddemus unusquisque animam suam, si conservati conservabimur in requie, donec veniant tempora illa in quibus incipies creaturam renovare, aut amodo cruciabimur? 7,⁷⁶Et respondit ad me et dixit: Ostendam tibi et hoc. Tu autem noli commisceri cum eis qui spreverunt, neque connumeres te cum his qui cruciantur. 7,⁷⁷Etenim est tibi thesaurus operum repositus apud Altissimum, sed non tibi demonstrabitur usque in novissimis temporibus.

7,⁷⁸Nam de morte sermo: Quando profectus fuerit terminus sententiae ab Altissimo ut homo moriatur, recedente inspiratione de corpore ut dimittatur iterum ad eum qui dedit, adorare gloriam Altissimi primum. 7,⁷⁹Et si quidem esset eorum qui spreverunt et non servaverunt viam Altissimi et eorum qui contempserunt legem eius et eorum qui oderunt eos qui timent Deum, 7,⁸⁰haec inspirationes inhabitationes non ingredientur, sed vagantes erunt amodo in cruciamentis, dolentes semper et tristes, per septem vias. 7,⁸¹Via prima, quia spreverunt legem Altissimi. 7,⁸²Secunda via, quia iam non possunt reversionem bonam facere, ut vivant. 7,⁸³Tertia via, vident repositam mercedem his qui testamentis Altissimi crediderunt. 7,⁸⁴Quarta via, considerabunt sibi in novissimis repositum cruciamentum. 7,⁸⁵Quinta via, videntes aliorum habitacula ab angelis conservari cum silentio magno. 7,⁸⁶Sexta via, videntes quemadmodum de eis pertransientem cruciamentum. 7,⁸⁷Septima via, quae omnium supradictarum viarum maior est, quoniam detabescunt in confusione et consumuntur inhonoribus et marcescunt in timoribus, videntes gloriam Altissimi coram quem viventes peccaverunt et coram quem incipient in novissimis temporibus iudicari.

7,⁸⁸Nam eorum qui servaverunt vias Altissimi ordo hic est, quando separari incipient a vaso corruptibili. 7,⁸⁹In eo tempore commoratae servierunt cum labore Altissimo et omni hora sustinuerunt periculum, uti perfecte custodirent legislatoris legem. 7,⁹⁰Propter quod hic de his sermo: 7,⁹¹In primis vident cum exultatione multa gloriam eius qui suscipit eas, requiescent enim per septem ordines. 7,⁹²Ordo primus, quoniam cum labore multo certati sunt, ut vincerent cum eis plasmatum cogitamentum malum, ut non eas seducat a vita ad mortem. 7,⁹³Secundus ordo, quoniam vident complicationem in qua vagantur impiorum animae et quae in eis manet punitio. 7,⁹⁴Tertius ordo, videntes testimonium quod testificatus est eis qui plasmavit eas, quoniam viventes servaverunt quae per fidem data est lex. 7,⁹⁵Quartus ordo, intellegentes requiem quam nunc in promptuariis eorum congregati requiescent cum silentio multo ab angelis conservati, et quae in novissimis eorum manet gloriam. 7,⁹⁶Quintus ordo, exultantes quomodo corruptibile effugerunt nunc, et futurum quomodo hereditatem possidebunt, adhuc autem videntes angustum et labore plenum quo iam liberati sunt et spatiosum incipiunt recipere, frunescentes et immortales. 7,⁹⁷Sextus ordo, quando

eis ostendetur quomodo incipiet vultus eorum fulgere sicut sol, et quomodo incipient stellis adsimilari lumini, amodo non corrupti. 7,⁹⁸Septimus ordo, qui est omnibus supradictis maior, quoniam exultabunt cum fiducia et quoniam confidebunt non confusi et gaudebunt non reverentes; festinant enim videre vultum eius cui serviunt viventes et a quo incipiunt gloriosi mercedem recipere. 7,⁹⁹Hic ordo animarum iustorum, ut amodo adnuntiatur; praedictae viae cruciatus quas patiuntur amodo qui neglexerint.

7,¹⁰⁰Et respondi et dixi: Ergo dabitur tempus animabus, postquam separatae fuerint de corporibus, ut videant de quo mihi dixisti? 7,¹⁰¹Et dixit mihi: Septem diebus erit libertas earum, ut videant in septem diebus qui praedicti sunt sermones, et postea congregabuntur in habitaculis suis.

7,¹⁰²Et respondi et dixi: Si inveni gratiam ante oculos tuos, demonstra mihi adhuc servo tuo, si in die iudicii iusti impios excusare poterint vel deprecari pro eis Altissimum, 7,¹⁰³si patres pro filiis vel filii pro parentibus, si fratres pro fratribus, si adfines pro proximis, si fidentes pro carissimis. 7,¹⁰⁴Et respondit ad me et dixit: Quoniam invenisti gratiam coram oculis meis, et hoc tibi demonstrabo. Dies iudicii audax est et omnibus signaculum veritatis demonstrans. Quemadmodum nunc non mittit pater filium vel filius patrem aut dominus servum vel fidus carissimum, ut pro eo intellegat aut dormiat aut manducet aut curetur, 7,¹⁰⁵sic numquam nemo pro aliquo rogabit; omnes enim portabunt unusquisque tunc iniustitias suas aut iustitias.

7,¹⁰⁶Et respondi et dixi: Et quomodo invenimus modo, quoniam rogavit primus Abraham propter Sodomitas, et Moyses pro patribus qui in deserto peccaverunt, 7,¹⁰⁷et Iesus qui post eum pro Israhel in diebus Achar, et Samuhel in diebus Saul, 7,¹⁰⁸et David pro confractione, et Salomon pro eis qui in sanctificationem, 7,¹⁰⁹et Helias pro his qui pluviam acceperunt et pro mortuo ut viveret, 7,¹¹⁰et Ezechias pro populo in diebus Sennacherib, et multi pro multis? 7,¹¹¹Si ergo modo, quando corruptibile increvit et iniustitia multiplicata est, exoraverunt iusti pro impiis, quare et tunc sic non erit? 7,¹¹²Et respondit ad me et dixit: Praesens saeculum non est finis, gloria in eo non frequens manet, propter hoc oraverunt qui potuerunt pro invalidis. 7,¹¹³Dies enim iudicii erit finis temporis huius et initium futuri immortalis temporis, in quo pertransivit corruptela, 7,¹¹⁴soluta est intemperantia, abscisa est incredulitas, crevit autem iustitia, orta est veritas. 7,¹¹⁵Tunc ergo nemo poterit misereri eius qui in iudicio victus fuerit, neque demergere eum qui vicerit.

7,¹¹⁶Et respondi et dixi: Hic sermo meus primus et novissimus, quoniam melius erat non dare terram Adam vel, cum iam dedisset, coercere eum ut non peccaret. 7,¹¹⁷Quid enim prodest omnibus in praesenti vivere in tristitia et mortuos sperare punctionem? 7,¹¹⁸O tu quid fecisti, Adam? Si enim tu peccasti, non est factum solius tuus casus sed et nostrum qui

ex te advenimus. 7,¹¹⁹Quid enim nobis prodest, si promissum est nobis immortale tempus, nos vero mortalia opera egimus? 7,¹²⁰Et quoniam praedicta est nobis perennis spes, nos vero pessime vani facti sumus? 7,¹²¹Et quoniam reposita sunt habitacula sanitatis et securitatis, nos vero male conversati sumus? 7,¹²²Et quoniam incipiet gloria Altissimi protegere eos qui caste conversati sunt, nos autem pessimis viis ambulavimus? 7,¹²³Et quoniam ostendetur paradisos, cuius fructus incorruptus perseverat, in quo est saturitas et medella, 7,¹²⁴nos vero non ingrediemur, ingratis enim locis conversati sumus? 7,¹²⁵Et quoniam super stellas fulgebunt facies eorum qui abstinentiam habuerunt, nostrae vero facies super tenebras nigrae? 7,¹²⁶Non enim cogitavimus viventes quando iniquitatem faciebamus, quid incipientes post mortem pati.

7,¹²⁷Et respondit et dixit: Hoc est cogitamentum certaminis, quem certavit qui super terram natus est homo, 7,¹²⁸ut si victus fuerit patiatur quod dixisti, si autem vicerit recipiet quod dico, 7,¹²⁹quoniam haec est via, quam Moyses dixit cum viveret ad populum dicens: Elige tibi vitam ut vivas. 7,¹³⁰Non crediderunt autem ei, sed nec post eum prophetis, sed nec mihi qui locutus sum ad eos, 7,¹³¹quoniam non esset tristitia in perditione eorum, sicut et futurum est gaudium super eos quibus persuasa est salus.

7,¹³²Et respondi et dixi: Scio, domine, quoniam nunc vocatus est Altissimus misericors, in eo quod misereatur qui nondum in saeculo advenerunt, 7,¹³³et miserator, in eo quod miseretur illis qui conversionem faciunt in lege eius, 7,¹³⁴et longanimis, quoniam longanimitatem praestat his qui peccaverunt quasi suis operibus, 7,¹³⁵et munificus, quoniam quidem donare vult pro exigere, 7,¹³⁶et multae misericordiae, quoniam multiplicat magis misericordias his qui praesentes sunt et qui praeterierunt et qui futuri sunt. 7,¹³⁷Si enim non multiplicaverit, non vivificabitur saeculum cum his qui habitant in eo. 7,¹³⁸Et donator, quoniam si non donaverit de bonitate sua, ut adleventur hii qui iniquitates fecerunt de suis iniquitatibus, non poterit decies millesima pars hominum vivificari, 7,¹³⁹et iudex, si non ignoverit his qui creati sunt verbo eius et deleverit multitudinem contemptionum, non fortassis derelinquentur innumerabilem multitudinem nisi pauci valde.

8,¹ Et respondit ad me et dixit: Hoc saeculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos. 8,²Dicam autem coram te similitudinem, Ezra. Quomodo autem interrogabis terram et dicet tibi, quoniam dabit terram multam magis unde fiat fictile, parvum autem pulverem unde aurum fit, sic et actus praesentis saeculi. 8,³Multi quidem creati sunt, pauci autem salvabuntur.

8,⁴Et respondi et dixi: Absolve ergo anima sensum et devoret quod sapit. 8,⁵Convenisti inobaudire et profecta es nolens, nec enim tibi est datum spatium nisi solum modicum vivere. 8,⁶O Domine super nos, si permittes servo tuo, ut oremus coram te et des nobis semen

cordis et sensui culturam unde fructum fiat, unde vivere possit omnis corruptus qui portabit locum hominis. 8,⁷Solus enim es, et una plasmatio nos sumus manuum tuarum, sicut locutus es.

8,⁸Et quoniam vivificas nunc in matrice plasmatum corpus et praestas membra, conservatur in igne et aqua tua creatio et novem mensibus patitur tua plasmatio tuae creaturae quae in eo creata est. 8,⁹Ipsum autem quod servat et quod servatur utraque servabuntur servatione tua. Et quando iterum reddit matrix quae in ea creverint, 8,¹⁰imperasti ut ex ipsis membris, hoc est mamillis, praebere lac, fructum mamillarum, 8,¹¹ut nutriatur id quod plasmatum est usque in tempus aliquem. Et postea dispones eum tuae misericordiae, 8,¹²enutristi eum tuae iustitiae, et erudisti eum in lege tua et corripuisti eum tuo intellectu, 8,¹³et mortificabis eum ut tuam creaturam et vivificabis eum ut tuum opus. 8,¹⁴Si ergo perdidideris qui tantis laboribus plasmatus est tuo iussu, facili ordine, et ut quid fiebat?

8,¹⁵Et nunc dicens dicam: De omni homine tu magis scis, de populo autem tuo quod mihi dolet, 8,¹⁶et de hereditate tua propter quam lugeo, et de Israhel propter quem tristis sum, et de semine Iacob propter quod conturbor. 8,¹⁷Ideo incipiam orare coram te pro me et pro eis, quoniam video lapsos nostros qui inhabitamus terram, 8,¹⁸sed audivi celeritatem iudicii quod futurum est. 8,¹⁹Ideo audi meam vocem et intellege sermonum meorum, et loquar coram te.

8,²⁰Initium verborum Ezrae priusquam adsumeretur, et dixit: Domine qui habitas in saeculum, cuius oculi elati et superna in aerem, 8,²¹et cuius thronus inaestimabilis et gloria incomprehensibilis, cui adstat exercitus angelorum cum tremore, 8,²²quorum servatio in vento et igni convertitur, cuius verbum verum et dicta perseverantia, 8,²³cuius iussio fortis et dispositio terribilis, cuius aspectus arefecit abyssos et indignatio tabescere facit montes et veritas testificatur. 8,²⁴Exaudi, Domine, orationem servi tui et auribus percipe precationem figmenti tui, intende verba mea. 8,²⁵Dum enim vivo loquar et dum sapio respondeam. 8,²⁶Ne aspicias populi tui delicta, sed qui tibi in veritate serviunt. 8,²⁷Nec adendas impie agentium studia, sed qui tua testimonia cum doloribus custodierunt. 8,²⁸Neque cogites qui in conspectu tuo false conversati sunt, sed memorare qui ex voluntate tuum timorem cognoverunt. 8,²⁹Neque volueris perdere qui pecorum mores habuerunt, sed respicias eos qui legem tuam splendide docuerunt. 8,³⁰Neque indigneris eis qui bestiis peius sunt iudicati, sed diligas eos qui semper in tua gloria confiderunt. 8,³¹Quoniam nos et patres nostri mortalibus moribus egimus, tu autem propter nos peccatores misericors vocaberis. 8,³²Si enim desideraveris ut nostri miserearis, tunc misericors vocaberis, nobis enim non habentibus opera iustitiae. 8,³³Iusti enim, quibus sunt operae multae repositae apud te, ex propriis operibus recipient mercedem. 8,³⁴Quid est enim homo, ut ei indigneris, aut genus corruptibile, ut ita

amariceris de ipso? 8,³⁵In veritate enim nemo de genitis est qui non impie gessit, et de confidentibus qui non deliquit. 8,³⁶In hoc enim adnuntiabitur iustitia tua et bonitas tua, Domine, cum misertus fueris eis qui non habent substantiam operum bonorum.

8,³⁷Et respondit ad me et dixit: Recte locutus es aliqua, et iuxta sermones tuos sic et fiet, 8,³⁸quoniam vere non cogitabo super plasma eorum qui peccaverunt aut mortem aut iudicium aut perditionem, 8,³⁹sed iucundabor super iustorum figmentum, peregrinationes quoque et salvationes et mercedis receptiones. 8,⁴⁰Quomodo ergo locutus sum, sic et est. 8,⁴¹Sicut enim agricola serit super terram semina multa et plantationis multitudinem plantat, sed non in tempore non omnia quae seminata sunt salvabuntur, sed nec omnia quae plantata sunt radicabunt, sic et qui in saeculo seminati sunt non omnes salvabuntur.

8,⁴²Et respondi et dixi: Si inveni gratiam loquar, 8,⁴³quoniam semen agricolae, si non ascenderit – non enim accepit pluviam tuam in tempore – et si corruptum fuerit multitudine pluviae, 8,⁴⁴hoc perit; sed homo qui manibus tuis plasmatus est et tuae imagini nominatus, quoniam similatus est per quem omnia plasmasti, et similasti eum semini agricolae. 8,⁴⁵Non super nos, sed parce populo tuo et miserere hereditati tuae, tuae enim creaturae misereris.

8,⁴⁶Et respondit ad me et dixit: Quae sunt praesentia praesentibus et quae futura futuris. 8,⁴⁷Multum enim tibi restat, ut possis diligere meam creaturam super me. Tu autem frequenter te et ipsum proximasti iniustis numquam. 8,⁴⁸Sed et in hoc mirabilis eris coram Altissimo, 8,⁴⁹quoniam humiliasti te, sicut decet te, et non iudicasti te inter iustos. Plurimum glorificeris, 8,⁵⁰propter quod miseriae multae miserabiles efficientur qui inhabitant saeculum in novissimis, quia in multa superbia ambulaverunt. 8,⁵¹Tu autem pro te intellege et de similibus tuis inquire gloriam. 8,⁵²Vobis enim apertus est paradisi, plantata est arbor vitae, praeparatum est futurum tempus, praeparata est abundantia, aedificata est civitas, probata est requies, perfecta est bonitas, ante perfecta sapientia. 8,⁵³Radix signata est a vobis, infirmitas extincta est a vobis et mors absconsa est, infernum fugit et corruptio in oblivionem. 8,⁵⁴Transierunt dolores et ostensus est in finem thesaurus immortalitatis. 8,⁵⁵Noli ergo adicere inquirendo de multitudine eorum qui pereunt. 8,⁵⁶Nam et ipsi accipientes libertatem spreverunt Altissimum et legem eius contempserunt et vias eius dereliquerunt. 8,⁵⁷Adhuc autem et iustos eius conculcaverunt. 8,⁵⁸Et dixerunt in corde suo non esse Deum, et quidem scientes quoniam moriuntur. 8,⁵⁹Sicut enim vos suscipient quae praedicta sunt, sic eos sitis et cruciatus quae praeparata sunt. Non enim Altissimus voluit hominem disperdi, 8,⁶⁰sed ipsi qui creati sunt coinquinaverunt nomen eius qui fecit eos, et ingrati fuerunt ei qui praeparavit eis nunc vitam. 8,⁶¹Quapropter iudicium meum modo adpropinquat, 8,⁶²quod non omnibus demonstravi nisi tibi et tibi similibus paucis.

Et respondi et dixi: 8,⁶³Ecce nunc, Domine, demonstrasti mihi multitudinem signorum quae incipies facere in novissimis, sed non demonstrasti mihi quo tempore.

9,¹ Et respondit ad me et dixit: Metiens metire in temet ipso, et erit cum videris, quoniam transivit pars quaedam signorum quae praedicta sunt, 9,²tunc intelleges, quoniam ipsud est tempus, in quo incipiet Altissimus visitare saeculum qui ab eo factus est. 9,³Et quando videbitur in saeculo motio locorum, populorum turbatio, gentium cogitationes, ducum inconstantia, principum turbatio, 9,⁴et tunc intelleges, quoniam de his erat Altissimus locutus a diebus qui fuerunt ante ab initio. 9,⁵Sicut enim omne quod factum est in saeculo, initium per consummationem et consummatio manifesta, 9,⁶sic et Altissimi tempora, initia manifesta in prodigiis et virtutibus, et consummatio in actu et in signis. 9,⁷Et erit, omnis qui salvus factus fuerit et qui poterit effugere per opera sua vel per fidem in qua credidit, is 9,⁸relinquetur de praedictis periculis et videbit salutare meum in terra mea et in finibus meis, quae sanctificavi mihi a saeculo. 9,⁹Et tunc mirabuntur qui nunc abusi sunt vias meas, et in cruciamentis commorabuntur hii qui eos proiecerunt in contemptu. 9,¹⁰Quotquot enim non cognoverunt me viventes beneficia consecuti, 9,¹¹et quotquot fastidierunt legem meam, cum adhuc erant habentes libertatem, 9,¹²et cum adhuc esset eis apertum paenitentiae locus non intellexerunt sed spreverunt, hos oportet post mortem in cruciamento cognoscere. 9,¹³Tu ergo adhuc noli curiosus esse quomodo impii cruciabuntur, sed inquire quomodo iusti salvabuntur, et quorum saeculum et propter quos saeculum et quando.

9,¹⁴Respondi et dixi: 9,¹⁵Olim locutus sum et nunc dico et postea dicam, quoniam plures sunt qui pereunt quam qui salvabuntur, 9,¹⁶sicut multiplicat fluctus super guttam. Et respondit ad me et dixit: 9,¹⁷Qualis ager, talia et semina, et quales flores, tales et tincturae, et qualis opera, talis et creatio, et qualis agricola, talis et area. Quoniam tempus erat saeculi, 9,¹⁸et tunc cum essem parans eis, his qui nunc, antequam fieret illis saeculum in quo inhabitarent, et nemo contradixit mihi 9,¹⁹tunc, nec enim erat quisquam, et nunc creati in hoc mundo parato et mensa indeficienti et lege investigabili, corrupti sunt moribus eorum. 9,²⁰Et consideravi saeculum meum, et ecce erat perditum et orbem meum, et ecce erat periculi propter cogitationes quae in eo advenerunt. 9,²¹Et vidi et peperi eis vix valde, et salvavi mihi acinum de botru et plantationem de tribu multa. 9,²²Pereat ergo multitudo quae sine causa nata est, et servetur acinus meus et plantatio mea, quia cum multo labore perfeci haec.

9,²³Tu autem si adhuc intermittas septem dies alios, sed non ieiunabis in eis, 9,²⁴ibis autem in campum florum, ubi domus non est aedificata, et manduca solummodo de floribus campi, et carnem non gustabis et vinum non bibes sed solummodo flores, 9,²⁵et deprecare Altissimum sine intermissione, et veniam et loquar tecum.

9,²⁶Et profectus sum, sicut dixit mihi, in campum quod vocatur Ardat, et sedi ibi in floribus et de herbis agri manducavi et facta est esca earum mihi in saturitatem. 9,²⁷Et factum est post dies septem, et ego discumbebam supra faenum et cor meum iterum turbabatur sicut et ante.

9,²⁸Et apertum est os meum et inchoavi dicere coram Altissimo et dixi: 9,²⁹O Domine, in nobis ostendens ostensus es patribus nostris in deserto, quando erant exientes de Aegypto et quando veniebant in deserto quod non calcatur et infructuoso, et dicens dixisti: 9,³⁰Tu Israhel audi me, et semen Iacob intendite sermonibus meis. 9,³¹Ecce enim ego semino in vobis legem meam, et faciet in vobis fructum, et glorificamini in eo per saeculum. 9,³²Nam patres nostri accipientes legem non servaverunt et legitima mea non custodierunt. Et factum est fructum legis non periens; nec enim poterat, quoniam tuus erat. 9,³³Nam qui acceperunt perierunt, non custodientes quod in eis seminatum fuerat. 9,³⁴Et ecce consuetudo est ut, cum acceperit terra semen vel navem mare vel vas aliud escas vel potus, et cum fuerit ut exterminetur 9,³⁵quod seminatum est vel quod missum est vel quae suscepta sunt, exterminentur haec, susceptoria vero manent. Apud nos si enim non sic factum est. 9,³⁶Nos quidem qui legem accepimus peccantes peribimus et cor nostrum quod suscepit eam, 9,³⁷nam lex non perit sed permanet in suo honore.

9,³⁸Et cum loquor haec in corde meo, et respexi oculis meis et vidi mulierem in dextera parte, et ecce haec lugebat et plorabat cum voce magna, et animo dolebat valde, et vestimenta eius discisa, et cinis super caput eius. 9,³⁹Et dimisi cogitatus in quibus eram cogitans et conversus sum ad eam et dixi ei: 9,⁴⁰Ut quid fles et quid doles animo? Et dixit ad me: 9,⁴¹Dimitte me, dominus meus, ut defleam me et adiciam dolorem, quoniam valde amara sum animo et humiliata sum valde. 9,⁴²Et dixi ei: Quid passa es, dic mihi.

Et dixit ad me: 9,⁴³Sterilis fui ego famula tua et non peperii habens maritum annis triginta. 9,⁴⁴Ego enim per singulas horas et per singulos dies in annis triginta his deprecabar Altissimum nocte ac die. 9,⁴⁵Et factum est post triginta annos, exaudivit me Deus ancillae tuae et pervidit humilitatem meam et attendit tribulationi meae et dedit mihi filium. Et iucundata sum super eum valde ego et vir meus et omnes cives mei, et honorificabamus valde Fortem. 9,⁴⁶Et nutrivimus eum cum labore multo. 9,⁴⁷Et factum est cum crevisset et venissem accipere illi uxorem, et feci diem epuli. 10,¹ Et factum est cum introisset filius meus in thalamo suo, cecidit et mortuus est. 10,²Et evertimus omnes lumina, et surrexerunt omnes cives mei ad consolandam me, et quievi usque in alium diem usque noctem. 10,³Et factum est cum omnes quievissent ut me consolarentur ut quiescerem, et surrexi nocte et fugi et veni, sicut vides, in hoc campo. 10,⁴Et cogito iam non reverti in civitatem sed hic consistere, et neque manducabo neque bibam, sed sine intermissione lugere et ieiunare, usque dum moriar.

10,⁵Et dereliqui adhuc sermones in quibus eram et respondi cum iracundia ad eam et dixi: 10,⁶Stulta super omnes mulieres, non vides luctum nostrum et quae nobis contigerunt? 10,⁷Quoniam Sion mater nostra omnium in tristitia contristatur et humilitate humiliata est. Lugete validissime 10,⁸et nunc quoniam omnes lugemus, et tristes este quoniam omnes contristati sumus. Tu autem contristaris in uno filio. 10,⁹Interroga enim terram et dicet tibi, quoniam haec est quae debeat lugere tantorum superstes germinantium. 10,¹⁰Et ex ipsa initio omnes nati et alii venient, et ecce paene omnes in perditionem ambulant et in exterminium fit multitudo eorum. 10,¹¹Et quis ergo debet lugere magis nisi haec quae tam magnam multitudinem perdidit, quam tu quae pro uno doles? Si autem dices mihi 10,¹²quoniam non est similis planctus meus terrae, quoniam fructum ventris mei perdidit, quem cum maerioribus peperit et cum doloribus genui, 10,¹³terra autem secundum viam terrae, abiit quae in ea multitudo praesens quomodo et venit et ego tibi dico: 10,¹⁴Sicut tu cum dolore peperisti, sic et terra dedit fructum suum hominem ab initio ei qui fecit eam. 10,¹⁵Nunc ergo retine apud te met ipsam dolorem tuum et fortiter fer quae tibi contigerunt casus. 10,¹⁶Si enim iustificaveris terminum Dei, et filium tuum recipies in tempore et in mulieribus conlaudaberis. 10,¹⁷Ingredere ergo in civitatem ad virum tuum.

Et dixit ad me: 10,¹⁸Non faciam neque ingrediar civitatem, sed hic moriar. 10,¹⁹Et adposui adhuc loqui ad eam et dixi: 10,²⁰Noli facere sermonem hunc, sed consenti persuaderi – quid enim casus Sion – et consolare propter dolorem Hierusalem. 10,²¹Vides enim, quoniam sanctificatio nostra deserta effecta est et altare nostrum demolitum est et templum nostrum destructum est, 10,²²et psalterium nostrum humiliatum est et hymnus noster conticuit et exultatio nostra dissoluta est, et lumen candelabri nostri extinctum est et arca testamenti nostri direpta est et sancta nostra contaminata sunt, et nomen quod nominatum est super nos paene profanatum est, et liberi nostri contumeliam passi sunt, et sacerdotes nostri succensi sunt et Levitae nostri in captivitate abierunt, et virgines nostrae coinquinatae sunt et mulieres nostrae vim passae sunt, et iusti nostri rapti sunt et parvuli nostri proditi sunt, et iuvenes nostri servierunt et fortes nostri invalidi facti sunt. 10,²³Et quod omnium maius, signaculum Sion, quoniam resignata est de gloria sua nunc et tradita est in manibus eorum qui nos oderunt. 10,²⁴Tu ergo excute tuam multam tristitiam et depone abs te multitudinem dolorum, ut tibi reproprietur Fortis et requiem faciat tibi Altissimus, requietionem laborum.

10,²⁵Et factum est cum loquebar ad eam, et ecce facies eius fulgebat valde subito, et species coruscus fiebat visus eius, ut etiam paverem valde ad eam et cogitarem, quid esset hoc. 10,²⁶Et ecce subito emisit sonum vocis magnum timore plenum, ut commoveretur terra a sono. Et vidi, 10,²⁷et ecce amplius mulier non comparebat mihi, sed civitas aedificabatur et

locus demonstrabatur de fundamentis magnis. Et timui et clamavi voce magna et dixi: 10,²⁸ Ubi est Urihel angelus, qui a principio venit ad me? Quoniam ipse me fecit venire in multitudinem excessus mentis huius, et factus est finis meus in corruptionem et oratio mea in inproperium.

10,²⁹Et cum essem loquens ego haec, et ecce venit ad me angelus qui in principio venerat ad me et vidit me, 10,³⁰et ecce eram positus ut mortuus et intellectus meus alienatus erat, et tenuit dexteram meam et confortavit me et statuit me super pedes meos et dixit mihi: 10,³¹ Quid tibi est et quare conturbaris et quid conturbatum est intellectum tuum et sensus cordis tui? Et dixi: 10,³²Quoniam derelinquens dereliquisti me. Ego quidem feci secundum sermones tuos et exivi in campum, et ecce vidi et video quod non possum enarrare. Et dixit ad me: 10,³³Sta ut vir, et commonebo te. Et dixi: 10,³⁴Loquere, dominus meus, tantum me noli derelinquere, ut non frustra moriar, 10,³⁵quoniam vidi quae non sciebam, et audio quae non scio. 10,³⁶Aut numquid sensus meus fallitur et anima mea somniat? 10,³⁷Nunc ergo deprecor te, ut demonstres servo tuo de excessu hoc.

Et respondit ad me et dixit: 10,³⁸Audi me, et doceam te et dicam tibi de quibus times, quoniam Altissimus revelavit tibi mysteria multa. 10,³⁹Vidit rectam viam tuam, quoniam sine intermissione contristabar pro populo tuo et valde lugebas propter Sion. 10,⁴⁰Hic ergo intellectus visionis: Mulier quae tibi apparuit ante paululum, 10,⁴¹quam vidisti lugentem et inchoasti consolare eam, 10,⁴²nunc autem iam non speciem mulieris vides, sed apparuit tibi civitas aedificari. 10,⁴³Et quoniam enarrabat tibi de casu filii sui, haec absolutio est: 10,⁴⁴Haec mulier quam vidisti haec est Sion, quam nunc conspicias ut civitatem aedificatam. 10,⁴⁵Et quoniam dixit tibi, quia sterilis fuit annis triginta, propter quod erant anni saeculo tria milia, quando non erat in ea adhuc oblatio oblata. 10,⁴⁶Et factum est post annos tres, et aedificavit Salomon civitatem et obtulit oblationes. Tunc fuit quando peperit sterilis filium. 10,⁴⁷Et quod tibi dixit quoniam nutrivi eum cum labore, haec erat habitatio Hierusalem. 10,⁴⁸Et quoniam dixit tibi quod filius meus veniens in suo thalamo mortuus esset et contigisset ei casus, haec erat quae facta est ruina Hierusalem. 10,⁴⁹Et ecce vidisti similitudinem eius, quomodo filium luget, et tu inchoasti consolare eam de his quae contigerunt. Haec erant tibi aperienda.

10,⁵⁰Et nunc videns Altissimus, quoniam ex animo contristatus es et quoniam ex toto corde pateris pro ea, ostendit tibi claritatem gloriae eius et pulchritudinem decoris eius. 10,⁵¹Propterea enim dixi tibi, ut maneres in campo, ubi domus non est aedificata. 10,⁵²Sciebam enim ego, quoniam Altissimus incipiebat tibi ostendere haec. 10,⁵³Propterea dixi tibi, ut venires in agrum, ubi non est fundamentum aedificii. 10,⁵⁴Nec enim poterat opus aedificii hominis sustinere in loco, ubi incipiebat Altissimi civitas ostendi. 10,⁵⁵Tu ergo noli timere

neque expavescat cor tuum, sed ingredi et vide splendorem vel magnitudinem aedificii, quantum capax est tibi visu oculorum videre. 10,⁵⁶Et post haec audies, quantum capit auditus aurium tuarum audire. 10,⁵⁷Tu enim beatus es prae multis et vocatus es apud Altissimum sicut et pauci. 10,⁵⁸Nocte autem quae in crastinum futura est manebis hic, 10,⁵⁹et ostendet tibi Altissimus eas visiones somniorum, quae faciet Altissimus his qui inhabitant super terram a novissimis diebus.

10,⁶⁰Et dormivi illam noctem et aliam sicut dixerat mihi. 11,¹ Et factum est secunda nocte, et vidi somnium, et ecce ascendebat de mari aquila, cui erant duodecim alae pinnarum et capita tria. 11,²Et vidi, et ecce expandebat alas suas in omnem terram, et omnes venti caeli insuflabant ad eam et nubes ad eam colligebantur. 11,³Et vidi, et de pinnis eius nascebantur contrariae pinnae, et ipsae fiebant in pinnaculis minutis et modicis. 11,⁴Nam capita eius erant quiescentia, et de medium caput erat maius aliorum capitum, sed et ipsa quiescebat cum eis. 11,⁵Et vidi, et ecce aquila volavit in pinnis suis et regnavit super terram et super eos qui inhabitant in ea. 11,⁶Et vidi, quomodo subiecta erant ei omnia quae sub caelo, et nemo illi contradicebat, neque unus de creatura quae est super terram. 11,⁷Et vidi, et ecce surrexit aquila super ungues suos et emisit vocem pinnis suis dicens: 11,⁸Nolite omnes simul vigilare, dormite unusquisque in loco suo et per tempus vigilate, 11,⁹capita autem in novissimo serventur. 11,¹⁰Et vidi, et ecce vox non exiebat de capitibus eius, sed de medietate corporis eius. 11,¹¹Et numeravi contrarias pinnas eius, et ecce ipsae erant octo.

11,¹²Et vidi, et ecce a dextera parte surrexit una pinna et regnavit super omnem terram. 11,¹³Et factum est cum regnaret, et venit ei finis et non apparuit, ita ut non appareret locus eius. Et sequens exsurrexit et regnabat et ipsa multum tenuit tempus. 11,¹⁴Et factum est cum regnaret, et veniebat finis eius, ut non appareret sicut prior. 11,¹⁵Et ecce vox emissa est illi dicens: 11,¹⁶Audi, tu quae toto tempore tenuisti terram, hoc adnuntii, antequam incipias non parere: 11,¹⁷Nemo post te tenebit tempus tuum, sed nec dimidium eius. 11,¹⁸Et levavit se tertia et tenuit principatum sicut priores, et non apparuit et ipsa. 11,¹⁹Et sic contingebat omnibus alis singillatim principatum gerere et iterum nusquam comparere. 11,²⁰Et vidi, et ecce in tempore sequentes pinnae erigebantur et ipsae a dextera parte, ut tenerent et ipsae principatum; et ex his erant quae tenebant, sed tamen statim non conparescebant. 11,²¹Nam et aliquae ex eis erigebantur, sed non tenebant principatum. 11,²²Et vidi post haec, et ecce non comparuerunt duodecim pinnae et duo pinnacula. 11,²³Et nihil superavit in corpore aquilae nisi tria capita quiescentia et sex pinnacula.

11,²⁴Et vidi, et ecce de sex pinnaculis divisa sunt duo et manserunt sub capite quod est ad dexteram partem; nam quattuor manserunt in loco suo. 11,²⁵Et vidi, et ecce hae subalares cogitabant se erigere et tenere principatus. 11,²⁶Et vidi, et ecce una erecta est, sed statim

non comparuit. 11,²⁷Et secunda, et haec velocius quam prior non comparuit. 11,²⁸Et vidi, et ecce duae quae superaverunt apud semet ipsas cogitabant et ipsae regnare. 11,²⁹Et in eo cum cogitarent, et ecce unum de quiescentium capitum, quod erat medium, evigilabat, hoc enim erat duorum capitum maior. 11,³⁰Et vidi, quomodo complexa est duo capita secum, 11,³¹et ecce conversum est caput cum his qui cum ea erant et comedit duas subalares quae cogitabant regnare. 11,³²Hoc autem caput percontinuit omnem terram et dominavit qui inhabitant in ea cum labore multo, et potentatum tenuit orbem terrarum super omnes alas quae fuerunt. 11,³³Et vidi post haec, et ecce medium caput subito non comparuit, et hoc sicut alae. 11,³⁴Superaverunt autem duo capita, quae et ipsa similiter regnaverunt super terram et super eos qui habitant in ea. 11,³⁵Et vidi, et ecce devoravit caput a dextera parte illud quod est a leva.

11,³⁶Et audivi vocem dicentem mihi: Conspice contra te et considera quod vides. 11,³⁷Et vidi, et ecce sicut leo suscitatus de silva mugiens, et audivi quomodo emisit vocem hominis ad aquilam et dixit dicens: 11,³⁸Audi tu, et loquar ad te, et dicit Altissimus tibi: 11,³⁹Nonne tu es, quae superasti de quattuor animalibus quae feceram regnare saeculi mei, et ut per eos veniret finis temporum meorum? 11,⁴⁰Et quartus veniens devicit omnia animalia quae transierunt, et potentatum tenens saeculum cum tremore multo et omnem orbem cum labore pessimo, et inhabitabant tot temporibus orbem terrarum cum dolo. 11,⁴¹Et iudicasti terram non cum veritate. 11,⁴²Tribulasti enim mansuetos et laesisti quiescentes, odisti verum dicentes et dilexisti mendaces, et destruxisti habitationes eorum qui fructificabant, et humiliasti muros eorum qui te non nocuerunt. 11,⁴³Et ascendit contumelia ad Altissimum et superbia tua ad Fortem. 11,⁴⁴Et respexit Altissimus super sua tempora, et ecce finita sunt et saecula eius completa sunt. 11,⁴⁵Propterea non apparens non appareas, tu aquila et alae tuae horribiles et pinnacula tua pessima et capita tua maligna et ungues tui pessimi et omne corpus tuum vanum, 11,⁴⁶uti refrigeret omnis terra et relevetur liberata de tua vi et speret iudicium et misericordiam eius qui fecit eam.

12,¹ Et factum est dum loqueretur leo verba haec ad aquilam, et vidi, 12,²et ecce quod superaverat caput et non comparuit, et alae duae quae ad eum transierunt et erectae sunt ut regnarent, et erat regnum eorum exile et tumultu plenum. 12,³Et vidi, et ecce ipsa non apparescebant, et omne corpus aquilae incendebatur, et expavescebat terra valde.

Et ego a multo excessu mentis et a magno timore vigilavi, et dixi spiritui meo: 12,⁴Ecce tu mihi praestitisti haec, in eo quod scrutas vias Altissimi. 12,⁵Ecce adhuc fatigatus sum animo et spiritu meo invalidus sum valde, et nec modica est in me virtus a multo timore quem expavi nocte hac. 12,⁶Nunc ergo orabo Altissimum, ut me confortet usque in finem. 12,⁷Et dixi: Dominator Domine, si inveni gratiam ante oculos tuos, et si iustificatus sum apud te

prae multis, et si certum ascendit deprecatio mea ante faciem tuam, 12,⁸ conforta me et ostende servo tuo mihi interpretationem et distinctionem visus horribilis huius, ut plenissime consoles animam meam. 12,⁹ Dignum enim me habuisti ostendere mihi temporum finem et temporum novissima.

Et dixit ad me: 12,¹⁰ Haec est interpretatio visionis huius quam vidisti: 12,¹¹ Aquilam quam vidisti ascendentem de mari, hoc est regnum quartum, quod visum est in visu Danihelo fratri tuo, 12,¹² sed non est illi interpretatum, quomodo ego nunc tibi interpretor vel interpretavi. 12,¹³ Ecce dies veniunt, et exsurget regnum super terram et erit timorior omnium regnorum quae fuerunt ante eam. 12,¹⁴ Regnabunt autem in ea duodecim reges, unus post unum. 12,¹⁵ Nam secundus qui incipiet regnare, ipse tenebit amplius tempus prae duodecim. 12,¹⁶ Haec est interpretatio duodecim alarum quas vidisti. 12,¹⁷ Et quoniam audisti vocem quae locuta est non de capitibus eius exientem, sed de medio corpore eius, 12,¹⁸ haec est interpretatio, quoniam post tempus regni illius nascentur contentiones non modicae, et periclitabitur ut cadat, et non cadet tunc, sed iterum constituetur in suum initium. 12,¹⁹ Et quoniam vidisti subalares octo coherentes alis eius, 12,²⁰ haec est interpretatio: Exsurgent enim in ipso octo reges, quorum erunt tempora levia et anni citati, et duo quidem ex ipsis perient 12,²¹ adpropinquante tempore medio, quattuor autem servabuntur in tempore, cum incipiet adpropinquare tempus eius ut finiatur, duo vero in finem servabuntur.

12,²² Et quoniam vidisti tria capita quiescentia, 12,²³ haec est interpretatio: In novissimis eius suscitabit Altissimus tria regna et renovabit in ea multa, et dominabunt terram 12,²⁴ et qui inhabitant in ea cum labore multo super omnes qui fuerunt ante hos. Propter hoc ipsi vocati sunt capita aquilae. 12,²⁵ Isti enim erunt qui recapitulabunt impietates eius et qui perficient novissima eius. 12,²⁶ Et quoniam vidisti caput maius non apparescentem, quoniam unus ex eis super lectum suum morietur, et tamen cum tormentis. 12,²⁷ Nam duo qui perseveraverunt, gladius eos comedet. 12,²⁸ Unius enim gladius comedet qui cum eo, sed tamen et hic gladio in novissimis cadet. 12,²⁹ Et quoniam vidisti duas subalares treicientes super caput quod est a dextera parte, 12,³⁰ haec est interpretatio: Hii sunt quos conservavit Altissimus in finem suam, hoc erat regnum exile et turbationis plenum, 12,³¹ sicut vidisti.

Et leonem quem vidisti de silva evigilantem mugientem et loquentem ad aquilam et arguentem eam iniustitias ipsius per omnes sermones eius, sicut audisti, 12,³² hic est unctus, quem reservavit Altissimus in finem ad eos et impietates ipsorum. Arguet illos de iniustitiis ipsorum et infulciet coram ipsis spretones eorum. 12,³³ Statuet enim eos primum in iudicium vivos, et erit cum arguerit eos, tunc corrumpet eos. 12,³⁴ Nam residuum populum meum liberabit cum misericordia, qui salvati sunt super fines meos, et iucundabit eos, quoadusque

veniat finis, dies iudicii, de quo locutus sum tibi ab initio. 12,³⁵Hoc somnium quod vidisti, et haec interpretatio eius.

12,³⁶Tu ergo solus dignus fuisti scire Altissimi secretum hoc. 12,³⁷Scribe ergo omnia ista in libro quae vidisti, et pones ea in loco abscondito. 12,³⁸Et docebis ea sapientes de populo tuo, quorum scis corda posse capere et servare secreta haec. 12,³⁹Tu autem adhuc sustine hic alios dies septem, ut tibi ostendatur quicquid visum fuerit Altissimo ostendere tibi. 12,⁴⁰Et profectus est a me.

Et factum est cum audisset omnis populus, quoniam pertransierunt septem dies, et ego non fuisset reversus in civitatem, et congregavit se omnis a minimo usque ad maximum et venit ad me, et dixerunt mihi dicentes: 12,⁴¹Quid peccavimus tibi et quid iniuste egimus in te, quoniam derelinquens nos sedisti in loco hoc? 12,⁴²Tu enim nobis superasti ex omnibus prophetis, sicut botrus de vindemia, et sicut lucerna in loco obscuro, et sicut portus navi salvatae a tempestate. 12,⁴³Aut non sufficiunt nobis mala quae contigerunt? 12,⁴⁴Si ergo tu nos dereliqueris, quanto erat nobis melius, si essemus succensi et nos incendio Sion. 12,⁴⁵Nec enim nos meliores sumus eorum, qui ibi mortui sunt. Et ploraverunt voce magna.

Et respondi ad eos et dixi: 12,⁴⁶Confide, Israhel, et noli tristari, tu domus Iacob. 12,⁴⁷Est enim memoria vestri coram Altissimo, et Fortis non est oblitus vestri in contentione. 12,⁴⁸Ego enim non dereliqui vos neque excessi a vobis, sed veni in hunc locum, ut deprecarer pro desolatione Sion, et ut quaererem misericordiam pro humilitate sanctificationis vestrae. 12,⁴⁹Et nunc ite unusquisque vestrum in domum suam, et ego veniam ad vos post dies istos. 12,⁵⁰Et profectus est populus, sicut dixi ei, in civitatem.

12,⁵¹Ego autem sedi in campo septem diebus, sicut mihi mandavit, et manducabam de floribus solummodo agri, de herbis facta est mihi esca in diebus illis. 13,¹ Et factum est post dies septem, et somniavi somnium nocte.

13,²Et ecce de mari ventus exurgebat, ut conturbaret omnes fluctus eius. 13,³Et vidi, et ecce convolabat ipse homo cum nubibus caeli. Et ubi vultum suum convertebat ut consideraret, tremebant omnia quae sub eo videbantur. 13,⁴Et ubicumque exiebat vox de ore eius, ardescebant omnes qui audiebant voces eius, sicut liquescit cera quando senserit ignem. 13,⁵Et vidi post haec, et ecce congregabatur multitudo hominum, quorum non erat numerus, de quattuor ventis caeli, ut debellarent hominem qui ascenderat de mari. 13,⁶Et vidi, et ecce sibimet ipso sculpsit montem magnum et volavit super eum. 13,⁷Ego autem quaesivi videre regionem vel locum, unde sculptus esset mons, et non potui.

13,⁸Et post haec vidi, et ecce omnes, qui congregati sunt ad eum ut expugnarent eum, timebant valde, tamen audebant pugnare. 13,⁹Et ecce ut vidit impetum multitudinis venientis, non levavit manum suam neque frameam tenebat neque aliquod vas bellicosum, nisi so-

lummodo vidi, 13,¹⁰ quomodo emittit de ore suo sicut fluctum ignis, et de labiis eius spiritum flammae, et de lingua eius emittebat scintillas tempestatis. Et commixta sunt simul omnia haec, fluctus ignis et spiritus flammae et multitudo tempestatis. 13,¹¹ Et concidit super multitudinis impetum quod paratum erat pugnare, et succendit omnes, ut subito nihil videretur de innumerabili multitudine nisi solummodo pulvis cineris et fumi odor. Et vidi et extiti.

13,¹² Et post haec vidi ipsum hominem descendentem de monte et advocantem ad se multitudinem aliam pacificam. 13,¹³ Et accedebant ad eum vultus hominum multorum, quorumdam gaudentium, quorumdam tristantium, aliqui vero alligati, aliqui adducentes ex eis qui offerebantur. Et ego a multitudine pavoris expergefactus sum et deprecatus sum Altissimum et dixi:

13,¹⁴ Tu ab initio demonstrasti servo tuo mirabilia haec et dignum me habuisti, ut susciperes deprecationem meam. 13,¹⁵ Et nunc demonstra mihi adhuc et interpretationem somnii huius. 13,¹⁶ Sicut enim existimo in sensu meo, vae qui derelicti fuerint in diebus illis, et multo plus vae his qui non sunt derelicti. 13,¹⁷ Qui enim non sunt derelicti, tristes erunt 13,¹⁸ intelligentes quae sunt reposita in novissimis diebus, et non occurrentes eis. Sed et qui derelicti sunt 13,¹⁹ propter hoc vae, viderunt enim pericula magna et necessitates multas, sicut ostendunt somnia haec. 13,²⁰ Attamen facilius est periclitantem venire in haec, quam pertransire sicut nubem a saeculo et non videre quae contigerunt in novissimo.

Et respondit ad me et dixit: 13,²¹ Et visionis interpretationem dicam tibi, sed et de quibus locutus es adaperiam tibi. 13,²² Quoniam dixisti de his qui derelicti sunt et de his qui non derelicti sunt, haec interpretatio: 13,²³ Qui adferet periculum in illo tempore, ipse custodibit qui in periculo inciderint, qui habent operas et fidem ad Fortissimum. 13,²⁴ Scito ergo, quoniam magis beatificati sunt qui derelicti super eos qui mortui sunt.

13,²⁵ Interpretatio enim visionis haec: Quia vidisti virum ascendentem de corde maris, 13,²⁶ ipse est quem conservat Altissimus multis temporibus, qui per semet ipsum liberabit creaturam suam, et ipse disponet qui derelicti sunt. 13,²⁷ Et quoniam vidisti de ore eius exire ut spiritum et ignem et tempestatem, 13,²⁸ et quoniam non tenebat frameam neque vas bellicosum, corrumpit enim impetum eius multitudinis quae venerat ad expugnare eum, haec interpretatio: 13,²⁹ Ecce dies veniunt, quando incipiet Altissimus liberare eos qui super terram sunt. 13,³⁰ Et veniet excessus mentis super eos qui inhabitant terram. 13,³¹ Et in alio cogitabunt bellare, civitates civitatem et locus locum et gens ad gentem et regnum adversus regnum.

13,³² Et erit cum fient haec et contingent signa quae ante ostendi tibi, et tunc revelabitur Filius meus quem vidisti virum ascendentem. 13,³³ Et erit quando audierint omnes gentes

vocem eius, et derelinquet unusquisque regionem suam et bellum quod habent in alterutro, 13,³⁴et colligetur in unum multitudo innumerabilis, sicut vidisti volentes venire et expugnare eum. 13,³⁵Ipse autem stabit super cacumen montis Sion. 13,³⁶Sion autem veniet et ostendetur omnibus parata et aedificata, sicut vidisti montem sculpi sine manibus. 13,³⁷Ipse autem Filius meus arguet quae advenerunt gentes impietates eorum, has quae tempestati adpropriaverunt, et inproperabit coram eis mala cogitamenta eorum et cruciamenta quibus incipient cruciari, 13,³⁸quae adsimilatae sunt flammae, et perdet eos sine labore et legem quae igni adsimilata est.

13,³⁹Et quoniam vidisti eum colligentem ad se aliam multitudinem pacificam, 13,⁴⁰haec sunt novem tribus, quae captivae factae sunt de terra sua in diebus Iosiae regis, quem captivum duxit Salmanassar rex Assyriorum, et transtulit eos trans Flumen, et translati sunt in terram aliam. 13,⁴¹Ipsi autem sibi dederunt consilium hoc, ut derelinquerent multitudinem gentium, et proficiscerentur in ulteriorem regionem, ubi numquam quisquam inhabitavit ibi genus humanum, 13,⁴²ut vel ibi observarent legitima sua, quae non fuerant servantes in regione sua. 13,⁴³Per introitus autem angustos fluminis Eufraten introierunt. 13,⁴⁴Fecit enim eis tunc Altissimus signa, et statuit venas Fluminis usquequo transirent. 13,⁴⁵Per eam enim regionem erat via multa itineris anni unius et dimidii, nam regio illa vocatur Arzar, et 13,⁴⁶tunc inhabitaverunt ibi usque in novissimo tempore. Et nunc iterum coeperunt venire, 13,⁴⁷iterum Altissimus statuit venas Fluminis, ut possint transire, propter hoc vidisti multitudinem collectam cum pace, 13,⁴⁸sed et qui derelicti sunt de populo tuo, qui invenientur intra terminum meum 13,⁴⁹sanctum. Erit ergo quando incipiet perdere multitudinem earum quae collectae sunt gentes, proteget qui superaverit populum. 13,⁵⁰Et tunc ostendet eis multa plurima portenta.

13,⁵¹Et dixi ego: Dominator Domine, hoc mihi ostende, propter quod vidi virum ascendentem de corde maris. Et dixit mihi: 13,⁵²Sicut non potest hoc vel scrutinare vel scire quis, quid sit in profundo maris, sic non poterit quisquam super terram videre Filium meum vel eos qui cum eo sunt nisi in tempore diei. 13,⁵³Haec est interpretatio somnii quem vidisti, et propter quod inluminatus es haec solus. 13,⁵⁴Dereliquisti enim tua et circa mea vacasti et legem meam exquisisti. 13,⁵⁵Vitam enim tuam disposuisti in sapientiam, et sensum tuum vocasti matrem. 13,⁵⁶Et propter hoc ostendi tibi haec, merces apud Altissimum. Erit enim post alios tres dies, ad te alia loquar et exponam tibi gravia et mirabilia.

13,⁵⁷Et profectus sum et transii in campum, multum glorificans et laudans Altissimum de mirabilibus, quae per tempus faciebat, 13,⁵⁸et quoniam gubernat tempora et quae sunt in temporibus inlata. Et sedi ibi tribus diebus. 14,¹ Et factum est tertio die, et ego sedebam

sub quercu, 14,²et ecce vox exivit contra me de rubo et dixit: Ezra, Ezra. Et dixi: Ecce ego, Domine. Et surrexi super pedes meos. Et dixit ad me:

14,³Revelans revelatus sum super rubum et locutus sum Moysi, quando populus meus serviebat in Aegypto. 14,⁴Et misi eum et eduxi populum meum de Aegypto, et adduxi eum super montem Sina et detinebam eum apud me diebus multis, 14,⁵et enarravi ei mirabilia multa, et ostendi ei temporum secreta et temporum finem. Et praecepi ei dicens: 14,⁶Haec in palam facies verba et haec abscondes. 14,⁷Et nunc tibi dico: 14,⁸Signa quae demonstravi et somnia quae vidisti et interpretationes quas tu audisti, in corde tuo repone ea. 14,⁹Tu enim recipieris ab hominibus, et converteris residuum cum Filio meo et cum similibus tuis, usquequo finiantur tempora, 14,¹⁰quoniam saeculum perdidit iuventutem suam et tempora adpropinquant senescere. 14,¹¹Duodecim enim partibus divisum est saeculum, et transierunt eius decem iam et dimidium decimae partis, 14,¹²superant autem eius duae prae medium decimae partis. 14,¹³Nunc ergo dispone domum tuam, et corripe populum tuum, et consolare humiles eorum, et renuntia iam corruptae vitae, 14,¹⁴et dimitte abs te mortales cogitationes, et proice abs te pondera humana, et exue te iam infirmam naturam, et repone in unam partem molestissima tibi cogitamenta, et festina transmigrare a temporibus his. 14,¹⁵Quae enim vidisti nunc contigisse mala, iterum horum deteriora facientur, 14,¹⁶quantum enim invalidum fieri saeculum a senectute, tantum multiplicabunt super inhabitantes mala. 14,¹⁷Prolongavit enim magis veritas et adpropinquavit mendacium. Iam enim festinat aquila venire, quam vidisti in visionem.

14,¹⁸Et respondi: Dixi coram te, Domine. 14,¹⁹Ecce enim ego abibo sicut praecepisti mihi, et corripiam praesentem populum. Qui autem iterum nati fuerint, quis commonebit? 14,²⁰Positum est ergo saeculum in tenebris, et qui inhabitant in eo sine lumine, 14,²¹quoniam lex tua incensa est, propter quod nemo scit quae a te facta sunt vel quae incipient operae. 14,²²Si enim inveni gratiam coram te, inmitte in me spiritum sanctum, et scribam omne quod factum est in saeculo ab initio, quae erant in lege tua scripta, ut possint homines invenire semitam, et qui voluerint vivere in novissimis vivant.

14,²³Et respondit ad me et dixit: Vadens congrega populum et dices ad eos, ut non te quaerant diebus quadraginta. 14,²⁴Tu autem praepara tibi buxos multos et accipe tecum Saream, Dabriam, Selemiam, Ethanum et Asihel, quinque hos qui parati sunt ad scribendum velociter. 14,²⁵Et venies hic, et ego accendam in corde tuo lucernam intellectus, quae non extinguetur quoadusque finiantur quae incipies scribere. 14,²⁶Et cum perfeceris, quaedam palam facies, quaedam sapientibus absconse trades. In crastinum enim hac hora incipies scribere.

14,²⁷ Et profectus sum, sicut mihi praecepit, et congregavi omnem populum et dixi: 14,²⁸ Audi, Israhel, verba haec: 14,²⁹ Peregrinantes peregrinati sunt patres nostri ab initio in Aegypto, et liberati sunt inde. 14,³⁰ Et acceperunt legem vitae, quem non custodierunt, quem et vos post eos transgressi estis. 14,³¹ Et data est vobis terra in sortem in terra Sion, et vos et patres vestri iniquitatem fecistis et non servastis vias, quas vobis praecepit Altissimus. 14,³² Iustus iudex cum sit, abstulit a vobis in tempore quod donaverat. 14,³³ Et nunc vos hic estis, et fratres vestri introrsus vestrum sunt. 14,³⁴ Si ergo imperaveritis sensui vestro et erudieritis cor vestrum, vivi conservati eritis et post mortem misericordiam consequemini. 14,³⁵ Iudicium enim post mortem veniet, quando iterum revivescemus, et tunc iustorum nomina parebunt et impiorum facta ostendentur. 14,³⁶ Ad me autem nemo accedat nunc, neque requirent me usque diebus quadraginta.

14,³⁷ Et accepi quinque viros, sicut mandavit mihi, et profecti sumus in campo et mansimus ibi. 14,³⁸ Et factus sum in crastinum, et ecce vox vocavit me dicens: Ezra, aperi os tuum et bibe quod te potiono. 14,³⁹ Et aperui os meum, et ecce calix plenus porrigebatur mihi; hoc erat plenum sicut aqua, color autem eius ut ignis similis. 14,⁴⁰ Et accepi et bibi, et in eo cum bibissem cor meum eructabatur intellectum et in pectus meum incresebat sapientia. Nam spiritus meus conservabat memoriam, 14,⁴¹ et apertum est os meum et non est clausum amplius.

14,⁴² Altissimus autem dedit intellectum quinque viris, et scripserunt quae dicebantur ex successione notis quas non sciebant, et sederunt quadraginta diebus. Ipsi autem per diem scribebant, 14,⁴³ nocte autem manducabant panem; ego autem per diem loquebar et nocte non tacebam. 14,⁴⁴ Scripti sunt autem in quadraginta diebus libri nongenti quattuor.

14,⁴⁵ Et factum est cum completi essent quadraginta dies, et locutus est Altissimus dicens: Priora quae scripsisti in palam pone, et legant digni et indigni. 14,⁴⁶ Novissimos autem septuaginta conservabis, ut tradas eos sapientibus de populo tuo. 14,⁴⁷ In his enim est vena intellectus et sapientiae fons et scientiae flumen. Et feci sic.

15,¹ Ecce loquere in aures plebi meae sermones prophetiae quos inmisero in os tuum, dicit Dominus, 15,² et fac in carta scribi eos, quoniam fideles et veri sunt. 15,³ Ne timeas a cogitationibus adversum te, nec conturbent te incredulitates dicentium, 15,⁴ quoniam omnis incredulus in incredulitate sua morietur.

15,⁵ Ecce ego induco, dicit Dominus, super orbem terrarum mala, gladium et famem et mortem et interitum, 15,⁶ propter quod superposuit iniquitas omnem terram et adimpletae sunt operationes eorum. 15,⁷ Propterea dicit Dominus: 15,⁸ Iam non silebo impietates eorum quae inreligiose agunt, nec sustinebo in his quae inique exercent. Ecce sanguis innoxius et iustus clamat ad me, et animae iustorum clamant perseveranter. 15,⁹ Vindicans vindicabo

illos, dicit Dominus, et accipiam omnem sanguinem innocuum ex illis ad me. 15,¹⁰ Ecce populus meus quasi grex ad occisionem ducitur. Iam non patiar illum habitare in terra Aegypti, 15,¹¹ sed educam eum in manu potenti et brachio excelso, et percutiam Aegyptum plaga sicut prius, et corrumpam terram omnem eius.

15,¹² Lugeat Aegyptus et fundamenta eius a plaga verberati et mastigati quam inducet Dominus. 15,¹³ Lugeant cultores operantes terram, quoniam deficient semina eorum et vastabuntur ligna eorum ab uredine et grandine et a sidus terribile. 15,¹⁴ Vae saeculo et qui habitant in eum, 15,¹⁵ quia adpropinquavit gladius et extritio illorum, et exsurget gens contra gentem ad pugnam, et romphea in manibus eorum. 15,¹⁶ Erit enim inconstabilitio hominibus, alios supervalescentes non curabunt regem suum et principem megestanorum suorum in potentia sua. 15,¹⁷ Concupiscet enim homo in civitatem ire et non poterit. 15,¹⁸ Propter superbiam enim eorum civitates turbabuntur, domus exterentur, homines metuent. 15,¹⁹ Non miserebitur homo proximo suo ad irritum faciendum in domos eorum in gladium, ad diripiendas substantias eorum propter famem panis et tribulationem multam.

15,²⁰ Ecce ego convoco, dicit Deus, omnes reges terrae ad movendum, qui sunt a borea et a noto et ab euro et a libano, ad convertendos in se et reddere quae dederunt illis. 15,²¹ Sicut faciunt usque hodie electis meis, sic faciam et reddam in sinum ipsorum. Haec dicit Dominus Deus: 15,²² Non parcat dextera mea super peccantes nec cessabit romphea super effundentes sanguinem innocuum super terram. 15,²³ Et exiit ignis ab ira eius et devoravit fundamenta terrae et peccatores quasi stramen incensum. 15,²⁴ Vae eis qui peccant et non observant mandata mea, dicit Dominus, 15,²⁵ non parcam illis. Discedite, filii apostatae, nolite contaminare sanctificationem meam. 15,²⁶ Novit Deus qui peccant in eum, propterea tradet eos in mortem et in occisionem. 15,²⁷ Iam enim venerunt super orbem terrarum mala, et manebitis in illis; non enim liberabit vos Deus, propter quod peccastis in eum.

15,²⁸ Ecce visio horribilis, et facies illius ab oriente. 15,²⁹ Et exient nationes draconum Arabum in curris multis, et sibilatus eorum a die itineris fertur super terram, ut etiam timeant et trepidentur omnes qui illos audient. 15,³⁰ Carmonii insanientes in ira exient de silva et advenient in virtute magna et constabunt in pugnam cum illis et vastabunt portionem terrae Assyriorum in dentibus suis. 15,³¹ Et post haec supervalescet draco nativitatis memoria suae, et si converterint se conspirantes in virtute magna ad persecuendos eos, 15,³² et isti turbabuntur et silebunt in virtute illorum et convertent pedes suos in fugam, 15,³³ et a territorio Assyriorum subsessor subsedebit eos et consumet unum ex illis, et erit timor et tremor in exercitum illorum et inconstabilitio in regno illorum.

15,³⁴ Ecce nubs ab oriente et a septentrione usque ad meridianum, et facies illorum horrida valde, plena irae et procellae. 15,³⁵ Et conlident se invicem et effudent sidus copiosum

super terram et sidus illorum, et erit sanguis a gladio usque ad ventrem equi 15,³⁶ et femur hominis et suffraginem cameli. Et erit timor et tremor multus super terram, 15,³⁷ et horrebunt qui videbunt iram illam, et tremor adprehendet illos. Et post haec movebuntur nimbi copiosi 15,³⁸ a meridiano et septentrione, et portio alia ab occidente. 15,³⁹ Et superinvalescent venti ab oriente et recludent eum et nubem quam suscitavit in ira, et sidus ad faciendam exteritionem ab orientalem notum et occidentem violabitur. 15,⁴⁰ Et exaltabuntur nubes magnae et validae plenae irae et sidus, ut exterant omnem terram et inhabitantes eam, et fundent super omnem altum et eminentem sidus terribile, 15,⁴¹ ignem et grandinem et rompheas volantes et aquas multas, ut etiam impleantur omnes campi et omnes rivi a plenitudine aquarum illarum. 15,⁴² Et demolient civitates et muros et montes et colles et ligna silvarum et faena pratorum et frumenta eorum. 15,⁴³ Et transibunt constanter usque Babylonem et exterent eam. 15,⁴⁴ Convenient ad ipsam et circuibunt eam et effundent sidus et omnem iram super eam, et subibit pulvis et fumus usque ad caelum, et omnes in circuitu lugebunt eam, 15,⁴⁵ et qui subremanserint servientes his qui eam exteruerunt.

15,⁴⁶ Et tu Asia, consors in specie Babylonis et gloria personae eius, 15,⁴⁷ vae tibi, misera, propter quod adsimilasti ei, ornasti filias tuas in fornicatione ad placendum et gloriandum in amatoribus tuis, qui te cupierunt semper fornicari. 15,⁴⁸ Odibilem imitata es in omnibus operibus eius et adinventionibus eius. Propterea dicit Deus: 15,⁴⁹ Inmittam tibi mala, viduitatem, paupertatem et famem et gladium et pestem ad devastandas domos tuas, ad violationem et mortem. Et gloria virtutis tuae 15,⁵⁰ sicut flos siccabitur, cum exsurget ardor qui emissus est super te. 15,⁵¹ Et infirmaberis et paupera a plaga et mastigata a vulneribus, ut non possis tuos suscipere potentes et amatores. 15,⁵² Numquid ego sic zelabo te, dicit Dominus, 15,⁵³ nisi occidisses electos meos in omni tempore, exultans percussione manuum et dicens, super mortem eorum cum inebriata es: 15,⁵⁴ Exorna speciem vultus tui? 15,⁵⁵ Merces fornicariae in sinus tuos, propterea redditionem percipies. 15,⁵⁶ Sicut facies electis meis, dicit Dominus, sic faciet tibi Deus et tradet te in malis. 15,⁵⁷ Et nati tui fame interient, et tu romphea cades, et civitates tuae conterentur, et omnes tui in campo gladio cadent. 15,⁵⁸ Et qui sunt in montibus fame peribunt, et manducabunt carnes suas et sanguinem bibent a fame panis et siti aquae.

15,⁵⁹ Cod. A.

⁵⁹Propter priora misera es et iterum excipies mala. 15,⁶⁰ Et in transitum allident civitatem oditam et exterent eam, portionem aliquam gloriae tuae et territorii tui, dum revertuntur a Babylonia. 15,⁶¹ Extrita illis eris in stramine, et ipsi tibi erunt ignis. 15,⁶² Omnes hii comedunt te et civitates tuas et territoria tua et montes, et omnem silvam tuam et ligna pomifera

igne consument. 15,⁶³Et natos tuos captivabunt et honestatem tuam spoliabunt et gloriam faciei tuae exterminabunt.

16,¹Vae tibi, Babylon et Asia, vae tibi, Aegypto et Syria. 16,²Praecingite vos saccos, plangite filios vestros et dolete de his, quia adpropinquavit contritio vestra. 16,³Inmissus est gladius vobis, et quis est qui avertat eum? 16,⁴Inmissus est vobis ignis, et quis est qui extinguat eum? 16,⁵Inmissa sunt vobis mala, et quis est qui recutiet ea? 16,⁶Numquid recutiet aliquis leonem esurientem in silva? Aut numquid extinguet ignem, cum stramen incensum fuerit? 16,⁷Aut numquid recutiet sagittam inmissam a sagittario forte? 16,⁸Dominus Deus mittit mala, et quis recutiet ea? 16,⁹Et exiet ignis ex iracundia eius, et quis est qui extinguat eum? 16,¹⁰Coruscabit, et quis non timebit? Tonabit, et quis non horrebit? 16,¹¹Dominus comminatur, quis non conterretur a facie eius? 16,¹²Tremet terra a fundamento eius, mare fluctuatur de profundo, et fluctus eius turbabuntur et pisces eius a facie Domini et a gloria virtutis eius, 16,¹³quoniam fortis gloriae qui tendit sagittam, et acumen eius acutum, quae dimissa est ab eo, non deficiet missa super fines terrae. 16,¹⁴Ecce mittuntur mala et non revertentur, donec venient super terram. 16,¹⁵Et ignis incendetur et non extinguetur, donec excomedat frumenta terrae. 16,¹⁶Quomodo non revertitur sagitta missa a sagittario valido, sic non revertentur mala quae fuerint emissa in terram.

16,¹⁷Vae mihi, vae mihi, quis me liberabit in diebus illis? 16,¹⁸Initium gemitus et copiosi suspirantium, initium famis et multi disperient, initium belli et timebunt potestates, initium malorum et trepidabunt 16,¹⁹ab eis; quid facient, cum venerint mala? 16,²⁰Ecce famis plaga dimissa est, et tribulatio eius tamquam mastix, castigatio in disciplina. 16,²¹Et super his omnibus non se avertent ab iniquitatibus suis nec super has plagas memorantur sempiterna. 16,²²Ecce erit annonae vilitas in brevi super terram, ut putent sibi esse directam pacem. Tunc superflorescent mala super terram, gladius et famis. 16,²³Et aporiant vitam super terram, et gladius dispersit quae superaverint a fame. 16,²⁴Et mortui quasi stercorea proicientur, et non habent qui consolentur eos. Et derelinquetur deserta terra, et civitates eius demolientur. 16,²⁵Non derelinquetur agricola, qui colit terram et qui seminat eam. 16,²⁶Ligna fructiferabunt, et quis vindemiet illa? 16,²⁷Et uva tradet se ad vindemiam, et quis adligabit eam? Erit enim et locis desertio multa. 16,²⁸Concupiscet enim homo hominem videre vel certe vocem eius audire. 16,²⁹Relinquentur enim decem de civitate et duo ex agro, qui absconderint se in silva et in fissuras petrarum. 16,³⁰Quemadmodum relinquentur in oliveto tres vel quattuor olivae, 16,³¹aut sicut in vinea vindemiata et subremanet racemus patens ab scrutantibus vindemiam diligenter, 16,³²sic remanebunt

16,³²Cod. AS ac cb.

in diebus illis tres vel quattuor ab scrutantibus domos eorum in romphea. 16,³³Et relinquetur deserta terra, et agri eius inveteraverunt, et viae eius et omnes semitae germinabunt spinas, eo quod non transient oves per eam. 16,³⁴Lugebunt virgines non habentes sponso, lugebunt mulieres non habentes viros, lugebunt filiae earum non habentes adiutorium. 16,³⁵Sponsi earum in bello consumentur, et viri earum in fame exterentur.

16,³⁶Audite vero ista et cognoscite ea, servi Domini. 16,³⁷Ecce verbum Domini, excipite eum, ne discredatis de quibus dicit Dominus: 16,³⁸Ecce adpropinquant mala et non tardantur. 16,³⁹Quemadmodum praegnans in nono mense filium suum in adpropinquante hora partus eius, ante horas duas vel tres gementes dolores circum ventrem eius, et prodiente infante de ventre non tardabit uno puncto, 16,⁴⁰sic non morabuntur mala ad prodiendum super terram, et saeculum gemet et dolores circumtenent illum.

16,⁴¹Audite verbum, plebs mea, parate vos ad pugnam in malis. Sic estote quasi advenae terrae: 16,⁴²Qui vendit, quasi qui fugiet; et qui emit, quasi qui perditurus; 16,⁴³qui mercatur, quasi qui fructum non capiat; et qui aedificat, quasi non habiturus; 16,⁴⁴qui seminat, quasi non messem factururus; et qui putat, quasi non vindemiaturus; 16,⁴⁵qui nubunt, sic quasi filios non facturi; et qui non nubunt, sic quasi vidui. 16,⁴⁶Propter quod qui laborant sine causa laborant, 16,⁴⁷fructus enim illorum alienigenae metent et substantiam illorum rapiant et domos evertent et filios eorum captivabunt, quia in captivitate et fame generant natos suos 16,⁴⁸et qui negotiantur negotiantur in rapina. Quamdiu exornant civitates et domos suas et possessiones et personas suas, 16,⁴⁹tanto magis adz labor eos super peccata, dicit Dominus. 16,⁵⁰Quomodo zelatur fornicaria mulierem idoneam et bonam valde, 16,⁵¹sic zelabitur iustitia iniquitatem cum exornat se, et accusat eam in faciem, cum venerit qui defendat exquirentem omnem peccatum super terram. 16,⁵²Propterea nolite similari eam nec operibus eius, 16,⁵³quoniam ecce adhuc pusillum, et tolletur iniquitas a terra et iustitia regnabit in nos. 16,⁵⁴Non dicat peccator non se peccasse, quoniam carbones ignis comburet super caput eius qui dicit: Non peccavi coram Deo et gloria ipsius.

16,⁵⁵Ecce Dominus cognoscit omnia opera hominis et adinventiones illorum et cogitatum illorum et corda illorum. 16,⁵⁶Qui dixit: Fiat terra, et facta est, fiat caelum, et factum est, 16,⁵⁷et in verbo illius stellae fundatae sunt, et novit numerum stellarum, 16,⁵⁸qui scrutat abyssum et thesauros illorum, qui metitus est mare et conceptum eius, 16,⁵⁹qui conclusit mare in medio aquarum et suspendit terram super aquam verbo suo, 16,⁶⁰qui extendit caelum quasi cameram et super aquas fundavit eum, 16,⁶¹qui posuit in deserto fontes aquarum et super vertices montium lacus ad emittendum flumina ab eminenti ut potaret terra, 16,⁶²qui finxit hominem et posuit cor in medio corporis et misit ei spiritum et vitam et intellectum

16,⁶³et spiramentum Dei omnipotentis, qui fecit omnia et scrutinat absconsa in absconsis; certe 16,⁶⁴hic novit adinventionem vestram et quae cogitatis in cordibus vestris.

Vae peccantibus et volentibus occultare peccata sua. 16,⁶⁵Propter quod Dominus scrutinando scrutinet omnia opera eorum et traducet vos omnes. 16,⁶⁶Et vos confusi eritis, cum processerint peccata vestra coram hominibus, et iniquitates erint quae accusatores stabunt in die illo. 16,⁶⁷Quid facietis aut quomodo abscondetis peccata vestra coram Domino et gloria eius? 16,⁶⁸Ecce iudex Deus, timete eum, et desinite a peccatis vestris et obliviscimini iniquitates vestras iam agere eas sempiterno, et Deus educabit vos et liberabit de omni tribulatione. 16,⁶⁹Ecce enim incenditur ardor super vos turbae copiosae, et rapiunt quosdam ex vobis et cibabunt idolis occisam. 16,⁷⁰Et qui consenserint eis, erunt illis in derisum et in inproperium et in conculcationem. 16,⁷¹Erit enim Lociis et in vicinas civitates exsurrectio multa super timentes Dominum. 16,⁷²Erunt quasi insani neminem parcentes ad diripiendum et devastandum adhuc timentes Dominum, 16,⁷³quia devastabunt et diripient substantias eorum et de domo sua eos eicient.

16,⁷⁴Tunc parebit probatio electorum meorum, ut aurum quod probatur ab igne. 16,⁷⁵Audite, electi mei, dicit Dominus, ecce adsunt dies tribulationis, et de his liberabo vos. 16,⁷⁶Ne timeatis nec haesitemini, quoniam Deus dux vester est. 16,⁷⁷Et qui servatis mandata et praecepta mea, dicit Dominus Deus, ne praeponderent vos peccata vestra nec superlevant se iniquitates vestrae. 16,⁷⁸Vae qui constringuntur a peccatis suis et obteguntur ab iniquitatibus suis, quemadmodum ager constringitur a silva et spinis tegitur semita eius, per quam non transiet homo, et excluditur et mittitur ad devorationem ignis.

EXPLICIT LIBER EZRAE QUARTUS

Codd. S et CME ac cb.

15,⁵⁹Infelix primaria venies, et rursum accipies mala. 15,⁶⁰Et in transitu adlident civitatem odiosam et exterent aliquam portionem terrae tuae et partem gloriae tuae exterminabunt, rursum revertentes a Babylonia. Subversa 15,⁶¹et demolita eris illis pro stipula, et ipsi erunt tibi ignis. 15,⁶²Et devorabunt te et civitates tuas, terram tuam et montes tuos, omnes silvas tuas et lignum fructiferum igni comburent. 15,⁶³Filios tuos captivos ducent et censum tuum praeda habebunt et gloriam faciei tuae exterminabunt.

16,¹Vae tibi, Babylon et Asia, vae tibi, Aegypto et Syria. 16,²Praecingite vos saccis et ciliis, et plangite filios vestros et dolete eos, quoniam adpropinquavit contritio vestra. 16,³Missus est vobis gladius, et quis est qui avertat illum? 16,⁴Missus est vobis ignis, et quis est qui extinguat illum? 16,⁵Missa sunt vobis mala, et quis est qui repellat ea? 16,⁶Numquid re-

pellet aliquis leonem esurientem in silva, aut extinguet ignem in stipula, mox quae coeperit ardere? 16,⁷ Numquid aliquis repellat sagittam a sagittario forti missam? 16,⁸ Dominus Deus mittit mala, et quis repellat ea? 16,⁹ Exiet ignis ex iracundia eius, et quis est qui extinguat eum? 16,¹⁰ Coruscabit, et quis non timebit? Tonabit, et quis non urgebit? 16,¹¹ Dominus comminabitur, et quis non funditus conteretur a facie ipsius? 16,¹² Terra tremuit et fundamenta eius, mare fluctuatur de profundo, et fluctus eius disturbabuntur et pisces eius a facie Domini et a gloria virtutis eius, 16,¹³ quoniam fortis dextera eius quae arcum tendit, sagittae eius acutae quae ab ipso mittuntur; non deficient cum coeperint mitti in fines terrae. 16,¹⁴ Ecce mittuntur mala et non revertentur, donec veniant super terram. 16,¹⁵ Ignis succenditur et non extinguetur, donec consumat fundamenta terrae. 16,¹⁶ Quemadmodum non redit sagitta missa a sagittario valido, sic non revertentur mala quae missa fuerint in terram.

16,¹⁷ Vae mihi, vae mihi, quis me liberabit in illis diebus? 16,¹⁸ Initium dolorum et multi gemitus, initium famis et multi interient, initium bellorum et formidabunt potestates, initium malorum et trepidabunt omnes 16,¹⁹ in his; quid facient, cum venerint mala? 16,²⁰ Ecce fames et plaga et tribulatio et angustia missa sunt flagella in emendatione. 16,²¹ Et in his omnibus se non convertent ab iniquitatibus suis neque flagellorum memores erunt semper. 16,²² Ecce erit annonae vilitas super terram sic, ut putent sibi esse directam pacem. Et tunc germinabunt mala super terram, gladius, fames et magna confusio. 16,²³ A fame enim plurimi qui inhabitant terram interient, et gladius perdet ceteros qui superaverint a fame. 16,²⁴ Et mortui tamquam stercora proicientur, et non erit qui consoletur eos. Derelinquetur enim terra deserta, et civitates eius deicientur. 16,²⁵ Non derelinquetur qui colat terram et qui seminet eam. 16,²⁶ Ligna dabunt fructus, et quis vindemiabit illa? 16,²⁷ Uva matura fiet, et quis calcabit illam? Erit enim locis magna desertio. 16,²⁸ Cupiet enim homo hominem videre vel vocem eius audire. 16,²⁹ Relinquentur enim de civitate decem et duo de agro, qui absconderint se in densis nemoribus et fissuris petrarum. 16,³⁰ Quemadmodum relinquentur in oliveto in singulis arboribus tres aut quattuor olivae, 16,³¹ aut sicut in vinea vindemiata racemi relinquentur ab his qui diligenter vineam scrutantur, 16,³² sic relinquentur

Codd. S et CME ac cb.

15,⁵⁹ Infelix primaria venies, et rursum accipies mala. 15,⁶⁰ Et in transitu adlident civitatem odiosam et exterent aliquam portionem terrae tuae et partem gloriae tuae exterminabunt, rursum revertentes a Babylonia. Subversa 15,⁶¹ et demolita eris illis pro stipula, et ipsi erunt tibi ignis. 15,⁶² Et devorabunt te et civitates tuas, terram tuam et montes tuos, omnes silvas

tuas et lignum fructiferum igni conburent. 15,⁶³Filios tuos captivos ducent et censum tuum praeda habebunt et gloriam faciei tuae exterminabunt.

16,¹Vae tibi, Babylon et Asia, vae tibi, Aegypte et Syria. 16,²Praecingite vos saccis et ciliis, et plangite filios vestros et dolete eos, quoniam adpropinquavit contritio vestra. 16,³Missus est vobis gladius, et quis est qui avertat illum? 16,⁴Missus est vobis ignis, et quis est qui extinguat illum? 16,⁵Missa sunt vobis mala, et quis est qui repellat ea? 16,⁶Numquid repellat aliquis leonem esurientem in silva, aut extinguet ignem in stipula, mox quae coeperit ardere? 16,⁷Numquid aliquis repellat sagittam a sagittario forti missam? 16,⁸Dominus Deus mittit mala, et quis repellat ea? 16,⁹Exiet ignis ex iracundia eius, et quis est qui extinguat eum? 16,¹⁰Coruscabit, et quis non timebit? Tonabit, et quis non urgebit? 16,¹¹Dominus comminabitur, et quis non funditus conteretur a facie ipsius? 16,¹²Terra tremuit et fundamenta eius, mare fluctuatur de profundo, et fluctus eius disturbabuntur et pisces eius a facie Domini et a gloria virtutis eius, 16,¹³quoniam fortis dextera eius quae arcum tendit, sagittae eius acutae quae ab ipso mittuntur; non deficient cum coeperint mitti in fines terrae. 16,¹⁴Ecce mittuntur mala et non revertentur, donec veniant super terram. 16,¹⁵Ignis succenditur et non extinguetur, donec consumat fundamenta terrae. 16,¹⁶Quemadmodum non redit sagitta missa a sagittario valido, sic non revertentur mala quae missa fuerint in terram.

16,¹⁷Vae mihi, vae mihi, quis me liberabit in illis diebus? 16,¹⁸Initium dolorum et multi gemitus, initium famis et multi interient, initium bellorum et formidabunt potestates, initium malorum et trepidabunt omnes 16,¹⁹in his; quid facient, cum venerint mala? 16,²⁰Ecce fames et plaga et tribulatio et angustia missa sunt flagella in emendatione. 16,²¹Et in his omnibus se non convertent ab iniquitatibus suis neque flagellorum memores erunt semper. 16,²²Ecce erit annonae vilitas super terram sic, ut putent sibi esse directam pacem. Et tunc germinabunt mala super terram, gladius, fames et magna confusio. 16,²³A fame enim pluri qui inhabitant terram interient, et gladius perdet ceteros qui superaverint a fame. 16,²⁴Et mortui tamquam stercora proicientur, et non erit qui consoletur eos. Derelinquetur enim terra deserta, et civitates eius deicientur. 16,²⁵Non derelinquetur qui colat terram et qui seminet eam. 16,²⁶Ligna dabunt fructus, et quis vindemiabit illa? 16,²⁷Uva matura fiet, et quis calcabit illam? Erit enim locis magna desertio. 16,²⁸Cupiet enim homo hominem videre vel vocem eius audire. 16,²⁹Relinquentur enim de civitate decem et duo de agro, qui absconderint se in densis nemoribus et fissuris petrarum. 16,³⁰Quemadmodum relinquentur in oliveto in singulis arboribus tres aut quattuor olivae, 16,³¹aut sicut in vinea vindemiata racemi relinquentur ab his qui diligenter vineam scrutantur, 16,³²sic relinquentur

INCIPIIT PSALMUS CLI

¹ HIC PSALMUS PROPRIE SCRIPTUS DAVID ET EXTRA NUMERUM CUM PUGNAVIT
CUM GOLIAD

Pusillus eram inter fratres meos

et adulescentior in domo patris mei

pascebam oves patris mei

²manus meae fecerunt organum

digiti mei aptaverunt psalterium

³et quis adnuntiabit Domino meo

ipse Dominus ipse omnium exaudiet

⁴ipse misit angelum suum et tulit me de ovibus patris mei

et unxit me in misericordia unctionis suae

⁵fratres mei boni et magni

et non fuit beneplacitum in eis Domino

⁶exivi obviam alienigenae

et maledixit mihi in simulacris suis

⁷ego autem evaginato ab eo ipsius gladio

amputavi caput eius

et abstuli obprobrium de filiis Israhel

EXPLICIT PSALMUS CLI

INCIPIIT EPISTULA AD LAODICENSES

¹ Paulus apostolus non ab hominibus neque per hominem sed per Iesum Christum, fratribus qui sunt Laodiciae. ² Gratia vobis et pax a Deo Patre et Domino Iesu Christo.

³ Gratias ago Christo per omnem orationem meam, quod permanentes estis in eo et perseverantes in operibus eius, promissum expectantes in diem iudicii. ⁴ Neque destituant vos quorundam vaniloquia insinuantium, ut vos evertant a veritate evangelii quod a me praedicatur. ⁵ Et nunc faciet Deus, ut qui sunt ex me ad profectum veritatis evangelii deservientes et facientes benignitatem operum quae salutis vitae aeternae.

⁶ Et nunc palam sunt vincula mea quae patior in Christo; quibus laetor et gaudeo. ⁷ Et hoc mihi est ad salutem perpetuam; quod ipsum factum orationibus vestris et administrantem Spiritum Sanctum, sive per vitam sive per mortem. ⁸ Est enim mihi vere vita in Christo et mori gaudium. ⁹ Et in ipsum in vobis faciet misericordiam suam, ut eandem dilectionem habeatis et sitis unianimes.

¹⁰ Ergo, dilectissimi, ut audistis praesentia mei, ita retinete et facite in timore Dei, et erit vobis vita in aeternum; ¹¹ est enim Deus qui operatur in vos. ¹² Et facite sine retractu quaecumque facitis.

¹³ Et quod est, dilectissimi, gaudete in Christo. Et praecavete sordidos in lucro. ¹⁴ Omnes sint petitiones vestrae palam apud Deum. Et estote firmi in sensu Christi. ¹⁵ Et quae integra et vera et pudica et iusta et amabilia facite. ¹⁶ Et quae audistis et accepistis, in corde retinete, et erit vobis pax.

¹⁸ Salutant vos sancti. ¹⁹ Gratia Domini Iesu cum spiritu vestro. ²⁰ Et facite legi Colosensium vobis.

EXPLICIT AD LAODICENSES